

﴿ فهرست الجلد الرابع من ترجمة القاموس ﴾

al-Fīrūzabādī, Muḥammad ibn Yaʿqūb

قاموس ترجمه‌سی

Ḳāmūs tercümesi

جلد رابع

استانبول

(جمال افندی) مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ٣٤

١٣٠٥

فصل الغين المعجمة

بسم الله الرحمن الرحيم

(الغتل) غینك وتی فوقیه‌نك فتحیله برمحل اغاجلق اولمق معناسنه در یقال غتل المکان غتلا من الباب الرابع اذا کثر فیه الشجر (الغتل) کتف وزننده اغاجلق مکانه دینور و صیق و فراوان اولدیغندن بری برینه صارمشمش اغاجلره دینور یقال نخل غتل ای ملتف بوراده نخل کلمه‌سنی مذکر ایله وصف تمیم لغتنه مبنی در (الغیدل) حیدر وزننده وسعت و رفاهیت اوزره اولان دیرلکه دینور یقال هوفی غیدل من العیش ای واسع رغد (الغدفل) سجل وزننده بك اوزون کشی‌یه دینور و هر یانی اویغون و تام و عظیم الخلقه دوه‌یه دینور و صعتلو دیرلکه دینور یقال هو فی غدفل ای عیش واسع و بیرامش اسکی ثوبه دینور جمعی غدافل در ومنه المثل • غرّنی بردانك من غدافلی یعنی سنك ویره‌جکك قماش جامه‌لرینی فریفته ایلمکله اسکی اثوابمدن دور ایلدی اصلی بو درکه بر کمسه‌یه بر دونتلودن کسوت نیاز اولندی وعد ایلمکله وعدنه فریفته اولوب اکننده اولان اسکی لباسلرنی طرح ایلدکدنصکره دونتلو اخلاف وعد ایلمکله بیچاره عریان قالدقده کلام مزبوری ایراد ایلدی (الغدفلة) سجله وزننده وسعتلو نسنه‌یه دینور تأنیثی موصوف اعتباریله در : یقال رحمة و ملاءة غدفلة ای وسعة و ملاءة تمامه وزننده ایکی شقه‌دن دیکلمش چارشفه دینور (الغدافل) علابط وزننده قویرغینك تویلری کور و فراوان اولان دوه‌یه یاخود قوجه دینور یقال بعیر

او كبش غدافل اى كثير شعر الذنب (الغدفلة) دحرجه وزننده بر آدم دائما اكل و شربله ياخود اكل و جاعله اوغراشمق معناسنه در يقال غدفل الرجل اذا وقع فى الاهيغين (الغرلة) غينك ضميله ذكرك باشنده سنت اولەجق درىيه دينور قلفه معناسنه (الاغرل) اقلف وزننده و مرادفيدركه سنتسز كشىيه دينور يقال رجل اغرل اى اقلف واجوزلق بوللق يله دينور يقال عام اغرل اى مخصب و وسعتلو ديرلكه دينور يقال عيش اغرل اى واسع (الغرنل) كتف وزننده اوزون مزراغه دينور يقال رمح غرل اى طويل و بنيه و خلقتى صالنق و سلپوك آدمه دينور يقال رجل غرل اى المسترخى الخلق (الغربل) حذيم وزننده حوض دبنده قلان چاموره دينور و توزه دينور غبار معناسنه و شول چاموره دينوركه سيل صويى كتوروب برك يوزنده ياربلوب قالمش اوله كرك ياش و كرك قورى اولسون و هر بتون طرنقلى حيوانك سموكنه دينور و شولكوله دينور كه صويى چكيلوب دبنده دعا مبص يعنى ايت بالغى ديدكلرى سياه خرده بوجكلر قالمش اوله كه آنده قلان صويك ايچلمكه امكان و صلاحيتى اولميه و شيشەنك دبنده قلان ياغ مقولەسنك پوصەسنه و طورطوسنه دينور (الغربلة دحرجه وزننده اون و سائر نسنەيى قلبورليوب الەمك معناسنه در يقال غربل الدقيق اذا نخله قال الشارح ومنه المثل *من غربل الناس نخلوه* يعنى خلقى قلبورلين كمسەيى خلق دخى اون كبى الرلر و كسمك معناسنه در يقال غربله اذا قطعه وقتل عام ايلمك معناسنه مستعملدر يقال غربلهم اذا قتلهم وطحنهم (المغربل) مدحرج وزننده دون و خسيس والچق شخصه دينور يقال رجل مغربل اى دون خسيس و لاشەسى شيشوب قبارمش مقتوله دينور و تباه و خاكسار و برباد اولمش ملك وسلطنته اطلاق اولنور (الغربال) قرطاس وزننده معروفدركه تركيده تحريفله قلبور ديرلر و دف و دائره ديدكلرى چالقىيه دينور و قوغمجى و نمام شخصه اطلاق اولنور (الغرزحلة) حاى مهمله ايله قنـدحره وزننده دكنكه دينور عصا معناسنه شارحك وصفنه كوره صوبه و صويمانتى تعبير اولنان يوغون دكنك اولەجقدر (الغرقلة) قافله دحرجه وزننده باشه بردن صو دوكمك معناسنه در يقال غرقل الرجل اذا صب على رأسه الماء بمرة و يمورطه ايكدين اولمق و قاون و قاربوز پوصالمق معناسنه در يقال غرقل البيضة والبطيخ اذا فسدما فى جوفهما (الغرمول) زنبور وزننده ذكره دينور على قول يوغون اولەرق سلپوك اولانه دينور هنوز ختان اولمزدن مقدم (غرمل) قنفذ وزنـنده يعقوب نام محدثك پدرى اسميدر (الغراميل) برنيجه قزل طيراقلى بايرلره اطلاق اولنور (الغزل) غزل وزننده ايپلك اكيرمك معناسنه در يقال غزلت المرأة القطن غزلا من الباب

انثی و عرن اکبرمش ایبلکه دیور مغزول معناسنه (الاعتزال) افتعال وزننده
غزل مصدریدر یقال اعتزلته بمعنی غزلته (الغزل) رکع وزننده (والغوازل)
ایبلك اکیرن خاتونلره دیور مفردی غازله در یقال نسوة غزل و غوازل ای
تغزلون الغزل (المغزل) میمك حرکات ثلاثیله و زایك فتحیله اکیره جك آلته
دیور که ایك اوله جقدر فارسیده دوك دینور (الاغزال) همزه نك کسریله ایبلك
اکیررکن مغزلی جویرمك معناسنه در یقال اغزل الغازل اذا ادار المغزل (المغیزل)
مصغر بنیه سیله ابجه سجبجه اطلاق اولنور (المغازلة) مفاعله وزننده نسوانله
عاشقانه خورطه ایدوب ارشمك و ملاطفه ایلمك معناسنه در غزال معناسندن
مأخوذ در یقال هو یغازل النساء ای یحادثهن و بر نسنه یه یك یقین اولوب چاتمق
معناسنه در یقال غازل الاربعین اذا دنی منها (الغزل) فتحتینله معنای اولدن
اسمدر نسوانله عاشقانه لطیفه یه و خورطه یه دینور و مصدر اولور زنانله آلفتده لك
وجهیله قونشمق معناسنه در یقال غزل فلان بها غزلا من الباب الرابع اذا حادثهن
و آهونك اکمه سنه دوشوب قوان تازی اهوبی شکاردن فاتر اولمق معناسنه در
بر حیثیتله که یتشوب آله جغی آنده آهو خوفندن باغرمغله یاپشیوب نهی عدول
ایلیه یقال غزل الکلب اذا فترو هو ان یطلبه حتی اذاا درکه و نغا من فرقه
انصرف عنه (المغزل) مقعد وزننده غزل کبی بو دخی اسمدر زنانله عاشقانه
محبت و لطیفه یه دینور (التغزل) تفعل وزننده زنانله محبت و الفتده تکلف
ایلمك یعنی تکلفله حاصل قلمق معناسنه در یقال تغزل فلان اذا تکلف للمغازلة
بالنساء (الغزل) کتف وزننده دائما نسوانله عاشقانه ارشوب مغازله ایدن
زندوسته دینور یقال هو غزل ای متغزل بالنساء و هر نسنه دن عاجز و ضعیف
اولان آدمه دینور که اصلا بر شیئك اداره سنه قدرتی اولمیه یقال رجل غزل ای
ضعیف عن الاشیاء (الاغزل) احمر وزننده شول حمایه دینورکه اصابت ایلدیکی
علیلك غریم کبی کریبانی صالیویرمیه یقال اصابته حمی اغزل و هی ما کانت معتادة
للعلیل متکررة بورادہ تذکیر مرض تصوریله در (الغزال) سحاب وزننده
شول آهو باوریسنه دینورکه حرکت ایدوب کزمکه بشلامش اوله علی قول طوغدیغی
آندن چاق کرکی کبی سکرتمك درجه سنه وارنجه اطلاق اولنور جمعی غزله و غزلان
کلور غینلرك کسریله یقال رأیت غزالا و هو شادن حین یتحرك و یمشی او من
حین یلد الی ان یبلغ اشد الاحضار (المغزل) محسن وزننده غزالی اولان کیکه
دینور وصف خاصدر یقال ظبیة مغزل ای ذات غزال (الغزالة) سحابه وزننده
کونشه اطلاق اولنور خبوط الشمس تعبیر اولنان شعاعی ایبلك غزل ایدرکبی
احداث و تمدید ایلدیکیچون اطلاق اولندی علی قول طلوعی آننده و عندالبعض

ارتفاعی هنکامنده اطلاق اولنور و بعضلر عندنده عين‌الشمس یعنی چشمهٔ افتابه اطلاق اولنور که کونشك اوزی و منشأشعاعیدر یقال طلعت الغزالة ای الشمس اوعند طلوعها اوعند ارتفاعهـا اوعين الشمش شارح دیرکه بونده غربت الغزالة دیمك جائز دکلدر دیو حریری وزمخشری تنصیص ایلدیلر لکن مؤلفك قول‌اولنه کوره جائز در و غزاله بر خانونك اسمیدر و بعضا حرف تعریفی محذوف اولور و بر نوع نبات آدیدر که حلاوتلو اولمغله هر حیوان انی اکل ایدر و محطم بن ارقلك فرسی اسمیدر و غزالة الضحی وغزالات الضحی قوشلق وقتنك اولنه‌یاخود کونش یریوزینه یایلدقدنصکره‌جه اولان وقتنه دینور که کنج قوشلق تعبیراولنور و علی قول قوشلغك اولندن خمس نهار کذران ایدنجه‌قدر اطلاق اولنـور تقول لقیته غزالة الضحی وغزالات الضحی ای اولها او بعید ماتنبسط الشمس وتضحی اواولها الی‌مضی خمس النهار پس‌غزالات اوان‌اعتبارینه مبنی در (غزال‌شعبان) بر بوجکدر (دم الغزال) طرخونه شبیه حریفیتلو برنبات آدیدر قزل‌سودلکن کبی صوبی اولمغله نسوان اعراب آنك صـویله قوللرینه بلازنك طرزنده خطوط چوبررلر و غزال بر عقبه‌نك اسمیدر و غزال و غزاله اساميدندر (الغزيل) ربیع وزننده هبیرة بن عبد یغوثك جدی اسمیدر (دارة الغزيل) بالحارث بن ربیعه قبیله‌سنه مخصوص بر موضعدر (المغازل) میمك فتحیله خرمن عربه‌سنك عمودلرینـه دینورکه مراد ایکلری اوله‌جقدر مؤلف طوس قضاسنده واقع غزاله نام‌قریه‌دن سکوت ایلدی اول قریه امام ابو حامد الغزالی علیه‌الرحمه‌حضرتلرینك مولدی اولمغله نسبتی اورایه در بونده زاینك تشدیدی خطا در نته که مصباحده منصوصدر (الغسل) غینك فتحی و ضمیله یایقمق معناسنه‌در یقال غسل‌الثوب غسلا من الباب الثانی اذا طهره بالماء بعضلر عنـدنده غینك فتحیله مصدر وضمیله اسمدر که یا یقمغه و یا یقنغه دینور و غسـل بر آدمی دوکوب وجودنی آجتمق معناسنه .مستعملدر یقال غسـله اذا ضربه فاوجع و چوق جماع ایلمك معناسـنه مستعملدر انسـان وحیوانده استعمال اولنور یقال غسل المرأة اذا جامعها کثیرا و یقال غسل الفحل الناقة اذا اکثر ضرابها وآت یك ترلمك معناسنه مستعملدر یقال غسل الفرس علی المجهول اذا عرق (الغسيل) امیر وزننده (والمغسول) یایقنمش نسنه‌یه دینور جمعی غسلی و غسلاء کلور قتلی وقتلاء کبی مؤنثنده غسيل و غسیله دینور شارح دیرکه اکرچه فعیل بمعنی‌مفعولده تذکیر و تأنیث‌مساویدر لکن بونده غلبهٔ اسمیتله تاء داخل اولان صفت مجراسنه اجرا اولندی نطیحه کبی و بونك جمعی غسالی کلور سکاری کبی (المغسل) مقعد وزننده (والمغسل) منزل وزننده (والمغتسل) معتبر وزننده‌که اسم مکاندر خاصة میت غسل‌اولنان

یره دینور شارح دیرکه مغتسل غسل ایده‌جك یره دینور (الاغتسال) افتعال وزننده بدنی یقامق معناسنه در که یونمق و یو یونمق تعبیر اولنور یقال اغتسل بالماء اذا غسل بدنه و بتون بدنه طیب سورمك معناسنه مستعملدرکه کوکی کبی ترشح ایدر وجهله سورمکدن عبارتدر یاغه جدی تعبیر اولنور یقال اغتسل بالطیب اذا تنضخ و آت کرکی کبی ترلمك معناسنه مستعملدر یقال اغتسل الفرس اذا عرق (الغسل) غینك ضمیله اسمدر یونوب یقانمقه دینور غسل شرعی معلومدر و منه الغسل فرضنه کذا و غسل اغتسال اولنه‌جق صویه دینور اکل اولنه‌جق نسنه‌یه اکل دیدکلری کبی تقول سکبت له غسلا ای ماء یغتسل به (الغسل والغسلة) غینلرك کسریله (والغسول) صبور وزننده (والغسول) تنور وزننده بونلرده اغتسال اولنه‌جق صویه دینور و خطمی‌یه یعنی کندیبیله نسنه غسل ایده‌جك ختم چیچکنه و جوغان مقوله‌سنه دینورکه اعرابك صابونلریدر بو جهتله صابونه‌ده اطلاق اولنور و غسله غینك کسریله مطلقا طیبه و سوریه‌جك دهنه اطلاق اولنور و نسوان صاچلرنی طرارکن یومشتمق ایچون صاچلرینه صاچدقلری عبیر مقوله‌سنه دینور و غسل و غسله کذلك غینلرك کسریله باش یقادقلری نسنه‌یه دینور مرسین و ختم چیچکی و جوغان و کل تعبیر اولنان چامور کبی و مرسین یپراغنه دینور که بعض طیبله ترکیب ایدوب نسوان صاچلرینه سورینورلر (الغسالة) ثمامه وزننده نسنه یقانه‌جق صویه دینور و یا یقانمش نسنه‌نك صوینه دینورکه یقندی تعبیر اولنور و مغسول اولان ثوب مقوله‌سنه دینور (الغسلین) غینك کسریله بو دخی مغسول اولان ثوب مقوله‌سنه دینور و اهل جهنمك محترق اولنورکن دریلرندن سیلان ایدن چرکابه دینورکه یقندی منزلنده در قال تعالی [و لاطعام الا من غسلین] و هو ما یسیل من جلود اهل النار و بك ایی وکرمنك نسنه‌یه دینور و جهنمده بر شجرك آدیدر شارحك بیانه کوره فعلین وزننده‌در یاء ونون زائددر مبالغه‌یی متضمندر (المغسل) منبر وزننده کندیسیله نسنه غسل اولنه‌جق آلته دینور طاس و ابریق کبی (التغسیل) تفعیل وزننده چوق جماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال غسل المرأة اذا جامعها کثیرا و غسل اعضا خصوصنده مبالغه ایلمك معناسنه در اسباغ و ضوء کبی یقال غسل الاعضاء اذا بالغ فی غسله (الغسل) غینك کسریله (والغسل) صرد وزننده (والغسیل) امیر وزننده (والغسلة) غینك ضمیله همزه وزننده (والمغسل) منبرو وزننده (والغسیل) سکیت وزننده دیشی‌یه چوق آشیجی آیغر آته و بوغوره دوه‌یه دینور علی قول چوق آشوب کبه ایتمز اولانه دینور یقال فحل غسل و غسل و غسیل و غسلة و مغسل و غسیل ای

كثير الضراب او يكثر الضراب ولا يلقح و بو انسانده دخی استعمال اولنور (المغاسل) میمك فتحیله یمامه‌ده نیجه وادیلره اطلاق اولنور (غسل) غینك كسریله بنی‌اسد دیارنده برموضعدر (ذات غسل) برموضع آخردر (غسل) غینك ضمیله سمیراء نام محلك صاغ طرفنده بر موضعدر آنده بر صو اولمغله اكا غسله دخی دیرلر (غسله) فتحاتله تیماء نام محل ایله طی قبیله‌سنه مخصوص اجاء و سلمی نام طاغلرك بیننده بر طاغك آدیدر (الغسولة) فتوله وزننده حمص قربنده بر قریه آدیدر (المغسلة) منزله وزننده مدینه‌ده بر جبّانه اسمیدركه آنده اثواب غسل ایدرلر (ابوغسله) غینك كسریله قوردك كنیه‌سیدر (الاغسال) همزه‌نك كسریله اركك حیوان دیشی‌یه چوق آشمق معناسنه‌در یقال اغسل الفحل اذا اكثر الضراب (الغسویل) غینك فتحیله بر نوع اوتدركه چوراق یرلرده اولور (الغسبله) سین مهمله ایله دحرجه وزننده صویی طلازیدوب صاورمق معناسنه در یقال غسبل الماء اذا ثوّره (الغشقل) شین معجمه‌ایله جعفر وزننده تلكی‌یه دینور (الاغضیلال) ضاد معجمه‌ایله اخضیلال وزننده و مرادفیدركه اغاجك برك وشاخلری كور و فراون اولمق معناسنه‌در یقال اغضألت الشجرة اذا اخضألت (الغطل) غینك فتحی وطانك سكونیله كوك یوزنی بلود قپلایوب هوایی ظلمت بوریمك معناسنه در یقال غطلت السماء یوما هذا غطلا من الباب الاول اذا اطبق دجنها (الاغطال) همزه‌نك كسریله غطل معناسنه‌در یقال اغطلت السماء بمعنی غطلت (الغطل) فتحتینله كیجه پك قراكو اولمق معناسنه در یقال غطل اللیل غطلا من الباب الرابع اذا التبست ظلمته (الغیطول) طیفور وزننده هر طرفی طوتمش قپلایی ظلمته دینور و عسكرك قارشق‌چغلغی‌وغریو وفریادلرینه دینور وقرا كولغه‌دینور (الغیطلة) غینك فتحیله غیطول ایله ایكی معنای اخیرده مرادفدر و امن و آسایشله اولان اكل و شرب و فرح وسروره دینور یقال هو فی غیطلة ای اكل و شرب و فرح بالا من وكوزی اویقو باصمغه دینور تقول اخذتنی الغیطلة ای غلبة النعاس وغیطلة اللیل كیجه قراكولغی چوقكدن عبارتدر یقال اعتكرت غیطلة اللیل ای التجاج سواده ومال مطغی‌یه دینور شارح دیركه مطغی كلمه‌سی اطغادن اسم فاعلدركه طغیان ایتدیریجی یعنی صاحبنه باعث بطر وطغیان اولان مال دیمكدر بورادہ مرام بو دكلدر بلكه طغی ماده‌سندن مأخوذ دركه صغر مقوله‌سنك باغرمسنه دینمكله مال مطغی اوكوز وجاموس مقوله‌سی باغریجی مال دیمك اولور و بو امام فرآء مرحومدن منقولدر وغیطله نعیم دنیایه اطلاق اولنور یقال له غیطلة ای المال المطغی مترجم دیركه بوراده طغیانه حمل ایلك شارحك تحریرندن ارجح ظن اولنور زیرا

طعا مثل قسمتك همان صفت خاصه سیدر حتی نیجه احادیثده وصف اولنه رق واردر
ترجمه اشبو [ان تمعز طعبا تغطبان المال] حدیثنده مصرحدر و بو معنامنبادردر
و بو محرلی صاحب اساس تصریح اتمشدر حیث قال اعطرتهم غباطل الدنیا ای
نعمها المترادفه پس مؤلفك ونعیم الدنیا قولی عطف تفسیر اولنور انتهی و غیطله
بری برینه صارمشمش جنقلکور اغاجلعه دیبور وایلفین اغاجلغنه دیبور وجماعت
انسانیه دینور وسونوکیکه وابشکه دینور (الغیطل) حیدر وزننده کدی‌یه
دینور سنور معناسنه وغیطل الضحی قوشلق وقتندن شول زماندرکه کونش
مشرقدن اول درجه‌یه کلدکده مغرب طرفندن ایکندی وقتنك درجه‌سنه کلمش
هیئتنده اولنورکه نهارك طلوع شمسدن عصرینه قریب وقت اولنور بعض نسخه‌ده
ظهر عنوانیله مرسوم اولمغله اویله وقتنك درجه‌سنه کلمش کبی اولنورکه زواله قریب
زمان اولنور بوکا کوره قوشلغك نهایتی زمان اولنور یقال جاء فی غیطل الضحی
وهو حیث تکون الشمس من مشرقها کهیئتها من مغربها وقت العصر او الظهر
(الغیطلة) تقدیم طایله دحرجه وزننده بر آدم مال وحشم ونعمت خصوصنده
رفاه ووسعت اوزره اولمق معناسنه در یقال غیطل الرجل اذا اتسع فی ماله وحشمه
و صغر آتنوب صاتمق معناسنه در یقال غیطل الرجل اذا جعل تجارته فی
البقر و ناس بلند آواز ایله شماطه ایدوب لاقردی‌یه طالمق معناسنه در
یقال غیطل القوم اذا افاضوا فی الحدیث وارتفعت اصواتهم (الغوطلة) غینك
ضمیله بعجدبه و جمزاره دینور (الاغطیلال) اغضیلال وزننده بر نسنه قات قات
بری برینك اوزرینه بکشبوب چوکلك معناسنه در امواج بحرکبی و سحاب متراکم
کبی یقال اغتیل الشئ اذا رکب بعضه بعضا (الغفول) قابله شمول وزننده بر
نسنه‌یی قات تحفظ و تیقظدن ناشی سهو و ترك ایلمك معناسنه در یقال غفل عنه
غفولا من الباب الاول اذا ترکه وسهی عنه (الاغفال) همزه‌نك کسریله غفول
معناسنه در یقال اغفله بمعنی غفل عنه و بعضلر دیدیکه غفل الرجل صار غافلا
معناسنه در و غفل عنه و اغفله وصل غفلته علیه معناسنه در مؤلف عقل
ماده سنده ما اعقله عنك عبارتنی ثبت ایلدیکیچون جوهری‌یه تعرض و صواب
اولان ما اغفله عنوانده اولمقدر دیوب و بورادده آنی ثبت ایلمدی سیرافی توجیهنه
کوره کلام مزبور بر کلام سابقه مبنی در مثلا متکلم مخاطبه زید لیس بغافل عنی
دیوب مخاطب دخی بلی ما اغفله عنك انظر شیئا یعنی تنقد امرك دیمش اوله که بو
بابده شك و شبهه یوقدر علی التحقیق زید سندن غافل دکلدر دیمك اولنور پس
ضیق وقت بخود اهتمام ایچون انظر کلمه‌سنی حذف ایلمشدر فلینظر (الغفلة)
ثمره وزننده (والغفل) فتحتینله (والغفلان) غینك ضمیله اسمدر غافللك

معناسنه در (التغافل) تفاعل وزننده (والتغفل) تفعل وزننده عن قصد غفلت کوسترمك معناسنه در یقال تغافل الرجل و تغفل اذاتعمدالغفل (التغفیل) تفعیل وزننده برآدم بر نسنه ایله مهمّ اولمیوب غافل و بیخبر کندی عالمنده ایکن علی‌الغفلة اوزرینه وارمق یا طوتمق معناسنه درکه غافللتمك و غافل آوله‌مق تعبیر اولنور یقال غفل فلانا اذا کفاه و هوغافل لا یعنی بشیٔ و ستر ایلمك معناسنه در یقال غفله اذاستره (المغفل) معظم وزننده رشد و فطنتدن بی‌بهره آدمه دینور یقال رجل مغفل ای لا فطنة له و بر رجل اسمیدر (الغفول) صبور وزننده بون و ابله ناقه‌یه دینورکه کیمك یاوریسی کلوب کندیدن امرسه امزیرر اوله یقال ناقة غفول ای بلهاء (الغفل) غینك ضمیله شول کمسیه دینورکه خیری مأمول و شرندن احتراز اولنمیه یعنی نه خیره و نه شره یرار اوله یقال رجل غفل اذا کان لایرجی خیره و لایخشی شره و نشان و علامتی اولمیان ټار اوقنه ویوله و سائر نسنه‌یه دینور و اثر عمارتی اولمیان ارضه دینور و تمغاسی اولمیان دابه‌یه دینور ونصیب و غرامتی اولمیان ټار اوقنه دینورکه مهمل اولور و حسب و شرفی اولمیان خامل و بیوجود آدمه دینور یقال رجل غفل ای لاحسب‌له و شاعری نا معلوم اولان شعره دینور و شاعر مجهوله دینور ودوه‌نك تویلرینه دینور اوبار الابل معناسنه (المغفلة) مرحله وزننده عنفقه معناسنه درکه آلت دوداق ایله ذقن بیننده مجتمع اولان طوپ قللره دینور جوهری وهمندن ناشی آنك ایکی جانبیله تفسیر ایلدی شارح دیرکه نهایه‌ده رأی رجلایتوضأ فقال علیك بالمغفلة و المنشلة حدیثنك تفسیرنده مغفله عنفقه ایله مبین‌در زیرا وضوء حالنده غفلت محلی‌اولمغله احتیاطله امر ایلدیلر و منشله سرچه پرمغنده خاتم طوران محلدر (غافل) عبد الله بن مسعود رضی الله عنه حضرتلرینك جدی اسمیدر و بر موضع آدیدر وغافل بن صخر برادر قریم بن صاهله در (غفیله) جهینه وزننده عربدن بر بطن در و غفیلة بن عوف بسکون قبیله سنك نسبی رجالندندر و غفیلة بن قاسط ربیعه رجالندندر و غفیلة بنت عامر بن عبد الله بن العویج العدویه در وهبیب بن مغفل که محسن وزننده در اصحابدندر (الغفل) فتحتینله بول و چوق رفاه و رفاغتلو ماله و دیرلکه اطلاق اولنور باعث غفلت اولدیغیچون یقال هوفی غفل من‌العیش ای کثیر رفیغ واسع (بنوالمغفل) معظم وزننده بر بطن‌در وکامل بن غفیل‌که زبیر وزننده در محدثدر (الغل) (و الغلة) غینلرك ضمیله (والغلل) فتحتینله (والغلیل) ازیز وزننده صوسزلغه علی‌قول شدتنه دینورکه پك صوسزلقدر یاخود صوسزلقدن‌جوفك یانوب‌کویمسنه‌دینور یقال‌اخذه الغل والغلة و الغلل‌والغلیل ای عطش اوشدته او حرارة الجوف و غل و غله مصدر اولور صوصه‌مق یاخود

صوسزلقدن ایچریسی کویمك معناسنه یقال غل الرجل علی‌المجهول غلا و غله اذاعطش اولسند اواحترق جوفه فهو غلیل و مغلول و مغتل (الغال) تشدید لامله (و الغلان) علان وزننده صوسز دوه‌یه دینور بناء آنیدندر یقال‌بعیرغال و غلان ای عطشان (الغلة) غینك فتحیله دوه بك صوسز قالمق معناسنه در یقال غل البعیر غلة من الباب الرابع اذا عطش شدیدا (الاغتلال) افتعال وزننده بو دخی دوه بك صوسه‌مق معناسنه در یقال اغتل البعیر بمعنی غل و بر کمسه غالیه سورنمك معناسنه در یقال اغتل بالغالیة اذاتطیب بها و ایچمك معناسنه در تقول اغتلت الشراب اذاشربته و ثیاب آلتندن بر ثوب دخی کیمك معناسنه در تقول اغتلت الثوب اذالبسته تحت الثیاب و قیونلره غلل و غلاله دیدیکی مرض اوغرامق معناسنه در یقال اغتلت الغنم اذا اخذته الغلل و الغلالة کماسیذکر (الغلیل) علیل وزننده صوسزلغه دینورکه ذکر اولندی و قلبده مضمر اولان حقد وکینه‌یه دینور و مصدر اولور کماسیذکر و بوجه ایله قارشق خرما جکردکنه دینورکه ناقه‌یه ویررلر و درونده جایکیر اولان عشق و حزن و اندوه و تاسه حرارتنه دینور یقال فی قلبه غلیل ای حرارة الحب و الحزن (الغل) غینك کسریله بو دخی غلیل کبی درونده مضمر اولان کینه‌یه دینور یقال بقلبه‌له غل و غلیل ای حقد و مصدر اولور بر آدمك درونی برکسیه کیندار اولمق وکین بغلمق معناسنه‌در یقال غل صدره غلا و غلیلا من‌الباب الثانی اذا حقد و ضغن (الاغلال) همزه‌نك کسریله خیانت ایلمك معناسنه در یقال‌اغل الرجل اذاخان و دوه‌یی ایوجه قاندرمیوب صوسز قومق معناسنه در یقال اغل الابل اذا اساء سقیها فلم ترو وقد غلت الابل کماذکر و قصاب دری‌یی یوزرکن اتنی و یاغنی کرکی کبی صیرمیوب دریده بر ازنی آلیقومق معناسنه در یقال اغل الجازر فی الجلد اذا اخذ بعض اللحم و الشحم فی السلخ یعنی و ترك بعضه ملتزقا بالجلد و بر آدمك قیونلری بك صوسه‌مق معناسنه‌در یقال اغل فلان اذا اغتلت غنمه ای عطشت و دره غلان دیدکلری نبات بتورمك معناسنه در یقال اغل الوادی اذا انبت الغلان و بر آدمك غلا و محصولی ایرشمك معناسنه در یقال اغل القوم اذابلغ غلتهم و بر نسنه‌یه دیکه دیکه شدتله بقمق معناسنه در یقال اغل البصر اذا شدد النظر و نرلا محصول ویرمك معناسنه در یقال اغلت الضیاع اذا اعطت الغلة مؤلف بونی تکرار ایلمشدر و بر آدمی خیانته نسبت ایلمك معناسنه درکه فلان خاپندر دیمکدن عبارتدر یقال اغل فلانا اذا نسبه الی الغلول و الخیانه (الغلول) قعود وزننده مطلقا خیانت ایلمك و عند البعض غنیمت مالنه مخصوصدر یقال غل الرجل غلولا من الباب الاول اذاخان اوهوخاص بالفیء (الغل) غینك فتحیله ادخال‌ایتمك معناسنه‌در یقال غله فی الشیء غلا من‌الباب

الاول

الاول اذا ادخله و داخل اولمق معناسنه لازم اولور يقال غل فيه اذادخل واثواب التندن غلاله كيمك معناسنه در يقال غل الغلالة اذالبسها و صاچك ديبلرينه دهن و طيب صوقشديروب اويوشدرمك معناسنه در يقال غل الدهن فى رأسه اذا ادخله فى اصول شعره و بر آدمك بصرى سمت صوابدن صاپمق معناسنه در يقال غل بصره اذاحاد عن الصواب و اغاجلر ارالغندن صو آقوب كتمك معناسنه در يقال غل الماء بين الاشجار اذاجرى فيها و جماع ايدن آدمك ذكرى پك بيوك اولمغله عورتك فرجنى طپطلو طيقامق معناسنه در يقال غل المرأة اذا حشاها يعنى ولايكون الا من ضخم و بر آدمك بيوننه يا النه دمورلاله بچورمك معناسنه در يقال غل فلانا اذاوضع فى عنقه اويده الغل و عربلرك ماله ال و غل قوللرى بد دعا در ال و غل كلمه لرى ماضئ مجهوللر در ال قفاسندن قاقيلوب دفع اولنه و غل ديوانه اولوب بيوننه طوق و لاله بچوريله ديمكدر و بوراده مالفظى نفسندن عبارتدر (الغلغلة) دحرجه وزننده ادخال ايلمك معناسنه در يقال غلغل فيه اذا ادخل و تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال غلغل الرجل اذا اسرع و غلغله نيجه طاغ يوللريدركه جبل رياندن برو كلورلر و بر موضع آديدر (الانغلال) انفعال وزننده (والتغلل) تفعل وزننده (و التغلغل) تزلزل وزننده بر نسنه نك ايچنه صوقيلوب كيرمك معناسنه در يقال انغل فيه و تغلل و تغلغل غاليه سورنمك معناسنه در يقال تغلل بالغالية و تغلغل اذا تطيب بها و تغلغل تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال تغلغل الرجل اذا اسرع (التغليل) تفعيل وزننده بر كسيه غاليه سورمك معناسنه در يقال غلله بالغالية اذا طيبه بها (الغلالة) كتابه وزننده (و الغلة) غينك ضميله قفتان و اوستلك آلتندن كيدكلرى يمتن لباسه دينوركه زيبون و انتارى و ايجلك وزره كوملكى مقوله سيدر يقال برزت فلانة فى غلالة و غلة و هوشعار يلبس تحت الثوب و غلاله عظامه معناسنه دركه قاريلرك بيوك كورنمك ايچون لباس التندن قيچلرينه بغلندقلرى بوغچه در و دمورحلقه نك ايكى اوجلرنى قاوشدروب وصل ايده جك پرچينه دينور (الغل) غينك ضميله محبوس و مجنون بيوننه و النه بچوردكلرى دمور طوقه و لاله يه دينور جمعى اغلال در (الغلة) غينك فتحيله صوصه مق معناسنه دركه ذكر اولندى و اسم اولور بر نسنه نك دخل و حاصلاتنه دينوركه محصول تعبير اولنور خانه كراسى و اجر غلام و فائدهٔ ارض مقوله سى حاصلاتدن عبارتدر يقال اخذ غلته و هوالدخل من كراء دار و اجر غلام و فائدة ارض (المغلغلة) مدحرجه وزننده بر شهردن بر شهره مرسل و محمول اولان رساله يه اطلاق اولنور يقال رسالة مغلغلة اى محمولة من بلدالى بلد (الغلان) غينك ضميله طلح نام ميشه اغاجنك منبتلرينه على قول درين وچقور

درەزە دیبور مفردی غل و غلیل در و بر نوع نبات معروف اسمیدر بونك مفردی غل در (الغلائل) حلائل وزننده زرهلره دینور علی قول حلقەلرنڭ اوجلرنی قاوشدروب وصل ایدەجك بر جیبه دینور یاخود زره کوملکلرینه دینور که زره آلتندن کینور مفردی غلیله در (الغلل) فتحتیله (و الغلالة) ثمامه وزننده قیون و بکی قسمنه مخصوص بر مرض اسمیدر غدەلری ایوجه صاغمیوب بقیه ترکمدن حادث اولور (غلغل) هدهد وزننده بحرین نواحیسنده بر طاغدر (غلائل) علابط وزننده بلاد خزاعەدن بر بلده در (المغتل) مختل وزننده صوسز تشنه کمسیه دینور و مشتاق و آرزومند معناسنه مستعملدر تقول انا مغتل اليه ای مشتاق (الاستغلال) بر آدمه بر کمسه کندی ایچون غله قزانمق تکلیف ایلمك معناسنه در یقال استغل عبده اذا كلفه ان یغل علیه و غله موقعندن غله آلمق معناسنه در یقال استغل المستغلات اذا اخذ غلتها (الغلول) صبور وزننده راحة الحلقوم کبی جیکنمکسزین جوفه داخل اولان طعامه دینور یقال نم غلول الشیخ هذا و هو الطعام الذی یدخله جوفه (الغمل) غینك فتحی و میمك سکونیله دباغت اونەجق دری‌یی دباغت ایدرکن افساد وتباه ایلمك علی قول تویی ویوکی چوریوب طاغلمق ایچون اباشنەبه بصمق یاخود تعفن ایدوب کوشمکله تویی آسان یولنمق ایچون قومه کومك معناسنه در یقال غمل الادیم غملا من الباب الاول اذا افسده اوجعله فی غمة لیفسخ صوفه اودفنه فی الرمل فیسترخی فینتف شعره کنلك چابك نضج بولوب ادراك ایلمك ایچون خرما قورغنی اورتوب باصدرمق یاخود یره کومك معناسنه در یقال غمل البسر اذاغمه و بر آدمی ترلتمك ایچون اورتوب بورمك معناسنه در یقال غمل فلانا اذا غطاه لیعرق و بر نسنەیی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال غمل الشیء اذا اصلحه و اوزم صالقملرنی بری برینك اوزرینه استف ایدوب دیزمك معناسنه در یقال غمل العنب اذانضد بعضه علی بعض و اوتلر کورلکندن بری برینك اوزرینه بنکشمك معناسنه در یقال غمل النبات اذا رکب بعضه بعضا و غمل بر موضع آدیدر (الانغمال) انفعال وزننده ذکر اولنان غمل ادیم معناسندن علی الاختلاف مطاوعدر یقال غمل الادیم فانغمل (الغمل) فتحتینله صارقینك بری بری اوزره کثرتندن نلتی پاره صقیلوب آزتمق معناسنه در یقال غمل الجرح غملا من الباب الرابع اذا فسد یعنی من تراکب الجبائر (الغمیل) امیر وزننده بری برینك اوستنده تمش بغدایجق اوتنه دینور (الغملول) زنبور وزننده اغاجلق درەیه دینور علی قول عرضی آزجه اوزون اوزادی درەیه دینور که اغاجلری و اوتلری بری برینه صاریلوب چتلق اوله و یوکسك تپەیه دینور ومطلقا طوب و مجتمع نسنەیه دینورکه مظلم و متراکم اوله کرك اغاجلق وکرك بلود وکرك

قرا كولق اولسون حتى اوطه‌نك كوشه‌سى بو هيئتده اولمغله اكا دخى اطلاق اولنور و بر نوع سبزه اسميدركه طبخ و اكل اولنور بو سبزه قنابرى اوله جقدركه ارمنيلر خيارى و سلوكلى پنجار ديدكلريدر (التغمل) تفعل وزننده بولالمق معناسنه‌در يقال تغمل الشئ اذا توسع (غملى) جمزى وزننده بر موضعدر (المغمول) بى نام و نشان اولان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مغمول اى خامل (الغنبول) زنبور وزننده بر قوش آديدر الغنتبل تاى فوقيه ايله جندل وزننده بى نام ونشان اولان آدمه دينور يقال رجل غنتل اى خامل (ام غنتل) صرتلانك كنيه‌سيدر (الغنجل) قنفذ وزننده قره قولق ديدكلرى جانوره دينور جمعى غناجل كلور (الغنجول) زنبور وزننده بر جانوردر حقيقتى نا معلومدر (الغندلانى) غينك و دالك ضميله ايرى باشـلو آدمه دينور يقال رجل غندلانى اى الضخم الرأس (الغول) قول وزننده هلاك ايلمك معناسنه در يقال غاله يغوله غولا اذا اهلكه و بر نسنه‌يى يا بر كسه‌يى ناكهانى اخذ ايلمك معناســنه در يقال غاله اذا اخذه من حيث لم يدر و غول باش اغريسنه دينور يقال اخذه الغول اى الصداع وسرخوشلغه دينور يقال شرب الخمر فاخذه الغول اى السكر و بعد مفازه معناســنه در يقال مفازة ذات غول اى بعد و رنج و مشقت معناسنه در يقال هون الله عليك غول هذا السفر اى مشـقته و اوبرق الجق يره دينور روموز اغاجلغنه دينور و چوق طپراغه دينور و بر موضع آديدر و غول الرجام راء مكسوره ايله بر بشقه موضعدر (الاغتيال) افتعال وزننده بودخى هلاك ايلمك معناسنه در يقال اغتاله اذا اهلكه (الغول) غينك ضميله سبب هلاك اولان نسنه‌يه دينور يقال وقع فى الغول اى الهلكة و يقال غالته غول اى اهلكته هلكة و آفت و داهيه‌يه دينور يقال اصابته الغول اى الداهية وسعلاة معناسنه دركه تنها بيابانده بعض شكل ايله انسانه مرئى اولوب اضلال و تلاعب ايدن بر جنس جن طائفه‌ســنه دينور تركيده قونجلوز تعبير اولنور جمعى اغوال و غيلان كلور غينك كسريله قال الشــارح و فى النهاية و فى الحديث [لاغول ولاصفر] ابن اثير ديديكه غول جن و شـياطيندن بر جنســدر عرب زعم ايدرلركه غول تنها بيابانده انسانه صور مختلفه ايله متلون اوله‌رق مرئى اولوب يولدن اضـلال و اهلاك ايدر بونك وجودنى فخرا نام عليه السـلام نفى ايلدى و بعضلر ديديكه منفى اولان عين غول اولميوب بلكه صور مختلفه ايله متشكل اوله‌رق انســانه تسلطنى نفى ايلديلر حتى اشبو [اذا تغولت الغيلان فبادروا بالاذان] حديثى [ولاغول ولكن السعالى] حديثى قول ثانى‌يى مؤيددر نته‌كه مولف دخى بيان ايدر و غول سمادن سـاقط اولان شهبدن مخلوق اولمق اوزره مشهور در قالديكه واقعا بر آدم كيجه‌لرده بر تنها محلده ياخود يولده

وثوب وهم و وحشت بيدا ايلمسيله كوزينه اشكال مهوله ايله متشكل صورت
غريبه تخييل ايدر حقيقتى واهمه‌نك فعليدر وكرچه جن طائفه‌سنك وجودى شرعا
ثابتدر لكن قول تحقيق اوزره تسلط و اضراردن ممنوعلردر و رومايلى اولكه‌سنك
بعض قطرنده جاذ و تعبير ايتدكلرى شخص نقللرينه كوره غول نوعندندر ابن
كال و ابو السعود و سعد الدين حسنجانى فتوالرى اوزره ارواح خبيثه كندولريله
مناسبتى اولان اجساد خبيثه‌يه دخول و تصرف ايدوب كنديلر كبى مردارلره
اضرار ايدرلر لكن اهل ايمانه مسلط اوله‌مزلر و دفعنك چاره‌سى دخى فتاواى
مذكوره‌ده مشروحدر انتهى و غول بلانه دينور حبه معناسنه بونك جمعى اغوال
در و جن طائفه‌سنك ساحره‌سنه دينوركه جادو تعبير اولنور و الومه دينور
منيه معناسنه و بر موضع آديدر و بر جنس شيطانه دينوركه انسانى اكل ايدر
على قول بو بر جانوردركه بعض عرب باديه‌ده آنى كوروب بيلديلر حتى تابط شرا
تقبيله ملقب اولان كسه آنى قتل ايلمشدر و غول الوان و اشكال مختلفه ايله متلون
و متشكل اولان ساحرلره واويلسى جن طائفه‌سنه اطلاق اولنور ياخود مطلقا
مزيل عقل اولان شيئه دينور بو معناده غينك فتحيله‌ده جائزدر (الغوائل)
غائله‌نك جمعيدر آفات و دواهى‌يه اطلاق اولنور يقال اصابتهم الغوائل اى الدواهى
و غائلة الحوض حوضنك كدكنه و رخنه‌سنه دينوركه آندن صويى تلفه جريان
ايدر و غائله تأكيد داهيه ايچون غول كلمه‌سنه صفت اولنور تاء مبالغه ايچوندر
يقال اتى غولا غائلة اى امرا داهيا منكرا (المغاولة) مفاعله وزننده مبادره
و مسابقه معناسنه‌در تقول كنت اغاول حاجة اى اباد‌ر مترجم صحاح مبادله ايله
بيان ايلمكله ظاهرا نسخه‌سى غلط ايمش حتى نهايه‌ده المغاولة المبادرة فى السير
و اصله من الغول اى البعد عبارتيله مرسومدر (المغول) منبر وزننده بعض
قامچيلره بكوريلان دمور ناملويه دينوركه قامچى اكا غلاف منزلنده اولور قامچى
صورتيله آنكله اوروب قطع و جرح ايدرلر و مشمل يعنى پاله طرزنده بر كونه
آلته دينوركه پالادن انجه و اوزونجه اولور بوكه فارسيده بلسك و تركيده بنيال
و شيش تعبير ايدرلر و اوزون تمرنه دينور و عندالبعض مغول اكسه‌لى بر كونه
انجه‌رك قلچه دينوركه تركيده كورده ديدكلرى اوله‌جقدركه عربلرك جنبيه تعبير
ايتدكلرى دخى بو قسمدندر بو آلتى فتاكلر قوللنورلر اغتيال ايله همان اعمال ايدرلر
و مغول بر رجل اسميدر و مغول كذلك غولدن اسم آلت اولوركه چابك هلاك
ايدن نسنه‌يه اطلاق اولنور و منه يقال فرس ذات مغول اى ذات سبق كوياكه سائر
اتلره سبق ايله اغتيال ايدر (الغولان) خولان وزننده چوغانه شبيه بر نوع اكشى اوتك
اسميدر و بر موضع آديدر (التغول) تفعل وزننده تلون معناسنه‌در يقال تغولت

المرأة اذا تلو نت (الاغول) احروزننده (والغول) سكروزننده رفاه ونعومتلو نرم ولطيف ديرلكه دينور يقال عيش اغول وغول اى ناعم (غويل) زبير وزننده بر موضعدر (الغيل) ميل‌وزننده مؤلف اللبن ترضعه المرأة ولدها و هى تؤتى او وهى حامل واسم ذلك اللبن الغيل ايضا عبارتيله بيان ايلمكله غيل خاتون جاع اولنوركن ياخود حامل ايكن چوجغه ويرديكى سوددن عبارت اولور زيرا مقتضاى عباره بودر شارح ديركه مؤلف عادتى اوزره بوراده دخى مسامحه اوزره مشوشا تفسير ايلمشدر زيرا غيل لفظنى ابتداء اسم اوله‌رق تفسير ايلمدكدنصكره و اسم ذلك اللبن الغيل ايضا عباره‌سى زائد و مهملدر اصل حق عباره غيل مصدر و اسم اولمقدر مصدريتى صورتده جاع اولنان ياخود حامل اولان خاتون ولدنى امزرمك معناسنه دركه اول ولد سود خسته‌سى اولور يقال غالت المرأة ولدها تغيل غيلا اذا ارضعته وهى تؤتى او وهى حامل و اول سودك دخى اسمى غيل‌در نته‌كه نهايه‌ده وامهات سائره‌ده الغيل هوان يجامع الرجل زوجته وهى مرضع او حامل عبارتيله مفسردر و غيل اتلو طلوبلكجه‌يه دينور و اتنه طلوتنومند دلو قنلويه دينور و بر يوزنده اقان صويه و بر نسنه اوزره جزلمش جزكى‌يه دينور ومكه‌ده جبل ابى قبيس دبندن آقان صويك اسميدركه چرپجيلر آنده بز چرپرلر و آقار پيكارلى دره‌يه دينور و يقين كورينن ايراق يره و نسنه‌يه دينور و يلملم يانده بر موضع آديدر و يمامه قربنده بر موضع آديدر و بنوجعده يوردنده بر دره اديدر و بشقه بر موضع آديدر و مطلقا صولى يره دينور وثوبده اولان تمغايه دينور و بول جامه‌يه دينور (الاغالة) همزه‌نك كسريله (والاغيال) اصلى اوزره عورت جاع اولنور ايكن ياخود حامل ايكن چوجغى امزرمك معناسنه در يقال اغالت المرأة ولدها و اغيلته اذا سقته الغيل كرچه مؤلف آنفا غيل كلمه‌سنى وجه مشروح اوزره بيان ايدوب شارح دخى وتيرهٔ مرقومه اوزره تصحيح ايلدى لكن دردست اولان اصولك مجموعنده بو معنا افعال بابندن مرسومدر ظاهرا مؤلفك ابتداء الغيل قولى سودك اسمى اولوب ثانيا عباره و اسم ذلك الارضاع ايكن الارضاع يرينه اللبن كلمه‌سى طغيان قلم ناسخ اولمق اغلبدر زيرا نهايه‌دن وسائردن منفهم اولان بويلجه اولمقدر مغيل و مغال عنوانلرى دخى مزيددن اولديغنى مؤيد در و اغيال اغاجك برك و شاخلرى كور و صيق وبرى برينه صارمشق اولمغله قويو كولكه‌لك اولمق معناسنه در : يقال اغيل الشجر اذا صار مغيالا كاسيذكر و كچى و قيون مقوله‌سى حيوان بر سنه‌ده ايكى دفعه دول ويرمك معناسنه در يقال اغيلت الغنم اذا انتجت فى السنة مرتين (الاستغيال) عورت چوجق امزركن ياخود حامل ايكن جماع اولنمق

معناسنه در يقال استغيلت المرأة اذا جامعها زوجها حبلا واغيال ايله معناى تأييده مرادفدر يقال استغبل الشعر اذا صار معبلا (المغيل) معين وزننده (والمغيل) محسن وزننده جماع اولنورکن ياخود حامل ايكن جوجغنه سود ويرن خاتونه دينور (المغال) مباح وزننده (والمغيل) مكرم وزننده حالت مزبورهده سود امن جوجغه دينور اول اغالهدن ثانى اغيالدن مأخوذ در (الغيلة) غينك كسريله اسمدر حالت ارضاعده اولان جماعه وحامل خاتون ولدنى ارضاعه دينور و منه الحديث [لقد هممت ان انهى عن الغيلة] وغيـله بر موضع آديدر و شغشغه معناسنه دركه دوهنك اشردكده اغزندن جقان دغارجغه دينور وغيله بر كمسهيى حيله وخدعه ايله آلداتوب بر يره كوتروب هلاك ايلمكه دينـور يقال قتله غيلة اى خدعه فذهب به الى موضع فقتـله (المغتال) مختار وزننده بو دخى سموز طولغون بيلكه دينـور يقال ساعد مغتال اى ريان ممتلئ واتلو جانلو تنومنـد دلوقانلويه دينور (الغيل) غينك كسريله برى برينه صارمشمش صيق و جتلق اغاجلغه دينور قصلهده زبازددر وسازلغه دينور و بونك تعبير اولنان صيق ميشهيه دينور وهر صولو درهيه دينور جمعى اغيال وغيول در و بر موضع آديدر (المغيل) محدث وزننده (والمتغيل) مهير وزننده سازلقده واورمانلقده ثابت وا كا داخل اولان كمسهيه دينور (المغيال) محراب وزننده شاخلرى برى برينه صارمشق وصيق بوداقلى اغاجه دينوركه آلتى قويو كولكهلك اوله : يقال شجرة مغيال اى الملتفة الافنان وارفة الظلال (التغيل) تفعل وزننده اغاج مغيال اولمق معناسنهدر يقال تغيل الشجر اذا صار مغيالا و بر قومك مالرى جوغالوب كور وفراوان اولمق معناسنه در على قول كنديلرى جوغالمق معناسنه در يقال تغيل القوم اذا كثر اموالهم اوكثروا (الغيلة) تمره وزننده سموز عورته دينور يقال امرأة غيلة اى سمينة (الغيل) ضمتينله جوق ياخود سموز وطاولى دوهلره وصغرلره دينور يقال ابل او بقر غيل اى كثيرة اوسمان (غيلان) سلمان وزننده ذوالرمه ايله معروف شاعرك اسميدر و بر آدمك اسميدركه بر قوم ايله ميانهلرنده دمهدار بر مادهٔ عداوت اولمغله جاق كندى كوزلرينه طبراق كيرمدكجه يعنى هلاك اولمدقجه قوم مزبور ايله مسالمه ومصافات ايلمامك بابنده يمين ايلمشيدى بر كون قوم مرقوم ناكهانى كنديسنى احاطه واوزرينه قصد وهجوم ايلملريله كويا كه عهدهٔ يميندن خروجله مصالحهيه رام وقائل اولديغنى اشعـار ايچون تحلل ياغيل ديهرك كندى كوزلرينـه طبراق صاجمغه باشلدى لكن اول وضعى قبول ايلميوب قتل ايلديلر تحلل كلمهسى امر در عهدهٔ يميندن خروج ايله ديمكدر وغيل غيلاندن مرخمدر (ام غيلان) سلمان وزننـده شجر سمر دركه باديه اشجارندن مغيـلان اغاجى ديدكلريدر (الغائلة)

(والمغالة)

(والمغالة) مقاله وزننده درونده مضمر اولان حقد وكينه‌يه دينور وشر وشور معناسنه در يقال بينهم غائلة ومغالة اى شر (اغيال) باخود ذات اغيال همزه‌نك فتحيله يمامه‌ده بر وادى اسميدر (الاغتيال) افتعال وزننده اوغلان سموروب تنومند اولمق معناسنه در يقال اغتال الغلام اذا سمن وغلظ

(* فصل الفاء *) (الفأل) فانك فتحى و همزه‌نك سكونيله طيره مقابليدر كه لسانمزده فال ديرلر اوغور طوتمه و يمن محر فى يوم طوتمه تعبير اولنور مثلا بر خسته بر كمسه‌دن يا سالم و غائب تجسس ايدن يا واجد لفظلرينى استماع ايدوب شفاء و وجدانه تيمنله عزم و اميد ايدر و بو هميشه خيرده مستعملدر على قول خير وشرده استعمال اولنور جمعى فؤول كلور فانك ضميله وافؤل كلور افاس وزننده وتقول العرب لافأل عليك اى لاضير زيرا اعراب طائفه‌سى خير وشرى تفألدن زعم ايدرلر شارح ديركه همزه‌يى الفه قلبله فال دخى جائزدر (التفاءل) تفاعل وزننده كه شارحك بياننه كوره اصلى تفأل ايدى‌كه تفعل وزننده در همزه تخفيف والفه قلب اولنمشدر (والتفأل) اصلى اوزره تفعل وزننده (والافتئال) افتعال وزننده فال طوتمق معناسنه در يقال تفائل بالشئ وتفأل وافتئل ضد تطير (التفئيل) تفعيل وزننده بر آدمه فال آچدرمق يافال طوتدرمق معناسنه در يقال فأله به اذا جعله يتفأل به (الفئل) كتف وزننده ملحم آدمه دينور يقال رجل فئل اللحم اى كثيره (الفئال) كتاب وزننده صبيانه مخصوص بر لعب اسميدر بركومه طپراق ايچره بر نسنه صاقلدقدن صكره طپراغى برقاچ باولك اوبك ايدوب اول نسنه قنغى بلوكده در ديو رفيقلرينه صورارلر (الفتل) فتل وزننده بوكمك معناسنه‌در: يقال فتل الحبل فتلا من الباب الثانى اذا لواه فهو فتيل ومفتول و يوزى بر طرفه چويرمك معناسنه مستعملدر يقال فتل وجهه عنهم اذا صرفه وفتل ذؤابه بر آدمى خدعه ايله رأى و انديشه‌سندن ازاله ايلمكدن كنايه اولنور يقال فتل ذوأبة اذا ازاله عن رأيه وفى الامثال مازال يفتل من فلان فى الذروة والغارب اى يدور من وراء خديعته يعنى دائما حيله وخدعه آردندن طولانوركه آنى فند ومكر ايله مغلوب ايلمكه سعى ايدر شارح ديركه نهايه‌ده ومنه حديث الزبيرانه سأل عائشة رضى الله عنهما الخروج الى البصرة فابت عليه فما زال يفتل فى الذروة والغارب عبارتنك تفسيرنده بووجهله مرسومدركه ذروه‌دن مراد اوركجك يوقريسى وغارب اوركج ايله بيونك ارالغيدر مثل مزبورك اصلى بودركه سركش دوه‌يه يولار بچورمك مراد ايدن كمسه ابتداء ذروه وغاربنى صغيه‌رق و بيوننى اوخشيه‌رق وتويلرنى لطفله اوروب بوكه‌رك كنديسنه مونس ورام ايدوب بوتقريبله اكا يولار بچورر بعده مطلقا لطايف

الحبل اله اندانمقده استعمال اولندی وفتل بابل اوتمك معناسنه مستعملدر يقال
فتل انبنبل اذا صاح (التفنبل) بودخی بوكلمك معناسنه در يقال فتل الحبل بمعنی
فتله (التفنيل) امير وزننده (والمفتول) بوكلمش نسنه‌يه ديور وفتيل تيفدن
بوكلمش ايجه صجيمه ديورکه بعضا آنی کرويد اغاجلرينك قاوشدقلری يرده اولان
حنقه‌يه‌ده بند ايدرلر وخرما جكردكنك شقنده ايبلك طرزنده اولان نسنه‌يه
دينور و برمقلرك ارانقلرنده جمع اولنوب ايبلك ايبلك بوكلمش كيروباسه دينور
بو جهتله جملرده تلا کلرك اخراج ايلدكلری اوزون اوزون كير بوكلرينده
دينور وفيل ايله ناجيز نسنه‌دن كنايه اولنور كاسيذكر (الانفتال) انفعال
وزننده (والتفتل) تفعل وزننده بوكلمك معناسنه‌در يقال فتله فانفتل وتفتل
(الفتيلة) سفينه وزننده بو دخی برمقلرك ارانقلرنده بوكيلن ايبلك ايبلك كيره
دينور وذباله معناسنه‌دركه چراغ فتيليدر فارسيده پليته دينور يقال طول فتيلة
السراج ای ذبالته (الفتلة) تمره وزننده وفتحاتله جائزدر فتيل كبی ناجيز وحقير
نسنه‌يه اطلاق اولنور يقال ما اغنی عنك فتيلا ولا فتلة ای شيئا و فتله خاصة سلم
و سمر اغاجنك ثمری اولان دانه‌لرك قابنه دينوركه فاصوليه قابی طرزنده اولور
و بو هنوز طومورجقلنوب ظهور ايلديكی هنگامده اولور و عرفط نام ميشه
اغاجنك يمشنه دينور بوده فتحاتله‌ده زبانزده در و بعضلری ديديكه فتلكه فتله‌نك
جمعيدر يبراق اولميوب لكن يبراق مقامنه قائم اولان يمش مقوله‌سی نسنه‌يه دينور
كه بعض ميشه اغاجنك يبراغی اولميوب يبراغی يرنده زائد نسنه‌سی اولور وزمينه
باطليان نباته دينوركه بر اوزدكدن عبارت اولوب اشخون نام نبات كبی بوريلوب
بوكيلور اوله (الافتال) همزه‌نك كسريله سلم وسمر اغاجلرينك دانه‌لری فيجو
قلنمق معناسنه در : يقال افتل السلم والسمر اذا صار ذا فتلة (الفتل) فتحتينله
ناقه‌نك ديرسكلری كيركين وصوقشدرمه‌طوباج اولمغله ايكی‌يانلرندن آچيق وميدانلو
اولمق معناسنه در كوياكه يانلرندن بوكلمش كبی اولور يقال ناقة فی مرفقيها فتل
ای اندماج فی مرفقيها (الافتل) احمر وزننده وصف مذكور اوزره‌اولان ديرسكه
دينور (الفتلاء) حمراء وزننده صفت مذكور اوزره اولان ناقه‌يه دينور
و بعضلر عندنده فتلاء ايافلری چنبركبی مقوّس اولوب آغر يورويشلی اولان‌ناقه‌يه
دينور (الفتل) شدّاد وزننده بلبل قوشنه اطلاق اولنور فتل نغمات‌ومقامات
ايلديكنه مبنی (يفتل) يجعل وزننده طخارستان اولكه‌سنده بر بلده آديدر
(الفتكلين) فائك ضميله‌در خمين وزننده آفت و داهيه‌يه دينور (الفجل) فانك
فتحی وجيمك سكونيله وفتحتينله بر نسنه بوغونلنوب كوشك و سلبوك اولمق
معناسنه در : يقال فجل الشیء وفجل فجلا وفجلا من الباب الرابع والاول اذا

استرخى وغلظ (التفجيل) تفعيل وزننده بر نسنه‌یی یصیله‌دوب انلولتمك معناسنه‌در :
یقال فجله اذا عرّضه (الافجل) احمر وزننده (والفنجل) جندل وزننده
بجاقلرینك ارالغی میدانلو اولان آدمه دینور (الفجل) فانك ضمیله (والفجل)
ضمتینله طورب تعبیر اولنان سبزه‌یه دینور مفردی فجله درهایله وجع مفاصله
ویرقان علتنه و جکر اغریسنه و استسقایه و یلان و عقرب صوقانه بغایت نافع
و قشری یا صویی عقرب اوزره وضع اولنسه عقربی قاتلدر و بعد الطعام تناولی
هضم و ملین و قبل الطعام اشتهایی مسکن‌در و تخمی سائر اجزاسندن اقوی وبعده
قشری و بعده ورقی وصکره لحیدر (حب الفجل) بشقه بر دارودر دهن الفجل
دیدکلری یاغ آندن اتخاذ اولنور بو بیانی طورب دیدکلریدر که آندن سیغه
دیدکلری یاغ اتخاذ اولنور (الفنجلة) دحرجه وزننده (والفنجلی) قصرایله
کوشك کوشك یوریمکه دینور پیر آدملرك یوریمسی کبی (الفاجل) فاریجی‌یه دینور
یقال هو فاجل ای قام (الافتجال) افتعال وزننده یکیدن بر نسنه پیدا ایلمك
معناسنه در : یقال افتجل الامر اذا اختلقه (الفحل) فانك فتحی وحای مهمله نك
سکونیله هر حیوانك ارککنه یعنی دولی آلنور اولان ارککنه دینور که آنده
آیغر و دوه‌ده بوغور تعبیر اولنور جمعی فحول وافحل کلور افلس وزننده وفحال
و فحاله کلور فالرك کسریله و فحل مصدر اولور برآدم دوه‌لرینه صویی یاك بوغور
اختیار ایدوب چکمك معناسنه یقال فحل ابله فحلا کریما من الباب الثالث اذا
اختار لها و دیشیلره ارکك صالیورمك معناسنه در : یقال فحل الابل اذا ارسل
فیها فحلا وفحل سهیل یلدزنه اطلاق اولنور سائر یلدزلردن الارغه طوردیغیچون
دوه‌نك بوغورینه تشبیه اولندی زیرا بوغور ناقه‌یه آشدقدنصکره الارغه اولور
و منه یقال اما تری الفحل کیف تزهوای سهیل و فحل بن عیّاش بن حسان قاتل
یزیدبن المهلب در بر ضربه‌ده تخالف ایلمریله بری برینه زخم یتشدروب یکدیکری
قتل ایلدیلر و فحل ارکك خرما اغاجنه دینورکه دیشی‌یه آندن آشی النور وخبر
و حدیث و اشعار روایت ایدن راوی‌یه دینور جمعی فحول کلور و منه جریر
والفرزدق فحل بنی مضر ای راویهم و یقال هم فحول ای رواة وفحل ارکك خرما
یپراغندن نسج اولنمش حصیره دینور یقال بسط له فحلا ای حصیرا من فحال النخل
وفحل شامده بر موضع آدیدرکه صدر اسلامده اوراده وقایع واقع اولدی و فحل
علقمه نام شاعرك لقبیدر امرء القیس زوجه‌سی اولان امّ جندب مزبوری شاعریتده
امرء القیس اوزره ترجیح ایلدیکیچون امرء القیس مزبوره‌یی تطلیق ایلدکدنصکره
علقمه تزوج ایلمکله آنکله ملقب اولدی وفحول الشعراء کندیلر ایله مهاجات
ایدن شاعرلره غالب اولنلره اطلاق اولنور جریر و فرزدق کبی و شویل شاعرلره

اطلاق اولنورکه حین مشاعرەده معارضلریله تفضیل و ترجیح اولنەلر یقال هو من فحول الشعراء و هم الغالبون بالهجاء من هاجا هم وكذا كلّ من اذا عارض شاعر افضل علیه (الفحولة) فانك ضمیله (والفحالة) (والفحلة) فالرك كسریله ارککلك و ایغرلق معناسـنه در : یقال هو فحل بین الفحولة والفحالة والفحلة ای انذکورة شارحك بیانه کوره بونلر حکرجه مصدر اولوب لکن بونلردن فعل منصرف اولمز بس اسم یرنده مستعمل اولورلر (الفحیل) امیر وزننده حشاری آیغر آدمه دینور یقال رجل فحیل ای بین الفحولة و دول ایچون نافه‌یه آشمقده ماهر اولان جنسی یك بوغوره دینور یقال فحل فحیل ای کریم منجب فی ضرابه وضخامتده بوغور دوه‌یه شبیه اولان عظیم الجثه فوجه اطلاق اولنور یقال کبش فحیل ای یشبه فحل الابل فی نبله (الافتحال) افتعـال وزننده بو دخی نافه‌لره چکمك ایچون سوی بوغور انتخاب ایلمك معناسـنه در : یقـال افتحل ابله فحلا کریما اذا اختارلها (الافحال) همزه‌نك کسریله بر آدمه دولنی آلمق ایچون عاریت وجهیله بوغور و یرمك معناسنه در : یقال افحله فحلا اذا اعاره (الاستفحـال) هندستانده ولایت کابل عجملرینك یعنی اصلا بردبن ایله متـدیّن اولمیان طائفه‌نك کندی عورتلری ایچره ارکك صانیور لمرینه اطلاق اولنـور اورایه عربدن بر تنومند عظیم الهیکل شخص وارنجه دولنی المق ایچون نسوانلریله مزبوری تخلیه ایدوب دیّوثلق ایدر یقـال الاعلاج تستفحل وهو مایفعله اعـلاج کابل اذارأوا رجلا جسیما من العرب خلوا بینـه و بین نسائهم لیولد فیهم مثـله و خرما اغاجی و حکره‌دن ارککلك ایتمك معناسـنه درکه میوه ویرمز اولور یقـال استفحلت النخلة اذا صارت فحالا و برماده بیوبوب مشتدّ و عظیم اولمق معناسنه مستعملدر یقـال استفحل الامر اذا تفاقم (الفحـال) رمان وزنـنـده خاصة ارکك خرما اغاجنه دینور جمعی فحاحیل در (التفحل) تفعل وزننده آیغره‌اوبکنمك معناسنه درکه زعمجه آیغرلمق تعبـیر اولنور یقال تفحل فلان اذا تشبه بالفحل یعنی فی انذکورة و نبس وطعام خصوصنده تبدّل وتخشن ایلمك یعنی تصنع وتزیّن ایلمیوب بلغور بوماج مقوله‌سی درشت نسنه‌لر ییوب و قبا و درشت لباسلر کیمك معناسنه مستعملدر و بو فحوله‌دن مأخوذ درکه انثی مقابلیـدر زیرا لباسده تزیّن و تصنع نسوان شیوه‌سیدر بعده مطعم خصوصنده دخی شایع اولدی یقال تفحل الرجل اذا تکلف الفحولة فی اللباس والمطعم فخشنهما (فحلان) فانك کسریله جبل احد یانـنـده بر موضع اسمیدر (الفحلتان) فانك فتحیله بر موضعدر (فحل) فانك کسری وفتحیله وکتف وزننده برر موضع آدلریدر (الفحلاء) برموضعدر (المتفحل) متفعل وزننده ارکك کبی حامل اولمیان یعنی میـوه طوتمیان اغاجه دینور ارکك

انجیر و ارکك توت اغاجلری کبی (الفحلة) فحل کلمه‌سندن مؤنثدر بی پرده‌لی
زفیر اولوب هرکسه شرکیر اولان قاری‌یه دینور یقال امرأة فحلة ای سلیطة
(الفحجل) جعفر وزننده بوکلمه‌یی کرچه نحویون کتابلرنده ذکر و افجح ایله
یعنی آپشق کسه ایله تفسیر ایلدیلر لکن بنم عندمده بووهمدر زیرا افجح آدمه
فنجل دینور نته‌که ذکر اولندی انلره اتباعا بندخی ایراد ایلدم (التفخل) خای
معجمه ایله تفعل وزننده حلم ووقار وتمکین کوستورمك معناسنه در : یقال تفخل
الرجل اذا اظهر الوقار والحلم و بر آدم نماز عید یاخود سور مقوله‌سنه کیده‌جك
اولمغله فاخر لباسلرینی کیمك معناسنه در : یقال تفخل فلان اذا تهیأ ولبس احسن
ثیابه (الفداکل) فانك فتحیله امور عظیمه‌یه دینور یقال عرضت علیه فداکل
ای عظام الامور (الفرجلة) دحرجه وزننده آپشی آیره‌رق تیز تیز یوریمك
معناسنه در : یقال فرجل زید اذا تفحج و اسرع (الفرجول) برذون‌وزننده
قشاغی‌یه دینور فرجون معناسنه (الفرزل) زبرج وزننده بوقاغی‌یه‌دینور یقال
قیده بالفرزل ای القید و دمورجی مقراضنه دینورکه انکله دمور کسرلر یقال
قطعه بالغرزل ای بمقراض الحدّاد (الفرزلة) دحرجه وزننده بوقاغی‌یه‌اورمق
معناسنه در : یقال فرزل اللصّ اذا قیده (الفرزل) قنفذ وزننده ایری
و دیزمان آدمه دینور (الفرعل) عین مهمله ایله قنفذ وزننده صرتلان‌ایکنه
دینور مؤنثی فرعله در جمعی فراعل وفراعله‌در مترجم درکه * اغزل‌من‌الفرعل*
امثالدندر میدانی مرحومك بیاننه کوره بوراده اغزل دهشت و فتور معناسنه
اولان‌غزل ماده‌سندندر نته‌که کلب صید آنکله متصف اولور کماذکر (الفرعلان)
عنفوان وزننده ارکك صرتلانه دینور (الفرافل) علابط وزننده بیوت شهر
عمانه مخصوص بر کونه سویق یعنی‌قاود اسمیدر (الفیزلة) حیدره وزننده‌شول
ارضه دینورکه یغمور یاغدقده صویی چکمیوب همان آقوب کیدر اوله یقال نزلنا
فی‌فیزلة ای الارض السریعة السیل (الفسل) نسل وزننده باغ و آصمه‌چبوغنه
دینورکه اناسندن قطع وغرس اولنور یقال قطع فسلا من الکرم ای قضیبا للغرس
و مروتسز دنی ورذیل کمسه‌یه دینورکه انسان مولوزی تعبیر اولنور جمعلری‌افسل
کلور افلس و زننده و فسول کلور وفسال کلور کتاب وزننده وفسل و فسوله
و فسلاء کلور فالرك ضمیله یقال هو فسل لایرجی خیره ای رذل لامرؤة له وفسل
مصدر اولور چوجغی ممه‌دن کسمك معناسنه در : یقال فسل الصبیّ فسلا من
الباب الاول اذا فطمه (المفسول) بو دخی مروتسزدنی و خسیس و ناکسه
دینور (الفسالة) رذاله وزننده (والفسولة) فانك ضمیله برکمسه خسیس
و ناکس اولمق معناسنه در : یقال فسل الرجل بضم السین وفسل بکسرهاوفسل

على المجهول فصالة و فصولة من الباب الخامس والرابع اذا كان فصلا و مفصولا (الفصيلة) وصيله وزننده خرما فدانسه دينور جمعى فصائل و فصيل كلور هامنز و فصلان كلور فانك ضميله (الافصال) همزه‌نك كسريله خرما فدانى اناسندن آيروب بشقه يره ديكملك معناسنه در : يقال افصل الفصيلة اذا انتزعها من امّها واغترسها و برمتاعى بكميوب ارذال ايلمك معناسنه در تقول افصل عليه متاعه اذا ارذله و اجدبى زيوف عدّ ايلمك معناسنه در : يقال افصل دراهمه اذا زيفها (الفصالة) ثمامه وزننده دمور و بقر مقوله‌سى جكيجله دوكيلوركن مججرابان حردولنه دينور يقال هواهون عندى من الفصالة وهى ماناثر من الحديد و نحوه عند الضرب اذا طبع (الفصلة) محدّثه وزننده شول عورته دينوركه زوجى جماعه ميل وارادە ايلديكجه حيضم واردير اعتذار بيهوده ايله ردّ و امتناع ايدر وله زوجنى ترذيل ايتديكيچون اطلاق اولندى يقال امرأة مفصلة اذا كانت لماراد زوجها غشيانها قالت انى حائض لترده (الفسل) فانك كسريله احمق و بمغز آدمه دينور (الفسكل) قنفذ وزننده (والفسكل) زبرج وزننده (والفسكول) زنبور وزننده (والفسكول) برذون وزننده اوكدله قوشيلان آتلردن الث‌صكره كلان آته دينوركه اونجى ونور وفسكل رذيل وفرومايه كمسه دينور يقال رجل فسكل اى رذل وفسكول زنبور وزننده و برذون وزننده اويونتى كمسبه دينوركه برطائفه‌يه خودبخود اويوب اكسه‌لرندن كيدر يقال رجل فسكول وفسكول اى متأخر تبع (الفسكلة) دحرجه وزننده بركمسه اويونتى اولمق معناسنه‌در و بر كمسه‌يى اويونتى ايلمك معناسنه متعدى اولور يقال فسكل الرجل اذا صار فسكولا وفسكل فلانا اذا صيره فسكولا (الفشل) فانك وشين معجمه‌نك فتحيله بر آدم ضعيف وجبان وسست وكاهل اولمق معناسنه در : يقال فشل الرجل فشلا من الباب الرابع اذا كسل وضعف وتراخى وجبن (الفشل) فانك فتحى وشينك سكونيله (والفشل) كتف وزننده قورقق وضعيف واوشنكن وكند اولان شخصه دينور جمعى فشل كلور فانك ضميله يقال رجل خشل فشل وخشل فشل اى كسلان ضعيف متراخ جبان (وفشل) شينك سكونيله خاتون محفه ايچنه فشل دوزمك معناسنه در كماسيذكر يقال فشلت المرأة الهودج اذا جعلت لها فشلا (الفشل) فانك كسريله محفه اورتوسنه دينور على قول محفه مندرينه دينوركه نسوان آنك اوستنه اوتورزلر جمعى فشول در (الافتشال) افتعال وزننده (والتفشل) تفعل وزننده خاتونلر محفه ايچره فشل ايدنمك معناسنه در : يقال افتشلت المرأة فى الهودج وتفشلت بمعنى افتشلت وتفشل اوتنمك معناسنه در : يقال تفشل الرجل اذا تزوج وصو آقمق معناسنه در : يقال تفشل الماء اذا سال (الفيشلة) قبرله وزننده

ذكرك باشنه دینور حشفه معناسنه وهراملس ومدوّر اولان شیئك باشنه دینور یقال قطع فیشلته وهورأس كلّ محوّق جمی فیاشل در وفیاشـل برشجرك و بر صویك ونیجه قزل تپه‌لرك اسمیدر (المفشل) منبر وزننده محفه اورتوسنه‌دینور وشول آدمه دینورکه خیره جوره اولاد حاصل اولماق ایچون قوم واقرباسـندن تزّوج ایلمیوب بیكانه‌دن تزّوج ایلیه‌ظاهرا قوم واقربالری بر آلای جوره‌وخوار ایمشلر (التفشیل) تفعیل وزننده‌كه تمتین‌كبی اسمدر عمه‌یی صاغدقدنصكره بقیه قلان سوده دینور یقال احلب التفشیل ای مابقی فی‌الضرع من‌اللبن (فشـال) سحاب وزننده زبید قربنده برقریه‌در (افشولیه) همزه‌نك ضمیله واسطقضاسنده برقریه در (الفصل) وصل وزننده ایكی نسنه‌ارالغنده حاجز اولان شیئه‌دینور فی‌الاصل مصدردر فاصل معناسنه در : یقال بینهما فصل ای حاجز واعضاءبدندن اولان ایكی كمیكك قاوشدقلری یره دینوركه اك یری تعبیر اولنور مفصل‌دخی‌دینور مؤلف كلّ ملتقی عظمین من الجسد عبارتیله تفسیر ایلمكله اویلجه ترجه‌اولندی یوخسه مقتضای مادّه ایكی كمیك یری برندن آیریلان یراولمقدر كرچه ایكی معنـا بیننده ملازمه واردر امّا مؤلفك تعریفی‌اوصال مادّه‌سنه ملایمدر وعنقریب‌مذكور اولان فصل الجسد بوندن اعمدر زیرا بعض‌ملتقی اولان كمكلر واردركه كیمی‌اربطه و اوصـال ایله ملصوقدر وكیمی مدروزه در وكیمی مسلسله در وكیمنك رأسی محكم وآخرده نقره اولمغله اكا ادخال واحكام اولنمشدر وكیمی‌اسنان‌منشار شكلنده‌اولوب نقره‌لره ادخال اولنمشدر پس‌فصل جسد بونلره شاملدر وفصل حق سوزه دینور فاصل معناسنه در : یقال قوله فصل لاهذر ای حق وفصل الجسـدبدنك اویناق یرینه دینوركه موضع فصلدر بدنده هر ایكی فصلك ارالغنـده بر وصل واردركه اول سكیر در كمكلر بری‌برینه آنكله مرتبط اولمشدر و فصل نحاتدن بصریّون عندنده كوفیونك عماد اطلاق ایتدكلری ضمیردن عبارتدر یعنی بصریون اول‌ضمیره فصل وكوفیون عماد اطلاق ایدرلركقوله تعالی [ان كان هذا هو الحق من‌عندك] الایة بنصب الحقّ لخبر یته فقوله هو فصل وعماد مترجم دیركه بوضمیرك شـاننده مغنی اللبیب درت مسئله وضع وشروط وفوائدنی بسط ایلمشدر فلیراجع وفصل‌حق ایله باطل بینی فرق وتمییز ایله اولان حكم وقضاء معناسنه‌در فیصل دخی‌بومعنایه در یقال لم یرض‌بفصله وبفیصله ای قضائه بین‌الحقّ والباطل وولدی عمه‌دن كسمك معناسـنه در : یقال فصل المولود عن‌الرضاع فصلا من‌الباب الثـانی اذا فطمه بوندن اسم فصال در كاسیذكر وایكی نسـنه ارالغنه حاجز اولوب فاصله ویرمك معناسنه دركه ماقبلنك منتهی اولدیغنی اشعار ایچون اولور حدّ وسنوركبی یقـال فصل بینهما اذا حجز و برنسنه‌یی كسوب آیرمق معناسـنه در : یقال فصله اذا

قطعه وابانه وفصل اهل عروض اصطلاحنده بيتك عروضنه مخصوص اولان تغييره اطلاق اولنوركه حشولرده اول تغيير جائز اولميه و بو عروضدن ز ياخود بردن زياده حرف متحركى اسقاطيله حاصل اولور پس بوبله تغييره فصل اطلاق اولنور مترجم ديركه كتب عروضده فصل عروضك وصفى اولمق اوزره بو وجهله مرسومدركه فصل شول عروضه دينوركه كنديسنه صحتك ياخود علتك لزوميله اجزاء حشوه مخالف اوله نته‌كه بووصفله متصف اولان ضربه غايت اطلاق اولنور فصل عروض بحر طويلك لازم القبض اولان عروضى و بحر بسيطك لازم الخبن اولان عروض اولاسى كبي‌كه بو علتلر بونلره لازم وحشولرده لازم دكلدر كذلك كاملك و رجزك عروض اولالرى كبي‌كه بونلره صحت لازم وحشولره لازم دكلدر وعبارده تغيير مذكور ايله مغير اولان عروضه فصل و مقابلنه صحيحه اطلاقيله مرسومدر پس مؤلفك باسقاط حرف متحركك قولى نظر وتأمله محتاج اولور انتهى (المفصل) منزل وزننده فصل مشروح كبي بودخى بدنده اولان اك و اوياق برينه دينور جمعى مفاصل در كاسيذكر (الفيصل) حيدر وزننده فصل كبي حق ايله باطلى بيني فرق وتمييز ايله اولان حكم وقضا معناسنه در وفيصل وفيصلىّ ياى نسبتله حاكم وقاضى‌يه اطلاق اولنور يقال فلان فيصل وفيصلى اى حاكم وقطع ماده ايدن نافذ حكم وقضايه وصف اولنور يقال حكومة فيصل اى قاطعة ماضية ومطلقا ايكى نسنه آرالغنى تفريق ايدن شيئه دينور ومنه يقال طعنة فيصل اى تفصل بين القرنين يعنى برى بريله طوتشمش ايكى بهادرك بينى فصل وتفريق ايدر (الافتصال) افتعال وزننده بودخى ولدى سوددن كسمك معناسنه در : يقال افتصل المولود عن الرضاع اذا فطمه وفدانى موضع آخره نقل ايلمك معناسنه در : يقال افتصل النخلة عن موضعها اذا نقلها (الفصال) كتاب وزننده فصل و افتصال مولوددن اسمدر ولد سوددن كسلمكه دينور قال الشارح ومنه الحديث [لارضاع بعد فصال] وهو ان يفصل الولد عن امّه (الفاصلة) تسبيح وقلاده مقوله‌سى ديزينك هر ايكى بونجقلرى بيننه ديزلمش آخر بونجغه دينور جمعى فواصل در وفواصل القرآن هر آيت كريمه‌نك اواخرندن عبارتدر نته‌كه اشعارك اواخرنه قوافى اطلاق اولنور مفردى كذلك فاصله در مثلا سورهٔ مائده‌نك فواصل آياتى آلتى حرفدن عبارتدركه لام وميم ونون ودال و باء وراء حرفلريدر لم ندبر كلمه‌سى آنلرى جامعدر وفاصله اهل عروض اصطلاحنده ايكى نوعدر برى فاصلهٔ صغرى دركه اوچ متحرك بعدها ساكندن عبارتدر ضربت كلمه‌سى كبي‌كه مؤنثدر و برى فاصلهٔ كبرى دركه درت متحرك بعدها ساكندن عبارتدر ضربتا كبي وشول نفقهٔ فاصله‌كه اشبو [من انفق نفقة فاصلة فى سبيل الله فبسبعمائة ضعف] حديثنده واقعدر مراد شول نفقه‌دركه

انفاق ایدن آدمك كفریله ایمانی یعنی فصل ایدر (التفصیل) تفعیل وزننده دیزی‌یه فاصله کچورمك معناسنه‌در : یقال فصل النظم اذاجعل فیه الفاصلة و بر نسنه‌یی بیان ایلمك معناسنه در : یقال فصله اذا بینه شارح دیرکه اجمال مقابلی تفصیل بوندندر زیرا اصل تفصیل برنسنه‌یی فصول متمایزه قلمق معناسنه‌درواطاله واکثار اکا لازمدر بو مناسبتله اکثار کلامده استعمال اولنوب بعده لازمی‌اولان تبیینده استعمال اولندی (الفاصل والفصیل) امیر وزننده فیصل‌کبی نافذاولوب مادۀ نزاعی قاطع‌اولان حکم وقضایه وصف اولور یقال حکم فاصل وفصیل‌وحکومة فیصل ای ماض وفصیل برمحلده چویرلمش شول دیواره دینورکه قلعه باروسندن یاخود سور بلده‌دن دون‌وقصیر اوله شرانپول کبی وعمه‌دن قطع اولنمش‌دوه‌کوشکنه دینور وجمعی فصلان کلور فانك ضمی وکسریله وفصال کلور کتاب وزننده‌وفصیل اسامیدندر حکم بن فصیل وعدیّ بن‌الفصیل‌ویحیربن‌الفصیل محدّثلردر (الفصیلة) هایله فصیلك مؤنثیدر و بر آدمك پك قریب اولان عشیرت و اقرباسنه دینور علی قول آباء و اجدادی طرفندن اقرب اولان اقرباسنه دینور ومنه کان العباس رضی الله عنه فصیلة النبیّ علیه الصلوة والسلام شارح دیرکه فصیله فخذدن اقربدر زیرا قطعهٔ لحم فخذ معناسندن مأخوذدر انتهی وفصیله اویلق اتندن بر پاره‌یه دینور ومطلقا اعضای بدندن برقطعه‌یه دینور (الفصول) قعود وزننده برکسه یرندن چقوب ایرلمق معناسنه در : یقال فصل فلان من البلد فصولا من الباب الاول اذا خرج منه واصمه‌نك خرده خرده دانه‌لری بلورمك معناسنه‌در: یقال فصل الكرم اذا خرج حبه صغیرا (الفصلة) تمره وزننده‌یرندن‌چقاریلوب آخر یره نقل و غرس اولنمش‌خرما فدانه دینور (المفاصل) مفصلك‌جمعیدرکه ذکر اولندی و پك وقاتی طاش یغننه دینور وایکی طاغ بیننده اولان قوم وخرده چاقل مقوله‌سنه دینورکه اوزرندن آقان صو بغایت صاف و برّاق آقوب کیدر اصلا طپراغی و چاموری اولماغله قطعامتکدر اولمز (المفصل) منبر وزننده دله اطلاق اولنور لسان معناسنه (الفصال) شدّاد وزننده صله وعطیه امنیه‌سیله دائما ناسی مدح و ثنا ایدن کمسیه دینور و بو دخیلدر عربی صحیح دکلدر یقال رجل فصال ای مدّاح الناس لیصلوه نته که السنهٔ عوام ترکیده پك ذمّام شخصه‌ده فصال اطلاق اولنور کویا که ذم ابتدیکی آدمك اعضاسنی بند بند فصل ایلمکله توجیهدن بعید دکلدر (فصل) فانك فتحیله‌اسامیدندر ابوالفصل البهرانی برشاعردر (فصل) زفر وزننده واحد در یعنی همنامی یوقدر واول جهینه قبیله‌سندن بر کمسه در لکن صواب اولان قاف ایله اولمقدر فا ایله غلط صریحدر اسمعیل بن خالد جنابندن بزه سند متصل ایله مرویدرکه ظهور آفتاب اسلامدن مقدمجه قبیلهٔ

جهینه‌دن عمیر بن جندب نام برشخص وفات ایلمکله تجهیز وتکفین اولنوب تابوته
وضع اولندقدنصکره انیله باشندن بوشیده سنی آجوب قعود وابن الفصل دیو عوجه
زاده‌سی اولان فصل نام کمسه‌یی سؤال ایلدی اطرافنده اولان آدملر بوحالی مشاهده
ایلدکده تعجبله سبحان الله فصلی بیلمرسن اول شمدی کندی دیدکلرنده اشبو تعبیرات
مسجعه ایله تکلم وافادهٔ حال ایلدی • اتیت فقبل لی • لاتملک الهبل • الاتری الی
حفرتک تنتثل • وقد کادت امّک تنکل • ارأیتک ان حوّلتک الی محوّل • ثمّ غیّب
فی حفرتک الفصل • الّذی مشی فاحزألّ • ثمّ ملأناها من الجندل • انعبد ربّک
وتصلّ • وتترک سبیل من اشرک واضلّ • بوعباره‌ده اتیت کلمه‌سی ماضیٔ مجهولدر
وهبل فتحنیله والده ولدنی یاوی قیلمغه دنور و تنتثل انتثالدن مضارع مجهولدر
قازیلان چقوردن طبراق چقرمق معناسنه در ومحوّل تحولدن اسم مکاندر و غیب
تغییبدن ماضیٔ مجهولدر واحزألّ کلمه‌سی احزئلالدن ماضیدر یوروینی آرترمق
معناسنه در مفهومی بودرکه بکا برشخص کلوب دیدیکه کورمزمیسن که ایشته قبرک
حفر اولنور والدهٔک سنی یاوی قلمق اوزره در نه دیرسن رأی ایدرمیسن که
سنی بشقه یره تحویل ایدوب فصل سنک یرکه دفن اولنوب حفره‌سنی طاش ایله
طبطلو ایده‌لم ومن بعد سن اهل شرک وضلالت یولنی ترک برله خالقکه طاعت
و عبادت ایدرمیسن دیمکدر بعده اول قائله بندخی نعم دیو تکلیفنی تقبل ایلدم راوی
دیرکه مزبور آندنصکره افاقت بولوب نیجه زمان ساحهٔ حیاتده معمر اولوب ونیجه
خاتونلر تزوّج و متعدد اولادلری ظهور ایلدی وفصل وقعهٔ مرقومه‌دن اوچ کون
مرورنده فوت و عمیره احضار اولنان قبره دفن اولندی (المفصل) معظم وزننده
سور قرآنیه‌دن ابتدا سورهٔ حجراتدن آخر قرآنه قدر اطلاق اولنور واصحّ اقوال
بودر وعلی قول سورهٔ جاثیه‌دن یاخود سورهٔ قتالدن و امام نووی قولی اوزره سورهٔ
قافدن و علی رأی سورهٔ صاد قافدن یاخود سورهٔ صفّ وابن ابی الصیف روایتی اوزره
تبارک سوره‌سندن و دزماری قونجه انافتحنا سوره‌سندن وقتیبه شام اولان فرکاح
روایتی اوزره سبح اسم ربک الاعلی سوره‌سندن وخطابی قونجه ضحی سوره‌سندن
آخر قرآنه قدر اطلاق اولنور سور مرقومه بینلرنده فصول کثیر اولدیغیچون یاخود
بونلره آیت منسوخه قلیل اولدیغیچون اطلاق اولنـدی (فصل الخطاب) اصل
انکتاب وزننده قرآن کریمده [وآتیناه الحکمة وفصل الخطاب] آیتنده وارداولمشدر
مراد امّا بعد کلمه‌سیدرکه کلامین بینی فصل ایدر وعلی قول • البینة للمدّعی والیمین علی
المدّعی علیه • کلامیدر یاخود حقّ ایله باطل بینی فصل ایدن حکم و قضادن عبارتدر
(المفاصلة) مفـاعله وزننده برکسه شریکندن آیرلمق معناسـنه در : یقال فاصل
شریکه اذا باینه (الفصعل) زبرج وزننده (والفصعل) قنفذ وزننده عقربه

دینور علی قول کرچك یاوریسنه دینور ولئیم وفرومایه کمسه‌یه دینور (الفضل) فانك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله زیاده معناسنه درکه آرتمغه وآرتغه دینورنقص مقابلیدر جمعی فضول کلور یقال‌به علیه فضل ای‌ضدّ نقص ومصدر اولور آرتمق معناسنه یقال فضل الشیءُ وفصل فضلا من الباب‌الاول والرابع ضدّ نقص و بونده برلغت‌دخی وار درکه باب رابع ایله باب اولدن‌مرکبدر ماضیده کسرعین ومضارعده ضمیـله فضل یفضل دینور و بو تداخل اللغتین قبیلندندر وفضل هذیل قبیـله‌سی یوردنده بر طاغك آدیدر وفضل بن عباس اصحابدندر وفضل محدّثیندن برجاعتك اسمیدر وفضل‌بر نسنه‌نك بقیه‌سنه دینورکه آرتق تعبیر اولنور فضله کبی کاسیذ کر ومصدر اولور بر نسـنه‌دن بقیه قالمق معناسنه یقال فضل الشیءُ کنصر و فضل کحسب فضلا اذابقی منه شیءٌ (الفضال) شدّاد وزننده (والمفضل) منبروزننده (والمفضال) محراب وزنده (والمفضل) معظم وزننده کثیر الفضل آدمه دینور یقال رجل فضال ومفضل ومفضال ومفضل ای کثیر الفضل وفضـال بن جبیر تابعیندندر (الفضیلة) سفینه وزننده آرتقلغه دینور یقال به فضیلة ای ضدّ نقیصة وفضل جهتیله اولان درجهٔ رفیعه‌یه دینور تقول رأیته فی فضیلة ای درجة رفیعة شـارح دیرکه فضیله خصلت ذاتیه‌یه مخصوصدر شجاعت کبی جمعی فضائل در وفاضله مزیت متعدیه‌یه مخصوصدر انعام واحسان کبی جمعی فواضل در (الفاضلة) فضیله‌دن اسمدر بلند پایه‌لکه دینور (التفضیل) تفعیل وزننـده بر آدمه فضل ومزیت ویرمك یعنی سائردن زیاده اکا مزیّت اثباتیله ترجیح ایلمك معناسنه در : یقال فضله علی غیره اذا مزّاه (الفضال) کتاب وزننده که مفاعله‌دن مصدر در (والتفاضل) تفاعل وزننده بری بریله فضل ومزّیتده‌ادعا ایله یارشمق معناسنه در : یقال فاضله فضالا ای مازاه و یقال‌تفاضلااذاتمازیا ومفاعله باب مغالبه‌ده‌استعمال‌اولنور تقول فاضلنی ففضلته ای کنت افضل‌منه (التفضل) تفعل وزننده بر کمسه اوزره مزیتلنمك یاخود احسـانله ممنون ایلمك یاخود اقرانی اوزره فضل ومزیت ادعا ایلمك معناسنه در : یقال تفضل علیه اذا تمزّی‌اوتطول ای احسن واناله من فضله اوادّعی الفضل علی اقرانه وتوشّح معناسنه درکه‌ثوبی صاغ قولتغندن آلوب صول‌اوموزینك اوزرندن و بر اوجنی صول قولتغندن آلوب صاغ اوموزندن آتمقدر یقال تفضل الرجل اذاتوشّح ای خالف بین اطراف‌ثوبه علی عاتقیه (الافضال) همزه‌نك کسریله بر آدمی لطف واحسـانله ممنون ایلمك معناسنه در : یقال افضل علیه اذا تطول وحسب جهتیله برکسه‌دن افزون‌وزیاده اولمق معناسنه در : یقال افضل علیه فی الحسب اذا صار فاضلا و بر نسنه‌دن‌زیاده کلمك معناسـنه در : یقال افضل عنه اذا زاد و بر نسنه‌دن آرتروب بقیه قومق

معناسنه در تقول افضلت منه الشیء ای ترکت منه وابقیته (الفواضل) فاضله‌نك جمعیدر جسیم یاخود جمیل اولان عطایا وانعامانه اطلاق اولنور یقال له علیهم الفواضل ای الایادی الجسیمة او الجمیلة وفواضل المال مواشی و عقارلردن حاصل اولان غلال ومحصولات وتجارتدن اولان ارباح مقوله‌سی منافعه اطلاق اولنور یقال له مال کثیر الفواضل وهی ماینبك من غلته ومرافقه ولهذا قالوا اذا غرب المال فنت فواضله یعنی جفالك بعید اولنجق منافعی صاحبنك انه آزجه کیرور (الفضلة) ثمره وزننده فضل کبی بقیه معناسنه در کاسبذکر وکیجه‌لك لباسنه اطلاق اولنور یقال نام و علیه فضلة وهی الثیاب التی تبتذل للنوم و باده‌یه دینور خمر معناسنه جمعی فضلات کلور فضله وفضال کلور فانك کسریله (الفضالة) ثمامه وزننده بودخی بقیه معناسنه در : یقال هذا فضل الماء وفضلته وفضالته ای بقیته (الفضال) کتاب وزننده بودخی خمره دینور (فضیل) زبیر وزننده اسمادندر فضیل بن عیاض الزاهد شیخ الحرمدر وفضیل بن عیاض التابعی ضعیف الروایه‌در وفضیل بن عیاض الصدفی ثقه‌دندر وفضیل محدثیندن برجاعتك اسملریدر (فضاله) سحابة وزننده وثمامه وزننده محدثیندن برجاعت اسملریدر وفضالة بن ابی فضاله وفضالة بن مفضل بن فضاله محدثلردر وفضالة بن عبید وفضالة بن هلال و فضالة ابن هند وفضالة بن عبدالله اصحابدندر وفضاله رسول اکرم صلی‌الله علیه وسلم حضرتلری موالیسندن بررجل آخردرکه برنسنه‌یه نسبتی یوقدر (فضیله) جهینه وزننده برخاتون اسمیدر (فضاله) ثمامه وزننده بر موضعدر (المفضل) منبر وزننده (والمفضلة) مکنسه وزننده (والفضل) عنق وزننده نسوان قسمنك خانه‌ده اولدیغی ایامده‌کیدکلری کونده‌لك لباسنه وایش لباسنه اطلاق اولنور یقال جاءت وعلیها المفضل والمفضلة والفضل ای الثوب الذی تتفضل فیه المرأة یعنی ثوب المهنة شارح دیرکه مؤلف بونی اخفی ایله تفسیر ایلدی زیرا تفضل کلمه‌سنك بورایه ملایم معناسنی ذکر ایلمدی مکر توشیح معناسندن اعتبار ایتمش اوله اول دخی بعید در قاندیکه نهایه‌ده وامهات سائره‌ده ثوب المهنة والعمل عبارتیله مفسرویقال تفضلت المرأة اذالبست ثیاب مهنتها اوکانت فی ثوب واحد مثالیله مبین‌در (الفضل) ضمتینله دائما ثوب واحدکیر اولان اره وعورته دینور یقال رجل وامرأة فضل ای متفضل فی ثوب واحد (الفضلة) فانك کسریله بناء نوعدر ذکر اولنان ثوبی کیمك حالتنه وهیئتنه دینور یقال انه لحسن الفضلة ای حالة التفضل (فضلان) سحبان وزننده بر رجل اسمیدر (الفاضلة) اهل عروض اصطلاحنده فاصلة کبرایه دینیرکه عروض ارکانندندر که ذکر اولندی (الفضولی) فانك ضمیله دائما عبث ومالا یعنی به مشتغل اولان بوش بوغاز کسبه دینور یقال هو فضولی

اى مشتغل بما لايعنيه شارحك بياننه كوره فضول فضلك جمعيدركه بوراده حدّ ووظيفه‌دن زائد قول وفعل ديمكدر بعده‌جمعى مفرد موقعنده استعمال ايدوب‌لفظنه نسبتله فضوليّ ديديلر انتهى وفضوليّ ترزى‌يه‌دينور خياط معناسنه (الفضالى) سمانى وزننده لطف واحسانله دائما ناسى ممنون ايدن آدملره دينور يقال هم فضالى اى المتفضلون (المفضال) محراب وزننده فضل وجود وسماحت صاحبى آدمه دينور مؤنثى مفضاله‌در يقال‌رجل مفضال على‌قومه اى ذوفضل‌سمح (الاستفضال) بر نسنه‌دن بقيه آرتيرمق معناسنه در تقول استفضلت منه الشئ اذا تركت منه وابقيته (حلف الفضول) فانك ضميله‌كه اشبو [شهدت‌فى‌دار عبدالله بن‌جدعان حلفا لود عيت الى مثله فى‌الاسلام لاجبت] حديثنده وارد اولمشدر شول عهد ويميندن عبارتدركه مكه‌يه ورود ايدن بعض تجار مقوله‌سنه بعض اهالى جورواذا ايتمليله بركون رؤساى قريشدن هاشم وزهره وتيم نام كسه‌لر عبدالله بن جدعان خانه‌سنه كلوب من‌بعد ظلمك رفعى وظالمدن مظلوم حقنك اخذى وفضولك ردّى ضمننده عقدعهد ويمين ايلديلر بومناسبتله حلف الفضول اطلاق‌اولندى (الفطحل) هزبر وزننده هنوز نوع انسان خلق اولنمزدن مقدم اولان زمانه دينور على قول نوح پيغمبر على نبينا وعليه السلام دورنه دينور ياخود شول زمان سابقدن عبارتدركه آنده طاشلر يكشميوب چاموركبى رطب ونرم ايدى ومنه المثل * كان ذلك زمن الفطحل * وهو الدّهر لم يخلق فيه الناس بعد اوزمن نوح‌عليه‌السلام اوز من كانت الحجارة فيه رطابامترجم ديركه‌زمخشرى مستقصاده قول ثالثه‌تفسير وتكاذيب عربدن اولمق اوزره تقرير ايلمشدر ومثل مزبور قديم العهد معرضنده مضروبدر وفطحل سيل‌صوينه دينور واتنه طلو طقناز تنومند آدمه دينورواپرى ويومرى دوه‌يه دينور (فطحل) جعفر وزننده (وفطحل) قنفذ وزننده اسامئ رجالدندر (الفعل) فانك كسريله حركت انساندن عبارتدر على قول آخره مؤثر و متعدى اولان هر عملدن كنايه در تركيده ايش وفارسيده كاردينور پس اوّله كوره اعمّ اولوركه كرك آخره متعدى يعنى بر نسنه‌يى احداث ضمننده اولسون كرك اولمسون وعمل ماده‌سنده فرقلرى بيان اولنمشيدى شارح‌ديركه راغب عليه الرحمه مفرداتده جهت مؤثردن اولان تأثير ايله تفسير ايدوب وكرك مؤثرك ايجاديله اولسون وكرك عن‌علم اولسون وكرك قصد ايله اولسون وكرك بونلرك خلافيله اولسون وكرك انسان وحيواندن وكرك جماداتدن صادر اولسون ديوتعميم وعمل وصنعى تخصيص ايلمشدر واقعا مؤلفك تعريفلرندن بو تعريف اولى در زيرا مؤلفك ابتدا تفسيرى‌كه حركت انسانه تخصيص ايلمشدر [ياابا عميرمافعل النغير] حديثى آنى مانعدر وتفسير ثانى‌يى تكلم ايدن آدمه قد فعل ديدكلرى ردّ ايدر

هر نقدر بو یرده مجاز ایسه‌ده وفعل کلمه‌سنک جمعی فعال کلور قداح کبی انتهی وفعل
زمه‌نک مرجمه وهر انسانک فرجه اطلاق اولنور مفعول تأویلیله‌در (الفعل)
فانک فتحیله مصدردر ایشلمک معناسنه‌در : یقال فعل الرجل فعلا من الباب الثالث
اذا عمل (الفعال) سحاب وزننده فعل حسنک اسمیدر که کوزل وبسندیده ایش
دیمکدر یقال انی بالفعال ای الفعل الحسن وجود وکرمه اطلاق اولنور علی قول
خیر وشرده استعمال اولنور خیر وحسنه خاص دکلدر وبنکز برفاعلدن صدور ایدن
فعله مخصوصدر ایکی فاعلدن صدور ایدرسه فعال استعمال اولنور فانک کسریله
که مفاعله‌دن اولنور یقال فیه الستودد والفعال ای التکرم او یکون فی الخیر والشر
(الفعال) قتال وزننده وجه مذکور اوزره مفاعله‌دن مصدردر برکسه ایله ایش
ایشلشمک معناسنه‌که طرفیندن اولنور یقال فاعله اذا صانعه وفعال فعل لفظنه‌دن
جمع اولنور ایشلره وکار وکردارلره دینور وفعال بالته وکسر مثللو آلانک صابلرینه
دینور جمعی فعل در کتب وزننده (الفعلة) فتحاتله فی الاصل فاعلک جمعیدر
بعده دیوار یابیق وقیو قازمق مثللو ایشلری ایشلین رنجبرلرده وارغادلرده صفت
غالبه اولندی یقال تسخر الامیر الفعلة وهم الذین یبنون و یحفرون (الفعلة)
فرحه وزننده دأب وعادیه اطلاق اولنور یقال هی فعلته ای عادته (الافتعال)
برنسنه‌یی یکیدن کندیلکندن یایمق و دوزمک معناسنه در بعده قریحه‌سندن بر
یلان سوز دوزمکده غالب اولندی یقال افتعل علیه کذبا اذا اختلقه (المفتعل)
معتبر وزننده امر عظیم وخطب جسیم معناسنه مستعملدر یقال جاء بالمفتعل ای
بامر عظیم (فعال) قطام وزننده اسم فعل امر در افعل معناسنه وشول فعاله
که تمامه وزننده‌در عوف بن مالک نام شاعرک اشبو « تعرّض ضیطار و فعالة
دوننا » مصراعنده واقعدر خزاعه قبیله‌سندن کنایه‌در وفعاله مفعولیندن کنایه‌در
که استحقاری مشعر در وضیطار وکلمه‌سنک اصلی ضیطارون ایدی اضافت سببیله
نون ساقط اولندی وضیطار قیحی بیوک فرومایه‌یه دینور (الفعمل) جعفر وزننده
اصلی فم ایدی لامی زائده‌در طبطلو مملی معناسنه‌در (الفوفل) فانک اولانک
ضمی وثانیه‌سنک فتحیله برجنس ثمر در شجری نارجیل اغاجنه شبیه اولور
وصانقلری اولوب خرما شکلنده فوفل دیدکلری ثمری نابت اولور بوشجر
هندستانه مخصوصدر ثمرینه هندیده بوپل وترکیده فلفلک دیرلر برمقدار عفوصتلی
وجزئیجه آجی و سیاه وقرمزیسی اولور اهل هند آنی تانبول یپراغیله اکل ایدرلر
طلاسی اورام حارّه غلیظه‌یی دافع واکتحالی التهاب عینه نافعدر مترجم دیر که
ظاهرا فوفل بوپل معربیدر (فوفله) جوهره وزننده بر رجل اسمیدر (الفقل)
فانک فتحی وقافک سکونیله یبا ایله خرمن صاورمق معناسنه‌در : یقال فقل البیدر

فقلا من الباب الاول اذا ذرّاه ورفع دقه بالمفقلة (وفقل) بر محصولنه دینور
یقال ارض کثیرة الفقل ای کثیرة الریع (المفقلة) مکنسه وزننده خرمن
صاویره‌جق یبایه دینور (الافقال) ترلا وچفتلك محصولدار اولمق معناسنه‌در :
یقال افقلت الارض اذا صارت فقلا (فقل) فانك ضمیله برجنس زهرناك بالق
اسمیدرکه پرمق مقدارنده اولور اصلا اکل اولنمز (الفقحلة) دحرجه وزننده
برکسه مجلسز ومناسبتسز چابك چابك اویکه‌لنوب طارلمق معناسنه در : یقال
فقحل الرجل اذا اسرع الغضب فی غیر موضعه (الفقحل) قنفذ وزننده سریع
الغضب آدمه دینور (فقحل) جعفر وزننده شیبان قبیله‌سندن برجماعتدر
(الافکل) احد وزننده دتره‌مکه دینور لرزش معناسنه تقول اخذنی من البرد
الافکل ای الرعدة فهو مفکول شارح دیرکه بوندن فعل بنا اولنمز و همزه‌سی
زائد در لکن مؤلفك وهو مفکول قولی فکل ماده‌سنك تصرفنی مشعر در پس
افکل فکلدن اسم اولمش اولور اساسده دخی مفکول عنوانی مثبوتدر انتهی وافکل
آری قوشنه دینور شقرّاق معناسنه وجماعت وکروه معناسنه در ومنه یقال جاؤا
بافکلهم ای بجماعتهم وافکل نزال بن عمر والمرادی فرسنك اسمیدر واود قبیله‌سندن
افوه نام شاعرك لقبیدر و بر بطن پدرینك اسمیدر اولادنه افاکل اطلاق ایدرلر
(الافاکیل) افکلك جمعیدرکه جماعت معناسنه در پس یاء اشباعیه اولور یقال
عنده افاکیل من کذا ای افواج منه ونقول اخذت بی ناقتی افکلا من السبق ای
فوجامنه (الافتکال) افتعال وزننده بر ایشده بك سعی وجدّ ایلمك معناسنه‌در:
یقال افتکل فی فعله اذا احتفل (الفلّ) فانك فتحی ولامك تشدیدیله بر نسنه‌یی
رخنه‌دار ایلمك معناسنه درکه کدمك تعبیر اولنور یقال فلّ السیف فلاّ من الباب
الباب الاول اذا ثلمه وجنکده عسکری بوزمق معناسنه در : یقال فلّ القوم اذا
هزمهم وفلّ منهزم اولان عسکره دینور شارحك بیاننه کوره فی الاصل مصدر
اولمغله مفرد وجمعی مساویدر ووصفیتی اعتباریله جمعلنور یقال قوم فلّ ای منهزمون
جمعی فلول وافلال کلور وفلّ اسم اولور کدکه دینور رخنه معناسنه جمعی فلول
کلور یقال به فلّ ای ثلم وفلّ کروه وجماعت معناسنه در و برنسنه‌دن آیریلوب
صچرایان شیئه دینور التون اکنتسی ودمور برادەسی وآتش قغلجمی کبی وقوراق
یره دینور بونده فانك کسریله‌ده جائزدر علی قول شول یره دینورکه اکا یغمور
یاغوب لکن اوت بتورمز اوله یاخود بعض سنه‌لر اکا یغمور یاغمز اوله یاخود
یغمور یاغمش ایکی ارض بیننده واقع قوراق یره دینور یاخوداوتسز صوسزقیریره
دینور بونلرك جمعنده فلّ دینور مفردی کبی وافلال اوزره‌ده جمعلنور یقال ارض
فلّ وارضون فل وافلال ای جدیبة اوالتی تمطرولا تنبت اوما اخطأها المطراعواما

اوملم تمطر بین‌ممطور تین اولنقره وفل بر آدمك عقلی كیدوب بنه كلك معناسنه‌در:
یقال فل عنه عقله فلا اذاذهب ثم عاد (التفلیل) تفعیل‌وزننده بودخی بر نسنه‌یی
كدملك معناسنه‌در : یقال فلله اذا ثلمه (التفال) تفعل وزننده (والانفلال)
انفعال وزننده (والافتلال) افتعال وزننده بر نسنه كدملك ورخنه‌دار اولمق
معناسنه در : یقال فلله فتفلل وانفل وافتل اذا تثلم وتفلل عسكر صنمق معناسنه‌در:
یقال تفلل القوم وانفلوا اذا انهزموا (الفلیل) امیر وزننده (والمفلول)
(والافل والمنفل) اغزی كدلمش قلیجه وصف اولورلر یقال سیف فلیل ومفلول
وافل ومنفل ای منثلم وفلیل شكست اولمش دوه آزیسنه دینور یقال ناب فلیل‌ای
منكسر وكروه وجماعت معناسنه در وطوبلنمش صاچه دینور یقال شعر فلیل ای
مجتمع و بونده فلیله دخی دینور وخرمالیفنه دینور (الفلول) فانك ضمیله فل
كلمه‌سنك جمعیدر كدكلره دینوركه ذكر اولندی (الافلال) همزه‌نك كسریله فل
دیدكلری ارض مذكوره‌ده كتمك معناسنه‌در : تقول افللنا ای وطئنا الفل و بر
آدمك مالی‌ضایع اولوب كتمك معناسنه‌در : یقال افل الرجل اذاذهب ماله (الفل)
فانك كسریله نباتسز چیلاق یره دینور وانجه صاچه دینور (الاستفلال) بر
نسنه‌نك اجزاسندن بك‌آزجه نسنه آلمق معناسنه دركه كویا كه بر یرینی كدكلش‌كبی
اولور مثلا بر نسنه‌نك عشرینی آلمق كبی یقال استفل الشیء اذا اخذ منه ادنی جزء
كعشره (الفلی) ربی وزننده منهزم اولمش عسكره دینور یقال كتیبة فلی ای
منهزمة (الفلفل) هدهد وزننده (والفلفل) زبرج وزننده بر جنس حب
هندی اسمیدركه تركیده ببر تعبیر اولنور سیاهی و بیاضی اولور تركیده آق ببر
وقاره ببر تعبیر ایدرلر بیاضی سیاهندن اصلح اولور ایكی نوعی دخی زفت ایله
آغزده چینمك لزوجتلی بلغمك قلعنده‌مؤثر وتناولی سكیرلری وبالق اتلرنی تسخینده
بی‌نظیر وسانجو ونفخ مثللو عارضه‌لره نافع ولعوق ایله استعمالی سعاله و اوجاع
صدره مفید وقلیلی قابض وكثیری مسهل ورطوباتی مجفف وبولی مدر وبعدالجماع
فرزجه‌سی رحمدن منی‌یی تبدید ایله كركی كبی حمله مانعدر وامادار فلفل كه هنوز
مثمر اولان شجر فلفل اوله‌جقدر جماعی مكثر وطعامی هضم وسانجویی مزیل‌ودهن
ایله طلاسی حشرات صوقدیغی عضوه نافعدر لكن مفردات طبیه‌ده دار فلفل
شجر فلفلك غیری اولمق اوزره مرسومدركه فارسیده اكا فلفل دراز دیرلر وفلفل
هد هد وزننده رشد واذعان وكیاست صاحبی خدمتكاره دینور وخرما لیفنه‌دینور
و برزجالك اسمیدر (التفلفل) تزلزل وزننده آدیملری صیق صیق آتارق صالنی
صالنی یوریمك معناسنه‌در : یقال تفلفل الرجل اذا قارب بین‌الخطا وتبختر وآغزه
مسواك طوتمق معناسنه‌در : یقال تفلفل الرجل اذا شاص فاه بالسواك وممه‌نك

باشلری

باشلری قرارمق معناسنه در : یقال تغافلل قادمتا الضرع اذا اسودّت حلمتاها (الفلفلة) زلزله وزننده تغافلل ایله ایکی معنای اولده مرادفدر (الفلية) کسرتینله وتشدید لامله شول ارضه دینور که بوسنه ظرفنده اکا یغمور یاغمامش اوله‌چاق کلجك سنه اکا یغمور یاغنجه‌قدر اطلاق اولنور جمعی فلالی کلور علالی وزننده یقال ارض فلية اذا کانت لم یصبها مطر عامها حتی یصیبها المطر من القابل (المفلفل) مدحرج وزننده شول قماشه دینورکه زمانی فلفل نقشنده اوله یقال ثوب مفلفل ای موشی کصعاریر الفلفل وشول شرابه دینورکه لسانی فلفل کبی یاقار اوله یقال شراب مفلفل اذا صار یلذع لذع الفلفل و پك قیورجق صاچه دینور یقال شعر مفلفل ای شدید الجعودة وشول میشینه و سختیانه دینورکه دباغتده چوق یاتمغله بورتشوب یوزی فلفل دانه‌لری کبی دانه دانه پورتق پورتق اولمش اوله یقال ادیم مفلفل اذا نهکه الدباغ (الافلّ) کدکلنمش قلیجه وصف اولنور که ذکر اولندی وعدیّ بن حاتمك قلیجی اسمیدر (فلفلان) فالرك کسریله اصفهان قضاسنده بر موضعدر (الفنئل) نون وهمزه ایله زبرج وزننده بودور عورته دینور وفیل دیدکاری حیوانك یوننه دینور (الفنجل) قنفذ وزننده قره‌قولق دیدکاری جانوره دینور (الفنجل) صندل وزننده آیشق آدمه دینور الحج معناسنه (الفنجلة) دحرجه وزننده ایکی پاچه‌نك ارالغی میدانلو اولمغه دینورکه آیشقلق تعبیر اولنور یقال به فنجلة ای تباعد مابین الساقین والقدمین و آهسته آهسته ضعیف ضعیف یورویشه دینور بیرلرك یورویشلری کبی نته‌که فنجلی دخی بو معنایه‌در قصر ایله یقال یمشی الفنجلة والفنجلی ای مشية ضعيفة (فندله) جندله وزننده وزیر وکاتب ابوبکر محمدك پدری اسمیدر (المفنشل) فنشله‌دن اسم فاعل بنیه‌سیله دائما صقالنی الیله اوینایوب دیدکلر اولان آدمه دینور مقنشی معناسنه تقول اتانا مفنشلا ای مفنشیا یعنی منفشا (الفول) فانك ضمیله نخوده شبیه برنوع دانه اسمیدر واهل شام بقله‌یه اطلاق ایدرلر علی قول قوریسنه مخصوصدر تازه‌سنه اطلاق اولنمز مفردی فوله در وفوله فلسطین قضاسنده بر بلده در (فهلل) جعفر وزننده غیر منصرف اوله‌رق باطل و بیهوده اسماسندندرومنه قولهم الضلال بن فهلل ای الباطل شارح دیرکه علمیتدن غیری برعلت معلوم اولمامغله منعی موجب تاملدر ظاهرا وزن فعلیت دخی اعتبار اولنور (الفيل) فانك کسریله بو اسمله معروف حیواندر جمعی افیال وفیول کلور وفیله کلور عنبه وزننده مؤنثی فیله در مترجم درکه فارسیده پیل دینور صاحب طراز آندن معرب اولمق اوزره رسم ایلمشدر انتهی وفیل ثقیل وخسیس وناکسه اطلاق اولنور و فکری ضعیف ورأی وذهن وتدبیری سخیف ومخطی آدمه فیل الرأی اطلاق اولنور فانك کسری

وقصبه کاسیدرکه جمعی افیالدر (الفیال) شداد وزننده فیلجی‌یه دینور مکه‌ده
طرسوسده بیلان دیرلر یقال هو فیال ای صاحب الفیل (الفیلولاء) مضموماً
وزننده فیل دوزلرینه دینور (الاستفیال) دوه قسمی دیرمانقده فیل هیئتلو اولمق
معناسنه درکه فیلمك تعبیر اولنور یقال استفیل الجمل اذا صار کالفیل یعنی فی عظمه
(التفیل) تفعل وزننده نبات ارککی کوسترمه‌سی و مقدارلی بولوب جمجملنمك
معناسنه در : یقال تفیل النبت اذا اکتهل و طولفالو تمام بتوب و دخی بولوب
وجودی طولندرمق معناسنه در : یقال تفیل الشباب اذا زاد وجوزیلمك معناسنه در :
یقال تفیل فلان اذا سمن و بر آدم ضعیف الرأی اولمق معناسنه در : یقال تفیل
رأیه اذا ضعف (الفیولة) فیلوله وزننده و بعض نسخه‌ده فیوله مرسومدر
(والفیلة) فاتك فتحیله بر آدمك فکر وذهن و اندیشه‌سی ضعیف ومخطی اولمق
معناسنه در : یقال فال رأیه یفیل فیلولة وفیلة اذا اخطا وضعف (التفییل)
تفعیل وزننده بر آدمك رأی وتدبیرینی بسند واستصواب ایدوب قبیح وخطا کورمك
معناسنه در : یقال فیل رأیه اذا قبحه وخطأه (الفیل) کیس وزننده (والفال)
حال وزننده که اصلی فیل ایدی یاخود فائلدن مقلوبدر فیل مذکور کبی رأیی تفطنده
مضاف اوله‌رق رأی واندیشه‌سی ضعیف وتدبیری سخیف آدمه دینور یقال رجل
فیل الرأی کاذکر وفیـل الرأی وفائل الرأی بالاضافة وفال من غیر اضـافة وفائل
الرأی ای ضعیف الرأی و فال فائل دیدکلری طمره دینـور کاسیذکـر وفارس
اوتکه‌سنده بر قصبه آدیدر بالمعربیدر کتاب تقریب وسائر بعض تألیفات صاحبی
قطب فالی اورادندر وقاضئ شیراز اسمعیل بن ابراهیم الفالی اورادندر وخوزستان
قضاسنده بر بلده آدیدر ابو الحسن علیّ بن احمد الادیب الفالیّ اورادندر یاخود
بونك اسمی فاله در وفیل کیس وزننده ملحم آدمه اطلاق اولنور یقال رجل فیل
اللحم ای کثیـره وفائل اوجه کیکنك چقورنده اولان اته دینور علی قول آنده
اولان طمره دینور (الفائلتان) تثنیه بنیه‌سـیله ایکی پاره اتجکزدرکه اسفللری
صغرینك ایکی طرفنده سکردن یانی‌تعبیراولنان یرلرك آتندن قویرق دبنه‌طوغری
قویرغك صاغ وصول یانـنده اولان اویلق اتلری اوزره اولوب عصعص دیدکلری
بزنم کیکنی احاطه ایده‌رك اویلقلرك ایکی‌جانبلرینه منحدر اولمشلردر آنده‌وانسانده
دخی بویله‌در و بعضلر دیدیکه فائلتان اویلغك ایچ یوزلرینك ایچنـده ایکی طمرك
اسمیدر هر برینه فائله دینور و بونلرده فال دخی لغتدر (الفیالة) فانك فتحیله
(والفیولة) فانك ضمیله رأی وذهن واندیشه‌ده اولان ضعف وسخافته دینوریقال
فیرأیه فیالة وفیولة ای ضعف (المفایلة) مفاعله وزنـنـده (والفیال) جدال
وزننده فتیان عربه مخصوص برلعب ملاعبه‌سندن عبارتدر خطا ایدنه فال رأیك

دیرلر نته که فأل ماده‌سنده که مهموز در کذران ایلدی * (فیلان) فانك کسریله
باب الابواب قربنده برموضع آدیدر (فیل) فانك کسریله قدیمده شهرخوارزمك
اسمیدر صکره منصوره اطلاق اولنوب بعده کرکانج ایله تسمیه اولنمشدی وفیل بن
عرانه محدثدر وزیاد بن ابی سفیانك موالیسندن برکمسه در و ابوالفیل اصحابدندر
(* فصل القاف *) (قبل) قافك فتحی وضم اوزره بنا ایله بعد کلمه‌سنك نقیضیدر
فارسیده پیش وترکیده ایلری و اوکدن تعبیر اولنور و یقال اتیتك من قبل و قبل
مبنیین علی الضم و یقال قبلا و قبل منونتین الاول بالنصب والثانی بالضم و یقال قبل
بالفتح شارحك مفردات راغبدن بیانه کوره قبل تقدم منفصله موضوعدر نته که
بعد تاخر منفصله موضوعدر وقبل قافك ضمیله وقبل ضمتینله تقدم متصلده مستعملدر
دبر ودبر مقابلیدر وقبل کلمه‌سی که بعد مقابلیدر بحسب الاضافة ظرف مکان اولور
مثلا یمندن قدس شریفه عازم اولانك مکة قبل المدینة قولی کبی وقدسدن یمنه
کیدنك المدینة قبل مکة قولی کبی وظرف زمان اولور زمان عبدالملك قبل المنصور
کبی ورتبه و منزلتده استعمال اولنور عبد الملك قبل الحجاج کبی وترتیب صناعیده
استعمال اولنور تعلم الهجاء قبل الخط کبی انتهی (القبل) قافك ضمیله (والقبل)
ضمتینله اوکه دینور که آرد مقابلیدر یقال جاء من قبل وقبل ضدی دبر و دبر وقبل
الجبل قافك ضمیله طاغك یورمسنه اطلاق اولنور یقال یمشی من قبل الجبل ای من
سفحه وقبل الزمن موسمك اول هنکامنه اطلاق اولنور یقال کان ذلك فی قبل الصیف
ای فی اوله وقبل طوغری جهته اطلاق اولنور ومنه قولهم اذا اقبل قبلك ای
اقصد قصدك واتجه نحوك وقبل ضمتینله عیان وآشکاره معناسنه در کاسیذکر
(القبلة) قافك ضمیله اوپوش بوسه معناسنه در تقول اخذت من خده قبلة ای
لثمة وساحره‌لرك بر آدمی تسخیر وطالب طرفنه توجیه واماله ایچون سحروافسون
ایده‌جك بونجق مقوله‌سی نسنه‌لرینه دینور وقیون قسمنه مخصوص بر تمغا اسمیدر
که قولغنك کوزدن طرفه اوکنه باصیلور وکفالت معناسنه در : یقال قبل قبلته
ای کفالته (القبلة) قافك کسریله شول سمت وجهته اطلاق اولنورکه اکا توجه‌ایله
نماز ادا اولنه یقال صل قبلة کذا وهی الجهة التی یصلی نحوها ومطلق جهت
معناسنه در ومنه یقال ماله قبلة ولادبرة ای وجهة وکعبهٔ مکرمه‌یه اطلاق اولنور
وهر توجه واستقبال اولنان نسنه‌یه اطلاق اولنور مؤلفك بصائرده بیانه کوره
قبله فی‌الاصل بناء نوعدر برنسنه‌یی طوغری یونلمش حالت وهیئتندن عبارتدر بعده
عرفده یونلدیکی مکانه اطلاق اولندی ومنه قوله تعالی [واجعلوا بیوتکم قبلة]
ای متقابلة (القبالة) ثمامه وزننده قرشویه و یماجه دینور و بو اسمدر ظرف
اوله‌رق استعمال اولنور یقال جلس فلان قبالته ای تجاهه (القبال) کتاب

وزنده ابى قابله شول تصمه به دیورکه اوزنه بر مقله پاشنه‌ده‌کی برمغك آرالغنه
بکز بوجه‌لى حورمین اهلیسنك جمجمه طرزنده اولان نعللرنده اولنور (القبال)
قاف فصبله تصبه قباله دیدیکی ذکر اولنان تصمه‌یی کچورمك معناسنه در : یقال
قبل النعل قبلا من الباب الثالث اذا جعل لها قبالین بوراده باب ثالث بلا شرط
وارد اولمشدر و بوراده اقبل ومقبله وقبل بیلرنده بعضلره کوره اختلاف اولمغله
عنقریب ذکر اولنور وقبل کیجه قابله اولمق معناسنه در : یقال قبلت القابلة اذا
صارت قابلة وقبل وقبول قاف ضمی وفتحیله قبول دیدیکی روزکار اسمك معناسنه‌در :
یقال قبلت القبول قبلا وقبولا وقبولا من الباب الاول اذا هبت وقبل بر نسنه‌یه
بشبوب اکا ادمان و مداومت ایتمك معناسنه در : یقال قبل على الشیء قبلا اذا
لزمه وأخذ فیه (المقبلة) مقعله وزنده بودخی نعلینه قباله دیدیکی تصمه کچورمك
معناسنه در : یقال قبل النعل بمعنى قبلها و بر کمسه ایله قرشو قرشویه اولمق
معناسنه در : یقال قبله اذا واجهه و بر کتاب ومکتوبی آخر کتابله مقابله ایتمك
معناسنه در : یقال قبل الکتاب اذا عارضه (الاقبال) همزه‌نك کسریله بودخی
نعلینه قباله کچورمك معناسنه در قبل ومقبله کبی یقال اقبل النعل بمعنى قبلها
و بعضلر بیلرنی فرق ایدوب دیدیکه مقبله ذکر اولنان نعلین تصمه‌سنك بوکلان
اوجنی عقده‌یه طوغری بوکوب ایکی قات ایتمك وقبال نعلینه قباله‌یی بغلمق و اقبال
قباله کچورمك معناسنه در فیقال قبل النعل اذاثنی ذؤابة الشراك الى العقدة
وقبلها اذا شد قبالها واقبلها اذا جعل لها قبالا واقبال کیجه قابله اولمق معناسنه‌در :
یقال اقبلت القابلة بمعنى قبلت وکوزك سیاهی بورون طرفنه طوغری اکوب کتورمك
معناسنه در تقول اقبلت عینی اذا صیرته قبلاء کاسیذکر و بر نسنه‌یه یونلمك
معناسنه در : یقال اقبل علیه نقیض ادبر و بر آدم فی‌الاصل احمق ونادان ایکن
عارف ودانا اولمق معناسنه در : یقال اقبل الرجل اذا عقل بعد حماقة وبرنسنه‌یه
شروع ایدوب اکا ادمان ومداومت ایتمك معناسنه در : یقال اقبل على الشیء اذا
لزمه وأخذ فیه وبرنسنه‌یی بر آدمك اوکنه قرشو طوتمق یا کتورمك معناسنه‌در :
یقال اقبلته الشیء ای جعلته یلی قبالته (القوابل) قابله‌نك جمعیدر بر نسنه‌نك
اوائلنه دینور تقول اخذت الامر بقوابله ای اوائله (القابلة) قوابلك مفردیدر
وقابله کلمه‌سی کیجه‌یه دینور تقول افعله فی القابلة ای اللیلة المقبلة شارح دیرکه
بعضلر عندنده فعل تصرف اولنور نته که مؤلف قبلت واقبلت عنوانلریله ثبت
ایلدی و بعضلر انکار ایتدیلر ومنه یقال قبح الله منه ماقبل ومادبر یعنی حق‌تعالى
انك اوکنی صوکنی بى خیر ایلسون وقابله ابه قادینه دینور یقال قابلته حاذقة وهی
المرأة التی تأخذ الولد عند الولادة (القبول) صبور وزننده بودخی ابه قادینه

دینور وقبول مصدر اولورهبه ونصیحت مقوله‌سی نسنه‌یی تلقی ایله آلوب در عهده ایلمك معناسنه فارسیده پذیرفتن مرادفیدر لسانمزده قبول ایتمك تعبیر اولنور یقال قبل الشیٔ قبولا من الباب الرابع اذا اخذه وكاهجه قافی مضموم اولور و قبول صبایلنه دینور زیرا دبور دیدكلری باطی یلنه مقابلدر یاخود باب كعبه‌یه مقابل اسدیكیچون یاخود عندالنفس مقبول ومرغوب اولدیغنه مبنی در پس قبول مقبول معناسنه در : یقال هبت القبول ای ریح الصبا و قبول حسن وجمال و بشر و بشاشت وطلاقت معناسنه مستعملدر قافك ضمیله‌ده بعضا زبانزده‌درومنه قول ندیم المأمون العباسی فی الحسنین * امهما البتول وابو هما القبول * واسم مصدر اولور نفس عفو وصفح مقوله‌سی نسنه‌یه میل ورضا ومحبت اییلوب اكا یونلمكه دینور و بونك فعلی هجر وامانه اولنمشدركه آندن فعل تصرف اولنمز قال الشارح وفی النهایة ومنه الحدیث [ثم یوضع له القبول فی الارض] ای المحبة والرضا بالشیٔ ومیل النفس الیه وقبول مصدر اولور قیودن صو چكن آدمك الندن قوغه‌یی آلمق معناسنه : یقال قبل القابل الدلو قبولا من الباب الرابع اذا اخذها الساقی وقبول اسامیٔ رجالدندر (القبیل) امیر وزننده بو دخی ابه قادینه دینور و عیان وآشكاره معناسنه در كاسیذكر وكفیل معناسنه در : یقال هوقبیل له ای كفیل و برقومك كتخداسنه دینور یقال هو قبیل القوم ای عریفهم وضامن معناسنه در : یقال صار قبیلا له ای ضامنا مؤلف كرچه ماده‌سنده ضامنی كفیل ایله تفسیر ایلمشدر لكن بوراده ظاهرا كفالتی اعم اعتبار ایتمشدر وقبیل خاتونك زوجنه اطلاق اولنور وطوائف مختلفه‌دن مجتمع اوچ نفر وآندن زیاده جماعته دینور زنج وروم وعرب آدملری كبی وكاه اولوركه اصل واحددن اولنلره‌ده اطلاق اولنور و بعضا بر پدرك اولادندن اولنلره‌ده دینور جمعی قبل كلور عنق وزننده تقول رأیت قبیلا من الناس و هی جماعة من الثلاثة فصاعدا من اقوام شتی وقد یكون من نجر واحد وربما كانوا من اب واحد وخاتون اكیردیكی ایپلكی بوكركن اوكنه طوغری چكدیكی تله دینور ومنه المثل * هو ما یعرف قبیلا من دبیر * بوراده قبیل ذكر اولنان تلدرودبیر آنك مقابلیدر وبعضلر بوراده قبیلی رب متعال حضرتلرینه طاعت ودبیری معصیت ایله تفسیر ایلدیلر یاخود قبیلدن مراد قمار اوقنك فائز اولانی ودبیر خائب اولانیدر یاخود قبیلدن مراد ایاق قابندن ایاق كیردیكی یرك باش پرمق طرفنه كلان ودبیر صرچه پرمغه كلان یریدر یاخود قبیل بوكیلن ایپدن وایپلكدن كركسه طوغری چكیلان تل ودبیر كیرویه دفع اولنسان تلدر نته كه ذكر اولندی یاخود قبیل بوكومك ایچ یوزی ودبیر طشره یوزیدر یاخود قبیل اولكی بوكوم ودبیر انك صكره‌كی بوكومدر یاخود قبیل قولغك اسفلی ودبیر اعلاسیدر یاخود قبیل بوغه ودبیر كتانه دینور

يخود اشبو معروف قبلا من دبر اولنده كانت معروف قبلا من دبر اولندهكه
كتاب وزننده در قبلدن مراد شاة مقبله ودبيردن مراد شاة مدابره دركاسبق ذكر
يخود قبلدن مراد بر كسنه يه توجه ايدرك كلن ودبيردن مراد اكا ارقه ويروب
كيدن آدمدر ويخود معروف نسب آنه من نسب ابيه معناسنه دركه والده سنك
سوابق پدريلك سوابقندن فرق وتميزه قدرتى يوقدر ديمكدر نسوانك شهوتى سيدرندن
تبع ايديكنه منى والده يه قبيل اطلاق اولنوب ورجالك ظهرندن نشئت ايلديكيچون
دبير ايله كنايه اولندى وقبيل بر رجل اسميدر (القبالة) كتابه وزننده خاتون
ابه لك ايلمك وابه اولمق معناسنه در : يقال قبلت المرأة قبالة من الباب الرابع اذا
كانت قابلة (التقبل) تفعل وزننده برنسنه يى قبول ايلمك معناسنه دركه ردايتيوب
آلمقدن عبارتدر يقال تقبل الشئ اذا اخذه و بر ايشى وبرنسنه يى بر آدمه تكفيل
وعهدة التزامنه تفويض والزام ايلمك معناسنه در ميريدن مقاطعه وخراج وجبايت
مقوله سى عمل التزامى كبى و بو لفظ اولمق تفعيل بابندن متعديدر نته كه تقبيل
دخى لفظ اوله رق تفعلدن متعديدر كه اوتقوله موادى در عهدة التزام ايلمك
معناسنه در تقول قبلت العامل العمل تقبيلا اذا الزمته عليه بعقد و يقال تقبل العامل
العمل تقبلا اذا التزمه بعقد و بونلر قياسدن خارج اولمغله شاذ و نادرلردر شارح
ديركه ابن [illegible] اوزره ابتدا ايله تقبيلا وتقبله تقبلا دخى وارددر (القبالة) سحابه
وزننده ذكر اولنان تقبيل وتقبل مصدرلرندن اسمدر التزام تمسكنه ديرلر نته كه
مقاطعه ده يعنى التزامچيه قباله ديرلر قال فى الاساس وكل من تقبل بشئ مقاطعة
وكتب عليه بذلك الكتاب فعمله القبالة بكسر القاف والكتاب المكتوب عليه
القبالة بالفتح القاف (القبل) محركه بوكديكدر كوزنه اوتودن يداولان توسنك و يوجه
يره ديرلر على قول [illegible] يخود طاغ تپه سنه يخود قوم يغنه ديرلر كه مقابله يه
كلور واحمق واشبات يوله ديرلر وابه قدين ابوجه واستدانه ابتداء ايلمكه ديرلر
يقال بقبله قبل اى انذف لاحراج الوند وآيشقلقه ديرلر يقال فى رجله قبل اى
فحج وقبل العين كوزك سياهى بورنه طوغرى ميلاو اولمغه يخود شاشلق هيئتنده
يخود شاشلق هيئتندن [illegible] اولمغه ديرلر يخود ايكى كوزك سياهلرى برى برينه
طوغرى مثل [illegible] متوجه اولمغه يخود بر [illegible] ميلاو اولمغه يخود خفيف چشم اوزره
[illegible] كوزك [illegible] اوزره [illegible] طوغرى [illegible] اولمغه يخود ايكى كوزك [illegible] لرى برى
برينه [illegible] ونظر اولمغه ديرلر و بو معناده مصدر اولور يقال قبلت عينه وقبلت
قبلا من الباب الرابع و [illegible] ويقال بعينه قبل وهو اقبال سوادها على الانف او
مثل الحول او [illegible] منه او اقبال احدى الحدقتين على الاخرى اواقبالهما على عرض
الانف او على الاعجر او على الحاجب او اقبال نظر كل من العينين على صاحبها وقبل

دوه نك

دوه‌نك باشـنه صو دوكيله‌رك صو ايچمكه دينور كه حوضه اولوقدن صو اقاركن ايچمسـندن عبارتدر وقيون قسمنك بوينوزلرى يوزينـه طوغرى چوكك اولمق معناسـنه در : يقال قبلت الشاة قبلا من الباب الرابع اذا صارقرناها مقبلاً على وجهها و بر آدم بر سوزى بى‌توقف‌بالبداهه سويلمكه دينور كه مقدمجه آنى‌تهيئه وتصميم ايلماه‌شيدى يقال قاله قبلا وهو ان يتكلم بكلام ولم يستعدله وهلالى جهله‌دن اول كورمك على قول مطلقـا الك اول مرئى اولان شيئه دينور وقبله كلمه‌سـندن جمع اولوركه آغرشغه دينور فلكه معناسنه و بر كونه بونجق اسميدركه نسـوان عرب تسخير و تأخيذ ايچون اكا افسون ايدرلر على قول فيل كميكندن دوزلمش دكرمى و براق بر نسنه دركه قاريلر بوينلرينه و آتلرك بوينلرينه‌ده تعليق ايدرلر وقبل قبيل كبى عيان و آشكاره معناسنه در كاسيذكر وكاهلك وقت وزمانه اطلاق اولنور بونده عنب وزننده دخى لغتدر ومنه يقال لا اكلمك الا عشر من ذى‌قبل وقبل اى فيما استأنف يعنى استقبل من وقت مستقبل اومعنى المحركة لا اكلمك الى عشر تستقبلها و معنى المكسورة القاف لا اكلمك الى عشر مماتشـاهده من الايام اى فيما تستقبل وقبل جبل‌وزننده دومة الجندل قربنده‌بر طاغك‌آديدر (الاقبلال) احرار وزننده (والاقبيلال) احبرار وزننده كوز دكر اولنان قبل صفتيله بك متصف اولمق معناسنه در : يقال اقبلت عينه واقبألت اذا كانت بها قبل (الاقبل) احمر وزننده كوزنده قبل اولان كشى‌يه دينور يقال رجل اقبل اى‌بين القبل كانه ينظر الى طرف انفه (القبلاء) حمراء وزننده كنديده ذكر اولنان قبل اولان كوزه دينور و بوينوزلرى يوزينه طوغرى چوكك اولان قيونه دينور يقال شاة قبلاء اى المقبلة القرن على وجهها (القبلة) فحاتله آغرشغه دينوركه ذكـر اولندى وجشار معناسنه دركه صدره عارض اولان خشونته دينور شارح ديركه كرچه نسخه‌لرده جشار عنـوانيله مرسومدر لكن غلطدر صواب اولان خبـاز اولمقدركه ابه‌كومجى ديدكارى نباتدر و ابو بكر محمد بن عمر وابو يعقوب القبليان محدثلردر شارحك بيانـنه كوره بوقبائله منسـوب ديمكدر نته كه سيبويه قبائله نسبتنده قبلى اولمغى تنصيص ايلدى فنه قولهم فى‌رجل من‌القبائل قبلى" و فى المرأة قبلية وقبله‌دربند كه كوه‌البرزده باب‌الابواب اوله‌جقدر آنك قربنده بر بلده آديدر (القبلة) تمره وزننده بودخى نسوان عربك افسون بونجقلرينه دينور (القبل) صرد وزننده بو دخى بماجده ظاهر واشكاره اولان شيئه دينور كاسـيذكر و بر موضع آديدر (القبل) عنب‌وزننده (والقبلى") عربى‌وزننده‌بونلرده‌قرشوده عيان واشكاره‌اولان شيئه دينور تقول رأيته قبلا محركة‌وقبلا بضمتين وقبلا كصرد وقبلا كعنب وقبليا وقبيلااى‌عيانا ومقابلة وقبل عنب وزننده عند معناسنه‌مستعملدر

تقول لی قبل فلان حق ای عنده وتب وطاقت ومقاومت معناسنه مستعملدر که
ونلمن قرشولق ایله تعبیر اولنور تقول مالی به قبل ای طاقة وذی‌قبل کلجك
زمندن کبه اولنورکه ذکر اولندی (القبیله) سفینه وزننده قبائل رأسك
مفردیدرکه بش کاسه‌سك شبکه‌کبی بری برینه صوقمه اولان کمکلرك قطعه‌لرینه
دینور هر برقطعه‌سنه قبیله دینور آنلری بری برینه صوقدروب بندایدن سکیره
شأن دینور جمعی شئون در تقول کانت تصدع قبائل رأسی من الصداع وهی قطع
مشعوب بعضها الی بعض وقبائل عربك هر برینه قبیله اطلاقی بوندن مأخوذدر
وآنلر بر پدرك ذریتندن منشعب اولان جماعتدر زیراکه بینده بوی و اویماق تعبیر
اولنور مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جماعت انسانیه ترتیب اعتناء اوزره مرتبدر
ابتدا قبیله در بعده شعب وعماره که صدر معناسنه در بعده بطن وفخذ وفصیله‌در
واعظملری حیدر که مجموعنی جامعدر انتهی وقبیله آت کمنك باشلق دیدکلری
قایشلرك هر برینه دینور مجموعنه قبائل دینور یقال لجام حسن القبائل ای السیور
وقبو اغزینك کنارنده اولان صخره‌یه وحجر کبیره دینور وحصین بن مرداسك
فرسی اسمیدر (المقبل) مکرم وزننده توجه ایده‌جك سمت ومحله دینور اقبالدن
اسم مکاندر ومصدر میمی اولنور ومنه قولهم اقبل مقبلا کا دخلنی مدخل صدق
(القبالة) کفاله وزننده ومرادفیدرکه کفیل وضامن اولق معناسنه در : یقال
قبل به وقبل قبالة من الباب الاول والرابع والثانی اذا کفل به وضمن و قباله التزام
تمسکنه دینور نته که ذکر اولندی یقال تقبل العامل فاعطاه قبالة ای مکتوباله
(المقابلة) اسم مفعول بنیه‌سیله شول قیونه دینورکه قولغندن بر پاره کسوب
لکن آیرلمیوب اوك طرفنده صالنوب طورراوله اکر آرد طرفنده صالنوب طورررسه
مدابره دیرلر یقال شاة مقابلة اذا قطعت من اذنها قطعة وترکت معلقة من قدم
(التقابل) تفاعل وزننده قرشو قرشویه اولمق معناسنه‌در یقال تقابلا اذا تواجها
(المقابل) اسم مفعول بنیه‌سیله پدری و مادری طرفلرندن صوبی پاشونسی کریم
آدمه دینور آنده اولنورسه ایکی بشی کجیلان تعبیر اولنور یقال رجل مقابل ای
کریم النسب من قبل ابویه (الاقتبال) افتعال وزننده بر ایشه یکی باشدن بشلمق
معناسنه در : یقال اقتبل امره اذا استأنفه و بالبداهه سوز سویلمك وکلام وخطبه
احداث ایتمك معناسنه در : یقال اقتبل الخطبة اذا ارتجلها (المقتبل) اسم مفعول
بنیه‌سیله یکی باشدن استیناف اولنمش شیئه دینور ومنه تقول العرب رجل مقتبل
الشباب اذا لم یظهر فیه اثر کبر یعنی جوانلغی مدت مدیده سوروب هنوز پیرلك
اثر وشائبه‌سی ظهور ایتمدی کویا که ساعت بساعت جوانلغی استیناف اولنمش اولنور
(قصیری قبل) مصغر بنیه‌سیله وقصر ایله وقبل کتاب وزننده بر جنس یلانه

دینور که بغایت خبیث وقتال اولور (قبلی) لحبلی وزننده غرب نام جبل نجد ایله ریان نام وادی بیننده بر موضع آدیدر (القابل) مناده مسجد خیف یساری طرفنده بر مسجدك اسمیدر (المقبول والمقبل) معظم وزننده یمالی ثوبه دینور یقال ثوب مقبول ومقبل ای مرقع (القبلیة) قافك کسریله (والقبلیة) فتحاتله نخله ومدینه بیننده فرع نواحیسندن بر ناحیه آدیدر (مقبل) محسن وزننده (وقابل) صاحب وزننده (وقبیل) امیر وزننده (وقبول) صبور وزننده اسامیٔ رجالدندر (القبعلة) دحرجه وزننده (والقعبلة) عینك تقدیمیله ایاقلری بری بر بنه طوغری مائل اولمق علی قول ایاغك برونلری بری بر بنه یقین واوکجه‌لری میدانلو اولمق معناسنه در یاخود پیر واختیار یورویشی کبی ضعیف وآهسته یوریمك یاخود ایاقلریله طپراق صاوررکبی یوریمك معناسنه در : یقال قبعل الرجل و قعبل اذا قبل قدمه کلها علی الاخری اوهو تباعد مابین الکعبین اومشی ضعیف اومشی من کأنه یغرف التراب بقدمیه (القتل) قافك فتحی وتانك سکونیله (والتقتال) تذکار وزننده اولدرمك معناسنه در : یقال قتله وقتل به قتلا وتقتالا اذا اماته بوراده باء حرفیله قتل به عنوانی ثعلبه‌دن مرویدر شارح دیر که قتل جسد حیواندن ازالهٔ روح ایلمك معناسنه موضوعدر که متولی ومباشر فعلنه مقر وندروا کر فوت حیات ایله اعتبار اولنورسه اکا موت دینور انتهی وقتل بر نسنه‌یه کرکی کبی مطلع اولوب بیلمك معناسنه مستعملدرکویا که جهلی قتل ایدر یقال قتل الشیٔ خبرا اذا علمه یعنی علما تاما ومشروب یوفقه‌جه اولمق ایچون صو قاتمق معناسنه مستعملدر: یقال قتل الشراب اذا مزجه بالماء ولعن ونفرین ایلمك معناسنه در ومنه قوله تعالی [قتل الانسان ما اکفره] ای لعن (التقتیل) تفعیل وزننده بودخی اولدرمك معناسنه درکه تکثیری متضمندر یقال قتله بمعنی قتله (القتال) جدال وزننده (والمقاتله) مجادله وزننده (والقیتال) فیعال وزننده قتل ایدشمك معناسنه در واحد وزیاده ایچون اولور یقال قاتله قتالا ومقاتلة وقیتالا و برکسیه لعن ونفرین ایلمك معناسنه مستعملدر یقال قاتلهم الله ای لعنهم شارح دیرکه عربلر قاتله الله کلامنی گاه اولورکه تعجب مقامنده ایراد ایدرلر تربت یداه دیدکلری کبی بو مقوله کلامك معناسی مراد وملحوظ اولمز (القتلة) قافك کسریله بناء نوعدر قتل حالتنه وهیئتنه دالدر برکونه اولدرمك معناسنه درکه آندن اولدرش ایله تعبیر اولنور یقال قتله قتلة سوء وهی هیئته (القتل) قافك کسریله قتل باننده دلیر وماهر دشمن مقاتله دینور جمعی اقتال کلور یقال هو قتل ای عدو مقاتل وصدق دوسته دینکله ضد اولور یقال هو قتله ای صدیقه و بر نسنه‌نك مثل ونظیرنه دینور یقال ماله قتل ای نظیر و بر آدمك عموجه‌زاده‌سنه دینور تقول

هو قتل ای ابن عمی و بهادر ودلاورمعنی‌سنه در یقال رجل قتل ای شجاع و جنکده
بر آدمك همتاسی دیمكدر یقال هو قتل فتنه ای قرنه ونتره وشول خصوصده جوشجه
بیلور اولان کمسه‌یه دیرلر یقال انه لقتل شر ای عالم به (الفتل) قافك ضمیله
(والقتل) ضمتینله قتولك جمعیدرکه صبور وزننده در کثیر القتل آدمه دیرلر
یقال هو قتول وهم قتــل وقتل ای الکثیر القتل (الاقتال) همزه‌نك کسریله
بر آدمی قتل اولنمغه عرض ایتمك معناسنه درکه آنی بر سببله عرضه قتل ایدوب
قتلنه باعث اولمقدن عبارتدر یقال اقتله اذا عرضه للقتل (المقتل) معظم وزننده
اشمش بورنمش تجارب ایله احوال کونیه‌یه واقف وآکاه اولمش آدمه اطلاق اولنور
یقال رجل مقتل ای مجرب للامور وشول بیچاره کوکله وصف اولنورکه عشــق
ومحبت صدمه‌سی آنی مقهور ومذلل ایلمش اوله یقال قلب مقتل ای مذلل قتله
الحب والعشق (الاستقتال) برکمســه هلاکدن بی‌باك اولوب فرط شجــاعت
وجلادتدن نفسنی هلاکه تسلیم ایلمك معناسنه در : یقال استقتل فلان اذا استمات
(القتیل) امیر وزننــده قتل اولنمش کمسه‌در مذکر ومؤنثه وصف اولنور یقال
رجل قتیل وامرأة قتیل ای مقتول واکر موصوفه اولان امرأة لفظی ذکر اولنمزسه
تا ایله فرق ایدوب هذه قتیلة بنی فلان دیرلر (القتول) صبور وزننده کثیر
القتل آدمه دینورکه ذکر اولندی بونده دخی تذکیر وتأنیث مساوی اولنور یقال
رجل قتول وامرأة قتول ای قاتل وقتلة (القتال) سحاب وزننده نفس و ذات
معناسنه‌در : یقال نفقة ذات قتال ای ذات نفس ونفقة و بقیهٔ جسم وجنثه‌یه اطلاق
اولنور یقال لم یبق به قتال وهی بقیة الجسم وزور وقوت معناسنه در : یقال انه
لذو قتال ای قوة (الاقتتال) افتعال وزننده اشتراك ایچوندر جنك وقتال ایدشمك
معناسنه در : یقال اقتتلوا اذا تقاتلوا و برآدمی عشق یاخود جن طقنه‌سی هلاك
ایتمك معناســنه در : یقال اقتتــل فلان علی بناء المفعول اذا قتله العشق اوالجن
واشبو اقتتل ماده‌سنده افصح اولان عدم ادغامدر زیرا تا کلمه‌یه لازم دکلدر وبعضلر
تاء اولانك حرکه‌ســنی قافه نقل وتلری ادغام ایدوب وماضینك همزه‌سی قافك سکونی
ایچون زیده اولندیغندن استغنا اولنمغله ماضیده قتلوا ومضارعده یقتلون دیدیلر قافك
فتحی وکسریله و بعضلر اجتماع ساکنین ایچون ماضیده ومضارعده قافلری مکسور
ایلدیلر پس وجه اولده اسم فاعل مقتل اولنور محدث وزننده وثانیده مقتل اولنور
میمك ضمی وقافك کسریله واهل مکه ضمی ضمه‌یه اتباعله مقتل دیرلر میمك وقافك
ضمیله (التقتل) تفعل وزننده برایشی سهل ومناسب وجهیله طوتمق معناسنه‌در
که یولیله و یولو طوتمق تعبیر اولنور یقال تقتل فلان لحاجته اذا تأتی لها وتلطف
ادا وشیوه‌سندن اکیله‌رك و بوکیله‌رك صانی بولانی یوریمك معناسنه در : یقال تقتلت

المرأة فی مشیتها اذا تثنت (القتول) عتول وزننده چولپه وعاجز وهمج وصالق آدمه دینور یقال رجل قتول ای عییّ مسترخ (قتله) حمزه وزننده (وقتیله) جهینه وزننده (وقتال) کتاب وزننده (وقتال) شدّاد وزننده (وقتل) زفر وزننده (وقتیل) امیر وزننده اسامیدندر (مقاتل) مجادل وزننده ابن حیان درکه امام معروفدر ومقاتل بن دوالدوز محدثیندن بشقه بر ذاتدر علی قول ایکیسی بردرکه دوالد وز پدرینك لقبیدرودوالدوز فارسیدرتصمه دیکن آدمه دینور ومقاتل بن سلیمان المفسر ضعیفدر ومقاتل بن‌الفضل ومقاتل بن قیس وغیرمنسوب اوله‌رق مقاتل محدثلردر (المقثعلّ) ثای مثلثه ایله مشمخرّ وزننده ایوجه و دوزجه یونلمامش کج ومج اوقه دینور یاخود بو مقثعلّ کلمه‌سندن مصحفدر قعل ماده‌سنده مرسومدر (القثول) عثول وزننده ومرادفیدر که همج و پریشان وصالق کسیه دینور و ایری خرما صالقمنه دینور وککلی ایری ات پارچه‌سنه دینور (القحول) حای مهمله ایله قعود وزننده (والقحل) فحل وزننده وحرف حلق ایچون فتحتینله افراط ضعف و هزالدن بدنك دریسی قوبقوری اولوب کمیکه یاپشمق معناسنه در : یقال قحل الشیخ قحولا وقحل قحلا من الباب الثالث والرابع وقحل علی‌بناء المفعول قحولا اذا یبس جلده علی عظمه (التقحل) تفعل وزننده قحول‌معناسنه در : یقال تقحل‌الشیخ بمعنی‌قحل (الاقحال) همزه‌نك کسریله بر آدمی ز بونلدوب دریسنی قوبقوری کمیکه یاپشق‌ایلمك معناسنه‌در : یقال اقحله الصوم اذا ایبس جلده علی عظمه شارح دیرکه بو ترکیب مطلقا بر نسنه قوریمق معناسنه موضوعدر (المتقحل) اسم‌فاعل بنیه‌سیله پك‌ز بونلقدن‌دریسی قوبقوری اولوب کمیکنه یاپشمش حالی دیکر کون آدمه دینور یقال صار فلان متقحلا وهو الیابس‌الجلد السیٔ الحال (القحل) فتحتینله قحول معناسنه‌در: یقال قحل الشیخ قحلا من‌الباب الرابع اذا یبس‌جلده علی عظمه (القحل) فحل‌وزننده (والقحل) کتف وزننده (والانقحل) جردحل وزننده پك پیرلکدن‌کوده‌سی قوریوب دریسی کمیکنه یاپشمش آدمه دینور مترجم دیرکه انقحل کلمه‌سی‌که همزه ونونله‌در عند‌الاکثر زائده در وعند البعض اصلیه اولمغله وزنی جردحل‌در مؤلف قول ثانی‌یی التزام ایلدی لکن بو صورتده محلی فصل همزه اولدیغی عیاندر مکر اطراد ذکری‌یه حمل اولنه و بو ماده شافیه شرحنده مشروحدر (المقاحلة) مفاعله وزننده مداومت و ملازمت معناسنه در وجودك ضعفندن دریسنك کمیکه یاپشمسی معناسندن مأخوذ در یقال قاحله اذا لازمه (القحال) غراب وزننده قیون قسمنه مخصوص برمرض اسمیدرکه دریلری قوریوب هلاك اولورلر (القحزلة) زای معجمه ایله دحرجه وزننده بر نسنه‌یی اوروب یره دوشورمك

معدسنه در : يقال قصرنه اذا اسقطه و ضربه وقصرنه اسم اولنور دكنكله دينور عصا معناسنه (القندويل) زنجبيل وزننده بيوك باشلى آدمه دينور يقال رجل قندويل اى العظيم الرأس (القذال) سحاب وزننده باشك كيروسنك ديو شورلمش طوب و يومرى يرينه دينور كه مراد قفا چقورندن يوقرى اكسه در كذلك قفانك ايكى جانبيدر قفاجقورندن قولنغه وارنجه وآت قسمنده ناصيه‌نك اكسه‌سنده اوبن باشلغى طوزن يردن عبارتدر جمعى قذلدر ضمتيله واقذله در يقال ضرب قذاله اى جذع مؤخررأسه شارحك بيانه كوره تثنيه‌سى قذالان در (القذل) عذل وزننده بر آدمك قذالنه اورمق معناسنه در : يقال قذله قذلا من الباب الاول اذا ضرب قذاله وطوغريدن صاپمق معناسنه در : يقال قذل فلان اذا مال وجار وبركيمسه‌او بمق على قول عيبلمك معناسنه در : يقال قذل فلانا اذا تبعه اوعابه‌و بر خصوصده حدّ وجهد ايتمك معناسنه‌در : يقال قذل فى الامر اذا حدّ (القذل) فتحتيله عيب و نقيصه معناسنه در : يقال مابه‌قذل اى عيب (القذعل) قنفذ وزننده (والقذعل) سجل وزننده لئيم وخسيس‌ونا كسه دينور (الاقذعلال) اشمعلال وزننده بر نسنه چيارزلنوب دشوار اولمق معناسنه در : يقال اقذعل الامر اذا عسر (المقذعلّ) مشمعلّ وزننده چابك وچالاك آدمه دينور يقال رجل مقذعلّ اى سريع (القندعل) جردحل وزننده احمق ونادانه دينور (القذعمله) قافك ضمى وذالك فتحى وميمك كسريله خست و دنائتى اولان بودور عورته دينور وايرى وعظيم الهيكل دوه‌يه دينور قذعمل دخى دينور هامنز وناچيز نسنه معناسنه مستعملدر معناى اوتندر يقال ماعنده قذعملة اى شئ وكلمك وحقارت معناسنه‌در : يقال مافى حسبه قذعملة اى ضؤولة (القذعميل) قافك ضميله بك پير وسالخورده آدمه دينور (القذامل) علابط وزننده بول نسنه‌يه دينور يقال فضاء قذامل اى واسع (القرلّى) زمكى وزننده بر جنس قوشدر كه مارتى قوشى كبى بالق صيد ايدر بغايت حزم و حذر صاحبى برقوشدر هوا يوزنده كوزينك برى دائما صو ايچنده‌كى بالغه و برىسى حذر واحتياطندن يوقرى‌يه ناظر اولنور كه جوارحدن برى كنديسنه قصد ايتمية اكا بناء حزم واحتياطده ضرب مثل اولمشدر يقال احزم من قولّى واحذر ان رأى خيرا تدلى ه وان رأى شرّا تولى ه (القرنفل) ثنى منتنه ايله جعفر وزننده بالخور وجوجه اولان بودوره دينور مؤنثى قرنله‌در (القرزحله) جردحله وزننده بردرلو بونجق اسميدر كه صبيان عربلر طاقنورلر كذلك برى برينه تفاخر ايچون ازواج اورتقلرى طاقنورلر وعصا طرزنده بر ارشون قدر صوبديه ودكنكه دينور و بودور عورته دينور (القرزل) قنفذ وزننده لئيم وفرومايه كمسه دينور ونسوان عربك باشلرينك تپه‌سنده طوب برچم

طرزنده وضع ایلدکلری خوطازه واول هیئتده صاچه دینور و بوقاغی‌یه دینور وطاش‌کبی بك نسنه‌یه‌دینور واعضاسی دیرنکلی خوب ولطیف آته دینوروحذیفة بن بدرك وطفیل بن مالكك فرسلری اسمیدر (القرزلة) دحرجه وزننده عورت باشنك تپه‌سنه قرزل قومق معناسنه درکه پرچم طرزنده صاچنی اورایه طوپلمقدن عبارتدر : یقال قرزلت المرأة القرزل اذا جعلته فوق رأسها شارح دیرکه لسان العربده قرزلت المرأة شعرها اذا جعلته وسطرأسها عبارتیله‌مرسوم اولمغله مؤلفك شیٔ تعبیری‌اول‌رسمه صاچدن عبارت‌اولدیغی متبین‌اولور (القرطلة) قرشبه وزننده (والقرطالة) قرطاسه وزننده اشك یوكنك بردنکی اولان‌سپده وکوفه‌یه دینور وقرطاله قرطالك مفردیدر (القرعبلانة) قافك ورانك و بانك فتحیله بر کوجك جانوردر که قارنی بیوك وجثه‌سی یصی ویایوان اولور بونك‌اصلی قرعبل ایدی اوچ حرف زیاده‌اولدی مصغری قریعبه‌در (القرنفل والقرنفول) قافلرك فتحیله بر جنس شجرك یمشیدر که هند اولکه‌سنك اشاغی طرفلرنده بلاد چینه مجاور اولان سواحلده نابت اولورافاویه حاره‌نك اطیب واذکاسیدور ارککی ودیشیسی اولور ارککنك آق چچکی اولور ثمری اولمز ودیشیسنك ثمری اولور و چچکی ارککندن اذکا اولور وایکی نوعی دخی لطیف واعضای باطنیه‌یه مؤثر وقلب ودماغی مصفی ومقوی وخفقان وضعف بصر وغشاوه علتلرینه نافع‌وآغزده اولان رایحهٔ کریهه‌یی مزیل و طعامی هاضم در شارحك بیانته کوره قرنفولده واواشباعیه در (المقرفل والمقرنف) مدحرج وزنلرنده قرنفل‌کلمه‌سندن متصرف اسم مفعوللر در قرنفل ایله مطیب طعامه دینور اولده نون وثانیده لام حذف اولنمشدر نته که خماسینك تصغیرلرنده دخی بویلجه جاریدر یقال طعام مقرفل ومقرنف ای مطیب بالقرنفل (القرقل) قافله جعفر وزننده و لامك تشدیدیله زبانزده در عرب نسوانته مخصوص برکسیم کوملکدر یاخود یکلری اولمیان لباسه دینور جمعی قراقل در (القرمل) جعفر وزننده بر جنس تیکنسز بغایت ضعیف شجرك اسمیدر ایاقله باصیلوب چکناندکده همان یاریلوب طاغیلور مفردی قرمله در ومنه المثل * ذلیل عاذبقرملة * بر آدم کندی دردینه درمان اولمیه‌جق بردنی و بی خیر آدمه التجا و مراجعت ایلدکده ضرب اولنور وقرمل عروة بن وردك فرسی اسمیدر (القرمل) زبرج وزننده بسرك دوه‌نك یاوریسنه دینور علی قول ایکی اورکچلی دوه‌یه دینور و نسانك صاچ باغلرینه دینورکه نزکب تعبیر اولنور وتویلری چوق خرده دوه‌لره دینور قرملیه دخی دینور (قرمل) قنفذ وجعفر وزنلرنده ابن الحیم درکه ملوك حمیردندرمرثدبن ذی‌جدن نام‌ملکدن‌صکره شاه اولمشدر (قرملاء) کربلاء وزننده برموضعدر (القرمول) زنبوروزننده

اسم ... بعضلرى و ... بعضلرك اسميدر (القزل) قافك وزانك معجمه‌نك فتحيله بك چركين مقوله‌سنه ديور على قول بلدلرك الرى زو نقدى كلمه
چوب كبى انجه قمسنه ديور يخود وصف ... ايله متصف اولان طرى لقمه ديور و بو
معناده مصدر اولنور يقال قزل الرجل قزلا من الباب الرابع وفيه قزل اى اسوء
تعرج اوزنه انساق ... اوهما جميعا وقزل ابغى كسلمش آسانك وزيرى
كبى يوريمك معناسنه در يقال يقزل فلان اذا كان يمشى مشيه المقطوع الرجل
ومائى مائى يوريمك معناسنه در : يقال قزل الرجل اذا تبختر (الاقزل) احمر
وزننده وصفدر اياغنده قزل اولان كشى‌يه ديور و برنوع يلانه ديور و صباغدن
فورده اطلاق اولنور (القزلان) فتحتله (والقزل) عتل وزننده تبجرامق
معناسنه در : يقال قزل الرجل قزلا وقزلا من الباب الثانى اذا وثب و طوبال
كبى يوريمك معناسنه در : يقال قزل الرجل اذا مشى مشية الاعرجان (الانزلان)
تثنيه بنيه‌سيله خوشجه قوشنك قويرغنـلك اورته‌سنده اولان ايكى جبغه‌يه اطلاق
اولنور جمعى اقازل در (القزحلة) قافك وحاى مهمله‌نك فتحيله يايه ديورقوس
معناسنه (المقزعل) مشمعل وزننده شرف ناپايدار ايله متعين ومتشخص اولان
آدمه ديور صكره‌دن تورمه اعيان ودره‌بكلرى كبى يقال هو مقزعل اى على شرف
غير مطمئن و مطلقا سريع و تيز روشينه ديور يقـال شئ مقزعل اى سريع
(القزمل) جعفر وزننده بك چركين جثه‌لو بودوره ديور (القزميلة) قافك
كسريله ذكره ديور (القسطل) جعفر وزنـــده (والقسطال والقسطلان)
قافلرك فتحيله (والقسطول) زنبور وزننده‌توزه ديور غبار معناسنه (امقسطل)
جعفر وزننده آفت وداهيه‌نك كنيه‌سيدر (القسطلانية) قافك فتحيـله قوس
قزح ديدكلرى دائرهٔ هوائيه‌يه ديوركه الكم صاغمه تعبير اولنور علايم سماويه‌دن
غلطدر و شفقك حمرتنه ديور و بر درلو ثوب اسميدركه قسطلان نام نسـاجه
ياخود بلاداندلســدن قسطله نام شهره نسبت اولنور انف و نون تغيير نســب
قبيلندندر مترجم ديركه بروسه قربنــده كستل نام قصبه‌نك دخى تعريبله نسـبتى
قسطلانى در (قسطيليه) قافك فتحى و يانك تخفيفيله اندلسده بشقه برشهردر
(القسطلة) دحرجه وزننده دوه اسريوب كوكردمك معناسنه در : يقال‌قسطل
الجمل اذاهدر و آقان صو چاغلمق معناسنه در : يقال قسطل النهر اذا حسّ وصوت
(القسطال) قرطاس وزننده چاغليان ايرمغه‌ديور يقال نهر قسطال اى‌مصوت
(القسطبيلة) قافك ضميله‌ذكردينور قسطبينه لفظنده لغتدر (القسمل) زبرج
وزننده ارسلان ياوريسـه‌ديور وازد قبيله‌سندن بر بطن اسميدر (قسميل) ازميل

[illegible] بدلی پدر یعنی [illegible]میدر (القساملة والقساميل) قافلرك فتحيله اعرابدن برنيچه او بەلره اطلاق اولنور (قسمله) قافك فتحيله جذيمة الابرش نام اميرعر بك برادری عائذ بن عمروك لقبيدر صاحب حسن وجمال اولديغيچون تلقيب اولندی پس لامی زائداولور حسن وجمال معناسنه اولان قسم وقسامه‌دن اولور (القصل) فصل وزننده كسمك معناسنه‌در : يقال قصله قصلا من الباب الثانی اذا قطعه وخرمن دوكمك معناسنه در : يقال قصل البرّ اذاداسه و برآدمك بوينی اورمق معناسنه مستعملدر يقال قصل عنقه اذا ضربها ودابه‌يه قصيل يدرمك معناسنه در : يقال قصل الدابة وعليها اذا علفها القصيل وقصل قصاله معناسنه در كاسيذكر وسلم اغاجنك چچكنه دينور (الاقتصال) افتعال وزننده بودخی كسمك معناسنه در : يقال اقتصله اذا قطعه وكسلمك معناسنه مطاوع ولازم اولور يقال قصله فاقتصل (الانقصال) انفعال وزننده بودخی كسمك معناسنه مطاوعدر يقال قصله فانقصل ای انقطع (القصيل) امير وزننده حصاد وقتندن مقدم بچلمش كوك تازه اكينه دينور كه طواره يدررلر فارسيده خويد دينور يقال اجتزّ للدابة قصيلاوهو مااقتصل من الزرع اخضر و جماعت وكروه معناسنه مستعملدر قطيع كبی (القاصل والمقصل) منبر وزننده (والقصال) شدّاد وزننده پك كسكين قلجه وصف اولور يقال سيف قاصل ومقصل وقصال ای قطاع ومقصل لسان حديده وصف اولور يقال لسان مقصل ای ماض (القصل) فتحتينله (والقصالة) ثمامه وزننده قصل كبی تركيده كسمك و بوغوم تعبير اولنان نسنه‌يه دينور كه بغدايك ايچندن تنقيه و طرح اولنور و بعضا انی يكيدن دوكوب صمان ايدرلر يقال هذا قصل البرّ و قصالته وهوما عزل منه اذانقی فيرمی‌به (القصل) قافك كسريله قصاله معناسنه در نته كه قافك فتحيله‌ده لغتدر وقصل اصلا خير وشره يراميان ضعيف و ناكس شخصه دينور و بر ايشه يرامز اولان احمق و نادانه ياخود فرط حماقتندن ناشی نفسنه مالك اولميان احمق و نادانه دينور يقال رجل قصل ای فسل ضعيف وكذا احمق لاخير فيه اومن لايتمالك حمقا (القصلة) قافك كسريله بون و نادان عورته دينور و دوه سوريسنه علی‌قول اون مهاردن قرقه‌وارنجه اطلاق اولنور (قصل) زفر وزننده جهينه قبيله‌سندن بر كمسه دركه من عاش بعد الموت كتابنده قصه‌سی مذكور درنته كه فصل ماده‌سنده مرور ايلدی (القصيلة) قافك كسری و يای تحتيه‌نك ولام مشدده‌نك فتحيله يعنی كوده‌لو بودور آدمه ودوه‌يه دينور وطو باج كوده‌لو طقناز قارنی بيوك آدمه دينور (القصلة) ثمره وزننده كوشك اغاجه دينور يقال شجرة قصلة ای رخوة و بعضلر ديديكه قصله چوق اكيندن بولنمش بر بلوك اكينه دينور و دوه سوريسنه‌دينور بونده قافك كسريله ده لغتدر وقيون

وبكى مقوله‌سى موانى سوربسنه‌ديور (القفصل) شدّاد وزنده ارسلانه ديور (الاقفصلال) اصطبان وزنده بر نسنه‌يى بجه ايله قوره‌يوب طوتمق معناسنه‌در: يقال اقفصلّ به اذا قبض عليه و بر يرده مقيم اولمق معناسنه در : يقال اقفصالّ بمكان اذا اقام به (القفصبة) دحرجه وزنده قابده اولان طعامك مجموعنى سيروب يمك معناسنه در : يقال قفصبل الطعام اذا اكله اجمع (قفصدال) قفاف قفصبله بر موضعدر كه آندن عنبر جلب اولنور (القفصمل) قنفذ وزنده لئيم وفرومايه و ناكسه ديور و عقربه على قول يوربسنه ديور زبرج وزنده دخى لغندر ياخود خرده اولان عقربه ديور صغانى عليه الرحمه تكمله‌سنده صواب اولان فا ايله اوتقدر ديو جوهرى‌يى تغليط ايلمكله كنديسى غلط ايلمشدر زيرا فا ايله و قاف ايله ده معنيين مذكور بنده نغت فصيحه‌لر در وقفصل قورد ايكنه ديور (الاقفصلال) اضمحلال وزنده كونش نصف النهار درجه‌سنه كلمك معناسنه در: يقال اقفصلت الشمس اذا تكبدت السماء (القفصفلة) فا ايله دحرجه وزنده قفصبله معناسنه‌دركه ذكر اونندى يقال قفصفل الطعام بمعنى قفصبله (القفصملة) دحرجه وزنده آدمى صيق صيق آدرق يوريمك معناسنه در : يقال قفصمل الرجل اذا قارب الخطا يعنى فى مشيه و بر آدمى يره يقمق معناسنه در : يقال قفصمل فلانا اذا صرعه و كسمك معناسنه در : يقال قفصمله اذا قطعه وقابده و سفره‌ده اولان طعامى بتوبجه يمك معناسنه در : يقال قفصمل الطعام اذا اكله اجمع و اشك كبى يه‌جكى يابپاك ديشيله قوره‌يوب اكل ايلمك معناسنه در : يقال فلان يقفصمل اذا كان يعض الطعام شديدا فى كل وقفصمه اسم اونور ديشلرده تكوّن ايدن قورتجغزه ديور كه ديشلرى اويوب جوريدر و صو مقوله‌سنك قابده قلان بقيه‌سنه ديور كه دوكيلور وقفصمله دوه كوشكى قفصمل ديدكلرى علته اوغرامق معناسنه در : يقال قفصمل القفصيل اذا اصابه القفصمل (القفصملى) خوزلى وزنده لقمه‌يى شدّ تله يوتمغه ديور يقال التقمته القفصملى اى التقاما شديدا (القفصمل) قنفذ وزنده بر مرضدر كه دوه كوشكلرينه عارض اولوب و آندن هلاك اولورلر (المقفصمل) اسم فاعل بنيه‌سيله ارسلانه ديور و دكنكى محكم و شديد اولان جوبانه ديور (القفصمل) زبرج وزنده بو دخى ارسلانه ديور ويلوزشديد آدمه ديور (القفصمل) علبط وزنده (والقفصمل) جعفر وزنده بونلرده يلوزوشديد آدمه ديور (القفطل) قافك فتحى وطانك سكونيله كسمك معناسنه در : يقال قطله قطلا من الباب الثانى اذا قطعه و بر آدمك بيونه اورمق معناسنه در : يقال قطل عنقه اذا ضربها (المقطول) مقطوع معناسنه در : القطيل امير وزنده مقطول معناسنه در و خاصة كوكندن كسلمش خرما اغاجنه وصف اولنور يقال نخلة قطيل اذا قطعت من اصلها و يقال

جذع

جذع قطيل وقطل بضمتين اى مقطوع (التقطيل) تفعيل وزننده كسمك معناسنه در : يقال قطله اذا قطعه و بر آدمى يانى اوزره دوىروب يقمق ياخود يره چالمق معناسنه در : يقال قطله اذا القاه على جنبه اوصرعه (القطل) ضمتينله قطيل كلمه سندن جمعدر ومقطوع معناسنه مفرد اولور (التقطل) تفعل وزننده خرمانك دالى دبندن كسلمك معناسنه در : يقال تقطل الجذع اذا تقطع من اصله (المقطلة) مكنسه وزننده مطلقا نسنه قطع ايده جك دمور آلته دينور (قطيل) امير وزننده شعرادن ابوذويب الهذلى لقبيدر (القطيلة) سفينه وزننده شول آبه وثوب پارچه سنه دينور كه سونكر كبى آنكله اصلاق نسنه نك صويى آلنور (القاطول) دجله اوزرنده برموضعدر (المقطل) معظم وزننده پشمش نسنه يه دينور يقال شئ مقطل اى مطبوخ (قطربلّ) قافك ضمى وطانك سكونى وراء مضمومه وباء موحدهٔ مشدده نك ياخود مخففه نك ضمى ولامك تشديديله ايكى موضعك اسميدر برى عراق ديارنده دركه غربىّ دجله ده واقعدر خمرك الطفى اورايه نسبت اولنور شارحك بياننه كوره موضع ثانى بلدهٔ آمد مقابلنده بر قريه در (القعال) غراب وزننده اوزوم مقوله سى نباتك چچكنه دينور على قول دوكيلن چچكنه دينور ودوه دن دوكيلن توبه دينور (الاقعال) همزه نك كسريله اوزوم و قنه مقوله سنك چچكى آچق معناسنه در : يقال اقعل النور اذا انشقت عنه قعالته (الاقعيلال) اشعلال وزننده اقعال معناسنه در: يقال اقعألّ النور بمعنى اقعل وراكب مركوب اوزره ميل كبى ديم ديك طورمق معناسنه در : يقال اقعألّ الراكب اذا انتصب (الاقتعال) افتعال وزننده اوزمك چچكنى اصمه سندن سلكوب كيدرمك معناسنه در : يقال اقتعل القعال اذا نحاه واستنفضه (القاعلة) اوزون طاغه دينور (القيعلة والقوعلة) قافلرك فتحيله شول طوشنجل قوشنه دينوركه قاعله ديديكى طاغ تپه لرنده يوه طوتوب قرار ايدر اوله يقال عقاب قيعلة وقوعلة على الصفة والاضافة فيهما اذا كانت تأوى الى القاعلة وتعلوها وقيعله ايرى جثه لو ياقشقسز تصاق عورته دينور ورؤس جبالده ايو اوتمكن ايدن طوشنجل قوشنه دينور وقوعله بر موضع آديدر وكوچك طاغه ياخود كوچك تپه يه و بايره دينور ومصدر اولور ذكر اولنان طاغك ياتپه نك اوزرنده اوتورمق معناسنه يقال قوعل الرجل اذا قعدعلى القوعلة (المقتعل) اسم مفعول بنيه سيله خوشجه يونلمامش اوقه دينور يقال سهم مقتعل اذالم يبر برياجيدا (القعولة) قعبله وزننده ومرادفيدركه ذكراولندى (القعل) نعل وزننده آصمه و تكاك هركنه دينوركه تازه چبوقلرينك آلتنه طياق ايدرلر و نخيل واغورسز اولان بودوره دينور (القعيل) اميروزننده اركاك طوشانه دينور (المقعالّة) ميمك ضمى ولامك تشديديله شول قيابه دينوركه

برده کوکی اولمیوب بر اوزرنده دیکیلوب طورور اوله یقال صخرة مقمأنة ای متصصبة لا اصل لها فی الارض (القعبل) جعفر وزننده (والقعبل) زبرج وزننده فطر اسمیدر که منترا نواعندندر ترکیده دلوجه منتار دیدکلریدر وینفده بر بانش نبات آدیدر وقعب معناسنه درکه سود صاغجق قابه دیورانلجدن اونور تولمش تعبیر اونور و بر رجل آدیدر و صویمز حرامزاده کسبه دیور یقال رجل قعبل ای متقلم جلف (القعبول) زنبور وزننده قعبل ایله ایکی معناسی اولده مرادفدر (المقعبل) اسم مفعول بنیه‌سیله شول آدمه دیورکه ایقلری برنی برینه طوغری دورتش اوملمه بلك اکری اوله یقال رجل مقعبل القدمین اذا کان شدید القبل (القعبلة) قبعله وزننده ومرادفیدرکه ذکر اونندی (القعثلة) ثای مثلثه ایله قعبله وزننده و مرادفیدرکه ایاقلر بری برینه مائل اولمق معناسنه در (التقعثل) تدحرج وزننده اوزنو باقمقدن چکرکبی ایاقلری یوقری یوقری چکرکن یورمك معناسنه‌در : یقال مرّ فلان یتقعثل ای کانه یتقلع من وحل وجوهری بنك بورانده المقنعل من السهام قولی یعنی جوهری بورانده مقنعل کلمه‌سنی رسم وایوجه بولنمامش اوق ایله تفسیر ایلمسی وهمدر زیرا آنك موضعی قنعل ماده‌سیدر که ذکر اونندی و استشهاد ایجون ایراد ایلدیکی بیت دخی مصحفدر یعنی لبیدك • فرمیت القوم رشقا صائبا • لیس بالعضل ولا بالمقتعل • بیتنده واقع مقتعل کلمه‌سی مصحفدر روایت صحیحه فا ایله وتای فوقیه ایله در و روایت شاذه‌ده قافله و تای فوقیه ایله وارد اولمشدرکه اقتعالدن اولور و اقتعال اوقی ایوجه یونمیوب کج ومج براقمق معناسنه در پس بوکه کوره ده موضع ذکری قعل ماده‌سی اولور مترجم دیرکه ظفریاب اولدیغمز صحاح نسخه‌لرنده المقتعل عنواننده مرسومدرکه عین‌تای مثلثه‌دن مقدمدر بو صورتده مؤلفك ایرادی وارد اولمز (القعطلة) دحرجه وزننده یره چالمق معناسنه در : یقال قعطله اذا صرعه ومدیونه تضییق وتقاضا ایلمك معناسنه در : یقال قعطل علی غریمه اذا ضیق فی التقاضی و سوزی چوغالتمق معناسنه در : یقال قعطل فی الکلام اذا اکثر منه (القعطل) جعفر وزننده جوّاس نام شاعرك پدرینك لقبیدر اصل اسمی ثابت در مزبورك حقنده بنوزید بن نهمه‌دن بر شاعر اشبو • فظل یمنینی الا مانیّ خانیا • وقعطل حتی قد نمت مکانیا • بیتنی انشاد ایلمکله قعطل ایله ملقب اولدی (القفول) قعود وزننده کیرو دونمك معناسنه در : یقال قفل الرجل قفولا من الباب الاول والثانی اذا رجع جمیع امهاتده سفردن دونمکه مخصصدر وقفول بوغور دوه یاخود آیغر آت دیشی‌یه آشمغه براتمق معناسنه در : یقال قفل الفحل قفولا من الباب الثانی اذا اهتاج للضراب ومطربازلق ایلمك معناسنه در : یقال قفل الطعام اذا احتکره

ودری قوریمق معناسنه در : یقال قفل الجلد وقفل قفولا من الباب الاول والرابع
اذا یبس (وقفول وقفل) نقل وزننده بر نسنه‌یی تقدیر ایدوب اورانمق
واولچوملمك معناسنه در : یقال قفل الشیء قفلا وقفولا اذا احرزه وغلال برکدرمك
معناسنه در : یقال قفل القوم الطعام قفلا وقفولا من الباب الثانی اذا جمعوه وقفول
خاصة اغاج قوریمق معناسنه در : یقال قفل الشجر وقفل قفولا من الباب الاول
والرابع اذا یبس (القافل) قفولدن اسم فاعلدر راجع معناسنه در جمعی قفال در
رمان وزننده وقوری دری یه دینور بو باب اولندر یقال جلد قافل ای یابس
ووجودینك دریسی یاخود اللری قوریمش آدمه دینور یقال صار قافلا ای یابس
الجلد اوالید و بر موضع آدیدر و بر رجل اسمیدر (القفل) فتحتینله اسم جمعدر
سفردن عودت ایدن آدملره دینور یقال رأیت القفل ای القافلین عن السفر وقفل
درینك قوریلیغنه دینور یقال جلده قفل ای یبس (القافلة) سفردن عودت
ایدن یولداشلره دینور ورجوعلرینه تفألا سفره عزیمته آغاز ایدن جماعته اطلاق
اولنور حالا بر سمته کیدن کاربانلره قافله اطلاق بو ملابسه‌یه مبنی در یقال هم
قافلة ای رفقة قفال وکذلك مبتدئة فی السفر تفألا بالرجوع (الاقفال) همزه‌نك
کسریله بر آدمی سفردن کیرو دوندرمك معناسنه در تقول اقفلتهم من مبعثهم اذا
ارجعتهم وقپویی کلیدلمك معناسنه در : یقال اقفل الباب وعلی الباب اذا جعل علیه
قفلا و برکسه کیدن آدمك آردنه بقوب طورمق معناسنه در که اردندن کوز
دیکمك تعبیر اولنور یقال اقفلهم اذا اتبعهم بصره وناسی برکدرمك معناسنه در :
یقال اقفلهم علی الامر اذا جمعهم (القفیل) امیر وزننده قافل کبی قوری دری یه
دینور و بو باب رابعدن ومبالغه‌یی متضمندر یقال جلد قفیل ای بین القفل والیبوسة
وقوریمش اغاجه دینور وقامچی‌یه دینور وجابکش آدمه دینور که بو محلدن
صاتلق دوه سوروب کتورنلر در یقال هو قفیل ای جلاب وایکی طاغ ارالغنده اولان
قصیق یوله دینور کویا که مقفل دروازه کبی اولمغله آنده قوشوب کتمك ممکن اولمیه
اصطلاحزده دربند تعبیر اولنور تقول اخذنا قفیلا وهو الشعب الضیق کانه درب
مقفل لا یمکن فیه العدو و بر موضعك و بر نباتك اسملریدر (التقفیل) تفعیل
وزننده بودخی دری قوریمق معناسنه در : یقال قفل الجلد اذا یبس (القفل)
نفل وزننده قفیل کبی قوریمش اغاجه دینور یقال شجر قفل وقفیل ای یابس وقفل
قرن المنازل نام محل قربنده برصرب یوقش آدیدر (القفل) قافك ضمیله حجازه
مخصوص بر شجر اسمیدر و بر رجالك علمیدر ودمور کلیده دینور جمعی اقفال
واقفل کلور اقلس وزننده وقفول کلور یقال بالباب قفل وهو الحدید الذی یغلق
به الباب وقفل یمنده بر حصن اسمیدر (الانقفال) انفعال وزننده (والاقتفال)

افتعل وزنده اقفالك مطاوعيدر قبو كليدلنمك معناسنه‌در : يقال اقفل الباب فانقفل واقتفل اى انغلق (التقفل) تفعل وزنده انقفال معناسنه در (المتقفل والمقتفل) تقفل واقتفالدن اسم فاعل صيغه‌لريله كليدلو قبويه دينور بو علاقه ايله لئيم و نكسه متقفل اليدين ومقتفل اليدين اطلاق اولنور و بعضلر عندنده هركز اندن خير ومنفعت وحسنه صدور ايلمين شخصه اطلاق اولنور يقال رجل متقفل اليدين ومقتفلهما اى لئيم اولايكاد يخرج من يده خير (القفلة) ثمره وزنده قفا معناسنه در : يقال ضرب قفلته اى قفاه و بر نسنه‌نك مجموعنى بردن و يرمكه اطلاق اولنور كه اكثر سنده بر نسنه قالمز اولور تقول اعطيته القافقلة اى بمرة ووزنى تام اولان الجديه دينور يقال درهم قفلة اى وازن بوراده تاء وحدتيه در وقوزى شجره‌يه دينور بونده فتحاتله‌ده جائزدر (القفلة) همزه وزنده شول قوّت حافظه صاحبنه دينوركه هر ايشتديكنى حفظ وازبر ايدراوله كويا كه باب حافظه‌سنى اقفال ايدر اولور يقال رجل قفلة اى حافظ لكل مايسمع (القيفال) قافك كسريله قولده بر طمر آديدركه آندن فصد اولنور و بو معرّبدر بو طمر قولده اولان اوج طمرك بريدركه بوكه فارسيده سراروى وتركيده باش طمرى تعبير ايدرلر و بو سربايدن معربدر و برى اكحل ديدكلرى طمر دركه اول اوج طمرك اورته‌سنده واقعدر و برى باسليق دركه انك اشاغى اولان طمردر فارسيده بوكه‌رك شش دينوركه آق جكر طمريدر و بونلر يونانيده اورطا تعبير اولنان آنا طمردن شعبه‌لر در هر عضوده بر راسمله مسمادر (الاستقفال) برآدم بخيل وممسك اولمق معناسنه‌در يقال استقفل الرجل اذابخل (قافلاء) بر موضع آديدر (قوفيل) قافك ضميله نابلس قضاسنده بر قريه آديدر (القوقل) فوقل وزنده وآنده لغتدر وفايله اشهر در نته‌كه ماده‌سنده بيان اولندى (القفقنة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزنده سرعتله برنسنه‌نك مجموعنى صيروب آلمق معناسنه در : يقال قفثل الشئ اذا جرفه بسرعة (قفرجل) سفرجل وزنده بر بالك عمليدر (القفشليل) شين معجمه ايله كفجه‌ليز فارسى معرّبيدركه اش قوتارمجق كيجه‌يه دينور مغرفه معناسنه (القفصل) صاد مهمله ايله قنفذ وزنده ارسلانه دينور (القفطلة) دحرجه وزنده بر نسنه‌يى قاپوب آلمق معناسنه در : يقال قفطل الشئ من بين يدىّ اذا اختطفه (الاقفعلال) اشمعلال وزنده ال صوغقدن يا بر عارضه‌دن بوزيلوب بورتلمق معناسنه در : يقال اقفعلت يده اذا تشنجت وتقبضت (القوقل) قافلرك فتحيله ككلك قوشنك وبغرتلق قوشنك اركككرينه دينور وانصاردن بر جماعت پدرلرينك لقبيدر مرقومه ياخود يثربه بركيمسه دار خواه اوله‌رق انجا ايسه قوقل فى هذا الجبل وقدامنت ديمكله

آنكله ملقب اولدی بوراده قوقل كلمه‌سی قوقله‌دن امر حاضردركه یوقری چقمق
معناسنه در : یقال قوقل فی الجبل اذا ارتقی (القواقلة) بطن مرقوم جماعتنه
اطلاق ایدرلر (القاقلة) قافك ضمی ولامك تشدیدیله تركیده تخفیفله قاقله دیدكلری
دارویه دینوركه بر نبات هندی ثمریدر عطر وافاویه قسمندندر معده‌یی و جكری
مقوّی وقیء وغثیانه نافع واعلال بارده‌یی مانعدر وكبیر نوعنك ثمری صغیرندن
ازید وحرافتی اندن اقلّ اولور (القاقلّی) یای مشدده ایله چوغانه شبیه ملوحیتلو
بر نباتدر دوه قسمنك مرغوبی اولمغله رعی ایدرلر بولی ولبنی مدرّ وصاری صویی
مسهلدر یونانه رجل الفروج دخی دیرلر تركیده دوه اوتی تعبیر اولنور (القلّ)
قافك ضمی ولامك تشدیدیله (والقلة) قافك كسریله آزلغه و آز اولمغه دینور
كثر وكثرت مقابلیدر یقال فی ماله قلّ وقلة ضدّ كثر وكثرة ومصدر اولورلر آز
اولمق معناسنه یقال قلّ الشیء قلا وقلة من الباب الثانی نقیض كثر وقلّ آز نسنه‌یه
اطلاق اولنور یقال الحمد لله علی القلّ والكثر ای القلیل والكثیر وقلّ الشیء اول
نسنه‌نك اقلنه اطلاق اولنور یقال قلّ الرجال ای اقلهم و یقال اخذ قله و ترك
كثره ای قله ومجهول و نابوجود معناسنه مستعملدر ومنه یقال هو قل بن قلّ
اذا كان لایعرف هو ولا ابوه نته كه ضل بن ضل دخی بو موقعده استعمال اولنور
وقل نفی محض موقعنده استعمال اولنور اقل كلمه‌سی كبی نته كه اكثر كل مقامنده
مستعمل اولور ومنه یقال قل رجل واقل رجل یقول ذلك الّا زید معناهما مارجل
یقوله الا هو قال الشارح ومنه یقال قلما یفعل كذا ولهذا یصحّ ان یستثنی منه علی
حدّ مایستثنی من النفی فیقال الّا قاعدا اوقائما وقل بر كمسه‌سی اولمیان فرد و یكتا
آدمه اطلاق اولنور یقال رجل قل ای فرد لااحد له وقل بر نسنه‌یی كوترمك
معناسنه در : یقال قل الشیء اذا حمله ورفعه وقله دترمكه دینور یقال اخذته القلة
ای الرعدة كوترمك معناسنده كویا كه اول نسنه‌یی استقلال ایلمكله تحمله مقتدر
اولمق ودترمك معناسنده كویا كه قوتی قلیل اولمق تصورینه محمولدر پس ایكی معنا
دخی مجازیدر (القلیل) امیروزننده وصفدر آزجه نسنه‌یه دینور یقال شیء قلیل
ضدّ كثیر وجثه‌سی نحیف و زبون بودوره اطلاق اولنور یقال رجل قلیل ای
قصیر نحیف بونك مؤنثی قلیله‌در جمعلری قلیلون واقلاء كلور احبّاء وزننده وقلل
كلور ضمتینله وقللون كلور ضمتینله وقلیل عددی آز اولان نسنه‌ده وجثه‌سی خورده
اولان انسانده و حیوانده استعمال اولنور (القلال) غراب وزننده (والقلال)
سحاب وزننده قلیل كبی صفتلردر آزنسنه‌یه دینور (الاقلال) همزه‌نك كسریله
برنسنه‌یی آز اتمق وازقیلمق معناسنه‌در: یقال اقل الشیء اذا جعله قلیلا و برنسنه‌یی آزجه
بولمق معناسنه در : یقال اقلّ الشیء اذا صادفه قلیلا و برنسنه‌یی میدانه آزجه

جفرمق معناسنه در : يقال اقلّ الشیٔ اذا اتى بقليل و بر آدمى دترمه طوتمق معناسنه دركه دترملك تعبير اولنور يقال اقله الرعدة اذا ارعد و بر آدم زنكين ايكن فقير اولمق معناسنه‌در : يقال اقلّ الرجل اذا قلّ جدته اى ماله وبرنسنه‌يى قالديروب يوكلتمك معناسنه در : يقال اقلّ الشیٔ اذا حمله ورفعه (التقليل) تفعيل وزنده بو دخى برنسنه‌يى آزالتمق وابتداء ازجه قلمق معناسنه در : يقال قلله اذا جعله قليلا (المقل) ميمك ضمى وقافك كسريله كه اقلالدن اسم فاعلدر (والاقلّ) اجلّ وزنده شول فقيره اطلاق اولنور كه مقدما زنكين اولوب بعده مالنه قلت كلوب لكن بر مقدارجه بقيه‌سى قالمش اوله يقال رجل مقل واقلّ اى فقير وبه بقية واقلّ نفى محض موقعنده مستعملدر نته كه مثالى اوائل ماده‌ده مرور ايلدى (المقالة) مفاعله وزنده برنسنه‌يى بر آدمه ازجه عدّ وحزم ايلسون ديو صورتا آزجه كوسترملك معناسنه در مثلا يولده صوسزلقدن انديشه ايلمكله چوق طاب ايلسون ديو مستحصى اولان صويى آزجه كوستورملك كبى تقول قالاته انه اذا خفت العطش فاردت ان يستقل ماءك يعنى فلا يطاب منك كثيرا و بر آدمه آزجه عطيه ويرملك معناسنه در تقول قالته اذا قللت عطاءه ولسان العربده قللت ماعطيته عنوانيله مرسومدر (القلال) ضمتينله قليل كلمه‌سينك جمعيدركه ذكر اولندى وقبائل مختلفه‌دن ياخود غير مختلفه‌دن اولان ياوك بلوك آدملره دينور واكر مجموعى بر يره كلوب مجتمع اونسه‌لر اول صورتده قلال دينور صرد وزنده (القلة) قافك فتحيله بر علتدن ياخود فقر وفاقه‌دن ناشى آخر سمنه كوچكله دينور بومكرر قيد اولنمشدر يقال احسست بهم قلة اى نهضة من علة اوفقر (القلة) قافك ضميله باشك تپه‌سنه دينور يقال قت الرأس اى اعلاه كذلك اوركچك وطاغك تپه‌لرينه اطلاق اولنور على قول هر نسنه‌نك تپه‌سنه اطلاق اولنور و جماعت انسانيه دينور و بيوك كوبه دينور على قول بيوك دستى‌يه دينور يامطلقا دستى‌يه دينور ياخود ساقسيدن اولانه دينور يقال عنده قلة من قلال هجروهى الحبّ العظيم اوالجرة العظيمة اوعامة اومن الفخار وكوچك بر داغه ديمكله صدّ اولنور جمعى قلل كلور صرد وزنده وقلال كلور جبال وزنده وقلت السيف قلجك قبيعه‌سنه يعنى برازوانه‌سنه دينور (الاستقلال) برنسنه‌يى قالدروب يوكلتمك معناسنه‌در : يقال استقلّ الشیٔ اذا حمله ورفعه و بوكسلمك معناسنه در : يقال استقلّ الطائر فى طيرانه اذا ارتفع و نبات اوزايوب بويتمق معناسنه در : يقال استقلّ النبات اذا اناف و بر يردن كوچوب كيلمك معناسنه در : يقال استقلّ القوم اذا ذهبوا وارتحلوا و بر نسنه‌يى آزنسيق معناسنه‌در : يقال استقله اذا عده قليلا وطارلمق واوپكه‌لنمك معناسنه در : يقال استقل الرجل اذا غضب و بر آدمى دترمه طوتمق

معناسنه در : يقال استقلته الرعدة اذا ارعدت (التقالّ) تشديد لامله تفاعل وزننده بو دخی برنسنه‌یی آزنسیق معناسنه‌در : يقال تقالّه اذا عدّه قليلاوكونش درجه‌سندن يوريوب ارتفاع بولمق معناسنه مستعملدر : يقال تقالّت الشمس اذا ترحات قال الشارح ومنه الحديث [حتی تقالت الشمس] ای استقلت فی السماء وارتفعت (القلّ) قافك كسريله شول طپراقده‌كی چكردكه دينوركه طوپ اولميوب يالكزجه وضعيف نابت اوله ودتره‌مكه دينور علی‌قول غضب استيلاسنده اولان دتره‌مكه ياخود برنسنه‌يه اولان فرط حرص وطمعدن‌عارض اولان‌دتره‌مكه دينور نته كه قله دخی بومعنايه در جمعی قلال كلور عنب وزننده يقال اخذه‌القل والقلة ای الرعدة اواذا كانت غضبا اوطمعا و قلّ قصه والچق ديواره دينور (القلال) كتاب وزننده آصمه كرويدلرينه اوريلان طياغه دينور وكوچك هركه دينور (القليلة والقليلیّ) قافلرك ولام مشددەلرك كسره‌لريله (والاقليلیّ) همزۀ مكسوره ايله هب وجميع معناسنه‌در : يقال اخذ بقليله وقليلاه و اقليلاه ای بجملته (القلية) قافك ولام مشدددنك كسريله جميع وجماعت معناسنه در: يقال ارتحلوا بقليتهم ای بجماعتهم لم يد عوا وراءهم شيئا و يقال اكل الضبّ بقليته ای بعظامه وجلده يعنی اعرابی كاری ككيله ودريسيله بوس بتون خوره‌كوردی وقليه نصاری طائفه‌سنك صومعه كونه عبادتخانه‌لرينه دينور مترجم ديركه ابن‌اثير بونی نهايه‌ده قلی ماده‌سنده رسم و بيانلرنده كلاذه معرّبی اولمق اوزره قلايه تعبير اولنان صومعه طرزنده عبادتخانۀ مخصوصلريله بيان ايلمشدر (القلقال) سلسال وزننده اصلا آرام ايلميوب دائما سفره مداوم آدمه دينور يقال رجل قلقال ای مسفار (القلقل) هدهد وزننده خفيف‌وچالاك آدمه دينور وقلقل‌وقلاقل علابط وزننده يولده رفيقلرك امورلرينه قوشوب همیشه برى اوته سعى واعانت ايدر اولان جست وسبكروح غيرتاو آدمه دينور يقال رجل قلقل وقلاقل ای معوان سريع التقاقل (القلقل) زبرج‌وزننده‌برنباتدركه سياه وخوشبو دانه‌لرى اولور مطلقا جماعی محرّك خصوصا سمسم ايله دق اولنوب عسل ايله معجونی اولبابده بی‌نظيردر واكا قلقلان وقلاقل دخی ديرلر قافلرك ضميله علی قول ايكسی بشقه‌جه نباتلردر قلقلك كوكی مغاث ديدكارى كوكدر ومغاث عند الاكثر رمّان برّی كوكيدر ومنه المثل دقك بالمحاز حب القلقل * وعامّه بونی فايله تكلم ايدرلر غلطدر صواب‌اولان‌قاف‌ايله اولمقدر ذكر اولنان دانه‌لر دوكياوب قيرلمزدرجه‌سنده صلب ومتين اولمغله فرط صلابتده مثل اولمشدر بغايت شحيح و بخيل كيسه برنسنه طلبيله ابرام و الحاح اولنمق موقعنده ضرب اولنور محازهاونه دينور ومثل‌مزبور محز ماده‌سنده دخی ذكر اولندی (القلقلانی) قافلرك ضميله اوكيك قوشنه‌شبيه

بر قوش آدیدر (القلقلة) زلزله وزننده سسلنمك معناسنه در : یقال قلقل الشیء اذا صوّت وقلقله وقلقال زلزال وزننده بر نسنه‌یی ارغلیوب دپرتمك معناسنه در : یقال قلقل الشیء اذا حرکه و بعضلر عندنده قلقالده قافك فتحیله‌ده جائزدر علی قول کسر ایله مصدر وفتح ایله اسمدر و سیرو سیاحت ایدوب کزمك معناسنه در : یقال قلقل الرجل فی الارض اذاذهب بها (حروف القلقلة) اهل صرف و تجوید عندنده بش حرفدن عبارتدر که قطب جد ترکیبی مشتملدر عند الوقف احداث صوت ایلدکلری ایچون اطلاق اولندی (التقلقل) تزلزل وزننده بری اوته دپرنمك وارغلانمق معناسنه در : یقال تقلقل الشیء اذا تحرّك (القلیّ) رّبی وزننده بودور قیزه دینور (قلما) قافك ضمی ولام مشدده‌نك فتحیله که مجهول ماضی در معلوم اولان قلما کلمه‌سنده لغتدر تقول قلماجئتنك یعنی قلماجئتك مترجمدر که معلوم اوله که اشبو قلما ترکیبی که قلتدن فعل ماضیدر مانفظنه متصلدر ایکی معنا ایله استعمال اولنور بری نفی محض معناسنه در و بری شیء قلیل اثبات ایچوندر مثلا قلما جاء ترکیبی اوّله کوره هیچ کلمدی و ثانی‌یه کوره بك آز کلدی دیمك اولنور و اوّلدن استثناء اولنور و بو قلما وطالما کلمه‌لرنده واقع مانفظی کافّه‌در فعللری فاعل نحوی طلبندن منع ایلمشدر و بعضلر عندنده مصدریّه در وفاعل مصدر در قل مجیئه دیمك اولنور لکن قول اوّل ارجحدر بناءعلیه فعللره متصلا رسم اولنور ومصدریه‌یه ذاهب اولنلر عندنده منفصلا مرسوم اولور (المقلل) معظم وزننده برازوانه‌لی قلیجه دینور یقال سیف مقلل ای له قبیعة (القمل) نمل وزننده بته دینور فارسیده سپش دینور بقله‌یی دلوب باش بتنی اول دلکه وضع ایدوب بلع ایلسه‌لر حمّای ربعی دفع ایچون مجرّبدر مفردی قمله‌در (القمال) سحاب وزننده بو دخی کهله‌یه دینور (قمل قریش) حبّ صنوبره اطلاق اولنورکه چام فستغیدر (قملة النسر) بر بوجکدر (القمل) فتحتینله بتلی اولمق ووجود بتلنمك معناسنه در : یقال قمل رأسه قملا من الباب الرابع اذا کثر قمله وعرفج دیدکلری اغاجك داللری بر مقدارجه قراروب کهله شکلنده نسنه‌لر پیدا اولمق معناسنه در: یقال قمل العرفج اذا اسودّ شیئا وصارفیه کالقمل وناس چوغالمق معناسنه مستعملدر یقال قمل القوم اذا کثروا و بعد الهزال سمورمك معناسنه مستعملدر یقال قمل الرجل اذا سمن بعد الهزال و بر آدمك قارنی قباروب بیومك معناسنه مستعملدر یقال قمل بطنه اذا ضخم (القمل) کتف وزننده بتلی آدمه و بتلی نسنه‌یه دینور ومنه غلّ قمل یعنی فی الحدیث [من النساء غلّ قمل یقذفه الله تعالی فی عنق من یشاء ثمّ لایخرجها الاهو] یعنی نسواندن بر صنف واردر که اول غلّ قمل یعنی بتلی دمور لاله در آنی باری تعالی دیلدیکی قولك کردننه کچورر و بعده لطف

و رحمتندن

ورجتندن ینه کندیسی اخراج وتخلیص ایدربونك اصلی‌بودرکه عربلر طوتساغك
یوننه اوزری تویلو قایشدن طوق کچوررلر اول طوتساغك زندانده طول‌مکثی
سببیله اول تویلره کهله اوشوب برطرفدنده محبوسه‌اول اذا ایدر و بر وجهله‌اول
کهله‌لرك دفعنه چاره بوله‌مز بومناسبتله متصل زوجنی آزرده ایدن بدخوی‌وموذیه
وملعونه عورتده مثل اولدی (الاقال) همزه‌نك کسریله رمث دیدکلری نباتك
یپراغی یکیجه یاروب کهله طرزنده طمورجقلنمق معناسنه در : یقال اقل الرمث
اذا تفطر بالنبات وقدبدا ورقه صغار (القملیة) جبلیه وزنـــده (والقملة)
فرحه وزننده (والقملة) سکره وزننده جوجه عورته دینور یقال امرأة قملیة
وقملة وقملة ای قصیرة جدا (القملیّ) عربیّ وزننده حقیرالشان بودوره دینور وصکره‌دن
بلدی اولمش بدوی‌یه دینور یقال هو قملیّ ای بدوی صارسوادیّا (القمل) سکر
وزننده خرده قرنجه‌یه دینور وقنادسز چکرکه‌یه دینور که کوترم چکرکه تعبیر
اولنور علی قول بو برجنس کوچك بوجکدر که قزل قنادلری اولور وخرده
کنه‌یه شبیه بر بدرایحه بوجکه‌ده دینور که اکینلره مستولی اولور لکن بوچکرکه
کبی اکل ایلمیوب دانه‌لر هنوز تازه ایکن اوزنی‌صوروب محو ایدر بعضلر دیدیکه
بیوك کنه اندامنده بربوجکدر مفردی قمله‌در وعنـد البعض مراد کهله‌در لکن
بو قول مردود در مؤلف اشـبو [فارسلنا علیهم الطوفان والجراد والقمل] آیت
کریمه‌سنه تلمیح ایلمشدر (قملی) جمزی وزنـــده بر موضع آدیدر (قملان)
فتحاتله یمنده بر بلده آدیدر (قموله) قافك فتحیله صعید مصرده بر بلده‌در البحر
المحیط فی شرح الوسیط للغزالی مصنفی احمد بن محمد القمولیّ اورادندر (المقمل)
منبر وزننده فقیر ایکن زنکین اولمش آدمه دینوز (التقمل) تفعل وزننده بر
مقدارجه سمورمکه بشلمق معناسنه در : یقال تقمل الرجل اذابدا ادنی السمن فیه
(القیمولیا) قافك فتحیله رخامه شبیه آق و براق صفحه‌لر در صو ایله و سرکه
ایله محلولنی طلابالخاصّه حرق‌ناره نافعدر مفرداتده بونی‌طین قیمولیا عنوانیله ثبت
وترکیده کفه‌کیلی تعبیرایتدکلری چامورایله بیان ایدرلر لزوجتلی وقیریلمسی‌وصوده
انحلالی بطیء اولور بلاد اندلسدن وارمنـــدن ظهور ایدر ولفظ مزبور یونانیدر
(القمیثل) ثای مثلثه ایله سمیدع وزننده بدیورویشلی آدمه دینور یقال رجل
قمیثل ای القبیح المشیة (القمعل) قنفذ وزننده (والقمعول) زنبور وزننده
بیوك کاسه‌یه دینور علی قول کوچك کولکه‌دینور یقال سقانی بالقمعل والقمعول
ای القدح الضخم اوالقعب الصغیر وقمعل بوغزی طارجه قزغانه‌دینور و برکوچك
قوش آدیدر که بیونی و بورنی پك قصه اولور و عورت فرجنك دلجکنه‌دینور
بونده عینك فتحیله‌ده زبانزده در (القمعولة) قافك ضمیـله بدنده اولان جابجا

عقده‌یه دینور که دوکوم کبی دوکونوب طوملنور جمعی قناعیل در یقال فی رأسه
قنعیل ای عجر وانماج جمکنك طورجقنه دینور (القنعال) قافك کسریله
بر قومك سیدونشـانه دینور یقال هو قنعال القوم ای سید هم و جوبانلرك
باشبوغنه دینور (القنعلة) دحرجه وزننده برکسه قنعال اولمق معناسنه در :
یقال قنعل الرجل اذا کان قنعالا ونبات و انجبار طـورجقلنمق معناسنه در : یقال
قنعل النبت اذا خرجت قناعیله (القنعالة) قافك کسریله بك اکری ذکر باشنه
دینور (القنئل) نوله وهمزه ایله زبرج وزننده فیل دیدکلری حیوانك یونه
دینور که یوق درجه‌سنده قصه اولور و بودور عورته‌دینور (القنبل والقنبلة)
قافلرك فتحیله انسان کروهنه وآت بلوکنه‌دینور جمعی قنابلدر (القنابل) علابط
وزننده بر معروف حارك اسمیدر و قالین کوده‌لی آدمه دینور (القنبل) سنبل
وزننده بو دخی قالین کوده‌لی آدمه دینور وجست وسبکروح وحدّت دماغ صاحبی
اوغلانه دینور که شعلهٔ جوّاله کبی جولان ایدر یقال غلام قنبل ای حادّ الرأس
خفیف الروح و برشجر آدیدر ومحمد بن عبدالرحمن القاری لقبیدر که ابن کثیرك
راویسیدر دیگر راویسی بزّی‌در (القنبلانیّ) قافك ضمیله شول تجربه‌یه دینور
که نسدن برکروهی جمع ایلیه یعنی ایچنـده طبخ اولنان طعام برکروهه کافی اوله
یقال قدر قنبلانیّ اذا کانت تجمع القنبلة من الناس شارحك بیاننه کوره صواب
اولان قنبلانیه اولمقدر لکن لفظی اعتباریله تذکیری ممکندر (القنبلة) قنفذه
وزننـده نهس دیدکلری‌که ابو براقش دخی دیرلر قوشدر آنی طتوب آولیه‌جق
دوزاغه دینور (القنبلة) دحرجه وزننده بر آدم یالکز باشـنه ایکن جماعت
صاحبی اولمق معناسـنه‌در : یقال قنبل فلان اذا صارذاقنبلة بعد الوحدة و شجر
قنبل یاقمق معناسـنه در : یقال قنبل الرجل اذا اوقدشجر القنبل (القنبیل)
زنبیل وزننده قوملرده بولنور برکونه تخم اسمیدرکه قرمزی‌یه مائل اولور قابض
و صوغلیجانلری مخرج وجرب وسعفه‌یه بغایت نافعدر مفرداتده بودار وقومه شبیه
وحمرته مائل صاری نسنه‌در وعندالبعض سمادن نازل اولور منّ مقوله‌سی اولمق
اوزره مرسومدر خلقك قنبیل اونی دیدکلری بودکلدر اول کاکنج درکه ایت‌اوزمی
انواعندندر (القنثلة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده اایاقله طپراق صاو یره‌رق
یوریمك معناسنه در نته‌که نقثله دخی بو معنایه در یقـال یقنثل الرجل اذا کان
یثیر التراب عند المشی (القنجل) قنفذ وزننـده کوله‌یه دینور عبد معنـاسنه
(القنحل) حای مهمله ایله قنجل وزننده ومرادفیدر علی قول برامزشریرکوله‌یه
دینور یقال قنحل ای عبداوهو شرالعبید (القندل) جندل وزننده (والقنادل)
علابط وزننده (والقندویل) زنجبیل وزننـده باشی بیوك دوه‌یه و سائر دابه‌یه

دینور و پك اوزون شیئه دینور (القندلة) دحرجه وزننده انسان و حیوانك باشی بیوك اولمق معناسنه در : یقال قندل الرجل والجمل اذا عظم رأسه وکوشك وصالق یوریمك معناسنه در : یقال قندل فی مشیته اذا مشی فی استرخاء واسترسال (القندلیّ) جعفریّ وزننده بر جنس شجر آدیدر (القندیل) قافك کسریله معروفدرکه لسانمزده قافك فتحیله متعارفدر شارح دیرکه نونتك اصالتی وزیاده‌سی مختلف فیهدر (القندول) زنبور وزننده شام دیارنه مخصوص بر شجر اسمیدرکه چچکندن شریف ومعتبر دهن استخراج ایدرلر بوشجر دار شیشعان درکه ترکیده عود فرنکی وشمشك اغاجی وقندیل اغاجی تعبیر اولنور (القندعل) جردحل وزننده احمق وسبکمغز آدمه دینور (القندفیل) زنجبیل وزننده کنده پیل فارسی معربیدرکه ایری فیل دیمکدر بعده مطلقا ایری ودیزمان نسنه‌یه اطلاق اولندی وعندالبعض ایری باشلو ناقه‌یه اطلاق اولنور (القنذعل) تندعل وزننده ومرادفیدر (القنصل) قنفذ وزننده بودوره دینور (القنعدل) سفرجل وزننده احمق آدمه دینور (القنفلة) فایله دحرجه وزننده آغر آغر یوریمك معناسنه‌در : یقال یقنفل الرجل ای یمشی ثقیلا (القنفل) قنفذ وزننده بر رجل اسمیدر وایری دیشی کچی‌یه دینور (القنقل) قافله جعفر وزننده بیوك اولچکه دینور یقال اعطاه بالقنقل ای المکیال الضخم و یوررکن اپاغنی یره آغر آغر بصان آدمه دینور یقال رجل قنقل ای الثقیل الوطء وقنقل کسرای عجمك تاج مخصوصی اسمیدر (القول) قافك فتحی وواوك سکونیله سوزه دینور کلام معناسنه علی قول مطلقا لساندن مذل ونشر وافشا ایلدیکی یعنی تکلم ایلدیکی سوزدن عبارتدر کرك تام وکرك ناقص اولسون جمعی اقوال وجمع الجمعی اقاویلدر تقول سمعت قوله ای کلامه اوهو کل لفظ مذل به اللسان تاما اوناقصا پس تفسیرین بیننده فرق اولور زیرا تفسیر اول کلام نفسی‌یه‌ده شاملدر وثانی مخصص باللسان در کذلك تفسیر اولدن مراد کلام مرتبدرکه اجزاسی تام ومستغنی اولان سوز در نحویونك جمله دیدکلریدر پس اکا کوره زید قائم کلامنـــه قول دینور یالکز زید لفظنـــه دیمز وثانی‌یه کوره جمله‌یه وزیده وقائمه قول اطلاق اولنور بو صورتده بینلرنده عموم وخصوص من وجه اولور و بعضلر دیدیکه قول خیراولان ســوزه وقیل وقال وقاله شر اولانه مخصوصدر وعلی رأی قول کلمه‌سی مصدردر وقیل وقال اسملر در و بعضلر دیدیکه قول وقیل قافك کسریله وقوله قافك فتحیله و مقال ومقاله میملرك فتحیله مصدرلر در سویلمك معناسنه‌در خیر وشرده مستعملدر یقال قال الرجل یقول قولا وقیلا وقولة ومقالا ومقالة اذا تکلم مؤلفك بصائرده بیاننه کوره قیل وقال‌که اسملردر فضول کلماتده استعمال اولنورلر فارسیده کفتکو وترکیده سوزصا وتعبیر اولنور ومنه انه علیه السلام [نهی عن قیل وقال] و بونلر عندالبعض

فى الاصل فعل ماضى اولمغله باء محرّكى اوزره آخرلرى مفتوحدر وعند البعض اسميت سببيله مجروردر و قول وجوه عديده يه اطلاق اولنور اظهرى نطق واسطه سيله خارجه ابراز اولنان حروفدن مركب لفظلدر كرك مفرد وكرك جمله اولسون فارسيده سخن وتركيده سوز دينور ثانى نفس انسانيده قبل الابراز متصوّر اولانه اطلاق اولنور يقال فى نفسى قول ثالث اعتقاد معناسنه مستعملدر يقال فلان يقول بقول ابى حنيفة رابع بر نسنه يه دلالت معناسنه در يقال امتلاء الحوض فقال قطنى خامس بر نسنه يه قصد وعنايه صادق معناسنه در يقال فلان يقول بكذا اى يقصده بعناية صادقة سادس اهل معقول حدّ وتعريف معناسنده استعمال ايدرلر يقولون ان قول الجوهر كذا سابع الهام معناسنه مستعملدر يقال قيل به اى الهم وابن اثير نهايه ده ديديكه عرب قول ماده سنى اتّساع ومجاز اوزره جميع افعالدن عبارت ايدوب كلامك غيريده استعمال ايدرلر مثلا قال بيده ديرلر اخذ معناسنه پس مجاز بمرتبتين اولور وقال برجله ديرلر مشى معناسنه وقالت عينه ديرلر اومأت معناسنه وقال بثوبه ديرلر رفعه معناسنه و فعل قول كلام معناسنه اولورسه مابعدنده عمل ايلمز و بعضلر اعمال ايدوب مثلا قلت زيدا قائما ديرلر وقول ظن معناسنه استعمال اولنورسه استفهامه مقارن اولديغى حالده عمل ايدر مثلا متى تقول زيدا ذاهبا ديرلر انتهى وقول قهر وغلبه معناسنه مستعملدر يقال قال به اى غلب به ومنه حديث الدعاء سبحان من تعطف بالعزّ وقال به اى تردّى بر داء العزّ وغلب به كلّ عزيز وملك عليه امره وقتل معناسنه مستعملدر يقال قال القوم بفلان اذا قتلوه وابن انبارى ديديكه قال كلمه سى تكلم وضرب وغلب ومات و استراح واقبل معنالرينه استعمال اولنور معناى اولده حقيقى وسائرده اتّساعه مبنيدر كه جمله سنده مجاز بمرتبتين اولنور وگاه اولور كه طفق و اخذ كلمه لرى كبى افعاله تهيوء واستعداده دلالتله تعبير اولنور يقال قال فاكل و قال فضرب وقال فتكلم ونحوه وقال كلمه سنك مجهولنده قيل دينور وقول دخى آنده لغتدر قافك ضمى وواوك مدّيله نته كه كتب صرفده مبيندر وتقول كلمه سنى استفهامه مقارن اولورسه عملده تظن مجراسنه اجرا ايدرلر يعنى تظنّ كبى تقول ايله مفعولينى منصوب ايدرلر مثلا متى تقول زيدا ذاهبا ديرلر (القائل) اسم فاعلدر سويليجى متكلم معناسنه يقال هو قائل وقال على القلب والحذف وقوول كصبور بالهمز والواو وقائل كلمه سنك جمعى قوّل وقيل كالور ركّع وزننده كويا كه قيل لفظندندر وقاله كلور ساده وقاده كبى وقؤول كالور ضمتينله همزه ايله وواو ايله (القوال) شدّاد وزننده (والقوّالة) علّامه وزننده (والتقولة والتقوالة) تالرك كسريله (والمقول) منبر وزننده (والمقوال) محراب وزننده (والقولة) همزه وزننده خوشكوى ونازك سخن آدمه دينور

علی قول طلاقتلو فصاحتلو کثیر القول آدمه دینور یقال رجل قوّال و قوّالة وتقولة وتقوالة ومقول ومقوال و قولة ای حسن القول او کثیره لسن ومؤنثنده مقول و مقوال دینور و بو معنادن اسم قاله وقیل و قال درکه کوزل سوز یاخود چوق سوز دیمك اولور وشول قال وقیل که [انّه نهی عن قیل وقال] حدیثنده وارد در قالدن مراد ابتدای کلام وقیلدن مراد جوابدرکه صحت وحقیقتی معلوم اولمیان بیهوده سئوال وجوابدن نهی ایلمشلردر بو معنا مصدر یاخود اسم اولملرینه مبنی در شارح دیرکه نهایه‌ده فعل اولمق اوزره ده روایت مثبتدر یعنی امر مهمی ترك ایدوب فلان شویله دیدی و بویله دینلدی دیو بیهوده تضییع جوهر انفاس ایلمکدن نهی شرعی وارد اولمشدر انتهی (ابن اقوال وابن قوّال) شدّاد وزننده طلاقتلو بلاغتلو خوش سخن ونازك ادا کمسیه اطلاق اولنور یقال هو ابن اقوال و ابن قوّال ای فصیح جید الکلام (الاقوال) همزه‌نك کسریله برکسه حقنده دیمدیکی سوزی دیدك دیو ادّعا ایلمك معناسنه‌در : یقال اقوله مالم یقل اذا ادّعاه علیه (التقویل) تفعیل وزننده (والاقالة) اماله وزننده بونلرده اقوال معناسنه در: یقال قوّله واقاله مالم یقل اذا ادّعاه علیه (المقول والمقوول) اصلی اوزره اسم مفعوللر در سویلنمش سوزه دینور یقال قول مقول ومقوول (التقوّل) تفعل وزننده بر آدم قریحه‌سندن یلان سوز پیدا ایلمك معناسنه در : یقال تقول قولا اذا ابتدعه کذبا (المقوّلة) معظمه وزننده مرّة بعد اخری سویلنمش سوزه دینور یقال کلمة مقوّلة ای قیلت مرّة بعد مرّة (المقول) منبر وزننده کثیر القول آدمه دینورکه ذکر اولندی ولسانه اطلاق اولنور یقال له مقول فصیح ای لسان و پادشاهه اطلاق اولنور علی قول ملوك حمیره مخصوصدر مراد ایلدیکی کلامی قول وانفاذ ایلدیکیچون اطلاق اولندی و بعضلر دیدیکه ملك اعلادن یعنی شاهنشاهدن دون اولان ملکه اطلاق اولنور جمعی مقاول ومقاوله کلور میملرك فتحیله (القیل) قافك فتحیله بو دخی حمیر قبیله‌سنك ملکلرینه اطلاق اولنور اصل قیل ایدی فیعل وزننده نافذ اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر جمعی اقوال در اصلنه مبنی واقیال کلور لفظنه مبنی ارباح کبی (الاقتیال) افتعال وزننده حاکم اولمق معناسنه در : یقال اقتال علیهم اذا احتکم و اختیار ایلمك معناسنه در : یقال اقتال الشیء اذا اختاره (القولیة) بولیه وزننده اراذل واوباش مقوله‌سی سفلهٔ ناسه اطلاق اولنور یقال هم القولیة ای الغوغاء (القال) قول معناسنه درکه ذکر اولندی وقله معناسنه درکه صبیانك چلیك تعبیر ایتدکلری برقارش مقداری اغاجه دینور علی قول چلیکی چاله‌جق دکنکه دینور جمعی قیلان در قافك کسریله (قوله) قافك ضمیله ابن خرشید لقبیدرکه ابو القاسم القشیری شیخیدر (القهبلة) قافك وبانك

مصحبله اوده‌سی بوغون دیشی یعنی اشکنه دینور و بر درلو بوروشه دینور (القهبل) جعفر وزننده یوزه دینور وجه معناسنه یقال حیا الله قهبلك ای وجهك (القهبلة) دحرجه وزننده بر آدمه حیاك الله قهبلك اداسیله دعا ایلمك یعنی تحیت حسنه ایله تحیت ایلمك معناسنه در بوندن لسانمزده القشلمق ایله تعبیر اولنور یقال قهبل فلانا اذا قال له حیاك الله قهبلك اوحیاه باحسن تحیة (القهل) سهل وزننده (والقهول) قعود وزننده بدنك دریسندن تاب وطراوت چکیلوب قوبقوری قلمق معناسنه در : یقال قهل جلده وقهل قهلا وقهولا من الباب الثالث والرابع اذا یبس وقهل احسانه شکر ایلمیوب کفران ایلمك معناسنه در : یقال قهل فلان قهلا من الباب الثالث اذا کفر الاحسان و برآدمی سوء ذکر ایله یاد ایدوب ذمّ وقدح ایلمك معناسنه در : یقال قهل فلانا اذا اثنى علیه ثناء قبیحا (القهل) فحتینله برآدم تنظیف بدنه تقید ومبالات ایلمیوب دائما کیرلو پاسلو اولمق معناسنه در : یقال قهل الرجل قهلا من الباب الرابع اذا لم یتعهد جسمه بالماء ولم ینظفه و برکمسه‌نك کندیسنه ویردیکی عطیه‌یی آز نسیمق معناسنه‌در: یقال قهل الرجل اذا استقلّ العطیة (التقهل) تفعل وزننده بودخی کوده‌نك دریسی قوبقوری قلمق معناسنه در علی قول بوکثرت عبادت ووفرت مجاهده‌دن ناشی بدن نحیف اولوب قوبقوری قالمغه مخصوصدر یقال تقهل جلده اذا یبس اوهو خاصّ بالیبس من کثرة العبادة و برآدم تنظیف بدنه مبالات ایلمیوب چرکین و سخنانك اولمق معناسنه در : یقال تقهل الرجل اذا لم یتعهد جسمه بالماء ولم ینظفه ویابجه یابجه یوریمك معناسنه در : یقال تقهل الرجل اذا مشى مشیا ضعیفا و سس آهسته وضعیف اولمق معناسنه در : یقال تقهل صوته اذا ضعف ولان (القیهل والقیهلة) قافلرك فتحیله انسانك یوزینه وچهره‌سنه دینور ومنه قول علیّ کرّم الله وجهه لکاتبه [واجعل حندورتیك الى قیهلی] ای مقلتیك الى وجهی (الانقهال) انفعال وزننده بر آدم پیرلکدن یابرعلتدن ناشی ضعیف وافکنده و بیمجال اولمق معناسنه در : یقال انقهل الرجل اذا سقط وضعف و امّا همیان نام شاعرك حمار و اتانی وصفنده انشاد ایلدیکی اشبو • تدرحه ضرحا فینقهلّ مصراعنده ینقهلّ کلمه‌سی که لامك تشدیدیله در اصلی تخفیفله اولوب ضرورت ایچون تثقیل ایلدی شارح دیر که ابن سکیت معنای مرقومده انقهلال ماده‌سنی دخی روایت ایلمکله اکا کوره ینقهلّ انفعلالدن اولمز (قیهل) حیدر وزننده بر رجل اسمیدر (القائلة) نائله وزننده نصف نهار وقتنه دینور تقول اتیته عند القائلة ای نصف النهار و مصدر اولنور کاسیذکر ونصف نهار وقتنده ایچیلان صویه اطلاق اولنور حالیت علاقه‌سیله یقال شربت الابل قائلة ای ماء فی وقت القائلة بوراده قائلة لفظی ظرف اولمق دخی

محلّدر (القيل) سيل وزننده (والقائلة والقيلولة) حيلوله وزننده (والمقال والمقيل) ميلرك فتحيله نصف نهار وقتنده اويومق معناسنه در : يقال قال الرجل يقيل قيلا و قائلة وقيلولة ومقالا ومقيلا اذا نام فى القائلة و قيل سيل وزننده شرب كلمه‌سى كبى اسم جمع اولور قيلوله ايدن كسه‌لره دينور وقيل وقيول صبور وزننده نصف نهارده ايچيلان سوده دينور تقول شربت القيل والقيول وهو اللبن الذى يشرب فى القائلة و بعضلر عندنده قيل نصف نهارده سود ايچمك معناسنه مصدر در يقال قال الرجل قيلا اذاشرب اللبن فى القائلة وقيل نصف نهارده صاغيلان ناقه‌يه دينور قيله دخى دينور يقال ناقة قيل وقيلة اذا كانت تحلب عند القائلة وقيلوله ايدن آدمه دينور يقال هو قيل اى قائل وقيل بيع معقودى فسخ ايلمك يعنى پازارى بوزمق معناسنه كلور تقول قلته البيع بكسر القاف اقيله قيلا اذا فسخته شارحك بيانته كوره بو معنا قيل ماده‌سندندر كه نصف نهارده سود ايچمك معناسنه دركه دفع حرارتى مستلزمدر دفع حرارت جهتنى تصوّر ايله دفع عقد بيع معناسنده استعمال اولندى پس بو اقالهٔ بيع ماده‌سى يائيه در و بعضلر واويه در ديديلر ثلاثيدن ورودنى كويا كه انكار ايدوب اقاله‌نك همزه‌سنى ازاله‌يه حمل ايلديلر لكن غير صحيحدر وقيل عاد قومندن بركسنه دركه مكه‌يه وفود ايلمشدر يعنى ديارلرنده احتباس مطر اولمغله استسقا ايچون برمقدار كسه‌لر ايله مكه‌يه كلوب استمطار وطلب واختيارلريله سحاب عذاب صدمه‌سيله مظهر تبار اولديلر (القائل) قيوله‌دن اسم فاعلدر جمعى قيل كلور ركع وزننده وقيال كلور رمّان وزننده (التقيل) تفعل وزننده قيلوله ايلمك معناسنه در : يقال تقيل الرجل اذانام فى القائلة ونصف نهار وقتنده نسنه ايچمك على قول اولوقتده ناقه‌يى صاغمق معناسنه در : يقال تقيل الرجل اذا شرب فى القائلة اوحلب الناقة فيها و بركسه اوضاع واخلاق واطوارنده پدرينه چكمك معناسنه در : يقال تقيل اباه اذا اشبهه و بر يرده صو بركمك معناسنه‌در : يقال تقيل الماء اذا اجتمع (التقييل) تفعيل وزننده بر آدمه قائله وقتنده نسنه ايچورمك معناسنه در تقول قيلته اللبن اذا سقيته اياه عندالقائلة ودوه‌يى قائله وقتنده صويه كتورمك معناسنه در تقول قيلت الابل اذا اوردها الماء فى القائلة (الاقالة) همزه‌نك كسريله بو دخى دوه‌يى قائله وقتنده صوارمق معناسنه در تقول اقلت الابل بمعنى قلتها و پازارى بوزمق معناسنه در تقول اقلته البيع اذا فسخته وجرم و خطايى عفو ايلمك معناسنه مستعملدر ومنه يقال اقال الله عثرتك واقالكها اى صفح عنك (الاستقالة) اقالهٔ بيع طلب ايتمك معناسنه در : يقال استقاله اذا طلب اليه ان يقيله (التقايل) تفاعل وزننده بايع ايله مشترى بينلرنده معقود اولان پازارى بوزشمق معناسنه دركه مبيع مالكه

وثمن مشتری‌یه عائد اولور يقال تقابل البيعان اذا تفاسخا (قيلة) قافك فتحيله اوس وخزرجك والده‌لری اسميدر و يمنده شهر صنعاء ترابنده واقع كنن‌نام طاغك تپه‌سنده بربلانقه آديدر وقيله د٘به علتنه‌دينور بونده قافك كسريله الاصحدر يقال‌به قيلة ای ادرة و بو عارضه فتق انواعندندر زيرا برقاچ نوع اولور قروقيله ادره كبی (قبال) كتاب وزننده باديه‌ده بر طاغك آديدر (القبولة) صبوره وزننده شول ناقه‌يه دينور كه صاحبی سودنی قائله وقتنـــده صاغوب ايچمك ايچون مرعايه ارسال ايلميوب خانه‌ده توقيف ايليه (الاقتيال) افتعال وزننده دكشمك‌معناسنه‌در: يقال اقتاله به اذا استبدله‌به (المقايلة) مفاعله وزننده معاوضه معناسنه‌در: يقال قايله اذا عاوضه

(٭ فصل الكاف ٭) (الكأْل) كافك فتحی وهمزه‌نك سكونيـله (والكأْلة) هاءيله (والكؤْلة) عمومه وزننده زيدعمرو ذمتنده اولان دينی‌عمروك بشرذمتنده اولان دينته بدل صاتمق ياخود آلمق معناسنه در كه من‌بعد مطلوبی بشر ذمتنـــه تحوّل ايدر يقال كأل فلان بفلان دينه كأْلا وكأْلة وكؤولا من الباب الثالث وهو ان يبيع او يشـــتری ديناله علی رجل بدين له علی آخر (الكوءلل) سفرجل وزننده (والمكوئلّ) مشمعل وزننده بودور آدمه دينور علی قول قالين كوده‌لو بودوره ياخود آبنبق اولان بودوره دينور يقال رجل كوءلل ومكوئلّ ای قصير اومع غلظ اومع فحج (الاكويلال) اضمحلال وزننده بركمســه مكوئلّ اولمـــق معناسنه در : يقال اكوئلّ الرجل اذا كان‌مكوئلاّ (الكبرتل) سفرجل‌وزننده اوصورغان بوجكنك اركگنه دينور و بوق بوجكنك ياوريسنه ياخود كنديسنه دينور (الكبوثل) ثای مثلثه‌ايله سموءل وزننده اوجاق چكركه‌سنه دينور و بو ابن خالويه روايتيدر (الكبل) كافك فتحی وكسری و بانك سكونيله بوقاغويه دينور علی قول بيوك بوقاغويه دينور جمعی كبول در كافك ضميله يقال فی‌ساقه كبل ای قيد او اعظمه وكبل قوغه‌نك كنارنده بوكيلوب قيوريلان دری‌يه دينور علی قول قوغه‌نك كنارنه دينور وتويی چوق كوركه دينور يقال جاء وعليه كبل ای فرو كثير الصوف وكبل مصدر اولور بر آدمی زندانده ياغيری يرده حبس ايلمك معناسنه در : يقال كبله كبلا من الباب الثانی اذا حبسه فی سجن اوغيره و تأْخير ايلمك معناسنه در : يقال كبل الدين عن غريمه اذا اٰخره‌عنه (التكبيل) تفعيل وزننده بو دخی بر آدمی حبس‌ايلمك معناسنه در: يقال كبله بمعنی كبله (المكابلة) مفاعله وزننده بر آدم ذمتنده اولان دينی ادا ايلميوب تأْخير ايلمك معناسنه در : يقـال كابل زيد غريمه اذااٰخره و بركمسه جوارنده صاتيلان خانه‌نك اشـــتراسنه صنيعی ضميرندن طلبكار ايكن سكوتله تأْخير ايدوب صاتلدقدنصكره شفعه‌ادعاسيله

اخذ

اخذ ایلمك معناسنه‌در و بو مکروهدر ومنه الحدیث [لامکابلة اذا حدّت الحدود]
وهی ان تباع الدار الی جنب دار وانت تریدها فتؤخر ذلك حتی یستوجبها المشتری
ثمّ تأخذها بالشفعة شارح دیرکه ادّعاء مذکور شفعهٔ جار ثبوتنی رأی ایدن مذهبه
مبنی در (الکابول) صیاد آغنه دینور وطبرّیه ایله عکاّ بیننده برقریه آدیدر
(کابل) بانك ضمیله آمل وزننده طخارستان سرحدلرندن بربلده آدیدر (الکابلیّ)
بانك کسریله بودوره دینور یقال رجل کابلیّ ای قصیر (الکبل) فتحتینله قصه
کورکه دینور یقال فروکبل ای قصیر (الکبولاء) کافك فتحی و بانك ضمیله
بولماج آشنه دینور (الکتلة) کافك ضمیله برکومه و بر یغن خرما و چامور
وسائر نسنه‌یه دینور یقال اعطاه کتلة من التمر وهی ماجمع منه و بر طوپاق اته دینور
یقال اطعمه کتلة من اللحم ای قدرة ظاهرا ترکیده برکاتمه تعبیری بوندن محرفدر
وکتله برموضع آدیدر (المکتل) معظم وزننده یوارلق طوپ اولان شیئه دینور
باش کبی یقال شیٔ مکتل ای مدوّر مجمع و بودور آدمه دینور و یوغون کوده‌لو
طوپاج آدمه دینور یقال رجل مکتل ای الغلیظ الجسم (المکتل) منبر وزننده
اون بش صاع آلور زنبیله دینور یقال اعطاه بالمکتل وهو زنبیل یسع خمسة عشر
صاعا و بر رجل اسمیدر (الکتال) سحاب وزننده نفس وذات معناسنه‌در : یقال
هو کریم الکتال ای النفس وحاجت ومهمه‌یه دینور که کرکلو ایشدن عبارتدر
یقال قضی کتاله ای حاجته ومؤنت معناسنه در : یقال کتاله علی فلان ای مؤنته
و انسانك طعام وکسوت مقوله‌سی مصلحتنه دینورکه رؤیت واصلاحی لازمه‌دندر
تقول سویت کتاله وهو کلّ ماصلح من طعام اوکسوة وناخوش دیرلکه دینور
یقال به کتال ای سوء عیش وکوده‌نك قالینلغنه و یوغونلغنه دینور یقال به کتال
ای غلظ الجسم واته دینور تقول اکلنا الکتال ای اللحم (الکتل) فتحتینله
بو دخی کوده‌نك قالینلغنه دینور یقال فی جسمه کتل ای غلظ ومصدر اولور یاپشك
نسنه بر شیئه بیلاشوب یاپشمق معناسنه یقال کتل الشیٔ به کتلا من الباب الرابع
اذا تلزّق وتلزّج (التکتل) تفعل وزننده بودور آدمك یورویشی کبی یوریمك
معناسنه در : یقال فلان یتکتل ای یمشی مشیة القصیر (الاکتل) احمر وزننده
قاتی نسنه‌یه دینور یقال شیٔ اکتل ای شدید و بلیه ومحنته اطلاق اولنور و بر
معروف خروسنك آدیدر و اکتل بن الشماخ محدّثدر (الکتل) قتل وزننده
حبس ایلمك معناسنه در : یقال کتله کتلا من الباب الاول اذا حبسه (الکتیلة)
سفینه وزننده ال ایرشمز اولان خرما اغاجنه دینور یقال نخلة کتیلة اذا فاتت الید
(کتیل) زبیر وزننده بررجل اسمیدر (الکتول) کافك ضمیله کتلهٔنك جمعیدر
که کومه‌یه دینور بو معنادندر که کتول الارض جابجا خرمن طرزنده تومسك

توصیف برلره اطلاق اولنور تعول بزنا کثول الارض و هی ما انحرف منها (الکثل) همزه‌نك فتحیه بر موضعدر (الکواثل) توابل وزننده طریق رتفاده بر دوقی بر یلك اسمیدر (الاکتثال) افتعال وزننده صاوشوب کتمك معناسنه در : یقال انکتثل الرجل وانداهر اذا مضی (المکاثلة) مفاعله وزننده برلی قتل ایتمك معناسنه در : یقال کاثله الله اذا قاتله (الکوثل) ثنی منتثه ایله جوهر وزننده کمینك کچنه دینور علی قول دومنه دینور و بعضا لامی مشدد اولنور تقول قعد فی کوثل السفینة ای فی مؤخرها یعنی ذنبها او هو سکان السفینة وکوثل برکمه‌نك اسمیدرکه سبع ثم شعر اکا نسبت اولنور بونی‌سباعات بدر بدر دیرلر (الکثل) نصل وزننده برکرملك معناسنه در : یقال کثله کثلا من الباب الاول اذا وکثل جمع بغدایه دینور یقال عنده کثل من الطعام ای صبرة (اکثال) همزه‌نك فتحیه بر موضع اسمیدر (الکوانل) کافك فتحیله بادیه‌ده بر ارضك اسمیدر و بوتای فوقیه ایله کواثل مصحف دکلدر (الکحل) کافك ضمی وحای مهمله‌نك سکونیله چوق ماله دینور یقال لفلان کحل ای مال کثیر و بو معنای آیدن مأخوذ در سواد اعتباریله وکوزه چکیلن سرمه‌یه دینور یقال فی عینه کحل ای اثمد و مطلقا اشتفا ایچون کوزه چکیلن توتیایه وکوز اوتی مقوله‌سنه دینور وکحل السودان بشمه درکه چشمك وچشمه‌زن وکوز طاشی دیدکلری دارو در وکحل فارس انزروت دیدکلری دارودر وکحل خولان حضض درکه خولان هندی دیدکلری دارو درمکی قسمی دخی اولنور (الکحال) کتاب وزننده بو دخی سرمه‌یه دینور یقال بعینه کحال وکحل ای اثمد (الکحل) کافك فتحیله کوزه سرمه چکمك معناسنه در : یقال کحل العین کحلا من الباب الثالث والاول اذا جعل الکحل فی عینه وکحل حرف تعریفله ومجرد اوله‌رق سمانك اسمیدر کوك معناسنه ومعرفه اوله‌رق کحله دخی اسم سماء در تأنیث وتعریفله بو غیر منصرفدر یقال امسکت علیهم کحلة والکحل وکحل ای السماء و کحل یل قتلق اولمق معناسنه در : یقال کحلت السنة کحلا من الباب الثالث اذا اشتدت وناسه قتلق ایرشمك معناسنه در : یقال کحلت السنون القوم اذا اصابتهم و کحل منصرف وغیر منصرف اوله‌رق قتلق یله دینور یقال اصابهم کحل واصابتهم کحل ای السنة الشدیدة وکحل یلك قتلق اولمغه دینور یقال صرحت هذه السنة کحلا ای شدة المحل (المکحولة والکحیل والکحیة والکحل) خجل وزننده سرمه چکلمش کوزه دینور وکحیل کلمه‌سنك جمعی کحلی کلور سکری وزننده و کحائل کلور (التکحیل) تفعیل وزننده بو دخی کوزه سرمه چکمك معناسنه در : یقال کحل العین بمعنی کحلها (الکحل) فتحتینله کوزك کرپکلری بتدیکی برلرده‌خی اولن سیاهلغه دینور علی قول سرمه چکیلمه‌مك

یرلرده اولان خلقی سیاهلغه دینورکه قدرتدن سرمه‌لو تعبیر اولنور آهو کوزی کبی و بو معنــاده مصدر اولور یقال فی عینه کحل و یقال کحلت عینه کحلا من الباب الرابع وهو ان یعلو منابت الاشفارسواد خلقة اوان یسوّد مواضع الکحل (الاکحل) احمر وزننده کوزی قدرتدن سرمه‌لو کشی‌یه دینور مؤنثی کحلا در کوزه‌ده وصف اولور و اکحل قولده بر طمر آدیدر علی قول قولده عرق الحیاة دیدکلری طمر درکه جمیع اعضاده‌شعبه‌لری وار در قطع اولنسه اصلا قانی‌ساکن اولمز بونده عرق الاکحل دیمك جائز دکلدر زیرا شیٔ کندی نفسنه مضاف‌اولمق اقتضا ایدر یقال قطع الاکحل وهو عرق فی الید اوعرق الحیاة شارح دیرکه عرق الاکحل و عرق النساء دیمك کرچه جائز دکلدر دیو مؤلف تنصیص ایلدی لکن یوم الاحد وشجر الاراك‌قبیلندن اولمق جائزدر و انبانك قولنده اوچ طمر واردر بری اکحل درکه بدن طمری وعرق الحیاة دیرلر اول اوچ طمرك اورته‌سنده اولان طمر ذر ایکنجی قیفال درکه باش طمریدر اول اوچ طمردن اولکی‌طمر در اوچنجی باسلیق درکه جمله‌دن اشاغی اولان طمردر نته‌که قیفال ماده‌سنده شرح اولندی (الکحلاء) حمراء وزننده‌کوزلری پك سیاه اولان یاخودکوزلری سرمه‌لو شکلنده اولان خاتونه دینور یقال امرأة کحلاء ای الشدیدة سـواد العین اوالتی کانها مکحولة وان لم تکحل وتویلری آق کوزلری سیاه دیشی قیونه دینور یقال نعجة کحلاء ای‌بیضاء سوداء العینین و بر نبات آدیدرکه بال‌آریسی‌رعی‌وآندن بال ترتیب ایدر علی قول بر نبــاتدر کــه سهل یرلرده نابت اولوب خوشنمالر چچکی‌اولور ولسان‌الثور دیدکلری‌نباته دینور مفرداتده کحلاءدرت‌نبات‌ایله‌مبین‌درکه لسان الثورورم دقوش وخردل‌برّی وابوخلساء دروکحلاء برقوش‌اسمیدر (الکحیلاء) مصغر بنیه‌سیله بو دخی لسان الثورنباتنه دینور (الکحلة) تمره وزننده برکونه بونجق اسمیدرکه نســوان عرب تسخیر و تأخیذ ایچون افسونله استعمال ایدرلر علی‌قول دفع نظر ایچون استصحاب ایدرلرکه کوز بونجغی دیدکلری آلاجه مائی بونجقدر و کحله غیر منصرف اوله‌رق اسم سماء در نته‌که ذکر اولندی (الکحال والکحل) کافلرك کسریله بونلرده کحله دیدکلری ذکر اولنــان بونجغه دینور (الکحلة) غرفه وزننده برکونه مأکول نبات اسمیدر جمعی شاذ اوله‌رق اکاحل کلور (الاکتحال) افتعال وزننده کوزه سرمه چکمك معناسنه در : یقال‌اکتحلت المرأة اذا جعلت الکحل بعینها و روی زمین تازه چنلر و اوتلر ایله یم یشل ارلمق معناسنه مستعملدر یقال اکتحلت الارض بالنبات اذا اخضرّت اوّل خضرة النبات و برکمسه شدت و محنته صتاشمق معناسنه در : یقال اکتحل الرجل اذا وقع فی شدّة (التکحیل) تفعیل وزننده (و التکحل) تفعل وزننده (و الاکتحال) افتعال

وزننده (والاكحيلال) احمرار وزننده بونلرده برك يوزى قره جاير و چملر ايله برنجه اولمق معناسنه در : يقال كحلت الارض وتكحلت والكحلت والكحالت يعنى الكحلت (والمكحل) منبر وزننده (والمكحال) محراب وزننده كوزه سرمه چكمك ميله دينور يقال اكتحلت بالمكحل والمكحال اى بالملمول يكتحل به (الكحلان) تعبيه بيه بصيغه آت قسمنك قولمريك انج يوزلريله ملاصق اولان دينكلره دينور علي قول بچق طرفنده اوچجه كمكلردن عبارتدر (الكحيل) زبير وزننده نفت يعنى [illegible] دينور شط معناسنه علي قول قطرانه دينوركه آنكله دوهلر يعسور [illegible] وجزيره ده برموضع آديدر (كحيلة) جهينه وزننده برموضعدر (المكحلة) ميمك و حالك ضميله سرمه دانه دينوركه ايچنده سرمه قورلر وبوضم ميمه كاكي [illegible] آنتلرك بريدر مدهن ومسعط كبي (مكحل مكحل) ميملرك وحالرك ضميله قيوني [illegible] جغرجق نوازشلو تعبيراتندندر سياهلغني وصفاله كوبكه سيله سرمه ايله [illegible] مكحله در ديمكدر (كحال كحيلة) كافلرك ضميله ديشى قيونه مخصوص زجر وآزار كلمه سندركه سود سويده يعكى مراد ايدرلر يعنى ديب قارهسى ديمكدر (كحل) فعل وزننده برموضعدر (كحلان) عثمان وزننده ابن شريح نامكله بر قبيله يدرلر (مكحول) فخر عالم صلى الله عليه وسلم مواليسندندر ومكحول الشعبي الدمشقى فقيه شامدر (ومكحول) على بن شبيب الازدى نورينك اسميدر (كحه) فتحتيه چشم [illegible] بوردنده برسو اسميدر (التكحل) تمذهب وزننده مكحلهدن تفعلدر سرمه دن ايدنمك معناسنه در : يقال تمكحل الرجل اذا اخذ مكحلة (الكحنة) ثنى مثلثه ايله دحرجه وزننده قارن يوكلكنه دينور تقول [illegible] هذه الكحنة اى عظم البطن (المكدل) معظم وزننده مكدر معناسنه در : يقال ماء وقلب مكدل اى مكدر (الكندلى) كافك ودالك فتحى ونونك [illegible] ايله بر نوع نباتدركه [illegible] صويله نشو ونما بولور (كدمال) ثلاث فتحات وميم مشدده ايله صعفوق وزننده ساحل بحر يمنده واقع وصم نام قريه نك حصننده در يعنى [illegible] برطاغك آديدر (الكربل) جعفر وزننده بر اوتك آديدركه سرخ وبرّاق چچكلرى اولور (الكربلة) كافك وبانك فتحيله ايافلرده اولان سستلكه و [illegible] دينور يقال به كربلة اى رخاوة فى قدميه و [illegible] اوزره يورتمك معناسنه در : يقال كربل الرجل اذا مشى فى الطين وصويه [illegible] معناسنه در : يقال كربل فى الماء اذا خاض فيه وقارشدرمق معناسنه در : يقال كربل الشيء اذا خلطه [illegible] آرتديرب [illegible] معناسنه در : يقال كربل [illegible] اذا هذبها ونقحها (الكربال) قرطاس وزننده حلاج طوقمقنه دينور (كربلا) كافك ضميله فارس اولكه سنده بر قضا آديدر (كربلاء) كافك

و بانك فتحیله عراقده بر موضع آدیدرکه امام حسین رضی الله عنه حضرتلرینك
مشهدلری آنده در کرب و بلاء فاجعه‌سی معلومدر بو حقیر حسینی اولمغله بر
قصیدهٔ ناچیزانه‌مزك اشبو بیت رقتمآل جملهٔ حسبحالندندر * دم اولمزکه وجودم
خون غمله اولمیه آلود * بو جسمك آب و خاکی خون و دشت کربلادندر * بهر
سنه محرّم الحرام آینده مذکور کربلاء ترابنده جابجا دملونده قزللق ظهوری
منقولدر و بیت مرقوم اکا مبنیدر (کرمل) زبرج وزننده طیّ قبیله‌سنه
مخصوص اجاء و سلمی طاغلرنده بر صو آدیدر و ساحل بحر شامده بر حصار
آدیدر و فلسطین قضاسنده بر قریه آدیدر (الکسل) کافك و سینك فتحیله
بر ایشه سستلك و آغرلقله دپرنمك معناسنه درکه اوشنمك تعبیر اولنور یقال کسل
عنه کسلا من الباب الرابع اذا تثاقل عنه وفتر و جماعده انزال هنگامنده طشره
چکلمك معناسنه در : یقال کسل فی الجماع اذا عزل ولم یرد ولدا (الکسل)
خجل وزننده (والکسلان) عطشان وزننده اوشنگن و تنبل آدمه دینور
وکسلان لفظنك جمعنده کسالی دینور کافك حرکات ثلاثی و انفك قصریله وکسالی
دینور لامك کسریله وکسلی دینور قتلی وزننده (الکسلانة) (والکسول)
صبور وزننده (والمکسال) مکثار وزننده اوشنگن و تنبل قاریه دینورکه
اشك ایکولی تعبیر اولنور وکسول و مکسال مجلسدن اصلا حرکت ایلمز اولان
ناز پرور و نازنین محبوبه‌یه وصف اولمغله حقنده مدحه در زیرا وقار و تمکیندن
کنایه در یقال جاریة کسول و مکسال ای منعمة لاتکاد تبرح من مجلسها (الاکسال)
همزه‌نك کسریله برآدمه سستلك وکسل و فتور ویرمك معناسنه در : یقال اکسله
الامر اذا فتره و جماع هنگامنده فتوردن ناشی انزالدن قالمق علی قول ولد اولمسون
دیو هنگام انزالده طشره چکمك معناسنه در : یقال اکسل فی الجماع اذا خالطها
و لم ینزل او عزل ولم یرد ولدا (الکسل) کافك کسریله (والمکسل) منبر
وزننده حلّاج یایندن چقمش کیریشه دینور و مکسل صلاح و سیادت و شرف
صاحبی آباء و اجدادی قلیل اولان صوبه وصف اولور یقال نسب مکسل اذا کان
قلیل الآباء فی السودد و الصلاح (الکوسالة) کافك ضمیله (والکوسیة)
کافك فتحیله ذکرك باشنه دینور حشفه معناسنه (الکسیلی) خلیفی وزننده
کهیلی معرّبیدرکه لفظ هندیدر فوه‌یه یعنی قزل کوك و قزل بویه‌کی دیدکلری
کوکه شبیه و حمرته مائل چوبلره دینور مسمندر بو چوبلر ترکیده آق سلیخه
و سموزلك اوتی دیدکلریدرکه بر شجرك داللریدر (المکسل) محسن وزننده
شول دره‌یه دینورکه بك طولانی اولمامغله سیل صولری اکا یقین یرلردن کلور
اوله یقال و ادمکسل اذا کان یأتیه السیل من قریب (کسیله) سفینه وزننده
بر رجلك اسمیدر (الکسطل) جعفر وزننده (والکسطال) قسطال وزننده

طورمق دیمکدر خمار معناسنه دخی و مقعدده قعقدر (الكحملة) دحرجه وزننده آیغی قیصه اولمغله آیاقلرینی یقین آتوب آزق یورمك معناسنه در : یقال یکحمل الرجل ای یمشی فی تقارب الخطی (الكخوللة) خاء معجمه و لام مشدده ایله دوخله وزننده (و الكخولة) کافك ضمیله ایری ذکر یاشنه دیور (الكعضل) کافك فتحی و عین معجمهنك سكونیله دفع یاتمك معناسنه در : یقال کعضله کعضلا من الباب الاول اذا دفعه (الكعل) فعل وزننده هر حیوانك ومنع ایلدیکی آنده نجسنه دیور تقول کلسن الكعل و هو رجیع کل شیء حین یضعه و فوج قیونلرك خایهلرینه یاپشوب صلقندن چقلداغه دیور و بو دور قاره کنیه دیور کعل دخی دینور ماء وزننده و نیز و ناکس جوبانه دیور و بری برینه یاپشق خرمایه دیور و بخیل و عمیق اولان زنکینه دیور یقال هو کعل ای غنی بخیل (التكعل) تفعل وزننده بر نسنه بر شیئه یاپشمق معناسنه در : یقال تکعل به اذا اشتد تزلقه به (المكعل) محدث وزننده شدت خشم و غضبدن طلومکبی شیشوب قبرمش آدمه دیور یقال رجل مکعل ای منتفخ غضبا و بچی جالقبهرق یورر اولان کیسه دیور یقال هو مکعل اذا کان یحرك استه عندالمشی (الكعطلة) دحرجه وزننده شدتله یلمك علی قول یایجه یلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال کعطل الرجل اذا عدا شدیدا اوبطیئا و یورغونلقدن و فتوردن استراحت ایچون آیاقلری سوندروب کرنمك معناسنه در : یقال کعطل یده اذا تمطی وتمدد (الكعطل) جعفر وزننده (و المكعطل) اسم فاعل بنیه سیله کعطله صاحبی ارسلانه دیور یقال اسد کعطل و مکعطل ای ذوکعطلة بوراده کعطله ذکر اولنان ایکی معنادن صاحبدر شارح دیرکه بوراده اسد نسخهلری غلطدر صواب اولان شد اولمقدر نیته که ابو عمرو انشاد ۰ لایدرك الفوت بشد کعطل ۰ مصراعیله استشهاد و بعض ایله تفسیر ایلدی (الكعظلة) ظای معجمه ایله کعطله وزننده و جمیع معنالرده مرادفیدر (الكفل) کافك و فانك فتحیله عجز معناسنه درکه آتك و آدمك دیب طرفیدر آرد تعبیر اولنور علی قول ردف معناسنه درکه دابهاوزره آرد آیاغندن آتمك یوب اوتوردیغی موقعدن عبارتدر یاخود قطن معناسنه درکه ایکی اوجه کمکنك آرقه طرفنده اولان مابینیدر که حیوانده صغری و انسانده قیچ تعبیر اولنور و فارسیده سرین دینور جمعی اکفالدر یقال عظیم الکفل و هوالعجز اوردف اوالقطن (الكفل) کافك کسریله ضعف معناسنه درکه قات دیمکدر یقال جزاه کفلا ای ضعفا و کفلین ای ضعفین و بهره نصیب معناسنه در : یقال له کفل منه ای حظ و نصیب و چفت اوکوزینك بیوندریغی اتنه بیون صقلمامق ایچون وضع اولنان یحورده دیور و دوهنك قوبش تویلك یرینه بتن تویه دینور

و آت ارقه‌سنده اوتوره‌میان آدمه دینور یقال هوکفل ای لایثبت علی الخیل وهنکام
محاربه‌ده جبانلقدن ناشی چکیلوب سمت فراره رهیاب اولمق قصدیله عسکرك اکسه
جانبنده طوران کمسیه دینور یقال لایلیق لك ان تکون کفلا و هوالرجل الذی یکون
فی مؤخرالحرب همته التأخر و الفرار و مثیل و نظیر معناسنه‌در: یقال ماله کفل
ای مثیل و دائما ثقلت و مؤنتنی ایل اوزره تحمیل ایله کندیسنی خلقك باشنه طرح و القا
ایدن کدا مشرب شخصه دینور یقال هوکفل اذا کان یلقی نفسه علی الناس وکفل رجاله
مخصوص برمرکب اسمیدر و اول احرام یاخود جاجیم مقوله‌سیدرکه ایکی اوجلرنی
دوکلیوب براوجنی دوه‌نك پالانك اوکنه ودیکر اوجنی اکسه‌سنه چوروب اوستنه
بایدقدنصکره اوزرینه رکوب وقعود ایدرلر علی قول بزوجاجیم مقوله‌سندن اتخاذ اونمش
دکرمی دوشمه درکه دوه‌نك اورکچی اوزره بسط اولنوب آنك اوزرینه رکوب ایدرلر
(ذوالکفل) بر پیغمبر عالیشان حضرتلریدر مترجم دیرکه بیضاوی سورهٔ انبیاده
حضرت الیاس وعند البعض یوشع وعلی قول زکریا عبارتیله وسورهٔ صادده ابن عم
یسع یاخود بشر بن ایوب عنوانیله علی الاختلاف تفسیر ایلمشدر وکتب تواریخ
معتبره‌نك اکثرنده بشر بن ایوب ایله مبین اولوب لکن نبوتی مختلف فیها در
(الکفیل) امیر وزننده بودخی مثیل وعدیل معناسنه در : یقال هو کفیله ای
مثیله وضامن معناسنه درکه آخرك دینی درعهده ایدن کمسه‌دن عبارتدر فارسیده
پابندان دینور جمعی کفلاء کلور کرماء وزننده وکفیل جمع اولور مفردی کبی نته که
صدیق دخی بویله در (الاکتفال) افتعال وزننده دوه ارقه‌سنه کفل دیدکلری
ذکر اولنان دوشمه ترتیب ایلمك معناسنه در : یقال اکتفل البعیر اذا جعل له
کفلا و بر نسنه‌یی اکسه طرفنه آلمق معناسنه در : یقال اکتفل بکذا اذا ولاه
کفله ای جعله وراءه (الکافل) عائل معناسنه‌درکه بر آدمی بسلمکی درعهده
ایدن آدمه دینور تقول جعلنی کافله ای عائله وطعام اکل ایلمز اولان علی قول
صوم وصال طوتان یاخود حالت صیامده اصلا تکلم ایلمیوب سکوتی التزام ایدن
آدمه دینور جمعی کفل کلور رکع وزننده پس قول اوله کوره اهل ریاضت اولور
یقال رجل کافل اذا کان لایأکل اویصل الصیام اوالذی جعل علی نفسه ان لایتکلم
فی صیامه وکفیل کبی ضامن معناسنه در جمع کفل کلور رکع وزننده یقال هو
کفیل بنفسه وبماله وکافل ای ضامن (الکفل) نفل وزننده بر آدمك مؤنتنی
درعهده ایلمك معناسنه در : یقال کفله کفلا من البـاب الاول اذا کان کافلاله
وکفل وکفول شمول وزننده (وکفاله) کرامه وزننـده برآدمه کفیله اولمق
معناسنه در : یقال کفل بالرجل وکفل وکفل کفلا وکفولا وکفالة من الباب
الثانی والاول والخامس والرابع اذا کان کفیلاله قال الشارح وفی المغرب والمصبـاح

كفلت بفتح و بضم وكفلت عنه يقال تعريفه والاسم الكفالة (التكفيل) تفعيل وزننده بودخی بر آدمك مؤنتی التزام ایلمك معناسنه در : یقال كفله اذا كان كافلا له و بر آدمی كفیل قلمق معناسنه در : یقال كفله اياه اذا ضمنه (التكفل) تفعل وزننده كفیل اولمق معناسنه در : یقال تكفل بالرجل بمعنی كفل به (الاكفال) همزه‌نك كسریله بو دخی كفیل قلمق معناسنه در : یقال اكفله اياه اذا ضمنه (المكافل) اسم فاعل بنیه‌سیله بری برنی حمایت وداد وامداد ایتمك ایچون حلف و شرط ایدن كمسه‌لرك هر برینه اطلاق اولنور كذلك انحاد اوزره عقد عهد وپیمان ایدنلرك هر برینه اطلاق اولنور یقال هو مكافله ای مجاور ومحالف له وكذا معاقد ومعاهد له (الكل) كافك ضمی ولامك تشدیدیله بر لفظ مفرددر كه جمیع اجزانك شمول و استغراق اوزره اسمیدر مذكر ومؤنثنده مساویدر یقال كل رجل وكل امرأة و بعضلر عندنده كل رجل وكلة امرأة دینور كه مؤنثنده هبله در وكلهن منطلق ومنطلقة دینور كه اونده لفظ اوزره وثانیده معنای اضافی اوزره محمولدر وگاه اولور كه كل كلمه‌سی بعض معناسنه استعمال اولنمغله اضداددن اولور شارحك بیانه كوره قول اصح اوزره مجازیدر نته كه بعض دخی اكثر وكل معناسنده مستعمل اولور مترجم‌دیركه دده جونكی تام مجموعه‌ده بو محلده مبسوطدر وكل و بعض كلمه‌لری معرفه‌لردر كلام عربده معرف باللام اوله‌رق وارد اولمدیلر زیرا معنای اضافی متضمنلردر مثلا كل منطلق و بعض منطلق كلهم و بعضهم تقدیرنده درلر ومعرف باللام اولملری جائزدر كه حرف تعریف اضافتدن عوض اولور وكل كلمه‌سی موصوفك متصف اولدیغی صفتنده كمالنه دلالت ایچون ذكر اولنور یقال هو العالم كل العالم یعنی فلان علم صفتنده نهایت درجه‌یه بالغ عالم تام وكاملدر دیمكدر (الكل) كافك فتحیله بچاغك وقلیجك صرتنه دینور كه كسمز طرفیدر یقال ضربه بكل السیف ای قفاه و بر آدمك وكیلنه اطلاق اولنور ثقلتنی متحمل اولدیغیچون یقال هو كل له ای وكیل و یتیمه اطلاق اولنور عجزندن ناشی صنم معناسنه بعض نسخه‌ده صنیم عنوانیله كه ظلم معناسنه در مرسوم اولمغله ثقلت معناسی تصویریله بو دخی ملایمدر وكل مصیبت حادثه‌یه دینور یقال اصابه كل ای مصیبة حادثة و یتیمه اطلاق اولنور یقال هو كل ای یتیم و اصلا ایشه كوجه یرامیان بی خیر و منفعت ثقیل و كرانجان شخصه دینور یقال رجل كل ای ثقیل لا خیر فیه و عیالمند آدمه دینور یقال هو كل ای عیال و عیاله دینور و آغرلغه دینور یقال علیه كل ای عیال وكذا ثقل جمعی كلول كلور و بورغنلغه دینور كاسیذ كروولدی وواندی اولمیان آدمه دینور یقال رجل كل ای لاولدله ولا والد و بو ایكی معناده مصدر اولور كاسیذ كر وكلیل كبی كسمز كند بچاغه و قلیجه دینور كاسیذكر

(الكلال والكلالة) كافلرڭ فتحيله يورغنلغه دينور كل كبى يقال اخذه الكل والكلال والكلالة اى الاعياء (الكلة) كافڭ كسريله (والكلالة) كرامه وزننده (والكلولة والكلول) كافلرڭ ضميله يورلمق و فرومانده اولمق معناسنه در : يقال كل الرجل كلا وكلة وكلالة و كلولا من الباب الثانى اذا اعيا و بر آدم ولد و والدسز اولمق معناسنه در يقال كل الرجل اذا صار كلا اى لاولد له ولاوالد وكوزده حدت بصر اولميوب فرسز خيره اولمق كذلك قلج و بچاق مقوله سى كسمز كند اولمق معناسنه در: يقال كل البصر والسيف وغيره اذا لم يقطع و كذا يقال كلّ لسانه وبصره اذا نبا ولم يحقق المنظور (الكليل) امير وزننده خيره كوزه وكسمز آلته دينور تركيده اول كوزه چونكى وطونق تعبير اولنور بصرى ضعيف وفرسز اولور هر نسنه يى واقع حال اوزره كورمز ياخود يقيندن بركونه وايراقدن بركونه كوره و دخى انواعى واردر يقال بصر وسيف كليل اى لاينفذ ولا يقطع (التكليل) تفعيل وزننده بودخى بصر خيره وآلت كسمز كند اولمق معناسنه در : يقال كلل البصر والسيف اذا لم يقطع و بركسه اهل وعيالنى تلف و بى امان وبيچاره براقوب ديار آخره باشن آلوب كتمك معناسنه در : يقال كلل الرجل اذاذهب وترك اهله بمضيعة و بر خصوصده چباليوب جدّ وجهد ايلمك معناسنه در : يقال كلل فى الامر اذا جدّ و بر مادّهٔ مهوله دن اصلا قچنلميوب اقدامله دليرانه حمله وهجوم ايلمك معناسنه در : يقال كلل السبع اذا حمل ولم يحجم شارح ديركه عربلر الاسد يهلل و يكلل والنمر يكلل ولايهلل ديرلر يعنى ارسلان كاه اولوركه حمله ايدر لكن وارميوب ينه كيرو رجعت ايدر وقبلان بركرهّ حمله ايلدكدنصكره اصلا رجعت ايلميوب البته واروب كارنى اجرا ايدرز يرا قبلان بالطبع خونى وسفاك وغدار در انتهى وتكليل بر نسنه دن خوف ايلمكله قچنليوب كيرو طورمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال كلل عن الامر اذا احجم وجبن و بر آدمه تاج كيدرمك معناسنه در : يقال كلل فلانا اذا البسه الاكليل (الاكلال) همزه نڭ كسريله بر نسنه بر آدمڭ كوزنى فرسز خيره ايلمك معناسنه در: يقال اكلّ بصره البكاء اذا جعله كليلا و برآدمڭ دوه سى فرومانده اولمق معناسنه در : يقال اكلّ الرجل اذا كلّ بعيره ودوه يى يوروب درمانده قلمق معناسنه در : يقال اكلّ البعير اذا اعياه (الكلالة) سحابه وزننده مصدر در كه ذكر اولندى وكلاله والدى وولدى اولميان كشى يه دينوركه تسميه بالمصدر درونسبى اولاشق و پيوند اولميان قريبه دينور مثلا هو ابن عمّ الكلالة ديرلر اوز عموجه زاده سى اولميوب پدرى طرفندن عشيرتى ولدى اولسه نته كه بونڭ مقابلده ابن عمه لحا ديرلر لاصق النسب معناسنه كه اوزعمزاده سى اولور پس بوكه كوره بعيد اولان عصبه دخى كلاله اولور وعند البعض كلاله تكلل النسب

قوسدن مأخوذدر كه احاطه معناسنه در يعنى نسبى نسبتى احاطه ايدندر عمزاده
مفهومسى كبى وعلى قول كلاله لام قرنداشلردر اخوة الام معناسنه ياخود بعيد اولان
عمزاده‌لر در ياخود والد وولددن غيرى اولان اقربالر در ياخود عصبه‌دن شمول
كسنه در كه آنكله بله‌جه لام قرنداشلرى وارث اوله‌لر پس وجه مذكور اوزره
بدى كونه تفسير اونمشلردر يقال ورثه كلالة وهو الرجل الذى لاوالد له ولاولد وما
لم يكن من النسب لحا او من تكلل نسبه بنسبك كابن العم وشبهه او هى الاخوة للام
او بنو العم الاباعد او ماخلا الوالد والولد او هى من العصبة من ورث معه الاخوة للام
(الكلة) كافك فتحيله كسمز كور بچاغه دينور يقال شفرة كلة اى كالة (الكلة)
كافك ضميله كيرولمكه دينور تأخير معناسنه وكل كلمه‌سندن مؤنث اولنوركه ذكر
اولندى (الكلة) كافك كسريله حالت معناسنه در : يقال بات فلان بكلة سوء
اى بحالة سوء وانجه پرده‌يه دينوركه زار تعبير اولنور يقال قعد وراء الكلة اى
الستر الرقيق وجبنلك تعبير اولنان پرده‌يه دينوركه سيورى سينك ايچون قوريلور
ناموسيه دخى دينور يقال بات بالكلة وهى غشاوة رقيقة يتوقى بها من البعوض
وجمعى كسره‌تيله كلل در وتركى لسانده سيورى سينكه دينمله جبنلك تعبيرى فصيح اولنور
وكله هودج ومحفه باشلرينه آصدقلرى قرمزى بوك پارچه‌سنه دينوركه زينت ايچون
آصارلر (الاكليل) همزه‌نك كسريله تاجه دينوركه سلاطين سلفك باش كسوتلريدر
احاطه معناسندندر يقال برأسه اكليل اى تاج وعصابه طرزنده باش باغنه دينوركه
انواع جواهر ايله مزين اولنور بر نسوانه مخصوصدركه باشلرينه كيرلر شارحك
بيانى اوزره حالا بوسمتك نسوانلرينك باشلرينه كيدكلرى خوطاز طرزنده اولوركه
تپه‌لرينه وضع ايدرلر بوجهتله اول خوطازه‌ده اطلاق اولنور وخوطاز قطاس
محرفيدر و اكليلك جمعى اكاليل در و اكليل منازل قمردن بر منزل اسميدركه درت
عدد كواكب منتظمه‌دن عبارتدر وطرنغك چوره‌سنى احاطه ايدن اته دينور و شول
سحابه دينوركه اوزرينه زارچكلمش طرزنده مرئى اوله (اكليل الملك) پادشاه
تاجى ديمكدر ايكى كونه نباته دينوركه برينك يپراغى حلبه يعنى بوى يپراغنه‌دور رايحه‌سى
انجير رايحه‌سنه شبيه و چچكى صارى وهر دانك اوجنده نصف دائره يعنى هلال
قمر شكلنده اكليلى يعنى غلافى اولنوب و ايچنده بوى تخمنه شبيه خرده و مدور
وصارى تخملرى اولنور و برينك يپراغى نخود يپراغنه شبيه و زمين اوزره منبسط
چوق داللرى اولنوب وچچكى صارى و بعضى بياض وهر دانده خرده ومدور اكاليل
يعنى غلافلرى اولنور ايكيسيده محلل ومنضج و مفاصل و احشاده اولان اورام
صلبه‌يى مليندر مفرداتده بوايكى نبات بر نبات اولمق اوزره مرسومدر برقاچ نوعنى
دخى تصوير ايدرلر و بو تركيبده قوچ بوينوزى ديدكلرى نبات اوله‌جقدر (اكليل

الجبل) بر نبات آخردر یپراغی انجه و اوزون و بری برینه صقشمش و سیاهه
مائل و داللری قتی و چچکی بیاضله کوك مابیننده اولوب و ثمری قتی و قوریدقده
خردلدن خرده تخملری متناثراولور و یپراغنده مرارت وحرافت اولوب ورایحه سی
خوش اولور مدرّ و محللّ و سده لری مفتح و خفقان و سعال و استسقایه نافعدر
بو نبات ترکیده ببریه دیدکلری نباتدر (التکلل) تفعل وزننده برنسنه یی چپ
چوره احاطه ایلمك معناسنه در : یقال تکلل به اذا احاط و تکلل السحاب بلود
نور برق ایله شعله لنوب بیاضندن سیاهی آچلوب سچلمسندن عبارتدر یقال تکلل
السحاب اذا تبسم (المکللة) معظمه وزننده چوپ چوره سی کونا کون چچکلر ایله
محاط اولان باغه و چنزاره وصف اولور یقال روضــة مکللة ای محفوفة بالنور
(الانکلال) انفعال وزننده آهسته جه کولمك معناسنه در : یقال انکلّ الرجل
اذا ضحك و قلیج کورلنمك معناســنه در : یقال انکلّ السـیف اذا ذهب حده
و سحاب تبسم ایلمك معناسنه درکه پرتوبرق ایله شعله لنوب اچلمقدن عبارتدر یقال
انکلّ السحاب اذا تبسم و شمشك آهسته جه یلابیق معناسنه در یقال انکل البرق
اذا لمع خفیفا (الاکتلال) افتعال وزننده بو دخی انکلال سحاب معناســنه در
یقال اکتل السحاب بمعنی انکلّ (الکلکل) فدفد وزننده (الکلکال) سلسال
وزننده کوکسه دینور صدر معناســنه علی قول بیون چنبرلرینك مابیننه دینور
یاخود کوکس تخته سنك ایچ یوزنه دینور یقال ضرب کلکله وکلکاله ای صدره
اوهومابین الترقوتین اوباطن الزور و آت قسمی یاتدقده قولان بندایده جك یرندن که
بوش بوکوری اوله جقدر زمینه طوقنان یرینك ارالغنه اطلاق اولنور (الکلکل)
هدهد وزننده بغایت جســت و چالاك آدمه دینــور علی قول قالین کوده لی
بودوره دینور یقال هوکلکل ای ضرب او قصیرغلیظ مؤنثی کلکله در (الکلاکل)
علابط وزننده کلکل معناسنه در : مؤنثی کلاکله در (کلان) شدّاد وزننده بر
طاغك آدیدر (الکلل) فحتینله حال معناســنه در : یقال بات بکلل سوء ای
حال سوء (الکلاکل) زلازل وزننده جماعت معناسنه در : مفردی کلکله در
زبرجه وزننده که جماعت دیمکدر (کلال) غراب وزننده اســامیدندر ابن عبد
یالیل بن عبد کلال شول کمسه درکه فخر انام علیه السلام حضرتلری ایمان ایچون
نفس همایونلرینی عرض بیورمشیکن مراد شریفلرینه اجابت ایلمدی مرسوم طائف
اهالیسنك سرکرده لری ایدی قبل الهجره بالنفس حضرت سیدالانام واروب عرض
اسلام بیوردقده اجابتدن قطع نظر جوروااذا ایلمشیدی (الکمال) جمال وزننده
اسمدر بر شیئك جمیع اجزاسنك یرلو یرنده کفایت و تمامنه دینور یقال به کمال ای
تمام وکمال و کمول مصدر اولورلر بر شـیئك جمیع اجزاسی یرلو یرنده تام و کافی

اولمق معناسنه در يقال كمل الشيء وكمل وكمل كمولا وكمالا من الباب الاول والخامس
والرابع اى تمّ (الكامل والكميل) امير وزننده ابواب مذكوره دن اسم فاعللردر
اجزاسى تامّ وكامل اولان شيئه ديرلر يقال شيء كامل وكميل اى تامّ وكامل بحور
عروضدن بر بحرك اسميدر كه التى كره متفاعلن جزوندن عبارتدر وكامل ميمون
بن موسى المرى ورقة بن مدرك العبسي و هدهم الكلبي و حوفزان بن شريك وسنان
بن ابى حارثة و زيد الفوارس الضبيّ و شيبان النهديّ و زيد الخيل الطائى فرسلرينك
اسملريدر (التكامل) تفاعل وزننده (والتكمل) تفعل وزننده بر نسنه كامل
بولمق وكامليت معناسنه در : يقال تكامل الشيء وتكمل اذا كان كاملا (الاكمال)
همزه‌نك كسريله (والاستكمال والتكميل) تفعيل وزننده بر نسنه‌يى تام وكامل
قلمق معناسنه در : يقال اكمله واستكمله وكمله اذا اتمه وجمله اى جمله جملة (الكمل)
فتحتينله كوتورى معناسنه در : يقال اعطاه المال كملا اى كاملا (الكاملة) عمرو بن
معدى كربك فرسى اسميدر و يزيد بن قنان نام كمسنه‌نك فرسى اسميدر (الكاملية)
روافضك اشرّ و اخبثى اولان بر طائفه‌در مترجم ديركه ملل ونحلده مرسومدركه
كامليه طائفه‌سى ابو كامل نام كمسنه‌نك اصحابيدر مسفور جميع صحابهٔ كرامى امام
على حضرتلرينك بيعت و نصرتنى ترك ايتديلر ديو اكفار و امام على حضرتلرينى
طلب حقنى ترك ايتدى ديو اكفار ايتدى و عندالموت تناسخ ارواحه قائللردر (المكمّل)
منبر وزننده خير و شر جهتلرنده كامل و وافى كمسنه‌يه ديرلر يقال رجل مكمّل اى
كامل للخير والشر (الكومل) جوهر وزننده يمنده بر حصن اسميدر (كمل)
كافك فتحيله (ومكمل) معظم وزننده (وكميل) زبير وزننده (وكمينه)
جهينه وزننده اسامئ ناسدندر (الكمّون) زنبور وزننده قنابرى ايله معروف
اولان نبته ديرلركه شجرة البهق دخى ديرلر فارسيده برغست ديرلر تركيده ارمنيلر
خيارى و صوغوقلى بنجار ديرلر ابتداى بهارده سائر سبزه‌لردن مقدم بتونك وعوسج
انبات ايدن اراضئ طيبه‌ده چوق يتشور نظيف و جلاء و بهق و وضح عارضه‌لرينه
اكلا و ضمادا انفع و ايام قليله‌ده آنلرى مزيل و معده‌يه و جكره صالح و مزاج
محروره و مبروده موافق وتخمى طعامه مشهى‌در (الكمتل) تاى فوقيه ايله
جعفر وزننده (الكمتل) علابط وزننده بك قتى نسنه‌يه ديرلر (المكمتة)
مدحرجه وزننده قوروى قوند و قوى تركيب و اعضاسى صيمصيقى ناقه‌يه ديرلر
يقال ناقة مكمتة الخلق اى متداخلة مجتمعة (الكمثل) ثاى مثلثه ايله عمثل
وزننده بو دوره ديرلر (الكمهلة) دحرجه وزننده يوله كيدن آدم اتكلرينى
ديوشوروب بلنه بغلمق معناسنه در يقال كمهل الرجل اذا جمع ثيابه و حزمها
للسفر و بر آدمك حق و مطلوبنى ادا ايلمكدن امتناع ايلمك معناسنه در يقال كمهل

علينا اى منعنا احقنا و بر خبرى يا بر سوزى بركسه‌دن صقليوب‌كزلمك معناسنه‌در يقال كهل الحديث اذا اخفاه و عماه و جمع مال ايلمك معناسنه در يقال كهل المال اذا جمعه (الاكمهلال) اضمحلال وزننده كرپى كبى بوزيلوب طورطوب اوتورمق معناسنه در يقال اكمهل الرجل اذا انقبض و قعد و اقرنبع (التكمهل) تدحرج وزننده مجتمع اولمق معناسنه در يقال تكمهل الشئ اذا اجتمع (المكمهل) مزعفر وزننده دانه‌لو بموغه دينوركه چكيت تعبير اولنور (الكنبل) قنفذ وزننده (و الكنابل) علابط وزننده صلب و شديد آدمه دينور وكنابل برموضع آديدر (الكنتأل) تاى فوقيه ايله جردحل وزننــده بو دوره دينور (الكندلى) كافك و دالك فتحى و قصر ايله و مد ايله بر نوع نباتدركه ماء بحر ايله نشــو و نما بولور و بو نبات شوره ديمكله معروفدر و قشرى ايدع يعنى دم الاخوين ديدكلرى دارو در و آنكله دباغت اولنور صمغى جاعى مقويدر (الكنفليل) زنجبيل وزننده قبا صقاللو آدمه دينور يقال رجل كنفليل للحية اى ضخمها و قبا صقاله دينور يقال لحية كنفليلة اى ضخمة (الكنهبل) سفرجل وزننده و بانك ضميله‌ده زبانزده در (و الكهبل) جعفر وزننده بر نوع ايرى اغاج اسميدركه ميشــه اغاجلرندندر و ايرى سنبله‌لو اربه صاپنه دينور (كنهل) جعفر و زبرج وزنلرنده بر موضع اسميدر وكاه اولوركه علميت و تأنيث سببيله غير منصرف اولور علميتى بقعه اعتبار ايله‌در و زبرج وزننده كنهل بنى عوف بن عاصم جماعتنه مخصوص بر صو آديدر (الكنهدل) سفرجل وزننده ايرى و يوغون شيئه دينور و صلب و شديد نسنه‌يه دينور (الكهل) اهل وزننده شول كمسيه دينوركه صقالنه قير سپوب وجود و اوضاعنده كمال و تمكين شيخوخت اماره‌سى ظهور ايلمش اوله على قول اتوز ياخود اتوز درت ياشندن اللى بر ياشنه وارنجه كهل دينور جمعى كهلون كلور و كهول كلور كافك ضميله و كهال كلور كافك كسريله و كهلان كلور كافك ضميله و كهل كلور ركع وزننده مؤنثى كهله‌در جمعى كهلات‌در كافك فتحى وهانك سكونيله و فتحاتله جائزدر و عندالبعض كهله تعبيرى جائز دكلدر الاشــهله لفظنه ازدواجله بالمشاكله ايراد اولنور يقال هوكهل وهى كهلة اذا وخطا الشيب ورأيت له بجالة اوهو من جاوز الثلاثين او اربعا و ثلاثين الى احدى و خمسين اولا يقال امرأة كهلة الامزدوجا بشهلة فيقال امرأة شهلة كهلة وكهل اوزانوب قدر وكمالى بولمش نباته اطلاق اولنور يقال نبت كهل اى متناه و تقول العرب طارله طائر كهل اى له جد و حظ فى الدنيا يعنى دنيا جهتنده بخت و نصيب وافر صاحبى اوله‌سه وبو بخت و اقبالك كمال و وفورندن كنايه در (الاكتهال) افتعال وزننده بر آدم كهل اولمق معناسنه در يقال اكتهل الرجل اذا صار كهلا و اهل لغت بو ماده‌يى ثلاثيدن استعمال

الملحظه كهل الرجل دینك صحیح ایكن كرچه حدیث آنده كلانلدر مفهوم اولنورق
كاهل كلمسی وارد اولمشدر اولدیغی اختلاف اوزره در مقصد ان الرجل سال النبی
علیه السلام الجهاد معه فقال هل فی اهلك من كاهل بكسر الهاء وروی من
كاهل بفتح الهاء و الهاء ای من زوج فقال له ماهم الا اصیبة صغار اجابه فقال
علیه السلام ففیهم فجاهد فیهم ولاتضیعهم پس اوله كوره كاهل كهولتله متصف
كمسه دیمكدر و ثانیه كوره مكاهلندن اولنورکه زوج معناسنه مستعملدر شارح
دیرکه اوله كوره كاهل بعیددن مفهوم اولنمقده مختاردر زیرا عربلر فلان كاهل بنی
فلان دیرلر عهدلری فی المهمات و سندهم فی المهمات معناسنی اراده ایدرلرکه اهل
و عشیرتك امورنه متكفل و متعهد آدم دیمك اولنور النهی و اكتهل دخیلك چچكلری
صرالیا آچق معناسنه مستعملدر یقال اكتهلت الروضة اذا عم نورها (المكتهل)
اسم فاعل بنیه‌سیله تمام بویی بوكولمش وقدر ومقدارنه وارمش نسنه‌یه وصف اولنور
یقال نبت مكتهل ای منته و مكتهله شول دیشی قیونه دینورکه باشی صغر اوله
یقال نعجة مكتهلة ای مختمرة الرأس بالبیاض (الكاهل) صاحب وزننده علی
الاختلاف كهولتله متصف آدمه دینورکه ذكر اولندی و حارك معناسنه درکه ارقه‌نك
بوقوبسنده ایكی كورككك اوسط یانیدر علی قول ارقه‌نك بیون كوكنده طوغری
بوقوبسنك مقدمنه دینورکه ارقه‌نك ثلث اعلاسیدر انی عدد اكورغه كمكلرنی
مشتملدر یاخود ایكی كوركك آرالغنه دینورکه تركیده یغرنی تعبیر اولنور فارسیده
یال دینور یاخود بیونك ارقه‌یه قاوشدیغی یره دینور یقال ضرب كاهله وهوالحارك
او مقدم اعلی الظهر مما یلی العنق و هوالثلث الاعلی و فیه ست فقر او مابین
الكتفین شارح دیر كه كاهن اسمدر جمعی كواهل در و كاهل بنو اسددن
بر قبیله‌نك پدری اسمیدرکه كاهل بن اسد بن خزیمه‌در و آنلر امرءالقیسك پدرینك
قاتللریدر و عربلر شدیدالغضب آدمه وایرمش دوه‌یه ذوكاهل اطلاق ایدرلر كاهل موقع
قوت اولدیغنه مبنی در حتی دوه‌نك بونك محلیدر یقال رجال ذوكاهل ای شدیدالغضب
و یقال فحل ذوكاهل ای هدیج و شوكت صاحبی منیع الجانب آدمه شدید الكاهل
اطلاق اولنور یقال انه لشدید الكاهل ای منیع الجانب (ابوكاهل) قیس بن عائذ
البجلی اصحابدندر (الكهلول) زنبور وزننده كولكن خندان آدمه دینور یقال
هو كهلول ای ضحاك وكریم آدمه دینور یقال رجل كهلول ای كریم (كهل)
سهل وزننده (وكاهل) صاحب وزننده (وكهیل) زبیر وزننده (وكهلان)
سكران وزننده اسمی ؛ نسدندر (كهیله) جهینه وزننده بر موضعدر (كهال)
غراب وزننده بركاهن جاهلی اسمیدر (الكهول) جرول وزننده (والكنهول)
صبور وزننده اورمجكه دینور عنكبوت معناسنه (الكهبل) جعفر وزننده بودوره

دینور و برجنس ایری شجر اسمیدر و بو کنهیل ایله ایکی معناده دخی مرادفدر (الکهدل) جعفر وزننده اتنه طلوسموز تازه خاتونه دینور و قوجه قاری‌یه دیمکله ضدّ اولور یقال تزوج کهدلا ای‌شابة سمینة وکذا عجوزا واورمجکه‌دینور ویکی یتشمش قیزه دینور و بر رجل وبرراجز علمیدر (الکهمل) کهدل‌وزننده ثقیل و بی‌مزه وناهضم کسیه دینور یقال جاء کهمل ای ثقیل وخم (المکهمل) مدحرج وزننده جمله وجمیع معناسنه در : یقال اخذ الامر مکهملا ای باجمعه (کول) زفروزننده فارس قضاسنده بر قریه‌در عامّه‌کوار دیرلر صغانی مرحومك ظن ایلدیکی کبی شیرازده محله‌اسمی دکلدر (الکولان) کافك فتحی و ضمیله بردی نباتنه دینور که قوغه‌لق وحصیر اوتی دیدکلریدر وماوراء النهرده بر بلده آدیدر (الکولة) تمره وزننده یمنده بر حصن اسمیدر (الکوألل) سفرجل وزننده بودوره دینور (الاکوئلال) اشمعلال وزننده بودور اولمق معناسنه در : یقال اکوألّ الرجل اذا قصر اشبو کوألل و کوئلال ماده‌لرنی جوهری کأل ماده‌سنده وهمندن ناشی ذکر ایلمشدر شارح دیرکه مؤلف دخی اوراده ثبت ایلمکله تعارضا تساقطا قبیلندن اولور (التکوّل) تفعل وزننده برکمك معناسنه در : یقال تکوّلوا اذا تجمعوا و بر کمسه اوزرینه متصل و پیدر پی شتم وضربله اوشـونتو ایدوب حواله اولمق‌معناسنه‌در : یقال تکوّلوا علیه اذا اقبلوا علیه بالشتم والضرب فلم یقلعوا (الانکیال) انفعال وزننده تکوّل ایله معنـای اخیرده مرادفدر یقال انکالوا علیه بمعنی تکوّلوا (التکاول) تفاعل وزننده جعلی قصه‌لنمق معناسنه‌در: یقال تکاول الرجل اذا تقاصر (الاکول) اطول وزننده طاغلر شکلنده جابجا تومسکلی اولان ارضه دینور (الکیل) سیل‌وزننده (والمکال) مقال وزننده (والمکیل) مسیل وزننده‌اولچمك معناسنه‌در : یقال کال الطعام یکیل کیلاومکالا و مکیلا اذاوزنه بالکیلة و یقال کاله طعاماوکال‌له‌طعاما بمعنی یعنی‌مفعولینه‌تعدیه‌ایدوب و بعضا مفعول اوّله لام داخل اولور پس کاله طعاما قولی اکا بغدای اولچدی که اکا اولچك ایله یاخود اولچرك بغدای ویردی دیمك اولور حتی راغب کلته الطعام اذا اعطیته کیلا عبارتیله رسم ایلمکله تضمین بابندن اولدیغنی تلمیح ایلمشدر وکال له‌طعاما قولی اکا ویرمك ایچون بغدای اولچدی دیمکدر پس بیضـاوی مرحومك سورۀ مطففین اولنده حذف وایصالدن عدّ ایلمسنه حاجت قالمز نته که عصام‌دخی لغتده لامدن مجردا ورودنی تصریح ایلمشدر فلینظر وکیل مکیـال کبی اولچکه‌ده اطلاق اولنور وآقچه‌یی وزن ایلمك معناسنه مستعملدر یقال کال الدراهم اذا وزنها وچقماقدن آتش چقمیوب آتشسز اولمق معناسـنه مستعملدر چقماقدن مراد اعرابك اغاجدن اولان چقماغیدر آتش یرینه خرده‌حکاکه‌لری چقمق‌ملابسه‌سیله

استعمال اولندی یقال کال الزند اذا کبا و بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه قیاس ایتمك معناسنه مستعملدر کویا که آنك اولچه‌سنه توفیق ایدر یقال کال الشیء بالشیء اذا قاسه‌به و کیل چقماق چاقمقلرینك حجر آتشی حرده خرده پاره‌لرینه اطلاق اولنور و عربلر هذا طعام لایکیلنی دیرلر لایشبعنی تبه معناسنی مراد ایدرلر که تضمینی متضمن در و اذا طلع سهیل • رفع کیل • ووضع کیل • دیرلر یعنی سهیل یلدزی طوغدقده اولچلك بری رفع و بری وضع اولنور که حرارت هوا زائل اولوب برودتك عارض اولمسنی مراد ایدرلر (الاکتیال) افتعال وزننده بودخی اولچلمك معناسنه در : یقال اکتال الطعام یعنی کاله بوراده مؤلف قصور ایلمشدر زیرا اکتیال اولچلك ایله نسنه آلان آدم کندی نفسیچون اولچمك واولچوب آلمق معناسنده کلور قال الراغب اکتلت علیه اذا اخذت منه کیلا وفی المصباح اکتلت منه وعلیه اذا اخذت وتولیت الکیل بنفسك و یقال کال اندافع واکتال الآخذ و علی حرفیله صله‌لنمق خصوصنده سورهٔ مطففین اوآننده ابوالسعود حضرتلرینك کلام نفیسی واردر فلیراجع (المکیلة) کافك کسریله اسمدر اولچولمه‌دیمکدر (المکیل) منبر وزننده (والمکیال) محراب وزننده (والمکیلة) مکنسه وزننده کیل کبی اولچکه دینور یقال اخذه بالمکیل والمکیال والمکیلة وهو ما کیل به (التکایل) تفاعل وزننده بری برینه مکافات اوزره معامله ایتمك معناسنه در : یقال هما یتکایلان ای یتعارضان بالشتم اولنور و قولهم لاتکایل بالدم ای لایجوزلك ان تقتل الاثنین بالواحد یعنی قاتلدن غیری‌یی قتل جائز دکلدر طرفینده فضل ومرتبت جهتیله مساوات معتبر دکلدر قاتل کرك مقتولدن دون وکرك افضل اولسون بهرحال قصاص اکا مترتب اولور (المکایلة) مفاعله وزننده برآدمه برکمسه هرنه سویلدیسه اودخی اکا آنی سویلمك یاخود آنك کندی حقنده ایشلدیکنی اودخی ایشلمك معناسنه مستعملدر یاخود کندیسنه شتم ایدنك شتمندن ازید شتم ایتمك معناسنه مستعملدر لسان عوام ترکیده بوندن اولچکنده اولچك بنکه بر بش زیده ویرمك تعبیر اولنور یقال کایله اذا قال له مثل مقاله اوفعل کفعله اوشتمه فربی علیه (الکیول) عیوق وزننده جنکده اك کیروده اولان طبوره دینور یقال قام فی الکیول ای فی آخر الصفوف فی الحرب وقورقق بیدل کمسه دینور یقال رجل کیول ای جبان و یوکسك یره دینور نیته کبی وچقمقدن حجر آتشسز سیاه قفلجمه دینور مترجم دیرکه ابن اثیرك بیاننه کوره آخر صف وجبان معنالری کیل الزند معناسندندر که آتشی چیقمز دیمکدر یاخود جبان معنسی معنای اخیردندر که کیروده بر یوکسك یرده طوروب ایلرونك حالنه نظر ایدر بو مناسبتله بو لطیفه ثبت اولنمشدی بر محاربه هنکامنده بر آق صقاللو پیر واختیار کمسه عسکرك کیروسنده بر آلارغه محلده توقف ایدر ایمش

نفراتك برى يانه واروب اولادك مثابه‌سنده بكسه‌لر ايلروده جنك ايده‌يورلر سن آق صقالكدن اوتانميوب بويله كيروده طورمق روامیدر ديو سرزنش ايتدكده آى اوغل بن دائما بويلجه كيروده طورمقله بوآق صقاله مالك اولدم يوخسه ايلرويه اقتحام اياسم ايدى قاره صقاله دخى مالك اولمزايدم‌ديو جواب ايلمشدر ومن القصة الحصة (الكيل) هين وزننده بودخى چقماقدن صچرايان آتشسز سياه‌قغلجمه دينور يقال خرج من‌الزند الكيول والكيل اى السحالة (التكلى) تجلى وزننده تكيل كلمه‌سندن مقلوبدر جنكده الك كيروده‌كى طابورده طورمق معناسنه‌در : يقال تكلى الرجل اذا قام فى‌الكيول (التكبيل) تفعيل وزننده بركسد قورقق اولمق معناسنه در : يقال كيل الرجل اذا كان كيولا اى جبانا
(* فصل اللام *) (لتله) لامك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله بر موضع آديدر (لعلّ) فتحتينله ولام مشددهٔ مفتوحه ايله (ولعل) لام مخففه‌نك سكونيله كلمهٔ طمع واشفاقدر يعنى مرجو ومأمولى ياخود مخوف ومكروهى توقع واميد ايچوندر كه حاصلى محبوبى ترجى ومكروهدن انديشه واشفاقه دلالت ايدر مثلا لعلّ الله يغفرذنبى ديرلر اميد در ومأمولدر كه خداى متعال كناهمى مغفرت‌ايليه ولعلّ زيدا يموت ديرلر قورقرم كه زيد وفات ايليه ديمكدر بومعنالردن فارسيده مكرو شايد كلمه‌لريله تعبير اولنور و بونده يكرمى سكز لغت واردر ١ لعل ولعل كه ذكر اولندى ٣ علّ بغيرلام ٤ عن نون مشدده ايله ٥ غن غين معجمه ايله ٦ انّ همزه ونون مشدده ايله ٧ لأنّ لام وهمزه ونون مشدده ايله ٨ لونّ لام و واو ونون مشدده ايله ٩ رعلّ راء وعين و لام مشدده ايله ١٠ لعنّ لام وعين ونون مشدده ايله ١١ لغنّ لام وغين معجمه ونون مشدده ايله ١٢ رغن راء وغين معجمه ونون مشدده‌ايله ١٣ وعلىّ افعل دينور عين و لام مشدده وياى متكلم ايله ١٤ وعلنى افعل دينور نون وقايه زياده‌سيله ١٥ لعلى دينور ١٦ لعلنى دينور ١٧ لعلنى دينور نون مشدده ايله ١٨ لعنى‌دينور نون وقايه ايله ١٩ لغنى غين‌معجمه ايله ٢٠ لغننى نون وقايه ايله ٢١ لونىّ نون مشدده ايله ٢٢ لوننى نون وقايه ايله ٢٣ لانىّ همزه‌ونون مشدده‌ايله ٢٤ لأننى نون وقايه ايله ٢٥ انى همزهٔ مفتوحه ايله ٢٦ اننى نون‌وقايه ايله ٢٧ رغنى غين معجمه ايله ٢٨ رغننى نون وقايه ايله مترجم ديركه مؤلفك بصائرده وشهابك درّة الغوّاص شرحنده اشبو لعلّ كلمه‌سنه متعلق نفايس اولمغله‌طالب اولنلر مراجعت ايده‌لر (اللمال) سحاب وزننده وغراب وزننده سرمه‌يه دينور يقال بعينه لمال ولمال اى كحل (التلمل) تفعل وزننده آغزك ايچنده اولان بقيهٔ‌طعامى دل ايله يلاشدرمق معناسنه در: يقال تلمل بفمه اذا تلمظ (اللولاء) صحراء وزننده ضرّ وشدت ومحنت‌معناسنه در :

يقال وقع فى الهولاء اى الشدة والدهر (لال) حال وزننده فقهادن احمد بن على بن احمد بن بدربك جدى اسميدر ولال فرسى اولمله دلسزه دبور اخرس معناسنه (الملس) سبل وزننده (والليلاة) الف وهاله كيجه يه دبور كه غروب شمسدن فجر صادقك طلوعنه قدر على قول شمسك طلوعنه قدر مددتن عبارتدر جمعى ليالى كلور غير قياس اوزره ياء زياده سيله وليائل كلور كه مقلوبدر شارح دير كه ليلاة ليلة نك اصليدر زيرا مصغرى لييليه در و ليله ليالك مفرديدر تمره وتمر كبي ومرزوق ديبيجه ليل ازاء نهارده وليله ازاء يومده استعمال اولنور انتهى وليل طوى قوشنه دبورز حبارى كبي على قول بوريسنه دبور وكروان قوشنك كه جاءغان طوى ديدكلريدر باوريسنه ده دبور وعرفجة بن سلامة الكندى نام كمسه نك فحى اسميدر وتقول العرب البس ليل ليلا اى ركب بعضه بعضا يعنى بر نسنه نك اجزاسى برى بريك اوستنه بكندى (الليلاء) حمراء وسكرى بوزنلرنده كيجه نك طول وشدتنى افاده ضمننده تأكيد ايچون ايراد اولنور عند البعض يك قرانكو اولان كيجه يه يا خود اوتوزنجى كيجه سنه وصف اولنور نته كه دهماء يكرمى طقوزنجى ودعجاء يكرمى سكزنجى كيجه در يقال ليلة ليلاء وليلى اى طويلة شديدة او هى اشد ليالى الشهر ظلمة اوليلة ثلاثين (الأليل) احمر وزننده (والالئل) صاحب وزننده (والمليل) معظم وزننده بونلرده تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال ليل اليل ولائل و مليل اى شديد الظلمة (الالال) همزه ايله اهمال وزننده (والايال) همزهٔ ثانيه بدلى ياء ايله كيجه يه كيرمك معناسنه در : يقال الال القوم واليلوا اذا دخلوا فى الليل اوتكيده همزهٔ اولى مناسبتيله ياء همزه يه ابدال اولنمشدر (ام ليلى) سياه باده نك كنيه سيدركه باباس قاره سى ديدكلريدر و ليلى باده نك ابتداى كيف و نشئه سنه اطلاق اولنور بخار تصوريته مبنيدر تقول اخذتنى الخمر ليلا ها اى نشو تها وبده سكرها و بر خاتون اسميدر جمعى ليالى كلور (حرة ليلى) باديه ده بر قاره طاشلق يه در (ابن ليلى المزنى) وابو ليلى الاشعرى (وابو ليلى الجعدى) وابو ليلى المازنى وابو ليلى الغفارى وابو ليلى الخزاعى صحابه لردر (الملايلة) مفاعله وزننده اجيرى كيجه لكله طوتمق معناسنه در : نته كه مشاهره آيلقله و مياومه كونده لكله معامله دن عبارتدر تقول لايلته اذا استأجرته لليلة ويقال عامله ملايلة كياومه مياومة من اليوم

(• فصل الميم •) (المأل) ميمك فتحى و همزه نك سكونيله (والمئل) كتف وزننده سموز و يومرى كوده لو نسنه يه دينور مؤنثى مأله و مئله در (المؤولة) تمومه وزننده (والمألة) كرامة وزننده بركمسه سموز و تنومند اولمق معناسنه در : يقال مأل الرجل و مئل مؤولة ومألة من الباب الثالث والرابع اذا كان مألا اى سمين ضخم (المأل والمأله) ميمك فتحيله بر ايشه قبل الوقوع يابنوب آماده

اولمق معناسنه در : يقال جاء امر ماماءل له و ماءأل مأله من الباب الخامس والثالث اى لم يستعدّ له و لم يشعر به (المأله) تمره وزننده باغچه يه و چنزاره دينور روضه معناسنه و دكرمنه دينور رحى معناسنه جمعى مئال در ميمك كسريله (المثل) قتل وزننده بر نسنه يى صرصوب ارغالمق معناسنه در : يقال مثل الشئ مثلا من الباب الاوّل اذا زعزعه و حرّكه (المثل) ميمك كسرى و ثاى مثلثه نك سكونيله (و المثل) فتحتينله (و المثيل) امير وزننده شيئك بكزرى و يكتاشى شبه و مانند معناسنه در: جمعلرى امثالدر يقال هذا مثله و مثله و مثيله اى شبهه و قول العرب فلان مستراد لمثله اى مثله يطلب ويشحّ عليه يعنى فلان نسنه كميات اولمغله مثل و ماننددى مطلوب اولوب وكنديسنى فدا ايلميوب حقنده بخل و ضنت اولنه جق يادكار بر ساد ر ديمكدر (المثل) فتحتينله شبه و مانند معناسنه دركه ذكر اولندى و دليل وحجت معناسنه مستعملدر يقال اقام له مثلا اى حجة و قصه و حديث و داستان معناسنه در: يقال بسط له مثلا اى حديثا و بر نسنه نك صفتنه اطلاق اولنور و منه قوله تعالى [مثل الجنة التى وعد المتقون] اى صفة الجنة شارح ديركه مثل تعبير اولنان كلامكه قبولله متسم و تداول ايله مشهوردر شبه معناسندن مأخوذدر كويا كه محاضرى اولان كسه موردنى مضربنه مثل و نظير ايدرك ايراد ايدر (التمثيل) تفعيل وزننده بر قصه و بر لقردى بيان ايلمك معناسنه در : يقال مثل بالمثل اى بالحديث اذا بينه و افاده و حدثه و بر نسنه يى بر نسنه يه بكزتمك معناسنه در : يقال مثل به اذا شبهه به و بر نسنه نك بعينه صورتنى نقش وكتابت مقوله سيله تصوير ايلمك معناسنه در شويله كه شئ مصوّرك شخصنه نظر ايدركبى بعينه تصوير ايليه يقال مثل الشئ له اذا صوّره حتى كانه ينظر اليه و برآدمه مثله تعبير اولنان عقوبتله اشكنجه قلمق معناسنه در : يقال مثل لفلان اذا نكل به (الامتثال) افتعال وزننده بو دخى مثل و قصه بيان ايلمك معناسنه در : يقال امتثل المثل اى الحديث بمعنى مثله و بركسه مثل جهتيله بالمناسبه ابيات ثلاثه انشاد ايلمك معناسنه در : يقال امتثل عندهم مثلا حسنا اذا انشد بيتا ثمّ آخر ثم آخر نته كه تمثل دخى بومعنايه در كما سيذكر و بر نسنه نك صورتنه كيرمك معناسنه در : يقال امتثله اى تصوّره شارحك بيانه كوره تمثيلك مطاوعيدر فيقال مثله له فامتثله اى صوّره له فتصوره و بر آدمك طريقه و مسلكنه تابع اولوب اصلا آندن عدول و تجاوز ايتمه رك اقتدا و انقياد ايلمك معناسنه در : يقال امتثل طريقته اذا تبعها فلم يعدها وقاتلى قصاص ايلمك معناسنه در : يقال امتثل منه اذا اقتصّ (التمثل) تفعل وزننده بو دخى مثل و قصه بيان ايلمك معناسنه در : يقال تمثل الحديث و بالحديث بمعنى امتثل قال الشارح و منه قول جرير * و التغلبى اذا تنحنح للقرى * حك استه

و تمثل الاسد ؛ و تمثل تمثّل كبي بر مصدريله مثل فصلنده ابيات ثلاثه انشاد ايتمك
معناسنه در : يقال تمثل عنده هو مثلا حسنا اذا انشد بيتا ثم آخر ثم آخر شارح
ديركه مؤلفك صورت تعبيرندن ابيات ثلاثه انشاد اولنمدقجه امتثال و تمثل اطلاق
اولنمق مفهوم اولنور لكن امهات سائره نك منطوقي اوزره مصراع واحدده
دخي مستعملدر و منه قول عائشة [كان عليه السلام يتمثل بقول الشاعر
ويأتيك بالاخبار من لم تزود] پس مؤلفك مرادي مطلقا متعدد منظومه ديمك
اولور و بو معناده امتثال و تمثل بنفسه و باء حرفيله متعدي اولور كما قال في الاساس
هذا البيت مثل فيه عنده و تمثّله و تمثل به و مؤلف تمثل صور تمثالك
و بر شيئك صورتنه كيرمك معناسنده ورودني اهمال ايلدي و تمثل بر نسنه يي
يا بر كلامي مثل ضرب و ايراد ايتمك معناسنه در : يقال تمثل بالشيء اذا ضربه
مثلا و يقال هذا البيت مثل يتمثل به و قصاص آلمق معناسنه در : يقال تمثل منه
اذا اقتص (الامثولة) محوكه وزننده اسمدر تمثل اولنان بيته ديرلر (امثال)
كتف وزننده مقدار معناسنه در : يقال هذا على مثاله اي مقداره و قصاص
معناسنه در : يقال اخذ منه مثاله اي قصاصه و بر نسنه نك اوركنه و صفتنه
ديرلر يقال هذا على مثال ذلك اي على صفته و دوشكه ديرلر يقال نام على المثال
اي الفراش جمعي امثله و مثل كاوز كتب وزننده (التماثل) تفاعل وزننده
خسته صحت و افاقته يقلشمق معناسنه در : و بو مثول و قيام معناسندندر يقال
تماثل العليل اذا قارب البرء (الامثل) افعل وزننده و مرادفيدر جمعي اماثل در
يقال هذا امثل قومه اي افضلهم راغبك بياننه كوره اشبه و امثل كلمه لري في الاصل
اشبه بالافضل و امثل بالافضل اولوب بعده كثرت دوران سببيله مشبه به اسقاط
و مطلق افضل معناسنده اشبه و امثل استعمال اولنديلر و اندن صيغه تصريف اولندي
و قوله تعالى [اذ يقول امثلهم طريقة] اي اعدلهم و اشبههم باهل الحق او
اعلمهم عند نفسه بما يقول (المثالة) كرامه وزننده فاضل اولمق معناسنه در :
يقال مثل الرجل مثالة من باب الخامس اذا فضل (المثلى) ميمك ضميله امثلك
مؤنثيدر الفضلى و قصوى كبي و قوله تعالى [و يذهبا بطريقتكم المثلى] اي الطريقة
التي هي الاشبه بالحق (المثيل) امير وزننده مثل و نظير معناسنه در كه ذكر
اولندي و فاضل معناسنه در : يقال رجل مثيل اي فاضل (التمثال) تاءك فتحيله
تفعيل مصدردر بر نسنه يي آخره بكزتمك معناسنه در : يقال مثله به تمثيلا
و تمثالا اذا شبهه به (التمثال) تاءك كسريله مصنوع اولان صورته ديرلر كرك قلم
ايله و كرك سائر نوعله اولسون تقول رأيت تمثالا في يده اي صورة و اشعث بن
قيس الكندي قبجك اسميدر (المثول) قعود وزننده اياق اوزره ديكيلوب طورمق

معناسنه در : یقال مثل بین یدیه و مثل مثولا من الباب الاول و الخامس اذا قام منتصبا و سینوب یره یاپشمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال مثل الرجل اذا لطأ بالارض و یرندن ایرلمق معناسنه در : یقال مثل فلان اذازال عن موضعه و بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه بکزتمك معناسنه در : یقال مثل فلانا فلانا و بفلان اذاشبهه به و بکزمك معناسنه در : یقال مثل فلان فلانا اذا صار مثله (المثل) غسل وزننده (و المثلة) میمك ضمیله بر آدمه غیره عبرت اوله‌جق عقوبت ایلمك معناسنه در : برونی و قولغنی و سائر بعض اعضاسنی کسمك و کوزنی اویمق کبی یقال مثل بفلان مثلا و مثلة من الباب الاول اذانکل (المثلة) میمك فتحی وثانك ضمیله و سکونیله اسمدر عبرت آله‌جق عقوبته دینور جمعی مثولات کلور میمك فتحیله و مثلات کلور میمك فتحی و ثانك ضمیله (الامثال) همزه‌نك کسریله بر آدمی قصاص جهتیله قتل ایلمك معناسنه در : یقال امثله اذا قتله بقود (الماثل) صاحب وزننده عقوبت معناسنه اولان مثل کلمه‌سنی تأکید ایچون ایراد اولنور یقال مثل ماثل ای جهد جاهد هر شدید محنتی اکا تشبیه ایدرلر و محو اثر و علامتی بالکلیه نابود اولوب خاکسار اولمش رسم بناء و عمارته دینور یقال کان رسم الدار ماثلا ای الذاهب الاثر (الماثول) مدینه‌ده بر موضعدر (الماثلة) چراغپا در که شمعدان طرزنده اولور چراقه و ایلکمن تعبیر اولنور بو مناسبتله شمعدانه‌ده اطلاق اولنور یقال اتی بالماثلة ای بمنارة المسرجة (المثل) میمك کسریله ابن عجل بن لجیم‌در ملوك یمندندر امویه‌دن عبدالملك بن مروان طرفنه یمندن بر طائفه ورود ایدوب حضورنده مثول و اثنای مصاحبتده عبدالملك ذکر اولنان مثل لفظنی مصحف اوله‌رق ماالمیل منکم تعبیریله استفسار ایلدکده مرقوملر مرادنی فهم ایدوب فی ذاتهم ادب آشنا اولملریله اسلوب حکیمانه ایله یا امیر المؤمنین کان ملك لنا یقال له المثل دیدکلرنده عبدالملك شرمسار اولدی و بنو المثل بن معاویه بر قبیله‌در ابو الشعثاء یزید الکندی آنلردندر (المثل) میمك ضمیله فلج نام محلده بر موضعدرکه رحی المثل دخی دیرلر (الامثال) همزه‌نك فتحیله بصره‌یه قریب برنیچه طاغلو ارضه اطلاق اولنورکه بری برینه متشابهلردر (المجل) میمك فتحی و جیمك سکونیله (و المجل) فتحتینله (و المجول) قعود وزننده کثرت عملدن ال ناسورلنوب قبارمق معناسنه‌در: یقال مجلت یده و مجلت مجلا و مجلا و مجولا من الباب الاول و الرابع اذا نفطت من العمل فمرنت و طوارك طرنغی طاشرقدقدنصکره اوکولوب قتیلنمق معناسنه در : و عند البعض مجل بدنده دری ایله اتك بیننده صو حادث اولمق معناسنه در که آتش اصابتندن یاخشونتلو نسنه استعمالندن حادث اولور ترکیده بوکه دخی قبارمق تعبیر اولنور و بعضلر عندنده مجله که مجل لفظنك مفردیدر شول یوفقه دریه‌که

دینورکه ایش ایشلمکدن قباروب ایچنده صو طولار ترکیده قبارجق تعبیر اولنور وبك حتی مجل‌در میمك کسریله و مجل‌در تمره و تمرکبی یقال مجل الحافر اذا نکبته الحجارة فبرئ فصلب اوالمجل ان یکون بین الجلد و اللحم ماء اوالمجلة قشرة رقیقة یجتمع فیها ماء من اثر العمل و منه یقال جاءت الابل کالمجل ای رواء ممتلئة یعنی دوه‌لر صویه ارکیکی قوب قارنلری مجل کبی صوایله طبطلو کلدیلر (الامجال) همزه‌نك کسریله بو دخی ال کثرت عملدن قبارلنوب قبارمق معناسنه‌در : یقال امجلت یده یعنی مجلت و ایش الی قبارتمق معناسنه‌در : یقال امجل یده العمل اذا صیرها ماجلة (الماجل) طاغلك و درەنك دیبنده مجتمع اولان صویه دینور و باب مکه‌ده برموضع آدیدر که اطرافدن برشح ایدن صو آنده مجتمع اولنور (المحل) فحل وزننده مکروکید معناسنه‌در : یقال لابتعرنه محله ای مکره وکیده وتوزه دینور غبار معناسنه وقوراقلقه وقیتلقه دینور یقال اصابهم محل ای شدة وجدب وانقطاع المطر ومحول ومحله کبی قوراق یره دینور کاسیذکر ومصدر اولنور بر قوراق اولمق معناسنه یقال محلت الارض محلا من الباب الثالث اذا کانت ممحلة ومحل ومحال کتاب وزننده امیر و والی‌وه که غمز وسعایله برآدمه کید وضرر ایراث ایلمك معناسنه‌در: یقال محل بفلان ومحل به ومحل به محلا ومحالا من الباب الثانی والرابع والخامس اذا کاده بسعایة الی السلطان ومحل اصلا خیر ومنفعتی اولمیان جاده خلقت کمسه‌یه اطلاق اولنور ارض محله تشبیهله یقال رجل محل ای لا ینتفع به (المحلة) تمره وزننده (والمحول) صبور وزننده (والممحلة) محسنه وزننده (والممحل) محسن وزننده که بو اصلدن قیلدر (والممحال) محراب وزننده محل کبی قوراق یره دینور یقال ارض محل ومحلة و محول وممحلة و ممحل وممحال ای جدبة (المحالة) مقبله وزننده بر قوراق اولمق معناسنه‌در : یقال محلت الارض محلة من الباب الخامس اذا کانت جدبة (الامحال) همزه‌نك کسریله بر محل قیتلق و قوراقلق اولمق معناسنه‌در : یقال امحل البلد اذا اجدب فهو ماحل وممحل قلیل وناس قیتلغه دوشمك معناسنه‌در : یقال امحل القوم اذا اجدبوا (الماحل) قیتلق و قوراق شیره وخلقه دینور ممحل دخی دینورکه اصلدندر لکن غیر قیاس اوزره ماحل مستعملدر ممحل قیلدر وماحل وجودی متغیر اولمش آدمه دینور (المتماحل) متمایل وزننده بك اوزون اوزون اولوب اندامی پریشان ومضطرب ونازیبا دوه‌یه وآدمه دینور ومنه کلام علی رضی الله عنه [انّ من ورائکم امورا متماحلة] ای فتنا یطول شرحها و بو کلام مرتضویدر جوهری توهمندن ناشی حدیث عنوانیله تقیید ایلدی کذلك امورا کلمه‌سی منصوبدر جوهری تغییر ایدوب مرفوعا رسم ایلمشدر شارح دیرکه حدیث موقوف جمله‌سندن اولمق احتمالندن بشقه کلام اصحابه حدیث اطلاقی

اصولده

اصولده مقرر در واقعا نهایه‌ده دخی وفی حدیث علی عنوانیله مثبتدر و جوهری همان امور متماحلة کلامیله اکتفا ایلمشدر ومتماحل ایراق اوبه‌یه واوه دینور یقال دارٌ متماحلة ای متباعدة ووجودی متغیر اولمش کسیه دینور ماحل دخی دینور تقول رأیتــه متماحلا وماحلا ای متغیر البدن (التمحل) تفعل وزنـنــده حیله ایلمك معناسنه در : یقال تمحل له اذا احتال و بر آدمك حق ومطلوبنی ادا خصوصنده آنی کلفت وزحمته اوغراتمق معناسنه درکه اذا ورنجله ادا ایتمکدن عبارتدر یقال تمحل له حقه اذا تکلفه‌له مؤلفینك تمحل تعبیرلری بوندندر (الممحل) معظم وزننده اوزانمش نسنه‌یه دینور یقال شیٔ ممحل ای مطوّل وشول سوده دینورکه طعمی اکشیمکه بشلمش اوله علی قول طلومه وضع وحفظ اولنــوب لکن هنوز طعمی تمام متغیر اولمقسزین شرب اولنه یقال لبن ممحل ای اخذ طعم حوضة اوما حقن فلم یترك یأخذالطعم والشرب (المحال) کتاب وزننده کیدومکر معناسنه‌در: یقال هو ضعیف المحال ای الکید وفندوحیله‌ایله برخصوص ومصلحتی طلب وتسخیر ایلمکه دینور یقال فاز مطلبه بالمحال وهوروم الامر بالحیل وتدبیرمعناسنه‌در: یقال قویّ المحال ای التدبیر وقدرت معناسنه در وجدال معناسنه در : یقال هو شدید المحال ای الجدال وعذاب وعقاب وعداوت معنالرینه در ومفاعله‌دن مصدر اولور دشمنلك ایلمك معناسنه یقال ماحله مماحلة و محالا اذاعاداه وزور وقوّت معناسنه در وشدّت ومحنت وهلاك معناسنه در : یقال وقع فی المحال ای الشدة والهلاك وهلاك ایلمکه دینــور وینه مفاعله‌دن مصدر اولور مماحله‌کبی برکمســه ایله زور وقوّت خصوصنده مباحثه ایدوب یارشمق معناسنه تاکه احد همانك قوّتی آخردن زیاده اولدیغی ظاهر اوله یقال ماحله مماحلة و محالا اذاقاواه حتی یتبین ایّهما اشدّ (المحالة) سحابه وزننده بیوك بکره‌یه وچرخه‌دینورکه اکا دوه قوشوب قیودن صوچکرلر تاء وحدتیه در یقال استقی علی المحالة ای البکرة العظیمة مؤلف بونی حول ماده‌سنده دخی ثبت ایلمشیدی که‌دونمك معناسندن مأخوذدر بوراده مبنی اصلیه اعتبار ایلمشدر ظاهرا مکروحیله یاخودقوت وشدت معنالرندن متصوّردر ومحاله دوه قسمنك ارقه اوکورغه‌لرندن بر اوکورغه‌یه دینور جمعلری محال کلور هاسز وجمع الجمع محل کلور میمك ضمیله واسکله‌یه‌دینور که‌دیوارجیلر وصواجیلر آنك اوزرنده اوتوروب عمل ایدرلر قاره‌چاو دخی تعبیر اولنور یقال عمل الطیان علی المحالة و هی الخشبة التی یستقرّ علیها الطیانون (المحال) سحاب وزننده‌بو دخی‌بیوك بکره‌یه‌وچرخه دینور ونســوان دوزکونلرندن بر دوزکون آدیدرکه اوکورغه کمکاری هیئتنده اولور یقال جاءت وعلیهــا المحال وهو ضرب من الحلی یکون علی هیئــة الفقار (الممحلة) مرحله وزننده تازه اوغلاق دریسندن اولان سود طلومنــه دینور

(المحض) كتف وزنده شول آدمه دينور كه اكسه سندن قوغيلوب اوزون اوزادى سوربلمه‌رك درمانده و بيمجال قالمش اوله يقال صار زبد محلا اى مطرودا حتى اعيا (التمحيص) تفعيل وزنده قوتلدرمك و قوت ويرمك معناسنه در تقول محلنى بفلان اى قونى (الماخل) خاى معجمه ايله داخل وزنده قاجقين آدمه دينور مالخ كبى يقال هو ماخل ومالخ اى هارب (المدل) ميمك كسريله نزل حبره وجلمز لاغر آدمه دينوركه بك لاغرلكندن قرانليقده كوجله بلوروب تشخيص اونه يقال فلان مبرهالمرض مدلا وهوالرجل الحق الشخص القليل اللحم (المدل) ميمك فتحيله خسيس ودنى كسبه دينور يقال هو مدل اى خسيس و يوغورد كبى بك قويلمش سوده دينور يقال لبن مدل اى خاثر (مدل) جبل وزنده ملوك قبيلهٔ حميردن بر بلك اسميدر (مدلين) سقمين وزنده اندلسده بر حصن آديدر شارح ديركه اندلس اونكه‌سنده دكلدر بلكه حالا آق دكزده مدللى ديدكلرى جزيره اوله‌جقدر (امدلاء) صحراء وزنده نجران شرقيسنده بر قوملق آديدر (مدله) سحابه وزنده بر موضعدر (التمدل) تفعل وزنده منديل ايله سيلمك معناسنه در : يقال تمدّل بالمنديل بمعنى تمندل ظاهرا نون داله مبدلدر (المذل) ذال معجمه ايله عل وزنده بر عارضه سببيله تنكدل ومضطرب و بيقرار اولمق معناسنه در : يقال مذل الرجل مذلا من الباب الرابع اذا ضجر وقلق و مذل ايوشقلقه وسستلكه دينور يقال اخذه المذل اى الفترة والخدر (المذل) كتف وزنده وصفدر بر عارضه سببيله تنكدل ومضطرب و بيقرار آدمه دينور يقال صارمذلا اى ضجرا وقلقا ومذيل معناسنه در كاسيذكر (المذل) عنق وزنده (والمذال) مقال وزنده بر آدم رازنى حفظ وكتم ايدەميوب افشا ايلمك معناسنه در : يقال مذل فلان بسره و مذل ومذل ومذلا ومذالا من الباب الاول والخامس اذا افشاه بلين اخيرنده طبيعى اولور و بذل وسماحت ايلمك معناسنه در : يقال مذلت نفسه بالشيء ومذلت من الباب الرابع والخامس اذا سمحت و بر عضو اويوشمق معناسنه در : يقال مذلت رجله من الباب الرابع اذا خدرت ومذل وصف اولور بك باذل وسخى آدمه اطلاق اونور يقال رجل مذل النفس ومذل اليد اى سمح (المذيل) امير وزنده مذل كبى وصفدر سرّنى صقلايميوب افشا ايدر اولان اغزى كوشك آدمه دينور يقال هو مذل ككتف ومذيل اذا كان يفشى بسرّه ومذيل بيقرار اولان خسته‌يه دينور يقال مريض مذيل اذا كان لايتقار وفارسيده نرم آهن ديدكلرى دموره دينوركه ديشى دمور تعبير اونور بولاد وچليك اركك دمور در (الامذال) همزه‌نك كسريله بو دخى بر عضو اويوشمق معناسنه در : يقال امذلت رجله اذا خدرت ويقال به امذال اى فترة وخدر (المذل) ميمك كسريله مذل كلمه‌سنده

لغتدرکه بغایت خیره ولاغر وخیال آدمه دینور (المذلی) قتلی وزننده مذل یاخود
مذیل کلمه‌سنك جمیدر که بیقرار خسته‌یه دینور بوجهتله اصلا آرام ایلمیوب دائما
حرکت واضطراب اوزره اولان کسه‌لرده استعمال اولنـدی یقال رجال مذلی ای
لایطمئنون (الممذل) منبر وزننده اهلنه یزونکلك‌ایدن قورمساغه دینور یقال
سمعت انّه ممذل ای قوّاد علی اهله (الامذلال) احرار وزننده بودنجی برعضو
اویوشق اولمق معناسنه در : یقال امذّلت رجله بمعنی امذلت (الممذئلّ) مشمعلّ
وزننده اویقوسنی آلمامش یاخود مخمور وخمیازه‌کش کبی نفس ومزاجنـه غلظت
وفتور وانتفاخ عارض‌اولمش آدمه دینور یقال اصبح ممذئلا ای‌خاثر النفس (المذال)
کتاب وزننده مذاء معناسنه درکه قورمساقلغه وقلتبانلغه دینور یقال به مذال ای
مذاء و برکسه زوجه‌سیله همفراش ایکن زوجه‌سنك آشناسی کلمکله همسراولسون
دیو فراشندن یابجه یابجه یوارلنه‌رق الارغه‌یه چقمغه دینور قال الشارح و منه
الحدیث [الغیرة من‌الایمان والمذال من‌النفاق] و یروی المذاء من‌النفـاق و هوان
یقلق الرجل بفراشه الذی یضاجع فیه حلیلته و یتحوّل عنه حتی یفترشهـا غیره
(المرجل) مزعفروزننده برجنس الاجه قماش ادیدر مؤلف‌بونی رجل‌ماده‌سنده
ثبت ومرجل صورتلری‌منقوش‌الاجه قماش ایله بیان ایلمشدی (المردلة) دحرجه
وزننده بر ایشی احکام ومتانت وجهیله ایشلمیوب کوشك و بیاغیجه ایشلمك‌معناسنه
در : یقال مردل العمل‌اذا لم‌یحکمه (المرطلة) دحرجه‌وزننده بر عمله مداومت
ایلمك معناسنه در علی قول فساد اولان عمله‌مداومت اتمکه مخصوصدر یقال‌مرطل
العمل اذا ادامه اولا تکون الافی فساد وبرآدمه بر نسنه یپلاشدرمق معناسنه‌در:
یقال مرطل فلانا بالطین و غیره اذا لطخه‌به و برادمك عرضنه طوقنمق‌معناسنه‌در:
یقال مرطل عرضه اذاوقع فیه واصلاتمق معناسـنه در : یقال مرطل المطر فلانا
اذابله [الامز هلال] اضمحلال وزننده هوا یوزنده بلود اچلمق معناسنه‌در:یقال
امزهلّ السحاب اذا انقشع وقار اریمك معناسنه در : یقال امزهل‌الثلج اذاذاب و بو
ازمهلّ ماده‌سندن‌مقلوبدر (المسل) فتحتینله اطرافندن‌مفرزخط‌کبی‌طوغری‌واوزون
اوزادی ارضه دینور و صو اقندیسـنه دینور مسیل الماء معناسـنه جمعی امسله
کلور ومسل کلورضمتینله‌ومسلان کلور میمك ضمیله ومسائل کلورشارح‌دیرکه مسائل
مسیل تصورینه مبنی اولمق غالبدر (المسالة) مقاله وزننده بعض یوزده اولان
یاقشقلو و دلبر سوبولـکه و آقندیلغه دینور یقال فی وجهه مسالة ای‌طول فی‌حسن
(المسل) نسل وزننده آقمق معناسـنه در : یقال مسل الماء مسـلا من الباب
الاول اذا سال (الامتسال) افتعال وزننده قلجی قیندن صیرمق معناسـنه در :
یقال امتسل السیف اذا استله (مسولی) تنوفی وزننده و مدایله برموضع آدیدر

(المشل) میمك فتحی و شین معجمه‌نك سكونیله آزجه سود صاغمق معناسنه‌در: یقال مشل الرجل اللبن مشلا من الباب الاول اذا حلبه قلیلا وفتحی قیندن صیرمق معناسنه در : یقال مشل السیف اذا استله (الممشل) منبر وزننده سهولتله سود صغان آدمه دینور یقال هو ممشل ای حائب رفیق بالحلب (التمشیل) تفعیل وزننده ناقه آزجه سود ویرمك معناسنه در : علی قول سودی اعضاسنه بالطفله عدیه سود بك آزالمك معناسنه در : یقال مشلت الناقة اذا ازلت شیئا قلیلا او انتشرت درتها (الامتشال) افتعال وزننده قیندن قلج صیرمق معناسنه‌در: یقال امتشل السیف اذا استله (موشیل) میم مضمومه ایله بو صیر وزننده ارمیه قضاسنده بر قریه‌در غانم بن حسین الفقیه ابو الغنائم الموشیلی اورالیدر یاخود موشیلایه منسوبدرکه نصاری طائفه‌سنه مخصوص برکتابدر موسی الیهك جدّی مهندی اولمشیدی (المشول) شمول وزننده کوده‌نك اتی آزالمق معناسنه در : یقال مشل لحمه مشولا من الباب الاول اذا قلّ و منه یقال فخذ ماشلة ای قلیلة اللحم و یقال رجل ممشول الفخذ ای قلیل اللحم (المصل) اصل وزننده (والمصالة) سحابه وزننده بوغوردی قیناودوب صقدقدنصکره غلیظنه‌که کش تعبیر اولنور آنك صوینه دینورکه بر دفعه دخی قیناودوب صغرلر ترکلر قاره قوروت و قاره کش تعبیر ایدرلر فارسیده اکا ترف و کشك سیاه دیرلر بك حامض و بارد وردی الکیموس والهضم و معده‌یه مضرّ برنسنه‌در یقال سقاه المصل و المصالة و هوماسال من الاقط اذا طبخ ثم عصر و مصل و مصول قعود وزننده طاملمق معناسنه در : یقال مصل الشیء مصلا و مصولا من الباب الاول اذا قطر و یوغوردی خرما جوبندن ایشلنمش سبت مقوله‌سی ظرفه یا طوربه‌یه قویوب صوینی سوزمك معناسنه درکه اکا طوربه یوغوردی تعبیر اولنور یقال مصل اللبن مصلا اذا صارفی وعاء خوص اوخرق لیقطرماؤه مؤلفك ظاهر عبارەسی لازم اولمسنی مشعردر لکن مسامحه‌یی متضمن‌در محکمده و سائر اصولنده اذا وضعه فی وعاء عبارتیله مرسومدر و مصل کش تعبیر اولنان یوغورد قوریسنی مصل دوزمك معناسنه در : یقال مصل الاقط اذا عمله ویره‌دن جزئیجه جرك صیزوب سیلان ایلمك معناسنه در : یقال مصل الجرح اذا سال منه شیء یسیر و مدیون داینه حقندن بك آزجه نسنه ویرمك معناسنه مستعملدر یقال مصل لفلان من حقه اذا خرج له منه یعنی شیء یسیر و مالی ناپجایره صرفله تباه ایلمك معناسنه مستعملدر یقال مصل ماله اذا افسده یعنی صرفه فیما لاخیرفیه (المصول) قعود وزننده طاملمق معناسنه درکه ذکر اولندی و صویی یوغوردن سوزوب آیرمق معناسنه در : یقال مصل اللبن مصولا اذا میز عنه الماء (الماصلة) میمك ضمی و فتحیله کوبدن صیزوب آقان صیزندی‌یه دینور (الماصل)

حاصل

حاصل وزننده آزجه ویرکی‌یه دینور یقال نال منه ماصلا ای عطاء قلیلا و آزجه سوده دینور (الممصل) محسن وزننده (و الممصال) محراب وزننده شول قیونه دینورکه سودی‌کولکه صاغلدقده مایه‌سز و قوتسز اولمغله طلومه چکمکسزین آجلی آجلی ویروب همان متزایل اوله یقال شاة ممصل و ممصال اذا کانت یتزایل لبنها فی العلبة قبل ان یحقن و ممصل شول خاتونه دینورکه رحمنده جنین هنوز مضغه ایکن دوشورر اوله یقال امرأة ممصل اذا کانت تلقی ولد هامضغة (الممصل) منبر وزننده بویابجی سوزکوسنه دینورکه آنکله بویه سوزرلر (الامصال) همزه‌نك کسریله بو دخی مالی بیوجه تباه ایلمك معناسنه در : یقال امصل ماله اذا افسده و قیونك بالجمله سودنی صاغمق معناسنه در : یقال امصل الغنم اذا حلبها مستوعبا یعنی مافیها (المصلاء) حمراء وزننده بازولری انجه خاتونه دینور یقال امرأة مصلاء ای الدقیقة الذراعین (الاستمصال) قارن اسهاله اوغرامق معناسنه‌در: یقال استمصل البطن اذا اسهل (الامضحلال) اضمحلال وزننده و مرادفیدر یقال امضحلّ الشیء بمعنی اضمحلّ (المطل) قتل وزننده وعده‌یی وینی اوزادوب لجکدرمك معناسنه در : یقال مطل العدة و الدّین مطلا من الباب الاول اذا سوفه وایپی سوندروب اوزاتمق معناسنه در : یقال مطل الحبل اذامده ودموری‌دوکوب اوزاتمغله سبیکه ایدوب توغلغه دوزمك معناسنه در : یقال مطل الحدید اذاسبکه و طبعه و صاغه‌بیضة (الامتطال) افتعال وزننده (و المماطلة) مفاعله‌وزننده بونلرده وعده‌یی وینی لیت و لعل ایله اوزادوب لجکدرمك معناسنه در : یقال امتطل الوعدوالدین و ماطله اذا سوفه و امتطال اوت اوزایوب کور اولمغله بری برینه صارمشمق معناسنه‌در : یقال امتطل النبات اذا التفّ (المطول) صبور وزننده (و المطاّل) بطاّل وزننده دائما وعدی یاخود دینی اوزادوب لجکدرر اولان کمسیه دینور یقال رجل مطول و متاّل ای مسوّف و مطال دموری‌دوکوب مغفر دوزن آدمه دینورکه توغلغه‌جی تعبیر اولنور (المطالة) کتابه وزننده دموری دوکوب مغفر دوزمك حرفتنه دینور (الممطول) هردوکیلوب سبیکه طرزنده اوزانمش نسنه‌یه دینور قلج و بچاق دمورلری‌کبی (المطلة) تمره وزننده و فتحاتله حوضك دبنده قلان صو بقیه‌سنه دینور (المطلة) غرفه وزننده طلومدن دوکیلان آزجه صو و شراب مقوله‌سنه دینور (ماطل) بر دوه بوغورینك اسمیدر ابل ماطلیه اکا نسبت اولنور (المعل) نعل وزننده حیوانك خایه‌لرنی چقرمق معناسنه درکه انه‌مك و انسانده خادم ایتمك و خروسده املیق ایتمك تعبیر اولنور یقال معل الحمار معلا من الباب الثالث اذا استلّ خصیبه و بر نسنه‌یی قاپمق معناسنه در : یقال معل الشیء اذا اختطفه و اختلسه و بر آدمی ایو

دیروب ازعاج ایتمك معناسنه در : یقال معله عن حاجته اذا اعجله وازعجه و برآدم عجله ایلکله ایشنی تباه و برباد ایلك معناسنه در : یقال معل امره اذا عجل به وقطعه و افسده و سرعتله یوریوب کتمك معناسنه در : یقال معل الرجل اذا اسرع فی السیر و یونده کیدرکن دابه‌لری یری برندن کسوب آیرمق معناسنه در: یقال معل رکابه اذا قطع بعضها عن بعض و اغاج و تخته مقوله‌سنی یارمق معناسنه در : یقال معل الخشبة اذا شقها و ناقه‌نك فرجنه ال صوقوب ایچندن یاوریبی عجله ایله چکوب چقرمق معناسنه در : یقال معل الحوار اذامده من حیاء الناقة و استخرجه بعجلة بوراده اوکلمه‌سیله او استخرجه نسخه‌لری غلطدر و بر آدمك عرض و ناموسنه خلل ویروب دیللمك معناسنه در : یقال معل به اذا وقع به (الامعال) همزه‌نك کسریله بو دخی بر ادمی ایشندن ابو دیروب ازعاج ایلمك معناسنه در : یقال امعله عن حاجته اذا اعجله وازعجه (المعالة) مقاله‌وزننده شرّ وشور معناسنه در : یقال هوصاحب معالة ای شرّ (المعل) کتف وزننده دائما عجله ایدیجی آدمه دینور یقال رجل معل ای مستعجل (بطن معوله) معونه وزننده بر موضعدر (الامتعال) افتعال وزننده برکسبه سرعت و اختلاسله مزراغنی بیدربی ساپجمق معناسنه در : یقال امتعل فلانا اذا دارك الطعان فی اختلاس (مغیل) غین معجمه ایله امیر وزننده مغربده شهرفاس قربنده بر بلده آدیدر اندن نیجه محدثلر ظهور ایلدی (بنومغاله) مقاله وزننده انصاردن برقوم وجماعتدر (المغالة) مقاله وزننده غشّ و غدر و خیانت معناسنه در : یقال به مغالة ای خیانة و غش و غمز وسعایت معناسنه در : کاسیذکر (المغل) میمك فتحی و غینك سکونیله طوار چایر ایله بیله‌جه طبراغ یمکله بورکی اغریمق معناسنه در : یقال مغلت الدابة مغلا من الباب الثالث و الاول اذا اکلت التراب مع البقل فاخذها وجع فی بطنها و مغل کبه خاتونك چوجغه امزردیکی سودہ دینور قحتینه زبانزده در و مغل و مغله برآدمك والی و حاکم یاننده سوء حالنی ذکر ایله غمز و سعایت ایلمك معناسنه در : علی قول عمومه یعنی والی یاننده و سائر محللرده مساویسنی نقل ایله دیللمك معناسنه در : یقال مغل به مغلا و مغالة من الباب الثالث اذا وشی به عند السلطان اوعامّ (المغلة) فرحه وزننده چایرایله بیله‌جه طبراق یمکله بورکی آغرییق دابه‌یه دینور یقال دابة مغلة اذا صارت قد اکلت التراب مع البقل فوجع بطنها (المغلة) تمره وزننده اسمدر دابه‌یه وجه مذکور اوزره عرض اولان اغری‌یه دینور یقال بالفرس مغلة ای وجع بطن من اکل التراب و فساد معناسنه در : یقال به مغلة ای فساد و مغله شوال قیونه دینورکه بر سنه‌ده ایکی دفعه دول ویره جمعی مغال‌در میمك کسریله یقال نعجة مغلة اذا کانت

تنتج فى عام مرّتين (الامغال) همزه‌نك كسريله برآدمك دوه‌لرى مغله ديدكلرى
مرض مذكوره اوغرامق معناسـنه‌در : يقال امغل القوم اذا مغلت ابلهم و كبه
خاتون چوجغى امزرمك معناسنه‌در : يقال امغلت الحامل ولده اذا ارضعته بالمغل
و خاصة ديشى قيون بر كونه درده مبتلا اولمق معناسنه‌دركه هركبه اولدقچه اول
درد سببيله دولنى براقور على‌قول امغال قيون قسمى بهر سـنه متصل طوغرمق
و عندالبعض بر سنه‌ده ايكى دفعه كبه اولمق معناسنه‌در : يقال امغلت الشاة اذا
اصـاب وجع فى بطنها كلما حملت القت ولدها او هوان تنتج سنوات متتابعة اوان
يحمل عليها فى السـنة مرّتين و امغال خاتون بهر سـنه چوجغى هنوز ممه‌دن
كسلمكسزين كبه قالوب طوغورمق معناسـنه‌در : يقال امغلت المرأة اذا ولدت
كلّ سنة و حملت قبل الفطام (المغل) فتحتينله كبه خاتون چوجغنى امزرمك
معناسنه‌در : يقال مغلت الحامل بولده مغلا من‌الباب الرابع اذا ارضعته وبرآدمك
كوزى بوزيلوب فاسد و تباه اولمق معناسـنه‌در : يقال مغل الرجل اذا فسدت
عينه (الممغل) محسن وزننده چوجغنى‌امزيرن‌كبه‌خاتونه دينور وبهر نسنه كبه‌قالور
اولان‌خاتونه‌دينور (المـغل) منبروزننده طپراق يمكه‌دوشكون‌اولان كسيه دينور يقال
هوممغل اى‌مولع ّيأكل التراب مؤلفك احاطه ملتزمى‌ايكن مغل ماده‌سنى‌كه ميم‌مضمومه
ايله قبائل اتراكدن بر اويماق آديدر اهمال ايلمشدر وانلرك اصلى‌مغل بن النجه خان
ابن ترك بن‌يافث بن نوح عليه‌السلام‌در بونك برادرى تاتاردر تاتار اويماغى دخى اندن
توره‌مشدر (المقل) نقل وزننده باقمق معناسنه در : يقال مقله مقلا من الباب
الاول اذا نظر اليه وصويه طالدرمق معناسنه‌در : يقال مقله فى‌الماء اذا غمسه‌قال
الشارح ومنه الحديث [اذا وقع الذباب فى‌الطعام فامقلوه فانّ فى احد جناحيه سما
وفى الاخر شفاء وانه يقدم السمّ و يؤخر الشفاء] ومقل صويه طالمق‌معناسنه‌در:
يقـال مقل فى الماء اذا غاص فيه و ممه‌دن بر كونه سود امكه دينور وقيونك دبنه
دينور يقال وقع فى مقل البئر اى اسفله و برادم دوه‌سنك كوچك كوشكنك ممه‌دن
كنديسى امدكده چوق امكله سود طوقنور ديو انديشه‌سندن اليله ازجه ازجه
سود ايچورمك معناسنه در : يقال مقل فصيله اذاسقاه فى كفه قليلا قليلا و ذلك
اذا خاف عليه من شربه اللبن و بر قابه ذكرى اتى مقله ديدكلرى چقل طاشنى
قيوب اوزرينه صودوكمك معناسنه‌در : يقال مقل المقلة اذا القاها فى‌الاناء وصبّ
عليها الماء (المقل) ميمك ضميـله كندر اسميدر كه اق كونلك ديدكلرى دارو دو
يهود طائفـه‌سى تبخر ايدرلر و بر نوع صمغ اسميـدر كه برشجردن حاصل اولور
هنـدى و عربى وصقلى قسمى اولور مجموعى سعال ونهش وحشرات و بو اسير
وتنقيهٔ رحم وتسهيل ولادت و انزال مشيمه و بوكركده حادث اولان طاشلرى‌ازاله
و رياح غليظه‌يى تحليل بابنده نافع ومدرّ ومسمن ومقوّى واورامى محلل ودافعدر

اشبو دارو بلاد عربده خصوصا يمنده نابت بر شجرك صمغيدر مقل ازرق ديمكله
معروفدر تركيده كورن ديرلر و صفرته مائل اولانه مقل اليهود ديرلر پس مؤلفك
كندر ايله بيان ايلديكى بو اولمق كركدر و غبرت و سواده مائل اولانه سقلى ديرلر
ظاهرا صقليه اطه‌سنه منسوبدر و نواحى يمندن ظهور ايدن بادنجانى اولور اكا
مقل عربى ديرلر صاف وحمرته مائل اولانه هندى ديرلر (المقل المكى) دوم
اغاجنك ثمريدر نضج بولدقده اكل اولنور عفوصتلى و خشونتلى قابض وبارد ومعده‌يى
مقويدر بونك آزه‌سنه بهش و قوريسنه دقل ديرلر (المقلة) ميمك ضميله كوزك
آق وقره‌سنى جامع شحمه‌سنه دينور على قول آق و قاره‌سنه دينور ياخود حدقه‌يه
دينور كه كوزك بيوك قره‌سيدر جمعى مقل كلور صرد وزننده وقوله هذا خير
يعنى ماوردفى حديث ابن مسعود وسئل عن مسح الحصا فى الصلوة فقال مرة وتركها
خير من مائة ناقة لمقلة اى خير من مائة نختارها بعينك ونظرك يعنى نماز ايچره
موضع سجده‌دن مسح حصا ايلمك خصوصندن سؤال اولندقده بركره مسح ايلمك
جائزدر لكن آنيدخى ترك ايلمك نظركده كزيده و بسنديده اولان يوز ناقه‌يه
مالك اولمقدن افضلدر (المقلة) تمره وزننده شول خرده طاشلره دينور كه اهل
سفر برتبه‌ده صويك قلتندن ذنى بانلرنده موجود اولان صويى تقسيم ايلدكلرنده
اول طاشلرى بر قابه قويوب آنلرى اورتجك مقدارى صو وضع وهركسه اولقدرجه
صو توزيع ايدرلر يقال تقاسموا الماء بالمقلة اى حصاة القسم توضع فى الاناء اذا عدم
الماء فى السفر ثم يصب عليه مايغمر الحصاة فيعطى كلا منهم سهمه (التماقل)
تفاعل وزننده ايكى كمسه برى برنى صويه طالدرمق معناسنه در يقال تماقلا اذا تغاطا
فى الماء (الامتقال) افتعال وزننده بيدربى صويه طالمق معناسنه‌در : يقال امتقل
الرجل اذا غاص مرارا (المكلة) ميمك فتحى وضمى وكافك سكونيله قيونك
دبنده ايركيلوب بركتش صو مادسنه دينور على قول آندن ابتدا چكيلوب اخراج
اولنان صويه دينور تقول اعطنى مكلة بئرك وهى جمة البئر اواول مايستقى من
جمتها بوراده نسخهٔ صحيحه بودر و بعضلر عندنده مكله قيونك دبنده قلان آزجه
بقيه‌يه دينور ياخود قابده قلان آزجه بقيه‌يه دينور قول اوله كوره اضداددن اولور
(المكول) قعود وزننده قيونك دبنده مكله ديديكى صو اولمق معناسنه در : يقال
مكلت البئر مكولا من الباب الاول اذا كانت بهامكلة (المكول) صبور وزننده
ايچنده مكله ديديكى صو اولان قيويه دينور جمعى مكل كلور كتب وزننده وشول
قيويه دينور كه صويى آزالمغله اطرافدن آزجه آزجه ايركيلوب برمقدارجه دبنده
مجتمع اوله يقال بئر مكول اذا قل ماؤها فاستجم حتى اجتمع الماء فى اسفلها (المكل)
عنق وزننده (والمكل) كتف وزننده (والمكلة) مكرمه وزننده (والمكولة)

بالجمله صويى چكيلوب اخراج اولنمش اسكى‌قيويه دينـور يقال قليب مكل و مكل وممكلة وممكولة اذا كانت قدنزح ماؤها (الممكل) منبر وزننده صويى آزجه‌كوله دينور يقال غدير ممكل اى القليل الماءوايچنده صو اولان قيويه دينور يقال‌بئرممكل اذا كان فيها ماؤها (الاستمكال) تزوج ايلمك معناسنه‌در : استمكل بفلانةاذاتزوج بها (المكال) غراب وزننده ايچ‌ياغنه دينور بوراده‌قوتدن كنايه در يقال‌مابالناقة مكال اى شحم (المكولىّ) صبورىّ وزننده لئيم وبدكهركسيه دينور يقال رجل مكولىّ اى لئيم (المماكل) مماثل‌وزننده‌بولديغى وكورديكى نسنه‌لرى جمع‌وادّخار ايدن ادمه دينور (ميكائيل) ميمك كسريله ملائكهٔ اربعه‌دن بر فرشته اسميدر عليهم السلام ونونله ميكائين دخى لغتدرشارح‌ديركه حق‌سبحانه وتعالى اول‌فرشته‌يى روى زمينده كائن انسان وحيـوانك ارزاقنى تحصـيله موكل ايلمشدر (الملل) فتحتينله (والملة) غله وزننده (والملالة والملال) ميملرك فتحيله‌اوصانمق‌معناسنه در تقول مللته ومللت منـه مللا و ملة وملالة وملالا من‌الباب الرابع اذا سئمتـه (الاستملال) بودخى اوصانمق معناسنه در تقول استمللته بمعنى مللته (الاملال) همزه‌نك كسريله برادمى يوروب اوصاندرمق معناسنه در : يقال املنى واملّ على اى ابرمنى و بر ادمك سفر وغربتى مديد اولمق معناسنه مستعملدر يقال املّ عليه السفر اذا طال واملاء طريقيله يعنى بريسى‌سويليوب كنديسى يازمق معناسنه در: يقال اعله اى قال‌له فكتب عنه (الملول والملولة) صبور وصبـوره وزننده (والمالولة) فاعوله‌وزننده (والملاّلة) شدّاده وزننده‌وصفلردر ملالتلواوصانق ادمه دينور مؤنثنـده دخى ملول وملوله دينور يقال هو ملول وملولة و مالولة وملاّلة وذوملة وهى ملول وملولة شارح‌ديركه اوّلكى ملوله‌ده تاء مبالغه ايچوندر ومالولة تاموره وزننده مبالغه در وذومله بونلرك قاعل معناسنه اولدقلرينه‌اشارتدر (الملل) فتحتينله مصدر دركه ذكر اولندى ودوه‌نك قولغى توزينه باصيلور بر كرنه تمغا اسميدر (الملة) غله وزننده مصدردركه ذكر اولنـدى و اسّى كوله دينـور يقال اطعمه خبزملة وهى الرماد الحارّ خبزمله اسّى كولده پشمش اتمكه دينوركه اعراب واخشام طائفه‌سى‌پشوررلروبعض‌طشره دكرمانلرده دخى‌پشوررلر بوغچه تعبير ايدرلر وآتش قورينه دينورجره معناسنه وحماّ حرارتندن عارض اولان تره دينور ملال كبى كماسيذكر (الملال) غراب وزننده بودخى حماّ ترينه دينور يقال اخذ المحموم الملة والملال اى‌عرق الحمىّ (الملة) ميمك ضميله ديكشك ابتدا چاتيسنه دينوركه ايله وايلندى تعبيراولنور يقال الثوب على الملة اى‌الخيطة الاولى (الملة) كسريله دين وشريعته اطلاق اولنور امللت الكتاب ماده‌سندن مأخوذ در يقال ملة ابراهيم خير الملل اى شريعته ودينه اساسده زمخشرى‌ديديكه

منه طریق مسلوکه معناسنه در ودین و شریعت شاهراه مستقیم اولمله آنکله تسمیه اولندی ومهدبت وخونها معناسنه در : یقال اخذ ملته ای دیته (انتمل) تفعل وزننده (والامتلال) افتعال وزننده بر ملته ملتنمك معناسنه در : یقال تملل منه الاسلام وامتلّ اذا دخل فیه وسرعتله یوریمك معناسنه در : یقال تملل فالمشی وامتلّ اذااسرع وتمل خسته‌لکدن یاخود غم وتاسه‌دن مضطرب و بیقرار اولمغله بری اوته جبالیوب دونندرمك معناسنه در تقول تمللت اذا تقلبت مرضا اوغمّا (الملّ) میمك فتحیله یای وأوق مقوله‌سنی طوغرلتمق ایچون آتشده طوتمق معناسنه در : یقال ملّ القوس اوالسهم بالندر ملاّ من الباب الاول اذا عالجه بها و برنسنه‌یی آتش قورینه کومك معناسنه در : یقال ملّ الشیء فالجمر اذاادخله فیه وسرعتله یوریمك معناسنه‌در : یقال ملّ فالمشی اذا اسرع ونوبی جاتوب ایلمك معناسنه در : یقال ملّ الثوب اذا خاطه یعنی بالملة و اتمکی یاتی کوله کومه‌وب پشورمك معناسنه درکه کول باصدی و بوغجه یاپمق تعبیر اولنور یقال ملّ الخبز اواللحم اذاادخله فالملة و برآدمك سفر غربتی اوزامق معناسنه در : یقال ملّ علیه السفر اذا طال وارقه اعریسنه اوغرامق معناسنه در تقول مللت ومللت ملاّ من الرابع والاول اذا اصابك الملال وحمّ نقلتندن ترلمك معناسنه در : یقال مل المحموم اذا اخذه الملال و مرضدن یاغم وتاسه‌دن بیقرار اولوب بری اوته دونمك معناسنه در تقول مللت اذا تقلبت مرضا اوغما و برنسنه‌یی بیقرار ایدوب بری اوته چویروب دوندرمك معناسنه در تقول مللته ملاّ من الباب الاول اذاقلبته (الملال) غراب وزننده حمّ نقلتندن عارض اولان تره دینور وقلج قبضه‌سنك اغاجنه دینورکه یاجاغی اوله‌جقدر اوزرنی طلاوتزیین ایدرلر ویابك ارقه‌سنه دینور یقال کسر ملال القوس ای ظهره و برموضع آدیدر و بدنده کیلك ایچره عارض اولان حرارته دینورکه حمّاتك شدّتندن کمکلرك ایچنه تأثیر ایدر وارقه اغریسنه دینور ومرضدن یاغم وتاسه‌دن بیقرار اولوب بری اوته جبالیوب دونمکه دینور یقال اخذه الملال ای التقلب مرضا اوغما (الملیل) امیر وزننده (والمملول) آتش کولنده پشمش اتمکه دینور بوغجه وکول باصدی کبی یقال اطعمه ملیلا ومملولا ای خبزالملة وملیل آینده وروندەسی چوق ایشلك یوله دینور مملّ کبی کاسیذکر (الملیلة) سفینه وزننده بودخی کیکه تأثیر ایلمش حرارته دینور (المملّ) میم اولانك ضمی وثانیه‌نك فتحیله بودخی آینده وروندەسی چوق ایشلك یوله دینور یقال طریق ملیل ومملّ ای سلك فهو معلم لاحب (التملیل) تفعیل وزننده (والتململ) تزلزل وزننده بونلرده مرضدن یاخود تاسه‌دن دوشك ایچره بیقرار اولوب بری اوته دونندرمك معناسنه در تقول مللت وتمللت اذا تقلبت مرضا اوغمّا (الملامل)

علابط وزننده جست ورونده اشكه دینور یقال حمار ملامل ای سریع (المملی) میمك فتحی والفك قصریله اشكین وچابك ناقه‌یه دینور یقال ناقة مملی ای سریعة (المملة) زلزله وزننده سرعتله یوریمك معناسنه‌در: یقال ململ الرجل اذا اسرع (الململ) میمك ضمیله كوزه سرمه چكیجك میله دینور یقال كحل عینه بالململ ای المكحال وتلكونك ودوه‌نك ذكرلرینه دینورودمور قلمه‌دینوركه لوحهٔ دفتره آنكله یازویازارلر یقال كتبه بالململ ای بالحدیدة التی یكتب بها فی الواح الدفتر (ملل) جبل وزننده برموضعدر (ملیله) سـفینه وزننده مغربده بر بلده آدیدر (ملاّله) جبانه وزننده بجایه قربنده بر قریه‌در (الملی) ربّی وزننده كركی كبی پشـكین اتمكه دینور یقال خبزة ملی ای منضجة (ململ) تنور وزننده اسامیدندر هارون بن ململ و شـعیب بن اسحق المعروف بابن اخی ململ محدّثلردر (الملیل) زبیر وزننده قرغه قوشـنه دینور و بر رجل اسمیدر و ابو ملیل ابن عبد الله و ابو ملیل ابن الاغر صحابه‌لردر (الانملال) انسلال وزننده ومرادفیدركه بر نسـنه‌نك ایچندن صیرلوب چقمق معناسنه‌در یقال انملّ منه اذا انسلّ (المال) حال وزننده بر آدمك مالك اولدیغی نسنه‌یه دینور فارسیده خواسته دینور جمعی اموال‌در یقال له مال كثیر وهو ماملكه من كلّ شیٔ شارحك بیاننه كوره اصلی مول‌در مترجم دیركه مال اورمجك اسمی اولان موله‌دن مأخوذ اولمق خاطره‌سی درونده خلجان ایدر (المول) قول وزننده (و المؤول) شمول وزننده مالدار اولمق معناسنه‌در تقول ملت یافلان بكسر المیم تمال و ملت بضم المیم تمول مولا ومؤولا من البـاب الرابع والاول ای صرت ذامال و بر آدمه مال ویرمك معناسنه‌در تقول ملته مولا من الباب الاول اذا اعطیته المال (التموّل) تفعل وزننده (والاستمالة) چوق مال صاحبی اولمق معناسنه‌در تقول تموّلت واستملت یافلان ای كثر مالك (التمویل) تفعیل وزننده بر آدمی مالدار ایلمك معناسنه‌در یقال موّله اذا صیره ذامال (المال) اصلی مائل اولمغله بعدالقلب عینی زائل اولمشـدر مال صاحبی دیمكدر (المیل) سید وزننده‌كه واو یایه مبدله‌در (والموّل) بو دخی سید وزننده صاحب مال آدمه دینور مال كلمه‌سـنك جمعی ماله كلور قائد وقاده كبی ومالون كلور مؤنثی ماله‌دركه اصلی مائله بعده مائله اولوب عینی حذف اولنمشدر كذلك جمعی دخی ماله كلور و مالات كلور یقال رجل مال و میل و موّل و هم مالة و مالون و هی مالة و هنّ مالة و مالات ای كثیر المال (الامالة) همزه‌نك كسریله بو دخی بر آدمه مال ویرمك معناسـنه‌در تقول امِلته اذا اعطیته المال (المولة) میمك ضمیله اورمجكه دینور عنكبوت معناسنه (مویل) زبیر وزننده شهور عربیه‌دن شهر رجبك اسم قدیمیدر (المهل) اهل وزننده و فتحتینـله‌ده لغتدر حرف حلق

ایجون (والمهلة) میمك ضمیله بر خصوصده عجله و تشدید ایلیوب رفق و تأنی ایله میدان ویرمك طوتمق معناسنه‌در یقال مهل فی عمله مهلا و مهلة من الباب الثالث اذا عمله بسکینة والرفق و یقال عمل ذلك فی مهل و مهلة ای علی تؤدة وسکینة و مهله طوری قطرانه دیور مهل کبی و بات و براغه دیور یقال اخذ مهلته ای عدته و بر آدمه سن و عمر یاخود ادب و عرفان جهتیله اولان سبق و تقدم معناسنه مستعملدر و منه یقال اخذ علی فلان المهلة اذا تقدمه فی سن اوادب (الامهال) همزه‌نك کسریله بر آدمه بر خصوصده تعجیل و تضییق ایلیوب رفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه‌در یقال امهله اذا رفق به و بر ماده‌ده افراطله عذر و بهانه ایراد ایلمك معناسنه‌در یقال امهل فلان فیه اذا بالغ واعذر و بر آدمه بر ماده خصوصنده مهلت و زمان ویرمك معناسنه‌در مثلا اداء دینك وقتی حلول ایتمشکن بر زمان دخی تأخیر ایدوب میدان ویرمك کبی یقال امهله اذا نظره (التمهیل) تفعیل وزننده بو دخی مهلت و زمان ویرمك معناسنه‌در یقال مهله اذا اجله (التمهل) تفعل وزننده بر خصوصده عجله ایتمیوب سکونت و تأنی اوزره اولمق معناسنه‌در یقال تمهل فی عمله اذا اتأد و بر خیر و حسنه‌ده سبق و تقدم ایتمك معناسنه‌در : یقال تمهل فلان اذا تقدم فی الخیر (مهلا) میمك فتحی و آخرنك نصبیله مصادر محذوفة الافعال قسمندندر سقیا و رعیا کبی اصلی امهلنی مهلا ایدی بکا مهلت ویر عجله ایلمه دیمکدر مفرد و مذکر و مؤنث و جمعی برابردر تقول مهلا یا رجل و یا رجال و یا فلانة ای امهلنی و بر کمسه بر ماده‌ده مهلت طلبیله مهلا دیسه یاخود مأمور اولسه آنی رد ایچون لامهل والله دیرلر لامهلا دیمزلر زیرا اونکی عدم مساعده‌یی مشعردر وثانی لاتقل مهلا ایهامنی مذکردر و تقول مامهل والله بمغنیة عنك شیئا بالرفع و عربلر رزق فلان مهلا دیرلر بر آدمه ایشلدیکی کناهك عقوبتنده تعجیل اولنمیوب تأخیر ایله کندیسنه مهلت و میدان ویرلدکده فیقال فلان رزق مهلا ای رکب الخطایا فمهل ولم یعجل (المهل) میمك ضمیله جمیع معدنیات جواهره شامل اسم جنس‌در کومش و التون و باقر و دمور کبی یقال احرز المهل وهو اسم یجمع معدنیات الجواهر کالفضة و نحوها و طوری قطرانه دینور مهله کبی یقال طلی ابله بالمهل والمهلة ای بالقطران الرقیق واریمش توجه و باقر و دموره دینور : یقال هو کالمهل ای الصفر الذائب اوالحدید و زیتون یاغنه یاخود طورطوسنه یاخود طوری اولانه دینور وکولده پشمش اتمکدن دوکیلن کوله و قوره دینور و آغویه دینور : یقال سقاه مهلا ای سما و یاره‌دن آقن اریکه دینور : یقال یسیل المهل من الجرح ای القیح و میتك کوده‌سندن آقن صاری صویه دینور (المهال) اهال وزننده مصدردرکه ذکر

اولندی و مهل مضموم کبی بو دخی میتك جسدندن آقان صاری صویه دینور و دوه‌یه قطران سورمك معناسنه مصدر اولور : یقال مهل البعیر مهلا من الباب الثالث اذا طلاه بالخضخاض و طوار رفق و سهولتله اوتلامق معناسنه‌در : یقال مهلت الغنم اذارعت علی مهلتها (المهل) فتحتینله بو دخی میتك جسدندن آقان صاری صویه دینور و خیر وحسنه خصوصنده سائره سبق وتقدم ایلمکه دینور: یقال فلان ذو مهل ای تقدم فی الخیر و بر آدمك تقدم ایدن کذشته اسلافنه دینور: یقال رحم الله مهلك ای اسلافك المتقدّمین (المهلة) میمك حرکات ثلاثی وهانك سکونی وفتحیله بو دخی میتك جسدندن آقان صاری صویه دینور (الماهل) جست و سریع معناسنه‌در و سابق و متقدّم معناسنه‌در (ابو مهل) فتحتینله عروة بن عبدالله الجعفی‌ّ کنیه‌سیدرکه اتباع تابعیندندر (الاستمهال) بر کسه‌دن بر خصوصده مهلت و میدان ایستمك معناسنه‌در : یقال استمهله اذا استنظره (الانمهلال) انفعلال وزننده دیکنه طوغری دیکیلوب طورمق معناسنه‌در : یقال انمهل‌ّ الشیء اذا اعتدل و انتصب و بر نسنه‌دن فتور و سکونت کلمکله سست وفاتر اولمق معناسنه‌در : یقال انمهل الشیء اذا سکن وفتر (المهصل) قنفذ وزننده قالین یاپیلو اشکه دینور : یقال حمار مهصل ای غلیظ (المیل) سیل وزننده (والممال) میم مفتوحه ایله معاب وزننده (والممیل) معیب وزننده (والتمیال) تذکار وزننده (والمیلان) فتحاتله (والمیلولة) قیلوله وزننده اعتدالدن بر یکا صاپوب اکیلمك معناسنه‌در: یقال مال الیه یمیل میلا ومالا و میلا وتمیالا ومیلانا و میلولة اذا عدل فهو مائل و تقول العرب هو لاتمیل علیه المربعة ای قوی یعنی فلان پك قوتلو زور منددر دیجك یرده هو لاتمیل علیه المربعة دیرلر مربعه مکنسه وزننده طوار اوزره یوك قالدیره‌جق اغاجه دینور و میل متعدی اولور بر نسنه‌یی بر یکا طوغری اکمك معناسنه یقال ماله اذا صیره مائلا (المائل) بر جانبه طوغری اکلمش نسنه‌یه دینور خیده معناسنه جمعی ماله کلور و میل کلور رکع وزننده (الامالة) همزه‌نك کسریله بر نسنه‌یی بر طرفه طوغری اکمك معناسنه‌در : یقال اماله اذا صیره مائلا و دوه‌یه طاتلو اوت اوتارمق معناسنه‌در : یقال امال الابل اذا رعاها الخلة (التمییل) تفعیل وزننده اماله معناسنه‌در : یقال میله بمعنی اماله و شك‌ّ و تر‌ّدد معناسنه مستعملدر : یقال ماميلوا ای لم یشکواو تقول میلت بین امرین اذا تر‌ّددت (الاستمالة) بر طرفه طوغری صاپوب اکیلمك معناسنه‌در : یقال میله فاستمال و بر نسنه‌یی خرمندن بغدای آلور کبی ایکی آوجله یاخود ایکی قوللری آچوب اللری بری برینه قاوشدیرمه اولچوسیله کندویه طوغری چکوب آلق معناسنه‌در : یقال استمیه

اذا البسه بدنفعی او بالذراعین و بر آدمك كوكلنی كندی طرفنه جذب وامالـه
ایلمك معناسـنه‌در : یقال استمال فلانا و استمال بقلبه ای اماله (المیلاء) صحراء
وزننده بنه بر كونه دلبند صارقعه دینور ظاهرا بكر و صـارقمقدر و خاتونلر
صاچلرینی بر طرفه خیده و مائل ایدەرك طرابوب و دوزوب قوشقمـه دینوركه
آنمهلر شبوەسیدر و میلاء ورككی بر جانبه طوغری مائل اولان دوەلر دینور :
یقال ابل میلاء ای مائلة السنام و بری بربرك اوسـتنه متراكم اولمش بیوك قوم
یغنه دینور و شاخلری چوق وكور اغاجه وصف اولنور : یقـال شجرة میلاء
ای الكثیرة الفروع (المیول) قعود وزنـنده كونش غروبه واروب چاتمق
علی قول وسط سمادن زواله وارمق معناسـنه‌در : یقال مالت الشمس میولا اذا
ضفت للغروب اوزالت عن كبد السماء و بول منزله یقلشمق معناسـنه‌در : تقول
مال به الطریق اذا قصد ای قرب و منه لیلة قاصدة (المیل) فتحتینله برنسنه
خلقی بر طرفه مائل اولمق معناسنه‌در وكاه اولنوركه بناء و عمارانده دخی استعمال
اولنوركه معمار اكری یاپمسندن اولور : یقال میل الشیء میلا من الباب الرابع
اذا كان مائلا خلقة (الامیل) احمر وزننده بر جانبه طوغری خلق مائل اولان
نسنه‌یه دینور : یقال شیء امیل ای مائل خلقة وایر اوزره طوغری اوتوره‌مز اولان
آدمه دینور : یقال رجل امیل اذا كان یمیل عن السرج فی جانب و قلقانسز علی
قول قلجسز یاخود مزراقسز ساده آدمه دینور : یقال رجل امیل ای لاترس معه
اولا سیف اولا رمح وقورقق آدمه اطلاق اولنور : یقال هو امیل ای جبان
(الممایلة) مفاعله وزننده باصقن ایلمك معناسنه‌در : تقول مایلنا الوالی فمایلناه
ای اغار علینا فغرنا علیه (المیل) میمك كسریله كوزه سرمه چكجك آلته
دینور تركیده دخی میل دینور : یقال كحل عینه بالمیل ای بالمكحول وكوز ایریمی
قدر یره دینوركه آدمن اوته‌یه نظر ایشلمز : یقال بینهما قدر میل ای قدر مدّ
البصر و یوللرده مسـافه نشانی ایچون یاپدقلری مناره‌یه دینور و بعضلر دیدیكه
میل بر حدّ و مقدار ایله محدود و معین دكلدر بلكه همان متراخی و مستطیل
مسافه‌دن عبارتدر و عندالبعض طقسان التی بیك اصبع مقدارندن عبارتدر علی
قول اوچ بیك وعلی رأی درت بیك ذراع مقـداری مسـافه‌یه دینور فرسخ
مادەسنده اختلاف ایلدكلری اوزره بعضلر قدماء ذراعیله طقوز بیك ذراع
و بعضلر محدثین ذراعیله اون ایكی بیك ذراع تقدیر ایلدیلر و میل كلمه‌سنك جمعی
امیال و میول در شارح دیركه طقسـان التی بیك اصبع تقدیر ایدن قولله درت
بیك ذراع تقدیر ایدەنك بیننده منافات یوقدر زیرا هر ذراع یكرمی درت اصبعدن
عبارت اولنجه درت بیكه ضرب اولندقده طقسان التی بیك حاصل اولور ومؤلف

فرسخ مادەسندە کرچە بیان ایلمیوب لکن برد مادەسندە بریدی فرسخان و اثنا عشر میلا عبارتیلە تعریف ایلمکلە هر فرسخ التی میلدن عبارت اولمش اولور هرفرسخ ایسە اوچ میلدن عبارتدرکە میل فرسخک ثلثی اولور و میل درت بیک خطوەدر و هر خطوە بر بچق ذراعدر پس التی بیک ذراع ایدر و فرسخ اوچ میل اولمغلە اون سکز بیک ذراع و درتیوز اوتوز [illegible] اصبع ایدر انتهی ومیل بنت مشرح تابعیەدر (المائلات) مائلە لفظنک جمعیدرکە مائل مؤنثیدر و شول مائلات کە اشبو [صنفان من اهل النار لم ارهما بعد قوم معهم سیاط کاذناب البقر یضربون بها الناس و نساء کاسیات عاریات مائلات ممیلات رؤسهن کاسنمة البخت الملائلة لایدخلن الجنة و لایجدن ریحا] حدیثندە وارد در مراد کبر ونخوتلە تبختر و میلان ایدرک مشی ایدن نسواندر و ممیلات قلوب رجالی کندیلرە برتقریبلە امالە و جذب ایدنلردر یاخود عرض جمال ایچون نقابلرنی بر جانبە امالە ایدنلردر (المیلة) حیلة وزننده وقت و زمانه دینور جمعی میل‌در عنب وزننده یقال مضی بینهما میلة ای حین و زمان

(* فصل النون *) (النأل) نونک فتحی و همزەنک سکونیلە (و النألان) فتحاتلە (و النئیل) نفیر وزننده برآدم باشنی یوقری طوتوب سلکەرک یوریمک معناسنه در : صرتنده یوکی اولان آدم سکردرکن باشنی یوقری طوتدیغی کبی یقال نأل الرجل نألا و نألانا ونئیلا من الباب الثالث اذا مشی و نهض برأسه یحرکه الی فوق کمن یعد و علیه حمل ینهض به و آت یاخود صرتلان ارغلەرق یوریمک معناسنه در : یقال نأل الفرس اوالضبع اذا اهتز فی مشیه و حسد ایلمک معناسنه در : یقال نأل فلانا اذا حسده و عربلر نأل کلمەسنی ینبغی موقعنده استعمال ایدرلرکە لایق و مناسب اولور دیمکدر یقولون نأل ان تفعل ای ینبغی شارح دیرکە نتەکە نول مادەسی دخی بو معنایە مستعملدرکە تناولدن مأخوذدر ظاهرا بو آندن متغیر در نتەکە مادەسنده مشروحدر (النؤول) صبور وزننده نأل و نألاندن وصفدر باشنی یوقری طوتەرق یوریین آدمە وارغلنەرق یوریین آتە و صرتلانە دینور (النئدل) زبرج وزننده آفت و داهیەیە دینور (النئدلان) نونک و دالک کسری و دالک ضمیلە نیدلان لفظنده لغتدر کماسیذکر (النأرجیل) همزە ایلە نارجیل کلمەسنده لغتدرکە هندستان جوزیدر (النئطل) زبرج وزننده بک شنیع و شدید داهیەیە دینور یقال اصابه النئطل ای الداهیة الشنعاء و بک زیرک و صاحب فطنت آدمە دینور یقال رجل نئطل ای داه (النأملة) دحرجە وزننده ایاغی بوقاغیلو کمسە یوریمک و اتک یورویشی کبی یوریمک معناسنه در : یقال نأمل المقید اذا مشی و یقال نأمل الرجل اذا مشی مشیة المقید (النبل) نونک ضمیلە

ذكاء و نجابت معناسنه درکه فطانت ولزوم وشرف جهتیله فاضل وعالیقدر اولمقدن عبارتدر یقال فیه نبل ذكاء ونجابة (النبالة) کرامه وزننده بر آدم نبل صفتیله متصف اولمق معناسنه‌در : یقال نبل الرجل نبالة من الباب الخامس اذا کان فیه نبل (النبیل) امیر وزننده (والنبل) قفلیله وشارحك تصویبی اوزره حبل وزننده وصفلردر ذكاء وشرف وحسب جهتیله فاضل وعالیقدر اولان آدمه‌دینور نبل کلمه‌سنك مؤنثنده نبله دینور و نبلاء و نبال جمعلری نبال کلور کرام کبی ونبلاء جمعی نبل دخی کلور قفلیله ادم وآدیم کبی بالخود بو شارحك بیانه‌کوره اسم جمعدر کذلك جمعی نبله کلور قفلیله و نبیل تیراندازلك فننده استاذ اولان آدمه دینور نبل کبی کاسبذکر و ابو عاصم النبیل محدّث و ثقه‌در (النبیلة) نبیل کلمه‌سنك مؤنثیدر حسن و جمال بابنده فضل و مزیت صاحبه‌سی خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة نبیلة فی الحسن ای بینة النبالة فاضلة وفائقة وكذا الناقة والفرس والرجل یقال ناقة نبیلة وفرس و رجل نبیل ای فاضل فی الحسن و نبیله جیفه‌یه دینور میته معناسنه ونبیلة بنت قیس صحابیه‌در (التنبل) تفعل وزننده بر آدم نبیل اولمق معناسنه‌در : یقال تنبل الرجل بمعنی نبل ونبل دیدکلری طاشـله استنجا ایتمك معناسـنه‌در : یقال تنبل بالنبل اذا استنجی بها و اولمك معناسنه در : یقال تنبل البعیر و الرجل اذا مات و بو میته معناسنه اولان نبیله‌دن مأخوذدر و بر آدم فی ذاته نبالت یوغیکن تکلفله نبیل‌لنمك و فضلیت تصنعیله فضلایه بکزنمك معناسنه در : یقال تنبل فلان اذا تکلف النبل و بر نسـنه‌نك ایچنده کزیده و افضللرینی سچوب آلمق معناسنه در: یقال تنبل الرجل منه اذااخذ الانبل فالانبل و مطلقا اخذ ایتمك معناسنه در : یقال تنبل ما عندی ای اخذه (الانتبال) افتعال وزننده سهام معناسنه اولان نبل ونبالدن یعنی یراق معناسنه اولان نبلدن مأخوذدر برکمسه یات و یراغنی دوزوب قوشوب آماده اولمق معناسـنه در : ومنه المثل « ما انتبل نبله الا بجرة » و بونده لغت اربعه دخی واردر نبل و نباله‌که نونلرك فتحیله‌در ونبل و نبله‌که نونلرك ضمیله‌در اول خصوصده تنبه ایلیوب غافل اولمغله آماده اولمدی دیمکدر بو مثل فرصت فوت اولندقدنصکره تدارکه ابتدار ایدن کمسه حقنده ضرب اولنور و انتبال اولمك معناسنه‌در : یقال انتبل الرجل اذامات و قتل ایلمك معناسنه اولنمغه حنده اولنور یقال انتبل فلانا اذا قتله وسرعتله بر نسـنه‌نك مجموعنی بردن قالدروب یوتمك معناسنه در : یقال انتبل الشیء اذا احتمله بمرة سریعا (النبل) قفلیله بیوك طاشلره و بیوك کسکلره دینور مفردی نبله‌در و کوچك طاشـلره وکسکلره دیمکله ضد اولنور واستنجا ایدجك طاشـلره دینور (النبل) صرد وزننده بو دخی استنجا ایدجك طاشلره دینور شارحك بیانه‌کوره مفردی نبله‌در

غرفه وغرف کبی (التنبیل) تفعیل وزننده برآدمه استنجا طاشلری ویرمك معناسنه در : یقال نبله النبل والنبل اذا اعطاه اياها (الاستنبال) بر نسنه‌نك کزیده و افضلنی اخذ و انتخاب ایلمك معناسنه‌در : یقال استنبل المال اذا اخذخیاره (التنبالة والتنبال) تانك کسریله بو دوره دینور یقال رجل تنبالة و تنبال ای قصیر و تنباله بودورلغه دینور یقال فیه تنبالة ای قصر (النبل) حبل وزننده اوقلره دینور سهام معناسنه و بوجمعدر لفظندن مفردی یوقدر علی قول مفردی نبله‌در تمرو تمره کبی جمعی انبال‌در و نبال‌در سهام وزننده و نبلان‌در نونك ضمیله شارحك بیاننه کوره نبل عربلرك قوللندقلری اوقه مخصوصدر و عند الافصح لفظندن مفردی یوقدر مفردنده سهم دیرلر و نبل مصدر اولور برآدمه اوق آتمق معناسنه یاخود برآدمه اوق ویرمك معناسنه‌در : یقال نبله نبلا من الباب الاول اذارماه بالنبل اواعطاه النبل و اوق اتانلر ایچون یردن آتیلان اوقلری دیوشورمك معناسنه در : یقال نبل علی‌القوم اذالقط النبل لهم و بر کمسه‌یی آزجه آزجه طعام ویرك اویونلندرمك معناسنه در : یقال نبل فلانا بالطعام‌اذا علله به الشئ بعد الشئ ورفق و سهولتله معامله ایلمك معناسنه در : یقال نبل‌به اذا رفق و دوه سورمك معناسنه در : یقال نبل‌الابل اذا ساقها و دوه‌نك مصلحت ومهمه‌سنی رؤیت و تنظیم ایلمك معناسنه در : یقال نبل الابل اذاقام بمصلحتها و بولده بك اشوب کتمك معناسنه در : یقال نبل الرجل اذا سار شدیدا (النبال) شدّاد وزننده اوق صاحبنه دینورکه مراد اوق طاشیان و اوق ایله تجارت ایدندر واوق ایشلین آدمه دینوکه اوقجی تعبیر اولنور و بوکه نابل دخی دینور (النبالة) کتابه وزننده اوقجیلغه دینور یقال هونبال و نابل حسن النبالة ای صانع النبل (النابل) اوقجی‌یه دینور و اوق آتمقده استاذ وماهر تیرانداره دینور یقال هو نابل و ابن نابل ای حاذق و ابن حاذق یعنی مطلقا بر ایشده حاذق اولانه‌ده اطلاق اولنور * و ثارحابلهم علی نابلهم * مثلی حبل ماده‌سنده بیان اولندی (النبل) رکع وزننده نابلك جمعیدر استاذ تیراندازلره دینور یقال‌قوم‌نبل ای‌رماة (المنتبل) اسم فاعل بنیه‌سیله اوق طاشیان آدمه دینور یقال هو منتبل ای حامل النبل (الانبال) همزه‌نك کسریله بر آدمه اوق ویرمك معناسنه در : یقال انبله اذا اعطاه النبل و خرما اغاجی تازه یمش ویرمك معناسنه در : یقال انبل النخل اذا ارطب و اوقلری یوغون یوغون دوزمك معناسنه در : یقال انبل قداحه اذاجاء بهاغلاظا (النبلة) غرفه وزننده جزاء وعوض معناسنه در : یقال‌نال منه النبلة ای‌الثواب و الجزاء و لقمه‌یه دینور ویات ویراغه دینور نباله‌کبی کماسیذکر (نابل) بای‌مضمومه ایله آنك وزننده بر رجل اسمیدر و افرقیه‌ده برموضع آدیدر اعلامدن

احمد بن علی بن عمّار النبلیّ اورادندر (انبل) احمد وزننده اندلسده شهر بطلیوس نواحیسندن بر ناحیه‌در (نبل) زفر وزننده بنت بدردرکه محدّثه‌در (النبلة) نملة وزننده نبله کبی بلت و یراغ و بوصاته دینور یقال اخذ نبالته ونبالته ای عدته وعتاده (المنابلة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌ده مستعملدر اوقی بارشمق معناسنه در : و بعضلر نباله‌ده یعنی قضیلنده مباحثه ایتمکده یعنی ایلدیلر تقول نابلته فنبلته ای کنت اجود نبلا منه او اکثر نبالة (النبتل) جعفر وزننده دمور کبی قتی و بلك نسنه‌یه دینور و بر موضع آدیدر و بر رجل علمیدر و عبدالله بن نبتل منافقیندندر (النتل) قتل وزننده (و النتول) قعود وزننده (والنتلان) فتحتله ایلرویه بچمك معناسنه در : یقال نتل من بینهم نتلا و نتولا و نتلانا من الباب الثانی اذا تقدم و نتل بر آدمی ایلرویه چکمك معناسنه در : یقال نتله نتلا اذا جذبه الی قدام وزجر وآزار ایلمك معناسنه در : یقال نتله اذازجره و نتل شول دوه قوشی یمورطه‌سنه دینورکه ایچنه صو طولدروب بریه‌ده دفن ایدرلر نتل دخی دینور فتحتینه بونی اعراب طائفه‌سی قیش ایامنده ایدرلر شدت حرارتنده صو بولمدیغی وقتلر چقروب ایچرلر ونتل دغارجغی سلکوب ایچنده اولان توشایی چقرمق معناسنه در : یقال نتل الجراب اذانثله (الاستنتال) بو دخی ایلرویه بچمك معناسنه‌در : یقال استنتل من بینهم اذا تقدم (التناتل) تفاعل وزننده اوتلر بری برندن اوزون اولمق معناسنه در : یقال تناتل النبت اذا صار بعضه اطول من بعض (ناتل) هاجر وزننده عربدن بر رجل اسمیدر و محمد بن احمد الناتلی محدّثدر شارحك بیانه کوره آمل طبرستان ایالتنده ناتل نام قصبه‌یه منسوبدر (ناتل) صاحب وزننده ربیعة بن مالکك فرسی اسمیدر یاخود تای مثنثه ایله‌در (نتله) حمزه وزننده (نتیله) جهینه وزننده اسامیدندر (النتیلة) سفینه وزننده وسیله معناسنه‌در : یقال هی نتیلته ای وسیلته (التنتل) زبرج وزننده (والتنتیل) زنبیل وزننده (والتنتالة) قرطاسه وزننده بودوره دینور و بو تنباله مصحفی دکلدر یقال رجل تنتل وتنتیل وتنتالة ای قصیر (النثل) نونك فتحی و ثای مثلثه‌نك سکونیله قیودن طبراق چقرمق معناسنه‌در : یقال نثل الرکیة نثلا من الباب الثانی اذا استخرج ترابها و ترکشدن اوقلری چقروب طاغتمق معناسنه‌در : یقال نثل الکنانة اذا استخرج نبلها فنثرها و کیملو کسه اکتندن کیمی چقروب براقمق معناسنه‌در : یقال نثل درعه اذا القاها عنه و اتی بلره‌لیوب جوملکه صالمق معناسنه‌در : یقال نثل اللحم فی القدر اذا وضعه فیها مقطعا و اکتنه کیم کیمك معناسنه‌در : یقال نثل علیه درعه اذا صبها علیه ای لبسها شارح دیرکه بو مادّه خلع علیه الثوب و خلعه عنه قبیلندندر انتهی و نثل طوار برسلمك معناسنه‌در : یقال نثل الفرس

نثلا من البـاب الاول اذارات (النثيلة) سـفينه وزننده (والنثالة) ثمامه وزننده قبودن چقريلان طپراغه دينور و نثيله بقيه معناسنه‌در و سموزاته دينور (النثول) صبور وزننده اكثرى اتى تنجره‌يه پاره‌ليوب صـالان خاتونه دينور (المنثل) منبر وزننده چوق ترسابن آته دينور (النثيل) امير وزننده آت فشقيسنه دينور (النثلة) تمره وزننده ايكى بيغك ارالغنده اولان يبوه دينور و زرهه دينور على قول بول اولانه دينور : يقال جاء و عليـه نثلة اى درع او واسعة منها (ناثل) صاحب وزننده نثل ماده‌سنده ذكر اولندى (التناثل) تفاعل وزننده بر نسنه‌يه اوشونتى ايلمك معناسنه‌در : يقال تناثلوا اليه اذا انصبوا (النجل) نونك فتحى و جيمك سكونيله ولده دينور : يقال هو نجله اى ولده و پدره ديمكله ضدّ اولور شارحك بيانته كوره نجل فى الاصل مصدردر كاسيذكر ولده اطلاقى منجول و والده اطلاقى ناجل معناسـنه‌در : يقال نجله اب كريم اى والده و مصدر اولور آتمق معناسنه‌در : يقال نجل الشئ نجلا من البـاب الثانى اذارماه و عمل و فعل معناسنه‌در : يقال نجله جيد اى عمله و ناسـدن جع كثير معناسنه‌در و شدتله يوريمك معناسنه : يقال نجل الرجل اذا صار شـديدا و آچق يوله دينور شاهراه معناسنه : يقال اخذوا النجل اى المحجة و چوجق مشـق ايلديكى لوحه‌سنك يازوسنى سيلوب محو ايلمك معناسنه‌در : يقال نجل الصبىّ لوحه اذا محاه و دورتمك معناسنه‌در : يقال نجله بالرّمح اذا طعنه‌به و يارمق معناسنه‌در: يقال نجله اذا شـقه و نجل يردن و دره‌دن صيزوب چقان صـيزنديه دينور : يقال يرشح النجل من الارض اى النزّ وآقان صويه دينور : يقال به نجل اى ماء سائل و نجل ولد حاصل قلمق معناسنه‌در : يقال نجله ابوه نجلا من الباب الاول اذا ولده و ذبح اولنمش حيوانك دريسنى يوزركن ابتدا بجاقلرينك اكسه سكيرلرندن ياروب يوزمك معناسنه‌دركه حالا قصابلر اويلجه ايدرلر : يقال نجل الاهاب اذا شقه عن عرقوبيه ثمّ سلخه و بر آدمه اياغك اوجيله اورمق معناسنه‌در : يقـال نجل فلانا اذا ضربه بمقدّم رجله و ير نباتله يم يشل اولمق معناسـنه‌در : يقال نجلت الارض اذا اخضرّت و ناس ايله شرّ و آشوب قوپرمق معناسنه‌در : يقال نجل الناس اذا شارّهم و بر نسنه‌يى عيان ايلمك معناسـنه‌در : يقال نجل الشئ اذا اظهره (الاستنجال) يردن صيزوب چقان صو چوغالمق معناسنه‌در : يقال استنجلت الارض اذا كثر نجلها (نجل) نونك ضميله حجازده ضغينه نام محلك اشاغى سمتنده بر قريه‌در (النجل) فتحتينـله بر آدمك كوزينك دائره‌سى بيوك اولمق معناسنه‌در : يقال نجل الرجل نجلا من الباب الرابع اذا وسعت عينه ونجل كريج دوزه‌جك چاموره قاتمق ايچون تسكره ايله كوبره طاشيان كمسـه‌لره دينور

مفردی نجلدر : یقال هم نجل ای نفدوا الجمواطبین الابن (الانجل) احمر وزننده بوك كوزلو آدمه دینور جمعی نجلدر نونك ضمیله ونجال در كرام وزننده یقال رجل انجل ای واسع العین واوزون اولەرق اتلو و ككبنش شبئه دینور : یقال شیٔ انجل ای واسع عریض طویل (الناجل) كریم النسل اولان انسان وحیوانه دینور : یقال رجل وفرس ناجل ای كریم النسل (المنجل) منبر وزننده اوراغه دینور كه آنكله اكین بیچیلور فارسیده داس دینور اساسك بیانه كوره رمی معناسنه اولان نجلدن مأخوذدر كه اكینی بیچوب آتاجق آلتدر و بارەبی یوك اجان مزراق تمرنه دینور وبری بریه صارمشق كوك اكینه دینور : یقال زرع منجل ای ملتف وكثیر الولد آدمه دینور : یقال رجل منجل ای كثیر الولد وطبانلریله یوروركن قاقوب یردن منتار جقرر اولان دوەیه دینور : یقال بعیر منجل اذا كان ینجل الكمأة بخفه وصبیانك مشق ایلدكلری تعلیم تختەلرینك یازولرنی سیلجك نسنەیه دینور سونكر كبی (منجال) مفعد وزننده بر طاعت آدیدر (الانجیل) همزەنك كسری و فتحیله عیسی علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینه نازل اولان كتابك اسمیدر وصحیفه اعتباریله تأنیثی جائزدر مترجم دیركه زاهرده مستوردر كه انجیل عند بعض اهل اللغه اصل ودستور معناسنەدركه نزول اولندیغی قوم آنك مضمونیله عامل اولوب حلال وحرام خصوصنده اكا مراجعت ایدەلر وبو والد معناسنه اولان نجلدن مأخوذدر وعلی قول انجیل تسمیه اولندیغی حضرت حق جلّ وعلا آنی اظهار ایتدیكیچوندر نزولی ایمنده حق بالكلیه مندرس اولمشیدی حق بیان ایچون آنی اظهار ایلدی وبو اظهار معناسنه اولان نجلدن مأخوذدر وابو عمرو دیدیكه مخاصمه معناسنه اولان تناجلدندر كتاب مزبور نزول اولندقده آنك خصوصنده ناس منازعه ایتدكلریچون تسمیه اولندی وآملی كشكول نام تألیفنده دیدیكه انجیل مژده وبشارت معناسنەدركه عبرانیدر كتاب مزبور ایله عامل اولنلری جنت ایله تبشیر ایتدیكیچون تسمیه اولندی وعندالبعض انكلیون یاخود انكیل عبرانی معرّبیدر وبرهانده قول اخیره منحصرا مرسومدر وكشكول صاحبنك مرادی دخی بو اولمق ملحوظدر (التناجل) تفاعل وزننده نزاع وخصومت ایدشمك معناسنەدر یقال تناجلوا اذا تنازعوا (الانتجال) افتعال وزننده بر نسنه كركی كبی ظاهره چقوب یوریمك معناسنەدر : یقال انتجل الامر اذا استبان ومضی وبر آدم دیواری دبندن ترشح ایدن صویی طپراقدن پاك ایدوب صافی قلمق معناسنەدر : یقال انتجل الرجل اذا صفی ماء انتجل من اصل حائطه (النجیل) امیر وزننده بر جنس شوراوتك اسمیدر علی قول شوراوتلرك قوپوب قیریلان یپراغنه دینور مفرداتده

نجیل ایرق تعبیر اولنان اوت ایله مبیندر و نجیلك جمعی نجل در ضمتینله (الانجال)
همزه‌نك کسریله بر آدم طواری نجل دیدیکی نبات مذکور اوتلامغه صالیورمك
معناسنه‌در : یقال انجل دابته اذا ارسلها فی‌النجیل (نجیل) زبیر وزننده
مدینه‌ده بر موضعدر علی قول ینبع ناحیه‌سنده‌در (نجیل) امیر وزننده مسلح
نام محل قربنده بر دوز اوه‌نك اسمیدر (نجیله) جهینه وزننده یمامه ایله ضریه
بیننده واقع و آدی نشناش نام محلده بر صو آدیدر (مناجل) منازل وزننده
بر موضع آدیدر (النحل) نونك فتحی و حای مهمله‌نك سکونیله بال آریسنه
دینور مذکر و مؤنثنه اطلاق اولنور ادباء علمادن ابو الولید النحلی اکا منسوبدرکه
انکله تجارت ایدر ایدی مفردی نحله‌در تمر و تمره کبی و نحل مصدر اولور
بلا عوض بر آدمه نسنه بخش ایلمك علی قول عموم اوزره ویرمك معناسنه‌درکه
انواع عطایه شاملدر مؤلف بوراده مثال کتورمیوب و اشاغیده و بالضمّ مصدر
قولی بونك اسم اولمسنی اشعار ایدر و اعطا اولنان نسنه‌یه اطلاق اولنور منحول
معناسنه : یقال هو نحل منی ای عطیة و ناحل معناسنه مستعملدرکه لاغر
و نحیف آدمه دینور : یقال رجل نحل ای ناحل و بر قریه اسمیدر محدّثیندن
منیع بن سیف النحلی اورادندر و نحل یکی ایلره اطلاق اولنور اهله معناسنه
نحافتندن ناشی اطلاق اولنور و بو اسم جمعدر و نحل بر کمسه بر آخرك سویلدیکی
سوزی عزو و اسناد ایلمك معناسنه‌در : یقال نحله القول نحلا من الباب الثالث
اذا نسبه الیه یعنی قولا قاله غیره و بر آدمه سوکمك معناسنه‌درکه لسانمزده
بوندن ویرشدرمك ایله تعبیر اولنور : یقال نحل فلانا اذا سابّه (النحل) نونك
ضمیله مصدردر بر آدمه عطیه ویرمك معناسنه‌در : یقال نحله نحلا اذا اعطاه
شارح دیرکه بو معناده فتحله مستعمل دکلدر آنفا مؤلفك فتحله ذکر ایلدیکی
بودر سبق قلم واقع اولمشدر لکن آنك اسم مصدر اولمق احتمال غالبی اشعار
اولندی انتهی و نحل خاتونه مهر ویرمك معناسنه‌در : یقال نحلها اذا اعطاها المهر
و نحلان معناسنه‌در کماسیذکر (النحلة) نونك کسری و ضمیله زوجه‌یه ویریلان
مهر وکابینه دینور ودعوی معناسنه‌در : یقال لم یسمع نحلته ای دعواه (النحلی)
بشری وزننده ویریکه دینور بخشش معناسنه تقول هذا منیّ نحلی ای عطیة
(الانحال) همزه‌نك کسریله ویرمك معناسنه‌در : یقال انحله ماء اذا اعطاه وبر
کمسه بر آدمه مالندن بر مقدار نسنه تخصیص و افراز ایلمك معناسنه‌در : یقال
انحله مالا اذا خصه بشیء منه و وجودی ارقلتمق معناسنه‌در : یقال انحله الهمّ
اذا اهزله (التنحیل) تفعیل وزننده انحال ایله ایکی معناسی اولده مرادفدر
(النحل والنحلان) نونلرك ضمیله بر آدمه اعطا اولنان شیئه دینور : یقال هذا

له نحل و نحلان ای عطیة (الانحال) افتعال وزننده (والتنحل) تفعل وزننده بر آخر آدمك نسنه‌سنی نقدر دیو نفسنه ٥نو ایله ادّعا ایلمك معناسنه‌در مثلا بر شاعرك شعرنی نقدر دیو ادّعا ایلمك كبی یقال انتحل الشیء و تنحله اذا ادّعاه لنفسه وهو لغیره (النحول) قعود وزننده وجود آرقلمق معناسنه‌در : یقال نحل جسمه و نحل و نحل نحولا من الباب الثالث و الرابع و الاول و الخامس اذا ذهب من مرض اوسفر (الناحل والنحیل) امیر وزننده وجودی ارقابوب چوب كبی خیره ولاغر اولان آدمه دینور نحیلك جمعی نحلی كلور سكری وزننده و ناحلك مؤنثی ناحله‌در و انجه بایلو دومبه و یوفقه قلجه وصف اولور : یقال جمل و سیف ناحل ای رقیق (نحله) تمره وزننده كنده نام كمسه‌نك و سبیع بن الخطیم نام كمسه‌نك فرسلری اسمیدر و بعلبك قرننده بر قریه آدیدر (ابو نحیلة انجلی) جهینه وزننده‌در اصحابدندر علی قول مجمه ایله‌در (نحلین) غسلین وزننده حلب قضاسنده بر قریه‌در محدّثیندن عامر بن سیار النحلی اورادندر یاء و نون ساقطدر (النخل) نونك فتحی و خای معجمه‌نك سكونیله بر نسنه‌یی اوكورتمك معناسنه‌در : یقال نخل الشیء نخلا من الباب الاول اذا صفاه و اختاره و نخل خرما اغاجنه دینور مؤنث و مذكر اولور مفردی نخله‌در جمعی نخیل كلور نونك فتحیله نته‌كه نخیل نخل كبی اسم جمع اولور شارح دیركه صاحب مصباحك بیانه كوره مطلقا مفردیله كندی بینی هاء ایله فرق اولنان اسم جمعكه نخل و تمر و برّ و بقر كبیدر اهل حجاز آنلری مؤنثا استعمال ایدرلر فیقولون هی النخل و اهل نجد و تمیم مذكر استعمال ایدرلر فیقولون هو النخل و هو التمر و نخل كریم و امّا نخیل كلمه‌سی بالاتفاق مؤنثدر انتهی و نخل مصدر اولور اون الهمك معناسنه : یقال نخل الدقیق نخلا من الباب الاول اذا غربله شارح دیركه مؤلف بو ماده‌یی دخی عجیب ایجاز ایلدی زیرا نخل ماده‌سنك اون الهمك معناسی كتب لغویه‌نك جمله‌سنده ثابت ایكن كندوسی ایما ایله اكتفا ایلدی و اشاغیده و تنخیل الثلج و الودق عنوانیله كلامی بترا ایلدی واقعا شارحك دیدیكی كبیدر اكا بناء بو حقیر شارحك تصریحی اوزره انلری تمثیل و ترجمه ایلمشدر و اون الهمك معناسی تصفیه و اختیار معناسندن مأخوذدر ونخل سحاب قارودبی یاغدرمق معناسنه مستعملدر یقال نخل السحاب الثلج والودق اذا صبه و نخل بر كونه نسوان پیرایه‌سنه دینور نخل شكلنده دوزرلر و بر موضع آدیدر (التنخل) تفعل وزننده (والانتخال) افتعال وزننده بونلرده برنسنه‌یی اوكورتمك معناسنه در : یقال تنخل الشیء و انتخله اذا صفاه و اختاره (النخالة) ثمامه وزننده اوكورتلنوب اختیار اولنان كزیده‌یه دینور یقال هی نخالته ای ما نخلت

منه و الكدن بچن اونه دينور يقال هي نخالة وهي مانخل من الدقيق و الكده قلان كپكه دينور و چورنديه دينور يقال نخل الدقيق ورمى نخالته اي مابقى في المنخل ممانيخل اشبو كپكك خواصندندركه صو ايله ياخود سبز واتدن طورب صويله مطبوخنى عقرب صوقديغى يره ضماد ايلسه‌لر بغايت نافعدر (المنخل) ميمك و خانك ضميله و خانك فتحيله اون اليه‌جك الكه دينور و بو قياسدن خارج اولان اسم آلتلردندر (النخيل) امير وزننده نخل كبي خرما اغاجنه دينور اسم جمعدر و نخل كلمه‌سنك جمعي اولور خرما اغاجلري و خرمالق ديمك اولور (نخيله) جهينه وزننده حضرت عائشه‌نك مواليسندندر و نخيله طبيعت و سجيت معناسنه در : شارحك بيانته كوره بو معناده وآتيده سفينه وزننده‌در نسخه‌لرده سقط واقعدر يقال له نخيلة كريمة اي طبيعة و نصيحت معناسنه در : يقال هولا يقبل النخيلة اي النصيحة و نخيله جهينه وزننده باديه‌ده بر موضعدر و عراقده بر موضع دركه امام علي رضي الله عنه حضرتلريله خوارج طائفه‌سنك جنكاهيدر وابو نخيلة العكلي وابو نخيلة السعدي راجزلردر و ابو نخيلة البجلي وابو نخيله اللهبي صحابه‌لردر (المنخل) معظم وزننده بر شاعردر و منه المثل * لاافعله حتي يؤب المنخل * يعني منخل كتديكي يردن رجعت ايدنجه قدر آني ايشلمم مزبور بر خصوص ايچون بر سمته عزيمت ايدوب بر دخي عودت ايلمامكله تابيد ايچون ضرب مثل اولدي (المتنخل) اسم فاعل بنيه‌سيله مالك بن عويمر الهذلي نام شاعرك لقبيدر (نخيل) زبير وزننده شامده بر موضع آديدر و مدينه قربنده بر پيكارك اسميدر و بشقه ايكي موضعلردر (ذو النخيل) امير وزننده مغمس ايله اثبره بيننده بر موضعدر و يمنده بر موضعدر [نخلة الشامية و نخلة اليمانية] مكهٔ مكرمه‌يه بر مرحله مسافه‌ده ايكي وادي اسميدر و نخله بش موضعك دخي اسميدر (ذو النخلة) مسيح بن مريم عليهما السلام مراد در زيرا جذع نخله يانده سرزدهٔ عالم شهود اولمشدر (بنو نخلان) سلمان وزننده ذوكلاع قبيله‌سندن بر بطن‌در و عمران بن سعيد النخلي تابعندندر و ابراهيم بن محمد النخلي تاريخ صاحبيدر (الندل) عدل وزننده بر نسنه‌يي آخر يره نقل ايلمك معناسنه در : يقال ندله ندلا من الباب الاول اذا نقله و سفره‌دن اتمك و سپتدن خرما مقوله‌سني آوجليوب كومه‌سيله آلمق معناسنه در : يقال ندل الخبز من السفرة و التمر من الجلة اذا غرف بكفه كتلا و تناوله و قاپمق معناسنه‌در : يقال ندله اذا اختلسه و يورك سورمك معناسنه در : يقال ندل بسلحه اذا رمي و ندل كير و پاسه دينور يقال بيده ندل اي وسخ (الندل) فتحتينله وجود كيرلنمك معناسنه در : يقال ندلت يده ندلا من الباب الرابع اذا وسخت (المندل) منبر وزننده چيلاق كبي كورديكي نسنه‌يي همان قاپوب آلور اولان

آدمه دیرلر یقال هو مندل ای مخنّس و بات و منین ذکره دیرلر (المندل) مقعد وزننده جزمه‌یه دیرلر که دیبور خف معناسنه و هندستانده بر بلده آدیدر و عود اجحنه علی قول ابو سناه و اعلاسنه دیرلر (المندلی) یای نسبتله بو دخی عود انجحنک اعلاسنه دیرلر پس مبالغه نفسنه نسبت اولنور علی قول مندل شهرنه منسوب اولانه دیرلر که عودک اعلاسی آندن مجلوب اولور (ابن منده) مرحله وزننده منولک عربدن بر ملک ایدی (الندل) ضمتیله دعوت و ضیافت خدمتکارلرینه دیرلرکه مهمانلره خدمت و نقل طعام ایدرلر یقال هم ندل ای خدم الدعوة (الانبدلان) نونک و دالک کسری و دالک ضمیله (والانبدل) درهم و صیقل وزنلرنده و نونک کسری و دالک حرکات ثلاثه‌سیله و نونک فتحی و دالک ضمیله (والانندلان) نونک کسری و همزه‌نک سکونی و دال مکسوره ایله و مضمومه ایله (والانندل) نونک کسری ودالک ضمیله انسانه اویقو ایچره عارض اولان آغرلغه دیرلرکه آغر بصمه و آل بصمه تعبیر اولنور کابوس معناسنه علی قول اکا شبیه بر عارضه‌یه دیرلر (المندیل) میمک کسری وفتحیله (والمندل) منبر وزننده ال سیلجک دستمالنه دیرلر تقول خذ المندیل و المندل وهوالذی یتمسح به امامسلک و مصبحلک بیانه کوره نقل معناسندن و بعض آخرک بیانه کوره وسخ معناسندن مأخوذدر و بو حالا هوللی و مقرمه و جوزه تعبیر اولنان دلبندک مجموعنه شاملدر (التندّل) تفعل وزننده (والتمندل) تمسکن وزننده دستمال ایله سیلمک معناسنه در : یقال تندّل بالمندیل و تمندل اذا تمسح به (النودلة) حوقله وزننده بر آدم بک بیرلکدن قاغشیوب صارصق اولمق معناسنه در : یقال نودل الشیخ اذا اضطرب کبرا و خایه‌لر صالق و سلبوک اولمق معناسنه در : یقال نودلت خصیتاه اذا استرختا (النودل) جوهر وزننده نسوان ممه‌سنه دیرلر و بر رجل اسمیدر (النئدل) زبرج وزننده امر جسیم و عظیم معناسنه در : یقال عن‌ّه نئدل ای امر جسیم (الانذیل) انفعال وزننده که بطن اسهال اولمق معناسنه در : بونک موضع ذکری دول ماده‌سیدر جوهری و همندن ناشی بوراده ذکر ایلمشدر (النذل) نونک فتحی و ذال معجمه‌نک سکونیله (والنذیل) امیر وزننده جمیع احوال واوضاعنده خسیس و دنی و محتقر و کم مایه کمسیه دیرلر جمعی انذال و نذول کلور نونک ضمیله و نذیلک جمعی نذلاء کلور کرماء وزننده یقال هو نذل و نذیل ای خسیس محتقر فی جمیع احواله (النذالة) رذاله وزننده (والنذولة) عمومه وزننده بر کمسه نذیل اولمق معناسنه در : یقال نذل الرجل نذالة و نذولة من الباب الخامس اذا کان نذیلا (النارجیل) جوز هندی اسمیدرکه هندستان جوزی تعبیر اولنور مفردی نارجیله‌در و بعضا مهموز اولنور شجری خرما اغاجنه شبیه اوزون و بغایت تر

و ملايم اولمغله اوزرينه چقان آدم تازه نهال اوزره چقمش كبي يره طوغرى اكيلوب باصيلور و صوى اولان داللرينك هر برنده اوتوز عدد نارجيل حاصل اولور وآنلرده بر كونه سود حاصل اولوركه اكا اطواق ديرلر نته‌كه مادەسنده بيان اولندى اوزرندن پيل نجوب اسكيمش صوغلجانلرى مخرج و مسهل وتازەسى تقويت جاعده مؤثردر (النزول) شمول وزننده (و المنزل) مقعد وزننده قونمق معناسنه در : يقال نزلهم ونزل بهم وعليهم نزولا و منزلا من الباب الثانى اذا حلّ مؤلفك بصائرده بيانه كوره انمك معناسنه موضوعدر قونمق معناسى لزوم علاقەسيله مجازدر و نزول خاصّة حجاج منايه كلوب قونمق معناسنه در : يقال نزل‌القوم اذا اتوامنى (التنزيل) تفعل وزننده اندرمك معناسنه در : يقال نزله تنزيلا اذا صيره نازلا (الانزال) همزەنك كسريله (والمنزل) مجمل وزننده تنزيل معناسنه در : يقال انزله انزالا و منزلا بمعنى نزّله مؤلفك بصائرده بيانه كوره تنزيل برنسنەيى تدريجله متفرّقا اندرمك و انزال اندن اعمدر (الاستنزال) انزال معناسنه در : يقال استنزله بمعنى انزله (التنزّل) تفعل وزننده تدريجله آزجه آزجه انمك معناسنه در : يقال تنزّل الرجل اذا نزل فى مهلة (النزل) ضمتينله قوناق يرينه دينور تقول نزلنا نزلا لطيفا اى منزلا و مهمان ايچون تهيئه و احضار اولنان طعامه دينور نزل دخى دينور زايك سكونيله جمعى انزال كلور يقال اعدّلضيفه النزل وهو ماهيئ للضيف ان ينزل عليه و بركتلو رزق وطعامه دينور يقال هونزل اى‌طعام ذوبركة و فضل و زياده معناسنه در : و عطاء وبخشش معناسنه در : و بر يره قونمش جاعته دينور يقال هم نزل اى نازلون بو معناده نازل ونزيل لفظلرندن جمعدر و اكلمش اكينك كور و بركتلواولوب اوكوب بتمسنه دينور يقال زرع ذونزل اى ذوريع و زكاء ونماء وبونده زايك سكونيلەده لغتدر (النزل) نونك ضمى وزايك سكونيله مهمان ايچون تهيئه اولنمش‌طعامه واكينك اوكوب كور و بركتلو اولمسنه دينور و منى‌يه اطلاق اولنور نطفه معناسنه (النزيل) امير وزننده بو دخى بركتلو طعامه دينور يقال طعام‌نزيل اى‌ذوبركة و قصر و نقصانى اولميوب اندامى تامّ اولان لباسه دينور يقال ثوب نزيل اى‌كامل و مهمانه دينور يقال هونزيله اى ضيفه (النزل) فتحتينله بودخى اكلمش اكينك بركتلولكنه واوكادلغنه دينور يقال زرع ذونزل اى ربع ونماء و مصدر اولور اكين پك اوكوب بتمك معناسنه يقال نزل الزرع نزلا من‌الباب الرابع اذارع و نمى ونزل يغموره اطلاق‌اولنور يقال‌سحاب ذونزل اى مطر (النزل) كتف وزننده شول قوناق يرينه دينوركه اكا چوق قونيلور اوله يقال مكان نزل اى ينزل فيه كثير اوشول يره دينوركه پك و متين اولمغله يغمورى ايچميوب همان آقار اوله

يقال مكان نزل اى صلب سريع السيل (النزال) جدال وزننده ايكى عسكر دوه‌لرندن انوب آتنوب محاربه ايلمكه ديىور : يقال حاربوا بالنزال وهو ان ينزل الفريقان عن ابلهما الى خيلهما فيتضاربوا (التنازل) تفاعل وزننده ايكى عسكر دوه‌لرندن انوب آتلنوب جنك ايدشمك معناسنه‌در : يقال تنازلوا اذا نزلوا عن ابلهم الى خيلهم فتضاربوا شارح ديركه فى الاصل ايكى فارس برى برينه نزال نزال يعنى آتكدن نزول ايله‌ده پياده‌جه جنك ايده‌لم ديو چاغرمقدن عبارتدر وزمخشرى آتلرندن انوب پياده جنك ايدشمكله بيان ايلدى (نزال) قطام وزننده اسم فعل امردر انزل معناسنه‌در مفرد و مذكر و جمع و مؤنثه ايراد اولنور يقال تداعوا نزال اى قال بعضهم بعضا انزل محارب راحلا (المنزلة) ميمك فتحى و زانك كسريله قوناق يرينه ديىور : يقال طريق قريب المنزلة اى موضع النزول و پايه معناسنه مستعملدر بونده جمع قلنمز يقال له منزلة عندالامير اى درجة و خانه و سرايه اطلاق اولنور يقال له منزلة عالية اى دار (النزالة) ثمامه وزننده اركككك انزال ايلديكى منى‌يه ديىور (النزالة) كتابه وزننده سفر ايلمك معناسنه‌در تقول مازلت انزل نزالة اى اسافر (النازلة) محنت و بليه‌و نائبه‌يه اطلاق اولنور يقال اصابته نازلة من نوازل الدّهر اى شديدة (النزلة) تمره وزننده اكينى كور واوكات اولان يره ديىور يقال ارض نزلة اى زاكية الزرع و زكام علتنه ديىور يقال اصابته نزلة اى زكام ومصدر اولور زكامه اوغرامق معناسنه يقال نزل الرجل نزلة من الباب الرابع اذا زكم و نزولدن بناء مرّه اولور بر كره انمك معناسنه در : يقال نزل نزلة اى مرّة (نزيل) زبير وزننده اساميدندر مضارب بن نزيل محدّثدر ونزيل بن مسعود الكلبى كذلك محدّثدر (النزلات) نونك فتحى وزانك كسرى وفتحيله ربع و بركت ونماء معناسندن جعدر بعده برقومك حاللرى منتظم وآرامش وآسايش اوزره اولمسنده استعمال اولندى ومنه تقول تركت القوم على نزلاتهم اى على استقامة احوالهم (منازل) ميمك فتحيله ابن فرعاندر كه شاعردر (قرن المنازل) طائف قربنده بر قريه‌در (النزل) نونك كسريله طوب و مجتمع نسنه‌يه ديىور (المنزل) مجلس وزننده نبات نعش ديدكلرى يدى كوكبه ديىوركه يديكر تعبير اولنور وصحرالرده قوناق يرينه ديىور يقال نزلوا منزلا لطيفا اى منهلا و خانه ودارە اطلاق اولنور تقول شريت منزلا اى دارا (منازل) مساعد وزننده (نزّال) شدّاد وزننده اسامئ رجالدندر (النسل) نونك فتحى وسينك سكونيله خلق ومخلوقه ديىور وولد وذرّيته ديىوركه دول دوش تعبير اولنور جمعى انسال در يقال له نسل كثير اى ولد ونسل مصدر اولور ولد حاصل قلمق معناسنه يقال نسل الولد نسلا من الباب الاوّل اذا ولده وحيوانك تويلرنى قوپروب دوكمك

معناسنه در تقول نسلت صوفه اذانتفته واسقطته ونسل ونسل فتحتيله و نسلان سرعتله يوريمك معناسنه در : يقال نسل الماشى نسلا ونسلا ونسلانا من الباب الثانى والاول اذا اسرع (النسيلة) سفينه وزننده بودخى ولد وذرّيتـه دينور يقال لفلان نسيلة كثيرة اى ولدوچراغ فتيله سنه وباله دينور عسل معناسنه (الانسال) همزه نك كسريله دول پيدا ايلمك معناسنه در: يقال انسل الوالد اذا ولد وحيـوانك تويلرى دوكيلوب دوشمك معناسنه در : يقال انسل صوف الدابّة اذا سقط و بو معناده متعدّى اولور تقول انسلت الصوف اذا اسقطته و بغدايجق اوتى اوجلرنده اولان توى كبى نسنه لرنى ابراز ايتدكدنصكره دوكمك معناسنه در : يقال انسل الصليان اطرافه اذا ابرزها ثمّ القاها ودوه قسمى تويلرنى دوكوب قاوليه جقلرى زمان كلوب چاتمق معناسنه در : يقال انسلت الابل اذاحان لها ان ينسل وبرها وتقدّم ايلمك معناسنه در : يقال انسل القوم اذا تقدّمهم (النسول) وصول وزننده حيوانك تويى قاوليوب دوشمك معناسنه در : يقال نسل الصوف نسولا من الباب الاول اذا سقط (النسيل) امير وزنـنـده (والنسال) غراب وزننده حيواندن قوپوب دوكيلن تويلره دينور مفردلرى ها ايله در و نسيل باله دينور عسل معناسنه ونسال بغدايجق اوتنك سنبله سنه دينور كه قوريدقده اوزى اولمامغله اوچوب صاوريلور (التناسل) تفاعل وزنـنـده برى برندن طوغوب اوره مك معناسنه يقال تناسلوا اذا انسل بعضهم بعضا (النسل) فتحتيله كوزك انجيردن چقـان سوده دينور (الناسلة) چلمسز اويلغه وصف اولور يقال فخذناسلة اى قليلة اللحم (الناشلة) شين معجمه ايله بودخى اتسز وچلمسز اولان اويلغه دينور يقال فخذناشلة اى ناسلة قليلة اللحم (النشول) وصول وزننده اويلق چلمسز واتسز اولمق معناسنه در: يقال نشلت فخذه نشولا من الباب الاول اذا كانت ناشلة (النشل) نونك فتحى وشينك سكونيله برنسنه يى سرعتله يرندن چكوب چقرمق معناسنه در : يقال نشل الشئ نشلا من الباب الاول اذا اسرع نزعه وجماع ايلمك معناسنه در : يقال نشل المرأة اذاجامعها وتنجره دن كبچه سز ال ايله ات چقرمق معناسنه در : يقال نشل اللحم نشلا من الباب الاول والثانى اذا اخرجه من القدر بيده بلامغرفة وعندالبعض نشل بر پشمش عضوى النـه آلوب اتنى اغزيله كميروب يمك معناسنه در : يقال نشل اللحم اذا اخذبيده عضوافتناول ماعليه من اللحم بفيه واتى حوايجسز ساده جه طبخ ايلمك معناسنه در : يقال نشل اللحم اذاطبخه بغير تابل (الانتشال) افتعال وزننده بودخى چوملكدن اتى ال ايله چكوب چقارمق معناسنه در: يقال انتشل اللحم بمعنى نشله (النشيل) اميروزننده (والمنتشل) اسم مفعول بنيه سيله چوملكدن ال ايله چقرلمش اته دينورونشيل حوايجسز طبخ اولنمش ساده جه اته دينور يقال اطعمه النشيل اى اللحم المطبوخ بلاتوابل وهنوز صاغلمش سوده دينور يقال سقاه النشـيل اى اللبن ساعة الحلب

وابجه وخفيف قبضه دينوركه قمجى قلچ تعبير اولنور يقال ضربه بالنشيل اى
اى بسيف الخفيف الرقيق و قبودن ات اوّل چقرلمش صوبه دينور (المنشلة)
ميمك وشينك فتحيله برمقده خاتم موضعنه دينوركه ابدست آلوركن اوراين تعهّد
ايلك مستحبدر جوهرى بونى وفى الحديث عنوانيله ذكر ايلكه وهم ايلدى زيرا
اول بعض تابعين كلامى جملهسندندر شارح ديركه ابن اثير نهايهده وفى حديث ابى بكر
قال لرجل فى وضوئه عليك بالمنشلة عبارتيله رسم ايلمشدر كذلك اساسده دخى وفى
الحديث عبارتيله مرسومدر (المنشال) محراب وزننده بخنىكش ديدكلرى دمور
آلته دينوركه آنكله تجرهدن ات چكوب چقررلر واكا منشل دخى دينور منبر
وزننده يقال نشل اللحم من القدر بالمنشال والمنشل وهو حديدة ينشل بها اللحم
منها و منشال حجر بن معاويهنك فرسى اسميدر (التنشيل) تفعيل وزننده برآدمه
قهوهآلتى بدرمك معناسنه مستعملدر فى الاصل برمقدارجه نشيل بدرمك معناسنهدر
ومنه تقول نشل ضيفك اى سلفه (النشال) شدّادوزننده همدم ورفقاءوارايكن
آنلره باقيوب يالكزجه تجرهيه اتمك پارچهسى باتوب اكل ايدر اولان صوغمسز
آدمه دينور يقال هو نشـال وهو من يأخذ حرف الجردقة فيغمسه فى القدر
فيأكله دون اصحابه ظاهرا شامده كيسه يارىجى عيار و طرّاره نشال تعبيرى
بوندن مأخوذدر (النصل والنصلان) نونك فتحى و صادلرك سكونيله اوق
و مزراق تمرنه دينور و قلچ و بچاق نامليسنه دينور جمعى انصـل كلور افلس
كبى و نصـال كلور نونك كسريله و نصـول كلور و كدى اوتى ديدكلرى اوتك
قبجغنه دينور و باشه دينور جميع اجزاسيله كوز وقولق و قاش وسائر انداميلهدر
يقال اصاب نصـله وهو الرأس بجميع مافيه و قفـاده اولان يومرى بره دينور
يقال ضرب نصله اى قمحدونه و بعض دوه و آت قسمنك باشلرنده اولان تمرن كبى
اوزونلق حالتنه دينور يقـال برأس البعير و الفرس نصـل اى طول و ايكدن
چقرلمش ايلكه دينور و نصل مصدر اولور اوق تمرنه بچوب كركى كبى برلشوب
طوتمق معناسنهدر يقـال نصل السهم فى النصل نصلا من الباب الاول اذا ثبت
فيه و اوق تمرنه برلشدرمك معناسنهدر تقول نصلت السهم اذا اثبته فى النصل
و اوق تمرندن چقمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال نصـل السهم اذا خرج
من النصل و نصل الرأس باشك تپهسندن عبارتدر يقال ضرب نصل رأسه اى
اعلاه و قبضهسى چقمش قلچ و بچاق مقولهسنه دينوركه وصف بالمصدردر يقـال
معول نصل اذا خرج عنه نصابه (الانصال) همزهنك كسريله (والتنصيل)
تفعيل وزننده اوقه تمرن بچورمك معناسنهدر يقال انصل السهم و نصله اذاجعل
فيه نصلا و اوقك تمرنى چقرمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور بابلرى ازاله ايچون

اولور يقال انصل السهم ونصله اذا ازال النصل عنه وانصال مطلقا اخراج ايلمك معناسنه مستعملدر تقول انصلته منه اذا اخرجته (النصول) قعود وزننده صقالك بويه‌سى صبريلوب رنكى زائل اولمق معناسنه در: يقال نصلت اللحية نصولا من الباب الاول والثالث اذاخرجت من الخضاب و يلان وعقرب وآرى مقوله‌سنك صوقديغى يرك ايكنه‌سى وسمى زائل و بر طرف اولمق معناسنه در: يقال نصلت اللسعة والحمة اذاخرج سمهما وزال اثرهما وطوارك طرنغى يرندن قوپوب چقمق معناسنه در: يقال نصل الحافر اذاخرج من موضعه (الناصل) بويه‌سى زائل اولمش صقاله دينور يقال لحية ناصل اذازال خضابها و بو وصف خاصدر (الانصولة) اضحوكه وزننده كدى اوتنك قبجوغنده اولان چچكنه ياخود هوانك اسيلكندن قوريوب قاتيلنمش كدى اوتنه دينور (الاستنصال) هوانك اسيلكى كدى اوتنك قلچقلرنى انصوله قلمق معناسنه‌در: يقال استنصل الحر السفاء اذا جعله اناصيل واستخراج معناسنه در: يقال استنصل الشئ اذا استخرجه وكدى اوتنك قلچقلرينى و بشاغنى روزكار صاوروب دوكمك معناسنه در: يقال استنصل الهيف السفاء اذا اسقطه (النصيل) امير وزننده برارشون قدر اوزون طاشه دينوركه آنكله نسنه دق اولنوردنك الى كبى وانسانك وحيوانك اغزينك طماغنه دينور وتميزلنمش باك بغدايه دينور وچكه‌لرك التندن بيون ايله باشك قاوشديغى يرده اولان مفصله دينور يقال ضرب نصيله وهو مفصل مابين العنق والرأس تحت اللحيين وطوارك برونك واغزينك اوجنه دينور وفرج نسوانده اولان لحم زائده دينور و بالته‌يه دينورفاس معناسنه و باشك تپه‌سنه دينور (المنصيل) منديل وزننده (والمنصال) منهال وزننده بونلرده ذكر اولنان نصيل ديدكلرى طاشه دينور (المنصل) ميمك وصادك ضميله (والمنصل) مكرم وزننده قلجه دينور (التنصل) تفعل وزننده بر كناهدن صيريلوب چقمغله برئ الذمه اولمق معناسنه در: يقال تنصل الى فلان من الجناية اذا خرج وتبرأ بوراده الى ايله صله‌لنديغى اعتذار معناسنى تضمينه مبنى در وتنصل بر نسنه‌يى چقرمق معناسنه در: يقال تنصل الشئ اذا اخرجه و بر نسنه‌يى سائرنك ايچندن اورنديلمك معناسنه در: يقال تنصل الشئ اذا تخيره و بر آدمك مصحوبى اولان نسنه‌لرنى بالجمله آلمق معناسنه در: يقال تنصل فلانا اذااخذ كل شئ معه (منصل الاسنة) ياخود منصل الال محسن وزننده وال همزهٔ مفتوحه ولام مشدده ايله مزراقدن واوقدن تمرنلرى وحربه‌لرى چقاريجى ديمكدر بومناسبتله زمان جاهليتده رجب آينه اطلاق اولنور ايدي زيرا ماه مزبور حلولنده جنك وقتالى ترك وتأخير ايله آلات واسلحه‌يى تعطيل ايدرلر ايدى يقال قدحل منصل الاسنة او الال اى شهر رجب (الانتصال) افتعال وزننده كدى اوتنك قلچقلرى چقمق معناسنه در: يقال انتصل السفاء

نصله (النصيفة) جهينه وزننده مصغر برموضع آديدر (المنصال) محراب وزننده اوچيوز مقدار سوارى عسكردن قليل اولان عسكره ديرلر : يقال ارسل عليهم منصلا اى جيشا اقل من المقنب (النضل) نونك و ضادك فتحه‌لريله انسان و حيوان بيتاب يوريلوب زبون و بيحال اولمق معناسنه‌در : يقال نضل البعير نضلا من الباب الرابع اذا هزل واعيا وتعب (الانضال) همزه‌نك كسريله انسان و حيوانى بك يوروب زبون و بيتاب ايلمك معناسنه‌در : تقول انضلت البعير اذا هزلته واتعبته (نضل) فضل وزننده برموضع آديدر (نضله) جمزه وزننده اسميدر نعمان بن نضله و نضلة بن خديج ونضلة بن عبيد ونضلة بن طريف وابن عمرو وابن معاذ صحابه‌لردر وابو نضله هاشم بن عبد مناف‌ك كنيه‌سيدر (المناضلة) مفاعله وزننده (والنضال) قتال وزننده (والنيضال) قيتال زنته‌سنده تيراندازلر اوق يارشمق معناسنه‌در : يقال ناضله مناضلة و نضالا ونيضالا اذا باراه فى الرمى و بر كمسه طرفندن عذر بيانيله ياخود مخاصمه ايله آندن دفع ضرر و محذور ايتمك معناسنه‌در : يقال ناضل عنه اذا دافع (النضل) فضل وزننده اوق يارشنده خصمنى يكمك معناسنه‌در باب مغالبه‌ده مستعملدر : تقول ناضلته فنضلته نضلا من الباب الاول اذا سبقته (التنضل) تفعل وزننده (والانتضال) افتعال وزننده اخراج ايتمك معناسنه‌در : يقال تنضله وانتضله اذا اخرجه و انتضال اورندلمق معناسنه‌در : يقال انتضل منه اذا اختاره و دوه قوللرينى صالوب آنه‌رق يوريمك معناسنه‌در : يقال انتضلت الابل اذا رمت بايديهم فى السير و برى برينه تفاخر ايتمك معناسنه‌در : يقال انتضل القوم اذا تفاخروا (النأطل) همزه ايله زبرج وزننده آفت و داهيه معناسنه‌در يقال اصابه نأطل اى داهية (النطل) نونك فتحى و طانك سكونيله اوزم دانه‌سنك اوزى اوزره اولان انجه قبوغنه ديرلركه زار تعبير اولنور يقال هو ارق من النطل وهو ما على طعم العنب من القشر و شراب ايچون اصلانمش قورى اوزمك ابتدا صغوب شيره‌سى آلندقدن صكره تكرار صو قويوب اصلاتمغله حاصل اولان شيره‌يه ديرلركه مكدر و غليظ اولور يقال سقاه من النطل ولم يسقه من السلاف وهو مرتفع من نقيع الزبيب بعد السلاف يعنى اذا نقع الزبيب فما ارتفع من عصارته هو السلاف فاذا صب عليه ثانية فهو النطل (الناطل) عاطل وزننده بر ايچم صو و سود و باده مقوله‌سى مشروبه ديرلر تقول سقانى ناطلا من الماء وغيره اى جرعة و شراب پيمانه‌سنك دبنده قلان بقيه‌يه ديرلر يقال ما فى النيطل ناطل اى فضلة و شرابه ديرلر خمر معناسنه و شرابك پيمانه‌سنه ديرلر و زننده طانك فتحيله و همزهٔ ساكنه ايله‌ده لغتدر يقال عنده ناطل من

خمر و ناطل و نأطل ای مکیال و ناطل ایله جزئیجه نسنه‌دن کنایه اولنور تقول
ماظفرت منه بناطل ای بشیٔ یعنی یسـیر (ألنیطل) صیقل وزننده بو دخی
شراب پیمانه‌سنه دینور و دهاتدن اولان زیرك و صاحب فطنت آدمه دینور یقال
رجل نیطل ای داه و ذکری اوزون انسان و حیوانه دینور مؤلفك الطویل
الذاکیر عنوانده ایرادی افراد اعتباریله‌در و قوغه‌یه دینور دلو معناسنه وآفت
و داهیه‌یه دینور (النطل) قتل وزننده خمر صقمق یعنی اوزمی صقوب شیره‌سنی
و شرابنی آلمق معناسنه‌در : یقال نطل الخمر نطلا من الباب الاول اذا عصرها
و خسته‌نك باشنه ادویه ایله مطبوخ آزجه آزجه صو دوكمك معناسنه‌در : یقال
نطل رأس العلیل بالنطول اذا جعل الماء المطبوخ بالادویة فی کوز ثمّ صبه علیه
قلیلا قلیلا (النطول) صبور وزننده ادویه ایله مطبوخ اولان صویه دینورکه
خسته‌نك اعضاسی اوزره دوکرلر (النطل) نونك کسریله شرابك پوصاسنه
دینور یقال سـقاه النطل ای خثارة الشراب (النطلة) جرعه وزننـده
و مرادفیدرکه بر یودم و بر ایچم صویه دینور یقال مافی الدنّ نطلة ای جرعة
و ال ایله طلومك اغزندن چقاربلان بر مقدارجه نسـنه‌یه دینور (النطلاء)
صحراء وزننده داهیه‌یه دینور (الانتطال) افتعال وزننده طلومدن بر مقدارجه
شراب صیرقتمق معناسنه یقال انتطل من الزق اذا صبّ منه یسیرا (المناطل)
میمك فتحیـله صیقلمش شیره‌لره و شرابلره دینور معاصر معناسـنه (الانطلة)
اجوبه وزننده دواهی و آفاته دینور یقال رماه بالانطلة ای بالدواهی (النعل)
نونك فتحی و عینك سکونیله ایاغی یره چپلاق طوقنمقدن حفظ ایده‌جك نسنه‌یه
دینورکه ایاق قابی و پاپوش تعبـیر اولنور فارسـیده پای افزار دیرلر انواعنه
شاملدر هر محلده بر کونه دیکوب ایاقلرینـه کیرلر و ترکیده نالین دیدکلری‌که
چامورلقده کیلور نعلین محرفیدر و نعل کلمه‌سی مؤنثدر و هایله نعله دخی لغتدر
جمعی نعال کلور نونك کسریله ظاهرا نعله‌ده‌کی هاء وحدتیه‌در و محدّثیندن حسین
بن احمد بن طلحه و اسحق بن محمد و ابو علیّ بن دود ما النعالیون نعال عمّ‌ته
منسوبلردر و نعل قلج قننك دیبلك تعبیر اولنان دمورنه دینور یقال لسیفه نعل
ای حدیدة تکون فی اسفل غمده و چقللری پرلاق پك و پور یره دینورکه نبات
بتورمز اوله یقال سلکوا نعلا من الارض و هی قطعة غلیظة منها یبرق حصاها
و لاتنبت و ذلیل و خاکسار آدمه دینورکه هر کس پایمال ایدر اوله یقال ماکنت
نعلا ای ذلیلا اوطأ کانوطأ الارض و کوشهٔ کمان صرتنه صاریلان سکیره دینورکه
زاغ تعبیر اولنور علی قول کمانك بتون ارقه‌سنه صاردقلری دری‌یه دینور یقال
لقوسـه نعل ای عقب یلبس علی ظهر سـیتها او جلد علی ظهر القوس کله

وزوجه‌یه اطلاق اولنور یقال خلع نعله ای زوجته و چفتچیلرڭ صبان دموربنه دینور و بر جنس بالق آدیدرکه بشی یومری اولور و شعلب نام طاغڭ باشنده بر بلانغه آدیدر و طوار ایاغنه قاقیلان دموره دینورکه نعل معرف نال تعبیر اولنور طوارڭ پابوشی یرنده‌در و نعل مصدر اولنور بر آدمه ایاق قابی بغشلمق معناسنه یقال نعلهم نعلا من الباب الثالث اذا وهب لهم النعال و طواری نالمق معناسنه‌در یقال نعل الدابة اذا البسها النعل (التنعل) فتحیتله بر آدم ایاق قابی کیمك معناسنه‌در یقال نعل الرجل نعلا من الباب الرابع اذالبس النعل (التنعل) تفعل وزننده (والانتعال) افتعال وزننده بونلرده ایاق قابی کیمك معناسنه‌در یقال تنعل الرجل و انتعل اذالبس النعل و انتعال پیاده‌جه سیر وسفر ایتمك معناسنه‌در یقال انتعل الرجل الارض اذا سافر راجلا و طپراغی پك و بور یره اکین اکمك معناسنه‌در علی قول او یاسی یرده کتمك معناسنه‌در یقال انتعل الرجل اذا زرع فی الارض الغلیظة اورکبها (الانعال) همزه‌نڭ کسریله بو دخی طواری نالمق معناسنه‌در یقال انعل الدابة اذا البسها النعل و بر آدمڭ ایاق قابلری چوق اولمق معناسنه‌در : یقال انعل الرجل اذا کثرت نعاله (التنعیل) تفعیل وزننده بو دخی طوارڭ ایاغی نالمق معناسنه‌در یقال نعل الدابة اذا البسها النعل بونی مؤلف تکرار ایلشدر و دوه‌نڭ ایاقلری آشنوب فرسوده اولمسون دیو دریدن نال دوزوب بچورمك معناسنه‌در یقال نعل البعیر اذا البس خفه بجلد لئلا یحفی (الناعل) ایاق قابلری کثیر اولان آدمه دینور غیر قیاس اوزره انعالدن فاعلدر ایفع و یافع کبی یقال انعل الرجل فهو ناعل ای کثیر النعل و ایاغی پابوشلو آدمه دینور یقال رجل ناعل ای ذو نعل و صلب و متین طوار طرنغنه اطلاق اولنور یقال حافر ناعل ای صلب و یبان اشکنه دینور تقول رایت ناعلا ای حمار الوحش (المنعل) مکرم وزننده بو دخی ایاغی پابوشلی آدمه دینور یقال رجل منعل ای ذو نعل و طرنغی پك و متین دابه‌یه دینور یقال فرس منعل ای شدید الحافر شارحڭ بیاننه کوره مسهب کبی بونلرده غیر قیاسیدر و منعل شول آته دینورکه بیلکجه‌سی نهایت بولدیغی یرده طرنغنڭ اوزرنده تویلری بیاض اولوب لکن دکرمیجه اولمیه و بو انعالدن اسم مفعولدر علی قول افعال آتڭ طرنقلری اوزره اولان قیللرڭ خاتم تعبیر اولنان حزئجه یرندقدن متجاوز بیاض اولمسندن عبارتدر الحاصل بیلکجه‌نڭ طرنغه قاوشدیغی آشق کبکی اوزره اولان قیللرڭ بیاض اولمسنه انعال و اول صفتده اولان آته منعل الید او الرجل دینور یقال فرس منعل ید کذا او رجل کذا او الیدین او الرجلین اذا کان فی مأخیر ارساغه بیاض ولم یستدر او الانعال

هو ان يجاوز البياض الخاتم وخاتم ميم بابنده مادەسنده مرسومدر (المنعل) مقعد وزننده (والمنعلة) مقعده وزننده طبراغى غليظ اولان ارضه دينور و بو اسم وصفت اولور تقول نزلنا منعلا و منعلة و ارضا منعلا و منعلة اى غليظة (بنونعيلة) ابن مليك بن ضمرەدر جهينه وزنندەدر عربدن بر بطن‌در (ذات النعال) زبير بن عوام حضرتلرينك فرسى اسميدر (النعابل) مساجد وزننده طارق بن ديسق نام كسەنك قومنه اطلاق اولنور (النعثل) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده اركك صرتلانه دينور و احمق پير و اختيار آدمه‌دينور و بر يهودى اسميدركه مدينەده اولور ايدى و اوزون صقاللو بر آدمك اسميدركه حضرت عثمانك محاسنى طولانى اولمغله بعدالوقعه عداوت و شماتت ايدنلر اكا تشبيهيله ازدرا ايدرلر ايدى وعلىّ بن نعثل محدّثدر (النعثلة) دحرجه وزننده بركدرمك معناسنەدر يقال نعثل الشئ اذا جمعه و بونلكه و اوغوزلغه دينور : يقال به نعثلة اى حمق و قوجه آدمك يوريمسنه دينور يقال يمشى النعثلة اى مشية الشيخ وادا و خرامله آيشلرنى آچوب اياقلرنى ايكى طرفه چويرەرك يوريمكه دينور اياقلرنى طالديروب طپراق آلور كبى يقال هو ينعثل اى يمشى مفاجا و يقاب قدميه كانه يغرف بهما و هو من التبختر (المنعثل) اسم فاعل بنيەسيله شول آته دينوركه يورركن آيشنى آيروب آياقلرنى يردن آلوركن چاموردن چقارر كبى آلور اوله يقال فرس منعثل اذا كان يفرّق قوائمه عندالمشى فاذا رفعها فكانما ينزعها من وحل (النعظلة) ظاى معجمه ايله دحرجه وزننده آغر آغر يلمك معناسنەدر يقال هو ينعظل اى يعد و بطيئا و صاغه صوله پوجه اورەرق يوريمك معناسنەدر ششمان بودور يوريمسى كبى يقال ينعظل الرجل اذا كان يحيك فى المشى يمنة و يسرة (النغل) نونك و غين معجمەنك فتحيله دباغت ايدركن انباشتەده درى چوق ياتمغله چوريوب تباه اولمق معناسنەدر يقال نغل الاديم نغلا من الباب الرابع اذافسد فى‌الدباغ و ياره آزمق معناسنه مستعملدر يقال نغل الجرح اذا فسد و بر آدمك نيتى فاسد اولمق معناسنه مستعملدر يقال نغلت نيته اذا ساءت و برآدمك درونى كيندار اولمق معناسنه مستعملدر تقول نغل قلبه‌علىّ اى ضغن و قوجيلق و نقل مقال‌ايله ناسك بينى‌شوريده و افساد ايلمك معناسنەدر: يقال نغل بينهم اذا افسد ونمّ (الانغال) همزەنك كسريله دباّغ درى‌يى‌دباغنده چوريدوب برباد و افساد ايلمك معناسنه در : يقال انغل الاديم‌اذا افسده (النغلة) غرفه وزننده اسمدر دباغت اولنان درينك چوركلكنه و بوزغنلغنه دينور : يقال بالاديم نغلة اى فساد (النغلة) فرحه وزننده ايچى بوزوق و چورك فاسد جوزه وصف اولور يقال جوزة نغلة اى متغيرة زمخة (النغولة) نونك ضميله مولود

فسد ونتق معناسنه‌درکه مراد حرامزاده وحيز اولمقدر يقال نغل المولود نغولة
من الباب الخامس اذا فسد (النغل) نونك فتحى وغينك سكونيله (والنغل)
كتف وزننده (والنغيل) امير وزننده ولد زنايه وحرامزاده‌يه ديبور مؤنثلرى
هايله‌در يقال غلام نغل ونغل ونغيل و جارية نغلة ونغلة ونغيلة اى لزنية
(نغبل) زبير وزننده اسمدندر مالك بن نغبل محدثندر (النغبول) زنبور
وزننده بر قوشك و بر اوتك اسملريدر (المنغدل) منعدم وزننده ابرى وصابون
بادلى آدمه ديبور يقال رجل منغدل الرأس اى مسترخية فى عظم وضخم (النغفل)
... معجمه ايله جعفر وزننده ايغى آغر دابه‌يه ديبور يقال برذون نغفل اى
ثقيل (النفل) نونك وفانك فتحيله مال غنيمته ديبوركه طويمق تعبير اولنور
عطاء الهى اولديغيچون اطلاق اولندى يقال اصاب الغازى نفلا اى غنيمة وبخشيشه
ديبور يقال اعطاه نفلا اى هبة جمعى انفال ونفال كلور نونك كسريله و نفل
چاچق وصلانه يابيلان اوتلردن بر كونه اوت اسميدركه خوشبو صارى چيچكلرى
اولور آت قسمى مسمندر (النفل) صرد وزننده هر آيك ابتدا اوچ كيجه‌دن
صكره اولان اوچ كيجه‌يه اطلاق اولنوركه دردنجى وبشنجى والتنجى اولور
(النفل) نونك فتحى و فانك سكونيله بر آدمه مال غنيمت ويرمك معناسنه‌در :
يقال نفله النفل نفلا من الباب الاول اذا اعطاه اياه و يمين ايلمك معناسنه‌در يقال
نفل الرجل اذا حلف و بر آدمه عطيه ويرمك معناسنه‌در يقال نفله اذا اعطاه
نافلة من المعروف و پادشاه مال غنيمتى كندى قبول ايلميوب على العموم عسكره
بخشش ايلمك معناسنه‌در يقال نفل الامام الجند اذا جعل لهم ماغنموا و بر آدمك من
غير وجوب ايشلديكى ايشه ديبور نافله كبى كاسبذكر و صوغوق برد معناسنه‌در
يقال اصابه نفل اى برد (الانفال) همزه‌نك كسريله بو دخى بر آدمه مال غنيمت
ويرمك معناسنه‌در يقال انفله النفل اذا اعطاه اياه و بر كمسه كون اغاجنى باتنه
ايله كسوب دومسنه پدرمك معناسنه‌در يقال انفل الرجل اذا اخذ انفاس و قطع
القتاد لابله (التنفيل) تفعيل وزننده بو دخى بر آدمه مال غنيمت ويرمك
معناسنه‌در يقال نفل النفل اذا اعطاه اياه و بر آدمه يمين ويرمك معناسنه‌در يقال
نفله اذا حلفه و بر كمسه اوزرندن بر ضرر و محذور دفع ايلمك معناسنه‌در يقال
نفل عنه اذا دفع عنه (النافلة) مال غنيمته ديبور يقال اصاب نافلة اى غنيمة
و عطيه‌يه اطلاق اولنور يقال اعطى نافلة سنية اى عطية و من غير وجوب
اتيان اولنان فعل و عمله ديبور نفل كبى و منه نافلة الصلوة ونفلها فريضه اوزره
زائد اولوب كذلك واجب اولمديغيچون اطلاق اولندى و نافله ولدك ولدينه اطلاق
اولنوركه طورون تعبير اولنور يقال له نافلة اى ولد ولد (النوفل) جوهر

وزننده دریایه دینور بحر معناسنه و ویرکی‌یه دینور و یرنجی جانورلرك بعض یاوریلرینه دینور و ارکك صرتلانه و ارکك چقاله دینور وشدّت معناسنه‌در یقال وقع فی نوفل ای شدّة وکثیر العطاء آدمه دینور یقال رجل نوفل ای معطاء و خوب و دلبر تازه جوانه دینور تقول رأیت نوفلا ای شابا جیلا و نوفل بن ثعلبه و نوفل بن حارث و ابن طلحه و ابن عبدالله و ابن فروه و ابن مساحق وابن معاویه صحابه‌لردر (النوفلة) جوهره وزننده طوزله‌یه دینور تقول نزلنا قرب نوفلة ای مملحة (الانتفال) افتعال وزننده ایستمك معناسنه‌در یقال انتفل الشیء منه اذا طلبه منه و بر نسنه‌دن تبری قیلوب بیزارلق ایلمك معناسنه‌در یقال انتفل منه اذا تبرأ و انتفی منه و نافله نماز قلمق معناسنه‌در یقال انتفل الرجل اذا صلی النوافل (التنفل) تفعل وزننده بو دخی نافله نماز قلمق معناسنه‌در یقال تنفل الرجل اذا صلی النوافل و سائر عسکرك آلدقلرندن ازید غنیمت آلمق معناسنه‌در یقال تنفل علی اصحابه اذا اخذ اکثر مما اخذ و امن الغنیمة (نفیل) زبیر وزننده بر رجل اسمیدر (النوفلیة) جوهریّه وزننده قیون یوکندن طوقنمش جار شکلنده بر درلو اورتودرکه نسوان عرب باشلرینه اورترلر (النقل) نونك فتحی و قافك سکونیله بر نسنه‌یی یرندن بر آخر یره کوچورمك معناسنه‌در یقال نقل الشیء نقلا من الباب الاول اذا حوّله و نقل اسکی جزمه‌یه و مسته و اسکی پابوجه دینور نونك کسریله و فتحتینله‌ده لغتدر جمعی انقال و نقال کلور نونك کسریله تقول جاء نافی خفّ نقل و نعل نقل ای خلق و مصدر اولور دوه‌نك طاشدن طاشرقیوب مجروح اولان طبانته دریدن یامه اورمق معناسنه تقول نقلت خفّ البعیر اذا رقعته و فرسوده اولمش جزمه‌یی یاخود پابوجی یمایوب مرمّت و اصلاح ایلمك معناسنه‌در تقول نقلت الخفّ او النعل اذا اصلحته و یرتق اثوابی یماءق معناسنه‌در تقول نقلت الثوب اذا رقعته و نقل عشرت مزه‌سنه دینورکه اوزرینه تناول اولنان نواله‌دن عبارتدر و بعضا نونی مضموم اولور علی قول ضمه‌سی خطادر یقال تفکهوا بالنقل و هو مایتنقل به علی الشراب و دوه‌لری کندی باشلرینه صو ایچمکه آلشدرمق معناسنه‌در تقول نقلت الابل اذا جعلتها تشرب نقالا (الانتقال) افتعال وزننده بر یردن بر یره کوچك معناسنه‌در یقال نقله فانتقل (النقلة) غرفه وزننده انتقالدن اسمدر کوچکه وکوچه دینور یقال اسرعوا النقلة ای الانتقال و قوغجیلغه دینور یقال حرّش بینهم بالنقلة ای بالنمیمة (النقلة) نونك کسریله اناسی اونده اخشاملمش قاری قیزه دینورکه یاشلولغندن بر کمسه تزوجنه رغبت ایلمیوب اویلجه مهجوره قالمش اوله یقول سمعت فلانا یخطب نقلة وهی المرأة التی ترکت و لاتخطب لکبرها

(النوافل) بر قریه‌دن بر قریه‌یه منقول اولان اموال خراجیه‌یه دینور یقال قسمت النوافل ای الاخرجة التی تنقل من قریة الی قریة و بر قومدن قوم آخر طرفنه نقل ایدن قبیله خلقنه دینور (المنقال) محراب وزننده (والنقال) شدّاد وزننده (والمنقل) مقاتل وزننده ایاقلری بصدیغی یردن چابك آلوب آتان آته دینور یقال فرس منقال و نقال و منافل ای سریع نقل القوائم (النقیل) نونك فتحیله آت ناقلمغه دینور یقال فرس ذو نقیل ای سرعة نقل القوائم و غریب آدمه دینور مؤنثی نقیله‌در و نقیل دینور هاسز یقال رجل نقیل ای غریب و امرأة نقیلة و نقیل و بغمور یاغمش یردن یاغدیغی یره آقوب کلان سیل صوینه دینور یقال سیل نقیل اذا جاء من ارض ممطورة الی غیرها و بردرلو یورویشه دینورکه مراد آدیملری تیز تیز آله‌رق یوریمکدر (المناقلة) مفاعله وزننده (والنقال) قتال وزننده آت نقلیله‌رق یوریمك علی قول تاتك ایله اشکین یننده یوریمك معناسنه‌در یقال ناقل الفرس مناقلة و نقالا اذا اسرع نقل القوائم اوسار بین العدو و الخبب وهمدملر بالمناوبه لاقردی ایلمك معناسنه‌در یقال ناقله الحدیث اذا حدّث کلّ واحد الی الاخر (المنقلة) محدّثه وزننده شول باش یاریغنه دینورکه اتك آتنده کمیك اوزره اولان زار کبی انجه انجه خرده کمکلر ظاهر و منتقل اوله یقال اصابته شجة منقلة وهی التی تنقل منها فراش العظام وهی قشور تکون علی العظم دون اللحم (المنقلة) مرحله وزننده و مرادفیدر تقول سر نامنقلة ای مرحلة (المنقل) مقعد وزننده طاغ یولنه دینور و اسکی جزمه‌یه و اسکی پابوجه دینور (النقیلة) سفینه وزننده پرتق جزمه‌یه و پرتق پابوجه اوریلان یامه‌یه و ینه‌یه دینور و بیربمش دوه طبانته اوریلان دریدن یامه‌یه دینور جمعی نقایل و نقیلدر و نقیلة العضد بازوده قرمجه تعبیر اولنان یرده اولان بالق اتنه دینور (الانقال) همزه‌نك کسریله بو دخی پرتق ایق قابنی یماوب مرمّت ایلمك معناسنه‌در تقول انقلت الخف و النعل اذا اصلحته (التنقیل) تفعیل وزننده انقال معناسنه‌در تقول نقلت الخف بمعنی نقلته (النقلة) فتحاله دره‌دن اقان سیل صوینك چاغلدیسنه دینور تقول سمعت نقلة الوادی ای صوت سیله (النقل) فتحتینله بری برینه بلند آواز ایله قرشونقلی سوز دوندرمکه دینور تقول سمعت نقلهما وهی مراجعة الکلام فی صخب و بر اوقدن چیقاریلوب آخر اوقه کچورلمش یلکه دینور و طاشلره دینور مفردی نقله‌در و بر علت اسمیدرکه دوه‌نك طبانته عارض اولور (النقال) کتنب وزننده یصی و قصه تمرلره دینور مفردی نقله‌در تمره وزننده و نقال دوه قسمی ابتدا صویی و ثانیا ایچه‌جك صویی بر کمسه‌نك سوقی اولمیه‌رق کندی

باشلرینه ایچمکه دینور یقال شربت الابل نقالا و هوان تشرب عللا و نهلا بنفسها من غیر احد (النقال) شداد وزننده برنسنه‌یی نقل ایدیجی دیمکدر حارث بن شریح وبسام ابن یزید و احمد بن محمد وحسین بن ابی بکر و نفیس بن کرم النقالون محدثلردر هر بری بر کونه نقل فعلنده بولنمغله توصیف اولندیلر ازجمله حارث بن شریح ید امام شافعیدن کتاب الرساله‌یی عبد الرحمن بن مهدی‌یه نقل ایلمکله نقال ایله ملقب اولدی و ناقل بن عبید محدثدر (المنقل) مقعد وزننده اسکی اباق قابنه دینورکه ذکر اولندی و شول منقل که کمیت نام شاعرك اشبو * وصارت اباطحها کالارین * وسوّی بالحفوة المنقل * بیتنده واقعدر میمك ضمیله‌در جوهرینك توهم ایلدیکی کبی میمك فتحیله دکلدر و میمك فتحیله نقیله ایله اباق قابنه یامه اورن آدمه دینور بوراده مراد ایاغی یابوجلی کمسه دیمکدر و حفوه یالن ایاقلقدر و ارین ارەنك جمیدرکه آتشه دینور پس معنا مکه‌نك دره‌لری فرط حرارتدن آتشین اولمغله متنعص وحافی آنده یکساندر پس حفوه ذو حفوه تقدیرنده اولور یاخود حفـوه اوتلاغك برینك اوتلری دوکندکدن صـکره نقل اولنان دیکر اوتلاغه دینور بوکه کوره جمیع مرعالری یکساندر یعنی اوتلقلو و اوتسز اولمقده مساویدر (الناقلة) کوچر اولی طائفه‌یه دینور یقال هم ناقلة ای لیسوا بقاطنین ونواقل الدهیر ماده‌سندن دخی مفرد اولورکه انسانی حالدن حاله نقل و تحویل ایدن حوادث ونوائب زماندن عبارتدر یقال اصابته نواقل الدهرای نوائبه التی تنقل من حال الی حال (الانقلاء) انصباء وزننده برجنس خرمایه دینور (النقثلة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده پیر وسالخورده آدمك یوریمسنه دینورکه ایاغنی سوریه‌رك یوریمکله طپراق صاویرراوله یقال یمشی النقثلة وهی مشیة الشیخ یثیرالتراب فی مشیه (النکول) شموم وزنـنـده بر نسـنه‌دن خوف و اندیشـه ایلمکله اقدام ایلمیوب چکنلمق معناسـنه در : یقال نکل عنه و نکل نکولا من البـاب الثانی والاول والرابع اذا نکص وجبن (التنکیل) تفعیل وزننده برآدمه سائرلره مدار خوف وعبرت اوله‌جق بر ایش ایتمك معناسنه‌در: علی‌قول برآدمك قبولکرده‌سی اولان نسنه‌دن برطرف ایلمك معناسنه در : یقال نکل فلانا اذا صنع به صنیعا یحذر غیره اونحاه عماقبله (النکال) سحاب وزننده (و النکلة) غرفه وزننده (و المنکل) مقعد وزننده اشکنجه و عقوبته دینورکه سـائرلره مدار عبرت اولور نه درلو اولورسـه اولسون یقال جعله نکالا لهم و نکلة ومنکلا و هومانکلت به غـیرك کائناما کان و منکل مقعد وزننده قیایه دینور صخر معناسـنه (الـنکل) شکل وزننده اشکنجه و نکالی قبول ایلمك معناسـنه در : یقال نکل الرجل نکلا من الباب الربع اذا قبل‌النکال (النکل) نونك کسریله کندیسیله اشکنجه وعقوبت

اوله‌جق شیئه دینور ومنه یقال انه لنکل شرّ ای ینکّل به‌اعداؤه یعنی اعداسنه مدار تنکیل وعقوبتدر وشدتلو بوقاغی‌یه دینور جمعی انکالدر علی قول آتشدن اولان بوقاغی‌یه دینور قال الشارح ومنه قوله تعالی [ان لدینا انکالا وجحیما] فالنکل القید الشدید او قید من نار ونکل برکونه آت کمنه علی‌قول منزل سورن ولامرتی قوللندقلری که دیور قنطارمه وشیش کبی ولجامك دموربنه اطلاق اولنورکه آنی منبط ایدر وبولاره اطلاق‌اولنور (النکلة) غرفه وزننده سائر عبرت اوله‌جق شکنجه‌یه دینورکه ذکر اولندی وتقول العرب رماه الله بنکلة ای بما ینکله‌به یعنی آنی برعقوبته کرفتار ایلسونکه ناسه مدارعبرت‌اوله (النکل) قصبتنه شول ایبه دینورکه بوك قوغدنك اشاغیسنه بغلدقدنصکره براوجنی دخی قوغدنك اغاجنه بغلرلر اکا عناج دخی دیرلر وبهادر وزورمند وجنك وجدال خصوصنده مجرب ومبدئ ومعید اولان دلاوره اطلاق اولنور یقال هونکل ای قوی مجرّب مبدئ معید وبووصفله متصف اولان آتده اطلاق اولنور ومنه الحدیث [ان الله یحب النکل علی النکل] مبدئ ومعیدٌ اصلا فاتروسست اولمیان مقدم وغیور آدمه اطلاق‌اولنور مثلا غزا وجهادك برنی‌ادا ایلدکدنصکره فیصل ویرمیوب برینه دخی مبادرت ایدر وبوصفتده اولان یاخود مؤدب ومنقاد اولان آتده اطلاق اولنور (المنکل) منبر وزننده اشکنجه آلتنه دینور (الانکال) همزه‌نك کسریله دفع ایلمك معناسنه‌در : یقال انکله اذا دفعه ومنه الحدیث [مضر صخرة الله التی لا تنکل] ای لا تدفع عما وقعت علیه (الناکل) قورقق وضعیف آدمه دینور یقال رجل ناکل ای ضعیف جبان (نکیتل) ثانی فوقیه ایله سفیرج وزننده اصحابدن بر ذاتدر (النلنل) هدهد وزننده ضعیف وناتوان کمسیه دینور (النمل) نونك فتحی ومیمك سکونیله وبعضا ضمیله قرنجه‌یه دینور فارسیده مور دیرلر مفردی نمله‌در جمعی نمال‌در نونك کسریله شارحك بیانه‌کوره نمله‌ده تاء وحدتیه اولمغله ذکروانثایه شاملدر وبو ماده حرکت معناسندن مأخوذدر (النملة) زنخه وزننده قرنجه‌لو یره دینور یقال ارض نملة ای کثیرة النمل (النمول) قرنجه اوشمش نسنه‌یه دینور یقال طعام منمول اذا کان قد اصابته النمل (النملة) نونك حرکات ثلاثی ومیمك سکونیله (والنملة) سفینه وزننده قوغجیلغه دینور نمیمه معناسنه (النمل) کتف وزننده (والنامل والنمل) محسن وزننده (والمنمل) منبر وزننده (والنمال) شداد وزننده قوغجی‌یه دینور یقال رجل نمل ونامل ومنمل ونمال ای نمام (ونمل) کتف‌وزننده جنبش ونشاطندن بریرده آرام ایلمیوب کثیر الحرکه اولان آته وصف اولنور یقال فرس نمل ای لایستقر فی مکان وشول آدمه دینورکه بغایت چیره‌دست‌اولمغله

كورديكی ایشی همان بعینه عمله كتورر اوله علی‌قول هرصنعتده استاد اولان‌آدمه دینور یقال رجل نمل ای خفیف الاصابع لایری شیئا الاعمله اوحاذق (النمل) جل وزننده قوغجیلق ایلمك معناسنه در : یقال نمل فلان و نمل نملا من‌الباب‌الاول و الرابع اذانم و اغاجه چقمق معناسنه در : یقال نمل فی الشجر نملا من‌الباب‌الاول اذا صعد (الانمال) همزه‌نك كسریله بو دخی قوغجیلق ایلمك معناسنه‌در : یقال انمل فلان اذانم (النملة) نونك فتحیله كذب و دروغ معناسنه در : یقال فیه نملة ای كذب و نمله بعض دابه قسمنك طرناغنده اولان چتلاغه دینوركه تویی نهایت بولدیغی یردن طرنغك یوبلن برینه وارنجه اولان یارقدر معایبدندر یقال‌بالفرس نملة ای شق فی‌حافره و انسانك جنبنده ظهور ایدر بركونه یاره اسمیدر نمل دخی دیرلر كذلك بدن انسانی‌یه عارض اولور بر كونه خرده سیولجیلره دینوركه ابتدا آتش كبی احتراق و التهابله و جزئیجه شیش ایله ظهور ایدوب بعده قرنجه كبی اطرافه یوریوب یایلور سببی حدتلو صفرادركه دقیق‌طمرلرك اغزلرندن خروج ایدوب حدتندن و شدت لطافتندن ظاهر بشره‌نك داخللرنده محتبس اولمیوب طشره اورر كتب طبیه‌ده بو ایكی علت شیٔ واحد اولمق‌اوزره مرسومدر اكثری انسانك جنبنده تحدث ایدر اكر صفراده پك حدت و شدت یوق ایسه بثره‌لر ظهور و قرنجه كبی اطرافنه سیر و سریان ایدر و قرنجه اصرر كبی اجیدر بوكه طشره تركیسنده سیرجك و اصرغی تعبیر اولنور و اكر غلیظ و حاده ایسه‌برمحلی قرنجه یواسی‌كبی اویوب متقرح اولور اكا قرنجه یواسی و كوستبك یواسی تعبیر اولنور كتب طبیه‌ده جاورسیه و ساعیه و رطبه اسملریله انواعی مرسومدر وحیاة الحیوانده رقیه‌سی مرقومدر و ابونمله عمار بن معاذ الانصاری اصحابدندر (المنملة) معظمه وزننده (و النملی) سكری وزننده خفتندن قطعا بر یرده‌آرام ایلمزاولان خاتونه دینور یقال امرأة منملة و نملی اذا كانت لا تستقر فی مكان (التنمل) تفعل وزننده ناس قرنجه كبی قینایوب كیرش چقش اویناموق معناسنه در : یقال تنمل القوم اذا تحركوا و دخل بعضهم فی بعض (النمل) فتحتینله بر عضو اویوشمق معناسنه در : یقال نملت یده نملا من الباب الرابع اذا خدرت و اغاجه طیرمانوب چقمق معناسنه در : یقال نمل فی الشجر اذا صعد (المنمل) معظم وزننده یامه اورلمش نسنه‌یه دینور یقال ثوب منمل ای مرفؤ و یازلمش نامه‌یه یاخود خرده قرنجه كبی خرده و صیق یازیلو مكتوبه دینور سیاقت یازوسی كبی‌كه اوائلده اكا غبار دینور ایدی یقال ورق منمل ای مكتوب اومتقارب الخط (المنمل) مكرم وزننده بو دخی خرده و صیق یازیلو مكتوبه دینور (النمله) غرفه وزننده حوضده قلان صو بقیه‌سنه دینور (نملی) جمزی وزننده مدینه قربنده برصو

اسمیدر (انملان) فعلانه بر نسنه اوزره حواله و مشرف اولمه دیتور (النمول) زنبور وزننده نسنه دینور (النملة) بولجیلره دینور یقال هم نملة ای سابلة (نمل) کتف وزننده بکی طوغدقده آوجنه قرنجه ومنع اونمش چوجغه دینور عربلر فطنت وکیاست صاحبی اولمسنه تفأل ایدرلر یقال رجل نمل اذا جعل فی یده نملة اذا ولد (نملة) حمزه وزننده (نمیل) زبیر وزننده (نمیلة) جهینه وزننده اسامیدندر و نمیله منسوب اولمه‌رق و نمیلة بن عبدالله بن فقیم اصحابدندر واسمعیل بن نمیل و محمد بن عبدالله نمیل الحلالان محدثلردر (المؤنمل) اسم فاعل بنیه‌سیله برمقلری قصه اولوب اوجلری بوغون اولان آدمه دینور یقال رجل مؤنمل الاصابع ای غلیظ اطرافها فی قصر (المناملة) مفاعلة وزننده ایاقی بوقاغیلی آدمك یورویشی کبی یوریمك معناسنه در : یقال ینامل الرجل اذا کان یمشی مشیة المقید (الانملة) همزه‌نك و میمك حرکات ثلاثیله که مجموعی طقوز لغت اولور برمغك اوجنه دینورکه طرنق اولان یردر جمعی انامل و انملات کلور شارحك بیاننه کوره طرنق اولان بوغومدن عبارتدر و همزه‌سی زائده در (النوال) نونك فتحیله (والنال) حال وزننده (والنائل) ویرکیه دینور یقال هو کثیر النوال والنال والنائل ای العطاء شارح دیرکه نال کلمه‌سنك اصلی نول ایدی (النول) قول وزننده بر آدمه عطیه ویرمك معناسنه در : تقول نلته بضم النون و نلت له ونلت به انوله من الباب الاول اذا اعطیته و یقال نالت المرأة بالحدیث والحاجة ای سمحت او همت یعنی محبوبه‌سی اکا صحبت کرمنی احسان ایلدی یاخود نیازنه مساعده ایدوب کندیسنه اقبال ایلدی و تقول العرب نولك ان تفعل کذا و نوالك و منوالك ان ینبغی لك بونلر تناولدندر فی فعله نوال صلاحك سبکنده و بعضلر نول و نوالی بهره و نصیب معنسنه حمل ایلمکله سنك بویلجه ایلمك بهره و نصیبکدر نفعی سکا عائددر و سنك راتبهٔ حقك منزله‌سنده‌در دیمکدر بعده ینبغی معناسنه استعمال اولندی‌که سکا لایق و روا اولان بودر و بویلجه ایلمکدر دیمکدر و عکسنده مانولك دیرلر ماینبغی لك ان تناله معناسنه‌درکه شویله ایلمك سکا لایق دکلدر دیمك اولور شارح دیرکه فرّاء دیدیکه مادّهٔ مزبوره انی معناسنه یعنی بر نسنه‌نك وقتی کلوب چاتمق معناسنه اولان تولدندر عربلر نال له ان یفعل کذا نولا و الم یأن لك و الم ینل لك دیرلر وابن مالك نولك کلمه‌سنی مبتدا وان تفعل جمله‌سنی خبر ترکیب ایدوب لکن ما کان نولك ان تفعل کلامیله آنی رد ایلدیلر و جامع شرحنده نولك فعل معناسنی یعنی ینبغی معناسنی متضمن مبتدا وان تفعل فاعل اولوب مبتدانك خبری مقامنه قائم اولمشدر دیو مرسومدر و مفردات راغبده نوال صلاحك فیه تقدیریله مشروحدر و اساسده نولك ان تفعل کذا بمعنی حقك

و ماينبغي ان تعطيه من نفسك عبارتيله ونهايه‌ده ينبغي لك و حظك عنوانيله
مفسردر والحاصل بو ماده في‌الاصل عطاء معناسنه اولوب بعده حظ و نصيب
معناسنه مستعمل اولمغله بوراده سنك نصيب اولان قدر و شانكك مقتضاى لياقتى
شويله ايلمكدر ديمك اولور بو موقعده مثل اولمشدر انتهى و نول صوبى آقان‌چايه
و دره‌يه دينور وكمى اجرتنه دينوركه تحريفله نولين تعبير اولنور يقال لم يعط
نول السفينة اى جعله و جلاهلرك سرمين ديدكلرى اغاجه دينوركه نسج اولنان‌بزى
اكا صرارلر سرمين محرّفى سلمن اغاجى تعبير ايدرلر جمعى انوال‌در ومنوال‌دخى بو
معنايه‌در (الانالة) همزه‌نك كسريله (والتنويل) تفعيل وزننده برآدمه عطيه
ويرمك معناسنه‌در تقول نلته اياه و نوّلته و نولت عليه ونولت له اذا اعطيته وانالة
يمين ايلمك معناسنه يقال انال بالله اذا حلف ومعدنده جوهر بولنمق معناسنه مستعملدر
كوياكه معدن جوهر اعطا ايتمش اولور يقال انال‌المعدن اذا اصيب فيه شئ (النال)
ويركى‌يه دينوركه ذكر اولندى اصلى نول ايدى ونال سخى وجوانمرد على قول
احسانى چوق اولان آدمه دينور يقال‌رجل نال اى‌جواد اوكثير النائل شارح ديركه
ابن سيده ديديكه بو فعل وزننده در يعنى اصلى نول دركه مصدردر مبالغة وصف
اولور ياخود اصلى نائل اولوب بعد القلب عينى زائل اولمشدر انتهى (النايل)
(والنيل) سيل وزننده بر آدم‌جوانمرد اولمق ياخود كثيرالانعام اولمق معناسنه‌در:
يقال نال الرجل ينال نائلا ونيلا من‌الباب الرابع اذا صارنالا (مانوله) فعل
تعجبدر يقال مانوله اى ما اكثرنائله (النولة) جوله‌وزننده عطيه‌يه دينورتقول
مااصبت منه نولة اى‌نيلا و بوسه‌يه دينور تقول اصبت‌من‌خدّها نولة اى قبلة و بر
حصار آديدر ونوله بنت اسلم صحابيه در على قول نويله‌در جهينه وزننده و علىّ
ابن محمد بن نوله محدّثدر (المناولة) مفاعله وزننده بر نسنه‌يى النى اوزادوب
ويرمك معناسنه در (التناول) تفاعل‌وزننده برنسنه‌يه ال‌صونوب آلمق معناسنه
در تقول ناولته الشئ فتناوله اى‌اعطيته‌فاخذه (المنول والمنوال) منبر ومحراب
وزنلرنده جلاهلرك سلمن اغاجنه دينوركه‌نسج اولنان بزى اكا صرارلر بومعنادندر
كه عربلر بر طائفه اخلاق واوضاعده يكسان ويكرنك‌اولسه‌لر هم على‌منوال واحد
ديرلر استوت اخلاقهم معناسنه ومنوال جلاهه دينور يقال هو منوال اى حائك
(النول) نونك ضميله سياه‌عربلردن بر طائفه‌نك‌علميدر (النالة) حرم‌شريفك
چوره‌سنه دينور على‌قول ساحهٔ مكهٔ مكرّمه‌يه اطلاق اولنور (النوال) سحاب
وزننده عطاء معناسنه‌دركه ذكر اولندى و بهره ونصيب معناسنه‌در : يقال اخذ
نواله اى نصيبه (نوّال) شدّاد وزننده (ومنوّل) محدّث وزننده اسامئ
رجالدندر (منوله) مقوله وزننده برقبيله‌نك والده‌سى اسميدر (نائله) بر صنمك

اسمیدر که اسف مادّه‌سنده ذکر اولندی ونائله بنت سعد صحابیه‌در و بونه سلکان
بن سلامه اصحابدندر (النهس) نونك وهانك فتحیله اوّل شرب معناسنه‌در که
ابتدای امردن صو ایچمکه دینور زیرا دوه قسمی ابتدا صویه کتوروب اسقا
ایدکدنصکره یاتاغنه کتوررلر بو دفعه‌ده ایچمکه نهل دیرلر بعده ینه صویه
کتوروب اسقا ایدرلر بعده مرعایه کتوررلر بو دفعه ایچمکه علل دیرلر بعده مطلقا
انسان وحیوانده استعمال اولندی یقال سقی الابل نهلا ای شربا اوّلا ویقال سقی
عللا بعد نهل ونهل ومنهل مقعد وزننده مصدر اولورلر ابتدای امردن صوایچمك
معناسنه‌در: یقال نهلت الابل منهلا ومنهلا من الباب الرابع اذا شربت فی اوّل الورد
ونهل ناهل کلمه‌سندن جمع اولور کاسیذکر واکل اولنان طعامه اطلاق اولنور
(النوهل والنهال) جبنع وزننده (والنهل) خدم وزننده (والنهول) فعول
وزننده (والنهلة) عمله وزننده (والنهلی) سکری وزننده ناهلك جمعلریدر که
ابتدای امردن صوایچن دوه‌لره دینور (الانهال) همزه‌نك کسریله دوه‌یی اوّل
مرتبه‌ده صوارمق معناسنه‌در : یقال انهل الابل اذا سقاها نهلا و بر آدمك دوه‌سی
ابتدای امرده صو ایچمك معناسنه در : یقال انهل القوم اذا نهلت ابلهم و بر
آدمی طارلتمق معناسنه در: یقال انهله اذا اغضبه وکفایت ایلمك معناسنه‌مستعملدر
که صویه قانمق معناسنه اولان نهلدن مأخوذدر کاسیذکر تقول انهل تلان ای
حسبك الآن وتلان الآن معناسنه‌در نته کمادّه‌سنده مرسومدر (المنهل) مقعد
وزننده حیوان صوارەجق و صو ایچه‌جك صواده دینور پیکار و حوض وآبازمه
ونهر و خرق کنارلرنده اولان صولاق کبی فارسیده آبخور دیرلر یقال ورد وامنهلا
ای مشربا و صو ایچمك معناسنه مصدر میمی اولور یقال نهل الماء منهلا اذا شرب
و صوادی اولان محله دینور یقال ورد وامنهلا ای موضعا فیه المشرب و بریّه‌ده
مسافر قونه‌جق قوناق یرینه دینورکه اکثری صوادلی اولور یقال نزلوا منهلا ای
منزلا بالمفازة (المناهلة) صوادلی یرلره تردّد ایدن کسه‌لره دینور یقال هم
ناهلة ای مختلفة الی المنهل (المنهال) محراب وزننده دوه‌یی ابتدای امرده چوق
صوارر اولان آدمه دینور یقال رجل منهال ای کثیر الانهال وشول یوکسك قوم
تپه‌یه دینورکه قوملری طورمیوب دائما هارل هارل اشاغی انوب اوبرلقده اوله
یقال کثیب منهال ای غال بتماسك انهیارا و قبر و مزاره دینور ونهایت مرتبه‌ده
کریم و جوانمرد اولان آدمه اطلاق اولنور یقال هو منهال ای غایة فی السخاء وبر
ارضك اسمیدر و منهال القیسی اصحابدندر علی قول صواب اولان ملحان اولمقدر
(المنهل) منبر وزننده بو دخی قبره دینور و بغایت کریم و سخی آدمه دینور
(نهیل) زبیر وزننده بر رجل آدیدر (النهلان) سکران وزننده چوق صو

ایچن

ایچن شارب معناسنه‌در و صویه قانمش انسان و حیوانه دینور یقال شرب فهاهو نهلان ای ریان و صوسزه دیمکله ضدّ اولور یقال هو نهلان ای عطشان (الناهل) کذلك ریان و عطشان معنالرینه اضداددندر شارحك بیانه کوره ریّ و عطش معنالرینه اولان نهلدن که فتحتینله‌در مأخوذدر مؤلفك بیانی اوزره بومادّه مستدرکدر (منهل) محسن وزننده سلیم قبیله‌سی یوردنده بر صو اسمیدر (النواهل) آج دوه‌لره اطلاق اولنور یقال ابل نواهل ای جیاع (النهبلة) دحرجه وزننده بك پیر اولمق معناسنه‌در یقال نهبل فلان اذا اسنّ و آغر آغر یوریمك معناسنه‌در یقال ینهبل الشیخ ای یمشی فی ثقل و نهبله اسم اولور ایری جثه‌لو دیزمان ناقه‌یه دینور (النهبل) جعفر وزننده بك پیر آدمه دینور مؤنثی نهبله‌در یقال شیخ نهبل و عجوز نهبلة ای مسنّ و فی سنن الترمذیّ فی حدیث الدّجال فیطرحهم بالنهبل و هو تصحیف و الصواب بالمیم یعنی بو منزل وزننده مهبل کلمه‌سندن مصحفدر نته‌که هبل ماده‌سنده مرسومدر (النهشل) شین معجمه ایله جعفر وزننده سباعدن قورده دینور ذئب کبی و چاقر طغانه دینورکه مراد بلبان تعبیر اولنان طغاندر و بونلر اصرمق معناسندندر و بر کشینك و بر قبیله‌نك اسملریدر و اختیارلقدن مضطرب و پریشان اندام اولمش قوجه‌یه دینور علی قول وجودنده بر مقدارجه قوّت بقیه‌سی قالمش قوجه‌یه دینور مؤنثی نهشله‌در : یقال هو نهشل ای مسنّ مضطرب کبرا او و فیه بقیة و ابو نهشل لقیط بن زرارة التمیمی کنیه‌سیدر شارحك بیانه کوره نهشل کلمه‌سی فعلل وزننده منصرفدر وزن فعلیتی غیرمعتبردر (النهشلة) دحرجه وزننده قوجامق معناسنه‌در : یقال نهشل الرجل اذا کبر و دیش ایله اصروب برمه‌لك معناسنه‌در : یقال نهشله اذا عضه تخمیشا و برنسنه‌یی بك آج آدمك اکل ایتمسی کبی اکل ایتمك معناسنه‌در: یقال اذا نهشله اکله اکل الجایع و عاریت النمش ناقه‌یه بنمك معناسنه‌در : یقال نهشل الرجل اذا رکب الهشیلة ای الناقة المستعارة (النهضل) ضاد معجمه ایله جعفر وزننده بك پیروسالخورده آدمه دینور و قوجه کرکس قوشنه و قوجه طغانه دینور (النیل) سیل وزننده (والنال) حال وزننده‌که الف یادن مقلوبدر (والنالة) حاله وزننده مطلوبه ایرشمك معناسنه‌درکه دسترس اولمق تعبیر اولنور تقول نلت مطلوبی انیله وانا له نیلا و نالا و نالة من الباب الثانی و الرابع ای اصبته و متعدی اولور تقول نلته ایّاه ای صیرته نائلا و نیل دسترس اولدیغك شیئه دینور نائل کبی کاسیذکر و بر آدمی دللیوب ناموسنه طوقنمق معناسنه مستعملدر یقال نال فلان من عرضه ای سبه و نیلٌ و نیله (ونوله) نونك ضمیله دسترس اوله‌جغك شیئه دینور یقال ما اصاب منه نیلا و نیلة و نولة و هو ماتصیبه من خیر (الانالة) همزه‌نك

كسريله بر آدمى بر نسنه‌يه دسترس ايلمك معناسنه‌در كه نائل قلمق تعبير اولنور تقول انلته اياه و انلت له اى جعلته نائلاله (التنائل) نيل كبى دسترس اولديغك نسنه‌يه ديئور تقول اصبت منه نيلا و نائلا وهو مانلته (النالة) مصدردركه ذكر اولندى و خانه‌نك قاعه و ايوانته اطلاق اولنور يقال رأيته بقعد فى نالة الدار اى فى قاعتها (النيل) نونك كسريله نهر مصرك اسميدركه انهار اربعه‌دندر وكوفه ويزد قصالرنده برر قريه اسميدر و بغداد ايله واسط بيننده بر بلده‌در و نيل نبات عظلم اسميدركه جويد اوتيدر آندن نيلج يعنى جويد اتخاذ اولنور يپراقلرنى آلوب اتى صو ايله غسل ايدرلر تاكه اوزرنده اولان غبار طرزنده كوكلك زائل اولوب بم يشل قالور اندن اول صوبى حالى اوزره قورلر تاكه طوريلوب جويد جامور كبى دبنه چوكر بعده اوستنه كلان صوبى سوزوب دوكدكدنصكره دبنه چوكن قوريوب جويد اولور طبيعتى مبرّد واوراملك ابنداسنده طلاسى محلل و درت اربه قدرنى ماء بارد ايله حلّ وشرب هيجان اورامى مسكن و سيلان دمى دافع و عارضهٔ عشقى قبل التمكن مزيل و ضمادى كلف و بهق علتلرينه مفيد و رحمدن دم دائمى‌يى قاطع وداء الثعلب و حرق ناره نافع وهندى نوعندن بر درهمنى بر اوقيه كلبشكر ايله تناول وحشت وغم وهمّ و خفقانى دافعدر ونيل بنفقه بر نباته دخى دينوركه ساقى محكم و داللرى خرده و يپراقلرى صغير اولور و ايكى طرفى نظام اوزره مرتب اولور و محمد بن نيل الفهر و ابو النيل الشامى محدثلردر و بونلرده نونك فتحيله‌ده زبانزده‌در (نيال) غراب وزننده بر موضع آديدر تمت بحمده تعالى

(• فصل الواو •) (الوأل) واوك فتحى و همزه‌نك سكونيله (والوؤل) قعود وزننده (والوئيل) و بيل وزننده بر نسنه‌يه يا بر كسيه صغنوب قورتلمق معناسنه‌در يقال وأل اليه وألاووؤولا و وئيلا من الباب الثانى اذا لجأ اليه و خلص ووأل صغنجق يره دينور تسميه بالمصدردر يقال اتخذه وألا اى موئلا و نجات طلب ايلمك معناسنه‌در يقال وأل الرجل اذا طلب النجاة و بر يره قوشوب مبادرت ايلمك معناسنه‌در يقال وأل الى المكان اذابادر اليه و بر محل قشقيلى وكوره‌لى اولمق معناسنه‌در يقال وأل المكان اذا صارذا وألة كاسيذكر (المواءلة) مفاعله وزننده (والوئال) جدال وزننده بو دخى بر يره ياخود بر كسه‌يه صغنوب قورتلمق معناسنه‌در يقال واءل اليه مواءلة ووئالا اذا لجأ وخلص ونجات ايستمك معناسنه‌در يقال واءل فلان اذا طلب النجاة (الوألة) تمره وزننده قيون وكچى و دوه قسمنك بربكوبيدر طرب اولمش قيغلرينه دينور و يالكزجه دوه‌نك آميخته اولمش بول و ابعارنه دينور (الايئال) همزه‌نك كسريله بر يرى قشقيلق ايلمك معناسنه‌در

يقال اوأل المكان اذا جعله ذا وألة (الموئل) محفل وزننده اسم مكاندر صغنجق
يره دينور يقال هوموئل القوم اى ملجأه و سيل صوبى قرار ايده جك محله اطلاق
اولنور يقال هذا موئل السيل اى مستقره (الاول) همزه نك وواو مشدده نك فتحيله
بر نسنه نك ابتدأ و پيشيننه دينوركه آخر مقابليدر يقال هو اوّله اى ضدّ آخره
و اوّل كلمه سنك اصلى اوءل ايدى افضل وزننده تخفيف ايچون همزه واوه قلب
و ادغام اولندى على قول اصلى ووءل ايدى فوعل وجوهر وزننده وجمعى اوائل
كلور واو الى كلور قلب مكان اوزره و اوّلون كلور مؤنثنده اولى دينور همزه نك
ضميله فضلى كبى و بونك جمعنده اول دينور صرد وزننده اخرى واخركبى و اوّل
دينور ركع وزننده و اوّل كلمه سى صفت قلنورسه غير منصرف اولور وزن فعل
و وصف علتلريله تقول لقيته عاما اوّل و اكر صفت قلنمز ايسه منصرف اولور
تقول لقيته عاما اوّلا وتعريف واضافتله عام الاوّل قليل ونادر دركه موصوفك
صفته اضافتى قبيلندن اولور ومارأيته مذعام اوّل ديرسن كه صفت اولمق اوزره
مرفوعدر ومذعام اوّل ديرسن كه ظرفيت اوزره منصوبدر مذعام قبل عامنا
قوّه سنده در وابدأبه اول ديديكك صورتده غايتلك اوزره مضموم اولور فعلته
قبل ديديكك كبى وفعلته قبل كلّ شىء ديديكك وقتده منصوب ايدرسن فعلته قبل
فعلك ديديكك كبى و بر آدمى دونكى كوندن برو كورمسك مارأيته مذامس ديرسك
و اونه كى كوندن برو كورمسك مارأيته مذاوّل من امس ديرسن و اكر ايكى كون
مقدمدن برو كورمسك مارأيته مذاوّل من اوّل من امس ديرسن و بوندن زياده يه
تجاوز اولنمز و يقال هذا اوّل اى بين الاوّلية بو صورتده اسميت اوزره منوّن
اولور شارح دير كه مؤلف اشبو اول ماده سنى همزه بابندن اول فصلنده ثبت
ايلمشدر كوياكه رجوع معناسندن مأخوذ در معدود اتك كوياكه مرجعيدر و بونده
مذهب تحقيق بودركه اشبو اوّل كلمه سى برشىء مستعملدن مشتق دكلدر آنكچون
كنديده وصفيت معناسى خفى اولمغله وصفيتنى موصوف ذكريله اعتبار ايلديلر پس
لقيته عاما اوّل ديدكده اوّل كلمه سى عام لفظنه صفت اعتبار اولنور اوّل من هذا
العام معناسنه اولوركه مانحن فيه اولان عامك ماقبلى اولان عام ديمك اولور تركيده
بچن ييل و بيلدر ايله تعبير اولنورولقيته عاما اوّلا ديدكده اوّلا كلمه سى عاما لفظندن
بدل ولقيته فعلنه متعلق ظرف محض اولور عاما سابقا فى الجملة على هذا العام
قوّه سنده اولوركه بو ييلدن مقدّمجه اولان ييل ديمك اولور بيلدركى ييله و آنك
ماقبلى اولان ييله شاملدر و مؤلفك ابدأبه اوّل قولنده غايتلك اوزره مضموم اولور
ديديكنده غايتدن مراد بناسى عارضى اولان كلمات قبيلندن اولور ديمكدركه كلمه
فى الاصل مضاف اولوب بعده مضاف اليه لفظا لا نيةً متروك اولنور كرك ظرف

اولنسون من قبل ومن بعد كبي وكرك اولمسون حسب ولاغير كبي ومصباحك بو بابده خلاصه‌سی بودركه اوّل كلمه‌سی ممتنع عدددر كندی ايچون ثانی واردر و بو آخر مقابليدر و واحد معناسنه اولنور ومنه في صفات الله تعالى هو الاوّل اى هو الواحد الذى لاثانى له مصنفڭ وله شروط الاوّل كذا قوللرنده استعمال ايلدكلری اوّل بو معنابه مبنيدر واقوال فقهاده اوّل وندنلده الامة حرّ قوللرنده كذلك واحد معناسنه محمولدر واشبو واحد معناسنه اولان اوّلڭ مؤنثی اولى كلور كه واحده معناسنه اولنور ومنه قوله تعالى [الا الموتة الاولى] اى سوى الموتة التى ذاقوها فى الدنيا وليس بعدها اخرى نته كه آخر كلمه‌سی دخی واحد معناسنه اولنوب مؤنثنده اخرى دينور فقوله عليه السلام فى ولوغ الكلب يغسل سبعا فى رواية اولا هنّ وفى رواية اخراهن وفى رواية احدا هنّ الكلّ الفاظ مترادفة على معنى واحد ولا حاجة الى التأويل و بونڭ اصلى اوءل ايدى كه مهموز الوسط در تخفيفا همزه واوه قلب و ادغام اولندی واوّل كلمه‌سنده معنای تفضيل واردر هرنقدر فعلی يوق ايسه‌ده وافعل تفضيل كبي استعمال اولنور كه مفرده وتثنيه‌ يه وجمعه لفظ واحد ايله وصف اولنور و يقال الاوّل واوّل القوم واوّل من القوم وافعل تفضيل كبي مستعمل اولديغنه بناء كنديدن حال وتميز اولەرق منصوب واقع اولنور ويقال انت اوّل دخولا وانتما اوّل دخولا وانتم اوّل دخولا وافعل تفضيلڭ معناسنی ياخود وزنی متضمن اولديغندن ناشی غير منصرف اولنور ابن حاجبدن منقولدر كه اوّل كلمه‌سی افعل تفضيلدر لكن فعلی يوقدر نته كه ابل كلمه‌سی دخی بوكونه در دوه قسمنه كوزل تيمار ايدن كمسه وصفدر و بو بصريون مذهبيدر واصحّ اولان بودر زيرا كوفيون قولی اوزره فوعل اولسه مؤنثنده اولة دينور ايدی وتعريف واضافته عام الاول ديمك جائزدر لكن تركيب اوزره عام اوّل جائز دكلدر وشارح دير كه مؤلفڭ بعضا نرده اول ماده‌سنده ذكری رجوع شمه‌سی اعتباريله اولوب وقموسده وأل ماده‌سنده رسمی سبق و مبادرت معناسی شائبه‌سنه مبنی در مترجم دير كه اشبو كلام آنی استماعه حقيقدر معلوم اوله كه اول كلمه‌سی لامحاله غير منصرفدر زيرا عامة ائمه نعت آخرڭ ضدّی ايله تفسير ايلديلر پس اوّل صفت تقدمله ذات مبهمه‌دن عبارت اولنور نته كه آخر صفت تاخر ايله ذات مبهمه‌دن عبارتدر و ذات مبهمه‌دن مراد بر صفتله موصوفيتی وقوعی صحيح اولان نسنه‌در كرك جسم وكرك زمان ومكان وكرك حدث اولسون پس اوّل كلمه‌سی موضوع للوصفيه اولمغله وصفيت ووزن فعل علتلريله البته غير منصرف اولنور اوسط كبي بو جهتله صاحب قاموسڭ وصرفت اذا جعلت اوّلا صفة منعته والاصرفته كلاملری مرضی دكلدر زيرا وصفيتده اصل وضع معتبر اولمغله آنده جاعلڭ جعلی جاری اولمز

حتى

حتى جاعل بر وصف اصلىيى اسم قيلسه وصفيتى اعتبارندن اخراج ايدەمزتته كه بر اسم اصلىيى وصف قيلمغله اعتبار وصفيته ادخال ايدەمز وقالديكه اوّل لفظنك صفت اولمامسى بابنده مسرود اولان مثــلا لقبته عاما اوّلا مقولەسى مثاللرده اوّل كلمەسى خالى دكل يازمانك يا مكانك يا حدثك صفتى اولور منع صرفده ايسه وصفيت اصليه كفايت ايدر والحاصل اوّل كلمەسى اكر ممنوع الصفة ايسه اسم قيلنديغى صورتده صرفنك وجهى يوقدر زيرا معتبر اولان نفس وصفيت اصليه در و اكر موضوع لغير الصفة ايسه صفت قلنديغى حينئذ منع صرفنك وجهى يوقدر زيرا وصفيت عارضەيه اعتبار يوقدر وصفت وغير صفتك احتمال اشــتراكى دخى ثابت دكلدر واحتمال مجرد ايسه اثبات وضع بابنده غيرمفيد در نهايت عدم صرفى معلوم ايكن رعاية لاشتهار الصرف منصرف عنوانيله تعبير اولنمقده مضايقــه يوقدر فلا تغفل وقالديكه منصرف اولەرق اوّلاعنوانى ثانيا لفظنه مشاكلەيه محمولدر سلاسلا واغلالا قول شريفى كبى فليحفظ (الموئل) محدّث وزننده مواشيسى اولان آدمه دينور يقال رجل موئل اى صاحب الماشية (وأله) همزەوزننده بر ايچقبيله اسميدر (بنوموءله) مسعده وزننده بربطن در (وألان) سحبان وزننده شكر بن عمروك كه بر قبيله پدريدر لقبيدر ووألان بن قرفة العدوىّ ومحمود بن وألان العدنى محدثلردر (وائل) اساميدندر وائل بن قاسط بر قبيلەنك پدريدر ووائل بن حجر ووائل بن ابى القعيس وابو وائل شقيق بن سلمه اصحــابدندر (الوبل) واوك فتحى وبانك سكونيله ايرى دانەلو شدّتله ياغان يغموره دينور يقال جادوبل اى المطر الشديد الضخم القطر ووبل مصدر اوولور ايرى دانەلو شديد يغمور ياغدرمق معناسنه در : يقال وبلت السماء وبلا من الباب الثانى اذا امطرت الوبل وشدّتله شكار سوروب كتمك معناســنه مستعملدر : يقال وبل الصيد اذا طرده شديدا و بر آدمىدكنكله هارلهارل دوكمك معناسنه مستعملدر يقال وبله بالعصا اذا ضربه بها (الوابل) بو دخى ايرى دانەلى صاغانقلىشديد يغموره دينورتقول اخذنا فى الطريق وابل بمعنى وبل ووابل مدينەنك يوقرى سمتنده برموضع آديدر وهشام بن يونس اللؤلؤى نام محدّثك جدّى اسميدر (الوبيل) امير وزنــنده شديد نسنەيه دينور يقال ضرب و بيل اىشديد وصوبەوطوبقه ديدكارىيوغون دكنكه دينور يقال ضربه بالوبيل اى العصا الضخمة ونوعايومشقلغى اولانچبوغه دينور يقــال ضربه بالوبيل اى القضيب فيه لين ونصارانك چاك چالدقلرى اغاجه دينور يقال صك النصرانىّ الناقوس بالوبيل وهى خشــبة يضرب بها الناقوس و بر قوجاق اوطونه دينــور و چربجى طوقمغنه دينور يقال دقّ القصارّ الثوب بالوبيل وهو مدقته وهواسى آغر و وخيم اولان مرعايه دينور يقال مرعى وبيل اى

وصبر وشون وبل كه طرفه نام شاعرك اشبو ٭ فرت كهاة ذات خيف جلالة ٭ عقيلة شيخ كالوبيل اليدد ٭ بيتنده واقعدر مراددكنكلر ياخود جريجى طوقيدر جوهرينك وهم ايلديكى كبى بر باغ اوطون دكلدر شارح ديركه صغانى دخى جوهرى يه موافق تفسير ايلدى (الميبل) منبر وزننده بودخى صوبه و صوبمانى تعبير اولنان بوغون دكنكه دينور وقلبشدن بوكلش قيرباجه دينوركه انكله دوه قسمنى ضرب ايدرلر يقال ضرب البعير بالميبل وهى منفيرة من قدّ مركبة فى عود يضرب بها الابل (الوبيلة) سفينه وزننده بودخى صوبه وصوبمانى يه دينور و بر باغ اوطونه دينور و اوتلاقلرى بدهوا وثقيل وناكوار اولان يره دينور يقال ارض وبيلة اى وخيمة المرتع جمعى وبل در كتب وزننده (الموبل) مجلس وزننده بودخى صوبه وصوبمانى يه دينور (الابلة) اتبانه وكتابه وزننـــده بودخى برقوجاق اوطونه دينور مؤنث بونى همزه فصلنده دخى ذكر ايلدى ومنه المثل ضغث على ابالة ٭ ظاهرا بوراده همزه واودن مبدلدر وشاح واشاح كبى (الوبالة والوبال) واولرك فتحيله (والوبولة) واوك ضميله اوتلاق وخيم وناكوار اولمق معناسنه در : يقال وبل المرتع وبالة ووبالا ووبولا من الباب الخامس اذا وخم كذلك بر وخيم اوتلاقلو اولمق معنا‌ســنه در : يقال وبلت الارض اذا صارت وخيمة المرتع (الاستيبال) بر يرك هواسى وخيم اولمغله مزاجه ناموافق بولمق معناسنه در : يقال استوبل فلان الارض اذا لم توافقه وان كان محبا لها وقيون وبكى قسمى اركگه قيزمق معناسنه در : يقال استوبلت الغنم اذا ارادت الفحل (الوبلة والابلة) فتحاتله كه همزه و واودن مبدلدر ثقيل وناكوار طعام اكلندن نشئت ايدن معده فسادنه دينور يقال اخذته وبلة الطعام وابلته اى تخمته ووبله قيونده عارض اولان اركگه قيزغنلغه دينور يقال بنشاة وبلة اى شهوة للفحل (الوبال) سحاب وزننده شدت وثقلت معناسنه در : يقال اخذه الوبال اى الشدة والثقل مترجم ديركه بومعناوخامتدن مأخوذدر پس سوء عاقبتده استعمال مجاز بمرتبتين اولور ووبال ضمرة بن جابر بن قطن نام كسه‌نك فرسى اسميدر وبنواسد يوردنده برصو آديدر (الابيل) امير وزننده پير وسالخورده آدمه دينور ومنه قولهم ابيل على وبيل اى شيخ على عصا بونكده همزه‌سى واودن مبدلدر (الوابلة) قابله وزننده بازونك و اويلغك باشـلرينك اوجلرينه دينور على قول كوزكك اوجنه ياخود ديز اغرشغى ديدكلرى كيكه ياخود اويلغك طوب وبومرى اولان اتنه دينوركه بوط اوله‌جقدر يقال هويشكو الوابلة وهى طرف رأس العضد والفخذ او طرف الكتف اوعظم فى مفصل الركبة اوما التف من لحم الفخذ ودوه وقيون وبكى قسمنك دوللرينه دينور يقال وابلة كثيرة وهى نصل الابل والغنم (الوبلى) جمزى وزننده شول ســودلو حيوانه دينوركه ابتـدا وبل كبى يعنى

صاغانقلى

صـاغانقلى يغمور كبى سـودى چقوب بعده على العاده ادرار ايدر اوله يقال ناقة و شاة و بلى اذا كانت تدر بعدالدفعة الشديدة كالوبل (الموابلة) مفاعله وزننده مداومت وادمان ايلمك معناسنه در: يقال وابله اذاو اظبه (الميبلة) مكنسه وزننده طوره‌يه دينور يقال ضربه بالميبلة اى بالدرة (الوتل) و اوك و تاى فوقيه‌نك ضميله شول كسه‌لره دينوركه قارنلرى شرابدن طلوم كبى مملو اوله شرابدن مراد هر درلو شربتدر مفردى اوتل‌در احمر وزننده يقال رجل اوتل و رجال وتل اذا ملؤابطونهم من الشراب (الوثل) و اوك و ثاى مثلثه‌نك فتحيله ليفدن بوكلمش ايپه و اورغانه دينور (الوثيل) امير وزننده ليفه دينور و انجه و ضعيف ايپه دينور و مطلقا اغاج‌قبوغندن و ييراغندن و ليفدن و كندردن بوكلمش‌ايپه‌واورغانه دينور و ضعيف نسنه‌يه دينور و بر موضع معروف اسميدر و سحيم نام شـاعرك پدرى اسميدر (الموثول) موصول وزننـده و مرادفيدر (التوثيل) تفعيل وزننده بر نسنه‌يى بر يره كركى كبى برلشدروب پايدار ايلمك معناسـنه‌در : يقال وثّل الشئ اذا اصله و مكنه و جمع ايلمك معناسنه در : يقال وثّل المال اذا جمعه (ذووثله) فتحـاتله اذواء تعبير اولنان ملوك حميردن بر ملك لقبيدر (وثله) فتحاتله بر قريه اسميدر (وثال) شـدّاد وزننده بر رجل اسميدر (واثله) اساميدندر و اثلة اللثى شول كسه دركه حجراسودى بياض اولمق اوزره مشـاهده ايتدم ديو حكايت ايلدى ظاهرا يك معمرايمش واوغلو ابوالطفيل عامر اصحابدندر و واثلة بن الاسـقع و واثلة بن الخطاب و ابو واثلة الهذلى صحابه‌لردر (الوجل) واوك وجيمك فتحيله قورقويه دينور يقال فى‌قلبه وجل اى‌خوف وقورقمق معناسنه مصدر اولور موجل دخى مصدر ميميدر مقعد وزننـده يقال وجل ياجل و ييجل و يوجل و ييجل بكسر اوله وجلا و موجلا من الباب الرابع اذا خاف يعنى بونك مستقبلنده درت لغت واردر برى ياجل‌دركه واو الفه قلب اولنمشدر و برى ييجل دركه يايله‌در بنواسددن ذكرى آتى يعلم كلمه‌سنه قياسله‌در برى يوجل دركه اصل اوزره‌در و برى ييجل‌دركه ياى اولانك كسريله‌در بنى اسد لغتنه اتباعله دركه انلر ييجل و ايجل و نيجل ديرلر مضارعت حرفنى مكسور ايدرلر و اما يعلم كلمه‌سـنده يايى مكسور ايلمزلر ياء اوزره كسره‌يى ثقيل عد ايدرلر و ييجل كلمه‌سـنده يالرك برينه آخردن قوّت حاصل اولمغله مكسـور ايدرلر و بونك امر حاضرنده ايجل دينوركه واو يايه منقلب اولور (الموجل) منزل وزننده اسم‌مكاندر محل خوف معناسنه در : شارح ديركه بوموعد كبيدركه مضارعنده واوى ساقط اولان معتلّ الفاء صيغه‌سنك اسم مكانى مطلقا مكسور العين كلور (الاوجل) احمر وزننده (و الوجل) كتف وزننده وصفلردر قورقق آدمه دينور و جلك جمعى وجال

كلور واوك كسريله و وجئون كلور فرحون وزننده مؤنثى وجلهدر (المواجلة) مفاعله وزننده باب مغالبهده مستعملدر قورققلق بابنده يارشمق معناسنهدر: يقال واجله فوجله و جلا من الباب الاول اذا كان اشدّ وجلامنه (الوجيل) امير وزننده (و الموجل) موعد وزننده صو ايركيلجك چقوره دينور (ايجلى) همزهنك كسرى و قصريله بر موضعدر (ايجلن) همزهنك كسرى وجيم ولامك فتحيله مفردده بر قلعه آديدر (ايجبلين) همزهنك و جيمك ... مرّا كش اوزره مشرف بر جبل آديدر (الوجالة) خجاله وزننده ... معناسنه در : يقال وجل الرجل وجالة من الباب الخامس اذا كبر (الوجول) اصول وزننده پير آدملره دينور شيوخ معناسنه (الوحل) واوك فتحى وحاى مهملهنك سكونيله و فتحيله صولى صبويق چاموره دينوركه طوار قسمى كوميلور جمعى اوحال و وحول كلور يقال طريق ذووحل ووحل اى طين رقيق ترتطم فيه الدوابّ ووحل فتحتيله صبويق صولى چاموره دوشمك معناسنه در : يقال وحل الرجل وحلا من الباب الرابع اذا وقع فى الوحل (الاستيحال و التوحّل) تفعل وزننده بر محل صبويق چامورلى اولمق معناسنه در : يقال استوحل المكان وتوحّل اذا صارذاوحل (الموحل) منزل وزننده اسم مكاندر صبويق چامورلى يره دينور يقال هذا موحل لايطاق فيه المشى اى موضع الوحل و اسم اولور صبويق چاموره دوشمكه دينور (الموحل) مقعد وزننده مصدر ميميدر صبويق چاموره دوشمك معناسنه در : يقال وحل الرجل وحلا و موحلا اذا وقع فى الوحل و بر موضع آديدر (الايحال) همزهنك كسريله برآدمى صبويق چاموره دوشورمك معناسنهدر: تقول اوحلته اذا اوقعته فى الوحل و برآدمى بر ورطهيه اوغرادوب شر وشور ايله باصدرمق معناسنه در : يقال اوحل فلاناشرّا اى اثقله به (المواحلة) مفاعله وزننده باب مغالبهده مستعملدر صبويق چاموره طالوب يعنى انده يوريوب چقمق خصوصنده يارشمق معناسنه در : وانقولينك بالجق ايدشمك تعبيرى چامورليدر تقول و احلته فوحلته احله اىكنت اخوض للوحل منه (الاتحال) تاى مشدده ايله افتعال وزننده يمينده استثنا ايلمك معناسنه در : والله افعل ذلك ان شاء الله ديمك كبى يقال اتحل فى يمينه اذا تحلل واستثنى شارح ديركه كرچه بونك اصلى اوتحل اولمغله واو تايه مبدل و مدغم اولدى لكن وضع مادهيه ملايمى معلوم اولمدى مترجم ديركه استثناء ايله اولان يمين اوزلو يابشقان بالچق كبى اولميوب خلاصى اسهل صولو صبويق بالچق كبى اولمسى مدار ملايمت ماده در فليتنظر (الودل) عدل وزننده طلومى ايچنده اولان ايران ياغ اولمق ايچون چالقيوب يايمق معناسنه در : يقال ودل السقاء يدل ودلا اذا مخضه (الوذلة) ذال معجمه ايله سفينه

وزنده آینه‌یه دینور و جلا ویرلمش کومش پارچه‌سنه دینور علی‌قول اعمدرکرك مجلا وکرك غیر مجلا اولسون جمعی و ذیل کلور و وذایل کاور تقول اقبل علیّ بوجه کالوذیلة وهی المرأة اوالقطعة من الفضة المجلوة اواعمّ و اورکج یاغندن بر پارچه‌یه دینور کذلك قیون قویرغنك یاغندن بر پارچه‌یه دینور و شول جاریه‌یه دینورکه قیناقلری قصه و قامت و اندامی لسان کبی سیوری اولا یقال امة وذیلة ای لسنا قصیرة الالیتین و قدّ و قامتی موزون جنبشلو شوخ و شنکل قیزه دینور یقال جاریة و ذیلة ای نشیطة رشیقة (الوذلة) فتحاتله بو دخی قدی موزون شوخ و شنکل قیزه دینور و جست و چالاك آدمه دینور یقال خادم و ذلة ای خفیف (الوذلة) زنخه وزننده شطارتلو سهی قد محبوبه‌یه دینور (الوذالة) رذاله وزننده قصابك لاعلی طریق القسمه کسدیکی اته دینور (التوذل) تفعل وزننده قصابدن پاره‌لنمدك بتون ات المق معناسنه در : یقال توذّلوا من الجزّار اذا اخذ و امنه الوذالة (الورل) فتحتینله کلره شبیه بر جانوردر علی قول کرتنکله انواعندن ایری و قویرغی‌اوزون باشی‌کوچك اولاندر ترکیده بوکه بوزمجه تعبیر اولنور جلدی سیاه و خشونتلی و صاری خطوطله مخطط و ابلق اولور لحمی بغایت حار و زیاده‌سیله مسمن و نجسنی طلابدنده اولان تمرکی‌وبرص عارضه‌لرینی مزیل و شحمی‌طلا ایدوب دلك ایلمك معظمّ ذکردر جمعی ورلان‌در واوك کسریله و اورال وارءل کلور همزه ایله افلس وزننده و بو مقلوبدر (الورلة) ثمره وزننده بنوکلاب یوردنده بر قیونك اسمیدر (اورال) همزهٔ مفتوحه ایله بر موضعدر (الورنتل) سمندل وزننده آفت و داهیه‌یه دینور و امرعظیم‌معناسنه در : و بر موضع آدیدر (الورنتلی) قصرابله و رنتل معناسنه در : (الوسیله) سفینه وزننده (و الواسلة) پایه و رتبه و قربته دینورکه ملوك یاننده اعتبار اولنور یقال له عندالملك وسیلة و واسلة ای منزلة و درجة وقربة مؤلف بصائرده دیدیکه وسیله حقیقتی کندیسیله بر نسنه‌یه رغبتله توصل اولنه‌جق نسنه‌دن عبارتدر و بو توصلدن اخصدر زیرا بو رغبتی متضمندر بعده بو مناسبتله پایه و منزلتده استعمال اولندی (التوسیل) تفعیل وزننده حق‌تعالی درکاهنه تقرب ایده‌جك عمل ایشلمك معناسنه در : یقال وسّل الی الله تعالی اذا عمل عملا تقرب به الیه تعالی (التوسّل) تفعل وزننده توسیل معناسنه در : یقال توسّل بمعنی وسل و اوغریلق ایلمك معناسنه مستعملدر تقول اخذ فلان ابلی توسّلا ای سرقة (الواسل) واجب و لازم معناسنه در : یقال صارعلیه و اسلا ای واجبا وراغب الی الله اولان آدمه دینور یقال هوواسل ای راغب الی الله تعالی (مویسل) مصغر بنیه‌سیله طی قبیله‌سی یوردنده بر صو آدیدر (امّموسل) منزل وزننده

بر باير اسميدر (اوسله) همزهٔ مفتوحه و سين مكسوره ايله همدان قبيله‌سنك اسميدر (الوشل) واوك و شين معجمه‌نك فتحيله طاغدن ياخود قيادن صيزوب اقان ازجه صويه دينوركه قطره‌لرى برى برينه متصل اولميه على قول طاغك بوقريسندن صيزوب اينن ازجه صويه خاصدر يقال مافيه الاوشل و هوالماء القليل يتحلب من جبل اوصخرة ولاينصل قطره اولا يكون الا من اعلى جبل وجوق صويه دخى كله منذ اولور يقال فيه وشل اى ماء كثير كذلك ازجه كوز ياشنه و چوق كوز ياشنه اطلاق اولنور وتهامه‌ده بر جبل عظيم اسميدر و ايكى موضع آديدر و وشل هيبت و خوف و خشيت معناسنه در : تقول اخذنى منه الوشل اى الهيبة والخوف (الوشل) واوك فتحى و شينك سكونيله (والوشلان) فتحاتله صو سيلان ايلمك على قول طاملق معناسنه‌در : يقال وشل الماء و شلا و وشلانا من الباب الثانى اذا سال اوقطر و بر آدمك حالى ضعيف و فقير وكدا اولمق معناسنه در : يقال و شل الرجل اذا ضعف و احتاج و افتقر و نياز و تضرع ايلمك معناسنه‌در : يقال وشل اليه اذا ضرع (الواشل) دائما كنديدن صو صيزوب سيلان ايدن طاغه دينور يقال جبل و اشل اى لايزال يتحلب منه ماء (الايشال) همزه‌نك كسريله بر آدمك نصيبنى اكسلدوب از ويرمك معناسنه در : يقال اوشل حظه اذا اقله و صويى ازجه صيزندى بولمق معناسنه در : يقال اوشل الماء اذا وجده وشلا و سود ايمكى اوكرنسون ديو صاحبى ناقه‌نك ممه‌لرنى كوشكك اغزينه ويرمك معناسنه‌در : يقال اوشل الفصيل اذا ادخل اطباء الناقة فى فيه ليتعلم الرضاع (الوشول) قعود وزننده بر آدمك غناسى قلت بولوب حالى ضعيف اولمق معناسنه‌در : يقال وشل الرجل وشولا اذا قل غناؤه (الاوشال) همزهٔ مفتوحه ايله ذكر اولنان وشل كلمه‌سنك جمعيدركه طمله طمله صيزوب اقان صويه دينور بو مناسبتله برى برينك اردنجه قطر كبى ورود ايدن كسه‌لره اطلاق اولنور يقال جاء القوم اوشالا اى يتبع بعضهم بعضا (المواشل) ميمك فتحيله بر نيجه مواضعك اسمليدر (الوصل) اصل وزننده (والصلة) صادك كسريله و ضميله بر نسنه‌يى بر نسنه‌يه اولاشدروب يتشدرمك و اكله‌مك معناسنه‌در يقال وصل الشئ بالشئ وصلا وصلة وصلة من الباب الثانى اذالامه و وصلك الله بالكسر لغة فى الفتح يعنى لغت قليله‌ده باب رابعدن دخى كلمشدر شارحك بيانه كوره صله‌نك اصلى وصل ايدى و عد و عده كبى و صادك ضمى اصلى واو مضمومه ايله وصله اولديغنه مبنى‌در لكن وصله لازمه مخصوص اولمغله فرق ايچون واوى حذف و بيان ضمه ايچون صادى مضموم ايلديلر و وصل وصله عاشق معشوقنه قاوشمق معناسنه‌در كرك عفاف و نزاهت وكرك خباثت وجهيله اولسون يقال وصله وصلا وصلة اذا التأم يكون فى عفاف

الحبّ و دعارته (الوصول) قعود وزننده (والوصلة) واوك ضميله (والصلة) عده وزننده بر نسنه‌یه ایریشوب اولاشمق معناسنه‌در یقال وصل الشیٔ و وصل الیه وصولا و وصلة وصلة اذا بلغه و انتهی الیـه و وصله اسم اولور بتشـكلكه و اولاشقلغه دینور یقال بینهم وصلة ای اتصال و بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه اكلیوب بتشدیرن شیئه دینورکه الك تعبیر اولنور جمعی وصل‌در صرد وزننده (التوصیل) تفعیل وزننده بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه اولاشدیروب اكلمك معناسـنه‌در یقال وصله به اذا لامه (الایصال) همزه‌نك كسریله ایرشدرمك و اولاشدرمق معناسنه‌در یقال اوصله الیه اذا بلغه و انهی الیه (الاتصال) اتصاف وزننده بر نسـنه‌یه همیشه اولاشق و بتشك اولمق معناسنه‌در یقال اتصل به اذالم ینقطع (الواصلة) شـول عورته دینورکه صاچی قصه و ازجه اولمغله سائرك صـاچندن كندی صـاچنه اكلر اوله یقال امرأة واصلة اذا كانت تصل شعرها بشـعر غیرها (المستوصلة) صاچنه صاچ اكلمكی طالبه اولان عورته دینور قال الشارح و منه الحدیث [لعن الله الواصلة والمستوصلة] فالواصلة التی تصل شعرها بشعر غیرها و المستوصلة الطالبة لذلك نهایه‌ده عائشهٔ صدّیقه‌دن مروی اوله‌رق مرسومدركه واصله كنج ایكن فاحشه اولوب عجوز اولدقده یزونـكلك ایدن ملعونه‌یه دینور و حدیث مرقومده واصله‌دن مراد بودر (المواصلة) مفاعله وزننده (والوصال) جدال وزننده محب محبـوبنه واصل اولمق معناسـنه‌در وصله كبی كرك عفاف و عصمت و كرك خبث و شناعت جهتیله اولسون یقال واصله مواصلة و وصـالا یكون فی عفاف الحب ودعارته (الموصل) مجلس وزننده بر ایپـك آخر ایپه اكلنن یرینه دینور یقال هذا موصل الحبلین ای مقعدهما و موصل بر بلده آدیدر حالا دیاربكردن اوته ضمّ میمله موصل دیدكلریدر ایكی ایالت معقدی اولدیغیچون تسمیه ایلدیلر و عراق ایله جزیره میاننده بر ارضك اسمیدر (الموصلان) تثنیه بنیه‌سیله بلدهٔ مرقومه ایله جزیرهٔ ابن عمره اطلاق اولنور (الاوصال) همزه‌نك فتحیله وصل كلمه‌سنك جمعیدركه واو مفتوحه ایله در مفاصله دینور كه بدنده الك و اویناق یرلری یاخود كمكلری بری برینه قاوشدیغی یرلره دینور شارح دیر كه مؤلفك بو عباره‌سی مخالفدر زیرا فصل ماده‌سـنده بیانته كوره وصل الك یرلرنده اولان یومشق سكیره دینوركه اكلری بری‌برینه اكلیوب بتشـدرر پس بوراده ضدّیله تفسیر ایلمشدر مكركه وصل بتشدیكی اعتباریله وفصل ایرلدیغی اعتبـاریله اوله انتهی و اوصال وصل كلمه‌سندن جمع اولوركه واوك كسری وضمیله در؛ بدنده شول كمیكه دینور كه اصلا قیرلمیوب و بشقه‌جه اولوب سـائر كمیكه قارشمز اوله اومجه كمیكی كبی (الوصیلة) سفینه وزنـنـده اون قارن بری‌بری اوزره دول

طوغورمش ناقه‌یه دینور و قیون و کچی قسمندن یدی قارن ایکیز اوله‌رق دیشی طوغورنه دینور و اکر یدنجیده ارکك ودیشی اوله‌رق یه ایکیز طوغورسه وصلت اخاها دیوب من بعد انانسنك سودینی نساء طائفه‌سی ایچمیوب همان رجال ایچوب سائبه اولان دوه بجراسنه اجرا ایدرلر و بعضلر دیدیلرکه وصیله همان غنم یعنی قیون قسمنه مخصوصدرکه دیشی طوغورسه کندیلره غنما اولوب ارکك طوغوردقده بتلری ایچون تخصیص و ذبح ایدرلر و اکر ارککلی دیشیلی ایکز طوغورورسه وصلت اخاها دیوب اول ارککی بتلری ایچون قربان ایلمزلر یاخود شول قیونه دینورکه بر سنه ارکك و ایکنجی سنه دیشی طوغورر اوله اول ارککی دیشی‌یه رعایتا ذبح ایلمزلر و اکر تخلف ایدوب ارکك ظهور ایدرسه هذا قربان لالهتنا دیوب صنملری ایچون انی قربان ایدرلر و بو اوضاع جاهلیه‌دن ایدی کما فی التنزیل [ماجعل الله من بحیرة ولاسائبة ولاوصیلة] الایه و وصیله معمور وآباداناو مزارع و مراعی فراوان اولان یره اطلاق اولنور و بر جشید جبوقلی الاجه قماش یمنی اسمیدر و یولداشلره اطلاق اولنور تقول ذهبنا وصیلة کثیرة ای رفقة وفلجه اطلاق اولنور و ایلك بوممنه دینور کبة الغزل معناسنه و ارض واسعه‌یه دینور یقال ارض وصیلة ای واسعة (لیلة الوصل) واوك فتحیله ایك اخر کیجه‌سنه اطلاق اونور تقول جاءنالیلة الوصل ای اخرلیالی الشهر (حرف الوصل) فن عروض اصطلاحنده یعنده رویّ اولان حرفدنصکره مذکور اولان حرفه اطلاق اولنور رویّ حرفنك حرکه‌سنی وصل ایلدیکیچون اطلاق اولندی و حرف مرقومه درت حرفدن عبارتدر واو و یا والف و هاء ساکنه ومتحرکه در ومتحرکه اولان هانك حرکه‌سنه نفاذ و اکا تابع اولان حرف لینه خروج اطلاق ایدرلر مثلا شاعرك اشبو • سقیت الغیث اینها الخیامو • مصراعنده میم روی در و اشباعدن حاصل اولان واو وصل در کذلك اشبو • کانت منازله من الآیامی • مصراعنده رویّ میمدر و یاء وصل در و • فازلت ابکی عنده واخاطبه • مصراعنده روی باء ووصل هاء ساکنه در و • اذا ماراًینازال منادویابها • مصراعنده رویّ لامدر و وصل هاء مفتوحه‌در آنك فتحه‌سنه نفاذ و اکا تابع اولان الفه خروج دیرلر مؤلف الف وصله مثال ایراد ایلمدی و اول اشبو • اقل اللوم عاذل والعتابا مصراعنده واقع الفدر (الموصول) بر جانور اسمیدرکه اتك آریسنه شبیه اولور وآنك کبی آدمی صوقار و بر رجل اسمیدر (موتّصل) معظم وزننده اسامیدندر اسمعیل بن موتّصل محدثدر (الوصیل) امیر وزننده دائما سنکله هر یره بیله‌جه کیروب چقان یعنی قطعاسندن مفارقت ایتمز اولان آدمه دینور یقال هو وصیلك و هو من یدخل معك و یخرج یعنی لا یفارقك (تصل) تعد وزننده بلاد قبیلهٔ هذیلده

بر قیو آدیدر (واصل) اسامیٔ رجالدندرواصلة بن جناب صحابه در یاخودصواب اولان وائلة بن الخطـاب اولمقدر (ابوالوصل) اصحابدندر (الوعل) واوك فتحیله فلس وزننده (والوعل) کتف وزننده (والوعل) دئل وزننده و بو نادر در طاغ کچیسنك تکه‌سنه دینور جمعی اوعال و وعول کلور واوك ضمیله ووعل کلور ضمنیله و موعله کلور مشیخه وزننده و وعله کلورفرحه وزننده کذلك مؤنثی وعله در فرحه وزننده شارحك بیاننه کوره موعله و وعله اسم جمعدر ومؤنثك جمعی وعال در واوك کسریله انتهی ووعل نعل‌وزننده شریف وعالیشان‌آدمه اطلاق اولنور جمعی اوعال ووعول در یقال هلك الاوعال ای الاشراف و بقی الاوغال ای الانذال وملاذ وملجأ معناسنه در : یقال هو وعله ای ملجاه بو معنادندرکه عربلر مالك عنــه وعل دیرلر مالك عنه بدّ وخلو معناسنه که سنکچون آندن مفارقت ایلك یوقدر دیمکدر ملجأ معناسندن مأخوذ در کذلك هم علینا وعل واحد دیرلر مجتمعون معناسنه که انلر بالاتفاق والاتحاد اوزرمزه قصد ایده‌جکلردر دیمکدر هم علینا الب واحد دیدکلری کبی‌طاغ کچیلری‌دائما سوری سوری اجتماعله‌کزدکلرندن ناشی اخذ و استعمال ایلدیلر و وعل شوّال آینك اسم قدیمیـدر و مصدر اولور یوکسکه چقمق معناسـنه یقال وعل الرجل وعلا من البـاب الثانی اذا اشرف (الوعل) کتف وزننده شهر شعبانك اسم قدیمیـدر جمعی اوعال و وعلان در و اوك کسریله (الاستیعال) صغنمق معناسـنه در : یقال استوعل الیه اذا الجأ و جیرانلر طاغه قاچوب کتمك معناسنه در : یقال اسـتوعلت الاوعال اذا اذهب فی الجبال (الوعلة) تمره وزننده لباسك ایلکنه دینورکه اکا تکمه‌کچوریلور و طاغك صرپ برینه دینور یاخود طاغدن طومالوب چقان یوکسـك یا لم قیایه دینور ووعلة القدح ووعلة الابریق کاسـه‌نك و ابریغك قولپلرندن عبارتدر و بر شاعر جرمیٔ آدیدر و وعلة بن‌یزید اصحابدندر (وعال) غراب وزننده برموضع یاخود بر جبل آدیدر (وعیله) جهینه وزنـنـده برصو اسیمدر (ذواوعال) همزهٔ مفتوحه ایله بر موضعدر (وعلان) سحبان وزنـنـده بر قبیله‌نك پدری اسیمدر و یمنده برحصن آدیدر (وعل) تمر وزننده (وعلتان) تثنیه اوله‌رق ایکی حصن اسملریدر (المستوعل) اسم مفعول بنیه‌سیله طاغلرك تپه‌لرنده طاغ کچیلرینك حصن کبی محفوظ‌ومنیع مأوالرینه‌دینور جمعی‌مستوعلات در (امّ‌اوعال) همزه‌نك فتحیله بر معروف یاصتم طاغك آدیدر (التوّعل) تفعل وزننده‌طاغك تپه‌سنه چقمق معناسنه در تقول توّعات الجبل اذا علوته (الوغل) واوك‌فتحی و غین معجمه‌نك سکونیله ضعیف و ناکس و بی اعتبار و هر خصوصده دون همت و مقصر آدمه دینور یقال هو وغل ای ضعیف نذل ساقط مقصر فی‌الاشیاء و بری

بربه صارمشـق چنلق و قوریلق اغاجلغه دینور وقوش یمی تعبیر ایتدکلری به دینورکه کوکرجینلر اکل ایدرلر و بلاندن نسب ادعا ایدن صویسزه دینور یقال انه لوغل ای مدّع نسبا کاذبا و صغنجق یره دینور یقال هو وغله ای ملجاؤه و بدغدا اولان کمسیه دینور یقال رجل وغل ای السیّ الغذاء ودعوتسز و تکلیفسز مجلس طعام و شرابه همان صوقیلوب کیرمک عادتی اولان یوزسز و عارسز آدمه دینور واغل دخی دینور کماسیذکر و اول کمسه‌نک کیروب ایچدیکی شرابه ده وغل دینور شارح دیرکه وغل و واغل شرب مجلسنده وورش ووارش طعام خصوصنده مستعملدر مؤلف اوّلا تعمیم بعده تخصیص ایلکله ناملایمدر مکر ثانی اکتفایه حمل اولنه (الوغل) کـتف وزننده بو دخی بدغدا کمسیه دینور (الواغل) بو دخی مجلسه بی دعوت صوقیلوب کیرر اولان یوزسزه دینور که کیرنی تعبیر اولنور یقال رجل وغل و واغل ای داخل علی القوم فی طعامهم و شرابهم (الوغول) دخول وزننده بر نسنه ایچره کیروب کیزلنمک علی قول یک ایراق کتمک معناسـنه در : یقال وغل فی الشیٔ و غولا من البـاب الثانی اذادخل فیه وتواری اویقـال و غل اذا بعد و ذهب (الایغال) همزه‌نک کسریله یک ایراق کتمک معناسنه در : یقال اوغل فی البلاد اذا ذهب و بالغ وابعد وکذا یقال اوغل فی العلم و بر آدمی عجله ایله بر یره صوقمق معناسنه در : یقال اوغلته الحاجة فیه اذا ادخلته فیه (التوّغل) تفعل وزننده بو دخی یک ایراق کتمک معناسنه‌در: یقال توّغل فی البلاد و العلم اذا ذهب و بالغ و ابعد (الموغل) اسم فاعل بنیه‌سیله بالعجله بر نسنه ایچره صوقیلوب کیرن شیئه دینور (الاستیغال) بدنی غسـل ایدرکن قولتق و قاسیق یرلرنی غسل ایلمک معناسنه در : یقال استوغل الرجل اذا غسل مغابنه (الوقل) نقل وزننده آزجه نسنه‌یه دینور یقال مافیه الاّ وقل ای شیٔ قلیل و مصدر اولور بر نسنه‌نک قبوغنی صویوب کیدرمک معناسنه تقول وقلت الشیٔ وقلا من الباب الثانی اذا قشرته (الوافل) کاتی بولمش تمام یتشمش اولان یاخود هر طرفی تامّ و وافر اولان شجر مقوله‌سنه دینور یقال قصب وافل ای بالغ او وافر (التوفیل) توفیر وزننده و مرادفیدرکه تقول وفلتـه اذا وفرته و توفیل مروندکلری نباتک اسمیدر (الوقل) نقل وزننده طاغه چقمق معناسنه در : یقال وقل فی الجبل وقلا من الباب الثانی اذا صعد و بر ایاغی قالدیروب اوبر ایاغی بصمق معناسنه در : یقال وقل الرجل اذارفع رجلا و اثبت اخری ووقل شجر مقل اسمیدر یاخود ثمرینه یاخود ثمرینک قوریسنه دینور تازه‌سنه بهش دینور جمعی اوقالدر (الوقل) کتف وزنـنده (والوقل) ندس وزنـنده (والوقل) جبل وزننده طاغه چقمق باینده قویّ و توانا انسان و حیوانه دینور

يقال فرس وقل ووقل ووقل اى صاعد يعنى قوىّ فى الصعود (الوقلة) ثمره وزننده ذكر اولنان مقل يمشنك چكردكنه دينور جمعى وقولدر و بك كوچك باشلى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل وقلة الرأس اى صغيرة جدّا (الوقل) فتحتينله طاشلره دينور حجاره معناسنه مفردى وقلهدر و خرما اغاجنك داللرى كسلدكدنصكره بداق يرنده قلان كتوكه دينوركه دبندن كسلميوب بر مقدارى اموز هيئتنده قالمغله اكا باپشوب يوقريسنه چقمق ممكن اولور (التوقلة) تاى فوقيه ايله جوهره وزننده طاغه صعود ايتمسى خوب و راحت و بى اضطراب اولان آته دينور يقال فرس توقلة اى حسن الصعود فى الجبل (الوكل) اكل وزننده هر خصوصده حضرت خداى متعاله اعتماد و انقياد ايلمك معناسنه در : يقال وكل بالله وكلا من الباب الثانى اذا استسلم اليه ووكل ووكول وصول وزننده بر ايشى بالكليه بر آدمه سپارش ايدوب اصمرلمق معناسنهدر : يقال وكل اليه الامر وكلا ووكولا اذا سلمه و تركه و دابه يوريمكدن بيقوب سست و فاتر اولمق معناسنه در : يقال وكلت الدابّة اذا فترت فى السير (التوكل) تفعل وزننده بو دخى ايشده خداى متعاله اعتماد و انقياد ايلمك معناسنه در : يقال توكل على الله اذا استسلم اليه و برايشده اظهار عجزايدوب غيره سپارش و اعتماد ايلمك معناسنه در : يقال توكل فى الامر اذا اظهر العجز و اعتمد على الغير (الايكال) همزهنك كسريله (و الاتكال) افتعال وزننده بونلرده خداىمتعاله تسليم اموراليه انقياد و اعتماد ايلمك معناسنهدر : يقال اوكل بالله و اتّكل عليه اىاستسلم اليه (الوكل) فتحتينله (و الوكلة) همزه وزننده (و التكلة) كذلك همزه وزننده كه تاء واودن مبدلدر (و المواكل) مسافر وزننده شول آدمه دينوركه كندى امور و مصالحنده بنم كبى عاجز اولمغله دائما غيره سپارش و تفويض ايدر اوله يقال رجل وكل ووكلة و تكلة و مواكل اى عاجز يعنى يكل امره الى غيره (الوكال) كتاب وزننده طوار ايوجه اشميوب بد و فنا يوريمك معناسنه در : يقال واكلت الدّابة وكالا اذاساءت السير و مواكله و وكال برى برينه اعتماد ايدوب ايشلرنى سپارش ايدشمك معناسنه در : يقال و اكلوا اذا اتكل بعضهم على بعض (التواكل) تفاعل وزننده مواكله معناسنه در : يقال تواكلوا بمعنى و اكلوا بوراده اكثر نسخهلرده تواكلوا مواكلة و وكالا عنوانده وارد اولمغله نسخهلردن و واكلوا كلمهسى ساقط در و تواكل بر آدمى ناس بالكليه ترك و فراموش ايدوب آندن بى قيد اولمق معناسنه در : يقال تواكله الناس اذا تركوه يعنى لم يعنوه جدا ومنه قول امية بن الصلب * سدر تواكله القوائم اجرد * اى لا قوائم له بو شعرى بر فرس وصفنده سويلمشدر (الوكيل) امير وزننده معلومدركه بر آدمك بر

ابنی کندیسنه بالکلیه سپارش و تفویض ایلدیکی کسنه‌دن عبارتدر یقال هوله
وکیل فی الامر ای موکول الیه وکاه اولنورکه جمعه و مؤنثه دخی اطلاق اولنور
شارح دیرکه بوراده بمعنی مفعولدر و حافظ معناسنه بمعنی فاعل دخی اولور (التوکیل)
تفعیل وزننده بر آدمی وکیل قلمق معناسنه در : یقال وکله توکیلا اذا جعله وکیلا
(الوکالة) واوک فتحی وکسریله اسمدر وکیللکه دینور (موکل) مفعل وزننده
بر طغلق یاخود بر حصارک اسمیدر و ربیعة بن غزالة السکونی فرسنک اسمیدر
(التکلان) تاک ضمیله اسمدر توکل معناسنه در : اظهار عجز ایله غیره اعتماد
ایلمکه دینور تاء واودن منقلبه‌در یقال علیه التکلان ای التوکل (المتوکل)
توکل ایدیجی دیمکدر و متوکل البجلی و متوکل بن عبدالله بن نهشل و متوکل بن
عیاض شاعرلردر و متوکل خلفاء عباسیه‌دن جعفر بن محمدک لقبیدر و ابو المتوکل
الناجی محدثدر (الولوال) بلبال وزننده و مرادفیدرکه غصه و تاسه معناسنه‌در:
یقال اخذه الولوال ای البلبال و ویل و هلاکله دعا ایلمکه دینور تقول سمعت
ولوال المرأة و هوالدعاء بالویل و بونده مصدر اولمق دخی محتملدر و ولوال ارکک
بیغوشه دینور (الولولة) زلزله وزننده (والولوال) بلبال وزننده یای
جکرمک معناسنه در : یقال ولولت القوس ولولة و ولوالا اذا صوّتت و نوحه
ایلدن عورت فریاد و فغان ایله آغلمق معناسنه درکه مراد و اویلا دیه‌رک اغلمقدر
یقال ولولت المرأة اذا اعولت مترجم دیرکه مضاعف اولان فعلال وزننده مفتوح
الفاء اوله‌رق دخی لغتدر (ولول) فدفد وزننده عتاب بن اسیدک قلیجی اسمیدر
(الوهل) فتحتینله بر آدم ضعیف اولوب هر نسنه‌دن بلکلیوب قورقار اولمق
معناسنه در : یقال وهل الرجل و هلا من الباب الرابع اذا ضعف و فزع و بر
نسنه‌ده سهو و نسیان حسبیله غلط ایلمک معناسنه در : یقال وهل عنه اذا غلط
فیه و نسیه (الوهل) کتف وزننده (والمستوهل) هر نسنه‌دن بلکلیوب
قورقر اولان آدمه دینور یقال رجل وهل و مستوهل ای فزع (التوهیل)
تفعیل وزننده قورقتمق معناسنه در یقال وهله اذا فزّعه (الوهل) اهل
وزننده ذهن صوابدن صاپوب آخر نسنه‌یی وهم ایلمک معناسنه در یکلش اکلمک
و یکلش وارمق تعبیر اولنور یقال وهل الی الشیء یوهل و وهل یهل و هلا من
الباب الثالث و الثانی اذا ذهب وهمه الیه (الوهلة) سهله وزننده و فتحاتله
(والواهلة) هر شیئک اوّل و ابتداسنه دینور بوندن ابتدای امر ایله تعبیر
اولنور تقول لقیته اوّل وهلة و واهلة ای اوّل شیء شارحک بیانه‌کوره فی الاصل
وهله و واهله فزعه و فازعه معناسنه درکه بر نسنه‌یی اوّل امرده کورنجه عارض
اولان خوف و فزعدن عبارتدر بعده هر نسنه‌نک ابتدای کرّه سنده استعمال

اولنـدی لکن بوکه کوره تجریدی متضمن اولور (التوهل) تفعل وزننده
بر آدمی یاکلتمق قیدنده اولمق معناسنه در : یقال توّهل فلانا اذا عرّضه لان یغلط
(وهبیل) واوك فتحیله ابن سـعد بن مالك بن النخع درکه بر بطندر محدّثیدن
علی بن مدرك الوهبیلیّ انلردندر (الاوّل) همزه‌نك و واو مشـدده‌نك فتحیله
آخر مقابلیدر نته‌که و أل ماده‌سـنده بسط اولندی کرچه اهل لغت اوراده رسم
ایلدیلر لکن موضوع ذکری بو مقام اولمغله اشارت اولندی نحوّیون دیدیلرکه
اوائل‌که اوّلك جمعیدر اصـلی او اول ایدی التی ایکی واو احاطه ایدوب و بریسی
کلمه‌نك اوجنه مقارن اولمغله ضعیف وکلمه دخی جمع اولمغله مسـتثقل اولدیغندن
ضعیف اولان واو الفه قلب‌اولنوب اوائل دیدیلر وکاهجه قلب مکان ایدوب اوالی
دیرلر مؤلف کویا که اصلی ووّل اولمسنه اعتنا ایلمشـدر (الویل) لیل وزننده
حلول الشرّ معناسنه در : یقال ویل له ای حلّ به الشرّ بعضلر دیدیکه ویل کلمهٔ
تفجعدر بر مصیبت حدوثنده ایراد اولنور لسـانمزده وای یازیق و حیف و دریغ
ایله تعبیر اولنور یقال ویله و ویلك وویلی و حالت ندبه‌ده ویلاه دیرلر کندیسنه
اصابت ایدن امر فظیعدن‌ناشی‌کویا که ویل وهلاکی دعوت ایدر و ویل کلمهٔ عذاب
اولورکه بربادلق و هلاك و خسار معناسنه اولور یقال ویل له ای‌هلك و عذاب له
و تقول ویل الشیطان مثلثة اللام مضافة و ویلا لا مثلثة منوّنة شـارح دیرکه بو
التی وجه اوزره اولمشدر اضافت صورتنده مرفوعیتی ابتدا ایله اولوب خبر تقدیر
اولنور وکسری صورتنده اصلی وی للشیطان اولور وی کلمه‌سی حزن و خسران
معناسنه در : کثرت استعمالدن ناشی وی لفظنه متصل اولدی وفتحی صورتنده
یال ضبة کلمه‌سنده اولان لام کبی مفتوح ایلدیلر یعنی آنك اصلی یالضبة اولمغله یا
کلمه‌سیله کثرت استعمالدن حرف واحد منزلنده اولوب حرکاتدن بر حرکه ایله
معتبر اولمامغله فتحه‌یی اختیاربرله مفتوح ایلدیلر انتهی وویل جهنمده بر دره یاخود
بر قیو اسمیدر یاخود جهنمك بر قپوسی آدیدر و یقال رجل ویلمه بکسراللام‌ای‌داه
یعنی عربلر بو ترکیبی مثل مجراسـنده استعمال ایدرلر فلان عجب آفت وزیرکدر
دیجك موقعده تفوّه ایدرلر شارحك بیانه کوره بونلرك اصلی ویل لاّمه ایدی
ترکیب و تخفیفله ویلمه دیدیلر بوراده وی کلمهٔ مفرده کذلك لام کلمهٔ مفرده اولوب
وی کلمه‌سی تعجب معناسنه اولمغله والده‌سنه عجبدرکه بویله عقل و ذهانتده بیهمتا
ولد طوغورمش دیمك اولور یاخود قاتله الله و تربت یداه کلاملری کبی معناسی
ملحوظا ولمیوب‌همان‌تعجب‌ضمننده استعمال اولنه یاخود ویل کلمهٔ مخصوصه اولوب
عذاب و خسار معناسـنه اولمغله والده‌سی برباد اولسونکه بو مثللو آفت و داهی
ولد طوغوردی دیمك اوله‌که مقام تأسّف و انفعـال اولور یاخود والده‌سـنه

حیفکه بوبه اولادی بنکز طوغوردی بولك مثلی بر دخی طوغورمدی دیمك اولنور بعده ترکیب و تخفیفله کلمهٔ واحده ایدوب دهی معناسنده بالتعجب استعمال ایندیلر کدلك بر نسنه‌یی بغایت بسند ایلکله تعجب و استجاده مقامنده ویلمه دیرلر بو دخی‌ویل لأمه معناسنه در : و ویل لأم مخففیدر نته‌که لاب‌لك‌دیرلرکه لا اب لك مخففیدر و داهی لفظنه مبالغهٔ هاء الحاق اولندیغی کبی اکا دخی هاء الحاق ایدوب ویلمه دیدیلر بس بونده‌کی هاء ضمیر دکلدر هاء‌ی‌مبالغه‌در صورت اوّنده یلك داهی وزیرك و ثانیده یلك ایو و یلك کوزل معناسنه مستعملدر معنای اوّنده تجرید اونمغله قطعا ملحوظ دکلدرکه اصواتدن اولمش اولور نته‌که امام فرّاء علی الاطلاق و یل ماده‌سنی اصواتدن عد ایلمشدر و قال الزجاج قولهم ویلمه فی‌تقدیر یقال له من دهائه ویلمه و زمخشرینك کلامندن مستفاد اولان بودرکه ویلمه کلمه‌سی وجه مذکوراوزره وی‌لأمه یاخود ویل لأمه کلمه‌سندن منحوتدر آخرنده‌کی هاء ضمیر در مابعدنده کلان کلمه تمیز در اضمار علی شریطة التفسیر ضمیر اکا راجعدر ربّه رجلا قوللری کبیدر یقال ویلمه رجلا وقال ذوالرّمة • ویلمها روحة والرّیح معصفة • والغیث مرتجز واللیل مقترب • و فی‌النهایة ومنه حدیث علیّ کرّم الله وجهه [ویلمه کیلا بغیر ثمن لوان له وعاء] ای یکیل العلوم الجمة بلا عوض الا انه لایصادف واعیا الویل للتعجب و قیل وی کلمة مفردة ولامه مفردة وهی کلمة تفجع و تعجب و حذفت الهمزة من امّه تخفیفا والقیت حرکتها علی اللام وینصب مابعدها علی التمیز و کافیه شرحنده شیخ رضی مفعول مطلق واسماء‌افعال مبحثلرنده بو ماده‌یی تفصیل و تحقیق ایلمشدر فلیراجع (الویلة) هایله رسوایلغه دینور یقال رماه الله بالویلة ای الفضیحة (التوییل) تفعیل وزننده برآدمی ویل و هلاك دعاسیله چوق ذکر ایلمك معناسنه درکه مراد ویل ایله اکا چوق بددعا ایلمکدر یقال ویله و ویّل له اذا اکثر له من ذکر الویل (التوایل) تفاعل وزننده بری‌برینه ویل‌ایله دعا ایدشمك‌معناسنه‌در: یقال هما‌یتوایلان ای یدعو‌احدهما علی الاخر بالویل (التویّل) تفعل وزننده برکمسه کندیسنه اصابت ایدن حادثه‌دن ناشی ویلی ویلی دیو نفسنه دعا ایلمك معناسنه در : یقال تویّل الرجل اذا دعا بالویل لما نزل (الوائل والوئل) کنف‌وزننده (والوئیل) امیروزننده ویل کلمه‌سنی تأکید ایچون‌ایراد اولنور یقال ویل وائل و وئل و وئیل مبالغة‌بجزت الواو بحمده تعالی

(• فصل الهاء •) (الهبل) فتحتینله والده ولدنی یاوی قلمق معناسنه در: یقال هبلته امّه هبلا من الباب الرابع اذا ثکلته وهبل حال و شان و شغل معناسنه مستعملدر کاسیذکر (المهبل) معظم وزننده تنبیل اولنان کمسه درکه کندیسنه

هبلتك امّك يعنى مادرك سنك هلاككه ايچون اغلسون دينلمش كسيه دينور يقال
هو مهبل اى مقول‌له هبلتك امّك وشيشكن يوزلو لحيم وتنومند آدمه دينور يقال
رجل مهبل اى لحيم مورّم الوجه (المهبل) منبر وزننده جست وخفيف آدمه
دينور (المهبل) منزل وزننده قارنده دول ياتغنه دينور رحم معناسنه على قول
رحمك چاق اوته دبنه دينور ياخود طريق ذكره دينوركه فرجله رحمك ارالغيدر
ياخود رحمك آغزنه دينور ياخود رحمده نطفه نازل اولان دول ياتغنه دينور
ياخود ولد طوغديغى آنده نزول ايلديكى موقعه دينور و مهبل دبره دينور است
معناسنه و طاغدن دره‌يه قدر بوش ارالغه دينور (الاهتبال) افتعال وزننده
چوق يلان سويلمك معناسنه در : يقال اهتبل الرجل اذا كذب كثيرا و صياد
صيدوشكار اراشدرمق معناسنه در : يقال اهتبل الصيد اذا بغاه و بر آدم ولدنى
ياوى قلمغه كريه وزارى قلمق معناسنه در : يقال اهتبل على ولده اذا اثكل ومنه
يقال اهتبل هبلك على الامراى عليك بشانك يعنى سن كندى حال و شانكه مشغول
اول ديمكدر لسانمزده دخى بو موقعده وارسن كندى اولوكه آغله تعبيرى واردر
واهتبال رنجبرلكله كسب و كاره چالشمق معناسنه در : يقال اهتبل لاهله اذا تكسب
و اغتنام ايلمك معناسنه در : يقال اهتبل كلمة حكمة اى اغتنمها (التهبيل) تفعيل
وزننده (والتهبل) تفعل وزننده بونلرده املك چكوب كسب و كار ايلمك معناسنه
در : يقال هبل الرجل لعياله و تهبل اذا تكسب (الهبال) شدّاد وزننده انواع
فند و طريق ايله كسب وكار ايدر اولان آدمه دينور يقال هو هبال اى كاسب
محتال و صياده دينور (الهبل) ابل وزننده ايرى جثه‌لو قوجه آدمه كذلك
اويلسى دوه‌يه و دوه قوشنه دينور (الهبل) طمر وزننده (والهبلّ) هجفّ
وزننده كمى ارسلانى كبى تنومند آدمه على قول پك اوزون آدمه دينور مؤنثى
هايله در يقال رجل هبل و هبل و امرأة هبلة وهبلة اى عظيم اوطويل (هبل)
صرد وزننده جاهليه‌ده مشركين قريشك بربتلرى اسميدركه كعبهٔ معظمه‌ده طورر
ايدى ذكر اولنان عظم وضخامت معناسندندر وكلب قبيله‌سندن بر بطن اسميدر
اهاليسنه هبلات ديرلر (الهبل) سجل وزننده بر شجر آديدر (هبيل) امير
وزننده بربطن پدريدر (ابن‌هبوله) ياخود ابن‌الهبوله كه معروفدر ياخود ابن‌الهبوله
صبوره و صبور وزنلرنده ملوك عربدن بر ملك ايدى (الهبلى) زمكى وزننده
صالنه‌رق يوريمكه دينور يقال يمشى الهبلى اى بالتبختر (الاهبال) همزه‌نك كسريله
سرعت ايلمك معناسنه در : يقال اهبل الرجل اذا اسرع (الهبالة) سحابه وزننده
طلب و خواهش معناسنه در : يقال ناله بهبالة اى بطلب و بر ناقه‌نك اسميدر
(هباله) ثمامه وزننده بر موضع آديدر (هبيل) زبير وزننده اساميدندر

هبيل بن وبره و هبيل بن كعب اصحابندندر (هابيل) ابن آدم عليه السلام در كه برادر قابيل در شارح دير كه قابيل هابيلى شامده جبل قاسيونده بر مغاره ايجره قتل ايلدى حالا موضع دمى معروفدر زيرا حضرت آدم حجه كيدوب قابيل اكبر اولادى اولمغله خانمانه وصىّ نصب ايلدى اولحالده برادرى هابيلى قتل ايدوب حضرت آدم بعد العود سؤال ايلدكده بيلم ديو جواب ايلدى حضرت آدم كيفيتى ادراك ايلمكله اللهم العن ارضا شربت دمه عنوانيله دعا ايلمكين دمنى ارض ابتلاع ايلميوب حالا اثرى باقيدر (هنبل) حنبل وزننده ابن يحيادر كه محدّثدر (الهبركل) سفرجل وزننده اندامى خوب و بدنى نازك تازه جوانه دينور تقول رأيت هبركلا اى شابا حسن الجسم (الهتل) قتل وزننده (والهتول) قعود وزننده (والتهتال) تذكار وزننده (والهتلان) فتحاتله هطل معناسنه در كه سحاب يدربى ايرى دانه‌لو يغمور ياغدرمق معناسنه در على قول بو هطل مفهومندن ازيددر و عند البعض هتلان متصل ياغان بو انجه يغموره دينور يقال هتلت السماء هتلا و هتولا و تهتالا و هتلانا من الباب الثانى اذا هطلت اوهو فوق الهطل اوالهتلان المطر الضعيف الدائم بوراده مؤلفك اوالهتلان قولى مصادر سائره‌دن اكتفا ايله يه مصدر اولوب المطر الضعيف قولى بالمسامحه متصل بو انجه يغمور ياغدرمق معناسنه در ديمك اولور ياخود يالكزجه هتلان مصدر اولميوب معناى مزبورده اسم اولمسى دخى محتملدر (الهتل) ركع وزننده هاتلك جمعيدر مطر مزبورى امطار ايدن سحابه دينور يقال سحايب هتل اى هطل (هتلى) سكرى وزننده بر نبات اسميدر (هتيل) امير وزننده بر موضع آديدر (الهتملة) دحرجه وزننده كيزلو سوز سويلمك معناسنه در : يقال هتمل الرجل اذا قال بكلام خفىّ و اسم اولور كيزلو سوزه دينور شارحك بيانته كوره جمعى هتامل در (المهتمل) اسم فاعل بنيه‌سيله قوغجى يه دينور يقال رجل مهتمل اى نمام (الهثملة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده فساد و آشوب وفتنه و اختلال معناسنه در : يقال وقعوا فى هثملة اى فساد واختلاط (الهجل) هانك فتحى وجيمك سكونيله اوبرق وانجق اوتوراقلى يره دينور ايكى طاغ بيننده اولان يركبى جمعى اهجال وهجال كلور هانك كسريله وهجول كلور اصول كبى وهجلات كلور فتحاتله (الهجيل) امير وزننده هجل معناسنه در (الهوجل) جوهر وزننده نشانسز و علامتسز ايراق بيابانه دينور يقال سلكوا هوجلا اى مفازة بعيدة لا علم بها و شول ناقه‌يه دينوركه بونلكندن و جالتندن سرعتله يوروب كيدر اوله يقال ناقتى هوجل اذا كان بها هوج من سرعتها و قلاغوزه دينور دليل و رهبر معناسنه وكاهل واو شكن ثقيل آدمه دينور يقال رجل هوجل اى بطئ ثقيل واحمق و سبكمغز آدمه دينور يقال رجل

هو جل ای احمق و فرجی واسع قاری‌یه دینور و روسبی‌یه دینور یقال هی هوجل
ای فاجرة وکوشك و صالق یورویشه دینور یقال یمشی هوجلا ای مسترخیا و بك
اوزون کیجه‌یه دینور لیل طویل معناسنه وکوزده قلان اویقو بقیه‌سنه دینور که
انی تکمیل ایلمدکجه دماغ آسوده اولمز تقول انتبهت و فی عینی هوجل ای بقیة
النعاس وکمی دمورینه دینور لنکر [illegible] السفینة بالهوجل ای بالانجر
و شـول اوزون احمق آدمه دینور که حمقندن دائما تیز تیز و چالق چالق یورر
اوله یقال رجل هوجل ای اهوج (الهجول) عجول وزنـنده بو دخی فرجی
بول عورته دینور (الهاجل) اویقوجی آدمه دینور یقال رجل هاجل ای نائم
وکثیر السفر آدمه‌دینور یقال رجل‌هاجل ای کثیر السفر (الهوجلة) حوقله
وزننده اویومق معناسـنه در : یقال هو جل زید اذا نام وهجل دیدکلری ارض
مذکوره‌ده کتمك معناسنه در : یقال ها جل فلان اذا سار فی‌الهجل (المهاجلة)
مفاعله وزننده بودخی هجل دیدکلری ارضده کتمك معناسنه در : یقال هاجل‌فلان
اذا سار فی‌الهجل و بر خصوصده یارشمق معناسنه در : یقال هاجله اذا ساجله
(الاهجال) همزه‌نك کسریله دوه‌لری مسیب‌صالیورمك معناسنه در : یقال‌اهجل
الابل اذا اهملها و بر نسنه‌یی توسیع ایلمك معناسـنه در : یقال اهجل الشیء اذا
وسعه ومالی تلف‌وضایع‌قلمق‌معناسنه در: یقال اهجل المال اذا ضیعه (ابو الهنجل)
بر آدمك کنیه‌سیدر (الهنجل) قنفذ وزننده ثقیل و کرانجان آدمه دینور یقال
رجل هنجل ای ثقیل (الاهتجال) افتعال وزننده بر نسنه‌یی یکیدن پیدا ایلمك
معناسنه در : یقال اهتجل الشیء اذا ابتدعه (الهجل) ضمتینله واضح اولمیان‌یوله
دینور یقال طریق هجل ای غیر ملحوب (المهجل) منزل وزننده مهبل‌معناسنه
در که رحمه دینور علی الاختلاف بیان اولندی (الهجل) هانك فتحیله عورت
قسمی بر آدمه کوزنی چویروب غمزو اشارت ایلمك معناسـنه در : یقال هجلت
المرأة بعینها هجلا من البـاب الاول اذا ادارتها تغمز الرجل (المهجلة) مکرمه
وزننده ایکی دلیکی براولمش‌عورته‌دینور یقال امراة مهجلة ای مفضاة (التهجیل)
تفعیل وزننده بر آدمك ناموسنی دیللمك و عرضنه طوقنمق معناسنه‌در: یقال‌هجل
فلانا اذاوقع فیه (الهجول) اصول وزننده متصل اقان‌کوزیاشلرینه‌دینور هاجل
مفردیدر یقال دموع هجول ای سائلة (الهیجفل) جحمرش‌وزننده اوقی‌خفیف
اولان یایه‌دینور یقال قوس هیجفل‌ای‌خفیفة السهم (الهدیل) هانك فتحیله کوکرجین
قوشنك آوازنه دینور علی قول یبانی کوکرجینه مخصوصدر تقول سمعت‌هدیل الحماما
ای صوته اوهو خاص بو حشیها و هدیل مصدر اولور کوکرجین اوتمك معناسنه
یقال هدل الحمام هدیلا من الباب الثانی اذا صوت و هدیل کوکرجین پلازنه دینور

علىقول ارمك كوكرجينه ديور ياخود هديل بر كوكرجين ياوريسى ايدىكه نوح پيغمبر على نبينا و عليه السلام زماننده ايدى صوسزلقدن هلاك اولدى علىقول برنجى قوشلردن برى انى صيد ايلمكله حالا بر كوكرجين يوقدركه انكيچون كريه و فغان ايليه (الهدل) هدل وزننده بر نسنه‌يى اشاغى صالبوروب صارقتمق معناسنه در : يقال هدل الشئ هدلا من الباب الثانى اذا ارسله الى اسفل و ارخاه (الهدل) فرحتيله دوه‌نك دوداغى صارقق اولمق معناسنه در : يقال هدل المشفر هدلا من الباب الرابع اذا استرخى ودوه‌نك دوداغنده ياره چيقمغله دوداغى اشاغى صارقق معناسنه در : يقال هدل البعير اذا اخذته القرحة فاسترخى مشفره (الهادل و الاهدل) صارقق حيوان دوداغنه دينور يقال مشفر هادل واهدل اى مسترخ (الهدلاء) حمراء وزننده دورك دوداغه وصف اولور يقال شفة هدلاء اى منقلبة عن الذقن (التهدل) تفعل وزننده خايه‌لرك دريسى سلبوكلنوب قوغه كبى صارقق معناسنه در : يقال تهدلت الخصية اذا استرخى جلدها (الهدال) سحاب وزننده اشاغى صارقق اغاج دالنه دينور (الهدالة) سحابه وزننده جماعت معناسنه در : يقال جاءت هدالة من الناس اى جماعة و هداله بر شجر اسميدركه سمر ديدكلرى اغاجده نابت اولور و اندن دكلدر جمعى هدال‌در سحاب كبى و يمنده بر قريه آديدر (الهيدلة) حيدره وزننده چيلق قوشنه دينور (الهدل) هالك كبى يله اكشى يوغرده دينور يقال لبن هدل اى ادل (الهدبل) سجل وزننده صاچى چوق و فراوان آدمه دينور علىقول صاچى يپاغيلنوب اصلا يويوب طرامبوب نظام ويرمز اولان آدمه دينور يقـال رجل هدبل اى الكثير الشعر اواشعث الذى لايسرح رأسه و ثقيل وكرانجان آدمه دينور (الهدمل) زبرج وزننده اسكى ثوبه دينور يقال جاء و عليه هدمل من الثياب اى خلق وزمان قديمدن قالمش نسـنه‌يه دينوركه اوزرنده چوق مدت كذران ايلمش اوله و شول كوز صاچلى آدمه دينوركه صاچى يپاغليوب اصلا يويوب طرامز اوله يقال رجل هدمل اى كثير الشعر الاشعث (الهدمل) سجل وزننده اسكى جامه‌يه دينور و ثقيل وكرانجان آدمه دينور و يوكسك اويوكه دينور يقال بالارض هد مل اى تل عال (الهدملة) سجله وزننده اغاجلغى چوق قومساله دينور و اسكى زمانه دينور يقال بقى من الهدملة اى الدهر القديم و بر موضع آديدر و جماعت انسانى‌يه دينور يقال جاءت هدملة اى جماعة من الناس (الهدملة) دحرجه وزننده بر كسه اثوابنى يرتمق معناسنه در : يقال هدمل الرجل اذا خرق ثيابه (الهاذل) ذال معجمهٔ مكسوره ايله كيجه‌نك وسطنه دينور يقال جاءنى هاذل الليل اى فى وسطه (الهذلول) زنبور وزننده جست و چالاك اولان آدمه دينور كذلك چابك اوقه

و قورده

و قورده وصف اولور يقال رجل و سهم و ذئب هذلول اى خفيف و عجلان بن نكره و جابر بن عقيل السدوسى فرسلرينك اسميدر وكريملو متين و توانا اته دينور يقال فرس هذلول اى طويل صلب و كوچك ايوكه دينور تلّ صغير معناسنه وكوچك صو خرقنه دينور و انجه و خرده قوملره دينور و هبيرة بن ابى وهب المخزومى قلجنك اسميدر و آفت و بلاء معناسنه در : يقال اصابه هذلول اى آفة وكيجه‌نك اوّلنه على‌قول بقيه‌سنه دينور و ايراقده كورينن يغموره دينور وانجلمش سحابه دينور (الهوذلة) حوقله‌وزننده سرعتله يوريمك معناسنه در : على‌قول چالقنه‌رق سكرتمك معناسنه در : يقال هوذل فى مشيه اذا اسرع اواضطرب فى عدوه و سود طلوى چالقنوب يايلمق معناسنه در : يقال هوذل السقاء اذا تمخض و جاع خصوصنده ضعيف و بيمجال اولمق معناسنه در : يقال هوذل الرجل اذا ضعف فى الجماع و چوكدروب ايشه‌مك معناسنه در : يقال هوذل ببوله اذا نزاه ورمى به (هذيل) زبير وزننده اصحابدندر پدر و مادرى مقعد ايديلر و هذيل ابن مدركة بن الياس بن مضر بر كوچك قبيله‌نك پدريدر و ابو هذيل صحابيدر (الهذملة) دحرجه وزننده آديملرى اوفق و صيق اتارق يوريمك معناسنه در : هذمله كبى يقال يهذمل الرجل اى يمشى مقرمطا (الهرجلة) دحرجه وزننده قارشق شوريده يوريمك معناسنه در : يقال هرجل فلان اذامشى مختلطا (الهرجل) قنفذ وزننده اديملرينى سيرك سيرك اتارق يورين آدمه دينور يقال رجل هرجل اى بعيد الخطو (الهراجيل) اراجيف وزننده اوزون ادملره دينور و ايرى و ديزمان دوه‌لره دينور مفردى هرجول در (الهرطال) قرطاس وزننده اوزون آدمه دينور يقال رجل هرطال اى طويل (الهراعلة) فراعنه وزننده ناكس وفرومايه‌لره دينور هرعال مفرديدر يقال هم هراعلة اى لئام (هرقل) قافله سجل وزننده و زبرج وزننده قياصرۀ رومدن برقيصرك آديدر ابتدا التونه سكه ضرب ايدن و كليسا و مناسترلرى احداث ايدن بودر مترجم ديركه مرسوم زمان سعادتده معاصر اولمغله ديوان رسالتدن الى هرقل عظيم الروم عنوانيله نامۀ شرفعلامه صادر اولدى و بواركليس معربيدر و هرقل زبرج وزننده اون الكنه دينور منخل معناسنه (هرقله) سجله وزننده روم اولكه سنده بر بلده آديدر حالا آناطوليده اركيلى ديدكلرى بلده دركه هرقل مرسوم بنا كرده‌سيدر (الهركلة) هانك و كافك فتحيله (والهركله) علنطه وزننده (والهركلة) سجله وزننده (و الهركولة) بر ذوبه وزننده (و الهركيل) قنديل وزننده تن و اندامى خوب و رعنا و مشى ورفتارى لطيف و دلارا محبوبه‌يه دينور (الهراكل) علابط وزننده يومرى كوده‌لو تنومند انسان وحيوانه دينور يقال رجل وجمل هراكل اى ضخم جسيم (الهراكلة)

هنت قحبله ایری باقلره دینور فدرغه باقی و قابنوس کبی علیقول صو کلبلرینه یاخود دکز دوه‌لرینه دینـور و دکز جانورلرندن صغربلری ایری و بیوك اولان جانورلره دینـور و امواج بحرك جمینکاهنه دینورکه اطرافدن موجلر کلوب اوراده تکثر و تجمع پیدا ایدر و جوهری ابن احمر نام شاعرك اشبو • رای من دونها الغواص هولا هراکلة و حیناناونونا • بیتنی معنای مزبوره استشهاد ایچون ایراد ایلمکله وهم ایلمشدر زیرا انده اولان هراکله ایری باقلر یاخود دکز کلبلری یاخود دکز دوه‌لری دیمکدر نته‌که ذکراولندی شارح دیرکه نیجه ائمه دخی جوهری کبی تفسیرایلدیلر و هراکله‌نك مفردی هرکل‌در زبرج‌وزننده (الهرکلة) دحرجه وزننده صالنه‌رق یوریمك معناسنه‌در : یقال هویهرکل ای یمشی فی اختیال (الهرکولة) برذونه وزننده شـول خاتونه دینورکه تمبی بیوك و سموز اولمغله قرامان قیونك قویرغی کبی دزه‌یه‌رك یورر اوله یقال امرأة هرکولة ای المرتجة الارداف (الهرملة) دحرجه وزننده برآدمك بدنندن قیل یولمق معناسنه‌در : یقال هرمله اذانتف شعره و مطلقا قیل و یوك یولمق وکسمك معناسنه در : یقال هرمل الشعراذانتفه و قطعه وکذا الوبر و قوجه قاری بك یاشلولغندن چوریوب فرسوده اولمق و الدن کتمك معناسنه در : یقال هرملت العجوز اذابلیت کبرا وبر اینی تباه و برباد ایلمك معناسـنه در : یقال هرمل عمله اذا افسده (الهرمل) زبرج وزننده بك قوجه قاری‌یه دینور و صالق و چولپه همج و پریشان عورته دینور و بك قوجه ناقه‌یه دینور (الهرمول) زنبور وزننده تراش‌اولوب‌یاخود صاچی قرقدقدنصکره باشك اطرافنده قلان قیللره دینور کذلك قوشك و دوه‌نك تویلرنی یولدقدنصکره جابجا قلان توی بولکنه دینور (الهرمولة) زنبوره وزننده اسکی‌کوملکك و لباسك اتکلرنده اولان پارچه پارچه صالقم‌صچاغه دینور (الهرولة) دحرجه وزننده سکرتمه ایله یوریمه بیننده اولان یوریمکدرکه یلمك تعبیر اولنور علی‌قول عنق‌دیدکلری یوریمکدن‌زیاده‌جه‌در یاخود سرعتله‌یوریمکدر خلاصه‌سی لنك ایله یوریمکدر یقال هرول الرجل اذا مشی بین العدو و المشی‌اوبعد العنق‌اواسرع مترجم دیرکه محشی سعدی چلبی بوماده‌یه هرل کلمه‌سنی‌که‌قحبنیله‌در استدراك ایلمشدر و اول شـارح بخاری ابن حجرك ثبتی اوزره زوجه‌نك زوج اوندن اولان ولدینه دینور (الهزل) عزل وزننده طنزولغو و خوراطه ایلمك معناسنه در : کرك قولده وکرك فعلده اولسون و بو جدّك مقابلیدرکه اول بر اینی لطیفه کونه ایلیوب کرچکدن قصد ایله ایتمکدر یقال هزل فی فعله اوقوله و هزل هزلا من الباب الثانی و الرابع ضدّ جدّ وهزل هالك قحطی وضعیله انسان و حیوان آرقلیوب لاغر اولمق معناسنه در : یقال هزل الرجل هزلا من الباب

الاول اذا صار مهزولا وآرقلتمق معناسنه متعدی اولور تقول هزلته انا هزلا من
الباب الثانی اذا صیرته مهزولا و بر آدمك حیوانلری مهزول اولمق معناسنه در :
یقال هزل القوم اذا هزلت اموالهم و بر آدمك مواشیسی قیرلمق معناسنه در :
یقال هزل الرجل اذا موّتت ماشیته و فقیر و محتاج اولمق معناسنه مستعملدر
یقال هزل الرجل اذا افتقر (المهازلة) مفاعله وزننده بو دخی خوراطه ایلمك
معناسنه در : یقال هازله الرجل بمعنی هزله (الهزل) کتف وزننده دائما لاغ
و خوراطه ایدن آدمه دینور یقال رجل هزل ای کثیر الهزل (الاهزال)
همزه‌نك کسریله بر آدمی لاغ و خوراطه‌یه پك مشغول بولمق معناسنه در : یقال
اهزل فلانا اذا وجده لعابا و بر آدمك حیوانلری آرقلمق معناسنه در : یقال اهزل
القوم اذا هزلت اموالهم ویل‌قوراق اولمغله صحراده اوت اثری اولمدیغندن دواب
و مواشی‌یی صالیوزمیوب اوبه‌ده و خانه‌ده آلیقومق معناسنه در : یقال اهزل
القوم اذا حبسوا اموالهم عن‌شدّة وضیق (الهزالة) هانك‌ضمیله لاغ ولطیفه‌یه
دینور یقال وقعت بینهما هزالة ای فکاهة (الهزال) هانك ضمیله اسم اولور
آرقلغه دینور یقال‌به هزال ای ضدّ سمن و مصدر اولور آرقلمق معناسنه یقال
هزل الرجل هزالة علی بناء المجهول ای صارمهزولا (التهزیل) تفعیل وزننده
آرقلتمق معناسنه در : تقول هزلته اذا جعلته مهزولا (المهازل) میمك فتحیله
مهزله‌نك جمعیدرکه مرحله وزننده در حیوانلری مهزول ایلمکه‌باعث‌اولان قوراقلغه
دینور یقال اخذتهم المهازل ای الجدوب (هزال) شدّاد وزننده اسامیدندر
هزّال بن مرة و هزال بن ذیاب بن یزید ومنسوب‌اولمیه‌رق دیکر هزال صحابه‌لردر
(هزیل) زبیر وزننده ابن شرحبیل درکه تابعیندندر جاهلیه زمانی ادراك
ایلمشدر (هزیله) جهینه وزننده بنت حارث درکه امّ المؤمنین میمونه
جنابلرینك همشیره‌لریدر صحابیه‌در کذلك هزیله بنت مسعود و بنت عمرو
و بنت سعید صحابیه‌لردر (الهیزلة) حیدره وزننده بیراغه اطلاق اولنور
روزکار آنکله اوغراشوب اویناشدیغیچون یقال ساروا و فیهم هیزلة ای رایة
(الهزلی) سکری وزننده یلانلره اطلاق اولنورکه وصف غالبدر حیات‌معناسنه
و بونك مفردی یوقدر (الهزبلة) باء موحده ایله دحرجه وزننده پك فقیر
و خاکسار اولمق معناسنه‌در یقال هزبل الرجل اذا افتقر فقرا مدقعا (الهزبلیلة)
زنجبیله وزننده ناچیز نسنه‌یه دینور یقال مافیه هزبلیلة ای شیء (الهزامل)
هانك فتحیله اصوات معناسنه‌در اصلی ازامل‌در همزه هایه مقلوبدر (الهشیلة)
شین معجمه ایله سفینه وزننده صاحبنك اذن ودستوری اولمیه‌رق برآدمك سوار
اولدیغی دابه‌یه دینور و غصبا اخذ اولنان دوه‌یه و سائر حیوانه دینور یقال ابل

هشبة اى مغصوبة (الاهتشال) افتعال وزننده صاحبنك اذنى اولمبه‌رق دابه‌سنه
بنك معناسنه‌در تقول اهتشلت فرسه اذا ركبته بغير اذن صاحبه (الاهتشال)
همزه‌نك كسريله بر آدمه دابۀ مغصوبه ويرمك معناسنه‌در يقال اهتشله اذا اعطا
الهشبلة (الهشبلة) حيدره وزننده باشلو سموز ناقه‌يه دينور يقال ناقة هشبلة
اى مسنة سمينة (التهشبل) تفعيل وزننده ناقه عمه‌سنه آزجه سود كتورمك
معناسنه‌در يقال هشبلت الناقة اذاانزلت شيئا من اللبن (الهيضلة) ضاد معجمه
ايله حيدره وزننده اورته باشلو عورته دينور يقال امرأة هيضلة اى نصف
و سودى جوق ناقه‌يه دينور و يومرى كوده‌لو ايرى و اوزون عورته دينور
و قوجه قارى‌يه و سائر حيوانه دينور يقال امرأة واتان هيضلة اى مسنة
و سلاحپوش عسكره و جماعته دينور يقال جماعة هيضلة اى متسلحة و ناسك
غريو و فريادلرينه دينور تقول سمعت هيضلة الناس اى اصواتهم (الهيضل)
حيدر وزننده بو دخى سلاحلو جماعته دينور و جوق عسكره دينور يقال جاء
هيضل اى جيش كثير (الهضل) فضل وزننده جوق نسنه‌يه دينور كثير
معناسنه و مصدر اولور بك جوق سوز سويلمك معناسنه يقال هضل بالشعر
و بالكلام هضلا من الباب الاول اذا سحّ سحا (الهضلاء) حمراء وزننده اوزون
عمه‌لو عورته دينور يقال امرأة هضلاء اى الطويلة الثديين (الاهضال) همزه‌نك
كسريله بلود بك جوق يغمور ياغدرمق معناسنه‌در يقال اهضلت السماء اذا سحت
بمطرها و قيودن قوغه‌يى چكركن ديوارنه چاربمغله صوينى سرپمك معناسنه‌در
يقال اهضلت الدلو اذا ضربها جال البئر فنضحت بالماء (الهطل) هانك فتحيله
(والهطلان) فتحاتله (والتهطال) تذكار وزننده پيدرپى بلوك بلوك ايرى دانه‌لو
يغمور ياغمق معناسنه‌در يقال هطل المطر هطلا و هطلانا و تهطالا من الباب الثانى
اذا مطر متتابعا متفرّقا عظيم القطر و هطل اسم اولور متصل ياغان ضعيف
يغموره دينور يقال امطر السحاب هطلا و هو المطر الضعيف الدائم و هطل آتى
سكرتدرمكله كوده‌سنك تريني شيئا فشيئا دوكمك معناسنه مستعملدر يقال هطل
الجرى الفرس اذا خرج عرقه شيئا بعدشئ و آهسته‌جه يوريمك معناسنه‌در
يقال هطلت الناقة اذا سارت سيرا ضعيفا وكوز ياش آقتمق معناسنه مستعملدر
يقال هطلت العين بالدمع اذا سالت به (الهطل) هانك ضميله پيدرپى ياغان ايرى
قطره‌لو دائمى يغموره دينور (الهطلاء) حمراء وزننده هطل معناسنه‌در يقال
ديمة هطل و هطلاء و لايقال سحاب اهطل كما يقال سحابة هطلاء يعنى مؤنث
اوله‌رق هطلاء استعمال اولنوركه ديمه و سحابه كلمه‌لرينه صفت اولور لكن مذكر
اوله‌رق اهطل مستعمل دكلدر نته‌كه روعاء ديرلر حديد القلب اولان قسراغه

و مذكرنده اروع ديمزلر (الهطل) كتف وزننده (والهطال) شدّاد وزننده
مطره و سحابه وصف اولور يقال مطر و سحاب هطل و هطال و سحايب هطل
كركع جمع هاطل (الهطل) هانك كسريله قورده دينور ذئب معناسنه
واوغري‌يه دينور يقال هو هطل اى لصّ و احمق آدمه دينور بوراده واوسز
الاحق نسخه‌لرى خطادر و يوريلوب فرومانده اولمش انسان و حيوانه دينور
على قول دوه‌يه مخصوصدر (الهطلى) سكرى وزننده يابجه يورر اولان
ناقه‌يه دينور يقال ناقة هطلى اذا كانت تمشى رويدا و هطلى و هطلى جمزى
وزننده سوريدن منقطع اولان على قول سوريجيسى اولميوب باشلو باشلرينه صالمه
كيدن دوه‌لره دينور يقال ابل هطلى و هطلى اى منقطعة او مطلقة لاسائق لها
(الهيطل) حيدر وزننده تلكى‌يه دينور و ماوراء النهر اولكه‌سنك اسميدر
و كنديلر ايله غزا اولنور اولان بر مقدارجه سپاهه دينور و ترك طائفه‌سندن
على قول هندولردن بر جنس مخصوص ايدى‌كه سلفده ظهور ايلديلر و صاحب
شوكت و مناعت ايديلر و آنلره هياطل و هياطله دخى دينور ايدى بر مدّت
هندستان طرفلرنده دولتلرى مستمرّ اولمشدر مؤلف مفرد و جمعى بر عدّ ايلمشدر
و بو قيصر و قياصره و كسرى و اكاسره كبيدر آخرنده‌كى تاء بو مقوله اقصاى
جمعه داخل اولور مفردينك عجمه اولديغنه اشارت ايچون و عدم دخولى دخى
جائزدر و قالديكه برهانده مرسومدركه هيتال تاء ايله نام ولايت خطلاندر
پادشاهلرينه هياتله دينور و پس هيطل مخففا هيتال معرّبى اولوب جمعنده هياطله
ديمشدر (هطال) شدّاد وزننده زيد الخيل الطائى فرسنك اسميدر و بر طاغك
آديدر (الهيطلة) حيدره وزننده باقر تنجره‌يه دينور پاتيلهٔ فارسى معرّبيدر
(التهيطل) تدحرج وزننده خسته‌لكدن صاغلمق معناسنه‌در يقال تهيطل من
المرض اذا برأ (الهقل) هانك كسرى و قافك سكونيله كنج دوه قوشنه دينور
و چالقسى همج اوزون آدمه دينور يقال هو هقل اى طويل اخرق (الهقل)
كتف وزننده اج كمسيه دينور جايع معناسنه‌در (الهاقل) اركك قاره‌يه دينور
(الهيقل) حيدر وزننده اركك دوه قوشنه دينور و كلره دينور ضبّ معناسنه
(الهيقلة) دحرجه وزننده بر كونه يوريمكه دينوركه مراد آغر آغر يوريمكدر
(الهيكل) صيقل وزننده مطلقا ايرى و ديزمان نسنه‌يه دينور و كريملو اوزون
آته دينور و كالنى بولوب مقدارنجه بوغونلمش و اوزامش نباته دينور و نصارى
طائفه‌سنه مخصوص شول بيته و حجره‌يه دينوركه آنده مريم عليها السلام صورتنى
وضع ايدرلر و نصارانك مناسترلرينده‌ده هيكل دينور يقال كانّه الراهب فى هيكله
اى فى ديره و يوكسك بنايه دينور يقال بناء هيكل اى مرتفع و هيكل بن جابر

اصحابدنلر برهانده مشروح اولدیغی اوزره هیکل اعجمی اولەرق بتخانەیه و صورته دینور اسلاف حکماء اعتقادلرنده کواکب انوار مجردەنك ظلال وهیاکلی اولمغله هرکوکب ایچون مناسب طلسم وضع و اول طلسم ایچون بیوت بنا ایدوب اول بیوته هیاکل انور دیرلر ایدی (الهیکلة) دحرجه وزننده نبات وزایوب بوغونلنمق معناسنەدر یقال هیکل النبات اذا صار هیکلا و هیکله اسم اونور بیوك جثەلو تنومند خاتونه دینور یقال امرأة هیکلة ای عظیمة (التهاکل) تفاعل وزننده نزاع ایدشمك معناسنەدر : یقال تهاکلوا فی الامر اذا تنازعوا (التهکیل) تعثیر وزننده آیغرآت و عورت قسمی شیوه و رفتار ایله یوریمك معناسنەدر: یقال تهکیل الحصان اوالمرأة اذا مشی اختیالا (الهلال) هانك کسریله بر کیجەلك علی قول ایکی کیجەلك یکی آیه دینور ماه نو معناسنه یاخود اوچ کیجەیه قدر یاخود یدنجی کیجەیه قدر هلال اطلاق اولنور و هر آیك آخرنده یکرمی التنجی و یکرمی یدنجی کیجەلك آیەده هلال اطلاق اولنور ماعدایه یعنی ماینه قمر دینور و هلال آزجه صویه اطلاق اولنور یقال مافیه اٰلاهلال ای ماء قلیل و تمرنه اطلاق اولنور سنان معناسنه و یلانه علی قول ارککنه اطلاق اولنور و یلان قاونه دینورکه صویلمش دریسیدر وآرق ومهزول ارکك دوەیه دینور و سمرك و بالانك ایکی بوکورنی بری برینه قاوشدیرن دموره دینور و ایاق قابنك اياغه یکجن یرندن بره طوقینان محلنه دینور و توزه دینور غبار معناسنه و اشك قسمنك سکرنی کسجك کوچك دهره کبی بر بچاغه دینور و سیل صوینی طشره صاومق ایچون چادرك چورەسنه قازیلان خرقك نصف دائره کبی مقوّسنه دینور و دوه قسمنه مخصوص بر تمغانك اسمیدرکه یکی آی شکلنده اولور و دلبر و محبوب اوغلانه دینور تقول رأیت هلالا ای غلاما جمیلا و هو ازن قبیلەسندن بر جاعت آدیدر و دکرمن طاشنك قیرلمش اوجنه دینور و طولانی دوشمش قالدرم طاشلرینه دینور و انسانك طرنقلری دبنده اولان بیاضنه دینور و یغمور بورەسنه دینور تقول اخذنا الهلال ای دفعة من المطر و هلالك جمعی اهله کلور اجله کبی و اهالیل کلور و هلال مهاّله کبی مفاعلەدن مصدر اولور کاسیذکر و اون التی صحابۀ کرام اسمیدر و ابو هلال التیمی دخی صحابەدر (انهلال) سحاب و کتاب وزننده یغمورك اوّلنه دینور یقال جاء الهلال و انهلال ای اوّل المطر (هلال) غراب وزننده تهامەده بر دره یولیدرکه سراة اولکەسنده یسوم ناحیەسندنبرو کلور (الهلّ) هانك فتحی و لامك تشدیدیله یغمور صاغانقلی یاغمق معناسنەدر یقال هلّ المطر هلا من الباب الاول اذا اشتدّ انصبابه و یکی آی کورنمك معناسنەدر یقال هلّ الهلال اذا ظهر وآیك

غرّه‌سی کورنمك معناسنه‌درکه شهره مسند اولور يقال هلّ الشهر اذا ظهر هلاله و لاتقل اهلّ الشهر اهلالا و فرحناك اولمق معناسنه‌در يقال هلّ الرجل اذا فرح و حيقرمق معناسنه‌در يقال هلّ الرجل اذا صاح و هل نازك نسج اولنمش ثوبه دينور يقال ثوب هلّ اى رقيق النسج (الانهلال) انفعال وزننده بو دخى يغمور صاغانقلى دوكلمك معناسنه‌در يقال انهلّ المطر اذا اشتدّ انصبابه وكوز ياشى صابر صابر آقمق معناسنه‌در يقال انهلت العين اذا سالت بالدمع (الاستهلال) بو دخى يغمور شدّتله دوكلمك معناسنه‌در يقال استهل المطر اذا اشتدّ انصبابه و يكى آى كورنمك معناسنه‌در يقال استهلّ الهلال على المجهول اذا ظهر و صبى والده‌سندن تولد ايلديكى آنده بكا ايله چاغرمق معناسنه‌در يقال استهل الصبىّ اذا رفع صوته بالبكاء يعنى عند الولادة وكذا كلّ متكلم رفع صوته او خفض و قلج غلافندن صيرلوب چقمق معناسنه‌در: يقال استهل السيف اذا استل و آى يكى اولمق معناسنه‌در و منه يقال اتيته فى استهلال الشهر اى فى وقت استهلاله (الاهلال) همزه‌نك كسريله آى كورنمك معناسنه‌در : يقال اهلّ الهلال و اهل على المجهول اذا ظهر مؤلفك ولاتقل اهلّ قوليله نهى شهره اسناد اولنمق صورتنده‌دركه ذكر اولندى و اهلال چوجق تولد ايلديكى انده بكا ايله چاغرمق معناسنه‌در يقال اهلّ الصبىّ بمعنى استهل و يكى آيه باقمق معناسنه‌در يقال اهل الرجل اذا نظر الى الهلال و قلج مضروبك اعضاسندن بر مقدارنى كسوب ايرمق معناسنه‌دركه هلال وارى اولور يقال اهلّ السيف بفلان اذا قطع منه و بك صوسز كمسه توكركى يغلمقله بوغزينه نوعا رطوبت كلمك ايچون دلنى كوچك دله طوغرى قالدروب بوكمك معناسنه در: يقال اهلّ العطشان اذا رفع لسانه الى لهاته ليجتمع له ريقه و بر آدم آيك غره‌سنى كورمك معناسنه در : يقال اهلّ الشهر اذا رأى هلاله وحج ايدن كمسه بلندآواز ايله تلبيه ايلمك معناسنه در : يقال اهلّ الملبى اذا رفع صوته بالتلبية (التهلل) تفعل وزننده بشر و سروردن يوز كولوب‌ايشيق معناسنه در : يقال تهلل الوجه اذا تلألأ و شمشك چاقمغله سحاب آيدينلنمق معناسنه در : يقال تهلل السحاب اذا تلألأ وكوز ياشى صابر صابر اقمق معناسنه در : يقال تهلت العين اذا سالت بالدمع (الاهتلال) افتعال وزننده بو دخى چهره و سحاب ايشيق معناسنه در : يقال اهتلّ الوجه والسحاب اذاتلألأ وبر آدم تبسم ايلمكله ديشلرى ايشيق‌معناسنه‌در: يقال اهتلّ الرجل‌اذاافترّعن اسنانه (الهليلة) سفينه وزننده شول يره‌دينوركه اكا يغمور ياغوب چوره‌سنده اولان يرلره ياغمامش اوله يقال ارض هليلة اى ممطورة دونما حواليها (التهليل) تفعيل وزننده لااله الاالله ديمك معناسنه در :

يقال هلل المؤمن اذا قال لااله الاالله شارحك بيانه كوره هيللهدن مأخوذ دركه
بسمله و حوقله كبيدر و تهليل بر نسنهدن قورقغله فجيلبوب قاچمق معناسنه در :
يقال هلل عنه اذا نكص و جبن وفرّ وبازى بازەق معناسنه در: يقال هلل الكاتب
اذا كتب الكتاب و بر آدمه شتم ايدركن امساك ايدوب كيرولنــوب ايسم اولمق
معناسنه در : يقال هلل عن شتمه اذا تأخر (الهلل) فتحتينله قورقوبه دينور
تقول اخذنى منه الهلل اى الفرق وبغمورك اوّلنهدينور و اوربجك اوينه دينوركه
تل تل نسج ايديكيدر وهله نفظندن كه مطره دينــور جمع اولور يقال مطرت
فى هذا العام هلل كثيرة اى امطار و قيل ديدكلرى حيــوانك دماغنه دينور كه
سمّ ساعه در تناول ايدن فى الحال هلاك اولور (الهلهل) دلدلوزننده قارەدينور
ثلج معناســنه (الهلهل) فدفد وزننده آغوبه دينور يقال سقا هلهلا اى سما
و اهتمامسز كوشك و بازارى طوقنمش سيرك بزەدينور يقال ثوب هلهل اى سخيف
النسج و ابجه و يوفقه طوقنمش بزه و قماشه دينور يقــال ثوب هلهل اى رقيق
و تعبيراتى و مضمونى نازك معانى لطيف شعر و غزله دينور يقال شعره هلهل اى
رقيق (الهلهلة) زلزلهوزننده بزى اهتمامسز كوشك و بازارى طقومق معناسنهدر:
يقال هلهل الثوب النساج اذا نسجه سخيفا و برنسنهيه بك بقلشوب چاتمق معناسنهدر
يقال هلهل يدركه اى كاد و صوتى دوندبرەرك ازكىيه الق معناسنهدر خوانندهلرك
ترجيعلرى كبى يقال هلهل الصوت اذارجعه و برخصوصده مهل وتأنى ايله حركت ايدوب
انجامنه منتظر اولمق معناســنه در : يقال هلهل الرجل فى الامر اذا انتظروتأنى
و اونى بر سخيف نسنه ايله الهمك معناســنه در : يقال هلهل الطحين اذا نخله
بشئ سخيف و آت قسمنى هلا ديو آزار ايلمك معناسنه در : يقال هلهل بفرسه
اذا زجره بهلا (الهلهال) سلسال وزننده (و الهلاهل) علابط وزننده بونلرده
نازك و ابجه طوقنمش ثوبه ولطيف و نازك شعره دينور يقال ثوب وشعر هلهال
و هلاهل اى رقيق و هلاهل چوق اولەرق صافى صويه دينــور يقال بالغدير ماء
هلاهل اى صاف كثير (ذوهلاهل) ياخود ذوهلاهله اذواء تعبير اولنان ملوك
يمنــدن بر ملكدر (المهلهل) اسم مفعول بنيهسيله بو دخى نازك ولطيف ثوبه
و شعر وكفتهيه دينور (هليان) كسرتينله و يانك تشديديله (وذوهليان) نابود
و نابديد اولەجق يره مستعملدر نته كه بليان دخى بو معنايه در بلل مادهسنده
تفصيل اولندى يقال ذهبوابهليان و بذى هليان اى بذى بليان مؤلف بونلرى معتل
بابنده دخى ذكر ايلمشدر (الاهاليل) اكاليل وزننده امطار معناسنهدر مفردى
يوقدر ياخود اهلول در اسلوب كبى (تهلل) تفعل وزننده باطل ولغوو بيهودەنك
اسميــدر يقال ذهب دمه فى تهلل اى فى الباطل و بو علميت و وزن فعل ايله غير

منصرفدر

منصرفدر (الهلة) غله وزننده یغموره دینور وآیك ابتداسنه دینور وچراغدانه و شمعدانه دینور مسرجه معناسنه وناچیز نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال ما اصاب هلة ای شیئـا (الهلّ) هانك کسریله بودخی آیك ابتداسـنه دینور تقول اتیته فی هلة الشهر وهله واهلاله ای استهلاله یعنی وقت استهلاله وهلّ یالکزجه بر قات جامه ایله طوران خاتونه دینور یقال امرأة هلّ ای متفضلة فی ثوب واحد (المهالة) مقاتله وزننده (والهلال) قتال وزنـنـده بر آدمی هر آی آیلقله قوللنمق معناسنه در : یقال هاله مهالة وهلالا اذااستأجره کلّ شهر بشیء (المهللة) محدثه وزننده شول دوه‌لره دینور که پك زبون اولملریله بللری یای کبی مقوس اوله یقال ابل مهللة ای ضامرة متقوّسة (المهلل) معظم وزننده هلال کبی مقوس اولمش نسنه‌یه دینور یقال شیء مهلل ای متقوّس (مهلهل) اسم فاعل بنیه‌سیله بر شاعرك لقبیدرکه اسمی عدی یاخود ربیعه ایدی اشعار عربی‌یه ابتدا رقت و نزاکت صورتی ویرن مرقوم اولمغله مهلهل ایله ملقب اولدی نته که شعرای رومده کی باقی مرحوم کبی یاخود اشبو * لماتوغل فی الکراع هجینهم * هلهلت اثأر مالکا اوصنبلا * بیتنی تفوّه ایلمکله سبب تلقیب اولدی (الهلی) هانك ضمیله ربی وزننده غم و تاسه دن صکره شرفورود ایدن فرح و انبساطه دینور تقول و جرت الهلی ای الفرجة بعد الغم (ذوالهلالین) زید بن عمر بن الخطاب رضی الله عنهما لقبیدر والده‌سی امّ کلثوم بنت علی بن ابی طالب اولمغله ایکی جدّ امجددن کنایه ایله ملقب اولدی (هل) هانك فتحی و لامك سـکونیله کلمهٔ استفها مدرام و بل و قد کلمه‌لری منزله‌لرنده استعمال اولنور و جزاء معناسنه کلور و جحد و نفی معناسنه اولور و امر معناسنه اولور و کاه اولورکه هل کلمه‌سنه حرف تعریف داخل اولوب اسم معرب اولور ابو الدقیش نام اعرابی‌یه هل لك فی زید و تمر دیدکلرنده جوابنده اشـدّ الهلّ دیدی حروف اصولك عددی اسمده تکمیل اولمق ایچون لامی مشدّد قیلدی و هل کلمه‌سنده ال دخی لغتدر و مصغرنده هلیل دینور و هلیه و هلیّ دینور یای مشدّده ایله (هلا) هانك فتحی و لامك تشدیدیله کلمهٔ حثّ و تحضیضدرکه لوم وعتاب کونه قندرمغه دلالت ایدر هل ایله لا کلمه‌سـندن مرکبدر و عربلرك حیهل الثرید کلاملرنده حیّ اسم فعل امردر اقبل و هلّ معناسنه در هل کلمه‌سیله مرکب اولمغله اسم واحد قلنوب اسرع لفظنه اسم قلندی مفرد و جمعی برابردر شـارح دیرکه وقف حالنده حیهلا دینور فتحه‌یی بیان ایچون الف الحاق اولنور عجله کل دیمك معناسنه در انتهی و حیهل الصلوة دیرلر ائتوها معناسنه‌که نمازه اقبال ایدك دیمکدر و کاف خطـاب الحاقیله حیهلك دیرلر هلمّ و تعال معناسـنه بونك تفصیلی حیّ مادّه‌سنده در (هلا) هانك فتحی و الفك قصریله (وهال) حال وزننده آت

قسمنه مخصوص زجر و آزار کلمه‌سیدر یعنی کل دیمکدر مثلا بنك طاشنه باشمدقده
بری کل باش دیمك یرده تحوه ایدرلر (الهمل) فتحتینله لیلا ونهارا کندی
باشنه صالمه ترك اونتوب تعبداولنمیان ایلق دوه‌لره دینور یقال ابل همل ای‌سدی
متروك لیلا ونهارا (الهمل) حل وزننده دوه قسمی‌لیلا ونهارا چوبانسز صالمه
ترکمك معناسنه‌در : یقال هملت الابل هملا من الباب الثانی‌اذا ترکت سدی وهمل
وهملان فتحتینله وهمول شمول وزننده کوز یاشی خروشله آقمق معناسنه‌در : یقال
هملت عینه هملا وهملانا وهمولا من الباب الثانی والاول اذا فاضت (الهامل)
لیل ونهار چوبانسز صالمه کزوب یوریین دوه‌یه دینور جمعی هوامل وهموله
کلور وهامله کلور وهمل کلور فتحتینله وهمل کلور رکع وزننده وهمال کلور
رخال وزننده وهملی کلور سکری وزننده شارح دیرکه نسخه‌لرده فهی هامل
عنوانده واقعدر ماشیه اعتباریله‌در یاخود طغیان قلم ناسخدر وجمع عدادنده هامله
جمع اولنوب هاء تأنیثله جمعیت موصوف اعتباریله در و فتحتینله همل اسم جمعدر
وهملی وردی وصفیت اعتباریله در و مصباحده ونهایه‌ده همل فتحتینله هاملك
جمعی اولمق اوزره مرسومدر کذلك مصباحده فتحتینله مصدر اولمق اوزره‌ده
مثبوتدر پس رأس ماده‌ده مؤلفك افرازی اسم جمع یاخود مصدر اصلی اولدیغنی
مشعردر وهمل وهملان وهمول یغمور ارالق ارالق دیکه‌رك دائمی یاغمق معناسنه
در : یقال هملت السماء اذادام مطرها فی سکون (الانهمال) انفعال وزننده
بو دخی کوز یاشی طاشوب اقمق معناسنه‌در : یقال انهملت عینه بمعنی هملت
(الهمل) هانك کسریله بدوی کلیملرندن برکونه کلیمه دینور و اسکی قبل چادره
دینور تقول رأیته یقعد فی همل ای بیت خلق من الشعر و یمانی توبه دینور یقال
جاء وعلیه همل ای ثوب مرقع (الهمل) فتحتینله‌خرما اغاجندن قوپمش لیفه
دینورکه صابونله استعمال اولنور و اصلا اوکونده مانعی اولمامغله همیشه سیلان
اوزره اولان صویه دینور یقال ماء همل ای‌سائل‌لا مانع‌له (الاهمال) همزه‌نك
کسریله بر نسنه‌یی رغبت و التفات ایلمیوب بوشلامق معناسنه در : علی‌قول حالی
اوزره ترك ایدوب قوللنمقدن مهجور ایلمك معناسنه در : یقال اهمله اذاخلی بینه
وبین نفسه اوترکه ولم یستعمله (الهمال) رمان وزننده سست وکوشك
وسلیوك نسنه‌یه دینور یقال شی همال ای رخو و شول ارضه دینورکه حروب
و قتاله مخصوص اولمغله خراب اولوب بر کمسه عمارتنه قصد و رغبت ایلمیه یقال
ارض همال اذا کانت قد تحامتها الحروب فلایعمرها احد بوراده نسخه‌لر تحامتها
عنوانده مرسومدرکه تحامی ماده‌سندن ماضی مؤنثدر بر یری قوریلق محمی ایلمك
معناسنه در کویاکه حروب اورابی کندی نفسنه تخصیصله قوریلق ایلمش‌اولورکه

خلاصه‌سی قبائلك جنكاه مخصوصی اولور لكن لسان العربده هایله تحامتها عنوانده مرسوم اولوب انصباب معناسنه اولمغله آنده بك چوق جنك و جدال اولمغله خراب اولمش دیمك اولور و ماده‌یه بوملایمدر (همال) شدّاد وزننده بررجل اسمیدر (همیل) زبیر وزننده ابن الدمون درکه صحابیدر (الهمالی) هانك فتحیله مرعاده قلان اوت بقیه‌لرینه دینور و ضعیف طبوره دینور و بونك مفردی یوقدر وبرثق لباسلره دینور (الهمرجل) سفرجل وزننده جنسی پاك یوكرك آته دینور واشكین ورونده ناقه‌یه دینور ومطلقا عجول وخفیف و سریع انسانه وحیوانه دینور (الهنبلة) دحرجه وزننده صرتلان كبی بر یكا طوغری یكدروب اغسیه‌رق یوریمك معناسنه‌در : یقال هنبل الرجل اذا ظلع ومشی مشیة الضباع بوراده السباع نسخه‌لری غلطدر (هنتل) جندل وزننده برموضعدر (الهنجل) قنفذ وزننده ثقیل وكرانجان آدمه دینور (الهندویل) زنجبیل وزننده ایری و دبزمان شیئه دینور و بون و صالق و عقلی ضعیف هیچ آدمه دینور (لهول) قول وزننده برآدمی بلكلندروب قورقتمق معناسنه در : یقال هاله یهوله هولا اذا افزعه وهول شول قورقنج نسنه‌نك قورقوسنه دینور كه آندن نه كونه حالت حادث اوله‌جغی نامعلوم اولمغله اولطرفدن دائما اندیشه‌ناك اولنور هول بحر كبی جمعی اهوال و هوول كلور هانك ضمیله یقال ركب هول اللیل و هول البحر وهو المخافة من الامر لایدری ماهجم علیه و هول سرخوش كمسه اختلال دماغ سببیله بعض صور ومخیلات توهم ایلمكله آندن بلكلیوب اوركمك معناسنه در : یقال هیل السكران یهال هولا علی المجهول اذا رأی تهاویل فی سكره ففزع منه (التهویل) تفعیل وزننده قورقنج نسنه ایله بر آدمی قورقتمق معناسنه در : یقال هوّله اذا افزعه و تهاویل كلمه‌سندن مفرد اولور كاسیذكر و مزیّن لباسله و حلیاتله بزنمك معناسنه در : یقال هوّلت المرأة اذا تزینت بزینة اللباس والحلی و بر خصوصی تشنیع ایلمك معناسنه دركه هائلیتله وصف و تعریف ایلمكدر تاكه مخاطب اوّل امره تقرّب ایلمیه یقال هوّل الامر اذا شنعه و بر آدمی قورقیده‌جق قورقنج نسنه‌یه دینوركه اسم اولور یقال هوّله بالتهویل و هو مایهوّل به وتهویل اهل جاهلیت افعالندن شول نسنه دركه هرقومك برر قیولری وار ایدی و آنلرك خدّاملری اولوب ایچنه آتش یاقوب خدمت ایدرلر ایدی ایكی كمسه بیننده خصومت واقع اولوب یمین و یرمك اقتضا ایلدكده اول آتشك یانه ایلتوب خفیة خادملر آتش ایچره طوز طرح ایتملریله آتش چاتر پاتر اوتوب مضطرب اولدقجه خادملر اول كمسه‌یی تخویف ایدرلر ایدی تاكه یمینی خلاف ایسه نكول ایدر ایدی ایشته بوفعله تهویل و اول آتشه هوله دیرلر هانك ضمیله (الاهتیال) افتعال وزننده برنسنه‌دن بلكلیوب قورقمق معناسنه در یقال هوّله

رابع

هائل (الهيلة) حيله وزننده كه اصلى هوله ايدى بو دخى انجامى نامعلوم اولان
قورقنج نسنه‌دن عارض قورقوبه دينور (الهائل والمهول) مقولوزننده هول
كلمه‌سنى تأكيد اوئنورلر يقال هول هائل و مهول تأكيد بوراده مهول مرطوب
و مبسور كبى نسبت اوزره كلان مفعوللردندر (التهاويل) الوان مختلفه‌يه اطلاق
اولنور يقال به التهاويل اى الالوان المختلفة وكونا كون نقوش و تصاوير وحليات
زينتلريه اطلاق اولنور مفردلرى تهويلدر يقال تزينت المرأة بالتهاويل وهى زينة
التصاوير والنقوش والحلى (المهوّل) محدّث وزننده جاهليه‌ده ذكر اولنان
تهويل عنبله يمين وبرن كسه‌يه دينور كه آتشكدهٔ مزبورك خادميدر (الهولة)
هانك ضميله ذكر اولنان تهويل جاهليه آتشنه دينور و عجيب اولان نسنه‌يه دينور
يقال انه لهولة اى عجب و شول محبوبه‌يه دينور كه نهايت مرتبه‌ده خوب و دلبر
اولمغله حسن وجمالى تماشا ايدنلرى آفت كبى تهويل ايليه يقال انها لهولة اى‌تهوّل
بحسنها من نظر اليها (الهول) هانك ضميله قورقنج نسنه‌يه دينور و باوز وتيزدل
ناقه‌يه هول الجنان اطلاق اولنور يقال ناقة هول الجنان اى‌حديد القلب (التهوّل)
تفعل وزننده قورقنج اولمق معناسنه در: يقال تهوّل الشئ اذا كان هائلا وبرناقه‌يى
بر باورى‌يه بالمق مراد اولنوب ناقه امتناع ايلمكله صاحبى بر برنجى جانور صورتنه
كيروب ناقه‌يى قورقتمق معناسنه مستعملدر يقال تهوّل الرجل الناقة اذا تشبه لها
بالسبع لتكون ارأم و بر آدمك مالنه كوزدكورمك قصدنده اولمق معناسنه‌در: يقال
تهوّل لماله اذا ارادا صابته بالعين (الهولول) سفرجل وزننده خفيف وسبكمشرب
آدمه دينور چالى قوشى كبى يقال رجل هولول اى خفيف (الهالة) آى آغيلنه
دينور يقال خرج القمر من هالته اى من دائرته شارح ديركه هاله لفظى هاله
مخففيدر عادتا يغموره دلالت ايلديكيچون اعراب طائفه‌سى تدارك اوزره اولورلر
و بعضلر هاله‌يى قرينده استعمال ايدرلر و هاله عبدالمطلبك زوجه‌سى اسميدركه
والدهٔ حضرت حمزه در وهاله ادامادردادر كه صحابيه در وابو هاله وابنة هند نبش
ماده‌سنده ذكر اولندى (ابوالهول) بر شاعرك كنيه‌سيدر ومصرده هرمان
يانده بر انسان باشى صورتيدركه طاشدن تراشيده در طلسم رمال اولمق اوزره
منقولدر حالا هانك ضميله متداولدر (الهال) حال وزننده آل معناسنه دركه
سرابه دينور و هال تنوينله آت قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر (الهيل)
سيل وزننده بر نسنه‌يى بوشالدوب دوكمك معناسنه در يقال هال عليه التراب‌هيل
هيلا اذا صبه وهيل تپه‌دن دوكيلن قومه دينور (الاهالة) همزه‌نك كسريله
بو دخى بر نسنه‌يى بوشالدوب دوكمك معناسنه در (الانهيال) برنسنه صابر صابر
دوكلمك معناسنه‌در : يقال اهال التراب فانهال اى صبه فانصب و ناس بر كمسه

اوزره شتم وضرب ايله اوشونتی ایلمك معناسنه در : يقال انها لواعليه اذاتنا بعوا عليه وعلوه بالشتم والضرب (التهييل) تفعيل وزننده بو دخی برنسنه‌يی دوكمك معناسنه در (التهيل) تفعل وزننـده دوكلمك معناسنه در : يقال هيل التراب فتهيل ای صبه فتصبب (الهيال) سحاب وزننده (والهيلان) فتحاتله يغندن دوكيلان قومه دينور (الهال والاهيل) احمر وزننده (والمنهال) منقادوزننده برقرار اولميوب دائما آقوب دوكيلن قومه دينور يقال رمل هال واهيل و منهال ای منصب بوراده هال هائل لفظندن مقلوب ومحذوف العجزدر (الهيل) سيل وزننده (والهيلمان) هانك فتحی ولامك فتحی و ضميله ايكی كلمه‌دركه مال كثير معناسنه استعمال اولنور علی‌قول قوم‌ايله روزكار ديمكدركه آنلرك عددنجه ديمكدر ياخود بوش و هوا ايله كلدی ديمكدر يقال جاء بالهيل والهيلمان ای بالمال الكثيرا والرمل والريح (الاهيل) بر موضعدر (الهيول) صبور وزننده ذرّه تعبير اولنان خرده غباره دينوركه كونشك شعاعی باجه‌دن اوطه ايچره نفوذ ايلدكده قرنجه اياغی كبی ظاهر اولور شارحك بيانه كوره عبرانيدن معرّبدر (الهيالة) آی آغيلنه دينور پس واوی ويائی اولور بونده دخی اصلی هايله در صبّ مطر ملاحظه‌سـنه مبنی‌در جمعی هالات كلور (هيلاء) صحراء وزننده مكه‌ده برقاره طاغك آديدر (الهيولی) هانك فتحی و يانك ضمی والفك قصريله و ابن قطاع نقلی اوزره يای مضمومه‌نك تشديديله‌ده جائزدر پموغه دينور قطن معناسنه اوائل يعنی حكماء سلف طينت عالمه بالتشـبيه هيولی اطلاق ايلديلر پموق اصل انواع ثياب اولديغی‌كبی سرشت عالم‌دخی اصل انواع صور كونيه‌در وعند البعض‌اصطلاح فلاسفه‌ده بر موصوفدركه اهل توحيـدك ذات بحت الهی‌يی توصيف ايلدكلری صفتـلريله متصفدر يعنی كميت وكيفيتسز و اكا سمات حدوثدن بر علامت مقترن اولميه‌رق بر موجوددن عبارتدر بعده اكا صنعت صانع بيچون حلول و عرضلر اعتراض‌ايلمكله آندن اشبوعالم كون و فساد حادث اولدی خلاصه‌سی سورجنسيه و نوعيه‌يه قابل ماده‌دن مجرد بر جوهر در (هيله) تمره وزننده برديشی كچی اسميدركه بر خاتونك ايدی كنديسـنه آزار و اذا ايدن كمسيه بون سود ويروب نوازش ايدنلره و يم ويرنلره بوينوزيله ضرب ايدر ايدی ومنه المثل * هيل خير حالبيك تنطحين * بوراده منادی مرخمدر

(* فصل الياء *) (اليسل) يانك فتحی وسينك سكونيله قريش ظواهرك يعنی مكه نشين اولميوب ظواهر مكه‌يه نازل اولان قريش طائفه‌سنك اعتضاد ايندكلری ايكی قبيله‌نك بريسيدر كه‌ديكری بسل در مراد بنی‌عامر بن لوّی قبيله‌سيدر (التيلل) فتحتينله اوست ديشلرك‌قصه‌لغنه علی قول نظامـزا خلاف اوزره بتون الرايچره

دورر و بتبق اولمسه دیبور یقال فی اسنانه یلل ای قصر فی اسنانه العلی او انعطاف الی داخل الفم واختلاف نبتها نته که الل دخی بو معنایه در همزه ایله ویلل قباتك دورلکنه و بالجیننفنه دیور (الابلّ) همزه نك و بانك فتحی ولامك شده سیله دیشلری وصف مرقوم اوزره اولان کشی یه دیور مؤنثی بلاّء در و غلیظ و نومسلك ارضه دیور که نبه کبی طومتوب جمعمش اوله یقال قفّ ابلّ ای غلیظ مرتفع وطرنقلری دعمه اولان آت وقاتر ایاغنه دیور یقال حافر ابلّ ای قصیر السنبك (بابل) برشهر اسمیدر و بر صنم آدیدر و عبد بابل کلل ماده سنده ذکر اولندی (بلبل) زمزم وزننده وادی الصفراء قربنده بر موضع آدیدر (بوله) بانك ضمیله محدّثیندن احمد بن محمد البیهقیّ جدّ بلك اسمیدر تجز اللام بعون الله الملك المنعام والصلاة والسلام علی خیر الانام الی قیام الساعة وساعة القیام

* باب المیم * * فصل الهمزه *

(ابم) بای موحده ایله غراب وزننده (وابیم) یای تحتیه مشدده ایله غرّیب وزننده وایوسه دخی دینور جهینه وزننده تخلة یمامه ده ایکی شعب اسمیدر که بینلرنده بر طاغ واردر (ابامه) اسامه وزننده ابن غطفان درکه جذام قبیله سنك نسبی رجالندندر و ابامة بن سلمه و ابامة بن ربیعه سکون قبیله سی خلفندندر و ابامة بن وهب الله خثعم قبیله سنك نسبی رجالندندر و بونلردن ماعداسی اسامه در سینله (الاتم) ختم وزننده قربه نك ایکی تکندیسنی سوکوب بری برینه اولاشدرمغله ایکیسنی بر ایلك معناسنه در : یقال اتمت القربة اتما من الباب الثانی اذا فتق خرزتها فصارتا واحدة و کسمك معناسنه در : یقال اتمه اذا قطعه و بر یرده مقیم اولق معناسنه در : یقال اتم بالمکان اذا اقام به (الاتم) فتحتینله کیجکمك واویاتمق معناسنه در : یقال اتم الرجل اتما من الباب الرابع اذا ابطأ (الاتم) همزه نك ضمیله (والاتم) ضمتینله یبان زیتونته دینورعنم لفظنده نعتدر (الاتوم) صبور وزننده فرجی صغیر عورته دینور یقال امرأة اتوم ای الصغیرة الفرج و ایکی دلیکی بر اولان عورتده دیمکمه ضدّ اولور یقال امرأة اتوم ای مفضاة بوراده مفضمة نسخه لری غلطدر و بونك فرجنده وسعت اولمغله ضدّیت ثابتدر (الاتیام) همزه نك کسریله (والتأتیم) تفعیل وزننده عورتك ایکی دلیکنی بر ایلك معناسنده در : یقال آتم المرأة واتّمها اذا صیرها اتوما (المأتم) مقعد وزننده رجال و نسواندن حزن ومصیبت یاخود فرح ومسرت دیرنکنه دینور علی قول نسوان یاخود کنج نسوان دیرنکنه مخصوصدر یقال حضروا مأتم فلان وهو کلّ مجتمع فی حزن

وفرح اوخاصّ بالنساء اى بالشوابّ شارحك بياننه كوره اسم مصدر و اسم مكان اولور و بوقطع و فتق معناسندندر و اساسك بياننه كوره حزن ومصيبت ضمننده جمعيت نسوانده غالب اولمشدركه حالا السنه‌ده همزه‌يى الفه قلبله متداولدر فارسيده اكا شيون دينور (الاثمات) حاصلات وزننده آثمه‌نك جعيدر يوريلوب فرومانده قالمغله اويالنوب آغر آغر يوريين دوه‌لره دينور قطع و ابطاء معنالرندن مأخوذدر يقال ابل آثمات اى معيية مبطئة (الاثم) همزه‌نك كسرى و ثاى مثلثه‌نك سكونيله كناه وذنب معناسنه در و خمره و قماره اطلاق اولنور و حلال و مباح اولميان عملى ايشلمك معناسنه در : يقال اثم الرجل اثما من الباب الرابع اذا عمل مالايحلّ و اثم و مأثم مقعد وزننده كناه ايلمك معناسنه در : يقال اثم الرجل اثما و مأثما اذا اذنب و اثم و مأثم اشكنجه و عقوبته دينوركه كناه جزاسيدر (الآثم) قاسم وزننده (و الاثيم) امير وزننده (و الاثام) شدّاد وزننده (و الاثوم) صبور وزننده كناهكاره دينور (الاثم) همزه‌نك فتحيله بر ماده‌يى بركسه‌اوزره كناه عدّايلمك معناسنه دركه اول كمسه‌يى آنك سببيله كنهكار عدّايلمكدن عبارتدر يقال اثمه الله فى كذا اثما من الباب الثالث على الشذوذ و من الباب الاول اى عدّه عليه اثما (المأثوم) بر مادّه ضمننده كنهكار عدّ اولنمش آدمه دينور (الايثام) همزه‌نك كسريله بر آدمى كناهه قومق معناسنه در : يقال آثمه اذا اوقعه فى الاثم (التأثيم) تفعيل وزننده بركسه‌يه كنهكار اولدك ديمك معناسنه در : يقال اثّمه اذا قال له اثمت و تأثيم اسم اولور اثم معناسنه تنبيت كبى (التأثم) تفعل وزننده كناهدن توبه و استغفار ايلمك معناسنه در : يقال تأثّم الرجل اذا تاب من الاثم وكناهدن پرهيز ايلمك معناسنه در : يقال تأثم الرجل اذا تحرّج بونك بناسى سلب ايچوندر (الاثام) سحاب وزننده جهنمده بر دره‌نك اسميدر و عقوبت ونكال معناسنه دركه كناهك جزاسيدر كتاب وزننده دخى جائزدر يقال لقى اثامه و مأثمه اى عقوبته (الاثيم) امير وزننده كنهكار معناسنه دركه ذكر اولندى وكذابه اطلاق اولنور يقال رجل اثيم اى كذّاب واثيم واثيمه هايله چوق چوق كناه ارتكابنه دينور يقال هومتهافت على الاثيم والاثيمة اى كثرة ركوب الاثم واثيم ابوجهل ملعونه اطلاق اولنور (الاثوم) صبور وزننده بو دخى كذّابه دينور (المؤاثم) ملازم وزننده صورت حالندن كركى كبى رونده‌لك مأمول ايكن خلاف مأمول يورر اولان انسان و حيوانه دينور يقال هو مواثم اذا كان يكذب فى السير (الأثمات) آثمه‌نك جعيدر يوريلوب كسلمكله آغر آغر يوريين ناقه‌لره دينور يقال نوق اثمات اى مبطئات معييات مؤلف بونى عنقريب تاى فوقيه ايله‌ده رسم ايلمشدر لغت مخصوصلردر ياخود احد هما آخردن مصحفدر (الاجم) رجم

وزنده بر نسنه‌دن کثرت مداومت سببیله بیقوب اوصانمق معناسنه‌در : یقال
اجم الطعام وغیره اجما من الباب الثانی اذا کرهه ومله و صو بوزلمق معناسنه‌در :
یقال اجم الماء اذا تغیر و بر آدمی خوشلنمدیغی نسنه‌یه اوغراتمق معناسنه‌در : یقال
اجم فلانا اذا حمله علی ما یکرهه (التأجم) تفعل وزنده طارلمق و اویکه‌لنمك
معناسنه‌در : یقال تأجم علیه اذا غضب و آتش علولنمك معناسنه‌در : یقال
تأجت النار اذا ذکت و هوا پك آتسی اولمق معناسنه‌در : یقال تأجم النهار
اذا اشتد حره و ارسلان کندی یتاغی اولان بوکه کیرمك معناسنه‌در : یقال
تأجم الاسد اذا دخل فی اجمته (الاجیم) اجیج وزنده و مرادفیدرکه آتش
علوسنه دینور یقال اجیم النار ای اجیجها (الاجم) همزه‌نك فتحیله مربع ومسطح
اولان خانه‌یه دینور تقول رأیته یقعد فی اجم ای بیت مربع مسطح (الاجم) ضمتینله حصن
وحصاره و بلا قلعه‌یه دینور جمعی آجاددر عنق واعناق کبی و مدینه‌ده بر حصن مخصوص آدیدر
(الاجم) فتحتینله شامده فرادیس قربنده بر موضع آدیدر (الاجمه) فتحاتله بری برینه
کیرکین صارمشق صیق وکور اغاجلقه دینورکه بوك تعبیر اولنور اکثری ارسلان
یتاغی اولور جمعی اجم کلور همزه‌نك ضمیله واجم کلور ضمتینله واجم کلور
فتحتینله وآجام کلور همزه‌نك مدیله واجمات کلور فتحاتله (الآجام) همزه‌نك
مدیله قورباغه‌یه دینور ضفدع معناسنه (الایجام) بر نسنه‌دن بر کمسه‌یی
خوشلنمیوب بیزار ایتمك معناسنه‌در : یقال آجمه منه ایجاما اذا کرهه الیه
(الاجوم) صبور وزنده نفسندن بیزار ایدن کمسه‌یه دینور یقال هو اجوم
ای یؤجم الناس ای یکرهه الیها نفسها ضمیر تانیث جماعت اعتباریله‌در (الادمة)
همزه‌نك ضمیله خصلق و یقینلق معناسنه‌در : یقال بینهما ادمة ای قرابة ووسیله
معناسنه‌در : بونده فتحتیله ده جائزدر تقول اتخذته ادمة ای وسیلة و خلطه والفت
وموافقت معناسنه‌در : یقال بینهم ادمة ای خلطة وموافقة وادمه دوه قسمنده
بر لوندرکه توبی سیاهه مائل اولمقدر قرامتق تعبیر اولنور علی قول آچیل
اولمقدر یاخود پك آقلقدر یاخود لون مزبور آهو قسمنده آقچیل اولمقدر وانسانده
قره یاغزلقدر سمرت معناسنه‌که بغدای اکلو اولمق تعبیر اولنور (الادم)
همزه‌نك فتحیله ایکی نسنه بینی بتشدرمك معناسنه‌در : یقال ادم بینهم ادما من
الباب الثانی اذا لأم واتمکی قاتیغه بولامق معناسنه‌در : یقال ادم الخبز اذا
خلطه بالادم کذلك بر آدمك اتمکنی قاتیغه بولامق معناسنه‌در : یقال ادم القوم
اذا ادم لهم خبزهم و ادم بر قومك تعین و معروفیتلرینه مدار اولان متشخص
و ذیشان سرکرده‌لرینه دینور کاسیذکر و مصدر اولور بر قومه مدار تعین اوله‌رق
سرکرده اولمق معناسنه یقال ادم فلان القوم ادما من الباب الاول اذا صارلهم
ادما (الایدام) همزه‌نك کسریله بودخی ایکی نسنه ارالغی بتشدرمك معناسنه‌در:

يقال آدم بينهم ايداما اذالائم و بر نسنه‌يى اتمكه قاتيق ايلمك معناسنه در : يقال آدم الخبز بمعنى ادمه و سختيانك ايچ يوزنى طشره كتورمك معناسنه در : يقال آدم الاديم اذا اظهر ادمته (الادمة) تمره وزننده و فتحاتله (والادام) كتاب وزننده آدم كبى شول ذيشان و متعين آدمه دينوركه قومى كندى سببيله بين‌الانام متعارف و نامدار اوله‌لر و بو اصلاح والائم معناسندندر يقال هو ادم اهله وادمتهم و ادمتهم و ادامهم اى اسوتهم الذى به يعرفون و ادام مطلقا اويغون و جسبان اولان شيئه دينور يقال هو ادامه اى موافقه و بر خاتون اسميدر و مكه‌يه بر مرحله مسافه‌ده بر قبو آديدر و اتمك قاتيغنه دينور فارسيده نانخورش دينور جمعى آدمه كلور همزه‌نك مديله كه اصلى اءدمه‌در و ادام كلوركه اصلى اءدام ايدى تقول اكلت الخبز بلا ادام و هو مايؤتدم به (ادام) سحاب وزننده بر موضعدر (الايتدام) افتعال وزننده اتمكى قاتيقله تناول ايلمك معناسنه‌در يقال ائتدم الرجل اذا اكل الخبز مع الادام و اشبو ادام خلطه و الفت معناسندن مأخوذدر و ايتدام اغاجه صو يوريوب تاب و طراوت پيدا ايلمك معناسنه در : يقال ائتدم العود اذا جرى فيه الماء (الاديم) امير وزننده قاتيق اولمش طعامه دينور يقال طعام اديم اى مأدوم و اديم هذيل بلادنده بر موضع آديدر و ابرش كلبى فرسنك اسميدر و درى‌يه دينور جلد معناسنه ياخود قرمزى‌يه بوياتمشنه دينور على قول دباغت اولنمش درى‌يه دينوركه سختيان تعبير اولنور جمعى آدمه كلور همزه‌نك مديله كه افعله وزننده‌در و ادم كلور ضمتينله و آدام كلور همزه‌نك مديله و ادم كلور فتحتينله كه بو اسم جمعدر يقال قطع الاديم اى الجلد اوهو احمره اومدبوغه ومنه يقال ظل صائما اديم النهار اى عامته يعنى بتون كوندز صائم اولدى او يقال اعجبنى اليوم اديم النهار اى بياضه و نقول جئتك اديم الضحى اى فى اوله و يقال ليس تحت اديم السماء و فوق اديم الارض اكرم منه و هو ماظهر منهما (اديم) زبير وزننده تهامه ايله يمن بيننده تثليث نام موضعه مجاور بر موضع آديدر (اديمه) جهينه وزننده بر طاغك آديدر (الادمة) فتحاتله بدنده درينك ايچ يوزنه دينوركه ات جانبنه كلور على قول طشره يوزنه دينوركه قيل بتن يوزيدر و باشك دريسنك طشره يوزنه دينور و يرك ايچ يوزنه دينور باطن الارض معناسنه (المؤدم) مكرم وزننده دريسنك ايچ يوزى تر و ملايم آدمه دينور نته‌كه مبشر دريسنك طشره يوزى خشونتلو اولان آدمه دينور بعده بو ايكى كلمه بالمعيه اوز و حاذق و مجرب و كار آكاه و احوال آشنا كمسه‌يه اطلاق اولندى‌كه موقعلرينه كوره حسب الاقتضاء ملايمت و خشونتله معامله ايدر و ظاهرا خشونتلو كورينور لكن باطنا ملايم اولور يقال رجل مؤدم مبشر اى حاذق مجرب جمع

لين الادمة و خشـونة البشرة مؤلفي مؤدمه و مبشره‌در (الادم) فتحتيله
(والادومة) همزه‌نك ضميله قره‌باغه اولمق معناسـنه‌در يقال ادم الصبيّ و ادم
ادما و ادومة من الباب الرابع و الخامس اذا كان به ادمة (الآدم) همزه‌نك
مديله احمر وزننده ذكر اولنان ادمه رنكنده اولان آهوبه و دوه‌يه دينور و قاره
باغه كسـبه دينور جمعى ادم كلور همزه‌نك ضميله و ادمان كلور كذلك همزه‌نك
ضميله مؤنثنده ادماء دينور حمراء وزننده وشاذّ اوله‌رق ادمانه دينور جمعى ادم كلور
همزه‌نك ضميله وآدم ابوالبشر على نبينا وعليه السلام حضرتلرينك اسميدر وشاذ اوله‌رق
ادم دخى دينور فتحتينله كه الف تخفيف اولنور جمعى اوادم كلور مترجم ديركه مؤلفك سياقندن
آدم ادمه‌دن ياخود اديم ارضدن مشتق عربى اولمسنه ذاهب اولنور نته‌كه شافيه‌ده دخى
اصلى همزتينله اءدم اوله‌رق افعل وزننده عربيتى مرسومدر و جمعنده همزه واوه
قلب اولنور قالديكه جمعيتى ذريتنه متعلقدر بر قبيله پدرينك اسميله قبيله مسمّا
اولديغى كبى و عند البعض اصـلى سريانى اوله‌رق آدام ابدى خانام وزننده بعده
تعريبله الف ثانيه حذف اولندى و امام شعبى عبرانى اولوب وزنى فاعل اولديغنه
ذاهب اولدى آذر و عاذر كبى و سريانيده آدم طپراغه دينور ديدى و كشـافده
زمخشرى و بيضاوى و سـائر اهل تحقيق عجمى اولديغنى تنصيص ايلديلر بس
عربى و اعجمى ديتلره كوره‌ده غير منصرف اولور انتهى و ابو بكر احـمد بن
آدم الآدمىّ محدّثدر (الادمان) فعاله بر شجر اسميدر و خرما اغاجنك بينيسنه
عارض اولان چوركلكه و سياهلغه دينوركه اغاجك تباه اولمسـنى مؤدّى اولور
يقـال ركب فى النخلة ادمان اى عفن و سـواد فى قلبها (ادمى) اربى وزننده
ياخود معرّق اوله‌رق بر موضع آديدر (الابدامة) همزه‌نك كسريله طپراغى
بك و محكم اولوب اصلا طاشلرى اولميان ارضه دينور جمعى اباديم كلور جوهرى
بونك مفردنى سلب ايلكله وهم ايلمشدر (الادم) فتحتينله قبر و مزاره دينور
و برنى ديدكلرى بر كونه خرمايه دينور و ذى‌قار قربنده بر موضع آديدر و عمق
قربنده بر موضعدر و يمنده شهر صنعاء قضاسنده برقريه آديدر وهجر قربنده بر ناحيه
آديدر وعمان نواحيسندن برناحيه اسميدر (ادّيم) غليم وزننده سراة ايله تهامه ويمن بيننده
بر ارضنك اسميدر و وادى القرى يانده برموضع آديدر (ادمام) همزه‌نك ضميله مغربده
بر بلده‌در (المأدوم) قاتيق اولمش طعامه دينوركه ذكر اولندى و منه قولهم
اطعمتنى مأدومى اى انيتك بعذرى يعنى بطانة احوالمده اولان عذر و علتمى سكا
ابراز ايلدم و بو كنايتدندر (اذيم) ذال معجمه ايله زبير وزننده اسـاميدندر
اذيم الثعلبيّ صحابه‌در (الارم) همزه‌نك فتحى و رانك سـكونيله حاضر اولان
طعامك مجموعنى اكل ايلك معناسنه‌در يقال ارم ماعلى المائدة ارما من الباب الاول
اذا اكله فلم يدع شيئا و بومشتق معناسنه‌در يقال ارم فلانا اذا البنه و بر قومى

استيصال ايلك معناسنه‌در يقال ارمت السنة القوم اذا قطعتهم و بر نسنه‌يى محكم بغلمق معناسنه‌در يقال ارم الشئ اذا شدّه و اصرمق معناسنه‌در يقال ارم عليه اذا عضّ و ايپى محكم بوكمك معناسنه‌در يقال ارم الحبل اذا فتله شديدا (الارمة) فرحه وزننده خلق استيصال ايدن قوراق و قيتلق سنه‌يه دينور يقال سنة ارمة اى قاطعة مستأصلة (الارّم) ركع وزننده آزى ديشلرە دينور و برمغك اوجلرينه دينور و طاشلره دينور و خرده چقل طاشلرينه دينور (المأرومة والارماء) حمراء وزننده شول ارضه دينوركه طوارلر بتون اشجار و نباتاتنى سيلوب سپورمكله اصول و فروعلرندن بر نسنه قالمامش اوله يقال ارض مأرومة و ارماء اى لم يترك فيها اصل و لافرع و بو استيصال قحطله ناسده دخى مستعملدر و مأرومه هر يانى اويغون اعضاء و اندامى دبرنكلو متناسب محبوبه‌يه اطلاق‌اولنور قتل معناسندن مأخوذدر يقال جارية مأرومة اى حسنة الارم يعنى مجدولة الخلق (الارام) همزه‌نك مدّيله نشان ايچون برّيه‌ده نصب اولنان ميل و مناره‌لره دينور يقال مفازة ليست فيها آرام اى اعلام و على قول بوعادى اولنلره يعنى بك قديم اولنلرينه مخصوصدر مفردى ارم‌در عنب كبى وارم‌در كتف كبى وارمى‌در عنبىّ كبى و فتحتينله جائزدر و ايرمى‌در حيدرىّ وزننده و يرمى‌در يانك و رانك فتحيله كاسيذكر (الاروم) همزه‌نك ضميله بو دخى اعلام معناسنه‌دركه نشان ايچون ديكيلن ميل و مناره‌لره‌در و عاد قومنك قبورنه دينور و اروم الرأس باشلرك تپه‌دن طرفه اوجلرينه اطلاق اولنور شارح ديركه مفردى ارمه‌در غرفه وزننده (ارم) عنب وزننده (وارام) سحاب وزننده عاد اولى ياخود عاد اخيره‌نك پدرلرى اسميدر على قول بلده‌لرى اسميدر ياوالده‌لرى ياخود قبيله‌لرينك اسميدر وارم ذات العمادكه قرآن مبينده وارد اولمشدر مراد دمشق شام ياخود اسكندريّه شهريدر و ارم فارس اولكه‌سنده بر موضعدر (ارم الكلبه) ياخود ارمىّ الكلبه بصره ايله مكه ميانده بر موضعدر (ارام) سحاب وزننده اطراف شامده جذام قبيله‌سى ديارنده بر طاغك و بر صويك آديدر و ارام قبائل رأسك قاوشدقلرى يره دينور و قبيله باشده اولان كميك قطعه‌لرينه دينور نته‌كه ذكر اولندى (الارومة) همزه‌نك فتحى و ضميله هر نسنه‌نك كوكنه دينوركه مراد كوم و فراوان اولان كوكدر تركيده اكا او يوم تعبير اولنور جمعى اروم‌در يقال ارومته قوّية اى اصله (المؤرّم) معظم وزننده كميك قطعه‌لرى ايرى اولان باشه وصف اولنور يقال رأس مؤرّم اى ضخم القبائل و يوقريسى بول اولان توغلغه‌يه دينور يقال بيضة مؤرّمة اى واسعة الاعلى (الارم) فتحتينله (والاريم) (والارمىّ) عنبىّ وزننده و همزه‌نك فتحيله‌ده جائزدر (والايرمىّ)

حيدرى وزننده و همزه‌نك كسريله لغتدر ناسدن بر كسه و اثر ونشان معنالرينه مستعملدر ميل و مناره معناسندن مأخوذدر يقال مابالمكان ارم و اريم و ارمىّ وابرمىّ اى احد وعلم شارحك بيانه كوره نفى موقعنه مخصوصدر وارمىّ وابرمىّ كلمه‌لرنده ياء وحدتيه‌در كوياكه ارم وابرم جنس عدّ اولنمشدر جمعى ارام‌در نته‌كه ذكر اولندى (ارما) فتحتينله (وارم) جبل وزننده حلف و قسمه مقرون اوله‌رق اما و ام معناسنه مستعملدر ارما لفظى اما معناسنه‌دركه حرف استفتاحدر و ارم كلمه‌سى ام معناسنه‌دركه بل مرادفيدر يقال ارما والله اى اما والله وارم والله اى ام والله نته‌كه هما و حرمى و جربى و عتبى والله اما والله مقامنده مستعملدر و اما لفظى حقاً معناسنه‌در و بونلر استعمالات عربدر هر بريك مناسبت معنويه‌سى واردر ماده‌لرنده مشروحدر جمله‌سى قسم و يمين مقامنده‌در (ارم) همزه‌نك ضميله طبرستانده بر موضعدر (ارميه) همزه‌نك ضمى وميمك كسرى و يانك تخفيفيله آذربيجان اولكه‌سنده بر بلده آديدر (اروم) صبور وزننده بنى‌سليم يوردنده بر طاغك آديدر (اآرم) احمد وزننده بر موضعدر (بئرارمى) حسمى وزننده مدينه قربنده بر قيو آديدر (الاورم) همزه‌نك فتحيله ورم ماده‌سنده مرسومدر (آرم) صاحب وزننده مازندران اولكه‌سنده بر بلده‌در خسر وبن حمزة المؤدب اورادندر و دهستان قربنده بر قريه‌در (آرام) همزه‌نك مديله بين الحرمين بر طاغك آديدر (ذات آرام) قبيلهٔ ضباب ديارنده بر طاغدر (ذوآرام) بر مرتفع وبك ير اسميدركه آنده عاد قومى نشان ايچون اعلام جمع ايلمشلردر (الازم) همزه‌نك فتحى و زاى معجمه‌نك سكونيله (والازوم) قعود وزننده بر نسنه‌يى ديشلرك مجموعيله قاوريوب بك اصرمق معناسنه‌در يقال ازم الشئ ازما و ازوما من الباب الثانى اذا عضه بالفم كله شديدا وآت كم طماغنى ديشلريله صقوب آزى‌يه چالمق معناسنه‌در: يقال ازم الفرس على فاس اللجام اذا قبض و يل يلك قوراق وقيتلق اولمق معناسنه مستعملدر يقال ازم العام اذا اشتدّ قحطه و خلق قيروب بچورمك معناسنه مستعملدر يقال ازم القوم اذا استأصلهم و بر آدم بر كسيه ياخود بر محله ايرلمامق وجه اوزره ملازمت ايلك معناسنه مستعملدر يقال ازم بصاحبه و بالمكان اذا لزم و برنسنه‌يى محكم بوكك معناسنه‌در يقال ازم الحبل اذا احكم فتله و دائمى بر نسنه اوزره اولمق معناسنه‌در يقال ازم عليه اذا واظب و بر آدم مزرعه و چفتلك مقوله‌سى ملكنى محافظه ايلك معناسنه‌در يقال ازم بضيعته اذا حافظ و قاپويى قپامق معناسنه‌در يقال ازم الباب اذا اغلقه و بر نسنه بوريشوب و بورتلوب طورطوب اولمق معناسنه‌در يقال ازم الشئ اذا تقبض و انضمّ و بر نسنه‌يى ديش ايله و بچاق

مقوله‌سيله

مقولەسیله کسمك معناسنەدر یقال ازم الشیء بنابه اوبالسکین اذا قطعه وبرنسنەدن امساك و فراغت ایلمك معناسنەدر یقال ازم عن الشیء اذا امسك عنه و یمکی ترك ایدوب کیرو طورمق معناسنەدر قال الشارح سأل کسری الحارث بن کلدة و هو طبیب العرب ما اصل الطبّ قال الازم قال فما الازم قال ضبط الشفتین و الرفق بالیدین قال اصبت و ازم طعام اوزره طعام ادخالندن پرهیز ایلمك معناسنەدر یقال هو یأزم ای لایدخل الطعام علی الطعام و صمت و سکوت معناسنەدر یقال علیك بالازم ای الصمت (الآزم) صاحب وزننده (والازوم) صبور وزننده بر نسنەیی دیشلرینك مجموعیله قاورەیوب پك اصرر اولان آدمه دینور و آزمآزی دیشه دینور جمعی آزم کلور رکع وزننده و ازوم کذلك آزی دیشه دینور جمعی ازم کلور عنق وزننده (الازم) فتحتینله بو دخی بر نسنه بوریشوب طورطوپ اولمق معناسنەدر یقال ازم الشیء ازما من الباب الرابع اذا تقبض و انضمّ ومهمان اوزره مهمان قوندرمق معناسنەدر تقول ازم بی علیه ای المّ (الازمة) تمره وزننده (والازمة) فرحه وزننده (والازومة) ملوله وزننده پك قوراق و قیتلق ییله وصف اولوریقال سنة ازمة و ازمة و ازومة ای شدیدة و ازمه تمره وزننده و فتحاتله کونده بر اویون یمك یمکه دینور یقال اعتاد فلان فی الیوم ازمة ای اکلة واحدة و شدّت و محنت معناسنەدر جمعی ازم کلور تمره و تمرکبی وازم کلور عنب وزننده بدره و بدر کبی قال الشارح و منه اشتدّی ازمة تنفرج (المأزم) منازل وزننده مأزم کلمەسنك جمیدرکه منزل وزنندەدر هر نسنەنك صقشوب تنك و ثقلت اولان یرینه دینور و منه مأزم الارض و الفرج و العیش ای مضایقها بو جهتله جع ایله یعنی مزدلفه ایله عرفات بیننده واقع طارەجق یره مأزم اطلاق اولندی و اکا مأزمان دخی دینور تثنیه صیغەسیله ایکی طرفندەکی جبل اعتباریله و مازمان مکه ایله منا ارالغنده بر موضعك دخی اسمیدر (الآزمة) صاحبه وزننده بو دخی شدّت و محنته دینور یقال وقعوا فی آزمة ای شدّة و آزی دیشه دینور جمعی اوازم کلور (ازیم) امیر وزننده بادیەده بر طاغك آدیدر (ازام) قطام وزننده قیتلق و قوراق سنەیه دینور یقال اصابتهم ازام ای السنة المجدبة (الازوم) صبور وزننده (والازام) غراب وزننده بر نسنەیه مداوم اولان کمسیه دینور یقال هو ازوم به و ازام ای ملازم له (المتأزم) متألّم وزننده قحط و شدته اوغرامش آدمه دینور یقال هو متأزّم ای اصابته ازمة (ازم) فتحتینله ایرانده سیراف قضاسنده بر ناحیەدر محدّثیندن بحر بن یحیی بن بحر الازمیّ اورادندر و اهواز ایله رامهرمز میاننده بر موضعدر میرمان دیمکله معروف محمد بن علیّ النحویّ الازمیّ اورادندر (اسامة) همزۀ مضمومه

ایله معرفه اولەرق ارسلانك علم جنسیدر یقال هذا اسامة عادیا ای جریئا وحرف تعریفله الاسامة دخی لغتدر کافیه شارحی شیخ رضی معرفه بحثنده تحقیق ایلمشدر فلیراجع و اسامه اسامیدندر اسامة بن زید فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك موالیسندندر و بغایت سودیکی ذواتدندر و اسامة بن شریك الثعلبی و اسمة بن عمیر الهذلی و ابن مالك الدارمی و ابن اخدری الشقری صحابه‌لردر و بونده همزه‌سز سامه دخی لغتدر و اسم کلمه‌سی معتل اللام اولمغله سمو ماده‌سنده مرسومدر (الاشم) همزه‌نك و شین معجمه‌نك فتحیله ذکر اولنان ازم لغتلنده لغتدرکه مهمان اوزره مهمان قوندرمق معناسنه‌در تقول اشم بی علی فلان اشما من الباب الرابع بمعنی ازم (اشموم) همزه‌نك ضمیله مصرده ایکی قریه اسمیدر (الاصطکمة) همزه‌نك کسری و طانك فتحیله کولده پشمش اتمکه دینورکه طشره اهالیسی بوغجه تعبیر ایدرلر تقول اکلت اصطکمة ای خبز الملة (الاضم) همزه‌نك و ضاد معجمه‌نك فتحیله حقد وکینه معناسنه‌در یقال بقلبه اضم ای حقد و حسد معناسنه‌در و طارغنلق غضب معناسنه‌در جمعی اضمات کلور فتحاتله واضم مصدر اولور طارلمق معناسنه‌در یقال اضم علیه اضما من الباب الرابع اذا غضب و بر آدمه اذا و رنجیده ایده‌رك شرکیر اولمق معناسنه‌در یقال اضم به اذا علق یؤذیه و آیغر حیوان دیشیلره صتاشوب کیمی قابوب کیمی اوکنه قاتوب قوغمق معناسنه‌در یقال اضم الفحل بالشول اذا علق بها یطردها و یعضها (اضم) عنب وزننده بر طاغك آدیدر و شول وادی اسمیدرکه مدینهٔ منوّره اول وادیده بنیاد وآباد اولنمشدر مدینه‌نك اتصالنده اولان یرینه قناة دیرلر و مدینه‌دن یوقری سدّ قناة یاننده اولان یرینه شظاة دیرلر وآندن اشاغی‌یه اضم دیرلر (ذواضم) مکه ایله یمامه بیننده بر موضع آدیدر (الاطم) ضمتینله کوشکه دینور قصر معناسنه و مطلقا طاشدن یاپلمش حصن و حصاره دینور بلانقه و قله وطابیه و شانص کبی که فارسیده دیزه دیرلر اطوم مدینه بوندندرکه سلفده طاملری اوزره تحصن ایده‌جك قله‌لر بنا و آنده متحصن اولورلر ایدی و اطم مطلقا مربّع و مسطح کارکیر خانه‌یه دینور جمعی آطام کلور همزه‌نك مدّیله و اطوم کلور لسانمزده اوطه تعبیری اطم محرفی اولمق ذهننده جولان ایدر و قولهم آطام مؤطمة کعظمة مثل اجناد مجندة یعنی رفعت و مناعتنی توصیف ایچون ایراد اولنور و اطم الاضبط بن قریع یمنده بر حصن‌در (الاطم) فتحتینله اویکه‌لنوب طارلمق معناسنه‌در یقال اطم الرجل اطما من الباب الرابع اذا غضب و بر آخر نسنه‌یه منضم اولمق معناسنه‌در یقال اطم الیه اذا انضمّ و اطام مرضنه اوغرامق معناسنه‌در یقال اطم الرجل والبعیر اذا اصابه الاطام (الاطیمة) سفینه وزننده آتش یاقجق اوجاغه دینور

(الاطوم) صبور وزننده دکز قبلوبغه‌سنه دینورکه دریسی غلیظ اولور و بر جنس بالق اسمیدرکه ایری و دریسی غلیظ اولور و شول بایه دینورکه کریشی بغرینه یاپشـق اولمغله باصق اوله یقال قوس اطوم ای لازق و ترهـا بکبدها وکرپی‌یه دینور قنفذ معناسنه و اوکوزه دینور و صـدفه دینورکه انجو قابیدر (الاطام) غراب وزننده (والاطام) کتاب وزننده بر عارضه سببیله بول و فضلانك منقبض اولمسنه دینورکه علت مخصوصدر (الاطم) همزه‌نك فتحیله ذکر اولنان علته اوغرامق معناسنه‌در یقال اطم الرجل و البعیر اطما علی بنـاء المجهول و اطم علیه فهو مأطوم اذا اصابه الاطام و اصرمق معناسنه‌در یقال اطم بیده اطما من الباب الثانی اذا عض و چقرمق معناسـنه‌در یقال اطم بسلحه اذا رمی به و قیبونك اغزی طاره‌جق یاپمق معناسنه‌در یقال اطم البئر اذا ضیق فاها و پرده‌یی صالیویرمك معناسنه‌در یقال اطم علی البیت اذا ارخیٰ ستوره (الائتطام) افتعال وزننده بو دخی اطام دیدکلری مرض مزبوره اوغرامق معناسـنه‌در یقال ائتطم الرجل علی بناء المجهول اذا اصابه الاطـام (التأطم) تفعل وزننده پك غضبناك اولمق معناسنه‌در یقال تاطم الرجل اذا تاجم وغضب وطالغه‌لر یوکسلوب بری برینه چارپلمغله بری بری اوستنده چتلایوب یارلمق معناسنه‌در یقال تاطم السـیل اذا ارتفعت امواجه فتکسر بعضها علی بعض و کیجه پك قراکو اولمق معناسنه‌در یقال تاطم اللیل اذا اشتدت ظلمته وکدی قسمی اویورکن میرلدایوب خیرلدامق معناسنه‌در یقال تاطم السنور اذا خر فی نومه و بر کمسه مافی الضمیرنی کتم و امساك ایدوب آججازده قومق معناسنه‌در یقال تاطم فلان اذا سـکت علی مافی نفسه (الایطام) همزه‌نك کسریله قاپویی قپامق معناسنه‌در یقال آطم بابه ایطـاما اذا اغلقه (التأطیم) تفعیل وزننده اورتو ایله محفه‌یی و محملی اورتمك معناسنه‌در یقال اطم الهودج اذا ستره بثیاب (آطام) همزه‌نك مدیله یمامه‌ده بر قریه‌در (الاکمة) فتحاتله جنس واحد طاشلقدن اولان یوکسك تپه‌یه‌دینورکه یغین اولمیه علی قول طاغدن الچق تپه‌یه دینور یاخود اطرافندن پك یوکسـك اولان یره و بایره دینورکه طپراغی غلیظ اولوب لکن غلظتده طاش درجه‌سنه بالغ اولمیه جمعی اکم کلور فتحتینله و اکم کلور ضمتینله و آکم کلور اجبل وزننده و اکام کلور جبال وزننده وآکام کلور اجبـال وزننده و اکمه طی قبیله‌سی یوردنده اجأ نام طاغك هضباتندن بر هضبه آدیدر و حاجز قربنده بر موضع آدیدرکه اکمة العشرق دیمکله متعارفدر (الاسـتیکام) بر محل تپه‌لك اولمق معناسنه‌در یقال استأکم الموضع اذا صار اکما و اوتوره‌جق یری ملایم بولمق معناسنه‌در یقال استأکم مجلسه اذا استوطأه (المأکم والمأکمة) میمك فتحی وکافك فتحی

وكسريله اوجه كبدِّنك باشنده اولان اته ديـــوركه ايكى طرفلو ايكى ات پارچه‌سيدركه يانجق انى تعبير اونور على قول ايكى قطعـــه اندركه قيناقلر ايله ارقه‌نك ايكى جانبنى وصل ايلمشــلردركه بوج انى تعبير اونور جمعى مآكم كلور منازل وزننده (المؤآكمة) مفاعله‌دن اسم فاعل بنيه‌سيله (والمؤكمة) محدّثه وزنــنده مأكم ديدكلرى انلرى بيوك اولان عورته ديور يقــال امرأة مؤاكمة ومؤكمة اى العظيمــة المأكمتين وهى لحمة على رأس الورك وهمـــاثنتان اولحمتان ومشتبين العجز والمتنين (الاكم) همزه‌نك فتحى وكافك سكونيله يرده اولان اوتلرك مجموعى رعى اولنمق معناســنه‌در يقال اكمت الارض على المجهول اكما من الباب الاول اذا اكل جميع مافيها (اكام) غراب وزننده بر طلساغاك آديدر (التأكيم) تفعيل وزننده صفرى بيوك اولمق معناســنه‌در يقال اكمت المرأة اذا غلظ كفلها (المأكوم) غم و اندوه ســببيله رنكى متغير اولمش آدمه ديور يقال رجل مأكوم اى كمد غمّ (الالم) فتحتينله آغرى‌يه ديور جمعى الام‌در همزه‌نك مدّيله يقال به الم شديد اى وجع شارح ديركه الم وجعدن اعمدر حتى مؤلف ذال بابنده نذه‌بى‌كه خوشنقدر منذ الالم ايله تعبير ايلدى پس الم ناخوشلق ديمك اولور كرك وجع ايله وكرك فتور و انديشه كبى عارضه ايله اولســون انتهى والم مصدر اولور دردناك اولمق معناسنه يقال الم رأسه الما من الباب الرابع اذا وجع (الايلمة) همزه‌نك ولامك فتحيله بو دخى وجع معناســنه‌در يقال اخذه الالم والايلمة اى الوجع و حركت وجنبش معناسنه‌در يقال مابه ايلمة اى حركة سس معناسنه‌در تقول سمعت ايلمته اى صوته (الالم) كتف وزننده دردناك آدمه ديـــور يقال رجل الم اى وجع (التـــألم) تفعل وزننده دردناك اولمق معناســـنه‌در يقال تألم الرجل اذا توجّع (الايلام) همزه‌نك كسريله دردناك ايلمك معناســـنه‌در يقال آلمه ايلاما اذا اوجعه (الاليم) امير وزننده آجيدوب آغريدن نسنه‌يه ديور يقال ضرب اليم اى مولم و بو سميع و مسمع كبيدر وايجاع وايلامى نهايت درجه‌يه بالغ اولان اشكنجه و عذابه ديور يقال عذاب اليم اذا بلغ ايجاعه غاية البلوغ (الاُنومة) همزه‌نك فتحيله خست و لؤم و دنائت معناسنه‌در يقال به انومة اى لؤم وخســة و بر موضع آديدر (الامّ) همزه‌نك فتحى وميمك تشديديله قصد و آهنك ايلمك معناسنه‌در يقال امّه امّا من الباب الاول اذا قصده و باشى دماغه وارنجه يارمق معناسنه‌در يقال امّ فلانا اذا اصاب امّ رأسه (الائتمام) افتعال وزننده بو دخى قصد ايلمك معناسنه‌در يقال ائتم شيئا اذا قصده و اقتدا ايلمك معناسنه‌در يقال ائتم به اذا اقتدى و يقال ائتمى به على البدل يعنى شدّه‌لى اســتثقالله يايه ابدال ايدوب ائتمى دخى ديرلر (التأميم) تفعيـــل

وزننده

وزننده (والتأمم) تفعل وزننده بونلرده قصد ایلمك معناسنه‌در یقال ائمه و تأممه اذا قصده و بونلرده همزه‌یی یایه ابدالله یممه و تیممه دخی دیرلر و تیمم توضئ بالتراب معناسنه مستعمل اولورکه عرف شرعیدر قصد معناسندن مأخوذدر یقال تیمم التراب اذا توضأ به بونکده اصلی تأمم ایدی همزه یایه ابدال اولندی وتأمم انالق ایدنمك معناسنه‌در یقال تأمم فلانة اذا اتخذها امّا (المئم) میمك کسری و همزه‌نك فتحیله استاذ رهبره دینور یقال هو مئمّ ای دلیل هاد و دائما اوكجه ایلروده کیدن ارکك دوه‌یه دینورکه سائرلری اکا اویوب اردنجه کیدرلر پیشاهنك تعبیر اولنور مؤنثی مئمه‌در هایله (الامة) همزه‌نك کسریله حالت معناسنه‌در یقال له امّة حسنة ای حالة و بوراده حالتدن بناء نوع اولمق محتملدر امامت ماده‌سندن و امه مذهب و دین معناسنه کلور همزه‌نك ضمیله‌ده لغتدر و نعمت معناسنه‌در و شان و هیئت معناسنه‌در و دیرلمك خوشلغنه دینور یقال به امّة ای غضارة عیش و سنت و عادت معناسنه‌در بونده هانك ضمیله‌ده جائزدر و طریقه و روش و اسلوب معناسنه‌در یقال له امّة معتدلة ای طریقة و امامق معناسنه‌در امامت کبی و امامه اویمغه دینور یقال صلی بالامّة ای بالایتمام بالامام (الامّة) همزه‌نك ضمیله انواع خیری جامع اولان آدمه دینور جماعت کثیره مقامنده‌در قال الشارح و به فسر قوله تعالی [انّ ابراهیم کان امّة] الایة و هو الرجل الجامع للخیر و امام و مقتدایه دینور یقال هو امتهم ای امامهم وکندیلره پیغمبر کوندریلان جماعته دینور کرك ایمان ایلسونلرکه امت اجابت اطلاق اولنور کرك ایمان ایلمسونلرکه امت دعوت اطلاق اولنور و هر قبیله‌دن بر طائفه و جماعته دینور و هر حیوان جنسنه دینور قال الشارح و فی الحدیث [لولا انّ الکلاب امة من الامم لامرت بقتلها] و شول آدمه دینورکه سائر ادیانه مخالف دین حقّ اوزره اوله و وقت و حین معناسنه‌در و قدّ و قامت معناسنه‌در و یوزه دینور وجه معناسنه و فرح و نشاط معناسنه‌در و طاعت و انقیاد معناسنه‌در و عالم و دانایه دینور یقال هو امة ای عالم و امة الوجه یوزك بیوك و طولغون یرینه اطلاق اولنورکه حسن و جمال علامتنك محلیدر و امة الطریق کذلك یولك اولو یرینه اطلاق اولنور یقال ذهبوا من امة الطریق ای معظمه و امة الرجل بر آدمك قوم و جماعتنه اطلاق اولنور و امة الله حضرت خالق لایزالك مخلوقتدن عبارتدر (الامّ) همزه‌نك ضمیله بو دخی هر قبیله‌دن بر کروهه دینور و حیواندن هر جنسه دینور و آنایه دینور فارسیده مادر دیرلر بونده همزه‌نك کسریله‌ده جائزدر یقال له امّ خیرة ای والدة و بونده امه دخی دینور هایله و امهه دخی دینور جمعلری امات و امهات کلور علی قول امهات ذوی العقوله و امات بهایمه

مخصوصدر پس بونده درت لغت اولور امّ که همزه‌نك ضمیله‌در و امّ‌در همزه‌نك كسریله و امه‌در هایله و امهه‌در ایكی هایله شارح دیركه اهل تحقیق قولی اوزره امه و امهه لغت مخصوصه‌لردر امّ لفظنك اصلی كذلك امهه‌در هاء مزید دكلدر انتهی وامّ لفظنی اب كلمه‌سنه تغلیب ایدوب هما اماه دیرلر هما ابواه معناسنه و عند البعض بوندن مراد والده ایله خاله‌در یقال هما اماه ای امه و خالته شارح دیركه قول اوّله كوره اصل معناسندن مأخوذ اولمغله خلاف قیاس مؤنث مذكره تغلیب اولندی وامّ بر آدمك باشلو و مسنه اولان زوجه‌سنه اطلاق اولنور و بر آدمك مسكن و مأواسنه اطلاق اولنور و بر قوم و جماعتك خدمتكارنه دیور یقال هو امّ القوم ای خادمهم و هر نسنه‌نك اصلی و عماده دینور یقال هو امه ای اصله و عماده و ام القوم بر جماعتك بیوكنه و سركارنه اطلاق اولنور یقال هذا امّ القوم ای رئیسهم و ام القرآن سورهٔ فاتحه‌در علی قول شرایع واحكام وفرایض آیتلرندن هر آیت محكمه‌یه اطلاق اولنور تقول قرأت امالقرآن ای الفاتحة اوكلّ آیة محكمةمن آیات الشرایع والاحكام والفرائض (امّ النجوم) كهكشان فلكدر یقال ما اشبه مجلسك بامّ النجوم و هی المجرّة (امّ الرأس) دماغدر علی قول دماغ اوزره اولان انجه زاردن عبارتدر یقال بلغت الشجة امّ الرأس ای الدماغ او الجلدة الرقیقة التی علیها كتب تحریحده بیان اولندیغی اوزره دماغ ایكی زار ایله محفوظدر بریسی باش جناغنه مماسدر شوله‌كه درزلرینه مختلطدر ثانی بونك التنده‌در و نرم و لطیفدر كرچه دماغه مماس دكلدر لكن غلیان غیظ وغضب وقتنده دماغ قالقوب اكا طوقنمق صورتنده اولور اینته بو زاره امّ رأس وام دماغ دیرلر (امّ الرمح) بیراغه اطلاق اولنور یقال تجمعوا تحت امّ الرمح ای اللواء (امّ التنایف) تای فوقیه‌مفتوحه ایله بیابانك كنیه‌سیدر مفازه معناسنه شارح دیركه بونك مفردی تنوفه‌در امّهات سائره‌ده اشدّ المفاوز و اشقها عبارتیله مفسردر (امّ البیض) دیشی دوه قوشنك كنیه‌سیدر (وامّ) مطلقا شول شیئه اطلاق اولنوركه اصل كبی سمتنده اولان نسنه‌لر اكا منضم و مرجع اوله اقطار دائره‌نك مركزی اولان نقطه كبی (امّ القری) مكهٔ مكرمه‌در كرهٔ ارضك علی مازعموا وسطی اولدیغنه مبنی‌در یاخود اهل اسلامك قبله و مقصدلری اولوب یاخود قرای سائره‌دن قدر و شانی عظیم اولمغله اطلاق اولندی (امّ الكتاب) اصل كتاب یاخود لوح محفوظ مراددر یاخود سورهٔ فاتحه‌در یاخود مجموع قرآن كریم مراددر مترجم دیركه بوراده اوالموح لفظنده غالبا او عنوانی قلم ناسخ طغیانیدر صواب اولان واو ایله مقیدركه اصل كلمه‌سنی عطف تفسیردر نته‌كه بیضاوی امّ الكتاب ای اللوح

المحفوظ

المحفوظ فانه اصل الكتب السماويّة عبارتيله بيان ايلمشدر وعربلرك ويلمه قوللرى
و بل مادەسنده بيان اولندى و لامّلك قوللرى ذمّ و قدح معرضنده مستعملدركه
مخاطبك لقيط اولديغندن كنايه ايدرلر وكاهجه مدح مقامنده دخى استعمال اولنوركه
نسوان مقولەسى ناقصاتدن بويله كامل ظهورى محـال كبى بر معنادر ديمك
دقيقەسيله تعجب اولنور (الامومة) همزەنك ضميله والده اولمق معناسـنەدر
يقال امّت فلانة امومة اى صارت امّا و يقال ماكنت امّا فامت امومة من الباب
الرابع اى صرت امّا (الاستيمام) انالق ايدنمك معناسنەدر يقال اسـتأمّمها اذا
اتخذها امّا (الاميم) امير وزننده (والمأموم) باشى امّ رأسه وارنجه قدر
يارلمش آدمه دينور يقال رجل اميم و مأموم اى اصابته الشجة الى ام رأسهواميم
قدّ و قامتى خوب و موزون آدمه دينور و مأموم شول دوەيه دينوركه اورمقدن
ياخود ياغراولمقدن ناشىصرتنك تويلرى كتمش اوله و طىّ قبيلەسـندن بر رجل
اسميدر (الآمة) همزەنك مدّى و ميمك شدّەسيله (والمأمومة) شـول باش
ياريغنه دينوركه امّ رأسه قدر وارمش اوله يقال شجة آمّة و مأمومة اى بلغت
امّ الرأس (الاميمة) جهينه وزننده كندولر ايله باش ياريلور اولان طاشـلره
دينور و امّ كلمەسندن مصغر اولور و دموربجى چكجنه دينور يقال ضربه بالاميمة
اى بمطرقة الحدّاد و اون ايكى صحابيه خاتون اسميدر و ابو اميمة الجشمى ياخود
جعدى اصحـابدندر (المأموم) باشى ام رأسـه وارنجه يارلمش آدمه دينور
و صرتنك تويلرى اورمقدن ياخود ياغر اولمقدن ناشى زائل اولمش اركك دوەيه
دينور و طىّ قبيلەسندن بر رجل اسميدر (الامىّ) همزەنك ضميله (والامّان)
رمّان وزننده يازو يازمق بيلميان آدمه دينور على قول شول آدمه دينوركه اصلا
اوقيوب يازمغى تعليم و تعلم ايلميان طائفه ايچره نشئت ايلمكله آنلر كبى اوقيوب
يازمقده و يازوبى واوقومغى بيلمكدن بى بهره اولوب و اولجبلت اوزره نشو ونما
بولمش اوله يقـال هو امّى و امان و هو من لايكتب او من على خلقة الامّة لم
يتعلم الكتاب و هو باق على جبلته شارح ديركه بوراده امّان كلمەسنك اصلى امّانى
ايدى الف و نون تغيير نسب ايچوندر و تخفيفا ياء محذوفدر و على خلقة الامّة
قولنده امة كلمەسندن مراد قوم و جماعت عربدر زيرا انلر علم وكتابتدن بى بهره
ايديلر و والده مراد اولديغنه كوره والدەسـندن تولدى خلقت اوزره ديمكدركه
اومقوله افعال و اوضاعدن عارى اولور ياخود انانسنك خلقتى اوزرەدركه نسوان
قسمى درس وكتـابتدن بى بهره اولورلر و بو وصف مفخر عالم صلى الله عليه
و سلم حقنده فضيلت جليەدر بلا تعلم علوم اولين و آخرينى جامع وكلمات مكتوبەيى
وكتابتى عالم اولمسى معجزۀ كبرادر مترجم ديركه بر كمسەنك علما و تعليما كنديلرى

اوزره فضل و تفوّق نقیضه‌سندن مصون اولمسی دخی فضائل مذکوره‌دندر انتهی واتی اصلا سوز بیلمز غبی و عاجز و نتراش و ناموّدب کمسنه‌یه اطلاق اولنور یقال رجل اتی ای غبی جلف جاف قلیل الکلام (الامام) سحاب وزننده اوگه دیورکه فارسیده پیش دیرلر قدّام لفظی کبی جهات ستّه‌دندر و رآه نقیضیدر اسم اولور و ظرف اولور و بو مؤنثدر بعضا مذکر اولور و قولهم امامك بالنصب کلمهٔ تحذیر یعنی اوگکه باق و اوگکدن بصیرت اوزره اول (امامه) ثمامه وزننده اوچیوز مهار دوه‌یه اطلاق اولنورکه اسمدر یقال اعطاه امامة ای ثلاثمائة من الابل شارح دیرکه ننه‌که هنیده یوز دوه‌یه اسمدر انتهی و امامه بنت قشیر و بنت حارث و بنت العاص و بنت قریبه صحابیه‌لردر و ابو امامة الانصاری و ابو امامة بن سهل بن حنیفة و ابن سعید و ابن ثعلبة و ابن عجلان اصحابدندر و ابو امامة بن سهل بن حنیفة محمّدبندن عبدالرحمن الامامی منسوبدر آنك اولادندندر (اما) همزه‌نك فتحی و میمك تشدیدیله حرف شرطدر جوابنده فاء لازمدر کقوله تعالی [فاما الذین آمنوا فیعلمون انه الحق من ربهم] الآیه وگاه اولورکه میم اولاسنی استثقالا للتضعیف یای تحتیه‌یه ابدال ایدوب ایما دیرلر کقول عمرو بن ابی ربیعة رأت رجلا ایما اذا الشمس عارضت • فیضحی و ایما بالعشی فیخصر • واما کلمه‌سی تفصیل ایچون اولورکه غالب احوالی بودر ومنه قوله تعالی [اما السفینة فکانت لمساکین] الایة وکقوله تعالی [واما الغلام فکان ابواه] الایه وقوله تعالی [واما الجدار فکان لغلامین] الایة و تاکید ایچون اولور کقولك اما زید فذاهب اذا اردت انه ذاهب لامحالة و انه منه عزیمة امّا همزه‌نك کسریله شرط معناسنه مستعملدرکه کلم مجازاتدن اولور بو صورتده اصلی ان وما اولوب ترکیب و ادغامله اما اولدی و بعضا همزه‌سی مفتوح و بعضا میم اولاسی یایه قلب اولنور کقول الشاعر • یالیتما امنا شالت نعامتها • ایما الی جنة ایما الی نار • وگاه اولورکه احد جزئینی اولان ماء کلمه‌سی حذف اولنور کقول الشاعر سقته الرواعد من صیف • وان من خریف فلن یعدما • ای اما من صیف واما من خریف و اما کلمه‌سی بش معنایه دلالت ایدر اول شك و تردید ایچون اولنور کقوله جاءنی اما زید واما عمرو واذا لم یعلم الجائی منهما ثانی ابهام ایچون اولنور کقوله تعالی [اما یعذبهم واما یتوب علیهم] ثالث ایکی نسنه بیننده تخییر ایچون اولنورکه ایکیسنی جمع جائز دکلدر کقوله تعالی [اما ان تعذب واما ان تتخذ فیهم حسنا] رابع اباحه ایچون اولورکه جمعی جائز دکلدر کقولك تعلم اما فقها واما نحوا بو معنایه وروده نحاتدن بر جماعت نزاع ایلدیلر خامس تفصیل ایچون اولنور کقوله تعالی [اما شاکرا واما کفورا] (الام) فتحتینله

يقينلق معناسنه‌در: يقال بينهما امم اى قرب وقولاى و يسير نسنه‌يه‌دينور يقول ماطلبت الاشيئا اىما اى يسيرا و بللو و عيان شيئه دينور يقال امره امم اى بين و قصد و وسط معناسنه دركه اعتدالدن‌عبارتدر يقال ماركب الاامما اى قصداوسطا (المؤام) ميمك ضمى و الفك مديله كه مفاعله‌دندر بو دخى بللو وآشكار ايشه دينور و اويغون و موافق معناسنه در: يقال هو مؤامّ له اى موافق (الام) همزه‌نك فتحيله (والامام) كتاب وزننده (والامامة) كتابه‌وزننده ناسه‌تقدم ايلمك يعنى اوكلرينه نچمك معناسنه‌در: يقال‌امهم وامّ بهم اماواماماوامامة من‌الباب الاول اذا تقدمهم و امامه اسم مصدر اولور امانلق معناسنه كه عرف شرعده‌اهل نمازه مقتدا اولمقدن عبارتدر ومنه قول الفقهاء ويكره امامة الفاسق اى تقدمه اماما مؤلفك و هى الامامةقولنده ضميرعادتى اوزره فعله‌يه راجعدركه اسم‌مصدرى امامه ديمكدر پس ترجه‌ده امامه لفظى سائر بعض اصولدن مأخوذ در انلرده هم مصدر و هم اسم اوله‌رق مرسومدر اشتراك صورتنده مؤلفك وهى قولنده واو عاطفه‌يه حل اولنور فلينظر (الامام) كتاب وزننده شول آدمه دينور كه كنديسنه ائتمام و اقتدا اولنه‌كرك رئيس اولسون وكرك اولمسون جمعى‌مفردينك لفظى اوزره امام در و بو عدل كلمه‌سنك حدّ ووجهى اوزره دكلدر زيرا بونك تثنيه‌سنده امامان ديديلر بلكه تقديرا جمع مكسرنده مفردى‌كبى امام دينور و شاذ اوله‌رق جمعى ايمه كلور همزه‌نك فتحى و يانك كسريله كه همزهٔ ثانيه يايه مبدلدر وائمه كلور همزه ايله كه اصلى اوزره در مترجم ديركه عدل كلمه‌سى اسم جمع اولور و مصدر اولور و مبالغة وصف بالمصدر اولور بو صورتله مؤنث و تثنيه و جمعى مساويدر وكاهجه وصف مجراسنه جارى اولمغله مؤنثنده عدله و تثنيه‌سنده عدلان دينور پس مؤلفك حدّ عدل اوزره دكلدر ديديكى صورت اولايه كوره اولوركه مصدريت بالكليه زائل اولميان صورىدر جنب كبى اما مصدريت طرفى اعتبار اولنميوب خصم كلمه‌سى‌قبيلندن يعنى‌وصفيتى معتبر اولديغى حينده تثنيه و جمعى‌وتانيثى صحيحدر حتى مؤنثنده امامه دينور و اشبو امام لفظى فى‌الاصل مصدر اولوب‌بعده اسم اولمشدر انكچون تثنيه‌سنده امامان وجمعنده امام دينور مفردى اوزره دلاص وهجان و فلك‌كبى بلكه ائمه دخى كلور كه اصلى اءممه ايدى و يايه قلبله ايمه دخى دينور والحاصل مؤلفك ايكى ماده‌ده سرد ايلديكى كلامدن منفهم اولديغى‌اوزره‌عدل كلمه‌سى اوچ صورتى متضمندركه اسم جمع و مصدر و وصف اولمقدر وامام كلمه‌سى دخى اوچ صورتى متضمندر مصدر ووصف و اسم اولمقدر هر برينك مقتضاسى‌اجرا اولنور بو جهتله امام عدل حدندن خارجدر و بعض اصولدن نقل و تصريحله بو مبحث غدل ماده‌سنده‌زياده‌جه‌اشباع اولنمشدر انتهى واماه معمارلرك چرپى‌ايپى‌ديدكلرى

ابيه دبور كه بنى اتلكه سويه ايدرلر يقال سوّى المعمار بيته بالامام اى بالخيط
الذى يمدّ على ابنيه قيبى و بوله اطلاق اولنـور تقول اخذت اماما مستقيما
اى طريقا و بر ايشك دائما اوزريه اولوب اصلاح وتنظيمنه تقيد واهتمام ومداومت
ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال هو امام ذلك الامر اى قيمه مصلحه و قرآن كريمه
اطلاق اولنور و اسوة آدم نبى همام عليه الصلوة السلام حضرتلرينه اطلاق اولنور
و خليفه يه اطلاق اولنوركه امام المسلمين در يقـال هوامام اى خليفة و لشكرك
باشبوغنه اطلاق اولنور يقال هوامام الجند اى قائدهم و اطفال مكتبك يوميه
تعلم ايلدكلرى سبقلرينه و درس حصه لرينه اطلاق اولنور و بر نسنه نك قالب
و اندازه سنه اطلاق اولنوركه آنك اوستنه رسم و تقويم اولنور و دليل و رهبره
دينـور و دوه لرك اوكنجه طرب و تغنى ايدن خوانـنده يه دينوركه دوه لر آنك
نغمه سيله روان اولورلر حادى معناسنه در و قبله جانبنه دينور تقول توجهت
الامام اى تلقاء القبلة و يلك كيريشنه دينور و تر معناسنه و كاركير بنالرده بنانك
مدار تسـويه سى اولان اغاجه دينور و امام كلمه سى آم لفظندن كه مدايله در جمع
اولور صاحب و صحاب كبى قاصد معناسنه در : و محمد بن عبدالجبار و محمد بن اسمعيل
البسطاميين محدثلردر (الايمّ) فتحتينله (و الاوم) واوايله افعل تفضيللردر
امامت خصوصنده احسن و افضل ديمكدر ميم ياء و واوه مبدله در يقـال هذا ايمّ
منه واومّ اى احسن امامة (ام) همزهٔ مفتوحه ايله معناى استفهامده حرف
عطفدر و بعضا بل معناسـنه اولور كه اضراب ايچون اولور و الف استفهام
معناسنه اولور كقولك ام عندك غداء حاضر و كاه اولوركه هل كلمه سى اوزره
داخل اولور تقول ام هل عندك عمرو و كاهجه زائد اولور (الانام) سحاب
وزننده (و الآنام) ساباط وزننده (و الانيم) امير وزننده جملهٔ مخلوقه دينور
على قول جن وانس ياخود ير يوزنده اولان مخلوقك مجموعنه دينوركه سماوى يه
اطلاق اولنمز قال فى الاساس لورزقنا الله عدل سلطانه لانام انامه فى ظلّ امانه
(الاوام) غراب وزننده صوسزلغه دينور على قول صوسزلق حرارتنه دينور
يقال فى جوفه اوام اى عطش اوحرّ عطش و تتونه دينور دخان معناسنه و باش
دونمسنه دينوركه اكثرى صفرادن تحدّث ايدر تقول اخذنى الاوام اى دوار الرأس
و كريشـه دينور و تر معناسنه و صوسزلقدن اولان فريداده دينور تقول سمعت
اوامه اى ضجته من العطش (الاوم) نوم وزنـنده صوسزلقدن درون يانمق
معناسنه در : يقال آم الرجل يؤوم اوما اذا اشتدّ حرّ عطشه و تونسى ويرمك
معناسنه در : يقال آم النحل و عليها اذادخن عليها لتخرج من الخلية وصوسزلقدن
فرياد ايلمك معناسنه در : يقال آم من العطش اذا ضجّ و برنسنه يى محافظه ايدوب

امورنه رعايت و اهتمام ايلمك معناسنه در : يقال أمه اذا ساسه (الايام) كتاب وزننده اوم معنالرينه مصدردر و تتونه دينور دخان معناسنه جمعى ايم كلور كتب وزننده (المؤوم) معظم وزننده بيوك باشلو على قول چركين باشلو انسان و حيوانه دينور يقال رجل و فرس مؤوم اى العظيم الرأس اوالمشوّه (التأويم) تفعيل وزننده صوصاتمق معناسنه در : يقال اوّمه اذا عطشه (الامة) قامه وزننده اجوزلق و بوللق معناسنه‌در : يقال بالعام آمة اى خصب و عيب و نقيصه‌يه دينور يقال مابه آمة اى عيب و يكى طوغان طفلك كوبكنه يابشوب بيله‌جه چقان شيئه دينوركه بغرسق كبى برنسنه‌در على قول طوغدقده چوجغى صاردقلرى بز مقوله‌سنه دينور ياخود چوجقله بيله‌جه چقان فضله‌يه دينور (آم) نام وزننده بر بلده آديدر ثياب آميه اكا منسوبدر و جزيرهٔ ابن عمرده برقريه آديدر (الاوم) صرد وزننده بغايت معظم و مهول كيجه‌لره دينور يقال ليال اوم اى منكرة (الايّم) كيس وزننده زوجى اولميان خاتونه دينور كرك بكر و كرك ثيب اولسون يقال امرأة ايّم اى لازوج لهابكرا اوثيبا شارح ديركه ايمه دخى منقولدر هايله‌انتهى بونك جمعى ايايم كلور و ايامى كلور يتامى وزننده وايّم زوجه‌سى اولميان اره دخى دينور يقال رجل ايّم اى لاامرأة له مصباحك بياننه كوره رجل دخى كرك مقدمدن تزوّج ايلسون و كرك ايلمسون و ايامى كلمه‌سنك اصلى ايائم ايدى وايّم حرّه اولان خاتونه دينوركه امه مقابليدر يقال امرأة ايّم اى حرّة و بر آدمك قزى و همشيره‌سى و خاله‌سى كبى قريب خصمنه دينور و حى ضريّه نام محلده بر طاغك آديدر و آق و لونى لطيف يلانه دينور على قول مطلقا يلانه دينور حيه معناسنه (الايم) همزه‌نك فتحيله (و الايوم) قعود وزننده (والايمة) همزه‌نك فتحيله (و الايمة) همزه‌نك كسريله خاتون ارسز قالمق معناسنه در : يقال آمت المرأة ايما و ايوما وايمة وايمة من الباب الثانى اذا اقامت لاتتزوّج بكرا اوثيبا و عربلر بددعا معرضنده ماله آم وعام ديرلر ايكيسيده ماضى صيغه‌سيله‌در و ما كلمه‌سى موصوله‌در هلكت امرأته و ماشيته حتى يئيم و يعيم معناسنه‌كه هم زوجه‌سى و هم صاغيلور مواشيسى هلاك اولوب عورتسز وسودسز اوله‌رق پريشان حال قالسون ديمكدر (الآمة) اعامه وزننده ايّم اولان خاتونى تزوّج ايلمك معناسنه در : تقول امت الايم ائامة اى تزوّجتها ايما بعض نسخه‌ده ائتمها عنوانيله مرسوم اولمغله مصدرى ائتيام اولور افتعال وزننده و بو نسخه اوّلكيدن ارجحدر واتمها كلمه‌سنك اصلى ائتيمتهاايدى ياء حذف اولندى (الايمان) سكران وزننده زوجه‌سى وفات ايلمش آدمه دينور يقال رجل ايمان عيمان اى هلكت امرأته و ماشيته يعنى زوجه‌سى و مواشيسى هلاك اولمغله زوجه‌يه

و مونثه محتاجدر (الايمى) سكرى وزننده زوجى وفات ايدن عورته دينوركه
زوجه محتاجدر ايمان كلمه‌سنك مؤنثيدر يقال امرأة ايمى ضمى اى هلك زوجها و ماشيتها
(المأيمة) مرحله وزننده خاتونى ارسز قومغه باعث اولان شيئه دينور يقال
الحرب مأيمة للنساء اى تقتل الرجال فتدع النساء بلا ازواج (التأيّم) تفعل
وزننده بر آدم مدت مديده تأهل ايتميوب اركن قالمق معناسنه در : يقال تأيّم
الرجل اذا مكث زمانا لم يتزوج (التأييم) تفعيل وزننده بر آدمى جفتسز قومق
معناسنه در ار اولسون و عورت اولسون يقال أيمه الله تعالى اى جعله ايما
(الاير) همزه‌نك كسريله بودخى آق ونوقى لطيف يلانه ياخود مطلقا يلانه دينور
جمعى ايوم كلور (الآمة) هامه وزننده عيب معناسنه در : يقال مابه آمة اى
عيب ووضع وانحطاط معناسنه در : يقال فى ذلك آمة علينا اى نقص وغضاضة
يعنى وضع و انحطاط القدر (بنو آيام) كذاب وزننده عربدن بر بطندر (المؤيمة)
محسنه وزننده مالدار اولوب ارسز اولان خاتونه دينور يقال امرأة مؤيمة اى
موسرة ولازوج لها (الايم) غراب وزننده (والايام) كتاب وزننده دوه
قسمنه مخصوص بر مرض اسميدر و ايام كتاب وزننده دخانه دينور و زيدبن
الحارث والعلاء بن عبد الكريم الاياميان محدثلردر شارحك بيانه كوره ايام نام
قبيله‌يه منسوبلردر و ايام مصدر اولور اوم كبى بال اريسنه توتسى ويرمك
معناسنه يقال آم الجعل ايا. من الباب الاول اذا ادخن عليها ليشتار العسل وعربلرك
ايم الله قوللرى كه قسمدر يمن ماده‌سنده در
(فصل الباء) (ابنم) سفرجل وزننده تثليث قريبده بر موضعدر يعنى
دخى ديرلر ياء تحتيه ايله (البتم) بانك ضمى وتانك سكونيله (والبتم) فتحتينله
(والبتم) زمج وزننده فرغانه قضاسنده بر ناحيه يا بر حصن ياخود بر جبل
آديدر (البجم) زجر وزننده (والبجوم) هجوم وزننده عجز سببيله ياخود
بر نسنه‌دن قورقمقدن يا مهابتدن دنى ابسم اولمق معناسنه در : يقال بجم الرجل
بجما و بجوما من الباب الثانى اذا سكت من عىّ اوفزع اوهيبة واويالنوب كيجكمك
معناسنه در : يقال بجم الرجل اذا ابطأ و منقبض اولمق معناسنه در : يقال بجم
الرجل اذا انقبض (التبجيم) تفعيل وزننده بجم ايله ايكى معناى اخيرده
مرادفدر و بر نسنه‌يه دقت ايله نظر ايلمك معناسنه در : يقال بجم النظر اذا حدّق
(البجارم) بانك فتحى و رانك كسريله آفات و دواهى معناسنه در : يقال رماه الله
بالبجارم اى بالدّواهى (البحوم) حاى مهمله ايله جعفر وزننده صويى فراوان
كوله دينور يقال غدير بحوم اى كثير الماء (بخذم) خاء وذال معجمتين ايله جعفر
وزننده بر رجل اسميدر (البذم) بانك ضمى و ذال معجمه‌نك سكونيله فكرمتين

ورأى وخرم معناسنه در : يقال رجل ذوبذم اى رأى وحزم ونفس وذات معناسنه در وكثافت معناسنه در : يقال به بذم اى كثافة وچالا كلك جلادت معناسنه در : يقال هو ذوبذم اى جلد وسموزلكه دينور يقال به بذم اى سمن وتحميل اولنان تكاليف وعارضاتى احتمالده اولان صبر وثبات وتحمله دينور وزور وقوت معناسنه در (البيذمان) بانك فتحى وذالك ضميله بر اوتك اسميدر (البذيم) امير وزننده زورمند آدمه دينور يقال رجل بذيم اى قوىّ وبد رايحه‌لو آغزه دينور يقال فم بذيم اى المتغير الرائحة وعندالغضب دماغى متغير اولميوب كما كان عاقل وهشيار اولان آدمه دينوركه اولوقتده خبط ايلميوب نفسنى نابجا وضع وحركتدن ضبط وحفظ ايدن حوصله‌دار آدمدن عبارتدر يقال رجل بذيم اى عاقل عند الغضب (البذيمة) هايله بذيم ايله معناى اخيرده مرادفدر وبذيمه جابر بن سمره‌نك عتقاسندندر وابو عبد الله بن بذيمه اتباع تابعيندندر (البذامة) كرامه وزننده برآدم غضب هنكامنده خبط وخطا ايلميوب تمكينلو عاقل ومتبصر اولمق معناسنه در : يقال بذم الرجل بذامة من الباب الخامس اذا كان بذيما (الابذام) همزه‌نك كسريله ناقه‌نك كوسنيكدن فرجى شيشوب قبارمق معناسنه در : يقال ابذمة الناقة اذاورم حياؤها من شدّة الضبعة (المبذم) منبر وزننده توانا اولان ناقه‌يه دينور يقال ناقة مبذم اى قويّة (باذام) بادام فارسى معربيدركه ميوۀ معروفدر عربيده لوز دينور بونكله بعض كسه‌لر تسميه اولندى ازجمله باذام ابوصالح كه عتيق اصبهانى درمفسرو محدّثدر امام على حضرتلرندن وسيده‌سى امهانى جنابندن روايت ايلدى لكن ضعيفدر وباذام عجمه وعلميتله غير منصرفدر (البرم) فتحتينله شول لئيم كسيه دينوركه بخل ولاء متندن قارجيلر ايله برابر قماره كيرمز اوله يقال رجل برم اى لايدخل مع القوم فى الميسر بخلا ومنه المثل * ابرماقرونا اى ثقيل ويأكل مع ذلك تمرتين تمرتين * يعنى داخل مجلس اولميوب ثقيل وناتراش اولديغندن بشقه خرمايى ايكيشر ايكيشرى اكل ايدر وبرم كلمه‌سنك جمعى ابرام كلور وبرم مصدر اولور برنسنه‌دن بيقوب اوصانمق معناسنه يقال برم به برما من الباب الرابع اذا سئم وضجر وبرم ايرى ميشه اغاجنك يمشنه دينور وهنوز دارى باشى قدر اولمش خرده اوزم قورغنه دينور يقال بدا البرم اى حبّ العنب اذا كان مثل رؤس الذرّ وطاغ قلعه‌لرينه دينور مفردى برمه‌در وبر ناقه‌نك اسميدر ومسواك اغاجلرينه دينور كذلك مفردى برمه‌در شارح ثمرارنك ايله بيان ايلمشدر وذوب اولنمش رواق سرمه‌يه دينور يقال صبّ فى اذنه البرم اى الكحل المذاب (الابرام) همزه‌نك كسريله اصمه‌نك قورقلرى دارى باشى قدر اولمق معناسنه در : يقال ابرم الكرم اذا صار حبه مثل روش الذرّ وايپى ايكى قات ايدوب بوكمك معناسنه در :

يقال ابرم الحبل اذا جعله طاقين ثم فتله و بر آدمه برنسنه ضمننده تعلت وبرەرك
ملول ايدوب اوصاندرمق معناسنه در : يقال ابرمه فبرم اى امله فمل و بر ايشى
محكم و استوار قلمق معناسنه در : يقال ابرم الامر اذا احكمه (البرام) كتاب
وزننده بودخى برمه‌نك جمعيدركه مسوالئ اغاجيدر (التبرم) تفعل وزننده برنسنه‌دن
ملالت كلوب اوصانمق معناسنه در: يقال تبرم منه اذا امل (المبارم) مكارم وزننده
ايبلك بوكجك ايكلره دينور مفردى مبرم در منبر وزننده (المبرم) محسن وزننده
برم يعنى ابرى مينه اغاجى يمشى ديروب دوشورن آدمه دينور و برمه‌ديدكارى
چوملك ييان على قول طاغلردن اول چوملك طاشلرنى قطع ايدن آدمه دينور يقال
رجل مبرم اى صانع البرمة اوهو من يقتلع حجارتها من الجبال وثقيل و كرانجان
كسيه اطلاق اولنور كوياكه همدملرينك وجودلرنى قلع وقمع ايدر يقال رجل مبرم
اى ثقيل و دائما بيهوده و يعنى افسانه كوى اولان كسيه اطلاق اولنور يقال هو
مبرم اى غث الحديث (انبرم) بانك فتحيله بودخى بر ايشى محكم و متين ايلمك
معناسنه در : يقال برم الامر برما من الباب الاول اذا احكمه و بر كسه بر ماده
ضمننده سرد ايده‌جك دليل وبرهان ايرادنه قصد و نيت ايلمشيكن احضارندن عاجز
اولمق معناسنه مستعملدر كوياكه اندن ملالت كلمكله ترك ايلمش كبي اولور يقال برم
بحجته برما من الباب الرابع اذا نواها فلم تحضره (البريم) امير وزننده صباح
وقتنه دينور يقال جاءنى فى البريم اى فى الصبح وقيطان تعبير اولنان خيطه‌دينوركه
آق و قرمزى خيطلردن بوكوب نسوان اعراب آنى بللرينه قوشا نورلر وقوللرينه
بغلرلر و مطلقا قارشق ايكى رنكدن مركب آلاجه نسنه‌يه‌ده دينور وشول ايپه
دينوركه الاجه‌اولوب نسوان قسمى آنى جواهر ايله تزيين ايدوب حمائل كبي طاقنورلر
يقال جاءت وعليها بريم و هو حبل للمرأة فيه لونان مزين بجوهر وسرمه ايله قارشق
آقان كوز ياشنه اطلاق اولنور يقال سال من عينه بريم اى دمع مختلط بالاثمد وقبائل
مختلفه‌دن مجتمع قوم و كروه ناسه اطلاق اولنور يقال جاء بريم من النـاس اى لفيف
وعسكره اطلاق اولنور اخلاط ناسدن مجتمع اولوب ياخود آنده قبائل مختلفه‌نك كونا كون
شعار وعلامتلرى واقع اولديغيچون يقال بريم عظيم اى جيش وحرز وعوذه‌يه‌دينوركه
رنكارنك الاجه ايله ديكوب اطفاله تعليق اولنور و قيون وكچى قارشق سوريه‌دينور
و متهم آدمه دينور يقال هو بريم به اى متهم و دوه‌نك اوركجيله قاره‌جكرنه‌دينوركه
طولا قطع اولنوب ايپ مقوله‌سى نسنه ايله برى برينه صاروب پشوررلر اوركچ
آق و جكر سياه اولمغله الاجه‌لغى باعث تسميه‌در تقول اشولنا من بريمها اى كبدها
وسنامها يقدان طولا و يلفان بخيط اوغيره (البرمة) غرفه وزننده طاشـدن
دوزلمش چوملكه دينوركه مراد حجر البرام ديدكارى بر نوع طاشـدن دوزلمش

اولاندر جمعی برم کلور بانك ضمیله و برم کلور صرد وزننده و برام کلور جبال وزننده (المبرم) مکرم وزننده ایکی قات بوکلمش ایپلکله طوقنمش ثوبهِ دینور یقال ثوب مبرم ای المفتول الغزل طاقین و برجنس بزاسمیدرکه بوغاصی دیدکلریدر طشره مملکتلرده مبروم تعبیر ایدرلر ایکی قات ایپلکدن نسج اولنور (البیرم) حیدر وزننده عتله معناسنه درکه دیوارجیلرك دیوار یقه‌جق آلتلریدر علی قول عتلهٔ نجاره مخصوصدرکه دولکرلرك آی‌دموری دیدکلریدر فارسیده اسکنه‌دیرلر و بیرم اربدلمش سرمه‌یه دینور کحل مذاب معناسـنه و بر طبل معناسـنه درکه اوزون و پك طاشـدرکه پلاندز طاشی تعبیر ایدرلر (البرام) غراب وزننده کنه‌یه دینور قراد معناسـنه جمعی ابرمه کلور اجوبه وزننده (ابرم) احمد وزننده بر بلده آدیدر یاخود بر نبات اسمیدر (برم) بانك ضمیله بر موضعدر (برمه) سرمه وزننده بر رجل اسمیدر (برام) سحاب وزننده (وبرام) قطام وزننده برموضع آدیدر (بریمه) جهینه وزننده اسامیٔ عربدندر (مبرمان) پهلوان وزنـنـده ابو بکر الازمیّ اللغویّ لقبیدر (برثم) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده عبدالرحمن نام محدثك پدری‌اسمیدر (البرجة) قنفذه وزننده پرمقلرك طشره یوزینك بوغوم باشنه علی‌قول ایچ یوزینك بوغوم باشـنه دینور یاخود جمیع بوغوم باشلرینه دینور کرك ظاهر وکرك باطن اولسون‌که اك واویناق‌یرلرینك تکمه‌لری اوله‌جقدر یاخود پرمق قلمنك صرتنه دینور یاخود سلامیانك یعنی پرمقده اولان انجه‌انجه کمیکلرك اوجلرینه دینورکه آوجی یومدقده طشره طوغری طوموب چقار اورته بوغوملرك طشره یوزندن اویناق یرینك عقده‌لری اولور جمعی براجم کلور بانك فتحیله یقال اصاب برجه و هوالمفصل الظاهر اوالباطن من الاصابع اوهو مفصل الاصابع کلها اوظهور القصب من الاصابع اوروؤس السلامیات التی اذا قبضت کفك نشزت و ارتفعت لکن نهایه‌ده [من الفطرة غسل البراجم] حدیثی ذیلنده‌هی العقد التی فی ظهور الاصابع یجتمع فیها الوسخ عبارتیله مفسر اولمغله اکا کوره مطلقا پرمقلرك بوغوملرینك طشره یوزنده‌کی اویناق یرینك تکمه‌لری‌اولورکه دریلرنده یبو اولمغله کیر تخلل ایدر و برجه قوش قسمنك بچه‌سنك اورته پرمغینه دینورکه جوار حده صوبه تعبیر اولنور (البراجم) برجه‌نك جمعیدر و حنظلة بن مالك تمیم اولادندن بر قوم اسمیدر و منه المثل * انّ الشقی وافدالبراجم * اصلی بودرکه عمرو بن هند نام امیرك بنودارم بن مالك بن حنظله‌دن بر کمسه برادرنی قتـل ایلمکله عمروآنلردن یوزنفر کمسه‌یی احراق بالنارایلمك بابنده یمین ایلمکله طقسان طقوز نفرنه دسترس اولوب احراق ایلدی برکون براجم دیدکلری‌قوم‌مزبوردن برکمسه اول سمتدن کذران ایدرکن عمرو اوخلالده بنه بریسنی احراق ایدر اولمغله

مزبورك مضامنه ات رابحه‌سی کلمکین امیر برباب طبخ ایندرمیور شوندن برشخی حصه‌یاب نوك اوله‌لم دیمرك وارده‌ده عمرو اول شخصدن نام وشانی سؤال‌ایلمکله مزبور دخی براجدن اوندیغنی افاده ایندکده همان اخذ و احراق ایلمکله بوزنفری تکمیل ایندی کال مرتبه حرصندن کندوینی مهلکه‌یه دوشورن کسه حقنده‌ضرب اولنور و هبیّج البرجمی تابعیندندر وحفص بن عمران و محمد بن زیاد و سنان بن هرون و عمرو بن عاصم البرجمیون محدثلردر بونلرده بانك فتحی لحن و خطا در (البرجمة) دحرجه وزننده‌درشت وغلیظ سوزسویلمك معناسنه در : یقال برجم الکلام اذا اغلظه (البرسام) بانك کسریله بر علت اسمیدر که عیاذا بالله تعالی مبتلا اولنلر مختلّ الدماغ‌اولمغله هذیان تکلم‌ایدر یقال‌به برسام وهی علة‌یهذی فیها مفردات طبیه‌ده مرسوم اولدیغی اوزره برسام فارسی معرّبیدر که بای مفتوحه ایله بر ورم الصدر معناسنه در خلاصه‌سی ذات الجنب دیدکلری علت انواعندندر حتی موجز نام کتابده ذات الجنب ویسمی شوصة و برسام عبارتیله انحادلری مرسومدر و تذکره صاحبی و منها ذات العرض وذات الصدر والبرسام عبارتیله انواعندن اولدیغنی تحریر و بیان ایلمشدر ومؤلفك هذیان سویلر دیدیکی سرسام علتنك وصفیدر که اول دماغه عارض‌اولور (المبرسم) مدحرج وزننده‌برسام علتنه اوغرامش آدمه دینور یقال برسم الرجل علی المجهول فهو مبرسم ای به برسام (الابریسم) همزه‌نك کسری و سینك فتحی و ضمیله ایکه دینور حریر معناسنه علی قول ابریشم فارسی معربیدر بدنی مسخن و معتدل و اکتحالی بصری مقوّی در شرح دیر که بعضلر ابریسمی بوکلمش ایکه وقزّی خام ایکه وحریری مطبوخ اولوب هنوز بوکلمش اولانه تخصیص ایلدیلر (البرسیم) بانك کسریله قرط دیدکلری نباتك تخمنه دینور که یونجه‌یه شبیه یالندن بیوك اولور مؤلف قرط ماده‌سنده یونجه‌یه شبیه اولور دیو بیان ایدوب لکن مفرداتده یونجه انواعندن فارسیده سه‌برکه دیرلر اوچ یپراقلو اولور دیو مبیندر و مصریلر مطلق یونجه‌یه برسیم دیرلر و برسیم قاهرهٔ مصرده بر صوقاغك اسمیدر محدّثیندن عبدالعزیز البرسمی اورایه منسوبدر (البرشمة) شین معجمه ایله دحرجه وزننده حزن واندوه اظهار ایلمك معناسنه در علی‌قول چهره‌یی بورشدرمق معناسنه درکه انفعال اثریدر یقال برشم الرجل اذا وجم و اظهر الحزن اوشنّج الوجه وکونا کون بنکلر ایله بر نسنه‌یی بنکلیوب نقش‌ایلمك معناسنه‌در جوجغك یوزنی درلو درلو نقطه‌لر ایله و بنکلر ایله نقش و تزیین ایلدکلری کبی یقال برشم فیه اذا لوّن فیه النقط الوانا یعنی من النقوش کالبرشم الصبيّ و برشمه وبرشام دحراج وزننده بر نسنه‌یه متصل بقوب طورمق یاخود دیکه دیکه باقمق معناسنه در : یقال برشم الیه برشمة

وبرشاما اذا ادام النظر اليه اواحدّه (البراشم) علابط وزننده حديد النظر
آدمه دينور (البرشم) قنفذ وزننده بچه‌یه دینورکه عربستان و اناطولی نسوانلری
یوزلرینه طوتنورلر بك كوزل عادتدر يقــال جاءت و في وجهها برشم اى برقع
(البرشــوم) بانك ضمی و فتحيله بصره‌یه مخصوص بر جنس خرما اغاجیدرکه
میوه‌سی سائردن مقدّم ایریشیور (البرصوم) عصفور وزننده شیشه مقوله‌سنك
اغزلری باغنه دينور (البرطام) قرطاس‌وزننده (والبراطم) علابط وزننده
ایری و یومری دوداقلو آدمه دينور يقال رجل برطام و براطم اى الضخم الشفة
و برطام دوداغه وصف اولور يقال شفة برطام اى ضخمة (البرطم) جعفر
وزنــنده تكلمده عجزی اولان آدمه دينور يقال رجل برطم اى العيّ اللســان
(البرطمة) دحرجه وزننده پرغضب‌اولمق معناسنه درکه كمال غضبدن طلوم‌كبی
شیشوب قبارمقدر يقال برطم الرجل اذا انتفخ غضبا و برآدمی بك اویكه‌لندروب
طارلتمق معناســنه درکــه متعدی اولور يقال برطم فلانا اذا غاظه و كيجه
بك مظلم اولمق معنــاسنه در : يقــال برطم الليل اذا اســوّد (التبرطم)
تدحرج وزننده بر سوزدن ناشی طارغنلق پیدا ایلمك معناسنه در : يقال تبرطم
الرجل اذا تغضب من كلام قاموسده و صحاحده بوعبارداىله مرسوم اولمغله‌بورسمه
ترجمه‌اولندی لكن زمخشری مقدّمة الادبده تبرطم خشم‌كرفتن بادنديدن عبارتیله
بيان ايلمكله اكا كوره كومرلدوب صومورده‌رق طــارلمق ياخود طــارغنلقدن
كومرلدوب صومورلدنمق دیمك اولور اكر بوصواب‌ایسه مؤلفك بورسمه تفسيری
مسامحه‌یه مبنی اولور (البرعم و البرعوم و البرعمة و البرعومة) بالرك‌ضميله
اغاجك هنوزیاروب چقان يمشنك چچكنك‌قبجوغنه دينور علی‌قول هنوزاچلمامش
چچكنه دينور كــه طومورجق تعبير اولنور (البرعمة) دحرجه وزنــنده
(و التبرعم) تدحرج وزننده اغاجك برعومی ظهور ايلمك معناسنه در : يقال
برعمة الشجرة و تبرعمت اذا خرجت برعمتها (البراعيم) بانك فتحيله بر موضع
اسميدر علی قول شول قومساللره دينوركه ارالقلرنده بقول انبات ايدر حوزه‌لر
اوله و براعيم الجبال طاغلرك سيوری‌سيوری تپه‌لرينه اطلاق‌اولنور (البرهمة)
دحرجه وزننده كوزی قيپوب و قباغنی‌دپرتمیه‌رك برنسنه‌یه متصل باقوب‌طورمق
معناسنه در : يقال برهم اليه اذا ادام النظراليه فی سكون الطرف و برهمه اسم
اولور برعمة الشجر معناسنه بونده قنفذه وزننده دخی جائز در (ابراهيم) اسم
اعجميدر بونده يدی لغت وار در ابراهيم (ابراهــام ابراهوم) هانك ضميله
(ابراهم) يابی حذفله و هانك حركات ثلاثيله (ابرهم) الفسز هانك‌فتحيله‌كه
يدی لغت اولور مصغرنده بريه دينور زبير ورنــنده همزه‌نك و ميمك طرحيله
علی قول ابيره دينور سفرجلده سفيرج ديدكلری كبی و عندالبعض بريهيم دينور

همزه‌سی زائد توهم ایتمشلردر و جمعی اباره و ابربه وابارهه وبراهم وبراهیم وبراهمه
وبراه کلور مجسنر مؤلفك بصائرده بیانـــه کوره ابراهیم خلیل الرحمن علی نبینا
و علیه السلام حضرتلرینك اسم شریفیدر لفظ سریانیدر اب ایله راهیم لفظلرندن
مرکبدرکه اب رحیم دیمکدر ارض عراقدن بابل ولایتندن کوثی نام قصبه‌ده تولد
ایلدی غوطهٔ دمشق قرالرندن برزه نام قریه‌یه نسبتی انده متمکن اولدیغنه‌مبنی‌در
(الابراهیمون) اون ایکی نفر اصحاب کرامدرکه اسملری‌ابراهیم ایدی (البراهمة)
بر طائفه درکه حق جل و علا حضرتلرینك پیغمبر ارســـالنی تجویز ایلمزلر یقال
هو من البراهمة وهی‌قوم لایجوّزون علی‌الله بعثة الرسل مترجم دیرکه مصباحك
بیانـنه کوره براهمه هندولرك عباد و زهادنه اطلاق اولنور مفردی برهمن‌در
نونی تنوینه مشـابهدرکه نسبتده سـاقط اولوب برهمی دیرلر علی‌قول بو حکماء
هنوددن برهمان نام شخصه منسوبدرکه توابعنه تمهید قواعد عقائد ایدن کسه
اونه‌جقدر بوصورتده نسبتی غیرقیاس‌اوزره اولور وبونلر بعثت انبیایی تجویز ایلمزلر
و لحوم حیوانی تحریم ایدرلر ذنوب وعد واندن بری اولان حیواناتی ایلام وتعذیب
حکمتدن خارج‌ظلمدر دیرلر وبرهانده برهمن هندستانده مجوس‌قومنك باباسلرینه علم
خاص‌اولمق‌اوزره مرسومدر وتفصیل‌عقائدلری‌کتب‌کلامیه‌ده‌مبسوطدر (الابراهیمیّ)
بر نوع سیاه خرمایه دینور (الابراهیمیة) اوج قریه آدیدر بریسی واسط قضاسنده
و بریسی جزیرهٔ ابن عمرده و بریسی نهر عیسی قضاسنده واقعدر (ابوالبرهسم) سین
مهمله ایله سفرجل وزننده عمران بن‌عثمان الزبیدیّ الشامیّ کنیه‌سیدرکه قرأت
شواذ صاحبیدر (البزم) زای معجمه‌ایله جزم‌وزننده بر نسنه‌یی دیشلرك‌اوجلریله
اصرمق معناسنه در علی قول درت اوك دیشلر ایله و اول دیشلرك اردنده اولان
درت دیش ایله اصرمق معناسنه در : یقال بزم علیه بزما من الباب الثانی والاول
اذا عض بمقدم اسـنانه اوبالثنایا والرباعیات و بر اغر یوکی یوکلنوب اصلا استثقال
ایلمیه‌رك بی‌محابا حرکتنه مقتــدر اولمق معناسـنه در : یقال بزم بالعبء اذا حمله
فاستمرّ به و باش پرمقله وشهادت پرمغیله سود صاغمق معناسنه در : یقال بزم‌الناقة
اذا حلبها بالسبابة والابهام و بر آدمك لباسنی قاپوب المق معناســنه در : یقال بزم
فلانا ثوبه اذا سلبه ایّاه کمایقال بزّه ایّاه وبر ایشه قطعی عزیمت ایلمك‌معناسنه در:
یقال بزم الامر اذا صرم علیه ای عزم وغلیظ سوز سویلمك معناسنه در : یقال بزم
القول اذا اغلظ و قیرمق معناسنه در : یقال بزمه اذا کسره و یایك کریشنی سبابه
و ابهامله چکوب صالیویرمك معناسنه در : یقال بزم وترالقوس اذا اخذه بالسبابة
والابهام ثم ارسله (المبازمة) مفاعله وزننده ایشی عزم قطعی ایله کسوب بچمك
معناسنه در : یقال فلان ذومبازمة فی‌الامر ای ذوصریمة (البزیم) امیر وزننده‌سبزه

باغی صاریلان خرما یپراغنه دینور و چوملك دبنده قلان ساده ات صوینه دینور
و جوهری بزیم لفظنی خیط القلاده ایله یعنی قیطان ایله تفسیر ایلمکله تصحیف ایلمشدر
صواب اولان لغتده و استشهاد ایلدیکی ایکی بیتده دخی راء مکرره ایله اولمقدر مؤلفك
راء مکرره‌دن مرادی راء مهمله در و بو اهل تجوید اطلاقاتندندر زیرا تکریر راء
مهمله‌نك صفتیدر (الابزام والابزیم) همزه‌لرك کسریله کرو قولان مقوله‌سنك
اوجلرنده اولان طوقه‌یه دینور که اکثری دموردن اولور دیکر اوجلرنی اکا
بچوررلر اصرمق معناسندن مأخوذدر (الابزام) اکرام وزننده بر آدمه نسنه
ویرمك معناسنه در : یقال ابزمه الفا اذا اعطاه ایاه (البزمة) بانك فتحیله کونده بر
اویون طعام ایلمك معناسنه در : یقال فلان یأکل بزمة ای اکلة واحدة و اوتوز
درهم وزننه دینور یقال اعطاه بزمة ای وزن ثلاثین درهما (الابتزام) افتعال
وزننده کون بچورمك معناسنه در : یقال ابتزم الیوم کذا ای نبق به (البسم) بانك
فتحی وسینك سکونیله آهسته ولطیف کولمك معناسنه درکه کندی ایشیده جك قدر کولمکدن
عبارتدر صرتمق تعبیر اولنور یقال بسم الرجل بسما من الباب الثانی و هو اقل الضحك
واحسنه و بر نسنه‌یی طاتمق معناسنه مستعملدر تقول مابسمت فی الشیء ای ماذقته
(الابتسام) افتعال وزننده (و التبسم) تفعل وزننده بونلرده آهسته و نازکانه
کولمك معناسنه در : یقال ابتسم الرجل و تبسم بمعنی بسم (الباسم و المبسام)
محراب وزننده (والبسام) شداد وزننده اکثری تبسم اوزره اولان آدمه دینور
(المبسم) منزل وزننده اوك دیشلره اطلاق اولنور محل بسم اولدیغیچون (المبسم)
مقعد وزننده مصدر میمیدر بسم معناسنه (بسام) شداد وزننده (و بسامه)
شداده وزننده اسامیدندر و احمد بن محمد الطبسی البسامی محدثدر (بسطام)
بانك کسریله اسماء رجالدندر بسطام بن قیس بن مسعود شیبان قبیله‌سندن برکسه‌در
و بسطام ایرانده بر بلده آدیدر بانك فتحیله‌ده زبانزده در یاخود فتحی لحندر اول
بلده‌ده کوز اغریسنه و عارضهٔ عشقه مبتلا اولمش کسه مرئی اولمامشدر اکر انلردن
بری اول بلده‌یه ورود ایلسه باذنه تعالی افاقت بولور عارف معروف ابو یزید بسطامی
و محدثیندن عمر و محمد ابنا محمد و حسین بن عیسی البسطامیون اورایه منسوبلردر
و علی بن احمد بن بسطام البسطامی جدنه منسوبدر بو دخی محدثدر (البشم)
بانك و شین معجمه‌نك فتحیله تخمه و امتلا اولمق معناسنه در : طشره ترکیسنده
کککك آزمق تعبیر اولنور یقال بشم الصبی من کثرة اللبن بشما من الباب الرابع اذا
اتخم و بر نسنه‌دن بیقوب اوصانمق معناسنه مستعملدر : یقال بشم منه اذا سئم
(الابشام) همزه‌نك کسریله امتلا ایلمك معناسنه در : یقال ابشمه الطعام اذا اتخمه
(البشام) سحاب وزننده بر خوشبو شجر اسمیدر یپراغنی خضاب وداللرندن مسواك

ایدرلر بو شجر بو اسمله معروفدر حجازیدر عراق و مصرده دخی اولور حالا دهن
بلسان مفقود اولمغله آندن حاصل اولان دهن بلسان باقی دیو کنوررلر (بشامه)
سحابه وزننده اسامیدندر بشامة بن الغدیر و بشامة بن حزن شاعرلردر (البصم)
بانك ضمی و صادك سكونیله سرچه برمغله یانده‌كی آدسز برمغك اوجلریك اچلدیغی
حالده مابینی اولان مقداره دیبور نته‌كه باش برمغله شهادت برمغنك آچلدیغی حالده
مابینی اولان مقداره فتره دیبور كذلك سائر برمغلرك ارالقلریك دخی اسم مخصوصلری
واردر یقال طوله قدر البصم ای مابین طرف الخنصر الی طرف البنصر و بوغونلق
غلظت معناسنه در : یقال رجل اوثوب ذوبصم ای غلیظ (البضم) بانك ضمی
و ضاد معجمه‌نك سكونیله نفس معناسنه در كه روح حیوانیدر یقال كریم البضم ای
النفس و دانه‌دن هنوز چقوب بیومكه بشلامش سنبله‌یه دینور (البضم) هضم
وزننده اكینك دانه‌لری ایریلشمك معناسنه در : یقال بضم الزرع بضما من الباب الاول
اذا غلظ حبه و سنبله‌نك دانه‌لری بر مقدارجه ایریلشوب بكشمك معناسنه‌در : یقال
بضم الحبّ اذا اشتدّ قلیلا (البطم) بانك ضمیله و ضمتینله حبة الخضراء اسمیدر كه
سافز اغاجنك یمشیدر چتنبك و منوش تعبیر اولنور علی قول شجرنه دینور یمشی
مسخن و بولی مدّر و جماعی مقوّی و سعال و نقوه وكلیه علتلرینه نافع و قوریمش
یپراغنی اوفادوب الكدن بچوزدكدنصكره طلا ایلمك صاج و صقالی منبت ومحسن در
(البظرم) ظای معجمه ایله جعفر وزننده خاتمه دینور یقال فی اصبعه بظرم ای
خاتم (التبظرم) تدحرج وزننده برمغی یوزكلی احمق و یمغز كسه یوزكلو برمغنی
لاقردی ایتدیكی آدمك لاقردی اثناسنده یوزینه طوغری اشاره و اماله ایده‌رك تكلم
ایلمك معناسنه در : یقال تبظرم الرجل اذا كان احمق وعلیه خاتم فیتكلم و یشیر به
فی وجوه الناس شارح دیركه اول كمسه‌یه بظرمیت دینور زنجبیل وزننده (البعیم)
امیر وزننده برنبات اسمیدر و اغاجدن دوزمه صورته دینور كذلك اغاج پوصه‌سندن
دوزلمش صورته دینور بالموملدن دوزندیكی كبی بوراده من الصبغ نسخه‌لری غلطدر
صواب اولان من الصمغ اولمقدر و شول عاجز و مفحم و بی‌ناطقه كمسه‌یه دینوركه اصلا
شعر و منظوم نظم و انشادنه قادر اولمیه سلفده بین العرب انشاد شعره مقتدر
اولمیان كمسه انساندن معدود اولمز ایدی یقال هو بعیم ای مفحم لا یقول الشعر
(بعثم) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده مسجد حیره صاحبی عین نام كمسه‌نك پدری اسمیدر
(البغم) غین معجمه ایله غراب وزننده (والبغوم) قعود وزننده آهو قسمی
زارینلق ایدر كبی یانق یانق كندی یوزیسنه بغروب ملهملك معناسنه در : یقال بغمت
الظبیة بغما و بغوما من الباب الثالث والاول والثانی اذا صاحت الی ولدها بارخم مایكون
من صوتها و ناقه كسیك كسیك حنین وزاری ایلمك معناسنه درکه یاوریسنه شوق

و آرزو ايله حنين ايلمكدر يقال بغمت الناقة اذا قطعت الحنين و لم تمده و صغن
و جبران مقوله‌سى مله‌مك معناسنه در : يقال بغم التبتل والآيل والوعل اذا صوّت
وبر آدم سوزى خوشجه افاده و بيان ايليوب آكلدر آكلاتمز آرقن سويلمك معناسنه
در : يقال بغم فلان بصاحبه اذالم يفصح له عن معنى مايحدّثه (التبغم) تفعل وزننده
بغام ايله اوج معناى اولده مرادفدر (بغم) لغم وزننده (و بغوم) صبوروزننده
بنت المعدّل اسميدر كه صحابيه در (المباغمة) مفاعله وزننده بر آدم ايله آرقون
آرقون لاقردى ايلمك معناسنه در عاشقك معشوقله لاقرديسى كبى يقال باغمه اذاحادثه
بصوت رخيم (بغثم) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده بر رجل اسميدر (البقم)
بانك و قاف مشددەنك فتحيله بويه اغاجى ديدكلريدر كه شجرى عظيم اولور اخشابى
صباغلر استعمال ايدرلر بقم بويه‌سى معروفدر اغاجنك يپراغى بادم يپراغنه شبيه
و ساقى قزل اولور اخشابنك مطبوخيله بويه بويارلر ذرورى يارەلرى اوكولدوب
و هر اعضادن سيلان دمى قاطع وقرحه‌لرى مجفف در وكوكى سم ساعه در شارح
دير كه بقم معرّبدر واقعا برهان قاطعده بكم معرّبى اولمق اوزره مرقومدر
(البقم) سكرّ وزننده شجر جوز مائل اسميدر كه تركيده تاتوله ديدكلرى نباتدر
بادنجان نباتى قدر اولور دانه‌لرى مسكر و مخدّر در (البقامة) ثمامه وزننده
يپاغى دوكنديسنه دينور كه خالصى اكيريلوب كيرويه قلان ايشه يرامز طلاشندن
عبارتدر اكيرلمسى ممكن اولمز كذلك يورغانجيلرك ويوكجيلرك ايشه يرامديغندن
آتدقلرى خرت ومرت طرانتى وطلاش مقوله‌سى يپاغى دوكنديسنه دينور بوراده
النجار نسخه‌سى كه را ايله‌در غلطدرصواب اولان النجاد اولمقدر دالله كه يورغانجى يه
دينوز و عقلى آزجه رأى و فكر و انديشه‌سى ضعيف خيره‌دل آدمه اطلاق اولنور
يقال هو بقامة اى القليل العقل الضعيف الرأى (البقم) بانك ضميله و ضمتينله
بر بطن اسميدر (باقوم) ياقوت وزننده رومىّ الاصل نجاّردر كه سعيد بن
العاص عتيقيدر مسجد نبويده منبر شريفى اول دوزمشدر شارحك بيانته كوره
اصحابدندر (البقم) فتحتينله دوه عنظوان ديديكى اوت اوتلامغله خسته‌لنمك
معناسنه در : يقال بقم البعير بقما من الباب الرابع اذا عرض له داء من اكل
العنظوان (التبقم) تفعل وزننده قيونك قارننده قوزيسى پك بيومكله آغرلشوب
حركتدن قالمق معناسنه در : يقال تبقمت الغنم اذا ثقل عليها اولادها فى بطونها
فلم تثر (البكم) فتحتينله (والبكامة) كرامه وزننده دلسز اولمق معناسنه در
خرس كبى على قول عجز و بلاهته مقارن اولان دلسزلكدر يعنى ابله ونادان اولمغله
نطقدن عاجز اولمق حسبيله اولان دلسزلكدر ياخود آنادن دلسز وكوزسزوقونقسز
طوغمغه دينور كه مادرزاد اوله‌رق دلسز وكور و صاغر اولمقدن عبارتدر يقال بكم

انصبی بکم و بکامة من الباب الرابع اذا خرس اوهو مع عی و بله اولان بولدلابنطق ولایسمع ولایبصر (الابکم) احمر وزننده (والبکیم) امیر وزننده معنای مزبوردن مفندر ابکم لفظنک جمعی بکمان در بانک ضمیله وبکم در بانک ضمیله (البکامة) کرامه وزننده بکم معناسنه درکه ذکر اولندی وعن قصد دلسزلک ایدوب ابسم اولمق معناسنه در : یقال بکم الرجل بکامة من الباب الخامس اذا امتنع عن الکلام تعمدا و بر آدم بیلمدیکندن یاعن قصد جماعدن منقطع اولمق معناسنه مستعملدر یقال بکم الرجل اذا انقطع عن النکاح جهلا اوعمدا (التبکم) تفعل وزننده سوزده حصر اولمله تکلمدن طوتیلوب قالمق معناسنه در : یقال تبکم علیه الکلام اذا ارتج (ذوبکم) عنق وزننده بر موضع آدیدر (البلم) فتحتینله خرده بانقلره دینور آتزینه و طرهوز کبی و بلم ناقه قسمنک کوسنکلکنه دینور علی قول بلک کوسنمکدن فرجی شیشمکه دینور بلمه دخی بو معنایه در فتحتله یقال بالناقة بلم و بلمة ای ضبعة اوهو ورم الحیاء من شدة الضبعة و بلمه دوداغک شیشوب قبارمسنه دینور یقال ماهذه البلمة فی شفتک ای انورم (البلم) بانک فتحی و لامک سکونیله ناقه کوسنیلک معناسنه در : یقال بلمت الناقة بلما من الباب الاول اذا اشتهت الفحل (الابلام) همزهنک کسریله بلم معناسنه در : یقال ابلمت الناقة بمعنی بلمت وتقبیح ایلمک معناسنه در: یقال ابلم علیه الامر اذاقبحه وطنبوب سکوت ایلمک معناسنه در : یقال ابلم الرجل اذا سکت (الابلم) احمر وزننده قالین دوداقلو آدمه دینور یقال رجل ابلم ای الغلیظ الشفتین و بر جنس نبات مأکول اسمیدر که بقله طرزنده قرونلری اولور و مقل اغاجنک یپراغنه دینور بونده همزهنک حرکات ثلاثیله لغتدر (الابلمة) همزهنک ولامک حرکات ثلاثیله بو دخی مقل اغاجنک یپراغنه دینور و منه یقال المال بیننا شق الابلمة ای نصفین زیرا اول یپراق اورته سندن طولانی دوزشق اولنور (البیلم) حیدر وزننده حصیر اوتنک طوزاغنه دینور که یموق طرزنده اولور و دولکرلرک آی دمورینه دینور بیرم کبی و یموق قوزه سنه دینور جوز القطن معناسنه وقامش و قارغی طوزاغنه دینور (المبلم) محسن وزننده (والمبلام) محراب وزننده بک کوسنیکدن سلنه مز اولان ناقه یه دینور و مبلم هنوز بوغوره چکلمیوب وطوغورمامش اولان کنج ناقه یه دینور (التبلیم) تفعیل وزننده تقبیح ایلمک معناسنه در : یقال لا تبلم علیه امره ای لاتقبح (بیلمان) پهلوان وزننده یمنده یاخود سند اونکه سنده یاخود هندستانده بر موضع آدیدر سیوف بیلمانیه اورایه منسوبدر و عبدالرحمن بن البیلمانی عمر بن الخطاب رضی الله عنه عتقاسندندر (الابلیم) همزهنک کسریله عنبره دینور یقال اتی من الهند بالابلیم ای بالعنبر وباله دینور عسل معناسنه (البلماء) صحراء وزننده آیک اون دردنجی کیجه سنه دینور لیلة البدر معناسنه

(بلام) غراب وزننده حمض دیدکلری نباتك تازه و یشل اولانه‌دینور غریبدرکه مؤلف بالام ماده‌سندن ذهول ایلدی قال فی النهایة فی ذکر ادم اهل الجنة قال‌ادامهم بالام والنون قالوا و ماهذا قال ثور و نون شرّاحك خلاصهٔ تحقیقلری اوزره بالام لفظ عبرانیدر اوکوزه دینور ونون بالغه دینور (البلتم) تای فوقیه ایله جعفر وزننده طلاقتله تکلمدن عاجز اولان کمسیه دینورکه پلتك تعبیر اولنـور یقال رجل بلتم ای العیّ الثقیل اللسان وخلق و ناس معناسنه در : یقال فیه بلتم کثیرای خلق و ناس‌کثیر (البلجمة) جیمله‌دحرجه وزننده طوارك ایاغنی‌بچلغان وطپوق چالمه کبی‌مرضلردن ناشی‌صارقی ایله صارمق معناسنه در : یقال بلجم‌البیطار الدابّة اذاعصب قوائمها من داء یصیبها (البلدم) جعفر وزننده کوکسك‌مقدمنه دینورکه بوغاز سمتیدر ترکیـده دوش تعبیر اولنور علی قول بوغاز ایله بوغازك قرطلاق یاپشق اولان یرك‌مجموعنه وعلی قول آت قسمنك بوغازنده قلدایوب‌اوینیان یرینه دینور یقال اصاب بلدمه وهو مقدم‌الصدراوالحلقوم وما اتّصل‌به‌من المریء اومااضطرب من حلقوم الفرس‌وکند ذهن و بدمنظر وثقیل الهیئه‌اندامی‌مضطرب یاقشقسزنا تراش آدمه‌دینوروکسمز کورقلیجه‌دینوریقال‌سیف بلدم ای‌کهام (البلندم) سفرجل وزننده (والبلدام والبلدامة) بالرك کسریله بونلرده کند ذهن‌بدمنظر ناتراش و نادان چولپه کمسیه دینور لکن زیادهٔ حروف زیادهٔ معنایه دالّ اولمغله بونلر بلدم لفظندن ابلغ اولور (البلدمة) دحرجه وزننده قورقمق‌معناسنه‌در: یقال بلدم الرجل اذا خاف (البلسمة) دحرجه وزننده بر نسنه‌دن قورقمغله‌ایسم و خوش اولمق معناسـنه در : یقال بلسم الرجل اذا سـکت عن‌فزع وچهره‌یی اکشیدوب بورترمق معناسنه در : یقال باسم الرجل اذا کرّه وجهه (التبلسم) تدحرج وزننده بو دخی چهره‌یی اکشیدوب بورترمق معناسـنه در : یقال تبلسم الرجل اذا کرّه وجه (البلسام) برسام وزننده ومرادفیـدرکه ذکر اولندی (البلنسم) سمندل وزننده قطرانه دینور (البلعوم) زنبور وزننده (والبلعم) قنفذ وزننده بوغازده طعام‌مرور ایده‌جك یره دینورکه قرتلاق اوله‌جقدر بوغازده ایکی مجرا وار در بری مریء و بلعومدرکه معده‌نك‌یولیدر و بری مجرای هوا در یقال قطع‌بلعومه و بلعمه‌وهو مجری الطعام فی الحلق وبلعوم حمار قسمنك دوداغنده اولان صفرلغه دینور و یوکسکجه بر آلتندن کلان صو کاریزینه دینور (البلعم) جعفر وزننده پك پك یودان اکول وکستاخ آدمه دینور یقال رجل بلعم ای‌اکول شدید البلع و بلعم بر معروف کمسه اسمیدر یاخود بوبلعام در الفله اشتهر کمسه بلعم بن‌باعورا دیدکلریدر که کنعانیـوندن ایدی اسم اعظم بیلور ایدی و بغایت عابد و پرهیزکار و اسم اعظم برکاتیله مستجاب الدعوه ایدی حضرت موسی علیه‌السلام

بنی اسرائیل اوزرلرینه مأمورا ورودلرنده قومی دفع موسی بابنده دعا ایلمسنی بالاز و بالآخره اطماع ایله الزام ایلدیلر معاذالله تعالی تخذیل الهی ایله حضرت موسی حقنده دعایه جسارت ایلدکده درونده بر مرغ ابیض خروج و طیران ایدوب و لسانی صدرینه ساقط اولوب کلب کبی لهث ایدرك مرد اولدی نعوذبالله من الخذلان و بلم روم نواحیسنده بر بلده آدیدر و بر قبیله اسمیدر بونلرك اصلی بنوالعم ایدی بنوالحارث و بنوالعنبر کلملرنده تخفیفیله بلحارث و بلعنبر دیدکلری کبی بو نیده تخفیف ایلدیلر (البلغم) غین معجمه ایله جعفر وزننده اخلاط اربعهٔ بدندن بر خلط اسمیدر و اخلاط اربعه صفراء و سوداء ودم و بلغمدن عبارتدر (البمّ) بانك فتحی و میمك تشدیدیله طنبورك و لاغوتهنك قالین تلنه دینور که آوازی دخی قالین اولور بام تلی تعبیر اولنور زیر مقابلیدر شارحك بیانه کوره ایکیسیده فارسیدن معرّبدر و بمّ کرمان ایالتنده بر بلده آدیدر (البمّ) بانك ضمیله بایقوشه دینور بوم کبی (البنام) بنان وزننده ومرادفیدر که برمغك اوجنه دینور و قولهم هذا ابنم ای ابن والمیم زائدة و ذکر فی بنی یعنی معتل بابنده بنی ماده‌سنده مرسومدر (البوم والبومة) بالرك ضمیله بایقوشه دینور بونلردن هر بری مذکر و مؤنثنه اطلاق اولنور که تاء وحدتیه اولور شارح دیرکه فارسی ایله لغت متوارده در و بومه محمد بن سلیمان نام محدّثك لقبیدر (البهمة) سفینه وزننده درت ایاقلو حیوانك جمله‌سنه دینور چاربا معناسنه برّ و بحرده اولانه شاملدر علی قول مطلقا تمیز و ادراکی اولمیان جانلویه دینور که انساندن ماعدا بالجمله حیوان اولنور جمعی بهایم کلور یقال هو کالبهیمة وهی کل ذات اربع قوائم و لو فی الماء اوکلّ حیّ لایمیز (البهمة) ثمره وزننده قوزی‌یه کذلك اوغلاغه کذلك بوزاغی‌یه دینور جمعی بهم کلور ثمره و ثمر کبی وهانك فتحیله‌ده جائزدر حرف حلق اولدیغیچون و بهام کلور سهام کبی وجمع الجمعی بهامات کلور یقال اتی بالبهمة وهی اولاد الضأن والمعز والبقر (الابهم) ابکم وزننده هر نطق و تکلمه قدرتی اولمیان آدمه دینور یقال رجل ابهم ای اعجم (الاستبهام) کلامدن عجز و حصر ایله طوتیلوب ایسم و خموش اولمق معناسنه در : یقال استبهم علیه علی المجهول اذا استعجم فلم یقدر علی الکلام و بر ایش چپارزلنوب مشکل ومغلق اولمق معناسنه‌در: یقال استبهم الامر اذااشتبه (البهمة) نهمه وزننده مشکل و شدید امر و حادثه‌یه دینور یقال وقع فی بهمة ای خطة شدیدة وشول بهادره دینور که کمال قوت وسطوتندن نه شیء اخذ و مقاومت و تغلب ایده‌جك سمت و جهتی نامعلوم اوله یقال هو بهمة ای شجاع لایهتدی من این یؤتی وقیابه اطلاق اولنور صخره معناسنه وعسکره اطلاق اولنور جمعی بهم کلور صرد وزننده (التبهیم) تفعیل وزننده قوزی‌یی

یاخود

ياخود اوغلاغى يا بوزاغى‌يى آنالرندن آيرمق معناسـنه در : يقـال بهموا البهم اذا فردوه عن امهـاته و بر يرده مقيم اولمق معناسـنه در : يقال بهموا بالمكان اذا اقاموا (الابهام) همزه‌نك كسريله بر ايش مغلق و مشتبه اولمق معناسنه‌در: يقال ابهم الامر اذا اشتبه و بر آدمى بر ايشدن برطرف ايلمك معناسـنه‌در : يقال ابهم فلانا عن الامر اذا نحاه ويربهمى ديدكلرى نبات بتورمك معناسنه‌در : يقال ابهمت الارض اذا انبتت البهمى شارح ديركه ابهام قاپويى قپامق معناسنه‌ده كلور نته‌كه مبهم عنوانيله اكا اشـارت ايلدى مؤلفينك ابهام و مبهم تعبيرلرى بوندن مأخوذدر (البهمى) حبلى وزنـنـده نبات معروف اسميدركه صبيانك پسى پسى و طشره صبيانلرينك ابه‌پسكى ديدكلرى قلجقلى اوتدر كدى‌اوتى تعبير اولنور اربه نباتنه شبيه لكن اندن اصغر اولور و بهمى كلمه‌سى مفرد و جمعه اطلاق اولنور على‌قول مفردنده بهماة دينوركه الفى الحاق‌ايچون‌اولور (البهمة) فرحه وزنـنده بهمى ديدكلرى نبات مزبورى چوق اولان يره دينور يقال ارض بهمة اى كثيرة البهمى (المبهم) مكرم وزنـنـده قپانمش قپويه دينور يقال باب مبهم اى مغلق و مجوّف اولميوب مصمت اولان شيئه دينور يقال شئ مبهم اى اصمت وشول حرام و محظور اولان شـيئه اطلاق اولنوركه اباحه و تحليلنه بوجه من الوجوه سمت و جهت ممكن اولميه حرام قطعى تعبيراولنور تحريم تزوّج امّ‌واخت‌كبى (الابهم) اكرم وزنـنده بو دخى مصمت اولان شيئه دينور (البهيم) امير وزنـنده يك سياه نسـنه‌يه دينور جمعى بهم كلور بانك ضميله وبهم كلور ضمتينله يقال شئ بهيم اى اسود بو مقامده نسخه‌لرده ناسخك تقديم و تأخيرى واردر بو جعلرى مبهم ذيلنده نسخ ايلمشلردر و بهيم بنوكلاب بن ربيعه‌يه مخصوص بر فرسك اسميدر و شول آته دينوركه رنكى صافى اولوب اصلا غيرى رنك و الاجه‌لق قارشمامش اوله‌كه يكرنك تعبير اولنور نه طونده اولورسـه اولسون مذكر و مؤنثنه اطلاق اولنور يقال فحل و فرس بهيم اى لاشية فيه و قاره ديشى قيونه دينور و دوپدوز اولوب اصلا ترجيع و ترديدى اولميان آوازه دينور يقال صوت بهيم اى لاترجيع فيه و شـول خالص و صـافى رنـكه دينوركه اكا رنك آخر قارشمامش اوله يقال لون بهيم اى لم يشـبه غيره بوراده يشبه كلمه‌سى شوب ماده‌سـندندر ومنه الحديث [يحشر الناس بهما] اى ليس بهم شئ مماكان فى الدنيا نحو البرص و العرج اوعراة يعنى بو حديثده بهم كلمه‌سى‌كه بانك ضميله‌در بهيم لفظندن جمعدر خالص و يكسان رنكه دينور بوراده تجوّز اوزره مستعملدركه مراد عالم دنيايه مخصوص اولان كورلك و طوباللق وابرشلق كبى امراض و عاهاتدن صحيح و سالم اوله‌رق محشور اولورلر ديمكدر و بعضلر عراة ايله تفسير ايلديلركه دنيايه مخصوص اولان امتعه والبسه‌دن عارى اوله‌رق حشر اولنورلر ديمكدر (البهام) بانك فتحيله جمعى ترابنده بر [illegible]

طائفه اطلاق اولنور بكرلك اوندلربجون وآنده واقع صوبه مبجس ديرلر وبهار بر ارسلان اسميدر (ذوالاباهم) سوقطيعه‌دن زيد نام شاعرك لقبيدر (الاباهم) همزه‌نك كسريله بش پرمغه ديبور الك وايافلك اولسون وبومؤنثدر بعضا مذكر اولنور جمعى اباهيم واباهم كلور و بو اعصار كبي افعال وزننده كلمشلردر (سعدالبهام) وعدالكرام وزننده منازل قمردن برمنزل آديدر مؤلف سعد مده‌سنده بونى منزلدن عدّ ايلامشدر (الاسماء المبهمة) نحويون عندنده اسماء اشارتدن عبارتدر هذا وهؤلاء وذاك واولنك كبي (البهرم) جعفروزننده (والبهرمان) قهرمان وزننده اصبور چچكنه ديبور عصفر معناسنه و بهرم قنه‌يه ديبور حناء معناسنه (البهرمة) بانك وراءلك فتحيله چچكك حسن‌ورونقنه وآب وتابنه ديبور يقال انجبتني بهرمة النور اى زهره واهل هندك عبادتنه ديبورلر كه مراد براهمه ديدكلرى مجوس طائفه‌سنك عبادتلريدر و بهرمه مصدر اولنور صچ وصقالى كركى كبي قنه ايله بوبه‌مق معناسنه‌در : يقال بهرم لحيته‌اذا خضبها مشبعة (التبهرم) تدحرج‌وزننده خضاب‌سببيله صاچ قزارمق معناسنه‌در يقال تبهرم الرأس اذا احمرّ يعنى من البهرمة (بهرام) بانك فتحيله بر رجل اسميدر مراد ملوك فرسدن بهرام بن يزد جرد اوله‌جقدر و نعمان بن عتبة بن العتكىّ فرسنك اسميدر (المبهرم) مدحرج وزننده عصفر ايله بويانمش نسنه‌يه ديبور يقال ثوب مبهرم اى معصفر (البهصم) صاد مهمله‌ايله قنفذ وزننده‌صلب و شديد اولان شيئه ديبور

(• فصل التاء •) (التوأم) جوهر وزننده جميع حيواناتك بر بطندن چفت طوغوردیغى ولده ديبوركه فارسيده همشكم وتركيده ايكيز ديرلر كرك ايكى وكرك زياده اولسون وكرك اركك و ديشى اولسون وكرك مختلط اولسونلر هر برينه آخره نسبتله توأم ديبور جمعى توائم كلور وتوأم كلور تانك ضميله رخال كبي و مذكرنده توأم ومؤنثنده توأمه دخى ديبور و ايكيسى جمع اولدقده توأمان‌ديبور كذلك توأم ديبور همزاد وجان وهما زوج ديدكلرى كبي شارح ديركه مؤلف بونى واو فصلنده دخى رسم ايلدى تانك اصليه اولوب وواودن انقلابى مختلف‌اولديغنه بناءً انتهى وتوائم النجوم برى برينه صوقنمش هيئتنده اولان كواكبه اطلاق اولنور كذلك توائم اللؤلؤ صدف ايچره برى‌برينه صقشمش انجولردن عبارتدر وتوأم جوزاء برجنده منازل قمردن بر منزل آديدر شارح ديركه آنده اولان ايكى منزله توأمان ديرلركه هقعه ايله هنعه اوله‌جقدر هر برينه توأم ديرلر وتوأم قمار اوقلرندن بر اوقه على قول ايكنجى چقان اوقه ديبور فائز اولورسه ايكى نصيبى و خسير اولورسه ايكى غرامتى واردر والتوأمى رجالدندر نته‌كه توأمه ايله امى

نسواندندر توأمه بنت امية بن خلف صحابيه‌در اهل حديثدن صالح بن ابى صالح
آنك عتقاسندندر شارح ديركه امام خليل قولى اوزره توأم لفظنك اصلى ووأم ايدى
و اوتايه قلب اولندى نته‌كه مؤلف واو ماده‌سنده دخى ذكر ايلمشدر (الاتئام)
اكرام وزننده ايكيز طوغورمق معناسنه در : يقال اتأمت الامّ اذا ولدت اثنين
فصاعدا من بطن واحد و خاتونك ايكى دايكنى بر ايلمك معناسنه در : يقال اتأم
المرأة اذا افضاها (المتئم) محسن وزننده ايكيز طوغوران عورته و حيوانه
دينور وصف خاصدر (المتئام) محراب وزننده هر بار ايكيز طوغورر اولان عورته
و حيوانه دينور (المتاءمة) مفاعله وزننده بر قارندن ايكيز ايشى اوله‌رق طوغمق
معناسنه در : يقال تاءم اخاه متاءمة اذا ولد معه وارشى وارغاجى ايكيشر قات
اوله‌رق بز طوقومق معناسنه مستعملدر يقال تاءم الثوب اذا نسجه على طاقين فى
سداه و لحمته و آت بر باش سكرتدكدنصكره ينه سكرتمك معناسنه مستعملدر يقال
تاءم الفرس اذا جاء جريا بعد جرى (التئم) تانك كسريله (والتئم) تانك
ضميله (و التئيم) امير وزننده ايكيزك ايشنه دينور هر برى آخره نسبتله‌در
يقال هوتئمه و توءمه و تئيمه‌اى‌ولد معه (التؤامية) غرابيه وزننده انجودانه‌سنه
دينور (التؤام) غراب وزننده عمان اولكه‌سنك قصبه‌سى اولان شهره يكرمى
فرسخ مسافه‌ده بر بلده آديدر جوهرى بونى جوهر وزننده تقييد و قصبهٔ عمان
ايله تفسير ايلمكله ايكى وجهله وهم ايلمشدر و توأم بحرين ترابنده بر موضع
آديدر (التوءمان) بهرمان وزننده بر جنس خرده اوتك اسميدر (التئمة)
تانك كسريله خاتونك صاغملق اتخاذ ايلديكى قيونه دينور (الاتئام) تشديد تايله
افتعال وزننده ذكر اولنان صاغملق قيونى بوغزلمق معناسنه در : يقال اتّأم الرجل
اذا ذبح التئمة بوراده افعال وزننده اولان نسخه غلطدر (التوءمات) جوهرات
وزننده توءمه لفظندن جمعدر نسوانه مخصوص محفه كبى بركونه مركب اسميدركه
مشاجر ديدكلرى اوستى آچق مركب طرزنده بونكده اورتوسى اولمز بوراده
كالمشاجب نسخه‌لرى غلطدر صواب اولان كالمشاجر اولمقدر (النحم) تانك فتحى
و حاى مهمله‌نك سكونيله جلاه بزى آلاجه طوقومق معناسنه در : يقال تحم
الحائك الثوب تحما من الباب الاول اذا وشاه (التاحم) آلاجه بز طوقيان
جلاهه دينور (الاتحمىّ) ادهمىّ وزننده (و الاتحمية) هايله (والمتحمة)
مكرمه وزننده (والمتحمة) معظمه وزننده بر جشيد قماش معروف اسميدر
و متحم معظم وزننده رنكى اشقره مائل سياه آته دينوركه تركيده قوكور تعبير
اولنور يقال فرس متحمّ اللون اى اسود الى الشقرة (التحمة) غرفه وزننده
بك سياهلغه دينور يقال به تحمة اى شدّة السواد (التحمة) فتحاتله شول

هشنره دبورکه چبوقلری و قللری صاری اوله (الاتخم) ادهم وزننده ومرادفیدرکه
بغز آنه دبور یقال فرس اتخم ای ادهم (التخوم) تانك و خای معجمه‌نك
ضمیله ایکی ارضك بینی فصل ایدن سنوره دیور فارسیده مرز دیرلر کرك نشان
منصوب و کرك حد معین اولسون و بو مؤنثدر جمعی تخوم کلور مفردی کبی وتخم
کلور عنق وزننده و علی قول تخوم جمعدر مفردی تخم‌در تانك ضمیله کذلك تخم
وتخومه‌در تانك فتحیله وتخوم انسانك مراد و دلخواهی اولان حاله دینور
(المتاخمة) مفاعله وزننده بر ارض بر آخر ارضه همسنور اولمق معناسنه‌در:
یقال ارضنا تتاخم ارضکم ای تحادها (التخمة) تانك ضمیله که امتلا اولمغه دینور
وتخم ماده‌سنده مرسومدر (التربم) حذیم وزننده بر موضع آدیدر (التریم)
امیر وزننده متواضع‌لله اولان آدمه دینور یقال رجل تریم ای متواضع لله تعالی
و معتب و تقتصه علی قول کبر و باسله آلوده و ملوث کمسه‌یه دینور یقال رجل
تریم ای ملوث بمعایب اوبالدرن (الترم) فتحتینله طوار قسمنك دبری آغزینه
دینور (لا ترما) فتحتیله کلمت تخصیص‌در لاسیما معناسنه‌در خصوصا دیمکدر
(تارم) هاجر وزننده آذربیجان اولکه‌سنده بر ایالت آدیدر وفارس اولکه‌سنده
فرس نم بلده‌ایله همسنور بر بلده آدیدر و سکون رایله تارم دخی دیرلر (الترجمان)
عنفوان وزننده (والترجمان) زعفران وزننده (والترجمان) ایهقان وزننده
شول آدمه دینورکه بر لغتی آخر لغتله بیان و تفسیر ایلیه و ترجمان بن هریم بن
ابی طحمه بر معروف کسه‌در (الترجمة) دحرجه وزننده بر لسانی آخر ایله
تفسیر و بیان ایلمك معناسنه‌در : یقال ترجم اللسان و ترجم عنه اذا فسر کلامه
بلسان آخر و اشبو فعل بو ماده‌نك اصالت تاینه دلالت ایدر مؤلف بونکله
جوهری‌یه تعریض ایلمشدر زیرا جوهری بونی رجم ماده‌سنده رسم ایلدی
کویا که رجم کلمه‌سندن مأخوذ اولوب تانك زیاده‌سنه ذاهب اولدی (الترکمان)
عنفوان وزننده ترك قومندن بر طائفه‌در بر آیده آنلردن ایکیوز بیك نفر کمسه
ایمانه کلمکله مبالغة ایمانه احتفالله کندیلره ترك ایمان دیدیلر بعده کثرت استعمالله
تخفیف ایدوب ترکمان دیدیلر مترجم دیرکه کتب فارسیه‌ده بورسمه مرسومدرکه قوم
مزبور اوضاع و اطوارده ترك طائفه‌سنه مشابه اولمغله ترکمان اطلاق اولندی مان
لفظی فارسیده شبه و مثل معناسنه‌در (تغلم) غین معجمه ایله جعفر وزننده
بر موضع آدیدر و بر طاغك اسمیدر یاخود اول طاغك اسمی تغلمان‌در زعفران
وزننده (تغمی) بهمی وزننده مهرة بن حیدان قبیله‌سندن بر قبیله‌در
(المتغمة) مرحله وزننده تخمه و امتلا ایلمکه باعث اولان طعامه دینور یقال
طعام متغمة ای متخمة (الاتغام) همزه‌نك کسریله تخمه و امتلا ایلمك معناسنه‌در:

يقال انغمه اذا اتخمه (تكمه) غرفه وزنده مرّ نام كسه‌نك قرينك اسميدركه غطفان على قول سليم نام قبيله پدرلرينك والده‌سيدر (التلّ) فتحتينله ترلاده جفت سوررکن صبان دمورينك ياروب كتديكى آرق كبى ياريغه دينور على قول مطلقا يرده اولان ياريغه وخندكه دينور جمعى اتلام كلور (التلّ) تانك كسريله غلام معناسنه در : يقال هذا تلّ فلان اى غلامه وچفتچى‌يه دينـور يقال هو تلّ اى اكار وقيومجى‌يه دينور صائغ معناسنه على قول قيومجيلرك اوزون كوركنه دينور جمعى تلام كلور تانك كسريله (التلام) ـ ـ وزننده تلاميذ ديمكدركه شاكردلر ديمك اولور يعنى اصل تلاميـذ اولوب ذالى حذف اولنمشدر جوهرى بوراده تلام كلمه‌سنى بو معنادن غيرى ايله بيان ايلميوب حصر ايلمشدر و حالا كه بو ماده‌دن اولميوب بلكه محل ذكرى باب الذال اولمقدر شارح ديركه مؤلف ذال بابنده تلميذ ماده‌سنى بيان ايلمدى و تلاميذ كلمه‌سندن يالكز ذالك حذفنه قصرايلدى زيرا صورت مزبوره‌ده ياء و ذال اسقاط اولنمغه محتاجدر غريبدركه مؤلف جوهرى‌يه حرفكيرلك تهالكنـدن تحرير وتقريرنده رابطه‌يى غائب ايلمشـدر زيرا اصول سائره‌نك اكثرنده تلاميذك مفردى اولان تلميذ برأسه لغت عربيه اولوب شاكرد معناسنه اولمق اوزره مرسومدر وتلام لفظى اعجمىّ معرّب اولوب صاغه وغلمان صاغه وتلاميذ معناسنه اولمق اوزره مرقومدر بو صورتده مرتّم اولمز و اكر عندّيه ايله لغت ثابت اوليدى اشـبو تلميذ كلمه‌سى لمذ ماده‌سندن مأخوذ اولديغنه حكم اولنور ايدى زيرا لمذ برنسنه‌يى ديشلرك اوجلريله اكل ايلمكدر شاكردخى استاذندن استحصال ايلديكى علوم و معارفى تدريجى اخذ ايلدكلرى تصوريله آندن تصرّف ايدوب شاكرده تلميذ اطلاق ايلديلر ديمـك موافق اولور ايدى زيرا بو كونه اخذ وتصرّفله اول كلمه‌يه تاء ادخالى تصرّفات عربيه‌دن كثيرة الامثال در و بو بحث لمذ ماده‌سنده اشباع اولندى (التمّ) تانك حركات ثلاثى وميمك تشديديله (والتمام) كذلك تانك حركات ثلاثيله (والتمامة) تانك فتحى وكسريله برنسنه كامل اولمق معناسنه دركه جميع اجزاسى اكمال بولمقدن عبـارتدر يقال تمّ الشئ تما وتماما مثلثين و تمامة وتمامة من الباب الثانى اذا كمل مؤلف كمالى تمام ايله بيان ايلمكله مثـال مزبور كمل لفظيله تفسير اولندى شارح ديركه مفردات راغبـده مرسوم اولديغى اوزره تمام الشئ اول نسنه‌نك برحدّه بلوغ وانتهاسندن عبارتدركه من‌بعد خارج نسنه انضمامنـه محتاج اولميه پس ناقص مقابليدركه البتـه خارج انضمامنه محتاجدر وكمالى حصول مافيه الغرض ايله تفسير ايلدى انتهى وتمّ و تمام ماده‌سى باء وعلى حرفلريله صله‌لندقده متعدى اولور برنسنه‌يى تمام ايلمك معناسنه در : يقال تمّ به وتمّ عليه اذا جعله تامّا (الاتمام) همزه‌نك كسريله بر نسنه‌يى تمام

ایلمك معناسنه در : یقال اتمه اذا جعله تامّا و حامله مدت حملی نهایت بولوب طوغرمسی کلوب چاتمق معناسنه درکه آی کونی تمام اولمق تعبیر اولنور یقال اتمت الحبلی اذا دنا ولادها و نبات قسمی تمام مقدارینی بولمق معناسنه مستعملدر یقال اتمّ النبت اذا اکتهل و آیك نوری تمام طلوب بدر اولمق معناسنه‌در: یقال اتمّ القمر اذا امتلأ فبهر فهو بدر تمام کاسیذکر و بر آدمه تمّ ویرملك یعنی دموربیل ویرمك معناسنه در ٭ یقال اتمّ فلانا اذا اعطاه اتمّ (التتمیم) تفعیل وزننده بو دخی بر نسنه‌یی تمام ایلمك معناسنه در : یقـال تممه تتمیما وتتمة بمعنی اتمه و قیریلان نسنه‌آ برنامق اوزره چتلامق علی‌قول چتلایوب پارلدقدنصکره آیرلمق معناسنه‌در: یقال تمّ الکسر اذا انصدع فلم یبن اوانصدع ثمّ بان ومجروحی صولوق ویرمیوب ایشنی چابك بتوروب تبه‌لمك معناسـنه در : یقال تمّ علی الجریح اذا اجهز و بر کسه قمار اوقندن فائز اولدیغی نصیبینی غیره ویرملك معناسنه در : یقال تمّ القوم اذا اعطاهم نصیب قدحه و بر عربك هـوا وهوسی یارأی و فکری یا محـله و آرامگاهی تمیمی اولمق یعنی تمیم قبیله‌سی اهالیسیله هم اولمق معناسنه در : یقال تمّ الرجل اذا صار هواه اورأیه او محلته تمیمیا و بر نسنه‌یی نهایتنه یتشدروب اهلاك و افنا ایلمك معناسنه درکه ایشنی بتورملك تعبیر اولنور یقال تمّ الشیء اذا اهلکه و بلغه اجله و صبی‌یه تمیمه طاقمق معناسنه در : یقال تمّ المولود اذا علق التمیمة علیه (الاستتمام) بو دخی بر نسنه‌یی تمام ایلمك معناسنه در : یقال استتمّ الشیء اذا اتمه و بر نسـنه‌نك اتمامنی ایستملك معناسنه در : یقال استتمّ النعمة اذا سـأل اتمامها و برکسه‌دن دمور بیل طلب ایلمك معناسنه در : یقال استتمه اذا طلب منه اتم فاتمه ای اعطاه ایاه (التمام والتمامة) تالرنك فتحیله (و التتمة) تحله وزننده بر نسـنه‌نك نقصانی کندیسیله مکمل اولان شیئه دینور یقال هذه الدراهم تمام المئة و تمامتها و تتمتها ای ماتتمّ بها و تمام اوچ نفر صحابه اسمیدر و تمامه بنت حسین بن قنان محدثه‌در و عروضیون اصطلاحنده شـول بیته اطلاق اولنور که نصف دائره‌نك نصفنی استیفا و استکمال ایدوب نصف اخری حشو منزلنده قاله‌که حشوه عروض ایمه‌سی جائز اولان عارضه انده دخی جائز اوله و عندالبعض شـول بیته دینورکه اجزاسـنه زحاف دخولی ممکن ایکن زحافدن سالم اوله (لیل التمام) کتاب وزننده اطول لیالی شتا درکه شـب یلدا تعبیر اولنان کیجه‌درکه بوننده اضافتله لیل التمام وصفت اوله‌رق لیل تمام و نسبتله لیل تمامیّ دخی جائزدر علی‌قول لیل التمام شول اوچ کیجه‌درکه نقصانی مستبان اولمیه‌که تساوی لیل ونهار هنگامنده اولور و علی رأی اون ایکی ساعته و دخی زیاده‌یه بالغ اولان کیجه‌دن عبارتدر یقال هذه لیلة التمام و لیلة تمامیة ای اطول لیالی الشتاء اوهی ثلاث لایستبان نقصانها

اوهی اذا بلغت اثنتی عشرة ساعة فصاعدا (التمّ) تانك کسریله (والتمام) تانك کسری و فتحیله ولد قسمی تمام وقتنده خلقتی مکمل اولەرق طوغمغه دینور یقال ولدته امه لتمّ و تمام ای تمام الخلق بوراده لتم کلمه‌سنده‌کی لام وقت معناسنه‌در و تمام آی بدر اولمغه دینور و بدر اولمش آیه وصف اولور یقال هذه لیلة تمام القمر ای لیلة بدره و یقال بدر تمام بالفتح و الکسر و الاضافة و یقال بدر تمام بالوصف (المتمّ) اسم فاعل عنوانیله آیی کونی تمام اولمش کبه‌یه دینور یقال حامل متم اذا دنا ولادها (التتمم) تفعل وزننده بو دخی تمیم قبیله‌سی خلقنه اویمق معناسنه‌در : یقال تتمم فلان اذا صار هواه اورأیه او محلته تمیما و قیریلان نسنه آیرلمامق اوزره چتلامق علی‌قول چتلادقدنصکره ایرلمق معناسنه‌در : یقال تتمم الشیء اذا انصدع و لم یبن اوانصدع ثم‌بان و ایاغی شکست اولان آدم انکله کزوب طوررکن کسوب آیرمق معناسنه‌در : یقال تمم الرجل اذا کان به کسر یمشی به ثم ابتّ (التمیم) امیر وزننده خلقت و بنیه‌سی تام و کامل اولان آدمه دینور یقال ولد تمیم ای تام الخلق و یاوز و شدید انسان و حیوانه دینور و تمیمه کلمه‌سندن جمع اولور و تمیم بن مر بن ادبن طابخه بر قبیله پدریدر غیرمنصرفدر قبیله تأویلیله ثقیف کبی و منصرف اولور و اون سکز صحابهٔ کرام اسملریدر (التمیمة) سفینه وزننده کوز بونجغنه دینورکه الاجه و بنکلو بونجقدر ایپه یاخود صریمه دیزوب دفع نظریچون اطفال بیونلرینه تعلیق ایدرلر جمعی تمیم و تمائم کلور عربلر بونی کویا که تمام دواء و شفاء عد ایدرلر و تمیمه بنت وهب و تمیمه بنت امیه صحابیه‌لردر (المتم) میمك ضمی و تانك فتحیله کوبکنك طمری منقطع اولمش کسه‌یه دینور (التمم) صرد وزننده (و التمم) عنب وزننده قیل و یوك و توی قرقندیلرینه دینور نسج اولنان نسنه‌یی آنکله اتمام ایدرلر مفردلری تمه‌در و تمه‌درضمیله وکسریله (التم) تانك فتحیله اسم جمعدر تام اولان نسنه‌لره دینور یقال دراهم تم ای تمام (التمّ) تانك کسریله بالته‌یه دینور فأس معناسنه و دمور بیله و چاپه‌یه دینور مسحاة معناسنه (التمة والتمیّ) تالرك ضمیله بر آدمه هبه اولنان بیله و چاپه‌یه دینور (المتمم) معظم وزننده شول نسنه‌یه دینورکه اجزاسی کفایت و اعتدال اوزره اولدقدنصکره اکا نسنه زیاده اولنمش اوله یقال شیء متمم ای زید علیه بعد اعتدال نته‌که فن عروضده متمم بوندن مأخوذدر بحر رملك ضربنده فاعلاتن کلدیکی کبی و متمم بن نویرة التمیمی بر شاعردر (المتمم) محدّث وزننده شول آدمه دینورکه قمارده اوقی مرة بعد اخری فائز اولمغله مبحث اولان جزورك لحمنی فقراء و مساکینه تصدق و اطعام ایدر اوله علی‌قول قمار جزورنك که یکرمی سکز یاخود اون قسم اولور اولدکلو مقامر بولنمامغله خارجدن کیروب بقیه‌یی اخذ ایله

تصبیلری تکمیل ایدن کمسه دیور (التمتمة) زلزله وزنده بیه بیلکدن برکونه‌سیدرکه کلامی تاء و میم حرفلرینه رد ایده‌رك سویلمکدن عبارتدر علی‌قول دلنی سویلرکن اوست طماغنه چاله‌رق سویلمکدن عبارتدر یقال فلان یتمتم الکلام ای یرده الی التاء والمیم اوهو ان تسبق کلمته الی حنکه الاعلی و یقال به تمتمة (التمتام) سلسال وزنده لساننده تمتمه اولان آدمه دیور مؤنثی تمتامه‌در و تمتام محدثیندن محمد بن غالب الضبي‌نك لقبیدر (التمامة) ثمامه وزنده بقیه معناسنه در : یقال مافیه تمامة ای بقیة (تمّام) شدّاد وزنده نجه کمسه‌لرك اسملریدر (التتامّ) تشدید میمله تفاعل وزنده هرکس کلوب تمام اولمق معناسنه در : یقال تتامّوا ای جاؤا کلهم وتموا (التنتم) هدهد وزنده سماق‌اسمیدرکه معروف اکشی دانه‌لردر (التنتم) فدفد وزنده شول آدمه دینورکه ایاغی شکست‌اولوب لکن انکله کزوب یورمکه امکانی وار ایکن قطع اولنمش اوله (التنوم) تنور وزنده بر جنس یمشلو شجر اسمیدر بعض مفرداتده بونه خمان ایله بیان ایلمشلرکه ترکیده مرور دیدکلری نباتدر کبیری و صغیری اولور کبیری شجره قریبدر صغیرنه بر مروری تعبیر اولنور وتحفه ترجمه‌سنده صامر بو مادن یعنی یابان اوتی و کونه بقان دیدکلری نباتدن برنوع اولمق اوزره مرسومدر ثمرنی‌ترەتخمیله شرب‌صو غلجانلری مخرج وورقنی سرکه ایله ضماد بدندن سکیللری قالعدر مفردی تنومه‌در (التنم) تانك فتحیله دوه ذکر اولنان تنوم اوتلامق معناسنه‌در : یقال‌تنم البعیر تنمامن‌الباب‌الاول اذااکل التنوم (التومة) تانك ضمیله انجویه دینور جمعی توم کلور قفل کبي وتوم‌کلور صرد کبي یقال فی قرطها تومة کبیرة ای لؤلؤة صحاحده انجو دانه‌سی کبي کومش تکمه ایله مفسردر و اساسده بعضلر عندنده عنوانیله مرسومدر لسانمزده تکمه تعبیری همان تومه محرّفی ظن اولنور و تومه بیوك حبه‌لو کوپه‌یه دینور: یقال صبیة ذو تومة ای‌قرط فیه حبة کبیرة ودوه قوشی یمورطه‌سنه‌دینور (ام‌ّ تومه) صدفك کنیه‌سیدر (توماه) تانك ضمیله‌دمشق‌قضاسنده‌برقریه‌در (تومی) طوبی وزنده حواریوندن‌برذات اسمیدر (تومی) واوك فتحیله اربی وزنده جزیره‌ده برموضع آدیدر (توم) نوح وزنده انطاکیه قضاسنده‌برقریه‌در (توم) فتحتینله یمامه‌ده برقریه‌در (تویمه) جهینه وزنده‌بنوصلیم یوردنده برصو آدیدر (المتوّم) معظم وزنده بیوني قلاده‌لو آدمه دینور : یقال حي متوّم ای مقلد (التهم) فتحتینله یاغ و ات مقوله‌سی نسنه بوزلمق معناسنه‌در : یقال تهم الدهن واللحم تهما من الباب الرابع اذا تغیر و بر نسنه بدرایحه بغلمق معناسنه‌درکه قوقمق تعبیر اولنور : یقال تهم اللحم اذازهم و بر کمسه بر نسنه‌دن عجزی ظهور ایتمکله متحیر اولمق معناسنه‌در : یقال تهم فلان منه اذا ظهر عجزه و تحیر و دوه

اوتلادیغی اوتلغی بکنمیوب یکرنه‌رك اوتلامغله ایچنه سیکمیوب زبونلق معناسنه‌در
یقال تهم البعیر اذا استنکر المرعی فلم یستمرئه و اصلا روزکار قلداامیوب هوارا کد
اوله‌رق بغایت اسی اولمق معناسنه‌در یقال وقعنا فی تهم وهو شدة الحر وسکون
الریح (التهمة) فتحاتله متغیر اولمش یاغ و ات مقوله‌سنك بدرایحه‌سنه دینور :
یقال فیه تهمة ای خبث ریح و زهومة و دریایه طوغری انکین و انکبه اولان
ارضه دینور تهم دخی دینور بونلر کویاکه فی‌الاصل تهامه‌دن مصدرلردر یعنی
تهامه بونلردن مأخوذدر زیرا تهامه‌نك بالجمله اراضیسی بحره طوغری انکبه‌در
(التهم) کتف وزننده بدرایحه بغلمش نسنه‌یه دینور (تهامه) تانك کسریله
مکهٔ مکرمه‌نك اسمیدر شدت حرارت معناسنه اولان تهمدن مأخوذدر و بر ارض
معروفه‌نك اسمیدرکه غور و نجد بلادنه متأخم ارضدن عبارتدر جوهری وهمندن
ناشی بلده ایله تفسیر ایلدی نسبتنده تهامی دینور تانك کسریله وتهام دینور تانك
فتحیله یمانٍ کبی یقال رجل تهامی وتهام و قوم تهامون کیمانون شارح دیرکه لغت
ثانیه تغییرات نسب قبیلندندر (المتهام) محراب وزننده ارض تهامه‌یه چوق
تردد ایدن آدمه دینور : یقال هو متهام ای کثیر الاتیان الی تهامة (الاتهام)
همزه‌نك کسریله تهامه اولکه‌سنه کلمك یاخود ارض تهامه‌یه قونمق معناسنه‌در
یقال اتهم الرجل اذا اتی تهامة اونزل فیها و بر یرك هواسنی وخیم و ثقیل بولمق
معناسنه‌در : یقال اتهم البلد اذا استوخمه (المتاهمة) مفاعله وزننده (والتتهم)
تفعل وزننده بونلرده ارض تهامه‌یه کلمك یاخود قونمق معناسنه‌در یقال تاهم الرجل
و تتهم بمعنی اتهم (التهمة) تمره وزننده شهر و بلده معناسنه‌در و تهامه لفظنده
لغتدر (تهم) زفر وزننده جواری اسماسندندر (تهام) کتاب وزننده یمامه‌ده
بر وادی اسمیدر (التهمة) غرفه وزننده وهم ماده‌سنده مرسومدر (التیم)
تانك فتحی و یانك سکونیله قوله دینور : یقال هوتیم الله ای عبدالله بکر وائل
قبیله‌سندن بر بطن اولان تیم الله بن ثعلبة بن عکابه معنای مذکوردن اسمدر
و تیم الله نمر بن قاسط قبیله‌سی نسبنك رجالندندر و اضافتسز یالکز تیم ایله تسمیه
ایدرلر ازجمله تیم بن مرة قریش نسبنده ابو بکر الصدیق رضی الله عنه
حضرتلرینك قومیدر یعنی جدیدر و تیم بن غالب بن فهر کذلك قریش رجالندندر
و تیم بن قیس بن ثعلبة بن عکابه تیم الله مرقومك برادریدر و تیم بن شعبان بن
ثعلبه مزبورك عمزاده‌سیدر و تیم اللات ضبه قبیله‌سندن بر کسه‌در و تیم بن ضبه
مزبورك عموجه‌سیدر و تیم اللات بن ثعلبه خزرج قبیله‌سندندر (التیم) تانك
فتحیله بر آدمی بنده ایلك معناسنه‌در یقال تامته المرأة اوتامه العشق یتیم تیما اذا
عبدته و ذللته (التتییم) تفعیل وزننده تیم معناسنه‌در یقال تیمته المرأة اوالعشق

بمعنی تمنه (الثمِنة) ثانك كسريله همزه ايله تمه دخی معنادر بك آجلق ومضايقه
هنكامنده ناچار ذبح اولنان قيونه دينور و فرق عدد قيوندن نصاب آخره وارنجه
زائد اولان قيونلره دينور و سائمه اولميوب خانه‌ده صاخلق اتخاذ اولنان قيونه
دينور و نجه معناسنه‌دركه اطفاله تعليق اولنان كوز بونجغيدر (الثيماء) حمراء
وزننده شنلكسز و اونسز صوسز مضلّ و مهلك اولان على قول واسع اولان
ارضه دينور يقال ارض تيماء اى قفرة مضلة مهلكة او واسعة و بيابانه دينور
مفازه معناسنه و بر موضع آديدر و جوزاء برجنده اولان جوزاء صورتنده مركوز
كواكبه اطلاق اولنور (تيم) فتحتينله غافق قبيله‌سندن بر بطن‌در ماضى بن
محمد التيمىّ انلردندر انس حضرتلرندن روايت ايلمشدر (متيم) معظم وزننده
بر رجل اسميدر

(ه فصل الثاء المثلثة ه) (الثتم) ختم وزننده ديكشى تباه ايلمك معناسنه‌در :
يقال ثتمت المرأة خرزها ثتما من الباب الاول اذا افسدته و اسهالله دفع طبيعى ايلمك
معناسنه‌در : يقال ثتم الرجل بما فى بطنه اذا رمى به (التثتم) تفعل وزننده
(والانثتام) انفعال وزننده بر آدم بد و ناسزا سوزلر سويلمك معناسنه‌در يقال
تثتم فلان و انثتم اذا انفجر بالقول القبيح و تثتم اثواب پاره‌لنمق معناسنه‌در : يقال
تثتم الثوب اذا تقطع و ات زياده پشمكله پيريوب مهرّا اولمق معناسنه‌در: يقال
تثتم اللحم اذا تهرّأ و انمه تعبير اولنان قيو چوكوب يقلمق معناسنه‌در: يقال تثتم
الحسى اذا تهدّم (الثجم) رجم وزننده بر كمسه‌يى يا بر نسنه‌يى بر نسنه‌دن
سرعتله صرف ايلمك معناسنه‌در يقال ثجمه عنه ثجما من الباب الثانى اذا صرفه
عنه سريعا (الثجم) فتحتينله بر نسنه‌دن چابك منصرف اولمق معناسنه‌در يقال
ماهذا الثجم اى سرعة الانصراف (الاثجام والتثجيم) بر نسنه دائمى اولمق
معناسنه‌در : يقال اثجم الشئ اذا دام و يغمور سرعتله متصل ياغمق معناسنه‌در
يقال اثجمت السماء و ثجمت اذا اسرع مطرها و دام (الثدم) ثانك فتحيله ثقيل
و سلبوث جوتبه كمسه‌يه دينوركه ادارهٔ كلامدن و تفوّه ايتديكى كلامه دليل وبرهان
و مثل ايرادندن عاجز و نادان اوله ياخود وجودى غليظ شيشمان و ياقيشقسز
تصلق اوله‌رق احمق و بفز شخصه دينور مؤنثى ثدمه‌در يقال رجل ثدم و امرأة
ثدمة اى فدم عيّ من الكلام والحجة مع ثقل و رخاوة اوالغليظ السمين الاحمق
الجافى (الثدام) كتاب وزننده سوز كوبه دينور مصفاة معناسنه (المثدّم)
معظم وزننده اغزى سوزكيلى بردق و ابريق مقوله‌سنه دينور يقال ابريق مثدّم
اى وضع عليه الثدام (الثدغم) زبرج وزننده سوز بيلمز و سوز اكلمز ثقيل
و ناتراش كمسه‌يه دينور و بر رجل اسميدر (الثرم) فتحتينله اغزده ديش

كوكندن

کوکندن قیرلمق علی قول ثنایا و رباعیاتدن قیرلمغه مخصوصدر یاخود اوك دیشلره خاصدر یقال ثرم الرجل ثرما من الباب الرابع اذا انکسرت سنه من اصلها اوسن من الثنایا و الرباعیات اوخاص بالثنیة (الاثرم) احمر وزننده معنای مزبوردن وصفدر ثرماء مؤنثیدر و اثرم اهل عروض اصطلاحنده شول جزؤه دینور که آنده قبض و خرم علتلری مجتمع اوله خرم و تدمجموعك اولنی وقبض بشنجی حرف ساکنی حذفدن عبارتدر مثلا مفاعیلن فاعلن وفعولن عول قالور و علی قول فعول جزؤنه مخصوصدرکه خرم وقبض اولوب عول قالور یعنی بحر طویل ایله متقاربه مخصوصدر (الثرم) ثانك فتحیله بر آدمك وجه مذکور اوزره دیشلرنی قیرمق معناسنه در : یقال ثرمه ثرما من الباب الثانی اذا جعله اثرم (الاثرام) همزه نك کسریله اثرم معناسنه در (الانثرام) انفعال وزننده اثرامك مطاوعیدر یقال اثرمه فانثرم (الاثرمان) تثنیه صیغه سیله لیل و نهاره اطلاق اولنور تناقصلری تصوریله (الثرمان) سلمان وزننده چوغانه شبیه بر اکشی شجر نباتیدر دوه و قیون مرعاسندندر (ثرم) فتحتینله یمامه ده بر طاغك اسمیدر (ثرام) سحاب وزننده یمامه ده بر صرب یوقش آدیدر (ثرمه) فتحاتله آق دکزده سجلیه آطه سنده بر بلده آدیدر (الثرثم) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده قابده قلان طعام و قاتیق مقوله سی بقیه سنه دینور علی قول چناقده و قواطه ده قلان بقیه یه خاصدر (الثرطمة) دحرجه وزننده من غیر غضب ولاتکبر باشی یره اکوب ایسم و ساکت طورمق معناسنه در : یقال ثرطم فلان فی المجلس ای اطرق من غیر غضب و لاتکبر و حیوان بغایت سمورمك معناسنه در : یقال ثرطم الکبش اذا تناهی فی السمن (المثرطم) اسم فاعل بنیه سیله نهایت درجه ده سمورمش انسان و حیوانه دینور علی قول دابّه قسمنه مخصوصدر (الثرعامة) قرطاسه وزننده بر آدمك زوجه سنه دینور علی قول مطلقا عورته دینور (التثطم) تدحرج وزننده ناسه سوز ایله حواله وشرکیر اولمق معناسنه در : یقال تثطم علی اصحابه اذا علاهم بالکلام (الثطعمة) دحرجه وزننده معنای مزبوردن اسمدر (الثعم) ثانك فتحی و عینك سکونیله بر نسنه یی چکوب قوپرمق معناسنه در : یقال ثعمه ثعما من الباب الثالث اذا نزعه (التثعم) تفعل وزننده بر یر بر آدمه بغایت خوب کلوب آندن خوشلنمق معناسنه در تقول تثعمتنی ارض کذا ای اعجبتنی (الثعامة) ثمامه وزننده روسپی عورته دینور سفهایی کندیسنه نزع ایلدیکیچون (الثغام) غین معجمه ایله سحاب وزننده بر نبات اسمیدرکه فارسیده درمنه دیرلر بو صورتده آق یوشان دیدکلری نبات اولور لکن برهانده جاورد ایله مفسردرکه یاندیق اوتی دیدکلری بیاض تیکندر مفردی ثغامه در (الاثغاء) انصباء وزننده

ثغامه‌دن اسم جمعدر (الاثغام) همزه‌نك كسريله ثغام بتورمك معناسنه در :
يقال اثغم الوادى اذا انبت الثغام وصاچ ثغام كبى اغارمق معناسنه در : يقال اثغم
الرأس اذا صار كالثغامة بياضا وطولدرمق معناسنه در : يقال اثغم الاناء اذا ملأه
و بر آدمى اويكه‌لندرمك على قول سوندرمك معناسنه در : يقال اثغم فلانا اذا
غضبه اوفرّحه (الثاغم) ثغام كبى آق اولان رنكه دينور يقال لون ثاغم اى
ابيض كالثغام (الثغم) كتب وزننده شكاره باولبوب دداغمش تازى‌يه دينور يقال
كلب ثغم اى ضار (المثاغمة) مفاعله وزننده اوپشمك معناسنه در : يقال ثاغمت
المرأة اذا لاثمها (الثكم) ثانك فتحى و كافك سكونيله بر آدمك ايزنه‌دوشوب
باخود ايزنى سوروب كتمك معناسنه در : يقال ثكم آثارهم ثكما من الباب الاول
اذا اقتصها و بر نسنه‌يه مداومت ايلمك معناسنه در: يقال ثكم الامر اذا لزمه و بر
يرده مقيم اولمق معناسنه در : يقال ثكم بالمكان اذا اقام (الثكم) فتحتينله ثكم
كلمه‌سيله ايكى معناى اخيرده مرادفدر يقال ثكم الامر ثكما من الباب الرابع اذا لزمه
و يقال ثكم بالمكان اذا اقام و ثكم الطريق صرد وزننده يولك
آچق طوغرى و بللو سرتنه دينور يقال اخذ ثكم الطريق و ثكمه اى سننه
(ثكامه) ثمامه وزننده بربلده آديدر (ثكمه) همزه وزننده بر رجل اسميدر
(الثلم) ثانك فتحى و لامك سكونيله بر نسنه‌يى رخنه‌دار ايلمك معناسنه دركه
كدمك تعبير اولنور قلج اغزنده و ديوارده اولديغى كبى يقال ثلم الاناء والسيف
ونحوه ثلما من الباب الثانى اذا كسر حرفه (التثليم) تفعيل وزننده ثلم معناسنه‌در
(الانثلام) انفعال وزننده (والتثلم) تفعل وزننده مطاوعلردر يقال ثلمه ثلما
و ثلمه تثليما فانثلم و تثلم (الثلمة) غرفه وزننده اسمدركدكه دينور رخنه معناسنه
يقال به ثلمة وهى فرجة المكسور والمهدوم (الثلم) فتحتينله بو دخى بر نسنه‌يى
كدمك معناسنه در : يقال ثلم السيف ثلما من الباب الرابع اذا كسر حرفه‌ودره‌نك
وچايك قيىسندن كدك آچلمق معناسنه در : يقال ثلم الوادى اذا انثلم حرفه وثلم
بر موضع آديدر كه ثلماء دخى ديرلر (مثلم) معظم وزننده برموضع آديدر (المثلم)
لام مشدده‌نك فتحيله برارضك اسميدر (الاثلم) فنّ عروضده اثرم معناسنه‌دركه
خرم ايله قبض علتلرى مجتمع اولان جزؤه دينور كرچه مؤلف بو رسمه بيان ايلدى
لكن كتب عروضده بينلرى فرق اوزره مرسومدر (الثمّ) ثانك فتحى وميمك
تشديديله بر نسنه‌يى اياقله بصوب چكنمك معناسنه در : يقال ثمّ الشئ ثما من الباب
الاول اذا وطئه و بر نسنه‌يى مرمّت و اصلاح ايلمك معناسنه در : يقال ثمه اذا
اصلحه و بركدرمك معناسنه در : يقال ثمه اذا جمعه و بو حشيش بركدرمسنده كثير
الاستعمالدر و الى اوت ايله سيلمك معناسنه در : يقال ثمّ يده بالحشيش اذا مسحها به

و قیون اغزیله اوت قوپرمق معناسنه در : یقال ثمت الشاة النبت اذا قلعته بفیها و طعامی بخشی یمان دیمیوب مجموعنی سپوری‌یمك معناسنه در : یقال ثمّ الطعام اذا اکل جیده و ردیئه (التثمیم) تفعیل وزننده بو دخی بر نسـنه‌یی ایاقله بصوب چکنمك معناسنه در : یقال ثممه اذا وطئه‌وبتشك کیکی آیرمق معناسنه در : یقال ثمم العظم اذا ابانه و ذلك اذا کان عنتا (الثمة) ثانك ضمیله بر طوتام اوته دینور تقول اخذت من‌الحشیش ثمة ای‌قبضة (الثموم) صبوروزننده‌اغزیله‌اوت‌قوپران‌قیونه دینور (المثم و المثمة) میملرك کسریله‌شول کمسه درکه ایو کوتودیمیوب‌مجموع طعامی سیلوب سپورر اوله یقال رجل مثمّ و مقمّ و مثمة و مقمة اذا کان یأکل الطعـام جیده و ردیئه و مقم کذلك بر نسـنه‌نك مجموعنی سپوروب آلان کمسیه دینور (الانثمام) انفعال وزننده بر نسنه یا برکمسه اوزره اوشوب دوشمك معناسنه‌در : یقال انثم علیه اذا انثال و وجود اریمك معناسـنه در : یقال انثم جسمه ای ذاب و قوجامق معناسنه در : یقال انثم الرجل اذا شاخ (الثمّ) ثانك ضمیله او متاعنه دینورکه قاب قاجاق و خردمرت مقوله‌سیدر و منه یقال ماله ثم و لارمّ ای مال (ثم) ثانك ضمی‌و میم مشدّده‌نك فتحیله حرفدر یعنی حرف‌عطفدر امور ثلاثه‌یی اقتضا ایدر یعنی اوچ معنایه دلالت‌ایدر و هر برنده نحویونك اختلافی واردر اوّل مابعدنی حکمده ماقبلنه تشریك ایدر بعضلر عندنده کاهجه بو معنادن تخلف‌ایدرکه عاطفه اولمیوب زائد اولور کما فی قوله تعالی [وظنوا ان لا ملجأ من‌الله الاّ الیه ثم تاب علیهم] ثانی ترتیب اقتضا ایدر علی قول اقتضـا ایلمز کما فی قوله تعالی [وبدأ خلق الانسان من طین ثم‌جعل نسله] الایة ثالث مهلت اقتضا ایدر علی‌قول کاهجه بوندن متخلف اولور کقولك اعجبنی ما صنعت الیوم ثم ما صنعت امس اعجب زیرا بوراده ثم کلمه‌سی ترتیب اخبار ایچوندر ذکر اولنان اخبارین بیننده ایسه مهلت و تراخی یوقدر (ثم) ثانك فتحیله براسمدرکه آنکله مکان بعیده اشارت‌اولنور هناك معناسنه درکه اوراده دیمکدر تقول رأیته ثم ای هناك بوراده هنا ّك کلمه‌سی هاء مفتوحه و نون مشدّده ایله در و اشبو ثم کلمه‌سی ظرفدر اعرابله تصرّف اولنمز و اشبو [اذا رأیت ثم رأیت] الایة کریمه‌سـنده ثم کلمه‌سی رأیت فعلنك مفعولی اولمق اوزره معرب اولمسنه قائل اولنلر وهم ایلدیلر مترجم دیرکه صاحب کشـافك بیانته کوره رأیت فعلنك ظاهر و مقدر مفعولی یوقدر عموم و شیوعه دالدر یعنی مصدری لام استغراقله مقدر درکه اذا وجدت الرؤیة ثم سبکنده در پس معنا رائینك بصری نیره‌یه اوغرارسـه نعم کثیروملك کبیردن غیری نسـنه ادراك اولنمز دیمکدر و ثم لفظی ظرفیت اوزره منصوبدر فی الجنة دیمکدر (المثم والمثمة) میملری و ثالرك فتحیله آت قسمنك کوبکنك کسلدیکی یره دینور (الثمثام) سلسال وزننده شول آدمه دینور که بغایت‌زوربازویه‌مالك اولمغله طوتدیغی‌نسنه‌یی قیروب اوفادراوله‌یقال رجل ثمثام‌ای اذا اخذ الشیء کسره (الثمام) غراب‌وزننده

(والثنوم) بثبوت وزننده بر نبات معروف اسمیدر بو نبات بیان داربیسی دیدکلری
اوتدرکه ثمر اوتی دخی دیرلر بعینه داری نانی و داری صابی کبی اولور بیانده بتر
دوکوب صوینی کوزه صقارلر بیاض عینی داخدر مفردی ثمامه در بدویلر بو اوتی
قنبق ایدوب هاوید و ستر و بصدیق ایچلرینه حشو ایدرلر و سازلقدن یابدقلری
هوغ تعبیر اولنان بیوت اوزرینه سطح ایدرلر و بو نبات پك قصیر اولمغله تناولی
یسیر اولدیغندن مطلقا سهل التناول اولان نسنه ده ضرب مثل ایدوب هو علی طرف
الثمام دیرلر و ثمام بن اللیث محدثیندندر (المثموم) سطحی ذکر اولنان ثمام ایله
اورتلمش اوه دینور یقال بیت مثموم ای مغطی بالثمام (صخیرات الثمامة) صادك
ضمیله فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بدر غزاسنه عزیمتلری خلالنده
واقع قوناقلردن برینك اسمیدر و ثمامة بن اثال و ثمامة بن ابی ثمامه و ثمامة بن حزن
و ثمامة بن عدل صحابه لردر (التیمیة) سفینه وزننده اغزی بغلو اولان ابریغه
ومطهره یه دینور (الثمثم) فدفد وزننده شکار کلبنه دینورکه فارسیده یوزه وترکیده
زغر دیدکلری کلب اوله جقدر و ثمثم العبدی شعرادندر و رزین بن ثمثم العنبی سهم
بن اصرم ایله قتال ایدن کسه در (الثمة) ثانك کسریله بیر و اختیار آدمه دینور
(الثمثمة) زلزله وزننده قابك قجاغك اغزنی قپاق ایله قپامق معناسنه در : یقال
ثمثم الاناء اذا غطی رأسه و آلیقومق معناسنه در: یقال ثمثمو ابناساعة ای احتبسونا
حتی نستریح و بر ایشی ایوجه بجرمیوب فناه و ناخوش یاپمق معناسنه در : یقال
ثمثم العمل ای ماالجاد و ایچنده سود اولان طلومك اغزنی بغلیوب دیرکه آصمق
معناسنه در : و ثمرنك و ناملونك اغزی اکیلوب دونمك معناسنه در : یقال هذا
سیف لا یثمثم نصله ای لا ینثنی اذا ضرب به ولا یرتد (المثم) میمك کسریله مسن
وزننده شول مروتلو عالی همتلو آدمه دینورکه حامی و محافظی اولمیان بیکسلره
حامی و راعی اولوب و مرکوبی اولمیوب پیاده قالمشلری ارکاب و اهل قبیله نك عاجز
و قاصر قالدقلری امور و مصالحلرنی مرمت و اصلاح ایدر اوله یقال هو مثم ای
یرعی علی من لاراعی له و یفقر من لا ظهر له ویثم ماعجز عنه الحی من امرهم
(التثمثم) تزلزل وزننده توقف ایلمك معناسنه در : یقال تثمثم عنه اذا توقف
و ایرکیلوب طوتیله رق تکلم ایلمك معناسنه در : یقال تکلم و ماتثمثم ای ماتلعثم
(الثوم) ثانك ضمیله صرمساغه دینور بستانی اولورکه معروفدر و بریسی
اولورکه بیان صرمساغی تعبیر اولنور عربیده ثوم الحیة دیدکلریدر بستانیدن
اقوی اولور ایکی نوعی دخی مسخن و ریحلری و صوغلجانلری مخرج وبغایت مدر
و افضل خواصی نسیان عارضه سنی دافع و ربو و سعال مزمن و طحال و خاصره
ریحلرنی و قولنج و عرق النسا اوبان و قانجه اغریلرنی و نقرس و حشرات ویلان

و عقرب صوقدقلری یره و قندوز کاب اصردیغی یره نافع و عطش بلغمی وتقطیر
بول و بوغازه یاپشان سلوك و بلغمدن تصفیه خصوصنده مفید و جاعی مقوّی
و قاورلمشی دیش اغریسنی مسکن و مبرودالمزاج اولنلرك و پیرلرك صحتنی محافظدر
و بو اسیر و زخیر و خنازیرودقّ علتلرینه وکبه خاتونلره و امزکلی خاتونلره
و صداع اصحابنه مضردر مصلحی جزئی طوز ایله صو ایچره طبخ اولنوب بادم
یاغی اضافه ایلمك و بعدالاکل اکشی نار مصّ ایلمکدر (الثومة) ثوم لفظنك
مفردیدر وثومه قلج قبضه‌سنك پرازوانه‌سنه‌دینور قبیعةالسیف معناسنه (بنوثومة)
بن مخش بر قبیله‌در اعلامدن حکم بن زهرة الثومیّ انلردندر (الثومة) عنبه
وزننده بر شجر عظیم اسمیدر ثمری اولمز و رایحه‌سی مورد اغاجندن اطیب اولور
و داللرندن مسواك اتخاذ اولنور شری طاغنده کورمشدرز
(* فصل الجیم *) (الجثم) ثای مثلثه ایله رسم وزننده (والجثوم) قعود
وزننده اولدیغی یردن اصلا قلداممق اوزره یرلشوب اوتورمق علی قول کوکسی
اوزره چوکوب اوتورمق معناسنه درکه انسانده دیز چوکوب و کوکسی اوزره
یصیله‌رق اوتورمق اولور و علی رأی یره کوکس ویره‌رك چوکوب اوتورمق
معناسنه در قوشك کوکس ویروب اوتورمسی کبی یقال جثم الانسان و الطائر والنعام
و الخشف و الیربوع جثما وجثوما من الباب الثانی و الاوّل اذا لزم مکانه فلم یبرح
او وقع علی صدره اوتلبد بالارض و جثوم کیجه یاری اولمق معناسنه مستعملدر
یقال جثم اللیل جثوما اذا انتصف و اکین قسمی یردن یوکسلوب قالقمق معناسنه‌در:
یقال جثم الزرع اذا ارتفع عن الارض و استقل نباته و خرما دالنك قوروغی
ایریلنوب بیومك معناسنه در : یقال جثم العذق اذا عظم بسره و چامور وطپراق
وکول مقوله‌سنی برکدرمك معناسنه در : یقال جثم الطین و التراب و الرماد اذا
جمعه یعنی جمع کل واحد منها وجثوم عرب دیارنده بر صویك و بر طاغك آدیدر
و طپراق تپه‌یه دینور اکمه معناسنه (دارة الجثوم) بنی الاضبط جماعتنه مخصوص
بر موضعدر (الجاثم و الجثوم) صبور وزننده جثم و جثومدن اسم فاعلدر
ومعانیٔ مختلفه‌سی اوزره متصف اولان انسان و حیوانه دینور بعض نسخه‌ده
فهوجاثم جمعه جثوم و عبارتیله مرسوم اولمغله اکا کوره یالکز جاثم اولور
(الجثم) رسم وزننده مصدر درکه ذکر اولندی و وصف‌اولور یردن یوکسلوب
قالقمش اکینه دینور فتحتینله‌ده جائزدر و قوروغی ایریلنمش خرما دالنه دینور
(الجثمة) غرفه وزننده چامور طپراق یاخود کول کومسنه دینور (الجثام)
غراب وزننده (و الجاثوم) اویقوده عارض‌اولان‌آغرلغه دینورکه آغربصمه تعبیر
اولنور کابوس معناسنه در و جاثوم اویقوجی تنبل آدمه دینور که سیر و سفره

لیاقت و اقتداری اولماز (الجنامة) شداده وزننده کند ذهن بلید ونادان کمسه دینور یقال رجل جنامة ای بلید و حلیم و سهل انعطف سید و متعین آدمه دینور یقال هو جنامة ای سید حلیم و اویقوجی تنبل آدمه دینور جاثوم کبی یقال رجل جاثوم و جنامة ای نوّام لایسافر و صعب بن جنامه اصحابدندر و جنامة المزنیة صحابیه در (الجثمة) همزه وزننده (والجثم) صرد وزننده بونلرده اویقوجی تنبل آدمه دینور که بر درلو سیروسفره لیاقت واقتداری اولمیه (الجثمان) عثمان وزننده جسم و بدن معناسنه در وشخص وقالب معناسنه در وفرزدق نام شاعرك اشبو ٭ وبانت بجثمانية الماء نیبها ٭ الی ذات رحل کالمآ ثم حسرا ٭ بیتنده واقع جثمانية الماء قولندن مراد صویك کنديسیدر یاخود وسطی یاجثمی مراد در (الجثمة) فتحاتله بو دخی یوکسك تپه‌یه دینور (جاثم) اسمادندر جاثم بن مرید الدلائل محدثدر آندن ابراهیم بن نهد روایت ایلمشدر علی قول حای مهمله‌ایله در (الاجحام) همزه‌نك کسری وجیمك سکونیله بر ایشه اقدام الملیوب کیرو طورمق معناسنه درکه واز کلمك تعبیر اولنور یقال اجحم عنه اذا کفّ وبر آدمی هلاك ایلمك مرتبه‌سنه کلمك معناسنه درکه هلاك ایده یازمق تعبیر اولنور یقال اجحم فلانا ای دنان یهلکه (الجحیم) امیر وزننده علوی بغایت شدید اولان آتشه دینور و بری‌برینك اوزرنده قات قات بنان آتشه دینور و چقور یرده یانان عظیم آتشه دینور وبك اتسی یره دینور (الجحمة) جیمك فتحی وضمیله بو دخی قات قات یانان آتشه دینور وکوزه دینور عین معناسنه توقدی ایچون (الجاحم) بو دخی بك اتسی مکانه دینور و بك شعله‌لو آتش قورنه دینور وجنك و جدالك انکین و معظم ومزدحمكاهنه دینور و معرکهٔ حربده اولان قتال شدیده دینور (الجحم) رحم وزننده آتشی یاقوب علولندرمك معناسنه در : یقال جحم النار جحما من الباب الثالث اذا اوقدها و جحم و جحوم آتش علولنمك معناسنه در: یقال جحمت النار جحما و جحوما من الباب الرابع اذا اضطرمت و یقال جحمت النار جحما من الباب الخامس اذا اضطرمت (الجحام) غراب وزننده بر مرض آدیدر که کوزده ظهور ایدر علی‌قول کلاب قسمنك باشلرنده‌ظهور ایدر (الجحام) شداد وزننده بخیل و ناکسه دینور (جحم) صرد وزننده بر قوش آدیدر (الجحم) عنق وزننده شرم و حیاسی اولمیان کسه‌لره دینور یقال هم جحم ای القلیلوا الحیاء (التجحیم) تفعیل وزننده اصلا کوزینك قپاقلرنی و کربکلرنی قلداتمیه‌رق بر نسنه‌یه کوزبلردوب باقمق معناسنه در علی قول قیه قیه دقتله باقمق معناسنه در تقول جحمنی بعینه اذا استثبت فی‌نظره لاتطرف عینه اواحد النظر (الجاحمة) بلرمش کوزه دینور یقال عین جاحمة ای شاخصة (الاجحم) احمر

وزننده کوزی پك قزل اوله‌رق دائره‌سی واسع اولان آدمه دینور جحماء مؤنثیدر
جمعی جحم در کتب وزننده و جحمی کلور سکری وزننده واجحم بن‌دندنه
رجالات عربدن برکسه در (الجوحم) جوهر وزننده قرمزی کله دینورحوجم
معناسنه (التجحم) تفعل وزننده بر آدم فرط حرص و بخلندن ناشی یانوب
یاقلمق معناسنه درکه بر طرفدن‌حرص جمع وبر طرفدن مصرفی کوردکجه آتشلره
ینار یقال تجحم الرجل اذا تحرّق حرصا وبخلا و بر محلّ وحال مقوله‌سی نسنه
صقشوب طارالمق معناسنه در یقال تجحم المکان اوقلبه اذاتضایق (الجحدمة)
مرحله وزننده سرعتله یلوب یوپورمق معناسنه در : یقال جحدم الرجل اذاعدا
سریعا (جحدم) جعفر وزننده اسمادندر جحدم بن فضاله ومنسوب اولمیه‌رق
جحدم اصحابدندر (الجحرمة) دحرجه وزننده بد خویلق و تنك مشربلکه
دینور یقال به جحرمة ای ضیق وسوء خلق (الجحرم) جعفر وزننده
(والجحارم) علابط وزننده بدخوی وتنك مشرب آدمه دینور یقال رجل‌جحرم
وجحارم ای به جحرمة (الجحشم) شین معجمه ایله جعفر وزننده یانلری قبا
دوه‌یه دینور (الجحظم) ظای معجمه ایله جعفر وزننده بیوك کوزلو آدمه
دینور یقال رجل جحظم ای الکبیر العینین (الجحلمة) دحرجه وزننده یره
چالمق معناسنه‌در : یقال جحلمه اذاصرعه (الجخدمة) خای‌معجمه ایله دحرجه
وزننده ایش ایشلمکده و یوریمکده سرعت ایلمك معناسنه در : یقال جخدم فلان
اذا اسرع فی العمل والمشی (الجدمة) فتحاتله بودور آدمه دینور جمعی جدم‌در
هاسز وکوتو و کمتر قیونه دینور شاة ردیئه معناسنه و برقبجوقده چتال بتمش
خرما قورقلرینه دینور وخرمنده دوکیلوب اوفانمامش اکین باشنه دینورکه بشاق
خرده‌سیله فلان کسمکدن عبارتدر (الجدم) فتحتینله بر جنس قوش اسمیدر که
سرچه شکلنده و برونلری قزل اولور و برنوع خرما اسمیدر (الجدامه) ثمامه
وزننده شول کسمکه دینورکه خرمن صاوریلوب صمانی جچدن آیرلدقدنصکره
بعنی بشاق خرده‌سیله قالور آنی‌تکرار دوکوب تفریق ایدرلر جدمه‌کبی وجدامه
اسامئ نسواندندر جدامه بنت وهب وجدامه بنت جندل وجدامه بنت حارث
صحابیه‌لردر (الجدم) هدم وزننده خرما اغاجی یمش ویردکدنصکره قوریمق
معناسنه‌در : یقال جدمت النخلة جدما من الباب الاول اذا اثمرت و یبست
(الجدامیّ) غرابیّ وزننده برجنس خرما اسمیدر (الجدامیة) غرابیه وزننده
داللری و میوه‌لری پك فراوان شاخ برشاخ اولان خرما اغاجنه دینور (اجدم)
همزه‌نك کسری و دالك فتحیله آت قسمنه مخصوص زجر و آزار کلماتندندر اقدام
ایچون تفوّه ایدرلر اصلی هجدم ایدی (الاجدام) اقدام وزننده آت قسمنه

ايدوب تشنه اقدام ايجون اجدم ديمك معناسنه در : يقال اجدم الفرس اذاقال له اجدم (اجدم) جيمك كسرى وفتحى و ذال معجمه نك سكونيله بر نسنه نك كوكنه دينور اصل معناسنه در جمعى اجدام و جذوم در (الجذم) فتحتينله فهم قبيله سى بلادنده بر ارمنك اسميدر و جذم مصدر اولور بر آدمك ال كسلمك معناسنه يقال جذمت يده جذما من الباب الرابع اذا انقطعت (الجذم) كتف وزننده جست و چالاك انسان و حيوانه دينور (الجذم) جزم وزننده كسمك معناسنه در : يقال جذمه جذما من الباب الثانى و الاول اذا قطعه و خاصة ال كسمك معناسنه در يقول جذمت يده اذا قطعتها (التجذيم) بو دخى كسمك معناسنه در (الانجذام) انفعال وزننده (و التجذم) تفعل وزننده كسلمك معناسنه در : يقال جذمه فانجذم و تجذم اى قطعه فانقطع (الجذمة) جيمك كسريله مطلقا اوجى كسيلوب ديبى قالمش قطعه يه دينور تقول رأيت فى يده جذمة حبل اى قطعة منه قدقطع طرفه و بقى اصله و قامجى يه اطلاق اولنور سوط معناسنه (الجذمة) فتحاتله خرما اغاجنك اك تپه سنده اولان بتيسنه دينوركه اجود و الطف اودر (الجذام و الجذامة) ميملرك كسريله امور و قضايايى طبان قلج كبى قطع و فصل ايدن رأى قاطع صاحبى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مجذام و مجذامة اى قاطع للامور فيصل و مجذامه حقوق و الفت و محبتى جابك قطع ايدن فلك مشرب آدمه دينور يقال هو مجذامة اى سريع القطع للمودة و مجذام بنو يربوع جماعتندن برينك فرسى اسميدر (الاجذم) احمر وزننده مقطوع اليد آدمه دينور على قول پرمقلرينك اوجلرى دوشمش ادمه دينور يقال رجل اجذم اى المقطوع اليد اوالذاهب الانامل و مجذوم كسيه دينور جوهرى اجذم ديمك جائز دكلدر ديو منع ايلمسى وهمدر شارحك بيانه كوره جوهرى فصاحتى منع ايلمشدر (الاجذام) همزه نك كسريله بو دخى ال كسمك معناسنه در تقول اجذمت يده اذا قطعتها و سرعتله يوريمك معناسنه مستعملدر يقال اجذم السير اذا اسرع فيه و آت پك سكرتمك معناسنه در : يقال اجذم الفرس اذا اشتد عدوه و برنسنه دن فراغت ايدوب واز كلمك معناسنه در : يقال اجذم عن الشئ اذا اقلع و بر نسنه يه عزم ايلمك معناسنه در : يقال اجذم عليه اذا عزم (الجذمة) تمره وزننده و فتحاتله الك كسيلان يرينه دينور (الجذمة) غرفه وزننده اسمدر ال كسلكنه دينور (الجذام) غراب وزننده معاذالله تعالى بر علت آديدركه سودانك جميع بدنه انتشارندن تحدث ايدوب جمله اعضانك مزاجى و هيئتى فاسد و متغير اولور و بدنده پرمز يارهلر و چبانلر ظهور ايدر و كاه اولوركه اعضانك ييريوب دوكلمه سنى مؤدى اولور تركيده مسكينلك ديدكلريدر و جذام بر قبيله اسميدر حسمى طاغلرنده

ساكن اولورلر معد نسلندن منشعبلردر (المجذوم) جذام علتنه اوغرامش كمسيه دينور يقال جذم الرجل على بناء المجهول فهومجذوم اى به‌جذام (المجذم) معظم وزننده (و الاجذم) احمر وزننده‌كه ذكر اولندى مجذوم معناسنه‌در (جذيمه) سفينه وزننده عبدالقيس قبيله‌سندن بر قبيله آديدر نسبتنده جذمىّ دينور عربىّ وزننده و بعضا جيمى مضموم اولور و جذيمة الابرش فهم قبيله‌سندن ابن مالك دركه امير اولكاى حيره‌در زبّاء نام ملكه‌نك مقارنيدركه قصه‌لرى معلومدر (الجذمان) جيمك ضميله ذكره على قول ذكرك كوكنه دينور (الجذماء) حمراء وزننده شيبان قبيله‌سندن بر خاتوندركه بر شاه نام خاتونك ضرّه‌سى ايدى بركون برشاه نام خاتونى طوتوب آتشه آتمغله اعضالرى يانوب صويلديغندن اكا برشاه ديديلر و برشاه دخى بر تقريبله آنك النى قطع ايلمكله اكا دخى جذماء اطلاق ايلديلر (الاجذم) اسلم وزننده اسمادندر كروّس بن الاجذم شعرادندر (شعب المجذّمين) معظم وزننده مكهٔ مكرّمه‌ده بر شعب اسميدر (الجرم) جيمك فتحى و رانك سكونيله كسمك معناسنه در : يقال جرمه جرما من الباب الثانى اذاقطعه و جرم و جرام سحاب و كتاب وزنلرنده خاصة خرما يمشنى كسمك معناسنه در : يقال جرم النخل جرما و جراما و جراما اذاصرمه و خرما اغاجنك اوزرنده اولان خرمالرى رطب ايكن رسيده اولدقده نه مقداره بالغ اولور ديو تخمين ايلمك معناسنه در : يقال جرم النخل اذا خرصه وكناه ايلمك معناسنه در : يقال جرم الرجل اذا اذنب وكسب وكار ايلمك معناسنه در : يقال جرم لا هله اذا كسب و بر آدمه جنايت ايلمك معناسنه در : يقال جرم عليهم واليهم جريمة اذاجنى جناية و قيونك يوكنى قرقمق معناسنه در : يقال جرم الشاة اذا جزّها و جرم اسّى‌يه دينور و بوكرم فارسى معربيدر تقول يومناهذا جرم اى حارّ و هواسى بغايت اسى اولان ارضه دينور و اهل يمن لغتنده بركونه قايغه دينور جمعى جروم‌در ظاهرا نيل مصرده جرم ديدكلرى يوجك قايق اوله‌جقدر و جرم طى قبيله‌سندن بربطن اسميدر و جرم بن زبان قضاعه قبيله‌سندن بر بطن‌در (الاجترام) افتعال وزننده بو دخى خرما اغاجنك ميوه‌سنى تخمين ايلمك معناسنه‌در يقال اجترم النخل اذا خرصه وكناه ايلمك معناسنه‌در يقال اجترم فلان اذا اذنب و املك چكوب كسب و كار ايلمك معناسنه‌در يقال اجترم لاهله اذا كسب (الاجرام) همزه‌نك كسريله بو دخى كناه ايلمك معناسنه‌در يقال اجرم الرجل اذا اذنب و بر آدمه جنايت ايلمك معناسنه‌در يقال اجرم عليهم واليهم اى جنى عليهم وتنومند اولمق معناسنه‌در يقال اجرم الرجل اذا عظم يعنى جرمه وجسده و رنك صافى و خالص اولمق معناسنه‌در يقال اجرم لونه اذا صفا و بر نسنه‌يه قان ياپشمق معناسنه‌در يقال اجرم به الدم

اذا صفق و بر آدمك صونى صاف اولمق معناسنه‌در يقال اجرم الرجل اذا صفا صوته (المجرم) اجرامدن اسم فاعلدر (والجريم) امير وزننده تلانيدندر كنهكاره دينور و فى قوله تعالى [وكذلك نجزى المجرمين] اى الكافرين ومجرم بر رجل آديدر و جريم قورى خرمايه دينور و چكردكه دينور و تنومند آدمه دينور مؤنثى جريمه‌در جمعى جرام كلور كرام كبى يقال رجل جريم و امرأة جريمة اى العظيم الجسد (الجريمة) سفينه وزننده صوچه و كناهه دينور و جنايت معناسنه‌در يقال اخذ فلان بجريمته اى بجنايته وجريمة القوم اول زمرهنك كنديلر ايچون كسب وكار ايدن عملدارلرينه دينور يقال هذا جريمة القوم اى كاسبهم و بر آدمك اڭ صوڭ ولدينه دينور يقال هذا جريمته اى آخر ولده (الجرمة) جيمك كسريله خرما كسن كسه‌لره دينور يقال جاءت جرمة و هى القوم يجترمون النخل (الجرم) جيمك ضميله كناهه دينور جمعى اجرام و جروم كلور يقال ماله جرم اى ذنب (الجرمة) كلمه وزننده بو دخى كناهه دينور (الجرامة) ثمامه وزننده كسيلوركن اغاجدن يره دوشن خرمايه دينور و كسلمش خرمايه دينوركه كسنتى تعبير اولنور على قول خرما كسيلدكدنصكره بداق باشلرنده قالمغله صكره‌دن كسيلان بشاق خرمالره دينور يقال هذا جرامة نخلك اى التمر المجروم اوما يجرم منه بعدما يصرم يلقط من الكرب و بغداى وارپه كسموكنه دينوركه بشقلو قبنله تكرار دوكيلوب تميزلنور (التجرّم) تفعل وزننده بر آدمه بر جرم وتهمت اسناد ايلمك معناسنه‌در يقال تجرّم عليه اذا ادّعى عليه الجرم وان لم يجرم و زمان تجوب كتمك معناسنه مستعملدر انقطاع معناسنه‌در يقال تجرّم الليل اذا ذهب و تكمل و يقال تجرّم الحول اذا انقضى و تمّ (الجرم) جيمك كسريله جسد و تن معناسنه‌در جمعى اجرام و جروم و جرم كلور ضمتينله شارح ديركه جماداتده استعمالى غالبدر و جرم بوغازه دينور حلق معناسنه و صوت و آوازه دينور على قول صوتك بلند اولمسندن عبارتدر يقال له جرم الصوت اى جهارته و رنك ولون معناسنه‌در (الجرمان) جيمك كسريله بو دخى جسد و تن معناسنه‌در (المجروم) بو دخى تنومند آدمه دينور (المجرّم) معظم وزننده تمام اولان يله اطلاق اولنور يقال حول مجرّم اى تامّ (التجريم) تفعيل وزننده بر طائفه ايچندن چقوب كتمك معناسنه‌در قطع معناسنه‌در تقول جرّ مناهم اى خرجنا عنهم لسانمزده مصادره موقعنده والى فلانى تجريم ايلدى تعبيرى مولّددر اسناد جرم ايلمكدن مأخوذدر (لاجرم) فتحتينله وآخرى فتحيله بونده برقاچ لغت دخى واردر لاذاجرم ولا ان ذا جرم. ان مفتوحه ايله ولاعن ذاجرم ولاجر حذف ميمله ولاجرم رانك ضميله كرم

وزننده

وزننده ولاجرم جيمك ضميله بونلرك مجموعی لابدّ معناسنه‌دركه چاره‌سز وضروری ديمكدر علی قول حقا معناسنه‌در ياخود لامحالة معناسنه‌دركه شبهه‌سز والبته ديمكدر وعندالبعض اصل معناسی بودر كثرت استعماله بر درجه‌يه واردیكه قسم مقامنده مستعمل اولدی انكچون قسم جوابی كبی بونكده جوابنه لام ادخال ايدوب مثلا لاجرم لآتينك ديديلر شارحك بيانه‌كوره قطع معناسندن مأخوذدركه فی‌الاصل آنی كسمك وآندن كسلمك بوقدر ديمكدر بعده لازمی اولان معنای مزبورده استعمال اولندی (جرم) جيمك كسريله بدخشان اولكه‌سنده بر بلده آديدر (بنوجارم) عربدن ايكی بطن‌در (الجرم) فتحتينله خرما كسيلوركن يره دوشنلری اكل ايلمك معناسنه‌در يقال جرم الرجل جرما من الباب الرابع اذا صار يأكل جرامة النخل (جاجرم) جيمك فتحی و رانك سكونيله نيسابور ايله جرمان بيننده بر بلده آديدر (اجرم) احمد وزننده خثعم قبيله‌سندن بربطن‌در (الاجرام) همزه‌نك فتحيله چوبان قسمنك ساز و سلبنه دينور و ايكی درلو رنكی اولان بالقلره دينور (الجرثومة) جيمك و ثای مثلثه‌نك ضميله بر نسنه‌نك كوكنه دينور اصل معناسنه در علی‌قول اغاجك ديبلرنده يغلمش طپراق كومه‌سنه دينور و يل صاورديغی طپراغه دينور وقرنجه يواسنه دينور و بوغازك باشنده اولان يومريجه يره دينوركه دل دبنده اولور و ابو ثعلبة الخشنی جرثوم بن‌ناشر ياخود ناشم اصحابدندر علی قول اسمی جرهم در (الاجرنثام) احرنجام وزننده (والتجرثم) تدحرج وزننده يوكسكدن‌اشاغی‌يه‌دوشمك معناسنه‌در : يقال اجرنثم الرجل وتجرثم اذاسقط من علوالی سفل ودرطوب ديرنشوب قلدانميه‌رق برنده ساكن اولمق معناسنه در : يقال اجرنثم الرجل وتجرثم اذا اجتمع ولزم موضعه وتجرثم بر نسنه‌نك كومنی اخذ ايلمك معناسنه در : يقال تجرثم الشیء اذا اخذه معظمه (جرثم) قنفذ وزننده بنی اسد يوردنده بر موضع ياخود بر صويك آديدر وشديد بن قيس بن هانیء بن جرثمه محدّثدر (المجرنثم) اسم فاعل بنيه‌سيله عريض اولان فرجه دينور يقال ركب مجرنثم ای مستهدف (الجرجة) جيمله دحرجه وزننده ايچمك معناسنه در : يقال جرجم الماء اذا شربه ويره يقمق معناسنه در : يقال جرجمه اذا صرعه و بنايی يقمق علی قول هدم ايلمكسزين سوكوب بوزمق معناسنه در : يقال جرجم البيت اذاهدمه اوقوّضه وطعام اكل ايلمك معناسنه در : يقال جرجم الطعام اذا اكله (التجرجم) تدحرج وزننده يره يقيلوب دوشمك معناسنه در : يقال تجرجم الرجل اذا سقط و تجدّل وقيويه يوارلنوب كتمك معناسنه در : يقال تجرجم الشیء اذا انحدر فی‌البئر و بنا هدم اولنقسزين سوكيلوب بوزلمق معناسنه در : يقال تجرجم البيت اذا تقوّض و بنا

بقلمق معناسنه در : يقال تجرجم البناء اذا انهدم واكل وشربده اكثار وافراط ايلمك معناسنه در : يقال تجرجم فى الاكل والشرب اذا اكثر و جانور بناغنده طورطوب قلدانميه‌رق اوتورمق معناسنه در : يقال تجرجم الوحشىّ و غيره فى وجاره اذا تقبض وسكن (الجرجوم) عصفور وزننده اسبور جمكنه‌دبور و اقران و همثالرنى صرع ايدن پهلوان كورشجى‌يه دبور يقال هو جرجوم اى صرعة (الجراجم) جيمك فتحيله طلوعده اولان سودك برى اونه چانقسدقده ظهور ايدن سنه دبنوركه وجردى تعبير اولنور (الجراجمة) عمالقه وزننده عربدن بر طائفه دركه جزيره‌ده تمكن ايدرلر على قول نبط شام قومبدر (الجرجمان) عنفوان وزننده اكول آدمه دبنور (الجردم) جعفر وزننده بر جنس چكركه دركه باشلرى يشل و بدنى سياه اولور و اوزان و بركوى آدمه دبنور يقال رجل جردم اى مكثار (الجردمة) دحرجه وزننده جردبه معناسنه دركه فرط حرص و دناءتدن ناشى طعام يركن آخر كمسه بمسون ديو صول اليله طعام اوزرنى قپامقدن عبارتدر يقال جردم فى الطعام بمعنى جردب و قابده اولان طعامك مجموعنى سيلوب سبورمك معناسنه در : يقال جردم ما فى الجفنة اذا اتى عليه و بر آدم التمش ياشنى بچمك معناسنه در : يقال جردم السنين اذا جاوزها و بتون اتمكك مجموعنى يمك معناسنه در : يقال جردم الخبز اذا اكله كله و چوق سويلمك معناسنه در: يقال جردم الرجل اذا اكثر الكلام و سرعت ايلمك معناسنه در : يقال جردم الرجل اذا اسرع (الجرذمة) ذال معجمه ايله بودخى سرعت ايلمك معناسنه‌در عمله و سيرده اولنسون يقال جرذم الرجل اذا اسرع (الجرزم) زاى معجمه ايله جعفر وزننده (والجرزم) زبرج وزننده قاتقسزقورى اتمكه دبنور (الجرسمة) دحرجه وزننده بر نسنه‌يه قيه قيه باقمق معناسنه در : يقال جرسم اليه اذا احدّ النظر (الجرسام) جيمك كسريله برسام معناسنه دركه علت معروفه در وزهر قاتله دبنور يقال سقاه الجرسام اى السمّ الذعاف (الجرشمة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده خسته‌لكدن افاقت بولمق معناسنه در : يقال جرشم الرجل اذا اندمل بعد المرض و چهره‌يى بورتروب اكشتمك معناسنه‌در : يقال جرشم الرجل اذا كره وجهه (الجرضم) ضاد معجمه ايله قنفذ وزننده (والجراضم) علابط وزننده اكول و ايهان آدمه دبنور (الجرضم) جعفر وزننده ضعف وهزالدن افتاده اولان پير و اختيار آدمه دبنور (الجرضمّ) قرشبّ وزننده بو دخى اكول و ايهان آدمه دبنور و بيوك سموز قيونه‌دبنور (جرهم) قنفذ وزننده يمنده بر قبيله آديدركه حضرت اسمعيل على نبينا وعليه السلام انلردن تزوج ايلدى و جرهم بن قاشر جرثم ماده‌سنده ذكر اولندى (الجراهم) علابط وزننده

ارسلانه دینور و ایری و دیزمان دوه‌یه دینور مؤنثی جراهمه در (الجرهام) قرطاس وزننده بو دخی ارسلانه دینور و هر امور وخصوصنده چالشقان آدمه دینور (المجرهم) اسم فاعل بنیه‌سیله بو دخی امور و مصالحنده چالشقان آدمه دینور یقال رجل جرهام ومجرهم ای جادّ فی امره (الجزم) عزم وزننده کسمك معناسنه در : یقال جزمه جزما من الباب الثانی اذا قطعه و شروط و استثناسز حتم و قطعی وجه اوزره یمین ایلمك معناسـنه در : یقال جزم الیمین اذا امضاها و بر ایشی اصلا ایلشك قالمامق اوزره کسوب بجمك معناسنه در : یقال جزم الامر اذا قطعه قطعالا عودة فیه ونحویون عندنده جزم کلمه‌نك آخرنده اولان حرفك حرکه‌سنی اسکان ایلمکدن عبارتدر که حرکی‌سنی قطع ایدر لم ینصر کلمه‌سی کبی یقال جزم الحرف اذا اسکنه و بر نسنه‌دن قورقوب عاجز اولمق معناسنه‌در: یقال جزم عنـه اذا جبن وعجز و بر خصوصـده اصلا طنیبوب خوش و اپسم اولمق معناسنه در : یقال جزم علیه اذا سکت و قرأن کریمده حروفی یرلو یرینه وضع ایدوب مخرجلرندن اخراجله دانه‌دار اوله‌رق فصاحت و بیان و تأنّی و سکونت وجهیله اوقومق معناسنه در یقال جزم القرأة اذا وضع الحروف مواضعها فی بیان و مهل و قربه‌یی طولدرمق معناسنه‌در: یقال جزم السقاء اذا ملأه و خرماغاجنك اوزرنده اولان میوه‌یی تخمین و تقدیر ایلمك معناسنه در: یقال جزم النخل اذا خرصه و دفع طبیعی ایدرکن فضله‌نك یاریسنی چقروب یاریسنی کسه قومق معناسـنه در و علی قول نجس آتمق معناسنه‌در یقال حزم بسلحه اذا اخرج بعضه و بقی بعضه او حذفه و طلوم کبی ایچروسی طولمق درجه‌سـنده اکل ایلمك علی قول یکرمی درت ساعتده بر اویون طعام ایلمك معناسنه‌در یقال جزم الرجل اذا اکل اکلة تملا عنها او اکل فی کلّ یوم ولیلة اکلة و بر نسنه‌یی بر کمسـه اوزره ایجاب و الزام قلمق معناسـنه‌در یقال جزم علی فلان کذا و کذا اذا اوجبه و دوه صویه قانمق معناسـنه‌در یقال جزمت الابل اذارویت من الماء و عند الکتاب جزم تسـویهٔ حروف و کلماتدن عبارتدر بر چربی اوزره راسـت و هموار یازمقدر یقال جزم الخط اذا سوّی حروفه و شول قلمه دینورکه اوجی محرّف قطع اولنمیوب دوزقطع اولنمش اوله نته‌که عربلر و هندیلر اویلجه قطع ایدرلر و بو فی الاصل مصـدردر یقال قلم جزم ای مستوی القطّ لاحرف له و عرب اشبو حروف معجمدن موءلّف و مرّتب اولان خطّ متعارفه جزم اطلاق ایدرلر سلفده حمیر طائفه‌سنك خطلرندن مقطوع و مأخوذ اولدیغیچـون شارح دیرکه اول خطه مسـند دیرلر حالا یمنده متعارفدر و جزم ناقه‌نك فرجنه ادخال ایلدکلری نسـنه‌یه دینور و اکا درجه دخی دیرلر نته‌که درج ماده‌سنده بیان اولندی و جزم الامور وقتندن مقدم ظهور

ایدن امر و ماده‌یه دینور نته‌که وزم وقننده ظهور ایدنه دینور هر نه اولورسه اونسون (انجزیم) تفعیل وزننده بو دخی بر خصوصده اصلا طنبوب ساکت اولمق معناسنه‌در یقال جزّم علیه اذا سکت و بر نسنه‌دن خوفه دوشمکله عاجز اولمق معناسنه‌در یقال جزّم عنه اذا جبن و عجز و طلوبی طولدرمق معناسنه‌در یقال جزّم السقاء اذا ملأه (الجازم والمجزم) منبر وزننده طلو طلومه دینور یقال سقاء جازم و مجزم ای ملآن و جازم صویه قانمش دوه‌یه دینور یقال بعیر جازم و ابل جوازم ای ریّان و مجزم بر رجل آدیدر (الاجتزام) افتعال وزننده خرما اغاجنك میوه‌سنی تقدیر و تخمین ایلمك معناسنه‌در یقال اجتزم النخل اذا خرصه و بر مالك کیمنی کسوب آلوب کیمنی کیرو قومق معناسنه‌در یقال اجتزم جزمة من ابله اذا اخذ بعضه و ابقی بعضه و خرما سره‌جك یر یاخود آغیل اشترا ایلمك معناسنه‌در یقال اجتزم خطیرته اذا اشتراها (الانجزام) انفعال وزننده کمك قیرلمق معناسنه‌در یقال انجزم العظم اذا انکسر (التجزم) تفعل وزننده دکنك مقوله‌سی نسنه چتلایوب یارلمق معناسنه‌در یقال تجزّمت العصا اذا تشققت (الجزمة) جیمك کسریله بر نسنه‌دن کسلمش قطعه‌یه دینور و یوز عدد و آندن زیاده‌جه اولان ماشیه سوریسنه دینور علی قول اوندن قرقه وارنجه دینور یاخود بر بلوك دوه‌یه دینور و بر سوری قیونه دینور (مجزم) معظم وزننده بر رجل اسمیدر (الجوازم) سود ایله طلو اولان طلوملره دینور مفردی جازم درکه ذکر اولندی (الجسم) جیمك کسریله انسانك و سائر خلقتی عظیم و متشخص اولان انواع حیوانك بدن و اعضالرینك جماعتنه یعنی مجموعنه دینور جمعی اجسام و جسوم کلور ترکیده کوده تعبیر اولنور شارح دیرکه مؤلف بو تعریفده ابوزیده اقتفا ایلدی لکن ابن درید مطلقا ادراك اولنان یعنی مبصر اولان شخص ایله تعریف ایلدی پس ابوزیدك و مؤلفك تفسیرلرینه کوره جسد ایله موافق اولور جماد و نباته و جرم صغیره جسم اطلاق اولنمز و ابن دریده کوره حیوان و جماد و نباته و جرم صغیره شامل اولور و مؤلف بصائرده اهل معقوله اقتدا ایدوب جسمی ابعاد ثلاثه‌دن مرکب نسنه ایله تعریف ایلدی یعنی طول و عرض و عمق اولان نسنه‌دن عبارتدر دیدی و جسمك اجزاسی تجزئه و تقطیعله اجسام اولمقدن زائل اولمز دیدی انتهی (الجسمان) جیمك ضمیله جسم معناسنه‌در : یقال له جسم لطیف و جسمان وهی جماعة البدن و الاعضاء من الناس و سائر الانواع العظیمة الخلق (الجسامة) کرامه وزننده عظیم الجسم اولمق معناسنه‌در : یقال جسم الرجل جسامة من الباب الخامس اذا عظم (الجسیم) امیر وزننده (والجسام) غراب وزننده وصفلردر تنومند و عظیم الخلقه شیئه

دینور مؤنثلری جهابلهدر و اتلو جانلو سموز آدمه دینور یقال رجل جسیم ای
بدین و شول محله دینورکه صحن زمیندن یوکسک اولوب لکن اکا صو چقوب
آشار اوله جمعی جسام در کتاب کبی (بنوجوسم) جوهر وزننده سلفدهعربدن
بر جماعت ایدیلر حالا منقرضلردر (بنوجاسم) بر قدیم جماعت آدیدر (التجسم)
تفعل وزننده عظیم نسنهیه عزم و اقدام ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تجسم الامر
و الرمل اذارکب معظمهما و بر ارضك بر سمتنی قصد ایدوب اوراسنه توجه و عزم
ایلمك معناسنه در : تجسم الارض اذا اخذ نحوها و بر طائفهدن بر ادمی اختیار
ایلمك معناسنهدر یقال تجسم من العشیرة فلانا اذا اختاره (الاجسم) اضخم وزننده
و مرادفیدرکه پك ایری دیزمان شیئه دینور (جاسم) صاحب وزننده شامده برقریه
اسمیدر (الجشم) جیمك فتحی وشین معجمهنك سکونیله (والجشامة) کرامه وزننده
برآدم بر زحتلو کوج ایشی اوزرینه آلوب رنج و زحتنی مرتکب اولمق معناسنه در :
یقال جشم الامر جشما وجشامة من الباب الرابع اذا تکلفه علی مشقة (التجشم) تفعل
وزننده جشم معناسنهدر: یقال تجشمه بمعنی جشمه (الاجشام)همزهنك کسریله(والتجشیم)
تفعیل وزننده بر آدمی رنج و زحتلو ایشه اوغراتمق معناسنهدر تقول اجشمنی
الامر و جشمنی ای کلفنی اياه (الجشم) فتحتینله (والجشم) شینك سکونیله
آغرلق معناسنهدر تقول القی علیّ جشمه و جشمه ای ثقله و فتحتینله سموزلکه
دینور سمن معناسنهدر (الجشم) کتب وزننده سموز کسهلره دینور یقال قوم
جشم و ابل جشم ای سمان (الجشم) صرد وزننده انسانك و حیوانك جوفنه
دینور علی قول کوکسه مشتمل ایکولریله برابر کوکسه دینور و آغرلق ثقل معناسنهدر
و جشم مضر قبیلهسندن و یمن خلقندن و تغلب قبیلهسندن برر جماعت آدیدر
و ثقیف و هوازن قبیلهلری نسبلرینك رجالندن برر کسهنك اسمیدر و بیهق
قضاسنده بر قریه آدیدر و بر عبد حبشی اسمیدرکه حارث بن لؤی نام کسهیی
تربیه ایلمکله حارثك اولادنه بنو جشم اطلاق ایلدیلر (المجشم) محسن وزننده
ارسلانه دینور (الجضم) جیمك و ضاد معجمهنك ضمیله کثیرالاکل آدملرهدینور
شارحك بیانه کوره مفردی کویا که جاضمدر (الجنضم) جندب وزننده یانلری
و بلی ایری و قبا آدمه دینور (التجزم) تفعل وزننده بر نسنهیی بتون اغزایله
المق معناسنهدر یقال تجضم الشیء اذا اخذه بالفم (الجعم) فتحتینله طمع ایلمك
معناسنهدر یقال جعم فیه جعما من الباب الرابع اذاطمع وبرآدم بوغازی واسع اولمغله
قالین و قبا سوزلو اولمق معناسنهدر یقال جعم الرجل اذا غلظ کلامه فی سعة حلق
و ات قسمنه پك اشتهالو اولوب چوق اکل ایدر اولمق معناسنهدر یقال جعم الی
اللحم اذاقرم و هو اکول و دوه قسمی شوراوت و تیکنلك بولمامغله کیکلر ونجس
کلاب اکل ایدر اولمق معناسنهدر یقال جعمت الابل اذا قضمت العظام و خرء

انکلاب نسبه قرم یه یعنی دوه قسمی ذکر اولنان مرعایی بولمیجق انلره اشتها
ایدر و بر آدم طعامه بی اشتها اولوب اصلا کوکلی ایستمز اولمق معناسنه‌در یقال
جعم فلان اذا لم یشته الطعام بو جهتله معنای اسبق یننده تضاد اولور و دوه
قسمی بك پیر اولمغله دیشلری دوکلمك معناسنه‌در یقال جعمت الابل اذا ذهبت
اسنانها یعنی من الکبر (التجعم) تفعل وزننده بو دخی طمع ایلمك معناسنه‌در
یقال تجعم فیه اذا طمع و باشلو قوجه دوه حزبن حزبن بوکورملك
معناسنه‌در یقال تجعم العود اذا تحنن (الجعم) کتف وزننده انده بك مشتهی
اولمغله چوق اکل ایدن کمسه‌یه دینور و طعامه اشتهاسی اولمیان آدمه دینور
(الجعم) جیمك کسریله بو دخی انده بك اشتهادار اولان اکوله دینور (الجعم)
جیمك فتحیله طعامه بی اشتها اولمق معناسنه‌در یقال جعم فلان جعما
من الباب الثالث اذا لم یشته الطعام و دوه نسنه اکل ایلسون و بر کمسه‌یی
اصرمسون دیو اغزنه باغ ایلمك معناسنه درکه اسنك اورمق تعبیر اولنور یقال
جعم البعیر اذا وضع علی فیه مایمنعه من الاکل و العض (التجعوم) طعامه اشتهاسی
اولمیان آدمه دینور و بومرطوب کبی نسب اوزره در (الجعماء) حمراء وزننده
پیرلکدن هپ دیشلری دوکلمش دوه‌لره دینور یقال ابل جعماء ای ذهبت اسنانها
کلها و ناقه‌یه‌ده وصف اولنور و دبر و مقعده دینور و بونامش قوجه قاری‌یه دینور
مذکرنده اجعم دیمز (الاجعام) همزه‌نك کسریله یرك نباتی کوکلرینه‌دك اوتلانمش
اولمق معناسنه در : یقال اجعمت الارض اذا کثر الحنك علی نباتها فاکله و الجاه
الی اصوله یوراده حنك فتحتینله اوتچیلره دینورکه جابجا طوارلرنی رعی ایدرلر
و یقال اجعم الشجر ای اکل ورقه الی اصوله و اجعام استیصال معناسنه در : یقال
اجعم الشیء اذا استأصله (الجیعم) حیدر وزننده آج وجایع معناسنه در (المجعم)
مقعد وزننده صغینجق یره دینور یقال هو مجعمله ای ملجأ (الجعام) غراب
وزننده بر علتدرکه دوه‌یه و سائر دوابه عارض اولور باز موسمندنصکره یغمور
سببیله یکیدن تازه‌لنن اوت یمکدن نشئت ایدوب اسهاله دوچار اولورلر (الجعثم)
زبرج وزننده بغدایجق اوتنك کوکلرینه دینور (الجعثوم) زنبور وزننده ایری
ذکرکله‌سنه دینور (جعثمه) قنفذه وزننده هذیل قبیله‌سندن علی‌قول ازدالسراة
قبیله‌سندن بر جاعتدر (الجعثمیات) جیمك و ثانك ضمیله یایلره اطلاق اولنور
قسی معناسنه و بو فی‌الاصل جاعت مزبوره‌یه منسوبدر اعلا یای دوزرلر ایدی
(التجعثم) تدحرج وزننده بوزیلوب دیرلشمك معناسنه در : یقال تجعثم الشیء
اذا انقبض و دخل بعضه فی بعض (الجعشم) شین معجمه ایله جعفر وزننده
اورته‌یه دینور وسط معناسنه (الجعشم) قنفذ وجندب وزنلرنده طوباج‌وقوند

کودەلو بودوره دینور و تنومند اوزون آدمه دیمکله ضدّ اولور و قنفذ وزننده اسامیدندر جعشم بن خلیبة بن جعشم و سراقة بن مالك بن جعشم اصحابدندر (الجلم) جیمك فتحی و لامك سکونیله کسمك معناسنه در : یقال جلمه جلما من الباب الثانی اذا قطعه و کیك اوزره اولان اتی صویوب المق معناسنه‌در: یقال‌جلم الجزور اذا اخذما علی عظا مها من‌اللحم و قیونك یوکنی قرقمق معناسنه در: یقال جلم الصوف‌اذا جزّه (الاجتلام) افتعال وزننده کیك اوزره‌اولان اتی صیروب المق معناسنه در : یقال اجتلم الجزور بمعنی جلمه (الجلامة) تمامه وزننده قرقلمش یوکه دینورکه قرقنتی‌تعبیراولنور (الجلم) جیمك‌کسریله قیونك‌یوکرك یاغنه دینورکه بوکرکلری احاطه ایدن یاغدر (المجلوم) محلوق و تراشیده معناسنه در: یقال هن‌مجلوم ای محلوق بوراده هن فرجدن کنایه در (الجلمة) فتحاتله دریسی یوزلمش قیون کودەسنه دینور ایچی چیقوب پاچه‌سی کسلدکدنصکره و کوتری هپ معناسنه در : یقال اخذه بجلمته ای باجمعه بونده‌جیمك ضمی ولامك سکونیله‌ده جائز در (الجلمة) ثمره وزننده بو دخی کوتری جمله معناسنه در (الجلاّم) زنّار وزننده تویلری قیرقلمش قاولاق کچی تکه‌لرینه دینور مفردی جلاّمه‌در (الجلم) فتحتینله بر جنس قیوندرکه اياقلری اوزون اولوب و بجاقلرنده توی اولمیوب طاز اولور طائف شهرنه مخصوصدر وکیك وکچی تکه‌لرینه و قیون قوچنه دینور جمعی جلام در کتاب کبی و بوك قرقه‌جق مقصه دینور وکنه‌یه دینور قراد معناسنه و دوه قسمنه مخصوص برتمغا اسمیدر و آیه دینور قمر معناسنه علی قول هلاله دینور و اوغلاغه دینور (الجیلم) حیدر وزننده بو دخی آیه دینور قمر معناسنه (جلثم) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده بر رجل اسمیدر (الجلحمة) دحرجه وزننده ایپ بوکمك معناسنه‌در : یقال جلحم الحبل اذافتله (الاجلحمام) اقشعرار وزننده ناس هرطرفدن کلوب برکمك معناسنه‌در: یقال اجلحمّ القوم اذا اجتمعوا (الاجلخمام) خای معجمه ایله اجلحمام وزننده‌ناس هرطرفدن کلوب برکوب پك چوق و مزدحم اولمق معناسنه در : یقال اجلخمّ القوم اذا استکثروا واجتمعوا (الجلسام) جیمك کسریله‌عامه‌نك برسام‌دیدکلری علته دینورکه ماده‌سنده بیان اولندی پس فصیحی جلسام اولور (الجلاعم) جیمك فتحیله بنی سحمه‌دن بر بطن درکه یمامه ایله بحرین بیننده متمکن اولورلر (الجلهمة) قنفذه وزننده وجیمك وهانك فتحیله دره‌نك قییسنه دینور تقول‌رأیته یقعد فی‌الجلهمة ای‌فی‌حافة الوادی وقنفذه وزننده‌شدّت ومحنت معناسنه‌در ومشکل ایشه دینور امر عظیم معناسنه در : یقال وقع فی جلهمة ای شدة وکذا خطة و امر عظیم و بر رجل اسمیدر (الجلهم) قنفذ وزننده ایری و بیوك فاره‌یه

دینور و بر خاتون اسمیدر (الجلهوم) عصفور وزننده جماعت کثیر معناسنه‌در
(الجلاهم) جیمک فتحیله ربیعه قبیله‌سندن منشعب برکوچك قبیله اسمیدر (الجمّ)
جیمک فتحی ومیمک تشدیدیله چوق نسنه‌یه دینور یقال مال جمّ ای کثیر وجمّ
الظهیرة نصف نهارك تمام طولغنلغی کرته‌یه اطلاق اولنور تقول سرنا فی جمّ الظهیرة
ای فی معظمها و جمّ الماء صویك انکین یرندن عبارتدر و جمّ کلمه‌سنك جمعی جمام
کلور جیمک کسریله و جموم کلور وجمّ وجمام حرکات ثلاثه‌ایله مصدر اولورلر اولجکی
باشلو اولجمك معناسنه یقال جمّ المکیل جمّا و جماما من الباب الثانی
اذا کاله الی رأس المکیال وجم و جمام سحاب وزننده یورغون آت بنلیوب دیکلنمك
معناسنه‌در یقال جمّ الفرس جما و جماما اذا ترك ولم یرکب فعفا من تعبه و جمّ
کمیکك اتی چوق اولمق معناسنه‌در یقال جمّ العظم اذا کثر لحمه و صو برکسون
دیو آلیوب حالی اوزره ترك ایلمکله ارکك معناسنه‌در یقال جمّ الماء اذا ترکه یجتمع
و بر ایش و بر نسنه بلك یقلشوب چاتمق معناسنه‌در یقال جمّ الامر اذادنا وکیله
اوزرنه باش یغمق معناسنه‌در تقول جممت المکیال اذا جعلته علی رأسه طفافا
(الجمیم) امیر وزننده بو دخی چوق معناسنه‌در یقال شیءٌ جمیم ای کثیر و چوق
چایره و اوته دینور یاخود تمام بویلنمش و هر یره یایلمش اولانه دینور جمعی اجماء
کلور لبیب والباء کبی (الجمة) جیمک ضمیله بو دخی صویك انکین و فراوان اولان
یرینه دینور یقال وقع فی جمة الماء ای معظمه و باشده اولان صاچك کور وفراوان
اولانه دینورکه کثرتندن اوموزلره قدر نازل اولور و جمه جماعت عظیمه‌یه دینور
و سلیمان بن جمة تابعیدر محدثیندندر مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (الجم) جیمک
کسریله شیطانه یاخود شیاطینه اطلاق اولنور (الجم) جیمک ضمیله برکونه
صدف بحری اسمیدر (الجموم) عموم وزننده کول و قیو مقوله‌سنك صویی
برکوب چوغالمق معناسنه‌در یقال جم الماء جموما من الباب الاول و الثانی اذا کثر
و اجتمع و قیونك صوغلمش صویی کیرو ظهور ایلمك معناسنه‌در یقال جمت البئر
اذا تراجع ماؤها (الجمام) سحاب وزننده آیغر آت و بوغور دیشی‌یه اشمغی بر
مدت ترك ایلمکله صلبنده منیسی مجتمع و متکثر اولمق معناسنه‌در یقال جمّ الفرس
جماما اذا ترك فتجمع ماؤه و دیکلنمکه و آسوده‌لکه دینورکه اسمدر یقال وجد جمامه
ای راحته (الاجمام) همزه‌نك کسریله بو دخی آت قسمی بنلیوب صولو قلنمق
و دیکلنمك معناسنه‌در یقال اجمّ الفرس اذا ترك فلم یرکب فعفا من تعبه و متعدی
اولور آنی دیکلندرمك معناسنه‌در یقال اجمّ فرسه اذاترکه ولم یرکب علیه فعفامن
تعبه و صو برکسون دیو حالی اوزره ترك ایله ارکك معناسنه‌در یقال اجمّ الماء اذا
ترکه یجتمع و بر نسنه کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال اجمّ الامر اذادنا و اولجکك

اوزرينه باش يغمق معناسنه در تقول اجمت المكوك اذا جعلتــه على رأسه طفافا (الاجمّ) اعمْ وزننده اوزرنده انىچوق كيكه‌دينور يقال عظم اجمّ اى كثير اللحم ومنراقسز آدمه دينور يقال رجل اجمّ اى لارمح معه وبوينوزسز قباق قوچه‌دينور يقال كبش اجمّ اى بلاقرن وعورت قسمنك فرجنه اطلاق اولنور بوينوزسز اولديغيچون وچناغه دينور (الجمة) جيمك فتحيله كيلرده وقايقلرده قيچ التنده اولوب صزان صولر بركديكى يره دينوركه سينتنه تعبير اولنور يقال تعفنت جمة السفينة وهى الموضع الذى يجتمع فيه الرشح من خروزه وصويى فراوان قيويه‌دينور يقال بئرجمة اى الكثيرة الماء و مقتوللرينك ديتنى طلب ايدن جماعتــه دينور بومعنـاده جيمك ضميـله‌ده لغتدر يقال جاء فى جمة عظيمة اى جماعة يسئلون الدية (المجمم) معظم وزننده صاچى فراوان اولمغله اموزلرندن اشاغى‌يه قدر اينر اولان آدمه دينور يقال رجل مجمم اى ذوالجمة (الجمّانىّ) رمّانىّ وزننده باشنك صاچى طوپ وكور اوله‌رق اوزون اولان آدمه دينور يقال رجل جمّانىّ اى طويل الجمة شارحك بيانه كوره بونده نونك زيادهسى خلاف قياس اوزره‌در واكر جه ايله بر آدم مسما اولوب واكا نسبت اولنسه جمىّ دينور (الجمام) كتاب وزننده ايغر چكلمكدن برمدّت ترك اولنمغله صلبنـده مجتمع اولان منى‌يه دينـور وجام حركات ثلاثه ايله وجم جبل وزننده باشلو اولجيلان اولچكك باشنه دينور يقال اعطاه جام المكوك مثلثة وجمه وهو ماعلى رأســه فوق طفافه وجـام غراب وزننده جيع بطونك منسـوب اولدقلرى قبيله‌لره دينور جـاجم كبى كما سيذكر شارحك بيانه كوره بونك جمعى جيمه درجيمه وزنـنـده (التجميم) تفعيـل وزننده بودخى اولچكه باش يغمق معناسنه‌در تقول جمت المكوك اذا جعلت رأسا عليه و برك اوتلرى چايرلرى جيم اولمق معناسـنه‌در يقال جم النبت اذا صـار جيما وتجميم مطلقا خاتونه ويريلان متعه‌يه دينور مؤلفك رسمنه كوره تمتين كبى اسمدر ظاهرا مقدّم مصـدر اولوب بعده اسم اولمشـدر (الجمان) عطشان وزننده (والجمام) شدّاد وزننده باشـلو اولچكه دينـور وجام بن عمىّ حمير قبيله‌سى نسلنك رجالندندر وجاّن بن هدّاد ازد قبيله‌سندندر (الجماء) صماء وزننده طلو قواطه‌يه دينور يقال جمجمة جماء اى ملأى وجماء العظام كيكلرى بلك اتلو خاتونه وصف اولور يقال امرأة جماء العظـام اى كثيرة اللحم وعربلرك جاؤا جما غفيرا والجماء الغفير قوللرى‌كه باجمعهم معناسنه مستعملدر غفر ماده‌سنده بيان اولندى وجماء مهر تخته‌سى كبى دوپدوز يالچين نسنه‌يه دينور تأنيثى موصوف اعتباريله‌در يقال ارض وصخرة وعمارة جماء اى ملساء و جنكلرده باشــه كيلان توغلغه‌يه دينور (الجموم) صبور وزننده صويى فراوان قيويه دينور يقال بئر

جموم ای انکثیرة الماء وبایه نوانه اطلاق اولنورکه بردفعه سکرندکدنصکره اصلا
ات غیلیوب بلا فتور تکرار سکردر اوله یقال فرس جموم ای کلما ذهب منه
جری جاءه جری آخر (انجمم) تفعل وزنده بودخی اوت جیم اولمق
معناسنه‌در یقال تجمم النبت اذا صار جیما (الجبمة) سفینه وزنده شول
تزه بغدایجق اوته دینورکه نباتی بارم آیلق اولمغله رعی ایلین حیوانك قاوره‌منه
کلوب اغزینی طولدرر اوله (جیمه) امجه وزنده‌که بنت مسبقی‌در کذلك
جیمة بنت جام بن الجوح‌که بلری غراب وزنده‌در ایکیسیده صحابیه‌لردر
(الاستجمام) بر یرك صوبی تجمع ایدوب کثرت بولمق معناسنه‌در یقال استجم
الماء اذا کثر واجتمع وبرك جابرلری کورنمك معناسنه‌در یقال استجمت الارض اذاخرج
نبتها (الجمّ) فتحتیله کوکسه اطلاق اولنور صدر معناسنه ومنه یقال هوواسع الجمّ
ای رحب الذراع واسع الصدر شارح دیرکه اصل جمّ قیونك دبنده صو مجتمع اولان
برینه دینورکه قیونك طشنی وتکنه‌سی تعبیر اولنور بومناسبتله صدره دخی اطلاق اولنندی
(الجمی) ربی وزنده بقله یه دینور باقلا معناسنه (الجمجمة) زلزله وزنده (والتجمجم)
تزلزل وزنده سوزی آجق سویلیوب یعنی حروفلری بری برندن تمیز ایده‌رك
دانه‌دار ادا ایتمیوب دکرمندن داری چکر کبی سویلمك معناسنه‌در یقال جمجم
الکلام وتجمجم اذا لم یبین کلامه وجمجمه بر نسنه‌یی درونده کتم واخفا ایلمك
معناسنه‌در یقال جمجم الشیٔ اذا اخفاه فی صدره وهلاك ایلمك معناسنه‌در یقال
جمجم فلانا اذا اهلکه (الجمجمة) جیملرك ضمیله باشك چناغنه دینور کاسهٔ
سر معناسنه علی قول دماغه ظرف اولان کمیکه دینور جمی جماجم‌در هاسز
بونك تفصیلی قحف ماده‌سنده مرور ایلدی وبرکونه اولچك اسمیدر وچوراق یرده
قازلمش قیویه دینور واغاجدن دوزلمش چناغه دینور وقواطه‌یه دینور تقول
سقانی فی جمجمة ای قدح من خشب (الجماجم) جمجمه‌نك جمعیدر وجماجم
سادات واشرافه اطلاق اولنور یقال هم الجماجم ای السادات وجمیع بطونك
منتسب اولدقلری قبائله دینور عظیم اولدیغیچون جمیع بطونی جمع ایدر مثلا
کلب بن وبره قبیله‌سی کبی‌که کلبی دینسه بطوندن شیٔ آخره نسبته حاجت قالمز
وجماجم جرجان شهرنده برصوقاغك آدیدر (دیرالجماجم) کوفه قربنده برموضع
آدیدر وحسن بن یحیی وعلیّ بن مسعود الجماجیان محدّثلردر (الجماوان) شدّادان
وزننده مدینه قربنده ایکی پاره اطلاق اولنور (الجمجم) هدهد وزنده
برکونه پابوشه دینور وبومعرّبدر حالا مکه‌ده جمجمه دیدکلری پابوش اوله‌جقدر
فارسیده جمجم دیرلر جیملرك کسریله (الجمة) جیمك فتحی ونونك سکونیله
وفتحیله بر نسنه‌نك جماعتنه دینور ویقال اخذه بجمته ای کله (الجوم)

قوم وزننده برلکده اولان چوبانلره دینور اسم جمعدر یقال هم جوم ای رعاء یکون امرهم و احدا وجوم مصدر اولور بر نسنه طلب ایلمك معناسنه کرك خیر و کرك شرّ اولسون یقال جام الرجل یجوم جوما اذا طلب شیئا خیرا اوشرّا (الجام) نام وزننده کومشدن اولان قابه دینور کاسه و مشربه و سائری کبی جمعی اجؤم کلور همزه ایله افلس وزننده و اجوام و جامات کلور وجوم کلور جیمك ضمیله یقال شرب من الجام و هواناء من فضة و جام نیسابور اعمالندن بر قصبه آدیدر عارف ابو نصر احمد بن الحسین و اوغلو شیخ الاسلام اسمعیل و محدّثیندن سلیمان بن حمزه و یوسف بن عمر الجامیون اورایه منسوبلردر (جویم) زبیر وزننده فارس ایالتنده بر بلده آدیدر عامّه بونك یاسنی مضموم تفوّه ایدرلر (الجهم) سهم وزننده (و الجهم) کتف وزننده یومری و طوپاج و دورك چرکین یوزه دینور یقال وجه جهم و جهم ای غلیظ مجتمع سمج و جهم سهم وزننده بر آدمی ترش و عبوس چهره ایله قرشولمق معناسنه در : یقال جهم فلانا و جهمه جهما من الباب الثالث و الرابع اذا استقبله بوجه کریه و جهم عاجز و ضعیف و بیمجال آدمه دینور یقال رجل جهم ای عاجز ضعیف و ارسلانه دیمکله ضدّ اولور و جهم بن قیس یاخود بو زبیر وزننده در و جهم بن قثم وجهم نامنده ایکی ذات دخی که بری بلویّ و بری اسلمی در صحابه دندر (الجهامة) ندامه وزننده (والجهومة) عمومه زننده بر آدمك یوزی طوپاج یومری و دورك چرکین اولمق معناسنه در یقال جهم وجهه جهامة و جهومة من الباب الخامس اذا کان جهما (التجهم) تفعل وزننده بودخی بر آدمی بد چهره ایله قرشولمق و قرشوسنه وارمق معناسنه در یقال تجهمه وتجهم له اذا استقبله بوجه کریه (الجهمة) جیمك فتحی وضمیله اواخر لیلك ابتداسنه دینور علی قول آخرندن هنوز قراکولق بقیه سنه دینور یقال خرج فی جهمة اللیل ای اوّل ماآخیره او بقیة سواد من آخره و بیوك قزغانه دینور (الاجتهام) افتعال وزننده جهمهٔ لیل وقتنه کیرمك معناسنه در یقال اجتهم الرجل اذادخل فی جهمة اللیل (الجهمة) غرفه وزننده سکسان مهار مقداری دوه بلوکنه دینور (الجهوم) صبور وزننده بودخی عاجز وزبون وضعیف آدمه دینور (الجهیم) زبیر وزننده یاخود لامسز ابن الصات وجاهمة بن العبّاس صحابه لردر (الجهام) سحاب وزننده یغمورسز بلوده دینور علی قول یغموری یاغمش اولانه دینور یقال ماهو الاّ جهام ای سحاب لاماء فیه اوهراق ماؤه (الاجهام) همزه نك کسریله بلود جهام اولمق معناسنه در یقال اجهمت السماء اذا صارت جهاما (جیهم) حیدر وزننده بر رجل اسمیدر وبر موضع آدیدرکه آنده جنّ طائفه سی چوقدر

رابع

(الجهمان) ربهقن وزننده زعفرانه دیور (جهدمه) مرحله وزننده بشیر بن الخصاصیه‌نك خاتونیدركه نبیّ اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرینی رؤیت ایلدیلر (جهرم) جعفر وزننده فارس اولكه‌سنده بر بلده آدیدر دوشمه یاخود كتان جنسندن ثیاب جهرمیه دیدكلری اورایه منسوبدر (الجهضم) جعفر وزننده بیوك باشلو دكری یوزلو آدمه دیور و یانلری میدانلو وكوكسی كنكیش كسیه دینور و ارسلانه دینور و بر رجل اسمیدر (التجهضم) تدحرج وزننده تعظم وتكبر ایله طفره‌لنمق معناسنه‌در یقال تجهضم الرجل اذا تغطرس وتعظم و بوغور دوه سائر بوغورلری كوكسیله جاربوب یاپمال ایلمك معناسنه‌در یقال تجهضم الفحل على اقرانه اذا علاهم بكلكله (جهنام) ضمتینله ونون مشدده ایله اعشی نام شاعرك تابعه‌سی اولان جنینك اسمیدر وعمرو بن قطن نام كسنه‌نك لقبیدر بونده كسرتینله قیس بن حسانك فرسی اسمیدر وجهنام جیمك حركات ثلاثیه (وجهنم) عملس وزننده دیبی درین قیویه دینور یقال ركیة جهنام وجهنم ای بعیدة القعر وجنت مقابلی اولان جهنم اعاذنا الله منها آنكله تسمیه اولندی شارح دیركه بوصورتده تأنیث وعلمیتله غیرمنصرف اولور وتأنیثی مسماسی اولان بئر یاخود نار اعتباریله‌در وبعضلر اصلی كهنام عبرانی اولمسنه ذاهب اولمغله اكا كوره عجمیه اولور (الجیم) میم وزننده اسرمش دیشی‌یه قزمش دوه‌یه دینور ودیبا تعبیر اولنان قماشه دینور دیباج معناسنه لفظ مزبورك بو معنالره ورودی كتاب الجیم مؤلفی ابو عمرودن ناقل اوله‌رق بعض علماء كرامدن مسموعمز اولدی وجیم حروف هجادن برحرف معهوده‌در ومؤنثدر (التجییم) تفعیل وزننده جیم حرفی یازمق معناسنه‌در : یقال جیم جیما اذا كتب الجیم

(٭ فصل الحاء المهملة ٭) (المحبرم) مزعفر وزننده حبّ رمّان چورباسنه دینوركه عربستانده معروفدر (الحبرمة) دحرجه وزننده حبّ رمّان چورباسی یاپمق معناسنه‌در یقال حبرم الرجل اذا اتخذ الحبرمة شارحك بیاننه كوره اشبو حبرمه ماده‌سی حبّ ایله رمّان كلمه‌سندن منحوتدر (الحتم) ختم وزننده خالص معناسنه‌در بوند محت لفظندن مقلوبدر یقال شیء محت وحتم ای خالص وحكم وقضا معناسنه‌در یقال حتم مقضیّ ای حكم وایجاب والزام معناسنه‌در یقال وقع بحتمه ای بایجابه وبر ایشی محكم ومتین ایلمكه دینور جمعی حتوم كلور شارح دیركه بوراده بعض نسخه‌ده تقدیم وتأخیر واقعدر صواب اولان واحكام الامر وایجابه عنوانده اولمقدر وحتم لفظی فی الاصل مصدردر اسم موقعنده دخی مستعملدر وحتم مصدر اولور بركسه اوزره برنسنه ایله حكم ایلمك معناسنه یقال حتم بكذا حتما من الباب الثانی ای قضى و برنسنه‌یی بركسه اوزره ایجاب والزام

ایلمك

ایلمك معناسنه‌در یقال حتم علیه الامر اذا اوجبه و بر ایشی متین و محکم قلمق معناسنه‌در یقال حتم الامر اذا احکمه (الحاتم) حاکم وزننده و مرادفیدرکه قاضی‌یه دینور جمعی حتوم کلور یقال حتم الحاتم بکذا ای حکم القاضی و سیاه قرغه‌یه اطلاق اولنورکه قوزغون تعبیر اولنور و غراب البین اطلاق ایلدکلری قرغه‌یه‌ده اطلاق اولنورکه منقاری ایاقلری قزل اولور اکین قرغه‌سی دیدکلریدر عربلر بونلرك آوازندن فراقه تطیر ایدرلر کویاکه بونلر فراقله حکم ایتدکلرینه مبنی اطلاق ایلدیلر و حاتم بن عبدالله بن‌سعدالطائی جود و سخاده ضرب مثل اولنان کسه‌در لسان عامه‌ده تای مفتوحه ایله متداولدرکه محرفدر (التحتم) تفعل وزننده بر نسنه‌یی نفسنه واجب و لازم قلمق معناسنه‌در یقال تحتم الشیء اذا جعله حتما یعنی علی نفسه و آغزده ملایم اولان نسنه اکل ایتمك معناسنه‌در یقال تحتم الرجل اذا اکل شیئا هشا فی فیه و حتامه‌یی یمك معناسنه‌در یقال تحتم فلان اذا اکل الحتامة و بر آدمك حقنده تفأل ایله خیر امید ایلمك معناسنه‌در یقال تحتم لفلان بخیر اذا تمنی له خیرا و تفأل له و بر نسنه ایچون منبسط و صفایاب اولمق معناسنه‌در یقال تحتم لکذا اذا هش له و یقال هو ذو تحتم ای هشاش (المتحتم) اسم مفعول بنیه‌سیله کندیسیله هشاشت کلوب نشاطمند اولنه‌جق نسنه‌یه دینور و منه یقال هو غض المتحتم ای هش مرتاح دائما (الحتمة) غرفه وزننده سیاهلغه دینور یقال به حتمة ای سواد (الحتمة) فتحاتله اوفانمش شیشه‌یه دینور (الحتامة) ثمامه وزننده طعام اکل اولندقدن صکره سفره‌ده و تبسیده قلان طعام بقیه‌سنه دینور علی قول اکل اولنورکن دوکیلوب دوشن طعام‌دوکندیسنه دینور یقال اکل الحتامة فلم یطرحها و هی مایبقی علی المائدة الطعام وماسقط منه اذا اکل (الحتومة) حانك ضمیله اکشیلکه دینور یقال فی طعمه حتومة ای حوضة (الاحتیام) اطمینان وزننده قطع ایلمك معناسنه‌در یقال احتأم الامر اذا قطعه (الاحتم) احمر وزننده سیاه نسنه‌یه دینور یقال شیء احتم ای اسود (حتلم) تای فوقیه ایله زبرج و جعفر وزنلرنده بر موضع آدیدر (الحثمة) حانك فتحی و ثای مثلثه‌نك سکونیله و فتحیله طپراغی قزل کوچك تپه‌یه دینور علی قول قاره طاشلق تپه‌یه دینور و برونك اوجنه دینور ارنبه معناسنه وکوچك آت قولونه دینور مهر صغیر معناسنه جمعی حثام کلور حانك کسریله و مکه‌ده حجون قربنده بر موضع آدیدر و بلالام بر خاتون اسمیدر و ابو حثمه حضرت فاروق جلسالرندندر و ابن ابی حثمه و ابو بکر بن سلیمان المحدث علماء قریشدندر (الحثمة) غرفه وزننده صو بندندن صویك دوکیلجك موقعنه دینور (الحوثم) جوهر وزننده انساندن و دوه قسمندن معتدل الطول اولانه دینورکه مراد

اوزوسغه ماتل اورنه بو بلو اولمقدر (الخنذه) صحراء وزنده سيل سوبى اقوب
كندكدنصكره درەده قلان قوم بقيەسنه دينور (الخنم) خصم وزنده ويرمك
معناسنەدر يقال خنم له خنما من الباب الاول اذا اعطاه (الخنزمة) دحرجه
وزنده دوداق قالين اولمغه دينور يقال به خنزمة اى غلظ الشفة (الخنزمة)
زبرجه وزنده برونك اوجنه دينوركه بوموشق بريدر على قول انك اوجنه دينور
و برونك التنده اوست دوداغك اورتەسنده اولان خرده دائرەيه دينور (الخنازم)
علابط وزنده دوداقلرى قالين آدمه دينور يقال رجل خنازم اى غليظ الشفة
(الخنز) زبرج وزنده طبيب مقولەسى ياغك ياخود صاف ياغك دبنده قلان
طورطوسنه و بوصەسنه دينور (الحجم) حانك فتحى و جيمك سكونيله برنسنەنك
ال سوروب يوقلنەجق واله طوقنەجق يومريجه جثه و مقدارنه دينوركه جليم
تعبير اولنور جمعى حجوم كلور يقال حجم الكتاب ضخم و هو ملمسه الناتئ
تحت اليد و حجم مصدر اولور منع ايلمك معناسنه يقال حجمه عنه حجما من
الباب الاول اذا منعه و قيزك ممەسى توموب اغرشقلنق معناسنەدر يقال حجم ثدى
الجارية اذا نهد و كميكده اولان اتى كميروب يمك معناسنەدر يقال حجم العظم اذا
عرقه و امك و صورمق معناسنەدر يقال حجم الصبى ثدى امه حجما من الباب
الاول و الثانى اذا مصه (الحجام) شداد وزنده بر نسەيى بك اموب صوريجى
كمسيه دينور مصاص معناسنەدر دائما حجامت ايدن آدمه حجام اطلاقى بو معنايه
مبنيدر و افرغ من حجام ساباط مثلى سبط مادەسنده مرور ايلدى (الحجوم)
صبور وزنده (والمحجم) منبر وزنده رفق و سهولتله حجامت ايدن اوز استاده
دينور يقال حاجم حجوم و محجم اى رفيق و حجوم نسوانك فرجنه اطلاق
اولنور مصوص اولديغيچون (و محجم) منبر وزنده (و محجمه) مكنسه
وزنده حجامت الەجق شيشەيه دينور (الحجامة) كتابه وزنده حجاملق
حرفتنه دينوركه حجامتجيلك تعبير اولنور (الاحتجام) افتعال وزنده
حجمدن حجامت آلمسنى ايستمك معناسنەدر يقال احتجم الرجل اذا طلب
الحجامة (الاحجام) همزەنك كسريله بر ايشدن كيرو طوروب
واز كلمك ياخود خوف و هيبتندن چكنلمق معناسنەدر : يقال احجم عنه اذا كف
عنه اونكص هيبة شارح ديركه بو معناده احجام منع معناسنه اولان حجمك
مطاوعيدر كيبنه فاكبّ قبيلندندر و احجام قيزك ممەسى توموب اغرشقلنق
معناسنه در : يقال احجم ثدى الجارية اذا نهد و خاتون هنوز طوغمش ولدنى انك
اوّل امزرمك معناسنه در : يقال احجمت المرأة للمولود اذا ارضعته اوّل رضعة
(الحجام) محراب وزنده دائما هرنسەدن خوف و هيبتله چكنليوب كيرو طورر

اولان کسـیه دینور (الحجام) کتاب وزننده اصرمسون دیو خویسز دوه‌نك اغزنه یاخود برونددرغنه بغلدقلری اسنك تعبیر اولنان شیئه دینور (الحوجمة) جوهره وزننده قرمزی کله دینور ورد احمر معناسنه جمعی حوجم‌در (التحجم) تفعیل وزننده بر کسیه شدّتله دیکه دیکه باقمق معناسنه در کویا که نظریله قانی ایلکنی صوروب چقارر یقال حجم الیه اذا نظر الیه شـدیدا (الحدم) حانك فتحی و دالك سکونیله و فتحیله آتشك پك حرّ و احراقنه دینور یقال ما اشـدّ حدم النار و حدمها ای شدّة احراقها و حیها (الاحدام) همزه‌نك کسریله آتش کذلك هوانك اسیلیکی یانوب طوتشمق معناسـنه‌در : یقال احدمت النار و الحرّ اذا اتقدا (الاحتدام) افتعال وزننده بر کسیه افراط غیظ و غضبدن پر آتش اولوب یانوب یاقلمق معناسـنه در : یقال احتدم علیه غیظا اذا تحرّق و آتش علولنمك معناسـنه در : یقـال احتدمت النار اذا الهبت و قان پك قرمزی اولمق معناسنه در : شویله که سیاهلق درجه‌سنه بالغ اوله یقال احتدم الدم اذا اشتدت حمرته حتی یسودّ (التحدّم) تفعل وزننده احتدام ایله معنای اولده مرادفدر یقال تحدّم علیه غیظا اذا تحرّق (الحدمة) فتحاتله آتش علوینك پارلدیسـنه وکورلدیسنه دینور تقول سمعت حدمة النار ای صوت التهابها وحیه قسمنك جوفندن کلان سسه علی قول انسـانك غیظ و غضبدن ناشی ایچریسـندن ظهور ایدن کورلدیکی کوموردیسنه دینور (حدمه) غرفه یاخود همزه وزننده برموضع معروف اسمیدر (الحدمة) فرحه وزننده چابك قیناراولان تنجره‌یه و چوملکه دینور یقال قدر حدمة ای سریعة الغلی (الحذم) حانك فتحی و ذال معجمه‌نك سکونیله بر نسنه‌یی کسمك علی قول تیز و چابك کسمك معناسنه در : یقال حذمه حذما من الباب الثانی اذا قطعه اوقطعا وحیا و مطلقا سرعت ایلمك معناسنه در : یقال حذم فی قرأته و غیر ها اذا اسرع (الحذم) کـتف وزننده پك کسیجی نسنه‌یه دینور یقال سیف حذم ای قاطع (الحذیم) حانك کسری و یانك فتحیله بو دخی پك کسیجی نسنه‌یه دینور و هر ایشده اوز و استاذ اولان چیره‌دست آدمه دینور یقال هو حذیم ای حاذق و نجد اولکه‌سـنده بر موضع آدیدر وتیم الرّباب قبیله‌سندن بر متطبب کمسه‌نك اسمیدر و حذیم بن عمرو السعدی و حذیم بن حنیفة ابن حذیم و ابو حنیفه و ابو حنظلة بن حذیم صحابه‌لردر وسلم بن حذیم و تمیم بن حذیم تابعیلردر و بو تمیم بن حذلمك غیریدر (الحذم) فتحتینله قنـادی کسلمش قوشـك اوچسنه دینورکه کسیك کسیك اوچر (الحذم) ضمتینـله پك چابك طوشنلره و اوز اوغربلره دینور (الحذم) صرد وزننده (و الحذمة) همزه وزننده آدیملرنی صیق صیق آته‌رق یوریین بودوره دینور اوّلك مؤنثی ها ایله‌در

(الحذمان) فتحله سرعتله يوريمك معناسنه در : يقال حذم الرجل حذمانا من
الباب الثانى اذا مشى مسرعا و آغر آغر اوينه‌رق يوريمك معناسنه اولمغله ضدّ
اولور يقال يحذم اى يمشى بطيئا (حذام) قطام وزننده و سحاب وزننده بر
خاتون اسميدر (حذمه) همزه وزننده بر فرس اسميدر (الحذام) غراب
وزننده ياب ياب اوينه‌رق كسل و بطالتله اولان يوريشه دينور قطع معناسندندر
يقال اشترى عبدا حذاما المنى اى بطيئا كسلان (حذيمه) سفينه وزننده ابن يربوع
ابن غيظ بن مرّه‌در (الحذرمة) دحرجه وزننده كثرت كلام معناسنه در : يقال
حذرم فلان اذا اكثر الكلام (الحذارمة) علابطه وزننده چوق سوزلو اوزان
آدمه دينور يقال رجل حذارمة اى مكثار (الحذلمة) دحرجه وزننده آته تيمار
و اصلاح ايلمك معناسنه در : يقال حذلم فرسه اذا اصلحه و اغاجى اوق كبى يونوب
بچاق كبى كسكين ايلمك معناسنه در : يقال حذلم العود اذا براه واحدّه و سرعتله
يوريمك معناسنه در : يقال حذلم الرجل اذا اسرع و طولدرمق معناسنه در : يقال
حذلم سقاءه اذا ملأه و عجله‌سندن بوارلنور كبى يوريمك معناسنه در تحذلم دخى
بو معنايه در كما سيذكر (انحذلم) تدحرج وزننده بو دخى سرعتله يوريمك
معناسنه در : يقال تحذلم الرجل اذا اسرع و بر آدمك فضول حمق و چولپه‌لغى
گيدوب ادب و عرفان صاحبى اولمق معناسنه در يقال تحذلم الرجل اذا تأدّب و ذهب
فضول حمقه و سرعتدن بوارلنور كبى يوريوب كتمك معناسنه در : يقال مرّ فلان
يحذلم و يتحذلم اى مرّ كأنه يتدحرج (الحذلوم) زنبور وزننده بك چابك وچالاك
انسان و حيوانه دينور (الحذلم) جعفر وزننده طقناز كوده‌لو بودوره دينور
و تيم بن حذلم تابعيدر (الحرم) حائك كسريله حرام لفظنده لغتدركه حلال
و مباح مقابليدر استعمالى ممنوع اولان نسنه‌دن عبارتدر جمعى حرم كلور ضمتينله
و حريم و حرمان معناسنه مصدر اولور كما سيذكر و واجب معناسنه مستعملدر
و منه قوله تعالى [وحرم على قرية اهلكناها] الاية اى واجب شارح ديركه
وحرام قرأتنه كوره حرام كندى معناسنه در لكن اشبو حرم قرأتنه كوره
كسائى واجب ايله تفسير ايلدى و بو مجازدر (الحرم) حائك ضميله (والحرام)
سحاب وزننده بر نسنه بر كسه اوزره ممنوع اولمق معناسنه دركه مراد تسخير
الهى ياخود منع قهرى ايله عن اصل ممنوع اولمقدر يقال حرم الشئ عليه حرما
و حراما من الباب الخامس اذا كان ممنوعا مؤلفك بصائرده بيانه كوره اصل حرام‌كه
ممنوع منه اولان نسنه‌دن عبارتدر يا تسخير الهى ايله اولور ياخود منع قهرى ايله
ياخود من جهة العقل ياخود من جهة الشرع اولور ياخود امر و مصلحتنك مرتسم
اولديغى جهتندن اولور اشبو قاموسده بو محلده ايراد ايلديكى مثالر ظاهرا معناى

واحد قياس اولنمغله تكرار وهم اولنور لكن ذكر اولنانك حرمتى وجه مذكور اوزره در و مثال آتينك حرمتى عارضيدر پس بو ايكى حرامك بيننده فرق فارق واردر انتهى و يقال حرمت الصلوة على المرأة اى الحائض وكذا السحور على الصائم حرما و حرما بضمتين من الباب الخامس اذا امتنع فعلها و حرم احرام بالحجّ معناسنه اسمدر حل مقابليدر قال الشارح و منه الحديث قالت عايشة رضى الله عنها [كنت اطيب النبىّ عليه السلام لحله وحرمه] اى و عند احرامه (الحرم) فتحتينله (و الحرام) سحاب وزننده بو دخى بر نسنه بر كسه‌دن ممنوع اولمق معناسنه در : يقال حرمت الصلوة على الحائض وحرم السحور على الصائم حرما وحراما من الباب الرابع اذا امتنع فعلها وحرم فتحتينله مطلق ذكر اولندقده مراد حرم مكهٔ مكرّمه دركه حرم الله و حرم رسول الله‌در عليه الصلوة السلام و بو حلّ مقابليدركه مواضع معروفهٔ محدّده‌نك خارجى حلّ و داخلى حرمدر نيجه افعال انده ممنوع و محظوردر و اكا محرّم دخى اطلاق اولنور و تثنيه صيغه‌سيله حرمان مكهٔ مكرّمه ايله مدينهٔ منوره‌يه اطلاق اولنور و حرم لفظنك جمعى احرام در و حرم الرجل حريم معناسنه در كاسيذكر و حرم مصدر اولور بر آدم قمار اويوننده هميشه مغلوب اولمق معناسنه يقال حرم فلان حرما من الباب الرابع اذا قمر ولم يقمرهو و اونكولك وينازلق ايلمك معناسنه در : يقال حرم فيه اذالجّ و محك و ابوالحرم محدّثيندن بر جاعتدر (التحريم) تفعيل وزننده حق جلّ و على بر نسنه‌يى حرام قلمق معناسنه در : يقال حرّمه الله اى جعله حراما و شهر حرامه كيرمك معناسنه در : يقال حرّم الرجل اذادخل فى الشهر الحرام و برآدمه قمارده غالب اولوب يكمك معناسنه در : يقال حرّم فلانا اذا قمره (الحرام) سحاب وزننده مصدر دركه ذكر اولندى و اسم اولوركه حلال مقابليدر ممنوع منه اولان شيئه دينور يقال هو حرام عليه ضدّ حلال و اشهر حرمدن مفرد اولور كاسيذكر و حرام اساميدندر مدينه اهاليسى بيننده اسم شايعدر حرام بن عثمان مدنىّ و محدّث واهى وضعيفدر و محمد بن حفص و موسى بن ابراهيم الحراميان محدّثلردر و حرام بن عوف و حرام بن ملحان و حرام بن معاويه ياخود بوزاى معجمه ايله‌در و حرام بن ابى كعب صحابه‌لردر و عربلرك حرام الله لاافعل قوللرى يمين الله لا افعل تركيبى قبيلندندركه بينلرنده يميندر شارحك بيانته كوره بو عقيل قبيله‌سنه مخصوصدر ربّ متعالك حلال ايلديكى نسنه بكام حرام اولسون ديمكدر و حتى بوندن تصرّفله تحريم لفظنى يمين ايلمك معناسنه استعمال ايلديلر انتهى (المحارم) ميمك فتحيله حق تعالينك حرام قلديغى نسنه‌لردر مفردى محرمدر مقعد وزننده يقال اتقوا المحارم اى ماحرّم الله تعالى و محرم الليل قورقنج كيجه‌لردن

عبارتدرکه بك خطرناك اولمغله آنلرده بيجمامابوله کتمك حرام اولورر يقال سرى في محرم الليل اى مخاوفه (المحرّم) معظم وزننده بو دخى حرم مکه‌یه اطلاق اولنور و شول دوه‌یه اطلاق اولنورکه کرچه برمقدار قوللنمغله اورته‌جه بواشیوب لکن دلخواه اوزره قوللنمسی هنوز دشوار اوله و سرد اولمیوب اله ملایم طوقنور اولان برونه دینور و بکی قامچی‌یه دینور و دباغت اولنمامش دری‌یه دینور و شهر الله الاصبّ اسمیدر جمعی محارم و محاریم و محرّمات کلور شارح دیرکه کرچه مراد اوّل شهورسنه اولان آیدرکه محرّم الحرامدر لکن مؤلفك اصبّ ایله توصیفی ملایم دکلدر زیرا اصبّ لفظی اصمّ کبی ماه رجبك وصفیدر دخولنده سلاحلر اندن دوکلدیکیچون یعنی آنده قتال ترك اولندیغیچون متصف اولمشدر و مؤلف بونی ماده‌سنده بیان ایلامشدر کذلك شهر الله دخی رجبك اوصافندندر حتی اشهر حرم تعریفنده کندوسی دخی تصریح ایلمشدر لکن اشهر مبارکه‌نك هر بریسه تعظیما شهرالله اطلاق اولنمشدر نهایت برر وصف مخصوصله تمییز ایدرلر مثلا محرّمه شهر الله الحرام و رجبه شهر الله الاصم و شعبانه شهر الله المعظم و رمضانه شهر الله المبارك اطلاق ایدرلر و قالدیکه اصبّ وصفی محرّمه رجبدن ازید ملایمدر و مؤلف صمم ماده‌سنده رجبی اصم ایله وصف ایلمشدر فلینظر انتهی و محرّم اسامئ رجالدندر (الاحرام) همزه‌نك کسریله حرم مکه‌یه داخل اولمق یاخود هتك وفسخ اونمیان حرمته یاخود شهر حرامه داخل اولمق معناسنه‌در: یقال احرم الرجل اذا دخل فی حرم مکة او فی حرمة لاتهتك اوفی الشهر الحرام و برنسنه‌یی حلال ایکن حرام قلمق معناسنه‌در یقال احرم الشئ اذا جعله حراما و حج ایچون و عمره ایچون احراملنمك معناسنه‌درکه حلال اولان نسنه کندوسیله حرام اولان اعماله کیرمکدن عبارتدر یقال احرم الحاجّ و المعتمر اذا دخل فی عمل حرم علیه به ماکان حلالا و بر آدمی قارده یکمك معناسنه‌در یقال احرم فلانا اذا قمره (الحریم) امیر وزننده شول شیئه دینورکه تحریم اونمغله اصلا یاپشلمیوب وطوقنلمز اوله یقال شئ حریم و هوما حرّم فلم یمسّ و بر آدمك اورتاغنه دینور یقال هو حریمه ای شریکه و یمامه‌ده بر موضع آدیدر و بغدادده بر محله آدیدرکه طاهر بن حسین طرفنه نسبت اولنور مرقوم مأمون خلیفه‌نك وزیری و سرعسکری ایدی اعلامدن ابن المثنّی الحریمی اورادندر و حریم احرامه کیرمش آدمك کیندیکی لباسنه دینورکه لسانمزده احرام تعبیر اولنان فوطه‌لر در کذلك احرامه کیرمش آدمك ارقه‌سندن چقردیغی لباسنه دینور که احرامده اولندقجه انی تلبس ایلمز وحریم الدار اول خانه‌یه مضاف اولان حقوق و منافعنه اطلاق اولنورکه چورەسنده و یوره‌سنده خانه‌یه لازم اوله‌جق یرلردن عبارتدر

و سائرك تعرّضى حرامدر مثلا زبيل دوكجك يركى و حريم البئر قيو قازيلوركن يوره‌سنده طپراغى القا اولنه‌جق محللردن عبارتدر شارح ديركه كتب فقهيه‌ده مسائل مخصوصه‌يى مشتملدركه اكثرى هر طرفندن قرقر ارشون محل ايله تحديد ايلديلر و حريم الرجل كشى‌يه صون و حمايتى واجب اولوب و آنلردن بيكانه‌نك دخل و تعرضنى منع و دفع ضمننده مقاتله اولنه‌جق نسنه‌لردن عبارتدركه اصطلاحمزده عرض و ناموس تعبير اولنور و اكا حرم دخى دينور كماذكر جمعى احرام و حرم كلور ضمتينله يقال هو يحمى حريمه و حرمه و هوما يحميه و يقاتل عنه وحريم مصدر اولور حرمان كبى كماسيذكر و اساميدندر حريم بن جعفىّ بن سعدالعشيره‌در و مالك بن حريم الهمدانى جدّ مسروق‌در (الحريم) حانك فتحيله (والحرمان) حانك كسريله (والحرم والحرمة) كذلك حالرك كسريله (والحرم والحرمة) حالرك فتحى و رالرك كسريله (والحريمة) حانك فتحيله بركسه‌دن بر نسنه‌يى منع ايلمك معناسنه دركه اول كسه‌يى اندن محروم ايلمك تعبير اولور يقال حرمه الشئ و حرمه حريما و حرمانا و حرما و حرمة و حريمة من الباب الثانى والرابع اذا منعه وقولهم احرمه لغية يعنى بو معناده افعال بابندن ورودى لغت فصيحه دكلدر (المحروم) خيردن ممنوع اولان يعنى هميشه مدبر و بدبخت اولوب فلاحدن بى بهره اولان آدمه دينور خزينه‌يه‌ده كيرسه ينه خائب و خاسر خروج ايدر يقال فلان محروم اى ممنوع عن الخير و اصلا مالى نما و بركت بولمز آدمه اطلاق اولنور يقال هو محروم اذا كان لاينمى له‌مال وشول اهل حرفت آدمه دينوركه هرنقدر سعى و اقدام ايلسه بهر حال برقزانجه نائل اوله‌مز اوله يقال هو محروم اى محارف لايكاد يكسب و محروم بر بلده آديدر و محروم اسماء رجالدندر (الحريمة) مصدر دركه ذكر اولندى و مفعول معناسنه وصف اولوركه ممنوعه ديمك اولور و منه حريمة الربّ و هى الّتى منعها من شاء يعنى كشينك حريمه‌سى شول نسنه‌لردركه كندى مال و ملكى اولمغله ديلديكى كسه‌لردن آنى منع ايدر اوله يعنى قبضهٔ تصرفنده اولمغله ديلديكنه اعطا و ديلديكنه منع ايدر اولديغى نسنه‌دن عبارتدر تاء اسميت ايچوندر ياخود تأنيثى موصوف اعتباريله در (الحرام) حانك كسريله چتال طرنقلى حيوان و قورد وكلب مقوله‌سى جانور اركك قيزمق معناسنه دركه يالقمق تعبير اولنور يقال حرمت ذات الظلف والذئبة والكلبة حراما من الباب الرابع اذا ارادت الفحل (الحرمى) سكرى وزننده حرامدن وصفدر اركك قيزمش حيوان مذكوره‌يه دينور جمعى حرام كلور جبال كبى و حرامى كلور سكارى وزننده (الحرمة) حانك كسريله معناى مرقومدن اسمدر حيوان مذكورك اركك قيزغنلغنه دينور يقال شاة و بقرة و كلبة حرمى و بها

حرمة ای ارادت الفحل و بونده قصاله حرمه دخی لغتدر و حدیثده ذکور اناسی
قیزغنلغنده دخی استعمال اولنـدی قال الشارح وفی النهایة و منه الحدیث [الذین
تدرکهم الساعة تبعث علیهم الحرمة] وهی بالکسر الغلمة وطلب الجماع پس
حدیث مذکورده مجاز اولور زیرا وصف مذکور اذلّ بهائم صفتیدر (الاستحرام)
حرام معناسنه در : یقال استحرمت ذات الظلف والذئبـة والکلبة اذا ارادت
الفحل (الاشهر الحرم) ضمتینله که حرامک جمعیدر ذوالقعده و ذوالحجه ومحرّم
و رجب آیلرندن عبارت شهور اربعه‌در جاهلیه اهلی شهور مذکوره‌ده قتالی
کندیلره حرام ایتشلر ایدی قال الشارح و هی اربعة واحدة فرد وهو رجب
وثلاثة سرد وهی ذوالقعدة وذوالحجة والمحرّم (الحرمة) حانک ضمیـله
(والحرمة) ضمتینله (والحرمة) همزه وزننده فسخ وانتهاکی حلال اولمیان
شیئه دینور کشینک عرض وناموسی کبی یقال لایلیق بک ان تهتک حرمته وحرمته
وهی مالا یحلّ انتهاکه و عهده و ذمّت معناسنه‌در : یقال هو فی حرمته ای
ذمّته ومهابت معناسنه‌در: یقال هو اهل الحرمة ای المهابة توقیر مقامنده مستعمل
اولان احترام بومعنادندر و بهره ونصیب معناسنـه‌در وقوله تعالی [ومن یعظم
حرمات الله] الآیة ای ماوجب القیام به وحرم التفریط فیه اشبو آیت کریمه‌ده
حرمات حرمه‌نک جمعیـدر غرفه وغرفات کبی مراد قیـام و اداسی عباد اوزره
واجب اولوب تفریط وتقصیری حرام اولان اعمال مأموره‌در (الحرم) صرد
وزننده بودخی حرمه‌نک جمعیـدر برآدمک زوجه‌سـنه و اجانبدن حمایه‌سی لازم
اولان اهل وعیالنه دینور (المحارم) میمک فتحیـله بو دخی حرم معناسـنه‌در
مفردی محرمه‌در مکرمه وزننده وراسی مفتوح اولوب محرمه دخی دینور مقعده
وزننده (المحرم) مقعد وزننده برآدمه تزوّجی حلال اولمیان اقربادن عبارتدر
ذکور اولسون و اناث اولسون یقال رحم محرم ای محرّم تزوّجها و یقال هی‌له
محرم وهو لها محرم (التحرّم) تفعل وزنـنـده ناسزا برنسنه‌دن عزّت نفس
وجناب و جلالتله قورنمق معناسنه‌در : یقال تحرّم منه بحرمة اذا تمنع وتحمیّ
بذمّة (المحرم) محسن وزننده بر آدمک مصالحه ایلدیکی کسیه اطلاق اولنور:
یقال هو محرمک ای مسـالمک و برآدمک حریم وحمایتنده اولان آدمه دینور وبر
کسه‌نک هروجهله اذا وتعرّضی حرام وناروا اولان آدمه اطلاق اولنـورکه اول
آنده همیشه معاف و مسلم اولور : یقال انه لمحرم عنک ای یحرم اذاه علیـک
و اسمادندر (حریم) زبیر وزننده حضر موت قبیله‌سندن بر بطن اسمیدر علی
قول بو امیر وزنـنـده‌در عبدالله بن یحیی الحریمیّ التـابعیّ انلردندر وجعشم بن
حلیه‌نک جدّی اسمیـدر و حضر موت قبیـله‌سی نسبتک رجالنـدن برکسه‌نک

اسمیدر حضر موتك منتهی‌[ا] اولدیغی بطن پدری اولان صدف نام کمسه‌دن مزبور حریم تولد ایلدی واکا احروم وجذام واجذوم دخی دیرلر ایدی (احرم) احمد وزننده اسمادندر احرم بن هبیرة الهمدانی جاهلیه‌دندر (حرمیّ) عربیّ وزننده اسمادندر حرمیٌ بن حفص القسملیّ وحرمیٌ بن عمارة العتکیّ ثقات محدثیندندر (ابوالحرم) ضمتینله ابن مذکور الاکاف‌در (الحیرم) حیدر وزننده صغره دینور بقر معناسنه مفردی حیرمه‌در (حرمی والله) سلمی تالله وزننده اما والله قبیلندندرکه بین العرب کلمات قسمیه‌دندر (الحروم) صبور وزننده رحمی قپانق اولمغله قطعا کبه اولمز اولان ناقه‌یه دینور : یقال ناقة حروم ای المعتاصة الرحم (الحارم) مانع معناسنه‌در ومنه یقال هو بحارم عقل ای له عقل یعنی عقل کامل صاحبیدرکه ناسزالردن مانعدر و ظاهرا جرد قطیفة قبیلندندر و محمود بن تکش الحارمیّ شهر حماة صاحبی وحکمرانی ایدی مترجم دیرکه حارم حلبه ایکی مرحله مسافه‌ده بر بلدهٔ صغیره‌نکده آدیدر (الحرامیة) سحابیه وزننده بنو زنباع یوردنده برصو آدیدر کذلك بنو عمرو بن کلاب یوردنده بر صودر (الحرمان) حانك کسریله ایکی وادیدرکه صوبی بطن لیث یوردنه منصبّ اولور (حرمة) حانك کسریله حمی ضریّه جنبنده بر موضعدر (حرمان) حانك کسریله یمنده دملوه قربنده بر حصن ادیدر (الحرمان) فتحتینله و تشدید میمله براز کوچك تپه‌لره دینورکه اصلا نسنه انبات ایلمزلر (محرمه) مقعده وزننده طیّ قبیله‌سی جبالندن سلمی نام جبل محاضرندن بر محضر اسمیدرکه صویه وارەجق موضع اوله‌جقدر (الحورم) جوهر وزننده صامت وناطقدن مال کثیره دینور : یقال له حورم ای مال کثیر من الصامت والناطق (الحرجة) دحرجه وزننده دوه‌لری کیرو توسکروب بری بری اوزره طویلتق معناسنه‌در : یقال حرجم الابل اذا ردّ بعضها علی بعض (الاحرنجام) افرنقاع وزننده برکسه برایشی اراده‌ایدوب صکره اندن رجوع ایلمك معناسنه‌در: یقال احرنجم الرجل اذا اراد الامر ثمّ رجع عنه وناس یاخود دوه‌لر بری بری اوزره طوپلنوب صقشمق معناسنه‌در : یقال احرنجم القوم او الابل اذا اجتمع بعضهم علی بعض وازدحموا (المحرنجم) اسم فاعل بنیه‌سیله عدد کثیره دینور (الحردمة) دحرجه وزننده برایشده اونکولك ایلمك معناسنه‌در : یقال حردم فی الامر اذالجّ (الحرزمة) زای معجمه ایله لعنت و نفرین ایلمك معناسنه‌در : یقال حرزمه الله ای لعنه و طولدرمق معناسنه‌در : یقال حرزم الاناء اذاملاء (حرزم) جعفروزننده‌ماردین‌قربنده برقریه‌دروبر ارکك‌دوه اسمیدر و شعرادن اغلب کلبی پدرینك اسمیدر (الحرسم) زبرج وضفدع وزنلرنده آغویه دینورسم

معناسنه و اولومه دینور موت معناسنه (الحرسم) جعفر وزننده کوشه‌یه دینور زاویه معناسنه (حرنم) قافله جعفر وزننده برموضع آدیدر (الحرافم) حائك فتحیله حنبانه وکوسله‌یه دینور وتصمه ونرشه بوبادقلری قزل بوبایه دینور (الحزم) حزم وزننده (والحزامة) کرامه وزننده (والحزومة) عمومه وزننده برآدم دائما رشد وروینله اموری مضبوط ایدوب اتقان و استحکام وجهیله طوتاراولمق معناسنه‌در: یقال حزم الرجل حزما وحزامة وحزومة من‌الباب‌الخامس اذا کان یضبط الامر و یأخذ فیه بالثقة فهو حازم وحزیم وحزم اسامیدندر حزم بن ابی کعب اصحابدندر وحزم بن ابی حزم القطعی تبع تابعیندندر و ابو محمد بن حزم تصانیف صاحبی ذات معروفدر و ابوالحزم جهور اندلسده قرطبه شهرینك رئیسی ایدی وحزمه بنت قیس که اخت فاطمه‌در صحابیه‌در و عجاج نام شاعرك قیزی اسمیدر و حزم کذلك مصدر اولور برنسنه‌یی محکم جکوب بغلمق معناسنه یقال حزمه حزما من‌الباب الثانی اذا شده و دابه‌یه قولان جکمك معناسنه در : یقال حزم الفرس اذاشد حزامه وحزم غلیظ یاخود مرتفع ارضه دینور (الحازم و الحزیم) امیر وزننده‌حزامه‌دن اسم‌فاعلدر دائما رشد وبصیرتله اموری مضبوط ایدوب اتقان و استحکام جهتیله طوتان آدمه دینور حازمك جمعی حزمه‌در کاتب وکتبه کبی و حزیمك جمعی حزماء در کرماء کبی و حازم اسامیدندر امام ابو بکر محمد بن موسی الحازمی صاحب تصانیفدر و احمد بن محمد بن ابراهیم ابن حازم‌الحازمی محدثدر و حازم بن ابی حازم بن حزمله و حازم بن حرام ومنسوب اولمیه‌رق حازم صحابه‌لردر و قیس بن ابی حازم تابعیدر زمان سعادتی ادراك ایلك قریب ایدی (الاحزام) همزه‌نك کسریله دابه‌یه قولان یاپمق و قولان طاقمق معناسنه در : یقال احزم الفرس اذا جعل له حزاما (التحزم) تفعل وزننده (والاحتزام) افتعال وزننده دابه‌نك قولانی چکلمك کذلك بر آدم بلنه قولان کبی قوشاق قوشانمق معناسنه در : یقال تحزم الفرس و الرجل و احتزم اذا تلبب (الحزیم) امیر وزننده کوکسه دینور علی قول کوکسك اورته‌سنه دینور جمعی احزمه و حزم کلور کتب وزننده (الحیزوم) قیصوم وزننده حزیم معناسنه‌در: و بدنده ارقه ایله قارنك چپ چوره دائره‌سنه دینورکه کوکسدن اشاغی وقاسقلردن یوقری دائره‌سیدر علی قول یورك طرفنده اولان ایکو ایله کوکس طرفندن حلقومی دائر اولان یره دینورکه کوکس قاوشدیره‌جق یر اولور و غلیظ یاخود تومسك ارضه دینور و جبریل علیه السلام حضرتلرینك فرسلری اسمیدر شارح دیرکه اکا فرس الحیوة دخی اطلاق اولنور حضرت موسی‌یی بحردن بکورمکه بنوب کلمشیدی سامری انك اباغی ترابندن اخذ و عجل صورتنه طرح ایلمشیدی

کذلك

كذلك بدر غزاسنده دخی اول آته سوار اولمشیدی (الحزمة) غرفه وزننده
بر باغ و بر دمت شیئه دینور اورته‌سندن بغلندیغیچون جمی حزم كلور ضمتینله
تقول اخذت منه حزمة وهی هزم واسیلم بن احنف و حنظلة بن فاتك نام كسه‌لرك
فرسلری اسمیدر (المحزم) منبر وزننده (والمحزمة) مكنسه وزننده
(و الحزام و الحزامة) كتاب وكتابه وزنلرنده قولانه و چوجق بغرداغنه
و سائر بومقوله نسنه‌لره دینور وضحاك بن عثمان و ابراهیم بن المنذركه امام بخاری
شیخیدر و ابو بكر شیبة بن عبدالرحمن بن عبدالملك الحزامیون محدثلردر وحكیم
ابن حزام كندیسیو پدری صحابه‌در و اوغلو حزام كذلك حزام بن درّاج تابعیلردر
و حزام بن هشام و حزام بن اسمعیل و موسی بن حزام الترمذی محدّثلردر (الاحزم)
احمر وزننده بو دخی غلیظ یاخود مرتفع ارضه دینور وكوكسلو و قارنلو انسان
و حیوانه دینور اهضم مقابلیدركه كوكسی و قارنی باصق اولاندر یقال رجل وفرس
احزم ای ضدّ الا هضم و حیزوم دیدیكی عضو مذكوری بیوك اولانه دینور یقال
رجل احزم ای العظیم الحیزوم ونبیسة السلمی فرسنك اسمیدر و احزم بن دهل
سامة بن لؤی نسبنك رجالندندر قاضیٔ بصره عباد بن منصور و اشراف عمر بدن
عبدالله ذوالرمحین انك نسلندندر (الاحزیزام) اشمیزاز وزننده برنسنه طو پلنوب
صمصق طوپاج اولمق معناسنه‌در : یقال احزوزم الشیٔ اذا اجتمع و اكتنز وبریر
غلیظ اولمق معناسنه‌در : یقال احزوزم المكان اذا غلظ و برآدم پك طولغون
اولمیه‌رق قارنلو اولمق معناسنه‌در : یقال احزوزم الرجل اذا بطن ولم یمتلیٔ
(الحزم) فتحتینله انسانك وحیوانك كوكسی طوتغون اولمق معناسنه‌دركه ضیق
نفسی مؤدیدر : یقال حزم الرجل حزما من الباب الرابع اذا غص فی صدره
(الحزمة) ضمتینله وتشدید میمله بودوره دینور (الاحزام) احزاب وزننده
و مرادفیدر : یقال هم احزامه ای احزابه. ظاهرا مفردی حزم اولور
حزب كبی (حزمی والله) حرمی والله وزننده و انك كبی كلمات یمیندندر اما
والله دخی بوقبیلدندر (الحزام) شدّاد وزننده قولانجی‌به دینور علامه عمادالدین
الحزامیّ كه اكا منسوبدر متأخرینندندر (حزیمه) سفینه وزننده اسامیدندر
حزیمة بن حرب بجیله قبیله‌سی نسبندندر وحزیمة بن حیان بنو اسامة بن لؤی
نسبندندر وحزیمة بن نهد قضاعه‌ده‌در و زبیر بن حزیمه وهبیرة بن حزیمه روایت
حدیث ایلدیلر و ابو حزیمه سعد بن عباده‌نك جدّیدر (الحزیمتان) (والزبینتان)
باهله قبیله‌سندن ایكی كسه‌در برینك اسمی حزیمه وبرینك زبینه‌در و بعضایكدیكره
تغلیب اولنور (حزرم) جعفر وزننده بر جبل معروف اسمیدر (الحسم) حانك
فتحی و سینك سكونیله كسمك معناسنه‌در : یقال حسمه حسما من الباب الثانی اذا

قطعه وطمرى كسوب قانى ديكمك ايچون داغلمق معناسنه‌در : يقال حسم العرق اذا قطعه ثم كواه لئلا يسيل دمه وبر مرضى دوا ايله قطع وازاله ايلمك معناسنه مستعملدر : يقال حسم الداء اذا قطعه بالدواء وبركسه‌دن برنسنه‌يى وبرميوب منع ايلمك معناسنه مستعملدركه وبروب طورركن وبرمامكدن عبارتدر : يقال حسم فلانا الشئ اذا منعه اياه (الحسمة) مرحمه وزننده برنسنه‌نك باعث قطعى اولان شيئه‌دينور ومنه يقال هذا حسمة للداء اى يقطعه (الحسام) غراب وزننده كسكين قلجه دينور على قول اغزينه دينوركه چالم بريدر اوراسيله ضرب وقطع اولنور: يقال ضربه بالحسام اى بالسيف القاطع اوطرفه الذى يضرب به وحسام الليالى دائماولان يعنى بك اوزون‌اولان ليله‌يه اطلاق اولنور وبررجل اسميدر (الانحسام) انفعال وزننده كسلمك معناسنه‌در : يقال حسمه فانحسم اى قطعه فانقطع (المحسوم) رضاعدن مقطوع اولان صبى‌يه دينور و غداسى بد وفنا اولان صبى‌يه دينور (الحسوم) حاتك ضميله اوغورسوزلغه دينور : يقال فيه حسوم اى شؤم وبر ايشه املك چكوب ادمان وجهيله چالشمق معناسنه‌در: يقال حسم فى العمل حسوما اذا دأب فيه وحاسم لفظندن جمع اولوركه قاطع معناسنه‌در و قوله تعالى [سبع ليال وثمانية ايام حسوما] اى متتابعة او الليالى الحسوم التى تحسم الخير عن اهلها وايام حسوم بالصفة ونعتاف كذلك شارحك بيانه كوره تتابع معناسى حسمت الدابة قولندن مأخوذدر يقال حسمت الدابّة اذا تابعت بين كيها لكن مؤلف بو معنادن ساكت اولمشدر ومعناى ثانى قطع ومنع معنالرندندر وبعض مفسرين نحسات ايله تفسير ايلديكه شؤم معناسندندر و بعضلر قطعى استيصاله حمل ايلديلر وبعضلر حسوم لفظنى مصدر اعتبار ايلديلر علیت اوزره منصوبدر ديديلر وايام مزبوره ايّام عجوز ايديكه عاد قومنك صرصر ايله برباد اولدقلرى كوندر بر چارشنبه كونندن بدأ ايدوب اوبر چارشنبه كونى تمام اولدى (الحيسمان) ريحان وزننده يومرى و ايرى كوده‌لو قاره باغز آدمه دينور : يقال رجل حيسمان اى ضخم آدم وحيسمان بن اياس الخزاعىّ اصحابدندر (حسمى) حاتك كسرى و الفك قصريله باديه‌ده بر ارضك اسميدر آنده نيجه يوكسك طاغلر واردركه اصلا توزدن خالى اولمز وجذام قبيله‌سنه دينور (حسم) زفر وزننده اساميدندر حسم ابن ربيعة بن الحارث بن سامة بن لؤىّ در (الحسامية) غرابيه وزننده جيد بن حريث الكلبىّ فرسنك اسميدر (حسم) عنق وزننده وحسم صرد وزننده و حاسم صاحب وزننده برر موضع آديدر (الحسمىّ) عمرىّ وزننده بدنى قيللو آدمه دينور : يقال رجل حسمىّ اى كثير الشعر (الحشمة) حاتك كسريله بك اوتانمغه دينور شويله‌كه اوتانديغندن بوزيلوب قالور اوله وبو اسمدر تقول اخذنى من الحشمة اى الحياء والانقباض وحشمه برآدم

همنشینی اولان کسیه خوشلنمیوب آزرده اوله‌جغی سوز ایشندرمکله رنجیده ایلمکه دینور بونده حانك ضمیله‌ده لغتدر (الاحتشام) افتعال وزننده برادمدن اوتانمق معناسنه‌در : یقال احتشم منه وعنه ای استحیی (الحشم) حانك فتحی و شینك سکونیله برآدمی اوتاندروب شرمسار ایلمك معناسنه‌در: یقال حشمه حشما من الباب الثانی اذا اخجله و برکسه یانه کلان آدمی خوشلنمیوب آزرده اوله‌جق کلام اسماع وتشنیعله رنجیده ایلمك معناسنه‌در : یقال حشمه حشما من الباب الاول والثانی اذا اذی من جلس الیه بتسمیعه مایکره و برآدمی طارلتمق معناسنه‌در : یقال حشمه حشما من الباب الرابع اذا اغضبه (الاحشام) همزه‌نك کسریله حشم ایله معانیٔ ثلاثه‌ده مرادفدر: یقال احشمه بمعنی حشمه (الحشم) فتحتینله طارلمق معناسنه‌در یقال حشم الرجل حشما من الباب الرابع اذا غضب وحشم احشام لفظندن مفرد اولور حشمه معناسنه کما سیذکر و برآدمك مطلوبی اولان شیئه دینور : یقال هو حشمه ای طلبته (التحشیم) تفعیل وزننده بودخی طارلتمق معناسنه‌در : یقال حشمه اذا اغضبه (الحشمة) تمره وزننده (والحشمة) فتحاتله (والاحشام) همزه‌نك فتحیله که حشم لفظندن جمعدر سبب واسباب کبی برآدمك اهل وعبید وهمجواری مقوله‌سی خاصه و متعلقاتنه دینورکه اول آدمك غیرتنی چکوب حیثیتلرندن ناشی اعداسنه و بدخواهنه غضب ایدر اوله‌لر و بونده احشامك مفردی اولان حشم مفرد وجمعه اطلاق اولنور مصدر اصلی اولدیغیچون یقال هو من حشمته وحشمه و احشامه وحشمه ای خاصته الذین یغضبون له من اهل وعبید اوجیرة و حشم کشینك عیالنه وخصم و اقرباسنه اطلاق اولنور مترجم دیرکه کوچر طائفه‌سنه حشم نشین تعبیری قوم ومتعلقاتلریله اوبه اولدقلرینه مبنی‌در یالکز حشم واحشام دخی دینور (الحشوم) قعود وزننده وجوده هزال ونحافت کلدکدنصکره طاولنمغه یوز طوتمق معناسنه‌در : یقال حشم الرجل حشوما من الباب الثانی اذا اقبل بعد هزال ودابّه قسمی اوائل بهارده چایر بولوب اوتلامغله جانلنوب و قارنلنوب طاولنمق معناسنه‌در : یقال حشمت الدابّة فی اوّل الربیع ای اصابت منه شیئا فسمنت وصلحت و عظم بطنها و جزئی نسنه اکل ایلمك معناسنه‌در تقول ماحشم من طعامنا ای ما اکل وصیّاد ناچیز شکار بولمق معناسنه‌در : یقال ماحشم الصید ای مااصابه و یوریلوب درمانده اولمق معناسنه‌در : یقال حشم الرجل اذا اعیي و بوزیلوب بورترمق معناسنه‌در : یقال حشم منه اذا انقبض وحشوم حشم کبی برآدمك طلب ایلدیکی نسنه‌یه دینور (الحشماء) کرماء وزننده برآدمك قومشولرینه دینور تقول هم حشمائی ای جیرانی کویاکه حشیمك جمعیدر ومهمانلره دینور : یقال فی بیته حشماء ای الاضیاف (الحشمة) غرفه وزننده کشینك

صورتنه دیور وعهده و ذمام و حرمت معناسنه‌در و رحم و قرابت و حصه‌لق معناسنه‌در : یقال بینهما حشمة ای قرابة (الحشیم) امیر وزننده ناسدن شرم وحیا ایدر اولان آدمه دیور : یقال رجل حشیم ای محتشم (التحشم) تفعل وزننده خلقدن استحیاء سببیله بر نسنه‌دن استنکاف ایلمک معناسنه‌در تقول آنی لا تحشم منه ای اتذمم منه واستحیی (الحشم) ضمتینله حیاء تام صاحبی آدملره دیور مفردی حشیم‌در : یقال هم حشم ای ذو والحیاء التامّ (حشم) حانک کسریله (وحیذم) حیدر وزننده اسامیٔ رجالدندر (الحصم) خصم وزننده ضرطه‌لمق معناسنه‌در علی قول بو آت قسمنه مخصوصدر : یقال حصم بها ای بالمرأة حصما من الباب الثانی اذا ضرط اوخاصّ بالفرس (الحصوم) صبور وزننده اوصورغان آدمه دیور: یقال رجل حصوم ای ضروط (الحصیم) امیر وزننده خرده چقل طاشلرینه دیور (الحصماء) حمراء وزننده ضرطه‌جی قانجق مرکبه دیور (الانحصام) انفعال وزننده قیرلمق معناسنه‌در : یقال انحصم الشیٔ اذا انکسر (المحصمة) مکنسه وزننده دمورجیلرک دمور دوکجک بیوك چکیجلرینه دیور یقال ضربه بالمحصمة ای بمدقة الحدید (الحصرم) زبرج وزننده خام و نابخته خرمابه دیورکه قورق تعبیر اولنور و بغایت بخیل و جری آدمه اطلاق اولنور کذلك اوزمك ابتدا کرته‌سنه دیور هنوز پشل اولدقجه‌که اکا دخی قورق تعبیر اولنور کولکه‌ده قوریمشنك مصوفی حامده کرکی کبی بدنه سورمك اول سنه ظرفنده بدنده حصفه تحدثّنه مانع و وجودی تقویت و تبرید خصوصنده نافعدر و حصرم قیودن قوغه چقره‌جق چنکله دیور یقال اخرج الدلو بالحصرم وهی الحدیدة التی تخرج بها الدلو و بودور آدمه دیور و بیان نار اغاجنك یمشنه دیور و مطلقا هر نسنه‌نك اکل و تناوله صلاحیتی اولمیان کتربنه دیور و غورك بن الحصرم الحصرمیّ صادقدن روایت حدیث ایلدی عریبدرکه پدر و پسر نابخته‌لکدن قورتلامشلر زیرا غوره دخی فارسیده قورغه دیور و کاف اداة تصغیردر (الحصرمة) دحرجه وزننده طولدرمق معناسنه در : یقال حصرم القربة اذا ملأ ها و یای قورمق معناسنه در : یقال حصرم القوس اذا شدّ توتیرها و قلم یونمق معناسنه در : یقال حصرم القلم اذا براه وایی محکم بوکك معناسنه در : یقال حصرم الحبل اذا فتله شدیدا و بخل معناسنه در : یقال به حصرمة ای شحّ (المحصرم) مدحرج وزننده جاهلیت و اسلامی ادراك ایلمش شاعره دیور لبید کبی یقال شاعر محصرم ای مخضرم و صووغك تأثیرندن طوپلنمیوب طاغیلان کره یاغنه دیور یقال زبد محصرم ای متفرق لا یجتمع من شدّة البرد (الحصلم) زبرج وزننده طپراغه دیور تراب معناسنه (الحضجم) ضاد معجمه

ايله زبرج وزننده (والحضاجم) علابط وزننده كودەسنك اتلرى قالين وجودى تصلق يقشقسز آدمه دينور يقال رجل حضجم وحضاجم اى جاف غليظ اللحم (الحضرمة) دحرجه وزننده بر آدم كلامنده عربيه‌يه مخالف لحن و خطا ايلمك معناسنه دركه دائما لحن ايله تكلم ايلمكدن عبارتدر يقال حضرم الرجل اذا لحن فى كلامه و اغاجك قبوغنى صويوب قوپرمق معناسنه در : يقال حضرم الرجل اذا انتزع لحاء الشجر و يايك كيريشنى چكوب قورمق معناسنه در : يقال حضرم القوس اذا شدّ توتيرها و قارشدرمق معناسنه در : يقال حضرمه اذا خلطه (الحضرمى) يای مشدّده ايله اوجى سيوريجه و پاپوسى ابوجه ياقشقلو اياق‌قابنه دينور يقال نعل حضرمىّ اى ملسن شارح ديركه حضرموت شهرنه منسوبدر (الحضرمية) لسانده اولان لكنته دينور يقال فى لسانه حضرمية اى لكنة (المحضرم) مدحرج وزننده مخضرم معناسنه دركه جاهليه و اسلامى‌ادراك ايلمش شاعره دينور يقال شاعرمحضرم اى‌مخضرم (الحضرميون) حضرموت شهرنه منسوب اولان كمسه‌لردر جمعنده حضارمه دخى دينور و فى الاصل حضرموت شهرندن اولوب مصرده ساكن اولان حضارمه جماعتى خير بن نعيم القاضى و آل بن لهيعه و حبوة بن شريح و غوث بن سليمان و عمرو بن جابر و زياد بن يونس نام محدثلردر و كوفه‌ده متمكن اولان حضارمه اوس بن ضمعج و سلمة بن كهيل و مطين و سائرلريدر و بصره‌ده آرام ايدنلر مقرئ بصره يعقوب كه قرائتده جواد ايدى و برادرى احمد و سائر بر فرقه جماعتدر و شامده قرار ايدنلر جبير ابن نعير و اوغلو و كثير بن مرّه و نصر بن علقمه و برادرى محفوظ و عفير بن معدان و يحيى بن حمزة الحضرميون و اعلام علماء زمره‌سنده علاء بن الحضرمىّ و حضرمىّ بن عجلان و حضرمىّ بن احمد بونلرك جمله‌سى محدّثلردر (الحطم) حانك فتحى و تانك سكونيله قيرمق معناسنه‌در على‌قول قورى نسنه‌يى قيرمغه مخصوصدركه اوفانمق اولور يقال حطمه حطما من الباب الثانى‌اذا كسره اوخاصّ باليابس (التحطيم) تفعيل وزننده بو دخى حطم معناسنه در : يقال حطمه بمعنى حطمه (الانحطام) انفعال وزننده (و التحطم) تفعل وزننده مطاوعلردر يقال حطمه فانحطم و تحطم اى كسره فانكسر و تكسر و تحطم بر آدمه غيظ وكينه‌دن بر آتش اولمق معناسنه در حطمه معناسندن مأخوذدر يقال تحطم فلان غيظا اذا تلظى (الحطمة) حانك كسريله (و الحطامة) ثمامه وزننده قيرلمش نسنه‌يه دينوركه قيرق تعبير اولنور يقال هذا حطمته حطامته وهى ماتحطم من ذلك و حطمه لفظنك جمعى حطم‌در كسره وكسر كبى ومنه يقال صعدة حطم باعتبار الاجزاء يعنى هر جزؤى اعتباريله جمع ايله وصف اولندى (الحطام) غراب وزننده

قوزی سنه‌نك قبرغیسنه دینور و حطام‌الیبیس بوز طه‌نك قیوغنه اطلاق اولنور که مراد قرنیسیدر (الحطیم) امیر وزننده حجر کعبهٔ معظمه‌یه اطلاق اولنور که جانب شمالیسنده اولان محلدر بیت شریفدن مخرجدر علی‌قول آنك دیوارنه‌دینور یاخود رکن ایله زمزم و مقام ابراهیم مابینندن عبارتدر و بعضلر بو تفسیرده حجری دخی ضم و زیاده ایلدیلرکه دردینك مابینی اولنور و علی‌قول مقام ابراهیمدن باب بیته وارنجه محلدر یاخود رکن اسود ایله باب بیتك مقام ابراهیمه وارنجه مابینیدرکه ناس آنده دعا ایچون مزدحم و منکسر اولورلر و اهل جاهلیه اوراده مجتمع تحالف و تعاهد ایدرلر ایدی و حطیم کیچن سنه‌دن قالمش نباته اطلاق اولنور (حطیم) زبیر وزننده تابعیندندر (الحطمة) حانك فتحی وضمیله (والحاطوم) قوراق و قیتلق‌یله اطلاق اولنور یقال اصابتهم حطمة و حاطوم ای سنة شدیدة و حاطوم طعامی هضم ایندریجی کوارا نسنه‌یه دینور یقال نعم حاطوم الطعام البطیخ ای الهضوم (الحطوم) صبور وزننده (والحطام) شداد وزننده (والحطم) منبر وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (الحطمة) همزه وزننده چوق دوه سوریسنه و چوق قیون وبکی سوریسنه‌دینور اوغرادقلری نسنه‌لری حطم ایلدکلریچون و بك شدتلو آتشه دینور و جهنم اسماسندندر علی‌قول بر قپوسنك اسمیدر درونه القا اولنانلری کسر ایلدیکیچون اطلاق اولندی و شول مرحمتسز و شفقتسز سنکدل چوبانه دینورکه مواشی‌یی شدتله زجر و ضرب ایده‌رك بری برینه قاتوب قیروب بچورراوله و اکا حطم دخی دینور صرد وزننده ومنه الحدیث [شر الرعاء الحطمة] ای الراعی الظلوم للماشیة یهشم بعضها ببعض و بو حدیث صحیح اولمغله جوهری و فی المثل عبارتیله ضرب مثل اوله‌رق ایراد ایلمسی وهم‌در مترجم دیرکه حدیث‌اولمق مثل اولمغه مناف دکلدر ◦ الان حمی الوطیس ◦ کبی حتی نهایه‌ده مثل‌مضروب‌اولدیغی مصرحدر و زمخشری مستقصاده ثبت ایلمشدر و حطمه اسامیدندر حطمة بن محارب دائما زره ایشلر زرهجی بر آدم ایدی دروع حطمیات اکا منسوبدر یاخود سیوف کسر ایدن قوی و متین زرهلر دیمکدر یاخود یافته‌لری انلو آغر زرهلره اطلاق اولنور (الحطم) فتحتینله دواب ایاغنه مخصوص برعلت آدیدر (الحطم) کتف وزننده فی‌نفسه قیریلوب اوفانور اولان شیئه دینور خطابی کاغد وکورك نسنه‌لر کبی یقال شیء حطم ای‌متکسر فی‌نفسه (بنوحطامه) ثمامه وزننده بر بطن‌در وبو بنوحطامه‌نك غیریدرکه اول معجمه ایله‌در (الحقم) حانك فتحی و قافك سکونیله کوکرجین قوشنه دینور علی‌قول کوکرجینه شبیه بشقه بر قوشدر (الحقمان) حانك فتحی و تثنیه بنیه‌سیله کوزلرك طولون طرفلرندن قوبرقلرینه اطلاق اولنور هر

بری حقیم‌در (الحکم) حانك ضمیله قضا معناسنه اسمدرکه شو نسنه شویله در دیمکدن عبارتدر جمعی احکام‌در و حکم و حکومه مصدراولور شو نسنه شویله‌در دیو امضا ایلمك و فصل خصومتله قاضیلق ایلمك معناسـنه در : یقال حکم علیه بالامر حکما و حکومة من الباب الاول اذا قضی علیه به و کذلك یقال حکم بینهم اذا قضی و فصل و بو منع معناسندن مأخوذدر و حکومه اسم اولور احکومه‌کبی فصل خصومت معناسـنه (الحاکم) انفاذ حکم ایدن کمسه درکه قاضی اوله‌جقدر جمعی حکام‌در یقال هوحاکم بینهم ای منفذ الحکم و زمان جاهلیه‌ده کائن حکام عرب که آنلرك هرماده ضمننده حکومتلری دستور العمل و نافذ ایدی اشخاص مذکوره‌دن عبارتدر اکثم بن صیفیّ وحاجب بن زراره و اقرع بن حابس و ربیعة بن مخاشن وضمیرة بن ضمره که بونلر تمیم قبیله‌سنك حاکمی ایدی و عامر بن الظرب و غیلان بن سلمه حاکم قبیلهٔ قیس‌ایدیلر و حاکم قریش‌اولان عبدالمطلب و ابوطالب وعاصی بن وائل و علاء بن حارثه و حاکم قبیلهٔ اسد اولان ربیعة بن حذار و حاکم کنانه اولان یعمر بن الشداخ و صفوان بن امیه و سلمی بن نوفل‌در (الحکم) فتحتینله بو دخی حاکم معناسنه‌در شارحك بیاننه‌کوره حکم حاکمدن ابلغدر و مفرد و جمعه اطلاق اولنور انتهی و تثنیه صیغه‌سیله حکمان ذکر اولندقده مراد اصحابدن ابو موسی الاشعری‌ایله عمر وبن‌العاص‌درکه امام بالحق علیّ‌المرتضی طرفندن ابوموسی و معاویه جانبندن عمرو تعیین اولنمشلر ایدی و حکم یاشلو کون کچورمش پیرآدمه اطلاق اولنور یقال رجل‌حکم ای‌مسنّ ویمن اقلیمنده بر اولکه‌نك اسمیدر ویکرمی مقدار صحابهٔ کرام و اوتوز قدر محدثین اسملریدر (المحاکمة) مفاعله وزننـده مدّعی اولان آدم خصمنی حاکم حضورینه دعوت‌ایدوب مرافعه ایلمك معناسنه‌در: یقال حاکمه الی الحاکم اذا دعاه الیه و خاصمه (التحکیم) تفعیل وزننده بر آدمی برماده ضمننده حکم اتخـاذ ایدوب مقتضاسـیله حکم ایلمسنی امر و التماس ایلمك معناسـنه در : یقال حکمه فی الامر اذا امره ان یحکم و تحکیم الحروریّة نصب حکم خصوصـنده امام علی کرم الله وجهه اوزرینه بغی و خروج ایدن خوارج طـائفهٔ حروریه‌نك لاحکم الا الله دیملرندن عبارتدر نصب حکم بابنـده امام حضرتلرنی تخطئه ایله خروج ایلـدیلر و تحکیم بر آدمی فسـاددن منع ایلمك معناسنه در : یقال حکم فلانا اذامنعه عن‌الفساد و بر آدمی مراد و دلخواهندن منع و محروم قلمق معناسنه در : یقال حکمه اذا منعه عمایرید (الاحتکام) افتعـال وزننده بر آدمك تحکیمنی قبول ایدوب حکم اولمق معناسنه در : یقال حکم فلانا فی‌الامر فاحتکم فیه (التحکم) تفعل وزننده حاکمك مادهٔ محکومه‌ده حکمی نافذ اولمق معناسنه در : یقال تحکم فی‌الامر اذاجاز فیه حکمه (الاحکومة) اضحوکه

ورنده مصدر حکومه کبی (الحکیمة) حکیمك مؤنثیدر که حکمتله متصفه اولان خاتونه دینور جمعی حکیمات در و بین العرب حکیمات صخر بنت لقمان وهند بنت الخس وجمعة بنت حابس و بنت عامر بن الظرب نام خاتونلر ایدی وعلی بن یزید ابن ابی حکیمه و محمد بن عبدالله بن ابی حکیمه محدثلردر (الحکمة) حانك کسریله عدل وعلم وحلم ونبوّت و قرآن و انجیله اطلاق اولنور مؤلفك بصائرده بیانته کوره منع الفساد ومنع لقصد الاصلاح معناسندن مأخوذدر علماء تعاریف متعدده ایله تعریف ایلدیلر و اکثر صفات الهیه‌دن اولان حکمتی معرفة الاشیاء وایجادها علی غایة الاحکام والاتقان عنوانیله و حکمت انسانیه‌یی معرفة الموجودات و فعل الخیرات عبارتیله تعریف ایلدیلر و تنزیل مبینده مذکور اولان حکمت وجه مذکور اوزره عدل وعلم وحلم ونبوّت و قرآن وانجیل معنالرینه واردر و طاعت باری وفقه ودین وعمل بالدین و خشیت وفهم وورع وتقوی وعقل وقول وفعلده اصابت وتفکر فی امرالله تعالی واتباع امر معنالرینه مستعملدر انتهی (الاحکام) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی متین و استوار ایلمك معناسنه در : یقال احکم الشیء اذا اتقنه و بر آدمی محافظه ایدوب فساددن منع ایلمك معناسنه در : یقال احکمه اذا منعه عن الفساد و بر آدمی بر ایشدن دوندرمك معناسنه در : یقال احکمه عن الامر اذا رجعه و بر آدمی دیلدیکی نسنه‌دن منع ایلمك معناسنه در : یقال احکم فلانا اذا منعه عما یرید و آتك لجامنه حکمه کچورمك معناسنه‌در : یقال احکم الفرس اذا جعل للجامه حکمة (الحکم) حانك فتحی وکافك سکونیله بو دخی بر آدمی فساددن منع ایلمك معناسنه در : یقال حکمه حکما من الباب الاول اذا منعه عن الفساد و بر ایشدن رجوع ایلمك معناسنه در : یقال احکمه عن الامر فحکم ای رجعه فرجع و بر آدمی مرادندن منع ایلمك معناسنه در : یقال حکمه اذا منعه عما یرید و آتك لجامنه حکمه طاقمق معناسنه در یقال حکم الفرس اذا جعل للجامه حکمة (الاستحکام) برنسنه متین ومحکم اولمق معناسنه در : یقال احکم الشیء فاستحکم ای اتقنه فصار متقنا شارح دیر که شهابك بیانته کوره متین و استوار اولمش نسنه‌یه عامه‌نك فتح کافله مستحکم قوللری خطادر زیرا فعلی لازم اولمغله البته کافك کسریله اوقق لازمدر (الحکمة) فتحتله آت قسمنك لجامندن ایکی طرفلو چکه‌لرنی احاطه ایدن دموره دینور که کلك ایکی طرفلو قوللریدر اوستلرنده ایکی حلقه اولور باشنغك قوللرنی انلره کچورورلر والتلرنده دخی ایکی حلقه اولور دیزکینك ایکی قونی اکا کچورورلر وحکمة الانسان آدمك یوزینك یاخود باشنك مقدمنه اطلاق اولنور وامر و شان وحال معناسنه مستعملدر یقال حکمة کذا ای شأنه وامره وحکمة العنأنه قیون قسمنك اککندن عبارتدر یقال ضرب حکمة العنأنة

ای ذقنها وقدر و پایه ومنزله معناسنه مستعملدر یقال هو اعظم حکمة منـك ای
قدرا و منزلة (المحکمة) مکرمه وزننده غیر منسوخ اولان سوره‌یه وصف اولور
یقال سورة محکمة ای غیر منسوخة مؤلفك مرادی کندیده آیت منسوخه اولمیان
سوره دیمکدر غیرمنسوخة فیها تقدیرنده در بصائرك اوائلنده بسط ایلدیکی اوزره
یوز یکرمی درت سوره‌دن کندیده ناسخ ومنسوخ آیات اولان قرق اوچ سوره‌در
یاخود مؤلفك مرادی غیر منسوخیت بالنعس سوره‌نك وصفی اولمقدر زیرا ینـه
محل مزبورده بیان ایلدیکی وزره منسوخ اوچ نوع اوزره در بری کتابتی وقرائتی
منسوخ اولاندر نته‌که انس حضرتلرندن مرویدر که سورهٔ براءه‌یه مقارن برسورهٔ
طویله وار ایدیکه زمان سعادتده تلاوت ایدر ایدك بعده بکلیتها منسـوخ اولوب
بین المسلمین همان اشبو آیت قالدی [لوکان لابن آدم وادیان من ذهب لابتغا الیهما
ثالثا ولوکان ثالثا لابتغی رابعـا ولایملأ جوف ابن آدم الاالتراب و یتوب الله علی
من تاب] نوع ثانی کتابتی منسوخ وحکمی باقی اولاندر اشبو [الشیخ والشیخوخة
اذازنیا فارجوهما البتة نکالا من الله والله عزیز حکیم] ثالث حکمی منسـوخ
وکتابتی باقی اولاندر مثالی کثـیردر انتهی (الایات المحکمات) سورهٔ انعـامده
[قل تعالوا اتل ماحرم ربکم] الایه کریمه‌سـندن آخر سـوره‌یه قدر آیات
کریمه‌دن عبارتدرکه اوامر و نواهئ صریحه‌یی مشتملدر علی قول متشابه و محتمل
اولمیوب محکم ومتین اولمغله سامعی قطعاتأ ویله محتاج اولمیـان آیتلردن عبارتدر
اقاصیص انبیاء کبی (المحکم) محدث وزننده که طرفه‌نك شعرنده واقعدر اشمش
یورتمش جهاندیده واحوال آشنا پیرآدمدن عبارتدر جوهری کافی مفتوحا قیـد
ایتمکله وهم ایلمشدر اشبو [ان الجنة للمحکمین] حدیثنـده وارد اولان محکم
لفظی کافك فتحیله و کسریله مرویدر کسرروایتنه کوره منصف من نفسه معناسنه‌در
وآنلر اصحاب اخدوددن شول قومدرکه کفار کندیلری قتل ایله کفر بیننـده
تخییر ایلدکلرنده اسلام اوزره ثباتله قتل اولنمغی اختیار ایلدیلر (الحکیم) امیر
وزننده حکمتـله متصف اولان آدمه دینور واسماء رجالدندر حکیم بن امیة و ابن
حبله و ابن خرام و ابن حزن وابن قیس و ابن طلیق وابن معاویه صحـابه‌لردر
وحکیم نامنده یکرمی مقدار محدث واردر (حکیم) زبیر وزننده اسمادندرحکیم
بن سعد و ابن معـاویه وابن عمار و ابن عبـدالله بن قیس واوغلوصلت بن حکیم
وعموجه‌زاده‌سی حکیم بن محمد محدثلردر (حکیمه) جهینه وزنـنده بنت غیلان
الثقفیه درکه صحابیه در وحکیمة بنت امیه تابعیه در (حکام) شداد وزنـنده
ابن اسلم الکنانی درکه ثقاتدندر وبنوحکام یمامه‌ده بربطن‌در (احکم) احدوزننده
اسامیدندر سعد بن الحکم تابعیدر (حکمان) سلمان وزننده بر رجل اسمیـدر

وبصره‌ده بر موضع آديدر كه حكم بن ابى العاص اسميله مسمادر (حكمون) حمدون وزننده بر رجل اسميدر (احكامية) شدادبه وزننده ذكر اولنان بنى حكامه مخصوص بر حرمالق آديدر (محكم) معظم وزننده معروف محكم اليمامه در كه مرتدين غزاسنده خالد بن الوليد آنى قتل ايلدى (ذوالمحكم) ضمتيله اكثم بن صيفى بدرى اولان صيفى بن رباح لقبيدر (الحلم) حانك ضمى ولامك سكونيله وضمتيله دوشه ديرلر كه اويخوده اولان آدمك عالم خيالده مشاهده ايلديكى مثالدن عبارتدر جمعى احلام كلور يقال رأى فى حلمه كذا اى فى رؤياه وحلم مصدر اولور دوش كورمك معناسنه يقال حلم فى نومه حلما من الباب الاول اى رأى فى منامه رؤيا وبه وعن حرفيله صله‌لندقده بر آدمك حقنده دوش كورمك معناسنه در استخاره‌جيلر كبى يخود اول آدمى دوشنده كورمك معناسنه اولور يقال حلم به وعنه اذا رأى له رؤيا اوراه فى النوم (وحلم) حانك ضميله رؤياده جماع ايلمك معناسنه در: يقال حلم الغلام اذا جامع فى النوم احتلام دخى بو معنايه در بونلردن اسم حلم در عنق وزننده بوكه عوام تركيده دوش آزمق تعبير اولنور (الاحتلام) افتعال وزننده حلم ايله ايكى معناده دخى مرادفدر يقال احتلم الرجل اذا رأى فى نومه رؤيا ويقال احتلم الغلام اذا جامع فى رؤياه (التحلم) تفعل وزننده (والانحلام) انفعال وزننده بونلرده دوش كورمك معناسنه در: يقال تحلم الرجل وانحلم بمعنى حلم وتحلم يلاندن رؤيا دوزوب سويلمك معناسنه در: يقال تحلم الحلم اذا استعمله قال فى الاساس تحلم فلان اذا قال حلمت بكذا وهو كاذب وقال ابن الاثير فى النهاية ومنه الحديث [من تحلم كلف ان يعقد بين شعرتين] اى قال انه رأى فى النوم ما لم يره يقال حلم بالفتح اذا رأى وتحلم اذا ادعى الرؤيا كاذبا يعنى بر آدم يلان رؤيا نقل ايلسه آخرتده ايكى آربه دانه‌سنى برى برينه بتشدرمك تكليفيله عقوبته دوچار اولور كه عقاب شديددن كنايه در زيرا رؤياى صادقه نبوتدن جزؤدر و نبوت انجق وحى ايله اولور پس كاذب فى الرؤيا اولان شخص كورمديكى نسنه‌يى حق تعالى كنديسنه كوستورديكنى ادعا ايلمكله نبوتدن دخى جزؤ اعطا ايلديكنى ادعا ايمش اولور بو جهتله افتراء على الله اولور انكيچون يقظه‌ده كذب على الخلق تشنيعه‌سندن اشنعدر انتهى وتحلم ذاتنده حليم اولميان آدم كوجله حليملنمك وحلم كوستورمك معناسنه در: يقال تحلم الرجل اذا تكلف الحلم ومواشى طاوليق معناسنه در: يقال تحلم المال اذا سمن وچوجق وكلر وچكركه مقوله‌سى وجودلنوب سمورمكه يوز طوتمق معناسنه در: يقال تحلم الصبى والضب والجراد اذا اقبل شحمه (الحلم) حانك كسريله انسانده يواشلغه ديرلر يقال فيه حلم اى اناة وعقل معناسنه مستعملدر سبب حلم اولديغيچون جمعى احلام و حلوم كلور ومنه قوله تعالى [ام تأمرهم

احلامهم ای عقولهم و حلم مصدر اولور آدم بواش اولمق معناسنه یقال حلم الرجل حلما من الباب الخامس اذا کان حلیما (الحلیم) امیر وزننده حلم ایله متصف اولان کمسیه دینور جمعی حلماء کلور علماء وزننده و احلام کلور اشراف وزننده و حلیم مهزول اولان بدنه یوریمکه بشلامش تاب و قوته و سموزلکه دینور وطاولی دوه به دینور یقال بعیر حلیم ای سمین و حلیم اسمادندر حلیم بن وضاح فقهادندر وصاحب تصانیف اولان ابوعبدالله حسین بن محمد بن الحسن الحلیمی و برادری حسنک جدی اسمیدر که مومی الیه اکا منسوبدر و حلیم بن داود و محمد بن حلیم المروزی محدثلردر (التحلیم) تفعیل وزننده (والتحلام) کذاب وزننده بر آدمی بواشتمق یاخود بواشلق ایتسیله امر ایلمک معناسنه در : یقال حلمه تحلیما وحلاما اذا جعله حلیما اوامره بالحلم و حلم دیدیکی بوجک اوشمش دریدن اول بوجکلری آیرتلیوب قوپرمق معناسنه در : یقال حلم الجلد اذا نزع الحلم عنه (الاحلام) همزه نک کسریله بر خاتون حلیم اولاد طوغورمق معناسنه در : یقال احلمت المرأة اذا ولدت الحلماء (ذوالحلم) عامر بن الظرب لقبیدر (الاحلام) همزه نک فتحیله حلم لفظندن جمعدر که عقول معناسنه در و اجسام معناسنه کلور بونک مفردی یوقدر یقال لهم احلام عادای اجسامهم (احلم) همزه نک فتحی ولامک ضمیله اسمادندر احلم بن عبید البخاری وعمر بن حفص بن احلم محدثلردر (الحلمة) فتحاتله ممه نک وسطنده یعنی اوجنده اولان خرده دانه یه دینور که ممه تکمه سی تعبیر اولنور و شجر سعدان اسمیدر و بر نبات آخر آدیدر و خرده کنه یه دینور قراد صغیر معناسنه علی قول ایریسنه دینلکله ضد اولور ترکیده بوکه صقرغه تعبیر اولنور وبرکونه خرده کوه کبی بوجکنه دینورکه دریلره اوشوب اکل ایدر فچن اول دری دباغت اولنسه اکل ایلدیکی موضعلر صیریق و دلیک دلیک اولمغله ایشه یرامز اولور جمعی حلمدر هاسز و حلمه بر کوچک قبیله اسمیدر و هدر اولان قانه دینور یقال کان دمه حلمة ای هدرا (الحلم) فتحتینله طوار کنه لو یاخود صقرغه لی اولمق معناسنه در : یقال حلم البعیر حلما من الباب الرابع اذا کثر حلمه و دری به حلمه دیدکلری ذکر اولنان بوجک اوشمک معناسنه در : یقال حلم الجلد اذا وقع فیه الحلم (الحلم) کتف وزننده کنه یاخود صقرغه اوشمش دوه مقوله سنه دینور مؤنثی حلمه در یقال بعیر حلم و عناق حلمة (التحلمة) تانک و لامک کسریله بو دخی صقرغه یاخود کنه اوشمش بکچی یه دینور جمعی تحالمه در (الحلم) حانک فتحیله دریدن حلمه دیدکلری بوجکی آیرتلیوب قوپرمق معناسنه در : یقال حلم الجلد حلما من الباب الاول اذا نزع الحلم عنه (الحلام) زنار وزننده اوغلاغه دینور جدی معناسنه و ارکک قوزی یه دینور و عدوان قبیله سندن بر جماعت آدیدر و هدر

اولان قانه دیتور یقال دم حلام ای هدر (الحلقوم) کنش تعبیر اونتان بو صرد قوزیسندن بر درلوبه دیبور علی قول زیاده‌سیله قبود اولدیغندن تازه بیبرطرزنده اولان سوده دیبور شارحك بیانه کوره ثمله دیدکلریدر (حلیمه) سفینه‌وزننده حلیمك مؤنثیدر و اسامیء نسواندندر حلیمه بنت ابی ذؤیب فخر عالم صلی الله علیه و سلم حضرتلریك مرضعه‌لریدر و حلیمه بنت الحارث بن شمر شول خاتوندر که پدری حارث عدوسی اولان منذر بن ماء السماء نام امیر اوزره عسکر تجهیز و توجیه ایلدکده مزبوره حلیمه طیبله مملو بر تکن جقروب عادت عرب اوزره تهییج غیرت ایچون بالجمله عسکری تطییب ایلدی بناء علیه یوم مرقوم یوم معروف اولمغله مایوم حلیمة بسرّ دیدیلر وکیده‌رك السنه‌ده متداول اولوب مثل اولدی بین الناس بك مشهور و متعین اولان نسنه حقنده ضرب اولنور کذلك ذکری علی شریف و نامدار کسه حقنده ایراد اولنور ابو حلیمه معاذ القاری اصحابدندر (حمیه) جهینه وزننده بر موضع آدیدر (حلیمات) جهینات وزننده دهناء نام محلده بر تپجه قوم یغنتیه اطلاق اولنور یاخود بطن فلج نام محلده تپجه تپه‌لره اطلاق اولنور (الحلمتان) قتعاله بر موضع آدیدر (الحیلم) حیدر وزننده خرده بوجکلره دینور (الحلسم) تشدید لامله حرد حل وزننده حریص آدمه دینور یقال رجل حلسم ای حریص (الحلقوم) زنبور وزننده بوغازه دینور حلق معناسنه (الحلقمة) دحرجه وزننده بوغازی کسمك معناسنه‌در یقال حلقمه اذا قطع حلقومه ای حلقه (المحلقم) اسم فاعل بنیه‌سیله شول خرما قورغنه دینورکه چوبی بندیکی یرده اولان نسنه‌دنبرو نضج بولمغه بشلامش اوله یقال رطب محلقم اذا بدا فیه النضج من قبل قمعها و یقال رطبة حلقامة (الاحلنقام) احرنجام وزننده طعامدن چکیلوب ترك ایلمك معناسنه‌در یقال احلنقم الرجل اذا ترك الطعام (الحلکم) قنفذ و جعفر وزنلرنده سیاه نسنه‌یه دینور (الحلکمة) دحرجه وزننده سیاهلغه دینور یقال فیه حلقمة ای سواد (الحمّ) حانك و میمك تشدیدیله قضاء و تقدیر معنالرینه‌در یقال حمّ الامر علی بناء المجهول حما من الباب الاول اذا قضی و یقال حمّ له ذلك ای قدر و قصد معناسنه‌در یقال حمّ حمه اذا قصد قصده و تنوری و فرون مقوله‌سنی قیزدرمق معناسنه‌در یقال حمّ التنور اذا سجره و ایچ یاغنی ارتمك معناسنه‌در یقال حمّ الشحمة اذا اذا بها و صوبی ایصتمق معناسنه‌در یقال حمّ الماء اذا سخنه و دوه‌نك کوچوب کتمسنی تعجیل ایلمك معناسنه‌در یقال حمّ ارتحال البعیر اذا عجله و حق و علا بر کمسه حقنده بر نسنه قضا ایلمك معناسنه‌در یقال حمّ الله له کذا ای قضاه له و بر کمسه‌یه بر نسنه مهم و ضروری اولمق معناسنه‌در : یقال حمه الامر اذا اهمه وهمّ وحاجت

معناسنه‌در بونده حانڭ ضمیله‌ده جائزدر و منه یقال ماله حمّ ولاسمّ ای هم بعضلر
بونی مال اطلاق اولنور نسنه ایله تفسیر ایلدیلر فقالوا ماله حمّ ولاسمّ ای لاقلیل
و لاکثیر و ضروری و ناچار معناسنه ده مستعملدر یقال ماله حم عنه ای ماله بدّ
و بر نسنه‌نڭ کثیر و وافرنه اطلاق اولنور یقال اخذ من حمّ الشیٔ ای من معظمه
وحم الظهیرة اویله اسیلکنڭ شدّتندن عبارتدر تقول جاء نی فی حمّ الظهیرة ای
فی شدّته و صویی پاڭ دوه‌یه دینور جمی جائم کلور و برآدمه ایصتمه اوغرامق
معناسنه‌در : یقال حم الرجل و علی المجهول اذا اصابته الحمی بونده محمومٌ دینمز زیرا
خلاف قیاس اوزره احامدن مستعملدر کماسیذکر اویقال حمت حمی علی المجهول
کذلك و آتش قرارمق معناسنه در : یقال حمت الجمرة حاکملّ ملاّ من الباب
الرابع اذا صارت حمة و صو قیزمق معناسنه در : یقال حمّ الماء اذا سخن وحمّ
اسامیٔ رجالدندر (الاحام) همزه‌نڭ کسریله بو دخی صویی ایصتمق معناسنه‌در
یقال احمّ الماء اذا سخنه و خدای متعال برکسه حقنده بر نسنه‌یی قضا ایلمك
معناسنه در : یقال احمه الله له کذا ای قضاه له و بر نسنه پك یقین اولوب چاتمق
معناسنه در : یقال حمّ الشیٔ اذادنا و حضر و برنسنه برآدمه مهمّ اولمق معناسنه در
یقال احمّ الامر فلانا اذا اهمه و بر آدم صوغوق صو ایله یایقانمق معناسنه در که
حرارتنی ازاله ایچون ایدر بناسی سلب ایچوندر یقال احم فلان نفسه اذا غسلها
بالماء البارد و بر یر ایصتمه‌لو اولمق معناسنه در : یقال احمت الارض اذا صارت
ذات حمی و بر آدمی محموم قلمق معناسنه در : یقال احمه الله فهو محموم و یقال
حمت حمی بو جهتله ثلاثیدن محموم وارد اولور حتی اساسده حم الرجل حمی
شدیدة وهو محموم عبارتیله مرسومدر و احام بر نسنه‌یی قاره قلمق و قارارتمق
معناسنه در : یقال احمه الله ای جعله احم (التحمیم) تفعیل وزننده بو دخی
صویی ایصتمق معناسنه در : یقال حمم الماء اذا سخنه و بر آدمڭ یوزنی کمور ایله
قرارتمق معناسنه در : یقال حمم فلانا اذا سخم وجهه بالحمم و تازه اوغلان مزلف
اولمق معناسنه در : یقال حمم الغلام اذا بدت لحیته و باشڭ تراشی کلوب قرارمق
معناسنه در : یقال حمم الرأس اذانبت شعره بعدما حلق و مطلقه‌یه متعه ویرمك
معناسنه در : یقال حمم المرأة اذا متعها بالطلاق و یرڭ چایرلری ظهور ایدوب
یرڭ یوزی قرامتق یم یشل اولمق معناسنه در : یقال حممت الارض اذا بدا انباتها
اخضر الی السواد و قوش یاوریسی تویلنمکه بشلمق معناسنه در : یقال حمم الفرخ
اذا نبت ریشه (الحمام) کتاب وزننده اسمدر قضاء الموت و قدره معناسنه‌در
قال الشارح و منه شعر ابن رواحة * هذاحمام الموت قدصلیت * ای قضاؤه وقدره
بوراده موت مقضی و مقدّر معناسی دخی محتملدر فی الاصل تقدیر معناسنه مصدر

اولمغله معمول معناسنه اولور (الحمام) غراب وزننده مطلقا دابه قسمنه عارض
اولان حمی علتنه دینور مثلا دوه‌یه جوق چکردك یمکدن عارض اولمغله کوده‌سنه
چامور سوروب تبرید ایدرلر و حمام قومی یننده متعین و شرف و شان صاحبی
آدمه دینور یقال هو حمام القوم ای السید الشریف و بر رجل اسمیدر وذوالحمام
ابن مالك اذواء تعبیر اولنان ملوك یمندندر (الحمام) سحاب وزننده یبانی کوکرجن
قوشنه دینورکه بیوته مألوف اولمز علی قول مطلقا کردنی مطوّق اولان قوشه
دینورکه کوکرجن و قمری و اوکیك کبی مفردی حمامه‌در هاء وحدتله حبه لفظی
کبی مذکر و مؤنثنه حمامه اطلاق اولنور ارککنه حمام دیمز جمعی حمائم کلور
شارح دیرکه مؤلف یمامه‌یی دخی یبانی کوکرجن ایله بیان ایلدی لکن اکثر اهل
لغت عندنده حمامه اهلی و یمامه یبانی کوکرجن ایله مفسردر انتهی اشبو کوکرجن
قسمنك بیونده مجاورتی خدر و فالج و سکته و خمود و سبات علتلرندن امانه سبب
و لحمی جماعی مقوّی و دمی و منی‌یی مکثر وزنده ایکن قارنی یاروب عقرب
صوقدیغی یره ضماد زهری جاذب و بره وافاقتی یابنده مجرب و دمی جبهه‌یه طلا
رعافی قاطعدر و محدّثیندن محمد بن یزید الحمامی و محمد بن احمد بن محمد بن فوارس
و ابو سعد الطیوری وهبةالله بن الحسن وداود بن علیّ بن رئیس الرؤساءالحمامیون
ذکر اولنان حمامه‌یه منسوبلردر و حمام بن الجموح و منسوب اولمیه‌رق دیکر حمام
صحابه‌لردر (الحمة) حانك ضمیله مقدّر و مقضیّ اولان شیئه دینور و منه حمة
الفراق تقول عجلت بنا وبکم حمة الفراق ای مقدر منه و قضی جمعی حمم کلور
صرد وزننده و حمام کلور جبال وزننده شارح دیرکه بوراده حمی قیزغنلق
معناسندن دخی تمکندر حرق و مضطرب ایلدیکیچون وحمه برکونه لون اسمیدرکه
دهمه ایله کمته یننده اولوب و حوّه دیدکلری لوندن دون اولور یعنی نه‌سیاه
و نه قویو قرمزی اولورکه زیتونی تعبیر اولنور نسوان اعرابك دوداقلرینك رنکی
کبی و ات قسمنده کستانه طوریسی تعبیر اولنور یقال به حمة و هی بین الدهمة
والکمتة و دون الحوة و حمه بر بلده آدیدر و مخفف اولان حمه لفظنده لغتدرکه
عقربك صوقجق تیکننه دینور و بر موضع آدیدر و حمی علتنه دینور یقال
اخذته الحمة ای الحمی و تحمم لفظندن اسم اولور سیاهلق معناسنه یقال به حمة
ای سواد (المحامّة) تشدید میمله مفاعله وزننده بر نسنه‌یه یا بر کمسه‌یه یقلشمق
معناسنه‌در یقال حامه اذا قاربه و مطالبه معناسنه‌در تقول حاممته ای طالبته
(الحمیم) امیر وزننده یقین خصمه دینور جمعی احماء کلور خلیل و اخلاء کبی
و کاه اولورکه حمیم جمعه و مؤنثه‌ده اطلاق اولنور یقال هو و هی و هم حمیمی
ای قریبی و اسی صویه دینور جمعی حمائم کلور و صوغوق صویه دیمکله ضدّ

اولور تقول اغتسلت بالحميم اى بالماء الحارّ وكذلك بالماء الباردو بلكه‌اسى وكرمنك
اولان ياز وقتنه دينور تموز آبى كبى و هوانك بك اشتداد حرارتى عقبنده ياغان
يغموره دينور وكوده‌دن ترشح ايدن تره دينور عرق معناسنه (المحمّ) مهمّ
وزننده بو دخى آدمك يقين خصمنه دينور يقال هو محمه اى قريبه (الحميمة)
سفينه وزننده بو دخى اسى صويه دينور و ايصتمش سوده دينور يقال سقانى
حيمة اى لبنا مسخنا و جنسى پاك اولان صوى دوه‌يه دينور جمعى حمائم كلور
(الاستحمام) اسى صو ايله يايقانمق معناسنه‌در : يقال استحمّ الرجل اذا اغتسل
بالحميم و ترلمك معناسنه‌در : يقال استحمّ الرجل اذا عرق (الاحتمام) افتعال
وزننده بر آدم كيجه ايچره بر نسنه‌يى مهمّ ايدوب تاسه‌لنمك ياخود غصه‌وتاسه‌دن
اويوميوب بيدار قالمق معناسنه‌در : يقال احتمّ الرجل اذا اهتمّ بالليل او لم ينم
من الهمّ وكوزه اصلا اغريسى اولميه‌رق اويقو كلميوب تابصباح اويانق طورمق
معناسنه‌در : يقال احتمت العين اذا ارّقت من غير وجع (الحامة) عامه وزننده
و مرادفيدر يقال جاؤا حامة اى عامة و بر آدمك مختص اقربا و متعلقاتنه دينور
اهل و عيال و اولاد و اقرباسى كبى يقال هم حامة فلان اى خاصّته و دوه‌قسمنك
كزيده‌سنه دينور (الحمام) شدّاد وزننده ديماس معناسنه‌دركه لسانمزده دخى
حمام تعبير اولنان محل اغتسالك اسميدر فارسيده كرمابه دينور و حمام لفظى
مذكردر جمعى حمامات‌در لكن مصباحده مرسومدركه حمام لفظنده تأنيث اغلبدر
انكچون جمعى قياس اوزره حمامات كلور پس مذكرك جمعى خلاف قياس اولور
و ظاهرا تأنيثى بقعه تصورينه مبنى‌در و لطائفدندركه ادبادن برى هذه الحمام
عبارتيله مؤنثا ايراد ايلمكله مخاطب حمام مذكردر نيچون تأنيثنه منحرف اولديكز
ديو استفسار ايلدكده نسوان حامنى مراد ايلدم ديو جواب ويرمشدر وآدابندركه
حامدن چقان آدمه طاب حامك ديمك جائز دكلدر زيرا اول حمامه دعا اولور
بلكه طابت حمتك دينوركه حانك كسريله حاملنمق ياخود تر معناسنه‌در ياخود
طاب حيمك ديمك كركدر زيرا خسته‌نك ترى بدرايحه و صاغك ترى خوشبوى
اولمغله دائما صحت و عافيت اوله ديمكدن كنايه اولور و ابو الحسن الحمامىّ مقرئ
القرأن‌در (ذات الحمامّ) اسكندريه ايله افريقيه ميانده بر قصبه آديدر
(الحمة) حانك كسريله اسى صو قاينايوب چقان پيكاره دينوركه اصحاب علت
انك صويله استشفاء و اغتسال ايدرلر تركيده ايلجه تعبير اولنور و بروسه
شهرنده قابلوجه و روم ايليده بانه تعبير ايدرلر و حمه حمّ لفظندن مفرداولوركه
صزلمش ايچ ياغنه و قويرق ياغنه دينور على قول قاقرداغنه دينور و يمامه‌ده
بر وادى آديدر (حمتا الثوير) ايكى طاغه اطلاق اولنور (الحمة) حانك

كسريله حمحمه دينور اسمدر و نره دينور عرق معناسنه و اولومه دينور منيه معناسنه (الحمّ) حانك ضمى و انفك فصريله بو اسمله معروف مرمنك آديدركه انواعى واردر ايسنمه ديدكلرى دترغه‌لو بمارمنه اندن بر نوعدر (الحمة) ميمك وحانك فتحيله (و الحمة) ميمك ضمى و حانك كسريله ايسنمدلو و حالو ارمنه . ور يحود ايسنمه‌سى و حاسى جوق يره دينور يقال ارض محمة و محمة اى ذات حمى او كثيرتها و حمى ايراثنه باعث اولان نسنه‌يه دينور يقال لاتأكل منه فانه محمة و هى ماحرّ عليه و محمه صعيد مصر قضاسنده بر قريه آديدر و شرقيهٔ مصرده بر قضانك اسميدر و ضواحئ اسكندريه‌ده بر قريه آديدر (الاحمّ) فتحتينله برداغه دينور قدح معناسنه و بك قاره نسنه‌يه دينور يقال شئ احمّ اى اسود و آق نسنه‌يه دخى كله ضدّ اولور يقال شئ احمّ اى ابيض (اليحموم) يعفور وزننده (والحمحم) سمسم و هد هد وزنلرنده بونلرده سياه نسنه‌يه دينور و يحموم تتونه دينور دخان معناسنه و بر قوش آديدر و قاره طاغه‌دينور و امام حسين بن علىّ المرتضى حضرتلرينك فرسى اسميدر و هشام بن عبدالملك اموينك دخى فرسى اسميدركه حرون نام فرسك نسلندن ايدى و حسان الطائى و نعمان بن منذرك دخى فرسلرى اسميدر و مصرده بر طاغك آديدر و غربى مغينه‌ده بر صويك آديدر و قبيلهٔ ضباب ديارنده بر طاغك آديدر و هدهد وزننده حمحم بر قوشك آديدر (الحمم) فتحتينله بر نسنه قرارمق معناسنه‌در يقال حمت حما من الباب الرابع اى صرت اسود (الاحمياء) افعيعال وزننده (وانحمم) تفعل وزننده (والتحمحم) تزلزل وزننده بونلرده قرارمق معناسنه‌در تقول احموميت و تحممت و تحمحمت اى صرت اسود شارح ديركه احميماء ماده‌سى معتل اولمغله بوراده اطرادى ذكراولنمشدر انتهى و تحمحم حمحمه معناسنه‌در كاسيذكر (الحماء) حانك فتحيله انسانك دبرنه دينور است معناسنه سياهلقدن مأخوذدر جمعى حم كلور حانك ضميله (الحمم) صرد وزننده كوموره دينور فحم معناسنه مفردى حمه‌در (الحمامة) سحابه وزننده حمام لفظنك مفرديدركه كوكرجنه دينور وكوكسك اورته‌سنه دينور و عورته ياخود كوزل و دلبر اولانه دينور يقال جاءت حمامة اى مرأة او جميلة و بر صو اسميدر ودوابّ و مونثى قسمنك كزيده‌سنه دينور و دوه‌نك كوكسندن يره كلان دكرمى مهره‌سنه دينور و سپورلمش پاكيزه كوشك حولوسنه دينور و قوغه‌يه بجوريلان بكره‌يه دينور و قبو حلقه‌سنه دينور و حمامة الفرس آتك كوكسنه دينور وحمامه اياس ابن قبيصه‌نك و قراه بن زيدك فرسلرى اسميدر و حمامة الاسلمىّ و حبيب بن حمه بونلرى بعضلر سلسلهٔ اصحابده ذكر ايلديلر (حمان) حانك كسريله

تميم قبيله‌سندن بر جماعته دينور (حومه) صبوره وزننده ملوك يمندن برملك اسميدر (حه) حانك فتحيله اساميدندر عبدالرحمن بن عرفة بن حه واحد بن العباس ابن‌حه محدّثلردر (الحمحمة) زلزله وزننده باركير و آت قسمى اوقرامق معناسنه‌دركه باركير يمى كوردكده و آت صاحبنى كوردكده پك كشنيوب ايچريسندن آله‌رق سهلجه و يواشجه كشنمكدن عبارتدر تحمحم دخى بو معنايه‌در يقال حمحم البرذون و تحمحم اذا صوّت عند الشعير وحمحم الفرس و تحمحم اذا عرّ حين يقصر فى الصهيل واستعان بنفسه و حمحمه اوكوز قسمى ديشى‌يه چكلديكى هنكامده يواشجه بوكورمك معناسنه‌در : يقال حمحم الثور اذانبّ للسفاد (الحمحمة) حالرك كسرى و ضميله بر نبات آديدر على‌قول لسان‌الثور ديديكى نباتدر جمعى حمحم كلور (الحام) حانك فتحيله حبق بستانى اسميدركه عريض الورق اولور حبق نبطى دخى ديرلر مفردى حمامه‌در تركيده فرنكى فسلكن ولاله‌ٔ خطايى ديدكلرى نباتدر زكامى دافع و سدهٔ دماغى مفتح و قلبى مقوى و قاورلمشى كل ياغى و ماء بارد ايله شرب اسهال مزمنى قاطعدر و محمد بن عبدالله ابو المغيث الحامى محدّثيندندر (الحاميم) همزه‌نك مديله‌كه ذوات حاميم دخى اطلاق اولنور قرأن كريمده حاميم كلمه‌سيله مفتتح اولان سورهٔ معلومه‌لردر حواميم ديمك جائز دكلدر لكن بعض شعرده وارد اولمشدر و حاميم اسم اعظمدر ياخود قسمدر ياخود الرحمن اسم شريفنك حروف مقطعه‌سيدر تمامى الراونون حرفلريدركه ابتداى سوره‌لردر قال الشارح قال ابن مسعود آل حاميم ديباج القرأن اى زينته لمافيه من امور الاخرة وكذا فى الحديث [قولوا حم‌لاينصرون] ابن اثير ديديكه حاميم اسماء الهيه‌دن اولمغله اللهم لاينصرون معناسنه‌در ياخود قسمدر والله لاينصرون معناسنه‌در ياخود سور مرقومه ذيشان اولمغله استنزال رحمت بابنده كنديلر ايله استظهار اولنور پس لاينصرون كلام مستأنف اولور كوياكه حم كلمه‌سنى ديديكمز حينده نه ترتب ايدر ديو استفساره جواب اولور و شهاب مرحوم درّة الغواص شرحنده ديديلركه حواميم و طواسين فصيح اشعارده وارد اولمشدر قوابيل كبى‌كه قابل جمعيدر و ال حاميم كلمه‌سنده اولان آل اهل معناسنه دكلدر بلكه اسماء مركبه مقوله‌سندن تثنيه و جمعى صحيح اولميان كلماتك جمع و تثنيه‌سنى مراد ايتدكده عربلر آل و ذو كلمه‌لرنى ادخال ايدوب تثنيه ياخود جمع معناسنى اراده ايدرلر مثلا بكا بر نيجه تابط شرا اسميله مسما كسه‌لر كلدى ديجك يرده جاءنى آل تابط شرا ديرلر پس آل حاميم و ذوات حاميم بو قبيلدندركه حاميم اطلاق اولنان سوره‌لر ديمكدر صحبت معنويه‌دن مجازدر انتهى (المحام) ميمك ضميله ثابت و بر قرار معناسنه‌در تقول انامحام على هذا اى

نبت (حمصام) حانك فتحی و آخرنك كسر اوزره باسیله اسم فعلدر بر نسنه
قالمدی هپ دوكندی معناسنه‌در یقال قلت ابق عندكم شیء قال حمصام ای لم یبق
شیء نته‌كه همهاه و محاح و بحباح دخی بو معنایه‌در (حمیمه) جهینه وزننده
بلقاء ناحیه‌سنده بر كوچك بلده آدیدر (حمّ) حانك كسریله طی قبیله‌سی
دیارنده بر دره آدیدر (حمّ) حانك ضمیله دیاربكر كلابده نیجه قاره طاغجغزلردر
(الحمایم) حانك فتحیله یمامه‌ده بر نیجه طاغلردر (حمویه) شبویه وزننده
اسامیدندر عبدالله بن احمد بن حمویة السرخسی راوی صحیح بخاری‌در و بنو
حمویة الجوینی نیجه مشایخ كرامدر مترجم دیركه فاضل مشهور سعدالدین الحموی
شهابك بیانته كوره حانك فتحی و میم مشدده‌نك ضمی و واونك كسریله‌دركه جدی
اولان حمویه‌یه منسوبدر (حم) حانك فتحیله و حم حانك ضمیله و حمان عمران
وزننده و حمان عثمان وزننده و حمامه نعامه وزننده و حمه همزه وزننده و حمام
غراب وزننده و حمحمه كركره وزننده و حمی حانك ضمی و میمك ضمه‌یه
اماله‌سیله و حمامیّ غرابیّ وزننده اسامیء عربدندر (الحمیمات) حانك ضمیله
حمیمه‌نك جمعیدر آتش قورنه دینور جمره معناسنه (التحمة) تحله وزننده
تفعیلدن مصدردر مطلقه‌یه متعه ویرمك معناسنه‌در تحمیم كبی بو جهتله متعه
ضمننده اعطا و الباس ایلدكلری ثیابه ثیاب التحمه اطلاق اولنور (الحنمة)
حانك و نونك فتحیله بایقوش قوشنه دینور بومه معناسنه حنم جمعیدر (الحنتم)
جعفر وزننده صرلی یشل دستی‌یه دینور یقال جاء و فی یده حنتمة ای جرّة
خضراء و حنظل اغاجنه دینور و بر ارضك اسمیدر و سیاه بولتلره دینور حناتم
دخی دینور یقال زهرت فی أسماء حنتم و حناتم ای سحائب سود (الحنتمة) هایله
ذكر اولنان حنتم و حناتمك مفردیدر و حنتمة بنت عبدالرحمن بن الحارث‌دركه
شارحك بیانته كوره صحابیه‌در و حنتمه بنت ذی‌الرمحین والدهء عمر بن الخطاب‌در
رضی الله عنه و بو ابو جهلك همشیره‌سی دكلدر نته‌كه بعضلر اویلجه وهم ایلدیلر
بلكه عموجه‌زاده‌سیدر (الحندم) جعفر وزننده قزل بویه دیدكلری كوكك
شجری اسمیدر مفردی حندمه‌در و بر رجالك علمیدر (الحندمان) حانك
و دالك كسریله جماعت معناسنه‌در علی قول طائفه معناسنه‌در یاخود بر قبیله
اسمیدر (الحوم) قوم وزننده بیك مهاره قدر اولان دوه سوریسنه دینوركه
بك بیوك سوری اولور علی قول عدد معین ایله محدود اولمیان بیوك سوری‌یه
دینور و حوم و حومان فتحاتله مصدر اونوزلر بر نسنه‌نك چوره‌سنی طولنمق
معناسنه یقال حام الطیر علی الشیء یحوم حوما و حومانا اذا دوّم وكذا یقال
حامت الابل حول الماء اذا طافت و حوم و حیام كتاب وزننده و حوّم قعود

وزننده

وزننده و حومان فتحاتله بر نسنه‌یی قصد و طلب ایلمك معناسنه مستعملدر یقال
حام فلان على الامر حوما و حياما و حوؤما و حومانا اذارامه (الحائم) معنيين
مذكوريندن اسم فاعلدر جمعی حوم كلور حانك ضميله لكن شارحك بيانه كوره ركع
وزننده‌در وحائم صوسز عطشان معناسنه‌در : يقال بعير حائم وابل حوائم وحوّم
اى عطشان (الحومة) ثمره وزننده هرنسنه‌نك كومنه ومعظمنه ياخود اشدّ
اولان يرينه دينور مثلا حومة البحر دريانك انكين يرينه دينور و حومة الرمل
وحومة القتال قوملغك ومعركه‌نك كوم و جمعيتلو يرينه دينور ياخود معركه‌نك
جنكى پك شديد اولان يرينه دينور (الحومانة) حانك فتحيله طپراغى غليظ
اولوب لكن صرب اولميان مكانه دينور جمعى حومان‌در و حوامين كلور وبرنبات
آديدر بونك جمعى حومان‌در بونبات بونجه انواعندن ترفيل ديدكلريدر (حام)
سام وزننده ابن نوح عليه السلام‌در ابوالسودان‌در يعنى سياه زنكى آدملر آنك
ذريتندن نشأت ايلديلر ومنه غلام حامىّ اى اسود وانجب بن احمد الحامىّ
محدثدر (الحومة) حانك ضميله بللوره دينور (الحوم) حانك ضميله شول
باده‌يه دينوركه پك كسكين اولوب باشه اورمغله بخارى كاسهٔ سرده دوران ايدر
اوله نسخه‌لردن الخمر كلمه‌سى ساقط اولمشدر (التحويم) تفعيل وزننده استدامه
معناسنه‌در : يقال حوّم فى الامر اذا استدام (الحيمة) حانك فتحيله يمنده ايالت
جند قرالرندن بر قريه اسميدر (المحيم) مكتل وزننده بغايت دماغى تيز زيرك
وهوشمند اولان صبى‌يه دينور

(* فصل الخاء المعجمة *) (الختم) شتم وزننده (والختام) كتاب وزننده
بر نسنه‌يه مهر بصمق معناسنه‌دركه مهرلمك تعبير اولنور يقال ختمه ختما وختاما
من الباب الثانى اذا طبعه وختم القلب حق جلّ و علا كفارك قلوبنى سدّ ايدوب
ايمان و اعتقادات حقه‌يه دائر نسنه فهم ايتميوب واعتقاد و ايمانه متعلق نسنه
صدور ايلمز قلمقدن عبارتدر يقال ختم الله على قلبه اى جعله لايفهم شيئا ولايخرج
منه شئ وختم بر نسنه‌يى اتمام ايدوب آخرلمك معناسنه مستعملدر كويا كه آنى
سدّ وختم ايتمش اولور يقال ختم الشئ ختما اذا بلغ آخره واكينى اكدكدنصكره
ابتدا صوارمق معناسنه مستعملدر يقال ختم الزرع وعليه اذاسقاه اوّل سقية
وختم باله اطلاق اولنور عسل معناسنه وبو وصف بالمصدردر و آرى قوانلرينك
آغزلرينه اطلاق اولنور و بال آريسى انجه موم ايله كوجك يوزنى صيوامق
معناسنه‌دركه صرلمق تعبير اولنور بال مومندن انجه زار كبى موم ايله صيوايوب
سدايدر كويا كه كوجى مهرلمش اولور يقال ختم النحل اذاجع شيئا من الشمع دقيقا ارق
من الشمع فطلاه به (الختام) كتاب وزننده مصدردركه ذكراولندى وختام بر نسنه‌يى

مهر بصمت باصمه دیورکه سنفده باصق استعمال ایدرلر ایدی حالا معروف مهر موی استعمال اولنور یقال ختم الکتاب بالختام ای الطین الذی یختم به علیه (الخاتم) تانك فتحیله ختم اولنه‌جق نسنه اوزره باصیلان شیئه دیورکه مهر تعبیر اولنور یقال وضع علیه الخاتم وهو مایختم به وزینت ایچون پرمغه کچوردکلری یوزکه دیور و اشبو خاتم ماده‌سنده یدی لغت واردر ١ خاتم که تانك فتحیله‌در ٢ خاتم تانك کسریله ٣ خاتام ٤ خیتام خانك فتحیله ٥ ختام کتاب وزننده ٦ ختم فتحتینله ٧ ختیام تانك کسریله‌در جمعی خواتم وخواتیم کلور وخاتم بر نسنه‌نك انجامنه وصوکنه دینور یقال خاتمته خیر ای عاقبته و آخرته وخاتم القوم تانك فتحی وکسریله بر قوم وزمره‌نك اك آخری اولان آدمه دینور یقال هوخاتم القوم وخاتمهای آخرهم وخاتم القفا تانك فتحیله انسانك قفاسی چقورنه اطلاق اولنور نقرة القفا معناسنه وخاتم آت قسمنك اباغنده اولان سهلجه صقرلغه دینورکه بللو بللوسز اولور تحذیم دیدکلری صقرلقدن آز اولور یقال ماف قوایم الفرس الا خاتم وهو اقل الوضح وخاتم الفرس قسراغك ممه‌لرندن قارننه یقین اولان ممه‌سی باشنه اطلاق اولنور (الخاتمة) تانك کسریله بودخی برشیئك آخر و انجامنه دینور (التختم) تفعل وزننده پرمغه خاتم طاقنمق معناسنه‌در : یقال تختم بالخاتم اذا جعله فی اصبعه و برنسنه‌دن تغافل ایدوب طنیموب ایسم اولمق معناسنه مستعملدر یقال تختم عنه اذاتغافل و سکت و برماده‌یی کتم ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تختم بامره اذا کتمه و باشه دستلو صارنمق معناسنه مستعملدر یقال تختم الرجل اذا تعمم و بومعنادن اسم تختمه‌در تذکره وزننده (المختم) معظم وزننده ایاقلرنده خاتم اولان یعنی سهلجه صقرلغی اولان آته دینور یقال فرس مختم اذا کان فی قوائمه خاتم (الختم) منبر وزننده شول جوزه دینورکه برنسنه‌یه سوروب دوز و یانجین ایلدکدنصکره اکا اویمه اویارلر فارسیده تیر دیرلر لکن لغات فارسیه‌ده بومعنایه تیر بولنیوب انجق یوارلق معناسنه‌ده کلدیکی مرسومدر مؤلف اول لغتك دخی اهلی اولمغله بزلره اویلجه ضبط ایلمك لازمه‌دندر (المختوم) اولنجکه اطلاق اولنور صاع معناسنه مقدار معدّلی اوزره ختم اولندیغیچون (الختم) ضمتینله آت قسمنك اویناق یرلرنده آشق و اك تعبیر اولنان بندلره دینور مفردی ختام‌در کتاب وزننده وخاتم‌در عالم وزننده (الخترمة) دخرجه وزننده عجز یاخود خوف و فزع سببیله تکلمدن خاموش اولمق معناسنه‌در : یقال خترم الرجل اذا سکت عن عیّ اوفزع (الختلمة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی نه نیجه اوغورلقله اخذ ایلمك معناسنه‌در : یقال ختلم الشیء اذا اخذه فی خفیة (التختیم) تای مثلثه ایله تفعیل وزننده برنسنه‌یی یصیلدوب انلولتمك معناسنه‌در:

يقال خثمه تخثيما اذا عرّضه (الخثم) فتحتينـله برون يصى ياخـود قالين اولمق كذلك قولقلرك اوجلرى مقولهسى يصى ويا يوان اولمق معناسـنهدر : يقال خثم الرجل خثما من البـاب الرابع اذا كان انفه عريضا او غليظا وكذلك اذا كانت اذنه عريضـة و يقـال خثم انفه وخثمت اذنه كذلك كلنك ديدكلرى آلت چونكلوب يصيلنمق معناسنهدر : يقال خثم المعلول اذاصار مغلطها وناقهنك ممهلرينك دلكلرى قپانمق معناسنهدر : يقال خثمت احلاف الناقة اذا انسدّت (الاخثم) احمروزننده وصفدر يصى برونلو آدمه دينور وياپوانّ يصى برونه دينـور و ارسـلانه دينور وناملوسى انلوقلجه دينور و يومرى قالين فرجه دينور (الخثيم) امير وزنـنده بودخى يومرى قبا فرجه دينور (المخثمة) معظمه وزننده اوجى سيورى اولميهرق جرمى يصى ويايوان اياق قابنه دينور يقال نعل مخثمه اى معارضة بلا رأس (الخثمة) غرفه وزننده اوكوز قسمنك برونلرنده اولان قصهلغه و يصيلغه دينور (الخثماء) حمراء وزننده شول ناقهيه دينوركه طبانى دكرمى و بقنهقلرى قصه اوله يقال ناقة خثماء اى المستديرة الخفّ القصيرة المنـاسم و يمامهده بر موضع آديدر (خيثمه) حيدره وزننده ابن الحارثدركه اصحابدندر (خيثم) حيدر وزننده (وخثامه) اسامه وزننده (واخثم) احمر وزننده (وخثمان) عثمان وزننده (وخثيمه) جهينه وزننده اسامئ رجالدندر (الخثم) خانك فتحيله بر آدمك برونى اوروب اوزمك معناسنهدركه يام يصى قالور يقال خثم انفه خثما من البـاب الاول اذا دقّه (ابن خثيم) زبير وزننده عبـدالله بن عثماندركه محدّثدر (الخثارم) علابط وزننده هرنسنهدن تطير ايدن يعنى بدفال ايدوب تشأم ايدر اولان آدمه دينـور يقال رجل خثـارم اى متطير وعمر و البجلىّ نام كسنهنككه كميت نام شـاعرك عموجهسيدر بدرى اسميدر و قالين دوداقلى آدمه دينور يقال رجل خثـارم اى الغليظ الشـفة (الخثرمة) خانك و رانك كسريله حثرمه معناسـنهدركه اوست دوداغك اورتهسنده اولان تكمهجكه دينور (الخثرمة) دحرجه وزنـنده بر ايشده بجركسز چولبه وهمج اولمق معناسنهدر : يقال ماهذا الخثرمة اى الخرق فى العمل (خثعم) جعفر وزرننده برطاغك آديدر انده متمكن اولنلره خثعميون اطلاق اولنور وخثعم بن انمار معد قبيلهسندن منشعب بر قبيلهنك پدرلرى اسميدر و بر اركك دوهنك اسميـدر اول قبيله خلقى آنى بوغزلدقدن ناشى پدرلرى خثعم ايله تسميه اولندى و ابن خثعم عمر بن عبداللهدركه محدّثدر وخثعم ارسلانه دينور (المخثم) مدحرج وزننده بودخى ارسلانه دينور و يوزى انلو و دكرمى آدمه دينور يقال رجل مخثم الوجه اى مكلثمه (الخثعمة) دحرجه وزننده بدن قانه بيلاشمق معناسنهدر على قول اعمال عربدن برعملدر و اول بر قوم تعاون وتنـاصر

 رابع

اوزره عهد و يمين ايدەجك اوندقلرنده بر ارابه کلوب برحیوانی ذبح ولحمی اکل
ایلدکدنصکره قانی برقاب ایچره وضع واکا بعض طیب خلط ایلیوب اللرنی اکا
باتوردقلری حالده عقد عهد ومیثاق ایدرلر اینسه خنعمه بوندن عبارتدر وخنعمه
قزل نوینلو بکی‌یه دینور قیونه اطلاق اولنمز یقال عنز خنعمة ای حمراء (الخلملة)
دحرجه وزننده قارشمق اختلاط معناسنەدر و برنسنه‌یی اوغورلین کیزلوجه آلمق
معناسنەدر : یقال خنمله اذا اخذه فی خفیة (خنثم) جعفر وزننده بررجل
آدیدر (الخجام) کتاب وزننده (والخجوم) صبور وزننده فرجی بول
قاری‌یه دینور یقال امرأة خجام وخجوم ای الواسعة الهن (الخدمة) خانك
کسریله و فتحیله بر آدمك اینشی کوچنی کوروب بندەلك و پیشکارلق ایلمك معناسنه
درکه تحریکله خدمت ایلمك تعبیر اولنور یقال خدمه خدمة وخدمة من‌الباب‌الثانی
والاول اذا عمل له (الخادم) خدمتکاره دینور فارسیده پیشکار دیرلر جمعی
خدام کلور کاتب وکتاب کبی وخدم کلور فتحتینله مؤنثنده کذلك خادم دینور
وخادمه دینور هابله شارح دیرکه خادم اسم مجراسنه اجرا اولنمشدر حذف
معناسنده هاء الحاق اولنور تقول هذه خادمة غدا (الاختدام) افتعال وزننده
برآدمك خدمتکاری اولمامغله اینشی کوچنی کندیسی کورمك معناسنەدرکه کندی
نفسینه خدمتکارلق ایلمکدر یقال اختدم الرجل اذا خدم نفسه قال الشارح ومنه
یقال لابد لمن لم یکن له خادم ان یختدم و برکسه‌دن خدمتکار ایستمك معناسنەدر:
یقال اختدمه اذا استوهبه خادما (الاستخدام) بودخی برکسه‌دن خدمتکار
ایستمك معناسنه‌در (الاخدام) همزەنك کسریله برآدمه خدمتکار ویرمك
معناسنه‌در : یقال استخدمه و اختدمه فاخدمه ای استوهبه خادما فوهبه له
(الخدمة) فتحاتله شول حلقه طرزنده قالین ومحکم تسمه‌یه دینورکه دوه‌نك
بیلکنه بغلیوب اکا دوه‌نك اياغنه دیکدکلری چارغی بند ایدرلر و بر برده دائره
اولمش ناس حلقه‌سنه دینور ومنه یقال فضّ الله خدمتهم ای فرّق جمعهم وخدمه
خلخاله اطلاق اولنور یقال جاءت وفی رجلها خدمة ای خلخال و بالدره اطلاق
اولنور جمعی خدام کلور کتاب وزننده (المخدم) معظم وزننده ایاقده خلخال
بکره‌جك یره دینور و دوه‌نك بیلکجه‌سنده ذکر اولنان خدمه دیدکلری تسمه
بکره‌جك یره دینور مخدّمه دخی دینور هابله ونسوانك ایاقده طون پارچەلرینی
بغلدقلری طون حلقه‌سنه دینور زیرا انلر طونلرینك پارچه‌لرنی طبوق اوزره
چکوب بند ایدرلر طون اوراده قیورم قیورم یری سپورر یقال مخدّم سراویلها
یتذبذب ای رباطه عند اسفل رجله و شول آته دینورکه ایاغنده اولان سکیلی
طرنق اوزره دائره کبی اولان قیللردن بوقریجه دکرمی اوله واکا اخدم دخی

دینور علی قول سکیلی بیلکلرینك بتوننی یاخود بعض یرنی تجاوز ایلمش اوله
یقال فرس مخدّم و اخدم اذا کان تحجیله فوق اشاعره او جاوز البیاض ارساغه
او بعضها (الخدماء) حمراء وزننده اللری و ایاقلری آق اولان قیونه دینور علی
قول بر ایاغی آق وسائر بدنی سیاه اولانه دینور یاخود بجاغی بیلکیجه‌سنه قریب
قرامتق اق‌اوله یاخود آقجل قاره‌اوله کذلك بوصفت اوزره اولان طاغ کچیلرینه‌ده
دینور (الخدمة) غرفه وزننده خدماء لفظندن اسمدر حمرت کبی (الخدمة)
خانك فتحیله لیل ونهاردن برساعته دینور یقال مضت خدمة من لیل او نهار ای
ساعة (الخدمة) عنبه وزننده قایشه دینور (المخدوم) شول آدمه دینورکه
جنّ طائفه‌سندن تابعه‌سی اوله‌که خدّام صاحبی تعبیر اولنور (المخدّمون)
معظمون وزننده مخدّم کلمه‌سنك جمعیدر خدم وحشمی فراوان آدمه دینور یقال
قوم مخدّمون ای کثیروا الخدم (ابن خدام) کتاب وزننده برشاعردر یاخود
بوذال معجمه ایله‌در و ابو اسحق ابراهیم الخدامی که فقهادندر خانك ضمیله‌در
ابو الفرج مهمله ایله تقیید ایلمشدر لکن وهمدر معجمه ایله اولمق ملحوظدر
(الخذم) خانك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله کسمك معناسنه‌در : یقال خذمه
خذما من الباب الثانی اذا قطعه وشکاری قوش شکارینه یاخود طعمه‌سنه پنجه
اورمق معناسنه‌در : یقال خذمه الصقر اذا ضربه بمخلبه وکسلمك معناسنه‌در :
یقال خذم الشیء خذما من الباب الرابع اذا انقطع و سرخوش اولمق معناسنه‌در :
یقال خذم فلان اذا سکر (التخذیم) تفعیل وزننده (والتخذم) تفعل وزننده
بونلرده کسمك معناسنه‌در : یقال خذّمه وتخذمه اذا قطعه وتخذّم کسلمك
معناسنه‌در : یقال تخذّم الشیء اذا انقطع (الخذیم) امیر وزننده سرخوشه
دینور مؤنثی خذیمه‌در یقال رجل خذیم ای سکران و امرأة خذیمة ای سکری
کسلمش قولغه دینور یقال اذن خذیم ای مقطوعة (الخذم) فتحتینله سرعت
ایلمك معناسنه‌در : یقال خذم الرجل خذما من الباب الرابع اذا اسرع. (الخذم)
کنف وزننده (والخذوم) صبور وزننده (والمخذم) معظم وزننده کسکین
قلیجه دینور یقال سیف خذم وخذوم ومخذّم ای قاطع وخذم خوشطبع ونیکخوی
کریم وجوانمرد آدمه دینور جمعی خذمون‌در یقال رجل خذم ای سمح طیب
النفس ومرداس بن ابی عامرك فرسی اسمیدر (الخذامة) ثمامه وزننده برنسنه‌دن
کسلمش پاره‌یه دینورکه کسنتی تعبیراولنور یقال هذه خذامته ای قطعته (الخذماء)
حمراء وزننده شول قیونه دینورکه قولغی ارقوری کسیلوب لکن قوپوب
آیرلمامغله بریق قالمش اوله یقال شاة خذماء وهی التی شقت اذنها عرضا ولم تبن
(الخذمة) تمره وزننده دوه‌یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدر و بوزمان اسلامده

احداث اولنمسن تعبيرلرندندر (خدام) كتاب وزننده محارب قبيلهسندن بر بطندر وحبيش بن قيس بن الاعور نام كمسهنك فرسى اسميدر و ابن خدام آنفا خدم ماده‌سنده ذكر اولندى (الاخدام) همزه‌نك كسريله بركمسه ذلّ وحقارتنى اقرار ايدوب ايسم اولمق معناسنه‌در : يقال اخذم الرجل اذا اقرّ بالذلّ وسكن وسرخوش ايلمك معناسنه‌در : يقال اخذمه الشراب اذا اسكره (خذيم) زبير وزننده اساميدندر محمد بن ربيع بن خذيم محدّثدر (مخذم) منبر وزننده حارث بن ابى شمر الغسانى نام اميرك قلجى اسميدر (ذوالخذمة) فتحه‌لرله عامر بن معبدك لقبيدر (الخذاريم) خانك فتحيله بلك كهنه پاره پاره لباسه ديبور يقال ثوب خذاريم اى رعابيل اى اخلاق و بو برمة اعشار قبيلندندر (الخذلمة) دحرجه وزننده سرعتله يوريمك معناسنه‌در : يقال خذلم الرجل اذا اسرع و بو حاى مهمله ايله‌ده لغتدر (الخرم) خانك فتحى و رانك سكونيله بر نسنه‌نك ديكشنى و نكنده‌سنى سوكوب ايرمق معناسنه در : يقال خرم الخرزة خرما من الباب الثانى اذا فصمها و بر آدمك بروننك ديركنى يرمق معناسنه در : يقال خرم فلانا اذا شق وترة انفه و خرم طاغك برونه ديبور كه سيورى چقان اوجندن عبارتدر و خرم عروضيون اصطلاحنده فعولن جزؤندن فانك ياخود مفاعيلن جزؤندن ميمك اسقاطندن عبارتدر پس فعولن عولن قالمغله فعلن جزؤنه نقل اولنور مفاعيلن فاعيلن قالمغله مفعولن جزؤنه نقل اولنور و خرم علتى عارض اولان بيته مخروم و اخرم ديرلر وخرم كلمه‌سنك جمعى خروم در بوراده والميم من مفاعيلن نسخه‌لرى غلطدر (التخريم) تفعيل وزننده بو دخى بر نسنه‌نك ديكشنى سوكوب يرمق معناسنه در : يقال خرّم الخرزة بمعنى خرمها (التخرم) تفعل وزننده مطاوعيدر ديكش سوكيلوب يرلمق معناسنه يقال خرّم الخرزة فتخرّمت اى فصمها فانفصمت و بر نسنه‌يى تمامه كسوب ايرمق معناسنه در بو مناسبتله بر طائفه‌يى بالجمله استيصال ايدوب كوكنى كسمك معناسنه مستعملدر يقال تخرمت المنية القوم اذا استأصلتهم واقتطعتهم وتخرّم الزند بر آدم بركسبه ظلم وحمق ايله شركير اولمق معناسندن عبارتدر تقول فلان يتخرّم زنده اى يركبنا بالظلم والحمق شارح ديركه متخرّم اولان زند يعنى بر طرفى كسيلوب يرلمش اولان چقماغك آتشى چقمامغله خير ومنفعتى اومديغندن خير وفائده‌سى اولايوب همان بيهوده خور وخفا واوضاع احمقانه ايله القاء نفلت ايدن كمسه‌دن كنايه ايدوب يتخرّم زنده ديرلر فائده‌سز استيلا ايدر ديمكدر كذلك تخرّم زبده ديرلر كه باء موحده ايله در كره ياغنه ديبور غضبى ساكن اولدى ديمك يرده استعمال ايدرلر انتهى و تخرّم خرميه طائفه‌سنك دين و آيينلرينه تابع اولمق معناسنه در : يقال تخرّم الرجل اذا دان بدين الخرمية (الخرم) فتحتينله

بر آدمك بروننك ديركى برلمق معناسنه در : يقال خرم الرجل خرما من الباب الرابع اذا تخرّمت وترة انفه (الخرمة) فتحاتله برونده برلمش يره دينـوركه بريق تعبير اولنور (الخرماء) حمراء وزننده برلمش قولغه دينور يقال اذن خرماء اى مخرمة وصفراء نام محلده بر چشمـه آديدر وزيد الفوارس الضبى وراشـد بن شماس المعنى فرسلرينك اسميدر وبنى ابى ... مخصوص بر فرس اسميـدر وخرماء شول يوكسك بايره دينوركه برطرفى چقور وايسيك يره انكبه اوله على قول شول تپه يه دينوركه برجانبى بغايت صرب اولمغله اورادن صعود ممكن اولميه وقولغى ارقوريدن برلمش ديشى كچى به وصف اولور يقـال عنز خرماء اذا كانت قد شقت اذنها عرضا (خرم) خانك ضميله بر موضع ياخود بر نيجـه خرده طاغلرك اسميدر وخرم الاكمة تپه نك توكنوب كسلديكى يردن عبارتدر كاسيذكر (الاخرمان) تثنيه صيغه سيله اوست طماغك بوقرى اوجلرنده چكه لردن ايروجه ايكى كميكه اطلاق اولنور واخرما الكتفين ارقه ده كورك كميكلرينك قوللر طرفنده اولان اوجلرينه دينور على قول كورك كميكلرينك اشـاغى اوجلرندن عبارتدر كه كعبره ديدكلرى بومريجه كميكى احاطه ايلمشدر يقال اصاب اخرما الكتفين وهما عظمان مخرمان من قبل العضدين اوطرفا اسفل الكتفـين اللذان اكتنفا كعبرة الكتف بوراده فى زياده سيله اخرما فى الكتفين نسخه لرى غلط صريحدر (الاخرم) اخرمان لفظندن مفرددر وكوزى برتلان آدمه دينور يقال رجل اخرم اى منقطع العينين وقولغى برتق آدمه دينـور وبروننك ديركى بريق كمسيه دينور وملوك رومدن برينك اسميدر وبنوسليم يوردنده بر طاغك آديدر وطرف دهناده برطاغك آديدر رانك ضميله ده زبانزده در ونجده برطاغك آديدر (المخرم) مجلس وزننده خرم كبى بودخى تپـه نك توكنوب كسلديكى يره دينور يقال نزلوا فى خرم الاكمة ومخرمها اى منقطعها ومخرم الجبـل ومخرم السيف طاغك وقلجك برونلرندن عبـارتدر جمعى مخارم در ومخارم پك وغليظ يرلرده اولان يوللره اطلاق اولنور وكيجه نك اوائلنه اطلاق اولنور تقول سرنا مخارم الطرق فى مخارم الليل اى الطرق فى الغلظ فى اوائل الليل (الخورمة) جوهر وزننده بروننك اوك طرفنه على قول دلكلرينك ارالغنه دينور وخورم كلمه سندن مفرد اولوركه باريغى وچتـلاغى اولان قيايه دينور (الاخترام) افتعال وزننده كسلمك معناسنه در بو مناسبتله اولمك معناسنده مستعملدر تقول اخترم فلان عنا على المجهول اذامات ويقال اخترمته المنية اى اخذته وبر قومى استيصال ايدوب اوته سنى كسمك معناسـنه مستعملدر يقال اخترمت المنية القوم اذا استأصلتهم واقتطعتهم (الخارم) رانك كسريله صوغوق نسنه يه دينور بارد معناسنه وتارك معناسـنه در : يقال هوخارم العلم

ای ترکه ومقصد معناسنه در و خاصة صوغوق روزکاره دینور (الحریم) امیر وزننده ماحن ولاابالیانه مشرب کسبه دینور یقال رجل خریم ای ماجن (الحرامة) کرامه وزننده بر آدم ماجن ولاابالی اولق معناسنه در: یقال خرم الرجل خرامة من اباب الخامس اذا کان خریما (الخرّم) سکر وزننده شجرک نباته دینورکه مراد اغاجنک داللری و یداقلری و یپراقلریدرکه تاب وطراوتلو اوله و سکدر وزجنز خوش و ملایم دیرلکه دینور علی قول خرم لفظی معربدر یعنی فارسیدن معربدر لکن فارسیده مسرور وشادان معناسیله مبین اولمغله ظاهرا معنای مزبور مجاز اولور و خرّم حافظ حسین بن ادریسک بدرینک لقبیدر وخرّمه نفتقتدن جمع اونورکه بوکرلجه‌یه شبیه بر نبات اسمیدر لونی بنفسجی و بغایت خوشبو وخوشمنظر اولور استصحابی باعث محبت و چچکدن ترتیب اولنسان باغله ادهن ذکر اولنسان محبت خصوصنده نافع وعد اوتی دافعدر بو نباتی مفرداتده ارغوانی شبوی ایله بیان ایدرلر و بعض مفرداتده ترکیده اناسنه دل دوندرن تعبیر ایدرلر بعینه فاصولیا قابی کبی چچکلری اوزون اوزون و رنکی کوکجل مورواولور اوجنده حرده بر صارنجه تل کبی نسنه‌سی اولمغله انی لسان عد ایدوب کویا که نسنی اکسه‌سنه چکلمش اولور دیو مرسومدر و خرّمه فارس دیارنده بر قریه آدیدر بابک الخرمی دیدکلری مجوسی مشهور اورادندر مسفور معتصم خلیفه زماننده ظهور ومزدکیه آیننی خلقه نشرایلدی تناسخ اعتقادنده اولوب ونسوانده هرکس مشترکدر دیو اباحت نسا ایله فتن وافر فساده باعث و اکثر بلاده مستولی اولدی وخرّمیه دیدکلری طائفه بونک قومیدر (امخرّمان) برموضع آدیدر (مخرم) محدّث وزننده بغدادده بر محله‌دریزید بن مخرم نام کسبه منسوبدر (الخرمان) عثمان وزننده یلان سوزه دینورکذب معناسنه (الخرام) زناروزننده طاعت وعبادتدن بالکلیه منقطع اولوب مدام ارتکاب معاصی و اثام ایدن کسه‌لره دینور یقال هم خرام ای المنخرمون فی المعاصی و بو کویاکه خارمک جمعیدر و خرام احمد بن عبدالله و عمرو بن جویه نام محدثلرک جدلری اسمیدر (خریم) زبیر وزننده اسامیدندر موسی بن عامر و سعید بن عمرو بن خریم و محمد بن ابی حجوش الخریمیون محدثلردر و خریم بن فاتک بن الاخرم و خریم بن ایمن اصحابدندر (الخرومانة) خانک فتحیله بر بدرایحه اوتدرکه صویه یقین دوه یتاقلرنده بتر (مخرّم) معظم وزننده بر رجل اسمیدر (الخرثمة) خانک و ثای مثلثه‌نک فتحه‌لریله وکسره‌لریله ایاق قابنک اوجنه دینورکه بورنی تعبیر اولنور اکر خرثمه‌سی بوغیسه اکا لسنه دیرلرکه کوکسندن اوجنه وارنجه لسان هیئتنده مخروطی اولور (الخرشوم) شین معجمه ایله زنبور وزننده طاغک دره‌یه یاخود صحرایه طوغری حواله چقان

برونه دینور و بیوك طاغه دینور و پك و غلیظ ارضه دینور (الخرشمة) میم مشدده ایله هرشفه وزننده بو دخی پك و قالین ارضه دینور (المخرنشم) اسم فاعل بنیه‌سیله خودبین متعظم و کبر آلود کمسیه دینور یقال رجل مخرنشم ای متعظم متکبر فی نفسه و آرقلیوب متغیر اللون اولان آدمه دینور کوده‌سی کرپی کبی طوپاج اعضالری بودور آدمه دینور (الخرطوم) زنبور وزننده (والخرطم) قنفذ وزننده برونه دینور علی قول برونك اوکنه دینورکه اوج طرفیدر یاخود ایکی طرفلو طماقلرك برونه قاوشدیغی یره دینور یقال اصاب خرطومه وخرطمه ای انفه او مقدّمه اوهوما ضممت علیه الحنکین شارح دیرکه خرطوم فیلك انفنه موضوعدر بعده علی‌الاطلاق استعمال اولندی و خرطوم چابك سرخوش ایدن کسکین خمره دینور یاخود صیقلان اوزمدن اك اوّل آقان شیره‌یه دینورکه ایاقله چکنمازدن‌اول‌آقارشیره‌بورنی‌تعبیراولنور آنك‌شرابی‌پك تیزاولور یقال‌شرب‌الخرطوم ای الخمر السریعة الاسکار اوهو مایجری من النعب قبل ان یداس (ذوالخرطوم) عبدالله بن انیس رضی الله عنه قلجنك اسمیدر و خرطوم الحباری بر شاعردر اسمی عبدالله بن زهیردر و خرطومان خشم بن‌الخزرج‌ایله عوف بن الخزرج در و خرطوم لفظنك جمعی خراطیم کلور و خراطیم برقومك اعیان و ذیشانلرینه اطلاق اولنور یقال هم خراطیم القوم ای ساداتهم (الخراطم) علابط وزننده باشی بولمش قوجه‌مان قاری‌یه دینور (الخرطمة) دحرجه وزننده بر آدمك برونه اورمق یاخود برونی بر طرفه طوغری اکمك معناسنه‌در : یقال خرطمه اذا ضرب خرطومه اوعوّجه (الاخرنطام) احرنجام وزننده کبر و دماغدن ناشی برونی یوقری طوتمق معناسنه در : یقال اخرنطم‌الرجل اذارفع‌انفه واستکبر و غضبناك اولمق معناسنه در : یقال اخرنطم الرجل اذا غضب (الخرطمان) عنفوان وزننده پك‌اوزون‌آدمه‌دینور (الخزم) زای معجمه‌ایله عزم وزننده دیزمك معناسنه در : یقال خزم اللؤلؤ خزما من الباب الثانی اذا شکه و دوه‌نك برونه خزامه بکچورمك معناسنه در : یقال خزم البعیر اذا جعل فی جانب منخره الخزامة و خزم اهل عروض اصطلاحنده بیتك اوّلنه یعنی شطر اوّلك صدرنه بردن درده قدر حرف زیاده ایلمکدن‌عبارتدرکه اول‌حرف تقطیعده معتدّ بها اولمز شارح دیرکه عندالاخفش مصراع ثانینك ابتداسنده‌ده زیاده قلنور بر حرف یا ایکی حرف اولور بونده اوج و درت اولمز مثلا بحر طویلدن اشبو * واذا انت جازیت امرأ السوء فعله * اتیت من الاخلاق ما انت راضیا * بیتك شطر اولنده واو زیاده اولمشدر ینه فعولن تقطیعنده در (الخزامة) کتابه وزننده بره معناسنه درکه دوه‌نك برونك بر طرفنه بکچوردکلری حلقه در بروندرق تعبیر اولنور و خزامة

انتعلين شول اىجه ترشه‌به دينوركه آنكله نعلين تسمه‌لرينى برى بريله ديكوب
قاوشدررلر (التخزيم) تفعيل وزنده بودخى دوه‌نك بروننه بروندره‌ق بچورمك
معناسنه‌در : يقال خزّم البعير بمعنى خزمه (الخزمى) سكرى وزنده برونلريله
بروندره‌ق بچوريلمش دوه‌لره دينور و طيور قسمنك جمله‌سى كذلك دوه‌قوشى مخزومه
و مخزّمه اولورلر زيرا برونلرينك ونره‌لرى بالجمله دليك اولور (التخزّم) تفعّل
وزنده دېزلمك معناسنه‌در و منه يقال تخزّم الشوك فى رجله اذا شكها ودخل فيها
(المخازمة) مفاعله وزنده ايكى آدم بر محلده بولشمق قوليله هر برى بر يوله
سلوك ايلمك معناسنه‌در : يقال خازمه الطريق اذا اخذ فى طريق و اخذ الآخر
فى طريق حتى التقيا فى مكان (الخازم) بك صوغوق روزكاره دينور يقال ريح
خازم اى خارم (الخزم) فتحتينله دوم اغاجنه شبيه بر شجر آديدر قبوغندن
ايپ بوكيلور (الخزّام) شدّاد وزنده شجر مزبورى صاتيجى آدمه دينور
مدينه‌ده سوق الخزّامين ديدكلرى چارشو اكا مضافدر (الخزمة) فتحاتله مقل
اغاجنك يپراغنه دينور و خزمه اساميدندر خزمة بن خزمه و حارث بن خزمه
و نهيك بن اوس بن خزمه و زاينك سكونيله حارث بن خزمه و عبدالله بن ثعلبة بن
خزمه اصحابدندر (الخزامى) خبارى وزنده بر نباتدر على قول خيرى البرّ يعنى
يبانى شبوى اسميدر چچكى بالجمله صحرا چچكلرندن خوشبوى اولور تخبيرى
مطلقا رايحهٔ منتنه‌يى مزيل و فرزجه‌سى رحمى منقى اولمغله محبل و اندن معمول
شربتك شربى كبد و طحال و دماغ باردى مصلحدر بو نبات خلقك تحريفله خسامه
ديدكلريدر خسامه روحى معروفدر (الخزومة) صبوره وزنده صغر اينكنه
دينور على قول ياشلو و قصه كوده‌لو اولاننه دينور جمعى خزائم و خزوم كلور
(الاخزم) احمر وزنده اركك يلانه دينور و قصه‌طماقلى ذكره دينور واساميدندر
ابو اخزم الطائى حاتم نام كريم مشهورك جدّى ياخود جدّينك جدّيدر اخزم نام
اوغلو وفات ايدوب آنك برقاچ اوغللرى قالمشيدى بركون بر مادّه‌ضمننده جمله‌سى
مرقومك اوزرينه خروج و هجوم و ضرب و جرح‌ايلملريله اشبو • انّ بنىّ زملونى
بالدم • من يلق آساد الرجال يكلم • و من يكن‌درءبه يقوّم • شنشنة اعرفها
من اخزم • قطعه‌سنى نظم و ايراد ايدوب پدرلرى اخزم دخى كنديسنه بوكونه
عقوق و عصيان صاحبى اولمغله اولادلرى دخى انكله همخوى اولدقلرنى اشعار
ايلدى و من بعد مصراع اخير ضروب‌امثالدن اولدى بوراده دره لفظى اكريلك
و شنشنه كسرتينله خوى و طبيعت معناسنه‌در و اخزم مدينه قربنده بر طاغك
آديدر و بر معروف‌جنسى يالك دوه بوغورينك اسميدر (الخزماء) حمراء وزنده
قصه ذكر باشنه دينور يقال كرة خزماء اى القصير الوترة (خزام) غراب

وزننده نجدده بر دره اسمیدر (الخزیمیة) زبیرّیه وزننده اجفر ایله ثعلبیه نام
محل یننده بر حجاج قوناغنك اسمیدر (خازم) اسامیدندر خازم بن الجهبد
و ابن جبله و ابن القاسم و ابن مروان یاخود بو حای مهمله ایله‌در و خازم بن خزیمه
و خازم بن محمد بن خازم القرطبی و ابن محمد الجهنیّ و ابن محمد الرحبیّ و پدرلری
خازم اولنلردن سعید بن خازم الکوفی و خزیمة العباسی و احدالله‌یفی و محمدالضریر
ابو معاویه و مسعده و خالد و حسن بن مخلد بن خازم و عبدالله بن خالد بن خازم
و کنیه‌سی ابو خازم اولنلردن ابوخازم جنید بن العلاء و عبد الغفار بن حسن
و عبدالحمید القاضی و احمد بن محمد بن صلب و عبدالله بن محمد و ابن الفرّاء وابن
ابی یعلی جمله‌سی محدثلردر و محمد بن جعفر بن محمد و اسمعیل بن عبدالله و احمد
و جعفر ابنا محمد و امام کبیر محمد بن عمر بن ابی بکر الخازمیون علماء کرامدندر
و حسین بن اسمعیل الششدانقی که محدّثدر خزیمة بن ثابت الانصاری نسلندندر
و امام محمد بن اسحق بن خزیمه و محمد بن علی بن محمد بن علی بن خزیمة الخزیمیان
جدلرینه منسوبلردر (خزیم) زبیر وزننده اسامیدندر ابراهیم بن خزیم ومحمد
بن خزیم الشاشیان محدّثلردر و محمد بن خضر بن خزام‌که شدّاد وزننده‌در یاخود
ابن ابی خزّام‌در امام بغویدن سماع و تلقی ایلدی (مخزّم) معظم وزننده بر
رجل اسمیدر (خزیمه) جهینه وزننده بو دخی اسامیدندر خزیمة بن‌أوس وابن
ثابت و ابن حکیم و ابن جزی و ابن جهم و ابن الحارث و ابن خزمه و ابن عاصم
و ابن معمر و ثمامه وزننده خزامة بن یعمر اللیثی اصحابدندر و ابن ابی خزامة یاخود
ابو خزامة بن خزیمة زهرینك شیخیدر و خزامة بنت‌جهمه صحابیه‌در (الاخسوم)
اسلوب وزننده چوالك قولینه دینور (الخشم) خانك و شین معجمه‌نك فتحیله
ات تعفن ایدوب قوقق معناسنه‌در : یقال خشم اللحم خشما من الباب الرابع اذا
تغیرت رایحته و خشم و خشوم قعود وزننده بر آدمك بورونك دلیکی ککیش‌اولمق
معناسنه‌در : یقال خشم الرجل خشما و خشوما من الباب المزبور اذا اتسع انفه
و بورون ایچنده قروح و سرطان و باسور مقوله‌سی‌علت عروضندن بدرایحه بغلمق
معناسنه‌در : یقال خشم الانف اذا تغیرت رایحته من دآءفیه و بر آدمك ککزی
زائل اولمق معناسنه‌در که قوت شامه‌سی عاطل اولمغله اصلا رایحه طویمز اولور
خشام دخی بو معنایه‌در غراب وزننده یقال خشم فلان خشما و خشاما‌اذا سقطت
خیاشیمه (الاخشام) همزه‌نك کسریله (والتخشم) تفعل وزننده بونلرده ات
بوزلمغله‌قوققمعناسنه‌در: یقال اخشم اللحم و تخشم اذاتغیرت رایحته (الخیشوم)
قیصوم وزننده بورونك قصبه‌سندن نخره‌نك مافوقیله خشارم رأسدن نخره‌نك
مابیننده دینور قصبة الانف بورون کیکیدر و نخره بورونك ایلروسیدر و خشارم

الرأس بشدن برون ایچره ابن بوققه کرنکلر در بس خیشوم مقدم دماغده حس مشترك اولان یره متصل موضع اولنورکه ترکیده ککز تعبیر اولنور جمعی خیاشیم در و عندالبعض خیاشیم انفك نهایتنده اولان کرنکلردن عبارتدرکه برون ایله دماغك بیننده اولور و علی قول برونك ایچنده اولان طمرلره دینور انکچون جمع اولهرق استعمال ایدرلر (الخشم) خانك فتحیله بر آدمك ککزنی ازملك معناسنه در : یقال خشمه خشما من الباب الثانی اذا کسر خیشومه (الاخشم) احمر وزننده برونك ایچی ککیش اولان آدمه دینور و ککزی طونقون کسهیه دینورکه اصلا رایحه طویمز اولور و برونه دخی وصف اولنور (المخشم) معظم وزننده (والمخشوم والمخشم) اسم فاعل بنیه سیله سرخوشه دینور یقال رجل مخشم و مخشوم ومتخشم ای سکران (التخشیم) تفعیل وزننده کسکین شرابك رایحه سی ککزه هجوم امغله ادمی سرخوش ایلمك معناسنه در : یقال خشمه الشراب اذا ثورت رایحته فی الخیشوم فاسکرته (الخشمة) غرفه وزننده تخشیمدن اسمدر (الخشام) غراب وزننده ارسلانه دینور و بیوك برونه دینور و بیوك طاغه دینور ونعلبة بن الخشام فارس مشهور در (الخشام) شداد وزننده عمرو بن مالك نام محدثك لقبیدر برونی بیوك اوندیغندن ملقب اولدی (الخشرم) جعفر وزننده آری جماعتنه دینور کرك بال آریسی وکرك اشك آریسی اولسون مفردی خشرمه در و آری بکنه دینور امیر النحل معناسنه وآریلرك بال یاپدقلری کومجه دینور و یومشق کوفکی طاشلره دینور و بر رجل اسمیدر و شول تومسك تپه طرزنده طاشلق یره دینورکه طاشلری خرده وفرسوده اوله جمعی خشارمه در (الخشارم) خانك فتحیله بر موضع آدیدر و خشارم الرأس خیشومده اولان بوققه کرنکلره دینور (الخشارم) علابط وزننده سلره دینور اصوات معناسنه در و غلیظ اولان برونه دینور (الخشرمة) دحرجه وزننده صرتلان یرتسنه اکل ایدرکن اغزنی اوندرملك معناسنه در : یقال خشرمت الضبع اذا صوتت فی اکلها (خشسبرم) خانك و شینك فتحی و سین مهمله نك سکونی و باء و راء مفتوحتینله ریاحین بریه انواعندندر شارحك بیانه کوره بو خوش اسپرم معربیدرکه فارسیده ریحان طیب دیمکدر مرادیسان فسلکنی دیدکلریدر (خشنام) خانك ضمیله بر رجلك علمیدر خوشنام فارسی معربیدرکه آدی خوش آدم دیمکدر (الخصومة) خانك ضمیله اسمدر خدل و نزاع معناسنه در: یقال کنا فی خصومة ای خدل ومفاعله دن مصدر اولور بر آدم ایله چکشمك معناسنه مخاصمه کبی پس خصومه بو بابده نوادردن اولنور و باب مزبور مغالبه ده استعمال اولنور یقال خاصمه مخاصمة و خصومة فخصمه یخصمه خصما من الباب الثانی ای جادله فغلبه وهو شاذ یعنی باب مغالبه دن

غلبه معناسنی متضمن اولان فعل البته باب اولدن گلمك مطرد ایکن بونده باب ثانیدن گلمکله قیاسدن خارجدر معلوم اوله که فاعلته ففعلته بابنده یعنی مغالبه بابنده حروف حلقدن عاری اولان فعلك مضارعی ضمه‌یه رد اولنور عالمته فعلمته اعلمه دینور و حرف حلقی مشتمل اولورسه باب ثالثدن اولور فاخره ففخره یفخره دینور صحیح اولان بابلرك جمله‌سنده حال بویلجه در و اکر معتل اولورسه وجدت و بعت و رمیت و خشبت و سعیت کبی بونلرك جمله‌سنده کسره‌یه رداولنور مکرکه معتل واوی یعنی اجوف و ناقص واوی اوله اول صورتده ضمه‌یه رد اولنورراضیته فرضوته ارضوه و خاوفنی فخفته اخوفه کبی اما بو نزاع و جدال معناسنی متضمن اولان بابده جاری اولمز مثلا نازعته فنزعته‌دیمزلر زیرا غلبته لفظیله استغناحاصل اولمشدر پس مانحن فیهده فخصمه یخصمه عنوانی که باب ثانیدندر قیاسا واستعمالا شاذ اولور زیرا قیاسده باب اوله رد اولنوب و استعمالده‌خصمه یرینه غلبه‌لفظی ایراد اولنمق لازمدر (الاختصام) افتعال وزننده‌مشارکت‌ایچوندر بربله‌خصومت ایدشمك معناسنه در : یقال اختصم القوم وتخاصموا بمعنی ومن قرأ قوله تعالی [وهم یخصمون] الایة یعنی یخصمون کلمه‌سنی خانك فتحی و صاد مشدده‌نك کسریله قرائت ایدنلر اصلی یختصمون ایدی دیدیلر که افتعالك تایی صاده قلب و ادغام و فتحه‌سی خایه نقل اولندی و بعضلر فتحه‌یی نقل ایلمیوب اجتماع ساکنیندن ناشی اذا حرّك الساکن قاعده‌سنه مبنی خایی مکسور ایلدیلر وابو عمر و خانك حرکه‌سنی اختلاس یعنی حرکهٔ غیرمتمیزه ایله قرائت ایلدی اجتماع ساکنیندن احتراز ایله و اما ساکنین بیننی جمع ایلمك لحن در مؤلف بونکله امام نافع قرأتنه تعریض ایلمشدرکه ثانی مدغم اولان یرده اجتماع ساکنینی تجویز ایلمشدر و بوراده جوهرینك و یقال السیف یختصم جفنه اذا اکله‌قولی غلطدر بوضادمعجمه‌ایله در (الخصم) خانك فتحیله مصدردرکه ذکر اولندی نزاع وجدال ایلمك معناسنه و منه قراءة حمزة وهم یخصمون بکسر الصاد من الباب الثانی وخصم مخاصم معناسنه اولورکه وصف بالمصدر اولور جمعی خصوم کلور وکاه اولورکه مفرد و تثنیه و جمع و مذکر و مؤنثی مساوی اولور بومحلك مفصلی بودرکه خصم لفظی فی‌الاصل وجه مذکور اوزره مصدر در وکاهیجه برکسیه مبالغة وصف اولوب مخاصم معناسنه اولور اکر مصدریت جهتی مقطوع النظر اولوب وصفیتی ملحوظ و معتبر اولورسه تثنیه‌لنوب جمعلنور و اکر وصف اولوب مصدریت جهتی ملحوظ اولورسه مفرد و تثنیه وجمعی و مذکر و مؤنثی مساوی اولور (الخصیم) امیر وزننده مخاصم معناسنه در که ایکی خصمك هر برینه اطلاق اولنور جلیس‌ومجالس کبی جمعی خصماء کلور کرماء کبی و خصمان کلور خانك ضمیله یقال هو خصیمه

ای مخاصمه (الخصم) کتف وزننده جدال و خصومت شدید آدمه دینور یقال رجل خصم ای مجادل جمعی خصمون کلور (الخصم) خانک ضمیله جانب معناسنه‌در تقول منعه فی خصمه ای جانبه و برنسنه‌نك کوشه‌سنه دینور یقال وقع المتاع فی خصم الوعاء ای زاویته و ناحیه معناسنه‌در : یقال قعد فی خصم ای ناحیة و طلومك و مشکك اشاغی اغزی طرفندن اولان اوجنه دینور که دیب طرف اوله‌جقدر یوقری طرفنه عصم دینور جمعی اخصام و خصوم کلور یقال اخذ بخصم الراویة و عصمها فرفعها ای بطرفها الاسفل و بطرفها الاعلی و اخصام العین کوزك کربك بومیلان کنارلرینه اطلاق اولنور که کربك دیبلری اولور (الاخصوم) اخسوم وزننده و مرادفیدر که ذکر اولندی (الخصمة) تمره وزننده شول خاصیتلو مهره و جوهر مقوله‌سنه دینور که بر آدم جنك و معرکه‌یه یاخود حضور سلاطینه وارەجق اولدقده امان وسلامت بولمق ایچون طاقنورلر بعض خاصیتلو جوهر یاخود خواص و اوفاق مشتمل خاتم و طلسم مقوله‌سی اوله‌جقدر و بعض نسخه‌ده حای مهمله ایله من خروز عنوانده مرسوم اولمغله خرز و تعویذ و بازوبند مقوله‌سی نسنه اونور (الخصوم) خانك ضمیله درەلرك دیبلرینه کذلك اغزلرینه اطلاق اولنور ذکر اولنان خصم لفظندن جمعدر (الخضم) خانك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله اکل ایلك علی قول اغزنك اك اورته‌سنده اولان آزی دیشلریله اکل ایلك یاخود اغزی طولدیره‌رق حرص وشره ایله یمك معناسنه‌در یاخود خیار مقوله‌سی رطب نسنه‌لری یمکه مخصوصدر جاتر جاتر وخایر خایر یمك اولور یقال خضم الشیء خضما وخضمه خضما من الباب الرابع والثانی اذا اکله او باقصی الاضراس اوهو ملء الفم بالمأکول او خاص بالشیء الرطب کالقثاء وکسمك معناسنه‌در : یقال خضمه خضما من الباب الثانی اذا قطعه وبر آدم مالدن برمقدار افراز ایدوب برکسیه ویرمك معناسنه مستعملدر یقال خضم له من ماله اذا اعطاه وضرطه‌لق معناسنه‌در: یقال خضم بها ای بالمرأة اذا حبق (الخضامة) ثمامه وزننده خضم اولنان یعنی وجه مذکور اوزره اکل اولنان یمتی به دینور (الخضیمة) سفینه وزننده تر وتازه یشل اوتلغه وچایره دینور و چایرلو چنلو لطیف ونرم ومنبت ارضه دینور وصوده طبخ اولنمش بغدایه دینور اطفالك دیش بغدایی کبی (الاختضام) افتعال وزننده بودخی کسمك معناسنه‌در : یقال اختضم الشیء اذا قطعه منه یقال اختضمت اذا قطعه الطریق و یقال السیف یختضم جفنه ای یقطعه و یاکله (المخضم) محسن وزننده شول شورانجه صویه دینورکه آجیلق درجه‌سنده اولمامغله طوار ایچوب لکن انسان ایچه‌مز اوله یقال ماء مخضم اذا کان لم یبلغ ان یکون اجاجا یشربه المال لا الناس (المخضم) معظم وزننده (والمخضم) مکرم وزننـده دنیاسی وسعت اوزره

اولان

اولان مشابقه‌سز حال ومال صاحبي نيكبخت آدمه دينور يقال رجل مخضم ومخضم
اى موسّع عليه فى الدنيا (الخضمة) حزّقه وزنده بر نسنه‌نك اورته‌سنه دينور
وسط معناسنه و هرشيئك كوم و فراوان يرينه دينور يقال اخذ من خضمته اى
من معظمه وقولك قالين و يورغون يرينه دينوركه قره‌جه‌لرى اولور وهرشيئك
خالصنه اطلاق اولنور ومنه يقال هو فى خضمة قومه اى فى مصاصهم (الخضمّ)
خدبّ وزننده جول و دريادل وكريم و جوانمرد اولان متعين وذيشان آدمه دينور
و بورجاله مخصوصدر نسوانه وصف اولمز جمعى خضمون كلور يقال رجل خضمّ
اى سيد جول معطاء وخضمّ دريايه دينور وجمع كثيره دينور وايرى جثه‌لو
عظيم الهيكل آنه دينور يقال فرس خضمّ اى ضخم ويك كسيجى قلجه دينور
يقال سيف خضمّ اى قاطع و بلكويه دينوركه بچاق بيلنور مسنّ معناسنه زيرا
بچاق مقوله‌سى دمورى بيليوب قطع ايدر اولمغله سببيت علاقه‌سيله اطلاق اولندى
جوهرى بونى ميمك ضمى و سينك كسريله اخذ ايلمكله المسنّ من الابل يعنى ياشلو
قوچه دوه ايله تفسير ايلمكين غلط ايلدى و ابى وجزه‌نك بيتنده بومعنايه وارد
اولمشدر ديو اشتشهاده اشارت ايدوب و بيتى ذكر ايلمدى و اول بيت بودر
* شاكت رغامى قذوف الطرف خائفة * هول الجنان نزور غير مخداج * حرّى
موقعة ماج البنان بها * على خضمّ يسقى الماء عجّاج * بيت ثانيده اولان حرّى
كلمه‌سى شاكت لفظنك فاعليدر معناى بيت دخلت فى كبدها حديدة عطشى الى دم الوحش
وقد وقعها الحذاد و اضطرب البنان بحديدها على مسنّ مسقىّ ديمكدر پس حاصل
معنا بچاقچى بيلكويه سورركن پرمقلرينك اوجلرى برى اوته متحرك ومضطرب
اولان حديدهٔ مسقيه كه دم آهويه تشنه‌در وصف مذكور اوزره اولان آهونك
جكر كوشه‌سنه طوقنوب اورايه صاپلندى ديمك اولور (الخضمّ) بقمّ وزننده
انساندن جمع كثيره دينور و بر بلده و برصو اسمليدر و بررجل آديدر على قول
عنبر بن عمرو بن تميمك اسميدر قبيله‌سنده استعمالى غالب اولمشدر كثير الاكل
اولدقلرندن اطلاق اولنمشدر زيرا خضمّ صيغه‌سى ابنية مبالغه‌دندر (الخضمان)
جربان وزننده و مرادفيدركه كوملكك يقاسنه دينور (الخضمة) خانك فتحيله
خصمه وزننده و مرادفيدركه ذكر اولندى (الخضرم) زبرج وزننده صويى
چوق قيويه دينور يقال بئر خضرم هاى كثير الماء و بيوك دريايه دينور بحر سفيد
كبى يقال بحر خضرم اى غطمطم و مطلقا چوق فراوان شيئه و واسع نسنه‌يه
دينور وكريم و بخشنده آدمه دينور يقال رجل خضرم اى جواد معطاء وناسك
حوايج مهماتنى جول ومتكفل دريادل متعين و ذيشان آدمه دينور يقال رجل
خضرم اى سيد جول جمعى خضارم و خضارمه كلور خانك فتحيله وخضرمون

كلوركه جمع سالمدر و بونلر رجاله مخصوصلردر نسوانه اطلاق اولنمزلر (الحضارم) علابط وزننده بو دخی سيد جول آدمه دينور (الحضرم) علبط وزننده كلر باوربسنه دينور وطتلو صويه دينور على قول طتلو ايله آجی بيننده اولانه دينور قيو صويی كبی (المخضرم) اسم مفعول بنيه‌سيله سنت اولنمامش آدمه دينور يقال رجل مخضرم اذا كان لم يختتن وعمرينك نصفی جاهليت زماننده ونصفی اسلام عهد و اواننده كذران ايدن آدمه دينور على قول جاهليت و اسلامی ادراك ايدن كمسيه دينور ياخود جاهليت واسلامی مدرك اولان شاعره دينور لبيد كبی يقال هو مخضرم وهو الماضی نصف عمره فی الجاهلية ونصفه فی الاسلام اومن ادركهما او شاعر ادركهما شارح ديركه حلو ومرّ بيننده ياخود خفيف و ثقيل بيننده اولان صو معناسندن ماخوذدر وعندالبعض خضرمه قطع معناسنه اولمغله اول معنادن مأخوذدر لكن مؤلف مهملتين ايله و ضاد معجمه ايله‌ده ثبت ايلمكله تأمل اولنمق لازمدر انتهی ومخضرم پدری ابيض و كندی اسود اولان كمسيه دينور يقال هو مخضرم ای اسود ابوه ابيض وناقص الحسب اولان آدمه دينور ومخضرم النسب بر آدمك اوغل ايدنديكی كمسيه دينوركه اوغللق تعبير اولنور و پدری مجهول اولان ياخود ولد سراری‌يه اطلاق اولنور و شول اته دينوركه اركك طوارايميدر يوخسه ديشی طوار ايميدر نامعلوم اوله يقال لحم مخضرم اذا كان لايدری امن ذكر ام من انثی و طاتسز ناخوش طعامه دينور يقال طعام مخضرم ای تافه وثقيل و خفيف بيننده ميانه اورن صويه دينور (المخضرمة) مدحرجه وزننده قولغنك اوجی كسلمش ناقه‌يه دينور يقال ناقة مخضرمة اذا كانت قطع طرف اذنها وبو خضرمه‌دن مأخوذدركه قطع معناسنه‌در وختان اولمش خاتونه دينور يقال امرأة مخضرمة ای مخفوضة (الحضارمة) خانك فتحيله عجم صنفندن بر طائفه‌دركه ابتدای اسلام هنكامنده وطنلرندن جقوب ديار شامده ساكن اولديلر مفردی خضرمیّ‌در خانك و رانك كسريله محدّثيندن عبد الكريم بن مالك وهبار بن عقيل وعباس بن حسن الخضرميون آنلردندر شارح ديركه طائفهٔ مزبوره بلاد عربه متفرق اولديلر آنلردن بصره‌ده اقامت ايدنلره اساوده وكوفه‌ده آرام ايدنلره احامره و شامده تمكن ايدنلره خضارمه و جزيره‌ده توطن ايدنلره جراجمه و يمنده ساكن اولنلره ابناء و موصلده قرار ايدنلره جرامقه اطلاق اولندی (المتخضرم) اسم فاعل بنيه‌سيله شول كره ياغنه دينوركه صووغك شدتندن طلومده طاغنق وكسيك كسيك اولوب بردرلوطوبلنمز اوله يقال زبد متخضرم ای متفرق لايجتمع من البرد (الخطم) خانك فتحی وطانك سكونيله امر عظيم معناسنه‌در : يقال هذا خطم ای خطب جليل وبر موضع آديدر و قوشك برونه دينور منقار

معناسـنه و دابّه قسمنك برونلرينك و اغزلرينك اوكلرينـه و اوجلرينه دينـور و انسانك برونه دينور وخطم مصدر اولور بر آدمك يا برحيوانك برونه اورمق معناسنه يقال خطمه خطما من الباب الثانى اذا ضرب انفه ودوه‌نك برونه خطـام طاقق على قول خطام ايچون برونى يوفقه‌جه كدمك معناسـنه‌در : يقال خطم البعير بالخطام اذا جعله على انفه اوجز ّ انفه و برآدمه سوز ايله قهر وغلبه ايلمك معناسنه مستعملدر شو يله‌كه مقابله‌سـنده شقّ شـفه‌يه قادر اوليه يقال خطمه بالكلام اى قهره ومنعه حتى لاينبس وسختيـانك كنارلرنى پرواز ايدوب ديكمك معناسنه‌در : يقال خطم الاديم اذا خاط حواشيه وخطم وخطام كتاب وزننده يايه كريش كچورمك معناسنه‌در : يقال خطم القوس بالوتر خطما وخطاما اذا علقهـا يعنى علق الوتر عليها (المخطم) مجلس وزننده بونلرده انسانك برونـه دينور يقال ضرب على خطمه ومخطمه اى على انفه (التخطيم) تفعيل وزننده بودخى دوه‌نك برونه خطام كچورمك معناسنه‌در: يقال خطم البعير بالخطام اذاجعله على انفه (الخطام) كتاب وزننده مصدردركه ذكر اولندى و يايه كچوريلان شيئه دينور كريش اولسون و ابريشم و قيطان مقوله‌سى اولسون وخاصة يايك كريشنه اطلاق اولنور و دوه‌يى يدمك ايچون برونـه كچوريلان نسنه‌يه دينوركه يولار تعبير اولنور كرك ايپ وكرك قايش وليف مقوله‌سى اولسـون جمعى خطم كلور كتب وزننده يقال وضع على البعير خطامه وهو ماوضع فى انفه ليقتاد به شـارح ديركه ابن اثير خطام ايله زمامى بوكونه فرق ايلديكه خطام ذكر اولنان اوزون يولاره دينور و زمام برونه كچوردكلرى انجه ايپدن حلقه‌يه دينـوركه يولارى اكا كچوررلر انتهى وخطام بركونه تمغا اسميدركه دوه‌نك برونه ياخود اوقوريدن يكاغنه طوغرى يوزينه باصيلور وكاه بر وكاهجه ايكى دانه بصـارلر ومنه يقـال جمل مخطوم خطام او خطامين بالاضافة (الاخطم) اوزون برونلو آدمه دينور يقال رجل اخطم اى الطويل الانف وسياه آدمه دينور (المخطم) معظم وزننده شول آته دينوركه برونندن آلت چكه‌سنه طوغرى صقر اوله يقال فرس مخطم اذا اخذ البياض من خطمه الى حنكه الاسـفل و اوزرنده جزكيـلر اولان خرما قورغنه دينور مخطم دخى دينور محدّث وزنـنده (الخطمىّ) خانك كسرى وفتحيله نبات معروفدركه چچكنه خانم چچكى تعبير اولنـور محل و منضج وملين وعسر بوله مفيـد و مثانه‌ده اولان طاشـلرى دافع و عرق النسأ وامعاده اولان قرحه‌لره و ارتعش ونضج جراحات وتسكين وجع خصوصنده نافع و سركه ايله ضمادى بهق علتـنى ومضمضه‌سى ديش اغريلرنى مزيل كذلك سركه ايله ضمـادى حيوانات سمومنه و آتش يانغنـه وصو ايله مخلوط تخمنى يا سحق اولنمش كوكنى

ضماد آنش یعنی قوریدوب اوکوتمقده مؤثردر واتی صو ایله مستخرج اولان ثعابده جلوس عقیم خاتونه وورم معقده مفیددر (ذات الحطمی) تبوكك قلعه‌سی بولنده بر موضعدرکه انده مسجد نبوی علیه‌السلام واردر (خطیم) زبیر وزننده ابن علی بن خطیم درکه محدثیندندر (خطیم) امیر وزننده اصحابدندر وخطیم بن نویره وقیس بن الخطیم شاعرلردر ویحیی بن الخطیم محدثدر وخطیم عباد بن عبدالعزی نك لقبیدر جمل وقعه‌سنده بورونه اورلمقله ملقب اولدی (خطام) کتاب وزننده بر رجل اسمیدر وخطام الکلب بر شاعردر (خطمه) تمره وزننده بر موضعدر و خطمه وخطیمه جهینه وزننده ابنا سعد بن ثعلبه درکه طیّ قبیله‌سندندر وخطمه انصاردن بر بطندرکه بنو عبدالله بن مالك بن اوس‌در (بنو خطامه) ثمامه وزننده ازد قبیله‌سندن برجماعتدر (الخطام) شدّاد وزننده رایحه‌سی ککزلری طوتوب طولدرر اولان تیز مسکه وصف اولور یقال مسك خطام اذا کان یقمّ الخیاشیم (الخوعم) جوهر وزننده بون واحمق آدمه دینور یقال رجل خوعم ای احمق (الخیعامة) خانك فتحیله بدکار اولان کمسه حققنده اوصاف شنیعه‌دن بر وصفدر یاخود مأبون دیمکدر (خیقم) حیدر وزننده حکایهٔ صورتدر (خیقمانه) خانك فتحیله بنو تمیم دیارنده بك قدیم وعادی بر قیونك اسمیدر (الخلم) خانك کسریله دوست وصدیق معناسنه‌در : یقال هو خلمه ای صدیقه و برآدمك همدمنه دینور یقال هو خلمی ای صاحبی و آهو یتاغنه علی قول اورمانلق ایچره اتخاذ ایلدیکی اینه دینور وشیء عظیم معناسنه‌در و قیون بوکرکنك یاغنه دینور جمعی اخلام وخلماء کلور علماء وزننده (الخلم) ظالم وزننده بغایت دوز وهموار اولان نسنه‌یه دینورکه اجزاء و اندامنك بری برندن قطعا تفاوتی اولمیه یقال شیء خالم ای مستولا یفوت بعضه بعضا (الخلمة) خانك کسریله بول چابرلقده اوتلیان دوه‌لره دینور یقال ابل خلمة ای رتاع (الاختلام) افتعال وزننده (والتخلیم) تفعیل وزننده اختیار ایلمك معناسنه‌در : یقال اختلمه و خلمه اذا اختاره (المخالمة) مفاعله وزننده دوستلق ایلمك معناسنه‌در : یقال خالمه اذا صادقه (الخلجم) جعفر وزننده (والخلیجم) سمیدع وزننده تنومند وعظیم الهیکل آدمه دینور علی قول اعضاء و اندامی کریملو اوزون آدمه دینور (الخمّ) خانك فتحی ومیمك تشدیدیله سپورمك معناسنه‌در : یقال خمّ البیت والبئر خما من الباب الاول اذا کنسهما وخمّ الثیاب ثنا وستایش ایلمکده مستعملدر یقال هو یخمّ ثیاب فلان ای یثنی علیه یعنی اوستنه توز قوندرمیوب دائما مدح وثناسنی ایدر وخمّ سود صاغمق معناسنه‌در : یقال خمّ الناقة اذا حلبها وخمّ وخموم قعود وزننده ات بوزیلوب

قوقق معناسنه‌در وبو مطبوخ ومشوی اولان اتده کثیر الاستعمالدر یقال خم اللحم خما وخوما من الباب الثانی والاول اذا انتن وخمّ وصف اولور قوقش اته دینور یقال لحم خمّ ای منتن و خمّ سودك طعمنی طلومك بد رایحه‌سی تغییر ایلمك معناسنه‌در : یقال خمّ اللبن اذا غیره خبث رایحة السقاء و قفسده طاوق حبس اولنمق معناسنه‌در : یقال خمّ الدجاج علی المجهول اذا حبس وكسمك معناسنه‌در : یقال خمه اذاقطعه و برآدمی كوزل ثنا ایلمك معناسنه مستعملدر نته‌كه خمّ الثیاب دخی مستعملدر یقال خمّ فلانا اذا اثنی علیه طیبا و پك اغلمق معناسنه‌در : یقال هو یخمّ ای یبکی شدیدا (الاختمام) افتعال وزننده بودخی سپورمك معناسنه‌در: یقال اختم البیت والبئر اذا کنسهما وكسمك معناسنه‌در : یقال اختمه اذا قطعه (الاخمام) همزه‌نك كسریله بودخی سودك طعمنی طلومك بد رایحه‌سی بوزمق معناسنه‌در : یقال اخم اللبن اذا غیره خبث رایحة السقاء (المخمة) میمك كسریله سپوركه‌یه دینور (الخمامة) ثمامه وزننده سپورندی‌یه دینور كناسه معناسنه وطعام دوكندیسنه دینوركه اجر وثواب ایچون دیو شروب اكل ایدرلر (المخموم) سپورلمش اوطه‌یه وقیویه دینور بومناسبتله درونی غلّ وحسد وكینه مقوله‌سی غبار وقاذوراتدن پاك و پاكیزه آدمه مخموم القلب اطلاق اولنور ومنه الحدیث سئل علیه السلام ایّ الناس افضل فقال (الصادق اللسان المخموم القلب) ای النقیه من الغل والحسد (الخمّ) خانك ضمیله طاوق قفصنه دینور وبر وادی اسمیدر خانك فتحیله‌ده زبانزده‌در و مكه‌ده بر قیو اسمیدركه عبد شمس ابن عبد مناف حفر ایلمشدر غدیر خمّ بین الحرمین جحفه‌یه اوج میل مسافه‌ده برموضعدر یاخود خمّ موضع مرقومده برمیشه اسمیدر انده بر كول واردركه صویی سمیتلودر اوراده تولّد ایدن ولد بلوغه قدر یاشایوب قالمز مكركه مقدمجه اورادن محلّ دیكره انتقال ایده‌لر وخمّ یرده قازلمش شول بیوجك چقوره دینوركه دینه كول قویوب یكی طوغان قوزیلری و اوغلاقلری اورایه وضع وحفظ ایدرلر آغیل كبی اولوب محفوظ اولورلر جمعی خمه كلور قرده كبی و قوصره سپدندن یاپدقلری قوللغه دینوركه سپدك ایچنه صمان طولدروب آنده طاوق بصدررلر (الخمّ) خانك كسریله اشجار واثماردن خالی قالمش بستانه دینور (الخمّان) شدّاد وزننده ضعیف وفرسز مزراغه دینور و شامده برموضع آدیدر (الخمّان) خانك ضمیله رذیل و فرومایه اسفال ناسه دینوركه انسان مولوزی تعبیر اولنور یقال هو من خمّان الناس ای رذالهم وشجرك ومتاعك كوتوسنه وكتترنه دینور وخانك ضمیله برنبات آدیدركه خمامی دخی دینور خزامی وزننده تركیده مرور دیدكلریدر مطبوخی استسقا علتنه و یلان صوقانه نافع

وسقطه‌دن عارض اولان کسر وونی و قدوز کلب اصردیغی بره مفید ونسوید شعرده مؤثردر (الخمخمة) زلزله وزننده خخفنه معناسنه‌درکه سوزی ککزدن سویلمکدر یقال فلان یخمخم ای یخخفن (الخمخم) سمسم وزننده سودی چوق عمه به دینور ونیکنلو برنبات آدیدر همان کندیسنه سورنوب اوغرایلره بابشوب ایلیشور ظاهر قاهره مصرده چوق اولور بعضلر بونی لسان الثور توهم‌ایلدیلر لکن دکلدر اول حاء مهمله ایله‌در بونی مفرداتده صغر دلی دیدکلری نباتله بیان ایدرلرکه لسان الثورك غیریدر بعضلر قوش اتمکی دینور دیدیلر (الخمخم) هدهد وزننده دریا جانورلرندن برکوجك جانور آدیدر (الخمخام) زنار وزننده ابن الحارث‌درکه اصحابدندر (اخمیم) همزه‌نك کسریله مصرده بر بلده آدیدر و بنی عنزه یوردنده برموضعدر (خمّام) زنار وزننده و غراب وزننده ازد قبیله‌سندن بر بطن‌در خویل بن محمد الزاهد و فرزدق بن جوّاس نام‌محدّثلر آنلردندر (الخیم) امیر وزننده ممدوح وستوده خصال‌آدمه‌دینور یقال رجل‌خیم ای ممدوح وثقیل ومتثقل شخصه‌دینور یقال رجل‌خیم ای‌الثقیل الروح و هنوز صاغلمش تازه سوده دینور (الخمامة) کتابه وزننده قوشك یلکلری التنده اولان فاسد تویه دینورکه‌مردار توی تعبیر اولنور (خماه) حناه وزننده بر موضعدر (التخمم) تفعل وزننده‌سفره‌ده فلان‌اتمك‌وطعام‌دوکندیسنی‌وقرنتیسنی‌اکل‌ایلمك‌معناسنه‌در: یقال تخمم الرجل ماعلی الخوان‌اذا اکل بقایا ماعلیه‌من‌کسار وحتات (الخندمة)مؤلفك‌قاعده‌سی اوزره خانك فتحیله اولقدر لکن سائر محللرده زبرجه وزننده مضبوطدر مکه‌ده بر طاغك اسمیدر (الخندمان) خانك و دالك کسریله بر قبیله آدیدر (الخمة) فتحاتله صدردن اخروب بلغم اخراج ایدرکن صولوق طارلغی عارضه‌سنه دینور یقال اخذه الخمة ای ضیق فی النفس عند التنخم (نخنم) تضرب وزننده بر موضع یاخود بر جبل آدیدر (الخامة) هوای بد وثقیل و خسته‌لکلی اولان بره دینور شارحك بیاننه کوره اصلی خومه در یقال ارض خامة ای وخمة‌وخامه طورب دیدکلری سبزه‌یه دینور فجله معناسنه جمعی خام در و ساق واحده اوزره نابت تازه اکینه دینور و بویائیه اولمغله مادهٔ آتیه‌ده مرسومدر جوهری وهمندن بوراده ذکر ایلدی (الخومان) فتحاتله بر یر وخیم اولمق معناسنه در: یقال خامت الارض تخوم خومانا اذا کانت خامة (الاخامة) همزه‌نك کسریله صفون معناسنه در که آت اوچ ایاغی اوزره‌طوروب اللرینك‌یاخود آیاقلرینك‌برنی‌بوقریجه چکوب طرنغی دیکمك معناسنه در: یقال اخام الفرس اذا صفن و بو واویه ویائیه اولمغله مادهٔ آتیه‌ده دخی مثبتدر (الخیمة) خانك فتحیله ابانین دیدکلری طاغلرك اوست طرفنده بر تپه‌نك اسمیدر وخیمة بیوت اعرابدن مسندبر اولان‌بیته

دینور که چادر تعبیر اولنور و بعضلر دیدیکه اوچ یاخود درت عمود اوزره ترتیب اولنور اوزرنی تمام دیدکلری اوتلقله اورتدکلری بیتدر که حرارت هوادن انده مستظل اولورلر یاخود مطلقا اغاج داللرندن ترتیب ایتدکلری بیته دینور که ترکیده بونلره صلاش تعبیر اولنور خلاصه‌سی اعراب طائفه‌سی قیلدن مدور قبه طرزنده اتخاذ ایدرلر و بعضا مستطیل اولور و دریدن دخی دوزرلر لسانمزده بونلره چادر تعبیر اولنور و اغاجدن چاندقلرینه ترکمان لساننده آلاچق تعبیر اولنور و سازلقدن یاپدقلرینه هوغ تعبیر اولنور و حالا متعارف اولان چادرلر محدثدر اوتاق و شمسیه و قبه و آیلاق چادرلری کبی کوناکونی احداث اولنمشدر وخیمه‌نك جمعی خیمات کلور فتحاتله وخیام کلور خانك کسریله وخیم کلور خانك فتحی ویانك سکونیله وخیم کلور عنب وزننده (الاخامة والاخیام) اصلی اوزره خیمه‌قورمق معناسنه در : یقال اخام الخیمة و اخیمها اذا بناها و اخامه آت اوچ ایاغی اوزره طوروب اول برنی بر مقدارجه چکوب طرنغنی دیکه‌رك طورمق معناسنه در نته که واویه‌ده دخی ذکر اولندی یقال اخام الفرس اذا صفن (التخییم) تفعیل وزننده خیمه‌یه کیروب اونورمق معناسنه در که خیمه‌نشین اولمق تعبیر اولنور یقال خیم القوم اذا دخلو فی الخیمة و بر محلده مقیم اولمق معناسنه مستعملدر یقال خیموا بالمکان اذا اقاموابه و بر خوشبو نسنه‌یی رایحه‌سی سنمك ایچون مندیل مقوله‌سیله اورتوب بورېمك معناسنه در : یقال خیم الشیء اذا غطاه بشیء کی یعبق‌به (الخیم) خانك فتحیله (والخیمان) فتحاتله (والخیوم والخیومة) خالرك ضمیله (والخیمومة) دیمومه وزننده (والخیام) کتاب وزننده برنسنه‌دن قورقوب قچنلمق معناسنه‌در یقال خام عنه خیما وخیمانا وخیوما و خیومة و خیمومة و خیاما اذانکص وجبن و بر کمسه بر آدمه کیدومکر ایدوب ضرر و وخامتی کندیسنه عائد اولمق معناسنه در : یقال خام فلان اذا کادکیدا فرجع علیه و ایاغنی یوقری قالدرمق معناسنه در: یقال خام رجله اذا ارفعها (الخامة) ساق واحده اوزره بتمش اکینه دینور علی‌قول تازه اکین دسته‌سنه دینور یاخود صاپنه دینور (الخام) دباغت اولنمامش دری‌یه دینور که ترکیده دخی خام دری تعبیر اولنوریاخوددباغتنده اهتمام اولنمامش دری‌یه دینور وهنوز چربلمامش بزه دینور بو معنالرده فارسیدن معربدر و طورپ تعبیر اولنان سبزه‌یه دینور نته که واویه‌ده دخی ذکر اولندی ومحدثیندن احمد بن محمد بن عمر والخامیء خام کون عملنه منسوبدر (التخیم) تفعل وزننده بر آدم چادرنی قورمق معناسنه در : یقال تخیم هنا ای ضرب خیمته‌به وطیبك رایحه‌سی صارلدیغی نسنه‌یه یاخود لباسه سیکمك معناسنه در : یقال تخیمت الریح الطیبة فی الثوب اذا عبقت به (الخیم) خانك کسریله خوی و طبیعت معناسنه‌در

لفظندن مفردی یوقدر یقال هو کریم الخیم وهم کریم الخیم ای السجیة والطبیعة وقبعت معلوسنده اولانجوهره دیور فرند معناسنه (الخیم) مکبل وزننده بچیلمش اکین دمدیه و دسته سنه دیور مؤلف بوراده مسامحه ایله تفسیرایتمشدر ومخیم بر وادی یاخود بر جبل آدیدر (المخیم) معظم وزننده (والمخیمات) معظمات وزننده بطن بیشه‌ده بو سلوله مخصوص بر خرمالق آدیدر (خیم) خانك فتحیله (وذوخیم وذات خیم) برر موضع آدیدر (الخیماء) خانك کسری ومدّ وقصر ایله ویانك فتحیله‌ده زبنزده در بنی اسد یوردنده برصو آدیدر (خیم) عنب وزننده بر طاغك آدیدر

(• فصل الدال •) (الدأم) دالك فتحی وهمزه‌نك سکونیله برجانبه میل ایدوب اکیلان شیئه طیاق اوروب طوغرلتمق معناسنه در : یقال دأمه دأما من الباب الثالث اذا دعمه و بر نسنه‌یی اورتوب بوربین شیئه دینور (التدأم) تفعل وزننده صو بر نسنه‌یی بوریوب اورتمك معناسنه در : یقال تدأم الماء الشیء اذا غمره و بوغور نقه‌یه آشمق معناسنه در یقال تدأم الفحل الناقة اذا تجللها (التداؤم) تفاعل وزننده بر نسنه تراکم ایدوب متزاحم اولمق معناسنه در : یقال تدأمه الامر اذا تراکم علیه و تزاحم (الدأماء) صحراء وزننده دکزه دینور بحر معناسنه مؤلف بونی دوم ماده‌سنده دخی ثبت ایتمشدر و هر برینك مناسبتی واردر (المدأم) منبر وزننده شول عسکره دینور که کثرتندن اوغراذقلری کوه وصحرایی بوریوب احاطه ایلیه یقال جیش مدأم ای یرکب کلّ شیء (المتدأم) اسم مفعول بنیه‌سیله مأبون کمسه‌یه دینورکه ککز تعبیر اولنور یقال هی متدأم ای مأبون (الدئمه) ثای مثلثه ایله سفینه وزننده صبجانه دینور فأره معناسنه (الدجم) رجم وزننده محزون وغمناك اولمق معناسنه در : یقال دجم الرجل دجما من الباب الرابع و دجم علی المجهول اذا حزن و مظلم اولمق معناسنه در : یقال دجم اللیل دجما من الباب الاول اذا اظلم و دجم کون و ضرب ونوع معناسنه در : یقال امن هذا الدجم هوای من هذا الضرب (الدجم) صرد وزننده دجه‌نك جمعیدرکه چوقلقدن بر نسنه‌یی بوریوب احاطه ایدن شیئه دینور ومنه اخذته دجم العشق ای غمراته وظلمه (الدجم) عنب وزننده دجه‌نك جمعیدر دالك کسریله احباب و یاران واصحاب معناسنه در : یقال هو کثیر الدجم ای الاخدان والاصحاب و رسوم وعادات معناسنه در : یقال هم کریم الدجم ای العادات (الدجمة) دالك فتحی وضمیله بر سوزه دینور تقول ما سمعت له دجمة ای کلمة (الدحم) حای مهمله ایله رجم وزننده بر نسنه‌یی شدتله اوته قاقمق معناسنه در : یقال دحمه دحما من الباب الثالث اذا دفعه شدیدا و جماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دحم المرأة اذا نکحها

(الداحوم) تلکی دوزاغینـه دینور (الدحم) دالك كسریله اصل و بنیـاد معناسنه‌در : یقال هو من دحم فلان ای من اصله (دحم دحان) داللرك فتحیله (دحیم) زبیر وزننده اسامیٔ رجالدندر (دحه) رحه وزننده (دحام) غراب وزننده اسامیٔ نسواندندر دحه بنت جدیع امّ یزید بن المهلب‌در ابو النجم اشبو * لم یقض ان یملکا ابن الدحة * مصراعنده [illegible] ایچون تحریك ایلمشـدر (الدحسم والدحسمان والدحسمانیّ) داللرك و سینلرك ضمیله قاره یاغز اولوب اندامی دیرنکلو تنومند آدمه دینور و دحسمان تخلیط امور ایدن کمسـه دینورکه نادانلغندن طوتدیغی مصلحتی عرب صاچی کبی شوریده و افسـاد ایدر یقال انّه لدحسمـان الامر ای مخلطه (الدحقوم) قافله عصفور وزنـنـده عظیم الخلقه انسان و حیوانه دینور دحوق و محوق کبی (الدحلمة) دحرجه وزنـنـده بر نسنه‌یی طورطوپ ایدوب طاغدن یا بر یوکسك یردن اشاغی‌یه یاخود قیوبه القا ایلمك معناسنه‌در: یقال دحلم الشیّ اذا دهوره من جبل الی مهواة او بئر (الدخم) دالك فتحی و خای معجمه‌نك سکونیله بر نسـنه‌یی عنف و ازعاجله اوته قاقق معناسنه‌در : یقال دخمه دخما من الباب الثـالث اذا دفعه بازعاج و جماع ایلمك معناسنه‌در : یقال دخم المرأة اذا جامعها (الدخشم) شـین معجمه ایله جعفر وزننده (والدخشم) قنفذ وزننده یومری و ایری کوده‌لو قاره آدمه دینـور و بودور کمسیه دینور و بر رجل اسمیدر مؤلف دخش فصلنده میمی زائد اولمق اوزره ثبت ایلمشدر و نسخه‌لرده حرف تعریفدن مجرد مرسـوم اولمغله ابتردر (الدودم) علبط وزننده (والدوادم) علابط وزننده قانه شبیه بر نسنه‌درکه سمره یاخود غرز دیدکلری بادیه اشجارندن حاصل اولور مومیا مقامنه قائم وآنك فعلنی اجراده مجرّبدر اکثر شام بلادندن و بیروت طاغلرنده بولنور بو ماده‌یی دوم ماده‌سنده ذکر ایلمك وهمدر (الدرم) دالك و رانك فتحیله آدمك بالدری دوز و هموار اولمق معناسـنه‌در : یقال درم السـاق درما من الباب الرابع اذا استوی و طپوقلری یا کیکلری سموزلکدن ات باصوب بوریمك معناسنه‌در شویله‌که طپوغك وکمیکك حجمی ات التنـده قالوب بلورسز اوله یقال درم الكعب او العظم اذا واراه اللحم حتی لم یبن له حجم و دیشلر چوریوب دوکلمك معناسنه‌در : یقال درمت الاسـنان اذا تحاتت و دوه‌نك قوجه‌لقدن دیشلری آشـنوب دوکلمك اوزره اولمق معناسنه‌در : یقال درم البعیر اذا ذهبت اسنانه و دنا وقوعها (الدرم) دالك فتحی و رانك سکونیله (والدرم) کـتف وزننده (و الدرم) کرم وزننده (والدرمان) فتحـاتله (والدرامة) کرامه وزننده کرپی و طوشـان مقوله‌سی حیوان سرعتله آدیملرنی صیق صیق آتارق یوریمك معناسنه‌در : یقال

درم القنفد درما و درما و درما و درمانا و درمانا و درامة من الباب الثانى اذا قارب الخطو
فى مشيته (الدرماء) حمراء وزننده شول خاتونه دينوركه اتنه طلو اولمغله
طبوقلرى و درسكلرى ات بوريوب بلورسز اولمش اوله يقال امرأة درماء اذا
كانت لاتستبين كعوبها و مرافقها و كلّ ماغطاه الشحم و اللحم وخفى حجمه فقددرم
كذا كر بين العرب بو صفتده اولان نسوان معتبر اولمغله همان بونى نسوانده
استعمال ايدوب مذكرندن قطع نظر ايلديلر و درماء قزل بيراقلى بر اوتك آديدر
و طوشانه دينور ارنب معناسنه (الدرمة) فرحه وزننده (والمدرمه)
معظمه وزننده جابجا چقفلرى و بومبلرى اولميوب دوز و هموار اولان ياخود
سرد اولميوب ملايم و لطيف اولان زرهه وصف اولنور يقال درع درمة ومدرّمة
اى ملساء اولينة و درمه طاوشانه دينور عند الاكثر ارنب مؤنثه اطلاق اولنمغله
اكثرى اساميسى مؤنث عنوانده اولنور (الادرم) احمر وزننده ديشلرى
جوزيوب دوكلمش آدمه دينور و دوبدوز هموار نسنه‌يه دينور و بر موضع آديدر
و بنو الادرم قريشدن بر جماعتدر (الادرام) همزه‌نك كسريله كوچك چوجغك
ديشلرى اوينامق معناسنه‌دركه يرلرندن اصل متين ديشلر چقمغه بشلدقده اولور
ديش سورمك تعبير اولنور يقال ادرم الصبىّ اذا تحرّكت اسنانه ليستخلف اخر
و دوه كوشكى بشنجى ياخود التنجى ياشنه وارمق معناسنه‌دركه ارالرده ديشلرنى
القا ايدر يقال ادرم الفصيل اذا شرع للاجذاع و الاثناء ويردرماء ديدكلرى نبات
مزبور بتورمك معناسنه‌در : يقال ادرمت الارض اذا انبتت الدرماء الدّرامة
جبانه وزننده طاوشانه دينور وكربي‌يه دينور وجركين بورويشلو بودور وجوجه
عورته دينور يقال امرأة درّامة اى السيئة المشى القصيرة فى الصغر (الدروم)
صبور وزننده بو دخى بد يورويشلو بودور جوجه عورته دينور و كيجه‌لرده
ناسزا محلره تردّد ايدن ناشى طشره عورته دينور يقال امرأة دروم اذا كانت
تجيىء و تذهب بالليل شارحك بيانه كوره الذى يجيىء نسخه‌لرى غلطدر (الدرّام)
شدّاد وزننده كربي‌يه دينور و جركين بورويشلو آدمه دينور يقال رجل درّام
اى القبيح المشية (الدارم) غضا نام شجره شبيه بر شجر معروف آديدر ودارم
بن ابى دارم اصحابدندر و دارم بن مالك بن‌حنظله تميم قبيله‌سندن بر جماعت‌بدريدر
مقدما اسمى بحر ايدى بر كون پدرينه بعض كسه‌لر اقتضا ايدن بر ديت‌خصوصنده
استعانه ايلملريله پدرى مزبور بحره يا بحرايتنى بخريطة المال ديو اقچه كيسه‌سنى
كتورمكلـه امر ايلدى اوندخى واروب كيسه‌يى ارقه‌سنه الوب كندى صغير
و كيسه كبير و ثقيل اولديغندن آلتنده طوشان كبي درامنله يعنى آديملرنى خرده
خرده اتدرق كتورمكله دارم ايله تلقيب ايلديلر (الدريم) امير وزننده اتلو

جانلو

جانلو نازكبدن تازه دلبر دلوقانلوبه دينور (الداروم) شـامدن مصر يولنده
غزه‌دن اوته‌ده بر قلعه آديدر (التدريم) تفعيل وزننده طرنقلری كسدكدن
صكره دوزلتمك معناسنه‌در : يقال درّم اظفاره اذا سوّاها بعدالقص (المداريم)
ميمك فتحيله مدارين معناسنه‌دركه مدران لفظندن جمعدر دائما و سخناك و آلوده
اولان آدمه دينور مدرام لفظنـدن جمعدر (الدرم) كتف وزننده بر شجر
آديدر و شيبان قبيله‌سندن بر كسه اسميدر * اودى درم * مثلنك منشأيدر قتل
اولنوب انتقامى اخذ اولنمديغندن على قول قارظ عنزى كبى نابديد اولديغنـدن
ضرب اولندى اودى هلاك معناسنه‌در (الدرخبين) خاى معجمه ايله شرجيل
وزننده آفت و داهيه معناسـنه‌در مبالغة جمع عاقل بنيه‌سـنده‌در يقال رماه الله
بالدرخبين اى‌الداهية (الدردم) زبرج وزننده كيجه‌لرده ناسزا محلره تردّد ايدن
باشى طشره عورته دينـور و قوجه ناقه‌يه دينور (الدرعم) زبرج وزننده
الجق وكم مايه بدزبان كسيه دينور يقال رجل درعم اى ردئ بذئ (الدرقم)
قافله زبرج وزننده وقع و حيثيتى اولميان بى‌قدر و ساقط كسـيه دينور و دجالك
اسميدر شارح ديركه صواب اولان اسم للرجال اولمقدركه رجلك جعيدر نته‌كه
محكمده هو من اسماء الرجال عنوانيله مثبتدر (الدرهم) منبر وزننده (والدرهام)
محراب وزننده (والدرهم) زبرج وزننده وزن معلوم اسميدركه مكك بابنده
ذكر اولندى التى دانق وزندن عبارتدر جمعى دراهم و دراهيم كلور شارح‌ديركه
بعده سكه‌لو فضه‌ده دخى استعمال اولندى‌كه اقچه تعبير اولنور و درم فارسيدن
معربدر مترجم ديركه يونانى اولان درخمى معرّبى اولديغى بعض كتب اسـلافده
رسـيدهٔ نظردر انتهى و درهم منبر وزننده اطرافى ديوارلو باغچـه‌يه دينور
و اساميدندر درهم ابو زياده و درهم ابو معاويه اصحـابدندر و درهم خداش بن
زهيرك فرسى اسميدر و حـماد بن زيد بن درهم محدّثدر (المدرهم) مدحرج
وزننده اقچه‌سى چوق آدمه دينور يقال رجل مدرهم اى كثير الدراهم ولاتقل
درهم مبنيا للمفعول لكنه اذا وجد اسم المفعـول فالفعل حاصل يعنى بونك فعلنى
كرچه استعمال ايلمديلر لكن اسم مفعول موجود اولمجق البته آنك فعلى حاصلدر
(الدرهمة) دحرجه وزنـنده ابه كومجنك يپراقلرى درهم شـكلنده اولمق
معناسنه‌در : يقال درهمت الخبازى اذا صار ورقها كالدراهم (المدرهم) مشمعلّ
وزننده عملانده پيرفانى‌يه دينور يقال شيخ مدرهمّ اى ساقط كبرا (الادرهمام)
اشمعلال وزننده بر آدمك كوزلرى كورمكدن قالمق معناسنه‌در : يقال ادرهمّ بصره
اذا اظلم و پك پير فانى اولمق معناسنه‌در : يقال ادرهمّ فلان اذا كبر سنه (الدسم)
دالك و سينك فتحيله چرويش ياغنه دينور: يقال طعـام كثير الدسم اى الودك

و یاغك زفیرینه و یلاشمدن اولان کیر و پاسه دینور یقال بیده او بثیابه دسم ای وضر ودنس و مصدر اولور طعام یاغ جرویش یاغلو اولمق معناسنه‌در : یقال دسم الطعام دسما من الباب الرابع اذا کثرودکه و بر آدمك الی یاغخود لباسی یاغدن زفیرلنوب وکیرلو پاسلو اولمق معناسنه‌در : یقال دسمت یده اوثوبه اذا کانت دسمة و یقال یده من الدسم سطلة یعنی الی یاغ زفیرلولکدن ... یاپیشقلی اولمشدر و دسم بر نسنه‌نك لونی قرامتق بوز اولمق معناسنه‌در : یقال دسم الشیئ اذا کان اغبر الی السواد (الدسم) رسم وزننده جماع ایلمك معناسنه‌در : یقال دسم المرأة دسما من الباب الاوّل اذا جامعها و شیشه‌نك اغزنی طیقامق معناسنه‌در : یقال دسم القارورة اذا سدّها و بر نسنه‌نك اثرینی و نشانی کیدروب بلورسز ایلمك معناسنه‌در : یقال دسم الاثر اذا طمسه و یری یغمور بر مقدارجه اصلاتمق معناسنه‌در : یقال دسم المطر الارض اذا بلها قلیلا و قپویی قپامق معناسنه‌در : یقال دسم الباب اذا اغلقه و دوه‌یی قطرانلمق معناسنه‌در : یقال دسم البعیر دسما من الباب الثانی اذا طلاه بالهناء و دسم بر نسنه‌نك اوجنه وکوشه‌سنه اطلاق اولنور کویاکه اول نسنه‌نك بیلاشغی اولور و منه تقول انا علی دسم الامر ای علی طرف منه و دسم مکه قربنده بر موضع آدیدر (الادسام) همزه‌نك کسریله بو دخی شیشه‌نك اغزنی طیقامق معناسنه‌در : یقال ادسم القارورة اذا سدّها (الدسام) کتاب وزننده شیشه‌نك طیقاجنه دینور یقال دسم القارورة بالدسام ای السداد (الدسمة) غرفه وزننده طلوملك برتغی سد اولنه‌جق یامه‌یه دینور و قرامتق بوزلغه دینورکه فعلی آنفا ذکر اولندی یقال به دسمة ای غبرة الی السواد و خسیس وکم مایه انسان مولوزی کمسه دینور یقال ماهو الادسمة ای ردیئ شارحك بیاننه کوره بونده تسمیه بالمصدردر (الادسم) احمر وزننده یاغ یاغلو نسنه‌یه دینور و یاغدن زفیرنمش نسنه‌یه دینور و لونی قرامتق بوز اولان شیئه دینور مؤنثی دسماءدر (الدیسم) حیدر وزننده تلکونك قانجق کوپکدن اولان یاورینه دینور علی قول قوردك قانجق کوپکدن اولان اینکنه دینور تقول رأیت دیسما ای ولد الثعلب من الکلبة او ولد الذئب منها و آییه دینور دبّ معناسنه علی قول یاوریسنه دینور و بال آریسنك اوغولنه دینور فرخ النحل معناسنه و ظلمت و سواد معنالرینه‌در و بر نبات اسمیدر مفردانده جاحم ایله تفسیر ایدرلرکه فرنك فسلکنی دیدکلریدر و دیسم قطرب نام امام لغوینك اصحابندن ابو الفتح اللغوی اسمیدر و هر اموره رفق و تأنّی و شفقت اوزره اولان ملایم مشرب آدمه دینور یقال هو دیسم ای رفیق بالعمل مشفق و تنکویه دینور (الداسم) راسم وزننده بو دخی امور و معاملاتده رفق

و شفقت اوزره اولان ملايم و متأنى آدمه دينور (الديسمة) حيدره وزننده خرده قرنجه‌يه دينور (التدسيم) تفعيل وزننده دفع چشم زخم ايچون چوجغك زنخدانى چقورنى آزجه سياه نسنه ايله قاره‌ليوب بكلمك معناسنه در و منه حديث عثمان رضى الله عنه انه رأى صبيا تأخذه العين جالا فقال دسموا نونته اى سوّد و هالئلاّ تصيبه العين (الدسيم) امير وزننده كثير الذكر آدمه اطلاق اولنور و منه الحديث الضعيف [لاتذكرون الله الاّدسما] يحتمل ان يكون مدحا و ان يكون ذمّا يعنى ابو الدرداء حضرتلرندن مروى [ارضيتم ان شبعتم عاماتمّ عامالا تذكرون الله الاّدسما] حديثنده واقع دسم لفظىكه رسم وزننده قاروره اغزنى طيقامق معناسندن مأخوذ اولمغله درونلرى و دهانلرى ذكر خداى متعالله طولمش وطيقانمش ديمك اولوركه مدح اولور ياخود تدسيم نونه‌دن مأخوذ اولمغله قلت معناسنى متضمن اولديغندن ذمّ اولور كرچه نسخه‌لرده غائب صيغه‌سيله لايذكرون عبارتيله مرسوم اولوب لكن نهايه‌ده عبارت مرقومه ايله مثبوت اولمغله بعينها نقل اولندى (دسمان) عثمان وزننده بر موضع آديدر (الدشمة) شين معجمه ايله غرفه وزننده خير و منفعتسز جاد كبى شخصه دينور يقال ما انت الاّدشمة اى لاخير فيك (الدعم) دالك فتحى و عينك سكونيله بر طرفه ميل ايلمش نسنه‌يه طياق اوروب طوغرلتمق معناسنه‌در : يقال دعم الشئ دعما من الباب الثالث اذا مال فاقامه و جماع ايلمك على قول دورتشدرمك ياخود ايچنه بوس بتون صوقمق معناسنه‌در : يقال دعم المرأة اذا جامعها او طعن فيها او اولجه اجمع (الدعمة والدعامة والدعام) داللرك كسريله تمكين ايچون بيته اوريلان ديركه دينوركه پاينده تعبير اولنور يقال مال حائطه فدعمه بدعمة و دعامة و دعام و هو عماد البيت و اصمه كرويدنه اوريلان طياغه دينور جمعى دعم كلور عنب وزننده و دعائم كلور و دعامة القوم بر قومك سيد وسركرده‌لرينه اطلاق اولنور يقال هو دعامة قومه اى سيدهم و بكره‌نك ايكى اغاجلرينك هر برينه يعنى قيونك ايكى جانبنده اولان اغاج ميللرك هر برينه دينوركه چرخى انلره وضع ايدرلر ايكيسنه دعامتان ديرلر و دعامه اساميدندر دعامة بن غريز و اوغلو قتاده بن دعامه اصحابدندر (الادعام) تشديد دالله افتعال وزننده دعامه‌يه طيانمق معناسنه‌در : يقال ادعم الرجل اذا اتكأ على الدّعامة (الدعمىّ) كردىّ وزننده دولكره اطلاق اولنور يقال هو دعمىّ اى نجارّ بو جهتله كراسته‌جيه‌ده اطلاقى صحيحدر و دعمىّ الطريق يولك اولو برينه ياخود اورته‌سنه اطلاق اولنور يقال اخذدعمىّ الطريق اى معظمه او وسطه و قوامى پك و محكم شيئه دينور يقال شئ دعمىّ اى شديد الدعام و شول آته دينوركه كوكسنده ياخود سينه بنديرنده صقرلغى

اوله ادعم دخی دبنور و دعمیّ بن جدیله برقبیله بدربدر (الادعم) احمروزننده بو دخی کوکسنده یاخود سینه‌سنده برنده صغرلغی‌اولان آته دبنور یقال فرس ادعم و ادعم اذا کان فی صدره اولبته بیاض (الدعامة) سحابه وزننده شرط معناسنه مستعملدر مشروطلك ادعایی تصوریله در یقال له دعامة ای شرط (دعام) غراب وزننده عربدن بر بطن عظیم اسمیدر (دعام) کتاب وزننده بر رجل اسمیدر (دعمان) سحبان وزننده بر موضعدر (دعمه) غرفه وزننده اجاه نام جبلده بر صو آدیدر (الدعرم) زبرج وزننده جثه‌سی خوار و چرکین اندامسز بودوره دبنور و دعفس معناسنه‌در که سائر دوه‌لر ایچدکدنصکره ایچین دوه‌یه دبنورذلتندن ایلرویه صوقلمیوب دوه‌لرك ایچمنسه منتظر اولوب انلردنصکره واروب ایچر (الدعرمة) دحرجه وزننده آدیملری طوشان کبی تیز تیز و صبق صبق اتارق یوریمك معناسنه‌در : یقال یدعرم فی مشیه ای یخطی قصرا فی عجلة (دعسم) جعفر وزننده بر رجل اسمیدر (دعشم) شین معجمه ایله بر رجل آدیدر (دعانیم) اقانیم وزننده خثعم قبیله‌سندن بنوالحلیس یوردنده بر صو آدیدر (الدغم) دالك فتحی و غین معجمه‌نك سکونیله اسی یاخود صوغوق بر آدمی قبلامق معناسنه‌در : یقال دغمهم الحروالبرد و دغمهم دغما من الباب الثالث والرابع اذا غشیهم و برون کیکنی ایچنه طوغری ازمك معناسنه‌در : یقال دغم انفه دغما من الباب الثالث اذا کسره الی باطن وقابی قپاقلیوب اورتمك معناسنه‌در : یقال دغم الاناء اذا غطاه و رغم کلمه‌سنی تأکید ایچون ایراد اولنور یقال فی الدعاء رغماله دغما سغما (الادغام) همزه‌نك کسریله بو دخی اسی یاصوغوق برکسه‌یی قبلامق معناسنه‌در : یقال ادغمهم الحرّ والبرد اذاغشیهم و یوزی قرارتمق معناسنه‌در : یقال ادغمه الله ای سوّد وجهه یعنی اذّله و آتك اغزنه کم بچورمك معناسنه‌در : یقال ادغم الفرس اللجام اذا ادخله فی فیه و صرفیون اصطلاحنده بر حرفی آخر حرف ایچره درج و ادخال ایلمکدن عبارتدر که جنس واحددن اوله‌لر یقال ادغم الحرف فی الحرف ای ادخله و طعامده آچ کوزلولکدن ناشی اهل سفره کندیسنی سبق ایدرلر دیو تیز تیز لقمه‌یی چینمکسزین یودرق یمك معناسنه‌در ادغم فلان اذابادر القوم مخافة ان یسبقوه فاکل بلامضغ و بر آدمی خوار و خاکسار ایلمك معناسنه‌در : یقال ادغمه الله ای ارغمه (الدغمة) غرفه وزننده (والدغم) فتحتینله آت الواندن بر لوندرکه چهره‌سی و دوداقلری اطرافی قرامتق اولوب سائر جسدینك سیاهلغندن اشد اوله مراد اچق یاغز اولوب لکن چهره‌سی و دوداقلری اطرافی بدنندن زیاده یاغز اولمقدر خلاصه‌سی بوزمتق یاغزدرکه ترکمانلر قوکور تعبیر ایدرلر مقبول لون دکلدر (الادغیمام) احیرار وزننده آت دغمه رنکنده اولمق معناسنه‌در:

یقال

يقال ادغامّ الفرس اذا كانت به دغمـة (الادغم) احمر وزننده دغمه رنكنده اولان اته دينور مؤنثی دغماء در بوطونده اولان آته فارسيده ديزج دينور يقـال فرس ادغم اذا كانت به دغمة وهی من الوان الخيــل ان يضرب وجهه وجحافله الی السواد و يكون ذلك اشـدّ سوادا من سائر جسده مؤلف كرچه فارسـيده ديزج دينور ديو بيـان ايلدی لكن ديزج ديزه معربيدركه ياغز آته كذلك بوز آته دينوركه قرامتق اوله بعض قوردك و بيان اشكنك رنكلری طرزنده اولان ياغز اولوركه يليسی وچهره‌سی و آغزينـك چوره‌سی زياده‌جه قرامتق اولور وادغم برونی سياه اولان حيوانه دينور وككزندن سويلر اولان آدمه‌دينور يقال رجل ادغم ای يتكلم من‌قبلی انفه (الادغام) دالك تشديديله افتعال وزنـنـده بو دخی بر حرفی آخر حرف ايچره درج و ادخال ايلمك معناسنه در : يقال ادغم الحرف فی‌الحرف‌اذاادخله (الدغمان) عثمان وزننده سياه آدمه دينور علی‌قول عظيم الهيكل سياه آدمه دينور و بر رجل اسميدر دالك فتحيله‌ده زبانزده‌در (الداغم) راغم وزننده و اكا مؤكدا ذكر اولنور يقال‌رجل راغم داغم (الدغام) غراب وزننده بوغاز اغريلرندن بركونه اغری‌به دينور (دغيم)زبير وزننده بررجل اسميدر (الدغم) دالك ضميله بيض معناسـنه‌در يعنی ادغم لفظندن جمع اولوب آق نسنه‌لره دينور بو جهتله كويا كه ضدّ اءِلور (الدقم) دالك فتحی و قافك سكونيله شديد غم واندوهه دينور كرك بورج وكرك سائر جهتدن اولسون يقال اخذه الدقم ای الغمّ الشديد من‌دين وغيره ودقم مصدر اولور بر آدمك ديشلرنی اوفاتمق معناسنه‌در : يقال دقمه دقما من الباب الاول والثانی اذا كسر اسنانه‌وبرآدمی آنسزين اوته قاقق معناسنه‌در كذلك كوكسنه قاقيوبرمك معناسنه‌در : يقال دقمه اذا دفعه مفاجأة وكذا يقال دقمه اذا دفعه فی صدره وايچريده اولان كمسه اوزره روزكار كيرمك معناسنه‌در : يقال دقمت الريح عليه اذا دخلت (الدقم) فتحتينله ضرر وزيان معناسنه‌در : يقال به دقم ای ضرر شارح ديركه صواب اولان‌ضرز اولمقدر زائين معجمتين ايله كه مخرج كلامی ضاد حرفنـه اورمقسزين سويليه‌مز اولمق معناسنه‌در و دقم بر آدمك اوك ديشلری چوريوب دوكلمك معناسنه‌در: يقال دقم الرجل دقامن الباب الرابع اذا ذهب مقدم اسنانه (الاندقام) انفعال‌وزننده بو دخی بر كمسه اوزره طشره‌دن روزكاز كيرمك معناسنه‌در : يقال اندقت الريح عليه اذا دخلت (الدقمّ) فلزّ وزننده ديشلری قيريق آدمه دينور يقال رجل دقمّ ای المكسور الاسنان (الدقم) هجف‌وزننده واسع نسنه‌يه دينور (الادقم) احمر وزننده اوج ديشی صنمش آدمه دينور دقم مذكوردن وصفدر يقال رجل ادقم اذا كانت قدانـكسرت ثلاث من اسنانه (المدقم) محسن‌وزننده شول‌قاری‌يه

دینور که فرجی بك واسع اولمغله هر نسنه‌یی یردن بلع ایدر اوله علی قول جماع اوننورکن فرجی اوزراوله یقال امرأة مدفم اذا کانت یلتهم فرجها کل شیٔ اویصوت فرجها عند الجماع (دفیم) زبیر وزننده (دفان) عثمان وزننده اسامیٔ رجالدندر (الدفقة) فرحه وزننده بك قوجه‌لقدن دیشلری دوکیلوب چکه‌لری بـ [illegible] ‌ـنس ـومیه و قیونه دینور (الدکم) دالك فتحی وکافك سکونیله برآدمك کوکسنه قاقمق معناسنه‌در : یقال دکم فی صدره دکما من الباب الاول اذا دفع و بر نسنه‌یی بری بری اوزره دوکوب خرد ایلمك معناسنه‌در خرمن دمتلرنی دوکدکلری کبی یقال دکم الشیٔ اذادق بعضه علی بعض (التداکم) تفاعل وزننده ایتشمك معناسنه‌در : یقال تداکوا اذا تدافعوا (الاندکام) انفعال وزننده برنسنك یاخود شدتلو یره صوقیلوب کیرمك معناسنه‌در: یقال اندکم فلان اذا انقحم (دکه) تمره وزننده مغربده بر بلده آدیدر (التدکیم) تفعیل وزننده بر نسنه‌یی بر نسنه ایچره صوقمق معناسنه‌در : یقال دکه فیه اذا ادخله فیه و بر آدمك بوغازینك اورته‌سنه باش ایله سوسوب قاقمق معناسنه‌در : یقال دکم فلانا برأسه اذا نطحه فی حاق حنجورته (دکیم) زبیر وزننده بر رجل اسمیدر (الدلم) فتحتینله بر نسنه دوز و طاینجق یاپجین اوله‌رق بك سیاه اولمق معناسنه‌در یاپجین سیاه قیاکبی یقال دلم الشیٔ دلما من الباب الرابع اذا اشتدّ سواده فی ملوسة و دوداق صارقق اولمق معناسنه‌در : یقال دلمت الشفة اذا تهدلت واسم اولنور دوداقده اولان صارققلغه دینور یقال فی شفته دلم ای هدل وحیه‌یه شبیه بر جانور اسمیدکه حجاز دیارنه مخصوصدر بك یاوز جانور اولمغله « اشدّ من الدلم » ضرب مثل اولمشدر و بر رخلك اسمیدر (الادلیمام) احیرار وزننده بو دخی بر نسنه دوز و یاپجین اوله‌رق بك سیاه اولمق معناسنه‌در : یقال ادلامّ الشیٔ اذا اشتدّ سواده فی ملوسة وکیجه بك قراکو اولمق معناسنه‌در : یقال ادلامّ اللیل اذا ادلهم (الادلم) احمروزننده قره یاغز آدمه دینور یقال رجل ادلم ای آدم و بك سیاه آدمه و بك سیاه طاغه دینور و ارسلانه دینور وارندج معناسنه‌در که زاج تعبیر اولنان قاره بویه‌در (الدلام) سحاب وزننده سیاهلغه دینور یقال به دلام ای سواد و سیاه نسنه‌یه دینور یقال شیٔ دلام ای اسود (الدلماء) حمراء وزننده آیك اوتوزنجی کیجه‌سنه اطلاق اولنور یقال هذه لیلة الدلماء ای لیلة ثلاثین (الدیلم) حیدر وزننده بر معروف طائفهٔ انسانی اسمیدر برهانده مسطور اولدیغی اوزره دیلم ایرانده کیلان ایالتنده بر شهر در خلقی بغایت شدید اولوب صاچلری قیورجق اولور آنلره دخی دیلم اطلاق اولنور فی الاصل اکراد قسمندن بر صنف ایدیلر و دیلم آفت و داهیه معناسنه‌در و دشمن و عدو معناسنه مستعملدر یقال هو دیلم من الدیالمة ای عدوّ

من الاعداء

من الاعداء و جاعت و كروه معناسنه مستعملدر و قرنجه‌لق و كنه‌لك بره دينوركه حوض اياقلرنده ودوه يتاقلرنده اولور وتراج قوشنك اركككنه دينور يقال صاد ديلما و هو ذكر الدراج و باديه‌ده سلم اغاجنك اسميدر وبنوضبه جاعتنك لقبيدر پك سياه اولدقلرندن ملقب اولديلر وبنى عبسن يوردنده برصويك اديدر وبغرتلق‌قوشندن بر نوع ياخود اركككنه دينور و ديلم بن فيروز ياخود فيروز بن ديلم اصحابندندر و بو پيغمبرلك ادّعاسنده اولان اسود عنسى نام كذابك قاتلى فيروز ديلمىّ دكلدر اول ديلم طائفه‌سنه منسوبدر و جبل ديلمىّ اضافتله مكه‌ده مروه اوزره مشرف طاغك اسميدر (ابودلامه) ثمامه وزننده بر كمسه‌نك كنيه‌سيدر مأمون خليفه‌يه معاصر وكتب ادبيه‌ده لطائف و مناقبى مثبت برشوخ و شيرينكارآدم ايدى و ابو دلامه مكه‌ده حجون اوزره مشرف بر طاغه اطلاق اولنور (الدلم) صرد وزننده فيل ديدكلرى حيوانه دينور (دلام) غراب وزننده (دليم) زبير وزننده اسمادندر (الدلثم) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده (والدلاثم) علابط وزننده جست وچالاك انسان و حيوانه دينور (الدلخم) خاى معجمه و تشديد لامله جردحل وزننده جثه‌سى عظيم يومرى و ايرى دوه‌يه دينور و شديد علت ومرضه دينور يقال اخذه دلخمّ اى داء شديد و خفيف اويقويه علىقول اوزون اوزادى اويقويه دينور و هر ثقيل نسنه‌يه دلخم دينور (الدلظم) ظاى معجمه ايله جعفر وزننده و زبرج و سجل و جردحل و اردبّ وزنلرنده بغايت ياشلو اولمغله عملمانده اولمش ناقه‌يه دينور و سجل وزننده قوىّ و توانا اركك دوه‌يه و ياوز و شديد آدمه دينور (الدلقم) قافله زبرج وزننده قوجه قارى‌يه دينور و پك ياشلولغندن ديشلرى آشنوب اوفانمش ناقه‌يه دينور (الادلهمام) اقشعرار وزننده پك قرا كولق بصمق معناسنه‌در : يقال ادلهمّ الظلام اذا كثف و يقال اسود مدلهمّ مبالغة (الدلهم) جعفر وزننده مظلم معناسنه‌در : يقال ليل دلهم اى مظلم و قورده دينور ذئب معناسنه و بغرتلق قوشنك اركككنه دينور وعشق و هوادن ديوانه و ارسرسم و واله و آشفته اولمش عاشقه دينور يقال هود لهم اى المدله العقل من الهوى و دلهم بر رجل اسميدر (الدلهام) قرطاس وزننده ارسلانه دينور و ايشلك كاركذار و نافذ كمسيه دينور يقال رجل دلهام اى ماض (الدمّ) دالك فتحى و ميمك تشديديله بر نسنه‌يى بر شيئه سوروب صوامق معناسنه‌در : يالدز و بويه سورمك كبى يقال دمّه بدهدما من الباب الاول اذا طلاه به و ديوارى كرج ايله صوايوب بادانه چالمق معناسنه‌در : يقال دمّ البيت اذا جصصه و كمى‌يى رفت ايله قلفاتلمق معناسنه‌در : يقال دمّ السفينة اذاقيرها وكوزك طشره‌سنه دمام يعنى اصبور و زعفران مقوله‌سى نسنه سورمك معناسنه‌در : يقال دمّ العين

اذا طلا ظاهرها بدمام ویری دوزنمك معناسنه‌در : یقال دمّ الارض اذا سواها
و بر کسبه تمام درجه‌ده شدید عذاب ایله عذاب ایلمك معناسنه‌در : یقال دم فلانا
اذا عذّبه عذابا تامّا و بر آدمك باشنی ازوب خرد ایلمك یاخود یارمق معناسنه‌در :
یقال دمّ رأسه اذا شدخه اوتجه و اورمق معناسنه در : یقال دمّه اذا ضربه
و سرعتله یوریمك معناسنه‌در : یقال دمّ الرجل اذا اسرع و خلقی استیصال وجهیله
ریزه ریزه قیروب بجورمك معناسنه‌در : یقال دمّ القوم اذا طحنهم فاهلکهم و عرب
طاوشانی یواسنك اغزنی طپراغیله دویدوز اورتوب بلورسز ایلمك معناسنه‌در :
یقال دم الیر بوع جحره اذا غطاه و سوّاه و آیغر قسراغه آشمق معناسنه‌در: یقال
دم الحصان الحجر اذا نزا علیها و یرده متارك اوزرنی طپراقلیوب کومك معناسنه‌در:
یقال دم الکماة اذا سوی علیها التراب ودم بر نسنه‌یه طلا اولنان شیئه دینور دمام
کبی کاسیذکر و بر نبات آدیدر و دم مخففه‌ده لغتدرکه قانه دینور دم مخففه‌نك
اصلی دمی ایدی شارح دیرکه نته‌که شاعرك اشبو • اهان دمك فرغابعد عزنه •
یا عمر و بغیك اصرارا علی‌الحسد بیتنده تضعیفله وارد اولدی لکن بنه اصلی دمی
اولوب یاء میمه قلب و ادغام اولنمق ملحوظدر (التدمیم) تفعیل وزننده بو دخی
کوزك طشره‌سنه زعفران و خولان مقوله‌سی نسنه سورمك معناسنه‌در یقال دمّم
العین اذا طلا ظاهر هابدمام (الدمدمة) زلزله وزننده بو دخی ناسی استیصال
وجهیله خاکسار ایدوب ریزه ریزه قیروب بجورمك معناسنه‌در طلا معناسندن
مکرردر یقال دمدم القوم و دمدم علیهم ای طحنهم فاهلکهم و خشم و غضب
معناسنه‌در : یقال اخذته الدمدمة ای الغضب و برآدمه خشم و غضبله کومورده‌نرك
سوز سویلمك و آلابانده ویرمك معناسنه در : یقال دمدم علیه اذا کلمه مغضبا
(الدمیم و الدمیمة) داللرك فتحیله شول چوملکه دینورکه قیریغی جبر ومرمت
اولندقدنصکره اوزری طحال یاکبد یاخود دم ایله صوانمش اوله بونی ایوجه
طوتسون دیو ایدرلر یقال قدر دمیم و دمیمة ای مطلیة بالطحال اوالکبد اوالدم
بعدالجبر و دمیم جثه‌سی حقیر و چرکین خیره و جوره آدمه دینور جمعی دمام
کلور جبال وزننده مؤنثی دمیمه‌در جمعی دمائم کلور و دمام کلور جمع مذکری
کبی یقال رجل دمیم ای حقیر یعنی قبیح (الدمم) عنب وزننده قیریق و یاریق
چوملك قیریغی و یاریغی صیوایجق نسنه‌یه دینور قان کبی وقویو اغوزکبی اعراب
طائفه‌سی بو مقوله ایله صوارلر زیرا طین حکمت مقوله‌سی انلرده اولمز (الدمام)
کتاب وزننده صیوایه دینور نه کونه اولورسه اولسون یقال دمّه بالدمام و هو
ماطلی‌به وکوجك چوجغك جبهه‌سنه طلا ایلدکلری دوایه دینور خولان مکی کبی
و یغمورسز سحابه دینور یقال بدا فی اسماء دمام ای سحاب لاماء فیه (المدموم)

کودمسی

کودەسی لحم و شحم ایله مملو اولوب نهایت درجەده سموز اولان انسان و حیوانه دینور یقال رجل و فرس مدموم ای المتناهی السمن الممتلئ بالشحم (الدمة) دالك کسریله کهلەیه دینور قله معناسنه و قرنجەیه دینور و هیئتی خرده وحقیر بودور آدمه دینور و کدییه دینور هرّه معناسنه و دوه قیغتنه دینور بعره معناسنه و قیون یتاغنه دینور (الدمة) دالك ضمیله طریقه و اسلوب معناسنەدر: یقال هو فی دمّة حسنة ای طریقة و بر لعب اید[ر] و داماء معناسنه در کماسیذکر (المدمّة) میمك کسریله اغاجدن بر آلتدرکه دیشلری اولور چیفتچیلر اکین اکدکدنصکره انکله اکیلان یری تسویه ایدرلر سورکو تعبیر اولنور (الدمة) صرده وزننده (و الدامّاء) میمك تشدیدیلەکه اصلی دامماء ایدی عرب طوشانك یوەلرندن برینك اسمیدرکه دیکرلرینه نافقاء و قاصعاء و راهطاء دینور و شول طپراغه دینورکه عرب طوشانی کندی یوەسندن طشره چکوب آنکله یواسنك اغزنی اورتوب بلورسز ایلر جمعی دوّام کلور فی‌الاصل فواعل وزننده (الدمامة) کرامه وزننده بر آدم چرکین وجودلی خوار و بد منظر اولمق معناسنەدر: یقال دممت یا فلان و دممت ودممت دمامة من‌الباب الثانی و الاول و الرابع والخامس ای‌اسأت یعنی صرت قبیح المنظر (الادمام) همزەنك کسریله بد وناسزا ایش ایشلمك معناسنەدر : یقال ادممت یا فلان ای قبحت الفعل و بر کمسه چرکین و بد هیئت‌اولمق علی‌قول خرده و چرکین اولادی اولمق معناسنه در : یقال ادمّ الرجل ای اقبح او ولد لەولد دمیم (الدیموم والدیمومة) داللرك فتحیله ککیش بیابانه دینور (الدمدامة) دالك فتحیله برنوع‌اوت اسمیدرکه هاویج کوکی کبی‌اولوب بك ولذیذ اولمغـله اکل اولنور جمعی دمدام کلور هاسز (الدمّ) دالك کسریله دبّەلکه دینور یقال به دمّ ای ادرة (الدمادم) علابط وزننده بر نوع نباتدر ایکی صنف اولور بری زیادەسیله قرمزی و بریسی اندن اچق اولوب وتپەسنده سیاهلق اولور ایکی نوعیده اغزدن اقان سالیاری قاطعدر و ایکی نوعندن دخی یارم دنك مقدارنی شرب دماغ صبیانی مقویدر (الدمدم) زبرج وزننده قوری اوتلغه دینور و اوزرندن یل کچمش بغدایجق اوتنك قوریسنه دینور (دمدم) جعفر وزننده بر موضع آدیدر (دمی) زمکی وزننده نهر فرات اوزره برقریه آدیدر (الدمماء) غلواء وزننده داماء معناسنه درکه عرب طوشانی یوەلرندن بریسنه دینور (المدمّم) معظم وزننده ایچنك دیواری طاشله اورلمش دیبی یقین قیویه دینور (الدّنمة و الدّنامة) داللرك کسری و نونلرك تشدیدیله بودور آدمه دینور و خرده قرنجەیه دینور (التدنیم) تفعیل وزننده بر کمسه دنی و آلچق و فرومایه اولمق معناسنەدر : یقال دنّم الرجل اذا نذل و بای و لکن مقولەسی

جکرمهك معناسنه در ترنم کبی یقال دنّمت القوس و الطست اذا صوّتت (الدندم) زبرج وزننده فرارمش اسکی اوته دینور (الدوم) نوم وزننده (والدوام) (والدیمومة) داللرك فتحیله دائم و بر قرار اولمق معناسنه‌در : یقال دام الشیء یدوم و یدام دوما و دواما ودیمومة من الباب الاول و الرابع اذا ثبت و امتد وقولهم دمت تدوم نادرة یعنی ماضیده عینك کسری و مضارعده ضمیله شاذدر شارح دیرکه بو مت تموت و فضل یفضل کبی شواذدندر و عندالبعض تداخل اللغتین قبیلندندر که دمت باب رابعدن و تدوم اوّلدن اخذ اولنمشدر انتهی و دوم دائم و ثابت معناسنه اولورکه وصف بالمصدر اولور یقال ظلّ دوم ای دائم و دوم و دوام متحرك نسنه سکونت بولمق معناسنه مستعملدرکه دیکمك تعبیر اولنور یقال دام الشیء اذا سکن و منه الماء الدائم و قوغه صو ایله طبطلو اولمق معناسنه مستعملدر یقال دامت الدلو اذا امتلأت و دوم سحاب دائم المطر اولمق معناسنه‌در کاسیذکر و دوم بر شجر اسمیدر که مقل آنك ثمریدر بلاد عربده خصوصا یمنده اولور و سدر اغاجنه‌ده دوم دینورکه نبق آنك ثمریدر و بك اولو اغاجه دخی دینور مؤلفك ماکان قولنده ماء لفظی مبالغه ایچوندر ودوم اسمادندر دوم بن حمیر بن سبا اولاد قحطاندندر (الادامة) همزه‌نك کسریله بر نسنه‌یی دائم ایلمك معناسنه‌در : یقال اذام الشیء اذا جعله دائما و قوغه‌یی طولدرمق معناسنه‌در : یقال ادام الدلو اذا ملأ ها و سحاب دیمه دیدکلری یغمور یاغدرمق معناسنه‌در : یقال ادامت السماء اذا امطرت دیمة و قینایان تنجره‌نك قینامسنی تسکین ایچون صوغوق صو سرپمك معناسنه‌در : یقال ادام القدر اذا نضحها بالماء البارد لیسکن غلیها و اوقی باش پرمق اوزره چکرتمك معناسنه در : یقال ادام السهم اذا نقره علی الابهام وتنجره‌نك غلیانی ساکن اولدقدنصکره ساج اباغندن اندرمیوب علی‌حاله قومق معناسنه‌در : یقال ادام القدر علی الأثفیة اذا ابقاها علیها بعد الفراغ (الاستدامة) بر خصوصده عجله ایلیوب تأنّی قلمق علی‌قول دوامنی طلب‌ایلمك معناسنه‌در : یقال استدامه اذا تأنّی فیه اوطلب دوامه و قوش هواده دائره کبی دور ایده‌رك پرواز ایلمك معناسنه درکه یوکسلمك ایچون دوران‌ایدرلر یقال‌استدام الطائر اذا حلق فی‌الهواء وحق طلب باینده مدیونه رفق و سهولتله معامله ایلمك معناسنه‌در: یقال استدام غریمه اذا رفق‌به نته‌که استدماء دخی بومعنایه‌در (المداومة) مفاعله وزننده بودخی بر ایشده عجله ایلیوب تأنّی قلمق معناسنه‌در علی‌قول دوامنی طلب‌ایلمك معناسنه‌در : یقال داوم الامر اذا تأنّی فیه اوطلب دوامه (الدیوم) قیوم وزننده دائم وهمیشه نسنه‌یه دینور یقال شیء دیوم ای دائم (الدائم) همیشه و ثابت نسنه‌یه دینور و آقیوب طورن صویه دینور یقال ماء دائم ای ساکن

(الديمة) دالك كسريله رعد و برقسزسكون اوزره چوق زمان ياغان يغموره دينور على‌قول بش كون ياخود التى يايدى كون ياخود بركون بركيجه متصل‌ياغان يغموردن عبارتدر وعند البعض ديمه‌نك اقل مدتى ثلث نهاردر ياخود ثلث ليـل مقداريدر و اكثرينه حد يوقدر جعى ديم كلور قربه وقرب كبى وديوم كلور يقال مطرتهم السماء بديمة وهو مطريدوم فى‌سكون بلا رعد وبرق اويدوم خمسة اوستة اوسبعة اويوما وليـلة اواقله ثلث النهار اوالليل واكثره مابلغ يعنى مابلغ من العدة و يقال مازالت السمـاء دوما دوماوديما ديما اى دائمة المطر (الديم) دالك فتحيله دوم كبى سحاب دائمة المطر اولمق‌معناسنه دركه ذكراولندى و سحاب‌ديمه ديدكلرى مطر ياغدرمق معناسنه‌در : يقال دامت السماء تديم ديما اذا مطرت‌ديمة (التدويم والتديم) تفعيل وزنلرنده بونلرده سحاب‌ديمه ياغدرمق معناسنه‌در : يقال‌دوّمت السماء وديمت اذا امطرت الديمة پس بو واوبه ويائيه در وكتاب قسمى بك اوزون اوزادى سكردوب كتمك معناسنه‌در : يقال دومت الكلاب اذا امعنت فى السـير وكونش فلكده دوران ايلمك معناسنه‌در : يقال دومت الشمس اذادارت فى السمـاء و كوزك سياهى اغرشقده دونر كبى دوران ايدر هيئتنده كورنمك معناسنه‌دركه كوزى چرخ كبى دونر تعبيرى ز بانزده‌در يقال دوّمت عينـه اذادارت حدقتهـا كانّها فى فلكة كذلك چوربايه ياغ قوندقده يوزنده قلقـان شكلنده دوران ايلمك معناسنه‌در : يقال دوّمت المرقة اذا اكثر فيها الاهالة حتى‌تدور فوقها وبرنسنه‌يى يشارتمق معناسـنه‌در : يقال دوّم الشئ اذابله وزعفران مقوله‌سى دارويى صويه اصلاتمق معناسنه‌در : يقال دوّم الزعفران اذا دافه وتنجره قينار ايكن غليـاننى تسكين ايچون صوغوق صو سرپمك معناسنه در على قول مطلقا بر نسـنه ايله تنجره‌نك غلياننى تسكين ايلمك معناسنه‌در : يقال دوّم القدر اذانضحها بالماء البارد ليسكن غليانهـا اوكسر غليانهـا بشئ وقوش هواده دائره قوروب دوران ايلمك معناسنه‌دركه آيلنمق تعبير اولنور بالايه صعود ايچون دوران ايده‌رك پرواز ايدر يقال دوّم الطائر اذا حلق‌فى الهواءبعضلر ديديكه تدويم قوش قنادلرنى‌اوينا تميه‌رق پرواز ايلمسـندن عبارتدر يقال دوّم الطائر اذا طارفلم يحرّك جنـاحه و دوامه اوينامق معناسنه‌در تقول دوّمت الدّوامة اى لعبتها (الدوامة) رمّانه وزننده فرلاق ديدكلرى نسنه دركه اوغلانجقلراوينارلر اغرشق كبى صاپلو اغاجدن‌ياپارلر جمعى دوّام‌در هاسز (المديمة) ميمك فتحيله ديمه‌ديدكلرى يغمور ياغمش يره‌دينور يقال ارض مديمة اذااصابتها الديمة (المدام) غراب وزننده مطر دائمى‌يه دينور و خمره دينور مدامه دخى دينور مبتلااولان مداومت ايلديكيچون واشربهٔ‌سائره‌نك مداومت شربنه آدم طاقت كتوره‌ميوب اكا مستطيع اولديغيچون اطلاق اولندى

يقال شرب المدام والمدامة اى الخمر (الدأماء) مدّ ايله دريايه دينور اصلى دوماء
ايدى ذالك و واوك فتحيله ياخود واوك سكونيله بو صورتده اعلالى يعنى واوى
الفه قلب اولنمسى شاذ اولور (الديموم) ديم ماده‌سنده ذكر اولندى (المدوم)
منبر وزننده (والمدوام) محراب وزننده تنجره‌نك غلياننى تسكين ايده‌جك اغاجه
دينور چومچه كبى (دومة الجندل) كه دوماء الجندل‌دخى دينور داللرك ضميله‌در
بر حصن آديدر كه حجاز ايله شام ميانى‌فاصلدر (دومان) سحبان وزننده‌ابن بكيل
ابن جشم‌دركه همداندن برقبيـله بدر يدر (الدومىّ) رومىّ وزنـنده ابن قيس
ابن ذهل دركه اصحابدندر (اندام) بر موضع آديدر (يدوم) يفول وزننده
بر جبل ياخود بر وادى اسميدر (ذويدوم) يمنده بر قريه ياخود بر نهرك اسميدر
(اندوام) غراب وزننده باش دونمسى عارضه‌سنه دينور كه باش چكرنمه تعبير
اولنور يقال اخذه الدوام اى الدوار (المديم) مقيم وزننده دائما برونى‌قنايان آدمه
دينور يقال هو مديم اى راعف (الدومة) ثمره وزننده خايه‌يه دينور خصيه
معناسنه شجردوم ثمرينه تشبيهله در و بر ميخانه‌جى عورتك اسميدر (الدومان)
فتحاته قوشك هواده ياخود صو چورسنده دونمه‌سنه دينور (مدامه) سحابه
وزننده بر موضع اسمـيدر (التدوم) تفعل وزننده بر نسـنه‌يه منتظر اولمق
معناسنه‌در : يقال تدوّم الرجل اذا انتظر (الدهمة) دالك ضمى وهانك سكونيله
قاره‌لغه دينور يقال فيه دهمة اى سواد (الادهم) احمر وزننده قاره نسنه‌يه
دينور يقال شئ ادهم اى اسود ياغز آته ادهم اطلاقى بو جهتله‌در ويرده اولان يكى
ايق ايزنه دينور و بوزلمش اسكى ايزه‌دخى دينمكله ضدّ اولور شارح ديركه بوزلمش
اسكى ايزه اغبر دخى دينور كذلك وطأة دهماء وطأة غبراء دخى اول معنـايه در
مؤلفك من الاثار قولى ايز معناسنه اولان اثرك جمعيدر و باى موحده ايله من الابار
نسخه‌لرى غلطدر انتهى وادهم سياهى غالب اولان دوه‌يه دينوركه بياضى بلورسز
اولمش اوله اندن زياده سياه اولانه جون ديرلر دهمـاء مؤنثيدر وادهم بوقاغى‌يه
اطلاق اولنور جمعى اداهم در يقال حمله على الادهم اى القيدو ادهم هاشم بن حرملة
المرّى و عنترة بن شدّاد العبسىّ ومعاوية بن مرداس السلمىّ نام كسه‌لرك وبنو بجير
بن عبادك فرسلرى اسميدر (الادهمام) احمرار وزننده آت ادهم اولمق معناسنه‌در :
يقال ادهمّ الفرس ادهماما اذا صار ادهم (الادهيمام) احميرار وزننده بر نسـنه
سياه اولمق معناسنه در : يقال ادهامّ الشئ ادهيماما اذا اسودّ (الدهام) غراب
وزننده سياه نسنه‌يه دينور يقال شئ دهام اى اسود و بر معروف دوه بوغورينك
اسميدر ابل دهاميه اكا منسوبلردر (الدهماء) حمراء وزننده ادهمك مؤنثيدر
ودهماء تنجره‌يه اطلاق اولنـور يقال بيده الدهماء اى القدر و اسكى و قديم ايزه

وطأه

وطأه دهماء اطلاق اولنور بوراده نسخه‌لرده والوطأة الدهماء لفظی ساقطدر
و تویلری خالص قزل اولان قیونه دینور یقال شاة دهماء ای الخالصة الحمرة
و عدد کثیره دینور و جماعت انسانیه دینور و بر آدمك سیما و هیئتنه دینور و بر
اوت آدیدر که یصی اولور انکله دباغت ایدرلر ومعقل بن عامر وخباشة الکنانی
فرسلرینك اسمیدر و آیك یکرمی طقوزنجی کیجه‌سنه دینور یقال اتانی لیلة الدهماء
ای فی لیلة تسع وعشرین (الدهم) دالك ضمیله آیك اخر اوج کیجه‌سنه دینور
ودهم مخلوقاته اطلاق اولنور سواد کبی ومنه یقال ایّ الدهم هو وایّ دهم الله
هو ای ایّ خلق الله هو (الادهام) همزه‌نك کسریله بر آدمه کملك و کوتیلك
ایلمك معناسنه‌در : یقال ادهم فلانا اذا ساءه (الدهم) وهم وزننده بر نسنه
ناکهانی کلوب بصمق و استیلا ایلمك معناسنه‌در : یقال دهمك الامر ودهمك دهما
من الباب الرابع والثالث ای غشیك (الدهیم) زبیر وزننده آفت و داهیه‌یه
دینور امّ الدهیم دخی دیرلر و احمق و سبکمغز آدمه دینور و عمر بن الرّیان الذهلی
ناقه‌سنك اسمیدر مزبور برادرلریله قتل اولنوب رؤس مقطوعه‌لری اول ناقه‌یه
تعلیق وتسییب اولنمغله * اشأم من الدهیم * ضرب مثل اولمشدر و ثوابة بن دهیم
محدّثلردر (التدهیم) تفعیل وزننده برنسنه‌یی قرارتمق معناسنه‌در تقول دهمت
النار اذا سوّدها (المندسم) اسم مفعول بنیه‌سیله متدأم وزننده و مرافیدر که
مأبون شخصه دینور (دهام) غراب وزننده (ادهم) احمد وزننده (دهمان)
عثمان وزننده اسامئ رجالدندر (الدهماء) حمراء وزننده (والمدهامة) میمك
ضمیله شول باغچه‌یه وصف اولور که نباتاتی پك فراوان و پرتاب وطراوت اولمغله
کیرودن قرامتق قویو یشل کورینور اوله یقال حدیقة دهماء ومدهامة ای خضراء
تضرب الی السواد نعمة وریا ومنه قوله تعالی * مدهامتان * ای سودا وان من شدة
الخضرة من الریّ (الدهثم) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده یاوز وشدید دوه‌یه
دینور و ملایم مشرب نازك طبیعت آدمه دینور و دوز وملایم ارضه دینور دهثمه
دخی دیرلر ودهثم بن قران محدّثدر (الدهدمة) دحرجه وزننده بنایی یقمق
معناسنه‌در : یقال دهدم البیت اذا هدمه و یغلمش نسنه‌نك آلتلرنی اوستلرینه
چویرمك معناسنه‌در : یقال دهدم الشیٔ اذا قلب بعضه علی بعض (التدهدم)
تدحرج وزننده دوشمك معناسنه‌در : یقال تدهدم الشیٔ اذا سقط (الدهسمة)
دحرجه وزننده بر نسنه‌یی کیزلمك معناسنه‌در : یقال دهسم الشیٔ اذا اخفاه (دهشم)
شین معجمه ایله جعفر وزننده بر رجل آدیدر (الدهکم) جعفر وزننده پیرفانی‌یه
دینور یقال شیخ دهکم ای بال (التدهکم) تدحرج وزننده بر امر شدیده
بیمحابا صالدرمق معناسنه‌در : یقال تدهکم فلان اذا اقتحم فی امر شدید وناکهانی

جیقه آتمق معناسنه‌در : یقال ندهکم علینا اذا ندرآ (الندیمة) دالک کسریله مطر دائمی‌یه دینور و بوآواویه و یائیه‌در (الندیومة) دالک فتحیله بلک ابراق بیاباله دینور که دمه ماده‌سنده بیان اولندی جوهری وهمندن نشی بوراده ذکر ایتدی شارح دیرکه بعضلر دوامدن اخذ ایتدیلر

(• فصل الذال المعجمة •) (الذأم) ذالک فتحی وهمزه‌نک سکونیله بر آدمی ذمّ و تحقیر ایتمک معناسنه‌در : یقال ذأمه ذأما من الباب الثالث اذا حقره وذمه و طرد ایتمک معناسنه‌در : یقال ذأمه اذا طرده واهانت ایتمک معناسنه‌در : یقال ذأمه اذا خزاه (الاذأم) همزه‌نک کسریله بر آدمی قورقتمق معناسنه‌در : یقال اذأمه اذا رعبه (الذأمة) تمره وزننده کلمه معناسنه‌در تقول ماسمعت له ذأمة ای کلمة (الذجمة) جمله ذأمه وزننده ومرادفیدر تقول ماسمعت له ذجمة ای کلمة (الذحلمة) حای مهمله ایله دحرجه وزننده بوغزلمق معناسنه‌در : یقال ذحلمه اذا ذبحه و بر نسنه‌یی اوبرق یره آتمق معناسنه‌در : یقال ذحلمه اذادهوره (التذحلم) تدحرج وزننده اوبرق یره آتلمق معناسنه‌در : یقال ذحلمه فتذحلم ای تدهور (الذرم) ذالک فتحی و رانک سکونیله سهولتله چوجق طوغورمق معناسنه‌در : یقال ذرمت المرأة بولدها ذرما من الباب الاول اذارمت به (اذرمه) همزه‌نک و رانک فتحیله آذنه شهرینک قضاسنده بر قریه آدیدر (الذلم) فتحتینله درهنک و جابک ایاغی بتدیغی یره دینور یقال نزلوا فی ذلم الوادی ای مغبض مصبه (الذمّ) ذالک فتحی و میمک تشدیدیله (والمذمّة) میمک و ذالک فتحیله یرمک وقنامق معناسنه‌در اوکمک مقابلیدر یقال ذمّه ذمّا و مذمّة من الباب الاول ضد مدحه و تقول العرب افعل کذا و خلاك ذمّ ای خلاسنک ذمّ ای لاتذمّ بوراده افعل امر صیغه‌سیله در و واو خلاك لام تعلیل معناسنه اولمغله سن شویلجه ایشله که سندن ذمّ و لوْم زائل اولسون یعنی بین الناس ملوم و مذموم اولمیه‌سن و ذم بروندن سموك آقمق معناسنه‌در : یقال ذم انفه وذنّ اذا سال (المذموم) ممدوح اولمیان کمسه‌یه دینور (الذمیم) امیر وزننده مذموم معناسنه‌در : یقال رجل مذموم و ذمیم ضدّ ممدوح و ذمیم صوبی آز قیویه دینور و صوبی چوق قیویه دیمکله ضدّ اولور ذمّه کبی و شول خرده سیوجیلره دینورکه حرارتدن یاخود بچیکدن انسانک چهره‌سنده حادث ایدر و رطوبت و نم معناسنه‌در علی قول چه تعبیر اولنان رطوبته دینور شبنم معناسنده که کیجه‌لر اشجار و نباتده دوشوب یلاشدیغی طبراق یر یر چاموز پارچه‌لری کبی اولور و ذمیم اوغلاغک برونی اوززنده اولان بیاضه دینور و مکروه صوبه دینور و سموکه دینور مخاط معناسنه و تکه قسمنک ذکرندن

بنفسه اقان بوله دینور بوراده بول کلمه‌سی مخاط اوزره مقدّم مرسوم اولان نسخه‌لر غلطدر و قیون قسمنك ممه‌سندن بنفسه سیلان ایدن سوده دینور (الذمّ) ذالك فتحی و کسریله مذموم معناسنه‌در ذالك فتحی وصف بالمصدردر و کسری حبّ لفظی کبی مفعول معناسنه‌در (الاذمام) همزه‌نك کسریله بر کمسه‌یی یا بر نسنه‌یی مذموم بولمق معناسنه‌در : یقال اذمّه اذا وجده ذمیما و بر آدمی حقیر کورمك یاخود بین الناس آنی مذموم ترك ایلمك معناسنه‌در : یقال اذمّ بهم اذا تهاون اوترکهم مذمومین فی‌الناس و طوار یولده یوریلوب اشلرندن تخلف ایلمك معناسنه‌در کویاکه اول جهتله ذمّه مستحق ایش ایشلمش اولور یاخود قلیلة الماء معناسنه ذمیمدن مأخوذدر یقال اذمّت رکابهم ای اعیت و تخلفت و بر آدم مذمّت اولنه‌جق ایش ایشلمك معناسنه‌در : یقال اذمّ فلان اذا اتی بمایذم علیه و بر کمسه‌دن بر نسنه حقنده عهد و امان آلمق معناسنه‌در : یقال اذمّ له علیه اذا اخذله الذمة و بر آدمی امانه آلوب مدد ایلمك معناسنه‌در بونلر ذمامدن مأخوذدر یقال اذمّ فلانا اذا جاره (انتذام) تفاعل وزننده بری برلرنی فصل و مذمت ایلمك معناسنه‌در یقال تذامّوا اذا ذمّ بعضهم بعضا (المذمة) میمك فتحی و ذالك کسری و فتحیله مصدر درکه ذکر اولندی و ذم و قدح اولنمغه باعث اولان نسنه‌یه دینور و منه یقال قضی مذمته ای احسن الیه لئلاّ یذم یعنی فلان کمسنه بنی ذمّ ایلمسون دیو اکا احسان ایلدی و یقال رجل ذومذمة ای کلّ علی‌الناس یعنی فلان ناس اوزره بار و ثقلتدر و بو طوارك یوریلوب درمانده قالمسی معناسندن مأخوذدر و مذمه حقّ و حرمت معناسنه مستعملدرکه ترك و تهاونی موجب ذمّ و قدحدر یقال هو یحفظ مذمته ای حقه و حرمته و بر آدمك حقّ و حرمتنی ترك ایلمکدن عارض اولان رقّت و عار معناسنه مستعملدر بونده ذالك کسریله‌ده جائزدر و منه یقال اخذ تنی منه مذمة ای رقّة و عار من ترك الحرمة و یقال اذهب مذمتهم بشیء ای اعطهم شیئا فانّ لهم ذماما شارح دیرکه بو معنا ذمام ماده‌سنده ذکر اولنه‌جق حدیث آتیدن مأخوذدر انتهی و عربلرك البخل مذمة قوللری ذالك فتحیله‌در ذم و قدح اولنمغه باعث خصلتدر دیمکدر (الاستذمام) برکمسه ذمّ و قدح اولنه‌جق ایش ایشلمك معناسنه‌در : یقال استذمّ الیه اذا فعل مایذمه علی فعله (الذموم) ذالك ضمیله عیوب معناسنه‌در پس مفردی اولان ذمّ عیب معناسنه اولور یقال به ذموم ای عیوب (الذمة) ذالك فتحیله (و الذمیمة) سفینه وزننده ذمیم کبی صویی آز و صویی چوق اولان قیویه دینورکه اضداددن اولور ذمه‌نك جمعی ذمام کلور ذالك کسریله یقال بئر ذمة و ذمیم و ذمیمة ای قلیلة الماء و غزیرته و ذمیمه کوترملکه دینور یقال به ذمیمة ای ذمانة تمنعه الخروج (الذمام) کتاب وزننده

مذمه کبی حق و حرمت معناسنه‌درکه اضاعه‌سی مستوجب مذمت اولور جمعی اذمه کلور اعزه وزننده قال الشارح و منه الحدیث سئل النبیّ علیه السلام مایذهب عنی مذمة الرضاع [فقال غرة عبد اوامة] یعنی بمذمة الرضاع مذمة المرضعة یعنی مذمهٔ رضاع مرضعه‌دن مراد حرمت و مرضعه‌یی ترك ایلمکدن لاحق اولان رقت و عاردر و بعضی ذمام المرضعه ایله یعنی حق و حرمت مرضعه ایله تفسیر ایلدی زیرا عربلر اوغللرینی معه‌دن کسدکده مرضعه‌یه اجرتندن بشقه بخشش ویرمکی استحباب ایدرلر ایدی پس سائل دایه‌یه‌نه ویرمك کرکدرکه تمام حقنی ترك ایتمکدن عارض اولان عار و نقیصه‌یی ازاله ایلیه یاخود حق تمام و کامل ادا اولنمش اوله دیو سؤال ایلمشدر و ابن اثیر دیدیکه ذالك فتحیله باعث ذم اولان نسنه دیمکدر و ذالك کسریله حق و حرمت معناسنه‌در (الذمة) ذالك کسریله عهد و امان معناسنه درکه نقضی موجب ذم اولور یقال هو ذمیّ ای له عهد و کفالت معناسنه‌در : یقال له علیه ذمة ای کفالت و دعوت طعامنه دینور کرك ضیافت و کرك ولیمه اولسون یقال حضرنا ذمته وهی مأدبة الطعام او العرس و کندیلریله عهد و پیمان اولنمش قوم و جماعته دینورکه محل ذمتلردر یقال هم ذمة ای المعاهدون شارح دیرکه فقهانك ثبت فی ذمتی کذا قوللری عهد معناسندندرکه محلّ التزام عهدده استعمال ایدرلر (الذمامة) ذالك فتحی و کسریله بو دخی کفالت معناسنه‌در (الذم) ذالك کسریله کفالت معناسنه‌در و فرط هزالدن اولومجل کرته‌سنه وارمش انسان و حیوانه دینور یقال رجل و فرس ذم ای المفرط الهزال الهالك (الذمذمة) زمزمه وزننده آز بخشش ویرمك معناسنه‌در : یقال ذمذم الرجل اذا قلل عطیته (الذمامة) ثمامه وزننده بقیه معناسنه‌در (المذمّم) معظم وزننده پك مذموم آدمه دینور یقال رجل مذمّم ای مذموم جدّا (المذم) میمك کسریله مسنّ وزننده (و المذم) منم وزننده یرندن قالدیه‌مز اولان آدمه دینور زمانت معناسنه اولان ذمیه‌دندر یقال رجل مذم و مذم ای لاحراك به و مذم منم وزننده عیبلو نسنه‌یه دینور یقال شیٔ مذم ای معیب (التذمّم) تفعل وزننده موجب مذمت اولان نسنه‌دن استنکاف ایلمك معناسنه‌در بنامی ساب ایجوندر یقال تذمم الرجل اذا استنکف و منه یقال لولم اترك الکذب تأثّما لترکته تذمما (ذو ذنم) ذالك و نونك فتحیله سعد بن قیس الهمدانی لقبیدر (الذیم) ذالك فتحی و یانك سکونیله (و الذام) حال وزننده عیب و ذم و قدح معنالرینه‌در یقال ذامه یذیمه ذیما و ذاما اذا عابه و یقال ذامه اذا ذمه فهو مذیم ککیل علی النقص و مذیوم ای معیب و مذموم قال الشارح و منه المثل • لا تعدم الحسناء ذاما • ای عیبا یعنی هر نه‌قدر دلبر اولسه بنه عیب و نقیصه‌سی بولنور

(* فصل الراء المهملة *) (الرأم) رانك فتحى و همزهنك سكونيله بر نسنه‌يه يا بر كمسيه محبت ايدوب آنكله الشمق و انس و الفت ايلمك معناسنه‌در : يقال رئم الشئ رأما من الباب الرابع اذا احبه و الفه و رأم و رئمان رانك كسريله ياره اوكولمغله اغزى ديرنشوب بتشمك معناسنه‌در : يقال رئم الجرح رأما و رئمانا اذا انضم للبرء و ناقه ولدنه ياقلمق معناسنه‌در : يقال رئمت الناقة ولدها اذا عطفت عليه و لزمته و رأم ايپى پك بوكمك معناسنه‌در : يقال رأم الحبل رأما من الباب الثالث اذا فتله شديدا و قريق چناق مقوله‌سنى كندلمك معناسنه‌در : يقال رأم القدح اذا اصلحه و رأم بوّ معناسنه دركه دوه‌نك ياوريسى هلاك اولمغله سودوير من اولدقده اول ياورينك دريسنى يوزوب صمان ايله طولدررلر اناسى آنى ياوريسى ظنيله ياقيلوب بو تقريبله سودنى صاغارلر اول ياورينك صورت مزبوره سنه بوّ ديرلر و رأم بر موضع آديدر (الرؤم) صبور وزننده (و الرائمة و الرائم) ياوريسنه ياقلمش ناقه‌يه دينور يقال ناقة روم و رائمة و رائم اى عاطفة على ولدها و رؤم شول اكدى و آلشقان قيونه دينوركه يانده كچنلرك اثوابنى يلاراوله يقال شاة رؤم اى الوف تلحس ثياب من مرّبها (الارءام) همزه‌نك كسريله ناقه‌يى كندى ياوريسنك غيرى‌يه ياقمق معناسنه‌در : يقال ارأم الناقة اذا عطفها على غير ولدها و ياره‌يه تيمار ايدوب اوكولتمق معناسنه‌در : يقال ارأم الجرح اذاعالجه حتى رئم و بر كمسه‌يى بر ماده‌يه جبر و اكراه ايلمك معناسنه‌در : يقال ارأم فلانا على الشئ اذا اكرهه و ايپى محكم بوكمك معناسنه در : يقال ارأم الحبل اذافتله شديدا (الرئم) رانك كسريله بياضى خالص و صافى اولان آق آهويه دينور جمعى ارآم كلور اجرام كبى و آرام كلور آمال كبى يقال كانها رئم اى ظبى خالص البياض شارح ديركه صيغهٔ ثانيه جمع مقلوبدر (الروأم) غراب وزننده اغزدن اقان سالياره دينور (ره ام) كتاب وزننده حمير قبيله‌سنه مخصوص بر بلده آديدر (الرئم) دئل وزننده انسان دبرنه دينور است معناسنه وبر موضع آديدر (الروائم) رانك فتحيله ساج اياغنه وچاتمه اوچاق طاشلرينه اطلاق اولنور اثافى معناسنه رماده انيس اولوب ياقلدبغيچون اطلاق اولندى و منه يقال رئمت الروائم الرماد اى الاثافى لانّ الرماد كالولد لها (الرأمة) تمره وزننده تسخير ومحبت ايچون افسونله استعمال ايلدكلرى بونجغه دينور (الترأم) تفعل وزننده اسركمك معناسنه‌در تقول ترأمته اى ترحّمت عليه (الرومة) رانك ضميله‌كه توتقاله دينور بونى جوهرى مهموز قياسيله بوراده ذكر ايلمسى وهمدر زيرا بو اجوفدر شارح ديركه ثعلب مهموزا روايت ايدوب وماده دخى مناسبتلو اولمغله جوهرى‌يى توهيم وهمدر (دارة الارأم) همزه‌نك فتحيله دارات عربدن

بردارەدر (الرثم) رانك و ثانك فتحیله بری برینه متصـل صیق چابره دینور (الرثم) كتم وزننده قیروب اوفاتمق معناسنەدر علی قول كسر انفه مخصوصدر یقال رثمه رثما من الباب الثانی اذا كسره ودققه اوغاتس بكسر الانف ورثم قیریلوب خرد اولمش نسنەیه دینوركه وصف بالمصدردر مرثوم معناسـنەدر ونشأت ایلمك معناسنەدر: یقال رثم فی بنی فلان ای نشأ ورثم دیدكلری ذكری آتی نبات اكل ایلمكله باییلمق معناسنەدر : یقال رثم الرجل اذا اخذه غشی من اكل الرثم وموانی رثم دیدكلری نبات اوتلامق معناسـنەدر : یقـال رثمت المعزی اذا رعت الرثم و سوز سویلمك معناسنەدر : یقال مارثم فلان بكلمة ای ماتكلم بها (المرثوم) (والرثیم) امیر وزنـنده قیرلوب خرد اولمش نسـنەیه دینور رثم كبی ورثیم اویلنەرق آغر آغر یوریمك معناسـنەدر : یقال رثم الرجل رثما اذا سـار بطیئا (الرثمة) تمره وزننده سپارش اونتان نسنەیی اونودرسه تذكیر ایچون برآدمك یاخود كندیسنك برمغنه بغلدیغی ایپلكه دینور جمعی رثم كبی (الرثیمة) سفینه وزننده رثمه معناسنەدر : یقال هو ذكور لایحتاج الی عقد الرثمة والرثیمة وهی خیط یعقد فی الاصبع للتذكیر رثیمەنك جمعی رتائم در ورتامدر جبال وزننده دیدم برماغنكه بند ایت اوتمه رشـتهٔ جانی • او شوخ دلستانم طولامش برماغنـه آنی • و رثیمه سفره عازم اولان اعرابینـك بنـد ایلدكلری آغاج چبوغنـه دینور جاهلیتـده بركسـه سفر ایلمك مراد ایلدكده تنهاجه بر آغاجك ایكی دانه دالنی بری برینه بند ایدر ایدی سفردن عودت ایلدكده اكر اول داللری حالی اوزره بغلو بولورسه خاتونی بیكانەیه تسلیم دامن ایلمامش پاكیزه اولوب و اكر كشاده بولورسه خیـانت ایلمش اعتقاد ایدر ایدی (الارثام) همزەنك كسریله برمغـه تذكیر ایچون رثیمه بغلمق معناسـنەدر : یقال ارثم فلانا اذا عقد الرثیمة فی اصبعه و دوه كوشكنك اوركجی یاغ بغلیوب سموزلنمك معناسنەدر : یقال ارثم الفصیل اذا احذی سنامه (الارتثام) افتعال وزننده (والترثم) تفعل وزننده بركمسه برمغنه رثیمه بغلنمق معناسنەدر: یقال ارثمه فارتثم و ترثم (الرتم) فتحتینله قاطر طرنغی دیدكلری نباته دینور ایپك كبی انجه اولمغله رتم دیدكلری رشتەیه تشبیه اونمشدر چچكی شبوی چچكنه وتخمی مرجكه شبیه اولور چچكی وتخمی قوتلو مقيی و داللرینك عصارەسنی علی الریق شرب كذلك دكز صویله منقوعنی احتقان عرق النسأ علتنه نافع وتخمندن یكرمی بردانەسنی علی الریق ابتلاع كودەده چقان چبانلری دافعدر رتم لفظنك مفردی رتمەدر هایله ورتم صو ایله طلوطلومه ومشكه دینور وآچق اولو یوله دینور شاهراه معناسنه وكیزلو سوزه دینوروبك اوتنمغه دینور یقال اخذه منه الرتم ای الحیاء التامّ ورتمه دیدكلری ذكر اولنان

آغاج داللرينه دينور كه سفر بر اولان عرب يرى برينه بند ايدر (الرتماء) حمراء وزننده شول ناقه‌يه دينور كه رتم ديديكى ذكر اولنان نباتى بغايت سووب دادانمغله ارايوب بولوب رعى ايدر اوله و طلو صو طلومنى كوترر اولان ناقه‌يه دينور (الرتام) غراب وزننده قيرلوب اوفانمش نسنه‌نك قيرنتيسنه واوفانتيسنه دينور (الرتامى) سكارى وزننده رتم ديديكى نبات مذكورى اكل ايلمكله بايغنلق عارض اولان كمسه‌لره دينور كوياكه مفردى رتيم در (الراتم) مقيم و ثابت معناسنه‌در : يقال مازال راتما على هذا الامراى مقيما (الترتم) قنفذ و جندب وزنلرنده شرّ وشور دائمى‌يه دينور يقال شرّ ترتم وترتم اى دائم (ارتم) احمد وزننده اساميدندر خالده بنت ارتم كردم نام كمسه‌نك والده‌سيدر مزبور كردم حنين غزوه‌سنده دريد بن‌الصمه‌يى مزراغله طعن و قتل ايلدى (الرثم) رانك و ثاى مثلثه‌نك فتحيله (والرثمة) غرفه وزننده آت قسمنك برونى اوجنده‌اولان آقلغه دينور ياخود اوست دوداغندن برونه قدر يايلمش اولانه وعلى قول برونده آقلغه دينوركه صقرلق تعبير اولنور يقال بالفرس رثم ورثمة اى بياض فى طرف انفه اوكلّ بياض اصاب الجحفلة العليا فبلغ المرسن اوبياض فى‌الانف ورثم مصدر اولور آت رثمه‌لو اولمق معناسنه يقال رثم الفرس رثما من‌الباب الرابع اذا كان‌به رثمة (الارثمام) احمراروزننده رثم‌معناسنه‌در: يقال ارثمّ الفرس بمعنى‌رثم (الرثم) كتف وزننده (والارثم) احمر وزننده رثمه‌لو آته‌دينور رثماء مؤنثيدر ورثماء شول ديشى قيونه دينوركه برونك اوجى سياه و سائر اعضاسى آق اوله يقال نعجة رثماء اى سوداء الارنبة وسائرها ابيض (الرثم) رانك فتحى وثانك سكونيله برآدمك برونى ياخود آغزنى ازوب قناتمق معناسنه‌در : يقال رثم انفه اوفاه رثما من‌الباب الثانى اذا كسره حتى تقطرمنه الدم و خاتون برونه طيب سورنمك معناسنه مستعملدر يقال رثمت المرأة انفها بالطيب اذا لطخته (المرثوم والرثيم) امير وزننده برونى ياخود آغزى ضربه ايله ازيلوب قانامش آدمه دينور و اول برونه واغزه‌ده وصف اولور ومطلقا شكست اولوب قانله آلوده اولان عضوه‌ده‌اطلاق اولنور (المرثم) منبر وزننده (والمرثم) مجلس وزننده برونه اطلاق‌اولنور يقال ضرب مرثمه ومرثمه اى انفه (الرثية) سفينه وزننده‌فاره‌يه دينور شارح ديركه فايله اولان نسخه‌لر غلطدر صواب اولان قافله اولمقدركه سياه و بيونك‌قيابه دينور (الرثمة) تمره وزننده ياخود فتحاتله ضعيف چسنتى يغموره‌دينور جمعى رثام در جبال وزننده يقال خرجنا و فى‌السماء رثمة اى رثّ من‌المطر و برخبر و بر لاقردى نبذه‌سنه اطلاق اولنور يقال هل عندك رثمة من خير اى طرف منه (المرثمة) معظمه وزننده رثمه ديدكلرى مطر مزبور ياغمش يره دينور

بقال ارض مرثمة اى ممطورة الرثمة (يرثم) بنصر وزنـــده بنى سليم يوردنده برطاغك آديدر (الرجم) رانك فتحى وجيمك سكونيله قتل ايلمك معناسـنه‌در بو معنا و معنىٔ سائره رمى بالحجاره معناسندن متفرعدر يقال رجمه رجما من الباب الاول اذا قتله و برآدمك ناموسنه بهتان ايلمك معناسـنه‌در : يقال رجمه اذا قذفه و غيب معناسنه‌در : يقال قاله رجما اى غيبا و ظن و كمان معناسنه‌در : يقال قال ذلك رجما اى ظنا و دوست معناسنه‌در : يقال هو رجم فلان اى خليـله ونديم و مصاحبه دينور يقال هو رجمه اى نديمه ولعن ونفرين معناسنه‌در : يقال رجمه رجما اذا لعنـــه و سوكمك معناسنه‌در : يقال رجمه اذا شتمه و برنسنه‌يى كليا ترك و قطع ايلمك معناسنه‌در : يقال رجم فلانا اذا هجره و قوغمق معناسنه‌در : يقال رجمه اذا طرده و برآدمى طاشه طوتمق سنكسار معناسنه‌در : يقال رجمه اذارماه بالحجارة و رجم بركمسيه آتيلان طاشـك اسميـدر جمعى رجوم‌در قال الشـارح و فى‌النهاية وفى حديث قتادة [خلق الله هذه النجوم لثـلاث زينة للسماء و رجوما للشياطين و علامات يهتـدى بها] فالرجـوم جمع رجم وهـو مايرجم به بوراده رجومدن مراد شهـابلردر كواكب مركزلرنده ثابت اولوب ملائكه آنلرك علو آتش كبى نورندن اخذ و شياطين اوزره رمى ايدرلر و رجم قبره طاشدن نشان و علامت نصب ايلمك على قول قبر اوزرنده رجام ديديكى طاشـلر ومنـع ايلمك معناسنه‌در : يقال رجم القبر رجما من الباب الاول اذا علمه او وضع عليـه الرجام و آتش كبى شـدتله يلمك معناسـنه‌در : يقال جاء يرجم اذا مرّ وهو يضطرم فى عدوه بوراده يرجم لفظى ساقط اولان نسخه‌لر ساقطدر (الرجم) فتحتينله قيويه دينور بئر معناسـنه و تنوره دينور و دكرمى ككيش يره دينـور جفره معناسنه و اجأ نام جبل قربنده برجبل آديدر و قبره و مزاره دينور و قرنداشلره دينور اخوان معناسنه مفردى كراع لغوىّ بيـانى اوزره رجم در رانك فتحى و جيمك سـكونيله و فتحيـله لكن بوكونه جمع و مفردك كيفيتى بزه نامعلومدر (الرجمة) رانك فتحيله وضميله بودخى قبر و مزاره دينور (الرجم) ضمتينله شياطين اوزره رمى اولنان نجومه اطلاق اولنوركه مراد شهابدر نتدكه آنفا ذكر اولندى شارحك بيانه كوره مفردى رجم‌در حجم وزنـنده و قبر اوزره نصب اولنان طاشـلره دينوركه قبر آنكله مسنم اولور (الرجمة) غرفة وزنـنده بودخى قبر اوزره نصب اولنان طاشـلره دينور جمعى رجم كلور صرد وزننده و رجام كلور جبال وزنـنده و على قول رجم و رجمة قبر اوزره نصب اولنـان طاشدن علامت و نشـانه دينوركه سنك مزار اوله‌جقدر و رجمه صرتلان اينـنه دينور و جار الضبع معناسنه و ميوه‌سى فراوان اولان خرما اغاجى يقلمامق ايچون

پاینده و دستك طرزنده یوقریسنه طوغری یاپدقلری سدّه و سکی‌یه دینور رجبه دخی دینور (المراجم) میمك فتحیله بد و قبیح سوزلره دینور شارحك بیانه كوره مفردی مرجه‌در مكنسه وزننده یقال تراموا بالمراجم ای بقبیح الكلام (المراجمة) مفاعله وزننده مناضله معناسنه‌درکه بنفسه اولورسه آتشمق معناسنه‌در و عن حرفیله متعدی اولورسه برکسه طرفندن عذر بیانیله یاخود وجه آخر ایله محذورنی دفع ایلمك معناسنه اولور بوراده معنای ثانیدر یقال راجم عنه ای ناضل عنه وبرکسه ایله سوزده یاخود سکرتمکده یا جنك ایلمکده مبالغه وجهیله یارشمق معناسنه‌در : یقال راجه فی الكلام والعدو والحرب اذا بالغه باشدّ مساجلة (مرجوم العصریّ) بنی عصر جاعتندر جاهلیه‌ده عبد القیس قبیله‌سنك اشرافندن ایدی و مرجوم اسمنده بر آدم دخی وار ایدی‌که سادات عربدن ایدی برکسه ایله ملك جیره حضورنده مفاخره ایدوب ملك مرقومه فخر ایله حکم ایدوب قد رجمتك بالشرف دیمکله مرجوم ایله ملقب اولدی و مرجوم بادیه‌ده مضحیات حجاجدن برمضحیّ یعنی برکونه قوناغك اسمیدر (مراجم) مزاحم وزننده ابن العوّام‌درکه محدّثدر (الارتجام) افتعال وزننده بر نسنه بری بری اوزره قاتلنوب بنکشمك معناسنه‌در : یقال ارتجم الشیء اذا رکب بعضه بعضا (الترجان) ترجم ماده‌سنده کذران ایلدی مترجم دیرکه راغب مفردانده بوراده ثبت ایدوب رجم‌کلام معناسندن مأخوذ اولدیغنی اشعار ایلمشدر (الارجام) همزه‌نك فتحیله برطاغك اسمیدر (رجان) رانك فتحی و ضمیله خابور قضاسنده بر قریه آدیدر (المرجام) محراب وزننده بیونی سوندروب اوزاده‌رق یورر اولان علی قول شدید السیر اولان دوه‌یه دینور و صپانه دینورکه آنکله طاش آتیلور (رجام) کتاب وزننده بر موضعدر و مرجاس معناسنه‌در و اول شول طاشه دینورکه بر ایپه بغلیوب قیویه صارقدرلر و آنکله قیو ایچره اولان‌صویی چالقیه‌رق بولاندررلر تاکه اول بولانق صو چکیلوب قیو پاك اوله وکاه اولورکه قوغه آغاجنك اوجنه بند ایدرلر تاکه قوغه آغرلشوب تیز نزول ایلیه پس بوطاشه‌ده رجام دینور و قیو اغزنه یاپیلان بنایه دینورکه اوزرینه براز قوری آغاج وضع ایدوب قوغه‌یی اکا تعلیق ایدرلر چرخ منزلنده اولور و رجامان تثنیه بنیه‌سیله قیو اغزنده ایکی طرفلو دیکلمش آغاجلره دینورکه چرخك ایکی اوجلری انلره وضع اولنور (المرجم) منبر وزننده بغایت یاوز و شدید آدمه اطلاق اولنور کویاکه آنکله دشمن رجم اولنور یقال رجل مرجم ای شدید کانّه یرجم به عدوّه و شول آته دینورکه شدید الوطأ اولمغله یوررکن طرنقلریله یرك طبراغنی و طاشنی کیرو یوسکورر اوله یقال فرس مرجم اذا کان یرجم الارض

بحوافره (المرّجم) معظم وزننده شول خبره و لافردی‌یه دینورکه حقیقتنه وقوف حاصل اولمیه ظن وتخمینله سویلنمش اولمغله مظنون و مشتبه اوله یقال حدیث مرجّم اذا كان لا یوقف علی حقیقته (الرحمة) رانك فتحی و حای مهمله‌نك سكونیله و فتحیله (والمرحمة) مجلس و حانك فتحیله (والرحم) رانك ضمیله وضمتینله برکسه‌یی اسرکمك و رقّت و شفقت ایلمك معناسنه‌در: یقال رحمه رحمة ومرحمة و رحما من الباب الرابع اذا رقّ له وغفر و تعطف مؤلفك بصائرده بیانه‌کوره رحمت مرحومه احسانی مقتضی رقتدن عبارتدرکه اسرکمك تعبیر اولنور عطفدن ابلغدر وکاه اولورکه رقت مجردده ورقتدن مجرد احسانده استعمال اولنور رحمه الله فلانا کبی یعنی آنکله خدای متعال وصفلنسه همان احسان مجرد مراد اولنور رقت مراد اولمز زیرا رقت قلبك حالتیدر پس غایتی اولان احسان اراده اولنور و رحمن اسمی انجق خدای متعاله مخصوصدر و رحیم مخلوقه‌ده وصف اولور زیرا رحمن ابلغدر و امام مبرّد و ثعلب دیدیلرکه رحمن لفظی سریانیدر و اصلی خای معجمه ایله‌در و رحم رانك ضمیله مصدر اولدیغی کبی اسم دخی اولور ومؤلفك والمغفرة و التعطف قولی تخصیص بعد التعمیم در انتهی و قوله تعالی [والله یختص برحمته من یشاء] ای یختص بنبوّته (الترحیم) تفعیل وزننده (والترحم) تفعل وزننده برکسه حقنده رحمه الله دیو دعا ایلمك معناسنه‌در: یقال رحّم علیه ترحیما و ترحّم ای قال له رحمه الله لکن اولی یعنی تفعیل بابندن ورودی فصیحدر یعنی تفعل بابنه نسبتله افصحدر زیرا مؤلفك والاولی الفصیح قولنده فصیح افصحك مؤنثیدر (الرحمی) طوبی و بشری وزننده معنای مزبوردن اسمدر (الرحموت) رانك و حانك فتحیله فعلوت وزننده‌که مبالغه‌در مرحمت عظیمه معناسنه‌در وهمان رهبوت کلمه‌سیله مزدوج ومقترن اوله‌رق استعمال اولنور ومنه یقال رهبوت خیرلك من رحموت ای ان ترهب خیر من ان ترحم یعنی سنده رحم و احسانه متحمل حوصله اولمامغله طغیانکه باعث اولدیغندن ناشی سکا دائما خوف و خشیت مرکزنده اولمق حقکه موجب خیر و صلاحیتدر شارح دیرکه اشبو رحموت و رهبوت و ملکوت وجبروت ولاهوت و طاغوت مقوله‌سی عندالاکثر مصدر معناسنی مفید اسمدر و عندالبعض مصدردر (الرحم) رانك کسریله (والرحم) کتف وزننده نسوانده و دیشی حیوانده اولان دول یتاغنه دینورکه ولد آنك ایچنده تکون ایدر فارسیده زهدان دینور یقال وقعت النطفة فی الرحم و الرحم وهو بیت منبت الولد و وعاؤه و خصلغه دینور قرابه معناسنه یاخود اصل و اسبابنه دینور جمعی ارحام کلور شارح دیرکه مؤلفك او اصلها و اسبابها قولنده او اصلها لفظی تفسیردن دکلدر مؤلف زیغ ایلمشدر زیرا

مأخذی اولان محکمده و الرحم اسباب القرابة و اصلها الرحم التی هی منبت الولد اولمغله مؤلف زیغ نظر ایله تفسیردن ظنّ و نقل ایلمشدر و اساسده هی علاقة القرابة و سببها عبارتی آنی مؤیدر و اسباب قرابتدن مراد اخوّت و عمومت کبی وسائل قرابتدر و رحم لفظی مؤنثدر قرابت اعتباریله انتهی (ام رحم وام الرحم) رالرڭ ضمیله مکهٔ مکرّمه‌نڭ کنیه‌سیدر بوراده رحم رحمت معناسنه اولمغله اصل رحمت دیمك اولور (المرحومة) مدینهٔ منوره اسماسندندر شرفها الله تعالی (الرحوم) صبور وزننده (والرحاء) حمراء وزننده شول خاتونه و حیوانه دینورکه طوغوردقدنصکره رحمی اغریمغله اندن هلاك اوله (الرحامة) کرامه وزننده (والرحم) رانڭ فتحیله (والرحم) فتحتینله خاتون یاخود حیوان طوغوردقدنصکره رحم اغریسنه مبتلا اولمق معناسنه‌در : یقال رحمت المرأة و الناقة ورحمت علی المجهول رحامة و رحما و رحما من الباب الخامس والرابع اذا اشتکت رحمها بعدالولادة بعضلر دیدیکه رحامه و رحم بر علتدرکه رحمده حادث اولمغله دول طوتمز اولور علی قول طوغوردقدنصکره صوکی دوشمز اولورکه هلاکی مؤدیدر مؤلف بوراده دخی مسامحه ایلمشدر زیرا اول علتڭ اسمی رحام‌در غراب وزننده و رحامه و رحم وجه مذکور اوزره مصدردرلر (الراحم) حانڭ کسریله رحمی متورّم اولان حیوانه دینور یقال شاة راحم ای وارمة الرحم (رحمویه) عمرویه وزننده (رحیم) زبیر وزننده (مرحوم) مرقوم وزننده اسامیدندر محمد بن رحمویه و رحیم بن مالك الخزرجیّ و رحیم بن حسن الدهقان و مرحوم العطار محدّثلردر (رحمه) طلحه وزننده اسماء نسواندندر (الرخم) رانڭ و خای معجمه‌نڭ فتحیله قویی سوده دینور تقول سقانی رخما ای لبنا غلیظا و اسرککه دینور عطف معناسنه و محبت و ملایمت معناسنه‌در و منه یقال القی علیه رخمته و رخمه ای عطفه و محبته و لینه بوراده رخمه مفردیدر شارح دیرکه رخم مصدر اوله‌رق دخی مستعمل اولور فیقال رخمه رخما من الباب الرابع اذا عطف علیه و رخم شام ایله نجد میاننده بر موضع آدیدر و مکه‌ده بر شعب آدیدر و قرتال تعبیر اولنان قوشه دینور مفردی رخمه‌در مراره‌سی یلان و سائر زهرنالڭ جانورڭ صوقدیغی یره طلا اولنور نافعدر وخردل ایله لحم قدیدنی یدی دفعه‌یه قدر تبخیر نسواندن باغلو اولان کمسه‌نڭ باغی چوزلمك ایچون مجربدر و صاغ قنادینڭ تویلرنی نسوانڭ پاچه‌سی ارالغنه وضع تسهیل ولادته باعث و نجسنی تبخیر خانه‌دن طرد هوام خصوصنده نافع کذلك خوردن منقلب سرکه ایله اصلنمش نجسنی طلا برص علتنی مزیل و قاورلمش جکرینڭ مسحوقنی خمر ایله اصلدوب اوچ کونه‌دك متوالیا کونده اوچر کره ایچورمك

جنوبی دفع ایچون مؤثردر (الرخم) ضمیله سود آغوزیلك کلجه‌سنه وطوباجنه دینور (الارخام) همزه‌نك کسریله طاوق یومورطه بسمق معناسنه‌در : یقال ارخمت الدجاجة علی بیضها اذا حضنتها (الرخم) رانك فتحیله (والرخیم) فعیله (والرخمة) فتحتیله ارخام معناسنه‌در : یقال رخمت الدجاجة البیض وعلیه رخما ورخما ورخمة من الباب الاول اذا حضنته شارح دیرکه بوراده ضمیرلر مشوشدر ورخم ورخمه‌جوجقله والده‌سی اریشوب اویناشمق معناسنه‌در : یقال رخمت المرأة ولدها رخما ورخمة من الباب الاول و الثالث اذا لاعبته ورخم وشفقت ایلمك معناسنه‌در بس مهمله و معجمه بر معنایه‌در تقول رخمت الشیء ای رحمته وصوت یا کلام آهسته و نرم و ملایم اولمق معناسنه‌در : یقال رخم الصوت او الکلام رخما من الباب الاول اذا لان وسهل (المرخم) محسن وزننده (والراخم) قونجغه طاوغه دینور یقال دجاجة مرخم وراخم اذا کان قد حضنت البیض (الرخامة) وخامه وزننده بو دخی صوت یا کلام نرم وآهسته ورقیق اولمق معناسنه‌در : یقال رخم الکلام رخامة من الباب الخامس اذا لان وسهل وقیز نرم و آهسته و انجه سوزلو اولمق معناسنه‌در : یقال رخمت الجاریة اذا صارت سهلة المنطق (الرخیمة) سفینه وزننده (والرخیم) امیر وزننده صوتی انجه ویواش وسوزی نرم و لطیف اولان قیزه دینور یقال جاریة رخیمة ورخیم اذا رخم صوتها وکلامها (الترخیم) تفعیل وزننده قولجغه طاوغی یومورطه‌یه یصدرمق معناسنه‌در : یقال رخّم الدجاجة اهلها اذا الزموها البیض و ترخیم نحویون اصطلاحنده اسمك حالت نداده حرف اخیرنی اسقاط ایلمکدن عبارتدر سهل کلام معناسنه اولان رخامه‌دن مأخوذدر زیرا کلمهٔ مرخمه ایله نطق سهل و آسان اولور مثلا یا مالك ویا عثمان کلمه‌لرنده یا مال و یا عثم دینور (الرخامی) سکاری وزننده (والرخامة) ثمامه وزننده بر نبات اسمیدر ورخامی نرم ولطیف اسن روزکاره دینور (الرخام) غراب وزننده بر جنس آق و ملایم طاش اسمیدر حمریّ واصفر و زرزوری یعنی قرمزی وصاری و آلاجه اولانی سائر اصناف احجاردندرکه رخامدن دکلدر بوراده حمریّ حمرته منسوب دیمکدرکه بك قرمزی اولمیوب قزلجه دیمکدر و زرزوری الاجه دیمکدر زیرا زرزور صغرجق قوشنه دینورکه الاجه اولور پس مؤلفه کوره بیاض اولمیانی رخامدن معدود دکلدر وبو طاش یومشق مرمر اوله‌جقدرکه سنك مزار ایدرلر یانمشنك مسحوقنی یاره اوزره اکسه‌لر فی الحال دمنی قاطع ومسحوقندن بر منقالنی اوچ کرنه قدر غسل ایله شرب دموی چبانلری دافع ولوحهٔ قبر ایتدکلرینك مسحوقنی معشوقك اسمنی یاد ایدرك شرب مرض عشقی مزیلدر

شارح دیرکه حجر مزبور اکثر عربستانده اولور (رخمان) سحبان وزننده بر موضعدرکه آنده تأبط شرّا دیدکلری شاعر قتل اولندی (ارخان) همزه‌نك فتحی و خانك ضمیله فارس اولکه‌سنده بر بلده آدیدر (رخیم) امیر وزننده بر دره اسمیدر (رخیم) زبیر وزننده بر رجل اسمیدر (رخیمه) جهینه‌وزننده بر صو اسمیدر (رخیمه) سفینه وزننده یمامه‌ده بنی وعله یوردنده بر صو آدیدر (رخمه) حمزه وزننده بر موضعدر (الیرخم والیرخوم) ینصر و یعفور وزنلرنده (والترخوم) تای فوقیهٔ مفتوحه ایله قرتالقوشنك ارککنه دینور (الترخم) قنفذ وزننده منصرف اوله‌رق (و ترخم) غیر منصرف اوله‌رق (و ترخم) جندب وزننده (و ترخمه) قنفذه وزننده (ورخمه) جندبه وزننده ناس معناسنه‌در تقول مادری من ایّ ترخم مصروفا و من ایّ ترخم ممنوعا و ترخمة و ترخمة ای ایّ الناس هو (رخیم) امیر وزننده یاخود زبیر وزننده ذکر آتی خالد بن رخیم البصری و حسن بن رخیمکه محدّثلردر پدری اسمیدر (الرّخاء) حمراء وزننده شول قیونه دینورکه باشی آق و سائر یری سیاه اوله یقال شاة رخاء ای ابیض رأسها و اسود سائرها (الارخم) احمر وزننده باشی آق و سائر یری قاره اولان آته دینور یقال فرس ارخم ای الابیض الرأس و سائره اسود (ترخم) عنصر وزننده حمیردن بر قبیله آدیدر ذوترخم بن وائل بن الغوث اذواء حمیردندر و محمد بن سعید و عمرو بن ابهر الترخیان محدّثلردر (الردم) هدم وزننده قاپو وکدك مقوله‌سی یرلری تماما قپامق علی قول ثلث مقدارنی قپامق معناسنه‌در یاخود ردم سدّ معناسندن اکثر و ابلغدر زیرا ردم کدکی قات قات نسنه ایله قپایوب برکتمك معناسنه‌در : یقال ردم الباب و الثلمة ردما من الباب الثانی اذا سدّه کله او ثلثه او الردم اکثر من السدّ و ردمّ بحرین ایالتنده بر قریه اسمیدر و مکه‌ده بر موضعدرکه بنی جمح جماعتنه مضاف اولوب ردم بنی‌جمح دیرلر اول ایسه بنی‌قراد جماعتنه‌مخصوصدر وردم یقیلان دیواردن ساقط اولان طاشه و طپراغه دینور وردم بری طرفله یأجوج و مأجوج قومی بیننده واقع سدّه دینورکه ذوالقرنین بنا ایلمشدر و منه قوله تعالی [اجعل بینکم و بینهم ردما] و یایدن اوق چقدقدنصکره ظهور ایدن سسه دینورکه چکردی تعبیر اولنور علی قول مطلقا سسه دینور و خیر و منفعتسز کسیه دینور کماسیذکر و ضرطه‌یه دینور و یاپی طنقردتمق معناسنه‌در یقال ردم القوس ردما اذا صوّتها و بر نسنه دائمی اولمق معناسنه‌در : یقال ردمت السحاب و الورد والحمیّ ردما من الباب الاول اذا دامت و اغاج‌قوریدقدن صکره یشرمك معناسنه‌در : یقال ردمت الشجرة اذا اخضرّت بعد یبوستها

وسیلان ایلمك معناسنه‌در : یقال ردم الشیٔ اذا سال (الردم) فتحیله ردم
لفظنك معنای اولندن اسمدرکه سدّ و بند معناسنه‌در جمعی ردوم‌در (المردام)
محراب وزننده (والردام) غراب وزننده بونلره بی خیر و منفعت کمسنه‌یه
دینور یقال رجل ردم و مردام و ردام ای لا خیر فیه وردام ضرطه‌یه
دینور (الردم) رانك کسریله بر موضع آدیدر (المرتدم) معظم وزننده یمالی
ثوبه دینور یقال ثوب مردّم ای مرقع (الردیم) امیر وزننده اسکی جامه‌یه
دینور جمعی ردم‌در کتب کبی یقال ثوب ردیم ای خلق وردیم شهسواران عربدن
برینك اسمیدر سدّ کبی عظیم الهیکل اولمغله تسمیه اولنمشدر (التردم) تفعل
وزننده اثوابی یماق معناسنه‌در : یقال تردّم ثوبه اذا رقعه و اثواب اسکی ویرتق
اولدیغندن یمالو اولمق معناسنه‌در: یقال تردّم الثوب اذا استرقع و اخلق ومباینه‌ده
خصومت ممتدّ اولمق معناسنه‌در : یقال تردّمت الخصومة اذا بعدت و طالت
و برآدمك آردنی اراشدروب جستجو ایدرك نه حالده اولدیغنه واقف اولمق
معناسنه‌در تاکه برخللی وار ایسه سدّ ایلیه یقال تردّم فلانا اذ تعقبه و اطلع
علی ماهو وفیه عورت یا برغیر حیوان ولدنی اسرکیوب یالقمق معناسنه‌در :
یقال تردّمت الناقة علی ولدها اذا عطفت (المتردّم) اسم مفعول بنیه‌سیله
لباسده یامه اورلمش یره دینور (الاردام) همزه‌نك کسریله بودخی برنسنه
دائمی اولمق معناسنه‌در : یقال اردمت السحاب والورد والحمیّ اذا دامت و اغاج
قوریدقدنصکره ینشرمك معناسنه‌در : یقال اردمت الشجرة اذا اخضرت بعد
یبوستها و طواری دورتمك معناسنه‌در : یقال اردم البعیر اذا غمزه (ردام)
کتاب وزننده اسامیدندر محمد بن یوسف بن ردام محدثدر (الاردم) ارقم
وزننده استاد کمجی‌یه دینور جمعی اردمون‌در یقال هواردم ای ملاّح حاذق
(الردمة) رانك کسریله قوصره و سبت دیبلرنده قلان بقیه‌یه دینور (الترديم)
تفعیل وزننده عورت و سائر حیوان ولدنی اسرکیوب مهربانلق ایلکله یالقمق
معناسنه‌در : یقال ردّمت الناقة علی ولدها اذا اعطفت (الردیمة) سفینه
وزننده لفاق طرزنده بری برینه دیکلمش ایکی ثوبه دینور و لفاق کتاب وزننده
ایکی ایندن دیکلمش فوطه‌یه دینور و ردیمه‌نك جمعی ردم کلور کتب وزننده
(ردمان) سلمان وزننده یمنده برموضع آدیدر وردمان بن ناجیه وردمان بن وائل وابن
رعین برر قبیله پدرلریدر (دارة المردمه) مرحمه وزننده بنی مالك ابن ربیعه‌یه
مخصوصدر (الرذم) رانك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله (والرذمان) فتحاتله اقمق معناسنه‌در:
یقال رذم انفه رذما ورذمانا من الباب الثانی اذا سال ورذم الجفق وکم‌مایه کسبه‌یه دینور یقال
رجل رذم ای فسل (الراذم) سودنی طولمبه کبی بردن ادرار ایدن ناقه‌یه دینور یقال

ناقة رازم اذادفعت بلبنها (الرذوم) صبوروزننده مطلقا سيلان ايدن نسنه‌يه‌دينور وشول‌طلوكاسه‌يه وجناغه دينوركه بك‌طولغنلغندن ناشی‌كنارلرندن طاشوب‌آقاراوله يقال قصعة رذوم ای ممتلئة تصبب جوانبها و ايلكلی عضـوه دينور جمعی رذم كلور كتب وزننده و فتحتينله لغتدر عمود و عمد وعمد كبی (الرذم) فتحتينـله جناق كنارلرندن طاشوب آقار اولمق وجهيله طپطلو اولمق معناسنه‌در : يقال رذمت القصعة رذما من البـاب الرابع اذا صـارت رذوما و رذم متفرق كروه انسانی‌يه دينوركه اسم جمعدر يقال رأيت رذما من النـاس ای متفرقين و اسكی لباسـه دينور يقال صارفلان بعدالخزّ فی رذم ای خلقـان (الرذام) غراب وزننده بو دخی الجق وكم مايه كمسيه دينور (الارذام) همزه‌نك كسريله چناق اغزندن دوكيلوب اقاروجه اوزره طولمق معناسنه‌در : يقال ارذمت القصعة بمعنی رذمت و بر نسنه اوزره زياده اولمق معناسنه‌در : يقال ارذم علی الخمسين اذازاد (الروذمة) جوهره وزننده باركير قسمنك يوريشنه دينور يقال يمشی الروذمة و هی مشی البرذون (الرذمان) فتحاله بر مقدارجه كروه انسانی‌يه دينور يقال هو فی رذمان من الناس ای ليسوا بالكثير (الرزم) رانك ضمی وزای‌معجمه‌نك فتحيله بر اوزره ثابت و قائم اولان نسنه‌يه دينور و ارسـلانه دينور (المرزم) محسن وزننده رزم معنالرينه‌در مؤلف بونی تكرار ايلمشدر (الرازم) شول دوه‌يه دينوركه بك زبونلغندن قيامه قدرتی اولميوب لاشه كبی يره ياپشوب قالمش اوله يقال بعير رازم اذا كان لايقوم هزالا (الرزوم) قعود وزننده (والرزام) غراب وزننده دوه ناتوانلغندن قيامه قادر اولميوب يره ياپشوب قالمق معناسنه‌در: يقال رزم البعير رزوما و رزاما من الباب الثانی والاول اذا صار رزاما (الرزمة) فتحاله چوجق سسنه دينور تقول سمعت رزمة ای صوت الصبیّ و ناقه‌نك ولدنه اوزليوب تحنن ايلدكده بوغزندن اخراج ايلديكی رقّتلو سسجكزه دينـور و منه المثل * لا خير فی رزمة لادرّة فيها * يعنی ذاتنده سودسز ايكن سودی وار كبی ظهور ايدن آوازهٔ ناقه‌ده خير يوقدر بو مثل وعد ايدوب وفا ايلمين كمسه‌حقنده ايراد اولنور (الارزام) همزه‌نك كسريله رعد بك كورلده‌مك علی قول ياپجه كورلده‌مك معناسنه‌در : يقال ارزم الرعد اذا اشتدّ صوته او صوّت غير شديد و ناقه ياوريسنی اوزلمك معناسنه‌در : يقال ارزمت الناقة اذا حنت علی ولدهـا و منه المثل * لا افعله ما ارزمت امّ حائل * و انسانك وحيوانك جوفنده جولان ايدن يل سسلنوب قورلدامق معناسنه‌در : يقال ارزمت الريح فی‌الجوف اذاصاتت (الرزمة) رانك كسريله بر ثوبه‌در طوپ صارلوب بغلنمش‌نسنه‌يه دينوركه‌بوغچه تعبيراولنور فارسيده پرونده دينور يقال عنده رزمة من‌الثياب وهی‌ماشدّ فيهافی‌ثوب

واحد ورزمه ضرب شدید معناسنه‌در رانك فتحیله‌ده لغتدر (الترزیم) تفعیل وزنده اثوابی بوغجه‌بوغجه ایدوب تغلیق معناسنه‌در : یقال رزّم الثیاب اذا شدّها یعنی رزما بورابه رزم رزمه‌نك جمعیدر و ترزیم بر محلده اصلا جدا اولنامق وجه اوزره ثابت و پایدار اولمق معناسنه‌در : یقال رزّم القوم اذا ضربوا بانفسهم الارض لایبرحون (المرازمة) مفاعله وزنده معاقبة فی الطعام معناسنه‌درکه هرکون طعامی دکشدیرمرك اکل ایلمکدن عبارتدر یقال رازم فی الطعام اذا عاقب بان یأكل یوما لحما ویوما عسلا و یوما لبنا ونحوه لایداوم علی شیٔ واکلی شکر ایله و لقمه‌لری حمد ایله خلط ومعاقبه ایلمك معناسنه‌در بونلریده کویاکه بوغجه‌بوغجه ایدر یاخود مرازمه دائما نفیس وجرب طعامه حصر ایلمیوب کاه تر وکاه خشك وکاه حلو وکاه حامض وکاه قاتقسز وکاه قاتقلی اکل ایلمکدن عبارتدر یاخود بر سفره‌ده ذکر اولنان مقوله‌لردن بالمقابله اکل ایلمکدرکه مثلا نرم طعام وار ایسه خشونتلوسنی وحلو وار ایسه حامضنی‌دخی بولندروب کاه آندن وکاه بوندن تناول ایلمکدن عبارتدر و بکلّ فسر قول عمر رضی الله عنه [اذا اکلتم فرازموا] ای عاقبوا فی الطعام کما ذکر اوالمرازمة ان یخلط الاکل بالشکر واللقم بالحمد اواکل اللین والیابس والحلو والحامض والجشب والمأدوم ومرازمه ایکی نسنه بینی جمع ایلمك معناسنه‌در : یقال رازم بینهما اذا جمع و بریرده مدّت مدیده آرام ایلمك معناسنه‌در : یقال رازم الدار اذا اقام بها طویلا ومرازمة السوق[1] بازارده تمام بوك دنکندن ناقص نسنه اشترا ایلمکدن عبارتدر یقال رازم السوق اذا اشتری متهادون ملیٔ الاحمال (الرزم) عزم وزنده اولمك معناسنه‌در : یقال رزم الرجل رزما من الباب الاول اذامات و برنسنه‌یی اخذ ایتمك معناسنه‌در : یقال[1] رزم بالشیٔ ای اخذ به وطوغورمق معناسنه‌در : یقال رزمت الآم به اذاولدته وخصمی یکوب اوستنه چوکمك معناسنه‌در : یقال رزم علی قرنه اذا غلب علیه وبرك وبرنسنه‌یی طوپلیوب بوغجه ایلمك معناسنه‌در : یقال رزم الشیٔ رزما من الباب الثانی والاول اذاجمعه فی ثوب (الرزمة) رانك فتحیله صوغوق اولمق معناسنه‌در : یقال رزم الشتاء رزمة اذا برد و نوء المرزم معناسنه‌درکه ذکری آتی مرزمان دیدکلری کوکبلرك سقوطندن عبارتدر اول هنکامده بردك شدّتی اولمغله اطلاق اولندی و رزمه علوفه ووظیفه‌یه دینور یقال اکل الرزمة ای الوجبة (ام مرزم) منبر وزنده بوراز یلنه دینور شمال معناسنه علی قول مطلقا یله دینور ریح معناسنه (المرزمان) منبر وزننده‌که تثنیه‌در ثوابتدن ایکی کوکبدرکه شعرای شامی و شعرای یمانی دیدکلری کوکبلر ایله یعنی انلره مقارن[1] اولورلر هر برینك نوء و سقوطی دلیل برد و مطردر ذراع مقبوضنه انلرك بریدر و[1] فرقد[2] و فرقدان کبی

بونلرده مرزم و مرزمان دخی دیرلر (الرزام) کتاب وزننده یاوز و سرکش جتین آدمه دینور یقال رجل رزام ای شدید صعب و رزام بن مالك بن حنظله تمیمدن بر قبیله پدریدر (رزم) عزم وزننده مراد قبیله‌سی دیارنده برموضعدر (خوارزم) بربلده آدیدرکه ماوراء النهرده واقعدر عندالبعض اصلی خوار زرم ایدی خانك ضمیله مضاف اوله‌رق بعده تخفیف اولنوب خوارزم دیدیلر معلوم اوله‌که تقویم البلدان صاحبنك بیانی اوزره خوارزم خانك حرکه‌سنی فتحه ایله ضمه بیننده واو معدوله ایله وراء مهمله وزای معجمهٔ مفتوحه ایله ماوراء النهرده بر مملکت آدیدر وجه تسمیه‌سنده دیمشدرکه بو خوار لفظیله که حقیر معناسنه‌در زمین معناسنه اولان زم لفظندن مرکبدر زیرا خلقی خوارلق کورمینجه اطاعت ایلمزلر و بعضلر دیدیکه سلاطیندن بری بر قومی بو بیابانه نفی ایدوب واردقلرنده خانه‌لر یاپوب تمکین ایلدیلر بر زماندنصکره ملك مرقوم منفیلری تفحص ایچون آدم کوندروب کلدکده کوردیکه اولر یاپمشلر واوطونلر یغمشلر نهردن بالق صید ایدوب طبخ ایدرلر انلرك لساننده خوارلحم وزم اوطون معناسنه اولمغله ات و اوطون بری آنجق دیه‌رك ترکیب اولنوب خوارزم دیدیلر و مؤلفك عندالبعض خوار لفظیکه غراب وزننده در رزم لفظنه مضاف اوله‌رق خوارزم اولوب بعده تخفیفله رانك بری حذف اولنوب خوارزم دیدیلر قولنه‌کوره خوار صوت ورزم فارسیده جنك معناسنه اولمغله جنك آوازی دیمك اولور خلقی جنکاور و دائما حرب و قتالله مشتغل اولمریله هر زمان اورادن آواز جنك مسموع اولمغله‌کیده‌رك آنده اسم اولمش اولور و تعریب ایدوب خوارزم دیدیلر که خانك وواونك ورانك فتحیله در وقول ثانی‌یی شقیق بن سلیك نام شاعرك اشبو * وخافت من جبال الصغدنفسی * وخافت من جبال خوارزم * بیتی مؤیددر و بعضلر دیدیکه خوار غراب وزننده خوارزمی لساننده اته دینور ورزم ذکر اولندیغی اوزره اوطونه دینور وجه تسمیه‌سی مادهٔ مرقومه در انتهی (المرزامة) میمك کسریله اشکین ورونده ناقه‌یه دینور یقال ناقة مرزامة ای فارهة (المرتزم) ارتزامدن اسم مفعولدر یره یاپشدرلمش دیمکدر تقول ترکته بالمرتزم ای الزقته بالارض (رستم) رانك ضمی و تانك فتحیله و بعضا مضموم اولور اسم فارسیدر محدثیندن برجاعتك اسمیدر (الرستمیون) برجاعتدرکه جدلری اولان رستم نام کسنه‌یه منسوبلردر (الرسم) رانك فتحی و سینك سکونیله اسمه تعبیر اولنان قیویه دینورکه طپراغیله اورتلوب باصترلمش اوله و بر نسنه‌نك اثر و نشانه دینور علی قول بر نسنه‌نك اثری بقیه‌سنه دینور مثلا خرابه یرك باقی فلان اثر و نشانی کبی و عندالبعض اثاردن شخص و سواد مرئیسی هرکز قالمیان اثره دینور مثلا یره برابر

دیار ولان ـ ـمنك تحت التراب نملی کبی جمعی ارسم کلور افلس وزننده و رسوم کلور ومنه یقال عفت رسوم الدیار ای الآثار اوبقایاها اوهی مالا شخص له من الآثار شارح دیرکه شیوه و عرف و عادت معناسنه متداول اولان رسم اثر ونشان معناسنه‌در و رسم مصدر اولور بر حادثه بر یری خراب و یباب ایدوب یرلە برابر اثرینی قومق معناسنه‌در : یقال رسم الغیث الدیار رسما من الباب الاول اذا عفاها وابقی اثرها لاصقا بالارض و بر آدمه بر نسنه ایله امر ایلمك معناسنه‌در : یقال رسم له کذا اذا امره به و ارض ایچره ناپدید اولمق معناسنه درکه اولمکدن کنایه‌در یقال رسم فی الارض اذا غاب فیها و بر کمسه ایچون مرسوم یعنی وظیفهٔ معینه کتب و تعیین ایلمك معناسنه‌در : یقال رسم علی کذا اذا کتب شارحك بیانه کوره اول وظیفه‌یه مرسوم دینور جمعی مراسیم‌در بعضاً تخفیفله مراسم دخی دیرلر (الترسم) تفعل وزننده بر نسنه‌نك باقی قلان نشانه و اثرینه نظر ایلمك معناسنه‌در : یقال ترسم الدار اذا نظرالی رسومها و مکتوب و اشعار مقوله‌سنی اوقویوب مفهومنه کوکی کبی امعان و دقت ایلمك معناسنه مستعملدر تقول بصیغة الامر ترسم هذه القصیدة ای ادرسها وتذکرها (الرسیم) رمیم وزننده دوه یره زور و شدتله بصمغله طبانی یرده تأثیر ایلمك معناسنه‌در : یقال رسمت الناقة رسیما من الباب الاول اذا اثرت فی الارض ودوه قسمی برکونه یوریمك معناسنه‌درکه ذمیل دیدکلری یوریمکدن زیاده اولورکه طبانلری یره تأثیر ایدر یقال رسم البعیر رسیما من الباب الثانی اذا سار فوق الذمیل و رسم اصحابدن بر ذات اسمیدرکه هجر نام بلده اهالیسندن و بنو عبدالقیس جماعتندندر (الارسام) همزه‌نك کسریله دوه‌یه زور ویرمکله یری شدتله جکندوب طبانی یرده تأثیر ایتدرمك معناسنه‌در تقول ارسمت الناقة و لاتقل ارسمت هی (الارتسام) افتعال وزننده بر آدمك امر ایلدیکی نسنه‌یه امتثال ایلمك معناسنه‌در : یقال رسم له کذا فارتسم ای امره به فامتثل و خدای متعال درکاهنه تکبیر و تعوذ و التجا و دعا ایلمك معناسنه‌در : یقال ارتسم لله تعالی ای کبرله و تعوذ ودعی (الروسم) جوهر وزننده آفت و داهیه‌یه دینور و شول تمغایه دینورکه اکا خاتم کبی بر ایکی خط قازوب انکله طلو کوب اغزنه مهر اوررلر کذلك شول کوچك تخته‌یه دینـورکه تمغا نقشی اولمغله آنکله جج خرمن مهرلنور روشم دخی دینور شین معجمه ایله والحاصل بزم دیارلرده اکا رشم تعبیر ایدرلر خرمنی شحنه رشملدی دیرلر کوپ قپاغندن یوجك قولپلی و تمغالی تخته در تمغا بصار کبی آنکله جج خرمنك هر طرفنه بصارلر تاکه مهر التنده قالوب دست خیانتدن محفوظ اولور بوجهتله حالا کیله و درهم مقوله‌سی اوزره باصیلان تمغالرده اطلاق اولنور وروسم علامت معناسنه‌در و اثر ورسم معناسنه‌در

و التونه جلا ویرەجك نسنەیه دینور (الراسوم) بو دخی روسم کبی طلوکوب اغزنه مهر اورەجق تمغـایه دینور (الرواسیم) رانك فتحیله زمان جاهلیتـده استعمال ایلدکلری کتابلره دینور مراد بینلرنده احکام واوضاع جاهلیـه اوزره متداول اولان کتـابلردر آنلر کتابی اولمامغله کتب سمـاویه و کتب شریعتلری اولمیوب نهایت حکمالری بعض کتاب ترتیب و آن[illegible]ل و اعمـال ایدرلر ایدی یهودك مزامیر دیدکلری کتاب کبی (الراسم) ماەجاری معناسنەدر : یقال ماء راسم ای جار (الرسم) فتحتینله کوزل ولطیف یورویشه دینور یقال له مشی رسم ای حسن المشی (المرسم) منبر وزننده رسیم کبی دوەیه مخصوص بر کـونه یورویشه دینور که مراد ایاقلرنی پك پك بصەرق شدّت و سرعتله اولان یورویشیدر (المرسّم) معظم وزننده چبوقلو وقلملو نسج اولنمش الاجه نوبه دینور یقـال جاء وعلیه ثوب مرسّم ای مخطط (الرسوم) صبور وزننده برکون بر کیجـه متصل یورر اولان دوەیه دینور یقال بعیر رسوم اذا کان یبقی علی السیر یوما ولیلة (الرشم) رانك فتحی وشین معجمەنك سکونیله یازو یازمق معناسنه در : یقـال رشم الیه رشما من البـاب الاول اذا کتب و روشم دیدکلری تمغا ایله جج خرمنی مهرلمك معناسنەدر : یقال رشم الطعام اذا ختمه یعنی بالروشم (الروشم) روسم وزننده ومرادفیدر که رشم تختەسنەدینور (الراشوم) راسوم وزنندەومرادفیدر (الرشم) فتحتینله صرتلان قسمنك چهرەسنده اولان قرامتغه دینور و هنـوز ظهور ایلمکه بشلامش نباته دینور و یرده اولان یغمور اثرینه و بیلاشغنه دینور و مطلقا اثر و نشانه معناسـنەدر بونده شینك سکونیلەده لغتدر و مصدر اولور طعامی قوقلیوب اوزرینه حریص و شرهمند اولمق معناسنه یقال رشم الرجل رشما من الباب الرابع اذا صار ارشم (الرشماء) حمراء وزننده چهرەسی قرامتق اولان دیشی صرتلانه دینور یقال ضبـع رشماء اذا کان فی وجهـه رشم (الترشیم) تفعیـل وزننده بو دخی یازو یازمق معناسـنه در : یقال رشم الرجل اذا کتب (الارشـام) همزەنك کسریله روشم ایله برطلو قابی مهرلمك معناسنەدر : یقـال ارشم الرجل اذا ختم اناءه بالروشم و آهو قسمی هنوز ظهور ایدن کوریه نباتی کوروب اوتلامق معناسنەدر : یقال ارشمت المهاة اذارأت الرشم فرعته وآغاج یپراقلنمق معناسـنەدر : یقال ارشم الشجر اذا اورق و شمشك آهسـتەجه چاقق معناسنەدر : یقال ارشم البرق اذا اوشم (الارشم) احمر وزننده چبوقچبوق الاجه و منتقش اولان شیئه دینور و طعامی قوقلیوب حرص و شرهه دوشکون اولان آدمه دینور یقال رجل ارشم اذا کان یتشمم الطعام ویحرص علیه وغیر ممدوح اولان آزجه یغموره دینور یقال غیث ارشم ای قلیل مذموم و کوپکه دینور کلب

معناسنه (الرصم) رانك و صادك فتحيله طاغ آرالغنده اولان فصق يوله كيرمك معناسنه‌در : يقال رصم الرحل رصما من الباب الاول اذا دخل فى الشعب الضيق (الرضم) رانك فتحى و ضاد معجمه‌نك سكونيله انسانك و طوارك اشكنى آغر و ثنند اولمق معناسنه‌در : يقال رضم الشيخ رضما من الباب الثانى اذا ثقل عدوه و كذا الدابة و اكين اكمك مفعوله‌سى ايش ايچون يرى سوكوب سورمك معناسنه‌در يقال رضم الارض اذا اثارها بالزرع و نحوه و بر آدم خانه‌سنده طاش كبى آغر دوشوب بر يره چقميوب اونورمق معناسنه‌در : يقال رضم فى بيته اذا سقط لا يبرحه و بر كسه‌يى يا بر نسنه‌يى يره اورمق معناسنه‌در : يقال رضم به الارض اذا ضربه بها و رضم رضام معناسنه‌در كاسيذكر فتحتيله‌ده لغتدر و قوش يرندن قمداميوب ثابت اولمق معناسنه‌در : يقال رضمت الطير اذا ثبتت و رضم زباله ايله شفوق بيننده بر موضع آديدر و تيماء نواحيسنده بر موضع آديدر ذات الرضم وادى القرى نام محلده بر موضعدر (الرضام) كتاب وزننده شول قيا كبى عظيم طاشلره دينوركه بعضاده برى برى اوزره وضع و ترتيب اولنور قلعه بارولرينك ايرى طاشلرى كبى رضم دخى دينور يقال بنى داره بالرضم و الرضام اى بصخور العظام يرضم بعضها على بعض (الرضمان) فتحاتله آديملرى صيق صيق آتمرق يلمك معناسنه‌در : يقال رضم الرجل رضمانا اذا تقارب العدو (المرضم) منبر وزننده شول شديد و قوى دوه‌يه دينوركه يورركن ايرى ايرى طاشلرى اياقلريله چاربوب برى برينك اوزره آثار اوله يقال بعير مرضم اذا كان يرمى الحجر بعضه على بعض (الرضيم) امير وزننده (والمرضوم) قيا كبى بيوك طاشلر ايله ياپلمش بنايه وصف اولنور يقال بناء رضيم و مرضوم اى مبنى بالصخر (الرضيم) رانك ضميله رضيم لفظندن مصغردر بر قوشك اسميدر (رضام) غراب وزننده بر نبات آديدر و رضام جزؤيجه نباته دينور يقال رضام من نبت اى قليل منه (الرضمة) همزه وزننده اصلا يوه‌سندن قلداميوب دائما چوكوب اوتورر اولان قوشه دينور (الرضمان) سلمان وزننده اشكنى آغر كند دوه‌يه دينور يقال بعير رضمان اى ثقيل (الرطم) رانك فتحى وطانك سكونيله بر آدمى نجات وخروجى قبل اولميان بر ايشه كرفتار ايلمك معناسنه‌در : يقال رطمه رطما من الباب الاول اذا اوحله فى امر لا يخرج منه شارحك بيانته كوره رطم بر آدمى چاموره بولامق معناسنه موضوعدر معانئ سائره اندن متفرعدر انتهى ورطم ذكرى تمام يرلشدرمك وجهيله جماع ايلمك معناسنه‌در : يقال رطم المرأة اذا نكحها بكل ذكره و چقرمق معناسنه‌در : يقال رطم بسلحه اذا رمى (الارتطام) افتعال وزننده جميع طرق نجات مسدود اولان بر مشكل ايشه كرفتار اولمق معناسنه‌در:

يقال رطمه فى امر فارتطم و يقال ارتطم عليه الامر اذا لم يقدر على الخروج منه و بر نسنه مزدحم و متراكم اولمق معناسنه در : يقال ارتطم الشئ اذا ازدحم و تراكم وفضلهٔ طبيعيه‌يى دفع ايلميوب حبس ايلمك معناسنه‌در : يقال ارتطم السلح اذا حبسه (الترّطم) تفعل‌وزننده بو دخى حبس فضله ايلمك معناسنه‌در: يقال ترّطم السلح اذا حبسه (الراطم) دائما بر نسنه‌يه لزوم ومقارنت اوزره اولان شيئه دينور يقال هو راطم له اى لازم (الارطام) همزه‌نك كسريله حبس و توقيف اولنمق معناسنه‌در : يقال ارطم البعير على المجهول اذا احتبس كما يقال رطم البعير على المجهول من الثلاثى و خاموش‌اولمق‌معناسنه‌در : يقال ارطم الرجل اذا سكت (الرطام) غراب وزننده ارطامك معناسى اولندن اسمدر احتباس معناسنه‌در (الرطوم) صبور وزننده فرجى طاره‌جق عورته دينور يقال‌امرأة رطوم اى الضيقة الجهاز جوهرى وهمندن ناشى واسعة الفرج ايله بيان‌ايلمشدر كذلك فرجى طاره‌جق ناقه‌يه دينور وآصلق تعبير اولنان عورته‌دينور يقال امرأة رطوم اى رتقاء (الرطمة) غرفه وزننده شول دشوار ايشه دينوركه سمت وجهتى بيلنميه يعنى تسهيل وتمشيتى برله‌عهده‌سندن‌خروجى قابل‌اولميه (المرطومة) افعال شنيعه ايله متهومه اولان عورته دينور يقال امرأة مرطوم اى مرمية بسوء (الرعام) سحاب وزننده حدتله ديكه ديكه بقمغه دينور يقال ماهذا الرعام اى حدة النظر (الرعام) غراب وزننده آت و قيون قسمنك برونلرندن اقان سموكه دينور على قول اعمدر سائر حيوانك دخى اطلاق اولنور جمعى ارعمه كلور اجوبه وزننده ورعام مصدر اولور قيون يك زبونلنوب آرقلديغندن برونندن سموك آقار اولمق معناسنه يقال رعمت الشاة رعاما من الباب الثالث اذا اشتدّ هزالها فسال رعامها (الرعامة) كرامه وزننده رعام معناسنه در : يقال رعمت الشاة رعامة من الباب الخامس اذا اشتدّ هزالها فسال رعامها (الرعم) رانك فتحيله بر نسنه‌يى حفظ و صيانت ايجون طوروب كوزتمك معناسنه‌در : يقال رعم الشئ رعما من‌الباب الاول اذا رقبه و رعاه‌وكونشك غروبنه كوز ديكوب منتظر اولمق معناسنه‌در : يقال رعم الشمس اذا راقب غيبوبتها و رعم بر طاغك آديدر (الرعوم) صبور وزننده برونى سموكلى زبون قيونه دينور و نفس معناسنه‌دركه روح انسانيدر يقال هوكريم الرعوم اى‌النفس و يك آرقليوب زبونلمش انسان و حيوانه دينور يقال رجل و بعير رعوم اى الشديد الهزال و بر خاتون اسميدر (الرعامى) حبارى وزننده (والرعامة) ثمامه وزننده بر شجر آديدر و رعامى جكرده اولان زياده‌يه دينوركه جكر كوشه تعبير اولنور (الرعوم) رانك ضميله بدنى پالوده كبى ترونرم و نازك محبوبه‌يه

دیمور یقال امرأة رغوم ای داهمة (الترغیم) تفعیل وزننده قیونك برونندن اقان سموکی سیلمك معناسنه‌در : یقال رغم الشاة اذا مسح رعامها (الرعم) رانك کسریله ایچ یاغنه دیمور و بر خاتون اسمیدر (ام رعم) رانك کسریله دبنی صرتلانك کنیه‌سیدر (رعمان) سکران وزننده (رعیم) زبیر وزننده‌اسامیدندر (الرغم) رانك حرکات ثلاثی و غین معجمه‌نك سکونیله (والمرغم) مرحمه وزننده کره معناسنه‌درکه خوشلنامقدن عبارتدر اسملردر تقول فعلت ذلك علی رغمه و مرغمته ای علی کره منه (ورغم) رانك فتحی و غینك سکونیله مصدر اولنور بر نسنه‌دن خوشلنمیوب کریه کورمك معناسنه‌در : یقال رغمه و رغمه رغما من الباب الرابع و الثالث اذا کرهه و رغم طبراغه دینور یقال الزق علی الرغم ای التراب و بر ایشی بر آدمه زوراکی طوندرمق معناسنه‌در : یقال رغمه رغما من الباب الثالث اذا قسره و ذلّ و حقارت معناسنه‌در : یقال رغم انف فلان رغما من الباب الرابع اذا ذلّ و بو کنایه بابیدندر و یقال رغم انفی لله مثلثة الراء ای ذلّ عن کره یعنی باب رابعدن و ثالثدن وخامسدندر ولله قولی لامر الله تقدیرنده اولمغله تفسیر ایستمیوب خوشلنمیه‌رق ذلّ و تواضع ایدر اولدی دیمکدر ورغم بر آدمی محض تذلیل و تکدیر ایچون بر ایش ایشلمك معناسنه‌در تقول رغمته ای فعلت شیئا علی رغمه (الرغام) غراب وزننده بو دخی طبراغه دینور و بو مادّه بومعنایه موضوعدر یقال القاه فی الرغام ای التراب ورعام معناسنه‌درکه مهمله‌در سموکه دینور یاخود لغت ردیئه‌در (الارغام) همزه‌نك کسریله طبراغه‌سورمك معناسنه‌در : یقال ارغمه الذلّ ای الصقه بالتراب یعنی بك خاکسار ایتدی اصطلاحزده دخی برونی طبراغه سورتدی تعبیری زبانزده‌در و بر آدمی خوشنود ایتمیوب غضبناك ایلمك معناسنه‌در : یقال ارغمه ای اسخطه شارح دیرکه بوراده تشویش نسخه واردر زیرا اصل مأخذلرده وارغمه اسخطه وارغمه الله وادغمه سوده عنوانده مثبتدر وارغام ادغام معناسنه‌درکه یوز قرارتمقدرکه تذلیل و تحقیردن کنایه‌در یقال ارغمه الله و ادغمه ای سوّد وجهه (المرغم) مقعد وزننده (والمرغم) مجلس وزننده برونه اطلاق اولنور (الترغیم) تفعیل وزننده بر آدمك حقنده خوار و حقیر اولسون دیو دعا ایلمك معناسنه‌در : یقال رغمه اذا قال له رغما رغما وقولهم راغم داغم اتباع (الرغماء) حمراء وزننده برونك اوجی آق اولان قیونه دینور علی قول برونك اوجنده سائر بدننك لوننه مخالف لون اوله یقال شاة رغماء اذا کان علی طرف انفها بیاض اولون بخالف سائر بدنها (المرغامة) میمك کسریله بد مشرب و نادان قاری‌یه دینورکه‌دائما زوجنی اغضب ایدر اوله یقال امرأة مرغامة ای مغضبة لبعلها (الرغام) سحاب

وزننده بومشاق طپراغه دینور علی‌قول طپراقله قارشق قومه دینور و بر قوملق اسیدر (المراغمة) مفاعله وزننده برکسه ایله نزاع ایدوب آنی ترك و فراموش ایلمك معناسنه‌در : یقال راغمهم اذا نابذهم وهجرهم و بر آدمدن ایراقلشمق معناسنه‌در : یقال راغمه اذا تباعد عنه و دشمنلك ایلمك معناسنه‌در : یقال راغمهم اذا عاداهم و بر آدمی طارلتمق معناسنه‌در : یقال راغمه اذا غاضبه (الترغم) تفعل وزننده بر آدمه طارغنلق پیدا ایلمك معناسنه‌در : یقال ترغم علیه اذاتغضب (الرغامی) حباری وزننده رغامی لفظنده لغتدرکه جکر کوشه‌یه دینور و رخامی لفظنده لغتدرکه بر نبات اسیدر و برونه دینور و آق‌جکرك بوغورتلغنه دینورکه قرتلاق دخی تعبیر اولنور (المراغم) میمك ضمی و غینك فتحیله کیده‌جك یره دینور یقال وجد فی الارض مراغما ای مذهبا و قچاجق یره دینور تقول مالی‌عنك مراغم ای مهرب قال الشارح و منه قوله تعالی [یجد فی الارض مراغما کثیرا] ای مذهبا یذهب الیه اذا رأی منکرا یلزمه ان یغضب منه و مراغم حصن‌وحصاره اطلاق اولنور و موقع اضطرابه دینور یقال وقع فی المراغم ای‌المضطرب (رغمان) سلمان وزننده بر رجل اسیدر (رغیمان) رانك ضمیله بر موضعدر (رغیم) زبیر وزننده بر رجل اسیدر (المرغمة) مرحله وزننده عربلره مخصوص بر لعب آدیدر (الرغامة) ثمامه وزننده مطلوب و دلخواه اولان شیئه دینور تقول لی عند فلان رغامة ای طلبة (الرقم) رانك فتحی و قافك سکونیله یازو یازمق معناسنه‌در : یقال رقم الراقم رقما من الباب الاول اذا کتب و یازویه نقطه و اعراب وضعیله تبیین ایلمك معناسنه‌در : یقال رقم الکتاب اذا اعجمه و بینه رقم حسابی بوندن مأخوذدر و ثوبی مخطط قلمق معناسنه‌در شارحك بیانی اوزره بو اوچ کونه معنایی محتملدر اولا جلاة ثوبی یول یول چبوقلی الاجه نسج ایلمك ثانیا بازرکانلر نشان ایچون جزکیلر ایلمك ثالثا بر طرفنه بهاسنی و اندازه‌سنك عددنی رسم ایلمك معنالریدر : یقال رقم الثوب اذا خططه و رقم آفت و داهیه معناسنه‌در : یقال جاء بالرقم ای بالداهیة و بر چشید چبوقلی الاجه قماشك اسیدر علی قول خز ایله منسوج قطنی قماشه دینور یاخود برد دیدکلری قماش‌جنسندندر یقال جاء و علیه رقم ای ضرب مخطط من الوشی اومن الخز اومن البرود و رقم چوق نسنه‌یه دینور کماسیذکر (الترقیم) تفعیل وزننده رقم ایله اوچ معنای اولده مرادفدر یقال رقمه بمعنی رقمه و ترقین معناسنه‌درکه دیوان میری کاتبلری رقاع و توقیعات و حسبانات دفترلرینه علامت مخصوصه ایله نشان ایلمك معناسنه درکه بر محلی تسوید ایله ابطال ایلمکدن عبارتدر تاکه آنك صورتی روزنامچه‌یه نقل و تبییض اولنمش ظنیله صکره‌دن حسابه ادخال اولنمیه حالا دیوان کتابی

يننده مثلا بر فرمانلو كسه‌نك عفوى ظهورنده فرمانلو دفترندن اسمى جالدقده
قيدى ترقين اونمق تعبيرى بو قبيلدندر و محلول وقوعنده دفتردن اسمى ترقين
اونمق و قضاة عساكر روزنامچه‌لرندن كذلك تذكرة توجيهلرنده مرفوع چكلمك
بو جمله‌دندر يقال رقم الكاتب اى رقن و هى علامة لاهل ديوان الخراج يجعل
على الرقاع و التوقيعات و الحسبانات لئلا يتوهم انه يمحى كيلا يقع فيه حساب
(المرقم) منبر وزننده قلمه اطلاق اولنور وعربلر برشديد الغضب كمسه بيهوده
خشم و غضبنى طاشردقده طغى مرقك و غلا و طفح و ارتفع و قذف مرقك ديرلر
كويا كه قلمى طغيان ايدوب مسطردن زايغ اولمسنى طغيان غضبدن كنايه ايدرلر
(المرقومة) شول دابه‌يه دينوركه اياقلرى جزكيلو داغلنمش اوله يقال دابة
مرقومة اذا كانت فى قوائمها خطوط كيات و يقال ثور و حمار وحش مرقوم
القوائم اى مخططها بسواد يعنى خلقى سياه جزكيلرى اوله و مرقومه نبات
قليلى اولان يره دينوركه سيرك سيرك بر مقدارجه آلاجه نبات اوله (الرقة)
ثمره وزننده باغچه‌يه و چمنزاره دينور روضه معناسنه و درەنك بر جانبنه ياخود
صوبى مجتمع اولان يرينه دينور و ايه كوبجى ديدكلرى نباته دينور (الرقة)
فتحه‌له بر نبات آديدر (الرقتان) ثمرتان وزننده طوارك ايكى اللرينك ايچ
يوزلرنده طرنغه شبيه ايكى مهره‌دركه برى برينه مقابل اولور على قول اشك
قسمنك يانجق اتلرنى احاطه ايلمش ايكى اثر و نشانه‌يه دينوركه داغلقدن پيدا
اولمشدر ياخود آتدن ايكى مهره‌دركه آت قسمنك قوللرينك ايچ يوزلرينه قريب
يرلرنده اولور اوزرلرنده توى اولمز ياخود جاعرتاندن عبارتدر مؤلفك جعر
ماده‌سنده جاعرتان موضع الرقتين من است الحمار قولى معناى اخيرى مؤيددر
و رقتان صمان ناحيه‌سنده ايكى چمنزاره دينور (الرقم) فتحتينله آفت و داهيه
معناسنه‌در و مدينه‌ده بر موضع آديدر سهم رقميات اورايه منسوبدر (يوم الرقم)
بين العرب يوم معروفدر (الرقم) كتف وزننده آفت و داهيه‌يه دينور وچوق
نسنه‌يه دينور رقم كبى يقال جاء بالرقم و بالرقم اى بالكثير (الرقيم) امير
وزننده بر موضع آديدر و خرام بن و ابصه‌نك فرسى اسميدر و اصحاب كهفك
قريه‌سى اسميدر ياخود مغاره‌لرى اولان طاغك ياخود كلبلرينك اسميدر ياخود
مغاره‌لرى اولان درەنك ياخود صخره‌نك اسميدر ياخود رصاصدن دوزلمش بر
لوحك اسميدركه انده اصحاب كهفك نسبلرى و اسملرى و دينلرى و كنديدن
خوفله فرار ايتدكلرى ملكك اسمى و قصه‌لرى نقش اولنمشدر و رقيم يازو
يازه‌جق دواته يعنى ديويده و لوحه دينور مترجم ديركه بعضلر اصحاب رقيمى
بشقه كمسه‌لر ايله تفسير ايلديلر قصه‌سى تفسير بيضاويده مبسوطدر (الارقم)

احمر وزننده بر درلو يلانه دينوركه جميع يلانلردن يرامز اولوب دائما لدغ ايچون انسان قسمنى جستجو ايدر على قول آقلو قاره‌لو آلاجه يلانه دينور ياخود اركك الاجه يلانه دينور مؤنثنده رقشاء دينور رقاء دينمز و ارقم تغلب قبيله‌سندن بر كوچك قبيله‌يه دينور جاعتنــه اراقم دينور (الرقيمة) سفينه وزننده رشـد و فطانت اهلى كاركذار ومدبّره و مدبرهٔ امور اولان خطمان خاتونه دينور يقال امرأة رقيمة اى عاقلة برزة (رقيم) زبير وزننده اسمـادندر حبيصه بنت رقيم اصحاب بدردندر (الركم) رانك فتحى وكافك سـكونيله بر نسنه‌يى بركدروب برى برى اوزره يغمق معناسنه‌در : يقال ركم الشىء ركما من البـاب الاول اذا جمعه فوق آخر حتى يصير ركاما مركوما (الركام) غراب وزنـنـده برى برى اوزره يغلمش نسنه‌يه دينوركه يغين تعبير اولنور يقال ركمه حتى صار ركاما كركام الرمل و قات قات اولمش بولوده دينور و بيوك سورى‌يه دينور يقال قطيع ركام اى ضخم (الركم) فتحتينله بو دخى قاتلنمش سحابه دينور يقال سحـاب ركم اى ركام (الارتكام) افتعال وزننده بر نسنه برى برى اوزره قات قات يغيلوب صقشمق معناسـنه‌در : يقال ارتكم الشىء اذا اجتمع يعنى بعضــه فوق بعض (المرتكم) اسم مفعولدر و مرتكم الطريق يولك دوز جادّه‌سنه اطلاق اولنور كوياكه سائر فروع و شعبه‌لرى انده جمع اولنمشدر يقال هذا مرتكم الطريق اى جادّته (الركمة) غرفه وزننده بالجق كومه‌سنه دينور (التراكم) تفاعل وزننده جمع اولوب برى برى اوزره صقشمق معناسنه‌در : يقال تراكم الشىء اذا اجتمع (الرمّ) رانك فتحى و ميمك تشـديديله (و المرمّة) ميمك و رانك فتحيـله خلل بولمش نسنه‌يى اصلاح ايلمك معناسنه دركه اوكارمق تعبير اولنور يقال رمّه رمّا و مرمّة من الباب الثانى و الاول اذا اصلحه و قيون و كچى مقوله‌سى حيوان اغزيله اغاج بداقلرينك اوجلرنى قاوره‌يوب اوتلامق معناسنه در : يقال رمت البهيمة اذا تناولت العيدان بفمها و اكل ايلمك معناسنه‌در : يقال رمّ الشىء اذا اكله و رمّ و رمّه رانك كسريله و رميم كيك چوريمك معناسـنه‌در : يقال رم العظم رمة و رما من الباب الثانى اذابلى (الارتمام) افتعال وزننده بو دخى بهيمه اغزيله بداق‌اوجلرنى چكوب اوتلامق معناسـنه‌در : يقال ارتمت البهيمة اذا تناولت العيدان بفمها و دوه باوريسى اوركجى ابتدا ال ايله يوقلنمق درجه‌سـنه بالغ اولمق معناسنه‌در : يقال ارتمّ الفصيل وهو اوّل ماتجد لسنامه مسا (الارمام) همزه‌نك كسريله بودخى كيك چوريمك معناسنه‌در : يقال ارمّ العظم اذابلى و فى‌الحديث قالوايا رسول الله كيف تعرض صلاتنا عليك و قدارمت على‌وزن ضربت اى‌بليت اصله‌ارممت‌فحذفت

احدی انجین کاحست فی احسست و ارمام کیلث ایلکاملث معناسنه‌در : یقال ارمّ العظم اذا جری فیه الرمّ ای المخّ وخاموش اولمق معناسنه‌در : یقال ارمّ الرجل اذا سکت ونهو و هوایه میل ایلمك معناسنه‌در : یقال ارمّ الاهو اذا مال (الرمیم) امیر وزنـنده مصدر درکه ذکر اولندی و وصف اولور چوریمش کیکه دینور یقـن عظم رمیم ای بال (الاسترمام) دیوار کهنه‌نمکله مرمّت و اصلاحه محتاج اولمق معناسنه درکه لسان حالله مرمّتنی دعوت و طلب ایدر یقال استرمّ الحائط اذا دعا الی اصلاحه (الرمة) رانك ضمیله وکسریله چورك ایپ پارچه‌سنه دینور یقال فی رأس انوندرمة ای قطعة حبل بال شـارح دیرکه نسخه‌لردن بال لفظی ساقط اولمشدر انتهی ذوا آلرمه نام شاعر آنکله ملقب اولدی شارحك بیانه‌کوره • اشعث باقی رمة التقلید • مصراعنه مبنی تلقیب اولندی و بعضلر دیدیکه هنوز طفل ایکن بر پارچه اسکی ایپ ایله کتابنی کردانه کچروب مکتبه کیدرکن برکمسه کوروب ذوالرمه دیو نوازش ایلدیکی باعث تلقیب اولمشـدر و رمه نجد دیارنده بر بیوك اومه‌لك اسمیدرکه اکا نیجه دره‌لر و جایلر منصبّ اولور کاه اولورکه مبنی تخفیف ایدرلر ومنـه المثـل • کل بنیّ یحسـبنی الاّ الجریب فانه یروینی • یعنی عربلر ذکر اولنان اومه‌لك لساندن مثل مزبوری تفوّه ایلدیلر جمیع اولادم یعنی بکا منصب اولان دره‌لرم صوبی بکا آزجه آزجه ایچوررلر لکن جریب دیدکلری بیوك دره‌بنی صویه قاندرر مضرب مثل معلومدر ورمّه آلنه دینور جبهه معناسـنه و بالجمله و بالکلیه معناسنه‌درکه هب وقمو تعبیر اولنـور برکمسه بر دوه‌لك بیونه بر چورك ایپ پارچه‌سی بغلیـوب بیع ایندکده مزبور ایپی دخی مشتری‌یه ویرمکله دفعه الیه برمته دیدیلر من بعد بجملته وکله‌معناسنه استعمال اوندی یقال دفعه الله برمته ای بجملته (الرمة) رانك کسریله مصدر درکه ذکر اوندی و چوریمش کمکلره دینور عظام بالیه معناسنه شارح دیرکه صواب اولان العظم انبالی اولمقدر زیرا ارمه مفرد در جمعی رمم در عنب وزنـنده یقال الله یحیی الرمم ای العظام البالیة و قناتلو قریجه‌یه دینـور و اغاج قوردینه دینور (الارمام) همزه‌نك فتحیله (والرمام) کتاب‌وزننده (والرمم) عنب وزننده رمّه‌نك جمعلریدر و یقال حبل ارمام ورمام ورمم ای بال و بوثوب اخلاق قبیلنـدندر (الرمّ) رانك کسریله فی‌الاصل چوریمش کمکه دینورکه تراب اولور و عربلر طمّ لفظیـله ذکر ایدوب پك فراوان نسـنه مراد ایدرلر یقولون جاء فلان بالطمّ والرّم ای بالبحریّ والبریّ اوالرطب والیابس اوالماء والتراب اوبالمال الکثیر و صویك کوتروب کتـدیکی نسنه‌یه دینور علی قول صو بوزنده اولان اوتنق و سازلق مقوله‌سـنك قیرنتیسنه دینور وکیلك ایچره اولان

ایلیکه دینور (الرمّ) میمك ضمی و رانك كسریله ككلری ایلیك طوتمغه بشلامش ناقه‌یه دینور (الرمّ) رانك ضمیله دروننده اولان همّ و تاسه‌یه دینور یقال فی قلبه رمّ ای همّ و مكه‌ده بر كهنه قیونك اسمیدر وحجازده بر بنانك آدیدر (رمّ) رانك فتحیله بش قریه اسمیدر مجموعی شیراز اولكه سنده‌در (المرمّة) میمك فتحی و رانك فتحی وكسریله هر چتال طرنقلی حیوانك دوداغنه دینور (الرمرام) ثرثار وزننده بر كونه بوز رنكلی نبات آدیدر بردان دیدكلریدركه تركیده آی چچكی دیرلر (رمرم) فدفد وزننده یاخود یرمرم بر طاغك آدیدر (دارة الرمرم) سمسم وزننده (رمّان رمّانتان) رالرك ضمیله (ارمام) همزهٔ مفتوحه ایله برر موضعلردر (الریم) فتحتینله بر وادی اسمیدر (الترمرم) تزلزل وزننده سویلمكه آغز اچوب دپرنوب یاتمق معناسنه‌در : یقال ترمرموا اذا تحركوا للكلام و لم یتكلموا (الرمامة) ثمامه وزننده كفاف معاشه دینور یقال اكتفی بالرمامة ای البلغة (الترم) تفعل وزننده كیك كمرمك معناسنه‌در یقال ترم الرجل اذا تعرق (المرامیم) میمك فتحیله یلكلری كچریلوب اصلاح اولنمش اوقلره دینور مفردی مرمومدر یقال سهم مرموم و سهام مرامیم ای المصلحة الریش (المرمات) مهمات وزننده دواهی و آفاته دینور مفردی مرمه‌در (الرم) ضمتینله رشد و فطانتلو ذهن و ذكا صاحبه‌سی قیزلره دینور مفردی رامه در یقال جاریة رامة وجوار رم ای كیسة (الرمام) غراب وزننده مبالغه‌در پك چوریمش كیكه دینور (الرنم) ضمتینله خوش آوازه و خوب نغمه‌لر ایله بسته و شرقیلر سویلین موسقی آشنا چنكی طاقنه دینور مغنیات مجیدات معناسنه (الرنم) فتحتینله صوت و آوازه دینور یقال له رنم لطیف ای صوت (الرنیم) رانك فتحیله ازكیلر ایله ایرلمق معناسنه‌در فارسیده سراییدن مرادفیدر یقال رنم المطرب رنیما اذا طرب صوته (الترنیم) تفعیل وزننده بودخی خوش ودلكش ازكیلر ایله ایرلمق معناسنه‌در یقال رنم المطرب و الحمام و الجندب و القوس وكذا كل ما استلذ صوته ترنیما اذا طرب صوته (الترنم) تفعل وزننده پستلی تیزلی خوش ازكیلر ایله نغمه و آهنك ایلمك معناسنه‌در : یقال ترنم البلبل اذا رجّع صوته (الرنمة) تمره وزننده (و الترنموتة) فعلوته وزننده‌كه مبالغه‌در پستلی تیزلی ازكیلر ایله اولان خوش و دلكش نغمه‌یه دینور یقال له رنمة حسنة و ترنموتة ای ترنم (الترنموت) عنكبوت وزننده شول یایه دینوركه آتیلوركن نغمه و ترانه كبی خوش و شیوه‌لو طنقردیسی اوله یقال قوس ترنموت ای لها حنین عندالرمی (الرنمة) فتحاتله بر خرده نبات آدیدر (رنوم) صبور وزننده بر موضعدر (الروم) نوم وزننده (و المرام) میمك فتحیله طلب ایلمك معناسنه‌در:

يقال رامه يرومه روما و مراما اذا طلبه و روم قولنك بو معنده دخى ضمله ده لغتدر يقال اصاب روم اذنه اى شحمته و اهل تجويد اصطلاحنده روم الحركة كلمه ده اولان كيزلوجه حركهٔ مختلسه دن عبارتدر و بو اشمامدن اكثردر زيرا اشمامده حركه استماع اولنور هرنه قدر خفيه و مختلسه ايسه ده بين بين اولان همزه نك حركه سى كبى همان حركه يه اشارت اولنور الحاصل درست حركه دكلدر يقال وقف القارئ على الروم وهى حركة مختلسة مختفاة وهى اكثر من الاشمام لانها تسمع و مرام مطلب معناسنه كلور يقال هو بعيد المرام اى المطلب (الروم) رانك ضميله نوع انساندن بر صنف و طائفه در كه روم بن عيصو بن اسحق عليه السلام نسلندن منشعبلردر و روم لفظى جمع اولنور مفردنده رومىّ دينور زنج و زنجىّ كبى يقال رجل رومىّ و هم روم (الرومة) رانك ضميله توتقال دينور غراء معناسنه وطبريه قضاسنده بر قريه آديدر و مدينه ده بر قيو اسميدر (الترويم) تفعيل وزننده اكلنمك معناسنه در: يقال روّم الرجل اذا لبث و بر آدمى برنسنه يى طلب ايدر قيلمق معناسنه در : يقال روّم فلانا و روّم به اذا جعله يطلب الشئ و بر نسنه دن فكره بنه برنسنه يى تحصيل فكرنده اولمق معناسنه در : يقال روّم رأيه اذا همّ بشئ بعد شئ (رامه) باديه ده بر موضعدر اكثرى اشعارده تثنيه صيغه سيله ايراد ايدرلر ايكى طرفى اعتباريله و منه المثل ◦ تسألنى برامتين سلجما ◦ موضع مزبورده بر خاتون شوهرندن بر شلغم طلب ايلمكله كلام مزبورى تفوّه ايلدى موقعى اولميان محلده نسنه طلب اولندقده ايراد اولنور (رومان) رانك ضميله بر موضعدر رومان الرومى و رومان بن نجبه اصحابدندر (امّ رومان) امّ عائشة الصديقه در اسمى زينب ايدى (الرومانىّ) رانك ضميله يمامه ده بر موضعدر (روميه) رانك ضمى و رانك تخفيفيله مدائن شهرلرندن بر شهير اسميدر كه حالا خرابه در (ورومية) روم اولكه سنده دخى بر بلدهٔ عظيمه در ابن خردادبه نقلى اوزره طاوق بازارى ديدكلرى چارشونك طولى بر فرسخ مقداريدر و بستانى اوچ فرسخ مقدارى مسافه در و اسكله سنده باقردن معمول كورفز اولوب و آنده بازركان دكانلرى واردر واول دكانلر شول مرتبه وسعتلودر كه هر برنده صاحبنك سفينه لرى طورور و شهرينك سورينك ارتفاعى سكسان وعرضى يكرمى ذراعدر و بو مرقومك نقلى اولمغله ◦ فان يك كاذبا فعليه كذبه ◦ حالا شهر مزبور اتاليا اولكه سنده روميه ديدكلريدر كه پاپانك قرارگاهيدر واقعا اصحاب جغرافيا سلفده بك عظمتنى روايت ايدرلر و خردادبه خانك ضمى و ذال معجمه نك كسرى وياى تحتيه نك سكونى وآخرده هايله مضبوطدر اصلى خورداد ايدى كونش ويركيسى ديمكدر وبه

كلمه‌سی صوکدر و بعضلر بای موحده ایله تقییـد ایلمکله نه کوزل عطیـهٔ شمس دیمك اولور و بعضلر خرزاء ضبط ایلمکله ابن الشمس دیمك اولور شارح دیرکه مدائنـده اولان رومیه نوشروان بناسیدر و رومده اولان رومیه اول ملوك روم اولان روميس بناسیدر (الترّوم) تفعل وزننده‌بر آدمی مسخره‌لغه المق‌معناسنه‌در یقال ترّوم به اذاتهزّأ (الروام) غراب وزننده دوه‌نك اغزنده اولان کپوکه دینور لغام معناسنه (الرومیّ) رانك ضمیله بوش کینك‌یلکننه دینور نته‌که طولو کینك یلکننه مربع دیرلرورومی‌بن‌مالك شعرادندروابن‌الرومیّ‌متأخرین‌شعرادندر (ابورومی) طوبی وزننده وابو الروم بن‌عمیر اصحابدندر (الرام) نام وزننده برشجرادیدر (الرهمة) رانك کسری و هانك سکونیله متصل‌یاغان چسنتی کبی ضعیف‌یغموره دینـور جمعی رهم‌کلور عنب وزننده و رهام کلور جبال وزنـنـده یقال وقعت رهمة ای مطر ضعیف دائم (الارهام) همزه‌نك کسریله بلود رهمه‌یاغدرمق معناسنه‌در : یقال ارهمت السماء اذا اتت بالرهمة (المرهومة) رهمه‌دیدکلری یغمور یاغمش باغچه‌یه ومرغزاره دینور یقال روضة مرهومة ولاتقل مرهمةقیاس ایسه ارهامدن مرهمه کلمکدر (المرهم) مقعد وزنـنـده یاره اوزره اوره‌جق یومشق دوایه دینورکه تحریفله ملهم تعبیر اولنور ذکراولنان رهمه‌دن‌مأخوذدر ملایمتندن ناشی اطلاق اولندی یقال وضع علی الجرح المرهم وهو طلاءلین یطلی‌به الجرح مؤلف اشتقـاقنی بیانله معرّب زعم ایدنلره تعریض ایلمشدر (بنورهم) رانك ضمیله عربدن بر بطن‌در (الرهام) غراب وزننده آوجی اولمیـان قوش نوعنه دینور و عدد کثیر معناسنه در (الرهام) سحاب وزننده زبون وآریق قیونه وکچی‌یه دینور (الرهوم) صبور وزننده آریق ومهزول قیونه دینور یقال شاة رهوم ای مهزولة وظن وترددی و واهمهٔ احتمالاتی چوق‌ضعیف الطلب آدمه دینور احتمال صابقدن مطلوبی‌عزم واهتمامله طلب ایلیه‌مز یقال رجل‌رهوم ای ضعیف الطلب یرکب الظنّ (الرهمان) فتحاتله دوه یورویشندن بر کونه یورویشه دینورکه ضعف و هزالدن ایکی طرفه یوجه اوره‌رق یوریمکدن‌عبارتدر (رهمان) سکران وزننده بر موضع ادیدر (رهیمه) جهینه وزننده شـام ایله کوفه بیننده بر پیکار ادیدر (ابورهم الانماریّ) رانك ضمیله وابورهم السمعیّ والغفاری و ابن قیس الاشـعری وابن مطعم الارحبی وابورهمه وابورهیمه رالرك ضمیله علی قول ایکیسی بر در جمله‌سی صحـابه‌در (الریم) رانك فتحیله آرتق فضل و زیاده معناسنه در : یقال له علی هذا اریم ای فضل وعلاوه معناسنه‌درکه یوکی دابه‌یه چاتدقدنصکره ایکی دنك ارالغنه وضع‌اولنان برمقدارجه فضله‌یه‌دینور ترکیده سربار فارسی محرف زلبر تعبیر اولنور یقال الریم اثقل علی الدوابّ من

الحمل ای انعلاوة وخرده طاعلره دینور وقبر ومزاره دیور علی قول قبرك وسطنه دینور و بر نسنه‌دن ایراقلنمق معناسنه در : یقال رامه بریمه ریما اذا تباعد عنه وریم خالص آق اولان آهویه دینور نته که مهوزارآم دخی دینور و کوندزك قرانولق قاوشنجه قدر آخر وقتنه دینور یقال قدبقی ریم من النهار وهو آخره الی اختلاف الظلمة وریم و ریمان فتحاتله یاره اوکولمکله اغزی قاوشوب بتشمك معناسنه‌در : یقال رام الجرح یریم ریما و ریمانا اذا انضمّ فمه للبرء (وریم) دوه‌نك صرتنده اولان یوکی برطرفه طوغری آغمق معناسنه در : یقال رام حمل البعیر اذا مال و دوه‌یی بوغزلیوب اولشدردکدنصکره باقی قلان حصه‌یه دینور علی قول قصله قلان کیکنه دینور که بوغزلین قصابه ویریلور و ساعت طویله معناسنه‌در : یقال مضی من اللیل اوالنهار ریم ای ساعة طویلة و پایه ودرجه معناسنه‌در : یقال له ریم رفیع ای درجة و ایرلمق براح و زوال معناسنه در تقول مارمت افعل ای مابرحت و تقول مارمت المکان و مارمت منه ای مابرحت شارح دیر که ابن مالك عندنده مارام افعال ناقصه‌دندر کان و مادام کلمه‌لرینك اخواتندندر مابرح و مازال معناسنه‌در آنلر کبی نفیه مخصوصدر انتهی و قطع و افتراق معناسنه‌در : یقال ریم به اذا قطع (یریم) یبیع وزننده اسمادندر نهیك بن یریم محدثدر و یریم بر بلاتقه‌نك اسمیدر (تریم) تای فوقیهٔ مفتوحه ایله حضرموت ایالتنده بر بلده ادیدر (مریمه) میمك فتحی و رانك کسریله بنه حضرموت ایالتنده بر بلده‌در (ریم) رانك کسریله بلاد مغربده بر موضعدر و مقدشوه قربنده بر موضعدر (ریمه) رانك کسریله مدینه‌ده بنی شیبه‌یه مخصوص بر وادی اسمیدر (ریمه) تمره وزننده یمنده بر ناحیه‌در کذلك یمنده برحصن ایدر (ابوریمه) رانك فتحیله صحابیّ بصری‌در (المریم) مقعد وزننده شول خاتونه دینور که عفیفه و پاکدامن اوله‌رق رجال قسمیله صحبت ولاقردی ایلمکدن خوشلنور اوله یقال هی مریم اذا کانت تحبّ حدیث الرجال ولاتفجر ومریم برخاتون اسمیدر یعنی اسم بنت عمران درکه والدهٔ حضرت عیسادر علیهما السلام مؤلفك بعصائرده بیانه‌کوره مریم اسم اعجمیدر اعجمه و علمیت علتلریله غیر منصرفدر ولفظ عبرانیدر خادمة الله معناسنه‌در وعندالبعض عربیدر (الترییم) تفعیل وزننده زائد وافزون اولمق معناسنه‌در : یقال ریم علیه اذازاد (ریمان) سلمان وزننده ایکی موضع اسملریدر

(• فصل الزای المعجمة •) (الزأم) زانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله (والزؤام) غراب وزننده فوری وفی‌الحال اولمك معناسنه‌در : یقال زأم الرجل زأما وزؤاما من الباب الثالث اذامات وحیا وطعامی بلك‌بلك شدتله اکل ایلمك معناسنه‌در : یقال

زأم الطعام اذا اكله شديدا و بر آدمی قورقمق معناسنه‌در : يقال زام الرجل اذاذعره وحق وبطلانی مشکوك اولان برسوز تفوه ايلمك معناسنه‌در تقول زأم‌لی كلمة ای طرحهـا لادری احق هوام باطل و برآدمك ایچر يسنی صوغوق قبلامغله اوشيوب دترمك معناسنه‌در : يقال زأمه البرد اذاملأ جوفه حتی اخذه قلّ (التزئيم) تفعيل وزننده بودخی قورقمق معناسنه‌در : يقال زأمه اذاذعره (الزأم) فحتينله برنسنه‌دن پك بلكليوب قورقر اولمق معناسنه‌در : يقال زئم فلان زأما من‌الباب الرابع وزئم علی‌المجهول اذا اشتدّ ذعره (الزئم) كتف وزننده وصفدر پك بلكليوب قورقش آمه دينور (الازدءام) افتعال وزننده بودخی برنسنه‌دن پك قورقمق معناسنه‌در : يقال ازدأم الرجل اذا اشتدّ ذعره (الزأمة) تمره وزننده صوت شديد معناسنه‌در تقول سمعت زأمة ای صوتا شديدا وحاجت ومهمه معناسنه‌در و شدتله يمكه وایچمكه دينور : يقال اعجبتنی زأمته ای‌شدة اكله وشربه و بله دينور ريح معناسـنه وكفايت مقداری زاد وذخيره‌يه دينور يقال‌له زأمة ای مايكفی من الطعام ای الذخيرة وكلمه معناسنه‌در تقول‌ما كلمنی بزأمة ای بكلمة و يقال مايعصيه زأمة ای كلمة يعنی آنك برسـوزنه مخالفت ايلمز (الزؤام) غراب وزننده جركين وناخوش اولومه دينور بهادران عندلرنده دوشكنده‌اولان اولوم‌كبی علی قول‌فور يجه‌اولان اولومه دينور يقال‌موت زؤام ای كريه اوبجهز (الازءام) همزه‌نك كسريله بركسه‌يی برايشـه جبر واكراه ايلمك معناسنه‌در : يقـال ازأمه علی الامر اذا اكرهه و ياره‌يی صغمقله دريسی قانه يابشوب قان ياره‌نك اوزرنده قوريمق معناسنه‌در علی قول ياره‌يه تيمار ايدوب صاغالتمق معناسنه‌در : يقال ازأم الجرح اذا غمزه حتی لزق جلدته بدمه وييبس الدم‌عليه اوداواه حتی برئ (الزؤامیّ) غرابی وزننده خونی وقتـال آدمه دينور يقال رجل زؤامیّ ای قتـال (الزئم) زانك كسريله كوزه دينور يقال يرمون فی زئمك ای فی‌عينك وحسب ونسبه دينور يقـال طعنوا فی‌زئمه ای فی‌حسبه (الزبهمة) مرحله وزننده عجله وشتاب معناسنه‌در : يقال مربزبهمة ای بعجله (الزجة) زانك فتحی وجيمك سكونيله كيزلوجه سـو يلنن كلامدن مسموع اولان برسوزه دينور تقول سمعت زجة ای‌شيئا من‌الكلمة الخفية مؤلفك تفسيری عادتی اوزره مسـامحه قبيلندندر وزجه برسـوز حكزه دينور ضمله‌ده لغتدر يقال لم اسمعله زجة ای‌نبسة ويقال مايعصيه زجة ای‌كلمة نته‌كه زأمه دخی بومعنايه‌در وطوغوران خاتونك وسائر حيوانك ابقنديسنه وصقنديسـنه دينور زجه وزكه‌كبی يقال ولدته بزجة ای بزحرة (الزجوم) صبور وزننده طنقر دامسی فرسزاولان يايه دينورعلی قول سسلوجه اولانه دينور يقال قوس زجوم

ای انضمبغةُ الارنان اولخنون وشول ناقه‌یه دینورکه بدخوی اولمغله سائر ناقه‌نك
باور یسنه اسلا یاقلیوب قوقلدیجه شك وكان ایلمکله قبول ایلمز اوله (الازجم)
احمر وزننده آجق و سرست بوکورمز اولان دوه‌یه دینور یقال بعیر ازجم
اذا کان لا یرغو ولا یفصح بالهدیر (زجم) سکر وزننده برقوش آدیدر (الزحم)
حمله ایله رحم وزننده (والزحام) کتاب وزننده برآدمه مضایقه ایلمك
معناسنه‌درکه صقشدرمق تعبیر اولنور طار یرده قصدیروب صقشدرمق کبی یقال
زحمه زحما وزحاما من الباب الثالث اذا ضایقه وزحم اسم جمع اولور یقال قوم
زحم ای مزدحمون وبررجل اسمیدر (الازدحام) افتعال وزننده (والتزاحم)
تفاعل وزننده خلق غلو وغلبه‌لك ایدوب صقشمق معناسنه‌در: یقال ازدحم القوم
وتزاحموا ای تضایقوا (زحم) زایك ضمیله مکهٔ مکرمه‌نك اسمیدر یاخود ام الزحم‌در
غلبه‌لکی مشتمل اولدیغیچون (المزحم) منبر وزننده کثیر الزحام یاخود شدید الزحام
اولان کمسه‌یه دینور یقال رجل مزحم ای کثیر الزحام اوشدیده (المزاحمة) مفاعله
وزننده صقشدرمق معناسنه‌در: یقال زاحمه اذا ضایقه و برنسنه‌یه یك یقلشمق
معناسنه مستعملدر یقال زاحم الخمسین اذا قاربها (ابومزاحم) مجادل وزننده فیل
دیدکلری جانورك کنیه‌سیدر وقربق بوینوزلو اوکوزه اطلاق اولنور وخواقین
ترکدن عرب قومیله ائك اوّل حرب وقتال ایدن خاقانك کنیه‌سیدر ومزاحم بن
ابی مزاحم زفر الکوفی ومزاحم بن مزاحم که عمر بن عبدالعزیزك معتقیدر ومزاحم بن داود
محدثلردر ومزاحم برفرسك اسمیدر (الزحمه) تمره وزننده اسمدر صقشمغه
دینور وزجه معناسنه‌درکه طوغوران خاتونك ولادت بوریسیله اولان ایقندیسنه
وصقندیسنه دینورکه انکله ولد طشره اوغرار (زحمویه) عمرویه وزننده
اسمادندر زکریا بن یحیی بن زحمویه محدثدر (زحمه) غرفه وزننده ابن عبدالله
انکلبی‌درکه مرج راهط وقعه‌سنده ضحاك الفهری نام کمسه‌نك قاتلیدر (الزخم)
زانك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله برموضع آدیدر وزخم مصدر اولور شدتله
اوته قاقق معناسنه یقال زخمه زخما من الباب الثالث اذا دفعه شدیدا (الزخم)
فتحتینله ات بوزیلوب قوقمق معناسنه‌در: یقال زخم اللحم زخما من الباب الرابع
اذا خبث وانتن (الازخام) همزه‌نك کسریله زخم معناسنه‌در: یقال ازخم
اللحم بمعنی زخم (الزخم) کتف وزننده بوزیلوب قوقمش اته دینور (الزخمة)
فتحه‌اله اسمدر قوقمش اته اولان بد قوقویه دینور یاخود برنجی جانورانه
مخصوصدر علی قول زخمه زفیری چوق اولان اتك طعمی فاسد اولدیغندن
عارض اولان اجیلغه دینور اجیمش یاغ کبی یقال فی اللحم زخمة ای رایحة کریهة
اوخاص بلحم السبع اوهوان یکون نمسا کثیر الدسم والزهومة (الزخاه)

جراء وزننده کودەسی بدبوی اولان عورته دینور (الازدخام) افتعال وزننده بر نسنه‌یی یوکلنمك معناسنه‌در : یقال ازدخم الحمل اذا احتمله (الازدرام) افتعال وزننده بیوجك لقمه‌یی یوتمق معناسنه‌در : یقال ازدرمه اذا ابتلعه (الزرم) فتحتینله کلب و کدی مقوله‌سنك فضله‌سی دبرنده قصیلوب قالمق معناسنه در : یقال زرم الکلب و السنور زرما من الباب الرابع اذا بقی جعره فی دبره ومطلقا بر نسنه منقطع اولوب طورمق معناسنه‌در : یقال زرم بوله و دمعه وکلامه اذا انقطع (الازرئمام) اقشعرار وزننده بو دخی بر نسنه منقطع اولوب طورمق معناسنه‌در : یقال ازرأم بوله اذا انقطع (الزرم) زانك فتحیله کسمك معناسنه‌در: یقال زرمه زرما من الباب الثانی اذا قطعه و طوغورمق معناسنه‌در : یقال زرمت به امه اذا ولدته و حذر واحتراز معناسنه‌در : یقال ماهذا الزرم ای الحذر وبر وادی اسمیدرکه نهر دجله‌یه منصب اولور (الازرام) همزه‌نك کسریله (والترزیم) تفعیل وزننده بونلرده کسمك معناسنه‌در : یقال ازرمه و زرّمه اذا قطعه وازرام خاصة تبول ایدن کمسه‌نك بولنی کسدرمك معناسنه‌در : یقال ازرمه اذا قطع علیه بوله (الزرم) کتف وزننده قوم وقرابتی قلیل اولان ذلیل وبی حیثیت آدمه دینور یقال رجل زرم ای ذلیل قلیل الرهط و بر یرده ثبات وآرام ایلمز اولان متحرك آدمه‌دینور یقال هو زرم ای لایثبت فی مکان (المزرئم) مقشعر وزننده (والزرامیم) زانك ضمی ورانك فتحیله منقبض معناسنه‌در (الازرم) اسلم وزننده کدی‌یه دینور سنوّر معناسنه (الزردمة) دحرجه وزننده برآدمی بوغمق یاخود بوغزنی صقوب قصمق معناسنه‌در : یقال زردمه اذا خنقه اوعصر حلقه ویوتمق معناسنه‌در : یقال زردم الشیٔ اذا ابتلعه وزردمه بوغزده اولان یومری‌یه دینور غلصمه معناسنه علی قول‌نسنه یوده‌جق یره دینور (الزراهمة) علابطه وزننده غلیظ اولان نسنه‌لره دینور واسکی وکهنه نسنه‌لره دینور (الزعم) زانك حرکات ثلاثیله سویلمك معناسنه‌در حق وصدق سوزده وباطل وکذب سوزده مستعمل اولمغله اضداد دندر واکثری متحقق اولمیوب مشکوك ومشتبه اولان محلده استعمال اولنور یقال زعم الرجل زعما مثلثة من‌الباب الاول اذا قال قولا حقا وکذا باطلا وکذبا واکثر مایقال فیمایشك فیه مثلا برقولك صدق وکذبی‌مشتبه اولان یرده قال کذا دیمیوب زعم کذا دیرلر شارح دیرکه انکچون زعموا مطیة الکذب دیرلر (الزعمیّ) زانك ضمیله کذاب آدمه دینور یقال رجل زعمیّ ای کذاب وصادق القول آدمه دینور یقال هوزعمیّ ای صادق (الزعیم) امیر وزننده کفیل معناسنه‌در : یقال هوبه زعیم ای‌کفیل وبرقومك سید وسرکارنه دینور علی قول امور ومصالحلرنده جمله طرفندن تکلم ایدن

سوز صاحبلرینه دینور جمعی زعماء کلور کرماء وزننده یقال هو زعیم القوم ای سیدهم ورئیسهم اولمتکلم عنهم (الزعم) (والزعامة) زالرك فتحیله کفیل اولمق معناسنه‌در یقال زعم به زعما وزعامة من الباب الاول اذا کفل به وزعم زانك فتحیله وضمیله ظن وکمان معناسنه‌در تقول زعمنی کذا ای ظننتنی وحیوانك سودی مقدمجه سویق وتحوش ایکن ابو وحوش اولمق معناسنه‌در : یقـال زعم اللبن اذا اخذ یطیب (الزعم) فتحتینله طمع معناسـنه‌در : یقال زعم الیه زعمـا من الباب الرابع اذا طمع (الزعامة) کرامه وزننده کفالت معناسنه‌در که ذکر اولندی وشرف وشان وریاست معنـاسـنه‌در : یقال له زعامة ای شرف وریاسـة وسلاح معناسنه‌در : یقال تقلد الزعامة ای السلاح وزرهه دینور یقال جاء وعلیه الزعامة ای الدرع واینکه دینور بقره معناسنه بونده عینك تشـدیدیله‌ده لغتدر ومال غنیمتدن بشبوغه واعیان قومه افراز اولنان حصه‌یه دینور یقال لاتأخذها فان الزعامة ای حظ السید من المغنم ومالك کزیده‌سـنه وافضل واکثرینه دینور کرك میراث وکرك سائر جهتدن اولسون یقال اخذ الزعامة من المال ای افضله واکثره من میراث ونحوه (الزعم) کتف وزننـده بك یاغلو جرب کبـاب وبرینه دینورکه جو برزکن یاغی صـبر صابر آتش اوزره آقار اوله یقال شواء زعم ای کثیر الدسم سریع السیلان علی النار (الازعام) همزه‌نك کسریله برآدمی طعمه دوشورمك معنـاسـنه‌در : یقال ازعم فلانا اذا اطمعه واطـاعت ایلمك معناسنه‌در : یقال ازعم انیه اذا اطاع وبرایش امکانه کلمك معناسنه‌در: یقال ازعم الامر اذا امکن وسود خوشنمغه بشلمق معناسـنه‌در : یقال ازعم اللبن اذا اخذ یطیب ویرك ابتدا نباتی بلورمکه بشلمق معناسنه‌در : یقال ازعمت الارض اذا طلع اول نبتها (المزاعم) منبر وزننده شول ایشه دینورکه حقیقتی متبین اولمامغله آنده منازعه واقع اوله یقال امرفیه مزاعم ای منـازعة بونك مفردی مزعم در مقعد وزننده‌که اسم مکاندر جمع عنوانی هرکس آنده برکونه سـویلمکله یاخود طرفیندن قیل وقال کثیر واقع اولمغله منـازعات وقوعنه مبنی در (الزعوم) صبور وزننده (والزعموم) عصفور وزننده فصـاحت وطلاقتی اولمدیغندن حقیقتی اوزره ادای مرامدن عاجز وطوتقون اولان آدمه دینور یقال رجل زعوم وزعموم ای العیی اللسان وزعوم شول ناقه وقیون مقوله‌سنه دینورکه کوده‌سنك یاغی آز اوله‌که ز بونلغـندن کنایه در ویاغی چوق اولانه دینورکه سموزلکندن کنایه‌در بوجهته اضداددندر یقال ناقة وشاة زعوم ای القلیلة الشحم ویقال زعوم ای الکثیرة الشحم وشول ناقه وقیون مقوله‌سنه دینورکه سموزلکنده وزبونلغنده شك واشتباه اوله یقال شـاة زعوم اذا کانت قد شك ابها طرق ام لا (الزعمة)

مكرمه وزننده بودخی زبون اولان وسموز وقوتلو اولان حیوانه دینور زعوم کبی (الزعمة) زایك فتحیله زعم لفظندن بناء مرّه‌در جمعی زعمات کلور ومنه تقول هذا ولازعمتك ولازعماتك ای لااتوهم زعماتك تذهب الی ردّ قوله بوکلام ایکی محلده استعمال اولنور اوّلا برکمسه برنسنه‌یی بشقه ظن ایله حقیقتی شویله‌در دیو خلاف واقع بیان ایدوب بعده خلاف ظاهر اولدقده ایراد اولنور ثانیا برماده‌ده آنکله مشورت اولنوب خطاجهتنی ایراد ایتدکده مستشیر اولان آدم قول مزبوری ردّ واباایله جهت صوابی ابراز ایدوب هذا ولازعمتك ولازعماتك دیرلر یعنی حق وصواب بودرین سنك زعم وظنّ ایلدیکك سمتلری توهّمله عمل وتلقی ایلمم دیمکدر پس لازعمتك فعل مقدّر لااتوهّم کلمه‌سیله منصو بدر (المزعامة) میمك کسریله یلانه دینور حیه معناسنه (التزعّم) تفعل وزننده کوجله یلان سوز دوزمك معناسنه‌در : یقال تزعّم الرجل اذاتکذّب (المزعم) مقعد وزننده چندان اعتماد اولنمیه‌جق ایشه دینورکه حقیقتی متبین اولمامغله حقنده هرکس برکونه زعم ایدر اوله یقال امر مزعم اذا کان لایوثق به (المزاعمة) مزاحه وزننده ومراد فیدر یقال زاعمه ای زاحمه (الزغوم) غین معجمه ایله صبور وزننده علی قول زعموم که عصفور وزننده‌در فصاحت وطلاقتی اولمامغله ادای مرامدن کمایتبغی عاجز وطوتغون اولان آدمه دینور نته‌که عین مهمله ایله ده لغتدر یقال رجل زغوم اوزغموم ای العیی اللسان (زغیم) زبیر وزننده برقوش آدیدر (التزّغم) تفعل وزننده دوه‌قسمی بوکورمسنی آچق وسربست چیقرمیوب چکه‌لرنده تردید ایلمك معناسنه‌در : یقال تزغم الجمل اذاردّ درغاءه فی لهازمه اشبو تزغم لفظنك اصل معناسی موضوعی بودر بعده کثرت استعماله طارغین وخشمناك کبی تکلم ایلمکده استعمال اولندی یقال تزغم الرجل اذا تکلم کالمتغضب (زغمه) غرفه وزننده برموضعدر (الزغلة) زایك فتحی وضمیله شك وشبهه ووهم معناسنه‌در ودرونده مضمر اولان کینه وعداوته دینور وخراش وخدشهٔ درونه دینور یقال وقع منه فی قلبی زغلة ای حسکة (الزقم) زایك فتحی وقافك سکونیله برنسنه‌یی لقمه ایدوب یوتمق معناسنه‌در : یقال زقمه زقما من الباب الاول اذالقمه (التزقم) تفعل وزننده تکلفله لقمه‌یی یوتمق معناسنه‌در : یقال تزّقمه اذا تلقمه (الازقام) همزه‌نك کسریله بر آدمه برنسنه‌یی یوتدرمق معناسنه‌در (الازدقام) افتعال وزننده یوتمق معناسنه مطاوعدر یقال ازقمه فازدقم ای ابلعه فابتلعه (الزقوم) تنور وزننده بردرلو طعامه دینورکه خرما ایله قیمقدن ترتیب اولنور وزّقوم جهنمده برشجرك اسمیدر وبادیه‌ده نابت برنبات آدیدرکه یاسمن طرزنده چیچکلری اولور ترکیده دخی زّقوم اغاجی تعبیر اولنور حالا نمایشی ایچون باغچه‌لرده دخی

بنشدرلمشدر وزقومّ اهل جهنمك طعامنه دينور وغور بلادندن ربجاه نام بلده‌يه مخصوص برشجر آديدر مفرداتك بيانه كوره شجر اولدن برنوعدركه حجازى وشامى اولور حجازى نوع اوّل وشامى بونوعدر خرمايه شبيه ميوه‌سى اولور حلو و برمقدارجه عفونتلو اولور وچكردكندن استخراج اولنان دهن رياح بارده‌يى وموادّ بلغميه‌يى واوجاع مفاصلى تحليل ونقرس وعرق النسا وقالجه ايجلرنده اولان ريحى ازاله ايلمكده عظيم المنافع وعجيب الاثردر ومقدار شربى اوچ باخود بش كونه‌قدر يدينشردر همدر وكاه اولوركه كوتره‌لرى اياغه قالدرر وديرلركه بوفى الاصل اهليلج كابلى اولوب بنواميه هندستاندن جلب واربجاه ارضنده زرع وغرس ايلديلر كيده‌رك ارض مزبوره طبيعتنى تغيير ايلمكله بوصورته منقلب اولدى (الزقه) زجه وزننده طاعون ووباء معناسنه‌در : يقال رماه‌الله بالزقة اى بالطاعون (الزكام) غراب وزننده (والزكة) زجه وزننده خنفك دماغى ورشحه ونزله ديدكلرى علت اسميدركه دماغك ايكى بطن مقدملرندن فضله رطوبتك برون دلكلرينه سيلانندن عبارتدر سببى نزله‌دركه غدائيته صالح الان اشياء ايله دماغ غدالنوب وغدايه صالح اولميانى فضله اولوب اغزدن وبروندن مندفع اولور (المزكوم) زكام عارضه‌سنه اوغرامش آدمه دينور يقال زكم الرجل على المجهول فهو مزكوم اى اصابه الزكام (الزكم) زايك فتحيله (والازكام) همزه‌نك كسريله برآدمى زكام علتنه اوغراتمق معناسنه‌در : يقال زكمه‌الله زكما من الباب الاول وازكمه اوجعله مزكوما وزكم جماعده منى‌يى آتدرمق معناسنه مستعملدر يقال زكم بنطفته اذا رمى‌بها وقربه‌يى طولدرمق معناسنه‌در : يقال زكم القربة اذا ملأها (الزكه) غرفه وزننده ثقيل وتعلق وناتراش كمسه‌يه دينور يقال هوزكمة اى ثقيل جاف وبرآدمك اك صكره طوغان ولدنه دينور يقال هوزكمة ونداوبه اى آخره (الزكة) زجه وزننده ولد طو غورانك ابقنديسنه وصقنديسنه دينوركه آنكله ولد طشره اوغرار نته‌كه زجه دخى دينوركه بيان اولندى يقال اخرجت الولد بزكة واحدة اى بزحرة (الزنقوم) حلقوم وزننده ومرادفيدر (الزلم) فتحتينله (والزلم) صرد وزننده چتال طرنقلى حيوانك بقنه‌غنه دينور ظلف معناسنه على‌قول بقنه‌غك اكسه‌سنده اولان سيوريجه مجرە‌يه دينور ويلكسز اوقه دينور وقار اوقنه دينوركه جاهليتده آنلر ايله استقسام ايدرلر ايدى مثلا بركمسه بر امره مباشرت ايده‌جك اولسه اوقلك برينه امر وبرينه نهى تحرير وبر ظرف ايچره وضع ايدوب النى اكا ادخال ايدر ايدى نه كونه چقر ايسه آنكله عامل اولور ايدى جمعى ازلام كلور وزلم وزلم آطه طوشانه دينور وبر معناسنه كه وبارك مفرديدر جمعى ازلام كلور (التزليم)

تفعیل وزننده بر نسنه‌یی یومشدوب دوزلتمك و طوغرلتمق معناسنه در قتی یایی یومشدوب طوغرلتمق کبی یقال زلمه اذاسوّاه ولینه و دکرمن طاشنك کلنك ایله اطرافنی دیشیوب دوزلتمکله دکرمیلندرمك معناسنه در : یقال زلّم الرحی اذا ادارها واخذ من حروفها و بر آدمه ناخوش غدا ویرمك معناسنه در : یقال زلم غذائه اذا اساءه (المزلم) معظم وزننده خفیف وشوخ و ظریف‌اولان بودوره دینور یقال رجل مزلم ای قصیر خفیف ظریف واعضاسی دیرنکلی قوندیابولی آته دینور یقال فرس مزلّم ای الملزّز الخلق و قولغنك اوجی کسلمش‌دوه‌یه وقیونه دینور جنسی پاك اولان دوه‌نك وقیونك نشان ایچون قولغنك‌اوجلرندن قطع‌ایدرلر وکسیمی خوب و موزون وطرح و قطعه‌سی لطیف اوقه دینور و طاغ کچیسنه دینور وجوره آدمه دینور یقال رجل مزلّم ای الصغیر الجثة (الازلم) احمر وزننده نشان ایچون قولغنك اوجلری کسلمش صوبی پاك ارکك دوه‌یه و قیونه دینور مؤنثی زلماء در (الازلم الجذع) جیمك و ذال معجمه‌نك فتحیله طاغ کچیسنه دینور جذع تازه‌معناسنه در طاغ کچیسی وصغن یك‌چوق یاشامغله آنکله‌توصیف اولنور کویا که بهر سنه تازه‌لنورلر بو ملابسه‌ایله شدید وکثیر البلاء دهروزمانه اطلاق اولنور (الزلیم) امیر وزننده بو دخی قطعه‌سی موزون وکسیمی لطیف اوقه دینور (الزلمة) زاینك فتحی وضمی ولامك سکونیله وفتحاله (والزلمة) همزه وزننده قطع معناسنه اولان زلم لفظندن مأخوذلردر بونلر ترکیده کسیم وبچم ایله تعبیر اولنور و همیشه عبد ایله جاریه‌ده استعمال اولنور یقال هوالعبد زلمة وزلمة وزلمة ای قدّه قدّ العبد اوحذوه حذوالبعد اویشبهه کأنّه هو وکذلك الامة یعنی شو آدم کوله کسیمنده و چرپیسنده در یاخود کوله قلغنده‌در یاخود بر کونه کوله‌یه شبیهدر که کویاکه کوله در و زلمة کلمه‌سی تمیزیتله منصوبدر (الزلمة) فتحاله بعض‌کچی قسمنك قولغنده اولان خلق اتدن اصق کوپه‌یه دینورکه ایکی‌دانه اولورسه زلمتان دینور زنمه دخی دینور . (الزلماء) حمراء وزننده ازلم لفظنك مؤنثیدر و طاغ کچیسنك دیشیسنه دینور و چقرطغانك دیشیسنه دینور (المزلئمّ) مشمعلّ وزننده کچوب کیدیجی علی‌قول سیروذهابنده وسائر افعالنده کتدکجه آرتوروب مزداد ایدیجی انسان و حیوانه دینور یقال هو مزلئمّ ای ذاهب ماض اوالمرتفع فی سیر اوغیره و محل آخره نقل وارتحال اوزره اولان آدمه دینور (الازلئمام) اقشعرار وزننده کون قبه قوشلق‌اولمق معناسنه‌در : یقال ازلأمت الضحی ای انبسطت (زلیم) زبیر وزننده (زلام) شدّاد وزننده اسامیدندر (الزلم) زاینك فتحیله خطا ایلمك معناسنه‌در: یقال زلم الرجل زلما من الباب الاول اذا خطأ و طولدرمق معناسنه در : یقال زلم الاناء اذا ملأه وویرکی‌یی ازالتمق

معناسنه در : يقال زنم عطوه اذا ملأه و برون كسمك معناسنه در : يقال زنم انفه
اذا قطعه (الازدلام) افتعال وزننده برونى دبندن كسمك معناسنه در : يقال
ازدلم انفه اذا استأصله و بر آدمك باشنى كسمك معناسنه در : يقال ازدلم رأسه
اذا قطعه (الزنم) فتحتينله شهرزور قربنده برطاغك آديدر و بر نبات اسميدر كه
نخمى و چچكى اولمز برك آنتنه سورمش ابجه ابجه اوكلرى اولور وآنده بابوان
بالهلرى اولور كه حلو ومقويدر (الزلهم) مشمعل وزننده جست وشيرمرد
آدمه دبور يقال رجل مزلهم اى خفيف (الزمّ) زانك فتحى و ميمك تشديديله
بغلمق معناسنه در : يقال زمّه زمّا من الباب الاول اذا شدّه ودوه‌نك باشنده اغرى
حادث اولمغله باشنى يوقرى قالدرمق معناسنه در : يقال زمّ البعير بانفه اذا رفع
رأسه لالم به و بر كمسه باشنى يوقرى طوتمق معناسنه مستعملدر يقال زمّ الرجل
رأسه اذا رفعه وزمّ الانف برونى هوايه طوتمق معناسنه در كه كبر ونخوتله دماغ
بوكلدن كنايه در يقال زم الرجل بانفه اذاشمخ و طولدرمق معناسنه در : يقال
زمّ القربة اذا ملأها و دوه‌يه يولار بچورمك معناسنه در : يقال زمّ البعير اذا
خطمه و يوريمكده سائره سبق و تقدم ايلمك معناسنه در : يقال زمّ الرجل اذا
تقدم فى السير وتكلم ايلمك معناسنه در : يقال زمّ الرجل اذا تكلم وقوردقوزوبى
قپوب باشنى يوقرى طوته‌رق آلوب كوتورمك معناسنه‌دركه قوزينك بيوندن
قورمغله قوزينك باشى يوقرى قالور يقال زمّ الذئب السخلة اذا اخذها رافعا
رأسها (الزموم) قعود وزننده طولمق معناسنه لازمدر يقال زمّ القربة زما
فزمّت هى زموما اى ملأها فامتلأت (الزمزمة) زلزله وزننده اوزون اوزادى
كورلديه‌رك و يانقولبه‌رق سسلنمك معناسنه در ايراقدن طاغ ايچندن كلان طوب
ورعد آوازى كبى يقال زمزم الشئ اذا صات بعيدا وله دوىّ و بو معناده اسم اوله‌رق
استعمال اولنور تقول سمعت زمزمة اى صوتا بعيدا وله دوىّ و يبدربى كوك
كورلدمك معناسنه دركه شديد اولمغله كورلديسى خوش و معتدل و يغمورى
فراوان اولور يقال الرعد يزمزم اى يصوّت متتابعا وهو احسنه صوتا و انبته
مطرا وزمزمه آتش پرست طائفه‌سى طعام ايدركن دمساز اولدقلرى نغمه‌يه دينوركه
ككزلرنده و بوغزلرنده بركونه ازكى ايله و ترانه ايله ترديد وترجيع آواز ايلمكدن
عبارتدر نه شقّ شفه و نه تحريك لسان ايدرلر بينلرنده اول كلام مصنوعدر
بيكانه‌لر فهم ايلميوب همان كنديلرى فهم ايدرلر بو معناده كذلك مصدر واسم اوله‌رق
استعمال اولنور يقال زمزم العلوج اى تراطنوا على اكلهم وهم صموت لايستعملون
لسانا ولا شفة لكنه صوت تديره فى الخياشيم والحلوق فيفهم بعضهم عن بعض
و زمزمه ارسلان كوموردسنه دينور (الزمام) كتاب وزننده بر نسنه‌يى باغليه‌جق

باغه دینور یولاره زمام اطلاق بو جهتـله در جعی ازمه کلور (الزمزمة) زالرنڭ کسریله جاعت انسانیه دینور علی قول دوه قسمندن و انساندناللی نفردن عبـارت کروهه دینور یقال جاءت زمزمة ای جاعة اوهی خمسـون من الابل والناس و جنّ طائفه‌سندن یاخود یرنجی جانوردن بر بلوکه و بر سوری‌یه دینور و شول دوه سوریسـنه دینورکه ایچنده کوچکلری اولمیه یقال زمزمة من الابل ای جاعة مافیها صغـار (الزمزیم) زایڭ کسریله بو دخی ایچنده صغیر اولمیان دوه سوریسنه دینور (الزمزوم) عصفور وزننده کزیده ومنتخب دوه‌لره علی قول یوزمهار دوه‌یه دینـور وزمزوم القوم برقوم وجـاعتڭ کزیده وخلاصه ونخبه‌سنه دینور یقال هو زمزوم القوم ای سرّهم بضم السـین (الزمزم) جعفر وزننده (والزمازم) علابط وزننده چوق صویه دینور یقال ماء زمزم وزمازم ای کثیر وزمزم وزمازم کعبهٔ مکرّمه‌نڭ یانـنـده اولان معروف قیونڭ اسمیدر شارح دیرکه کثرت ماءسببیله اطلاق اولندی وتانیث وعلمیتله غیرمنصرفدر پس بعضلرڭ لفظ سریانیدر قوللری غیر معتبردر کو یاکه ابتدا جریانه بشلدقده هاجر جنابلری زم‌زم دیو خطاب ایلمکله من‌بعد زمزم اطلاق اولندی سریانیده زم طور کتمه دیمك معناسنه ایمش (زمم) بقم وزننده دخی بئرزمزمڭ اسمیدر (التزمزم) تزلزل وزننده دوه کوکره‌مك معناسنه‌در : یقال زمزم الجمل اذاهدر (الزمام) رمّان وزننده یوکسك بویلو اوته دینور (الازمیم) همزه‌نڭ کسریله محاق کیجه‌لرندن برکیجه‌یه دینور و برموضع آدیدر وآیڭ اواخرنده هلال شکلنده کورینن آیه دینورکه نوری آزالمغله اول شکله کیرر (الزمم) فتحتینله قرشومقابل معناسنه‌در : یقال وجهی زمم بیته ای تجاهه وقریب معناسنه مستعملدر تقول داری زمم‌داره‌ای قریب‌منها ویقال امرهم‌زمم امم ای‌مقارب (زم) زایڭ‌فتحیله جیحون ساحلنده بربلده‌آدیدر (زمّ) زایڭ‌ضمیله برموضعدر (زمزم) جیروزننده‌خوزستانده برموضعدر (الازدمام) افتعال‌وزننده خودبینلك ایلمك‌معناسنه‌در: یقال ازدمّ‌الرجل اذا تکبر وقورد قوزویی قاپوب باشنی یوقری طوته‌رق ایلتمك معناسنه‌در : یقال ازدمّ الذئب السخلة اذا اخذها رافعا رأسه (زنیم) نونله زبیر وزننده ساریه جنابلرینڭ والده‌سی‌اسمیدر وساریه اصحابدندر نهاوندغزاسنده اهل‌فرس‌ایله کارزاره مشغول‌ایکن فرس عسکرندن برمقداری‌اوغورلنوب لشکراسلامڭ ورالرنده اولان جبله قصد واول تقریبله بغتة ارقه‌دن هجوم ایلمك صددنده‌ایکن مدینه‌ده خلیفه فاروق اعظم حضرتلری منبر اوزره خطبه اوقورکن بوحالتی کشـف ربانی ایله عین‌الیقین مشاهده ایلدکده خلال خطبه‌ده‌همان یاساریة الجبل الجبل دیوندا ایلدی ساریه دخی اسماع الهی‌ایله ندای فاروقی استماع ایلمکله جبل طرفنه التفات‌ایلدکده

كيفيت مزبوره‌يى مشاهده ايدوب فى الحال آنلرى دخى حملهٔ كوه انداز ايله طعمهٔ تيغ قهر ونكال ايلديلر وبو كرامات حضرت فاروقيدندر رضى الله عنه وزنيم بر جوجه آدمك اسميدركه فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنى كوردكده عافيت واعتدال وجود نعمتنه تشكرا سجدهٔ شكران ايدرلر ايدى وزنيم ذويب العطهوى نام شاعرك اسميدر كذلك انس بن ابى اياس نام شاعرك جدّى اسميدر (الزنمتان) فتحاتله كه زنمه‌نك تثنيه‌سيدر بعنى قيون وكچى قسمنك قولنقلرى بومشغنه قريب وكرتكنه مقابل اندن خلق آصق كوبه‌يه دينور زلمه وزلمتان دخى دينور شارح ديركه مؤلف زلمتان لفظنى زنمتان ايله بيان ايلدى لكن امّهات سائره‌نك بيانلرينه كوره زلمتان بعنى اغنامك بوغزلرنده اولان وزنمتان بنا كوشلرنده اولان كوبه‌دن عبارتدر وزنمتان اوق كزينك كرتكنك ايكى اوجلرينه اطلاق اولنور نونك سكونيله‌ده جائزدر (الزنمة) تمره وزننده (والزنمة) فتحاتله (والزنمة) همزه وزننده زلمه وزلمه وزلمه معناسنه‌دركه ذكر اولندى يقال هو العبد زنمة وزنمة وزنمة اى زلمة بودخى قطع معناسنه اولان زنمه ايدن مأخوذدر وزنمه فتحاتله بر نبات آديدر وصوبى باشى اولان دوه‌نك كسيلان قولاغنك پارچه‌سنه دينوركه دبندن كسيلوب اويلجه كوبه طرزنده صالنوب قالور صوبى بك اولديغنه نشان ايچون ايدرلر (الزند) كتف وزننده (والازنم) احمر وزننده (والمزنم) معظم وزننده زنمه‌لو دوه‌يه دينور مؤنثى زنمه‌در وزنماء ومزنمه‌در معظمه وزننده (الزنم) فتحتينله زلم وزننده ومراد قيدركه قيون وكچى بقنه‌غنك اردنده اولان مهره‌يه دينور (الزنيم) امير وزننده برقومه صكره‌دن ملحق اولوب آنلردن اولميان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل زنيم اى مستلحق فى قوم ليس منهم واوغللغه دينور دعىّ معناسنه ذكر اولنان زنمهٔ اذن معناسندندر وشول فرومايه ولئيم كمسه‌يه دينوركه لؤم ودنائتله ياخود شرّ وشناعتله معروف اوله يقال هو زنيم اى لئيم معروف بلؤمه اوشرّه (المزنّم) معظم وزننده زنيم ايله ايكى معناى اوّلنده مرادفدر وخرده دوه‌لره دينور وبردوه بوغورينك اسميدر (ازنم) احمد وزننده بنى يربوعدن بربطندر وازنم بن جشم تميمدن بربطن پدريدر وبرموضع آديدر (الزنام) غراب وزننده آفت وداهيه معناسنه‌در وهارون رشيدك سازندلرندن براستاد نيزن اسميدر (التزنيم) تفعيل وزننده بركمسه‌يى مخاصمه ايچون برآدمه يوللامق معناسنه‌در تقول زنموا الى هذا الخصم اى بعثوه لى يخاصمنى (الازنام) همزه‌نك كسريله اغاج قسمى قيونك كوبه‌سى كبى صالقم صالقم يمشنمك معناسنه‌در : يقال ازنم الشجر اذا صارت له زنمة (الازنم الجذع) ازلم الجذع معناسنه‌دركه ذكر اولندى (الزهومة) (والزهمة) زائرك ضميله قوقمش سموزالك رايحه‌سنه دينور يقال اخذت زهومة

اللحم وزهمته وهى ريح لحم سمين (الزهم) زانك ضميله مطلقا متعفن رايحه‌يه دينور يقال به زهم اى ريح منتنة ووحشى جانورك ياخوددوه قوشنك وآتك ايچ ياغنه دينور على قول مطلقا ايچ ياغنه دينور وزباد ايله معروف يعنى قليه مسك ديدكلرى عطره دينوركه زباد ديدكلرى كدينك قويرقلرى آلتندن دربله مبالى بيننددن صيروب آلورلر (الزهم) فتحتينله برنسنه‌يه ياغ بيلاشوب زفير اولمق معناسنه‌در : يقال زهمت يده زهما من الباب الرابع اذا دسمت وتخمه وامتلا اولمق معناسنه‌در : يقال زهم الرجل اذا اتخم (الزهمة) فرحه وزننده ياغ بيلاشق اله دينور يقـال يده زهمة اى دسمة (الزهم) كتف وزننده كوده‌سى سموز وياغلو لحيم وشحيم آدمه دينور على قول كوده‌سنده سموزلك بقيه‌سى اولانه دينور يقال رجل زهم اى سمين كثير الشحم اوالذى فيه باقى طرق (المزاهمة) مفاعله وزننده بركسه‌يه دشمنلك ايلمك معناسنه‌در : يقال زاهمه اذا عاداه وبرآدمه كوجنوب بيزارلق ايلمك معناسنه‌در: يقال زاهمه اذا حاكه ومفارقت معناسنه‌در : يقال زاهمه اذا فارقه ويقين اولمق معناسنه‌در : يقال زاهمه اذا قاربه بوجهتله ضدّ اولور كذلك سيرومشى حالنده وبيع وشراء وسائر افعال ومعاملاتده مداناة ومقاربت معناسنه مستعملدر (زهمان) سكران وزنـنده وزايك ضميله بركلبك وبرموضـعك آدلريدر (الزهم) وهم وزننده سموزلكدن كيك ايلكلنمك معناسنه‌در : يقال زهم العظم زهمـا من الباب الاول اذا امخّ وبرآدمى برنسنه‌دن زجر ومنع ايلمك معناسنه‌در : يقال زهم فلانا عن كذا اذا زجره عنه وبركسه‌نك حقنده چوق سوز سويلمك معناسنه‌در : يقال زهم فلانا اذا اكثر الكلام عليه (الازهام) همزه‌نك كسريله بودخى سموزلكدن كيكلر ايلك بغلمق معناسنه‌در : يقال ازهم العظم اذا امخّ (الزهمان) عطشان وزننده امتلا اولمش آدمه دينـور (الزهزمه) زمزمه وزننده ومراد فيدركه ذكر اولنـدى ودوه آديملرنى صق صق آته‌رق يورغلامق معناسـنه‌در : يقال زهزم البعير اذا رتك فى المشى (زهام) غراب وزننده برموضعدر (زهدم) جعفر وزننده عنترة العبسى نام شاعر وپهلوانك فرسى اسميدر وبشربن عمروالرياحى فرسنك اسميدر وزهدم ارسلانه دينور وچقر طغانه على قول طغان ياوريسنه دينـور وابرق ايله زبانزده اولان مواضعدن برموضـعك آديدر (الزهدمان) تثنيه بنيه‌سيله بنوعبس قبيله‌سندن ايكى برادره اطلاق اولنور برينك اسمى زهدم وبرينك كردم ياخود قيس ايدى وزهدم بن مضرّب تابعىّ موثوقدر (الزام) جام وزننده هرنسنه‌نك ربع مقدارنه دينور يقـال مضى من النهار زام اى ربع ومضى زامان اى نصفه زيرا ايكى ربع نصف اولور وزام نيسابور اولكه‌سنده برايالت آديدر عامّهٔ ناس جام ديرلر جيمله (الزوم) قوم وزننده اهل يمنه

مخصوص برطعامم آديدركه سود ايله ترتيب ايدرلر لذيذ اولور (زوم) زانك ضميله حجازده برموضعدر وارمينيه اولكه سنده برناحيه‌در (زومان) زانك ضميله اكراد قومندن برطائفه و بر بوى آديدر (الزويم) امير وزننده بركمسنه‌يه دينور يقال شئ زويم اى مجمع (الزمات) فرق معناسنه‌دركه فرقه‌نك جميعدر بلوكلر وكروهلر ديمكدر مفردى زامه‌در يقال زامة من الناس وزامات اى فرقة وفرق (الزيم) عنب وزننده متفرق اته دينوركه اعضاده مجتمع اولمامغله ظاهر اولميه يقال لحمه زيم اى متفرّق يعنى متفرّق فى اعضائه ليس بمجتمع فى مكان فيبدن ويرا كنده دابه‌لره دينور كذلك پرا كنده چابك عسكرينه دينور وجابر بن حي التغلبي واخنس بن شهاب فرسلرينك اسميدر و بو علميت وفرقه تأويليله تأنيث علتلريله غير منصرفدر (الزيمة) نمره وزننده نخلة يمامه‌ده برقريه آديدر (الزيمة) زانك كسريله شول دوه سوريسنه دينوركه اقلى ايكى اوچ واكثرى اون بش قدر اوله (التزيم) تفعل وزننده بلوك بلوك پرا كنده اولمق معناسنه‌در : يقال تزيّم الجبل اذا تفرّق و بدنك اتى پارچه پارچه و بلوك بلوك اولمق معناسنه‌در : يقال تزيم اللحم اذا صار زيما زيما وكوده‌ده اولان ات بك‌ديرنكلى وصيق وطقناز اولمق معناسنه اولمغله كويا كه جند اولور يقال تزيم اللحم اذا اشتدّ اكتنازه وانضمّ بعضه الى بعض (الزيزم) زاى اولانك كسريله جن طائفه‌سنك جونديلرندن حكايه‌در (الزيم) زانك فتحيله مخاطبى اسكات ايديجى سوز سويلمك معناسنه‌در : يقال زامه يزيم ويزام زيما من الباب الثانى والرابع فاسكته اى تكلم بكلمة فاسكته بها (الازيم) احمر وزننده بوكورمز اولان دوه‌يه دينور يقال بعير ازيم اذا كان لايرعو

(• فصل السين المهملة •) (السام) سينك فتحى وهمزه‌نك سكونيله (والسأم) فتحتينله (والسأمة) ضربه وزننده (والسئامة) كرامه وزننده (والسآم) سحاب وزننده برنسنه‌دن بيقوب اوصانمق معناسنه‌دركه بزمك وبيزار اولمق تعبير اونور يقال سئم الشئ ومنه سأما وسأما وسأمة وسئامة وسأما من الباب الرابع اذا ملّ (السؤم) صبور وزننده اوصانق وبيقغين آدمه دينوركه بزكين وبيزار تعبير اونور (الاسئام) اكرام وزننده برآدمى برنسنه‌دن بيقدروب اوصاندرمق و بزدرمك معناسنه‌در تقول اسأمته اذا جعلته سؤوما (السنهم) قنفذ وزننده قيجى بيوك آدمه دينور يقال رجل ستهم اى الكبير العجز (السجوم) قعود وزننده (والسجام) كتاب وزننده كوز ياشى آزجه آقمق على قول چوق آقمق معناسنه‌در : يقال سجم الدمع سجوما وسجاما من الباب الاول اذا سال قليلا اوكثيرا (السجم) رجم وزننده (والسجوم) هجوم وزننده (والسجمان) فتحاتله

متعدیدر کوز یاشی آقتمق و بلودیغمور آقتمق معناسنه‌در : یقال سجمت العین والسحابة الماء سجما وسجوما وسجمانا من الباب الثانی والاول اذا قطرد معها وسال قلیلا اوکثیرا ویقال سجم الرجل الدمع وسجم وسجوم برایشدن اویالنوب کیجکمك وآغر دبرنمك معناسنه‌در : یقال سجم عن الامر اذا ابطأ (الاسجام) همزه‌نك کسریله (والتسجیم) تفعیل وزننده (والتسجام) تذکار وزننده برآدم کوز یاشنی آقتمق معناسنه‌در : یقال اسجم الرجل الدمع وسجمه تسجیما وتسجاما اذا صبه (السجم) فتحتینله بللو وآشکاره اولان صویه دینور یقال بالارض سجم ای ماءبین وآقان کوزیاشنه دینور وسکود اغاجنك یپراغنه دینور (الاسجم) ازیم وزننده ومراد فیدرکه بوکورمز اولان دوه‌یه دینور (الساجوم) برکونه بویه آدیدر وبردره‌نك اسمیدر (السجوم) صبور وزننده (والمسجام) محراب وزننده شول ناقه‌یه دینورکه صاغیلورکن پاچه‌لرنی کروب باشنی یوقری دیکوب طوتار اوله وبوافراط ادراری موجبدر یقال ناقة سجوم ومسجام اذا فشحت رجلیها عندالحلب وسطعت برأسها (السحم) سینك وحای مهمله‌نك فتحیله (والسحمة) غرفه وزننده (والسحام) غراب وزننده سیاهلغه دینور سواد معناسنه (الاسحم) اسود وزننده ومرادفیدرکه سیاه نسنه‌یه دینور وبوینوزه دینور قرن معناسنه و برصنم آدیدر وشول قانه دینورکه عربلر برماده ضمننده عهد ویمین ایلدکلرنده اللرنی اکا طالدررلر وسحابه اطلاق اولنور ومه تکمه‌سنه اطلاق اولنورکه مه‌نك باشنده اولان خرده دانه‌در سیاهجه اولور حلمة الثدی معناسنه وخمر طلومنه اطلاق اولنور (السحم) فتحتینله برشجر آدیدر ودموره دینور حدید معناسنه (السحم) ضمتینله دمورجی چکجلرینه دینور (ذوسحم) زبیر وزننده برموضع آدیدر وسحیم ابن تبع اسمیدرکه شهزادهٔ یمن ایدی وسحیم مثلم بن مشخرة الضبی فرسنك اسمیدر واثمه‌لغتدن برذاتك اسمیدر (السحماء) سوداء وزننده دبره اطلاق اولنور وبرشجر آدیدر وشریك بن السحماء اصحابدندر سحماء والده‌سنك اسمیدر پدری عبدة بن مغیث ایدی (ابوسحمه) طلحه وزننده باهله قبیله‌سندن برراجزك کنیه‌سیدر وسحمة بنت کعب قضاعه قبیله‌سی نسبندندر (سحمه) غرفه وزننده بررجل آدیدر وجزء بن خالدك فرسی اسمیدر (سحم) زفر وزننده نعمان بن منذرك فرسی اسمیدر (سحامه) ثمامه وزننده یمامه‌ده کلیب قبیله‌سی یوردنده برصو آدیدر (سحامه) سحابه وزننده برمحدث اسمیدر (سحام) غراب وزننده یمنده برقصنا آدیدر وفلج نام محلده بروادی آدیدر و بر کلبك اسمی اولان سخام خای معجمه ایله‌در جوهری مهمله وهم ایلمشدر(الاسحام) همزه‌نك کسریله بلود یغمور یاغدرمق معناسنه‌در : یقال اسحمت السماء اذاصبت

مادهء (الاسحمان) افعوان وزننده برشجر آدیدر (اسحمان) زبرقان وزننده
بر طاغك اسمیدر بونده همزه‌نك ضمی خطادر وسیاه نسنه‌یه دینور (السخم)
سینك وخای معجمه‌نك فتحیله سیاهلغه دینور یقال به سخم ای سواد (الاسخم)
اسود وزننده ومرادفیدر یقال شئ اسخم ای اسود (السخیمة) سفینه وزننده
(والسخمة) غرفه وزننده برآدمك حقنده قلبك قرارمسنه وحقد
وکینه‌یه دینور یقال به لفلان سخیمة وسخمة ای حقد (المسخم) معظم
وزننده بر ادمك حقنده کین طوتمش کمسه‌یه دینور یقال هو مسخم بفلان
ای به سخیمة (التسخم) تفعل وزننده برکسه‌یه بر آدمك قلبی قراروب کین
و عداوت بغلمق معناسنه در : یقال تسخم فلان علیه اذا تحقد (التسخیم) تفعیل
وزننده برکسه حقنده بر آدمی طارتمق معناسنه در : یقال سخم بصدره اذا اغضبه
و بر نسنه‌یی سیاه ایلمك معناسنه در : یقال سخم الله وجهه ای سوّده و صویی
اصتمق معناسنه در : یقال سخم الماء اذا سخنه وات قوقمق معناسنه در : یقال سخم
اللحم اذا انتن (السخام) غراب وزننده (والسخامیّ والسخامیة) یای مشدده
ایله بادۀ خوشکواره دینور (وسخام) کوموره اطلاق اولنور وتنجره قاره‌سنه
دینور یقال طلاه بالسخام ای بسواد القدر وقوشك یلکلری التنده اولان یومشق
تویلره دینور یقال وجه الغلام لین کالسخام وهو الریش اللین تحت ریش الطیر
وقطنی و اطلس کبی یومشق وملایم قماشه و ثوبه دینور یقال ثوب سخام ای لین
المسّ (السخماء) حمراء وزننده جابجا سهل و غلیظ اولان قره طاشلق تپه‌یه
دینور (السدم) فتحتینله غمکین اولمق علی قول ندامتله غمکین اولمق یاخود
حزن و اندوهه مقارن غیظ وغضب پیدا ایلمك معناسنه در : یقال سدم الرجل
سدما من الباب الرابع وهو الهمّ اومع ندم اوغیظ مع حزن و بر نسنه‌یه پك
دوشکون حریص اولمق معناسنه در : یقال سدم بالشئ اذا لهج به وحرص وسدم
فحل مسدوم معناسنه در کما سیذکر (السادم والسدمان) سکران وزننده غمکین
یاخود ندامته مقارن غمکین یاخود حزن و اندوهه مقارن غیظناك آدمه دینور
(المسدوم) فحل سدم معناسنه در (السدم) کتف وزننده (والمسدّم)
معظم وزننده مسدوم و سدم کبی اسرمش دوه‌یه دینور علی قول دیشی دوه
سورسنه صالیوریلوب یتلرنده اسریوب کزمکله ناقه‌لرکوسنیدکده صوی اولماغله
دیشیلره آشمسون دیو ایچلرندن اخراج اولنان ارکك دوه‌یه دینور یاخود دیشی‌یه
آشمقدن ممنوع اولان دوه‌یه دینور نه کونه ممنوع اولورسه اولسون یقال فحل
مسدوم و سدم وسدم و مسدّم ای هائج والذی یرسل فی الابل فیهدر بینها فاذا ضبعت
اخرج عنها استهجانا لنسله اوالممنوع من الضراب بایّ وجه کان و سدم ومسدّم

فشقروب آتيلور اولان صويه دينور (السدم) ندس وزننده (والسدم) جبل وزننده (والسدم) عنق وزننده بونلرده ديك ديك فشقروب آتيلور اولان صويه دينور جعلرى اسدام و سدام كلور جبال وزننده على قول مفردى و جعلرى برابر در يقال ماء مسدّم و سدام و سدم و سدم و سدم اى مندفق (السديم) امير وزننده كثير الذكر اولان آدمه دينور يقال رجل سديم اى كثير الذكر و جوّسماده اولان بوفقه‌جه سيسه و طمانه دينور على قول مطلقا طمانه و سيسه دينور (السدم) سينك ضميله (و السدم) ضمتينله طولمش ياخود اوزرى طپراقله اورتيلوب بلورسز اولمش قيويه دينور يقال ركية سدم و سدم اى مندفنة (السدم) ردم وزننده قاپويى سدّ ايلمك معناسنه‌در : يقال سدم الباب سدما من الباب الاول اذا ردمه (المسدّم) معظم وزننده صالمه دوه‌يه دينور و شول دوه‌يه دينوركه صرتى ياغر اولمغله بر مدت هاويدى آلنوب بوش قاله‌رق ياغرى قپانوب صاغالمش اوله (السدم) كتف وزننده قيس مجنون و فرهاد كبى شديد العشق اولان عاشق آشفته‌يه دينور يقال عاشق سدم اى شديد العشق (سدوم) صبور وزننده جوهرى لوط عليه السلام قومنك قريه‌سى اولمق اوزره رسم ايدوب غلط ايلمشدر صواب اولان سذوم اولمقدر ذال معجمه ايله و منه المثل * اجور من قاضى سذوم * و عندالبعض سذوم حمص ايالتنده بر بلده‌در شارح ديركه اهل تحقيقك بيانته كوره سذوم ذال معجمه ايله سدوم معرّبيدر مترجم ديركه سدوم لوط قومنه مخصوص آلتى قصبه‌نك بريسيدر آنده بر قاضى وار ايدى جور ايله مثلدر جورندن برى بودركه بركون حضورنه ايكى كسه كلوب برى آخردن دعوا ايلدى‌كه بنم بونك ذمتنده بيك درهم حقم واردر مدعى‌عليه دخى اقرار ايدوب لكن بش سنه‌دنصكره مستحق اوله‌جقدر سزدن نياز ايدرمكه بش سنه تمامنده بن مزبور بيك درهمى ادا ايچون كتوردكده بلكه بو آدمى بوله‌م كرم ايدوب بونى بش سنه حبس ايلسكزكه اولوقتده حاضر بوليم پس مدعى‌عليهك بو سوزيله مدعىٔ مرقومى بش سنه حبس ايلمشدر انتهى (السرم) سينك فتحى و رانك سكونيله كلب قسمنى اغرا ايلمكه مخصوص زجر كلمه‌سيدر يقال سرماسرما اذاهيجه (السرم) سينك ضميله قارنده اولان طوغرى بغرسغك اوجنه دينوركه مقعدك ايچ حلقه‌سيدر فضلات آندن خروج ايدر (السرم) فتحتينله دبر آغريسنه دينور (السرمان) سينك ضميله حمران وزننده بر جنس آرى اسميدركه پك خبيث و موذى اولور اشك آريسى ديدكلريدر (التسريم) تفعيل وزننده پاره پاره كسمك معناسنه‌در : يقال سرمه اذا قطعه (المتسرمة) متورمه وزننده بلوك بلوك دوه‌لره دينور يقال جاءت الابل متسرمة

ای منقطعة (السرجم) جمله جعفر وزننده بك اوزون نسنه‌یه دینور طویل
معناسنه (السلسم) سینك فتحیله عالم وزننده برجنس سیاه شجر اسمیدر علی قول
آبنوس اغاجیدر یاخود شیزی دیدکلری شجردر یاخود براغاجدرکه آندن پای دوزیلور
مؤلف شیزی کلمه‌سنی آبنوس یاخود ساسم یاخود خشب جوزدر دیو رسم ایلمشدر
ظاهرا ساج اغاجیدر (السرطم) جعفر وزننده (والسرطم) زبرج وزننده
اوزون نسنه‌یه دینور و شول آدمه دینور که بلیغ و فصیح اولمغله کلامی بیان
و فصاحت اوزره ادا ایدر اوله یقال رجل سرطم ای البین القول فی کلامه وشول
تنومند و عظیم الخلقه آدمه دینور که بوغزی واسع و سریع البلع و اکول اوله
یقال هو سرطم ای الواسع الحلق السریع البلع مع جسم و خلق (السطام)
سینك کسریله آتش کورکی تعبیر اولنان دمور کورکه دینورکه انکله آتش
اونجر یلنور و قابو طرفزنه ومندالنه دینور وشیشه طلقاجنه دینور و قلجك اغزنه
دینور (السطم) سینك فتحیله بو دخی قلجك اغزنه دینور (الاسطمة) طرطبه
وزننده بر قوم و جماعتك وسط و اشرافنه یاخود بر مصلحتلری ظهورنده مرجع
و مجمعلری اولان کارگذار و مصلحت بیلنلری اولان آدمه دینور یقال اسطمة القوم
ای وسطهم و اشرافهم اومجتمعهم (السطم) ضمتینله اصول معناسنه درکه اصلك
جمعیدر یقال عادت الاشیاء فی سطمها ای اصولها بونك مفردی سطام‌در (السطم)
نطم وزننده قابویی برکتمك معناسنه در : یقال سطم الباب سطما من الباب الاول
اذاردمه (الاسطام) همزه‌نك کسریله آتش اولجرهجك کوسکی‌یه دینور یقال
حوّل النار بالاسطام ای بالمسعار و عبدالله بن اصرم نام کسمه‌نك قلجی اسمیدر
(بنوسعدم) جعفر وزننده بنومالك بن حنظله قبیله‌سندن بر بطن در میمی زائددر
(السعم) سینك فتحیله دوه یوریمسندن برکونه یورویش اسمیدرکه تیز تیز یوریمك
اوله‌جقدر یقال سعم البعیر سعما من الباب الثالث وهو ضرب من سیر الابل
(السعوم) صبور وزننده تیز تیز یورر اولان ناقه‌یه دینور (سعیم) زبیر
وزننده اصحابدن مرداس بن عقفانك جدّی اسمیدر (المسعام) محراب وزننده
علی قول مشعان وزننده سرعتله آقان سیلابه دینور یقال سیل مسعام ای سریع
(السغم) سینك فتحی و غین معجمه‌نك سکونیله جماع ایلمك علی قول انزالدن
خوشلنمیوب همان صوقوب چکمك معناسنه در : یقال سغم جاریته سغما من الباب
الثالث اذا جامعها اوهو ان لایحبّ الانزال فیدخل ثم یخرج وسغم دغم کبی رغم
لفظنی تاکیدا ایراد اولنور یقال رغماله دغما سغما و بو تاکید اولدیغیچون و اودن
مجرد اولنور (السغم) کتف وزننده بد غدا آدمه دینور یقال رجل سغم ای السیء
الغذاء (المسغم) معظم وزننده (والمسغم) مکرم وزننده خوش غدا آدمه

دینور که دائما نفایس اکل ایدر یقال هو مسغم و مسغم ای الحسن الغذاء و اتلو جانلو تروتازه و نازکبدن اوغلانه دینور یقال غلام مسغم و مسغم ای ممتلئ البدن (نعمة الاسغام) همزه‌نك کسریله اوغلان اتلوجانلو تروتازه ونازکبدن اولمق معناسنه‌در : یقال اسغم الغلام علی المجهول وکذا سغم علی المجهول اذا کان مسغما و بر آدمی آزرده دل ایلمك و خاطرینه طوقنمق معناسنه‌در : یقال اسغم فلانا اذابلغ قلبه الاذی (التسغیم) تفعیل وزننده یودم یودم ایچورمك معناسنه‌در : یقال سغمه الماء اذا جرّعه ایّاه (سیغم) ضیغم وزننده بر بلده‌در (السقام) قافله سحاب وزننده (والسقم) جبل وزننده (والسقم) قفل وزننده خسته‌لکه دینور یقال به سقام و سقم و سقم ای مرض مؤلف بصائرده مرضی تعمیم ایلمشدرکه جسمانی و نفسانی اولور لکن سقم جسمانی‌یه مخصوصدر و سقم فتحتینله وسقم قفل وزننده و سقامه کرامه وزننده مصدر اولورلر خسته اولمق معناسنه یقال سقم الرجل و سقم سقما و سقما و سقامة من الباب الرابع و الخامس اذا مرض (السقیم) امیر وزننده وصفدر خسته‌یه دینور بیمار معناسنه جمعی سقام کلور کرام کبی (سقام) غراب و سحاب وزنلرنده بر وادی آدیدر (سقمان) سلمان وزننده بر موضعدر (السوقم) جوهر وزننده برجنس اولواغاجك اسمیدر (السقمونیا) سینك فتحی و یای تحتیه‌نك تخفیفی و قصر ایله بر نبات آدیدرکه ایچندن سود کبی یلمشك رطوبت استخراج و تجفیف اولنور اول رطوبته دخی سقمونیا دینور ترکیده محموده اوتی و رطوبتنه محموده تعبیراولنور بغایت مسهلدر معده واحشایه مخالفتی مسهلات سائره‌دن اکثردر بناء علیه ساده‌جه استعمال اولنمیوب فلفل و زنجبیل و انیسون کبی اشیاء معطرات مصلحات ایله استعمال اولنور آلتی شعیره مقدارندن یکرمی‌یه قدر مصلحلر ایله استعمالی مرّة صفرابی و اقاصئ بدندن لزوجات ردئیه‌یی جاذب و بر جزء محموده بر جزء تربدی تازه سود ایله علی الریق شرب قارنده بردانه صوغلجان قومیوب بالجمله اخراج ایلمکده عجیب الاثر ومجربدر مترجم دیرکه مفرداتده سقمونیا یونانی اولوب عربیسی محموده اولمق اوزره مرسومدر حتی پك مسهل اولمغله شاعر اشبو بیت هزل امیزی تفوه ایلمشدر * عواقب الصبر فیماقال قائلهم * محمودة قلت اخشی ان تخرّبنا * (السقطم) زبرج وزننده فاره‌یه دینور (السیکم) حیدر وزننده یابجه یابجه و آدیملری صق صق یوریین ضعیف آدمه دینور و بر رجل آدیدر (السکم) سینك فتحی و کافك سکونیله بر آدم سیکم اولمق معناسنه‌در : یقال سکم فلان سکما من الباب الاول اذاصارسیکما (السلم) سینك فتحی و لامك سکونیله بر قولپلی قوغه‌یه دینور سقا قوغه‌سی کبی جمعی اسلم کلور افلس وزننده وسلام کلور جبال وزننده ومصدر اولور یلان

سوقمق معناسنه یقال سلمه الحیة سلماً من الباب الاول اذا لدغته شارحك بیانه كوره سلامتنه تفألدر وسلم دبدكلری اغاجله دری‌یی دباغت ایلمك معناسنه‌در: یقال سلم الجلد سلماً من الباب الثانی اذا دبغه بالسلم وقوغه اسكیوب بیر یمكله عملدن فارغ اولوب ترمیم واحكام ایلمك معناسنه‌در: یقال سلم الدلو اذا فرغ من عملها واحكمها (السلم) سینك كسریله وفتحیله بر لغتده دیمور صلح معناسنه‌در مذكر ومؤنث اولنور یقال خذوا بالسلم ای بالصلح شارحك بیانی اوزره تأنیثی نقیضی اولان حرب لفظنه حمل ایله‌در وسلم مصالحه ایدن كمسه‌ده اطلاق اولنور نته‌كه حرب محاربه ایدن كمسه‌ده اطلاق اولنور تقول انا سلم لمن سالمنی وحرب لمن حاربنی ای مصالح ومحارب وسلم سلام معناسنه‌دركه انقیاد واطاعت ایلمكدر واسلام معناسنه‌دركه مسلم اولمقدر قال الشارح وبه قریء قوله تعالی [ادخلوا فی السلم كافة] وفسر بالاسلام (السلم) فتحتینله سلف معناسنه‌دركه بیوع انواعندن برنوعك اسمیدر یقال عقد عقدالسلم ای السلف مؤلف سلفی سلم ایله وسلمی سلف ایله تعریف ایلدی قدوری بنك بیانه كوره سلف وسلم لغتده ایكی بدلك بر بسك تعجیلنی وآخرك تأجیلنی متضمن عقددن عبارتدر وعرف شرعده ثمنك تعجیلنی ومثمن اولان مالك تأجیلنی موجب عقدده مخصوص اولدی شروط واوصافی كتب فقهیه‌ده مبسوطدر وسلم انقیاد واستسلام معناسنه‌در ومنه قوله تعالی [والقوا الیكم السلم] ای الاستسلام والانقیاد وسلم برشجر اسمیدر بوشجر مغیلان اغاجی انواعندندر مصر تیكنی وسنط اغاجی تعبیر اولنور یمشنه قرظ دینوركه بلاموود اوله‌جقدر آنكله دری دباغت اولنور مفردی سلمه‌در وسلم تسلیمدن اسم اولوركه حضرت باری تعالی‌نك امر وحكمنه رضا وانقیاددن عبارتدر واسیرلكه دینور یقال اخذه بالسلم ای بالاسر واسیر وكرفتاره دینور یقال هو سلم ای اسیر (المسلوماء) میمك فتحی والفك مدیله ذكر اولنان سلم نام اغاجلری چوق یره دینور یقال ارض مسلوماء ای كثیرة السلم (السلمة) فرحه وزننده طاشه دینور جمعی سلام در كتاب وزننده وهر بری ترونزنك ولطیف اولان خاتونه دینور یقال امرأة سلمة ای الناعمة الاطراف وسلمه اسامیدندر سلمة بن قیس الجرمی وسلمة بن حنظلة السحیمی صحابه‌لردر وبنو سلمه انصاردن بربطندر وسلمة بن كهلاء بجیله قبیله‌سی نسبیندندر وسلمة بن الحارث كنده قبیله‌سی نسبیندندر وسلمة بن عمرو بن ذهل وسلمة بن غطفان بن قیس وعمیرة بن خفاف بن سلمة وعبدالله بن سلمة البدری الاحدی وعمرو بن سلمة الهمدانی وعبدالله بن سلمة المرادی رجال محدثیندندر پس جوهرینك عربده انصاردن بطن اولان سلمه‌دن غیری سلمه یوقدر قولی خطادر شارح دیركه جوهری بنو سلمه‌یی انكار ایلمشدر (سلمه) فتحتینله اصحابدن قرق نفر یاخود اولمقدار ذوات اسمیدر واوتوز نفر یاخود اول

قدر محدّثين اسملريدر وسلمة الخيروسلمة الشرّ ايكى معروف كسهدر وامّ سلمه بنت
اميه كه امهات مؤمنيندندر وامّ سلمه بنت يزيد وام سلة بنت ابى حكيم ياخود بو امّ سليم ياخود
امّ سليمان در صحابيه لردر (السلام) سينك فتحيله نقص وعيب وفنـاء وزوال
شائبه سندن سالم ومنزه اولان دائم وباقى حق جلّ وعلا حضرتلرينك اسمـاء
حسناسندندر فى الاصل مصدردر وسلام سلامه كبى مصدردر عيوب وآفاتدن برئ
وسالم اولمق معناسنه‌در : يقال سلم من العيوب والآفات سلاما وسلامة من البـاب
الرابع اذا برئ وبين الاسلام تحيت اولان سلام عليكم بومعنادندركه سلامتله دعا
ايلكدر اسم اوله‌رق دخى استعمال اولنور وسـلام يلان صوقش كسـيه دينور
سليم كبى كما سيذكر وسيساط نام قلعه قربنده برموضع آديدر و مكهٔ مكرمه‌نك
اسميدر وحجازده برطاغك آديدر وقصر السلام رقّه‌ده هارون رشيدك بركوشكى
اسميدر وبرشجر آديدر بونده سينك كسريله‌ده زبانزده‌در لطـايفدندركه براعرابى يه
برآدم تحيت قصديله السلام عليك ديدكده اعرابى جوابنده والجثجاث عليك ديدى
اول آدم ياهو بونه‌كونه جوابدر ديو اعتراض ايلدكده سلام وجثجاث ايكى كونه
آجى آغاجلردر سن بريسنى بكا حواله ايلدك بندخى سكا ديكرنى تفويض ايلدم ديو
جواب ايلدى وسلام اساميدندر عبدالله بن سلام الحبر وبرادرى سلمة بن سلام
ويكانى سلام وسـلام بن عمرو صحابه لردر وابو علىّ الجبـائى محمد بن عبدالله
ابن سلام‌در ومحد بن موسى بن سلام السـلامى‌كه جدّنه منسـو بدر محدّثدر
(دارالسلام) جنت اعلادركه داخل اولنلر آفاتدن ونعيمى انقضاسـندن سـالم
اولورلر تقول اللهمّ ادخلنا دارالسـلام اى الجنة (نهرالسلام) نهردجله‌در
(مدينةالسلام) بغداد بهشت اتسامدر محدّثيندن حافظ محمد بن ناصر وعبدالله
ابن موسى وشعرادن محمد بن عبدالله السلاميون بغداده منسوبلردر (السليم)
امير وزننده (والمسلوم) بونلرده سلام كبى يلان صوقش كسيه اطلاق اولنور
وبو تفأل قبيلندندر يقال رجل سلام وسليم ومسلوم اى لديغ (سلام) كتاب
وزننده برصو اسميدر (سلام) غراب وزننده برموضع آديدر (سليم) زبير
وزننده اساميدندر سليم بن منصور قيس غيلان قبيله‌سندن منشعب برقبيله پدريدر
كذلك جذامدن برقبيله پدريدر واون بش صحـابه اسميدر وامّ ملحـان وامّ سليم
بنت سحيم صحـابيه لردر (ذات السليم) برموضـعدر (درب سليم) بغـداد
دروازه‌لرندن بردر وازه‌در (سليمه) جهينه وزننده بررجل اسميدر (ابوسلمى)
بشرى وزننده زهيرنام شـاعرك پدريدر (ابوسلمى) سكرى وزنـنده وزغ
ديدكلرى آلاجه كلرك كنيه‌سيدر (سلمـان) سينك فتحيله برطـاغك آديدر
ومراد قبيله‌سندن بربطن‌در عبيدة السلمانى آنلردندر زمان سعادتده اسلامه كلوب

نقل شریفیب صحبت اولندی وسائر بعض محدثین سلمانیین دخی آنلردندر خطیب سمنی کبی وسلمان بن سلامه وابن نعمه وابن خالد وابن محرز وابن عامر وابن الاسلام الفارسی اسمیدندر اخیرسلمان فارسی حضرتلریدر (ابوسلمان) بوق بوجکنک کنیه‌سیدر (السلم) سکر وزننده نردبانه دیرلر مؤنثدر وبعضا مذکر اولور درجه ومرقاة کبی جمعی سلالیم وسلالم کلور یقال صعد علی السلم ای المرقاة شارح دیرکه جای سلامت اولان محل فوقنی‌یه تسلیم ایلدیکیچون اطلاق اولندی وسلم اوزنکویه اطلاق اولنور یقال جعل بالفرس سلما ای غرزا وزبان بن سیارک فرسی اسمیدر وعانه دیدکلری کواکبک صاغ طرفنک اشاغی سمتنده نجمه کوکبلره اطلاق اولنورکه نردبان شکلنده‌در وسلم سبب معناسنه مستعملدرکه برنسنه‌یه موصل اولان وسیله‌در یقال اتخذه سلما ای سببا (السلامة) کرامه وزننده سلام کبی عیوب بدن وآفتدن بری و پاکیزه اولمق معناسنه‌در : یقال سلم الرجل عن العیب والافة سلاما وسلامة من الباب الرابع اذا نجا وبریء منها وسلامه اسامیدندر سلامة بن عمیر بن ابی سلامه صحابه‌در وسیار بن سلامه محدثدر وسلامة بنت الحر الارتیة وسلامة بنت معقل الخزاعیه وسلامه که حاضنهٔ ابراهیم بن حضرت مصطفویدر علیهما السلام صحابیه‌لردر (التسلیم) تفعیل وزننده آفتدن محفوظ وبری قلمق معناسنه‌در : یقال سلمه الله تعالی من الافة ای وقاه ایاها وبرنسنه‌یی برآدمه طبشرمق معناسنه‌در تقول سلمته الی فلان اذا اعطیته آیاه ورضا معناسنه‌درکه خدای متعالک حکم وقضا وقدرنه راضی اولوب امرینه بیون صونوب هرنه ظهور ایدرسه خیرا وشرا اقبول تامله قبول ایلمکدن عبارتدر یقال هو فی التسلیم ای فی الرضی وسلام معناسنه‌درکه مراد تحیه‌در سلام علیکم دیو سلام و برمکدرکه تحیت وسلامتله دعا ایلمکدن عبارتدر یقال سلمه ای قال له سلام علیکم (التسلم) تفعل وزننده تسلیم اولنان نسنه‌یی اخذ وقبض ایلمک معناسنه‌در تقول سلمته الیه فتسلمه ای اعطیته فتناوله واسلامه کلمک معناسنه‌در : یقال کان کافرا ثم تسلم ای اسلم (الاسلام) همزه‌نک کسریله اطاعت وانقیاد ایلمک معناسنه‌در : یقال اسلم الرجل اذا انقاد ومسلمان اولمق معناسنه‌در یقال اسلم الیهودی ای صار مسلما وبر آدمی مخذول ایلمک معناسنه‌درکه همزه‌سی سلب ایچوندر یقال اسلم العدو اذا خذله وطبشرمق تفویض معناسنه‌در : یقال اسلم امره الی الله تعالی ای سلمه ومشغول ودرکار اولدیغی نسنه‌یی ترک ایلمک معناسنه‌در تقول اسلمت عنه اذا ترکته بعد ما کنت فیه (التسالم) تفاعل وزننده بری بریله صلح ایدوب سلامتلشمک معناسنه‌در : یقال تسالما اذا تصالحا وتقول العرب هولا یتسالم خیلاه ای لایقول صدقا فیسمع منه یعنی فلانک ایکی فرقه‌سواری سپاهی بری بریله صلح ایلمزدیمکدرکه

استماع وقبول اوله‌دیجك موقعده ایراداولنور زیرا ایکی سواری عسکری بری بریله
مصالحه ایلدکده یکدیکره قصد وهجوم ایلمیه‌رك علی حالهما یوللرینه کیدرلر
پس کلام مزبور ایکی سوزی برآرایه کلمز و بری برینه او یمز کذابدر دیمکدن
کنایه اولور زیرا ایکی سوزی بری برینه منافر ومصادم اولان کسه کذابدر
(المسالمة) مفاعله وزننده برکسه ایله صلح ایلمك معناسنه‌در بری برینك
شرندن سالم اولورلر یقال سالماذا صالحا (الاستلام) افتعال وزننده (والاستلائم)
استفعال وزننده خاصة حجرا سودی لمس ایلمك معناسنه‌درکه زیارت ایلمك تعبیر
اولنور اوپمك ایله یاال سورمك ایله اولور یقال استلم الحجر یعنی الاسود استلاما
واستلائمه استلائما اذا لمسه اما بالقبلة او بالید شارحك بیانه کوره سلمه‌دن
مأخوذ درکه حجر معناسنه در یاخود سلامدن مأخوذ درکه تحیت معناسنه‌در
واستفعالده لائمه‌دن مأخوذ درکه درع وسلاح معناسنه‌در کویاکه آنك زیارتی
عذابدن حرزو وقایه‌اولور وابن‌اعرابی‌اجتماع معناسنه‌اولان‌ملائمه‌دن‌مأخوذدر دیدی
واستفعالده استعمالی‌قلیلدر انتهی واستلام اکینك‌سنبله‌سی ظهور ایلمك‌معناسنه‌در :
یقال استلم الزرع اذاخرج سنبله وصلح ایدشمك معناسنه‌درکه مشارکت ایجوندر
ومنه یقال هولایستلم علی سخطه ای لایصطلح علی مایکرهه (الاُسیلم) مصغر
بنیه‌سیله سرچه پرمقله آدسز پرمق بیننده اولان طمره دینور (الاستسلام)
امتثال وانقیاد ایلمك معناسنه‌در : یقال استسلم الرجل اذا انقاد و اصلا شاشوب
صاپیه‌رق متصل یولك وسطندن کتمك‌معناسنه مستعملدر یقال استسلم تکم الطریق
اذارکبه ولم‌یخطئه (التمسلم) تمفعل وزننده‌که باب‌مخصوصدر برکسه مسلم‌اسمیله تسمیه
اولمق‌معناسنه‌در : یقال کان فلان یسمی محمداثم تمسلم ای‌سمی بمسلم (اسالم) همزهٔ
مضمومه ایله سراة اولکه‌سنده بر طاغك آدیدر (مدینهٔ سالم) اندلسده‌برشهردر
(السلامیة) سینك فتحیله ثلماء نام محل یاننده بنی حزن یوردنده بر صویك‌ادیدر
و بر بشقه صویك آدیدر (سلام) شداد وزننده صعید اولکه‌سنده بر قریه در
(خیف سلام) مکه قضاسنده بر ناحیه در و سلام بن سلم وابن سلیمان و ابن ابی
سلام و ابن شرحبیل و ابن ابی غمره و ابن مسکین و ابن ابی مطیع محدثلردر و سلام
بن ابی الحقیق وسلام بن محمد بن ناهض وسعد بن جعفر بن سلام ومحمد بن سلام
البیکندی که محدثلردر تشدید و تخفیفلرنده اختلاف اولنمشدر (سلمیه) سینك
و لامك فتحی ومیمك سکونیله حمص قربنده بر بلده در محدثیندن عتیق السلمانی
فتحاتله اورادندر (ذوسلم) فتحتینله بر موضعدر وذوسلم بن‌شدیدبن ثابت‌اذواء یمندندر
(سلمی) سکری وزننده نجد دیارنده بر موضع آدیدر وطائف شهرنده برقله‌نك
اسمیدر وطی قبیله‌سنه مخصوص بر طاغك آدیدر که مدینه‌نك شرقیسنده واقعدر

و بر قبيله آديدر و بر نبات اسميدر وايكي صحابه اسميدر واون اتي صحابيه‌نك اسميدر
(ازسلمى) ابو رافع جنابلرينك زوجه‌سيدر (سلمى) حبلى وزننده اساميدندر
سلمى بن عبدالله بن سلمى وسلمى بن غياث وسلمى بن منقذ وابو سلمى القتبانى على قول
بو سكرى وزننده محدثلردر (السلامان) سينك فتحى وتثنيه بنيه‌سيله بر شجره
آديدر و بنى شيبان يورندنه بر صو آديدر و بر رجل اسميدر (سلامه) شدّاده
وزننده بنت عامردر كه معتقهٔ حضرت عائشه‌در و سلامة المغنيه شول مطربه‌دركه
عبدالرحمن بن عبدالله بن ابى عماركه تابعيندن عباد اهل مكه‌دندر مزبوره‌يه تعشق
ايلمشيدى و عبدالرحمن افراط عبادتندن قسّ ايله ملقب اولمغله مزبوره‌يى كنديسنه
اضافتله سلامة القسّ اطلاق ايلديلر (السلاميه) شدّاديه وزننده موصل قضاسنده
بر قريه‌در عبدالرحمن بن عصمه نام محدث ونيجه محدثلر اورادندر (السلامى)
حبارى وزننده دوه‌نك بقنه‌غنده اولان كيكه دينور و انسانك اللرنده و اياقلرنده
اولان كوچك كيكه دينوركه برمق اوزونلغنده و اندن قصه‌رق اولور جمعى سلاميات
كلور ميمك فتحى و ياءنك تخفيفيله مؤلف عظام صغار طول اصبع اواقلّ فى اليد
والرجل عبارتيله رسم ايلمكله اولوجه ترجمه اولندى لكن سائر امهاتده وكتب
تشريحده مشروح اولديغى اوزره سلامى برمق كيكى اوله‌جقدر كرك الك وكرك
اياغك اونسون هر برمقده اوچر سلامى اولور كه انجه اوزنجه كيكلردر اغلظلرى
سوافل وادقلرى اواخردر پس مؤلفك فى اليد والرجل قولى ذكر الكل و ارادة
الجزء قبيلندن اولور وسكارى وزننده سلامى جنوب طرفندن اسن يله وصف اولوركه بو
ديارلرده قبله يلى وقبله لدوسى تعبير اولنور (السليم) اميروزننده يلان صوقمش كمسه‌يه
دينوركه ذكر اولندى على قول اولومجل يارەلويه دينور يقال رجل سليم اى لديغ اوجريح
انذى اشفى على الهلكة و آتك و باركيرك طرناقلرينك ايچ يوزندن چوره‌سنده قبل
بتن بر ايله طرنغنك جوفى بيننه كلان پرينه دينور و افات و امراضدن برى وسالم
اولانه دينور جمعى سلماء كلور كرماء كبى (سالم) لامك كسريله عبدالله بن عمر
ابن خطابك ولدى اسميدر جوهرى سالم لفظنى كوز ايله برون ارالغنده اولان درى
ايله تفسيرى غلط و عبدالله بن عمرك بيتيله استشهادى باطلدر شارح ديركه بيت
مزبور بودر • يديروننى فى سالم واريغه • وجلدة بين العين و الانف سالم • پس
عبدالله سالمى كمال محبتندن ذكر اولنان درى منزلنده قلمشدر لكن بيت مرقوم
زهيرك اولوب عبدالله آنكله تمثل ايلديكى شيخمك تصحيح كرده‌سى اولمغله جوهرينك
كلامى غلط و بطلاندن سالم اولور (ذات اسلام) همزهٔ مفتوحه ايله سلم اغاجى
اثبات ايدن ارضه اطلاق اولنور (سلم) سينك فتحيله اساميدندر (سلم) بن
زرير و ابن جناده و ابن ابراهيم و ابن جعفر و ابن ابى الدبال و ابن عبدالرحمن و ابن

عطيه و ابن قتيبه و ابن قيس محدثلردر (باب سلم) اصفهانده بر محله‌در كذلك شيرازدر كتاب الكنايه مؤلفى ابو خلف محمد بن عبدالملك السلمىّ الطبرىّ انلرك برندن اولمق محتملدر وكتاب مرقوم فقه شافعى فننده بغايت بديعدر (سلمى) سكرى وزننده ابن جندل‌دركه فرددر يعنى بو اسمده يكتادر (سلمانين) سينك ضميله برموضعدر (ذوالسلومه) صبوره وزننده بنى‌الهان بن مالكدن بركسه‌در (سلومه) تنوره وزننده بنت حريث بن زبددركه عدىّ بن رقاع نام شاعرك زوجه‌سيدر (ذى‌تسلم) تسمع وزننده بر كلمه دركه محل يمينده استعمال اولنور تقول لابذى تسلم ما كان كذا اى‌لا والله الذى يسلمك و تثنيه‌ده بذى‌تسلمان وجمعنده تسلمون و مفرد مؤنثنده تسلمين و جمعنده تسلمن دينور كذلك اذهب بذى تسلم و اذهبابذى تسلمان و اذهبو ابذى تسلمون ديرلر اذهب بسلامتك معناسنه و ذو كلمه‌سى انجق تسلم كلمه‌سنه مضاف اولور نته‌كه لدن كلمه‌سى عامل اولدقده انجق غدوه كلمه‌سنى نصب ايلمكله خاصدر مترجم ديركه مغنى اللبيبده مرسوم اولديغى اوزره عربك اذهب بذى تسلم قوللرنده باء حرفى ظرفيت ايچوندر و ذى زمن محذوفك صفتيدر و صاحب معناسنه‌در بو جهتله موصوف نكره اولور اذهب فى وقت صاحب سلامة سبكنده اولوركه مظنهٔ سلامت اولان وقتده كيت ديمك اولور و عندالبعض ذوالذى معناسنه اولمغله موصوف محذوف معرفه اولور و جمله اعرابدن محلىّ اولميه‌رق صله اولمغله اذهب فى الوقت الذى تسلم فيه ديمك اولور لكن ذوهمان طى لغتنده الذى معناسنه اولمغله بوقولى تضعيف ايلديلر و بعضلر اذهب بذى تسلم قولنى بالشان الذى يقال لك فيه تسلم عبارتيله تفسير ايلديلر وبعضلرينه ذوصاحب معناسنه اولوب مقدرالامر لفظنك صفتى‌اولمغله اذهب بالامر الذى هو صاحب سلامتك تأويلنده در ديديلر و سيبويه لاافعل ذلك بذى تسلم قولنى لاافعل ذلك بذى سلامتك عبارتيله بيان ايلمشدر وفعل مستقبل مصدرتقديرنده در و بو عربه مخصوص يمين كلماتندندركه لسانمزده باشك ايچون ايشلم تعبيرى بوقبيلدندر انتهى (سلام) شداد وزننده اساميدندر و خطيئه نام شاعرك درع وصفنده نظم ايلديكى اشبو * جدلاء محكمة من صنع سلاّم * مصراعنده سلام لفظندن مرادى داود عليه السلام در مَن صنع داود ديمكى مراد ايدوب لكن قافيه موافق اولمديغندن سليمان لفظنه انتقال وا كادخى وزن‌مطاوعت ايلمامكله سلام كلمه‌سنه ارتحال ايلدى مترجم دير كه مؤلفك بوتوجيهى حفيدافندى مرحومك تصرفات مخصوصه‌لرى قبيلندندر *لطيفه* بر كبير الانف كمسه‌نك يانده بر آدم بو كون هوا خوشجه دكلدر ديمش همان اول كمسه شدت انفعالله ترك مجلس ايدوب كتمش سببنى سئوال ايتدكلرنده بنم انفمه تعريض ايلدى زيرا هوا

دكز بحثنه متعلقدر دكزده ايسه قايق اولمله بوك انى قايق كبى كبيردر ديو نى
هزل ايلدى ديمش (سليمان) سينك ضميله اساميدندر كه بر پيغمبر ذيشانك اسم
شريفيدر مؤلف بصائرده اسم اعجمى اولمسى ترجيح ايلشدر وسليمان بن ابى سليمان
وابن صرد وابن عمر وابن مسهر وابن هاشم وابن اكيمه اصحابدندر وامّ سليمان ابكى
صحابيه‌در (مسلم) محسن وزننده بكرى قدر صحابه اسميدر (مسلمه) مرحله
وزننده اساميدندر مسلمة بن مخلد وابن اسلم وابن قيس وابن هانى وابن شيبان
صحابه‌لردر (مسلم) محسن وزننده (مسلم) معظم وزننده (سلم) جبل وزننده
(سلم) عدل وزننده (مسلمه) محسنه وزننده (مسلمه) مرحله وزننده
(اسلم) احمد وزننده (سالم) آنك وزننده (سليمه) جهينه وزننده اسامى
اسدندر (انسلالم) علابط وزننده خيبر قلاعندن بر قلعه‌نك آديدر (سلمون)
قلمون وزننده بش موضع اسميدر مؤلف مسيلمة الكذّاب اسمندن سكوت ايلدى
ظاهرا استعجاله صون نسيانه مبنيدر (السلتم) تاى فوقيه ايله زبرج وزننده
آفت وداهيه معناسنه در وغول يبانيه دينور وبك قيتلق يله دينور وشول
قوجان دوه‌يه دينور كه بتون دیشلرى كيدوب وآلت دوداغى بر درجه‌ده صارقمش
اوله كه يوقارى چكمكه قادر اوليه وسلتم ناجيز نسنه معناسنه مستعملدر يقال ماصاب
سلتما اى شيئا (السلجم) جيمله جعفر وزننده شلغم تعبير اولنان معروف سبزه
اسميدر بونده ثاى مثلثه ايله ثلجم وشين معجمه ايله شلجم ديمك جائز دكلدر ياخود
لفت رديئه‌در وشلجم كريملو واوزون آته واوزون تمرنه دينور واوزون آدمه دينور
وباشلو اولوب تند وشديد اولان اركك دوه‌يه دينور جمعى سلاجم كلور وصيق
وقاتين وكور صقاله دينور وچكه‌لرى اوزون اولان باشه دينور وصوبى چوق
كهنه قيويه دينور (السلاجم) علابط وزننده اوزون آدمه دينور وباشلو
اوله‌رق ياوز اركك دوه‌يه دينور بونكده جمعى سلاجم كلور سينك فتحيله (المسلخم)
خاى معجمه ايله مشمعلّ وزننده مدّمغ ومتكبر كمسه‌يه دينور يقال رجل مسلخمّ
اى متكبر (السلعام) عين مهمله ايله ضرغام وزننده بيوك قارنلو بوغزينك
دليكى بول آدمه دينور يقال رجل سلعام اى الواسع الحلق العظيم البطن واوزون
برونلو آدمه دينور وبرونى انجه واوزون قورده دينور (ابوسلعامه) سينك
كسريله قوردك كنيه‌سيدر (السلقم) قافله جعفر وزننده ارسلانه دينور وچكه‌سى
بك وشديد اولان دوه‌يه دينور واوزون برونلو آدمه دينور يقال رجل سلقم
اى الطويل الانف (السلاقم) علابط وزننده بودخى ارسلانه دينور (السلقمة)
صلقمه وزننده ومرادفيدر كه آزى ديشلرى برى برينه سورمك معناسنه در: يقال
سلقم الرجل بمعنى صلقم وريبه وسوءظن ايلمك معناسنه در : يقال سلقمه اذارابه

(السلقامة) سينك كسريله ديشى قورده دينور (السلهم) جعفر وزننده چلمسز انجه آرق آدمه دينور يقال غلام سلهم اى ضامر و اوزون آدمه دينور و خستهلكدن يكيجهقورئيلوب قالقمش آدمه دينور يقال هوسلهم اى ناقه من المرض و مدحج قبيلهسندن بر جماعت آديدر (سلهم) زبرج وزننده بر رجل اسميدر (المسلهمّ) مشمعلّ وزننده لونى متغير اولمش نسنهيه دينور (الاسلهمام) اشمعلال وزننده بر نسنهنك لونى متغير اولمق معناسنه در : يقال اسلهمّ لونه اذاتغير (السمّ) سينك فتحى و ميمك تشديديله دليكه دينور يقال اضيق من سمّ الابرة اى ثقبها و بو معنادندر كه عربلر اسباب سمّ حاجته ديرلر مقصد ومطلبك دليكنى بولديكه اصابت ايلدى ديمك اولور و سموم الانسان و سمام الانسان بدن انسانيده اولان دلكلردن عبارتدر كه اغز و برون و قولق و سائر دلكلر در و سمّ آغوبه دينور زهر معناسنه بو ايكى معناده سينك حركات ثلاثيلهده لغتدر جمعى سموم كلور سمام كلور سينك كسريله وسمّ سينك فتحيله قاطر بوجغى مقولهسى نسنهلره دينوركه دكزدن چقار و آت قسمنك ككزنده اولان ايكى طمرك هر برينه دينور ايكيسنه سمان دينور (سمّ الفار) صيچان اوتنه دينور (سم الحمار) دفلى اسميدركه آغو آغاجى ديدكلرى شجردر فارسيده خرزهره دينور(سم السمك) شجرۀ ماهيزهره دركه بالق اوتى ديدكلرى داروك نباتيدر بوصبر ديمكله معروفدر مفاصل اغريلرينه و قالجه و آرقه اغريلرينه و نقرس علتنه نافعدر و مستعمل اولان قشريدر دوكوب صويه براقسهلر اكل ايدن بالقلر سرخوش اولوب صويك يوزنه چقرلر و يپراغنده قوّت و دهنيت اولمغله چراغلرده فتيل برينه يقارلر و سمّ لفظى مصدر اولور بر آدمه زهر ايچيرمك معناسنه يقال سمه سما من الباب الاول اذا سقاه السمّ و طعامه يا شرابه زهر قاتمق معناسنهدر : يقال سمّ الطعام اذا جعل السمّ فيه و شيشهنك اغزنى طيقامق معناسنهدر : يقال سمّ القارورة اذا سدّها و ايكى كسهيى بارشدرمق معناسنهدر : يقال سمّ بينهما اذا اصلح و بر نسنهيى اصلاح ايلمك معناسنهدر : يقال سمّ الشيء اذا اصلحه و بر نسنهيى بر كمسيه مخصوص قلمق و مخصوص اولمق معناسنه متعدى و لازم اولور يقال سم النعمة اليه فسمت هى اى خصها فخصت و بر مادّهنك كنهه و غورنه نظر ايدوب دقت و امعانله يوقلمق معناسنهدر : يقال سمّ الامر اذا صبره و نظر غوره (المسامّ) ميمك فتحيله مسمهنك جمعيدركه موضع سمّ معناسنهدر : كنديده دليك اولان يره دينور مسامّ الجسد بو معنادندركه بدنده اولان منافذدر مراد بشرهده اولان خفى و خرده منفذلردركه عرق وبخار انلردن ترشح و خروج ايدر اول دلكلره سموم و موقعلرينه مسامّ دينور يقال هذا دواء بفتح مسام الجسد اى ثقبه پس اطبانك

مسامّات تعبیرلری جمع الجمع صورنده اولور تخفیفی غلطدر (السامّة) عامّه وزننده خاصّه معناسنه‌در : یقال عرف ذلك العامّة والسامّة ای الخاصّة واونومه اطلاق اولنور و زهرنك حیوانه دینور و بولابن وتامر قبیلندندر وسامّ ابرص که سمّ ابرص دخی دینور برنوع زهرناك ابری و آلاجه کلردر برص مادّه‌سنده بیان اولندی (اهل السمّة) سهل المذمّة وزننده کشینك خاصّه و اقارب ومتعلقاتنه اطلاق اولنور (السموم) صبور وزننده اسّی یله دینورکه سام یلی تعبیراولنور اکثری کوندز هبوب ایدر سمّیتلو اولمغله طوقندیغی برباد ایدر جمعی سمائم کلور یقال اصابته السموم ای الریح الحارّة (المسموم) باد سموم اسدیکی کونه دینور نقول سمّ یومنا علی‌المجهول فهو مسموم و یقال یوم سامّ ومسمّ علی زنة اسم الفاعل ای ذوسموم (السمسم) زمزم وزننده (والسماسم) علابط وزننده تلکی‌یه دینور ثعلب کبی وسمسم آغوبه دینور سمّ معناسنه وکوچك جثه‌لو قورده دینور علی قول مطلقا قورده دینور و برقومسال آدیدر وسماسم خفیف الروح ولطیف و سریع انسانه و حیوانه دینور و برقوش ادیدر (السمسام) ثرثار وزننده قورده دینور وسماسم ایله معنای ثانیده مرادفدر (السمسم) زبرج وزننده شیرلغن یاغنك دانه‌سنه دینورکه تحریفله صوصم تعبیر اولنور فارسیده کنجد دینورلر وجنلی و معده‌یی وفی مقعد یعنی آغزده رایحهٔ کریهه‌یی مورثدر مصلحی عسلدر منهضم‌اولانی بدنی مسمن و ییراغنك مطبوخیله نطول شعری‌مصلح ومطوّلدر و برنوعی‌که فارسی تعبیر ایله جبلهنك دیمکله معروفدر بودیارلرده جبل هندی دیدکلریدر افعالده خربق دیدکلری داروبه قریبدر کاه اولورکه اندن نصف درهمی بردرهمه‌دك مفلوجه اسقا ایلمکله خلاص بولورلر لکن بردرهمی استعمال خطرناکدر مفردی سمسمه‌در هایله مترجم دیرکه بومعنادن مأخوذ اوله‌رق اهل‌تصوّف یننده سمسمه اصطلاحلرندندر شول معرفت دقیقه‌دن عبارتدرکه غایت خفادن دقیق اولور عبارتدن اشارتله ادراك اونمز وسمسم جلجلان اسمیدرکه کنش دیدکلری تخمدر و برنوع حیه اسمیدر و برقومسال ادیدر مفتوح اولان سمسم مصحف دکلدر (السمسم) سینلرك ضمیله وبعضا مکسور اولنور یاخود جوهری کسر ایله تقییدنده غلط ایلدی قزل قریجه‌لره دینور مفردی سمسمه‌در شارح دیرکه ضمله وکسر ایله اولدیغی نیجه ائمّهٔ لغت ثبت ایتدی و سمسم چابك وچالاك آدمه دینور (السمسمة) زلزله وزننده تلکی‌قسمی تنك ایله یلك معناسنه‌در : یقال سمسم الثعلب اذا عدا (السمام) سحاب وزننده (والسمسمان) (والسمسمانی) سینلرك ضمیله بونلرده خفیف الروح لطیف وسریع انسان وحیوانه دینور (السمامة) سحابه وزننده آدمك شخص وسوادنه

دینور کالبد معناسنه یقال هو بهیّ السمامة ای الشخص وآت قسمنك کردننده
تویدن برداٸره اسیدرکه مقبول نشانه‌در و خرابه بنادن قالمش مشخص اثره‌دینور
و بیراغه دینور لواء معناسنه وطلعت انسانیه دینور یقال هو حسن السمامة ای
الطلعة (السمة) سینك ضمیله خرما یپراغندن طوقنمش سفره‌یه دینورکه خرما
کسدکلری وقتده انی اغاجك آلتنه بسط ایدرلر تاکه دوکیلنلر اکا واقع اوله
جمعی سمم در صرد کبی و قرابت معناسنه‌در : یقال بینهما سمة ای قرابة (السمة)
سینك کسریله وفتحیله انسانك دبرنه دینور (سمویه) سینك و میم مشددهنك
ضمیله اسمعیل بن عبدالله نام حافظك لقبیدر (الاسمّ) فتحتینله دلکلری طاره‌جق
برونه وصف اولور یقال انف اسمّ ای الضیق المنخرین (المسمّ) میمك کسریله
مسنّ وزننده دسترس اولدیغی طعامی قدرتی یتشدیکی مقداری اکل ایدر اولان
آدمه دینور یقال رجل مسمّ اذا کان یأکل ماقدر علیه (سمی) ربیّ وزننده
حجازده بر وادی اسیدر (السمان) شدّاد وزننده برنباتدر (السمان) سینك
ضمیله جبل سراتده برقریه‌در (سمایم) سینك فتحیله صحار قربنده بر بلده‌در
(السنغم) نون مشدده ایله جردحل وزننده زغم لفظنه اتباعا ذکر اولور
یقال رغماله سنغما علی قول بو شین معجمه ایله‌در (سنبو) سینك و بانك فتحیله
مصر دیارنده ایکی قریه‌در (السنام) سحاب وزننده دوه‌نك اورکجنه دینور
جمعی اسنمه کلور و سنام الارض یرك اورته‌سنه اطلاق اولنور و سنام بصره ایله
یمامه بیننده برطاغك آدیدر و ماوان ایله ربذه بیننده برطاغ ادیدر و بصره‌ده
برطاغك آدیدرکه دجال ایله برابرجه یوریجکی منقولدر (الاسنام) همزه‌نك
کسریله بنی اسد یوردنده بر طاغك آدیدر وحلیّ دیدکلری نباتك یمشنه دینور
مفردی اسنامه‌در (المسنمة) محسنه وزننده اسنام دیدیکی نبات انبات ایدن یره
دینور یقال ارض مسنمة اذا کانت تنبت الاسنام (السنم) سکرّ وزننده صغره
دینور بقره معناسنه (سنوم) صبور وزننده برموضعدر (السنمة) فتحاتله
اوتك اوجلرنده سنبله مثالنده اولان چچکه دینور (السنم) فتحتینله دوه یوك
اورکجلو اولمق معناسنه‌در: یقال سنم البعیر سنما من الباب الرابع اذا صارسنما (التسنیم)
تفعیل وزننده دوه‌یی سموردوب اورکجنی بیوتمك معناسنه‌در : یقال سنم الکلاء
البعیر اذا عظم سنامه و قابی باشلو طولدرمق معناسنه مستعملدر یقال سنّم الاناء
اذا ملأه و برنسنه‌نك اوزرنه و اوست طرفنه چقمق معناسنه مستعملدر یقال سنم
الشیٔ اذا علاه وتسنیم القبر تسطیح مقابلیدرکه قبرك اوزرنی اورکج شکلنده کمی
یاپمقدن عبارتدر یقال سنّم القبر ضدّ سطحه وتسنیم جنتده برصویك اسیدرکه
جنتك غرف و قصورلری اوزرندن جریان ایدرکه هر برینه اوغرایوب کذران

ایدر علی قول بر چشمه‌در که اهل جنت اوزره یوقریدن اشاغی‌یه جاری اولور (الاسنام) همزه‌نك كسريله بودخی دوه‌يی صيوردوب اورکجنی بيوتمك معناسنه‌در يقال اسنم البعير بمعنی سنمه ونوزونتون مقوله‌سی يوقری هوايه آغمق معناسنده‌در: يقال اسنم الدخان اذا ارتفع و آتشك علوی يك عظيم اولمق معناسنه‌در : يقال اسنمت النار اذا عظم لهيبها (السنم) كتف وزننده بويلنوب اوجلرنده چيچكی چقمش نباته دينور و اورکجی بيوك دوه‌يه دينور يقال بعير سنم ای عظيم السنام (اسنمه) همزه‌نك فتحی ونونك ضميله ياخود ذات اسنمه طخفه قربنده بر تپه‌نك اديدر (التسنم) تفعل وزننده بودخی بر نسنه‌نك اوزرينه چقمق معناسنه‌در: يقال تسنمه اذا علاه وبر آدمی تغلبله آنسزين تيزدست طوتمق معناسنه‌در : يقال تسنمه اذا اخذه معافصة (المسنم) معظم وزننده هاودی آلنوب من بعد ركوبدن آزاده اولمش دوه‌يه دينور (السنمات) قرحات وزننده بنی نمير يوردنده بر نيجه اوزون اوزادی انجق طاغلره اطلاق اولنور (السوم) يوم وزننده (والسوام) غراب وزننده بر متاعی صاتلق ايلمك معناسنه‌در تقول سمت بالسلعة اسوم بها سوما وسواما اذا عرضتها للبيع وصاتلق متاعه قيمت آرترمغله بهايه چقرمق معناسنه‌در تقول سمت بالسلعة اذا غاليتها مؤلف بوراده اقتصار ايلمشدر زيرا سائر اصولده مرسوم اولديغی اوزره سوم طرفيندن تحقق ايدر ابتدا سوم البايع‌در که متاعنی صاتلق ايلمكله بها تعيين ايلمكدر ثانيا سوم المشتری‌در که آلمغه طالب اولوب بشقه بها عرض ايلمكدر يقال سام البايع سلعته و سامها المشتری مؤلفك سرد ايلديكی ايكنجی معنا [لايسوم الرجل علی سوم اخيه] حديثندن مأخوذدر که بايع ايله مشتری بيننده قرار واقع اولمشيكن خارجدن بر كمسنه كندی آلمق ايچون قراركرده‌دن زائد قيمت عرض ايلمكدن عبارتدر وسوم بردوزه‌يه آب روان كبی مرور ايلمك معناسنه‌در : يقال سامت الابل اوالريح اذا مرّت و استمرّت وطوار اوتلامق معناسنه‌در : يقال سامت المال اذا رعت وبر آدمه رنج ومحنتلو بر ايش تكليف ايلمك علی قول رنج ومحنته كرفتار ايلمك معناسنه‌در : يقال سامه الامر اذا كلفه اياه وبو اكثری عذاب وشرّ وظلم مقوله‌سی حالاتده استعمال اولنور وسوم قوش بر نسنه اوزرينه دونوب طولشمق معناسنه‌در: يقال سامت الطير علی الشیء اذا حامت (المساومة) مكالمه وزننده (والسوام) جدال وزننده بودخی بر متاعه قيمت ارترمغله بهايه چقرمق معناسنه‌در تقول ساومت بالسلعة اذا غاليت مؤلف بونده دخی اقتصار ايلمشدر زيرا امهات سائره‌نك بيانلرينه كوره مساومه ابتدا بايع صاتلق متاعنه بر بها تعيين ايدوب صكره مشتری اندن ازجه بها عرض ايلمكدر بو وتيره ايله بها سويلشه‌رك بينلرنده قرارداده اولنور بوندن لسانمزده بازارلشمق ايله تعبير اولنور تساوم دخی بو معنايه‌در

(الاستيام) افتعال وزننده مساومه معناسنه در تقول استمت بالسلعة وعليها اذا غاليتها و صاتلق متاعك بهاسنى سؤال ايلمك معناسنه در تقول استمته السلعة وعليها اذا سألته سومها يعنى اكا بها تعيين ايلمسنى طلب ايلدم (السيمة) سينك كسريله (والسومة) سينك ضميله اسملردر تعيين و تسميه اولنان بازاره دينوركه مراد قيمتيدر يقال انه لغالى السيمة والسومة اى السوم (التسويم) تفعيل وزننده بو دخى بر آدمه رنج ومحنتلو بر ايش تكليف ايلمك ياخود محنتلو بر ايشه كرفتار قلمق معناسنه در: يقال سوّمه الامر اذا كلفه اياه اواولاه اياه وآته نشان ايچون تمغا باصمق معناسنه در : يقال سوّم الفرس اذا جعل عليه سيمة اى علامة و بر آدمى هر نه ايشلرسه ايشلسون‌دیو كندى باشنه و كندى حالنه قومق‌معناسنه‌در: يقال سوّم فلانا اذا خلاه و سومه لمايريده و بر آدمى بر كمسه كندى مالنه حاكم ايدوب هروجهله تصرفنى اكا طپشرمق معناسنه در چفتلك كتخداسى كبى يقال سوّمه فى ماله اذاحكمه و طوارى كندى باشنه مسيب اوتلاغه‌صاليورمك‌معناسنه‌در يقال سوّم الخيل اذا ارسلها و بر قومى شبخون ايلمكله احواللرنى تباه و برباد ايلمك معناسنه‌در : يقال سوّم على‌القوم اذا اغارفعاث فيهم (السوام) سحاب وزننده (والسائمة) كندى باشنه اوتلاغه صاليورلمش دوه‌لره دينور يقال له سوام وسائمة اى ابل راعية مؤلفك دوه‌يه تخصيصى عرب طائفه‌سنه نسبتله‌در يوخسه جميع ماشيه ودابه‌ده جار يدر مكر ادل وضعى دوه‌يه اولوب بعده متسع اولمش اوله (الاسامة) همزه‌نك كسريله دوه‌لرى كندى باشنه اوتارمق معناسنه‌در : يقال اسام الابل اذا ارعاها وقيونك اغزنى توسيع ايچون يرقازمق معناسنه‌در : يقال اسأم الحفره على الركية اذا حفرها و برنسنه‌يه حواله نظر ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اسام اليه ببصره اى رماه‌به (السيمة) سينك كسريله (والسومة) سينك ضميله (والسيماء) سينك كسرى ومدّ وقصر ايله (والسيمياء) الفك مديله علامت ونشان معناسنه‌در : يقال فيه‌سيمة الصلاح وسومته وسيماه وسيماؤه وسيمياؤه‌اى علامته‌شارح‌ديركه علم سيماايله متداول اولان سيميا لفظ عبرانى اولان شيم به معربيدركه آله معناسنه‌در (المسوّمة) معظمه وزننده‌كه اشبو [حجارة من‌طين مسومة] كريمه‌سنده واقعدر بعض مفسرين عليها امثال الخواتيم وبعضلر معلمة ببياض وحمرة وبعضلر معلمة بعلامة‌يعلم انها ليست من‌حجارة الدنيا عبارتيله تفسير ايلديلر يعنى شول طاشلردركه اوزرلرنده مهرمثالى نقشلر وارايدى كه من‌عندالله اولديغنه علامات ايدى ياخود آق وقرمزى الاجه ايدى ياخود انلرده دنيا حجاره‌سندن اولمدقلرنى معلم بركونه علامت ونشانه وارايدى وبونلرتسويمك معناى اولندن مأخوذدركه نشانه قلمق

معناسنه‌در (السمة) حمه وزننده قبونك اغزنی توسیع ایچون قازیلن حفره‌یه دینور جمعی سیم در عنب وزننده وطاغلرده اولان شول طمره دینورکه طاغك اصل طبقتنه مخالف اوله والتونه وکومشه علی قول معدنلرده اولان التون وکومش طمرلرینه دینور جمعی سام در واغاجك اوزدکنه دینور وعربستانده برموضعدر ویمنده ایکی قریه آدیدر وبصره‌ده برمحله آدیدرکه بنوسامه دخی دیرلر وسامة بن لؤیّ بن غالب کعبك برادریدرکه رجال نسب مصطفویه‌دندر علیه السلام محدثیندن ابراهیم بن الحجاج السامی وبرجماعت بصریون اکا منسوبلردر (السام) حال وزننده خیزران اغاجنه دینور وهذیل یوردنده برطاغك آدیدر واسم ابن نوح علیه السلامدر وقبالرده صوابر کلجك خلق اویمه جقوره دینور (سیمویة) سینك کسری ومیمك ضمیله اصحابدندر فی الاصل بلقا شهرندندر نصرانی ایکن کلدی (المسامة) ملامه وزننده شول انلووقالین تخته‌یه دینورکه قبونك آلت ایشکنه وضع اولنوب قبونك قاعده‌سی آنك اوزرنده اولور ومحفه‌نك اوکنده اولان قالین دکنکه دینور (السوام) سحاب وزننده آنك کوزلری التنده اولان ایکی جقوره دینور ایکیسنه سوامان دیرلر (سوام) غراب وزننده برقوش آدیدر (یسوم) یقول وزننده جبال فرقده متصل برطاغدرکه همان آنده اوق ویای دوزدکلری نبع وشوحط اغاجلری بتوب واول اغاجلرده میمون کروهی ایوا ایدرلر (السهم) سینك فتحی وهانك سکونیله حظّ ونصیب معناسنه‌در جمعی سهمان وسهمه کلور سینلرك ضمیله یقال له فی هذا سهم ای حظّ وقمار اوقنه دینورکه آنکله مقارعه اولنور یلکسز ونمرنسز ساده اولور جمعی سهام کلور مقارعه معناسنه مساهمه بوندندر وسهم نبل کلمه‌سنك مفردندندرکه عربی اوقه دینور فارسیده تیر دینور زیرا نبل کلمه‌سنك لفظندن مفردی یوقدر شارحك بیانه کوره بونکده جمعی لفظندن سهامدر وسهم البیت ترکیده دخی اوق تعبیر اولنان دیرکه دینورکه آنی سقف آلتنه اوزادوب سائر دیرکلری واغاجلری آنك اوزرینه استوار ایدرلر وسهم معاملات ومساحاتده آلتی ارشون مقداره اطلاق اولنور یقال ضرب المساح بسهمه فی الارض وهو مقدار ست اذرع فی معاملات الناس ومساحاتهم وارسلان طوتجق قولبه‌نك قپوسی اوزره وضع ایتدکلری مصنع طاشه دینورکه ارسلان اول قولبه قپوسندن ایچری کیروب زنبر کله‌وضع اولان طعمه‌یه یاپشدقده قپان تخته‌سی کبی اول طاش دوشوب قپویی سد ایدر وسهم قریشدن برقبیله آدیدرکه بنوسهم ایله متعارفدر کذلك باهله قبیله‌سندن برقبیله آدیدر (السهم) تخمینله کونشك پرتوندن هواده ایالك تخیل اولنان خرده ذره‌لره دینورکه اسی کونلرده متخیل اولور جوحقلر شیطان

عربه‌سی تعبیر ایدرلر وحرارت غالبه معناسنه‌در وعاقل وحکیم کار کذارلره دینور یقال هم سهم ای عقلاء حکماء عمال (السهمة) غرفه وزننده خصلغه دینور یقال بینهما سهمة ای قرابة وبهره ونصیب معناسنه‌در: یقال له فی هذا سهمة ای نصیب (السهام) سحاب وزننده بودخی اسی کونلرده هواده ایلك ایلك متخیل اولان نسنه‌لره دینور مخاط الشیطان معناسنه ویاز کونلرنده هوانك آتشین اسیسنه دینورکه انسان وحیوانی علو کبی چالوب بر باد ایدر نته‌که بادیه‌ده واقعدر یقال فی یومنا هذا سهام وهو حر السموم ووهج الصیف ویقال سهم الرجل علی المجهول اذا اصابه السهام (السهام) غراب وزننده وفتحله‌ده جائزدر بدنه عارض اولان آرقلغه و بوزقلغه دینور سام یلی چالمش یقال به سهام ای ضمر وتغیر (سهام) کتاب وسحاب وزنلرنده یمنده بر وادی آدیدر بعض نسخه‌ده ویفتح لفظی اشاغیده مرسوم اولمغله طغیان قلمدن محلی بورادر (السهوم) هجوم وزننده برکسه یابر حیوان آرقلیوب لون وبدنی متغیر اولمق معناسنه‌در : یقال سهم الرجل وسهم سهوما من الباب الثالث والخامس اذا ضمر وتغیر لونه وبدنه وچهره ترش وعبوس اولمق معناسنه‌در : یقال سهم وجهه اذا عبس ویقال بوجهه سهوم ای عبوس (السهام) غراب وزننده دوه‌یه مخصوص برمرض آدیدر شارحك بیاننه کوره بوراده وبالضم لفظی ساقطدر ومرض مزبور دوه‌یی اسی چالمقدن عارض اولور (المسهوم) سهام علتنه اوغرامش دوه‌یه دینور (المسهمة) معظمه وزننده سهام علتنه اوغرامش دوه‌لره دینور یقال بعیر مسهوم اذا اصابه السهام ویقال ابل مسهمة اذا اصابها السهام (الساهمة) ارقلیوب زبونلنمش ناقه‌یه دینور یقال ناقة ساهمة ای ضامرة (السهوم) صبور وزننده طوشجل قوشنه دینور (سهم الرمی) برکوکب آدیدر (ذوالسهم) معاویة بن عامرك لقبیدر غنایمدن احراز ایلدیکی سهم وحصه‌سنی دائما قرناء واصحابنه اعطا ایلدیکیچون ملقب اولدی (ذوالسهمین) کرز بن الحارث اللیثی لقبیدر (المسهم) معظم وزننده سهام شکلنده چبوقلی نسج اولنمش قماشه دینور (المسهم) مکرم وزننده هجین اولان آته دینورکه ایکی باشدن عربی وکحیل اولمیاندر بوزات تعبیر اولنور وشول کسیه دینورکه درد عشق ومحبتدن وجودی نال قلم کبی قالمش اوله یقال رجل مسهم الجسم ای ذاهبه فی الحب ومسهم ذکری آتی اسهامدن نادر اوله‌رق اسم فاعل اولور (الاسهام) همزه‌نك کسریله سوزی چوغالدوب اوزاتمق معناسنه‌در : یقال اسهم الرجل فهو مسهم کاسهب فهو مسهب زنة ومعنی بونلر نوادردندر زیرا قیاس اولان هانك کسریله اولمقدر (ساهم) کنده قبیله‌سنه مخصوص برفرس اسمیدر

(• فصل الشين المعجمة •) (الشأم) شينك فتحى وهمزه‌نك سكونيله وبعضا تخفيفاً الفه قلبيله قبله‌نك صول طرفنده واقع بلادڭ يعنى اولكه‌نك اسميدر قبله‌نك مشأمه‌سنده يعنى صول جانبنده وقوعى باعث تسميه‌در نته‌كه يمن اولكه‌سى يمين قبله‌ده اولمغله يمن اطلاق اولندى وبعضلر ديديلركه بنى كنعاندن برقوم اول اولكه‌يه تشأم يعنى صول طرفلرنده واقع اولمغله اكا عزم وارتحال ايتدكلريچون شام تسميه اولندى وعلى قول سام بن نوح عليهما السلام اورايه نازل اولوب اهادان ايلدكله اسميله مسما اولندى زيرا سام سريانيده شين معجمه ايله‌در ياخود شامه‌دن مأخوذدركه خال معناسنه‌در اولكهٔ مرقومه‌نك ارضى جابجا خال كبى آق وقزل وسياه اولمغله اسم مزبور ايله تسميه اولندى پس قول اخيرلره كوره مهموز اولمز وشام مؤنثدر ارض تأويليله و بعضا مذكر اولنور شارح ديركه زمخشرى سائر اهالئ شرق كبى حسينى ماده‌سندن اهل شامه بغض وعداوتلرى اولمغله اساسده هو من اهل الشأم والشأم عن مشأمة القبلة وهم اصحاب المشأمة عبارتيله تعريض وازدراء ايلمشدر (الشأمىّ) همزه ايله اصلى اوزره‌در (والشآمىّ) سحابىّ وزننده (والشآم) سحاب وزننده اسم منسوبلردر لفظ اخير تهام ويمان كبيدر شارح ديركه شام لفظنده قولين اخيرينه كوره شامئ همزه‌سز اولمق لازمدر (الاشآم) همزه‌نك كسريله شام اولكه‌سنه كلمك معناسنه‌در : يقال اشأم الرجل اذا اتى الشام (التشأم) تفعل وزننده شامه نسبتلنمك معناسه‌دركه بن شامليم ديمكدن عبارتدر يقال تشأم الرجل اذا انتسب الى الشام وصول طرفه عزيمت ايلمك وصول طرفه ياتمق وصوله دونمك معنالرينه‌در يقال تشأم الرجل اذا اخذ نحو شماله و برنسنه‌يى اوغورسز عدّ واتخاذ ايلمك معناسنه‌در : يقال تشأموا به مثل تطيروا (التشئيم) تفعيل وزننده بر آدمى شام طرفنه تسيير ايلمك معناسنه‌در : يقال شأمهم اذا صيرهم الى الشأم (الشؤم) شينك ضميله اوغورسزلق معناسنه‌در : يقال به شوم اى حندانيمن شارح ديركه عربلر برسمته كيدركن صول طرفدن مرئى اولان جانورى تطير ايتمكله اوغورسزه شؤم اطلاقى آندن منشعب اولمشدر انتهى و شؤم سياه دوه‌لره دينور و آق تويلو دوه‌لره دينور بو ايكى معناده لفظندن مفردى يوقدر (الشأم) شينك فتحى وهمزه‌نك سكونيله بر آدمى اوغورسزلغه اوغراتمق معناسنه‌در : يقال شأمهم وعليهم شأما من الباب الثالث اذا جرّ عليهم الشؤم (الشائم) بر ادمى اوغورسزلغه اوغراديجى كمسه دينور (الشآمة) سلامه وزننده اوغورسز اولمق معناسنه‌در يقال شؤم فلان عليهم شآمة وشئم على المجهول اى صار شؤما عليهم (ماأشأمه) فعل تعجبيدر فلان نه عجب اوغورسزدر ديمكدر (المشؤوم) مذموم وزننده (والمشوم) مقول وزننده اوغورسز بداختر ومنحوس كمسه دينور مترجم ديركه

درّة الغوّاص نام كتابنده حريرى ديمشدركه بلا همز مقول وزننده مشوم ديمك اوهامندر صواب اولان مشؤوم اولمقدر مذموم وزننده يقال شئم الرجل على المجهول فهو مشؤوم ويقال شأم فلان اصحابه اذا مسهم بشؤم من قبله يعنى ياران وهمدملرينه اوغورسزلغى سرايت ايتدردى و شهاب شرحنده ديديكه كلام مزبورك مقتضاسى مشوم فاعل معناسنه اولمقدر نته‌كه مستور ساتر معناسنه‌در و شريف مرتضى قولى اوزره بوعرب استعمالى دكلدر زيراعربلر بالنفس بدبخت اولانه مشوم وغيره بدبختلكى سارى ولاحق اولانه شائم ديرلر قالديكه مشؤوم مضروب وزننده ومشوم مقول وزننده ايكيسيده صحيحدر نهايت وزن ثانى خلاف افصحدر ومادّهٔ مرقومه شأمه‌دن مأخوذدركه صول جانبه دينور نته‌كه اوغورليلق معناسنه اولان يمن يمينه‌دن مأخوذدركه صاغ طرفه دينور زيرا عربلر خير ومنفعتى يمينه وشرّ ومضرتى شماله نسبت ايدرلر حتى فلان عندى باليمين ديرلر فلانك يانمده وقع وحرمتى واردر معناسنه و فلان عندى بالشمال ديرلر فلان يانمده بى عزّ و حيثيتدر ديجك برده و مفسرينك اصحاب ميمنه ايله اصحاب مشأمه‌نك تفسيرى خصوصنده اقاويل عديده‌لرى اولمغله محللرنده مشروحدر انتهى (الاشائم) اشأم لفظنك جعيدر ايامن مقابليدركه ايمن كلمه‌سنك جعيدر اوغورسزلر ونامباركلر ديمكدر و يقال طائر اشأم اى جار بالشؤم و يقال جرى لهم الطائر الاشأم والطير الاشائم زيرا عربلر قوش ايله تفأل وتطير ايدرلر (الشومى) طوبى وزننده اشأم لفظندن مؤنثدر صول الله وصف اولور يقال ضربه باليد الشومى ضدّ اليمنى (الشأمة) تمره وزننده (والمشأمة) مرحله وزننده يمنه وميمنه مقابليدركه صول جانب ديمكدر (الشئمة) شينك كسريله طبيعت معناسنه‌در : يقال هو كريم الشئمة اى الطبيعة نته‌كه همزه‌سز دخى لغتدر (المشاءمة) مفاعله وزننده برآدمى يابر نسنه‌يى صول طرفه المق معناسنه‌در تقول شائم باصحابك على الامر اى خذ بهم ذات الشمال (الشبم) فتحتينله صوغوق معناسنه‌در : يقال يوم شديد الشبم اى البرد ومصدر اولور صوغوق اولمق معناسنه يقال شبم الماء شبما من الباب الرابع اذا برد (الشبم) كتف وزننده اوشومش آدمه دينور على قول قارنى آج اوله‌رق اوشومش آدمه دينور يقال رجل شبم اى بردان او مع الجوع والومه‌دينور موت معناسنه واغويه دينور سمّ معناسنه بونلره برودتلرندن ناشى اطلاق اولندى (الشبمه) فرحه وزننده سموز بقره‌يه دينور يقال بقرة شبمة اى سمينة (شبام) سحاب وزننده برنبات آديدر (الشبام) كتاب وزننده اناسنى اتمسون ديو اوغلاق آغزينه ارقورى بچوردكلرى اغاجه دينوركه اسنك تعبير اولنور و شبام بر قبيله و شامده برموضع و يمنده قبيلهٔ همدان يوردنده برطاغ و جبل كوكبان

نخنده حبر قبیله‌سنه مخصوص بر بلده وزمزم یانسده بنی حبیب قبیله‌سنه مخصوص بر بلده و حضر موت ایالتنده بر بلده اسملریدر و شبام نسوانك یوزلرینه طوتدقلری پچه‌نك باغنه دیورکه ایکی طرفلو ایکی دانه اولمغله شبامان دیرلر اکسه‌لرندن بری برینه بند ایدرلر (الشبم) خدب وزننده بودخی اوغلاق اغزینه اوریلان اسنکه دینور (الشبم) شینك فتحیله اوغلاق اغزینه اسنك بکجورمك معناسنه‌در : یقال شبم الجدی شبما من الباب الاول اذاجعل الشبم فی فیه (التشبیم) تفعیل وزننده شبم معناسنه‌در : یقال شبم الجدی بمعنی شبم (المشبم) معظم وزننده تشبیمدن اسم مفعولدر ومنه المثل • تفریق من صوت الغراب • وتفرس الاسد المشبم • یعنی قرغه آوازندن قورقوب و اغزی اسنکلی ارسلانی صید ایدرسن مثل مزبور شیٔ حقیردن خوف وخشیت ایدوب امر خطیره اقدام واقتحام ایدن کمسه حقنده ضرب اولنور بر بدویه خاتون بر اغزی بغلو ارسلان صید وضبط ایدوب بعده بر قرغه آوازی ایشتمکله خوف ایلدکده کلام مزبوری تفوه ایلمشلر (الشبرم) قنفذ و جعفر وزنلرنده بو دور کشی‌یه دینور و قنفذ وزننده بخیل وناکسه دینور وکوفه قرنده بنی بجیل جماعتی یوردنده بر صوبك آدیدر و میشه اغاجلرندن بر تیکنلی اغاج ادیدرکه و باه و طاعونه نافعدر و بر بشقه نبات آدیدرکه مرجکه شبیه دانه‌لری اولور و کوکی سود ایله مملو و غلیظ اولور ورقی و لبنی وثمری بالجمله مسهلدر لکن لبنی استعمال خطرناکدر مستعمل اولان کوکیدر برکون برکیجه تازه سود ایچره نقع و سودی اوج دفعه تجدید بعده اخراج ایدوب تجفیف ایلدکدنصکره هندبا و رازیانه عصاره‌سنه تکرار نقع واوج کون علی حاله ترك ایدوب بعدالتجفیف تربد وهلیلج وصبر ایله برابر اندن قرصلر دوزوب استعمال ایدرلر بوصورت اصلاح اولندقده دوای فائق ودارویی رائق‌اولور بونبات ترکیده اغاج سودلکنی دیدکلری درکه مصریلر اکاشرنت حجازی تعبیر ایدرلر (الشبرمة) قنفذه وزننده کدی‌یه دینور سنور معناسنه واورغاندن وایبلکدن طاغلوب آیریلان تللره دینور (المشبرم) مدحرج وزننده بودخی اورغاندن وایبلکدن آیریلان تللره دینور (الشتم) کتم وزننده (والمشتمه) مرحله وزننده (والمشتمة) تانك ضمیله سوکمك معناسنه‌در: یقال شتمه شتما ومشتمة من الباب الثانی والاول اذاسبه (المشتوم) (والشتیم) امیر وزننده سوکلمش آدمه دینور مؤنثی مشتومه وشتیم‌در مذکری کبی وشتیم بدمنظر وزشت پیکر کمسیه اطلاق اولنور یقال رجل شتیم ای کریه الوجه وآزغین جهره‌لو ارسلانه‌دینور (الشتیمة) سفینه وزننده اسمدر سوکش ودشنام معناسنه‌در (المشاتمة) مفاعله وزننده (والتشاتم) تفاعل وزننده سوکشمك

معناسنه‌در

معناسنه‌در : يقال شاتما وتشاتما اى تسابّا شارح ديركه مشاتمه اكثرى واحدايچون استعمال اولنور فيقال شاتمه اى شتمه (المشتّم) معظم وزننده (والشتامة) جبانه وزننده بونلرده آزغين وعبوس چهره‌لو ارسلانه دينور (الشتامة) سلامه وزننده بدچهره اولمق معناسنه‌در : يقال شتم الرجل شتامة من الباب الخامس اذا كان شتيما (شتيم) زبير وزننده ابن ثعلبه دركه ضبه قبيله‌سندن برقبيله پدريدر ياخود صواب‌ولان شيم اولمقدر ياى تحتيه ايله وشتيم بن خويلد الفزارى شاعردر (الاشتوم) اسلوب وزننده تنيس قضاسنده برحصار اسميدر (الشجم) ضمتيله مناره كبى اوزون وخبيث وداهيه وعفريت اولنلره دينوركه حيه وصفيدر مفردى غير مسموعدر (الشجم) فتحتيله هلاك معناسنه‌در : يقال شجم الرجل شجما من الباب الرابع اذا هلك (الشجعم) جعفر وزننده ارسلانه دينور واوزون نسنه‌يه دينور انسانك جسدنه ياخود كردنه دينور (الشحم) شينك فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله ايچ‌ياغنه دينور وتقول العرب لقيته بشحم كلاه اى فى حال نشاطه يعنى فلانه نشـاط وانبساطى حالنـده ملاقى اولدم ديجك يرده لقيته بشحم كلاه ديرلر كلى بو بركه دينوركه اثر قوّت بدندر وشحم مصـدر اولور برآدمه ايچ ياغى يدرمك معناسنه‌در : يقال شحمه شحما من الباب الثالث اذا اطعمه (الشحمة) ثمره وزنـنده تاى تخصيصله شحمدن برپاره‌يه دينـور و برقوش اسميدر و عربه مخصوص برلعب آديدر وشحمة الارض منتـاره اطلاق اولنـور كذلك آق قورتجغزلره دينـوركه چامورلقـده اولور على قول بر صـوغلجانى ديدكلريدر و شحمة الاذن قولغك يومشغنه دينوركه كوبه تكجره‌جك بريدر وشحمة المرج خاتم چچكنه دينـور وشحمة الحنظل ابوجهـل قرپوزينك چكردكلرندن غيرى ايچنده‌اولان اتنه دينور اغاج قاوننك اتى كبى وشحمة الرّمان نارك چكردكلرى ارقه‌سنده اولان صاريجه انجه زاره دينور خروزلرى يينى فصل ايدر(ابوشحمه) عبدالرحمن بن عمر بن الخطاب كنيه‌سيدر و عباس بن ابى شحمه محدثدر (الشحيم) لحيم وزننده سموز آدمه دينـور يقال رجل شحيم اى سمين (الشحامة) كرامه وزنـنده سموز اولمق معناسـنه‌در : يقال شحم الرجل شحامة من الباب الخامس اذا كان شحيما (المشحم) محدّث وزننده خانه‌سنده ايچ ياغى چوق اولان آدمه دينور يقال رجل مشحم اى الكثير الشحم فى بيته (المشحم) محسـن وزننده دوه‌لرى سموز آدمه دينور (الشحم) كتف وزننده شيره‌سى ازجه اولان اتلى اوزمه وصف اولور يقال عنب شحم اى قليل الماء و ايچ ياغنه مشتهى آدمه دينور يقال رجل شحم اى مشتهى الشحم (الشحم) فتحتيله ايچ ياغنه اشتها كار اولمق معناسنه‌در : يقال شحم الرجل شحما من الباب الرابع اذا كان شحما (الشاحم) (والشحام) شدّاد وزننده ايچ ياغى صاتيجيسنه دينور (الشخم) شينك فتحى

وخای معجمه‌نك سكونیله (والشخوم) قعود وزننده طعام بوزیلوب فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در : یقال شخم الطعام وشخم وشخم شخما وشخوما من الباب الثلث والرابع والخامس اذا فسد (التشخیم) تفعیل وزننده طعامی فاسد وتباه ایلمك معناسنه‌در تقول شخمت الطعام ای افسدته (الاشخام) همزه‌نك كسریله سودك رایحه‌سی بوزلمق معناسنه‌در : یقال اشخم اللبن اذا تغیرت رایحة (الاشخم) احمر وزننده اق قبله دینور یقال شعر اشخم ای ابیض وجابرسز وچمنسز باغچه‌یه دینور یقال روض اشخم ای لانبت فیه وشول یاغز اشكه دینور كه چهره‌سنك وبرونك سیاهی سائر جسدندن زیاده اوله یقال حمار اشخم ای ادغم (الشخم) ضمتینله ككزلری طونق كسه‌لره دینور كه اصلا رایحه آلمزلر كرك طیب وكرك خبیث اولسون (الاشخیمام) احمیرار وزننده اوتلرك تازه‌سی قوریسنه قارشمق معناسنه‌در كه بعض یری تازه وبعض یری قوری اولمقدن عبارتدر یقال اشخام النبت اذا اختلط الرطب بالیابس (الشدخم) جعفر وزننده (والشداخم) علابط وزننده ارسلانه دینور وآوردی ككیش آدمه دینور یقال رجل شدخم ای واسع الشدق وشدخم بردوه بوغوربك اسمیدر كه نعمان بن منذرك ایدی ابل شدخمیات انك نسلندندر (الشذام) ذال معجمه ایله سحاب وزننده طوزه دینور ملح معناسنه وعقربك وآرینك ایكنه‌سنه دینور (الشبذمان) شینك فتحی و ذالك ضمیله قورده دینور ذئب معناسنه (الشبذمانة) هابله كنج ورونده ناقه‌یه دینور (الشرم) شینك فتحیله برشجر آدیدر ودریانك انكین یرینه علی قول كورفزنه دینور یقال اضطربت السفینة فی شرم البحر ای فی لجته اوفی خلیجه شارح دیركه وضع ماده‌یه معنای ثانی ملایمدر وشرم بك چوق چایره دینور كه كثرتندن شی طوار قسمی همان باشلرندن اوتلایوب اشاغیلرینه محتاج اولمیه وشرم بر موضع آدیدر شرماء دخی دیرلر صحراء وزننده وشرم مصدر اولور یارمق معناسنه یقال شرم الشیء شرما من الباب الثانی اذا شقه وبرونك اوجنی كسمك معناسنه‌در : یقال شرم انفه اذا قطع ارنبته بوراده مابین الارنبه نسخه‌لری غلطدر وبر آدمه مالندن بر مقدارجه افراز وتخصیص ایلمك معناسنه مستعملدر یقال شرم له من ماله اذا اعطاه قلیلا (الشرماء) صحراء وزننده شرم دیدكلری موضع مذكوره دینور وایكی دلیكی بر اولان عورته دینور یقال امرأة شرماء ای مفضاة (الشرم) فتحتینله برون اوجی كسیك اولمق معناسنه‌در (الاشرم) احمر وزننده برونك اوجی كسلمش آدمه دینور یقال رجل اشرم ای بین الشرم مشروم الانف بوجهتدن سركردهٔ حبشه اولان ابرهه‌یه اشرم اطلاق اولنور ایدی فیل وقعه‌سنده ظنك بریسی برونك اوجنه راست كلوب قطع ایلمشیدی واروب ملكلرینه وقعه‌یی

اخبار ایلدکده فی‌الحال اولدنی هلاك اولدی (الشرمة) غرفه وزننده بر طاغك آدیدر (الشرمة) فتحاله شحر قربنده‌بر موضعدر (الشروم) صبور وزننده (والشریم) امیر وزننده شرماء کبی ایکی دلیکی بر اولمش عورته دینور و شریم فرجه اطلاق اولنور یاریق اولدیغیچون (الشارم) نشانك برکوشه‌سنی یاران اوقه دینور یقال سهم شارم اذا کان یشرم جانب الغرض (التشریم) تفعیل وزننده بر نسنه‌یی پك یارمق و یارق یارق ایلمك معناسنه در: یقال شرّمه اذاشققه و شکار یاره‌لو اوله‌رق قاچوب قورتلمق معناسنه در : یقال شرّم الصید اذاانفلت جریحا (التشرّم) تفعل وزننده یاریلوب پاره پاره اولمق معناسنه در : یقال تشرّم الشیء اذاتمزّق و تشقق (الشرذمة) شینك و ذال معجمه‌نك کسریله ازجه جماعت انسانی‌یه دینور یقال جاءت شرذمة من‌الناس ای‌قلیل وسفرجلدن و سائر نسنه‌لردن بر پاره‌یه و بر بلوکه دینور جمعی شراذم و شراذیم کلوروشراذم کهنه و پاره پاره جامه‌لره اطلاق‌اولنور یقال ثیاب‌شراذم ای‌اخلاق‌متقطعة (الشطم) ختم وزننده جماع ایلمك معناسنه‌در : یقال شطم المرأة شطما من الباب الاول اذانکحها (الشیظم) ظای معجمه ایله حیدر وزننده کنج اولوب اوزون وتنومند اولان دوه‌یه وآته وانسانه دینور جمعی شیاظمه‌در مؤنثی شیظمه‌در وقوجان بیوك کرپی‌یه دینور وبررجل آدیدر وارسلانه دینور (الشیظمی) حیدریّ وزننده شیظم ایله معنای اولده مرادفدر وضرب لسانه مالك طلاقتلو فصاحتلو سخنور آدمه دینور یقال هوشیظمیّ ای مقول فصیح وسکیرلری‌قویّ وایری ویوکسك بایبلو آته دینور وارسلانه دینور (التشیظم) تدحرج وزننده برکسه حقنده حدّی متجاوز سوزلر ایله حواله وشرکیر اولمق معناسنه‌در : یقال تشیظم علیه بالکلام اذا تخطرف (الشعم) شینك فتحیله ناس بینلرنی اصلاح ایلمك معناسنه‌در : یقال شعم بینهم شعما من‌الباب الاول اذا اصلح (الشعموم) زنبور وزننده پك اوزون آدمه دینور (شعثم) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده ابن حیاّن درکه مصر فتحنده حاضر اولمشدر وشعثم بن اصیل محدّثدر وذؤیب بن شعثم علی قول ابن شعثن‌در اصحابدندر ومهلهل نام امیر وشاعرك بیوم الشعثمین قولنده‌شعثمین کلمه‌سنی‌کرچه تفسیرایلمامشلر لکن‌ظاهرا برموضع‌آدیدرکه انده‌بروقعه واقع اولمشدر شارح دیرکه خلاصهٔ اقوال اهل ادب بودرکه شعثمان ایکی کمسه‌درکه مهلهل یدنده مقتول اولدیلر بعضلر دیدیکه بری شعثم و بری شعیث ایدی که معاویة بن عامرك اوغلرلیدر تغلیب اولنمشدر ومهلهل مرقومك قولندن مرادی اشبو * فلونبش المقابر عن‌کلیب * فیخبر بالزنائب ایّ زیر * بیوم الشعثمین لقرّ عینا * وکیف لقاء من‌تحت القبور * وذنائبدن مراد یوم الزنائبدرکه حرب

ایصوص وقعه‌سیدر مزبور شغمین دیدکلری کسه‌لری مهلهل کلیبك اخفامنه قتل ایلدی (الشغموم) غین معجمه ایله عصفور وزنـنده (والشغمیم) قندیل وزنده اوزون بویلو خوب اندام وخوش سیما ادمه دینور بوصفنده اولان سائر حیوانده اطلاق اولنور یقال رجل شغموم وشغمیم وامرأة وناقة شغمومة وشغموم وشغمیم ای طویل متبج (الشغم) کتف وزنده حریص وشرهمند کمسه دینور (المشغوم) سودی جوق اولان ناقه‌یه دینور (الشقم) شینك وقافك فتحیله برجنس خرما اسمیدر علی قول برشـوم دیدکلری نوعیدر مفردی شقمه‌در (الشکم) شـینك ضمیله (والشکمی) بهمی وزنده اسملردر عوض وجزاء معناسـنه‌در وویرکی‌یه دینور عطا معناسـنه شارح دیرکه بوماده عوض ومجازات اوله‌رق اعطـا ایلمکه موضوعدر وبعضـا اطلاق وتقیید علاقه‌سیله همان اعطا معناسنه‌ده استعمال اولنور نته‌کـه مؤلفك عباره‌سی اکا تلمیحدر انتهی (الشکم) شینك فتحیله برآدمه برنسنه مقابلنده عوض وجزا ایلمك معناسنه در : یقال شکمه شکما من الباب الاول اذا جزاه و شکم و شکیم اصرمق معناسنه در : یقال شکمه شکما و شکیما اذا عضه و شکم رشوت ویرمك معناسنه مستعملدر کویاکه شکیمه‌ایله اغزنی بندایدر یقال شکم الوالی اذا رشاه (الاشکام) همزه‌نك کسریله بو دخی بر آدمه برنسنه مقابلنده عوض و مکافات ایلمك‌معناسنه‌در یقال شکمه اذا جازاه (الشکیمة) سفینه وزنده انفه و انتصار صفتنـه اطلاق اولنور که شدید و شهم النفس آدمك برکمسه جانبندن کندی طرفنه درکار اولان ظلم و قهر و استیلا کبی وضعی قطعا هضم وتحمل ایتمیوب ابا وامتناع و شـدتله مقابله و مقاومت ایلمسـندن عبارتدر و بو شکیمهٔ فرسـدن مأخوذدر یقال فلان ذوشکیمة ای ذوانفة و انتصار من الظلم و سرکش و شـدید النفس و صاحب عار وحیت اولمغله اصلا فرد واحده سرفرو و انقیاد ایتمز اولان آدمه شدید الشکیمه اطلاق اولنور یقال فلان شدید الشکیمة ای انف ابیّ لاینقاد وشکیمه عهد و پیمانه اطلاق اولنور یقال بینهما شکیمة ای عهد و استکبار وترفع معناسنه در : یقال هو ذوشکیمة ای ذوشمم بووادہ فهد وسمّ نسخه‌لری غلطدر و بر نسـنه‌یه بکزه‌مکه اطلاق اولنور یقال له به شکیمة ای شبه وطبع و طبیعت معناسنه در و کمدن آتك اغزنه ارقوری کیرن دموره دینورکه فأس لجام یعنی کم طساغی دیدکلری چتال دمور انده اولنور و صولوق و ایکی طرفلو دیزکین اکا بکجوریلور ترکیده آغزلق تعبیـر اولنـور باشی سرد و سرکش آتلره قالین و قویّ ایدرلر جمعی شکایم شکم کلور ضمتینله وشکیم کلور هاسز ذکراولنان معانی بوندن مأخوذدر (الشکم) فتحتینله آجقمق معناسنه در : یقال شکم الرجل شکما من البـاب الرابع اذا جاع

(الشكم) كتف وزننده اوسلانه اطلاق اولنور (الشكيم) امير وزننده مصدردركه ذكر اولندى وشكيم القدر قرغانك قولپنه اطلاق اولنور (كمامه) ثمامه وزننده (شكيم) زبير وزننده (مشكم) منبر وزننده اسامىٔ ناسدندر (الشالم والشولم والشيلم) شينلرك ولاملرك فتحيله زوان اسميدركه بغداى ارالقلرنده اولور وبو عندالاكثر دلوجه ديدكلريدركه شيلم وزوان شى واحددر وعندالاقل شيلم قرموق ديدكلريدر (الشلم) قنب وزننده قغلجمه دينور ومنه يقال فلان يتطاير شلمه اى شراره من الغضب (شلم) بقم وزننده (وشلم) كتف وزننده (وشلم) جبل وزننده بيت المقدّس اسميدركه حرم قدس شريف اولور كتف وزننده ماعدا اسمين عجمه ووزن فعل علتلريله غيرمنصرفدر وعبرانيده شهر مرقومك اسمى اورشليم در شارحك بيانه كوره شلم وسائرى قدس شهرينك اسميدر (شلام) سحاب وزننده واسطايله بصره بيننده بر بطيحه‌در (الشم) شينك فتحى وميمك تشديديله (والشميم) شينك فتحيله (والشميمى) خليفى وزننده وبو زمخشريدن منقولدر قوقلمق معناسنه‌دركه قواى خمس ظاهردن برونده اولاندر تقول شممت الريحان اشمه بالفتح وشممته اشمه بالضم شما وشميا وشميمى من الباب الرابع والاول اذااخذ ريحه بحسّ الانف (التشمم) تفعل وزننده (والاشتمام) افتعال وزننده (والتشميم) تفعيل وزننده برنسنه‌يى كركى كبى قوقلمق معناسنه‌در تقول تشممته واشتمته وشممته بمعنى شممته شارح ديركه بورادە شميته نسخه‌سى غلطدر لكن تظنن لفظنده تظنى ديدكلرى كبى بونده دخى تخفيفا ميم اخيره‌يى يايه قلب ايتمك مطرده‌در وامثالى واقعدر (الاشمام) همزه‌نك كسريله بركسيه برنسنه‌يى قوقلتمق معناسنه‌در : يقال اشمه الطيب اذا جعله يشمه وكبر ودماغدن ناشى باشنى يوقرى طوترق كتمك معناسنه‌در : يقال اشمّ الرجل اذا مرّ رافعارأسه وبرنسنه‌دن عدول ايلمك معناسنه‌در : يقال اشمّ عنه اذاعدل واشمام اهل تجويد اصطلاحنده برحرفه ضمه ياخود كسره اذاقه ايلمكدن عبارتدر شويله‌كه اول حركه‌لر كمال ضعفدن مسموع ومعتدّ بها اولميه واكر اشعارده اولورسه وزننه كسر وخلل عارض اولميه شارح ديركه اشمام رومدن اقلّ اولور زيرا روم اختلاس حركه اولمغله حركهٔ خفيه اولوب ايشيدلمكله قابل اولور واشمام مجرد دودقله ضمه ياكسره اشارت اولمغله ايشيدلمكه قابل اولمز پس اشمام اولنان حرفه بك ضعيف اولديغندن متحرّك دينلمز ساكن ياشبيه بالساكن اطلاق اولنور واشعارده تقطيع ووزنى اخلال ايلمز نته‌كه اشبو * متى انام لايؤرّ قنى الكرا * ليلا ولااسمع اجراس المطى * بيتنده لايؤرّقنى كلمه‌سنده واقعدركه مجزوم القافدر انتهى واشمام سنت ايدن كسه سنت موضعنى دبندن بوداميوب همان برمقدارجه‌سنى قطع ايلمك معناسنه‌در كرك اوغلان وكرك

قبز اولــون يقال اشمّ الحجـام الختان والحـافضة البظر اذا اخذ منهمـا قليلا
(المشامة) مفعله وزنـنده (والتشام) تفاعل وزنـنده قوقوشمق معناسنه‌در :
يقال شاممّا وتشاما اذا شمّ احدهما الاخر ومشـامّه برآدمه بك صيق يقين اولوب
سرائر واحوالنه نظر واطلاع ايلك معناســنه مستعملدر تقول شامه على الامر
اى نظر ماعنـــده وقاربه وادن منه (الشمـــام) شدّاد وزنـنده تركيده بيلفيم
وشمام محرّ فى شمامه وفارســيده دستنبويه ديدكلرى نسنه‌دركه ابوجهل قاونى
طرزنده كوچك وقرمزى وبنشل ومسارى الاجه ومخطط اولور رايحه‌سى‌باردورطب
اولوب دماغى‌ملين ونومى‌جاذب واكلى‌تليين طبيعتده مؤثردر (الشمامات) شمامه‌نك
جمعيدركه جبانه وزننده در تشمم اولنان ريح طيبـــه‌يه دينور (الشميم) امير
وزنـنده يوكسك نسنه‌يه دينور يقال بناء شميم اى مرتفع (المشموم) مسك‌ديدكلرى
عطره اطلاق اولنور يقال جاء وعليه رايحة المشموم اى المسك (الشم) فتحتينله
يقينلق معناسنه‌در : يقال فى داره شمم اى قرب و ايراقلق معناســنه اولمغله ضد
اولنور يقال فى داره شمم اى بعد و طاغده اولان يوكسكلكه دينور يقال فى الجبل
شمم اى ارتفاع و برونك دوز و اسلوب و اندامى خوش و لطيف اوله‌رق قصبه‌سنك
يوكسك و بومشغنك ديكجه اولمسنه دينور على قول برونك بومشغى قصبه‌نك‌خوش
ولطيف دوزلكنه وارد اولمق يعنى بوقريدن بومشغنه كلنجه سبيكه كبى حســن
ونطافتله چكيلى و آقنديلى هموار اولوب و قصبه‌نك يوكسكلكى ذلف ديدكلرندن
زياده‌جه اولمسنه دينور وذلف برون كوچك و بومشغى دوز وقصبه باصقجه اولمغه
دينور و عنـــدالبعض شمم برون انجه و اوزون اولوب بومشغنك اوجى آقنـــديلى
اولمغه دينوركه طغان برونلو اولمق تعبير اولنور يقال فى انفه شمم وهو ارتفاع
قصبة الانف وحسنها واستواء اعلاها و انتصاب الارنبة اوورود الارنبة فى حسن
استواء القصبة و ارتفاعها اشدّ من ارتفاع الذلف اوان‌يطول الانف و يدق‌وتسيل
روثته شارح ديركه شمم بو معنالرده مصدر دخى اولور انتهى و شمم تكبرلك‌ايلك
معناسنه مستعملدر يقال شمّ الرجل شمما اذا تكبر و صنانمق و بوقلنمق معناســنه
مستعملدر يقال شمّ الرجل على المجهـــول اذا اختــبر (الاشمّ) برونى وصف
مذكور اوزره اولان آدمه دينور يقال رجل اشمّ اى فى انفه شمم و عار وحميت
صاحبى سيد و ذيشان آدمه اطلاق‌اولنور يقال رجل اشمّ اى سيد ذوانفة‌وباشلرى
يوكسك اموزه وصف اولور يقال منكب اشمّ اى‌المرتفع المشاشة (شمام) سحاب
وزنـــده بر طاغك آديدر (برقة شماء) بر جبل معروفدر (الشماشم) شين
اولانك فتحيله خرما كسلدكدنصكره ســالقمده قلان تازه خرما بقيه‌لرينه دينور
(اشموم) اسلوب وزننده مصر اقليمنده ايكى بلده آديدر (الشم) شينك‌فتحى

و نونك سكونيله طرملامق معناسنه در : يقال شنم وجهه شنما من الباب الاول اذا خدش و بر نسنه ايله كوده‌نك دريسنى ياروب يرتمق معناسنه در : يقال رمى فشنم اذا حرق طرف الجلد (الشنم) ضمتينله قولغى كسك انسان و حيوانلره دينور (الشنم) قنب وزننده شلم معناسنه دركه قغلجمه دينور يقال يتطاير شنمه اى شلمه (شنتم) جندل وزننده ابوعاصم ياخود ابو سعيد السهمى دركه اصحابدندر على قول شنيم در ياى تحتيه ايله (الشنخم) خاى معجمه ايله جردحل وزننده سموز سمين معناسنه‌در : (الشنعم) جردحل وزننده پك اوزون آدمه دينور (الشنغم) غين معجمه ايله جردحل وزننده رغم كلمه‌سنه اتباع و مزاوجه ايراد اولنور يقال رغماله شنغما اتباع على قول سين مهمله ايله‌در (الشنقم) قافله جردحل وزننده آزجه نسنه‌يه دينور شئ قليل معناسنه (الشهم) سهم وزننده (و المشهوم) ميمك فتحيله پك زيرك و زكىّ الفؤاد تيز فهم و آتشين ذهن و چيره مزاج آدمه دينور جمعى شهام كلور يقال رجل شهم و مشهوم اى ذكى الفؤاد متوقد و جنبشلو نشاطلو جست و توانا آته اطلاق اولنور يقال فرس شهم اى سريع نشيط قوىّ و اوامر و احكامى نافذ مسموع الكلام سيد و سركاره وصف اولور بونك جمعى شهوم‌در يقال هو شهم اى سيد نافذالحكم و شول طاشه دينوركه ارسلان صيدى ايچون يابدقلرى قولبه‌نك قپوسى اوزره وضع اولنور ارسلان ايچرى كيروب طعمه‌يه يابشدقده زنبركلو مصنع اولمغله همان دوشوب قپويى سد ايدر و اكا مهمله ايله سهم دخى دينور و شهم بن مرّة محارب قبيله‌سندن بر شاعردر و شهم بن مقدام ثورى شيخيدر و شهم بن عبدالله و سلمة ابن شهم محدثلردر و ابو شهم يزيد بن ابى شيبه صحابه‌در و شهم مصدر اولور آته زجر و آزار ايلمك معناسنه‌در : يقال شهم الفرس شهما من الباب الثالث اذا زجره و شهم و شهوم قعود وزننده برآدمى قورقتمق معناسنه‌در : يقال شهم فلانا شهما و شهوما من الباب الثالث و الاول اذا افزعه (الشهامة) كرامه وزننده بر كسه شهم اولمق معناسنه‌در : يقال شهم الرجل شهامة من الباب الخامس اذا كان شهما وكذا الفرس (الشهام) سحاب وزننده سعلاة معناسنه دركه قونجلوزه دينور (الشيهمة) حيدره وزننده قوجه قارى‌يه دينور (الشيهم) حيدر وزننده بيوك كرپى‌يه دينور ياخود ارككنه ياخود ارككى نوعندن اوقلرى ايرى اولانه دينور (الشاهسبرم) هانك كسرى و باء و رانك فتحه‌لريله شاهسفرم دخى دينور فايله ريحانه دينوركه فسلكن تعبير اولنان شكوفه‌در شارحك بيانه كوره شاه اسپرم معربيدر سلطانى فسلكن ديدكلريدر (الشيمة) شينك كسريله خوى و طبيعت معناسنه‌در مهموزا دخى لغتدر يقال هو حسن الشيمة اى الطبيعة

ويرن قزيلان طبراغه دينور (التشيم) تفعل وزننده بر ولد خوى وطبيعتنده
بدرنه چكمك معناسنه‌در : يقال تشيم فلان اباه اذا اشبهه فى الشيمة مؤلف بونى
تكرار ايلشدر و دخول معناسنه‌در : يقال تشيم الشئ فى الشئ اذا دخل فيه
وصاج و صقاله قير ـبربعك معناسنه مستعملدر يقال تشيمه الشيب اذا علاه
(الشامة) حاله وزننده بدنده شول نشان و نقطه‌يه دينور كه
سائر اعضانك لوننه مخالف اوله تركيده بك و بنك و فارسيده خال دينور جمعى شام
و شامات كلور و محمد بن محمد و محمد بن اسمعيل الشاماتيان محدثلردر شارح ديركه
زمخشرى شامه‌يى ات بنك ايله تفسير ايلشدر و شامات نيسابورك نواحئ اربعه‌سندن
بر ناحيه در مرقوملر اورايه منسوبلردر انتهى و شامه بدنده اولان سياه اثره‌دينور
نكه كبى كه خلقى و عارضى اولور كذلك ارضنده اولان جابجا سياه اثره اطلاق
اولنور جمعى شام كلور و سياه ناقه‌يه دينور و عربلرك ماله شامة ولازهر اديدكلرى
بو معنادندر كه ماله ناقة سوداء ولابيضاء ديمكدر و شامه آيك صفحه‌سنده اولان
سياه لكه‌يه دينور كه كلف تعبير اولنور و بلاد شام همزه ايله شأم ماده‌سنده
بيان اولندى و ابن شام بر محدثدر اسمى ابراهيم بن محمد بن احمد بن هشام‌در شام
مزبور هشامك لقبيدر و ابن الشامه يحيى الثقفى دركه محدثدر وذوالشامه خالد
ابن‌جعفر البرمكى لقبيدر مقدما باشنده بر بيوك خال اولمغله ملقب اولمشيدى كذلك
محمد بن عمر بن الوليد بن عقبه‌نك لقبيدر و شامه مكه‌ده بر طاغك آديدر لكن
بو متقدمينك تصحيفيدر صواب اولان شابه اولمقدر باى موحده ايله وجميع كتب
محدثينده ميله واقعدر (المشيم) مكيل وزننده (والمشوم) مقول وزننده
(والمشيوم) معيوب وزننده (والاشيم) احمر وزننده بدننده بكلرى اولان
آدمه دينور يقال رجل مشيم و مشوم و مشيوم و اشيم اى به شامات (المشيمة)
مكيله وزننده محلّ ولد اسميدر يعنى شول بوقفه‌زار كبى درى‌يه دينور كه رحمده
دول آنك ايچنده تكون ايدوب تولدنده اكثرى برابرجه چقار تركيده دول
يتاغى و ايش و صكره چقانه صونك تعبير اولنور جمعى مشيم در هاسر و مشايم‌در
و منه السجع • ليس بمقطوم عن شيمة • مفطور عليها فى المشيمة • اى فى محلّ الولد
(الشيم) ضيم وزننده قنجى قينه قومق معناسنه در : يقال شام سيفه يشيمه
شيما اذا غمده و قنجى قيندن صيرمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال شام
سيفه اذا استله و توجيهى نه سمته در ونيره‌يه ياغدرر ديو شمشكه نظر ايلمك
معناسنه‌در : يقال شام البرق اذا انظر اليه اين يقصد واين يمطر وقيزك فرجنه
آلتى كاينبغى ادخال ايلمك معناسنه مستعملدر يقال شام اباعمير اذا نال من البكر
مراده ابو عمير ذكرك كنيه‌سيدر و بر آدمك اياقلرنى توزه‌طبراغه بيله‌مك معناسنه‌در

يقال شام فلانا اذا غبر رجليه بالشيام و بر آدمك بشره‌سنده سياه بنكلر بلورمك معناسنه‌در : يقال شام فلان اذا ظهرت بجلدته الرقة السوداء و شيم و شيوم جنكده صدق و ضميله دشمنه حمله و هجوم ايلمك معناسنه‌در : يقال شام الرجل شيما وشيوما اذا حقق الحملة فى الحرب ودخول ايلمك معناسنه‌در : يقال شام فى الشئ اذا دخل و سوارى كسه آتى اشدرمك ايچون اياقلرى ايله قارننى تپمك معناسنه‌در : يقال شام فى الفرس ساقه اذا ركله بها و بر نسنه‌يى بر نسنه ايچره كيزلمك معناسنه‌در: يقال شام الشئ فى الشئ اذا خبأه فيه و بر نسنه‌يى تقدير و تخمين ايلمك معناسنه‌در شيم برق معناسندن مأخوذدر تقول شم ماينهما على الامر اى قدره (الاشأم) اكرام وزننده (و الانشيام) انفعال وزننده بونلرده داخل اولمق معناسنه در : يقال اشأم الشئ فى الشئ و انشام اذا دخل و انشيام بركسه منظور اليه اولمق معناسنه‌در : يقال انشام الرجل اذا صار منظورا اليه (التشييم) تفعل وزننده بو دخى دخول ايلمك معناسنه‌در : يقال شيم فيه اذا دخل و بركسه اللرنى باشنه ياخود ثوبنه طولايوب جنك ايلمك معناسنه دركه قلقان يرينه باشنى يا ثوبنى طونه‌رق حمله ايلمكدن عبارتدر يقال شيم يديه فى رأسه اوثوبه اذا قبض عليه يقاتله (الاشتيام) افتعال وزننده بو دخى داخل اولمق معناسنه‌در : يقال اشتام فيه اذا دخل (الشيام) سحاب وزننده دوز و ملايم ارضه دينور (الشيام) شينك كسرى و فتحيله طپراغه دينور و فاره‌يه دينور جمعى شيم كلور شينك كسريله ميل وزننده (بنواشيم) احمد وزننده بر قبيله‌در و صلة بن اشيم تابعندندر (الاشيمان) تثنيه بنيه‌سيله ايكى موضعدر (الشيم) فتحتينله شول ارضه دينوركه اصلا قازيلموب سوكلمامكله خلقتى اوزره صلابتله قالمش اوله تركيده پور تعبير اولنور (شييم) زبير وزننده و شينك كسريله‌ده زبانزده‌در ابوعاصم الصحابى اسميدر على‌قول نون و تاء فوقيه ايله شتم‌در و شييم ابو مريم البكري تابعيندندر و عروة ابن شييم حضرت عثمانك قاتللرندندر (الشيماء) حمراء وزننده اشيم لفظندن مؤنثدر بدننده شامه‌لرى اولان خاتونه دينور و شيماء مرضعهٔ حضرت مصطفوى اولان حليمهٔ سعديه‌نك قزيدركه رضاعا اخت حضرت نبويدر عليه السلام (الشيم) شينك كسريله بر نوع بالق‌اسميدر مفرداتده ايت بالغى‌ايله و يونس بالغى‌ايله مفسردر بحز بعونه تعالى

(* فصل الصاد *) (الصأم) صادك و همزه‌نك فتحيله صوبى پك چوق ايچمك معناسنه‌در : يقال صئم الرجل صأما من الباب الرابع اذا اكثر من شرب الماء (الصائم) صوسزه دينور يقال هو صائم اى عطشان (الصام) صادك فتحيله دلالت ايلمك معناسنه‌در : يقال صأم الجيش عليهم صأما من الباب الثالث اذا

دلهم عليهم (الصتم) سكتم وزننده وفتحتيله غليظ و شديد نسنه‌يه دينور يقال شئ صتم اى غليظ شديد وكهولت درجه‌سنك نهايتنه بالغ اولمش آدمه دينور يقال رجل صتم اى بالغ اقصى الكهولة و تام و كامل معناسنه‌در: يقال الف صتم اى تام (الصتم) صادك ضميله صتم لفظنك جمعيدر يقال اموال صتم اى تامة و حروف صتم حروف ذلق اطلاق اولنان نون وفاء و لام وميم وراء و باى موحده‌دن ماعدا حرفلره اطلاق اولنور (الصتيمة) سفينه وزننده (والصتمة) غرفه وزننده بلك قيايه دينور (الصتام) غراب وزننده ايرى و يومرى باشه دينور يقال هامة صتام اى ضخمة (التصتم) تفعل وزننده بك سكرتمك معناسنه‌در: يقال تصتم الرجل اذا عدا شديدا (المصتم) معظم وزننده مكمل معناسنه در: يقال شئ مصتم اى مكمل وتقول اعطيته الفا مصتما اى مكملا و اونه‌سى چقمز ديمسز دره‌يه و صوقاغه دينور يقال واد و زقاق مصتم اى لا منفذله (الاصتمة) همزه‌نك و تانك ضمى وميمك تشديديله اصطمه وزننده و مرادفيدركه بر نسنه‌نك كوده و انكبين يرينه دينور (الصحمة) صادك ضميله انواندن صاروبه مائل سياهلغه دينور على قول جزؤيجه سياهه مائل بوزلغه ياخود اقچل قرمزيلغه دينور يقال به صحمة اى سواد الى الصفرة اوغبرة الى سواد قليل اوحمرة فى بياض (الاصحم) احمر وزننده صحمه‌دن وصفدر مؤنثى صحماءدر (الاصحيمام) احميرار وزننده اوت قويى يشيل اولمق معناسنه در : يقال اصحامّ النبت اذا اشتدت خضرته و اوت صرارمق معناسنه اولمغله ضد اولور على قول بعض يرى قويى يشيل و بعض يرى صارى اولمق معناسنه در: يقال اصحامّ النبت اذا اصفارت اوخالط سواد خضرته صفرة و يغمور منقطع اولمغله يرك نباتى متغير اولمق معناسنه در : يقال اصحامّت الارض اذا تغير نبتها و ادبر مطرها و اكينى صوغوق چالمق على قول قوريمغه بشلمق معناسنه در: يقال اصحام الزرع اذا ضربه قرّاوبدا فى اليبس (الصحماء) حمراء وزننده توزى چوق صحرايه دينور مغبرّه ديمكدر وبر اوتك اسميدر (اصحمة) همزه‌نك و حانك فتحيله ابن بحر دركه ملك حبشه نجاشى در زمان سعادتده شرفياب اسلام اولدى شارحك بيانته كوره مظهر صحبت اولمامغله تابعيدر اوزرينه صلوة الغائب ادا اولنمشدر (الاصطحام) افتعال وزننده اياغ اوزره ديكيلوب دبرنمكى طورمق معناسنه در : يقال اصطحم الرجل اذا انتصب قائما (الاصطخام) خاى معجمه ايله اصطحام وزننده ومرادفيدر يقال اصطخم الرجل بمعنى اصطحم (الصخم) صادك فتحيله كونش چانوب ياقمق معناسنه در : يقال صخمته الشمس صخمامن الباب الاول اذا لفحته (الصخماء) حمراءوزننده بعض يرى ملايم وبعض يرى غليظ اولان قاره طاشلق تپه‌يه دينور (الصدم) هدم وزننده بربك نسنه‌يى كندى كبى بربك نسنه‌يه اوروب چارپمق

معناسنه‌در : يقال صدم الحجر بالحجر صدما من الباب الثانى اذا ضربه‌به و بر آدمه بر مشكل ايش اصابت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال صدمه امر شديد اذا اصابه و اوته قاقشدرمق معناسنه‌در : يقال صدمه اذا دفعه (المصادمة) مفاعله‌وزننده طوقشدرمق معناسنه‌در : يقال صادمه اذا ضاربه (الاصطدام) افتعال وزننده چارپشمق و طوقشمق معناسنه‌در : يقال صادمه فاصطدما (التصادم) تفاعل وزننده بودخى طوقشمق معناسنه‌در درياده ايكى‌قايغك برى‌برينه چاتوب طوقشديغى و طالغه‌لرك طوقشديغى كبى يقال تصادما اذا تضاربا و صقشمق معناسنه مستعملدر يقال تصادموا اذا تزاحموا (الصدام) كتاب وزننده بر مرض آديدركه دواب قسمنك باشلرينه عارض‌اولور بونده صادك ضمى صحيح‌دكلدر كرچه ادواء جمله‌سندن اولمغله قياس اولان مضموم اولمقدر صداع و دوار كبى و صدام قيس بن نشبه و زفر بن الحارث و لقيط بن زراره‌نك فرسلرى‌اسميدر و بر رجل آديدر (المصدم) منبر وزننده بر رجل آديدر (الصدمة) ضربه وزننده نزعه معناسنه دركه آلنك اوستنك طازلغنه دينور يقال به صدمة اى نزعة و بناء مره اولور بر كره قاقمق معناسنه‌در : يقال صرعه بصدمة اى بدفعة واحدة (الاصدم) احمر وزننده آلننك اوزرى طاز آدمه دينور يقال رجل اصدم اى انزع (الصدمتان) صادك فتحى و دالك سكونيله وكسريله جبينان معناسنه دركه ايكى طرفلو آلنه دينور ايكى طلون تعبير اولنور على قول ايكى طرفنه دينوركه قولقلره طوغرى برلريدر (صذوم) ذال معجمه ايله سذوم وزننده و مرادفيدركه ذكر اولندى يقال هذا قضاء صذوم و سذوم ولا يقال بالدال المهملة (الصرم) صادك فتحى وضمى و رانك سكونيله برنسنه‌يى ايلشك قوميه‌رق كسوب آيرمق‌معناسنه‌در: يقال صرمه صرما و صرما من الباب الثانى اذا قطعه قطعا باينا كذلك متكلمك سوزينى و اغاجك يمشنى كسمك معناسنه در : يقال صرم فلانا اذا قطع كلامه و يقال صرم النخل والشجر اذا جزه و مكث و آرام ايلمك معناسنه در : يقال صرم فلان عندنا شهرا اذا مكث وكسلمك معناسنه لازم اولور يقال صرم الحبل اذا انقطع و صرم كون تعبير اولنان ايشلنمش درى‌يه دينور چرم فارسى معربيدر (الاصطرام) افتعال وزننده بودخى قطع معناسنه در: يقال اصطرمه اذا قطعه (الانصرام) انفعال وزننده كسلمك معناسنه در : يقال انصرم الحبل اذا انقطع (الاصرام) همزه‌نك كسريله خرما كسيمى وقتى كلوب چاتمق معناسنه در : يقال اصرم النخل اذا حان‌له ان يصرم و بركمسه فقير و صاحب‌عيال اولمق معناسنه در : يقال‌اصرم الرجل اذا صارا صرم (الصرام) صادك فتحى وكسريله خرما كسيمى وقتنه دينور يقال حان صرام النخل و صرامه اى اوان ادراكه فيقطع (الصريمة)

عزيمه وزننده و مرادفيدر كه بر حاجتنه صدق و صميمله قصد و توجه ايلمكدن عبارتدر يقال له بها صريمة اى عزيمة و بر ايشى قطع ايلمكه اسمدر يقال فلان ذو صريمة فى الامور اى يقطعها و بيوك قوملقدن آيرلمش پارچه‌يه دينور و اكيني بچلمش تارلايه دينور يقال نزلوا بالصريمة اى الارض المحصود زرعها و بر موضع اديدر و كيجه‌دن بر بلوكه دينور (الصريم) امير وزننده صريمه كبى بيوك قوملقدن آيرلمش پارچه‌يه دينور و منه قولهم افعى صريم اورانك انكركى شديد اولمغله ضرب مثلدر و صريم صباح وقتنه اطلاق اولنور كيجه‌دن منقطع اولديغيچون و كيجه‌يه اطلاق اولنمغله ضد اولور و كيجه‌دن بر بلوكه دينور يقال مضى صريم من الليل و صريمة اى قطعة منه و اناسنى امسون ديو اوغلاق اغزينه بكوريلان اسنكه دينور و سياه طبراقلى يوربره دينور كه اصلا نبات انبات ايلميه و برموضع و بر رجل اسمليدر و صريم كسلمش نسنه‌يه دينور يقال شئ صريم اى مجذوذ مقطوع و تقول العرب جاء صريم سحر اى خائبا آيسا بوراده سحر سينك فتحيله آق جكره دينور كه اوبكن تعبير اولنور نته كه بن اندن نوميد اولدم ديجك يرده انقطع منه سحرى ديرلر زيرا مقصود اولان نسنه‌يه نفسك تعلق سببيله آدمك اوبكنى منبه‌سنده اولور و اويكنك انقطاعى هلاكى مستلزمدر (الصارم) كسيجى كسكين قلجه اطلاق اولنور يقال ضربه بالصارم اى السيف القاطع و جلادتلو حدتلو بهادره وصف اولور يقال رجل صارم اى ماض شجاع و ارسلانه دينور (الصروم) صبور وزننده بو دخى سيف قاطعه دينور و بر نسنه‌يى كسمك خصوصنده قوىّ و مقتدر آدمه دينور يقال رجل صروم اى قوىّ على الصرم و شول ناقه‌يه دينور كه حوضدن سائر دوه‌لر صوبى ايچوب كيدوب اولوجهله حوض خالى قالمدقجه صويه تقرب ايلمز اوله (الصرامة) كرامه وزننده قلج كسيجى اولمق و بر آدم جلادتلو دلير و بهادر اولمق معناسنه‌در: يقال صرم السيف صرامة من الباب الخامس اذا كان صارما و يقال صرم الرجل اذا كان صارما (الصرام) غراب وزننده بو دخى بر نسنه‌يى قطع خصوصنده قوىّ و توانا آدمه دينور و صرام جنك و حرب اسملرندندر و آفت و داهيه‌يه اطلاق اولنور و تغزير دنعسكره ممه‌ده باقى قلان سوده دينور كه لدى الاحتياج بالضروره صاغيلور و تغزير حيوان ضعيف اولديغندن كون آشورى صاغمغه دينور و منه المثل • جدّ صرام • بو مثل عذر و بهانه نهايته بالغ اولدى ديجك يرده ضرب اولنور شارح ديركه بعضلر بونى قطام وزننده ضبط ايلديلر (بنو صريم) امير وزننده بر جماعتدر (التصرّم) تفعل وزننده جلادتلنمك معناسنه در : يقال تصرّم الرجل اذا تجلد و پاره پاره كسلمك معناسنه در : يقال تصرّم الشئ اذا انقطع (المصرّمة)

معظمه وزننده شول ناقه‌یه دینورکه ممه‌سنك دلیکلری قوریمغله سودی چقمامق ایچون ممه‌سی کسلمش اوله و بو حالت اکا قوتی مورثدر وکاه اولور که ممه‌سنه بر علت عارض اولمغله داغلدقلرندن سودی منقطع اولور اکا دخی مصرّمه دینور (الصرمة) صادك کسریله یکرمیدن اوتوزه قدر یاخود اللی‌یه و قرقه قدر یاخود اوندن‌قرقه قدر یاخود اوندن یکرمی‌ماییننده اولان‌دوه بلوکنه دینوریقال و بلود پاره‌سنه دینور و صرمه اسامیدندر صرمة بن قیس وصرمة بن انس‌یاخود ابن ابی انس و صرمه یاخود ابو صرمة العذری اصحابدندر و صرمه ضرمه نام کمسه‌نك پدریدر که ضاد ماده‌سنده مرسومدر (الصرم) صادك کسریله ضرب و صنف معناسنه در تقول اخذت صرما منه ای صنفا و جماعت انسانی‌یه اطلاق اولنور جمعی اصرام‌و صارم و صاریم و صرمان کلورصادك ضمیله وتعلچه‌لوجزمه‌یه دینور (الاصرمان) تثنیه بنیه‌سیله کوچکن قوشیله قرغه‌یه اطلاق اولنور ولیل ونهاره اطلاق اولنور و قورد ایله قرغه‌یه اطلاق اولنور (المصرم) منزل وزننده صحراده شول تنك یره دینورکه یغمور یاغدقده سیل صویی اطرافنه یایلمدیغندن سریع السیل اوله (المصرم) منبر وزننده ایلك‌یاپان آدمك ایلك پرداخت ایلدیکی کوچك اوراق شکلنده آلته دینور یقال هو حدید کالمصرم و هو منجل المغازلیّ (الصرماء)صحراء وزننده صوسز بیابانه دینور یقال وقعوا فی الصرماء ای مفازة لاماء بها و سودی آز اولان ناقه‌یه دینور جمعی صرم کلور قفل وزننده (الصیرم) حیدر وزننده رای و تدبیری متین و استوار اولان آدمه دینور که سیف قاطع کبی تدبیریله اموّر و مصالحی قطع ایدر یقال‌هو صیرم ای المحکم الرأی و آفت و داهیه‌یه دینور و بر کون برکیجه‌ده همان بر اویون طعام اکل ایلمکه دینور یقال هو یواظب الصیرم ای الوجبة و یقال هو یأکل الصیرم ای مرّة واحدة (الاصرم) احمر وزننده (والمصرم) محسن وزننده فقیر الحال کثیر العیال آدمه اطلاق اولنور یقال رجل اصرم و مصرم ای فقیر کثیر العیال (صرام) قطام وزننده صرام کبی جنك وحرب‌اسماسندندر (صریم) زبیر وزننده (صرمی) ذکری وزننده اسامیدندر (اصرم‌الشقریّ) احمد وزننده و اصرم یاخود اصیرم الاشهلیّ‌که اسمی عمروبن ثابتدر اصحابدندر(الصرمة) ثمره وزننده صرم لفظندن اسمدر کسمکه دینور بوملابسه ایله اویکه‌سی متمادی سوروب کیدر اولمغله غضبدن رجوعی بطائت اوزره اولان ادمه مبالغة اطلاق اولنور کو یاکه مغضوبنی تمادیٔ غضبی سببیله قطع وازاله ایدر زیرا اویکه‌سی چابك مندفع اولان کمسه‌نك مغضوبه اولقدر ضرری اولمز یقال هو صرمة من‌الصرمات ای بطیٔ الرجوع من‌غضبه (الاصطمة) اسطمه وزننده ومرادفیدرکه برنسنه‌نك کومه‌وجمعیتلو یرینه دینور دریانك انکیبنی کبی علی‌قول‌وسطنه

دبور يقال اسطمة الشئ واسطمته اى معظمه ومجتمعه اووسطه (الاسطكمة) همزه‌نك وطانك ضميله كولده بشمش اتمكه دبور تقول اطعمنا اسطكمة اى خبزة الملة (الصبغم) قافله حيدر وزننده بدرايحة نسنه‌يه دينور جيفه كبى يقال هو صبغم اى المنتن الرايحة (الصكم) صادك فتحى وكافك سكونيله برنسنه‌يى اوروب اوته قاقق معناسنه‌در : يقال صكمه صكما من الباب الاول اذا ضربه ودفعه وآت سركشلكله كمى آزى‌يه آلوب باشنى طوغريلغنه زوراكى اوزاتمق معناسنه‌در كويا كه راكبنى اسلوب غلبه ايتمك قصدنده اولنور يقال صكم الفرس على اللجامه اذا عضه ثم مدّرأسه كأنّه بريدان يغالب (الصكمة) صدمه وزننده شدتله طوقنوب چارپلمغه دينور يقال صرعه بالصكمة اى بالصدمة الشديدة (الصواكم) نوائب ومصائبه اطلاق اولنور يقال اصابتهم الصواكم اى النوائب (الصكم) سكر وزننده اخفاف معناسنه‌در كه خفك جمعيدر دوه‌نك طبانه دينور مفردى صاكم‌در (الصلم) صادك فتحى ولامك سكونيله كسمك معناسنه‌در على قول قولغى وبرونى ديبلرندن كسمك معناسنه‌در : يقال صلمه صلما من الباب الثانى اذا قطعه اوقطع اذنه وانفه من اصله (التصليم) تفعيل وزننده صلم معناسنه‌در : يقال صلمه بمعنى صلمه (الاصلم) احمر وزننده قولقلرى دبندن كذلك برونى دبندن كسلمش آدمه دينور يقال رجل اصلم اى مقطوع الاذنين وكذا مقطوع الانف ويره‌يه اطلاق اولنور برغوث معناسنه وعروضيون اصطلاحنده صلم علتى جارى اولان جزؤه اطلاق اولنور وصلم مصراعك آخر اجزاسى اولان وتد مفروقك اسقاطندن عبارتدر بحر سريع ومديده تخصيص ايدرلر مثلا بحر سريعده آخر اجزاسى اولان مفعولات جزؤنك آخر جزؤى اولان وتدمفروق كه لات لفظيدر حذف اولنوب مفعو قالمغله يرينه فعلن وضع اولنور نته‌كه اشبو • قالت ولم تقصد لقيل الخنى • مهلافقد ابلغت اسماعى • بيتنده واقعدر پس بوراده نسخه‌لرده تحريف قلم نساخ واقع اولمشدر زيرا اصل عبارة الاصلم ماجرى فيه الصلم وهو ان يكون الوتد المفروق من اخر الجزء ساقطا عنوانيله اولمقدر (المصلم) معظم وزننده شول آدمه دينوركه قولقلرى بك خرده اولمغله كويا كه خلقى ديبلرندن كسلمش كبى اوله يقال رجل مصلم الاذنين كأنّه مقطوعهما خلقة (الصلامة) صادك حركات ثلاثيله ناسدن بركروه وفرقه‌يه دينور يقال جاءت صلامة من الناس اى فرقة (الصلاّم) زنّار وشدّاد وزنلرنده سدر بمعنى اولان عربستان كراسينك چكر دكنك اوزنه دينوركه مأكولدر (الصيلم) حيدر وزننده امر شديد معناسنه‌در : يقال وقع فى صيلم اى امر شديد وآفت وداهيه‌يه دينور وقلجه دينور وبركون بركيجه‌ده براو يون طعام ايلمكه دينور صيرم كبى يقال هو يأكل

الصيلم اى الصيرم والوجبة (الصلمة) غرفه وزننده توغلغه‌يه دينور يقال جاء وفى‌رأسه صلمة اى مغفر (الصلم) فتحتينله يا وزوتند وشديد آدملره دينور كوياكه صالمك جعيدر (الاصطلام) افتعال وزننده برنسنه‌يى بتمامه دبندن كسمك معناسنه‌در : يقال اصطلم الشئ اذا استأصله (الصيلمة) حيدره وزننده استيصال ايدن وقعه وحادثه‌يه دينور يقال وقعة صيلمة اى مستأصلة (الاصلخمام) خاى معجمه ايله اقشعرار وزننده اياق اوزره ميل كبى ديكيلوب طورمق معناسنه‌در : يقال اصلخمّ الرجل اذا اصطخمّ وطارلمق واويكه لنمك معناسنه‌در : يقال اصلخمّ الرجل اذا غضب (الصلخام) قرطاس وزننده اوزون ياخود متين وشديد وطيانقان دوه‌يه دينور يقال بعير صلخام اى طويل اوصلب شديد (الصلخم) جعفر وزننده (والصلخم) جردحل وزننده (والمصلخمّ) مسبطرّ وزننده تند وشديد وايشلك ونافذ آدمه دينور وصلخم ومصلخمّ صرب طاغه دينور يقال جبل صلخم ومصلخمّ اى ممتنع (الصلخدم) شمردل وزننده ياوزو شديد دوه‌يه دينور (الصلدم) زبرج وزننده ارسلانه دينور وطرنغى پك ومتين اولان آته دينور الصلادم) علابط وزننده صلدم معناسنه‌در (الصلدام) قرطاس وزننده بودخى طرنغى پك ومتين آته دينور مؤنثى صلدامه‌در (الصلقمة) دحرجه وزننده ديشلرى برى‌برينه اوروب قجرداتمق معنادر : يقال صلقم البعير اذا قرع بعض انيابه ببعض (الصلقم) جعفر وزننده ديشلرنى برى برينه اوروب قجردادیجی انسانه وحيوانه دينور وارسلانه دينور وايرى وديزمان دوه‌يه دينور (الصلقم) زبرج وزننده پك ياشلوقوجه قارى‌يه دينور يقال تزوج صلقما اى عجوزة كبيرة و يومرى وديزمان دوه‌يه دينور (الصلقام) قرطاس وزننده ارسلانه دينور وايرى دوه‌يه دينور (الصلاقيم) صادك فتحيله باشلره دينور رؤس‌معناسنه وآزى ديشلره دينور انياب معناسنه‌مفردى صلقام ياخود صلقوم‌در (الصلهام) قرطاس وزننده ارسلانه دينور ودليروجرئ آدمه‌دينور يقال رجل صلهام اى جرئ (الاصلهمام) اقشعرار وزننده برنسنه صلب ومتين اولمق معناسنه‌در : يقال اصلهمّ اذا صلب (الصمم) فتحتينله (والصمّ) ادغامله صاغيراولمق معناسنه‌در آدمه وقولغه مسند اولور يقال صمّ الرجل يصمّ بفتحهما وصمم باظهار التضعيف نادرا صما وصمما من‌الباب الرابع اذا انسدّت اذنه وثقل سمعه وكذا يقال‌صمت الاذن اذا انسدّت وصمّ شيشه‌نك اغزنى طيقامق معناسنه‌در: يقال صمّ القارورة اذاسدّها وطاشله اورمق معناسنه‌سنه‌در : يقال صمه بحجراذا ضربه‌به وصمّ الصد اهلاك اولمقدن كنايه‌در يقال صمّ صداه اى هلك بوراده صدا مطلق صوت معناسنه‌در كذلك عربلرك صمت حصاة بدم قوللرى جنكده

قنك كثرت اوزره آقمسندن كنايه‌در يعنى قان شول درجه‌ده جوق اقدى كه بره
طاش القا اولنسه بر اوزره اصــابت ايلميوب قانه دوشمكله سسى مسموع اولمز
ومنه قول امرئ القيس صمى ابنة الجبل • اوالمراد الصدى اوالصخرة صدى طاغ
ستلرنده وقبه ايجره منعكس اولان ســه دينور مترجم ديركه مستفصاده‌بووجهله
مرسومدركه صمى ابنة الجبل امثالدندر اى جبلك قيزى صاغر اوله سن ديمكدر
اصلى امرئ القيسك اشــبو • بدّلت من وائل وكندة عدوان • فهما صمى ابنة
الجبل • قولندن مأخوذ در بوراده ابنة الجبلدن مرادجقل طاشلريدركه مراد قائلك
وجه مذكور اوزره كثرتله انصباب وجريانى ايستمكدر ياخود طاغدن عكس ايدن
صدادركه بنغو تعبير اولنور يعنى شرّ وفتنه برمرتبه‌يه بالغ اولديكه ضربو وغوغا
وهنكامه‌دن كلام مزبور ايله صدايه خطاب اولنور اولدى زيرا ضربو وفريادك
كثرتندن صدا مسموع اولمقدن قالور وبعضلر صخره ايله تفسير ايلمشدركه قيالردن
دخى صدا منعكس اولور وبعضلرياوزحيه ايله بيــان ايلدى اكا كوره صمى كلمه‌سى
لاتجيبي الرقى معناسيله مؤول اولور وبعضلر داهيه ايله تفسير ايلديلر خلاصه امر
فظيع وشديد حدوثى موقعنده ضرب اولنور انتهى (الاصمام) همزه‌نك كسريله
بودخى صاغر اولمق معناسنه‌در : يقال اصم الرجل بمعنى صمّ ومتعدى اولور يقال
اصمه‌الله تعالى اى جعله اصمّ وشيشه‌نك آغزينه طيقاج دوزمك معناسنه‌در يقال
اصمّ القارورة اذا جعل لها صماما و برآدمى صاغر بولمق معناسنه‌در : يقال اصمه
اذا صادفه اصمّ واصمام الدعاء نصيح ولوم وتوبيخنى استمــاع وقبول ايلمز آدملره
تصادف ايلمكدن كنايه‌اولور يقال‌اصمّ دعاؤه اذاوافق قوماصما يسمعون‌عذله (الاصمّ)
وصفدر قولقى صاغر آدمه دينور جمعى صمّ وصمّان كلور صادلرك ضميله و بك
وقوندوقوى طاشه وصف‌اولور يقال حجر اصمّ اى‌صلب مصمت وزمان جاهليتده
ماه رجبى اصمّ ايله توصيف ايدرلر ايدى زيرا اشهر حرمدن اولمغــله انده داد
وفرياد واستمداد تعبيراتى اولان يالفلان وياصباحاه ادالرى مسموع اولمز ايدى واصمّ
شول كمسيه اطلاق اولنوركه كنديدن خير ومنفعت مأمول اولميوب لكن الفت
ومودتى دخى فدا اولنميه‌كويا كه كنديسنه ندا اولنوب لكن ايشتمز اوله يقال‌رجل
اصمّ اذا كان لايطمع فيه ولايردّ عن هواه ورقيه وافسون كار ايتمز اولان يلانه
وصف اولور يقــال حية اصمّ اى لايقبل الرقى واوليــاء اللهدن حاتم نام ذاتك
لقبيدركه حاتم اصمّ ايله معروفدر شارح ديركه بركون استفتاء ضمننده حضورنه
برخاتون كلوب خلال مكالمه‌ده اول خاتوندن برحبقه ناكهانى ظهور ايلمكله حاتم
اول آنده كنديسنه صاغرلق پيدا ايلدى تاكه خاتون فضله صوتنى استمــاع
ايلديكنى حس ايله شرمنده اولميــه ومن‌بعد اولمنوال اوزره تصــامم ايدوب ناس

كندیسنی حقیقی اصمّ اعتقاد ایدرلر ایدی (التصامم) تفاعل وزننده صاغرلق كوستورمك معناسنه‌در : یقال تصامّ فلان عن الحدیث ای اری انه اصمّ (الصمام والصمامة والصمة) صادلرك كسریله شیشه طیقاجنه‌دینور تقول سددت فم القارورة بالصمام والصمامة والصمة ای السداد (الصماء) صادك فتحیله اصمّ لفظندن مؤنثدر قوندوقلی اولان صوم قیابه دینور یقال صخرة صمّاء ای صلبة مصمتة وصموز نقه‌یه علی قول كبه اولانه دینور جمعی صم كلور صادك ضمیله ومعده‌دن صكره طعام واردیغی انجه بغرسغك اوجنه دینوركه بك اولور مترجم دیركه بو بغرسغه اهل تشریح اثنی عشری اطلاق ایدرلر زیرا طولی صاحبنك اصبع وسطاسیله اون ایكی پرمق مقداریدر واكا بوّاب دخی اطلاق ایدرلر اسفل معده‌نك دلیكنده داخل اولور بوراسی سائر یرلرندن سخت اولور وصمّاء طپراغی قتین ارضه وصف اولور وداهیهٔ شدیده‌یه اطلاق اولنور واشتمال الصماء نو بله اعرابك بورندكلری كبی بورنمكدركه احرامی صاغ جانبندن صول قولنك وصول اوموزینك اوزرندن كتوروب بعده ارقه‌دن صول قولنك وصول اوموزینك اوزرندن آتمغله تماما بورنمكدن عبارتدركه اللری وایاقلری وجمله اعضاسی مسدود اولور علی قول ازار واحرام مقوله‌سندن یالكزجه بر قات ثوبی بورنمكدن عبارتدر شویله كه اكننده آندن غیری ثوب اولمیوب وآنك برجانبنی قالدروب منكب آخری اوزره آتوب لكن بدننی تماما ستر ایده‌مدیكندن بعض عورت یری ظاهر اوله یقال اشتمل فلان الصماء وهوان یردّ الكساء من قبل یمینه علی یده الیسری وعاتقه الایسر ثم یردّ ثانیه من خلفه علی یده الیمنی وعاتقه الایمن فیغطیهما جمیعا اوالاشتمال بثوب واحدلیس علیه غیره ثمّ یضعه من احد جانبیه فیضعه علی منكبه فیبدومنه فرجه شارح دیركه تعریف ثانی فقهاء قولیدر ایكی تعریفده دخی محذور اولمغله نهی نبوی صادر اولمشدر ظاهرا قول اوّل صلوة حالتنه مبنی درواشتمل الصماء تركیبی اشتمل الشملة الصماء تأویلنده‌در (صمام) قطام وزننده داهیهٔ شدیده‌یه دینور ومنه قولهم صمی صمام ای زیدی یاداهیة یعنی ای آفت وداهیه سن زیاده اول زیرا مشتد اولدقده كویا كه صخرهٔ صماء كبی آندن آوازه ظهور ایلمز اولور (صمام صمام) مكرّرا كذلك قطام وزننده ایسم ایسم دیمك محلنده ایراد اولنوركه اسم فعل امر اولور یقال صمام صمام ای تصامّوا فی السكوت (الصمّان) (والصمّانة) صادك فتحی ومیمك تشدیدیله قوم ایل یانده اولان بك وطاشلق یره دینور وصمان عاج نام محلده برموضع آدیدر (الصمة) صادك كسریله شیشه طیقاجنه دینوركه ذكر اولندی ودنبرو بهادره دینور وارسلانه دینور ودرید نام شاعرك پدری اسمیدر مزبورك برادریله كندیسنه صمتان دیرلر ایدی وارككك حیه‌یه دینور ودیشی كركیه دینور (الصمّ) صادك كسریله بو دخی بهادره وارسلانه دینور (الصمصمة) زمزمه وزننده دیشی

نربى صممت معناسنه‌در: يقال صممت الصمة اذا سالت وتصميم فى الامر معناسنه‌در:
يقال صمصم فى الامر يعنى صمم كاسبدكر (الصميم) صادك فتحيله برعضوك قوامى
يعنى بوكى مصوكى حامل اولان كيكه ديرلر اتجلك كبكى كبى يقال ضربه فاصاب صميمه
اى العظم الذى به قوام العضو وهرنسنه‌نك خالصنه ديرلر يقال هو صميمه اى
محضه وخالصه وصميم الحرّ والبرد حرارت برودتك اشدّنه اطلاق اولنوركه خالصى
اوله‌جقدر يقال جاء فى صميم الحرّ وصميم البرد اى فى اشدّه وبعورطه‌نك قورى اولان
ظنيره قبوغنه ديرلر وحسب ونسبى مغشوش اولميه‌رق تلون وتلاعب مقوله‌سى
معايبدن صاف وآزاده آدمه اطلاق اولنور يقال رجل صميم اى محض وبونك مفرد
وجمعى برابردر (التصميم) تفعيل وزنده برايشه باخود برنسنه‌يه قطعا نكول ايلامك
وجه اوزره عزيمت صادقه ايله عزيمت ايلامك معناسنه‌در : يقال صمّم فى الامر والنبئ
اذا مضى وبرنسنه‌يى ديشيه صالبوبرمامك وجه اوزره ايصيروب طوتمق معناسنه‌در: يقال
صمّم فى الشئ اذا عضّ فنيب وفتح كبكه ايريشوب كيكى دخى كسمك معناسنه‌در واكرانك
واوبنغى بريله راست كلوب برى برندن آيررسه تطبيق ديرلر يقال صمّم السيف اذا اصاب
المفصل وقطعه اوطبق شارح ديركه نسخه‌لرده غلط واردر زيرا جميع اصولده
صمّم السيف اذا مضى فى العظم وقطعه فاذا اصاب المفصل وقطعه يقال طبق
عبارتيله مرسومدر ونسخه‌لرده وصمّم السيف اذا اصاب المفصل وطبق عنوانيله
مرقومدر واقعا طبق ماده‌سنده التطبيق اصابة السيف المفصل عنوانيله مثبت
اولمغله شارحك تصحيحى اصوبدر انتهى وتصميم آنه صاحبى علفى دريغ ايلميوب
دائما علف اكلنده مقتدر ايلمكله سموزوب قارون قاسيق بغلمق معناسنه مستعملدر
يقال صمّم الرجل الفرس العلف اذا امكنه منه فاحتقن فيه الشحم والبطنة
وبرآدمه برلاقردى‌يى يابرقصه‌يى از برلتمك معناسنه‌در : يقال صمّم صاحبه الحديث
اذا اوعاه اياه (الصمم) فتحتينله (والصمصام) والصمصامة) صادلرك فتحيله
(والصمصم) زبرج وزنده (والصمصم) علبط وزنده (والصماصم) علابط
وزنده (والصماصمة) علابطه وزنده فتورسز شوقلو عزيمت صادقه صاحبى
دلير ومقدام وتوانا آدمه وآته ديرلر يقال رجل وفرس صمم وصمصام وصمصامة
وصمصم وصماصم وصماصمة اى مصمم وصمصام قطعا برنسنه‌دن يوزى دونمزوا كيلوب
بوكلمز اولان كسيجى قلجه ديرلر صمصامه دخى ديرلر يقال ضربه بالصمصام والصمصامة
اى بالسيف الذى لاينثنى وصمصام عمرو بن معدى كرب حضرتلرينك قلجى اسميدر
وصمصم زبرج وزنده قلين كوده‌لى بودوره ديرلر وقلج كبى ايشلك ودلير ومقدام
آدمه ديرلر يقال هو صمصم اى جرئ ماض (الصمصمة) زبرجه وزنده
وصادلرك فتحيله برقوم وجماعتك متعين رئيس وذيشاننه ديرلر يقال هو صمصمة

القوم ای وسطهم یعنی سیدهم وجماعت انسانیه دینور جمعی صممدر هاسز وصمصم علبط وزننده وصماصم علابط وزننده ارسلانه دینور (الصمصم) فدفد وزننده پك بخیل وجری کمسیه دینور یقال رجل صمصم ای بخیل جدا (الصمیصاء) غبیراء وزننده غرز دیدکلری نباته شبیه برنبات اسمیدر (الاصمان) تثنیه بنیه‌سیله بلاد بنی عامر بن صعصعه‌ده ایکی موضعه اطلاق اولنور بری اصم الجلجاء وبریسی اصم السمره‌در بلاد مزبوره صکره بنوکلاب یوردی اولمشدر (الصنم) صادك ونونك فتحیله رایحه بدوجرکین اولمق معناسنه‌در مصدر واسم اولور یقال صنمت الرایحة صنما من الباب الرابع اذا خبثت وقول جنسی بیویوب قوتلنمك معناسنه‌در : یقال صنم العبد اذاقوی وصنم مشرکینك پرستش ایتدکلری بته دینور وثن معناسنه وصنم لفظی شمن معر بیدرکه فارسیدر مترجم دیرکه بعضلر صنم ایله وثن بینی فرق ایلدیلر صنمی جواهر معدنیهٔ مذابه‌دن دوزلمش بته ووثنی احجار واخشابدن ساخته بته تخصیص ایلدیلر (الصنم) کتف وزننده قوی وزورمند کوله‌یه دینور یقال عبدصنم ای قوی (الصنمة) فتحاتله قوش یلکننك بتون قامشنه دینور وآفت وداهیه‌یه دینور صلمه لفظنده لغتدر (الصنمان) فتحاتله دمشق قضاسنده برقریه آدیدر (التصنیم) تفعیل وزننده صورت دوزمك معناسنه‌در : یقال صنم الرجل اذاصور وناقه‌یه خوشجه تقید وتیمار ایلمکله سودینی چوغالتمق معناسنه‌در یقال صنم النوق اذا غرزها (الصنمات) فرحات وزننده صنمه‌نك جمعیدر سودی جوق ناقه‌یه دینور (بنوصنامه) ثمامه وزننده اشعر قبیله‌سندن بربطن در (صنم) صادك ضمیله برموضع آدیدر (اقلیم الاصنام) اندلس اولکه‌سنده برایالت آدیدر (بنوصنیم) زبیر وزننده بربطن در (الصهمیم) قندیل وزننده سید وشریف وعالیشان آدمه دینور یقال هوصهمیم ای سیدشریف وبوکورمز اولان دوه‌یه علی قول بدخوی اولانه دینور یقال جمل صهمیم ای لایرغو اوالسیئ الخلق وشول جسور ودلیر ومقدام آدمه دینورکه مراد ایلدیکی نسنه‌دن اصلا دونمیوب وصابیوب ثبات واصرار ایله اقدام ایدر اوله یقال رجل صهمیم اذا کان لاینثنی عن مراده وخالص نسنه‌یه دینور کرك خیرده وکرك شرده اولسون یقال هوصهمیم ای خالص وباجی‌یه وبریلان بخششه دینور حلوان کاهن معناسنه (التصهمم) تدحرج وزننده صهمیم آدمه یعنی سید وعالیشان کمسیه شبیه وضع وعمل وحرکت ایلمك معناسنه‌در : یقال تصهمم الرجل اذا عمل عمل الصهمیم (الصیم) قطر وزننده (والصیهم) جردحل وزننده جثه‌سی قالین ایری وشدید آدمه علی قول دائما باشنی یوقری طوتر اولان آدمه دینور یقال رجل صیم وصیهم ای غلیظ ضخم شدید اورفاع لرأسه مؤنثی صیمه وصیهمه‌در (الصوم) نوم وزننده (والصیام) کتاب وزننده اورج طوتمق معناسنه‌در :

يقال صام الرجل يصوم صوما وصياما اذا امسك عن الطعام والشراب و الكلام
والنكاح والسير مؤلفك بصائرده بيانه كوره صوم امساك وسكون عن الفعل
معناسنه موضوعدر وعرف شرعده طعام وشراب وجماعدن نيته مقارن خيط
ابيضدن خيط اسوده قدر امساك ايلمكده استعمال اولنمشدر انتهى وصوم اولوى
دائمق معناسنه مستعملدر افراط جوع وعطشدن مغشى عليه اولوب هلاك
درجه سنه وارمق تصوريه مبنيدر يقال صام منيته اذا ذاقهاودوه قوشى جفرمق
معناسنه مستعملدر اوحالده سكون وتوقف ايلديكيچون يقال صام النعام اذارمى
بذرقه وصوم دوه قوشنك تجسنه دينور اسم مفعول معناسنه در وصوم
بر بد منظر شجرك اسميدر وشجر مزبورك آلتنده كولكه لنمك معناسنه در يقال
صام الرجل اذا تظلل بالصوم ونصف نهار وقتى اولمق معناسنه مستعملدر
كويا كه شمس اول درجه ده توقف ايدركبى تخيل اولنور نته كه تفسير آتى مشعردر
يقال صام النهار اذا قام قائم الظهيرة وصمت وسكوت معناسنه در نته كه اشارت
اولندى يقال صام الرجل اذاصمت و يل ساكن اولمق معناسنه مستعملدر يقال
صامت الريح اذا ركدت وصوم شهر رمضانه اطلاق اولنور حالّ ومحل علاقه سيله
يقال جاء شهر الصوم اى شهر رمضان وكليسايه دينور يقال النصرانىّ فى صومه
اى بيعته وصوم صائم اولان آدمه اطلاق اولنور مفرد وجمعى برابردر مصدر اصلى
اولمق حسبيله يقال رجل صوم وقوم صوم اى صائم (الصائم) (والصومان) عطشان
وزننده (والصوم) قوموزننده اورجلو آدمه دينور جمعى صوّام وصيام كلور رمان
وزننده وصوّم وصيم كلور كع وزننده وصيم كلور صادك كسريله يا مجاورتيچون وصيام
كلوركتاب وزننده وصيى كلور سكارى وزننده (الصوام) سحاب وزننده صوسز
قيريره دينور يقال ارض صوام اى يابسة لاماء بها (المصام) (والمصامة)
هيله آت طوراجق يره دينور اخور كبى يقال هذا مصام الفرس ومصامته اى
موقفه (الصيم) قنب وزننده كودهسى ديرنكلو وطقنازو بك شديد انسان وحيوانه دينور
(° فصل الضاد °) (الضبثم) ثانى مثلثه ايله جعفر وزننده (والضباثم) علابط
وزننده ارسلانه دينور وضبثم بن ابى يعقوب تابعيندندر (الضبارم) علابط وزننده
(والضبارمة) علابطه وزننده ارسلانه دينور ودشمن اوزره دليروبى پرواپهادره دينور
يقال رجل ضبارم وضبارمة اى جرئ على الاعداء (الضيثم) ثاى مثلثه ايله حيدر وزننده
ارسلانه دينور (الضجم) فتحتينله آغز ياخود آورد ياخود دوداق ياخود چكه
يايون اكرى اولمق معناسنه در كذلك قيو وياره مقوله سنده دخى مستعملدر
مصدر واسم اولور يقال مثلا ضجم فمه اوشدقه وكذلك البئر والجرح ضجما
من الباب الرابع اذا اعوج ويقال فى فمه ضجم اى عوج (الاضجم) وصفدر ضجم
ايله متصف كشى يه دينور وضبيعة اضجم برقبيله در بدرلرينه مضاف اولمشدر

مزبور

مزبور كژ دهان اولديغيچون ملقب اولمشيدى وبرقيس قفه ديدكلرى كبيدر (التضاجم) تفاعل وزننده اختلاف معناسنه‌در : يقال تضاجم الامر بينهم اذا اختلف (المتضاجم) اسم فاعل بنيه‌سيله اغزى اكرى كژدهان آدمه دينور يقال رجل متضاجم اى معوّج الفم (الضجمة) غرفه وزننده بربد رايحه بوجك اسميدر (ضجم) قنفذ وجعفر وزنلرنده بربطن بدرينك اسميدر اهاليسنه ضجاعم وضجاعمه ديرلر ضادلرك فتحيله نسبت ايچون آخرينه هاء زياده اولندى مزبورلر سلفده ملوك شام ايديلر (الضخم) ضادك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله (والضخم) فتحتينله (والاضخم) احمد وزننده وميمك تشديديله جائزدر شارحك بيانه كوره تشديد حالت وقفده اشعاره مخصوصدر زيرا بعض عرب ماقبلى متحرك اولان حرف اوزره وقف ايلدكده آنى مشدّده ايدر (والضخام) غراب وزننده ايرى وقبا وعظيم اولان شيئه دينور على قول عظيم الجرم كثير اللحم اولان انسان وحيوانه دينور يقال هو ضخم وضخم واضخم واضخم وضخام اى عظيم اوعظيم الجرم كثير اللحم شارح ديركه بونلر بالجمله وصفدر ووزن اوّلك جمعى ضخمات كلور كذلك خانك سكونيله زيرا صفتدر عينك تحريكى اسمه مخصوصدر انتهى (الضخم) عوج وزننده (والضخامة) سلامه وزننده برنسنه ضخم اولمق معناسنه‌در : يقال ضخم ضخما وضخامة من الباب الخامس اذا كان ضخما (الضخم) ضادك فتحيله وصفدركه ذكر اولندى وواسع يوله اطلاق اولنور يقال طريق اى واسع وآغر صويه وصف اولوركه خوشكوار اولمز يقال ماء ضخم اى ثقيل وبنوعبد بن ضخم سلفده عرب عاربه‌دن برجماعت ايدى حالا منقرضلردر (الاضخومة) اضحوكه وزننده عرب نسوانك بيوك كوستورمك ايچون قيچلرينه بغلدقلرى بوغچه‌يه دينور عظامه معناسنه‌در (المضخم) منبر وزننده صدمات وضرباتى شديد آدمه دينور يقال رجل مضخم اى شديد الصدم والضرب وشان وشرف عظيم صاحبى اعيان وسركاره دينور يقال هو مضخم بين قومه اى سيد شريف ضخم (الضخمة) خدبّه وزننده بدنى دوشكلى خوشمنظر ونازك تن خاتونه دينور (الضرم) فتحتينله‌يك آجقمق على قول يك اجلقدن ياخود سائر عارضه‌دن يانوب ياقلمق معناسنه‌در اشتعال نار معناسندن مأخوذدر يقال ضرم الرجل ضرما من الباب الرابع اذا اشتدّ جوعه اوحرّه وافراط خشم وغضبدن پرآتش اولمق معناسنه مستعملدر يقال ضرم عليه اذا احتدمّ غضبا وسفرده اولان طعامدن قطعا ترك ايلمامك اوزره طعامه آتش كبى كيرشمك معناسنه مستعملدر يقال ضرم فى الطعام اذا جدّ فى اكله لايدفع منه شيئا وآتش علولنمك معناسنه‌در : يقال ضرمت النار اذا اشتعلت (التضرّم)

تفعل وزنده بو دخی بر آدمه بك اوبكه‌لنوب بر آتش اولمق معناسنه‌در : یقال تضرّم علیه اذا احتدم غضبا و آتش علولنمك معناسنه در : یقال تضرّمت النار اذا اشتعلت (الاضرام) همزه‌نك كسریله (والتضریم) تفعیل وزنده (والاستضرام) آتشی طوتشدروب علولندرمك معناسنه در : یقال اضرم النار وضرّمها و استضرمها اذا اوقدها (الاضطرام) افتعال وزنده بو دخی آتش علولنمك معناسنه در : یقال اضرم النار فاضطرمت و صاج و صفاله كركی لبی قبر سربتك معناسنه مستعملدر یقال اضطرم المشیب اذا اشتعل (الضرام) كتاب وزنده آتش علولندیره‌جك اوطون قیرقلرینه دینور یاخود ضعیف و یومشق اونلریه یاخود كندیده آتش قوری اولمیانه یاخود علولی اوطونه دینور تركیده بونلره طوترق و كوسكی تعبیر اولنور وا كاضرامه دخی دینور هایله تقول اشعل النار بالضرام والضرامة ای دقاق الحطب اوماضعف اولان اومالاجرله اومااشتعل من الحطب (الضرم) كتف وزنـده آج آدمه اطلاق اولنور یقال هو ضرم ای جائع و طوشنجل قوشنك یاوریسـنه دینور و بك بوكرك دونده آنكله وصف اولنور یقال فرس ضرم ای عداء (الضرمة) فتحاتله اوجی یانمغله آتشلو اولان خرما دالنه یاخود یاوشان تعبیر اولنـان اوته دینور كه طوترق ایدرلر و آتش قوریه دینور یاخود مطلقا آتشه دینور نار معناسنه و عربلر خانه‌ده بر كمسه یوقدر دیجـك یرده مابالدار نافخ ضرمة دیرلر یعنی بر آتش اوفنجی یوقدر كه فرد واحد یوقدر دیمكدن كنایه در (ضرمه) حمزه وزنده ابن صرمه دركه صاد مكسوره ایله در هاشم بن حرمله‌نك جدیدر (الضرم) ضادك ضمی وكسریله بر خوشبو شجر آدیدر ثمری بلوطه و چچكی سعترچچكنه شبیه و آندن اتخـاذ اونان عسل انواعنـدن افضل اولور علی قول اسطو خودوس اسمیـدركه لفظ یونانیدر تركیده قاره باش دیدكلری نبتدر (الضرامة) كتابه وزنده شجربطم اسمیدر كه سـاقز اغاجی دیدكلریدر (ضریم) حذیم وزنـده بر جنس شجرك صمغیدر (الضیرم) حیدر وزنده حریق معناسنه دركه یانمش نسـنه‌یه دینور شارح دیر كه امهات سائره‌ده امیر وزنده مرسومدر (ضریمة) جهینه وزنده یمنده بر حصـار آدیدر (الضرزم) زبرج وزنـده (والضرزم) جعفر وزنـده فوجه ناقه‌یه دینـور علی قول كنجلكدن هنـوز بر مقدارجه بقیه‌سی قالمش اولانـه دینور یاخود یاشلو اولوب سـودی آزجه اولانـه دینـور وضرزم زبرج وزنـده بك صوقجی یلانه دینور یقـال افعی ضرزم ای شدید العض (الضرزمة) دحرجه وزنده بك اصرمق معناسنه‌در: یقال ضرزمه اذا عضه شدیدا (ضرسام) قرطاس وزنده برمعروف صوبك

آديدر (الضرسامة) ضرغامه وزننده سلپوك ولئيم واصلا ايشه يرامز چولپه آدمه دينور يقال رجل ضرسامة اى رخولئيم فسل (الضرضم) ضادمعجمه ايله جعفروزننده ارسلانه دينور ومطلقا يرنجى جانورك ارككنه دينور (الضرطم) زبرج وزننده ايرى قارنلو انسان وحيوانه دينور يقال رجل وفرس ضرطم اى الضخم البطن (الضراطمىّ) ضادك ضميله ايرى وتصلق ياقشقسز فرجه دينور (الضرغم) غين معجمه ايله جعفر وزننده (والضرغام) جريال وزننده (والضرغامة) جرياله وزننده ارسلانه دينور وضرغامه بهادر ودلاوره اطلاق اولنور يقال هو ضرغامة اى شجاع وقوىّ وتوانا بوغوره وآيغره اطلاق اولنور وياوز آدمه اطلاق اولنور رجل شديد معناسنه بعض نسخه ده والوحل الشديد عبارتيله مرسوم اولمغله شدّتلو اوزلو چامور ديمك اولور لكن نسخهٔ اولى اصوبدر (الضرغمة) دحرجه وزننده (والتضرغم) تدحرج وزننده ارسلانلنمق معناسنه دركه ارسلان كبى بهادرلق ايلمكدن عبارتدر يقال ضرغمت الابطال وتضرغمت اذا فعلت فعل الضرغام وتشبهت به (الضغم) لغم وزننده اصرمق معناسنه در على قول اوك ديشلر ايله اصرمقدن بواشبجه اصرمق ياخود خوشلنديغى نسنه يى اغزنى طولديره رق قاوره يوب اصرمق معناسنه در : يقال ضغمّ الشيء وضغم به ضغما من الباب الثالث اذا عضه او اعضادون النهش اوهوان يملأ فه مما هوى اليه (الضغامة) ثمامه وزننده اصروب براقلان شيئه دينوركه اصرقلى نسنه اولور يقال هو ضغامته اى مامضغه ولفظه (الضيغم) حيدر وزننده دائما اصرمق شاننده اولان انسان وحيوانه دينور وارسلانه دينور ضيغمىّ دخى دينور ياى نسبتله (الضمّ) ضادك فتحى وميمك تشديديله برنسنه يى برشيئه يناشدروب قوشمق معناسنه در : يقال ضمه اليه ضما من الباب الاول اذا قبضه اليه (الانضمام) انفعال وزننده مطاوعدر برنسنه برشيئه يناشوب قوشلمق معناسنه در : يقال ضمه اليه فانضمّ (التضامّ) تفاعل وزننده برى بر بنه يناشوب قوشلمق معناسنه در : يقال تضامّوا حتى تتامّوامائة رجل (المضامّة) مفاعله وزننده برنسنه يى برشيئه قوشمق معناسنه در : يقال ضامّه اليه اى ضمه وتقول ضامّنى صاحبى الى امر كذا اى ضمه (الاضطمام) افتعال وزننده بركمسه برنسنه يى كندى نفسنه ضمّ ايلمك معناسنه دركه كندى قبوللنمقدن عبارتدر يقال اضطمّ الشيء اذاضمه الى نفسه و قيلامق معناسنه مستعملدر يقال اضطمّ عليه اذا اشتمل (الضمام) غراب وزننده شول نسنه يه دينوركه آنكله بر نسنه بر شيء آخره ضم و الحاق اولنه (الضمّ والضمام) ضادلرك كسريله داهيهٔ شديده يه دينور و بونك صاد مهمله دن مصحف اولمسى مظنوندر و صاد مهمله ايله صوابدر (الاضمامة) همزهٔ مكسوره ايله

جماعته اطلاق اولنور جمعی اضاميم كلور جماعت معناسنه ومنه يقال فرس سباق الاضاميم اى جماعة الخيل مترجم ديركه لسانمزده سيباره تعبير اولنان اطفال جزوٴلرينه اضباره اطلاق ايلدكلرى بو ملابسه ايله در (الضموم) صبور وزننده ابكى اوزون تبه ارالغندن كلان دره‌يه دينور (الضمضم) فدفد وزننده طارغين آدمه دينور غضبان معناسنه وخشمناك ارسلانه دينور وجرأتلو دلير و بردل آدمه دينور وجسيم و تنومند كمسه‌يه دينور يقال هو ضمضم اى جرئ وكذا جسيم وضمضم بن الحارث وضمضم بن قتاده اصحابدندر وضمضم بن حوس و ضمضم بن زرعه وضمضم الملوكى ابوالمثنى محدثلردر (الضماضم) علابط وزننده (والضمضم) علبط وزننده بونلرده ارسلانه و جرئ و دلير آدمه دينور (الضمضمة) زلزله وزننده بر آدم كندى نفسنى تشجيع و تقويتله بهادرلق ايلمك معناسنه در: يقال ضمضم فلان اذا شجع قلبه و مال موجودك مجموعنى سپوروب آلمق معناسنه در : يقال ضمضم المال اذا اخذه كله و ارسلان حيقرمق معناسنه در : يقال ضمضم الاسد اذا صوّت (الضمام) كتاب وزننده اساميدندر ضمام بن ثعلبه و ضمام بن زيد ابن ثوابه اصحابدندر (الضمضام) ترتار وزننده كورديكى والى يتشديكى نسنه‌يى قبوللنور اولان آدمه دينور يقال رجل ضمضام اذا كان يحتوى على كل شئ (الضمة) ضادك فتحيله قوشى‌يه اطلاق اولنور آنلرى بربرينه ضم ايلديكيچون يقال استبقوا فى الضمة اى الحلبة (الضوم) نوم وزننده ضيم لغتنده لغتدر كه ظلم معناسنه در : يقال ضام يضوم ضوما لغة فى ضام يضيم ضيما (الضهزم) زاى معجمه ايله زبرج وزننده لئيم وكم مايه كمسه‌يه دينور يقال هو ضهزم اى لئيم (الضيم) ضادك فتحيله بر كمسه‌نك حق و مطلوبنى نقص ايلمك معناسنه‌در: يقال ضامه حقه يضيمه ضيما اذا انتقصه و ظلم و بيداد معناسنه دركه اسمدر جمعى ضيوم كلور يقال ماهذا الضيم اى الظلم و بو فى‌الاصل مصدر اولوب بعده اسم اوله‌رق استعماله جعلندى (الاستضامة) بو دخى بر آدمه جور ايدوب حقنى اكسلك ويرمك معناسنه‌در : يقال استضامه حقه اذا انتقصه (المضيم) مكيل وزننده (والمستضام) حق تنقيص ايله جور اولنمش آدمه دينور يقال هومضيم ومستضام اى منتقص حقه (الضيم) ضادك كسريله طاغك بركوشه وناحيه‌سنه دينور وسراتده برموضع معروف ياخود بروادى ياخود برجبل آديدر (ضييم) زبير وزننده ابن‌مليح الفهمى‌دركه رجالات عربدندر تمّ بعونه‌تعالى

(• فصل الطاء •) (الطحمة) طانك حركات ثلاثى وحاى مهمله‌نك سكونيله بربيوك وچوق نسنه‌نك براوغوردن يوريوب كلان كومنه دينور چابك وسيل صوينك طلازى وكيجه‌نك بردن افاقه چوكوب بصان قراكولغى كبى يقال اتهم

طحمة الوادى اوالسيل اوالليل اى دفعته وجاعت معناسنه‌در : طرقتهم طحمة من‌الناس اى‌جاعة (ابوطحمه) طلحه وزننده عدىّ بن حارثه‌نك كنيه‌سيدركه شرفاى عربدندر (الطحمة) همزه وزننده چوق دوه‌لره دينور وجنك ومعركه‌سى شديد اولان بهادره دينوركه بردن شهاب كبى حمله ايدوب اصلا روكردان اولميه يقال هو طحمة اى‌شديد العراك (الطحماء) صحراء وزننده (والطحمة) تمره وزننده برنبات على‌قول آيرق ديدكلرى نبات‌اديدر (المطحوم) طلونسنه‌يه دينور يقال اناء مطحوم اى مملوّ (الطحوم) صبور وزننده عنف وشدّتله بردن آتيلوب يورر اولان نسنه‌يه دينور سيل وموج كبى يقال شئ طحوم اى دفوع (الطحرمة) دحرجه وزننده طولدرمق معناسنه‌در : يقال طحرم السقاء اذا ملأه و يايه كريش طاقمق معناسنه‌در : يقال طحرم القوس اذا وترها (الطحرمة) زبرجه وزننده نسنه معناسنه‌در : يقال ماعليه طحرمة اى شئ (الطحلمة) زبرجه وزننده برپارچه بلوده دينور يقال مافى‌السماء طحلمة اى غيم (الطخمة) خاى معجمه ايله تمره‌وزننده كچى سوريسنه دينور (الطخمة) طانك كسريله خوشب نام تابعينك پدرى اسميدر (الطخمة) غرفه وزننده برونك اوكنده اولان سياهلغه دينور (الاطخم) احمر وزننده شول قوچه دينوركه باشى سياه وسائر اعضاسى قوم‌ال اوله يقال كبش اطخم اى رأسه اسود وسائره كدر وياغز آته دينوركه برونى ودوداقلرى سمتى زياده‌جه سياه اوله وانسانك ودابّه‌نك برونلرى اوكنه دينور وشول تاب وطراوتى چكلمش اته دينوركه لونى بوزيلوب بصدرمه كبى قرامتق اولمش اوله يقال لحم اطخم اى‌جافّ يضرب الى سواد (الطخيم) امير وزننده اطخم ايله معناى اخيرده مرادفدر يقال لحم طخيم اى اطخم (الاطخمام) احمرار وزننده ات قور يوب بصدرمه كبى قرامتق اولمق معناسنه‌در : يقال اطخمّ اللحم اذا صار اطخم (الطخوم) تخوم وزننده و مرادفيدركه سنور و حدودلره دينور (الطخم) طانك فتحيـله (والطخامة) فخامه وزننده تكبرلك ايلمك معناسنه در : يقال طخم الرجل طخما من‌الباب الثالث و طخم طخامة من‌الباب‌الخامس اذا تكبر (طخيم) زبيروزننده ابن ابى الطخماء دركه شاعردر (الطخارم) علابط وزننده طارغين واويكه‌لو آدمه دينور يقال رجل طخارم اى غضبان (الطرم) طانك كسرى و فتحيله كومج بالنه دينور تقول اطعمنـا طرما اى شهدا و قيمغه دينور زبد معناسـنه و قوانلرده طولمش باله ياخود بال ايله طپطلو قوانه دينور و طرم مصدر اولور قوانلر بالله طپطلو اولمق معناسنه يقال طرمت بيوت الزنابير طرما من البـاب الرابع اذا امتلأت من الطرم (الطرامة) ثمامه وزننده بعض ديشلره چوكمش

حضرنه دیور یقال بأسنانه طرامة ای خضرة و دیشلرك ارالقنه صوقنمش طعام پارچه‌لرینه دیورکه خلال ایله اخراج اولنور (الاطرام) همزه‌نك کسریله دیشلرك اوزرلری یشللنمك معناسنه در : یقال اطرمت اسنانه اذا رکبت علیها الخضرة و دیشلرك ارالقلرنده طعام بقیه‌سی قالمغله اغزك طعمی ورایحه‌سی بوزلمق معناسنه در : یقال اطرم فوه اذا تغیر للطرامة (الطرمة) طانك حرکات ثلاثی و رانك سکونیله اوست دوداغك اورته‌سنده اولان یوه دینور (الطرمة) ثمره وزننده جکره دینور کبد معناسنه (الطرم) طانك ضمیله اوجاغه دیور طرمه دخی دینور هاله و برشجر آدیدر (الطرم) فتحتینله قواندن بال صیزوب اقمق معناسنه در : یقال طرم العسل طرما من الباب الرابع اذا سال من الخلیة (التطرم) تفعل وزننده سوزی طوتقون طوتقون سویلمك معناسنه‌در و عندالبعض قارشق و شوریده سویلمك معناسنه‌در : یقال تطرّم فی کلامه اذا التاث (التطریم) تدحرج وزننده چاموره بولاشمق معناسنه در : یقال تطریم فی الطین اذا تلوث (الطریمة) دحرجه وزننده صو بوزیلوب یوصونمق معناسنه‌در : یقال طریم الماء اذا خبث و عرمض و برنسنه قات قات اولمق معناسنه‌در یقال طریم الشیء اذا طبق ای صار طبقا علی طبق (الطریم) خذیم وزننده باله دینور عسل معناسنه وصیق وقالین سحابه دینور و منه یقال طار طریمة اذا احتد یعنی پك خشم و غضبه کلدی دیمکدن کنایه اولور (الطرثمة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده غضبدن یاخود کبر ودماغدن باشی یره دیکوب ابسم وخاموش طورمق معناسنه‌در: یقال طرثم الرجل اذا اطرق من غضب اوتکبر (الطرحوم) حای مهمله ایله عصفور وزننده اوزون طویل معناسنه‌در وبریرده چوق طورمغله متغیر اولمش صویه دینور یقال ماء طرحوم ای آجن (المطرخمّ) خای معجمه ایله مشمعل وزننده بانی اوزره یاتمش آدمه دینور مضطجع معناسنه‌در وطارغین آدمه دینور یقال رجل مطرخمّ ای غضبان وخودبین ومتکبر آدمه دینور وهربانی او یغون اسباب اندامی تمام تازه ودلبر جوانه دینور یقال شابّ مطرخمّ ای الحسن التامّ (الاطرخام) اشمعلال وزننده کوزك نوری فرسز وضعیف اولمق معناسنه‌در: یقال اطرخمّ الرجل اذا کلّ بصره وکیجه مظلم اولمق معناسنه‌در : یقال اطرخمّ اللیل اذا اسودّ (الطرسمة) دحرجه وزننده برکمه باشنی اشاغی اکوب ساکت وابسم طورمق معناسنه‌در: یقال طرسم الرجل اذا اطرق وجنکدن یاغیری نسنه‌دن قورقوب چکنلمق معناسنه‌در : یقال طرسم عن القتال وغیره اذا نکص (الطرشمة) شین معجمه ایله کیجه قراکو اولمق معناسنه‌در : یقال طرشم اللیل اذا اظلم (الاطرغمام) غین معجمه ایله افعلالّ وزننده متکبروخودبین

اولمق معناسنه‌در : يقال اطرغمّ الرجل اذاتكبرّ (المطرهمّ) مشمعلّ وزننده هنوز باشنه يولار ﭽﻮرلمامش‌كوره وعجمى دوه‌يه دينوركه سركشلك ايدر يقال بعير مطرهمّ اى مصعب لم يمسه حبل وقدّ وقامتى معتدل يال وبال صاحبى تازه جوانه دينور (الاطرهمام) اشمعلال وزننده جوان يال وبال صاحبى‌موزون قامت قويمق معناسنه‌در : يقال اطرهمّ الشابّ اذا صار مطرهما (الطسوم) قعود وزننده محو ونابود اولمق معناسنه‌در : يقال طسم الشئ طسوما من‌الباب الثانى اذا انطمس (الطسم) رسم وزننده متعديدر محو ونابود ايلمك معناسنه‌در تقول طسمته اذاطمسته (الطسم) فتحتينله امتلاء اولمق معناسنه‌در : يقال طسم الرجل طسما من‌الباب الرابع اذا اتخم وتوز وطمان بضمّعه دينور يقال ماهذ الطسم اى الغبرة وقرا كولغه دينور ظلام معناسنه (الاطسمة) همزه‌نك ضميله اسطمه وزننده ومرادفيدركه برنسنه‌نك كوم برينه دينور در يانك انكين يرى كبى (الطواسيم) طانك فتحيله كه قرأن كريمده طسم سوره‌لريدر بونده وطواسين وحواميم سوره‌لرنده صواب اولان ذوات مفردلرينه مضاف اوله‌رق ذوات طسم وذوات طس وذوات حاميم دينمكدر نته‌كه حم ماده‌سنده بيان اولندى مؤلف اوراده يالكز حاميه متعلق كلام بيان ايلدى لكن مترجم حقير شهابدن نفيس مقاله ونقل وتحرير ايلمشدر (الطسام) غراب وزننده (والطسام) سحاب وزننده (والطسام) شدّاد وزننده چوق توزه دينور تقول رأيته فى‌طسام الغبار وطسامه وطسامه اى فى كثيره (طسم) رسم وزننده عاد قومندن برقبيله‌دركه حالا منقرضلردر (الطسيم) زبير وزننده طسم مزبوردن مصغردر بومعنادندركه عربلر برآدمك برمحله ياخود بركار ومشغله‌يه تردّد اشتغالى بيهوده وباطل ولاطائل اولوب قطعا برمنفعت اوجنه دسترس اولمسه اورده مياه طسيم ديرلر زيرا قبيلهٔ مزبوره منقرض ومضمحل اولمشدر تصغيرى تحقير ايچوندر (الطعام) سحاب وزننده بغدايه اطلاق اولنور يقال فلان يحتكر فى‌الطعام اى‌فى‌البرّ شارح ديركه دوه قسمنه مال اطلاق كبى طعام دخى بغدايده غالب اولمشدر انتهى وطعام مطلقا اكل اولنه‌جق شيئه دينور جمعى اطعمه كلور جمع الجمعى اطعمات كلور وطعم طانك فتحيله وطعام مصدر اولور نسنه اكل ايلمك معناسنه‌در : يقال طعمه طعما وطعاما من‌الباب الرابع اذا اكله وطعم الشئ اول نسنه‌نك داد ومزه‌سنه دينوركه چاشنى دخى ديرلر قوّت ذائقه ايله معلوم اولان كيفيتدر آجيلق وطتلولق و بونلرك ميانه‌سى اولان داد ومزه كبى كرك طعام وكرك شرابده اولسون جمعى . طعوم كلور يقال طعمه حلو اومرّ واشتها اولنان طعامه دينور يقال احضر طعما وهو مايشتهى من‌الطعام واشتهايه

مدادر اولان شیئه دینور مثلا طعامك لذتی وحلاوتی واعتدالی کبی وآغاج آشی‌یی قبول‌ایدوب طوتمق معناسنه‌در : یقال اطعم الغصن فطعم طعما من‌الباب‌الرابع ای وصل‌به غصنا فقبل الوصل وطویمق معناسنه مستعملدر یقال مایطعم آکل هذا ای مایشبع وبوباب ناتندندر زیرا مؤلف کبنج لفظیله تقیید ایلدی (الاطعام) همزه‌نك کسریله برآدمه طعام یدرمك معناسنه‌در : یقال اطعمه اذا صیرّه یطعم وخرما آغاجنك یمشی یتشمك معناسنه مستعملدر یقال اطعم النخل اذا ادرك ثمره وآغاجی اشیلامق معناسنه‌در : یقال اطعم الغصن اذا وصل‌به غصنا من‌غیر شجره (الطاعم) (والطعم) کتف وزننده طعام خصوصنده خوشحال اولان آدمه دینورکه وسعتی اولمغله طعامی فراوان ونفیس اولان ادم اوله‌جقدر یقال رجل طاعم وطعم ای حسن الحال فی‌المطعم وطاعم طعامدن مستغنی اولمش آدمه دینور تقول اناطاعم عن‌طعامکم ای مستغن (المطعم) منبر وزننده شدید الاکل آدمه دینور مؤنثی مطعمه‌در (المطعم) مکرم وزننده واسع الرزق آدمه اطلاق اولنور یقال هو مطعم ای مرزوق (المطعام) محراب وزننده خاندان ومضیاف ومیزبان آدمه دینور یقال رجل مطعام ای کثیر الاضیاف والقری (الطعمة) غرفه وزننده یه‌جك نسنه‌یه دینورکه یمنی تعبیر اولنور فارسیده خورات دینور جمعی طعم کلور صرد وزننده وطعام ضیافتنه دینور یقال اتخذ لاخوانه طعمة ای دعوة وجهت کسب ومعاشه دینور یقال فلان عفیف الطعمة ای نقیّ المکسب وطعمه اسامیدندر طعمة بن ابیرق صحابه‌در طعمة بن عمر والکوفی محدّثدر (الطعمة) طانك کسریله بناء نوعدر سیرت اکل طعام معناسنه‌درکه یمش تعبیر اولنور یقال انّه لخبیث الطعمة ای السیرة فی‌الاکل (الطعم) طانك ضمیله داتمق معناسنه‌در : یقال طعمه طعما من‌الباب الرابع اذا ذاقه و برنسنه‌یه کوج یتمك معناسنه مستعملدر یقال طعم علیه اذا قدر وطعم طعامه دینوروقدرت معناسنه مستعملدر یقال هذالیس فی‌طعمه ای قدرته واشباع ایدن طعامه اطلاق اولنور یقال انّه طعام طعم ای یشبع من اکله شارحك بیانه کوره موصوفك صفته اضافتی قبیلندندر صلوة الاولی کبی (التطعم) تفعل وزننده برشیئی دادشدرمق معناسنه‌در: یقال تطعم‌منه اذاذاق وفی المثل « تطعم‌تطعم » ای‌ذق حتی تشتهی فتأکل یعنی هله برکره‌جك دادوب چاشنیسنی کورکه حظ ایلدیککدن سکا اکل ایلمکه شوق واشتها حاصل اولسون بومثل برایشه مباشرت ایلمکدن اندیشه وتأخر ایدن کمسه‌یه تشویق واغرا ضمننده ایراد اولنور (الطعوم) صبور وزننده (والطعیم) امیر وزننده اکله صلاحیتی اولان قربانلق حیوانه دینورکه نه‌آرق ونه‌سمز اوله یقال جزور طعوم وطعیم ای بین الغثة والسمینة

بونلرك

بونلرڭ تأثيرلرى ذبحه اعتبار يله‌در (التطعيم) تفعيل وزننده بودخى اغاجه آشى اورمق معناسنه‌در: يقال طعم الغصن اذا وصل به غصنا من غير شجره وسموزلكدن كيكلره ايلك يور يمك معناسنه‌در : يقال طعم العظم اذا اخ بونده ثلاثى نسخه‌سى غلطدر (الاطعام) طانڭ تشديديله افتعال وزننده خرماقورغى طتلولنمق معناسنه‌در : يقال اطعم البسر اذا صارله طعم وتقول العرب هو لايطعم اى لايتادب ولاينجع فيه مايصلحه يعنى فلان كنديسنه مدار فوز واصلاح اوله‌جق نصح وارشاد وعبرت تأثير ايلمامكله هركز هشيار ومتأدب اولمز ديجك محلده ايراد اولنور (المطعم) محدّث وزننده (والطعوم) صبور وزننده (والمطعم) افتعالدن اسم فاعل بنيه‌سيله سموز اولمغله ككلرى ايلكلى اولان دوه‌يه دينور مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال بعير وناقة مطعم وطعوم ومطعم اى بهانقى ومطعم محدّث وزننده شول سوده اطلاق اولنوركه طلومدن اكاطعم ورايحهٔ طيبه سرايت ايلمش اوله يقال لبن مطعم اى اخذ فى السقاء طعما وطيبا (المستطعم) اسم مفعول بنيه‌سيله آت قسمنڭ دودقلرينه اطلاق اولنور (المطعمة) مكرمه وزننده (والمطعمة) محسنه وزننده يايه اطلاق اولنور (الاستطعام) طعام طلب ايلمك معناسنه‌در : يقال استطعمه اذا طلب الطعام وقول علىّ رضى الله عنه [اذا استطعمكم الامام فاطعموه] اى اذا استفتح فافتحوا عليه يعنى امام قرأنده حصر اولوب سزدن فتح طلب ايدرسه فتح ايليه‌سز ديمكدر كويا كه قرأنى امام افنديڭ اغزينه ادخال ايدرلر (التطاعم) تفاعل وزننده (والمطاعمة) مفاعله وزننده اركك كوكرجين چفلشمكه مباشرتدن مقدّمجه اغزنى ديشى كوكرجينڭ اغزنه ادخال ايلمك معناسنه مستعملدر كويا كه اوپشوب ايشه توطئه ايدرلر وبرى برينڭ اغزنه طعمه ويرركبى برغريب معامله ايدرلر يقال تطاعمت الحمامتان وطاعمتا اذا ادخل فمه فى فم انثاه (مطعم) محسن وزننده ابن عدى دركه اشراف قريشدندر (المطعمة) محسنه وزننده بوغزڭ باشنه دينوركه يومريجه اندر غلصمه معناسنه‌كه معده‌يه طعام آندن روان اولور (المطعمتان) محسنتان وزننده قوش قسمنڭ اياقلرنده ايلرى طوران برى بر برينه مقابل ايكى پرمغه اطلاق اولنور شارح ديركه بوجوارح طيوره مخصوصدركه پنجه‌سنڭ ذكر اولنان پرمقلريله اخذ طعمه ايدر (الطعومة) صبوره وزننده بوغزليوب اكل ايلمك ايچون خانه‌ده آليقونيلان قيونه دينور يقال شاة طعومة اذا حبست لتؤكل (طعيم) زبير وزننده بررجل آديدر (الطغام) غين معجمه ايله سحاب وزننده فرومايه وارذال وسفله كمسه‌لره دينور يقال هو طغامة من الطغام اى وغد من الاوغاد وكثير ونامعتبر قوشلره دينور مفردلرى طغامه‌در واحق

وبجهر كسبه دينور (الطعومة) (والطعومية) طالرك ضميله مصدرلردر حق وذاتك معنالرينه‌در (الطغم) فتحتينله در يابه دينور وجوق سوبه دينور (التطغم) تفعل وزننده برنسنه‌يي بلمز آدم آني بيلمز لكمك معناسنه‌در : يقال تطغم الرجل عليه اذا تجاهل الطلمة) طانك ضميله اتمكه دينور يقال جاء وفي يده طلمة اي خبزة (الطلام) زنار وزننده ثوم اسميدركه حب الشاهد انجدر تركيده كندر وكنور تخمي ديدكلريدر ورقنه اسرار وورق الجبال ديرلر (الطلم) فتحتينله مسواكي ترك ايلمكدن تشي ديشلره عارض اولان كيرو باسه دينور يقال علاق اسنانه طلم اي وسخ من ترك السواك (الطلم) طانك ضميله اوزر يه طبخ اولنان اتمكي يايدقلري سفره‌يه دينور (الطلم) طانك فتحيله طبخ اولنان اتمكلري ديزوب دوزلتمك معناسنه‌در : يقال طلم الخبزة طلما من الباب الاول اذا سوّاها وعدّلها (التطليم) تفعيل وزننده هنوز طبخ اولمش اتمكي صوغتمق ايچون ال ايله اوروب طابلق معناسنه‌در : يقال طلم الخبزة اذا ضربها باليد ومنه قول حسان رضي الله عنه • يطلمهن بالخمر النساء • اي تمسح النساء العرق عنهن بالخمر • يعني دائما جنك وغارته مشغول اولديغمزدن يوكرك كيلان آتلرمز هرزمان عرقناك اولمغله نسوانلر آنلري اللريله اسي اتمك تبريد ايدركبي خمارلريله اوخشايه‌رق ترلرني سيلوب ترويج ايدرلر بعضلر لامك تقديميله يلطمهن روايت ايتلريله ضعيف ياخود مردوددر شارح ديركه تطليم مسح عرق معناسنه مستعملدر نته‌كه لسان العربده وطلم العرق عن جبينه اي مسحه عبارتيله مرسومدر انتهى (الطلحام) حاي مهمله ايله قرطاس وزننده برموضع آديدر (الطلحوم) زنبور وزننده بريرده جوق طورمقدن متغير اولمش صويه دينور يقال ماء طلحوم اي آجن (الطلخوم) خاي معجمه ايله طلحوم وزننده ومراد فيدر (الاطلخمام) اطرخام وزننده ومراد فيدركه ذكر اولندي يقال اطلخمّ الرجل والليل بمعنى اطرخمّ (الطلخام) قرطاس وزننده ديني قبله دينور و برموضع آديدر وطلحام لفظنده لغتدر (الطمّ) طانك فتحي وميمك تشديديله (والطموم) عموم وزننده صوچوغالوب قبارمغله هر يري باصوب بوريمك معناسنه‌در : يقال طمّ الماء طما وطموما من الباب الاول اذا غمر وطولدرمق معناسنه‌در : يقال طمّ الاناء اذا ملأه و قيوبي اورتوب دوبدوز بلورسز ايلمك معناسنه‌در : يقال طمّ الركية طما من الباب الاول والثاني اذا دفنها وسوّاها و برنسنه يك چوغالمغله قباروب بوجملك معناسنه مستعملدر يقال طمّ الشئ اذا كثر حتى علا وغلب وباشك برمقدار يرني تراش ايلمك معناسنه‌در : يقال طمّ رأسه اذا عقّ منه شارح ديركه اساسده اذا حلقه عبارتيله مبين اولمغله تمام تراش ايلمك اولور وطم حاجي قيرقمق

على قول اوروب طورطوب باشده بوكمك معناسنه‌در : يقال طمّ شعره اذاجزّه اوعقصه وقوش اغاجك تپه‌سنه قونمق معناسنه‌در : يقال طمّ الطـائر الشجرة اذا علاها وطمّ وطميم جست وچالاك اولمق على قول روى زمينده سيروسياحت ايتمك ياخود آهسته‌جه سكرتمك معناسـنه‌در : يقال طم الرجل والفرس طما وطميما من الباب الثانى والاول اذاخف اى اسرع اوذهب على وجه الارض اوعدا عدوا سهلا (الطامّة) قيامته اطلاق اولنـور جله اوزره غالب ومسـتولى اولديغيچون يقال نعوذبالله من هول الطامة اى القيامة وداهيه‌يه اطلاق اولنـور يقال رماه بالطامّة اى بالداهية (الطمّ) طانك كسريله صويه اطلاق اولنور على قول صـويك يوزنده اولان خارو خاشاك وسائر نسـنه‌يه دينور ياخود موجك وسيل صوينك آلوب كوترديكى سيلنتى‌يه دينور ودريايه اطلاق اولنور وعددكثيره دينور وقيو بى قپـايوب اورتدكلرى طپراغه دينور وعجب معناسـنه‌در وتعجب اولنه‌جق عجيب نسنه‌يه دينور ودوه قوشنك اركـكنه دينور وبيوك ذكره دينور وجنسى پاك بوكرك آته‌دينور (الطميم) امير وزننده بودخى صويى پاك بوكرك آته دينور يقـال فرس طمّ وطميم اى جواد (الاطمـام) همزه‌نك كسريله قيللرى وتويلرى قيرقق زمانى ياقلشمق معناسنه‌در : يقال اطمّ شعره اذا حان‌له ان‌يجز (الاستطمام) اطمام معناسنه (التطميم) تفعيل وزننده قوش‌اغاجك دالنه قونمق معناسنه‌در : يقال طمم الطـائر اذا وقع على غصن (والطمطم) (والطمطمى) طالرك كسريله (والطمطمانىّ) طالرك ضميله لساننده عجمه اولمغله كلامى كماينبغى بيان ايده‌مز اولان آدمه دينور يقال رجل طمطم وطمطمىّ وطمطمانىّ اى فى‌لسـانه عجمة وطمطمانية حير قبيلهٔ حير لغتنده اولان بعض كلمات منكره‌دن عبارتدركه كلام عجمى‌يه شبيه اولور مثلاطـاب الهواءد يجك يرده طابم هواء ديرلر (الطمة) طانك ضميله انسان بجسنه اطلاق اولنـور عذره معناسنه و بركومه قورى اوتلق پارچه‌سنه دينور (الطومة) طـانك ضميله اولومه دينور يقال اخذته الطومة اى المنية وآفت وداهيه‌يه دينور وديشى قبلوبغه‌يه دينور (المطهم) معظم وزننده ششمان آدمه دينور يقال رجل مطهم اى السمين الفـاحش السمن وبدنى نحيف ودقيق اولان آدمه ديمكله ضدّ اولور پس بناسى سلب ايچون اولور يقال رجل مطهم اى النحيف الجسم الدقيقة وتامّ وكامل اولان نسنه‌يه دينور يقال شئٌ مطهم اى تامّ ويقال اغيد مطهم الحسن اى تامّة وحسن وجالده فايق اولان محبوبه دينور يقال غلام مطهم اى البارع الجمال وبوزى شيشكن آدمه دينور يقال رجل مطهم اى المنتفخ الوجه و يوزى دكرمى وطوپاج آدمه دينور يقال رجل مطهم اى المدوّر الوجه المنتفخة (التطهم)

تفعل وزننده ایکرنمك معناسنه‌در : یقال تطهم الطعام اذا کرهه و توحش ایلمك معناسنه مستعملدر تقول فلان یتطهم عنا ای یستوحش (التطهيم) تفعیل وزننده اورکمك معناسنه‌در : یقال طهم منه اذا نفر وابری وضخامتلو اولمق معناسنه‌در : یقال طهم الشیء اذا ضخم و یقال فیه تطهیم ای ضخم (الطهم) طانك فتحیله وضمیله ناس وخلق معناسنه مستعملدر یقال مادری ای الطهم هوای ای الناس هو (الطهمة) فرحه وزننده یوز بنك انی‌جاهمیز اولان خاتونه دینور یقال امرأة طهمة ای قلیلة لحم الوجه (الطهمة) غرفه وزننده صحمه معناسنه‌درکه انواندندر محلنده‌ذکر اولندی یقال فی لونه طهمة ای صحمة (طهمان) سلمان وزننده وعثمان وزننده زبانزده‌در نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك کوله‌لریدر و سعید بن العاص دخی کوله‌سی اسمیدرکه ایکیسیده صحابه‌لردر علی‌قول اسملری ذکوان‌در و ابراهیم بن طهمان ائمهٔ اسلافدندر مؤلف علی ارجاء فیه عبارتیله تقیید ایلمکله ظاهرا مرجئه‌دن اولدیغنی ایما ایلمشدر (الطیم) طانك فتحیله حق جل و علی برآدمی برنسنه‌یه مجبول ومفطور ایلمك معناسنه‌در : یقال طامه الله علی الخیر یطیم طیما ای جبله وبر آدم کوزل عمللو نیکوکار اولمق معناسنه‌در: یقال طام الرجل اذا حسن عمله

(٭ فصل الظاء ٭) (الظأم) ظانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله کفتکو وجغلنی وشماطه معناسنه‌در : یقال ماهذا الظأم ای الکلام و الجلبة و برآدمك زوجه‌سنك اینشته‌سنه دینورکه بجاناق تعبیر اولنور یقال هو ظأمه ای سلفه و ظأم جماع ایلمك معناسنه‌در : یقال ظأم المرأة ظأما من الباب الثالث اذا جامعها (المظاءمة) مفاعله وزننده ایکی آدم ایکی همشیره المق معناسنه‌درکه بری برینه بجاناق اولمقدن عبارتدر یقال ظاءم فلانا اذا تزوج کل منهما اختا (الظعام) ظانك کسریله ظعان معناسنه‌درکه محفه‌یه دینور (الظلم) ظانك ضمیله برنسنه‌یی محلنه وضع ایلمیوب محل مخصوصنك غیری‌یه وضع ایلمکه دینورکه اسمدر یقال فعلك هذاظلم ای وضع الشیء فی غیر موضعه و بوندن مصدرحقیقی ظانك فتحیله کماسیذکرمؤلف بصائرده دیمشدرکه ظلم ماده‌سی ظلمتدن ماخوذدر وضع الشیء فی غیر موضعه معناسنه‌در وضع مزبور یازیاده ایله یا نقصان ایله یا وقتندن یا مکانندن عدول ایله اولنور و ظلم اوج کونه اولور بری بین‌الانسان و بین الله‌تعالی اولور بونك اعظمی کفر و شرك و نفاق‌در ثانی بین الظالم و بین الناس اولور ثالث بین الظالم و بین نفسه اولور قالدیکه ظلمك انواع ثلاثه‌سی فی‌الحقیقه ظلم للنفس‌در ظالم برظلمه ابتدار ایلدکده ابتدا نفسنه ظلم ایتمش اولور نته‌که [وما ظلمهم الله ولکن کانوا انفسهم یظلمون] کریمه‌سی آنی ناطقدر انتهی (الظلم) ظانك فتحیله مصدر

حقیقیدر بر شیئ موقع مخصوصنك غیری‌به وضع ایلمك معناسنه در مثلا عدل و احسان یرینه بر آدمه جور و بیداد ایلمك کبی یقال ظلمه ظلما من الباب الثانی اذا فعل له الظلم و بر آدمك حقنه ظلم ایلمك معناسنه‌درکه حقنی ویرمیوب یا نقصان ویروب یاخود مالنی غصب ایلمکدن عبارتدر یقال ظلمه حقه اذا فعل لحقه انظلم و نقص معناسنه مستعملدر و منه قوله تعالی [ولم تظلم منه شیئا] ای ولم تنقص و موقعی اولمیان محلده بر قازمق معناسنه مستعملدر یقال ظلم الارض اذا حفرها فی غیر موضع حفرها و حیوانی علتی یوغیکن ذبح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ظلم البعیر اذا نحره من غیرداء و دره‌نك و چایك صویی مقدما هرکز اوغرامدیغی یرلره وارمق معناسنه مستعملدر یقال ظلم الوادی اذا بلغ الماء منه موضعه لم یکن بلغه قبله و هنوزاویوب یوغرد اولمزدن مقدم طلوملك‌سودنی بر آدمه ایچورمك معناسنه در : یقال ظلم الوطب اذاسقی منه اللبن قبل ان یروب و ارکك اشك کبه اولان قانجق اشکه آشمق معناسنه مستعملدر یقال ظلم الحمار الاتان اذاسفدها وهی حامل و لبن ادراك ایلمزدن اول خلقه ایچورمك معناسنه مستعملدر یقال ظلم القوم اذاسقاهم اللبن قبل ادرا که‌شارح دیرکه لبنك‌ادرا کندن مراد یوغرد اولمسی اولمغله معنای اول ایله متحد اولور ازهری دیدیکه کرچه بزه بو مثال بویلجه روایت اولندی لکن وهمدر صواب اولان ظلم الوطب وظلم اللبن اذا سقی منه قبل ان یروب عنوانیله اولمقدر انتهی و ظلم کیجه قراکو اولمق معناسنه در : یقال ظلم اللیل ظلما من الباب الرابع اذا اظلم و ظلم قاره دینور ثلج معناسنه و هذیل التغلبی قلجنك اسمیدر و ظلم دیشك آب و تاب و صفاء و رونقنه اطلاق اولنور که شدت بیاضندن دیشلره مزج و سرایت ایلمش سیاهلق نمایشنده تخیل اولنور قلجك صویی و جوهری کبی یقال‌تبسمت عن اسنان ذوات ظلم وهوماء الاسنان و بریقها وهو کالسواد داخل عظم السنّ من‌شدة البیاض کفرند السیف و ظلم منع معناسنه مستعملدر یقال ماظلمك ان تفعل کذا ای مامنعك (الظالم والظلوم) صبور وزننده اسم فاعلردر ظلم وبیدادایدیجی ستمکاره‌دینور (انتظلم) تفعل وزننده بو دخی بر آدمك حقنه یا مالنه ظلم ایلمك‌معناسنه درکه‌حقنی‌ویرمیوب یا مالنی غصب ایلمکدن عبارتدر یقال تظلمه‌حقه اذا ظلمه ایاه و بر آدم ظلمی کندی نفسنه اسناد ایلمك معناسنه درکه اکا بن ظلم ایتدم دیمکدن عبارتدر یقال تظلم الرجل اذا حال الظلم علی نفسه و ظالمك ظلمندن شکایت ایلمك معناسنه در : یقال تظلم منه اذا شکی من ظلمه (الاظّلام) تشدید ظایله افتعال وزننده (والانظلام) انفعال وزننده برکسه طوع و اختیاریله یاخود ناچاری ظالمك ظلمنه بیون‌صونوب بوکلمك معناسنه در : یقال اظلم الرجل و انظلم اذا احتمل الظلم (انتظلیم) تفعیل

وزنده بر کمسه‌یی ظلم و بیداده نسبت ایلمك معناسنه در حتی که اول ظالمدر ایمکدن عبارتدر یقال ظلم فلانا اذا نسبه الی الظلم (المظلمة) منزله وزنده (والظلامة) ثمامه وزنده مظلوم حقنه دینور حتی که ظالمدن داد و تظلم ایلدیکی نسنه‌دن عبارتدر یقال عند فلان مظلمتی و ظلامتی ای ماتظلمته (الظلام) ظانك کسریله (و المظالمة) مکالمه وزنده‌کی مفاعله‌دن مصدرلردر بر آدمه ظلم ایلمك معناسنه‌در ومنه یقال اراد ظلامه و مظالمته ای ظلمه (الظلمة) ظانك ضمیله و ضمتینله (و الظلماء) صحراء وزنده (و الظلام) سحاب وزنده قرا نولغه دینور یقال علت الظلمة و الظلمة و الظلماء و الظلام وهو ذهاب النور شارح دیرکه نور ایله ظلمت بینلرنده تقابل العدم و الملکة واردر زیرا ظلمت عدم النور عما من شانه ان یستنیر ایله معرفدر نته‌که مؤلف عندنده دخی مرضی بودر و بعضلر نوره منافی عرض ایله تعریف ایلدکله اکا کوره تقابل تضاد اولور نته‌که موت وحیات دخی بورسمه‌در انتهی وظلماء صفت اولور یقال لیلة ظلماء ای شدیدة الظلمة و یقال لیل ظلماء و هوشاذ کماحکی لیل غراء بونلرده لیل لیله مقامنه وضع اولنمشدر (الظلمة) ظانك فتحیله بو دخی شدید الظلمه اولان کیجه‌یه دینور وظلمه اصلی ظلماء ولمغله زوائدی طرح اولنمشدر یقال لیلة ظلمة ای شدیدة الظلمة (الاظلام) همزه‌نك کسریله قراکو اولمق معناسنه‌در : یقال اظلم اللیل اذا صار مظلما وقراکولغه کیرمك معناسنه‌در : یقال اظلم القوم اذا دخلوا فی الظلام و دیشك آب و تاب و رونق زیاده اولمغله انجو کبی پارلدامق معناسنه در : یقال اظلم الثغر اذا تلألأ و بر کمسه ظلمه دوش اولمق معناسنه‌در : یقال اظلم الرجل اذا اصاب ظلما شارح دیرکه بوراده ظلم ظانك فتحیله‌درکه دیشك آب‌وتابنه دینمکله بر آدمك دیشلرینك آب و تاب و لمعانه دوش اولمق دیمك اولور نته‌که اضاء الرجل دیرلر اصاب ضوأ معناسنه ومنه قول الشاعر ٭ اذا ما اجتلی الرائی الیها بطرفه ٭ غروب ثنایاها اضاء و اظلما (المظلم) محسن وزنده شر وشوری کثیر اولان کونه اطلاق اولنور یقال یوم مظلم ای کثیر الشر (ومظلم ومظلام) محراب وزنده بغایت چیره‌شك و دشوار ایشه اطلاق اولنورکه جهت کشایشی و سمت تشبث و تمشیتی معلوم اولمیه یقال امر مظلم و مظلام اذا کان لایدری من این یؤتی و بك سیاه صاچه وصف اولنور یقال شعر مظلم ای حالك و شول نباته وصف اولنورکه بك سبز و مطرا اولمغله قرامتق کورینور اوله‌که بك قویو یشل دینور یقال نبت مظلم ای ناضر یضرب الی السواد من خضرته (الظلم) فتحتینله کیجه‌ده وکوندزده آدمك بصرنی سد ایدن شخص وسوادنه اولنه یعنی ابتدا کورینن جزؤنه و جزئیسنه دینور ومنه تقول لقیته ادنی ظلم اوذی ظلم ای اول کل شیء او حین اختلط

الظلام اوادنی ظلم القرب اوالقریب یعنی یاخود قراکو قاوشدیغی وقتده یاخود هر قریب اولان شیئك قربندن اقرب اولان یاخود هر قریب اولان نسنه‌نك شخصندن اقرب اوله‌رق ملاقی اولدم و ظلم قرالتی‌یه اطلاق اولنور تقول رأیت ظلمه ای شخصه و سواده و طاغه دینور جعلری ظلوم کلور ظانك ضمیله و بر موضع آدیدر (ظلم) عنب وزننده قبلیه‌ده بر وادیه آدیدر (الظلم) زفروزننده هر آیدن شول اوچ کیجه‌لره دینورکه درع دیدکلری کیجه‌لردن که ایام بیض کیجه‌لرینك عقبنده کلان اوچ کیجه در صکره اولور پس لیالیٔ بیض ایله طقوز کیجه اولورلر تقول بتّ عنده فی لیال ظلم وهی ثلاث لیال یلین الدرع (انظلیم) امیر وزننده دوه قوشنك ارککنه دینور جمعی ظلمان کلور ظانك کسری وضمیله شارحك بیانه کوره عند اعتقاد العرب دوه اولمدیغندن ناشی کویا که مظلوم اولدیغنه مبنی در و ظلیم ارض مظلومه‌نك یعنی محلی اولمیان یرده قازیلان ارضك طپراغنه دینور یقال نقل الظلیم ای تراب الارض المظلومة شارح دیرکه ارض مظلومه شول ارضه اطلاق اولنورکه آنده قیو یاخود حوض حفر اولنه که مقدما هرکز حفر اولنمامش اوله وظلیمان تثنیه بنیه‌سیله ایکی کوکب‌اسمیدر وظلیم عبدالله بن سعدك کوله‌لرندندرکه تابعیدر ومجداولکه‌سنده بروادی‌اسمیدر وعبدالله ابن عمر بن الخطابك فرسی آدیدر ومؤرج سدوسی وفضالة بن هندك فرسلری اسمیدر (ظلیم) زبیر وزننده یمنده بر موضع آدیدر و ظلیم بن حطیط محدّثدر وظلیم بن مالك رجل معروفدر و ذوظلیم حوشب بن طخمه تابعیدر (انظلام) کتاب وزننده و لامك تشدیدیله لغتدر و ظلم عنب وزننده و ظالم صاحب وزننده بر نوع نباتدرکه اوزون فلیزلری اولور (ظلمه) ظانك کسریله وضمیله هذیل قبیله‌سی نسواننده برفاحشه‌نك اسمیدرکه * اقود من ظلمة * مثلنك منشأیدر مدت عمرنی زنا و فجور ایله امرار ایدوب تمام عجوز اولوب عملمانده قالدقده بر تکه‌سی اشترا ایدوب دائما آنی کچیلرینه چکوب تماشا ایلمکله صفایاب اولور ایدی (کهف‌الظلم) ظانك‌ضمیله بررجل معروف آدیدر (المظلم) معظم‌وزننده قرتال قوشنه دینور و قرغه‌یه دینور و شول نباته دینورکه مقدما یغمور اصابت ایلمین یرده‌نابت اوله (الظلام) کتاب وزننده جزؤی نسنه‌یه دینور شیٔ یسیر معناسنه و منه یقال نظر الیّ ظلاما ای شزرا یعنی‌بکا کوزینك قویرغیله‌یاانچازدن نظر ایلدی (مظلومه) یمامه‌ده بر مزرعه آدیدر (مظلم) محسن‌وزننده‌مداین قربنده بر ساباط آدیدر ساباط آلتندن یول کچن کوشکه و منزله دینور (اظلم) احمد وزننده بنی سلیم ارضنده بر طاغك آدیدر وارض حبشه‌ده بر طاغك آدیدر آنده باقر معدنی وار در و بطن الرمه نام محلده بر موضع آدیدر و ذات جیش‌نام

محلده بر سیاه طائفك آدیدر و اظلم افعل تفضیلدر زیاده‌سیله ظالمه دینور و منـه
یقال لعن الله اظلمی و اظلمك ای الاظلم منا (الظلمة) فعاله کره یاغی چیقمدیق
بر ایچم سوده دینور تقول سقانی ظلمة ای شربة من اللبن الذی لم تخرج زبدته
(• فصل العین •) (العیام) سحاب وزننده سوز بیلمز عاجز و ثقیـل ونادان
کمسه‌یه دینور یقال هو عیام ای عیی ثقیل (العیاماء) عینك فتحیله احمق و بیجز
آدمه دینور (العیامة) سلامه وزننده بر کمسه احمق اولمق معناسنه‌در : یقـال
عیم الرجل عیامة من الباب الخامس اذا کان عیاماء (العیم) هجف وزننده
دیزمان و تنومنـد اوله‌رق اوزون آدمه دینور یقال رجل عیم ای طویل عظیم
جسیم (العیام) غراب وزننده چوق صویه دینور یقال ماء عیام ای کثیر
(عتم) تای مثلثه ایله جعفر وزننده بر رجل اسمیدر (العتم) کتم وزننده
بر ایشه یا بریره کیریشوب عزم ومباشرت ایلمشیکن آندن فراغت ایلمك معناسنه‌در
علی قول مراد ایلدیکی ایشی ایشلمکدن توقف ایلمك معناسنه‌در : یقال عتم عنـه
من الباب الثانی اذا کف بعد المضی فیه اواحتبس عن فعل شیء یریده وکیجکمك
معناسنه در : یقال عتم قراه اذا ابطأ وکیجه‌نك بر بلوکی کچمك معناسنه در : یقال
عتم اللیل اذا مر منه قطعة وقیل یولمق معناسـنه در : یقال عتم الشعر اذا نتفه
و ناقه یتسو وقتی صاغلمق معناسـنه در : یقال عتمت الابل عتما من البـاب الاول
والثانی اذا حلبت عشاء (التعتیم) تفعیل وزننده بودخی برایشه یاخود بر یره
کیریشوب عزم ومباشرت ایلمشیکن فراغت ایلمك معناسنه‌در: یقال عتم عنه اذا کف
بعدالمضی فیه وکیجکمك معنا نه‌در : یقال عتم قراه اذاابطاه ومنه یقال ماعتم ان
فعل کذا ای مالبث و بر نسنه‌دن قیجنلق معناسنه در : یقال حمل علیه فما عتم
ای مانکص وعتمه وقتنده یوله کتمك یاخود دوه‌لری اولوقتده صویه کتورمك یاخود
صودن کیرو کوتورمك معناسـنه در : یقال عتم الرجل اذا سـار فی العتمة اواورد
اواصدرفیها وقوش آدمك باشی اوستنده ایرافلشمیوب قنادلرنی قاقه‌رق طولشـوب
جورنمك معناسنه در : یقال عتم الطائر اذارفرف علی رأس الانسـان ولم یبعد
(الاعتام) همزه‌نك کسریله اویالنوب کیجکمك معناسـنه در : یقال اعتم قراه
اذا ابطأ وکیجه‌نك بر بلوکی صاوشمق معناسنه در : یقال اعتم اللیل اذامر منه قطعة
وعتمه وقتنده یوله کتمك یاخود دوه‌لری صویه کتورمك یاخودصواروب کیرو
کوتورمك معناسنه در : یقال اعتم الرجل اذاسار فی العتمة اواورد اواصدرفیها وناقه
یتسو وقتنده صاغلمق معناسنه در : یقال اعتمت الابل اذاحلبت عشاء (الاستعتام)
بو دخی یتسو وقتنده ناقه صاغلمق معناسنه‌در : یقال استعتمت الابل اذا حلبت
عشاء و ناقه‌نك مه‌سنده سود ایرکلمك ایچون صاغمسنی کیجه‌نك بر وقتنه قدر تأخیر

ایلمك معناسنه‌در و بو عمل مغربدن مقدمجه بر مقدار سودنی صاغوب بعده بوشلیوب یتاقلرنده یاتورر‌لر تاكه كیجه‌نك بر وقتنه‌دك تكرار سود ممه‌لرنده ایركیلور بعده قالدروب ینه صاغارلر یقال استعتموا نعمكم حتی یفیق ای اخروا حلبتهـا حتی یجتمع لبنها و افاقه ایكی صاغم ارالغنده سود بر كمكه دینور (العتمة) فتحاتله شفق مغرب باتدقدنصكره كیجه‌نك ثلث اوّلنه دینور علی‌قول عشاء اخره نمازینك وقتنه دینوركه یتسو وقتی تعبیر اولنور یقال اتانی عتمة اللیل ای ثلث اللیل الاول بعد غیبوبة الشفق او وقت صلاة العشاء الاخرة و حیوان ممه‌سنده ابتدا صاغلدقدنصكره عتمه وقتنه قدر ایركیلان سوده دینوركه تكرار اولوقتده صاغیلور وكیجه‌نك قرا كولغنه دینور و اخشامدنصكره دوه‌لرك یایلمدن رجوعنه دینور و عربلرك قمراء اربع عتمة ربع قوللری معنای ثانیٔ مذكوردن مأخوذ در قدر مایحتبس فی عشائه معناسیله مؤولدر قمراء حمراء وزننده مهتاب كیجه‌یه دینور و ربع صرد وزننده ربیع زماننده طوغان دوه یاوریسیدركه هنوز سود امر اوله مترجم دیركه بو تعبیرات عربدندر تفصیلی بودركه عربلر آی ابن لیله یعنی بر كیجه‌لك اولدقده عتمة سخیلة حلّ اهلها برمیلة دیرلر رمیله رمل كلمه‌سندن مصغردر مرادی هلالك اول كیجه مكثی قوزی قسمنك ایكنجی امسی یننده اولان مقدارجه دیمكدر زیرا ابتدا اناسنی بر آغز امدردكدنصكره بغلیوب بعده اناسنی صاغوب صكره قوزی‌یی تكرار صالیویروب امزردرلر اهلها ضمیری كیجه‌یه‌راجعدر زیرا اول كیجه قرا كولق اولمغله هركس اولدیغی قوملقده كه مراد منزلیدر آرام ایدرلر و آی ایكی كیجه‌لك اولدقده حدیث امتین بكذب و مین دیرلر زیرا اول كیجه ایكی‌خانه‌نك جاریه و خادمه‌لری بری‌بریله خارج دارده بولشوب لكن همان‌جزؤیجه قونشه‌بیلورلر زیرا هنوز غروب هلاله‌قدر خانه‌لرینك خدمتلرینه مشغول‌اولورلر و اوچنجی كیجه اولدقده حدیث فتیات غیر مؤتلفات دیرلر قیزلر وجه مذكور اوزره اول مقدارجه بری بریله مهتابده قونشوب صحبت ایدرلر و دردنجی كیجه‌ده قمراء اربع عتمة ربع لاجائع و لامرضع دیرلر زیرا آیك مقدار مكثی دوه كوشكنك ایكنجی امسی هنكامنك مقدارنجه دركه مقدما بر آغز امدیكندن جایع اولمیوب و شبع كلنجه امدیكندن مرضع‌دخی دكلدر (العاتمات) شول كوكبلره اطلاق اولنوركه قوراق سنه‌ده هوا یوزی پوس و طمان اولمغله پرتو و ضیالری طوتق اولور (العتم) عینك ضمیله و ضمتینله یبانی زیتون اغاجنه دینور (العیتوم) قیصوم وزننده ایاغی آغر كندو كاهل دوه‌یه دینور وایری و دیزمان آدمه دینور (عتم) عین مضمومه ایله بر رجل آدیدر و بر فرس اسمیدر (العتوم) صبور وزننده شول ناقه‌یه دینوركه یتسو وقتی ایرشمدكجه سود ویرمز اوله (العاتم)

كاتم وزننده وقنفذ ترکیبی کلان معناسنه وصف اولور یقال جاءنا ضیف عاتم ای بطیء
بمس (العثم) عینك فتحی و ثانك مثلثه‌نك سكونیله صنمش كمیك اكری صارلمق
معناسنه در علی قول الله مخصوصدر یقال عثم العظم المكسور عثما من الباب الاول
اذا انجبر علی غیر استواء اوتخنص بالید و بو معناده متعدی اولور تقول عثمت
العظم اولنید المكسور اذا جبرته علی غیراستواء و دیكشی سیرك دیكمك
معناسنه در : یقال عثمت المرأة المزادة اذاخرزتها غیر محكمة و یاره اوزره دری
بتوب تمسور تمغله اوكولمقدن قالمق معناسنه در : یقال عثم الجرح اذا اكتنب
واجلب و لم یبرأبعد (الاعثام) همزه‌نك كسریله بو دخی دیكشی سیرك وكوشك
دیكمك معناسنه در : یقال اعثمت المرأة المزادة بمعنی عثمت (العثثم) سفرجل
وزننده ارسلانه دینور وكریملو یاوز و شدید اركك دوه‌یه دینور مؤنثی عثمثمه‌در
(الاعتثام) افتعال وزننده بر كمسه‌دن استعانتله انتفاع ایلمك معناسنه در : یقال
اعتثم به اذا استعان وانتفع و بر نسنه‌یه ال صونمق معناسنه در : یقال اعتثم بیده
اذا اهوی بها (العینوم) قیصوم وزننده صرتلانه دینور و فیل دیدكلری جانوره
دینور مذكر و مؤنثنه اطلاق اولنور (العبنام) عینك فتحیله بر شجر آدیدر
مفردانده شجر الذنب ایله مفسر در كه چنار آغاجیدر و عندالبعض آق قواق
آغاجیله مبیندر و عینام بدویلرك جكركه‌دن ترتیب ایتدكلری طعامه‌دینور (العیثمی)
حیدری وزننده یبان اشكنه دینور حمار وحش معناسنه (عثمه) حمزه وزننده
اسامیدندر سوید بن عثمه تابعیدر و عثمة الجهنی صحابه در (عثام) شدادوزننده
محدثدر و عثام بن علی محدثدر (مسجد العثم) حیدر وزننده مصرده جامع
عمرو بن العاص قربنده بر مسجد در (العثمان) سلطان وزننده طوی قوشك
یاوریسنه دینور و اژدها یاوریسنه‌ده دینور وحیه‌یه علی قول یاوریسنه دینور
و ابوعثمان حیه‌نك كنیه‌سیدر و عثمان یكرمی نفر صحابهٔ كرام اسملریدر (عثامة)
شداده وزننده ابن قیس در كه صحابه در (عثم) عینك فتحیله ابن الربعه‌دركه
صحابه در (عثیم) زبیر وزننده ابن كثیردر كه تابعیدر و عثم بن بسطام
محدثدر (عثله) عینك ولامك فتحیله بر موضع آدیدر (العجم) عینك
ضمیله (والعجم) فتحتینله عربك خلافیدركه عرب صنفندن ماعدا صنف انسانی‌یه
دینور تركی و هندی و ایرانی و سائرلری كبی جمله‌سنه عجم وعجم دینور عرب وعرب
مقابلیدر یقال هو من العجم والعجم ای لیس من العرب (الاعجم) اسلم وزننده
عربدن اولمیان كسیه دینور مفردی و جمعی برابردر یقال رجل وقوم اعجم ای
لیس بعربی وكلامی فصاحت و بیان اوزره ادایه مقتدر اولمیان آدمه دینور اعجمی
دخی دینوركه مبالغة نفسنه منسوبدر یقال رجل اعجم واعجمی اذا كان لایفصح الكلام

و دلسزه اطلاق اولنور يقال هو اعجم اى اخرس و زياد نام شاعرك لقبيدر و شول طالغه يه دينوركه پاره لنميوب بتون اولمغله صويى سرپيلوب صاچلميه وكورلتيسى و قاشيرتيسى ايشدلميه اكا بحرى لساننده اولو قوم تعبير اولنور يقال موج اعجم اذا كان لا يتنفس فلا ينضح ماء و لايسمع له صوت (بنوالاعجم) عربدن ايكى بطندر (العجمىّ) عربىّ وزننده جنسى عجم اولان آدمه دينوركه عجم جنسندن اولان آدم اوله جقدر هرنقدر عرب كبى اهل بيان و فصاحت اولورسه ده جمعى عجم كلور عرب عربى و روم و رومى كبى يقال هو عجمىّ اى جنسه العجم وان افصح (العجمىّ) عينك فتحى وجيمك سكونيله عاقل و مميز دقيقه شناس آدمه دينور اختبار معناسندندر كاسيذكر يقال رجل عجمىّ اى عاقل مميز (الاعجام) همزه نك كسريله سوزى عجمه يه واردرمق معناسنه دركه كلامى فصاحت و بيانله ادا ايده ميوب مقصودى اغلاق و ابهام ايلمكدن عبارتدر يقال اعجم الكلام اذا ذهب به الى العجمة و يازويى نقطه لمق معناسنه دركه عجمه و ابهامى نقطه و حركه و اعراب و ضعيله ازاله ايلمكدر بناسى سلب ايچوندر يقال اعجم الكتاب اذانقطه (العجم) رجم وزننده بو دخى يازويى نقطه لمق معناسنه در : يقال عجم الكتاب عجما من الباب الاول اذا نقطه جوهرينك ثلاثيدن ورودنى نهى و انكار ايلسى وهمدر شارح ديركه جوهرى ازهرى يه و سائر بعض ائمه يه متابعت ايلدى ومؤلف ابن سيده يه موافقت ايلدى و قالديكه افعال بابى سلب ايچون كلديكى كبى بعض ثلاثى بابى دخى كلور مانحن فيهده اولديغى كبى انتهى و عجم بجم وزننده قويرق صوقنه دينور عينك ضميله ده لغتدر يقال اصاب بعجمه اى باصل ذنبه و خرده دوه يه دينور مذكر و مؤنثنه اطلاق اولنور جمعى عجوم در و عجم و عجوم قعود وزننده بر نسنه يى اصرمق ياخود آغزده اكل ايچون ياخود پكلكنى يومشقلغنى بيلمك ايچون چيتمك معناسنه در : يقال عجم الشئ عجما و عجوما من الباب الاول اذا عضه اولاكه للاكل و للخبرة و صنه مق و دنه مك معناسنه در : يقال عجم فلانا اذارازه وقلجى تجربه ايچون برى اوته صالمق معناسنه مستعملدر يقال عجم السيف اذاهزه تجربة وتقول العرب ماعجمتك عينى منذ كذا اى مااخذتك يعنى فلان مدتدنبرو كوزم سنى قاوره يوب طوتمدى كه كوره مدم ديمكدن كنايه در و بو اصرمق معناسندندر يوخسه كوزم طوتمدى كه سكا اعتمادم قالمدى ديمك دكلدر كذلك بركسه چشم آشنالغى اولان آدم ايچون بونى كوزم اصره يور بيلجكم كبيدر ديجك يرده جعلت عينى تعجمه ديرلر وصنه مق معناسندن مأخوذ اوله رق صغر قسمى بو بنوزنى تجربه وامتحان ايچون آغاجه ضرب ايلمك معناسنه مستعملدر يقال الثور يعجم قرنه اذا ضرب به الشجرة يبلوه وفى الحديث

[عن ام سلمة رضى الله عنها انها قالت نهانا النبى عليه السلام ان نعجم النوى] اى اذا
طبخ التمر للدبس بطبخ عفوا بحيث لايبلغ الطبخ النوى فيفسد طعم الحلاوة اولانه
قوت للدواجن فلاينضج لئلا يذهب طعمه يعنى خرما بكمز ايلمك ايچون طبخ
اولندقده شدتله طبخ اولنميوب آهسته جه وسهلجه طبخ اولنه تا كه چكردكنه
نفوذ وسرايت ايلمكله چكردكك طعمى بكمزه چيقوب لذتنى تغيير ايلميه ياخود
چكردكى خانه برور اولان دوه وقيون قسمنك قوت وعلفلرى اولمغله يك طبخ
وانضاج اولندقده چكردكه دخى نفوذ وتأثير ايلمكله طعمى فاسد وكندبسى
منفعت اولديغندن اول حيوانلر آنى قبول واكل ايلميوب وغيرى طعمه لرى
اولمغله آج ومضطرب قالورلر بوراده دخى عجم اصرمق معناسنه در كويا كه
طبخ چكردكى اصرمش اولوركه تأثيرندن كنايه در (التعجيم) تفعيل وزننده
بودخى يازوبى نقطه لمق معناسنه در اعجام وعجم كبى سلب ايچوندر يقال عجم
الكتاب اذا نقطه (الاستعجام) سوزدن عجز سببيله خموش اولمق معناسنه در:
يقال استعجم الرجل اذا سكت يعنى من العجز وتقول سألته فاستعجم من الجواب
اى عجز وسكت واويقو باصمغله قرائته قادر اولميوب دمبسته قالمق معناسنه در
يقال استعجم القراءة اذا لم يقدر عليها لغلبة النعاس (العجم) فتحتيله (والعجام)
غراب وزننده چكردكه دينور نوى معناسنه در مترجم ديركه اعجام كتاب
بومعنادن دخى مأخوذ اولمق بعيد دكلدر زيرا نقطه چكردكه مشاكلدر (العجمة)
عينك ضمى وكسريله كلامى فصاحت و بيان اوزره ادا ايده ميوب تعقيد وابهامله
تكلمه دينوركه دل طونقولغى تعبير اولنور وقوم يغننه ياخود چوق قوملغه
دينور (المعجم) مكرم وزننده كليدلنمش قبويه اطلاق اولنور يقال باب معجم
اى مقفل (العجماء) حمراء وزننده بهيمه يه اطلاق اولنور تكلمه قادر اولمدقلريچون
قال الشارح ومنه الحديث [جرح العجماء جبار اى جرح البهيمة هدر] وشول قومساله
اطلاق اولنوركه آنده اصلا اغاج قسمى اولميه يقال رملة عجماء اى لاشجربها ويمامه ده
بروادى آديدر وصلوة نهاره اطلاق اولنور آنلرده جهر ايله قرأت بولنمديغيچون
ومنه الحديث [صلاة النهار عجماء] (العجام) شدّاد وزننده بيوك براسه قوشنه
دينور وطاغ قرلنغچنه دينور (العواجم) ديشلره اطلاق اولنور اصرمق معناسندندر
مفردى عاجمه در تقول لم تبق فى فمى من العواجم اى الاسنان (المعجم) مقعد
وزننده نفس وذات معناسنه مستعملدر تجربه معناسندن مأخوذدر امتحانكاه
حوادث وامور اولديغنه مبنى در ومنه يقال رجل صلب المعجم اى عزيز النفس
(المعجمة) مرحله وزننده سموزلكه وقوت بدنه اطلاق اولنور يقال ناقة ذات
معجمة اى قوّة وسمن وبقية على السير (حروف المعجم) مكرم وزننده

حروف ابجاد مقطعاتيدر بوراده معجم افعال بابندن مصدردر مدخل ومخرج كبى
پس حروف معجم اعجام شاننددن اولان حروف ديمك اولوركه اكثره محمول اولور
لكن مؤلف بصائرده حروف معجم كه حروف مقطعه‌در موصوله‌نك دلالت
ايلديكنه دال اولمدقلريچون معجم اطلاق اولندى ديو توجيه ايلمشدر شارح ديركه
وبو حروف الخطّ المعجم تأويلنده‌در مسجد الجامع وصلوة الاولى قبيلندندركه
مسجداليوم الجامع وصلوة الساعة الاولى تقديرنده‌در (العجمة) ثمره وزننده
چكردكدن يتشمش خرما اغاجنه دينور وپك وپالچين قيايه دينور جمعى عجمات
كلور فتحاتله (العجومة) صبوره وزننده سيروسفر خصوصنده توانا اولان
ناقه‌يه دينور (العجمجمة) سفرجله وزننده عجومه معناسنه‌در : يقال ناقة
عجومة وعجمجمة اى قوّية على السفر (المعجوم) جارود ايله ملقب بشر
ابن المعلى نام كمسه‌نك قلجى اسميدر (ذات العجم) رجم وزننده حنظلة بن اوس
السعدى فرسنك اسميدر ابوالعجماء الشيبانى تابعيد (العجرم) زبرج وزننده
برقانى بوجك اسميدركه اغاجلرده اولور وجثه‌سى غليظ وسمين وشديد اولان طوپاچ
بودوره دينور بونده عينك فتحيله‌ده لغتدر (العجرم) قنفذ وزننده ياوزوشديد
اركك دوه‌يه دينور مؤنثى عجرمه‌در (ذات العجرم) برموضعدر (العجارم)
علابط وزننده (والعجرم) جعفر وزنلرنده تندوشديد آدمه دينور وعجارم
قوى وشديد ذكره اطلاق اولنور (العجارم) عينك فتحيله دابه قسمنك
اويلقلرى ايله ذكرلرينك ديبلرى يننده اولان بغرت بغرت يومريجه‌يره دينوركه
اوج طرفدن كلان بغرتلرك مجمعيدر (المعجرم) مدحرج وزننده دوكلرى چوق
چبوغه دينور يقال قضيب معجرم اى الكثير العقد ودوه‌نك اورگجنه دينور
ومطلقا عقده‌لنمش معقد نسنه‌يه دينور قوم يغنى كبى يقال رمل معجرم اى معقد
(العجرمة) عينك حركات ثلاثيله يوزمهار دوه‌يه دينور على قول ايكيوز ياخود
اللى ايله يوزماييننده اولانه دينور وعجرمه عينك ضميله برشجر آديدر عينك
كسريله‌ده زبانزددر جمعى عجرم وعجرم كلور عينك ضمى وكسريله وعجرمه
بررجل آديدر (العجرمة) دحرجه وزننده سرعتله يوريمك معناسنه‌در : يقال
عجرم الرجل اذا اسرع (العجسمة) دحرجه وزننده جست وچابكلكه دينور
يقال به عجسمة اى خفة وسرعة (العجالم) عينك فتحيله اهل يمندن برقوم
وطائفه‌در نسبتلرنده عجلمىّ دينور (العجهوم) عصفور وزننده صوقوشلرندن
برقوشك اسميدر (العدم) عينك ضمى وضمتينله (والعدم) فتحتينله
ياورى قلمق فقدان معناسنه‌در ومال فقداننده غالب اولمشدر وفقدان كرك ابتداى
امردن بولمامق وكرك يوق وياوى قلمقدن اعم در يقال عدمه عدما من الباب

الرابع اذا فقده و برنسنه‌يى ترك ايدوب ثمك معناسنه مستعملدر تقول مابعد منى هذا الامر اى مابعدوني (الاعدام) همزه‌نك كسريله يوق ايلمك معناسنه‌در : يقال اعدمه الله اى جعله عديما و برنسنه‌يى بولمامق معناسنه‌دركه اول نسنه اكا يوق اولمقدن عبارتدر تقول اعدمنى الشئ اى لم اجده بونده مسند اليه متكلم اولوب مرجعى بنسه شئ اولور واعدام وعدمكه عينك ضميله شاذ اوله‌رق افعالدن مصدر كلمشدر يوقلغه دوشمك معناسنه‌در : يقال اعدم الرجل اعداما وعدما اذا افتقر شارح ديركه بوتركيب ايسر يوسر ايسارا و يسرا وافحش افحاشا وفحشا قبيلندندركه بووجهله استعمال اولنديلر وفى الحقيقه اسم مصدرلردر مصدر موقعنده مستعمللردر انتهى واعدام منع ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اعدم فلانا اذا منعه (العدم) كتف وزننده فقير و بى‌نوايه دينور جمعى عدماء كلور علماء وزننده يقال رجل عدم اى فقير (العدماء) حمراء وزننده اوتسز چبلاق ارضه وصف اولنور يقال ارض عدماء اى بيضاء و باشى آق اولوب سائر يرلرى مخالف اولان قيونه دينور يقال شاة عدماء اى بيضاء الرأس وسائرها مخالف له (العدام) عينك فتحيله تازه خرمادن برنوعدركه مدينه‌ده جمله‌نك اواخرنده يتشور (العديم) اميروزننده بون واحمق آدمه دينور ومجنونه اطلاق اولنورمعدوم الادراك اولدقلرينه مبنى در وفقير وبينوايه دينور (العدامة) سلامه وزننده احمق اولمق معناسنه‌در : يقال عدم الرجل عدامة من الباب الخامس اذا كان عديما اى احمق (الانعدام) انفعال وزننده كه متكلمون وجد فانعدم عنوانيله ثبت ايدرلر لحن وخطادر شارح ديركه زيرا باب انفعال علاج وتأثيره مختص اولمغله عدم واعدم ماده‌لرينه مطاوع اولمق ممكن دكلدر علم فانعلم جائز اولمديغى كبى لكن كرك متكلمون وكرك فقهاء كتابلرنده استعمال ايلملريله صحيحه كبى شايع اولمشدر وخطأ مستعمل صواب مهجوردن اولى وفهمه اقربدر (عدامه) سحابه وزننده بوجشم يوردنده برصو آديدر (المعدوم) معلوم وزننده موجود مقابليدر ومنه هويكسب المعدوم اى مجدود ينال مايحرمه غيره يعنى اول بربخت واقبال صاحبى آدمدركه غيرك محروم اولديغى نسنه‌لره نائل اولور مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر قال فى النهاية وفى حديث المبعث قالت له عليه السلام خديجة [انّك مجدود تكسب المعدوم وتحمل الكلّ] ابن اثير بومعنادن بشقه ايكى معنادخى بيان ايلمشدر بريسى بودركه ناسك محتاج اليه اولوب برطريقله ظفرياب اولمدقلرى شئ معدومى كنديلره كسب واعطا ايدرسن ديمكدر ثانى معدومدن مراد فقير كمسه‌دركه شدّت احتياجندن نفسى معدوم منابه‌سنده اولمغله فقيره مال كسب ايدرسن ديمك اولور پس تكسب كلمه‌سنى تأويل اوّله كوره مفعول واحده متعدّى اولوركه معدوم

كلمه‌سيدر وثانى وثالثه كوره مفعولينه متعدى اولور كسبت زيدا مالا ديرلر زيده مال قزانوب اعطا ايلدم معناسنه پس ثانى يه كوره سن‌ناسه عندلرنده اولان شئ معدومى اعطا ايدر سن ديمك اولوركه مفعول اول محذوف اولور وثالثه كوره فقيره مال اعطا ايدر سن ديمك اولوركه مفعول ثانى محذوف اولور (العذم) عينك فتحى وذال معجمه‌نك سكونيله اصرمق معناسنه‌در على قول اويكه ايله درشت درشت نسنه اكل ايلمك معناسنه‌در : يقال عذم الفرس عذما من‌الباب الثانى اذا عضّ اواكل بجفاء وبرآدمه لوم وعتاب ايلمك معناسنه‌در : يقال عذمه اذالامه ودفع ايلمك معناسنه‌در : يقال عذم عن‌نفسه اذا دفع وسوكمك سبّ ودشنام معناسنه‌در : يقال عذمه عذما من‌الباب الرابع اذاشتمه ومنه يقال هى تعذم زوجها اى تشتمه اذا سألها الوطء فى‌الدبر (العذيمة) سفينه وزننده اسمدر لوم وعتاب معناسنه‌در جمعى عذايم دروعذيمه شول خرما آغاجنه دينوركه خرما ويروب لكن چكردكى اولميه (العذّام) شدّاد وزننده پره‌نك اسميدر برغوث معناسنه‌جمعى عذم كلوركتب وزننده (العذّام) زنّاروزنده‌جمض انواعندن برشجرآديدر مفردى عذامه‌در (عذم) فتحتينله يمنده بروادى آديدر وبرنبات آديدر (عذامه) سحابه وزننده بررجل آديدر (العذمذم) سفرجل وزننده كيل جزاف معناسنه‌دركه آلنه‌جق نسنه‌نك مجموعنى بردن سيلوب سپورن اولچكه دينور وموت كثير معناسنه‌دركه معاذالله متنفس ابقا ايلميه (العرام) غراب وزننده عسكرك حدّت وشدّت وكثرتنه دينور يقال فى‌هذا الجيش عرام اى حدّة وشدّة وكثرة وعرام‌العظم اتى‌كيرلمش كميكه‌دينور يقال عظم عرام اى‌عراق وعرام الشجر قبوغى صويلمش اغاجه دينور وعوسج ديدكلرى اغاجك قاوليوب دوشن قبوغنه دينور وعرام الرجل كشينك بدخويلغنه وچتينلكنه وكستاخلغنه دينور يقال‌به عرام اى شراسة واذى وعرام وعرامه كرامه وزننده مصدراولور بدخوى وبدمزاج اولوب دائما ناسى قولا وفعلا آزرده ايدر اولمق معناسنه يقال عرم الرجل وعرم عرامة وعراما من‌الباب الاول والثانى والخامس اذا اشتدّ واوغلان اله آوجه صغميوب اوقده صپانده طورمز بوطور وهوابى اولمق ياخود حيز وكستاخ اولمق معناسنه‌در : يقال عرم الصبىّ علينا وعرم اذا اشرومرح وبطر اوفسد (العارم) (والعرم) كتف وزننده بدخوى وكستاخ معناسنه‌در ويك بادر كونه اطلاق اولنور يقال يوم عارم اى نهاية فى‌البرد وعارم منذربن الاعلم نام كسه‌نك فرسى اسميدر وسجن عارم شول زنداندركه مختار بن عبدالثقفى كوفه‌يه عزيمتى خلالده برابر كتمسون دبو عبدالله بن الزبير محمد ابن الحنفيه‌يى انده حبس ايلمشدر (العرم) عينك فتحيله كيكك اتنى صويمق معناسنه‌در : يقال عرم

العظم عرما من الباب الاول والثانی اذا نزع ما علیه من لحم وعمه امك معناسنه‌در : یقال عرم الصبی امه اذا رضعها ودوه اغاج داللرینی اوتلیوب کیرمك معناسنه‌در : یقال عرمت الابل الشجر اذا نالت منه و برآدمه کستاخانه بدمعامله ایلمك معناسنه‌در : یقال عرم فلانا اذا اصابه بشراسة وعرم یاغلولغه دینور یقال فیه عرم ای دسم وچوملك ایچره قلان بقیه‌یه دینور (التعرم) تفعل وزننده بودخی کیکك اتنی صویمق معناسنه‌در : یقال تعرم العظم اذا نزع ما علیه من لحم (العرم) فتحتینله کیك وبریان مقوله‌سنك رایحه‌سی یایلمق معناسنه‌در: یقال عرم العظم عرما من الباب الرابع اذا فتر وعرم برنسنه‌ده اولان آقلو قاره‌لو آلاجه‌لغه دینور علی قول آقلو قاره‌لو خرده خرده بنکلولکه دینور وقیون قسمنك دوداغنده اولان آقلغه دینور عرمه دخی دینور کماسیذکر وعرم انه دینور لحم معناسنه (العرمة) غرفه وزننده بودخی برنسنه‌ده اولان آقلو قاره‌لو آلاجه‌لغه یاخود آقلو قاره‌لو خرده خرده بنکلولکه دینور وقیون قسمنك دوداغنده اولان آقلغه دینور (الاعرم) احمر وزننده عرمه‌لو قیونه دینور مؤنثی عرماءدر یقال ضأن اعرم ونعجة عرماء اذا کان به عرمة جمعی عرم کلور عینك ضمیله وعرم بغرتلق قوشنك یورطه‌لرینه دینور آقلو قاره‌لو خرده خرده بنکلی اولدیغیچون واعرم مطلقا ایکی رنکلو نسنه‌یه دینور وابرش حیوانه دینور وقیون ایله کچی قارشق سوری‌یه دینور وختانسز آدمه دینور جمعی عرماندر عینك کسریله وجمع الجمعی عرامین‌در (العرماء) حمراء وزننده اعرام لفظندن مؤنثدر وآلاجه حیه‌یه دینور (العرمة) فتحتله طبخ اولنان شیئك رایحه‌سنه دینور یقال سطعت عرمة الطبیخ ای رایحته ودوکولدکدنصکره صاورمق ایچون بغلمش خرمنه دینور وقوم یقلان محله دینور ودهناء نام محله ملاصق بربك برنك اسمیدرکه یمامه ترابنده عارض دیدکلری طاغه مقابلدر (العرمة) فرحه وزننده بعض درهنك اوکنه ارقوری کلان سد وبنده دینور یلانك کبی جمعی عرم در هانسز یاخود عرم لفظی جمعدر مفردی یوقدر یاخود عرم صو یی حبس ایچون دره‌لر ایچره یاپیلان سد وبنده دینور وکوستبك دیدکلری کورصیچانك ارککنه دینور وشدتلو یغموره دینور وبردرهنك اسمیدر وبکل فسر قوله تعالی [فارسلنا علیهم سیل العرم] (العرمان) عریان وزننده ایچنده یغمور صو یی ارکیلوب طورن چقوره وخلقی اویمه نقره‌یه دینور مفردی عریم در امیر وزننده بوراده عرم نسخه‌لری غلطدر کذلك اعرم دخی مفردیدر (عرمی واللّٰه) عینك فتحی والفك قصریله اما واللّٰه ترکیبنده لغتدرکه حلف وقسم موقعنده ایراد اولنور حرمی واللّٰه کبی عرم معناسندن مأخوذ اولمغله اثم

وكيكم صو يلسون شويله ايشلمزسم موقعنده‌در مثلا يقولون عرمى والله لافعلن كذا (عارمه) برارض معروفه‌نك اسميدر (عرمان) سحبان وزننده برقبيله پدر يدر (العريم) امير وزننده آفت وداهيه معناسنه‌در (عارم عرام) غراب وزننده (وعرام) حام وزننده اساميدندر (عريمه) جهينه وزننده بنى فزاريه مخصوص برقوملق آديدر (التعريم) تفعيل وزننده قارشدرمق معناسنه‌در : يقال عرّمه به اذاخلطه (العرمرم) سفرجل وزننده شديد شيئه دينور وچوق عسكره دينور يقال جيش عرمرم اى كثير (عوارم) برنيچه الچق طاغلرك وصولرك اسميدر (العريمة) عينك وناى فوقيه‌نك فتحيله بروننك مقدّمنه دينور ياخود بروننك ديركيله دوداغك ارالغنه دينور ياخود بروننك اوكنده اوست دوداغك اورته‌سنده اولان دائره‌يه دينور ومنه يقال فعله على‌عرتمة انفه اى على رغم انفه (العرجوم) عصفور وزننده يازو وشديد ناقه‌يه دينور (الاعرنجام) احرنجام وزننده فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در : يقال اعرنجم الشئ اذافسد (العردمان) عنفوان وزننده وجودى تصلق وشديد ياخود بيونى يوغون آدمه دينور يقال رجل عردمان اى الشديد الجافى اوالغليظ الرقبة (العردم) جعفر وزننده كميكلرى وسكرلرى ايرى وجثه‌سى عظيم اولوب اتى آزجه اولان آدمه دينور يقال رجل عردم اى ضخم تارّ غليظ قليل اللحم ومطلقا شديد انسان وحيوانه دينور وبيونه دينور يقال هوغليظ العردم اى العنق (العردمة) دحرجه وزننده شدّت وصلابت معناسنه‌در : يقال‌به عردمة اى شدّة وصلابة (العردام) قرطاس وزننده اوجنده يوسكل كبى صالقملرى اولان شاخه دينور (العرزم) زاى معجمه ايله جعفر وزننده صيق وطوپاج وشديد اولان انسان وحيوانه دينور و بررجل علميدر كوفه‌ده جبانهٔ عرزم ديدكلرى نماز كاه اكا مضافدر عبدالملك بن ميسرة العرزمىّ اورايه نازل‌اولمشدر واول محدّثدر وعرزم ارسلانه دينور (العرازم) علابط وزننده (والعرزام) قرطاس وزننده (والعرزمّ) قرشبّ وزننده بونلرده ارسلانه دينور (الاعرنزام) احرنجام وزننده برنسنه بوزيلوب طورطوب اولمق معناسنه‌در : يقال اعرنزم الشئ اذاتجمع وتقبض (العرزم) زبرج وزننده قوجه حيه‌يه دينور (العرصم) جعفر وزننده اكول واينهان آدمه دينور وشوخ وشاطر وشن آدمه دينور يقال رجل عرصم اى اكول وكذانشيط (العرصمّ) قرشبّ وزننده چلمسز انجه‌رك آدمه دينوريقال رجل عرصمّ اى الضئيل الجسم وكوده‌سى ديرنكلو قوىّ وشديد آدمه ديمكله ضدّ اولوريقال رجل عرصمّ اى‌قوى شديد البضعة وارسلانه دينور (العرصام) قرطاس وزننده (والعراصم) علابط

وزنده بونلرده ارسلانه دینور (العرسوم) عصفور وزنده بخیل ونا کسه دینور یقال رجل عرسوم ای بخیل (العرهوم) عصفور وزنده منقاره دینور خرما صانعمك صابه دینور ووجودی صیحق طوتقون وترونازك شبئه دینور کرك انسان وکرك سائر نسنه اولسون (العراهم) علابط وزنده عرهوم ایله معنای اخیرده مرادفدر وایری ودیزمان دوه‌یه دینور مؤنثی عرهمه‌در علی قول ایکیسیده مؤنثه اطلاق اولنور مذکره اطلاق اولنمز وارسلانه دینور (العرهم) جعفر وزنده (والعرهمّ) قرشبّ وزنده بونلرده ارسلانه‌دینور (العزم) عینك فتحی وضمی وزای معجمه‌نك سکونیله (والمعزم) مقعد وزنده (والمعزم) مجلس وزنده (والعزمان) عینك ضمیله (والعزیم) (والعزیمة) عینلرك فتحیله برنسنه‌یی ایشلمکه قطعی ربط قلبله قصد وتوجه قلمق معناسنه‌در علی قول برایشده جدّ وسعی واهتمام ایلمك معناسنه‌در : یقال عزم علی الامر وعزمه عزما وعزما ومعزما وعزمانا وعزیما وعزیمة من الباب الثانی اذا ارادفعله وقطع علیه اوجدّ فی الامر ویقال عزم الامر نفسه ای عزم علیه وبو مبالغهٔ قلب قبیلندر کقولهم هلك الرجل واتّما هو اهلك وعلی تقضیله آندوبرمك معناسنه مستعملدر یقال عزم علی الرجل اذااقسم علیه وعزایم اوقومق معناسنه در : یقال عزم الراقی اذاقرأ العزائم (اولوالعزم) رسل کرامدن شول پیغمبر عالیشانلردرکه حضرت حق جل وعلانك کندیلردن اخذ عهد ومیثاق ایلدیکی اوامر علیهٔ ربانیه‌نك تمشیت واجراسی بابنده عزم وجدّ واهتمام ایلدیلر بعضلر دیدیکه اولوالعزم نوح وابراهیم وموسی ومحمد علیهم الصلوة والسلام در وزمخشری دیدیکه اولوالعزم جدّ وثبات صاحبی اولان پیغمبر ذیشانلردن عبارتدرکه احکام الهیه‌یی تبلیغده جدّ واقدام ایدوب قومنك رنج واذیتلرینه صبروثبات وتحمل ایلدیلر پس زمخشری یه کوره‌ده معدود ومعین اولمز وعند البعض نوح وابراهیم واسحق ویعقوب ویوسف وایوب وداود وعیسی علیهم السلام در شارح دیرکه وعند البعض آدم وابراهیم وموسی وداود وسلیمن وعیسی ومحمد علیهم الصلوة والسلامدر (العزایم) عزیمه‌نك جمعیدر افسونه دینور رقیه معناسنه کویا که مرضنه شفایاب اولمق ایچون یمین ویریلور یاخود جنجی خواجه‌لرك زعملرنجه روحانیونه یمین ویریلور و بعضیلر دیدیکه عزایم آیات قرآنیه دن عبارتدرکه آفات وامراض اصحابنه شفاء وافاقت رجاسنه قرأت اولنور حقنده اثر وارد اولان خواص آیات کریمه‌کبی (الاعتزام) افتعال وزنده (والتعزّم) تفعل وزنده بونلرده عزم معناسنه‌در : یقال اعتزمه وعلیه وتعزّمه بمعنی عزمه واعتزام سکرتمکده ویوریمکده وسائر عملده قصدی وخاوتسز قصد دائم اوزره اولمق معناسنه در : یقال اعتزم الرجل اذا

الزم القصد فى الحضر والمشى وغيره وآت قسمى سکردرکن دیزکنی اسلیوب دیکنه سردلك ایدوب کندی باشنه کتمك معناسنه مستعملدر یقال اعتزم الفرس اذا مرّ جامحا (العوزم) جوهر وزننده کنجلکدن هنوز بقیهٔ قوت قالمش یاشلو ناقه یه دینور وقوجه قاری یه دینور وبودور خاتونه دینور (العزوم) صبور وزننده عوزم ایله ایکی معنای اولده مرادفدر (العزّام) شدّاد وزننده (والمعتزِم) اسم فاعل بنیه سیله ارسلانه اطلاق اولنور (المعزم) محدث وزننده افسونکره دینور یقال هو معزم ای الراقى (العزیم) امیر وزننده بك سکرتمکه دینور عدوشدید معناسنه بعض نسخه ده تشدید واوایله العدّ والشدید عنوانیله اولمغله اولدخی ممکندر (امّ العزم وعزمه وامّ عزمه) عینلرك کسریله انسانك دبرنه اطلاق اولنور (العزم) عینك فتحیله قوری اوزم جبره سنه دینور جمعی عزم در کتب وزننده (العزمیّ) یای نسبتله قوری اوزم جبره سی صتان آدمه دینور و عهد و پیمانه صاحب وفا اولان آدمه دینور یقال رجل عزمی ای الموفى بالعهد (العزمه) غرفه وزننده بر آدمك قوم وقبیله و عشیرت و اقرباسنه دینور جمعی عزم کلور صرد وزننده یقال هو من عزمة فلان ای من اسرته و قبیلته (العزم) فتحتینله شول آدملره دینور که دوستلقلری منافقانه وهرجایی اولمیوب صحیح وصمیم وصافی اوله مفردی عازم در یقال هم عزم و هو عازم ای المصححون للمودّة (العزمه) ثمره وزننده حقّ معناسنه در که حقوقك مفردیدر و منه ما فى حدیث الزکاة عزمة من عزمات الله ای حق من حقوقه ای واجب مما اوجبه (العزایم) عزیمه نك جمعیدر که افسونه دینور و عزائم الهی باری ذوالجلال حضرتلرینك امر وایجاب ایلدیکی فرائضدن عبارتدر و منه حدیث ابن مسعود [ان الله یحبّ ان تؤتى رخصه کما یحب ان تؤتى عزائمه] ای فرائضه التی اوجبها وامر بها (العسم) فتحتینله الده و ایاقده بیلکك اویناق یرندن روح و قوت زائل اولمغله قوریوب ال یاخود ایاق بر یکا اکری اولمق معناسنه در: یقال عسم الرجل عسما من الباب الرابع اذا یبس مفصل رسغه وتعوّج منـه یده اوقدمه و یقال فى یده اوقدمه عسم (الاعسم) صفت مزبوره اوزره اولان کشى یه دینور مؤنثی عسماء در (الاعسام) همزه نك کسریله الى قورتمق معناسنه در: یقال اعسم یده اذا ایبسها و کوز علتلو اولمغله دائما یاشی آقار اولمق یاخود چرك وچپاقلو اولمق معناسنه در: یقال اعسمت عینه اذا ذرفت اوغمصت (العسم) رسم وزننده طمع ایلمك معناسنه در: یقال عسمه عسما من الباب الثانی اذا طمع و یقال هذا امر لا یعسم فیه ای لا یطمع فى مغالبته وقهره وعسم و عسـوم قعود وزننده کسب ایلمك معناسـنه در: یقال عسم الرجل عسما و عسـوما اذا کسب و کوز علتلو اولمغله دائما یاشاروب آقمق یاخود چرك و چپاق طوتمق یاخود قپاقلری یوموق

و یاپیشق اولمق معناسنه در : یقال عسمت عینه اذا ذرفت او غمصت او انطبقت اجفانها بعضها علی بعض و بر ایشده جالشوب یورشمك معناسنه‌در : یقال عسم فی الامر اذا اجتهد و بربروا ناس ایچره هجوم ایله سکیریشوب قارشمق معناسنه در : یقال عسم فلان وسط القوم اذا اقتحم حتی خالطهم فضرب مکتبرث فی حرب کان اولا (العسوم) صبور وزنده (والعاسم) عیالی ایچون امك چکوب کسب و کار ایدر اولان آدمه دینور عسومك جمعی عسم در کتب وزنده یقال هو عسوم و عاسم ای کادّ لعیاله و عسوم اولادی چوق ناقه‌یه دینور (العسوم) قعود وزنده آزلقه دینور یقال‌به عسوم ای قلة (العسمة) تمره وزنده جزؤیجه یه‌جکه دینور یقال ماذاق الاعسمة ای اکلة (المعسم) مجلس وزنده بك ازجه جرعه‌یه اطلاق اولنور که اکا طمع اولنمز یقال مافی قدحك معسم ای مغمز ای مطمع (العسمیّ) عینك فتحیله اصلاح امور و مصالح ایدن کارکذار آدمه دینور یقال رجل عسمیّ ای مصلح لاموره و اموری تعویج ایدن آدمه دخی بونکله ضدّ اولور یقال رجل عسمیّ ای معوّج لاموره و دوباره‌جی قربیا آدمه اطلاق اولنور یقال رجل عسمیّ ای مخاتل (الاعتسام) افتعال وزنده اسکی پاپوج یا چزمه الوب کیمك معناسنه‌در : یقال اعتسم النعل او الخف اذا اخذه خلقا فلبسه و قیونلر طوغردقدنصکره چوبان کلوب قوزولرك هر برنی انالرینه سوق ایلمك معناسنه‌در : یقال اعتسمت الشاة اذا وضعت و اتی الراعی فالحق الی کلّ واحدة ولدها (العسمة) فتحاتله (والعسوم) ضمتینله قوری اتمك قیرنقلرینه دینور (العسمان) فتحاتله طوار قسمی لنك ایله یلمك معناسنه‌در : یقال عسمت الدابة عسمانا اذا خبت (الاعسام) همزه‌نك فتحیله جسم و خلقت معناسنه مستعملدر عسمه لفظندن جمعدر یقال بعیر حسن الاعسام ای الجسم و الخلقة و بو توب اخلاق قبیلندندر (ذوعیسم) حیدر وزنده ابن اغرب درکه اقیال یمندندر (بنوعسامه) ثمامه وزنده برقبیله‌در (عاسم) بر موضعدر علی قول عالج نام موضعده برقوم یغننك آدیدر و عسامه بر رجل آدیدر (العسجمة) دحرجه وزنده چابکلك معناسنه‌در : یقال‌به عسجمة ای خفة و سرعة (العشم والعشمة) عینك و شین معجمه‌نك فتحیله طمع معناسنه‌در : یقال‌به عشم وعشمة ای طمع و عشم و عشوم تعود وزنده قوریمق معناسنه‌در : یقال عشم الشیٔ عشما و عشوما من الباب الرابع اذا یبس (التعشم) تفعل وزنده عشم معناسنه‌در : یقال تعشم الشیٔ بمعنی عشم (العشمة) فتحاتله ضعف و هزالدن وجودی دکنك کبی قوریمش ادمه دینور یقال رجل عشمة ای الیابس هزالا و پیر فانی‌یه دینور مذکر و مؤنثه اطلاق اولنور علی‌قول بلی بوکلمش یاجه یاجه

ادیملری صیقی اتارق یورر اولان پیره دینور و قوری اتمکه دینور (العیشم) حیدر وزننده (و العشم) فتحتینله قوری اتمکه وصف اولور یقال خبز عیشم وعشم ای یابس اوفاسد (الاعشم) احمر وزننده مختلط ایکی لونه متلون اولان نسنه‌یه دینور و بك یاشلو عملمانده انسانه دینور یقال رجل اعشم اذا کان قدعسا کبرا و رطوبت کورمیوب دائما توز و طپراقله آلوده اولمق سببیله‌قوریمش اغاجه دینور و شول اغاجه دینورکه قوری یرلری‌رطبندن اکثر اوله (العشماء) حمراء وزننده شول ارضه دینورکه انده توزدن و طپراقدن قوریمش آغاجلراوله (العیشومة) عینك فتحیله سخبردیدکلری شجره شبیه بر شجر آدیدروصراروب قوریمش نباته دینور جمعی عیشوم‌در هاسز (العشم) ضمتینله بر جنس‌آغاجدر مفردی عاشم و عشم‌در کتف‌وزننده (عشم) عینك فتحیله بر موضعدر (العشم) عینك فتحیله دوه سمورمکه یوز طوتمق معناسنه‌در: یقال عشم بعیرك عشما من الباب الاول اذا اخذ فیه السمن (عاشم) عالج نام محلده بر قوم یغننك‌آدیدر (العشرم) جعفر وزننده خشونتلو وشدتلو نسنه‌یه دینور (العشرّم) عملس وزننده شهامتلو نافذ وکارکذار آدمه دینور یقال رجل عشرّم ای شهم ماض و ارسلانه دینور و بر آدمك اسمیدر (العشارم) علابط وزننده ارسلانه دینور (العصم) عینك فتحی و صادك سکونیله چالشوب کسب وکار ایلمك معناسنه‌در: یقال عصم الرجل عصما من الباب الثانی اذا اکتسب و منع ایلمك معناسنه‌در: یقال عصم الشیٔ اذا منعه و یقال عصمه الطعام اذا منعه من الجوع و حفظ و صیانت ایلمك‌معناسنه در: یقال عصمه اذا وقاه‌وبر نسنه‌یه ال ایله یاپشمق معناسنه در: یقال عصم الیه اذا اعتصم به و قربه‌یه عصام ایلمك معناسنه در: یقال عصم القربة اذا جعل لها عصاما (الاعصام) همزه‌نك کسریله بو دخی قربه‌یه عصام قیلمق معناسنه‌در: یقال‌اعصم‌القربة بمعنی عصمها و آتك اوزرنده ثابت ومحکم‌اوتوراميوب یکیچری اوتوریشی کبی ایرقاشنه یاپشه‌رق اوتورمق معناسنه در : یقال اعصم الراکب اذا لم یثبت علی ظهر الخیل وبر آدمه یاپشه‌جق نسنه دوزوب حاضرلمق معناسنه در : یقال اعصم فلانا اذا هیأله مایعتصم به وال ایله یاپشوب صالیورمك اوزره طوتمق معناسنه در: یقال اعصم بفلان اذا امسك به و راکب دوشمیم دیوانك یلیسنه یاپشوب قاوره‌مق معناسنه مستعملدر یقال اعصم بالفرس اذاامسك بعرفه کذلك دوه‌نك راکبی‌هاوید اپلرندن برینه یاپشوب طوتمق معناسنه‌مستعملدر یقال اعصم بالبعیر اذا امسك بحبل من‌حباله (العصیم) امیر وزننده تره دینور عرق معناسنه ودوه اویلغنه یاپشمش و سخ وچرکه دینور و دودنك تویی دوکلدکدنصکره دبلرندن سوزوب چقان سیاه تیلره دینور و هر شیٔك

بقیه‌سنه دیور و خضاب و حنا مقوله‌سی نسنه‌لرك برنده قلان اثر ونشانه‌سنه دیور (العصم) عینك ضمیله و ضمتیله بودخی برنسنه‌دن قلان اثر ونشانه‌دیور یقال مابق من الخضاب الا عصم و عصم ای بقیة و اثر (العصمة) عینك کسریله اسمدر منع معناسنه‌در : یقال هو فی عصمته ای فی منعه و قلاده‌یه دیور عینك ضمیله‌ده لغتدر جمعی عصم کلور عنب وزننده و جمع الجمعی اعصم‌در کذلك جمع الجمعی عصمه کلور عنبه وزننده و صیغهٔ منتهای جموعی عصام کلور (ابو عاصم) قاووتك کنیه‌سیدر تقول اطعمنا اباعاصم ای‌سویقا و اکثری آنس تعبیر اولنان طعامك کنیه‌سیدر یقال اطعمه ابا عاصم ای سکباجا (الاعتصام) افتعال وزننده بر نسنه‌یه ال ایله یابشوب طوتمق معناسنه‌در : یقال اعتصم‌به‌اذا امسکه‌بیده وقورنمق معناسنه مستعملدر یقال اعتصم بالله ای امتنع بلطفه من المعصیة یعنی خدای متعمك لطفنه تمسکله معاصیدن قورینوب محفوظ اولدی (الاعصم) احمر وزننده شول جیرانه و آهویه دینورکه ایکی قوللرنده یاخود برنده بیاض اولوب سائر بدنی سیاه یاخود قزل اوله مؤنثی عصماء در (العصم) فتحتینله آهویا طاغ کچیسی اعصم اولمق معناسنه‌در : یقال عصم الظبي و الوعل عصما من الباب الرابع اذا کان اعصم (العصمه) غرفه وزننده معنای مزبوردن اسمدر آهونك وجیرانك اعصملغنه دینور (العصام) کتاب وزننده سرمه‌یه اطلاق اولنور کوزك نورنی حفظ ایلدیکیچون یقال فی عینها عصام ای کحل و آت و دوه مقوله‌سی حیوانك قویرغنك انجه‌رك یرینه دینور جمعی اعصمه‌در و عصام بن شهبر نعمان بن‌منذرك دربانیدر و منه قولهم • ماوراءك یا عصام • زمخشری مستقصاده بونی مثل‌اوله‌رق ثبت ایلمشدر بر نسنه‌دن استخبار موقعنده ایراد اولنور مرقوم عصام خسته اولوب و موتی ارجاف اولنمشیکن افاقت بولوب نعمان حضورنه کلدکده اکا کلام مزبور ایله استفسار ایلمشدر انتهى و منه الامثال • کن عصامیا و لاتکن عظامیا بو مثلك منشائی • شاعرك اشبو • نفس عصام سوّدت عصاما • وعلمته الکرّ و الاقداما • بیتیدر مراد عصام خارجیدر عرب اکا خارجی اطلاق ایتدکلری سابقهٔ دولت و حشمتی یوغیکن کندی کیاست و رشد و اقبالیله خروج ایلدیکنه مبنی‌در پس بیت مزبورك مفهومی عصام مزبور مقدما اثر سیادتدن بی‌بهره ایکن نفسنك استعداد وکیاست و رشادی کندیسنی مرکز سیادته ابلاغ ایدوب و کندیسنه کرّ و حرب واقدامی تعلیم ایلدی وکن عصامیا ولاتکن عظامیا قولی‌شرف وشان‌سنك کندی مکتسبك و مایهٔ ذاتك اولسون عظام رفات قبیلندن اولان آباء و اجداد ایله اولمسون یعنی زاده‌لکله طغره فروش عز و شرف اولمق معتبر دکلدر

مقبول آولان شرف کسبیدر وعصام هودجك ومحفه‌نك باغنه‌دینور وقوغه وقربه ومطره مقوله‌سنك باغنه دینور وچوال وغراره مقوله‌سنك قولپنه دینور جمعی اعصمه وعصم کلور عینك ضمیله وعصام کلور مفردینك لفظی اوزره دلاص وفلك کبی (المعصم) منبر وزننده قولده بلازك بکره‌جك یره دینور علی قول‌اله دینور جمعی معاصم‌در یقال امرأة ر تا الم ع السوار اوالایدی ومعصم بکینك اسمیدر وصاغمق ایچون چاغرل كا ندرکه معصم معصم دیو چاغررلر آخرلری ساکن‌در (العصوم) صبور وزننده (والعیصوم) قیصوم وزننده اکول و پرخوار آدمه دینور (العواصم) برنیچه بلادیعنی بر ایالتدرکه شهر انطاکیه آنك قصبه‌سیدر شارح دیرکه عواصم حلبه اطلاق اولنور کویاکه حلب شهر ینك حوالیسنده محافظلریدر (عاصم) هذیل بلادنده برموضعدر (العاصمیة) رأس عین قربنده برقریه‌در (العاصمة) مدینه وشهره اطلاق اولنور (العصم) عینك ضمیله یمنده بنوزبید جاعتنه مخصوص برحصار آدیدر وهذیل قبیله‌سی یوردنده برطاغك آدیدر (عاصم) (واعصم) (ومعتصم) (ومستعصم) (ومعصوم) (وعصم) عینك ضمیله (وعصم) زبیر وزننده (وعصیمه) جهینه وزننده اسامیدندر (الغراب الاعصم) شول قرغه‌درکه ایاقلری وبرونی قزل اوله‌یاخود قنادنده آق‌یلك اوله (الاعصام) همزه‌نك فتحیله کوبك قسمنك بیونلرنده اولان یولارلره دینور مفردی عصمه‌در عینك ضمیله وعصام‌در عینك کسریله (العضم) عینك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله یابك قبضه‌سنه دینور جمعی عضام در عینك کسریله وبیاتعبیر اولنان پرمقلو اغاجه دینورکه انکله‌خرمن صاوریلور جمعی‌اعضمه وعضم کلور عینك ضمیله وآت ودوه قسمنك‌قویرقلری‌صوقنه‌دینور وطاغ بکیسنه‌دینور وچفتجیلرك اوجنه صبان دموری بکور دکلری تخته‌یه دینورکه صبان اککی تعبیر اولنور وطاغلرده اولان شول طمره وخطه دینورکه طاغك سائر لوننه مخالف اوله (العضام) عینك کسریله بودخی ات ودوه قسمنك قویرق صوقلر ینه دینور (العضوم) صبور وزننده طیانقلو صلب ومتین ناقه‌یه دینور (العیضوم) طیفور وزننده اکول وایناان کمسیه دینور یقال رجل عیضوم ای اکول وقاوره یوب اصریجی حیوانه دینور یقال جمل عیضوم ای عضوض (العطم) عینك ضمیله آتلمش وحلاجلنمش یوکه دینور صوف منفوش معناسنه وبرموضع آدیدر (العطم) ضمتینله هلاك اولان نسنه‌لره‌دینور مفری‌عطیم وعاطم‌در یقال‌قوم عطم ای‌هلکی (العظم) عینك کسری وظای معجمه‌نك فتحیله اولولغه دینورکه اسمدر فارسیده بزرکی دینور یقال‌به عظم وهو خلاف الصغر (وعظم وعظامه) کرامه وزننده مصدرلردر اولو

اولمق معناسنه يقال عظم الشیء عظما وعظامة من الباب الخامس منده منهو (العظيم) امير وزننده (والعظام) غراب وزننده (والعظام) زنار وزننده مفرد در اولو و بيوك نسنه‌يه دينور (التعظيم) تفعيل وزننده اولو ايلك واولولق معنالرينه در يقال عظمه اذا فخمه وكبره ومذبوحی كيك كيك پارەلمق معناسنه‌در : يقال عظم الشاة اذا قطعها عظما عظما (الاعظام) همزه‌نك كسريله بودخی اولو ايلك واولولق معناسنه در : يقال اعظمه بمعنى عظمه و برنسنه‌يی بيوك كورمك و بيوك بيلك و بيوك طوتمق معناسنه‌در : يقال اعظمه اذا رآه عظيما وكوپكه كيك يدرمك معناسنه‌در : يقال اعظم الكلب عظما اذا اطعمه اياه (الاستعظام) بودخی برنسنه‌يی بيوك كورمك وبيوك بيلك وبيوك طوتمق معناسنه در : يقال استعظمه اذا رآه عظيما و برنسنه‌نك كومنی آلمق معناسنه‌در : يقال استعظم الشیء اذا اخذ معظمه وتكبرلك ايلك معناسنه‌در : يقال استعظم فلان اذا تكبر (التعظم) تفعل وزننده بودخی بيوكلنوب كبر ايلك معناسنه‌در : يقال تعظم الرجل اذا تكبر (العظم) عينك ضميله اسمدر كبرونخوت معنا سنه‌در و برنسنه‌نك كومنه دينور عينك فتحيله ده لغتدر يقال اخذ عظمه اى معظمه اى اكثره (التعاظم) تفاعل وزننده برنسنه عظيم كورنمك معناسنه‌در : يقال تعاظمه اذا عظم عليه ويقال هو امر لايتعاظمه شیء اى لايعظم شیء بالاضافة اليه يعنى اول بر امر عظيمدركه اكا نسبتله هيچ برنسنه عظيم اولمز (العظمة) فتحاتله (والعظامة) زمانه وزننده (والعظموت) جبروت وزننده صيغهٔ مبالغه لردر كبر ونخوت وزهو معناسنه در لكن عظمت بارىٔ ذوالجلال وصف مذكور ايله صفتلنمق جائز دكلدر و بونكله فحن عبادن بريسى وصفلنسه حقنده قدح وذميه در زيرا مراد كبر وتجبردركه صفات شيطانيه دندر واما عظمت ربانى كيف وحدّ وتمثيل حوصله‌سنه كنجيده دكلدرهمان عظيم اولديغى اعتقاد ايلك واجبدر والله هوالعظيم وله الكبرياء وعظمة اللسان دلك قالين اولان يرندن عبارتدركه ايلريسيدر وعظمة الساعد بازونك ديرسك يانده بالق اتى اولان قبا يرندن عبارتدر زيرا ساعد ايكى مقداردر برى ديرسك يانيدركه بالق اتى وسكيرلى‌ات اولان يربدر وبريسى ال ايه‌سنك اوزنه‌سيدركه اكا اسله ديرلر (العظيمة) سفينه وزننده (والمعظمة) مكرمه وزننده شدائد ونوازل زماندن نازلهٔ شديده‌يه اطلاق اولنور يقال نزلت به عظيمة ومعظمة اى نازلة شديدة (العظم) عينك فتحيله كيكه دينور فارسيده استخوان ديرلر جمعى اعظم در افلس كبى وعظام در عينك كسريله وعظامه‌در آخرنده‌كى هاء تأنيث جمع ايچوندر وعظم برموضع آديدر وعظم الرحل سمرك ادوات واسبابيدر اخشابندن عبارتدر (وعظم الفدان) اوجنه صبان دموری كچوردكلرى

تحته‌درکه صبان أککی تعبیر اولنور (العظمیّ) غربیّ وزننده بیاضه مائل کوکرجن قوشینه اطلاق اولنور (ذوالعظم) کعب بن نعمان الشیبانی لقبیدر (ذوعظم) عینك ضمیله خیبرنوا حیسندن برناحیه‌در (العظم) عزم وزننده کوپکه کیك پدرمك معناسنه‌در : یقال عظم الکلب عظما اذا اطعمه العظم (العظمة) عینك فتحیله برآدمك کیکنه اورمك معناسنه‌در : یقال عظم فلانا عظمة اذا ضرب عظامه (عظم وضّاح) یاخود (عظیم وضّاح) زبیر وزننده عربلره مخصوص برلعب آدیدر (الاعظامة) همزهٔ مکسوره ایله (والعظمة) غرفه وزننده (والعظامة) کتابه وزننده (والعظامة) رمّانه وزننده نسوان عربك بیوك کورنمك ایچون قیچلرینه بغلدقلری بوغچه‌یه دینور زیرا بین العرب صغریلی عورت مقبوله‌در (عظام) قطام وزننده شامده برموضع آدیدر (العظمة) فرحه وزننده (والمعظومة) آلات کبیره دن حظ ایدوب خوشلنور اولان عورته دینور یقال امرأة عظمة ومعظومة ای مشتهیة للایور العظیمة (العظم) فتحتینله یولك جادّه‌سنه اطلاق اولنور یقال یذهب من عظم الطریق ای من جادّته (المعظوم) شول دوه کوشکنه دینورکه من‌بعد اناسی امسون دیو لسانده اولان کیکی کسر اولنمش اوله (العظمات) فتحاتله قومك اشراف وساداتنه اطلاق اولنور یقال هم عظمات القوم ای ساداتهم (العظرم) زبرج وزننده خاصّة ارسلان نجسنه دینور (العظلم) زبرج وزننده قراکوکیجه‌یه دینور یقال جاء فی العظلم ای اللیل المظلم وبرشجرك عصاره‌سنه دینور علی قول برنبات آدیدرکه انکله نسنه بویانور یاخود وسمه دیدکلریدر مفرداتده عظلم چوبت اوتیله مفسردرکه چوبت آنك عصاره‌سیدر (التعظلم) تدحرج وزننده کیجه‌نك پك قراکو اولمق معناسنه‌در : یقال تعظلم اللیل اذا اظلم (العظمة) درجه وزننده قراکولق ظلمت معناسنه‌در (العظلام) قرطاس وزننده هوا یوزینه چوکن سیسلکه و پوصلغه وطمانلغه دینور (العفاهم) فاءله علابط وزننده توانا وجلد وچالاك ناقه‌یه دینور ورفاهیتلو خوش وکوزل دیرلکه دینور یقال له عفاهم ای رفاهیة العیش وپك سکرتمکه دینور عد وشدید معناسنه (العقم) عینك ضمی وقافك سکونیله قسیرلق معناسنه‌در نسوانك رحملرنده برهزمه وعارضه اولدیغندن حامل اولمازلر یقال بها عقم وهی هزمة تقع فی الرحم فلاتقبل الولد مترجم دیرکه مؤلف سبب عقمی یالکز رحمه عزو ایلمشدر ارکك طرفندن دخی اولور تذکره‌ده داود یوزقدر اسباب ثبت ایلمشدر فلیراجع وعقم وصفی دیشی یه مخصوص دکلدر ارککه ده وصف اولور کما سیذکر نته‌که عقر دخی بویلجه در (العقم) فتحتینله (والعقم) عینك فتحی وضمیله خاتون قسیر قالمق معناسنه‌در:

يقال عقمت المرأة وعقمت وعقمت عقما وعقما وعقما من الباب الرابع والاول
والخامس ويقال عقمت على المجهول اذا كانت عقيما (وعقم) عينك فتحيله
متعدی اولور قسیر قیلمق معناسنه‌در : يقال عقمها الله عقما من الباب الثانى اى
جعلها عقيما و بر آدمك مفاصل اعضاسی قوروب ﺍﻝ و حرکتدن قالمق معناسنه‌در :
يقال عقمت مفاصله على البناء للمفعول اذا يبست و ساكت و حوقلمه اولمق
يقال عقم الرجل عقما من الباب الرابع اذا سكت (الاعقام) همزه‌نك كسريله
بو دخی قسیر قیلمق معناسنه‌در : يقال اعقمها الله اذا جعلها عقيما (العقيم)
امير وزننده (والعقيمة) هايله حمل قبول ايلميان رحمه دينور يقال رحم عقيم
وعقيمة اى معقومة و قسير قالمش خاتونه وصف اولور جمعى عقائم و عقم كلور
عينك ضميله يقال امرأة عقيم اى معقوم شارح ديركه رحم مؤنث اولمغله وصفى
تأنيثه نظرا مؤنث ولفظى اعتباريله مذكر اولور ومرأه وصف خاص اولمغله
مذكر وارد اولور انتهى و عقيم ولدى اولميان اركشى يه‌ده وصف اولور بونك جمعى
عقماء كلور كرماء وزننده و عقام كلور عينك كسريله و عقمى كلور سكرى وزننده
يقال رجل عقيم اذا كان لايولدله و عربلرك الملك عقيم قوللرى ملك و سلطنت
بينده نسب نافع اولمديغنه مبنى‌در زيرا ملك و سلطنت طلبى ضمننده اب و ولد
واخ و عم كبى اقارب قتل و اتلاف اولنور و ريح عقيم لاقح اولميان يعنى سحاب
پيدا ايلامكله سبب عادى امطار اولميان يله اطلاق اولنور يقال ريح عقيم اى غير
لاقح و حرب عقيم شديد اولان جنكه اطلاق اولنور كماسيذكر (العقام) سحاب
وزننده بو دخى ولدى اولميان كشى يه دينور و عقيم كبى حرب و قتاله وصف
اولنور كماسيذكر و بدخوى آدمه وصف اولور يقال رجل عقام اى سىء الخلق
و بر وجهله برء و افاقت بولميان درد و علته وصف اولور و بونده عينك ضمى
افصحدر يقال داء عقام وعقام اذا كان لايبرأ وكيع اولوب ياوز و شديد اولان
ناقه‌يه دينور يقال ناقة عقام اى بازل شديدة (العقام) غراب وزننده عقيم
و عقام كبى بلغتند وشديد اولان حرب و قتاله وصف اولور كه استيصال عسكر ايدر
يقال حرب عقيم و عقام و عقام اى شديدة و شدت و محنتلو كونه وصف اولور
يقال يوم عقام اى شديد و عقام بر جنس بالق ايدر و بر نوع دكز يلاننه
دينوركه اسود اطلاق اولنان قاره يلانى كاه و بيكاه دكزك قييسنه واروب صفير
ايلدكده عقام دكزدن طشره چقوب بر زمان برى برينه صارمشوب قوچشدقدن
صكره آيريلوب هر برى يرلرينه كيدرلر (المعاقم) ميمك فتحيله آت قسمنك
ارقه كيكنك مؤخرنده فريده اطلاق اولنان اوكورغه كيكلرى ايله قويرق صوقمى
بيننده اولان قبورغه‌لره دينور و معاقم الخيل آتلك مفاصلنه دينور مفردلرى معقم‌در

منزل وزننده (العقم والعقمة) عينلرك فتحى وكسريله قرمزى بورنجك جاره دينوركه نسوان اورتنورلر على قول مطلقا قرمزى ثوبه دينور و عقمه عينك كسريله آلاجه قماشه دينور (العقمىّ) كردىّ وزننده شرف وكرم وحسبى قديم اولان كشى‌زاده‌يه دينور يقال هو عقمىّ اى القديم الشرف والكرم وغريب و غامض و استخراجى كوچ كلامه دينور بونده كسر ايله‌ده لغتدر يقال كلام عقمىّ اى غريب غامض (التعاقم) تعاقب وزننده ومرادفيدر (الاعتقام) افتعال وزننده قيوبى قازاركن صويه قريب اولدقده يانده مجددا بركوچك مختصر قيو دخى قازمق معناسنه در اولكى قيونك صوبى آجيمدر طتلوميدر بيلمك ايچون اكر طتلو ايسه بقيه‌سنى دخى حفر ايدوب توسيع ايليه (المعاقمة) مفاعله وزننده مخاصمه معناسنه در : يقال عاقمه اذا خاصمه (التعقيم) تفعيل وزننده اسكات ايلمك معناسنه در : يقال عقمه اذا اسكته (عقمه) تمره وزننده بروادى آديدر و عقمة القمر ايك عودتندن عبارتدر ظاهر امطلعدن هر بار طلوعى اوله‌جقدر (عقامه) سحابه وزننده بر رجل آديدر و عبدالله بن محمد بن على بن ابى عقامه فقهاء شافعيه‌دندر (العقيم) زبيروزننده ابن زياددركه تابعندندر (عقربى) عقربى وزننده يمنده بر موضع آديدر (العكم) عينك فتحى وكافك سكونيله متاعى بر ثوبله چكوب بغلمق معناسنه در بوك دنكنى شريتلمك كبى يقال عكم المتاع عكما من الباب الثانى اذا شدّه بثوب و عكم آدمك بدننده يانك ايچ يوزنه دينور يقال اشتكى عكمه اى داخل جنبه و بر آدمك زيارتندن ممنوع اولمق معناسنه در : يقال عكم الرجل عنه على المجهول اى صرف عن زيارته و منتظر اولمق معناسنه در : يقال عكم اليه اذا انتظر و بر كمسه اوزره يوريوب حمله ايلمك معناسنه در : يقال عكم عليه اذا كرّ و بر ارض و محله قصد وتوجه ايلمك معناسنه در : يقال عكم الارض كذا اذا يممها وكيرولنمك تأخر معناسنه در : يقال ماعكم عن شتمه اى ما تأخر و دوه سموروب كوده‌سى قات قات ياغ بغلمق معناسنه در : يقال عكمت الابل اذا سمنت و حلت شحما على شحم (الاعكام) همزه‌نك كسريله بر ادمه متاعنى صاروب بغلمق خصوصنده ياردم ايلمك معناسنه‌در : يقال اعكمه اذا اعانه على العكم (العكم) عينك كسريله متاعى صاروب بغلدقلرى شريت مقوله‌سى باغه دينور و يوك دنكنه دينور جمعى اعكام‌در ومنه يقال هما عكما عير اى عدلاه و بر ارقه يوكى نسنه‌يه دينوركه بوغچه ايدوب صرتنه يوكلنورلر كاره معناسنه فارسيده پشتواره دينور جمعى عكوم كلور وقيو بكره‌سنه و چرخنه دينور و شول نهالى مقوله‌سى چيته دينوركه نسوان طائفه‌سى اكا ذخيره‌لرنى وضع ايدرلر (العكام) كتاب وزننده بو دخى متاعى صاروب

بعضوق تربت مقوله‌سنه دینور جمعی عکم در عینك ضمیله (التعکیم) تفعیل وزننده بو دخی دوه سموروب قات قات یاغ بغلمق معناسـنه در : یقال عکمت الابل اذا سمنت و حملت شحما علی شحم (العکمة) غرفه وزننده قارن کوشه‌سنه دینور یقال مابقی فی بطن الدابّة عکمة الامتلاء ای زاویة (العکوم) صبور وزننده دوغوب صابه‌جق یره دینور و بر دفعه اوغلان و بر دفعه قیز طوغورن خاتونه دینور یقال امرأة عکوم ای معقاب (الاعتکام) افتعال وزننده یوك دنکلرنی قندروب یوکلتمك ایچون برابرلشدرمك معناسنه در : یقال اعتکموا اذاسوّوا بین الاعدال لیحملوها و طورطوب بر کلك معناسنه در : یقال اعتکم الشیء اذا ارتکم (عکیم) زبیر وزنـنده بر رجل اسمیدر (المعکم) منبر وزننده کوده‌سـنك اتی صمصیق طقنـاز آدمه دینور یقـال رجل معکم ای مکتنز اللحم (عکرمه) زبرجه وزنـنده معرفه اوله‌رق یعنی غیر منصرف اوله‌رق کذلك حرف تعریفله دیشی کوکرجنه علی قول دیشی‌قری‌یه دینور و عکرمه بن حفصة بن قیس‌عیلان بر قبیله پدریدر (العکرم) زبرج وزننده کیجه‌نك سواد و ظلمتنه دینور یقال علاعکرم اللیل ای سواده (العکارم) علابط وزننده بلی قبیله‌سندن برقبیله‌در (العلم) عینك کسریله بیلمك معناسـنه در : یقال علمه علما من البـاب الرابع اذا عرفه مؤلف بصائرده معرفتی ادراك الشیء بتفکر وتدبّر لاثره عنوانیله تعریف ایدوب و علی حق معرفتله تعریف و علم اعمّ اولدیغی تصبیص ایلمشدر وراغبك بیاننه کوره معرفتـك مقابلی انکار وعلمك مقابلی جهل در و معرفت بالتفکر بیلمك اولنغـله یعرفه الله قولی حق تعالی‌یه نسبتی جائز اولماز بلکه یعلمه الله دیمك لازمدر زیرا علم بر شیئك حقیقتنی بیلمکدن عبـارتدر کرك حضوری اولسـون علم الهی کبی و کرك حصولی اولسون علم عبادکبی و علم وجه دقت اوزره بیلمکده اطلاق اولنور شعور و فطنت کبی کامـسیذکر و مؤلفینك اعتقاد جازم و مطابق ایله‌ده تعریفلری معنای لغویدن مستفاضدر نته‌که مفردات‌راغبده بالاشارة مشروحدر انتهی و علم بر آدم فی نفسه بیلور اولمق معناسنه‌در : یقال علم هو فی نفسه اذا کان بعض شـارح دیر که مقتضای سیاق بو دخی سمع بابندن اولمقدر لکن صواب اولان باب خامسدن اولمسیدر زیرا مثال مزبور لازمدر فی نفسه عالم اولدی معناسنه‌در چون صفت علم منز اوله و ممارستله ذاتنده غریز اولمغله عالمیت حاصل اولور پس باب رابعدن باب خامسه منقول اولمش اولور انتهی و علم شعور و تفطن معناسنه مستعملدر یقال علم به اذا شعر پس بو معناده با ایله صله‌لنور و بر نسـنه‌یی اتقان و احکام ایلمك معناسنه مستعملدرکه علمك لازمیدر یقال علم الامر اذا اتقنه (العالم و العلیم) علم ایله متصف اولان کسه‌در دانا معناسنه جمعی علماء کلور شعراء کبی

و علام كلور جهال كبى شارح ديركه علماء عالم و عليمك جمعدر وعلام يالكز عالمك جمعدر عالمده صفت علم ملكه و غريزه اولمغله باب خامسه نقل ايله عليم معناسنه اولمغله جمع تكسيرى انكله متحد اولدى (التعليم) تفعيل وزننده (و العلام) عينك كسريله كذاب وزننده اوكرتمك معناسنه‌در : يقال علمه العلم تعليما و علا ما اذا صيره يتعلم و سپاهى جنكده كندى كنديسنى اعلان ايچون برمخصوص دلاورلك نشـانى قلمق معناسنه‌در : يقال علم نفسـه اذا وسمها بسيماء الحرب (الاعلام) همزه‌نك كسريله بو دخى اوكرتمك و بيلدرمك معناسنه‌در يقال اعلمه العلم بمعنى علمه و جنكده آته ملوّن يوك اصمق معناسـنه‌دركه مراد آنكله كندى آتى اولديغنى بيلدرمك ايچون علامت قلمقدر يقال اعلم الفرس اذاعلق عليه صوفاملوّنافى الحرب كذلك جنكده كندوبه دلاورلك نشانى وضع ايلمك معناسنه‌در : يقال اعلم نفسه اذا وسمها بسيماء الحرب (التعلم) تفعل وزننده اوكرتمك معناسـنه دركه تدريجله بيلور اولمقدن عبارتدر يقـال علمه العلم فتعلمه و بر ايشى اتقان و احكام ايلمك معناسـنه مستعملدر يقـال تعلم الامر اذا اتقنه (العلامة) شـدّاده وزننده (و العلام) شـداد وزننده (و العلام) زنار وزننده (و التعلمة) زبرجه وزننده (و التعلامة) تانك كسريله زياده‌سيله عالم و دانا آدمه دينور يقـال هو علاّمة و علاّم وعلاّم وتعلمة و تعلامة اى عالم جدّا شـارح ديركه علامه‌ده‌كى هاء توكيد مبالغه ايچوندر كوياكه علم و دانشـده داهيه اولديغنى اراده‌يه مبنى‌در انتهى و علاّمة علاّم علم نسبده ماهر آدمه دينور يقال هو علامة و علاّم اى نسابة (المعالمة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌ده مستعملدر بيلكيجلك خصوصنده يارشمق معناسنه در : يقال عالمه فعلمه كنصره اى غلبه علما (العلمة) غرفه وزننده (والعلم) فتحتينله (والعلمة) فتحاتله اوست دوداقده اولان يريقلغه على قول بر طرفنـده اولان يريقلغه دينور يقال به علمة و علم و علمة اى شقّ فى شفته العلياء او فى احد جانبيها و علم فتحتينله بو معناده مصدر اولور يقال علم الرجل علما من الباب الرابع اذا كان فى شفته علمة (الاعلم) وصفدر اوست دوداغى ياخود بر طرفى يريق آدمه دينور نته‌كه افلح آلت دوداغى يريق اولانه دينور و منـه يقال الا علم غير الافلح (العلم) عينك فتحيله بر نسـنه‌يه علامت و نشان ايلمك معناسنه در : يقال علمه علما من الباب الاول والثانى اذا وسمه و بر آدمك اوست دوداغى يارمق ويريق ايلمك معناسنه در : يقال علم شفتو علما من البـاب الثانى اذا شقها (العلامة) سحابه وزنـنـده (والاعلومة) اضحوكه وزننده نشـانه معناسـنه در علامه‌نك جمعى علام در هاسز يقال به علامة الخير واعلومته اى سمته و علاّمه ايكى عرض يننده اولان فصل و سنوره دينور و يوللرده نشـان ايچون

منصوب اولان ميل و مناره به دينور كه سمت ومقصد آنكله معلوم اولور (العلم)
فتحتينله بو دخی ايكی ارضی فاصل اولان سنوره دينور و يوللرده منصوب اولان
ميل و مناره كبی نشانه دينور و اوزون طاغه علی قول مطلقا طاغه دينور جمعی
اعلام و علام كلور عينك كسريله و ثوب و قماشده اولان تمغايه دينوركه نشان
ب بيرز و سنجغه دينور رايه معناسنه و بيراغه دينور و سنجاق اميرنشانی
ز بزاق سائر سركرده نشانی اولديغيجون و برقوم وجماعتك سيد و ذيشاننه دينور
جمعی اعلام كلور (المعلم) مقعد وزننده مظنّه معناسنه در : يقال هو معلم
الخير ای مظنته و شول اثر ونشانه دينوركه آنكله بر نسنه يه استدلال اولنور
يول نشانی كبی (العلاّمة) رمّانه وزننده بو دخی وسيلهٔ استدلال اولان اثر
و نشانه دينور (العلم) عينك فتحيله بو دخی علم و علاّمه معناسنه در (العالم)
لامك فتحيله مجموع مخلوقاته اطلاق اولنور علی قول بطن فلكك حاوی اولديغی
يعنی زير فلك قمرده موجود اولان جملهٔ جواهر و اعراضه دينور شارح ديركه
فی الاصل مايعلم به الشیٔ معناسنه در مخلوقاته كه ماسوای الهيدر اطلاق موجدی
اولان ذات اجلّ و اعلايی بيلمكه دلالتده وسيله اولديغنه مبنی در جمعی عالمون كلور
و اشبو عالم ايله ياسم لفظندن غيری فاعل وزنی الف ونونله جمعلنديكی غير واقعدر
وجمعيتی انواع واصناف اعتباريله در عالم انسان وعالم آب وعالم ناركبی ياخود اشرف
مخلوقات اولان انسانك تغليبنه محمولدر (التعالم) تفاعل وزننده بر نسنه يی هركس
بيلمك معناسنه در : يقال تعالمه الجميع ای علموه (الايّام المعلومات) ماه
ذی الحجه نك ابتدا اون كوندن عبارتدر كه آخری يوم النحردر (العلام) غراب
وزننده (والعلاّم) زنّار وزننده چاقر طغانه دينور و آنجه قوشنه دينور
و علاّم زنّار وزننده قنابه دينور حناء معناسنه (العلامیّ) غرابیّ وزننده
جست و چالاك ورشيد و ذكیّ آدمه دينور يقال رجل علامیّ ای خفيف ذكیّ
(علاّم) شدّاد وزننده بر رجل اسميدر (العيلم) حيدر وزننده دريايه دينور
وكرهٔ ارضی حامل اولان صويه دينوركه مراد كرهٔ ماء اولور كرچه حامل دكلدر
لكن اويلجه تخييلدر و اتلو جانلو ترونازكيدن محبوبه دينور و قوربغه يه دينور
و صويی چوق علی قول صويی چوراق قيويه دينور و بر رجلك اسميدر واركك
صرتلانه دينوركه عيلام دخی دينور (العلماء) حمراء وزننده زرهه دينور درع
معناسنه (الاعتلام) افتعال وزننده بيلمك معناسنه در : يقال اعتلمه ای علمه
وصو آقق معناسنه در : يقال اعتلم الماء اذا سال (غليم) زبير وزننده بررجل
آديدر (علمين العلماء) اولده عينك ولامك فتحيله شامده بر ارضك اسميدر
(علم السعد) فتحتينله دومه قربنده بر طاغك آديدر (علثم) ثای مثلثه ايله

جعفر

جعفر وزننده بررجل آدیدر (العلجوم) عصفور وزننده خرمالغی چوق بستانه
دینور و ارکك قوربغه‌یه دینور و بك چوق صویه دینور وکیجه‌نك ظلمتنه دینور
و دکزك طالغه‌سنه دینور وکنه تعبیر اولنان بوجکه دینور وقره یاغز آهویه
دینور و ارکك دوه قوشنه دینور وقیون قوچنه دینور و طاغ کچیسنه دینور
وقوجه اکوزه دینور و قاز قوشنك ارککنه دینور و بر جنس قوش آدیدر
و یاوز و شدید دوه‌یه علی‌قول کزیده و اعلاسنه دینور جمعلری علاجیم‌در (العلجم)
جعفر وزننده اوزون شیئه دینور (المعلنجم) اسم فاعل بنیه‌سیله در طوپ
قوم یغننه دینور یقال رمل معلنجم ای متراکم (العلذمیّ) ذال معجمه ایله
علقمی وزننده شول اکول و حریص آدمه دینور که النه کچدیکی نسنه‌یی بالتمام
اکل ایدر اوله یقال رجل علذمیّ ای حریص یأکل ما قدر علیه (العلقم)
قافله جعفر وزننده ابوجهل قاونه دینور حنظل معناسنه ومطلقا آجی و تلخ
نسنه‌یه دینور و آجی اولان سدر یمشنه دینور نبقهٔ مرّه معناسنه و بك آجی‌صویه
دینور یقال شرب علقما و هو اشد الماء مرارة (العلقمة) دحرجه وزننده
آجی اولمق معناسنه در : یقال علقم الشیٔ اذا کان مرّا و طعامه آجی‌نسنه قاتمغله
آجتمق معناسنه در : یقال علقم طعامه اذا امرّه و علقمه اسامیدندر علقمة الخصی
و علقمة بن عبدة الفحل و علقمة بن علاثه شاعرلردر و علقمه مغربده بر بلده
آدیدر (العلاقة) عینك فتحیله بلبیس قربنده بر شهرآدیدر (علقماء) عینك
فتحیله بر موضعدر (العلکوم) عصفور وزننده یاوز و شدید دوه‌یه و سائر
حیوانه دینور مذکر و مؤنثنه دینور (العلکم) قنفذ وزننده (والعلاکم)
علابط وزننده (والمعلکم) مزعفر وزننده علکوم معناسنه در و علاکم لفظنك
جمعی علاکم کلور عینك فتحیله (علکم) جعفر وزننده بر رجل آدیدر (العلکمة)
دحرجه وزننده دوه‌نك اورکجی بیوك اولمق معناسنه‌در : یقال علکم البعیر اذا
عظم سنامه (العلهمّ) قرشبّ وزننده (والعلهم) جردحل وزننده (والعلاهم)
علابط وزننده بك ایری و دیزمان دوه‌یه دینور (العمّ) عینك فتحی و میمك
تشدیدیله پدرك برادرنه دینورکه عموجه تعبیر اولنور جمعی عمام و عمومه کلور
عینك ضمیله و اعمّ کلور همزه‌نك فتحی و عینك ضمیله و جمع الجمعی اعمون کلور
اظهار تضعیفله مؤنثی عمه‌در تقول هذاعمی ای اخوابی و یقال هما ابناعمّ ولا یقال
ابناخال و تقول ابناخالة له ابنا عمة زیرا ایکی برادر یکدیکرك اوغلنه کوره عمّ
اولوب و اوغللری بری برینه نسبتله عمزاده‌لر اولورلر لکن دایینك اوغلنه نسبت
دایینك قز قرنداشنك اوغلی تیزه زاده اولور کذلك ایکی قز قرنداش یکدیکرك
اوغلنه تیزه اولوب و اوغللری بری برینه تیزه زاده اولورلر لکن عمه‌نك اوغلنه

عمه‌نك فرزندلرى اوغلو دايى زاده اولور مترجم ديركه بعض اصولده ابنا عمه‌نك صورتنى
رسم ايلمشلر مثلا زيدك قيز فرزندينى عمرو تزوج و عمرونك قيز فرزندينى زيد
تزوج ايدوب هر برندن اولاد حاصل اولسه زيدك قيز فرزندينك زيدك اوغلنه
و عمرونك قيز فرزندينك عمرونك اوغلنه عمه اولور و كنديلر ابنا عمه اولورلر بعده
كلام منع اطلاقيده دكلدر بلكه منع جوازده‌در ديو تأويل ايلديلر شارحك بيانه
كوره عمّ شمول معناسندن مأخوذدركه شمول ابوّت اوله‌جقدر انتهى و عمّ جماعت
كثيره‌يه دينور و اوتلغك و چاير مقوله‌سنك مجموعنه دينور و بر موضع آديدر
و حلب ايله انطاكيه بيننده بر قريه آديدر عكاشة العمىّ نام شاعر اورادندر
و عمه اوزون خرما اغاجلرينه دينور بونده ضمله‌ده لغتدر و بر قبيله پدرى اولان
مالك بن حنظله‌نك لقبيدر قبيله خلقنه عميون ديرلر و بعضلر ديديكه عمه نسبتنده
عمّيون دينور فرق ايچون كويا كه عمى لفظنه منسوبدر و عمّ باشه دلبند صارنمق
معناسنه‌در : يقال عمّ رأسه على المجهول عمّاً اى لفت عليه العمامة (العمومة)
عينك ضميله مصدردر عموجه اولمق معناسنه‌در تقول ما كنت عمّاً ولقد عممت عمومة
من الباب الرابع اى صرت عمّاً (المعمّ) ميمك ضمى و عينك فتحى وكسريله كثير
الاعمام ياخود كريم الاعمام آدمه دينور يقال رجل معمّ ومعم اى كثير الاعمام
اوكريمهم (التعمم) تفعل وزننده بر آدمى عمّى ديو چاغرمق و عمّى ديمك
معناسنه در : يقال تعممته النساء اذا دعونه عمّا و باشه صارق صارنمق معناسنه‌در :
يقال تعمم الرجل اذا البس العمامة (الاستعمام) بر آدمى عموجه ايدنمك
معناسنه در تقول استعممته اذا اتخذته عمّاً و باشه عمامه صارنمق معناسنه‌در : يقال
استعمّ الرجل اذا لبس العمامة (عمّ) عينك كسريله حلب قضاسنده بر قريه
آديدر مفتوح العين اولان عمّ مذكور دكلدر (العمامة) كتابه وزننده جنكده
باشه كيلان توغلغه‌يه دينور مغفر معناسنه وزره كلاهنه دينور كه اشق تعبير
اولنور بنصه معناسنه و باشه صاريلان صارغه دينور جمعى عمائم وعمام كلور عينك
كسريله و عربلر فلان امن ورفاه و آسايش بولدى ديمجك يرده ارخى عمامته ديرلر
زيرا ارخاء عمامه صفا و انبساط هنكامنده اولور و عمامه حال تعبير اولنان شيئه
دينوركه اغاجلرى چاتوب بغلدقدنصكره قايق كبى اوسته بنوب آنكله بحر ونهرى
عبور ايدرلر يقال عبر النهر على العمامة وهى عيدان مشدودة يعبر عليها (الاعتمام)
افتعال وزننده بو دخى صارق صارنمق معناسنه در : يقال اعتمّ الرجل اذا البس
العمامة و سود كبوكلمك معناسنه مستعملدر يقال اعتمّ اللبن اذا ارغى و اوت
اوزايوب قرار وكالنى بولمق معناسنه مستعملدر كه من بعد ذبوله يوز طوتر يقال
اعتمّ النبت اذا اكتهل (العامّة) تشديد ميمله ياخود صواب اولان تخفيفله

اولمقدر عمامه كبی صاله دینور كه قایق كبی بنوب نهری اوته بچرلر قول اخیره كوره عامه عمومدن مأخوذ اولور و عامه تشدید ایله خاصه مقابلیدر یقال عامّة الناس ضدّ الخاصّة (التعمیم) تفعیل وزننده بر آدمك باشنه عمامه صارمق معناسنه در : یقال عم رأسه علی المجهول ای لفت علیه العمامة و بر كسه قومنه سید و رئیس قلنمق معناسنه در زیرا عمامه عربك تاجی منزله‌سنده در یقال عم فلان علی المجهول اذا سوّد و سود كپوكلنمك معناسنه در : یقال عم اللبن اذا ارغی (العمة) عینك كسریله بناء نوعدر صارق صارنمق هیئت وحالتنه دینوركه صارنمش تعبیر اولنور یقال هو حسن العمة ای الاعتمام (العمیم) امیر وزننده كثیر و مجتمع اولان شیئه دینور جمعی عم در كتب وزننده یقال شیء عمیم ای كثیر مجتمع و بر مرضع آدیدر وكدی اوتك قوریسنه دینور و بر قوم و جماعتك صمیم و خالص اولان كشی‌زاده‌سنه دینور یقال هو عمیم القوم ای صمیمهم (العم) فتحتینله عمیك معنای اولندن اسمدر چوقلغه و فراوانلغه دینور یقال فیه عم ای كثرة و اجتماع و انسانك و سائر بنیه و خلقتلرنده اولان بیوكلكه و ابریلكه دینور و مطلقا تامّ و عامّ اولان نسنه‌یه دینور یقال امر عم ای تام عامّ و خاصّه مقابلی اولان عامّه‌دن اسم جمع اولور و هركسه خیر ومنفعتی شامل اولان خیرلو نفّاع آدمه دینور معمّ كبی كماسیذكر (العمیمة) سفینه وزننده (والعماء) جماء وزننده اوزون بویلو بالابلند نسنه‌یه دینور مذكرنده اعمّ دینور یقال جاریة و نخلة عمیمة و عماء ای طویلة و رجل و نخل اعمّ ای طویل جمعی عمّ در عینك ضمیله (الاعمّ) وجه مذكور اوزره عماء لفظنك مذكریدر وقالین شیئه دینور یقال شیء اعمّ ای غلیظ (الیعموم) یعفور وزننده اوزون اوته دینور یقال نبت یعموم ای طویل (العمم) ضمتینله عمیم لفظندن جمعیدر عامّ و تامّ وكامل اولان اشیایه دینور و منه یقال استوی علی عممه ای تمام جسمه و ماله و شبابه (العموم) هجوم وزننده جمله‌یه شامل اولمق معناسنه‌در : یقال عمّ الشیء عموما من الباب الاول اذا شمل الجماعة (العمّ) عینك فتحیله متعدیدر شامل قلمق معناسنه‌در : یقال عمهم بالعطیة عمّا اذا شملهم (المعمّ) میمك كسریله عم كبی هركسه برّ وخیری شامل خیرلو نفاع آدمه دینور یقال هو عم و معمّ ای خیریعمّ بخیره و عقله (العمیة) عینك ضمیله وكسریله بیوكلكه دینور یقال به عمیة ای كبر (العماعم) جماجم وزننده پراكنده جماعته دینور (العمی) عینك ضمیله ثمیّ وزننده عامّ معناسنه‌در نته‌كه قصریّ خاص معناسنه در : یقال رجل عمیّ ای عامّ و قصری ای خاص (المعمم) معظم وزننده شول آته اطلاق اولنوركه صارق صارنمش كبی باشی بیاض اولوب یوننده بیاضلق اولمیه یاخود

تمام ناصیه‌سی صقر اولوب و منبتنه قدر ایمش اوله یقال فرس مصمم ای الابیض الهامة دون العنق اوابیضت ناصیته کلها ثم انحدر البیاض الی منبت الناصیة (العمعمة) زلزله وزنده برامیرك عسکری آزالدقدنصکره ینه چوغلمق معناسنه‌در: یقال عمم الرجل اذا کثر جیشه بعد قلة (عمی) حتی وزنده بر خاتونك آدیدر (عمدن) قبان وزنده شامده بر بلده آدیدر (معنم) مکرم ورنده بر رجل آدیدر (العندم) جعفر وزنده ایکی قرداش قانی دیدکلری دارو اسمیدر علی قول بقم اسمیدر (العنم) فتحتینله حجازه مخصوص بر شجر آدیدرکه قزل یمشلری اولور محبوبه‌نك قنه‌لی پرمقلری اوجلرنی اکا تشبیه ایدرلر علی‌قول خرنوب شامی اغاجنك داللری اوجلرینه دینور و شول خیوطه دینورکه باغلرده کرویت یپلان آصمه‌لرك قوللری اکا صاریلور و مغیلان اغاجنك تکننه‌دینور مفردی عنمه‌در وعنمه وزغ دیدکاری کلردن بر نوعه دینور و بر رجل آدیدر (الاعنام) همزه‌نك کسریله حیوان عنم دیدیکی شجر مزبوری اوتلامق معناسنه‌در: یقال اعنمت الماشیة اذارعت العنم (العنمة) تمره وزنده انسانك دوداغنده اولان یاریغه دینور یقال فی شفته عنمة ای شقة (العنمی) غربی وزنده کل آل کبی قرمزی وخوب وخوشمنظر چهرهٔ محبوبه دینور تقول رأیت غلاماله وجه‌عنمی ای حسن احمر (العینوم) قیصوم وزنده ارکك قوربغه‌یه دینور (عینم) حیدر وزنده بر موضعدر (المعنم) معظم وزنده قنالی پرمق اوجنه دینور یقال بنان معنم ای مخضوب (العوم) نوم وزنده صوده یوزمك معناسنه‌در: یقال عام فی الماء یعوم عوما اذاسبح و دوه وکمی بر دوزه‌یه یوریوب کتمك‌معناسنه مستعملدر یقال‌عامت الابل والسفینة اذاسارت (العومة) عینك ضمیله‌بربوجك آدیدر جمعی عوم در صرد وزنده بو بوجك سیاه یوزك قاشنه شبیه اولور دائما صوده یوزوب کزر (العام) حال وزنده یله دینور فارسیده سال دینور جمعی اعوام در ویقال مرّ علیه عام ای سنة ویقال سنون عوّم توکیدا شارح دیرکه عام عومدن مأخوذ در شمس تمام سنه‌یه‌دك اون ایکی برجده عوم و سیر ایلدیکنه مبنی در انتهی و عام نهاره اطلاق اولنور شارح دیرکه بو غلطدر صواب اولان عیام اولمقدر (المعاومة) مفاعله وزنده اغاج بر سنه یمش ویروب بر سنه‌خالی قلمق معناسنه در: یقال عاومت النخلة اذا حملت سنة ولم تحمل سنة واجیر وخدمتکاری یللق ایله طوتمق معناسنه در: یقال عاوم فلانا اذا عامله بالعام وشول معاومه که حقنده نهی شرعی وارد اولمشدر مراد بو پینه‌لك اکینی بر آدمك سنهٔ آتیه‌ده حاصل اوله‌جق اکیننه مقابل بیع ایلمکدر یاخود مدیونك ذمتنده دین متقرر اولمغله مقدار دینی اوزره براز مبلغ زیاده ایدوب وعدهسنی برسنه صکره‌یه

تأخير ايلمكدن عبارتدر مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر قال في النهاية في حديث البيع [نهى عن المعاومة و هى بيع ثمر النخل والشجر سنتين و ثلاثا فصاعدا] وقال في لسان العرب ان تبيع زرع عامك بما يخرج من قابل في ارض المشترى وقال الا زهرى ان تبيع زرع عامك اوثمر نخلك اوشجرك لعامين اوثلاثة وقال المؤلف ان تبيع زرع عامك اوان تزيد على الدين شيئا وتؤخره (التعويم) تفعيل وزننده بو دخى اغاج بر سنه ميوه ويروب بر سنه بوش قالمق معناسنه در : يقال عوّمت النخلة اذا حلت سنة و لم تحمل سنة و بچلمش اكين صاپلرنى طوتام طوتام ايدوب برى برينك اوزرينه قومق معناسنه در : يقال عوّم الحصد اذاوضعه قبضة قبضة (العامة) حاله وزننده صحراده قرشودن ظهور ايدن سوارك تپه‌سنه دينو كه ابتدا كوزه كورينور على قول باشنده صارق اولمدقجه عامه اطلاق اولنمز و صارلمش صارق طولامنه دينور و طوف معناسنه دركه نهرلرده اوزرينه بنوب صال كبى عبور ايتدكلرى نسنه‌يه دينوركه برنيچه طلوملرى برى برينه چاتوب بند ايدرلر تركيده كلك تعبير اولنور مؤلف عمم ماده‌سنده بونى صال ايله بيان ايلمشيدى زيرا صال اغاجلردن وكلك طلوملردن اولور و عامه دمت اولمش اكين صاپنه دينور جمعى عامدر (عائم) بر بتك آديدر (عوام) غراب وزننده بر موضعدر (عويم) زبير وزننده اسمادندر عويم بن ساعدة الهذلى و عويم الانصارى صحابه‌لردر (العوّام) شدّاد وزننده صوده يوزر كبى هموار يوكرك آته اطلاق اولنور يقال فرس عوّام اى سابح و عوام اصحابدن حضرت زبيرك پدرى اسميدر (المستعام) درياده مركوب اولان مركبه دينور كمى و قايق وصال وكلك مقوله‌سنه شاملدر (العيم) حيدر وزننده شديد نسنه‌يه دينور وچابك و رونده ناقه‌يه دينور وفيل ديدكلرى حيوانك اركگنه دينور و بر موضع آديدر (العيامة) عينك فتحيله بودخى چابك ناقه‌يه دينور (العيهمان) عينك وهانك فتحيله شول آدمه دينوركه كيجه ايله يوريوب يول اوزرنده اويوب قالور اوله اويقوجى چولپه شخص اوله‌جقدر يقال هو عيهمان اى لايدلج وينام على ظهر الطريق (العيهمىّ) حيدرى وزننده ايرى و اوزون نسنه‌يه دينور يقال رجل عيهمى اى ضخم طويل (العيهوم) طيفور وزننده بر جنس اغاجك كوكنه دينور و قزل و دوبدوز مصيقل سختيانه دينور و بر موضع آديدر (العيهمة) دحرجه وزننده سرعت ايلمك معناسنه‌در : يقال عيهم الرجل اذا اسرع (عهمه) همزه وزننده بر رجل عمليدر (العيمة) عينك فتحيله خاصة سوده اولان شهوت و آرزويه دينور تقول بى عيمة اى شهوة الى اللبن و صوسزلغه دينور يقال به عيمة اى عطش وعيم وعيمة بو معنالرده مصدر اولورلر يقال عام الرجل يعيم و يعام

عيما وعيمة من الباب الثانى و الرابع اذا كان به عيمة (العيمان) عطشان وزننده سوده پك مشتهى آدمه دينور و مؤنثى عيمى‌در و يقال رجل عيمان ايمان اذا ذهبت ابله و ماتت امرأته يعنى دوه‌لرى هلاك اولوب سوددن محروم قالوب و سود صاغان زوجه‌سى وفات ايلدكده زيرا بدويلرك سود صاغمق و صو كتورمك كبى خدمتلرى نسوانلرى تمشيت ايدرلر (الاعامة) اقامه وزننده سوده محتاج قلمق معناسنه‌در و بو معناده لازم اولور يقال اعامه الله اى تركه بغير لبن فاعام هوابق بلا لبن و برقومك مواشيلرى هلاك اولوب سودلرى ازالمق معناسنه‌در : يقال اعاموا اذا قلّ لبنهم (العيمة) عينك كسريله مالك يعنى دوه‌نك گزيده و اعلالرينه دينور يقال اعطاه من العيمة اى من خيار المال (الاعتيام) افتعال وزننده مالك گزيده‌سنى المق معناسنه در : يقال اعتام الرجل اذا اخذ العيمة (العيام) سحاب وزننده نهار معناسنه در تقول سرنا العيام كله اى النهار (المعيم) مقيم وزننده اوزون سنه‌يه دينور كه مراد شدت و محنتلو اولان سنه‌در يقال عام معيم اى طويل

(• فصل الغين المعجمة •) (الغتم) كتم وزننده هوانك بغايت اسيلكنه دينور كه انسان و حيوانى بوكاندوب هلاك ايلك درجه‌سنده اوله تقول وقعنا غتم اى شدة الحرّ يكاد يأخذ بالنفس (الغتمة) عجمه وزننده و مرادفيدر كه لسانده اولان طوتقنلقدر يقال فيه غتمة اى عجمة فى المنطق (الاغتم) احمروزننده لسانده عجمه اولمغله اصلا بر كلامى فصاحت و بيانله ادايه مقتدر اولميان آدمه‌دينور هنوز لسان ايله الفت ايدن عبيد و اماء كبى جمعى غتم كلور غينك ضميله و غتمه‌يه نسبتله غتمى دخى دينور يقال رجل غتمىّ اى اغتم و غتمىّ پك قويو اولديغندن قابه دوكدكده خاشردبسى اولميان سوده اطلاق اولنور يقال لبن غتمىّ اى ثخين لاصوت لصبه (حياض غتيم) زبير وزننده اولوم القابندندر يقال وقع فى حياض غتيم اى مات (الاغتام) همزه‌نك كسريله بر آدمى اوصاندريجه قدر زيارتنه ملازمت ايلك معناسنه در : يقال اغتم الزيارة اذا اكثر منها حتى يملّ (الاغتتام) افتعال وزننده تخمه و امتلا اولمق معناسنه در : يقال اغتتم الرجل اذا اتخم (الاغثم) ثاى مثلثه ايله احمر وزننده بياضى سوادنه غالب اولان صاچه دينور يقال شعر اغثم اذا غلب بياضه على سواده (الغثمة) غرفه وزننده الواندن قرامتق بوزلغه و اكا شبيه لونه دينور يقال فى لونه غثمة اى ورقة ونحوها (الغثم) غينك فتحيله بر آدمه بردن وافر نفيس و اعلا مال ويرمك معناسنه در : يقال غثم له غثما من الباب الاول اذا دفع له دفعة من المال جيدة (الغثيمة) سفينه وزننده بردرلو طعام آديدر كه بغويلر چكركه‌دن يبارلر (الغثمة) فرحه وزننده شيردان

و قرق بابر دیدکلری نسنه‌یه دینور که احشاء حیوانیه‌دندر (المغنوم) کندیسنه بعض نسنه قاتلمش نسنه‌یه دینور یقال شیء مغنوم ای مخلط (الغثم) غینك ضمیله پنیر مایه‌سی دیدکلری نسـنه درکه مأکولدر قبات معناسـنه که قبه‌نك جعیدر انفحه دخی دینور لکن شارح بونیده فحث ایله تفسیر ایلمشدرکه قرق بابر وشیردان دیدکلریدر مؤلفك غثمه‌یی آنکله بیانی شارحه موافقدر (الغیثمة) بیطره‌وزننده شورش و فتنـه و قتال معناسنه‌در : یقال ماهذه الغیثمة ای القتال والاضطراب (الغجوم) غینك ضمیـله غموج مقلوبیدرکه غمج جعیدر طتلو اولمیان صویه دینور حنظلة بن مصبح نام شـاعرك شعرنده غجوم عنوانده وارد اولمشـدر (الغذم) غینـك فتحی و ذال معجمه‌نك سکونیـله غثم معناسنه‌که برآدمه دفعة مال نفیس ویرمکدر یقـال غذم له من ماله غذما من الباب الاول بمعنی غثم و بر نسنه‌یی شره و حرصله هارل هارل یمك علی قول آدابله یمیوب دوکه‌رك صاچه‌رق کستاخانه یمك معناسـنه‌در : یقال غذمه وغذمه غذما من الباب الرابع و الاول اذا اکله بنهمة اوبجفاء و شـدة (الاغتذام) افتعال وزننده غذم ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال اغتذمه بمعنی غذمه و دوه کوشکی اناسنك سودنی هپ امك معناسنه‌در : یقال اغتذم الفصیل مافی ضرع امّه اذا شرب جیعه (المتغذم) اسم فاعل بنیه‌سـیله (و الغذم) زفر وزننده اکول و اینهان آدمه دینور که صغر کبی هر شییٔ اکل ایدر (الاغذام) همزه‌نك کسـریله (والغنذمة) دحرجه‌وزننده بودخی دوه کوشکی اناسنك هپ سودنی امك معناسنه‌در : یقـال اغذم الفصـیل مافی ضرع امّه و غنذمه اذا شرب جیعه (الغذامة) رمانه وزننده دوه مرعاسندن حمض نوعندن بر نباتدر جعی غذام‌در هانسز (الغذم) فتحتینله بو دخی بر اوت آدیدر (الغذیمة) سـفینه وزننده ذکر اولنان اوتی بتورن ارضه دینور و ککیش قیوبه دینور یقال بئر غذیمة ای واسعة و بو معنادندرکه الق فی غذیمة فلان ماشئت دیرلر الق فی رحب باعه و صدره معناسنه یعنی بغایت کریم و متحمل و دریادل اولمغله هرنه تکلیف و نیاز ایدرسن لطف و تحمل ایدر و غذیمه غذمه معناسنه‌در کاسیذکر (الغذمة) تمره وزننده کلمه معناسـنه در تقول ماسمعت منه غذمة ای کلمة و مصدر اولور بغـایت سبزه و نباتی چوق یره اوغرامق معناسنه یقال غذمو ابالغذمة غذمة اذا اصابوها (الغذمة) غرفه‌وزننده الواندن قرامتق بوزلغه دینور یقال فی لونه غذمة ای غبرة کدرة و بر پاره ماله دینور یقال اعطاه غذمة من المال ای قطعة منه و چوق سوده دینور بونده فتحاتله‌ده جائزدر جعی غذم کلورصردوزننده‌وغذم کلورجبل‌وزننده وغذمه چایری وچنی حددن بیرون ارضه دینور غذیمه دخی دینور یقال و قعوافی غذمة من الارض وغذیمة ای

واقعه مغفرة بعي من البقل والعشب (ذو غذم) ضمیله برموضع یاخود برجبل آدیدر (الغذایم) کثرت وجعیندن بری بری اوزریه قات قات بکشمش نسنه لره دینور مفردی غذیمه در (التغذم) تفعل وزننده طعامی داتمق معناسنه در : یقال تغذم الشیء اذا تطعمه (الغذرمة) دحرجه وزننده بر نسنه یی کیل و وزنسز اوراتیوب مارده صاتمق معناسنه در : یقال غذرم الشیء ای غذمره ای باعه جزافا و سوز قارشمق معناسنه در : یقال غذرم الکلام اذا اختلط (الغذارم) علابط وزننده چوق صویه دینور یقال ماء غذارم ای کثیر وکیفما اتفق اولنمویه دینور یقال کیل غذارم ای جزاف (التغذرم) تدحرج وزننده اصلا ایرکلیوب ورد دوتلمش ایلیوب همان یمین ایلمك معناسنه در : یقال تغذرم الرجل یمینا اذا حلف بها ولم یتتعتع (غرمی) سکری وزننده برموضع آدیدر وغرمی حرف استفتاح اولان اما معناسنه برکلمه در که یمین معناسنه استعمال اولنور یقال غرمی وجدتك کما یقال اما وجدتك نته که مهمله ایله عرمی وحاء ایله حومی دخی بو معنایه مستعملدر نته که ماده لرنده ذکر اولندی (الغرمی) سکری وزننده اتك ایکولی کرانجان عورته دینور یقال امرأة غرمی ای ثقیلة (الغرام) غینك فتحیله برشیئه پك دوشکونلکه دینور حرص وولوع معناسنه در : یقال به غرام ای ولوع وشر دائم معناسنه در وهلاك معناسنه در وعذاب معناسنه در قال الشارح ومنه قوله تعالی [انّ عذابها کان غراما] ای دائما اوهلاکا (المغرم) مکرم وزننده درد عشقه کرفتار اولان آشفته یه دینور یقال هو مغرم ای اسیر الحبّ ونقلت دینه کرفتار اولان آدمه دینور یقال هو مغرم ای اسیر الدین و برنسنه یه پك دوشکون حریص اولان آدمه دینور یقال هو مغرم به ای مولع قال الشارح یقال اغرم به علی المجهول فهو مغرم (الغریم) امیر وزننده بورجلویه دینور یقال هو غریمه ای مدیون وآلاجق صاحبنه دینمکله ضد اولور یقال هو غریمه ای داینه (الغرامة) سحابه وزننده (والغرم) قفل وزننده (والمغرم) مکرم وزننده اداسی لازم اولان نسنه یه دینور دین ودیت کبی یقال علیه غرامة وغرم ومغرم وهو ما یلزم اداؤها (الاغرام) همزه نك کسریله (والتغریم) تفعیل وزننده برکسه ذمتنده متقرر اولنوب اداسی لازم اولان نسنه یی اودتمك معناسنه در تقول غرمته اذا جعلته مؤدّیا مخشری مقدّمة الادبده بتاوان افکندش خواسته راعبارتیله تفسیر ایتمکله اکا مالی اودتدی دیمك اولور ومصباحده اغرمه اذا جعله غارما عبارتیله مرسوم اولمغله آنی مدیون ایتدی دیمك اولور پس بو ایکی معنایه ده وارد اولمش اولور (الغرم) غینك فتحیله (والغرامة) سلامه وزننده ذمتنه اداسی لازم کلان نسنه یی اودهمك معناسنه در : یقال غرم الدیة غرما وغرامة من الباب الرابع

اذا اداها (الاغرنشام) شين معجمه ايله احر نجام وزننده برآدمك ضعف وهزالدن كودەسنك اتى صولوب قارنى انجلوب ايچرى چكمك معناسنەدر : يقال اغرنشم الرجل اذا ذبل لحمه ونحص بطنه (الغرطمانىّ) طاى مهمله ايله عنفوانى وزننده خوب چهره دلبردلى قنلو يه دينور يقال فتى غرطمانىّ اى الحسن الوجه (الغرفم) قافله جعفر وزننده عشقهٔ ذكره دينور (غوزم) كورم وزننده شهر هرات قضاسنده برقريەدر (الغسم) غينك وسينك فتحيله هوا يوزنه عارض اولان قراكولغه كذلك توز و پوص وطمانلغه دينور يقال ماهذا الغسم اى السواد واختلاط الظلمة والهبوة والغبرة (الغسوم) هجوم وزننده كيجه پك قراكو اولمق معناسنه در : يقال غسمْ الليل غسوما من الباب الاول اذا اظلم (الاغسام) همزەنك كسريله غسوم معناسنەدر : يقال اغسم الليل بمعنى غسم (الاغسام) همزەنك فتحيله (والغسم) صرد وزننده بلود پارەلرينه دينور يقال فى السماء اغسام وغسم اى قطع من سحاب (الغشم) غينك فتحى وشين معجمەنك سكونيله ظلم ايلمك معناسنەدر : يقال غشمه الوالى غشما من الباب الاول اذا ظلمه وغشم سراة ارضنده بروادى آديدر ودوەلره صاغ وعليل ديميوب جملەسنه بردن قطران سورمك معناسنەدر : يقال غشم الابل غشما من الباب الثانى اذا هنأه يصبه على صحيحه وسقيه واوطونجى كيجه وقتى ايوسنه وكوتوسنه باقميوب بى تأمل كيفما اتفق اوطون ايلمك معناسنه مستعملدر يقال غشم الحاطب اذا احتطب ليلا فقطع كل ماقدرعليه بلانظر وفكر (الغشم) فتحتينله اسمدر دوەلرى صحيح وسقيم ديميوب جملەسنى بردن قطرانلمغه دينور (غيشم) حيدر وزننده بررجل آديدر (الغشمشمة والغشمشميه) فتحاتله جرأت واقدام وشجاعت معناسنه در : يقال انه لذو غشمشمة وغشمشمية اى ذو جرأة ومشاء (المغشم) منبر وزننده (والغشمشم) سفرجل وزننده شول دلير ودلاوره دينوركه بركسەدن استعانت ايتميوب همان كندى باشنه صالدروب قصد ايلديكى نسنەدن هرنقدر مهول وخطرناك ايسه ده اصلا يوزدوندرمز اوله يقال هومغشم وغشمشم اذا كان يركب رأسه فلايثنيه عن مراده شئ (الغضرم) صاد معجمه ايله جعفر وزبرج وزنلرنده شول غليظ يره دينوركه طپراغى چوق و يومشق ويايشقان اوله وشول اوزلوقزل قورى بالچغه دينوركه جابجا چتلامش اوله على قول كوفكى طاش كبى وكرج كبى يومشق اولوب يوررکن اياق كوميلور اولان يره دينور (الغطمّ) هجفّ وزننده (والغطيمّ) قرشبّ وزننده (والغطمطم) سفرجل وزننده عظيم دريايه دينور وغطمّ دريا دل وحوصله دار قلبى ككيش آدمه اطلاق اولنور يقال رجل غطمّ اى واسع الاخلاق وجمع كثيره اطلاق اولنور

(الصفم) ميمك نشـديدله قوبو سوده دينور (العلم) فحتيله (والغلمة)
غرفه وزننده برآدمك شهوت جماعيه سى غالب اولمق معناسنه‌در : يقال غلم الصوف
غلما وغلمة من الباب الرابع اذا غلب شهوة وغلمه خاصة بوغور وآيغر قسمى حشارى
اولمق معناسنه‌در : يقال غلم البعير اذا هاج من الغلمة (الاغتلام) افتعال وزننده
غلم معناسنه‌در : يقال اغتلم الرجل والبعير بمعنى غلم (الغلم) كتف وزننده
(والغليم) سكيت وزننده (والمغليم) منديل وزننده اسم فاعللردر شهوت
جماعيه‌سى غالب آدمه دينور مؤنثى غلمه‌در فرحه وزننده ومغتلمه ومغليمه ومغليم
وغليمه وغليم‌در سكيته وسكيت وزنلرنده (الاغلام) همزه‌نك كسريله برنسنه
برآدمى شهوته كتورمك معناسنه‌در معجون مقوّى كبى يقال اغلمه الشئ اذا
هيج غلمته (الغلام) غراب وزننده بيغى ترلمش چارابرو حدّينه وارمق
اوزره اولان اوغلانه دينور على قول توّلدى كوننده جوان اولنجه قدر غلام
اطلاق اولنور وكهولت كرته‌سنه وارمش آدمه‌ده ديمكله متدّ اولور جمعى اغلمه
وغلمه وغلمان كلور غينلرك كسريله مؤنثى غلامه‌در (والغلومية) (والغلومة)
(والغلامية) اسملردر غلاملغه دينور (الغيلم) حيدر وزننده كوز قيولرده
اولان صومنبعنه دينور وجماعه مشتهيه اولان قيزه دينور يقال جارية صارت
غيلما اى مغتلمة وقور بغديه دينور وبرموضع آديدر واركك قبلوبغه‌يه دينور
وباشنك اورته‌سى يعنى صاجى چوق دلى قانلويه دينور نفسنه نسبتله غيلمى دخى
دينور و بعضلر يعنى ليث نحوى غيلم مشط ومدرى معنالرينه‌ده كلور ديو ثبت
ايلديلر لكن مصحفدر صواب اولان قابله قيلم اولمقدر وغيلم كس وكسه معناسنه
مستعمل اولنور يقال مابالدار غيلم اى احد (غليم) زبير وزننده ابن سام بن نوح
عليه السلامدر (تغلم) تمنع وزننده برارضك اسميدر (تغلمان) تثنيه اوله‌رق
برموضع آديدر (الغلصمة) غينك وصادك فتحيله باش ايله بيون بيننده اولان
آته دينور تركيده سكسن انى ديرلر سينلرك ضميله على قول كوچك دل ايله قزل
اويكك قاوشديغى يرده اولان يومريجه‌يه دينور ياخود بوغاز دليكنك باشنه
دينور شوارب وحرقده سيله‌كه تركيده اوكوزك باشى تعبير اولنور ياخود لسانك
كوكنه دينور يقال اشتكى غلصمته وهو اللحم بين الرأس والعنق اوالعجرة على
ملتقى اللهات والمرئ اورأس الحلقوم بشواربه وحرقدته اواصل اللسان وغلصمه
سادة وشرفاء معناسنه مستعملدر وكروه وجماعت معناسنه‌در ومصدر اولور ذكر
اولنان غلصمه‌يى كسمك معناسنه يقال غلصمه اذا قطع غلصمته وبرآدمك
غلصمه‌سندن طوتمق معناسنه‌در : يقال غلصمه اذا اخذ بغلصمته وشرف وتعين
معناسنه مستعملدر يقال هوفى غلصمة من قومه اى فى شرف وعدد يعنى قومى

ایچره صایلور شریف وذیشاندر (ذوالغلصمة) حرملة بن عبدالله العجلی
لقبیدرکه فارس وشاعردر غلصمه‌سی اورطرزنده بیوك ایدی (المغلصمات) مدحرجات
وزننده مغلصمه‌نك جمعیدرکه بیونی بغلو خاتونه اطلاق اولنور یقال هنّ مغلصمات
ای مشدودات الاعناق یعنی کردنلری چوره وکردنبند مقوله‌سی پیرایه ایله بغلواولان
محبوبه‌لردر (الغمّ والغماء) غینلرك فتحی ومیملرك تشدیدیله (والغمة) غینك
ضمیله غصه واندوه معناسنه‌در غمّ لفظنك جمعی غموم کلور یقال اخذه الغمّ
والغماء والغمة ای الکرب شارح دیرکه غم ماده‌سی ستروتغطیه معناسنه موضوعدر
حزن واندوهه اطلاقی سرور قلبی ستر ایتدیکنه مبنی در انتهی وغمّ مصدراولور
برآدمی غصه ناك ایلمك معناسنه‌در : یقال غمه غما من الباب الاول اذا احزنه
ودابه‌نك اغزنه وبرونه غمامه کچورمك معناسنه‌در : یقال غم الحمار وغیره اذا القم
فه ومنخره الغمامة وبرنسنه‌یی اورتوب بوریمك معناسنه‌در : یقال غم الشیء
اذا غطاه وکون زیاده سیله آسی اولمق معناسنه‌در تقول غمّ یومنا اذا اشتدّ حرّه
وغمّ یك آسی کونه اطلاق اولنورکه وصف بالمصدردر یقال یوم غمّ ولیلة غمّ ای
ذوحرّ وستر معناسندن اوله‌رق هلال سحاب رقیق ایله مستور اولمق معناسنه
مستعملدر یقال غمّ الهلال علی المجهول اذاحال دونه غیم رقیق وبرخبر باشی اورتیلو
مبهم وسربسته اولمق معناسنه مستعملدر یقال غمّ الخبر علیه علی المجهول اذااستعجم
(الاغتمام) افتعال وزننده (والانغمام) انفعال وزننده غصه ناك اولمق معناسنه‌در : یقال غمه
فاغتمّ وانغمّ واغتمام اوت چوغالوب بویلنمق معناسنه‌در : یقال اغتمّ النبت اذاطال
وکثر وانغمام اورتنوب بورنمك معناسنه‌در : یقال غمه ای غطاه فانغمّ (الاغمام)
همزه‌نك کسریله غمناك ایلمك معناسنه‌در : یقال ما اغمك لی وما اغمك بی وما اغمك
علیّ ای ما احزنك وهو ایك آسی اولمق معناسنه‌در : یقال اغمّ یومنا اذا اشتدّ
حرّة وهوا بلودلو اولمق معناسنه‌در : یقال اغمت السماء اذاصارت ذا غمامة (الغامّ
والمغمّ) میمك ضمیله اسم فاعللردر غم کبی یك اسی وقته دینور یقال یوم غمّ
وغامّ ومغمّ ای ذوحرّ اوذوغمّ ویقال لیلة غمّ وغمّی کحتی وغمة (الغمة) غینك
ضمیله باشی اورتلو مبهم ایشه دینور یقال امرغمة ای مبهم وطلوم مقوله سی نسنه‌نك
دبنه دینور (المغموم) سحابله مستور هلاله دینور یقال غمّ الهلال فهو مغموم
اذاحال دونه غیم رقیق ومبهم وسربسته خبره دینور وزکامه اوغرامش آدمه دینور
(الغمی) حتیّ وزننده ومدّ ایله (والغمی) غینك ضمیله (والغمیة) غینك ضمیله هوا
آچقلق اولمامغله هلالك مستورلغنه دینور یقال صمنا للغمی والغماء والغمی والغمیة ای صمنا
علی غیررؤیة الهلال (الغمامة) سحابه وزننده ومرادفیدر علی قول بیاض بلوده دینور
جمعی غمام وغمایم در وابی داود الایادی نام کمسه‌نك یاخود بعض ملوك آل منذرك

قريسی اسمیدر و غمر جعفر طبارنك قلجی اسمیدر (المغمر) محدّث وزننده صوبی چوق بتوده و دمنزه دینور یقال غیم و بحر مغمر ای کثیر الماء (کراع الغمیم) کافك ضمیله وامیر وزننده حرمین بیننده مکه‌یه ایکی قوناق مسافه‌ده بر وادی آدیدر غینك ضمیله زبیر وزننده اولان روایت وهمدر زیرا زبیر وزننده دیار حنظله‌ده بر بقعه وادی آدیدر و غمیر غینك ضمی و یای مشدده‌نك کسریله بنی سعد یورننده بر صویك آدیدر (الغمام) غراب وزننده زکام معنننه اطلاق اولنور شمه‌یی سدّ وستر ایلدیکیچون (المغمة) اسم فاعل بنیه‌سیله اوتی فراوان یره اطلاق اولنور یقال ارض مغمة ای کثیرة النبات (الغمم) فتحتینله جبهه و ققدی صاچ اتوب بوریمکه دینور (الاغمّ) صاچی اتوب جبهه و وجه و قفاسنی بوریمش آدمه دینور یقال هو اغمّ الوجه والقفا و قابلابی سحابه دینورکه اصلا فرجه‌سی اولمیه یقال سحاب اغمّ ای لافرجة له (الغمغمة) زلزله وزننده اوکوزلر بر نسنه‌دن بلکلیوب قورقدقلری وقتده بو کورشمك معناسنه در: یقال غمغمت الثیران اذا صوتوا عندالذعر و بهادرلر جنکده حیقروب کورلدمك معناسنه در : یقال الابطال تغمغم اذا صوّتوا عندالقتال و سوزی واضح و آشکاره سویلمیوب مبهم ومشوش سویلمك معناسنه در : یقال غمغم الکلام اذا لم یبین (التغمغم) تزلزل وزننده بو دخی سوزی بیان ایده‌میوب مرپل مرپل سویلمك معناسنه در : یقال تغمغم الرجل اذا لم یبن کلامه (الغمیم) امیر وزننده قویلمق ایچون آتشده ایصدلمش سوده دینور یقال سقانا غمیما ای لبنا قد سخن حتی یغلظ و قوری اوتك آلتنده نابت تزه اوته دینور (الغمی) رمّی وزننده آفت وداهیه‌یه دینور و بر قریه آدیدر و شول امر شدیده دینورکه سمت سلوك وتشبث وجهت سلامتی مشکل و مستور اوله غینك فتحیله‌ده لغتدر (الغمی) غینك فتحی وقصرایله جنکده عسکری بصوب احاطه ایدن توزه وطمانه و شدت و محنته اطلاق اولنور (الغموم) غینك ضمیله خرده وخفی اولان یلدزلره اطلاق اولنور غامّ مفردیدر (المغامة) مفاعله وزننده ایکی آدم بری برنی غمناك ایلمك معناسنه در : یقال غامته ای غممته و وغمنی (الغمامة) کتابه وزننده شول طوربه مقوله‌سنه دینورکه علفدن منع ایچون آنکله دوه‌نك وسائر طوارك آغزلرنی بوررلر و نقه‌نك کوزلرنی یا برونی بغلیه‌جق باغه و صارقیه دینور و چوجغك ختان یرینك دریسنه دینور بونده غینك ضمیله‌ده لغتدر (غنثم) قنفذ وزننده ابن توابة الطائی درکه محدثدر (الغنم) فتحتینله قیون جنسنه موضوع اسمدر و مؤنثدر لفظندن مفردی یوقدر شاة مفردیدر ذکور و اناثدن هربرینه و مختلط اولدقلرنده مجموعنه اطلاق اولنور جمعی اغنام و غنوم و اغانم کلور و تثنیه قلنوب

غنمان دینور ایکی سوری ارادەسیله یقال راح علی فلان غنمان ای قطیعان شارح دیرکه غنم لفظنك مصغری غنیمەدر زیرا شول اسماء جموع که لفظندن واحدی اولمیوب و انساندن غیری ایچون اوله لاجرم اکا تأنیث لازمدر و غنم غنیمتدن مأخوذدر آلت دفاعی اولمیوب و ذاتنده سهل ورام حیوان اولمغله کویاکه جملەیه غنیمت اولور و بو اسم عین اولمغله مصدردن اخذی خلاف مشهوردر (المغنمة) مکرمه وزننده (والمغنمة) معظمه وزننده فراوان قیونه دینور یقال غنم مغنمة و مغنمة ای کثیرة (الغنیم) امیر وزننده (و المغنم) مقعد وزننده (والغنیمة) سفینه وزننده (و الغنم) قفل وزننده دشمندن آلنان طوبملق مالنه دینور فیء معناسنه مترجم دیرکه مطرزی مغربده فیء غنیمت و نفل بینلرنی ابو عبیدەدن روایتله بورسمه فرق ایلمشدرکه غنیمت اهل شرکدن حرب قائم اولدیغی حالده عنوة اخذ اولنان ماله دینور بونك حکمی بعد التخمیس باقیسی غانمینه تخصیص اولنور و فیء بعدالحرب ظفریاب اولنان مالدرکه تخمیس اولنمیوب کافۀ مسلمینك حقی اولور و نفل غزاته سهملرندن زائد اعطا اولنان ماله دینور مثلا سرعسکر باشی بکلك مالی قاتلکدر دیو ترخیص ایلسه غازینك قتل ایلدیکی کافرك مالی کندینك اولوب سهمنه معدود اولمز پس بو اطلاقات شرعیەدن اولور انتهی (الغنم) غینك ضمی و فتحیله (و الغنم) فتحتینله (و الغنیمة) سفینەوزننده (و الغنمان) غینك ضمیله دشمندن طوبملق آلمق معناسنەدر : یقال غنم الغازی غنما وغنما وغنیمة وغنمانا من الباب الرابع اذااصاب فیئا (وغنم) غینك ضمیله بر نسنەیه رنج و مشقتسز نائل اولمق معناسنه مستعملدر یقال غنم الشیء غنما اذا فازبه بلامشقة و علیقول معنای اولدەغنم فیء لفظیکبی اسمدر غنیمه معناسنەکه طوبملغه دینور و غینك فتحیله مصدردر (الغنامی) قصاری وزننده غایت استفاده معناسنەدر بو وزنلرده اولان کلمەلر مادەسنك نهایتنه دلالت ایدر یقال غنامائ ان تفعل کذا ای قصاراك یعنی مبلغ جهدك و الذی تتغمه (التغنیم) تفعیل وزننده برآدمه غنیمتبخش و انعام ایلمك معناسنەدر : یقال غنمه کذا انفله ایاه (الاغتنام) افتعال وزننده (والتغنم) تفعل وزننده بر نسنەیی غنیمت بیلمك معناسنەدر : یقال اغتنمه وتغنمه اداعده غنیمة (غنام) شداد وزننده اسمادندر غنام ابو عیاض و غنام بن اوس البیاضی صحابەلردر و بر دوەنك اسمیدر (غنم) غینك فتحیله ابن ثعلب بن وائل درکه بر قبیله پدریدر (غنیم) زبیر وزننده ابن قیسدرکه تابعیدر (غنامه) سحابه وزننده بر خاتونك آدیدر (یغنم) یمنع وزننده ابن سالم بن قنبردر و قنبرغلام حضرت حیدردر و عبدالله بنمغنمکه مقعد وزنندەدرصحبتنده اختلاف اولندی (غنیمان) غینك ضمیله بر موضعدر (غنمه)

فضالة ابن ثعلبة بن تيم اللّه‌در (الغيهم) حيدر وزننده غيهب كبي ظلمت معناسنه‌در : (الغيم) غينك فتحيله بلوده ديبور سحاب معناسنه يقال دون الهلال غيم اى سحاب و غيظ وكينه معناسنه مستعملدر يقال لفلان فى قلبه غيم اى غيظ و دوه قسمنه مخصوص قلاب مرضى كبي بر مرض آديدر لكن غيم هلاك ايلمز بك صوسز قالمقدن يوركى محترق اولور (وغيم) بك صوصه‌يوب يورك يانمق معناسنه‌در : يقال غام الرجل يغيم غيما اذا عطش وحرّ جوفه و هوا بلودلو اولمق معناسنه‌در : يقال غامت السماء اذا صارت فيها سحابة (المغيوم) غيم علتنه اوغرامش دوه‌يه ديبور (الغيمان) عطشان وزننده صوسزلقدن يوركى يانمش آدمه ديبور مؤنثنده غيمى ديبور وغيمان بن خثيل امام مالك حضرتلرينك جدّيدر (ذوغيمان) اذواء تعبير اولنان ملوك حميردن بر ملك لقبيدر (الاغامة) اقامه وزننده (والاغيام) اصلى اوزره (و التغييم) تفعيل وزننده (والتغيم) تفعل وزننده هوابلودلنمق معناسنه‌در: يقال اغامت السماء واغيمت وتغيمت بمعنى غامت و اغيام بر محلده مقيم اولمق معناسنه مستعملدر : يقال اغيم القوم اذا اقاموا يعنى كالغيم و بر آدمه صوسزلق اوغرامق معناسنه‌در : يقال اغيم القوم اذا اصابهم غيم اى عطش و تغييم كيجه‌نك ظلمتى سياه بلودكبي بصوب جوكمك معناسنه مستعملدر يقال اغيم الليل اذا جاء كالغيم (مغامه) ميمك فتحيله اندلس اولكه‌سنده بر بلده آديدر

(• فصل الفاء •) (الفأم) فانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله صويه قانمق معناسنه‌در: يقال فأم من الماء فأما من الباب الثانى اذا روى و حيوان اغزنى اوت ايله طبطلو ايلمك معناسنه خصائصدندر يقال فأم البعير اذا ملأ فاه من العشب (الفئم) فتحتينله فأم ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال فئم البعير فئما من الباب الرابع بمعنى فأم و دوه‌نك يغرنيسى طاولولقدن ياغ بغلمق معناسنه مستعملدر يقال فئم حارك البعير اذا امتلأ شحما (التفأم) تفعل وزننده بو دخى حيوان اغزنى اوت ايله طبطلو ايلمك معناسنه‌در : يقال تفأم البعير بمعنى فأم (الافأم) اكرام وزننده دوه‌نك سمرينه بر مقدار دخى زياده ايلكله بولالتمق معناسنه‌در : يقال افأم القتب اذا وسّعه و زادفيه (التفئيم) تفعيل وزننده افأم معناسنه‌در : يقال فأم القتب بمعنى افأمه (المفأم) مكرم وزننده (والمفأم) معظم وزننده توسيع اولنمش سمره ديبور (الفوم) صرد وزننده پاره پاره و ريزه ريزه معناسنه‌در : يقال قطعوه فؤما اى قطعا قطعا (الفئام) كتاب وزننده جماعت انسانى‌يه ديبور لفظندن واحدى يوقدر و مخففه مندرينه ديبور جمعى فؤم كلور كتاب وزننده (المفأم) منبر وزننده (و المفأم) محراب وزننده يغرنيسى شحم ايله طبطلو اولان دوه‌يه ديبور (الافجم) جيمله احمر وزننده آوردى قالين آدمه ديبور يقال

رجل

رجل افجم ای فی شدقه غلظ (الفحم) فانك و حانك فتحيـله (والفحم) لحم وزنده (والفحيم) امیر وزننده کوره دینور مفردی فحمه‌در جمعی فحام کلور فانك کسریله وفحوم کلور و فحمة اللیل کیجه‌نك اوّلی یاخود بك قاره‌لغی یاخود غروب شمس ایله انسانك اویقویه واردیغی وقتك ماییننه اطلاق اولنور و بو یاز کیجه‌لرینه مخصوصدر تقول اتیته عند فحمة اللیل ای اوّله اواشد سواده او مابین غروب الشمس الی نوم الناس وفحمةالسحر شفق صبح وقتندن عبارتدر که هنوز سوادی اولور وفحمة بن جبیر نصف اللیله اطلاق اولنور و فحم مصدر اولور فحمة اللیل وقتنده شراب ایچمك معناسنه‌در : یقال فحم الرجل فحما من الباب الثالث اذا شرب فی فحمة العشاء و جوابه مقتدراولمیوب دمبسته قالمق معناسنه‌در: یقال فحم الرجل اذا لم یطق جوابا (الافحام) همزه‌نك کسریله فحمة‌لیل وقتنده یوله کتمیوب اولوقتی صاوشدرمق معناسنه‌در : یقال افحموا عنکم من اللیل ای لاتسیر وافی فحمته بونك بابی سلب ایچوندر و غم وکدر مقوله‌سی عارضه شاعری شعر انشادندن آلیقومق معناسنه‌در : یقال افحم الهمّ الشاعر اذا منعه من قول الشعر و شاعرك خوش و دمبسته بولمق معناسنه‌در : یقال هاجاه فافحمه ای صادفه مفحما یعنی لایقول الشعر و چوجق صولغی کسلنجه‌قدر اغلامق معناسنه‌در: یقال افحم الصبیّ علی المجهول اذا بکی حتی انقطع نفسه افحام مجادل بوندن مأخوذدر (التفحیم) تفعیل وزننده بو دخی فحمهٔ لیل وقتنده یوله کتمیوب اولوقتی صاوشدرمق معناسنه‌در بونکده بابی ازاله ایچوندر تقول فحموا عنکم من اللیل ای لاتسیروا فی فحمته و بر نسنه‌یی سیاه ایتمك معناسنه‌در : یقال فحمه اذا سوده (الفحوم) (والفحومة) فالرك ضمیله بك سیاه اولمق معناسنه‌در : یقال فحم الشیٔ فحوما وفحومة من الباب الخامس اذا اسودّ (الفاحم) (والفحیم) امیروزننده بك سیاه نسنه‌یه دینور یقال شیٔ فاحم وفحیم ای اسود وفاحم باغرغان قوچه دینور فحم کبی کما سیذکر وجاری اولمیوب ساکن اولان صویه دینور یقال ماء فاحم ای ساکن لایجری (المفحم) مکرم وزننده سوزدن عاجز اولوب خوش اولان آدمه دینور یقال رجل مفحم ای عیي واشعار سویلمکه مقتدر اولمیان آدمه دینور یقال هومفحم اذا کان لایقدر ان یقول شعرا (الفحم) فانك فتحیله (والفحام) (والفحوم) فالرك ضمیله چوجق اغلامقدن صولغی کسلمك معناسنه‌در : یقال فحم الصبیّ وفحما وفحاما وفحوما من الباب الثالث والرابع اذابکی حتی انقطع نفسه ویقال فحم الصبیّ علی المجهول وقوج باغرمق معناسنه‌در : یقال فحم الکبش اذا صاح وفحوم قیونك صویی جاری اولمیوب طورغون اولمق معناسنه‌در : یقال فحمت القلیب فحوما من الباب الاول اذاسکن ماؤها (الفحم)

كتف وزننده فاحم كبى باپرماق قوجه دیمور يقال كبش فاحم وفخم اى صباح (الافتخام) افتعال وزننده احتشام وفنى شراب ايچمك معناسنه‌در : يقال افتخم الرجل اذااعتنق (الفخامة) خاى معجمه ايله كرامه وزننده ايرى وديزمان معناسنه‌در : يقال فخم اى ضخم (الفخم) ضخم وزننده وصفدر ايرى وديزمان شيئه ديمور يقال شیء فخم اى ضخم وقدر وشانى عظيم آدمه اطلاق اولنور يقال رجل فخم اى عظيم القدر وفصاحت و بلاغتله ممتاز وذيشان كلامه وصف اولنور يقال كلام فخم اى جزل (التفخيم) تفعيل وزننده تعظيم وتبجيل معناسنه‌در : يقال فخمه اذا عظمه وتفخيم الحروف حرفلرى اماله ايلميوب قبا وقالين تلفظ ايلمكدر يقال فخم الحروف اذا ترك الامالة فيها شارحك بيانته كوره تفخيم اهل حجاز واماله بنوتميم ادالريدر لكن علم تجويدده تفخيم ترقيق مقابلى اولمق اوزره مشروحدر (الفخمية) جهينه وزننده تعظيم وتكبر واستعلاء معناسنه‌در : يقال ماهذه الفخمية اى التعظم والاستعلاء (الفيخمان) زعفران وزننده شول عظيم الشان آدمه ديمور رتق وفتق امور جمهور دست رأى وتدبيرنه مفوّض اولمغله جميع مصالح آنك حلّ وعقديله صورت بولوب كنديسز اصلا برمصلحت قطع وتمشيت اولنميه يقال رجل فيخمان اى معظم يصدر عن رأيه ولايقطع امر دونه (الفدم) فانك فتحى ودالك سكونيله شول بليد وكند ذهن ونادان وثقيل وجوليه وصاتق آدمه ديمور كه سوز بيلمديكندن جماد كبى طوروب نقلندن غيرى نسنه بيلميه يقال هو فدم اى عيي عن الكلام فى ثقل ورخاوة وقلة فهم وغليظ الوجود وتصلق و بداندام احمق آدمه ديمور جمعلرى فدام كلور فانك كسريله مؤنثى فدمه‌در يقال هو فدم اى غليظ جاف احمق وبك قويو قرمزى بويانمش اولان على قول قرمز يلغى شديد اولميان ثوبه ديمور بعض نسخه‌ده مقدم عنوانده مرسومدر مكرم وزننده ونهايه ده دخى اويلجه در ولسان العرب ده ايكيسى دخى مثبتدر فيقال ثوب فدم ومفدم اى مشبع حمرة اوما حمرته غير شديدة وفدم مصدر اولور ابريق و برداق مقوله سنك اغزنه بزدن سوزكى بغلمق معناسنه يقال فدم فم الابريق فدما وفدم عليه بالفدام من الباب الثانى اذاوضع الفدام عليه (الفدامة) كرامه وزننده (والفدومة) فانك ضميله بركسه فدم اولمق معناسنه‌در : يقال فدم الرجل فدامة وفدومة من الباب الخامس اذا كان فدما (الفدام) كتاب وزننده (والفدام) سحاب وزننده (والفدّام) شدّاد وزننده (والفدّوم) تنور وزننده شول نسنه‌يه يعنى بز پارەسنه ديمور كه عجم ومجوس طائفه‌سى صوايچدكلرى وقتده ابريق سوزكوسى كبى آنى اغزلر ينه بند ايدرلر و برداق وابريق مقوله سنك اغزنه بغلدقلرى سوز كويه ديمور

(المقدّم) معظم وزننده (والمقدم) مكرم وزننده اغزنده سوزكو اولان قابه دینور یقال ابریق مقدّم ومقدم اذا كان علیه مصفاة (التقدیم) تفعیل وزننده ابریق مقوله سنڭ اغزنه بزدن سوزكو ایلمك معناسنه‌در تقول قدّمت الابریق اذا جعلت علیه مصفاة ومجوسی صو ایچركن اغزنه سوزكوكبی نسنه طوتمق معناسنه در : یقال قدّم المجوسی فاه اذا وضع القدام علیه (القدام) كتاب وزننده غمامه معناسنه‌دركه طواری علفدن منع ایچون اغزنه كچوردكلری طوربه مقوله سنه دینور (القدغم) غین معجمه ایله جعفر وزننده هریانی اویغون كوزل تنومد آدمه دینور وخوب ودلبر طولغون یوزه دینور وصو ینه قانمش تملی سبزه‌یه دینور (القدغمة) دحرجه وزننده برآدم طولغون كوزل یوزلو اولمق معناسنه‌در : یقال قدغم الرجل علی المجهول اذا املیٔ وجهه (الفرم والفرمة) فالرك فتحیله (والفرام) كتاب وزننده نسوانڭ فرجلرنی تضییق ایلدكلری دارویه دینور شاب كبی (الفرماء) حمراء وزننده (والمستفرمة) فرجنی علاجله تضییق ایدن قاری‌یه دینور یقال امرأة فرماء ومستفرمة اذا كانت تضیق فرجها بالفرم ای الدواء الذی یتضیق به الفرج (الفرامة) كتابه وزننده (والفرام) كتاب وزننده نسوانڭ فرجنه طوتندقلری بز پاره سنه دینوركه برده بزی تعبیر اولنور سیلانی منع ایچون طوتنورلر علی قول حیض پچاوره سنه دینور (الافترام) افتعال وزننده خاتون فرامه طوتمق معناسنه‌در : یقال افترمت المرأة اذا حلت الفرامة (فرماء) صحراء وزننده كرچه جوهری برموضع ایله تفسیر ایلمش لكن سهودر صواب اولان قافله اولمقدر كذلك استشهاد ایچون انشاد ایلدیكی بیتده‌دخی تصحیف ایلمشدر شارح دیركه ابن حبیب فایله تنصیص ایلمشدر (الافرام) همزه‌نڭ كسریله طولدرمق معناسنه‌در : یقال افرم الحوض اذا ملأه (الافرم) احمر وزننده دیشلری كدك آدمه دینور یقال رجل افرم المتحطم الاسنان وبر رجل اسمیدركه مصرده برجامع بنا ایلمشدر (الافرنجام) احرنجام وزننده ات قسمنڭ بوزی پشوب اوزی هنوز چیك قالمق معناسنه‌دركه تاناری پشمك تعبیر اولنور یقال افرنجم اللحم اذا تشیط من اعلاه ولم ینشو (الفرزوم) عصفور وزننده شول دكرمی خشبه دینوركه پابوشجیلر اوزرنده ایش كسرلر كلتوك تعبیر ایدرلر علی قول قاف ایله‌در (الفرصمة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی قیروب كسمك معناسنه‌در : یقال فرصمه اذا كسره وقطعه وبولغت رو به نام شاعرڭ شعرنده وارد اولمشدر (الفرضم) ضاد معجمه ایله زبرج وزننده یاشلوقوجه قیونه دینور علی قول قیریق بوینوزلویه دینور ودیشلری اوفانمش قیونه‌ده دینور

ومهرة بن حيدان قبيلەسندن بر بطن اسميدر قاف ايلە فرضم مصحفدر وذهبن نام صحابينك بدری اسميدر (الفرضمیّ) زبرجیّ وزننده عظيم الهيكل اولوب بره بلك بلك بصان دوەيە دينور (الفرطوم) عصفور وزننده جزمەنك سيوری بورنه دينور (المفرطمة) مدحرجه وزننده بورونی سيوری جزمەلره ومستلره دينور يقال خفاف مفرطمة ای ذات فرطوم (الفرطمة) دحرجه وزننده جزمەيە برون يابمق معناسنەدر : يقال فرطم الخفاف اذا رفعها بالفرطوم ظاهرا سلفده بابوشجيلر برونلو كسمكی بيلميوب مسكرەدن يمارلر اوله مؤلف ديركه جوهری كرچه بومادەيی فا ايله رسم ايلدی لكن صواب اولان قاف ايله اولمقدر (الفرقم) قافله جعفروزننده آدمك ذكری باشنه دينور (المفرقم) مزعفر وزننده صقالی كيچ اغاران قاره قوجه آدمه دينوركه ذاتنده بدغداودر شخنواراوله (الفسحم) قنفذ وزننده سينەسی قلقان كبی ككبش اولان آدمه دينور يقال رجل فسحم ای الواسع الصدر وذكر باشنه دينور وفسحم بنت عبدالله بن ابیّ وفسحم بنت اوس بن خولیّ صحابيەلردر وزيدبن الحارث بن فسحم اصحابدندر فسحم بونك والدەسيدر (الفصم) فانك فتحی وصاد مهملەنك سكونيله قيرمق معناسنەدر : يقال فصمه فصما من الباب الثانی اذا كسره و بناء يقلمق معناسنەدر : يقال فصم البيت علی المجهول اذا انهدم (الانفصام) انفعال وزننده قيرلمق معناسنەدر : يقال فصمه فانفصم ای كسره فانكسر وكسلمك معناسنەدر : يقال انفصم الشیء اذا انقطع (التفصم) تفعل وزننده بودخی قيرلمق معناسنەدر : يقال تفصم الشیء اذا تكسر (الافصام) همزەنك كسريله حمی محمومی صالبورمك ياخود يغمور آچلمق معناسنه دركه قطع معناسندندر : يقال افصمت الحمیّ او افصم المطراذا اقلع (الفصيم) امير وزننده ايری بالتەيه اطلاق اولنور فاعل معناسنه در : يقال فأس فصيم ای ضخمة (الافصم) قيريق نسنەيه دينور يقال خلخال افصم ای منفصم (الفطم) ختم وزننده كسمك معناسنەدر : يقال فطمه فطما من الباب الثانی اذا قطعه وچوجغی سودآممكدن ايرمق معناسنه دركه سوددن كسمك تعبير اولنور يقال فطم الصبیّ اذا فصله عن الرضاع (المفطوم) (والفطيم) امير وزننده ممەدن كسلمش صبی يه دينور جمعی فطم كلور كتب وزننده (الفطام) كتاب وزننده اسمدر چوجغك سوددن كسلمسنه دينور (الفاطم) صاحب وزننده ياوريسی بر ياشنه وارمش ناقەيه دينور يقال ناقة فاطم اذابلغ حوارها سنة (الافطام) همزەنك كسريله قوزينك ممەدن كسلجك وقتی كلوب چاتمق معناسنەدر : يقال افطمت السخلة اذاحان ان تفطم (الفاطم) (والفطومة) (والفطيم) امير وزننده ممەدن كسلمش قوزی يه دينور (فاطمه)

يكرمى صحابيه اسميدر وشول فواطم كه حديثده يعنى [اعطى النبي عليه السلام عليا حلة سيراء وقال شققها خمرا بين الفواطم] حديثنده وارد اولمشدر مراد فاطمة الزهراء ووالدهٔ حضرت مرتضى اولان فاطمه بنت اسد وفاطمه بنت حمزه‌در ياخود فاطمه بنت عتبة بن ربيعه‌در وشول فواطم‌كه توليد حضرت مصطفوى خدمتيله شرفياب اولديلر يدى نفرفاطمه‌لردر برى قرشيه ايكيسى قيسيه وايكيسى يمانيه و برى ازديه و برى خزاعيه‌در (الانفطام) انفعال وزننده كسلمك معناسنه‌در: يقال فطمه فانفطم اذا قطعه فانقطع و برآدم منهى اولد يغى نسنه‌دن نهى ومنعى قبول ايلمكله آندن فارغ اولمق معناسنه مستعملدر يقال انفطم عنه اذا انتهى عنه (التفاطم) تفاعل وزننده برآدمك ممه‌دن كسلمش قوزيلرى واوغلاقلرى ينه انالرينه قوششوب اوششمق معناسنه‌در : يقال تفاطم القوم اذا لهج بهمهم بامهاتها بعد الفطام (فطيمه) جهينه وزننده برموضع آديدر و بر اعرابيه اسميدركه برداستان صاحبه سيدر (الفعامة) سلامه وزننده (والفعومة) عمومه وزننده طو پطلو اولمق معناسنه‌در : يقال فعم الساعد والاناء فعامة وفعومة من الباب الخامس اذا امتلأ وقيزك يال وبال واندامى تمام حدّ كمالنى بولوب بلكلرى وبالدرلرى طولغون اولمق معناسنه مستعملدر يقال فعمت المرأة اذا استوى خلقها وغلظ ساقها (الفعم) شكس وزننده وصفدر طلو نسنه‌يه دينور فعمل دخى دينور لام زياده‌سيله‌كه ابلغ اولور يقال اناء فعم اى ممتلئ (الفعمة) فرحه وزننده معناى ثانيدن وصفدر يال وبالى رسيدهٔ كمال اولوب بلكلرى وبالدرلرى قبق طولمسى كبى طولغون محبوبه‌يه دينور (الافعام) همزه‌نك كسريله (والتفعيم) تفعيل وزننده طولدرمق معناسنه‌در: يقال افعم الاناء وفعمه اذا ملأه وافعام مسك وطيب درون خانه‌يى رايحهٔ طيبه ايله قبلامق معناسنه مستعملدر يقال افعم المسك البيت اذا طيبه و برآدمى پرغضب ايلمك معناسنه‌در ياخود دماغنى رايحهٔ طيبه ايله لبريز ايلمك معناسنه‌در ر يقال افعم فلانا اذا اغضبه اوملاء انفه رايحة (الفعم) فانك فتحيله بودخى طولدرمق معناسنه‌در : يقال فعم الاناء وفعمه فعما من الباب الرابع والثالث اذا ملأه وفعم برشجر على قول كل تعبير اولنان چچك اسميدر ورد معناسنه (فعوعم) ياخودفعمم سفرجل وزننده برموضع آديدر (الافعيعام) اعشيشاب وزننده قاب كركى كبى طلوب طاشمق معناسنه‌در : يقال افعوعم الاناء والحوض اذا امتلأ وفاض (الفغم) فانك فتحى وغين معجمه‌نك سكونيله (والفغوم) قعود وزننده خوش رايحه دماغى آلوده ايدوب طوتمق معناسنه‌در : يقال فغمه الطيب فغما وفغوما من الباب الثالث اذا سدّ خياشيمه كذلك رايحهٔ طيبه سدّهٔ بدنيه‌لرى اچق‌معناسنه اولمغله ضداولور

يقال فغمته الرائحة الطيبة اذا فغمتها وفغم او بمك معناسنه‌در : يقال فغم المرأة اذا قبلها وفغمه امك معناسنه‌در : يقال فغم الجدى امه اذا رضعها وفغم لسان ابله وحلك ابله ديش ارالقلرندن چقاريلان طعام بقيه‌سنه دينور قال الشارح ومنه الحديث [كلوا الوغم واطرحوا الفغم] الوغم ماتساقط من الطعام والفغم ماتخرجه من خلل اسنانك (المفاغمة) مفاعله وزنده بودخى او بمك معناسنه‌در : يقال فاغم المرأة اذا قبلها (الفغم) فتحتيله برنسنه‌يه بك حرصله دوشكون اولمق معناسنه‌در : يقال فغم بالشئ فغما من الباب الرابع اذالهج وحرص ودائمى بر يرده مقيم اولمق معناسنه‌در : يقال فغم بالمكان اذا اقام به‌ولزمه (الافغام) همزه‌نك كسريله طولدرمق معناسنه‌در : يقال افغم الاناء اذا ملأه بريحه (الانفغام) انفعال وزنده مزكومدن زكام آچلمق معناسنه‌در : يقال انفغم الزكام اذا انفرج (الفغم) فانك ضميله وضمتينله اغزك مجموعنه دينوركه ديشلرى ولسانى وآوردى حاويدر على قول چكه‌لر ايله بيله‌جه اككه دينور ومنه يقال اخذفلان بفغمه على المجهول اى شق عليه يعنى بك رنج ومشقته كرفتار اولدى (المفغم)مكرم وزنده برنسنه‌يه اغراء وتشويق اولنمغله اكا دشكون اولان آدمه دينور يقال هو مفغم به اى مغرى به يعنى حريص عليه (الفقم)فانك وقافك فتحيله طولمق معناسنه‌در: يقال فقم الاناء فقما من الباب الرابع اذا امتلاء وفقم وفقم قافك سكونيله برآدمك اوست ديشلرى ايلروجه اولمغله الت ديشلره راست قپانميوب آشورى اولمق معناسنه در : يقال فقم الرجل فقما وفقما من الباب المزبور اذا كانت ثناياه العليا متقدّمة فلايقع على السفلى وفقم فتحتينله طاشقن سرور ونشاطله بوطورتمق معنا سنه در : يقال فقم الرجل اذا اشر وبطر و برآدمك مالى نوكنمك ياخود چوغالمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال فقم ماله اذا نفد اوكثر وفقم وفقم قافك سكونيله وفقوم قعود وزنده برمادّه استقامت اوزره اولميوب كج ومج اولمق معناسنه‌دركه نتيجه وانجامى راست ودرست كلمز يقال فقم الامر فقما وفقما وفقوما اذالم يجرعلى استواء و برايش عظيم ودشوار اولمق معناسنه در : يقال فقم الامر اذا عظم وفقم فتحتينله يقمق معناسنه‌در : يقال اكل حتى فقم اى بشم (الافقم) احمروزنده اوست ديشلرى ايلروجه اولمغله آلت ديشلرندن آشورى اولان آدمه دينور وافقم بررجل اديدر وراست ودرست اولميوب كج ومج اولان ايشه اطلاق اولنور يقال امر افقم اى اعوج (الفقامه) فخامه وزنده بودخى برمادّه راست ودرست اولميوب كج ومج اولمق معناسنه‌در يقال فقم الامر فقامة من الباب الخامس اذا لم يجر على استواء و برمادّه عظيم اولمق معناسنه‌در : يقال فقم الامر اذا عظم (التفاقم) تفاعل وزنده بودخى برمادّه بيو يوب دشوار اولمق معناسنه‌در :

يقال

يقـال تفاقم الامر اذاعظم (الفقم) فانك فتحيله وضميله چكه‌يه دينور على قول چكه‌لرك بربنه دينور ايكيسـنه قمان دينور وكلب قسمنك برونك اوجنه دينور ومصدر اولور برآدمك چكه‌سندن قاوره يوب طوتمق معناسـنه يقـال فقمه فقما من الباب الاول اذا اخذ بفقمه وجاع ايلمك معناسنه‌در : يقال فقم المرأة اذا نكحها (التفقم) تفعل وزننده بودخی برآدمك چكه‌سندن قاوره‌يوب طوتمق معناسنه‌در : يقال تفقمه اذا اخذ بفقمه (المفاقمة) مفاعله وزننده بودخی جماع ايلمك معناسنه‌در : يقـال فاقم المرأة اذا جامعها (الفقم) ضمتيله اغزه دينور فم معناسنه (فقيم) زبير وزننده كنانه قبيله‌سندن برجماعتدر نسبتنده فقمی دينور عربی كبی جماعت مزبوره جاهليه‌ده اشهر حرمی تأخيرايدن طائفه‌در وفقيم دارم قبيله سـندن بر جماعتك دخی اسميدر بونك نسبتنده فقمی دينور قياس اوزره (الفقم) كتف وزننده دائما خصملرينه غالب اولان شير مرد آدمه دينور يقـال رجل فقم فهم اذا كان يعلو الخصوم فهم كلمه‌سی مزاوجه ايچوندر نته‌كه لقم لهم دخی ديرلر (الفيلم) حيدر وزنـنـده عظيم الهيكل آدمه دينور فيل كبی يقال رجل فيلم ای عظيم و قورقق آدمه دينور يقال رجل فيلم ای جبان و صاچی چوق وكور آدمه دينور و واسع قيويه دينور و طراغه دينور مشط معناسنه و ميشين سفريه دينور و چوق طورطويه و پوصه‌يه دينور زيت و شيرلغن طورطوسی كبی (الافتلام) افتعـال وزننده برون كسمك معناسـنه‌در : يقال افتلم انفه اذا جدعه (التفيلم) تدحرج وزننده اوغلان سمورو‌ب ايريلنمك معناسـنه‌در : يقال تفيلم الغلام اذا سمن وضخم (الفلقم) جعفر وزننده واسع نسـنه‌يه دينور يقال شیء فلقم ای واسع (الفلهم) جعفروزننده نسوان فرجنه دينور و واسع قيويه دينور شارح‌ديركه فلهم جلا‌ه مكوكنه‌ده دينور مؤلف بو معنادن سـكوت ايلدی (الفم) فانك حركات ثلاثيله اغزه دينور فارسـيده دهن ديرلر و فم اصلده فوه ايدی و بعضا ميمی مثلثة مشدد اولور نته‌كه فوه ماده‌سنده مشروحدر شارح ديركه تشديد ميم اشعاره يعنی ضرورته مخصوصدر و فم دری‌يی بركره دباغت‌ايلمكه دينوركه برآغز دباغت تعبير اولنور يقـال فم من الدباغ ای مرة منه (فم) فانك ضمی و ميم مشدده‌نك فتحيله ثم كلمه‌سنده لغتدركه حرف عطفدر يقال جاء زيد فم عمرو ای ثم عمرو (الفوم) فانك ضميله صرمسغه دينور تقول اكلت فوما ای ثوما وبغدايه دينور و نخوده دينور و اتمكه دينور خبز معناسنه و مطلقا كنديدن اتمك ياپيلان حبوباته دينور و مطلقا منعقد نسنه‌يه دينور كرك صوغاندن و صرمسقدن وكرك بيوك لقمه‌دن اولسون (الفامی) فوم صاتيجی آدمه دينور فومی كلمه‌سندن مغيردر يقال هو فامی ای بايع الفوم (الفيوم) تنور وزننده مصر ديارنده بر

بلده ادیدر (افامیه) سحابیه وزننده شام اولکه‌سنده بر بلده ادیدر (فامیه)
عراقده بر قریه اسمیدر (فامین) بخار قضاسنده بر قریه‌در (الفومة) فانك
ضمیله اکین سنبله‌سنه دینور و ایکی پرمق ارالغنه قصدربلوب کورنیلان شیئه
دینور یقال هوعلی‌قدر فومة وهی مایحمله بین اصبعیك (الفوم) صرد وزننده
مهموز اولان فؤم معناسنه‌درکه پاره پاره دیمکدر یقال قطعه فوما ای‌فؤما (الفهم)
وهم وزننده (والفهم) فحنبله (والفهامة) سلامه و کتابه وزنلرنده
(والفهامیة) فانك فتحیله و یانك تخفیفیله اکلمق معناسنه‌در فارسیده شناختن
مرادفیدر یقال فهم الکلام فهما وفهما و فهامة وفهامة وفهامیة من الباب الرابع اذا علمه
و عرفه بالقلب (الفهم) کتف وزننده تیز فهم اولان فطانتلو آدمه دینور یقال
رجل فهم ای سریع الفهم (الاستفهام) بر نسنه‌یی اکلمق ایستمك معناسنه‌در :
(الافهام) همزه‌نك کسریله (والتفهیم) تفعیل وزننده اکلتمق معناسنه‌در تقول استفهمنی
الشیء فافهمته وفهمته اباء و انفعال بابندن انفهم عنوانی لحن و خطادر (التفهم)
تفعل وزننده تدریجله اکلمق معناسنه‌در : یقال تفهمه اذا فهمه شیئا بعد شیء (فهم)
سهم وزننده بر قبیله پدریدرکه ابن عمیر بن قیس بن عیلان در (الفیم) یانك
تشدیدیله کیس وزننده شدید و توانا آدمه دینور جمعی فیوم‌در یقال رجل فیم
ای شدید (الفیمان) فانك فتحیله عهد معناسنه‌در پیمان فارسی معربیدر یقال
یمننا فیمان اکید ای عهد

(فصل القاف) (القتام) تای فوقیه ایله سحاب وزننده توزه دینور یقال
ارتفع القتام ای الغبار (القتمة) غرفه وزننده الواندن بوزلغه دینور یقال به
قتمة ای لون اغبر وقتمه برکریه الرایحه نبات آدیدر (القتمة) فتحاتله رایحهٔ
کریهه‌یه دینور یقال‌به قتمة ای‌رایحة کریهة (الاقتم والقاتم) سیاه نسنه‌یه دینور
یقال شیء اقتم و قاتم ای اسود (الاقتمام) احمرار وزننده قرارمق معناسنه‌در :
یقال اقتم الشیء اذا اسود (القتوم) قعود وزننده توز قالقوب هوایه اغمق
معناسنه‌در : یقال قتم الغبار قتوما من الباب الاول اذا ارتفع (حیاض قتیم)
زبیر وزننده اولومدن کنایه‌در حیاض غتیم کبی و بو توز طپراق معناسنددر یقال
اورده حیاض‌قتیم ای‌الموت (القثم) قافك فتحی و ثای مثلثه‌نك سکونیله برآدمه
دفعة نفیس مال ویرمك معناسنه‌در : یقال قثم له من المال قثما من الباب الاول اذا
غنم و مال جمع ایلك معناسنه‌در : یقال قثم المال قثما من الباب الثانی اذا جمع
و چقلداق بیلاشدروب مردار ایلك معناسنه‌در : یقال قثمه بالجعر قثما اذا لطخه به
(قثم) زفر وزننده ابن عباس بن عبد المطلب درکه صحابیدر و قثم قاثم لفظندن
معدولدر کثیر العطاء آدمه دینور یقال هو قثم ای الکثیر العطاء و محضا طریق

بر

برّ وخيره صرف و عيالنه انفاق ايچون كسب و جمع مال ايدن آدمه دينور يقال هو قثم اى جموع للخير والعيال وطريق شرّ ونامرضى يه صرف ايچون جمع مال ايدن كمسيه ده ديمكله ضدّ اولور يقال فلان قثم اى جموع للشر وقثم اركك صرتلانك اسميدر مردارلق معناسندندر (القثوم) صبور وزننده بودخى خير و عيال ايچون جمع مال ايدن آدمه دينور (قثام) قطام وزننده ديشى صرتلانه دينور وجاريه يه اطلاق اولنوركه سبّ وتزديل اداتيدر ياقشام ديرلر يافداركبى وغنيمت كثيره يه دينور (الاقتثام) افتعال وزننده استيصال معناسـنه در : يقال اقتثمه اذا استأصله وچوق مال آلمق معناسنه‌در : يقال اقتثم مالا كثيرا اذا اخذه و برنسنه‌نك جمله‌سنى سيلوب سپوروب الماق معناسنه‌در : يقال اقتثم الشئ اذا اجترفه و بركدرمك معناسنه‌در : يقال اقتثمه اذا جمعه (القثمة) غرفه وزننده الواندن بوزلغه دينور يقـال به قثمة اى غبرة ومردارلغه دينـوركه اسمدر وقثمه وقثم فتحتينله چقلداق بيلاشمقله مردار اولمق معناسنه‌در : يقال قثم الشى وقثم قثمة وقثما من الباب الرابع والخامس اذا تلطخ بالجعر (القثم) جسم وزننده (والقثامة) قسامه وزننده بوز رنكلى اولمق معناسنه‌در : يقال قثم الشئ قثما وقثامة من البـاب الخامس اذا اغبرّ (القحوم) حاى مهمله ايله قعود وزنـنده بركسه اوكنى آردنى فكر وتأمل ايدوب كوزتميه‌رك برايشـه صالدرمق واتيلوب كيرمك معناسـنه‌در متهور دلاورلرك بى پرواجنكه كيردكلرى كبى يقـال قحم فى الامر قحوما من البـاب الاول اذارمى بنفسه فيه فجأة بلارويّة (التقحيم) تفعيل وزننده برآدمى برايشه قحوم ايتدرمك معناسنه‌در تقول قحمته اذا ادخلته فى الامر من غير روية وآت را كبنى يوزى اوزره اتوب يره چالمق معناسنه‌در : يقال قحمه الفرس اذا رماه على وجهه (الاقحام) همزه‌نك كسريله بودخى برآدمى بى انديشه برايشه صالدرتمق معناسنه‌در تقول اقحمته بمعنى قحمته وناس قوراقلغه اوغرامغله اوتلوصولو ابادان محله وارمق معناسنه‌در : يقال اقحم اهل البادية على المجهول اذا اجدبوا فحلوا الريف ودابه‌يى نهره صوقمق معناسنه‌در : يقال اقحم فرسه النهر اذا ادخله فيه مترجم ديركه مؤلفينك حشوكى زائد كلمه‌يه مقحم تعبيرلرى بوندن مأخوذدر (الانقحام) انفعال وزننده (والاقتحام) افتعال وزننده بونلرده بى ملاحظه برايشه صالديروب كيرمك معناسنه‌در : يقال اقحمته فانقحم واقتحم واقتحام برنسنه يى حقير عد ايلمك معناسـنه دركه خوارسنمق تعبير اولنور يقال اقتحمه اذا احتقر و يلدز باتمق معناسنه‌در : يقال اقحم النجم اذا غاب وهجوم ايلمك معناسنه‌در : يقال اقتحم المنزل اذا هجمه وبوغوركنديايكندن ناقه‌يه قصد ايلمك معناسـنه مستعملدر يقال اقتحم الفحل الشـول اذا هجمها من غير ان يرسل فيها (القحمة) تمره وزننده بمنده بر بلده‌در (القحمة) غرفه وزننده

اسمدر بی ملاحظه بر ایشه صالدرشه دیور یقال هو رکب القحمة ای الامحام ومهلکه وخطره که دیور یقال هو فی قحمة ای مهلکة وفوراق وقیتلق یله‌دیور جمعی قحم کلور صرد وزنده یقال وقعوا فی قحمة ای سنة شدیدة وقحط وقحم الطریق یولک صرب وصعو بتلو برلرینه دیور یقال رکبوا قحم الطریق ای مصاعبه وقحم الشهر آیک آخر اوچ کیجه سندن عبارتدر یقال بقی قحم الشهر ای ثلاث لیال اخره (التقحم) تفعل وزنده بودخی آت راکبنی یوزی اوزره اتوب یره چالمق معناسنه‌در : یقال تقحم الفرس براکبه اذا رماه علی وجهه (المقحم) مکرم وزنده ضعیف و بیچاره دینور یقال رجل مقحم ای ضعیف وشول دوه‌یه دیورکه برسنه‌ده هم اثنی وهم بدی یاش دیشلرنی دیشه‌مش اوله که برسنه‌ده ایکی‌کونه یاشه دخول وقحوم ایتمش اولور یقال بعیر مقحم اذا اثنی واربع فی سنة فقحم سنا علی‌سن و بادیه ده نشئت ایدن بدوی یه دینور (القحم) قحم وزنده (والقحوم) صبور وزنـده بك یاشلو قوجه‌یه دینور مؤنثی قحمه‌در یقال رجل قحم وقحوم وامرأة قحمة ای الکبیرالسن جدًا وقحوم تیز تکرلنوب نزول ایدن چرخه ومقاره‌یه دینـور یقـال محالة قحوم ای سریعة الانحدار (القحامة) قافك فتحیله (والقحومة) قافك ضمیله معنای اولدن اسملردر بك قوجه‌لغه دینور و بونلر فی‌الاصل مصدرلردر کندیلردن فعل تصرف اولنمدی اسم موضعنده استعمال اولندیلر یقـال به قحامة وقحومة ای کبرسن جدا (القحم) قافك فتحیله سالك بردوزه اشدیروب کتمك معناسنه‌در : یقال قحم المفاوز قحما من الباب الثانی اذاطواها و برنسنه‌یه واروب چاتمق معناسـنه‌در : یقال قحم الیه اذادنا (القاحم) بك سیاه نسنه‌یه دینور یقال اسود قاحم ای فاحم (المقحام) مقدام وزنده همان کندیلکندن ناقه‌یه صالدیریجی بوغوره دینور (الاقحمة) نسخه‌لرده همزه‌نك وحانك فتحـیله اقحجه ایله مفسر اوله‌رق مرسـومدر اقحجه عنوانی ایسـه محلنده ثابت دکلدر شارح دخی تعرض ایلمامشدر مکرکه اجوبه وزنـده اونه‌که قحجه‌نك جمیدر ذرورات وسفوفات مقوله‌سـنه دینور واقحجه لفظی اندن مقلوب اوله احتمالات سائره‌یه ظفریاب اولنمدی (قحم) لحم وزنده بررجل آدیدر (قحذم) ذال معجمه ایله جعفر وزنده بررجل اسمیدر (قحزم) زای معجمه ایله بررجل آدیدر (القحزمة) دحرجه وزنده صرف وتحویل ایلمك معناسنه‌در : یقال قحزمه عن الشیء اذاصرفه (التقحزم) تدحرج وزنده اینلمك معناسنه‌در : یقال تقحزم فی امره اذانشب (القبخم) خای معجمه ایله حیدر وزنده اطرافندن یوکسك ومرتفع اولان شیئه دینور (القبخمان) قیخمان وزنـده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (القدم) قحتینله (والقدمة) غرفه

وزنده

وزننده سابقه فیالامر معناسنهدرکه برخصوصده سائرلری سبق وتقدّم ملك اثر
وحالتندن عبارتدر یقالله قدم وقدمة وقدم فیهذه الخدمة ای سابقة وقدم
فتحتینله خیر و برّ وحسنه جهتنده درجه ومرتبه صاحبی آدمه دینور مؤنثی
قدمهدر یقال هوقدم فیالخیرایله مرتبة فیه واياغه دینور رجل معناسنه وقدم
لقظی مؤنثدر جوهرینك تذکیر ایله واحد الاق[illegible] [illegible] [illegible]واب اولان
واحدة الاقدام اولمقدر هایله جمعی اقدام کلور شارح [illegible]رکه عضو تأویلیله تذکیری
جائزدر مؤلف لام بابنده رجلی القدم اومن اصل الفخذ الی انقدم عبارتیله
تعریف ایدوب بوراده قدمی الرجل عنوانیله تعریف غریبدر اکثری اهل لغت
رجلی قالچه باشندن طبانه قدر وبعضیلری طبانی دخی ادخال ایدوب وقدمی یالکز
طپوقدن اشاغی ایله واکثری طبانایله تعریف ایلمشلردر نتهکه مغربده ومصباحده
مصر حدروز مخشری مقدمهده کف پایایله تفسیر ایلدیکه اباق آیهسی دیمکدر
پس بودخی طبان اولور بونلره کوره احد همایی اخرده استعمال مجاز اولور
انتهی وقدم برقبیله آدیدر وبرموضع اسمیدر و بهادره اطلاق اولنور مفرد وجمعی
وتانیث وتذکیری مساویدر یقال رجل قدم وامرأة قدم منرجال ونساء قدم
اذا کانا جریئین ویقال هم ذووالقدم ای السابقة والتقدم فیالشجاعة واما ماجاء
فیالحدیث الذی فیصفة النارانه علیهالسلام [قاللاتسکنجهنم حتییضع ربالعزة
فیهاقدمه] ای حتی یجعلالله الذین قدّمهم لها منالاشرار فهم قدم الله للنار
کما ان الاخیار قدم الله الی الجنة اووضع القدم مثل للرّدع والقمع ای یأتیها امر
بکفها عنطلب المزید یعنی بوراده قدمدن مراد تقدیم اولنان نسنهاولمغله معنارب
العزّة حضرتلری وفق مرادی اوزره جهنمه تقدیم وادخال ایلیهجکی اشراری
بالتمام وضع وادخال ایلدکجه جهنمك هل من مزید دیهرك فورت وسورتی ساکن
اولمز و بعضلر دیدیکه وضع قدم برنسنهیی قلع وقمع ایلمکدن کنایه اولمغله
امرالهی شر فورود ایدوب جهنمی مزید طلبندن منع ونهی ایدنجه قدر ساکن
اولمز دیمکدر شارح دیرکه حدیث متشابهاتدن اولمغله اهل تحقیقك بونده اقاویل
کثیرهسی واقعدر (القدمة) غرفه وزننده سابقه فیالامر معناسنهدرکه ذکر
اولندی واسم اولور دلیرلك ودلاورلك معناسنه یقال بهقدمة ای جرأة (القدم)
عنب وزننده بودخی سابقه فیالامر معناسنهدر وقدم وقدامه سلامه وزنندهمصدر
اولور برنسنه قدیم ودیرین اولمق معناسنهکه حادث اولمق مقابلیدر یقال قدم
الشیء قدامة وقداما منالباب الخامس اذا تقادم وقدم بومعناده اسم اولور
قدیملکه دینور یقالبه قدم ای ضد حدوث (القدیم) امیروزننده (والقدام)
غراب وزننده وصفلردر زمان جهتیله اسکی وچوقدنکی نسنهیه دینور دیرین

معناسنه‌که حادث مقابلیدر جمعی قدماه کلور کرماه وزننده وقدامی کلور قصاری وزننده وقدایم کلور (القدم) قافك ضمیله وضمتینله بودخی دلیر و بهادره اطلاق اولنورکه جنکده عسکره تقدم ایدر یقال رجل قدم وقدم ای شجاع وقدم ضمتینله ایلرو ایلرو وتقدم ایلمکه دینور ومنه یقال هو یمشی القدم اذامشی فی الحرب یعنی ازاتقدیم سائره (القدم) هدم وزننده (والقدوم) قعود وزننده تقدم ایلمك معناسنه‌درکه برکسه‌نك اوکنه بچمکدن عبارتدر یقال قدم القوم قدماوقدوما من الباب الاول اذا تقدمهم وقدم دلیرلك وجرأت ایلمك معناسنه‌در : یقال قدم فلان وقدم قدما من البابـاب الاول والرابع بمعنی اقدم (التقدیم) تفعیل وزننده بودخی اوکه بچمك معناسنه درکه نفسنی تقدیم ایتمش اولور یقال قدّم القوم ای تقدّمهم شارح دیرکه مصنفینك مقدّمه تعبیرلرنی بعضلرك منقدمه معناسیله تفسیرلری بوندندر وتقدیم برآدمی ایلری سوروب اوکه بچورملك معناسنه‌در تقول قدّمته اذاجعلته مقدّما وتقدیم یمین بعینه یمین ایلمکدن عبارتدرکه یمینی حکما اوزره تقدیم ایتمش اولور تقول قدّمت یمینا ای حلفت (الاستقدام) بودخی تقدّم معناسنه‌در : یقال استقدم القوم ای تقدّمهم ودلیر وکثیر الاقدام اولمق معناسنه‌در: یقال استقدم الرجل اذا کان قدوما (الاقدام) همزه‌نك کسریله دلیرلك ایلمك معناسنه‌درکه نفسنی ایلری بچورملك لازمیدر یقال اقدم علی الامر اذاشجع وبرآدمی ایلری بچورملك معناسنه‌در تقول اقدمته بمعنی قدّمته واقدام یمین تقدیم کبی بعینه یمین ایلمکدن عبارتدر تقول اقدمت یمینااذاحلفت (القدم) ضمتینله (والقدمیه) یای مشدده ایله (والیقدمیة) یای تحتیه‌نك فتحی ودالك ضمیله (والتقدمیه) تای فوقیه مفتوحه ایله (والتـقدمه) دالك ضمیله ایلرولك معناسـنه اولوب بعده جنکده دشمن عسکر ینه سائردن مقدم حمله واقدام ایلمکده استعمال اولندی یقـال هو یمشی القدم والقدمیة والیقدمیة والتقدمیة والتقدمة اذامشی فی الحرب نهـایه‌ده بونلر تقدم فی الشرف وتبختر معنالریله‌ده مفسردر (المقدام) (والمقدامة) میملرك کسریله (والقدوم) صبور وزننده (والقدم) کتف وزننده مطلقا دلیر اولوب بك اقدام صاحبی آدمه دینور (التقدم) تفعل وزننده دلیر ومقدام اولمق معناسنه‌در: یقال تقدم الرجل اذا کان قدوما واوکه بچمك معناسنه‌در : یقال تقدم الرجل اذا کان مقدّما و برآدمه برنسنه ایله امر ووصیت ایلمك معناسنه مستعملدرکه مصلحت اوزره تقدیم ایلمش اولور یقال تقدّم الیه فی کذا ای امر واوصاه به (المقدمة) محدثه وزننده متقدّمه معناسنه مستعملدر نته‌که تصریفی ذکر اولندی بو معنادندرکه عسکرك ایلری کیدن بلوکنه‌که چرخجی تعبیر اولنور مقدمة الجیش اطلاق اولنور و امام ثعلب دالك فتحیله روایت ایلدی‌که باشبوغ طرفندن تقدیم اولنمش اولور تأنیثی

طائفه و جماعت اعتباریله‌در* یقال هم مقدمة الجیش و مقدمته علی‌قول ثعلب ای متقدّموه و مقدمة الابل سائر ناقه‌لردن مقدم دول طوتوب و انتاج ایدن ناقه‌لره اطلاق‌اولنور و مقدمة الشیء اول نسنه‌نك اوّلنه اطلاق اولنور و مقدمة الکتاب کبی و آلنده‌کی پرچه اطلاق اولنور ناصیه معناسنه و آلنه اطلاق اولنور جبهه معناسنه و صاچی برکونه طرامغه دینور یقال امتشطت‌المرأة المقدّمة وهی‌ضرب من الامتشاط (القادمة والقدامی) قصاری وزننده بونلرده مقدمة الجیش معناسنه‌در : یقال هم قادمة الجیش و قداماه ای‌مقدمته و قادمه سمرك اوك قاشنه دینور و بنی ضبینه یوردنده بر صو آدیدر (مقدم العین) محسن وزننده (ومقدم العین) معظم وزننده کوزك بروندن طرفه اوجنه دینورکه کوزك پیکاری تعبیر اولنور و مقدم الوجه یوزك منظره‌یه کلان برندن عبارتدر جمعی مقادیم کلور و مقدم الرحل و مقدّم الرحل‌که محسن و معظم وزنلرنده در سمرك اوك قاشنه دینور (القادم) انسانك باشنه اطلاق اولنورکه اعضانك مقدّمیدر جمعی قوادم‌در و ابنك و ناقه‌نك کوبکدن طرفه اولان ایکی اوك ممه‌لرینه قادمان اطلاق اولنور و قادم قَدوم آتیدن اسم فاعلدر سفردن وطننه عودت‌ایدوب کلان آدمه دینور جمعی قدم کلور عنق وزننده و قدّام کلور زنار وزننده وقادم‌الرحل سمرك اوك قاشنه دینور و بر رجل اسمیدر و بر کوچك طاغك آدیدر (القوادم و القدامی) حباری وزننده قوش قنادینك اوك طرفنده واقع درت علی‌قول اون عدد یلکلره دینور خوافی مقابلیدر مفردی قادمه‌در (المقدام) محراب‌وزننده کثیر الاقدام آدمه دینورکه ذکر اولندی و بر خرمالق آدیدر و مقدام بن معدی کرب اصحابدندر (القدوم) هجوم وزننده (و القدمان) حرمان وزننده سفردن عودت ایدوب وطنه کلمك معناسنه‌در : یقال قدم من سفره قدوما و قدمانا من الباب الرابع اذا آب (القدوم) صبور وزننده دولکرلرك کسر تعبیرایتدکلری آلته دینور و بومؤنثدر جمعی قدائم و قدم‌کلور ضمتینله و حلب قضاسنده برقریه آدیدر و نعمان نام محلده بر موضع آدیدر و مدینه‌ده بر جبل آدیدر و سراة دیارنده بر صرپ بیلاك آدیدر و بر موضع آدیدرکه اوراده حضرت ابراهیم علی نبینا و علیه التسلیم اختتان ایلدیلر و بعضا دالی مشدّد قلنور شارحك بیانه کوره موضع مزبور شام دیارنده در و قدوم دوس بلادنده بر طاغده بر صرپ یوقش آدیدر و یمنده بر حصار ادیدر (القیدوم) قیصوم وزننده (والقیدام) قیدار وزننده بر نسنه‌نك صدرینه واولنه دینور یقال قیدوم الشیء و قیدامه ای مقدمه و صدره و قیدوم الجبل طاغك برون کبی ایلرویه چیقان سیوری اوجنه دینور و قیدوم و قیدام اوکه دینور قدام معناسنه (قدّام) زنار

وزنده جهات سته‌دن اوك جهتنه دیور و وراء مقابلیدر و بو مؤنثدر و بعضا
مذکر اولور مصغری قدیدمه و قدیدیم در هاءله و هاءسز شارح دیرکه بنیهٔ اولی
شاذدر زیرا رباعینك مصغرینه هاء لاحق اولمز و حرف مدّی متضمن اولمغله قعیعیل
اوزره تصغیر اولندی انتهی وقدام جزّار معناسنه درکه قربان ذبح ایدیجی‌یه دیرلر
اوکنده یاتورر اولمسی باعث اطلاقدر و قدّام قادم لفظندن جمع دیورلر که سفردن
عود و ورود ایدنکسه‌لره دیور یقال هؤلاء القدمون والقدام ای الآیبون من سفر
و پادشاهه اطلاق اولنور و بر قومك سید و اعیانه کذلك سائردن عاینمان اولان
آدمه اطلاق اولنور (المقدمة) محسنه وزننده (والمقدّمة) معظمه وزننده
مقدم و مقدّم کبی سمرك اوك قاشنه دینور (القدم) قافك فتحیله بر کونه
قرمزی بزه دینور (قدم) زفر وزننده یمنده بر کوچك قبیله آدیدر و بر موضع
اسمیدر اندن اعلا بزلر چقار ثیاب قدمیه اکا منسوبدر (قدام) قطام وزننده
عروة بن سنان العبدی و عبدالله بن العجلان النهدی فرسلرینك اسمیدر و بر قانجق
کلبك آدیدر (قدومی) هیولی وزننده جزیره‌ده یاخود بابل ترابنده بر موضع
آدیدر (القدّیم) سکیت وزننده (والقدّام) شدّاد وزننده قدّام کبی
پادشاهه اطلاق اولنور و بر قومك سیدوسرکرده‌سنه دینور و ناسدن شرف
وشانله عالی و متقدم اولان آدمه دینور (قادم) صاحب وزننده (مقدّم) معظم
وزننده (مقدام) مصباح وزننده (قدامه) ثمامه وزننده اسامئ ناسدندر
و قدامة بن حنظله و ابن عبدالله و ابن مالك و ابن مظعون و ابن ملحان صحابه‌لردر
(الاقدم) ارسلانه اطلاق اولنور (القدمیة) عربیه وزننده برکونه سختیانه
دینور (القدمیه) قافك و دالك ضمیله صانعغه دینور یقال یمشی القدمیة
ای یتبختر (قدومه) صبوره وزننده بر ضرب یوقتك آدیدر (ذواقدام)
همزهٔ مفتوحه ایله بر طاغدر (القدم) کتف وزننده (والقدمة) فرحه
وزننده قره طاشلق تپه‌نك درشت و غلیظ اولان برینه دینور (القدحة) قافك
کسریله قطره وزننده که صرّحت بقدحة قوللرنده واقعدر و صحت
القعصة بعد التباس معناسنه در یعنی ملتبس و مشتبه اولان قصه و واقعه
معناسنه استعمال ایدرلر نته که بو معناده صرّحت جدّا و بجدّاء و بجد
و بجدان دخی دیرلر نته که جدد ماده‌سنده ذکر اولندی صرّحت لفظنك فاعلی
قصه در شارحك بیانه کوره اصل وضعی تارمار و پراکنده معناسنه‌در (القذّم)
قافك کسری و ذال معجمه‌نك فتحیله هجفّ وزننده سریع و شدید آدمه دینور
و جواد و معطاء اولان سید و ذیشانه دینور یقال رجل قذّم ای سید معطاء
(القذم) زفر وزننده بو دخی قذم معناسنه در (القذم) ضمتینله یاتمش

و بلورسز اولمش قیولره دینور (القذم) جزم وزننده بر آدمه دفعة مال نفیس‌ویرمك معناسنه‌در: یقال‌قذم‌له من‌المال قذمامن‌الباب‌الاول بمعنی‌قثم‌له(القذمة) غرفه وزننده بر یودم صویه دینور جرعه معناسنه (القذم) فتحتینله صویی یودم یودم ایچمك معناسنه در : یقال قذم قذمة قذما من الباب الرابع اذاجرع جرعة (القرم) فتحتینله اته پك اشتهالو آرزومند اولمق معناسنه در بعده سائر نسنه‌ده دخی استعمالی شایع وکثیر اولوب حتیّ معشوق و محبوبه اولان شوق و آرزوده دخی استعمال اولندی یقال قرم الی اللحم قرما من الباب الرابع اذا اشتدّت شهوته الیه و تقول قرمتُ الی لقائك قرما اذا اشتقت الیه (القرم) قافك فتحی و رانك سکونیله دول ایچون حفظ و اختیار اولنان ارکك دوه‌یه‌دینور علی قول هنوز ایب و یولار کچورلمامش ارکك دوه‌یه دینور جمعی قروم کلور و سید و ذیشان آدمه اطلاق اولنور یقال هو قرم من القروم ای‌سید (الاقرم) احمر وزننده قرم ایله معنای اولده مرادفدر و جوهرینك الاقرم فی الحدیث لغة مجهولة قولی خطا در شارح دیر که مراد اشبو حدیثدر [عن دکین بن سعید قال امر النبی علیه السلام عمران یزوّد النعمان بن مقرن المزنیّ و اصحابه ففتح غرفة‌له فیها تمرکالبعیر الاقرم] ابوعبید دیدیکه اقرم کلمه‌سی بو معناده بنم معلومم دکلدر بنم معلومم اولان بعیرمقرم اولمقدر پس جوهری ابو عبیدك کلامنه نظر و اعتنا ایلمشدر ابو عبید ایسه امام جلیل الشاندر و اقرم اسامیدندر عبدالله یاخود عبیدالله بن اقرم اصحابدندر (القرم) قافك ضمیله برشجر آدیدر که جوف‌بحرده نابت اولور غلظت و بیاضلقده چناره شبیه اولور (الاقرام) همزه‌نك کسریله ارکك دوه‌یی بخیوب وقوللنمیوب همان دول ایچون حفظ و تربیه ایلمك معناسنه در: یقال اقرم الفحل اذا جعله قرما (القرم) صرم وزننده بر نسنه‌نك قبوغنی کیدرمك معناسنه در : یقال قرمه قرما من الباب الاول اذا قشره و سوکمك معناسنه در : یقال قرم فلانا اذاسبه و اکل ایلمك معناسنه‌در : یقال‌قرم الطعام اذا اکله وقرم وقروم قعود وزننده ومقرم مقعد وزننده وقرمان فتحاتله‌مه‌دن کسیلوب ابتدا اوت یمکه بشلیان حیوان‌اوت یمك علی‌قول فرسز ضعیف ضعیف یمك‌معناسنه‌در یقال قرم البعیر قرما و قروما و مقرما و قرمانا من الباب الثانی‌اذا تناول الحشیش ذلك فی اوّل اکله اوهو اکل ضعیف وقرم حبس ایلمك معناسنه‌در : یقال قرم فلانا اذا حبسه و دوه‌نك برونندن آیرمیه‌رق براز دری‌کسوب یته برینه‌یاپشدرمق یاخود برونندن یوقریجه یردن کسمك تاکه یولار کچوره‌جك یره دوشمکله یولار آنك اوزرینه کلوب رام و زبون ایلیه بعضلر دیدیکه انی نشان و علامت ایچون ایدرلر و اول نشانه‌ده قرم دیرلر یقال قرم البعیر اذا قطع من انفه جلدة لاتبین

وجعها عليه اوقطع جلده من فوق خطمه ليقع على الموضع الحطام ليذل اوانما يكون هذه للسمة تسمى بذلك ايضا و قرم قار اوقلرى اوزره اولان نشانه دينور (القرمة) غرفه وزننده وجه مذكور اوزره دوه‌نك بروندن كسيلن درينك پرينه دينور (القرام) كتاب وزننده قرمة معناسنه‌در و آل برده‌يه و دواغه دينور على‌قول يوكدن الاجه و منقش ايشلنمش انجه نهالى‌يه دينوركه قبولره پرده ايدرلر ياخود بغايت انجه زاره و چارشبه دينور (القرمة) تمره وزننده (و القرمة و القرامة) قافلرك ضميله بونلرده وجه مذكوراوزره دوه‌نك بروندن كسيلان درينك پرينه دينور و قرمه تمره وزننده قار اوقلرى اوزره وضع اولنان نشانه دينور و دوشك چارشفنه دينور (التقرم) تفعل وزننده بو دخى ممه‌دن كسيلوب هنوز اوت يمكه بشليان حيوان اوت يمك ياخود قرسز يايجه يايجه يمك معناسنه‌در : يقال تقرم البعير اذا تناول الحشيش و ذلك فى اول اكله اواكل ضعيفا (القرماء) حمراء وزننده برونده قرم مذكوراولان ناقه‌يه دينور يقال ناقة قرماء اذا كان بها قرم (التقريم) تفعيل وزننده تعليم اكل ايلمك معناسنه‌در: يقال قرمه اذا علمه الاكل (المقرم) منبر وزننده (و المقرمة) مكنسه وزننده قرام معناسنه‌دركه ذكر اولنان پرده ياخود زاردر و دوشك چارشفنه دينوركه ايچنه دوشك‌صاريلور مترجم‌ديركه بوزسيلجك منديله مقرمه تعبيرى ميمك كسريله‌در لسان ناسده ميمك فتحيله متداولدر و بو مولد در (القرامة) ثمامه وزننده تنوره و فرونه يابشمش اتمك پارچه‌سنه دينور يقال ماطعمنى قرامة وهى ماالتزق من الخبز بالتنور و عيب و نقيصه معناسنه‌در : يقال مابه قرامة اى عيب و دوه‌نك كوكسنده اولان طبق كبي دكرمى مهره‌يه دينور (القرمية) قافك كسريله دوه‌نك برونده لغنك دبنده اولان دوكومه دينور (قرمان) سلمان وزننده و بعضا رابى مفتوح اولور روم اولكه‌سنده بر اقليم آديدر حالا اناطوليده قرمان ايالتى اوله‌جقدر كه فتحاتله زبانزده‌در (قرمى) جمزى وزننده و مد ايله يمامه‌ده بنى امرء القيس بن زيد مناة جاعتى يوردنده بر موضعدر و بين الحرمين بر موضعك دخى اسميدر (قرمونيه) قافك فتحيله مغربده بر ايالت آديدر (بنوقريم) زبير وزننده بر جماعتدر (قارم) صاحب وزننده بر رجل آديدر (الاستقرام) اركك دوه خاصة دول ايچون اتخاذ ايله پرورده اولمق معناسنه در : يقال استقرم بكره‌اى صارقرما (المقرم) مكرم وزننده شول اركك دوه‌يه دينوركه قوللانلميوب همان دول ايچون حفظ و پرورده اوله قرم كبي يقال فحل مقرم اذا كان لا يحمل عليه و لايذلل و انما هوللفحلة (مقروم) اسميدندر ربيعه بن مقرم الضبي شعرادندر (قرم) ابل وزننده ياخود زبيروزننده

بر بلدهٔ معروف آدیدر مراد بحر سیاه ساحلنده قریم اولکه‌سیدر که سابقا تاتار خان حکومتکاهی ایدی خلصها الله تعالی عن ید من استولی علیها (القردم) دال مهمله ایله جعفر وزننده سوز بیلمز عاجز و ثقیـل آدمه دینور یقال رجل قردم ای عیی (القردمانی) قافك فتحی والفك قصریله کرویا اسمیدر که انیسونه شبیه اولور قرمان کیمونی و طتلوجه اوت تعبیر اولنور علی قول بیانی نوعنـه دینورکه تیز ققوسی اولور کیك‌کیمونی وکیك صره‌سی تعبیر اولنور ولغت مزبوره رومیه‌در (القردمانیّ) قافك ضمی و یانك تشدیله که منسـو بدر حفتان تعبیر اولنان یموقلی قالین جامه‌یه دینورکه جنکلرده پهلوانلر زره آلتنده کیرلر فارسیده کبردینور کاف عربینك فتحی و بانك سـکونیله قزاکند دخی دیرلر علی قول برکونه سلاح اسمیدرکه سلفده اکاسرهٔ عجم خزینه لرینـه وضع وادخار وحین حاجتده استعمال ایدرلر ایدی یاخود ثوب کردوانی طرزنده قالین زرهه دینور یاخود توغلغه‌یه یاخود توغلغه‌لی زره کلاهنه دینورکه اشیق تعبیر اولنور ولفظ مزبور معربدر شارح دیرکه اکثرائمه کردماند فارسیدن معربدر دیدیلرکه کافك فتحیله درکرد ماضیدر ایشلدی معناسـنه وماند کذلك ماضیدر قالدی معناسـنه بعدالترکیب معمول متروك معناسنه استعمالله اکاسرهٔ عجم خزینه‌لرینه مخصوصه اطلاق ایلدیلر بعده تعریب وتخفیفله قردمانی‌دیدیلر وکردوانی برکسیم لباسدرکه قالین اولور اکراده مخصوصدر (القردحة) قافك کسری‌وفتحی ودال مفتوحه ایله پراکنده وتارمار معناسنه‌در : یقال ذهبوا بقردحة اوذهبوا قردحة ای تفرقوا وقرد حه قدحه معناسنه‌درکه ذکر اولندی (القرذحة) ذال معجمه ایله‌قرد حه‌کبی قدحله معناسنه‌در : یقال صرحت بقردحة وبقرذحة بمعنی قدحة (القرزوم) عصفور وزننده فرزوم معناسنه‌درکه پاپوشجی کتوکنه دینـور (القرزام) قرطاس وزننده دون وکثر شاعره دینور قالدرم شاعری کبی یقال شـاعر قرزام ای دون (المقرزم) مزعفر وزنـنده حقیر ولئیم وفر ومایه‌یه دینور یقال رجل مقرزم ای حقیرلئیم (القرزمه) دحرجه وزننده پریشـان وقبوله ناشایان شعر تفوّه ایلمك معناسـنه‌در : یقال هو یقرزم شعره ای یجیٔ به‌ردیئا (القرشوم) شین معجمه ایله عصفور وزننده (والقرشام) قرطاس وزننده (والقراشم) علابط وزننده بیوك کنه‌یه دینور قراد عظیم معناسـنه وقرشـوم برشجر آدیدرکه میمون قسمی انده‌ایوا ایدرلر وبعضـلر دیدیکه قراشیم خیاشیم وزننده شول کنه‌لره دینورکه رمث دیدکلری اوت نوعندن برنو ع اوت واردرکه ایکی‌قات طبق طرزنده اولور وانده برآق بوجك ظهور ایدوب کیده‌رك کنه اولور مفردی قراشم در قافك ضمی وفتحیله (القرشمّ) اردبّ وزنـنده

صلب وشديد نسنه‌يه ديور يقال شئ قرشم اى صلب شديد وقوجه كاره‌ديور (القرشامة) قرطاسه وزننده آنجه قوشنه دينور يقال صاد بالقرشامة اى القباشق وبربوجك آديدر (القراشماء) قافك ضميله براوتك اسميدر (القرصمة) دحرجه وزننده كسوب قيرمق معناسنه‌در : يقال قرصمه اذا كسره وقطعه (القرضم) ضاد معجمه ايله زبرج وزننده مهرة بن حيدان قبيله‌سندن برقبيله بدريلك آديدر ياخود قرضم در قابله (القرضمة) دحرجه وزننده بركمسه آله بلديكى وكوزى كورديكى نسنه‌لرى المق معناسنه‌در : يقال هو يقرضم كل شئ اى يأخذه وكسمك معناسنه‌در : يقال قرضمه اذا قطعه (قرانم) علابط وزننده مدينه‌ده برموضع آديدر (القرطم) زبرج وزننده اسپور تخمنه دينور قونيج علتنه نفع وبلغم لزجى مسهل وآبى صويني تازه صاغلمش سوده دوكك سودى مجمد ومستحلي ايله بانى وبدنى اوج دفعه غسل كهله‌يى وبدنده اولان خشونتى دافع وجهره‌يى محسن وتى جماعى مقوى كذلك مستحلى ايله احتقان بلغمى مسهلدر (القرطمة) مدحرجه وزننده شول جزمه‌لره دينوركه برونلرينه منقار طرزنده يامه اورلمغله برونى سيورى اوله يقال خفاف مقرطمة اى مرقعة ملكمة فى جوانبها مفردى مقرطم‌در جوهر بلك بونى قابله رسم ايلمسى سهودر شارح ديركه امام ثبت قابله ثبت ايلمشدر (القرطمة) دحرجه وزننده كسمك معناسنه‌در : يقال قرطمه اذا قطعه (قرطمه) زبرجه وزننده اندلسده بربلده آديدر وقرطمه كوكرجين قوشنك برونلرى ديبلرنده اولان ايكى نقطه‌نك برينه دينوركه دليك شكلنده اولور ايكيسنه قرطمتان دينور (القرطمان) عنفوان وزننده هرطمان اسميدركه جتالجه وهورله ديدكلرى غله‌در ياخود جلبان اسميدركه بورجق ديدكلرى غله‌در (القرعامة) قافك كسريله كركى كبى ايريلنوب كمال ومقدارنى بولمش خرما وساتر اغاجه دينور يقال نخلة وشجرة قرعامة اى ضخمة تامة (القرفم) زبرج وزننده ذكرك باشنه دينور حشفه معناسنه (المقرفم) مزعفر وزننده سود خيره‌سى ديدكلرى جوره چوجغه دينوركه بويومز اولور فارسيده شيرزده ديرلركه سود اورغونى ديمكدر (القرقمة) دحرجه وزننده چوجغك طعمه‌سنه اهتمام ايلميوب اولور اولمز نسنه يدرمكله بدغدا ايلك معناسنه‌در : يقال قرقم الصبى اذا اساء غذائه (القزم) قافك وزاى معجمه‌نك فتحيله بركمسه دنئ وحقير الوجود اولمق معناسنه‌دركه دنائت ظاهره وباطنه‌يى جامع اولمقدن عبارتدر على قول دواب ومواشى قسمنده قزم خرده وصغير الجسم اولمق وانسانده اخلاقى بخل ودنائت وارتكاب مقوله‌سى اوصافله حقير وكتر اولمقدن عبارتدر يقال قزم الرجل قزما من الباب الرابع وهو

الدناءة والقماءة اوهو صغر الجسم فى‌المال وصغر الاخلاق فى‌الناس وقزم فرومايه وسفله ورذال ناسه دينور فى‌الاصل مصـدر اولمغله مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى مساويدر وعندالبعض تثنيه ومؤنث وجمعى دخى كلور وصفيت اعتباريله يقال‌رجل وامرأة ورجال ونساء قزم‌ويقال رجلان قزمان وامرأة قزمة ورجال افزام وقزامى وقزم بضمتين ونساء قزمات قال الشارح ومنه حديث على كرّم‌الله وجهه فى‌ذمّ اهل الشام جفاة طغام عبيد اقزام وقزم‌ايشه يرامز كوتو وكثرماله دينورويركمسه رذيل وناكس وبدكوهر اولمق معناسنه‌در : يقـال قزم الرجل قزما من‌الباب الرابع اذا كان قزما وبودورلغه دينوركه اسمدر يقال‌به قزم اى قصر (القزم) قافك فتحيله (والقزم) كتف وزننده (والقزم) عنق وزننده (والقزم) جبل وزننده ناكس وبى‌مايه وكثر شخصه دينوركه انسان مولوزى تعبير اولنور مؤنثى هايله‌در (القزام) كتاب وزننده لئيم وناكس كمسه‌لره دينور يقال قوم قزام اى لئـام (القزام) غراب وزننده الندن بركمسه قورتيلوب خلاص اولمز اولان كمسيه دينور مبرم دلنجى كبى واولومه اطلاق اولنـور (القزم) كتف وزننده (والقزم) جبل وزنـنده جثه‌سى خرده وجوره اوله‌رق لئيم اولوب اصلا برايشه يرامز اولان كمسيه دينور جمعى قزم كلور عنق وزننده واقزام‌كلور (القزمة) فتحاتله بودور آدمه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور يقال رجل وامرأة قزمة اى‌قصيروقصيرة (القزم) عزم وزننده عيبلمك معناسنه‌در يقال قزمه قزما من‌الباب الاول اذاعابه (قزمان) ثعبان وزننده ابن الحـارث العبسى نام منافق دركه فخر عالم صلى‌الله عليه وسلم حضرتلرى آنك حقنده [ان‌الله ليؤيد هذا الدين بالرجل الفاجر] بيوردبلر (القسم) قافك فتحى وسينك سكونيله بولمك معناسنه‌در : يقال قسم المال قسما من‌البـاب الثانى اذا جزّأه وحادثهٔ زمان برقوم وجمعيتى بلوك بلوك پراكنده و پريشـان قلمق معناسنه مستعملدر يقـال قسم‌الدهر القوم اذا فرّقهم وقسم وبركى‌به اطلاق اولنور عطاء معناسنه فى‌الاصل مصدر اولمغله جمعى يوقدر ورأى وفكر واندیشه‌يه اطلاق اولنور ملازمه ياخود سببيت علاقه‌سيله‌يقال هوسديد القسم اى‌الرأى وشكّ وكمان معناسنه مستعملدركه انديشه منقسم اولور يقال مافيه قسم اى شـك ويغموره وصويه اطلاق اولنور مقسوم اعتباريله وقدر وتخمين ايلمك معناسنه مستعملدر ملازمه علاقه‌سيله على قول برايشى ايشليوب ايشلمامك بيننده تردّده دوشمك معناسنه مستعملدر يقال قسم امره قسما اذا قدره اولم يرد مايصنع فيه مؤلف اشبو قدر معناسنى تكرار ايلمشـدر مكر برى اسميته محمول اوله وقسم برموضـع آديدر وخوى وخلق معناسنه‌در ودأب وعادت معناسنه‌در بوايكى معناده كسر ايله‌ده لغتدر وقلبه لايح

اولان بر خاطره مظنون ایکن بعض امارات ودلائل ایله قوّت بولوب یقین وحقیقته
منقلب اولمغه دینور تقول فلنه کذا تقسم ظنی وهوان یقع فی قلبک الشیء فتظنه
ثم یقوی ذلک الظنّ وحصاة القسم شول خرده چقللره دینورکه برقاب ایچره
وضع ایدوب اوزرلرینه آنلری اورتجک قدر صو قویوب اول وضع اوزره هرکسه
صو توزیع ایدرلر وبو عملی سفرده بولنوب صو قلیل اولان محلده اجرا ایدرلر
یقال اقتسموا الماء بحصاة القسم وهی حصاة تلقی فی اناء ثم یصبّ فیه من الماء
مایغمره (التقسیم) تفعیل وزننده بودخی بولمک معناسنه‌در : یقال قسم المال
اذا جزّأه ونوائب زمان بر زمره‌یی پراکنده و پریشان قلمق معناسنه مستعملدر یقال
قسم دهر القوم اذا فرّقهم (القسم) قافک کسریله (والمقسم) منبر وزننده
(والمقسم) مقعد وزننده (والاقسومة) اخحوکه وزننده حصه ونصیب
یاخود شیء مقسومدن لفظنک جمعی اقسام وجمع الجمعی اقاسیم کلور تقول اعطیته
قسمه ومقسمه واقسومته ای نصیبه وهذا یقسم قسمین قوللرنده مصدر اراده
اولنورسه قافک فتحیله اولوب وحصه ونصیب یاخود شیء مقسومدن جزؤ مراد
اولورسه که اسم اولور قافک کسریله اولور (القسیم) امیر وزننده بودخی بهره
ونصیب معناسنه‌در جمعی اقسماء کلور نصیب وانصباء کبی وقسیم برنسنه‌یی بولشدیرن
آدمه دینور مقاسم معناسنه‌در جمعی اقسماء وقسماء کلور کرماء وزننده وایکی به
تقسیم اولنان نسنه‌نک بر بلوکنه دینورکه احدهما آخره نسبت قسیمدر یقال
هو قسیمه ای شطره وقسامه‌دن‌که حسن معناسنه‌در وصف اولنور کوزل وخوب
ودلبر محبوبه دینور کویاکه هراندامنه اجزاء حسن وجمال مقسوم اولمشدر جمعی
قسم‌در قافک ضمیله مؤنثی قسیمه‌در یقال غلام قسیم ای جمیل (الانقسام)
انفعال وزننده بولنمک معناسنه‌در : یقال قسمه فانقسم (المقاسمة) مفاعله وزننده
بولشمک معناسنه‌در : یقال قاسمه الشیء اذا اخذ کلّ قسمه (القسامة) ثمامه
وزننده مال صدقه‌یه اطلاق اولنور بین الفقراء مقسوم اولدیغیچون وتقسیم مال
ایدن آدمک کندی ایچون رأس مالدن افراز ایلدیکی نسنه‌یه دینور قال الشارح
ومنه الحدیث [ایّاکم والقسامة] وهی مایعزله القسام لنفسه وبواجر معیندن
بشقه اولاندرکه حالاقسمت کاتبلری خلال تحریرده تصادف ایلدکلری بعض نفیس
نسنه‌لری اختلاس ایدرلر ایشته اول قسامه‌در وحرامدر نته‌که نهایه‌ده مصرحدر
انتهی (المقسم) معظم وزننده ناسه‌لو آدمه دینور کویاکه قلبی غم وناسه‌دن
پاره پاره اولنور یقال رجل مقسم ای مهموم وحسن وجمال صاحبی دلبر محبوبه
دینور کویاکه اجزاء جمال هراندامنه مقسومدر یقال هو مقسم ای جمیل
(القسامة) سلامه وزننده کوزل اولمق معناسنه‌در اجزاء حسنک هر اعضاسنه

مقسوم

مقسوم اولمسی تصوّریله قسمدن متصرّفدر یقال قسم الغلام قسامة من الباب الخامس اذا کان جمیلا واسم اولور بین العدوّ والمسلمین واقع اولان صلح و صلاحه دینورکه هرطرف اندن حصه‌یاب اولور جمعی قسامات کلور یقال وقع بین العدوّ والمسلمین قسامة ای هدنة وقسامه شول جماعته دینورکه برنسنه حقنده یمین ایدوب آنی اخذ ایده‌لر یاخود آنک حقنده شهادت ایده‌لر یقال هم قسامة وهی جماعة یقسمون علی الشیٔ و یأخذونه اویشهدون مترجم دیرکه مؤلف بونده بک ایجاز ایلدی زیرا قسامه حلف معناسنه اولان اقسامدن اسم اولەرق مطلق یمین معناسنه‌در بعده شول یمینه اطلاق اولندیکه اولیاء قتیل اوزره تقسیم اولنور مثلا برقریه ترابنده برکسه‌نک ملکی اولمیان خالی محلده جریحا برقتیل بولنوب قاتلی نامعلوم اولمغله ورثه‌سی اهالئ قریه‌دن ادّعا ایلدکده ولیّ مقتول اختیار ایلدیکی اللی آدمه یمین ویروب واکر اللی آدم بولنمز ایسه یمین و یربلان کسه‌لره اللی یمین تمامنه‌دک یمین تکرر اولنور و بنه بینه اولمیەرق مثلا قربنده عداوتی ظاهر اولان عمرو اوزره بالدلاله دعوا ایلسه‌لر اولیاء قتیل اشبو عمر وزیدی قتل ایلدی دیو اللی تمامنه‌دک یمین ایدرلر ایشته بوایکی صورتده یمین ایدن جماعته‌ده قسامه اطلاق اولندی اکر مدّعیلر یمین ایدرلرسه دیته مستحق اولورلر واکر متهمون یمین ایدرلرسه دیت لازم کلمز نته‌که کتب فقهیه‌ده مشروحدر ومنه حکم القاضی بالقسامة انتهی وقسامه حسن وجمال معناسنه اسم اولور یقال به قسامة ای حسن (القسم) فتحتینله (والمقسم) مکرم وزننده یمین بالله معناسنه‌در شارحک بیاننه کوره قسم اسم ومقسم مخرج کبی مصدردر یقال اقسم بالله قسما ومقسما ای یمینا ومقسم اسم مکان اولور موضع یمین معناسنه‌در (الاقسام) همزه‌نک کسریله یمین ایلمک معناسنه در : یقال اقسم الرجل اذاحلف (الاستقسام) برکسه‌دن یمین طلب ایلمک معناسنه‌در : یقال استقسمه به اذا طلب عنه القسم شارح واو ایله و به نسخه‌سنی تخطئه ایلمشدر ومؤلف بولشمک معناسندن ساکت اولمشدر (التقاسم) تفاعل وزننده بری بریله آندلشمق معناسنه‌در : یقال تقاسما اذتحالفا و برنسنه‌یی بولشمک معناسنه‌در: یقال تقاسما المال اذا اقتسما بینهما (القسمة) قافک فتحی وسینک کسری وفتحیله بودخی حسن وجمال معناسنه‌در : یقال به قسامة وقسمة ای حسن و یوزه دینور وجه معناسنه علی قول ناظرک نظرنه مقابل کلان یرینه یاخود اوزرنده بتن قبللره یاخود برونه یابرونک ایکی طرفلو سمتنه یاخود برونک اورته‌سنه یاخود قاشک اوست طرفنه یاخود یکاقلرک عیان اولان یرلرینه یاخود ایکی‌کوزک ارالغنه یاخود یوزک یوقری طرفنه یاخود کوز یاشی آقدیغی یره یاخود ایکی یکاق ایله برونک ارالقلرینه

دینور وقسمه عطارك طبله‌سنه وقوطوسنه دینور یقال کانه قسمة العطار ای جونه (القسم) کنف وزنده (والقسیمة) سفینه وزنده بونلرده عطارك طبله‌سنه وقوطوسنه دیورکه ایچنه طیب ومتع ایدرلر وقسمه چارشویه دینور سوق معناسنه (القسومیات) قافك فتحیله برموضعدر (القسامیّ) سحابیّ وزنده شول آدمه دینورکه بزلری ابتدا دوروسیله دوروب بوکه تا که قبورسی ات اوزرنه مقرّر اولوب قالور اوله ظاهرا بوقانچیلرده و بزجیلرده اولور یقال طوی القسامیّ ثیابه وهومن یطویها اوّل طیها حتی تنکسر علی طیها شارح دیرکه حسن معناسنه اولان قسامه‌یه منسوبدر زیرا بز اوّلکی دوروسی اوزره بوکیلوب قالدقده بورشیوب کوزل اولور وقسامیّ شول آته دینورکه برطرفدن بش یاشنه واروب و برطرفدن رباعیه دیشنی هنوز برافغله رباع اوله یقال فرس قسامیّ ای اقرح من جانب وهو من جانب رباع و برفرس معروف اسمیدر وایکی نسنه بیننده اولان شیئه دینور (القسام) سحاب وزنده کوزللکه دینور یقال به قسام ای جمال وشدّتلو اسیلکه علی قول یازکونلرنده نصف‌نهار اسیلکنك اوّلنه یاخود کونشك طلوعی وقتنه دینورکه اونوقتده کونش بغایت خوشمنظر اولور وبنوجعده‌یه مخصوص برفرس آدیدر (قسام) قطام وزنده سوید بن شدّاد العبشمیّ قصراغنك اسمیدر (الاقاسیم) اقسومه‌نك جمعیدر بین‌العباد نحن قسمنا کیلارندن مقسوم اولان روزی وقسمت ونصیبلره دینور تقول رضینا اقاسیمنا وهی الحظوظ‌المقسومة بین‌العباد (قسامه) سحابه وزنده اسامیدندر قسامة بن زهیر وقسامة بن حنظله صحابه‌لردر (قاسم) صاحب وزنده اسامیدندر وبش نفر صحابه اسملریدر (قسیم) امیر وزنده (وقسیم) زبیر وزننده بونلرده اسمدر (مقسم) منبر وزنده بریره نام خاتونك زوجی اسمیدرکه مغیث دیمکله معروفدر (قسحم) حای مهمله ایله قنفذ وزنده ابن حذام بن الصدف‌در وبوقابله قسحم مصحفی دکلدر (القشم) قافك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله طعام یمك علی قول چوق یمك معناسنه‌در : یقال قشم الطعام قشما من‌الباب الاول اذا اکله او اکثر اکله وطعامی اوکورتلیوب خوش ولطیف اولانی اکل ایلمك معناسنه‌در : یقال قشم الطعام اذانقی منه الردیء واکل طیبه وخرما یپراغنی زنبیل وحصیر وسبت مقوله‌سی نسنه اورمك ایچون یارمق معناسنه‌در : یقال قشم الخوص اذا شقه لیسفه وقشم باغچه‌یه جاری صومجراسنه دینور واولمك معناسنه‌در : یقال قشم الرجل قشما اذا مات وبومعنا کراع لغویدن منقولدر (القشم) قافك کسریله سرشت وطبیعت معناسنه‌در : یقال کریم القشم ای الطبیعة ودره‌ده یاخود باغچه‌ده اولان طاره‌جق

صو آقندیسنه دینور یاخود مطلقا صو آقندیسنه دینور جمعی قشوم کلور وجسم
و بدن معناسنه‌در : یقال صغیر القشم ای الجسم وشکل وهیئته دینور وپشوب
قزاردلمش اته‌دینور وایچ یاغنه دینور وبرنسنه‌نك اصل وبنیادنه دینور یقال قویّ
القشم ای الاصل (القشم) فتحتینله وشینك سکونیله شول آق خرما قورغنه
دینورکه لذیذ اولمغله هنوز ایریشوب کمالی بولمزدن مقدّم اکل اولنور اوله تقول
اکلت قشما وهوالبسر الابیض الذی یؤکل قبل ادراکه وهو حلوصحاح مترجمی
بونی اق بغدای ایله ترجمه ایلمکله ظاهرا نسخه‌سنده بسری مصحفا برّ عنوانده
بولمشدر (القشام) سحاب‌وزننده ایشه یرامز اولمغله مطروح اولان‌یوکه ویباغی‌یه
دینور (القشام) غراب وزننده خرما اغاجنـه آفت اصابت ایلمکله قورغی
رطب اولمزدن مقدم دوکلمکه دینور یقال اصاب النخل قشام اذا انتفض قبـل
استـواء بسره وتپسی و سفره مقوله‌سـنده قلان دوکندی طعام بقیه‌سـنه
دینورکه اکله صلاحیتی اولمیه قشامه دخی دینور و بر رجل آدیدر (القشیم)
امیر وزننده قوری سبزه‌یه دینور جمعی قشم در قافك ضمیـله (المقشم) مقعد
وزننده قشم کلمه‌سندن اسم مکاندر موضع اکل معناسنه ومنه یقال ماصابت الابل
منه مقشما ای لم تصب منه مرعی واولومه دینورکه اسم اولور (القشعم) جعفر
وزننده قوجه کشی‌یه دینور وقوجه کرکس قوشنه دینور وایری نسنه‌یه دینور
وارسلانه دینور وربیعة بن نزارك ابوقبیله‌در لقبیدر یاخود بواردب وزننده‌در
(ام قشعم) جنك وقتالك کنیه‌سیدر واولومك کنیه‌سیدر یقـال حلت به امّ
قشعم ای المنیة مترجم دیرکه * الی حیث القت رحلها ام قشعم مصراعنـده موت
مراددر وداهیه‌نك کنیه‌سیدر وصرتلانك واورمجکك کنیه‌سیدر وقرنجه بواسـنه
اطلاق اولنور (القشعمان) قافك وعینك ضمه وفتحه‌لریله (والقشعام) قرطاس
وزننده بیوك وارکك کرکس قوشنه دینور (القشعامة) قرطاسه وزننده قپان
وفق تعبیراولنان دوزاغه دینور یقال نشب العصفور بالقشعامة ای بالفخ (القشعوم)
زنبور وزننده خرده جثه‌لو جوره آدمه دینور یقـال رجل قشعوم ای الصغیر
الجسم وکنه تعبیراولنان بوجکه دینور (القصم) قافك فتحی وصادك سکونیله
برنسنه‌یی قیروب ایرمق علی قول مطلقا قیرمق معناسـنه‌در هرنقدر ایرلمزسه‌ده
یقال قصمه قصما من الباب الثانی اذا کسره وابانه اوکسره وان‌لم یبن و برآدم مراد
ومقصدینه وارمقسزین کلدیکی یردن یعنی یولدن کیرو دونمك معناسنه مستعملدرکه
قطع عزیمت ایدر یقـال قصم فلان اذرجع من حیث جاء یعنی ولم یتمّ الی حیث
قصد (الانقصام) انفعال وزننده (والتقصم) تفعل وزننده برنسنه قیریلوب
آیرلمق معناسـنه‌در : یقال قصمه فانقصم وتقصم (القصم) فتحتینله اوك دیشلر

بار بسندن قیرلمغه دینور وقصم جکرکه یمورطه لر بنه دینور مفردی قصمه‌در (الاقصم) احمر وزننده اوك دیشلری بار بسندن قیریلوب کتمش آدمه دینور یقال هو اقصم الثنیة ای منکسرها فهو بین القصم (القصماء) حمراء وزننده طشره بو بوزی قیریق اولان کچی یه دینور نته‌که عضباء ایچ بو یوزی قیریق اولانه دینور جمعی قصم کلور قافك ضمیله (القصم) والقصمة) قافك حرکات ثلاثیله قیرنتی یه واوفانتی یه دینور ومنه الحدیث [استغنوا ولوعن قصمة السواك] یعنی ما انکسر منه اذا استیك به یعنی ناسدن استغنا ایده سز هرنقدر طلب وسؤال ایده جککز نسنه مسواك پاشندن ایریلان تللر دخی اولورسه ده ابیدخی جرّ وسؤال داعیه سنده اولمیه سز واشبو قصم وقصمه کلملرنده قافك کسر وضمی صغانی روایتیدر وفتحی ابن عدیسك باهر نام کتابندن منقولدر وقصمه قافك فتحیله نردبان بایه‌سنه دینور یقال هذه الدرجة ثلثون قصمة ای مرقاة (القصم) کتف وزننده تیز قیریلور اولان نسنه‌یه دینور کورك کبی یقال شیء قصم ای سریع الانکسار (القصم) زفر وزننده اوغرادیغی و طوقندیغی نسنه‌یی قیروب اوقادر اولان آدمه دینور یقال رجل قصم اذا کان یحطم مالقی (القصیبة) سفینه وزننده ایری میشه اغاجلرنی بتورن قومساله دینور علی‌قول بری برینه چاتیق صیق میشه اغاجلغنه دینور جمعی قصیم‌در و جمع الجمعی قصم‌در قافك ضمیله وقصایم‌در و قصیمه بر موضع آدیدر (قصیم) امیر وزننده بین‌الیمامة والبصرة بر موضع آدیدر و بشقه بر موضع آدیدرکه بطن فلج نام محلدن کیدن یول آنك اورته‌سندن کچوب کیدر (القصم) قافك فتحیله اسکی یموغه دینور علی قول اسکی یموق اغاجنه دینور (القصم) قافك کسری یاخود فتحیله اوتلانمش اوتك برده قلان کوکنه دینور جمعی اقصام‌در (القیصوم) طیفور وزننده بر نبات آدیدرکه ارکك و دیشی نوعلری اولور ترکیده آیوطنه دیرلر دوایی نباتدر بغایت مرارتلو اولور منفعت اوجلریله جچکنده‌در استمه طوتان آدمك بدننی آنکله اوغمق شدّت قشعریره‌یی دافع و بخوری اهوامی طارد و تازه‌سنك مسحوقنی شرب عسر نفس و عسربول و حیض و عرق نسأ علتلرینه نافع و سرعت انبات شعر و قتل دیدان خصوصنده باهر المنافعدر (القصلام) قرطاس وزننده شول ارکك دوه و سائر حیوانه دینورکه هر شیئ اصروب کسر و قطع ایدر اوله (القضم) قافك فتحی و ضاد معجمه‌نك سکونیله دیشك اوجلریله نسنه یمك علی قول قوری نسنه یمك معناسنه درکه چاتردیلی باتردیلی اولور قوری سمید و کورك کبی یقال قضم الرجل قضما من الباب الرابع اذا اکل باطراف اسنانه اواکل یابسا ومنه المثل • یبلغ الخضم بالقضم • ای الشبعة تبلغ بالاکل باطراف الفم یعنی دیشلرك اوجلریله

آزجه

آزجه آزجه يه‌رك شبع حاصل اولور و صول و بلوغى بعيد اولان مقصده يابجه يابجه تدريجى عزم و تحمل ايله ايريشيلور ديجك محلده ايراد اولنور (القضام) سحاب وزننده (و القضيم) امير وزننده (و المقضم) مقعد وزننده (والقضمة) لقمه وزننده اصروب يه‌جك نسـنه‌يه دينوركه يينتى تعبير اولنور يقال ماذقت قضاما وقضيما ومقضما و قضمة وهومايقضم عليه (و مقضم) مقعد وزننده ديشى اوجلريله نسنه يجك محله دينور نته‌كه مخضم اغز طولديره‌رق نسنه يجك محله دينـور بر اعرابى مكه‌يه كلوب عمزاده‌سنه مهمان اولدقده * انّ هذه بلاد مقضم و ليست ببلاد مخضم * ديدى مرادى مكه‌نك زاد و ذخيره‌سـنك قلتنى ياخود اهل مكه‌نك اصحاب رياضت اولدقلرنى كنايه‌در (القضم) فتحتينله قلجه دينور وقضيم كلمه‌سندن جمع اولوركه اوزرينه كاغدكبى يازو يازيلان اق ترشيه دينور كاسيذكر و قضم مصدراولور ديشلر چتلامق ياخود قاراروب چوريمكله اوجلرى كدكلنوب اوفانمق معناسـنه‌در : يقال قضم الرجل قضمت اسنانه قضما من الباب الرابع اذا انصـدعت اوتكسرت اطرافه و تفللت و اسـودّت (الاقضم) احمر وزنـنـده (والقضم) كتف وزننده ديشلرى چتلاق ياخود چوريوب سياهلنمغله اوجلرى فرسوده اولمش آدمه دينور مؤنثى قضماء در و ديشه دخى وصف اولور (وقضم) كتف وزننده اغزى صنق كهنه قلجه دينور (القضيم) امير وزننده بو دخى اغزى صنق كهنه قلجه دينور يقـال سيف قضم و قضيم اى عتيق متكسر الحدّ و هكبه‌يه دينور عيبه معناسـنه و اق و ساده صحيفه‌يه دينور على قول نه كونه دريدن اولورسه اولسون كه اكا يازو يازيلور سلفده انلره يازارلرايدى يقال رقه على القضيم اى الصحيفة البيضاء يعنى من الجلد كماذكراواى ادبم كان و ميشين سفره‌يه دينور قضيمه دخى دينور و خيطلرى تسمه اولان حصيره دينور و طوار اربه‌سنه دينوركه يم تعبير اولنور يقال قضمت الدابة قضيمها اى شعيرها وكومشـه اطلاق اولنور فضه معناسنه (القضام) زنّار وزننده دوه مرعاسى اولان شور اوتلقدن بر نوعك اسميدر ياخود طحماء ديدكلريدر و بك بوى سـووروب اوزامغله يمشى خفيف و قليل اولان خرما اغاجنه دينوركه قوتنى بوينه ويرر جمعى قضـاضيم در (الاقضام) همزه‌نك كسريله ـ‌وه چكه‌لرنى دتره‌دوب اوينانمق معناسنه‌در: يقال اقضم البعيراذاقفقف لحييه و زمانه قحط اولمغله جلبكشان ذخيره‌يى ازجه كتورمك معناسـنه‌در : يقال اقضم القوم اذا امتاروا شيئا قليلا فى القحط (الاستقضام) اقضام ايله معناى اولده مرادفدر يقال استقضم القوم بمعنى اقضموا (المقاضمة) مفاعله وزننده بر نسنه‌يى تدريجله ازجه ازجه المق معناسنه‌در : يقال قاضم الشئ اذا اخذه يسيرا بعد شئ و مشترى نسنه‌يى بوك بوك الميوب دسته دسته و طوتم

طوتم كوزه‌جك مقدارى المق معناسنه‌در : يقال قضمه الشعير اذا اكله وزما
رزمادون الاكل (القعضم) عين مهمله ايله جعفر وزننده بك بلشلو قوجه
آدمه ديور (القعشم) زبرج وزننده قوجه قفايه ديور (القطم) ظلم
وزننده بر نسنه‌يى اصيرمق على قول طعمنى باخود كيفيتنى بيلمك ايچون ديشلرى
اوجلريله آهسته‌جه طوتوب تاتمق معناسنه‌در : يقال قطمه قطما من الباب الثانى
اذا عضه او تناوله باطراف اسنانه فذاقه وكسمك معناسنه‌در : يقال قطمه اذا قطعه
(القطم) فتحتينله بر نسنه‌يه اشتها ايلمك معناسنه‌در : يقال قطم الفحل الضراب
والرجل النكاح واللحم اوغيره قطما من الباب الرابع اذا اشتهاه (القطم) كتف
وزننده وصفدر بر نسنه‌يه مشتهى وآرزومند اولان شخصه ديور (القطامى)
قافك فتحى وضمى ويانك تشديديله (والقطام) سحاب وزننده چاقر جنسنه
ديور على قول اته آتلنوب داداتمشنه ديور مؤلفك اواللحم منه قولى كتف
وزننده‌در وقطامىّ كوزى باك كوره‌كن آدمه ديور يقال رجل قطامى اى الحديد
البصر وصيد وشكاره طفان كبى رفع رأس ايدن شخصه ديور وباك كسكين نبيذ
وشرابه ديور يقال سقاه قطاميا اى نبيذا شديدا وكلب قبيله‌سندن بر شاعر
لقبيدر اسمى حصين بن جمال وكنيه‌سى ابو الشرقى ايدى وتغلب قبيله‌سندن
بر شاعرك دخى لقبيدركه اسمى عمير بن شييم ايدى (المقطم) منبر وزننده
بر يجى قوشك پنجه‌سنه ديور يقال اخذه القطام بمقطمه اى بمخلبه (المقطم)
معظم وزننده مصرده قرافه اوزره حواله بر طاغك اسميدر (ابن امّ قطام)
سحاب وزننده سلفده كنده قبيله‌سنك اميرلرى ايدى (القطيم) اردبّ وزننده
آدمه صانيجى اركك دوه‌يه ديوركه آدمجل تعبير اولنور يقال فحل قطيمّ اى صئول
(قطام) قافك فتحى وميمك كسرى اوزره بناسيله بر خاتون اسميدر اهل نجد بونى
غير منصرف مجراسنه اجرا ايدرلر شارح ديركه اهل حجاز مطلقا فعال وزننده
اولان اسمى كسر اوزره مبنى ايدرلر فاعله‌دن معدول اولديغيچون وحرف تعريف
ادخال ايلمزلر وجمع قلمزلر اما اهل نجد غير منصرف مجراسنه اجرا ايدرلر عمر
كبى يقولون هذا قطام بالرفع وبو ذكر اولنان اختلاف آخرنده حرف رآء اولمديغى
صورتده‌در قطام ورقاش كبى واكر حضار وجعار وسفار كبى اخرنده راء اولورسه
اهل نجد اهل حجاز ايله متفقلردر (قطامه) ثمامه وزننده بر رجل اديدر
(القطيمة) سفينه وزننده طعمى بوزلمش سوده ديور واتمك وسائر نسنه
قرنديسنه ديور وآوج طلوسى بغدايه ديور (القيعم) حيدر وزننده كدى‌يه
ديور سنور معناسنه وقوجه‌ن ايرى دوه‌يه ديور (القعم) قافك فتحيله كدى
دلمق معناسنه‌در : يقال قعم القيعم قعما اذا صاح (القعم) فتحتينله بعض آدملك

قيناقلرنده

قیناقلرنده اولان اکریلکه و یومریلغه دینور که طشره چقق اولەرق بر طرفه اکری اولمقدن عبارتدر یقال فی الیتیه قعم ای میل و ارتفاع و بر کمسه بر مرضه اوغرامق معناسنەدر : یقال قعم الرجل قعما من الباب الرابع اذا اصابه داء (الاقعام) همزەنك کسریله یوکسلمك معناسنەدر : یقال اقعمت الشمس اذا ارتفعت و بر آدمی یلان صوقوب درساعت هلاك [illegible] معناسنەدر : یقال اقعمته الحیة اذا لسعته فقتلته و بر کمسیه بر علت اوغرامق معناسنەدر : یقال اقعم الرجل علی المجهول اذا اصابه داء (القعمة) غرفه وزننده [illegible] یعنی دوه قسمنك کزیدەسنه دینور یقال قعمة المال ای خیاره (القعضم) ضاد معجمه ایله جعفر وزننده و زبرج وزننده ضعیف و زبون آدمه دینور علی قول دیشلری دوکلمش قوجەیه دینور (القلم) فتحتینله قامشه دینور علی قول یونلمش اولانه دینور حالا یازو یازەجق قلمه قلم اطلاق بوکه مبنیدر جمعی اقلام در و قلام در قافك کسریله و بو قطع معناسندن مأخوذدر و قلم یلکسز اوقه اطلاق اولنور زلم معناسنه شارح دیر که ایکی طرفی اعتباریله قلمان دخی دینور نته که جلمان و مقراضان دیدکلری کبی و قلم طول خاتونك طوللغی زمانك اوزامسنه دینور که تزوجدن مقطوعه اولور یقال ملتها قلم ایمتها ای طولها و قار اوقنه دینور (المقلمة) معظمه وزننده طول خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة مقلمة ای ایم و تقول العرب الف مقلمة ای کتیبة شاكة السلاح یعنی آلت واسلحەلری تیز برعسکردر کویا که مجموعی مزراق یلمانی کبی یونیلوب تجدید اولنمشدر (القلم) صرم وزننده طرنق وقامش مقولەسی سرد نسنەیی کسمك معناسنەدر : یقال قلم الظفر و غیره قلما من الباب الثانی اذا قطعه (التقلیم) تفعیل وزننده قلم معناسنەدر : یقال قلمه بمعنی قلمه (القلامة) ثمامه وزننده کسنتی‌یه دینور تقول لم یغن عنی قلامة ظفر وهی ماسقط منه (المقالم) مظالم وزننده مقلم لفظندن جمعدر که کسجك یره دینور بوجهتله مزراغلك بوغوملرینه مقالم اطلاق اولنورکه قارغیده بلك ظاهردر یقال مقالم رمحه کثیرة ای کعوبه (المقلم) منبر وزننده دوەنك ذکری غلافنه دینور (المقلمة) مکنسه وزننده قلمدانه دینور آلت منزلنه منزلدر یقال وضع القلم بالمقلمة وهی وعاؤه (القلام) زنار وزننده قاقلی اسمیدر که جض نوعندن دوه اوتی و مسك اوتی دیدکلری نباتدر (الاقلیم) قندیل وزننده اقالیم سبعەنك مفردیدرکه یدی اقلیم تقدیر اولنان کرهٔ ارضدن بر حصهٔ مقطوعه در فارسیده کشور دینور و مصرده بر موضع ادیدر (اقلیمیه) یای مخففه ایله روم دیارنده بر بلده ادیدر (قلمون) فتحتینله دمشق ترابنده بر موضع ادیدر (دیرالقلمون) بلدهٔ فیوم ترابنده بر موضعدر (ابوقلمون) روم قماشلرندن بر چشید قماشك

ادیدر درلو درلو رنکلرده نمایش ایدر حالا جانفس دیدکلریدر که جانفزا مصرفیدر (اقذم) ظلم وزننده ارکک آدمه دینور یقال هو قالم ای ذنب جمعی قلمه در فتحتله (قلمیه) عربیه وزننده روم دیارنده بر اولکه ادیدر (اقلیمیا) همزه‌نك کسریله اسم بنت آدم علیه السلام در و اقلیمیا التونك وکومشك دینه چوکن چوکنتیه دینور که سبك اولندقده یوزینه چقار علی قول ذوب اولنورکن چقان دخانه دینور مفرداتده بو کونه مرسومدر که اقلیمیا یونانیده شمول لسنه درکه التون وکومش و باقر مقوله‌سی اجساد منطرقه ذوب اولندقده کبوك و چکوك کبی فوقنده و تحتنده مجتمع و منعقد اولور تحتنده اولان دخی کبوك نوعندندر و عملیسی دخی اولورکه نقره ایله کوز طاشندن دوزیلور یاخود اقلیمیا التون وکومش جنسی معدندن هنوز ظهور وجسم حجردن مفترق اولندقده جوهرلرندن حاصل اولان کبوکدر (اقلام) همزهٔ مفتوحه ایله افریقیه دیارنده بر بلده ادیدر و فارس اولکه‌سنده بر طاغك اسمیدر (القلحوم) حای مهمله ایله زنبور وزننده عظیم الخلقه آدمه دینور یقال رجل قلحوم ای عظیم الخلق (القلحمّ) اردبّ وزننده فی نفسه متعظم و مدمّغ آدمه دینور و بیروسالخورده آدمه دینور یقال هو قلحمّ ای متعظم فی نفسه وکذا مسنّ (القلحامة) قرطاسه وزننده بك یاشلو پیرفانی‌یه دینور یقال شیخ قلحامة ای هرم (الاقلحمام) اقشعرار وزننده بك پیرفانی اولمق معناسنه در : یقال اقلحمّ الرجل اذا هرم (القلخم) خای معجمه ایله جردحل وزننده ایری ودیزمان ارکك دوه‌یه دینور (القلذم) ذال معجمه ایله جعفر وزننده بول و صولو فرجه دینور یقال حرّ قلذم ای واسع کثیر الماء (القلیذم) سمیدع وزننده صوبی چوق قیویه دینور (القلزمة) دحرجه وزننده یوتمق معناسنه در : یقال قلزمه اذا ابتلعه ولؤم و خساست معناسنه در : یقال به قلزمة ای لؤم و غربو و فریاد معناسنه در : یقال ماهذه القلزمة ای الصخب (التقلزم) تدحرج وزننده بو دخی یوتمق معناسنه در : یقال تقلزمه اذا ابتلعه و بر کمسه بخل و دنائت و خستنده اولمك معناسنه درکه بخلی اوکنه هلاك اولمقدن عبارتدر یقال تقلزم الرجل اذامات بخلا (القلزم) قنفذ وزننده عمرو بن معدی کربك قلجی اسمیدر ومصر ایله مکه بیننده جبل طوره قریب بر بلده ادیدر بحر القلزم که سویش دکزی دیدکلریدر اکا مضافدر زیرا شهر مزبور بحر مسفورك بر اوجنده واقعدر یاخود کندیسنه داخل وراکب اولنلرك اکثرنی ابتلاع ایلدیکیچون بحر مزبوره قلزم اطلاق ایلدیلر شارح دیرکه شهر قلزم حالا خرابه دیر برینه سویش بنا اولندی و بحر مرقومده فرعون مع جنوده غرق اولندی بودخی وجه تسمیه اولنور (القلعم) اردبّ وزننده بك یاشـلو پیر آدمه دینور یقال شیخ قلعم ای

مسنّ (القلعم) جعفر وزننده قوجه قاری‌یه دینور (قلعم) درهم وزننده
بررجل عمیدر (القلهمة) دحرجه وزننده سرعت ایلك معناسنه‌در : یقال
مرّ فلان یقلهم ای یسرع (قلهم) جعفر وزننده بررجل ادیدر (القلهذم)
ذال معجمه ایله سفرجل وزننده جست وسبکبا آدمه دینور یقال رجل قلهذم
ای خفیف و بحر عظیمه دینور (القلهزم) سفرجل وزننده اورته بویلو آدمه
دینور علی‌قول باشی وقولقلری التنده‌کی سوری کیکلری ایری و یومری آدمه
دینور و بودور کمسه‌یه دینور یقال رجل قلهزم ای مربوع اوالضخم الرأس
واللهزمتین وکذا قصیر و قورمی یقشقلی کوزل انداملی آته دینور (القمة)
قافك کسری ومیمك تشدیدیله باشك تپه‌سنه دینور فارسیده تارك‌دیرلر یقال ضرب
قمة رأسه ای‌اعلاه وهرشیئك تپه‌سنه ویوقریسنه اطلاق اولنور وجماعت انسانی‌یه
دینور وایچ یاغنه دینور شحم معناسنه یقال قمة من الناس ای جماعة اکلوا قمة
ای شحما وسموزلکه دینور یقال اخذته القمة ای السمن وجسم و بدنه دینوریقال
القی علیه قمته ای بدنه و بویه دینور یقال هو حسن القمة ای القامة (القمامة)
ثمامه وزننده بودخی جماعت انسانی‌یه دینور وسپورندی‌یه دینور جمعی قمام در
یقال جمع قمامة البیت ای‌کناسته وقمامه برنصرانیه خاتون اسمیدرکه قدس شریفده
برکلیسا بنا ایدوب واسمیله مسما اولدی ووقاص بن قمامه برشاعردر وابوقمامه جبلة بن
محمد محدّثدر (القمة) قافك ضمیله ارسلانك اغزیله ایلدیکی نسنه‌یه دینور
(القمّ) قافك فتحیله سپورمك معناسنه‌در : یقال قمّ البیت قمّا من الباب الاول
اذا کنسه وحیوان یرده اولان اوتك مجموعنی اوتلمق معناسنه مستعملدر یقال قمت
الشاة اذا اکلت ماعلی الارض وانسان سفره دوشیدیده اولان طعامك جمله‌سنی
سپوروب یمك معناسنه مستعملدر یقال قمّ الرجل اذا اکل ماعلی الخوان وبوغور
دوه ناقه‌لرك مجموعنه آشوب دوله قومق معناسنه مستعملدر یقال قمّ الفحل الناقة
اذا لقحها کلها وقورمق معناسنه‌در : یقال قمّ الشیء اذا جف (المقمة) میمك
کسریله سپورکه‌یه دینور وچتال طرنقلی حیوانك دوداغنه اطلاق اولنور
یردن نسنه‌یی دوداقلریله سپوره‌رك الوب اکل ایتدکلریچون و بو معناده میمك
فتحیله ده جائز در (الاقتمام) افتعال وزننده بو دخی سفره‌ده اولان طعامك
مجموعنی سپوروب یمك معناسنه در : یقال اقتمّ ماعلی الخوان اذا اکله و برایشه
دورشوب چالشمق‌معناسنه در : یقال اقتمّ الشیء اذا عالجه وشاشوب صاپمیه‌رق بر
نسنه‌یه طوغریجه سویکنوب طیانمق معناسنه در : یقال اقتمّ الشیء اذا اعتمده
فلم یخطئه و یوك دنکی هنوز یره انوب قرارلشمقسزین سلکمك معناسنه در :
یقال اقتمّ العدل اذا انتسفه قبل ان یستقرّ فی الارض (المقمّ) میمك کسریله

سفرده اولان طعامی سپوروب خوره بگورر اولان اکول آدمه دینور یقال رجل مقمّ اذا كان يأكل ما على الخوان (الاقام) همزه‌نك كسريله بو دخی بوغور نفه‌لرك مجموعنه آشوب دوله قومق معناسنه در: یقال اقمّ الفحل النافة اذا لقحها كلها (القميم) امير وزننده قوری اوت وچاپره دينور (التقمم) تفعل وزننده سپورنديلر اراشدرمق معناسنه در: یقال تقمم الرجل اذا تتبع الكناسات و بر نسنه‌نك اوزرينه چقمق معناسنه در: یقال تقمم الشیء اذا تسنمه (التقمقم) تزلزل وزننده بو دخی بر نسنه اوزرينه چقمق معناسنه در: یقال تقمقم الشیء اذا تسنمه و صو ايچره طالوب غرق اولنجه‌قدر گتمك معناسنه در: یقال تقمقم الرجل اذا اذهب فی الماء و غمز حتی غرق و بوغور چوكش ناقه اوزره آشمق معناسنه در: یقال تقمقم الفحل الناقة اذا علاها بركلة ليضربها (القمقام) قافك فتحی و ضميله سيد و عاليشان آدمه دينور يقال رجل قمقام ای سيد و امر عظيم معناسنه در: یقال وقع فی قمقام من الامر ای عظيم و دريايه دينور علی‌قول انكين يرينه دينور و بوراده تقديم و تأخير واردر زيرا نسخه‌لرده والبحر والعدد الكثير او معظمه عنوانده مرسومدر كه طغيان قلم ناسخدر و عدد كثيره دينور يقال عدد قمقام ای كثير و خرده كنه‌يه و صغر غديه دينور كه طواره يابشور و بر نوع كهله‌يه دينور كه قيلارك ديبلرينه يابشور مترجم ديركه كتب طبيه‌ده قمقام قرق اياق ديدكلری بوجك ايله مفسردركه اياقلری چوق كهله‌گبی برخرده بوجكدر صاچه صقاله اوشوب قيللرك ديبلرينه يابشور سبيی وعلاجی كتب مزبوره‌ده مشروحدر (القمقمان) قافلرك ضميله (والقماقم) علابط وزننده بونلرده دريانك انكين يرينه دينور (القمقمة) زلزله وزننده بر نسنه‌يی بركدروب بر ارايه كتورمك معناسنه در ياخود بر كسيه خرده كنه‌لر مسلط ايلمك معناسنه در و منه یقال قمقم الله عصبه ای جمعه و قبضه اوسلط عليه القردان الصغار معنای اول دخی حق تعالی سكيرلرنی قيوروب بوزسون ديمكدر (التقميم) تفعيل وزننده برنسنه‌يی قورتمق معناسنه‌در تقول قممته اذاجففته (القمقم) هدهد وزننده دستی به دينور جرّه معناسنه ومعروف قابك اسميدر كمكم معربيدركه فارسيدر مراد كوكم تعبيراولنان دستی گبی بيوك قابدركه ابريقك بيوك قرنداشيدر شارح ديركه قمقمه تعبير اولنان شيشه‌كه گلاب مقوله‌سی قورلور بوندن مستعاردر وقمقم بوغزه اطلاق اولنور حلقوم معناسنه (القمقم) قافلرك كسريله قوش يلكنه دينور وقوری خرما قورغنه دينور (قبقم) مصغر بنيه سيله برصويك آديدر (القيقم) حيدر وزننده بوغزينك دليكی گكيش آدمه دينور يقال رجل قيقم ای واسع الحلق (القنة) قافك و نونك فتحيله متغيراولمش

زیتون یاغی مقوله‌سنك بد و بوزق رایحه‌سنه دینور تقول للزیت قنمة ای خبث ریح (القنمة) فرحه وزننده ذکر اولنان بد رایحه نسنه بیلاشمغله فنا قوقان اله وصف اولور یقال یده قنمة اذا کانت بها قنمة (القنم) فتحتینله قربه و طلوم مقوله‌سی بد قوقمق معناسنه در : یقال قنم السقاء قنما من الباب الرابع اذا نمه و جوز ایچی فاسد اولمق معناسنه در که طشره ترکیسنده قاقیرجق تعبیر اولنور یقال قنم الجوز اذا فسد و دوه و آت و سائر نسنه اصلانمغله کوده‌سنه‌توزچوکوب کیرلنمك معناسنه در : یقال قنم الابل والفرس و نحوه اذا اصابه الندی فرکبه الغبار فاتسخ (الاقنوم) اسلوب وزننده اصل معناسنه در جمعی اقانیم در و لفظ مزبور رومیدر شارح دیر که نصارانك اقانیم ثلاثه تعبیرلری اصول ثلاثه دیمکدر بو معنادندر (القوم) قافك فتحی و واوك سکونیله اسم جمعدر بالمعیه‌رجال ونساء جماعتنه اطلاق اولنور علی قول رجال جماعتنه مخصوصدر یاخود نسوان بالتبعیه داخل اولور و قوم لفظی مذکر و مؤنث اولور جمعی اقوام و جمع الجمعی اقاوم و اقاویم کلورکه واو یایه مبدلدر شارح دیر که قوم فی الاصل مصدردر جماعتـه اطلاقی مهماته قیاملری تصویرینه‌مبنی در و عندالبعض قائم لفظنك‌جمعیدر زوروزائر و صوم و صائم کبی لکن مؤلفه کوره رهط و نفر کبی اسم جمعدر مفردی رجل و امرأ در و تذکیر و تأنیثی جائزدر زیرا واحدی اولمیان اسماء جوع انسان‌ایچون اولورسه تذکیر وتانیثی‌جائزدر ومصغرنده هرحالده قویم‌دینور رهیط‌کبی وعلامت تأنیثی همان فعلده الحاق اولنور واکر اسماء جوع انسانك غیری ایچون اولورسه مصغرنده هاءالحاق‌اولنور مترجم‌دیرکه اشبو[کذّبت قوم نوح‌المرسلین] کریمه‌سنده صاحب‌کشاف وقاضی‌القوم مؤنثة وتصغیرها قویمة عبـارتیله ثبت ایلملریله ظاهرا جماعت‌معناسنی اعتبار ایلدیلر (القوم) کذلك‌نوم‌وزننده (والقومة) نومه‌وزننده (والقامه) حاله‌وزننده (والقیام) کتاب وزننده که اصلی قوام ایدی اایاق اوزره قالقوب طورمق معناسنه‌در : یقـال قام الرجل یقوم قوما وقومة وقیاما اذا انتصب وبرایـشه مباشرت ایلمك معناسـنه مستعملدر یقال قامت المرأة تنوح ای طفقت وبرایش راست ومعتدل اولمق معناسـنه‌در : یقال قام الامر اذا اعتدل وباء حرفیله قیام اعضاکه متعدی اولور درد ناك ایلمك معناسـنه‌در مستعمل اولور تقول قام‌بی ظهری ای اوجعنی یعنی و جعندن اوتوره میوب بنی قالدردی سائر اعضاده دخی بورسمه‌در وارعورنك مؤنث لازمه‌سی کوروب جلهٔ امورنده اوزرنـه ناظر وثابت ومتولی اولمق معناسنه مستعملدر یقـال قام الرجل المرأة وعلیها اذا مانها وقام بشـانها[وصو[طوکق "معناسـنه مستعملدر یقال قام الماء اذا جد ودابه

بك يورغنلقدن كيدەميوب طورمق معناسـنه مستعملدر يقال قامت الدابة اذا وقفت وبازار رايج اولمق معناسـنه مستعملدركه بازار طـورەق وقيزشمق تعبير اولنور يقال قامت السوق اذا نفقت بوراده مؤلف ذكر اولنان قيام ظهر مثالنى تكرار ايلمشدر وصـاتلق نسـنه مشترى اوزره قيمت معلومه قرار داده اولمق معناسنه مستعملدركه فلانك اوزرنده شـويهايه طوردى تعبير اولنور يقال قامت الامة مائة دينـار اذا بلغت قيمتها مؤلف بوراده قيام يشان المرأة معناسنى تكرار ايلمشدر (القائم) اسم فاعلدر اياقده طوران آدمه دينور جمعى قوم وقيّم كلور ركع وزنلرنده وقوّام وقيام كلور رمّان وزنلرنده وقائم السيف قلجك قبضەسنه اطلاق اولنور وقائم برنسنه اوزره ثابت ومداوم اولان آدمه اطلاق اولنور ومنه قول حكيم بن حزام قال بايعت رسول الله صلى الله عليه وسلم ان لااخرّ الا قائما اى ان لااموت الا ثابتـا على الاسلام (القوام) قتال وزنـنـده مفاعلەدن مصدردر بركسـه ايله بيلەجه قائم اولمق معناسنەدر تقول قاومته قواما اذاقمت معه وقوام اسم اولور فى الاصل مصدر ثلاثيدر برايشك و برنسنەنك نظامى ومدار ثبات وعمـادنه دينوركه اول ايش واول نسـنه آنكله صورت وجود وثبات بولور واوى يابه ابدالله قيام دخى دينور يقال هو قوام ذلك الامر وقيامه اى نظامه وعماده وملاكه (القومة) نومه وزننده بناء مرّەدر بركرّه قالقوب طورمق معناسنەدر ومنه مابين الركعتين قومة اى قيام واحد شارحك بيانه كوره بوراده ركعتيندن مراد ركوع وسجوددر (المقام) مرام وزننده اسم مكاندر قيامده ايكى اياغك طورديغى يره دينور يقال لم ينفك عن مقامه اى موضع قدميه واقامه معناسـنه مصدر ميمى اولور يقـال لامقامك به اى لااقامةلك (الاستقامة) راسـت ومعتدل اولمق معناسنەدر : يقال استقام الامر اذا اعتدل مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وبرنسنەيه بها وقيمت تقدير وتعيين ايلمك معناسنەدر تقول استقمت السلعة اذا ثمنته بوراده تذكير ضمير مبيع ياخود شئ تصوّريلەدر (الاقامة) همزەنك كسريله كه اصلى اقوام ايدى واوك حركەسى ماقبلنـه نقل اولندقدنصكره واوالفه قلب اولنمغله التقاء ساكنين واقع اولديغندن عندالخليل الف ثانيه وعند الاخفش الف اولى حذف اولنوب محذوفه بدل آخرينه هاء زياده قلندى استقامه كلمەسـنده دخى بويلەجەدر وبعضا اضافت حالنده هاسى حذف اولنور (والقامة) حاله وزنندەكه اسم مصدردر مصدر موقعنه منزلدر بريرده دائمى طورمق معناسـنه دركه مقيم اولمق تعبيراولنور يقال اقام بالمكان اقامة وقامة اذادام به و برنسنه يى دائم وثابت ايلمك معناسـنەدر : يقال اقام الشئ اذا ادامه و برآدمى يرندن اياغه قالـدرمق معناسنەدر : يقال اقام فلانا ضدّا جلسه واكرى نسنه يى طوغرلتمق معناسنەدر:

يقال اقام درءه اذا ازال عوجه (التقويم) تفعيل وزننده بودخی اکری بی طوغرلتمق معناسنه‌در : یقال قوّم درءه اذا ازال عوجه وعدّله مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وتقویم برنسنه‌یه قیمت تعیین ایلمك معناسنه‌در تقول قوّمت السلعة اذا ثمنته (المقامة) میمك فتحیله مجلس معناسنه‌در : یقال هذا مقامة فلان ای مجلسه وقوم وجماعت معناسنه‌در : یقال فیه مقامة ای جماعة (المقامة) میمك ضمیله مقام کبی اقامه‌دن مصدردر اقامه معناسنه یقال لامقام ولامقامة له ای لا اقامة له وایکیسیده اسم مکان اولورلر یقال هذا مقام الحیّ ومقامتهم ای موضع اقامتهم (القامة) حاله وزننده (والقیمة والقومة) قافلرك فتحیله (والقومیة) قافك ضمیله (والقوام) قافك فتحیله انسانك بو ینه دینور قامه‌نك جمعی قامات وقیم کلور عنب وزننده یقال هوطویل القامة والقیمة والقومة والقومیة والقوام ای الشطاط وقامه قیودن صوجکجك بکره‌یه دینور جمیع اسباب وادواتیله جمعی قیم کلور عنب وزننده ونجد اولکه‌سنده برطاغك آدیدر (القویم) امیروزننده (والقوّام) شدّاد وزننده قامتی خوب وموزون آدمه دینور قویمك جمعی قوام در جبال کبی یقال هو قویم وقوّام ای حسن القامة وقویم طوغری نسنه‌یه دینور یقال شیء قویم ای مستقیم (القیمة) قافك کسریله برنسنه‌نك دکرینه و بهاسنه دینور اصلی واودر زیرا بها متاعك مقامنه قائم اولور جمعی قیم کلور عنب وزننده وقیمة ثبات ودوام معناسنه‌در ومنه یقال ماله قیمة اذا لم یدم علی شیء (ماقومه) طوغریق معناسندن فعل تعجبدر و بو شاذدر زیرا تقویم ماده‌سندن مبنی در مزیددن ایسه فعل تعجب متصرف اولمز قیاس اولان ماشدّ تقویمه دیمکدر شارح دیرکه قویم لفظندن اعتبار ایله تجویز ایلدیلر نته که ماشدّه وماافقره دیرلرکه اشتدّ و افتقر ماده‌لرندندر لکن شدید و فقیر لفظلرینه اعتبار ایلدیلر (القوام) سحاب وزننده عدل معناسنه در و برادمك مدار معاشی اولان نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال هوقوامه و هومایعاش‌به (القوام) غراب وزننده بر مرضدرکه قیون قسمنك ایاقلرینه عارض اولمغله اصلا یاتمیوب دائما ایاقده طورر (القومیة) قافك ضمیله بو دخی قوام الامر معناسنه درکه بر نسنه‌نك مدار وجود و ثباتیدر (القائمة) طوار قسمنك بر ایاغنه دینور جمعی قوائم در و کتابدن بر ورقه‌یه اطلاق اولنور و قائمة السیف قائم کبی قلجك قبضه‌سنه اطلاق اولنور و عین قائمة شول کوزه اطلاق اولنورکه کورمسی زائل اولوب لکن حدقه‌سی صحیح و سالم اوله یقال عین قائمة اذا کان قد ذهب بصرها والحدقة صحیحة (القیوم والقیام) قافلرك فتحی و یالرك تشدیدلریله بدأ واول و حدوثدن منزّه و مبرّا ازلیّ وقدیم اولان حضرت ربّ متعالك اسماء حسناسندندر

وقرأ عمر رضی الله عنه الحیّ القیام وهو لغة شارحك بیانه كوره قیوم فیعول
وقیام فیعال وزننده در اصللری قیووم وقیوام ابدی قال البیضاوی الدائم القیام
بتدبیر الخلق وحفظه وقال ابن الكمال القائم بذاته المقوّم لغیره (القویمة)
جهینه وزننده بر ساعت زمانیه اطلاق اولنور یقال مضت قویمة من نهار ای
ساعة (القوائم) هذیل قبیله‌سی یوردنده بر نجعه طاغلره اطلاق اولنور
(القائم) سلفده سرّ من رأی نام قصبه‌ده بر عمارت آدیدر وقائم بامر الله
عباسیه‌دن ابو جعفر عبدالله بن احمد نام خلیفه‌نك لقبیدر (مقامی) حباری
وزننده یمامه‌ده بر قریه در (المقوم) منبر وزننده صبان قولبنه دینور كه جفت
سورن اكا یاپشور (المقوّم) معظم وزننده قیس بن مكشوح المرادی فلجنك
آدیدر (الاقتیام) افتعال وزننده برون كسمك معناسنه در : یقال اقتام انفه
اذا جدعه (القهم) فتحتینله طعامه اشتهاسز اولمق معناسنه در كه كوكلی ایستمز
اولمقدر یقال قهم الرجل قهما من الباب الرابع اذاقل شهوته للطعام بورادہ قلت
عدمدن كنایه در (الاقهام) همزه‌نك كسریله اغماض ومسامحه ایلمك معناسنه‌در:
یقال اقهم فی الشیٔ اذا اغمض و بر نسنه‌دن ایكرنمك معناسنه در : یقال اقهم عنه
اذا كرهه و طعامه اشتهاسز اولمق معناسنه در : یقال اقهم عن الطعام اذالم یشتهه
و طعامه مشتهی اولمق معناسنه‌در : یقال اقهم الی الطعام اذا اشتهاه و بو رغب
ماده‌سی كبیدر كه عن والی ایله صله‌لندقده مقابل معنایه دال اولور وهوا آیاز اولمق
معناسنه در : یقال اقهمت السماء اذا انقشع الغیم عنها (فهم) فهم وزننده
ابن جابردر كه همدان قبیله‌سندن بر بطن بدربدر و عربده بوندن ماعدا فهم ایله
مسمی بطن یوقدر ماعداسی فایله در وقهم بن هلال بن النهاس ونهاس بن قهم
محدّثلردر (القهطم) زبرج وزننده فرومایه اوله‌رق شماطه‌جی چاغرغان آدمه
دینور كه شلتاق تعبیر اولنور یقال رجل قهطم ای لئیم ذوالصخب و بر رجل
علمیدر (القهقمّ) اردبّ وزننده انه كیرن نسنه‌یی كرداب كبی یودار اولان
آدمه دینور یقال رجل قهقمّ ای الذی یبتلع كلّ شیٔ
(• فصل الكاف •) (الكتم) كافك فتحی وتانك سكونیله (والكتمان) كافك
كسریله بر سوزی وخبری كیزلمك وصقلمق معناسنه در : یقال كتم الحدیث كتما
وكتمانا من الباب الاول اذا ستره واخفاه وایكی مفعوله‌ده تعدیه ایدر یقال كتمه
ایاه اذا ستره (التكتیم) تفعیل وزننده كتم معناسنه‌در : یقال كتمه بمعنی كتمه
(الاكتتام) افتعال وزننده كتم معناسنه‌در : یقال اكتتمه بمعنی كتمه وصرارمق
معناسنه در : یقال اكتتم الشیٔ اذا اصفرّ (المكاتمة) مفاعله وزننده كتم
معناسنه در : یقال كاتمه بمعنی كتمه (الكتمة) كافك كسریله اسمدر خبری صاقلمغه

دينور (الكتوم) صبور وزننده (والكتمة) همزه وزننده سرّى پك كتم ايدن آدمه دينور وكتوم شول ناقه‌يه اطلاق اولنور كه كبه اولمشيكن قويرغنى قالدرمغله كبه‌لكنى بيلدرمز اوله جمعى كتم در كتب وزننده وشول يايه دينور كه اغاجنده اصلا چتلاق اثرى اولميـوب درست اوله (الكاتم) اسم فاعلدر كتم ايديجى معناسنه در و مكتوم معناسنه استعمال اولنور كه مبالغة كاتم ايله وصفلنور يقال سرّ كاتم اى مكتوم وديگجى‌يه دينور خارز معناسنه (المكتام) محراب وزننده بو دخى كبه‌لكنى بيلدرمين كبه ناقه‌يه دينور (الكتوم) قعود وزننده كبـه ناقه قويرغنى قالدرمغله كبه‌لكنى بيلدرمز اولمق معناسـنه در : يقال كتمت الناقة كتوما من الباب الاول اذا كانت كتوما وياى كتوم اولمق معناسنه‌در: يقال كتمت القوس اذا صارت كتوما وكتام وكتوم كتاب وزنـنـده طلومك ديكيشى صيق ومحكم اولمغله اصلا ايچنـده‌كى صزمز اولمق معناسنه در : يقال كتم السقاء كتاما وكتوما اذا امسـك اللبن والشراب (الكتيم) امـير وزننده (والكاتم والكاتمة) بونلرده اغاجنـده چتلاق اولميوب درسـت اولان يايه وصف اولور كتوم كبى يقـال قوس كتيم و كتـوم و كاتم و كاتمة اذا كانت لا صدع فى نبعهـا و كتيم صيق و محكم طلوم ديكشـنه دينور كه اصلا بر نسنه صزوب چقميه يقال خرز السقاء كتيم اى لا ينضح و بوكورمز اولان اركك دوه‌يه اطلاق اولنور يقال جمل كتيم اى لايرغو (الاكتم) احمر وزننده قارنى بيوك على‌قول پك طوق آدمه دينور يقـال رجل اكتم اى عظيم البطن اوشبعان (الكتم) فتحتينله (و الكتمان) كافك ضميله بر نبات آديدر كه قنه‌يه قاتلوب آنكله صاچ و صقال خضاب اولنور بر مدت رنكى ثابت اولوب قالور كوكنك مطبوخيله مركب كبى يازو يازيلور بونبات وسمه اوله‌جقدر كه چويت‌اوتيدر (مكتوم و كتيم) امير وزننده وكتيمه جهينه وزننده اساميدندر و مكتوم غنى بن اعصر قبيله‌سنه مخصوص بر آيغرك آديدر و عبد الله ياخود عمرو بن قيس بن امّ مكتوم المؤذن الاعمى صحابيدر (المكتومة) بر نوع دهن اسميدر كه ايچنه زعفران ياخود كتم ديدكلرى نبات مذكورى مزجله ترتيب ايدرلر قرمزى اولور و مكتومه زمزم قيوسـنك اسميدر (كتمى) حبلى وزننده بر طـاغك آديدر (كتمه) غرفه وزننده بر موضعدر (تكتم) مضارع مؤنث مجهول بنيه‌سيله بر خاتون اسميدر و زمزم قيوسنك اسميدر جرهم وقعه‌سندنصكره مكتوم قالمشيدى (الكتمة) تمره وزننده كلمه معناسنه‌در : يقال ماراجعته كتمة اى كلمة (كتم) صرد وزنـنـده بر بلده آديدر (الكثم) كافك فتحى و ثاى مثلثه‌نك سـكونيله خيار مقوله‌سى سردجه نسنه‌يى اغزده اصروب قويرمق معناسنه‌در : يقال كثم

الجبار و نحوه كتما من الباب الاول اذا ادخله فى فيه فكسره و تركش مقوله‌سى نسنه‌يى سوكوب بوزمق معناسنه‌در : يقال كتم الكنانة اذا نكثها و ابز سورمك معناسنه‌در : يقال كتم الاثر اذا اقتصه و بر آدمى بر نسنه‌دن صرف و تحويل ايلمك معناسنه‌در : يقال كتمه عن الامر اذا صرفه و بركدرمك معناسنه‌در : يقال كتم الشئ اذا جمعه و بر نسنه‌يه يك يقين وارمق معناسنه‌در : يقال كتمه كتما من الباب الرابع اذا دنا منه و اوبالنوب كجكمك معناسنه‌در : يقال كتم الرجل اذا ابطأ (الاكتام) همزه‌نك كسريله يك يقلشمق معناسنه‌در : يقال اكتمك الصيد اى قاربك و طولدرمق معناسنه‌در : يقال اكتم القربة اذاملأها وكيزلنوب صقلنمق معناسنه‌در : يقال اكتم فى بيته اذا توارى (الاكتم) احمر وزننده قارنى ككيش آدمه و يك طوق ادمه دينور نته‌كه تاء ايله اكتم دخى بو معنايه‌در يقال رجل اكتم اى الواسع البطن والشبعان و طريق وسعديه دينور و ايرى و بومرى فرجه دينور و اكتم بن الجون صحابيدر و اكتم بن صيفى حكام عربدندر و يحيى بن اكتم القاضى العلامه معروف ذاتدر مأمون خليفه متعه‌يى اباحه ايتمشيكن منع و صرف ايدن ذاتدر رحمه‌الله‌تعالى (التكتم) تفعل وزننده توقف معناسنه‌در : يقال تكتم الرجل اذا توقف و متحير اولمق معناسنه‌در : يقال تكتم الرجل اذا تحير و اكيلوب بوكلمك معناسنه‌در : يقال تكتم اذا تثنى و بر نسنه‌يه برده‌لنوب كيزلنمك معناسنه‌در : يقال تكتم الرجل اذا توارى (الانكتام) انفعال وزننده محزون اولمق معناسنه‌در : يقال انكتم الرجل اذا حزن (المكاتمة) مفاعله‌وزننده بر نسنه‌يه يك يقلشمق معناسنه‌در : يقال كاتمه اذا قاربه و مخالطه معناسنه در : يقال كاتمه اذا خالطه (الكتمة) فتحاتله مشروبدن قانمش خاتونه دينور يقال امرأة كتمة اى الريا من شراب و غيره و ايرى منتاره دينور (الكاتمة) بو دخى ايرى منتاره دينور يقال كأة كاتمة و كتمة اى غليظة (الكتم) فتحتيله شكار صيادنك تولكنه كلمكه دينور يقال رماه عن كتم اى عن كثب (الكتحمه) حاى مهمله ايله قنفذه وزننده قورى اوتلق اوفنديسنه دينور يقال كتحمة من درين اى حطام من يبيس و قصه و طوب قيورجق صقاله دينور (الكتحم) قنفذ وزننده صقالى قصه و طوب و قيورجق اولان آدمه دينور يقال رحل كتحم اللحية و لحية كتحمة وهى التى كنفت و قصرت و جعدت (الكتعم) جعفر وزننده فرجى ايرى و بومرى اولان عورته دينور و قبلانه ياخود پارس ديدكلرى جانوره دينور (الكحمة) نحمه وزننده اهل يمن لغتنده كوزه دينور عين معناسنه‌در شارح ديركه صواب اولان عنب اولمقدركه اوزمدر (الكيخم) خاى معجمه ايله حيدر وزننده اولو و عظيم معناسنه‌در و بونكله ملك و سلطنت

وصفلنور

وصفلنور يقال ملك و سلطان كيخم اى عظيم (الكخم) كافك فتحى و خانك سكونيله بر آدمى اوته قاقوب يرندن آيرمق معناسنه‌در : يقال كخمه كخما من الباب الثالث اذادفعه عن موضعه (الكدم) هدم ورننده اغز اوجيله قاوره‌يوب اصرمق على قول بر دمور نسنه ايله دورتوب برملك معناسنه‌در : يقال كدمه كدما من الباب الاول و الثانى اذاعضه بادنى فمه اواثر فيه بحديدة و آوى سوروب كتمك معناسنه‌در : يقال كدم الصيد اذاطرده (الكدمة) تمره وزننده بره‌يه و نشانه دينور يقال فى بدنه كدمة اى وسم واثرة و بدنده ياره و چبان مقوله‌سى صغالدقدن صكره قلان يامه‌يه دينور (الكدمة) فتحاتله حركت معناسنه‌در : يقال ما به كدمة اى حركة (الكدمة) فرحه وزننده ايرى جثه‌لو ديشى قيونه دينور يقال نعجة كدمة اى غليظة (الكدمة) دجنه وزننده شديد و غليظ الجثه آدمه دينور جاموس كبى (الكدام) غراب وزننده اوتلنمش چاير كوكنه دينور برده قيريلوب اورسلنوب قالمغله يغمورى كوردكده يشروب ظهوره بشليه واختيار آدمه دينور ويمنده برموضع آديدر (كدام) شداد وزننده ابن بجيلة المازنى دركه فرسان عربدندر (كدام) كتاب وزننده (كديم) زبير وزننده (مكدم) معظم وزننده اسامئ رجالدندر (المكدم) مقعدوزننده مطلب معناسنه مستعملدر نته‌كه كدم طلب معناسنه مستعملدر يقال كدم فى غير مكدم اى طلب فى غير مطلب يعنى اولميه‌جق نسنه طلب ايلدى وبومثل سائردر (الكدم) صرد وزننده برجنس چكركه دركه سياه و باشلرى يشل اولور (المكدم) معظم وزننده اصرلمغله كوده‌سى برەلنمش انسان وحيوانه دينور يقال حمار مكدّم اى معضض (الاكدام) همزه‌نك كسريله طوتساق كركى كبى محكم بنده چكلمك معناسنه در : يقال اكدم الاسير على المجهول اذا استوثق منه (المكادمة) مفاعله وزننده بردابه يردن اوتى بتمامه اوتليوب بعض يرنى قويروب ديشلمك معناسنه دركه كيروسنى بره‌ليوب براقور يقال الدابة تكادم الحشيش اذا لم تستمكن منه (الكدامة) ثمامه وزننده اكل اولنمش نسنه‌نك بقيه‌سنه دينوركه مراد ديشلندكدنصكره قلان بقيه در يقال بقيت منه كدامة وهى بقية الشئ المأكول (الكرم) فتحتينله نفاست وعزت وشرف معناسنه دركه لؤم وخساست مقابليدر يقال به كرم اى ضدّلؤم مؤلف بصائرده ديديكه كرم ايله حضرت بارى عزشانه صفتلندقده احسان و انعام ولطفى مراد اولور و انسان وصفلنسه اندن ظاهر اولان اخلاق جيده وافعال پسنديده مراد اولور و اثرى ظهور ايلمدكجه كريم اطلاق اولنمز پس كرم اصول جهتندن اولميوب ذاتى ونفسى اولور و بعضلر ديديكه كرم حريته مماثلدر لكن حريت محاسن صغيره وكبيره‌يه اطلاق اولنور وكرم همان محاسن كبيره‌يه مخصوصدر تجهيز غزاة ضمننده انفاق

مال کبی و بکسلره دستکیر اولمق وضعفابه ترتب ایدن دیت ونکالیفی تحمل ایلمك کبی واشبو [ان اکرمکم عندالله اتقاکم] آیت کریمه‌سنده کال ورع وتقوی‌ایله متصف اولنه اکرم اطلاق اولندیغنك وجهی بودرکه کرم افعال محموده‌دن عبارت اولور ; افعال محموده‌نك انفس واعزی کندیسیله اشرف وجوه قصد اولنان فعل اولوب و اشرف وجوه کندیسیله وجه ورضای الهی قصد اولنان وجداولمغله برکسه محاسن افعالیله وجه ورضای الهی‌یی قاصد وطالب اولسه اولکسه وکمالیله متصف اولسه لاجرم اتقی و اکرم اولور وکاه اولورکه کرم‌ایله اشیای سائره‌ده وصف اولنور انتهی (الکرامة) سلامه وزننده (والکرم) کذلك فتحتینله (والکرمة) فتحاتله برکسه کرم صفتیله متصف اولمق معناسنه در : یقال کرم الرجل کرامة وکرما وکرمة من الباب الخامس اذا کان کریما (الکریم) امیر وزننده (والکریمة) هایله (والکرمة) فرحه وزننده (والمکرم والمکرمة) میملرك ضمی و رانك فتحیله (والکرام) غراب وزننده (والکرّام والکرامة) رمّان و رمّانه وزنلرنده صفتلردر کرم ایله متصف آدمه دینور و کریمك جمعی کرماء وکرام کلور کافك کسریله و کرائم کلور غیرقیاس اوزره و رمّان وزننده کرّامك جمعی کرامون‌کلور شارحك بیانه کوره کریمه لفظنده‌هاء مبالغه ایچوندر انتهی وکرم لفظی‌که مصدر در مبالغة وصف اولور مفرد وجمع ومذکر ومؤنث مساوی اولور یقال رجل و امرأة کرم ورجال ونساء کرم ای کریم وتقول العرب کرما ای ادام الله کرمالك و بو حمدا وسقیا ماده‌لری کبی فعلی مهجورا مصمر در وکرم ارض طیبه‌یه وصف اولور یقال ارض کرم ای کریمة طیبة و یقال ارض وارضان و ارضون کرم زیرا وجه مذکور اوزره وصف بالمصدردر و تقول العرب افعل کذا وکرامةملك بالفتح وکرما وکرمة وکرمی وکرمة عین و کرمانا بضمّ الکافات و لایظهرون‌له فعلا یعنی اکرمك کرامة وکراما دیمزلر مصدر ایله فعلدن استغنا ایدرلر افعل کذا حرمة وکرامة تقدیرنده در یعنی بن بوایشی محضا سکا حرمة و اکراما ایدرم دیمکدر نته‌که افعل کذا حبا وکرامة لك دخی دیرلر و نعم عین ونعمة عین ونعامی‌عین دخی دیرلرکه سنك کوزلرك‌آیدین یعنی‌ممنون ومنبسط اوله‌جغك ایچون ایدرم دیمکدر ولا افعل ذلك لاحبا ولا کرامة ولا کراما دخی دیرلر پس‌افعال کذا ترکیبی متکلم مستقبل اولوب فعل محذوف اکرمك‌اولور (المکرمان) میمك و رانك فتحیله خلق و مشربی واسع متحمل و کریم ورؤف آدمه اطلاق اولنور یقال یامکرمان لکریم الواسع الخلق و یقال رجل مکرمان (المکارمة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌ده مستعملدر کرم بابنده یارشمق معناسنه‌در : یقال کارمه فکرمه کنصره ای عارضه فی الکرم فغلبه (الاکرام) همزه‌نك کسریله

والتکریم

(و التكريم) تفعيل وزننده حرمت و تعظيم ايلمك معناسنه‌در : يقال اكرمه وكرمه اذا عظمه و نزهه و اكرام اولاد كرام صاحبى اولمق معناسنه‌در : يقال اكرم الرجل اذا اتى باولاد كرام و تكريم السحاب بلود پك چوق يغمورلو اولمق معناسندن عبارتدر يقال كرم السحاب و يقال كرم السحاب على المجهول اذا غزر ماؤه (الكريم) امير وزننده كرملو آدمه دينوركه ذكر اولنور و عفو و سمحى غالب آدمه اطلاق اولنور يقال رجل كريم اى صفوح و كريم لفظنك تثنيه‌سنده كريمان دينور عرف شرعده حجّ وجهاده اطلاق اولنور ومنه الحديث [خير الناس مؤمن بين كريمين] اى بين الحجّ و الجهاد او معناه بين فرسين يغز و عليهما او بعيرين يستقى عليهما و ابوان كريمان مؤمنان شارح ديركه كرچه مومنان كريمان لفظنى تفسير در لكن سياقك مقتضاسى اوبين ابوين مؤمنين اولمقدر زيرا نهايه‌ده بين ابوين مؤمنين اوبين اب مؤمن و ابن مؤمن عبارتيله مرسومدر انتهى و شول كريم كه اشبو [واعتدنالهارزقا كريما] ايت كريمه‌سنده واقعدر كثير معناسنه در زيرا رزق كثير قليلدن اشرفدر [وقل لهما قولا كريما] آيتنده واقع كريم سهل وملايم معناسنه در زيرا قول ملايم قول غليظدن اشرفدر (المكرام) منعام وزننده پك چوق كرم ايدن آدمه دينور يقال رجل مكرام اى مكرم للناس (الكرامة) سلامه وزننده كرم معناسنه دركه ذكر اولندى وعزيزلك معناسنه در تقولله علىّ كرامةعزازة وكرامه كوپ ودستى قپاغنه دينور ومنه حبا وكرامة نته‌كه حبب ماده‌سنده بيان اولندى وكرامه شيخ امام بخارى اولان محمد بن عثمانك جدّى اسميدر و كرامة ابن ثابت الانصارى صحبتنده اختلاف اولندى وكرامه بلود پك چوق يغمورلو اولمق معناسنه در : يقال كرم السحاب كرامة من الباب الخامس اذا كثرماؤه وترلا كوبره‌لتمكله اكينى نشوونمالو وبركتلو اولمق معناسنه در : يقال كرمت ارضه اذادملها فزكى زرعها (الاستكرام) كريم نسنه‌يى طلب ايلمك ياخود برنسنه‌يى كريم بولمق معناسنه در : يقال استكرم الشئ اذا طلبه كريما اووجده كريما (التكرّم) تفعل وزننده (والتكارم) تفاعل وزننده ناسزا نسنه‌دن صاقنوب پرهيز ايلمك معناسنه در: يقال تكرم عنه و تكارم عنه اذاتنزّه كوياكه شين و نقيصه‌يى موجب حالاتدن احتراز و تباعد ايله نفسنه اكرام ايدوب مكرّم اولدى(المكرم والمكرمة) ميملرك فتحى ورالرك ضميله (والاكرومة) اضحوكه‌وزننده اسملردر فعل كرم معناسنه در عوندن معونه و عجبدن اعجوبه اسم اولدقلرى كبى شارحك بيانه كوره اولكيلرك جمعى مكارم و اكرومه‌نك اكاريم در و منه يقال انّ اجل المكارم اجتناب المحارم ومكرمه طپرغى پاك و منبت اولان ارضه وصف

اولنور يقال ارض مكرمة اى كريمة (الكرم) كافك فتحى ورانك سكونيله بأش اوزومه ديور عنب معناسنه وفى الحديث [لاتسموا العنب الكرم فانما الكرم الرجل المسلم] معلوم اوله كه اوزمه كرم اطلاق شيرهسندن اتخاذ اولنان خمر كرم و سخا خصلتنه محرّك و سائق اولديغنه مبنى در فى الاصل وصف اولهرق كرم اطلاق اونمشيدى فتحتيله بعده تخفيفا رابى اسكان قلندى قانديكه كرم حقيقى حضرت كريم وهّاب جلّ شانه صفتيدر بعده مؤمن ومسلم صفتيدر وجه مذكور اوزره مبالغة موصوف مقامنه قائم اولدى پس نبيّ اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عنبه كرم تسميهسندن نهى ايلملرى حقيقته محمول اولميوب بلكه وجه آتى يه رمز و اشارتدر يعنى كرم مادهسندن مشتق و مأخوذ اولان اسم ايله اسمى اشبو نوع عنب اسم مزبور ايله تسميه يه لايق دكلدر بلكه اكا مسلم و متقى و مؤمن قسمى احقّ و اولادر خصوصا حضرت بارى عزشانه اسميله مشاركته غيرت و عصبيت مقتضاسى بر وجهله تأهيل ايلمك روا دكلدر لاسيما آندن منهى اولان خمر اتخاذ اولنور اولمغله اسم مرقومه بر درلو مناسب دكلدر بلكه حفنه و حبله و زرجون كبى اسملر ايله تسميه ايلمك معناسنهدر پس كرم مادهسندن مأخوذ اسم احق مسلم و مؤمنه لايقدر وانما الكرم الرجل المسلم قول شريفى فانما المستحقّ للاسم المشتق من الكرم المسلم سبكندهدر خلاصهسى اطلاق نهى اولميوب استحقاق نهى اولور شارح ديركه بو مادهلردن عنبدن مراد اوزمك اسمهسيدركه تكاش تعبير اولنور و حالا السنهٔ ناسده كرم اوزم باغنده مستعملدر وكرم قلادهيه دينور يقال جاءت و فى عنقها كرم اى قلادة و مولوزدن و طاشلردن باكيزه اولان ارضه اطلاق اولنور و بوغمق تعبير اولنان كردانلقدن بر نوعك اسميدر بعضلر ديديكه بنات كرم بركونه نسوان پيرايهسيدركه جاهليتده اتخاذ و استعمال ايدرلر ايدى جمعى كروم كلور (كرم) فتحتيله بر موضع آديدر (كرمى) سكرى وزنده تكريت قضاسنده بر قريه آديدر (كرمان) كافك فتحيله و بعضا كافى مكسور اولور ياخود كافك كسرى لحن در ايرانده فارس ايله سجستان بيننده بر اقليم عرفى آديدر و غزنه ايله مكران قربنده بر بلده آديدر وكرمانى بن عمروكه كافك كسريله در محدثدر (الكرمة) ثمره وزننده بر موضع آديدر و طبس قضاسنده بر قريه آديدر وكرمه شول جوز طرزنده دكرمجه كميكه دينوركه قالجه باشنده اويلغك نهايتنده اولور (كرمه) غرفه وزننده يمامهده بر ناحيه آديدر (الكريمه) سفينه وزننده آدمك بروننه اطلاق اولنور يقال كريمتك اى انفك و مطلقا شريف اولان عضوه اطلاق اولنور اذن و عين و يدكبى (الكريمتان) تثنيه بنيهسيله انسانك ايكى كوزنه اطلاق اولنور (كرم) جبل وزننده (كرام)

كتاب وزننده (كريم) عنيز وزننده (كريمه) سفينه وزننـده (كريم) زبير وزننده (مكرم) معظم وزننده (مكرم) مجمل وزننده اسامیٔ ناسدندر (كرام) شداد وزننده بودخی اسامیدندر محمد بن كرام كه كرامیه طائفه‌سنك رئیس ومقتدالریدر و آنلر مشبهه طائفه‌سیدركه خدای متعال جوهردر عرش اوزره مماسّ و مستقردر دیرلر تعالى الله عن ذلك علوّا كبيرا (التكرمة) تانك و رانك فتحی وكسریله تكريم معناسنه‌دركه تفعیلدن مصدر ثانیدر شارحك بیاننه‌كوره بوشواذندر زیرا تفعله وزنی معتله مخصوصدر و مصباحده تكریمدن اسم اولمق اوزره مرسومدر و تكرمه اسم اولور یصدغه‌دینور وساده معناسنه (كرمیه) صردّیه وزننده برقریه‌آدیدر (كرمینیه) فتحتینله و یانك تشدیدیله و تخفیفیله یاخود كرمینـه بخارا ایالتنده بر بلده آدیدر (الكرتيم) تای فوقیه ایله قندیل وزننده بالتـه‌یه دینور یقال كسره بالكرتيم ای بالفاس (الكرتوم) عصفور وزننده دوز و یالچین طاشه دینور واطرافندن یوكسلك اولان اوزون اوزادی ارضه دینور و بنو عذریه مخصوص بر حرّه‌آدیدر (كرثمه) كافك و ثای مثلثه‌نك فتحیله ابن جابر بن هراب دركه بنی سامة بن لؤی نسبی رجالندندر (الكردم) جعفر وزننده بودور آدمه دینور و بهادره دینور یقال هو كردم ای شجاع وكردم بن سفيان وكردم بن ابی السنابل یاخود كردم ابن ابی السائب در وكردم بن قیس صحابه‌لردر وكردم بن شعبه درید بن الصمه‌نك قاتلیـدر (الكردوم) عصفور وزننده بودخی بودوره دینور (الكردمة) دحرجه وزننده بودور آدمك سكرتمسی كبی سكرتمك علی قول بریانی اوزره ینكبج كبی سكرتمك معناسـنه در : یقال كردم الرجل اذاعداعدو القصيرا وعلى جنب واحد و عسكری بر ارایه كتوروب یصامق معناسنه در : یقال كردم القوم اذا جمعهم و عبأهم (التكردم) تدحرج وزننده بر نسنه‌دن خوفله سكردوب كتمك معناسنه در : یقال تكردم الرجل اذا عدافزعا (الكرزم) زای معجمه ایله جعفر وزننده بالته‌یه دینور و قصه برونلی آدمه دینور یقال رجل كرزم ای قصير الانف وبر رجل آدیدر (الكرزيم) قنـدیل وزننده بو دخی بالتـه‌یه دینور و بلیهٔ شـدیده‌یه دینور جمعی كرازیم در (الكرزم) قنفذ وزننده كثيرالاكل كمسیه دینور یقال رجل كرزم ای الكثيرا لاكل (الكرزمة) دحرجه وزننده اوبله وقتی طعام یمك معناسـنه در : یقال كرزم الرجل اذا اكل نصف النهـار وكرزمه بر رجل آدیدر (الكرسمة) دحرجه وزننده باشی یره اكوب ساكت و ایسم طورمق معناسنه در : یقال كرسم الرجل اذاازم و اطرق (الكرشمة) كافك وشین معجمه‌نك فتحیله یوزه دینور وجه معناسنه (الكرشوم) عصفور وزننده چركین یوزلو آدمه دینور یقال رجل كرشوم ای قبيح الوجه (الكرصمة)

سنه مهمله ايله دحرجه وزننده جنكده دشمنه مقابل اولوب حمله ايلمك معناسنه‌در: يقال كرسم فلان اذا واجه القتال وحمل على العدوّ (الكركم) هدهد وزننده زعفرانه دينور وعصفره دينور و اصبور ديدكارى نباته دينور الوردن برر قطعه‌يه كركه دينور حابله (الكركان) عنفوان وزننده رزق و روزى معناسنه‌در: يقال اكل كركانه اى رزقه (الكزم) زاى معجمه ايله عزم وزننده ايجلى نسنه‌يى اوك ديشلر ايله قيروب يمك ايجون ايجنى چقارمق معناسنه‌در: يقال كزم الشئ بمقدّم فيه كزما من الباب الاول اذا كسره و استخرج مافيه ليأكله (الكزم) كتف وزننده قورقق آدمه دينوركه هر نسنه‌دن هيبتلنوب خوف ايدر يقال رجل كزم اى هيبان (الكزم) صرد وزننده نغر ديدكلرى قوش اسميدركه بلبل قوشيدر (الكزم) فتحتينله بخل و خست معناسنه‌در: يقال به كزم اى بخل و شدت اكل معناسنه‌در و بورون قصه‌لغنه كذلك برمقلرك قصه‌لغنه دينور و آتك دودقلرى قالين اوله‌رق قصه اولمغه دينور و ظاهرا بونلر مصدردر (الاكزم) احمر وزننده وصف مذكور اوزره اولان اته و بورونه دينور مؤنثنده كزماء دينور يقال فرس و انف اكزم و يد كزماء اى قصيرة اكزم بخيله دينور يقال هو اكزم البنان اى بخيل (الكزوم) صبور وزننده قوجه‌لقدن ديشلرى دوكلمش نقه‌يه دينور (الاكزام) همزه‌نك كسريله انقباض معناسنه‌در: يقال اكزم الرجل اذا انقبض و طعامى يقمق درجه‌سنده چوغه كتمك معناسنه‌در: يقال اكزم عن الطعام اذا اكثر حتى لايشتهى (التكزيم) تفعيل وزننده اياغك برمقلرى طباندن طرفه اكيلوب قيورق اولمق معناسنه‌در: يقال فى رجله تكزيم اى تقفيع (التكزّم) تفعل وزننده فاكهه‌يى قبوغيله يمك معناسنه‌در: يقال تكزم الفاكهة اذا اكلها من غيران يقشرها (الكزمة) ثمره وزننده بدنده صيق و ديرنكلى اولان باغه دينور يقال شحمة كزمة اى مكتنزة (الكنعوم) زنبور وزننده حير لغتنده حماره دينور ميمى زائده‌در (الكسم) كسب وزننده و مرادفيدركه امك چكوب قزانج ايلمك معناسنه‌در: يقال كسم الرجل لعياله كسما من الباب الثانى اذا كسب و جنكى قزشدرمق معناسنه‌در: يقال كسم الحرب اذا اوقدها و بر نسنه‌يى ال ايله خرده خرده اوفاتمق معناسنه‌در: يقال كسم الشئ اذا فتته وكسم چوق قورى اوتلغه دينور و بر موضع آديدر (الكيسوم) طيفور وزننده (واليكسوم) يعفور وزننده (والاكسوم) اسلوب وزننده تاب و طراوتلى ياخود چايرى جنى چوق و صيق باغجه‌يه و مرغزاره دينور يقال روضة كيسوم و يكسوم و اكسوم اى ندية او مثر اكب النبت و اكسومك جمعى اكاسم كلور (ابو يكسوم) يعفور وزننده قرآن مبينده مذكور اولان فيلك صاحبيدر

يعنى ابرههنك هدم كعبه قصديله جلب واستصحاب ايلديكى فيلك صاحبى اولان كمسهدر (كيسم) حيدر وزننده عربدن بر بطن پدريدر و خلقنه كياسم ديرلر حالا منقرضلردر (الكسوم) صبور وزننده هرامورده ايشلك وكاركذار آدمه دينوركه مصلحت ارى تعبير اولنور يقال رجل كسوم اى ماض فى الامور (كشاجم) شين معجمه وجيمله علابط وزننده بررجل اسميدر ... بركه بوبرشاعرك لقبيدر وهرحرفى برصنعته دالدر كاف كتابت وشين شعر والف ادب وجيم نجوم وميم موسيقى به دالدر مزبور اشبو صنايعى جامع اولديغندن كشاجم ايله ملقب اولدى وهركيمده صنايع مزبوره مجتمع ايسه اكاده اطلاق اولنور (الكشم) كافك فتحى وشينك سكونيله پارس ديدكلرى جانوره دينور فهد معناسنه وكشم مصدر اولور برونى دبندن كسمك معناسنه يقال كشم انفه كشما من الباب الاول اذا قطعه باستيصال (الاكشم) بودخى پارسه دينور وخلقتى ناقص اولان آدمه دينور كذلك حسبنده نقصان اولان آدمه دينور (الكشم) فتحتينله بركسهنك خلقتى كذلك حسبى نقصان اولمق معناسنهدر : يقال كشم الرجل كشما من الباب الرابع اذا كان فى خلقه نقصان وكذا فى الحسب (الكاشم) صاحب وزننده انجدان رومى اسميدركه خروس كوزى تعبير اولنان نباتدر (الكصوم) صاد مهمله ايله قعود وزننده برنسنهدن ارقه ويروب كيرو دونمك ياخود مقصده وارميوب همان كلديكى يردن دونوب كيرو كلمك معناسنهدر : يقال كصم الرجل كصوما من الباب الاول اذا ولى وادبر اورجع من حيث جاء ولم يتمّ الى مقصده (الكصم) خصم وزننده عنف وشدّتله برآدمى اوته قاقق معناسنهدر: يقال كصم فلانا كصما اذا دفعه بشدّة (الكظم) كافك فتحى وظاى معجمهنك سكونيله اويكهيى اظهار ايلميوب هضم ايلمك معناسنهدر : يقال كظم الغيظ كظما من الباب الثانى اذاردّه وحبسه وقاپويى قپامق معناسنهدر : يقال كظم الباب اذا اغلقه ونهر وخرق وباجه مقولهسنى سدّ ايلمك معناسنهدر : يقال كظم النهر والخوخة اذا سدّهما (الكظوم) قعود وزننده دوه كويش كتورمكدن فارغ اولمق معناسنهدر : يقال كظم البعير كظوما اذا امسك عن الجرّة و بركسه خوش واپسم اولمق معناسنهدر : يقال كظم الرجل على المجهول اذا سكت (الكظيم) امير وزننده (والمكظوم) غمكين آدمه دينور يقال رجل كظيم ومكظوم اى مكروب (الكظم) فتحتينله بوغزه دينور على قول اغزه ياخود بوغرتلغه دينوركه صولوغك مخرجيدر يقال اخذ بكظمه وهو الحلق اوالفم اومخرج النفس شارح ديركه خليل وسائرلرك قوللرى اوزره كظم ظانك سكونيله مخرج نفسه دينور ظانك حركهسى همان برشعرده واقعدرسائر معنالربوندن اخذوتصويغ اولنمشدر (الكظم) ركع وزننده ساكت واپسم آدملره دينور

کاظمك جمعیدر یقال قوم کظم ای ساکتون (الکظامة) کتابه وزننده درەنك اغزنه دیور وتسوانك منتفسنه دیوروشول قبویه دینورکه بانده اولان قبویه اندن لغم وکاریز ایله صو کچر اوله وترازو باشنك حلقه‌سنه دیورکه کفه‌لرك ایبلری اکا بغلانور وبابك اوست کوشه‌سی اوجنه یعنی نصعمیه دینورکه طونج تعبیر اولنور وترازونك باشنده اولان مسماره یاخود ذکر اولنان حلقه‌سنه دینور ودوه‌نك برونه بغلدقلری ایپه دیور وشول سکیره دینورکه اوق یلکنه یاخود یلك کجه‌جك اجه برینه صارینور (الکظیمة) سفینه وزننده بودخی یری برینه زیر زمیندن لغم وکاریز کچن قبویه دیور وصوطلومنه دینور (الکظام) کتاب وزننده برنسنه‌نك اغزی باغنه دینور ومنه یقال اخذ بکظام الامر ای بالثقة (کاظمه) بر موضع آدیدر (الکعم) کافك فتحی وعینك سکونیله دوه اصرمسون یاخود نسنه یمسون دیو اغزنی بغلمق معناسنه‌در : یقال کعم البعیر کعما من الباب الثالث اذاشدّ فاه لئلا یعضّ او یأکل وکعم وکعوم قعود وزننده اوپمك معناسنه‌در یاخود کمال شوق وشرهندن دوداقلری اغزنه الەرق اوپمك معناسنه‌در : یقال کعم المرأة کعما وکعوما اذاقبلها اوالتقم فاها فی القبلة (المکعوم) (والکعیم) اصرمسون یاخود نسنه یمسون دیو اغزی بغلنمش دوه‌یه دینور (الکعام) کتاب وزننده دوه‌نك اغزنی بغلدقلری باغه دینور (المکاعمة) مفاعله وزننده بودخی اوپمك یاخود دوداقلرنی اغزنه الەرق اوپمك معناسنه‌در : یقال کاعم المرأة اذاقبلها اوالتقم فاها فی القبلة ومحبوبله برلباس ایچره صارمشوب یاتمق معناسنه‌در : یقال کاعم المرأة اذاضاجعها فی ثوب واحد بوماده نه رعنا شیوه ومعنالری مشتملدر (الکم) کافك کسریله سلاحك وسائر نسنه‌نك قابنه وغلافنه دینورجمعی کعام در کافك کسریله وکعومدر کافك ضمیله وکعوم الطریق یوللرك اغزلرینه اطلاق اولنور (کیعوم) طیفور وزننده بررجل آدیدر (الکعسم) جعفر وزننده بیان اشکنه دینور (الکعسوم) عصفور وزننده حمار اهلی‌یه دینور ایکیسنکده جمعلری کعاسم وکعسیم کلور (الکعسمة) دحرجه وزننده برنسنه‌دن ارقه چویروب قاچمق معناسنه‌در : یقال کعسم الرجل اذاولّی هاربا (الکلام) سحاب وزننده سوزه دینور قول معناسنه مفید اولسون غیر مفید اولسون علی قول بنفسه مکتفی سوزه دینورکه اسنادی متضمن تام ومفید اولان سوزدن عبارتدر پس قولدن اخص اولنور یقال انی بکلام طیب وهوالقول اوما کان مکتفیا بنفسه مترجم‌دیرکه مصباحده مرسومدرکه کلام فی الحقیقه نفس متکلمده قائم معنادر اکا عبارتله دلالت واشارتله تنبیه اولنور نته‌که اشبو ٭ ان الکلام لفی الفؤاد وانما ٭ جعل اللسان علی الفؤاد دلیلا ٭ بیتنده مصرحدر وذکری آتی کلم ماده‌سندن مشتقدرکه جرح وتأثیر

معناسنه‌در نته‌كه جامی اوائل شرح كافيه‌ده بسـط ايلمشدر (الكلام) غراب
وزننده طپراغی قالين يره دينور وطبرستان قصاسنده برقريه آديدر (الكلمة)
كافك فتحی ولامك كسريله لفظهٔ واحده‌يه دينور كرك اسم وكرك فعل وحرف
اولسون يقال نطق بكلمة فصيحة ای بلفظة وكلمه قصيده‌يه اطلاق اولنور كلمه‌نك
جمعی كلم‌در هاسنز (الكلمة) كافك كسريله بودخی لفظهٔ واحده معناسـنه‌در
جمعی كلم‌در كسره وكسركبی (الكلمة) تمره وزننده بودخی كلمه معناسنه‌در جمعی
كلمات كلور پس اوچ لغت اولمشدر (الكلمة الباقية) يعنی اشبو [وجعلها كلمة باقية]
آيت كريمه‌سنده واقع كلمهٔ باقيه‌دن مراد كلمهٔ توحيددر حضرت باری عزشانه آنی حضرت
ابراهيمك اعقابنده ابقا ايلمشدر (كلمة الله) عيسی علی نبينا وعليه السلام‌در
كنديلريله وكلاملريله انتفاع اولنديغی حسبيله اطلاق اولندی ياخود خلقت وفطرتی
بلاواب همان كن امر شريفيله وجود بولديغنه مبنی‌در مترجم ديركه ياخود
كلام الهی ايله اهتدا اولنديغی كبی كندوسيله اهتدا اولنديغنه مبنی‌در مؤلفك
ذكر ايلديكی وجه ثانی‌يه حضرت آدم ايله وجه ابلغ اوزره اعتراض اولنور
وبابده كتب صوفيه‌ده وجوه مقنعه مرسوم اولمغله فليراجع (التكليم) (والكلام)
كذّاب وزننده برآدمه سوز سويلمك معناسنه‌در : يقال كلمه تكليما وكلاما اذا
حدثه ويارهلمق معناسنه‌در : يقال كلمه اذا جرحه (التكلم) تفعل وزننده
بودخی سوز سويلمك معناسنه‌در : يقال تكلم الرجل اذا تحدّث (التكالم)
تفاعل وزننده بعد المفارقه بری بريله جوابلشمق معناسنه‌در : يقال تكالما اذا تحدّثا
بعدتهاجر (التكلام) (والتكلامة) تالرك كسری وكافلرك سكونيله وكافلرك
كسری ولاملرك تشديدلريله‌ده لغتدر (والكلمانی) سلمانی وزننده ولامك فتحيله‌ده
لغتدر (والكلمانی) كافك ولام مشدده‌نك كسريله (والكلمانی) كسرتينله
وميمك تشديديله وبوايكی اخيره‌نك نظيرلری يوقدر جمله‌سی هركلامی جيد وپاكيزه
ومنقح فصيح وسخنور آدمه دينور بعضلر ديديكه كسرتينله وميمك تشديديله چوق
سوزلو پركوی آدمه دينور مؤنثی كلمانيه‌در (الكلم) كافك فتحی ولامك سكونيله
ياره‌يه دينور جرح معناسنه‌در جمعی كلوم‌در وكلام‌در كافك كسريله يقال وضع
المرهم علی كلمه ای جرحه وكلم مصدر اولور ياره‌لمق معناسنه يقال كلمه
كلما من الباب الثانی اذا جرحه (المكلوم) (والكليم) امير وزننده
ياره‌لويه دينور يقال هومكلوم وكليم ای مجروح (الكلثوم) ثای مثلثه ايله
زنبور وزننده يوزی ويناقلری اتلی وطولغون آدمه دينور يقال رجل كلثوم ای
الكثير لحم الخدّين والوجه وفيل تعبير اولنان حيوانه دينور علی قول بيوك نوعنه
دينور زند فيل معناسنه در وسنجق شقه‌سنه دينور وكلثوم بن الحصين وكلثوم بن

علامه وكلثوم بن هدم بن امرئ القيس اصحابدندر مرقوم كلثوم بن هدم انصاردن شول ذاتدركه فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى مدينه‌يه هجرت بيوردقلرنده ابتدا اكا نزيل اولوب خانه‌سنده درت كون اقامتدنصكره ابو ايوب الانصارى خانه‌سنه نقل ايلديلر (ام كلثوم) بنت رسول الله عليه السلامدر ورضى الله عنها مترجم ديركه مؤلف حضرت موسىنك همشيره‌سى اسمى اولان [illegible] سكوت ايلدى جنتده مريم وآسيه كبى آنكدخى تزوجيله فخر عالم عليه السلام موعود اولمشدر نته‌كه جامع الصغيرده مذكوردر (الكلثمة) كافك وثانك فتحيله يوز دورنك اولمه‌رق اتلوجه وطولغونجه اولمغه دينوركه مصدرندر يقال فى وجهه كلثمة وهى اجتماع لحم الوجه بلاجهومة (المكلثمة) مزعفره وزننده دورنك اولمه‌رق يوزى اتلوجه وطولغونجه اولان خاتونه دينور يقال امرأة مكلثمة اى بوجهها كلثمة (الكلحة) حاى مهمله ايله زبرج وزننده طبراغه دينور (الكلدم) دال مهمله ايله جعفر وزننده صلابتلو نسنديه دينو صلب معناسنه‌در (الكلدوم) زنبور وزننده بودوره دينور (الكلسمة) دحرجه وزننده برآدم ذمتنده اولان حقوق تكاسلندن ناشى ادا ايلميوب اوزاتمق معناسنه‌در : يقال كلسم الرجل اذا تمادى كسلا عن قضاء الحقوق وسرعتله كتمك معناسنه‌در : يقال كلسم الرجل اذا ذهب فى سرعة وقصد وتوجه ايلمك معناسنه‌در: يقال كلسم اليه اذا قصد (الكلشمة) كافك وشين معجمه‌نك فتحيله قوجه قارى‌يه دينور يقال تزوج كلشمة اى عجوزا (الكلصمة) صاد مهمله ايله دحرجه وزننده برنسنه‌دن خوفله قاچوب كتمك معناسنه‌در : يقال كلصم الرجل اذافرّ هاربا (الكمّ) كافك ضمى وميمك تشديديله جامه‌نك يكنه دينور فارسيده آستين ديرلر جمعى اكمام وكمه كلور عنبه وزننده مترجم ديركه ظاهرا سو بوجه نسنه‌يه ناسك كمّ شكل ديدكلرى اشبوكمّ لباس شكلنه تشبيهه مبنى‌در (الكمّ) كافك كسريله خرما يمشنك وساتر اغاج چچكنك اوزرنده اولان قابه دينوركه قبجوق تعبير اولنور جمعى اكمه واكمام وكمام كلور كافك كسريله (الكمامة) كتابه وزننده كمّ معناسنه‌در (الكمّ) كافك ضميله (والكموم) عموم وزننده اغاجك چچكلرى قبجوقلنمق معناسنه‌در : يقال كمت النخلة كما وكموما على المجهول فهى مكموم و تازه دوه ياوريسى قوت بولنجه قدر صاحبنك شفقتندن ناشى جول مقوله‌سيله اورتيلوب بورنمك معناسنه در : يقال كمّ الفصيل اذا اشفق عليه فستر حتى يقوى (التكمّى) تشنىّ وزننده غنى و احاطه اولنمق معناسنه در : يقال القوم تكموا على المجهول اذا اغمى عليهم و غطوا شارح ديركه اصلى تكمم ايدى ميم اخيره يايه مبدل اولدى مؤلف بونى معتل بابنده دخى ثبت ايلدى و اساسده تكمم عنوانده مرسومدر (الاكام) همزه‌نك

كسريله

کسریله لباسه یك ایلك معناسنه در : یقال اکمّ القمیص اذا جعل له کمین و اغاجك چچکی قبچوقلنمق معناسنه در : یقال اکمت النخلة اذا خرجت اکامها (التکمیم) تفعیل وزننده اکام معناسنه در: یقال کممت النخلة بمعنی اکمت (الکمام والکمامة) کافلرك کسریله دوه اصرمسون دیو اغزنه بغلدقلری باغه دینور (الکمّ) کافك فتحیله بر نسنه‌یی اورتوب بورمك معناسنه در : یقال کمّ الشیء کما من الباب الاول اذا غطاه و بر نسنه‌نك اغزنی قپامق معناسنه در : یقال کمّ الحبّ اذاسدّ رأسه و ناس بر یکمك معناسنه در: یقال کمّ الناس اذا اجتمعوا (الکمکام) ترثار وزننده بر درلو ساقزه دینور علی قول یمنه مخصوص ضرودیدکلری شجرك قرفنه یعنی قشرنه دینور مفرداتده صمغی ایله مفسر در که حصی لبان محرفی عسلبند دیدکلری بخور اوله‌جقدر و کمکام طوباج کوده‌لی بودوره دینور مؤنثی کمکامه در (الکمة) کافك ضمیله دکرمی اولان باش کسوتنه‌دینور باشی اورتدیکیچون یقال جاءوفی رأسه کمة ای قلنسوة مدورة (التکمکم) تزلزل وزننده ذکر اولنان باش کسوتنی کیمك معناسنه‌در : یقال تکمکم الرجل اذا لبس الکمة و بورنمك معناسنه‌در : یقال تکمکم فی ثیابه اذا تغطی (المکمة) میمك کسریله مذّبه وزننده شول کیسه طرزنده طوربه‌یه دینورکه اشکك اغزینه کچوررلر و اکنجیلرك سورکو تخته‌سی دیدکلری آلته دینور که ترلایه تخم صاچدقدنصکره اوزرنی انکله طپراقلیوب دوزلدرلر (الاکمة) همزه‌نك فتحی و کافك کسریله کام لفظنك جمعیدرکه ذکر اولندی بو مناسبتله اتلرك یم طوربه‌لرینه اطلاق اولنور (کم) کافك فتحی و میمك سکون اوزره بناسیله اسم ناقص مبهم‌در ایکی وجه اوزره مستعملدر بری عددك مقدارندن سؤال ایچون اولورکه استفهامیه‌در نه قدر در و قاچ نسنه‌در معناسنه‌که فارسیده چند مرادفیدر و بری خبری‌یه اولور کثیر معناسنه و استفهامیه اولدقده مابعدنی تمیزیّت اوزره منصوب ایدر مثلا کم رجلا عندك کبی‌که سنك یانکده قاچ ادم واردر دیمکدر و خبریّه اولدقده ربّ کلمه‌سنك عملی کبی یعنی مابعدنی مجرور ایدر کم در هم انفقت کبی‌که سن چوق اقچه ویردك دیمکدر و کاه اولورکه مابعدی مرفوع اولور کم رجل کریم قدا تانی کبی و بعضلر دیدیکه کم کلمه‌سی بسیط دکلدر بلکه کاف تشبیهله ماء استفهامیه‌دن مرکبدر الفی حذف اولندقدن صکره تخفیف ایچون میمی اسکان اولندی وکم کلمه‌سی کاه اولورکه اسم تام اولور بو صورتده اخری مشدّد اولوب منصرف اولور وهمان مقدار معناسنه اولور تقول اکثر من الکم و الکمیة قال الشارح الکمیة المقادیر التی یستفهم عنها بکم و الکیفیة التی نستفهم عنها بکیف (الکنة) کافك فتحی ونونك سکونیله یاره‌یه دینور

يقال بـــده كَمْة اى جراحة (كانم) صاحب وزننده ســوداندن يعنى زنكى طائفه‌سندن برصنف آديدر (الكانمى) برشاعر مشهوردر طائفهٔ مذكوره‌دندر (الكوم) نوم وزننده جماع ايلمك معناسنه‌در : يقال كام المرأة يكوم كوما اذا انكحها كذلك ابغر قسراغه اشمق معناســنه‌در : يقال كام الحصان الفرس اذا نزا عليها وكوم نسوانك فرجنه اطلاق اولنور (الكومة) كافك ضميله تپه‌لى طبراق يغننه‌دينور (التكويم) تفعيل وزننده طبراغى كومه يغمق كومه معناسنه‌در: يقال كوّم التراب اذاجعله كومة كومة اى قطعة قطعة ورفع رأسها (الكوم) كافك ضميله بربلوك دوه‌يه دينــور (الكوماء) حمراء وزننده اوركجى بيــوك ناقه‌يه دينور (الكوم) فتحتينله ناقه كوماء اولمق معناســنه‌در : يقال كومت الناقة كوما من الباب الرابع اذا كانت كوماء (الاكوم) احمر وزننده يوكســك نسنه‌يه دينور يقال تلّ اكوم اى مرتفع (الاكومان) تثنيه بنيه‌ســيله انسانك عمه‌لرينك الت يانلرينه دينور (كام‌فيروز) فارس اولكه‌ســنده برموضع آديدر (المكامة) ميمك ضميله جماع اونمش خاتونه دينور اكوامدن اسم مفعولدر يقال امرأة مكامة اى منكوحة (كومه) كافك ضميله برخاتونك اسميدر (الاكتيام) افتعال وزننده اياغك پرمقلرينك اوجلرى اوزره اوتورمق معناســنه‌در : يقال اكتام الرجل اذا قعد على اطراف اصابع الرجل (الكيمياء) كافك كسريله اكسيره دينور ياخود شول داروية دينوركه معدنيه يعنى طوز وشــاب وتنكار وكهر جله وبوره ونوشادر مقوله‌سنه حل وتركيبله فلك شمسيده يعنى عملى التونده ياخود فلك قمريده يعنى كومشده اجرا ايدر خلاصه‌سى اجزاسنى حل وعقد ايله تركيب ايلدكدنصكره آنكله باقرى التون ياخود كومش ايدرلر مترجم ديركه مؤلف اكسيرى ماده سنده كيميا ايله تفسير ايدوب وبوراده ابتدا كيميايى اكسيرايله بيــان ايلدى بعده حرف ترديد ايله اختلاف كونه ثبت ايلدى ذيل ترديد ايســه اكسيرك معناســيدر وكيمياى عند الاكثر يونانيدر حيله وحذق ايله ممزوج صنعت معناســنه‌در معربى مدّ ايله در ومؤلف كيميا كران اصطلاحيله تفسير ايلمشدر زيرا انلر اشــباه مذكوره‌يه معدنى ومعادن سبعه‌نك هر برينه ســياره‌نك بريله تعبير ايدرلر وعند البعض خيميا معربيدركه بنه يونانيدر بره الساعه معناســنه‌در وعلى قول كيميه معربيدركه عبرانيدر من الله معناسنه‌در وقالديكه علم جفرك وكيميانك فى نفس الامر صحتنده شبهه يوقدر لكن استخراجلرنده غايت صعوبت واردر ممتنع درجه‌سنده‌در عند المحققين تبديل صورت نوعيه قبيلندندر وصورت نوعيه‌نك تبدلنى بوحقير مشاهده ايلمشدر برسازلغك باش طرفندن ثلثانه قدر حيه اولوب هنوز قويرق طرفى ساز اوله رق رأى العين منظورم اولمشدر لكن فن مزبورك

استحصالی زهد وورع ونفوس قدسیه ایله ارتباطه ومکاشفه‌یه یاخود تعلیم استاد کامله موقوفدر یوخسه بیهوده مباشرت محضا سودای خام وافنای عمر ومالدرال کبری ایله یوزقاره لغندن غیری مایه‌سی قالمز حق جل وعلی کمسه‌یی بومکره مبتلا ایلمیه (الکهم) وهم وزننده شدائد برآدمك کوزنی قورقیدوب جرأت واقدامدن فرومانده ایلمك معناسنه‌در : یقال کهمته الشدائد کهما من الباب الاول اذاجبنته عن الاقدام (الاکهام) همزه‌نك کسر یله کوزك نوری ضعیف وفرسز اولمق معناسنه‌در : یقال اکهم بصره اذا کلّ ورقّ (الکهام) سحاب وزننده کسمز کورقلجه دینور یقال سیف کهام ای کلیل وتکلمدن عاجز لسانه وصف اولور یقال لسان کهام ای عیّ وکند وایاغی آغر قابران اته وصف اولور یقال فرس کهام ای بطیءٌ وعملمانده قوجه وافتاده آدمه وصف اولور یقال رجل کهام ای مسنّ لاغناء عنده ویقال قوم کهام یعنی مفرد وجمعه وصف اولور (الکهیم) امیر وزننده کهام معناسنه در (کیهم) حیدر وزننده بررجل آدیدر (الکهکم) جعفر وزننده بادنجان اسمیدرکه معروف سبزه در و پك یاشلوقوجه آدمه دینور وهر نسنه‌دن هیبتلنوب خوف وتوحّش ایدن آدمه دینور کهکامه‌دخی دینور ثرثار وزننده (الکیم) کافك کسر یله جیر لغتنده صاحب معناسنه‌در

(* فصل اللام *) (اللؤم) لامك ضمی وهمزه‌نك سکونیله برکسه الچق وناکس وفرومایه اولمق معناسنه‌در : یقال لؤم الرجل لؤما من الباب الخامس ضدّ کرم (اللئیم) امیر وزننده وصفدر ناکس ودنی وفرومایه کمسه‌یه دینور جمعی لئام کلور لامك کسر یله ولؤماء کلور کرماء وزننده ولؤمان کلور لامك ضمیله (الالأم) همزه‌نك کسر یله برآدمك لئیم اولادی اولمق یاخود لئیملر خصلتنی اظهار ایلمك معناسنه درکه لئیملك ایلمکدن عبارتدر یقال الأم الرجل اذاولد اللئام او اظهر خصالهم وچتلاق نسنه‌یی کندلیوب بتشدرمك معناسنه در : یقال الأم القمقم اذاشدّ صدوعه واصلاح ایلمك معناسنه‌در : یقال الأم فلانا اذا اصلحه (الملأمان) میمك وهمزه‌نك فتحیله (والملأم) مقعد وزننده (واللاءمان) لامك فتحی وضمیله بالطبع لؤم ودنائتله متصف کمسه‌یه دینور یقال یاملأمان ویاملأم ویالأمان ولؤمان ای یالئیم (اللأم) لامك فتحیله برآدمی لؤم وخسته نسبت ایلمك معناسنه‌درکه فلان لئیمدر دیمکدن عبارتدر یقال لأمه لأما من الباب الثانی اذانسبه الی اللؤم واوقه لوءام دیدکلری یللك بجورمك معناسنه‌در : یقال لأم السهم اذا جعل علیه ریشالؤاما واصلاح ایلمك معناسنه‌در : یقال لأم فلانا اذا اصلحه ولأم شخص وقالبه دینور و بررجل اسمیدر ولؤأم دیدکلری یلك بجورلمش اوقه دینور (التلئیم) تفعیل وزننده (والملائمة) مفاعله وزننده بودخی اصلاح ایلمك

معناسنه‌در یقال لأمه ولأمه اذا اصلحه وملأمه موافقت معناسنه‌در : یقال لاءمه
اذا وافقه (الالتئام) افتعال وزننده (والتلأم) تفعل وزننده (والتلاءم)
تفاعل وزننده فاسد نسنه اصلاح اولمق معناسنه‌در: یقال التأم الشئ وتلأم وتلاءم
اذا انصلح (الملأم) مقعد وزننده (والملأم) منبر وزننده (والملآم) مصباح
وزننده لئیم اولانلری معذور طوتوب یعنی لؤملرنی بر عذر و بهانه ایله اوزرلرندن
دفع ایله وقایه ایدر اولان آدمه دینور یقال هوملأم وملأم وملآم ای یعذر
اللئام (اللأمة) تمره وزننده زرهه دینور درع معناسنه جمعی لأم کلور تمر
کبی ولؤم کلورصرد کبی (الاستلأم) لئام اولان قبیله‌دن تزوج ایلمکله لئیم قابلر
پیدا ایلمك معناسنه‌در: یقال استلأم اصهارا ای اتخذهم لئاما وتزوج فی‌اللئام وزره
کیمك معناسنه‌در : یقال استلأم الرجل اذالبس اللأمة و برآدمك لئیم پدری اولمق
معناسنه‌در : یقال استلأم فلان الأب ای له اب سوء (اللؤام) غراب وزننده
شول قوش یلکنه دینورکه بری بر ینه ملاءم اوله یعنی قوش قنادنی دوشوردکده
ایچ یوزی او بر یلکك ارقه‌سنه کلان یلکدرکه صبق ومحکم اولمغله مقبولدرولوأم
حاجت معناسنه‌در: یقال له لوأم ای حاجة (اللئم) (واللئام) لاملرك کسریله
مثل ومانند معناسنه در جمعی الأم کلور امثال کبی ولئام کلورلامك کسریله که
نشمك جمعیدر یقال هولئمه ولئامه ای مثله وشبهه ولئیم ناس بیننده واقع بارشقلغه
وصلح واتفاقه اطلاق اولنور یقال وقع بینهم لئم ای صلح واتفاق وباله دینورعسل
معناسنه (اللئمة) لامك ضمی ومیمك تخفیفیله برنسنه‌نك مثل ومشاکل
وموافقنه دینور ومنه قول عمر رضی الله عنه • وقد زوجت شابة شیخا فقتلته
آیها الناس لینکح الرجل لمته من‌النساء وتنکح المرأة لمتها من‌الرجال• ای شکله ومثله
و بونك اصلی لؤم ایدی آخرنده اولان هاء وسطندن محذوف اولان همزه‌دن
عوضدر (اللؤمة) همزه وزننده شول کسبه دینور که کندیسی خلقه اکرام
و احساندن بی بهره اولمغله سائرك لطف و احسانی استبعاد وجهیله حکایه ایدراوله
یقال رجل لؤمة اذا کان یحکی مایصنع غیره یعنی انه لئیم لایعطی ویحکی مستبعدا
صنیعه الکریم ولؤمة چفچیلرك بالجمله‌یات و یراغنه دینور صبان دموری‌وسائری
کبی وشول متاع نفیسه دینور که بك خوب وفاخر اولمغله غیره‌نه بخش و نه
اعاره اولنور یقال متاع لؤمة ای یبخل به لحسنه (الملأم) معظم وزننده
زرهلو وجوشنلو آدمه دینور یقال رجل ملأم ای مدرع (اللبم) لامك ویانك
فتحیله ارقه‌ده کورك کیکی سکریمك معناسنه در تقول لبم کتفی لبما من‌الباب‌الرابع
اذا اختلج (اللتم) کتم‌وزننده برنسنه ایله برکمسه‌نك بوغزینه دورتمك‌معناسنه‌در:
یقال لتم منخره لتما من الباب الاول اذا طعنه و اورمق معناسنه در : یقال لتمه

اذاضربه وآتمق معناسنه در : يقال لثم السهم اذارماه (اللثم) فتحتيله يارەيه دينور جراحه معناسنه (ملثم) منبر وزننده (ولثيم) امير وزننده (ولاثم) صاحب وزننده اسامئ ناسدندر (ملاثمات) ميمك ضمى وثانك كسريله ازد قبيلەسندن منشعب بر قبيله در اهاليسنه نسبلرندن سؤال اولندقده بزلره بنوملاثم ديرلر ديو جواب ايدرلر ثانك فتحيله پس ملاثم جدلرينك اسمى اولور (اللثم) لامك فتحى و ثاى مثلثەنك سكونيله دوه طبانيله طاشلرى اوفاتمق معناسنه در معناى آتيدن مأخوذ در يقال لثم البعير الحجارة بخفها لثما من الباب الثانى اذا كسرها ومشت ايله بر آدمك اغزنه يا برونه اورمق معناسنه در : يقال لثم انفه اذا الكمه و خاتون اغزنه يشمق طوتمق معناسنه در : يقال لثمت المرأة اذاشدّت اللثام على فمها ومحبوبەنك اغزنى اوپمك معناسنه در : يقال لثم فاها ولثم لثما من الباب الرابع والثانى اذا قبلها (الملثوم) طاش كسمكله مجروح اولان طبانه دينور يقال خفّ ملثوم اى مرثوم (اللثام) كتاب وزننده نسوانك اغزلرينه طوتندقلرى نقابه دينور كه ياشمق تعبير اولنور يقال جاءت وعلى فمها لثام‌اى‌نقاب (الالتثام) افتعال وزننده (والتلثم) تفعل وزننده خاتون ياشمقلنمق‌معناسنه‌در: يقال التثمت المرأة وتلثمت اذا شدّت اللثام على فمها (اللثمة) لامك كسريله بناء نوعدر ياشمق طوتنشنه دينور يقال هى حسنة اللثمة اى الالتثام (اللثيمية) حيدريّه وزننده خاتون يشمغى چاپك طوتمغه دينور (اللجام) جيمله كتاب وزننده دابه اغزينه اوريلان اويانه دينور لكام فارسى معربيدر ولجام بسطام ابن قيسك فرسى اسميدركه بنوالنهيم جاعتندن اخذ ايلمشيدى ولجام نسوانك حيض بزينه اطلاق اولنور كه آت اويانى كبى چكوب بند ايدرلر ودوەيه مخصوص برتمغا آديدر جمعى لجم كلور كتب وزننده والجمه كلور اسنمه وزننده وعربلر فلان مصلحتندن صوسز ويورغون بى‌تاب وتوان عود وانصراف ايلدى ديجك يرده فلان لفظ لجامه ديرلر نته‌كه جاء وقدقرض رباطه ديرلر دامدن خلاص بولان آهو كبى جميع قيوداتنى قطع ايدوب كلدى ديجك يرده يقال لفظ فلان لجامه اى انصرف من‌حاجته مجهودا من‌الاعياء والعطش (التلجم) تفعل وزننده خاتون حيض بزى طوتمق معناسنه‌در : يقال تلجمت المرأة اذا شدّ فرجها اللجام (الالجام) همزەنك كسريله آته اويانلق ياخود لجام ديدكلرى تمغا ايله تمغالمك معناسنه‌در : يقال الجم الدابّة اذا البسها اللجام اووسمهابه وصو ايچنده اولان آدمك اغزنه قدر بوريوب چيمق معناسنه مستعملدر يقال الجمه الماء اذابلغ فاه (اللجم) صرد وزننده برجانور آديدر على قول سام ابرص ديدكلرى كلرك اسميدر ياخود قوربغەلره دينور مفردى لجەدر غرفه وزننده

(الجم) ضمّيله لجم معناسنه‌در (الجم) فتحتيله (والجام) غراب وزننده كنديسندن تشأم اولنان شيئه دينور (الجمة) غرفه وزننده هواء معناسنه‌در وبه‌سى بصى طاغه دينور ودره‌نك برناحيه‌سنه دينور (اللجمة) فتحاتيله طوارك جهره‌سنده اويان اور يلان بره دينور (اللجم) رجم وزننده اتواب ديكمك معناسنه‌در : يقال لجم الثوب لجما من‌الباب الاول اذاخاطه (التلجيم) تفعيل وزننده بودخى صو اغزه قدر بوربوب جيقمق معناسنه‌در : يقال لجمه الماء اذا بلغ فاه (روضة الجام) ياخود روضة اجام مدينهٔ منوّره قربنده برمرغزار اسميدر (ملجم) مكرم وزننده بر رجل آديدر (اللحم) لامك فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله وفتحيله اته دينور فارسيده كوشت دينور جمعى الحم كلور افلس كبى ولحوم كلور ولحان كلور لامك ضميله وهرنسه‌نك اوزينه وايجنه اطلاق اولنور يقال لحم الثمراى لبه ولحم مصدر اولور برايشى محكم قلمق معناسنه‌در : يقال لحم الامر لحما من‌الباب الاوّل اذا احكمه وككدن ات صويمق معناسنه‌در : يقال لحم العظم اذا عرقه وقيوجى قيريق نسنه‌يى‌يابشدرمق معناسنه‌دركه لحيملك تعبير اولنور يقال لحم الصايغ الفضة اذالأمها وبرآدمه ات يدرمك معناسنه‌در: يقال لحمه لحما من‌الباب‌الثالث اذااطعمه اللحم وبربرده ايلشوب قالمق معناسنه‌در : يقال لحم‌الرجل لحما من‌الباب الرابع اذا نشب فى‌المكان وقتل اولنمق معناسنه‌در : يقال لحم الرجل على المجهول اذا قتل (اللحمة) تمره وزننده ات پارچه‌سنه دينور لحمدن اخصدر (اللحمة) غرفه وزننده خصملغه دينور يقال بينهما لحمة اى قرابة ونسج اولنان توبك ارغاجنه دينوركه ارش مقابليدر يقال هذه لحمة الثوب وهى ماسدى به بين‌سدى الثوب ولحمة البازى طغانه صيدايتديكى شكاردن ويريلان ات پاره‌سنه دينور بو ايكى معناده لامك فتحيله‌ده جائزدر يقال هذه لحمة البازى اى مايطعمه ممايصيده ولحمة جلدة الرأس باش دريسنك ايچ يوزنه دينوركه اته مجاور اولور (الملحمة) مرحله وزننده عظيم القتال اولان وقعه‌يه وجنكك واشوبه دينور يقال وقعت بينهم ملحمة اى وقعة عظيمة القتل (اللحم) كتف وزننده ارسلانه دينور وكوده‌سى اتلو تنومند ادمه دينور و اتى بك سووب چوق اكل ايدر اولان ادمه دينور وشول خانه‌يه اطلاق اولنوركه انده ناسك فصل و غيبتى چوق واقع اولور اوله وبه‌فسر الحديث [ان الله يبغض البيت اللحم] وهو الذى يغتاب فيه الناس كثيرا و دائما ات اكل ايدر ياخود آدمن بك خوشلنور اولان طغان مقوله‌سنه دينور يقال بازلحم اذا كان يأكل اللحم اوينشيه (المستلحم) اسم فاعل بنيه‌سيله ارسلانه دينور (اللحيم) اميروزننده بودخى كوده‌سى اتلو تنومند ادمه دينور يقال رجل لحم ولحم اى الكثير لحم

الجسد وات صاحبنه دینور یقال رجل لحیم ای‌ذولحم و بر نسنه‌نك موافق‌ومشاكلنه دینور یقال هذالحیم هذا ای وفقه وشكله ومقتوله دینور قتیل معناسنه (اللحامة) كرامه وزننده بر آدمك كودەسی اتلو اولمق معناسنه در : یقال لحم الرجل لحامة من الباب الخامس اذا كان لحیما وات یمكی بك سور اولمق معناسنه در : یقال لحم الرجل اذا كان قرما الی اللحم (اللحم) فتحتینـله لحامه معناسنه در: یقال لحم الرجل لحما من الباب الرابع بمعنی لحم (اللاحم) صاحب وزننده بو دخی شول طغان مقولەسـنه دینور كه دائما ات اكل ایدر اوله یاخود اتدن بك خوشلنور اولەجغی لواحم در رلاحم ذولحم معناسـنه در نسبت اوزره لابن وتامر كبی و ات یدیرن آدمه دینور یقال رجل لاحم ای ذولحم وكذا مطعم اللحم (الملحم) محسن وزننده دائما ناسه ات اطعام ایدر اولان ادمه دینـور یقال رجل ملحم ای مطعم اللحم (الملحم) مكرم وزننده ات اطعام اولنان آدمه دینور و بر جنس بزه دینور شارحك بیاننه كوره ارشی ایپك اولوب ارغاجی ایپق اولمیـاندر روملحم صكرەدن بر قومه ملحق اولان آدمه دینور یقال هو ملحم بهم ای‌ملسق (اللحام) شـدّاد وزننده ات صانجی‌یه دینور (المتلاحمة) حانك كسریله شول باش یاریغنـه دینور كه اته تأثیر ایدوب لكن باش كیكی اوزره سمحاق دیدیكی بوفقەزاره ایرشـامش اوله یقال شجة ملاحة اذا اخذت فی اللحم و لم تبلغ السمحاق و شول خاتونه دینور كه فرجنـك ایكی طرفلو اتلری صیق اولمغله بغایت طارەجق اوله علی قول فرجی بتشـك اولانـه دینوركه آصلق تعبیر اولنور یقال امرأة متلاحمة ای ضیقة ملاحم الفرج اورتقاء (الالحام) همزەنك كسریله برآدم بركمسیه قدرت بولوب سبّ ودشـنامله عرض وناموسـنه خلل ویرمك معناسـنەدر : یقال الحم عرض فلان اذا امكنه‌منه یشتمه وطوار بولده طوروب ضربه محتاج اولمق معناسنەدر : یقال الحمت الدابّة اذا وقفت ولم تبرح فاحتیجت الی الضرب وجلاّه بزه ارغاج اتوب طوقومق معناسـنەدر : یقـال الحم الثوب اذا نسجه ومنـه المثل * الحم ماالسدیت * ای تمم مابدأت یعنی ارش آندیغك بزه ارغاج دخی ات كه بزكامل اولسـون بومثل شروع ایتدكك ایشی ناقص قومیوب اكمال واتمـام قیل دیجك یرده ضرب اولنور والحـام برآدمك خانەسنده ات چوق اولمق معناسـنەدر : یقال الحم الرجل اذا كثر فی بیته اللحم واكین دانه لنمك معناسنەدر : یقال الحم الزرع اذا صارفیه حبّ (ابواللحـام) شدّاد وزننده تغلب قبیلەسندن برشاعردر (الاستلحام) یول ایزلمك علی قول یولك بك ككیش اولانی ایزلیوب كتمك معناسـنەدر : یقال استلحم الطریق اذا تبعه اوتبع اوسعه ویول بولالمق معناسـنەدر : یقال استلحة الطریق اذا اتّسع

وجنكده دشمن اورته‌سنه دوشمك معناسنه‌در : يقال استلحم الرجل على المجهول اذا وهق فى القتال (الملاحم) ميمك ضمى وحانك فتحيله بك بوكلمش ايه دينور يقال حبل ملاحم اى شديد الفتل (نبى الملحمة) وقته المرحمه وزننده اسماء نبويه دندر عليه الصلوة والسلام نبى القتال معناسنه‌در بعضلر نبى الصلاح وتأليف الناس كانه يؤلف امر الامة عبارتيله تفسير ايلديلر معناى اوله كوره قتال مشركينله مأمور پيغمبردر ديمكدر وثانيه كوره ملحمه كلمه‌سى احكام واصلاح معناسندن اعتبار اولنمقله امور واحوال ناسى اصلاح واحكام وبينلرنى تأليف وتأييت امريله مبعوث پيغمبر ديمك اولور (الالتحام) افتعال وزننده ياره اوكولمغك اغزى بتشمك معناسنه‌در : يقال التحمة الجرح للبرء اذا التأم وجنكك قيزيشوب شدت بولمق معناسنه‌دركه لحم كبى ايكى سپاه برى برينه كيرشمكدن عبارتدر يقال التحمت الحرب اذا اشتدت (اللحاسم) لامك فتحى وسينك كسريله طاره‌جق دره‌لرك صولرى اقه‌جق يرلرينه دينور لحسم مفرديدر قنفذوزننده (اللخم) لامك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله كسمك معناسنه‌در : يقال لخمه لخما من الباب الاول اذا قطعه وجهره‌يه طبانجه اورمق معناسنه‌در : يقال لخمه اذا لطمه ولخم بمنده‌بر قبيله‌نك آديدر ولخم برادمك يوزى اتلووقالين اولمق معناسنه‌در : يقال لخم الرجل لخما من الباب الثالث اذا كثر لحم وجهه و غلظ و بونك فعل و تصرفى مهجور و غير مستعملدر (اللخم) لامك ضميله ذكرباتقلرندن برجنس بالق اسميدركه كوسج ديدكلرى بالق اوله‌جقدر (اللخمة) نمره وزننده وجوده عارض اولان فتور ثقلته دينور يقال به لخمة اى ثقل نفس وفترة (اللخمة) فتحاتله (واللخمة) همزه وزننده ثقيل وكرانجان آدمه دينور يقال رجل لخمة و لخمة اى الثقيل الجبس و لخمة فتحاتله طاغك صرتندن اشان يوقش يوله دينور و حجازده بر وادى اسميدر (اللخام) كتاب وزننده شمارتشمق معناسنه‌در : يقال لاخمه لخاما اى لاطمه لطاما شارحك تنصيصى اوزره وكسحاب اللطام نسخه‌لرى غلط در صواب اولان وككتاب اللطام اولمقدر نته‌كه مأخذى اولان محكمده اويلجه مضبوطدر (اللخامة) سلامه وزننده بو دخى بر آدمك يوزى اتلو و غليظ اولمق معناسنه‌در : يقال لخم الرجل لخامة من الباب الخامس اذا كثر لخم وجهه و غلظ لخم كبى بوندن دخى امثلۀ مختلفه متصرف دكلدر افعال مهجوره‌دندر (اللخجم) جيمله جعفر وزننده قارنى واسع دوه‌يه دينور و آچق يوله دينور يقال طريق لخجم اى واضح و فرجى بارد عورته دينور يقال امرأة لخجم اى الباردة الفرج (اللدم) هدم وزننده يوزه سله اورمق معناسنه‌در : يقال لدم وجهه لدما من الباب الثانى اذا لطمه و بر آدمه يا بر نسنه‌يه باطرديسى جاطرديسى ايشيديلور اغر نسنه ايله اورمق معناسنه‌در : يقال لدمه بالصخرة

اذا ضربه بها و يرتق يمامق معناسنه‌در : يقال لدم الثوب اذارقعه و قولهم رجل فدم ثدم لدم اتباع (اللادم) لدم لفظندن اسم فاعلدر جمعی لدم‌در فتحتيله خادم وخدم کبی (التلديم) تفعيل وزننده بودخی لباس يرتغنی يمامق معناسنه‌در : يقـال لدّم الثوب بمعنی لدمه (الالتدام) افتعال وزنـنـده مضطرب اولمق معناسنه‌در : يقال التدم الرجل اذا اضطرب و نايحه قاری نوحه ايدرکن اللريله سينه‌سنه اورنمق معناسـنه‌در : يقال التدمة المرأة اذا ضربت صدرها فی النياحة (التلدم) تفعل وزننده لباس اسکيوب يرتقلنمغله مرمتلنمك معناسـنه‌در : يقال تلدّم الثوب اذا اخلق و اسـترقع و متعدی اولور کهنه لباسی مرمّت ايلمك معناسـنه يقال تلدّم ثوبه اذا رقعه (اللديم) امير وزننده اسکی ثوبه دينور يقال ثوب لديم ای خلق (اللدام) کتاب وزننده يامه‌لره و پينه‌لره دينور که آنلر ايله يرتق ثوب و خرقه مقوله‌لری يمانور شارح ديرکه لدام فی الاصـل مصدراولمغله مفرد و جمعه اطلاق‌اولنور (اللدم) فتحتينله قرابتلرده اولان حرمتلره دينور مفردی لادم‌در وقرابتی حرمت يامه کبی بری بر ينه وصل واصلاح ايلديکنه مبنی اطلاق اولنـدی و يقولون اللدم اللدم اذا ارادوا توکيد المحالفة ای حرمتنا حرمتکم و بيتـنا بيتکم يعنی عربلر تحالف وتعـاهدلری حينده اللدم اللدم ديرلر يمينلرنی وعهدلرنی انکله تأکيد ايدرلر عرض وناموسده وسـائر امور واحوالده قطعا تکليف ومغايرتمز يوقدر بری بر يمز ايله برلـکده يز ديمکدر (الملدم) منبر وزننده (والملدام) مصباح وزننده چکردك قيره‌جق طاشه دينور وملدم‌وجودی ششمان احمق ونادان وثقيل آدمه دينور يقـال ملدم ای الاحمق الثقيل المحيم (امّ‌ملدم) حمی عارضه‌سنك کنيه‌سـيدر لطمه‌دن ياخود يامه کبی ياپشـوب ايلشمکدن مأخوذدر يقال اخذته امّ‌ملدم وهی الحمی (الالدام) همزه‌نك کسريله برآدمی متصل ايستمه طوتمق معناسـنه‌در : يقال الدمت عليه الحمی اذادامت (اللدمة) تمره وزننده برخبرك و برلاقردينك اوجنه وکوشه‌سنه اطلاق اولنور يامه کبی يقال لدمة من‌خبر ای طرف منه (لدمان) سلمـان وزننده برمعروف صويك آديدر (ملادم) ملازم وزننده بررجل آديدر (اللذم) لامك فتحی وذال معجمه‌نك سکونيله برنسنه‌دن عجبه کلمك معناسـنه‌در : يقال لذمه الشیء لذما من‌الباب الرابع اذا اعجبه وبريرده پايدار اولوب طورمق معناسنه‌در : يقال لذم بالمکان اذالزمه (الالذام) الزام وزننده ومراد فيدر يقال الذم فلان بفلان اذا الزمه و برنسنه‌يه پك دوشکون اولمق معناسنه‌در : يقال الزم به علی المجهول ای اولع (الملذم) مکرم وزننده برنسـنه‌يه پك دوشکون آدمه دينور يقـال هو ملذم‌به ای مولع (اللذمة) همزه وزننده اصلاخانه‌سـندن طشره چقميوب

دائم خانه نشین اولان آدمه دینور یقال رجل لدمة ای لایفارق بیته (اللزم) لامك فتحی وزای معجمه‌نك سكونیله (واللزوم) قعود وزننده (واللزام) (واللزامة) لاملرك فتحیله (واللزمة) (واللزمان) لاملرك ضمیله برشیٔ برنسنه‌دن اصلامنفك اولمیوب آنكله ثابت ودائم اولمق معناسنه‌در : یقال لزمه لزما ولزوما ولزاما ولزامة ولزمة ولزمانا من الباب الرابع اذا ثبت ودام معه (الملازمة) مقاله وزننده (واللزام) قتال وزننده لزوم معناسنه‌در : یقال لازمه ملازمة ولزاما بمعنی لزمه (الالتزام) افتعال وزننده ملازمه معناسنه‌در : یقال التزمه بمعنی لازمه والزام كلمه‌سنه مطاوع اولور برنسنه‌یی كندی اوزرینه لازم ایدنمك معناسنه‌در : یقال التزمه بمعنی لازمه وبرآدمك بوینه صارمشوب دراغوش ایلمك معناسنه مستعملدر یقال التزمه اذا اعتنقه شارح دیركه ملتزم كعبهٔ معظمه بوندن مأخوذدر (الالزام) همزه‌نك كسریله برنسنه‌یی بر آدمه لازم قلمق معناسنه‌در : یقال الزمه الشیٔ فالتزمه (اللزمة) همزه وزننده شول شیئه دینوركه ایلشدیكی نسنه‌دن یاپشقان اونی كبی ایرلمز اوله یقال هولزمة ای اذا لزم شیئا لایفارقه (الملزام) كتاب وزننده اولومه اطلاق اولنور وحساب یوم قیامته اطلاق اولنور و بر نسنه‌یه بك لازم و ملازم اولانه دینور یقال هو لزامه ای ملازمه جدا و فیصل معناسنه‌دركه ایكی نسنه میانی فاصل اولاندر ایكی طرفه دخی ملازم اولور (اللزم) كتف وزننده بو دخی فیصل معناسنه در : (اللازم) اسم فاعلدر ومنه ضربة لازم ای لازب و ویل الرباجی یاخود بشر ابن عمرو بن‌اهیب فرسنك اسمیدر (لزام) قطام وزننده لازمه معناسنه‌در : یقال سبة لزام ای لازمة وكذا ضربة‌لزام (الملازم) مداوم وزننده ومرادفیدر و معانق معناسنه‌در (الملزم) منبر وزننده جندره و منكنه تعبیر اولنان آلته دینوركه مجلدلر و قانجیلر قوللنورلر فارسیده تخته جامه دیرلر (اللزم) فتحتینله بر نسنه‌یی فصل و تمییز ایلمكه دینور یقال لزمه لزما من الباب الرابع اذا فصله (اللسم) فتحتینله محضا عجز كلامدن ناشی سكوت ایلمك معناسنه‌در عقل ورشاد جهتیله اولان سكوته اطلاق اولنمز یقال لسم الرجل لسما من الباب الرابع اذاسكت عیّا لا عقلا (الالسام) همزه‌نك كسریله بر آدمه دلیل تلقین ایلمك معناسنه‌در : یقال السمه حجته اذا لقنه و بر آدمه بر نسنه‌یی الزام ایلمك معناسنه‌در : یقال السمه الطریق اذا الزمه ایاه و بر كمسیه بر نسنه‌یی طاتدرمق معناسنه‌در : یقال ما السمته ای ما اذقته و نسنه طلب ایلمك معناسنه‌در : یقال السم الشیٔ اذا طلبه (الاستلسام) بو دخی نسنه طلب ایلمك معناسنه‌در : یقال استلسم الشیٔ اذاطلبه (اللسوم) لزوم وزننده و مرادفیدر یقال لسمه لسوما من الباب الرابع ای لزمه

لزوما

لزوما (اللسام) سحاب وزننده داده‌جق جزؤی نسنه‌یه دینورکه دادملق تعبیر اولنور (اللسم) حسم وزننده طاتمق معناسنه‌در : یقال مالسم لساما ای ماذاق شیئا (اللضم) لامك فتحی و ضاد معجمه‌نك سکونیله عنف و الحاح ایلمك معناسنه‌در : یقال لضمه لضما من الباب الثانی اذا عنف علیه و الحّ (اللطم) لامك فتحی و طانك سکونیله ال آیه‌سیله بر آدمك یوزینه یابدننك صفحه‌سنه شمار اورمق معناسنه‌در : یقال لطمه لطما من الباب الثانی اذا ضرب خده او صفحة جسده بالکفّ مفتوحة و منه‌المثل «لوذات سوار لطمتنی» یعنی کاشکی بکاطبانجه اوران قوللری‌بلازکلی بر قادین اولیدی‌که مراد اشراف دودماندن برخاتون‌اولیدی دیمکدر بر خاتونه کفؤو عدیلی اولمیان فرومایه‌دن بر عورت سله اورمغله کلام مزبوری تفوّه ایلدی بر آدمه ادانیدن بری اسائت ایدوب یاخود زباندرازلق ایلدکده ایراد اولنور ولطم یاپشدرمق معناسنه مستعملدر یقال لطمه‌به ای الصقه (الملاطمة) مفاعله وزننده (واللطام) قتال وزننده بودخی لطم معناسنه‌در : یقـال لاطمه ملاطمة ولطاما بمعنی لطمه ومشارکت ایچون اولور (الملطمان) مقدمان وزننـده ملطم لفظندن تثنیه درکه اسم‌مکاندر ایکی یکاغه اطلاق اولنور (اللطیم) امیر وزننده بر یکاغی صقر اولان آته دینورجمعی لطم در لامك ضمیله یقال فرس لطیم ای الابیض الملطم وقوشی آتلرندن طقوزنجی آته دینورکه مجموعی اون اولورومسك تعبیر اولنان عطره دینور ومطلقا نسوانك زلفلر ینه سورندکلری طیب وعطره دینـور وبر بوغور دوه اسمیدر ور بیعة‌بن مکدّم وفضالة‌بن هنـد الغاضری فرسلرینك اسمیدر ولطیم باباسی واناسی وفات ایلمش اوغلانه دینورنته‌که یتیم باباسی وفات ایلمش اولانه وعجیّ غنیّ وزننده اناسی وفات ایلمش اولانه دینور یقال غلام لطیم اذامات ابواه وغلام یتیم اذامات ابوه وعجیّ اذا ماتت امّه شارح دیرکه بوراده نسخه‌لرمشوّشدر صواب اولان واللطیم من‌مات ابواه والیتیم من‌مات ابوه والعجیّ من‌ماتت امّه عنواننده اولمقدر ولطیم شول دوه یاوریسنه دینورکه عادت عرب اوزره سهیل یلدزی طوغدقده چوبان آنك ایکی قولغندن طوتوب سهیل یلدیزنه قرشو بونی کوردکی خدا حقیچون من بعد سکا برقطره سود امك بوقدر دیه‌رك یوزنه طبانجه اوروب اناسندن آیروب واناسـنك بتون ممه‌لرنی بند ایلیه ومکرّرا لطیم لطیم قیونی صاغمق ایچون چاغره‌جق اصواتدندر (اللطیمة) سفینه وزننده بودخی مسك تعبیر اولنان طیبه دینور ومسك قونیلان قابه یاخود مسك چارشوسنه دینورعلی‌قول برمحلدن مسك جلب ایدن قافله‌یه دینور (التلطم) تفعل وزننده چهره بوزارمق معناسنه‌در : یقال تلطم وجهه اذا اربدّ (التلطیم) تفعیل وزننده مکتوبی مهرلمك معناسنه‌در : یقال لطم الکتاب اذاختمه (الملطم)

معظم وزننده نبیه ونکته اطلاق اولنور (الملطم) منبر وزننده حکاکلر نوز
وطبرزن بیلانمسون دیو آلتنه فرش ایتدکاری میشینه دینور (الالتطام) افتعال
وزننده بری برینه طپانجه اورشمق معناسنه در : یقال التطم القوم اذا لطم
بعضهم بعضا ودریانك موجلری بری برینه چارپلمق معناسنه مستعملدر یقال
التطمت الامواج اذا ضرب بعضها بعضا (اللاطم) (والملاطم) ملازم
وزننده اسامیء رجالدندر (اللعثمة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده
(والتلعثم) تدحرج وزننده برایشده عجله واقدام ایلمیوب توقف وتأنی قلمق
علی قول ایرکیلوب تأمل وتبصر ایلمك معناسنه در : یقال لعثم فی الامر وتلعثم اذا
تمکث فیه وتوقف وتأنی او نکص عنه وتبصر (اللعثم) قنفذ وزننده اغزندن اقان
سالیاره دینور (اللعذمة) ذال معجمه ایله لعثمه وزننده ومرادفیدر (العذمی)
جعفری وزننده حریص آدمه دینور (التلعذم) تدحرج وزننده نسنه اکل
ایلمك معناسنه در تقول ماتلعذمنا شیئا ای ما اکلنا (التعلذم) تلعذم وزننده
ومرادفیدر یقال تلعسم فی امره بمعنی تلعثم (اللغام) غین معجمه ایله غراب وزننده
دوه نك اغزی کبوکنه دینور (اللغم) رغم وزننده دوه اغزندن کبوك صالیق
معناسنه در : یقال لغم الجمل لغما من الباب الثالث اذا رمی باللغام و بر آدمه یقین کرده سی
اولمیدرق مشکوك ومبهمجه بر نسنه دن صالیق ویرمك معناسنه در : یقال لغم فلان
اذا اخبر صاحبه بشیء لا عن یقین (الملاغم) میمك فتحیله ملغمه نك جمعیدر اغزك
چوره لرینه اطلاق اولنور که مواضع لغامدر (التلغم) تفعل وزننده اغز اطرافنه
نسنه سورتمك معناسنه در : یقال تلغم بالطیب اذا جعله فی الملاغم و تکلم ایدرکن
اغزك اطرافنی اویناتمق معناسنه در که مراد اوراری اویندرق تکلم ایلمکدر یقال
تلغموا بالکلام اذا حرکوا ملاغمهم به (اللغماء) حمراء وزننده چهره سی صقر
اولان قیونه دینور (اللغم) فتحتینله آزجه طیب و عطره دینور و نسانك
قصبه و عروقنه دینور و مؤثر و محدث اولان اراجیف و اکاذیبه دینور (اللغذمی)
ذال معجمه ایله جعفری وزننده (والمتلغذم) متدحرج وزننده شدید الاکل
آدمه دینور (اللفام) فایله کتاب وزننده برون اوجنك اوزرنده اولان نقابه
دینورکه مراد برونه قدر طوتندقلری یشمق اوله جقدر نته که اغزه قدر طوتیلانه
لثام دینور (اللفم) لامك فتحیله خاتون لفام طوتنمق معناسنه در : یقال لفمت
المرأة لفما من الباب الثانی اذا شدت لفامها وهو ما علی طرف الانف من النقاب
و قیزك برونه کوبه و دوه نك برونسه لق کچورمك معناسنه در : تقول لفمته اذا
خزمته (التلفم) تفعل وزننده (والالتفام) افتعال وزننده بو دخی خاتون
یشمق طوتمق معناسنه در : یقال تلفمت المرأة والتفمت اذا شدت نقابها و تلفم

برآدم

بر آدم صارغنك اوجنی اغزندن کتوروب یشمق کبی صارنمق معناسنه مستعملدر یقال تلفم بعمامته اذا تلثم (اللقم) لامك وقافك فتحیله (واللقم) صردوزننده یولك کوم و معظم یرینه یاخود وسطنه دینور یقال اخذوا لقم الطریق و لقمه ای معظمه او وسطه (اللقم) لامك فتحیله سرعتله نسنه یمك معناسنه‌در: یقال لقمه لقما من الباب الرابع اذا اکله سریعا ویوله و سائر نسنه‌نك اغزنی طوتمق معناسنه‌در : یقال لقم الطریق و غیره لقما من الباب الاول اذا سدّ فمه (الالتقام) افتعال وزننده وزننده یوتمق معناسنه‌در: یقال التقمه اذا ابتلعه (التلقام والتلقامة) قرطاس وقرطاسه وزنلرنده وکسرتینله وقافك تشدیدیله لقمه‌یی بیوك قالدیرن آدمه دینور یقال رجل تلقام وتلقامة وتلقام وتلقامة ای عظیم اللقم (اللقمه) لامك ضمیله وفتحیله یوتمق ایچون تهیئه اولنان طعمه‌یه دینور (اللقیم) امیر وزننده یودلمش نسنه‌یه دینور (الالقام) همزه‌نك کسریله دوه اثنای مشینده آرالق آرالق یلمك معناسنه‌در : یقال القم البعیر اذا عدا فی اثناء مشیه (لقیم) زبیر وزننده (ولقمان) عثمان وزننده اسامیدندر ومعروف لقمان حکیمك نبوتی بابنده اختلاف اولندی ولقمان بن شیبة بن معیط اصحابدندر ولقمان بن عامر الحصیّ محدّثدر (الحنطة اللقیمیه) زبیریه وزننده برنوع بغدایدرکه لقمه کبی ایری اولور سراة اولکه‌سنده نابت اولور یاخود طائف قضاسنده لقم نام قریه‌یه منسوبدر (التلقم) تفعل وزننده صوکثرتندن ناشی قارنده بری اوته او ینایوب قورلدامق معناسنه‌در : یقال یتلقم الماء فی بطنه ای یتقبقب من کثرته (اللکم) لامك فتحی وکافك سکونیله یومرق ایله اورمق معناسنه‌در علی قول برآدمك کوکسنه اورمق یاخود اوته قاقمق معناسنه‌در : یقال لکمه لکما من الباب الثانی اذا ضربه بالید مجموعة اولکزه اودفعه (الملکمة) معظمه وزننده ال ایله ضرب اولنه‌رق یاپلمش اتمك قرصنه دینور یقال قرصة ملکمة ای مضروبة بالید (الملکم) منبر وزننده (والملکم) معظم وزننده (واللکام) شداد وزننده شول جزمه‌یه دینورکه بغایت پك ومحکم اولمغله یوررکن طاشلری ریزه ریزه ایدر اوله یقال خف ملکم وملکم ولکام ای صلب بکسر الحجارة بوراده خفّ دوه طبانی اولمق دخی جائزدر (وملکم) معظم وزننده شول جزمه‌ده دینورکه برونه یاخود برطرفنه زائد یامه اور یلوب اوزادلمش یاپودلمش اوله (جبل اللکام) غراب ورمّان وزنلرنده شامده برطاغدرکه حما وشیزر وافامیه قصبه‌لرینه مسامت اولوب و براویجی چکیلوب صهیون وشغرو بکاس قصبه‌لرینه اوغرایوب انطاکیه قضاسنده منتهی اولور (ملکوم) میمك فتحی مکه‌ده برصو یك آدیدر (اللمّ) لامك فتحی ومیمك تشدیدیله جمع ایلمك معناسنه‌در : یقال لمّ الشیء لما من الباب الاول

اذا جمعه و يقال لمّ الله شعثه اى قارب بين شتيت اموره يعنى حضرت خدا انك بر بشن اولان امورنى دپرنشدروب مجتمع ايليه‌كه خبردعادر ويقال انّ دارنا لمومة اى بجمع الناس وترّبهم وتصلحهم وقونمق معناسنه‌در : يقال لم به اذا نزل (الملمّ) ميمك كسريله مجنّ وزننده شول خاندانه ديوركه دائما قونى باخود عشيرت واقرباسنى باشنه جمع ايدوب اكرام واحسان ايدر اوله يقال رجل ملمّ اذا كان يجمع القوم اوعشيرته ويقيهم بمعروفه وشئ شديده دينور يقال شئ ملمّ اى شديد (الملمّ) اسم فاعل بنيه‌سيله بلوغه ياقلشمش اوغلانه دينور يقال غلام ملمّ اذا قارب البلوغ (اللمم) فتحتينله دليلكه دينور يقال به لمم اى جنون وصغار ذنوب معناسنه‌در شارح ديركه مؤلف كرچه جنون ايله تفسير ايلدى لكن مادّه قرب معناسندن اولمغله جنونه قريب ياخود جنّ طوقنمسنه قريب برحالت ايله تفسير اولنمق اصوب ايدى بس بوكه كوره لسانمزده چالق تعبير اولنان حالت اولور وصغار ذنوب معناسى دخى قرب معناسندندر كوياكه باشلو كناه اولميوب كناهه قريب برمعنا ديمكدر ومنه قوله تعالى [الذين يجتنبون كبائر الاثم و الفواحش الّا اللمم] اى صغار الذنوب وقال الراغب وهو مقاربة المعصية ويعبرّ به عن الصغيرة ولمم معناى اوّلده اسم مصدر اولور ويقال ملموم اى به لمم (الالمام) همزه‌نك كسريله ذنوب صغاره مباشرت ايلمك معناسنه‌در : يقال المّ الرجل اذا باشر اللمم وقونمق معناسنه‌در : يقال المّ به اذا نزل واوغلان بلوغ درجه‌سنه يقلشمق معناسنه‌در : يقال المّ الغلام اذا قارب البلوغ وبرنسنه برشيئه يقلشمق معناسنه‌در : يقال المت النخلة اذاقاربت الارطاب وافعال مقاربه‌دن كاد معناسنه استعمال اولنور يقال المّ يفعل كذا اى كاد يفعل كذا ومنه الحديث [وان مما ينبت الربيع مايقتل حبطا اويلمّ] اى يقرب من ذلك (الالتمام) افتعال وزننده بودخى قونمق معناسنه‌در : يقال التمّ به اذا نزل وزيارت ايلمك معناسنه‌در : يقال التمه اذازاره (المملوم) مجنونه دينور وملم معناسنه‌در كاسيجى (اللمة) لامك فتحيله جن طوقنقدن اولان چارپقلغه دينور يقال اصابته من الجنّ لمة اى مسّ اوقليل وشدّت معناسنه‌در (العين اللامّة) بدنظر كوزه دينوركه نيه نظر ايدرسه اصابت ايدر اوله على قول مطلقا شرّ وفزع ومسّ ومهول مقوله‌سى حالتلردن خوف ايدر اولان كوزه دينوركه قاين تعبير اولنور قال الشارح ومنه حديث الدعاء [اعوذ بكلمات الله التامّة من شرّ كلّ سامّة ومن كل عين لامّة] اى المصيبة بسوء اوهى كلّ مايخاف من فزع وشرّ وقال فى النهاية اى ذات لمم ولذلك لم يقل ملمة واصلها من الممت لتزاوج قوله سامّة (اللمة) لامك ضميله يار وصاحب وهمدمه دينور ياخود همسفر اولان يارورفيقه دينور وبرآدمك مونس والوفى اولان نسنه‌يه

وكسيله دينور وجمعه اطلاق اولنور تقول هووهم لمتى اى صاحبى اوصحابى فى السفر ومونسى (اللمه) لامك كسريله طوتقق ضربندن پايلوب طاغلمش قازق نپه‌سنه دينور وقولق بومشغندن اشاغى صارقان صاچه دينور جمعى لمم كلور عنب وزننده ولمام كلور لامك كسريله (ذواللمه) عكاشة بن محصن فرسنك اسميدر رضى الله عنه (اللمام) كتاب وزننده لمه‌نك جمعيدر لامك كسريله نزول ونزوله معناسنه اسمدر بعده برآدمى كون آشورى زيارتده استعمال اولندى ومنه يقال هو يزورنا لماما اى غبا (الململ) مدحرج وزننده قلعه كله‌سى وطوب يوالغى كبى صمصقى يوس يوالق مدوّرنسنه‌يه دينور ململوم دخى دينور يقال شئ ململ وململوم اى مجتمع مدوّر مضموم (المململة) مدحرجه وزننده فيل خرطومنه دينور (يلملم) ياى تحتية مفتوحه ايله ياخود الملم كه همزه ايله‌در ياخود يرمرم مكه‌يه ايكى مرحله مسافه ده برطاغك آديدركه حجاج يمنك ميقاتيدر (لم) لامك فتحيله (لمّا) لامك فتحى وميمك تشديديله (والم) (والما) همزه زياده سيله حروف جازمه‌در لم كلمه‌سى نفى ماضى ايچون موضوعدر يقال لم يفعل ذلك ولما كلمه سى برنيجه معنايه دلالت ايدر اوّلا حين ووقت معناسنه اولور تقول لماجاء القوم ولم معناسنه اولور اتيتك ولما اصل اليك اى لم اصل اليك والا معناسنه اولوركه استثنا ايچون اولور تقول سألتك لمافعلت اى الافعلت ومنه قوله تعالى [ان كل نفس لماعليها حافظ] اى ما كلّ نفس الّا عليها حافظ وكذا قوله تعالى [وان كلّ لماجميع لدينا محضرون] اى ما كلّ الاجميع لدينا وقرأة عبدالله ان كلهم لما كذب الرسل الايه پس جوهرينك لما كلمه‌سى الامعناسنه معروف دكلدر ديو انكارى جيد دكلدر (الململوم) عصفور وزننده كروه وجماعت معناسنه‌در (المّ) هلمّ وزننده وآنده لغتدر تقول المّ الينا اى هلم كما سيذكر فى مادّته (لم) لامك كسرى وميمك فتح اوزره بناسيله برحرفدركه آنكله برنسنه استفهام اولنور اصلى ماء استفهاميه اولوب اوزرينه لام جاره داخل والفى تخفيف اولندى ووقف حالنده آخرينه هاء الحاقيله لمه دخى ديرسن پس آندن تركيده نيچون ايله تعبير اولنور تقول لم ذهبت يعنى نيچون كتدك (الململ) قدفد وزننده چوق و يغناق نسنه‌يه دينور يقال جيش لملم اى كثير مجتمع (الململة) زلزله وزننده برنسنه‌يى يوارلق ايلمك معناسنه‌در طوب يوالغى وكره كبى يقال لملم الحجر اذا اداره (اللوم) نوم وزننده (واللومى) قصر ايله (واللائمة) نافله وزننده اسملردر عذل وعتاب وسرزنش معناسنه دركه تركيده قنامق تعبير اولنو يقال استحق اللوم واللومى واللائمة اى العذل ولوم وملام وملامه ميملرك فتحيله مصدرلردر قنامق معناسنه‌در يقال لامه على كذا يلومه لوما وملاما وملامة اذا عذله ولوم قور قويه دينورو كسلمك معناسنه‌در: يقال ليم به اذا قطع (المليم)

مکبل وزننده (والملوم) مفعول وزننده لوم وعتاب اولنمش آدمه ولوم وعتابه مستحق اولانه دینور مترجم دیرکه بونلر اسم مفعوللردر اسم فاعل لائم در وبو ماده واوی ایکن یائی کبی ملیم کلمك قیاسه مخالفدر شوب ماده‌سندن مشیب کبی شاذدر نته‌کم شافیه شرحنده مشروحدر (الالامة) اقامه وزننده بودخی لوم ایلمك معناسنه‌در : یقال الامه بمعنی لامه ولوم وعتاب اولنه‌جق ایش ایشلمك معناسنه‌در على قول لوم وعتابه سزا ایش صاحبی اولمق معناسنه‌در : یقال الام الرجل اذا اتی مایلام علیه اوصارذ الائمة (التلویم) تفعیل وزننده پك لوم وسرزنش ایلمك معناسنه‌در : یقال لوّمه اذا لامه مبالغة ولام حرفی یازمق معناسنه‌در : یقال لوّم الكاتب لاما اذا كتبها (الالتیام) افتعال وزننده مطاوعدر لوم وعتابی قبول ایلمك معناسنه‌در : یقال لامه فالتام ای قبل منه اللوم (اللوام) زنار وزننده (واللوم) (واللیم) رکع وزنلرنده لائم لفظندن جمعلردر یقال رجل لائم وقوم لوّام ولوّم ولیم (اللوم) فتحتینله ناسه چوق لوم وعتاب ایلمکه دینور (الملاومة) مفاعله وزننده (والتلاوم) تفاعل وزننده بری برینه لوم وعتاب ایدشمك معناسنه‌در تقول لاومته ای لمته ولامنی ویقال تلاومنا كذلك (الاستلامة) لوم وعتابی موجب ایش پیدا ایلمك معناسنه‌در : یقال استلام الرجل الیهم اذا اتاهم بما یلومونه (اللومة) لامك ضمیله شول آدمه دینورکه دائما خلق اكا لوم وسرزنش ایدر اوله یقال رجل لومة ای ملوم وتوقف وانتظار معناسنه‌در تقول‌لی فیه لومة ای تلوّم (اللومة) همزه وزننده دائما ناسی لوم وتعییر ایدن آدمه دینور یقال رجل لومة ای لوّام (اللومة) نومه وزننده (واللامة) موجب لوم اولان ایشه دینور یقال جاء بلومة ولامة ای مایلام علیه‌ولومه کوبج بالنه دینور وقورقویه دینور (التلوم) تفعل وزننده برنسنه‌یه منتظر اولوب طورمق معناسنه‌در : یقال تلوّم فی‌الامر اذا تمکث وانتظر بونده تفعل تجنب ایچون اولمغله ملامتدن اجتنا باعجله المیوب ظهور امره منتظر اولور (اللام) حال وزننده قورقو یه دینور اصلی لوم‌در لامه‌کبی یقال‌به لام ولامة ولوم ای‌هول وانسانك شخص وتقلبنه دینور تقول رایت لامه ای‌شخصه ویقینلق قریب معناسنه‌در وشدید شیئه‌دینوروحروف هجادن برحرفدر اتوز معنایه‌دلالتله وارداولور حرف‌جرّ اولانی‌یکرمی‌ایکی معنایه کلور ١ لام استحقاق‌در نحوالحمدلله ٢ لام اختصاص‌در نحوالمنبر للخطیب ٣ لام تملیك‌در نحو وهبته لزید ٤ شبه تملیك‌در کقوله‌تعالی [جعل‌لكم من‌انفسكم ازواجا] ٥ لام تعلیل‌در کقوله‌تعالی لتکونوا شهداء على الناس ومنه‌ایضا قول امرئ القیس • ویوم عقرت للعذاری مطیتی • ای من اجل العذاری ٦ لام توکید النفی در کقوله تعالی [ماكان‌الله لیطلعكم] ٧ الی

معناسنه

معناسنه اولور كقوله تعالى [بانّ ربّك اوحى لها] اى اليها ٨ على معناسنه‌در : كقوله تعالى [وان اسأتم فلها] اى فعليها ونحو قوله تعالى [ويخرون للاذقان] اى على الاذقان ٩ فى معناسنه‌در كقوله تعالى [و نضع الموازين القسط ليوم القيامة] اى فى يوم القيامة ١٠ عند معناسنه‌در كقولهم كتبته لخمس خلون اى عند خمس مضين اوبقين و بوكا لام تاريخ دخى دينور ١١ بعد معناسنه‌در كقوله تعالى [اقم الصلوة لدلوك الشمس] اى بعده ١٢ مع معناسنه در كقول الشاعر * فلما تفرقنا كأنّى و مالكا * لطول اجتماع لم يبت ليلة معا * اى مع طول اجتماع ١٣ حرف جرّ اولان من معناسنه‌در كقولهم سمعت له صراخاً اى منه ١٤ تبليغ معناسنه‌در كقولك قلت له اى بلغته ١٥ عن معناسنه‌در كقوله تعالى [وقال الذين كفروا للذين امنوا لوكان خيرا ما سبقونا اليه] اى عن الذين ١٦ لام صيروره دركه لام عاقبه و لام مآل دخى ديرلر كقوله تعالى [فالتقطه آل فرعون ليكون لهم عدوّا وحزنا] اى انّما مآله و عاقبته و مصيره العدواة وكقول الشاعر * فللموت تغذو الوالدات سخالها * كما لخراب الدهر تبنى المساكن * اى عاقبة ذلك ١٧ لام قسم و تعجبدر يعنى تعجب معرضنده قسمه دلالت ايدر وبو لام اسم جلاله مخصوصدر كقول الشاعر * لله يبقى على الايام ذوحيد * ١٨ قسمدن مجرد اولان تعجبدر و يستعمل فى قولهم لله درّه و نداء مقامنده دخى استعمال اولنور كقولك يا للماء بكسر اللام اى ياقوم للماء ادعوكم وامّا شاعرك اشبو * يا للرجال ليوم الاربعاء اما * ينفك يحدث لى بعد النهى طربا بيتنده واقع لاملر جاره در لكن مستغاث به ايله مستغاث له بينلرنى فرق ايچون اولكى لامى مفتوح ايلديلر ١٩ لام تعديه‌در كقولك ما اضرب زيدا لعمرو ٢٠ لام توكيددركه لام زائده‌در كقوله تعالى [نزّاعة للشوى] ونحو قوله تعالى [يريد الله ليبين لكم] ٢١ لام تبيين‌در كقولك سقيا لزيد و قوله تعالى [وقالت هيت لك] مترجم حقير ديركه مؤلف يكرمى ايكنجى معنادن سكوت ايلدى ظاهرا قلم نسّاخدن ساقط اولمشدر و مغنى اللبيب ترتيبى اوزره ذكر ايلمكله آنده لام الملك اوچنجى رتبه‌ده مثبتدر كقوله تعالى [له مافى السموات و مافى الارض] و بصائرده لام الصله دخى مرسومدر انتهى و جازم اولان لام امردر نحو قوله تعالى [فليستجيبوا لى وليؤ منوابى] وعامل اولميان لام يديدر ١ لام ابتدا در كقوله تعالى [وانّ ربّك ليحكم بينهم] ٢ لام زائده در كقول الشاعر * امّ الحليس لعجوز شهر به * ٣ لام جوابدركه لو ولولا كلمه‌لرينه وقسمه جواب واقع اولاندر نحو قوله تعالى [لوتزيلوا لعذبنا] وقوله تعالى [ولولادفع الله الناس بعضهم ببعض لفسدت الارض] وقوله تعالى [تالله لقد اثرك الله علينا] ٤ حرف شرط اوزره ايذان ايچون داخل اولان لامدر

يعنى مقتبنده كلان جواب قسمه مبنى اولوب شرطه مبنى اولمديغنى اعلام ايچون داخل اولور واكا لام موطئه ولام موذنه دخى ديرلركقوله تعالى [ولئن قوتلوا لاينصرونهم] ٥ لام تعريفدر نحوالرجل ٦ اسماء اشارته داخل اولان لامدر نحو تلك شارح ديركه تلك لفظنده تاء هاء معناسنه‌در ولام ذا معناسنه‌در وكاف مشارالبهدر مؤنثه اشارتدر انتهى ٨ جاره اولميان لام تعجبدر كقولك لظرف زيد (اللامية) يمنده برقصبه اسميدر (اللهم) وهم وزننده وهانك فتحيله برنسنه‌يى همان بردفعه‌ده يوتمق معناسنه‌در : يقال لهم الشئ لهما من الباب الرابع اذا ابتلعه بمرّة (التلهم) تفعل وزننده (والالتهام) افتعال وزننده لهم معناسنه‌در : يقال تلهمه والتهمه بمعنى لهمه والتهام ياورى اناسنك ممه سنده اولان سودى هب امك معناسنه‌در : يقال التهم الفصيل مافى الضرع اذا استوفاه ولون متغير اولمق معناسنه‌در : يقال التهم لونه على المجهول اذاتغير (اللهم) كتف وزننده (واللهم) صرد وزننده (واللهوم) صبور وزننده (والملهم) منبر وزننده اكول وايبهان آدمه دينور (اللهمّ) خدّب وزننده بك فكر ورشد واندیشه صاحبى لبيب ودانا اولەرق كريم وعظيم الكفايه وكثيرالعطا آدمه دينور جمعى لهمون در يقال هولهمّ اى رغيب الرأى جواد عظيم الكفاية وبحر عظيمه دينور وصويى باك وبغايت بوكرك آته دينور كذلك صويى باك وهرخصوصده سائرى سابق آدمه دينور ولهم بن جلحب جديس قبيله‌سندن وفى ذاته سابق وجواد بركسه‌در (اللهم) زبرج وزننده (واللهميم) قنديل وزننده وضميله لغتدر بونلرده ذكر اولنان لهم معنالرينه‌در (ام اللهيم) زبير وزننده داهيه‌نك وحمانك واولومك كنيه‌لريدر خلقى بلع ايتدكلريچون وانلره لهيم دخى دينور (اللهموم) عصفور وزننده سودى چوق ناقه‌يه دينور وواسع ياره‌يه دينور يقال جرح لهموم اى واسع بعض نسخه‌ده خا ايله خرج عنواننده مرسوم اولمغله اولدخى ملايمدر ونسوانك فرجنه دينور وبغمورى چوق بلوده دينور وعدد كثيره دينور وعظيم عسكره دينوروكثيرالخير آدمه دينور (اللهام) غراب وزننده بودخى عظيم عسكره دينور (الالهام) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى يوتدرمق معناسنه‌در : يقال الهمه الشئ اذا ابلعه وخداى متعال بطريق الفيض عبدك قلبنه برنسنه‌يى القاء وتلقين ايلمك معناسنه‌در معناى مزبوردن مأخوذدر يقال الهمه الله خيرا اى لقنه اياه (الاستلهام) خداى متعالدن مطلوب اولان نسنه‌يى قلبه الهام ايلمكى نياز ايلمك معناسنه در : يقال استلهمه الله الشئ اذا سأله ان يلهمه (اللهم) لامك كسريله قوجه اكوزه دينور و مطلقا ياشلو حيوانه دينور جمعى لهوم كلور (ملهم) مقعد وزننده خرمانى چوق بر موضع آديدر (يوم ملهم) بنوتميم ايله حنيفه ميانده واقع

اولان

اولان حرب و قتالدن عبارتدر (اللهمة) غرفه وزننده سویقدن بر آوج نسنه‌یه دینورکه بر آتملق تعبیر اولنور (اللهیم) زبیر وزننده واسع تجربه‌یه دینور (اللهجم) جعفر وزننده بیوك كاسه‌یه دینور و چكنانمش مسلوك واسع یوله دینور یقال طریق لهجم ای واسع مذلل (التلهجم) تدحرج وزننده برنسنه‌یه دوشكون حریص اولمق معناسنه‌در : یقال تلهجم به اذا اولع به و یول چكنانمش آچق و بللو و ایشلك اولمق معناسنه‌در : یقال تلهجم الطریق اذا استبان واثر فیه السابلة (اللهذم) ذال معجمه ایله جعفر وزننده كسكین نمرنه دینور وواسع فرجه دینور (اللهذمة) دحرجه وزننده (و التلهذم) تدحرج وزننده كسمك معناسنه‌در : یقال لهذمه و تلهذمه اذاقطعه و تلهذم اكل ایلمك معناسنه‌در: یقال تلهذمه اذا اكله (اللهذ متان) لامك و زای معجمه‌نك كسریله لهزمه‌دن تثنیه‌در قولق التنده چكه‌لرك نهایت بولدقلری یرده اولان ایكی طرفلو سیوری كمكلره دینوركه قولق طوزلرینه مجاورلردر جمعی لهازم كلور (اللهزمة) دحرجه وزننده بر آدمك ذكر اولنان كمكلرنی كسمك معناسنه‌در : یقال لهزمه اذا قطع لهزمتیه و صقاله قیر سیمك معناسنه‌در : یقال لهزم الشیب خدّیه اذا خالطهما (اللهازم) لامك فتحیله بنوتیم الله بن ثعلبه‌نك لقبیدر (اللهاسم) لامك فتحی و سینك كسریله طاره‌جق دره‌لرك صو آقندیلرینه دینور مفردی لهسم‌در قنفذ وزننده (اللیم) لامك كسریله بارشمغه دینور صلح معناسنه و بر ادمه قدّ و قامتده و شكل و شمائلده شبیه اولانه دینور یقال هولیمه‌ای شبهه فی قده و شكله و خلقه (لیمه) لامك كسریله ساحل بحرعمانده برقریه آدیدر (اللیمون) لامك فتحیله ثمر معروفدر وكاهجه نونی ساقط اولوب لیمو دیرلر اكثی نوعنك طبیعتنده باد زهریّت اولمغله سمومك مجموعنه مقاوم وهر بابده منفعتی عظیم وكثیردر شارحك بیانه كوره فارسیدن یاخود یونانیدن معرّبدر

(* فصل المیم *) (المرهم) میمك و هانك فتحیله معروفدركه یاره‌اوزره وضع اولنان دوای‌مركبدر تركیده ام تعبیراولنور جوهری بونی رهم ماده‌سنده ذكرایلمكله‌وهم ایلمشدر زیرا عربلر مرهمت الجرح دیرلر اكر میمی زائد اولیدی البته رهمت‌الجرح دیرلر ایدی شارح دیركه مؤلف كندیلری رهم‌ماده‌سنده ثبت ومأخذ اشتقاقنی دخی بیان ایلدیلر (الملم) فتحتینله لئیم ودنیّ النفس آدمه دینور یقال هو ملم ای لئیم (الموم) میمك ضمیله معروفدر كه تركیده دخی موم دیرلر شمع معناسنه صاحب نهایه‌نك بیانه كوره فارسیدن معربدر وموم جلاّ مكوكنه دینور و پاپوشجی آلاتندن بر آلتدر و برسام علتنه دینور كه ماده‌سنده بیان اولندی یقال به موم ای برسام و بدن صبیانده تكوّن ایدن پك شدید چچك عارضه‌سنه‌دینور

(المموم) مفعول وزننده برسام علتنه كذلك شديد جيك علتنه اوغرامش آدمه دينور يقال مم الرجل موما فهو مموم اذا اصابه برسام اواشدّ الجدريّ (مامه) هامه وزننده اسامیدندر كعب بن مامه جواد معروفدر (مهيم) مهيم وزننده كلمهٔ استفهامدر ماحالك و شانك معناسنه‌در بعضلر احدث لك شئ عبارتيله تفسير ايتديلر يقال مهيم اى ماحالك و شانك يعنى حال و شانك نيجه درنه عالمده و نه حالده سن ياخود خانه و عشيرتك نه حالده در ايولر خوشلرميدر ياخود حوادث دهردن سكا بر حادثه ايرشديمى صاغ و اسنمیسن خلاصه‌سى حال و كيفيتندن سؤال و استفهامدر شارح ديركه ابن مالك توضيحده ديديكه مهيم اسم فعل امردر اخبرنى معناسنه‌در ومبرّد كاملده مالخبرعنوانيله تفسير ايلدى وزمخشرى مقدمه‌ده جه خبر ايله بيان ايلدى و سهيلى ديديكه مهيم لفظى يمانيه در اصلى مه‌يامن اويا مقبل ايدى بعده ايجاز و تخفيف ايدوب مهيم ديديلر نته كه اىّ شئ كلمه‌سنده ايش ديرلرومه اسم فعل امردر بوشله وفراغت ايله معناسنه‌در و بعضلر اصلى ماهى يامن ايدى ديديلر ضمير مؤنث حال و قصه‌يه راجعدر (مهما) ميمك فتحيله اواخر كتابده حروف لينه بحثنده مرسومدر (ميمه) ميمك فتحيله اصفهان ايالتنده بر ناحيه آديدر (الميم) كسر ايله حروف معجمدن بر حرف معلومدر شارح ديركه لام كبى نمويم فعلندن تصرف اولنور ميم يازمق معناسنه

(* فصل النون *) (النئيم) نسيم وزننده ايكلمك ناله‌وزارى قلمق معناسنه در على قول صقندى و ايقندى ايله فنى فنى‌صولومق معناسنه‌در ياخود ضعيف‌ضعيف درمانسز سسلنمك معناسنه‌در : يقال نأم الرجل نئيما من الباب الثانى والثالث اذاانّ اوهو كالزحيرا وصوت خفىّ اوضعيف وياى جكرمك معناسنه در : يقال نأمت القوس اذا صوّتت و ارسلان كوردنمك معناسنه در : يقال نأم الاسد اذا صات وآهوملەمك معناسنه‌در : يقال نأم الظبى اذا صوّت (النأمة) نغمه وزننده ومراد فيدر يقال‌له نأمة طيبة اى نغمة وسسه دينور يقال سمعت نأمته اى‌صوته ويقال اسكن‌الله نأمته مشدّدة اى اماته ايكنجيده نأمّه دخى صوت معناسنه‌در نته كه مادّه‌سنده مبين در (الانتئام) افتعال وزننده فوّاره كبى برآدمك اغزندن قبيح وناسزا سوزلر بوشانمق معناسنه‌در : يقال انتأم فلان بقول سوء اى انفجر بالقول القبيح ولفظ مزبور كوياكه نئم فعلندن افتعالدر (النئم) نئى مثلثه‌ايله لئم وزننده (والانتثام) افتعال وزننده بدوناسزا سوز سويلمك معناسنه‌در : يقال نثم فلان نثما من‌الباب الثانى وانتثم اذاتكلم بالقبيح (نجيرم) نونك ورانك فتحى وجيمك كسريله بصره‌ده برمحله آديدر اندن وافر علماء ظهور ايلدى (النجم) نونك فتحى وجيمك سكونيله يلدزه دينور جمعى انجم وانجام

ونجوم

ونجوم كلـور ونجم كلور ضمتينله يقـال طلع النجم اى الكوكب ومعرّف باللام اوله‌رق النجم اولكر يلدز ينك علميدركه فارسيده پروين دينور يقال كبدالنجم اى الثرّيا مترجم ديركه اولكر اون بر يلدزى مشتملدر آلتيسى مرئيدر بدنجيله حدّت بصر امتحان اولنور فخر انام عليه‌الصلوة والسـلام حضرتلرى مجموعنى رؤيت وتعداد ايدرلر ايدى نته‌كه شفاء شريفده مشروحدر ونجم سـاقى اولميوب قبق وخيار تككى كبى يره يايوان ومنبسط اولان نباته دينور يقال بالارض نجم كثير اى نبات على غير ساق ومحدود ومعين اولان وقته اطـلاق اولنور زيرا عربلر اوقاتى نجم ايله تحديد ايدرلر ونجم معرّف اوله‌رق بررجل اديدر واصل وبنيـاد معناسنه‌در : يقال هومن نجم صدق‌اى من‌اصل صدق ووقت معينده ادا اولنه‌جق عنوفه ووظيفه‌يه اطلاق اولنور (التنجم) تفعل وزننده سهر عارضه‌سـندن ياخود عشق دردندن تابصبـاح او يوميوب يلدزلره باقوب ياتمق معناسـنه‌دركه بين‌الشعراء انجم شمار اولمق تعبير اولنور يقـال تنجم الرجل اذا رعى النجوم من سهر اوعشق (المنجم) محدّث وزنـنده (والمتنجم) (والنجـام) شدّاد وزننده‌شول كسه‌دركه بحسب‌السير والمواقيت نجومه‌نظر ايدراوله‌يعنى‌نجوملك طلوع و غروب و سائر اوضاعى فننه آشنا اولمغله احوالنى ضبط و تقويم ايدر اوله منجم باشى افندى معلومدر يقال هو منجم و متنجم و نجام اى ينظر فى‌النجوم بحسـب مواقيتها وسـيرها (النجوم) ظهور وزننده ومرادفيدر يقال نجم الشئ نجوما من الباب الاول اذا ظهر وطلع و بر نسنه‌يى جسته جسته ادا ايلمك معناسنه‌دركه وقت مضروب و معين معناسندن ياخودوقت معينده ادا اولنه‌جق وظيفه‌معناسندن مأخوذ در يقال نجم المال اذا اداه نجوما (الانجام) همزه‌نك كسريله ظهورايلمك معناسنه‌در : يقال انجم الشئ اذاظهر و طلع و يغمور وصوغوق وجى مقوله‌سى نسنه مندفع اولمق معناسنه در : يقال انجم المطر وغيره اذا اقلع (التنجيم) تفعيل وزننده بر نسنه‌يى وقت وقت جسته جسته ادا ايلمك معناسنه در : يقال نجم‌المال اذا اداه نجوما (النجمة) ثمره وزنـنده وفتحاتله بر نبات معروفدر على قول جيمك سكونيله بشقه و فتحيله بشقه بر نباتدر مفرداتده نجمه آيرق‌اله مفسردر (ذوالنجمه) حارك لقبيدر نبات مرقومدن خوشلنديغى ايچون (المنجم) مقعد وزننده معدن معناسـنه‌در : يقال فلان منجم الباطل والضلال اى معدنه و آچق يوله دينور شاهراه معناسنه (المنجم) منبر وزننده ترازونك دلنى بچوردكلرى ارقورى دموره دينور (المنجمان) بجلسان وزننده (والمنجمان) منبران‌وزننده اياغك ايكى يانلرنده اولان سـيوريجه ككلره دينوركه ايكى اياق بر ارايه دوزجه كتورلدكده برى برينه مقابل اولوركه كوره مراد هر اياغك طبانك‌ايكى‌طرفنده

اولان کبکلر اولور که انجملک اوست و آلت طرفلرنده اولان نومسکیه کبکلردر یقال اشتکی منجماه ومنجماه وهما عظمان ناتئان من ناحیتی القدم شارح دیر که لسان العربک بیانه کوره طبوق کبکی اولورکه بومری کبکلر در (النجام) کتاب وزننده بروادی یاخود بر موضع آدیدر (النحم) نونک فتحی وحای مهملهنک سکونیله (والنحیم) امیر وزننده (والنحسان) فتحاتله بوغز آیرتلیوب تنحنح ایلمک معناسنهدر علی قول زحیر کبیدرکه سقندی و ابقندیایله فنی فنی بوغزلی صولودوب خرلدانمقدن عبارتدر بلغم اخراجیچون یاخود بوزحیردن زیادهدر : یقال نحم الرجل نحما و نحیما و نحمانا من الباب الثانی اذا تنحنح اوهو کالزحیر اوفوقه و پارس دیدکلری جانور اورمک معناسنهدر : یقال نحم الفهد اذا صوّت (النحام) شدّاد وزننده چوق تنحنح ایدن آدمه دینور یقال رجل نحام ای کثیر النحیم و بخیل وجریءبه دینور کندیدن نسنه طلب اولندقده تنحنح اولدیغیچون یقال رجل نحام ای بخیل وارسلانه دینور وسلیک بن السلکهنک فرسی آدیدر و اصحابدن نعیم ابن عبدالله القرشی لقبیدر حقندهمفخر انام علیه السلام حضرتلری [دخلت الجنة فسمعت نحمة من نعیم] بیوردقلریچون تلقیب اولندی نحمه سعله معناسنهدر که مراد تنحنح صوریدر و بعضلر دیدیکه موسی الیهک لقبی نحام در غراب وزننده ونحام برفارس یعنی برجندی لقبیدر (نحم) فتحتینله نم کلمهسنده لغتدرکه کلمهٔ تصدیقدر شارحک بیانه کوره بولغت سعدیهدر عن لفظنده حن دیدکلری کبی (النحام) غراب وزننده اوردکه شبیه برقوش آدیدر مراد آنقط تعبیر اولنسان قوشدر جوهری نونک فتحی وحانک تشدیدیله تقیید ایلمکله وهم ایلمشدر شارح دیرکه سهیلی دخی جوهری کبی ضبط ایلمشدر (النحمّ) خدبّ وزننده شدّله تنحنح ایدن کمسهدر (الانتحام) افتعال وزننده اعتزام معناسنهدر : یقال انتحم علی کذا وکذا اذا اعتزم علیه (النخمة) نونک فتحی وخای معجمهنک سکونیله (والنخامة) ثمامه وزننده اوکسروب وآخردقده کوکسدن و بوغازدن چقان بلغمه و بروندن آقان سموکه دینور نخاعه معناسنه ونخمه حسن وجمال معناسنهدر : یقال له نخمة عجیبة ای حسن (النخم) نونک فتحی وخانک سکونی وفتحیلهده جائزدر اوکسروب یا آخرمقله کوکسدن یاخود بوغزدن بلغم دفع ایلمک یا بروندن دفع ایلمک معناسنهدر : یقال نخم الرجل نخما من الباب الرابع اذا دفع بشیء من صدره اومن انفه وایرلایوب اوینامق علی قول بک کوزل ایرلامق معناسنهدر : یقال نخم الرجل نخما من الباب الاول اذا لعب وغنی اوهو اجود الغنا (التنخم) تفعل وزننده بودخی آخرمقله بلغم دفع ایلمک معناسنهدر : یقال تنخم الرجل اذا دفع بشیء من صدره اومن انفه (النخوم) صبور وزننده مصر اولکهسنده برسنجاق

آدیدر (النخم) فتحتینله تعب واعیا معناسنه‌در : یقال به نخم ای اعیاء شارحك
بیاننه کوره مصدر دخی اولور باب رابعدن (الندم) فتحتینـــله (والندامة)
سلامه وزننده پشیمان اولمق معناسنه‌در: یقال ندم علیه ندما وندامة من الباب الرابع
اذا اسف وندم اثرونشانه‌دینور (التندم) تفعل وزننده بودخی پشیمان اولمق معناسنه‌در:
یقال تندّم علیه اذا اسف (النادم) (والندمان) سکران وزننده پشیمان آدمه دینور
ندمانك جمعی ندامی کلور سکاری وزننده ونادمك جمعی ندام کلور کتاب وزننده وندّام
کلور زنّار وزننده وندمان ندیم معناسنه‌درکه همبزم شراب اولان آدمه دینور بونك جمعی
ندامی کلور وندام کلور کتاب وزننده وکاه اولورکه ندمان ندیمدن جمع اولور (الندیم)
امیروزننده (والندیمة) هایله همقدح اولان کمسیه دینور جمعی ندماء کلور کرماء وزننده
یقال هوندیمه ای منادمه پس مطلق مصاحبه ندیم اطلاقی توسّع وجهیله درومحمد بن
حسن بن ندیمه ابوبکر الصیدلانی‌درکه امام سمعانی شیخیدر (المنادمة)مفاعله وزننده
(والندام) قتال وزننده برآدمه بزم شرابده همدم اولمق معناســنه‌در : یقال
نادمه منادمة ونداما اذاجالسه علی الشراب (الندم) نونك فتحیله زیرك ورشید
وظریف آدمه دینور یقال رجل ندم ای کیس ظریف (الانتدام) افتعال وزننده
قولای وسهولتلو اولمق معناسنه‌در : یقال خذما انتدم ای ماتیسر (نریمان)نونك
فتحیله بررجل علمیدرکه اعجمیدر (نیرمان) نونك فتحیله همدان قضاســنده
برقریه آدیدر (النزم) عزم وزننده بك اصرمق معناسنه‌در : یقال نزمه نزما
من الباب الثانی اذا عضه شدیدا (المنزم) منبر وزننده دیشه دینور سنّ معناسنه
(النزیم) امیر وزننده بر باغ وبرطوتام ســبزه‌یه دینور وبومادە‌لری کرچه ابن
عباد محیط نام کتابنده ثبت ایلدی لکن بونلرك مجموعنده صواب اولان باء موحده
ایله اولمقدر (النسم) فتحتینله نفس الروح معناسنه‌درکه بدنده جانك صولوغندن
عبارتدر حیات وراحتی موجب حالتــدرکه مراد صولوق آلوب ویرمکدر تقول
راحة الروح فی نسمها ای فی نفسها ونفس الریح معناسنه‌درکه روزکارك نفسلنوب
آهسته وخوش وملایم اسمسندن عبارتدر جمعی انســام کلور تقول وجدت نسم
الریح ای نفسها وبوزلمش وجادّه لقدن چقمش اسکی یوله دینور وسود ویاغلو
زفیر ققوسنه دینور و برجنس قوش آدیدرکه تویلر ینــك اوزرلری یشل اولور
بغایت سرعتله پرواز ایدر مفردی نسمه‌در (النسمة) فتحاتله نسم ایله معنای
اولده مرادفدرکه روحك نفسلنمسندن عبارتدر یقال نسم الروح ونسمته ای نفسه
وانســانه دینور جمعی نسم کلور فتحـــاتله شارح دیرکه نسم ونسمه نفس روح
معناسنه اولوب بعده نفس وروح وذات معناسنده استعمال اولندی بوملابسه ایله
انسانه دخی اطلاق اولندی یقـــال والله باریء النسمة والنسمات ای نفس الروح
والنفوس اوالانسان ونسمه مملوك ومملوکه‌یه اطلاق اولنـــور یقال اعتق نسمة ای

مملوكا اومملوكة ونسمه بك بك سونجغه ديوركه ضيق نفسدن منبعث اولوركه عطشدر يقال اصابه نسمة اى ربو (النسيم) امير وزنـده بودخى روزكارك نفسنه ديوركه خوش وآهسته وملايم اسمسندن عبارتدر تقول وجدت نسيم الريح اى نفسها مترجم ديركه نسيم خوش ولطيف روزكارده دخى استعمال اولنور نتكه محاحده ومقدمه‌ده مشروحدر كما قال الشاعر ٭ نسيم الصبا بلغ سلامى اليهم ٭ (ونسيم) (ونسم) رسم وزنده (ونسمان) فتحاتله روزكار اسمك معناسنه‌در: يقال نسمت الريح نسما ونسيما ونسمانا من الباب الثانى اذا هبت ونسيم جانه دينور يقال فلان ناپل النسيم اى الروح وتره اطلاق اولنور عرق معناسنه (ونسم) رسم وزنده دوه ضبيله بره اورمق معناسنه‌در : يقال نسم البعير بخفه نسما اذا ضرب وبرنسنه متغير اولمق معناسنه‌در: يقال نسم الشئ اذا تغير (النيسم) صيقل وزنده بودخى روزكارك نفسلنسنه دينور وجاده اولميان اسكى يوله دينور (النسامة) سلامه وزنده برجيلو مرج اولمق معناسنه‌در : يقال نسمت الارض نسامة من الباب الاول اذا ازجت (النسم) فتحتينله بودخى برنسنه متغير اولمق معناسنه‌در : يقال نسم الشئ نسما من الباب الرابع اذا تغير (التنسم) تفعل وزنده صولوق آلمق معناسنه‌در يقال تنسم الرجل اذا تنفس وروزكار استشمام ايلمك معناسنه‌در : يقال تنسم النسيم اذا تشممه وبرمكان رايحهٔ طيبه ايله معطر اولمق معناسنه‌در : يقال تنسم المكان بالطيب اذا ارج وتأنى وتدريجيله طلب وتحصيل علم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تنسم العلم اذا تلطف فى التماسه (المنسم) مجلس وزنده دوه‌نك طبانه دينور يقال منسم البعير اى خفه شارحك بيانه كوره بقنه غنه اطلاق اولنور و اثر وعلامت معناسنه در تقول وجدت منسما من الامر اى علامة ويوله دينور طريق معناسنه وتوجه وسلوك ايده‌جك سمت وجهته دينور يقال الى اين منسمك اى مذهبك ووجهك (المنسم) محدث وزنده محيي النسمات معناسنه‌در كه حقيق حضرت بارىٔ متعالدر مجازا مملوك آزاد ايدن ومستحقينه ادرار معاش ايدن آدملره اطلاق اولنور (الانسم) همزه‌نك فتحيله ناس معناسنه‌در كويا كه نسمه‌نك جمعى اولان انسامك جمعيدر (التنسيم) تفعيل وزنده بر ايشه ابتدا ايلمك معناسنه‌در: يقال نسم فى الامر اذا ابتدأ وقول آزاد ايلمكله احيا قلمق معناسنه‌در : يقال نسم النسمة اى احياها واعتقها (الناسم) قاسم وزنده اولو مجل خسته‌يه دينور يقال مريض ناسم اى اشفى على الموت (النشم) نونك وشين معجمه‌نك فتحيله برجنس اغاج اسميدر كه اندن ياى دوزيلور (التنشيم) تفعيل وزنده ات بوزلمق معناسنه‌در: يقال نشم اللحم اذا تغير وبرنسنه‌يه شروع وابتدا قلمق معناسنه‌در : يقال نشم فى الامر اذا ابتدأ وبرشر وكريهه‌يه ايشوب اوغراشمق معناسنه‌در: يقال نشم فى الشر

اذا اخذ ونشب وبرچیللو اولمق معناسنه‌در: یقال نشمت الارض اذا نزت وبلند وعالی ایلمك معناسنه‌در: یقال نشم‌الله ذکره ای رفعه (التنشم) تفعل‌وزننده‌بودخی برایشه‌بشلامق‌معناسنه‌در: یقال‌تنشم‌فی‌الامر اذاابتدأ وتانی وتلطفله علم‌طلب‌وتحصیل ایلمك معناسنه‌در: یقال تنشم العلم اذا تلطف فی‌التماسه (النشم) فتحتینله اوکوزآقلو قاره‌لو بنکلی اولمق معناسنه‌در: یقال نشم الثور نشما من‌الباب الرابع اذا کان فیه نقطة بیض وسود (النشم) کتف وزننده آقلو قاره‌لو آلاجه او کوزه دینور (المنشم) مجلس وزننده ومقعد وزننده عطر اقسامندن بردرلو خوشبودانه درکه بغایت سنکین اولمغله ازمسی مشکل اولور بعضلر قرون السنبل ایله تفسیر ایلدیلرکه سمّ الساعه‌در فی‌الحال هلاك ایدر مفردانده بیش اقسامندن اولمق اوزره مرسومدر و بعضا سنبل هندی کوکلر ینك ارالقلرنده بولنور ومنشم مکه‌ده برعطاره خاتون اسمیدر بدر ینه وجیه دیرلر ایدی عربلر مقاتله مراد ایتدکلرنده آنك عطریله تعطرایدوب جنکه توجه ومباشرت ایدرلرایدی بینلرنده قتال‌مشتد ومقتول کثیر اولور ایدی وبوکیفیتی خاصه‌سندن عدّ ایدرلر ایدی بناء علیه * اشأم من‌عطر منشم * بین‌العرب مثل اولمشدر ومنشم برنوع یمش اسمیدرکه سیاه و بدرایحه اولور وبوموضع آدیدر وحبّ‌البلسان اسمیدر (النصمة) نونك وصادك فتحیله صورت معناسنه‌درکه مراد مشرکلرك پرستش ایلدکلری صورتدر (النضم) نونك‌فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله اوزلو وطوپچه بغدایه دینور مفردی نضمه‌در یقال‌به‌نضم‌کثیر ای‌حنطة حادرة سمینة (النظم) نونك‌فتحی و ظای‌معجمه‌نك سکونیله دیزمك معناسنه‌در : یقال نظم اللؤلؤ نظما من الباب الثانی اذا الّفه وجمعه فی سلك و نظم منظوم معناسنه کلورکه دیزلمش نسنه‌یه دینور یقال له‌نظم ای منظوم و چکرکه سوریسنه دینور و جوزاء صورتنده اوج کوکبك اسمیدر مترجم دیرکه کتب هیئتده نظام عنوانیله مرسوم و ساج ایاغی شکلنده بری برینه متقارب اوج خفی کوکب ایله مصوردر و نظم بر موضع آدیدر و اولکر دیدکلری طوپ یلدزلره اطلاق اولنور و دبران دیدکلری کوکبه دینور و مصدر اولور بالق وکلر قسمی جوفلرنده انطومتان پیدا ایلمك معناسنه‌در : یقال نظمت‌السمکة والضبّ اذا اتی بانطومتان (النظام) کتاب وزننده نظم کبی مصدردر دیزمك معناسنه‌در : یقال نظم اللؤلؤ نظما و نظاما اذا الّفه و جمعه فی نظم و نظام دیزی‌یه اطلاق اولنور انجو دیزیسی و تسبیح دیزیسی کبی جمعی نظم کلور کتب وزننده و بر ایشك ثبات و قیامنه مدار و سبب اولان نسنه‌یه و حالته اطلاق اولنور جمعی انظمه کلور و اناظیم کلور یقال هو نظام امره ای‌ملاکه

وسيرت وهدى وطريقت معناسنه مستعملدر ودأب وعادت معناسنه مستعملدر
ونظما السمكة انظومتان معناسنه‌در كاسبذكر ونظام‌در طوب منعقداولان قوملغه
دينور (التنظيم) تفعيل وزنده بودخى ديزمك معناسنه‌در : يقال نظم اللؤلؤ
يعنى نظمه وبالق وكلر قسمى قارنلرنده انظومتان پيدا ايلك معناسنه‌در : يقال نظمة
السمكة والضب بمعنى نظمت (الانتظام) افتعال وزنده (والتنظم) تفعل وزنده
ديزلمك معناسنه‌در : يقال نظم اللؤلؤ فانتظم وتنظم وانتظام متعدى اولور منراقى بر ياندن
سانجوب اول بر ياندن چقرمغله كويا كه ايكى يانى حبه ديزركبى منراغله ديرمك ياخود
احشاسنى ديزمك معناسنه مستعملدر يقال انتظمه بالرمح اذا اختله (النظامان)
نونك كسريله (والانظامان) همزه‌نك كسريله (والانظومتان) همزه‌نك ضميله
بالق وكلرك قارنلرنده باغدن ايكى اوزون رشته‌دركه قويرقلرندن تاقولقلرينه‌قدر
اوزون اولوب جابجا يمورطه‌لرى انلرده ديز يلى اولور (الانظام) همزه‌نك كسريله
بالق وكلر قارنلرنده ذكر اولنان يمورطه ديزيسى پيدا ايلك معناسنه‌در : يقال انظمت
السمكة والضب بمعنى نظمت (الانظام) همزه‌نك فتحيله وجه مذكور اوزره
ديز يلى اولان يمورطه لره دينور وطو پلنوب منعقد اولان قوملغه دينور وبونجق
وتسبيح ديزيشنه دينور (الناظم) (والمنظم) محدث وزنده (والمنظم) محسن وزنده
قارنده ذكر اولنان يمورطه ديزيسى پيدا ايدن بالغه وكلره دينور (النظيم)
امير وزنده شول طاغ ارالغنده اولان دره يولنه دينوركه آنده صره صره صو
كولجكلرى اوله وشول قيولره دينوركه نسق واحد اوزره صره صره اولوب
برى برينه صو كولجكلرى اوله وبر موضع آديدر (النظيمة) سفينه وزنده
بر موضع آديدر (النظام) شداد وزنده متكلميندن ابراهيم بن سيار المعتزلى
لقبيدر ومحمد بن عبدالجبار الشاعر الاندلسى لقبيدر (نظام) كتاب وزنده
اعشى الهمدانى كه اسمى عبدالرحمن بن عبدالله بن الحارثدر جدّينك جدّى اسميدر
ومزبور اعشى شاعر مشهوردر (النعيم) نونك فتحيله (والنعمى) نونك
ضميله (والنعمة) نونك كسريله خوش ديرلكه ورفاه وراحته ونظام حال
وماله دينور نعمه كلمه‌سنك جمعى نعم كلور عنب وزنده وانعم كلور افلس وزنده
يقال هو فى نعيم ونعمى ونعمة اى فى خفض ودعة ومال ونعمه فرح ومسرت
معناسنه مستعملدر يقال رأيته فى نعمة اى مسرة ويد بيضاء صالحه‌يه دينور
نعمى دخى دينور طوبى وزنده يعنى شول خالص وصميم بخشش واحسان وعطيه‌يه
دينوركه نفيس وفراوان اولمغله نائل اولان آدمك امور واحوالنه صالح ومفيد اولنور
جمعى انعم كلور ونعم كلور عنب وزنده ونعمات كلور كسر تينله كه اهل حجاز بوكونه اتباع

ایدرلر ونعمات کلور عینك فتحیله یقال نال منه النعمة والنعمی ای الید البیضاء الصالحة مترجم صحاح بونی جوارحدن اولان ید ظنّ ایلمشدر عربلر صمیم وخالص نسنه‌یه بیضاء اطلاق ایدرلر (التنعم)تفعل وزننده ناز و نعمت و رفاه ومعیشتله خوشدل اولوب پرورشلنمك معناسنه‌در : یقال تنعم الرجل اذا ترّفه بوندن اسم نعمه‌در نونك فتحیله و یالن ایاق یوریمك معناسنه‌در : یقال تنعم الرجل اذا مشی حافیا و بر مکان مزاجه موافق و ملایم کلمك معناسنه‌در : یقال اتیت ارضهم فتنعمتنی ای وافقتنی و بر آدمی بر یرده طلب ایدوب اراشدرمق معناسنه‌در: یقال تنعم فلانا بالمکان اذا طلبه و دابّه‌یی الحاح واقدامله سورمك معناسنه‌در : یقال تنعم الدابّة اذا الحّ علیها سوقا دائما و پیاده یوریوب ایاقلرنی قوللنمق معناسنه‌در : یقال تنعم قدمیه اذا ابتذلهما (النعمة) نونك فتحیله تنعمك معنای اولندن اسمدر رفاه و راحتله اولان دیرلکه دینور یقال هو فی النعمة ای الرفاه (النعمة) نونك کسریله (و المنعم) مقعد وزننده مصدرلردر ناز ونعیم ایچره خوشحال اولمق معناسنه‌در: یقال نعم الرجل و نعم نعمة و منعما من الباب الرابع و الاول و الثانی و نعم عیشه اذا رفه و یقال هذا منزل ینعمهم بالحرکات الثلاث و یقال ینعمهم کیکرمهم ای کثیر النعمة موافق (التناعم) تفاعل وزننده تنعم و ترّفه معناسنه‌در : یقال تناعم الرجل بمعنی تنعم (المناعمة) مفاعله وزننده تنعم معناسنه‌در : یقال ناعم الرجل اذا تنعم و بر آدمی مرّفه و منعم قلمق معناسنه‌در : یقال ناعمه اذا رفّهه و ایپی محکم بوکمك معناسنه‌در تقول ناعم حبلك ای احکمه (التنعیم) تفعیل وزننده آدمی نعمتلندیروب رفاه و راحتده قلمق معناسنه در : یقال نعمه اذا رفهه و بر یره یالین ایاق وارمق معناسنه‌در : یقال نعمهم اذا اتا هم حافیا و بر آدمك جوابنده نعم دیمك معناسنه‌در : یقال نعم فلانا اذا قال له نعم وتنعیم مکه‌یه اوچ یا درت میل مسافه‌ده بر موضع اسمیدر بیت شریفه حلال اولان اطراف محلرك اقربیدر صاغ طرفنده جبل نعیم و صول جانبنده ناعم نام طاغلر اولمغله تنعیم ایله تسمیه اولندی انده اولان وادینك اسمی نعمان در (الناعمة و المناعمة) میمك ضمی و عینك کسریله (و المنعمة) معظمه وزننده ناز و نعیمله پرورده اولان خوش عیش و خوش غدا خاتونه دینور یقال جاریة ناعمة و مناعمة و منعمة ای حسنة العیش و الغذاء و ناعم و مناعم و متناعم تروتازه و هموار و مستقیم نباته دینور یقال نبت ناعم و مناعم و متناعم ای سواء و ناعم نرم و لطیف نسنه‌یه دینور یقال ثوب ناعم ای لین و ناعمه باغچه‌یه و مرغزاره دینور روضه معناسنه (التنعیمة) تای مفتوحه ایله بر شجر آدیدرکه یپراقلری بغایت تر و نازك و مطرّا اولور حالا بو [illegible] کلی [illegible] اوله‌جقدر (المنعم) معظم وزننده بو دخی نرم

ولطيف و نازك نسنه‌يه ديرلر يقال كلام منعم اى لين (التنعيمى) بشرى وزننده نعمت ونعيم و يد بيضاء صالحه معناسنه‌دركه آنفا ذكر اولنديلر ونعامى ونعام معناسنه‌در كاسبق ذكر (النعماء) نونك فتحى ومدايله بودخى نعمه كبى يد بيضاء صالحه معناسنه‌دركه تفصيل اولندى (الانعام) همزه‌نك كسريله نعمت احسان ايلمك معناسنه‌در : يقال انعم الله النعمة عليه وانعم بها اى احسن و برآدمى مسرور وفرحناك ايلمك معناسنه كلور ومنه يقال انعم الله بك عينا اى اقرّبك عين من تحبه اواقرّ عينك بمن تحبه يعنى سنك ديداركله سوديكك آدمك كوزنى روشن ايلسون ياخود سنك كوزكى سوديكك كمسه‌نك ديداريله روشن ايلسون نته‌كه ثلاثيدن وبب رابعدن نعم الله بك عينا ونعمك عينا دخى بومقامده ايراد اولنور وبونلرك اعرابلرى عنقريب مشروحدر وانعام زياده قلمق معناسنه مستعملدر يقال انعم ان يحسن اى زاد وبرنسنه‌ده مبالغه ايلمك معناسنه در امعان كبى يقال انعم فى الامر اذا بالغ و بريره يالين اياق وارمق معناسنه‌در : يقال انعمهم اذا اتاهم حافيا وبرنسنه‌يى تر وتازه وتب وطراوتلو قلمق معناسنه مستعملدر ومنه قولهم انعم الله صباحك اى جعله ذانعومة ولين وطراوة شارح ديركه بونده امر صيغه‌سيله انعم صباحا وانعم مساء وتخفيفله عم صباحا دخى ديرلر صباحك خير اولسون مقامنده (النعيم) امير وزننده نعمت معناسنه‌دركه ذكر اولندى ونعيم الهى خداى متعالك مخلوقنه احسان ايلديكى عطيه‌دن عبارتدر يقال مازال عليك نعيم الله اى عطيته (النعمة) نونك ضميله انعام كبى كوزى ايدين قلمق معناسنه مستعملدر يقال نعم الله بك عينا ونعمك نعمة من الباب الرابع اى اقرّ الله بك عين من تحبه اواقرّ عينك بمن تحبه ويقال نعم عين ونعمة عين ونعام عين ونعم عين بفتح النونات ونعمى عين ونعامى عين ونعام عين ونم عين ونعمة عين بضم النونات ونعمة عين ونعام عين بكسر النونات اى افعل ذلك انعاما لعينك واكراما يعنى بن بوايشى سكا محضا محبت واطاعتمدن ناشى ايشلدم تاكه مشاهده ايلدكده ديده‌لرك روشن اوله و بونلرك جمله‌سى مهجورا مضمر اولان فعل ايله منصوبلردر مترجم ديركه نهايه‌ده مطرف نعم الله بك عينا تركيبنى تجويز ايلميوب انعم الله عينا تركيبنى تصويب ايلمشدر لكن زمخشرى بك نقضنده بابى تعديه وعينا كلمه‌سنى مفعول اولان كافدن تمييز ايلمكله توجيه و تصحيح ايلدى پس معنا نعمك الله عينا ديمكدركه نعم عينك واقرّها سبكنده‌در واقرّ بك عين من تحبه معناسنه كوره نعم متعدى اولمغله عينا لفظى مفعولى اولوب وتنوين مضاف اليهدن عوض اولنور ووجه مذكوره اوزه بعضا جارّى حذف وفعلى ايصالله نعمك عينا دخى ديرلر وانعم الله بك عينا قولنده معناى اوله كوره باء حرفى زائده اولنور و انعام نعمه داخل اولمق معناسنه ده كلمكله بو معنا مراد

اولورسه باء زائده اولميوب تعديه ايچون اولور مطرف تركيب اولده تميزى فاعل اوزره منتصب تخيل ايلمكله استنكار ايلمشدر (النعم) فتحتيله اغاج يشروب تاب و تراوتلنمك معناسنه‌در : يقال نعم العود نعما من الباب الرابع اذا اخضر ونضر و بر آدم خوشدل و منبسط اولمق معناسنه‌در يقال نعمه تنعيما فنعم بذلك نعما اى قال له نعم فسر بذلك (النعامة) سحابه وزننده دوه قوشنه دينور مؤنثدر و مذكر اولور نعام اندن اسم جنس‌در مفرد و جمعه اطلاق اولنور و منه المثل * انت كصاحبة النعامة اصلى بودركه نسوان عربدن برى بيكس و بى‌نوا اولمغله امور و خصوصنى عشيرت و جيرانلرى تعهد ايدرلر ايدى بر كون صحراده كشت وكذار ايدركن بر دوه قوشى كورديكه صعرور ديدكلرى ضمغ غليظى اكل ايلمكله بوغزنده طيقانوب قالديغندن حركته بيمجال اولمش ياتور همان واروب اخذ و يشمغيله بر اغاجه بند ايلدكدنصكره من بعد بر طرفه نقل و ارتحال خصوصنده جيرانمك دوه‌لرينه احتياجم قالمدى بار و بنكاهمى بوكه تحميل ايدرم ديه‌رك ممنونا اوبه‌يه كلوب لسان استغنا ايله * من كان يحفنا ويرفنا فليترك * يعنى بوآنه قدر امورمى تعهد و بكاعون و احسان ايدنلر من‌بعد فراغت ايلسونلر ديو بلند آواز ايله ندا ايلدى بعده چادرنى يقوب اثاث و رثاثنى نه حال ايسه نعامه‌يى بند ايلديكى شجر يانه ايصال ايتدى مكر نعامه بوغزنده قلان غصه‌يى يودوب و بر تقريبله بندن خلاص اولمش اولمغله شمدى مزبوره بو حالى كوردكده حيران و نادم و پشمان‌اولوب قالدى پياسه برنجه كيدركن اوده‌كى بلغوردن چقدى هم نعمه‌دن محروم و هم اهل قبيله‌نك اعانتندن مأيوس اولدى مثل مزبور اعتماد اولنميه‌جق نسنه‌يه اعتماد ايله خيبت و خسرانه دوچار اولان كمسه حقنده ضرب اولنور مترجم ديركه راغبك بيانه كوره دوه‌يه تشبيهله بو قوشه نعامه اطلاق ايلمديلركه نعم لفظندن اخذ و دوه‌دن بشقه اولديغندن تغيير صورتله نعامه ديديلر و نعامه و نعام بيابانه دينور و شول اغاجه دينوركه قيونك ايكى جانبنده اولان ميللر اوزره ارقورى قورلركه دولاب‌اوقى تعبير اولنور و نعامه يدى رأس فرس اسميدركه حارث بن عباد و خالد بن نضلة الاسدى ومرداس بن معاذ الجشمى فرسيدركه بوصمعر نام قصراغك ديشى دوليدر و عيينة بن اوس المالكى ومسافع بن‌عبدالعزيز والمنفخر الغبرى و قراص الازدى فرسلريدر ونعامه اياغه ياخود طبانه اطلاق اولنور و طاغ تپه‌سنده سايبان كبى بنا اولنمش صلاج مقوله‌سنه دينوركه صعود ايدنلره استراحت ايچون بنا ايدرلر و نعامة الفرس اتك دماغنه ياخود اغزنه دينور و يوله دينور طريق معناسنه ونفس وذات معناسنه‌در وفرح وسرور معناسنه‌در واكرام معناسنه‌در وچابك

وتحصيل اولان بيت وحصتي يه دينور وقبوك ايچنده طوروب طوران يره
قبيله نور ويادرده اجتماع ايتدكلري يره دينور وظلمت معناسنه‌در وجهل ونادانى معناسنه‌در
وبينده علامت ايچون نصب اولنان نشانه دينور وقيو اوزره طوروب خلقا
صوجانوب ويرن آدمه دينور ودماغى احاطه ايدن ايجه دري يه دينور وبجد
اوسنده بر موضع آديدر ونعامه جماعت انسانيه دينور ومنه قولهم شالت
نعامتهم نفحه‌سي شول ماده‌سنده بيان اولندى ونعامه حيره اوليه سنده حكمران
اولنلرك عزيز مخصوصيدر تبع يمن ونجاشى حبشه كبي ويهشن نام كمسنه‌نك لقبيدر
وابو سنه قطري بن الفجاءه لقبيدر ونعامة العنبي اصحابندر (النعم) فتحتينله
وبعضا عينك اسكانيله دوه وقيون قسمنه دينور بعضلر دوه‌يه تخصيص ايلديلر جمعي
انعام كلور وجمع الجمعي اناعيم كلور راغبك بيانه كوره نعم دوه‌يه مخصوصدر زيرا
عند العرب اعظم نعمتدر لكن جمعي اولان انعام دوه وصغر وقيون قسمنه اطلاق
ولنور لكن ايچلرنده دوه اولمدقجه اطلاق اولنمز (النعام) (والنعائم) نونلرك
فتحيله منازل قمردن برمنزل اسميدر نعامه صورتنده‌در (النعامى) انصارى وزننده
جنوب يلنه على قول جنوب ايله صبا بيننده هبوب ايدن يله دينور عرب بستانده
رطوبت وطراوته سبب اولدقلريچون (نعم و بئس) كلمه‌لري كه افعال مدح
وذمّ قسمندندر نعم مدح و بئس ذمّ ايچوندر بونلرده درت لغت وار بري نعم‌در
نونك فتحي وعينك كسريله كه علم وزننده ٢ نعم در كسرتينله ٣ نعم‌در نونك كسري
وعينك سكونيله ٤ نونك فتحي وعينك سكونيله بئس كلمه‌سي دخي بو منوال اوزره‌
در وبونلر متصرّف دكللردر وعربلر ان فعلت فبها ونعمت ديرلر وقفا ووصلا
آخرنده اولان تاء حرفي ساكنا ثابت اولنور زيرا تاء تأنيثدر فبها كلمه سنده ضمير
معنوي اولان خصلت لفظنه راجعدر فبا لخصلة ونعمت هي سبكنده‌در وكذا
اولنور كه نعم كلمه‌سنه ماء لاحق اولنوب انكله صله‌دن اكتفا اولنور وبعضا عيني
مفتوح اولنور تقول دققته دقّا نعما بكسر النون والعين اى نعم ما دققته مترجم
ديركه نعم الرجل زيد ونعم رجلا زيد ديرلر زيد ايو وكوزل كمسنه‌در ديمكدر
وبئس الرجل زيد وبئس رجلا زيد ديرلر زيد كوتى ويرامز كمسنه در ديمكدر
واشبو [من توضّأ للجمعة فبها ونعمت] حديثنك تفسيرنده ابن اثير ديديكه ونعمت الفعلة
والخصلة هي تقديرنده‌در مخصوص بالمدح محذوفدر وباء فبها فعل مضمره متعلق
اولنغله فبهذه الخصلة او الفعلة ينال الفضل سبكنده‌در وينه ابن اثير ديديكه نعمّا اصلنده
نعم ما ايدى ادغام اولنوب نعمّا ديديلر بونده اولا ماء كلمه‌سي نه موصوله‌در نه موصوفه‌در
بلكه شيء معناسنه اولمغله بانك قولي نعم شيئا المال تقديرنده‌در وباء حرفي زائده‌در وزمخشري

ان الله

[انالله نعما يعظكم به] آيت كريمه‌سنك تفسيرنده ديمشـدركه نعما كلمه‌سنده اولان ماء محتملدركه منصوب اولوب يعظكم كلمه‌سيله موصوف اولمغله نعم شـيئا يعظكم‌به تقديرنده اوله ياخود مرفوع اولوب يعظكم كلمه‌ســنه موصول اوله‌كه يعظكم كنديسنك صله‌سی اولور پس نعم الشیٔ الذی يعظكم‌به تقـديرنده اولور ومخصوص بالمدح محذوف اولمغله نعما يعظكم به المأموربه ديمك اولور لكن كتب نحويّه‌ده مقرردركه نعم كلمه‌سنك فاعلی مظهر اولدقده البته لام جنس ايله محلی ياخود محلی بلام‌الجنس اولانه مضاف اولور بوصورتده ماء موصوله‌نك فاعلی اولمسی جائز اولمز مكركه ماء بورادە الذی معناسنه اولوب ومعرف بلام‌الجنس كبی ابهامی مشتمل اولمغله تأويل اولنه وابن هشام ديديكه ماء نكرۀ تامه وتميزدر وجمله انك صفتيدر وفاعل مستتردر نعم هو شيئا يعظكم‌به تقديرنده‌در وبعضلر ماء معرفۀ موصوله‌در ديديلر انتهی (النعمان) نونك ضميله قانه دينوردم معناسنه شقايق النعمان كه كلنجك چچكيدر حمرتندن ناشی اكامضاف اولمشدر ياخود امير حيره نعمان بن‌المنذر آنی حمايت ايلمكله كنديســنه مضاف اولدی (معرّة النعمان) مضرّة الثعبان وزننده شام اولكه‌سنده بر بلده‌در نعمان بن بشير رضی‌الله عنــه خلال سفرده اورايه اوغرادقده اوغلو وفات ايدوب اورايه دفن ايلديكندن كندويه مضاف اولدی (النعمانون) اوتوز نفر اصحاب كرامدركه هپ نعمان اسميله‌در (الانعمان) همزه‌نك فتحی وعينك ضميـله ايكی وادی‌در ياخود انعم ايله عاقل ديدكلری طاغلره تغليبا اطلاق اولنمشدر (النعـايم) نون مفتوحه ايله نواحیٔ مدينه‌ده برموضعدر (نعمايا) نونك فتحی وآخرده يای تحتيه ايله برجبل آديدر (الانعم) افلس وزننده عاليۀ مدينه‌ده برموضعدر (نعم) نونك ضميله رحبة ابن مالك بن طوق قضاســنده برموضعدر و برخاتون ودرت موضـع اسميدر (برقةنعمیّ) غرفة تركی وزننده برق عربدن بر برقه‌در (النعمانية) مصرده برقريه‌در وواسط ايله بغداد ميانده بر بلده‌در بونلرك هربرنده كل تعبير اولنان چامورك معدنی واردر وسنجار قضاسنده برقريه آديدر (نعمان) سحبان وزننده جبل عرفات ارقه‌سنده بروادی اسميدركه نعمان الاراك ديمكله معروفدر آنده مسواك اغاجلری نابت اولور وكوفه قربنده بروادی آديدروارض شامده نهرفراته قريب‌بروادی اسميدرو‌تنعيم ديدكلری‌محلده بروادی‌وبشقه ايكی‌موضع آديدر ونعمان بن قراد ويعلی بن النعمان تابعيلردر (ناعم) صاحب وزننده (ومنعم) محدّث وزننده (ونعمان) عثمـان وزننده (ونعمی) حبلی وزننده (ونعيم) زبير وزننده (وانعم) افلس وزننده (وتنعم) تنصر وزننده اسامیٔ رجالدندر و نعيم اون

ابی نغر صحابه اسمیدر (بعم) بمنع وزننده بر قبیله آدیدر (نعیمان) مصغر
بنیه‌سیله اسامیدندر نعیمان بن عمر واصحاب بدردندر بك مزاح ولطیفه‌جی خوشطبع
اولمغله مفخرا نام علیه السلام حضرتلرنی اکثری خنده ناك ایدرلرایدی ازجمله بر
کون امیر عسکر ابو بکر رضی الله عنه حضرتلریله برغزایه بالمعیه عازم اولوب
اثناء راهده اصحابدن سویبط بن حرمله‌یی مملوکدر دیه‌رك بر تقریبله بر اعرابی‌یه
اون مهار کنج دیشی دوه‌یه بیع و تسلیم ایلدی حضرت ابو بکر استماع ایلدکده
دوه‌لری بدندن اخذ و اعرابی‌یه ردّ ایله سویبطی تخلیص ایلدی فخر عالم علیه
السلام حضرتلری و سائر اصحاب کرام بوقصه‌دن وافر زمان خنده ایلدیلر
(التناعم) تفاعل وزننده بر بطن اسمیدر (المنعم) عینك ضمیله مؤلفك قاعده‌سی
اوزره میم مفتوح اولور و شارحك تصحیحنه کوره منبر وزننده در سیبویه‌کده
دینور (نعم) فتحتینله وبعضا عینی مکسور اولور ومعاف بن زکریا النهروانی نقلی
اوزره نعام که اشباعله در آنده لغتدر بلی کلمه‌سی کبی حرف جوابدر لکن نعم
کلمه‌سی جواب واجبده مستعملدر ترکیده اوت وفارسیده آری معناسنه‌در لا ونعم
معلومدر شارح دیر که نعم لفظی حرفدر ملخص استعمالی بو در که خبردنصکره
ذکر اولنورسه تصدیق وافعل ولاتفعل کلماتندنصکره اولورسه وعد و استفهامدن
صکره اولورسه اعلام ایچون اولور (نعامك) قصارك وزننده ومرادفیدر که
نهایت سعی و اقدامك دیمك اولور جابجا ذکر اولنمشدر که بو وزنده اولان ماده‌لر
غایته دلالت ایدر کویا که فعل مزبور نهایت سعی واقدامکله نائل اوله‌جغك نعمتدر
دیمکی تخییل ایدر، یاخود نهایت نعمتك فعل مزبوردر اکر ایشلمز ایسك نعمتك
ناقص اولمش اولور دیمکدر یقال نعامك ان تفعل کذا ای قصارك (المنعام)
محراب وزننده مبالغه اوزره انعام واحسان صاحبی آدمه دینور یقال رجل منعام
ای مفضال (النغم) نونك وغین معجمه‌نك فتحی و بعضا سکونیله کیزلو سوزه
دینور کلام خفی معناسنه مفردی نغمه در (ونغم ونغمه) غینلرك سکونیله ایرلامق
معناسنه‌در فارسیده سرایدن مرادفیدر یقال نغم المطرب فی الغنا ونغم نغما ونغمة
من الباب الثانی والاول والرابع اذا تکلم فیه موسقیده اولان نغمه بوندن اسمدر
ونغم مشروبی آزجه ایچمك معناسنه‌در : یقال نغم فی الشراب نغما بمعنی نغب
(النغمة) غرفه وزننده برایچم سو به وسائر مشروبه دینور جرعه معناسنه
جمعی نغم کلور صرد وزننده و یقال نغم نفسا یعنی بك آز اولمغله برصولوقده
ایچدی (التنغم) تفعل وزننده بودخی ایرلامق معناسنه‌در : یقال تنغم فی الغنا
بمعنی نغم (النقمة) نونك کسری وفتحیله (والنقمة) فرحه وزننده عقوبتله

اولان جزاء ومكافاته دينور جمعى نقم كلور كلم وزننده ونقم كلور عنب وزننده ونقمات كلور كلمات وزننده يقال حلت به النقمة والنقمة وهى المكافاة بالعقوبة (النقم) نونك فتحيله (والتنقام) تكلام وزننده عقوبتله جزا ايلمك معناسنه‌در : يقال نقم نقما وتنقاما من الباب الثانى والرابع اذا عاقبه وبرايشى كريه وناخوش كورمك معناسنه‌در : يقال نقم الامر اذا كرهه وتيزتيز اكل ايلمك معناسنه‌در : يقال نقمه اذا اكله سريعا (الانتقام) افتعال وزننده عقوبتله جزا ايلمك معناسنه‌دركه اخذ كينه ايلمك تعبير اولنور يقال انتقم منه اذا عاقبه (النقة) فتحتينله بولك اورته‌سنه دينور (الناقية) رقاش بنت عامرك لقبيدر (ناقم) صاحب وزننده بر بطن پدرى اولان عامر بن سعد بن عدى نام كسه‌نك لقبيدر رقاش مزبوره‌نك پدر پدر وناقم عمان شهرنه مخصوص برجنس خرما اسميدر (نقم) نونك ضميله يمنده برقريه آديدر (النقيمة) سفينه وزننده نفس وذات معناسنه‌در : يقال هو ميمون النقيمة اى النقيبة شارحك بيانه كوره اصلى نقيبه‌در (نقمى) حبلى وزننده برموضع آديدر (نقمى) جزى وزننده نواحى مدينه‌ده برموضعدر (النكمة) تمره وزننده عظيم اولان نكبت ومصيبته دينور يقال اصابته النكمة اى النكبة والمصيبة الفادحة (النم) نونك فتحى وميمك تشديديله ناس بيننه نقل كلامله فساد القا ايدوب برى برينه دوشورمك معناسنه‌دركه قوغجيلق ايلمك تعبير اولنور يقال نم الحديث نما من الباب الثانى والاول اذا رفعه اشاعةله وافساد اوورش بين الناس واغرى ويلانله سوزى دوروب قوشمق معناسنه مستعملدر يقال نم الكلام اذا زينه بالكذب ومسك رايحه‌سى طاغلمق معناسنه مستعملدر يقال نم المسك اذا سطع ونم وصف اولور قوغجى‌يه دينور جمعى نمون وانماء كلور مؤنثى نمه‌در (النموم) صبور وزننده (والنمام) شداد وزننده (والمنم) محن وزننده بونلرده قوغجى‌يه دينور نمومك جمعى نم كلور نونك ضميله (النميمة) سفينه وزننده اسمدر قوغجيلغه دينور شارحك بيانه كوره نميم دخى دينور هاسز يقال هو يمشى بالنميمة اى برفع الحديث واوق قبور ينك سسنه اطلاق اولنور وياز ويازركن قلمدن مسموع اولان جزردى‌يه دينور وفسلدى فس فسنه اطلاق اولنوركه ايكى آدم فسلدى ايدركن دودقلرينك فس فس اوتمسندن عبارتدر (النامة) ميمك تشديديله آهسته‌جه حس وحركت معناسنه‌در : يقال به نامه اى حس وحركة وحيات نفس معناسنه مستعملدر ومنه يقال اسكت الله نامة اى اماته نته كه همزه ايله نامه دخى مستعملدر (النمام) شداد وزننده بر خوشبو نبات آديدر تركيده مارصمه ديرلر رياحين انواعندندر بول وحيضى مدر ورحمدن اولمش جنينى وصوغلجانلرى مخرج وكهله‌يى مهلك وسكنجبين ايله برمثقالى

ضرب بالحصه آری صوقمش کسبه نافعدر (النمنمة) زلزله وزننده بالدزلمق ونقش و تزیین ایلمك معناسنه‌در: یقال نمنمه اذا زخرفه ونقشه وروزکار طپراغك یوزنی بازی بازمش طرزنده آلای آلای یول یول ایلمك معناسنه‌در : یقال نمنمت الریح التراب اذا خططته و ترکت علیه اثرا کالکتابة (النمنم والنمنیم) نونلرك کسریله روزکارك طپراغك یوزینه بازی نقشی کبی یول یول بسط ایلدیکی اثر ونشانه‌دینور (النمنم) هدهد وزننده و فلفل وزننده که نونلرك کسریله اولور کنج و تازه کسه‌لرك طرنقلرنده اولان بیاضه دینور مفردلری نمنمه و نمنمه در (النمة) نونك کسریله کهله‌یه علی قول قرنجه‌یه دینور (النمیّ) نمیّ وزننده خیانت و عیب معناسنه‌در: یقال به نمیّ ای خیانة و عیب وجکی طاشنه‌دینور سنجة المیزان معناسنه و دشمنلك عداوت معناسنه در وطبیعت و سرشت معناسنه در و بوله و منقوره دینور که باقردن اولور علی قول قورشون ایله یاخود باقر ایله مغشوش اولان اقچه‌یه دینور مفردی نمیه‌در هایله جمعی نماییّ کلور و انسانك اصل و مایه‌وجوهرنه دینور یقال هو کریم النمیّ وهو جوهر الانسان واصله وکس وکسه معناسنه مستعملدر یقال مابالدار نمیّ ای احد (النمیة) هایله مؤنثدر که ذکر اولندی و اوکیلك قوشنه دینور فاخته معناسنه (النوم) لوم وزننده (والنیام) کتاب وزننده امزغنمق یاخود ایومق معناسنه‌در: یقال نام الرجل ینام نوما ونیاما من الباب الرابع اذا نعس اورقد و قیزك بالدری اتلو و طولغون اولمغله خلخال جقردامز اولمق معناسنه مستعملدر یقال نام الخلخال اذا انقطع صوته من امتلاء الساق وبازار کاسد اولمق معناسنه مستعملدر یقال نامت السوق اذا کسدت ویل دیکملك معناسنه مستعملدر یقال نامت الریح اذا سکنت وآتش سونمك معناسنه مستعملدر یقال نامت النار اذا همدت ودریا لیمانلق معناسنه مستعملدر یقال نام البحر اذاهدا و ثوب اسکیمك معناسنه مستعملدر یقال نام الثوب اذا اخلق و برآدم درکاه حقه تواضع و ابتهال و مسکنت عرض ایلمك معناسنه مستعملدر یقال نام الرجل اذا تواضع لله وحیوان اولمك معناسنه مستعملدر یقال نامت الشاة اذاماتت والی حرفیله بر نسنه‌یه یاخود بر کسه‌یه سکون و آرامش و انس واطمینان بولمق معناسنه مستعملدر که بتون بتون آکا نفسی یاتوب رام اولمق وآنکله آوینوب قالمقدن عبارتدر یقال نام الیه اذا سکن و اطمأن (النیمة) نونك کسریله اسمدر اویقویه دینور و برکیجه‌لك یجنه‌جك قوت و غدایه اطلاق اولنور لزوم علاقه‌سیله یقال ماله نیمة لیلة یتة (النائم) اسم فاعلدر جمعی نیام کلور نونك کسریله و نوّم و نیم کلور رکع وزنلرنده و نوّام ونیام کلور رمان وزنلرنده ونوم کلور قوم وزننده یاخود بو اسم جمعدر قوم کبی مؤنثی نائمه در جمعی نوم در رکع وزننده

(النؤوم) صبور وزننده (والنومة) همزه وزننده (والنوم) صردوزننده وصفلردر مبالغه‌یی متضمنلر در مؤنثنده دخی نؤوم دینور صبوروزننده (الانامة) همزه‌نك كسريله (والتنويم) تفعيل وزننده اويوتمق‌معناسنه‌در: يقال انامه و نوّمه اذا ارقده و انامه قتل معناسنه مستعملدر يقال انامه اذاقتله و قحط و شدّت ناسی قیروب بچورمك معناسنه مستعملدر يقال انامت السنة الناس اذا هشمتهم و برآدمی نائم بولمق معناسنه‌در : يقال انام فلانا اذا وجده نائما (نومان) سكران وزننده‌كه وصفدر چوق اويور اولان‌آدمه‌دينور وبونك استعمالی ندابه مخصوصدر يقال يانومان ای كثير النوم (المنام) (والمنامة) ميملرك فتحيله اسم مكانلردر خوابكاه معناسنه يقال هذا منامه ومنامته ای موضع نومه ومنامه قطيفه‌يه اطلاق اولنور تقول رأيته يقعد على المنامة ای القطيفة وسدوسكی تعبير اولنان صفه‌يه اطلاق اولنور خوابكاه اولديغيچون يقال اتيته‌وهو قاعد على المنامة ای الدكان (المناومة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌ده استعمال اولنور اويقو خصوصنده يارشمق معناسنه تقول‌نا ومنی فنمته نوما من‌الباب الاول ای غلبته (الاستنامة) بودخی برآدمه آلشوب آنكله قرار وآرامش بولمق معناسنه‌در : يقال استنام اليه اذا سكن واطمأنّ ومواضعه ايله اويور شكلنده اولمق معناسنه‌در : يقال استنام الرجل اذا اری النوم من نفسه كاذبا (النومة) نونك ضميله همزه وزننده وصفدركه ذكر اولندی ومبالغه صيغه‌سی اولور(والنويم) اميروزننده اويقوجی آدمه دينور ومغفل ياخود بی‌نام ونشان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل نومة ونويم ای مغفل اوخامل (النوام) غراب وزننده اويقوبصمغه واويقو آغرلغنه دينور يقال يأخذه نوام ای يعتريه النوم (التناوم) تفاعل وزننده مواضعة اويور شكلنی كوستورمك معناسنه‌در : يقال تناوم الرجل اذا اری النوم من نفسه كاذبا (التنوم) تفعل وزننده احتلام اولمق معناسنه مستعملدر يقال تنوم الرجل اذا احتلم (النائمة) اولومه اطلاق اولنور منيه معناسنه شارح ديركه بوراده منيه نسخه‌لری محرفدر صواب اولان مينة اولمقدركه اولو ديمك اولور نته‌كه جثه‌يه ناميه اطلاق اولنور و نائمه يلانه اطلاق اولنور حيه معناسنه (النيم) نونك كسريله بو دخی قطيفه‌يه دينور يقال نام على النيم ای القطيفة (المستنام) ميمك ضميله شول اوتوراقلو يره اطلاق اولنوركه آنده صوايركيلور اوله (منيم) منيب وزننده (و نامين) آمين وزننده برر موضع‌آديدر(النامة) حاله وزننده نسوان فرجنك قاعه‌سنه يعنی ساحه‌سنه دينوركه اوتوراق يريدر (نومان) سكران وزننده بر نبات آديدر (النهم) فتحتينله (والنهامة)سلامه وزننده بك آج كوزلولكله اكل و شربه زياده‌سيله دوشكون اولوب شبع و غنا كلمز

كرنه‌سنده حريص و مشتهى اولمق معناسنه‌در: يقال نهم فى الطعام نهما من الباب الرابع و نهم على المجهول وهو افراط الشهوة فى الطعام وان لا يمتلئ عين الاكل ولا يشبع و برنسنه‌يه بك دوشكون آرزومند اولمق معناسنه‌در : يقال نهم بكذا اذا اولع به (النهم) كتف وزننده (والنهيم) امير وزننده (والمنهوم) اصلا طويمق بيلميان آج كوزلو حريص وشرهمند آدمه دينور ومنهوم برنسنه‌يه بك دوشكون آرزومند آدمه دينور يقال هومنهوم بكذا اى مولع به (النهمة) ثمره وزننده حاجت معناسنه‌در يقال قضى نهمته اى حاجته و برنسنه‌يه دركار اولان شهوت تامّه وهمت بالغه‌يه دينور يقال استوفى منه نهمته اى بلوغ همته وشهوته ونامه معناسنه‌دركه كوموردنمكه دينور يقال سمعت نهمة الاسد والرجل اى نامته ونهم ونهيم معناسنه‌در كاسبذكر (النهم) وهم وزننده ضيق نفسله قتى قتى صولومق معناسنه در : يقال نهم الرجل نهما من الباب الثانى اذا نحم و نهم و نهيم حيقرمرق تهديد ايله زجر و آزار ايلك معناسنه‌در : يقال نهمه نهما و نهيما من الباب الثانى اذا صات عليه و توعدّه وزجره ونهم ونهيم ونهمه دوه‌يه يوريمك ايچون آزار ايله حيقرمق معناسنه‌در : يقال نهم ابله نهما و نهيما و نهمة من الباب الثالث و الثانى اذا زجرها بصوت و چقل طاشى مقوله‌سنى فسكه ايله بر كسيه آتمق معناسنه‌در : يقال نهم بالحصى اذا حذفه (المنهام) محراب وزننده شول دوه دركه زجر ايله منزجر اولوب كيدر اوله جمعى مناهيم كلور (النهام و النهامىّ) نونلرك حركات ثلاثى و ياى نسبتله دمورجى‌يه دينور حدّاد معناسنه ودولكره دينور (المنهمة) مرحله وزننده دولكر ايشليه‌جك موضعه دينور (النهامى) نونك كسريله بعضلرك قولنه كوره باباسه دينور راهب و صاحب دير معناسنه نونك ضميله‌ده لغتدر و سهل و آسان يوله دينور يقال طريق نهامىّ اى سهل (نهم) نونك كسريله ابن ربيعه دركه بر بطن پدريدر (نهم) نونك ضميله بر شيطان ياخود مزينه قبيله‌سنه مخصوص برصنم آديدر كه عبد نهم ديدكلرى كسه‌لرى انكله تسميه ايلديلر (نهم) زفر وزننده ابن عبدالله بن كعب بن ربيعة بن عامر بن صعصعه بر بطن در (النهام) غراب وزننده بر كونه قوش آديدر على قول بيقوشه دينور وكشيشه دينور راهب معناسنه (النهام) شدّاد وزننده ارسلانه دينور ونهام آچق و واضح يوله دينور (المناهمة) مفاعله وزننده بر آدم ايله بيله‌جه حيقرمق معناسنه در : يقال ناهمه اذا اخذ معه فى النهيم اى الصوت (النيم) نونك كسريله نعمت تامه معناسنه در : يقال به نيم اى نعمة تامة و كنديسيله انس و آرام و اطمينان اولنان آدمه دينور يقال رجل نيم اى يستنام اليه ويونس به و بر شجر آديدر كه اندن قواطه و جناق اتخاذ اولنور و يومشق ولطيف و ملايم

نسنه‌يه

نسنه‌یه دینور حسی اولسون ثوب کبی و معنوی اولسون عیش و زندکانی کبی ویل اسوب اوغرامغله قوملق اوزره ظاهر اولان یول یول طریقه‌لره دینور و اسکی کورکه دینور یقال جاء و علیه نیم ای فروخلق (منیمون) میمك فتحیله مصرده بر قصبا اسمیدر تجز النون بعونه تعالی

(ه فصل الواو) (الوءام) قتال وزننده (والمواءمة) مقاتله وزننده بر آدمه موافقت ایلمك یاخود مباهات ایلمك معناسنه در : یقال واءمه وأما و مواءمة اذا وافقه اوباهاه و منه المثل * لولا الوءام لهلك الانام * وفسر بالمعنیین الاول ظاهر والثانی لیسوایأتون بالجمیل خلقا و انما یفعلونه مباهاة و تشبها یعنی موافقت معناسنه کوره ناسك بری‌بریله انس و الفتده وسائر معاملاتده موافقتلری اولمسه مصلحتلری مضمحل و کنـدیلری تلف و پریشان اولورلر و ثانی‌یه کوره اهل کرم که لطف واحسانی عن طبع ایدرلر و جبلتنده مکارم اولمینلر انلره تشـبه و تباهی جهتیله ایدرلر اکر بو مقوله‌لر وجه مذکور اوزره تقلید ایله سائره مباهات ایلمسه‌لر رشك و حسـدلرندن هلاك اولورلر مترجم دیرکه بعض امهاتده فخر و مباهات معناسنه اشبو لولا الوءام لهلك اللئام عنوانیله مرسومدر (التوءمان) تای فوقیهٔ مفتـوحه ایله ایکیز اولان ایکی ولده دینور هر برینه توءم دینور مؤنثی توءمه در جمعی تواءم در قشعم و قشاعم کبی و تؤام در غراب وزننده یقال هما توءمان وهذا توءم و هذه توءمة جوهری اشـبو توءم ماده‌سنی تاء فصلنده ذکر ایلمکله وهم ایلمشدر شارح دیرکه مؤلف بونی تاء فصلنده دخی ذکر ایلدی زیرا بعضلر تانك اصلیه اولمسنه و بعضلر واودن منقلب زائده اولمسـنه ذاهب اولدیلر قول ثانی‌یه کوره موافقت معناسـندن مأخوذ اولور انتهی و صالح بن نبهان که مولی التوءمه دیمکله معروفدر تابعیندندر و توءمان بر جنس اوت آدیدر که صغیر وثمری کمونه شبیه اولور (الاتئام) همزه‌نك کسریله ایکیز طوغورمق معناسـنه در : یقال اتأمت المرأة اذاولدت اثنـین فی بطن (المتئم) محسن وزننده ایکیز طوغوران خاتونه دینور (المتوآءم) متوافق و متنـاسب معناسنه در : یقال غنیّ المطرب غناه متوائما ای متوافقـا و متناسبا لم تختلف الحانه (الموأم) معظم وزنـنـده بیوك باشلو آدمه دینور یقال رجل موأم العظیم الرأس و زشت خلقت وبدمنظر آدمه دینور یقال رجل موأم ای مشوّه الخلق (التوءیم) تفعیل وزننده حق تعالی بر آدمی چرکین و بدخلقت قلمق معناسنه در : یقال وأمه الله توءیماای‌شوّه خلقه (توءم) جوهر وزننده حبش قبائلنـدن بر قبیـله آدیدر (الوأم) واوك فتحی و همزه‌نك سکونیله بغایت اسّی وکرمناك اوه دینور کرك قاره او اولسون و کرك صوبه‌لی واوجاقلی مقوله‌سی اولسـون یقال بیت وأم ای دفیٔ

(الوأمة) فتحله شول آدمه دیورکه بر ایشی ایشلیوب و غیرك ایشلدیکی حکایه
ایدر اوله یعنی سائرده بونی بنم کبی ایدر یاخود ایتدی دیو نقل ایدر اوله یقال
رجل وأمة ای یعمل ویحکی مایصنع غیره (المؤامة) معظمه وزنـنده نیه‌سز
اولان توغلغه‌یه دیور (الوثم) واوك فتحی و ثای مثلثه‌نك سکونیله بر نسنه‌یی
طوز کبی دوکوب اوفاتمق معناسنه‌در : یقال وثمه وثما من الباب الثانی اذا کسره
و دقه و آت طرنغیله یری اوروب سوکمك معناسنه‌در : یقال وثم الفرس الارض
اذا رجمها بحوافره (ووثم ووثام) کتاب وزنده ایاغی طاشه کسوب قناتمق
معناسنه‌در : یقال وثمت الحجارة رحله وثما ووثاما اذا ادمتها (ووثم و وثیمه)
برکدرمك معناسنه در تقول وثم للوثیمة بالامر ای اجمع لها (الوثیمة) سفینه
وزننده طاشلره دینور حجاره معناسنه و اوتلق کومسنه و بغدای کومسنه دیور
و وثیمة بن موسی محدثدر (الوثیم) امیر وزننده کوده‌سی صیمصیق طقناز آدمه
دینور یقال رجل وثیم ای المکتنز لحما (الوثامة) کرامه وزننده طقناز کوده‌لو
اولمق معناسنه در : یقال وثم الرجل وثامة من الباب الخامس اذا کان وثیما
(المیثم) منبر وزننده متانت و استحکامندن یری شدتله چکنار اولان جزمه‌یه
و دوه طبانه دینور یقال خف میثم ای شدید الوطیٔ و بر رجل آدیدر (الوثم)
فتحتینله آزلق قلت معناسنه‌در : یقال وثمت ارضنا وثما من الباب الرابع اذا قل نبتها
ویقال فی التعجب ما اوثمها ای ما اقل رعیها (المواثمة) مفاعله وزننده ایاقلری
بر یره برکدروب کندوبی آثار کبی برتاو ایدرك سکرتمك معناسنه‌در : یقال واثم
فی العدو اذا ضابر کأنه یرمی بنفسه (الوجم) جیمله کتف وزننده (والواجم)
صاحب وزننده شدت حزن و غمدن چهره‌سی منقبض اولوب باشنی یره دیکوب
خموش و ابسم طوران آدمه دینور تقول رأیته وهو وجم و واجم ای عبوس مطرق
لشدة الحزن (الوجم) رجم وزننده (والوجوم) قعود وزننده غیظ وانفعالدن
ناشی سکوت ایدوب طورمق معناسنه‌در : یقال وجم الرجل وجما ووجوما
من الباب الثانی اذا سکت علی غیظ و برنسنه‌دن خوشلنمیوب یکرنمك معناسنه‌در :
یقال وجم الشیٔ اذا کرهه و بر آدمك کوکسنه اورمق معناسنه‌در : یقال وجم فلانا
اذا لکزه (ووجم) جولبه وکمتر آدمه دینور یقال رجل وجم ای ردیٔ ویقال
هو وجم سوء ای رجل سوء یعنی یرامز و بدکار و بدکردار کمسه در (ووجم)
فتحتینله جابجا تپه‌لر اوزره طاشلردن یغلمش اویوغه دینورکه یول بیلمك ایچون
یاپیلان اویوقلردن اغلظ واطول اولور و بونلر عاد قومندن قالمشدر جمعی اوجامدر
بعضلر دیدیکه اوجام شول بناره دینورکه صحرالرده انلرایله جهت و جانب ادراك
و استدلال اولنیور ووجم خوفدن ناشی سکوت ایلمك معناسنه اولنور تقول ما اجم

عنه ای لم اسکت عنه فزعا (الوجیم) امیر وزننده پك اسی کونه دینور یقال
یوم وجیم ای شدید الحرّ (الوجة) ثمره وزننده یکرمی درت ساعتده براوبون
یمك یمکه دینور وجبه کبی یقال یأکل وجة ای وجبة و بر موضع آدیدر (الوجة)
فتحاتله عارلنه جق صفت و خصلته دینور یقال بتوقی الوجة ای المسبة (الاوجم)
احمر وزننده قوملغك کوم و فراوان یرینه دینور (الوجم) فتحتینله بخیل
و ناکسه دینور یقال رجل وجم ای بخیل ولئیم و فرومایه اوله رق خفیف الجسم
آدمه دینور یقال رجل وجم ای الخفیف الجسم اللئیم (المیجمة) مکنسه وزننده
طوقمغه دینور کذین معناسنه میجنه دخی دینور مؤلف فارسی ایله تفسیر ایلدی
وکذین کزین معربیدر (الوجیمة) سفینه وزننده آفته اوغرامش علف وحبوباته
دینور (الوحم) واوك وحای مهمله نك فتحیله خاتونلر آش یرمك معناسنه درکه
درلو درلو نسنه لره اشتها ایدر کاسیذکر یقال وحمت الحبلی کورث یرث ووجل
یوجل و حا وهو شدة شهوة الحبلی لمأکل و وحم خاتونك آش یردیکی نسنه یه
دینور و جاعه و مطلقا هر نسنه یه آرزو و اشتهاء ایلمك معناسنه در : یقال وحم
الجماع و غیره اذا اشتهی و قوش اوچرکن قنادلری سسلنمکه دینور تقول سمعت
وحم الطیر ای خفیفه (الوحام) کتاب وسحاب وزنلرنده معنای اولدن اسمدر
کبه نسوانك آش یرمه حالتنه دینور یقال بها وحام ای شهوة علی الحبل مترجم
دیرکه کتب طبیه ده مشروح اولدیغی اوزره بونك سببی مثلا حامل اولان خاتونك
طمثیّ بدننده قالوب خلط ردی اولمغله ابتدای حلده مخالف نسنه لر آرزو ایدر
کومور و چامور مقوله سنه دخی اشتها ایدر بعده طمث جنینه غدا اولمغله اول حالت
زائل اولور و بو حالت بعض آدملرده دخی اولور کیمی طبراق وکیمی کرمیت یمکه
مبتلا اولور اکا دخی وحام دینور و سببی طبیعی معناده مخالف اخلاط ردّیه در
(الوحمی) سکری وزننده آش یرن کبه خاتونه دینور جمعی وحام کلور واوك
کسریله و وحامی کلور سکاری وزننده (التوحیم) تفعیل وزننده آش یرن
خاتون ایچون عادت عرب اوزره قیون بوغازلیوب کوکلی ایستدیکنی
یدرمك معناسنه در تفعیل ازاله ایچوندر بدوبه لر اکثری اته آش یررلر
ایمش یقال وحّم فلانة اذا ذبح لها و اطعمها ماتشتهی و قیرلمش اصمه
چبوغندن صو ترشح ایلمك معناسنه در : یقال وحم العود اذا نطف منه الماء
مکسورا (الوحیم) وجیم وزننده و مرادفیدرکه پك اسی کونه دینور یقال یوم
وحیم ای وجیم (الوخم) واوك فتحی و خای معجمه نك سکونیله (و الوخم)
کتف وزننده (والوخیم) امیر وزننده (والوخوم) صبور وزننده هضمی
کوچ ثقیل و کثیف آدمه دینور جمعی وخامی کلور سکاری وزننده ووخام کلور

واوك كسريله واوخام كلور وخامى ووخام كتف وزننده اولان وخمك ووخيمك جمعدر واوخام اوّلك وثانيك جميدر يقال رجل وخم ووخم ووخيم اى ثقيل (الوخامة) سلامه وزننده (والوخومة والوخوم) واولرك ضميله بركسه ثقيل وناكوار اولمق معناسنه‌در : يقال وخم الرجل وخامة ووخومة ووخوما من الباب الخامس اذا كان وخيما كذلك طعام هضمى كوج وثقيل وناكوار اولمق معناسنه‌در: يقال وخم الطعام اذا كان وخيما (الوخام) سحاب وزننده (والوخوم)صبور وزننده (والوخمة) فرحه وزننده (والوخمة) حمزه وزننده (والوخيمة) سفينه وزننده (والموخمة) محسنه وزننده (والموخمة) محمده وزننده هواسى آغر وفنا اولمغله مرعاسى دوابّه برامز اولان ارضه دينور يقال ارض وخام ووخوم ووخمة ووخمة ووخيمة وموخمة وموخمة اذا كانت لاينجع كلأها (الوخيم) امير وزننده ثقيل آدمه دينوركه ذكر اولندى وثقيل اولمغله مزاجه صالح وموافق اولميان طعامه دينور يقال طعام وخيم اى لايوافق (التوخّم) تفعل وزننده (والاستيخام) برطعامى ثقيل وناكوار بولمق وثقيل عدّ ايلمك معناسنه‌در : يقال توخّم الطعام واستوخمه اذا لم يستمرئه (التخمة) حمزه وزننده برعلت آدبدركه ثقيل ونا موافق طعام اكلندن عارض اولور واشعارده خانك سكونيله كلمندر لسانمزده تخمه اولمق وامتلا اولمق تعبير اولنـور جمعى تخم كلور صرد وزننده وتخمات كلور بونك اصلى وخمه‌در (التخم) تانك فتحيله اصلى وخم ايدى تخمه اولمق معناسنه‌در : يقال تخم الرجل وتخم تخما من الباب الثانى والرابع اذا اتخم (الاتخام) همزه‌نك وتاى مشـدده‌نك كسريله بودخى تخمه وامتلا اولمق معناسنه‌در: يقال اتخم الرجل بمعنى تخم بونك اصلى اوتخم ايدى(الاتخام)همزه‌نك كسريله تخمه ايلمك معناسنه‌در : يقال اتخم فلانا الطعام اذا صيره متخما و بونك اصلى اوخم ايدى (المتخمة) مصنعه وزننده تخمه اولمغه باعث اولان طعامه دينور يقال هو متخمة اى يتخم منه (المواخمة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌دندر تخمه اولمقده يارشمق معناسنه‌در تقول واخمنى فوختنه كوعدته اى كنت اشدّ تخمة منه اعراب قسمنك عجايب مباحثه‌لرى اولور (الوخم) فتحتينله باسوره شبيه برعلتدركه ناقه‌نك فرجنده حادث اولور (الوخمة) فتحـاتله وخم علتنه اوغرامش ناقه‌يه دينور يقال ناقة وخمة اى بهـا وخم (ودم) واوك فتحى ودالك سكونيله بر رجل علميدر وتغلب قبيله‌سـندن بر بطن آديدر وجشم بن ودم بن بلى قضاعه نسبينك رجالندندر (الوذم) واوك وذاى معجمه‌نك فتحيله فضل وزياده معناسـنه‌در: يقال به وذم اى زيادة وسكيله دينوركه بدنده چقار نؤلول معناسنه‌در وخايه ايله بيله‌جه ذكره دينور وشول سكيل تعبير اولنان دانه جكلره دينوركه ناقه‌نك رحمنده ظهور ايدوب دولدن منع ايدر وقوغه‌نك كوشه‌لريله اغاجنك ارالغنه بند ايلدكلرى

تصمه‌لره دینور و بر رجل آدیدر و مصدر اولور قوغه‌نك ذکر اولنان تصمه‌لری قویمق معناسنه‌در : یقال وذمت الدلو وذما من الباب الرابع اذا انقطع وذمها (الایذام) اکرام وزننده قوغه‌یه وذم بغلمق معناسنه‌در : یقال اوذم الدلو اذا شدها بالوذمة و بر کمسه کندی اوزرینه حجی واحب قلمق معناسنه‌در : یقال اوذم الحجّ اذا اوجبه علی نفسه (الوذمة) فتحاتله بغرسغه و اشکنبه‌یه دینور جمعی وذام کلور واوك کسریله (الوذیمة) سفینه وزننده بیت‌الله الحرامه کوندریلان هدّیه و برکذاره دینور جمعی وذایم کلور (التوذیم) تفعیل وزننده کلبك معلم اولدیغی بیلنمك ایچون بیوننه قایشدن قلاده کچورمك معناسنه‌در : یقال وذّم الکلب اذا شدّ فی عنقه سیرا لیعلم انّه معلم و زیاده قیلمق معناسنه‌در : یقال وذّم علی الخمسین اذا زاد و بر نسنه‌یی قیمه قیمه کسوب طوغرامق معناسنه‌در : یقال وذّم الشیء اذا قطعه تقطیعا (الوذماء) حمراء وزننده طوغورمز اولان حیوانه دینور عاقر معناسنه (الوذائم) منذور اولان امواله دینور تقول مالی وذائم ای کله منذور فی سبیل الله (الورم) فتحتینله عضوبدنده بر عارضه سببیله تحدث ایدن شیشه دینور یقال بیده ورم ای نتوء و انتفاخ ومصدر اولور شیشمك معناسنه یقال ورم جلده یرم کورث یرث اذا انتفخ وورم انف طارلمقدن کنایه‌در یقال ورم انفه اذا غضب و نبات طولغون و بویلو اولمق معناسنه مستعملدر یقال ورم النبت اذا سمق (التورّم) تفعل وزننده بو دخی اعضا شیشوب قبارمق معناسنه‌در : یقال تورّم جلده اذا انتفخ (التوریم) تفعیل وزننده بر عضوی اوروب شیشرمك معناسنه در تقول ورّمته اذا صیرته ذاورم و اویکه‌لندرمك معناسنه‌در : تقول ورّمت انفه اذا اغضبته کذلك توریم انف تکبر و تعظم معناسنه مستعملدر یقال ورّم بانفه اذا شمخ و تکبر (الایرام) همزه‌نك کسریله ناقه‌نك ممه‌سی شیشمك معناسنه در : یقال اورمت الناقة اذا ورم ضرعها (الاورم) احمر وزننده ناس معناسنه در علی قول چوق‌ناسه دینور و جمعیتلو عظیم عسکره یاخود جراد کبی یك منتشر و مبسوط اولان عسکره دینور اورم الکبری واورم الصغری واورم البرامکه واورم الجوزاء حلب‌قضاسنده درت‌قریه در اورم الجوزاء دیدکلری قریه‌ده اعاجیب دهردن بر اعجوبه واردرکه اول قریه‌یه مجاور اولان قریه‌لردن قریهٔ مزبوره طرفنه کیجه ایچره نظر اولندقده انده اولان هیکلده آتش‌شعله‌سی مشاهده اولنور قچن هیکل مرقومه کلندکده اصلا آتشه و شعله‌یه متعلق حالت مشهود اولمز شارح دیرکه بونك‌نظیری العهدة علی الناقل مصرده‌اولان اهرامك بوقریسندن نظراولنسه اشاغیده صف انده صف قبور مشاهده اولنور واشاغی اندکده قبوردن اثر و نشانه کورنمز (المورم) مجلس‌وزننده اغزده دیش‌بته‌جك

بره اطلاق اولنور ابتدا بتکه بشلدقده ورمناك اولدیغیجون (المورّم) معظم زنده شثمان آدمه دینور (الوزم) عزم وزنده بورج اودەمك معناسنەدر : یقال وزم الدین یزم وزما اذاقضاه وآزجه نسـنه یانه اولقدرجه نسنه جمع ایلمك معناسـنەدر : یقال وزم الرجل اذاجمع قلیلا الی مثله و برنسنەیه کدنش کمدمك معناسنەدر : یقال وزمه اذاثلمه ومنه یقال وزم فلان فی ماله وزمة علی بناء المفعول ای ذهب منه شیء کماسیذکر یعنی مالندن برمقدارکتمکله رخنەلندی ویکرمی درت ساعتده براو یون طعام یمك معناسنەدر : یقال یزم الرجل ای یأکل فی الیوم مرّة الی غد وبر باغ اوتلغه وسبزه‌یه دینور ومقدار معناسنەدر وزمه کبی وطوشجیل قوشی کندی یواسنده جمع ایلدیکی انه دینور ووقتنده ظهور ایدن شیئه دینور (التوزیم) تفعیل وزننده برآدم یکرمی درت ساعتده براو یون یمکه نفسنی آلشدرمق معناسنەدر یقال وزمّ نفسه اذا کان یأکل وزما (الوزیمة) سفینه وزننده بودخی بر باغ سبزه‌یه دینور (الوزیم) وزیمه معناسنه در وکلروجکرکه مقوله سنك یصدرمسنه دینورکه قور یدوب دوکدکدنصکره یاغله خلط ایدوب بدو یلراکل ایدرلروتجبرەده فلان شوربا بقیه‌سنه دینور وهرشیئك بقیه‌سنه دینور و بریانه وکبابه دینور شواء معناسنه (الوزمة) ثمره وزننده مقدار معناسـنەدر وزم کبی یقال قلیل الوزم والوزمة ای المقدار ومنه وزم فلان فی ماله وزمة کماذکر (الوزام) کتاب وزننده سرعت معناسـنەدر (الوزّام) شدّاد وزننده کودەسی اتلو ملحم آدمه دینور (المتوزّم) اسم فاعل بنیه‌سیله اباغنی یره یك بصه‌رق یورر اولان آدمه دینور (الموزم) اسم مفعول بنیه‌سیله ارضه اطلاق اولنور (الوازم) صاحب وزننده ابن ذرّ الصحابیدر (الوسم) رسم وزننده بدنه باصلمش داغه دینور جمعی وسومدر یقال بجنب الدابة وسم ای اثرالکیّ ووسم وسمه وعد وعده وزنلرنده مصدراولور داغلمق وتمغالمق معناسنەدر: یقال وسمه وسما وسمة من الباب الثانی اذا کواه وسمه‌نشان ایچون حیوانه باصلمش تمغایه دینورکه کوناکون صورت اوزره اولور وسام دخی دینورکتاب وزننده یقال ماسمة دابتك ووسامها وهوماوسم به الحیوان من ضروب الصور شارح دیرکه کوفیونه کوره اسم لفظنك اصلی وسم در معنای مزبوردندر (المیسم) میمك کسریله داغنغی یه دینورجمعی مواسم ومیاسم کلور یقال وسم دابته بالمیسم ای بالمکواة ومیسم اسم اولور یعنی داغ وتمغانك اسمی اولورودلبرنك چهره‌سنده اولان حسن وجمال اثرینه وآننه دینور یقال امرأة ذات میسم ای علیها اثر الجمال واصحابدن مسلم بن خیشه‌نك اسم قدیمیدر فخر انام علیه السلام حضرتلری استهجان ایدوب مسلم ایله تسمیه بیوردیلر (الموسم) مجلس وزنـنده اسم زماندر وقت وعلامت معناسنەدر حجاجك بهرسنه هنکام اجتماعلرنده غالب اولدی یقال حان

موسم

موسم الحج اى مجتمعه (التوسيم) تفعيل وزننده حجاج موسم حجه حاضر اولمق معناسنه‌درکه اول هنکامده مجتمع اولمقدن عبارتدر يقال وسم الحاّج اذا شهد الموسم (التوسم) تفعل وزننده برنسنه‌يى علامتلرندن ظنّ صحيحله ادراك ايلمك معناسنه‌در فطانت وفراست كبى يقال توّسم الشئ اذا تخيله وتفرّسه واوّل بهار يغموريله نابت اولان چاير اراشدرمق معناسنه‌در : يقال توّسم الرجل اذا طلب كلأ الوسمىّ (الوسمة) نمره وزننده (والوسمة) فرحه وزننده چويت يپراغنه دينور ورق النيل معناسنه على قول برنشقه نبات آديدركه يپراغيله خضاب اولنور وقوّت محلله صاحبيدر (السامة) (والوسام) واولرك فتحيله حسن وجمال وآن صاحبى اولمق معناسنه‌در : يقال وسم الغلام وسامة ووساما من الباب الخامس اذا كان صاحب الجمال (الوسيم) امير وزننده خوب وخوشلقا دلبره دينور جمعى وسماء كلور كرماء كبى مؤنثى وسيمه‌در (اسماء) همزه‌مفتوحه‌ايله اسامىّ نسواندندر ذكراولنان وسامه‌دن مأخوذدر اصلى وسماءايدى فعلاء وزننده (المواسمة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌دندر حسن وجمال بابنده يارشمق معناسنه يقال واسمه فى الحسن فوسمه اى غلبه فيه (الوسمىّ) رسمىّ وزننده اوّل بهارده ياغان يغموره دينور يرى نباتله وسم ايلديكيچون يقال اصاب الارض الوسمىّ اى مطر الربيع الاول (الموسومة) اوّل بهار يغمورى ياغمش ارضه دينور يقال ارض موسومة اى اصابها الوسمىّ (موسوم) مالك بن الجلاح نام كمسه‌نك فرسى اسميدر وموسومه شول زرهه دينوركه اشاغيسندن يوقريسنه‌قدر كوناكون نقش وزينتله آراسته اوله يقال درع موسومة اى مزيّنة باشية من اسفلها (الوشم) واوك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله بدنده ايكنه ايله اچلان شكله دينوركه برعضوى ايكنه ليوب متأثر ايلدكدنصكره اوزرينه چويت اكوب كومكوك برشكل ايدرلر تركيده نعل ودوكون تعبير اولنور حالا يكيچريلرك جله‌سنده لازمهٔ ماهيت اولمشدر جمعى وشوم كلور ووشام كلور واوك كسريله يقال بيدها وشم وهو غرز الابرة فى البدن وذرّ النيلج عليه ووشم مصدر اولور بدنه نعل كسمك معناسنه يقال وشمتها الواشمة وشما من الباب الثانى اذا غرزت عضوها بالابرة ثمّ ذرّت عليه النيلج ووشم هنوز اوج كوستوروب بتمكه بشلامش نباته اطلاق اولنور يقال فى الارض وشم من النبات وهو شئ تراه منه اولماينبت ووشم يمامه قر بنده بربلده آديدر (التوشيم) تفعيل وزننده بودخى نعل كسمك ودوكون آچق معناسنه‌در : يقال وشمتها الواشمة بمعنى وشمتها (الاستشام) بدننه نعل كسمكى ايستمك معناسنه‌در : يقال استوشم فلان اذا طلب الوشم (الوشوم) واوك ضميله برموضع آديدر ووشم لفظندن جمعدر كه

دكر وندى بومعنا ايله وشوم امثال آهو قسمنك قوللرنده اولن خطوطه اطلاق اولنور (الواشوم) عبدالله بن عدى البرجمى فرسنك اسميدر (الايشام) همزه نك كسريله بغك فروغى الاجه نمغه بشلايوب على قول تمام بشه اولمق ياخود بومشبوب خوش ونظيف اولمق معناسنه‌در : يقال اوشم الكرم اذا ابتدأ يلوّن اوشم نضجه اولان وطاب وقيزك ممه‌لرى بلورمك معناسنه‌در : يقال اوشمت الجارية اذا ابدانديها وساچ وصقالده قيرچوغالمق معناسنه‌در : يقال اوشم الشيب فيه اذا كثر و برآدمه سب وتعيير ايله عرض وناموسنه طوقنمق معناسنه‌در : يقال اوشم فى عرضه اذا عابه وسبه وطوارهنوز تمكه بشلمش چايرلغه اوغرامق معناسنه‌در : يقال اوشمت الابل اذا صادفت مرعى موشما وشمشك آهسته‌جه چاقمق معناسنه‌در : يقال اوشم البرق اذا لمع خفيفا و برايشه شروع ايلمك معناسنه‌در : يقال اوشم فلان يفعل كذا اى طفق و برشيئه تأمل ايله بقمق معناسنه‌در : يقال اوشم فيه اذا نظر (الوشمة) تمره وزننده يغمور قطره‌سنه اطلاق اولنور تقول ما اصابتنا وشمة اى قطرة مطر وكلمه معناسنه مستعملدر تقول ماعصيته وشمة اى كلمة (الوشيمة) سفينه وزننده شر وعداوت معناسنه‌در (المتشمة) متفقه وزننده ٭ هو اعظم فى نفسه من المتشمة ٭ مثلنك منشأيدر واول برعورتدر كه كنديسنده [illegible] ونظيف كورنمك ايچون مقعدنده نعلين كسمشيدى ومتشمه‌نك اصلى موتشمه‌در (الوصم) واوك فتحى وصادك سكونيله برنسنه‌يى سرعتله بغلمق معناسنه‌در : يقال وصمه وصما من الباب الثانى اذا شده بسرعة و برنسنه‌يى آيرمقسزين يارمق معناسنه‌در : يقال وصم العود اذا صدعه من غير بينونة وعيبناك ايلمك معناسنه‌در : يقال وصم الشئ اذا عابه ووصم شاخده اولان تكمه‌يه دينور يقال فى العود وصم اى عقدة وعار وعيب معناسنه‌در جمعى وصوم كلور ووصم يمنده برقريه آديدر (الوصم) فتحتينله خسته‌لكه دينور يقال اصابه وصم اى مرض (التوصيم) تفعيل وزننده دردنك يمك معناسنه‌در : يقال وصمته الحمى اى آلمته وتوصيم كسل وفتور معناسنه‌دركه وجودده عارض اولور موءلفك سبكنه كوره اسم اولور لكن اشبوا اصبح ثقيلا موصما حديثى مقتضاسى مصدر اولور (التوصم) تفعل وزننده درد ناك اولمق معناسنه‌در : يقال وصمته الحمى فتوصم اى آلمته فتألم (الوصمة) تمره وزننده تنده عارض اولان قيرقلغه وكسل وفترته دينور تقول عرض لى وصمة اى كسل وفترة (الوصيم) امير وزننده سرچه برمقله آدسز برمغك ارالغنه دينور (الوضم) واوك وضادك معجمه‌نك فتحيله ات طبراغه بيلاشمسون ديو آلتنه وضع اولنسان تخته وكتوك وحصين مقوله‌سنه دينوركه اتى آنك اوزرينه قورلر جمعى اوضام واوضمه كلور ومنه يقولون تركهم لحما على وضم اى اوقعهم فذللهم واوجعهم يعنى آنلرى يتمى

وخاکسار ایلدی زیرا وضم اوزرنده اولان لحم آشکاره میدانده اولمغله هرکسه اخذ ایلمسی آسان اولور (الوضم) هضم وزننده انی ذکر اولان وضم اوزره قومق معناسنه‌در یاخود اته‌وضم یایمق معناسنه‌در : یقال وضم اللحم وضما من‌الباب الثانی اذا وضعه علی الوضم اوعمل‌له وضما (الایضام) همزه‌نك کسریله وضم معناسنه‌در : یقال اوضم اللحم بمعنی [illegible] اوضم له (الوضیمة) سفینه وزننده شول کروه انسانی‌یه دینور که [illegible] یاخود اوچیوز نفر آدمی مشتمل اوله یقال جائت وضیمة من‌الناس ای [illegible] مائةانسان‌اوثلاثمائة و برقومه نزیل ومهمان اولان برمقدارجه جماعته دینور ومأتم طعامنه دینور یقال اطعموا الوضیمة ای طعام المأتم و برکومه اوتلغه دینور (الاستیضام) برآدمه ظلم ایلمك معناسنه‌در : یقال استوضمه اذاظلمه (التوضم) تفعل وزننده جماع ایلمك معناسنه‌در: یقال توضم المرأة اذا جامعها (الوطم) واوك فتحی وطانك سکونیله ایاغله بصوب چکنامك معناسنه‌در : یقال وطمه وطما من‌الباب الثانی اذا وطئه وپرده‌یی صالیورمك معناسن[illegible] : یقال وطم الستر اذاارخاه(الوظمة) واوك فتحی وظای معجمه‌نك سکونیله تهمت [illegible] سنه (الوعم) واوك فتحی وعینك سکونیله طاغده‌اولان شول طمره دینورکه طاغك [illegible] نه مخالف‌اوله جمعی وعام‌کلور واوك کسریله ووعم مصدر اونورکلمهٔدعا وتحیتدرکه خوش‌وشن واابادان اول‌دیمکدر یقال‌وعم الدیارووعمها کوعد و ورث وعما ای قال لها انعمی و منه قولهم عم صباحا ومساء وظلاما یعنی‌صباحك واخشامك وکیجه‌نك خیر و خوش اولسون شارح دیرکه بعضلر بونی‌انعم لفظندن مخفف اولمق اوزره بیان ایلدیلر (الوغم) واوك فتحی و غین معجمه‌نك‌سکونیله نفس و ذات معناسنه در : یقال کریم الوغم ای النفس و ثقیل وناتراش و احمق آدمه دینور یقال رجل وغم ای ثقیل احمق و حرب و قتال معناسنه در و اوج و انتقام معناسنه‌در : یقال اخذ وغمه ای ترته ودرونده جایکیر اولان حقدوکینه‌یه دینور یقال فی قلبه له وغم ای‌حقد ثابت فی صدره و قهر ایلمك معناسنه‌در: یقال وغمه و غما من الباب الثانی اذا قهره و بر آدمه من غیر تحقیق بر خبر نقل ایلمك معناسنه در : یقل وغم بالخبر بمعنی لغم (الوغم) فتحتینله بر ادمه کین وعداوت بغلمق معناسنه در و کسعك تعبیر اولنان انفعالده دخی مستعملدر یقال وغم علیه و غما من الباب الرابع اذا حقد (التوغم) تفعل وزننده خشمه کلمك‌معناسنه‌در: یقال توغم علیه اذا اغتاظ (الوقم) واوك فتحی و قافك سکونیله قهر ایلمك معناسنه در : یقال وقمه وقما من الباب الثانی اذا قهره و بر آدمی تذلیل وخاکسار [illegible] یاخود پك چرکین رد ایله رد ایلمك معناسنه در : یقال وقمه اذا اذله‌اورده اقبح الرد و بر آدمی پك محزون ایلمك معناسنه در : یقال وقمه اذا حزنه اشد الحزن وراکب دابه‌یی توقیف ایچون بولارنی یا دیزکننی عنف و زور ایله‌چکمك

معناسنه‌در : يقال وقم الدابة اذاجذب عنانها ليقف وتجرمك قبناسی دبكمك
معناسنه‌در : يقال وقمت القدر اذاسكن غليانها و برجكناوب اوتلری اوتلنمق
معناسنه‌در : يقال وقمت الارض على بناء المجهول اذا اكل نباتها ووطئت (الوقام)
كتاب وزننده قلچه دينور وقمچی به و‌كنه دينور وابيه دينور يقال ربطه
بالوقام اى الحبل وضربه بالوقام اى السيف والسوط والعصا (وقم) رقم وزننده
مدينه‌ده برقلعه‌نك اسميدر حرة واقم مرقومه قلعه‌نك برطرفنده واقع قاره طاشلقدركه
اكا مضاف اولمشدر (التوقم) تفعل وزننده لسانله قره قتمق زجروتهدد معناسنه‌در :
يقال توقمه اذاتهدده وقصد وتعمد معناسنه‌در : يقال توقمه اذاتعمده وبرنسنه‌ده
مبالغه ايدوب اوزاتمق معناسنه‌در : يقال توقم فيه اذا طنب وشكار اولدرمك
معناسنه‌در : يقال توقم الصيد اذا قتله و بر سوزی كركی كبی اخذ واصغا ايدوب
ازبرلمك معناسنه‌در : يقال توقم الكلام اذا تحفظه ووعاه (الايقام) همزه‌نك
كسريله بودخی قهر وتذليل وخاكسار ايلمك معناسنه‌در : يقال اوقمه بمعنى وقمه
(الوكم) واوك فتحی وكافك سكونيله وقم كبی طوار يرنی جكنيوب بتون
اوتلرنی اوتلمق معناسنه‌در : يقال وكمت الارض وكما على المجهول اذا اكل نباتها
ووطئت و برآدمی محزون وغمناك ايلمك معناسنه‌در : يقال وكمه وكما من الباب
الثانی اذا حزنه ومقهور وخاكسار ايلمك معناسنه‌در : يقال وكمه اذاقمعه
وغمناك اولمق معناسنه‌در : يقال وكم الرجل كورث يرث اذا اغتم والسلام
عليكم لفظنده كافی مكسور ايلمك معناسنه مستعملدر يقال هم يكمون
السلام اى يقولون السلام عليكم بكسر الكاف عربلر بو نكله اعجامه تعريض
ايدرلر (الوكة) ثمره وزننده برنجی جانور بتاقلری اولان ميشه‌ده و بوكه
دينور غيضهٔ مسبعه معناسنه در بوراده غليظهٔ مشبعه نسخه‌لری غلط محضدر
(الولم) واوك فتحی ولامك سكونيله وفتحيله قولانه دينور خرام معناسنه
و بوقاغی به دينور يقال فى رجله ولم اى قيد وشول ايبه دينوركه دوه‌نك كوكس
باغندن بجروب ارقوری براوجنی كتوروب قولانه بند ايدرلر تاكه قولان
وكوكسلك مضبوط اوله (الوليمه) سفينه وزننده دوكون طعامنه دينور على
قول مطلق ضيافت طعامنه دينور تقول شهدت الوليمة اى طعام العرس اوهو كل
طعام صنع لدعوة وغيرها (الايلام) همزه‌نك كسريله وليمه ترتيب ايلمك معناسنه‌در:
يقال اولم الرجل اذاصنع الوليمة و برآدمك عقل واخلاقی ناقص و پريشان اولميوب
تام ومجتمع اولمق معناسنه‌در : يقال اولم فلان اذا اجتمع خلقه وعقله بعض نسخه‌ده
خلقه كلمه‌سی خانك فتحيله مضبوط اولمغله اكا كوره خلقت واندامی وعقل وادراكی
تام ومضبوط اولمق ديمك اولور (الولمة) ثمره وزننده برنسنه‌نك تماميت وجمعيتنه

دینور وولمه اندلس دیارنده بر حصار ادیدر (الونیم) واوك فتحیله سینك نجسنه
دینور تقول بالثوب و نیم ای خرء الذباب (الونمة) فتحاتله ونیم معناسنه‌در (الونم)
واوك ونونك سکونیله (والونیم) واوك فتحیله‌سینك صچمق معناسنه‌در : یقال
ونم الذباب ونما وونیما من‌الباب الثانی اذا سلح (الوهم) سهم وزننده خطرات
قلبدن اولان خاطره‌یه دینورکه قلبه شویله برایش کلمه تعبیر اولنور علی‌قول‌شك
وتردّداولنان نسنه‌نك مرجوح‌طرفنه‌دینورکه راجح طرفی یقیندر جمعی‌اوهام‌کلور
یقال فی‌قلبه وهم وهو من خطرات القلب اومرجوح طرفی المتردّد فیه ووهم
طریق واسعه دینور وایری وعظیم الهیکل آدمه دینور وضخامت وقوّت صاحبی
اوله‌رق رام وذلول اولان ارکك دوه‌یه دینور بونلرك جمعی اوهام ووهوم کلور
ووهم کلور ضمتینله ووهم مصدر اولور قلبه مرادك غیری عارض اولان خاطره‌یه
یاخود مشکوکك طرف مرجوحنه صاپمق معناسنه‌در : یقال وهم فی‌الشیء وهما
من‌الباب الثانی اذا ذهب وهمه الیه حکمانك وهم وواهمه تعبیر ایتدکلری قوّت
دماغیه بوندندر واول حواس طریقلرندن متأذی اولمیه‌رق محسوساتده موجود
اولان معانیء جزئیه‌یی ادراك ایدن قوتدن عبارتدر (الوهم) فتحتینله حسابده
غلط ایلمك معناسنه‌درکه یکلش صاپمقدر یقال وهم فی‌الحساب وهما من‌الباب
الرابع اذا غلط (الایهام) همزه‌نك کسریله حسابده یا کلمقله برمقدارنی اسقاط
ایلمك معناسنه‌درکه اکسك حساب ایلمك تعبیر اولنور یقال اوهم کذا من‌الحساب
ای اسقط بعضلر دیدیکه اوهم ووهم وعد وزننده ووهم ورث وزننده برمعنایه
درکه اسقاط فی‌الحساب معناسنه درلر وایهام برآدمی وهم وکمانه دوشورمك
معناسنه‌در : یقال اوهمه غیره اذا اوقعه فی‌الوهم و برکسیه تهمت القا ایلمك
معناسنه‌در : یقال اوهمه اذا ادخل علیه التهمة (التوّهم) تفعل وزننده ظنّ
وکمان ایلمك معناسنه‌در : یقال توّهم کذا اذا ظنّ (التوهیم) تفعیل وزننده
برآدمی‌وهمه دوشورمك معناسنه‌در: یقال وّهمه اذااوقعه فی‌الوهم (التهمة) تانك
ضمیله‌همزه‌وزننده اسمدرظنّ‌وتوّهم اولنان صفت وخصلته‌دینور اصلی واوایله وهمه
ایدی پس لسان ناسده‌هانك سکونیله تهمت غلط اولور یقال هوصاحب‌تهمة وهی
مایتهم علیه (الاتهام) اکرام وزننده (والاتّهام) تای مشدده ایله افتعال
وزننده بر آدمه تهمت القا ایلمك معناسنه درکه تهمتلو قلمق تعبیر اولنور یقال
اتهمه و اتهمه اذا ادخل علیه التهمة اتهم لفظنك اصلی وهم ایدی و اتّهام افتعال
وزننده بر کسنه تهمتلو اولمق معناسنه در : یقال اتهمه فاتّهم (المتهم) اسم
فاعل بنیه‌سیله (والتهیم) امیر وزننده تهمتلو آدمه دینور یقال رجل متهم
وتهیم ای ذوتهمة مترجم دیرکه تهم کلمه‌سنك مأخذی کرچه بورادهمثبت اولمیوب

نقل ابن كمال شرح مفتاحده دیمشدرکه تهمه رطبه وزننده اسمدر وهانك سكونيله مصدردر پس تهم لفظی آندن منصرف اولمش اولور (الوبمة) واوك فتحیله تهمت معناسنه‌در : یقال به وبمة ای تهمة وقوغبجیلغه دینور تمجه معناسنه وویمه طبرستان ایالتنده بر بلده آدیدر واندلس اولکه‌سنده برسنجاق آدیدر یاخود اول ویمه‌در

(٭ فصل الهاء ٭) (الهبرمة) دحرجه وزننده چوق یمك معناسنه‌در ... هبرم الرجل اذا اكل كثيرا وچوق سویلك معناسنه‌در : یقال یهبرم الكلام ای یكثر (الهتم) كتم وزننده برآدمك آغزینه اوروب اوك دیشلرنی دیبلرندن دوشورمك معناسنه‌در : یقال هتم فاه هتما من الباب الثانی اذا القی مقدم اسنانه (الاهتام) همزه‌نك كسریله هتم معناسنه‌در : یقال اهتم فاه بمعنی هتم (الهتم) فتحتینله اوك دیشلر دیبلرندن قیرلمق معناسنه‌در : یقال هتم الرجل هتما من الباب الرابع اذا انكسرت ثنایاه (الاهتم) احمر وزننده اوك دیشلری دیبلرندن قیرلمش آدمه دینور یقال رجل اهتم ای المنكسرة الثنایا واهتم سنان بن خالدك لقبیدر قبیلهٔ كلاب وقعه‌سنده اورلمغله اوك دیشلری شكست اولمشیدی (الهیتم) حیدر وزننده دوه مرعاسندن اولان حمض انواعندن برشجر آدیدر هیثم دخی دیرلر ثای مثلثه ایله (التهتم) تفعل وزننده قیرلمق معناسنه‌در : یقال تهتم الشیٔ اذا تكسر (الهتیمة) سفینه وزننده حمض تعبیر اولنان شور اوتك خرده‌سنه دینور (هتم) صاحب وزننده اسامیٔ ناسدندر (الهتامة) ثمامه وزننده قیرلمش نسنه‌نك قیرنتیسنه واوفانتیسنه دینور كساره معناسنه (التهتیم) تفعیل وزننده برآدمی تضعیف وبیمجال ایلمك معناسنه‌در : یقال مازال یهتمه بالضرب ای یضعفه (التهاتم) تفاعل وزننده بری برندن دعوای باطل ایلمك معناسنه‌در : یقال تهاتما اذا تهاترا (الهثم) هانك فتحی وثای مثلثه‌نك سكونیله برنسنه‌یی دوكوب ازمك معناسنه‌در : یقال هثم الشیٔ هثما من الباب الاول اذا دقه حتی انسحق وبرآدمه كزیده مالدن برمقدارنی دفعة ویرمك معناسنه‌در : یقال هثم له من ماله اذا قثم (الهیثم) حیدر وزننده هیثم دیدكلری شجرادیدر وكركس وطوشنجل قوشلرینك یاوریلرینه دینور وقزل قوم تپه‌سنه دینور یاخود یومشق اولان قوم تپه‌نه دینور وقاعه ایله ذیله بیننده برموضع آدیدر وبررجل آدیدر (انهثم) تختینله او بریلوب دوكیلور اولان قوم یغنلرینه دینور (الهثرمة) دحرجه وزننده چوق سویلمك معناسنه‌در : یقال هثرم الكلام اذا اكثر (الهجوم) قعود وزننده آنسزین برآدمه صالدروب یتشمك علی قول بریرده دوستورسز كیرمك یاخود كیرمك معناسنه‌در : یقال هجم علیه هجوما من الباب الاول

اذا انتهى اليه بغتة اودخل بغير اذن اودخل وهجـوم متعدى اولور يقال هجم فلانا اذا ادخله و بنـا يقلمق معناسـنه‌در : يقال هجم البيت اذا انهدم وهجم رجم وزنـنده وهجوم كوز ايچرى باتمق معناسـنه‌در : يقال هجمت عينه هجمـا وهجوما اذا غارت ومه‌ده اولان سودك جمله‌سنى صاغمق معناسنه‌در : يقـال هجم مافى الضرع اذاحلبه ونسنه ساكن واپسم اولمق معناسنه در : يقال هجم الشئ اذا سكن واطرق وهجم طرد ايلمك معناسـنه در : يقـال هجم فلانا هجما اذاطرده وهجم بيوك كاسه‌يه دينور فتحتينله ده لغتدرجمعى اهجام‌در وفزاره قبيله‌سى يوردنده برصو آديدر وهجم تره دينور عرق معناسنه وترلتمك معناسنه مصدر اولور يقال هجمته الهواجر اى اسالت عرقه (الاهجام) همزه‌نك كسريله آنسزين برآدمى بريره ادخال ايلمك معناسنه‌در : يقال اهجم فلانا اذا ادخله يعنى بغتة ومه‌ده اولان سودى بالجمله صاغمق معناسنه‌در: يقال اهجم مافى‌الضرع اذاحلبه ودوه‌لرى يتاقلرنه كتورمك معناسنه‌در: يقال اهجم الابل اذا راحها وبرنسنه‌يى ساكن قلمق معناسنه‌در يقال اهجم الله تعالى المرض عنه فهجم اى قلعه وفتر (الهجوم) صبور وزننده بغتة هجوم ايدر اولان آدمه دينور وشول شـديد روزكاره دينوركه اوغراديغى خانه‌لرى وتمـام ديدكلرى اوتلرى قلع و برباد ايدر اوله وابوقتاده حارث بن ربعى رضى الله عنه حضرتلرينك قلجى آديدر (الانهجام) انفعال وزننده يودخى بنـا چوكوب يقلمق معناسـنه‌در : يقال انهجم البيت اذا انهدم (الاهتجام) افتعال وزننده بودخى مه‌ده اولان سودى هپ صاغمق معناسـنه‌در : يقال اهتجم مافى الضرع اذا حلبه (المهجوم) ايپلرى چـزيلوب ديركـلرى برى برينـه چاتلمش چادره دينور يقـال بيت مهجوم اذا كان قدحلت اطنـابه فانضمت اعمدته (الهجيمة) سفينه وزننده او يمش سوده دينوركه يوغورد اولور ياخود يوغرد كبى قويولنمش سوده دينور ياخود يايقده هنـوز چالقنمامش اولانه دينور ياخود يايقده چالقنوب كرچه هنوز يوغرد اولميوب لكن يوغرد اولمغه بشلامش اوله (الهجمة) تمره وزننده اولى قرق عدد اولان دوه سوريسنه دينور مراد قرقدن اشاغى اولميوب قرق و زياده اوله على قول يتمش ايله يوز مهارما بينى اوله ياخود يتمشـدن يوزه قريب مقداره بالغ اوله وهجمة الشتاء ايام شتانك شـدت بردندن عبارتدر و هجمت الصيف يازايامنك شدت حروكرميتندن عبارتدرتقول نحن فى‌هجمة الشتاء اوالصيف اى فى‌شـدة برده اوحره (ابناهجيمه) جهينه وزننده فرسان عربدن ايكى فارس معروفدر (بنوالهجيم) زبير وزننده عربدن بر بطن در (الهيجان) هانك فتحى وجيمك ضميله بر رجل آديدر (الهيجانة) هايله شهدانه انجويه دينور و اركك اورجكه دينور و عنبر بن عمرك قزى اسميدر

(هجدم) هانك كسرى و دالك فتحيله اجدم كلمه سنده لغتدركه آت قسمنك يوريدوب اشدرمك ايجون زجر و اقدام كلمه سيدر منقولدركه انك اول آندراكب اولان حضرت آدمك اوغلو قابيل ايدى كه قاتل هابيلدر قصد ايجون هابيل اوزره حمله ايتدكده اتننده اولان آته زجر و اقدام ايجون هج الدم ديمكله سكيدەرنك تخفيف اولنوب هجدم ديديلر شارح ديركه اولوقتده لسان سريانى اولمغله هجدم الدم تركيبي مكر حكايه اولنوب كيدەرنك تخفيف و زجر اداتى اولمش اوله (الهجعجة) دحرجه وزننده جرأت و اقدام معناسنه در : يقال به هجعجة اى جرأة و اقدام (انهدم) هانك فتحى و دالك سكونيله بنايى يقوب ويران ايلمك معناسنه در : يقال هدم البناء هدما من الباب الثانى اذا نقضه و بر آدمك اوروب بلنى قيرمق معناسنه مستعملدر يقال ضربه فهدمه اى كسر ظهره وهدم هدر و باطل اولان دمه اطلاق اولنور مهدوم معناسنه فتحتينله ده لغتدر يقال دمه هدم اى هدر وكيده بش چكزنوب يقلمق معناسنه در : يقال هدم الرجل على المجهول اذا اخذه انهدام (التهديم) تفعيل وزننده بنايى يقمق معناسنه در : يقال هدّم البناء بمعنى هدمه (الهدم) هانك كسريله ييريمش اسكى لباسه دينور على قول يمانى اولانه ياخود يوكدن اولان اسكى كليم وبجه مقوله سنه مخصوصدر جمعى اهدام كلور و هدم كلور عنب وزننده و بك قوجه ييرفانى يه اطلاق اولنور و اسكى جزمه يه اطلاق اولنور و بر رجل آديدر (الهدم) كتف وزننده مخنث و حيز كسيه دينور تقول لاتعاشر فلانا فانّه هدم اى مخنث (الهدم) فتحتينله برارضك آديدر وقيونك اطرافندن يقيلوب قيوايجره دوشمش طاشلره وطپراقلره دينور وهدم وهدمه فتحتيله مصدر اولورلر ناقه بك كوسنيمك معناسنه شويله كه همان ييمجا بايغورنك اوكنه چوكر اوله يقال هدمت الناقة هدما وهدمة من الباب الرابع اذا اشتدت ضبعتها (الهديم) امير وزننده يرده بچن سنه دن قالمش اوت بقيه سنه دينور (الهدمة) فرحه وزننده بك كوسنك اولان ناقه يه دينور جمعى هدامى كلور سكارى وزننده وهدمه كلور قرده وزننده (المهدم) محسن وزننده هدمه معناسنه در (التهدم) تفعل وزننده (والاهدام) اكرام وزننده بونلرده ناقه بك كوسنيمك معناسنه در : يقال تهدمت الناقة و اهدمت اذا اشتدّت ضبعتها و تهدم بر آدمه افراطله خشمه كلوب آلابنده ويره‌رك تخويف و تهديد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تهدم عليه غضبا اذا توعده (الهدام) غراب وزننده كمى ايجره عارض اولان باش دونمسنه دينور يقال اخذنى فى السفينة هدام اى دوار (الهدمة) تمره وزننده جسنى يغموره دينور يقال امطرت السماء هدمة اى مطرة خفيفة و بردن ويريلان برباولك دوه يه دينور (المهدومة) مطر خفيف ياغمش ارضه دينور يقال ارض مهدومة

ای

ای اصابتها الهدمة (ذومهدم) منبر و مقعد وزنلرنده اقیال حمیردن اذواء تعبیر اولنان ملوکك برینك لقبیدر کذلك حبش ملوکندن برینك لقبیدر (ذوالاهدام) همزهٔ مفتوحه ایله متوکل بن‌عیاض نام شاعرك لقبیدر و نافع نام کسنه‌نك لقبیدرکه فرزدق نام شاعر آنی هجو ایلدی (التهادم) تفاعل وزننده بری‌برندن‌دعوای باطل ایدشمك معناسنه‌در : یقال تهادموا اذا تهادروا (المتهدمة) پك قوجه قاری‌یه و سائر دیشی حیوانه اطلاق اولنور یقال عجوز و ناب متهدّمة ای فانیة (الهندام) هانك فتحیله اندام فارسی معربیدر و فارسیده اندام بدنه و اعضانك پراشقلغنه و هیئت اجتماع و لطافتنه دینور (المهندم) اسم مفعول بنیه‌سیله هندام مذکوردن متصرفدر مقدارنجه اصلاح اولنوب دوزلمش قوشولمش پراشغنی بولمش نسنه‌یه دینور یقال شیٔ مهندم ای مصلح علی مقدار و یقال له هندام (الهذم) هانك فتحی و ذال معجمه‌نك سکونیله سرعتله کسمك معناسنه‌در : یقال هذمه هذما من الباب الثانی اذا قطعه بسرعة و سرعتله طعام یمك معناسنه‌در : یقال هذم‌الطعام اذا اکله بسرعة (الهیذام) هانك فتحیله اکول آدمه دینور و دلیر و بهادره دینور و بر رجل آدیدر (الهذام) غراب وزننده بودخی بهادره دینور وکسکین قلجه دینور (المهذم) منبر وزننده بو دخی کسکین قلجه دینور (الهیذم) حیدر وزننده چابك و چالاك آدمه دینور (هذمه) هانك ضمیله ابن لاطم درکه مزینه قبیله‌سنك نسبی‌رجالندندر(هذم)فتحتینله ابن‌عناب‌درکه طی‌قبیله‌سنك‌نسبی‌رجالندندر و سعد بن‌هذیم که زبیر وزننده بر قبیله‌نك پدریدر اصل پدرینك اسمی زید ایدی لکین هذیم نام بر عبدا سودك تربیه‌سنده نشونما بولمغله کندیده غالب اولدی (الهذرمة) دحرجه وزننده تیز تیز سویلمك و تیز تیز اوقومق معناسنه‌در: یقال یهذرم الکلام والقرأة ای یسرع (الهذارم والهذارمة) هالرك ضمیله تیز تیز سویلیوب و تیز تیز اوقور اولان آدمه دینور (الهذرمی) هانك فتحی والفك قصریله که اصلی فعللی وزننده در شماطه‌جی شلتاق ادبسز غوغاجی فتنه انکیز عورته دینور یقال انها لهذرمی الصخب ای‌کثیرة الجلبة‌والشرّ والصخب (الهذلمة) دحرجه وزننده تیز تیز یوریمك معناسنه‌در : یقال هذ لم الرجل اذامشی فی‌سرعة (الهرم) فتحتینله (والمهرم والمهرمة) میملرك‌وهالرك فتحیله پك پیروسالخورده اولمق معناسنه در : یقال هرم الرجل هرما ومهرما و مهرمة من الباب الرابع اذا بلغ اقصی الکبر (الهرم) کتف وزننده پك پیروسالخورده آدمه دینور جمعی هرمین وهرمی کلور قتلی وزننده مؤنثی هرمه وجمعی هرمات کذلك هرمی کلور (الاهرام) همزه‌نك کسریله (والتهریم) تفعیل وزننده پك پیرفانی ایلمك معناسنه درر: یقال اهرمه الدهر وهرمه ای‌جعله هرما (الهرمان) هانك

ضميله عقل و هوش معناسنه در : يقال ماله هرمان اى عقل (الهرمان) هانك و رانك فتحيله كه هرم لفظندن تثنيه در مصرده ايكى قديم بنايه اطلاق اولنوركه انلرى حضرت ادريس على نبينا وعليه الصلوة والسلام طوفاندن علومى حفظ ووقايه ايجون بنا ايلديلر يعنى كتابلرنى انده وضع وحفظ ايلديلر على قول سنان ...نل بنا ايلدى يخود اسلافدن بعض كمسه‌لر كه مراد سلاطين مصردر بنا ...ى من نجوم دلالتيله طوفان نوح عليه السلام ظهورنى ادراك ايلمكله طب وسحر ونير نجات و طلسم مقوله‌سى فنونى انده وقايه يعنى جدارلرينه رسم ايلدى ومصرده بونلردن ماعدا نيجه اهرام صغار وار در شارح ديركه مشهورى حضرت ادريس بنا كرده‌سيدر وصابئه طائفه‌سنك زعمنه كوره برنده شيت عليه السلام قبرى و برنده اوغلو صابى قبرى واردر وقربلرنده ابو الهول نام شخصك قبرى واردر الحاصل اعجب عجائب برماده در حقيقتى علم اللهده محوندر مترجم ديركه ابن كمال مرحومك تحقيق طلسم بابنده تأليف ايلديكى رساله‌ده بو عبارتله مرسومدركه فاطميوندن الحاكم بامرالله مصرى فتح و تسخير ايلدكده بعض كنوز فتح اولنوب ايچنده بر آدم صورتى بولنديكه آدينه ابو الهول ديرلر ايدى فلاسفهٔ مصردن برى وضع ايدوب طلسمله موكل ارواحى وار ايدى سرقه‌دن وغائبدن صورسه‌لر خبروبرر ايدى ونطق ايدر ايدى حاكم بامرالله امر ايلدى كه كيجه ايله كمسه خانه ودكاننى قپامسون آچق براقسون هركيمك اشياسى ضايع اولورسه ضامنم ديدى خلق دخى امتثال ايلدى اول كيجه درتيوز دكاندن متاع و نقود سرقه اولندى ياريننكى كون صاحبلرى حاكه كلديلر اولدخى ابو الهولى كتوردوب برر برر صوردقده كيم الديغنى و حالا قنده اولديغنى بالجمله خبر ويردى پس آدملر كوندروب جمله‌سنى بولديلر كتوردوب اشيانى برر برر صاحبلرينه ويردى و درتيوز سارقى قتل ايتدى بوندن صكره بر فرد اوغريلغه جرأت ايتميوب دكانلر و خانه و خانلر كيجه كوندز آچق قالوردى حاكم بامرالله فوتندنصكره بعد زمان بر اوغرى برتقريبله فرصت بولوب ابو الهولى اوغورليوب پاره‌لدى بو حكايه‌يه كوره مؤلفك ذكر ايلديكى بشقه‌در اولنور (ابن هرمه) همزه وزننده قوجه كشينك و قوجه عورتك اثر صكره اولان ولدنه دينوركه اختيار دولى تعبير اولنور و برشاعرك كنيه‌سيدر (بنو هرمه) خرم بنى عوال ديدكلرى محلده بر قيودر (الهرم) هانك فتحى و رانك سكونيله بر نبات و بر شجر آديدر على قول سموز اوتنه دينور مفردى هرمه‌در (يوم الهرم) ايام عربدن بريوم معروفدر (ذو الهرم) طائفه‌ده بر مال اسميدركه عبد المطلبك ياخود ابو سفيانك ايدى (الهوارم) هانك فتحيله شول دوه‌لره دينوركه هرم ديدكلرى نبات مذكورى اوتلامغله چكه‌لرى التنده اولان تويلرى اغارمش اوله

يقال ابل هوارم اذا كانت تأكل الهرمة فتبيعن منها عنانينها (الهوم) كتف وزننده نفس و ذات معناسنه‌در و عقل و خرد معناسنه‌در و ابو دعنه نام شاعرك لقبيدر (الهرمة) فرحه وزننده ديشي ارسلانه دينور (التهريم) تفعيل وزننده قوجه‌لتمق معناسنه‌در : يقال هرّمه الدهر بمعنى اهرمه و تعظيم وتوقير ايلمك معناسنه‌در : يقال هرّمه اذا عظمه و قيمه قيمق معناسنه‌در : يقال هرّم اللحم اذا قطعه قطعا صغارا (هرمىّ) حرمىّ وزننده ابن عبدالله دركه اصحابدندر (هرم) كتف وزننده اساميدندر هرم بن حبان و هرم بن حنبش و هرم بن قطبه و ابن عبدالله و ابن مسعده صحابه‌لردر (هرم) هانك كسريله ابن هنىّ ابن بلىّ دركه قضاعه قبيله‌سنك نسبى رجالندندر (هريم) زبير وزننده ابن سفيان دركه محدّثدر (الهرمى) سكرى وزننده قورى اوطونه دينور (الهروم) صبور وزننده بدخوى و بدكرداراولان خبيثه عورته دينور (ذواهرم) احمد وزننده بر رجل آديدر (التهارم) تفاعل وزننده پير اولميان كمسه مواضعة پيرلك صورتى كوستورمك معناسنه‌در : يقال تهارم الرجل اذا ارى انه هرم (الهرثمة) ثاى مثلثه ايله عرثمه وزننده ومرادفيدركه برونك ايلريسنه دينور وكلب قسمنك برونى دليكلرينك ارالغنده اولان سياهه دينور وبر رجل آديدر وارسلانه دينور (الهرثم) جعفر وزننده (والهراثم) علابط وزننده بونلرده ارسلانه دينور (الهرشمّ) شين معجمه ايله قرشبّ وزننده كوفكى طاشى كبى يومشق وكوشك طاشه دينور وطپراغى يومشق طاغه دينور (الهرشمة) هايله سودى چوق قيونه وكچى‌يه دينور و يك يره ديمكله معناى اوّل ايله ضدّ اولور (الهرطمان) عنفوان وزننده حبوباتدن برنوع غله دركه اربه ايله بغداى بيننده متوسط اولور اسهال وسعاله نافعدر مفرداتده بورچق انواعندن فيك ومردمك وبسيله ديدكلرى دانه ايله مفسردر (الهزم) عزم وزننده كوده‌يى ياخود خيار وقاون مقوله‌سنى ال ايله يك بصوب صقمغله ازوب چقورلدوب بر ايلمك معناسنه در : يقال هزم الشىء هزما من الباب الثانى اذا غمزه بيده فصارت فيه حفرة وبرآدمه ارقه‌سندن اورمغله قيناقلرى ارالغى ايچرى باتوب كوبكى طشره اوغرامق معناسنه‌در : يقال هزم فلانا اذاضربه فدخل مابين وركيه وخرجت سرّته وياى چكرمك معناسنه‌در: يقال هزمت القوس اذا صوّتت وبرآدمك حقنى جور ايدوب كسر ايلمك معناسنه مستعملدر يقال هزم له اذا هضمه وعسكرى بوزوب صندرمق معناسنه مستعملدر يقال هزم العدوّ اذا كسرهم وقلبهم وقيو قازمق معناسنه در : يقال هزم البئر اذاحفرها وهزم او برق چقور يره دينور ويغمورسز بوفقه بلوده وصف اولور يقال سحاب هزم اى رقيق بلا ماء ومائل قلنمق معناسنه در تقول هزمت عليه

على المجهول اى عطف (الانهزام) انفعال وزننده برنسنه ال ايله بلك بصوب
صقلمله از يلوب چقورلنمق معناسنه در : يقال هزمه فانهزم (الهزمة) ثمره
وزننده برنسنه ده ال ايله دمسنوب صقلمله پيدا اولان ار كلك چقورنه دينور
جمعى هزم در هاسز وهزوم كلور وهزمه اساميدندر سهم بن مسافر بن هزمه
بعنده بر سپهسالار ايدى (التهزم) تفعل وزننده بودخى ياى جكرمك معناسنه در :
يقال تهزمت القوس اذا صوتت ودكنك ياخود سحاب طراقه ايله چتلامق
معناسنه در : يقال تهزّمت العصا والسحاب اذا تشققت مع صوت مؤلف بونى تكرار
ايلمشدر وطلوم وقربه قوريوب بوكلم بوكلم قيرلمق معناسنه در : يقال تهزّمت القربة
اذا يبست وتكسرت (الهزيمة) سفينه وزننده (والهزيمى) خليفى وزننده اسملردر
عسكر بوزغونلغنه دينور يقال وقعت على الجيش هزيمة وهزيمى اى انهزام (الهزائم)
عزائم وزننده صوبى چوق قيولره دينور مفردى هزيمه در وآرق وزبون دابه لره دينور
(الاهتزام) افتعال وزننده بلود يغمور دوكركن طراقه ورعد ايله چتلامق
معناسنه در : يقال اهتزمت السحابة بالماء اذا تشققت مع صوت و بوغزلمق
معناسنه در : يقال اهتزم الشاة اذا ذبحها و برنسنه يه سرعتله قوشوب كتمك
معناسنه در : يقال اهتزمه اذا ابتدره واسرع اليه ومنه المثل « اهتزموا الى
ذبحتكم » اى بادروا الى ذبحها قبل هزالها يعنى قربانلر كزى ذبح ايلمكه شتاب
وسرعت ايليه سز زيرا طوردقجه مهزول اولور بومثل فرصتى اغتنام ايلمك موقعنده
ضرب اولنور وآت سكردركن سكرتمسنك هارلديسى ظاهر ومسموع اولمق
معناسنه در : يقال اهتزم الفرس اذا سمع صوت جريه (الهزم) فتحتينله ياى
جكرديسنه وطنقرديسنه دينور (الهزيم) امير وزننده كوك كورلتيسنه دينور
رعد معناسنه وسكردركن آوازى شدتله ظهور ايدن كورلتيلى آته دينور
وبلوتدن شدّتله ياريلوب بوشانان صغانقلو متصل يغمورده دينور كما سيذكر
(المتهزم) اسم فاعل بنيه سيله بودخى كوك كورلتيسنه دينور (الهزوم) صبور
وزننده بك جكردهيوب طنقردهيجى يايه دينور يقال قوس هزوم اى مرنة بينة
الهزم (الهزمة) فرحه وزننده شدتله قينار اولان تنجره يه دينور كه هارلديسى
ظهور ايدر يقال قدر هزمة اى شديدة الغليان (الهزم) كتف وزننده بودخى
بلوتدن شدتله چتلايوب بوشانان صاغانقلى يغموره دينور هزيم كبى يقال غيث
هزم وهزيم اذا كان لايستمسك ورام وبواش آته دينور يقال فرس هزم اى مطيع
(الهازمة) آفت وداهيه يه دينور (هزم) زفر وزننده ام المؤمنين ميمونه
بنت حارث بن حزن بن بجيرك جدّينك جدّى اسميدر (بنوالهزم) بربطن در
(الهيزم) حيدر وزننده صلب وشديد نسنه يه دينور وبررجل آديدر (مهزم)

منبر وزننده (ومهزّم) معظم وزننده (ومهزام) مفتاح وزننده (وهزام) شداد وزننده اسماء رجالدندد (الهزوم) قعود وزننده فجر طلوعيله ظلمت ليل چتلايوب اچلمق معناسنه مستعملدر يقال هزم الليل هزوما اذا صدع للصبح (المهزام) مفتاح وزننده شول اغاجه دينوركه اطفاللر انك باشنى ياخود برى برنى طوتشدروب قاچزه‌رق ملاعبه ايدرلر وآتش قارشديره‌جق كوسكويه دينور وقصه دكنكه دينور (هزيم) زبير وزننده يمامه‌ده نيجه خرماقلر ونيجه قريه‌لراسميدر وسعدبن‌ليث القضاعى لقبيدر وهزيم بن‌اسعد حضرموت‌نسبى‌رجالندندر (وذوهزيم) يمنده بربلده‌در (الهزوم) هانك‌ضميله لحيان‌قبيله‌سى بلادندن‌بربلده‌در (ابوالمهزم) معظم وزننده يزيد ياخود عبدالرحمن بن‌سفيان دركه تابعيدر (الهسم) هانك فتحى وسينك سكونيله هشم لفظنده لغتدركه ذكر اولنور يقال هسمه هسما لغة فى هشمة (الهسم) ضمتينله حسم لفظنده لغتدركه داغ و ياقى اورن كسه‌لره دينور (هوسم) جوهر وزننده طبرستان ارقه سنده بر بلده در (الهشم) هانك فتحى و شين معجمه‌نك سكونيله قورى نسنه‌يى اوفادوب خرد ايلمك معناسنه‌در على قول قبق كبى ايچى بوش نسنه‌يى اوفاتمق ياخود خاصة باشى وكيكى قيروب اوفاتمق معناسنه در ياخود يوزى و برونى ياخود مطلقا هرنسنه‌يى اوفاتمق معناسنه‌در : يقال هشمه هشما من الباب الثانى وهو كسرالشئ اليابس اوالاجوف اوكسر العظام والرأس خاصة اوالوجه والانف اوكلّ شئ (المهشوم والهشيم) امير وزننده هشم اولنمش نسنه‌يه دينور (الانهشام) انفعال وزننده برنسنه قيريلوب اوفاتمق معناسنه‌در : يقال هشمه فانهشم وحيوان بونليوب عملمانده اولمق معناسنه مستعملدر يقال انهشمت الابل اذا خارت وضعفت (التهشم) تفعل وزننده انهشام معناسنه در : يقال هشمه فتهشم ومتعدى اولور قيروب اوفاتمق معناسنه يقال تهشمه اذا كسره و برآدمه تعظيم واكرام ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تهشم فلانا اذا اكرمه وعظمه وناقه نك ممه‌سنى صاغمق على قول بتون آوجله صاغمق معناسنه‌در : يقال تهشم الناقة اذاحلبها اوهو الحلب بالكفّ كلها وروزكار قورى اوتلغى خرد خشخاش و برباد ايلمك معناسنه‌در : يقال تهشمت الريح اليبيس اذا كسرته ورحم وشفقت نياز ايلمك معناسنه‌در : يقال تهشمه اذا استعطفه وبومعناده متعدى اولور يقال تهشم عليه اى تعطف وحيوان زبونليوب ناتوان اولمق معناسنه‌در : يقال تهشمت الابل اذا خارت وضعفت (الاهتشام) افتعال وزننده بودنى صاغمق ياخود پرمقلر ايله صاغيوب بتون آوجله صاغمق معناسنه‌در : يقال اهتشم الناقة بمعنى تهشمها وبركمسه‌يه هضم نفس ايله اوضاعنه تحمل ايدوب زبونلق كوسترمك معناسنه‌در تقول اهتشمت نفسى له

ای اهتضمتها له (التهتشم) تفعیل وزننده بودخی برآدمه تعظیم واکرام ایلمك معناسنه‌در : یقال هتشمه اذا اکرمه وعظمه (هاشم) صاحب وزننده ابن عبد مناف درکه ابو عبدالمطلب‌در اسمی عمرودر انك اول تریدی مرقوم هشم‌ایلدیکندن نئی ملقب اولندی (الهاشمة) شول باش یاریغنه دینورکه کمکلری اوفانمش‌اوله علی‌قول باشك کمیکنی قیروب لکن فراش‌دیدکلری بوقفه کمیکه تاثیر و ابانه‌ایلمامش اوله یاخود کمیکلری قیرمغله کمیکلر طاغلوب اخراج اولنوب اول بوقفه کمیکلر دخی ایرلمش اوله یقال شجة هاشمة اذا کانت هشمت العظم او هشمت العظم و لم یتباین فراشه او هشمته فتفش واخرج وتباین فراشه (الهشیم) مهشوم معناسنه‌درکه ذکر اولندی وشول قوری اوتلغه دینورکه پاره‌لنوب ریزه ریزه اولنور اوله علی قول مطلقا قوری اوتلغه دینور یقال رعت الماشیة الهشیم وهو نبت یابس متکسر اویابس کل کلأ وهرشیئك قوریسنه دینور و بدنی ضعیف وزبون وناتوان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل‌هشیم ای‌الضعیف البدن (الهشیمة) سفینه وزننده اغاجلری قوریمش ارمنه دینور وشول قوری اوطونه دینورکه اوطونجی انی هرنه وجه اوزره اولورسه اخذ ایلمك ممکن اوله بومعنادندرکه فلان بغایت سخی وکریمدر سائلدن هرکز نسنه دریغ ایلمز بای حال اکا احسان ایدر دیجك یرده ماهو الا هشیمة کرم‌دیرلر (الهشم) ضمتیله طبراغی کوشك ویومشق طاغلره دینور وسود صاغن کمسه‌لره دینور هاشم مفردیدر (الهشم) کتف وزننده جوانمرد آدمه دینور (الهشام) کتاب وزننده جوانمرد دلکه دینور یقال‌به هشام ای‌جود وهشام اون‌بش صحابه اسمیدر واتوز محدث آدیدر (هشیم) زبیر وزننده ابن بشیردرکه محدثدر (المهشام) مفتاح وزننده چابك صنوب زبونلین ناقه‌یه دینور یقال ناقة مهشام ای سریع الهزال (الهشمة) هانك فتحیله‌طاغك یومشق طبراقلی اولوب‌کوفکی طاشلق اولان یرینك طبراقلری وطاشلری خرد اولوب طاغلمسنه دینور (الهشمة) فتحاتله طاغ بکجیسنه دینور جمعی هشمات کلور (هیثم) حیدر وزننده (ومهشم) محدث وزننده اسماء رجالندر (الهاشمیة) کوفه ایالتنده بر بلده‌در سفاح خلیفه‌نك بناکرده‌سیدر وری قضاسنده بر بلده‌در وطریق مکه‌ده خزیمه شرقیسنده برصویك ادیدر (مهشمه) معظمه وزننده یمامه‌ده برقصبه‌در (الهشمشمة) سفرجله وزننده ارسلانه‌دینور (الهصم) هانك فتحی وصادك سکونیله قیرمق معناسنه‌در : یقال هصمه هصما من‌الباب الثانی‌اذاکسره (الهیصم) حیدر وزننده برنوع طاشدرکه بغایت یالچین ودوز اولور اندن حقه اتخاذ اولنور وقوی وشدید آدمه دینور وارسلانه دینور (الهصم) ضرد وزننده (والمهصم)منبر وزننده (والهصام)

شداد وزننده (والهصمصم) غشمشم وزننده بونلرده ارسلانه دینور (الهیصمیة) حیدریّه وزننده معتزلی اولان کرامیه طائفه‌سندن برفرقه‌در که محمد بن الهیصم نام کمسه‌نك اتباع واشیاعیدر (الهضم) هانك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله معده ده اولان طعامی سکرتمك معناسنه‌در : یقال هضم الدواء الطعام هضما من الباب الثانی اذا نهکه مترجم دیرکه اساطین اطباء بومادّه‌دن قوّهٔ هاضمه تفریع ایلدیلر توضیحی بودرکه طبیعت انسانیده یدی قوّت تعیین ایلدیلر دردی خدّام واوچی مخدومدر دیدیلر خدّام اربعه هاضمه وجاذبه وماسکه ودافعه در ومخدوم ثلاثه نامیه وغاذیه وموّلده در مجموعنه طبایع سبع دینور هاضمه برقوّتدرکه غدایی برحاله تغییر ایدرکه مغتذ بدن بالفعل برجزء اولمغه صالح اولور وآنك بش مرتبه‌سی واردر نته‌که محلنده مشروحدر وهضم آنسزین برآدمه هجوم ایلمك یاخود یوکسك محلدن اوزر ینه آنسزین انمك معناسنه مستعملدر یقال هضم علیهم اذا هجم اوهبط وبرآدمه حقنی یامالنی غصب ومصادره ایله ظلم ایلمك معناسنه‌در : یقال هضم فلانا اذاظلمه وغصبه (الاهتضام) افتعال وزننده (والتهضم) تفعل وزننده بونلرده برآدمك مالنی غصبله ظلم ایلمك معناسنه‌در : یقال اهتضمه وتهضمه اذاظلمه وغصبه (الهضیم) امیر وزننده مالی مغصوب اولان مظلومه دینور وهضیم‌شول خاتونه دینورکه قارنی دوز وبوکورلری لطیف ویانلر ینك اتلری آزجه اولمغله نهال سر وسهی کبی اوله واکا سوکلون قارنلو تعبیر اولنور واویلسی قارنه‌ده وصف اولور یقال امرأة هضیم ای انخص البطن و لطیف الکشح واقل انجفار الجنبین و یقال بطن هضیم ای انخص و شول آچلمدق خرما چچکنه دینورکه هنوز قبجوغی ایچره اولوب غنچه کبی بری بری ایچنده کیرشمش اوله ومنه قوله تعالی [ونخل طلعها هضیم] ای منهضم منضمّ فی‌جوف الجفّ و قامشدن اولان نای و دودك مفوله‌سنه دینور مهضومه‌دخی دیرلر کاسیذکر (الهضیمة) سفینه وزننده اسمدر غصب جهتیله اولان ظلم و بیداده دینور (الهضام) شدّاد وزننده (والهاضوم) صبور وزننده هاضم طعام اولان دوایه دینور جوارش معناسنه و بذل و انفاق‌مال ایدراولان کریم‌وجوانمرده دینور و هضوم ید کریمه‌یه دخی وصف اولور یقال یدهضوم ای تجود بمالدیها جمعی هضم کلور ضمتینله و هضاتم و هضوم ارسلانه دینور (الهضم) فتحتینله بر آدم سوکلون قارنلو اوله‌رق بوکورلری لطیف و یانلرینك اتلری آزجه اولمغله حدّه‌دن جکلمش کبی موزون وسهی اولمق معناسنه در : یقال هضم الغلام هضما من‌الباب الرابع اذا خمص بطنه و لطف کشحه وقلّ انجفار جنبیه و آت قسمنده ایکولری طوغری اولوب و قارننك یوقری یانلری میدانلو اولمیوب ایکی طرفلو

یری یریه قاوشـق کبی درنکلو اولمـق یاخود ایکولری دوز و طوغری اولوب قارنلك بوقری یانلری ایچری بکیك اولمقدن عبارتدر و بو معایبدندر بو صورتده قارنی آزجه واوکی میدانسز اولور یعنی قارنلی و بیلکی اوکلی تعبیر اولنور (الاهضم) احمر وزننده وصف مذکور اوزره اولان آته و آدمه دینور مؤنثنده هضماء وهضیم دینور نته که ذکر اوندی یقال امرأة هضماء وهضیم اذا کانت اخمص البطن والطف الکشح مع قلة انجفار الجنبین و اهضم اوك دیشلری غلیظ اولان آدمه دینور وهضیم کبی صوکلون قارنه دیـور (المهضوم) بو دخی حده‌دن چکلمش کبی صوکلون قارنه دینور (انهاضم) صحب وزننده کوشکجه نسنه‌یه دینور یقال شیء هاضم ای فیه رخاوة (المهضومة والمهضمة) معظمه وزننده قامشدن اولان نای ودودك مقوله‌سنه دینور یقال قصبة مهضومة و مهضمة و هضیم للتی یزمربها (الهضم) هانك فتحی و کسریله آلجق اوتوراقلی ارضه دینور و دوه‌نك اورته‌سـنه دیـور و نخیر اونه‌جق بخوره دینور جمعی اهضام و هضوم کلور (اهضام تباله) همزهٔ مفتوحه ایله تبـاله نام شهرك قریه‌لرینه اطلاق اولنور (بنومهضمه) معظمه وزننده برجاعتدر (المهضومة) برنوع طیب اسمیدرکه مسك وبال ایله ترکیب ایدرلر (الهضیمة) سفینه وزننده میت ایچون مرتب اولان طعامه دینور جمعی هضائم کلور عربستانده عادتدرکه میت واقع اولان خانه‌یه ایکی اوچ کون احبابلر وقومشولر طعام ارسال ایدرلر نته‌که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری جعفر طیارك شهادتی خبری کلدکده خانه سـنه طعام کوندردیلر (الهضیمه) زبیریه وزنـنـده برموضع اسمیدر (الاهضام) همزه‌نك کسریله دوه‌نك قولون دیشلری دوشوب غیری دیشلری بتمك معناسنه‌در : یقال اهضمت الابل للاجذاع والاسـداس اذاذهبت رواضعها وطلع غیرها (هضیم) حذیم وزننده بروادی اسمیدر مترجم دیرکه مؤلف هطم ماده‌سندن سـکوت ایلدی که هانك فتحی وطاء مهمله‌نك سکونیله در سیوطی درّنثیر نام کتابنده ثبت وسرعت هضم ایله تفسیر ایلمشدر ونهایه‌ده دخی بوعبارتله مرسومدر وفی حدیث ابی هریرة فی شراب اهل الجنـة [اذا شربوا منه هطم طعـامهم] وقال ابن الاثیر الهطم سرعة الهضم واصله الحطم وهو الکسر فقلبت الحاء هاء پس مؤلف لغت اصلیه اولمدیغنه بناء ثبت ایلامش اولور وقال شیخ الاسـلام زکریا فی حاشیة البیضاوی الاهطمان قبل هما جبلان (الهقم) هانك وقافك فتحیله بك آجقمق معناسـنه‌در : یقال هقم الرجل هقما من البـاب الرابع اذا اشـتدّ جوعه (الهقم) کتف وزننده بك آجقمش آدمه دینور (الهقمّ) هجفّ وزننده اکول آدمه دینور ودریایه اطلاق اولنور (الهیقم) حیدر وزنـنـده دکزك کورلتیسـنه دینور و لقمه یوداركن

بوغزدن ظهور ایدن صوتی حکایه اولور واوزون ارکك دوه قوشنه دینور وواسع دکزه دینور (التهقم) تفعل وزننده قهر وخاکسار ایلمك معناسنه در : یقال تهقمه اذاقهره وبیوك بیوك لقمه یوتمق معناسنه در : یقال تهقم الطعام اذا ابتلعه لقما عظاما (الهیقمانی) خیدرانی وزننده پك اوزون آدمه دینور (التهکم) تفعل وزننده قیو وسائر بنا چوکوب یقلمق معناسنه‌در : یقال تهکمت البئر ونحوها اذا تهدمت واستهزا ایلمك معناسنه در : یقال تهکمه اذا استهزأه ویپدر پی مزاق دورتمك معناسنه در : یقال تهکمه اذا طعنه متدارکا وصالنمق معناسنه در : یقال تهکم الرجل اذا تبختر وبرآدمه پك اویکه لنوب خشمه کلمك معناسنه در : یقال تهکم علیه اذا اشتد غضبه وفوت اولان نسنه‌یه پشیمانلق ایدوب تأسف ایلمك معناسنه در : یقال تهکم علی الامر الفائت اذا تندم وطاقت کتورلمیجك درجه ده افراط اوزره یغمور یاغمق معناسنه در : یقال تهکم المطر اذا مطر کثیرا لایطاق وطرب وتغنی ایلمك معناسنه در : یقال تهکم الرجل اذا تغنی (الاهکومة) اضحوکه وزننده اسمدر هزم واستهزاء معناسنه در (التهکیم) تفعیل وزننده برکسه ایچون طرب وتغنی ایلمك معناسنه‌در تقول هکمت له اذاغنیت له (المستهکم) اسم فاعل بنیه سیله خود بین ومتکبر آدمه دینور یقال رجل مستهکم ای متکبر (الهکم) کتف وزننده دائما بیهوده ومالایعنی یه کیریشوب دورشور اولان شریر وبدکار وهرزه‌کاره دینور یقال رجل هکم ای شریر مقتحم علی مالایعنیه (الهلیم) الیم وزننده یاپشقان شیئه دینوز یقال شیء هلیم ای لاصق (الهلمان) کسرتینله ومیمك تشدیدیله چوق نسنه‌یه دینور اتمك اولسون وسائری اولسون (الهیلمان) هانك فتحی وضمیله هلمان معناسنه‌در (الهلام) غراب وزننده دریسیله پشمش بوزاغی پریانه دینور علی قول اکشی آش دینلورکی طعامك یاغی سوزلمش وتبرید اولنمش صوینه دینور تحفة المؤمنین ترجمه سنده بوکونه مرسومدرکه هلام اغدیه انواعندندر بوزاغی امثالنی صو وطوز ایله قینادوب صوبی متقاطر اولنجه برمحلده ترك ایدرلر وبحسب الاقتضاء بقول حاره یاخود بقول بارده‌یی سرکه ایله قینادوب سرکه دن چیقدقدنصکره لحم مزبوری اول سرکه ایله قینادرلر افعالی اضافه اولنسان بقولك مزاجنه تابعدر (الهلم) ضمتینله طاغ کیکلرینه دینورکه جوبر تعبیر اولنور (الهلم) قنب وزننده صالقی وسلپوك آدمه دینور مؤنثی هلمه در (الاهتلام) افتعال وزننده برنسنه‌یی کیدرمك معناسنه‌در : یقال اهتلم به ای ذهب به (هلم) هانك فتحی ولامك ضمی ومیم مشدده نك فتح اوزره بناسیله اسم فعل امردر بری کل دیمکدر تعال معناسنه در اصلی هالم ایدی که هاء حرف تنبیهدر ولم کلمه‌سی لم دادمسندنرکه جمع ایلمك معناسنه‌در فعل امر

اونده ضمّ نفسك اليها يعنى سن كنديكى بزه بناشدركه مراد بزم يانمزه كل ديمك اولور بعده فى الاصل الم اولمق حسبيله لامده به سكون تقدير يله الف حذف اولنوب كلمهٔ بسيطه كبى استعمال اولندى مفرد و جمعى مذكر ومؤنثى مساويدر وبو حجازيون عندنده دركه غير منصرفدر وبنوتميم ردّ كلمه سنك مجراسنه اجرا ايدرلر هلمّ وهلموا وهلمى وهلممن ديرلر واهل نجد دخى حجازيون كبيدر ولازم ومتعدى اولنور هلم الينا وهلم شهداءكم كبى كه بر وكتورنز ديمكدر وكاه اولوركه لامله مسله نصوب هلمّ لك ديرلر هيت لك كبى ونون مثقله لاحق اولوب هلمّنّ ديرلر ومؤنثنده ميم مكسور وجمعنده مضموم اولنور وتثنيهٔ مذكر و تثنيهٔ مؤنثنده هلمّان ديرلر وجمع مؤنثنده هلمنان ديور نون اخيره نك تخفيفله و بركسه سكا هلمّ الى كذا وكذا ديسه جوابنده الى م اهلمّ ديرسن همزه نك وهانك فتحيله يعنى نه يه يه كله يم ديمكدر اصلى الى م الم ايدى الى ما المّ كلمه سندن مخففدر هاء حالى اوزره ترك اولنور كذلك هلمّ كذا ديسه لر جوابنده لا اهلمه ديرسن وكاه اولوركه يالكز همزه مضموم اولنور وبعضنده همزه ولام مضموم اولنور وبعضنا همزه مضموم ولام مكسور اولنور لا اعطيكه معناسنه شارح ديركه لسان العربده مرسوم اولديغى اوزره هلمّ كلمه سى عندالبصريين وجه مذكور اوزره هاء تنبيه ايله لمّ كلمه سندن مركبدر وعندالكوفيين هل ايله ام كلمه سندن مركبدر بعده كلمهٔ مفرده كبى استعمال اولندى اهل حجاز عندنده اسم فعل امر اولمغله غير منصرفدر وتميم واهل نجد عندنده فعل اولمغله ردّ كلمه سى كبى متصرفدر هاى زائددر واهل حجاز عندنده اكا نون ثقيله و خفيفه دن بريسى داخل اولمز لكن تميم ونجديون عندنده داخل اولنور وهلم كلمه سى اعط معناسنه ده كلور ودعوت ايچون استعمال اولنور مثلا بر آدمى طعامه دعوت معرضنده هلمّ لك ديرلر پس مؤلفك هلمّ الى كذا وكذا قولى تعال معناسنه در وهلم كذا قولى اعط معناسنه اولمغله جوابنده لا اهلمه دينور لا اعطيكه معناسنه (الهلممه) دحرجه وزننده (والاهلام) اكرام وزننده برآدمى هلمّ ديو يانه چاغرمق معناسنه در : يقال هلمم به واهلم به اذا دعاه (انهلم) فتحتينله هلمّ لفظنك جوابيدركه هلم ديو يانه دعوت ايدن آدمه اطاعتله جوابدر وارهيم وكله يم ديمكدر نعم كبى يقال جاد بهلمه اذا اطاعه (اهلم) آنك وزننده طبرستانده بربلده در (الهلدم) زبرج وزننده بملرى بللو اولان بملو كليمه دينور وقالين و بوغون نجديه دينور يقال بسط له الهلدم اى الكساء الظاهر الرقاع وكذا اللبد الجا فى الغليظ (الهلقم) قنفذ ز برج وزننده يشلو عورته دينور وقوىّ وزور مند آدمه دينور و آوردلرى واسع آدمه دينور (الهلقمّ) اردبّ وزننده شول سيد وذيشان

سركاره دينوركه قومنك ديت وغرامت وسائر تكاليف شاقه يوكلرني كنديسي متحمل اولور اوله يقال رجل هلقمّ اى سيد ضخم ذوالحمالات واكول آدمه دينور (الهلقامة)قرطاسه وزننده (والهلقم)علبطوزننده(والهلقام) قرطاس وزننده بونلرده اكول آدمه دينور وهلقامه ايرى واوزون آدمه دينور وارسلانه دينور وبررجل آديدر (الهمّ) هانك فتحى وميمك تشديديله حزن واندوه معناسنه‌در جمعى هموم كلور يقال اخذه همّ اى حزن ودرونده عزم وتصميم اولنان خصوصه دينور يقال‌له همّ عظيم وهوماهمّ به فى‌نفسه بوراده همّ‌به تركيبى قصد وعزم معناسنه‌در كرچه مؤلف بومعنايى بوراده ذكر ايلمدى لكن بصائرده رسم ايلمشدر كما فى قوله تعالى [ولقد همت به وهمّ بها] الايه وآندن اسم همه‌در هانك كسريله جمعى همم‌در عنب وزننده وهمّ ومهمه فتحاتله محزون وغمناك ايلمك معناسنه‌در : يقال همه الامر هما ومهمة من‌الباب الاول اذا حزنه وهمّ ارتمك معناسنه‌در : يقال همّ الشحم اذا اذابه ويقال همّ السقم جسمه اى اذابه واذهب لحمه وممه‌دن سودصاغمق معناسنه‌در : يقال هم اللبن اذا حلبه وناقه‌يه سودينك كثرتى زحمت واضطراب ويرمك معناسنه‌در : يقال همّ الغرز الناقة اذا جهدها وحشرات ارض تعبير اولنان جانورلر يربوزنده كزوب يوريمك معناسنه‌در : يقال همت خشاش الارض هما من‌الباب الثانى اذا دبّت (الاهمام) همزه‌نك كسريله بودخى محزون ايلمك معناسنه‌در : يقال اهمه الامر اذا حزنه وپيرفانى اولمق معناسنه‌در يقال اهمّ الشيخ اذا صارهما (الاهتمام) افتعال وزننده محزون اولمق معناسنه‌در : يقال اهمه الامر فاهتمّ اى حزنه فاغتمّ شارح ديركه برايشه قيام واقدام ايلمك معناسنه متداول اولان اهتمام بومعنانك لازميدر (الانهمام) انفعال وزننده ياغ مقوله‌سى نسنه ارتمك معناسنه‌در : يقال همّ الشحم فانهمّ اى اذابه فانذاب وپيرفانى اولمق معناسنه‌در : يقال انهمّ الشيخ اذا صارهما (الهامّة) ميمك تشديديله مطلقا دابّه‌يه دينور جمعى هوام كلور ذكر اولنديغى اوزره دبيب معناسنه اولان همّ لفظندندر شارحك بيانه كوره مخوف اولان حشرات ارضده شايع اولدى كلر ويلان وعقرب كبى نسنه‌كه سامه ذات السمّ اولنلره مخصوصدر (التهمم) تفعل وزننده برنسنه‌يى جستجو ايلمك معناسنه‌در : يقال تهمم الشئ اذا طلبه وتجسسه مؤلف بونى تكرار ايلمشدر و برآدمك باشنى بتلمك معناسنه‌در : يقال تهمم رأسه اذافلاه (الهاموم) ضعف وهزالدن اريمش اولان دوه اوركچنه دينور (الهمام) غراب وزننده اوركجدن اريمش ياغه دينور وقاردن اريوب اقان صويه دينور وعظيم الهمه وقوى العزيمه پادشاهه ووالى‌يه دينور يقال ملك همام اى عظيم الهمة ونفسنده بهادر اولوب سخى وجوانمرد اولان سيد وذيشان

آدمه دیرلر ویورجه مخصوص وصفدر جمعی همام کلور نصاب وزننده یقال رجل
همام ای سید شجاع سخی وهمام ارسلانه دیرلر وزمان بن کعبك فرسی اسمیدر
(الهبهام) زنبر وزننده بودخی بهادر وسخی وکریم اولان ذیشان آدمه دیرلر
وارسلانه دیرلر (الهمة) هانك کسری وفتحیله ضمیرده فعله جفرلمسی قصد
واراده اولنان خصوصه دیرلر ومیل طبع وشوق وهوی معناسنه‌در : یقال به
همة صادقة وهی ماهمّ به من امر لیفعل وکذا الهوی (الهم والهمة) هانك
کسریله بیرفانی به دیرلر جمعی اهمام کلور مؤنثی دخی همه‌در جمعی همات کلور
وهمایم کلور غیرقیاس اوزره (الهمومة) هانك ضمیله (والهمامة) سلامه
وزننده مصدرلردر بك پیرفانی اولمق معناسنه‌در : یقال همّ الرجل همومة وهمامة
اذا صار هماً (لاهمام) حرف نفی ایله وقطام وزننده لااهمّ معناسنه‌درکه قصد
وعزم ایلم دیمکدر یقال لاهمام ای لااهمّ بذلك ولا افعله (وهمام) کذلك قطام
وزننده یهمهم معناسنه مستعملدرکه همهمه‌دن فعل مستقبلدر کما سیذکر یقال جاء
زید همام ای یهمهم شارح بیاننه کوره اشبو همام کلمه‌سی عزم وقصد معناسنه
اولان همّ وهمه معناسنه مصدرلردر اسم فعلدر پس لاهمام قولی لااهمة دیمکدر
اساسنده لاهمامی عبارتیله مرسوم اولمغله مؤلف صله یی ایراد ایلمامکله تنقیص
ایتمشدر یاخود قلم ناسخ اسقاطیدر کذلك همهمه‌دن دخی اسم فعل اولور لکن اصول
سائره‌ده همهام عنواننده مرسومدر وهمهام قالمدی توکندی معناسنه‌ده اسم فعل
اوله‌رق مستعملدر کما سیذکر (همك) هانك فتحی ومیم مشدده‌نك ضمیله (وهمتك)
هانك کسریله حسبك وتهیك معناسنه مستعملدرکه سکا کفایت ایدر دیمکدر یقال
هذا رجل همك وهمتك من رجل ای حسبك وبونلر افصح همك وهمتك سبکنده
درلر (الهمیم) امیر وزننده (والتهمیم) تفعیل وزننده اسم اوله‌رق تمتین
کبی ضعیف یغموره دینور یقال فی السماء همیم وتهمیم ای مطر ضعیف
وهمیم شول سوده دینورکه بتیق طلومنه جمع اولنوب لکن هنوز یوغرد
اولنقسزین شرب اولنه (الهموم) صبور وزننده صاغنا نقلی چوق یغمور
انزال ایدن بلوده دینور یقال سحاب هموم ای صبوب للمطر وکوزل ونطیف
یوریشلو ناقه‌یه دینور وصویی چوق قیویه دینور یقال بئر هموم ای الکثیرة
الماء ویل اسدکجه بری اوته صالنان سازلغه وقامشلغه دینور (الهمهمة) زلزله
وزننده سوزی بك یاجه سویلمك معناسنه‌در شویله که مخاطب ایشدوب لکن
معنی ومفهومنی فهم ایلیه ترکیده موزلدانمق تعبیر اولنور یقال همهم الکلام اذا
اخفاه وجوجغی اویوتمق ایچون نی چالمق معناسنه‌در : یقال همهمت الطفل
اذا نوّمت بصوتها وحزن وغمدن کوکسده صوت طیقانمغله خیرلدامق معناسنه‌در:

يقال يهمهم الزئير اذا ردّد فى صدره من الهمّ وصغر وفيل مقوله‌سى حيوانلر كومور دنمك معناسنه‌در ومطلقا بوغوق وطيقانق سسله سسلنمك معناسنه‌در وبررجل آديدر (الهمهيم) قنديل وزننده (والهمهوم) عصفور وزننده ارسلانه دينور وهمهيم كوكسدن آوازنى ترديد ايدن جاره دينور (الهماهم) هانك فتحيله هموم وغموم معناسنه‌در (الهمام) شدّاد وزننده قوغجى‌يه اطلاق اولنور يقال رجل همام اى نمام وهمام اساميدندر همام بن الحارث وابن زيد وابن مالك صحابه‌لردر واتّام بردك اوچنجى كوننه اطلاق اولنوركه برودته تصميم كونى اوله‌جقدر يقال هذا يوم الهمام اى اليوم الثالث من البرد مترجم ديركه همام عزم معناسنه اولان همّ ماده‌سندن دخى فعال اولور كما فى الحديث [اصدق الاسماء حارث وهمام] لانه مامن احد الاوهو يهمّ بامر (الهمامية) واسط قضاسنده بربلده‌دركه همام الدوله منصور بن دبيس نام كمسنه‌نك بنا كرده‌سيدر (الهمهامة) ثرثاره وزننده (والهمهومة) عصفوره وزننده عظيم اولان دوه سوريسنه دينور عكرهٔ عظيمه معناسنه (الاستهمام) برآدم كندى قومنك مصلحتلرى ضمننده درد ومحنته اوغرامق معناسنه‌در : يقال استهمّ فلان اذا عنى بامر قومه (همهام) هانك فتحى وآخرينك كسر اوزره بناسيله برنسنه قالمدى توكندى معناسنه مستعملدر مثلا بركمسه ابقى شئ عندك يانكده برنسنه قالمديمى ديوسؤال ايلسه جوابنده همهام ديرلر لم يبق شى معناسنه شارح ديركه كلمهٔ مزبوره اسم فعلدر (الهينمة) هانك ونونك فتحى وبينهما يانك سكونيله پك يابجه سسلنمك ويابجه سويلمك معناسنه‌در : يقال هينم الرجل اذا صات خفيا وهينمه برنوع اوت آديدر (الهينم) صيقل وزننده بوغه دينور قطن معناسنه (الهنمة) هلعه وزننده نسوان عربك تسخير ايچون افسون ايلدكلرى بوبجغه دينور وبدخلقت وچركين بودوره دينور (الهنم) فتحتينله خرمايه دينور على قول برجنس خرما اسميدر (الهينوم) حيزوم وزننده پك يابجه سويلنمكله فهم اولنميان كلامه دينور يقال نطقه هينوم وهو كلام لايفهم (بنوهنام) قثاء وزننده جن قبائلندن برقبيله در (الهوم) قوم وزننده برك ايج يوزنه دينور بطنان الارض معناسنه هوم المجوس بردواء معروفدركه فارسيده مرانيه ديرلر مثانه ده اولان طاشى مفتت وبولى ادرارده مؤثردر مفرداتده هوم المجوس ساق بردانه وانجه وقتى وچچكى صارى وقرمتق وياسمينه شبيه وورقى خرده برشجردر ارغوان زرد انواعندندر ديو مرسومدر و بعضلر عجم ديارنه مخصوص بركونه ياسمندر ديديلر و برهانده ياسمينه شبيه برشجردر مجوس طائفه‌سى زمزمه هنكامنده آنك چبوغندن اللرنده طوتمق آيينلرندن اولمغله كنديلرينه مضاف اولدى ديومبين در (التهويم) تفعيل وزننده (والتهوّم)

تعمق وزنده اوبوقلبان آدم یعنی بری اوته صالنق معناسنه‌در : یقال هوّم الرجل
وتهوّم اذا هزّ رأسه من النعاس (التهوّام) شدّاد وزنده ارسلانه دینور
(الهیم) حال وزنده یمنده برقریه آدیدر (الهامة) حاله وزنده مصرجوارنده
برکوره آدیدر (الهومة) حومه وزنده بیابانه دینور (الهوام) غراب وزنده
هیام معناسنه درکه عشق ومحبتك شدتندن عاشقه عارض اولان آشفتگیه دینور
یقال به هوام ای هیام (الاهوم) اهون وزنده باشی بیوك آدمه دینور یقال
رجل اهوم ای العظیم الهامة مترجم دیرکه مؤلف باش معناسنه اولان هامه‌یی یائیه
اولان هیم ماده‌سنده رسم ایلیوب بوراده ذکر ایتمامشدر نهایه‌ده وسائر نسخه‌لرده
واویه‌ده وکیمنده واویه ویائیه‌ده دخی ذکر ایتمشلر حتی تهویم وتهوم تحریك هامه
معناسنه اولمق اوزره تصریح ایتمشلر کما فی الاساس هوّم وتهوّم ای هزّ هامته
من النعاس پس اهوم لفظی هامه‌دن اولمش اولور مؤلف تهویم واهوم ماده‌لرنده
گویاکه اشارت ایتمش اولور (الهیم) هنك فتحیله (والهیمان) فتحاتله عاشق
اولمق معناسنه‌در : یقال هام الرجل یهیم هیما وهیمانا اذا احب امرأة (الهیم) هانك
کسریله صوسز دوه‌یه دینور یقال ابل هیم ای عطاش مفردی اهیم‌در (الهیام)
رمان وزنده عشق معناسنه‌در مفردی هائم‌در وقلبه وسوسه نازل اولان کمسه‌لره
دینور یقال هوهائم ای موسوس وهم هیم ای موسوسون (الهیام) سحاب
وزنده شول قومه دینورکه پك یومشق اولمغله اصلا طورمیوب دائما اتوب
اقراوله یخود خرده وقوری طپراقلی قومساله دینورکه برقطره دوشدیکی انده
یوتوب چکر اوله وهانك ضمیله‌ده لغتدر (الهائم) (والهیوم) صبور وزنده
متحیر آدمه دینور یقال رجل هائم وهیوم ای متحیر (الهیمان) عطشان وزنده
ومرادفیدر وهیمی مرضنه اوغرامش دوه‌یه دینور جمعی هیام‌در کتاب وزنده
(الهیام) غراب وزنده عشقك شدتندن ناشی عاشقه عارض اولان جنونه شبیه
حالته دینورکه سرسملك آشفته‌لك تعبیر اولنور یقال به هیام وهو کالجنون من
العشق (الهیماء) صحراء وزنده صوسز چوله وبیابانه اطلاق اولنور وجهت
وجانبی بوتمیان بیابانه دخی دینور بیهماء معناسنه ودوه قسمنه مخصوص بر مرض
آدیدرکه پك چوقدن ایرکیلوب طوران صو ایچمکله عارض اولور (الهامة)
حاله وزنده هرشیئك یعنی هرحیوانك باشنه دینور جمعی هام‌در هسز وهامة
کیجه قوشلرندن صدی دیدکلری قوش اسمیدر مشهوری بیقوش در مترجم درکه
نهایه‌ده لاعدوی ولاهامة حدیثنده هامه‌دن مراد طائر من بوراولمق اوزره مشروحدر
عرب بلرسلفده زعم ایدرلرایدیکه انتقامی النمیان مقتولك روحی هامه اولوب همیشه
اسقونی دیو چاغرور ایمش انتقامی النداقده اوچوب کیدر ایمش وهامه طپور لیلدن

برطائر علی‌قول بومه‌در وعندالبعض هرمیتك كیكلری یاخود روحلری هامه‌اولمق اوزره زعم وانكله تشأم ایدرلر ایمش بعده شرع طرفندن نفی اولندی انتهی وهامه برقومك رئیس وسركارنه اطلاق اولنور وآنه دینور (المستهام) مستدام وزننده اشفته وحیران كوكله دینور عاشق كوكلی كبی یقال قلب مستهام ای هائم (التهیم) تفعل وزننده خوب ولطیف یوریمك معناسنه‌در : یقال فلان یتهیم ای یمشی مشیة حسنة (هیماء) مصغر بنیه‌سیله مجاشع قبیله‌سی یوردنده برصو آدیدر قصر ایله‌ده زبانزده‌در (هیم‌الله) ایم‌الله وزننده ومرادفیدركه قسمه موضوع كلماتندندر هاء همزه‌دن مبدله‌در (الاهتیام) افتعال وزننده برآدم كندی نفسیچون كسب وكار طریقه‌لرینه دورشمك معناسنه‌در : یقال هو لایهتام لنفسه ای لایحتال (الاهیم) احمر وزننده نجوم كورنمز اولان كیجه‌یه وصف اولنور یقال لیل اهیم ای لانجوم فیه

(* فصل الیاء التحتیة *) (الیتم) یانك ضمی وتای فوقیه‌نك سكونیله (والیتم) فتحتینله یالكزلق انفراد معناسنه‌در : یقال به یتم ویتم ای انفراد اصل موضوع ماده بومعنادر وبعضلر دیدیلركه یتم ویتم برطفلك پدری وفات ایلمكله پدرسز قالمغه دینور وبوبنی آدمه مخصوصدر وبهائم وحیواناتده والده‌سز قالمقدن عبارتدر بعضك بوندن مرادی بومعنایله موضوع اولوب انفراد معناسی بوندن مأخوذدر دیمكدر خلاصه انسانده یتیملك بابا طرفندن وحیواناتده انا طرفندن اولور (ویتم) یانك ضمی وفتحیله مصدر اولورلر طفل یتیم اولمق معناسنه یقال یتم‌الصبی ویتم یتما ویتما من‌الباب الثانی والرابع اذا فقد اباه (الیتیم) امیر وزننده یالكز فردویكانه اولان نسنه‌یه دینور یقال هو یتیم ای فرد ونظیری كیاب اولان نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال شیٔ یتیم ای عزیز نظیره ویتیم ویتمان سكران وزننده پدری وفات ایلمش نابالغ صبی‌یه دینور بالغ اولدقده اسم یتیم اندن زائل اولور جمعی ایتام ویتامی كلور سكاری وزننده ویتمه كلور فتحاتله ومیتمه كلور مشیخه وزننده یقال طفل یتیم ویتمان اذا لم یبلغ الحلم وقد فقد اباه (الایتام) همزه‌نك كسریله خاتونك ولدی یتیم قالمق معناسنه‌در : یقال ایتمت المرأة اذاصار اولادها یتامی (الموتم) محسن وزننده اولادی یتیم قالمش خاتونه دینور جمعی میاتیم‌در یقال امرأة موتم ونسوة میاتیم (الیتم) فتحتینله برایشده قصور وفتور اوزره اولمق معناسنه‌در : یقال یتم الرجل یتما من‌الباب الرابع اذا قصر وفتر وبولده یورلمغله آغرآغر یوریوب اویالنمق معناسنه‌در : یقال یتم الرجل اذا اعیی وابطا مؤلف بونی تكرار ایلمشدر (الیتم) یانك فتحیله همّ وحزن معناسنه‌در : یقال فی‌قلبه یتم ای هم (الیتایم) یای تحتیه‌نك فتحیله بادیه‌ده نیچه قوملقلردركه بری برندن منقطع ومنفردلردر

على قول وجه مذكور اوزره نجه جباله اطلاق اولنور (البنيم) تشديد ايله صغير وزننده بخود زبير وزننده برطاغك آديدر (يارم) هاجر وزننده اصفهان قصاسنده برقريه آديدر وبر موضع اخر آديدر نتهكه ابوتمام شعرنده ذكر ايتدى (انباسمون) سين مفتوحه ايله معروف چچكدركه تركيده ياسمين تعبير اولنور انواعى اولور لطيف چچكدر مفردى ياسمدر صاحب وزننده بخود هاجر وعالم وزننده‌در وبونك عالمون تلفظندن غيرى نظيرى يوقدر وبعضلر عندنده فارسيدن معرب اولمغله جمع مجراسنده جارى اولمز وياسمينك بياض وصارى نوعى اولور استشمامى بيرو سالخورده‌لره نافع وصداع بلغمى‌يه وزكام عارضه‌سنه مفيد وفورى اولان مسحوقنك ذرورى شعر اسودى مبيض ومسحوق اولان چچكنك صويندن برو قيه‌سنه اوچ كون متواليا شرب رحمدن اقان دمى قطع ايلمكده مجربدر (الايلة) همزه‌نك ولامك فتحيله دبرنوب قلدامغه دينور حركت معناسنه وسسه دينور تقول ماسمعت له ايلة اى صوتا وبو افعله وزننده‌در فيعله وزننده دكلدر يعنى زائد اولان همزه‌سيدر (يلملم) فتحتينله لمم ماده‌سنده ذكر اولندى (اليم) يانك فتحى وميمك تشديديله دريايه دينور بحر معناسنه ويم كلمه‌سنك نه جمع مكسرى ونه جمع سالمى كلور ويم يبانى كوكرجنه دينور حمام وحشى معناسنه ويمّ اشترنحى قلجنك آديدر ونجد اولكه‌سنده برصو آديدر ويمّ مصدر اولور دريايه القا اوتمق معناسنه يقال يمّ الرجل على المجهول فهو ميموم اى طرح فى اليم ودكز طاشمغله ساحل دكز ايچره قالمق معناسنه‌در : يقال يمّ الساحل على المجهول اذا غلبه البحر فطمى عليه (اليمام) سحاب وزننده (واليم) فتحتينله بونلرده يبانى كوكرجنه دينور حمام وحشى معناسنه (التيمم) تفعل وزننده كركى كبى قصد وآهنك ايلمك معناسنه‌در : يقال تيممه اذا توخّاه وتممه اصلى تأمم ايدى ياء همزه‌دن مبدل اولدى وعرف شرعده آبدست بدلى وجه مشروع اوزره طهارت شرعيه قلمق معناسنه مستعملدركه يوزى والللرى درسكه وارنجه طپراغله مسح ايلمكدن عبارتدر قصد صعيدى متضمندر يقال تيمم المريض اذا مسح وجهه ويديه بالتراب (التيميم) تفعيل وزننده بودخى قصد ايلمك معناسنه‌در : يقال يممه اذا قصده وخسته‌يه تيمم ايتدرمك معناسنه‌در : يقال يمم المريض للصلاة اذا مسح وجهه ويديه بالتراب فتيمم هو (اليمامة واليمام) يالرك فتحيله قصد وعمد معناسنه‌در ويمامه زرقاء ايله ملقبه شول قيزك اسميدركه اوچ كونلك مسافه‌ده اولان نسنه‌يى كورر ايدى كوزى كوك اولديغندن زرقاء اطلاق اولنمشيدى * ابصر من زرقاء * مثلنك منشأيدر ويمامه جوّ ديدكلرى اولكه‌نك اسميدركه مدينه ايله مكه‌نك شرقى وسطنده بصره وكوفه‌يه اون آلتى

مرحله‌یه‌دك ارضدن عبارتدر مزبوره‌یه منسوب واسمیله مسمادر اولكهٔ مزبور ارض حجازك سائرلرندن ازید واكثر خرمالقلری مشتملدر ومسیلمة الكذاب اوراده دعوای نبوّت ایلدی نسبتنده یمامیّ دینور و یمام و یمامه اوك جهته دینور امام معناسنه تقول امعنی یمامی و یمامتی ای امامی ظاهرا بونلرده دخی یاء همزه‌دن مبدله‌در (المیم) معظم وزننده همیشه مطالب و آمالنده ظفریاب اولان آدمه دینور یقال هو میمم ای ظافر بمطالبه (یمی) حتی وزننده بطیحه‌ده برنهرك آدیدر لطیف ونازك بالقلری اولور (الیمة) یانك فتحیله برموضع آدیدر(بنویمّ) عربدن بر بطن‌در (الینم) یانك ونونك فتحیله بزر قطونا اسمیدركه قارنی یارق تخمی دیدكلری دارودر مفردی ینمه‌در و بر بشقه اوتك دخی اسمیدركه یاره‌لرده استعمال‌اولنور تركیده قلچ‌اوتی‌ویاره‌اوتی دیدكلریدر(الیوم) قوم‌وزننده معروفدركه كون تعبیر اولنور فارسیده روز دینور جمعی ایّام‌در اصلی ایوام ایدی مؤلفك بصائرده بیانه كوره یوم طلوع فجردن غروب شمسه قدر ونهار طلوع شمسدن معتبردر انتهی و یقال یوم ایوم كلیل الیل و یوم یوم ككتف و یوم ووم ككتف ایضاواو یادن مبدله‌در ویوم ذو ایّام و یوم ذوایا و یم‌ای شدید اوآخر یوم فی‌الشهر یعنی شدّت ومحنتلو كون یاخود سلخ كونی دیمكدر وعربلر ایام‌الله دیرلر نعم‌الله معناسنه‌كه حالیت ومحلیت اعتباریله‌در تقول ذكرهم بایّام‌الله ای بنعمه تعالی (المیاومة) مقاتله وزننده (والیوام) قتال وزننده كونلك ایله معامله ایلمك معناسنه‌در یقال یاومه میاومة و یواما اذا عامله بالایام (یام) حام وزننده یمنده برقبیله آدیدر ونوح علیه‌السلام حضرتلرینك اوغلنك آدیدركه طوفانده غرق اولدی (یوءم) حوءب وزننده حبش قبائلندن برقبیله آدیدر (الیهم) فتحتینله دلولكه دینور یقال به یهم ای جنون (الایهم) احمر وزننده عقل وفهم وادراكدن بی‌بهره آدمه دینور یقال رجل ایهم ای‌لاعقل‌له ولافهم وطایجق دوز و یالچین طاشه دینور وصرپ طاغه دینور وصاغر آدمه دینور یقال هو ایهم ای اصمّ وچول صحرایه دینور بریّه معناسنه وبهادره دینور واسامیدندر جبلة بن‌الایهم آخر ملوك غسان‌در (الایهمان) تثنیه بنیه‌سیله عند اهل البادیه سیل صویله اسرمش آدمجل دوه‌یه اطلاق اولنور وعندالحاضره یعنی اهل امصار عندنده سیل صویله یانقنه اطلاق اولنور یقال اعوذ بالله من الایهمین ای السیل والجمل الهائج الصئول عند اهل البادیة والسیل والحریق عند الحاضرة (الیهماء) صحراء وزننده جهت وجانبی بولنمیان بیابانه دینور یقال فلاة یهماء ای لایهتدی فیها و یك قحط وشدیدسنه‌یه دینوركه اصلا فرج و انشراحی نایاب اوله تجز المیم بعون الله الكریم

﴿ باب النون فصل الهمزه ﴾

(الابن) همزه‌نك فتحی وبانك سكونیله تهمت ایلمك معناسنه‌در : یقال ابنه بشیء ابنا من الباب الاول والثانی اذا اتهمه وبر آدمی یوزینه قرشو عیبلمك معناسنه‌در : یقال ابنه فی وجهه وبره‌ده قان طورمقدن قرارمق معناسنه‌در : یقال ابن الدم فی الجرح اسود (المأبون) تهمت اولنمش آدمه دینور کرك خیر وکرك شر جهتیله اولسون یقال هو مأبون بخیر او شر واکر مطلق ذکر اولنورسه شرایله متهم دیمك اولور یقال هو مأبون ای متهم بشر فظاهرا خیرده تهمت ظن وکمان معناسنه حمل اولنور (التأبین) تفعیل وزننده بودخی بر آدمی یوزنه قرشو عیبلمك معناسنه‌در : یقال ابنه اذا عابه فی وجهه و بشروب یملك ایچون دوه‌نك طمرندن فصد ایلمك معناسنه‌در که اهل بادیه قحط آیامنده ایدرلر یقال ابن الرجل اذا فصد عرق البعیر لیؤخذ دمه فیشویه ویؤكل ووفات ایلمش آدمك محاسن اوصافنی یاد ایده‌رك مدح وثنا ایلمك معناسنه‌در یقال ابنه اذا مدحه بعد موته وایزه اویمق معناسنه‌در : یقال ابنه اذا اقتفی اثره وبرنسنه‌یه منتظر اولمق معناسنه‌در : یقال ابنه اذا رقبه (التأبن) تفعل وزننده بودخی ایزه اویمق معناسنه‌در : یقال تأبنه اذا اقتفی اثره (الابنة) همزه‌نك ضمیله اغاج دالنده اولان تكمه‌یه دینور یقال عود كثیر الابنة ای العقدة وعیب ونقیصه معناسنه‌در تعلت معهوده بوندن مأخوذدر یقال فی حسبه ابنة ای عیب ورجل حصیف معناسنه‌درکه حصافت صاحبی یعنی عقل ورشدی متین ومستحکم آدمه دینور شارح دیرکه حصیفك بورایه مناسبتی یوقدر خفیف اولمق اغلبدر که شروط دیمکدر انتهی وابنه دوه‌نك اغزنده اولان یومریجه اته دینور وحقد وکینه معناسنه‌در : یقال فی قلبه ابنة ای حقد (الابن) کتف وزننده قویو وغلیظ اولان طعام وشرابه دینور (الابّان) همزه‌نك کسری وبانك تشدیدیله برنسنه‌نك وقتنه علی قول اوّل هنکامنه دینور یقال ابان الشیء ای حینه اواوّله شارح دیرکه وزنی فعال‌در بعضلر نونی زیاده‌یه حمل ایله وزنی فعلان اونمق اوزره رسم ایلدیلرکه اب مادّه‌سندن اولور (الآبن) صاحب وزننده قوری طعامه دینور یقال طعام آبن ای یابس (ابان) سحاب وزننده اسامیدندر ابان بن عمرو وابن سعید اصحابدندر ونیچه محدّث اسملریدر وابان کلمه‌سی منصرفدر فعال وزننده‌در وابان حاجر شرقیسنده بر طاغك ادیدرکه اندەخرمالق وصووواردر وبنی فزاره یورنده بر طاغك آدیدر (ذوابان) بر موضعدر (ابانان) ایکی طاغه اطلاق اولنور برینه متالع وبرینه ابان دینور بعده تغلیب اولندی (الابانة) کتابه وزننده بر کلمه‌در که جمیع اصحاب و یاران معناسنه‌در : یقال جاء فی ابانته ای فی کلّ اصحابه (ابنی) همزه‌نك ضمیله لبنی وزننده بر موضعدر (ابین) زبیر وزننده ابن

سفیان ذرکه محدّثدر (دیرابوّن) تنور وزننده یاخود ابیونکه افیون وزننده‌در جزیرهٔ ابن عمرده برمناستردر اکا قریب براوزون اوزادی عمارت واردر آنده برمزار عظیم اولمغله نوح پیغمبرك علی نبینا وعلیه‌السلام قبری اولمق اوزره منقولدر (الاثان) ثای فوقیه ایله سحاب وزننده دیشی اشکه دینور هاایله اثانه لغت قلیله‌در جمعی آتن‌در همزه‌نك مدّی وتانك ضمیله عناق واعنق کبی واتن کلور تانك سکونیله ومأتوناء کلور شارحك بیاننه کوره بواسم جمعدر واثان قیوباشنده صوچکن آدمك طوردیغی یره دینور بوایکی معناده همزه‌نك کسریله‌ده لغتدر ومحفه‌نك قاعده‌سنه یعنی دوشکی اولان اغاجه دینورکه تخته‌لر آنك‌اوزرینه یاپیلور واثان الضحل دیبی یقین قیونك اغزنده اولان شول قیایه دینورکه اوزری بوصون بغلیوب دوز وطاینجق اوله علی‌قول صو ایچره اولان شول قیایه‌دینورکه نصفی صو ایچره ونصفی طشره‌ده اوله (الاتن) همزه‌نك فتحی وتانك سکونیله (والاتون) قعود وزننده بریرده ثابت ومقیم اولمق معناسنه‌در : یقال اتن بالمکان اتنا واتونا من‌الباب الثانی اذا اقام وثبت (الاتنان) فتحاتله آدمی صیق صیق آته‌رق یوریمك معناسنه‌در : یقال اتن الرجل اتنانا اذا قارب الخطو (الاتوّن) تنوّر وزننده وبعضا مخفف اولور اتمکجی وکرجچی مقوله‌سنك فرونلرینه وحمّام کلخننه دینور جمعی اتن کلور همزه‌نك ضمیله واتاتین کلورکه مشدده‌نك جمعیدر (الاتن) همزه‌نك فتحیله یتن معناسنه‌درکه یکی طوغان چوجغك ایاقلری باشندن مقدّم ظهور ایلمکه دینورکه ترس طوغمقدر نته‌که ماده‌سنده مرسومدر وخاتون چوجغی ترس طوغورمق معناسنه‌در : یقال اتنت المرأة اتنا بمعنی یتنت (الاتن) ضمتینله یوجه یرلره دینور (الایتان) اکرام وزننده بودخی چوجغی منکوس طوغورمق معناسنه‌در : یقال آتنت المرأة بمعنی ایتنت ای ولدت الولد منکوسا وهو ان یخرج رجلاه قبل یدیه (الاثین) ثای مثلثه ایله امیر وزننده کوکلو نسنه‌یه دینور یقال شیٔ اثین ای اصیل (اثان) سحاب وزننده ابن نعیم درکه تابعیدر (الاثنة) غرفه وزننده صیق وچتلغی مغیلان اغاجلغنه دینور نته‌که اول رسمه سدر اغاجلغنه عیص دینور جمعی اثن کلور صرد وزننده (الاثن) ضمتینله بت وصنم معناسنه اولان وثن لفظندن جمع اولور وثن لفظنك جمعی ضمتینله وثن اولوب بعده واوی همزه‌یه ابدالله اثن دیرلر ومنه قرأ جماعات من‌القراء [ان یدعون من‌دونه الااثنا] الایة (الاجن) جیمله صاحب وزننده لون وطعمی متغیر اولمش صویه دینور یقال ماء آجن ای المتغیر الطعم واللون (الاجن) همزه‌نك فتحی وجیمك سکونیله (والاجن) فتحتینله (والاجون) قعود وزننده صوبك طعم ولونی متغیر اولمق معناسنه‌در :

يقال اجن الماء واجن اجنا واجنا واجونا من الباب الثاني والاول و الرابع اذا تغير طعمه ولونه واجن حربجى زجر يمك معناسنه‌در : يقال اجن القصار الثوب اجنا اذا دقه (الاجنة) همزه‌نك حركات ثلاثيله وجنه معناسنه‌دركه يكاغه دينور (الاجانة) همزه‌نك كسرى وجيمك تشديديله (والايجانة) يای تحتيه ايله (والانجانة) نونله معروف قابدر جمعى اجاجين‌در شارحك بيانه كوره بيوك طاس وتغار ولكنجه ديدكلرى قابلر اوله‌جقدر زمخشرى مقدمه‌ده يالكز طاس ايله تفسير ايلدى وبعض نسخه‌ده ياى تحتيه ايله ايجانه برنده لاميله الجانه مرسومدر جمله‌سنك اصلى اجانه‌در تشديد جيمله (الاحنة) همزه‌نك كسرى وحاى مهمله‌نك سكونيله حقد وكينه معناسنه‌در : يقال بدله احنة اى حقد واوبكه‌يه دينور غضب معناسنه جمعى احن كلور عنب وزنده (الاحن) همزه‌نك فتحيله مصدردر بركسيه حقد وكين بغلمق معناسنه‌در : يقال احنه احنا من الباب الرابع اذا حقده وطارلمق معناسنه‌در : يقال احن عليه اذا غضب (المؤاحنة) مفاعله وزنده مخاصمه ومعادات معناسنه‌در : يقال آحنه اذا عاداه (الاخنّ) خای معجمه ايله عاخنّ وزنده برجشيد جبوقلى الاجدنك اسميدر وآلجق كتان بزنه‌دينور (الاخنبة) صاحبه‌وزنده يايلره دينور قسىّ معناسنه (المؤدن) همزهٔ ساكنه ودال مهملهٔ مفتوحه ايله مكرم وزنده بودره دينور واو ايله مودن لفظنده لغتدر (الاذريون) همزه‌نك مدى وذال معجمه‌نك فتحيله بردرلو صارى چچكدركه اورته‌سنده قطيفه خاوى كبي سياه خاوى اولور تركيده كوچكنه قره كوز وبيوكنه آى چچكى ديرلر مزاجى حارور طبدر مجسلر نظاره‌سندن بك خوشلنوب اعتبار ايدرلر و يپراقلرنى خانه‌لرى ايچره نثر ايدرلر بك خوشبوى اولمز شارحك بيانه كوره آذركون‌فارسى معربيدركه آتش رنكلو ديمكدر (الاذن) همزه‌نك كسريله وفتحتينله (والاذان والاذانة) همزه‌لرك فتحيله بيلمك معناسنه‌در : يقال اذن بالشئ اذنا واذنا واذانا واذانة من الباب الرابع اذا علم به ومنه قوله تعالى [فاذنوا بحرب من الله] اى كونوا على علم و يقال فعله باذنى اى بعلمى واذن واذين امير وزنده برآدمه برنسنه ضمننده دستور ويرمك معناسنه‌دركه اذن ويرمك تعبير اونور بوندن اسم اذن‌در همزهٔ مكسوره ايله دستور واجازه معناسنه‌در : يقال اذن له فى الشئ اذنا واذينا اذا اباحه له (الاذين) امير وزنده اذن كبي بيلمكه دينور تقول فعله باذنى واذينى اى بعلمى وقولغه دينور اذن كبي واذين اذان معناسنه‌دركه نماز ايچون نداى معهوددر مؤذنه دينور ومحدثيندن محمد بن جعفرك پدرينك جدّى اسميدروبرقومك زعيم ومصلحتكذارينه دينور يقال هواذين القوم اى زعيمهم وكفيل معناسنه‌در وشول محله دينوركه

هرطرفدن اكا اذان سسى كلور اوله تقـول نحن فى‌مكان اذين اذا كان يأتيه الاذان من كل ناحية وابن اذين ابو نواسـك نديمى ايدى (الايذان) همزه‌نك كسريله بيلدرمك معناسنه‌در : يقال آذنه الامر وبالامر اذا اعلمه و برخوش نسنه برآدمه‌عجب ويرمك‌معناسنه‌در : يقال آذنه الشئ اذااعجبه ومنع ايلمك معناسنه‌در: يقال آذنه اذامنعه واوتلر جابجا قور بمغه بشلمق معناسـنه مستعملدر كو ياكه قوربمغه بوزطوتديغنى لسان‌حالله اعلام ايدر يقال آذن‌العشب اذا بدايجف فبعضه رطب وبعضه يابس وبركسه‌نك قولغنه‌اورمق معناسنه‌در: يقال آذنه اذااصاب اذنه واذان‌اوقومق معناسنه‌در : يقال آذن المؤذّن بمعنى اذّن (التأذين) تفعيل وزننده چوق اعلام ايلمك معناسسنه‌در : يقال اذّن الامر اذا اكثر اعلامه و بركسـه‌نك قولغنى بورمق معناسنه‌در : يقال اذّن فلانا اذا عرّك اذنه وبرآدمه صومقوله‌سى شربه ويرميوب شربدن ردّ ومنع ايلمك معناسنه‌در بناسى ازاله ايچوندركه سلب اذن ودستور ايدر يقال أذّنه اذاردّه عن‌الشرب فلم يسـقه واياق قابنه وسائر نسنه‌يه قولق تچورمك معناسنه‌در : يقال اذّن النعل وغيرها اذا جعل لها اذنا وتأذين اسم اولور اذان المؤذن معناسنه تقول سمعت تأذينه اى اذانه واذان اوقومق معناسـنه‌در : يقال اذّن بالصلاة اذا اعلم بها (الاستيذان) دسـتور ديلمك معناسنه‌در : يقال استأذنه اذا طلب منه الاذن (الاذن) فتحتينله برخوش سوزى خوشلنوب تعجب ايده‌رك ديكلمك على قول مطلقا ديكلمك معناسنه‌در : يقال اذن اليه واذن‌له اذنا من‌الباب الرابع اذا استمع معجبا اوعامّ ومشامه طعامك رايحه‌سى كلمكله اشتها وارزو قلمق معناسنه‌در : يقال اذن لرايحة الطعام اذااشتهاه (الاذن) همزه‌نك ضميله (والاذن) ضمتينله معروفدركه قولغه دينور وبو مؤنثدر جمعى آذان كلور مدّ ايله وتقول العرب لبست اذنىّ‌له اى اعرضت عنه اوتغافلت يعنى بن قولقلرمى آنك جهتندن اورتدم ديرلركه آندن اعراض ايتدم ياخود تغافل ايلدم ديمكدن كنايه‌در ويقال جاء فلان‌ناشرا اذنيه اى طامعا (واذن) هرنسنه‌نك ال ايله ياپشه‌جق قبضه‌سنه وقولپنه اطلاق اولنور تقول خذ من‌اذنه اى مقبضه ويقال اخذ من اذن الكوز اى عروته واذن بنوبكر بن‌كلاب يوردنده برطاغك آديدر وسوزى اصغا وقبول ايدن‌آدمه اطلاق اولنوركه سوز اسلروسوز ديكلر آدم تعبير اولنور مفرد وجمعى مساو يدر يقال فلان اذن اى مستمع قابل لما يقال‌له و يقال هم اذن واذنا القلب تثنيه بنبه‌سيله يوركك يوقريسنده اولان ايكى طرفلو ايكى كوچك نسنه‌دن عبارتدركه قولقلرى برنده‌در واذن ياخود امّ اذن سماوه ترابنده برسياه قيالق آديدركه آندن دكرمن طاشى قطع ايدرلر (ذوالاذنين) انس بن مالك رضى‌الله عنه حضرتلرينك لقبيدر كلمات حضرت

صوكبى كركى بى اصلح وحفظ ايندبلجون منقب اولدى ياخود مزاح ومطايبة
سوزى جهتيله منقب اولدى (الاذانى) غرابى وزننده (والاذن) آدم وزننده
قولقلرى بيوك واوزون آدمه دينور يقال رجل اذانى وآذن اى عظيم الاذن
طويلهما و يقال نعجة اذناء وكبش آذن اى عظيمة الاذنين (الاذن) همزه‌نك
فتحى وذالك سكونيله قولغه اورمق ياطوقنمق معناسنه‌در : يقال اذنه اذنا
من الباب الاول اذا اصاب اذنه وقولق آغريمق معناسنه‌در : يقال اذن الرجل
على المجهول اذا اشتكى اذنه (اذينه) جهينه وزننده عمالبق طائفه سندن
بر بدنشه آديدر وبروادى اسميدر (بنواذن) همزۀ مضمومه ايله بربطندر
(اذن الحمار) بر نباتدركه هاويج كبى ابرى كوكى اولور حلو اولمغله اكل اولنور
(اذان الفار) مد ايله بر نباتدر بارد ورطبدر قاورلمش اربه اونيله ضمادى كوزده
اولان ورمى تحليل ايدر بونى مفرداتده مرزنكوش ايله بيان ايلمشدر واقعا فارسيده
دخى مرزنكوش صچان قولغى ديمكدر تركيده تحريفله مرجانكوش ديرلر (آذان
الجدى) لسان الحمل ديدكلرى نباتدركه سكيرلى يبراق تعبير اولنور (آذان العبد)
چوبان دوكى ديدكلرى نباتدر (آذان الفيل) قلقاس ديدكلرى سبزه‌دركه شامده
معروفدر (آذان الدبّ) بوصيردركه قاطر قويرغى وصغر قويرغى ديدكلرى
نباتدر وتركيده آيوقولغى ديدكلرينه حالبى دينور (آذان القسيس) قبا فروغندن
بر نوعدركه قدح مريم وجعه كوبكى وسقسى كوزلى ديدكلريدر (آذان الارنب)
خذنى معك اطلاق ايتدكلرى يابنقان اوتيدركه طوشـان قولغى وطول عورت
يبراغى تعبير ايدرلر (اذن الشاة) بركونه نباتدر مفرداتده لصيقى ايله مفسردر
(الاذان) سحاب وزننده اسمدر وجه معروف اوزره كلمات معهوده ايله جماعت
مسلمينى نمازه دعوت ايچون ندايه دينور شـارح ديركه ايذان مقامنه قائم اولور
اعلام معناسنه ومصباحده تأذيندن اسم اولمق اوزره مرسومدر كلام وجهار تكلم
وتجهيردن اسم اولديغى كبى انتهى .واذان اقامه معناسنه دركه جماعت امامله فرضه
قيـام ايچون اقامت كتورمكدن عبـارتدر (التاذن) تفعل وزننده يمين ايلمك
معناسنه در : يقال تاذن الرجل اذا اقسم و بيلدرمك معناسنه‌در : يقال تاذن الامر
اذا اعلمـــه وامير اولان آدم نسـه اعلا صوتله بر ماده ضمننده نهى وتهديد ايلمك
معناسنه در : يقال تاذن الامير فى الناس اذا نادى فيهم يتهدّد (المئذنة) مكنسه
وزننده اذان اوقويجق موضعه ياخود مناره‌يه دينور يقال اذن فى الميذنة اى موضع
الاذان اوالمنارة وصومعه‌يه اطلاق اولنور (اذن) همزه‌نك كسرى وذالك فتحيله
بر كلمه‌دركه جزاء وجوابده ذكر اولنور ان كان الامر كما ذكرت تأويلنـده در يعنى
بر آدم آنيلك الليلة يعنى بو كيجه سكا كلورم ديسه جوابنده اذن اكرمك ديرلركه

واقعا دیدیکك کبی کلورسك بنده سکا اکرام ایدرم‌دیمکدر وکاه اولورکه همزه‌سنی حذف ایدوب ذن دیرلر واکر اذن اوزره توقف ایدرسك نوننی الفه تبدیلله اذا دیرسن (الاذن) حاجب وزننده ومراد فیدرکه سلاطین پرده دارنه ودربانه دینور (الاذنة) فتحاتله حبه ودانه نك یپراغنه دینور کرك غلالده وکرك میوه‌لرده اولسون‌که ابتدا چقان خرده یپراقلریدر یقال خرجت اذنة الحب ای‌ورقه وخرده دوه‌لره وقیونلره اطلاق اولنور وصمانه‌دینور تبن معناسنه جمعی اذن در هاسز واذنه سبب اشتها اولان طعام رایحه سنه دینور یقال هذا طعام لااذنة له ای لاشهوة لریحه واذنه طرسوس قربنده برشهر آدیدر حالا الفك مدیله ودال مهمله ایله آدنه دیدکلریدر شارحك بیانه کوره ابوسلیم اذنه نام کمسه بنا کرده سیدر واذنه مکه قربنده برطاغ آدیدر (اذین) آمین وزننده اسامیدندر منصور بن آذین وعلی بن حسن بن آذین محدثلردر (اذون) صبور وزننده ری قضاسنده برموضعدر (الاذنات) فتحاتله جمی فید نام محلده برقاچ کوچك تپه لردر فید ایله مابینی اون میل مقداره قریبدر مفردی اذنه در (المؤذنة) مکرمه وزننده برقوش آدیدر وسلیمان بن اذنان محدثدر (الارن) فتحتینله (والارین) امیر وزننده (والاران) کتاب وزننده جنبشلنوب نشاطلنمق معناسنه‌در : یقال ارن الرجل ارنا وارینا وارانا من الباب الرابع اذانشط (الارن) کتف وزننده (والارون) صبور وزننده شن وشاد ونشاطمند آدمه دینور وارون اغویه دینور یقال سقاه ارونا ای سما وفیل ییلیشنه دینورکه سم اولمغله اکل ایدن هلاك اولور جمعی ارن در کتب وزننده وارون طبرستانده بربلده آدیدر (الاران) کتاب وزننده جنازه غسل ایتدکلری تنه شوی تخته‌سنه علی قول تابوته دینور وقلجه دینور ووحشی جانور یتاغنه دینور جمعی ارندر کتب وزننده وبرموضع اسمیدرکه اکا بقر نسبت اولنور وشاة اران اضافتله ارکك صغرك لقبیدر اینکی طلب ایدر اولدیغیچون وبوشاة غنم ومعز وبقردن اعم اولان قول ولغته مبنی در (المیران) میزان وزننده بودخی وحشی جانور یتاغنه دینور جمعی مآرین کلور مصابیح کبی (الموأرنة) مقاتله وزننده (والاران) قتال وزننده فخر ومباهات ایلك معناسنه در : یقال آرنه موأرنة وارانا اذا باهاه و بوغه اینك ایستمك معناسنه‌درکه اینکه قزمسندن عبارتدر یقال ارن الثور البقرة اذاطلبها (الارنة) غرفه وزننده تازه چایر پنیرنه دینور یقال اطعمنی ارنة ای جبنا رطبا وایچه جك شرابه دینور و برجنس دانه اسمیدرکه سود ایچره طرح اولندقده قتیلنوب پنیر اولور ارانی دخی دیرلر حباری وزننده کذلك ارین دخی دینور زبیر وزننده واکا اربی دخی دینور بای موحده ایله (الارن) قرن وزننده اصرمق معناسنه‌در :

يقال ارنه ارنا من الباب الاول اذا عضه (الارين) امير وزننده هدر وباطل معناسنه‌در : يقال دمه ارين اى هدر ومكان معناسنه‌در وبرموضع آديدر (ارن) جبل وزننده بربلده آديدر (اربه) جهينه وزننده مدينه‌ده برناحيه آديدر (اربنيه) زبيريه وزننده مدينه قربنده غنى قبيله‌سنه مخصوص برصو آديدر (ارون) صبور وزننده (وخيف الارين) امير وزننده (وار به) جهينه وزننده برر موضعلردر (ارن) كتف وزننده عمير بن جبل الجبلى فرسنك آديدر (ارّان) شدّاد وزننده اذربيجان اولكه‌سنده براقليم عرق يعنى برمملكت آديدر وقزوين ايالتنده برقلعه اسميدر ومضر قبيله‌سى ديارنده مدينهٔ حرّان آديدر (الارانية) سحابيه وزننده جمض اشجارندن طويل الساق ولان شجره دينور (الاسن) صاحب وزننده طعم ولونى متغير اولمش صويه دينور يقال ماء اسن اى آجن (الاسن) فتحتيله (والاســون) قعود وزننده صويك طعم ولونى متغير اولمق معناسنه‌در : يقال اسن الماء واسن اسنا واسونا من الباب الثانى والاول والرابع اذا تغير طعمه ولونه واسن قيويه كيرن آدم قيونك بد رايحه سندن بايلمق معناسنه‌در يقال اسن الرجل اسنا من الباب الرابع اذادخل البئر فاصابته ريح منتنه فغشى عليه (الاسن) همزه‌نك فتحيله برآدمك مقعدنه تيمه اورمق معناسنه‌در : يقال اسن له اسنا من الباب الثانى والاول اذا كسعه برجله وبرنسنه بى ابقا ايلمك معناسنه در تقول اسنت له اى ابقيت له (التأسن) تفعل وزننده كچن اوقاتى تذكر ايلمك معناسنه‌در : يقال تأسن الرجل اذا تذكر العهد الماضى وبرخصوصده اويشوب اكلمك معناسنه‌در : يقال تأسن فلان اذاابطأ واعتلّ وبركمســه بدرينك خوييله خويلنمق معناسنه در : يقال تأسن اباه اذا اخذ اخلاقه وصو متغير اولمق معناسنه‌در : يقال تأسن الماء اذا تغير (الاسن) ضمتيله خوى معناســنه در : يقال له اسن كريم اى خلق وعمنده بروادى آديدر وقولان واورغان مقوله سنك برقاتنه دينور و بدنده شحم بقيه سنه يعنى قوت بقيه‌سنه دينور يقال سمنت ناقته على اسن اى على بقية شحم جمعى اسان كلور (الاسن) همزه نك كسريله (والاسن) عتل وزننده بونلرده شحم وقوت بقيه ســنه دينور (الاسينة) سفينه وزننده كيريش قاتلرندن برقاته دينور جمعى اساين در وشول يالك قات تسميه دينوركه برقاچ قات ايدوب قولان يا ديزكين ايدرلر مراد بونلركده برقاتيدر (اسنى) همزه نك كسرى وفتحيله صعيد مصرده بر بلده‌در مهمات نام كتابك وسائر بعض مؤلفات صاحبى علاّمه عبدالرحيم بن حسن الاسنائى الفقيه الشافعى اورادندر (الاشنة) همزهٔ مضمومه وشين معجمه ايله برنسنه دركه پليد وچام آغاجلرنده تكون ايدوب انلره صارمشــور اغاج كوكندن قاولمش بوققه قبوغه

شبيه و بياض وخوشبوى اولور تركيده اغاج يوصونى تعبير اولنور (اشنى) حسنى وزننده صعيد مصرده بر قريه در و بومهمله ايله اسنى دكلدر (اشنونه) همزه‌نك ضميله اندلسده برحصاردر (الاشنان) همزه‌نك ضمى وكسريله معروفدركه چوغان ديدكلرى نباته دينور جرب وحكه علتلرينه نافع وجالى ومنقى ودم حيضى مدرّ ورحمدن جنينى حيا وميتا مسقط در (التأشّن) تفعل وزننده اشنان ايله ال يايقمق معناسنه در : يقال تأشّن الرجل اذا غسل يديه بالاشنان و بيعنه نيجه محدّثلر منسو بلردر محمد بن احمد بن هلال الرقىّ الاشنانى كبى (الاصيان) مصغر بنيه‌سيله اصيلال كلمه سنده لغتدركه اصيل كلمه‌سنك مصغريدر ايكندى ايله اخشام ارالغى اولان وقته دينور تقول لقيته اصيانا اى اصيلا لا (اظان) ظاى معجمه ايله كتاب وزننده برموضعدر (الافن) دفن وزننده و قتسز سود صاغمق معناسنه‌در و بو حيوانى افساد ايدر يقال افن الناقة افنا من الباب الثانى اذاحلبها فى‌غيرحينها وياورى اناسنك ممه‌سنده اولان سودى هب امّمك معناسنه‌در : يقال افن الفصل اذا شرب مافى‌الضرع كله وناقه‌نك سودى آز اولمق معناسنه‌در : يقال افنت الناقة افنا من الباب الرابع اذا قلّ لبنها وخداى متعال برآدمى مأفون قلمق معناسنه در : يقال افنه الله افنا من الباب الثانى اذا جعله مأفونا (الافنة) فرحه وزننده سودى آزجه اولان ناقه‌يه دينور (المأفون) عقل ورأى وادراكى ضعيف وواهى سبكمغز آدمه دينور يقال رجل مأفون اى الضعيف الرأى والعقل ذكر اولنان افن الفصيل ماده‌سندندر كوياكه عقل وادراكى بالكليه منزوع اولمشدر وبيهوده لاف وكزافله تمدّح ايدن فضوله دينور يقال رجل مأفون اى متمدّح بماليس عنده وشول طعامه دينوركه ظاهرا پاك خوش كورينوب لكن خير وصلاح ومنفعتى اولميه يقال افن الطعام على‌المجهول افنا فهو مأمون وهوالذى يعجبك ولاخير فيه (الافين) امير وزننده بودخى رأى و عقل و رشدى واهى سبكمغز آدمه دينور ومنه‌المثل * انّ‌الرقين يغطى افن‌الافين * يعنى زينت ظاهره احمقك حمقنى ستر ايدر وافين بيهوده‌يره لاف وكزافله تمدّح ايدن فضوله دينور وچورك جوزه دينور ودوه كونكنه دينور (الافن) همزه‌نك فتحى و فانك سكونيله وفتحتينله جوز چورك اولمق معناسنه در : يقال افن الجوز افنا من الباب الرابع اذا صارا فينا و افن بر نبات آديدركه افانى دخى دينور سكارى وزننده بونى ايت اوزمى ديدكلرى نباتله بيان ايدرلر (الافان) تشديد فا ايله ابّان وزننده ومرادفيدركه برنسنه‌نك وقت وزمانه ياخود اوّل هنكامنه دينور يقال اخذه بأفانه اى بابّانه (التأفن) تفعل وزننده اكسلمك معناسنه‌در : يقال تأفن الشئ اذا تنقص و برآدم متصف اولمديغى رشد وروّيت خلقيله تخلق‌كوستوروب

بيهوده زيركلك اظهار ايتمك معناسنه‌در : يقال تأفن الرجل اذا تخلق بما ليس فيه وتدهى و بر اينك اوندسنى بوقلبوب آراشدرمق معناسنه‌در : يقال تأفن اواخر الامور اذا تتبعها (الافنة) حقنه وزننده طاشدن يالمش اوه ديور جمعى افن در صرد وزننده شارحك بيانه كوره قوش قسمنه مخصوصدركه كومس اوله‌جقدر (الانفان) ايقان وزننده ومرادفيدر كما سيجيء يقال آفن الامر لغة فى ايقن (الاكنة) همزه‌نك ضميله وكنه معناسنه‌دركه قوش يواسنه ديور (اكينه) جهينه وزننده ابن زيد التميمى التابعى‌در (ائين) امير وزننده مرو قصاسنده برقريه‌در (الامن) همزه‌نك فتحى وميمك سكونيله (والآمن) صاحب وزننده اسملردر قورقوسزلغه ديوركه درونده خوفدن اثر اولميوب ساكن و آسوده اولمسندن عبارتدر يقال هو فى امن منه وامن وهو ضد الخوف فظاهرا صاحب وزننده آمن كاهل وحارك كبى اسمدر ياخود مبالغه‌در (وآمن وامان) سلام وزننده (وامن) فتحتينله (وامنه) فتحاتله (وامن) همزه‌نك كسريله مصدرلردر قورقوسز آسوده اولمق معناسنه‌در : يقال امن الرجل امنا واماناً وامنة وامنا من الباب الرابع ضد خاف (الآمن) صاحب وزننده (والامين) امير وزننده قلبنده خوف وانديشه اولميوب آسوده دل اولان آدمه ديور وامين غدر وخيانت نقيصه‌سندن مأمون اولان موثوق ومعتمد آدمه ديور قوتنه اعتماد اولنديغيچون يقال رجل امين اى قوى ومؤتمن معناسنه‌دركه اسم فاعلدر برنسنه‌يى بركمسيه ابتانوب اعتماد ايدن آدمه ديوركه انك حقنده صادقدل اولور يقال رجل امين اى مؤتمن ومؤتمن معناسنه‌دركه اسم مفعولدر معتمد عليه آدمه ديور بوصورتده ضد اولور يقال رجل امين اى مؤتمن و امين اسماء صفات الهيه‌دن بر اسم شريفدر شارح ديركه اسم الهى مؤمن‌در عبادنى ظلمدن و اولياء ومطيعلرنى عذابدن امين ايديجى معناسنه‌در مكركه بوراده امين آمن معناسنه اوله‌كه اسم فاعلدر (الامنة) همزه وزننده وفتحاتله شول آدمه ديوركه هرخصوصده اكا هركس امن واعتماد ايدر اوله يقال هو امنة وامنة اى يامنه كل احد فى كل شئ (الامن) همزه‌نك فتحيله برآدى برنسنه اوزره امين قلمق معناسنه‌در : يقال امنه على كذا امنا من الباب الرابع اذا جعله امينا عليه وامن دين وخلق وخوى معناسنه مستعملدر ومنه يقال ماحسن امنك اى دينك و خلقك و بونده فتحتينله‌ده لغتدر ووثوق واعتماد معناسنه‌در : يقال ماامن ان يجد صحابة اى ماوثق اوما كاد بس قول ثانى‌يه كوره قرب معناسنه اولور (التأمين) تفعيل وزننده (والائتمان) افتعال وزننده (والاستيمان) بونلرده برآدمى برنسنه اوزره امين قلمق معناسنه‌در : يقال امّنه على كذا و ائتمنه و استأمنه بمعنى امنه عليه شارح

ديركه

دیرکه استیمان امان طلب ایلمك وامانه داخل اولمق معنالرینه‌ده کلور انتهی وتأمین برآدمی امن وامان اوزره قلمق وامان ویرمك معناسنه‌در : یقال امّنه اذاجعل فی‌الامن (الامانة) سلامه وزننده برآدم امین ومعتمد اولمق معناسنه‌در : یقال امن الرجل امانة من الباب الخامس اذا کان امینا وامانه بومعناده اسم اولور یقال هو اهل الامانة ای لیس فیه خیانة وامین کسنه دینور نسنه ودیعه قلنان نسنه‌یه دینور یقال ادی امانته ای‌ودیعته مترجم دیرکه هدایه شرحی نهایه‌ده مسطوردرکه امانه ودیعه‌دن اعم‌در زیرا مال مضاربه و عاریه و بضاعه و مال شرکت مقوله‌سنه امانه اطلاق اولنـور ودیعه اطلاق اولنمز انتهی وقوله تعالی [انا عرضنا الامانة علی‌السموات والارض] الایه ای الفرائض المفروضة اوالنیة التی یعتقدها فیمایظهره باللسان من الایمان ویؤدّیه من‌جمیع الفرائض فی‌الظاهر لانّ‌الله تعالی ائتمنه علیها ولم‌یظهرها لاحد من‌خلقه پس برکسه لسانله اظهار ایلدیکی توحید وتصـدیقی قلبنده دخی اضمار واعتقاد ایلسه امانتی ادا ایلمش اولور واکر ظاهرده تصدیق وتوحید ایدوب باطنده تـکذیبله نفاق ایدرسه امانتی حامل اولوب ادا ایلمز اولور مؤلفك بصائرده بیانه کوره بعضلر امانتی کلمهٔ توحید ایله وبعضلر عدالت ایله وبعضلر حروف تهجی ایله وبعضلر عقل ایله تفسیر ایلدیلر وقول اخیر مرجح‌در زیرا معرفت‌توحید وسائری آنکله متحصل اولور وحل ماده‌سنده مؤلف انساندن مراد کافردر وحل امانتدن مراد خیانتدر دیو دقیقه بیان ایلمشـیدی وبعضلر عندنده طبیعیه واختیاریه‌یه شـامل طاعت الهیدر لـکن اغلب اولان عقل وتـکلیفدر واباء وامتناعدن مراد اباء طبیعیدرکه عدم لیاقت وقابلیتلرندن عبارتدر وحل انساندن مراد نوع انسانك فطرتلرنده مرکوز اولان قابلیت واستعدادلریدر وظلوم وجهول اولملری قوّت غضبیه وشهویّه‌لرینك غالب اولمسنه مبنی‌در قال لسان الغیب * آسمان بارامانت نتوانسـت کشیده * قرعهٔ عشق بنام من دیوانه زدند * انتهی (الامنة) فتحاتله بودخی خیانت مقابلیدرکه اسمدر یقال‌به امنة ای‌لیس فیه خیانة (الامّان) رمّان وزننده بودخی وصـفدر وامین ومعتمد معناسنه‌در (الایمان) همزه‌نك کسریله برآدمی سویلدیکی سوزده تصدیق ایلمك معناسنه‌درکه ایناتمق تعبیر اولنور کو یاکه خلافدن مخـاطبی امین ایدر وتصدیق شرعیده کندی نفسنی عقابدن امین ایدر یقال امن‌به ایمـانا اذا صدّقه ووثوق واعتماد ایلمك معناسنه‌در : یقال آمنه اذا وثقه وخضوع ومسکنت اظهار ایلمك معناسنه‌در : یقال آمن‌له اذا اظهرله الخضوع وشریعتی قبول ایلمك معناسـنه مستعملدر یقال آمن فلان اذا قبل الشریعة و برآدمی امن وامان اوزره قلمق معناسنه‌در : یقال آمنه بمعنی امّنه (الامن) کتف وزننده نفسنه امین وسالم

وثوق ايچون بركمه‌دن استيفا ايله زبر بانهده اولان آرمه ديور يقال هوامنه ابن مستعيرله ئبا من على نفسه (الامون) صبور وزننده بتيه وزنيي قوند قوى وموثوق اولان ناقه يه ديوركه فتور وعثار غائله‌سندن مأمون اولور يقال ناقة امون اى وثيقة الخلق جمعى امن در كتب وزننده (الآمن) مدايله لحد وزننده مالك خاص واشرفنه اطلاق اولنور كه ابتذالدن امين اولور تقول اعطيته من آمن مالى اى من خالصه وشريفه (آمين) همزه‌نك مدّى وقصريله وبعضا ممدودك ميمى مشدّد اولور وامام واحدى بسيط نام تفسيرنده اماله اولنمسنى دخى ذكر ايلدى اسماء انبيه‌دن براسم شريفدر على قول اسم فعل امردر اللهمّ استجب معناسنه يخود كذلك فليكن معناسنه ياخود كذلك فافعل معناسنه‌در وعبدالرحمن بن آمين يخود يمين تابعيدر مترجم ديركه مصباحده مرسومدركه امين اصل قصر ايله‌در مدى اشباعيه در زيرا عربى اوزانده فاعيل يوقدر بعده اسم فعل اولوب اللهم استجب معناسنه وضع اولندى وتشديدى خطادر وتقول آمّنت على الدعاء تأمينا اذا قلت عنده آمين وراغب صه ومه كبى اسم فعل اولمسنى تخصيص ايلدى و بعضلر اسماء انبيه‌دن ديديلر لكن ابوعلىّ الفسوى ديديكه بو قائلك بوندن مرادى امين تضمننده حق تعالى‌يه راجع ضمير واردېمكدر زيرا استجب معناسنده‌در شيخ رضى ديديكه آمين قابيل وهابيل كبى اوزان سريانيه‌دندر افعل معناسنه كه حق تعالى دركاهنده دعا ونياز درنده كه ابن عباس معناسنى سؤال ايلدكده حضرت رسول‌الله عليه‌الصلوة والسلام بويله بيوردېلر وآخرى اين وكيف كبى فتح اوزره مبنى اولندى وكأنه انى تخفيفا حذف اولنـور كريم وزننده امين اولور وفى‌الاصل نذير ونكير كبى مصدر اولوب صكره اسم فعل اولمق دخى بعيد دكلدر (الامان) رمّان وزننده وصفدركه ذكر اولندى وآمى معناسنه‌دركه يز و يازميان و يازو بيلمان آدمه ديور شارح ديركه بو آم مادّه سندندر نته كه محلنده ذكر اولندى (آمان) اكنجيلره ديور زرّاع معناسنه (المأمونة والمأمن) مقعد وزننده عراقده ايكى بلده‌در (آمنة) صاحبه وزننده بنت وهب‌دركه نبىّ اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك والده‌لرينك اسميدر وبدى صحابه آديدر وابو آمنة الفزارى صحابه‌در يخود بوابو يا منه‌در وآمنة بن عيسى فتحاتله امام نيناك كاتبيدركه محدّثدر (امين) زبير وزننده اساميدندر امين الحرمازى وامين العبسىّ وامين ابن عمر والمعافرى وابوامين البهرانى وابوامين كه صاحب ابى هريره‌در راويلردندر (الانّ) همزه‌نك فتحى ونونك تشديديله (والانين) طنين وزننده (والانان) غراب وزننده (والتأنان) تذكار وزننده درد والمدن نشى ايكلمك ونالهٔ قلمق معناسنه‌در : يقال انّ المريض انّا وانينا وانانا وتأنانا من الباب الثانى اذا تأوّه وانّ

كلمه‌سی‌كه فعل ماضیدر كان وثبت معناسنه استعمال اولنور ومنه قولهم لاافعله مااِنَّ فی‌السماء نجم ای ماكان و بو امثـالدن اولمغله متصرف دكلدر وان كذلك مصدردر دوكمك معناسنه‌در : يقال انّ الماء اناًاذا صبّه (الانان) غراب‌وزننده (والانان) شدّاد وزننده (والاننة) همزه وزننده چوق ایكلیوب نالان اولان آدمه دینور يقال رجل انان واُنان واُننة ای كثير الانين مؤنثی انانه‌در (الاَنة) همزه‌نك مدّيله قبون قسمنه اطلاق اولنور نته‌كه جاّنه ناقه قسمنه اطلاق اولنور وبعضلر جاریه ایله تفسیر ایلدیلر تعب خدمتدن نالان اولدیغیچون يقال ماله حانة ولاآنة ای ناقة وشاة اوناقة وامة (انن) صرد وزننده كوكرجنه شبیه برقوش آدیدر صوتندن نالّه وانین تخیل اولنور كو یاكه اوه اوه دیو اوتر (المئنة) مظنه وزننده لایق وجسبان معناسنه‌در یاخود مخلقه معناسنه‌در كه محل لیاقت دیمكدر يقال انّه لمئنة ان‌يكون كذا ای خليق اومخلقة وبوكلمة تحقيق اولان انّ كلمه‌سندن متصرف مفعله‌در جدیر بان يقال فیه انه كذا سبكنده‌در كذلك انه‌مئنة للخیردیرلركه حقنده انه لخیردیمكه محل وسزا كسه‌در دیمكدر وبوانّ كلمه‌سندن مأخوذ دكلدر زیرا انّ حرفدر بلكه تركیب مذكورك معناسندن مأخوذدر (التأنن) تفعل وزننده (والتأنین) تفعیل وزننده جهد ایله برآدمی خوشنود ایلمك معناسنه‌در بناسی ازاله ایچوندر تقول تأنّنته وانّنته اذا ترضّيته (بئراّنی) حتی وزننده یاخود هنا وزننده یاخود انی‌كه بنی وزننـده‌در بنو قریظه قیولرندن برقیودر (آنّی) حتی وزننده حیث وكیف واین معنالرینه‌در وحرف شرط اولور تقول آنّی تكن اكن (انّ) همزه‌نك كسریله ونونك تشدیدیله (وانّ) همزه‌نك فتحیله حروف مشبهة بالفعل اقسامندندر اسملرنی نصب وخبرلرنی رفع ایدرلر وكاه اولوركه انّ كه‌همزه‌نك كسریله‌در اسمنی وخبرنی معا نصب ایدر كقول الشاعر * اذا اسودّ جنح الليل فلتأت ولتكن * خطاك خفافا انّ حرّاسنا اسدا * بوراده حرّاس اسمی واسدا خبریدر ایكیسیده منصوبدر وفی‌الحدیث [انّ قعرجهنم سبعين خريفا] وكاه اولوركه كندیدنصكره واقع اولان مبتدا خبریت اوزره مرفوع اولوب اسمی ضمیرشان محذوف اولور كقوله علیه السلام [انّ من اشد الناس عذابا يوم القيامة المصوّرون] والاصل انه ومكسوره ایله خبرتأكید اولنور وكاهجه تخفیف اولنور ان دینور بوصورتده قلیلا اعمال وكثیرا اهمال اولنور وعند الكوفیین تخفیفی جائز دكلدر ومكسوراولان انّ‌نعم معناسنه حرف جواب اولوركقول الشاعر * بكرت علیّ عواذلی یلحیننی والومهنه * ويقلن شيب قد عـلاك وقد كبرت فقلت انه * ای نعم وان مادّه‌سنك همزه‌سی طقوز موضعده مكسور اولور ١ لفظا یاخود معنا ابتداء كلامده واقع اولدقده نحوان زيدا قائم ٢ حرف تنبیه اولان الاّ كلمه سندن

مكره نحو الا ان زيدا قائم ٣ اسم موصوله صله واقع اولورسه كقوله تعالى [وآتيناه من الكنوز مالنّ مفاتحه لتنوء بالعصبة] ٤ قسمه جواب اولورسه كرك اسم وخبرنده لام اولسون كرك اولمسون نحو والله وانه لقائم وانه قائم ٥ قول مادهسيله محكى يعنى مقول قول اولورسه نحو [قال الله آنى منزلها عليكم] وبعضلر بوصورتده مفتوح اولمسنه ذاهب اولديلر وامام فراء عندنده قول مادهسندن حكايه اولورسه مكسور وتفسير اولورسه مفتوح اولور ٦ واوحاليهدنصكره اولورسه نحوجاء زيد وانّ يده على رأسه ٧ اسم عيندن خبراولورسه نحوزيد انه ذاهب وامام فرّاء بوقوله مخالفت ايلدى ٨ لام معلقهدن مقدّم اولورسه كقوله تعالى [والله يعلم انك لرسوله] ٩ حيث كلمهسندنصكره اولورسه نحو اجلس حيث انّ زيدا جالس وبجن ان مادهسنك مابعدنى تأويل بالمصدرقلمق لازم كلورسه همزهسى مفتوح اولور وبولو كلمهسندنصكره اولدقده اولورنحو لوانك قائم لقمت ومفتوح اولان ان مكسورهنك فرعيدر بس مكسور اولان انما كلمهسى كبى انما دخى حصر معناسنى مفيد اولور يعنى حكمى مذكور ايجون اثبات وماعدادن نفى افاده ايدر واشبو [قل انمايوحى الىّ انما الهكم اله واحد] كريمهسنده ايكىنوع دخى مجتمع اولدى اوّلكى انما كلمهسيكه مكسورهدر قصرالصفة على الموصوف اولوب وايكنجى انمكه مفتوحهدر قصرالموصوف على الصفة ايجوندركه الله صفت وحدتهمقصوردر وبعض نحوّيونك معناى حصرهمان مكسورهيه منحصردر ديملرى مردوددر ومفتوح اولان انّ لعلّ معناسنه حرف ترّجى اولور كقولك ائت السوق انك تشترى لحما اى لعلك تشترى قيل ومنه قراءة من قرأ [ومايشعركم انها اذاجاءت لايؤمنون] آيت مرقومهده ماء كلمهسى استفهاميهدر مبتدادر ويشعركم خبريدر ايكى مفعوله متعديدر چونكه مشركلر اقتراح ايتديكمز آيت نازل اولورسه البته ايمان ايدرز ديو ايمان غليظه ايلهلر يله مؤمنون آيت مرقومه نزولنى تمنى ايلديلر تاكه ايمان اينيهلر اكامبنى حق جلّ وعلا بيورديلركه آيات مقترحهلرى نازل اولدقده ايمان ايتميهجكلرنى سزهنه شئ اعلام ايلدى بس حسب الظاهر مناسب اولان ايمانلرنى انكاردر يوخسه عدم ايمانلرى انكار دكلدر اكا بناء بعضلر لاء حرفنى زائد اعتبار ايتديلر وبعضلر لعلّ معناسنهدر ديديلر لكن صاحب كشاف استفهام نفى معناسنه اولمغله عدم علملرنى اخباردر معنىسزلر واقعده وعلم الهيده اولانى وانلرك ايمان كتورميهجكلرنى بيلمزسز ديمكدر (ان) همزهنك كسرى ونونك سكونيله بش كونه مستعملدر ١ شرطيه اولور كقوله تعالى [ان ينتهوا يغفرلهم] وكقوله تعالى [وان تعودوا نعد] وبعضا لاء نافيهيه مقارن اولمغله نون لامه قلب اولنوب الاّ ديرلرخفيف الفهم اولنلر بونى الاّء استثنائيه ظن ايدرلركقوله تعالى [الاتنصروه فقدنصره الله] وقوله تعالى [الاّتنفروا يعذبكم] ٢ نافيه اولور ماء معناسنه

بوصورتده بعضا جلهٔ اسمیه‌یه داخل اولورکقوله تعالی [ان الکافرون الافی غرور]
ای ماالکافرون وبعضا جلهٔ فعلیه‌یه داخل اولورکقوله تعالی [ان اردنا الآ الحسنی]
ای ماأردنا پس نحاتدن بعضلرك ان کلمه‌سی الآء استثنائیه ولماکلمه‌لرندن مقدم واقع
اولمدقجه نافیه اولمز دیوب واشبو [ان کل نفس لماعلیها حافظ] کریمه‌سیله
استدلالری اشبو [ان عندکم من سلطان] کریمه‌سیله [وقل ان ادری اقریب
ماتوعدون] کریمه‌سیله مردود اولور ٣ مشدده اولان انّ کلمه‌سندن مخفف اولور
بوصورتده جلتین یعنی بعضا جلهٔ اسمیه وبعضا فعلیه اوزره داخل اولور جلهٔ
اسمیه‌یه داخل اولدقده اعمال واهمال عن العمل اولور یعنی بصریّون عندنده عامل
اولور نحو قوله تعالی [وان کلا لمالیوفینهم] علی قرأة الحرمیین وابی بکروکوفیون
عندنده عملی جائز دکلدر نحوقوله تعالی [وان کلّ لماجمیع لدینا محضرون] وجلهٔ
فعلیه‌یه داخل اولدقده اهمالی یعنی عدم اعمالی واجب اولور نحو قوله تعالی
[وان کانت لکبیرة] وشول یرده‌که ذکراولنان ان کلمه‌سندنصکره لام مفتوحه
واقع اوله آنك اصلی لامحاله مشدده‌اولان ان‌کلمه‌سیدر ٤ زائد اولور کقول الشاعر
ماایت بشیء انت تکرهه ٥ بعضا قد معناسنه اولورکه تحقیق ایچون اولور
قیل منه قوله تعالی [ان نفعت الذکری] ای قد نفعت وقوله تعالی [واتقواالله
ان کنتم مؤمنین] وقوله تعالی [لتدخلن المسجد الحرام ان شاءالله آمنین]
وکذلك قول الشاعر * اتغضب ان اذ ناقتیبة حزتا * ای قدحزّتا و بوندن بشقه
مطلقا محقق الوقوع اولان فعل موقعلرینك جله‌سنده قد معناسنه اولور وعندالبعض
بونلر مؤولدر مؤلف اذ معناسنه‌ده کلدیکندن ساکت اولمشدر (ان) همزه‌نك
فتحی و نونك سکونیله اسم اولور وحرف اولور اسم اولانی ایکی نوعدر بعض
نحاتك قولنده ضمیر متکلم اولور مثلا ان فعلت دیرلر بن ایشلدم معناسنه واکثر
عندنده وصل حالنده نونك فتحیله‌در ووقف حالنده الف الحاقیله انا دیرلر وضمیر
مخاطب اولور انت انت وانتما وانتم وانتن کبی‌که عند الجمهور ضمیران لفظیدر تاء
حرف خطابدر شیء واحدکبی قلنمشدر وحرف اولان ان کلمه‌سی درت نوع اوزره‌در
اوّلا مصدریّت حرفی اولوب فعل مضارعی نصب ایدر وبوایکی محلده واقع اولور
اوّلا ابتداء کلامده واقع ومدخولی مصدر ایله مؤول اولمغله مبتدا حکمنده اولوب
محلا مرفوع اولور کقوله تعالی [وان تصوموا خیر لکم] ای صومکم ثانیا
یقیندن بشقه معنایه دال اولان برکلمه‌دنصکره واقع اولور کذلك محلا مرفوع
اولور کقوله تعالی [الم یأن للذین آمنوا ان تخشع قلوبهم] پس بوراده فاعل
اولمغله محلا مرفوع اولور خشوع قلوبهم تأویلنده‌در وکاه اولورکه محلا منصوب
اولور کقوله تعالی [وماکان هذا القرأن ان یفتری] الایه بوراده کان کلمه‌سندن

خبر اولمغله محلا منصوبدر وبعضا محلا مجرور اولور كقوله تعالى [من قبل ان يأتى احدكم الموت] بوراده قبل كلمه سنه مضاف اليه اولمغله محلا مجروردر وگاه اولورکه ذکر اولنان ان کلمه سی داخل اولدیغی فعل مضارعی جزم ایدر كقول الشاعر • اذا ما غدونا قال ولدان اهلنا • تعالوا الى ان يأتنا الصيد نحطب • وبعضا داخل اولدیغی فعل مضارع مرفوع اولور کقراءة ابن محيصن [لمن اراد ان يتم الرضاعة] برفع الميم وهى من الشواذ وبعضا مشدده اولان انّ کلمه سندن مخفف اولنور کقوله تعالى [علم ان سيكون منكم مرضى] ومفسره اولور نحو قوله تعالى [فاوحينا اليه ان اصنع الفلك] يعنى اصنع وبعضا زائد اولوب همان تأكیدى مفید اولنور نحو قوله تعالى [ولمّا ان جاءت رسلنا] وان كلمه سى شرطیه اولنور مکسوره کبی بوصورتده نفی ایچون اولور مکسوره کبی واذ معناسنه اولور قیل ومنه قوله تعالى [بل عجبوا ان جاءهم منذر منهم] اى اذجاءهم ولئلا معناسنه اولنور قیل ومنه يبين الله لكم ان تضلوا اى لئلا تضلوا لكن صواب اولان بوراده ان مصدريه در كراهة ان تضلوا تأويلنده در (الاون) عون وزننده راحت وحضور وآرام معناسنه در : يقال هو على اون اى دعة وسكينة ورفق وسهولت ایلمك معناسنه در : يقال آن على نفسه يئون اونا اذا رفق وآهسته وآغر آغر يوريمك معناسنه در تقول امش على الاون اى رويدا وتقول انت اون اونا واون خورجك وهگبه نك بر گوزینه دینور يقال وضعه فى اون الخرج اى احد جانبيه وبرموضع آديدر (الاين) صاحب وزننده رفاه وراحت وحضور صاحبى آدمه دینور يقال رجل آين اى رافه وادع بونك مؤنثى آينه درکه جمعى اواين وآينات گلور ومنه يقال بيننا وبين مكة ثلاث ليال اوائن اى روافه وعشر ليال آينات اى وادعات يعنى مكه ايله بزم مابينمز راحت اوچ یاخود اون مرحله در (التأوين) تفعيل وزننده اشك ييوب ايچوب قارنى بوك دنكى كبى طلوب قبارمق معناسنه در : يقال اوّن الحمار اذا اكل وشرب حتى امتلأ بطنه فصار كالعدل وبرآدم حدّ ومقدارندن تجاوز ایلمیوب حالنجه تأنى ومسكنت اوزره حركت ايلمك معناسنه در رفق وسهولت معناسندندر تقول اوّن على قدرك اى اتئد على نحوك (التأوّن) تفعل وزننده تأوين ايله اوّلده مرادفدر يقال تأون الحمار بمعنى اوّن (الاوان) سحاب وكتاب وزنلرنده وقت وحين معناسنه در جمعى آونه درزمان وازمنه کبی وبعضا آونه نك واوى يايه مبدل اولور كسره ايچون ومنه يقال فلان يصنعه آونة وآينة اذا كان يصنعه مرارا ويدعه مرارا يعنى بر كرّه ايشلرو بر كره ترك ایدرکه وقت وقت ایشلر دیمکدر نته که احیانا ایشلر تعبیر اولنور واوان قبلوبغه لره دینور سلاحف معناسنه مفردى مسموع دگلدر (ذواوان) مدينده

برموضعدر واوان دخی برموضعدر (الایوان) همزه‌نك كسريله بيوك صفه‌يه دینورکه ازج دیدکلری کرلو طولانی بنا کبی اولور جمعی ایوانات کلور واوين کلور واوان دخی دینور یاسز کتاب وزننده بونك جمعی اون کلور همزه‌نك ضمیله وایوان آنك اویانه دینورکه باشنه کچوردکلریدر اویان و باشلق تعبیر اولنور بونك جمعی ایوانات‌در مترجم دیرکه اویان لفظی ایوان محرّفی اولمق ملحوظدر (ذوایوان) اقیال یمندن برینك لقبیدر (اوانی) سکاری وزننده بغداد قضاسنده برقریه‌در اعلامدن یحیی بن‌الحسین ویحیی بن عبدالله الاوانیان اورادندر ونواحیٔ موصلده برقریه آدیدر (اواین) همزه‌نك فتحیله بر بلده آدیدر (الاهان) کتاب وزننده خرما سلقمنك چوپنه دینور عرجون معناسنه (الاهن) هاجر وزننده حاضر وموجود اولان مال قدیمه دینور یقال اعطاه من‌آهن ماله ای من تلاده وحاضره شارح دیرکه صواب اولان صاحب وزننده اولمقدر عاهن لفظندن مبدلدر (الاین) زین وزننده یورلمق ورنج وزحمت چکمك معناسنه‌در شارحك بیاننه کوره عندالاکثر متصرفدد فیقال آن الرجل یئین اینا اذا اعیی ویلانه دینور حیه معناسنه اورجل معناسنه‌در مقتضای ماده اولمقدر ونسخه‌لرك ضبطی ارکشی دیمکدر ویوکلنمش بوکه دینورحل معناسنه ووقت معناسنه‌در: یقال جاء فی این غیر منقسم ای حین ومصدر اولور برنسنه‌نك وقتی کلوب چاتمق معناسنه یقال آن آنه یئین اینا ای‌حان وقته ویقال آن اینك ویکسر للیاء وآن آنك بمدّ الالف یعنی بقلب الیاء الفا ای حان حینك (این) کیف وزننده مکاندن سؤاله‌دلالت ایدر یعنی ظرف مکاندر استفهامی متضمندر یقال این زید ای فی‌ایّ مکان تقول فی‌جوابه فی‌الدار بوندن ترکیده قنده ونیرده ایله تعبیر اولنور (ا ّیان) همزه‌نك فتحی وکسری ویانك تشدیدیله زماندن سؤاله دلالت ایدرکه ظرف زماندر نه‌وقتده دیمکدر یقال ا ّیان ترجع ای ایّ حین واحد بن‌محمدبن‌ا ّیان الدشتی محدّث متأخردر (الان) حال وزننده ایچنده حاضر اولدیغك وقتك اسمیدر ظرف غیر متمکن‌در معرفه واقع اولمشدر وبوکه الف ولام تعریف ایچون داخل اولمدی زیرا موضوعی اولان وقت حاضرده مشارکی یوقدرکه تعیینی موجب اوله پس النجم والذی کبی اولور یقال الان انك ای هذا الوقت وقتك وکاه اولورکه لامی مفتوح قیلوب تخفیفا همزه‌لری حذف ایدرلر کقول الشاعر* فبح لان منها بالذی انت بائح * شارحك بیاننه کوره حرف تعریفی عهد حضوری ایچوندر الان دیمك شمدیکی وقتده دیمکدر مترجم دیرکه لفظهٔ جلاله‌ده اولان الف ولام دخی قبیل اوّلدن اولمق اسلمدر زیرا حق‌جلّ وعلا اعرف المعارف‌در

(* فصل الباء *) (التبأن) تفعل وزننده ایزه او یمق معناسنه‌در تقول تبأنت الطریق والاثر اذا تأبتهما (البینیّ) بانك فتحیله‌که بین لفظنه منسوبدر محدثیندن

محمدن بشربن بکیر البنیّ نسبتیدر شارحك بیانه کوره بین باد عبس ایله سرخس
بیننده برقصبه‌در (بنان) غراب وزننده طربنبت اعمالندن برقریه‌در ابوالفضل
البنانیّ الفقیه‌الزاهد آنده‌ندر (بنان) بانك کسری یاخود فتحی وتانك تشدیدیله
حرّان قضاسنده برقریه‌در احمد بن جابر البنانیّ المجمّ اورادر ومحمد بن المهنا
ابن البنتیکه‌ بای مکسوره ونون مشدده‌ایله‌در بعض محدثیندن سماع حدیث ایلدی
مؤلف نسبتندن سکوت ایلمشـدر (البننة) بانك فتحی وکسری ونای مثلثه‌نك
سکونیله دوز وملایم ارضه دینور وقیمه دیـنورزبده معناسنه و بدنی بتوزه کبی
تروترم ونزك دلبر محبوبه‌یه دینور یقال جاریة بثنة حسناء بضة وناز ونعیم‌ایچره
خوشحاللغه وتاب وطراوته دینور یقال هوفی بثنة ای نعمة فی‌نعمة وبثنه دمشق
قضاسنده برقریه آدیدر (البثنیة) غربیه وزننده برجنس اعلا بغدایه دینورکه
قریهٔ مذکوره‌ده حاصل اولنور وملایم قوملغه دینـلدر جمعی بثن‌در عنب وزننده
(البثن) ضمتیله باعجه‌لره ومرغزارلره دینـور (بثینه) جهینه وزنـنده
عذره قبیله‌سندن برخاتون آدیدرکه جمیل نام شاعرك محبوبه‌سی ایدی وبصره ایله
بحرین بیننـده برموضع آدیدر (ابوبثینه) برشـاعردر (بثیون) جهیون
وزننده مصرده بر بلده‌در (بثان) رمّان وزننده اسمادندر یوسف بن بثان
محدّث مصری‌در (البحون) حای مهمله ایله جعفر وزننده بری‌بری اوزرینه
یغلمش قوم یغننه دینـور وسرعتله آدیمی صیق صیق آتارق یورر اولان آدمه
دینور یقال رجل بحون اذا کان یقارب فی‌مشیته ویسرع وبرنوع خرما اسمیدر
وبررجل آدیدر (البحونة) هایله بودور خنونه دینور وقارنلو قربه‌یه دینور
وبررجل آدیدر (البحنانة) بانك فتحیله بیوك قوصره سـبدنه دینور وآتشدن
صیجرایان بیوك قفلجمه دینور (البحناء) صحراء وزننده بودخی بیوك قوصره سبدنه
مالك بن مالك‌در (البحثنة) ثای‌مثلثه‌ایله دحرجه وزننده برخصوصده‌آغردینور (بحینه)
جهینه وزننده اسمادندر عبدالله بن‌بحینه صحابه‌در بحینه مزبورك والده‌سیدربدری
وکوشك دیرنمك معناسنه‌در یقال بحثن فی‌الامر اذا تراخی‌فیه (البخن) بانك‌فتحی
وخای معجمه‌نك سـکونیله بك اوزون آدمه دینور (الابخنبـان) اقشعرار
وزننده (والابخیثان) ادهیام وزننده اولمك معناسنه‌در : یقال ابخانّ الرجل
وابخانّ اذامات وابخیثان ادهیام وزننده ناقه سودنی صاغان آدمه آبشنی آیروب
کرملك معناسنه‌در : یقال ابخانّنت الناقة اذا تمدّدت للحالب (الابخنان) اسوداد
وزننده اویومق معناسنه‌در : یقال ابخنّ الرجل اذانام وآیاقده دیکیلوب طورمق
معناسنه اولمغله ضد اولنور یقـال ابخنّ الرجل اذا انتصب قائمـا وناقه سودنی
صاغان آدمه کرلمك معناسنه‌در : یقال ابخنت الناقة اذا تمدّدت للحالب (البخدن)
دال مهمله ایله جعفر وزننده وجودی نرم ونازك قیزه دینور وبرخاتون اسمیدر

انبدن

(البدن) فتحتينـله باشدن واللردن واياقلرندن ماعدا كودهيه دينور على قول عضو معناسنهدر ياخود ذبح اولنمش دوهنك كودهسنه مخصوصدركه سائرده مجاز اولور يقال هو ضعيف البدن وهو من الجسد ماسوى الرأس والشوى والعضو اوخاص باعضاء الجزور وبدن باشلو پير آدمه اطلا اولنور يقول رجل بدن اى مسنّ وقصه زرهه اطلاق اولنور يقال جاء وعليه بدن اى درع قصيرة بدن لفظنـك جمعى ابدان در وقوجه طاغ كچيسى تكهسـنه دينور بونك جمعى ابدن كلور افلس وزننده وبدن برآدمك حسب ونسبنه اطلاق اولنور يقال فلان كريم البدن اى النسب والحسب (البادن) صاحب وزننده (والبدين) امير وزننده (والمبدّن) معظم وزننده ايرى كودهلو تنومند آدمه دينور مؤنثنده كذلك بادن وبادنه وبدين دينور جمعى بدن كلور كتب وزننده وبدّن كلور ركع وزننده (البدن) بانك فتحى وضمى ودالك سكونيله (والبدان والبدانة) بالرك فتحيله تنومند اولمق معناسنهدر : يقال بدنت المرأة و بدنت بدنا وبدانا وبدانة من الباب الخمس والاول اذا كانت بادنة (التبدين) تفعيل وزننده پير وضعيف اولمق معناسـنهدر : يقال بدّن الرجل تبد يـنـا اذا اسنّ وضعف وزره كيدرمك معناسنهدر : يقال بدّن فلانا اذا البسه درعا (المبدان) محراب وزننده شول دابّهيه دينوركه آزعلف وتيمـار ايله چابك سموروب قوّتلنور اوله يقال فرس مبدان اى شكور سريع السمن (البدنة) فتحتينله شـول ابل وبقره دينوركه قربان ايلمك ايچون مكهيه هدى اولنور وبوغنم جنسـندن اضحيه كبيدر يعنى قربانلق قيونه اضحيه اطلاق اولنديغى كبى مكهيه هدى اولنـان قربانلق دوهيه وصغره بدنه اطلاق اولنور مذكر ومؤنثى مساويدر جمعى بدن كلور كتب وزننده وجه تسميهٔ ضخامتيدر (بادن) هاجر وزننده بخارى قضاسنده برقريه آديدر ابوعبدالله البادنىّ الشاعر المجوّد اورادندر (البأذنة) ذال معجمه ايله دحرجه وزننده برآدم بيلديكى نسنهيى انكارواصرار ايله تشدّد ايليوب مسكنتوخضوعله اقرار ايلمك معناسنهدر : يقال بأذن الامر اذا عرف الامر واقرّبه واستخذى اشبو بأذنه مادهسىٔ مهموز اولمغله اوّل فصلده ذكر اولنمق حقيق ايدى لكن اهل لغت بورادهذكر ايلملريله آنلره اقتفا اولندى (باذان الفارسىّ) شادان وزننده كه يمنده ابناء تعبير اولنـان فارسى الاصل كسـهلردن ايدى زمان حضرت مصطفويده شرفياب اسـلام اولدى مقدّمى كسرى طرفندن يمنـده والى ايدى (البرنىّ) شرقى وزننده برجنس معروف خرما اسميدر انواعنك بهتريدر بر ينـك فارسى معربيدر ابو واعلا ميوه ديمكدر وعلىّ بن عبـدالرحمن بن الاشقر البرنى وستّ الادب بنت المظفر بن البرنى رواة حديثـدندر (البرنية) شرقيه وزنـنـده

قسيدن دورلمش برلونه قابه ديور مقدمة الادبده بونك لوب ايله مفسردر وهنوز بتبع اولان حروه ديور جمعى براني كلور (بهرين) فى تعقيبه ايله بخود ابرين همزه ايله احساه نام موضع فرشوسنده برمحل آديدر (ابرينه) همزه‌نك فتحى وكسريله موقعنانده برقريه آديدر (برين) زبير وزننده ابن عبدالله ابوهند الدارى دركه اصحابدندر (البرثن) ثاى مثلثه ايله قنفذ وزننده انسانك برمقلريله كفنه ديوركه پنجه تعبير اولنور كذلك ارسلان پنجه‌سنه ديور على قول مطلقا برنجى جانورك چنگالنه ديوركه انسانك برمقلرى منابه‌سنده وبرثن برقبيله آديدر وعبدالرحمن بن ام برثن تابعيدر (برثن الاسد) مرثد بن علس نام كسه‌نك قلجى اسميدر و برثن دوه‌يه مخصوص برلونه تمغا اسميدر برثان دخى ديور قرطاس وزننده (البرذون) ذال معجمه ايله جردحل وزننده دابه‌يه ديوركه انواعنه شاملدر مؤنثى برذونه وجمعى براذيندر شارحدركه جميع آمه‌نده برذون اسب تركى ايله مبيندركه سمر باركيرى اوله‌جقدر (المبرذن) اسم فاعل بنيه‌سيله برذون صاحبنه ديور (البرذنة) دحرجه وزننده برآدمى قهر وغلبه ايله خاكسار ايلمك معناسنه‌در : يقال برذنه اذا قهره وغلب عليه وجوابدن عاجزودمبسته اولمق معناسنه‌در : يقال برذن الرجل اذا اعيي عن الجواب وبرذون كبي يوريمك معناسنه‌در : يقال برذن الرجل اذامشى مشى البرذن (البرزين) قنديل وزننده شول مشربه‌يه ديوركه ابتدا ظهور ايدن خرما طومور جغنك قشرندن اتخاذ ايدرلر (البراشين) شين معجمه‌ايله علابط وزننده كوزنى بلرذوب ديكه‌ديكه‌بقان آدمه ديور يقال رجل براشن اذا كان يمدنظره ويحده (برشان) برهان وزننده برقبيله آديدر (البرطنة) برطمه وزننده ومراد قيدركه برنوع لعب اسميدر (البرهاق) بانك ضميله‌دليل وحجت معناسنه‌در : يقال جاء بالبرهان اى الحجة شارح ديركه برهان عندالبعض زمان ومدّت معناسنه اولا برهه‌دن مأخوذدر ثبات واستمرارى متضمن اولديغيچون پس نونى زائده‌در وعندالبعض بره‌ماده‌سندندركه صحت بعدالعلة وقطع معنالرينه‌در وعندالزمخشرى برهره ماده‌سندندركه مراة بيضايه ديور وضوح وانكشافى متضمن اولديغيچون نتدكه سلطان زيت معناسنه سليط لفظندن مأخوذدر اناره‌واضاءه مناسبتيله انتهى وبرهان اساميدندر برهان بن سليمان السمر قندى محدثدر و برهان محدثدن عمرو بن مسعودك جدى اسميدر (البرهنة) دحرجه وزننده برماده‌يه دليل وبرهان اقامه ايلمك معناسنه‌در : يقال برهن عليه اذا اقام عليه البرهان شارح ديركه زمخشرينك اساسده بيانه كوره برهن عنوانى مولددر صواب اولان ابره اولمقدر جاء بالبرهان معناسنه (ابن برهان) سلمان وزننده عبدالواحد النحوى وحسين بن عمر المحدث كنيه‌لريدر واحمد بن على بن برهان الفقيه امام غزالى اصحابندندر شامى

اولان

اولان آدمك مذهب واحد ایله متقید اولمسی لازم اولمدیغنه ذاهب اولور وبونی امام نووی ترجیح ایلدی وبرهان مشایخ وصلحادن محمد بن علی الدینوری لقبیدر (البزبون) زای معجمه ایله جرد حل وزننده (والبزیون) عصفور وزننده انجه دیبایه دینور سندس معناسنه (المبازنة) مفاعله وزننده اظهار حق ایلمك معناسنه‌در: یقال بازن بالحق ای جاء به (الان) همزه‌نك حركات ثلاثی وزایك فتحیله ایچنده اغتسال اولنان حوضه دینور وكاهجه باقردن بیوك قزغان طرزنده دوزوب ایچنده اغتسال ایدرلر مترجم دیركه آب زن معربیدركه فارسیدر ادم بوینجه واندن قصه‌جه دموردن یاخود باقردن مصنوع تابوت شكلنده برظرفدركه اوزرنده قپاغی اولور طبیبلر خسته‌یی انك ایچنه یاتوروب باشنی اول دلكدن طشره چقاررلر اوزرینه مطبوخلر واقتضاسنه كوره ادویهٔ حاره ایله قینانمش صو دوكوب غسل وتیمار ایدرلر بعده مطلقا كوچك حوضه دخی اطلاق اولنور انتهی واهل مكه صفا یاننده اولان چشمه نك صوبی كلوب بركدیكی محله بازان اطلاق ایدرلر كویا كه آبزان دیمكی مراد ایدرلركه مقصودلری آبزن دیمكدر پس بازان آبزن محرفی اولان آبزان محرفی اولور ومحل مرقوم حوضه شبیه اولمغله آبزن اطلاق اولنمشدر وبعض علماء عصر لحن مزبوری بعض كتابلرنده تصحیح ایله وعین بازان من عیون مكة عبارتیله ثبت ایلدكلری منظورمز اولدقده مادهٔ مرقومه‌دن محرف اولدیغنی كندیلره تنبیه ایلدیكمزده متنبه اولدیلر شارح دیركه مؤلفك تقریر ایلدیكی صفایه متصل نردبانله انیلور مجرای عیندر بازان نام امیرك بناكرده سی اولمق اوزره مشهوردر (الابزین) همزه نك كسریله ابزیم وزننده ومرادفیدركه كمر وقولان مقوله‌سنك طوقه‌سنه دینور جمعی اباز ین‌در (بزین) زبیر وزننده اسامیدندر هشام بن بزین محدثندر (بزان) غراب وزننده اصفهان قضاسنده برقریه‌در محدثیندن مطهر بن عبدالواحد وابوالفرج البزانیان آندندر (ابزون) اسلوب وزننده برشاعر عمانی اسمیدر (بزانه) ثمامه وزننده اسفرائن قضاسنده برقریه در (بزیان) عثمان وزننده مرو شهرنده برمحله در (بسن) بانك وسینك فتحیله حسن كلمه‌سنه اتباعا ذكر اولنور یقال حسن بسن (الابسان) همزه‌نك كسریله برآدمك خوبی وطبیعتی كوزل اولمق معناسنه در: یقال ابسن الرجل اذا احسنت سجیته شارح دیركه اشبو سجیته نسخه‌لری غلطدر صواب اولان سحنته اولمقدركه برآدمك صورت واسلوب وقیافتی كوزل اولمق دیمكدر واقعا اصول سائره ده شارحك قولنه موافق مثبتدر (الباسنة) صاحبه وزننده چفتچیلرك صبان دمورینه دینور واهل صنعتك الات وادواتنه دینوركه اوداناق تعبیر اولنور وكتان طرانتیسندن طوقنمش قالین وبیوك چواله دینور

جمعی بئس‌در مجالس وزننده (باسیان) سینك کسریله خوزستانده بر بلده‌در (بیسان) سلمان وزننده شام دیارنده برقریه‌در ننه‌که سین بابنده ذکر اولندی (البستن) بانك ضمیله بوستان فارسی معربیدرکه فقو محلی دیمکدر جمعی بساتین وبساتون‌در وبوسف بن عبدالخالق البستانی محدث ایلمشدر وبستان ابن عامر مکه قربنده برموضعدرکه نخلهٔ یمانیه ایله نخلهٔ شامیه‌نك موقع اجتماعیدر وبستان ابراهیم قبیلهٔ اسد بلادنده برموضعدر وبستان المستاة بغداد دارالخلافه‌سنده برباغچه‌در (بشان) شین معجمه ایله هرات قصاسنده برقریه در (باشتان) نیسابورده برقریه‌در (بشتنه) بانك فتحیله اندلسده قرطبه قصاسنده برقریه‌در محدثیندن ابن البشتنی هشام بن محمد اورادندر (بعسان) صاد مهمله ایله غراب وزننده (وبصان) رمان وزننده شهر ربیع الاخرك اسم قدیمیدر جمعی بصانات وابصنه کلور (بصنی) فتحتینله وتشدید نونله برقریه‌در آنده اعلا پرده‌لر و نهالیلر ایشلنور سنور بصنیه معروفدر (البطن) بانك فتحیله بدنده قارنه دینور فارسیده شکم دیرلر وبومذکردر جمعی ابطن وبطون وبطنان کلور بانك ضمیله یقال اعتلّ بطنه وهو خلاف الظهر وبطن قبیله‌دن کوچك اولان اوبه‌یه دینور علی قول فخددن کوچك وعماره‌دن بیوك اولانه دینور بونك جمعی ابطن وبطون‌در وبطن هرنسنه‌نك ایچریسنه دینور یقال بطن الشیٔ ای جوهه وقوشك یلکنك اوزون اولان شقنه دینورکه دیوشوردکده ایچروده قالور جمعی بطنان‌در وبطن یکرمی موضع آدیدر ومصدر اولور قارنه اورمق معناسنه یقال بطنه بطنا من الباب الاول اذا ضرب بطنه وبطن وبطون قعود وزننده کیزلو اولمق معناسنه‌در: یقال بطن الشیٔ بطنا وبطونا اذا خفی وبرنسنه‌یی بیلمك معناسنه مستعملدرکه ایچ یوزنه مطلع اولمقدن عبارتدر یقال بطن خبره اذا علمه وبرآدمك امور واسرارینه داخل ومحرم خواصندن اولمق معناسنه مستعملدر یقال بطن من فلان اذا صار من خواصه (ذوالبطن) نجس ورجیعه اطلاق اولنور یقال القی ذابطنه ای رجیعه وقارنده اولان ونده اطلاق اولنور یقال القت المرأة ذابطنها ای ولدت ویقال القت الدجاجة ذابطنها ای باضت وامثالدندرکه « الذئب یغبط بذی بطنه دیرلر زیرا قورد قسمی دائما انسان ومواشی قسمنه شوق وجلادتله سکردوب هجوم ایدر اولمغله هرنقدر آچ اولورسه ده طوق ظن اولنور بومثل ایچ یوزی مکدر ومنکوب ایکن ظاهر حالنك تجملنه نظرا رشك وغبطه اولنان کمسه حقنده ایراد اولنور (البطن) کتف وزننده بك زنکین بوطور وطاشقین آدمه دینور یقال رجل بطن ای اشر متموّل وقارندن غیری‌یه همتی اولمیان عبدالبطن آدمه دینور علی قول طویمق بیلمیان اکول واینهانه دینور یقال رجل بطن اذا کان همه بطنه

اوهو

اوهو الرغيب لاينتهي من الاكل (المبطان) محراب وزنـــده بودخی طویمق بیلمیان آدمه دینور (البطین) امیر وزنـــده بیوك قارنلو آدمه دینور یقـــال رجل بطین ای عظیم البطن وایراق یره دینور یقـــال مکان بطین ای بعید ومحمد ابن الولید بن عبد الملك بن مروانك فرسی آدیدر و بر خلوجی لقبیدر ومســـلم بن ابی عمران نام محدّث جلیلك لقبیدر (البطـــانة) کرامه وزننده برآدم بیوك قارنلو اولمق معناسنه‌در : یقال بطن الرجل بطانة من الباب الخامس اذا کان بطینا شـــارح دیرکه بطانه اکول اولمق معناســـنه ده کلور وبوندن اسم بطنه در بانك کسریله که کثرت اکل معناسنه‌در ومنه المثل * البطنة تذهب الفطنة (المبطن) معظم وزننده قارنی چلیمسز آج آرق اولان آدمه دینورکه سوکلون قارنلو تعبیر اولنور بناسی ازاله ایچوندر یقال رجل مبطن ای ضامر البطن وصرتی وقارنی بیاض‌اولان آته دینورکویا که صرتیله قارننه بیاض آستارچکلمش اوله وبوبطانه‌دندر یقـــال فرس مبطن ای ابیض الظهر و البطن (المبطون) قارون آغریســـنه اوغرامش آدمه دینور (البطن) فتحتینله قارن اغریسنه دینور یقال بطن الرجل علی بناء المجهول اذا اشتکی بطنه فهو مبطون ویقال اصابه البطن ای داء البطن (التبطین) تفعیل وزننده بر آدمك قارننه اورمق معناسنه در : یقال بطنه اذا ضرب بطنه و جامه یه استار چکمك معناسنه در : یقال بطن الثوب اذا جعل له بطانة ودوه‌یه قولان چکمك معناسنه در : یقال بطن البعیر اذا شدّ بطـانه وتراش أولدقدنصکره صقالك چکه و اکك آلتلرندن استره ایله یاخود مقراض ایله المق معناسنه‌درکه تکمیل محاسن در یقال بطن لحیته اذا اخذ شعرها من‌تحت الذّقن والحنك شارح دیرکه بوراده لاء نافیه ادخالیله ان‌لایؤخذ نسخه‌لری غلطدر واقعا نهایه ده و سائر امهاتده ان یؤخذ عنواننده مرسومدر (الباطن) کزلو نسنه‌یه دینور جمعی بواطن در شارح دیرکه اسماء حسنادن اولان باطن اسم شریفی همیں ظاهر اسم شریفیله مزدوجا ذکر اولنور اوّل وآخر ومقدّم ومؤخر کبی ادراك ابصاردن محجوب معناسنه در مترجم دیرکه شاکر احمد پاشا جوزی بالخیر اسماء حسنا شرحنده بورسمه نظم وبیان ایلمشدر

نورالظاهر اینسه دلده بروز　　اوله الباطن اسمی فیض افروز
ذات پاکی بیلندی بالآثار　　محتجبدر و لی عن الابصار
صنعی اولمش همیشه ذاتنه دال　　معرفت کنه ذاتی امر محال
ظاهر عند مؤمن عبده　　باطن عن منافق جحده

(الاستبطان) برآدمك داخل امورنه مطلع وواقف اولمق معناسنه در : یقال استبطن امره اذا واقف علی دخلته (البطانة) کتابه وزننده راز وسریره یه

اطلاق اولنور يقال هو بعرف بطانته اى سريرته ورفضا وكورەنك وبرمملكتك
وسطنه دېنور وبرآدمك امور واحوالنه محرم وهمراز اولان خاصه وهمدمنه
دېنور يقال هو بطانته اى انداخل انوليجة من خواصه ولباسك آستارنه دېنور
يقال بطن ثوبه ببطانة حسنة وهى خلاف الظهارة وبطانه خارج مدينه‌ده برموضع
آديدر (الابطان) همزەنك كسريله جامه‌يه استار بچورمك معناسنه‌در : يقال
ابطن الثوب اذا جعل له بطانة ودوه‌يه قولان چكمك معناسنه‌در : يقال ابطن
البعير اذا شدّ بطانه (البطن) كزلوبه دېوركه ذكر اولندى وبرنسنه‌نك ايچ
يوزنه دينور وجقور يره دينور جمعى ابطنه‌در وجمع كثرتى بطنان‌در بانك ضميله
وغليظ يرده اولان صو آقنديسنه دينور جمعى بطنان‌در (بطان) كتاب وزننده
برجركين بگجى آديدر وبرفرس اسميدر ابوالبطين دخى ديرلر ابدى ايكيسيده محمد
ابن وثيدك ابدى وبطان دوەنك سمرنه چكيلان قولانه دينور جمعى ابطنة وبطن
كلور بانك ضميله وبطان شقوق ايله تغلبيه ميانده برموضع آديدر وهذيل بلادنده
برموضع آديدر ويمنده بربلده آديدر (عريض البطان) رفاه ووسعتله خوشحال
وآسوده بال اولان آدمه اطلاق اولنور زيرا تاولو سموز دوەنك قولانى عريض
وكبير اولنور يقال فلان عريض البطان اى رخى البال (البطنة) بانك كسريله مال واقبال طولغنلغى
سببيله افراط اوزره فرح ومسرت طاشغنلغنه اطلاق اولنور معناى آتيدن مأخوذدر يقال
ذرت به البطنة اى البطر والاشر وامتلاء طعامه دينور يقال اخذته البطنة اى الكظة (بطين)
زبير وزننده برشاعردر ومنازل قمردن برمنزل آديدر ساج اياغى شكلنده مثلث اوچ
خرده كوكبدن عبارتدركه حمل صورتنك بطننده واقعدر (ذوالبطين) اسامة بن
زيدك لقبيدر رضى الله عنه (الباطنة) ساحل بحر عمانده برقريه‌در وبصره‌ده
وكوفه‌ده خانه‌لرك وچارشولرك جمعيتكاهلرينه باطنه اطلاق ايدرلر مرادشهرك داخلى
وكوم اولان يرلرندركه خارجنه ضاحيه اطلاق ايدرلر (البعكنة) بانك وكافك فتحيله
بوريمسى كوچ اولان صرب قومساله دينور يقال رملة بعكنة اى تشتد على
الماشى (بغدان) بغداد لفظنده لغت سابعه‌در نته كه ماده‌سنده بيان اولندى
(التبغدن) تدحرج وزننده بغداد شهرنه داخل اولمق معناسنه‌در : يقال
تبغدن الرجل اذادخل بغدادا (الابقان) قافله اكرام وزننده برآدم خصب ورفاه
ووسعت حال اوزره اولمق معناسنه‌در : يقال ابقن الرجل اذا اخصب جنابه واحد بن
بقنه كه بانك وقافك ونون مشددەنك فتحيله‌در اندلسده علويوندن بنوحمود دولتنك
وزيرى ابدى (البكونة) ملعونه وزننده خوار وذليله عورته دينور (البلان)

شداد وزننده‌كه حامه دينور بلل ماده‌سنده ذكر اولندى (البلسن) قننذ وزننده مرجكه دينور عدس كبى وحبوباتدن بر بشقه غله اسميدركه مرجكه شبيه اولور مفردى بلسنه‌در (البلسان) فتحاتله بلسنك اغاجنه دينور بلس ماده‌سنده ذكر اولندى (بلقين) بانك ضمى وقافك كسريله وغرنيق وزننده مصرده برقريه‌در علامة الدنيا صاحبز عمر بن رسلان الفقيه الشافعىّ البلقينىّ اورادندر (البلهنية) بانك ضمى ولامك فتحى ونونك كسريله رفاهيت ووسعت معيشت ونظام حال معناسنه‌در : يقال هو فى بلهنية من العيش اى سعة ورفاهية مؤلف بونى بله ماده‌سنده دخى ذكر ايلمشدر (البنة) بانك ونون مشدده‌نك فتحيله خوش وكوزل رايحه‌يه دينور وبد ومنتن رايحه‌يه دينور جمعى بنان‌در كتاب وزننده تقول شممت منه بنة طيبة وبنة منتنة اى رايحة وآهو قسمنك خاصة قيغنك رايحه‌سنه دينور و بنة الجهنىّ صحابه‌در ياخود بو ياى تحتيه ايله‌در وبنه كابل قضاسنده برموضع آديدر و بغداد قضاسنده برقريه‌در و اندلسده برحصن آديدر (المبنّ) ابنان لفظندن اسم فاعلدر قيغارى رايحه‌سى اولان آهو يتاغنه دينور يقال كناس مبنّ اى ذوبنة (بنه) بانك ضميله محدثيندن ايوب بن سليمان الرازى جدّينك اسميدر (البنّ) بانك فتحيله بريرده مقيم اولمق معناسنه‌در : يقال بنّ بالمكان بنا من الباب الثانى اذا اقام به (الابنان) همزه‌نك كسريله بنّ معناسنه‌در : يقال ابنّ بالمكان بمعنى بنّ (البنان) سحاب وزننده پرمقلره على قول اوجلرينه دينور مفردى بنانه‌در يقال بنانها مخضبة اى اصابعها او اطرافها و بنواسد يوردنده برصويك وبرطاغك آديدر و نجدده بر موضع آديدر (بنان) غراب وزننده برموضعدر ومحدثيندن برجاعت اسميدر (بنان) شدّاد وزننده اساميدندر بنان بن بنّان محدّثدر ياخود بو ياى تحتيه ايله‌در وحرب بن بنّان و بنان بن يعقوب الكندى محدثلردر ياخود بوتاى فوقيه ايله‌در (البنانة) سحابه وزننده بنان مفرديدركه ذكر اولندى وبرموضعك و برقصرك اسميدر (البنانة) ثمامه وزننده چايرى وچمنى چوق مرغزاره دينور وعربدن برجاعت اسميدر محدثيندن ثابت البنانى انلره منسوبدر و بصره‌ده برمحله آديدر سعد بن لؤى ابن غالبك امّ ولدى اولان بنانه‌يه منسوبدر وثابت مرقوم اوراده دخى ساكن اولمشدر (التبنين) تفعيل وزننده قيونى بيانه صاليورميوب بسى‌يه بغلمق معناسنه‌در يقال بنن الشاة اذا ارتبطها ليسمنها (البنينّ) امير وزننده صاحب تمكين عاقل ودانا واهل ثبات آدمه دينور يقال رجل بنين اى متثبت عاقل وعبدالغنىّ بن بنين محدّثدر (البنى) غنىّ وزننده برنوع بالق آديدر نيل نهرنده اولور وموسى بن هارون نام محدّث بشقه برآدمك نقبليدر كوكه بنّ لفظنه منسوبدر (البن)

ومك ضمیله بر نسنه‌درکه‌ یمنی دیدکلری ترشی کبی طعـام ایچون اتخاذ اولنورکه مراد بردرلو صلاطه یاخود ترشی اوله‌جقدر شارح دیرکه حکیم داودك بیـنه کوره بن یمن دیارنه مخصـوص برشجرك ثمریدر سائر مقداری دانه‌لری اولنور قبوغی صویلدقده یربسندن آتی پاره اولور تجفیفنده رطوبات وسعال و بلغمی ونزلاتی ازاله ودفع سدده ایچون مجربدر حالا قهوه اتخاذ ایدکلری بدر که ثمرینه قهوه اطلاق اولنور ظهوری قریب العهد اولمغله مؤلفك عصرنده متعارف دکل ایدی وحالا عربستانده دوکلمش قهوه‌یه بن اطلاق ایدرلر اوائلده اهل یمن آنك یپراغندن ودانه‌لرندن ترشی وصلاطه مقوله‌سی ییارلر ایدی مترجم دیرکه کاتب چلبی مرحوم جهان نماده تفصیلا ذکر ایلمشدر وبن اسامیدندر ابو القاسم بن البن واحمد ابن علی البن محدثلردندر (البنّ) بانك کسریله بدنده قات قات سموزلك اثرینه وقوتنه دینور ومنه یقال بنّ علی بن ای طرق علی طرق ای قوة من الشحم والسمن علی قوة ومتعفن و بدبوی محله دینور یقال مکان بنّ ای المنتن الرائحة (بن) بانك فتحی ونون مخففه‌نك سکونیله بل کلمه‌سنده لغتدرکه اضراب ایچوندر (البنبان) زنبر وزننده ایشه دینور عمل معناسنه وکوتو وکم سوزه دینور یقال اتی بالبنبان ای المنطق الردی وتمیم یوردنده برصو آدیدر (بنین) زبیر وزننده ابن ابراهیم القرشی‌درکه محدثدر (البون) عون وزننده بین اوزنکه‌سنده ایکی مملکت آدیدر برینه بون اعلا و برینه بون اسفل دیرلر قرآن مبینده مذکور اولان بئر معطله وقصر مشیدك هربری برنده واقعدر وبوندن مصدر اولنور فضل ومزیت جهتیله آخره راجح وغالب اولمق معناسنه یقال بانه یبونه بونا مثل بانه یبینه بینا ای علاه فی الفضل والمزیة (البون) بانك ضمی وفتحیله ایکی نسنه ارا سنده اولان مسافه‌یه دینور یقال بینهما بون بعیـد ای مسافة بعیدة و بلاد مزینـه‌ده بر موضع آدیدر و یمنده بر بلده وهرات قضاسنده برقریه آدیدر (تلّ بونی) شوری وزننده کوفه‌ده برقریه‌در (البوان) بانك ضمی وکسریله چادرك و لاچغـك دیرکنه دینور جمعی ابونه‌در اجوبه وزنـنده و بون کلور بانك ضمیله وبون کلور صرد وزننده (بانه) دانه وزننده بنت بهز بن حکیم‌درکه برد استلو خاتوندر وعمرو ابن بانة المغنیّ نوادر و غرائب صاحبی برکمسه ایدی (البونة) بانك فتحیله کوچك قیزجغزه دینور بنت صغیره معناسنه (بونه) بانك ضمیله افریقیه‌ده بر بلده‌در شارح الموطأ مروان بن محمد البونی وشیخ الطریقه احمد بن علیّ البونی اورادندر وبر وادی آدیدر وولید بن ابان بن بونه محدثدر و عبـد الملك بن بونه‌که بانك ونونك ضمیله‌در برشیخ اندلسیدر ابن دحیه آندن روایت حدیث ایلدی (بوانه) ثمامه وزننده ینبع وراسنده برباصتم طاغك آدیدر وبنوجشم یوردنده برصو آدیدر وبنو

عقیل یوردنده دخی برصو آدیدر (شعب بوّان) شدّاد وزننده فارس اولکه‌سنده برموضع آدیدرکه جنان اربع دنیویّه‌نك بریدر دیکرلری غوطهٔ دمشق وسغد سمرقند وابلهٔ بصره‌در (بوانات) بانك ضمیله یه فارس دیارنده برموضعدر (البان) حال وزننده مصرده برقریه‌در ونیسابورده بر قریه‌در و برشجر اسمیدرکه ثمرینك دانه‌لری اولور آندن لطیف دهن اتخاذ اولنور بوشجر بادیه اشجارندندر وعربستان بلادنده دخی باغچه‌لرده یتشدرمشلردر دوز وطوغری وورقی سکود ورقنه شبیه اولور دانه‌سنه حبّ البان وفستق الهاویه وفارسیده تخم غالیه دیرلر وشجرنه ترکیده سورقون اغاجی وبن اغاجی دیرلر شعرای عرب قدمحبوبی اکا تشبیه ایدرلر دانه‌سنی سرکه ایله طلا برش ونمش وکلف وحصف و بهق وجرب وسعفه وتقشر جلد عارضه‌سنه نفع و سرکه ایله شرب جکرك وطحالك صلابتنه مفیددر و برمثقالنی شرب خاصة قئ بلغمی‌یه مؤثردر (ذوالبان) برموضع آدیدر و برجبل اسمیدر (ابان) همزهٔ مفتوحه ایله دمیاط قضاسنده برقریه‌در وصعید دیارنده ایکی قریه‌در (البوین) زبیر وزننده برموضعدر (بانوبه) نونك ضمیله عبدالباقی نام امام نحوینك پدری اسمیدر وطاهر بن ابی‌بکر نام محدّثك جدّی اسمیدر (البیهن) حیدر وزننده نسترن اسمیدرکه مصر کلی دیدکلری آق ولطیف چچکدر (البهنانه) بانك فتحیله طیبة النفس والرایحه اولان علی قول تکلمده وسائر عملده نرم وملایم ورفق ولطافت اوزره اولان خاتونه دینور وبیکروح ودائما شن و خندان اولان خاتونه دینور یقال امرأة بهنانة ای الطیبة النفس والرایحة واللینة فی عملها ومنطقها وکذا الضحاکة الخفیفة الروح (بهان) قطام وزننده برعورت اسمیدر (الباهین) برنوع خرما اسمیدر یاخود برجنس خرما اغاجیدرکه هردم بهاردر هرموسمده یکی چچکلری وجابجا مبسره و مرطبه ومثمره داللری اکسك اولمز (البهونیة) بهمنیه وزننده کرمانیه ایله عربیه‌بیننده اولان دوه‌یه دینورکه مراد بو ایکی جنسدن متولد اولاندر بختی تعبیر اولنورکه بخت نصره منسوبدر (البهکن) جعفر وزننده تر وتازه وناز کبدن جوانه دینور مؤنثی بهکنه‌در وشبابه دخی وصف اولور یقال غلام وشابّ بهکن وجاریة بهکنة ای غضّ ویقال شباب بهکن (التبهکن) تدحرج وزننده قیجی بیوك قاری بهکنه روشیله یوریمك معناسنه‌در: یقال تبهکنت الجزاء فی مشیتها اذا مشت مشیة البهکنة (البهمن) جعفر وزننده برنبات کوکیدرکه غلیظ طورب کوکنه شبیه واکثری اکری اولور احمر نوعی اولورکه قزل بهن دیرلر و آق نوعی اولورکه آق بهن تعبیر اولنور عشابلر قطع وتجفیف ایدرلر خفقان بارده نافع وقلبی بغایت مقوی وتقویت جاعده مؤثردر و بهن بررجل اسمیدرکه مراد قدمای

ملوك ايرانيدن بر ملك اسميدركه بهمن بن اسفنديار بن كشتاسبدر و فرس شهور
فارسيه دن اون ايكنجى آيك اسميدركه اوليكيسى فروردينماه ٢ ارديبهشت ماه ٣ خرداد
ماه ٤ تيرماه ٥ مردادماه ٦ شهريورماه ٧ مهرماه ٨ آبانماه ٩ آذرماه ١٠
ديماه ١١ بهمنماه ١٢ اسفندارمذماه اوله جقدر (البين) زين وزننده اضداددن
اولوب فرقت معناسنه در : يقال وقع بينهم بين اى فرقة ووصلت معناسنه در :
يقال تقطع بينهما اى وصلهما والسم اولور نته كم شمدى ذكر اولندى وظرف متمكن
اولور يعنى ظرف مبهم اولوب ايكى يه وزياده يه ياخود بونلرك تثنيه سنه اضافه له معنالرى
متبين اولور قال الشارح قوله تعالى [لقد تقطع بينكم] على قراءة الرفع فهو الاسم
من الاصل وعلى قراءة النصب فهو ظرف وبين ايراقلغه دخى اولور يقال بينهما بين اى
بعد وايكى نسنه آرالغنده اولان خلل ووسطه دينوركه آرالق تعبير اولنور يقال جلس
بين القوم ديرلر جلس وسطهم معناسنه ولقيه بعيدات بين ديرلر بعيدات مصغر
بعيده وبين كلمه سنه مضاف اوله رق احيانا معناسنه دركه ملاقاتك آرالغى بر زمان
آچيلقدن صكره ملاقى اولوب بعده بينه آجوب صكره بينه ملاقى اولمقدر ديمكدر وبين
وبينونه كبنونه وزننده مفارقت معناسنه در : يقال بانوا بينا وبينونة من البلد اى
انفرقوا وبين وبينونه وبيون قعود وزننده جدا اولمق معناسنه در : يقال بان الشئ
بينا وبينونة وبيونا اذا انقطع ويقال بانت المرأة عن الرجل اذا انفصلت عنه بطلاق
(البين) باى مكسوره ايله ناحيه معناسنه در وايكى ارض آرالغنده اولان فصل
وسنوره دينور وغليظ يوكسك يره دينور وكوز ايرمى مسافه يه دينور ومجران قربنده
بر موضع آديدر و حيره قربنده و مدينه قربنده بر موضع آديدر و فيروز آباد فارس
قضاسنده بر قريه آديدر و بغداد ايله دقاع آرالغنده بر نهر آديدر (الابانة) اقامه
وزننده كسمك معناسنه در : يقال ابانه اذا قطعه و بر نسنه يى واضح و عيان قلمق
معناسنه در تقول ابنت الشئ اذا اوضحته و واضح و عيان اولمق معناسنه در : يقال
ابان الشئ اذا اتضح و آيرمق معناسنه در : يقال ضربه فابان رأسه من جسده اى
فصله و قيزى قوجه يه ويرمك معناسنه دركه پدرى خانه سندن فصل و ابعاد ايدر
يقال ابان بنته اذا زوجها (البائن) عقد جديده احتياج وجهيله مطلقه اولان
خاتونه دينور يقال امرأة بائن اى منفصلة عن زوجها بطلاق و شول آدمه دينوركه
سودلى صاغمجق حيوانك صولندن كلوب صاغمغه باشلار اوله نته كم معلا صاغندن
كلان آدمه دينور وكريشدن يك ايراق يعنى يك ميدانلق اولان يايه دينور بائنه
دخى دينور يقال قوس بائن وبائنة اذا بانت عن وترها كثيرا و دبى ايراق اولان
كنكيش قيويه دينور (البائنة) تطليقه يه صفت اولور هانكى وصف اولمز شول
طلاقه دينوركه زوج استرجاعه مطلقه يه مالك اوله ميوب عقد جديده محتاج اوله

يقال تطليقة بائنة اى ذات بينونة وبوعيشــة راضية قبيلندندر (البيان) عيان وزننده بللو و واضح و آشكاره اولمق معناسنه‌در : يقال بان الشئ يبين بيانا اذا اتضح و بو معناده متعدّى اولور تقول بنت الشئ ابين اى اوضحته و عرفته و ذكاء وفطنته مقارن بر معنا و مقصودى افصاح و اظهار ايلمك معناسنه در تقول فهمت الكلام ببيانه اى افصاحه مع ذكاء شارحك بيانه كوره بيان وضوح و ظهور معناسنه اسم دخى اولور (البين) سيد وزننده وصفدر واضح و آشكاره نسنه‌يه دينور جمعى ابيناء كلور هين و اهيناء كبى و فصيح و سخنور آدمه دينور جمعى ابيناء وابيان و بيناء كلور كرماء وزننده يقال رجل بين اى فصيح (التبيين) تفعيل وزننده بو دخى واضح و آشكاره اولمق و واضح و آشكاره قلمق معنالرينه لازم و متعدّى اولور تقول بينته اى اوضحته و بين الشئ اذا اتضح و برآدم قيزنى قوجه‌يه‌ويرمك معناسنه‌در : يقال بين بنتها اذا زوّجها و اغاجلك هنوز يپراقلرى بلورمك معناسنه مستعملدر يقال بين الشجر اذا بداورقه و ظهر اوّل ماينبت و حيوانك بوينوزى تومورب ظهور ايلمك معناسنه مستعملدر يقال بين القرن اذا نجم (التبين) تفعل وزننده (و الاستبانة) بونلرده واضح و عيان قلمق و واضح و عيان اولمق معنالرينه متعدّى و لازم اولور يقال تبينته و استبنته اى اوضحته و تبين الشئ و استبان اذا اتضح (التبيان) تانك كسرى و فتحيله بيان كبى مصدردر واضح و آشكاره قلمق معناسنه‌در : و بونده تانك كسرى شاذ در زيرا مصادر تانك فتحيله تفعال اوزره كلور يقال بان الشئ بيانا و تبيانا اذا اوضحه (المبين) ميمك ضميله معين وزننده (والمبين) محسن وزننده ابانة رأسدن اسم فاعلدر (المباينة) مفاعله وزننده جدا اولمق معناسنه‌در: يقال باينه اذاهاجره (التباين) تفاعل وزننده آيرلشمق معناسنه‌در : يقال تباينا اى تهاجرا (البيون) صبور وزننده بائن كبى ديبى درين كنكيش قيويه دينور يقال بئر بائن وبيون اى البعيدة القعر الواسعة (غراب البين) عربلر بونكله فراق وهجرانه تطيرايدلر مراد آلاقرغه‌در ياخود بورنى واياقلرى قزل اولان قرغه‌دركه اكين قرغه‌سى ديدكلر يدرآما سياه قرغه‌يه‌كه قوزغون ديدكلر يدرا كا حاتم اطلاق ايدرلر قطعى فراقى حتم وايجاب ايدر زعمنده اولدقلريچون (بين بين) مكرّرا نونلرك فتح اوزره بنالريله ايوايله‌كوتى اراسنده ميانه اولان نسنه ديمكدر يقال هذا الشئ بين بين اى بين الجيد والردئ بونلرايكى اسم اولوب بعده اسم واحد قيلنوب وآخرلرى فتح اوزره مبنى اولدى وهمزهٔ بين بين ديدكلرى همزهٔ مخففه اوله‌جقدر يعنى همزه‌نك حركه‌سنه موافق وملايم اولان حرف علت بيننده قلنمشدر مثلا اكر همزه مفتوح ايسه همزه ايله الف بيننده تلفظ اولنور سأل كبى واكرمكسورايسه

همزه ایله یاء بیننده اولنور سئلی واگر مضموم ایسه همزه ایله واو میاننده اولور لؤم کبی شارح دیرکه همزهٔ بین بین قطعا ابتداده واقع اولمز زیرا ساکن حکمی متعبذر وممتنعدن ناشی بین بین اطلاق اولندی (بینا) الف مقصوره ایله اصلی بین ایدی نونک فتحیله اشباع اولنمغله الف نحدث ایلدی وبینما کلمه‌سیکه ماء زیاده اولنمشدر ایکیسیده کلمات ابتدادندر یقال بینا نحن کذا وبینما نحن کذا اذا حدث کذا یعنی بز اول اثناده ایکن ناگاه شویله برایش ظهور ایلدی اصمعی دیدیکه بینا کلمه‌سنک موضعنه بین لفظی وضع اولنمق صحیح اولورسه مابعدی مجرور اولور کقول الشاعر • بینا تعنقه الکماة وروغه یوما اتیح له جری سلفع • واصمعیدن ماعدا نحاة بینا وبینما کلمه‌لرینک مابعدلرنی مبتدا وخبر اولمق اوزره مرفوع قلدیلر (الکواکب البیانیات) بانک فتحیله شول کوکبلردرکه منازلدن اولمامغله انلره شمس وقمر نازل اولمزلر قطب وجدی وفرقدان کبی (بیان) شداد وزننده اسمادندر ابوعلی بن بیان صاحب کرامات زاهد معروفدر (بیانه) جبانه وزننده مغربده بر قریه‌در حافظ المسند قاسم بن اصبغ البیانی اورادندر ومحمد بن سلیمان المقری اول قریه‌نک بلده‌سنه منسوبدرکه مراکشی در (بیان) سحاب وزننده اندلسده بطلیوس قضاسنده بر موضعدر ویوسف بن المبارک بن البینی که بانک کسریله‌در محدثدر (بینون) جیجون وزننده یمنده بر حصن آدیدر (بینونه) بحرین قضاسنده بر قریه‌در وبینونة الدنیا وبینونة القصوی بنی سعد شقنده ایکی قریه‌در (بینه) قینه وزننده بین الحرمین وادی الرویثه‌ده بر موضعدر کثیر نام شاعر آنی انشبو • الاسوق لما هیجتک المنازل • بحیث التقت من بینتین الغیاطل • بینیله مدح وثنا ایلمشدر وتثنیه اعتبار ایلمشدر طرفانی تصوریله نجز بعونه تعالی

(• فصل التاء •) (التتاءن) تای فوقیه وهمزه ایله تفاعل وزننده حیله وخدعه ایلمک معناسنه‌در تتاون کبی یقال تتاءن الرجل الصید تتاءنا وتتاون تتاونا اذا خدعه واحتاله یعنی جاءه من هنا مرة ومن هنا مرة (التبن) تانک کسریله وفتحیله سمنه دینور وشریف وجوانمرد اولان ذیشان آدمه دینور یقال هوتبن ای سید سمح وشریف وسباعدن قورده دینور وشول بیوک کاسه‌یه دینورکه یکرمی آدمه کفایت ایدر اوله یقال شرب تبنا من اللبن وهوقدح یروی العشرین (التبن) تانک فتحیله طواره صمان ویرمک معناسنه‌در : یقال تبن الدابة تبنا من الباب الثانی اذا اطعمها التبن (التبن) فتحتینله (والتبانة) سلامه وزننده رشد وفطانتلو زیرک اولمق معناسنه‌درکه دقایق اموره اطلاعه قدرتدن عبارتدر یقال تبن لرجل تبنا وتبانا من الباب الرابع اذا فطن (التبن) کتف وزننده خرده بین زیرک ودانا آدمه دینور یقال رجل تبن ای فطن دقیق النظر والبله هرنسنه‌یی اوینار

اولان ادمه دینور یقال رجل تبن ای یعبث کلّ شیٔ (التتبین) تفعیل وزننده
بو دخی فطانتلو زیرك و خردهبین اولمق معناسنهدر : یقال تبّن الرجل بمعنی تبن
(التبان) شداد وزننده صمان صاتجی‌یه دینور و موسی بن ابی‌عثمان‌التبان واسمعیل
ابن الاسود التبان محدثلردر (التبان) رمّان وزننده عورت مغلظه یرنی ستر
ایده‌جك کوجك سراویله دینورکه تحریفله طومان و ایچ طون تعبیر اولنور یقال
صلی فی تبان ای سراویل صغیر یستر العورة المغلظة مترجم دیرکه معرّباتده تن بان
فارسی معرّبی اولمق اوزره مرسومدر بدنی حفظ ایدیجی معناسنه اولوب بعده
سراویل مزبورده علم اولدی و محمد بن تبان محدثدر (الاتبان) تای مشدده‌ایله افتعال
وزننده اپاغه طومان کیمك معناسنه‌در : یقال اتبن الرجل اذا لبس التبان (تبان) غراب
وزننده یاخود رمّان وزننده تانك کسریله‌ده زبانزده در تبع الحمیری لقبیدر اکا اسعد
تبان دخی دیرلر ایدی بیت شریفی ابتدا اکسا ایدن بودر وحسین بن علی بن تبان
التبانی‌که غراب وزننده‌در محدثدر بونی نونله تنان ضبط ایدنلر وهم ایلدیلر (توبن)
فوعل وزننده نسف قضاسنده بر قریه‌در علامه ابو بکر بن محمد بن احمد ولقمان
بن عیسی وجعفر بن محمد المحدّثون التو بنیون اورادندر (تبنـین) تانك فتحیله
بر بلده‌در محدثیندن ایوب بن ابی بکر بن خطلباء التبنینی آندندر (ترن) زفر
وزننده یمندن برموضعدر (الترنی) حبلی وزننده فاحشه دیمکدر عر بلر سبّ
ودشنام موقعنده جواری قسمنه وفاحشه‌یه ترنی وحرامزاده‌یه ابن ترنی تعبیرایدرلر
و بورنو ماده سندن مأخوذ اولمق جائزدر ز یرا ر ینت المرأة دیرلرمجهول بنیه‌سیله
ادیم النظر الیها معناسنه مؤلف بونی رنو ماده سنده دخی ثبت ایلدی ولسان‌العربده
بعضلر وزنی فعلی دیدیلر فاجره معناسنه وبعضلر تفعل دیدیلر فعل مستقبل‌مجهول
اولوب بعده فاجره‌ده علم اولمشدر (التفن) تانك وفانك فتحیله کیره دینور یقال
فی ثو به تفن ای وسخ (الاتقان) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی محکم واستوارایلمك
معناسنه‌در : یقال اتقن الامر اذا احکمه (التقن) تانك کسریله سرشت وطبیعت
معناسنه‌در : یقال الکرم من‌تقنه ای طبیعته واوزواستاذ آدمه دینور یقال هو
تقن ای حاذق وسلفده برتیرانداز آدیدرکه تیراندزلغی ضرب مثلدر شارح دیرکه
مستقصاده ارمی من ابن تقن عنوانیله‌در اسمی عمرو اولمق اوزره مرسومدر وتقن
قیونك دبنده قلان متعفن قاره بالچغه دینور وآرقلرك وجدوللرك وصوآقندیلرینك
دیبلر ینه چوکن بالچغه دینور (التتقین) تفعیل وزننده چامورلوصو ایله ترلا
صوارمق معناسنه‌در: یقال تقنوا ارضهم اذاسقوها بالماء الخاثر لتجود (تا کرّنی)
ضمتینله ونونك تشدیدی وقصرایله اندلسده برقر یه‌در (التلنة) ضمتینله وفتح
تایله‌ده لغتدر اکلنوب قالمغه دینور لبث معناسنه وحاجت معناسنه‌در تقول به‌تلنتی

ای حاجتی (التنون) (والتنلونة) تالرك ضمیله تلنه معناسنه‌در (تلان) تانك ونونك فتحیله الآن معناسنه‌در شارحك بیانه كوره اصلی الآن ایدی تخفیف اولنوب لان اولندی همزه بدلی تاء ادخال اولندی (التن) تانك كسری ونونك تشدیدیله مثل وقرن وهمتا معناسنه‌در: یقال فلان تن فلان ای مثله وقرنه (التنین) امیروزننده تن معناسنه‌در (الاتنان) همزه‌نك كسریله بعید اولمق معناسنه‌در: یقال اتن الرجل اذا ابعد ومرض چوجغی بوتمیوب خیره جوره قومق معناسنه‌در: یقال اتن المرض الصبی اذاقعده فلا یشب (تنه) جنه وزننده اسمادندر طلحه بن ابراهیم بن تنه محدثدر (التنین) سكیت وزننده ازدهایه دینور یقال رأیت فی البادیة تنینا ای حیة عظیمة و فلكده ازدها شكلنده شول بیاض خفی شكله اطلاق اولنوركه جسدی برج سنده‌ده و قویرغی یدنجی برجده‌در و قویرغی انجه و سیاه وبوكلدر و شكل مزبور كواكب سیاره تنقلی كبی تنقل ایدر فارسیده اكا هشتنبر دیرلر جوهری فلكده برموضع اولمق اوزره تفسیر ایلمكله وهم ایلمشــدر لكن مؤلف دخی بیلنده اكال ایلمامشــدر زیرا كتب ریاضیانده مشروح اولدیغی اوزره تنین دیك رأس و ذنب عقده‌لری اولان مدار و ممرّه اطلاق اولنوركه ماینلری التیشر برج اعتبار اونمشدر و شمس و قمر اول عقدتینده دقیقهٔ واحده‌ده مجتمع اولســه‌لر كسوف و خسوف واقع اونور و رأســدن اعتبار ایله ذنب یدنجی برجه منتهیدر بوندن بشــقه قطب شمالی‌یه طولتمش بر ازدهــا صورتی دخی واردر لكن مراد صورت اولندر و تنین ابراهیم بن المهدی لقبیدر بك سموز اولمغله ملقب اولمشیدی و اقیال یمندن شرحبیل بن عمرونك قلجی اسمیدر (التینان) تانك كسریله سباعدن قورده دینور و بر نســنه‌نك اورنكنه دینور یقال هو علی تینانه ای مثاله ظاهرا بونك اصلی تنان‌در تشدید ایله دنّار و دینار كبی (المتانّه) تشدید نونله مفاعله وزننده مقایسه معناسنه‌در : یقال تانّ بینهما اذا قایس (التنتنة) زلزله وزننده بر آدم اسكی یاران و اصدقاسنی ترك ایدوب سائره یار و همدم اولمق معناسنه‌در : یقال تنتن الرجل اذاترك اصدقاءه و صاحب غیرهم (التنون) تانك ضمیله چوجقلرك یحوره‌دن یاپدقلری طوبه دینوركه آنكله اوینارلر و خراسانده بر بلده‌دركه قاش قرینده‌در اعلامدن اسمعیل بن ابی‌سعد التونی و احمد بن محمد بن احمدالتونی‌اورادندر (تونه) سلفده دمیاط قربنده برجزیره ایدی حالا صوبصمغله مغموردر اعلامدن عمر بن احمد و عمرو بن علی و ســالم بن عبدالله و عبدالمؤمن بن خلف التونیون اورادندر (التتاون) تفاعل وزننده مهموز اولان تتاءن معناســنه دركه ذكر اولندی یقال تتاون الصید بمعنی تتاءن (الاتون) كلخنه دینور نته‌كه اتن ماده‌سنده ذكر اولندی (التهن) فتحتینله اویومق معناسنه‌در : یقال تهن الرجل تهنا من

الباب الرابع اذانام (التهن) كتف وزننده اسم فاعلدر نائم معناسنه‌در : يقال هو تهن اى نائم (التين) تانك كسريله معروفدركه انجيره دينور كمالنى بولمش تازه انجير بالجمله فاكهه‌لرك احد و اطيبيدر غداسى كثير ونفخ وريحى قليل وجاذب و محلل و سدهٔ كبد و طحالى مفتح و ملين در و موادّ عفنه‌يى طرف جلده دافع اولمغله اكثارى مولد كهله‌در و تين شامده بر طاغك آديدر كذلك شامده بر مسجدك اسميدر و غطفان يوردنده بر طاغك آديدر و دمشق شهرينك اسميدر (طورتيناء) تانك فتحى وكسريله والفك مدّى وقصريله طورسينالفظنده لغتدر (التينة) تانك كسريله‌دبر ومقعده دينور وبرصوآديدر وعيسى بن اسمعيل نام محدثك لقبيدر (التيان) شدّاد وزننده انجير صاتيجى يه دينور ادبادن كتاب الموعب صاحبى تمام بن غالب بن عمروالتيانى اكا منسوبدر (التينان) تانك كسريله بنى نعامه ديارنده ايكى طاغه اطلاق اولنور وتينان مفرد اوله‌رق قورده دينور ذئب كبى نته‌كه تن مادّه‌سنده ذكر اولندى (تينات) تانك كسريله بحرشامده برليمان آديدر

(* فصل الثاء المثلثة *) (التثاءن) همزه ايله (والتثاون) واوايله تفاعل وزننده تثاءن وتثاون كبى حيله وخدعه ايلمك معناسنه‌در : يقال تثاءن الصيد وتثاون بمعنى تثاءن وتثاون (الثبن) غين وزننده (والثبان) كتاب وزننده ثوبك اوجنى قيوروب ديكمك معناسنه‌دركه اوزون اولدقده ايدرلر على‌قول برنسنه‌يى برظرفه ياخود اوك اتكنه قويوب قوجاقده كوتورب كتمك معناسنه‌در : يقال ثبن الثوب ثبنا وثبانا من الباب الثانى اذاثنى طرفه وخاطه اويقال ثبن الشئ اذاجعله فى الوعاء وحمله بين يديه وكذا اذالفق عليه حجزة سراويله من قدام (التثبن) تفعل وزننده ثبن معناسنه‌در (الثبين) امير وزننده (والثبان) كتاب وزننده (والثبنة) غرفه وزننده ايچنه نسنه قويوب كوتورمك ايچون اتكك بوكيلان يرينه دينور (الاثبان) همزه‌نك كسريله ايچنه نسنه قويوب كوترمك ايچون اتكى ظرف كبى بوككك معناسنه‌در تقول اثبنت فى ثوبى اذاجعلت فيه ثبنا (المثبنة) مرحله‌وزننده نسوانك آيينه وسائر ادواتنى وضع ايده‌جكى طوربه‌يه دينور (ثبنه) فرحه وزننده برموضعدر سعيد بن ثبان‌كه رمّان وزننده درمحدثدر (الثتن) تانك وتانك فتحيله ات بوزيلوب قوقق معناسنه‌در : يقال ثتن اللحم ثتنا من الباب الرابع اذاانتن وديش اتلرى سولپومك معناسنه‌دركه اول وقت بدرايحه پيدا ايدر يقال ثتنت اللثة اذا استرخت (الثتنة) فرحه وزننده سولپومش ديش اتنه دينور يقال لثة ثتنة اى مسترخية (الثجن) ثانك فتحى وجيمك سكونيله وفتحيله يلك ودرشت وصرب اولان يوله دينور يقال اخذوا فى ثجن اى فى طريق فى غلظ وحزونة

(الخخونة) نالك وخاى معجمه‌نك ضمیله (والنخانة) سلامه وزننده (والنخن) عنب وزننده بر نسنه قالین و بلك و صیق اولمق معناسنه‌در : یقال نخن الشیء نخونة و نخانة و نخنا من الباب الخامس اذا غلظ و صلب (النخین) امیر وزننده ومصدر قالین و بلك و صیق نسنه‌یه دینور و حلیم و متحمل آدمه اطلاق اولنور یقال رجل نخین ای حلیم (الانخان) همزه‌نك کسریله دشمنك جرح و قتلنده افراط ایلمك معناسنه‌در : یقال انخن فی العدو اذا بالغ فیهم الجراحة و منه قوله تعالی [حتی اذا انخنتموهم] ای غلبتموهم وکثر فیهم الجراح و برآدمی بلك دوککله سست وبیمجال ایلمك معناسنه‌در : یقال انخنه اذا اوهنه (الاستخنان) بر آدمی اویقو بصمق معناسنه‌در : یقال استخن منه النوم ای غلبه (المخنة) مکرمه وزننده ایری کوده‌لو عورته دینور یقال امرأة مخنة ای ضخمة (الندن) فتحتینله اتك رایحه‌سی بوزلمق معناسنه‌در : یقال ندن اللحم ندنا من الباب الرابع اذا تغیرت رایحته و بر آدمك وجودنه ات بصوب ششمانلق کلمکله آغرلشمق معناسنه‌در : یقال ندن فلان اذا کثر لحمه و ثقل (الندن) کتف وزننده (و المندّن) معظم وزننده ملحم اولمغله بدنی ثقیل اولمش آدمه دینور (التندین) تفعیل وزننده بو دخی بر آدم ملحم اولمغله وجودی آغرلشمق معنابنه‌در : یقال ندّن الرجل علی المجهول اذا کثر لحمه و ثقل (الندنة) فرحه وزننده (والمندنة) مکرمه وزننده خلقتنده نقصان اولان عورته دینور یقال امرأة ندنة ومندنة ای ناقصة الخلق (المندّنة) معظمه وزننده چرکین و بد هیئت وجهیله ملحمه اولان عورته دینور یقال امرأة مندنة ای لحمة فی سماجة (المندّن) معظم وزننده خلقتنده نقصان اولان آدمه دینور و فی حدیث ذی الندیة [انه مندّن الید] ای مخدجها مقلوب من مثند مرسوم ذوالندیه امام علی کرّم الله وجهه اوزرینه خروج ایدن خوارجك رئیسلری ایدی اسمی ثرمله ایدی قولی بلك قصه اولوب همان ندی مقدارنده اولمغله ذوالندیه ایله ملقب اولمشیدی نبیّ اکرم صلی الله علیه و سلم حضرتلری مرسوملك خروج ایدوب و طعمهٔ ذوالفقار اوله‌جغنی جناب مرتضایه اعلام ایلمشلر ایدی واقعه تحکیم ماده‌سنده بغی و خروج ایدوب دلالت ذوالفقار ایله عازم دارالبوار اولدی حدیث مرقومده واقع مثدن مثند لفظندن مقلوبدرکه ثندوه‌دن مأخوذ در و ثندوه ارکك آدم ممه‌سنه دینور شارح دیرکه بعض محدثین مقلوب اولمدیغنه ذاهب اولندیلر زیرا مندّن وجه مذکور اوزره ناقص الخلقه دیمکدر مسفور ایسه ناقص الید ایدی و بو راده ذی الیدین نسخه‌لری غلط محضدر (النرن) فتحتینله بر آدم دوستلرینه رنج و آزار ایدر اولمق معناسنه‌در : یقال نرن الرجل نرنا من الباب الرابع اذا آذی صدیقه و جاره (النفنة) فرحه وزننده دوه‌نك چوکدکده یره کلان

اعضاسنه دینور کوکسی ودیزلری واویلقلری دیلری کبی جمعی ثفنات کلور وثفنة الانسان آدمك دیزینه دینورکه ساقی ایله فخذی قاوشوب برکدیکی یردن عبارتدر مؤلف الرکبة ومجتمع الساق والفخذ عبارتیله ایراد ایلمکله ومجتمع قولی عطف تفسیردر زیرا رکبه‌یی ماده سنده اختلاف اوزره تعریف ایلدی وثفنة الخیل آت قسمنك بجاقلرنده اویلقلرینك ایچ طرفندن قاوشدیغی یره دینور وصابی‌یه دینور عدد معناسنه وکروه وجماعت انسانی معناسنه‌در : یقال جاءت ثفنة من الناس ای جماعة وسپدك وقوصره‌نك اشاغیلرندن ایکی‌کوشه‌لرینه دینور وشول‌ناقه‌یه‌دینورکه سودنی صاغان آدمه ثفنه‌لریله اوروب چارپر اوله (الثفن) فتحتینله برمرض آدیدرکه دوه‌نك ثفنه‌لرنده تحدّث ایدر ومسلم بن ثفنه یاخود ابن شعبیه محدّثدر (المثفان) محراب وزننده شول ارکك دوه‌یه دینورکه ثفنه‌سی یانلرینه وقارننه طوقنوراوله یقال جمل مثفان اذا اصابت ثفنته جنبه وبطنه (الثفن) ثانك فتحی وفانك سکونیله اوته قاقق معناسنه در : یقال ثفنه ثفنا من البـاب الثانی اذادفعه وبرآدمه تابع اولمق علی‌قول اکسه‌سندن کلمك معناسنه‌در : یقال ثفنه اذا تبعه. او اتاه من‌خلفه ودوه برآدمی ثفنه‌لریله اوروب چارپمق معناسـنه‌در : یقال ثفنت النـاقة اذاضربت بثفناتها (الثفن) فتحتینله ال کثرت عملدن شـشلنوب غلظت پیدا ایلمك معناسنه در : یقال ثفنت یده ثفنا من الباب الرابع اذاغلظت من العمل (الاثفان) همزه‌نك کسریله‌کثرت عمل الی غلیظ ایدوب ناسورلندرمق معناسنه‌در یقال اثفن یده العمل اذا اغلظها (ذوالثفنات) فانك کسریله علیّ بن الحسین بن علیّ لقبیدرکه زین العابدین حضرتلریدر بعضلرعندنده علیّ بن عبدالله بن العباس لقبیدرکه خلفای عباسیه‌نك پدرلریدر بشیوزکوك زیتون آغاجی اولوب کل یوم هر برینك آلتنده ایکی رکعت نماز قلمق عادتی اولمغله سجده اعضاسی دوه‌نك دوشی کبی غلیظ ودرشت اولمشیدی کذلك رئیس خوارج اولان عبدالله بن وهب لقبیدر طول سجود انك ثفناتنده تأثیرایلمکله ناسورلندرمشیدی (المثافنة) مفاعله‌وزننده برآدمله دائما همنشین اولمق معناسنه‌در : یقال ثافنه اذا جالسه ولازمه (المثافن) ملازم وزننده (والمثفن) محسن وزننده برآدمه دائما همنشین اولان کسیه دینور (الثکنة) غرفه وزننده قلاده‌یه دینور وسنجاغه دینوروقبرومزاره دینور ویرده‌اولان چقورآتش‌اوجاغنه دینور وبرنسنه‌یی ستر ایده‌جك قدر چقوره دینور وکوکرجین سوریسنه دینور و قلبده منوی اولان نیته دینور کرك ایمان و کرك کفرجهتندن اولسون و دوه‌نك بیونه تعلیق ایلدکلری الاجه یوك پاره‌سنه دینور و سرعسکر سنجاغی التنه دینورکه عسکرك جمعیتکاهلریدر هر نقدر آنده بیراق و سنجاق‌دخی یوغیسه‌ده صورت ثانیه‌ده سرعسکرك چوره و دائره‌سی‌اولور جمعی ثکن‌در صرد

وزنده قال الشارح ومنه الحديث [يحشر الناس على ثكنهم] وهو جمع الثكنة
اى الراية اى على ما ماتوا عليه وادخلوا فى قبورهم من الخير والشر والثكنة مركز
الاجناد ومجتمعهم على لواء صاحبهم (ثكن) فتحتيله برطاغك آديدر (الاثكلون)
اسلوب وزنده خرما سالقيمنك جوبنه دينور على قول سالقيمنه دينور (الثمن)
ثانك ضميله وضمتيله (والثمين) امير وزنده برنسنه‌نك سكز جزؤندن بر جزؤنه
دينور على قول كسورك يعنى اجزاء ثمانيه‌نك هر بر كسرنه مطردا اطلاق اولنور
لفظنك جمعى اثمان كلور يقال هذا ثمن ذلك وثمنه وثمينه اى جزؤ من ثمانية اويطرد
ذلك فى هذه الكسور مترجم ديركه سكزنجى به ثامن دينور اشبو آحاد اعدادى نسب
اوزره‌درلر مثلا ثامن ذى ثمان ديمكدر وتاسع كه طقوزنجى ديمكدر ذى تسع وعاشركه
اونجيدر ذى عشر ديمكدر (الثمن) ثانك فتحيله برنسنه‌نك سكزده برينى آلمق
معناسنه‌در : يقال ثمنهم ثمنا من الباب الاول اذا اخذ ثمن مالهم وبر جماعتك سكزنجيسى
اولمق معناسنه‌در : يقال ثمنهم ثمنا من الباب الثانى اذا كان ثامنهم (الثمانى) يمانى
وزنـــده سكز عددنك اسميدر وبو منسوب دكلدر يعنى الفى ياء نسبتدن بدل دكلدر
على قول فى الاصل ثمن لفظنه منســوبدركه وجه مرقوم اوزره يدى عددى سكز
ايدن جزؤدن عبارتدركه ثمانك ثمنيدر تغيير نسب طريقه‌سيله اولنى مفتوح ايدوب
وياى نســبتك برنى حذف وآنك بدلنه الف الحاق ايلديلر نته‌كه يمنه نسبتده يمانى
ديوب وتيرهٔ مذكوره اوزره قيلديلر پس ثمانك ياى عندالاضافه ثابت اولنور قاضى
كلمه‌ســنك ياى ثابت اولديغى كبى تقول ثمانى نسوة وثمانى مائة كما تقول قاضى عبدالله
ورفع وجر حالتلرنده مع التنوين ساقط ونصب حالنده ثابت ومنصرف اولور اما
اعشى نام شاعرك • فلقد شربت ثمانيا وثمانيا • وثمان عشرة واثنتين واربعــا
بيتنده‌كه ثمان عشرة واقع اولمشدر حق ثمانى عشرة اولمقدر يانك حذف اولنديغى
طوال الابد لغتى اوزره‌دركه حق طوال الابدى اولمقدر (المثمن) معظم وزنده
سكز ركنلو وسكز كوشه‌لو نسنه‌يه دينور يقال شكل مثمن اذا جعل له ثمانية اركان ومسموم
آدمه دينور يقال رجل مثمن اى مسموم ومحموم كسيه دينور يقال رجل مثمن اى محموم
(الثمن) ثانك كسريله سكز كونده بركره صواريلان دوه‌نك سكزنجى كوننه دينوركه
اونكون صواريلور (الاثمـــان) همزه‌نك كسريله برآدمك دوه‌سى سكز كونده بر
صوايجمك معناســنه‌در : يقال اثمن الرجل اذا وردت ابله ثمنا وبر جماعت سكز نفر
اولمق معناسنه‌در : يقال اثمن القوم اذا صاروا ثمانية واشترا اولنان متاعك بهاسنى
ويرمك معناسنه‌در : يقال اثمنه سلعته واثمن له اذا اعطاه ثمنها (الثمن) فتحتيله
برنســنه‌نك قيمتنه وبهاسنه دينور جمعى اثمان واثمن كلور يقال اعطى ثمنه وهو ما
استحق به ذلك الشئ (الثمانون) سكسان عددنك اسميدر ومنه المثل احمق من

صاحب ضأن ثمانين * اصلی بودرکه براعرابی کسرای عجمه برخصوص ضمننده مژده ایلمکله اولدخی مقابلنده بندن نه دیلرسك حاصلدردیو ترخیص ایلدکده سکسان عدد قیون التماس ایلدیکنه مبنی حاقنده ضرب مثل اولدی وثمانین بر بلده آدیدرکه نوح علیه السلام بنا ایلدی قچن سفینه‌دن خروج ایلدکلرنده سکسان نفر آدم مستصحبلری اولمغله آنی بنا وابوا ایلدیلرعمر بن ثابت الثمانینی النحوی اورایه منسوبدر (ثمینه) سفینه وزننده بر بلده یاخود برارض اسمیدر جوهری ثمانیه ایله رسم ایلمکله سهوایلمشدر (الثمانی) ثانك فتحیله براوتك اسمیدر وبریرده سکز صخرهٔ عظیمه آدیدرکه ثمانی ایله معروفدر (المثامن) میمك فتحیله بنی‌ظالم بن نمیر یوردنده برموضع آدیدر (الثن) ثانك کسری ونونك تشدیدیله شول قوری اوتلغه‌دینورکه کثرتندن بری بری اوزره بنکشوب متراکم اوله علی‌قول قرارمش آغاج داللرینه دینور سبزواتدن وسائر اوتلقلردن قرارمش اولانـنه اطلاق اولنمز (الثنان) کتاب وزننده بری برینه صارمشمش صیق وفراوان نباته دینور (ثنان) غراب وزننده برموضعدر (الثنة) ثانك ضمیله قاسیغه دینور عانه معناسنه علی‌قول قاسیق ایله کوبکك بیننده اولان یوفقه دری‌یه دینور وآت قسمنك بلکلرینك اکسه‌سنده اولان صچاق کبی تویه دینور جمعی ثنن‌در صرد وزننده (الاثنان) همزه‌نك کسریله برنسنه چوریوب یپریمك معناسنه‌در : یقال اثن الهرم اذابلی (الثوینا) هوینا وزننده اتمك اچیلاتی خمیر یوالغی آلتنه صاچدقلری اونه دینور تخته‌یه یاپشمسون ایچون صاچرلر ترکیده اوروه تعبیر اولنور یقال یلزم الثوینا للخباز وهوالدقیق یفرش تحت الفرزدق اذاطلم (التثاون) تفاعل وزننده تثاءن کبی الداتمق وحیله وخدعه ایتمك معناسنه‌در: یقال تثاون للصید بمعنی تثاءن (الثین) ثانك کسریله دریادن انجو چقاران طالغیجه دینور یقال هوثین ای مستخرج الدرة من‌البحر وانجو دلیجی استاذه دینور یقال فلان ثین ای مثقب اللؤلؤ بجزه بعونه تعالی

(* فصل الجیم *) (الجؤنة) جیمك ضمی وهمزه‌نك سکونیله عطار سپدنه وطبله‌سنه دینورکه اوزرینه میشین قبلایوب ایچنه اشیأ قورلر وبومهموز الاصل‌در ابن قرقول روایتی اوزره همزه‌سی تلیین اولنوب جونه دخی دینور جمعی جون‌در صرد وزننده (الجبن) جیمك ضمی وضمتینله (والجبن) عتل وزننده معروفدرکه پنیره دینورکه سوددن چالنور محدثیندن احمد بن موسی واسحق بن ابراهیم الجبنیان بیعنه منسو بلردر وامام محمد بن احمد الجبنی دمشق شهرنده سوق الجبن دیدکلری چارشویه منسوبدر انده اولان مسجدك امامی ایدی (التجبن) تفعل وزننده سود پنیر کبی پك غلیظ اولمق معناسنه‌در : یقال تجبن اللبن اذاصار کالجبن (الجبان) سحاب وزننده (والجبان) شداد وزننده(والجبین) امیر وزننده قورقق بی‌زهره

آدمه دینور جبنك همسنتكه سحاب وزننده‌در جمعی جبناء كلور كرماء وزننده مؤنثی جبن وجبانه وجبین‌در هاسز وهابله یقال رجل جبان وجبان وجبین وامرأة جبانة وجبین ای هیوب للاشیاء لایقدر علیها وعربلر فلان بغایت كریم وجوانمرد آدمدر دیمك یرده هوجبان الكلب دیرلر زیرا مهمانلرك كثرت تواردندن انیس اولمغله اصلا اور یمیوب خوش طوررلر (الجبانة) سلامه وزننده (والجبن) جیمك ضمیله (والجبن) ضمتینله برآدم قورقق وبی‌زهره اولمق معناسنه‌در : یقال جبن الرجل جبانة وجبنا وجبنا من الباب الخامس اذا كان جبانا (الاجبان) همزه‌نك كسریله برآدمی قورقق بولمق معناسنه‌دریاخود قورقق صایمق معناسنه‌در یقال اجبنه اذا وجده جبانا اوحسبه جبانا (الاجتبان) افتعال وزننده اجبان معناسنه‌در : یقال اجتبنه بمعنی اجبنه وسودی پنیر چالمق معناسنه‌در : یقال اجتبن اللبن اذا اتخذه جبنا (التجبین) تفعیل وزننده برآدمی قورقفلغه نسبت ایلمك معناسنه‌در : یقال هو یجبن علی المجهول ای‌یرمی بالجبن (الجبینان) جیمك فتحی وتثنیه بنیه‌سیله جبهه‌نك ایكی اوجلرینه دینوركه‌ایكی طرفندن جبهه‌یی تقویس ایده‌رك قاشلر ایله باشده قیل بندیكی یر مابیننده عبارتدر انك ماوراسنه صدغ دینوركه طولون تعبیر اولنور علی قول ناصیه حذاسندن جبهه‌نك اوزرنده قیل بتمكه بشلیان یردن اعتباریله برطولوندن اوبرطولونه واریجه یرك هراوجنه جبین دینور جمعی اجبن واجبنه وجبن كلور ضمتینله (الجبان) شداد وزننده (والجبانة) شداده وزننده مقبره‌یه دینور وصحرایه دینور وطبراغی صوی‌منبت ارضنه‌علی‌قول‌بو كسكجه دوز وهموار یره دینور مترجم دیركه اشبوجبانه كلمه‌سنده تاء وحدتیه‌در امام خلیل عندنده قطع معناسنه اولان جب وجوب ماده‌سندن مأخوذ فعلان وزننده‌در صحراء وبیابانه موضوعدر حالیت ومحلیت علاقه‌سیله مقبره‌یه‌ده اطلاق اولنور حالا صحراده اولان نمازكاه عید وموتابه‌ده اطلاق بوملابسه ایله‌در وسائرلرینك عندنده اشبوجبن ماده‌سندن فعال وزننده‌دركه نسب اوزره‌در (جبون) صبور وزننده یمنده برقریه آدیدر (جبان) سحاب وزننده خوارزم ایالتنده برقریه‌در (جابان) ابومیمون دركه صحابه‌در (الجحن) جیمك وحای مهمله‌نك فتحیله چوجغك غداسی بدونا خوش اولمق معناسنه در : یقال جحن الصبي جحنا من الباب الرابع اذاساء غذاؤه (الجحن) كتف وزننده غداسی ناخوش صبی یه دینور و بیومز اولان جوره سود اورغونی اوغلانه دینور وضعیف وخرده نباته دینور وكنه تعبیر اولنان بوجكه دینور قراد معناسنه (الاجحان) همزه‌نك كسریله چوجغك غداسنی ناخوش قلمق معناسنه‌دركه یرامز نسنه‌لر ایله بسلمكدن عبارتدر یقال اجحن الصبي اذا ساء غذائه وفقر وفاقه‌دن یاخود بخل وخستدن ناشی اهل وعیالنك نفقه

ومعاشنی

ومعاشنی مضایقه ایله کورمك معناسنه‌در : یقال اجحن الرجل اذاضیق علی‌عیاله فقرا اوبخلا (الجحن) جیمك فتحیله اجحان ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال جحن الرجل جحنا من الباب الثالث بمعنی اجحن (التجحین) تفعیل وزننده بودخی‌جحن معناسنه‌در : یقال جحن الرجل بمعنی جحن (جحوان) سلمان وزننده بر رجل آدیدر (المجحن) مکرم وزننده بودخی بویسز ضعیف اوته دینور (الجحنة) غرفه وزننده بودخی کنه‌یه دینور قراد معناسنه (الجحیناء) مصغر بنیه‌سیله دائمی کرکلونسنه‌یه دینورومنه یقال جحیناء القلب ولو بجاؤه ای مالزمه ولوبجاءکه جیله‌در حوج ماده‌سنده ذکراولنمشدر (جیحون) جیمك فتحیله نهرخوارزم‌درکه آمو یه دیدکلری نهرعظیمدر اوته یقاسنه ماوراء النهر اطلاق اولنور (جیحان) جیمك فتحیله شام ایله روم اولکه‌سی بیننده برنهردر وبوجهان معر بیدرحالا جهان صو بی تعبیرایتدکلری نهردرکه آدنه قر بندن جریان ایدر (الجحنة) جیمك وخای معجمه‌نك ضمی وتشدید نونله جماع حالنده بدلك اتمکله حظ اولنمیان عورته‌دینور یقال امرأة جحنة ای ردیئة عندالجماع (الجدن) فتحتینله کوزل سسه دینورحسن صوت معناسنه ویمنده براوه یاخود بردره یابرموضع آدیدر (ذوجدن) یمنده حمیر ملوکندن برینك لقبیدرکه اول عبس بن یشرح بن حارث‌بن صیفی بن سباءدر ملکهٔ ملکت سبااولان بلقیسك جدیدربغایت حسن‌صوته مالك ایدی ویمنده ابتداطرب وتغنی ایدن بودر (جدان) شداد وزننده ابن‌جدیله‌درکه ربیعه‌دن بربطن پدریدر (الاجدان) کسریله بعد الفقر زنکین اولمق معناسنه‌در : یقال اجدن الرجل اذا استغنی بعد فقر (الجذن) جیمك کسری وذال معجمه‌نك سکونیله جذل معناسنه‌درکه اغاج طومروغنه وکتوکه دینور وبرنسنه‌نك کوکنه واصلنه دینور یقال جذنه قوی ای اصله (جوذنه) جوهره وزننده ابوالطفل الصحابی معتقه سنك آدیدر علی قول اسمی جونه در ذالسز وجو ذان یاخود ابن جوذان صحابه‌در (الجرون) قعود وزننده برایشه دائما ورزش وادمانله رسوخ بولوب مهارت پیدا ایلمك معناسنه‌در : یقال جرن فلان جرونا من‌الباب الاول اذا تعود الامر ومرن وثوب مقوله‌سی کثرت استعمالدن فرسوده اولمق معناسنه‌در : یقال جرن الثوب والدرع اذا انسحق ولان واون اوکتمك معناسنه‌در : یقال جرن الحب اذاطحنه (الجارن) یلان یاوریسنه دینور وایشلك قدیم یوله دینور یقال طریق جارن ای دارس (الجرن) جیمك ضمیله خرمن برینه دینور وطاشدن اویولمش بیوك دیبك‌شکلنده قورنه‌یه ومصلق دیدکلری اویمه‌یه دینورکه اندن ابدست النور جام قورنه‌سنه عر بستانده جرن اطلاق بوندندر تقـول توضأت من‌الجرن وهوحجر منقور یتوضأ منه ومحدثیندن عمرو بن العلاء الیشکری لقبیدر (الجرین) امیر وزننده

بودخی خرمن یریه واوصکودلمش اوله دبنور نه کونه غله‌نك اولورسه اولسون (المجرن) منبر وزننده بودخی خرمن یریه دبنور وبك اکول آدمه دینور یقال رجل مجرن ای اکول جدا (الاجران) همزه‌نك کسریله خرمایی خرمن یرنده برکدرمك معناسنه‌در یقال اجرن التمر اذا جمعه فی الجرین (الجران) کتاب وزننده دوه‌نك بیونك اوکنده بوغزلنه جق یردن بوغزی جقورینه قدر یره دینور جمعی جرن‌در کتب وزننده وجران العود عینك فتحیله نمر قبیله‌سندن برشاعرك لقبیدر اسمی عامربن حارثدر جوهری اسمی مستورد اولمق اوزره رسم ایتمکله غلط ایلدی و باعث تلقیبی تحت نکاحنده اولان ایکی خاتونه اشبو * خذا حذرا یا جارتی فاننی * رایت جران العود قدکاد یصلح * بیتنی انشاد ایلدیکیدر یعنی مزبور عودیدیکی یاشلو قوجه دوه‌نك بوغزی دریسندن قامچی اتخاذ ایلمشیدی نسوانلرنی ضرب وتأدیب ایچون و بیت مرقومك مفهومی زوجه‌لرنی تهدیدی حاویدر (الاجتران) افتعال وزننده خرما یاخود غله ایچون جرین اتخاذ ایلمك معناسنه‌در : یقال اجترن الرجل اذا اتخذ جرینا (جیرون) جیحون وزننده دمشق شهرنده برموضع آدیدر (الجریان) جیمك کسریله جریال وزننده ومرادفیدرکه قرمزی بویه‌یه دینور (المجرن) معظم وزننده بك چوق قوللنمق ایله سردلکی کیدوب ملایم اولمش قامچی یه دینور یقال سوط مجرن اذا کان قدمرن قده ولان (الاجرعنان) اقشعرار وزننده ارجعنان لفظندن مقلوب واول معنایه‌در کاسیذکر یقال اجرعن وهوقلب ارجعن (جازان) زای معجمه ایله بروادی آدیدر (الجزن) جیمك فتحیله طومروغه وایری پارمه‌یه دینور یقال حطب جزن ای جزل جمعی اجزن کلور (الجسنة) جیمك ضمی وسینك سکونیله برنوع بالق آدیدرکه جتال بوینوزلری اولور (الجسآن) رمان وزننده دف چالان چنکیلره دینور مفردی جاسن‌در یقال هم جسان ای الضاربون الدفوف (الاجسئنان) اقشعرار وزننده برنسنه طاش کبی پك وسخت اولمق معناسنه در : یقال اجسأن الشیء اذاصلب (الجوشن) شین معجمه ایله جوهر وزننده کوکسه دینور یقال ضرب جوشنه ای صدره وجنك اسبابندن زرهه دینور یقال خرج وعلیه جوشن ای درع مترجم حقیردرکه فارسیده جوشن زره طرزنده برکونه کیم آدیدر کرچه زره طرزنده اولور لکن زره یالکز حلقه‌لردن اولور اما جوشن حلقه حلقه اولوب ارالقلرینه اوفق اوفق تنکه‌لر نصب اولنور انتهی محدثیندن عبد الوهاب بن رواج ابن الجوشنی جوشن عملنه منسوبدر وقدمادن قاسم بن ربیعة الجوشنی جدی اولان جوشنه منسوبدر وعیینة بن عبد الرحمن بن جوشن الجوشنی الغطفانی محدثدر وجوشن اللیل کیجه‌نك وسطنه یاخود صدرنه واولنه اطلاق اولنور یقال

مضى جوشن الليـل اى وسطه اوصدره (المجشونة) ايتى چوق اولوب صغ ايشسز كوجسز طورمز اولان شن وشيرمرد خاتونه دينور يقال هى مجشونة اى الكثيرة العمل النشيطة (الجشنة) جيمك ضميله (والجشنة) دجنه وزنـنده برقوش آديدر (ذوالجوشن) شرحبيل بن قرط الاعور الصحابى لقبيدر ابـتدا عربده جوشن تلبس ايدن مرقومدر اكا بناء انكله ملقب اولدى ياخود كوكسى بك يومرى اولديغندن ياخود كسراى عجم كند يسـنه جوشن اعطا ايلديكندن ملقب اولدى (الجعن) جيمك فتحى وعينك سكونيله بدن سولپوكلنوب دريسى بورشوب بورترمق معناسـنه‌در وبوندن فعل تصرفى مهجوردر جعونه لفظىكه جيمك وعينك فتحيله بررجل اسميدر اندن مأخوذدر وجعونه سموز بودوره دينور يقـال رجل جعونة اى قصيرسمين بعض نسخه‌ده بونلر صبوره وزنـنده مضبوطدر (الاجعان) همزه‌نك كسريله كوده‌نك اتى قاتيلنوب غليظ اولمق معناسنه‌در: يقال اجعن الرجل اذاتعلج لحمه واشتد (الجعثن) جيمك وثاى مثلثه‌نك كسريله صليان ديدكلرى اوتك كوكلرينه دينور وفرزدق نام شاعرك قيزقرنداشى اسميدر (التجعثن) تدحرج وزنـنده برنسنه بورشوب درطوب اولمق معناسنه‌در : يقال تجعثن الشئ اذانقبض وتجمع (المجعثن) مزغفر وزنـنده كوده‌سى ديرنكلى طوباج آدمه دينور يقـال رجل مجعثن الخلق اى مجتمعه (الجعاثن) علابط وزنـنده يمنده برقبيله‌در (الجفن) جيمك فتحى وفانك سكونيله كوز قپاغنه دينور جمعى اجفن واجفان وجفون كلور وقلج قينـنه دينور بونده جيمك كسريله ده لغتدر يقال وضع السيف فى جفنه اى فى غمده وآصمه‌نك كوكنه على قول چبوقلريـنه دينور ياخود برنوع اوزم اسميدر وجفن برآدم نفسنى مدانس ورذائلدن تنزيه وتصفيه ايلمك معناسنه‌در : يقال جفن نفسه جفنا من الباب الاول اذا ظلفها من المدانس وجفن برجنس خوشبو شجر آديدر وطائفده برموضع آديدر ودوه‌يى بوغزليوب اتنى چناقلره ايچره ناسه اطعام ايلمك معناسنه‌در : يقال جفن الناقة اذا نحرها واطعم لحمها فى الجفان (الجفنة) تمره وزنـنده كريم وجوانمرد آدمه‌دينور يقـال هوجفنة اى كريم وكوچك قيويه دينـور وچناغه وقواطه‌يه دينور قصعه معناسـنه جمعى جفان‌در جيمك كسريله وجفنات‌در فتحـاتله وجفنه يمنده برقبيله آديدر (التجفين) تفعيل وزنـنده (والاجفان) همزه‌نك كسريله چوق جماع ايلمك معناسنه‌در : يقال جفن الرجل واجفن اذاجامع كثيرا (جفينه) وجهينه وزنـنده برخمار يعنى ميخانه‌جى آدمك اسميدر * عند جفينة الخبر اليقين * مثلنك منشأيدر بونده جهينه ديمك صحيح دكلدر وبعضلر عندنده صحيحدر زيرا اصلى بودركه كلاب قبيله‌سندن حصين بن عمر وابن معاوية بن عمر و بنى جهينه دن اخنس نام كسنه ايله كشت وكذار ايدرك

برعله زرون ايديلر ايكيسى دخى قتل اولنمله جهنى حصين كلابىبى قتل وماليى اخذ ايمدى حصينك خضره نام بر قرنداشى هر موسم عربده قرنداشنه ندبه ايدوب كزر وزارى ايدر ايدى على التعاده برموسمده دخى كزيد وافغان ايدركن اخنس كورب ايندكده اشبو ٭ تسائل عن حصين كل ركب ٭ وعند جهينة الخبر اليقين يعنى انشاد ايلمكله كلام مزبور مثل اولندى (جلن) قنفذله ايكى قنادلوقابونك زيسنك اورتيلوركن ظهور ايدن سوندن حكايه‌در نته‌كه بلق ديكر قناديك سوتدن حكايه‌در بس جلنبلق ايكيسنك بردن قپاندبقنك سونلرندن حكايه اولور (الجلحن) حاى مهمله ايله زرج وزنده (والجلحن) قرطاس وزنده بك بخيل وناكس شخصه ديلور يقال رجل جلحن وجلحان اى ضيق بخيل (الجمان) غراب وزنده انجويه ديلور على قول انجو شكلنده كومشدن دوزلمش تكمه‌يه وقورنجه ديلور مفردى جمانه‌در يقال سال العرق من وجهه كالجمان اى اللؤلؤ او حبوات اشكال اللؤلؤ من فضة ونسوان عرب زينتلرندن بركونه زينته ديلوركه معناسى آت بوجامى كى دبه ديلو ترشه ايلدكدنصكره حصير كبى نسج ايدوب والوان بوجقار استوار ايدوب حائل كبى طاقنورلر وبللر ينه كر ايدوب قوشانورلر واوزرى كومشلنمش ياخود كومش ايله يالدزلنمش بونجعه ديور وبراركك دومنك آديدر وبرطاغك اسميدر واحدبن محمدبن جمان محدثندر (جمانه) ثمامه وزنده برخاتون آديدر وبرقوملق آديدر وطفيل بن مالكك فرسى اسميدر (الجمن) جيمك ضميله (والجمن) ضمتينله يمامه شتنده برطاغك آديدر (جبين) قبيط وزنده ابوالحرث المدينى اسميدركه محدثندر كرجه بونى محدثون نونله ضبط ايلديلر لكن صواب اولان زاى معجمه ايله جميز اولمقدرحتى ابوبكر بن مقسم اشبو ٭ ان ابا الحرث جميزا ٭ قد اوتى الحكمة والميزا ٭ نشيده سنده تصريح ايلدى (جمهان) عثمن وزنده تابعيندن برمحدث اسميدر (الجنّ) جيمك فتحى ونونك تشديديله (والجنون) قعود وزنده برنسنه‌يى ستر ونهان ايلمك معناسنه‌در : يقال جنه الليل وجنّ عليه جنا وجنونا من الباب الاول اذا ستره وكلّ ماستر عنك فقد جنّ عنك مؤلفك بصائرده بياننه كوره جنّ ماده‌سى ستر معناسنه موضوع اولوب معانئ سائره آندن منشعبدر وجنّ رحمده جنين مستور اولمق معناسنه‌در : يقال جنّ الجنين فى الرحم جنا من الباب الثانى اذا استتر وجن وجنون دلورملك معناسنه‌دركه عقلى مستور اولور يقال جن الرجل جنا وجنونا على المجهول اذا صار مجنونا وجن جيمك كسريله وجنان كتاب وزنده كيجه مظلم اولمق ياخود قرا كروقارشمق معناسنه‌در : يقال جن الليل جنا وجنونا وجنانا اذا اظلم اواختلطت ظلمته و يقال واتاه جن الليل وجنونه وجنانه اى ظلمته اواختلاط ظلمته وجنون برشئ اوتلرى

بالجمله چچك آچمق معناسنه‌در : يقال جنت الارض على المجهول اذا اخرجت زهرها ونورها (الاجنان) همزه‌نك كسريله بودخى قرا كولق بصوب برنسنه‌يى ستر ايلمك معناسنه‌در : يقال اجنه الليل اذاستره وميتى تكفين ايلمك معناسنه‌در : يقال اجنّ الميت اذا كفنه وپنهان اولمق معناسنه‌در : يقال اجنّ عنه اذا استتر وبرآدمى دلو ايلمك معناسنه‌در : يقال اجنه الله فهو مجنون فلاتقل مجن كما يقال احبه فهو محبوب وكبه خاتونه جنينى رحمنده ستر وقبض ايلمك معناسنه‌در : يقال اجنت الحامل الجنين اى ستره فى الرحم (الجن) جيمك كسريله كيجه‌نك ظلمتنه ياخود اختلاطنه دينوركه ذكر اولندى وجن الناس وجنان الناسكه سحاب وزنده‌در مجتمع ناسك كوم وفراوان اولان يرينه دينور داخل اولانى ستر ايلديكيچون تقول لقيته فى جن الناس وجنانهم اى معظمهم وجن ملائكه‌يه اطلاق اولنور مستور اولدقلريچون جنه دخى دينور مؤلف بصائرده ديديكه جن حقنده ايكى كونه مقاله واردر برىسى بودركه جن مطلقا حواسك مجموعندن مستتر اولان روحانيونه اطلاق اولنوركه انس مقابلى اولور بوصورتده ملائكه وشياطين داخل اولور پس ملائكه ايله جن بيننده عموم وخصوص مطلق واردر هرملائكه جندر وهرجن ملائكه دكلدر ثانى روحانيونك بعضنه اطلاق اولنور زيرا روحانيون اوچ قسمدر اخياردركه ملائكه‌در واشراردركه شياطين‌در واوساطدركه اخيار واشرارى مشتملدر جن طائفه‌سيدر پس بوراده مؤلف قول اول اوزره تفسير ايلدى مترجم ديركه اشبو جن مبحثنك تفصيلى بدر الدين السبكى مرحومك آكام المرجان فى احكام الجان نام كتابنده مشروحدر انتهى وجن برنسنه‌نك تازه‌لكى ونوظهورلغى هنكامنه اطلاق اولنور زيرا حسن وبداعتى حالبى اولمغله قلوبى مفتون ايدر يقال جن الشباب وغيره اى اوّله وحدثانه وجن النبت نبات قسمنك چچكلرندن عبارتدر يقال اعجبنى جن النبت اى زهره ونوره وعربلر لاجن بهذا الامر ديرلر لاخفاً فيه معناسنه (الجنن) فتحتينله قبر ومزاره كذلك كفنه وميته اطلاق اولنور ستر معناسندن مأخوذلردر جعلرى اجنان‌در (الجنان) سحاب وزنده ثوب ولباسه اطلاق اولنور وجودى ستر ايلديكيچون وكيجه‌يه اطلاق اولنور ياخود قرا كولغنه دينور وبرنسنه‌نك ايچريسنه دينوركه كوزه كورنمز يقال هو فى جنانه اى جوفه شارح ديركه بوراده نسخه‌لرده وجوف مالم تر عبارتيله‌دركه مرئى اولميان شيئك جوفى ديمك اولور وصف مذكور ايسه جوفك ملايميدر مكر مالفظنى معرفهٔ عامه اعتباريله الشئ معناسنه حمل ايله وجوف الشئ الذى لم تر سبكنده اوله‌كه عدم رؤيت جوفك صفتى اولور ياخود اضافة الشئ الى صفته قبيلنه تكلف اولنه وجنان برطاغك آديدر وحريم خانه‌يه دينور ويوركه وقلبه على قول محل

... اولان تو كله ديور يقال فلان ضعيف الجنان اى القلب اوهو روعه وجنانه اطلاق اولنور زوج معناسنه جمعى اجنان كلور (جنان) شدّاد وزننده ابو ... عبدالله بن محمد بن الجنان محدثدر وابو الوليد بن الجنان اديب ومتصوفدر (...) كتاب وزننده برمحبوبه قيزك اسميدركه ابونواس الحكمى اشعارنده انكله ... بر موضع آديدر وباب الجنان حلب شهرنده برمحله‌در ومحمد بن احمد ... ونوح بن محمد الجنانى محدثلردر وجنان جنت لفظندن جمع اولور وعمرو بن ... بن حسان مقرىٔ ومحدثدر (الاستجنان) كيز لنمك معناسنه‌در : يقال استجن الرجل اذا استتر ودلو رملك معناسنه در : يقال استجن فلان على المجهول ... مجنونا وبر آدمى شوق وجنبش وطربه كتورمك معناسنه‌در : يقال استجنه اذا استطر به (الجنين) امير وزننده رحمده اولان ولده ديور يعنى مفعولدر ... الجنه واجنى كلور اجله وافلس وزنلرنده ومطلقا مستور ونهان اولان شيئه ديور يقال شئ جنين اى مستور (المجن) (والمجنة) ميملرك كسرى وجيملرك فتحيله (والمجان) (والجنانة) جيملرك ضميله قلقانه ديور ترس معناسنه ساتر ... وتقول العرب قلب فلان مجنه اى اسقط الحياء وفعل ماشاء اوملك امره واستبد به يعنى حياء وحجابى برطرف ايدوب بى پروا ديلديكنى ايشلر اولدى ... زمام امورى يد خبرده ايكن شمدى خود بخود امورنى قبضهٔ اراده واستقلالنه آلدى ديجك يرده ايراد اولنور ومجنّ وشاح معناسنه‌دركه نسوان عرب زينتلرندندر (الجنة) جيمك ضميله ... بى ستر ووقايه ايدن شيئه ديور يقال هو جنة له ... ومنديل مقوله‌سنه ديوركه نسوان آنكله صرتندن ماعدا ... ويوزلر وكوكسنك ايكى يانلرنى بوريوب اورترلر وبرقع كبى آنده ... اولنور (الجنّى) جيمك كسريله جن ياخود جنه لفظنه منسوب ... بيانه كوره مراد جن صنفندن ياخود جماعتندن واحد ديمكدركه ... رومى كبى اولور يقال رأيت جنيا اى واحدا من الجن اوالجنة وعبد السلام ابن عمر وابو يوسف الجنيين روايت حديث ايلديلر (الجنة) جيمك كسريله جن ... طائفه وجماعتنه ديور يقال هومن الجنة اى من طائفة الجن پس جن لفظندن اخص اولور تاء وحدت جنسيه‌يه دال اولور وجنه جنوندن اسم اولور ... معناسنه يقال به جنة اى جنون وجنه جن كبى ملائكه‌يه اطلاق اولنور (المجنة) ميمك وجيمك فتحيله طائفهٔ جن مقرى ارضنه ديور يقال ارض مجنة اى كثيرة الجن ومكه قربنده برموضع آديدر بعضا ميمى مكسور اولور ودليلك جنون معناسنه‌در : يقال به مجنة اى جنون (التجنن) تفعل وزننده (والتجانّ) تشديد نونله تفاعل وزننده دلورملك معناسنه‌در : يقال تجنن زيد وتجان اذا صار

بقال

مجنونا وتجنن برك نباتی بالجمله چچك اچق معناسنه‌در و بوتحرج وتأثم بابندندر يقال تجننت الارض اذاخرجت زهرها ونورها وتجنن وتجانن دلی اولمیان آدم مصنع دلولك صورتی کوستورمك معناسنه‌در : يقال تجنن على فلان وتجانن اذا ارى من نفسه الجنون (المجنون) دلو یه دینور دیوانه معناسنه يقال اجنه الله فهو مجنـون کماذکر لکن ثلاثی مجهـولدن وارد اولمغله بوشاذ اولمـامق مطرده در (الجان) تشـدید نونله جن لفظندن اسم جعدر لکن زمخشرینـك مقدمه ده ومؤلفك بصائرده بيانـنـه كوره جانّ ابوالجن‌در نته‌که آدم ابوالبشردر وبعضلر عندنده جان برقوم مخصوصدر انسـاندن مقدم خلق اولنديلر وجان برنوع حيه اسمیدرکه کوزلری سیاه اولور اکثری خانه‌لرده دور ايدر وبرکسه‌یی آزرده ایلمز (المجنـونة) بك اوزون خرما اغاجنه اطلاق اولنور يقـال نخلة مجنونة اى طويلة (الجنة) جيمك فتحيله خرما وسائر اشجاری مشتمل باغچه‌یه دینور اشجار وظلالیله ارضی ستر ایلدیکیچون جمعی جنان‌در کتاب وزننده تقول دخلنا الجنة وهی حديقة ذات النخل والشجر (الجنينة) سفينه وزنـنده طيلسان شکلـنده کنارلری زنجفلو برکونه توبه دینورکه نسـوان عرب تلبس ایدرلر (الجنن) ضمتینله اصلی جنون ایدی‌که دلیلکه دینور تخفيفا واوی حذف اولنمشدر (جنونه) خروبه وزنـنده محدثیندن یوسف بن يعقوب الکنانی لقبیدر (جنون) خروب وزنـنده اسمادندر جنون الموصلی غسان بن ربيعدن روايت حديث ایلدی (اجنك) همزه‌نك فتحی وجیمك کسریله من اجل انك معناسـنه‌در یعنی ترکیب مذکوردن مختصردر ويلمه کلمه‌سی کبی يقال من اجنك كذا ای من اجل انك كذا (الجناجن) زلازل وزنـنده کوکسده الان قبور غه لره دینور مفردی جنجن وجنجنه‌در جيملرك کسری وفتحيله وجنجون‌در جيمك ضميله (المنجنون والمنجنين) ميملرك فتحيله صو دولابنه دینورکه طوار ایله یاخود صو ایله دونوب صوچکیلور باغچه‌لرده‌ونهرلرده اولان دولاب اوله‌جقدر وبومؤنثدر مترجم دیرکه بونی زمخشری خرمن دوکجك چرج ایله بیان ایلمشدر وشافيه شرحنده چار پردی وزنی فنعلول وفنعليل ياخود فعللون وفعلليل اولدیغنی تفصیل ومعرب اولمسنی تصريح ايلمشدر وتأنيثی ظاهرا آلت تأويلنه‌مبنی‌در (جنينه) جهينه وزنـنده عقيق مدینه‌ده برموضعدر ونجددیارنده ضریه‌ایله حزن‌بنی‌یربوع بيننده برموضع‌آدیدر ووادی‌القری‌ایله تبوك بيننده‌برموضع آدیدر (الجنينات) دارالخلافة بغدادده برموضع آدیدر(ابوجنه) جيمك کسریله اسد قبیله‌سندن برشاعردرکه‌ذوالرمه نام شاعرك دايسی ایدی(ذوالمجنين)ميمك کسريله عتيبة‌الهذلی‌لقبیدر دائما ایکی قالقان طاشرایدی(المتجننه) متفننه وزنـنده شول‌ارضه دینورکه اوتلغی کور وفراوان اولمغله هربلوکی برسمته ذاهب اولمغله کویا که تجنن

ابلشدر يقال ارض مجننة اذا كانت كثير جنها حتى ذهبت كل مذهب (بيت جن) جيمك كسريله جبل الثلج تحتنده برقريه آديدر لسبتنده جنانى دينور جبلك كسريله (الجون) جيمك فتحيله شدت خضرتندن قرامتق اولان بك قوبو يشل اولنه دينور وقرمزى نسنه‌يه دينور وآق نسنه‌يه دينور وقاره نسنه‌يه دينور وكوندوزه دينور نهار معناسنه جمعى جون‌در جيمك ضميله وجون ياغز آته ومايه اينر دينور وجوان بن زنباع العبسى وحارث بن ابى شمر الغسانى وحسيل الضبى وقنب بن سابط الزيادى ومالك بن نويرة اليربوعى وامرئ القيس بن حجر وعلقمة بن عدى ومعاوية ابن عمرو بن الحارث فرسلرينك اسميدر وجون بن قتاده اصحابدن ياخود تابعيندندر وجون مصدر اولور قارارمق معناسنه يقال جان وجهه يجون جونا اذا اسود (الجوان) جيمك فتحى وتثنيه بنيه‌سيله يايك ايكى كوشه‌سنه دينور يقال جونا القوس اى طرفاه وابو عمران عبد الملك بن حبيب الجونى واوغلى عويد محدثلردر (الجونة) ثمره وزننده كونشه دينور يقال طلعت الجونة اى الشمس وقرمزى نسنه‌يه دينور وكوموره دينور ومكه ايله طائف بيننده برقريه آديدر (الجونة) جيمك ضميله آت قسمنده اولان اولان ياغزلغه دينور وعطار طبله‌سنه دينور بونك اصلى مهموزدر جمعى جون كلور صرد وزننده وكوجك طاغه دينور (الجونى) كوفى وزننده برنوع بغرتلق قوشنه دينوركه قارنى وقنادلرى سياه اولور (التجون) تفعل وزننده عروس قپوسنى شطارت ايچون كرج مقوله‌سيله اغارتمق معناسنه‌در كذلك ميت قپوسنى ماتم ايچون قرارتمق معناسنه‌دركه عادت عربدندر يقال تجون باب العروس اذا بيضه وتجون باب الميت اذا سوده (جوين) زبير وزننده خراسان اولكه‌سنده برايالت آديدر وسرخس قضاسنده برقريه‌در (الجوناه) حمراء وزننده كونشه دينور شمس معناسنه يقال طلعت الجوناه اى الشمس وتجرع‌يه دينو روسياه تويلو ناقه‌يه دينور ذكر اولنان جون لفظندن مأخوذدر (المجوجن) مجوهر وزننده قوقش صويه دينور يقال ماء مجوجن اى منتن (جوان) غراب وزننده (وجوين) زبير وزننده اساميدندر (الجونين) جيمك ونونك فتحيله بحرين قضاسنده برقريه‌در (الجوانة) شداد وزننده دبره دينور است معناسنه (جاوان) اكراددن براويماق آديدر حلهٔ مزيديه‌ده متمكن اولورلر فقهادن محمد بن على الجوانى انلردندر (جهينه) مصغر بنيه‌سيله برقبيله آديدر ٭ وعند جهينة الخبر اليقين ٭ مثلى جهن ماده‌سنده ذكر اولندى وجهينه طبرستان اولكه‌سنده برقلعه‌در وموصل قضاسنده برقريه‌در تصانيف كثيره صاحبى حسين بن نصر بن محمد الجهينى اورادندر (الجهنة) غرفه وزننده اواخرليلك ابتداسنه دينور جهمه معناسنه (الجهانة) ثمامه وزننده تازه قيزه دينور يقال جارية جهانة اى

شابة (الجهن) جيمك فتحيله يوزك اتى غليظ اولمغه دينور (الجهن) جيمك ضميله دكز قيبسنه براوق آتمى مسافه قدر قريب اولان كورفزه‌دينوركه ساحله متصل اولميه واكرمتصل اولورسه شعب دينور (الجهون) قعود وزننده بر نسنه قريب اولمق معناسنه‌در : يقال جهن الشئ جهونا من الباب الاول اذاقرب ودنا (جيهان) جيمك فتحيله بررجل آديدر (نهرجهان) جحن ماده‌سنده ذكر اولندى (جيان) شداد وزننده اندلسده بر بلده‌در قدماء اعلامدن ابن مالك وابوجيان اورادندر ايكيسيده امام العربيه در وابوجيان بعضا پدرينك جدى اولان حيانه نسبت اولنوركه حاى مهمله ايله در وجيان اصبهان قضاسنده برقريه‌در طلحة ابن الاعلم الحنفى اندندر وموسى بن محمد بن جيان ومحمد بن خلف بن جيان محدثلردر تجز بعونه تعالى

(* فصل الحاء المهملة *) (الحبن) فتحتينله برمرضدركه انسانك قارننده عارض اولمغله قارن شيشوب قبارر بين الاطباء استسقا ديدكلرى علتدر يقال به حبن وهوداء فى البطن يعظم منه (الحبن) حانك فتحى وبانك سكونيله وفتحيله استسقا علتنه مبتلا اولمق معناسنه‌در : يقال حبن الرجل على المجهول وحبن حبنا وحبنا من الباب الرابع اذا اصابه وحبن پرغضب اولمق معناسنه مستعملدر يقال حبن عليه حبنا اذا امتلأ غضبا (الاحبن) احمر وزننده استسقا علتنه‌اوغراش آدمه دينور مؤنثى حبناءدر (الحبن) حانك كسريله ميمون ديدكلرى جانوره‌دينور وبركونه قبارجق اسميدركه قان چبانى كبى بدنده ظهور ايدر ومطلقا بدنده ظهور ايدوب شيشوب ايرنلنن سيولجه وياره مقوله‌سنه دينور وقان چبانه دينور جمعى حبون كلور (الحبنة) حانك كسريله بودخى سيولجه وياره مقوله سنه دينور (الحبن) حانك فتحيله شجر دفلى اسميدركه آغو اغاجى ديدكلريدر خلق اكازقوم اغاجى ديرلر (الحبين) امير وزننده بودخى شجر مزبوره دينور (الحبناء) حمراء وزننده بيوك قارنلو عورته دينور يقال امرأة حبناء اى الضخمة البطن ومغيره ويزيد وصخرنام برادرلرى اسميدركه اوچيده شاعر ايدى پدرلرى عمروبن ربيعه‌در وبمورطلمز اولان كوكرچينه دينور جمعى حبن در حانك ضميله واتلو طوپاج اياغه وصف اولور (حبينه) جهينه وزننده (وام حبين) زبير وزننده برجنس جانوره دينور تركيده كرتنكله ديدكلريدركه كلره شبيه وايرى وقارنى بيوك اولور دائما باشنى يوقرى قالديره‌رق كيدر طاشلق يرلرده ومقبره‌لرده كثير اولور (وام حبين) لفظى معرفه‌در بعضا لام تعريف داخل اولور لكن بعدالحذف شاذ اولمق اوزره نكره اولمز (المحبئن) مطمئن وزننده طارغين آدمه دينور يقال رجل محبئن اى غضبان (حبونن) سفرجل وزننده بررجل

عملبفر وبروادی اسمیدر (حیونه) حوره وزنده قاسم ابرزالی نام محدثك جدی اسمیدر وعبدالواحدبن حسن بن حین که زبیروزنده‌در محدثدر علی قول نوله‌حنین‌در (الخنن) حانك فتحی وکسری ونك سکونیله مثل وهمتا معناسنه‌در : یقال هو حنه ای مثله وقرنه ویقال هما حتنان ای سیان فالری بس اوق آتشمقده اولان برابرلکده استعمالی غالب اولمشدر وباطل وبیهوده معناسنه‌در : یقال انی بالحتن ای الباطل (الحتن) فتحتینله طاغرنك اولرینه دینور وحتن مصدر اولنور برنسنه سخت وشدید اولمق معناسنه یقال حتن الحرحتنا من الباب الرابع اذا اشتد (الحاتن) شول کونه دینور که اول وآخری آسیلکده یکسان اوله یقال یوم حاتن اذا استوی اوله وآخره حرآ (المحتتن) اسم فاعل بنیه‌سیله هربری بس برابر اولان دوز وهموار نسنه‌یه دینور یقال شیٔ محتتن ای مستو لایخالف بعضه بعضا (الحتناء) حمراء وزننده نو بسز قولاق دوه‌یه دینور (الحتنان) حانك ضمیله حتنال وزننده ومراد فیدرکه ضروری وناچار معناسنه‌در یقال ماله عنه حتنان ای حتنال ای بدوفراق (الحتنی) جمزی وزننده آتیلان اوقلرك یکسا تلفنه دینور یقال وقعت النبل حتنی ای متساویة (الاحتان) همزه‌نك کسریله اوق اتان آدمك هب آندیغی اوقلر بربره اوغرامق معناسنه‌در : یقال احتن الرجل اذاوقعت سهامه فی موضع واحد (التحاتن) تفاعل وزننده برابرشمك معناسنه‌در : یقال تحاتنوا فی الامراذاتساووا (حوتنان) حانك فتحیله بربلده آدیدر (حتن) حانك وتای مثنه‌نك ضمیله هذیل بلادنده برموضع آدیدر (الحجن) حانك فتحی وجیمك سکونیله اغاجی اکوب بوکمك معناسنه‌در : یقال حجن العود حجنا من الباب الاول اذاعطفه وبرآدمی برایشدن چویروب آیقومق معناسنه‌در : یقال حجن فلانا عن الشیٔ اذاصده وصرفه وچوکانله برنسنه‌یی کندیسنه طوغری چکمك معناسنه در باغجوانلرك ککه ایله اغاجك دالنی چکدکلری کبی یقال حجنه اذاجذبه بالمحجن (التحجین) تفعیل وزننده بوددخی اغاجی اکوب بوکمك معناسنه در : یقال حجن العود اذاعطفه وتحجین دوه‌یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدرکه اکریجه اولنور (الاحتجان) افتعال وزننده برنسنه‌یی محجن ایله برویه چکمك معناسنه در : یقال احتجنه اذا جذبه بالمحجن ومالی قبض وتملکله‌در عهده ایلمك معناسنه مستعملدر یقال احتجن المال اذاضمه واحتواه (الحجن) فتحتینله اکریلکه دینور یقال به حجن ای اعوجاج وبرنسنه‌یه بخل وضنت ایلمك معناسنه‌در : یقال حجن علیه وبه حجنا من الباب الرابع اذاضن ومقیم اولمق معناسنه در : یقال حجن بندار اذا اقام وحجن کنه تعبیر اولنان بوجکه دینور وطوار قسمنه عارض اولان کوزملکه دینور یقال فی دابته حجن

ای زمن (الحجنة) غرفه وزننده بودخی اکریلکه دینور یقال به حجنة ای اعوجاج وحجنة الثمام بیان داریسی دیدکلری اوتك یپراغنه اطلاق اولنور وبونده فتحاتله‌ده زبانزده‌در وحجنة المغزل ایکك باشنده اولان اکریجه دموره دینور (التحجن) تفعل وزننده اکیلمك معناسنه‌در : یقال تحجن الشیء اذا اعوج (المحجن) منبر وزننده (والمحجنة) مکنسه وزننده چوکانه وباغچوانلرك ککه تعبیر ایتدکلری اوجی اکری اغاجه دینور ومطلقا اکری نسنه‌یه دینور ومحجن ابن الادرع ومحجن بن ابی محجن اصحابدندر (الحجناء) حمراء وزننده معاویة البکائی فرسنك اسمیدر وبر اوجی اشاغی جبهه‌یه طوغری مائل اولان قولاغه دینور علی قول هربرینك براوجلری جبهه‌یه طوغری بری برینه مقابل مائل اولانه دینور یقال اذن حجناء ای المائلة احد طرفیها قبل الجبهة سفلا اوالتی اقبلت اطراف احدا هما علی الاخری قبل الجبهة (الاحجن) احمر وزننده (والحجن) کتف وزننده اوجلری بوکلم بوکلم صارقق وقیورجق صاچه دینور یقال شعر حجن وحجن ای متسلسل مسترسل رجل جعد الاطراف وحجن کنه دیدکلری بوجکه دینور (الاحجان) همزه‌نك کسریله ثمام دیدکلری اوتك یپراغی ظهور ایلملك معناسنه‌در : یقال احجن الثمام اذا خرجت حجنته (الحجون) صبور وزننده تنبل وکاهل آدمه دینور یقال رجل حجون ای کسلان ومعلاة مکه‌ده برطاغك آدیدر وبرموضعك اسمیدر وحجون شول غزوه‌یه دینورکه خصم طرفنی اغفال ایچون ابتدا اصل مقصود اولان جهتی اضمار وسائر سمتی اظهار ایلدکدنصکر بغتة جهت مقصوده تحول وعزم اولنه علی قول بعید وطویل اولان غزوه‌یه اطلاق اولنور یقال فلان یغزو الغزوة الحجون وهی کل غزوة غیرها ثم یخالف الی ذلك الموضع اوهی البعیدة الطویلة (حجین) زبیر وزننده ابن المثنی‌درکه محدثدر (احجن) احمر وزننده اسامیدندر لهب بن احجن برقبیله‌درکه فنّ عیافه‌ایله معروفلردر (الحوجن) جوهر وزننده قرمزی کله دینور ورداحمر معناسنه حوجم دخی دینور (حجن) حانك فتحیله ابن المرقع درکه صحابه‌در (حجینه) جهینه وزننده اسمادندر (حجشنه) حانك وشین معجمه‌نك فتحیله محدثیندن یحیی بن الفضل الموصلی جدینك اسمیدر (الحذن) حانك ضمی وذال معجمه‌نك سکونیله طون اوجقورلغنه دینور حجزه معناسنه (الحذنة) عتله وزننده بودوره دینور وقولغی کوچك آدمه دینور یقال رجل حذنة ای الصغیر الاذن وشول دوه‌یه دینورکه کوچکدن قعده اتخاذ اولنمغله ادوات واثقال تحمیل ایده‌رك قوللانلمغله اورکجی اریوب باصق قالوب وقارنی ضخامت پیداایلمکله طوپاچ قالمش اوله ویمامه قربنده برموضع آدیدر (الحذنتان) عتلتان وزننده

انسانك ایکی فیندقلریته دینور وایکی خایەلره دیور وایکی قولتغه دیور (الحران)
حانك کسری وضمیله دابه حرون اولمق معناسنەدر که اشدرمك وسکرتمك مراد
اولندقده خیرجینلق واوکولك ایدوب اشمبوب وسکرتمیوب کیری کیری کتمك
وسکردرکن همان طوری و یرمکدن عبارتدر که تعریفله هارنلق تعبیر اولنور
یرلك الخافر اولانه مخصوصدر آت وقاطر کبی یقال حرنت الدّابة وحرنت
حرانا وحرانا من الباب الاول والخامس اذا استدرّ جریها وقفت بوراده اذا استدر
لفظی مجهول صیغه سیلەدر وبایع ومشتریدن هر بری متاعك بهاسنده نه اشاغی
اتمك ونه یوقاری چقمق معناسنه مستعملدر یقال حرن فیالبیع اذالم یزدولم ینقص
وبموق آتمق معناسنەدر : یقال حرن القطن حرانا من الباب الاول اذاندفه
(الحرون) صبور وزننده وصفدر هارنلق ایدن دابەیه دینور وشول شکاره
دینورکه اصلا طاغك طوروسندن آیرلمز اوله ومسلم بن عمرو والباهلی یاخود شقیق
ابن جریر الباهلی فرسنك اسمیدر وحبیب بن المهلب نام کمسەنك لقبیدر (الحارین)
میمك فتحیله کومج باللرینه دینور وبال کومجنه یاپشوب آیرلمیان آریلره دینور
تاکه بال ساغان انده اولان اغاجله کندیسنی قوبروب دفع ایلیه و بموق
چکردکلرینه دینور مفردی محران‌در مفتاح وزننده (حرّان) شدّاد وزننده
مصیصی برشاعردر وشام دیارنده بربلدەدر نسبتنده حرنانی دینور نون زیادەسیله
حرانی دیمز هرنقدر قیاس ایسەده (بنوحرنه) کسرتینله وتشدید نونله بربطن‌در
(حرین) زبیر وزننده بررجل اسمیدر (الحردون) دالله جردحل وزننده
حرذون لفظنده لغتدر ذال معجمه ایله (الحرذون) ذال معجمه ایله حردون
درکه ارکك کلره دینور یاخود بشقه برجانورك آدیدر مفرداتده حرذون سریانی
اولەرق ترکیده کرتکله دیدکلری جانور ایله مفسردر (الحراسن) حانك فتحی
وسینك کسریله برنوع بالق اسمیدر (الحراسین) حانك فتحیله آرق وزبون دوەلره
دینور مفردی یوقدر وقوراق قیتلق سنەلره دینور (الحزن) حانك فتحی
وزای معجمەنك سکونیله وفتحتینله غم واندوهه دینور جمعی احزان‌در یقال اخذه
حزن وحزن ای هم‌ّ وحانك ضمیله حزن مصدر اولور برآدمی غمکین ایلمك معناسنه
یقال حزنه الامر حزنا من الباب الاول اذاجعله حزینا وحزن فتحتینله کذلك
مصدر اولور غمکین اولمق معناسنه یقال حزن الرجل حزنا من الباب الرابع اذاصار
حزینا (التحزن) تفعل وزننده (والتحازن) تفاعل وزننده (والاحتزان)
افتعال وزننده بونلرده غمناك اولمق معناسنه‌در : یقال تحزّن الرجل وتحازن
واحتزن اذا صار حزینا وتحزّن برآدمه برنسنه ضمننده آجیوب دردناك اولمق
معناسنەدر : یقال تحزن علیه اذاتوجّع (الحزنان) سکران وزننده (والمحزان)

محراب وزننده باب رابعدن اسم فاعللر در غمكين آدمه دينـور (الاحزان)
همزه‌نك كسريله بودخی بركسه‌يی غمكين قلمق معناسـنه‌در : يقال احزنه اذاجعله
حزينـا بعضلر ديديكه احزنه جعله حزينا معناسـنه‌در وحزنه حزنا جعله فيه
الحزن معناسـنه در تمكين وتقريری متضمنـدر واحزان غليظ ودرشت وسرديره
اوغرامق معناسنه‌در : يقال احزن الرجل اذاصار فی‌الحزن (المحزون والحزين)
امير وزنـنده (والحزن) كتف وندس وزنلرنده‌كه باب اولدن وصفلردر
(والمحزن) مكرم وزننده كه احزاندن اسم مفعولدر غمكين آدمه دينور اوللرك
جمعی حزان كلور كرام وزنـنده وحزناء كلور كرماء وزنـنده (عام الحزن)
حانك ضميله امّ المؤمنين خديجة الكبرى رضی الله عنها ايله عم النبیّ عليه السلام
ابوطالبك وفات ايلدكلری سـنه‌در عليه السـلام حضرتلری بك محزون اولملريله
اطلاق ايلديلر (الحزانة) ثمامه وزنـنده سلفده عرب طائفـه‌سی عجم اوزره
ابتدا قدوملرنده حسب الشرط والمعاهده مستحق اولدقلری سابقه‌يه دينوركه خانه
ومزرعه وترلا مقوله‌سی املا كدن عبارت ايدی بينلرنده بووجه اوزره قرارداده
اولمشـيدی حزونة ارضدن مأخوذدر وحزانه برآدمك اهل وعيالنه دينور لوازم
واموريچون متحزن ومتضجر اولديغی تصورينه مبنی‌در ومنه‌فلان‌لايبالی اذااشبعت
خزانته ان يجوع حزانته (الحزون) صبور وزننده بدخوی قيونه دينور
(الحزن‌والحزنة) حالرك‌فتحی وزالرك‌سكونيله سردوغليظ‌يره دينور يقال‌ارض حزن
وحزنة ای غليظة خلاف سهلة وحزن غسان قبيله‌سندن برجاعتدر و بلاد عربه
اطـلاق اولنوركه عربسـتانی تعبير اولنور علی قـول بلاد عربده ايكی حزن
نام محل واردر بری زباله ايله نجد بيننده اولان ارضدر وبری بنی يربوع يوردنده
برموضعدركه دوز اووه‌لری ونيجه مرغزارلری مشتملدر ومنه قولهم من‌تربع‌الحزن
وتشتی الصمان وتقيظ الشرف فقداخصب يعنی برآدم بهـار موسمنده حزن وقيش
فصلنده صمان وياز ايامنده شرف نام محللرده آرام ايلسه اصلاجدب وقلتدن آزرده
اولميوب خصب ورخا ايله امرار ايام ايدر وحزن بن ابی وهب اصحابدندر (الحزن)
صرد وزنـنده درشت وغليظ طاغلره دينـور مفردی حزنه‌در صبره وصبر كبی
و برطاغك اسميدر (حزين) امير وزنـنده نجد ديارنده برصويك آديدر وبر
رجل اسميدر (حزان) سحاب وزننده (وحزانه) ثمامه وزننده (وحزين) زبير
وزننده اساميدندر (التحزين) تفعيل وزننده رقت صوتله قرآن كريم اوقومق
معناسـنه‌دركه قلوبه مؤثر اولور حزين حزين اوقومق تعبير اولنور يقال هو
يقرأ بالتحزين ای برقق صوته (الحسن) حانك ضميله كوزللكه دينورجمعی محاسن
كلورغيرقياس اوزره يقال بوجهه حسن ای جمال وحسن مصدراولوركوزل اولمق

معناسنه يقال حسن الغلام وحسن حسنا من البابين الخامس والاول اذا كان جميلا (الحاسن) (والمحسن) فتحتيله (والحسين) امير وزننده (والحسان) غراب وزننده (والحسان) رمان وزننده اسم فاعللردر كوزل نسنه‌يه دينور حاسن باب اولندر ذوحسن معناسنه‌در حسن وحسين كلملرينك جمعى حسان كلور حانك كسريله ورمان وزننك حسانون كلور مؤنثى حسنه وحسناء وحسانه در رمانه وزننده وحسنه وحسناء كلملرينك جمعى حسان وحسانه‌نك جمعى حسانات كلور ولاتقل رجل احسن فى مقابلة امرأة حسناء يعنى كرچه حسناء كلمه‌سنك حسب القياس مذكرى احسن اولمقدر لكن مهجوردر نته‌كه امرد كلمه‌سنك مؤنثى مرداء ايكن مهجور اولمشدر ولهذا امرأة حسناء ديرلر مقابلنده رجل احسن ديمزلر وغلام امرد ديرلر مقابلنده جارية مرداء ديمزلر بلكه افعل تفضيل اراده‌سيله هو الاحسن ديرلر جمعى احاسن در ومنه احاسن القوم اى حسانهم (الحسنى) بشرى وزننده اسمدر كوزللكه دينوركه ايو عمل وخصلتدن عبارتدر يقال قيد الحسنى اى ضدّ السوءى مؤنث بعضا نزده حسن وحسنه وحسنى بينلرينى شو وجهله فرق ايلمشدركه حسن اعيان واحداثه شاملدر وحسنه وصف اولورسه كذلك اعيان واحداثه شامل اولوب واكر اسم اولورسه همان احداثه اطلاق اولنور اعيانه اطلاق اولنمز انتهى وحسنى عاقبت حسنه معناسنه‌در وديدار الهى ايله شرفياب اولمق نعمتنه دينور يقال يسرلنا الله الحسنى اى العاقبة الحسنة والنظر الى الله تعالى واعدا اوزره فوز وظفر معناسنه مستعملدر وشهادت نعمتنه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى [هل تربّصون بنا الا احدى الحسنيين] الاية وحسنى لفظنك جمعى حسنيات وحسن كلور صرد وزننده (المحاسن) ميمك فتحيله غير قياس اوزره حسن لفظنك جمعيدركه ذكر اولندى كويا كه مفردى محسن تخيل اولنمشدر ومحاسن محسن لفظندن كه مقعد وزننده اسم مكاندر جمع اولور وجود انسانيده موقع حسن وجمال اولان برلره دينور وعند البعض بومعناده مفردى يوقدر يقال انظر الى محاسن بدنه اى المواضع الحسنة (المحسن) معظم وزننده كوزللنمش معناسنه دركه مراد حسن اوزره مجبول ديمكدر يقال وجه محسن اى حسن (التحسين) تفعيل وزننده كوزل قيلمق معناسنه در : يقال حسنه الله اى جعله حسنا (الاحسان) همزه‌نك كسريله ايولك ايلمك وبرنسنه‌يى ايووكوزل ايلمك معناسنه‌در : يقال احسنه ضدّ اساءه وبرنسنه‌يى ايو وكركى كبى بيلمك معناسنه‌در : يقال هو يحسن الشئ اى يعلمه وحسن ديدكلرى يوكسك قوم يغنى اوزره اوتورمق معناسنه‌در : يقال احسن الرجل اذا جلس على الحسن (المحسن) (والمحسان) دائم ناسه ايولك ايدن آدمه دينور (الحسنة) فتحاتله ايولكه وايو حالته

وابونسنه‌یه دینور نته که آنفا فرق وبیان اولندی یقال فیه حسنة ای ضدّ سیئة جمعی حسنات کلور وحسنه برخاتون اسمیدر واصطخر قضاسنده برقریه آدیدر وطریق یمنده صعده وعثر بینلرنده نیجه طاغلره اطلاق اولنور واجأ نام جبلك برکننه دینور (الحسینی) مصغر بنیه‌سیله والفك قصری ومدیله قصاری معناسنه مستعملدرکه نهایت جهد ومبلغ مساعی دیمکدر یقال حسیناه ان یفعل ذلك ای قصاراه بومقوله ترکیب کثیر در نتـه که بوقریلرده ماده‌لرنده ثبت اولنـدی هربرماده‌نك نهایت اعتباریله معنالری ملحوظ اولور مثلا بوماده‌ده حسن ولطفك درجهٔ غایتی شو یله ایلمکدر اکر ایلمز ایسـه بدوفنا اولوردیمك (الاستحسان) بکنمك وپسند ایلمك معناسنه‌در : یقال استحسنه اذا عده حسنا (الحسن) فتحتینله (والحسین) مصغر بنیه سیله ایکی جبل یاخود ایکی اوزون قومسـال آدیدر حسن دیدکلرینـك یاننده بسطـام بن قیس مدفوندر جمع اولندقده تغلیبا حسنان دینور وحسن وحسین طی قبیله سندن ایکی بطن در واسماء رجالدندرلر وحسن فتحتینله مطلقـا ذاتنده حسنله متصف خوب و پسندیده شیئه دینور واندلسده برحصار آدیدر ویمامه‌ده برقریه‌در وبرخوشمنظرشجرآدیدرالاء دیدکلری شجر اوله‌جقدر وقولـده دیرسکدن اوته جه ده اولان قرجه کمیکنه دینور بوندن ضمله‌ده لغتدر وبوکسـك قوم یغننه دینور (الحسـنة) حانك کسریله طاغك برجانبندن طومالوب چقان یوکسك یرینه دینور جمعی حسن کلور عنب وزننده (حسینه) خدیجه وزننده (وحسینه) جهینه وزننده (ومحاسن) مزاحم وزننده (ومحسن) معظم‌وزننده (ومحسن) معلن وزننده (وحسین) امیر وزننده اسامیدندر وحسینه جهینه وزنـنده عبد الملك بن مروانك مرجله‌سی اولان خاتونك اسمـیدر وحسینة بن المعرور تحدیث ایلدی (احسـان) همزهٔ مفتوحه ایله عدن قربنده براسکله آدیدر (الحسنیّ) عربی وزننده معدن نقره قربنـده برقیو آدیدر ومأمون خلیفه‌نك وزیری اولان حسن بن سهلك قصری آدیدر (الحسنیة) عربیه وزننده موصل ایالتنده بربلده آدیدر (الحسیناء) مصغر بنیه‌سیله برشجردرکه قصه یپراقلری اولور (الاحاسن) یمامه‌ده نیجه طـاغلره اطلاق اولنور (التحاسین) تحسین لفظندن جمعدرکه تفعیل وزنـنده اسمدر کوزل اولان شیئه دینور ومنه کتاب التحاسـین خلاف المشق یعنی سرعت وقلت مبالاتله یازلمیوب تأنی ورعایتله نظام وقاعده اوزره یازیلان یازودر خطاط یازولری کبی (حسنون) حانك فتحی وضمیله مقری اولان نمارك اسمیدرهبیره‌نك اصحابنـدندر وحسنون النباء وحسنون بن الصیقل المصری وابونصر بن حسنون وابوالحسن که حانك ضمیله طاوس بن احمدىرمحدّثلردر وام الحسن کمال بنت الحافظ

عبد الله بن احمد السمرقندی وام الحسن كريمه بنت احمد الاصبهانيه محدثلردر وحسن ضمه‌در امام احمدك ام ولديدر وحسن بن عمرو طئ قبيله‌سی رجالندندر وبرادری حسن كه حانك فتحی وسينك سكونيله‌در فردلردر يعنی همناملری يوقدر (حشن) شين معجمه ايله جندب وزنده يعقوب بن اسحق بن محمد بن حشن الخراسانی نام محدثك بدر بيك جدی اسميدر (الحشن) فتحتينله سود زقيرندن اولان كيره ديدكلری يعنی حشن ای وسخ من دسم اللبن ومصدر اولور طلومه خيلی مدت سود قونوب ارانقده تطهير اونمديغندن جركلنوب بدرايحه بغلمق معناسنه‌در : يقال حشن السقاء حشنا من الباب الرابع اذا كثر استعماله بحقن اللبن فيه فاروح ولزق به وسخه (الاحشان) همزه‌نك كسريله طلومه وافر زمان سود قويوب ارانقده تطهير ايلمامكله جركلندروب قوقتمق معناسنه‌در : يقال احشن السقاء اذا اكثر استعماله بحقن اللبن فيه فاروح ولزق به وسخه (الحشنة) حانك كسريله حقد وكينه معناسنه در : يقال به لفلان حشنة ای حقد (المحاشنة) مفاعله وزنده بری برينه سوكمك معناسنه در : يقال حاشنه اذاسابه (التحشن) تفعل وزنده امك جكوب كسب وكار ايلمك معناسنه‌در : يقال تحشن الرجل اذا اكتسب (المحشش) مطمئن وزنده طارغين آدمه دينور يقال رجل محشش ای غضبان (الحصانة) كرامه وزنده بناء ومكان بك صرب اولمق معناسنه‌در شويله‌كه اكا التجا ايدنه ال ايرشميوب امين وآسوده اوله يقال حصن البناء والمكان حصانة من الباب الخامس اذامنع (الحصين) امير وزنده صرب ومنيع محله وبنايه دينور يقال مكان حصين وقلعة حصينة ای منيع ومحكم ومتين زرهه اطلاق اولنور وجودك حصنی اولديغيجون يقال درع حصين وحصينة ای محكمة (الاحصان) همزه‌نك كسريله برمكانی قلعه‌كبی صرب ومنيع قلمق معناسنه‌در : يقال احصنه اذاجعله حصينا وزوج زوجه‌سنی نامحرمدن حفظ وصيانت ايلمك معناسنه‌در : يقال احصن البعل زوجتها اذا عصمها ويقال احصنه فلانا التزوج اذا عصمه وخاتون كنديسنی حرامدن صاقنمق معناسنه دركه نفسنی حفظ ايتمش اولور يقال احصنت المرأة اذاعفت وتزوج ايلمك معناسنه مستعملدر يقال احصن الرجل اوالمرأة اذا تزوج (التحصين) تفعيل وزنده بودخی بر بناء ومكانی صرب ومنيع ايلمك معناسنه‌در : يقال حصنه بمعنی احصنه وزوجه يی حرامدن حفظ ايلمك معناسنه در : يقال حصنها البعل اذا عصمها (الحصن) حانك كسريله شول صرب ومنيع ومحكم موضعه دينوركه درونـنه وصول قابل اولميه‌جق حصون كلور واحصان كلور وحصنه كلور عنبه وزنده وحصن بكی آيه اطلاق اولنور هلال معناسنه بوراده هلاك نسخه‌لری غلطدر وسلاحه اطلاق اولنور يقال جاء وعليه حصنه ای سلاحه

وحصن

وحصن يكرمى برموضع اسميدر وبنوحصن فزارەدن برجاعتدر وحصن اسماء رجالدندر (الحصان) سحاب وزننده نامحرمدن پرهيز اوزره اولان خاتونه دينور ياخود متزوجه‌يه دينوركه عفت لازميدرجمعى حصن كلور ضمتينله وحصانات كلور حانك فتحيله يقال امرأة حصان اى عفيفة اومتزوجة وحصان شهدانه انجويه اطلاق اولنور (الحصن) حانك حركات ثلاثيله خاتون عفيفه و پاكدامن اولمق معناسنه‌در: يقال حصنت المرأة حصنا من الباب الخامس اذا كان حصانا (الحاصن) (والحاصنة) (والحصناء) حمراء وزننده عفيفه وپرهيزكار خاتونه دينور جمعى حواصن وحاصنات كلور (المحصنة) اسم فاعل بنيه‌سيله (والمحصنة) اسم مفعول بنيه‌سيله عفيفه وپرهيزكار خاتونه دينور اول نفسنى احصان ايلديكيچون وثانى زوج احصان ايلديكيچوندر علىقول متزوجه‌يه ياخود حامله اطلاق اولنور تزوج وحمل حالتلرى دخى سبب احصاندر (الحواصن) كبه خاتونلره دينور مفردى حاصنه‌در يقال نسوة حواصن اى حبالى (المحصن) مكرم وزننده حرامدن نفسى محفوظ اولان كشى‌يه دينور ومتزوج كشى‌يه دينور وبومسهب ماده‌سى كبى نوادردندر (الحصان) كتاب وزننده آيغرآته دينوركوياكه راكبنه حصن اولور علىقول شول آيغره دينوركه پك صوى وكريم اولمغله نطفه‌سى صيانت اولنوب هرآته چكلمز اوله جمعى حصن در كتب وزننده يقال ركب الحصان وهوالفرس الذكر اوالكريم المصون بمائه (التحصن) تفعل وزننده آت نطفه‌سى مصون صوى آيغراولمق معناسنه‌در : يقال تحصن الفرس اذاصارحصانا بين التحصن والتحصين (المحصن) منبر وزننده كلبده اطلاق اولنور قفل‌معناسنه وزنبيله اطلاق اولنور يقال وضعه فى المحصن اى الزبيل ومحصن بن وحوح اصحابدندر (ابوالحصين) زبير وزننده تلكى‌يه اطلاق‌اولنوركه كنيه‌سيدر ثعلب معناسنه (ابوالحصين) امير وزننده عثمان بن عاصمك كنيه سيدركه تابعيدر وابو الحصين عبد الله بن احمد امام نسأى شيخيدر وابوالحصين الوادعى ومحمدبن اسحق‌بن ابى حصين محدثلردر (حصن) حانك كسريله (وحصين) زبير وزننده (وحصين) امير وزننده اسامىٔ رجالدندر (الحصانيات) حانك فتحيله قوشلره اطلاق اولنور (الاحصنة) اجوبه وزننده اوق تمرنلرينه دينور (حصنان) حانك كسريله بر بلده آديدر ووادى ليه نام محلده برقلعه آديدر نسبتنده حصنى دينور حصنانى ديمز نونلرك اجتماعى استثقال ايتدكلريچون (الحضن) حانك فتحى وضاد معجمه‌نك سكونيله انسانك قولتغى آلتندن بوكوره وارنجه قدر يره دينو علىقول كوكس وايكى بازو ايله مابينلرندن عبارتدركه قوجاق تعبير اولنور يقال اخذ الصبى فى‌حضنه وهو مادون الابط الى الكشح اوالصدر والعضدان وما

بينهما و برنسنه‌نك جانب وناحيه‌سنه دينور جمعى احضان در يقال اعتنق الطائر
فى حضن الاكمة اى فى جانبها وناحيتها ومعرتلان ابنه دينور وجار الضبع معناسنه
وحضن الجبل طاغك چوره‌سنه دينور كه بوره تعبير اولنور على قول دينه‌دينور
يقال صاد الصيد فى حضن الجبل وهو ما اطاف به اواصله وبو ايكى معناده حانك
ضميله‌ده لغتدر (الحضن) فتحتيله قبل كبكنه دينور طاج معناسنه ونجد ولايتنده
برطاغك آديدر ومنه المثل • انجد من رأى حضنا • يعنى حضن نام طاغى كورن
مسافر نجد اولكه‌سنه كلش اولور وحضن تغلب قبيله‌سندن منشعب برقبيله آديدر
(الاعنز الحضنية) ذكر اولنان حضن دبدكلرى جبله ياخود قبيله‌يه منسوب كچيلر
ديمكدر بك سياه ياخود بك قزل تويلو اولور (الحضن) حانك فتحى ومادنك
سكونيله (والحضانة) كتابه وزننده چوجغى قوجاغه آلمق ياخود بسلمك معناسنه‌در
يقال حضن الصبىّ حضنا وحضانة من الباب الاول اذا جعله فى حضنه اورباه وحضن
وحضان وحضانه كتاب وكتابه وزنلرنده وحضون قعود وزننده قوش يمورطه‌لرى
قنادلرى آلتنه آلوب بصمق معناسنه‌در : يقال حضن الطائر بيضه حضنا وحضانا
وحضانة وحضونا اذا رخم عليه للتفريخ وحضن احسانى بركمسه‌دن آخره صرف
ايلمك معناسنه دركه اكا ويرميوب غيره ويرمكدن عبارتدر و بو ناحيه معناسندن
مأخوذدر يقال حضن معروفه عن جيرانه اذا كفه وصرفه وحضن وحضانه سحابه وزننده
برآدم بركمسه‌يى برنسنه‌دن برطرف ايدوب آنده كنديسى مستقل اولمق معناسنه‌در
يقال حضن فلانا عن كذا حضنا وحضانة اذانحاه عنه واستبدّ به دونه وبرآدمى
ايشندن آليقومق معناسنه‌در: يقال حضنه عن حاجته اذاحبسه ومنعه (الاحتضان)
افتعال وزننده بودخى چوجغى قوجاغه المق ياخود بسلمك معناسنه‌در: يقال احتضن
الصبىّ بمعنى حضنه و بركمسه‌يى ايشندن آليقومق معناسنه‌در : يقال احتضنه عن
حاجته اذاحبسه ومنعه (المحضن) مقعد وزننده (والمحضن) منزل وزننده
قوشك يمورطه بصه‌جق موضعنه دينوركه فوللق تعبير اولنور (الحاضنة)اطفالى
تربيه ايدن دايه خاتونه دينور نته‌كه رجالدن اولانه لالا تعبير اولنور مؤلف لفظ
فارسيله تفسير ايلمشدر وحاضنه قصه صالقملى خرما اغاجنه دينور على قول
صالقملرى ظهور وقبجوقلرندن آيرلمش اوله‌رق چوبلرى قصه اولانه دينور
(الحضون) صبور وزننده برمه‌سى ديكرندن بيوك اولان قيونه وناقه‌يه وعورته
دينور وخايه سنك برى آخرندن بيوك اولان كشى يه دينور ودوداغنك بريسى
ديكرندن بيوك اولان فرجه دينور (الحضان) كتاب وزننده قيون وناقه
وعورت حضون اولمق معناسنه‌در : يقال حضنت حضانا من الباب الخامس اذا
كانت حضونا (الاحضان) همزه‌نك كسريله برآدمى خوارلمق وخوار كورمك

معناسنه‌در

معناسنه‌در: يقال احضنه واحضن به اى ازرى به وبر آدمك حقنى ايتمك معناسنه‌در قولتغه چالوب كوترمكدن عبارتدر يقال احضن بحق اى ذهب به (الحواضن) حاضنه‌نك جمعيدركه ذكر اولندى ويقال للاثافى سفع حواضن اى جوائم سفع لفظنه‌كه دمور ساج اياقلرينه دينور حواضن لفظنى وصف ايدرلر جوائم معناسنى مراد ايدرلر كوله وآتشه كوكس ويروب طورديغيچون (المحضنة) مكنسه وزننده ساقسيدن دوزلمش ديبى يقين ياپوانجه چناغه دينوركه آنده كوكرجين بسدررلر بونه‌ده فوللق تعبير اولنور (حضين) زبير وزننده اسمادندر ابوساسان حضين ابن المنذر تابعيدر (الحضنة) غرفه وزننده اسمدر يورطه باصقلغنه دينور بو ملابسه ايله مظلوملغه ومغدورلغه اطلاق اولنور ومنه يقال اصبح فلان بحضنة سوء اذا اصابته هضيمة فلم ينتصر يعنى ظلم اصابت ايدوب انتقامنى آلمدى (الحفن) حانك فتحى وفانك سكونيله برنسنه‌يى پرمقلر بتشك اولديغى حالده ايكى آوجله آلمق على قول ايكى ال ايله كنديسنه طوغرى صيروب چكمك معناسنه‌در : يقال حفن الشئ حفنا من الباب الاول اذا اخذه براحتيه والاصابع مضمومة اوجرفه بكلتا اليدين وآزجه عطيه ويرمك معناسنه‌در : يقال حفنه اذا اعطاه قليلا (الحفن) فتحتينله اياقلرنى طپراق صاورر كبي دوندره‌رك يوريمكه دينور (الحفنة) حانك ضمى وفتحيله برآوج طلونسنه‌يه دينور يقال اعطاه حفنة منه اى ملئ الكف شارح ديركه ملئ الكفين اولمق لازمدر وحفنه چقوره اطلاق اولنور وقيالرده اولان خلق اويمه‌يه دينوركه صوايركيلور جمى حفن‌در صرد وزننده (الاحتفان) افتعال وزننده برآدم ايكى النى بركسه‌نك ديزلرينك ايچ يوزينه صوقوب قالدروب كوترمك معناسنه در : يقال احتفن فلانا اذاجعل يديه تحت ركبتيه واخذ بمابضه ثم احتمله واغاجى يردن چكوب قوپرمق معناسنه‌در : يقال احتفن الشجر اذا اقتلعه من الارض وبرنسنه‌يه كندى نفسيچون المق معناسنه‌در : يقال احتفن الشئ اذا اخذه لنفسه (المحفن) منبر وزننده آوجيله برنسنه‌يى چوق اخذ ايدر اولان آدمه دينور (الحفان) شداد وزننده حفّ ماده‌سنده ذكر اولندى (حفينه) جهينه وزننده‌كه * وعند حفينة الخبر اليقين * مثلنك منشأيدر جهن ماده سنده كذران ايلدى شارح ديركه بونده اوج كونه اختلاف واردر نته‌كه مؤلف ذكر ايلدى (بنوحفين) زبير وزننده بربطن‌در (حفيتن) سميدع وزننده برارض اسميدر (الحقن) حانك فتحى وقافك سكونيله آليقومق معناسنه‌در: يقال حقنه حقنا من الباب الثانى والاول اذاحبسه وقتل اولنه‌جق آدمك دمنى اراقه ايلميوب قتلدن آزاده قلمق معناسنه مستعملدركه اهدار مقابليدر يقال حقن دم فلان اذا انقذه من القتل وياغنى چقرمق ايچون سودى طلومه قومق معناسنه‌دركه مراد تازه‌سنى اسكيسى اوزره طلومده

برندر مکدر تاکه تمام اوندفده یاوب یاغنی جقاررلر یقال حقن اللبن فی السقاء اذا صبه لیخرج زبدته (الحقون) (والمحقین) امیر وزننده آلیقونمش محبوس معناسنه‌در (الاحتقان) افتعال وزننده بودخی حبس ایلمك معناسنه‌در : یقال احتقنه اذا حبسه وبر آدمك بولی محتبس اولمغله حقنه استعمال ایلمك معناسنه‌در : یقال احتقن المریض اذا احتبس بوله فاستعمل الحقنة شارح دیرکه فی الاصل بول حتباسنده استعمال اولنور ایدی بعده انقباضنده دخی اطباء استعمال ایلدیلر وبرچمنك اطراف وجوانبی مرتفع اولمغله ایچریسنه حواله ومشرف اولمق معناسنه‌در : یقال احتقنت الروضة اذا اشرفت جوانبها علی سرارها (الحقنة) تمره وزننده بروجعدرکه بطن انسانه عارض اولنور جمعی احقاندر شارحك بیانه کوره ریحك یاخود طبیعتك انقباضندن متحدث وجع اوله‌جقدر (الحقنة) غرفه وزننده فی الاصل احتباس بول ایچون بعده انقباض ایچون اسفلدن استعمال ولنان دوایه دینور لسانمزده دخی حقنه تعبیر اولنور وآلتنه شرنقه تعبیر اولنور (الحاقنة) معده‌یه دینور وبدنده بیون چنبریله کوپریجك کمکلرینك ارالغنه یاخود قارنك اشاغیسنه دینور ومنه المثل • لالحقنّ حواقنك بذواقنك • حواقنه حاقنه‌نك وذواقن ذاقنه‌نك جمعیدر ذاقنه تحت ذقنه دینکله سنك حاقنه لرکی ذاقنه‌لرکه یاپشدررم دیمکدر قهر وغلبه ایله تهدید موقعنده ایراد اولنور (المحقن) منبر وزننده سود مجتمع اولان طلومه دینور وطلومك اغزنه وضع ایتدکلری خونی‌یه دینورکه انکله طلومه سود قورلر (المحقان) محراب وزننده شول آدمه دینورکه دائما حبس بول ایدوب تبوّل ایلدکده میزاب کبی اکثار ایدر اوله اصطلاحمزده اکاسقاء تعبیر اولنور نته‌که آخرشقنه حال تعبیر اولنور یقال رجل محقان اذا کان یحقن البول فاذا بال اکثر (الاحقان) همزه‌نك کسریله طلومده سودك انواعنی برکدرمك معناسنه‌در تاکه اسکیسی تازه‌سنه‌قاتلمغله خوش اوله یقال احقن الرجل اذاجمع انواع اللبن حتی یطیب (الحاقن) شول یکی آیه دینورکه ارقه‌سی اشاغی‌یه طوغری یاتق واوجلری یوقری سمته مائل اوله یقال طلع الهلال حاقنا وهوالذی ارتفع طرفاه واستلقی ظهره وحاقن طلومه سود جمع ایدن آدمه دینور ومنه المثل • انامنه کحاقن الاهالة • ای حاذق به یعنی بن وخصوصده استاد وحاذقم دیجك یرده ایراد اولنور زیرا طلومك یاغنی طلومه چکن کمسه کرکی کبی برودت بولدیغنی تیقن ایلمدکجه چکمز زیرا اسّی اولورسه طلوم محترق اولور (الحلان) رمّان وزننده لام بابنده ذکر اولندی (الحلزون) حانك ولامك فتحی وزای معجمه نك ضمیله مرعالرده اولور برنوع بوجك اسمیدر صدف انواعندندر قبوقلو سموکلو بوجك دیدکلریدر معده‌یه بك صالحدر وقدوز

کلب طلادیغی یره نافع واورام مزمنه یی تحلیل وجراحاتی اوکولتمق بابنده مفیددر وصدف محروقی جرب وبهق علتلرنی دافع واسنانی جالی وضما دی باطن لحمدن تیکنلری جاذب وسرکه ایله جبهه واصداغه طلا رعافی قاطعدر (الحلقانة) (والحلقان) حالرك ضمیله کوبمکه بشلامش خرما قورغنه دینور یاخود ثلثانی رطب اولمشنه دینور یقال بدی فی النخل حلقانة وحلقان وهو البسر بدی فیه النضج اوبلغ الارطاب ثلثیه (الحلقنة) دحرجه وزننده خرماقورغنی حلقان اولمق معناسنه‌در : یقال حلقن البسر اذا صار حلقانا بعضلر نونك زیاده‌سنه ذاهب اولدیلر (حمدونه) حانك فتحیله هارون رشیدك دختری اسمیدر وحمدونة بن ابی لیلی محدثدر (الحمن) (والحمان) حالرك فتحیله کنه تعبیر اولنان بوجكك خرده نوعنه دینور مفردلری حمنه وحمنانه‌در وحمنان طائف اوزمندن برنوع اوزمه دینورکه قومله اوزمی کبی پك خرده اولور علی قول ایری اوزم دانه‌لری ارالغنده اولان خرده دانه‌یه دینور (المحمنة) مقعده وزننده (والمحمنة) محسنه وزننده خرده کنه‌سی چوق یره دینور یقال ارض محمنة ومحمنة ای کثیرة الحمن (حمن) قردد وزننده ابن عوف‌درکه صحابیدر وسماك بن مخرمة بن حمن‌که زبیر وزننده‌در کوفه‌ده برمسجد بنا ایلمشدر معروفدر (حمنه) طلحه وزننده اسماء نسواندندر حمنة بن المعذبه شول جاریه‌درکه شرفیاب اسلام اولوب لکن برکافرك تحت تملکنده اولمغله اسلامه کلدیکیچون دائما اشکنجه وتعذیب ایدر ایدی ابوبکر الصدیق رضی الله عنه واقف اولدقده اشترا واعتاق ایلدیلر نته‌که بلال رضی الله عنه حضرتلرنی دخی اویلجه ایلدیلر وحمنه بنت جحش وحمنة بنت ابی سفیان صحابیه‌لردر (حمینه) جهینه وزننده بنت طلحه‌درکه صحابیه‌در (الحوامین) حانك فتحیله صرب اولمیان پك وغلیظ یرلره دینور مفردی حومانه‌در ومنه حومانة الدراج که برموضعدر (الحومان) حانك فتحیله بادیه‌یه مخصوص برنبات آدیدر (الحنین) انین وزننده شوق وآرزو معناسنه در آنانك ولدنه اولان شوق وآرزوسی کبی یقال به حنین الیه ای شوق وشدت بکاء وطرب واشتیاق معناسنه‌در یعنی شدت آرزو واشتیاقدن ناشی پك اغلمق علی قول حزندن یاخود فرحدن ناشی ناله وزاری قلمق معناسنه‌در ناقه‌نك یاوریسندن جدا اولدقده شوقله رقتلو حزین ناله ایلدیکی کبی یقال حن الرجل حنینا من الباب الثانی اذا اضطرب ای اشتاق ویقال ماهذا الحنین ای شدة البکاء والطرب اوصوت الطرب عن حزن اوفرح وحنین یای چکرمه‌مك معناسنه مستعملدر یقال حنت القوس اذاصوتت (الحان) حنیندن اسم فاعلدر مشتاق وآرزومند معناسنه در (الاستحنان) بودخی مشتاق وآرزومند اولمق معناسنه‌در : یقال استحن الیه اذا تشوق (التحان) تشدید

وقوله استحنان معناسنه در : يقال تحنن اليه اذا اشتاق (الحانة) (والمستحن) ناقه يه اطلاق اولنور (الحنانة) شداده وزننده يايه اطلاق اولنور قوس معناسنه على قول بك طنطنه لى يايه دينور وشول خاتونه دينوركه اوّلكى زوجنى حنين وتحزن ايدهرك ياد وتأسف ايدر اوله قال الشارح ومنه الحديث [لاتتزوجن حنانة ولامنانة] فالحنانة هي التي كان لها زوج قبل فتذكره بالحنين والتحزن (الحنان) سحاب وزننده رحمت ورأفت معناسنه‌در يقال حن عليه حنانا اذا رحم عليه ورزق وروزى معناسنه در وبركت معناسنه‌در وهيبت ووقار معناسنه‌در ورقت قلب معناسنه در وشرّ طويل معناسنه در (حنان الله) آخرك نصبيله معاذ الله معناسنه مستعملدر محذوف الفعل مصدردر اصلى حنان الله سبكنده‌دركه بو محلدن حق تعالانك رحمتيله بعيد ومحفوظ اولمغى نياز ايدرم ديمكدر (حنانيك) تثنيه بنيه‌سيله لبيك وسعديك كبى تكرارى متضمندر بكا مرة بعد اخرى يعنى دائما رحمت ورأفت قيل معناسنه‌در : حنانيك اى تحنن على مرة بعد اخرى وحنانا بعد حنان (الحنن) شداد وزننده برنسنه يه اشتياق وحنين ايدن آدمه دينور يقال هو حنان اليه اى يشتاق اليه وحنان عظيم الرحمة اولان حق جلّ وعلا حضرتلرينك اسماء حسناسندندر رحيم معناسنه‌در شارح ديركه بو حنين ماده‌سندن دكلدر بلكه حنان ماده‌سندندركه رحمت معناسنه‌در فالله حنان اى رحيم وبعضلر ديديكه حنان كندندن اعراض ايدنه اقبال وتلطف ايديجى ديمكدر وحنان شول اوقه دينوركه برمق اراغنده فيرفير دوندرلدكده فيرلديسى ظهور ايدر اوله وآچق وواضح يوله دينور زهراه معناسنه وجهينه قبيله‌سندن برشاعر اسميدر وعربده برفرس معروف آديدر زامل بن نوافلك تعقيبدر وشول دوه‌يه دينوركه بك سرعتندن حنين وناله ايدرك كيدر اوله يقال خمس حنان اى بائس له حنين من سرعته (ابرق الحنان) برموضعدر ومحمد بن ابراهيم بن سهل الحنانى محدثدر (الحنان) حانك كسرى ونونك تشديديله حنانه لغتنده لغتدركه قنه‌يه دينور (الحنّ) حانك كسريله جن طائفه‌سندن برقبيله وجماعت اسميدر اصلا بياضى اولميان سياه كلب آنلردندر على قول جن طائفه سنك ضعفاسنه دينور ياخود انس ايله جن بيننده برجنس مخلوق اسميدر قال الشارح فى النهاية وفى حديث علىّ رضى الله عنه [انّ هذه الكلاب التى لها اربعة اعين من الجنّ وهم حى من الحنّ منهم اوسفلة الجن وضعفاؤهم اوكلابهم اوخلق بين الجن والانس] (الحن) حانك فتحيله مهربانلق ايلمك معناسنه‌در على قول جندن معناسنه‌در ومنع وصرف ايلمك معناسنه مصدردر تقول حن عنى شرك حنا من الباب الاول اى كفه واصرفه ويقال حنه حنا اذا صده وصرفه (بنو حن) حانك ضميله عذره قبيله سندن برجماعتدر (الحنة) حانك

کسریله وفتحیله دلولکه دینور یقال به حنة ای جنة (المحنون) مصروع یاخود مجنون معناسنه‌در حنّ دیدکلری جن طائفه‌سی طوقنمش دیمك اولور یقال رجل محنون ای مصروع اومجنون (التحنن) تفعل وزننده ترحم وتعطف معناسنه‌در یقال تحنن علیه اذا ترحم (حنه) حای مفتوحه ایله والدهٔ حضرت عیسی اولان مریم جنابلرینك والده‌سی اسمیدر وحنة الرجل کشینك زوجه‌سنه اطلاق اولنور یقال هی حنته ای زوجته وحنة البعیر دوه‌نك بوکورمسندن عبارتدر وحنه عمرو صحابی والده سنك اسمیدر وحد بن عبدالله نام معبرك جدی اسمیدر ومحمد بن ابی القاسم بن علی نام محدثك جدی اسمیدر وهبة الله بن محمد بن هبة الله نام محدثك جدی اسمیدر (الحنون) صبور وزننده شول یله دینورکه اسرکن ناقه کبی صزلیه‌رق اسر اوله یقال ریح حنون ای لهاحنین کالابل وشول ثیبه خاتونه دینورکه اولکی زوجندن قالمش ولدنی کوروب کوزتسون دیو اره وارمش اوله یقال امرأة حنون ای متزوجة رقّة علی ولدها لیقوم الزوج بهم (الحنون) تنور وزننده قنه چچکنه دینور فاغیه معناسنه علی قول هرشجرك چچکنه دینور (التحنین) تفعیل وزننده اغاج چچك آچق معناسنه در : یقال حننت الشجرة اذا نوّرت وجنکده همتاسی اوزره حمله ایتمشیکن قورقوب کیروقاچق معناسنه‌در : یقال حمل فحنن ای هلل وکذب یعنی رجع وجبن (حنونه) تنوره وزننده یوسف بن یعقوبك لقبیدرکه زغنه‌دن روایت حدیث ایلدی واما علی بن حسین بن حنویه یای تحتیه ایله‌در عمرویه کبی (الاحنان) همزه‌نك کسریله یای طنقردتمق معناسنه‌در یقال احن القوس اذا صوتها وخطا ایلمك معناسنه در : یقال احن الرجل اذا اخطأ (حنین) زبیر وزننده طائف ایله مکه بیننده برموضع اسمیدر اکر آنکله موضع مراد اولورسه منصرف وبقعه مراد اولورسه ممنوع اولور وبررجل آدیدر وحنین برجزمه‌جی اسمیدر رجع بخفی حنین مثلنك منشأیدر براعرابی مزبوره کلوب برچفت جزمه‌یه مشتری اولوب بازارلشدقده بك ناقص بها و برمکله منفعل اولدی پس اعرابی یه فند ومکیده قصدیله جزمه نك برتکنی کذرکاهی اولان طریقه تعلیق ایدوب برتکنی دخی برمقدارجه ایلرویه القا ایلدی اعرابی یوردنه طوغری عزیمتله اولکی تکنی کورد کده حنینك جزمه سنه عجب مشابهدر برتکی دخی اولسیدی آلوردم دیه‌رك مرور ایدوب کندی وقتا که ایلرویه واردقده اول برتکی دخی کورمکله غنیمت بیلوب همان دوه‌سنی اورایه بند وعودت ایلدی حنین ایسه کمینده تلکی کبی مترصد ایدی همان صچرایوب دوه‌یه سوار و برطرفه ایلغار ایلدی بوجانبدن اعرابی جزمه‌یی آلوب کیرو کلدکده کوردیکه دوه کوردکی یدن چکسون جزاسنی مثلی رونمون‌در پس جزمه‌لری

آنوب بیادەجە خثبا قبیلەسنه رجوع وبوقصه شیوع بولمغله • رجع بخفی حنین • كلامی مثل اولدی حاجتندن نهی دست عودت ایدن كسه حقنده ضرب اولنور ومحمد بن الحسین واسحق بن ابراهیم الحنینیان محدثلردر (حنین) امیر وزننده (وحنین) سكیت وزننده وحرف تعریفله‌در سلفده جمادی الاولی وجمادی الاخر آیلری‌نك اسملری‌در اول اولك وثانی ثانینك اسمیدر جمعی احنه كلور وحنون كلور وحنائن كلور (بحنه) یانك ضمی وحانك ونون مشددەنك فتحیله ابن رؤبه درگه ایله نام بلدەنك ملكیدر نبی اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری انكله اهل جربا واهل اذرح اوزره مصالحه ایلدیلر یعنی ایله وجربا واذرح اهالیسی سنه ده برر مقدار مال ویرمك اوزره عقد صلح ایلدی (الحضنة) زلزله وزننده رحم واشفاق ایلمك معناسنه در : یقال حصن علیه اذا اشفق (الحن) فتحتینله بوق بوجكنه دینور جعل معناسنه (حن) حانك ضمیله عذره قبیله‌سندن برجماعت آدیدر (حنانه) سحابه وزننده برجوبان آدیدر (حنیناه) حانك فتحیله شامده برموضع آدیدر (حنا) حانك كسری ونونك شده‌سیله اسمادندر علی بن احمد بن حنا واحمد بن محمد بن احمد بن حنا كه حانك ونونك تشدیدیله‌در محدثلردر (بنوحنا) كتاب مصردندر (انحون) تفعل وزننده ذلیل وخاكسار اولمق معناسنه‌در : یقال تحون الرجل اذاذل وهلك (حونه) طلحه وزننده دمیه بنت سابطك لقبیدر (الحین) حانك كسریله دهر وزمان معناسنه‌در علی قول وقت مبهم یعنی مطلقا وقت معناسنه‌دركه جمیع ازمانه صالح اولور كرك طویل وكرك قصیر اولسون كرك سنه وكرك ازید اولسون علی‌قول قرق سنه مدته مخصوصدر یاخود یدی یاخود ایكی سنه‌یه یاخود التی آیه یاخود ایكی آیه مخصوصدر یاخود هرصباح واخشامه اطلاق اونور ویوم قیامته اطلاق اولنور ساعه كبی واجل ومدت معناسنه‌در وقوله تعالی [فتول عنهم حتی حین] ای حتی تنقضی المدة التی امهلوها جمعی احیان وجمع الجمعی احایین كلور وقوله لات حین ای لیس حین مؤلف تاه بابنده بونی تفصیل ایلدی خلاصه‌سی بونده اوچ مذهب واردر بری لات فعل ماضی‌در نقص معناسنه‌در ثانی اصلی لیس ایدی یانك كسریله علم وزننده یاء الفه قلب اولندقدنصكره سین تایه ابدال اولندی ثالث لاء نافیه وتاء تأنیث ایچون ثمت كبی یاخود لاء نافیه وتاء حین لفظنك اولنه زیاده قلنمشدر زیرا امامده یعنی مصحف حضرت عثمانده متصلا مرسومدر وحین لفظنه اختصاصی قولنی شیخ رضی رد ایلمشدر وعربلر ایكی وقتك بینی یعنی برنسنه‌نك اولدیغی وقتله بیانی وقتنك بینی تبعید مراد ایتدكلرنده حین كلمه‌سنی اذ كلمه‌سنه مضاف ایدوب حینئذ دیرلر (التحیین) تفعیل وزننده وقت تعیین ایلمك معناسنه‌در : یقال حینه اذاجعل له

حینا

حينا كذلك ناقه‌يى بركون بركيجه‌ده صاغمق ايچون توقيت ايلمك معناسنه‌در: يقال حين الناقة اذاجعل لها فى كل يوم وليلة وقتا يحلبها وحق تعالى برآدمى رشاد واستقامتدن بى بهره قلمق معناسنه‌در : يقال حينه الله اذالم يوفقه للرشاد (التحين) تفعل وزننده بودخى ناقه‌يى صاغمق ايچون توقيت ايلمك معناسنه‌در : يقال تحين الناقة بمعنى حينها وبرآدم رشاد وتوفيقدن محروم اولمق معناسنه‌در: يقال حينه الله فتحين (الحين) (والحينة) حالرك كسريله اسملردر ناقه‌يى بركون وبركيجه‌ده بروقت معينده صاغمغه دينور يقال كم حينة ناقتك اى متى وقت حلبها ويقال كم حينتها اى كم حلابها وحينه بركون بركيجه‌ده براويون طعام يمكه دينورحانك فتحيله لغتدر يقال هو يأكل الحينة اى مرة فى‌اليوم والليلة وحين معناسنه دركه وقت ديمكدرلكن بواخصدر يقال ماالقاه الاالحينة بعد الحينة اى الحين بعد الحين (الحين) زين وزننده (والحينونة) كينونة وزننده برشيئك وقتى كلوب چاتمق‌معناسنه‌در: يقال حان حينه يحين حينا وحينونة اذاقرب وآن واكينك سنبله‌سى قوريمق معناسنه‌دركه حصادى قريب اولور يقال حان‌السنبل اذايبس وهلاك اولمق‌معناسنه‌در يقال حان فلان اذاهلك ويقال الدين حين اى هلاك ومحنت وبليه‌معناسنه‌در : يقال وقع فى‌الحين اى المحنة ورشاد وتوفيقدن بى بهره اولمق معناسنه‌در: يقال حان الرجل اذالم‌يوفق للرشاد وبوهلاك معنوى ومحنت باطنيدر (المحاينة) مفاعله وزننده وقت تحديديله معامله‌قلمق معناسنه‌درنته‌كه ساعتله معامله‌يه مساوعه‌دينور يقال عامله محاينة مثل مساوعة (الاحيان) همزه‌نك كسريله برمدت اقامت وآرام ايلمك معناسنه‌در يقال احين فلان بالمكان اذا اقام به يعنى حينا وناقه‌نك صاغمسى وقتى ياخود بوكلتمسى وقتى كلوب چاتمق معناسنه در : يقال احينت الابل اذاحان لها ان تحلب اويعكم عليها وبرآدمه قصد وطلب ايلديكى نسنه‌نك حصولى يقلشمق معناسنه‌در : يقال احين القوم اذاحان لهم ماحاولوه (الاحانة) اقامه وزننده هلاك ايلمك معناسنه‌در : يقال أحانه الله اذا اهلكه (الحائن) احمق و بيغز آدمه دينور يقال رجل حائن اى احمق (الحائنة) مهلك اولان حادثه ونازله‌يه دينور جمعى حوائن در يقال نزلت بهم حائنة اى نازلة مهلكة (الحانوت) حنت ماده‌سنده مسبوقدر (الحانية) باده‌يه دينور خمر معناسنه (الحانة) ميخانه‌يه دينور يقال رأيته فى‌الحانة يشرب الحانية اى فى‌موضع بيع الخمر يشرب الخمر مترجم‌ديركه مطرزى مقامهٔ غوطيه شرحنده ديديكه حانه حيندن مأخوذدر هلاك معناسنه وميخانه مهلكهٔ عرض ومال اولمغله بونكله تسميه اولندى انكچون خمره حانيه ديديلر ونسبتنده حانوى دخى ديديلر (حينى) ضيزى وزننده بربلده آديدر (المحيان) مقياس وزننده ميقات‌مرادفيدركه وقت وحين معناسنه‌در : يقال حان

محبانه ای حبنه (حبان) شدّاد وزننده اسمادندر عبدالله بن محمد بن جعفر بن حبان الحبانی که محدندر جدبه منسوبدر کذلك حافظ ابوالشیخ عبدالله بن محمدبن جعفر بن حبان الحبانی الاصفهانی تصانیف کثیره صاحبیدر وبونك حفیدی محمدبن عبدالرزاق الحبانی وعبیدالله بن هارون الحبانی محدثلردر وابوحیان النحوی متأخرینندندر مجز بتوفیقه تعالی

(• فصل الخاء المعجمة •) (الخبن) غبن وزننده (والخبان) کتاب وزننده اوزون لباس مقولهسنی قاصمق معناسنهدر : یقال خبن الثوب وغیره خبنا وخبانا من الباب الثانی اذا عطفه وخاطه لیقصر وذخیره‌یی قحط اندیشه‌سنه مبنی صقلمق معناسنه‌در : یقال خبن الطعام اذا غیبه وخباه للشدة وخبن اهل عروض اصطلاحنده ایکنجی حرفی اسقاط ایلمکدن عبارتدر مثلا مستفعلن جزؤندن سینی اسقاط ایلمك کبی مفاعلن جزؤنه منقول اولور معنای اوّلدن مأخوذدر لکن کتب عروضده سبب خفیفك ثانیسنه مخصوص اولمق اوزره مثبتدر (الخبنة) غرفه‌وزننده قوجاقده کوتور یلان نسنه به دینور یقال اکل واتخذ خبنة وهی مایحمل فی الحضن وبرموضع آدیدر (الخبنات) فتحاتله خنبات معناسنه‌در که غدر وفسادات دیمکدر یقال انه لذوخبنات ای خنبات (الخبون) صبور وزننده اولومه اطلاق اولنور ناپدید ایلدیکیچون یقال خبنته خبون ای غیبته منیة یعنی مات کمایقال شعبته شعوب (الخبن) خانك ضمیله طلوملك ودغارجغك اغزیله ایپ بجوره‌جك قولپنك ارالغنه دینور (الخبن) عتل وزننده (والمخبئن) مطمئن وزننده طقناز وطو باج کوده‌لو آدمه دینور (الخابن) قانی وشدید نسنه‌یه دینور ودروننده وقتی ایچون یلان سوز تهیئه وکتم ایدن کمسه‌یه دینور یقال رجل خابن اذا کان یخبن الکذب ویعده (الاخبان) همزه‌نك کسریله سراو یل قبورجغنده نسنه کیزلمك معناسنه‌در مراد لباس اتکنی قیو یروب ایچنده نسنه بوکمکدر یقال اخبن الرجل اذاخبأ فی‌خبنة سراو یله شیئا (خبان) غراب وزننده یمنده بروادی آدیدر (الخبعثنة) ثای مثلثه ایله قذعمله وزننده یومری کوده‌لو شدید آدمه دینور وارسلانه دینور خبعثن دخی دینور قذعمل وزننده وخبعثن صیق وطقناز انسان وحیوانه دینور (الخبعثن) سفرجل وزننده ارسلانه دینور (الختن) خانك فتحی وتانك سکونیله اوغلانی وقیزی سنت ایلمك معناسنه در : یقال ختن الولد ختنا من الباب الثانی والاول اذاقطع غرلته وکسمك معناسنه در : یقال ختن الشیٔ اذاقطعه (الختین) (والمختون) سنت اولمش اوغلانه دینور قیزه کذلك ختین وهایله مختونه دینور (الختان) کتاب وزننده (والختانه) کتابه وزننده اسملردر یقال کنافی ختان فلان وختانته وختان ذکرده سنت موضعنه ده اطلاق

اولنور

اولنور ومنه الحديث اذا التقى الختانان فقد وجب الغسل اى موضع الختن وختانه
سنجيلك حرفتنه دينور (الختن) فتحتيله برآدمك كو يكوسنه دينور داماد
معناسنه على قول برآدمك زوجه‌سى طرفندن اولان خصمنه دينور قاين انا وقاين
كبى جمعى اختان مؤنثى ختنه‌در يقال هذا ختن فلان اى صهره اوهوكل من كان
من‌قبل المرأة كالاب والاخ مؤلف صهرى داماد ايله وانشته ايله بيان ايلمشيدى
وختن محدثيندن محمدبن الحسن الاسترابادى لقبيدر فقهاء شافعيه‌دن ابو بكرالاسمعيلى
ختنى اولمغله اويلجه متعارف اولـدى (الختون) (والختونة) خالرك ضميله
مصاهره معناسنه‌در : يقال بينهما ختون وختونة اى مصاهرة واولنمك معناسنه‌در
يقال ختن فلان ختونا وختونة اذاتزوج (المخاتنة) مفاعله وزننده بركمسيه قيز
ويروب قيز آلمغله خصملق پيدا ايلمك معناسنه‌در : يقال خاتنه اذاتزوج اليه‌بورادە
تزوج اصهر وصاهرمعناسنى متضمن اولمغله الى ايله صله‌لندى (ختن) زفروزننده
بر بلده‌در متأخر بنـدن على بن محمد الختنى اورادندر بوبلده تركستان بلادندندر
(الختنة) فتحاتله قاين انايه دينور يقال هذه ختنة فلان اى ام زوجته (الخاتون)
كلمهٔ اعجميه‌دن مرأة شريفه ديمكدر تركيده قادين اندن محرفدر (الخدن) خانك
كسر يله (والخدين) امير وزننده بر آدمك ياروصاحبنه دينور تقول هو خدنى
وخدينى اى صاحبى وبركمسيه ظاهرى وباطنى هراموزنده همدم وغمكسار اولان
آدمه دينور يقال هو خدنه وخدينه اى يخادنه فى‌كل امره ظاهر وباطن (الخدنة)
همزه وزننده چوق دوست طوتان آدمه دينور يقال رجل خدنة اى يخادن الناس
كثيرا (خدّان) شداد وزننده ابن عامردركه اسدبن خزيمه نسبنك رجالندندر
(الخدعونة) عصفور وزننده قبق تعبير اولنان سبزه‌دن برديلمه ويرقطعه‌يه‌دينور
(الخذنتـان) خانك وذال معجمه‌نك ضمى ونون مشـدده‌نك فتحيله انسانك ايكى
قيناغنه ياخود ايكى‌خايه‌سنه ياخودايكى‌قولغنه دينورحاى مهمله‌ده لغتدر (الخذانية)
خانك ضمى ويانك تخفيفيله ايرى كوده‌لو جلد وتوانا اركك دوه‌يه دينور يقال‌جمل
خذانية اى ضخم جلد (خربان) سحبان وزننده كلمهٔ فارسيه‌در حافظ الحمارديمكدر
اشكجى ديمك اولور بونكله بعض كمسه‌لرمسمى ومشتهر اولديلر ازجمله خربان بن
عبيدالله والسرى بن سهل بن خربان وقاضى احمد بن اسحق بن خربان محدّثلردر
(خرشنه) شين معجمه ايله خردله وزننده روم ديارنده بر بلده‌در طرازالمذهب
نام‌كتاب تعريبده حالا اناطوليده بلدهٔ اماسيه اولمق اوزره مرسومدر بانيسى اولان
خرشنة‌بن روم بن سام بن نوح عليه السلام ايله مسمادر وآكا سلفده سيف الدولهٔ
حمدانى غزا ايتمكله متنبى برقصيده ايله وصف ايلمشدر بو بيتلر آندندر

حتى اقام على ارباض خرشنة تشقى به الروم و الصلبان و البيع
للسبي ما نكحوا والقتل ما ولدوا و النهب ما جمعوا والنار ما زرعوا

(المرابطين) خانك فتحيله بر صو غلجانى و بر بغرسغى ديدكلرى اوزون قورنجغزلر دركه جامورلرده اولور مدرّ و محلل و مثانه‌ده اولان طاشلرى مفتت وبرقان عننه نافعدر (الخزن) خانك فتحى و زاى معجمه‌نك سكونيله مالى بر مكان محرزده حفظ ايلمك معناسنه‌در : يقال خزن المال خزنا من الباب الاول اذا احرزه و خزن و خزون قعود وزننده ات بوزلمق معناسنه‌در : يقال خزن اللحم خزنا و خزونا اذا تغير شارح ديركه بو ادّخارك معناسى لازميدر و مصباحده خنز ماده‌سندن مقلوب اولمق اوزره مرسومدر (الاختزان) افتعال وزننده بو دخى مالى مكان محرزده حفظ ايلمك معناسنه‌در : يقال اختزن المال اذا احرزه و يولك يقين اولانه سلوك ايلمك معناسنه در كويا كه اقربنى احراز ايدر يقال اختزن طريقا اذا اقربه الخزن فتحتينله و الخزانة سلامه وزننده بونلرده ات بوزلمق معناسنه‌در : يقال خزن اللحم خزنا و خزن خزانة من الباب الرابع والخامس اذا تغير (الخزين) امير وزننده بوزلمش اته دينور يقال لحم خزين اى متغير (الخزانة) كتابه وزننده اسمدر خازنلكه دينور و مال مخزون وضع اولنان مكانه دينوركه لسانمزده خزينه تعبير اولنور و بونده خاء مفتوح اولمز مؤلف ولايفتح قوليله تعبير لطيف ايلمشدر يقال خزن المال فى الخزانة اى مكان الخزن و انسانك كوكلنه اطلاق اولنور يقال اجعله فى خزانتك اى قلبك (المخزن) مقعد وزننده بو دخى مال خزينه‌سنه دينور تركيده مغازه مخزن محرفيدر (الخزّان) شدّاد وزننده (و الخازن) لسانه اطلاق اولنور خزينه‌دار ضمائر قلبيه اولديغنه مبنى در يقال احفظ خزّانك و خازنك اى لسانك و خزّان شول تازه خرمايه دينوركه آفتدن ايچريسى قرارمش اوله (المخازن) مخزنك جمعيدر و مخازن منزل مقصوده اقرب اولان يوللره اطلاق اولنور يقال اخذوا مخازن الطريق اى مخاصره (الاخزان) همزه‌نك كسريله بعد الفقر زنكين اولمق معناسنه‌در : يقال اخزن الرجل اذا استغنى بعد فقر و على بن احمد و احمد ابن موسى الخازنيان محدّثلردر (الاخسان) همزه‌نك كسريله بر كمسه عزيز ايكن ذليل اولمق معناسنه‌در : يقال اخسن الرجل اذا ذلّ بعد عزّ (الخشن) كتف وزننده (و الاخشن) احمر وزننده وصفلردر سرد و درشت نسنه‌يه دينور جمعى خشاندر كتاب وزننده مؤنثى خشنه و خشناءدر يقال شئ خشن واخشن اى اخرش (الخشانة) سلامه وزننده (و الخشن) خانك فتحيله (و المخشنة) مرحله وزننده (و الخشونة) خانك ضميله (و الخشنة) غرفه وزننده برنسنه

سرد و درشت اولمق معناسنه‌در : يقال خشن الشئ خشانة و خشنا و مخشنة و خشونة و خشـنة من الباب الخامس ضدّ لان و تقول العرب هو خشن الجانب و اخشـنه و ذو خشنة و خشـونة اى صعب لايطاق يعنى فلان كس ياخود فـلان آت ضبط و تحملى محال درجه‌سـنده سرد و سركشـدر نته‌كه مقابلنده سهل العطف و لين الجانب تعبير اولنور (الاخشيشان) اعشيشـاب وزننده (و التخشن) تفعل وزننده بر نسـنه پك سرد و درشت اولمق ياخود سرد لباس كيمك ياخود سرد سوزلر اولمق ياخود بلغور و بولماج مقوله‌سى خشونتلو ديرلكله كچنمك معناسنه‌در : يقال اخشوشـن الشئ و الرجل و تخشن اذا اشـتدّت خشونته اولبس الخشن او تكلم به اوعاش عيشا خشنا بونلرك مجموعنده اخشيشـان ماده‌سى ابلغدر واو كلمه‌سى تنويع ايچوندر (المخاشنة) مفاعله وزننده بر آدم ايله سرد معامله ايلمك معناسـنه‌در : يقال خاشنه ضدّ لاينه (الاستخشان) بر نسـنه‌يى درشت بولمق معناسنه‌در : يقال استخشنه اذا وجده خشنا (التخشين) تفعيل وزننده بر آدمى كوجندروب اوبكه‌لندرمك معناسنه مستعملدر يقال خشن صدره اذا اوغره (الخشناء) حمراء وزننده بر نوع سـبزه دركه پك يشل واله كرچه سردجه طوقنوب لكن اغزده ملايم و سموز اوتى كبى لزوجتلى اولور و خشناء جابجا كميكلرى چيقق زبون و آرق ناقه‌يه وصف اولور و خشـناء بنت وبره كلب بن وبره‌نك همشيره‌سـيدر ويات ويراقلرى كثير اولان عسكره اطلاق اولنور يقال كتيبة خشناء اى كثيرة السلاح و ابو الخشناء عباد بن حسيب كنيه‌سيدركه اهل اخباردندر (المخشنة) سموزلكى چركين و تصلق اولان ناقه‌يه دينور يقـال ناقة مخشنة اى دميمة الطرق (الاخشن) احمر وزننده دميم الحال يعنى حال و معاش جهتى ناملايم و صعوبتلو آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اخشن اى دميم الحال و اخشن سدوس قبيله‌سندن بر تابعى اسميدركه موثوق در و ادهم بن محرز الشـاعر الفارسى التابعى جدّينك اسميدر (خشين) زبير وزننده اساميدندر جابر بن خشين فزاره نسبنك رجالندندر و خشين بن النمر قضاعه نسبنك رجالندندركه ابوثعلبة الخشنى رهطيدر و محمد بن عبدالسلام و مصعب بن محمد بن مسعود و پدرى شارح كتاب سيبويه و حسن بن يحيى و مسلمة بن على الشاميان الخشنيون اعلام و محدّثيندندر و ابوخشينة الزيادى كه جهينه وزننده در و ابو خشينه حاجب بن عمرو محدثلردر (مخاشن) مجـاور وزننده (وخشن) كتف وزننده (وخشان) شـدّاد وزننده وبونده خابى مكسوره ايدرلر اسامئ رجالندندر (الخصين) امير وزننده كوچك بالته‌يه دينور و بو مؤنثدر مذكر دخى اولور جمعى خصن در كتب وزننده واخصن در اجبل وزننده يقال ضربه بالخصين اى بالفاس الصغيرة فأس لفظى مؤنثدر (الخصن)

خانك فتحی و ضاد معجمه‌نك سكونیله برآدم دابه‌سنه طارلمله اویكه‌سندن اوزرینه هجوم ایدوب یدندن امرمق معناسنه‌در : یقال خضن الناقة خضنا من الباب الاول اذا حمل علیها وعض من یدها و برآدمدن انسانیت منصرف اولمق معناسنه‌در : یقال خضنت عنه المروءة علی المجهول اذا صرفت (المخضن) منبر وزنده دابه قسمنك اوزرینه بك وارمغله ذلول و مهزول ایدر اولان آدمه دینور (المخاضنة) مفاعله وزنده زنان طائفه‌سیله لاغ و ملاعبه ایلمك معناسنه‌در : یقال بات یخاضنها ای یغازلها و بری برینه فحش سویلمك معناسنه‌در : یقال خاضنوا اذا ترامو بقول الفحش (الخفن) خانك فتحی و فانك سكونیله قارن صولبومك معناسنه‌در : یقال خفن بطنه خفنا من الباب الاول اذا استرخی (الخیفان) كیوان وزنده چكركه‌یه دینور (الخفان) حفان وزنده و مرادفیدركه دوه‌قوشنك یاوریسنه دینور (خاقان) قافله بر رجل علمیدر و تركستان پادشاهلرینك علم مخصوصیدر قیصر روم و رای هند كبی (التخقین) تفعیل وزنده خاقاندن منصرفدر ترك طائفه‌سی برآدمی خاقان نصب ایلمك معناسنه‌در : یقال خقنه الترك علی انفسهم ای ملكوه ورأسوه (الخمن) امن وزنده بر نسنه حقنده ظن وحدس ایله یاخود وهم ایله سوز سویلمك معناسنه دركه اورانلمق تعبیر اولنور مثلا برنسنه‌نك طولی اندازه ایله معلوم دكل ایكن ظن و قیاسله اتوز اندازه‌در دیمك كبی یقال خمن الشیء خمنا من الباب الاول اذا قال فیه بالحدس اوالوهم (التخمین) تفعیل وزنده خمن معناسنه‌در : یقال خمن الشیء بمعنی خمنه (الخمان) شداد وزنده فرسنز ضعیف مزراغه دینور یقال رمح خمان و قناة خمانة ای ضعیف و ناسك سفله وفرومایه مقوله‌سنه دینور یقال هم خمان الناس ای خشارتهم وردیئهم (الخامن) خامل وزنده و مرادفیدركه بی نام و نشان آدمه دینور یقال هو خامن من الذكر ای خامله (الخمن) فتحتینله جیفه مقوله‌سنك بدرایحه‌سنه دینور یقال فیه خمن ای نتن (خمان) كتاب وزنده بلاد قضاعه‌ده بر نیجه طاغلره اطلاق اولنور (الخن) خانك فتحی و نونك تشدیدیله كسمك معناسنه‌در : یقال خن الجذع خنا من الباب الاول اذا قطعه و بر آدمك مالنی المق معناسنه‌در : یقال خن ماله اذا اخذه وقابدن بر نسنه‌یی آزجه آزجه چقرمق معناسنه‌در : یقال خن الجلة اذا استخرج منها شیئا بعد شیء و بر آدمك حریمنی و خانمانی پایمال ایلمك معناسنه‌در : یقال خن القوم اذا وطیء مخنتهم (المخنة) محبه وزنده برآدمك حریمنه دینور و دره‌نك طاره‌جق وقصیق یرینه دینور و اوچورم صو آقندیسندن دره‌یه صو دوكیلجك یره دینور و یولك آغزنه دینور وخانه‌وسرایك وسطنه واواوكنه وحولویه‌دینور وبرونه علی قول اوجنه‌دینور وككزدن سویلیشه‌دینور یقال تكلم بالمخنة ای بالغنیة واجق یوله‌دینور یقال اخذوا فی مخنة ای محجة بینة و مرمانك كزیده یرینه دینور ونسنه یبجك یره

دینور و منه یقال فلان مخنة لفلان ای مأكلة له (خنه) خانك فتحیله
اخت یحیی بن اكثم درکه محمد بن نصر المروزی نام فقیهك حلیله سیدر
(الخنة) خانك ضمیله سنت موضعنده كسیلجك دری یه دینور غرله معناسنه
وككزدن سویلكه دینور غنه معناسنه علی قول غنه یه شبیه یاخود اندن زیاده
یاخود اندن اقبح وجهله سویلكه دینور (الاخن) فتحتینله ككزدن سویلین
آدمه دینور جمعی خن‌در خانك ضمیله (الخنین) انین وزننده ككزدن اغلمق
یاخود ككزدن كولمك كبی اغلمق یاخود كولمك معناسنه‌در : یقال خن الرجل
خنینا من الباب الثانی اذا بكی اوضحك كالبكاء اوالضحك فی الانف (المخن) میمك
كسریله مسن وزننده اوزون آدمه دینور و بومخن مصحفی دكلدر مخن میمك فتحیله
مخن معناسنه در (الخنان) سحاب وزننده رفاه ووسعت معاش معناسنه‌در : یقال
عیشه بالخنان ای بالرفاهیة (الخنان) كتاب وزننده چوجق سنتنه دینور ختان
معناسنه (الخنان) غراب وزننده برمرضدركه قوش قسمنك بوغزنده حادث
اولور كذلك برمرض آدیدركه كوزده عارض اولور ودوه یه عارض اولان زكام
علتنه دینور وزمن الخنان عند العرب برزمان معروفدركه منذر بن‌ماء السماءدورنده
علت مرقومه‌دن قتی وافردوه‌لر هلاك اولمشدر (الخنخنة) زلزله وزننده كلامی
ككزدن خمخم ایده‌رك مبهمجه سویلمك معناسنه‌در : یقال خنخن الرجل اذالم
یبن فی كلام فتخنخن فی خیاشیمه (الخن) خانك كسریله بوش كمی یه دینور یقال
ركبوا الخن ای السفینة الفارغة (الاخنان) همزه‌نك كسریله مجنون ایلمك
معناسنه‌در یقال اخنه الله ای اجنه فهو مخنون وبوغیر قیاس اوزره‌در (الخننة)
خانك ضمیله جمه وزننده ابری كوده‌لی قوجه اوكوزه دینور (المخنة) مجنه
وزننده (والمخننة) محدثه وزننده خصب ورخا اوزره اولان سنه‌یه دینور یقال سنة
مخنة ومخننة ای مخصبة (الاستخنان) تعفن ایلمك معناسنه در : یقال استخنت
البئر اذا انتنت (الخون) عون وزننده (والخیانة) كتابه وزننده (والخانة)
(والمخانة) مقاله وزننده امانته غدر ایلمك معناسنه در : یقال خانه یخونه
خونا وخیانة ومخانة اذا اؤتمن فلم ینصح ویقال خانه العهد والامانة ای فی العهد
والامانة وخون ضعف معناسنه‌در : یقال فی ظهره خون ای ضعف وفرسنز بالمق
معناسنه در : یقال خان الرجل اذا نظره فترة (الاختیان) افتعال وزننده
بودخی امانت وعهده غدر ایلمك معناسنه‌در : یقال اختانه بمعنی خانه مفردات
راغبده اختیان خیانته قصد ومراوده ایتمك معناسنه مرسومدر (الخائن) والخائنة
بونده تاء مبالغه ایچوندر (والخؤون) صبور وزننده (والخوان) شدّاد
وزننده خیانه‌دن اسم فاعللردر خائن لفظنك جمعی خانه كلور وخونه كلور فتحاتله

وخوان كلور رمان وزننده (انخوبن) تفعيل وزننده برآدمى خيانته نسبت ايتمك معناسنه‌دركه فلان خاندر ديكدن عبارتدر يقال خونه اذانسبه الى الخيانة ويرنسنه‌يى اكسلتمك معناسنه مستعملدر يقال خونه وخون منه اذانقصه ويرنسنه‌يى كوروب كوزتمك معناسنه‌در كوياكه خيانتدن محفوظ ابدر بناسى ازاله ايچوندر يقال خونه اذا تعهده (انخون) تفعل وزننده بودخى برنسنه‌يى اكسلتمك معناسنه در : يقال تخونه اذانقصه ويرنسنه‌يى كوروب كوزتمك معناسنه در بناسى تجنب ايچوندر يقال تخونه اذاتعهده (خائن العين) ارسلانه اطلاق اولنور فنور ايله نظر ايلديكيچون (خائنة الاعين) نامحرمه اچرزدن اوغورلين باقغه دينور ياخود ريبه وخيانت نظريله باقغه دينور قال الشارح ومنه قوله تعالى [يعلم خائنة الاعين] الاية وهى مايسارق من النظر الى مالايحل اوان ينظر بريبة بيضاوى النظرة الخائنة اوخيانة الاعين عبارتيله تفسير ايلمكله اسناد مجازى اولور زيرا فى‌الحقيقه خائن ناظردر وثانى‌يه كوره خائنه كلمه‌سى مصدر اولور عافيه وكاذبه كبى (الخوان) غراب وزننده (والخوان) كتاب وزننده سينى‌يه ونيسى‌يه وسفره‌يه دينوركه اوزرينه طعام وضع واكل اولنور اخوان دخى لغتدر همزهٔ مكسوره ايله ومنه الحديث [اى حديث الدابة حتى ان اهل الاخوان ليجتمعون فيقول هذا يامؤمن وهذا يا كافر] وخوان كلمه‌سنك جمعى اخونه وخون كلور خانك ضميله شارحك بيانه كوره فارسيدن معربدر (الخوان) شدّاد ورمان‌وزنلرنده سلفده شهر ربيع الاول اسميدر جمعى اخونه‌در (الخوانة) شدّاده وزننده دبر ومقعده اطلاق اولنور (خون) خانك ضميله اساميدندر عصام بن خون واحد بن خون محدثلردر (خيوان) ايوان وزننده يمنده بربلده‌در (خين) خانك كسريله ايرانده بربلده‌در (الخان) دكانه دينور حانوت معناسنه ياخود دكان صاحبنه دينور وتجار ساكن اولديغى محله دينوركه لسانمزده دخى خان تعبير اولنور شارحك بيانه كوره بونلر فارسيدن معربلردر نته‌كه اوه خانه ديرلر (خبنين) خانك فتحيله طوس قضاسنده برقريه‌در مظفر بن منصور نام فقيه واديب اورادندر

(٭ فصل الدال ٭) (الدبنة) دالك ضميله بيوك لقمه‌يه دينور يقال اخذ دبنة اى لقمة كبيرة (الدبن) دالك كسريله قيون اغيلنه دينور (التدنين) ثاى مثلثه ايله تفعيل وزننده قوش يقين يقين برلره تيز تيز قونارق اوچوب كتمك معناسنه‌در بارهلو قوش كبى يقال دثن الطائر اذاطار واسرع السقوط فى‌موضع متقارب ة واعاجده يوه ابد تمك معناسنه‌در : يقال دثن الطائر فى‌الشجر اذا اتخذ عشا (الدثنة) تمره وزننده ازجه صويه دينور (دثنه) فرحه وزننده

اصحابدن زید جنابلرینـک پدری اسمیدر (دثین) امیر وزنـنده برطاغ آدیدر (الدثینة) جهینه یاخود سفینه وزننده بنی سیار بن عمرو جماعتی یوردنده برموضع یاخود برصو اسمیدر مقدما اسمی دفینه اولمغله تشأم ایدوب دثینه دیدیلر (الدجن) دالك فتحی وجیمك سکونیله قاره بلود طمان کبی بریوزنی یاخود افاق واقطاری طوتوب قبلامق معناسنه در : یقال نحن فی دجن منذ ایام وهو الباس الغیم الارض اواقطار السماء ودجن چوق یغموره دینور جمعی ادجان کلور ودجون ودجن کلور ضمتینله ودجان کلور ومن الاول یقال یوم دجن علی الاضافة ویوم دجن علی النعت وکذلك لیلة دجن ولیلة دجن ویقال یوم ولیلة دجنة کحزقة کماسیذکر (الادجان) همزه‌نك کسریله ذکر اولنان قبلایی بلودلی یاخود چوق یغمورلی کونه کیرمك معناسنه در : یقال ادجن القوم اذادخلوا فی الدجن ویغمور وجا مقوله‌سی عارضه دائمی اولمق معناسنه‌در : یقال ادجن المطر والحمی اذاداما وبلود متصل یغموریاغدرمق معناسنه‌در : یقال ادجنت السماء اذادام مطرها وکون قبلایی طومانلو وبلودلی اولمق معناسنه در : یقال ادجن الیوم اذا صار ذادجن (الادجیجان) اعشیشاب وزننده بودخی کون قبلایی طومانلو وبلودلی اولمق معناسنه‌در : یقال ادجوجن الیوم بمعنی ادجن (الدجن) عتل وزننده (والدجنة) حزقه وزننده واللرك کسریله‌ده جائزدر قراکولغه دینور ظلمت معناسنه وشول قبلایی سحابه دینورکی مظلم اولوب یغموری اولمیه دجنه‌نك جمعی دجن‌در عتل کبی وعند البعض دجنه هاله ظلمته ودجن قبلایی سحابه دینور یاخود دجنه مظلم سحابه دینور نونك تخفیفیله‌ده جائزدر وقات قات قاره بلودك افاق واطرافی قبلامسنه دینور تقول وقعنا فی دجنة منذ ایام وهی الباس الغیم وتکاثفه (المدجان) محراب وزننده قراکوکیجه‌یه دینور یقال لیلة مدجان ای مظلمة (الدجون) قعود وزننده بریرده مقیم اولمق معناسنه در : یقال دجن بالمکان دجونا من الباب الاول اذا اقام وقوش وقیون وسائر حیوان اوه آلشمق معناسنه‌درکه ایکدی اولمق تعبیر اولنور یقال دجنت الحمام والشاة وغیرهما اذا الفت البیوت (الداجن) اوه آلشق ایکدی حیوانه دینور جمعی دواجن‌در اسم منزلنه منزلدر ودولابه قوشیلان ارکك دوه‌یه دینور دجون دخی دینور صبور وزننده یقال جمل داجن ودجون ای سان (المدجونة) دولاب چکمکه آلشدرلمش ناقه‌یه دینور (الدجانة) جبانه وزننده (والدیدجان) دیدبان وزننده متاع یوکلنور اولان دوه‌یه دینور (الدجنة) همجنه وزننده پك چرکین سیاهلغه دینور یقال به دجنة ای اقبح السواد (الادجن) احمر وزننده وصفدر پك چرکین سیاهه دینور مؤنثی دجناء در یقال رجل ادجن وامرأة دجناء ای اقبح سوادا (المداجنة) مفاعله

وزنده مداهنه ایلمك معناسنه‌در : يقال داجنه اذا داهنه (الداجنة) آفاق واقطاری مستوعب اولان یغموره دینور دیمه کبی يقال مطرة داجنة ای مطبقة (داجون) رمله قضاسنده برقریه‌در ابوبکر المقری اورادندر (ابودجانه) ثمامه وزنده سماك بن حرسه‌نك کنیه‌سیدرکه صحابیدر (دجنی) دالك ضمی یاخود کسری وقصر ایله وبعضا مد ایله شول ارضك اسمیدرکه حضرت آدم علی نبینا وعلیه السلام آنك ترابندن خلق اولندی علی قول حای مهمله ایله در قال الشارح ومنه الحدیث [خلق الله آدم من دجنی ومسح ظهره بنعمان السحاب] وهی ارض بین مکة والطائف (دجین) زبیر وزنده‌ابن ثابت‌درکه کنیه‌سی ابو الغصن ولقبی جحی‌در هدی وزنده یاخود جحی بشقه کمسه‌در وجحی عربك نصر الدین خواجه‌سیدر لطائفی بك‌چوقدر (الدحن) دالك وحای مهمله‌نك فتحیله بر آدم طومالج قارنلو بودور اولمق معناسنه‌در : يقال دحن الرجل دحنا من الباب الرابع اذاعظم بطنه فی‌قصر (الدحن) کتف وزنده (والدحونة) دالك کسریله قتوله وزنده (والدحنه) خدبه وزنده (والدحنة) کسرتینله طومالج قارنلو بودوره دینور (ودحنه) خدبه وزنده تومسك یره دینور (ودحن) کتف وزنده دوباره‌جی متلاعب خبیث وبدکاره دینور يقال رجل دحن ای خب خبیث (دحنه) حمزه وزنده احمر نام شاعرك جدی اسمیدر (دحین) زبیر وزنده ابن ریب‌درکه تابعیدر (دحنی) دجنی وزنده آنفادجن ماده‌سنده ذکر اولندی (الدخن) دالك ضمی وخای معجمه‌نك سکونیله حب جاورس اسمیدرکه قره‌جه داری وصورت داریسی دیدکلری خرده داری‌یه دینور بعض دیارده اکاجیم مضمومه ایله جوز داری تعبیر ایدرلر علی قول آندن خرده واملس برکونه غله‌در بارد ویابس وقابضدر (الدخان) غراب وزنده (والدخن) جبل‌وزنده(والدخان) رمان‌وزنده‌تتونه‌دینور عثان معناسنه‌جمعی ادخنه‌ودواخن ودواخین کلور (ابناد خان) غنی وباهله قبیله‌لرینه اطلاق اولنور (الدخن) فتحتینله طعامه تتون سینمکله طعمی تتونسی اولمق معناسنه‌در : يقال دخن الطعام دخنا من‌الباب الرابع اذا اصابه دخان فاخذ ریحه وبرکمسه بدخوی ونیره درون اولمق معناسنه در : يقال دخن خلقه اذاساء وخبث وبرنسنه‌نك لونی قرامتق بوز اولمق معناسنه در : يقال دخن الشیء اذاصار ادخن ودخن درونده اولان حقد وکینه‌یه اطلاق اولنور يقال به لفلان دخن ای حقد وبدخویلغه اطلاق اولنور يقال به دخن ای سوء الخلق وتقول العرب هدنة علی‌دخن ای سکون لعلة لالصلح یعنی مصالحه صورتنده برمتارکه درکه صمیمی مصالحات دکلدرکه بعض غرض وعلت ضمننده منعقد اولمشدر ودخن قلجك ناملوسنده

اولان جوهره اطلاق اولنور فرند السيف معناسـنه وعقل ودين وحسبده اولان
تغيره اطلاق اولنور يقال فى عقله اودينه اوحسبه دخن اى تغير ويانان آتش ايچره
اوطون آتمغله شعله‌سى تباه اولوب توتمك معناسـنه در : يقال دخنت النار دخنا
من الباب المزبور اذا القى عليها حطب فافسدت يهيج لها دخان ونبات ياخود دابه‌نك
لونى قرامتق بوز اولمق معناسنه‌در : يقال دخن النبت والدابة اذا صارت الوانهما
كدرة فى سواد (الدواخن) اوجاقلرده وكلخنلرده اولان باجه‌لره دينوركه تتون
اورادن طشره خروج ايدر تتونك وبخارى تعبير اولنور داخنه مفرديدر (والدخنة)
غرفه وزنـنده الواندن قرامتق بوزلغه دينور يقـال به دخنة اى كدرة فى سواد
واوطه‌لرى توتسيلدكلرى توتسى يه دينور (الادخن) احمر وزننده لونى قرامتق
بوز اولان نسنديه دينور دخناء مؤنثيدر (الدخنان) سخنان وزننده ومرادفيدر
بك اسى كونه وصف اولور يقال يوم دخان اى سخنان (الدخناء) حمراء وزننده
ياخود دخنان ثعبان وزننده بركونه سرچه قوشنه دينوركه قرامتق بوز اولانيدر
(ابو دخنة) غرفه وزننده برقوشدر (المدخنة) مكنسه وزننده مجمره يه دينور
يقـال طيبه بالمدخنة اى بالمجمرة (الدخن) دالك فتحيله (والدخون) قعود
وزننده آتش توتمك معناسنه‌در : يقال دخنت النار دخنا ودخونا من الباب الثالث
والاول اذا ارتفع دخانها ودخون هوايه توزآغمق معناسـنه مستعملدر يقال دخن
الغبار دخونا اذا سطع (الادخان) همزه‌نك كسريله (والتدخين) تفعيل وزننده
(والادخان) تشديد داللة افتعال وزنـنده بونلرده آتش توتمك معناسنه در :
يقال ادخنت النار ودخنت وادخنت اذا ارتفع دخانها (وادخان) افتعال وزننده
اكينك دانه‌لرى پكشمك معناسنه‌در : يقال ادخن الزرع اذا اشتدحبة (الدخنة)
دالك ضميله بودخى اوتك ودابه‌نك لونى قرامتق بوز اولمق معناسنه‌در: يقال دخن
النبت والدابة دخنة من الباب الخامس اذاصارت الوانهما كدرة فى سواد (دخين)
زبير وزننده ابن عامردركه تابعيدر (الدخشن) شين معجمه ايله جعفر وزننده
يومرو كوده‌لو ياوز اركك دوه‌يه دينور وقالين كوده‌لو آدمه دينور (دخشن)
قنفذ وزننده بر رجل آديدر (الددن) داللرك فتحيله لعب ولهو معناسـنه در
نته‌كه دد ودداقفا وزننده وديدا وديدانكه فتحاتله‌در بومعنايه در نته‌كه دال بابنده
ذكر اولندى (الددان) سحاب وزننده اصلا خير ومنفعته يراميان جماد مقوله‌سى
شخصه دينور يقـال رجل ددان اى لاغناء عنده يعنى لامنفعة منه لاحد وكسمز
قلجه دينـور وپك كسيجى قلجه ديمكله ضد اولور (الديدن) (والديدان)
(والدبدان) داللرك فتحيله آيين وعادته دينـور يقـال ديدنه وديدانه وديدانه
ان يفعل كذا اى عادته (الديدبون) حيزبون وزننده باى موحده بابنده مذكوردر

جوهری وصنعدن ...ی بوراده ذکر ایلـدی (اندرن) فتحتیله مغربده بر بر
رمیده برطعت آدیدر وکیرو باسه دیور یاخود مصدردر کیرلنمك معناسنه‌در: یقال
درن الثوب درنا من الباب الرابع اذا وسخ و یلاشق معناسنه‌در : یقال درنت یده
بشئ اذا تلطخت (الادران) همزه‌نك کسریله بودخی کیرلنمك معناسنه‌در: یقال
ادرن الثوب یعنی درن وبرمعناده متعدی اولور تقول ادرنت الثوب ودوه درین
دیدکلری اوت قورو یعنی اوتلامق معناسنه‌در : یقال ادرنت الابل اذا رعت الدرین
(الدرن) کتف وزننده کیرلونسنه‌یه دیور (المدران) محراب وزننده بك
کیرلو نسنه دیور مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور (الدرین) امیر وزننده
(والدرانة) ثمامه وزننده چور چوپ ریزه ریزه اولمش اوتلق قوریسنه دیور
کرك حمض وشجر وکرك چایر وسبزه اولسون (المدران) محراب وزننده دائما
درین دیدکلری اوتلق قوری یعنی اوتلین کیکه دیور یقـال ظبی مدران اذا کان
یأکل الدرین (المدرن) محسن وزنـنده قوری اوطونه دیور یقـال حطب
مدرن ای یابس (الادرون) فرعون وزننده طوار یملکنه دیور معلف معناسنه
وطویله ایننه دیورکه طوار بغلنور آری دخی دیور وکیر و باسه دیور ووطن
معناسنه‌در واصل و بنیاد معناسنه‌در (الدران) سحاب وزننده تلکی‌یه دیور
(درنی) بشری وزننده برموضع آدیدر دالك فتحیله‌ده زبازده‌در نسبتنده درنی
دیور ودرنی بنت عبعبه برشاعره‌در (ام درن) فتحتینله دنیانك کنیه‌سیدر
(ام درین) امیر وزننده قوراق یرك کنیه‌سیدر ارض مجدبه معناسنه (دارین)
رانك کسریله بحرین نرابنده برموضعدر مسك داری اکا منسوبدر اسکله اولمغله
اورادن چقدیغندن نسبت اولنور (درینه) جهینه وزنـنده براحق آدمك
اسمیدر وثقة الدوله علی بن محمد الدرینی دمشقده مدرسهٔ نقتیه واقفیدرکه تحدیث
وروایت ایلدی (درانه) رمانه وزننده برخاتون اسمیدر (الدرن) کتف وزننده
کیرلو پاسلو نسنه‌یه دیورکه ذکر اولندی بومعنادندرکه عربلر فلانك اللری دائما
خیر واحسانه ملاصقدر دیجك یرده یداه‌در نشـان بالخیر وایدیهم دران وهو درن
الیدین دیرلر زیرا و یریلان اقچه‌نك اثبنه اله کیری بیلاشور (الدرابنة) دالك
فتحیله دربان کلمه‌سنك جمعیدرکه فارسیدن معربدر قپوجی‌یه دیور بواب معناسنه
(الدرجنة) دحرجه وزننده ناقه ولدندن نفرت ایتدکدنصکره یاقلمق معناسنه‌در
یقال درجنت الناقة علی ولدها اذارئمته بعد نفار (الدرخبین) خای معجمه ایله
شرحبیل وزننده افت وداهیه معناسنه‌در و بطئ الحرکه آدمه دیورنشـه‌که میله
درخبین دخی بومعنالره‌در (الدراقن) قافله علابط وزننده وبعضا راسی مشدد
اولنور قیسی وزردالو دیدکلری میوه‌یه دیور مشمش معناسنه زردالونك چکردکی

ابجی اولور وشفتالو به دینور خوخ معناسنه و بولغت شامیه در مفرداتده دراق دیدکلری برکونه شفتالودر دراقن معربی اولمق اوزره مرسومدر (الدشن) دالك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله ویرمك معناسنه‌در : یقال دشن الشیء دشنا من الباب الاول اذا اعطی (التدشن) تفعل وزننده آلمق معناسنه در : یقال تدّشن الشیء اذا اخذه (داشان) بر بلده آدیدر (الداشن) صاحب وزننده دشن کلمه‌سندن معربدر بونکله هنوز تلبس اولنمامش یکی لباس وهنوز مسکون اولمامش یکی خانه مراد ایدرلر مترجم دیرکه ظاهرا فارسیدن معرب اولمق کرکدر زیرا دشن فارسیده اهل بازارك ابتدا بازارلغنه دینورکه استفتاح محرفی سفته تعبیر ایدرلر پس معنای مزبور بوندن مأخوذ اولور (دشنی) سکری وزننده مصر اولکه‌سنده صعید اعلا قضاسنده بر بلده‌در فقیه ومتقی احمدبن عبد الرحمن الدشناوی اورادندر (الدعن) دالك فتحیله شول چیت تعبیر اولنان نسنه‌یه دینورکه خرما چبوقلرنی شریت ایله اوروب حصیر شکلنده ایدرلر اوزرینه خرما سررلر (الدعن) کتف وزننده (والمدعن) مکرم وزننده بدخوی وبدغدا آدمه دینور (الدعن) خدب وزننده ماجن ولاابالی آدمه دینور جمعی دعنه در عنبه وزننده (الدعانة) سحابه وزننده برآدم لاابالی اولمق معناسنه در : یقال دعن الرجل دعانة من الباب الثالث اذامجن (مادعنه) فعل تعجبدر نه عجب ماجن ولاابالیدر دیمکدر (دعان) سحاب وزننده مدینه ایله ینبع بیننده بروادی اسمیدر (الدعکن) جعفر وزننده خوشخوی وملایم مشرب چلبی آدمه دینور یقال هودعکن ای دمث حسنی الخلق وقوللانلمش ایشلك بازکیره دینور (الدعکنة) هایله بنیه‌سی متین طیانقلی سموزناقه‌یه دینور دالك کسریله‌ده جائزدر (الدعکنة) اردبه وزننده یومری فرجه دینور (الدغن) دالك فتحی وغین معجمه نك سکونیله کون قبلایی قره بلود اولمق معناسنه‌در : یقال دغن یومنا دغنا بمعنی دجن (الدغنة) دجنه وزننده ومرادفیدر وام ربیع بن رفیع اسمیدرکه ابوبکر رضی الله عنه حضرتلرنی اجاره وانقاذ ایلدی علی قول بوکلمه وزننده یاخود حزمه وزننده‌در لکن صحیح اولان اولکیدر محدثلر لحن ایدرلر (دغابین) دالك فتحیله عمرو بن کلاب بلادنده نیجه هضباته اطلاق اولنور (دوغان) سحبان وزننده راس عین قضاسنده برقریه‌در (دغینه) جهینه وزننده احمق کسیه علمدرکه هر احمق آدمه اطلاق اولنور یاخود بر بون وسبکمغز خاتونك اسمیدرکه معروفه‌در وعبدالله بن محمد که ابوالهیثم شیخیدر وابراهیم بن احمد الداغونیسان محدثلردر شارح دیرکه اهل مروخرمن عربه‌سی صتان آدمه داغونی اطلاق ایدرلر (الدفن) دالك فتحی وفانك سکونیله برنسنه‌یی یره کومك معناسنه‌در : یقال دفنه فی التراب

دفنا من الباب الثاني الافعال وواراه فيه ودوه‌لر كندى باشلرينه برسمتي طوتوب كتمك معناسنه‌در : يقال دفنت الابل اذاسارت على وجهها وناقه دافن اصويه كلدكده دوه‌لرك ازرنه برنده اوتمق معناسنه‌در : يقال دفنت الناقة اذا كانت دفونا (الادفان) باب افعالدن ايله افتعال وزنده بودخي برنسنه‌يي كومك معناسنه‌در : وقول ادفنه بمعنى دفنه وقول قسمي بيع اولنه‌جغي شهره وصولدن اقدم قاچوب كتمك معناسنه‌در : يقال ادفن العبد اذا ابق قبل وصول المصر الذى يباع فيه (الاندفان) انفعال وزنده (والتدفن) تفعل وزنده دفن اولنمق معناسنه‌در يقال دفنه فاندفن وتدفن (الدفن) دالك كسريله برموضعدر (الدفين) امير وزنده دفن اولنمش نسنه‌يه دينور مدفون كبي جمعي ادفان ودفناء كلور كرماء كبي وطپراق بوربوب اورتيلمش نسنه اراك قبرينه وخوشنه وبيكاره دينور ومستوره خاتونه اطلاق اولنور دفينه كبي يقال امرأة دفينة اى مستورة جمعي دفنى كلور سكرى وزنده ودفان كلور وداء دفين شول مرضه دينوركه مستتر ايكن ظاهر اولمغه اهلي بدنه فساد وارديدالم تحدث ابليه دفن دخي دينور دالك كسريله يقال فيه داء دفن ودفين وهو الذى ظهر بعد خفاء فنشأ منه شر وعر (المدفان) محراب وزنده (والدفان) كتاب وزنده دفين كبي طپراق بوربمكله بلورسز اولمش قيويه واشبه‌يه دينور يقال ركية دفين ومدفان ودفان اى مندفنة (الدفينة) سفينه وزنده دفن اولنمش نسنه‌يه دينور تاء اسميه‌در وير ايچنه كومولمش ماله دينور كنز معناسنه جمعي دفائندر يقال وجد فلان دفينة اى كنزا ودفينه برموضع آديدر وسه سطر وزنده برمنزل آديدر (المدفان) محراب وزنده (والدفون) صبور وزنده (والمدفون) شول دوه‌يه وآدمه دينوركه افنديسندن فرار ايدن قول كبي لاتحاجة كندي باشنه برسمتي طوتوب كيدر اوله نته‌كه دفن فعلي اوندن ذكر اولندى ومدفان چوريمش طلومه دينور ودفون شول قوله دينوركه بيع اولنه‌جغي شهره وصولدن مقدم فرار ايلمش اوله وشول ناقه‌يه دينوركه صويه كلدكده صورينك اورته‌سنده كلمك عادتي اوله يقال ناقة دفون اذا كانت عادتها ان تكون وسط الابل اذا وردت (دوفن) جوهر وزنده بركشينك وبر خاتونك سميدر (التدافن) تفاعل وزنده برى برندن اسرار واحواللرني صقلمق معناسنه‌در : يقال تدافنوا اذا تكاتموا (اندفنى) عربى وزنده برچشيدجبوقلى الاجه قشك اسميدر (ادفن) شكس وزنده بى نام ونشان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل دفن اى خامل داقنة (الجذم) جيمك كسريله بك باشلوغندن دينلرى نتون فيسوده اولمش قوجه اكوزه دينور جذم جيمك كسريله اصل معناسنه‌در : يقال قدرة داقنة الجذم وهى التى انسحقت ضراسها هرما (الدافناه) مدّ ايله

بر ایشـك ایچ بوزنه دینور یقال دافتناه الامر ای داخله (الدّقن) دالك فتحی و قافك سكونیله بر آدمك چكه‌سنه اورمق معناسنه‌در : یقال دقن فی لحی الرجل من الباب الاول اذا ضرب فیه و بر آدمه بر نسنه‌یی ویرمیوب محروم ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دقن فی لحیه اذا منعه و حرمه (الدكنة) غرفه وزننده سیاهه مائل رنكه دینور كه تتون رنكلی اولمقدر قرامتق تعبیر اولنور بعض دیارده قهوه رنكی تعبیر ایدرلر یقال به دكنة ای لونه الی السواد (الدكن) فتحتینله بر نسنه قرامتق رنكلی اولمق معناسـنه‌در : یقال دكن الشیء دكنا من البـاب الرابع اذا كان مائلا الی السواد (الادكن) احمر وزننده قرامتق نسـنه‌یه دینور (الدكن) دالك فتحیله بر متاعی بری بری اوزره استف ایلمك معناسـنه‌در : یقال دكن المتاع دكنا من الباب الاول اذا نضد بعضه علی بعض (التدكین) دكن معناسنه‌در : یقال دكنه بمعنی دكنه (الدكان) رمّان وزننده حانوت معناسنه‌در تركیده دخی دكان دینور و بو فارسیدن معربدر جمعی دكاكین در شـارح دیر كه بعضلر دك و بعضلر دكن ماده‌سندن اخذ ایله عربیتنه ذاهب اولدیلر نته‌كه مؤلف دكك ماده‌سنده دخی ذكر ایلدی فی الاصل دكان قپو ارالغنده سكی و سـدّ تعبیر اولنان نشیمنه دینور بعده چارشو دكانلرینه اطلاق اولندی (الدكناء) حمراء وزننده بیر و كشمش و زعفران مقوله‌سی حوایجی چوق تریده دینور یقال ثریدة دكناء ای كثیرة الابازیر (الدكیناء) عفیراء وزننده حشراتدن بر جانورجك آدیدر (دوكن) جوهر وزننده (و دكین) زبیر وزننده اسامیدندر (الادلهنان) ادلهمام وزننده و مرادفیدركه قوجه‌لمق معناسنه در : یقال ادلهن الرجل اذا كبر وشاخ مؤلف كرچه لغة فی ادلهمّ عنوانیله رسم ایدوب لكن ادلهمامك بو معنایه ورودنی ذكر ایلمامكله ظاهر احق عباره ولغة فی ادلهمّ اولوب نسخه‌لردن واوساقط اولمشدر (الدمن) دالك كسریله قالب قالب تكه‌لنمش كوبره‌یه و فشقیه و دوه قیغنه دینور یقال فی دمنته دمن كثیر ای سرقین متلبد و بغر ودمن بر نسـنه‌یه مداومت ایدن آدمه دینور ادماندن مأخوذدر دمنه دخی دینور بو جهتدن دائمـا مالنی تقیـد ایدوب رعایت و تیمارنده مداومت ایدن آدمه دمن مال و دمنة مال اطلاق ایدرلر یقال هود من مال و دمنة مال ای سائسة (التدمین) تفعیل وزننده مواشی بر یری كوبره‌لك و فشقیلق ایلمك معناسـنه‌در : یقال دمنت الماشیة المكان اذا بعرت فیه و بر آدمه بر خصوص ضمننده رخصت ویرمك معناسـنه‌در : یقال دمنه اذا رخصه و ملازمت ایلمك معناسنه‌در : یقال دمن بابه اذا لزمه (المتدمّن) فشقیلق مكانه دینور (الدمنة) دالك كسریله داردن و ناسدن باقی قالمش آثار و نشانه‌یه دینور و یورد یرینه دینور یقال وقفوا علی دمنة وهی البقعة التی سودها

اهنها و دروننده مضمر اولان حقد و کینهٔ قدیمه‌یه اطلاق اولنور یقال فی قلبه دمنة
ای حقد قدیم و خانه‌یه قریب موضعه اطلاق اولنورکه خانه‌نك سپورندی مقوله‌سی
فضلاتی القا اولنورکه سپورندیلك تعبیر اولنور مزبله معناسنه نهایه‌ده [ایاکم
وخضراء الدمن] حدیثنده مرسومدر خضراء الدمن سپورندیلك قلبزی دیمکدر
فرومایه نسبدن نشئت ایلمش کوزل عورتدن کنایه‌درکه تحذیر بیورلمشدر و
دائما ماله رعایت و تقید ایدن آدمه دینورکه ذکر اولندی جمعی دمن کلور هاسز
و دمن کلور عنب وزننده وکتاب کلیله و دمنه بر کتابدرکه حکمای هند وضع
و تألیف ایلمشدر حالا همایونامه دیدکلری کتاب آنك ترجمه‌سیدر (الدمن)
دالك فتحیله دروننده بر آدمه مدت مدیده کین طوتمق معناسنه‌در : یقال دمن علیه
دمنا من الباب الرابع اذا ضغن ایدا وخرما اغاجی چوریوب قرارمق معناسنه‌در :
یقال دمنت النخلة اذا عفنت و اسودّت و ترلابی کوبرملك معناسنه‌در : یقال دمن
الارض دمنا من الباب الاول اذا دملها (الدمان) سحاب وزننده کوله دینور
رماد معناسنه و فشقیه و کبریه دینور و خرما اغاجنك چوریوب قرارمسنه
دینور یقال بالنخلة دمان ای عفن و اسوداد و ترلابی کوبرملین آدمه دینور یقال
ای یسرقن الارض (الادمان) فتحاتله ابن قطاع روایتی اوزره بو دخی خرما
اغاجنك چوریوب قرارمسنه و چورکلکنه و سیاهلغنه دینور (الادمان) همزه‌نك
کسریله بر نسنه‌یه مداومت ایلمك معناسنه‌در : یقال ادمن الشیء اذا ادامه (الدمینی)
سمیهی وزننده عرب طوشانك ابنه دینور (مدمن) معظم وزننده بر موضع
آدیدر (الدمّون) تنور وزننده جرکین وقبیح نسنه‌یه دینور و بر موضع آدیدر
(دمینه) جهینه وزننده اسمادندر عبدالله بن دمینه بر شاعردر (دامان)
عراقده بر قریه‌در تفاحی کثیر اولور (دمامین) دالك فتحیله صعید مصرده
بر قریه‌در (الادمان) همزه‌نك فتحیله اوتلق ایله شجر بیننده اولان اشجاردن
بر شجر آدیدر و خرما اغاجنه مخصوص بر آفت اسمیدر (دومین) دالك فتحی
و میمك کسری و بعضا فتحیله حمص قربنده بر قریه آدیدر (الدنّ) دالك فتحی
و نونك تشدیدیله بیوك کوبه دینور راقود عظیم معناسنه علی قول دستیدن اوزون
و سوبو اولانه دینور یاخود شول دستیدن کوچك کوبه دینورکه دیبی سیوری
اولمغله چقوره اوتورتمدیجه طورمز اوله یقال وضعه فی الدن ای الراقود العظیم
اواطول من الحبّ اواصغرله عسعس لایقعد الا ان یحفرله ودنّ اسامیدندر راشد
ابن دنّ بن معبد تابعیدر (الدنان) تثنیه بنیه‌سیله ایکی جبل معروفدر (الدنن)
فتحتینله ارقه بوکری قنبور اولمق معناسنه‌در : یقال به دنن ای انحناء فی ظهره
و بیون کوکسه یاپشق و ایجری بچمش طرزنده قصه اولمق معناسنه‌در و بوچاربا

قسمنده معابیدندر یقال به دنن ای دنوّ و تطا من فی الصدر و العنق و دنن بربلده آدیدر (الادنّ) وصفدر دنن صفتیله متصف اولان شخصه دینور دنّاء مؤنثیدر و آلچق اوه دینورکه چوکك طرزنده اولور یقال بیت ادنّ ای متطامن (الدندنة) زلزله وزننده سنك و آری قسمی وزردامق معناسنه‌در : یقال یدندن الذباب والزنبور ای یصوت و تقول اقلقنی دندنة الذباب ای صوته و سوزی آچق و واضح ایلمامك وجه اوزره تکلم ایلمك معناسنه‌در وزردی کبی کوموردنمك تعبیر اولنور یقال دندن الرجل ای نغم و ما فهم منه کلام و مافهمت دندنته وهی هینمة الکلام (الدنین) انین وزننده بو دخی کوموردنمك معناسنه‌در : یقال دنّ الرجل دنینا اذا نغم و لایفهم منه کلام (الدندن) زبرج وزننده دندنه و دنین معناسنه اسمدر و چوربوب قرارمش اوته و شجره دینور و صلیان دیدکلری اوتك کوکنه دینور (الادنان) همزه‌نك کسریله مقیم اولمق معناسنه‌در : یقال ادن بالمکان اذا اقام (الدن) دالك فتحیله (و التدنین) تفعیل وزننده بونلرده سینك و آری وزردامق معناسنه‌در : یقال دن الذباب دنّا و دنن تدنینا اذا صوت وطن (الدنة) دالك کسریله قرنجه‌یه شبیه بر بوجك آدیدر (الدنادن) دالك فتحیله اوزون لباسك یره قریب صارقان اتکلری اوجلرینه دینور زلازل معناسنه‌در (دنین) زبیر وزننده اسمادندر ظالم بن دنین ماویه نام خاتونك پدریدرکه بنی دارم بن مالك بن حنظله اولان عبدالله و مجاشع و سدوس نام کمسه‌لرك والده‌سیدر (الدنیة) کوبه منسوب دیمکدر بومناسبتله سلفده قاضی افندیلرك قلنسوه‌لرینه اطلاق اولنور حالا متعارف اولان عارف و کوچك تپه‌لو دیدکلرینه اطلاقی ملایمدر (دون) دالك ضمیله فوق کلمه‌سنك نقیضیدر غایت مرتبه‌دن برو دیمکدرکه آندن اشاغیجه تعبیر اولنور یقال هودونه ضد فوقه مؤلفك بصائرده بیانه کوره عندالبعض دنو مقلوبیدر و دون ظرف اولور اقرب معناسنه کاسیذکر واوك معناسنه کلور یقال مشی دونه ای امامه و اکسه معناسنه اولور یقال قعد دونه ای وراءه و فوق معناسنه کلمکله اوّل ایله ضد اولور و غیر معناسنه کلور قبل و منه الحدیث [لیس فیمادون خمس اواق صدقة] ای فی غیر خمس اواق قبل و منه الحدیث [اجاز الخلع دون عقاص رأسها] ای بماسوی عقاص رأسها او معناه بکل شیٔ حتی عقاص رأسها یعنی مختلعه اولان خاتون افتدای مالك ایلدکده زوج عقاص رأسندن ماعداسنه مالك اولور ایکنجی‌یه کوره عقاص رأسنده‌ده مالك اولور دیمك اولور پس عقاصدن مراد صاچ اولمغله صاچ باغنه‌ده مالك اولور دیمك اولور بوکه کوره دون فوق و علی معناسنه اولور و دون شریف معناسنه کلور یقال شیٔ دون ای شریف و خسیس و کثر معناسنه اولمغله ضدّ اولور یقال شیٔ دون ای خسیس

و امر معناسنه اولنورکه مراد امر حاضردر اسم فعل اولنور خذ معناسنه یقال دونك الدرهم ای خذه و وعید معناسنه در : یقال دون صراعی وادن دونك دیرلر ای اقترب منی و دون کلمه سی اوزره حرف جر اولان من داخل اولور وقلیلا باء جاره دخی داخل اولور یقال من دونه و بدونه و اقرب معناسنه اولورکه ظرف اولنور یقال هذا دونه ای اقرب منه و قبل معناسنه اولنور و منه قولهم دون النهر جماعة ای قبل ان یصل الیه و حقیر و ساقط معناسنه اولنور یقال هذا رجل من دون ای من حقیر ساقط و لایقال رجل دون و دون کلمه سندن فعل متصرف اولمامغله فعل تعجب اوله رق ما ادونه دیمك جائز دکلدر وکاف خطابله دونك اغراء معناسنه در : یقال دونکه ای الزمه فا حفظه مترجم دیرکه بعض محققین دیدیلرکه دون کلمه سی فی الاصل ادنی مکان من الشیء معناسنه موضوعدر یقال هذا دون ذاك اذا كان احط منه قلیلا و تدوین کتاب بوندن مأخوذدر زیرا بعض ورقه بعضنه تقریب اولنور و یقال دونك هذا ای خذه من ادنی مکان منك بعده اتساع اولنوب احوال ورتبه لرده استعاره اولندی ودون دینور قصاصنده برقریه آدیدر وهمدان قصاصنده برقریه در بعضا آنك نسبتنده قاف زیاده ایدوب دونقی دینور عمیر بن مرداس الدونقی اکا منسوبدر (دوین) دالك ضمی وواوك کسریله نیسابور قصاصنده برقریه در وارمینیه اولکه سنده بربلده آدیدر محدثیندن نصرالله بن منصور وعبدالله بن رزین اورالیدر (دوان) غراب وزننده عمان قصاصنده برناحیه در (دوان) شداد وزننده فارس اولکه سنده برموضعدر (الدودن) علبط وزننده قرداش قانی دیدکلری دارویه دینور (الدون) عون وزننده برکمسه خسیس یاخود ضعیف اولمق معناسنه در : یقال دان الرجل یدون دونا اذا صار دونا خسیسا اوضعیفا (الادانة) اقامه وزننده دون معناسنه در : یقال ادین الرجل ادانة علی المجهول یعنی دان (الدیوان) دالك کسریله وفتحیله اهل جیش واهل عطیه نك اسم ورسم وعلوفه ووظیفه لرینه متعلق دفاتر وصحیفه لرك مجتمعنه اطلاق اولنور اسلامده ابتدا آنی حضرت عمر رضی الله عنه وضع ایلدی جمعی دواوین ودیاوین کلور شارح دیرکه مؤلف مجتمع الصحف والکتاب یکتب فیه اهل الجیش واهل العطیة عبارتیله تفسیر ایتمکله مراد عسکری وعلوفه خوارلرك اسملری تحریر اولنان اوراق ودفاترك وتحریر ایدن کاتبلرك جمعیتکاهی اولان مکان اولور زیرا مجتمع لفظی اسم مکاندر وکتاب کتبه نك جمعیدر فعال وزننده کتاب دکلدر لکن امهات سائره ده ابتداجمع اولنان اوراقه موضوع اولمق اوزره مرسومدر زیرا ابتدا تسمیه ایدن نوشروان در برکون زمرۀ کتاب قرارکاهی اولان قلمه کلوب بونلرك سرعتله حساب وکتابلرینی

تماشا ایلدکده استعجاب واستعظامله این کار دیو انست یعنی بوامر عظیم طوق انساندن خارج اولوب همان جن طائفه‌سنك کاریدر دیمکله من‌بعد لفظ مزبور یازدقلری جریده ده قرار داده اولدی واسلامده حضرت عمر صیانهٔ لبیت المال وضع ایلدی بعده دفتر مرقوم ترتیب اولنان موضعه‌ده اطلاق اولندی‌که حالا دفترخانه تعبیر اولنور وتوسیعله دعاوی دیکلنوب احکام اجرا اولنان محضر پادشاهان وامرایه‌ده اطلاق اولندی ودیوان اشعار دخی اجتماع ملابسه‌سنه مبنی‌در وقالدیکه اشبو دیوان کلمه‌سنك بعضلر وجه مذکور اوزره معربلکنه ذاهب اولوب وآندن تدوین وتدون فعللری متصرف اولدی دیدیلر و بعضلر عربیتنه ذاهب واصلی دوان‌در دیدیلر واومشدده ایله نته‌که دینار ودیباج کلمه لرنده دخی بوکونه مقالات جاریدر بناء علیه جمعنده دواوین ودیاوین دیدیلر زیرا اصلی واوی ویائی اولدیغی مختلف فیهدر یاخود کسره ایچون واو یایه منقلب اولمغله جمعك بری اصله وبری فرعه کوره اولور مترجم دیرکه ظن ایدرمکه اشبو دیوان لفظی الفاظ متوارده دندر یعنی هم فارسی هم عربیدر زیرا نوشروان زماننده اقدم شعراء جاهلیه‌نك وسائرلرینك کلامنده واقع اولدیغی کورلمشدر وماخذك دخی قابلیت تامه‌سی واردر نته که مقدمجه بیان اولندی پس ابتدا دفاتر مجتمعه‌ده بعده‌محلنده مستعمل اولورکه دیوان یری دیمك اولور خذ ماصفی (التدوین) تفعیل وزننده دفترلری برآرایه برکدرمك معناسنه در یقال دون الدیوان اذاجمعه (التدون) تفعل وزننده وجه کمال‌اوزره‌زنکین‌اولمق‌معناسنه‌در جمعیت‌معناسندن متصوردر یقال‌تدون الرجل‌اذااستغنی غنی‌تاما (الدهن) دالك فتحی وهانك سکونیله برآدمه‌منافقانه معامله ایلمك‌معناسنه مستعملدر حسب الصوره اظهار ملایمتدن عبارتدر یقال دهن فلانا دهنامن‌الباب الاول اذا نافقه وبرنسنه‌یی یاغلمق معناسنه در : یقال دهن رأسه وغیره دهنا ودهنة اذا بله ودهن بری اصلده جق مقدار یغموره اطلاق اولنور دالك ضمیله‌ده جائزدر جمعی دهان‌در کتاب وزننده ودکنکله اورمق معناسنه مستعملدر یقال دهن فلا نا اذا ضربه بالعصا ویغمور بری اصلاتمق معناسنه مستعملدر یقال دهن المطر الارض اذابلها (الدهن) دالك ضمیله سورینه‌جك یاغه دینور اندن‌برپاره‌یه دهنه دینور جمعی ادهان ودهان کلور کتاب وزننده وعربلر هوطیب الدهنة دیرلر طیب الرایحه معناسنه‌که لازمی مراد اولور (الادهان) تشدید داللہ افتعال وزننده یاغ سورنمك معناسنه در : یقال ادهن الرجل اذا اطلی بالدهن (المدهن) میمك وهانك ضمیله یاغدانه و یاغ شیشه‌سنه دینور وبوشذوذ اوزره کلان اسم آلتدندر مکحل ومسعط کبی (ومدهن) صو ایرکیلجك موضعه یاخود سیل صویی حفر ایلدیکی چقوره اطلاق اولنور یقال ماوردت الا المدهن ای

مستنقع الماء او كل موضع حفره سيل ومنه حديث طهفة النهدى [نشف المدهن و يبس الجعثن] جوهرى ومنه حديث الزهرى عنوانيله امام زهرى به اسناد ايلكله تصحيف قبيح ارتكاب ايلدى شارح ديركه حديث كرچه طهفه نكدر لكن زهرى تخريج ايلمشدر (الداهن) (والدهين) امير وزننده ياغ سورلمش ... وصف اونور نسب اوزره وصف خاصدر يقال لحية داهن ودهين اى مدهونة ودهين سودى آز ناقه‌يه اطلاق اولنور يقال ناقة دهين اى قليلة اللبن (المداهنة) مفاعله وزننده برآدمه درونده اولان نسنه نك خلافنى اظهار ايله معامله ايلمك معناسنه دركه منافقانه اظهار خلوص ومحبت ايلمكدن عبارتدر يقال داهنه اذا اظهره خلاف ما اضمر والدائمق وغش ايلمك معناسنه‌در : يقال ادهنه اذاغشه (الادهان) همزه نك كسريله بودخى مداهنه معناسنه در : يقال داهنه بمعنى داهنه وابقاء معناسنه‌دركه بقيه دندر تقول لا تدهن عليه اى لاتبق عليه ويقال مادهنت الاعلى نفسك اى مابقيت بوراده نوله انقاء نسخه‌لرى غلطدر (الدهناء) حمراء وسكرى وزنلرنده نجد اولكه‌سنده تميم قبيله سنه مخصوص برموضع آديدر و بصره‌ده دار الامارة نك اسميدر وينبع اوكنده برموضع آديدر نسبتنده دهنى ودهناوى دينور ومسحل نام كسه نك قيزى اسميدركه مالك بن سعد بن زيد مناة اوغللرينك بريسيدر مزبوره عجاج نام شاعرك زوجه‌سيدر و برنوع قزل اوتك آديدر (بنودهن) دال مضمومه ايله برجاعتدر معاوية بن عمار بن معاوية الدهنى نام محدث انلره منسوبدر (بنوداهن) صاحب وزننده برجاعتدر (دهنه) دالك كسريله ازدقبيله‌سندن بربطندر حكيم بن‌سعد وخالد بن زياد الدهنيان انلردندر (الدهانة) (والدهان) داللرك كسريله ناقه‌نك سودى آزجه اولمق معناسنه‌در : يقال دهنت الناقة ودهنت دهانة ودهانا من الباب الاول والرابع والخامس اذا كانت دهينا (الدهان) كتاب وزننده قرمزى سختيانه دينور قال الشارح ومنه قوله تعالى [فكانت وردة كالدهان] قيل هوالاديم الاحمر وقيل دردى الزيت ودهان طايبجق يره دينوركه اياق قايوب كيدر كويا كه ياغلنمش اولور يقال مكان دهان اى زلق (المدهن) معظم وزننده ظاهر حاللرنده غنا ونعمت و يسار نشانه‌سى اولان آدمه اطلاق اولنور يقال قوم مدهنون اذا كانت عليهم آثار النعم (الدهن) دالك كسريله قاتل سباع اولان شجره‌دينور آغو اغاجى كبى مفردى دهنه‌در (دهنى) ضمتينله غلبى وزننده سواد عراقده برموضعدر (الدهدن) دالك ضميله اردن وزننده باطل وبيهوده معناسنه‌در دهدر كلمه‌سنده لغتدر (الدهدن) جعفر وزننده ناس وخلق معناسنه‌در : يقال مادرى من الناس والخلق (الدهقان) دالك كسرى وضميله حدت ونفوذ ايله

تصرف

تصرف امور بابنده قوی وتوانا آدمه دینور یقال هودهقان ای قوی علی التصرف مع حدة وبازرکانه دینور یقال هود هقان ای تاجروعجم فلاحلرینك مصلحتکذارلری اولان کتخدا و بوی بکی وتیمار سپاهیسی وزعامت صاحبی واغامقوله‌سی رئیسلرینه دینـور یقال جانی دهقان ای زعیم فلاحی العجم وبوعربده شیخ قبیله منزلنـده‌در عرب فلاحلرینك زعیملرینه اطلاق اولنمز وسنجاق بکنه دینور یقال هو دهقان ای رئیس الاقلیم جمعی دهاقنه ودهاقین کلور و بومعربدر یعنی دهخان فارسیدن معربدرکه کوی بکی دیمکدر بعده توسیعله ذکر اولنان اشخاصه‌ده اطلاق اولندی شارح دیرکه عربلر بواسمدن استنکاف ایدوب بونکله علوج وفرومایه مقوله‌سنه تسمیـه وتعبیر ایتلریله کتب فقهیه‌ده قذف عدادندن اولدیغی اکامبنیدر وبعضلر عندنده قذف دکلدر انتهی ودهقان مؤنثی دهقانه‌در (الدهقنة) دحرجه وزننده اسمدر دهقانلغه دینور ومصدر اولور برآدمی دهقان نصب ایتمك معناسـنه یقال دهقنوه اذا جعلوه دهقانا (التدهقن) تدحرج وزننده دهقان اولمق معناسنه‌در یقال تدهقن الرجل اذاصار دهقانا (لوی الدهقان) لامك کسریله تجد اولکه سنده برموضعدر (دهمن) جعفر وزننده فرس قدیم طائفه‌سـنك شاهلرینه علم مخصوص ایدی قیل بمن کبی نته‌که فرس حدیث پادشاهلرینه شاه اطلاق اولنور (الدین) عین وزنـنـده (والدینة) دالك کسریله مدتلو ووعده‌لو بورجه دینور نته‌که وعده‌سز اولانه قرض دینور یقال علیه دین ودینـة وهوماله اجل ومالا اجل‌له فقرض ودین اولومه اطلاق اولنور یقال قضی دینه ای مات وحاضر اولمیان شـیئه اطلاق اولنور دین لفظنك جمعی ادین ودیون کلور ودین مصدر اولور وعده‌لو یاخود وعده‌سز اودنج و یرمك واودنج آلمق معنالرینه تقول دنته ادینه دینا اذا اعطیته الی اجل اواقرضته ویقال دان فلان دینا اذا اخذ الدین وعوض وجزا ایتمك معناسـنه در تقول دنته ادینه دینا اذا جازیته بونده دالك کسریله‌ده لغتدر (الداین) (والمدین) مکیل وزننده (والمدیون) (والمدان) مجاب وزننده ودالی مشدد اولور اودنج آلمش بورجلویه یاخود بورجی چوق آدمه دینور یقال رجل دائن ومدین ومدیون ومدان ای علیه دین اوکثیر شارح دیرکه فعللری ذکر اولندی (الادانة) اقامه وزننده اودنج بورج ویرمك معناسنه در تقول ادنته اذا اعطیته الی اجل اواقرضته وبورج آلمق معناسنه در : یقال ادان الرجل اذا اخذ دینا (الادیان) تشدید دالله‌افتعال وزننده (والاستدانة والتدین) تفعل وزننده بورج ایدنمك معناسنه‌در : یقال ادان الرجل واستدان وتدین اذااخذ دینا (المدیان) مفتاح وزننده ناسـه چوق چوق اودنج ویرن آدمه دینور یقال رجل مدیان اذا کان یقرض کثیرا وچوق چوق اودنج الور اولان‌آدمـه دینمکله

منه اولور يقال رجل مديان اذا كان يستقرض كثيرا وكذا يقال امرأة مديان جمعلرى مداين در (المداينة) مفاعله وزننده اودنجلشمك معناسنه‌در تقول داينته اى اقرضني واقرضته (الدين) دالك كسريله جزاء وعوض معناسنه‌در ومنه يوم الدين اى يوم الجزاء واسلام معناسنه‌در تقول دنت دينا اى اسلمت ودأب وعادت معناسنه‌در وداعًا ياغان يغموره دينور وطاعت معناسنه‌در وذل وانقياد معناسنه‌در وداء ومرض معناسنه‌در وحساب معناسنه‌در وقهر وغلبه واستعلاء معناسنه‌در وسلطان وملك معناسنه مصدردر يقال يدين امره اى يملكه وحكم وفرمان معناسنه وسيرت وتدبير معناسنه‌در وتوحيد معناسنه در ومطلقا حق تعالى دركاهنه قوللق اداسنه وسيله ومدار اولان عبادتك اسميدر وملت وشريعت معناسنه‌در وورع وتقوى معناسنه‌در ومعصيت معناسنه‌در واكراه معناسنه‌در وداعًا مخصوص بريره يغان يغموره دينور كويا كه اورايه ياغمق عادت ايلمشدر وحال معناسنه‌در : يقال سأله عن دينه اى عن حاله وقضاء معناسنه در لكن حكم وقضاء برمعنايه اولمغله مؤلف تكرار ايلمشدر وخدمت معناسنه‌در تقول دنته ادينه اى خدمته واحسان معناسنه‌در : يقال دنته اى احسنت اليه ومالك اولمق معناسنه‌در بودخى مكرردر تقول دنته اى ملكته ومنه المدينة للمصر وعزيز اولمق معناسنه‌در : يقال دان الرجل اذا عز وذليل اولمق معناسنه‌در : يقال دان الرجل اذاذل واطاعت ايلمك معناسنه‌در : يقال دان الرجل اذا اطاع وعصيان ايلمك معناسنه‌در : يقال دان الرجل اذاعصى وبرنسنه‌يى معتاد ايلمك معناسنه‌در كرك خير وكرك شراولسون يقال دان الرجل اذا اعتاد خيرا اوشرا وبرآدمه مرض اصابت ايلمك معناسنه در يقال دان الرجل اذا اصابه الداء وبرآدمى خوشلنمديغى نسنه‌يه حمل وسوق ايلمك معناسنه در : يقال دان فلانا اذا حمله على مايكره ورام وذلول قلمق معناسنه در : يقال دانه اذا اذله وفى الحديث [كان صلى الله عليه وسلم على دين قومه] اى على مابقى فيهم من ارث ابراهيم واسمعيل عليهما السلام فى حجهم ومناكحهم وبيوعهم واساليبهم واما التوحيد فانهم كانوا قدبدلوه والنبى عليه السلام لم يكن الا عليه يعنى حديث مرقومده واقع دينده مراد شرك اولميوب بلكه شريعت ابراهيم واسمعيلدن باقى قلان حج ونكاح وبيع وشرا وسائر بعض احكامدركه زمان سعادته قدرعربلر خصوصا قريش طائفه‌سى اولمقوله احكاملره اعتنا واهتمام ايدرلر ايدى فخرعالم عليه السلام حضرتلرينه احكام مزبوره مجددا شريعت اولمق اوزره ابقا وتقرير اولندى وعربلر توحيدى كرچه شركه تبديل ايدوب لكن نبى اكرم حضرتلرى فطرت ازليه‌لرى اوزره موحد ايدى شارح ديركه بعضلر دين مذكورى عادت وشان معناسنه حمل ايلمكله مراد كرم وشجاعت مقوله‌سى اخلاق وعادت ديمك

اولور (الدينـة) دالك كسر يله بودخی دائمی یاغان یاخود ملایم یاغان یغموره دينور (المدين) مكيل وزننده قوله اطلاق اولنور عبد معناسنه نته‌که جاریه‌یه مدينه دينور عمل وخدمت كنديلريني ذليل ايلديكيچون ومدينه شهر وبلده‌يه‌دينور مصر معناسنه ملك معناســنه اولان دیندن مأخوذدر وتقول العرب انا ابن مدينتها ای عالم بها یعنی بن اول قصه‌یی کرکی کبی بیلورم بنم علی الکمال معلوممدر نته‌که انا ابن بجدتها دخی بوموقعده مستعملدر (التديين) تفعيل وزننده برآدمی دین وملتنه حواله ایلمك معناسنه‌در : يقال دينه اذاوكله الى دينه (دايان) يمند بر حصن آدیدر (الادیان) ادخار وزننده‌که افتعالدر برنسنه‌یی بورجه صاتون المق و بورجـه صاتمق معنالر ینه اولمغله ضد اولور يقال ادان المتاع اذا اشـتراه بالدين او باعه بالدين وفی الحـديث عن عمر رضی‌الله عنه انه قال [لاسيفع جهينة دان معرضا) و یروی ادان وكلاهما بمعنى اشترى بالدين معرضا عن الاداء اومعناه داين كلّ من اعترض له وبوحديث عرض مادسـنده اشباع اولندی (الديان) منان وزننده قهار معناسنه در وهو من‌صفته تعالى وقاضى وحاكم معناسـنه در وسايس وراعی معناسنه‌در وحاسب ومجازی معناسنه‌درکه برفردك عملنی ضایع قلميوب خيرا وشرا حساب ومجازات ايدر وهو من‌صفته تعالى

(* فصل الذال المعجمة *) (الذؤنون) زنبور وزننده برنبات‌آدیدر (التذأنن) تدحرج وزننده ذؤنون نباتنی دیرمك معناسنه‌در: يقال خرجوا يتذأنون ای‌یجنون الذؤنون (الذبنة) ذالك ضميله صوسزلقدن دوداقلرك كو ينوب تيسرمسنه‌دينور ذبله لفظنده لغتدر يقال بشفتيه ذبنة ای ذبلة من‌العطش (الاذعان) اكرام وزننده خضوع وسر فروقلمق معناسنه‌در : يقال اذعن له اذا خضع واقرار ايلمك معناسنه‌در : يقال اذعن بحقه اذا اقر واطاعتده سرعت وشتاب ايلمك معناسنه‌در يقال اذعن الرجل اذا اسرع فی الطاعة ورام ومنقاد اولمق معناسنه‌در: يقال اذعن له اذا انقاد (الذعن) فحتينله بودخی انقیاد ایلمك معناسنه در : يقال ذعن له ذعنا من‌الباب الرابع اذا انقاد (المذعان) باشی الده رام ومنقاد اولان ناقه‌یه‌دینور يقـال ناقة مذعان ای منقادة سلسلة الرأس وعربلرك رأيتهم مذعانين ای‌متتابعين قوللرنده صواب اولان باء موحده ایله اولمقدر نته‌که ذعب ماده‌سنده بيان اولندی (الذقن) ذالك كسرى وقافك سكونيله بك پيرفانی يه دينور يقال رجل ذقن ای شيخ هم (الذقن) فحتينله اغزك اشاغی طرفندن ایکی چکه کمیکلر ینك قاوشدیغی يره دينوركه اكك تعبير اولنور ذالك كسر يله‌ده جائزدر وبومذكردر جمعی اذقاندر ومنه المثـل * منقل استعان بذقنه * اصلی بودرکه بوکی آغر اولان دوه اککنی يره قيوب اكا طيا نمدقجه قالقمغه قادر اولمامغله کو یا که اککندن استعانه ایدر

بومثل بركسه كنديدن دون اولان كمسه‌دن بر خصوص ضمننده استعانه ايلدكده ايراد اولنور (الذاقنة) صاحبه وزننده ذقنك التنه دينوركه صفاق تعبير اولنور على قول بوغاز باشنه ياخود اوجنده اولان يومر يجه‌يه ياخود بيون جنبر ينه ياخود كوكس بكدن اشاغيه قارن يوره سنه ياخود بوغاز چقورنه ياخود قارنك اوست طرفنه دينور جمعى ذواقن در ومنه المثل لأ لحقن حواقنك بذواقنك نندكه حقن ذيلنده ذكر اولندى (الذقن) ذالك فتحيله برآدمك قفاسنه شمار اورمق ياخود اككنه اورمق معناسـنه در : يقال ذقنه ذقنا من الباب الاول اذاقفده اوضرب ذقنه وچكه‌يى برنسنه اوزره طيامق معناسنه‌در : يقال ذقن على يده اوعلى عصاه اذاوضع ذقنه عليها (التذقين) تفعيل وزننده بودخى چكه‌يى برنسنه‌يه طيامق معناسنه‌در : يقال ذقن على يده اوعلى عصاه بمعنى ذقن (الذقون) صبوروزننده يورركن اككنى صارقيدر اولان ناقه‌يه دينور يقـال ناقة ذقون اذا كانت ترخى ذقنها فى السير وكنارى اكرى ديكلمش برطرفه طوغرى يا تيق اولان قوغه‌يه وصف اولنور يقال دلو ذقون اذا خرزتها فجاءت شفتها مائلة (الذقن) فتحتينله قوغه ذوقون اولمق معناسـنه‌در : يقال ذقنت الدلوذقنا من الباب الرابع اذصارت ذقونا (ذقان) كتاب وزننده برطاغك آديدر (ذاقن) صاحب وزننده حلب قضاسـنده برقريه آديدر (ذاقنه) صاحبه وزننده برموضعدر (المذاقنة) مفاعله وزننده برآدمى صقشدمق معناسنه‌در : يقال ذاقنه اذا ضايقه (الذقناء) حمراء وزننده اوزون اككلو خاتونه دينـور وفرجى اكرى اى اولانه دينور يقال امرأة ذقناء اى الطويلة الذقن وكذا المائلة الجهاز جمعى ذقن در ذالك ضميله (الاذقن) احمر وزننده اوزون اككلو كشى‌يه دينور (ذيمون) ليمون وزننده بخارا شهرنه ايكى بچق فرسخ مسافه ده برقريه آديدر فقهاءدن ابو محمد حكيم بن محمد الـذيمونى اورادندر (الذنين) (والذنان) امير وغراب وزنلرنده غليظ اولميان سموكه على قول بورندن صوكبى سيلان ايدن طورى سموكه دينور ياخود عامدر كرك برده ونوبده وكرك سيلانده وكرك غليظ ورقيق اولسون زنين دينور نقل اصح الذنين ولذنان وهورقيق المخاط وماسـال من الانف رقيقا اوعام فيهما (الذنن) فتحتينله برشخصك برنى سموكلو اولمق معناسنه‌در : يقال ذنن الرجل ذننـا من الباب الرابع اذا صار يسيل ذنانه وذنين وذنن سموك آقمق معناسنه در : يقال ذن المخاط ذنينا وذننا من الباب الثانى اذاسال وتقول العرب انه ليذن اى ضعيف هـالك هرما اومرضا اويمشى مشـية ضعيفة يعنى فلان بك پير لكدن ياخود مرضدن ناشى اولومجل رتبه‌سـنده ضعيف وناتواندر ديمجك برده ياخود ضعيف وآهسته ومجالسز يورويشله يورر ديمجك برده تعبير اولنور سيلان

مخاطه

مخاطه تشبيهله در كذلك فلان حاجت ومطلوبنى حصولپذير ايدنجه قدر اولبابده
رفق وسهولتله سعى وتردد ايلدى ديجك يرده مازال فلان يذن فى تلك الحاجة حتى
انجحهاديرلر (التذنين) تفعيل وزننده بودخى بروندن سموك آقمق معناسنه‌در :
يقال ذنن المخاط اذاسال (الاذن) فحتينله دائما برونك صويى آقان آدمه دينور
يقال رجل اذن اذا كان يسيل منخراه (الذناء) حمراء وزننده اذن لفظندن
مؤنثدر ودائما حيضى سيلان اوزره اولان خاتونه دينور يقال امرأة ذناء اذا كانت
لاينقطع حيضها (الذنانى) حبارى وزننده خاصة دوه قسمنك سموكنه دينور
زنانى كلمه‌سنده لغتدر ياخود صواب اولان ذالله اولمقدر (الذنانة) ثمامه وزننده
حاجت معناسنه‌در : يقال به ذنانة اى حاجة و برضعيف نسنه‌نك بقيه‌سنه دينور
يقال مافيه الاذنانة وهى بقية الشئ الضعيف (الذناذل) زلازل وزننده ومرادفيدركه
لباسك يره‌يقين اتكلرى اوجلرينه دينور (المذانه) تشديد نونله مفاعله وزننده
برآدمى كندبدن برحاجت ايستمك ايچون آراشدرمق معناسنه در : يقال هويذانه
على حاجة اى يطلب اليه يساله اياها (الذان) حال وزننده عيب معناسنه‌در :
يقال مافيه ذان اى عيب (التذون) تفعل وزننده حال ومال وثروت ويسار
صاحبى اولمق معناسنه‌در : يقال تذون الرجل اذا كان ذاغنى ونعمة (الذهن)
ذالك كسريله فهم وعقل معنالرينه‌در يقال هومن اهل الذهن اى الفهم والعقل
وقوت محافظه معناسنه در : يقال به ذهن اى حفظ القلب وفطنت و ذكا
وسرعت انتقال معناسنه در فتحتينله‌ده جائزدر يقال هومن اهل الاذهان اى
الفطنة وقوت وزور وتوانايى معناسنه‌در : يقال فى بدنه ذهن اوقوة وشحم
جمعلرى اذهان كلور ومصدر اولور عن ايله صله‌لنور برآدمك قلبنى اشغالله
بر نسنه يى اونتدرمق معناسنه در تقول ذهننى عنه ذهنا اى انسانى والهانى
(الاذهان) همزه‌نك كسريله (والاستذهان) ذهن معناسنه‌در تقول اذهننى
عنه و استذهننى بمعنى ذهننى (المذاهنة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌ده مستعملدر
وفطنت وذكا بابنده يارشمق معناسنه در تقول ذاهننى فذهنته اى فاطننى فكنت
اجود منه ذهنا (ذهن) ذالك ضميله ابن كعب دركه مذحج قبيله‌سندن بر بطن‌در
(ذهين) باى موحده ايله جعفر وزننده ابن قرضم دركه صحابه‌در (الذين)
ذالك كسريله عيب معناسنه‌در : يقال مابه ذين اى عيب
(* فصل الراء *) (رأنّ) رانك وهمزه‌نك و نون مشدده‌نك فتحيله رعنّ
معناسنه دركه حرف ترجى اولان لعلّ لفظنده لغتدر يقال رأنّه ورعنه بمعنى
لعله و بو نضر بن شميل روايتيدركه امام خليلدن نقل ايلمشدر (الربون) رانك
فتحيله (و الاربان والاربون) همزه‌لرك ضميله بيع و شرا تقريرى ايچون بروجه

يشــين ويربلان بر مقدار اقجه‌يه دينوركه خلق بيع ويردم تعبير ايدرلر من بعد عقد منفسخ اولمز عربون دخى بو معنايه‌در (الاربان) همزه‌نك كسريله برنسنه اشتراسنده ربون ويرمك معناسنه‌در : يقال اربنته اذا اعطيته ربونا (المرتبن) اسم فاعل بنيه‌سيله بر بوكسك محل اوزره مرتفع اولان آدمه دينور ارتبان ارتفاع معناســنه‌در (الرّبان) رمّان وزننده احدْ نام جبل اركانــندن بر ركن اسميدر و ربّان كمى‌يى يوريدن آدمه دينور يقال هوربان السفينة وهو من بحر بها مترجم ديركه بو بحر قلزم اصطلاحيدركه بحر مزبورده شـعب تعبير اولنان حجرنابت اولمغله آنده كمى يوريمك بغايت دشـوار اولديغندن اول طاشلرى وكبنك يولنى كركى كبى بيلن آدمه ربّان اطلاق ايدرلر هر كمى‌يه برر ربان آلورلر دائما اول كبنك‌ىلـده اوتوروب درياده كوزه‌دوب طورر دومجى آنك اشارتنه تابع اولور يمينك وشمالك وعلى وجهك ديو اقتضاسنه كوره چاغرر دومجى دخى مقتضاسى اوزره عمل ايدر بو ربّسدن بشقه وجه مرقوم اوزره بركسنه‌در نته‌كه مشهودمز اولمشدر ومؤلف بونى ربّ ماده‌ســنده ربّس ملاّحين ايله تفسير ايلمكله تربيه واصلاحدن مأخوذ اولديغنى تلميح ايلمشيدى بوراده دخى ذكرى ظاهرا اختلافه مبنى‌دركه ربون ماده‌سندن اولور زيرا مرقومى كميجى اجرت غاليه‌ايله استيجارايدرلر (انترّبن) تفعل وزننده ربانلق ايلمك معناسنه‌در : يقال ترّبن الرجل اذاصارربانا (الربانية) رمانيه وزنــنده بنى كلب بن يربوع جاعتنه مخصوص بر صو آديدر (ربان) كتاب وزننده جرم قبيله‌ســندن بر رجل آديدر عربده بوندن غيرى راء مهمله ايله بركمسه‌يوقدر ماعداسى زاى‌معجمه ايله‌در (ربن) فتحتينله اسمادندر علىّ بن ربن الطبرىّ كتاب الامثال وســائر بعض مؤلفات صاحبيدر (اربونه) همزه‌نك ضميله مغربده بر بلده در (الرابن) صاحب وزننده ران معناسنه در : موضع الرابن موضع الران ديمكدر نته‌كه ربن ماده‌سنده ذكر اولنور (ترانقين) تاى فوقيه‌نك فتحيله بلاد عجمده برقصبه اسميدركه كردر ايالتنك قاعده‌ســيدر (الرتن) رانك فتحى وتانك سكونيله خيره ايچ ياغى قاتمق معناسنه‌در : يقال رتن الشحم بالعجين رتنا من‌الباب الاول اذ اخلط به (المرتنة) مكنسه وزننده والمرتنة معظمه وزنــنده خيرى ايچ ياغيله يورده صمونه دينور (الراتين) برنوع صمغ اسميدركه باقرجيلر وقزانجيلرقاب لحملدكده قوللنورلر چام اغاجنك صمغى اوله‌جقدر بنفسه منجمد اولوب لكن سيال اولور اكا زفت رطب ديرلر ياخود صلب‌وسخت اولور اكارجنه وياطبخله منعقد اولور يونانيده اكا فلقونيا وتركيده چام ساقزى ديرلر (رتن) فتحتينله ابن كربال بن رتن البترندى ديدكلرى كمسه‌دركه اصحاب كرامدن دكلدر بلكه بركذاب شخصدركه التبيوز تاربختنصكره هندستانده ظهور

ايدوب

ایدوب اصحابدن اولمق اوزره ادعا ایدوب وتصدیق اولنـدی یعنی نیجه سبکمغزان دخی تصدیق ایلدیلر ونیجه احادیث روایت ایلدیکه مزبورك اصحاب اصحابنـدن مسموعمز اولدی مرقوم کو یاکه اصحابدن قالوب النبوزدن زیاده معمراولمشدرالسنهٔ هندیان بیغزانده حالا بابارتن هندی دیومتداول اولان شخص بواوله‌جقدر وبترند بای موحدهٔ مکسوره وتاء فوقیهٔ ساکنه ایله هندستانده بر بلده‌در بوراده بعض نسخه‌ده قیل لیس بصحابی عنوانـنده مرسوم اولمغله اول رسمه نسخه‌لر غیر معتبردر اصل نسخهٔ صحیحه‌لرده قیل لفظی یوقدرکلام بخصوصه مؤلفـکدر و بوماده‌ده خیلیجه استقراء اولنـدی خلاصه‌سی مؤلف شخص مزبوری منکردر صحیح اصابه فی‌اسماء الصحابه نام کتابه و بالجمله موضوعاته وکتب سـائره‌یه مراجعت اولندی میزان نام کتابده دجاجله دن اولمق اوزره مشبوتدر سیوطی وشهاب وصغانی وسـائر اعلام دخی بو بابده متفقلردر زیرا اخر صحابه ابوالطفل رضی الله عنه اولـدیغی جمله عندنده‌ثابتدر اول‌شخص دخی اصحابدن اولیدی کتب سیر واحادیثده البتده مرسوم اولورایدی وجامی مرحومك نفحاتده بطریق الحکایه نقل ایدوب واحتمالّلو تعبیرات ایله بیـانلری احتجاجه بروجهله صالح اولمیوب وعلاء الدولهٔ سمنانی‌یه اولطرفدن واصل اولان ودیعه قرنا بعد قرن اولمق محتملدرکه تبابعه‌دن برینك مدینـه‌ده طرف رسـالتپناهی‌یه بالتوصیه ودیعه‌لر ینك وصولی کبی برمعنا اولوروطراز المجالس نام کتابده شهاب معمر موصلی‌یی دخی انکار وتزییف ایلمشدر والحاصل رتن ماده سـنده دوران ایدن احادیث خالص موضوعدر اصلا اعتماد اولنمیه وقیل نسخه‌سنه کوره‌ده بالجمله کلام‌مقول قائل اولمغله ینه مؤلف طرفندن‌ادّعاء واقرار مسلوبدر مولانا جامی حضرتلری زعم عنوانیله کذلك کاه وصل عبارتیله و علاء الدولة السمنانی هذا المشط من‌امشاطه علیه‌السلام وصل‌الی هذا الضعیف من‌صاحبه علیه السـلام وهذه الخرقة وصلت من ابی الرضا رتن الی هذا الضعیف عبارتیله رسم ایلمکله بو کلاملرده مزبورك قضیـهٔ صحبتنه قطعی دلالت اولمدیغی بدیهیدر وصاحب قاموسك بعض مروياتی استماعی نقلینی مستلزم دکلدر و الحاصل صـاحب قاموسـه تصدیق اسنادی محض افترا در خصوصا صاحب شریعت علیه الصلوة و السلام حضرتلری آخرسال انتقاللرنده بعد صلوة العشاء الاخیره اصحاب کرامه توجیه خطابله بیوردقلری [ارأیتکم لیلتکم هذه فان علی رأس مائة منها لایبقی‌احد من المؤمنین] حدیثی کذلك [مامن نفس منفوسة یأتی علیها مائة سنة وهی‌حیة] حدیثی موجبنجه اول کوندن حسابله یوز سـنه‌یه قدر قرن مرقومدن بر متنفس قالمیه‌جغی مقرردر و غرائبدندرکه شخص مزبوری کتابلرنده ثبت ایدنلر اسامیٔ مختلفه ایله رسم ایلمشلر کیمی رتن ن کربال و کیمی ابوالرضا کنیه‌سی و رتن اسمی

وكيمى رتن لقب و ـ هول بن جلدبو بن مهاد اسمى وكيمى رتن بن ماهونذ بن جليد اسميله وكيمى راتونا وكيمى توندار اسميله يازمشـلر خلاصه كتب سير و تواريخ و احاديثـك برنده ونك اسم و رسمى يوقدر و قالديكه ظن غالبم بو دركه مزبور اسم بى مسما اولور يعنى دشمن دين و مذهب مكر و دسيسه‌سيدر هذاما ظهر لنا فى هذا الباب [وا. راتونا] تاى مضمومه ايله مدينـه ايله قبا بيننده بر واديدر (الرتن) ذى مسنه ايله سحاب وزنـنده بيدربى تقاطر ايدن يغمور قطراتنه دينوركه مابينلرى كاشجه ساكن و منفصل اوله يقال بمطر الرتن اى القطار المتتابعة من المطر بينهن سكون (المرتنة) معظمه وزنـده (والمرتونة) رتان ياغمش ارضه دينور يقـال ارض مرتنة و مرتونة اذا اصـابها رتان (الترتن) تفعل وزنـده خاتون قزلجه كبى يوزينه زعفران سورتمك معناسـنه‌در : يقال ترتنت المرأة اذا طلت وجهها بغمرة (الارتعنان) عين مهمله ايله اقشعرار وزنـنده يغمور ارالق وبرميوب عموم اوزره متصل و فراوان ياغمق معناسنه‌در : يقال ارتعن المطر اذا نبت وحاد و صاج اشاغى‌يه صارقمق معناسـنه‌در : يقال ارتعن الشعر اذا تسدل و بر كمسه سلبوكلنوب ضعف و رخاوت پيدا ايلمك معناسنه در : يقال ارتعن فلان اذا ضعف و استرخى (الرجون) قعود وزنـنده بر يرده مقيم اولمق معناسـنه‌در : يقـال رجن بالمكان رجونا من البـاب الاول اذا اقام و دابه اوه آلشمق معناسـنه در : يقال رجنت الابل و غيرهـا و رجنت ورجنت رجونا من الباب الاول والرابع والخامس اذا الفت بعنى البيوت وطوارى مرعايه صاليور ميوب خانه‌ده حبس ايله كثر علف يدرمك ياخود خانه‌ده اليقويوب علفله بسلمك معناسـنه‌در : يقال رجن دابته اذا حبسها واساء علفها اوحبسها فى المنزل على العلف . و . اركنديسى خانه‌ده بسلنور اولمق معناسنه‌در : يقال رجنت الدابة رجونا من الباب الرابع اذا احتبست فى المنزل على العلف واوتانمق معناسنه‌در : يقال رجن فلان اذا استحى منه (الترجين) تفعيل وزنـنده بودخى طوارى مرعايه صالميوب اوده بسلمك معناسـنه‌در : يقـال رجن الـدابة اذا حبسها فى المنزل على العلف (الارتجان) افتعال وزنـنده بر آدمك ايشى شوريده و نامنتظم اولمق معناسـنه‌در معناى آتيدندر يقـال ارتجن امرهم اذا اختلط وكره ياغى صزدرلدقده صفوت بولميوب طوب طوب اوله‌رق فاسد وتباه اولمق معناسنه در : يقال ارتجن الزبد اذا طبخ فلم يصف وفسدوارتكم ومقيم اولمق معناسنه‌در : يقال ارتجن بالمكان اذا اقام (الرجين) امير وزنـنده زهر قاتله دينـور يقـال سقاه رجينا اى سما قاتلا (الرجينة) سفينه وزنـنده جماعت معناسـنه‌در (المرجونة) قفه‌يه دينوركه ايچنه نسنه قورلر بحر بغله كوده تعبير اولنان ظرفدر (رجان) شداد وزنـنده

بجد

نجد اولکه‌سنده بروادی آدیدر وفارس مملکتنده بر بلده آدیدر اکا ارجان دخی دیرلر همزه وراء مشددهٔ مفتوحتیله احمد بن الحسن واحمدبن ایوب وعبد الله بن محمدبن شعیب و برادری احد الرجانیون المحدثون اورادندر (رجینه) جهینه وزننده مغربده برموضعدر (الارجحنان) اقشعرار زننده برطرفه میل ایدوب اغمق معناسنه‌در : یقال ارجحن الشیء اذا مال واویناویب حرکته کلمك معناسنه‌در یقال ارجحن الشیء اذا اهتزه وبرنسنه بردن دوشمك معناسنه‌در : یقال ارجحن الشیء اذاوقع بمرة و بردن سراب اویناویب قالقمق معناسنه‌در : یقال ارجحنّ السراب اذا ارتفع (المرجحنّ) مطمئن وزننده آغر نسنه‌یه دینور یقال جیش مرجحن ای ثقیل و یقال رحی مرجحنة ای ثقیلة (الارجعنان) ارجحنان وزننده وجیع معنالرنده مرادفیدر (رخان) خای معجمه‌ایله سحاب وزننده مروقضاسنده برقریه‌در حسن بن قاسم الرخانی المحدث اورایه منسوبدر (الاردن) رانك ضمیله لباس یکنك دبنه دینورکه قولتق طرفیدر جمعی اردان‌در یقال وسع الخیاط ردن ثوبه ای اصل کمه (الاردان) همزه‌نك کسریله (ونردین) تفعیل وزننده لباسه ردن یاپمق معناسنه در : یقال اردن القمیص وردنه اذا جعل له ردنا (المردن) محسن وزننده قراکویه اطلاق اولنور یقال لیل مردن ای مظلم وبد رایحه‌لو متعفن نسنه‌یه دینور یقال عرق مردن ای منتن (المردن) منبر وزننده ایپلك اکیره‌جك ایکه دینور مغزل معناسنه (الردن) فتحتینله برنسنه بوریشوب بوزلمك معناسنه‌در : یقال ردن جلده ردنا من الباب الرابع اذا تقبض وتشنج وردن یکی طوغان ولد ایله چقان اش وصوك تعبیر ایتدکلری نسنه‌یه دینور واکیرلمش ایپلکه دینور وخز دیدکلری قماشه دینورکه صوقیونك یوکندن نسج اولنور (الردن) رانك فتحیله سلاح قعقعدیسنه دینور تقول سمعت ردن السلاح ای صوت وقعه بعضه علی بعض وتوتدرمك معناسنه‌در : یقال ردن النار ردنا من الباب الثانی اذادخنه ومتاعی بری بری اوزره استف ایلمك معناسنه در : یقال ردن المتاع اذا نضده (الرادن) صاحب وزننده زعفرانه دینور (الاردن) احمر وزننده خز دیدکلری قماشدن برجشید قماش آدیدر (الاردن) همزه‌نك ودالك ضمه‌لری ونونك تشدیدیله امزغنغه دینور تقول اخذنی اردن ثقیل ای نعاس بوراده وتشدید الدال نسخه‌سی غلطدر واردن شام اولکه‌سنده برمملکت آدیدر عبادة بن نسی وحکم بن عبدالله وسائر بعض اعلام اورادندر (الرادنی) صاحبی وزننده صارمتق قرمزی نسنه‌یه دینور الماکبی یقال احمر رادنی اذا خالطت حمرته صفرة (ردین) زبیر وزننده بشر بن عمر وبن مرثدك فرسی آدیدر (الرودنة) دحرجه وزننده‌یك یوریلوب بیتاب اولمق معناسنه‌در : یقال رودن الرحل اذا اعیا

(الارنداد) افتعال وزننده ایپلك ا کیرمك ایچون ایپ ایپ تمك معناسـنه در : یقال ارندت المرأة اذا اتخذت مردنا (المردون) اکلنمش نسنه یه دینور یقال غزل مردون ای موصول (ردینی) زبیری وزننده بررجل اسمیدر شارح دیرکه رمح ردینی ردینه نام برخاتونه نسـبت اولنور که زوجیله رماح تقویم ایدر ایدی (رذان) ذال معجمه ایله سحاب وزننده ایرانده نسانام شهر قضاسنده برقریه آدیدر (راذان) برموضعدر (ابن راذان) عبـدالله بن محمدرکه قراء زمره سندندر و بوقریه یعنی بوکنبه ده خبری یوقدر (الروذنة) رودنه وزنـنده ومراد قیدرکه ذکر اولندی (الراذانات) ذالك کسریله شهرك رستاقلرینه دینور (الرزن) رانك فتحی وزای معجمه نك سکونیله شول یوکسك یره دینورکه اوتوراقلی وچقورسی اولمغله یغمور صوینی اکثرب ابر کیلور اوله جمعی رزون ورزان کلور کتب وزننده (الرزن) رانك کسریله ناحیه وجانب معناسنه در (الرزنة) رانك کسریله صو ابر کیلجك یره دینور جمعی رزان در جبال کبی (الرزانة) کرامه وزننده اغر اولمق معناسنه در یقال رزن الشیء والرجل رزانة من الباب الخامس اذاوقر (الرزین) امیر وزننده آغرنسنه یه ووقاروتمکین صاحبی آدمه دینور مونثی رزان در سحاب وزننده ورزین اسمادندر (الرزن) وزن وزننده برنسنه نك اغرلغنی بیلك ایچون ال ایله بوقری قالدرمق معناسنه درکه ال طارتیسی تعبیر اولنور یقال رزنه رزنا من الباب الاول اذا رفعه لینظر ماثقله و اقامت ایلك معناسنه در : یقال رزن بالمکان اذا اقام (الارزن) احمر وزننده بر شجر اسمیدرکه پك سخت و صلب اولور بو شجر آجی بادم اغاجی اوله جقدر و لرزن ارمینیه اولکه سنده بر بلده آدیدرکه ارزن الروم دیمکله معروفدر حالا ارضروم دیدکلری بلده در محدثیندن عبدالله بن حدید الارزنی اکا منسـوبدر کذلك ارمینیه ده بر شهر آخر اسمیدرکه خلاط قربنده در و حالا خرابه در و دشت الارزن شـیراز ایله کازرون بیننده بر عظیم اوه نك اسمیدر (الروزنة) جوهره وزنـنده پنجره یه دینور یقـال فتح بالبیت روزنة ای کوة (الترزن) تفعل وزننده اظهار وقار ایلك معناسنه در : یقـال ترزن الرجل اذا توقر (ارزنجان) همزهٔ مفتوحه ایله روم اولکه سنده بر بلده آدیدر حالا ارضروم سمتنده معموردر (ارزنان) همزه نك فتحیله اصفهان قضاسنده بر قریه در (الترازن) تفاعل وزننده ایکی نسـنه بری برینه مقـابل اولمق معناسـنه در : یقال الجبلان یترازنان ای یتناوحان (المرازنة) مفاعله وزننده دوستلق ایلك معناسنه در : و منه یقال هو مرازنه ای مخاله (الرسن) فتحتینله اییه دینور حبل معناسـنه و طوارك برونی اوزرینه بکوردکلری یولاره دینور جمعی ارسان و ارسن کلور احبل وزننده شـارح دیرکه فارسیده دخی رسن ایپه

دینور توافق قبیلندن اولمق اغلبدر و بعضلر تعریبنه ذاهب اولدیلر (الرسن) رانڭ فتحیله طواره یولار قلمق معناسنه‌در : یقال رسن الدابة رسنا من الباب الثانی و الاول اذا جعل لها رسنا (الارسان) همزه‌نڭ کسریله رسن معناسنه‌در بعضلر دیدیکه رسن دابه‌یی ایپله بغلمق و ارسان یولار قلمق معناسنه‌در : یقال ارسن الدابة اذا جعل لها رسنا و یقال رسن الدابة اذا شد هابرسن (المرسن) مجلس وزننده (و المرسن) مقعد وزننده برونه اطلاق اولنور یقال ما احسن مرسنه ومرسنه ای انفه (رسن) رانڭ فتحیله اسامیدندر رسن بن عمر و طیّ قبیله‌سی رجالندندر و رسن بن عامر ازد قبیله‌سندندر و حارث بن ابی رسن فتحتینله در (الارسان) همزه‌نڭ فتحیله درشت و صلب اولان ارضلره دینور (الراسن) باسم وزننده لفظ فارسیدر عربیده قنس دیدکلری نباته دینورکه ترکیده آندز دیدکلریدر نته‌که قنس ماده‌سنده ذکر اولندی (رستن) جعفر وزننده حا ایله جمص یننده بر بلده‌در محدثیندن عیسی بن سلیم الرستنی اورادندر (الراشن) شین معجمه ایله صاحب وزننده سفره‌ده‌کی طعامی سپوری اکل ایدر اولان انسانه دینور یقال رجل راشن ای مقمّ بوراده مقیم نسخه‌لری غلطدر و شاکردلره ویریلان شربتلك تعبیر ایتدکلری بخششه دینورکه فارسیده شاکردانه دیرلر یقال اعطاه راشنا وهوما یرضخ لتلمیذ الصانع و طال قاوغه دینور کاسه لیس معناسنه یقال هوراشن لهم ای طفیلی و عبدالله بن محمد الراشنی الادیب حریریڭ شاکردی ایدی (الرشن) رانڭ فتحیله (والرشون) قعود وزننده برکسه طفیلی اولمق معناسنه‌در : یقال رشن فلان رشنا و رشونا من الباب الاول اذا تطفل و کلب باشنی قابه صوقوب یلامق معناسنه‌در : یقال رشن الکلب فی الاناء اذا ادخل رأسه فیه و رشن نهر و جدولدن صو آلاجق کدکه دینور کذلك لیمانه دینور فتحتینله‌ده لغتدر (رشین) زبیر وزننده جرجانده بر قریه‌در اعلامدن ادریس بن ابراهیم الرشینی الجرجانی آندندر (الروشن) جوهر وزننده پنجره‌یه دینور یقال فتح بالبیت روشنا ای کوة شارح دیرکه روزن و روشن فارسیدن معربلردر (الرشون) صبور وزننده خانه‌ده محبوس اولمیوب دائما اوتلیوب کزن قیونلره دینور یقال غنم رشون ای رتاع (الرصن) رانڭ فتحی و صادڭ سکونیله بر نسنه‌یی اکمال واتمام ایلمك معناسنه‌در : یقال رصنه رصنا من الباب الاول اذا اکمله و سوکمك معناسنه‌در: یقال رصنه بلسانه اذا شتمه (الارصان) همزه‌نڭ کسریله برنسنه‌یی محکم واستوار ایلمك معناسنه‌در : یقال ارصنه اذا احکمه (الرصانة) سلامه وزننده برنسنه محکم و استوار اولمق معناسنه در : یقال رصن الشیٔ رصانة من الباب الخامس اذا استحکم (الرصین) امیر وزننده محکم و استوار اولان نسنه‌یه دینور یقال شیٔ

رصین ای محکم و بار همدمنك ایشنی کورمکده ساعی و مساعد اولان اهل مرونه
دینور یقال هو رصین ای حفی بحاجة صاحبه و وجع و درد و المی اولان آدمه دینور
یقال هو رصین ای موجع متألم و رصینا الفرس آت قسمنك دیزلرنده اولان سکرلرنك که
باجه سیله فوللری بیننده برمق برمق مرکبدر اوجلرینه دینور (الترصین) تفعیل
وزننده بر نسنه یی وجه تحقیق اوزره بیلمك معناسنه در : یقال رصن الشیء معرفة
اذا غلبه وقال فی الاساس تقول رصن لی هذا الخبر ای حققه (المرصون) نعل
کسلمش یا نمغا اورلمش عضوه دینور یقال ساعد مرصون ای موسوم (المرصن)
منبر وزننده داغلغی یه دینور که انکله دوابه داغ و نمغا باصیلور (ارصان)
همزه نك فتحیله بلحارث بن کعب یوردنده بر موضعدر (المرضون) ضاد معجمه
ایله قالدرم طاشی کبی بری برینه بناشدریلوب صره صره دیزلمش بناء و سائر
نسنه یه دینور یقال شیء مرضون ای شبه منضود من حجارة و نحوها ینضم بعضها
الی بعض فی بناء و غیره (الرطانة) سحابه و کتابه وزنلرنده عربی لساندن غیری
لسانله تکلم ایلمك معناسنه در : یقال رطن له رطانة من الباب الاول اذا تکلم بالعجمیة
(المراطنة) مفاعله وزننده بو دخی بر آدمه عربیدن بشقه لسانله تکلم ایلمك
معناسنه در : یقال راطنه اذا کلمه بالعجمیة (التراطن) تفاعل وزننده عربیدن
غیری لسانله سویلشمك معناسنه در : یقال تراطنوا اذا تکلموا بالعجمیة (الرطینا)
مصغر بنیه سی و طانك تشدیدی و بعضا تخفیفیله سوزه دینور یقال ما رطیناك هذه
ای ما کلامك نهایه ده کنایه ایله اولان و بعض کسه لر بیننده خاصة مصنوع اولان
سوزه دخی اطلاق اولنور که سائرلر آنی فهم ایلمزلر (الرطانة) شداده وزننده
(والرطون) صبور وزننده بری برینه یولداش اوله رق چوق اولوب و صاحبلری
یانلرنده کثرت اوزره اولان دوه لره دینور بر محلدن متفرق دوه جیلر جمعیتله بر
سمته کیدرکن استصحابلرنده اولان چوق دوه لر اوله جقدر (الرعشن) شین معجمه
ایله جعفر وزننده قورقق جبان معناسنه در نونی زائدر و جست و چابك دوه
قوشنه و دوه یه دینور مؤنثی رعشنه در و مراد قبیله سنه مخصوص بر فرس آدیدر
(الرعشنة) بنو ابی بکر بن کلابدن شعبه اولان بنو عمرو بن قریط جماعتی یوردنده
بر صو آدیدر ملك حمیر اولان رعشن اسمیله مسمادر (الارعن) احمر وزننده
نه سویلدیکنی بیلمز بون و صالق و جولبه آدمه دینور مؤنثی رعناء در : یقال رجل
ارعن و امرأة رعناء ای الاهوج فی منطقه الاحمق المسترخی مؤلف بصائرده دیدیکه
بو ماده انف الجبل معناسنه اولان رعن لفظندن مأخوذدرکه بر طرفه میل و تعوجی
اولور و اشبو [لاتقولوا راعنا] آیت کریمه سنده کی راعنا لفظندن نهی متضمندر
یهود طائفه سی پیغمبرکزین علیه السلام حضرتلرینه احفظنا دیجك یرده راعنا

دیرلر

دیرلر ایدیکه مراعاتدن امردر خبیثلر تلوین خفی ایله النی اخفا ایده‌رك رعناء دیر ایدی‌که مرادلری ارعنك تأنیثیله حاشا ازدراء و تهکم ایدی حق جل و علا حبیبنی صیانة اول ملعونلرك مرادلرنی اعلامله زجر و نهی ایلدی و راعن شول عسکره دینورکه طاغك برونی کبی بر سمته طوغری طاشقین فضله‌سی اوله یقال جیش ارعن ای له فضول (الرعونة) عمومه وزننده (والرعن) فتحتینله بر آدم بون و صالق و چولپه اولمق معناسنه‌در : یقال رعن الرجل ورعن ورعن رعونة و رعنا من الباب الاول و الرابع و الخامس اذا کان ارعن (ما ارعنه) فعل تعجبدر تعجب چولپه و احمق آدمدر دیمکدر (الرعن) رانك فتحیله کونش دماغه تأثیر ایلمکله آدم سست اولوب بایلمق معناسنه در : یقال رعنت الشمس رعنا من الباب الاول اذا آلمت دماغه فاسترخی لذلك و غشی علیه و رعن طاغك ایلریسندن برون کبی چقان سیوری‌یه دینور جمعی رعون و رعان کلور رانك کسریله و اوزون اوزادی طاغه دینور و حجازده برموضع آدیدر و بحرینده برموضع آدیدر وطریق حجاج بصره‌ده حفر ابی‌موسی قربنده برموضع آدیدر (ذورعین) زبیر وزننده حمیر ملوکندن برینك لقبیدر ورعین ملك مزبورك بنا کرده‌سی بر حصن یاخود اول حصنك محلی اولان طاغك آدیدر و یمنده بر ناحیه اسمیدر (الرعین) امیر وزننده رعیل معناسنه‌درکه بر مقدارجه آت سوریسنه دینور (الرعون) صبور وزننده سخت و شدیدنسنه‌یه دینور یقال شیءٔ رعون ای شدید و کیجه‌نك قرا کولغنه دینور یقال خرجوا فی رعون اللیل ای فی ظلمته و بر یرده قرار ایلمز اولان کثیر الحرکه آدمه دینور یقال رجل رعون ای کثیر الحرکة (رعن) رانك و عینك و نون مشدده‌نك فتحیله حرف ترجی اولان لعل کلمه‌سندن لغتدر یقال رعن زیدا قائم ای لعل زیدا (الرعناء) حمراء وزننده ارعن کلمه‌سنك مؤنثیدر بون و کوشك و صالق خاتونه دینور یقال امرأة رعناء ای هوجاء فی منطقه حمقاء مسترخیة لسان شعراده محبوبه‌یی رعناء ایله توصیف استرخادن ناشی نهال تازه کبی تمایلی اعتباریله‌در و رعناء بصره شهرینك لقبیدر طاغك انفنه تشبیها زیرا جزیرة العربدن اوته‌یه یاخود عرقدن برویه تقدیم ایلمشدر و طائفده بر درلو اوزم اسمیدر (الرغن) رانك فتحی و غین معجمه‌نك سکونیله بر سوزی دیکلیوب قبول ایلمك معناسنه درکه سوز اسلمك تعبیر اولنور یقال رغن الیه رغنا من الباب الثالث اذا اصغی الیه قابلا و صفا و حضور ایله ییوب ایچمك معناسنه‌در : یقال فلان برغن ای یأکل و یشرب فی نعمة و طمع ایلمك معناسنه‌در : یقال رغن فیه اذا طمع (الارغان) همزه‌نك کسریله بو دخی سوز اسلمك معناسنه‌در : یقال ارغن الیه بمعنی رغن و بر آدمی طمعه دوشورمك معناسنه‌در : یقال ارغنه اذا اطمعه و بر ایشی قولایلق

معناسنه در : يقال ارغن الامر اذاهونه (الرغنة) ثمره وزننده يور يعنى آسان دوز وملايم يره دينور يقال ارض رغنة اى سهلة (رغنّ) رانك وغينك ونون مشدده‌نك فتحيله رعنّ كبى لعل لفظنده لغتدر حرف ترجيدر يقال رغنك تكرمنى اى لعلك (مرغينان) ميمك فتحى وغينك كسريله ماوراء النهرده بر بلده در صاحب الهدايه امام على بن محمد المرغينانى آندندر (الرفن) رانك فتحى وفانك سكونيله يمورطه‌يه دينور بعض معناسنه شارح ديركه بونسخه‌لر غلطدر صواب اولان نبعض اولمقدر نون مفتوحه و باء ساكنه ايله (الرفن) خدب وزننده اوزون قويرقلى آته دينور يقال فرس رفن اى الطويل الذنب (الرافنة) بك طاشقين ناز و شيوه ايله خرامان اولان نكاره دينور يقال امرأة رافنة اى متبخترة فى بطر (الرفان) كتاب وزننده خرده قطره‌لو يغموره دينور يقال امطر السحاب رفانا اى رذ اذا (الرفاينة) طمانينه وزننده بك خوش ديرلكه دينور يقال هو فى رفاينة اى فى غضارة العيش (الارفينان) اطمينان وزننده بر كسه توحشله قاچوب كيندكدنصكره سكونت و آرام بولمق معناسنه‌در : يقال ارفأن الرجل اذا نفرثم سكن و سست و ضعيف اولمق معناسنه‌در : يقال ارفأن الرجل اذا ضعف و استرخى و بر آدمك اويكه‌سى صاوشمق معناسنه‌در : يقال ارفأن غضبه اذا زال (الرفهنية) بلهنيه وزننده وسعت عيش و رفاه و حضور معناسنه‌در : يقال هو فى رفهنية اى سعة العيش و رفاغية (الرقون) قافله صبور وزننده (والرقان) كتاب وزننده (والارقان) همزهٔ مكسوره ايله قنه‌يه دينور حناء معناسنه و زعفرانه دينور (الترقن) تفعل وزننده خاتون قنه ياقمق كذلك زعفران سورنمك معنالرينه‌در : يقال ترقنت المرأة اذا اختضبت بالرقون اى الحناء والزعفران (الارقان) همزه‌نك كسريله صاچه و صقاله قنه ياقمق ياخود زعفران سورمك معناسنه‌در : يقال ارقن لحيته اذا خضبها بالرقون و طعامى ياغه‌قاندرمق معناسنه‌در: يقال ارقن الطعام اذا رواه بالدسم و زعفران سورنمك معناسنه‌در : يقال ارقن الرجل اذا تضمخ بالزعفران (الترقين) تفعيل وزننده بو دخى صاچه يا صقاله قنه ياقمق و زعفران سورمك معناسنه در : يقال رقن لحيته اذا خضبها بالرقون و قماش مقوله‌سى نسنه‌يه نشان قومق معناسنه‌در : يقال رقنه يعنى رقمه وكتابتده سطرلرى صيق‌صيق يازمق معناسنه‌در : يقال رقن الكتاب اذا قارب بين سطوره و يازويه متبين اولمق ايچون نقطه و حركه وضع ايلمك معناسنه در : يقال رقن الخط اذا نقطه و اعجمه و يازويى كوزل و مزين يازمق معناسنه در : يقال رقن الكتاب اذا حسنه وزينه و حساب دفترنده بعض محلى قاره‌لمق معناسنه‌در تا كه اول صحيفه مسوده اولوب مبيضه اولمديغى معلوم اوله اسامى رسيد ايلمك كبى

نته‌كه ترقيم دخى بو معنايه‌در حالا اقلامده قيدنى ترقين ايلمك تعبيرى بو معنادندر و بو خضاب معناسندن مأخوذ در يقال رقن موضعا فى الحساب اذا سوده لئلايتوهم انه بيض (المرقون) مرقوم وزننده و مرادفيدر يقال كتاب مرقون اى مرقوم (الرقين) امير وزننده اقچه‌يه اطلاق اولنور تقول اعطانى رقينا كثيرا اى‌درهما (الراقنة) بشره‌سى رنكين و دلبر خاتونه دينور يقال امرأة راقنة اى الحسنة اللون ودائما قنه ياقنور خاتونه دينور يقال امرأة راقنة اى مخضبة (الرّقن) فتحتينله خاصة قرتال يمورطه سنه دينور (الارتقان) افتعال وزننده زعفران سورنمك معناسنه‌در : يقال ارتقن فلان اذا تضمخ بالزعفران (الركون) قعود وزننده برنسنه‌يه صميمى ميل ايلمك معناسنه در : يقال ركن اليه وركن ركونا من الباب الاول والرابع والثالث اذامال اليه وسكن شارح ديركه باب ثالث تداخل لغتين بابندندر ياخود شاذ در (الركن) رانك ضميله برنسنه‌نك بك قوى ومحكم اولان جانبنه وكوشه وضلعنه دينور ظهره فى ركن وهوالجانب الاقوى ويماه‌ده برموضع آديدر وامر عظيم معناسنه در ومدارقوت اولان نسنه‌يه اطلاق اولنور ملك ومال وعسكر ومتعلقات كبى يقال له ركن شديد وهو مايقوى به من ملك وجند وعز ومنعه وحشم وشوكته اطلاق اولنور يقال له ركن اى عز ومنعة (الركن) رانك فتحيله (والركين) زبير وزننده بك ايرى فاره‌يه دينور (التركن) تفعل وزننده برآدم قوت وشدت بولمق معناسنه در : يقال تركن الرجل اذا اشتد ووقار وتمكين پيدا ايلمك معناسنه‌در : يقال تركن فلان اذاتوقر (المركن) منبر وزننده معروف قابه دينوركه لكن تعبير اولنان قابدر تغاره‌دخى دينور (الركين) امير وزننده هرجانبى عالى وسر بلند اولان طاغه دينور يقال جبل ركين اى العالى الاركان ووقار وتمكين صاحبى آدمه دينور يقال رجل ركين اى رزين (الركانة) سلامه وزننده (والركانية) رفاهيه وزننده (والركونة) عمومه وزننده وقار وتمكين صاحبى اولمق معناسنه‌در : يقال ركن الرجل ركانة وركانية وركونة من الباب الخامس اذارزن ووقر (الاركون) اسلوب وزننده ذيشان اولان بوى بكنه وكوى اغاسنه دينور (ركانه) ثمامه وزننده ابن عبد يزيددركه صحابيدر بغايت زورمند ايدى نبى اكرم عليه السلام حضرتلرى انكله مصارعه ايدوب ايكى دفعه غالب اولديلر وركانة المصرى الكندى‌كه بدرى‌نامعلومدر صحبتنده اختلاف اولندى (ركان) غراب وزننده (وركين) زبير وزننده اساميدندر (الرمان) زنار وزننده فواكهدن ناره دينوركه معروفدر مفردى رمانه‌در اوچ نوع اولورطتلووا كشى ومز اولوركه طتلو ايله اكشى بيننده اولور ميخوش ولوفان تعبير اولنور طتلوسى طبيعتى وسعالى ملين در واكشى نوعى على

انعکس‌در ولوقان نوعی انهساب معده‌یه ووجع فؤاده نافعـدر ونارنك الما کبی التی
کونه طعمی واردر ورقت ولطافتندن وسرعت انحلا لندن فی ذاته بغایت ممدوح
میوه‌در شـارح دیرکه بعضلر نونك اصلیه اولمسنه ذاهب اولدیکه وزنی فعال
اولنور لکن مأخذنی بیان ایلمدیلر و امام خلیل نونك زیاده‌سـنه ذاهب اولدی‌که
رمّ مادده‌سندندر جمع معناسـنه‌در وزنی فعلال‌در [رمان السعالی] میمك فتحیله
آق خشخاشه دینور یاخود اندن برقسمدر (رمان الانهار) هیوفاریقون دیدکلری
داروئك نوع کبیرنه دینور ترکیده قلج اوتی و یاره اوتی و قیون قران دیدکلری
نباتدرکه هوفاریقون دخی دیرلر (الرمانتان) هجر قربنـده بر موضع آدیدر
(قصر الرمان) واسـط شهرنده بر موضعدر محدثیندن ابو هاشم یحیی بن دینار
و علی بن عیسی النحوی و صدقه و حسن بن منصور و عبدالکریم بن محمد وطلحة
ابن عبدالسلام ومحمد بن ابراهیم الرمانیون اورایه منسوبلردر (المرمنة) مرحله
وزننده نارلغه دینور (رمان) شداد وزننده ابن کعب درکه مذحج قبیله‌سندندر
و رمان بن معاویه سکون قبیله سـندندر و رمان طیّ قبیله‌سی دیارنده بر طاغك
آدیدر (ارمینیه) همزه‌نك کسری و یای اخیره‌نك تخفیفی و قلیلا تشـدیدیله
رومِ اولکه‌سـنده بر مملکت آدیدر یاخود درت اقلیمدن یعنی اولکه‌دن عبارتدر
یاخود بری برینه متصل درت مملکتدرکه هر برینه ارمینیه دیرلر نسبتنده ارمنی
دینور همزه‌نك و میمك فتحیله که اِتغییر نسـب قبیلندندر کتب جغرافیا بیانلری
اوزره ارمینیه جدقدیملری اولان ارمن بن لیطی بن یونانه منسـوبلردر و ارمن
ولایتی ایکی‌قسمدر صغری و کبری و ارمینیهٔ صغری آدنه و مرعش‌ایالتندن عبارتدر
و کبری وان ُو قارص و ارضروم ایالتلرندن کنایتدر (رومین) رانك ضمیـله
(و رامین) حامیم وزننده اسامیدندر عبدالوهاب بن محمد بن رومیر شیخ‌ابواسحق
الشیرازی شیخیدر و حسن بن الحسین بن رامین فقهادندر (الارمعنان) اطمینان
وزننده کوز یاشی اقق معناسنه‌در : یقال ارمعن دمعه اذا سال (الرنة) رانك
و نون مشدده‌نك فتحیله سسه دینور تقول سمعتله رنة ای صوتا (الرنین) انین
وزننده حیقرمق معناسـنه‌در : یقال رن الرجل رنینا من الباب الثانی اذا صاح
و بر آدمك سوزنه قولق طتوب دیکلمك معناسـنه‌در : یقال رن الیه اذا اصغی
و یای چکرمك معناسنه‌در : یقال رنت انقوس اذا صوتت شـارح دیرکه معنای
اخیر افعـال بابندن اولمق اصوبدر (الارنان) همزه‌نك کسریله رنین ایله ایکی
معناده مرادفدر یقال ارن الرجل اذا صاح وارن الیه اذا اصغی (الرنی) رانك ضمی
و الفك قصریله ربی وزننده مطلقا مخلوق قسمنه اطلاق اولنور تقول ما ادری هو
من ای الرنی ای الخلق و رنّی ماه ذی الاخره‌نك اسم قدیمیدر (المرنة) اسم

فاعل عنوانيله (والمرنان) محراب وزننده يايه اطلاق اولنور (الرنن) فتحتينله بر جانورجكدركه قيش موسمنده صو ايچره آواز ايدر (رنان) غراب وزننده اصفهان قضاسنده بر قريه در احمد بن محمد بن احمد بن حالة المقرى اورادندر (رنجان) سلمان وزننده مغر بده بر بلده درجيم بابنده دخى ذكراولندى (الرون) عون وزننده ترلاده دونم باشنه دينور (الرون) رانك ضميله قاتيلق شدت معناسنه‌در جمعى روون در يقال فيه رون اى شدة (الرونة) راى مضمومه ايله برنسنه‌نك كوم اولان يرينه دينوردريا انكينى كبى يقال رونة الشئ اى معظمه (الرونان) همزه‌نك وواوك فتحيله‌سسه دينور صوت معناسنه وشديد ودشوار اولان كونه‌دينور يقال يوم اروناں منعو تا ومضافا اى صعب وسهولتلو وحضور وراحتلو كونه ديمكله ضدّ اولور يقال يوم اروناں اى سهل وليلة اروناںة فيهما (راون) هاجر وزننده طخارستان مملكتنده بربلده‌در (المرون) مقول وزننده مغلوب ومقهور معناسنه‌در : يقال هو مرون به اى مغلوب مقهور (روين) زبير وزننده اسمادندر محمد بن روين شعبه‌دن تحديث ايلدى (راوان) حجازده برقريه ياخود برواديءاسميدر (ريون) ديدن وزننده‌در ارباب قضاى نيسابوردن برربعك اسميدر (الرهن) رانك فتحى وهانك سكونيله بركسه دن استدانه ياخود استعاره اولنان نسنه‌نك يرينه وضع اولنان شيئه دينوركه فارسيده كرو وتركيده طوتو تعبير اولنور وبو فى الاصل مصدردر جمعى روهان ورهون ورهن كلور ضمتينله ورهين كلور عبد مستعمل وعبيد كبى تقول استدنت منه ووضعت كابى رهنا وهوما وضع عندالناس لينوب مناب مااخذ منه ورهن مصدرا مستعمل اولوركه اصلى اوزره‌در برآدمك يانته برنسنه يى طوتو قومق معنا سنه يقال رهنه الشئ ورهن عنده الشئ رهنامن الباب الثالث اذا جعله رهنا وحبس ايلمك معناسنه‌در تقول رهنته لسانى اى حبسته ولا يقال ارهنته بالهمزة كو ياكه لسانى اول كسه‌يه رهن ايلمشدركه مراد آندن كفّ لسان ايتمكدر وثابت وپايدار اولمق معناسنه در : يقال رهن بالمكان اذا ثبت ودائم اولمق معناسنه‌در : يقال رهن الشئ اذادام ودائم قلمق معناسنه‌در : يقال رهنه اذا ادامه (الارهان) همزه‌نك كسريله بودخى برنسنه‌يى بركسه يانته رهن قومق معناسنه‌در : يقال ارهنه الشئ اذا جعله رهنا عنده وضعيف وزبون قلمق معناسنه‌در : يقال ارهنه اذا اضعفه وبرنسنه‌نك بهاسنى پيشين ويرمك معناسنه در : يقال ارهنه اذا اسلفه وبرمتاعك بهاسنى آرتروب آغر بهايه چقرمق معناسنه‌در : يقال ارهن فى السلعة اذاغالى بها ودائم قلمق معناسنه در : يقال ارهن الطعام لهم وكذا الشراب والمال اذا ادامه وجنازه‌يى قبره قومق معناسنه مستعملدر يقال ارهن الميت القبر اذاضمنه

آیه ویرآدمه رهن قومق ایچون برنسنه ویرمك معناسنه‌در : یقال ارهن فلاناثوبا اذادفعه الیه‌لیرهنه ومباحثه‌ده اوکدل قومق معناسنه‌در : یقال ارهن ولده به ای اخطرهم به خطرا بوراده ولد واوك ضمیله‌در (الارتهان) افتعال وزننده برکسه‌دن برنسنه‌یی رهن طریقیله آلمق معناسنه‌در : یقال ارتهن الشیء منه اذا اخذه رهنا (الرهین) امیر وزننده (والمرتهن) اسم مفعول بنیه سیله برنسنه مقابلی آلیقونیلان شیئه دینور (المراهنة) مفاعله وزننده (والرهان) قتال وزننده برکسه ایله بر ماده ضمننده بحث ایدوب اوکدل قومق معناسنه در : یقال راهنه مراهنة ورهانا اذا خاطره واوکدل ایله آت یارشمق معناسنه‌در : یقال راهنه علی الخیل اذاسابقه و یقال سبق یوم الرهان (الراهن) حاضر وآماده معناسنه‌در : یقال هوراهن ای معد وزبون ومهزول معناسنه‌در : یقال صار راهنا ای مهزولا (الرهون) قعود وزننده مهزول اولمق معنا سنه در : یقال رهن الرجل رهونا من الباب الثالث اذاصار راهنا (الراهنة) آت قسمنك کوبکی داڅ‌مسنك بوره سنه دینور (الراهون) هندستانده برطاغدرکه مهبط آدم علیه السلامدر سرندیب جزیره سنده‌در (رهنان) سلمان وزننده برموضعدر (رهنان) عثمان وزننده برموضعدر (رهنه) غرفه وزننده کرمان قضاسنده برقریه‌در (رهین) امیر وزننده حارث بن علقمه‌نك لقبیدر ونصر بن الرهین اتباع تابعیندندر (الرهن) رانك کسریله‌مالی کرکی کبی کوروب کوزه‌دوب تیمارورعایتنده اهتمام ایدن آدمه دینور یقال هورهن ماله ای ازاؤه (رهینه) سفینه‌وزننده برموضعدر ورهین کلمه‌سنك مؤنثیدر مرهونه معناسنه جمعی رهائن‌در (الارهون) اسلوب وزننده حائض قیزه دینور یقال جاریة ارهون ای حائض (الرهدن) رانك حرکات ثلاثی ودالك فتحیله سرچه‌یه شبیه برقوشدر که مکه مکرمه‌یه مخصوصدر رهدنه ورهدنه دخی دینور طرطبه وزننده ورهدون دینور زنبور وزننده جمعی رهادن کلور ورهدن قورقق آدمه واحمق آدمه اطلاق اولنور (الرهدنة) دحرجه وزننده برایشده آغر دیرنوب کیجکمك معناسنه‌در : یقال رهدن الرجل اذا ابطأ و یوریمکده بری اونه‌جور ینوب اویانمق معناسنه‌در : یقال رهدن فی المشی اذا استدارفیه وبرنسنه‌یه طوتلمق معناسنه‌در یقال رهدن الرجل اذا احتبس (الرهدون) زنبور وزننده رهدن دیدیکی قوشه دینور ویلانجیه دینور یقال رجل رهدون ای کذاب (الرین) زین وزننده برنسنه اوزره چوکوب کرکی کبی یاصوب قابلیان کیرو پاسه دینور یقال غلب علیه الرین ای الطبع والدنس ورین وریون قعود وزننده قلبی کناه وقسوت بصمق معناسنه مستعملدر یقال ران ذنبه علی قلبه یرین رینا وریونا اذا اغلب علیه بو مناسبتله مطلقا غالب اولمق معناسنده مستعملدر یقال رانك الشیء وران علیك ای غلبك وکوکل بولانوب غثیان کلمك معناسنه در :

يقال رانت النفس اذا خبثت وغثت وخروج وخلاصى قدرتدن خارج بر ورطه وثقلته دوشمك معناسنه در : يقال رين به على المجهول اذا وقع فيما لا يستطيع الخروج منه (الارانة) اقامه وزننده قومك حيوانلرى قيرلمق معناسنه‌در : يقال اران القوم اذا هلكت ماشيتهم (المرينون) ميمك ضميله حيوانلرى قيرلمش قوم وجماعته دينور (رايان) حجازده رجبل وهمدان قضاسنده برقريه واعلم قضاسنده برقريه آدلريدر (الرينة) تمره وزننده خمره اطلاق اولنور عقله غالب اولديغيچون جمعى رينات كلور (الران) حال وزننده جزمه كبى بر اياق قابيدر لكن بونك طبانى اولمز وجزمه‌دن اوزون اولور شارحك تحقيقنه كوره فارسيدن مأخوذدركه بوطلق و بوطور تعبير ايتدكلر يدركه بالديره چكيلور وران اذر بيجان اولكه‌سيله همسنور برايالت آديدر و بواران ديدكلرندن بشقه‌در ابو الفضل احمد بن الحسن ووليد بن كثير الرانيان اورايه منسوبلردر (رويان) رانك ضميله طبرستانده بربلده‌در بحر المذهب وسائر مؤلفات صاحبى امام ابو المحاسن عبد الواحد ابن اسمعيل الرويانى اكا منسوبدر ورى شهرنده برمحله وحلب قضاسنده برقريه آديدر تجز بعونه تعالى

(* فصل الزاى *) (الزؤان) زايك حركات ثلاثيله قره موق تعبير اولنان سياهجه دانه‌دركه بغدايه قارشو و بغداى آزنتيسيدر دلوجه‌دن بشقه‌در (الزئنى) زايك كسريله بوجو وفنو تعبير اولنان اياقلرى قصه وخرده كوبكه دينور بر نوعنه‌ده ماصتى تعبير ايدرلر (الازأنىّ) احمرىّ وزننده (واليزأنىّ) يعملىّ وزننده يزنىّ كلمه‌سنده لغتدركه يزن ديدكلرى محله منسوب مزراق ديمكدر يقال رمح ازأنىّ ويزأنىّ اى يزنىّ (الزبن) غبن وزننده اوته قاقق دفع معناسنه‌در: يقال زبنه زبنا من الباب الثانى اذا دفعه و يمشى هنوز اغاجنده ايكن مثلا بر اولچك ياخود ايكى‌وزياده اولچك يمش مقابلى صاتمق معناسنه‌در : يقال زبن الثمر اذا باعه على شجر بتمر كيلا وزبن شول خانه‌يه دينوركه بيوت سائره‌دن آلارغه‌ده اوله كويا كه مدفوعدر يقال بيت زبن اى متنحّ عن البيوت (الزبن) زايك كسريله كركلو وحاجت معناسنه‌در : يقال اخذ زبنه من المال اى حاجته (الزبنه) فتحتينله شول بزه دينوركه اوطه‌نك ياخود چادرك بجيمى اوزره اوله حجله ديدكلرى سرا پردهٔ زفاف كبى وناحيه معناسنه‌در : يقال قعد فى زبن اى فى ناحية (الزبنّ) عتل وزننده شديد الدفع انسان وحيوانه دينور يقال رجل وبعير زبن اى شديد الدفع (الزبون) صبور وزننده دائما سودنى صاغانى تپه ايله دفع ايدن ناقه‌يه دينور يقال ناقة زبون اى دفوع و حرب زبون شول جنكه و اوغراشه اطلاق اولنوركه بغايت وفرت و ازدحام اوزره اولمغله عسكر برى برينى اوته دفع ايدر اوله يقال

حرب زبون اذا كانت بدفع بعض الجيش بعضا كثيرة مترجم حقيردركه اهل ادبك خطاب زبون تعبيرلرى بو معنادندركه مطلقا خطاب شانندن اولان كمسه يه برصيغهٔ مخاطبه ايله خطـابدن عبارتدركه ميدانه خطاب ايلمك تعبير اولنور صيغه خاص و مخاطب عامدر مثلا اشبو « فى عسكر حين تلقاه و فى حشم » مصر اعنده واقع خطاب كبى كذلك لسانمزده بك ضعيف و ناتوانه زبون تعبيرى دخى بوندن مأخوذدر كويا كه كال ضعفندن نائى رغبتدن مدفوع اولور انتهى و زبون شـاشقين وغبى و نادان آدمه دينور و بو مولد در يقـال رجل زبون اى غبى خريف و شـول قبويه دينوركه كنارنده صو چكن كمسـه نك طورهجق طاشى كبروحه اوله (الزبنة) خرفه وزننده ناقه نك اياغنه اطلاق اولنور سـود صغانى انكله دفع ايلديكيچون يقال زبنته بزبنها اى برجلها (المزابنة) مفاعله وزنـنده مدافعه معناسـنه در : يقال زابنه اذا دافعه و اغاجنده اولان تازه خرمايى بر آدمه بر مقدار خرمايه مقابل بيع ايلمك معناسـنه در : يقـال نهى عن المزابنة وهى بيع الرطب فى رؤس النخل بالتمر وبوندن نهى صادر اولدى زيرا غبن وجهالتى متضمن اولمغله مخاصمه ومدافعه يه مؤدى اولور وامام مالك عندنده بيع مزابنه مطلقا كيلى ياعددى ياخود وزنى نامعلوم اولان نسنه يى اورتمدن شوقدر مكيل ياشوقدر معدود ياموزون نسنه يه صاتمقدن عبارتدر مثلا كيلسز بركومه حنطه يى اون كومه حنطه يه صاتمق كبى ياخود معلوم اولان نسنه يى بنه جنسندن مجهول اولان نسنه يه صاتمقدن عبارتدر مثلا اون كيل بغدايى برآدمك كيلى نامعلوم بركومه بغـداينه صاتمق كبى ياخود مجهولى بنه جنسندن اولان مجهوله صاتمقدن عبارتدر وعند البعض مزابنه بيع مغابنـه دن عبارتدركه غبن جائز اولميـان جنسده برى برنى الداتمق وجهيله اولان بازارلقدن جله سنده دفع معناسندن مأخوذدر (الزابنة) بعض درهلرده اولان شول تپه يه وبايره دينوركه درهنك اوكنه كلمكله آندن برسمته مندفع ومنحرف اولنور (الزبنية) زانك كسريله هبريه وزننده انس وجن طائفه سنك متمرد اولاننه دينور يقال هو زبنية اى متمرد من الجن والانس وياوز وشديد شخصه دينور وضابط وسرهنك مقوله سنه دينور شرطى معناسنه حالا سكبان باشى و بوستانجى باشى وعسس باشى وتفكجى باشى وسائرلرى كبى جمعى زبانيه كلور على قول مفردى زبنى در زانك كسرى و يانك تشديديله زبانيهٔ ملائكه بومعنادندر اهل جهنمى جهنمه دفع ايتدكلريچون (الزبين) سكين وزننده يك سرعتله بول وغائطى دفع ايدن كمسـه يه دينور ياخود زوراكى حقنوب حبس ايدر اولان كمسـه يه دينور يقـال رجل زبين اى مدافع الاخبثين اوممسكها على كره (الزبانيان) تثنيه بنيه سيله كه زبانى مفرديدر جبـارى وزننده عقربك قويروغنده اولان چتـاله دينور آنكله لدغ ايدر يقال ضربت

العقرب بزباناها وهی قرناهاوزبانی منازل قمردن برمنزل اسمیدرکه عقرب صورتنك قویروغنده واقع ایکی پارلاق کوکبدن عبارتدر قویرق اعتباریله مفرد اطلاق ایلدیلر (الزبونة) زانك فتحی وضمی و بانك تشدیدیله بیونه اطلاق اولنور عنق معناسنه (بنوز بینه) سفینه وزننده برجاعتدر نسبتنده زبانی دینور تخفیفیله غیر قیاس اوزره زیرا قیاس اولان زبنی دیمکدر وابوالزبان الزبانی که سحاب وزننده در محدثدر وزبان بن مره ازد قبیله سی رجالندندر وزبان ابن امرءالقیس در (زبان) شداد وزننده ابوعمرو بن العلاء المازنی النحوی اللغوی لقبیدر وزبان بن قائد ومحمد بن زبان بن حبیب واحد بن سلیمان بن زبان روانددر (الانزبان) انفعال وزننده الارغه اولمق معناسنه در : یقال انزبنوا اذا تنحوا (الزبن) کتف وزننده شدید الدفع شخصه دینور (زبران) فتحاتله زبر ماده سنده ذکر اولندی که برقریه در (الزجنة) تمره وزننده برسوزه دینور تقول ماسمعت له زجنة ای کلمة ونبسة (الزحن) زانك فتحی وحای مهمله نك سکونیله کیجکمك معناسنه در : یقال زحن الرجل زحنا من الباب الثالث اذا ابطأ وبرکسه یی برندن ایروب برطرف ایلمك معناسنه در : یقال زحن فلانا عن المکان اذا ازاله (التزحن) تفعل وزننده بودخی اکلنوب کیجکمك معناسنه در : یقال تزحن الرجل اذا ابطأ وبرنسنه یی خوشلنمیه رق زوراکی ایشلمك معناسنه در یقال تزحن الشراب وعلیه اذا تکاره علیه بلاشهوه (الزحنة) زجه وزننده شدید اسی یه دینور تقول بیومنا هذا زحنة ای حر شدید وبارخانه لریله وجله خدم وحشملریله کاربانه دینور یقال جاءت زحنة عظیمة وهی القافلة بثقلها وتباعها (الزحنة) غرفه وزننده دره نك بورغاج برینه دینور وزحنة بن عبدالله شول کمسه در که مرج الرهط وقعه سنده ضحاك بن قیسی قتل ایلدی (الزحنة) همزه وزننده بودور عورته دینور نته که مذکرنده زحن دینور صردوزننده (الزبحنة) زانك وحانك ونون مشدده نك فتحیله سیفنه وزننده مصلحت کورمکده آغر حرکت ایدوب اویالنور واظهار کسل ایدراولان آدمه دینور یقال هوزبحنة ای متباطیء عند حاجة تطلب الیه (زرّین) زانك فتحی وراء مشدده نك کسریله محدثیندن احمدالرملی لقبید وعبدالله بن زرّین الدوینی ابولقمه نك شیخیدر واشبو زرّین کلمه سی فارسیدن معربدر التوندن دوزلمش نسنه یه دینور زرالتونه دینور ویاء نسبت ونون تاکیدنسبت ایچوندر (المزرئنة) مطمئنه وزننده بارده معناسنه در : یقال غداة مزرئنة ای باردة (الزرجون) فتحتینله حلزون وزننده شرابه دینور خمر معناسنه واوزم اصمه سنه وتکاکنه دینور کرم معناسنه علی قول چبوغنه دینور وبردرلو قرمزی بویه اسمیدر که

سلوكن ديدكلرى بوبه اوله جقدر مترجم حقيردركه معربانده بوزركون فارسى معرب اولمق اوزره مرسومدركه التون رنكلى ديمكدر وغريبدركه مؤلف زرج ماده سنده نبت وجو هرى بى توهيم ايتمشيكن كنديلرى دخى بوراده رسم ايلدى (الزرجنة) دحرجه وزننده شركاه برى برله حصه لشوب چقشمق معناسنه در : يقال زرجنوا اذاتخارجوا ويرادى الدادوبدلك وفندا ايلمك معناسنه در : يقال زرجنه اذاخبه وخدعه (الزرفين) زانك ضمى وكسريله قابو حلقه سنه ديوركه قابونك چرچوبه سنه قاقوب انكله قابويى قيارلر واكا كليد بكورورلر وحالا انكله قابودق ايدرلر . على قول عامدر يعنى مطلقا قابو حلقه سنه ورزه به وصندق وسبت مقوله سنك اولرسمه حلقه لربه ديبور وبومعرب بدر يعنى فارسيدن معربدر كه فارسيده ضمله زرفين ولرفرين ديرلر (الزرفنة) دحرجه وزننده محبوبه زلفنى حلقه حلقه ايلمك معنا سنه در : يقال زرفنت صدغيه اذا جعلتهما كالزرفين (الزطىّ) عربىّ وزننده عبدالله بن محمد ابن الفرج الزطى المكى المحدثدر شارحك بيانته كوره زطن برقريه در (ابوزعنه) حمزه وزننده عامر بن كعب ياخود عبدالله بن عمرو كنيه سيدركه اصحاب بدر دندر وشاعردر (الزاغونىّ) غين معجمله ايله على بن عبيدالله الزاغونى دركه حنبلى المذهب محدثدر وزاغون بغداد قضاسنده برقريه در ومحمد بن عبدالعزيز الزغبنى كه جوينى وزننده فقهادن احكام القضاة نام كتابك مؤلفيدر (الزفن) دفن وزننده رقص ايلمك معناسنه در : يقال زفن الغلام زفنا من الباب الثانى اذارقص (الزفن) زانك كسريله سوا حالده دريانك حرّ ورطوبتندن توقى ايچون سطوح بيوت اوزره يايوب ايچنده آرام ايندكلرى سايبان وتلوار وصلاج مقوله سنه ديبور يقال رأيته يقعد فى زفن وهى ظلة يتخذونها فوق سطوحهم تقيهم من حر البحر ونداه وبدويلرك وقرويلرك چيت تعبير ايلدكلرى نسنه به ديبوركه خرما چبوقلرينى برى برينه يناشدروب قنب ايله برى برينه بند ايلكله حصير طرزنده اولور خيمه نشينلر اكثرى سكود وسائر آغاج چبوقلرندن ايدرلر چادرك برطرفنه پرده كبى چويروب اكسه سنى كيلار وخزينه ايدرلر (الزفون) زبون وزننده ومراد فيدركه تبه كن ناقه يه ديبور على قول اغسق اولانه ديبوركه رقص معناسندن اولور يقال ناقة زفون اى زبون اوعرجاء (الزيزفون) حيزبون وزننده رونده وچابك ناقه يه ديبور يقال ناقة زيزفون اى سريعة (الزيفن) حضجر وزننده (والزيفنّ) سيفنّ وزننده طويل وشديد آدمه ديبور (زيفن) حيدر وزننده (وزوفن) جوهر وزننده اساميدندر (الزاقنة) صاحبه وزننده اغسق ناقه يه ديبور يقال ناقة زاقنة اى عرجاء وزوجنى هرو جهله جماعه اغناء واستيفا ايديرن خاتونه ديبور يقال امرأة زاقنة اى تكفى زوجها مؤنة الجماع (الزقن) زانك فتحى وقافك سكونيله

يوك كوتورمك معناسنه در : يقال زقن الحمل زقنا من الباب الاول اذا حمله (الازقان) همزه نك كسريله بر آدمه بر نسنه يي يوكلتمكده اعانت ايلمك معناسنه در : يقال ازقنه اذا اعانه على الحمل (الزكن) فتحتينله اكليوب بيلمك معناسنه در : يقال زكنه زكنا من الباب الرابع اذا علمه وفهمه وفراستله ظن وكمان ايلمك معناسنه در : يقال زكنه اذا تفرسه وظنه بعضيلر ديديكه زكن يقين وتحقيق منزله سنده اولان ظن صادقه دينور وعند البعض طرف ظنه اطلاق اولنوركه تمام ظن اولميوب اندن برطرف وبركوشه جكدن عبارتدركه خياللمق تعبير اولنور فيقال زكنه اى ظنه يقينا اوهو طرف من الظن (الازكان) همزه نك كسريله بودخى اكليوب بيلمك معناسنه در : يقال ازكنه الشي اذا اعلمه وفهمه واكلادوب بيلدرمك معناسنه در : يقال ازكنه اذا اعلمه وافهمه وظن وكمان ايلديكى نسنه ده مصيب اولمق معناسنه در : يقال ازكن الشئ اذا ظن فيه فاصاب (الزكانة) كرامه وزننده (والازكانية) رفاهيه وزننده معناى اخيردن اسملردر فراست صائبه وظن صادق معناسنه در : (المزاكنة) مفاعله وزننده مقاربه معناسنه در : يقال هذا جيش يزاكن الفا اى يقاربه و يقال بنو فلان يزاكنون بنى فلان اى يدانونهم ويثاقفونهم (الزكن) صرد وزننده قوت حافظه صاحبى آدمه دينوركه ايشتديكنى حفظ وضبط ايدر يقال هوزكن اى حافظ ضابط (التزكين) تفعيل وزننده دروندن بركمسنه حقنده قارشق شبهه وظن وكمان ايلمك معناسنه در : يقال زكن عليه اذا شبه ولبس وظن (زاكان) عربدن بر قبيله دركه قزوين شهرنده ساكن اولورلر (الزمن) فتحتينله (والزمان) سحاب وزننده عصرودهر معناسنه دركه وقتك قليل وكثيرنه اطلاق اولنور اسملردر جمعى ازمان وازمنه وازمن كلور افلس كبى مصغرنده زمين دينور ومنه يقال لقيته ذات الزمين يريدبه تراخى الوقت يعنى چوقدن اكا برسهلجه وقتده بولشدم ايدى ديمكدر شارح ديركه مؤلفك واسمان قولى عطف تفسيردر وزمن زماندن مخففدر وبرسنه درت زماندن عبارتدر اولربيع دركه عرب اكاربيع وسائرناس خريف ديرلركه كوزفصليدر پس عربلرك ربيعى كوزفصلى اولور شمسك ميزان برجنه حلولى وقتدن معتبردر ثانى شتاء موسميدركه شمسك جدى برجنه حلولندن معتبردر ثالث صيف فصليدركه عند الناس ربيعدر شمسك رأس حمله حلولندن معتبردر رابع قيظ دركه عندالناس صيف دينور شمسك رأس سرطانه حلولندن معتبردر (المزامنة) مفاعله وزننده زمان قوليله معامله ايلمك معناسنه دركه مثلا برمدت خدمته بارشمقدن عبارتدر يقال عامله مزامنة مثل شاهره مشاهرة (الزمانة) سلامه وزننده عشق ومحبت معناسنه اسمدر ممتد اولديغيچون

اطلاق اولندی یقال به زمانة ای حبّ وآفت وعاهه معناسنه‌در شارحك بیانه كوره ذی روح قسمنه عارض اولان كوتر ملك آفتندن عبارتدر امتداد معناسنه‌در (الزمن) فتحتینله (والزمنة) فرحه وزننده (والزمانة) سلامه وزننده ذكر اولنان آفته اوغرامق یعنی كوترم اولمق معناسنه‌در : یقال زمن الرجل زمنا وزمنة وزمانة من الباب الرابع اذا صابته الزمانة (الزمن) كتف وزننده (والزمین) امیر وزننده كوترم كسیه دینور جمعلری زمنون وزمنی كلور مرضی كبی (الزمنة) فتحاله زمان معناسنه‌در تقول مالقیته مذ زمنة ای زمان (الازمان) همزه‌نك كسریله برنسنه اوزره زمان یچمك معناسنه‌در كه كهنه وقدیم اولمقدن عبارتدر یقال ازمن الشیء اذا اتی علیه الزمان (زمان) زانك كسری ومیمك تشدیدیله فندالزمانی دیدكلری شاعرك جدی اسمیدركه برقبیله پدریدر وفندك پورك اسمی سهل بن شیبان بن ربیعة بن زمان بن مالك بن صعب بن علیّ بن بكر وائل‌در وجوهری زمان بن تیم الله بن ثعلبه در دیمشی سهودر وتابعیندن عبد الله بن معبد واسمعیل ابن عباد ومحمد بن یحیی بن فیاض المحدثون الزمانیون آنلردندر (زمانه) سحابه وزننده اسمادندر ونبر بن المنذر بن حبك بن زمانه واحد بن ابراهیم بن زمانه محدثلردر (الزّن) زانك فتحی ونونك تشدیدیله برآدمك كوده سنك سكیری قوریمق معناسنه‌در : یقال زنّ عصبه زنا من الباب الاوّل اذا یبس وبرآدمه برنسنه ایله كمان ایلمك معناسنه‌در كرك خیر ایله وكرك شر ایله اولسون یقال زن فلانا بخیر او شر اذا ظنه به (الازنان) همزه‌نك كسریله بودخی برآدمه كمان ایلمك معناسنه‌در : یقال ازنّه به اذا ظنه وبرآدمی برنسنه ایله متهم قلمق معناسنه‌در تقول ازننته بكذا ای اتهمته به (الزنن) فتحتینله بك طاره‌جق یرده واقع ازجه صویه دینور علی قول شول قیوواشمه مقوله‌سنه دینوركه صویی وارمیدر یوقمیدر معلوم اولمیه وبومفرد وجمعه وصف اولنور یقال ماء ومیاه زنن ای قلیل ضیق اوظنون لایدری افیه ماء ام لا (الزّن) زانك كسریله ماش دیدكلری غله‌یه یاخود جوداره دینور دوسرمعناسنه (التزنین) تفعیل وزننده دائما زن دیدكاری غله اكل ایلمك معناسنه‌در : یقال زنّن الرجل اذا دامه اكل الزّن (زنین) زبیر وزننده ابن كعبدر كه بربطن‌در ومحمود بن زنین برمعروف كمسه‌در (ازّنة) زانك كسریله یغمور ایله صوار یلان بغدای مقابلی اولان بغدایه دینوركه آقار صو ایله صواریلان اولنور یقال حنطة زنّة ای خلاف العذی (الزنانی) قصر ایله زبانا وزننده دوه قسمنك برونلرندن سموك كبی آقار طوری صویه دینور (الزنان) سحاب وزننده (والزناء) تخفیف ومد ایله قصه كولكه‌یه دینور یقال ظل زنان وزناء ای قصیر (الزنائیّ) سحابی وزننده كندی نفسندن غیری‌یه همّ وكفایتی

اولمیان آدمه دینورکه همان همتی کندی نفسنه منحصر اوله یقال رجل زنانیّ ای یکفی نفسه لاغیر (ابوزّنه) زایك کسریله میمون دیدکلری جانورك کنیه‌سیدر (زندنه) زایك ودالك فتحیله بخاری قضاسنده برقریه‌در محدّثیندن محمد بن احمد بن غارم اورادندر یاخــود زنده منسو بدر زندنه یه دکلدر وزندینه اوراده برقریه‌در وابو حامد احمد بن موسی ومحمد بن سعید المحـنان ومحمد بن محمدکه مقری ماوراء النهردر اورادندر (الزون) زایك ضمیله بته‌دینور صنم معناسنه ومطلقا مشرکلرك پرستش ایلدکلری نسنه‌یه دینور کونش ونار وگاو وسائر نسنه‌لر کبی وبودور آدمه دینور وزایك فتحیله‌ده لغتدر وبتخانه‌یه دینور یقال دخلوا فی الزون ای بیت الاصنام (الزون) خدبّ وزننده بودور کشی‌یه دینور مؤنثی زوّنه‌در (الزوان) زایك حرکات ثلاثیـله زوأن معناســنه‌درکه ذکر اولندی (الزونة) زایك ضمیله زیب وزینت معناسـنه‌در وعاقله ورشیده خاتونه دینور (الزان) حال وزننده بیقمغه دینور یقال اخــذه الزان ای البشم بوراده نوله نشم نسخه‌سی غلطدر (زوین) زبیر وزننده اسماندر هبة الله بن زوین فقیه اسکندرانیدر (الزینة) زایك کسریله (والزیان) کتاب وزننده بزه نوب طوناجق نسنه‌یه دینور پیرایه معناسنه یقـال اخذ زینته وزیانه وهی مایتزین به وزینه بروادی اسمیدر وحسن بن علیّ الحقار نام محدثك جدی اسمیدر کذلك محمد بن حسین الاصفهانی نام محدثك جدی اسمیدر (یوم الزینة) بیرام کونیدر یاخود مصرده یوم کسر الخلیج اسمیدر نهرنیل اون التی زراعه بالغ اولدقده وسط مصرده واقــع خلیج کسر اولنمغله اول کــون بیرام کبی ناس دوزنوب قوشنوب اظهار وسرور وصفالر ایدرلر (دار الزینه) یمنده عدن قربنده برموضعدر وزینه بنت النعمان تحدیث ایلمشدر (الزین) عین وزننده بزه‌که دینور جمعی ازیان‌در ومصدر اولور بزه‌ملك معناسنه یقـال زانه یزینه زینا ضد شانه وزین ابن شعیب المغافری محدثدر وحافظ ابو عبیدالله بن واصل بن عبدالشکور بن زین الزینیّ وپدری محدثلردر وسنقر الزینیّ محــدث معروفدرکه آنك اصحـابندن روایتمز اولدی (الازانة) اقامه وزننده (والازیان) اصلی اوزره (والتزیین) تفعیل وزننده بزه‌ملك وطوناتمق معناسنه‌در : یقـال ازانه وازینه وزینه اذاجعله مزیّنا وازیان بزنمك وطونانمق معناسنه‌در: یقال ازین الرجل بمعنی تزیین (التزین) تفعل وزننده (والازدیان) افتعال وزننده بزنمك معناسنه‌در : یقال زینه فتزین وازدان ویقال ازّینه بکسرالهمزة وفتح الزای والیاء المشـددتین بونك اصلی تزین ایدی تاء ساکن قیلنوب زایه ادغام و اولنه همزه ادخال اولندی (الازیینان) احیرار وزنـنـده (والازینـان) احمرار وزننده کرکی کــبی دوزنوب قوشنمق

معنازر بدر يقال ازبن الرجل وازبن مبالغة (زبان) شداد وزننده اسماندر منصور بن بجم بن زبّان محدثدر (الزانة) حاله وزننده تخمه وامتلاء معناسنه‌در : يقال اخذته الزانة اى التخمة (الزبان) سحاب وزننده خوب منظر اولان شيئه دينور يقال فرزبان اى حسن (الزابن) صاحب وزننده دائما زيب وآرايشلو اولان محبوبه‌يه ديبور صفات خاصه قبيلندندر يقال امرأة زابن اى متزينة زينت ظاهره نسوان اوصاعندن اولمغله صفت مخصوصه قلنمشدر

(٭ فصل السين المهملة ٭) (سبن) فتحتينله بغداد ايالتنده بر قصبه‌در ثياب سبنيه اورايه منسوبدر واول برجشيد سياه جاردركه نسوان قوللنورلر ليث لغوى ثياب من كتان بيض عبارتيله تفسير ايلمكله سهو ايلدى وابو برده ديديكه ثياب سبنيه ديدكلرى ثياب قسبه‌دركه حريردن منسوج اولوب وآنده جابجا ترنج صور تلرى منقوشدر ابو جعفر واحمد بن اسمعيل السبنيان محدثلردر (الاسبان) همزه‌نك كسريله دائما ثوب سبنى كيمك معناسنه‌در : يقال اسبن الرجل اذادام على لبس السبنية (سيبنه) سيفنه وزننده وآنده لغتدر كامسيذ كر (الاسبان) همزهٔ مفتوحه ايله نسوانك انجه ونازك اولان باش اورتولرينه دينور سبن مفرديدر فتحتينله (الاستن) (والاستان) همزه‌لرك فتحيله چوريمش آغاج كوكلرينه دينور مفردى. استنه دور استن شول كوم و طوب اغاجلغه دينوركه كيرودن بقان آدم اشخاص ناس طوره‌يور قياس ايدرلر (الاستان) همزه‌نك كسريله سنهٔ جديده‌يه داخل اولمق معناسنه‌در : يقال استن الرجل اذا دخل فى السنة وبو اسنت ماده‌سندن مقلوبدر (الاستان) همزهٔ مضمومه ايله بغداد قضاسنده درت قضادر برى اعلى العال برى اعلى برى اوسط برى اسفل درهبة الله ابن عبدالصمد الاستانىّ المحدث آنلرك برندندر (السجن) سينك فتحى وجيمك سكونيله حبس ايتمك معناسنه‌در : يقال سجنه سجنا من الباب الاول اذا حبسه ودرونده غم واندوهى اظهار ايليوب كتم ايتمك معناسنه مستعملدر يقال سجن الهمّ اذا لم يبثه (السجن) سينك كسريله زندانه دينور يقال رأيته فى السجن اى المحبس (السجان) شداد وزننده زندانجى‌يه دينور (السجين) امير وزننده محبوس آدمه دينور جمعى سجناء كلور كرماء وزننده وسجنى كلور سكرى وزننده مؤنثى كذلك سجين در وسجينه وسجونه‌در جمعى سجنى كلور سكرى وزننده وسجائن كلور (السجين) سكين وزننده دائم اولان شيئه اطلاق اولنور يقال شئ سجين اى دائم وسخت وشديد اولان نسنه‌يه اطلاق اولنور يقال ضرب سجين اى شديد و بر موضع اسميدركه فجارك كتابى يعنى دفتر اعمالى آنده موضوعدر وجهنمده بر وادى اسميدر اعاذنا الله منها وعند البعض ارض سابعه‌ده بر حجر اسميدر

جله‌سی سجن وحبس معناسنه‌در وسجين آشكاره معناسنه‌در : يقال جاء سجينا
اى علانية ود بنك يوره‌سنه چقور قازلمش خرما اغاجنه دينور سلتين كبى
(التسجين) تفعيل وزننده برنسنه‌يى كركى كبى يارمق معناسنه‌در : يقال سجنه
اذا شققه وخرما اغاجنك دبنك چوره‌سنى چقورلو ايلمك معناسنه‌در : يقال سجن
النخل اذا جعلها سلتينا (السحنة والسحناء) سينلرك فتحى و حالرك سكونيله
وفتحاتله بشره‌ء بدنك تروتازه‌لكنه و برك سمن كبى ملايمتنه ونازكلكنه دينور
يقال اعجبنى سحنة بشرته وسحناؤه اى لينه ونعمته وهيئت واسلوب معناسنه‌دركه
تركىء قديمده قيلق تعبير اولنور يقال هو حسن السحنة والسحناء اى الهيئة
ورنك ولون معناسنه‌در : يقال ماحسن سحنته وسحناته اى لونه (المسحن)
مجلس وزننده منظرى خوش ويايوسى وهيئت وصورتى كوزل آته دينور يقال
جاء الفرس مسحنا اى حسن الحال مؤنثى مسحنه‌در (التسحن) تفعل وزننده
برنسنه‌نك هيئت واسلوبنه دقت ايلمك معناسنه در : يقال تسحن المال اذا انظر
الى سحنائه (المساحنة) مفاعله وزننده تسحن معناسنه‌در : يقال ساحن المال
بمعنى تسحنه وملاقات معناسنه‌در : يقال ساحنه اذالاقاه و بركسه ايله حسن
معاشرت وزندكانى ايلمك معناسنه‌در: يقال ساحنه اذا خالطه وعاشره بوجه حسن
(المسحنة) مكنسه وزننده عطارلرك دارو ازه‌جك سماقى طاشلرينه دينور
صلايه معناسنه وطاش قيره‌جق كلنكه دينور (السحن) سينك فتحيله اغاجى
يومشتمق ايچون ال ايله اوغمق معناسنه‌در: يقال سحن الخشبة سحنا من الباب الثالث
اذا دلكها حتى تلين وطاش قيرمق معناسنه‌در : يقال سحن الحجر اذا كسره
وسحن پك جعيتلو كونه دينور يقال يوم سحن اى يوم جمع كثير (السحن)
سينك كسريله كنف وحمايه و پناه معناسنه‌در : يقال هوفى سحن اى كنفه
(سحنه) ثمره وزننده همدان قربنده برقريه‌در (المساحن) ميمك فتحيله التون
وكومش حجرلرينه دينوركه معدندن چقان جوهرلو فلزاتدن عبارتدر شارح
ديركه كرچه نسخه‌لرده حجارة الذهب والفضه عبارتيله مرسوم اولوب لكن
صواب اولان حجارة تدق بها حجارة الذهب والفضة اولمقدر مفردى مسحنه‌در
مكنسه وزننده ومساحن يوفقه يبلكى طاشلرينه دينوركه قلچ و بچاق دمورلرى
بيلنور (السخن) سينك ضمى وخاى معجمه‌نك سكونيله اسى نسنه‌يه دينور
يقال ماء سخن اى حار بس سخن وصف اولور (السخونة) (والسخنة)
(والسخن) سينلرك ضميله (والسخانة) كرامه وزننده (والسخن) فحتينله
برنسنه اسى وقيز غين معناسنه‌در : يقال سخن الشىء وسخن وسخن سخونة
وسخنة وسخنا وسخانة وسخنا من الباب الاول والخامس والرابع اذا كان حارا

(الاسخان) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى قيزدرمق معناسنه‌در : يقال اسخنه اذا احره واسخان عين اكلانمقدن كنايه‌در يقال اسخن الله عينه وبعينه اى ابكاه بوندن مراد حزن واندوهله دعادر زيرا حزن واندوهدن نبع ايدن كوز ياشى حار اولور نته‌كه سروردن نشئت ايدن ياش بارد اولور انكچون سرور ايله دعاده اقرالله عينه ديرلر بينلرنده علاقه ملازمه‌در پس بركمسه مسرور اولسه قرير العين ومغموم اولسه سخين العين اطلاق اولنور (التسخين) تفعيل وزنده بودخى اسثمق وقيزدرمق معناسنه‌در : يقال سخنه بمعنى اسخنه (السخين) امير وزنده (والسخين) سكين وزنده (والمسخن) معظم وزنده (والسخاخين) سينك ضميله فعاعيل وزنده‌كى بوندن غيرى بوقدر اسثمش نسنه‌يه دينور يقال ماء سخين وسخين ومسخن وسخاخين اى حار ويقال هو سخين العين ضد قرير العين كما ذكر وضرب سخين شول شديد ومولم ضربه اطلاق اولنوركه طوقنديغى يرى آتش كبى قزغين ايدر يقال ضرب سخين اى مولم حار (الساخن) صاحب وزنده (والسخنان) سلمان وزنده وفتحاتله جائزدر (والسخن) سينك ضميله (والسخنان) عثمان وزنده اسى كونه وصف اولور يقال يوم ساخن وسخنان وسخن وسخنان اى حار يقال ليلة ساخنة وسخنانة وسخنة وسخنانة اى حارة (السخنة) سينك حركات ثلاثى وخانك سكونيله وفتحاتله (والسخن) سينك فتحيله (والسخونة) سينك ضميله حمى ياخود قيزديرمه عارضه‌سنه دينور يقال تجد فى نفسك سخنة وسخنا وسخونة اى حمى اوحرا (السخنة) غرفه وزنده اسمدر قيزغنلغه دينور وسخنة العين حزن وغمدن كنايه‌دركه قرة العين مقابليدر يقال هذه سخنة لعينه نقيض قرتها (السخن) فتحتينله (والسخون) قعود وزنده (والسخنة) غرفه وزنده كوز سخين اولمق معناسنه‌دركه صاحبى غمكين اولمقدن كنايه‌در يقال سخنت عينه سخنا وسخونا وسخنة من الباب الرابع نقيض قرت (السخون) صبور وزنده قزدرلمش چوربايه دينور يقال مرق سخون اذا كان يسخن (السخينة) سفينه وزنده بولماج تعبير اولنان طعامه دينوركه اوندن ياپيلور وسخينه قريش قبيله‌سنك لقبيدر بولماجى چوق پشوردكلرندن ناشى وسائر عربلر آنلرى بو جهتدن تعييب ايدرلرايدى (المسخنة) مكنسه وزنده كشكول طرزنده اولان چوملكه دينوركه آنده طعام اصيديلور (التساخين) تماثيل وزنده قزغانلره دينور مراجل معناسنه وچزمه‌لره دينور خفاف معناسنه وطيلسان طرزنده بركونه باش اورتولرينه دينوركه سلفده علماء وموابذه شال كبى باشلرينه بورنورلر ايدى وبونك مفردى يوقدر على قول مفردى تسخن وتسخان‌در (السخاخين)

سلاطين وزننده اكنجيلرك بيل تعبير ايتدكلرى آلتلره دينور مفردى سخين‌در سكين وزننده جوهرينك توهمى كبى امير وزننده دكلدر و قصاب بچاقلرينه دينور ياخود عام و مطلقدر وسخين سكين وزننده آتش كوركنك ال ياپشه‌جق صاپنه دينور (سخينه) جهينه وزننده عرض ايله تدمر يننده بر بلده‌در عامه سخنه ديرلر (الاسخنة) همزه‌نك كسريله ابرده‌نك مقابليدر و ابرده برعلتدركه برودت و رطوبتدن انسانك جوفنه عارض اولور اسخنه حرارت و يبوستدن عارض علتدركه حما انواعندندر (السدين) امير وزننده ايچ ياغنه دينور شحم معناسنه و قانه دينور و بوكه و يپاغى‌يه دينور و پرده‌يه دينور (السدان) سحاب وزننده (و السدن) جبل وزننده بونلرده پرده‌يه دينور يقال ارخى السدين و السدان والسدن اى الستر (السدن) سينك فتحيله (والسدانة)سلامه‌وزننده كعبهٔ معظمه‌يه ياخود بتخانه‌يه خدمت ايلك معناسنه‌در : يقال‌سدن‌الرجل سدنا و سدانة من‌الباب الاول اذا خدم الكعبة اوبيت الصنم و پرده‌دارلق و قپوجيلق ايلك معناسنه در : يقال سدن الرجل اذا عمل الحجابة و سدن لباسى اشاغى صاليورمك معناسنه در : يقال سدن ثوبه‌سدنا من‌الباب الثانى و الاول اذا ارسله (السادن) كعبهٔ معظمه‌نك ياخود بتخانه‌نك خادمنه دينور جمعى سدنه‌در فتحاتله (الساربان) رانك سكونيله راوى اشعار متنبى اولان على بن ايوب بن حسن الشيعى القمى جدينك اسميدر ساربان لفظ فارسيدر دوه‌جى ديمكدر (السرجين و السرقين) سينلرك كسريله فشقى‌يه دينور زبل معناسنه و بونلر سركين فارسى معربيدركه سين مفتوحه‌ايله‌در (السوسن) جوهر وزننده معروف چچك اسميدر برى وبستانى اولور بستانى نوعى ايكى قسمدر برى ابيض دركه آزاد اطلاق ايدرلر و ديكرى آسمانكون يعنى كوك اولور اكا ايرسا ديرلر استسقايه نافع و مواد غليظه‌يى ملطفدر و آزاد ديدكلرى لطيف و دماغه عارض‌اولان علل بارده‌يه نافع و دماغده مجتمع‌اولان رياح غليظه‌يى محلل‌در و كوكى جلاء و محلل و يپراغى ضماد اسى‌صو يانقش‌عضوه وهوام و حشرات خاصة عقرب لسعنه مفيددر و سوسن كلمه‌سنك مفردى سوسنه در تركيده تحريفله صوصام تعبير ايدرلر زنبق بونك آق نوعيدر و مفرداتده ايرسا كوك سوسنك كوكيله مفسردركه خلق اكا منكشه كوكى تعبير ايدرلر (سسنويه) عمرويه وزننده اساميدندر ابوالقاسم محسن بن محمد بن المحسن بن سسنويه محدثدر (سستان) دستان وزننده ايرانده ملوك بنى‌بويه‌نك نسبلرى‌رجالندندر (الاسطوانة) همزه‌نك و طانك ضميله بناء ديركنه و اياغنه دينور ساريه معناسنه‌وزنى افعواله‌در ياخود فعلوانه‌در و بو استون فارسى معربيدر و دابه قسمنك اياغنه اطلاق اولنور و ذكره اطلاق اولنور جمعى اساطين‌در و منه اساطين مسطنة اى موطدة محكمة

(الاسطوان) افعوان وزننده اوزون بونلو یاخود بوکسك بایلو ارکك دوه‌یه دینور یقال جمل اسطوان ای الطویل العنق‌اوالمرتفع و اسطوان روم اولکه‌سنده بر سرحدك اسمیدر شارحك بیانه کوره شام سرحدی اوله‌جقدر (الساطن) صاحب وزننده خبیث و بدکاره دینور یقال رجل ساطن ای خبیث (الاسطان) سحبان وزننده سطل دیدکلری باقرقابه دینور نون لام بدلیدر یعنی‌اصلی‌اسطالدر و اسطان ارمینیه‌دن خلاط قضاسنده بر قلعه آدیدر (السعن) سینك فتحیله جرویش یاغنه دینور و صرف و خالص شرابه دینور و منه یقال یوم سعن معناها ای شراب صرف (السعن) سینك ضمیله شول طلومه دینورکه اورته‌سندن کسوب طوربه شکلنده ایدرلر و اکا نبیذ اصلادرلر و کاهجه قوغه کبی انکله صو چکرلر و کاه اولورکه نسوان اکا یموق و ایپلك مقوله‌سی‌اشیالرنی وضع‌ایدرلر جمعی سعنه کلور قرده وزننده (السعنة) تمره وزننده مبارك و قوتلو یاخود اوغورسزه دینور یقال هو سعنة ای میمونة او مشؤمة و بر رجلك اسمیدر و ناچیز نسنه‌یه دینور یقال ماله سعنة و لامعنة ای شیء (ابن سعنه) شعرادندر (السعنة) غرفه وزننده زفن معناسنه‌درکه سطوحلرده اتخاذ اولنان سایبانه دینور علی قول مطلقا کولکه‌لکه دینور سایبان معناسنه صلاج وخیمه و سائرلری کبی و بر رجل آدیدر و قوغه‌نك اغزنه اوزاندقلری اغاجه دینور اکر ایکی دانه اولورسه اکه صلیب شکلنده اولور عرقوتان دیرلر و دوه‌نك صارفق اولان اوست دوداغنه دینور و زید بن سعنه بر یهودی‌در شارح دیرکه اصحابدن اولمشدر (الاسعان) همزه‌نك کسریله کولکه‌لك ایدنمك معناسنه‌در : یقال اسعن الرجل اذا اتخذ مظلة (السعانین) سینك فتحیله نصاری طائفه‌سنك بر یصقلیه‌لریدرکه فصح دیدکلری یورتك یصقلیه‌دن بر هفته مقدم اولور خاچلریله صحرایه خروج ایدرلر شارح دیرکه سریانیدن معربدر و شرط حضرت فاروقی اوزره ممنوعلردر (المسعن) معظم وزننده ایکی قطعه میشیندن دوزلمش قوغه‌یه دینور (التسعن) تفعل وزننده دوه پك تاولنمق معناسنه‌در : یقال تسعن الجمل اذا امتلاء سمنا (الاسغان) غین معجمه ایله اسباب وزننده کثرغده‌لره دینور مفردی سغن‌در سبب وزننده یقال یتعیشون بالاسغان ای الا غذیة الردیئة (اسفراین) همزه‌نك و یای تحتیه‌نك کسریله خراسان اولکه‌سنده بربلده آدیدر (السفن) دفن وزننده برنسنه‌نك قبوغنی صویمق معناسنه در : یقال سفن‌الشیء سفنا من الباب الثانی اذا قشره سفینه بوندن مأخوذدر و یل یریوزنی صیرمق معناسنه‌در : یقال سفنت الریح وسفنت سفنا من‌الباب الاول والرابع اذا هبت علی وجه‌الارض (السفینة) دفینه وزننده کمی‌یه دینور صوبك یوزنی قشر ایلمکله اطلاق اولندی فعیله بمعنی

فاعله‌در

فاعلەدر جمعی سفاین و سفن کلور ضمتینلە وسفین کلور امیر وزننده (السفان) شداد وزننده کمی یاپانه دینوز، مرانقوز تعبیر اولنور (السفانة) کتابە وزننده مرانقوزلغه دینور (السفن) فتحتینلە بلك سرد دری‌یە دینور کلر دریسی کبی و نسنه یونوب یومشده‌جق طاشه یاخود مطلقا نسنه یونەجق آلته دینور کسر کبی و شول دورپی کبی سرد بالق یاکلر و تمساح دریسنه دینورکه اوقلری‌یوندقدن صکره آنی سوروب "هموار برلرنی ویونوق اثرلرنی کیدروب دوز و مصیقل ایدرلر (المسفن) منبر وزننده بو دخی نسنه یونجق آلته دینور کسر کبی (السفون) صبور وزننده یر یوزنی صیپروب سپورن یله دینور یقال ریح‌سفون اذا کان تقشروجه الارض (السافنة) سفون معناسنه در جمعی سوافن‌در (السافین) ارقەنك ایچ یوزنده براوزون طمردرکه بورك آصلدیغی‌طمر اکا متصلدر (السفانة) شداده وزننده شهدانه انجوبه دینور یقال بتلاء لؤکالسفانة ای اللؤلؤة و حاتم طایی قزینك اسمیدر (سیفنه) سینك کسری و فاء و نون مشددەنك فتحیله‌مصردیارنه مخصوص بر قوش آدیدر هرقنقی اغاجه قونسه مجموع اوراقنی اکل ایدر و سیفنه محدثیندن ابراهیم بن‌حسین بن دیزیل الهمدانی لقبیدر قنقی محدثه تردد ایلسه آنك محفوظ و مکتوبی اولان بالجمله احادیثی اخذ وکتب ایلمکله ملقب اولدی (سفان) شداد وزننده نصیبین ایله جزیرۀ بن عمر بیننده بر ناحیه آدیدر و نجیب بن میمون الواسطی السفانی محدثدر (سفین) امیر وزننده مشرقده بر موضع آدیدر (سفینه) دفینه وزننده نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یاخود ام‌سلمه جنابلرینك کوله‌سی لقبیدرکه اسمی مهران ایدی (سفیان) عثمان وزننده یاء بابنده مذکور در (الاسقان) قافله اکرام وزننده قلجه کرکی کبی جلا ویرمك معناسنه‌در : یقال اسقن الرجل اذا تم جلاء سیفه (الاسقان) همزەنك فتحیله چلیمسز انجه بوکورلره دینور خواصر ضامره معناسنه (السکون) قعود وزننده قرار و آرام ایلمك معناسنه درکه ترکیده دیکمك تعبیر اولنورکه بعدالحرکه اولور یقال سکن المتحرك سکونا من‌الباب الاول اذاقر و بر محلده مستقر اولمق معناسنه‌در مستعملدر یقال سکن داره اذا استوطنها و مسکین اولمق معناسنه‌در : یقال سکن الرجل اذاصار مسکینا (التسکین) تفعیل وزننده متحرك نسنه‌یی اپسم و ساکن قلمق معناسنه‌در تقول سکنته اذا جعلته قارا و دائما سکین دیدکلری جست و رونده جاره بنمك معناسنه‌در : یقال سکن الرجل اذا دام علی رکوب السکین و آتشده قارغی طوغرلتمق معناسنه در : یقال سکن الصعدة اذا قومها بالنار (الاسکان) همزەنك کسریله بر آدمی بر محلده ساکن و بر قرار قلمق معناسنه‌در : یقال اسکنه‌الدار اذاجعله ساکنا فیها و بر آدمی فقروفاقه حرکتدن

آیقومق معناسنه‌در : یقال اسکنه الفقر ای قلل حرکته علی‌قول مسکین بوندن
مأخوذدر کاسیذکر وبرآدمی مسکین قلمق معناسنه در : یقال اسکنه الله ای جعله
مسکینا وصکره‌دن مسکین اولمق معناسنه در : یقال ماکان مسکینا وانما اسکن
(السکن) فتحتیله (والسکنی) بشری وزننده اسکاندن اسملردر تقول دبرلی
فلانا سکنا وسکنی وسکن آنشه اطلاق اولنور ومدار سکون وآرام اولان نسنه‌یه
دینور خانه واهل وعیال کبی یقال هوسکن له وهو مایسکن الیه وبررجل آدیدر
بعضا کاف اسکان اولنور وسکن رحمت وبرکت معناسنه مستعملدر یقال هوسکن
لهم ای رحمة وبرکة (المسکن) مقعد ومجلس وزنلرنده اسم مکاندر خانه ومنزله
دینور یقال هذا مسکنهم ای منزلهم ومسکن منزل وزننده کوفه‌ده برموضع آدیدر
(السکن) سینک فتحی وکافک سکونیله برخانه‌ده ساکن اولان اشخاصه دینورکه
اسم جمعدر یاخود ساکنک جمعیدر یقال هم سکن الدار ای اهلها (المسکین)
میمک کسریله وفتحیله اصلا برنسنه‌یه مالک اولمیان فقیره دینور علی‌قول کفایت
مقداری نسنه‌سی اولمیانه دینور یقال رجل مسکین وبضم میمه ای شیٔ له اوله مالا
یکفیه او یقال من اسکنه الفقر اذاقلل حرکته شارح دیرکه مسکین میمک کسریله
وبنی اسد لغتنده میم مفتوحدر و بوسکوندن مأخوذدر تعیش ضمننده ناسه سکون
واستینالری تصورنه مبنی در یاخود اسکان فقردن مأخوذدرکه تقلیل حرکه یعنی
اعدام حرکه معناسنه‌در ومسکین ایله فقیر بینی فرق ایدرلر عند البعض مؤلفک اول
تعریفی اوزره‌درکه فقیرک حالی مسکیندن احسن در وعند الاصمعی علی العکس در
انتهی ومسکین ذلیل ومقهور معناسنه در : یقال هو مسکین ای ذلیل وضعیف
معناسنه‌در جمعی مساکین در ومسکینون در مؤنثی کذلک مسکین ومسکینه در جمعی
مسکیناتدر مؤلف فقر ماده‌سنده زیاده‌جه اشباع الکلامدر (التسکن) تفعل وزننده
(والتمسکن) تمنطق وزننده مسکین اولمق معناسنه‌در : یقال تمسکن الرجل
وتمسکن اذا صارمسکینا (السکنة) فرحه وزننده بیونده باشک قرار ایلدیکی
یره دینورکه باشک کرسیسیدر وسکنه مسکن معناسنه‌در جمعی سکنات کلورمکنه
ومکنات کبی ومنه الحدیث انه علیه السلام قال یوم الفتح [استقروا علی سکناتکم
فقد انقطعت الهجرة] ای علی مساکنکم (المسکنة) مرحله وزننده اسمدر
مسکینلکه دینورکه فقر وذلی وضعفدن عبارتدر (المسکن) محسن وزننده
مسکنت صاحبنه دینور یقال اصبحوا مسکنین ای ذومسکنة (السکونة) عمومه
وزننده مسکین اولمق معناسنه در : یقال سکن الرجل وسکن سکونة من الباب
الخامس والاول اذا صارمسکینا (السکین) (والسکینة) سینک کسری وکافک
تشدیدیله معروفدرکه بچاغه دینور فارسیده کارد دینور مذبوحی حرکتدن اسکان

ایلدیکیچون

ایلدیکیچون اطلاق اولنمشدر سکین لفظی مذکر ومؤنث اولور (السکان) شداد وزننده (والسکاکینی) سینك فتحیله بچاقجی به دینور یقال فلان سکان وسکاکینی ای صانع السکین شارح دیرکه سکاکین سکینك جمعیدر ابن سیده دیدیکه بونسبت مولده در زیرا جمعه نسبت اولندقده قیاس اولان مفردینه رد اولنمقدر (السکینة) سفینه وزننده (والسکینة) سینك کسری وکافك تشدیدیله وقار وطمانیت وتمکین معناسنه در وقرئ بهما قوله تعالی [وقال لهم نبیهم انّ آیة ملکه ان یأتیکم التابوت فیه سکینة من ربکم] الایة ای فیه ماتسکنون به اذا اتاکم اوهی شیء کان له رأس کرأس الهر من زبرجد ویاقوت وجناحان یعنی بعضلر دیدیکه بوراده سکینه‌دن مراد برنسنه درکه زبرجددن و یاقوتدن ید قدرتله مصنوعدر کدی باشی کبی باشی وقنادلری وارایدی قچن صحبه ایلدکده اعدار ینه فوز وظفر بولمغه دلیل اولمغله اضطراب درونلری آرام وسکونته محول اولور ایدی (المسکینة) میمك کسریله مدینهٔ منوّره‌نك اسمیدر شارح دیرکه ظاهرا رحمت و برکت معناسندندر (الاستکان) افتعال وزننده ذلّ وخضوع وتواضع قلمق معناسنه‌در: یقال استکان الرجل اذا خضع وذل و بومستکنتدن مأخوذ افتعالدر کافك فتحه سي اشباع اولنمشدر مؤلف بونکله کون یاخود کین ماده‌سندن استفعالدر قولنی ردّ ایلمشدر (السکین) زبیر وزننده برجاعندر وجست ورونده حماره دینور یقال رأیته راکبا علی السکین ای الحمارالخفیف السریع بونك مؤنثی سکینه‌در وسکینه تسلیط الهیله نمرودك انفنه کیروب آزرده ایدن سیوری سینکك اسمیدر وبرصحابی آدیدر وحسین بن علی رضی‌الله عنهما حضرتلرینك دخترلری اسمیدر طرهٔ سکینیه اکا منسوبدر جبهه‌لرنده طره‌لری وار ایدی شارح دیرکه سکینه جنابلرینك والده‌سی رباب بن امرء القیس ایدی کربلا وقعه‌سنده حاضره ایدی بعده مدینه‌یه کلوب حزن واندوهله آنده وفات ایلدی ونیجه محدثه خاتونلرك اسمیدر (سکینه) سینك فتحی وکاف مشدده‌نك کسریله اسمادندر علیّ بن الحسین بن سکینه ومبارك ابن احمد بن حسین بن سکینه ومبارك بن مبارك بن حسن بن حسین بن سکینه محدثلردر (ابوسکینه) سفینه وزننده زیاد بن مالکدرکه محدث وفرددر (الساکن) طائف قربنده برقریه یاخود بروادی اسمیدر واحمدبن محمدبن‌ساکن الزنجانی ومحمدبن عبدالله بن ساکن البیکندی محدثلردر (سواکن) مکهٔ‌مکرمه قربنده برکوزل جزیره اسمیدر جدّه ایله حبشه بیننده واقعدر (الاسکان) همزه‌نك فتحیله اقوات واغذیه معناسنه مستعملدرمفردی سکن‌در فتحتینله (ساکن) وساکنه ومسکن مقعد وزننده (ومسکن) محسن وزننده اسامیدندر (مسکین) بودخی اسمادندر مسکین الدارمی شاعر مجیددر ودرع بن یسکن که ینصر وزننده در

نامیدر (سکین) سینك فتحیله یاخود زبیر وزننده در صحبتنده اختلاف اولندی
مؤلف تجبیدرکه سکان السفینه‌دن ذهول ایلمشدرکه رمان وزننده‌در کمینك دومننه
دینور کمی بی اضطراب‌دن ساکن ایلدیکیچون .(السلعنة) دحرجه وزننده شدتله
یملك معناسنه‌در : یقال سلعن فی‌عدوه اذاعدا شدیدا (السلتین) سینك کسریله
شول خرما آغاجنه دینورکه صو واصل اولمامغله صو بی جذب ایچون دبنه چقور
قازلمش اوله (سمجون) حلزون وزننده ابوالقاسم احمدبن عبدالودود بن علی
سمجون الهلالی الاندلسی نام شاعرك پدر بنك جدی اسمیدر (سمحون) حای
مهمله ایله صعفوق وزننده‌که وزن نادردر ابو بکر الاندلسی الادیب النحوی پدرینك
اسمیدر (السمانة) سلامه وزننده (والسمن) عنب وزننده سمورملك معناسنه‌در
یقال سمن الرجل سمانة وسمنا من الباب الرابع اذا کثر لحمه وشحمه (السامن)
(والسمین) امیر وزننده سموز شخصه دینور سمینك جمعی سمان در سینك کسریله
وسامن صاقی یاغی چوق آدمه دینور یقال هم سامنون ای کثیروا السمن (المسمن)
محسن وزننده خلق ومادرزاد سموزه دینور یقال هوسامن ای سمین خلقة (الاسمان)
همزه‌نك کسریله خلق سموز اولمق معناسنه در : یقال اسمن الرجل اذا کان مسمنا
وسموز حیوانه مالك اولمق یاخود سموز حیوان اشترا ایلمك یاخود برآدمه سموز
حیوان بخش ایلمك معناسنه‌در : یقال اسمن الرجل اذاملك سمینا اواشتراه اووهبه
وبرآدمك حیوانلری سمورملك معناسنه در : یقال اسمن الرجل اذا سمنت ماشیته
وطعامه یاغ قاتمق ویاغ ایله بشورملك معناسنه‌در : یقال اسمن الطعام اذاعمله بالسمن
وبرآدمك یاغی چوق اولمق معناسنه‌در : یقال اسمن القوم اذا کثر سمنهم (التسمین)
تفعیل وزننده سمورتمك معناسنه‌در : یقال سمنه اذاصیره سمینا وطعامی یاغله طبخ
ایلمك معناسنه در : یقال سمن الطعام اذاعمله بالسمن وصوغوتمق معناسنه در : یقال
سمنه اذابرده (المسمنة) مکرمه وزننده خلق سموز خاتونه دینور یقال امرأة
مسمنة ای سمینة خلقة (المسمنة) معظمه وزننده ادویه ایله صکره‌دن سمورمش
خاتونه دینور یقال امرأة مسمنة ای سمینة بالادویة (الاستسمان) برکمسه‌دن کندیسنه
یاغ بخش اولنمغی استمك معناسنه در : یقال استسمن الرجل اذاطلب ان یوهب له
السمن وبرآدمی سموز بولمق معناسنه‌در یاخود سموز عد ایلمك معناسنه‌در : یقال
استسمن فلانا اذاوجده سمینا اوعده سمینا (المسمنة) میلزنك فتحیله سمورمکه باعث
اولان نسنه‌یه دینور سموزلك اوتی کبی یقال طعام مسمنة ای یسمن (السمینة)
سفینه وزننده اصلا طاش ومونوز اتری اولمیان صاقی طپراقلو یره اطلاق اولنور
یقال ارض سمینة ای تربة لاحجر فیها (السمن) سینك فتحیله کره یاغندن حاصل
اولان یاغه دینورکه صاقی یغ تعبیر اولنور سمولمك جمله‌سنه مقاوم وقروح خبیثه‌دن

وسخی

وسخی منـق ومجموع اورامی منضج وطلاسی چهره دن کلف ونمش عارضه لرنی
مزیلدر جمعی اسمن در فلس وافلس وزننده وسمون وسمنان در سینلرك ضمیله وسمن
مصدر اولور طعامی صافی یاغله ترتیب ایلمك معناسنه یقال سمن الطعام سمنا
من الباب الاول اذا عمله بالسمن وبر آدمه صافی یاغ یدرمك معناسنه‌در : یقال سمن
القوم اذا اطعمهم سمنا وفتیان بن احمد بن سمینه بن نقطه‌نك شیخیدر (السمانی)
حباری وزننده برقوش آدیدر مفرد وجمعه اطلاق اولنور یاخود مفردی سماناة‌در
بوقوش ترکیده بلوه قوشی دیدکلر یدرکه بك یاغلو اولور بلدرجینه سلوی دیرلر
واکا قتیل الرعد دخی دیرلر رعد آوازایله هلاك اولور اکثری سواحلده اولور
(السمان) شداد وزننده بوبه‌لرك نقش وزینتنی آچق ایچون ورونق ویرمك
ایچون سوریلان روغنلره دینورکه نقاشلر قوللانورلر (السمنیة) سینك ضمیله
عرنیه وزننده هندستانده برطائفه درکه دهری وحلولی وتناسخ مذهبنده دیرلر
شارح دیرکه سومنات نام بلده‌یه منسوبلردر غیرقیاس اوزره (السمنة) غرفه
وزننده برنوع نباتدرکه نجوم صیف تربیه‌سیله نابت وهردم بهار اولور بونباتك
فلفل کبی دانه لری اولورکه حب السمنه دیرلر عجملر نقل خواجه دیرلر وترکیده
بیان شهدانه‌سی تعبیر اولنور نسوان سمورمك ایچون اکل ایدرلر وسمنه مطلقا
سمورمك ایچون تناول اولنان دارویه دینور یقال تعالجت فلانة بالسمنة ای دواء
السمن وبرموضع آدیدر وبخاری قضاسنده برقریه آدیدر* فقهادن محمد بن علی بن
عبد الملك آندندر وزبیربن محمد العمـی المقری لقبیدر (سمنان) سلمان وزننده
برموضعدر (سمنان) سینك کسریله بربلده‌در (سمنان) ثعبان وزننده برطاغ آدیدر
(سامان) اسماء اعجامدندر سامان بن عبدالله الملك السامانی محدثدر وری قضاسنده
برقریه‌در واصفهانده برمحله‌در محدثیندن احدبن علی الصحاف اورادندر (الملوك)
(السامانیة) ایزانده سلفده برخاندان سلطنت ایدیلر سامان بن حیانام جدلرینه منسوبلردر
(سمن) سینك ضمیله برموضعدر (سمینه) جهینه وزننده بناج نام محلدن
بصره یه کیدنلرك ابتدا قوناقلری اولان موضعك اسمیدر (الاسمان) همزه‌نك
فتحیله کهنه ازارلره دینور یقال جاؤا وعلیهم الاسمان ای الازر الخلقان (سامین)
همدان قضاسنده برقریه آدیدر (سمنین) سینك کسریله بربلده در (سمین)
امیر وزننده عبدالله بن عمر وبن ثعلبه‌نك لقبیدر چوق برادرلری واعمام واقربای
اولمغله مقلب اولدی (السن) سینك کسری ونونك تشدیدیله دیشه دینور
ضرس معناسنه جمعی اسنان واسنه کلور واسن کلور ضمتیله شارح دیرکه سن
ایله ضرس مترادفدر وضرسی آزی دیشنده استعمال عرفیدر وسن لفظی مؤنثدر
مضغری سنینه‌در وسن بیان کوزینه‌دیتوز ومدینه‌ده برجبل آدیدر ووری شهرنده

بر موضع آبدر ونهر دجله اوزره بر بلده در فقهادن عبدالله بن علی السنی اورادندر ورها ایله امد بیننده بر بلده در وسن القلم قلمك اوجنده بونیلان بر بنه اطلاق اولنور شقك ایکی طرفیدر یقال اطل سن قلمك وهومکان البری منه واکل شدید معناسنه مستعملدر وقرن وهمنا معناسنه مستعملدر دیشلرك بری بر بنه موافقتی تصوربنه مبنی در یقال هوسنه ای قرنه وصرمساق دیشنه اطلاق اولور شارح دیرکه نای وحدت داخل اولوب واحدینه سنه دینور واوراق وبجق دیشلربنه اطلاق اولنور ومقدار عمر معناسنه مستعملدر که یاش تعبیر اولنور یقال کم سنك ای مقدار عمرك وسن کلمه سی کرك دیش وکرك انسان وحیوانده عمر معناسنه اولسون مؤنثدر جمعی اسنان کلور مترجم دیرکه ابن انبورك بیانه کوره عمر معناسنه مدت اعتباریله در واکاسن اطلاقی طول وامتداد تصوربنه یاخود حیوانك عمری سنیله معلوم اولدیغنه مبنی در وسن برآدمك یاشداشنه اطلاق اولنور یقال هوسنه ای لدته وتربه وارقه ده قبورغه کمکلرینك اوجلربنه اطلاق اولنور وفی المثل • وقع فلان فی سن رأسه • ای عدد شعره من الخیر اوفی ماشاء واحتکم یعنی باشنك قیللری عددیجه خیر ونعمته اوغرادی یاخود مرامنه نائل اولوب دلخواهی اوزره سراسر آنده تصرف ایلدی دیجك برده ایراد اولنور شارح دیرکه بومثل وجد فلان کلأسنا وانبطأسنا قولندن مأخوذدرکه کثرتدن کنایه در ووقع فی سی رأسه عنوانده دخی مرویدر (ذوالسن) ابن ونی البجلی نقبیدر آرنق دیشی اولمغله ملقب اولدی وذوالسن ابن الصواب بن عبدشمس لقبیدر (الاسنان) همزه نك کسریله بیر وسالخورده اولمق معناسنه در : یقال اسن الرجل اذا کبرت سنه وانسان حیوانك دیشی بتمك معناسنه در : یقال اسن الصبی اذانبتت سنه ودیشی بتورمك یعنی دیشلندرمك معناسنه در : یقال اسن الله سنه ای انبته وخاصة ناقه قسمنك سکز یاش دیشی بتمك معناسنه در : یقال اسن سدیس الناقة اذانبت (الاستسنان) بودخی یاشلو بیراولمق معناسنه در : یقال استسن الرجل اذا کبرت سنه ویوله سلوك ایلمك معناسنه در : یقال استسن الطریقة اذاسارها ویول ایشلك اولمق معناسنه در : یقال استسنت الطریق اذاصارت مستسنا (الاسن) همزه نك وسینك فتحیله افعل تفضیلدر سائردن یاشلو اولانه دینور یقال هو اسن منه ای اکبرسنا (السنین) (والسنینة) سینلرك فتحیله سن کبی بونلرده برآدمك یاشداشنه دینو یقال هوسنه وسنینه وسنینه ای لدته وتربه وسنین بیلنمش بچاق مقوله سنه دینور وطاش قازندقده دوکیلان اونکبی قازندی یه دینور وبالجمله اوتی اوتلانمش یره دینور یقال ارض سنین اذا اکل نباتها وسنینه اوزون اوزادی یوکسك قوم یغننه دینور جمعی سنائن در وبله اطلاق اولنور ریح معناسنه

(السنّ) سينك فتحيله بچاق مقوله سنى بيلكى طاشنه سوروب بيلمك معناسنه در : يقال سنّ السكين سنا من الباب الاول اذا اخذه وصقله ومزراغه تمرن كچورمك معناسنه در : يقال سنّ الرمح اذا ركب فيه سنانه وديشه مسواك سورمك معناسنه در : يقال سنّ الاضراس اذا سوكها وسرعتله طوار سورمك معناسنه در : يقال سنّ الابل اذا ساقها سريعا وبرايشى ايضاح وبيان ايلمك معناسنه‌در : يقال سنّ الامر اذابينه وچاموردن ساقسى دوزمك معناسنه‌در : يقال سنّ الطين اذا عمله فخارا ومزراق تمرنيله بركسيه دورتمك على قول ديشلريله اصرمق ياخود برينك ديشلرنى قيرمق معناسنه‌در : يقال سنّ فلانا اذا طعنه بالسنان اوعضه بالاسنان اوكسر اسنانه وبرشخصى يوزى اوزره قپايوب يقمق معناسنه‌در : يقال سن الفحل الناقة اذا كبها على وجهها وطوارى اوتلاغه صالبورمك على قول طوارى كركى كبى كوروب كوزه‌دوب رعايت وتيمارينه اهتمامله كوده‌سنى مهره‌لنمش نسنه كبى مجلا وهموار قلمق معناسنه‌در : يقال سنّ المال اذا ارسله فى المرعى اواحسن القيام عليها حتى كانه صقلها وتصوير ايلمك معناسنه‌در : يقال سن الشئ اذا صوره وزره كيوب اتكلرنى اشاغى صالبورمك معناسنه در ياخود كندى اوزرينه صو دوكمك معناسنه در : يقال سنّ عليه الدرع اوالماء اذا صبه وبريوله سلوك ايلمك معناسنه‌در : يقال سنّ الطريقة اذا سارها وارضك بالجمله اوتلرى اوتلانمق معناسنه‌دركه يرلرى ديش ديش اولور يقال سنت الارض على المجهول اذا صارت سنينا (المسنون) بودخى بيلنمش بچاق مقوله سنه دينور واوزرندن عمرلر كچمش بللمش نسنه يه دينور قوله تعالى [من حمأ مسنون] اى منتن پس معناى لازمى مراد اولمش اولور ومسنون الوجه چليسزجه دلبر اوله‌رق چكمه يوزلو آدمه دينور ياخود چهره‌سى و برونى نوعا سوبوجه اولانه دينور يقال رجل مسنون الوجه اى مملسه حسنه سهله او فى وجهه وانفه طول ومسنون مالك بن العجلان الانصارى قلجنك اسميدر (التسنين) تفعيل وزننده بودخى بچاق مقوله‌سنى بيلمك معناسنه در : يقال سنن السكين اذا احدّه وصقله وسوزه تاب وطراوت وورونق و يرمك معناسنه در : يقال سنن المنطق اذا حسنه وبركسيه مزراق طوغرلتمق معناسنه در : يقال سنن رمحه اليه اذا سدّده وطعامه اشتها وبرمك معناسنه در : تقول سننى هذا الشئ اى شهى الى الطعام (المسن) ميمك كسرى وسينك فتحيله كنديسيله ياخود اوزرنده نسنه بيلنور اولان شيئه دينوركه بيلكو وكوسره تعبير اولنور (الاستنان) افتعال وزننده مسنوا كلنمك معناسنه در : يقال استنّ الرجل اذا استاك وآت شوق وجنبشه كلوب اوينامق معناسنه در : يقال استن الفرس اذا قمص وبيابانده سراب اوينايوب يلدرامق معناسنه در : يقال استن السراب اذا اضطرب (السنون)

صبور وزننده دیشلری مسواکلیجك شیئه دینور شارح دیرکه اصل دیشه سور-
لمکله علاج ایدەجك شیئه دینور (السنة) سینك فتحیله دیشی آیوبه ودیشی
بارسه دینور وسنه اسامیدندر سنة بن مسلم البطین وابو عثمان بن سنه محدثلردر
وسنان بن‌سنه وعبد الرحمن بن‌سـنه اصحابدندر (السنة) سینك کسریله ایکی
آغزلی بالته‌یه دینور (السنة) سینك ضمیله یوزه دینور وجه معناسنه یاخود
یوزك کورینن یر ینه یاخود دائره‌سنه دینور یاخود صورت وچهره‌یه یاخود
جبینان ایله جبهه‌یه دینور وسیرت وطریقت معناسنه‌در : یقال له سنة حسـنة
ای سیرة وطریقت وطبیعت وجبلت معناسـنه‌در : یقال هو کریم السنة ای
الطبیعة وسنة الله تعالی حکمه وامره ونهیه یعنی سنت الهی طریقهٔ حکم وامر
ونهیندن عبارتدر وقوله تعالی [الان تأتیهم سنة الاولین] ای معاینة العذاب
زیرا عذاب انلرك طریقهٔ مسلوکه‌لریدر وسنه مدینه‌یه مخصوص برکونه خرما
آدیدر (السنن) سینك حرکات ثلاثی ونونك فتحیله وضمتینله که درت لغتدر
یولك طوغریسنه دینور یقال الزم سنن الطریق وسننه ای نهجه وجهته وسنن
فتحتینله سکردرکن بری اوته صیچرایوب اوینار اولان دوه‌یه دینور (السنائن)
سینك فتحیله سینه‌نك جمیدر طریقهٔ واحده معناسنه‌در : ومنه یقال جاءت
الریح سنائن ای طریقة واحدة بوراده مواقع اعتباریله جمع اولدی (المسانة)
تشدید نونله مفـاعله وزننده (والسنان) قتال وزننده بوغور دوه ناقه‌یی
آشمغه چوکرتمك ایچون اغزیله قاوره‌یه رق‌ا کسه‌سنه دوشوب قوغمق معناسنه‌در
یقال الفحل یسان الناقة مسانا وسنانا ای یکدمها ویطردها حتی ینوخها لیفسدها
(المسنونة) اوتی اوتلانمش ارضه دینور (سنین) زبیر وزننده اسمـادندر
(سنینه) جهینه وزننده بنت مخنف اسمیدرکه صحابیه‌در وام سلمه جنابلرینك
کوله‌سی اسمیدر (المسان) میمك فتحیله یاشلوقوجه‌دوه‌یه‌دینور یقال ابل مسان ای
کبار (السنسن) زبرج وزننده صوسزلغه دینور عطش‌معناسنه وبکره‌نك وقیو
چرخنك تکرلکلرنده اولان‌دیش دیش کرتك یرلرینه‌دینور وارقه ده اکورغه
کیکلرینك اوجلرینه دینور سنسنه دخی دینور وکوکسده قبورغه کمیکلرینك
اوجلرینه دینور یاخود کوکسه کلان ایکوکمیکلرینك اوجلرینه دینور (سنسن)
هد هد وزننده ابوسفیان بن علاء نام کسه‌نك‌که عمر وبن‌علانك برادریدر لقبیدر
وبرشاعر اسمیدر وحسن بن محمد نام شـاعرك جدی اسمیدر (السنان) کتاب
وزننده مزراق تمرنه دینور جمعی اسنه کلور وعربلر فلان ادمه مزراق قوللنمق
مسخردر مراد ایدوب نشـانلدیغی یره تمرنی طعن وانفاذ ایدر دیجك یرده هو
اطوع السنان دیرلر تطاوعه السنان کیف شاء معناسـنه وسنان سنکلره دینور

ذبّان معناسنه ومنه * ومابين عينيه ونيم سنان * اى الذبان وسنان اسمادندر
سنان بن سنه كه ذكراولندى وسنان بن ابى سنان وابن طهير وابن عبدالله وابن عمرو
ابن وبره وابن سلمه وابن سمعله وابن تيم ثعلبه وابن روح اصحابدندر وحصن سنان
روم ديارنده برحصاردر وابوالعباس الاصم السنانى جدى اولان سنانه منسوبدر
واول محدّثيندندر (سنين) زبير وزننده ابوجيله‌نك اسميدركه اصحابدندر (اسنان)
عثمان وزننده هرات قضاسنده برقريه‌در (سنينا) سينك فتحيله كوفه قضا-
سنده برقريه ادبدر (السنابن) سينك فتحيله بنى وقاص يوردنده برصو آدبدر
(المستسن) اسم فاعل بنيه سيله (والمستسن) اسم مفعول بنيه سيله طريق
مسلوكه دينور (المستن) مضطر وزننده ارسلانه دينور (ذوالسنينه) جهينه
وزننده حبيب بن عتبة التغلبى لقبيدر اغزنده ارتق ديشى اولمغله ملقب اولدى
(اسدالسنة) سينك ضميله اسد بن موسى نام محدثك لقبيدر (السنيون) سينك
ضميله محدثيندن برجاعتدر كه احمد بن محمد بن اسحق ابن السنى كه تصانيف كثيره
صاحبيدر وعلاء بن عمرو ويحيى بن زكريا السنى ومنهاج مؤلفى احمد
ابن علىّ بن منصور وبونلردن بشقه نيچه ذواتدر (التسانّ) تشديد
نونله تفاعل وزننده بوغورلر برى برنى قاوره‌يوب برملك معناسنه‌در : يقال
تسانّت الفحول اذا تكادمت (سنين) اميروزننده عوف بن عبد ديارنده بربلده‌در
(التسوّن) تفعل وزننده قارن سولپو كلمك معناسنه در : يقال تسوّن بطنه
اذااسترخى (سون) زفر وزننده اسا ميدندر فضل بن محمد بن سون محدّثدر
(سوان) غراب وزننده برمو ضعدر (اسوان) همزه‌نك ضمى وفتحيله ياخود
سمعانى فتحله تقييدنده غلط ايلدى صعيد مصرده برقريه آدبدر محدثيندن فقير
ابن موسى آندندر (سونايا) سينك ضميله بغداد قضاسنده برقريه ايدى صكره
بلادعدادنه ادخال اولندى (الاسهان) همزه‌نك فتحيله يومشق قوملقلره دينور
يقال نزلوا بالاسهان اى الرمال اللينة (السين) كسرسينله حروف صغيردن برحرف
مهموس درصاد حرفندن اطباق ايله وزاى معجمه‌دن همس ايله فرق اولنور وكاهجه
بعض كلمه اوزره زياده قلنور وكنديدن تاءحرفى بدل اولور الناس والنات والسكين
والتكين كبى وسين برطاغك آديدر واصفهان قضاسنده برقريه‌در ابومنصور المحمدان
ابن زكريا وابن شكرويه السينيان ابن خرشيد قوله نام محدثدن سماع حديث ايلدى
وقوله قاف مضمومه ايله ابن خرشيدك لقبيدر ومحمد بن عبدالله بن سين محدثدر
(يسن) كه قرآن مبينده واقعدر ياانسان ياخود ياسيد ديمكدركه اكتفا اولنمشدر
(سينا) سينك كسرى والفك قصريله حكماى اسلاميه دن شيخ الفلاسفه ابو علىّ
الحسين بن عبد اللهك جدّى اسميدر (سيناء) مدايله برحجر معروف اسميدر

(سینان) سینک کسریله مروقضاسنده برقریه‌در ومحمد بن المغیره نام محدثک جدی اسمیدر کذلک امام طبرانی اصحابندن علی بن عبدالملک جدی اسمیدر (طورسینین) (وطور سینا) سینلرک کسری وفتحیله ومدیله (وطورسینی) قصر ایله شام اولکه سنده بر طاغک آدیدر (سینینیه) ایکی نون واوج یا ایله برشجر آدیدر جمعی سینین درشارح دیرکه عندالبعض طورلفظی بوکه مضافدر

(• فصل الشین المعجمة •) (أ الشأن) شینک فتحی وهمزه‌نک سکونیله خطب وامر وحال معناسنه‌در جمعی شئوندر وشآندر کتاب وزننده تقول ماشأنک ای امرک وحالک وخطبک شارح دیرکه همزه الفه قلبله شان السنه ده متد اولدر وشأن کوزه‌یاش کلجک مجرایه دینورکه باشدن قاشه طوغری کلان طمردن عبارتدر جمعی اشؤن کلور افلس کبی وشؤن کلور یقال فاض شأنه وهومجری الدمع الی العین وبعض طاغلرده واقع شول طمره دینورکه آنده نبع دیدکلری بای اغاجی نابت اولور وباش کیکلرینک چاتیسنه دینور موصل قبائل الرأس معناسنه کتب تشریحده باش بش کیکی محتویدر وآنلره شؤن اطلاق اولنور دیو مشروحدر بعض طاغک طپراغنده اولان شول طمره دینورکه اورایه خرما اغاجی غرس اولنور جمعی شئون کلور وشأن مصدر اولور برآدمک حال وشاننی بیلمک علی قول قایرمق معناسنه در : یقال ماشأن شأنه شأنا من الباب الثالث ای ماشعربه ولم یکترث له وقصد معناسنه در : یقال شأن شأنه ای قصد قصده وبرآدم دائما صنعتی اولمق اوزره کوزل ایش ایشلمک معناسنه در : یقال شان شانه اذا عمل مایحسنه وبرآدمک حال وکیفیتندن خبرطوتمق معناسنه در : تقول لاشأنن خبرهم ای لاخبرنهم وبرکسه‌نک ایشنی تباه ایلمک معناسنه در : تقول لاشأنن شأنهم ای لافسدنهم ای امرهم وشان صاحبی اولمق معناسنه در : یقال شأن فلان بعدک ای صار له شأن (الاشتئان) افتعال وزننده قصد ایلمک معناسنه در : یقال اشتأن فلانا اذا قصده (الشابن) صاحب وزننده اتنه طلوده ونازکبدن تازه جوانه دینور یقال غلام شابن ای ناعم تار (الشبن) غبن وزننده اوغلان شابن اولمق معناسنه در : یقال شبن الغلام شبنا من الباب الاول اذاصار شابنا وقریب اولمق معناسنه در : یقال شبن الشیء اذا دنا (شبانه) سحابه وزننده بررجل آدیدر (شبانه) ثمامه وزننده اسمادندر احمد بن الفضل بن شبانة الهمدانی الکاتب وعبدالرحمن بن محمد بن شبانه که فن حدیثده جزؤ صاحبیدر وعلی بن عبدالملک بن شبانه محدثلردر (ابن شبان) شداد وزننده عبدالعزیز بن محمد العطاردرکه امام بخاریدن سماع حدیث ایلمشدر شبان که رمان وزننده در ابن جسر فرقددر یاخود اسمی جعفر وشبان لقبیدر ضعفادندر واحمد بن الحسین البغدادی که شیوخندندرکه شبان دیمکله عریفدر

(اشبونه) همزه‌نك ضمیله مغربده بربلده‌در (الشبانی) غرابی وزننده (والاشبانی) عثمانی وزننده چیل چهره‌لو آدمه دینورکه چهره‌سی وصقالی قزل اولور (الشتن) شینك فتحی وتانك سكونیله بزطوقومق معناسنه‌در : یقال شتن الثوب شتنا من الباب الاول اذانسجه وحاکه (الشاتن) (والشتون) صبور وزننده جلاهه دینور وشتون ملایم اولان ثوبه دینور یقال ثوب شتون ای لین (اشتون) همزه‌ٔ مضمومه ایله اندلسده برحصن آدیدر وانطاکیه قربنده بر دوضعدر (شتان) سحاب وزننده مكه‌ده كدی وكدأ بیننده برطاغك آدیدر اول قصر ایله ثانی مدّ ایله‌در نته‌كه كدی ماده‌سنده مرسومدر (شثن الكف) شینك فتحیله شثن الكفّ معناسنه‌درکه غلیظ الكفّ دیمكدر (شتاّنه) رمّانه وزننده اسمادندر محمد بن ابی المظفر بن شتاّنه محدث وفرددر (شتنی) جمزی وزننده مصرده برقریه‌در (اشتیخن) همزه‌نك وتانك كسری وخای معجمه‌نك فتحیله سمرقندقضاسنده برقضاآدیدر محدّ ثیندن محمدبن احمدبن متّ الاشتیخنی اكا منسوبدر (الشثن) شینك وثای مثلثه‌نك فتحیله (والشثونة) عمومه وزننده ال‌ایری وقالین اولمق معنا سنه‌در : یقال شثنت كفه وشثنت شثنا وشثونة من الباب الرابع والخامس اذا خشنت وغلظت ودوه تیكن اوتلا مغله دودا قلرنده غلظت پیدا اولمق معناسنه‌در : یقال شثن البعیر اذا غلظت مشافره من رعی الشوك (الشثن) شینك فتحی وثانك سكونیله ایری‌وقالین عضوه‌دینور یقال هوشثن اصابع ای غلیظ (الشجن) فتحتینله همّ وحزن واندوهه دینور یقال به شجن ای‌همّ وحزن وصوقشدرمه كبی بری‌برینه كیرشمش چتلق اغاج داللرینه دینورومطلقا هرنسنه‌نك شعبه وشاخنه دینور ومنه‌الحدیث ذوشجون كاسیذكر وبنیه‌وتركیبی درنكلو اولان ناقه‌یه دینور وحاجت ومهمه‌یه دینور جمعلری شجون واشجان‌كلور ومنه الحدیث ذوشجون ای فنون واغراض وبوشعبه معنا سندندركه ذكر اولندی بومثلك اصلی بودركه ضبه‌نام بركسنه‌نك سعد وسعید نام ایكی‌اوغلی وارایدی بركون دوه‌لرنی آرامق قصدیله هربری برجانبه عزیمت ایدوب بعدوقت سعید عودت ایدوب سعید نابدید اولوب واصلا برسمتدن برخبری ظهور ایلمامكله پدری ناامید اولدی برمدتدنصكره ضبه آخرقبیله دن حارث نام‌كسه ایله بادیه‌ده كشت وكذار ایده‌رك برموضعه ورود وبرمقدار آنده قعودایدوب اثنای صحبتده حارث دیدیكه‌فلان‌وقتده بن‌بوراده شو صورت وقیافتده برجوانی قتل وساز وسلبنی استلاب ایلمشیدم حالیا شوقلج آنكدر دیودر میان اولان قلجی ابراز ایلمكله ضبه اوصاف مسروده دن وقلجدن قتل ایلدیكی اوغلی سعید اولدیغنی تیقن ایلدكده همان الحدیث ذوشجون دیه‌رك تیغ مزبور ایله حارثی قتل وقصاص ایلدی برقصه ایله‌قصهٔ اخرایه استدلال

اوندوده ضرب اولنور (الشجنة) شينك حركات ثلاثى وجيمك سكونيله بودخى
هر نسنه‌نك دال وبداغنه وفرع وشعبه سنه دينور يقال بينهما شجنة رحم اى شعبة
رحم (الشجن) رحم وزننده بر آدمى برمهم وحاجب آليقومق
معناسنه در : يقال شجنته الحاجة شجنا من الباب الاول اذا حبسته
وشجن وشجون قعود وزننده بر آدمى محزون وغمناك ايلمك معناسنه در :
يقال شجن الامر فلانا شجنا وشجونا اذا احزنه وشجن دره ايچره ياخود دره‌نك
يوقر يسنده اولان يوله دينور جمعى شجون در (الاشجان) همزه‌نك كسريله
بودخى محزون ايلمك معناسنه در : يقال اشجنه الامر اذا احزنه وآصمه جابجا
صالقملو اولمق معناسنه در : يقال اشجن الكرم اذا صار ذاشجنة (الشجن)
فتحتينله (والشجون) قعود وزننده محزون اولمق معناسنه در : يقال اشجنه
فشجن هو وشجن شجنا وشجونا من الباب الرابع و الخامس اذا احزن (الشجنة)
شينك كسريله آصمه‌ده وتكاكده اولان جابجا اوزوم صالقملرينه دينور و طاغده
اولان چتلاغه دينور وبرموضع آديدر وشجنة ابن عطارد بن عوف بن زيد مناة
اسميدر (التشجن) تفعل وزننده برنسنه‌يى خاطره كتوروب ياد ايلمك معنا-
سنه در : يقال تشجن الامر اذاتذكره واغاجلر برى برينه كير يشوب صارمشق
چتلق اولمق معناسنه در : يقال تشجن الشجر اذا التف (الشاجنة) بودخى
دره ايچره ياخود دره‌نك يوقر يسنده اولان يره دينور جمعى شواجندر وشواجن
ديار رضبة دن بريبوك دره‌نك اسميدر (الشحن) شينك فتحى وحاى مهمله‌نك
سكونيله طولدرمق معناسنه در : يقال شحن السفينة شحنا من الباب الثالث اذا
ملأها وشكار سورركى برنسنه يى اكسه‌سندن سوروب كوتورمك معناسنه در :
يقال شحنه اذا طرده وشله وابعده وعسكر ايله شهرى طبطلو ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال شحن المدينة بالخيل اذا ملأها وتازى شكارى صيد ايلميه‌رك
اوزون اوزادى قوغمق معناسنه در : يقال شحنت الكلاب وشحنت شحنا من الباب
الاول والرابع والثانى اذاابعدت الطرد ولم تصد شيئا (الاشحان) همزه‌نك كسريله
بودخى طولدرمق معناسنه در : يقال اشحن المدينة اذاملأها واغلمغه حاضرلنو
يانمق معناسنه در : يقال اشحن الصبي اذاتهيأ للبكاء وقلجى قننه صوقمق معناسنه در :
يقال اشحن السيف اذا اغمده وقلجى قيندن صيرمق معناسنه اولمغله ضد اولور
يقال اشحن السيف اذاسله وبركسه اوق آتمغه يانمق معناسنه در : يقال اشحن
له بسهم اذا استعد له يرميه (الشحنة) شينك كسريله طواره بركون بركيجه
يته‌جك قدر علفه دينور وشهرلرده صوباشى تعبير اولنان ضابطه دينوركه طرف
سلطاندن منصوب وشهرك ضبط وربطى خصوصنه كافى اولور يقال هو شحنة

البلد وهومن فيه الكفاية لضبط البلد من جهة السلطان ظاهرا طرد ودفع معناسندندر حالا لسان عوامده شينك فتحيله متداولدر وشحنه خصومت وعداوت معناسنه در : وبرطويله آنه دينور (الشحناء) صحراء وزننده بودخی خصومت وعداوت معناسنه‌در يقال بينهما شحنة وشحناء ای عداوة (المشاحنة) مفاعله‌وزننده مباغضه معناسنه در : يقال شاحنه اذا باغضه (المشاحن) اسم فاعل بنيه‌سيله بغض وعداوتی قوی اولان آدمه دينور وشول‌مشاحن كه حديثده اشبو [يطلع‌الله ليلة النصف من‌شعبان‌فيغفر لجميع‌خلقه الالمشرك اومشاحن] حديثنده واقعدر مراد اهل‌بدعت وتارك‌جماعت‌ومفارق‌امّت‌اولان‌كسه‌در كويا كه‌امت‌و جماعته بغض‌وعداوت ايدر (الشاحن) صاحب وزننده مشحون معناسنه‌دركه طلو كمی يه دينورفاعل بمعنی مفعولدر كاتم كبی‌كه مكتوم معناسنه‌در : يقال مركب شاحن ای مشحون (الشحن) فتحتينله حقد وكين بغلمق معناسنه در يقال شحن عليه شحنا من‌الباب الرابع اذا عقد عليه (المشحئن) مشمعلّ وزننده دائما طارغين اولوب هرنسنه يه طار يلوراولان آدمه دينور يقال رجل مشحئن ای متغضب (الشيخون) خای معجمه ايله جيحون وزننده شيخ معناسنه‌دركه پيرو سالخورده آدمه دينور (المشخئن) مشحئن وزننده وآنده لغتدركه ذكر اولندی (الشدون) قعود وزننده آهو ياوريسی وقوزی واوغلاق وآت وصغر ياوريلری قوتلنوب انالرندن مستغنی بشقه باشلرينه اولمق معناسنه‌در : يقال شدن الظبی وجميع ولدالظلف والخلف والحافر شدونا من الباب الاول اذا قوی واستغنی عن امه (الاشدان) همزه‌نك كسريله آهو وسائر حيوان ياوريسی كنديدن مستغنی اولوب بشقه‌باشنه اولمق معناسنه‌در : يقال اشدنت الظبية اذا شدن ولدها (المشدن) محسن وزننده ياوريسی قوتلنوب بشقه باشنه اولمش آهو وسائر حيوانه دينور جمعی مشادن ومشادين كلور (المشدونة) يكی يتشمش قيزه دينور يقال جارية مشدونة ای عاتق (الشدنيات) فتحاتله شول دوه‌لردركه يمنده شدن نام موضعه ياخود شدن نام بوغوره منسوبلردر (الشدن) شينك فتحيله برشجردركه ياسمينه شبيه چچكی اولور (شذونه) شينك فتحی وذال معجمه‌نك ضميله اندلسده بر بلده‌در ابوعبدالله محمد بن خلصة النحوی آندندر (الشاذكونة) دال معجمهٔ مفتوحه ايله بركونه بصمه نهالی ويرده‌يه دينوركه يمنده معمول اولور ابو ايوب الحافظ الشاذكونی بيعنه منسوبدر زيرا پدری آنكله تجارت ايدر ايدی‌شارحك بيانه كوره شادكونهٔ فارسی معربيدر (الشرين) شينك فتحی وراءنك‌سكونيله قيا چتلامق معناسنه‌در : يقال شرنت الصخرة شرنا من‌الباب الرابع اذا انشقّ ويقال فی‌الصخرة شرن ای شقّ (شرن) فتحتينله طبرستانده بربلده در

(الشوران) شینك ضمیله قرطم اسمیدر كه اسپور تعبیدر یاخود اسپورك كندیسنه دینور ومحمد بن عبدالله الشار بان محدثدر (الشزن) شینك وزای معجمه‌نك فتحیله یالین ایاق یور یمكدن تاشی بلك یور یلوب طر ومانده اولمق معناسنه‌در : یقال شزن الرجل شزنا من الباب الاول اذا اعیی شدیدا من الحفا وشزن وشزونه صومه وزننده برنسنه قاتی وسردوقاتین اولمق معناسنه‌در : یقال شزن الشیء شزنا وشزونة اذا اشتدّ وغلظ ویقال به شزن وشزونة ای شدة وغلظة وشزن قاتی وبك سرد یره دینور یقال نزلوا شزنا من الارض ای غلظا وچتین خو یلو چبارز مزاجلو آدمه دینور یقال رجل شزن ای عسر الخلق وشدت ومشقته اوزره اولان دیرلكه دینور یقال اوفی شزن من العیش ای شظف وناحیه وجانب معناسنه‌در وایراقلغه دینور یقال بینهما شزن ای بعد وشوق ونشاطله كلوب جنبش پیدا ایلمك معناسنه‌در : یقال شزن الرجل شزنا من الباب الرابع اذا نشط (الشزن) ضمتینله بودخی جانب وناحیه معناسنه‌در وآشق تعبیر اولنان كمیكه دینوركه چوجقلر او ینارلر (الشزن) شینك فتحیله بودخی آشیغه دینور جوهری بونلرك برنی ذكر ایدوب لكن تقیید ایلامشدر (التشزن) تفعل وزننده برنسنه شدت بولوب قاتیلنمق معناسنه‌در یقال تشزن الشیء اذا اشتد وخصومت ایچون یاغیری برماده ایچون برآدمك قرشوسنه خشونتله دیكیلوب طورمق معناسنه‌در : یقال تشزن له اذا انتصب له فی الخصومة وغیرها وتشزن وتشزین برآدمی یره چالمق معناسنه در : یقال تشزن صاحبه تشزّنا وتشزینا اذا صرعه شارح دركه مصدر ثانیكه تفعیل وزننده‌در غیر قیاس اوزره‌در ونظیره قوله تعالی [وتبتل الیه تبتیلا] لكن بو احتباك قبیلندن اولمق اغلبدر وتشزن حیوانی بوغزلمق ایچون یاتورمق معناسنه‌در : یقال تشزن الشاة اذا اضجعها لیذبحها (الشزنة) تمره وزننده بخیله وناكس عورته دینور یقال امرأة شزنة ای بخیلة (شستان) شینك كسریله اسم اعجمیدر علی بن ابی سعید بن شستان محدثدر (ششانه) كتابه وزننده اندلسده شهر بطلیوس اعمالندن برقضا اسمیدر (الشاصونة) صاد مهمله ایله چینیدن وساقسیدن اولان قابه دینور مرطبانی وفغفور واز نیق طبقلر كبی جمعی شواصین‌در شارح‌دركه بوسقسونیه معربیدر وشاصونه بر رجل آدیدر (الشطن) فتحتینله اوزون ایپه واورغانه دینور علی قول عامدر كرك اوزون وكرك قصه اولسون جمعی اشطان كلور یقال بیده شطن ای حبل طویل او عامّ (الشطن) شینك فتحیله ایپ ایله چكوب بغلمق معناسنه‌در : یقال شطنه شطنا من الباب الاول اذا شده بالشطن و برآدمك نیت ومقصدنه مخالفت ایلمك معناسنه‌در : یقال شطن صاحبه اذا خالفه عن نیة

ووجه و برارضه داخل اولمق معناسنه‌در کرك مقیم اولسون وکرك مسافر اولسون یقال شطن الارض اذا دخلهـا امارا سخا اوواغلا (الشطون) صبور و زننده دیبی درین قیویه دینور علی قول اشـاغیسی طار و یوقاریسی بول اولوب ایکی طرفدن ایکی ایپ ایله چکیلور اولانه دینور یقـال بئر شطون ای بعیـدة الغور اوالتی تنزع بحبلین من جانبیها وهی متسعة الاعلی ضیقة الاسفل وایراق نسنه‌یه دینور یقال غزوة ونیة شطون ای بعیدة (الشاطن) صاحب وزننده خبیث و بدکاره دینور یقال رجل شاطن ای خبیث (الشیطان) جیحـان وزننده معلومدرکه فارسیده دیو دینور مؤلفك بصائرده بیانه کوره شیطان ماده‌سنده ایکی قول واردر بری بعید معناسنه اولان شطوندن مأخوذدر بعید عن الحق یاخود بعید عن الرحمه اولدیغیچون اطلاق اولندی بو صورتده نونی اصلیه اولوب وزنی فیعال اولور قول ثانی شیط ماده‌سندن مأخوذدرکه احتراق معناسنه‌در ابلیس قوت ناریه‌دن مخلوق اولدیغیچون اطلاق اولندی بو صورتده وزنی فعـلان ونونی زائد اولور وبرقول دخی واردرکه هلاك معناسنه اولان شیطدن مأخوذدر نته‌که مؤلف ماده سنده اشعار ایلـدی اسم اصلیسی عزازیل ایدی وشیطـان مطلقا آزغین عتوّ وتمرد صاحبی شخصه دینور کرك انس وکرك جن اولسون وعندالبعض شیطـان بردا به یعنی برجانور اسمیدر وحیه‌یه دینور برکونه خفیفة الجسم حیه اوله‌جقدر وبردرلو داغ و تمغا اسمیدرکه دوه قسمنك قالجه‌سی باشندن دیکنه اوبلغی اوزرندن سکیره قدر باصیلور وشیطان الطاق باب قافده ذکر اولندی وشیطان الفلا فای مفتوحه ایله جول شیطانی دیمکدرکه مراد صوسزلقدر یقال اخـذ شیطان الفلا ای العطش (الشیطنة) دحرجه وزننده (والتشیطن) تدحرج وزننده شیطانلق ایلمك معناسنه‌درکه شیطان عملی کبی عمل ایلمکدن عبارتدر یقال شیطن الرجل وتشیطن اذا فعل فعل الشیطان (المشیطنة) مدحرجه وزنند شیطان دیدکلری تمغـای مذکوره دینور (المشاطن) اسم فاعل بنیه‌سیله قیودن قوغه‌یی ایپله چکن آدمه دینور (رؤس الشیاطین) برجنس اوتك آدیدرکه پك قبیح اولور (شطنان) فتحاتله بروادی اسمیدر (شطون) شینك ضمیله بر موضع آدیدر (شـعن) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده ابورویح ذؤیب نام صحابینك پدری اسمیدر (الشعن) فتحتینله قوری اوتلقدن طاغیلوب دوکیلان یپراغه دینور (الاشعان) همزه‌نك کسریله برآدمك خصومتله آلننده اولان صاچه یاپشمش معناسنه‌در : یقال اشعن الرجل اذا ناصی عدوه (المشعون) پریشان وژولیده صاچه دینور یقال شعر مشعون ای مشعث و مجنون لفظنه اتباع اولور یقـال مجنون مشعون ای اتباع (الاشعینـان) احیرا وزنـنده برآدمك صاچی قارش مورش پریشان اولمق

معناسنه‌در : يقال اشعان شعره اذا تشعث (المشعان) محراب وزننده صاچى طاغنق و پريشان آدمه دينور يقال رجل مشعان‌الرأس اى ثائره اشعثه (الشغنة) غين معجمه ايله غرفه وزننده برآرقه بوكنه دينور كاره معناسنه ونازه چبوغه دينور جمعى شغن‌در صرد وزننده (الشغرنة) شغربه وزننده ومرادفيدركه كورشجى خصمنى صرمه‌يه كتوروب يقمق معناسنه‌در : يقال شغرنه بمعنى شغربه (الشفن) شينك فتحى وفانك سكونيله عاقل وزيرك واهل فطانت آدمه دينور يقال هوشفن اى كيس عاقل و برآدمك ميراثنى كوزه‌دن يعنى وفاتيله ميراثنه منتظر اولان آدمه دينور يقال هوشفن له اى رقيب ميراثه وانتظار معناسنه در (الشفن) كتف وزننده بودخى عاقل وزيرك آدمه دينور (الشفون) قعود وزننده برآدمه كوز قو يرغيله بقمق علىٰ قول اعراض وجهيله باقمق ياخود كوزينى قالديروب متعجب كبى باقمق ياخود خوشلنميوب كراهت نظريله باقمق معناسنه‌در : يقال شفنه وشفنه شفونا من‌الباب الثالث والرابع اذا نظر اليه بمؤخر عينيه اونظر فى اعراض اورفع طرفه ناظرا اليه كالمتعجب اوالكاره (الشافن) (والشفون) صبور وزننده وجه مذكور اوزره نظر ايدن آدمه دينور (الشفتنة) دحرجه وزننده جماع ايلمك معناسنه‌در : يقال شفتن المرأة اذا جامعها (اشقان) قافله اكرام وزننده برآدمك مالى آزالمق معناسنه‌در : يقال اشقن‌الرجل اذا قلّ ماله وآز عطيه ويرمك معناسنه‌در : يقال اشقن‌العطية اذا قللها (الشقونة) عمومه وزننده عطيه آز اولمق معناسنه در : يقال اشقن‌العتبة فشقنت شقونة من‌الباب الخامس اذا قلت (الشقن) شينك فتحيله (والشقن) كتف وزننده (والشقين) امير وزننده آزجه نسنه‌يه دينور يقال شئ شقن وشقن وشقين اى قليل وعباس ابن احمد بن محمد واسلم بن‌الفضل الشقانيان كه شداديان وزننده محدثلردر (مشكدانه) ميمك ضميله عبدالله بن عامر نام محدثك لقبيدر طيب‌الرايحه اولمقله مقلب اولدى (شلوبين) فتحتينله ياخود شلو بينه هايله مغربده بربلده‌در ابوعلى‌الشلوبينى النحوى اكامنسوبدر (شمن) فتحتينله ايرانده استراباد قضاسنده برقريه‌در ابوعلى حسين بن جعفر الشمنى اورادندر (شمونت) شينك وميم مشدده‌نك فتحتينله اندلسده بربلده‌در (اشمونين) همزه‌نك مضمومه وتثنيه صيغه‌سيله صعيد اوسط قضاسنده بربلده آديدر (اشمون جريس) همزه‌نك مضمومه و مصغر بنيه‌سيله مصرده شطنوف نام قريه تحتنده برقريه آديدر (الشن) شينك فتحى و نونك تشديديله طاغتمق معناسنه‌در : يقال شن الماء على الشراب شنا من‌الباب الاول اذافرقه و دشمن اوزره هر طرفدن چاپل ايله اوشونى ايتدرمك معناسنه مستعملدر يقال شن الغارة عليهم اذا صبها من كل وجه وشن اسكى كوچك قربه‌يه دينور شنه‌دخى دينور هايله جمعى شنان كلور شينك كسريله

و حفص بن عمر بن مرة الشنى صحابيدر وعقبة بن خالد وعمرو بن الوليد وصلت ابن حبيب التابعى الشنيون محدثلردر وشن بن اقصى بر جاعتك پدريدر ومنه المثل وافق شن طبقة * مثل مزبور طبق ماده‌سنده بيان اولندى واعورشنى نام شاعر اول جاعتدندر (الاشنان) همزه‌نك كسريله بو دخى طاغتمق معناسنه‌در : يقال اشن الغارة بمعنى شنها و قربه اسكيمك معناسنه‌در : يقال اشنت القربة اذا اخلقت (الشنين) امير وزننده صوطملامق معناسنه‌در : يقال انقطع شنين الماء اى قطرانه و اوزرينه صو قونمش سوده دينور كرك تازه وكرك طلومده اسكى اولسون (الشنانة) ثمامه وزننده طامليان صويه دينور (الشنان) غراب وزننده صاچندى صويه دينور يقال ماء شنان اى متفرق و صوغوق صويه دينور يقال ماء شنان اى بارد (الشنة) شينك فتحيله بو دخى كوچك اسكى قربه‌يه دينور و وهب بن خالد الجاهلى لقبيدر (ذوالشنه) وهب بن خالد نام رهزن لقبيدر دائما رهزنلك ايدر ايدى و يانده بر اسكى قربه طاشر ايدى (الشنان) سحاب وزننده شنأن كلمه‌سنده لغتدركه بغض معناسنه‌در (شنان) كتاب وزننده شام ترابنده بر وادى آديدر (الشنون) صبور وزننده سموزه دينور يقال رجل شنون اى سمين و آرق و مهزوله ديمكله ضد اولور يقال رجل شنون اى مهزول و آج وجايع معناسنه‌در و نه سموز و نه زبون اولان اركك دوه‌يه دينور يقال جمل شنون اى بين المهزول و السمين (التشان) تشديد نونله تفاعل وزننده امتزاج ايلمك معناسنه‌در : يقال تشانا اذا امتزجا و درى بوزيلوب بورشمق معناسنه در : يقال تشان الجلد اذا تشنج و قربه اسكيمك معناسنه در : يقال تشانت القربة اذا اخلقت (التشنن) تفعل وزننده بو دخى درى بوزيلوب بورشمق معناسنه در : يقال تشنن الجلد اذا تشنج و قربه اسكيمك معناسنه‌در : يقال تشننت القربة اذا اخلقت (الاستشنان) ارقيلوب زبونلمق معناسنه‌در : يقال استشن الرجل اذا هزل و سوده يك آرزومند اولمق معناسنه‌در : يقال استشن الى اللبن اذا عام وقربه اسكيمك معناسنه‌در : يقال استشنت القربة اذا اخلقت (شنينه) جهينه وزننده عقيل قبيله‌سندن بر بطن‌در و سقلاب نام قارئ مصرى پدرينك اسميدر (شنا) شينك كسريله الا وزننده اهوازده برموضع آديدر (الشنشنة) زبرجه وزننده بر چينم اته دينور على قول بر پاره اته دينور تقول اكلت شنشنة من اللحم اى مضغة اى قطعة منه و طبيعت ودأب و عادت معناسنه‌در : يقال فيه من ابيه شنشنة اى طبيعة و عادة قال الشارح و منه المثل * شنشنة اعرفها من اخزم * (الشونة) شينك فتحيله شاشقين و بون عورته دينور يقال امرأة شونة اى حمقاء و لغت مصريه‌ده غله انبارنه دينور يقال بنى شونة اى مخزن غلة و غزا و جهاد

ایچون دکزده طونانمش کمی یه دیورکه طونانمه تعبیر اولنور یقال جهزو اشونه
کشبوة ای مرکبا معدا للجهاد فی البحر (التشون) تفعل وزننده بر آدمک عقلی
خفیف اولمق معناسنه‌در : یقال تشون الرجل اذا خف عقله (الشون) عون
وزننده بر آدمک باشنده شأن دیدیکی جاتینی آچق معناسنه‌درکه شارحک بیانی اوزره
مس آدمک دماغی اوزره بو حلک تحدث ایلکله اولبابده حاذق کسه اولورکه
بهرننده دماغک اوزرنی که شأن دیدکلریدر آچوب اول بوجکی بر تقریبله اخراج
ایدر یقال هو یشون الرؤس ای یخرج شئونها (الشاهین) جوارحدن بو اسمله
معروف قوش اسمیدر شارحک بیانه کوره فارسیدر فی الاصل شاهلره مخصوص
اولمغله آنلره نسبت اولنمشدر جمعنده شواهین و شیاهین دینور و شاهین ترازو
قولنه دینور عمود المیزان معناسنه مترجم دیرکه بو دخی فارسیدر نتهکه ترازو
دلجکنه‌ده دینور (الشین) زین وزننده و مخالفیدرکه بر نسنه‌یی لکه‌لیوب
معیوب ایلمک معناسنه‌در : یقال شانه یشینه شینا ضدزانه (الشین) کسرشینله
حروف مهموسه‌دن بر حرفدر تنفیم و تخشیه صفتلرندن بهره‌دار یعنی تلفظده
انتشاری اولوب وقف حالنده جریان صوتی متضمندر و مخرجی شجر یعنی مفرج
قدرکه مخرج جیم جوارنده‌در (التشیین) تفعیل وزننده شین حرفی یازمق
معناسنه در : یقال شین شینا حسنة اذا کتبها و شین اسمادندر شاذ بن شن محدثدر
و ادریس بن یمام الشینی بر شاعر اندلسی در (المشاین) میمک فتحیله معایب
و مقابح معناسنه‌در ظاهرا غینه قیاس اوزره شین لفظنک جمعیدر حسن ومحاسن
کبی (شانه) مصرده بر قریه آدیدر

(٭ فصل الصاد ٭) (الصبن) غبن وزننده منع و صرف ایلمک معناسنه‌در: یقال
صبن الهدیة عناصبنا من‌الباب‌الثانی اذا کفها و منعها و آشیق‌ایله قمار اوینیان‌آشیقلری
و نرد و طوبله اوینیان زارلری مرامی‌اوزره دوزلدوب آتمق معناسنه‌در تاکه دلخواهی
اوزره‌اوتوره یقال صبن القامر‌الکعبتین اذاسواهما فی‌کفه فضرب‌بهما (الصبناء)
حمراء وزننده ذکر اولنان وجه اوزره قمار اوینیان آدمک النه دینورکه مقامرینه
غدر ایدوب غلبه ایلمک ایچون برتقریبله برطرفه اکوب اماله ایلیه (الصابون)
هارون وزننده معروفدر طبیعتی حار ویابس ومفرح بدندر مترجم دیرکه مصباحده
صرف ومنع معناسنه اولان صبن مذکوردن فاعول اولمق اوزره مرسومدرکه
مبالغه‌در زیرا بدندن اوساخی منع وازاله ایدرفارسیده‌اکا برهود دینور(الصابونی)
مصرده برقریه‌در (ابن الصابونی) ادیادندر (صیبون) جیحون وزننده بر
موضعدر (الاصطبان) افتعال وزننده (والانصبان) انفعال وزننده برنسنه‌دن
منصرف اولمق معناسنه در : یقال اصطبن عنه وانصبن اذا انصرف (اصبهان)

اصفهان شهر یدر صاد بابنده ذکر اولندی (الصوتن) تای فوقیه ایله علبط
وزننده وتانك فتحیله ده لغتدر وکلام عربده بونك نظیری یوقدر بخیل ونا کسه
دینور (الصحن) لحن وزننده اورمق معناسنه‌در : یقال صحنه صحنا من الباب
الثالث اذا ضربه وناس بینی اصلاحله خوشحال ایلمك معناسنه در : یقال صحن
بینهم اذا اصلح وصحن دیدکلری قاب ایله نسنه ویرمك معناسنه‌در : یقال صحنه
اذا اعطاه شیئا فی صحن ودیلنمك معناسنه‌در : یقال صحن الرجل اذاسئل وصحن
آت وقاطر طرناغنك جوفنه دینورکه کوچك طبق طرزنده اولور و بیوك کاسه‌یه
دینور حالا صحن اطلاق اولنان قاب بومعنادندر تقول اكلنا من الصحن ای العس
العظیم وخانه‌نك اورته یرینه دینور یقال قعد فی صحن الدار ای وسطها وزیل
تعبیر اولنان سازك بر ینه دینور ایکیسنه صحنان دینور باقردن اولوب بری برینه
چالارلر اکثری وزراء مهترلری نوبت ارالغنده ضرب ایدرلر (الصحناة)
(والصحناءة) قصر ومد ایله وصادلرك فتحیله وکسریله ترکیده صلاموره دیدکلری
درکه خرده بالقلری طوزلیوب کوبه طولدررلر منفسخ اولنجه ترك ایدوب بعده
چالقیوب وسوزوب استعمال ایدرلر طعامه مشهی ومعده‌یی مصلحدر یقال اطعمهم
الصحناة والصحناءة وهی ادام یتخذ من السمك الصغار (المصحفة) مکنسه وزننده
یصی چناق طرزنده برکونه قابه دینور (الصحنة) غرفه وزننده حره دیدکلری
قاره طاشلق تپه‌لرده اولان دوزجه یره دینور (الصحون) صبور وزننده تپه‌کن
ناقه‌یه دینور یقال ناقة صحون ای رموح (الصحناء) حمراء وزننده قولغك ایچ
یوزینك دبنه دینورکه یصتمجه اولور (الصیدن) صیقل وزننده صرتلانه دینور
وصیق طوقنمش کلیمه وکچه‌یه دینور و پادشاهه دینور وتلکی‌یه دینور ثعلب معناسنه
و برنوع کوچك جانور اسمیدرکه یرآلتنده کندی ایچون یوه یاپوب وآنی نابدید ایدر
(الصیدنانی) یای مشدده ایله بودخی تلکی‌یه وذکراولنان جانورجکه دینور وچرچی‌یه
وتحفچی‌یه دینور صیدلانی کبی (الصعون) اردب وزننده انجه بیونلو وکوچك
باشلو دوه قوشنه دینور علی‌قول مطلقدر مؤنثی صعونه‌در (الاصعان) همزه‌نك
کسریله بر آدمك باشی کوچك و عقلی اکسك اولمق معناسنه در : یقال اصعن
الرجل اذا صغر رأسه و نقص عقله (الاصعنان) احرار وزننده بر نسنه انجه
ولطیف و نازك اولمق معناسنه‌در : یقال اصعن الشیء اذا دق و لطف (المصعنة)
مجمره وزننده یوفقه ولطیف اولان قولغه دینور یقال اذن مصعنة ای مؤللة
(الصغانة) غین معجمه‌ایله سحابه وزننده چغانهٔ فارسی معربیدرکه ترکیده دخی
چغانه دیرلر معروف سازدر حالا بو دیارلرده متروکدر (صغانیان) صادك فتحیله
ماوراء النهرده بر بیوك ولایتدر تصانیف کثیره صاحبی امام و حافظ اللغه حسن

ان محمد بن حسن الصاغانی اورایه منسوبدر نسبتنده صغانی و صاغانی دینور و صغانیان چغانیان معربیدر و اسحق بن ابراهیم بن صیغون الصیغونی زاهد و محدثدر (الصفن) صادك فتحی و فانك سكونیله و فتحیله خایه‌نك قابنه دینوركه طورباسیدر و طعام ییه‌جك سفرایه دینور و اسرمش دوه‌نك اغزندن چقان قزل دغارجغه دینور شقشقه معناسنه (الصفنة) تمره وزننده صفن ایله ایكی معنای اخیرده مرادفیدر و چوبان چانطه‌سنه دینور (الصفن) صادك ضمیله مطهره شكلنده دریدن دوزلمش ابریغه دینوركه انكله ابدست آلنور و چوبان چانطه‌سنه دینوركه دریدن دوزوب ایچنه زاد و ادواتنی وضع ایدر (الصفون) قعود وزننده آت اوچ ایاغی اوزره طوروب دردنجی طرنغنی دیكمك معناسنه‌در : یقال صفن الفرس صفونا من الباب الثانی اذا قام علی ثلاثة قوائم و طرف حافر الرابعة و بر آدم ایاقلرنی بر آرایه كتوروب صف ایلمك معناسنه‌در : یقال صفن الرجل اذا صف قدمیه و بر نسنه‌یی یره اورمق معناسنه‌در : یقال صفن به الارض اذا ضربه (الصفن) فتحتینله سنبله‌سی اولان اكینه دینور و شول بوه‌یه و ابنه دینوركه آری مقوله‌سی حیوانلر اوتلقلردن و یپراقلردن كندیلری ایچون یاخود یاوریلری ایچون اتخاذ ایدرلر (التصفین) تفعیل وزننده آری مقوله‌سی حیوان صفن ایدنمك معناسنه در : یقال صفن الزنبور اذا اتخذ الصفن (صفنه) فتحاتله مدینه‌ده بر موضعدر (صفینه) جهینه وزننده بنو سلیم دیارنده علیه نام محلنده بر بلده آدیدر (الصافن) صاحب وزننده مالك بن حریم الهمدانی فرسنك اسمیدر مؤلف صافن تعبیر اولنان طمردن سكوت ایلدی واول بوطك ایچ یوزندن كیدن طمردركه ایچ یوز ده كی طوبوغك اورته سندن ظاهر اولور (صفین) سجین وزننده رقه قربنده نهر فرات كنارنده بر موضع اسمیدركه آنده امام بالحق امیر المؤمنین كرم الله وجهه ومعاویة بن ابی سفیان بیننده وقعهٔ عظیمهٔ مشهوره واقع اولدی هجرتك اوتوز یدنجی سنه سنك ماه صفری غره سنده وقوع بولمغله من بعد ناس صفرده سفردن احتراز ایدر اولدیلر مترجم دیركه مصباحك بیاننه كوره اشبو صفین كلمه‌سی صف ماده‌سندن فعلین دركه نونی زائده درپاخود صفون ماده سندن فعیل دركه نونی اصلیه‌در پس بونده دخی امثالی كبی ایكی كونه اعراب جاری اولور بری نونك ماقبلنده اولوب نون جمع سلامت كبی دائما مفتوح اولور صفین وصفون دینور وبری نون حرف اعراب اولور (الصن) صادك كسری ونونك تشدیدیله دوه سدكنه دینور بول الابل معناسنه شارح دیركه بونسخه‌لر غلطدر صواب اولان بول الوبر اولمقدركه آطه طو شانك سدكی اولور ادویه‌یه خلط ایدرلر وصنّ بردعجوز كونلرندن اوّلكی كونك اسمیدر وسبت طرزنده بركونه كلاتره دینوركه قپاقلی اولور ایچنه

اتمك قورلر (الصنة) صادك كسريله (والصنان) غراب وزننده قولتق رايحه سنه دينوركه بدو منتن اولور يقال ازال صنته وصانه بالحمام اى ذفرابطه (الاصنان) همزه نك كسريله برآدمك قولتغى بد قوقمق معناسنه‌در : يقال اصن الرجل اذا صارذاصنان وكبر ونخوتدن برونى هوايه قالدرمق معناسنه در : يقال اصن فلان اذاشمخ بانفه تكبر اواويكه لنوب طارلمق معناسنه‌در : يقال اصن عليه اذا غضب وناقه كبه اولمغله پوغوره استكبار ايلمك معناسنه در : يقال اصنت الناقة اذا حلت فاستكبرت على الفحل وصومتغير اولمق معناسنه‌در : يقال اصن الماء اذاتغير وبرنسنه اوزره اصرار ايلمك معناسنه‌در : يقال اصن على الامر اذا اصر وقسراغك قارنده قولون بيومكله اناسنك قارنه ايلشوب باشيله اكسه‌سنه طوغرى قاقشدرمق معناسنه‌در : يقال اصنت الفرس اذانشب ولدها فى بطنها فدفع برأسه فى خورانها (الاصن) اصم وزننده متغافل آدمه دينور يقال رجل اصن اى متغافل (الصنان) شداد وزننده بهادر آدمه دينور يقال رجل صنان اى شجاع (صنين) سكين وزننده كوفه‌ده برموضع آديدر (الصون) عون وزننده (والصيان) (والصيانة) كتاب وكتابه وزنلرنده حفظ ونكاه ايلمك معناسنه‌در : يقال صانه يصونه صونا وصيانا وصيانة اذا حفظه وآتك اياغى طاشر ققدن ياخود نعلسز اولد يغندن طرنغى آز رده اولمغله طرنغنك اوجيله بصمق معناسنه در : يقال صان الفرس اذاقام على طرف حافره من وجى اوحفى (المصون) مقول وزننده (والمصوون) اصلى اوزره اسم مفعو لدر محفوظ معنا سنه در پس بونده اعلال وعدم اعلال جائز در (الاصطيان) افتعال وزننده بودخى حفظ ايلمك معنا سنه در : يقال اصطانه اذا صانه (الصوان) (والصيان) صادك حركات ثلاثيله جامدانه دينوركه ايچنده ملبوسات حفظ اولنور ايكنجيده ياء كسره‌يه مجاورتله در يقال جعل الثوب فى صوانه وصيانه وهو مايصان فيه (الصوانة) شداده وزننده دبر ومقعده اطلاق اولنور اكثرى ضرطه‌يى صقلديغيچون وبرنوع طاش اسميدركه قاتى ومحكم اولور جمعى صوان‌در شارحك بيانه كوره چاقق طاشى اوله‌جقدر (الصين) صادك كسريله كوفه‌ده برموضع آديدرواسكندريه ده برموضع آديدر وكسكر نام محلده ايكى موضع آديدر وشرق جهتنده برمملكت آديدر اوانئ صينيه كه چينى طبقلر ومرطبانيلردر اورايه منسوبدر شارحك بيانه كوره چين اولكه سيدركه صين آندن معربدر فغفور چينى معروفدر وحالا لفظ فارسيله سينى تعبير ايتديكمز [تبسى يه تعريبله صينى ديدكلرى دخى اورايه نسبتله در (المصوان) محراب وزننده ياى غلافنه دينور

(الضبضبة) ضادك كسريله واسط عراق ايالتنده بر بلده آديدر (الضوبنة) ثمره وزننده قوطوبه دينور يقال وضعه بالضوبنة اى العتيدة

(• فصل الضـاد المعجمة •) (الضائن) همزه نك كسريله ضعيف وزبونه دينور يقال رجل ضائن اى ضعيف وسلبوك قارنلى آدمه دينور يقال رجل ضائن اى مسترخى البطن وطعامى قليل كوزل بدنلو آدمه دينور يقال هو ضائن اى الحسن الجسم القليل الطعم واق و بعضى قوللقه دينور وقيون قسمنه دينور جمعى ضأن كلور ضادك فتحى همزه نك سكونيله ركب وراكب كبى وفتحيله جائزدر همزه ايجون وضئين كلور امير وزننده قاطن وقطين كبى مؤنثى ضـائنه در جمعى ضوائن در مترجم ديركه مؤلفك بيانى اخفش قولى اوزره دركه ضأن ضائن جمعيدر معزوما عز كبى وسيبويه كوره ضأن ومعز لسم جنسلردر (الاضأن) همزه نك كسريله برآدمك قيونى چوق اولمق معناسنه در : يقال اضأن الرجل اذا كثر ضأنه وقيونلرى كچيلردن محجوب آيرمق معناسنه در : تقول اضأن ضأنك اى اعزلها من المعز (الضئنيّ) ضادك كسريله يابق تعبير ايتدكلرى بيوك طلومه دينوركه ايچنه بوغورد قيوب ياغى چقمق ايجون چالقارلر (الضائنة) ثمره وزننده سكيردن اولان برونده لغه دينوركه دوه نك برونه كچروب بولارى اكا بند ايدرلر (الضين) ضادك كسريله شول بك يره دينوركه قازمقدن عاجز اوله وبدنده قولتق ايله بوكورك ارالغنه دينور يقال احتمله فى ضبنه وهو مابين الابط والكشح (الضبن) غبن وزننده شول يوفقه صويه دينوركه اصلا آرتمز اوله كماسيذكر وضبن مصدر اولور منع وصرف الملك معناسنه دركه مهمله ايله صبن لفظنده لغتدر يقال ضبن الهدية ضبنا من الباب الاول اذا كفها ومنعها و بوكى قولتق ايله بوكور ارالغنه چالوب كوترمك معناسنه در : ومنه اول الحمل الابط ثم الضبن ثم الحضن يعنى مراتب حملك اولى بوكى قولتغه چالوب كوترمكدر زيرا اول وهله ده حاملك قوت ونشـاطى برنده اولور بعده كيده رك فتور كلمكله اشـاغيجه انوب صكره دخى اشـاغى يه صبر يلور (الضبن) كتف وزننده (والمضبون) بونلرده اصلا آرتمز اولان يوفقه جه صويه دينور يقال ماء ضبن وضبين ومضبون اى مشـغوف لافضل فيه ومضبون كوترمه دينور يقال رجل مضبون اى زمن (الضبن) فتحتينله اكسـكلكه دينور يقال به ضبن اى وكس (الضبنة) ضادك حركات ثلاثيله (والضبنة) فرحه وزننده برآدمك اهل وعيالنه دينور و بولداشنه قطعا نفع ومددى اولميان ايشه برامز بولداشـه دينوركه اغرلقدن غيرى منفعتى اولميه يقال هو ضبنة وضبنة اى لاغناء فيه ولا كفاية من الرفقاء (الاضبان) همزه نك معناسنه در : يقال اضبن الشئ اذا

جعله

جعله فی ضبنه ومجلسده برادمی یانك التنه آلوب صقشدرمق معناسنه در : یقال اضبن فلانا اذا ضیق علیه یعنی بان جعله تحت جنبه (ضبینه) سفینه وزننده بربطن پدربدر (بنوضابن) (و بنومضابن) ایکی قبیله‌در (الاضطبــان) افتعال وزننده بودخی برنســنه‌یی قولتقله بوکورارالغنه چالوب کوتورمك معنا- سنه‌در : یقال اضطبنه اذاجعله فی‌ضبنه (الاضبان) همزهٔ مفتوحه‌ایله برنجی جانورلری چوق اورمانلره ومحلره دینور یقال نزلوا فی الاضبان ای المسـابع الکثیرة السباع وبونك مفردی ضبن در فتحتینله (الضجن) فتحتینله برطاغك آدیدر (ضجنان) سکران وزننده مکه قربنده برطاغدر وبادیه ده بشــقه بر طاغك آدیدر (الضحن)صادك وحای مهمله‌نك فتحیله بربلده آدیدر وبوابن سیده‌دن منقولدر واستشهاد ایچون جوهر بنــك جمیله ضجن ماده ســنده ایراد ایلدیکی بیتی انشاد ایلمکله احدهما نك قولی مصحفدر (الضدن) صادك فتحی ودالك سکونیله بر نسنه‌یی اصلاح وتســهیل ایلمك معناســنه در : یقال ضدنه ضدنا من الباب الثـانی اذا اصلحه وســهله (ضدنی) ســکری وزننده بر موضعدر (ضدوان) (وضدیان) سلمان وزنلرنده ایکی طاغلردر نونلری زائد اولمغله معتل بابنــده اعاده اولنور (الضیزن) زای معجمــه ایله حیــدر وزننده حافظ وامین ومعتمد علیــه آدمه دینور یقــال رجل ضــیزن ای حافظ ثقة وکشــینك اولاد وعیالنه دینور یقــال هم ضیزنه ای اولاده وعیاله کذلك شریکلرینه دینور وجلد وچالاك ساقی‌یه دینور ومظر بازه دینور یقال هو ضیزن ای‌بندار خزّان وبکره‌نك اورته سنده اولان اغاجله ساعد دیدکلری اغاج ارالغنه استواراولنان‌باقرپاره‌سنه دینوروشول‌ناخلف‌اوغلانه دینورکه پدرینك دیکرزوجه‌سی بابنده پدرینه مزاحم ایلیه یعنی انالغنه خیــانتله قصد ایدر اوله یقال هو ضیزن ابیه اذاکان یزاحمه فی‌امرأته وقیودن صوچکن آدمه مزاحم ایدن کمسه یه دینور وبرصنم آدیدر (الضیزان) بیطار وزننده اصلا قسراغه اشماش آته‌دینور (الضزن) صادك فتحی وزایك سکونیله برآدمك رضا وارادہ سی‌اولمیه‌رق النده اولان نسنه‌یی چکوب آلمق‌معناســنه در : یقال ضزنه ضزنا من‌الباب‌الاول‌والثانی اذا اخذ علی ماف‌یده دون مایریده بوراده اخذ کلمه‌سی علی ایله صله لنمق استیلاء معناسنه یاخود مستولیا تقدیرینه مبنی‌در (التضازن) تفاعل وزننده بری‌برینك اللرنده اولان نسنه‌یی المق بابنده طونشوب اوغراشمق معناسنه در : یقال تضازنا اذا تعاطیا فتغالبا (الضبطنة) دحرجه وزننده (والضبطان) فتحاتله ششمان آدم اموز لرنی وکوده سنی اویناده رق یوریمك معنا سنه در : یقال ضبطن الرجل ضبطنة وضبطا نا اذامشی فحرك منکبیه وجســده مع کثرة لحم (الضیطئ)

(والضبطان) وصف مذكور اوزره اولان آدمه دبنور (الضغن) ضادك كسرى وغين معجمه‌نك سكونيله ناحيه معنا سنه در : يقال قعد فى ضغن اى ناحية وطاغ قولتغنه دينوركه قوينوسى اوله‌جقدر ابط الجبل معناسنه در شارح ابط الجبل نسخه‌سنى تخطئه ايلمشدر وميل وشوق وآرزو معناسنه‌در : يقال به له ضغن اى ميل وشوق وحقدو كينه معنا سنه‌در (الضغينة) سفينه وزننده بودخى حقدو كينه معنا سنه در : يقال فى صدره ضغن وضغينة اى حقد (الضغن) فتحتينله دروننده كين بغلمق معنا سنه در : يقال ضغن عليه ضغنا من الباب الرابع اذاحقد وميل ايلمك معناسنه‌در : يقال ضغن الى الدنيا اذامال (التضاغن) تفاعل وزننده (والاضطغان) افتعال وزننده برى برينه درونلرنده كين طوتمق معناسنه‌در يقال تضاغنوا واضطغنوا اذا انطووا على الاحقاد واضطغان برنسنه‌يى قولتق آلتنه آلمق معناسنه در : يقال اضطغنه اذا اخذه تحت حضنه (الضاغن) صاحب وزننده شول آته دينوركه ضرب اولنمدقجه مقدورنى ابراز ايلمز اوله يقال فرس ضاغن اذا كان مايعطى جريه الا بالضرب (الضغنة) فرحه وزننده اكرى قارغى به دينور يقال قناة ضغنة اى عوجاء (الضغينى) ضادك فتحيله ارسلانه دينور (الضفن) دفن وزننده برجماعته همنشين اولمغه كلمك معناسنه‌در : يقال ضفن اليهم ضفنا من الباب الثانى اذا اتاهم بجلس اليهم وچمقرمق معناسنه در : يقال ضفن بغائطه اذارمى به وايش بتورمك معناسنه‌در : يقال ضفن بحاجته اذاقضى وجماع ايلمك معناسنه در : يقال ضفن المرأة اذا جامعها ودوه اياغيله يرى چارپمق معناسنه‌در : يقال ضفن البعير برجله اذا خبط وناقه اوزره يوغورى حمل واغرا ايلمك معناسنه‌در : يقال ضفن الشئ على ناقته اذاحمله عليها وبر آدمك قيچنه اياغله اورمق معناسنه‌در : يقال ضفن فلانا اذاضرب برجله على عجزه وبرنسنه‌يى يره اورمق معناسنه‌در : يقال ضفن به الارض اذا ضرب به بها وناقه‌يى صاغمق ايچون ممه‌لرنى ال ايله براراله كتوروب طوپلمق معناسنه در : يقال ضفن ضرع الناقة اذاضمه للحلب (الاضطفان) افتعال وزننده بركسه كندى اياغيله اكسه‌سنى اورمق معناسنه‌در : يقال اضطفن الرجل اذاضرب بقدمه مؤخر نفسه (الضفن) هجف وزننده (والضفن) طمر وزننده بودوره دينور وكمى ارسلانكبى جثه‌سى بيوك احمق ونادانه دينور (التضافن) تفاعل وزننده ياردملشمق معناسنه در : يقال تضافنوا عليه اذا تعاونوا (الضيفن) حيدر وزننده كه طال قاوغه دينور فاء بابنده ذكر اولندى زيرا نونى زائده دركه ضيفك تابعى اولديغنه ياخود ضيفدن فضله اولديغنه اشارتدر شارح ديركه بعضلر معناى اولدن اخذ ايلمكله نونى اصليه اولور (الضمان) امان وزننده (والضمن) امن وزننده كفيل اولمق

معنا

معناسنه‌در : يقال ضمن الشئ وبالشئ ضمانا وضمنا من الباب الرابع اذا كفله وكوترم اولمق معناسـنه مستعملدر كفيل عهده‌يه ملازم اولديغى كبى كوترم دخى مكانـنـه ملازم اولور يقال ضمن الرجل اذا صار زمنا (الضامن) (والضمين) اميروزننده كفيل اولان آدمه دينور ضامن ذوضمان معناسـنه در : يقال هوضامنه وضمينه اى كفيله (التضمين) تفعيل وزننده برنسـنه يى بركسه‌يه الزامله مديون ايلمك معناسنه‌در تقول ضمنته الشئ اذا غرمته شارح ديركه اودتمك معناسى بونك لازميدر وبرنسنه‌يى برظرف ايچره قومق معناسنه در : يقال ضمن الشئ فى الوعاء اذاجعله فيه (التضمن) تفعل وزننده تضمينه مطاوعندركه تضمينى قبول ايلمك معناسنه‌در تقول ضمنته الشئ فتضمنه عنى اى غرّمته فالتزمه وبرنسنه يى حاوى ومشتمل اولمق معناسنه‌در تقول فهمت ماتضمنه كتابك اى مااشتمل عليه (المضمن) معظم وزننده اهل بديع اصطلا حنده شول شعره اطلاق اولنوركه اكاغيرك شعرندن بربيت الحاق اولنمش اوله لكن مشـهور دكل ايسـه تنبيهى لاز مدر لكن مصراع واحد ايله تضمين جائزدر يقال شعر مضمن اذاضمن به بيت من الاخر كذلك شول بيته اطلاق اولنوركه معنـا ومفهو منك تمـامى مابعدينه موقوف ومرهون اوله مترجم ديركه عائشه باعونيه نك اشبوقطعهٔ دلاراسى كبى

كانما الخال تحت القرط فى عنق بد النا من محياجلّ من خلقـا
نجم بدى فى عمود الصبح مستترا تحت الثرّيا قبيل الشمس فاحترقا

ومضمن برآخر آ وازه دخى قو شلمينجه وقوف ممكن اولميان آوازه‌يه اطلاق اولنور يقال صوت مضمن اى لايستطاع الوقوف عليه حتى يوصل بآخر (الضمن) ضادك كسريله برنسنه‌نك داخلنه اطلاق اولنور ومنه ضمن الكتاب اى طيه (الضمنة) غرفه وزننده مرض وعلته اطلاق اولنور يقال به ضمنة اى مرض وكوترملكه دينور يقال به ضمنة اى زمنة (الضمن) كتف وزننده عاشق وآشفته‌يه دينور يقال رجل ضمن اى عاشق وكوترمه دينور جمعى ضمنى كلور مرضى كبى ومنه قول عبدالله بن عمرو بن العاص من اكتتب ضمنا بعثه الله ضمنا يوم القيامة اى من كتب نفسه فى ديوان الضمنى والزمنى يعنى برآدم جهاده كتمامك ايچون كنديسنى كوترم دفترينه قيدايتدير سه حقّ جلّ وعلا آنى يوم قيامتده كوترم اوله‌رق بعث ايدر وضمن بدننده كسر ونقصان كبى علته مبتلا آدمه دينور يقال رجل ضمن اى مبتلى فى جسده (الضمنى) فتحتينله (والضمان) (والضمانة) سحاب وسحابه وزننده بونلرده اسملردر كوترملكه دينور (المضمون) معلول معناسـنه در ومنه يقال هومضمون اليداى مخبونها وبابانك صلبنده اولان ذرّيته اطلاق اولنور جمعى مضامين درنته‌كه آنانك صدرنده اولان ذرّيتره ملاقيح دينور قال الشارح وفيه الحديث انه نهى عن بيع المضامين وهى مافى اصلاب الفحول ومضمون

بر رجل اسميدر (الضامنة) شهرلر وكويلر ايچره نابت اولان خرما آغاجلريه دينور على قول حصارك ايچنده اولوب دائر امادار حصار آنلرى ديوار بستان كبى احاطه ايلمش اوله بونده منامنه مضمونه معنا سنه در (الضنن) فتحتينله دلير وبهادره دينور يقال رجل ضنن اى شجاع (الضننين) امير وزننده بخيل ادمه دينور (الضنانة) سلامه وزننده (والضنّ) ضادك كسريله بخل ايلمك معناسنه دركه بوندن نسانمزده اسركمك ايله تعبير اولنور مثلا اهل علمك برآدمه كتاب وبر عمى كبى وبرنفيس نسنه بى سائردن دريغ ايدوب وبرمكه قيامه يوب كندى آليقو مق كبى يقال ضنّ بالشئ ضنانة وضننا من الباب الرابع والثانى اذا بخل به وضنّ ضادك كسريله برآدمه خاص اولان نسنه يه دينور كويا كه آنى غيره فدا ايلمكله بخل ايدر مضنون معناسنه‌در تقول هو ضنى اى خاص بى (الضنائن) ضنينه‌نك جمعيدركه بركسبه مخصوص قلنمش نسنه‌يه دينور ومنه ضنائن الله اى خواص خلقه مؤلف وتكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر قال النبى عليه السلام [ان لله ضنائن من خلقه يحييهم فى عافية ويميتهم فى عافية] (المضنة) ميمك فتحى وضادك فتحيله وكسريله محل بخل ودريغ اولان شيئه دينور يقال هذاعلق مضنة اى نفيس يضنّ به (ضنة) ضادك كسريله عربدن بش ذ آدلمر ضنة بن سعد قضاعه ده وابن عبد عذره ده وابن الحلاق اسد بن خزيمة ده وابن العاص ازدده وابن عبدالله بنونميرده دركه مرادقبائل مرقومه درو ننده خارجدن ملحق برقبيله درجو هريك قبيلة واحده‌يه تخصيصى قصوری متضمندر (المضنون) غاليه‌يه دينوركه قليه‌مسك تعبير اولنان عطر در غاليه اسمى ابتدا جضرت معاويه وضع ايلدى (المضنونة) آب زمزمك اسميدر (ابن‌ضنان) شدّاد وزننده ابن المنان‌دركه شعرادندر (الاضطنان) افتعال‌وزننده بخيل اولمق معناسنه در : اضطنّ الرجل اذا بخل (الضنون) عون وزننده پنير مايه سنه دينور انفحه معناسنه (الضونة) نمره وزننده كوچك قيز جغزه دينور صبية صغيرة معنا سنه وبر آدمك اولادى چوق اولمق معناسنه در : يقال ضان الرجل يضون ضونة اذا كثر ولده (التضون) تفعل وزننده بودخى برآدمك اولادى چوق اولمق معنا سنه در : يقال تضوّن الرجل اذا كثر ولده (الضانة) حاله وزننده دوه نك برونه كجور دكلرى بروند رغه دينور بره معناسنه (الضيون) حيدر وزننده اركك كدى‌يه دينور جمعى ضياون در (ضنين) ضادك كسريله يمنده شهر صنعاء ترابنده بر بيوك طاغك آديدر

(* فصل الطاء *) (الطبن) طانك فتحى وبانك سكو نيله وفتحيله ناسدن جمع كثيره دينور يقال جاء طبن من الناس اى جمع كثير (وطبن)

طانك حركات ثلاثيله وصرد وزننده بركونه لعب اسميدر كه فارسيده اكا سدره
دينور تركيده طوفورجون ديدكلرى اوْيوندر عربيده قرق دخى دينور وكركس
ويرتجى جانورطوتمق ايجون قپانه ودوزاغه قودقلرى جيفه‌يه دينور (الطبن)
طانك ضميله طنبوره ياخود لاغوته‌يه دينور تقول رأيته يضرب الطبن اى الطنبور
اوالعود (الطبنة) غرفه وزننده طبن آوازنه دينور (الطبنة) طانك كسريله
زيركلكه دينور فطنه معناسنه جمعى طبن‌در عنب وزننده يقال هواهل الطبنة
اى الفطنة (الطبن) فتحتينله (والطبانة) سلامه وزننده (والطبانية)
كراهيه وزننده (والطبونة) عمومه وزننده فهم وادراك ايلمك معناسنه‌در :
يقال طبن له وطبن طبنا وطبانة وطبانية وطبونة من الباب الرابع والثانى اذا
فطن له (الطبن) كتف وزننده (والطابن) صاحب وزننده فطانتلو مدرك
آدمه دينور (الطبن) غبن وزننده آتشى سو يمسون ديوكومك معناسنه در :
يقال طبن النار طبنا من الباب الثانى اذادفنها لئلا تطفأ وناس معناسنه مستعملدركه
مراد مجهول الحال كمسه ديمكدر يقال ماادرى اى الطبن هواى اى الناس (الطابون)
آتش كومدكلرى يره دينور (المطابنة) مفاعله وزننده چقورى اشاغيلتمق
معناسنه در تقول طابن هذه الحفيرة اى طأمنها وطأطأها وموافقت معناسنه‌در :
يقال طابنه اذا وافقه (الاطبينان) اطميتان وزننده ومرادفيدركه تمام قرارلشمق
معناسنه‌در : يقال اطبأن بالمكان اذا اطمأن (طوبانيه) طانك ضميله فلسطين
سنجاغنده برقلعه‌در (الطثن) طانك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله طرب ونغمه
وآهنكه دينور (الطجن) طانك فتحى وجيمك سكونيله تاوه‌ده نسنه قاورمق
معناسنه در : يقال طجن الشئ طجنا من الباب الاول اذاقلاه (المطجن) معظم
وزننده تاوه‌ده قاورلمش نسنه‌يه دينور (الطاجن) صاحب وزننده (والطيجن)
حيدروزننده تاوه‌يه دينور ايكيسيده معربدر يعنى تابهٔ فارسى معربيدر (الطحن)
طانك فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله اون اوكوتمك معناسنه‌در : يقال طحن البرّ
طحنا من الباب الثالث اذاجعله دقيقا ويلان دكرمى قيورلمق معناسنه‌در : يقال
طحنت الافعى اذا استدارت (التطحين) تفعيل وزننده بودخى اوكوتمك معناسنه‌در
يقال طحن البر بمعنى طحنه (المطحان) محراب وزننده دكرمى قيورلوب كومج اولان
يلانه دينور (الطحن) طانك كسريله اونه دينور دقيق معناسنه ومنه المثل « اسمع جعجعة
ولاارى طحنا» يعنى دكرمنك كورلتيسنى ايشيده يورم اماّاونى كورميورم ديمكدر برنسنه‌يى
ويرمكه وعد ايدوب ويرمين كمسه حقنده ضرب اولنور (الطحن)صردوزننده بودرادمه
دينور و بربوجك آديدر روليث عفرين ديدكلرى جانوره دينوركه عفر ماده
سنده بيان اولندى (الطاحونة) دكرمنه دينور (الطواحن) آزى ديشلره

اطلاق اولنور مفردی طاحنه‌در غریبدرکه مؤلف سین بابنده ضرس لفظنی سن ایله تفسیر ایدوب بوراده طواحنی اضراس ایله تفسیر ایلدی اصول سائره ده طواحنی ضواحکدن اونه آلتلو اوستلو اون ایکی آزی دیشلر ایله مبین‌در (الطحون) صبور وزننده اوچیوز مقدار قیونلره دینور و بك چوق عسکره دینور یقال کتیبة طحون ای عظیمة وجنك وقتاله‌دینور وچوق دوه‌لره دینور بونلرك جمله‌سی اوغرادقلری نسنه‌لری طحن ایلدیکیچون (الطحانة) شداده وزننده بودخی چوق دوه‌لره دینور (الطاحن) صاحب وزننده خرمن دوکك ایچون بری برینه چاتدقلری اوکوزلردن خرمن اورته‌سنده دائر اولانه دینور (الطحان) شداد وزننده دکرمنجی یه دینور اکر اشبو طحن ماده‌سندن مأخوذ اولورسه منصرف اولنورکه وزنی فعال کلور واکر بسط معناسنه اولان طح ماده‌سندن اولورسه غیر منصرف اولورکه وزنی فعلان اولور مترجم دیرکه اهل مغرب اصطلاحنده بزونکه طحان اطلاق اولور کویاکه ایکی طاش بینی حبه اوزره جمع ایدر نته‌که اکا مسمان المقراض دخی اطلاق اولنورکه مقص برجیبنی دیمکدر (الطحانة) کتابه وزننده دکرمنجیلك حرفتنه دینور یقال یدبر معیشة عیاله بالطحانة ای بحرفة الطحن (الطرن) طانك ضمیله حریرلباسه و تفتکدن منسوج شالی وصوف مقوله‌سنه دینور یقال جاء وعلیه طرن ای خز (الطارونیّ) ذکر اولنان لباسدن برجنسید اسمیدر (الطربنة) دحرجه وزننده مستلکدن شوریده اولمق معناسنه‌در: یقال طربن الشرب اذا اختلطوا من السکر بوراده شرب کلمه‌سی شین مفتوحه ایله شاربدن اسم جمعدر (الطربن) درهم وزننده صویق چاموره دینور نته‌که غربن سیل صویی کتوردیکی چاموره دینور بومعتاد ندرکه فلان بك اویکه‌لنوب خشم وغضب ابتدی دیجك یرده اتی بالطربن والغربن دیرلر (طرنیانه) طانك ونونك کسریله مغربده بربلده آدیدر (اطرون) اسلوب وزننده فلسطین ایالتنده بربلده‌در (طرون) صبور وزننده ارمنیه اولکه‌سنده بر موضعدر (طوربن) طانك ضمیله ری قضاسنده برقریه آدیدر (طرکونه) طانك وراء مشدده‌نك فتحی وکافك ضمیله اندلسده بربلده‌در ومغربده برموضع آدیدر (طیسانیة) طانك فتحیله اشبیلیه ایالتنده بر بلده آدیدر (طس) حم کلمه‌سی کبی سور قرأنیه‌دندر جعنده همان ذوات طس دینور طواسین دیمك جائز دکلدر (الطعن) لغن وزننده دورتمك وسانجمق معناسنه‌در: یقال طعنه بالرمح طعنا من الباب الثالث والاول اذا ضربه ووخزه (وطعن) (وطعنان) فتحاتله برکسه‌یی زباندرازلقله قدح وتعییب ایلمك معناسنه مستعملدر یقال طعن فیه بالقول طعنا وطعنا اذا قدحه وعابه وبریه به کتمك معناسنه مستعملدر

يقال طعن فى المفازة اذا ذهب وبتون كيجه اكلنميوب كتمك معناسنه مستعملدر يقال طعن الليل اذا سار فيه كله وآتك ديزكننى اوزادوب كركى كبى اشدرمك معناسنه مستعملدر يقال طعن الفرس فى العنان اذا مده وتبسط فى السير و بركسه مطعون اولمق معناسنه‌در : يقال طعن الرجل على المجهول اذا اصابه الطاعون (المطعون) (والطعين) امير وزننده مزراق مقوله سيله دورتلمش كسيه د ينور طعينك جمعى طعن كلور طانك ضميله (المطعان) (والمطعن) محراب ومنبر وزنلرنده عدويه كثير الطعن اولان مزراق صاحبنه دينور جعلرى مطاعين ومطاعن كلور (التطاعن) تفاعل وزننده (والطعنان) كسرتينله ونونك تشديديله (والاطعان) تشديد طايله افتعال وزننده (والطعان) قتال وزننده مزراغنى دورتشمك معناسنه‌در : يقال تطاعنوا فى الحرب تطاعنا و طعنانا واطعنوا اطعانا وطاعنوا طعانا اذا طعن بعضهم بعضا (الطاعون) وباء علتنه دينور جمعى طواعين كلور مترجم ديركه طاعون مبالغه‌در زيرا اكا وخرالجن اطلاق اولنور بوحادثه اكثريا وباء زماننده ظهور ايدر قانونده وتذكره‌ده اسباب وادويه‌سى مفصلا مشروحدر مريضك نفسندن احتراز ايتمك واجبه‌دندر وباذن الله تعالى ساريدر (اطعئنة) طانك وثاى مثلثه‌نك فتحيله بدخوى وبدمشرب عورته دينور يقال هى طعئنة اى السيئة الخلق وچوق قيونلره دينور يقال غنم طعئنة اى كثيرة (الطفن) طانك فتحى وفانك سكونيله اولمك معناسنه‌در : يقال طفن الرجل طفنا من الباب الاول اذا مات وحبس ايلمك معناسنه‌در : يقال طفنه اذا حبسه (الطفانيه) علانيه وزننده شتم ودشنام كلماتندندر رجال ونسوانه تفوه اولنور كوياكه قرين موت اوله‌سن ديو آزارلمقدن كنايه‌در يقال علاه بالطفانية اى بالشتم (الطفنانين) طانك فتحيله يلان سوزه د ينور و بيهوده ولاطائل سوزه د ينور يقال اتى بالطفانين اى الكذب ومالا خيرفيه من الكلام واليقومغه دينور حبس معناسنه وتخلف ايلمكه د ينور بونلرك جمله سنده اسمدر (الاطفينان) اطميئان وزننده ومراد فيدركه قرارلشمق معناسنه‌در : يقال اطفأن بالمكان اذا اطمأن و بركسه خوشخوى اولمق معناسنه‌در : يقال اطفان الرجل اذا حسن خلقه (الطمن) امن وزننده صفت مشبه‌در ساكن وآرميده معناسنه‌در جمعى طمون‌در طانك ضميله يقال انزعج فصار طمنا اى ساكنا (المطمئن) مشمعل وزننده بودخى سكون وآرام اوزره اولان آدمه دينور مترجم ديركه نفس مطمئنه بومعنادندركه عين اليقين مرتبه‌سيدر بعده راضيه ومرضيه‌در ابتدا اماره در بعده ملهمه‌دركه علم اليقين مرتبه‌سيدر علماء ظاهرك غايت سلوكلرى بومرتبه‌در وبورؤيا مرتبه‌سيدر بوندنصكره جميع اطوارده حل مشكلاته قادر مرشد كاملك ارشاديله

مطمئنه رتبه‌سنه ترقی اولورکه راضیه ومرضیه آنك صفاتندندر وبوراده ظلمت شك ووهم وخیال مضمحل اولور وبونك نهایتنده رجوع قهقری متصور دکلدر اذلا ریب للراسخ ولارجوع للواصل (الاطمینان) اقشعلال وزننده ساکن وبرقرار اولمق معناسنه‌در : یقال اطمأن بالمکان اذا قروسکن واطمینان وطمأنینه طانك ضمیله برکسه‌یه یاخود برنسنه‌یه اعتماد وربط قلب ایدوب آنکله آرام وسکونت بولمق معناسنه مستعملدر یقال اطمأن الی کذا اطمئنانا وطمأنینة اذا سکن الیه ووثق به فهو مطمئن وذاك مطمأن وتصغیره طمیئن شارح دیرکه طمأنینه اسم ایکن مؤلف مصدر موضعنده استعمال ایلدی یقال فیه طمأنینة ای سکون وقرار (الطمأنة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی قرارلشدیروب اوتوراقلی ایلمك معناسنه‌در یقال طمأن ظهره بمعنی طأمنه ومنزعج ومضطرب ایکن ساکن وآرمیده اولمق معناسنه‌در : یقال طمأن من الامر اذا سکن مصباحده مرسومدرکه اشبو اطمأن بابنده اصل اولان انفعله اولمقدر احمارّ واسوادّ کبی لکن ساکنیندن اجتناب ایله علی غیرالقیاس مهموز ایدیلر وعند البعض اصلی همزهٔ متقدمه ایله اولوب علی غیر قیاس همزه‌یی میمدن تأخیر ایلدیلر بدلیل قولهم طأطأ من الرجل ظهره پس طمأنه طأمنه‌دن مقلوب اولور وبعضا تسهیل همزه ایله طامن دخی دیرلر (طمین) سکین وزننده روم دیارنده بربلده‌در (الطنّ) طانك فتحی ونونك شده سیله برنوع تازه خرما اسمیدرکه قزل وبك طتلو اولور (الطنّ) طانك ضمیله انسانك وسائر حیوانك بدننه دینور جمعی اطنان وطنان کلور طانك کسریله وبوکی بوکلندکدنصکره ایکی دنکی ارالغنه وضع اولنان برمقدارجه یوکه دینورکه فارسی لفظله سربار تعبیر اولنور یقال وضع بین العدلین طنا ای علاوة وقامش دمدلرینه دینور مفردی طنه‌در یقال اخذ طنا من القصب ای حزمة (الطنین) امیر وزننده سینك وزرد یسنه ولکن مقوله‌سنك جکردیسنه دینور یقال کلامه کطنین الذباب اوالطست اوصوته ووزرده‌مق وچکره‌مك معناسنه مصدر اولور یقال طن الذباب والطست طنینا من البـاب الاول اذا صوت قصیدهٔ طنانه بوندندرکه هرمحلده وهردیارده شهرت وآوازه صاحبیدر واولمك معناسنه مستعملدر یقال طن الرجل اذا مات (الطنطنة) زلزله وزننده بودخی وزرده‌مق وچکره‌مك معناسنه‌در لکن مکرر اولمغله زیاده‌یی متضمن اولدیغی غیرستیردر ویز ویز اوتمك وجیك جیك جکره‌مك تعبیر اولنور یقال طنطن الذباب اوالطست اذا صوت ویقال طنت الاذن وطنطنت وطنطنه طنبور مقوله‌سی سازك وغیر یلك طنغردیسنی حکایه اولور تقول سمعت طنطنة الطنبور وهی حکایة صوته (التطنین) تفعیل وزننده طنین معناسنه در : یقال طنن الذباب بمعنی طنّ (الاطنان) همزه‌نك

کسر یله چکرتمك معناسنه‌در : یقال اطن الطست اذا صوته و برکیکلی عضوی قطع ایلمك معناسنه مستعملدر زیرا اوردقده ابتـدا چکردیسی ظهور ایدر پس ملازمه علاقه سنه یاخود استعاره‌یه مبنی اولور یقال اطن ساقه اذا قطعها (الطنی) طانك ضمیله تنومند آدمه دینور یقال رجل طنی ای جسیم (الطنطان) سلسال وزننده غریو وفریاد معناسنه در : یقال رجل ذو طنطان ای ذوصخب (طوانه) ثمامه وزننده برموضع آدیدر (الطین) طانك کسر یله بالچقه دینورکه‌معروفدر فارسیده کاف مکسوره ایله کل دیرلر (الطینة) هایله بالچقدن برپاره‌یه دینور یقال جعل علیه طینةالختم وهی قطعة منه ودمیاط قربند بربلده آدیدروخلقت وجبلت وسرشت معناسنه مستعملدر یقال له طینة طیبة ای خلقه وجبلة (الطین) زین وزننده بالچغی کوزل یوغورمق معناسـنه‌در : یقال طان الطیان یطون طینا اذا حسن عمل‌الطین وبالچقله مکتوب مهرلمك معناسنه درکه حالا لوك‌مومیله مهرلنور سلفده بالچقله مهرلنور ایدی یقال طال کتابه اذا ختمه بالطین(التطین) تفعل وزننده بالچقه بیلاشمق معناسنه‌در : یقال تطـین الرجل اذا تلطخ بالطین (الطیانة) کتابه وزننده چامورجیلق صنعتنه دینور یقال هو ماهرفی طیانته ای صنعةالطین (التطیین) تفعیل وزننده چامور صوامق معناسـنه‌در : یقال طین‌السطح اذا طـلاه بالطین (المطین) امیر وزننده چامور صوانمش طـامه یادیواره دینور پس بوغیر قیاس اوزره اولور یقال طین السطح فهو مطین لکن امهات سائره ده ثلاثیدن دخی مصوغ اولمق اوزره مرسومدر (الطان) حال وزننده چامورلی یره دینور یقـال مکان طان ای کثـیر الطین بونك اصلی طائن اولوب قلب و حذف اولنمشدر (مطین) محدث وزننده محمد بن عبدالله الحافظ لقبیدر صبـاوتنده چامور اکلنه مولع اولمغله ملقب اولمشدر (فلسطین) که شامده برایالتدر طاه بابنده ذکر اولندی مؤلف بوراده ایراد ایله جـوهری‌یه تعریض ایلمشدر

(* فصل الظای المعجمة *) (ظران) کتاب وزننده برموضع آدیدر (الظعن) ظانك فتحی و عینك سکونیله و فتحتینله برسمته کوچوب کتمك معناسـنه‌در : یقال ظعن الرجل ظعنا من‌الباب الثالث اذا سار (الاظعان) همزه نك کسر یله کوچورمك‌معناسنه در : یقال اظعنه اذا سیره (الظعینة) سفینه وزننده هودجه و محفه‌یه دینور ایچنده نسوان اولسون کرك اولمسون جمعی ظعن‌در ظانك ضمیله وظعن‌در ضمتینله وظعاین در واظعان‌در یقال شد الظعینة علی الجـمل ای الهودج وظعینه محفه نشین اولان خاتونه اطلاق اولنور یقال فی الهودج ظعینة ای امرأة مادامت فیه (الاظعان) تشدید ظایله افتعـال وزننده محفه‌یه بنمك معناسنه در

تقول اظعنت الظعينة اذا ركبته (الظعون) صبور وزننده شول دوه‌يه دينوركه كوچ مقوله‌سى اعمال ايچون قوللنوب و بونك بو كلنور اوله يقال له ظعون اى بعير يعتمل و يحمل عليه (الظعان) كتاب وزننده محفه بغليه جق ايپه دينور (مظعون) اصحاب كرامدن مدينه‌ده اك اول وفات ايدن ذاتدر (ذوالظعينه) جهينه وزننده برموضعدر (ظـاعنه) ابن مرّدركه برقبيله بدبدر (الظن) ظانك فتحى ونونك تشديديله اعتقاد غير جازمك وجود وعدمى بيننده راجح اولان تردده دينوركه فارسيده كمان وتركيده صانمه وسزمه تعبير اولنور جمعى ظنون واظانين كلور تقول هو عندظنى كذا وهوالتردد الراجح بين طرفى الاعتقاد الغير الجازم وبعضا علم ويقين موضعنده وضع واستعمال اولنور يقال قاله عن ظنّ اى عن علم شارح ديركه فى‌الاصل ظن مصدردر اسم اوله‌رق دخى مستعملدر يقـال ظن ظنا من‌الباب الاول مؤلف بصـائرده ديديكه ظن مجرد اماره‌دن حاصل علمـدن عبارتدر تقوى بولدقده عـلم و يقينه مؤدى اولور و يك ضعيف اولدقده توهم حدنى تجاوز ايلمز وقوتى صورتنده ياخود قوى صورتيله متصور اولدقده تحقيقه دال اولان منقله ياخود مخففه ان كلمه‌سنه مقارنا استعمال اولنور وضعيف اولدقده شكه دال اولان ان مكسوره ايله استعمال اولنور انتهى (الظنة) ظانك كسريله تهمت معناسنه‌در جمعى ظنن‌در عنب وزننده يقال فيه ظنة اى تهمة (الظنين) امير وزننده تهمت اولنان آدمه دينور يقـال رجل ظنين اى متهم (الاظنان) همزه‌نك كسريله برآدمه تهمت ايلمك معناسنه‌در : يقال اظنه اذا اتهمه وبرآدمى عرضهٔ تهمت قلمق معناسـنه دركه كند يسنه كلان تهمته آنى قرشـو طتوب آنى تهمتلو چيقارمقدن عبارتدر تقول اظننته اى عرضته للتهمته (الاظنان) تشديد ظايله افتعال وزننده برآدمى تهمتلو قلمق معناسنه‌در ومنه قول ابن سيرين لم يكن علىّ كرم‌الله وجهه يظن فى قتل عثمان رضى‌الله عنه بتشديد الظاء وعلى زنة المجهول اصلى يظتن ايدى تاء طـايه قلب اولندقد نصكره ظايه نقل وادغام اولندى بوراده يفتعل من‌تظنن نسخه‌لرى غلطدر صواب اولان من‌الظن اولمقدر (التظنى) تدنى وزننده ظن وكمان قوللنمق معناسنه‌در : يقـال ليس‌الامر بالتظنى وهواعمال الظن بونك اصل تظنن ايدى نون اخيره يايه قلب اولندى (الظنون) صبوروزننده ضعيف وبيمجال آدمه اطلاق اولنور يقال رجل ظنون اى ضعيف وحيله ورأى‌وتديرى قليل آدمه اطلاق اولنور يقال رجل ظنون اى‌القليل‌الحيلة وشول خاتونه دينوركه شان وشرفى اولمغله هركس تزوجنه خواهشكر اوله يقال امرأة ظنون اى‌لها شرف تتزوج وشول قيويه اطلاق اولنوركه صويى وارميدر يوقميدر معلوم اولميه يقال بئر ظنون اى لا يدرى افيهـا ماء املا وصويى آزجه

اولان قیو به اطلاق اولنور یقال بئر ظنون ای القلیل الماء وشول بورجه اطلاق اولنورکه آلان آدم ادا ایدرمی یوخسه ایتمزمی معلوم اولمیه یقال دین ظنون اذا کان لایدری ایقضیه آخذه املا (المظنة) میمک فتحی وظانک کسریله اسم‌مکاندر بر نسنه نک آنده اولمسی ظن اولنان محله دینور یقال هو مظنة للخیر ای موضع یظن فیه وجوده مترجم دیرکه قیاس اولان ظا نک فتحیله او لمقـدر ابن اثیرک قولی اوزره ظانک کسری آخرنده‌کی هاء ایچوندر بعضلر دیدیلرکه بومقوله اسم مکانه تاء الحاق بقعه اراده سنه یاخود مبـالغه‌یه محمـولدر اکن بونلر سماعیدر نته‌که شافیه شروحنده مشروحدر

(* فصل العین المهملة *) (العبن) عینک فتحی وبانک سکونیله جسم خشن وغلیظ اولمق معناسـنه‌در : یقال عبن جسمه عبنا من الباب الاول اذا غلظ وخشن (العبن) ضمتینله اتلو جانلو یاقشقلو کوزل آدملره دینور یقال رجل عبن ای سمـان ملاح شارح دیرکه ظاهرا مفردی اعـبن در (العبن) فتحتینله ونونک تشدیدیله (والعبنی) الف مقصوره ایله ایری وجثه او اولان کرکس قوشـنه وارکک دوه‌یه دینور ثانینک مؤنثنده عبناة وجمعنده عبنیات دینور (الاعبـان) همزه‌نک کسریله بیوک وجثه‌لو دوه ایدنمک معناسـنه‌در : یقال اعبن الرجل اذا اتخذ جلاعبنی (العبنة) عرفه وزننده دوه قسمنده اولان قوت وزوره دینور کرک جمل وکرک ناقه اولسون (العتن) عینک وتای فوقیه‌نک ضمیله یاووزقوی وشدید آدملره دینور مفردی عتون وعاتن‌در یقال رجل عتون وعاتن ای شدید (العتن) عینک فتحیله بر آدمی عنف وزور ایله قاقیورمق معناسنه در : یقال عتنه الی السجن عتنا من الباب الثانی والاول اذا دفعه شـدید اعنیفا (الاعتان) همزه‌نک کسریله بورجلویه پک شدت وتقاضا ایله رنجیده ایلمک معنـاسنه‌در : یقال اعتن علی غریمه اذا اذاه وتشدده (عتان) کتاب وزننده خیبر قرشوسنده برصـو آدیدر (العثن) عینک کسری وثای مثلثه‌نک سـکونیله برنوع یبراق اسمیدرکه تازه ایکن مواشی قسمی رعی ایدرلر ودواب ومواشی‌یه کرکی کبی تقید وتیمار ایله اصلاح ایدن آدمه دینور یقال هوعثن مال ای مصلحه وسـایسه وقیون بوکنه دینور عهن معناسنه (العثن) فتحتینله کوچـک بته دینور صنم صغیره معناسنه جمعی اعثاندر وتوتونه دینور یقال بالنار عثن ای دخان (العثان) غراب وزننده بودخی توتونه دینور جمعی عواثن کلور غیر قیـاس اوزره وتوزه دینور غبار معناسنه وبرموضع آدیدر (العـثن) کتف وزننده توتون چالمغله طعمی بوزلمش طعامه دینور یقال طعام عثن ای فاسدلدخان خالطه (المعثون) بودخی عثن معناسنه در : یقال طعام معثون ای عثن (العثن) عینک فتحیله (والعثان)

(والعنون) عينلرك ضميله آتشك تونونى توتمك معناسنه در : يقال عنت النار عننا وعنونا من الباب الاول اذا ادخنت وطاغك تپه‌سنه طوغرى آغمق معناسنه مستعملدر يقال عنن فى الجبل اذا صعد (التعنين) تفعيل وزننده بودخى آتشك تونونى توتمك معناسنه‌در : يقال عننت النار بمعنى عننت وناس بيننه فتنه وشورش انفسيله افساد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال عنن عليهم اذا اوقع بينهم التخليط واثار الفساد ولباسى بخور ايله تونوسولمك معناسنه‌در : يقال عنن الثوب اذا بخره بالبخور (العنن) فتحتينله معطر اولمق معناسنه‌در : يقال عنن الثوب عننا من الباب الرابع اذا عبق (عنانه) ثمانه وزننده جذيمه قبيله‌سى يوردنده برصو آديدر (العثنون) عصفور وزننده صقاله دينور على قول صقال باشنه ياخود ذقنده وذقن آلتنده بتون اشاغى به طوغرى صارقانه دينور ياخود اوزنلغه دينور يقال اعجبنى عثنونه اى لحيته او هو مافضل منها بعد العارضين اوما نبت على الذقن وتحته سفلا اوهو طوطولها ودوه‌نك چكه‌سى آلتنده صارقان اوزون قيللره دينور وعثنون الريح وعثنون المطرر وز كارك ويغمورك اوللرينه اطلاق اولنور ياخود مطلقا يغموره ياخودسماء وارض بيننده اولان يغموره اطلاق اولنور جمعى عثانين در (العوائن) علابط وزننده بك تويلو ارسلانه دينور (المعثن) معظم وزننده قبا صقاللو آدمه دينور يقال رجل معثن اى الضخم العثنون (العجن) عينك فتحى وجيمك سكونيله يوغورمق معناسنه‌در : يقال عجنه عجنا من الباب الاول والثانى اذا اعتمد عليه بجمع كفه يغمزه وبرآدمك عجانه اورمق معناسنه‌در : يقال عجنه اذا ضرب عجانه ودوه اللرنى يره اوره رق يورومك معناسنه مستعملدر وبوسائر دابه‌لرده دخى اولور يقال عجنت الناقه اذا ضربت الارض بيديها فى سيرها وقوجه آدم يرندن قالقاركن اللرنى يره طيامق معناسنه مستعملدر يقال عجنه فلانا اذا نهض معتمدا على الارض كبرا (الاعتجان) افتعال وزننده بودخى يوغورمق معناسنه‌در : يقال اعتجنه بمعنى عجنه (المعجون) (والعجين) امير وزننده يوغورلمش نسنه‌يه دينور خمير كبى وعجين حيز و مخنث شخصه على قول رخاوتلو رجل ومرأه‌يه اطلاق اولنور عجينه دخى دينور جمعى عجن در كتب وزننده (العجينة) سفينه وزننده بودخى مخنثه دينور يقال رجل عجين وعجينة اى مخنث واحق وبجغز آدمه دينوروجاعت معناسنه‌درياخود جاعتدن چوق كسه‌لره دينور (ام عجينه) قرتال قوشنك كنيه سيدر (ابوعجينه) (وابن ابى عجينه) محدثلردر (العجان) شداد وزننده بودخى احمق آدمه دينور (المتعجنة) اسم فاعل بنيه‌سيله جاعته دينور وبك سموز ناقه‌يه دينور (العجناء) حمراء وزننده سودى آز ناقه‌يه دينور وبك سموز ناقه‌يه دينور على

قول

قول يك سموزلكندن ممه‌لری صارقوب وامزكلری بری برينه قاوشوب يوقری چكلمش اوله وشول ناقه‌يه دينوركه فرجنك ايجنده شيش او لمغله مانع لقاح اوله (العجنة) فرحه وزنده بودخی فرجك ايجنده شيش اولان ناقه‌يه دينور (العجن) فتحتينله ناقه عجنه اولمق معناسنه‌در : يقال عجنت الناقه عجنا من الباب الرابع اذا صارت عجنة (العجان) كتاب وزنده بيونه دينور عنق معناسنه ودبره دينور است معناسنه واكك التنه دينوركه صقاق تعبير اولنور وخايه‌دن دبره طوغری ممدود اولان سكيره دينور (العاجنة) برمحلك وسطنه دينور يقال قعد فی عاجنة المكان ای وسطه (الاعجان) همزه‌نك كسريله‌يك تاولو ناقه يه بنمك معناسنه‌در : يقال اعجن الرجل اذا ركب الناقة السمينة وبرآدمك خايه‌دن دبره طوغری ممدود اولان سكری ششمك معناسنه‌در : يقال اعجن الرجل اذا ورم عجانه (المتعجن) اسم فاعل صيغه سيله (والعجن) كتف وزنده صمصق طقناز كوده‌لو تاولو دوه‌يه دينور (العاجن) صاحب وزنده رحنده اصلاولد قرارايتمزاولان ناقه‌به‌دينوريقال ناقة عاجن ای لايقر الولد فی بطنها (العجاهن) علابط وزنده كرپی‌يه دينورقنفذ معناسنه ومجهول النسب آدمه دينور يقال هو عجاهن ای ليس بصريح النسب وكو يكو صاغد يجنه د ينور كو يكو ز فافخا نه يه كيردكدنصكره عجاهن اطلاق اولنمز وكويكو ايله كلين بيننده اولان ايلچی يه دينور مؤنثی عجاهنه دينور وخادم وخدمتكاره دينور وآشچی يه دينور طباخ معناسنه جمعی عجاهنه در عينك فتحيله (التعجهن) تدحرج وزنده كلين ايله كو يكو ارالغنه ايلچی وميانجلی اولان كمسه زفافه قدر كلين طرفنه تردّد وملازمت ايلمك معناسنه در : يقال تعجهن فلان اذالزم العروس حتی بنی عليها (العجاهنة) علابطه وزنده ماشطه قادينه دينور (العدن) عينك فتحی ودالك سكونيله (والعدون) قعود وزنده بريرده اقامت وتمكن ايلمك معناسنه در : يقال عدن بالبلد عدنا وعدونا من الباب الثانی والاول اذا اقام به ومنه جنات عدن ای جنات اقامة لمكان الخلود و دوه لر حمض ديدكلری اوتدن خوشلنوب وكنديسنه كركی كبی سيكوب برامغله دائما آنی اوتلامق معناسنه در : يقال عدنت الابل فی الحمض ای استمرته وتمت عليه ولزمته فهی عادن وترلايی كوبره‌لمك معناسنه در : يقال عدن الارض عدنا من الباب الثانی اذا زبلها واغاجی بالته مقوله‌سی نسنه اورمغله افساد وبرباد ايلمك معناسنه در يقال عدن الشجرة اذاافسدها بالفاس ونحوها وبردن طاش قوپرمق معناسنه‌در: يقال عدن الحجر اذاقلعه (العادن) شول دوه‌لره‌دينوركه حمض ديدكلری شور اوتلق كنديسنه برامغله خوشلنوب دائما انی اوتلر اوله‌لر پس عادن وصف خاص كبی اولور (التعدين) تفعيل وزنده بودخی ترلايی كوبره‌لمك معناسنه در يقال

عدّن الارض اذا زبلها وقازمه ایله برقازمق معناسنه در : يقال عدن بالمعد الارض اذا ضربها به وشارب طلوم كبي طبطلو اولمق معناسنه در : يقال عدن الشارب اذا امتلاً (المعدن) مجلس وزنـــده جوف ارضده حاصل اولان آلتون وكومش مقوله‌سی جواهر ارضيه‌نك منبت محلنه دينوركه فارسيده كان دينور اهل‌معدن آنده دائما اقامت ايلديكيچون یاخود حق‌جل وعلا جواهر مزبوره‌يی آنده انبات وتمكين ايلديكيچون اطلاق اولندى وهرنســنه نك مكان اصلنه دينور ومنه يقال فلان فى معدن الخير والكرم اى مكان اصله (المعدن) منبر وزنده بيوك قازمه‌يه دينور صافور معناســـنه (عدان) سحاب وزنده برموضع آديدر ودكز يالیسنه دينور ســاحل بحر معناســـنه وايرمق قيیسنه دينور ويدى ســنه مدته دينور يقال مكثوا عدانا اى سبع سنين بين العرب يدى عدد كامل اولمغله هرخصوصده اكا اعتبار ايدرلر بوراده برمحلده مثلا يدى‌سنه اقامت‌اولندقده اول محل كندوسنه منتسب اولمق اعتباريله‌در واندن مدت وزمانه منشـعب اولمشـدر (العدانة) سحابه وزنده جماعت معناسنه در : جمعى عدانات‌در يقال جاءت‌عدانة من‌الناس اى جماعة وقوغه‌نك اشاغیسنه دیكيلان‌درى‌پارچه‌سنه‌دينور جمعى‌عدائن‌در (العبدان) عينك فتحيله‌دال بابنده ذكراولندى (عدنان)سلمان وزنده ابومعددركه برقبيلهٔ عظيمه بدريدر (العدينة) سفينه وزنده بودخى قوغه‌نك اشاغيســنه ديكيلن درى پارهسنه دينور بونكده‌جمعى عدائن در (المعدن) معظم وزنده‌اشاغيسنه عدينه ديكلمش قوغه‌يه دينور يقال غرب معدن اذاخرزبه العدينة (المعدن) محدث وزنده معدنك طاشنى طپراغنى سوكوب فلزات تفحص وطلب ايدن ادمه دينوركه معدنجى تعبير اولنور معدن امينه اطلاق ملحوظدر يقال هومعدّن اى يخرج الصخر من‌المعدن يبتغى فيه الذهب ونحوه (العدوني) سفرجلى وزنده جابك باجود ياوز ياخود عدودن نام بغوره ياخود عدودن نام‌ارضه منسوب دوه‌يه دينور (عدن ابين) بدن احد وزنده يمن دكزنده برجزيره در امراى حميردن ابين نام كمسه انده اقامت ايلمكله مضاف اولمشدر (عدن لاعه) اكا قريب بر قصبه در (عدنه) فتحتله ربده ناحيه‌سنده برموضعدر وبررجل اديدر (عدنه) غرفه وزنده ملل قرنده بريلان آديدر (عدان) سحاب وزنده (وعدينه) جهينه وزنده اسماء نسواندندر (العيدنة) دحرجه وزنده خرما اغاجى بلك اوزون اولمق معناســـنه در : يقـال عيدنت النخلة اذا صارت عيدانة اى طويلة مؤلف عيدانه‌يى عود ماده‌سنده ثبت ايلمشيدى بوراده دخى ذكرى لفظنه نظرايله تصريحنه مبنى در (العذانة) ذال معجمه ايله سحابه وزنده دبر ومقعده دينور (العرن) فتحتينله (والعرنة) غرفه وزنده (والعران) كتاب وزنده

بجلغا

بچلغان دیدکلری علته دینورکه دابه قسمنك ایاقلرینك اکسه‌لرنده ظهور ایلمکله
تویلری کیدوب چتلاقلر ویاره‌لر پیدا اولور علی قول شول ناسوردرکه آت‌قسمنك
بلکیجه‌لرنده حادث اولور بو آت قسمنك انجکنده اولان مهره اوله‌جقدر یقال فی
رجـل الفرس عرن وعرنة وعران وهو داء یأخذ فی آخره رجل الدابة یذهب
الشعر و یشقق فی ایدیها وارجلها اوجسوة تحدث فی رسـغ رجله (العرن)
فتحتیله دابه بچلغان اولمق معناسنه در : یقـال عرنت الدابة عرنا من الباب
الرابع اذااصابته عرنة (العرنة) فرحه وزننده (والعرون) صبور وزننده
بچلغان اولمش‌دابه‌یه دینور (العران) کتاب وزننده دوه‌نك برونه کچوردکلری
برونده‌لغه دینور وعران مصدر اولور برادمك دار ووطنی بعیداولمق معناسنه در
یقال عرنت الدار عرانا من‌الباب الرابع اذا بعدت وبعید معناسنه وصف بالمصدر
اولور کاسیذکر وبکره وچرخ اوقنه دینور وبعدمعناسنه در : یقال بینهما عران
ای بعد وصرتلان اینته دینور وقرن وهمتا معناسنه در : یقال هولیس بعرانة
ای قرنه وحرب وقتال معناسنه در : یقال وقع بینهم عران ای‌قتال بونده مفاعله
بابندن مصدر اولمق محتملدر واکسره دینور مسمار معناسـنه (العرن) قرن
وزنـنده دوه‌نك برونه برونده‌رق کچورمك معناسنه در : یقال عرن البعیر عرنا
من‌الباب الثانی والاول اذاوضع فی‌انفه العران ودوه‌نك برونی برونده‌رقدن اغریمق
معناسنه در : یقال عرن البعیر علی‌المجهول اذا شکی انفه من العران و برنسنه‌یی
ادمان ومعتاد ایدنمك معناسـنه در : یقـال عرن علی الشیء عرنا من‌الباب الاول
اذامرن واوقك تمرن کچه‌جك برینه سکیر صارمق معناسنه در : یقال عرن السهم
اذا رصفه (العرین) امیر وزننده ارسلان یتاغنه دینور یقال کالاسد فی عرینة
ای مأواه وصرتلان وقورد و یلان اینلرینه دینور عرینه دخی جمی عرن کلور
کتب وزننده وبك قوری میشه اغاجلغنه دینورکه ریزه ریزه اوله وچتلق‌اغاجلغه
دینور واته دینور لحم معناسنه وعر بدن بربطن اسمیدر واوکیك قوشنك اوتمسنه
دینور وخانه‌نك وشـهرك بوره‌سنه دینور یقال نزلوا فی عرین الدار اوالبلد ای
فنائه وتیکنه دینور شوك معناسنه و برمعدن اسمیدر وجانورك پاره پاره ایلدیکی
لاشه‌یه دینور وعزّ ومنعه معناسـنه مستعلمدر یقال لایصل احدا الی عرینه ای
عزّه وکلر بواسنه دینور (العارنه) بودخی دیاربعیده‌یه دینور یقال دیارعران
وعارنة ای بعیدة (العرنین) عینك کسر یله‌برونه دینور علی قول برون کیکنك
بك اولان یرینه دینور یقـال هو اشمّ العرنین ای الانف اوهو ماصلب من عظمه
ایکنجی یه کوره تمام انفده استعمالی مجاز اولور وعرنین هرشیئك اول وابتداسنه
دینور وقومك سید وشریف وذیشانلرینه اطلاق اولنور جعلری عرانین در یقال

هو عرنين قومه ای سيدهم وشريفهم (العرانبة) علابطه وزنده سبل صوبنك اوزون اوزادی مدبنه دينور ودربانك اورته‌سنه وانكبن بربنه دينور (عرانبة) عبنك فتحيله ابن‌جشم درکه بلقين قبيلـه سی رجالندندر وبلقين بنو القين مخففيدر (العرن) فتحتينله اتك اله بيلاشمش زفرنه دينـور وقاون وقاربوز رايحه سنه دينور بوراده بعض نسخه‌ده طبيخ عنوانده مرسـومدرکه سكين وزنده در بطيخ معناسـنه در : وبعض امير وزنده مضبوطدرکه منصفدن برنوعدر وكر بجه وآلجی به ده دينور پس بونلرك رايحه سنه اطلاق اولنور وعرن عبنك كسريله بومعنايه در دخان معناسنه وبرشجر آديدرکه بيراغيله دری دباغت اولنور وپشمش اته دينور (العرن) عبنك كسريله بودخی قاون وقاربوز رايحه سنه دينور (العرن) كتف وزنده شـول كسـبه دينورکه قار اوينيانلرك يانه ملازمت ايليه قمار قرباندن اكل ايدنجـه قدر وعدی بن اميه الغنی ياخود عمير بن جبل البجلی فرسنك اسميدر (المعزن) معظم وزنده تمرنی مسمار ايله برچيتلنمش مزراغه دينور يقال رمح معرن اذا سمر سنانه بالعران (عرينه) جهينه وزنده برقبيله در عرنيون المرتدون آنلره منسوبلردر (العرنة) عبنك كسريله عرن نام شجرك يرده اولان طمرلرينه دينورکه اطرافه مبسوط اولور علی قول ظمخ ديدكلری شجرك خشبنه دينور وكنديسيله بركور شجی مقاومته قادر اولميان پهلوانه دينور يقال هو عرنة ای صريع لايطاق (المعرون) عرن ديديكی خشب ايله دباغت اونمش دری يه دينور (عرنان) عبنك كسريله بر طـاغك آديدر (الاعران) همزه‌نك كسريله دائمـا ات يمك معناسنه در : يقال اعرن الرجل اذا دام علی اكل اللحم وبرآدمك كوشكلرينك بجاقلری بجلغان كبی جابجا جتلامق معنا سـنه در : يقال اعرن الرجل اذا تشققت سيقان فصلانه وبرآدمك دوه‌لری كجيك اولمق معناسنه‌در : يقال اعرن الرجل اذا وقعت الحكة فی ابله (عرانه) ثمامه وزنده اسماندندر حيقان بن عرانه درگاه حضرت مصطفوی يه ورود ايلدی (بطن عرنه) همزه وزنده عرفاتده برموضعدر موقف حوزه سندن دكلدر (العارن) ارسلانه دينور (معرون) (وعرين) زبير وزنده (وعرّان) رمّان وزنده اساميدندر (العربون) عصفور وزنده (والعربون) حلزون وزنده (والعربان) قربان وزنده عقد واحكام بيع ايچون ويريلان برمقدارجه پيشين اقچه‌يه دينور عامهٔ تركيده‌بی تعبير اولنور که پيش مخففيدر يقال اعطی عربون السلعة وعربونها وعربانها وهو ماعقدبه البيع مؤلف بونی عرب ماده‌سنده دخی ثبت ايلدی ظاهرا نونك اصلی وزياده‌سی مختلف فيهدر صاحب نهايه نونك زياده لكنه ذاهبدر عربون غيرك مداخله سنه مانع اولديغيچون معاملهٔ معقوده يی اعراب

واظهار

واظهار واصلاح ایلدیکنه مبنیدردیدی‌وا کاربون واربان دخی‌دینور عامه‌ربون دیرلر (العربنة) دحرجه‌وزننده مشتری بایعه نسنه اشترا اسنده عربون‌ویرمك معناسنه‌در : یقال عربنه اذا اعطاه العربون (العرتن) تای‌فوقیه‌ایله جعفر وزننده (والعرتن) فتحاتله ونونك ضمیله‌ده که بونك اصلی عرنتن ایدی قرنفل وزننده یاخود جحنفل وزننده یاخود تانك حرکات ثلا ثیله‌ده لغتدر (والعرتون) حلزون وزننده برشجر اسمیدر که آنکله‌دباغت اولنور (المعرتن) مزعفروزننده عرتن‌اغاجیله دباغت اولنمش دری‌یه دینوریقال ادیم معرتن ای‌مدبوغ بالعرتن (عرینات) مصغر صیغه‌سیله برموضع آدیدر (العرجون) زنبور وزننده خرما سالقمنه دینور علی قول قوریوب اکیلدیکی حاله مخصوصدر یاخود سالقمك دبنه دینور شارحك بیانی اوزره بوخرما اغاجنده طوردیغی یرده اکیلور وخرما سالقمی قطع‌اولندقده اغاج باشنده قوریوب قالور یاخود صاپنه وچوبنه دینور ومنتار نوعندن طوملان دیدکلری نباته شبیه برنبات آدیدر جعلری عراجین‌در (العرجنة) دحرجه وزننده حایك ثوبه عرجون صورتنی نقش وتصویر ایلمك معناسنه‌در : یقال عرجن الثوب اذاصور فیه صورالعراجین و برآدمه عرجون ایله اورمق معناسنه‌در یقال عرجن فلا نا اذا ضربه بالعراجین وبرنسنه‌یه قان یازعفران یاقنه سورمك معناسنه‌در : یقال عرجنه اذاطلاه بالدم اوبالزعفران اوبالخضاب (العرهون) زنبور وزننده منتار نوعندن طوملان دیدکلری نباته دینورکه نصف یومورطه شکلنده اولور جمعی غراهین‌در (العراهن) علابط وزننده ایری ویومری کوده‌لو دوه‌یه دینور (الاعزان) زای معجمه ایله اکرام وزننده برنسنه‌یی بولشوب هرکس حصه‌سنی آلمق معناسنه‌در : یقال اعزن فلانا اذاقا سمه فی‌النصیب فاخذکل نصیبه (العسن) عینك فتحی وسینك سکونیله برکسه‌نك صاچی‌خوب ودلکش و بدنی بیاض اوله‌رق قامتی بلند اولمغه دینورکه وصف محابیدر یقال‌به عسن ای طول مع حسن الشعر والبیاض وعسن برموضع آدیدر (العسن) عینك کسریله مثل ونظیر معناسنه‌در : یقال ماله عسن ای مثل ونظیر وایچ یاغنه دینور بونده حرکات ثلاثله لغتدر (العسن) عینك ضمیله سموزلکه دینور (العسن) ضمتینله وفتحتینله علف طواره یرامغه دینور وفتحتینله مصدر اولور علف طواره یرامق معنا سنه یقال عسن فی الدابة الکلاٌ عسنا من الباب الرابع اذا نجع (العسن) کتف وزننده آزجه علفله تاولنور اولان دابه‌یه دینور یقال دابة عسن ای شکور (الاعسان) همزهٔ مفتوحه ایله آثار وعلایم معناسنه در واعسان الابل دوه‌نك یمی کورك ککلر ینه دینور واعسان الارض قطع اولنان اوطونك یرنده قلان اوجه‌لرینه وکتوکلرینه دینور (التعسن) تفعل وزننده

برآدم بدر يه جكمك معناسنه در : يقال تعسن الغلام اباه اذا اشبهه و برشيئك اثروعلامتنى اراشدرمق معناسنه در يقال تعسن الشئ اذا طلب اثره وبر برمقدارجه اوت بتورمك معناسنه در : يقال تعسنت الارض اذا انبتت شيئا من النبات (الاعسان) همزه‌نك كسريله بودخى بر برمقداجه اوت بتورمك معناسنه‌در: يقال اعسنت الارض بمعنى تعسنت (التعسين) تفعيل وزننده فوراقلق حالنى حيوانلرنك كوده‌لرنى صندروب زبونلتمق معناسنه دربابى ازاله ايچوندر يقال عسن الجدب الابل اذا خفف لحمها (العوسن)جوهروزننده برطرفه‌وربجه‌اولان اوزون شيئه دينور يقال شئ عوسن اى طويل فيه جنا (العيسان) شيبان وزننده برشيئك عهده‌سندن كلان زورمند آدمه دينور و منه يقال ماهو من عيسانه اى من رجاله (الاستعسان) دوه آزجه علف اكل ايدر اولمق معناسنه‌در : يقال استعسن البعير اذا اكل قليلا (العشن) عينك فتحى و شين معجمه‌نك سكونيله (و التعشين) تفعيل وزننده (والاعتشان) افتعال وزننده برآدم كندى قريحه‌سندن برنسنه حقنده شويله در ديو تخمينله حكم ايلمك معناسنه‌در : يقال عشن الرجل فيه عشنا من الباب الاول و عشن واعتشن اذا قال برأيه ونحن واعتشان خرما اغاجنك كسلمش بداق ديبلرندن بشاق اراشدرمق معناسنه‌در : يقال اعتشن النخلة اذا تتبع كرابتها و بركمسه اوزره بيوجه جدال ايچون كدى كبى آتلمق معناسنه در : يقال اعتشن فلانا اذا واثبه بغير حق (العشانة) ثمامه وزننده خرما لقاطه‌سنه دينور و خرما بداغنك دبنه دينوركه بداق باشى اوله‌جقدر عشان دخى دينور غراب وزننده (ابوعشانه) عرب كنيه‌لرندندر (التعشن) تفعل وزننده بو دخى خرما اغاجنك بداق ديبلرندن بشاق اراشدرمق معناسنه در : يقال تعشن النخلة اذا تتبع كرابتها (العشوزن) زاى معجمه ايله سفرجل وزننده چتين و چيره‌شك و چپارز نسنه‌يه دينور يقال شئ عشوزن اى عسرملتو و خوى و مشربى شديد و تند آدمه دينور عشنزن دخى دينور واو بدلى نونله يقال رجل عشوزن و عشنزن اى شديد الخلق و صلابتلو انسان و حيوانه دينور مؤنثى عشوزنه در جمعى عشازن وعشاوز كلور (العشنزنة) دحرجه وزننده يناژلق و اونكولك ايلمك معناسنه‌در: يقال عشنزن فلان فى الامر اذاخالف (الاعصان) صاد مهمله ايله اكرام وزننده بر ايش صرب و كج و يج اولمق معناسنه دركه انحلالى دشوار اولور يقال اعصن الامر اذا اعوج و عصر (العطن) فتحتينله حوض يوره‌سنده اولان دوه يتاغنه دينور نتدكه سائر محلده اولانه مراح و مأوى دينور يقال اناخت الابل بالعطن وهو وطنها و مبركها حول الحوض كذلك حوض يوره‌سنده قيون وكچى يتاغنه دينور جمعى اعطان در و منه تقول العرب ضربوا بعطن اى رووانم اقاموا على الماء يعنى

صویه کرکی کبی کندیلری و دابه‌لری قاندقدنصکره تکرار صو ایچمکه‌قیام وتوجه ایتدیلر شارح دیرکه کلام مزبور امثالدندر ناسڭ کثرت و اتساعی ضمننده ضرب اولنور کما فی النهایة فی حدیث الرؤیا ضرب الناس بعطن ضرب مثلالا تساع الناس فی زمن عمر رضی‌الله عنه‌و مافتح علیهم من الامصار و عربلر فلان خاندان وصاحب ثروت و سامان و سخی و کریم و صاحب احساندر دیجك یرده فلان رحب العطن دیرلرکه کنایه‌در یقال هورحب العطن ای کثیر المال واسع‌الرحل رحب الذراع و عطن مصدر اولور دری دباغتده علی حاله ترك اولنمغله چوریوب قوقمق معناسنه در علی‌قول تویی یولنمق ایچون اوزرینه صو سپوب سپیده یاتورمغله یومشمق معناسنه در : یقال عطن الجلد عطنا من الباب الرابع اذا وضع فی الدباغ و ترك فافسد وانتن اونضح علیه الماء فدفنه فاسترخی شعره لینتف (المعطن) مجلس وزننده بو دخی صو قربنده اولان دوه یتاغنه دینور جمعی معاطن کلور (التعطین) تفعیل وزننده عطن ایدنمك معناسنه در : یقال عطن الرجل للابل اذا اتخذ العطن و دوه صویه قاندقدنصکره صو یوره سنده چوکمك معناسنه در : یقال عطنت الابل اذا رویت ثم برکت و دری‌یی سپیده چوق یاتورمغله چوریدوب قوقتمق یاخود تویلری یومشیوب یولنمق ایچون اوزرینه صو سپوب یره کومك معناسنه‌در : یقال عطن الجلد بمعنی عطنه عطنا کماسیذکر (العطون) قعود وزننده بو دخی دوه صویه قاندقدنصکره صو یوره‌سنده یاتمق معناسنه‌در : یقال عطنت الابل عطونا من‌الباب الاول و الثانی اذارویت ثم برکت و ناقه صوایچدکدن صکره اسکی یتاغنه کتمك علی قول ابتدا ایچمامکله عطنه رد ایدوب بر مقدار انتظاردنصکره دفعهٔ ثانیه‌ده صویه عرض اولنمق یاخود صویه قاندقدن صکره چوکرتمك معناسنه‌در : یقال عطنت‌الناقة عطونا و هوان تراح بعد شربها اوردها الی‌العطن لینتظر بها‌لانها لم تشرب اولا ثم یعرض علیها الماء ثانیا او هوان تروی‌ثم تبرك (العاطنة) صویی ایچدکدنصکره صو یوره سنده یتان ناقه‌یه دینور جمعی عواطن و عطون کلور عینڭ ضمیله (الاعطان) همزه‌نڭ کسریله بر کسه دوه‌لری صویه کلوب ایچمدکلریچون یاخود برکره ایچمکله تکرار ایچمك ایچون صویڭ یوره‌سنده یاتروب آلیقومق معناسنه در : یقال اعطن الابل اذا حبسها عندالماء فبرکت بعد الورد و برآدمڭ دوه‌لری صو یوره سنده اولان یتاغه یاتمق معناسنه در : یقال اعطن القوم اذا عطنت ابلهم (العطنة) فتحاتله معنای اولدن اسمدر دوه صویه کلدکدنصکره یتاغه یاتمغه دینور (العطان) رمان وزننده (والعطون) جلوس وزننده (والعطنة) فتحاتله معاطنه نازل اولان جماعته دینور یقال قوم عطان و عطون و عطنة اذا نزلوا فی المعطن

(الانعطان) انفعال وزننده دری دباغنده چوق یاتمغله چوروب قوقمق معناسنه در : یاخود تویی بولنمق ایچون اوزرینه صو سپوب سبیده یاتورلمغله بوشنمق معناسنه‌در : یقال انعطن الجلد بمعنی عطن (العطن) عینك فتحیله تعطین الجلد معناسنه درکه ذکر اولندی یقال عطن الجلد عطنا من الباب الثانی والاول بمعنی عطنه (المعطون) (والعطین) امیر وزننده وصف مذکور اوزره اولان دری‌یه دینور (وعطین) وعطینه وجودی بد رایحه اولان کمسه‌یه دینور یقال رجل عطین وعطینة ای منتن (العطان) کتاب وزننده هنوز دباغت اولنمامش دری‌یه قوقسون دیوا کدکلری فشقی‌یه یاخود طوزه دینور شهرلرده کرجلبوب یاخود طوزلرلر (أعاطنه) بحر یمنده براسکله آدیدر (العفن) دفن وزننده طاغه وبایره آغمق معناسنه‌در : یقال عفن فی الجبل عفنا من الباب الاول اذاصعد واتی آزیدوب قوقمق معناسنه‌در : یقال عفن اللحم اذاغیره (العفن) کتف وزننده (والمعفون) بوزیلوب قوقمش اته دینور وعفن چوریمش نسنه‌یه دینور التعفین بو دخی اتی ازیدوب قوقمق معناسنه در : یقال عفن اللحم بمعنی عفنه (العفن) فتحتینله (و العفونة) عمومه‌وزننده برنسنه رطوبتدن یاخود سائر عارضه‌دن بیریوب چوریمك معناسنه‌در : یقال عفن الحبل عفنا وعفونة من الباب الرابع اذا فسد فتفتت عند مسه (التعفن) تفعل وزننده عفونه معناسنه‌در : یقال تعفن الحبل بمعنی عفن (عفان) شداد وزننده بر رجل آدیدر و بو غیر منصرفدر زیرا عفن ماده‌سندن فعالدر و منصرف اولور اکر عف ماده سندن فعلان اعتبار اولنور ایسه و عفان سند اولکه سنده بر کورفز اسمیدر (الاعفان) همزه‌نك کسریله برآدمك سختیانی انباشته‌ده چوریوب دلیلندلیك اولمق معناسنه‌در: یقال اعفن الرجل اذا نقب ادیمه (العفاهن) علابط وزننده جلادت وحدتلو توانا ناقه‌یه دینور (عقنه) قافله حمزه وزننده اران ایالتنده برقلعه‌در (عقیون) صهیون وزننده عرش عظیم تحتنده ریحدن بر بحر آدیدر آنده ریحدن مخلوق ملائکهٔ کرام واردرکه اللرنده ریحدن مخلوق مزراقلر طوتوب دائما عرشه نظر ایدرلر وتسبیحلری سبحان ربنا الاعلی کلمهٔ شریفه‌سیدر مترجم دیرکه بو ماده‌یی وافر تتبع ایلدم لکن سائر محلده ظفریاب اولمدم ظاهرا ارتفاع معناسنه‌اولان عقو یاخود عقی ماده‌سندن اولمق کرکدر سبحان الله وما یعلم جنود‌ه الا الله (العقیان) عینك کسریله معتل بابنده مرسومدر (العکنة) غرفه وزننده بك سموزلکدن قارن اتنده حاصل‌اولان بوره و بوکدی‌یه دینور جمعی عکن در صرد وزننده یقال بطن ذوعکن وهی ما انطوی و تثنی من لحم سمنا (التعکن) تفعل وزننده بك سموزلکدن قارن اتلری بولنوب بوکوم بوکوم اولمق معناسنه‌در : یقال تعکن بطنه اذا صارذا عکن (العکناء)

حمراء وزننده (والمعكنة) معظمه وزننده سموزلكدن قارنی اتلرنده پیولر
و بوكوملر پیدا اولمش قیزه دینور یقال جارية عكناء ومعكنة اذاتعكن بطنهـا
وعكناء ممه لرینك انجكلری غليظ اولان ناقه‌یه دینور (العكنان) عینك فتحی
وكافك سـكونيله وفتحيله چوق دوه‌لره دینور (العكان) كتاب وزننده بیونه
دینور عنق معناسنه (العلن) فتحتينله (والعلانية) كراهيه وزننده برنسنه
ظاهر وآشكاره اولمق معناسـنه دركه سرّ واسرار مقابلیدر راغبك بیانه كوره
اكثری معانی ومعقو لانده مستعملدر يقال علن الامر وعلن وعلن علنا وعلانية
من الباب الاول والثانی والخامس والرابع اذا ظهر (الاعتلان) افتعال وزننده
بودخی آشكاره اولمق وآشكاره‌یه چقمق معناسـنه در : يقال اعتلن الامراذا ظهر
(الاعلان) همزه‌نك كسريله برایشی آشـكاره قلمق معناسـنه دركه كیزلمك
مقـابلیدر تقول اعلنت الامر وبالامر اذا اظهرته وبرایشی آچقدن ایشلمك
معناسنه در : يقال اعلن بالعداوة اذا جاهر (التعلين) تفعیل وزننده بودخی
برایشی آشكاره قلمق معناسنه‌در : يقال علن الامراذا اظهره (العلان) جدال
وزننده (والمعالنة) مجادله وزننده بودخی برایشی آچغه چقرمق وآچقدن
ایشلمك معناسـنه در : يقال عالن بالعداوة علانا ومعالنة اذا جاهر وبرنسنه یی
بركسیه اعلان واظهار ایلمك معناسـنه در : يقال عالنه الامر اذا اعلنه اليه
(العلنة) همزه وزننده اصلا كتم سر ایلمز اولان آدمه دینور يقال فلان علنة
اى لايكتم سرا (العلانية) كراهيه وزننده مصدر دركه ذكر اولندی و شول
آدمه دینوركه دائما جمیع ایشی پس پرده‌دن اولمیوب عیان و آشـكاره اولور اوله
جمعی علانین كلور يقال رجل علانية اى ظاهر امره و اكا علانی دخی‌دینور سحابی
وزننده جمعی علانيون كلور (العلوان) عینك ضمیله‌عنوان معناسـنه در دركه
سرنامهٔ مكتوبدر اجالا درون مكتوبی اظهار ایدر يقال علوان الكتاب كذا اى
عنوانه (علان) كتاب وزننده شهر صنعاء قربنده بر حصار آدیدر (علانه)
جبانه وزننده ذمار قربنده بر حصـار آدیدر (العلجن) جعفر وزننده طقناز
كوده‌لو ناقه‌یه دینور بونك نونی زائد اولمغله جیم بابنده ذكر اولندی (العلجون)
عصفور وزننده یاوز ناقه‌یه دینور يقال ناقة علجون اى شديدة (العمن) عینك
فتحی و میمك سكونيله بر یرده اقامت ایلمك معناسـنه در : يقال عمن بالمكان و عمن
عمنا من الباب الثانی والرابع اذا اقام (العمينة) سفینه وزننده دوز و ملايم ارضه
دینور يقال ارض عمينة اى سهلة (عمان) غراب وزننده بر رجل آدیدر و یمن
اولكه‌سنده بر بلده آدیدر منصرف و ممنوع اولور (عمان) شداد وزننده شـام
دیارنده بر بلده آدیدركه بلقاء ناحیه‌سنده‌در (الاعمان) همزه‌نك كسريله (والتعمين)

بر کمسه عمن شهرینه قصد و توجه ایلمك معناسنه در : یاخود اکا داخل اولمق معناسنه‌در : یقال عمن الرجل و عمن اذا توجه الی عمان اودخله و اعمان دائمی بر یرده مقیم اولمق معناسنه‌در : یقال اعمن الرجل اذا دام علی‌المقام (العمن) ضمتینله بر یرده مقیم اولان کمسه‌لره دینور مفردی عمون در صبور کبی (العمانیة) غرابیه وزننده بصره‌ده بر جنس خرما اغاجیدرکه بازوقیش‌باشندن جیجکی اکسلك اولیوب وهمیشه دائما بریلك کبی جیجکلی وکیمی تازه اولمش خرمالو اولور (العن) عینك فتحی و نونك تشدیدیله (و العنن) فتحتینله (و العنون) قعود وزننده بر آدمك اوکنه آرقوری بر ایش ظهور ایلمك معناسنه‌در مثلا بر ایشه مشتغل ایکن ناکهانی بر ایش دخی آچلمق کبی یقال عن‌له الشیء عنا و عننا وعنونا من‌الباب الثانی و الاول اذا ظهر امامه و اعترض و عنن فتحتینله معنای مزبوردن اسم‌اولور و عن تشدید نونله بر کمسه حقنده عنین اولمسیله حکم اولنمق یاخود سحرایله بغلو اولمق معناسنه‌در : یقال عن فلان علی‌المجهول اذا حکم القاضی علیه بالعنانة اومنع عن‌المرأة بالسحر بوندن اسم عنه در عینك ضمیله و مکتوبه عنوان یازمق معناسنه‌در : یقال عن الکتاب اذا کتب عنوانه و آتك اویانسه دیزکین بکورمك معناسنه‌در تقول عننت اللجام اذا جعلت‌له عنانا و دیزکنی چکمکله آنی آلیقومق معناسنه‌در تقول عننت الفرس اذاحبسته بالعنان و سوکمك معناسنه در تقول‌عننت فلانا اذا سببته (الاعتنان) افتعال وزننده بو دخی بر آدمك اوکنه ارقوری بر ایش چیقه کلمك معناسنه‌درکه اوکنه کرلمك تعبیر اولنور یقال اعتن له‌الشیء اذا ظهر امامه و اعترض و بر آدمك حال و شانی و کار و کرداری بیانه چیقمق معناسنه‌در و بو عنوان ماده‌سندندر یقال اعتن ماعندهم ای اعلم بخبرهم (العنان) کتاب وزننده بو دخی معنای اولدن اسمدر عنن کبی‌که بر نسنه بر آدمك اوکنه ارقوریدن کرلمکه دینور و آت کمنك دیزکننه دینور جمعی اعنه در و عنن‌در ضمتینله آنك کم کبی اغزینه کیرمیوب ایکی طرفنده آرقوری معترض اولدیغیچون یقال جعال اللجام عنانا و هوالسیر الذی تمسك‌به الدابة و تقول العرب رجل‌طرف العنان ای‌خفیف یعنی جست و چالاکدر بوراده طرف کتف وزننده‌که برکمسه‌نك صحبتنده ثابت اولمیان آدمه دینور و عنان مفاعله‌دن مصدراولور معارضه معناسنه یقال عانه عنانا و معانة اذا عارضه و شرکة العنان شول شرکته اطلاق اولنورکه ایکی آدم بر مخصوص مالده مشترك اولوب سائر مالارنده مشترك اولمیه‌لر کویاکه اول مال اوکلرینه ارقوری کلمکله اشترا وعقد شرکت ایلدیلر علی‌قول بر کمسه بر ماله مشتری ایکن انك اوکنه کریلوب بونده بنی دخی شریك ایله دیمکله عقد اولنان شرکتدن عبارتدر و بو صورت مشتری مزبور مال‌مرقومه کسب استحقاق

ایلمزدن

ایلمزدن مقدم اولور و بعضلر دیدیکه شرکت عنان شرکتده برابر اولمقدن عبارتدر یعنی ایکی طرفك سرمایه‌سی مساوی اولمقدرکه اول میدانه نمقدار اقچه وضع ایلمش ایسه دیکری دخی اولقدر وضع ایلمك وجهیله معقود اولان شرکت اولور و بو عنان فرسدن مأخوذدر زیرا دیزکنك ایکی طاقی دخی بس برابر اولور یقال بینهما شرکة عنان وهی ان یکون فی شیٔ خاص دون سائر مالهما اوهوان یعارض رجلا فی الشرافیقول اشرکنی معك و ذلك قبل ان یستوجب العلق اوهوان یکونا سواء فی الشرکة ملاخسرو دررده سائردن احسن تعریف و بیان ایلمشدر فلیراجع وعنان انسانك صرتنده بل طرفنده اوزون طمره دینور ایکی طرفنده اولانه عنانا المتن دینور و بر موضع و بر خاتون اسمیدر (العنون) صبور وزننده دائما سائر دابه‌لردن ایلروده کیدر اولان دابه‌یه دینورکه پیشاهنك تعبیر اولنور یقال دابة عنون ای متقدمة فی السیر (المعن) میمك کسریله مسن وزننده شول فضول و کستاخه دینورکه دائما بیهوده وظیفه‌سندن خارج اقوال و افعاله کیریشوب اولور اولمز ایشلره تعرض و تصدی ایدراوله مؤنثی معنه‌در یقال رجل معن اذا کان یدخل فیمالایعینه و یعرض فی کل شی و خطیب عربه دینورکه عربلرك خواجه‌لریدر یقال هو معن ای خطیب (المعنون) مجنون وزننده و مرادفیدر یقال رجل معنون ای مجنون (العنانی) قصاری وزننده و مرادفیدرکه غایت ومبلغ دیمکدر یقال عنانك ان تفعل کذا ای قصارك و بو اعتراض معناسندندر (العنین) امیر وزننده شول آدمه دینورکه قوت ماسکه‌سی اولمامغله ریح بطنی طوتمز اوله یقال رجل عنین ای لایقدر علی حبس ریح بطنه (العنین) سکین وزننده سست اندام اولمغله جماعه قادر اولمیان آدمه دینور یاخود نسوانی یعنی جماعی قطعا اراده و اشتها ایلمز اوله یقال رجل عنین ای لایأتی النساء عجزا اولایریدهن صاحب مصباحك بیاننه کوره مؤنثده دخی اولور عنینه دینور هاله یقال امرأة عنینة ای لاتشتهی الرجال وصاحب مغربك بیاننه کوره عنین کلمه‌سی عن الابل ماده‌سندندرکه خطیره‌ده حبس ایلمك معناسنه‌دریاخوداعتراض معناسندندر زیرا ادخال ایده‌میوب ایکی طرفه اعتراض ایدر مترجم دیرکه عن الفرس باللجام ماده‌سندن اولمق معنای ثانی‌یه‌ده ملایم اولور و قالدیکه فقهانك عن امرأة دون اخری قوللری معنای ثانی اوزره مخرجدر وکتب فقهیه‌ده عنین تعمیم اولنمشدرکه اتیان نسایه مطلقا مقتدر اولمیاندن عبارتدر کرك ذکری قائم اولسون وکرك اولمسون وکرك ثیبه واصل اولوب بکره اولمسون وکرك بعض نسایه واصل اولوب بعضنه اولمسون وکرك مرضدن و ضعفدن وکبر و شیخوختدن وکرك سحر وعقددن اولسون (العنانة) سحابه وزننده (و التعنین) تفعیل وزننده (والعنینة)

كسر ينله و نونك تخفيفى و تشديديله (و التعنينة) تاى مفتوحه ايله اسملردر عنينلكه دينور و تعنين مصدر اولور بر كسه حقنده قاضى عنين اولمق اوزره حكم ايلمك معناسنه‌در على‌قول سحر ايله بغلو اولمق معناسنه‌در : يقال عنن الرجل عن امرأته على‌المجهول اذا حكم القاضى عليه بالعنانة او منع عنها بالسحر ومكتوبه عنوان يازمق معناسنه‌در : يقال عنن الكتاب و عنناه اذا كتب عنوانه و آت اويانه دیزكین بجورمك معناسنه‌در تقول عننت اللجام اذا جعلت له عنانا (الاعنان) همزه‌نك كسريله بو دخى بر آدمه عنين اولمق اوزره حكم ايلمك ياخود سحر ايله بغلو اولمق معناسنه‌در : يقال اعن الرجل عن امرأته على‌المجهول بمعنى عنن و آت اويانه دیزكین بجورمك معناسنه‌در تقول اعننت اللجام اذا جعلت له عنانا و ديزكنى چكمكله آنى آليقومق معناسنه‌در تقول اعننت الفرس اى حبسته بالعنان (العنة) عينك ضميله اسمدر مؤلفك سوقنه كوره عنن عن امرأته و عن واعن بضمهن اى حكم القاضى عليه بذلك اومنع عن النساء بالسحر قولنك معناسندن اسمدر لكن متبادرى ترديد ثابتدن اولمقدركه بغلولق تعبير اولنور و مغربك و مصباحك بيانلرينه كوره عنانه و عنينه كبى مطلق عنينلكدن اسم اولوب و لغت مرذوله‌در ارجح اولان ذكر اولنانلردر و عنه اغاجدن و چاليدن اولان آغيله دينور كرنث دوه وكرنث قيون آغيلى اولسون جمعى عنن‌در صرد وزننده و عنان كلور جبال وزننده و آتش اوزره تجره اوتورتدقلرى نسنه‌يه دينور ساج اياغى كبى وقدان القدر معناسنه شارح ديركه وقدان و اومكسوره ايله ديكدان فارسى معربيدر و عنه ايپه دينور حبل معناسنه و يمنده بر ولايت آديدر و بررجل اسميدر و عنه بر آدمك اوكنه ارقورى چيقوب كريلن شيئه دينور ومنه يقال اعطيته عين عنة اى خاصة من بين اصحابه يعنى فلانه ياران ورفقاسندن مخصص اوله‌رق نسنه ويردم كويا كه عطيهٔ مزبوره‌يه شخص مرقوم يالكزجه معترض اولمشدر بوراده عين عنه لفظى مضافدر وعنه كلمه‌سى غير منصرفدر وبعضا منصرف اولور پس اعطيته اياه كا ثناعين عنة سبكنده حال اولور كذلك فلا نى ارامقسزين بو ساعتده نا كهانى كوردم ديجك يرده رأيته عين عنة ديرلر رأيته اعتراضا فى‌الساعة معناسنه وذاتى معلوم اولميان برنسنه‌يه نا كهانى تعرض ايدوب صتاشدم ديجك يرده اعننت بعنة لاادرى ماهى ديرلر تعرضت لشئ لااعرفه معناسنه (العنان) سحاب وزننده بلوده دينور ياخود صويى وار ايكن ياغدر ميان بلوده دينور مفردى عنانه‌در هواده اعتراضنه مبنى‌در يقال ظهرت فى‌السماء عنان اى سحاب اوهى التى تمسك الماء وبنى عامر ديارنده بروادى اسميدر اوست طرفى بنوجعده نك واشاغى طرفى بنو قشيرنك يوردلريدر وابو عنان وحفص بن عنان تابعيلردر مؤلف عنانيه

دیدکلری طائفهٔ یهودك ذکرندن سکوت ایلدی و بومصباح منیر ده مشروحدر (الاعنان) همزهٔ مفتوحه ایله آغاجلرك اوجلرینه دینور یقال اعنان الشجر ای اطرافها واعنان الشیاطین شیطانلرك طباع واخلاقلرندن عبارتدر یقال فیهم اعنان الشیاطین ای اخلاقها مترجم دیرکه نهایه‌ده بوعباره ایله مرسومدر وفی الحدیث سئل عن الابل فقال [اعنـان الشیاطین الاعنـان النواحی] کانه قال انها لکثرة آفاتها کانها من نواحی الشیاطین فی اخلاقها وطبایعها پس نواحی معناسندن اولور واعنان السماء نواحی وآفاق واطراف آسماندن عبارتدر یقال اعنـان السماء ای نواحیها بونلرك جمعی عن‌در فتحتینله وعنان السماء عینك کسریله فلکه نظر ایتدکده ناظره ظاهر ومرئی اولان یرینه دینور یقال بلغ عنان السماء وهوما بدالك منها اذا نظرتها وعنـان الدار خانه‌نك برجانبنه دینور (العنوان) (والعنیان) عینلرك ضمیله وکسریله مکتوب وکتابك سرنامه ودیبـاجه‌سنه دینور مکتوبه برطرفندن عن واعتراض ایلدیکیچون اطلاق اولندی اصلی عنـان ایدی رمان وزننده نونلرك کثرتندن بریسی واوه ویایه منقلب اولدی بنـاء علیه تصریفی اصل وفرع اوزره مصوغ اولور مؤلف بونلری عنوی وعنی ماده لرنده دخی ذکر ایلمکله ظـاهر اقواله مبنی‌در وعنوان برنسنه‌نك ظهور بنه کندیسیله استدلال اولنان شیئه دینور ومنه یقال الظاهر عنوان الباطن ای یستدل بظاهر حال المرء علی ظهور حال باطنه (العنونة) دحرجه وزننده کتابه عنوان یازمق معناسنه‌در : یقال عنون الکتاب اذا کتب عنوانه ویقال عننه وعناه بقلب النون یاء کما ذکر (العنعنة) زلزله وزننده تمیم قبیله‌سنك تکلمده همزه‌یی عین حرفنه ابدال ایلملرندن عبارتدر مثلا انّ یرنده عن دیدکلری کبی یقال یعنعن تمیم ای یبـدلون العین من الهمزة مؤلف عنعنهٔ حدیثدن سکوت ایلمشدر وبومولد دکلدر زیرا عربدن مسموعدر (العان) تشدید نونله اوزون طاغه دینور یقال جبل عان ای طویل (عن) عینك ضمیله برقبیله وبرموضع اسملریدر (العنان) شداد وزننده خـبر و منفعت خصوصنده بطائت اوزره اولان آدمه دینور یقال هوعنان عن الخیرای بطئ منه (المعننة) معظمه وزننده اندامی صیقی ودرنکلی خاتونه دینور یقـال جاریة معننة الخلق ای مطویته (عن) عینك فتحی ونونك سـکونیله اوچ وجـه اوزره استعمال اولنور وجه اول حرف جر اولور اون معنایه دلالت ایدر ١ مجاوزه ایچوندر نحو سافر عن البلدای تجاوز عنه ٢ بدل معناسنه اولور کقوله تعالی [لاتجزی نفس عن نفس شیئا] ای بدل نفس ٣ استعلاء ایچون اولور کقوله تعـالی [فانما یبخل عن نفسه] ای علی نفسه ٤ تعلیل ایچون اولور کقوله تعـالی [وماکان استغفار ابراهیم لابیه الاعن موعدة] ای لموعدة ٥ بعدکلمه‌سنه مرادف

اولور كقوله تعالى [عما قليل ليصبحن نادمين] اى بعدقليل ٦ ظرفيت ايچون اولور كقول الشاعر • ولاتك عن حمل الرباعة وانيا • اى ولا تك فى حمل الرباعة زيرا ونى ماده‌سى اشبو [ولا تنيا فى ذكرى] آيتنده فى ايله صله لنمغله مصراع مرقومده‌كى دخى اكا حمل اولنمشدر ٧ بدى حرف جر اولان من معناسنه اولور نحو قوله تعالى [وهوالذى يقبل التوبة عن عباده] اى من عباده ٨ باء جاره معناسنه اولور نحو قوله تعالى [وما ينطق عن الهوى] اى بالهوى ٩ استعانه ايچون اولور كقولك رميت السهم عن القوس اى بها و بومعنا ابن مالك قوليدر ١٠ زائد اولور محذوف اولان آخر عن كلمه‌سندن عوض ايچون ايراد اولنور كقول الشاعر • اتجزع ان نفس اتاها حمامها • فهلا التى عن بين جنبيك تدفع • اى تدفع عن التى بين جنبيك عن كلمه‌سى اسم موصولك اولندن حذف اولنمغله ذيلنده عن تعويضا زياده اولندى وجه ثانى مصدريه اولور و بوعنعنهٔ تميم اداسنده اولوركه ذكر اولندیغى اوزره ان موقعنده عن ايله تلفظ ايدرلر نحو اعجبنى عن تفعل بمعنى ان تفعل وجه ثالث اسم اولور جانب معناسنه كقول الشاعر من عن يمينى مرة وامامى وكقوله على عن يمينى مرة الطير سنحا (العون) عينك فتحى وواوك سكونيله ظهير ومددكاره دينور مفرد وجمع ومذكر ومؤنثى برابردر جمع مكسرى اعوان كلور يقال هو وهى وهم عونه واعوانه اى ظهيره وبو فى الاصل مصدردروعون اعا نه دن اسم اولور ياردم ومدد معناسنه ومصدر اولور خاتون عوان اولمق معناسنه‌در : يقال عانت المرأة تعون عونا اذا صارت عوانا كماسيذكر (العوين) امير وزننده اسم جمعدر ظهير ومدد كار جماعته دينور (الاستعانة) ياردم طلب ايلمك معناسنه‌در تقول استعنته وبه اذا طلبت منه العون وقاسيق قيلنى تراش ايلمك معناسنه‌در : يقال استعان الرجل اذا حلق العانة (الاعانة) همزه‌نك كسريله ياردم ايلمك معناسنه‌در تقول استعنته فاعاننى (المعانة) ميمك فتحيله (والمعونة) ميمك فتحى وواوك ضميله مكرمه كبى (والمعونة) مفعوله وزننده (والمعون) مفعول وزننده عون كبى بونلرده اسملردر ياردم ومدد معناسنه در : يقال ماعنده لنا عون ومعانة ومعونة ومعونة ومعون اى اعانة شارح ديركه عندالفراء معون معونه‌دن جمعدر (التعوين) تفعيل وزننده بودخى يار دم ايلمك معناسنه‌در : تقول عوننى بمعنى اعاننى وخاتون عوان اولمق معناسنه‌در : يقال عونت المرأة اذا صارت عوانا وحماردیشى يه چوق آشمق معناسنه‌در : يقال عون الحمار اذا اكثر بوكه لعانته وبرآدمك حصه ونصيبنه دخول ايلمك معناسنه دركه حصه‌سنه اورتق اولمقدن عبارتدر يقال عون فلانا اذا دخل عليه فى نصيبه (التعاون) تفاعل وزننده (والاعتوان) افتعال وزننده ياردملشمق معناسنه‌در : يقال تعاونوا

واعتونوا اذا اعان بعضهم بعضا اعتون. کلمه‌سی تعاون معناسنه اولمغله واوی اعلال اولنمدی (المعاونة) مقاتله وزننده (والعوان) قتال وزننده برکسه‌یه یاردم ایلمك معناسنه در : یقال عاونه معاونة وعوانا ای اعانه (المعوان) محراب وزننده ناسه کوزل یاردم ایدن یاخود چوق یاردم ایدن آدمه دینور یقال هو معوان ای الحسن المعونة اوکثیرها (العوان) سحاب وزننده شول جنکه دینورکه مقدم بردفعه دخی اوغراش اولمش اوله‌که مراد دفعهٔ ثانیه اولان جنك وقتالدر کویاکه دفعهٔ اولی بکراولور یقال وقعت بینهم حرب عوان وهی من الحروب التی قوتل فیها مرة وشول صغر اینکنه وقسراغه دینورکه بطن بکردن صکره طوغورمش اوله‌که مراد ابتدا طوغورمش اولاندرکه اورته یاشلو اولور یقال بقرة وفرس عوان اذا کانت نتجت بعد بطنها البکر و محت زو جسده اولان خاتونه دینورکه بودخی اورته یاشلو اولور جمعی عون کلور عینك ضمیله قال الشارح ومنه المثل * لاتعلم العوان الخمر * یعنی اورته یاشلو خاتونه خمار بورمکی تعلیم ایته اول مستغنیه‌در وعوان ساحل بحریمنده بربلده آدیدر وبغمور یاغمش یره دینور (العوانة) سحابه وزننده یك اوزون خرما آغاجنه دینور وکرپیدن کوچك برجانور آدیدر وقومساللرده اولان برقور تجغز اسمیدر وعرمه نام محلده برصو آدیدر (المعانه) قانجق اشکه دینور اتان معناسنه وبیان اشکی سوریسنه دینور جمعی عون کلور عینك ضمیله وقاسیقده بتن قیللره دینور یقال حلق العانة ای شعر الرکب شارح دیرکه قاسیغده‌ده اطلاق اولنور حتی بعضلر بونی حقیقت عدّ ایتمشدر وعانه وعونه تقدیرنده‌درکه واو مفتوحه ایله‌در وعانه نهر فرات اوزره برقصبه آدیدر حرعانیه اکا منسوبلردر وعانه برنیجه پرلاق کواکبه اطلاق اولنورکه سعودك اشاغی طرفنده واقعلردر (ابوعون) عین مضمومه ایله خرمانك وطوزك کنیه‌لریدر (بئرمعونه) عینك ضمیله مدینه قربنده بر قیو آدیدر (عوائن) علابط وزننده برطاغك آدیدر (المتعاونة) اسم فاعل بنیه‌سیله دونلمش عورته دینور یقال امرأة متعاونة ای طاعنة فی السن (عون) صون وزننده (عوین) زبیر وزننده (عوانه) سحابه وزننده (معین) امیر وزننده (معین) مبین وزننده آسامیٔ رجالدندر (العهنة) عینك ضمی وهانك سکونیله تازه چبوغك اکیلوب بوکولمسنه علی قول ایرلیمه‌رك قیرلمسنه دینور وبو اسمدر (العهن) عهد وزننده تازه چبوق اکیلوب بوکلمك یاخود آیرلیمه‌رك قیرلمق معناسنه در : یقال عهن القضیب عهنا من الباب الثانی اذا تثنی اوانکسر بلا بینونة و بر یرده اقامت ایلمك معناسنه در : یقال عهن بالمکان عهنا من الباب الاول اذا اقام وخروج ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال عهن منه

اذا خرج وبرابنده جد وجهد ايلمك معنا سنه‌در : يقال عهن فى العمل اذا جدّ
وعهد معناسنه‌در : يقـال عهن الرجل اذا عهد وتعجيل ايلمك معناسنه‌در : يقال
عهن له مراده اذا عجله له وخرمانك دالـلرى قور يمق معناسـنه‌در : يقال عهنت
السعف اذا يبست (العهنة) عينك كسريله بر شجردركه قرمزى چيچكلرى
اولور بديه شجرلندندر وعهنه عهن لفظندن اخص‌دركه قيون يوكنه على قول
الوان بويانمش يوكه ديـنور پس عهنه آندن برقطعه‌يه اطلاق اولنور جمعى عهونلر
يقال بيده عهن اى صوف او مصبوغ الوانا وعهنه احنه لفظنده لغتدركه حقـد
وكينه‌يه ديـنور يقال فى صدره عهنة اى احنة (العاهن) فقير وكـذا به دينور
يقال رجل عاهن اى فقير وقديمى اولان ماله دينور يقال هو بالمكان عاهن اى مال
تلدو حاضر معناسنه‌در يقال شئ عاهن اى حاضر ومقيم وثابت معناسنه‌در : يقال
هو بالمكان عاهن اى مقيم ثابت واوشنكن وتنبل صالق سولبونك آدمه دينور يقال
رجل عاهن اى مسترخ كسلان وعواهن لفظندن مفرد اولوركه خرما يتيسـنه
يقيـن يرلرده ثابت خرما داللرينه دينور وناقه نك رحمنده اولان طمرلره دينور
وانسانك اعضاء كاسبه‌سنه دينور جوارح معناسنه ذكر اولنان شاخ معناسندندر
وتقول العرب رمى فلان الكلام على عواهنه اى لم يبال اصاب ام اخطأ يعنى سوزى
اصابت و خطاسـندن مبالات ايتميه رك تفوه ايلدى وبو تعجيل ياخـود حاضر
معناسندن مأخوذدر (تعهن) تانك حركات ثلاثى وهـانك كسريله حجازده
برموضع آديدر (العيهون) طيفو وزننده برخوشبو نبات آديدر (العهن)
عينك كسريله يوكه ياخود رنكارنك بو يالوسـنه دينوركه ذكر اولندى ودوابّ
ومواشى يى كوزل كوزه‌دوب تيمار وتقيدنه اهتمام ايدن آدمه دينور عهد معناسندندر
يقـال هو عهن مال اى حسن القيام عليه (عاهان) ابن كعب دركه شاعردر
(العهان) كتاب وزننده خرما سـالقمنك دبنه دينور (بنوعهينه) جهينه
وزننده سلفده برقبيله‌دركه حالا منقرضلردر (العين) عينك فتحيـله وكسريله
كوزه دينور فارسيده چشم دينور وبومؤنثدر جمعى اعيـان واعين وعيون كلور
وجمع الجمعى اعينـان كلور يقال رأيته بعينى اى بباصرتى مترجم دركه مقـدمهٔ
زمخشريده مشروح اولديغى اوزره عين لفظى الفاظ مشتركه‌نك اشهرى ومعنـا
جهتندن اكثرى در ومدلولى اولان معنـالرك بعضى موضـوع له حقيق وبعضى
مجازيدر وباصره تأويليله مؤنثدر وراغبك بيانته كوره معانئ سائره برر مناسبتله
مستعاردر مثلا اشرف اعضاء اولديغندن كندودن صاحب فضل ومزيت نسنه‌لر
استعاره اولنور وجزؤ اعظم اولديغندن نفس وذات معناسنه استعمال اولنوروعين
اهل بلده دينور قحتيله‌ده لغتدر يقال بلد قليل العين اى اهـله وخانه جماعتنه

دینور یقال مابالدار عین ای اهلها ومصدر اولور کوز دکورمك معناسنه‌در : یقال عانه یعینه عینا اذا اصابه بعینه وبعض کوزده اولان اصابت خاصه سنه دینورکه هرنیه نظر ایلسه اصابت ایدر یقال به عین ای اصابة فی‌عینه وانسانه دینور ومنه یقال مابالد ارعین ای احد وحجازده هذیل قبیله‌سنه مخصوص بر بلده آدیدر وجاسوسه دینور یقال بعث عینا ای جاسوسا و بوعورته فرج ومرکوبه ظهر اطلاقی کبیدر وعین وعینان فتحا تله مصدر اولورلر صو آقمق معناسنه یقال عان‌الماء عیناوعینا نا اذا جری وعین‌شول بوفقه دری پارچه‌سنه دینورکه کانکرلر زنبورك بوالغنی اکا صاروب آ تارلر وجماعت وکروه معناسنه‌در فتحتینله‌ده جائزدر یقال جاءت عین من‌الناس ای جماعة وحاسهٔ بصره دینورکه کوزده‌اولان کوربجلك قوتیدر قوای خمسهٔ ظاهره‌نك بریدر یقال هوقوی‌العین ای حاسةبصره قویة وحاضر وموجود اولان شیئه دینور یقال هو عین ای حاضر و حقیقت قبله‌یه دینورکه نمازده اورایه توجه وحروف هجادن برحرفدرکه حروف حلقیه دندر ومجهوره دندر لدی‌التلفظ اظهارنده‌اهتمام‌اولنمق مناسبدر لکن مؤدیٔ‌استکراه اوله‌جق دکلو مبالغه اولنمامق لازمدر مترجم دیرکه دقایق ادبیه‌دندرکه حروف هجادن تنها یاخود کلمه نك ابتداسنده یاز یلان عین ایکی قسمدر برینه عین نعلی و برینه صادی دیرکه بوصورتلرده‌در عاء وعین بتراء دیدکلری دخی صورت ثانیه‌درکه همزه شکلی اولور وعین برنسنه نك کزیده وافضلنه دینور یقال هذا عین‌المال ای خیاره وبعض دریلرده اولان کوز کوز بوفقه دائره‌لره دینورکه دریده عیب عد اولنور کوزجی‌یه وبکجی‌یه دینور یقال هو عین ای دیدبان وسکه‌لو آلتونه دینور یقال عندی عین ای دینار وسکه سزالتونه‌ده دینور ذهب معناسنه و برنسنه‌نك ذات ونفس وحقیقتنه دینور یقال عین‌الشیٔ ای ذاته و نفسه مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وربا معناسنه‌درکه منهیات معامله‌دندر میل میزان معناسنه‌دندر و برقوم وقبیله‌نك سید وذیشاننه دینور یقال هو عین القوم ای سیدهم بومعنا زیر حکومتنده اولنلری کوروب کوزتدیکیچون یاخود آنلره نسبت کوز کبی اشرف اولدیغیچوندر وقبله طرفندن ظهور ایدن سحابه دینور علی قول عراق اولکه‌سنك قبله‌سی طرفندن یاخود عراقك صاغ جانبندن ظهور ایدن سحابه مخصوصدر و بوجزیرة‌العرب قطرینه نسبتله‌در بینلرنده سحاب مذکور عادتا ممطر اولور وعین کونشه علی‌قول شعاع و پرتوینه دینور دائما معاینه‌یاخود افضل کواکب یاخود ذات‌النور اولدیغنه مبنی‌در تقول حجبت بصری عن‌الرؤیة عین ای شمس اوشعاعها و برقوش آدیدر وحاضر ونقد اولان ماله دینور مال‌عتید معناسنه وعیب معناسنه‌در بودخی‌میل میزان یاخود عیب‌جلد معناسندندر یقال ما به

عين اى عيب وهذيل بلادنده برموضعدر وشام ديارنده جبل اللكام تحتنده برقريه
ويمنده سنجان ولايتنده برقريه آديدر و برقومك كبيرنه دينور نته‌كه ذكر اولندى
وكونكلردن جريان ايدن صويك منبعنه دينور مصلق وحوض كبي ونيجه كـون
متصل يغان يغموره دينور واشته وقيو مقوله‌سنك صولرى نبع ايلديكي يره دينوركه
قيو كوزى تعبير اولنور يقال انفطمت عـين الركية اى منفجر مائها و بركمسه نك
نظركاهنه دينور وبو تعبير لسانمزده دخى زبانزده در كوزمدن آيرلمه دينور ومنه
قوله تعالى [فأتوابه على اعين الناس] اى بمنظرهم وترازونك بركفه‌سنك برطرفه
مائلكنه دينور كوياكه كوزنك برطرفه طوغرى اكريجه نظرى ياخود اصابت
عين تأثيرى تصور ينه مبنيدر يقال فى هذا الميزان عين اى ميل وناحيه معناسنه‌در
و يدى ديناردن نصف دانق مقداره دينور و نظر معناسـنه در تقول عينى لك
دائما اى نظر وديز كوزنه دينور نقرة الركبة معناسـنه واعيـان كلمه سندن مفرد
اولنوركه لاب وام قرنداشلردن برينه دينور متعددينه بنو الاعيـان دينور نفيس
وكزيده معناسنه‌ندر اشبو اخوته معاينه دينور كاسيذكر يقال هم بنو الاعيـان
اى الاخوة من اب وامّ وبيكاره دينوركه فارسيده چشمه دينور ينبوع الماء معناسنه
جمعى اعين وعيون كلور (صديق العين) كوز قرشوسـنده ايكن رياء اظهـار
صداقت ايدن بيوفا وهرجايى يه اطلاق اولنور يقال هوصديق عين اى مادمت تراه
وعربلر نظرت البلاد بعين او بعينين ديرلر بلادك اوتلرى بتون ظـاهر اولدقده
معلوم اوله‌كه منازلدن جبهه ساقط اولدقده عربلر نظرت الارض باحـدى عينيهـا
ديرلر وصرفه ساقط اولدقده نظرت بعينيهما جميعا ديرلركه اول هنكامده تمام ربيع
حكم ايدوب چايرلر كمال اوزره نابت اولور كلام مزبور تعبير مذكوره مبنيدر
كذلك عربلر برآدمه سن بنم يمده محفوظ ومكرمسن ديجك برده انت على عينى
ديرلرنته‌كه بالكزجه مكرمسن ديجك برده انت على رأسى ديرلر قال الراغب قوله
تعالى [ولتصنع على عينى] اى بكلاءتى وحفظى و يقال فلان بعينى اى احفظه
واراعى ومنه يقال للراعى للشئ عين و شول كمسه‌كه همان كوز قرشوسنده ايكن
رياء قول كبي خدمت وعبوديت ايدر اوله اكا عبد عين اطلاق ايدرلر يقـال
هو عبد عين اى كالعبد مادام تراه كذلك عربلر صنع ذلك على عين وعلى عينين
وعلى عمد عين وعمد عينين ديرلر اول ايشى جدّ و يقينه مقارن عن قصد ايشلدى
معناسنه وهاهو عرض عين ديرلر قريب معناسنه‌كه ايشته اول كـوزكك اوكنده
كرنش طوريور ديمكدر كذلك هومنى عين عنة ديرلر معناى مزبورده وبو استعمالده
وعنه كلمه‌سنك انصرافى وعدم انصرافيله نته‌كه عن ماده‌سنده بيان اولندى ولقيته
اوّل عينى ديرلر يعنى اكا اك اوّل بولنشدم ديمكدر اك اوّل انى كـوردم تعبير

اولنور ونعم‌الله بك عينا د يرلر انعمها معناسنه‌كه سنك ديدار نابداركله حق تعالى كوزمزى روشن ايليه ديمكدر نته‌كه نعم ماده سنده بيان اولندى (رأس عين) ياخود رأس‌العين حران ايله نصيبين بيننده بربلده‌در نسبتنده رسعنى دينورجعفرى وزننده مؤلف عينتاب نام بلده‌نك‌كه اسم اصيلسى عين‌در سكوت ايلمشدر نسبتنده عينى د ينور نته‌كه شارح بخارى علامه عينى اورايه منسو بدر (عين شمس) مصرده برقريه آد يدر (عين صيد) صاد مفتوحه ايله (وعين تمر) (وعين انى) حتى وزننده برر موضعلردر (المعاينة) مفاعله وزننده بنو الاعيان وجهيله اولان قرنداشلق معناسنه‌در : يقال بينهم معاينة اى اخوة من جهة بنى الاعيان و بو معناده مصدر اولور وبرنسنه‌يى بى شائبهٔ شك وشبهه آشكارجه كورمك معناسنه‌در : يقال عاينه معاينة اذا رأه عيانا (المعيان) محراب وزننده (والعيون) صبوروزنند كوزى پك دكن آدمه دينوركه بدنظر تعبير اولنور يقال رجل معيان وعيون اى شديد الاصابة بالعين وعيون لفظنك جمعى عين كلور عينك كسريله وعين كلور كتب وزننده (مااعينه) عانه‌يعينه صيغه‌سندن فعل تعجبدر تعجب اول بد نظر كسه‌در د يمكدر (التعين) تفعل وزننده برنسنه‌يه كوز دكورمك ايچون ديكه ديكه نظر ايلمك معناسنه در : يقال تعين‌الابل اذا استشر فها ليعينها شارح ديركه مؤلف بومعنايى تكرار ايلمشدر زيرا اختام ماده ده تعين الرجل اذا تشوه وتانى ليصيب شيئا بعينه عبارتيله‌ده ذكر ايلمشدركه برنسنه‌يه كوز دكورمك ايچون تحسدا بد نظر ايلمك معناسنه‌در و بعض نسخه‌ده تشوش وتانّى عنوانيله مرسومدركه كوز دكورمك ايچون دقت وتأنّى ايله كوز قو برغيله باقشدرمق ديمك اولور و بركسه‌يى ياخود برنسنه‌يى يقين وتحقيق‌وجهيله كورمك‌معناسنه‌در : يقال تعين فلانا اذا رأه يقينا و بركسه‌يه برنسنه بعينه لازم اولمق معناسنه‌دركه اكا متعين اولمق تعبير اولنور يقال تعين عليه‌الشئ اذالزمه بعينه (الاعتيان) افتعال وزننده بودخى برنسنه‌يه كوز دكورمك ايچون ديكه ديكه باقمق معناسنه‌در : يقال اعتان‌الابل اذا استشر فها ليعينها وجاسوسلق ايلمك معناسنه در : يقال بعثنا عينا يعتاننا و يعتان لنا اى يأتينا بالخبر (الاعانة) همزه‌نك كسريله بودخى برنسنه‌يه كوز دكورمك ايچون دقتله باقمق معناسنه در : يقال اعان الابل بمعنى اعتانها (العيان) عينك كسريله مفاعله‌دن مصدردر بركسه‌يى يا برنسنه بى شبهه‌سز آچقدن كورمك معناسنه در ومنه يقال لقيه عيانا اى معاينة لم يشك فى‌رؤيته آياه وعيان اسم اولور چفتجى ادواتندن بردمور آلته دينوركه صبان او قنك طوقى اوله‌جقدر جمعى اعينه وعين كلور ضمتينله (ابناعيان) ايكى قوشدركه اعراب انلرى زجر ايله تفأل وتطير ايدرلر

نوع كه نوده ابندكلرى الملرنك حركتلريله مشاهده ايدرلر على قول ايكى جزكيدن عبارتدركه صباقت ار بى انلرى بربوزينه جزدفدنصكره ابناءبا اسرطا البيـان ديرلر وبجن قار اوبغين كسه‌لك اويونى راست كلوب فائز اولسه حرى ابناءيان ديرلركوياكه فوز وطعامى مشاهده ايدر (العين) قصبنله (والعبنة) عينك كسريله برآدم جاموس كوزلى وآهو كوزلى اولمق معناسنه‌دركه كوزى دائره‌لو وسياهى عظيم اولمقدن عبارتدر يقال عين الرجل عينا وعينة من الباب الرابع اذا عظم سواد عينه فى سعة (الاعين) احمر وزننده معناى مزبوردن وصفدركه جاموس كوزلو آدمه دينور عيناء مؤنثيدرواعين يبان اوكوزينك اركڭنه دينور وبو بالغلبه اسم اولمغله توصيفله ثور اعين ديمك جائز دكلدر جمعلرى عين در عينك كسريله واعين اسمادندر عبدالله بن اعين محدثندر (التعيين) تفعيل وزننده عين حرفى يازمق معناسنه‌در : يقال عين العين اذا كتبها وبر متاعى عينه وجهيله يعنى ويره سى به آلمق ياخود صاتمق معناسنه‌در : يقال عين الرجل اذا اخذ بالعينة او اعطى بها كاسيذ كرواغاج تازه‌لنوب چيچكلرى آچمق معنـاسنه‌در : يقال عين الشجر اذانضر ونوّر وتاجرمالنى برآدمه عينه وجهيله صاتمق معناسنه‌دركه متاعنى اول آدمه اجل معلوم وعده سيله بربهايه صاتوب بعده آندن متاع مزبورى فى الحال ناقص بهايه اشترا ايلمكدن عبارتدركه اول آدمى زياده‌يه مديون ايدر يقال عين التاجر اذا باع سلعته بثمن الى اجل ثم اشتراها منه باقلّ من ذلك الثمن وميانه‌ده جنك ييدا ايلمك معناسنه دركه اظهار حرب ايتمش اولنور يقـال عين الحرب بيننـا اذا ادارها وانجود لمك معناسـنه دركه انجوبه كوز ايتمش اولور يقال عين اللؤلؤة اذاثقبها وبرآدمك مثالب ومعايبنى يوزنه قرشو سويلمك معناسنه‌در : يقال عين فلانا اذا اخبره بمساويه فى وجهه وقربه نلك ديكش يرلرى طوتيلوب صوترشح ايلسون ايچون ايچنه صوقومق معناسنه در : يقال عين القربة اذاصبّ فيها الماء لتنسدّ عيون الخرزبوراده تفعيل ازاله‌ايچوندر (العين) عينك كسريله يبان اوكوزلرينه دينور مفردى اعين دركه ذكر اولندى (عيون البقر) عينك ضميله بردرلو سياه اوزم اسميدركه يوارلق اولور كذلك برنوع سياه ارك اسميدر . بونلر لسانمزده دخى متد اولدر (المعين) معظم وزننده شول قماشه دينوركه آنده جاموس كوزى كبى چار كوشه‌يه يقين خرده نقشلر اوله وكوز لرينك ارالغى سياه اولان اكوزه دينور وبر معروف اركك اكوزك آديدر (العيانة) كتابه وزننده جاسوسلق ايلمك معناسنه در تقول بعثنا عينا يعيننا عيـانة اى يأتينا بالخبر (المتعـان) معتاد وزننده بدويلرك اوتلا قجيسنه دينور يقـال هو معتان اى برائد القوم (المعيون والمعين) مكيل وزننده يربوزنده آشكاره جريان ايدن صويه دينور يقال ماء معيون ومعين اى ظاهر جار على وجه الارض

بونلر

بونلر سابق الذكر عين وعينان ماده‌سندندرلر نته‌كه ميمى الاصل اولان معين دخى
بومعنايه در (العين) كيس وزننده يانك فتحيله‌ده جائزدر (والمتعين) اسم
فاعل بنيه‌سيله صو يى ترشح ايدن طلومه دينور على‌قول يكيسنه دينور يقال‌سقاء
عين ومتعين اذا كان يسيل ماؤه اوجديد (العينة) عينك كسريله برنسنه‌يى
ويره‌سى يه آلمغه دينوركه اسمدر يقال اخذه بالعينة اى بالسلف وبيع العينة قريبا
تعيين ماده‌سنده بيان اولنديغى اوزره برمالى برآدمه وعده سيله بر بهايه صاتوب
مجلس مزبورده ينه بايع اندن ناقص نقد بهاايله اشترا ايلمكدن عبارتدرمثلا برآدمه
بشيوز غروش اقتضا ايلمكله بازركانه عرض مرام ايلدكده اولدخى مثلا درتيوز
غروش قيمتلو متاعنى اوج ماه وعده ايله مزبوره التيوز غروشه بيع وتسليم
ايلدكدنصكره در ساعت نقد اقچه ايله بشيوز غروشه آندن اشترا ايلمك كبى
شارح ديركه بومعامله ربا اولمغله منهيدر و بونقد حاضر معناسنه اولان ياخود ربا
معناسنه اولان عيندن مأخوذدركتب فقهيه‌ده طرق سائره‌سى واحكامى مبسوطدر
خصوصا تاتارخانيه‌ده حيلهٔ شرعيه‌لرى مشروحدر وبومسئله ايچون رسالهٔ
مخصوصه‌لر تأليف اولنمشدر وعينه مالك كزيده وافضلنه دينور يقال اعطاه عينة
المال اى‌خياره وحرب وقتالك ماده سنه دينور وابنك وقيون مقوله‌سنك كوزلرينك
چوره‌سنه دينور وثوب عينه مضاف اوله‌رق خوشمنظر قماشه دينور (المعان)
مكان وزننده قوناغه دينور عادتا محل عين اولديغنه مبنى در يقال نزلوا معانا طيبا
اى منزلا وحجاج شام ايچون برمخصوص قوناق آديدركه حالا بربيوك قريه‌در
(عينون) جيحون وزننده برقريه آديدر عينونى دخى ديرلر (عينين) عينك
كسرى وفتحيله وتثنيه بنيه سيله احد طاغنك اتصالنده برطاغك آديدر احد
وقعه‌سنده ابليس لعين اكا چقوب الا انّ محمدا قدقتل ديو ندا ايله شورشفكن
ميانهٔ اهل اسلام اولمشيدى وعينين عينك فتحيله بحربن قضاسنده برقريه آديدر
خليد عينين ديدكلرى كسه اكا مضافدر (عينان) عينك فتحيله برموضع آديدر
(عبان) حيان وزننده بر بلده آديدر (عبانه) كتابه وزننده برموضع آديدر
(العيون) عينك ضميله اندلسده بر بلده آديدر و بحرينده برقريه اسميدر (اعين)
احمر وزننده (عيانه) ثمامه وزننده يمنده ايكى حصار آديدر (المعينة) ميمك
فتحيله برقريه آديدر (العيناء) خضراء وزننده ومرادفيدرعين جاموسه تشبيهله‌درزيرا
عربلر بك سوادى خضرت ايله تعبيرايدرلر يقال ارض عيناء اى خضراء وبك بيريكله
برتلمق درجه سنده اولان قربه‌يه دينور واهل عروض اصطلاحنده نافذه اولان
قافيه‌يه دينور كه‌نفاذدن‌مأخوذ دركه‌اضمار ايچون هاء وصلك‌حركه‌سنه‌دينورنته كه
ماده سنده بيان اولندى يقال قافية عيناء اى نافذة وعيناء برقبو آدر وقصر ايله

عینی جبل نیرك قله‌سنه دینور لكن صواب اولان معجمه ایله اولمقدر (ذوالعین) اصحابدن قتادة بن نعمان لقبیدر برغزوه‌ده كوزینه زخم اصابت ایلمكله كوزی طشره اوغرایوب یوزینه صیلان ایلمشیدی صاحب المعجزات علیه افضل الصلوات حضرتلری ید مؤیدلریله یرینه ردّ ومسح ایلدكلرنده دیكر كوزندن اصح وانور اولدی (ذوالعینین) معاویة بن مالك نام شاعر وفارسك لقبیدر (ذوالعیینین) مصغر تثنیه بنیه‌سیله جاسوسه اطلاق اولنور (ابوعینا) نهار بن توسعه نام شاعرك جدّی كنیه‌سیدر (ابن معین) مكیل وزننده معن ماده‌سنده مذكوردر

(٭ فصل الغین المعجمة ٭) (الغبن) غینك فتحی وبانك سكونیله (والغبن) فتحتینله برنسنه‌یی اونتمق یاخود غفلت ایلمك یاخود غلط ایلمك معناسنه‌در : یقال غبن الشیءَ وفیه غبنا وغبنا من الباب الرابع اذا نسیه اواغفله اواغلط فیه وغبن فتحتینله وغبانه وغباوه وزننده برآدمك رأی واندیشه‌سی سست وضعیف اولمق معناسنه‌در : یقال غبن رأیه غبانة وغبنا اذا ضعف ورأیه كلمه‌سی منصوبدر مترجم دیركه بو تركیب سفه نفسه وبطر عیشه قبیلندر یعنی فی الاصل سفهت نفسه وبطر عیشه وغبن رأیه اولوب وقتا كه افعال مرقومه رجاله تحویل واسناد اولنمغله مابعدلری منصوب اولدی زیرا افعال مابعدلرینه واقع اولدی پس تفعیل بابندن سفه نفسه وغبن رأیه تقدیرنده اولدیلر وبو بصریون وكسائی قوللریدر وبونلرك عندنده منصوب مذكوری تقدیم جائزدر نته‌كه غلامه ضرب زید دیرلر وعند الفراء مثلا سفه نفسه تركیبنده وقتا كه فعل نفسدن صاحبنه تحویل اولنمغله مابعدی مفسر مجراسنه جاری اولدی تا كه سفاهت آنده اولدیغنه دلالت ایلیه پس بونك حكمی سفه زید نفسا دیمك ایدی زیرا مفسر نكره اولور لكن بو اضافتی اوزره ترك اولنوب نكره كبی منصوب اوله‌رق ترك اولندی نكره‌یه تشبیها وبوصورتده تقدیمی جائز دكلدر وبعضلر غبن فی رأیه قولیله تأویل ایلدیلر وبعضلر نوادردن اوله‌رق تمیز یتنه ذاهب اولدیلر وغبن فتحتینله ضعف ونسیان معنالرینه اسم اولور یقال به غبن ای ضعف ویقال غلبه الغبن ای النسیان (الغبین) امیر وزننده (والمغبون) رأی وفكر واندیشه‌سی سست وضعیف اولان آدمه دینور (الغبن) غینك فتحیله وبانك سكونی وفتحیله برآدمی معامله‌ده آلداتمق معناسنه‌در : یقال غبنه فی البیع غبنا وغبنا من الباب الثانی اذا خدعه بعضلر دیدیكه سكونله غبن معامله‌ده خدعه‌یه وفتحتینله ضعف رای واندیشه‌یه مخصوصدر (المغبون) معامله‌ده آلداتمش آدمه دینور یقال غبن الرجل فی البیع علی المجهول فهو مغبون ای مخدوع بومعناده غبینه سفینه وزننده اسمدر معامله‌ده الداتمغه دینور یقال لحقته فی تجارته غبینة وغبن برنسنه‌یی ابوجه بیلمیوب حقیقت حالندن غافل اولمق معناسنه‌در : یقال

غبنوا

غبنوا خير الناقة وغبنوا غبنا من البـاب الاول والرابع اذا لم يعلموا علمها واوزون جامه‌يى قيوروب قاصمق معناسنه‌در : يقال غبن الثوب اذا عطف (التغابن) تفاعل وزنـنده برى برنى آلداتمق معناسـنه‌در : يقال تغابنوا اذا غبن بعضهم بعضا بو ملابسه ايله يوم قيامته يوم التغابن اطلاق اولندى كويا كه اهل جنت رابح اولمغله خاسر اولان اهل جهنمه غبن ايلمش اولورلر و بوماده اشتراكه موضوع اولمغله اهل جهنم طرفى تهكمه محمول اولور مؤلف بصائرده وجوه عديده دخى بيان ايلمشدر (المغبن) منزل وزننده بدنده اولان قصق يرينه دينور قولتق ايچى وقاسيق كبى جمعى مغابن در غبن الثوب ماده سندندر (الاغتبان) افتعال وزننده برنسـنه‌يى قولتق وقاسيق كبى قصق يرده كيزلمك معناسـنه‌در : يقال اغتبن الشئ اذا اختبأه فى المغبن (اغبن) احمد وزننده اسمادندر مالك بن اغبن جهينه قبيله سندن بر كمسه‌در (الغابن) صاحب وزننده كار وعملدن سست وفاتر آدمه دينور يقال هو غابن اى فاتر عن العمل (الغدن) فتحتينله (والغدنة) غرفه وزننده (والغدنة) حزقه وزننده تازه لك وترلك وتاب وطراوت معناسنه‌در : يقال به غدن وغدنة وغدنة اى نعمة ولينة وغدن اويقويه دينور وامزغمغه دينور يقـال غلبه الغدن اى النوم وكذا النعاس وكوشكلكه وسستلكه دينور تقول اخذنى غدن اى استرخاء وفترة وغدنه خرقه وزننده قولق التنده چكه‌نك نهايت بولديغى يرده اولان كيكلرده واقع بومريجه اتجكزه دينور (المغدودن) اغديدا ندن اسم فاعل اولمق اوزره برطرفه طوغرى بومشقلغندن مائل اولمش تازه نهاله دينور يقال غصن مغدودن اى الناعم المثنى وتر وتازه جوانه دينور يقال شابٌ مغدودن اى ناعم مترجم ديركه صحاحده وسـائرده اغديدان صاچ اوزايوب كمالنى بولمق ونبـات زياده سـيله تاب وطراوت بولوب يم يشل اولمق معنالرينه‌ده مرسومدر (الغدانى) غرابى وزننده مغدودن معناسـنه در (التغدن) تفعل وزننده تازه نهـال برطرفه اكيلوب بوكلمك معناسنه در : يقال تغدّن الغصن اذا تمـايل وتعطف (الغدان) كتاب وزننده شول چبوغه دينوركه بريره اوزادوب اوزرينه اثواب آتارلر (غدانه) ثمامه وزننده (و بنوغدن) غينك ضميله ايكى جماعت اديدر (الغدودنى) سفرجلى وزننده جست و سريع معناسنه‌در (الغدفن) سجل وزننده غدفل كلمه‌سـنده لغتدركه تام و سابغ نسنه‌يه دينور و سائر معنالرى ماده‌سنده ذكر اولندى (الغرين) صريم وزننده (والغرين) حزيم وزننده طربن معناسـنه دركه صويق بالچغه دينور و منه يقال انى بالغرين و الغرين اذا غضب و بونلك حق معناسنه‌در وكپوكه دينور زبد معناسنه وسيل صوبى كتورب بر يرده قلان چاموره دينور كرنك ياش وكرك قورى اولسون (الغرن) فتحتينله بر قوش على قول طوشنجل قوشينك

اسمیدر یاخود اکا شبیه بر قوشدر جمعی اغران کلور و عندالبعض غرن بنکجه دیور (غران) غراب وزننده بر موضع آدیدر (الغرن) کتف وزننده ضعیف و زبونه دیور (الغرن) فتحتینله خمیر تکنه ایچره قوریوب قالمق معناسنه‌در : یقال غرن العجین علی الفرو غرنا من الباب الرابع اذا یبس (غزنة) غینک فتحی و زای معجمه‌نک سکونیله کابل جوارنده بر بلده آدیدرکه بالجمله بلادک ازه و اوسعیدر سلطان محمود غزنوینک پای تختی ایدی (غزنبان) غینک ونونک فتحیله ماوراء النهرده بر قریه آدیدر (الغسن) غینک فتحی و سینک سکونیله آغزده نسنه چینمک معناسنه‌در : یقال غسن الشیء غسنا من الباب الاول اذا مضغه (الغسن) غینک ضمیله ضعیف و زبونه دیور (الغسنة) غرفه وزننده (و الغسناة) قسطاط وزننده صاچ بلوکنه دینور جمعی غسن کلور صرد وزننده یقال غسنة من الشعر و غسناة ای خصلة (الغسان) کتاب وزننده یوستکیدن یاپلمش قفتنه دینورکه صبیان اعراب کیرلر (الغسان) غراب وزننده نهایت قلب و غایت نفس معناسنه‌در تقول لقد علمت ان ذلك من غسان قلبك ای اقصی قلبك و غایت نفسك (الغسان) شداد وزننده (و الغیسان) کیسان وزننده جوانلق هنکامنک حدت . غرتی حالتنه دینورکه صعب و ثقیل ایشلرک مدار اقتداریدر بو علاقه ایله بر آدمه سن او ایشك آدمیسی دکلسن دیجک برده ما انت من غسانه و غیسانه دیرلر لست من رجاله معناسنه و غسان بر صواسمیدرکه اکا ازد قبیله‌سندن بر طائفه نازل اولمغله اول صویه نسبتله آنلره غسان اطلاق اولندی بنوجفنه دیدکلری آل ملوك انلردندر و بعضلر عندنده غسان مخصوص بر قبیله‌نک اسمیدر (الغسانی) یای نسبتله بك کوزل و دنبرآدمه دینور طراوت شبابه منسودر یقال هو غسانی ' جمیل جدا (الاغسان) همزه‌نک فتحیله انسانك اخلاق و سجیه‌لرینه دینور یقال فلان علی اغسان من ابیه ای علی خلائق و اسکی اثوابه دینور یقال ثیاب اغسان ای اخلاق (الغیسانه) کیسانه وزننده تر و تازه و نازکبدن محبوبه‌یه دینور یقال جاریة غیسانة ای ناعمة (الغشن) غینک فتحی و شین معجمه‌نک سکونیله دکنکله یاخود قلجله اورمق معناسنه در : یقال غشنه غشنا من الباب الثانی اذا ضربه بالعصا و بلسیف (الغشانة) ثمامه وزننده خرما کسلدکدنصکره دالك دیبلرنده قلان بشاغه دینور (التغشن) تفعل وزننده صوبك اوزرینه طوار فشقسی چوککله مردارلنق معناسنه در : یقال تغشن الماء اذا رکبه البعر فی غدیر و نحوه (الغصن) غینک و صادک سکونیله اغاجك دالنه و شاخنه دینور ابجدسنه و قالینته اطلاق اولنور کوچکنه غسنه دینورکه مخصصدر جمعی غصون و غسنه کلور عنبه وزننده واغسان کلور

(الغصن) غینك فتحیله اغاجك دالنی برآدم كندویه طوغری چكمك معناسنه‌در : یقال غصن الغصن غصنا من الباب الثانی اذا مده الیه و برنسنه‌یی اخذ ایلمك یاخود قطع ایلمك معناسنه‌در : یقال غصن الشیئ اذا اخذه اوقطعه و بر آدمی ایشندن منع و صرف ایلمك معناسنه‌در : یقال غصن فلانا عن حاجته اذا ثناه وكفه (ذوالغصن) بنوسلیم حره‌سنده بر وادی اسمیدر (ابو الغصن) [illegible] بن [illegible]جین نام كسه‌نك كنیه‌سیدر حجی نام كسه‌نك كنیه‌سی دكلدر [illegible]كه جوهری اویله وهم ایلمشدر و بعضلر كنیه‌سیدر دیدیلر شارح دیركه بو صورتده جوهری‌یه اسناد وهم غرائبدندر مع ذلك حجی ماده سنده بو قوله مناقض ثبت ایلمشدر و حجی عربلرك نصرالدین خواجه سیدر (الاغسان) همزه‌نك كسریله (و التغصین) تفعیل وزننده اوزم سالقمنك دانه‌لری بیومك معناسنه‌در : یقال اغصن العنقود و غصن اذا كبرحبه (الاغصن) احمر وزننده قویرغنده صقر اولان اكوزه دینور یقال ثورا غصن اذا كان فی ذنبه بیاض (غصن) غینك ضمیله (وغصن) زبیر وزننده اسامیٔ ناسدندر (الغضن) غینك فتحی و ضاد معجمه‌نك سكونیله بر آدمی ایشندن آلیقومق معناسنه‌در : یقال غضنه غضنا من الباب الثانی والاول اذا حبسه و عاقه و ناقه ناتمام یاوری دوشورمك معناسنه در : یقال غضنت الناقة بولدها اذا القته لغیر تمام و غضن اثوابده و دری و زره مقوله‌سنده اولان بو كلمه و بوكندی‌به دینور شكن معناسنه فتحتینله‌ده جائزدر جمعی غضون كلور یقال غضن الثوب و الدرع و غضونه و هوالتثنی و التكسر وغضون‌الاذن قولقده اولان بوكلره و قیورملره دینور و غضن رنج و عناء و تعب معناسنه در تقول لقیت منه غضنا ای عناء و تعبا (التغضین) تفعیل وزننده بو دخی ناقه ناتمام یاوری دوشورمك معناسنه در : یقال غضنت الناقة بمعنی غضنت (الغضان) كتاب وزننده معنای مزبوردن اسمدر ناقه‌نك ناتمام یاوری دوشورمسنه دینور (المغاضنة) مفاعله‌وزننده بر كمسیه اشارت ضمننده كوز قیپق معناسنه‌در : یقال غاضن عینه اذا كاسرهاوقال فی الاساس غاضن المرأة اذا غازلها بمكاسرة العینین (الاغضن) احمر وزننده خلقی و مادرزاد اوله‌رق دائما كوزنی قیپان آدمه دینوركه‌قیپیق كوزلو تعبیر اولنور یاخودبرآدمه عداوت‌یا كبرونخوت‌جهتیله كوزنی چوق‌قیپان آدمه دینور یقال رجل اغضن ای كاسر عینه خلقة اوعداوة اوكبرا (الغلن) غینك فتحی و لامك سكونیله اوغلانك دلوقنلولغی چاپك ظهوریله آز وقتده یال و بال صاحبی اولمق معناسنه‌در : یقال غلن الشباب غلنا من الباب الاول اذا غلا (الغلوان) ضمتینله یكتلكك وسائر نسنه‌نك اوائل هنكامنه دینوركه آتش‌كبی تند و تیزلكی وقتیدر یقال غلوان الشباب و الامر ای غلوائه (الغمن) غینك فتحی ومیمك سكونیله

دری‌یی بومشیوب تویی بوشمق ایچون کرجلیوب یره کومك معناسنه‌در کذلك
خرما قورغنی نضج بولمق ایچون طپراغه کومك یا بر نسنه‌ایله اورتوب باصدرمق
معناسنه‌در : یقال غمن الجلد اوالبسر غمنا من الباب الاول اذا غمله و بر آدمی ترلتمك
ایچون اوزرنی اثوابله بوریمك معناسنه‌در : یقال غمن فلانا اذا القی علیه ثیابه لیعرق
(الغمین) امیر وزننده یره کومولمش دری‌یه و خرما قورغنه دینور (الغمنة)
غرفه وزننده اسفیداج اسپیدرکه اسنویج دیدکلریدر و قزلجه‌یه دینورکه نسوان
یوزلرینه سوروب رنکامیز ایدرلر (الانغمان) انفعال وزننده یر آلتنده نهان
و ذبذید اولمق معناسنه‌در : یقال غمن فی الارض علی‌المجهول فانغمن ای ادخل فیها
فتغیب (بنوالغمنی) بشری وزننده حیره مملکتنده بر جماعتدر (الغنة) غینك
ضمی و نونك تشدیدیله ککزدن کلان صوته دینورکه تکلمده کوجك دلدن برو
ککزه چکیلوب کلن صوتدن عبارتدر یعنی کسمه‌ده خلق اولور و منه یقال‌النون
اشد غنة وهوجریان الکلام فی اللهاة یعنی صوت من قبل الخیاشیم مؤلفك تعریفی
مسامحه‌یه مبنیدر و یزید بن الاعور طاشلرك آوازه‌سنده یعنی چینلمسنده دخی
استعمال ایلدی مراد اشبو بیتنده استعمال ایلدیکیدر اذا علاصوانه ارنا ٭ یرمعها
الجندل الاغنا ٭ مترجم دیرکه غنه اهل تجوید عندنده صفات حروفدندر بعضلرك
حرفدن عدی مجاز در زیرا ادغام ایکی‌یه منقسمدر اولکیسی ادغام بلاغنه‌درکه تنوین
و نون ساکنه لامه و رایه ادغام اولندقده غنه‌سز قرأت اولنور من‌لدنه ومن‌رب
رحیم کبی ایکنجیسی ادغام مع الغنه درکه تنوین و نون ساکنه ینمو حرفلرندن برینه
ادغام اولندقده غنه ایله قرأت اولنور لکن خلف یاه و واوده غنه ایلمز (الغن)
غینك فتحیله ککزدن سویلمر اولمق معناسنه‌در : یقال غن الرجل غنا من‌الباب
الرابع اذا تکلم من قبل الخیشوم و بر محلك اغاجلری چوق اولمق معناسنه درکه
سینك آوازه‌لرینك کثرتنی مستلزمدر یقال غن الوادی اذا کثر شجره و خرما
آغاجی یتشمك معناسنه‌در : یقال غن النخل اذا ادرك (الاغن) ککزدن سویلیان
آدمه دینور یقال رجل اغن ای‌یتکلم من خیاشیمه و حزین حزین رقتله ککزندن
ملر اولان آهویه دینور یقال‌ظبی‌اغن اذا کان یخرج‌صوته من‌خیاشیمه وجوهرینك
طیره و صفله طیراغن عبارتی غلطدر مترجم دیرکه ظاهر اطغیان قلم ناسخدرکه
ظبی برینه طیر یازمشدر و اغن نبوت ادعا ایدن طلیحه‌نك هوادارلرندن برشخص
ایدی (الاغنان) همزه‌نك کسریله غن ایله ایکی معنای اخیرده مرادفدر یقال
اغن الوادی و النخل بمعنی غن وسینك وزردامق معناسنه‌در : یقال اغن الذباب‌اذا
صوت و بر آدمك شجرینك داللرنی یشرتمك یعنی نعمتنی و ساز و سامان و دولتنی
مطراو فراوان ایلمك معناسنه مستعملدر زیرا داللر مطرا اولنجه روزکار اسدکده

غنه‌دن خالی اولمز یقال اغن الله غصنه ای جعله ناضر او طلوم طولمق معناسنه
مستعملدرکه غنه‌یی موجبدر یقال اغن السقاء اذا امتلاء (التغنین) تفعیل وزننده
برآدمی ککزدن سویلر قیلمق معناسنه‌درکه دماغنه ضرر اصابتندن نشئت ایدر
یقال غننه اذا جعله اغن (الغناء) ضراء وزننده اغن لفظندن مؤنثدر واهل
و سکان و عمارت و بنیانی فراوان و شن وآبادان قریه‌یه اطلاق اولنور یقال قریة
غناء ای جة الاهل و البنیان و چایری و چنی و افر باغچه‌یه و مرغزاره دینور
یاخود چایرلری و اوتلقلری پك صیق و صارمشق اولمغله یل اوغرادقده خاشردیسی
اولمیوب ضربیوب هارلدرکبی آواز ایلیه یقال روضة غناء ای الکثیرة العشب اوتمر
الریح فیها غیرصافیة الصوت لکثافة عشبها (الغنان) غراب وزننده سینك
وزردیسنه دینور یقال اقلقنی غنان الذباب ای صوته (التغون) تفعل وزننده
معاصی و اثامه اصرار و تهالك ایلمك معناسنه‌در : یقال تغون الرجل اذا اصر علی
المعاصی و جنك و قتاله اقدام ایلمك معناسنه‌در : یقال تغون فی الحرب اذا اقدم
ظاهر اثلاثیسی مهجوردر (الغین) عین وزننده حروف هجادن بر حرفدر
مجهوره دن و حروف مستعلیه‌دندر مخرجی اعلای حلقدندر تلفظنده افراطه
مؤدی غرغره و اخفایه منتهی اولور وجهله تحقیق مخرجنده اهمال اولنمامق
مناسبدر بلکه بیان واظهارنده و خای معجمه مقوله‌سی حرفدن تمییز وتخلیصنده
اهتمام ودقت اولنمق لازمدر وحرف مذکور زائد وحرف سائره بدل واقع اولمز
وغین مصدر اولور صوصه‌مق معناسنه تقول غنت اغین غینا اذا عطشت و پك
صوسزلقدن یورك یانمق معناسنه‌در : یقال غانت‌الابل ای غامت وغین بلوده‌دینور
غیم معناسنه واورتمك وقپلامق معناسنه‌در ومنه یقال غین علی قلبه علی المجهول
غینا ای تغشته الشهوة اوغطی علیه والبس اوغشی علیه اواحاطه به الرین
وکوکل بولانوب غثیان کلمك معناسنه‌در : یقال غانت نفسی ای غنت (الغینة)
تمره وزننده برارض اسمیدر وصو سز برده اولان اغاجلغه وقورولغه دینور اکر
صولو برده اولورسه غیضه دینور وشامده و یمامه‌ده برموضع آدیدر (الغینة)
غینك کسریله یاره‌دن اقان صاری صویه دینور کذلك میتدن وجیفه‌دن اقان صاری
صویه دینور (الغیناء) حمراء وزننده یپراقلری فراوان اولان تاب وطر تلو
اغاجه دینور یقال شجرة غیناء ای خضراء و برقیو آدیدر (الغینی) الفله
مقصوره ایله ثبیر نام طاغك قله‌سنه دینور و ثبیر نامنده بدی طاغ اولمغله غینی
انلرك بر یسنك اسمیدر (الاغیان) همزه‌نك کسریله اصلی اوزره بودخی اورتمك
وقپلامق معنا سنه‌در : یقال اغین علی قلبه علی بناء المفعول بمعنی غین قال الشارح
ومنه الحدیث [انه لیغان علی قلبی حتی استغفر الله فی الیوم سبعین مرة] بوراده

غین قلب شریفلری بعضا حسب البشریه امور دنیویه‌یه اشتغالدن کنایه‌در زیرا
قلب انورلری مدام استغراق اوزره اولور ایدی احیانا بعض مهم اولان امر دنیوی‌یه
انصرافنی باصلنمق ایله تعبیر بیوردیلر (الاغانة) اقامه وزننده بلود هوا یوزینی
بتون بوریمک معناسنه‌در : یقال اغان الغین السماء ای البسها (الغانة) یای
کبیر یشنک اوجنده اولان حلقه‌یه دینور ومغربده بر بلده آدیدر (فرغانة) ب
فتحیله عجم بلادندن بر بلده‌در (الغین) غینک کسریله برموضع آدیدر هواسی
وخیم اولمغله حاسی پک چوق اولور هرکیم اورایه وضع قدم ایلسه همان عارض
اولمغله پک انیس وهمدم حقنده ٭ آنس من حمی الغین ٭ مثل اولمشدر (الاغین)
احمر وزننده اوزون نسنه‌یه دینور یقال شیٔ اغین ای طویل (ذوغان) یمنده
بر وادی آدیدر
(٭ فصل الفاء ٭) (الفتن) فانک فتحی وتای فوقینک سکونیله فن وحال وکونه
معناسنه‌در ومنه قولهم العیش فتنان ای لونان حلو ومر یعنی انسانک دیرلکی
ایکی کونه‌درکه رفاه وحلاوت وشدت ومرارت اوزره اولور وفتن مصدر اولور
برنسنه‌یی آتشله یاقمق معناسنه‌در ومنه قوله تعالی [یوم هم علی النار یفتنون]
ای یحرقون بالنار (وفتن) (وفتون) قعود وزننده برنسنه قلبه خوش و
پسندیده کلمکله پک پسند وعجب ایلمک معناسنه‌درکه عشق ومحبتله اکا کرفتارلغه
مؤدی اولور حسن دلبرکبی یقال فتنه فتنا وفتونا من الباب الثانی اذا اعجبه وفتن
برآدمی فتنه‌یه اوغراتمق معناسنه‌در : یقال فتنه اذا اوقعه فی الفتنة فهومفتون
وفتنه‌یه اوغرامق معناسنه لازم اولور یقال فتن الرجل اذاوقع فی الفتنة وفتون
برکمسه زن پرست اولمغله وصلتلری داعیه‌سنه دوشمک معناسنه‌در : یقال فتن
الرجل الی النساء فتونا وفتن الیهن علی المجهول ای اراد الفجور بهن (الفتنة)
فانک کسریله (والمفتون) مصدر اوله‌رق صنامق معناسنه‌در : یقال فتنه
فتنة ومفتونا اذاخبره ومنه قوله تعالی [بایکم المفتون] ای الخبرة وفتنه برخوش
نسنه‌یی پسند وعجب ایلمکه دینورکه اسمدر وآز غنلغه دینور ضلال وکراهی
معناسنه : یقال وقع فی الفتنة ای الضلال وکناه واثم معناسنه‌در وکفر معناسنه‌در
ورسوایلغه دینور فضیحه‌معناسنه وعذاب معناسنه‌در وبوطه‌ده التونی وکومشی
ارتمک معناسنه‌در تاکه جیدی کترندن متمیز اوله یقال فتن الذهب والفضة فتنة اذا
اذابه وبرآدمی آزدرمق معناسنه‌در : یقال فتنه اذا اضله ودلیلکه دینور جنون
معناسنه ومحنت وبلیه‌یه دینور ومنه اعوذ بالله من فتنة القبر ای محنته وبلائه ومال
واولاده اطلاق اولنور لقوله تعالی [انما اموالکم واولادکم فتنة] الایة وبین الناس
واقع اولان اختلاف اراء وشورش وشقاق وغوغایه اطلاق اولنور یقال وقع بینهم

الفتنة

الفتنة اى الاختلاف فى الآراء (المفتون) مصدردركه ذكراولندى واسم مفعول اولور فتنه‌يه اوغرادلمش آدمه دينور يقال هومفتون اى اوقعوه فى الفتنة ومجنونه اطلاق اولنور يقال رجل مفتون اى مجنون (الافتان) همزه‌نك كسريله بودخى برنسنه كوزه وكوكله عجيب كلمكله پسند ايدوب خوشلنمق معناسنه‌در : يقال افتنه اذا اعجبه وبرآدمى فتنه‌يه اوغراتمق معناسنه‌در : يقال افتنه اذا اوقعه فى الفتنة وهو مفتن كمكرم (التفتين) تفعيل وزننده بودخى فتنه‌يه دوشورمك معناسنه‌در : يقال فتنه بمعنى افتنه (الافتتان) افتعال وزننده برآدمى فتنه‌يه اوغراتمق وفتنه‌يه اوغرامق معنالرينه متعدى ولازم اولور يقال افتتن فلانا اذا اوقعه فى الفتنة (الفتين) امير وزننده قاره طاشلق طپراغى سياه ارضه‌دينوركه كويا كه محترق كبى اولور اذابهٔ ذهب معناسندن مأخوذدر جمعى فتن در كتب وزننده (الفتان) شداد وزننده (والفاتن) اوغرى‌يه دينور يقال رجل فتان وفاتن اى لصّ وشيطانه دينور وفتان قيومجى‌يه دينور اذا بهٔ ذهب ايلديكيچون يقال هو فتان اى صائغ (الفتانان) تثنيه صيغه‌سيله درهم ودينـاره اطلاق اولنور ومنه‌الناس عبيدالفتانين اى الدرهم والدينار ومنكر ونكيره اطلاق‌اولنور (الفيتن) حيدر وزننده دولكره دينوركه نجار معناسنه (فاتون) فرعونك اتمكجى باشيسى اولان كمسه‌دركه حضرت موسى عليه السلام انى قتل ايلدى عصا ايله ضرب وقتل ايلديكى شخص اوله‌جقدر (الفتنان) عـدنان وزننده‌كه فنّ وحال معناسنه اولان فتن لفظندن تثنيه‌در صباح واخشامه اطلاق اولنور تقول ابلا ناكر الفتنين‌اى الغدوة والعشى (الفتـان) كتاب وزنـنده پالان اوزره اورتدكلرى ميشين پالان اورتوسـنه دينور (فاتن) صاحب وزننده (فتين) زبير وزننده اسماء رجالدندر (الفيجن) جيمله حيدر وزننده سـذاب اسميدركه تحريفله سدف تعبير اولنان چچكدر (الافجان) همزه نك كسريله دائما فيجن يمك معناسنه‌در : يقال افجن‌الرجل اذا ادام على اكل الفيجن (الفدن) فتحتينله بركونه قرمزى بويه اسميدر وكرچله صيوانمش كوشكه دينور تقول رايته بالفدن اى‌القصر المشيد (فدين) زبير وزننده نهر خابور كنارنده برقريه‌در(الفدان) شداد وزننده (والفدان) سحاب وزننده اكوزه دينور تور معناسنه على قول چفت سورمك ايچون پيوندرغه‌قوشلمش ايكى اكوزه بردن دينور يالكز برنسنه فدان دينمز وعندالبعض اول ايكى چفت اوكوز ينك آلات وادواتنه دينور پيوندرق وسائرى كبى جمعى فدادين در شارح دركه مخففك جمعى افدنه‌در وحالا اهل مصر لساننده فدان دريوز قصبه مقدارى تارلايه اطلاق اولنور وهر قصبه التى‌ذراعله برذراعك ثلثانى مقداردن عبارتدر وكسيلر فدان باشنه مقنن در (الفدادون)

حدادون وزننده دال یابده ذکر اولندی یاخود هداد بن اصحابنه دیور فلاحون وحراثون اولهجقدر نته‌که جمال اصحابنه جمالون دینور پس نسب اوزره اولور (التفدین) تفعیل وزننده دوه‌یی ناولندرمق معناسنه‌درکه قصرمشبده شکلنده قلمق اولور یقال فدن الابل اذا سمنها و بنایی اوزاتمق یعنی اوزون یاپمق معناسنه در : یقال فدن البناء اذا طوله (الفربیون) فانك فتحی وبانك کسریله بردارو اسمیدرکه ملطف وعرق نسا و بردالکلی وفولنج علتلرینه نافع وحشرات صوقمسنه وکلب دیوانه جراحتنه مفید ورحمدن اسقاط جنین واسهال بلغم لزج خصوصنده مؤثردر بودار وفرفیون دیدکلری صمغ اولهجقدر (الفرن) فانك ضمیله اتمك پشوردکلری اوجاغه دینورکه لسانمزده فرون تعبیر اولنور (الفرنی) کردی وزننده قالین اولوب دکرمی اولان اتمکه دینورکه طشره لرده تنور اتمکی تعبیر اولنور علی قول صومون اتمکنه دینورکه اطراف اورطه‌سنه طوغری دیرنکلی اولوب پشدکدنصکره صاف یاغله یاخود سود وشکر ایله تعبیه اولنور کوزل بوغه‌جه اولور وفرنی قالین جثه‌لو آدمه دینور و بیوك کوپکه دینور یقال کلب فرنی ای ضخم (الفارنة) اتمکجی یه دینورکه فرونده اتمك پشورر (افرن) احمد وزننده (ویفرن) یمنع وزننده مغربده بر بر طائفه‌سندن برقبیله آدیدر (فرنه) غرفه وزننده اسمادندر محمد بن ابراهیم بن فرنه محدثدر (فرن) فانك فتحیله بودخی اسمادندر محمد بن فرن محدثدر (فران) شداد وزننده مغربده برواسع مملکت آدیدر وفران بن بلی قضاعه قبیله‌سنك نسبی رجالندندر (فاران) حجازده برنیجه جبالدرکه تورانده مذکورلردر محدثیندن بکر بن القاسم الفارانی اکا منسوبدر مؤلفك تورانده مذکور در دیدیکندن مراد اشبو منطوق شریفدر جاءالله من جبل سیناة واشراف من جبل ساعین واستعلن من جبال فاران ومعه جماعة من جبال فاران بورادہ جاء الله قولی جاء امرالله تقدیرنده‌درکه موسی علیه السلامه آنده توراة انزالیله امر وشرعنك ورودندن عبارتدر وجبل ساعین رومده برطاغك آدیدر اندن اشراقی عیسی علیه السلامه انجیل انزالندن کنایتدر وجبال فاران استعلانی فرقانی انزالندن وآنده حضرت محمد علیه الصلوة والسلامك بعثتندن عبارتدر پس تورانده حضرت محمدك ظهور شرعندن کمال ظهوری مشعر اولان استعلان ایله تعبیر وتبشیر اولندی (افران) همزهٔ مفتوحه ایله نسف قضاسنده برقریه آدیدر (فریانان) فانك کسریله مروقضاسنده برقریه‌در (فرین) سکین وزننده برموضعدر (فرین) زبیر وزننده شامده برقریه‌در (فران) سحاب وزننده بنی سلیم یوردنده برصودر (الفرناة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی پارهلیوب ریزه ریزه قیمه ایلمك معناسنه‌در:

یقال

يقال فرنأه اذا فرسه وقطعــه (الفرننة) دحرجه وزننده سـوزى متصل ومنتظم سويلميوب بلوك بلوك وقارشق سويلمك معناسنه در : يقال فرتن الرجل اذا شقق كلامه فاهتمش فيه وآديملرى صيق صيق آنارق يوريمك معناسنه در : يقال فرتن الرجل اذا تقارب مشيه (الفرتنى) فانك وتانك فتحى وقصر ايله صرتلان انيكنه دينور وحرف تعريفدن مجرد اولەرق روسبو عورته وجاريه قسمنه اطلاق اولنور و برخاتون اسميدر ومروالرود شهرنده برقصرك اسميدر (الفرجون) برزون وزننده قشاغى يه دينوركه آنكله دابه قاشرلر محسه معناسنه (الفرجنة) دحرجه وزننده قشاغى ايله دابه يى قشاغلمق معناسنه در : يقال فرجن الدابة اذ احسها بالفرجون (فرزان) فاى مكســوره ايله فرزين فارسى معرّبيدركه شطرنج آلاتندن فرزتعبير اولنان آلتدر جمعى فرازين‌در (الفرسن) زبرج وزننده دوه قسمنك طبانته دينوركه طوارك حافرى منزلنده‌در فارسيده سول دينور فتحنيله (الفراسن) علابط وزننده ارســلانه دينور (المفرسن) مزعفر وزننده اتلو يوزلو آدمه دينور يقال رجل مفرسن الوجه اى كثير لحمه (الفراسيون) فاى مفتوحه ايله كرّات جبلى اسميدركه بيان پراصه سيدر تركيده ايت سيكى تعبير ايدرلر جلاء واخلاط غليظه يى مذيب وبولى مدّر وسدّه لرى مفتح وكلب ديوانه اصرديغى يره نافعدر (الفرعون) برذون وزننده تمساح ديدكلرى جانوره دينور فارسيده نهنك ديرلر وحرف تعريفدن مجرّد اولەرق وليدبن مصعب نام ملك مصرك لقبيدركه حضرت موسى عليه السلام آنك موساسيدر وفرعون خضر عليه السلامك پدرى ياخود اوغلونك اسميدر وبونى نقاّش وتاج القراء عليهما الرحه كندى تفسير لرنده حكايت ايلديلر وفرعون مطلقا مملكت مصرده پادشاه اولان كمســه نك لقبيدر قيصر روم وشاه ايران كبى هر پادشاه مصره لقب ايدى وبعضلر ديديكه فرعون عتوّ وطغيان صاحبى متمرد ومتشــدّد آدمه دينور وبونده ايكى لغت دخى واردر برى زنبور وزننده وبرى فانك ضمى وعينك فتحيله در شــارحك بيانته كوره فرعون لفظى قبطيه ياخود عبريّه در عرب اخذا ايلمشــدر مترجم ديركه فرعون لغت عبريّه ده متعصب ومتكبر معناسنه‌در جمعى فراعنه‌در (التفرعن) تدحرج وزننده فرعوندن مصرّفدر فراعنه اخلاقيله تخلق ايلمك معناسنه دركه تمرّد وتجبر وتكبر لكدر فرعونلك ايلمك تعبير اولنور يقال تفرعن الرجل اذا تخلق باخلاق (الفرعنة) دحرجه وزننده غاية الغايه زيركلكه وآفت ذهن اى دهاء ونكر (فرغانه) فاى مفتوحه ايله مغربده بربلده درشارح ديركه مؤلف بونى غين ماده سنده عجمستانده بربلده در وغانه مغربده بربلده ديو ثبت ايلمشــيدى بورا ده غلط قلم نســاّخدر (فارفاءان) سازسامان وزننده اصفهان قضاسنده برقريه‌در محدّثيندن برجماعت

اكاملسو بلرلدر (فسكن) زبرج وزننده لسحر دائم بلده قربنده برقريه آديدر (انفشن) فانك فتحى وشين معجمه نك سكونيله مصرده برقريه آديدر (فشنه) تمره وزننده بخارا فضاسنده برقريه‌در (فاشان) مروفضاسنده برقريه‌در (فيشون) جيحون وزننده برنهر اسميدر (الفشين) همزهٔ مفتوحه ايله اطريلال اسميدر (فطراساليون) فاى مضمومه وسين و ياى تحتيه ايله بو نابيده كرفس جبلى تخمنه دينور (الفطنة) فانك كسريله حذق معناسنه‌دركه مراد ذهنك تعلق ايلديكى نسنه‌يى ادراكده وصنده جودت استعداددر يعنى ذهنى پاك وتيز اولمغله هر نه شيئه توجه ومباشرت ايلسه جبلى وخلقى آنى فهم وادراك ايلمك وجهيله اولان اوزلق وحذق ومهارتدر تجربه وتكرار وجهيله اولان حذق وفهم دكلدر پس غباوت مقابلى اولور يقال به فطنة اى حذق (الفطن) فانك حركات ثلاثى وطانك سكونيله (والفطن) فتحتيله (والفطن) ضمتيله (والفطونة) عمومه وزننده (والفطانة) كرامه وزننده (والفطانية) رفاهيه وزننده وجه مذكور اوزره برنسنه‌يى فهم وادراك ايلمك معناسنه در : يقال فطن به واليه وله وفطن وفطن فطنا مثلثة الفاء وفطنا وفطنا وفطونة وفطانة وفطانية من البـاب الرابع والاول والخامس اذاحذق وفهم شارح ديركه باب خامسدن جبلى فطانتلو اولمق معناسنه‌در مؤلف مسامحه ايلمشدر (الفاطن) (والفطين) امير وزننده (والفطون) صبور وزننده (والفطن) كتف وزننده (والفطن) ندس وزننده (والفطن) عدل وزننده وصفلردر سرعت درك وانتقالى اولان زيرك وذهين آدمه دينور فطين كلمه‌سنك جمعى فطن كلور مؤنثنده فطنه دينور فرحه وزننده (المفاطنة) مفاعله وزننده برآدمه تفهيم ايچون سوزى دونه دونه سويلمك معناسنه در : يقال فاطنه فى الكلام اذا راجعه (التفطين) آكلاتمق معناسنه در : يقال فطنه الكلام اذافهمه (فعن) فتحتيله يمنده برقريه‌در بنى زبيد حصنلرندندر (التفكن) تفعل وزننده تعجب معناسنه‌در: يقال تفكن الرجل اذاتعجب وتفكر معناسنه‌در : يقال تفكن الرجل اذاتفكر و پشيمانلق ايلمك معناسنه‌در : يقال تفكن عليه اذا تندم ونيل وظفرى ملحوظ ومظنون اولان نسنه‌نك فوتنه آجيوب ياتمق معناسنه‌در : يقال تفكن على شئ اى تأسف وتلهف على فوته بعد ان ظن الظفر به (الفكنة) غرفه وزننده اسمدر پشيمانلغه دينور يقـال اخذه الفكنة اى الندامة (الفكن) فانك فتحيله يلان سوز اوزره عناد واصرار ايلمك معناسـنه‌در : يقال فكن فى الكذب فكنا من البـاب الاول اذالج ومضى (فلان) (وفلانة) فالرنك ضميله وحرف تعريفدن مجرد اوله‌رق محدث عنه اولان بنى آدمك اسمندن كنايه‌لردر مذكردن فلان ومؤنثدن فلانه ايله كنايه اولنور يقال رأيت فلان اوفلانة كناية عن اسمهما وحرف تعريفله سائر حيوان وبهايمدن كنايه اولنور يقال ركبت الفلان وحلبت الفلانة شارح

دیرکه فلان لفظی اعلامدن کنادر نته‌که هن کلمه‌سیله که های مفتوحه ایله‌در اجناسدن کذلك کم وکذا اعداددن وکیت وذیت احادیثدن کنایه اولور انتهى وبعضا برآدمی ندا ایلدکده یافل دیرلر بلا تنوین رفعله وتثنیه‌ده یافلان وجمعنده یافلون دیرلر ومفرد مؤنثنده یافلة وتثنیه سنده یافلتان وجمعنده یافلات دیرلر وسیبویه اشعاردن ماعدا محلده یافل دیوب یافلان دیمکی اراده دن منع وردّ ایلدی وبعضا مفرد مؤنثنده یافلاة دخی دیرلر لامك نصبیله که یافلة دیمکدر هاء حذف اولندی شارح دیرکه وجه مذکور اوزره یافل کلمه‌سی عند المبرّد یافلاندن مرخّم دکلدر بلکه علی حده کلمهٔ مخصوصه درو سیبویه دیدیکه کذلك مرخّم دکلدر بلکه باب‌نداده صیغهٔ مرتجله‌در وبعضا ندانك غیریده استعمال اولنور وبنواسد مفرد وتثنیه وجمع ومذکر ومؤنثده لفظ واحد ایله استعمال ایدرلر وبنوا سددن ماعدا عربلر تثنیه وجمع وتذکیر وتانیثله استعمال ایدرلر (الفنّ) فانك فتحی ونونك تشدیدیله حال وضرب وصنف وکونه معناسنه‌در بودن درلو وچشید مقوله‌سیله تعبیر اولنور جمعی افنان وفنون کلور وافنانك جمع الجمعی افانین‌در یقال فنّ منه ای حال وضرب منه ومصدر اولور طرد ایلمك معناسنه‌در : یقال فنّ الابل فنا من الباب الاول اذا طرده وبر آدمی معامله‌ده الداتمق معناسنه‌در که فند ایلمك تعبیر اولنور یقال فن فلانا فی البیع اذا غبنه ومدیون دینی اوزاتمق معناسنه در : یقال فنّ دینه اذا مطله ورنج وعناء وزحمت معناسنه در تقول لقیت منه فنا ای عناء وتزیین ایلمك معناسنه در : یقال فنه اذا زیّنه (الافنون) اسلوب وزننده بو دخی حال ونوع وکونه معناسنه در جمعی افانین در یقال اخذ فی افانین الکلام ای اضرابه ویلانه دینور حیه معناسنه وصالق وسلپوك قوجه قاری‌یه دینور ومطلقا قوجه قاری یه دینور وبری برینه صارمشمش صیق داللره دینور یقال شجرة بها افنون کثیر ای غصن ملتفّ وصاچه وپریشان سوزه دینور یقال یتکلم افنونا کالجنون ای کلاما متجاوآت وناقه قسمنك قارشق وشوریده سکر تمسنه دینور که کاه یواش وکاه شدّتلو قارمه‌قارش اولور یقال یجری الفرس اوالناقة افنونا ای جریا مختلطا وآفت وداهیه یه دینور وافنون الشباب جوانلغك اوائل هنکامنه دینور وافنون السحاب بلودك اول نشئت وظهو رندن عبارتدر وافنون صریم بن معشر التغلبیّ نام شاعرك لقبیدر (الافتنان) افتعال وزننده کونا کون سوز سویلمکه بشلمق معناسنه در : یقال افتنّ الرجل اذا اخذ فی فنون من القول شارح دیرکه تفنن دخی بو معنایه در یقال افنّ فی الحدیث وتفنن (التفنین) تفعیل وزننده ناسی عرب وعجم وروم وار نبود کبی هر جنسدن جمع وترتیب ایلمك معناسنه در : یقال فنن الناس اذا جملهم فنونا وبر نسنه‌یه آخر نسنه‌لر قاتوب قار شدر مق

معناسنه در : يقال فن الشئ بالشئ اذا خلطه وتفنين فاشده كندى جنسندن اولميان يعنى ماده سنه مخالف درلو درلو جنسـيد لره دينور كه تمتين كبى اسمدر يقـال ثوب ذوتفنين اى طرائق ليست من جنسه ولبـاس قسمى برنفى اوليه‌رق اسكيكه ياخود بعض يرى يوفقه وبعض يرى قالين وصيق اوله‌رق طوقنمق وجهيله اولان اختلافه دينوركه بونده دخى اسمدر يقـال ثوب به تفنين اى بلى بلا تشقق اوهو اختـلاف نسجه برقة مكان وكثافة مكان (الفن) فتحتينله اغاجك تازه دالنه دينور جمعى افنان وجمع الجمعى افانين در يقال شجرة كثيرة الفن اى الغصن (الفناء) فانك فتحى ونونك تشديديله (والفنواء) حمراء وزنـنده داللرى جوق اغاجه دينور يقال شجرة فناء وفنواء اى كثيرة الافنان وبونلر غير قياس اوزره در كه نونلر مقلوبدر مؤلف بونى معتل بابنده دخى ذكر ايلمشدر (الفينان) كيسان وزننده اغاج داللرى كبى كونا كون شعبه‌لرى وفروعلرى اولان صاچه دينور يقـال شعر فينان اى له افنان (الفينانة) هاله كورصاچلو خاتونه دينور يقال امرأة فينانة اى كثيرة الشعر (الفنين) امير وزننده بركونه ورملو وجعدركه دوه‌نك قولتغنده تحدث ايدر واول دوه‌يه دخى فنين ديرلر ويجد ترابنده بروادى ومر فضا سنده برقريه آديدر (المفنون) فنين ديدكلرى درده مبتلا دوه‌يه دينور (الفنان) شدّاد وزننده درلو درلو سكر دن يبان اشكنه دينور (المفنّ) ميمك كسريله مسنّ وزننده شول آدمه دينور كه دائما عجائب وغرائب اقوال وافعال پيدا ايدر اوله مؤنثى مفنه در يقـال رجل مفنّ اذا كان يأتى بالعجائب (الفنة) فانك فتحيله ساعت زمانى به دينور كه التمش دقيقه مدّتدر وزمانك اوجنه دينور وقت وآن معناسـنه اولور نته‌كه فينه دخى دينور شارح دير كه همزه ايله فيئه دخى بو معنايه‌در (الفنة) فانك ضميله فراوان چايره دينور يقال مرعى فيه فنة اى كلاء كثير (المفننة) معظمه وزننده بدخوى قوجه قارى‌يه دينور يقـال تزوج فلان امرأة مفننة اى عجوزا سيئة الخلق وشـول ناقه‌يه دينور كه عشراء ظنّ اولنمشيكن كشاف ايله حالى متبين يعنى عشراء اولمديغى منكشف اوله وعشراء اون آيلق كبه‌يه وكشاف كتاب وزننده حامل ناقه به بوغور آشمغه دينور (الفنّ) فانك كسريله علم لفظنه مضاف اولورق مستعمل اولور شول عالمه اطلاق اولنور كه هر فنونه اتقان ومتانتله انتسـابى اولوب وهربرنى كما ينبغى اخذ وضبط ايلمش اولمغـله موقعلر نده اصول وقوا عدى اوزره كوزل قيـام واجرا ايدر اوله يقـال فلان فنّ علم اى حسن القيـام به احمد بن ابى فنّ كه فتحتينـله در شعرادندر وابو عثمان الفنينى كه سكينى وزننده در محـدثدر (الفنفنة) طنطنه وزننده چوبان ياخود دوه صاحبى اوشنديكندن وكاهلكندن تقيد ايلميوب دوه‌لرى

صحرايه

صحرایه پراکنده وپریشان ایلمك معناسنه در : يقال فنفن الرجل ابله اذا فرّقها كسلا وتوانيا (الاستفنان) آتی درلو درلو اشدروب يورتمك معنا سنه در : يقال استفن فرسه اذا حمله على فنون من الشي (الفيلكون) حيزبون وزننده بردی اسمیدرکه حصیر اوتی وقوغه‌لق دیدکلریدر وقار اسمیدرکه قاره ساقز دیدکلریدر آسی صولر ایله یردن قینـا يوب چیقار علی قول زفت اسمیدرکه ارکك صنوبر اغاجندن سیلان ایدن رطوبتدر (فندين) فانك ضمی ودالك كسريله مروقضاسنده برقریه‌در فقهادن محمد بن سليمان الفندينى اورایه منسوبدر (التفوّن) تفعل وزننده برنسنه برکتلنوب کرکی کبی نشو و نما بولمق معناسنه در : يقـال تفون الشیء اذا صار ذا بركة وحسن نماء (الفاوانيا) نون مكسور ايله عود الصليب اسمیدرکه شقايق كوكيدر قیرلد قده داخلنده ایکی خط صلیبی ظـاهر اولور حار وملطف ومدر وبرون قانی قاطـع ونقرس وصرع علتلرينة تعليق اولنسه دخی نافعدر (الفين) زين وزننده كلمك معناسنه‌در : يقال فان الرجل يفين فينا اذاجاء (الفينان) كيسان وزننده بنو ضبه‌یه مخصوص برفرس آدیدر وصاچی یاقشقلو اوزون اولان آدمه دینور مؤنثی فینانه‌در نته‌که فنن ماده‌سنده ذکر اولندی يقال رجل فينان ای الحسن الشعرالطويلة شارح دیرکه فنن لفظندن اعتبار اولنورسه نکره ومعرفه حالتلرنده منصرف اولور واکر فینه‌دنکه وقت معناسنه در اخذ اولنور ایسه فعلان بابنه الحـاقله نكره حالتنده منصرف و معرفه حالتنده غير منصرف اولور (افيان) همزهٔ مفتوحه ايله اسمادندر عنث بن افيان معد بن عدنان قبيله‌سی رجالندندر (الفينة) فانك فتحيله ساعت زمانیه دینور ووقت وهنکام معناسـنه‌در ومنه تقول لقيته الفينة بعدالفينة ای الحـين بعدالحين وكاه اولورکه حرف تعریف محذوف اولور يقال لقيته فينة بعدفينة (الافيون) همزهٔ مفتوحه ایله خشخاش مصری اسودك منجمد اولمش لبنیدرکه بواسمله متعارفدر بالجمله اورام حارّه‌یه وخاصهٔ کوزده اولان ورم حاره نافع ومخدر وقليلی مفيد ومنوّم وکثیری سم قاتلدر شارح‌درکه اپیون فارسی معربیدر عندالبعض یونانیـدر یك اویودیجی ومسبت معناسنه‌در

(* فصل القاف *) (القبون) قعود وزننده برسمته کتمك معناسـنه‌در : يقال قبن الرجل قبونا من الباب الثانی اذا ذهب فی الارض (الاقبان) همزه‌نك كسريله دشمندن منهزم اولمغی یاخود برنسنه‌دن خـوف واندیشه‌سی اولمیوب امین اوله‌رق سرعتله یلمك معناسنه‌در : يقال اقبن الرجل اذا انهزم من العدوّ اواسرع فی عدوه آمنا (القبين) امیر وزننده امور ومصالحنده جست وچالاك ومقدام اولان آدمه دینور يقال رجل قبين ای منكمش فی اموره وچابك‌ورونده انسان وحیوانه‌دینور

يقال رجل قبين اى سريع (المقبئن) مطمئن وزننده كربى كبى بوزيلوب
بورشور اولان نسنه‌يه دينور (القبان) شداد وزننده بيوك ترازويه دينوركه
لسانمزده قپان تعبير اولنور تخفيفله مترجم ديركه برهانك بيانه كوره كپان فارسى
معرب بيدر يقال وزنه بالقبان اى القسطاس ومنه المثل المولد • الدنيا قبان • نحن
مع الرجحان • وامين ومعتمد عليه آدمه اطلاق اولنور يقال هو قبان اى امين
وآذربيجان مملكتنده بربلده آديدر و عبدالله بن احمد نام محدثك جدى لقبيدر
(حمار قبان) باى موحده بابنده ذكر اولندى كه دوه جلك واشك قوردى وبر
انجيكى ديدكلرى اوزون اياقلى بوجكدر (قبين) باى مشدده ايله وتصغير ايله
عراقده برقريه آديدر (القبنة) غرفه وزننده امور ومصالحده چالاك كمسه‌يه دينور
يقال به قبنة اى اسراع فى الحوائج (قابون) دمشق قضاسنده برقريه‌در (القتن)
قافك وتاى فوقيه‌نك فتحيله ال ايه‌سى قدر بربصى بالق آديدر (القتين) امير
وزننده قيناماش آق ايبكه دينوركه خاملغى كتمش اولور عورته على قول كوزلنه
دينور يقال تزوج قتينا اى امرأة اوجيلة وبووصف خاص منزلنده در واركشى يه
دينور على قول كوزه خوار وذليل كشى يه دينور بومعناده متد اولور مزراغه
دينور وانجه مزراق يطانه دينور وكنه ديدكلرى بوجكه دينور قراد معناسنه
وبك آزاكل طعام ايدن آدمه دينور يقال رجل قتين اى الاطعم يعنى قليل الاكل
قال الشارح وفى النهاية قال رجل يارسول الله تزوّجت فلانة فقال بخ [تزوّجت
بكر اقتينا] يقال امرأة قتين اذا كانت قليلة الطعم بضم الطاء ويحتمل ان يراد
بذلك قلة الجماع پس مؤلفك رجله تخصيصى بلامخصص اولور ولاطعم له قولى بك
قلتدن كنايه اولور (القتانة) كرامه وزننده برآدم قليل الطعام اولمق معناسنه‌در: يقال
قتن الرجل قتانة من الباب الخامس اذا كان قتينا (الاقتان) همزه‌نك كسريله قتانه
معناسنه در: يقال اقتن الرجل بمعنى قتن وكنه ديدكى بوجكى اولدرمك معناسنه در : يقال
اقتن الرجل اذا قتل القردان ووجود آرق ونحيف ونزار اولمق معناسنه در: يقال
اقتن الرجل اذا نحل جسمه (المقتئن) مطمئن وزننده (والمقتنّ) معتل وزننده عمود كبى
ديكيلوب طوران نسنه‌يه دينور (القاتن) قاتم وزننده ومرادفيدركه بوزه مائل
قرامتق نسنه‌يه دينور يقال اسود قاتن اى قاتم (القتون) قعود وزننده مسكك
رطوبتى چكيلوب قوبقورى اولمق معناسنه‌در : يقال قتن المسك قتونا من الباب
الاول اذا يبس وزانت ندوته (القتان) سحاب ياخود غياب وزننده توزه دينور
غبار معناسنه (القحزنة) حاى مهمله وزاى معجمه ايله دحرجه وزننده بر
كمسه‌يى دكنكله اوروب يقمق معناسنه‌در : يقال قحزنه اذاضربه حتى وقع وقحزنه
دكنكه دينور على قول صوبه‌يه وطوبقه‌يه دينور جمعى قحازن در يقال ضربه بالقحزنة

اى العصـا او الهراوة (التقحزن) تدحرج وزننده بر كسـه اوريلوب يقلمق معناسـنه‌در : يقال قحزنه فتقحزن (القحزنات) قافك و زانك فتحه‌لريله منذر ابن ماء السماء نام اميرك قلجلرى اسميدر (القدن) قافك فتحى و دالك سكونيله يتشمك كفايت و حسب معناسنه‌در شارح ديركه مثلا قدنى ديرلر حسبى و يكفينى معناسنه لكن بونده بعضلر قدن اسم واحددر ياى متكلمه مضافدر و بعضا نونى حذف ايدوب قدى ديرلر و عندالبعض قدنى مركبدر نون وقايه‌در و بوكه كوره اسم فعل اولور نته‌كه مؤلف قد ماده سنده ذكر ايلدى (قدونين) قافك فتحى و دالك ضميله بلاد رومده بر موضع اسميدر (الاقذان) ذال معجمه ايله اكرام وزننده بر كسه عيوب كثيره پيدا ايلمك معناسنه در : يقال اقذن الرجل اذا اتى بعيوب كثيرة (القرن) قافك فتحى و رانك سـكونيله بوينوزه دينـور روق معناسنه و انسانك باشنده حيوانك بوينوز بته‌جك يرينه دينوركه مراد باشك ايكى طرفلو تپه‌سيدر على‌قول باشك بوقريسنه دينور جمعى قرون‌در يقال ضرب على قرن رأسه وهو موضع روق الحيوان من رأس الانسان اوالجانب الا على و ذؤابه معناسـنه‌دركه اركك قسمنك بر جيدر على‌قول نسوان كيسوسـنه دينور و صاچ بلوكنه دينور خصله معناسنه و طاغ طوروسنه دينور جمعى‌قران‌در جبال‌وزننده و قرن الجراد چكركه‌نك باشده اولان ايكى تويك برينه‌دينور ايكيسنه قرنان‌دينور و محفه اورتوسـنه دينور و بيابانك اولنه دينور تقول وصلنا الى قرن الفلاة اى اولها و قرن الشمس كونشك ناحيه‌سنه دينوركه دائرهٔ قرصنك كناريدر على‌قول اعلاسنه دينوركه طلوع ايتدكده الك اول ظهور ايدن جزؤندن عبارتدر حاجب دخى اطلاق اولنور و عند البعض پرتو و شـعاعنك اولنه دينوركه ابتدا ظـاهر و مستفيض اولور يقـال طلع قرن الشمس اى ناحيتها اواعلا ها اواول شـعاعها و قرن القوم اول قوم و جماعتك سيد و سركرده سـنه اطلاق اولنور يقال هو قرن قومه اى سيدهم و قرن الكلاء چايرك ايوسـنه ياخود صوكه قلانه ياخود هنوز پايمال اولمـامش اوجنه وكوشه‌سـنه دينور تقول رعيته من قرن الكلاء اى خيره اوآخره وانفه‌الذى لم يوطأ وآت قسمنك برباش سكرتمسنه دينور يقال عدا الفرس قرنا اوقر نين اى طلقـا اوطلقين و يغمورك بردن صاغانقلى ياغمسنه دينوركه بوره وبوغناق‌تعبير اولنور وبرآدمك ياشـداشنه دينور تقول هو قرنى اى لدنى ويقـال هو على قرنى اى‌على سنى وعمرى وزماندن قرق سنه مدته دينور على قول اون سنه ياخود يكرمى سنه ياخود او توز ياالتمش ياخود يتمش ياسكسان ياخود يوز يكرمى سنه‌يه دينور قول اول‌يعنى اخيردن قول اول‌كه يوزسنه مدتدر اصح واصوبدر زيرا نبى اكرم عليه‌الصلوة والسلام حضرتلرى برغلام حقنده‌عش

قرنا عبارتيله دعا ايلملريله اول غلام يوز سنه معمر اولـدى وقرن شول امت
وجماعته دينوركه اول طبقه بالجملـه اخرته كيدوب آنلردن فرد واحد قالمامش
اوله كه برقرن بكجدى تعبير اولنور يقال كان فى القرن الاول وهو كل امة هلكت
فلم يبق منها احد وزماندن وقت وهنكامه دينور يقـال كان كذا فى قرن من القرون
اى وقت من الزمان واغاج قبوغندن بوكلمش ايبه دينور يقـال ربطه بقرن اى
بحبل مفتول من لحاء الشجر وقيون يوكندن بوريلوب بوكلمش بربلوك يوكندى يه
دينور وقوملغك اشاغى طرفنه دينور وبعض نسوانك فرجنده اولان كـوجك
آصلغه دينوركه دبه اولان آدمك دبه‌لكى كبى خلقى برشيدر يقـال بالمرأة قرن
اى عفلة صغيرة مؤلفك صغيره ايله وصفندن كبير اولانـه اطلاق اولنمديغى مستباندر
وبونك تفصيلى عفل ماده‌سنده مرور ايلدى وقرن كوجك طاغه دينور على قول
سائر طاغلردن بشقه‌جه قطعـه‌يه دينور جمعى قرون وقران كلور جبال وزننده
وقلجك وتمرنك اغزنه دينور يقال قرن السيف والنصل اى حدهما وبدندن بردن
بربوشانمغه دينور ومنه يقال حلبنا الفرس قرنا اوقرنين اى عرقا اوعرقين وزمان
واحد اهلنه دينوركه برزمان آدملرى اوله جقدركه مـدت حسبيله متقـارنلردر
يقال ذهب القرن الذى انت منهم وكنت غريبا وهواهل زمان واحـد و بر امت
وجماعت انقضاسندن صكره كلان امت وجماعته دينور يقال قرنا بعد قرن اى امة
بعد امة وشول ميله دينوركه طاشـدن قيونك اغزنه يابوب اوزرينـه بكره‌نك
وچرخك اوقنى وضـع ايدرلر ايكى طرفلو اولمغـله ايكيسنه قرنان دينور واول
ميللر اغاجدن اولورسه دعامه ديرلر وكوزه برميل يعنى بردفعـه سرمه چكمكه
دينور تقول ماجعلت فى عينى قرنا من كحل اى ميلا واحدا وبركره معناسنه‌دركه
فارسيده يكبـاره دينور تقول اتيته قرنا اى مرة واحـدة وقرون عرفات اوزره
چكلمش برطاغك آديدر ودوز وطاپنجق بكرنك طاشه دينور سماقى كبى وحجاج
نجدك ميقاتى آديدركه طائف يانده برقريه‌ در على قول انده واديك بكله و تمامه
اسميدر جوهرى بونى فتحتينله رسمنده واويس القرنى جنابلرى اورايه نسـبت
ايلمسنده غلط ايلدى زيرا ويس القرنى قرن بن دمان بن ناحية بن مرادنام كمسه‌يه
منسوبدركه اجدادينك بريسيدر بونه فتحتينله در وتثنيه صيغه‌سيله قرنيان قطب
شمالى يانده جدى نام كواكب حذاسنده ايكى كوكبه اطلاق اولنور وقرن مصدر
اولور برنسـنه‌يى برنسنه‌يه يناشديروب يتشدرمك معناسـنه در : يقال قرنه به
قرنا اذا شده اليه ووصله وايكى دوه‌يى برايپه ديزمك معناسنه دركه بيوندرق كبى
ايكيسنك بيونه بغليوب يناشدرمقدن عبارتدر يقـال قرن البعيرين اذاجمعهما فى
حبل وقرن ارض تهامه ده برقريه اديدر وبغداد قضاسنده قطربل ايله مزرقه

يننده برقريه اديدر خالدبن زيد نام محدّث اكا منسوبدر ومصرده برقريه
وافريقيه ده برطاغك اسميدر وقرن باعر وقرن عشار وقرن الناعى وقرن بقل
يمنده برحصن اسميدر (وقرن البوباة) بانك فتحيله بروادى اسميدركه سرات
اولكه سندن بروچكيلوب كلور وقرن غزال برمعروف صرپ بوقشك اديدر
(وقرن الذهاب) برموضعدر (وقرن الشيطان) (وقرنا الشيطان) كه
تثنيه صيغه سيله در رأى وتسويلنه اتباع ايدن امتنه اطلاق اولنور ياخود قوت
وانتشارندن ياخود تسلط واستيلاسندن كنايه در شارح ديركه مؤلف بونكله
اشبو [الشمس تطلع بين قرنى الشيطان] حديثنه تلميح ايلمشدر بوراده قرندن
مراد باشنك تپه‌سنك برطرفيدركه‌ايكى طرفنه قرنان دينور شمسك طلوعى هنكامنده
آلتنه كيروب شمسى اول حذاده طوتمغله آفتاب پرست اولنلرك سجودى كنديسنه
منقلب اولور ياخود قوتندن كنايه دركه كون طوغديغى كبى حركته كلوب ناسه
تسلط ايدرلر زيرا كيجه لرده معامله قالمامغله اولقدر حركت وانتشارلرى اولمز
ياخود مراد اولين وآخرين حزب وامتيدر وبونلرك مجموعى تمثيل جهتيله در
(ذوالقرنين) تثنيه صيغه سيله اسكندر رومى لقبيدر باعث تلقيبى بودركه
مشار اليه مؤمن اولمغله قومنى ايمانه دعوت ايلدكده تمردلرندن باشنك بر قرننه
يعنى بر يانته اوروب هلاك ايلديلر بعده حق تعالى احيا ايدوب ينه مسفورلرى
ايمانه دعوت ايلدى بودفعه دخى باشنك اول برقرننه اوروب هلاك ايلديلر
حق جل وعلا ينه احيا ايلدى بوجهتدن ذوالقرنين ايله ملقب اولدى
وبعضيلر ديديلر كه ارضك قرننه يعنى ايكى ايكى قطرندن عبارت ملقب اولان
مغرب ومشرقه سير وسفر ايدوب بالغ وواصل اولمغله ملقب
اولدى على قول باشنك ايكى طرفنده اورلمش كيسولرى اولمغله ذوالقرنين
اطلاق اولندى مترجم حقير دركه اشبو اسكندر ماده‌سى راءمهمله بابنده اسكندر
ماده‌سنده وجه تحقيق اوزره بسط اولنمغله صحت وحقيقتى آنده مرسوم ومبين در
وذوالقرنين امراء عربدن منذربن ماء السماء لقبيدر آنكدخى باشنك ايكى طرفنده
اورلمش صارقق زلفلرى اولمغله ملقب اولمشيدى كذلك على بن ابى طالب كرّم الله
وجهه حضرتلرينك لقبيدر حقنده فخرانام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى
[انلك فى الجنة بيتا ويروى كنزا وانك لذو قرنيها] بيورملريله ملقب اولمشدر
يعنى ياعلى سنك ايچون جنتده برسراى عظيم ياخود بركنز جسيم حاضر ومهيا اولوب
وجنتك ايكى طرفنك ملك اعظمنك صاحبى اولديغك جهتندن ذوالقرنين جميع
ارضى نه‌كونا سير وسياحت ايلديسه سندخى ملك جنتك مجموعنده دلخواهك اوزره
كشت وكذار ايليه جكسن بوندن مراد جله‌دن ازيد واوفر حق تعالى كنديلرينه

ملكجنى احسان ايليه‌جكى بياندر وبعضلر ديديكه ذوقرنى الامة نك وبلنده دركه الامة تعظيم اضمار اولنمشـدر هرنقدر تقدم ذكر يسى يوغيسه ده يس بو [حتى توارت بالحجاب] آيتى قبيلندن اولوركه شمس مراددر يس معناىعلى سن بوامتك ذوالقرنينى سن مترجم ديركه بومعنانك تحتنده اسرار كثيره عليه مندرجدر انت منى بمنزلة هـارون من موسى سربـه افريدر ماكل يعلم يقـال وفيه قال النبى عليه السلام له كرم الله وجهه [اناوانت ابوهذه الامة] بناء عليه لسان حقيقتده حضرت مرتضايه آدم الاولياء وهارون الاصفياء وذوالقرنين الانقياء اطلاق اولنور ياخود بوراده قرن منفرد اولان طاغ معناسـنه اولمغله ذوجبلين ديمك اولور كه حسن وحسين جنابلرندن كنايه دركه الى يوم القيام نسب وسببلرينك بقاء ودوامنه وشريعت مطهره نك آنلر ايله قيامنه اشارتدر كما قال عليه السلام [كل نسب وسبب ينقطع بالموت الاسببى ونسبى] ياخود باشـنك ايكى قرنـده واقع اولان ياره لره اشارتدركه برنى عمرو بن ودّ اوروب ديكرنى ابن ملجم لعين اورمغله زخمنك ايلديلر واصح اقوال بودر (قرن الثمام) بقله يه شبيه بر نباتدر (ذات القرنين) مدينه قربنده ايكى طاغ ارالغنده برموضعدر (القرين) امير ورنـده بودخى بر آدمك ياشدا شنه دينور يقال هو قرينه اى لدنه وجفت الوزى كبى برى برينه يناشدرلوب قوشلمش دوه نك هر برينه دينور و بر آدمك و بر نسنه نك مقارنه دينور جمعى قرناء كلور كرماء كبى يقال هو قرينه اى مقارنه و بر آدمك هميشـه يار ومصاحبنه وهمدمنه دينور يقال هو قرينه اى مصاحبـه وهر بنى آدمه مقرون اولان شيطـانه دينوركه اصلا مفارقت ايلمز وزيد الخيل الطائى قلجنك اسميدر وقرين بن سهيل بن قرين كنديسى و پدرى محدثلردر وعلى بن قرين ضعيف بالروايه در وقرين انسانك ناطقه سـنه اطلاق اولنور كماسـيذكر (القرينان) تثنيه صيغه سيله ابوبكر ايله طلحه يه اطلاق اولنور رضى الله عنهما زيرا طلحه نك رادرى عثمان ايكيسنى اخذ ايدوب برايپه بند ايلمشيدى (القرنة) غرفه وزنـده قلجك وتمرنك اغزنه دينور وبرنسنه نك توموب چقان اوجنه دينور مثلا قرنة الجبل طاغك طومانوب چقان سور يسنه اطلاق اولنور وقرنة السهم اوقك سـيورى اوجنه دينور ظاهرا حام قرنه سى بومعنادندر ورحمك باشنه ياخود كوشه سنه ياخود شعبه سنه دينوركه ايكى شعبه سى اولور خايه كبى ياخود رحمك تومسك يرينه دينور (القرن) قافك كسريله بر ادمك شجاعتده كفؤ وهمتاسى اولانه دينور يقال هو قرنه اى كفؤه فى الشجاعة اوعام (القرن) فتحتينـله اوق قبورنه دينور جعبه معناسـنه وقلجه دينور وسهم عربه يه دينور نبل معناسنه وايكى دوه بى عربه اكوزلرى كبى برى برينه جاتدقلرى ايپه دينور كذلك آخر دوه يه جاتلمش دوه يه دينور قرين كبى وسلب

تعبير اولنان آغاج قبوغندن بوکلمش شـول ایپه دینورکه چفتا کوز ینك بردن بیونلرینه کچروب بری برینه چاتارلر بعده بیوندرق کچررلر حالا بوستلرده قایشدن ایدرلرکه زبوله تعبیراولنور وقرن اویس القرنی جنابلرینك جدی‌اسمیدر اکامنسوبدر نته‌که ذکر اولندی وقرن مصدر اولور برکسه چاتق قاشـلی اولمق معناسنه در : یقال قرن الرجل قرنا من‌الباب الرابع اذا کان مقرون الحـاجبین (الاقرن) احمر وزننده چاتق قاشلی کشی‌یه دینور یقال رجل قرن ای مقرون الحاجبین و بوینوزلی قوچه دینور (القران) کتـاب وزننده بودخی چفت اکوزلرینك بیونلرینه کچوردکلری زبوله‌یه دینور ومصدراولور حج ایله عمره‌یی جمع ایلمك معناسـنه که نیت واحده وتلبیهٔ واحده واحرام وسعی وطواف واحده ایله جمع ایلمکدن عبارتدر حج افراد مقابلیدر یقال قرن بین الحج والعمرة قرانا من‌الباب الاول اذا جمع و یقال اقرن فی‌لغیة کماسیذکر وخرما قورغنی ابسـار ایله ارطاب بینی جمع ایلمك معناسـنه مسـتعملدرکه برطرفی هنوز قورق و برطرفی اولمش اولور الاجـه تعبیر اولنور و اول خرمایه قارون دینور یقـال قرن البسر اذا جمع بین الابسـار والارطـاب و ایکی خرمایه بناشـدروب بر لقمه ایلمك معناسـنه درکه بر نیجـه کمسـه‌لر حاضر اولدقلری حالده خرما اکلنه‌مباشرت ایلسه‌لر بربرور یمك لازمدر ایکیشرایکیشر اکل ایلمك رفیقلری اذن ویر مدکجه نهی‌در یقال قرن الرجل اذاجمع بین التمرتین فی‌الاکل‌وقران شول‌اوقلره دینور که بری برینه مساوی اولوب وبراوقجینك‌ایشی اوله‌بونك مفردی‌قرن‌در وقران مفاعله‌دن مصدر اولور مقارنه معناسنه‌برآدمه یابرنسنه‌یه یاروهمدم ومصاحب اولمق معناسنه‌در : یقال‌قارنه‌مقارنة‌وقرانا اذاصاحبه (الاقران) همزه نك کسریله بودخی حج ایله عمره‌یی جمع ایلمك معناسـنه در وبولغت ردیه‌در افصح اولان ثلاثیدن قران اولمقدرکه ذکر اولندی یقال اقرن الحاج اذاجمع بین‌الحج والعمرة وایکی اوقی برابرلشدروب بردن آتمق معناسنه‌در : یقال اقرن الرجل اذارمی بسهمین وکوزل یورو یشلو ناقه‌یه بنمك معناسنه‌در : یقـال اقرن الرجل اذارکب ناقة حسـنة المشی وقرن دیدکلری ناقه‌یی صاغمق معناسنه‌در : یقال اقرن الرجل اذاحلب الناقه القرون وبوینوزلو قوچ قربان ایلمك معناسـنه‌در : یقال اقرن فلان اذاضحی بکبش اقرن وبرنسنه‌یه کوج‌یتمك معناسـنه در : یقال اقرن للامر اذا اطاقه وقوی علیه وضعف وبیمجال اولمق معنا سـنه اولمغله ضد اولور یقـال اقرن عن الامر اذا ضعف ویولدن صاپمق معنا سنه در : یقال اقرن عن‌الطریق اذا عدل وبر آدمك موا شیسی فراوان اولوب یاورومعینی اولمامغله چفتلکی امورنی اداره دن عاجز اولمق معناسـنه در :

يقال اقرن الرجل اذا عجز عن امر ضيعته يعني من كثرة ماشيته ولا معين له وبركسه
چفتلكى امورنى اداره يه مقتدر اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اقرن فلان
اذا اطاق امر ضيعته وخرمايى ايكيشر تناول ايلك معناسنه‌در : يقال اقرن الرجل
اذا جمع بين رطبتين يعنى فى الاكل وطمرده قان چوغالمق معناسنه در : يقال اقرن الدم
فى العرق اذا كثر وچبان دشملك اوزره اولمق معناسنه در : يقال اقرن الدمل
اذا حان ان تنفقؤ واوكنده كيدن آدمه طوقنماق ايچون مزراغك باشنى يوقرى
معناسنه در : يقال اقرن فلان اذا رفع رأس رمحه لئلا يصيب من امامه وتركش صاتمق
معناسنه در : يقال اقرن الرجل اذا باع الجعبة وايپ صاتمق معناسنه در : يقال
اقرن اذا باع الحبل وايكى طوتساغى برابه ديزوب كتورملك معناسنه در : يقال
اقرن الرجل اذا جاء باسيرين فى حبل وهر كيجه هر كوزه بر ميل سرمه چكملك معناسنه‌در : يقال
اقرن فلان اذا اكتحل كل ليلة ميلا وبلود متصل يغمور ياغدرمق معناسنه‌در : يقال اقرنت
السماء اذا دامت فلم تقلع واولكر ارتفاع بولمق معناسنه‌در : يقال اقرنت الثريا اذا
ارتفعت (القرانى) حبارى وزننده بودخى قرين و مقارن معناسنه در : يقال
هو قرانا ه اى مقارنه (القرينة) سفينه وزننده عمان نام محلده بر مرغزار آديدر
و نفس ناطقه‌يه اطلاق اولنور كاسيذكر و بر موضع اسميدر (القرون) صبور
وزننده (و القرونة) هاپله بونلرده نفس ناطقه‌در يقال اسمحت قرينه وقرينته
و قرونه و قرونته اى نفسه و قرون تيز ترليان دابه‌يه دينور على قول اياقلرنى
الرى بصديغى يره بصان دابه‌يه دينور يقال دابة قرون اى تعرق سريعا او تقع
حوافر رجليه مواقع يديه و شول ناقه‌يه دينوركه چوكدكده ديزلرنى برى برينه
يناشدرر اوله و شول ناقه‌يه دينوركه ايكى ايلروده اولان ممه‌لرى كيروده اولان
ممه‌لرينه بك قريب اوله و خرمايى ايكيشر ايكيشر ياخود ايكى لقمه‌يى بردن قالدروب
اكل ايدن كمسه‌يه دينور يقال رجل قرون اى جامع بين تمرتين اولقمتين فى الاكل
(الاستقران) بودخى بر نسنه‌يه كوچ يتمك معناسنه‌در : يقال استقرن للامر اذا
اطاقه وقوى عليه وطمرده قان چوغالمق معناسنه‌در : يقال استقرن الدم فى العرق
اذا كثر (القرنان) قافك فتحيله وصغدر ديوث و قلتبانه دينوركه سائرلر آنك
قرينه‌سنده يعنى زوجه‌سنده قرين و مشارك اولورلر ياخود بر ايپه بغلنمش ايكى
حيوانه ياخود ايكى بوينوزلو اوكوزه تشبيهله‌در يقال رجل قرنان اى ديوث مشارك
فى قرينته (القارون) وچ اسميدركه اكبر تعبير اولنان كوكدر ادويه‌دندر وقارون
حرف تعريفدن مجرد اوله‌رق سلفده عتاة و متمردندن بر كمسه‌نك اسميدركه
اعجميدر السنه‌ده ضرب مثلدر مرسوم حضرت موسى عليه السلام قومندن
و اقرباسندن ايدى بك فقير اولمغله حضرت موسى دعاسيله ثروت و غنايه بالغ

اولدقده عتو و طغیان ایلمکله حضرت موسی دعاسیله کندیسی و مال و اشیاسی منخسف اولدی (القرینین) امیرین وزننده نواحیٔ یمامه‌ده ایکی طاغدر و بادیهٔ شامده بر موضعدر و مروالشاهجان قضاسنده برقریه‌در فقهاء شافعیه‌دن ابوالمظفر محمد بن الحسن القرینینی اکا منسوبدر (ذوالقرینتین) تأنیثله اویلغك ایچ‌یوزنده اولان سکیره دینور جمعنده ذوات القراین دینور (القرنتان) قافك ضمیله یمن حذاسنده واقع ساحل بحر هندستانده بر طاغك آدیدر (قرین) زبیر وزننده طائف قضاسنده بر قریه‌در و اسمادندر قرین بن عمر و قرین بن ابراهیم یاخود ابن عامر بن سعد بن ابی وقاص و موسی بن جعفر بن قرین محدثدر (قرون بقر) قافك ضمیله بنی عامر دیارنده بر موضعدر (القران) شداد وزننده شیشه‌یه دینور قاروره معناسنه (قران) رمان وزننده یمامه‌ده بر قریه آدیدر وبررجل اسمیدر (المقرنة) معظمه وزننده بری برینه قریب خرده طاغلره دینور (مقرن) محدث وزننده اسمادندر عبدالله و عبدالرحمن و عقیل و معقل و نعمان و سویدوسنان‌اولاد مقرن اصحابدندرکه یدیسی دخی برادرلردر (القرائن) بری برینك یماجنده اولان خانه‌لره و یوردلره دینور قرینه‌نك جمعیدر یقال دور قرائن اذا کانت یستقبل بعضها بعضا (القرنوة) قافك فتحی و نونك ضمیله هر نوه دیدکلری نباته دینورکه قلنبك تعبیر ایتدکلریدر یاخود بشقه بر نبات آدیدر و اشبو قرنوه و هرنوه کلمه‌لرینك عرقوه و عنصوه و ترقوه و ثندوه کلمه‌لرندن غیری نظیرلری یوقدر (القرنوی و المقرنی) معظمی وزننده قرنوه نباتیله مدبوغ اولان دری‌یه دینور یقال‌سقاء قرنوی ومقرنی ای‌مدبوغ بالقرنوة (القرناء) حمراء وزننده شول یلانه دینورکه باشنده بوینوز طرزنده ایکی‌یومریجه ات اولور و اکثری انکرك قسمنده اولور بوینوزلو یلان تعبیر اولنور یقال حیة قرناء ای لها کلحمتین فی رأسها (القیروان) قافك و رانك فتحیله سواری جماعتنه دینور جماعت خیل معناسنه وکاربانه دینور قفل معناسنه و چوق و عظیم عسکره وآلایه دینور و مغربده بر بلده آدیدر شارح دیرکه قیروان کاربان فارسی‌معربیدر (اقرن) همزه‌نك فتحی و رانك ضمیله رومده بر موضع آدیدر (القریناء) حمیراء وزننده بوکرلجه‌یه دینور لوبیا معناسنه (المقرون) اهل عروض اصطلاحنده اسباب شعردن اوچ حرکه بعده ساکن اولان جزؤه دینور متفاعلن جزؤندن متفا ومفاعلتن جزؤندن علتن کبی اهل عروض اکا وتد مقرون اطلاق ایدرلر ایکی سببه یعنی برسبب ثقیل ایله بر سبب خفیفه مقارن اولمشدر (القرنا) کرما وزننده سور قرآنیه‌دن شول سوره‌لره دینورکه نمازك هررکعتنده فاتحه‌یه ضم‌ایله قرأت اولنه (القرانیا) قافك فتحیله برشجر جبلی اسمیدرکه زیتونه شبیه یمشی

اولور تركيده قزلجق اغاجى ديدكلريدركه يمشنه قزلجق تعبير اولنور قابض ومخفف
وجراحات كبارى مدمل وصغارنه معضاده در (المقرن) منبر وزننده جفت
اكوزيه بكوردكلرى بوندرغه ديرلر (القرصعنة) جردحله وزننده شوبكة
ابراهيم اسميدركه بيغمبر تبكنى ديرلر انواع عديده‌سى واردر برنوعنك ساقى اوزون
ومنبسط وسوسن برى لونده شبيه اولور سبنك طردى ايجون قبولره تعليق
ايدرلر وبرقسمى آق وبيراقلرى كنير ونيكنلرى تيز وبعينه اوزون كنكره شبيه
اولور قدس شريف ترابنده جوق اولور وجع ظهرى ايجون مجربدر آق نوعنه
تركيده دوه المالسى تعبير اولنور (القرطعن) جردحل وزننده بون واحمق
آدمه دينور (القرطعنة) جردحله وزننده ناجيز شيئه دينور يقال ما عليه
قرطعنة اى شئ (الاقزان) زاى معجمه ايله اكرام وزننده بر آدمك انجك
كيكنى اوروب قيرمق معناسنه‌در : يقال اقزن ساقه اذا كسرها (قزوين) قاف
مفتوحه وواو مكسوره‌ايله ايرانده بلاد جبلدن بر بلده آديدر ديلم ايله همسنوردر
قزوينك‌دينور قضاسنده بر قريه آديدر (الاقسان) همزه‌نك كسريله جوق ايش
ايشلمكدن ياصو جكمكدن ال ناسورلنمق معناسنه‌در : يقال اقسن الرجل اذا صلبت
يده على العمل والسقى (الاقسينان) اطمينان وزننده (والقسانينة) طمانينه
وزننده اغاج قوريوب قصقنى اولمق معناسنه‌در : يقال اقسأن العود اقسينانا
وقسانينة اذا اشتد وعسا بوراده قسانينة اسم ايكن مصدر موقعنده استعمال
اولنمشدر وبر آدم بك بير اولمقله بدنى دكنك كبى قوبقورى اولمق معناسنه در :
يقال اقسان الرجل اذا كبر وعسا ودائما ايش اوزره اولمق معناسنه در : يقال
اقسأن فى العمل اذا مضى وكيجه بك قراكو اولمق معناسنه در : يقال اقسأن الليل
اذا اشتد ظلامه (قوسينيا) قافك ضمى ونونك كسرى وياءنك تشديديله مصر
ايله اسكندريه بيننده برقصبا اسميدر (القسطبينة) زنجبيله وزننده ذكرك باشنه
دينور (قسطنطينيه) شهر اسلامبولدر قسط ماده‌سنده بيان اولندى (القشوان)
شين معجمه ايله ثعبان وزننده كوده‌سى اتسزجه اولان چلمسز آدمه دينور يقال
رجل قشوان اى القليل‌اللحم (القشوينة) جعفريه وزننده دريسى يوفقه‌واغزى
طاره‌جق دوه‌لره دينور (قشن) قافك كسريله ساحل بحر يمنده برقريه آديدر
(قاشان) ايرانده شهر قم قربنده بر بلده‌در صاحب اللباب سينك اهماليله لغت
اولديغنى حكايه ايلدى (القطون) قعود وزننده بريرده مقيم اولمق معناسنه‌در:
يقال‌قطن بالمكان قطونا من‌الباب الاول‌اذا اقام وبر آدمه خدمت ايلمك معناسنه‌در:
يقال قطن فلانا اذا خدمه (القاطن) اسم فاعلدر بريرده مقيم اولان كشى‌يه
دينور جمعى قطان در رمان وزننده وقاطنه‌دركه اسم جمع اوله‌جقدر وقطين در

غازب و غزیب کبی (القطن) قافك ضمیله (و القطن) ضمتینله (والقطن) عتل وزننده معروفدرکه بموغه دینور فارسیده پنبه دینور و بعضا اغاجی‌بیوکلنوب و یکرمی سنه باقی قالور حجازده بموق اغاجی سکود اغاجی‌قدر مشهوددر اولمشدر یپراغنك مطبوخنی ضماد وجع مفاصل حاره و بارده‌یه نافع و چکردکی ملین ومسخن و جامعی مقوی وسعاله مفیددر (القطنة) هایله قطندن اخص‌در بر پاره بموغه دینور (الیقطین) یای تحتیه‌نك فتحیله مطلقا ساقی اولمیان نباته دینور قبق و قاون و خیار تکا کلری کبی (الیقطینة) هایله تازه قباغه دینور یقال اکلنا یقطینة ای قرعة رطبة (القطنیة) قافك ضمی و کسریله ثیابه دینور بموقدن اتخاذ اولندیغیچون وغلال و حبوباته دینورکه نخل تعبیر اولنور علی‌قول بغدایدن و اربه‌دن و قوری اوزمدن و خرمادن ماعدایه اطلاق اولنور عدس وخلروماش کبی یاخود مطلقا طبخ اولنان حبوباته دینور و امام شافعی دیدیکه قطنیه عدس وخلر و بقله و بوکرلجه و نخوددن عبارتدر جمعی قطانی کلور سحابی وزننده و بعضلر عندنده قطانی صیفیه اولان سبزه و غلالدن عبارتدر قال الشارح و منه الحدیث ان عمر رضی الله عنه [کان یأخذ من القطنیة عشرا] وهی حبوب الارض اوماسوی الحنطة و الشعیر و الزبیب و التمراوهی الحبوب التی طبخ الشافعی العدس و الخلر و الفول و الدجر و الحمص اوهی الخلف و خضرالصیف (القطین) امیر وزننده بر آدمك جاریه‌لرینه وحشم‌وحشم احرارنه مملوکلرینه و خدم و اتباع و متعلقاتنه و او جماعتنه دینور مفرد و جمعی مساویدر علی قول جمعی قطن در کتب وزننده یقال هوا وهم قطین فلان وهی الاماء و الحشم الاحرار والحشم المماليك و الخدم و الاتباع و اهل الدار (القطان) قافك کسریله هودج و محفه اغاجلرینه دینور جمعی قطن‌در کتب وزننده (قطنه) غرفه وزننده اعلامدن ابوالعلاء ثابت بن کعبك اسمنه اضافتله لقبیدرکه ثابت‌قطنه دیرلر سمرقند وقعه‌سنده کوزی زخمدار اولمغله بموقله بند ایلدیکندن ملقب‌اولدی شارح ابو العلاء بن‌کعب ابن‌ثابت نسخه‌سنی تخطئه ایلمشدر و بو ترکیب بعینه زید بطةوقیس‌قفة قبیلندندر (القیطون) جیحون وزننده خزینه اوطه‌سنه وکیلاره دینور یقال وضعه فی القیطون ای المخدع (القطن) فتحتینله بدن انسانده ایکی قیناق چاتیسنك ارالغنه دینور یقال ضربه علی‌القطن ای مابین الورکین و قوش قسمنك قویرغنك دبنه دینور و بنواسد یوردنده بر طاغك آدیدر و قطن بل اکیلوب بوکلمك معناسنه‌در : یقال قطن ظهره قطنا من الباب الرابع اذا انحنی و قطن بن نسیر و ابن ابراهیم و ابن قبیصه و قطن بن وهب‌محدثلردر (الاقطن) احمروزننده معنای مزبوردن وصفدر یای‌کبی اکیلوب دوتا اولمش ارقه‌یه دینور یقال‌ظهراقطن ای منحن

(القطنة) قافك كسريله (و القطنة) فرحه وزننده اشكنبه بانده اولان شبردانه دیورکه فارسیده هزارتو وترکیده فرقی باير تعبير اولنور عامۀ عرب اکارمانه دیرلر (القطانة) سحابه‌وزننده تجربه‌یه دینور واقدکزده‌واقع صقلیه جزیره‌سنده‌که‌جبلیه آطه‌سیدر بر بلده آديدر (الاقطانتان)همزه مفتوحه ایله برموضعدر (قطين) زبیر وزننده یمنده سحارملکتنده برقصبه آدیدر (قعبن) زبیر وزننده اسد قبیله‌سندن بر بطن در (القبعون) جحون وزننده برنبات آدیدر (القعن) قافك فتحیله خیبرتکنه سنه دینور واشراف کوفه دن حلاج بن علاج نام کسنه‌نك جدی اسمیدر (القعن) فتحتیله برون بك قصه اولمق معناسنه‌در وبرونده اولان بك قصه‌لغه دیورکه اسم اولور يقال قعن انفه قعنا من الباب الثالث اذا قصر ويقـال فى انفه قعن اى قصر فاحش وبرون اوجی قالقق اولمغه دیمکله ضدّ اولور قعـان دخی بومعنایه در سحاب وزننده یقال فى انفه قعن وقعان اى ارتفاع فی‌ارنبته و پاچه‌لر آجق وآیشیق اولمغه دینور یقال رجل به قعن ای انفحاج فى‌رجله (الاقعطنان) اقشعرار وزننده یورغنلقدن ناشی صولیوب خشلیه‌رق صولق کسلمك‌معناسنه‌در : يقـال اقعطن الرجل اذا انقطع نفسه من‌بهر (القفن) دفن وزننده دکنکله یاقامجی ایله اورمق معناسنه‌در : یقال قفنه قفنا من الباب الاول اذاضربه بالعصا اوالسوط وجنك وقتال معناســنه در : يقــال وقع بينهم قفن اى قتال وبرآدمك قفاسنه اورمق معناسنه‌در: یقال قفنه اذاضرب قفاه وقیونی اکسه‌سندن بوغزلمق معناسنه‌در: يقال قفن الشاة اذا ذبحها من قفاها وکلب قاب قجاق یلامق معناسنه‌در يقال قفن الکلب الاناء اذاولغ (القفون) قعود وزننده اولمك معناسنه‌در: يقال قفن الرجل قفونا من البـاب الثا نى اذامات (الاقتفان) افتعال وزننده بودخی قیونی اکسه‌سندن بوغزلمق معناســنه در : يقال اقتفن الشاة بمعنى قفنها وقیونی بوغزندن بوغزلیوب باشنی کوده سندن آیرمق معناسنه در : يقال اقتفن الشاة اذا ذبحها من‌قبل وجهها فابان الرأس (القفن) فتحتیله وکاهجه نونی مشدد اولور قفا معناســنه‌در: يقال ضرب قفنه وقفنه اى قفاه (القفن) خدب وزنـنده وجودی تصلق ناتراش آدمه دینور يقال رجل قفن اى جاف (التقفين) تفعيل وزننده باشی‌کسوب بدندن آیرمق معناسنه‌در: یقال قفن رأسه اذاقطعه (القفان) شداد وزننده برنسنه‌نك هراحوالنه اطلاع ایچون آردنی واونه سنی کرکی کبی آلوب اراشـدرمغه اطلاق اولنور يقـال هوعلى قفانه اى جماعه واستقصاء عمله شارح دیرکه مؤلف بونی قفف ماده‌سنده دخی ذکرایلمکله بوراده جماعته‌نسخه‌سی غلطندر وبوقفن ماده سندن مأخوذ درکه قفا معناسنه‌در بوجهتله برنسنه‌نك یابر کسه‌نك اکسه ســنه دوشوب احوال واوضاعنی استقصا ایدن آدمه دینور پس

معنای

معنای مزبورده استعمالی مبالغة اولور وبعضلر نوننی زائد عد ایلدیلر نته‌که مؤلف اکا رعایتله ده فاء بابنده دخی ذکر ایلدی وبعضلر قبان لفظندن معربدر دیدیلر زیرا فلان قفان علی فلان دیرلر یحفظ امره ویحاسبه معناسنه انتهی وقفان قبانه دینورکه بیوك ترازودر وامین ومعتمد علیه آدمه اطلاق اولنور هو قفان ای امین (قلنه) فتحاتله وتشدید نونله اندلسده بربلده آدیدر (قلونیه) قافك فتحی ولامك ضمیله روم دیارنده بر بلده آدیدر حالا قالونیـه دیدکلری اوله جقدر قالون لفظ رومیدر ایو وجید معناسنه‌در قراء زمره سندن امام نافعك راویسی اولان ابوموسی عیسی بن مینا انکله ملقب اولمشدر (القمین) امین وزننده جست وچالاك معناسنه‌در : یقال رجل قمین ای سریع وحمام کلخننه دینور وبرنسنه‌یه براشق ومناسب ولایق اولان شیئه دینور قمن دخی دینور کتف وزننده یقال هوقمین له وقمن ای جدیر وخلیق (القمن) جبل وزننده بودخی لایق وجدیر معناسنه‌در وبوفی الاصل مصدر اولمغله تثنیه وجعلنمز وبرنسنه‌نك راست جهت وطریقنه اطلاق اولنور تقول جئت بالحدیث علی‌قمنه ای علی‌سننه ویقین وقریب معناسنه‌در (القمنانة) قافك فتحیله کنه تعبیر اولنان بوجکك یکی طوغمش خرده‌سنه دینور بعده حنانه بعده قراد بعده حلمه دیرلر (المقمئن) مطمئن وزننده منقبض معناسنه در : یقال شیء مقمئن ای منقبض (التقمن) تفعل وزننده برکسه‌دن موافقت طلب ایلمك معناسنه در تقول تقمنت موافقتك اذا توخیتها (القمنة) فرحه وزننده بدومنتن قوقویه دینور یقال رایحة قمنة ای منتنة (قمن) عنب وزننده مصرده برقریه آدیدر (قمونیه) قافك فتحیله افریقیه‌ده بربلده‌در (قیمون) لیمون وزننده فلسطین قضاسنده برحصن آدیدر (القن) قافك فتحی ونونك تشدیدیله اخبارتتبع ایلمك معناسنه‌در : یقال هویقن الاخبار قنا من الباب الاول ای یتتبعها وکوز ایله اویکا بویکا باقوب نسنه اراشدرمق معناسنه‌در : یقال قن الشیء اذا تفقد بالبصرودکنکله اورمق معناسنه‌در یقال قنه بالعصاء اذاضربه بها (القن) قافك ضمیله کوچك طاغه دینوروکوملك وسائر لباس یکنه دینور (القن) قافك کسریله کندی وابوینی مملوك اولان قوله دینور عبد وامه‌دن تولد ایدن کوله‌کبی مفرد وجمعی برابردر علی قول جمعی اقنان واقنه‌در وبعضلر دیدیکه قن عبودتی خالص اولان قوله دینور یعنی مدبر ومکاتب اولمیاندر علی قول مالکنك خانه سنده تولد ایدوب مالکی آنی عنندن اخراجه قادر اولمیه مترجم دیرکه اشبوقن ماده‌سی ذکر آتی قنة الحبل ماده سندن مأخوذدر کشینك کویاکه برقاتی اولادی وبرقاتی ممالیکی در لکن ممالیك طشره قاتیدر نته‌که رقیق رقت وضعفدن مأخوذدر وبو فی الاصل مصدردر مهجور

انتصر بخدر آنكچون مفرد وجمع وتذكير وتأنيثی مساوی بدر وعند البعض وصفيق تصور يله منصرف اولور وقن عبددن اخص در اشبو عبوديه‌ده برقاچ قسم واردر بری مطلقا عبد وامه اولمقدر وبری عبد مملكه‌دركه تغلبا اخذ وسبی اولنان حر الاصل در وبری مقرف دركه پدری عبد ومادری آزاده اوله وبری هجين دركه مادری امه‌و پدری آزاده اوله وبری اذرع دركه حربی ومادری موالبدن اوله وبری فلنقس دركه پدری موالبدن ومادری حربيدن اوله وبری مكركس دركه والده‌سی سلسله‌سی جمله امه اوله وبری محبوس دركه پدر بنك والده‌سی ومادر بنك والده‌سی امه اوله وبونلرك كيجنده مؤلف ترديد ايله رسم ايلمشدر (القنونة) قافك ضميله (والقنانة) كتابه وزننده وجه مذكور اوزره قوللغه دينور يقال عبد قن وعبيد قن بالاضافة وبالوصف وهو عبد ملك وابواه اوهو الخالص العبودة بين القنونة والقنانة اوالذی ولد عندك ولاتستطيع اخراجه عنك (القنة) قافك كسريله بوكلمش ايلك برقاتنه دينور علی قول ليفدن بوكلمش ايبه مخصوصدر وقنه بردارو دوابی اسميدركه فارسيده بيرز دينور تركيده قاصنی ديدكلری صمغدر مدر ورياحی محلل ومخرج وبورغنلق وكراز وصرع وصداع وسدر عارضه‌لرينه نافع وچورومش ديش اغريسنه واختناق رحم خصوصنه مفيد وسهام مسمومه‌نك وسموم سائره‌نك ترياقيدر ودخانی خانه‌دن طرد هوام وحشرات بابنده عجيب الاثردر (القنة) قافك ضميله كوچك طاغه دينوروطاغك قله‌سنه وتپه‌سنه دينور يقال الانوق تبيض فی قنة الجبل ای قلته وشول قاره طاغه دينوركه تپه‌سی هوايه طوغری سيور يلوب اوزانمش اوله علی قول صرپ اولميوب وهرطرفی دوز وهموار اولان ياصی طاغه دينور جمعی قنن كلور صرد وزننده وقنان كلور جبال وزننده وقنون كلور وحومانة الدراج نام موضع قربنده بر موضع آديدر (الاقتنان) افتعال وزننده ديكيلوب طورمق معناسنه در : يقال اقتن الشیء اذا انتصب وقول ايدنمك معناسنه‌در : يقال اقتن الرجل اذا اتخذ قناً وساكت وابسم اولمق معناسنه‌در: يقال اقتن الرجل اذاسكت (الاقتينان) اطمينان وزننده بودخی ديكيلوب طورمق معناسنه در : يقال اقتأن الشیء اذا انتصب (القنان) غراب وزننده قولتق رايحه‌سنه دينور صنان معناسنه ولباس يكنه دينور (القنوان) عنوان وزننده بودخی يكه دينور كم معناسنه يقال قنان القميص وقنوانه ای كمه (قنان) سحاب وزننده حضرت موسی وحضرت خضر عليهما السلام قصه‌سنده سفينهٔ ناسی غصبا اخذ ايدر اولان پادشاهك اسميدر علی قول اسمی هدد بن بدد ايدی صرد وزننده وقنان اسد قبيله‌سی يوردنده برطاغك آديدر (ابوقنان) برعابد وزاهد كنيه‌سيدر (القنين) سكين وزننده طنبوره‌يه

دینور وروم خلقنه مخصوص برلعب اسمیدر آنکله مقامره ایدرلر (ابن القنی) قافك ضمیله برمحدثدر (القانون) هرنسنه‌نك مقیاسنه دینورکه آنکله قیاس واندازه اولنور جمعی قوانین کلور یقال قانونه کذا ای مقیاسه شارحك بیاننه‌کوره سریانیدر قاعدهٔ کلیه معنـاسی بوندن مأخوذدر وقانون دمشق ایله بعلبك بیننده برموضع آدیدر مترجم دیرکه برساز عجیبك دخی اسمیدر (القناقن) علابط وزننده اجرای قنوات صنعتنده بصیرواستاذ اولان آدمه دینورکه اصطلاحجزده صویولجی تعبیر اولنور جمعی قناقن در قاف اولا نك فتحیله یقال هو قناقن ای البصیر بالماء فی حفرالقنی (القنقن) زبرج وزنـنده برکونه صدف بحری اسمیدر و برجنس ابری بیان صچانه دینور واستاد قولاغوزه دینور یقـال هو قنقن ای دلیل هاد (الاستقنان) برآدم سودلرنی ایچمك ایچون قیونلریله وکچیلریله بر برده اقامت ایلمك معناسنه در : یقال استقن الرجل اذا اقام معه غنمه یشرب البانها واستقلال واستبداد معناسـنه‌در : یقال استقن بالامر اذا استقل (القنن) فتحتینله یولك طوغر یلغنه وجهت راستنه دینور یقال اخذ فی‌قنن الطریق ای سننه (القنینة) سکینه وزننده شراب وضع اولنان شیشه‌یه دینور فارسیده مینا دینور یقال شرب بالقنینة وهی اناء زجاج للشراب بعض نسخه‌ده مایجعـل فیه الشراب عبارتیـله مرسوم اولمغله اکا کوره مطلق اولور (القنانة) قافك کسری ونونك تشدیدیله سواد عراقده برنهر اسمیدر (قنونی) هیولی وزننده سراة اولکه‌سنده بروادی اسمیدر (قنینه) جهینه وزننده دمشق قضاسنده برقریه آدیدر (القنونة) قافك فتحیله قیرق قابلره یامه اوره جق دمور یاخود باقرتنکه پاره سـنه دینور (انقون) تفعل وزننده برآدمه لساناله تعدی ایدوب دلازارلق ایلمك معناسنه‌در: یقـال تقون فلانا اذا تعدی علیه بلسان وبرآدمی کمال اوزره مدح وستایش ایلمك معناسنه‌در: یقال تقون فلانا اذامدحه تاما (قونیه) قافك ضمی ونونك کسری ویانك تخفیفیله روم اولکه‌سنده بربلدهٔ جلیله اسمیدرکه حالا اناطولیده قونیه دیدکلری شهر عظیمدر (قیوان) کیوان وزننده یمنده خولان قبیله‌سنه مخصوص بربلده‌در (قون) عون وزننده (قوین) زبیر وزننده برر موضع آدیدر (القین) عین وزننده دمورجی‌یه دینور جمعی اقیان وقیون کلور یقال هوقین ای حـداد ومصدر اولور دمورجیلك ایلمك معناسنه در : یقال قان‌القین الحدید یقین قینا اذا سواه و پراکنده نسنه‌یی برکدرمك معناسـنه‌در : یقال قان الشیء اذالمـه وقاب وچاغی مرمت واصلاح ایلمك معناسنه‌در شارحك بیاننه کوره معنای اصلی بودر یقال قان‌الاناء اذا اصلحه‌وبراتمق معناسنه‌در : یقال قان‌الله فلانا علی‌کذا اذا خلقه وقین قوله دینور بونك جمعی قیان کلور جبال وزننده یقال له قین ای عبد شارحك

بیانه کوره مؤنثی قینه‌در یمنده عنز نام بلده قرالرندن برقریه آدیدر (بنات‌قین) برصو آدیدر (بلقین) بانك فتحیله بنو اسد قبیله‌سندن بر جماعتدر اصلی بنو القین ایدی بلحارث وبلعنبر کبی نسبتنده قینیّ دینور بلقینیّ جائز دکلدر (بلقینه) بانك ضمی وقافك کسریله مصرده بر قریه‌در مؤلف بونی باه فصلنده دخی ذکر ایلمشدر انکچون بعض نسخه‌دن ساقطدر (التقین) تزین وزننده ومراد فیدر یقال تقینت المرأة اذا تزینت (القینة) قافك فتحیله چنکی جاریه‌یه دینور علی قول اعمدر نته‌که ذکر اولندی یقـال له قینة ای امة مغنیة اواعم ودبره یاخود دبره‌یقین اولان اکورغه کیکنه یاخود ابکی اوماجه باشی بینه یاخود اورادە اولان چقوره دینورکه بوج تعبیر اولنور وقینة الفرس آتك صغرپسیله غراب دیدکلری عضوی بیننده اولان چقورجه بیوه دینور وغراب صاغ اوجه ایله صول اوجه‌نك قاوشدیغی یردر وقینه ماشطه‌یه دینور یقال هی قینة ای ماشطة (القینان) قافك فتحیله چار پا قسمنك ایاقلرنده بوقاغی تکه‌جك یرلر ینه دینورکه بوقاغیلق تعبیر اولنور علی قول دوه قسمنه مخصوصدر وقینان ابن انوش بن شیث بن آدم علیه‌السلامدر وسرخس قضاسنده برقریه آدیدر (قاین) خاین وزننده ایرانده بربلده آد یدر وآدم علیه‌السـلام اوغلرندن بریننك آدیدر (القـان) حال وزننده برجنس شجر آدیدرکه آندن یای دوزرلر ترکیـده قین اغاجی دیدکلر یدر ویمنده بربلده آدیدر (قینیه) قافك فتحیـله دمشق قربنـده باب صغیر قرشوسنده سلفده برقریه ایدی حالا یری بساتین اولمشدر (الاقتینان) اطمینان وزننده نباتات تاب وطراوت ورونق بغلمق معناسـنه‌در : یقال اقتأن النبت اذا حسن وباغچه تمام چچکلر آچوب زیب وزینت بولمق معناسنه‌در : یقال اقتـأنت الروضة اذا اخذت زخرفها (التقیین) تفعیل وزننده بزه مك وطونا تمق معناسـنه‌در : یقال قین الجاریة اذا زینها

(* فصل الکاف) (الکأن) شأن وزننده شدت بولمق معناسنه در تقول کأنت کأنـا من‌الباب الثالث ای اشتددت (الکبن) غبن‌وزننده (والکبون) قعود وزننده بردوزه یه آهسته ملایمتله سکرتمك عـلی قول کندیسنی صالو یر میوب قصه قصه سکرتمك معناسنه در : یقال کبن الفرس کبنا وکبونا من‌البـاب الثانی اذا عدا فی‌استرسال اوقصر فی‌عـدوه ونوبك کنارنی ایچ طرفنه قیوروب پرواز دیکمك معناسنه در : یقال کبن‌الثوب کبنـا من الباب الاول والثـانی اذا ثناه الی داخل ثم خاطه و برنسنه‌یی کف ومنع ایلمك معناسنه‌در : یقـال کبن هدیته اذا کفها شارح درکه بوراره هدیه نسخه‌لری غلطدر صحیح اولان هدبه‌درکه ارمغانه دینور قال‌الازهری کل کبن کفّ وکبن احسانی قومشولردن دریغ ایدوب اجانبه

ایثار ایلمك معناسنه‌در : یقـال کبن فلان اذا صرف معروفه عن‌جاره الی غیرهم
وبرنسنه‌دن چکلنوب عدول ایلمك معنـاسنه‌در : یقال کبن عن‌الشیٔ اذا کع وعدل
و برآدمك اوست وآلت اوك دیشلری آغزینك ایچنه طوغری کیروب یاتق اولمق
معناسنه‌در : یقال کبن الرجل اذا دخلت ثنـایاه من فوق واسفل غارالفم و یره
سینوب یاپشمق معناسنه‌در : یقال کبن‌الظبی اذا لطأ بالارض وکبن الدلو قوغه‌نك
ایچنه بوکیلوب دیکلمش پروازنه دینور وکبون سـکون معناسنه‌در : یقال کبن
الشیٔ کبونا اذا سکن (الـکبنّ) (والـکبنة) عتلّ و عتله وزنلرنده منقبض
ترش رو بخیل وناکسه دینور علی قول بخلندن ناشی یا ننده اولانه یاخـود کلان
سـائله نسنه و یرمامك ایچـون باشنی یره دیکوب کوزنی یوقاری قالدرمز اولان
ناکسه دینور یقـال رجل کبن وکبنة ای کزلئیم اولا یرفع طرفه بخلا (المکبونة)
شـول آنه دینورکه قوللری قصه وقارنی ککیش وککلری انجـه وخرده اوله
مکبون دخی دینور جمعی مکابین‌در وایوه‌کن خاتونه دینور یقال امرأة مکبونة ای
عجلة (الاکبئنان) اطمینان وزننده بوزیلوب بورتلمق معناسنه‌در : یقال اکبأن
الرجل اذا تقبض (المکبون) مکبونه دیدیکی آته دینـورکه ذکر اولندی
وپرمقلری ایری آدمه دینور یقال رجل مکبون الاصـابع ای شثنها وکبان دیدیکی
علته مبتلا دوه‌یه دینور یقال بعیر مکبون اذا اصابه الکبان (الکبان) غراب
وزننده یمن اهالیسنه مخصوص بردرلو طعامدرکه مصر بغدایندن ترتیب ایدرلر
ودوه‌یه مخصوص برمرض آدیدر (الکبنة) غرفه وزننده برکونه لعب اسمیدر
(الکبنه) وجنه وزننده‌قوری اتمکه دینور (الاکبـان) همزه نك کسریله
کفّ لسان ایلمك معناسـنه در : یقال اکبن لسانه عنه اذا کفه (المکبن)
مکرم وزننده محکم ومتین شیئه دینور یقال رجل مکبن الفقار ای محکمه (الکتن)
کافك و تای فوقیـه نك فتحیله اوجاقلرده و بعض محللرده اولان توتون ییلاشغنه
واثرینه دینورکه ایس ومجسمنه قورم تعبیر اولنور یقال به کتن ای لطخ‌الدخان
وبعض دوداقده اولان مورلغه دینور یقـال بشفته کتن ای سـواد و برنسـنه
لزوجتلو ویلمشك اولمق معناسـنه‌در : یقال کتن‌الشیٔ کتنا من‌الباب‌الرابع اذاتلزج
وخرما اغاجنك دیبلرنده اولان طپراغه دینور وکیر و پاسـه دینور یقال بثوبه
کتن ای درن ووسخ و بومعنالرك مجموعنده مصدر اولور یقال کتن‌الدخان بالبیت
کتنا من‌الباب‌الرابع اذا لطخ به و یقـال کتن ثوبه اذا درن ووسخ (الکـتن)
کافك کسریله (والکتن) کتف وزننده جناغه دینور (الکتان) شـداد
وزننده معروفدرکه لسانمزده دخی کتان تعبیر اولنور آندن نسج اولنمش ثیاب
حر و برد ویبوستده معتدللدر بدنه یاپشمز وانده کهله چوق تولد ایلمز وکتان صو

يوزنده اولان يوموشه دينور وصو يوزنده اولان سبلنتى يه وخار وخاشا كه على
قول كبوكنه دينور (الكتان) رمان وزننده بر كونه قزل بوجك اسميدركه
آرى كبى صوقوجى اولور شارح ديركه بمنده سبورى سينكه دينور ظاهرا قزل
نوعيدر (كتانه) ثمامه وزننده مدينه‌ده بر ناحيه آديدر (الكتنة) كافك
كسريله بر جنس خوشبو شجر آديدر (المكتنش) مطمئن وزننده ومنديدركه
مضطرب وبيقرار اولان كمسه‌يه و برنسنه‌يه‌دينور يقال شئ مكتنش منه مطمئن
(الكتنان) همزه‌نك كسريله يابشدرمق معناسنه‌در: يقال اكتنه به اذالصقه‌به
(الكتنة) ثاى مثلثه ايله غرفه وزننده مرسين وسكود چبوقلرندن اورلمش
يصى طبق طرزنده سبده دينوركه اوزرينه كونا كون چچكلر ديزرلر على قول
شول تورد جه‌يه يعنى انجه قامشدن وتازه وييراقلى چبوقلردن اورلمش قفس
طرزنده سبده دينوركه ايچنه شكوفه وضع ايدرلر حالا چچك جيلرك سبدى
اوله‌جقدر و بو فى‌الاصل لسان نبطيده كتنا اولمغله تعريبله كتنه ديديلر ونوردجه
نورده فارسى معربى دركه نوردن لفظندن اسم مفعولدر دورلمش وبوكلمش
نسنه‌يه دينور (الكدن) فتحتينله كتن وزننده ومراد قيدركه دوداق مورارمق
معناسنه در : يقال كدن مشفر الابل كدنا من‌الباب الرابع اذا كتن اى اسود من
رعى الثبات وبغدا بچق اونك يوقريلرى اوتلنوب قالمق معناسنه‌در : يقال كدن
الصليان اذا رعيت فروعه وبقيت اصوله (الكدنة) كافك كسريله دوه اوركچنه
دينور ووجودده اولان لحم وشحم وقوته دينور يقـال انه لذو كدنة اى ذوشحم
ولحم وقوة بوراده قوم نسخـه لرى غلط محض‌در (الكدن) كتف وزننده
وجـودى لحم وشحم وقوت صاحبى آدمه دينور مؤنثى كدنه‌در يقال رجل كدن
وامرأة كدنة اى ذولحم وشحم وقوة (المكدنة) مكرمه وزننـده تاولو ناقه‌يه
دينور يقال ناقة مكدنة اى ذات كدنة (الكدن) كافك فتحيله وكسريله خانه‌ده
نسوان قسمنى پرده‌لمك ايچون چكيلان زاره دينور على قول هودجده ومحفه‌ده
نسوانك دوشندكلرى بز ونهالى مقوله‌سنه دينور ونسوانه مخصوص محفه كبى
بوكونه مركب آديدر وپالانه دينور رحل معناسنه وكوندن دوزلمش هاونه‌دينوركه
ايچنده نسنه دوكرلر اعراب ادوانتندر جمعى كدون‌در (الكدانة) سحابه‌وزننده
آت ودوه قسمندن اولان هجنه معناسنه‌دركه بابا طرفى عربى يعنى صوى اولوب
وانا طرفى صوى اولمامقدن عبارتدر يقال به كدانة اى هجنة (الكودن)
جوهروزننده (والكودنى) ياى نسبتله شول آته دينوركه باباسى عربى واناسى
يوز آت يقال فرس كودن وكودنى اى هجين وفيل ديدكلرى حيوانه وقاتره‌دينور
بغل معناسنه وسمر بار كيرنه واشكنسز كند آته دينور يقال له كودن اى برزون

(الكدن) كافك فتحيله بله ثوبی قوشاق كبی قوشـانمق معناسنه‌در : يقال كدن بثوبه كدنا من الباب الاول اذا تنطق به وشـد به (الكدن) فتحتيله حوضك وقبونك ديبلرنده قلان چاموره دینور كدر معناسنه (الكدان) كتاب وزننده دوه‌نك باشنه بند ايتدكلری ايبك فضله شعبه‌سنه دینوركه آنيدخی دوه‌نك باشنك برطرفنه چـكوب بند ايلكله دوه‌يی ضبط وامسـاك ايدرلر مؤلف ايجاز ايلكله شارح بو وجهـله بيان ايلمشدر وبوراده ثای مثلثه ايله شعثه نسخه‌لری غلطدر (الكديون) فرعون وزننده زيتون ياغی طورطوسيله يوغرلمش انجه طپراغه دينوركه آنكله پاسلو زرهلرك پاسنی آچوب جلا ويررلر (الكران) كتاب وزننده‌ساز قسمندن لاغوته‌يه دينور عود معناسنه على قول زيل ديدكلرينه دينور صنج معناسنه وباديه‌ده برموضع آديدر (كران) غراب وزنـنـده دارابجرد نام بلده قربنده بربلده آديدر (كران) شـداد وزننده اصفهانده برمحله آديدر وتوراتده شهر تيت قربنـده بربلده آديدر ومغربده برحصن آديدر (كرين) كافك ضمی ورانك كسريله خراسانده طبس ناحيه‌سنده برقريه‌در (كريون) عذيوط وزننده اسكندريه قربنـده برقريه‌در (الكرينة) سفينه وزننده چنكی عـورته دينـور جـمعی كران در كافك كسريله يقـال امرأة كرينة ای مغنية (الكرزن) جعفر وزبرج وزنلرنده (والكرزين) بقطين وزننده بيوك بالته‌يه دينور (كارزن) رانك سكونی وزايك فتحيله سمرقند قضاسنده برقريه‌در محدثيندن ابوجعفر محمد بن موسى بن رجاء الكارزنی اكا منسـوبدر (كارزين) كرز ماده سنده ذكر اولندی (الكرسنة) كافك وسينك فتحی وتونك تشديديله برنوع شجر اسميدركه صغير اولور وغلاف ايچره ثمرلری اولور مصدع ومسهل ودمی ظاهر جلده جاذب ودواب قسمنی مسمن وسعاله نافع وشرابله يوغورلمشـنی ديوانه كلب اصرديغی ويلان صوقديغی وانسـان اصرديغی يره ضماد نافعدر بعض نسخه ده الكرسـنة نبت وهو الكشنی عبارتيله مرسـومدر ومفرداتده كرسنه تركيده بورچق وفارسيده كشـنه وكاودانه ديدكلری غله ايله مبين در ومؤلفك عن‌قريب الكشنی الكرسنة تعبيری بونی مؤيددر (الكركدّن) كافلرك ودال مشدده‌نك فتحيله وعامه نونی مشدده ايدرلر برجنس جانور اسميدركه فيلی بوينونه الوب كوترر بوجانور هندستانده اولور باشنك وسطنده قالين وسيوری بربوينوزی اولور بعض هند تجارلرنده كورلمشدر (كزنه) زای معجمه ايله وزنه وزننده محدثيندن محمد بن داود الرازی لقبيدر (الكشنی) بشری وزننده كـرسنه اسميدركه فارسيده كسنه وتركيده بورچق ديدكلری غله در (كشـانيه) كافك ضميله بربلده اديدر ظاهرا روم ايليده كشان ديدكلريدر (اكشونيه) همزه‌نك

قصبه مغربده بر بلده در (الكنخفان) خای معجمه ایله سلمان وزننده برقومك رئیس وسرکارنه دینور یقال هوکنخفان القوم ای رئیسهم مؤلف کنخ ماده سنده بشقه معنیه ده ذکرایلدی پس انده نونی زائد اولور (الكنخنة) دحرجه وزننده برآدمه کنخفان دیمك معناسنه در : یقال کنخنه اذا قال له یا کنخفان (التكنبج) تفعیل وزننده کنخنه معناسنه در : یقال کنخنه بمعنی کنخنه (کشمیهنه) کافك ضمی وشینك سکونی ومیمك کسری وقلیلا فتحی وهاء مفتوحه ایله شهر مروقصباسنده برقصبه در ادبادن محمد بن مکی بن زراع ومحدثاندن کریمه بنت احمد اکامنسوبلردر احادیث شرحلرنده کشمیهنی متداولدر (الاكعان) همزه نك کسریله برآدمك جنبش ونشاطنه فتور کلمك معناسنه در : یقال اکعن الرجل اذا افتر نشاطه (ذوکنعان) ملوك یمنده بر بنك لقبیدر اون اندازه مقدار قامتی وارایدی غریبدرکه مؤلف کنعانك اسم ابن نوح علیه السلام اولادیغی که غرق اولمشدر کذلك اسم ولایت حضرت یعقوب علیه السلام اولدیغنی اهمال ایلمشدر (کعانه) ثمامه وزننده برخاتون اسمیدر (الكفن) دفن وزننده اتمکی بشمك ایچون کوله کومك معناسنه در : یقال کفن الخبزة فی الملة کفنا من الباب الثانی اذاواراها بها ویونك اکیرملك معناسنه در : یقال کفن الصوف اذا غزله ومیته کفن صارمق معناسنه در : یقال کفن المیت اذا البسه الکفن وکفن طوزسز طعامه دینور یقال طعام کفن ای لاملح فیه (التكفین) تفعیل وزننده بودخی میته کفن صارمق معناسنه در : یقال کفن المیت بمعنی کفنه (الكفن) فتحتینله میته صاریلان نوبه دینور ستر ومواراة معناسندندر جمعی اکفان در (المكفن) محدث وزننده طوزی وسودی وسائر قاتغی اولمیان ادمه دینور یقال هم مکفنون ای لیس لهم ملح ولا لبن ولا ادم (المكتفن) میمك ضمی وفانك فتحیله اسم مکاندر جماع هنکامنده چوکوب اوتوردیغك موقعه دینور (الاكتفان) افتعال وزننده جماع ایلمك معناسنه در : معنای اولدن مأخوذ در یقال اکتفن المرأة اذا نکحها (الكفنة) غرفه وزننده طبراغی باك ومنبت ترلابه دینور که هرنه زرع اولنسه انبات ایدر اوله (الكفنة) ثمره وزننده برشجر آدیدر جو هری ضمله تقیید ایلمکله غلط ایلدی (کلان) سحاب وزننده غطفان قبیله سی یوردنده برقومسال آدیدر (کلین) کافك کسریله ری ایالتنده بر قصبه در فقهای شیعه دن محمد بن یعقوب الکلینی اکامنسوبدر (الكمون) قعود وزننده بوصولنوب کیزلنمك معناسنه در : یقال کمن الرجل وکمن کمونا من الباب الاول والرابع اذا استخفی وبر آدمك کوزنده کمنه دیدیکی عارضه ظهور ایلمك معناسنه در : یقال کمن الرجل کونامن الباب الرابع ویقال

کمن

كمن على المجهول اذا اصابته كمنة (الاكمان) همزه‌نك كسريله برنسنه يى كيزلمك معناسنه در : يقال اكمنه اذا اخفاه (الكمين) امير وزننده جنك هنكامنده پوصويه كيزلنمش عسكره دينور يقال قوم كمين وهم الذين يكمنون فى الحرب قوم لفظنك تذكيرو تأنيثى ماده‌سنده ذكر اولندى وكمين كلمه‌سى فتحتينله كمن لفظندن جمع اولمق دخى محتملدر قطن وقطين كبى وفارسيده پوصويه كمين دينور عربيده دخى تجوّزا تمكندر وسزلمه رك برايشه داخل اولان آدمه دينور يقال هو فى ذلك الامر كمين وهو الداخل فى الامر لايفطن له (الكمنة) غرفه وزننده كوزه عارض اولان طمانلغه دينور على قول قزل‌قزل كچبكه دينوركه كوز علتلرندندر يقال اصابت عينه كمنة اى ظلمة فى البصر اوجرب وحرة فيها (الكمون) صبور وزننده شول ناقه‌يه دينوركه قوير غنى اصلاقالدر مق حسبيله كبه لكنى بلوردوب بيلدرمز اوله يقال ناقة كمون اى كتوم اللقاح لم تشل ذنبها اذالقحت (الكمون) تنوّر وزننده معروف دانه اسميدركه تحر يفله كميون تعبير ابتدكلريدر بول ولبنى مدّر ومحرّك جشا وهاضم ورياحى طارد وطوز ايله عضو غنى ابتلاع اغز دن آقان سالياريى قاطعدر وكموّن حلوا نيسون ديدكلرى دانه در وكمون حبشى چورك اوتنه شبيه دانه دركه تركيده كفه كميونى ديدكلريدر وكمون ارمنى كراويادركه قرمان كميونى ديدكلريدر وكمون برى كمون اسود دركه كمون كرمانى ديدكلريدر (المكمن) مقعد وزننده كيزلنه جك يره دينوركه پوصو تعبير اولنور (دارة مكمن) برموضع ادبدر (الاكتمان) افتعال وزننده كيزلنمك معناسنه در : يقال اكتمن الرجل اذا اختفى (مكيمن الجماء) معيقل وزننده عقيق مدينه ده برموضعدر (الكن) كافك كسرى و نونك تشديديله برنسنه‌نك ايچنده ستر وحفظ اولنديغى وقايه ومحفظه‌يه كذلك برشيئك پرده‌لنوب كيزلنه‌جكى ستره‌يه‌دينورواوه‌واوطه‌يه اطلاق‌اولنورجمعى اكنان‌واكنه‌كلور احله وزننده (الكنة والكنان) كافلرك كسريله بونلرده برنسنه‌نك پرده‌لنوب كيزلنه‌جكى ستره‌يه دينور (الكن) كافك فتحيله (والكنون) قعود وزننده برنسنه‌يى ستروپنهان ايلمك معناسنه در : يقال كنه كناوكنونا من الباب الاول اذا ستره (الاكنان) همزه‌نك كسريله (والتكنين) تفعيل وزننده (والاكتنان) افتعال وزننده بونلرده ستر وپنهان ايلمك معناسنه در : يقال اكنه وكننه واكنه اذا ستره واكتنان كيزلنوب صقلنمق معناسنه در : يقال اكتن الرجل اذا استتر واغارمق معناسنه در : يقال اكتن الشئ اذا ابيض ذكرى آتى كنه دندر (الاستكنان) بودخى كيزلنوب صقلنمق معناسنه در : يقال استكن الرجل اذا استتر (الكنة) كافك ضميله بعض خانه‌نك ديوارنده جناح طرزنده چقمه

شهرندن مقوله سنه دینور علی قول قابو اوزرنده بابدقلری مجاعه وصوندرمه به
دینور یاخود قابو اوزرنده بابدقلری کولکه لکه دینور یاخود کیلاره دینور یاخود
اولرده راف ومصندره وشیروان مقوله سنه دینور جمعی کنان در جبال وزننده
وعربدن برقبیله ادیدر نسبتنده کنی وکنی دینور کافك کسری وضمیله لجی ولجی
دیدکلری کبی مضمومه تعبیر نسبت قبیلندن اولور مترجم دیرکه ائمهٔ نحاتدن ابن جنی
نی معربیدر (الکنة) کافك فتحیله برادمك اوغلنك زوجه سنه دینورکه کلین
تعبیر اولنور یاخود قرنداش خاتونه دینور بکه تعبیر اولنور جمعی کنائندر ستر
ایله مستور اولدقلرینه مبنی در ولنه فارس اولکه سنده برموضع آدیدر
(الکنة) کافك کسریله اقلفه دینور یقال به کنة ای بیاض (الکنانة)
کافك کسریله تیردن اونوب اصلا اغاجی اولمیان اوق قبورنه دینور علی قول عکس
اولنه دینور یقال نترکنانته وهی جعبه من جلد لاخشب فیها اوبالعکس وکنانة
ابن حریمه برقبیله بدربدر (المستکنة) اسم فاعل بنیه سیله درونده مضمر اولان
حقد وکینه به دینور (الکانون) (والکانونة) آتش اوجاغنه دینور
یونی یاخود اتشی ستر ایلدیکنه مبنی در کانون قلب شتاده ایکی شهر رومی
اسمیدرکه کانون اول وکانون ثانی تعبیر اولنور شارح دیرکه عند البعض کانون
نصرانیدر قیش موسمنه دینور وعند البعض عربیدر ثقیل معناسندن
مأخوذدر وکانون ثقیل وکر انجان ادمه دینور یقال رجل کانون
ای ثقیل نس کنند وبی کور بجه نقلنندن اختفا ایندکلرینه
مبنی در یاخود اوجاق علوی کبی جاندیغی تصوریه در (مکنونه)
زمزم قیوسنك اسمیدر سنلرده مدفون اولدیغنه مبنی (کن)
کافك مفتوحه ایله برطاغك آدیدر وقطران نجیه سنده برقریه اسمیدر (کنن)
فخنینه صنعاء یمن ترابنده برطاغك ادیدر (کنینه) سفینه وزننده یمنده
برقریه آدیدر (نکنکة) زلزله وزننده برنسنه دن دور قوب قاچمق
معناسنه در : یقال کنکن الرجل اذا هرب وتنکنکدن دائما اوده اوتورمق
معناسنه در : یقال کنکن الرجل اذا کسل وقعد فی البیت (کنون) صبور
وزننده مصر قندشهر نده برمحله در (الکون) عون وزننده (والکینونة)
صیروره وزننده که دیمومه کبی تخفیف واویله مصدردرکه وزنی فعلوله اولور
یاخود اصلی کیونونه در فیعلوله وزننده واویله سبب وادغام وتخفیف اولنمشدر
اولمق حدث معناسنه در که برنسنه نك حدوث ووقوعندن عبارتدر فارسیده بودن
مراد قیلدر یقال کان الشیء یکون کونا وکینونة اذا حدث نحو یون انکاده اطلاق
ایدرکه وجدووقع ونبت وحدث معناسنه در الکون مدنه داخل اولور تنکینة

ذوانه‌د• داخل اولور وكان كلمه‌سى كه فعل ماضيدر اكر مجرد زمان ماضيدن عبارت
اولورسه فعل ناقص اولمغله خبره محتاج اولور فاعلنى اسميت اوزره رفع ومفعولنى
اسميت اوزره رفع ومفعولنى خبريت اوزره نصب ايدر بونك مصدرى كون وكيان
وكينونه در يقال كان زيد قائما اى وقع منه القيام فى الماضى وانقطع مترجم ديركه
شيخ رضى بيانته كوره فعل ناقص اولان كان لفظى البته مصدر اولازكه مطلقا يعنى
مطلقا حصوله وخبرى كون مخصوصه دلالت ايدر وافعال ناقصه بحثنده نفيس كلماتى
اولمغله مراجعت واستفاده اولنه واكر برنسنه‌نك وقوع وحدوثندن عبارت اولورسه
خبره محتاج اولمز وسيبو يه كان كلمه سنى فعل متعدى يه تمثيل ايله كناهم
كلا منى تجويز ايلدى كه كنا لهم معنا سنه در وعربلر كنت الغزل ديرلر
غزلته معنا سنه بوراده كان غزل معناسنه‌در نته‌كه شيخ رضى دخى ثبت ايتمشدر
وبونده وسائرنده مجاز در وكان كلمه سى بعضا زائد اولور يقال نزل فلان على كان
ختنه اى على ختنه وتكفل وتعهد معناسنه اولور يقال كان عليه كونا وكيانا اى
تكفل به ويقال كنت الكوفة اى بالكوفة ويقال منازل اقفرت كان لم يكنها احد
اى لم يكن بها و بونلر حذف وايصال قبيلندندر وكان كلمه‌سى تامه اولور
ثبت معناسنه ومنه كان الله ولاشئ معه وهرشيئك ثبوتى مقتضاسى اوزره اولمغله
خداى متعالك ثبوتى ازليتدن عبارتدر مترجم ديركه اهل تحقيق ديديلركه شان
ربانيده كون ماضى ايله تعبير زماندن خالى اخبار محضدر زيرا حق جل وعلا زماندن
منزه‌در نته‌كه قوله تعالى [وكان الله عليما حكيما] پس بومقوله تعبيرات بطريق
التجريد معناى ماضوى يى اسقاطله معناى اخبارى اثباته محمولدر وبونك نظيرى
[ومن اياته يريكم البرق] ايتيدركه هيئتى اسقاطله حدثى اثباتدن عبارتدر تسمع
بالمعيدى كلامى دخى بوقبيلدندر حتى سيبو يهدن منقولدركه كان كلمه‌سى همان وجود
وتحقيقه دلالت ايدر انتهى وكان كلمه سى حدث معناسنه اولور نته‌كه ذكر اولندى
كقول الشاعر • اذا كان الشتاء فادفئونى • اى اذا حدث الشتاء وحضر معناسنه
اولور كقوله تعالى [وان كان ذوعسرة فنظرة الى ميسرة] ووقع معناسنه
اولور كقوله • ماشاء الله كان ومالم يشأ لم يكن • واقام معناسنه اولور كقول
الشاعر • كانوا وكنا فاندرى على مهل • وصار معناسنه اولوركه فعل ناقص
اولور كقوله تعالى [وكان من الكافرين] واستقبال معناسنه اولور يعنى
مستقبلده استعمال اولنور كقوله تعالى [ويخافون يوما كان شره مستطيرا]
ومضى منقطع معناسنه اولوركه تامه اولور نته‌كه ذكر اولندى كقوله تعالى
[وكان فى المدينة تسعة رهط] الايه وحال معناسنه اولور كقوله تعالى [كنتم
خير امة اخرجت للناس] بونلرك جمله‌سى مجازدر وعربلر بغض وعداوت

ایندکلری دشمنلری حقنده لاکان ولایکون دیرلر لایخلق ولایحرك معناسنه که مونلدن کنایه در (الکائنة) حادثه معناسنه‌در : یقال کانت کائنة عظیمة ای حادثة (التکوین) تفعیل وزننده احداث معناسنه درکه اولدرمق تعبیر اولنور یقال کونه ای احدثه ووار ایلمك معناسنه در : یقال کون الله الاشیاء ای اوجدها صفت تکوین بوندندر (المکان) (والمکانة) میملرك فتحیله اسم مکانلردر محل کون وحصول معناسنه در جمعی امکنه واماکن کلور ومکانه پایه ومنزلت معناسنه مستعملدر مرتبه ومنزله وموقع کبی یقال رفیع المکانة ای المنزلة وضمیرده منوی ومقصود اولان جهته اطلاق اولنور ومکینه دخی بومعنایه در تقول مضیت مکانتی ومکینتی! مؤلف لفظنه نظر ایله مکانی مکن ماده سنده دخی ثبت ایلمشدر (الکنتی) کردی وزننده (والکنتیّ ا) نون زیاده سیله (والکونیّ) عونیّ وزننده معمر وسالخورده آدمه اطلاق اولنور کویاکه کنت فی شبابی کذا اوفی زمان کذا وکان هوفیه کذا قولرینه منسوبلر در یقال هو کنتی وکنتنی وکونی ای الکبیر العمر (الاکتیان) افتعال وزننده کفیل اولمق معناسنه در : یقال اکتان علیه اذا تکفل به (کیوان) ایوان وزننده زحل یلد زینك اسمیدر غیر منصرف قدر لفظ اعجمیدر (سمع الکیان) جمع انقیان وزننده عجم طائفه سنك برکتابلری اسمیدر مترجم حقیردیرکه عبد القادر بغدادی علیه الرحمه دیدیکه کیان فرس قدیم لسانده عناصر وطبایع معناسنه‌در وسمع الکیان سینك فتحی وکسریله مضاف اوله رق برکتاب اسمیدرکه ارسطو تألیفیدر مبادئ علم طبیعی یی مشتملدر اجسام بیننده مشترك اولان احوالك طبایعندن بحث ایدر وامام جو البقی ادب الکاتب نام کتابك خطبه‌سی شرحنده دیدیکه سمع الکیان ارسطو مؤلفاتندن برکتابدر کیان سریانیده طبیعت معنا سنه در وعند الحکما طبیعت اجسامی مواضعنه صرف وتحریك ایدن معنادن عبارتدر مجسدی سمت اسفله وناری سمت علوی‌یه تحریك ایدن معنا کبی وسمع شین معجمه ایله صیت معنا سنه در کتاب مزبور مبادئ علم طبیعی اولمق حسبیله متعلمك مزبوردن ابتدا کوشنز دی اولمغله تسمیه ایلمشدر بعده تعریب ایدوب مهمله ایله سمع الکیان دیدیلر (الاستکانة) استقامه وزننده خضوع وتواضع ایلمك معناسنه در : یقال استکان له اذا خضع مؤلف بونی سکن ماده سنده افتعال اولمق اوزره رسم وبو راده کوندن استفعال عدّ ایلمشدر اختلافه مبنی در شارح دیرکه بعضیلرکین ماده سندن اولدیغنه ذاهب اولمشدر کوندن اولدیغی غریبدر مکر تکلف اولنه (التکوّن) تفعل وزننده دپرنمك معنا سنه در مستعملدر یقال تکوّن الشیء اذا تحرك (الکهانة) کافك فتحیله غایبدن خبرویرمك معناسنه در

فالجیلق

فالجيلق ايلمك وبافجيلق ايلمك تعبير اولنور يقال كهن له الرجل وكهن كهانة من الباب الاول والخامس اذاقضىله بالغيب (التكهن) تفعل وزننده (والتكهين) تفعيل وزننده كه تفعل بابندن نادر اوله رق مصدر در بودخی كاهنلك ايلمك معناسنه در : يقال تكهن الرجل تكهنا وتكهينا بمعنى كهن (الكاهن) فالجى يه و بافجىيه دينور جمعى كهنه كلور فتحاتله وكهان كلور رمان وزننده وكاهن برآدمك امور وحوايجنى رؤيت واداره ايدن كمسيه دينور كتخدا كبى يقال هوكاهنله اى يقوم بامره فى حاجته ويسعى (الكهانة) كتابه وزننده كاهنلك حرفتنه دينور شارح ديركه سلفده عربلرده كاهنلر اولور ايدى شق وسطيح نام اشخاص كبى شياطين آسمانه عروجدن ممنوع اولمامغله بعض حوادث واخبارى فرشتهلردن استراق ايدوب آنلره نقل ايلرلريله اخبار ايدرلر ايدى بعده فخر انام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى ظهورلرنده ممنوع اولديلر وبعضلر جن طائفهسندن خدام ادعا ايدرلر جن ايسه غيبى بيلمز لايعلم الغيب الاالله (المكاهنة) مفاعله وزننده بركسهيه مساعده واعانت ايلمك معناسنه در : يقال كاهنه اذا حاباه (الكاهنان) ايكى قبيله در (الكين) زين وزننده تواضع و خضوع ايلمك معناسنه در كين آتيدن مأخوذدر يقال كان له يكين كينا اذا خضع وكين نسوان فرجنك داخلنده اولان انه دينور علىقول چكردكك اطرافنده اولان بروزلر كبى پورتك پورتك خرده بزجكزلره دينور ياخود لحم زائدنه دينور جمعى كيون كلور (الاكتيان) افتعال وزننده محزون اولمق معناسنه در : يقال اكتنان الرجل اذا حزن (الكينة) تمره وزننده سدر اغاجنك يمشنه دينوركه عربستان كراسى تعبير اولنور وكفالت معناسنه در : (الكينة) كافك كسريله آدمى ذليل وخاكسار ايدن شدت و محنته دينور يقال وقع فى كينة اى شدة مذلة وحالت معناسنه در : يقال بات فلان بكينة سوء اى بحالة سوء (كاين) كافك وهمزهنك فتحى ويا ى مشددهنك كسريله (وكاين) كاعن وزننده لغتدركم معناسنه در : خبرده واستفهامده وبوكاف تشبيهله منون اولان اى كلمهسندن مركبدر اكابناء نون اوزره وقف اولنمسى جائزدر شارح ديركه مصحف عثمانيده نونله مرسومدر وكم كلمهسنه بش حالده موافق اولوركه ابهام وتميزه احتياج ومبنى اولمق وصدر كلامده لازم اولمق وبعضا افادهٔ تنكير و بعضا استفهام حالتلريدر وحالت اخيره نادردر وابى بن كعب ابن مسعود حضرتلرينه كاين تقرأ سورة الاحزاب آية يعنى سورهٔ احزابى قاچ ايت عد ايدرسن ديو سئوال ايلدكده جوابنده ثلاثا وسبعين ديدى وكم لفظنه إبش اموردە مخالف اولور اول كاين مركبدر وكم قول صحيح اوزره بسيطدر ثانى كاين كلمهسنك مميزى اكثرى من ايله مجرور اولور حتى ابن عصفور لزوميله حكم ايلدى ثالثا كاين لفظى عند

الجهور واستفهامیه اولمز رابعا مجرور اوله رق واقع اولمز بعضلر تجویز ایلدیلر کقولك بکاین تبیع هذا خامسا بونك خبری مفرد اوله رق واقع اولمز (المكتنان) مفتاب وزننده کفیل معناسنه در: یقال هومکتنان له ای کفیل (الاكانة) اقامه وزننده ذلیل وخاکسار ایلمك معناسنه در : یقال اکانه الله اذا خضعه وادخل علیه الذل

(٭ فصل اللام ٭) (اللبن) غبن وزننده چوق یمك معناسنه در : یقال لبن الرجل لبنا من الباب الثانی اذا اکل کثیرا وبلك اورمق معناسنه در : یقال لبنه اذا ضربه شدیدا وبرادمه سود ایچورمك معناسنه در یقال لبنه من الباب الثانی والاول اذا سقاه اللبن (لبن) لامك ضمیله بر طاغ آدیدر (لبن) لامك کسریله طریق یمن اوزره حدود حرمدن برحد وسنورك اسمیدر (اللبن) کتف وزننده کرپجه دینور چامور دن کسوب یاپو بیارلر واحدی لبنه در بونده لامك کسریله ابل کبی وکسر بنله ده جائزدر وشول مجلسه دینور که انده امور مهمه لر رؤیت اولنمش اوله قاضی محکمه سی کبی یقال مجلس لبن ای تقضی فیه اللبانة وسودی بلك سون آدمه دینور یقال هولبن ای محب اللبن (التلبین) تفعیل وزننده کریج کسمك معناسنه در : یقال لبن الرجل اذا اتخذ اللبن وتلبین تلبینه دیدیکی طعامه دینور کاسیذکر (اللبون) صبور وزننده بودخی سودی یلك سون آدمه دینور وسودی چوق اولان حیوانه دینور علی قول سودی مجتمع اولمق ایچون صاغلیوب مه سنده ترك وابقا اولنمش حیوانه دینور وبعضلر دیدیکه لبون ولبونه مطلقا سودلو حیوانه دینور کرك چوق وکرك آز اولسون جمعی لبان ولبن کلور لاملرك کسریله ولبن کلور لامك ضمیله ولباین کلور یقال ناقة لبون ای ذات لبن یعنی کثیرا وترك فی ضرعها اواللبونة ذات اللبن غزیرة کانت اوبکیة (ابن لبون) شول ارکك دوه یاوریسنه دینور که ایکی یاشنی طولدرمش اوله علی قول اوچنجی یه کیرمش اوله مؤنثی ابنة لبون در اناسی غیری یاوری طوغور مغله ذات اللبن اولمدیغنه مبنی در (بنات لبون) عرفط اغاجنك خرده لرینه دینور (اللبنة) فرحه وزننده (واللبینة) سفینه وزننده (والملبن) محسن وزننده (والملبنة) محسنه وزننده بونلر ده سودلو حیوانه دینور یاخود سودی برکلك ایچون صاغلیوب مه سنده ترك وابقا اولنمشه دینور (الملبنة) مرحله وزننده شول اوته دینور که اوتلیان حیوانك سودی فراوان اولور اوله یقال عشب ملبنة ای تغزر عنه البان الماشیة (الملبون) شول آدمه دینورکه سودی یلك چوق ایچمکله دماغنه تأثیر ایدوب سرخوش اوله بوکیفیت دوه سودنه مخصو صدر وسود ایله پرورده آته دینور لبین دخی دینور امیر وزننده یقال فرس ملبون ولبین (الالبان) همزه نك

کسریله

کسر یله برادمك سودی جوق اولمق معناسنه در : یقال البن القوم اذا کثر لبنهم فهم لابنون وحیوانك ممه سنه سود کلمك معناسنه‌در : یقال البنت الناقه اذا نزل اللبن فی ضرعها وتلبینه دیدیکی طعام ترتیب ایلمك معناسنه در : یقال البن الرجل اذا اتخذ التلبینة (اللبن) فتحتینله سوده دینور فارسیده شیر دیرلر ولبن الشجر اغاجلر دن حاصل اولان صویه اطلاق اولنور (اللابن) صاحب وزننده نسب اوزره‌در سودی چوق کسه‌یه دینور یقال قوم لابنون ای کثیر اللبن (الاستلبان) سود طلب ایلمك معناسنه‌در : یقال استلبن القوم اذا طلبوا اللبن (بنات لبن) حیوانده اولان شول بغرسقلره دینورکه سود آنلرده حادث اولور (الملبن) منبر وزننده سود سوزه‌جك سوزکی‌یه دینور و سود صاغاجق قابه دینورکه کولك تعبیر اولنور وکرپچ کسجك قالبه دینور علی قول کرپچ طاشیجق تسکره‌یه دینور (الملبنة) مکنسه وزننده قاشیغه دینور ملعقه معناسنه (التلبین و التلبینة) تالرك فتحیله بر درلو بولماج آشنه دینورکه اون کپکنی سود ایله و بال ایله آمیخته ایدوب ترتیب ایدرلر (اللوابن) حیوانك ممه‌لرینه اطلاق اولنور (الالتبان) افتعال وزننده سود امك معناسنه در : یقال التبن الرضیع اذا ارتضع (اللبان) کتاب وزننده امکه دینور رضاع معناسنه و منه یقال هواخوه بلبان امه قال الشارح ویقال بلبن امه (اللبان) غراب وزننده کندر اسمیدرکه کونلك تعبیر اولنان صمغدرکه ادویه‌دندر وچام اغاجنه دینور و شول حاجته دینورکه فقر و احتیاج جهتندن اولمیوب مهمه و مصلحت جهتندن اوله بونده مفردی لبانه‌در یقال قضی فلان لبانته ای حاجته المهمة (اللبان) سحاب وزننده کوکسه دینور صدر معناسنه علی قول اورته‌سنه یاخود ایکی ممه‌نك ارالغنه دینور یاخود آت و قاتر مقوله‌سی بتون طرنقلی دابه‌نك خاصة کوکسنه دینور (اللبن) کتف وزننده (و اللبین) امیر وزننده (و اللبنة) لامك کسریله لباسك قولتغنه دیکیلان پارچه‌یه دینورکه خشتك واکندرك تعبیر اولنور (اللبنة) غرفه وزننده لقمه‌یه یاخود بیوکنه دینور (اللبان)همزهٔ مفتوحه ایله بر طاغك آدیدر وحجازده برقریه آدیدر و قدس ایله نابلس بیننده بر موضع آدیدر (لبنان) لامك ضمیله شامده بر طاغك آدیدر حالا قرقلر طاغی دیدکلریدرکه عباد تکاه اولیای کرامدر (اللبیان) مصغر بنیه‌سیله بر موضع آدیدر (لبون) صبور وزننده بر بلده‌در (لبنه) غرفه وزننده افریقیه‌ده بر قریه‌در (یلابن) یای تحتیهٔ مفتوحه ایله حرهٔ بنی سلیم ایله جبال تهامه بیننده بر وادی اسمیدر یاخود اسمی یلبن در جعفر وزننده اطرافی اعتباریله جعلنمشدر (لبنی) بشری وزننده برخاتون اسمیدر و برفرسك آدیدر و برشجر اسمیدرکه عسل قوامنده بنفسه سیلان ایدر صمغی اولور نته‌که عسل

ماده‌سنده بیان اولندیکه تحریفله عسلبند دیدکلری یخوردر (الابنایة) عثمانیه
وزننده حاجت عظیمه‌یه دینور (لبینی) مصغر بنیه‌سیله برخاتون‌آدیدر وابلیس
ملعونك قیزی اسمیدر و افیس نام کسه‌نك قیزی اسمیدر و زفر بن خنبس بن‌الحداء
انکلی قرسینك اسمیدر (التلبن) تفعل وزننده اکلنوب قالمق معناسنه‌در : یقال
تلبن الرجل اذا تمکث وتلدن (ابولبین) زبیر وزننده ذکرك کنیه‌سیدر صوی
سبلان ایلدیکی تصورنه مبنیدر (اللتن) ثانی فوقیه ایله کتف وزننده طتلو
نسنه‌یه دینور یقال هولتن ای حلو (اللتنة) دجنه وزننده کرپی‌یه دینور
قنفذ معناسنه و منه یقال متی لم تعن الثلثة اخذ تنا اللتنة و تلنه حاجت معناسنه‌در
(اللجن) لامك فتحی وجیمك سکونیله یلامق معناسنه‌در : یقال لجنه لجنا من‌الباب
الاول اذا لحسه و دوه‌یه بدرمك ایچون اغاجك یپراقلرنی سلکوب اونه یاخود
اربه‌یه قارشدرمق معناسنه‌در : یقال لجن الورق‌اذا خبطه و خلطه بدقیق اوشعیر
(التلجین) تفعیل وزننده بو دخی لجن ورق معناسنه در : یقال‌لجن الورق بمعنی
لجنه (اللجن) فتحتینله سلکوب اونه یاخود اربه‌یه قارشدرلمش یپراغه دینورکه
دوه‌یه علف ایدرلر (اللجن) کتف وزننده کیرلو یاصلو نسنه‌یه دینور یقال
شیء لجن ای وسخ (التلجن) تفعل وزننده بر نسنه یلشك اولمق معناسنه در :
یقال تلجن الشیء اذا تلزج و بر آدمك باشی یایقنوب ایوجه پاك اولمامغله کیرلوجه
قالمق معناسنه‌در : یقال تلجن رأسه اذا غسله فلم ینقه (اللجان) کتاب وزننده
(و اللجون) قعود وزننده دوه حرونلق ایلمك معناسنه‌در : یقال لجن البعیر
لجانا ولجونا من‌الباب الاول اذا حرن و آغر آغر کند وکاهل یوریمك معناسنه‌در :
یقال لجن فی المشی اذا ثقل (اللجون) صبور وزننده حرون دوه‌یه دینور مذکر
و مؤنثه وصف اولور یقال ناقة و جمل لجون ای حرون (اللجین) زبیر وزننده
کومشه دینور یقال عنده لجین ای فضة (اللجین) امیر وزننده دوه‌نك اغزی
کپوکنه دینور (اللجنة) ثمره وزننده شول جماعته دینورکه برخصوص‌ضمننده
مجتمع اولوب و اکا رضاداده اوله‌لر (اللجن) فتحتینله بر نسنه‌یه ایلشمك
معناسنه‌در : یقال لجن به لجنا من الباب الرابع اذا علق (اللحن) لامك فتحی
و حای‌مهمله‌نك سکونیله مصوغ موضوع‌اولان صوته دینورکه خواننده آوازه سیدر
ترکیده ازکی تعبیر اولنور جمعی الحان و لحون کلور یقال قرأ بالحان ولحون وهی
من‌الاصوات المصوغة الموضوعة و لحن لغت و لسان معناسنه‌در : یقال هذالحن
قریش ای لغتهم قال الشارح و منه قول عمر رضی الله عنه تعلموا الفرائض‌والسنة
واللحن ای اللغة و قرأتده خطا ایلمك معناسنه در کرك اعرابنده وکرك سائرنده
اولسون یقال لحن القاری فی القراءة لحنا من الباب الثالث اذا اخطأ و مخاطبدن

ماعدا كسمه فهم ايلمك وجه اوزره رمز و الغاز و ابهامله سوز سويلمك معناسنه‌در: يقال لحن له اذا قال له قولا يفهمه عنه ويخفى على غيره و ميل ايلمك معناسنه‌در : يقال لحن اليه اذا مال و فهم ايلمك معناسنه‌در : يقال لحن قوله و لحنه لحنا من الباب الرابع و الثالث اذا فهمه و لحن كلامك فحوا و معنا و مفهومنه دينور تقول فهمت من لحن قوله اى فحواه ومعناه (التلحين) تفعيل وزننده نغمه و ازكى ايله اجراى مقام ايده‌رك اوقومق معناسنه در : يقال لحن فى قرأنه اذا طرب فيها و بر آدمى خطايه نسبت ايلمك معناسنه دركه خطا ايتدى ديمكدن عبارتدر يقال لحنه اذا اخطأه (اللحن) فتحتينله (و اللحون) قعود وزننده (و اللحانية) كراهيه وزننده بونلرده لحن كبى قراءتده خطا ايلمك معناسنه‌در : يقال لحن فى القراءة لحنا كما ذكر و لحنا و لحونا و لحانية اذا اخطأ (اللاحن و اللحان) شداد وزننده (واللحانة) شداده وزننده قرأنده خطا ايدن آدمه دينور و لاحن كلامك مباديسندن عواقبنى ادراك ايدر اولان زيرك و خرده‌بين آدمه دينور فهم معناسندندر يقال هو لاحن اى عالم بعواقب الكلام (اللحنة) همزه وزننده دائما قراءتده خطا ايدن آدمه دينور و ناسى چوق تخطئه و تلحين ايدن حرفكيره دينور يقال رجل لحنة اذا كان يلحن الناس (اللحنة) غرفه وزننده چوق تلحين وتخطئه اولنان ادمه دينور يقال رجل لحنة اذا كان يلحنه الناس (الالحان) همزه‌نك كسريله برآدمه بر سوز تفهيم ايلمك معناسنه‌در: يقال الحنه القول اذا افهمه اياه فلحنه (اللحن) فتحتينله بركسه برماده ضمننده سرد ايلديكى دليل و برهانه كركى كبى عارف و متبصر و دانا اولمق معناسنه‌در : يقال لحن الرجل لحنا من الباب الرابع اذا فطن لحجته و انتبه (الملاحنة) مفاعله وزننده بر آدمه بر نسنه‌يى اكلتمك معناسنه‌در : يقال لاحنهم اى فاطنهم (اللخن) لامك فتحى و خاى معجمه‌نك سكونيله سنت اولمامش چوجغك سنت دريسنك ايچ يوزنده اولان بياضنه دينور كذلك حمار قسمنك ذكرنده اولان برص كبى صقرلغه دينور (اللخنة) تمره وزننده كورك كيكنك اشاغيجه سنده اولان يومريجه انجكزه دينور (اللخن) فتحتينله برنسنه بد قوقمق معناسنه‌در : يقال لخن السقاء لخنا من الباب الرابع اذا انتن وجوز فاسد اولمق معناسنه‌در : يقال لخنت الجوزة اذا فسدت و فرجك و قولتق ايچلرينك بد قوقسنه دينور و چركين سوز سويلمك معناسنه مستعملدر يقال لخن الرجل اذا تكلم بقبيح و يقال ما هذا اللخن بفيك الطيب اى قبح الكلام (الالخن) احمر وزننده ختان اولمامش آدمه دينور مؤنثى لخناء در حمراء وزننده يقال رجل الخن و امة لخناء اى لم يختنا (اللدن) لامك فتحى و دالك سكونيله يومشق و ملايم نسنه‌يه دينور مؤنثى لدنه‌در جمعى لدان كلور لامك كسريله ولدن كلور لامك ضميله يقال غصن لدن و قناة لدنة اى لين (اللدانة) لامك فتحيله (و اللدونة) لامك ضميله بر نسنه ذاتى يومشق

اولمق معناسنه در : يقال لدن الشئ لدانة و لدونة من الباب الخامس اذا كان لدنا (التلدين) تفعيل وزننده بومشتق معناسنه‌در : يقال لدنه اذا لينه (لدن) لامك فتحى و دالك ضمى ونونك سكون اوزره بناسيله عند كلمه‌سى كبى ظرف زمان و ظرف مكان اولور و بونده اون بر لغت دخى وار در لدن لامك فتحى ودالك كسريله ولدن كتف وزننده ولدن لامك ضميله ولدن جبر وزننده ولد لامك فتحيله وزننده ولد لامك ضميله ولدا لامك فتحى و تنوينله ولدن ضمتينله ولد كذلك ضمتينله ولدى لامك فتحى وقصريله‌در ولدى كلمه‌سنك هل استفهاميه معناسنه ورودى دخى مسموع اولمشدر مؤلف كرچه لدن ايله لدى كلمه‌سنى بر عد ايلدى لكن شيخ رضى فرق ايدوب ديديكه لدن كلمه‌سى زمان و مكانك اول وابتداسندن معتبردر انكچون اكثرى حرف جر اولان من كلمه‌سنه مقارن اولور و لدى كلمه‌سنده ابتدا معناسى لازم دكلدر و عند كلمه‌سى من حيث التصرف اعمدر ولدن كلمه‌سى مابعدنى اضافتله جرّ ايدر لكن غدوة كلمه‌سنى نصب ايدر (اللدن) ندس وزننده شول بغدايه دينوركه صوى اولمامغله اتمكى و طبخى ايو اولميه يقال طعام لدن اى غير جيد الخبز و الطبخ (اللدنة) دجنه وزننده و لامك فتحيله لغتدر حاجت و مهمه معناسنه‌در : يقال لى عنده لدنة اى حاجة (التلدن) تفعل وزننده اكلنوب قالمق معناسنه‌در : يقال تلدن الرجل اذا تمكث و اوپالنوب كيجكمك معناسنه‌در : يقال تلدن عليه اذا تلكأ (التلدين) تفعيل وزننده بر نسنه‌يى اصلتمق معناسنه در : يقال لدن ثوبه اذا نداه (اللاذن) ذال معجمه‌نك فتحيله لادن تعبير اولنان رطوبتدر صرمشق نوعندن قسوس ديدكلرى نبات اوزره تكون ايلكله آنى اوتليان كچيلرك تويلرينه و پوستلرينه يابشور و آنلرى صيروب آلورلر تويلرينه يابشنلرى افضلدر و طرنقلرينه يابشنلرى قوم و طپراقله آلوده اولمغله كمتر اولور طبيعتى مسخن و ملين و سده‌لرى و طمرلرك اغزلرنى مفتح و بول و لبن و حيضى مدر و نزله و سعال و وجع اذنه نافعدر شارحك بيانته كوره لادن فارسى معربيدر (اللزن) لامك فتحى و زاى معجمه‌نك سكونيله (واللزن) فتحتينله ناس ازدحام ايدوب صقشمق معناسنه‌در : يقال لزن القوم و لزن لزنا ولزنا من الباب الاول والرابع اذا تزاحموا و لزن شكس وزننده غلبه‌لك و صقشمه يره دينور (اللزن) كتف وزننده (والملزون) بونلرده غلبه‌لك صقشمه يره دينور و منه يقال مشرب لزن ولزن و ملزون اى مزدحم عليه (التلازن) تفاعل وزننده بودخى ازدحام ايدوب صقشمق معناسنه در : يقال تلازنوا اذا تزاحموا (اللزنة) تمره وزننده (واللزنة) فرحه وزننده (واللزنة) لامك كسريله جوع ياخود غم ومحنت سببيله تنك وتار اولان كيجه‌يه وصف اولور على قول بك صوغوق كيجه‌يه

وصف اولور يقال ليلة لزنة ولزنة اى ضيقة اوباردة ولزنة تمره وزننده قيتلق وقوراق سنه‌يه وصف اولور يقال سنة لزنة اى شديدة ضيقة وشدت ومحنته اطلاق اولنور جمعى لزن كلور لامك ضميله (الالزن) احمر وزننده بك شدتلو ومحنتلو زمانه وصف اولور يقال زمان الزن اى الشديد الكلب (اللسان) كتاب وزننده دله دينور مقول معناسنه فارسيده زبان ديرلر مذكردر مؤنث دخى اولور تأنيثى جارحه ياخود آلت قول اولديغى تصوريله‌در جمعى السنه كلور اشربه كبى والسن كلور افلس كبى ولسن كلور لامك ضمى وسينك سكونيله كه ضمتيله مخففدر وقولهم فلان ينطق بلسان الله اى بحجته وكلامه ولسان لغت معناسنه مستعملدر يقال لكل قوم لسان اى لغة وكوندريلان خبره اطلاق اولنور تقول اتانى منه لسان اى رسالة ولسان القوم جمله طرفندن متكلم اولان آدمه اطلاق اولنوريقال هولسان قومه اى المتكلم عنهم وظهركوفه‌ده برارضك اسميدر ومنقر قبيله‌سندن برشاعر وفارس آديدر ولسان الميزان ترازو دلنه اطلاق اولنور يقال استوى لسان الميزان اى عذبته ولسان النار آتشك شعله‌سنك اوجنه دينوركه زبانه تعبيراولنور لسان الحمل سكيرلى يپراق تعبيراولنان نبات آديدر كوكنى اغزده چيتمك وجع‌اسنانه نافع ويپراغى قابض ومجفف وضمادى قروح خبيثه‌يه وداء الفيل علتنه ونارفارسى‌يه يعنى قاره وشير بنجه عارضه‌لرينه ونمله وقورد آشنى علتلرنه وسيلان دمك قطعى خصوصنده وكلب ديوانه اصرديغى يره وآتش باغنه وخنازير يره يعنى سراجه علتنه وكوجك دلده اولان اورامه وسائر علل وعوارضنه مفيددر (لسان الثور) بواسمله معروف نباتدر بالخاصه مفرحدر وملين وخلط صفراىى مخرج وخفقانه نافعدر (لسان العصافير) دردار اغاجنك يعنى قاره اغاج ديدكلرى شجرك ثمريدر تركيده قوش دلى ديرلر بلده اولان اوجاغه وخفقانه نافع ومثانه‌ده اولان طاشلرى مفتت ومخرجدر لكن مفرداتده لسان العصافير ديديكى ثمرك شجرى ديش بداق ديدكلرى اولمق اوزره مرسومدركه شجردر داردن بشقه ياخود اندن برنوعدر (لسان الكلب) برنباتدركه تخمى انجه وحمرته مائل اولور وكوكى آق وسمجلر كبى برى برينه مشتبك شعبه‌لرى اولور يارەلرى مدمل وطحاله نافعدر بونبات بين الاطباء بواسمله معروفدر وفرنك طبيبلرى اكا سنا ولوز تعبيرايدرلر (لسان السبع) ارسلان دلى ديدكلرى نباتدر مطبوخى مثانه ده و بوكركده اولان طاشلرى مفتت ومخرجدر (الالسان) همزه‌نك كسريله برآدمك سوزنى آخره ابلاغ ايلمك معناسنه‌در : يقال السنه قوله اى ابلغه وبرآدم ياوريسى هلاك اولمش ناقه‌يه يالقغله سود وبرمك ايچون كندى دوه‌سنك ياوريسنى آخره عاريت وبرمك معناسنه‌در : يقال السنه فصيلا اى اعاره اياه ليلقيه على ناقته فتدر عليه

فصيحه كويا كه كندى دوشمنك باوريسنك لسانى اعاره ايتمش اولور و بر ادمه بر
خبرى ابلاغ ايچون ايلچى كوندرمك معناسنه در تقول السنى فلانا والسن لى فلانا
كذا وكذا اى ابلغ لى (الالسن) لامك كسريله سوزه دينور كلام معناسنه ولغت
معناسنه در : يقال لكل قوم لسن اى لغة ولسان معناسنه در : يقال فصيح
اللسن اى اللسان (اللسن) فتحتينله فصيح اولمق معناسنه در : يقال لسن
الرجل لسنا من الباب الرابع اذافصح (لسن) كتف وزننده (والالسن)
احمر وزننده فصيح اولان ادمه دينور ولسن اوجى لسان شكلنده سيورى اولان
نسنه يه دينور طوطى بورنى مست و پابوش كبى (اللسن) لامك فتحى و سينك
سكونيله برادمى ديللمك معناسنه در كه ذكر بالسوء ايلمكدن عبارتدر يقال لسنه
لسنا من الباب الاول اذا اخذه بلسانه وبر كمسه مكالمه ومحاورده غالب اولمق
معناسنه در : يقال لسنه لسنا اذاغلبه فى الملاسنة اى المناطقة ومحبوبه نك ديلنى
اغزه الوب امك معناسنه در يقال لسن الجارية اذاتناول لسانها ترشفا وعقرب
صوقمق معناسنه در : يقال لسنته العقرب اذالدغته وپابوجك كوكسنى مخروطى
ايدوب بورنى طوطى بورنى كبى انجه وسيورى ياپمق معناسنه دركه لسان شكلنده
اولور يقال لسن النعل اذاخرط صدرها ودقق اعلاها (الملسن) معظم وزننده
اوجى لسان شكلنده مخروطى اولان نسنه يه دينور طوطى بورنى مست و پابوج
كبى ومنه يقال نعل ملسنة اى جعل طرفها كطرف اللسان (الملسون) كذاب
ودروغى ادمه دينور كوياكه كندوسنه هردرلو لسان ويرمش اولور يقال رجل
ملسون اى كذاب (التلسن) تفعل وزننده دوه كوشكى آخرك ناقه سنه ياقلمق
معناسنه در : يقال تلسن الفصيل اذا السنه صاحبه كماذكر وآتش شعله انوب
زبانه پيدا ايلمك معناسنه در : يقال تلسن الجمر اذاارتفعت شعلته (اللسان) زنار
وزننده براوت اديدر (لسنونه) لامك فتحيله برموضع اديدر (الملسن) منبر
وزننده شول طاشه دينور صرتلان طوتمق ايچون ياپدقلرى قولبه نك قپوسى اوزره
صنعتله وضع ايدرلر وقولبه نك نهايتنه طعمه وضع اولنمغله صرطلان كيروب
اول طعمه يى الدقده قپان كبى اول طاش انوب قپويى سد ايدر (المتلسنة) اسم
فاعل بنيه سيله خليه ديدكلرى ناقه يه دينور وخليه شول ناقه دركه آخر ناقه ايله
وند واحد اوزره ياقلمش اوله بوراده حلبه نسخه لرى غلطدر (الملسنة) معظمه
وزننده لسان شكلنده مخروطى اولوب لطافتله بورنى سيور بجه اولان پابوجه
دينور يقال نعل ملسنة اى فيها طول ولطافة كهيئة اللسان واياغى اندامل موزون
خاتونه دينور يقال امرأة ملسنة القدمين اى لطيفتها (اللعن) لامك فتحى وعينك
سكونيله طرد وابعاد ايلمك معناسنه در : يقال لعنه لعنا من الباب الثالث اذاطرده

وابعده شارح دیرکه خدای متعال طرفندن اولورسه دنیاده خیر وتوفیقدن قطع وآخرتده لطف ورحمتدن ابعاد مراد اولور وخلق طرفندن اولورسه سب ونفرین موقعنده* اولور انتهی وعربلر زمان جاهلیتده ملوکه دعا ایلدکده ابیت اللعن دیرلر ابیت کلمه‌سی مجهول ومخاطب ماضیدر یعنی جنابکدن لعن ونفر ینی موجب حالات صادر اولمیه دیمکدر (اللعین) امیر وزننده (والملعون) مطرود معناسنه‌در جمعی ملاعین کلور شارح دیرکه بووزندن وارد اسمایه تشبیهله وزن مزبور اوزره جمعلنمشدر انتهی ولعین نسوانه‌ده وصف اولور اکر موصوف ذکر اولنورسه واکر ذکر اولنمزسه لعینه دینور هایله یقال هی لعینة وامرأة لعین وشول کمسیه دینورکه هرکس اکا لعن ونفرین ایدر اوله شیطان کبی یقال رجل لعین ای یلعنه کل واحد وشیطانه اطلاق اولنور وصف غالبدر وممسوخ اولانه دینور اسرائیلیه‌ده اولان ممسوخلر کبی وسب وشتم اولنمش آدمه دینور یقال هولعین ای مشتوم ومزرعه‌لرده جانور اورکتمک ایچون آدم صورتنده یاپدقلری اوبوغه دینور فزاعه معناسنه وخزی وهلاکه اوغرامش آدمه دینور یقال رجل لعین ای مخزی مهلك (اللعان) (واللعانیة) (واللعنة) لاملرك فتحیله اسملردر نفرین معناسنه‌درکه مطرود بتدن عبارتدر (اللعنة) لامك ضمیله شول کمسیه دینورکه اکا هرکس لعن ونفرین ایدر اوله یقال هو لعنة ای یلعنه الناس (اللعنة) همزه وزننده شول آدمه دینورکه ناسه چوق لعن ایدر اوله یقال رجل لعنة ای الکثیر اللعن للناس (الملعن) معظم وزننده بودخی شول آدمه دینورکه اکا هرکس لعن ونفرین ایدر اوله (التلاعن) تفاعل وزننده سوکشمك معناسنه‌در : یقال تلاعنا اذا تشاتما وبری برینه لا ابالیانه معامله ایتمك معناسنه در کرك قولا وکرك فعلا اولسون یقال تلاعنوا اذا تماجنوا ولعن ایدشمك معناسنه در : یقال تلاعنا اذا لعن کل واحد منهما علی الاخر (الالتعان) افتعال وزننده برکسه کندی نفسنه بددعا ایلمکله انصاف ایلمك معناسنه درکه اکرجرم بندن صادر اولدیسه اوزریمه لعنت اولسون دیو کندی نفسنه بددعا ایلمکدن عبارتدر یقال التعن الرجل اذاانصف فی‌الدعاء علی نفسه وبوباب ملاعنه ده اولورکه مثلا زوج التعان ایلدکده زوجه دخی التعان ایدرولهذا یقال قدالتعن الزوج ولم‌تلتعن المرأة وملاعنه معناسنه در : یقال التعنا اذالاعنا (الملاعنة) مفاعله وزننده (واللعان) قتال وزننده بری برینه لعن ایلمك معناسنه در : ومنه یقال لاعن فلان امرأة ملاعنة ولعانا وتلاعنا والتعنا اذا لعن بعض بعضا ویقال لاعن‌الحاکم بینهما اذاحکم شارحك بیانی اوزره اشبولعان مباهله اوله جقدرکه برکسه زوجه‌سی حقنده برآخر کمسه ایله فجور ایلدی دیو قذف

ایتمسه حاکم انلر بیننده ملاعنه ایله حکم ایدر زیرا انباتی درت شاهده محتاجدر (املاعن) میمك فتحیله دفع طبیعی ایده جك موضعلره اطلاق اولنور مفردی ملعنه درکه لعن ونفرینه باعث اولان ماده به دینور قارعهٔ طریق وظلّ شجر و جانب نهر کبی محللره تغوّط ایلمك ناسك سب ولعنتنه مؤدی اولور (التلعین) تعذیب معناسنه‌در : یقال لعنه‌ای عذّبه (الملعن) امیر وزنده منقر قبیله‌سندن ابو الاکیدر مبارك بن زمعه نام شاعردر (اللغن) لامك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله جوانلق حالتنك حدّت وهواسنه دینورکه دلوقانلولق تعبیر اولنور یقال فعله فعله بلغن الشباب ای بشرته (اللغن) لامك ضمیله قولغك ابج بوزنده اولان کرتلکه دینور وچکه ایله بیون بیننده بومریجه اته دینور (اللغنون) لامك ضمیله بو دخی چکه ایله بیون بیننده بومریجه اته دینور وککزه دینور خیشوم معناسنه (اللغن) لامك فتحیله برآدمك تکلم ایلدیکی اصل لغتدن بشقه لغت ونسانه دینور یقال جئت بلغن غیرك ذا انکرت ماتکلم به من اللغة (لغن) نعنّ وزنده وانده لغتدرکه کلمهٔ ترجیدر یقال لغنك بمعنی لعلك (الالغینان) اطمینان وزننده اوتلر اوزابوب بری برینه صارمشمق معناسنه در : یقال الغانّ النبت اذا التفّ وطال (اللغنون) تای مثنته ایله زنبور وزننده ککزه دینور خیشوم معناسنه در : جمعی لغانین در علی قول بولغنون مصحفیدر (اللقن) لامك فتحی وقافك سکونیله (واللقنة) تمره وزننده (واللقانة) (واللقانیة) سحابه وکراهیه وزنلرنده سرعت فهم معناسنه درکه برنسنه‌یی فی الحال فهم وادراك ایلمکدن عبارتدر کرك شفاهاً اولان کلامدن وکرك مکتوبدن اولسون یقال لقنه لقنا ولقانة ولقانیة من الباب الرابع اذا فهمه سریعا ولقانة ولقانیة اسم اولورلر یقال به لقانة ولقانیة ای سرعة الفهم (اللقن) کتف وزننده سریع الفهم ادمه دینور (الالقان) همزه‌نك کسریله کلامی عجله ایله تیز حفظ وازبر ایلمك معناسنه در : یقال القن الکلام اذا حفظه بعجلة (التلقین) برسوزی برآدمه سویلیوب آنلتمق معناسنه در : یقال لقنه الکلام اذا قال له وفهمه یعنی اول کمسه کلامی شفاهاً القا ایدیکه اول کمسه ای فهم ایدوب ولسانی اجرا ایلدی بومعنادن احتضار حالنده اغزینه دل ویرمك تعبیر اولنور (اللقن) لامك کسریله کتف ورکن معناسنه در : یقال هذالقنه ای کتفه ورکنه (منقن) مقعد وزننده برموضعدر (لقن) غراب وزننده بربلده آدیدر (اللواقن) لامك فتحیله قارنك اشاغی طرفنه دینور اسفل البطن معناسنه (لقنه) لقمه وزننده اندلسده ایکی حصن آدیدر برینه لقنة الکبری و برینه لقنة الصغری دیرلر (لکن) فتحتینله (واللکنة) غرفه وزننده (واللکونة) (واللکنونة) لامك ضمیله برآدمك لساننده عجمه

اولمغله عربيتى فصاحت وطلاقتله تمام ادا ايلمكدن عاجز اولمق معناسنه‌در لسانمزده
بوندن پلتك اولمق و پلتكلك ايله تعبير اولنوركه لساننده عجمه‌دن آغرلق اولمغله
حروفى اداده زحمتكش اولور يقال لكن الرجل لكنا ولكنة و لكونة ولكنونة
من الباب الرابع اذا كان لايقيم العربية لعجمة لسانه (الالكن) احمر وزننده
پلتك آدمه دينور (لكان) غراب وزننده بر موضع آديدر (لكن) جبل
وزننده ظرف معلوم اسميدركه تركيده كاف عجمى ايله لگن تعبير اولنان قابدر
ابدست لگنى كبى (لكنّ) نون مشدده ايله حروف مشبهه بالفعل اقسامندندر
اسمنى نصب وخبرينى رفع ايدر واستدراك معناسنى متضمندر يعنى مابعدنه برحكم
اثبات ايدركه ماقبلنه مخالف اولور فلهذا كنديدن مقدم بركلام لازمدركه مابعدنه
مناقض ياخود مضاد اوله وبعضلر ديديكه بعضا استدراك ايچون اولور و بعضا
توكيد ايچون اولور وبعضلر انّ كلمه‌سى كبى دائما توكيد ايچون اولوب وتوكيده
معناى استدراك قرين ومصاحب اولور وعند البصريين بسيطه‌در وامام فراء
عندنده لكن انّ كلمه‌لرندن مركبدركه لكن مخففه وانّ مشدده‌در شارحدركه
عندالغير اصلى لا كان ايدى تخفيف ايچون همزه‌نك حركه‌سى كافه بعد النقل همزه
اجتماع ساكنين ايچون حذف اولنمشدر وكاه اولوركه اسمى حذف اولنور
كقوله * فلوكنت ضبيا عرفت قرابتى * ولكن زنجىّ عظيم المشافر * ولكن
كلمه‌سى كه نونك تخفيف وسكونيله در ثقيله‌دن مخففدر و بوحرف ابتدادر اصلا
برنسنه‌ده عمل ايلمز اما اخفش ايله يونس عندلرنده عامل اولور واكر كنديدن
صكره جمله كلورسه حرف ابتدا اولوب مجرد استدراك معناسنى افاده ايدر
بوصورتده عاطفه اولمز نحو قوله تعالى [ولكن كانوا هم الظالمين] واكر
كنديدن صكره مفرد ذكر اولنورسه عاطفه اولور وبوايكى شرطله مشرطدر برى
كنديدن مقدم نفى ياخود نهى ذكر اولنمقدر نحوما رأيت زيدا لكن عمروا وبريسى
واوه مقارن اولمامقدر و بعض نحويون ديديلركه مفرد ايله اولدقده البته واوه
مقارنتى لازمدر (لن) لامك فتحى ونونك سكونيله حرف ناصبدر نفى استقباله
دلالت ايدر و بونك اصلى لا اولوب الفى نونه ابدال اولنمش دكلدر اما فراءعندنده
او يلجه‌در كذلك اصلى لاان اولوب تخفيف ايچون همزه اجتماع ساكنين ايچون
الف حذف اولنمش دكلدر فاما خليل وكسائى عندلرنده اويلجه‌در ولن كلمه‌سى نفيك
توكيدنه وتأبيدنه دال دكلدر لكن زمخشرى بونلره مخالفت ايلدى وايكى دعواسى
دخى بلادليل درزيرا اكر تابيده دلالت ايلمش اولسه اشبو [فلن اكلم اليوم انسيا]
كريمه‌سنده منفيسى اولان تكليم يوم ايله مقيد اولمز ايدى واشبو [ولن يتمنوه ابدا]
كريمه سنده ابدالفظى تكرار اولمق اقتضا ايدر ايدى اصل اولان ايسه عدم

تکرار ایدر ولن کلمه‌سی دعا ایچـون کلور کقوله • لن تزالوا كذلكم ثم لازل •
ت لكم خالدا خلود الجبال • قیل ومنه قوله تعالی [قال رب بما انعمت علی فلن
اكون ظهيرا للمجرمين] وكاه اولنور كه لن كلمه‌سنه قسم القا اولنور يعنى قسمه جواب
• وقعنده ايراد اولنور كقول ابى طالب والله لن يصلوا اليك بجمعهم • حتى اوسد فى التراب دفينا •
وبعضا داخل اولديغى فعلى جزم ايدر كقول الشاعر • فلن يحل للعينين بعدك منظر •
بونلرك تفصيلرى مغنى اللبيبده مشروحدر (اللون) كون وزننده برنسنه‌يى آخردن
فصل وتميز ايدن شيئه وحالتـه دينور يقال له لون كذا وهو مافصل بين الشئ
وبين غيره پس بو معناى آتيدن اعم اولور ونوع وصنف وجنس معناسنه اولور
ومنه يقال اتى بالوان من الاحاديث اى انواع وجسده مختص اولان هيئت وصفته
دينوركه فارسيده بوندن رنك وتركيده بويا ودرلو ايله تعبير اولنور سـواد كبى
يقال لونه سواد وحمرة اى هيئته ووصفه ودقل ديدكلرى برجنس خرما اغاجنه دينور
على قول جماعتنه دينور بونده مفردى لونه‌در لامك ضميله ولينه‌در لامك كسريله كه
اصلى لونه ايدى ولينه كلمه‌سى لين اوزره جمعلنور ولين لبان اوزره جمعلنور ذئب
وذئاب كـبى (المتلون) تلوندن اسم فاعلدر رنكدن رنكه كيرن شيئه دينور
بوقلمون كبى وخلق وطور واحد اوزره ثابت اولميان آدمه اطلاق اولنور يقـال
رجل متلون اى لايثبت على خلق (اللان) همزهٔ مفتوحه ايله ارمينيه طرفنده
برمملكت وبرطائفه اسميدر حالا طاغستان تعبير اولنان مملكت اولهجقدر دار الملكى
قويموق نام قصبه‌در بونده اللى عينه تبديل ايله علان ديمك لحن عامه‌در وابو عبدالله
اللانى معلم الامراء در بغويدن روايت ايلدى (الالونان) اسوداد وزننده رنكلنمك
معناسنه در : يقال الوان الشئ بمعنى تلون (لوين) زبير وزننده (ولون)
كون وزننده محمد بن سليمان نام حافظك لقبلريدر (اللهنه) لامك ضميله سفردن
كلان آدمك احباب واقربايه اهدا ايلديكى ارمغانه دينور يقال اتى فلان بلهنة وهى
مايهديه المسافر وقهوه التى تعبير اولنـان مختصرجه طعامه دينور يقال اطعمنـا
اللهنة اى اللمجة (التلهين) تفعيل وزننده (والالهان) همزه نك كسريله
مسافر سفردن كلدكده ارمغان ويرمك معناسـنه‌در : يقـال لهنهم ولهن لهم
تلهينا والهيم الهانا اى اهـدى لهم شيئا عند قدومه من سفره وتلهين برآدمـه
ماحضرى قهوه التى يدرمك معناسنه‌در : يقال لهنهم ولهن لهم اذا اطعمهم اللهنة
(لهنك) لامك فتحى وهانك كسرى ونونك تشديديله بركلمه‌دركه تاكيد ايچون
استعمال اولنور بونك اصلى لانك ايدى همزه هايه ابدال اولندى نته كه اياك كلمه‌سنده
هياك ديرلر واداة تاكيد اولان لام وان كلمه‌سنك بينى جمع اولنمسى ان كلمه سنك
همزه‌سى هايه ابدال اولنمغله ان لفظى زائل وكلمه آخرى مثابه‌سنده اولديغنه مبنيدر

(الهان) عشان وزننده يمنده برايالت اديدر ونواحئ مدينه‌ده بنى قريظه‌يوردنده برموضع آديدر (اللـين) لامك كسريله (و الليـان) لامك فتحيله برنسنه يومشق اولمق معناسنه‌در : يقال لان‌الشئ يلين لينا وليا نا ضد خشن (التلين) تفعل وزننده يومشمق معناسنه‌در : يقال تلين‌الشئ ضدّ تخشن ويلتاقلنمق معناسنه مستعملدر يقـال تلين له اذاتملق له (اللين) سـيد وزننده (واللين) يانك تخفيفله وصفدر ميت وميت كبي يومشق نسنه‌يه دينور على قول مخففى مدح‌مقامنه مخصوصدر جمعى لينون والينا. كلور افعـلاء وزننده وعربلر فلان ملايم مشرب وسهل العطف وتعصب‌وتمرد شائبه‌سندن آزاده ديجك يرده فلان‌لين الجانب ديرلر وهين لين ديرلر تشديد وتخفيفله سهل وآسان وملايم ديجك يرده بونك جمعى‌الينا. كلور (التليين) تفعيل وزننده (والالانة) اقامه وزننده يومشتمق‌معناسنه‌در يقال لينه والانه اذا صيره لينا (الليان) سحـاب وزننده حضور وراحتله اولان بول ديرلكه دينور يقـال هوفى ليان من‌العيش اى رخاء (الاستلانة) برنسنه‌يى ملايم كورمك‌ياخودملايم‌بولمق معناسنه‌در : يقال استلان‌والشئ اذا رأه لينا اووجده لينا (الملينة) مرحله وزننده يومشقلغه دينور اصل ملينه ملايملغه باعث اولان خصلت معناسـنه در : يقال انّه لذوملينة اى لين‌الجانب (الملاينة) مفاعله وزننده (والليان) قتال وزننده بركسيه ملايمتله معامله ايلمك‌معناسنه‌در يقال لاينه ملاينة وليانا اذا لان له (اللينة) لامك فتحيله قولتق يصدغى‌طرزنده بركونه يصدغه دينوركى پك پك يومشق اولور قوش تويندن اولان يوز يصدغى كبي (لينه) لامك كسريله مكهٔ مكرمه يولنده برصو اسميدركه حضرت سليمان على نبينا وعليه‌السلام حفر ايلمشدر (ابولينه) لامك كسريله نضر بن مطرق كنيه‌سيدر كوفىّ وضعيف الحديث‌در (اللين) لام مكسوره ايله مروقضـاسنده برقريه‌در محمد بن نصرالمحدث اورادندر وموصل ايله نصيبين بيننده برقريه‌در وبلاد غربده برموضعدر (مليانه) ميم مكسوره ايله مغربده بربلده‌در (باب ليون) صبور وزننده مصرده برقريه‌در ياخود برمحله آديدر

(* فصل الميم *) (المانة) ميمك فتحى وهمزه‌نك‌سكونيله بدنده كوبكك يوره‌سيله بيله‌جه كوبكه دينور يقال اصاب مأنته وهى‌السرة وماحـولها وبوكوره دينور ياخود كوبك ايله قاسيق بيننده اولان يوفقه درينك ايچ يوز ينه ياپشق ياغه‌دينور جمعى مأنات ومؤون كلور ميمك وهمزه‌نك ضميله شارح بومعنالرده حرف ترديد ايله اولان نسخه‌لرى‌رد ايلمشـدر (المان) شـأن وزننده برآدمك مأنه ديديكى عضو مذكورنه اورمق معناسـنه‌در : يقال مأنه مأنا من‌الباب الثالث اذا اصاب مأنة وبرنسنه‌دن صقنمق معنا سـنه در : يقال مأنه اذا اتقاه وحذره وبر آدمك

زاد وزواده‌سنی درعهده ایدوب تخمل اولمق معناسنه‌در : یقال مانه القوم اذا
احتمل مؤنتهم وکاه اولورکه بومعنیده مهموز اولمیه‌رق استعمال اولنور یقال مانهم یمونهم
کاتب‌نی ومبالات ایتمك معناسنه‌در تقول مامأنت مأنه ای لم اکترث له اولم اشعر به
اوما تهیأت له ولااحدث عدته واهبته یعنی آنك طرفنی اصلا قاندیرمدم یاخود
هیچ امنه شعور ایتمدم یاخود اکا ایچون حاضرلنوب اسباب وادواته تشبث ایلمدم
ومجازدر فی الاصل حال وشانی التزام وامور لازمه‌سنی درعهده ایلمك معناسنه‌در
ومأن برنسنه‌یی زنج واملك چکوب طلب ایلمك معناسنه‌در تقول مامأنته ای
ماطبته ولااطنب التعب فیه ومأن چفتجیلر صبان اوقی دیدکلری اغاجه دینورکه
اوجنه صبان دمورنی بکجروب ترلایی نطس ایدرلر ومأن حال وشأن معناسنه
مستعملدر ومنه یقال امأن مأنك واشأن شأنك ای افعل ماتحسنه (المؤنة) معونه‌وزننده
برآدمك سدرمق ایده‌جك قوت وزادنه دینور یقال مؤنته قلیلة ای قوته (المئنة) میمك
فتحی وهمزه‌نك کسری ونونك تشدیدیله که حدیثده یعنی اشبو عن ابن مسعود رضی الله
عنهما [ان طول الصلوة وقصر الخطبة مئنة من فقه الرجل] حدیثنده وارد اولمشدر
علامت معناسنه‌در علی قول ان کلمه‌سندن که تحقیق ایچوندر اخذ وتصرف
اولنمشدر وزنی مفعله‌در نیتکه معساة کلمه‌سی عسی ماده سندن مأخوذ ومتصرفدر
پس هو مئنة لکذا ترکیبی مخلقة ومجدرة ان یقال فیه انه کذا تأویلنده اولور اصمعی
دیدیکه بونده حق اولان مثینه اولمقدر فعیله وزننده که این ماده سندن اولور تمام
محلی وموقعی دیمك اولور وابوزید دیدیکه بومئنه در تای فوقیه ایله که ات یأت
ماده سندن مفعله‌در غلبه بالحجة معناسنه‌در وبعضلر دیدیکه فعله وزننده درکه
فای مفتوحه ولام مشدده ایله در مأنه یمأنه ماده سندن مأخوذ درکه بر آدمك
مؤنتنه تحمل وقیام ایتمك معناسنه در مترجم دیرکه اکثر اهل تحقیق عندنده
ان کلمه‌سندن مأخوذ اسم مکاندر فی الحقیقه اول ایشك اهلی ومحلی دیمکدر قال فی الاساس
فلان مئنة للخیر ومعساة من ان وعسی ای هو موضع لان یقال فیه انه لخیر بالتشدید
وعسی ان یفعل خیرا وعربلر جوامدن واصواتدن اخذ وتصرف ایلدکلری کبی
حروفدن دخی ایدرلر (المماءنة) مفاعله وزننده برنسنه ضمننده کرکی کبی فکر
وملاحظه ایتمك معناسنه‌در : یقال ماءن فی الامر مماءنة اذاروأ (التماءن) تفاعل
وزننده برنسنه چوقدنکی اولمق معناسنه‌در : یقال تماءن الشیء اذاقدم
(التمئنة) تکرمه وزننده حاضرلنق معناسنه‌در : یقال مأن الشیء تمئنة اذاهیاها
وفکر واندیشه وملاحظه ایتمك معناسنه‌در : یقال مأن فی الامر اذافکر ونظر
(الممأنة) مرحله وزننده مخلقه معناسنه‌درکه محل لیاقت دیمکدر یقال
هوممأنة لکذا ای مخلقة (المتن) میمك فتحی وتای فوقیانك سکونیله جمع ایتمك

معناسنه‌در يقال متن الرجل اذا حلف واورمق على قول پك اورمق معنا سنه در يقال متنه اذا ضربه اوشديدا وبرسمته كتمك معنا سنه در : يقال متن فلان اذاذهب فى‌الارض وبرنسنه يى سوندروب اوزاتمق معناسنه‌در : يقال متن الشئ اذامده ومتن طپراغى پك وبوكسكجه ارضه دينور كه عمرت تعبير اولنور متنه‌دخى دينور يقال نزلوا فى‌متن من‌الارض ومتنة وهو ما صلب منها وارتفع متن كتاب ومتن نهار مقوله‌سى بوندن مأخوذدر ومتن السهم اوقك ايكندن اوسطنه وارنجه قدر يرندن عبارتدر ومتن صلب وقوى وطيانقان آدمه دينور يقال رجل متن اى صلب ومتنا ظهر تثنيه صيغه سيله ايكى طرفلو ارقه كمكلرنى قابليان عضولردر كه ارقه‌نك ايكى كچه سندن عبارتدر عمرت تعبير اولنور اموزباشلرندن قالچه‌باشلرينه‌وارنجه‌صاغلوصوللوصرتلردن‌عبارتدربومعناده‌مذكرومؤنث‌اولورومتن كذلك‌مصدراولورقوچ‌قسمنى‌انه‌مك‌معناسنه‌در يقال‌متن‌الكبش‌متنامن‌الباب‌الاول‌اذاشق‌صفنه واستخرج بيضه بعروقها و برآدمك صرتنه اورمق معناسنه‌در : يقال متن فلانا اذا ضرب متنه و برآدمى بركون تمام كزدروب يورتمك معناسنه در : يقال متن به اذاسار به يومه اجمع (المتانة) سلامه وزننده برنسنه صلب ومحكم اولمق معناسنه‌در : يقال متن الشئ متانة من الباب الخامس اذا صلب قال فى النهاية ومنه فى اسماء الله تعالى المتين هوالقوى الشديد الذى لايلحقه فى افعاله مشقة ولا كلفة ولاتعب (الامتان) همزه‌نك كسريله بودخى بركسه‌نك صرتنه اورمق معناسنه‌در يقال امتن فلانا اذاضرب متنه (المتون) قعود وزننده اقامت ايلمك معناسنه‌در يقال متن بالمكان متونا من الباب الاول اذا اقام (التمتين) تفعيل وزننده اسمدر چادر ايپنه دينور جمعى تماتين كلور فى الاصل تمتان كبى مصدر اولوب كثرت استعماله اسم منزلنده اولمشد واصلى اوزره مصدر استعمال اولنور چادر قورمق معناسنه يقال متن الخيمة اذا ضربها بخيوطها ومسابقه ايلديكى آدمه سن‌شومقدار ايلروجه‌دن قوشمغه آهنك ايله بن سكا بورادن قوشوب يتشورم ديمك معناسنه در يقال متن لمن سابقه اذاقال له‌تقدمنى الى‌موضع كذا ثم الحقك وقاره چادرك شقه‌لرى ارالقلرينك ارقه سنه قيلدن اورلمش صرتلرتعبيه ايلمك معناسنه‌دركه آغرشق ايلمك تعبير اولنور تاكه دركلرك اوجلرى اورالرى خرق ايلميه يقال متن البيت اذاجعل مابين طرائقه متنا من‌شعر لئلايخرقه اطراف الاعمدة ويايه‌كريش صارمق معناسنه در : يقال متن القوس اذاشده بالعقب وطلومى رب ايله محكم قلمق معناسنه‌در : يقال متن السقاء اذشده بالرب (التمتان) تمثال وزننده بودخى‌چادر ايپنه دينور (المماتنة) مفاعله وزننده بوربجى اداده تأخير ايلمك معناسنه دركه اول بابده تصلب ايدر يقال ماتنه حقه اذاماطله وايراغه سكرتمك بابنده يارشمق

معنا سنه در که اول خصوصده مثانت مباحثه‌سی ایدر یقال مانه اذا باعده فی الغایة (المثانة) ثنی مثنیه ایله حماله وزننده ایچروده بول طوردیغی یره دینور که فارسیده آبدان وترکیده قووق تعبیر اولنور ونسوانک داخل فرجنده ولد کلمات بوله دینور یقال اشتکی مثانته وهی موضع البول وموضع الولد بوراده نسخهٔ مصححه بوسیاقده در وموضع ولددن مراد رحم دکلدر بلکه طریق رحمدر که فرج داخلدن عبارتدر زیرا بعض اصول سائره‌نک بیانلرینه کوره مثانه نه‌دن مأخوذدر که قاسیق ایله کوبک میانه دینور ومثانه موضع مذکوره‌در اصلی مثنه ایدی تخفیفا نون الفه قلب اولندی وداخل فرجده ایکی ثقبه واردر اعلاسی مثقبه منتهی اولور که آندن بول منصب اولور واسفلی رحمه مفضی اولورکه آندن دم خروج ایدر ومثانه‌یه بول کلینا ندن کلور قالدیکه مثانه‌نک اصلی مثنه اولوب نونی الفه قلب اولنمسی مطرده درنته‌که امن کلمه‌سنک نون ثانیه‌سی الفه قلبله منا دینور لکن قاموس وصحاح وسائر کتب معتبره‌ده میم بابنده ثبت اولمغله ظهرا لمعنی اعتبارنه مبنی در شارح دیرکه رجالک مثانه‌سی معاء مستقیم فوقنده اولوب ونسوانک رحملری فوقنده اولور ورحم معاء مستقیم فوقنده اولور (المثن) میلک فتحیله برآدمک مثانه‌سنه اورمق یاطوقنمق معناسنه‌در : یقال مثنه مثنا من الباب الثانی والاول اذا اصاب مثانته وبرآدمی برماده ایله رنج وزحمته براقمق معناسنه در : یقال مثنه بلامر اذاغنه به (المثن) فتحتینله برکسه سدکی طوتمز اولمق معناسنه در : یقال مثن الرجل مثنا من الباب الرابع اذا کان لایستمسک بوله وخاتونک لحم زائدی اوزون اولمق معناسنه‌در : یقال منثت المرأة اذا بظرت (الامثن) احمر وزننده سدکی طوتمز اولان آدمه دینور مثناء مؤنثیدر حمراء وزننده یقال رجل امثن وامرأة مثناء ای لایستمسک بوله (المثن) کتف وزننده (والممثون) مثانه علتنه مبتلا آدمه دینور یقال رجل مثن وممثون ای یشتکی مثانته (المجون) جمله قعود وزننده برنسنه پک وصلب وغلیظ اولمق معناسنه در : یقال مجن الشیٔ مجونا من الباب الاول اذا صلب وغلظ ذکری آتی ماجن بوندن مأخوذ در ومجون ومجانه امانه وزننده ومجن میمک ضمیله برکسه قلت حیادن ناشی قول وفعلنده بی‌باک ولاابالی اولمق معناسنه در کویا که باک یوزنی اومغله اصلا اوتنوب قایرمز اولور یقال مجن الرجل مجونا ومجانة ومجنا اذا کان لایبالی قولا وفعلا (الماجن) قول وفعلنده بی باک ولاابالی اولان کمسه‌یه دینور یقال رجل ماجن ای لایبالی قولا وفعلا مغنیٔ ماجن بومعنادندر (الممجن) معظم وزننده اوزون اوزادی چکلمش ایراق یوله دینور یقال طریق ممجن ای ممدود (المجان) شداد وزننده بدلسز وعوضسز اولان نسنه‌یه

دینور كه مفت وبادهوا تعبیر اولنور يقال اخذه مجانا ای بلا بدل وكثير وكافی وواسع نسنه‌یه دینور يقال ماءمجان ای كثير كاف واسع (المماجن) ملازم وزننده شول ناقه‌یه دینوركه اكاچوق بوغورلر آشوب لكن دول طوتمز اوله (المجن) میمك كسریله قلقانه دینور جنه‌دن مأخوذ اولمغله جنن ماده سنده ذكر اولندی (مجانة) میمك فتحی ونونك تشدیدیله افر یقیه‌ده بربلده آدیدر (ماجشون) جیمك ضمی وكسریله وشین معجمه ایله برمحدث علمیدر كه ابوسلمه یوسف بن‌یعقوب‌در وبوماه كون‌فارسی معربیدركه آی‌چهره‌لو وآی‌رنكلو دیمكدر (الماجشونية) مدینه‌ده برموضعدر (المنجنون) میمك فتحیله (والمنجنين) صو دولابنه دینور باغچه‌لرده‌كی دولاب كبی علی‌قول بیوك بكره‌یه وچرخه‌دینور آنكله صوچكلور يقال دارت‌المنجنون والمنجنين ای الدولاب اوالمحالة يسنى عليها ودهر وزمانه اطلاق اولنور جمعی مناجين كلور زمخشری مقدمة الادبده بونی خرمن عربه سیله وبعضلر قاكلی دیدكلری عربه ایله بیان ایلدیلر وبوماده دخی منجنیق ماده‌سی كبی اختلافات اوزره دائردر واشبو منجنون ومنجنين كلمه لرينك وزنلری وتعریب واصالتلری وسائر حاللری چاربردی مرحومك شافیه‌شرحنده مفصلا مشروحدر فليراجع (المحن) صحن وزننده اورمق معناسنه‌در : يقال محنه محنا من الباب الثالث اذاضربه وصنه‌مق معناسنه‌در : يقال محنه اذا اختبره ولباسی اسكیدنجه قدر كیمك معناسنه مستعملدر يقال محن الثوب اذالبسه حتى اخلقه وبرآدمه برنسنه ویرمك معناسنه‌در : يقال محنه شيئا اذا اعطاه وجماع ایلمك معناسنه در : يقال محن جاريته اذا نكحها وقیونك دیبندن چامور وطپراق چقرمق معناسنه در : يقال محن البئر اذا اخرج ترابها وطينها ودری‌یی یومشتمق معناسنه در علی‌قول صو یمق معناسنه‌در : يقال محن الاديم اذا لينه اوقشره ومحن يومشق وملايم نسنه‌یه دینور يقال شئ محن ای لين وبركون تمامه یوله كتمك یاخود صباحدن اخشامه‌دك برایش اوزره اولمق معناسنه‌در : يقال كان فی محن وهو ان يأدب يومه اجمع فی المشي اوغيره (الامتحان) افتعال وزننده صنه‌مق آزمودن معناسنه‌در : يقال امتحن فلانا اذا اختبره وبرنسنه‌نك حقیقتنه اطلاع ایچون دقت وامعانله تأمل ایلمك معناسنه در : يقال امتحن القوم اذا نظرفيه ودبر وقوله تعالى [اولئك الذين امتحن الله قلوبهم للتقوى] الآية ای شرحها ووسعها شارح دیركه زمخشری اساسده دیدیكه محن الاديم دیرلر مده حتى وسعه معناسنه یعنی میشینی چكوب سوندرمكله اجزاسنی توسیع ایلدی معناسنه‌كه بودخی مجازدر وآیت مرقومه بوندن مأخوذدر (المحنة) میمك كسریله اسمدر صنامغه دینور آزمایش معناسنه پس بلاء كبی غم ورنج ومصیبتده مجاز اولور (التمحين)

تفعيل وزننده دری بی ومشمق یاخود صویمق معناسنه‌در یقال محن الادیم اذا لینه اوقشره (المحونة) معونه وزننده برنسنه‌نك نقصان بوله‌رق محو وزائل اولمسنه دینور محق ومخس معناسنه‌در شارح دیرکه بومحون ماده‌سندن اولمق اغلبدر (المخن) میمك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله جماع ایتمك معناسنه‌در : یقال مخن المرأة مخنا من الباب الاول اذا جامعها وقیودن صو چکمك معناسنه در : یقال مخن البئر اذا نزع الماء من البئر و اغلمق معناسنه در : یقال مخن الرجل اذا بکی و بر نسنه‌نك قبوغنی صویمق معناسنه‌در : یقال مخن العود اذا قشره و مخن طبیعتنده زهو و خفت اولان قصه‌جه آدمه دینور مؤنثی مخنه‌در یقال رجل مخن اذا کان الی انقصر و فیه زهو و خفة و اوزون آدمه دینلکله ضد اولنور یقال رجل مخن ای طویل (الممخن) همجف وزننده بو دخی اوزون آدمه دینور (الممخن) معظم وزننده شول یوله دینورکه چوق چکنانمکله دوزلنوب سهونت بولمش اوله یقال طریق ممخن اذا وطئ حتی سهل (ماخوان) خانك ضمیله مرو قضاسنده بر قریه آدیدر فقهادن محمد بن عبدالرزاق الماخوانی اکا منسوبدر (المدون) قعود وزننده مقیم اولمق معناسنه‌در : یقال مدن بالمکان مدونا من الباب الاول اذا اقام و بو مهجور اولان افعالدندرکه بو معناده صیغه و تصریفی متروکدر دع و ذر کبی مدینه‌بوندن مأخوذدر و شهره کلمك معناسنه‌در: یقال مدن الرجل اذا اتی المدینة (المدینة) میمك فتحی و دالك کسریله شهره دینور جمعی مدائن کلور و مدن کلور میمك ضمی و دالك سکونیله ومدن کلور ضمتینله مترجم دیرکه مؤلفك بینی فی اصطمة ارض قولی قیداتفاقیدر یاخود اکثره محمولدر و زمخشری بلده‌یی کوچك شهره و مدینه‌یی بیوك شهره تخصیص‌ایلمشدر و مصباحده مسطور اولدیغی اوزره میمك اصالتنه کوره که بروجه مذکور اقامت معناسندن وزنی فعیله‌در جمعی اولان مدائن لفظنده‌که وزنی فعائل‌در همزه رسم اولنور و اطاعت و ملك معناسندن مأخوذدر دینلره کوره وزنی مفعله اولمغله مدائن مفاعل اولور همزه رسم اولنمز زیرا یای تحتیه حرکه جهتنده اصل اولمغله البته یایه رد اولنور معائش کلمه‌سی دخی بو قیاس اوزره‌در و مدینه جاریه قسمنه اطلاق اولنور شارح دیرکه مؤلف بونی دین ماده‌سنده ذکر ایلدی و مدینه اون انتی شهر و بلده اسمیدر اشهری مدینة الرسول علیه الصلوة و السلامدر اکا نسبتنده مدنی دینور حنفی کبی و مدینهٔ منصور و مدینهٔ اصفهان کبی سائر مدینه‌لره نسبتنده مدینی دینورکه بدوی مقابلیدر علی قول مطلقا شهرلره منسوب اولان اکر انسان اولورسه مدنی و قوش و سائر حیوان اولورسه مدینی دیرلر و عربلر هوا بن مدینتها دیرلر ابن بجد تها معناسنه‌که اول قصه‌نك

بو آدم کرکی کبی دانا و خبیربدر دیمکدر تقول انا ابن مدینتها ای ابن بجدتها
(التمدین) تفعیل وزننده شهر بنیاد ایلمك معناسنه‌در : یقال مدن المدائن اذا
مصرها (مدین) جعفر وزننده شعیب علیه السلام حضرتلرینك ساکن اولدقلری
قصبه‌درکه بحر قلزم جوارنده‌در شارح دیرکه مدین بن ابراهیم علیه السلام اسمیله
مسمادر (المدائن) میمك فتحیله مدینهٔ کسرای عجمدرکه بغداد قربنده در
نوشروان بناسیدر بیوك اولدیغندن جمع صیغه‌سیله تسمیه اولنمشدر حالا خرابه‌در
ایوان کسری انده ایدی (المدان) سحاب وزننده برصنم اسمیدر (المدین)
امیر وزننده ارسلانه دینور (المیدان) مید ماده‌سنده ذکر اولندی (التمدین)
تدحرج وزننده متنعم اولمق معناسنه در : یقال تمدین الرجل اذا تنعم (المرانة)
امانه وزننده (والمرونة) (والمرون) میملرك ضمیله برنسنه یکلکده یومشق
اولمق معناسنه‌درکه پك نسنه یومشغرق اولمق تعبیر او لنور قارغینك ووندك
التونك و برون اوجنك وملایم در ینك وبوزك یومشقلغی کبی یقال مرن الشیء مرانة
ومرونة ومرونا من الباب الاول اذا لان فی صلابة وبوز پك اولمق معناسنه مستعملدرکه
اوتانمز وعارلنمز او لمقدن کنایه‌در یقال مرن وجهه علی هذا الامر اذا صلب
ومرون ومرانه بر نسنه به ادمان ایلمك معناسنه‌در : یقال مرن علی الشیء مرونا
ومرانه اذا اتعوّده (التمرین) تفعیل وزننده پك نسنه‌یی یومشتمق معناسنه‌در :
یقال مرنه اذالینه و یره اورمق معناسنه در : یقال مرّن به الارض اذا ضربه بها
و برآدمی برنسنه‌یه ادمان ایتدیرمك معناسنه‌در : یقال مرّن فلا نا علیه اذا درّبه
(المارن) یو مشغرق اولان پك مزراغه دینور یقال رمح مارن ای صلب لین
و برونه علی قول برو نك اوجنه یاخود یومشغنه دینورکه قصبه‌دن فضله اولان
یر یدر یقال قطع مارنه ای انفه اوطرفه اومالان منه و یومشق مزراغه‌ده دینور
بواولکیدن بشقه‌در (الممرّن) معظم وزننده پك یوزلو آدمه دینورکه اوتانمز
وعارلنمزدن کنایه در فارسیده شوخ یقال انه لممرن الوجه ای صلبه (المرن)
برن وزننده دوه‌نك ایاقلری طاشرقغله طبانه یقین یرلرنی یاغلمق معناسنه در : یقال
مرن بعیره مرنا اذا دهل اسفل قوائمه من حفائه وبرآدمی یره‌اورمق معناسنه‌در :
یقال مرن به الارض اذا ضربه بها ومرن برجشید ثیاب آدیدر بوراده نسخه‌سی
غلطدر ویومشدلمش میشینه وسختیانه دینور وکورکه دینور فراه معناسنه‌وجانب
معناسنه در : یقال هوفی مرن منه ای جانب وکسوهٔ معناسنه‌در : یقال جاء وماعلیه مرن
ای کسوة وویرکی یه دینور عطاء معناسنه ودشمندن قاچمق معناسنه در : یقال مرن
فلان عن عدوه مرنا اذا فر منه (المران) زنار وزننده یومشغرق اولان پك
ومتین مزراقلرد دینورکه خیزران کبی اکیلور مفردی مرانه‌در یقال تطاعنوا بالمران

ای الرماح الصلبة اللدنة و مرّان برشجر آدیدر ترکیده بیان قزلجق اغاجی و جغت اغاجی دیدکلریدر و عمیر بن ذی مرّان صحابه‌در و ذهل بن مرّان بنی جعفی قبیله‌سندندر (المرن) کتف وزننده عادت و آیین معناسنه‌در : یقال مازال ذلك مرنه ای عادته و غریو و فریاد و غوغا و قتاله دینور یقال ماهذا المرن ای الصخب و القتال (المرن) فتحتینله بنجه بکمیلربك اغاج باشنده داللر ارالغنده یابدقلری تخته دینورکه اوزرنده نوم و آرام ایدرلر (مرانه) سحابه وزننده بر موضعدر و بر ناقه اسمیدر (التمرن) تفعل وزننده فضیلت و ظرافت تصلمق معناسنه‌در : یقال تمرن فلان اذا تفضل و تظرف و بر نسنه‌یه همیشه ادمان ایدر اولمق معناسنه در : یقال مرّنه فتمرن ای درّبه فتدرب (امران الذراع) همزه‌نك فتحیله قولده اولان سکیرلره دینور (ابو مرینا) جلیبا وزننده بر بالغه اطلاق اولنور بو لسانمزده موربنه دیدکلری بالق اوله‌جقدر (بنو مرینا) اهل حیره‌دن بر جماعتدر (الممارنة) مفاعله وزننده (و المران) قتال وزننده ناقه ابتدا کبه کوربنوب بعده بوش چقمق علی قول بوغورلر هر چند کندیسنه چوق آشوب لکن اصلا کبه قالمامق یاخود تکرار اشمدیجه کبه قالمز اولمق معناسنه در : یقال مارنت الناقة ممارنة و مرانا اذاظهرلهم انها لاقح و لم تکن اوالتی یکثر ضرابها ثم لا تنقح اوالتی لاتنقح یکرّ علیها الفحل (الممارن) ذکر اولنان ناقه‌یه دینور (مرّان) شداد وزننده مکه قربنده بر قریه‌در (مرّین) میمك ضمی و راء مشدده‌نك کسریله مصرده بر قریه در (مرین) زبیر وزننده مرو قضاسنده بر قریه در (التمارن) تفاعل وزننده ناقه‌نك سودی صوغشمق معناسنه در : یقال تمارنت الناقةاذا انقطع لبنها (المزن) میمك فتحی و زای معجمه‌نك سکونیله (و المزون) قعود وزننده بر طرفه بالقیه‌رق همان بر سمته طوغری اوق کبی سرعتله آنوب یوروبی ویرمك معناسنه‌در: یقال مزن الرجل مزنا و مزونا من الباب الاول اذامضی مسرعا لوجهه و ذهب و بر آدمك چهره‌سی روشن اولمق معناسنه‌در: یقال مزن الرجل اذا اضاء وجهه وطولدرمق معناسنه‌در : یقال مزن القربة اذاملاءها و بر آدمی مدح و ستایش ایلمك معناسنه‌در : یقال مزن فلانا اذا مدحه و بر آدمی آخره تفضیل و ترجیح ایلمك یاخود سلطان و امیر حضورنده غائبده اولان بر آدمی مدح و ثنا ایلمك معناسنه در : یقال مزن فلانا اذا فضله اوقرظه من و رائه عند ذی سلطان و دشمندن قاچمق معناسنه‌در : یقال هذایوم مزن ای یوم فرار من العدو (التمزن) تفعل وزننده بو دخی بر طرفه نظر و عدول ایلمیه‌رك همان سرعتله طوغریجه کتمك معناسنه در : یقال تمزن الرجل اذا مضی مسرعا لوجهه و ذهب و برنسنه‌یه ادمان ومداومت ایلمك معناسنه‌در: یقال تمزن علیه بمعنی تمرن وسخاوت

صاتمق معناسنه‌در : يقال تمزن فلان اذا تسخى وفضل وظرافت تصلمق معناسنه‌در : يقال تمزن فلان اذا تفضل وتظرف وخوزهٔ قدرتندن زياده ايله لاف وكزاف ايلمك معناسنه‌در : يقال تمزن الرجل اذا اظهر اكثر مماعنده (التمزين) تفعيل وزننده طولدرمق معناسنه در : يقال مزّن القربة اذا ملأها و برآدمى آخره تفضيل وترجيح ايلمك معناسنه‌در : يقال مزّنه اذا فضله ومدح وستايش ايلمك معناسنه‌در : يقال مزنه اذا مدحه (المزن) ميمك ضميله بلوده دينور على قول آق بلوده ياخود يغمورلى بلوده دينور آندن برقطعه‌يه مزنه دينور يقال فى السماء مزن اى سحاب او ابيضه اوذ والماء ومزن برخاتون آديدر وسمر قند قضاسنده برقريه آديدر وكاهجه مزنه دخي ديرلر ودبلم مملكتنده بربلده آديدر (المزن) فتحتينله عادت وآيين معناسنه‌در : يقال كان مزنه كذا اى عادته وطريقه واسلوب معناسنه‌در: يقال مزنه كذا اي حاله وبومهمله ايله مرن كلمه‌سندن مصحف دكلدر (المازن) صاحب وزننده قريجه يمورطه‌سنه دينور و برقبيله پدرى اسميدر و برصو آديدر (المزنة) غرفه وزننده بلود پاره سنه دينوركه ذكر اولندى بوجهتله بلود ارالغندن چيقوب كورينن هلاله ابن مزنه اطلاق اولنور ومزنه يغموره دينور (مزون) صبور وزننده ارض عمان اسميدر (مزينه) جهينه وزننده برقبيله‌در نسبتنده مزنى دينور ميمك ضمى وزايك فتحيله (المسن) ميمك فتحى وسينك سكونيله قامچى ايله اورمق معناسنه‌در على قول شين معجمه ايله‌در (المسن) فتحتينله لا اباليانه اولمق معناسنه‌در يقال مسن الرجل مسنا من الباب الرابع اذا مجن (الميسون) جيحون وزننده سروسهى كبي قدى موزون وچهره‌سى دلبر خوشلقا اوغلانه دينور (وميسون) * (وماسن) صاحب وزننده اسامئ ناسدندر (الميسوسن) ميمك فتحيله برنسنه برنسنه‌دركه نسوان صاچلرنى غسل ايده جكلرى شيئك ايچنه قاتوب قارشدررلر شارح ديركه فى الاصل فارسى اوله‌رق مى ايله سوسن لفظدن مركبدركه سوسن شرابى اوله جقدر كل صو بى كبي باشلرنى يايقدقلرى نسنه‌يه قارشدررلر خوشبو اولديغى ايچون (مسينان) ميمك فتحيله قهستان قضاسنده برقريه آديدر (مشكدانه) ميمك كسريله وشين معجمه ايله لفظ فارسيدر مسك قابى ومسك قتوسى ديمكدر محدثيدن حافظ عبدالله ابن عمر بن ابان بلك خوشبوى وخوشخوى اولمغله آنكله ملقب اولدى (المشن) ميمك فتحى وشين معجمه نك سكونيله قامچى ايله اورمق مسن معناسنه‌در: يقال مشنه مشنا من الباب الثانى بمعنى مشنه اى ضربه بالسوط وطرملامق معناسنه در : يقال مشن وجهه اذاخدشه وجماع ايلمك معناسنه در : يقال مشن المرأة اذا جامعها وخشونتلو نسنه ايله سيلمك معناسنه در : يقال مشن يده اذا مسحها بخشن

وقبضه جاوب ايچرو به ايشلنميوب همان دری بی صیبرمق معناسنه در : یقال مشن فلانا بالسیف اذا ضربه به ضربا قدقشر جلده وجزوی نسنه ال و یرملك معناسنه درکه دری بی صیبرمق معناسندن مأخوذدر کاسیذکر وممهده اولان سودی هب صاغمق معناسنه‌در : یقال مشنت الناقة اذاحلب مافی ضرعها (الامتشان) افتعال وزننده برنسنه‌دن برپاره کسوب اروب آلمق معناسنه در : یقال امتشنه اذا اقتطعه وقاپمق معناسنه در : یقال امتشنه اذااختلسه وقلج صیبرمق معناسنه در : یقال امتشن السیف اذاسله وممهده اولان سودی هب صاغمق معناسنه در : یقال امتشن الناقة اذاحلب مافی ضرعها ودسترس اولدیغی نسنه‌یی اخذایلمك معناسنه‌در تقول امتشن منه مامشن لك ای‌خذ ماوجدت کماذکر (المشنة) ثمره وزننده ککیش اولوب درینلکی اولمیان یاره به دینور برنسنه به سورتمکله یاخود قلج صیبرمقله پیدا اولان بیوجك صیبرق اوله‌جقدر یقال اصابته مشنة ای‌جرح‌له سعة ولاغورله (التمشین) تفعیل وزننده ناقه سودنی زوراکی ویرملك معناسنه در : یقال مشنت الناقة اذادرت کارهة (الموشـان) (والمشان) میملرك ضمیله (والمشان) کتاب وزننده برجنس خرمادرکه جمله‌سنك اطیبی در قال الشارح ومنه المثل • بعلة الورشان تأکل خبیث وخونخوار قورده دینور وسلیطه وبد زبان عورته دینور یقال امرأة مشان ای سلیطة (المعن) میمك فتحی وعینك سکونیله اوزون نسنه‌به دینور یقال شیٔ معن ای‌طویل وقصه نسنه‌به دینور یقال شیٔ معن ای‌قصیر وآزجه نسنه‌به دینور قلیل معناسنه وچوق نسنه‌به دینور یقال شیٔ معن ای کثیر وناچیز نسنه‌به دینور یقال اعطاه معنا ای هینا یسیرا وحق اقرار ایلمك‌معناسنه در : یقال معن فلان بحقه معنامن‌الباب الاول اذااقرّ وذلّ وحقارت معناسنه در: یقال ماهذا المعن ای‌الذل شارحك بیانه‌کوره بوراده والاقرار بالذل نسخه‌سی غلطدر وانکار وجحود معناسنه‌در : یقال‌معن بحقه اذاجحده وکفران نعم معناسنه در : یقال هویمعن للنعم ان یکفر ومعن سختیانه دینور وبربوزنده ظاهر وآشکاره جریان ایدن صویه دینور یقال ماء معن ای‌ظاهر ومعن بن زائده کرمای عربدندر جود وسخا ایله ضرب مثلدر حاتم کبی ومعن مطلقا کندوسیله انتفاع اولنان نسنه به دینور ومصدر اولور ات بك‌ایراق سکرتمك معناسنه یقال معن انفرس معنامن الباب الثالث اذاتباعد یعنی عادیاصویی‌اقتمق معناسنه در : یقال معن‌الماء اذاساله ونبات کرکی کبی صویه قانوب تاب وطراوتله یتشمك معناسنه در : یقال معن النبت اذا روی وبلغ (الماعون) عطیه واحسانه دینور یقال هو یمنع الماعون ای‌المعروف ویغموره دینور وصویه دینور ومطلقا کندیسیله انتفاع اونه‌جق شیئه دینور یاخود قومشودن واحبابدن عاریت‌المق شانندن اولان شیئه

دینور خردوات خانه کبی که بالته وکسر وتنجره وقوغه وچناق وسفره مقوله سی نسنه‌لردن عبارتدر یقال هو یعین فی ماعونة وهوکل ماانتفع به اوکل مایستعار من فاس وقدوم ونحوه وماعون طاعت وانقیـاد معناسنه در : یقال یمنع ماعونه ای انقیاده وطاعته وزکاته‌دینور یقال اعطی ماعونه ای زکوته وطالبدن منع اولنان یعنی نفاستی سببیله برکسیه وبرلمز اولان نسنه‌یه دینور یقال هو ماعون ای یمنع عن الطالب وطالبدن منع اولنمیان یعنی مبتذل اولمغله کسه‌دن دریغ اولنمز اولان شیئه دیمکله ضد اولور یقال هوماعون ای لایمنع عن الطـالب وماعون حیوانک عهده اقتدارنده اولان بورویشه اطلاق اولنور یقال ضرب الناقة حتی اعطیت ماعونها ای بذلت سیرها (الامعان) همزه نک کسریله پک ایراق سکرتمک معناسنه‌در : یقال امعن الفرس اذاتباعد وبرخصوصده حدی متجاوز اولمق اوزره مبالغه واجتهاد ایلمک معناسنه‌در : یقال امعن فی الامر اذاابعد امعان نظر بوندندر وکلربوه‌سنک التنا اوته‌سنه‌وارمق معناسنه‌در که بولنمبوب ناپدید اولوریقـال امعن الضب فی حجره اذاغاب فی اقصاه وبرآدمک مالی چوغلمق معناسنه‌در : یقال امعن الرجل اذا کثر ماله ومالی آزالمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال امعن امعن الرجل اذاقل ماله وبرآدمک حقنی آلوب کتمک معنا سنه در : یقـال امعن بحقه ای ذهب به وبرآدمک حقنی اقرار ایلمک معناسنه اولمغله ضداولور یقال امعن بحقه اذا اقربه‌وصو آقمق معناسنه در : یقال امعن الماءاذاجری (معین) امیروزننده یمنده بربلده‌در ویحیی نام امام وحافظک پدری اسمیدر (الممعون) شول مرعایه دینورکه آنده آب روان اوله یقـال کلاء ممعون اذا جری فیه الماء (المعان) مکان وزننده یورده وقوناق یرینه دینور یقال نزلوا فی معان لطف ای مباءة ومنزل ومعان حجاج شام طریقنده برموضع آدیدرحالا برقریه درته که عون ماده سـنده دخی ذکر اولندی (معـان) غراب وزننده بررجل آدیدر (المعنان) میمک ضمیله دره‌لرده اولان صوآقندیلرینه دینور (المکن) میمک فتحی وکافک سکونیله (والمکن) کتف وزننده کلر وچکرکه مقوله‌سی جانورلرک یمورطه لرینه دینور ومکن کافک سکونیله ذکر اولنان جانور یمورطلمق معناسنه‌در یقال مکنت الضبة والجرادة مکنا من الباب الرابع اذا باضت (المکون) صبور وزننده یمورطلیان کلر وچکرکه مقوله سنه دینور (الامکان) همزه‌نک کسریله یودخی کلر وچکرکه مقوله‌سی یمورطلمق معنـاسنه در : یقـال امکنت الضبة اذا باضت فهی ممکن وبرادمی برنسنه‌یه قادرقلمق معناسنه در: تقول امکنته من الشیء ای اقدرته شـارح دیرکه امکان برکسه یه برنسنه مقدور اولمق معناسـنه ده استعمال اولنورکه ممکن اولمق تعبیر اولنور ومنه یقال فلان لایمکنه النهوض ای لایقدر علیه (الممکن) محسن وزننده یمورطه لو کلر مقوله سنه

دیور وشول وادی به دیورکه انده مکنان دیدیکی اوت بتراوله (المکنات) میمك فتحی وكافك كسری وضمیله مكنه ومكنه لفظلرندن جمعدركه كاروجكركه مقوله سنك یورطه‌سنه دیور قوش یورطه‌سنه ده اطلاق اولنور ومنه الحدیث [اقروا الطیر علی مکناتها] بکسر الکاف وضمها ای بیضها (المکانة) امانه وزننده (والمکینة) سفینه وزننده وقارور زانه معناسنه درکه خفیف اولمیوب تنكرلو اولمقدن عبارتدر تقول امش علی‌مكانتك ومكینتك ای علی التؤدة والهینة ومكانه برادم سلطان ووالی عندنده رتبه وحیثیت صاحبی اولمق معناسنه در واول رتبه وحیثیته دخی دینور یقال مكن فلان عند السلطان مكانة من الباب الخامس اذا صار ذامنزلة ویقال‌له عند السلطان مكانة ای منزلة (المكین) امیر وزننده پادشاه ووالی یاننده رتبه ومنزلت صاحبی آدمه دینورجمعی مكناء كلور قرناء وزننده مؤلف بونلری كون ماده‌سنده دخی ذكر ایلشدر اختلافه بناء (التمكن) تفعل وزننده برادم سلطان یاننده رتبه وپایه صاحبی اولمق معناسنه در : یقال تمكن الرجل اذا صار مكینا عند السلطان وبرنسنه‌یه مقتدر اولمق معناسنه در : تقول امكنته من‌الشیء فتمكن ای قدرته فاقتدر مصباحك بیانه كوره بوندن‌اسم‌مكنه‌در غرفه وزننده وقالدیكه وجوب وامتناع مقابلی اولان امكان بو معنادندر مكانه دن دخی اولمق قابلدر (الاسم المتمكن) اسم فاعل بنیه سیله نحویون عندنده حركات ثلاثی یعنی رفع ونصب وجر حركه لرنی قبول ایدن اسمه اطلاق اولنور زید كبی یقال جاء نی زیدورایت‌زیدا ومررت بزید اشبو اسم معربه متمكن اطلاقی اسمیتده تمكننه مبنی در (المكان) میمك فتحیله جای وموضع معناسنه در جمعی امكنه واماكن كلوركه جمع الجمعی اوله چقدر مؤلف بونیدخی كون ماده‌سنده ذكر ایلدی (المكنان) میمك فتحیله‌برنوع نبات‌آدیدرمواشی‌مرعاسندندر (ابومكین) امیر وزننده تابعیندن نوح بن ربیعه نك كنیه‌سیدر (التمكین) برآدمی برشیئه مقتدر قلمق معناسنه در (الاستمكان) برنسنه‌یه اقتدار پیدا ایلمك معناسنه در تقول مكنته من‌الشیء فاستمكن ای‌اقدرته (المن) میمك فتحی ونونك تشدیدیله (والمنینی) خلیفی وزننده نعمت ویرمك معناسنه در : یقال من‌علیه منا ومنینی من‌الباب الاول اذا انعم وبرآدمه ایولك ایلمك معناسنه در : یقال من علیه اذا اصطنع عنده صنیعة ومن ومنه میمك كسریله برآدمه ایتدیكی ایولكی ولطف واحسانی تعدید ایله باشنه قاقمق معناسنه دركه تحمیل منت‌وامتنان ایلمك تعبیر اولنوریقال من‌علیه مناومنة اذاامتن شارح دیركه منه‌لفظی بومعنادن اسم‌دخی اولور احسانی باشه قاقمغه دینور ونعمت واحسانه‌دخی اطلاق اولنور ومن كسمك معناسنه در : یقال من الشیء اذا قطعه وطواری یوروب بیتاب ایلمك

معناسنەدر : يقال من‌الناقة اذاحسرها ويول يوريمسى آدمى يك‌انعاب ايلمكله قوتنى كيدروب ضعيف وبيمجال قلمق معناسنه در : يقال من‌السير فلانا اذا اضعفه واعياه وذهب بمنته اى بقوتة وبر نسنه يى اكسلتمك معناسنه در : يقال من الشئ اذا نقصه ومن مطلقا هوادن نازل اولان شول طل ورطوبته دينوركه طاشلر واغاجلر اوزره نازل اولوب بال قوامنده منعقد وشيرين وصمغ هيئتنده خشكين اولور شيرخشت وترنجبين كبى و بو بابده معروف اولان شجر بلوط اوزره نازل اولاندر معتدل ورطوبتدن عارض اولان سعاله وصدره وآق جكره نافعدرمعلوم اولەكه من ديدكلرى رطوبت تركيده قدرت حلواسى ديدكلرى دركه برقاج نوع اولور بريسى ترنجبين دركه بياض اولور وبونك شهدانه اولاننه من افرنجى دينوركه اطباء استعمال ايدرلر وبعضا فرنكلر تربيه ايله بياض پنير شكرى طرزنده ايدرلر آنكچون من افرنجى ديرلر وبعضا طبله كارلرقدرت حلواسى ديو يشله مائل اولاننى صتارلر طشره ولايتلرده اكا كزبى تعبير ايدرلر وبال صره تعبير اولنان نوعنه فارسيده شير خشك ومعربنده شيرخشت ديرلر انتهى ومن شول آدمه دينوركه آنى بركمسه ادعا ايليه شارح ديركه بونسخەلر غلطدر صواب اولان والممن الذى لم يدعه اب اولمقدر نتەكه محكمده بورسمه مرسومدر وممن ميم اولانك ضمى وثانيەنك كسريله در پس صوبى ونسبى معلوم اولميان آرالق دولى ياخود لقطه مقولەسى شخص اولوركه بركمسه بوبنم ولدمدر ديو ادعا ايلمز و بوقطع معناسندندر ومن بردرلوكيل ياخود ميزان على قول ايكى رطل مقداره دينوركه لسانمزده بطمان تعبيراولنورنتەكه منادخى دينور قفاوزنده جمعى منان كلور ومنا لفظنك جمعى امناء كلور احشاء وزننده و بومعتلدر (الامتنان) افتعال وزننده برآدم بركمسيه ايتديكى احسانى ذكر وتعداد ايله باشنه قاقق معناسنەدر يقال امتن عليه اذا عدله مافعله من‌الصنايع و برآدمك عندنده بغايت فاخر ونفيس اولان نسنەسنه نائل اولمق معناسنەدر تقول امتننته اذا بلغت ممنونه (الامنان) همزەنك كسريله بودخى ضعيف وبيمجال‌قلمق معناسنەدر : يقال امنه اى اضعفه وذهب بمنته اى قوته (التمنن) تفعل وزننده امنان معناسنەدر : يقال تمننه السير اذا اضعفه وذهب بقوته (المنته) ميمك ضميلەزورو قوته دينور يقال ليس لقلبه منة اى قوة (منه) ميمك فتحيله اسماء نسواندندر (المنون) صبور وزننده دهروزمانه اطلاق اولنور قطع معناسندندر يقال دار عليهم المنون اى‌الدهر (ريب المنون) حوادث دهردن عبارتدر واولومه اطلاق اولنور يقال منه‌المنون اى‌الموت وبرآدمه نسنه و بردكده ياخود بر ايولك ايلدكده امتنان ايدن كمسيه دينور منون دخى دينور يقال رجل منون ومنونة اى‌الكثير الامتنان

ومنون شول خاتونه دیورکه مال وغناسی ایچون تزوج اولنمغله هربار قوجه‌سنه
امتناندن خالی اولمز کاسبذکر ومنونه اورنجکه دینور (المنانة) شـداده وزننده
بودخی مالی ایچون تزوج اولنمش خاتونه دیورکه دائما زوجنه امتنان اوزره اولور
يقال امرأة منون ومنانة اذا كانت تزوجت لمالها فهو تمن على زوجها قال الشارح
ومنه الحديث [لاتتزوجنّ حنانة ولامنانة] (المنين) امیروزننده توزه دینور غبار
معناسنه وضعیف ایپه دینور وضعیف وناتوان آدمه دینور يقال رجل منين ای
ضعيف وقوی وزورمند آدمه دیمکله ضد اولور يقال رجل منين ای قوی ومنين
شام دیارنده جبل سنیر اعمالندن برقریه آدیدر بوراده سینین نسخه‌لری غلطدر
مترجم دیرکه شارح تاریخ عتبی اولان منینی اكا منسـوبدر (الممنون) بودخی
ضعیف آدمه وقوی آدمه دینور و برآدمك عند نده نهایت درجه‌ده فاخر ومعتبر
اولان شیئه دینور ومحسوب وموزون نسنه‌یه دینور ومقطوع معناسـنه در :
ومنه قوله تعالى [فلهم اجر غير ممنون] ای غیرمحسوب ولا مقطوع (المننة)
عنبه وزننده اورنجکه دینور ودیشی کرپی‌یه دینور (الممانة) تشـدید نونله
مفاعله وزننده برکسه‌نك ایشنی بتورمکده تردد ایلمك معناسـنه‌در : تقول ماننته
ای ترددت في قضاء حاجته (الممنان) میم اولانك ضمی وثانیه‌نك کسریله لیل
ونهاره اطلاق اولنور (منين) زبیر وزننده (ومنان) شداد وزننده اسامیدندر
وابو عبدالله بن منیکه میمك فتحی ونون مشدده‌نك کسریله‌در لغویدر (منينا)
زلیخا وزننده بر رجلك لقبیدر (المنان) میمك فتحی ونونك تشـدیدیله عبادنه
ابتدای امردن اعطـا وانعام ایدن معطئ حقیقی جلّ شانه حضرتلرینـك اسماء
حسناسندندر (من) میمك فتحی ونونك سکون اوزره بناسـیله اسمدر الذی
معناسـنه‌در والفاظ عمومدن اولمغله ابعد وطولده متناهی کلام کثیردن مغنی‌در
زیرا من يقم اقم معه دیدیکك حینده مقصودك افاده اولنمغله جمیع ناسك ذکرندن
کافی ووافی اولدی اکر بویله دیمسك ان يقم زيد او عمرو او بكر او خالد الى غير
ذلك عبارتیله هرکسی تعداد ایدمرك عاجز ودمبسته قاله‌جغك درکار وافادۀ
غرضه طریق بولمق متعذر اولوردی زیرا تسلسل کبی الى غير النهايه چکلمکله
جزاء تکلمه وقت بولنمز ومن کلمه‌سی اسـتفهام محض ایچون اولور وحکایه
صورتنده تثنیه وجمعلنوب منان ومنون دینور وذوی العقوله مخصوص اولمغـله
من عندك دیدیکك حینده من الناس قولندن مستغنی اولنور وشرطیه اولور نحو
قوله تعالى [من يعمل سوء يجزبه] الايه وموصوله اولور نته‌که ذکر اولندی
ونکرۀ موصوفه اولور کقول بشر الانصاری * فكفى بنا فضلا على من غيرنا *
حبّ النبي محمد ايانا * ونکرۀ تامه اولور نحو مررت بمن محسن ای بانسان محسن

(من) ميمك كسريله حرف جردر غالبا اما كنده ابتداء غايت ايچون اولور وسائر معنالرى اكا راجعدر نحو قوله تعالى [انه من سليمان] الاية بونده مكان منزلنه تنزيل اولندى ونحو قوله تعالى [من المسجد الحرام) اى ابتداء اسرائه من المسجد الحرام وفى الحديث [فطرنا من الجمعة الى الجمعة] بونده زمانده ابتداء غايت ايچوندر و تبعيض ايچون اولور كقوله تعـالى [منهم من كلم الله] و بيان جنس ايچون اولور و بونده اكثرى ما و مهما كلمه‌لرندنصكره واقع اولور زيرا بونلر ابهام خصوصنده مفرط و موغل در كقوله تعالى [ما يفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها] وقوله تعالى [مهما تأتنابه من آية] و تعليل ايچون اولور كقوله تعـالى [مما خطيئاتهم اغرقوا] و بدل و عوض ايچون اولور كقوله تعـالى [ارضيتم بالحياة الدنيا من الاخرة] و كما فى القنوت لاينفع ذا الجدمنك الجداى لاينفع ذا الحظ حظه من الدنيا بدلك اى بدل طاعتك اوبدل حظك و غايت معناسنه اولور نحو قولك رأيته من ذلك الموضع زيرا بونده موضع مذكورى رؤيته غايت يعنى ابتدا و انتهاء رؤيته محل قلندى و تنصيص على العموم معناسنه اولوركه زائده اولور نحو ما جاء نى من رجل و توكيد عموم ايچون اولور بونده دخى زائده‌در نحو ما جاء نى من احد و فصل معناسنه اولور بو صورتده ايكى متضادك ايكنجيسنه داخل اولور كقوله تعالى [والله يعلم المفسد من المصلح] وباء جاره‌يه مرادف اولوركقوله تعالى[ينظرون اليك من طرف خفى]اى بطرف خفى وعن كلمه‌سنه مرادف اولور كقوله تعـالى [فويل للقاسية قلوبهم من ذكرالله] اى عن ذكره وفى كلمه‌سنه مرادف اولور كقوله تعالى [ارونى ماذاخلقوا من الارض] اى فى الارض وقوله تعالى [اذانودى للصلاة من يوم الجمعة] وعند كلمه‌سنه مرادف اولور كقوله تعـالى [لن تغنى عنهم اموالهم ولااولادهم من الله شيئا] اى عندالله و على كلمه‌سـنه مرادف اولور كقوله تعـالى [ونصرناه من القوم] اى على القوم مترجم حقير ديركه مؤلف بوراده اون درت معنا ذكر ايلدى كتب نحويه‌ده زياده مذكوردر ازجمله ربما معناسنه اولور وصله اولور لام زائده معناسـنه ومذ معناسنه و باء قسم معناسـنه اولور (التموين) تفعيل وزننده بر كمسـه اهل و عيالنه چوق نفقه و مؤنت كورمك معناسـنه‌در : يقال تمون الرجل اذا اكثر النفقة على عياله (المون) عون وزننده بر آدمك مؤنتنى رؤيت و اداره ايلمك معناسـنه‌در : يقال مانه يمونه مونا اذا قام بكفايته و بونده مهموز دخى لغتدر نته‌كه ذكر اولندى (الممون) مقول وزننده مؤنتى كورلمش آدمه دينور (المهنة) ميمك كسرى و فتحى و هانك سكونيله (والمهنة) فتحاتله (و المهنة) كلمه وزنـنـده عمل و صنعت و خدمتده اوزلغه و چيره دستلكه دينور يقال هو حسن المهنة و المهنة و المهنة اى الحذق بالخدمة

والعمل (المهن) رهن وزنده (والمهنة) ميمك فتحى وكسريله بر ادمه خدمت ايتمك معناسنه‌در : يقال مهنه مهنا و مهنة من الباب الثالث اذا خدمه و بر آدمى يا حيوانى اوروب دوككله رنجيده و دردمند ايتمك معناسنه‌در : يقال مهنه اذا ضربه و جهده و ناقه‌يى صودن عودنده صاغمق معناسنه در : يقال مهن الابل اذا حلبها عندالصدر و ثيابى بر بوزنده چكوب سوريمك معناسنه در : يقال مهن الثوب اذا جذبه اى جره و جماع ايتمك معناسنه‌در : يقال مهن المرأة اذا جامعها (الامتهان) افتعال وزنده بر كمسه‌يى يا بر نسنه‌يى خدمته و ابتذاله قوللنوب مبتذل ايتمك معناسنه‌در و بو معناده لازم اولور يقال امتهنه اى استعمله للمهنة فامتهن هو (المهين) امير وزنده خوار و حقير معناسنه‌در : يقال رجل مهين اى حقير و ضعيف و زبون معناسنه‌در : يقال هو مهين اى ضعيف و آز نسنه‌يه دينور يقال اعطاه شيئا مهينا اى قليلا و دادى آزنمش سوده دينور و رأى و فكر و تدبير و تمييزى آزجه سبكمغز آدمه دينور يقال رجل مهين اى قليل الرأى و التمييز و دولى طوتمز اولان اركك حيوانه دينور جمعى مهناء كلور امراء وزنده (المهانة) سلامه وزنده معنئ مذكوره‌دن مصدردر يقال مهن مهانة من الباب الخامس اذا كان مهينا (الماهن) صاحب وزنده كوله‌يه اطلاق اولنور عبد معناسنه و خدمتكاره دينور يقال هو ماهنه اى عبده اوخادمه (ميهنه) ميمك كسريله خابران ايالتنده بر قصبه آديدر (المين) زين وزنده يلان سويلمك معناسنه در : يقال مان الرجل يمين مينا اذا كذب و اكين اكمك ايچون تارلايى نطس ايلمك معناسنه‌در : يقال مان الارض اذا شقها للزراعة (المائن والميون) صبور وزنده (والميان) شداد وزنده يلانجى‌يه دينور كذاب معناسنه (الميناء) ميمك كسريله صرچه قسمنك جوهرينه دينور جوهر الزجاج معناسنه مترجم ديركه مينا يغنا وزنده فارسيده شيشه‌يه و صرچه‌يه و لسانمزده مينه تعبير ايلديكمز لاجوردى صرچه‌يه دينمكله ظاهرا فارسيدن معرب ظن اولنور (مينى) ميمك كسرى و قصر ايله بر موضع آديدر و اسكله‌يه دينور مرسى معناسنه (ميانه) كتابه وزننده اذربيجان اولكه‌سنده بر بلده در نسبتنده ميانجى دينوركه ميانج ميانه معربيدر (المان) حال وزنده صبان دمورينه دينور سنه معناسنه (ميتان) ميمك كسريله هرات قضاسنده بر قريه آديدر (المتماين) اسم فاعل بنيه‌سيله يلانجى ادمه دينور بو ملابسه ايله دوستلغى صدق و صميمى اوزره اولميوب مغشوش اولان كمسه‌يه متماين الود اطلاق اولنور يقال رجل متماين الود اى مغشوش تجز بحمده تعالى

(٭ فصل النون ٭) (المنبن) معظم وزنده بعض دانه‌لرى اكل اولنمش اولان اوزم صالقمنه دينور يقال عنقود منبن اى اكل بعض ماعليه من العنب (النتن)

نونك فتحى و تانك سكونيله بد قوقويه دینور يقال به نتن اى ضد فوح و نتن ونتانه
سلامه وزننده مصدرلردر بر نسنه بد قوقوق معناسنه در جيفه كبى يقال نتن الشیٔ
ونتن نتنا و نتانة من الباب الخامس و الثانى ضد فاح (الانتان) همزه نك كسريله
بو دخى بد قوقوق معناسـنه در : يقال انتن الشیٔ بمعنى نتن (المنتن) محسن
وزننده (و المنتن) ميمك و تانك كسريله كه ميمك ضمه سى تانك كسره سـنه تابع
اولمشدر (و المنتن) ميمك و تانك ضمه سيله كه تاء ميمه تابع اولمشدر (والمنتين)
قنديل وزننده متعفن و بدبوى نسنه يه دينور (الينتون) يعفور وزننده بر بدرايحه
نباته دينور تركيده درياس ديدكلرى ضمغك شجريدر (التنتين) تفعيل وزننده برنسنه يى
قوقودوب بدرايحه قلمق معناسنه در: يقال نتنه اذا جعله منتنا (المناتين) ميمك فتحيله منتن
لفظندن جمعدر بدرايحه لو نسنه لره دينور و منه يقال قود مناتين (انتان) همزهٔ
مفتوحه ايله طائف قربنده بر موضعدر آنده هوازن و ثقيف قبيـله لرى بيننده
بر وقعه اولمشدر (نحن) نونك فتحى و حاى مهمله نك سكونى و نون اخيره نك
ضم اوزره بناسيله ضمير متكلم مع الغير در بز ديمكدر آنكله نفسلرندن مخبر اولان
تثنيه جمع اراده اولنور وعند البعض ضمير متكلم وحده اولان انا كلمه سنك من غير لفظها
جمعيدر احتماع ساكنين محذورى ايچون آخرى تحريك اولندى وحركات سائره
بيننده ضمه اختيار اولنديغنك وجهى بودركه چون ضمه جمعه دلالت ايدوب جمع
مضمره ايسه واو وميم دلالت ايدر فعلوا وانتم كـبى واو ايسه ضمه نك جنسندندر
پس مجـانست ايچـون ضمه ايله تحريك ايلديلر (نقنه) نونك وقافك ونون
مشدده نك فتحيله ابو جعفر احمدك كه اندلسده بنى جود جماعتندن علويون دولتنك
وزيريدر پدرى اسميدر (نوقان) نونك ضميله طوس ايالتنده بربلده در محمد بن
ابى على بن ابى نصر وابو المكارم فضل الله بن الحافظ ابى سعيد وناصر بن اسمعيل
ومحمد بن المنتصر وعـلى بن ناصر بن محمد الفقهـاء النوقانيون اكا منسوبلردر
(النن) نون اولانك فتحى وثانيه نك تشديديله ضعيف صاچلره دينور ومحمد بن
عبـدالله بن النن محدثيندن برذاتدركه انك مجـازندن بزلر روايت حديث ايدرز
(النون) حرف زياده دندر واشعارده نن عنوانيله تفوه اولنمق ضرورته مبنى
جائزدر ونون يازو يازه جق دويده دينور دواة معناسنه وبالغه دينور حوت معناسنه
جمعى نينان در نونك كسريله وانوان در مترجم ديركه صحيح بخاريده مسطور اولان
حـديث طويل ذيلنده يهوديك الا اخبركم بادام اهـل الجنة قال بلى قال بالام ونون
قـولنده بالام عبرانيدر اوكوزه دينور ونوندن مراد بالقدر ونون قلجك اغزنه
اطلاق اولنور شفرة السيف معناسـنه (ذوالنون) يونس پيغمبر عـلى نبينا
وعليه السلام حضرتلرينك لقب شريفلريدر وعربدن برآدمك قلجى اسميدركه

بنی هیثمده مصنوع ایدی (ذوالوبین) تثنیه بنیه سیله معقل بن خویلد نام
کسه نک لقبی اسمیدر (لوبه) لونک ضمیله بنت امیه در که ابو سفیان بن حربک
منسی ایدی ونوبه کلمهٔ صواب معناسنه در : یقال قال لوبة ای کلمة من الصواب
وبرنسخه ده دینور حتی معناسنه که توبین مفردیدر کوچك جو جقلق ذقننده اولان
چقور جغه دینور یعنی سود تونه هذا الصبی مثلا بصیبه العین ای النقرة فی ذقنه
(نان) صاحب وزننده اصفهان قریه سنده بر بلده در احمد بن عبدالهادی وعلی بن
احمد المدنی اسمنده اوراندندر (نیس) نونک کسریله حجازده برموضعدر
(نبی) مکسوره ایله نبی وزننده بر نهر اسمیدر (نبوی) نون اولانک کسری
ونیه نک فتحیله کوفه ده بر موضع آدیدر وموصل قضاسنده برقریه آدیدرکه
یونس علیه السلامک قریه سیدر بمجز بحمده تعالی

(فصل الواو) (الوأن) واوک فتحی وهمزه نك سکونیله یعنی کوده لو
آدمه دینور علی قول مصنفا وبعض نسخه ده دینور مؤنثی وأنه در (الوبنه)
واوك فتحی وبانك سکونیله اذی ورنجش معناسنه در : یقال وقع فی الوبنة ای
الاذی وآجلغه دینور یقال اخذه الوبنة ای الجوعة (الواین) صاحب وزننده
کس وکسه معناسنه مستعملدر یقال مالی اندار وابن ای احد (الوتنة) واوك
فتحی وتانك سکونیله مخالفت معناسنه در : یقال بینهما وتنة ای مخالفة (الواتن)
صاحب وزننده برنده ثبت ودائم اولان شیئه دینور یقال هو واتن فیه ای ثابت
دائم وبریوزنده دائمی جاری اولان صویه وصف اولور یقال ماء واتن ای معین
دائم (الوتین) امیر وزننده یورك طمرنه دینورکه کسلدکده صاحبی هلاك اولور
جمعی وتن کلور واوك ضمیله واوتنه کلور اجوبه وزننده و بودوام معناسندندر
(الوتن) واوك فتحیله برآدمك یورك طمرنه اورمق معناسنه در : یقال وتنه
وتنا من الباب الثانی اذا اصاب وتینه (الوتون) قعود وزننده (الوتنة)
وعده وزننده برنسنه اصلا منقطع اولمیوب دائمی اولمق معناسنه در : یقال وتن الماء
وتونا وتنة اذا دام ولم ینقطع (الاستیثان) حیوان سمورمك معناسنه در : یقال
استوثن المال اذا سمن (الاستیثان) ذی مثلثه ایله بو دخی حیوان سمورمك
معناسنه در : یقال استوثن المال اذا سمن وبرنسنه بقیه قالق معناسنه در : یقال
استوثن الشیء اذا بقی وقوی اولمق معناسنه در : یقال استوثن الشیء اذا قوی
وبرنسنه‌یی چوغالتمق معناسنه در : یقال استوثن من المال اذا استکثر وخرما
اغاجلری ابرلی اوفقلی ایکی بلوك اولمق معناسنه در : یقال استوثنت النخل اذا
صارت فرقتین صغارا وکبارا و دوه لرك یاورلری کندولر ایله بیله جه نشئت ایلمك
معناسنه در یقال استوثنت الابل اذا نشأت اولادها معها (الوثن) فتحتینله

بته دینور صنم معناسنه جمعی وثن کلور ضمتیله واو ثان کلور یقال کأنّه وثن
من‌الاوثان ای صنم شارح‌درکه بعضلر بونی حجاره واخشاب مقوله‌سندن مصنوعه
تخصیص ایدرلر (الواثن) واثن وزننده ومرادفیدرکه ثابت و پایدار اولان
نسنه‌یه دینور یقال ماء واثن ای واتن صنم معناسی بوندن مأخوذدر (الموثونة)
ذلیله اولان عورته دینور (الایثان) همزه‌نك کسریله بر آدمه [illegible] عطیه
ویرمك معناسنه‌در : یقال اوثن زیدا اذا اجزل عطیته ووافر [illegible] معناسنه‌در :
یقال اوثن من‌المال اذا اکثر منه (الوجن) واوك فتحی وجیمك سکونیله آتمق
معناسنه‌در : یقال وجن به وجنا من‌الباب الثانی اذا رمی به بر نسنه‌یی یره اورمق
معناسنه‌در : یقال وجن به‌الارض اذا ضرب بها به‌ودوکمك وجریمك معناسنه‌در : یقال
وجن‌القصار الثوب اذا دقه (الوجین) امیر وزننده دره‌نك وچایك قییسنه
دینور یقال رأیته یقعد علی وجین‌الوادی ای شطه وبایر طرزنده طپراغی بك
اولوب آنده یور یمسی صرپ و چتین اولمان یوکسکجه صرت یره دینور
(الوجناء) حمراء وزننده متین وشدید ناقه‌یه دینور وجین معناسندن مأخوذدر
یقال ناقة وجناء ای شدیدة (الوجنة) واوك حرکات ثلاثیه‌له (والوجنة)
فتحاتله (والاجنة) همزه‌نك حرکات ثلاثی وجیمك سکونیله که همزه واودن
بدلدر انسانك یوزنده یومریجه اولان موضعه دینورکه یناق تعبیر اولنور فارسیده
رخسار دینور (المیجنة) میمك کسریله طوقمقه دینور مدقه معناسنه جمعی
مواجن کلور (التوجن) تفعل وزننده خضوع‌ومسکنت‌ایلمك معناسنه در : یقال
توجّن الرجل اذاذل وخضع (الاوجن) اجد وزننده غلیظ اولان طاغه‌دینور
(الموجونة) شرمنده خجله عورته دینور یقال امرأة موجونة ای خجلة
(التوجین) تفعیل وزننده دوکمك دق معناسنه در ومنه یقال مادری ای من
وجن الجلد هوای الناس اساسده زمخشری دیدیکه تقول العرب وجن‌الدباغ الجلد
ای ضربه ودقه لیلین یعنی دباغ دری یی یومشتمق ایچون دقّ ایلدی بومعنادندرکه
عربلر مادری ای من وجن‌الجد هودیرلر ای الخلق هو معناسنه یعنی بو باب
کنایه‌دندرکه تحقیر موقعنده استعمال اولنور بن انك نه‌کونه مخلوق اولدیغنی
بیلمیورم دیجك یرده ایراد اولنور زیرا دباغت حرفتی بغایت آچلمق وکثردر
(التوحن) حای مهمله ایله تفعل وزننده قارن بیوملك معناسنه در : یقال
توحن الرجل اذا اعظم بطنه وذل وهلاك معناسنه‌در : یقال توحن‌الرجل اذا ذل
وهلك (الوحنة) ثمره وزننده صیر نجق چاموره دینور (الوحن) فتحتنله
برکیمه دروننده کین لنوب کین طوتمق معناسنه در : یقال وحن علیه وحنا
من‌الباب الرابع اذا احن (الوحنة) واوك فتحی و خای معجمه نك سکونیله

قصد معناسنه‌در : یقال به وخمه ای قصده (التوخن) تفعل وزنده خیره یاخود
تیره قصد ایتمك معناسنه‌در : یقال توخن الی خبر اوشر اذا قصد (الودن)
واوك فتحی ودالك سكونیله (والوداك) كتاب وزنده بر نسنه‌یی یاصوب
اصلتمق معناسنه‌در : یقال ودن الشیء ودنا وودانا من الباب الثانی اذا بله ونقعه
وكذلك اولان یاورونك جهازی ومهماتنی كوزلجه كورمك معناسنه‌در : یقال ودن
العروس اذا احسن القیام علیها وودن برنسنه‌یی قصالتمق معناسنه‌در : یقال ودن
الشیء ودنا اذا قصره وایرمق معناسنه‌در : یقال ودنه بالعصا اذا ضربه بها
شارح دیركه اساسده میدان لفظی بو معنادن مأخوذ اولمق اوزره مرسومدر وودن
خاتون خیره وحوره جوجق طوغرمق معناسنه‌در : یقال ودنت المرأة ودنا
من الباب الرابع اذا ولدت ولدا ضاویا (الودین) امیر وزنده (والمودون)
صویله یاصیلوب اصلانمش نسنه‌یه دینور ومودون بیونی وكوكسی كمكلری
وقبورغه‌لری وقوللری قیصه وبعضیسی طار خلقتی ناقص آدمه مؤنثی مودونه‌در
یقال رجل مودون ای القصیر العنق والالواح والیدین الناقص الخلق الضیق المنكبین
ومودونه قیصه بویلو كوجك جثه‌لو طوباج عورته دینوركه سپورندیجی
كنفه سی كبی بر معنا اولور یقال امرأة مودونة ای دخله قصیرة العنق صغیرة
الخلق ومودون خیره حوره جوجغه دینور یقال ولد مودون ای ضاو (التودین)
تفعیل وزنده بودخی برنسنه‌یی صویله اصلتمق معناسنه‌در : یقال ودنه اذابله
ونقعه وبرنسنه‌یی قصالتمق معناسنه‌در : یقال ودن الشیء اذا قصره (الاتدان)
افتعال وزنده بودخی نسنه‌یی صویله یاصوب اصلتمق معناسنه‌در واصلنمق معناسنه
اولمغله متعدی ولازم اولور یقال اتدن الخبز فاتدن هوای نقعه فانتقع (الایدان)
همزه‌نك كسریله برنسنه‌یی قصالتمق معناسنه‌در : یقال اودن الشیء اذا قصره
وعورت خیره حوره ولد طوغورمق معناسنه‌در : یقال اودنت امرأة اذا ولدت
ولدا ضاویا (الاودن) احمر وزنده تروتازه وملایم نسنه‌یه دینور یقال غصن
اودن ای ناعم واودن مرعش ایله فرات بیننده برقریه آدیدر (اودنه)
همزه‌نك فتحیله بخاری قضاسنده برقصبه‌در داود بن محمد المحدث الاونی اورادندر
(التودن) تفعل وزنده دری یومشمق معناسنه‌در : یقال تودن الجلد اذالان
(المودن) مكرم وزنده خیره حوره ولد دینور (التوذن) ذال معجمه ایله
تفعل وزنده صرف وتحویل معناسنه‌در : یقال توذنه اذا صرفه وبرنسنه‌یی
عجبلنمك معناسنه‌در : یقال توذنه اذا اعجبه (وذانان) دال مكسوره ایله
اصفهان قضاسنده برقریه‌در (التورن) تفعل وزنده چوق یاغ سورنوب دائما
نازونعیم اوزره اولمق معناسنه‌در : یقال یتورن فلان ای یتدهن كثیرا او یتنعم (واران)

تبریز قضاسنده برقریه آدیدر (الورانیة) علانیه وزننده دبره دینور است معناسنه (ورنه) ثمره وزننده سلفده ذالقعده آینك اسمیدر (الوزن) واوك فتحی وزای معجمه‌نك سکو نیله (والزنة) عده وزننده طارتمق معناسنه‌در : یقال وزنه یزنه وزنا وزنة اذا راز ثقله وخفته ووزن برنسنه یی طارتجق شیئه دینور مثقال معناسنه‌در اوزان کلور و برآدمك قالدیره میه جغی خرما کومه سنه دینورکه هجر دیاری دنکندن نصف یاثلث دنك مقداری اولور جمی وزون کلور ووزن بریلدز اسمیدرکه سهیل یلدزندن مقدم طلوع ایلمکله آنی سهیل یلدزی ظن ایدرلر ووزن الجبل وزنة الجبل طاغك یماجنه اطلاق اولنور یقال نزلوا وزن الجبل وزنته ای حذائه ووزن شبیب بن دیسم نام کمسه‌نك فرسی اسمیدر ووزن برنسنه یی اورانلمق حرص وتخمین معناسنه مستعملدر یقال وزن ثمرالنخلة اذاحرصها وحرزها ووزن موزون یاخود وازن معناسنه‌درکه نسب اوزره‌در یقال درهم وزن ای موزون او اوزن وبرنسنه‌نك قرشوسنه اطلاق اولنور کاسیجیئ واصطلاح ادبیه‌ده بحره موافق شعرنظم وتقطیع ایلمك معناسنه‌در یقال وزن الشعر اذا قطعه ونظمه موافقا للمیزان ووزن انسانك عقل ورشد واندیشه‌سنه اطلاق اولنور ومنه یقال فلان راجح الوزن ای کامل العقل والرأی (الوزنة) ثمره وزننده رشد ودرایتی اولان بودور عورته دینور موزونه دخی دینور یقال امرأة وزنة وموزونة ای عاقلة (وزن سبعه) بر رجلك لقبیدر (الوزنة) واوك کسریله بناء نوعدر یقال انه لحسن الوزنة ای الوزن (المیزان) میمك کسریله ترازویه دینورکه آلت وزندر وعربلرکوندز اورتالنوب یاریلندی دیجك یرده استقام میزان النهار دیرلر ومیزان عدل وداد معناسنه مستعملدر قال الشارح ومنه قوله تعالی [الاتطغو فی المیزان] قیل اراد بالمیزان العدل ومقدار معناسنه مستعملدر یقال میزانه کذا ای مقداره (الموازنة) مفاعله وزننده بر نسنه‌یه برابر اولمق معناسنه در : یقال وازنه اذاعادله وقرشو قرشویه اولمق معناسنه‌در : یقال وازنه اذا قابله وحازاه وبرآدمك صنیعه سنه مکافات ایلمك معناسنه‌در: یقال وازن فلانا اذا کافاه علی فعاله (الوزان) (والوزانة) واولرك کسریله وزن وزنه کبی برنسنه‌نك یماجی اولان شیئه دینور یقال هو وزنه وزنته نصبا علی الظرف و بوزانه وبوزانته ای قبالته (الوزن) واوك کسریله بودخی طارتلمش یاخود طارتیسی تام اقچه‌یه دینور واو مفتوحه کبی یقال هذا درهم وزنا ووزن ای موزون او وازن (الاتزان) اتفاق وزننده طارتلمق معناسنه‌در : یقال وزنت له الدراهم فاتزنت واقچه‌یی نقد آلمق معناسنه در : یقال اتزن الدراهم اذا انتقدها وشعر تقطیعه موافق موزون اولمق معناسنه در : یقال وزن الشعر

فاتزن و برلسنه شئ آخر ایله برابر وهمسنك اولمق معناسنه‌در : یقال اتزن العدل اذا اعتدل بالاخر (الاوزن) سائردن قوی ولنکر لو اولان شیئه دیور یقال هو اوزن من غیره ای اقوی وامکن وسائردن وجاهتلو اولان آدمه‌د ینور یقال هواوزن ای اوجههم (اتوزین) امیر وزننده اصیل وثابت معناسنه مستعملدر یقال هووزین الرأی ای اصیله اون کی مطعون اولمش ابوجهل فر یوزنه دیور (التوازن) تفاعل وزننده برابرلشمك معناسنه‌در : یقال توازنا اذااتزنا ای تساویا (الوزانة) امانه وزننده برآدمك رأی وفکر وملا حظه‌سی قوی قوی اصیل اولمق معناسنه در : یقـال وزن‌الرجل وزانة من‌الباب الخامس اذا کان اصیل الرای (موزن) مخزن وزننده برمو ضعدر (التوزین) تفعیل وزننده برنسنه‌یه ربط قلب ایدوب ذهننده آنی قرار داده قلمق معناسنه در : یقال وزن نفسه علی‌کذا ای وطنها‌علیه (الایزان) همزه‌نك کسریله توزین معناسنه در : یقال اوزن نفسه علی کذا بمعنی وزنها (الوسن) واوك وسینك فتحیله (والوسنة) هایله (والوسنة) تمره‌وزننده (والسنة) عده‌وزننده اویقو آغرلغنه‌دینورکه دماغه‌عارض اولور هنوزقلبه وکوز ه‌عروض‌ایلمز لکن کوز آغرلشوب سوزلمکه باشلر فارسیده ینکی وترکیده اویوقلمه وینکلمه واهل کیف اصطلا حنده شکرلمه تعبیر اولنور علی‌قول اویقو نك اوننه دینورکه همان بین النوم والیقظه حالتیدر وعندالبعض امزغنغه دینور که قلبه وآندن برمقدار جه کوزه عارض اولور پس اویقونك درت مرتبه‌سی اولور واصح اولان قول اولدر وبونوم حدندن خارجدر یقال اخذه الوسـن والوسنة والوسنة والسنة ای‌ثقله اواول النوم اوالنعاس وبومعناده مصدر اولورلر یقال وسن الرجل وسنا ووسنة ووسنة وسنة من الباب الرابع اذا اخذه ثقلة النوم او اوله اوالنعاس ووسن مدت مدیده اغزی آچلما مش قیونك بدونیز رایحه سندن بایلمق معناسنه‌در : یقال وسن الرجل اذا غشی علیه من نتن البئر نته که اسن دخی بومعنایه در وسنه غفلت معنا سنه مستعملدر که معنای لازمیدر یقال هو فی‌سنة ای غفلة ووسن حاجت معناسنه مستعملدر جمعی اوسـان کلور تقول ماهو من همی ولامن وسنی ای من حاجتی ویقـال قطت الابل‌اوسانها من‌الماء ای اوطارها حاجاتها (الوسن) کتف وزننده (والوسنان) عطشان وزننده (والمیسان) میزان وزننده جوق اویو قلبوب ینکلر اولان آدمه دینور مؤنثی وسنه‌در فرحه وزننده ومیسان‌در یقال رجل وسن وو سنان ومیسان وامرأة وسنة وو سنی ومیسـان اذا کثر نعاسـه بونلر اسم فاعللر در مبـالغه ایچون دخی مستعمللردر پس کو زنده نعاس اولوب اویوقلیـان آدمه ودائما بووصف‌اوزره اولان آدمه اطلاق اولنور (الاستیسان) اویوقلمق معناسنه‌در

یقال

يقال استوسن الرجل بمعنى وسن (الايسان) همزهنك كسر يله اغزى آچلمدق قيونك بخارى آدمى بخود ايلمك معناسنه‌در : يقال اوسنته‌البئر اذا جعلته مغشيا عليه ورؤيا كورملك معناسنه مستعملدر يقال رزق فلان مالم يوسن به فى نومه يعنى فى رؤياه (التوسن) تفعل وزننده بوغور ناقه‌يى او يقوده يقاليوب آشمق معناسنه در : يقال توسن الفحل الناقة اذا اتاها وهى نائمة وكذا الرجل المرأة (الموسنة) محسنه وزننده اغزى آچلمدق قيو يه دينوركه بخارى آدمى بخود ايليه (ميسان) ميم مفتوحه ايله برموضع آديدر (الوسنى) عربى وزننده چوق او يوقليوب يينكلر اولان آدمه دينور برشجوار كبى يقال رجل وسنى اى كثير الناس (الموسونة) تنبل عورته دينور يقال امرأة موسونة اى كسلى (ميسانة الضحى) ميمك كسريله دائما قوشلق وقتى او يور اولان خاتونه‌دينوركه حقلرنده مدحه‌در زيرا كيجه چوق او يوميوب ايش كورر اولمغله قوشلق اكمال ايدركذلك بعد الزوال اخشامه متعلق اموروقتى اولمغله مقدم او ييوب اول‌هنكامده او يومز خصوصا قيلوله‌يه‌ده مراعات ايدر يقال فلانة ميسانة الضحى مدح فى‌حقهن (الوشن) واوك وشين معجمه‌نك فتحيله يوكسكجه وتومسكجه ارضه دينور وكوده‌سى قالين دوه‌يه دينور (الاوشن) احمر وزننده برآدمك خانكيسنه ودائما ملازمنه دينوركه هميشه اكا تردد ايدوب انكله همنشين اولوب طعامنى بيله جه تناول ايدر اوله طال قاوق اوله‌جقدر يقال هو اوشن لفلان اى يأتيه و يقعد معه ويأكل طعامه (الوشنان) واوك حركات ثلاثيله اشنان لفظنده لغتدركه چوغانه دينور (التوشن) تفعل وزننده صوچكيلوب آزالمق معناسنه‌در : يقال توشن الماء اذا قل (الوصنة) واوك فتحى وصادك سكونيله كوچك يچاوره‌يه دينور يقال مسحه بالوصنة اى الخرقة الصغيرة (الوضن) واوك فتحى وضاد معجمه‌نك سكونيله برشيئك اجزاسنى بوكوب برى برينك اوزرينه قاتلمق ياخود برنسنه‌يى استف ايلمك معناسنه در : يقال وضن الشئ وضنا من الباب الثانى اذاثنى بعضه على بعض وضاعفه اونضده وقولان طوقومق معناسنه در : يقال وضن النسع اذا نسجه (الموضون) (والوضين) امير وزننده‌برى برى اوزره بوكيلوب قاتلنمش ياخود استف اولمش نسنه‌يه دينور ووضين ترشه‌دن ياخود قيلدن طوقنمش يصى قولانه دينور على قول ميشيندن اولانه مخصوصدر جمعى وضن كلور واوك ضميله وعربلر دابه بك آرقليوب زبون اولدى ديجك برده قلق وضين الدابة ديرلر (الموضونة) اورلمش زرهه دينور على قول صيق حلقه‌لو اولانه ياخود ايكيشر ايكيشر حلقه ايله نسج اولنمشنه ياخود جواهرايله منسوج اولانه دينور يقال درع موضونة‌اى‌منسوجة‌اوالمقاربة‌النسج‌اوالمنسوجة‌حلقتين‌حلقتين اوبالجوا هر

(التوصن) تفعل وزنده تذلل معناسنه‌در : يقال توضن الرجل‌له اذا تذلل له (الانضان) انفعل وزنده برنسنه‌به متصل اولمق معنا سنه‌در : يقال اتضن به اذا اتصل به (الميضانة) ميمك كسريله كوفه تعبير اولنان قابه ديو ر يقال نخله بميضانة اى‌انفقة (الميضنة) مكنسه وزنده جوال طرزنده برقابدركه خرما بيرا غندن منســوج اولنور جمعى مواضين‌در (الوطن) فتحتينله وطانك سكونيله انسانك اقامتكاهى اولان منزله دينوركه يورد تعبير اولنور يقال كل يحب وطنه اى‌منزل اقامته كذلك صغر وقيون مقوله‌سنك آغلينه وآخورينه اطلاق اولنور جمعى اوطان كلور (الوطن) واوك فتحى وطانك سكونيله يورده مقيم اولمق معنا ســنه در : يقال وطن بانو طن وبالمكان وطنا من الباب الثانى اذا اقام به (الايطان) همزه‌نك كسريله وطن معناســنه‌ردر : يقال اوطن‌به بمعنى وطن وبر يرى يورد ايدنمك معناسنه در : يقال اوطنه اذا اتخذه وطنا (التوطين) تفعيل وزنده يودخى بر يرى يورد ايدنمك معنا سنه در : يقال وطنه بمعنى اوطنه وتوطين النفس برنسنه به صميمى‌ربط قلب‌ايدوب آنى قرارداده قلمق معناسنه‌در : يقال وطن نفســه عليه اذا مهدها (التوطن) تفعل وزنده بريرى وطن طوتمق‌معناسنه‌در بوعلاقه‌ايله‌توطن‌النفس‌برنسنه‌يه‌قلب‌باتوب‌برلشمك‌معناسنه‌در : يقال توطنت‌نفسه عليه‌اذا تمهدت(الاستيطان)بودخى‌بريرده وطن‌ايدنمك‌معناسنه‌در : يقال استوطن‌المكان اذا اتخذه وطنا (المواطن) ميمك فتحيله‌موطن‌كلمه‌سنك جمعيدركه وطن طوتيلان محله دينور ومواطن مكه موقف يرلرندن عبارتدر يقال اذا انيت مكة فوقفت فى‌تلك المواطن فادع لنا اى مواقفها ومواطن الحرب جنك‌محللرندن عبارتدر جنكاه معناسنه يقال هذه مواطن الحرب اى مشــاهد ها (الميطان) ميزان وزنده برنسنه‌نك غايتنه دينور وشول يره دينوركه قوشى آتلربنى اورادن تعيين وارسال ايدرلر كوياكه آتلر ايچون توطن ايده‌جك مقامدر واول مسافه‌نك غايتنه كه آتلرك ســكر تمسى آنده منتهى اولور ميداء ومباء دينور واول ايكى موضعك مابينه ميدان دينور تقول ارسل الخيل من الميطان اى من‌حيث يوطن لترسل منه الخيل فى‌السباق (المواطنة) مفاعله وزنده موافقت معناسنه در يقـال واطنه على الامر اذا وافقه (الوعنة) واوك فتحى وعينك سكو نيــله بلك‌يره دينور يقال ارض وعنة اى‌صلبة وعند البعض اصلا نبات انبات ايتمز اولان آق وبور ارضه دينور واكــا وعن دخى دينــور جمعى وعان‌در واوك كسريله وعنه فرنجه يوه‌سنك اثر ونشانه دينور وطاغلرك بوزنده‌اولان يول يول‌طمرلره دينوركه شجر نبع انبات ايدن طمرلره شبيه‌اولنور (الوعن) واوك فتحيــله وعنه ايله معناى اولده مرادفدر وصغنه‌جق يره دينور ملجأ معناســنه

(التوعن) تفعل وزننده حیوان نهایت رتبه سموروب تاولنمق معناسـنه در :
یقال توعنت الابل والغنم اذا بلغت غایة السمن وبرنسنه‌یی استیعاب ایلمك معناسنه‌در
یقال توغّن الشیء اذا استوعبه (الوغنة) واوك فتحی وغین معجمه‌نك سكونیله
ایجریسی ككیش دستی‌یه دینور (التوغّن) تفعل وزننده جنكده اقدام ایلمك
معناسنه در یقال توغّن فی الحرب اذا اقدم (الوفنة) واوك فتحی وفانك سكونیله
آزلغه دینور یقال به وفنة ای قلة (التوفن) تفعل وزننده آزالوب اكسلمك
معناسنه در یقـال توفن الشیء اذا نقص وقلّ (التوقن) قافله توقل وزننده
ومرادفیدركه دیك یوقری طاغه آغمق معناسنه در یقـال توقن الوعل فی الجبل
اذا توقل (الایقان) همزه‌نك كسریله یوه‌دن كوكرجن آولمق معناسنه در یقال
اوقن الرجل اذا اصطاد الحمام من محاضنها (الموقونة) پاكدامن پرهیزكار ومخدره
قیزه دینور یقال جاریة موقونة ای مخدرة (الوقنة) غرفه وزننده طاغلرده
اولان قوش دونكنه دینور ویرده اولان چقوره دینور علی قول بعض بایرلرك
صرتلرنده چقور طرزنده اولان انكینه دینور جمعی وقنات كلور نته كه اقنه دخی
بومعنایه در جمعی اقنات كلور شـارح دیركه مبدله در (الوكن) واوك فتحیله
(والوكنة) واوك حركات ثلاثیله (والوكنه)ضمتینله (والموكن والموكنه) منزل
ومنزله وزنلرنده قوش یوه سـنه دینور یقال الطائر فی وكنه ووكنه وموكنه
وموكنته ای فی عشه ووكن لفظنك جمعی اوكن ووكن كلور واوك ضمیله ووكون
كلور ووكن مصدر اولور یك یوریمك معناسنه یقال وكن الرجل وكنا من الباب
الثانی اذا سار شدیدا واوتورمق معناسنه در یقال وكن الرجل اذا جلس وقوش
یمورطه بصمق معناسنه در یقال وكن الطائر بیضه وعلیه اذا حضنه (الواكنه)
یمورطه ده یتان قوشلره دینور یقال حمایم واكنة ای حاضنة وواكنه برقلعه آدیدر
(التوكن)تفعل وزننده یرلشمك معناسنه‌در یقال توكن الرجل اذا تمكن (التولن)
تفعل وزننده ماتم ومصیبت دمنده فریادوفغان ایلمك معناسنه در یقال تولن الرجل
اذا رفع صوته بالصیاح عند المصائب (التومن) تفعل وزننده بر آدمك اولادی
چوغالمق معناسنه در یقال تومن الرجل اذا كثر ولده (الون) واوك فتحی ونونك
تشدیدیله زبونلق ضعف معناسنه در وساز اقسامندن چارپاره‌یه دینوركه چنكیلر
وكوچكلر پرمقلریله چالارلر یقال یرقص بالون ای الصنج الذی یضرب بالاصـابع
وونّ قهستان ایالتنده برقریه آدیدر حسین الفرضیّ الونی اكا منسوبدر (الوهن)واوك فتحی
وهانك سكونیله وفتحیله بر آدم كار وعملده كوشك وسست وضعیف اولمق معناسنه‌در اسم اوله‌رق
دخی استعمال اولنور یقال وهن الرجل كوعد ووهن كورث ووهن ككرم وهنا
اذاضعف فی العمل ویقال فیه وهن ای ضعف فی العمل وضعیف ایلمك معناسنه متعدی

اونور يقال وهنه اذا ضعفه ووهن كوده‌سی قابن قصه ادمه دينور يقال رجل وهن اى قصير غليظ وكيجه باريسى مقدارنه ياخود كيجه باريسندن برساعت صكره‌جه وقته دينور نته‌كه موهن دخى بومعنايه‌در مجلس وزننده يقال مضى وهن وموهن من الليل اى نحو من نصف الليل اوبعد ساعة منه ووهن وقت مزبوره كيرمك معناسنه‌در : يقال وهن الرجل اذا دخل فى ساعة الوهن (الايهان) همزه نك كسريله بودخى وقت مذكوره كيرمك معناسنه در : يقال اوهن الرجل اذا دخل فى ساعة الوهن وبرآدمى سست وضعيف قلمق معناسنه در : يقال اوهنه اذا اضعفه (التوهين) تفعيل وزننده بودخى برآدمى سست وضعيف قلمق معناسنه در : يقال وهنه اذا اضعفه (الواهن) هانك كسريله (والموهون) سست وضعيف ادمه دينور يقال رجل واهن وموهون وامرأة واهنة وموهنة اى ضعيف جمعى وهن كلور واونك ضميله (الوهنانه) واوك فتحيله ايش ايشلمك بابنده تنبل اولان عورته دينور يقال امرأة وهنانة اى فيها فتور عند القيام (الواهنة) بركونه ريح اسميدركه انسان بير اولدقده اموزلرنده ياخود بازولرنده ياخود اخدعين ديدكلرى طمرلرده حادث اولور نامك ريح طيار ديدكلرى ريحدر وقصه ايكويه دينور كه اشاغى ايكو اوله جقدر على قول قتاده اولان اكورغه كيكنه دينور وبازوبه دينور (الوهين) اميروزننده شول كمسيه دينوركه ارغادلر اوزره ناظر اولوب آنلرى ايشلمكه سوق واغرا ايدر اوله‌بناء امينى اوله‌جقدر (الوين) اين وزننده سياه اوزمه دينور (وينى) سكرى وزننده برموضع آديدر

(٭ فصل الهاء ٭) (الهبون) باى موحده ايله صبور وزننده اورمجكه دينور يقال نسجت عليه الهبون اى العنكبوت (الهتن) نتن وزننده (والهتون) قعود وزننده (والهتنان) فتحاتله (والتهتان) تذكار وزننده يغمور ياغمق دوكلمك معناسنه در على قول بوهطل ديدكلرى يغموردن زياده اولوركه بوره اولور ياخود متصل اولمق اوزره ضعيف ياغمق ياخود برساعت كسيلوب صكره بنه ياغمق اوزره ياغمق معناسنه‌در : يقال هتنت السماء هتنا وهتونا وهتنانا وتهتانا من الباب الثانى اذا انصبت اوهو فوق الهطل اوالضعيف الدائم اومطر ساعة ثم يفتر ثم يعود (التهاتن) تفاعل وزننده هتن معناسنه در : يقال تهاتنت السماء بمعنى هتنت (الهاتن) صاحب وزننده (والهتون) صبور وزننده وجه مذكور اوزره تقاطر ايدن سحابه دينور هتون لفظنك جمعى هتن كلور كتب وزننده وهاتنك جمعى هتن كلور ركع وزننده (الهتمنة) دحرجه وزننده چوق سويلمك معناسنه در : يقال هتمن الرجل اذا اكثر الكلام (الهجنة) غرفه وزننده كلامى معيوب ايدن عيب ومحذوره دينو يقال فى هذ الكلام هجنة وهى

مايعيبه

مايعيبه وعلمده هجنه عملك اضاعتندن عبـارتدر يقال احفظ عملك عن الهجنة اى الاضاعة وهجنه مصدر اولور هجين اولمق معناسنه كلسيذكر (الهجين) امير وزننده لئيم وفرومايه به دينور يقال هوهجين اى لئيم وپدرى عربى ووالده‌سى جاريه اولان على قول پدرى جهتى والده‌سى جهتندن خيرواصيل اولان آدمه دينور جمعى هجن كلور هانك ضميله وهجناء كلور امراء وزننده وهجنان كلور بطنان وزننده ومهاجين ومهاجنه كلور شارحك بياننه كوره بونلر محاسن وملامح قبيلندندر مؤنثى هجينه در جمعى هجن كلور هانك ضميله وهجاين كلور وهجان كلور هانك كسريله يقال هوهجين وهى هجينة اى عربى ولد من امة اومن ابوه خير من امه شارح ديركه بو جنسه عربك هجين اطلاقى روم وصقالبه جنسنك بياضلغنه قصد ايله‌در وهجين صويى وجنسى كريم اولميان يعنى اصطلاحمزده كحيل اولميان آته وباركيره دينور يقال فرس وبرذونة هجين اى غير عتيق ونه سود ونه آغوز اولان ميانه قويو سوده اطلاق اولنور يقال لبن هجين اى لاصريح ولالبأ (الهجنة) هانك ضميله (والهجانة) امانه وزننده (والهجونة) عمومه وزننده هجين اولمق معناسـنه در : يقـال هجن الرجل هجنة وهجانة وهجونة من الباب الخامس اذا كان هجينا (الهجان) كتاب وزننده كزيده شـيئه دينور ومنه قول على كرم الله وجهه [هذاجناى وهجانه فيه] اى خياره وخالصه وجنا اغاجدن دوشوريلان ميوه‌يه دينور وبو ضروب امثالندندر تمامى * اذكل جان يده الى فيه * قوليدر منشـأى بودركه جزيمة الابرش نام اميرك همشيره زاده‌سى عمرو هنوز طفل ايكن اترابندن نيجه اطفال ايله منتار دوشورمكه چقوب رفيقلرى ايو منتار بولدقلرنده اكل ايدوب عمرو طايسى ايچون جيبنده حفظ ايدر ايدى بعد العود رفيقلرى تهى دسـت وعمرو جيبنده كنى چقروب كلام مزبورى ايراد ايده‌رك طـايسـنه عرض ايلدى وامام على بونى غزوه‌نك برنده فئ مسلميندن اصـلا برنسـنه‌يه وضع يد ايلمديكنى بيان ضمننده ايراد ايلمشـدر وهجـان آق تويلو لطيف جمل وناقه‌يه دينوركه مايه تعبير اولنور يقـال جمل هجـان اى ابيض وناقة هجان اى بيضاء وصويى وجنسى پاك دوه‌يه دينور بونده مذكر ومؤنثى ومفرد وجمعى برابردر يقال جمل هجان وناقة هجان وابل هجان ويقال هجاين اى كرام وحسيب وكريم الاصل آدمه دينور يقال رجل هجان اى حسيب وطپراغى پاك وصوى يره دينور يقـال ارض هجان اى كريمة (الهجانة) كتابه وزننده اسمدر حسيب واصيل اولمغه دينور يقال هوهجان اى بين الهجانة حسيب (الهاجن) صاحب وزننده برچاقشـده آتشى چقماز اولان چقماغه دينور يقال زندهاجن اذا كان لايورى بقدحة واحدة وقبل البلوغ اره وبرلمش صغيره‌يه دينور ووقتندن اول كبه قالمش كچى چبشنه

دینورکه یمش طوتمش اولور علی قول مطلقا یمشنه طوتمش حیوانه دینور یقال
عذق هاجن اذا کانت حملت قبل بلوغ الفساد اوهو کل ما حملت قبل بلوغها
(الهجنة والمهجنة) شول خرما اغاجنه دینورکه هنوز خرده وصغیر ایکن یمش
طوتمش اوله (الهجین) هانک فتحیله معانی مذکوره دن مصدردر یقال هجن
الزند وغیره هجنا من الباب الثانی والاول (الهجنة) مشجنه وزننده (والهجنا)
مرحبا وزننده (والهجنی) میمک فتحی وجیمک ضمی والفلرنک قصر ومدلریله
بی خیر ومنفعت قوم وجماعته وصف اولور (والمهجنة) معظمه وزننده
شول ناقه‌یه دینورکه بغایت صویی باث اولمغله صویی معلوم اولان کندی بلادی
بوغورلرندن غیری‌یه چکلمیه یقال ناقة مهجنة ای ممنوعة الامن فحول بلادها
لمتقها وهنوز یمش طوتمش تازه خرما اغاجنه دینور (الاهجان) همزه‌نک
کسریله بر آدمک صوی دوه‌لری چوق اولمق معناسنه در : یقال اهجن الرجل
اذا کثر هجان ابله وبوغور بنت لبون اولان ناقه‌یه آشمغله کبه قالوب طوغورمق
معناسنه در : یقال اهجن الجمل الناقة اذا ضربها وهی بنت لبون فلقحت ونتجت
واوغلانی وقیزی کوچک ایکن اولندرمک معناسنه در : یقال اهجنوهم اذازوجوهم
صغارا (التهجین) تفعیل وزننده تقبیح معناسنه در : یقال هجنه اذا قبحه
(الاستهجان) برنسنه‌یی قبیح کورمک معناسنه در تقول انا استهجن فعلک
ای استقبحه ویقال هذا مما یستهجن ذکره وفیه هجنة ای قبحة (الاهتجان) افتعال وزننده
قیز صغیره ایکن اره‌ویریلوب وطی اولنمق معناسنه در : یقال اهتجنت الجاریة علی المجهول اذا
وطئت صغیرة (الاهیجنة) مصغر بنیه‌سیله شول اوغلانلره دینور که هنوز صغار ایکن
کندی امثللری صغایر تزویج اولنمش اوله یقال غلمة اهیجنة ای اهلهم زوجوهم
صغارا الصغائر (الهدون) قعود وزننده دیکلمک وساکن وابسم اولمق معناسنه در
یقال هدن الشیء هدونا من الباب الثانی اذا سکن (الهدن) عدن وزننده ساکن
وابسم قیلمق معناسنه در : یقال هدنه هدنا اذا اسکنه وچوجغی آوتمق معناسنه در : یقال
هدن الصبی اذا ارضاه وبر نسنه‌یی یره کومک معناسنه در یقال هدن الشیء اذا دفنه
وقتل ایلمک معناسنه در یقال هدن فلانا اذا قتله (التهدین) تفعیل وزننده در بودخی
چوجغی آوتمق معناسنه در یقال هدّن الصبی اذا ارضاه وبر آدمی بر یرده اویالیوب
اکلندرمک معناسنه در یقال هدّنه اذا ثبطه وسکنه (الهدنة) تمره وزننده
جسندی یغمور دینور یقال مطرت هدنة ای مطر ضعیف قلیل (الهدنة) غرفه
وزننده اسمدر بارشغه دینور یقال وقعت بینهم هدنة ای صلح وراحت وسکون وآسایش
معناسنه در کما سیذکر (المهادنة) مفاعله وزننده مصالحه معناسنه در یقال هادنه
اذا صالحه (المهدنة) مرحله وزننده بودخی راحت وسکون وحضور معناسنه در
یقال هو علی هدنة ای دعة وسکون (التهادن) تفاعل وزننده ایش یولنه کیروب

راست ودرست اولمق معناسنه‌در : يقال تهادن الامر اذا استقام (الهيدان) ميدان وزننده قورقق آدمه دينور يقال رجل هيدان اى جبان وبخيل ونادان إدمه دينور (الهدان) كتاب وزننده احمق وثقيل وكرانجان آدمه دينور يقال رجل هدان اى احمق ثقيل (الهدن) هانك كسريله اوجوزلق خصب معناسنه‌در و بحرين قضاسنده بر موضع آديدر (الانهدان) انفعال وزننده بركسه عزيمتندن فاتر اولمق معناسنه‌در : يقال انهدن الرجل عن عزمه اذا فتر (الاهدان) همزه‌نك كسريله آتى براندرمق معناسنه‌در : يقال اهدن الخيل اذا اضمرها (المهدن) محسن وزننده شول آته دينوركه عهدهٔ اقتدارنده اولان سكرتمك مايه‌سنى كتم ايدوب هنوز اظهار ايلمامش اوله يقال فرس مهدن اذا كان قدكتم جريا لم يظهره (الهيرون) زيتون وزننده برجنس خرما اسميدر (هارون) اسم اعجميدر يعنى بر پيغمبر ذيشان اسميدركه حضرت موسى‌نك لام برادريدر عليهما السلام شارح ديركه عبرانيه‌ده هارون محب ودوست ديمكدر (هاران) ابن تارح دركه حضرت ابراهيمك برادر وحضرت لوطك پدر پدر عليهما السلام (الهرنوى) هانك ونونك فتحى وقصر ايله ياخود هرنوه ترقوة وزننده ياخود هرنوى ياى مشدده ايله برنوع نبات اسميدر على قول قرنوه‌دركه قرن ماده سنده ذكر اولندى ياخود فليفله‌دركه بيردن اصغردانه‌لردر وجع حلق و تليين بطن ايچون نافعدر مفرداتده شجر عودك ثمريله و بعضنده قلمبك ايله مبين در (الهرشن) شين معجمه ايله زبرج وزننده آوردلرى ككيش آدمه دينور يقال رجل هرشن اى الواسع الشدقين. (الهوزن) زاى معجمه ايله جوهر وزننده توزه دينور غبار معناسنه و بر قوش آديدر و بر جماعتك پدرى اسميدر (هوازن) هاى مفتوحه ايله برقبيله آديدر (التهكن) تفعل وزننده پشيمانلق ايلمك معناسنه‌در : يقال تهكن عليه اذا تندم (الهليون) برزون وزننده بر نبات معلوم اسميدر تركيده قوش قونمز ديدكلرى نباتدر حارّ و رطب و جماعى مقوى‌در (هلينيه) جهينيه وزننده بر خاتون اسميدر (الهيمنة) بيطره وزننده برآدم دعا ايلدكدنصكره آمين ديمك معناسنه‌در : يقال هيمن الرجل اذا امن اى قال آمين شارح ديركه بونك اصلى امن تأمينا ايدى ميم مشدده‌نك بريسى يايه منقلب وهمزه‌دخى هايه مبدل اولدى وهيمنه قوش قسمى ياوريسى اوزره قناد قاقوب پروازلمق معناسنه‌در : يقال هيمن الطائر على فراخه اذارفرف و بر نسنه اوزره حافظ و نكهبان اولمق معناسنه‌در : يقال هيمن على كذا اذا صار رقيبا عليه و حافظا (المهيمن) ميم اولانك ضمى وثانيه‌نك كسرى وفتحيله اسماء حسنادن بر اسم شريفدر مؤمن معناسنه كه غيرى خوف وخشيتدن امين وآزاده ايدىجى ديمكدر و بونك اصلى مأمن ايدى كه همزتينله‌ا بماندن

اسم فاعلدر همزهٔ ثانیه یایه قلب اولندقدنصکره همزهٔ اولی هایه ابدال اولنمشدر و بعضلر عندنده امین معناسنه‌درکه اصلی مؤتمن در ائتماندن مفتعل در و علی قول مؤتمن معناسنه‌درکه معتمد وزننده یاخود شاهد معناسنه‌در شارح دیرکه هیمنهٔ طائردن مأخوذدرکه مرجعی قیام علی الشیء معناسنه در بناء علیه بیضاوی الرقیب الحافظ لکل شیء عبارتیله تفسیر ایلمشدر (الهمیان) هانك کسریله اوچقوره دینور تکه معناسنه و قوشقه دینور منطقه معناسنه و دغارجقه دینورکه ایچنه زاد وزواده قیوب بله چالارلر جمعی همایین کلور یقال همیان الجبر وهمایین تجبر وهوکیس للنفقة یشد فی الوسط وهمیان بن قحافة السعدی شاعر مشهور در و بونده هاء مضمومه ایله زبانزده در یاخود تثلیثی جائزدر (همانیه) هانك ضمیله بغداد قضاسنده برقریه آدیدر (همینه) جهینه وزننده بنت خلف‌درکه صحابیه‌در (الهن) هانك فتحی و نونك تشدیدیله (والهنین) انین وزننده اغلمق معناسنه در : یقال هن الرجل هنا و هنینا من الباب الثانی اذا بکی و بر نسنه‌یه آرزو و اشتیاقله رقت ایدوب جکر نمك معناسنه‌در : یقال هن الیه اذا حن (الهانة) نون مشدده ایله (والهنانة) ثمامه وزننده کوزك ایچنده سیاهنك الت یاننده اولان یاغه دینور وکیکده قالمش ایلك بقیه‌سنه دینور ودوه قسمنك بدننده اولان سموزلك وتاب وقوت مایه‌سنه دینور (الاهنان) همزه‌نك کسریله دوه‌یی قوتلندروب تاولندرمق معناسنه‌در : یقال اهن الله الجمل ای صیره قویا (المهنون) قوتلنوب طاوئنمش ارکك دوه‌یه دینور یقال اهنه الله فهو مهنون وبو غیر قیاس اوزره در احمه الله فهو محموم قبیلندر (الهننة) عنبه وزننده کرپی دید کلری جانوردن برنوع آدیدر (هونین) هاء مضمومه ایله بربلده آدیدر (هنن) هانك فتحی ونون مشدده‌نك کسریله یمنده برقریه‌در (الهن) هانك فتحی ونونك تخفیفیله نسوان فرجنه دینور و بونك اصلی عندالبعض هن ایدی نونك تشدیدیله ومصغرنده هنین دینور مؤلف بونی هنو ماده‌سنده دخی رسم ایلمشدر (هاهنا) هانك ضمی ونونك تخفیفیله (وهاهنا) هانك ضمی ونونك تشدیدیله (وههنا) الفك حذفی ونونك تشدیدیله ظرف مکاندر یقال تنح هاهنا وهاهنا وههنا ای ابعد قلیلا یعنی شوراجغه وار دیمکدر هاء حرف تنبیهدر و بعضلر دیدیکه سودیکك آدمه ههنا وهنا دینور هالرك ضمی ونونلرك تخفیفیله که قربه اشارتدر شوراجغه کل دیمکدر وحظ ایتدیکك کمسه‌یه ههنا وهنا دینور هالرك فتحی و نونلرك تشدیدیله که بعیده اشارتدر اوته‌یه وار دیمکدر وبو معتل بابنده دخی مذکور در (الهنزمن) نون وزای معجمه ایله جردحل وزننده جماعت انسانی یه دینورکه برمحلده مجتمع وهمنشین اوله‌لر وبو فارسی هنجمن یاخود انجمن معربیدرکه مجمع ناس معناسنه‌در

(الهون) هانك ضميله (والهوان) سحاب وزننده (والمهانة) امانه وزننده
خوار وذليل اولمق معناسنه‌در : يقال هان الرجل يهون هونا وهوانا ومهانة اذا
ذل وهون ومهانه خزى وفضيحه وخاكسارى معناسنه‌در : يقال وقع فى الهون
والمهانة اى الخزى وهون اسماء ندر هون بن خزيمة بن مدركه بر قبيله پدريدر
وهون مطلقا خلق و مخلوق معناسنه مستعملدر تقول ما ادرى اى الهون هواى
اى الخلق (الهون) عون وزننده برنسنه سهل وآسان اولمق معناسنه‌در: يقال
هان عليه الامر يهون هونا اذا سهل ووقار وتانى و سكينه معناسنه در ومنه
تقول امش على رسلك وحقير وكمقدر اولان نسنه‌يه دينور يقال
شئ هون اى حقير (الهين) (والهين) ميت و ميت وزنلرنده قولاى
واسان نسنه يه دينور يقال امر هين وهين اى سهل ثانى اولدن مخففدر ووقار
وسكونت وتانى اوزره اولان تنكرلو آدمه دينور بعضلر ديديكه تشديد ايله
هواندن مأخوذدركه ذلت معناسنه در وتخفيفله لين وسكون معناسندندر يقال
رجل هين وهين اى ساكن متئد اوالمشدد من الهوان والمخفف من اللين و بونك
اصلى سيد كبى هيون ايدى (الاهون) اسهل وزننده پك سهل و آسان نسنه‌يه
دينور جمعى اهوناء كلور انصباء كبى يقال هواهون عليه اى اسهل و بو اسم فاعلدر
(التهوين) تفعيل وزننده بر نسنه‌يى سهل و آسان قلمق معناسنه‌در : يقال هونه
الله اى سهله وتخفيف معناسنه در : يقال هونه اذا خففه و برنسنه‌يى استحقار
ايلمك معناسنه در : يقال هون الشئ اذا اهانه (الاهانة) همزه‌نك كسريله
(و الاستهانة و التهاون) تفاعل وزننده بونلرده بر نسنه‌يى حقير كورمك
معناسنه در : يقال اهان الشئ و استهان به وتهاون به اذا استحقره (الهونة)
هانك فتحى وضميله تانى و وقار اوزره اولان اغر مشربلو خاتونه دينوركه هون
مؤنثيدر يقال امرأة هونة اى متئدة (الهينة) هانك كسريله هون كبى معتدلانه
وقار و سكونت و آهستكى معناسنه در اصلى هونه ايدى و منه تقول امش على
هينتك وهونك اى على رسلك (الاهون) احمد وزننده بر رجل اسميدر وسلفده
يوم اثنين اسميدركه دوشنبه كوننك آديدر (الهاون) واوك فتحيله (والهاون)
واوك ضميله (و الهاوون) طاووس وزننده معروف ظرفدركه ايچنده فلفل
مقوله‌سى نسنه دق و سحق اولنور لسانمزده دخى هاون تعبير اولنور شارحك
بيانته كوره فارسيدن معربدر لكن توافق لغتين اولمق اغلبدر و اصللرى هاوون
ايدى فاعول وزننده (المهاونة) مفاعله وزننده رفق و سهولتله معامله ايلمك
معناسنه‌در : يقال هوبهاون نفسه اى برفق بها (المهوين) مطمئن وزننده وهمزه‌نك
فتحيله جائزدر مكان بعيد معناسنه‌در على قول اوبرق يره دينور (الاهوينان)

اطمئن وزننده صحراء و بیابان ککیش اوله‌رق اوزون اوزاملو اچق اولمق معناسنه‌در: یقال اهوانت المفازة اذا اطمأنت فی سعة

(٭ فصل الیاء التحتیة ٭) (الیتن) یانك فتحی و تای فوقیه‌نك سکونیله چوجق طوغرکن ایاقلری اللرندن اول چیقمغه دینور که ترس طوغمق تعبیر اولنور نته‌که همزه ایله اتن دخی بو معنایه‌در یقال خرج الولد ایتنا و هوان تخرج رجلا المولود قبل یدیه (الایتان) همزه‌نك کسریله (والتیتین) تفعیل وزننده خاتون چوجغی ترس طوغورمق معناسنه‌در : یقال ایتنت المرأة الولد ویتنته اذاولدته یتنا (المؤتن) محسن وزننده (والمؤتنة) محسنه وزننده چوجغی ترس طوغورن خاتونه دینور (المیتون) ترس طوغمش ولده دینور وبو شاذدر قیاس اولان مؤتن اولمقدر مکرم وزننده زیرا فعلی ایتاندر (الیرون) صبور وزننده فیل دیدکلری حیوانك دماغنه دینورکه زهر قاتلدر ودابه قسمنك تریه‌نه دینور وارکك حیوانك منیسنه دینور (یزن) یانك وزای معجمه‌نك فتحیله بر وادی اسمیدر وبو علمیت ووزن فعل علتلریله غیرمنصرفدر زیرا اصلی یزأن ایدی همزه ایله ومنه رمح یزأنی وحمیر قبیله‌سندن بر بطن اسمیدر ابوالخیر مرثد التابعی وابوالنقی هشام ابن عبد الملك المحدث اکا منسوبلردر (ذویزن) ملوك حمیردن برملك لقبیدر یزن دیدکلری وادیٔ مذکوری حمایت ایتدیکیچون ملقب اولمشدر (الیسن) فتحتینله اسن معناسنه درکه آجلمق صویك بخارندن ورایحه‌سی تأثیرندن بخود اولمقدن عبارتدر یقال یسن الرجل یسنا من الباب الرابع بمعنی اسن (یاسین) اسمدر سین ماده‌سنده ذکر اولندی (الیفن) یانك وفانك فتحیله یك یاشلو پیر وسالخورده آدمه دینور یقال رجل یفن ای شیخ کبیر ودرت یاشنه کرمش صغرطانه سنه دینور وبرموضع آدیدر وهرفنونه آکاه وماهر آدمه دینور جمعی یفن در یانك ضمیله یقال هو یفن ای متفنن (الیفنة) فتحتینله صغر اینکنه علی قول کبه اولانه دینور (الیقن) یانك فتحی وقافك سکونیله وفتحیله برنسنه‌یی شبهه‌سز حقیقت وجهیله بیلمك معناسنه‌درکه کرچکدن بیلمك تعبیر اولنور یقال یقن فلان الامر یقنا ویقنا من الباب الرابع اذا علمه وتحققه شارح دیرکه مصباحك بیانه کوره نظر واستدلالدن حاصل علم وادراك اولنغله علم باری تعالی یه اطلاق اولنمز و بومعرفتك فوقنده اولمغله معرفة الیقین تعبیر اولنمز ویقن فتحتینله یقین معناسنه در ازاحهٔ شك وکماندن عبارتدر مراد شك وتردد مقابلیدر یقال علمه یقنا ای لیس فیه شك (الایقان) همزه‌نك کسریله (والتیقن) تفعل وزننده (والاستیقان) بونلرده برنسنه‌یی تحقیق وجهیله بی‌شبهه بیلمك معناسنه‌در : یقال ایقنه وایقن به وتیقنه واستیقنه واستیقن به اذا علمه وتحققه (الیقن) یانك فتحی وقافك حرکات ثلاثیله (والیقنة)

فتحاتله شول آدمه دینورکه هر ایشتدیکی نسـنه‌یی ایقان ابدر اوله (المیقان) محراب وزننده بودخی یقنه معناسنه در مؤنثی میقانه‌در شذوذ اوزره یقال رجل یقن مثلثة القاف و یقنة ومیقان اذا کان لایسمع شیئا الا ایقنه (الیقـین) یانك فتحیله برنسنه‌یی شك وشبهه‌سز اعتقاد صحیحله بیلمکه دینورکه علمك صفاتندندر فی الاصل مصدر یاخود اسم فاعلدر مبالغة وصف واطلاق اولنمشدر یقال علمه یقینا وعلم یقین وعلم الیقین ای لیس فیه شك واولومه اطلاق اولنور وهاشم بن یقین محدثدر (یاقین) قدس قضاسنده برقریه آدیدر (الیقن) خجل وزننده برنسنه‌یه پك دوشکون حریص اولان آدمه‌دینور یقال رجل یقن به ای مولع به (ذویقن) فتحتینله برصو آدیدر (الیمن) یانك ضمی ومیمك سکونیله (والمیمنة) میسره وزننده برکت معناسنه‌درکه قوتلو وفرخنده اولمقدن عبارتدر نحس وشوم مقابلیدر یقال یمن فلان علی قومه کعلم ویمن کعنی یعنی مجهولا ویمن کجعل ویمن ککرم یمنا ومیمنة اذا کان مبارکا (المیمون) (والایمن) همزه‌نك ومیمك فتحیله (والیامن) صاحب وزننده (والیمین) امیر وزننده قوتلو وفرخنده نسنه‌یه دینور ایمن لفظنك جمعی ایامن کلورومیمونك جمعی میامین کلور (التیمن) تفعل وزنــده [illegible] نسنه ایله تبرك ایلمك معناســنه‌درکه انکله قوتلولنمق وانی قوتلو عد واعتبا[illegible] بلمکدن عبارتدر یقال تیمن به اذا تبرك به واولمك معناسنه مستعملدر قبرده صاغ[illegible] یاتمق تصور[illegible]نه مبنی‌در یقال تیمن فلان اذا مات ومیتی قبرده صاغ یانه [illegible] معنا[illegible]نه‌در : یقـال تیمن بالمیت اذا وضعه فی‌قبره علی جنبه الایمن و یمـ[illegible] [illegible]نسبت ایتمك ایلمك معناسنه درکه بن یمنلویم دیمکدن عبارتدر یقال تیمن الر[illegible] تنسب الی الیمن مترجم د یرکه تیمن برایشه صاغ طرفیله وصاغ طرفندن بشـ[illegible] [illegible]در ومنه الحدیث انه علیه السلام [یحب التیمن فی جمیع امره مااستطاع] [illegible]نهایة (الاستیمان) بودخی برنسنه ایله تبرك ایلمك معناســنه در : یقال [illegible]ه اذا تبرك به وبر آدمه یمین ویرمك معناســنه در : یقال استیمنه اذا استحلف [illegible] یمن الیمین) اضمن الضمـین وزننده زیاده سیله یمن وبرکتلو وقوتلو معناسنه‌در فضل ومبالغه‌یی متضمندر ومنه یقال قدم علی ایمن الیمین ای الیمن (الیمین) امیر وزننده صاغ اله دینور یسار مقابلیدر جمعی ایمن کلور افلس وزننده وایمان کلور وایامن کلورکه ایمندن جمـع الجمع‌در و یمن خیر وبرکت معناسنه مستعملدر زیرا عربلر خیر وبرکتی یمینه نسبت ایدرلر یقال هو من اهل الیمین ای البرکة و یقال به یمین ای برکة وزور وقوت معناسـنه مستعملدر زیرا صـاغ صولدن قـوتلو اولور قال الشارح و منه قوله تعالی [فراغ علیهم ضربا بالیمین] بقوة وقوله تعـالی [کـنتم تأتوننا عن الیمین] ای تخدعوننا باقوی الاسباب اومعناه تأتوننا من قبل الشهوة پس معنای اوله کوره

موضعی کتبه ایدر وفاتحه به گوره یمنی طرفدن اولور زیرا صاغ جانب جگر موضعی اولوب و جگر اراده و شهوت منبعی ومظنه سیدر نته که یورك سول طرفده اولوب وانده اولان کیفیت شخصی اولور ویمین آندر و قسم معناسنه در و بومؤنثدر جمعی ایمن کلور افلس وزننده وایمان کلور سلفده عربلر عهد وحلف خصوصنده صاغ الی رفیقلرك صاغ النه ضرب ومسح ایلدکلری علاقه سیله حلف وقسمه یمین اطلاق اولندی (الیمن) یانك فتحی ومیمك سکونیله صاغ جانبه کتمك معناسنه در حرف باء ایله متعدی اولور یقال یمن به ییمن ویامن یقلب الیاء الفا یمنا من الباب الرابع اذاذهب به ذات الیمین و برآدمك یار نسنه نك صاغ طرفدن کلمك معناسنه در : یقال یمنه ویمنه یمنا من الباب الثالث والرابع اذا جاء عن یمینه مؤلفك کتمه عنوانیله تقیید ایلدکلری عادتی اوزره باب ثالثدن اولورکه شرطی مفقوددر (المیامنة) مفاعله وزننده بودخی صاغ طرفه کتمك معناسنه در یقال یامن الرجل اذا ذهب ذات الیمین ویقال یامن به اذا ذهب به ذات الیمین و یمن مملکتنه کلمك معناسنه در : یقال یامن الرجل اذا اتی الیمن (التیمین) تفعیل وزننده (والتیامن) تفاعل وزننده بونلرده صاغ طرفه کتمك معناسنه در : یقال یمن فلان وتیامن اذا ذهب ذات الیمین ویمین تیمنده وتبرك معناسنه در : یقال یمن علیه ای برك (الیمنة) یانك فتحیله (والیمن) فتحتنیله صاغ جانبه دینور یسره یسار مقابلیدر بونلرده تذکیر جانب وتأنیث ناحیه اعتباریله در یقال اخذ یمنة ویمنا ای ناحیة یمین ویمن فتحتینله بلاد غوردن قبلهٔ مکرمه نك صاغ طرفنده اولان مملکت معروفه اسمیدر وهو یمنی ویمانی ویمان وقوم یمانیة ویمانون مثل ثمانیة وثمانون وامرأة یمانیة شارح دیرکه عندالبعض الف تثقیل یادن عوض اولمغله البته یای مخففه ایله یمانی دیمك لازمدر وبونده حذف یایله یمن دخی دینور وعندالبعض الف تأکید نسبت ایچون داخل اولمغله ینه یاء مثقلا باقی اولور وبونده قیاس یمنی دیمکدر غیر قیاس اوزره الفی یادن عوض ایلدیلر بعضلر الفك قبل الیاء دخولنی اعتبار ایله تثقیلی انکار ایلدیلر وبعضلر بعد النسبة دخولنی اعتبار ایلملریله حذفنی تجویز ایلدیلر (الایتان) همزه نك کسریله یمن اولکسنه کلمك معناسنه در : یقال ایمن الرجل اذا اتی الیمن (التیمنی) تانك ومیمك فتحی ویانك تشدیدیله یمن اولکه سنك افق واطرافنه اطلاق اولنور شارح دیرکه لسان العربده یای نسبتسز مرسومدر ونسبتی یمنی اولق اوزره مرقومدر (الایمن) همزه نك ومیمك فتحیله ایشی صاغ الیله طوتان آدمه دینور یقال رجل ایمن اذا کان یصنع بیمناه و برموضع اسمیدر (ایمن الله) همزه نك فتحی ومیمك ونونك ضمیله (وایم الله) نونك حذفیله وبونلرده همزه لرك کسریله زبانزده در (وایمن الله) همزه نك ومیمك فتحیله وبعضا همزه نك کسریله

(وايم الله) همزه‌نك وميمك كسريله وبعضلر بونلرك همزه‌لرى همزهٔ وصل اولديغنه ذاهب اولديلر (وهيم الله) هانك فتحى وميمك ضميله (وام الله) همزه‌نك فتحى وميمك حركات ثلاثيله (وام الله) همزه‌نك كسرى وميمك ضمى وفتحيله (ومن الله) ميمك ضمى ونونك كسريله (ومن الله) ميمك ونونك حركات ثلاثيله (وم الله) ميمك حركات ثلاثيله (وليم الله) لاملك فتحيله‌كه [illegible] (ونمن الله) كذلك لام مفتوحه ايله بونلرك مجموعى قسم موضعنه [illegible] ايمن الله قسمى تقديرنده در سائرلرى اندن مختصر ومخففدر شارحك بياننه كوره ايمن كلمه‌سنك همزه‌سى عندالبصريين وصلدر بركت معناسنه اولان يمندن مأخوذدر وعندالكوفيين همزهٔ قطعدر زيرا يمينك جعيدر (ايمن) اذرح وزننده بررجل اسميدر (بنيامين) اسرافيل وزننده يوسف عليه‌السلامك برادرى اسميدر ابن يامين ديمك غلطدر وحذيفة بن اليمان اصحابندندر (يمن) يانك ضميله (ويمن) فتحيتيله (ويامن) صاحب وزننده (ويامين) اسماء رجالندندر ويمن يانك ضميله برصو آديدر (الميون) برنهر اسميدر وذكره اطلاق اولنور وميمون بن خالد الحضرمى بركسه‌دركه بئرمكه اكا نسبت اولنور (يمين) زبير وزننده برحصن آديدر (اليمانية) رفاهيه وزننده برنوع آرپه اسميدركه سنبله‌سى قزل اولور (الميمن) معظم وزننده بك اوغورلو خجسته آدمه دينوركه دائما يمن وبركت پيدا ايدراوله يقال رجل ميمن اى يأتى باليمن والبركة (اليمنة) غرفه وزننده برچشيد يمن قاشنك اسميدر (ينه) يانك ونون مشدده‌نك فتحيله ابوعبد الرحمن الحمراوى اسميدركه مصر فتحنده حاضر اولمشدر مصرده حمام ينه اكا مضافدر وعبدالعزيز ابن ابراهيم بن ينه روايت حديث ايلدى (يون) يانك وواوك فتحيله يمنده برقريه آديدر (يوان) سحاب وزننده باب اصفهان يانسنده برقريه‌در (يونان) يانك ضميله بعلبك قضاسنده برقريه‌در وبرذعه ايله بيلقان بيننده برقريه‌در (اليونانيون) سلفده برقوم وطائفه ايدى‌كه حالا منقرض اولديلر شارحك بياننه كوره يونان بن يافث بن نوح عليه‌السلام نسلندن ايدى يونا نزمين انلره مضافدر (يين) يالرك فتحيله صناحك وضويحك نام جبللر بيننده برصو يابر وادى اسميدر

* باب الهاء * * فصل الهمزه *

(الابه) همزه‌نك فتحى وبانك سكونيله وفتحيله برنسنه‌يى فهم وتعقل ايلمك على قول اونوديلمكين تذكر ايله درخاطر ايلمك معناسنه در: يقال ابه له وبه وابه له وبه ابها وابها من الباب الثالث والرابع اذا فطن اونسيه ثم تفطن له ويقال هولايوبه له اى لايلتفت يعنى اول نسنه ناچيز لكندن ناشى التفات واحتفاله لايق دكلدر وبوملازمت

علامه سیله مجـوزدر (التأبیه) تفعیل وزننده برنسنه‌یی بر آدمه تنبیه وتفهیم ایلمك معناسـنه‌در تقول ابهته ای نبهته وفطنته وبر آدمه برنسنه ایله بد گمان اولوب متهم قلمق معناسـنه‌در تقول ابهته بکذا ای ازننته (الابهة) سـکره وزننده عظمت وبهجت ومهابت ووجاهت معناسنه‌در یقال ماعلیه ابهة الملك ای عظمته وبهجته وکبر ونخوت معناسنه‌در یقال جوذ وابهة ای کبرونخوة (التأبّه) تفعل وزننده تکبر ایلمك معناسـنه‌در یقال تأبه الرجل اذا تکبر وعلوّ جنـاب سببله برنسنه‌دن تنزه وتعظم ایلمك معناسنه‌در وبو عن حرفیله صله‌لنور یقـال تأبه عن کذا اذا تنزه وتعظم (الابه) فتحتینله وهانك تشدیدیله‌که بوغوق سسلی آدمه دینور ابح معناسنه‌در موضع ذکری بحه ماده سیدر جوهری وهمندن ناشی بوراده ایراد ایلدی شـارح دیرکه جوهری بحه ماده سنده دخی ذکر ایلمشدر بوراده ذکری اختلاف قولینه مبنی در (التأته) تفعل وزننده تعته معناسنده‌درکه معتوه وفرتوت اولمقدن عبارتدر فرتوتلمك تعبیر اولنور یقال تأته الشیخ ای تعته (الاده) فتحتینله بر جماعتك میانه‌لرنده اولان ماده رأی واحـد اوزره مجتمع وقرار داده اولمق حالتنه دینـور (الانزهوة) نون وزای معجمه ایله قندأوه وزننده کبروعجب وخود بینلکه دینور یقال به انزهوة ای کبروعجب شارح دیرکه بوزهو ماده سندن اولمغله موضع ذکری اورادر (الافه) همزه‌نك فتحی وقافك سکونیله طاعت معناسـنه‌در قاه لفظندن مقلوبدر (الالاهة) کتابه وزننده (والالوهة) عمومه وزننده (والالوهیة) عبودیه وزننده قوللق ایلمك عبادت معناسنه‌در یقال اله الرجل الاهة والوهة والوهیة من الباب الرابع اذا عبد عبادة ومنه لفظ الجلالة یعنی مستجمع جمیع صفات اولان اسم جلاله بوماده‌دن مأخوذدکه اصلی اله ایدی منکر افعال وزننده مألوه معناسنه‌درکه معبود دیمکدر کتاب مکتوب وبساط مبسوط معناسنه اولدیغی کبی ولفظهٔ جلاله حقنده علماء کرامك بکرمی اقوال مختلفه‌لری واردر واله‌وجه مذکور اوزره معبود معناسنه اولمغله‌بت پرستلرك معبود اتخاذ ایلدکلری اصنام باطله کندی عندو اعتقادلرنده اله اولنور (والاهة) کتابه وزننده اسم اولنور الهانیة کبی‌که همزه‌نك ضمیله‌در معبودلق معناسـنه‌که تکریلق تعبیر اولنور یقال انصنم اله‌عند متخذیه بین‌الالاهة و الالهانیة شارح دیرکه حضرت واجب الوجود جل شـانه ذات اجل و اعلاسـنده عقول و افهام و اوهام متحیر اولدیغی کبی ذات اعظمنه دال اولان اسم شریفنده دخی متحیر اولدیلر لکن اصح اقوال علم و غیر مشتق اولمسـیدر مترجم حقیر دیرکه اللهم لفظنده بعض اهل تحقیق دیدیلرکه عندالبصریین اصلی یا الله اولوب کثرت استعمالدن ناشی حرف نداء حذف و آخرینه ایکی میم تعویض و ادغام اولنـدی میمك تعویضنك وجهی

بودرکه

بودرکه میم حروف غنه‌دندر و یاء حرفی اسکان اولندقده میم کبی مخرجی خیشومه
قریب اولور زیرا میمدن و بادن خیشـومده بر صوت حاصل اولورکه اکا غنه
دیرلر پس بینلرنده مناسبت اولمش اولور و محذوف یاء ایله الف اولمغله آنلردن
ایکی میم تعویض اولندی و تبرکا باسمه تعالی میم آخره الحاق اولندی میم مشدده‌نك
اوّله ادخالی متعذردر مکر تخفیف اولنه او صورتده ایسه محذور نفی لازم کلور
ومیم تعویضی یمندن حمیر قبیله‌سی لغتنده حرف تعریفدر نته‌که طاب الهوا ترکیبنك
طابم هوا دیرلر کلمهٔ نداء ایسه تعیینه بلکه مع القصد تعریفه دلالت ایدر نته‌که
صاحب لباب تنصیص ایلمشدر پس بو مناسبته مبنی میم اختیار اولندی وتکراری
مؤدی اولدیغیچون ال تعویض اولنمدی و بعض محققیندن منقولدرکه اللهم لفظی
مجتمع دعادر زیرا لفظهٔ جلاله اسم جامع اولدیغندن بشقه میم حرفی واو کبی اداة
جمع‌در پس بونکله دعا ایلمك جمیع اسماء الهیه ایله دعا ایلمك اولور کذلك حساب
جمل کبیر اوزره میم لفظی یعنی زبر و بینات اعتباریله طقسان عدده دلالت ایدر
وسطنده اولان یا ابجد حسابیله‌اوندر وقرانده مبین اسماء حسنی یوزدرکه یوزنجی
اسم جامعدر بوجهتله ینه جمعیتی متحقق اولور و لفظهٔ جلاله‌نك تفصـیل مباحثی
بحر العلوم نام تفسیرده و نواهدسیوطیده و اوائل بیضاویده مبسوطدر (الالاهة)
کتابه وزننده جزیره‌ده بر موضع آدیدر و یلانه دینور حیه‌معناسنه و بتلره دینور
اصنام معناسنه ویکی آیه دینور هلال معناسنه وکونشـه اطلاق اولنور و بونده
همزه‌نك حرکات ثلاثیله زبانزده‌در (الالیهة) سفینه وزننده بو دخی کونشـه
اطلاق اولنور (التأـلّه) تفعل وزننده قوللغه دورشمك معناسنه‌در : یقال تأله
الرجل اذا تعبد و تنسـك (التالیه) تفعیل وزننده بر آدمه قوللق ایتدرمك
معناسنه‌در : یقال ألّه فلانا اذاعبده (الاله) فتحتینله حیران اولمق معناسنه‌در :
یقال اله الرجل الهامن الباب الرابع اذاتحیر وبر آدمك یا برنسنه‌نك حسرتنه یاخود محنتنه صبر
وتحمل ایلیوب پك جزع واضطراب ایلمك معناسنه‌در: یقال اله علی فلان اذا اشتدجزعه
علیه وخوفدن ناشی برکسیه پناه کتوروب صغنمق معناسنه‌در : یقال اله الیه اذافزع
الیه ولاذ (الاله) همزه‌نك فتحی و لامك سـکونیله بر آدمه یاورلك ایدوب بر
حادثه‌دن تخلیص و تأمین ایلمك معناسـنه در : یقال الهه الها من البـاب الاول
اذا جاره وآمنه (الامه) فتحتینله اونتمق معناسـنه در یقال امه الشیء امهـا
من الباب الرابع اذا نسیه واقرار ایلمك معناسنه‌در یقال امه اذا اعترف (الامه)
همزه‌نك فتحی ومیمك سکونیله عهدوپیمان ایلمك معناسنه در یقال امه الیه امهـا
من الباب الاول اذا عهد وقیون قسمی امیهه دیدکلری علته اوغرامق معناسنه‌در
یقال امهت الغنم علی المجهول وامهت امهـا من الباب الرابع اذا اصابتهـا الامیهة

(الامبهة) سفينه وزننده قيون قسمنه عارض اولان جدرى علتنه ديورلكه
كوده‌سنده سرايا سيوجه‌لر ظهور ايدر وامبهه امه كبى مصدر اولور قيون قسمى
علت مذكوره‌يه مبتلا اولمق معناسنه‌در يقال امهت الغنم امها وامبهة اذا اصابتها
الامبهة واول علته اوغرامش قيونه دخى امبهة ديور (المأهوهة) (والمؤمهة)
معظمه وزننده بونلرده امبهه معناسنه‌در (المأموه) عقل وادراكنه خلل كلمش
آدمه ديور يقال امه الرجل على المجهول فهو مأموه اى ليس معه عقله (الامهة)
همزه‌ٔ مضمومه ايله قبره وزننده انايه ديور مادر معناسنه‌در كه ام دخى ديور
على قول امهه ذوات عقولدن اولميانه مخصوصدر جمعى امهات كلور مترجم ديركه
مصباحك بياننه كوره ام ماده‌سنده درت لغت مستقله واردر برى امدر همزه‌نك
ضميله ثانى امدر همزه‌نك كسريله ثالث امه‌در رابع امه‌در پس امات وامهات
مخصوص نغتلر اولمغله احدهما آخرك اصلى دكلدر بوجهتله حذف وزياده دعواسنه
حاجت يوقدر (التأمه) تفعل وزننده بر آدم بر خاتونى انانق ايدنمك معناسنه‌در
يقال تأمه اما اذا اتخذها (الانه) همزه‌نك فتحى ونونك سكونيله (والانوه)
قعود وزننده نقلت وتعبدن ناشى هارهار صولمق معناسنه‌در يقال انه الرجل انها
وانوها من الباب الثانى اذا انح وحسد ايلمك معناسنه‌در يقال انه فلانا اذا حسده
(الانه) خجل وزننده حاسد كمسنه‌يه ديور يقال رجل انه اى حاسد (اوه)
جبروحيث واين وزنلرنده (وآه) همزه‌نك مدى وهانك كسريله (واوّه) همزه‌نك
فتحى وواومشدده‌نك كسريله (واوّ) همزه‌نك فتحى وبلاهاء واومشدده‌نك كسريله كه
هاء محذوفدر (واوّه) همزه‌نك وواومشدده‌نك فتحى وهانك سكونيله
واووه طاغوت وزننده وآه انفك مدى وهانك منونا كسريله وآو همزه‌نك مدى
وواوك منونا وبلاتنوين كسريله (واوّتاه) همزه‌نك وواو مشدده‌نك فتحى وتاء
زياده‌سيله كه مجموعى اون اوچ لغتدر بر كلمه‌دركه شكايت وتوجع عندنده يعنى غم
واندوهدن شكايت وقتنده كذلك خسته اولدقده ياخود بر عضو دردندن اولوب
آغريدقده تفوه اولنور لسانمزده آه ايله واوه ايله واوف ايله تعبير اولنور (الاوه)
همزه‌نك فتحى وواوك سكونيله (والتأويه) تفعيل وزننده (والتأوه) تفعل
وزننده آه ايلمك واوه ديمك معناسنه‌در : يقال آه الرجل يؤوه اوها واوه وتأوه
اذا قال اوه وهى كلمة تقال عندالشكاية والتوجع (الاوّاه) شداد وزننده علم
يقين صاحبى آدمه اطلاق اولنور ياخود اجابت دعايه موقن اولانه ياخود كثير
الدعاء اولان متضرع آدمه ياخود قلبى يوفقه صاحب رحم ورقت آدمه ياخود
فقيه وعالم آدمه اطلاق اولنور ياخود مؤمن ديمكدر وبو لغت حبشه‌در يقال
رجل اواه اى موقن اوموقن الدعاء اجابته اوكثيرالدعاء اوالرحيم الرقيق اوالفقيه

او

اوالمؤمن شارح دیرکه اوّاه چوق آه ایدن کمسـیه دینور معانیٔ مزبوره‌ده مجازا مستعملدر ملازمه علاقه‌سیله (الاهة) حاله‌وزننده قیزه‌مق عارضه‌سنه دینور حصبه معناسنه نته‌که چچك عارضه‌سنه ماهه دینور (الآهة) همزه‌نك وهاء مشدده‌نك فتحیله محزونلغه دینور تحزن معناسـنه در (الاهّ) همزه‌نك فتحی و هانك تشدیدیله (و الآهة) کذلك همزه و هاء مشـدده ایله درد یاخود غم وحزن سببیله آه واه ایلمك معناسنه‌در : یقال اهّ الکئیب آها و آهة من‌الباب الاول اذا توجع فقال آه اوهاه (التأهیه) تفعیل وزننده (و التأهه) تفعل وزننده آهه معناسنه‌در : یقال آهه الرجل و تأهه بمعنی اهّ (ایه) همزه‌نك و هانك کسر اوزره بناسـیله (وایه) همزه‌نك کسـری و هانك فتح اوزره بناسیله (وایه) همزه‌نك کسری و هانك منونا کسریله اسم‌فعل امردر استزاده و استنطاق ایچوندر یعنی بر کمسـه‌دن ایشلدیکی ایشك یاخود سویلدیکی سوزك زیاده ایلمسنی طلب ایچوندر براز دخی ایشله و براز دخی سویله دیمکدر حالا برآدم بر دلنشین سوز سـویلدکده مخاطبه خوش کلمکله تمام اقبال ایدوب ایوها ایوها دیه‌رك اسـتزاده ایدرز ایشته ایوها قولمزایه محرفیدر اشبو ایه کلمه‌سی‌که کسر و فتح‌اوزره مبنی‌در اکر مابعدینه‌موصول اولورسه منوّن اولوب ایه حدثنا دینور و متکلمه خوش و ساکت اول دیمك مراد اولورسه ایها دینور هانك نصبیله وایه دینور هانك فتحیله مترجم حقیر دیرکه بوماده فی‌الاصل اصواتندر مصدره انتقال ایلمشدر ایها و ویها و واها کبی منصوبلردر وکیمی مصدردن اسم فعله انتقال ایلمشدر ایه کبی‌تفصیلی‌شیخ رضی شرحنده مبسوطدر (ایه) همزه‌نك کسری‌وهانك سکونیله کلمهٔ زجردر حسبك معناسنه یعنی تکلم ایدن کمسیه بو قدرجه سوز یتشور فارغ و ساکت اول دیمکله امردر (التأییه) تفعیل وزننده برآدمه حیقروب ندا ایلمك معناسنه‌درکه بروکل دیو چاغرمقدن عبارتدر یقال أبّه بالبعیر اذاصاح به و ناداه وبرآدمه یاایها الرجل یعنی ای‌کشی دیو خطاب یاخودندا ایلمك معناسنه در : یقال ایه بفلان اذاقال له یاایها الرجل (ایهان) همزه‌نك فتحیله ونونك فتحیله وکسریله جائزدر (وایها) نونك حذفیله (وایهات) تای فوقیه ایله هیهات کلمه سنده لغتدر که استبعاد ایچون اسم فعل ماضی دریك ایرا قلشدی قنده ونیره ده دیمکدر (ایهك) ویهك وزننده ومرادفیدر کما سیذکر

(* فصل الباء *) (البأه) بانك فتحی وهمزه نك سکونیله برنسـنه یی تیز فهم وادراك ایلمك‌معنا سنه‌در تقول مابأهت‌له باهامی الباب‌الثالث ای‌مافطنت (بجیه) جمیله زبیر وزننده اسمادندر بجیه بن‌علی‌بن بجیه الطبری محدثدر (البده) بانك فتحی ودالك سکو نیله برآدمی برایش ایله قر شولمق معناسنه‌درکه اکا قرشـو

كتور مكدن عبارتدر يقال بدهه بامر بدهها من الباب الثالث اذا استقبله به و برنسنه
آنسزين اولمق معنا سنه در : يقال بدهه امراذا فجئه (وبده وبداهه) بانك
فتحى وضميله (وبديهه) سفينه وزنده هر نسنه نك اول وابداسنه ديور يقال
بده الشئ وبداهته وبداهته وبديهته اى اوله ويقال لك البديهة اى لك ان تبدأ و بر نسنه نك
آنسزين ظهور ايتمسنه ديور وفى صفته عليه السلام [من رآه بديهة هابه]
اى مفاجأة وفلان سليم الطبع وتيز فهم اولمغله همان ابتداى وهله ده رأيى مصيب
اولور ديجك يرده هوذوبديهة ديرلر وفلان حاضر جواب اولمغله من غير تفكر
وبلا توقف همن جواب وبردى ديجك يرده اجاب على البديهة ديرلر ويقال هذا
معلوم فى بداية العقول يعنى بو خصوص اعمال فكره محتاج دكلدر بونى هركس
ابتداى امرده فهم وادراك ايدر بوراده بداية بديهه نك جمعيدر وآنسزين ظهور
ايلمك باعث اعجاب اولمق مناسبتيله بديعه وعجيبه معنا سنه ده استعمال اولنور
ومنه يقال له بداية فى الكلام والشعر والجواب اى بدايع وعجايب فيه (المبادهة)
مجادله وزنده (والبداه) جدال وزنده برآدمه ناكهانى برايش پيدا وعارض
اولمق معناسنه در : يقال بادهه امراى فاجأه ويقال بادهه بامراى فاجأه به (الابتداه)
افتعال وزنده من غير فكر ولا توقف حاضر جوابلق وجهيله شعر وخطبه
مقوله سى تأليف وتأليف وتكلم ايلمك معناسنه در : يقال الخطبة اذا ابتدأها
وارتجلها (التباده) تفاعل وزنده بودخى على الفور بر نسنه اظهار ايدشمك
معنا سنه در : يقال هم يتباد هون الخطب اى تجلو نها (ابرقوه) سفنقور
وزنده بركوه فارسى معربيدركه ناحية الجبل معناسنه دركه طاغ يوره سى ديمكدر
بونكله فارس اولكه سنده برشهر تسميه اولندى ابوالقاسم احمدبن على الوزير
الابرقوهى اكامنسوبدر مزبور آل بويه دن بهاءالدين نام شاهك وزيرى ايدى وابرقوه
نيسابوره التى مرحله مسافه ده برقصبه آديدر (البرهة) بانك فتحى وضمى
ورانك سكونيله زمان طويل معنا سنه در على قول اعمدر تقول اقمت عنده برهة
من الدهر اى زمانا طويلا اواعم (ابرهه) همزه نك ورانك فتحيله ابن الحارث
دركه تبع يمن در يعنى ملوك يمند ندر وابرهة بن الصباح قرآن مبينده مذكور
اولان فيل صاحبيدركه تخريب كعبه ايچون قصد ايلمشيدى (البرهرهه)
سفرجله وزنده بدنى سمن كبى آق اولان تازه خاتونه ديور يقال امرأة برهرهة اى
بيضاء شابة وبغايت تروتاز كبدن محبوبه يه ياخود ترلكدن ونرم ونزاكتدن بدنى
بالوده كبى دترر اولانه ديور يقال امرأة برهرهة اى ناعمة اوالتى ترعدر طوبة
وقال الشارح وفى حديث [المبعث فشق عن قلبه وجئ بطست رهرهة] فالمراد
بالرهرهة الطست الواسع قريب القعر يعنى بونده بعضلر برهرهه لفظنك باء

حرفنی کلمه‌دن ظن ایلملریله اشتباه ابتدیلر اول ایسه کلمه دن دکلدر (البره) فتحتینـله وجود اتلو جانلو اولمغه دینور یقـال به‌بره ای ترارة (برهوت) رهبوت وزننده وبانك ضمیله سبروت وزننده برقیو یاخود بروادی یاخود بربلده آدیدر شارح دیرکه حضر موت اولکه‌سنده واقعدر اشهر اولان برقیودرکه مقر ارواح کفار اولدیغی مرویدر مؤلف بونی‌تای فوقیه بابنده دخی ذکر ایلدی وبعضلر بونی رهومادهٔ‌سندن اخذ ایلمشدر (البره) بانك فتحی ورانك سکونیله برآدمك وجو دی علیـل ومتغیر اولدقد نصکره ینه افاقت تامه بولوب تند رست اولمق معناسنه‌در : یقال بره الرجل برها من‌الباب الرابع اذاثاب جسمه‌بعدعلة وبرآدمك تنی بیاض اولمق معنا سـنه در : یقال بره الرجل اذا ابیض جسمه (الابره) احمروزننده بیاض کوده‌لو کشی‌یه دینور مؤنثی برهادر حمراءوزننده (الابراه) همزه‌نك کسریله دلیل وبرهان ایراد واقامت ایلمك معناسنه در علی قول عجایب نسنه‌لر ایرادیله ناسه غالب اولمق معناسنه در : یقال ابره الرجل اذا اتی بالبرهان اواتی بالعجائب وغلب الناس شارح دیرکه‌زمخشرینك قولنه کوره برهان لفظنك نونی زائده در مرأة بیضاء معناسنه اولان برهرهه ماده سندن مأخوذدر فعلنده ابره ابراهـا دینور نته‌که مؤلف دخی ایراد ایلدی برهن برهنة ترکیبی مولددر ومؤلف بونی نون ماده سنده دخی ثبت ایلدی (البریه) زبیر وزننده ابراهیم کلمه‌سنك مصغریدرکه ترخیم اوزره‌در (نهر بریه)بصره‌ده برایرمق آدیدر (البله) فتحتینله (والبلاهة) سفاهه وزنـنده مطلقا غافل علی قول شر وشور جهتندن غافل اولان یاخود خیر وشری ونیك وبدی تمییزه قدرتی اولمیـان احمق آدمه دینورکه ترکیده بون واغوز وساده دل وفارسـیده کالیوه دینور یقال بله الرجل بلها وبلاهة من‌البـاب الرابع فهوابله ای غافل اوعن الشر اواحمق لاتمییز له ومنه تقول العرب عیش ابله وشـباب ابله ای ناعم کان صاحبه غافل عن الطوارق یعنی حوادث واکداردن بی دغدغه وسـالم عیش وشبابدر صاحبی اصلا اولسمته امالهٔ ذهن ایلمز ویقال ابله میت الدآء ای من شره میت یعنی خیره مجبول اولوب اصلا شر وشور ومضرت سمتی خاطرنه خطور ایلمز کذلك مذاق امور دنیویه‌یه قلیل الفطنه اولوب اخلاق وشمائلی خوب و پسندیده اولان کسه حقنده ایراد اولنور وسلامت صدری غالب آدمه دخی اطلاق اولنورکه نه سویلسه‌لر تصدیق ایدوب وهرکسه حسن ظن اوزره اولوب صفحهٔ درونی نقش خدعه وتلوینـاتدن سیم صافی کبی ساده وسالم اولان حقنده دخی ایراد اولنور قال الشارح و به فسرالحدیث [اکثر اهل الجنة البله] (البله) فتحتینله (والبلاهة) سفاهه وزننده وجه مذکور اوزره مصدرلردر برآدم ابله اولمق معنا سـنه در : یقال بله الرجل بلها

وبلاهة من الباب الرابع اذا كان ابله وبرماده به دليل وبرهان ايرادندن عاجز اولمق معناسنه‌در : يقال بله الرجل اذا عي عن حجة (التبله) تفعل وزننده بودخی ابله اولمق معناسنه‌در : يقال تبله الرجل بمعنى بله وصورتا بلاهت كوسترمك معناسنه‌در : يقال تبله فلان اذا استعمل البله وبنك ارانديرمق معناسنه در : يقال تبله الرجل اذا تطلب الضالة ويولی بيلميان كمسه ارابه‌دن سؤال وتحری ايلمه‌رك يونسز كتمك معناسنه‌در : يقال فلان يتبله اذا تعسف طريقا على غير هداية ولا مسئلة (التباله) تفاعل وزننده بودخی صورتا ابلهلك كوسترمك معناسنه‌در : يقال تباله الرجل اذا استعمل البله (البلهاء) حمراء وزننده شول ناقه‌يه اطلاق اولنوركه قوت وتمكين وجلادتی اولمغله اصلا برنسنه‌دن قورقوب اوركمز اوله كويا كه حاقتی اولمغله اونقوله نسنه‌لری ادراك ايلمز اولور يقال ناقة بلهاء ای لا تنحاشى من شئ مكانة ورزانة وبلهاء برمعروف ناقه اسميدر وشول خاتونه اطلاق اولنوركه صويی وقلبی پاك وباكيزه اولمغله هرنه سويلسه‌لر ابنانوب اندانور اوله يقال امرأة بلهاء ای كريمة مزيرة غريرة مغفلة (الابلاه) همزه‌نك كسريله برآدمی ابله بولمق معناسنه در : يقال ابله فلانا اذا صادفه ابله (بله) كيف وزننده اسم فعل امردر دع واترك معناسنه يقال بله ما اخمرت ای دعه وكاهجه مصدر منزلده مستعمل اولور ترك معناسنه وكيف معناسنه اسم اولور واسم فعل اولديغنه كوره مابعدی منصوب اولور يقال بله زيدا ای اتركه ومصدر صورتنه كوره مابعدی اضافتله مجرور اولور يقال بله زيد ای اترم ترك زيد وكيف كلمه‌سنه مرادف اولدقده مابعدی مرفوع اولور واولكی واوچنجی صور تلرده بله لفظنك فتحه‌سی بناء يعنی آخری فتح اوزره مبنی اولور وايكنجی صورتنده اعرابدر زيرا مصدر در وفى تفسير سورة السجدة من صحيح البخاری [اعددت لعبادی الصالحين مالا عين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر ذخرا من بله ما اطلعتم عليه] الحديث بونده معانی ثلاثۀ مذكوره دن خارج اوله‌رق من كلمه سيله معرب ومجرور واقع اولدی وبعضلر بوراده غير كلمه سيله تفسير ايتديلر وبوتفسير بله كلمه‌سنی استثناء كلماتندن عد ايدنلرك قولنه موافقدر واجل معناسنه كلوركه حرف جوابدر شارح ديركه نهايه‌ده بوحديث من كلمه‌سندن مجردا مرفومدر دع واترك معناسيله مفسردر (مابلهك) بانك فتحی ولامك سكونيله مابالك وماشانك معناسنه مستعملدر شارحك بيانه كوره كيف معنا سندندر تقول مابلهك ای مابالك (البلهنية) بانك ضمی ولامك فتحی ونونك كسريله وسعت معاش ورخاء ورفاه حال معناسنه‌در قال الشارح ومن مجعات الاساس لازلت ملقى بتهنية ملقى فى بلهنية ای الرخاء وسعة العيش (بنا) بانك كسری وانفك قصريله فسطاط

مصره ایکی فرسخ مسافه‌ده برقریه‌در بغایت اعلاعسلی اولور عسل بنها مشهوردر (البوهة) بانك ضمیله تولك چقر طغانه دینور یقال جاء وبیده بوهة وبوه ای‌صقر سقط ریشه وخیره جوره اوله‌رق بغـایت خفیف یل قوان آدمه دینور واحق وبیغز کمسیه دینور ودیشی بایقوشه دینوز ودبویت ایجره قونیلان لیقه‌یه دینورکه دیدلمش یوکـدن اولور حالالیفدن وابر یشمدن ایدرلر وهواده روزکار اوکنده اوچوب کزن قوش تویلرینه دینور (البوه) بانك‌ضمیله بودخی‌تولـه‌مش چقره‌دینور وارکك بایقوشه علی‌قول بیوك‌اولانه‌دینور وبایقوشه‌شبیه‌بشقه‌برقوش ادیدر(البوه‌والبیه)بالرنك‌فتحیله که واوی‌ویائیدر برنسنه‌یه‌اکاه‌ومتنبه اولمق‌معناسنه‌در : یقال باه للشیء یبوه ویباه بوها وبیها من‌الباب الاول والرابع اذا تنبه له وبوه لعن ونفرین معنا سـنه در : یقـال علی ابلیس بوه الله ای لعنه وجاع ایلمـك معنا سـنه در : یقـال بامرأة اذاجامعها وفهم وادراك ایلمك معنا سـنه در تقول مابهت‌له یضم الباء وکسرها یعنی من‌الباب الاول والثانی ای مافطنت‌له (الباه) جاه‌وزننده‌اسمدر جماع معناسنه‌در : یقال‌یستعمل‌المعجون‌للباه‌ای‌للجماع (الباهة)حاله‌وزننده عرصه‌ومیدان‌معناسنه‌در باحه‌کبی (البهائة)زبون‌وآریق‌قیونه‌دینوراصلی‌باوهه‌درواوایله یقال شاة مائهة ای مهزولة (البه) بانك فتحی وها نك تشدیدیله برآدمك‌بادشاه وامیر یاننده قدر ومنصب وپایه‌سی عالی وعظیم اولمق معناسنه‌در : یقال به‌الرجل بها من‌الباب‌الاول اذانبل وزادفی جاهه عندالسلطان (التبهبه) تزلزل وزننده شان ورتبه وعنوان صاحبی او لمق معنا سنه در : یقال تبهبه القوم اذاتشرفوا وتعظموا (الابه) ابح وزننده ومراد فیدرکه بوغـوق سسلی آدمه دینور یقال رجل ابه ای ابحّ (البهبی)فدفدی‌وزننده حسامتلو تنومندآدمه دینور (البهباه) بحباح وزننده ومراد فیدرکه اسرمش دوه نك کـوکره مسنه دینور (البهبهة) زلزله وزننده اسرمش دوه حیقره‌رق کوکره ملك معناسنه‌در : یقال بهبهة‌الجمل اذا هدر فیعا (بهبه) مکررا بالرنك فتحی وهالرك سکونیله برکلمه‌درکه برنسنه‌یی استعظام حالنده تفوه اولنور علی قول بخ بخ معناسنه درکه برنسنه‌یی پك‌بکنوب پسند ایلدکده سویلنورکه لسانمزده پای فارسیله پهپه دینور ومنه الحدیث [بهبه انك لضخم] شارح دیرکه موقعك معنای ثانی‌یه مسـاعده‌سی بعیددر (بویه) زبیر وزننده وبانك ضمی وواوك سـکو نی و یا نك فتحیـله زبانزده‌در ملوك عجمك پدرلرینك اسمیدر مراد آل بویه دیدکلری ملوکك جداعلالری اوله‌جقدر (البیه) بانك فتحی ویانك سکونیله برنسـنه یه ا کاه‌ومتفطن اولمق معناسنه‌در و بو واویه ویائیه‌در نته‌که ذکر اولندی یقال‌باه‌له یباه بیها من‌الباب‌الرابع اذا انتبه‌له(ابن‌بابیه) بانك کسریله یاخود ابن بابا‌ه محدثیندندر بحز بعونه تعالی

(مصـــدر اندر) (النجـــه) نانك فتحى وجيمك ســكونيله بونلك انجماه معناسنه در : يقال نجهه نجها من الباب الاول لغة فى انجهه وبونده كوياكه واوى او تمه نفقندن ساقطدرلر ومنعى وجه مادهسى اولمغله انشاءالله تعالى اوراده اعاده اولنور شارح ديركه بواخذ واتخـذ مادهسى قبيلندندر (النرهة) قبره وزننده (والنره) سكر وزننده باطل وبيهوده معناسنه در : يقال جاء بالنرهة والنره اى الباطل ونرهه جادهدن آيرلمش انجه وطار يوله ديورلركه جغير تعبير اولنور يقال اخذ النرهة وهى الطريق الصغيرة المنشعبة من الجـادة وآفت وداهيـه يه ديـور وروزكاره دينور ريح معناسنه وبلوده دينور سحاب معناسنه ودوز اووه يه ديـور صحصح معناسنه وبركوجك جانور اسميدركه قومـــللرده اولور جمعى نرهات ونراريه كلور ناى مفتوحه ايله وبعضلر ديديكه نرهاتكه نرههنك جمعيدر فى الاصل اوتسز صوسز قير بيانلره دينوب بعده بيهوده و اباطيل ايچون استعاره اولنمشدى كذلك بيهوده وعبث وهرزه كلماته اطلاق اولنور كلمات مجانين كبى يقال اتى بالنرهات اى الاباطيل والاقاويل الخالية من الطـائل (النره) نانك فتحى ورانك سكونيله ترهانه اوغرامق معناسنهدر : يقال نره الرجـل نرها من الباب الرابع اذا وقـع فى النرهات (النفه) نانك وفانك فتحيله (والنفوه) قعود وزننده برنسنه بلك ناچيز اولمق معناسنه در : يقال نفه الشئ نفهـا ونفوها من الباب الرابع اذا قل وخس ونفوه بركمسه احمق وبيغز اولمق معناسنه در : يقال نفه فلان اذا حمق وآريق وزبون اولمق معناسنه در : يقال نفه الرجل ونفه ونفوها من الباب الاول والرابع اذا غث وفى حديث عبدالله بن مسعود [القرآن لايتفه ولايتشـان] اى لايفث ولايخلق بوراده يتشان كلمهسى تشان كلمهسندندركه اصلى تشانن ابدى مستقبل اولمغله معناى حديث قرآن مبين مرورا زمان ايله نه ضعيف وحقـير اولور ونه اسكى فربه كبى كهنه لنوب فرسوده اولور الى يوم القيامة نسق واحد اوزره باقى اولنور (التفهة) فرحه وزننده شول اطعمهيه دينوركه انلرده حلاوت وحموضت ومرارت طعمى اولميهكه طاتسز تعبير اولنور ولهـذا بعضلر اتمكى واتى اطعمة تفهه جملهسندن عد ايلديلر مترجم حقير ديركه شيخ قانونده بووجه اوزره بيان ايلديكه اطبا طعومى ايكى قسمه تقسيم ايلـديلر برى طعوم بسيطهدر و برى مركبهدر بسيطه طقوز نوعدر لكن لايق اولان تفهكه طاتسزلقدر يعنى طعمدن عارى اولمقدر طعومده داخل اولمامقدر صو بك طعمى اولمديغى كبى اول غدانك دخى طعمى اولمز وطعم بالفعل وبالقوه اولور دموردہ و باقردہ بالقوهدركه هرچه ظاهرا تفههدندر لكن بعض اجزا ايله ذوب وتحليل اولنسه طعمى حس اولنور پس عند الاطبـاء طعوم سكز كونهدر ١ حـلاوت ٢ مرارت ٣ حرافت

ملوحت

٤ ملوحت ٥ جوضت ٦ عفوصت ٧ قبض ٨ دسومتدر بوصورنده مؤلفك بیانی اکتفا قبیلندن اولور وتفهـه نك مفردی تفه‌در کتف وزنـنده مصدری تفه‌در فتحتینله یقال تفه الطعام تفها فهوتفه واطعمة تفهة (ابن تافه) صاحب وزننده محدثدر (المتفهه) مکرمه وزننده یواش رام وذلول ناقه‌یه دینور یقال ناقة متفهة ای ذلول (التفه) تانك ضمیله ثبه وزننده قاره قولق تعبیر اولنان جانوره دینور فارسی سیاهکوش دیرلر (التله) فتحتینله تلف اولمق معناسنه‌در: یقال تله الشیء تلها من الباب الرابع اذا تلف ووله وحیران اولمق معناسنه در : یقال تله الرجل اذا حار واوتمق معناسنه در : یقال تله کذا و تله عنه ای انسیه (الاتلاه) همزه نك کسریله تلف ایلمك معناسنه‌در : یقال اتلهه المرض اذا اتلفه (المتلوه) (والتاله) صاحب وزننده تلفکرده یاخود حیران وآشفته دیمکدر ومنه یقال رجل متلوه العقل وتالهه ای ذاهبة تاله نسب اوزره‌در (التمه) فتحتینله (والتماهة) سفاهه وزننده طعام بوزیلوب قوقمق معناسنه در : یقال تمه الطعام تمها وتماهة من الباب الرابع اذا تغیر ریحه وطعمه (المتماه) محراب وزننده شول قیونه دینورکه سودی صاغیلورکن همـان بدرایحه پیدا ایدر اوله یقال شاة متماه اذا کان یتغیر لبنها ریثما یحلب (التهتهة) زلزله وزننده لسانده اولان پپه‌یلکه دینور یقال بلسانه تهتهة ای لکنة وتکرار بتکرار باطل وبیهوده نسنه‌لرده بولنمق معناسنه در : یقال تهته الرجل اذا ردد فی البـاطل (التهاته) دفاتر وزننده باطل وبیهوده نسنه‌لره دینور یقال وقعوا فی التهـاته ای الا باطیل (ته‌ته) مکررا تالرك ضمی وهالرك سکونیله دوه قسمنه مخصوص زجروآزار اصواتندندر حالا لسـانمزده تقبیح و تأسف موقعنـده توه توه دیدیکمز بوندن مأخـوذدر وبونکله کوبك قسمنی دخی یانلرینه چاغررلر ولسانده پپه یلك اولان سویلیشنی دخی حـکایه اولور (التوه) تانك فتحی وضمیله هلاك و برباد ونابود اولمق معناسنه‌در : یقال تاه الرجل یتوه توهااذا هلك وذهب وکبر وتعظم معناسنه‌در : یقال تاه الرجل اذا تکبر و برآدمك عقلی سراسمه ومضطرب اولمق معناسنه‌در : یقال تاه فلان اذا اضطرب عقله (التتویه) تفعیل وزننده هلاك ایلمك معناسنه‌در : یقال توهه اذا اهلکه (التوه) تانك ضمیله هالك معناسنه‌در جمعی اتواه واتاه ویهدرکه جمع الجمع‌در (ما اتوهه) فعل تعجبدر ماتیهه معناسنه نه‌عجب کبر و تعظم صاحبیدر دیمکـدر (التیه) تانك کسریله کـبر وصلف معناسنه در : یقال تاه الرجل یتیه تیها اذا صلف و تکبر ویقال به تیه ای کـبر وصلف وتیه بیابانه دینور جمعی اتیاه کلور وجمع الجمعی اتاویه کلور یقال اخذوا فی تیه ای مفازة ویول آزمغه دینور یقال وقعوا فی تیه ای ضلال وتیهاء ومتیهه

معناسنه کلور کاسبذکر (التنابه) صاحب وزننده (والتنباه) شداد وزننده (والتنبهان) سکران وزننده (والتنبهان) تانك فتحی ویای مشددهنك کسریله مدمغ ومتکبر کمسه دیمور وتیاه وتیهان سکران وزننده بول آزوب کراه اولان آدمه دینور (ماانبهه) فعل تعجبدر ماانوهه معناسنه (التیه) تانك فتحی وکسریله (والتیهان) یول آزمق معناسنه در : یقال تاه الرجل یتیه تیها وتیها تا اذا ضله و برنسنه به متصل بردوزیه باقمق سببیله کوز بوریلوب طوتقلمق معناسنه در : یقال تاه بصره اذا تاف (التیهاء) حمراء وزننده (والمتیهة) سفینه وزننده ومیمك ضمیله لغتدر (والمتیهة) مرحله وزننده (والمتیه) مقعد وزننده تیه کبی اوجی بوجاغی ویولی ونشانی اولمیان بیابانه دینورکه اکا واقع اولنلر یول ایز بولمیوب حیران وسرکردان اولورلر یقال ارض تیه وتیهاء ومتیهة ومتیه ومتیهة ای مضلة (التتییه) تفعیل وزننده تضییع معناسنه‌در : یقال تیهه اذا ضیعه

(• فصل الثاء المثلثة •) (الثاهة) حاله وزننده کوجك دله دینور لهاة معناسنه علی قول دیش اتنه دینور لثه معناسنه (الثهثهة) زلزله وزننده قار اریمك معناسنه در : یقال ثهثه الثلج اذا ذاب

(• فصل الجیم •) (الجبهة) جیمك فتحی و بانك سکونیله انسانك یوزندن سجده حالتنده یره کلان موضعه علی قول ایکی قاشك ارانی برابرندن یوقری ناصیه‌یه قدر اولان یره دینور ترکیده الن وفارسیده پیشانی دینور یقال جبهة ذات سجدة وهو موضع السجود من الوجه اومستوی مابین الحاجبین الی الناصیة وجبهه برقوم وجماعتك سید وذیشانه اطلاق اولنور وجه کبی یقال هوجبهة قومه ای سیدهم ومنازل قمردن برمنزل اسمیدر بواسد صورتنك جبهه‌سیدرکه درت کوکبدن عبارتدر وجبهه آت نوعنه دینور قال الشارح ومنه الحدیث [لیس فی جبهة صدقة] ای الخیل وبونك مفردی یوقدر وشول آدملره اطلاق اولنورکه حسبی خلقك دیت ودین کبی دائما تکالیف ومؤناتلرنی اداره وتمشیته مجبول اولملرله انلردن بری هرکیمه توجه ایلسه خائب وصفر الید اعاده وارساللرندن استحیا اولنه یقال هم جبهة ای ساعون فی حال ومغرم فلایأتون احدا الا استحیی من ردهم و مذلت وخاکساری معناسنه مستعملدر یقال لقی منه جبهة ای مذلة و برصنم اسمیدر وایه اطلاق اولنور قمر معناسنه (الاجبه) اشبه وزننده ارسلانه دینور وجبهه‌سی خوب ولطیف اوله‌رق واسع اولان آدمه دینور علی قول یومری جبهه‌لو کمسه دینور مؤنثی جبهاء در یقال رجل اجبه وامرأة جبهاء ای الواسع الجبهة الحسنها اوالشا خصها (الجبه) فتحتینله اسمدر ککیش النلولق یاخود یومری آلنلولقه

دینور (الجبة) جیمك فتحیله برآدمك جبه‌سنه اورمق معناسنه‌در : یقال جبهه جبها من الباب الثالث اذا ضربه جبهته وبرآدمی رد ایلمك یاخود برخوشلنمدیغی نسنه سو یلمك یاخود ایشلمك معناسنه در : یقال جبهه اذا رده اولقیه بمکروه وعربلر فلان صو یه واروب لکن صوچکجك یاخود صواله‌جق آلات وادواتی اولمامغله همان صو یك یوزنه باقوب اوتوردی د یجك یرده جبه فلان الماء د یرلر ورد الماء و الا آلة سقی فلم یکن منه الا النظر الی وجه‌الماء معناسنه کذلك یقولون جبه الشتاء القوم ای جاء هم ولم یتهیأ وا له یعنی کندیلره قیش تو جه ایدوب بصدی لکن اصلا لوازم ومهماتندن برنسنه تدارك وتهیئه ایلمامشلر ایدی و بونلر مواجهه معنالرندن مأخوذلردر (الجابه) صاحب وزننده برسمته کیدن آدمه یوزی یاخود جبه‌سی قرشوکلان قوشه یاخود وحشی جانوره دینورکه عربلر آندن تشأم و تطیر ایدرلر (الجبه) سکر وزننده جباء معناسنه درکه رمان وزننده‌در قورقق آدمه دینور یقال رجل جبه ای جباء (الاجتباه) افتعال وزننده صویی یا بر آخر نسنه‌یی بکنمیوب و خوشلنمدیغندن یکره‌نه‌رك ایچنه سیکمه‌رك تناول ایلمك معناسنه‌در : یقال اجتبه الماء وغیرا اذا انکره ولم یستمرئه (التجبیه) تفعیل وزننده زانی و زانیه‌نك یوزلرنی قاره‌لدقدن صکره بردوه‌یه یاخود اشکه آرقه‌ارقه‌یه اوله‌رق بندروب رسوای ایلمك معناسنه‌در و بونده قیاس اولان یوزیوزه اولمقدر زیرا جبه‌دن مأخوذدر ظاهرا بابی ازاله‌یه محمولدر یاخود تماشاجیلرك یوزلرینه مقابل اولدیغنه مبنی‌در یقال فضحوهما بالتجبیه و هوان یحمّ وجوه الزانیین و یحملا علی بعیرا و حمار و یخالف بین وجوههما و بر ادمی باش اشاغی ترس چویرمك معناسنه درکه اشکنجه و عقاب حالاتندندر یقال جبه اذا نکس رأسه و محتملدرکه معنای اوّل بوندن مأخوذ اوله زیرا اول حالتده اولان کمسه البته خجالتندن سرنکون اولور یاخود اصابت مکروه معناسنه اولان جبه‌دن مأخوذ اوله‌که جبه جبها دیرلر اصابه بمکروه معناسنه نته‌که بیان اولندی (المجدوه) بر نسنه‌دن خوفله متحیر اولمش ادمه دینور تقول رأیته مجدوها ای مشدوها فزعا مصدری اولان جده‌شده معناسنه‌در (التجربه) تفعیل وزننده بر ایشی اعلان ایلمك معناسنه در : یقال جره الامر تجریها اذا اعلنه له (الجراهیه) کراهیه وزننده ناسك غریو و هنکامه و فریادنه دینور یقال ماهذه الجراهبة ای الجلبة و جراهیة الامور مواد و امورك خطب و عظاماندن عبارتدر یقال تعهد جراهیة الامور ای عظامها و جراهیة الخیل آت قسمنك کریده‌لرینه اطلاق اولنور و جراهیه ظاهر و علانیه معناسنه‌در : یقال لقیه جراهیة ای ظاهرا بارزا (التجره) تفعل وزننده بر ایش آجلمق معناسنه‌در : یقال تجره الامر اذا انکشف (الجرهة)

تمره وزننده جانب معناسنه‌در (الجرهد) فتحاتله فم واحده‌ده اولان جنال خرما قورقلرینه دینور (جره) عنب وزننده فارس اولکه‌سنده بر بلده در (الجلهة) جیمك فتحیله‌دکری بیوك قبایه وقوم وقبیله‌نك محله سنه و یورد لرینه دینور ودره‌نك برجانبنه دینور یقال نزلوا فی جلهتی الوادی ای ناحیتیه و باشك اوكنده اولان قیللرك دوكیلوب برینك آچق و طاز قالمسنه دینور یقال به جهلة ای انحسار الشعر عن مقدم الرأس (اجله) فتحتینله باشك اوكنده اولان قیللر دوكیلوب یری آچق وطاز قالمق معناسنه‌در : یقال جله الرجل جلها من الباب الرابع اذا انحسر شعره من مقدم رأسه شارح دیرکه جله صلعك مقدمیدر جلح كبی (الجله) جیمك فتحی ولامك سكونیله خرده چقل طاشلرنی یرندن برطرف ایلمك معناسنه در : یقال جله الحصی عن المكان جلها من الباب الثالث اذا نحاه و برآدمی برامر شدیددن ردّ ومنع ایلمك معناسنه‌در : یقال جله فلانا اذارده عن امر شدید وبرنسنه‌یی كشف وابراز ایلمك معناسنه در : یقال جله الشیٔ اذا كشفه وجبهه‌دن مندیلی چوزمیوب همان طولامیله قالدرمق معناسنه در : یقال جله العمامة اذارفعها مع طیها عن جبینه (الجلیهة) سفینه وزننده چقللری‌ومولوزلری آیرتلنوب برطرف اولمش یره دینور وسود ایله پرورده اولمش خرما خوراكنه دینوركه مسمن‌در (المجلوه) قابوسز وپرده‌سز اوه دینوركه آچیقده اولور یقال بیت مجلوه ای لاباب فیه ولا ستر (الاجله) احمر وزننده شول آدمه دینوركه جبهه‌سی پك بیوك اولمغله قبل بتن یرلری پك كیروده آلارغه اوله یقال رجل اجله ای الضخم الجبهة المتأخر منابت الشعر وبو ینوزسز اكوزه دینوركه كورنك تعبیر اولنور (الجنهی) جیمك ضمیله عرنی وزننده خیزران دیدكلری اغاجه دینوركه تحریفله هزاران تعبیر اولنور علی قول عسطوس اسمیدركه خیزرانه شبیه براغاجدر (المجنه) معظم وزننده شجر مزبوردن دوزلمش نسنه‌یه دینور یقال طبق مجنه ای معمول بالجنهی (الجاه) (والجاهة) قدر ومنزلت ومنصب معناسنه‌در : یقال له جاه عظیم وجاهة ای قدر ومنزلة شارح دیركه جاه وجه مقلو بیدر نته‌كه مؤلفك بوماده ده ووجه ماده سنده دخی تعبیراتندن منفهم اولور (الجوه) جیمك فتحیله برآدمی خوشلنمدیغی برنسنه ایله قرشولمق معناسنه‌در : یقال جاه فلانا بمكروه یجوه‌جوها اذا جبهه به (الجوه) جیمك ضمیله (والجیه) جیمك فتحیله وجه معناسنه‌در : یقال نظر بجوه سوء وبجیه سوء ای بوجه سوء وبووجه ماده سنده دخی مرسومدر بونلرده آندن مقلو بلردر (جاه جاه) هالرك كسر اوزره بناسیله وتنوینله وسكونله مستعملدر كذلك جوه جوه جیملرك ضمی وكسر اوزره بنا ایله خاصة اركك دوه سورمكه مخصوص اصواتندندر ناقه‌ده تفوه اولنمز (الجهجهة) زلزله

وزننده برتجی جانوری کندیدن منع ایچون حیقرمق معناسنه در یقال جهجه الرجل بالسبع اذا صاح به لیکفه (الجهّ) جیمك فتحی وهانك تشدیدیله برآدمی بد معامله ایله ردّ ایلمك معناسنه در : یقال جهه جها من الباب الاول اذا ردّه قبیحا (الجهجه) جیملرك فتحیله ارسلانه دینور (جهجاه) جیمك فتحیله غفار قبیله سندن برکسه درکه حضرت عثمان رضی‌الله عنه اوزره خروج ایدنلردن حضرت‌عثمان خطبه قرائت ایدر ایکن همان اوزرینه‌هجوم ایدوب ید مؤیدلرنده اولان عصای مصطفوی‌یی اخذ و دیزینه طوتوب شکست ایلمشیدی لکن چوق بکمیوب دیزنده اکله مرضی ظهور ایلدی وجهجاه بوندن بشقه برکسه‌درکه عنقریب دنیایه مالك اولور و بونده فتحتینله جهه و هاسز جهجا عنوانلرنده دخی مرویدر مجموعی صحیح مسلمده مثبوتدر مؤلف بونکله اشبو حدیثه‌اشارت ایلمشدر [لا تذهب اللیالی حتی یملك رجل یقال‌له الجهجاه]

(* فصل الحاء المهملة *) (الحیه) حانك فتحی و یانك سکونی و هانك کسریله قیون سوره جك اصواتندر (حیه) حانك فتحی و هانك سکونیله حمار سوره‌جك اصواتندر

(* فصل الدال *) (الدبه) فتحتینله یك قومسال یره دینور (التدبیه) تفعیل وزننده ذکر اولنان قومساله اوغرامق معناسنه در : یقال دبّه الرجل اذا وقع فی‌الدبه و طریق خیره ملازمت ایلمك معناسنه در : یقال دبّه الرجل اذا لزم الدبه (الدبه) صرد وزننده طریق خیره دینور (دباهه) سحابه وزننده سواد عراقده بر قریه‌در (الدجیه) زبیر وزننده آوجی کوملنیسنه دینور (التدجیه) توجیه وزننده آوجی‌کوملنیسنه یاتمق معناسنه‌در : یقال دجه‌الرجل اذا نام فی‌الدجیه (الدره) دالك فتحی و رانك سکونیله برکسه اوزره آنسزین چقوب صالدرمق معناسنه‌در : یقال دره علیهم درها من‌الباب الثالث اذاهجم وطلع برکسه‌دن برنسنه‌یی دفع ایدوب صاومق معناسنه‌در یقال دره عنهم ولهم اذا دفع شارحك بیانه کوره بو ماده دره ماده‌سندن مبدله‌در (الدارهات) ناکهانی ظهور و هجوم ایدن حادثات کونیه‌یه اطلاق اولنور یقال‌نزلت علیهم‌الدارهات ای هواجم الدهر (المدره) منبر وزننده شول [illegible] دینور که خصومت و قتال حالتلرنده یدا و لسانا قومنك مقدم [illegible] یقال هومدره القوم و هوالسید الشریف و المقدم فی اللسان و [illegible] (التدره) تانك ضمی و رانك فتحیله دفع و مدافعه معناسنه در [illegible] دره القوم ای الدافع عنهم (التدریه) تفعیل وزننده زیاده اولمق [illegible] : یقال درّه علی کذا اذانیف و بیلنمامك ایچون تبدیل قیافت ایلمك [illegible] یقال دره فلان فلانا

الشكوره (الدرهرهه) سرهرهه وزننده بك ثمان بكدره دينور يقال كوكبة
درهرهة اى وقادة (الدلامه) دالك كسريله غريب آدمه دينور هدف كبي يقال
هودله دلك اى غريب (الدكه) دالك فتحي وكافك سكونيله خر مظلمه سى
ولان كبي اوريك يحصى بلمك يحون اسلحم ايدن آدمك يوزنه طوغرى
هوه دينك معناسنه در : يقال دله وجهه دلكها من الباب الثالث اذا دلكه
(الدله) دالك فتحي ولامك سكونيله وفتحيله (والدلوه) قعود وزننده غم وغصه
وعشق مقوله سى حارثه دن كوكل آشفته وعقل زائل و پريشان اولمق معناسنه در
كندويى آلدرمق تعبير اولنور يقال دله فلان دلها ودلوها من الباب الرابع اذا
ذهب فؤاده من هم ونحوه (التدليه) تفعيل وزننده غم وغصه ياخود عشق
برآدمى بيهوش ومدهوش ايلمك معناسنه در (التدله) تفعل وزننده تفعيلك
مطاوعدر يقال دلهه العشق فتدله اى وهبه فتوله (المدله) معظم وزننده غم
وغصه دن ياخود عشقدن كوكلى وعقلى آشفته وزائل اولمش آدمه دينور على قول
سهوه كثيره دينور يقال رجل مدله اى ساهى القلب الذاهب العقل من عشق
ونحوه اوهو من لايحفظ ما فعل او فعل به (الداله و الداهة) لاملرك كسريله عقلى
بوقفه سرسجه كمز آدمه دينور يقال رجل داله و دالهة اى الضعيف النفس
(ابو مدله) محدث وزننده محدث وتابعيدر (الدله) فتحتينله حيران اولمق
معناسنه در على قول غمدن يا عشقدن آشفته و مجنون اولمق معناسنه در : يقال
دله الرجل دلها من الباب الرابع اذا تحير اوجن عشقا اوغما (الدله) دالك فتحي
ولامك سكونيله بر نسنه دن فارغ القلب اولمق معناسنه در : يقال دله عنه دلها
من الباب الثالث اذا سلوته وضايع و هدر و باطل معناسنه در : يقال ذهب دمه
دلها اى هدرا (الدمه) فتحتينله قومق بك آتش اولمق معناسنه در : يقال
دمه الرمل دمها من الباب الرابع اذا اشتد حره و دمه صبيان عربه مخصوص بر
لغت آديدر (الادهيمام) اعشيشاب وزننده اسيلككك شدتندن آدم قيناموق درجه سنه
كلمك معناسنه در : يقال ادمومه الرجل اى كاديغلى من شدة الحر و بايلمق معناسنه در :
يقال ادمومه فلان اذا اغمى عليه (الدهدهة) زلزله وزننده يوارلمق معناسنه در :
يقال دهده الرجل الحجر اذا دحرجه شدكه معتلّ اولورق كه هاء ثانيه يايه مقلوب
اولنور بو معنايه در و دهدهه بر نسنه يى برى بريك اوزرينه ترسنى جوبروب
قومق معناسنه در : يقال دهدهه الشئ اذا قلب بعضه على بعض و دهدهه اسم
اولنور يوز عدد دخى زياده جه دوه يه دينور (التدهده) تزلزل وزننده
يوارلنمق معناسنه در : يقال دهده الحجر فتدهده اى دحرجه فتدحرج و بونده
دخى هاء يايه قلبله تدهدى دينور يقال دهدى الحجر فتدهدى (الدهداه) سلسال

وزننده خلق خرده دوه‌يه دينور جمعى دهاده كلور (الدهدهان) داللرك فتحيله (والدهيدهان) مصغر بنيه‌سيله بونلرده يوز عدد دخى زياده‌جه دوه‌لره دينور (الاده فلاده) داللرك فتحى وهالرك جريله بر كلمه‌دركه بو ماده شمدى اولمزسه من بعد اولمز ديمكدر و بو ضروبدندر يقولون الاده فلاده اى ان لم يكن هذا الامر الان فلايكون بعد الان يعنى بو وقتده ال ويرن فرصتى غنيمت بيلمز ايسن بوندن صكره ظفرياب اوله‌مزسن موقعنده ايراد اولنور مترجم ديركه كتب امثالده بيان اولنديغى اوزره بوراده ده كلمه‌سى لفظ فارسيدر دالك فتحى و كسريله امردر عطاء معناسنه‌در كذلك ضرب معناسنه‌ده كلور و دالك فتحيله امر معروف و نهى منكر معناسنه‌ده كلور عرب اخذ و استعمال ايلديلر عطاء معناسنه اولديغى صورتده بو آدمك يا بو نسنه‌نك لايق ومستحق اولديغى جزاسنى ويرمزسن بر دخى بولوب ويره‌مزسن و ضرب معناسنه اولديغى صورتده اكر بو دفعه بونى ضرب ايلمزسن بر دخى ايده‌مزسن و امر معروف معناسندن دخى بو كونه در و الا كلمه‌سنك اصلى ان لا ايدى قانديكه سيوطينك اشباه و نظائر نحويه‌سنده مرسومدر كه بوراده ده لفظى عربيدر زيرا دهى كلمه‌سى كه زكى وزننده در دهاء ماده‌سندن اسم فاعلدر يقال دهى دهيا فهوده و داه اى فطن و تركيب مزبور ان لم تكن دهيا فى هذه المادة اوالساعة فلاتكون ابدا يعنى بو خصوصده ياخود بو ساعتده رشد و فطنتله داهيانه حركت ايلمز ايسك بردخى مجال بوله‌مزسن و قيامته‌قدر دها تدن معدود اوله‌مزسن ديمك اولور و دهى كلمه‌سنده امثالده جارى اولان تخفيف جارى اولمش و مثل مزبورى ابتدا تكلم ايدن سطيح نام كاهندر بعده موقعنه كوره ايراد ايلديلر و دهى كلمه سنك حق منصوب اولمق ايكن ياىى اسكان ايلدكلرى امثال منظوم منزله‌سنه منزل اولديغنه مبنيدر و الحاصل بوراده ده كلمه‌سى اسم فاعلدر ومعربدر مبنى دكلدر و تنوينى تنوين صرفدر تنوين تنكير دكلدر و مثاله الاخر مثلا ان يقول الانسان لصاحبه وقدامكنه الفرصة فى طلب الثار الاده فلاده اى ان لا تطلب ثارك الان فلا تطلبه ابدا (الدهدوه) دالك ضميله (و الدهدوة) داللرك ضمى و واوك تشديديله (والدهدية) دالك ضمى وثانيه‌نك كسر وياتك تشديدى وتخفيفيله بوق بوجكنك يوارلديغى يوارلغه دينور (التدوه) تفعل وزننده بوزلمق معناسنه‌در يقال تدوه الشئ اذا تغير و بر امرعظيمه بيحابا صالدرمق معناسنه‌در: يقال تدوه الامر اذا تقحم (دوه) دالك فتحى وضميله بهار وقتنده طوغمش دوه كوشكنى چاغراجق اصواتندندر (داداه) هالرك كسرى و سكونيله (دده) داللرك ضمى و هالرك سكونيله ناقه‌يى ياوريسى يانه چاغره‌جق صوتدر (التدويه) تفعيل وزننده ياوريسنك

وبه ثمك ايچون نمه‌ويلمنه ياخود ده‌ده ديو چاغرمق معناسنه در : يقال دوه
بدهة زدهاها دهّا بدهّا اوده اوده نحرى الى ونه‌دها
(• فصل الدال المهملة •) (الدده) قصيده وزننده اولان دده كلمه‌سنك جمع
مصدرلرنده صرابلرندر (الدده) دالك فتحى وهانك تشديديله دكلمك ونددت فعلت
معناسنه در تقول نحصت مرته دهه اى ما كان قلبه ونده دطمه
(• فصل الراء •) (الرجه) وجه وزننده برنسنه‌يى دبش ايله يشوت
معناسنه در : يقال رجهه الشئ رجها من الباب الثانى اذا نحيت عن مكانه وصار مجلوب
ارتمق معناسنه‌در : يقال هو رجه اى تزعزع (الارجاء) همزه‌نك كسريله
برايشى وقتندن تأخير ايلمك معناسنه در : يقال ارجه الامر اذا اخره عن وقته
مترجم ديركه وجه اصل وقصته والخلاف فى اقتضه دائر بعض روايات [فقنوا
ارجه واخاه] كريمه‌سى تعبيرنده تحقيق اولنمغله مراجعت اوله (الرده)
ثمره وزننده بعض يره وطاغ صرتلرنده وقبالرده اولان حفرلق اوزنه چقوره ديور
جمعى رده كلور هجره ورداه كلور دالك كسريله وزنه كلور سكر وزننده ورده
خشونتلو صرتنه‌كي اومسكه ديور جمعى رده كلور فتحيله واطرافنده اولان بيوك
قيه‌دبور وقرموسه ديور وجانجا مناقر تجوق اولمش كمه نسه ديور يقال
جئه ومنه ردهة اى نوب حدق مسلسل وبنش بن ابى حازم ثم كسه‌لك مدفنى
اولان بيوك ايچيدر (الرده) رالك فتحى ودالك سكو نيله وكسبه طاش آتمق
معناسنه در : يقال ردهه بحجر ردها من الباب الثالث اذا رماه واوى بيوك ياپمق
معناسنه در : يقال رده البيت اذا عظمه وكبره وبركسه سائرلره كرم وشجاعت
مقوله‌سى اوصافله اولنوب غالب اولمق معناسنه‌در : يقال رده فلان اداساد القوم
شجاعة وكرم ونحو همـا (الرده) حمل وزننده شول صلب ومتين لحوح
ومتعصب آدمه ديور كه بركسنه بروجهله مغلوب اولمز اوله يقال رجل رده
اى صلب متين لحوح لايغلب (الرفاهه) سفاهه وزننده (والرفاهية) كراهيه
وزننده (والرفهنية) بلهنيه وزننده وحه معاش وسعت وسهولت وحضور
ونعمت اوزره اولنمه‌ديور يقال هو فى رفاهة ورفاهية ورفهنية من العيش وهو رغد الخصب
ولين العيش ورفاهه ورفاهيه مصدر اولنورلر يقال رفه عيشه رفاهة ورفاهية
من الباب الخامس اذا رغد ولان واخصب (الرفيه) امير وزننده (والرافه)
صاحب وزننده معانى سهل وواسع اولان آدمه ديور (الرفهان)
سكران وزننده (والمترفه) متعظم وزننده نعمت ووسعت معيشتنه مظهر
ونعمه دائما حضور وآسايش اوزره اولان آدمه ديور يقال رجل رفهان ومترفه
اى مستريح متنعم (الارفاه) همزه‌نك كسريله بر آدمى رفاه وراحته مظهر قلمق

معناسنه

معناسـنه‌در : يقال ارفههم الله اى جعلهم رفهاء و دوه‌لرى كنديلرينك ديلدكلرى
وقتده صويه كتورمك معناسنه در تقول ارفهت الابل اى اورد تهامتى شاءت و بر
آدمك ماشيه‌لرى خواهشكار اولدقلرى وقتده صويه كلور اولمق معناسـنه در :
يقال ارفه القوم اذا ارفهت ماشيتهم و دوابّ و مواشى صويه قريب محلده اكلنمك
معناسنه‌در : يقال ارفه المال اذا اقام قريبا من الماء و برآدم هركون صاچنه صقالنه
دهن سورنمك معناسـنه در : يقال ارفه الرجل اذا ادهن كلّ يوم ودائما نفيس
اطعمه و اشربه اكل و تناول ايدر اولمق معناسنه‌در : يقال ارفه الرجل اذا دام
على اكل النعيم و راحت و حضور ايلمك معناسنه‌در : يقال ارفه فلان اذا استراح
(الترفيه) تفعيل وزننده بو دخى بر آدمى نظام حال و رفاه حضوره نائل قلمق
معناسنه‌در : يقال رفههم الله بمعنى ارفههم و برآدم دوه‌لرى خواهشكراولدقلرى
حينده صويه كتورمك معناسـنه‌در ارفاه كبى تقول رفهت الابل بمعنى ارفهتها
و بر آدمه بر خصوصده مهل ويرمكله تنفيس و تفريج ايلمك معناسـنه در تقول
رفه عنى اى نفس يعنى كنت فى ضيق فنفس عنى (الرفه) رانك فتحيله وكسريله
(والرفوه) قعود وزننده برآدمك ديرلكى نرم و سهل و واسع اولمق معناسنه‌در:
يقال رفه الرجل رفها و رفوها من الباب الثالث اذالان عيشـه و دوه‌لر هركون
ديلدكلرى وقتده صويه كلمك معناسنه‌در : يقال رفهت الابل اذا وردت الماء متى
شاءت (الروافه) روايح وزننده هركون ايستدكلرى وقتده صويه كلوراولان
دوه‌لره دينور مفردى رافهه‌در (الاسترفاه) بو دخى راحت و حضور اوزره
اولمق معناسنه‌در : يقال استرفه الرجل عندنا اى استراح (الرفه) صرد وزننده
صمانه دينور تبن معناسنه (الرفه) رانك كسريله خرده خرما اغاجلرينه دينور
(الرفهة) فتحاتله رأفت و مرحمت معناسنه‌در : يقال به رفهة اى رأفة ومنه يقال
هورافة به اى راحم (الرافهة) مسافه‌سى قريب اولمغله اثناى سفرده آهسته‌جه يوريتان
كيجه‌يه وصف اولور يقال ليلة رافهة وليال روافه اى لينة السير بو تركيب [والليل اذا يسر]
كريمه‌سى قبيلندندركه اسناد مجازيدر (الرهرهة) زلزله وزننده بشره‌نك و سائر
نسنه‌نك رنكى حسن رونق و لطافتله موج و لمعان ايلمك معناسنه‌در : يقال فى لون
بشرته رهرهة و هو حسن بصيص لون البشـرة ونحوه و جود وكرمدن ناشى
مائدهٔ طعامى توسيع ايلمك معناسنه در : يقال رهره فلان مائدته اذا وسعها كرما
(الترهره) تزلزل وزننده برآدمك بدنى ترلكدن وپر ورش ونزاكتدن برك
سمن كبى بياض اولمق معناسـنه در : يقال ترهره جسمه اذا ابيض من النعمة
وبيا بانده سراب پيدر پى لمعان ايلمك معناسـنه در : يقـال ترهره السراب
اذاتتابع لمعانه (الرهراه) رحراح وزننده (الرهروه) عصفور وزننده

(والرهرهه) هدهد وزننده بشره‌نك رونقی وبیاض اولان یده دیبور یقال
جسم رهراه ورهروه ورهره ای ابیض ورهره رانك فتحی وهانك تشدیدیله
رهره ورهراه دبی حضور اولنان آبوان لكنه دیبور یقال طست رهره ورهراه
رهراه ای واسع قریب القعر (الروه) رانك فتحی وواوك سكونیله (والروهان)
غلیان وزننده صو یوزنده یوكلوب چالقنمق معناسنه در : یقال
راه الماء روها وروهانا اذا اضطرب علی وجه الارض وفضل ما‌قصب روله الماء
ای اضطرابه علی وجه الارض (الریه) رانك فتحی ویانك سكونیله یوكلوب
اوبنطبه چالقنمق معناسنه در : یقال راه الرجل یریه ریها الماء وذهب
(الترفه) تفعل وزننده باشده سراب یوكلوب بعیرمق معناسنه در : یقال تریه
السراب اذا تریع (الترفه) تحمد وزننده مربع معناسنه در كه یوكلوب بعیرابن
سراب دیبور
(● فصل الزای المعجمة ●) (الزله) زانك فتحی ولامك سكونیله حیكلرنك
حسن وزونقه وتب وطراوتنه دیبور یقال قال بجان زله لطیف وهو حسنه
وحسنه وقبول آغزنده اولان یوزه طشنه دیبور كه صوجكن كمسه آتك اوزرینه
بصوت طورز وتحیر معناسنه‌در : یقال هرله ای تحیر (الزله) فتحتیله نفس
ناطقه‌یه عارض اولان سفیدی به وغم وتنسه به دیبور تقول احدق زله وهو
متصل الی النفس من غم وهم (الزمه) فتحتیله زمه‌كلمه‌سنده عندركه ذكر اولندی
(زاه) جاه وزننده تنبور قریده برقریه در (الزهزاه) سلسال وزننده حسن
منظره وملاحت ولطافته مالك اولیه‌رق ادا ورفتار اوزره اولان یافتغه دیبور
یقال هو زهزاه ای مختال فخیر مراة
(● فصل السین المهملة ●) (السبه) فتحتیله بك یبر تكدن نشئی مدركه
مختل اولمغه عقل وادراك زائل اولمق معناسنه‌در (المسبوه والمسبه) معظم
وزننده بك یبر تكدن عقل وادراكی زائل اولمش فرتوت قوجه به دیبور یقال
سبه الرجل علی المجهول وسبه فهو مسبوه ومسبه ای ذاهب العقل من الهرم ومسبه
طلاقت لسان صاحبی مجنون آدمه دیبور یقال رجل مسبه ای طلیق اللسان
(السباهی) بمانی وزننده وذخی یبر تكدن عقل وشعور زائل فرتوت قوجه به دیبور
یقال شیخ سباه ای ذاهب العقل من الهرم وسباهیه معناسنه در وسباه سحاب وزننده یالكزلق
آدمه دیبور مختل معناسنه (السبه) كتف وزننده (والسباهی) بمانی وزننده
(والسباهیة) كراهیه وزننده متكبر كمسه‌یه دیبور یقال رجل سبه وسباه
وسباهیة ای متكبر (السبه) غراب وزننده سكته علتنه دیبوركه انسانه
عارض اولور یقال اصابه السباه ای السكتة وعلت اطباء تك سبات دیدكلری

اوله‌جقدر لكن كتب طبيه‌ده سبات سكته‌يى فرق ايلمشلردر فليراجع (السته) سينك فتحى وتا نك سكونيله و فتحيله است معناسنه‌دركه دبره دينور جمعى استاه كلور شارح ديركه است لفظنك اصلى سته ايدى مصغرى ستيه در وتقول العرب كان ذلك على است الدهر اى على وجهه يعنى ازقديم زمان او يلجه اولوب كلمكده‌در بو راده‌وجه‌قدمدن كنايه‌دركه زمانك اكسه‌سندن يعنى اورته‌سندندر واويله ديمكدر وقولهم يا ابن استها اكناية عن احماض ابيه امه يعنى برآدمك اناسنى پدرى‌دبرندن تصرف ايلديكندن كنايه‌دركه اداة سب واقـدارذر وفلانى فقير وينوا براقوب كلدم ديجك يرده تركته باست الارض ديرلر وسنك ايچـون عون و ياور يوقدر ديجك يرده مالك است مع استك ديرلر مالك ظهر تركيبى كبى وفلاندن قطعـا خوشلنمديغم كريهه‌يه اوغرادم ديجك يرده لقيت منه است الكلبة ديرلر وبرجاعتك عجزندن كنايه ايدوب انتم اضيق استا من ان تفعلوه ديرلر (السه) سينك فتحى وضمى وهانك تخفيفيله انسـانك قيچنه دينور عجز معناسـنه‌كه فارسيده سرون دينور على قول حلقهٔ دبرنه دينور مصباحك بيانه كوره بونك اصلى سته ايدى تاء حذف اولندى وبعضا هايى حذف ايدوب ست ديرلر وبونلريدودم اعرابيله معرب اولورلر وبعضلر عندنده وصل حالنده تاء فوقيه ايله ووقف حالنده هاء ايله تلفظ اولنور (السته) فتحتينله انسانك مقعدى كميكنه دينور (الاسته) احمر وزننده (والستاهى) غرابى وزننده قيچى بيوك آدمه دينور استه كلمه‌سـنك جمعى سته كلور كتب وزننده وستهان كلور عثمـان وزننده ولوطى‌يه اطلاق اولنور (السته) كتف وزننده (والستهم) زرقم وزنـنده بونلرده لوطى‌يه دينور يقال رجل استه وستاهى وسته وستهم اى طالب الاست (السته) سينك فتحى وتانك سكونيله بر آدمك اردنه دوشوب كتمك معناسـنه در : يقـال سته ستها من الباب الثالث اذا تبعه من خلفه و برآدمك مقعدنه اورمق معناسنه‌در: يقال سته اذا ضرب استه (السيتهى) حيدرى وزننده دائما ناسك اك كيروسنده كيدر اولان آدمه دينور يقـال هوسيتهى اذا كان يمشى آخر القوم ابدا (السفه) فتحتينله (والسفاه) سحاب وزننده (والسفاهة) سحابه وزننده عقل وادراك خفيف اولمق على قول نقيضيدركه عقل وادراكدن بى بهره اولمقدن عبـارتدر ياخود جهل ونادانى معناسنه‌در : يقال فيه سفه وسفاه وسفاهة اى خفة الحلم اونقيضه والجهل وبونلر مصدر اولورلر سفيه اولمق معنا سـنه در : يقال سفه الرجل سفها وسفاها وسفاهة من الباب الرابع فهو سفيه ويقال سفه نفسه ورأيه مثلثة يعنى من الباب الرابع والاول والخـامس اذا حمله على السفه اونسبه الى السفه اواهلكه يعنى فلان فلانى سفاهته اوغراتدى ياخود سفاهته نسبت ايلدى شارح

دیوکه ورلده مؤلف مسامحه ایتمشدر زیرا مثال مذکور متعدی اولمغه بر شاهد دکلدر
ولهذا اونلر نصبه ورأیه مفعول وصیغه لر تمیز اعتبار ایتمشلردر وثعلب ومبرد
عندلرنده باب رابعدن متعدی وخامسدن لازمدر وبونلرک سفه نفسه ورأیه
قوللری که رشد امره وغبن رأیه وبطر عیشته والم بطنه کبیدر تلازبدر اصلدر
اصل سفهت نفس زید ورشد امر زید ایدی وقتا که فعل تحویل اولنوب زیده
سفت قلندی ایسه مابعدلری منصوب اولندی فعل المرانک اوزره واقع
اولدیغی ایچون زیرا بو صورتده تحویل بعده نصبه حکمنده اولمشدر
وبو بصریون وکسائی مذهبیدر وبونلرک عندنده منصوب مذکورک تقدیمی جائزدر
وفراء دیدیکه وقتا که فعل نفسدن صاحبنه تحویل اولندقده مابعدی مفسر
مجراسنه جاری اولدی تا که سفهت امده اولدیغنه دلالت ایلیه وبونک حکمی سفه
زید نفسا دیمک ایدی زیرا مفسر نکره اولور لکن بو اضافتی ترک اولنوب نکره کبی
منصوب ایله ترک اولندی نکره یه تشبیهاً وعندالفراء بونک تقدیمی جائزدکلدر
زیرا مفسر تقدیم اولنمز ووجه مذکور اوزره باب خامسدن همان سفیه اولمق
معناسنه اولنوب وسفه نفسه ورأیه قوللرنده باب اول ورابعه منحصر اولنمه
مؤلفک تثبیت عنوانی موقع مسامحه در لکن کشاف [ومن یرغب عن ملة ابراهیم
الامن سفه نفسه] کریمه سنده خلاصهٔ مقالنه کوره سفه کلمه سی متعدیدر استخفاف
واستحقار معناسنه درکه ملت ابراهیمیه دن غافل اولان اعراض ایلر یعنی نفسه
اهانت وتحقیر ایدن اعراض ایدر دیمکدر وبعضلر عندنده جهل معناسی متضمن
اولنمغله امثالی کبی متعدی اولندی پس سفه نفسه قولی عقلی خفیف اولدیغندن
نفسی بیلمدی دیمک اولور وبعضلر عندنده لازمدر ونفسه قولی شذوذ اوزره
تمییزدر زیرا معرفه در تمییز نکره اولمق اکثردر وعندالبعض نزع خافض اوزره
منصوبدر سفه فی نفسه تقدیرنده وایشبو سفه وسفاهه ماده سی اصل بدنده اولان
خفیفلکه دینور بعده نقصان عقل سببیله نفس انسانیده اولان خفتده
استعمال اولندی انتهی وسفه وسفاهت مزراق دور نیلان زخمدن قان چابک
ظهور ایتمک معناسنه مستعملدر یقال سفهت الطعنة اذا اسرع منها الدم وخف
ومشروبی چوق ایچوب لکن قانمیوب اویجه قانق معناسنه مستعملدر یقال
سفه الشراب اذا اکثر منه فلم یرو وبیلمک جهالت معناسنه مستعملدر نته کیم اول
ماده ده تردیدیله ذکر اولندی وبو معناده ایچق علی ایله صله لنور کویا که
جهالتدن نشئ نسنه اوزره سفاهت ایتمش اولور یاخود سفاهت عقلی سببیله
اول نسنه اوزره جهالته رکوب واستیلا ایتمش اولور یقال سفه علینا وسفه
سفها وسفاهة من الباب الرابع والخامس اذا جهل ومشروبی قراردن خارج ایچمک

معناسنه

معناسنه مستعملدر يقال سفه الشراب سفها اذا اسرف فيه وبرنسنه ايله مشغول قلنمق ياخود بر نسنه يه اشتغال ايلمك معناسنه‌در تقول سفهت وسفهت سفها من الباب الرابع والثالث اى شغلت اونشغلت و برآدم كندى حصه‌سنى اونتمق معناسنه‌در تقول سفهت نصيبى اذا نسيته (التسافه) تفاعل وزننده بودخى بيلمامك جهل معناسنه در : يقال تسافه زيد اذا جهل (السفيه) اميروزننده وصفدر سبكمغز وخفيف العقل آدمه دينور وجاهل ونادانه اطلاق اولنور جمعى سفهاء كلور وسفاه كلور سينك كسريله مؤنثى سفيهه‌در جمعى سفيهات وسفايه كلور وسفه كلور ركع وزننده وسفاه كلور سينك كسريله وسفيه ايوجه نسج اولنمامش كوشك بزه وصف اولوو يقال ثوب سفيه اى لهله سخيف و يقال زمام سفيه اى مضطرب و يقال ناقة سفيهة الزمام اى مضطربة (التسفيه) تفعيل وزننده برآدمى سفيه قلمق ياخود سفيهدر ديمك معناسنه در : يقال سفه فلانا اذا جعله سفيها اونسبه الى السفه (التسفه) تفعل وزننده برآدمى حيله وخدعه ايله الدايوب مالنى آلمق معناسنه در : يقال تسفه فلانا عن ماله اذا خدعه عنه و يل اغاجك داللرنى اكمك معناسنه مستعملدر يقال تسفهت الريح الغصون اذا امالتها (المسافهة) مفاعله وزننده سوكشمك معناسنه‌در : يقال سافهه اذا شاتمه ومنه المثل * سفيه لم يجد مسافها * وشراب كوپنى ياننه قويوب دمبدم آندن ايچمك معناسنه مستعملدر يقال سافه الدنّ اذا قاعده فشرب منه ساعة بعد ساعة وشربده حدى تجاوز ايلمك معناسنه‌در : يقال سافه الشرب اذا اسرف فيه وطوارسير شديد ايله متصل يولده كتمك معناسنه مستعملدر يقال سافهت الناقة الطريق اذا لازمته بسير شديد (السفه) سينك فتحى وفانك سكونيله برآدمه مسافهه بابنده غالب اولمق معناسنه‌در : يقال سفه صاحبه سفها من الباب الاول اذا اغلبه فى المسافهة وبرآدمى سفيه قلمق معناسنه‌در : يقال سفهه سفها من الباب الرابع اذا جعله سفيها (المسفهة) مرحله وزننده چوق صو ايچمكه مؤدى اولان طعامه دينور يقال طعام مسفهة اى يبعث على كثرة شرب الماء (المسفه) مكرم وزننده صوايله مملو اولان دره يه دينور يقال واد مسفه اى مملو (السموه) قعود وزننده سكرتمكده قطعا يورلمق بيلمنوب بردوزه يه يل كبى قوشوب كتمك معناسنه‌در : يقال سمه الفروس سموها من الباب الثالث اذا جرى جريا لايعرف الاعياء ومدهوش ومتحير اولمق معناسنه دركه سمه اولمق تعبير اولنور ظاهرا لسانمزده سمه بوندندر يقال سمه الرجل اذا دهش (السامه) صاحب وزننده سكرتمكدن اصلا تعب وفتور كلمز اولان حيوانه دينور جمعى سمه كلور ركع وزننده (السمهى) سينك ضمى وميم مشدده‌نك والفك قصريله هوايه دينوركه عناصردندر

وكونشك شدتنده هواده ايلك ايلك تعبير اولنان نسنه‌يه ديرلر مخاط الشيطان
معناسنه‌كه شيطان اورمجكى تعبير اولنور وكذب ودروغ معناسنه‌در وبيهوده وباطل
نسنه‌يه ديرلر ومنه يقال ذهبت ابله السمهى اذا تفرقت في كل وجه يعنى دوه‌لر
طاغيلوب هر برى بر طرفه كيتدى (السميهى) مصغر جهيسيه وزننده بودخى هوايه
ديرلر (السميهى) مصغر حميسيه وميمك تشديديله و تخفيفيله (والسميهاء)
كلمك تشديديله وتخفيفيله بو طره كذب وبيهوده و باطله ديرلر (السمهد) سكر
وزننده بودخى كذب وباطل نسنه‌يه ديرلر وسمه سمهه لفظندن جمع اولنور سمهه
وشمه اطرافه پراكنده اولان دوه‌لره ديرلر (السمهف) سكره وزننده سمهره
طرزنده نسنه‌دركه خرما بيراغندن نسج اولنور زيراكه نسا ... تبيز نعمم
ونوركه طبق شكلنده اولور (التسميه) تفعيل وزننده دوه‌يى سالمه ومهمل
قمق معناسنه‌در : يقال سمه الابل اذا اهملها (المسمه) معظم وزننده عقل
وشعورى زائل اولمش كى سمه كسبه ديرلر يقال رجل مسمه العقل اى ذاهبه
(السنه) سينك ونونك فتحيله ديرلر عام معناسنه‌كه فارسيده سال ديرلر جمعى
سنون كلوركه جمع مذكر سالمدر وسنهات وسنوات كلور فنا كه شارح ديركه
وزنده ايكى قول واردر برقول هائيدركه اصل سنهه در وبرى واويدركه اصلى
سنوه‌در سنهات هائينك وسنوات واوينك جمعيدر نته‌كه مؤلف معتل بابنده دخى
رسم ايتمشدر و بو مقوله غير عاقل جمع المنقوص اللفظ جمع عاقل ايله جمعلنور
وسوره كهف تفسيرنده اكا متعلق كلام نفيس او لمغله مراجعت اولنه وسنه
قوراقلغه وقيتلغه اطلاق اولنور يعنى آنده غالب استعمالدر دابه قرينه ومال
بوده غالب اولديغى كبى بونكده جمعى سنين وسنوات كلور اعراب قحط وجدب اولان
سنه‌يى چوق ذكر ايدوب بنكه عندلرنده تاريخ عد ايتمكله استعمال غالب اولمشدر
يقال وقعوا في سنة اى جدب وقوراق يره اطلاق اولنور يقال اقاموا في سنة اى ارض
مجدبة (السنيه) زبير وزننده سنه‌نك مصغريدر تعظيم ايچون مستعملدر
جمعى سنيات كلور يى مشدده ايله يقال وقعوا في السنيات البيض شارح ديركه بو
جمع واوينك جمعيدر واو يه قلب اولنمشدر هائينك جمعى سنيهات كلور بنك قيتلق
وقوراق سنه‌لره اطلاق اولنور والسنيات البيض هى سنوات اشتدت على اهل
المدينة قحط يوسف كبى براقاج سنه شديد قيتلق اولمشيدى (المسانهة) مفاعله
وزننده (والسناه) قتال وزننده يللق ايله معامله ايتمك معناسنه‌در خدمتكارى يللق
يازار ايله طوتمق كبى يقال سانهه مسانهة وسناها اذا عامله بالسنة وكذا يقال سانه مسانهة
ايكنجى واوى فوقنه مبنيدر واغاج قسمى برسنه ميوه ويروب برسنه ويرمز اولمق
معناسنه‌در : يقال سنهت النخلة اذا حملت سنة دون سنة (السنهاء) حمراء وزننده

برسنه

برسنه میوه طوتوب برسنه طوتمز اولان اولان خرما اغاجنه دینور (التسنه) تفعل وزننده اتمك وسائر نسنه كوفلنوب چچك لنمك معناسنه‌دركه اكثری چوق طورمقدن اولور اصل برنسنه‌نك اوزرندن یل كچوب یللمق معناسنه اولمغله تغیر وتكرجی مستلزمدر یقال تسنه الخبز وغیره اذا تكرج (السنه) كتف وزننده اوزرندن یللر كچمش نسنه‌یه دینور كه یللمش تعبیر اولنور یقال طعام سنه ای اتت علیه السنون (المتسنه) اسم فاعل بنیه‌سیله كوفلنوب چچك لنمش نسنه دینور یقال خبز متسنه ای متكرج (سهنساه) سینك كسری وهانك ضمیله (وسهنساه) كسرتینله وایكیسنده دخی های اخیره‌نك ضمیله وكسریله الك صكره معناسنه‌در تقول افعل هذا سهنساه وسهنساه ای آخركل شیء (سوهای) سینك ضمیله ارض مصرده اخمیم ناحیه‌سنده برقریه‌در

(* فصل الشین المعجمة *) (الشبه) شینك كسریله (والشبه) فتحتینله (والشبیه) امیر وزننده مثل ونظیر معناسنه‌در جعلری اشباه كلور ومشابه كلور محاسن كبی غیرقیاس اوزره یقال ماله شبه وشبه وشبیه ای مثل (المشابهة) مفاعله وزننده (والاشباه) همزه‌نك كسریله برنسنه‌یه بكزمك معناسنه‌در : یقال شابهه واشبه اذاماثله وعربلر فلان ضعیف وعاجز اولدی دیجك یرده اشبه فلان امه دیرلر عجز وضعف معناسنه (التشابه) تفاعل وزننده (والاشتباه) افتعال وزننده بری برینه ملتبس اولمق درجه‌ده بكزه‌یشمك معناسنه‌در یقال تشابها واشتبها ای اشبه كل منهما الاخر حتی التبسا (التشبیه) تفعیل وزننده بكزتمك معناسنه‌در : یقال شبهه ایاه وبه اذامثله وتلبیس وتخلیط ایلمك معناسنه مستعملدركه بیلنمز ایلمكدن عبارتدر یقال شبه علیه الامر اذا لبس (المشتبهة) مختلفه وزننده (والمشبهة) معظمه وزننده بری برینه ملتبس اولمغله مشكل اولان نسنه‌لره دینور یقال امور مشتبهة ومشبهة ای مشكلة یعنی ماتبسة بعضها بعضا (الشبهة) غرفه وزننده التباس معناسنه‌در : یقال امر فیه شبهة ای التباس ومثل ومانند معناسنه‌در : یقال به شبهة‌له ای مثل (المتشابه) متخالف وزننده محكم مقابلیدر ومنه فی القرآن المحكم والمتشابه مؤلف حكم ماده‌سنده سوره محكمه‌یی وآیت محكمه‌یی بیان ایلمشدر وبصائرده خلاصهٔ بیانه بودركه متشابه شول كلمه وكلام قرآنیدركه غیره مشابهتی سببیله تفسیری مشكل اوله اولدخی یالفظ حیثیتیله یاخود معنا حیثیتیله اولور وعند الفقهاء متشابه ظاهری مقصودی منبیء ومعلم اولمیان كلمه وكلامدن عبارتدر وبونك حقیقتی بودركه آیات قرآنیه بری برینه نسبتله اوچ صنفدر بری مطلقا محكمدر وبرمطلقا متشابه‌در وبری من وجه محكم ومن وجه متشابه‌در متشادخی اوچ ضرب اوزره‌در بری من جهة اللفظ وبری

من جهة المعنى وبرى من جهة اللفظ والمعنى در ومن جهة اللفظ اولان ابل
وصدر وبرى الفاظ مفرده به راجعدر بطابق جهتندن اب كله بى كبى
بمنـا زكت والمعنى جهتندن بموجب شى وبرى حفظ كلام من كله راجعدر
وبرى اوج وصدر برى انحصار كلامدن ناشيدر نحو قوله تعالى الم
والمص ونحو قوله تعالى [وان خفتم الا تقسطوا فى اليتامى فانكحوا ما طاب لكم
من النساء] وبرى بسط كلامدن ناشيدر كقوله تعالى [ليس كمثله شئ] زيرا
ليس مثله شئ دينلسه مراد سمعه اظهر اولور وبرى نظم وسوق كلامدن ناشيدر
كقوله تعالى [انزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجا قيما] زيرا الكتاب
قيما تقديرندهدر ومن جهة المعنى اولان متشابه اوصاف الهيه واوصاف روز قيامتدر
زيرا اوصاف مرقومه محسوس اولمديغندن تصور ايديلمز ومن جهة اللفظ والمعنى متشابه
بش كونهدر اول كميت جهتندن عموم وخصوص كبى ثانى كيفيت جهتندن در
وجوب وندب كبى نحو قوله تعالى [فانكحوا ما طاب لكم] ثالث زمان جهتندندر
ناسخ ومنسوخ كبى رابع مكان نزول وسبب نزول كبى خامس بر فعلك صحت وفسادينه
مشروط اولان شرط جهتندن در نماز ونكاح شروطى كبى انتهى (الشبه
والشبهان) حركاتله وشبهلرك كسريله صارى بقره ديدكلرى نحاس اصفر معناسنهدر كه
تركيده پرنج تعبير ايدرلر جمعى اشباه كلور (الشباه) سحاب وزننده بر نوع
شبيه پرنجدر (الشبه والشبهان) فتحتينله برنوع نبات آديدر قرمزى ولطيف
چيچكى وشبه ديكن طرزنده دالهرى اولور حشرات هوام آدمه ضرر ايتدكده دروننه
ومتانه دن طاشلرى برو تبوب اخراج ايتدكده وقبض عضوسنده بعضيلر
(الشبه) فتحتينله رنجبر باحود شجر تمام اسميدركه نارسه
تعبير اولنان زبرجدر (الشده) شينك فتحى ودالك سكونيله بارمق معناسنهدر
يقال شده رأسه شدها من الباب الثالث اذا شدخه ومدهوش قلمق معناسنهدر :
يقال شده فلانا اذا ادهشه ويقال شده الرجل على المجهول اذا دهش ومشغول قلنمق
معناسنهدر : يقال شده فلان اى شغل ومتحير قلنمق معناسنهدر : يقال شده الرجل
اذا حير (الاشداه) همزهنك كسريله برآدمى مدهوش وحيران قلمق معناسنهدر
يقال اشدهه اى ادهشه (المشده) ميمك فتحيله مشدههنك جمعيدركه مشغله
معناسنهدر : يقال هو فى مشده اى مشاغل (الشده) شينك فتحى ودالك سكونيله
وفتحيله اسمدر دهشت وشغل معنالرينهدر (الانشداه) انفعال وزننده متحير
اولمق معناسنهدر : يقال انشده الرجل اذا تحير (الشداه) غراب وزننده اسمدر
حيرت معناسنه (الشره) فتحتينله برآدم برنسنهيه پك دوشكون وحريص اولمق
معناسنهدر : يقال شره الرجل شرها من الباب الرابع اذا غلب حرصه (الشره)

كتف وزننده (والشرهان) سكران وزننده برنسنه‌یه حرصی غالب آدمه دینور یقال هو شره علی الطعام وشرهان ای الغالب الحرص (اهیا اشراهیا) اولده همزه‌نك كسری وهانك سكونیله وثانیده همزه‌نك وشینك فتحیله كلمهٔ یونانیه‌در اسماء حسنادندر الازلی الذی لم یزل معناسنه‌در یونانی اولمق حسبیله كرچه بوكتاب آنك موضع ذكری دكلدر لكن ناس غلط ایدوب احبار یهود زعملری اوزره اهیا دیرلر همزه‌نك فتحیله وشراهیا دیرلرهمزه‌نك اسقاطیله (الشفه) شینك فتحیله وفانك سكونیله برآدمی مشغول قلمق معناسنه در : یقال شفهه شفها من الباب الثالث اذا شغله وسؤالده ابرام ایلمكله مسئول عنه اولانك یانده بولنانی بالجمله آلمق معناسنه‌در : یقال شفهه اذا الح علیه فی المسئلة حتی انفذ ماعنده ومنه یقال كاد العیال یشفهون مالی ای یفنونه بوراده بعض نسخه‌ده حرف تردید ایله رسم اولنمغله بوایكی معنا اختلافه مبنی اولورلكن شارح استقلال نسخه‌سنی ترجیح ایتمشدر (وشفه) برآدمك دوداغنه اورمق معناسنه‌در یقال شفهه اذاضرب شفته وطعامك اكل ایدنلری چوق اولمق معناسنه در : یقال شفه الطعام علی المجهول اذا كثر آكلوه وبرآدمك سائللری كثیر اولمق معناسنه‌در : یقال شفه زید اذا كثر سائلوه ویقال شفه المال اذا كثر طالبوه (المشفوه) شول كمسه‌دركه ناسك كندیدن جر وسؤالی چوق اولمغله مال ملكی قالمامش اوله وشول طعامه اطلاق اولنوركه آنده تناول ایدن چوق اوله یقال طعام مشفوه اذا كثرت علیه الایدی وقلیل اولان نسنه‌یه دینور یقال اموالنا مشفوهة ای قلیلة (الشفه) شینك فتحی وكسری وفانك فتحیله انسانك دوداغنه دینور اصلی شفه‌دركه هائی اللام در تثنیه سنده شفتان وجمعنده شفاه دینور شینك كسریله وشفوات كلور فتحاتله وبوشفه كلمه سنی معتل زعم ایدنلرك قولنه مبنیدر وعربلر رجل خفیف الشفة دیرلر ملحف یعنی سوءالده ملح ومبرم كمسه در دیمكدر كذلك قلیل السئو الدر دیمك یرده دخی مستعمل اولمغله ضداولور كه ذكرجمیل موقعنده استعمال‌ایدرلر یقال له فیناشفة حسنة ای‌ذكر جمیل ویقال مااحسن شفة الناس علیك ای ثناؤهم (بنت الشفه) كلمه‌یه اطلاق اولنور تقول ماسمعت منه بنت شفة ای كلمة (الشفاهی) غرابی وزننده بیوك دوداقلی آدمه دینور یقال رجل شفاهی ای‌العظیم الشفة وبوتغییر نسب قبیلندندر (المشافهة) مفاعله وزننده بركمسه ایله دوداق‌دوداغه‌سویلشمك‌معناسنه‌در : یقال‌شافهه‌ای‌ادنی شفته من‌شفته یعنی‌تكلمه وبر نسنه یه یاقلشمق معناسنه مستعملدر یقال شافه البلد و الامراذادنا (الشافه) صاحب وزننده صوسزه دینور یقال هوشافه ای عطشان [الحروف الشفهیة] بفم حرفلریدركه باء وفاء ومیم حرفلرندن عبارتدركه مخرجلری شفه در مؤلفك

جمع قطعه سنه تعبیری لغتدر مختصر (الاشق) افعل وزننده دوه‌لری بری
برینه قوشیوب ابری اولان آدمه دیورلر یقال رجل اشق ای لاتمیم شفتیه
(المشقیه) قافیه تفعیل وزننده خرما قورغی قیرارمغه باشلامق معناسنه‌در :
یقال شقه اشقح بمعنی شقح وبراده شقحه تصحیفی غلطدر (المشاکهة) مشابهه
وزننده (والشکاه) شبه وزننده و مرادفیدرکه بکزه‌مک معناسنه‌در : یقال
شاکهه مشاکهة و شکاها اذا شابهه وشاکله وقربه (التشاکه) تشابه وزننده
و مرادفیدرکه بری برینه بکزه‌مک معناسنه‌در : یقال تشاکها اذا تشابها (الاشکاه)
همزه‌نک کسریله برنسنه مشکل اولمق معناسنه‌در : یقال اشکه الامر اذا اشکل
(الشه) قنفذ وزننده اصفهان قریه‌سنده بر قریه آدیدر (الشوه و الشوهة) شینلرک
فتحی و واولرک سکونیله یوز چرکین و بد اولمق معناسنه‌در : یقال شاه وجهه یشوه
شوها وشوهة اذا قبح وبر آدمی نا کهدوب قورقتمق معناسنه‌در : یقال شاه فلانا اذا افزعه
وکوز دکورمک معناسنه‌در : یقال شاه فلانا اذا اصابه بالعین و حسد ایلمک معناسنه‌در :
یقال شاه فلانا اذا حسده و برنسنه‌یی کوکل بک خواهش و آرزو قلمق معناسنه‌در :
یقال شهت نفسه الی کذا ای طمحت (التشوه) تفعیله برآدم بدچهره اولمق
معناسنه‌در : یقال شوه الرجل و وجهه شوها من الباب الرابع اذا قبح و بیون
اوزون اولمق معناسنه‌در یقال شوهت عنقه اذا طالت و بیون قصه اولمق معناسنه
ونمه ضد اولور یقال شوهت عنقه اذا قصرت (الاشوه) احمر وزننده
وسمعنر بدچهره کیشی‌یه دیور وکبر و وارا صاحبی شخصه دیور یقال رجل اشوه
ای (التشویه) تفعیل وزننده چرکین یوزلو قلمق معناسنه‌در یقال شوهه الله ای
قبح وجهه وکوز دکورمک معناسنه‌در تقول لاتشوه علی ای لاتصبنی بعین (الشوهاء)
حمراء وزننده بدچهره عورته دیور یقال امرأة شوهاء ای قبیحة الوجه عابسة
وکوزل یوزلو دنیر ضدیه دیمکله ضد اولور طول کردن اعتباریله‌در یقال
امرأة شوهاء ای جمیلة واوغورسز بداختر عورته دیور یقال هی شوهاء ای
مشؤومة وکریمو اوسنکلو آته دیور علی قول آوردلری وبرونی دنکلری بک
ککینش اولانه دیور وبو اوصاف جیده دنمر واغزی کوجک اولانه دیمکله ضد
اولور وایکی فرس اسمیدر (المشوه) معظم زننده شکل وقیافتی چرکین نسق
وبد اندام آدمه دیور یقال رجل مشوه ای القبیح الشکل (الشابه) صاحب
وزننده (والشاه) جاه وزننده شابهدن مقلوب ومختصردر تیز نظر آدمه دیور
یقال رجل شابه البصر وشاه البصر ای حدیده (الشاه) جاه وزننده قیونه
دیور مفرددر مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور علی قول قیونه وکچی‌یه وآهویه
وصغره ودوه قوشنه وحمار وحشی‌یه شاملدر وعورته اطلاق اولنور جمعی شاه

کلورکه همزه ایله‌در اصلی شاه ابدی وشیاه وشواه کلور شینلرڭ کسریله واشاوه کلور همزه‌نڭ فتحیله وشوی وشیه کلور عنب وزنلرنده وشیه کلور سید وزننده شارح دیرکه بونڭ اصلی شاهه وآنڭ اصلی شـوهه در مصغری شویهه در عدد صورتنده مثلا ثلاث شیاه دینور عشره‌یه قدر وعشره‌یی تجاوز ایتدکده تا ایله تلفظ اولنور وقیون کثیر اولدقده هذه شاة کثیرة دینور قصر عنق معناسندن مأخوذدر (المشاهة) مسافه وزننده قیونلو یره دینور علی قول قیونی چوق یره دینور یقـال ارض مشاهة ای ذات شاء او کثیرتها (الشاوی والشـاهی) قیونی اولان ادمه دینور یقال رجل شاوی وشاهی ای صاحب شاء (التشوه) تفعل وزننده قیون یاخود آهو یاخود حمار وحش صید ایلمك معناسنه در ویقال تشوه شاة اذا اصطادها وبیلنمامك ایچون تبدیل قیافت ایلمك معناسنه در یقـال تشوه له اذا تنکر (الشوهة) شینڭ ضمیله ابراقلق بعد معناسنه‌در (ابو شاه) صحابهٔ کرامدندر وشاه الکرمانی اولیـاء اللهدندر منع وصرفی جائزدر ممنوعیتی علمیت وعجمه‌یه مبنی‌در ابوشاهین محدثدر (الشبه) شینڭ فتحی ویانڭ سکونیله کوز دکورمك معناسنه در یقال شاهه یشبهه شبها اذا عانه (الشیوه) صبور وزننده بدنظر آدمه دینورکه نیه نظر ایلسه اصابت ایدر یقال هو شیوه من اشبه الناس ای عیون مترجم دیرکه بومقوله شخصی کوردکده همان یوزینه قرشو اخفا ایله معوذتین سوره‌سنی تلاوت ایده‌لر

(* فصل الصاد *) (اصبهان)شهر اصفهاندر اصص ماده‌سنده ذکر اولندی (الصنه) صادڭ فتحی وثانڭ سکونیله (والتصنیه) تفعیل وزننده تذلیل ایلمك معناسنه در یقال صنهه صنها من البـاب الثالث وصنهه تصنیهـا اذا ذلله (صه) صادڭ فتحی وهانڭ سکونیله وهانڭ منونا کسریله متکلمه کلمهٔ زجردر یعنی تکلم ایدن آدمه زجر وآزار ایله صوص وخموش اول معناسنه در یقال تکلم فلان فقلت صه وهی کلمة زجر للمتکلم ای اسکت مترجم دیرکه مه کبی صه دخی فی الاصل مصدر مقـامنه قائم صوت اولوب بعده اسم فعـل امر اولمشدر تنکیری مصدر اعتباریله در شیخ رضی اسماء افعـال بابنده تحقیق انیق ایلمشدر (الصهصهة) زلزله وزننده متکلمی صه صه‌دیوب صوصدرمق معناسنه در : یقال صهصه بهم ای اسکتهم فقال لهم صه صه :

(* فصل الضاد المعجمة *) (الضنه) ضادڭ فتحی وهانڭ تشدیدیله برنسنه‌یه بکزه‌مك معناسنه در : یقال ضنهه ضنها من الباب الاول اذا شـاکله وشابهه لغة فی ضاهاه

(* فصل الطاء *) (الطله) صرد وزنـنـده ناچیز یوفقه بلود پاره‌سنه

دیبور یقال طل السماء طله وهو طارق من السحاب (الطهطهه) مرطله وزننده
طل طبقه سنه دیبور یقال لحبث طهطهة من الطل ای حبة منه (الطهطهه) طرطت
قصبه دائما دور یدیار ریح وصب جاوب سو و سباحت ایلمك معناسنه‌در : یقال
طه الرجل و البلاد طهها من الباب الاول اذا ذهب وتب ذهب فی الذوب
(الاطه) اطلس وزننده بر مقدار اوت علفی قلمش یره دیبور حتی طه کنور
طلمت منبله یقال واذا طله ای اطلس شارح اذا فی فیه شئ من الکلاء موزنیه
تفسیر ایدوب لکن مؤلف اطلس ایله تفسیری بحره دیمکدر تفسیر الاطله
امله طلمه‌در دیو تعریض ایتمشدر (الطلاء) همزه‌نك کسریله اطلاع وزننده
ومراد قیدر یقال اطله ای اطلع (المطمه) معظم وزننده اوزلمش سنبله
دیبور یقال شئ مطمه ای مطول یس تطمیة تطویل معناسنه اولنور (الطهطهه)
جمجمه وزننده کیم واوسنه الکلی تونو طولموش آته دیبور (طه) بل وزننده
قمل امردر اطمش معناسنه که مطمئن اول دیمکدر علی قول نعت حبشه ده یارجل
معناسنه‌در : وطلك وهلك قصه‌لری اشاعه قرآت ایدنه کوره حروف هجادن
ایکی حرف اولنور که بری طاء وبری هاءدر مؤلف و نکله طه سوره‌سنك اوننه
اولان طه کلمه‌سنه اشارت ایتمشدرکه بعضلر بل وزننده قرآت ایلدی اکا کوره اصلی
طاء کلمه‌سیدرکه وطی لفظندن امر حاضردر همزه هابه قلب اولنمشدر فخر عالم
علیه السلام حضرتلری تهجد نمازنده برایق اوزره قائم اولمغله ایکی ایاقلرینی یردن
صوب اطمینان اوزره اولملری بابنده امر اولنمشدر یاخود طه کلمه‌سی نعت
حبشه ده یارجل دیمکدر طه سوره‌سی اولنده مفسرینك وجوه عدیده‌سی اولنمغه
مراجعت اولنه (الطهطهه) طای اولانك قصبه آتلرینك کورلتیسنه واصوات
وغریو وفریادنه دیبور تقول دهمنا طهطهه الخیل ای اصواتها (۰ فصل العین ۰)
(العته) عینك فتحی وتانك وسکونیله (والعته) (والعتاه) عینلرینك ضمیله آدمك
عقلنه نقصان کلمك معناسنه‌درکه اکثری بنابیر لکن اولنور ترکیده بونامق تعبیر اولنور
علی قول عقل وشعوری مفقود وزائل اولمق یاخود سعد ومدهوش اولمق معناسنه‌در : یقال
عته الرجل علی المجهول عتها وعتاها فهو معتوه ای نقص عقله او فقد اودهش
وعلم تحصیلنه پك دوشکون اولمق معناسنه‌در : یقال عته فی العلم اذا اولع به
وحرص علیه وبر آدمك کلامنی هرکسه نقل وحکایه ایلك آنی آزرده قیلمغه
متهالك اولمق معناسنه‌در : یقال عته فلان اذا اولع بایذائه ومحاکاة کلامه
(والمعتوه) عقلنده عته کلمش آدمه دیبورکه بونامش تعبیر اولنور فارسیده فرتوت
دیبور (العتیه) امیر وزننده بر آدمك سوزلرنی دائما هرکسه نقل وحکایه

ایله آزرده ایلمکه متوغل اولان آدمه دینور جمعی عتهاء کلور امراء وزننده بوراده بعض نسخه ده اسم فاعل عاته عنوا ننده مرسومدر لابن کبی لکن مصباحده باب رابعدن دخی مرسوم اولمغله عتیه نسخه‌سی اکامبنی اولور (العتاهة) سحابه‌وزننده معنای مزبوردن اسمدر (التعته) تفعل وزننده تجاهل وتغافل معناسنه‌در : یقال تعته عنه اذا تجاهل وتغافل وتنظف وتنزه معناسنه در : یقال تعته عنه اذا تنظف ودلورملك معناسنه‌در : یقال تعته الرجل اذا تجنن وحمق ورعونت ایلمك معناسنه‌در : یقال یتعه فلان ای یبالغ فی الملبس والمأکل (المعته) معظم وزننده اخلاق واطواری معتدل اولان عاقل آدمه دینور یقال رجل معته ای عاقل معتدل الخلق واخلاق واوضاعی شوریده وپریشان اولان مجنونه دیمکله ضد اولور یقال رجل معته ای مجنون مضطرب الخلق (ابوالعتاهیه) کراهیه وزننده ابواسحق اسماعیل بن القاسم بن سودنام شاعرك لقبیدر جوهرینك وهمی کبی کنیه‌سی دکلدر شارح دیرکه بوراده‌ابصاحب‌معناسنه‌در قالدیکه کنیه تعظیمه دال اولمغله مؤلف رد ایلمشدر لکن جوهری ظاهر اعتبار ایتمشدر وعتاهیه ضلال الناس معناسنه‌در که ناسك پك ضال وکمراهی دیمکدر واحمق معناسنه‌در عینك ضمیله‌ده جائزدر نته‌که عتاهه دخی بومعنایه در سحابه وزننده شارح دیرکه بونلر فی الاصل مصدرلردر ضلال معناسنه وعتاهیه اسمادندر (العنته) قنفذ وزننده (والعنتهی) قنفذی وزننده بر خصوصده پك مبالغه واقدام ایدر اولان آدمه دینور یقال رجل عنته عنتهی ای مبالغ فی الامر جدا (التعجیه) تفعیل وزننده ایکی نسنه‌یه کوزدکورمکله بری برندن آیرمق معناسنه در : یقال عجه بینهما تعجیها اذا عاینهما ففرق بینهما (التعجه) تفعل وزننده تجاهل معناسنه در : یقال تعجه عنه اذا تجاهل وبر خصوص طوشقلنوب چپارزلنمق معناسنه در : یقال تعجه الامر اذا التوی (العنجهی) قنفذی وزننده خودبین ومتکبر آدمه دینور (العنجهیة) قنفذیه وزننده جهل وحمق وکبر وعظمت معنالرینه‌در (العنجهانیة) قنفذانیه وزننده وتخفیفیله جائزدر یقال عنجهیة وعنجهانیة ای جهل وحمق وکذا کبر وعظمة (العیده) حیدر وزننده بدخویلغه دینور یقال به عیده ای سوء خلق وبدخوی دوه‌یه وسائر حیوانه دینور یقال بغیر عیده ای سیئ الخلق وعزیز النفس اوله رق انداممی یاقشقسز آدمه دینور (العیدهیة والعیدهیة) عینلرك ودالرك فتحیله بونلرده بدخویلغه دینور (العیداه) عینلرك فتحیله بودخی بدخوی دوه‌یه وسائر حیوانه دینور (العرهون) زنبو وزننده برنبات دیدر جمعی عراهیندر وبو نون بابنده دخی ذکر اولندی (العزه) عینك کسری وزای معجمه نك فتحیله (والعزه) کتف وزننده (والعزهی) عینك کسری والفك قصریله ولدی التنکیر تنوینله (والعزهاة)

معناسنه [illegible] (والعرهاة) [illegible] كسرى ومدايله (والعرهى) ياى مشدده
ايله (والعرهو) فتح واو [illegible] (والعرهوه) فتح واو ايله (والعرهاء)
[illegible] وزننده [illegible] وعب والعث [illegible] حالاندن
[illegible] طمع وبه محتاج اولمقدن [illegible]
[illegible] واوجود بولان [illegible] وبعضى واليه [illegible]
[illegible] اولان [illegible] عينك كسريله وعرهون كلور عينك
كسريله [illegible] (العرهه) معناسنه شول [illegible] ديوركه
[illegible] هو [illegible] وهى [illegible]
[illegible] (العضه) عينك كسريله بت اولو اغاجه
ديور [illegible] مطلقا [illegible] اغاجه ديور
[illegible] اولو واوزون اولاشه ديور جمعى
عضه كلور وعضون كلور [illegible] وعضوات كلور عينك كسرى وصادنك
فتحيله [illegible] شفه لك اصلى شفهه اولديغى كبى
[illegible] عضوات اكا مبنيدر جمع سلامتى
[illegible] (العضه) عضب وزننده
(والعضيهه) [illegible] معناسنه در وعضه كذب وبهتان وسحر
والسون [illegible] جمعى عضون كلور [illegible] مذكوردر (عضوى)
[illegible] وزننده (والعضهى) [illegible] وزننده (والعضاهى) [illegible] وزننده [illegible]
اوستن شجر [illegible] دوهيه ديور يقال بعير عضوى وعضهى وعضاهى
وناقة عاضهة وعاضه [illegible] العضاهة [illegible] احتلاف مذكوره مبنيدر (العضهة)
فرحه وزننده (والعضيهة) سفينه وزننده (والمعضهة) محسنه وزننده
عضاههسى جوق يره ديور يقال ارض عضهة ومعضهة اى كثيرة العضاهة
(الاعضاه) همزهنك كسريله بر يرك عضاههسى جوق اولمق معناسنه در : يقال
اعضهت الارض اذا صارت عضهة و بر آدمك دوهسى عضاهه اوتلق معناسنه در :
يقال اعضه القوم اذا اكلت ابلهم العضاه وافك وافترا ايلك معناسنه در : يقال
اعضه فلان اذا جاء بالافك والبهتان (العضه) عينك فتحى وضادك سكونى
وفتحيله (والعضيهة) بديهه وزننده (والعضهة) عينك كسريله يلان سويلك
معناسنه در : يقال عضه الرجل عضها وعضيهة وعضهة من الباب الثالث اذا كذب
وسحر ايلك معناسنه در : يقال عضه الرجل اذا سحر وقوتجيلق ايلك معناسنه در :
يقال عضه فلان اذا نم ودوه شجر عضاهه اوتلامق معناسنه در : يقال عضه البعير
اذا اكل العضاه و بر آدمه بهتان ايلك معناسنه در : يقال عضه فلانا اذا بهته وقال

فيه

فيه مالم يكن و شجر عضاه كسمك معناسنه در : يقال عضه العضاه اذا قطعها
(العضه) فتحتيله افك وافترا بيـدا ايلمك معناسنه در : يقـال عضه الرجل
عضها من الباب الرابع اذا جاء بالافك والبهتان ودوه قسمى عضـاهه اوتلامقدن
دردناك اولمق معناسنه‌در (التعضيه) تفعيل وزننده بودخى شجر عضاه كسمك
معناسنه در : يقال عضه العضاة اذا قطعها (العاضه) (والعاضهة) صنادلرك
كسريله صوقديغى آنده هلاك ايدن قتـال يلانه وصف اولور يقال حية عاضه
وعاضهة اذا كانت تقتل من سـاعتها و عاضه جادويه دينور يقال هو عاضه اى
سـاحر (العفوه) فايله قعود وزننده ناس مجتمع ايدوب كيرندن هر برى
قيلايوب طوتمق معناسنه‌در : يقال عفه القوم عفوها من الباب الثالث اذا طبقوه
(العفاهية) علابطه وزننده ايرى وضخامتلو نسنه‌يه دينور (العله) فتحتيله
ملامته اوغرامق معناسنه در : يقال عله الرجل علها من الباب الرابع اذا وقع
فى الملامة ومخمورلق رنجيله بيحضور اولمق معناسنه‌دركه كيفى كجدكدنصكره صداع
وثقلته دوشمكدن عبارتدر يقال عله الشارب اذا وقع فى اذى الخمـار بوراده ادنى
الخمار نسخه‌لرى غلطدر واجقمق معناسنه‌در : يقال عـله الرجل اذا جاع وبر
نسنه‌يه منهمك اولوب پيازلق ايلمك معناسنه‌در : يقال عله فلان اذا انهمك ومدهوش
ومتحير اولمق معناسـنه‌در : يقـال عله الرجل اذا تحير ودهش و خـوف وفزع
واضطرابدن ناشى بيقرار اولوب برى اوته اولطـه چالمق معناسنه‌در : يقال
عله الرجل اذا جاء وذهب فزعا وخبيث النفس اولمق معناسـنه‌دركه مردانه وشير
مردان اولمامقدن عبارتدر يقال عله فلان اذا خبث نفسا وآت اويانلو اوله‌رق شوقله
جنبش ونشاطه كلمك معناسنه‌در : يقال عله الفرس فى اللجام (العلهان) سكران
وزننده ذكر اولنان عله صفتلريله متصف آدمه وآته دينور مؤنثنده علهى دينور
سكرى وزننده جمعى علاهى كلور سكارى وزننده وعلهان اركك دوه‌قوشنه دينور
(العاله) صاحب وزنـنـده خفت طبعى اولان عـورته دينور يقـال امرأة عاله
اى طياشة پس وصف خاص قبيلندن اولور وديشى دوه قوشنه دينـور بوماده
عاله مذكره وصف اولوب طيـاشة مبالغه‌يه دال اولمق ونعـامه‌دن مفرد مراد
اولمق دخى محتملدر (العلهان) فتحاتله ابو مليك عبدالله بن ابى الحـارث فرسنك
اسميدر (العلهاء) حمراء وزننده زره قفتاننه دينوركه ايكى بزك ارانغنه دوه يپاغيسنى
يموق كبى قويوب قبامه طرزنده ديكدكدنصكره زره التندن كيرلر تاكه زره بدنى
آزرده ايلميه وبرفرس اسميدر (العمه) فتحتيله (والعمـوه) (والعـموهة)
عينلرك ضميله والعمهان فتحاتله ضلال وطغيان وكمراهيده‌متردد وسركشته اولمق معناسنه در :
يقال عمه الرجل وعمه عمها وعموها وعموهة وعمهانا من الباب الثالث والرابع اذا كان

طرافا في الصحراء ومفازة وصحراده ده يلدوز سلوك ايده جك طريقى وصلات خصوصنده عنوان وسر كبي اولمق معناسنه در على قول دليل وعهت بالمكان معناسنه در كه بعولنده ايلمق المكى وعهه معناسنه در اولجوب عام وطرافنده اولمقدن عبارتدر يقال عهد الرجل وانه لا يعرف مفازة وطريق اولان لا يعرف الخفة مؤخره تزكه بعضيلرى عبيثده عه كريمه حى كبيدر لكن حى بصر وبصيرتده عام وعه بصيرته مخصوصدر وعه تعتيبه عصرا و بحار اشاه سرّ وعلامتسز اولمق معناسنه دركه العى معت وكثار وغى مشكل اولور يقال عهت الارض عهها من الباب الرابع اذا سارت لاعلامة بها (التعامه) تفاعل وزنده عمه وعه معناسنه در : يقال تعامه الرجل بمعنى عه (العمه) كتف وزنده (والعامه) صاحب وزنده متحير ومترددن اولان آدمه ديرلر جمعى عهون كلور وعامهك جمعى عه كلور ركّع وزنده (العمهاء) حمراء وزنده شول ارضه ديرلر كه آنده يول وعهت ونشان ولمحى نشانه وعلامت اوله يقال ارض عمهاء اى لا اعلام بها (العمهى) (والعمهى) عمهى بتحرى والطرفة شديدى والطرفة فدم له نمود ونامديدكه الشاق اولور ومنه يقال ذهب ابله العمهى والعمهى اى لا يدرى اين ذهبت (العمهه) تفعيلى وزنده تعميه معناسنه در حى بردمدن كبر اوصه عقبر العات معناسنه در يقول عمهت لى عمهه اى بين لحنسى (العمهه) حله وزنده آفت معناسنه در : يقال اصابت العاهة اى لآفة (العوهه) فعولة وزنده ويلته آفت ايرشمك معناسنه در : يقال عاه الزرع يعوه عوها اذا اصابته العاهة معناسنده بوب بابعدن مصدردر (المعوهه) آفته ايرلش يره ديرلر يقال ارض معوهة اى ذات عاهة (الاعاهة) افعله وزنده (والتعويه) تفعيل وزنده بر كمسنه‌نك مواشيسنه يادخود محصولنه آفت ايرشمك معناسنه در : يقال اعاه القوم وعوهوا اذا اصابت ماشيتهم وزروعهم العاهة وتعويه بر محلى گيجه اقامته قونمق معناسنه در : يقال عوهوا اذا عرسوا و بر يره تعريس اوب قونمق معناسنه در : يقال عوه فلان اذا احتبس في مكان ومركب سوري عوه عوه ديو چاغرمق معناسنه در : يقال عوه بمعنى اذا دعاه قوله عوه عوه (العاهه) نابه وزنده حيقرمه وچاغرمه ديرلر صياح معناسنه (عاه عاه) هلالرز كسره ايله (وعيه وعيه) عبارت وهلالرز كسره ايله گيدن دوه‌يى طوردرمق ايچون چاغره جق سوزلدن حكايه‌در (العه) عيلث اختى وحسك نشديديله مكابر وجفيا آدمه ديرلر يقال رجل عه اى القليل الخيبه المكابر (عهعه) فدفد وزنده گيدن دوه‌يى آزارايله طوردره جق سوزلدن حكايه‌در (العهعهه) زلزله وزنده گيدن دوه‌يى

طوردمق ایچون عهعه دیمك معناسنه‌در : یقال عهعه بالابل اذا زجرهـا بقوله عهعه لیحتبس

(* فصل الفاء *) (الفراهة) كراهه‌وزننده (والفراهیه) كراهیه‌وزننده حاذق وماهر اولمق معناسنه‌دركه كرك عمل وصنعتده انسان اولسون وكرك یوریمكده واشكنلكده سائر حیوان اولسون یقال فره فراهة وفراهیة من الباب الخامس اذا حذق (الفروهة) عمومه وزننده اسمدر اوزلق حذق معناسنه‌در (الفاره) صاحب وزننده اوز وحاذق آدمه دینور جمعی فره كاور ركع وزننده وفرهه كلور سكره وزننده وفرهه كلور سفره وزننده شارحك بیاننه كوره بونوادردندر زیرا باب خامسدندر (الفارهة) كوزل قیزه اطلاق اولنور یقال جاریة فارهة ای ملیحة وچنكی عورته دینور قینه معناسنه شارح دیركه فی الاصل وصف اولوب بعده غالب اولدی وشدتله اكل طعام ایدن عورته‌دینور یقال امرأة فارهة ای شدیدة الاكل (الافراه) همزه‌نك كسریله حیوان اشكین یورر دول طوغورر اولمق معناسنه‌در: یقال افرهت الناقة اذا كانت تنتج الفره وخدمتده وایشده كوجده جست وچیره قول وخدمتكار ایدنمك معناسنه در : یقال افره فلان اذا اتخذ غلاما فارها (المفره) محسن وزننده (والمفرهة) محسنه وزننده‌فاره دول طوغورر اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة مفره ومفرهة اذا كانت تنتج الفره (التفریه) تفعیل وزننده بودخی ناقه اشكین طوغورمق معناسنه در : یقال فرهت الناقة بمعنی افرهت (الفره) فتحتینله افراط سرور ونشاطدن بوطور اولمق معناسنه در : یقال فره الرجل فرها من الباب الرابع اذا اشر وبطر (الاستفراه) صویی چالك جواد وفاره آتلر بسلیوب یتشدرمك معناسنه در: یقال هویستفره الافراس ای یستكرمها (ابن فیره) فانك كسری وراء مشدده‌نك ضمیله ابو القاسم الشاطبی در رحمه‌الله واول قاسم بن فیره بن خلف بن احمد الشاطبی دركه قرأنده منظومهٔ شاطبیه‌نك ناظمیدر وفیره مغرب لساننده جدید معناسنه‌دركه یكی‌یه دینور (فراهه) سحابه وزننده سیستان ایالتنده بر قصبه آدیدر (الفطه) فانك وطای مهمله‌نك فتحیله آدمك ارقه‌سی ككیش ومیدانلو اولمق معناسنه در : یقال فی ظهره فطة ای سعة و یقال فطه الرجل وظهره فطها (الفقه) فانك كسریله برنسنه‌یی ذهن وفطنتله كركی كبی آكلیوب بیلمك معناسنه‌در بعده شرف وسیادتی ایچون علم دین وشرعیتده علم غالب اولدیكه علم فقه ایله متعارف اولان علم شریف اوله‌جقدر شارح دیركه مؤلفك سوقنه كوره اصول وفروع و تفسیر وحدیث داخلدر و بو بابده حنفیه ایله شافعیه بینلرنده اختلاف واردر و مؤلف شافعیدر وابن اثیرك بیاننه كوره مرتبهٔ ثانیه‌ده علم فروع وفتوایه مخصوصدر وفقه یالكزجه

الكلمو فهم معناسنه در : يقال فقه الشئ فقها من الباب الرابع اذا فهمه (الفقاهة) كرامه وزننده (والفقه) فتحتينله فقيه اولمق يعنى علم شريعتده عالم اولمق معناسنه در : يقال فقه الرجل وفقه فقاهة وفقها من الباب الخامس والرابع اذا كان فقيها ويقال ثملنا هو كيف فقاهتك لما اشهد منه ولايقال فى غيره اويقال فيه ذكرى زمخشرى (الفقيه) امير وزننده (والفقه) فتحتين وزننده فقيه ديمكدر (ومصدر) جمعى فقهاء كلور صلحاء وزننده مؤنثى فقيهه وفقيهه در جمعى فقهاء وفقائه كلور فرائس وزننده وفقيه شول ايره ويه نوره اطلاق اولنور كه كه اولان ايله كه ونبوت كوسنك اولادى تمييز ايلكده حاذق اوله يقال فحل فقيه اى طب بالضراب يعنى حاذق بدوات الضبع وذوات الحمل (التفقه) تفعل وزننده ودخى الكلمو معناسنه در : يقال تفقه كلامى اذا فهمه شارح ديركه تفقه تحصيل فقه ايتمك معناسنه ده كلور (التفقيه) تفعيل وزننده (والافقاه) همزه نك كسريله اوكرتمك تعليم معناسنه در : يقال فقهه الشئ وافقهه اياه (المفاقهة) مفاعله وزننده باب مفاعله ده مستعملدر وكسه ايله علم ودانش بابنده يارشمق معناسنه در : يقال فاقهه ففقهه اى باحثه فى العلم فغلبه فيه (المستفقهة) اسم فاعل صيغه سيله شول خاتونه دركه ايجماعنده كمنه لر ايله فرشوكندى دخى غيره لزابوازايلدرايله مزبور ملك كلامى فهم ايتمكله جواب ايرا ديدر بنى اطلاق اولندى يقال امرأة مستفقهة اذا كانت مجاوبة (الفاكهة) كاف مكسوره ايله يمشه ديور ثمر معناسنه مراد يش يمشدر هرنه اولورسه اولسون مطلقدر واشبو [فيهما فاكهة ونخل ورمان] آيت كريمه سيله بالاستدلال خرما وعنب ورمانى اخراج ايلدرلر قولى باطل ومردوددر ووجهى بن الكلام مع العطف العجب ندم كتابنده مبسوطا بيان ايلدم يقال اكلوا الفاكهة وهى الثمر كلها شارحك بيانه كوره جمعى فواكه در وبوبابده حنفيه ايله شافعيه بينلرنده اختلاف واردر وفاكهه يلك لطيف وموزون خرما انجحه اطلاق اولنوريقال نخلة فاكهة اى معجبة ووزجل اسمیدر وحلوايه اطلاق اولنور تقول اكلمه فاكهة اى حلواه (الفاكهى) يانسبتله يش يمش صاحبنه ديور يقال هو فاكهى اى بيع الفاكهة وزيادة الفون تغيير نسبت ايچوندر (الفكه) حجل وزننده ذو فاكهة اكل ايدر اولان آدمه ديور (الفاكه) صاحب وزننده فاكهه صاحبنه ديور (التفكيه) تفعيل وزننده بر آدمه فاكهه كتورمك معناسنه در : يقال فكه القوم اذا اتاهم بالفاكهة ولطيف وخوش ايده سوزلر سويلمك معناسنه در : يقال فكه الاحباب بملح الكلام اذا اطرفهم بها (الفكيهة) سفينه وزننده (والفكاهة) ثمامه وزننده لطيفه وخوش آينده كلامه ديور مزاح كبى تقول ماكان ذلك منى الا فكيهة وفكاهة اى مزاحا وملاحة (الفكه) فحتينه

(والفكاهة) كرامه وزننده برآدم خوشطبع وبشوش ولطيفه كوى اولمق معناسنه در : يقال فكه الرجل فكها وفكاهة من الباب الرابع اذا كان فكها و بر نسنه يك خوشنه كلوب پسند وتعجب قلمق معناسنه‌در : يقال فكه منه اذا تعجب (الفكه) كتف وزننده (والفاكه) صاحب وزننده خوش منش وكشاده طبع وخندان وبشوش آدمه دينور ياخود مزاح ولطيفه ايله خلقى دائما خندان ايدن مضحك وطرفه‌كوى آدمه دينور يقال رجل فكه وفاكه اى طيب النفس ضحوك او يحدث صحبه فيضحكهم وفكه دائما ناسى فصل وغيبتله ذوقلنوب صفالنور اولان شخصه اطلاق اولنور يقال هوفكه باعراض الناس اى يتلذذ باغتيابهم (التفكه) تفعل وزننده برنسنه‌دن يك خوشلنوب پسندينه كلمكله تعجب ايلمك معناسنه‌در: يقال تفكه منه اذا تعجب وبك نادم وپشيمان اولمق معناسنه در : يقال تفكه الرجل اذا تندم وتمتع وانتفاع ايلمك معناسنه در : يقال تفكه به اذاتمتع وفاكهه يمك معناسنه‌در: يقال تفكه الرجل اذا اكل الفاكهة وفاكهه‌دن پرهيز ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور پس تجنب بابندن اولور تأثم كبى يقال تفكه فلان اذا تجنب عن الفاكهة وقوله تعالى [فظلتم تفكهون] تهكم اى تجعلون فاكهتكم قولكم [انا لمغرمون] اوتفكه هنا بمعنى القى الفاكهة عن نفسه قاله ابن عطيه پس قول ثانى‌يه كوره تجنب بابندن اولور شارح ديركه بعضلر تندم ايله تفسير ايلديلر (التفاكه) تفاعل وزننده مزاح ولطيفه ايدشمك معنا سنه در : يقال تفاكهوا اى تمازحوا (المفاكهة) مفاعله وزننده برآدمه لاغ ومزاح ايلمك معناسنه‌در : يقال فاكهه اذا مازحه (الافكوهة) اضحوكه وزننده اعجوبه معناسنه‌در: يقال اتى بافكوهة اى باعجوبة (المفكه) محسن وزننده (والمفكهة) محسنه وزننده سودى يوغوردكبى قيو اولان ناقه‌يه دينور يقال ناقة مفكه ومفكهة اى خاثرة اللبن (فاكهه) صاحبه وزننده (وفكيهة) جهينه وزننده ايكى خاتون آديدر ابوفكيهه اصحاب كبرامدندر (الفاه) حال وزننده (والفوه) فانك ضميله (والفيه) فانك كسريله (والفوهة) فاى مضمومه ايله كه اخص در (والفم) دم وزننده جمله سى برابر دركه آغزه دينور فارسيده دهان ديرلر جمعلرى افواه كلور وافمام كلور احوال واكمام وزنلرنده واشبو افمام لفظنك واحدى يعنى جوهر مادّه ولفظندن مفردى يوقدر زيرا اصلى فوه ايدى فوز وزننده سنه لفظندن هاء حذف اولنديغى كبى بوندن دخى حذف اولنوب فو قالمغله واومتحرك اوله‌رق طرفده‌وماقبلى‌مفتوح‌اولدبغيچون‌الفه‌قلب اولنوب فاقالدى ومطر ده دركه‌اسمك ماده‌سى احدهما تنوين اوله‌رق‌ايكى حرفدن عبارت اولمق صحيح دكلدر بناءعليه كنديسنه مشاكل‌وجلد اولان ميمه ابدال اولندى زيرا ايكيسيده شفهيه‌دن

اولدیغندن ناشی میم حرفنده واو امتداده شبیه اولدیلر کبی اغیره طوغری
روخصه امتداد حالی ظاهر اولدیغندن واوه ملایم ومناسبدر وتثنیه سنده هاء
وفوان وفمان دخی دیدیلر لکن ابو عبیده اجیره نشد زدر مترجم حقیر دیرکه
اشبو هر علومی کتب نحویه ده ومدهٔ مفهیدر امامسته نحتنده والفیه ده وخصوصا
شیخ رضی شرحنده مفصلدر خلاصه سی بودرکه فوه کلمه سی که فوم وزنده در
آخرنده اولان هاء کندوده مشددت سوت اولوب خفی اولدیغیچون حرف علت
کبی حذف اولنمغه موفقدی وواو حرف اعراب اولدیغیچون تحریك اولنمغه ابتدا
تمغه قلب اولنمق لازم کلدی وموزنده عصا ورسا کلمه‌لری کبی اکا دخی تنوین
لاحق اولمق مقتضی اولور پس اجتماع ساکنین ایچون الفك حذفی ایجاب ایلمکله
اسم معرب حرف واحد اوزره قالور بس صیغه کندی کبی شفوی اولوب میمه تبدیل
استثقال حرکاته متحمل حرف جلد اولان میمه ابدالله هم دیدیلر تخفیفنه لطفراً مصلر
جمعده اعاده ایدیلر لکن فی الحقیقه اعلك مفردی فوهدر هاله افواه کبی ومصغری
فویهدر واشعارده تثنیه سنده فوان وفمان کلندیکه ندردر ومفعمك تثنیه سك دکری
فومادتنده احوال ثلاث اعتباریله مبنیدر زیرا اعرابی مبنی کلمه‌در وبوبابده
شیخ رضی تحقیق وتفصیل ایلمکله مراجعتی فائده‌لی مقتضیدر وسورهٔ رعدده فاه
کلمه‌سنك معهٔ تعبیری خصوصی مادهٔ مخصوصه‌درکه ابن کثیر صله ایتمشدر فیبعطر
(الفوه) فعیله بر آدمك آغزی بیوك اولمق علی قول اون دیشلری اوزون
اوله‌رق اغزی بیوان اولمغله دودقدن طشره چقمش اولمق معناسنه‌در : یقال
فه فوه وهی سعة الفم او ان تخرج الاسنان من الشفتین مع طولها (الافوه)
احمر وزننده وصف مذکور اوزره اولان کیشی یه دینور مؤنثنده فوهاء دینور
یقال فوه الرجل فوهاً من الباب الرابع فهو افوه وهی فوهاء والافوه ازد قبیله سندن
بر شاعردر (الفوهاء) حمراء وزننده افوهك مؤنثیدر وآغزی بول قیویه
دینور یقال بئر فوهاء ای واسعة الفم وشول بکره یه اطلاق اولنورکه دیش طرزنده
اولان کرتك اوجلری اوزون وآره لری مبدا نلو اوله وآغزی بیوان منزلق
یره سنه وصف اولنور یقال محالة فوهاء وطعنة فوهاء ای واسعة
(التفویه) تفعیل وزننده بر آدمك آغزی ککبنش قلمق معناسنه‌در
یقال فوهه الله ای جعله افوه (الفوه) فوز وزننده سوز سویلمك معناسنه‌در
یقال فاه یفوه فوهاً اذا نطق (التفوه) تفعل وزننده بودخی سوز سویلمك
معناسنه‌در : یقال تفوه بکلمة اذا نطق وبر مکانك آغزینه کیرمك معناسنه‌در مثلا
دره‌نك اغزینه کیرمك کبی یقال تفوه المکان اذا دخل فی فوهته (الفوه) معظم
وزننده (والفیه) کیس وزننده سوز بیلور نطقده پرداز فصیح ومتکلم آدمه

دبنور علی قول طوبمق بیلمز اكول وشديد الاكل شخصه دينـور يقال رجل مفوه وفيه ای منطيق اونهم شـديد الاكل ومفوه ذكری آنی افواه قاتمغه يك مطيب اولمش طيبه ديمكله بوعلاقه ايله مطلقا مطيب نسنه‌يه وصف اولور ومنه يقال شراب مفوه ای مطيب وكذا يقال منطيق مفوه ومنطق مفوه ای بليغ طيب (الاستفاهة) (والاستفاه) بركسه مقدما قليل الاكل ياخود قليـل الشرب ايكن صكره كثرت اوزره اولمق علی قول صو ياخود شربت ايچمكله صوسزلغی تسكين ايلمك معناسـنه‌در : يقال استفاه الرجل استفاهة واستفاها اذا اشتداكله اوشربه بعد قلة اوسكن عطشه بالشرب (الافواه) همزه‌نك فتحيله فوه آتی جمعيدر طعامه لذت ايچون قاتدقلری فلفل وكمون مقوله‌سی نسنه‌لره دينور توابل معناسنه وطيب قاتنقيسنه دينوركه طيبه قاتمغله رايحه‌سنی خوش ايده جك نسنه لردن عبارتدر فارسـيده طيب افراز ديرلر يقال عنده افواه الطيب ای نوافجه والوان وكونا كون شكوفه‌لره اطلاق اولنور يقـال جاء وبيـده افواه النور ای الوانه وضروبه ومطلقا هرشيئك انواع واصنافنه اطلاق اولنور يقـال قداصاب المـال من افواه البقل ای اصنافه وانواعه وافواه لفظنك مفردی فوه در فانك ضميله سوق وزنـنـده وجمع الجمعی افاويه كلور وافواه ذكر اولنديغی اوزره آغز معناسنه اولان فوه لفظنك جمعيدركه آغزلر ديمكدر بومناسبتله برنسنه‌نك اوائلنه اطلاق اولنور نته‌كه ارجل اواخرنه اطلاق اولنور ومنه يقـال دخلوا فی افواه البـلد ای اوائله وخرجوا من ارجله ای اواخره وعربلر برآدم برخوش كـلام ياخود بر برجسته شعر سويلسه دعا مقامنده لافض فوه ديرلر لافض‌ّ ثغره ديمكدر حاليت ومحليت علاقه‌سيله يعنی ديشلری رخنه‌دار اولمسون دائما بويلجه درست‌سوزلر سو يلسون ديمكدركه مرجعی طول عمر ينه دعادر وتقول العرب مات لفيه ای لوجه ويقال سقط لفيه ای لوجهه بونلرده لام علی معناسنه‌دركه آغزی اوزره يعنی يوزی اوزره قپانوب دوشدی پس علاقه جزؤيت وكليت اولور ويقال لو وجدت اليه فاكرش ای ادنی طريق يعنی اكا اشكنبه آغزی قدر يولجغزده بولور ايسـك همان توقف ايلميوب اقتحام ايله ديمكدر وبو مثل كرش ماده‌سـنده دخی كذران ايلدی ويقال فاها لفيك ای جعل الله فم الداهية بفمك بو مثل بد دعا موقعنده ايراد اولنور فاهاضميری داهيه‌يه راجعدر منوّن دكلدر افعالی مضمراولان مصادر مجراسنه‌اجرا اولنمشدر مراد بليه وداهيه دائما سكا قرين ومقابل‌اولسون ديمكدر ويقال سقی‌فلان ابله علی افواهها ای نزع لها الماء وهی تشرب يعنی دوه‌لره مقدما حوضده صو احضـار ايلميوب بقيه‌يی ايچمكه بشـلدقلرنده قيودن صو چكمكله مبادرت ايلدی‌كه اولوقتده النده اولان قوغه‌يه وقابه اوشونی ايدرلر ويقال‌جرّ

ملأ الله فی افواههما ای ترکها ترمی و نسوی یعنی دوداری منسحب الانطباق ایلدی
دیشلرینه کروب اوتلر اولدیلر (المفاهة و المفاوهة) مفاعله وزنلرنده مبرب
نطق و مقال ایده مفاخره و مباحثه ایلمک معناسنه درکه مراد سوزده یارشمقدر
مفاخره مفاهه و مفاوهه مفوهة اذا نطقه و فاخره سوهته اولی مفاوهه در (الفوهة)
فوه وزننده برکمسه حقنده سویلنن سوزه اطلاق اولنور و منه یقال انک لذو
فوهة شیء ای الفاظ و اهل اسلام بری برینه فصل و عیبله کسوب مجوب
سوزلرینه حذل و ویرمکه اطلاق اولنور یقال لا یحی تمسدین الفوهة ای تقطع
مسهم معند بالعیبة و شوله سوزه دیورکه طعمی و رایحه سی تکلی هوای واخله
تره سوزه حلاوتی قمش اوله و بولو موقوف و دره مفوهه سنک لمرلرینه اطلاق
اولنور نته که فوهه دخی دیور فانک ضمیله یقال فوهة السکة و الطریق و الوادی
و فوهتها ای فمها و بو معنده اوکنه اطلاق اولنور جمعی فوهات و فوایه کلور
(التفاوه) تفاعل وزننده سوبخشمک معناسنه در : یقال تفاوهوا اذا تکلموا
(الفیه) سید وزننده کی ذکر اولندی (المستفیه) مستفید وزننده اکول
و بوغاز خصمه دیور یقال رجل فیه و مستفیه ای اکول (الفوه) سکر وزننده
بر جنس نجه اوزون کوکی اسمیدر انکله نسنه لر بویانور ترکیده قزل بویه و قزل
کوک دیرلر و بوجیلر قوللنور کبد و طحال و عرق النسا و قلجه و بل آغریلرینه
نفع و نعابت مدرّ و سرکه ایله معجونی طلا برص علتی مزیلدر (المفوّه والمفوی)
معظم وزنلرنده فوّه ایله بویانمش نسنه یه دیور یقال ثوب مفوّه والمفوی ای
مصبوغ به صیغه ثانیه معتل قولنه مبنیدر نته که معتل بابنده دخی مرسومدر (الفهة)
فانک و هانک مشدده سی فتحیله (والفهاهة) کراهه وزننده (والفهفهة)
زلزله وزننده اسملردر عجزلکه و فرومانده لکه دیور یقال به فهة و فهاهة و فهفهة
ای عیّ مترجم دیرکه فهه زلّه و سقطه معناسنده استعمال اولنورکه عجزک لازمیدر
تقول ما رأیت منه فهة ای زلّة و سقطة (الفهه) فتحتینله عجز و فرومانده
اولمق معناسنه در : یقال فهه الرجل فهها من الباب الرابع الناعي و اونتمق معناسنه در :
یقال فهه الشیء اذا نسیه (الافهاه) همزه نک کسریله (والتفهیه) تفعیل
وزننده عجز قلمق معناسنه در : یقال افهه الله و فهفهه ای جعله عییا (الفه)
فانک فتحی و هانک تشدیدیله (والفهیه) امیر وزننده (والفهفه) فدفد وزننده
عاجز و کلیل و فرومانده یه دیور یقال هو فه و فهیه و فهفه ای عیّ (الفهفهه)
زلزله وزننده دوابّ و مواشی یی کوزل تیمار و تفقد و رعایت ایلمک ادمه دیور
یقال هو فهفهه علی ماله ای حسن القیام به

(* فصل القاف *) (القره) فتحتينله بدنه عارض اولان صارمتق کبرلولك عارضه‌سنه دینورکه دیشلره عارض اولان قلح طرزنده اولور صفره‌نك رقیق یا بخاری بدنه یاپشقدن نشئت ایدر یقال بجسده قره وهوکا لقلح فی‌الاسنان و یقال قره الرجل قرها من‌الباب الرابع اذا اصابه کالقلح فی الاسنان و کوده‌نك دریسی نمرکی عارضه‌سنك کثرتندن جابجا چجك یرلری‌کبی اویلوم‌اویلوم اولمق‌معناسنه‌در: یقال قره بدنه‌اذا تنقب جلده من کثرة القوباء و بدن شدت‌ضربدن ناشی بره‌لنوب کوکرمك یاخود دریلری صیرلمق معناسنه‌در : یقال قره بدنه اذا اسود اوتقشر من شدة الضرب (الاقره) احمر وزننده معنای اولدن وصفدر بدننه دیش صاریلغی کبی عارضه ظهور ایلمش آدمه دینور قرهاء مؤنثیدر (القله) فتحتینله قره وزننده و جیع معنالرنده مرادفیدر (قلهی) جمزی یاخود سکری وزننده مدینه‌یه قریب برموضع‌آدیدر (قلهیا) فتحاتله و بای مشدده ایله مرحیا وبردّیا وزننده و اکا قلهی دخی دینور قافك و لام مشدده‌نك کسریله سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه حضرتلرینه مخصوص بر لغم اسمیدر حضرت عثمان وقعه‌سنده بر کمسه‌یی کوروب و اکا دائر بر کلام ایشتمامك ایچون انده اختفا و انزوا ایلدیلر (قلهاة) قافك فتحیله ساحل بحر عمانده بر بلده‌در (القمه) فتحتینله طعامه اشتها از اولمق معناسنه‌در : یقال فیه الیوم قمه ای قلة شهوة الطعام (القمه) سکر وزننده برسمته طوغری ذاهب‌اولان دوه‌لره علی‌قول باشلرنی یوقری طتوب بردن کیدن دوه‌لره دینور قامه مفردیدر صاحب وزننده (انتقمه) تفعل‌وزننده کتدیکنی بیلیمامك وجه اوزره سرسری کتمك معناسنه‌در : یقال خرج فلان‌یتقمه ای لایدری این یتوجه (القاه) حال وزننده طاعت و فرمانبری معناسنه در : یقال هواهل قاه ای طاعة وجاه و منزلت معناسنه در : یقال له عند فلان قاه ای جاه و طعام اکلنه دعوت اولندقده اجابتده سرعت و شتاب حالتنه دینور یقال له قاه ای سرعة اجابة فی الاکل و بو ماده یائیه در یعنی اجوف یائیدر اصلی قیه ایدی یاء الفه منقلب اولمشدر وقاه وسعت و رفاه اوزره اولان دیرلکه دینور یقال انه لفی عیش قاه ای رفیه (القاهیّ) یای مشدده ایله رفاه حال و مال و منال صاحبی آدمه دینور یقال هو قاهی ای مخصب (القوهة) قاف مضمومه ایله شول سوده دینورکه بر مقدارجه متغیر اولوب لکن انده هنوز تازه سود حلاوتی قالمش اوله شارح دیرکه فا ایله فوهه دخی بو معنایه درکه ذکر اولندی (القوهی) کوهی وزننده بر چشید بیاض ثوب اسمیدر قوهستانه منسوبدر (قوهستان) قاف مضمومه ایله نیسابور ایله هرات بیننده بر ولایت آدیدر قصبه‌سی قاین و طبس نام بلده‌لر در و بر موضع اسمیدر و کرمان ایالتنده جیرفت

فرجه‌ده بر يده ابجر توب فوهى اكا مشهوردر وجود مطلقا توب وبورى‌شده
اولان توپه فوهى اطلاق اولنور هر خبر اثده اسم اولنمز ايسده شارح ديركه
و توصيل معروفدر و فوهه‌نك افعى مصدر (التفوه) تفعيل وزنده
بد آواز ايله چاغرمق معناسنه‌در : يقال فوه الرجل اذا صرخ و شكارى دوراق
معناسنه سور فوقلامق معناسنه‌دركه سلبيده‌ر ايدرلر يقال فوه الصائد الصيد اذا
حاشه الى مكان (التفوه) تفعل وزنده آچق كسه برى بريه چاغرمرق
بخشمك معناسنه‌در آوركه بطرده علامت اولان آواز ايله چاغرشوب قشوبرلر
يقال هم يتفيقا و هن اى يصرخن فيتضرقن كانهما يهيجان بصوت هوامه بينهما
(الاستفواه) بركمه‌دن بوسه‌يى ايستمك معناسنه‌در : يقال استفوهه ايلماسيته دقك
(الافه) همزه‌نك كسريله (والاستيفاه) اطاعت ايلمك معناسنه‌در : يقال افه فلانا
واستفقه اذا اطاعه انسو استيفاه كامى مقلوبدر بالاتفاق اوزره تعديه اولنمشدر (القهقهة)
زلزله وزننده ترجيع و تكرار ايله كولمك يعنى قولنق كولمك معناسنه‌دركه صباطقه
ديو آواز ايله كولمكدر يقال قهقه الرجل اذا رجع فى ضحكه اولنشد ضحكه و بلك
تلاش و شدته يورمك معناسنه‌در : يقال قهقه فى السير يعنى هفهف شارح ديركه
وبده مقلوب اولمق محتملدر (القه) قافك فتحى و هانك تشديديله قهقهه
معناسنه‌دركه وجه مذكور اوزره كولمكدر على قول بركره قه ديو كولمكدر
ترجيع و تكرار ايدرسه قهقهه ديور يقال قه الرجل يعنى قهقه او يقال قه اذا
قال فى ضحكه قه و اذا كرر قهقه و قه قهقهه ايله كولمكك اسمى اولنور يقال هو
فى زة وقة اى فى سمن وضحك (القهقاه) ترتر وزنده بغايت حد و شدت
اوزره يورين دوه‌يه ديور يقال قرب قهقاه اي جاد
(• فصل الكاف •) (الكده) كافك فتحى و دالك سكونيله بدن طاش وسائر
نسنه‌نك شدته طوقنمسندن عارض بره و يازه و صيرق مقوله‌سى اثره ديور جمعى
كدوه كلور كافك ضميله يقال به كده اى صك من حجر ونحوه اثر اشديدا و بو
معناده مصدر اولنور يقال كدهه كدها من الباب الثالث اذا صكه و قيرمق معناسنه‌در :
يقال كده الشى اذا كسره و صاجى طراق ايله طرايوب ياتمق معناسنه‌در : يقال
كده شعره اذا فرقه بمشط و غالب اولمق معناسنه‌در : يقال كده غلبه اذا غلبه
و يرتجى جاوره زجر و آزار ايله بانغرمق معناسنه‌در : يقال كده السباع اذا صاح بها
لمزجر و بو معناده اسم اولنوركه اول صوته ديور كافك ضميله‌ده لغتدر (التكديه)
تفعيل وزنده كده معناسنه‌در يقال كدّه يعنى كده (التكده) تفعل وزنده
قيرلمق معناسنه‌در : يقال سقط فتكده اى تكسر (المكدوه) مغموم واندوهناك
معناسنه‌در : يقال هو مكدوه اى مغموم (الكره) كافك فتحى و ضميله اباء و مشقت
معناسنه‌دركه غصه ايله و امتناع ايلديكى يعنى ايستميه‌رك خوشنميه‌رق خارجدن

عارض اولان رنج و مشقتدن عبارتدركه زوراكی تعبیر اولنور یقال قام علی کره
وکره ای علی اباء و مشقة و بعضلر عندنده کافك ضمیله بر کمسه کندی نفسنی جبر
و اکراهله خوشلنمیه‌رق متحمل اولدیغی نسنه‌یه دینور و کافك فتحیله غیرك تکلیف
و جبریله متحمل اولدیغی نسنه‌یه دینور شارح دیرکه بعض امهاتده اباء و مشقتك
هر بری مخصوص معنا اولمق اوزره بیان اولنوب لکن اصولی ایکیسی بر معنا
اولمقدر و مؤلفك بصائرده بیاننه کوره کره ایکی نوعدر بریسی من حیث الطبع
خوشـلانمامق و بریسی من حیث العقل یاخود من حیث الشرع خوشـلانمامقدر
فلهذا شیء واحد خصوصنده انی اریده و اکرهه دیمك صحیح اولور یعنی کوکلم آنی
اراده و طلب ایدر لکن مثلا من حیث العقل او من حیث الشرع اندن خوشلنمیوب
اباء و امتناع ایدرم دیمکدر و قوله تعـالی [کتب علیکم القتال وهوکره لکم]
ای تکر هونه من حیث الطبع انتهی (الکره) کافك فتحی وضمیله (والکراهة)
کرامه وزننده (والکراهیة) کافك فتحیله (والمکرهة) مرحله وزننده و مکرمه
وزننده لغتدر برنسنه طبعه ناخوش و ناملایم اولمغله خوشلنمیوب ایکرنمك معناسنه‌در
یقال کرهه کرها وکرها وکراهة وکراهیة ومکرهة و مکرهة من الباب الرابع
وکره کافك فتحیله مکروه معناسنه‌در کاسیذکر و باشی پك دوه‌یه دینور یقال جمل
کره ای شدید وکراهه بر نسنه صکره‌دن کریه وناخوش اولمق معناسنه‌در: یقال
ماکان کریها فکره کراهة من الباب الخامس (التکره) تفعل وزننده برنسنه‌یی کریه کوروب
ایکرنمك معناسنه در : یقال تکره الشیء اذا کره وخوشلنمدیغی کمسـیه چهره سنی
اکوب طارغنلق کوسترمك معناسنه‌در : یقال تکرهه اذا تسخطه و یقال فعله
علی تکره یعنی اول ایشی سومیه‌رك وخوشلنمیه‌رق زوراکی ایشلدی (التکریه)
تفعیل وزننده برنسنه‌یی برکمسیه کریه سودرمیوب کریه کوستورمك معناسنه‌در : یقال
کرهه الیه اذا صیره کریهـا (الکره) خجـل وزننده (والکریه) امیر
وزننده مکروه معناسنه‌در: یقال امرکره وکره وکریه ای مکروه وکریه ارسلانه
اطلاق اولنور (الکراهین) کافك فتحیله کراهیه لفظنده لغتدر تقول اتیتك
کراهین ان تغضب یعنی طارلمغك عندمدن ناخوش اولمغله طارلمیه‌سن دیو سـکا
کلدم (الکرهة) فرحه وزننده پك یره دینور یقال ارض کرهة ای غلیظة
صلبة (الکریهة) سفینه وزننده جنك وقتاله یاخود جنکده اولان شدته دینور
یقال شهدت الکریهة ای الحرب اوالشدة فی الحرب ومصیبت ونازله‌یه اطـلاق
اولنور یقال نزلت علیهم کریهة ای نازلة وشـول جعجه و بادره‌یه دینورکه اندن
نفسه اکراهلق حالتی عارض اولور یقـال کریهـة ای بادرته التی تکره منه
(ذوالکریهة) دموری اعلا کسکین قلجه دینورکه قطعا برنسـنه‌دن روکردان

اوزنه نعوذ ضربه ايدى انكرهة اى شدت اضطرارم ايدى لا يجو عن شئ
(انكرهه) صحراء وزننده وكافك ضمى والعك فسريله نعندر فعا جفوريلك
اوست يره ديور وانله بلجمه بوزه ديور (الكروهة) شدت معناسنه
مستعمدر يقال رجل دومكروهة اى شدة (انكاره) تفاعل وزننده برنسنه‌دن
خوشلنموب ايكرنمك معناسنه در : يقال فعله على تكاره ومتكارها (الاستكراه)
رابعى جبر واكراهله ايشلك معناسنه‌در : يقال استكرهت فلانة على المجهول
اى غصبت نفسها يعنى فلان خاتون مجبورة زنا اوندى وبرنسنه‌يى كريه كورمك
معناسنه‌در : يقال استكره الغـالبة يعنى كرهها (الكرايه) كرايم وزننده
كريهه‌لك معنيدر (والمكاره) مكروهك جمعيدر محن وشدائده اطلاق اولنور
يقال دومه كرايه الدهر ومكارهه اى شدائده (الكاهه) صاحب وزننده سرعسكره
ديور يقال هو كافه اى رئيس العسكر (الكمة) فحضيله اندن طوغمه‌كور
ولمق على قول مطلقا كور اولمق معناسنه در : يقال كه الرجل كمها من الباب
الرابع اذا عمى اوى موشبكور اولمق معناسنه‌دركه كوندزكوروب كيجه كورمزاولمقدن
عبارتدر يقال كه الرجل اذا صارا عشى وكوزه طمان جوكوب طمانلو اولمق
معناسنه‌در : يقال كه بصره اذا اعترته ظلمة تطمس عنيه وكونشك شعاعى
تغيردن سيسنوب قرمزى اولمق معناسنه مستعملدر يقال كه النهار اذا اعترضت
في شمسه غبرة وبرآدمك تونى متغير اولمق معناسنه مستعملدر يقال كه فلان اذا
تغير لونه وبرآدمك عقلى زائل اولمق معناسنه مستعملدر يقال كه فلان اذا زال
عقله (الكمه) كافك ضميله برجنس بالق آديدر (المكمه) معظم وزننده
اندن طوغمه كوزلرى قپانق اولان آدمه‌ديور كه ممسوح العينين اولور يقال هو مكمه العينين
اى لم تنفتح عينه (الكامه) صاحب وزننده شول آدمه‌ديوركه باشى الوب كورلمه‌دن
سرسرى كيده وقنده كتدككنى بيلميه يقال هو كامه اذا كان يركب رأسه ولايدرى
اين يتوجه (المتكمه) اسم فاعل بنيه سيله كامه معناسنه‌در : يقال خرج
كامها ومتكمها اى ركب رأسه ولايدرى اين يتوجه (الكمهى) عمهى وزننده
ومرادفيدركه تبديبلكه ديور يقال ذهبت ابله كمهى اى عمهى (الاكه) احمر
وزننده اندن كوزسز طوغان آدمه ديور وشول جايرنغه واوتلاغه اطلاق اولنوركه
بك فراوان اوتغله‌نه طرفنه توجه اولنه جغى معلوم اولميه يقال كلأ اكه اى كثير
لايدرى اين يتوجه له (الكنه) كافك ضمى ونونك سكونيله برنسنه‌نك
جوهر وحقيقتنه ديور يقال سله عن كنه الامر اى عن جوهره وحقيقته
وبرنسنه‌نك قعر وغايت انجامنه‌ديور يقال لايعرف كنهه اى غايته وبرشيئك قدر
ومقدارنه ديور يقال فعل فوق كنه استحقاقه اى قدر استحقاقه وبرنسنه‌نك

وقت

وقت وهنكامنه دينور يقال اتيته فى غير كنهه اى فى غير وقته و برنسنه نك سمت ووجهنه دينور يقال هو فى كنهه اى فى وجهه (الاكتناه) افتعال وزننده (والاكناه) اكرام وزننده برنسنه نك اصل وحقيقتنه ياخود غايتنه بالغ اولمق معناسنه‌در : يقال اكتنه الشئ واكنه اذا بلغ كنهه (الكنهان) كنعان وزننده برنباتدركه ورقى لون و حدنده ساقز اغاجى ورقنه شبيه اولور خاصه سندندركه اولديغى محلدن عقرب قسمى مطرود اولور ورقنى اكل كبد وطحال ودماغى وبدنى مسخن‌در (الكهة) كافك وهاء مشدده‌نك فتحيله كوده‌سى ايرى ياشلو قوجان ناقه‌يه دينور وقوجه قارى‌يه دينور وياشلو ناقه‌يه دينور كرك آرق وكرك سموز اولسون (الكهوه) قعود وزننده پك قوجامق معناسنه‌در: يقال كه الرجل كهوها من الباب الثانى اذا هرم (الكه) كافك فتحى و هانك تشديديله برآدمك يوزنه نفسلنوب هوه ديمك معناسنه‌در : يقال كه السكران كها اذا استنكه فى وجهك اى تنفس (الكهكهة) زلزله وزننده حرارت معناسنه‌در وكهكهة الاسد ارسلان آوازنى حكايه‌در تقول سمعت كهكهة الاسداى صوته واوشومش كسه اصيمق ايچون آوجنى هوهلمق معناسنه‌در : يقال كهكه المقرورفى يده اذا تنفس فيها اذاخصرت وكهكهة البعير اسرمش دوه‌نك هديرى صوتندن حكايه‌در واولكى معنالرده و بومعناده مصدر اولور (الكهكاهة) ثرثاره وزننده هر نسنه‌دن هيبتلنوب اوركر اولان بى‌زهره آدمه دينور يقال رجل كهكاهة اى متهيب واتلو جانلو سموز قيزه دينور يقال جارية كهكاهة اى سمينة (الكوه) فتحتنيله متحير اولمق معناسنه‌در : يقال كوه الرجل كوها من الباب الرابع اذاتحير (التكوه) تفعل وزننده برآدمك امور ومشاغلى كثرت ووسعتندن طاغنق اولمق معناسنه‌دركه هرطرفدن كنديسنى احاطه ايليه يقال تكوهت عليه اموره اذا تفرقت واتسعت (الكوه) كافك فتحى وواوك سكونيله برآدمك اغزنى قوقلمق معناسنه‌در تقول كهته اكوهه كوها اذا استنكهته (الكيه) سيد وزننده شول آدمه دينوركه خصوص ومصلحتنده مدار اوله‌جق برحيله وطريق اوجنه دسترس اولميوب عاجز وقاصر اوله ياخود مدبر ومتصرف اولميه يقال رجل كيه اى برم بحيلته الانتوجه‌له اومن لامتصرف‌له (الكيه) كافك فتحيله كوه كبى برآدمك اغزنى قوقلمق معناسنه‌در تقول كهته اكيهه كيها اذا استنكهه

(* فصل اللام *) (اللتاه) تاى فوقيه ايله سحاب وزننده بوغزده اولان كوچك دله دينور لهاة معناسنه شارح دېركه مقلوب اولمق محتملدر (اللطه) لامك فتحى و طانك سكونيله ال اياسيله اورمق معناسنه‌در : يقال لطه فلانا لطها من الباب الثانى اذا ضربه بباطن كفه (اللهّ) لامك فتحى وهانك تشديديله

صابی ویاخود ایله اقدام و بروب خوشنا ایتمك معناسنه‌در : یقال له الشعر لها
من الباب الاول اذا رفعه وحسنه (اللهلهه) زلزله وزنده جلاده یری کوزلك
ویا ازی طوقومق معناسنه‌در : یقال لهله الثوب ای هلهله (اللهلهه) زلزال
وزنده جاریه‌نك آرحسنی ارتاندرمق معناسنه‌در : یقال لهلهه الکلأ اذا نقم قلیله
(اللهلهة) قصده وزنده شول واسع اوه دیورلر که انده دائما سراب لمعان ایدر
اوله ایبصل اوه تعبیر اولنور جمعی لهاله کلور تقول قطعنا اللهلهة وهی الارض
الواسعة التی یطرد فیها السراب (اللوهة) لامك فتحیله سراب ایلدر امسنه
دیورلر تقول اعجبنی لوهة السراب ای برقه (اللوه) لوح وزنده (واللوهان)
فتحتیله بدینده سراب او بالجوب ایلدرامق معناسنه‌در : یقال لاه السراب یلوه لوها
ولوهانا اذا اضطرب وبرق ویرانمق معناسنه‌در : یقال لاه الله الخلق ای خلقهم
(التلوه) تفعل وزنده بودخی سراب او بالجوب ایلدرامق معناسنه‌در : یقال
تلوه السراب اذا اضطرب وبرق (اللووهة) عفوهه وزنده اسمدر سرابك
او بالجوب ایلدر ایشنه دیورلر (اللاهه) حاله وزنده بلاهه دینور حیه
معناسنه بعضلر عندنده لات دیدکلری صنمه لات ایله تسمیه‌سی بوندندرکه اصلی
لاهه ایدی هاء حذف اولندی (اللیه) لامك فتحیله تستر ایتمك معناسنه‌در :
یقال لاه الرجل یلیه لیها اذا تستر سیبویه علیه الرحمه لفظهٔ جلاله‌نك بو ماده‌دن
اشتقاقنی تجویز ایتدی وبلند وعالی اولمق معناسنه‌در : یقال لاه الشئ اذا علا
وارتفع کوننه صاحبه وزنده آنهه اطلاق بو معناد ندر (لاهوت) هـای
مضمومه ایله اکر کلام عربدن ایسه فعلوت وزننده‌در رغبوت کبی ذکر اولنان
لاه ماده‌سندن مأخوذدر مترجم دیرکه طراز المذهب بیانه کوره اشبو
لاهوت لفظی عبرانیدر الله دیمکدر نته‌که ناسوت انسان دیمکدر بعده عرب دخی
اخذ وتکلم ایلدیلر وعندالبعض بنه عبرانیدر خالق معناسنه‌در و ناسوت مخلوق
معناسنه‌در وبعضا لاهوت روحه وناسوت بدنه اطلاق اولنور وبعضا لاهوت عالم
علوی یه و ناسوت عالم سفلی یه اطلاق اولنور ولاهوت سببه و ناسوت مسببه
اطلاق اولنور وکندی شیخی اولان شمس الدین هندینك نقلی اوزره لاهوت ایله
بعضا مطلق لطائف وناسوت ایله مطلق کثائف مراد اولنور وبو تعبیر اطلاقات
مذکوره‌نك مجموعنه شاملدر (اللات) ذات وزننده ثقیف قبیله‌سنه مخصوص
برصنمك اسمیدر نته‌که لتت ماده‌سنده بیان اولندی

(فصل المیم) (المته) میمك فتحی وتای فوقیه‌نك سکونیله قیودن قوغه
ایله صو چکمك معناسنه‌در : یقال مته الدلو متها من الباب الثالث اذا متحها (التماته)
تفاعل وزنده ایراقلشمق معناسنه‌در : یقال تماتهوا اذا تباعدوا (التمته) تمدح

وزنده ومرادفیدرکه اوکونمك معناسنه‌در : یقال تمته الرجل اذا تمدح وبیهوده‌یره خلقدن کندی ایچون مدح وثنا طلب ایدر اولمق معناسنه‌در : یقال فلان یتمته ای یطلب الثناء بما لیس فیه ومجون ولا ابالیلك اظهار ایتمك معناسنه‌در : یقال تمته الرجل اذا تمجن شارح دیرکه تمجن نسخه‌لری غلطدر صواب اولان تحمق عنواننده اولمقدر ومتحیر اولمق معناسنه‌در : یقال تمته الرجل اذا تحیر وبرنسنه‌ده افراط ومبالغه ایتمك معناسنه‌در : تمته فیه اذا بالغ وبطالت وغوایته دورشمك معناسنه‌در : یقال ماهذا التمته ای البطالة والغوایة (المته) فتحتینله بودخی بطالت وغوایته دورشمك معناسنه‌در : یقال مته الرجل متها من الباب الرابع اذا عالج البطالة والغوایة (المده) مدح وزننده ومراد فیدرکه اوکمك معناسنه‌در : یقال مده فلانا مدها من الباب الثالث بمعنی مدحه (التمده) تمدح وزننده ومرادفیدر یقال تمدّه الرجل اذاتمدح (الماده) مادح وزننده ومرادفیدر جمعی مده کلور رکع وزننده (المره) فتحتینله کوزسورمه‌سز قالمق علی‌قول سرمه‌یی ترك ایلمکله کوز فاسد وتباه اولمق یاخود سرمه‌سزلکدن ایچنك چوره‌سی اغارمق معناسنه‌در : یقال مرهت عینه مرها من الباب الرابع اذاخلت من الکحل اوفسدت لترکه اوابیضت حالیقها (الامره) احمر وزننده کوزی وصف مذکور اوزره اولان کشی به دینور مرهاء مؤنثیدر (المرهة) غرفه وزننده شول آقلغه دینورکه اکا اصلا رنك آخر قارشمامش اوله قارو پنبه کبی یقال به مرهة ای بیاض لایخالطه غیره ومنه سراب امره ویغمور صوبی ابرکیلور اولان مصنعه وچقور مقوله‌سی یره دینور ومرهه بربطن پدر ینك اسمیدر (مراهه) ثمامه وزننده برخاتون آدیدر (مریهه) جهینه وزننده برقبیله والده‌سیدر (المره) خجل وزننده بورکی دردلو آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مره الفؤاد ای سقیمه (الممارهة) ممازحه وزننده ومرادفیدرکه اشمك ولاغ ولطیفه ایدشمك معناسنه‌در یقال مازهه اذا مازحه (المزه) مزح وزننده ومراد فیدرکه برآدمه لاغ ولطیفه ایلمك معناسنه‌در : یقال مزهه اذامزحه (المطه) سطح وزننده برسمته کتمك معناسنه در : یقال مطه فی الارض مطها من الباب الاول اذا ذهب فیها (الممطه) معظم وزننده تمدح معناسنه درکه تمدح دیمکدر (المقه) میمك وقافك فتحیله کوکجل آقلغه دینورکه لون مذمومدر یقال به مقه ای بیاض فی زرقة ومره معناسنه‌درکه سرمه‌سی بوشلنمش کوز چوره سنك چرکین آقلغی کبی آقلقدن عبارتدر (الامقه) احمر وزننده معنای مذکوردن وصفدر مقهاء مؤنثیدر وابراق معناسنه‌در : یقال مکان امقه ای بعید وطبراغنده اصلا اوت وآغاج قسمی نابت اولمیان قیر یره دینور یقال مکان امقه ای لاینبت فیه نبت ولا شجر وشول آدمه دینورکه کوز ینك

[illegible] كنارلرى [illegible] اوله يقال رجل امقه اى اقصر
الاذن [illegible] من قبل الاهداب ([illegible]) [illegible] وزنده [illegible] ديمكدر
يقال [illegible] (الامقاه) [illegible] كسريله [illegible] ومهمه [illegible]
ايتمك معناسنه [illegible] (المقه) اسم فاعل [illegible]
[illegible] يقال رجل [illegible] (امه) [illegible]
فتحى [illegible] وسهولته [illegible] معناسنه در : يقال مه
الابل مهاً من الباب الاول اذا رفق بها (المهه) فتحتيله يومشق وملايم
اولمق معناسنه در : يقال مهه الشيء مهاً من الباب الرابع اذا لان ورفق
[illegible] ايله [illegible] ومهل وصبر اولان شيئه ديور مهاه
ومهاهه كى [illegible] معناسنه در : يقال مابه مهه اى رجاء ومهل
معناسنه در : يقال [illegible] مهها اى مهلا (المهاه) سحاب وزنده حسن
[illegible] وطراوت معناسنه در : يقال [illegible] مهاه اى طراوة وحسن وحسن
[illegible] ديور يقال شئ مهاه اى حسن ورفق وسهولتلو [illegible]
ديور يقال [illegible] مهه ومهاه اى رفق [illegible] معناسنه در مهه كى ومنه يقال
[illegible] ومهه [illegible] شيئه ديور ومنه المثل ٠ كل شئ
مهه [illegible] مفهومنده اوچ احتمال
وارد [illegible] احتمال اول بودركه
[illegible] ايلدرلكن حرمنه
متعلق [illegible] ممكن دكلدر [illegible] مهه
ومهاه [illegible] متحمل اولنمغله هر نسنه نك
[illegible] موجب تلذذ ومضايق ديمكدر
[illegible] معناسنه محمول اولنمغله
حسن [illegible] ورشد وفلاحدن
معدود [illegible] ديمكدر
[illegible] ذكر هر قولى اعجبنى زيد وكرمه
قبيلندندر (المهمه والمهمهة) ميمك فتحيله كنارلرى ايراق ويا بان ديور
يقال قطعوا مهامها ومهمهة اى مفازة بعيدة [illegible] خالى وتنها اوطه يه
ديور جمعى مهامه كلور (مه) ميمك فتحى وهانك سكونيله اسم فعل امردر
اكفف معناسنه در كه [illegible] ديمكدر فارسيده مكن
مرادفيدر [illegible] تأكيد اولنديقده تكرار ايله مه مه ديرلر
(المهمهة) [illegible] مه مه ديمك

معنا

معناسنه‌در : يقال مهمه فلاناذاقال‌له مه‌مه اكفف ومطلقا منع‌معناسنه مستعملدر يقـال مهمهه‌عن‌السفر اذامنعه (التمهمه) تزلزل وزننده برنسنه‌دن وازكلوب فراغت قلمق معناسنه در : يقال تمهمه عنـه اذا كف وارتدع (الماء) همزه‌ايله حال‌وزننده (والماه)جاه وزننده(والماءة)حاله وزننده كه‌واحدبدر صويه دينور آب‌معناسنه‌وماء كلمه‌سنك‌همزه‌سي‌هادن‌منقلبه‌در بعض عربدن اسقي ماء ... كه قصرايله‌در مسموع‌اولدي جمع‌قلتي‌امواه‌وجمع كثرتي‌مياه كلور و مصغرنده ... و مويهه دينوركه ماءه مصغريدر شارح ديركه مصباحك بياننه كوره ... اصلي موه ايدي واو الفه قلب‌اولندي ايكي حرف خفيف مجتمع اولدقلرنده همزه‌يه ابدال اولندي الف مقدما اعلال اولنديغندن اول ابدال اولنمدي زيرا ... واحد ايكي دفعه اعلال اولنمز و جمعنده امواه ديدكلري كبي امواه دخي ديرلر همزه ايله ونسبتنده مائيّ و ماويّ ديرلر همزه‌يي واوه قلب ايله (الماوية) تشديد ياايله آيينه‌يه اطلاق اولنور جمعي ماوي‌در يقال‌جاءت و بيده ماوية اي مرآة و فارسيده زجاجه آبكينه ديدكلري‌كبيدر مترجم صحاحك مرأة كلمه‌سي عورت معناسنه دلي و توجيهي غرائبدندر و ماويه بر خاتون اسميدر (الموه) موج وزننده (والميه) ميمك فتحي و يانك سكونيله (والمووه) قعود وزننده (والماهة و الميهة) ميمك فتحيله قيو و اشمه و ايازمه مقوله‌سي بر چوق‌صولو اولمق معناسنه‌در : يقال‌ماهت الركية تماه و تموه وتميه موها و ميها و مووها و ماهة و ميهة من‌الباب‌الرابع والاول و الثاني اذا كثر ماؤها وكمي‌يه صو كيرمكله صولنمق معناسـنه در : يقال ماهت السفينة اذا دخلها الماء و موه قارشدرمق معناسنه در : يقال ماه الشيء بالشيء يموه موها اذا خلطه‌به و صو ايچورمك معناسـنه در تقول مهت الرجل بكسـر الميم من‌الباب الرابع وبضمها من‌الاول اي‌سقيته الماء (الميهة) كيسـه وزننده صويي چوق اشمه‌يه و قيويه دينور يقال ركية ميهة‌اي‌كثيرة الماء (الماهة) حاله وزننده ميه معناسـنه‌در و چچك عارضه‌سـنه دينور يقال ظهر ببدنه ماهة اي جدري (الاميه و الاموه) افضل وزننده افعل تفضيللر در سائردن صويي اكثر اولان نسنه‌يه دينور يقال هذه الركية اميه و اموه مما كانت اكثرماء (الاماهة والامواه) همزه‌لرك كسريله قيو قزان كمسـه صويه ايرشمك معناسـنه‌در : يقال حفر البئر فاماه و اموه اي بلغ الماء مؤلف بوني ايكي دفعه تكرار ايلمشدر و اماهه صوارمق معناسـنه در : يقال اماهواد وابهم اي سقـاها مؤلف بونيدخي تكرار ايلمشـدر و حوضه صو بركدرمك معناسـنه در : يقال ماهوا حوضهم اذا جعوا فيه الماء و قلج و بچاق ناملوسني صوارمق معناسـنه در : يقال اماه السكين اذا سقاه كما يقال

[illegible] و [illegible] معناسنه‌در ؛ یقال اماه الشئ اذا خلطه و بولوب جوق
[illegible] معناسنه‌در ؛ یقال اماهت السماء اذا اسالت ماء كثیرا و اركك
[illegible] معناسنه‌در ؛ یقال اماه الفحل اذا القی ماء فی رحم
انثی و [illegible] سو [illegible] اولمق معناسنه‌در ؛ یقال اماهت الارض
اذا [illegible] حفره‌ده سو قوبمق معناسنه‌در ؛
یقال اماه [illegible] (الموه) تفعیل وزننده بر سو [illegible] اولمق
معناسنه‌در ؛ یقال موه الموضع [illegible] دامله [illegible] جوق سو قویمغله
سوبوز اولمق معناسنه‌در ؛ یقال موه [illegible] وبر كمسنه‌یه سؤالنه
خلاف [illegible] معناسنه مستعملدر یقال موه الخبر علیه اذا اخبره بخلاف
[illegible] معناسنه‌در ؛ یقال موه النحاس او الحدید
بالفضة [illegible] ([illegible] وماهی الفؤاد) قوزفق آدمه اطلاق اولنور
[illegible] اولور علی قول [illegible] دهی آدمه
[illegible] اذا كلدن [illegible] در وراده ماهی
[illegible] یقال هو ماه الفؤاد وماهی الفؤاد دی
[illegible] (الموهة والمواهة) [illegible] رونق ونظافت معناسنه‌در ؛
یقال ما احسن موهة وجهه ومواهته ای [illegible] ورونقه و حسن و [illegible] معناسنه‌در
قول [illegible] موهة ومواهة ای [illegible] جهرسنده اولان آب و تابه‌دینور
یقال ما احسن موهة وجهه ومواهته ای حسنه [illegible] (الماه)
[illegible] (الماهان) تثنیه
[illegible] اطلاق اولنور كه بری ماه الكوفة وبری
ماه البصرة‌در [illegible] شهر [illegible] دینور وقتا كه حذیفة
[illegible] نهاوند شهرنه كلدی اول زمان نهاوند بر
[illegible] امر ایلدی كوفه عسكری
[illegible] قلدی جونكه شهره ماه
اطلاق [illegible] ماه الكوفة [illegible] ماه البصرة دیدیلر [illegible] تعریب [illegible] دینور
[illegible] ماه اطلاق اولنور وماه وماه [illegible] آیدر وماهان بر رجل
[illegible] ماه لردن مأخوذ
اولور [illegible] لامك [illegible] اوزره تقدیمیله یاخود وهم ماده سندن
مأخوذ [illegible] وزنی [illegible] اولورقبی [illegible] اوزره تقدیمیله یاخود همی ماده سندن
مأخوذ [illegible] وزنی [illegible] ماده سندن مأخوذ اولمغله وزنی عفلان
اولور یاخود [illegible] ماده سندن مأخوذ اولمغله وزنی لاعاف اولور یاخود مهیمن ماده سندن

مأخوذ

مأخوذ اولمغله وزنی عافال اولور یاخودمنه ماده سندن اولمغله فالاع اولور یاخود نمه ماده سندن اولمغله وزنی عالاف اولور وعندالبعض وزنی فعلان در (الميه) میمك فتحیله برنسنه یی یالدزلمق معناسنه در : یقال ماه السيف یمیه میها اذا طلاه بماء الذهب واشمه وقیو مقوله سنك صویی چوغلمق معناسنه در : یقال ماهت الركية تميه لغة فی ماهت تموه

(* فصل النون *) (النبه) نونك ضمیله فطنت وذكا معناسنه در : یقال ماله نبه ای فطنة واویقودن اویانمغه دینورکه اسمدر وبومعناده مصدر اولور یقال نبه من نومه نبها من الباب الرابع اذا قام منه (الانباه) همزه نك كسریله اویقودن اویاندرمق معناسنه در : یقال انبه فلانا من النوم اذا اقامه منه وبرآدمك حاجتنی اونتمق معناسنه در : یقال انبه حاجته اذانسيها همزه سی سلب ایچون در (التنبيه) تفعیل وزننده بودخی اویاندرمق معناسنه در : یقال نبهه من نومه ای اقامه وخامل وكنام كمسنه یی شان وشهرت وبرمكله عزیز ونامدار ایلمك معناسنه در : یقال نبه باسمه ای نوه به (التنبه) تفعل وزننده (والانتباه) افتعال وزننده مطاوعلردر اویانمق معناسنه در : یقال انبهه ونبهه فتنبه وانتبه ای استیقظ (المنبهة) مرحله وزننده برآدمی برشیئه آگاه ایلمكه باعث اولان نسنه یه دینور یقال هذا منبهة علی كذا ای مشعر به وبركمسه نك قدر وشانی اشعار ایله بين الناس منقبتنی عالی قلمغه باعث اولان شیئه دینور یقال هو منبهة لفلان ای مشعر لقدره ومعلله اوله كوره بتهدن وثانی یه كوره نباهتدن مفعله در (النبه) فتحتینله سرعتله فهم وادراك ایلمك معناسنه در : یقال ما نبه له نبها من الباب الرابع ای مافطن بوندن اسم نبه در نونك ضمیله نته كه ذكر اولندی ونبه شول یتكه وككرده یه دینوركه علی الغفله بولنمش اوله یقال جاء وبیده نبه ای ضالة وجدت علی غفلة وحالا موجود نسنه یه دیمكله ضد اولور ومشهور ومتعارف نسنه یه دینور یقال شیء نبه ای مشهور وشرف وشان صاحبی آدمه دینور وبومعناده اسم جمع اولور یاخود فی الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعی برابردر یقال رجل نبه وقوم نبه ای شريف وشرفاء (النبه) خجل وزننده بودخی مشهور نسنه یه دینور (النباهة) كرامه وزننده شرف وشان وشهرت صاحبی اولمق معناسنه در : یقال نبه الرجل ونبه ونبه نباهة من الباب الاول والرابع والخامس اذا شرف واشبو تثلیث باب ابن طریف روایتیدر (النابه) صاحب وزننده (والنبيه) امير وزننده شريف ونامدار آدمه دینوركه خامل مقابلیدر ونابه عظیم وجلیل اولان شیئه دینور یقال امر نابه ای عظیم (المنبوه الاسم) معروف الاسم دیمكدر یعنی نامدار اولان آدمه دینور یقال رجل منبوه الاسم ای معروفه (المنبهة) شارحك تصحیحی اوزره مكرمه وزننده كه

انسانك اومودسیدر اوقودنش حاجته یوریش ویراوه کمسنه تحصیلی مطلبدر یقال
حاجه منجحة ای منجحة (النجه) سحب وزننده بلند ورفیع نسنه‌یه دینور یقال
بناء ونجر بناء ای رفیع (نجهان) سلمان وزننده بر حصنك بدری امیدر
(نجه) صاحب وزننده (ونجیه) زبیر وزننده (ومنجه) محدث وزننده
(ونجبه) امیر وزننده (ومنجه) محسن وزننده اسامیدر (النجه)
مجد وزننده بر حاجت حصولنده بر آدمه کلان کمسه‌یی خوشنودیی کیده وطاوریه
کلامله منضبه ایدوب حاجتی رد ایلك علی قول بك چرکین وبعض اوچهله رد
ایلمك معناسنه در : یقال نجهه نجها من الباب الثالث اذا استقبله بما یکره ورد
عن حاجته اوهواقبح الرد وبرکسه اوزره ناکهانی چقه کلمك معناسنه در : یقال
نجه علی القوم اذا طلع وبر شهره وارسه واروب آندن خوشنود طیشه چقمق
کلمك معناسنه‌در : یقال نجه بلد کذا اذا دخله فکرهه (التنجه) تفعل وزننده
نجه ایله معناسی اولنده مرادفدر یقال تنجه فلانا عمی نجهه (نجه الطیر)
وجه الطیر وزننده مصر ایله ارض نوبه میاننده بر موضع آدیدر (الندء)
نونك فتحی ودالك سکونیله دوه‌یی جغره‌رق آزار وطرد ایلمك معناسنه در : یقال
نده البعیر نده من الباب الثالث اذا زجره وطرده بالصیاح وطوبخش دوه‌لری
سوروب کوتورمك بخود کندی طوبلنوب سورملك معناسنه‌در : یقال نده الابل
اذا ساقها مجتمعة اوساقها وجمعها (الندهة) نونك فتحی وضمیله چوق دواب
ومواشی‌یه دینور علی قول قیوندن یکرمی ودوه‌دن یوز مقدار قطعه مقوله سندن
بلك مقداره دینور (الانتداه) افتعال وزننده (والاستنداه) برایش بونته
کیروب طوغرلمق معناسنه‌در : یقال انتده الامر واستنده اذا انقلب (التنزه)
زای معجمه ایله تفعل وزننده ایراقلشمق معناسنه در : یقال تنزه عنه اذا تباعد
وحلقك تنزه کلمه‌سنی باغ وباغچه وبستانه چقوب ایچسون چقمق معناسنده
استعمال ایتمری غلط قبیحدر شارح دیرکه بوقولده مؤلف ابن السکیته تبع اولمشدر
لکن حرجمننزه عبارتی قوت شهردن تباعد ایچون باغ وسبزه زاره چقمق
دیمکله تعبیر مرقوم غلطدن سالمدر (النزهة) غرفه وزننده اسمدر ایراقلق
بعد معناسنه‌در مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (النزیه) امیر وزننده شول مکانه
دینورکه صو بتاقی مرج وجبال یرلردن وشنلك لازمه‌سی سیکلردن ودکز
رطوبتندن وفساد هوا ووخامتدن بعید اوله که بومقوله یرلر وبای مستوجب اولور
مؤنثی نزهة ونزیهة در یقال مکان نزه ونزیه وارض نزهة ونزیهة ای بعید عن الریف
وعمق المیاه وذبان القری وومد البحر وفساد الهوی (النزاهة) کرامه وزننده
(والنزاهیة) کراهیة وزننده برمکان وارض نزیه ونزیهة اولمق معناسنه‌در : یقال

نزه

نزه المكان نزاهة ونزاهية من البـاب الخامس اذا كان نزيها وبركسه مطلقا كريه وناخوش نسنه‌لردن بعيد اولمق معناسنه‌در : يقال نزه الرجل اذا تباعد عن كل مكروه (النزيه) امير وزننده مكاره وناسزالردن بعيد وسالم اولان آدمه‌دينور كرك حسى وكرك معنوى اولسون (نزه الخلق) نونك فتحى وزايك سكونى وكسريله (ونازه النفس) حشم نشين طائفه‌سندن شول عفيف ومتكرم وطيب النفس آدمه دينوركه يالكزجه قونوب كوچوب نفسنى ومتعلقاتنى ومال ومواشيسنى بيوت سائره‌يه قارشدرمز اوله جمعى نزهاء كلور كرما وزننده ونزهون كلور ونزاه كلور صاحب وصحاب كبى يقال رجل نزه الخلق ونازه النفس اى عفيف متكرم بحل وحده ولايخالط البيوت بنفسه ولاماله (النزه) نجد وزننده (والنزاهة) كرامه وزننده ذكر اولنان نزيه الخلق ونازه النس معنالرندن اسملردر ونزه مصدر اولور دواب ومواشى‌يى صولو يرلردن بعيد ايلمك معناسنه‌در تقول نزهت ابلى نزها اذا باعدتها عن المياه (التنزيه) تفعيل وزننده بركسه نفسنى قبايحدن بعيد وبر طرف ايلمك معناسنه‌در : يقال نزه نفسه عن القبيح اذا نحاها (المنفوه) منفور وزننده (والنافه) صاحب وزننده قورقق وضعيف القلب آدمه دينور يقال رجل منفوه ونافه اى ضعيف الفؤاد جبان (النفوه) قعود وزننده قورقق وبى زهره اولمق معناسنه در : يقال ما كان نافها فنفه نفوها من الباب الثالث وسركش ايكن يواشيوب رام وذلول اولمق معناسنه‌در : يقال نفه الجمل اذا اذل بعد صعوبة (النفه) نونك فتحى وفانك سكونيله يوريلوب عاجز ودرمانده اولمق معناسنه در : يقال نفهت نفسه نفها من البـاب الرابع اذا اعيت وكلت (الانفاه) همزه‌نك كسريله طوارى يوروب يبتاب ايلمك معناسنه در : يقال انفه ناقته اذا كلها واعياها وبر كمسيه آزجه مال ويرمك معناسنه در : يقال انفه له من ماله اى اقل له منه (التنفيه) تفعيل وزننده بودخى يوروب بيتاب ايلمك معناسنه در : يقال نفه ناقته بمعنى انفه (الاستنفـاه) دكلنوب راحت اولمق معناسنه‌در : يقـال استنفه الرجل اذا استراح (النقه) نونك وقافك فتحيـله (والنقوه) قعود وزننده خسته لكدن يكيجه صحت بولوب لكن هنوز ضعيفجه وناتوانجه اولمق معناسنه در على قول كلى افاقت بولمق معناسنه در : يقال نقه المريض من مرضه ونقه نقها ونقوها من الباب الرابع والثالث اذا صح وفيه ضعف اوافاق وفهم ايلمك معناسنه‌در : يقال نقه الحديث اذا فهمه (الناقه) صاحب وزننده خسته لكدن هنوز افاقت بولمش آدمه دينوركه عروق واعصابنده هنوز سستلك اوله جمعى نقه كلور ركع وزننـده وفهم وسريع الانتقـال آدمه دينور (النقه) كتف وزننده بودخى فطن وفهيم آدمه دينور (الاستنقاه) فهم

انلق معناسنه در : يقال استنقه الحديث اذا فهمه (الانتقاه) افتعال وزننده بر كلام وخبرى آڭلايوب فهم ايلمك يعنى سوزى حاصل قلمق معناسنه در تقول انتقهت من الحديث اى انتقهت (النكه) نونك فتحى وكافك سكونيله بر آدم آغزينك رائحه سنى الشم ايچون نفس آلدوب هوه ديمك ياخود صنين آغز بورنه طوغرى اخراج ايلمك معناسنه در : يقال نكه له وعليه نكها من الباب الثانى والثالث اذا تنفس على انفه واخرج نفسه الى انف آخر وكونشك حرارتى مشتد اولمق معناسنه در : يقال نكهت الشمس اذا اشتد حرها وبر آدمك اغزينى قوقلمق معناسنه در : يقال نكهه ونكه نكها من الباب الرابع والثالث اذا شم ريح فمه (الاستنكاه) ودخى اغز قوقلمق معناسنه در : يقال استنكهه اذا شم ريح فمه (النكه) سكر وزننده بلك سوريلوب درمانده اولمش دوه‌لره ديبور يقال ابل نكه اى نفه (النمه) فضيله حيرته شبيه بر حالتدركه مراد نمه اونقدر يقال نمه الرجل نمها من الباب الرابع وهو شبه الحيرة (النهنهة) زلزله وزننده زجر ومنع ايلمك معناسنه در : يقال نهنه فلانا عن الامر اذا كفه وزجره وبولك اصلى نهه ايدى هاء وسطى نونه ابدال اولنمشدر (النهنه) زلزل وزننده مطاوعدر ممنوع اولديغى نسنه‌دن كيرو طورمق معناسنه در : يقال نهنه فلانا فتنهنه اى كففته فكف (النهنه) فدفد وزننده بوققه جه طوقنمش بزه ديبور يقال ثوب نهنه اى الرقيق النسج (النوه) وزننده يوكسلمك معناسنه در : يقال ناه الشيء ينوه نوها اذا ارتفع وباقوش باشنى يوقرى قالدروب اوتمك معناسنه در : يقال ناهت الهامة اذا رفعت رأسها فصرخت وبر نسنه‌دن كوكلى بكوب ابا وترك ايتمك معناسنه در : يقال ناهت نفسه عن الشيء نوه ونوها من الباب الاول والرابع اذا انتهت وابت وتركت ونفس ناطقه قوى اولمق معناسنه در : يقال ناهت نفسه اذا قويت وحيوانى بريجه طويورمق معناسنه در : يقال ناه البقل الدواب اذا نجدها وهو دون الشبع ونوه ونونك فتحى وضميله انتهاء معناسنه دركه اسمدر برنسنه‌دن نهى قبول ايله فراغتدن عبارتدر يقال ماله نوه منه اى انتهاء (التنويه) تفعيل وزننده بر آدمى بلند آواز ايله چاغرمق معناسنه در : يقال نوهه ونوه به اذا دعاه يعنى برفع الصوت وبر آدمى مدح وتعظيم ومنقبتى تشهير ايله بلند قدر ونامدار ايلمك معناسنه در : يقال نوه فلانا اذا رفعه يعنى بالتعريف والتطيير (النوهة) تمره وزننده وجبه كيبنركه يكرى درت ساعتده براويون طعام ايلكه ديبور (النواهة) نواحه وزننده مرادفيدركه ميت آغلاجيسى اولان عورته ديبور يقال هى نواهة اى نواحة (النوه) سكر وزننده نوح معناسنه دركه نائحك جمعيدر (نبه)

نیل وزننده سجستان ایله اسفـراین بیننده بربلده در (النایه) صاحب وزننده بلند ورفیع اولان شیئه دینور یقال شیٔ نابه ای مشرف رفیع (النیه) نونك فتحیله یوکسك اولمق معناسنه در : یقال ناه الشیٔ ینوه نیها من البـاب الرابع اذا ارتفع وبرنسنه عجیب اولمق معناسنه‌در : یقال ناه‌الشیٔ اذا اعجب (الناهة) حاله وزننده‌که اصلی نائهه‌در بعد القلب همزه حذف اولنمشدر برنسنه‌دن فراغت ایدن نفس انسانی یه دینور یقال نفس ناهة عن‌الشیٔ ای منتهیة

(* فصـــل الواو *) (الوبه) واوك فتحی و بانك سـكونیله فهم و فطنت معناسنه‌در : یقال وبه له ووبه وبها من الباب الثالث والرابع اذا فطنت وکبرایلمك معناسنه‌در : یقال وبه له اذا تکبر وقایرمق معناسنه‌در : یقال هولا یوبه له وبه ای لایبال به (الایباه) همزه‌نك کسریله یودخی فهم ودرك ایلمك معناسنه‌در : یقال اوبه له اذا فطن (الوجه) واوك فتحی وجیمك سکونیله هرنسـنه نك قارشوسنه کلان وقارشوسنده اولان شیئه دینور جمعی اوجه ووجوه واجوه‌کلور همزه‌نك ضمیله‌که واودن مبدله‌در مؤلفك بصائرده بیاننه کوره وجه لفظی یوزه موضوعدر فارسیده روی دینور ظاهر بدنده ابتدا ناظرك قرشوسـنه کلدیکی علاقه‌سیله واعضاء سائردن اشرف اولمق مناسبتیله بعده انسانك مطلقاقرشوسنه کلان نسنه‌ده وهر شـیئك اشرفنده ومبدأ نده استعمال اولندی و بعضا وجه ایله ذات دخی اراده اولنور وشارحك نسخه‌سنده الوجه م ای معروف ومستقبل کل شیٔ عنوانیله‌مرسومدرکه وجه یوزه دینور وهرنسنه‌نك قرشوسنده اولانه دینور دیمك اولور ووجه برنسنه‌نك نفس وذاتنه اطلاق اولنور یقال وجـه الشیٔ ای نفسه ووجه الدهر اول الدهر دیمکدر وجه‌النجم ناظره طوغری ظاهر اولان سمتیدر ووجه‌الکلام سبیل مقصود کلامدن عبارتدر تقول وجدت وجه کلامه ای السبیل المقصود منه ووجه القوم متعین وذیشانلرندن عبارتدر جمعی وجوه کلور یقال هم‌وجوه‌القوم ای اعیانهم وساداتهم ووجه حرمت وجاه معناسنه‌درجاه وجه مقلوبیدر وسمت وجهت معناسنه‌در وجهت لفظنك اصلی وجه ایدی وعد وعده کبی وجهت عندالبعض اسم مکاندر توجه اولنه‌جق سمت ومکانه دینور ومصدر اوله‌رق دخی استعمال اولنور ووجه آزجه صویه دینور وبونده فتحتینله‌ده‌لغتدر یقال وجدنا وجها من‌الماء ای‌قلیلاومصدر اولور یوزه اورمق‌معناسنه‌در : یقال‌وجهه‌وجها من‌الباب الثانی اذاضرب وجهه وبرآدمه وجاهت وشرافتده غالب‌اولمق معناسنه‌در تقول وجهتك عند الناس اجهك ای صرت اوجه منك (الوجیه) امیر وزننده بودخی برقومك سـید وذیشاننه دینور جمعی وجهاء کلور امراء وزننده یقال هو وجیه القوم ای سیدهم ومطلقا جاه وقدر ومنزلت صاحبی آدمه دینور یقال هو

وجهه ای ذو الجاه و بر وصفی آیدرکه بی اعرب معرفدر شارح بوکه حضور
سلاطینه دخول ایدن کسه لر ای بوزلر یه سوزلری نزد شاهده وجاهتلو اولدقلری
ایچون ووجیه شول آت قولونه دیورکه طوغرکن ایکی الری برابرجه خروج
ایتمش اوله ووجیه ایکی معروف آتلرك اسمیدر (الوجهة) سعیه وزننده
واوك کسر ایلان ونحه دیور (الجهة) جیمك حرکات ثلاثیه (والوجهة)
واوك کسری وضمیله جانب وسمت وناحیه معناسنه درکه توجه اولنور جمعی جهات
کلور یقال ای وجه جهة كذا ووجهة كذا ای الی جانب وناحیة مقرحه دیورکه اشبو
جهة ووجهة اسملردر اسملری وجه ایدی مصدر اولان وعد کلمه سی قیاسنجه واوی
حذف ویاء عوض اولندی واسم اولمق حسبیله بعضا واوی دخی ابقا اولنور بلکه
واوینك ابقاسنه نصبه ایچون لکن عوض ایله معوض عنه جمع اولنمقه نی وجهده
حق اولنور (الوجوه) موجود وزننده ضرب ل الوجه معناسندن اسم مفعولدر
مضروب الوجه معناسنه در (التوجیه) تفعیل وزننده بر آدمی بر سمته کوندرمك
معناسنه در : یقال وجهه فی حاجة اذا ارسله وبرآدمی وجیه وذیشان قلمق معناسنه در
یقال وجهه الامیر اذا شرفه وبعموریت بالجمله اجزاء وجوانبه برقوری بر
قوتمق وجهیله یاغق معناسنه در : یقال وجهت المطرة الارض اذا صیرتها وجها
واحدا کما یقال ترکت المطرة الارض فردا واحدا وقدالری شمال طرفنه مائل
اوله رق دیکوب بعده بد شمال الری طوغرلتمق معناسنه مستعملدر یقال وجهت
النخلة الشمال اذا غرسها فاماله قبل الشمال فاقامته الشمال وآت قولونی ایکی الری
بیلهجه خروج ایدمرك طوغمق معناسنه درکه او قولونه وجیه دیورکه ذکری
اولندی وتوجیه القوائم صدف کبیدرکه او یقلری بری برینه یك قریب یعنی
منانی صیق اولوب طرفلری ارالقلری میدانلو اوله رق یاکلر بوروق ومثنوی
اولمقدن عبارتدر علی قول توجیه آتك الری بك ایچ یوزلرنده یجنیلان دیدکلری
کبرلی وطرفلری بری برینه یقین اوله رق ایکلری طشره طرفه بوزوق
اولمقدن عبارتدرکه اوکونه آتی ایت الی تعبیر اولنور وتوجیه عروضیون
عرفنده قافیۀ مقیده واقع روی حرفندن مقدم اولان حرفه اطلاق اولنور عند
البعض حرف مزبوره یی مضموم یاخود مفتوح ایلکه دیور مکسور اولدقده
سناد اطلاق اولنور شارح دیرکه شروح خزرجیه ده قول مؤلفه مخالف تعریف
اولنمشدر وتوجیه بر سمته یونمك توجه معناسنه کلور یقال وجهت الیك ای
توجهت وبر نسنه یی بر سمته چویرمك معناسنه در ومنه المثل « وجه الحجر وجهة
ماله » ای دبر الامر علی وجهه یعنی طاشی جهتلرندن بر جهته چویر دیمکدر
فی الاصل طاش ایله کارکیر بنا ایدن آدمه خطابدرکه طاشی النه التوب برکره

برینه وضع ایدر لکن موافق کلمز اکا دیرلرکه طاشی چوبر اکر او یمزسه ینه
چویر انبته برمناسب جهتنه مصادف اولورسن بومثل برامره برجهتـدن تدبیر
ممکن اولمدیغی صورتده بر غیری جهتدن تدبیر لازمدر دیجک برده ضرب اولنور
وکلام مرقومده جهة کلمه‌سی منصو بدر رفعله‌ده مرو یدر نصبی ظرفیت اوزره‌در
ورفعی فله وجهة تقدیرنده اولور وماکلمه‌سی ابهـامیه‌در (الایجاه) همزه نك
کسریله بودخی برآدمی شرف ووجاهت صاحبی قلمق معناسـنه‌در : یقال اوجهه
الامیر اذا شرفه وبرآدمی وجیه وشریف بولمق معناسنه در : یقال اوجه فلانا
اذا صادفه وجیها (الوجاه) (والتجاه) واوك وتانك حرکات ثلاثیله برنسنه‌نك
قرشوسنه ویماجنه دینور تقول قعدت وجاهك وتجاهك ای تلقاء وجهك شارحك
بیانی اوزره تاء واودن مبدله‌در (الوجاه) قتال وزننده (والمواجهة) مقابله
وزننده یوز یوزه اولمق معناســنه‌در : یقال لقیه وجاها ومواجهة ای قابل وجهه
ویقال واجهه اذا قابله بوجهه ووجاه برنسنه‌نك مقدارنه اطلاق اولنور یقال هم
وجاه الف ای زهاؤه (التواجه) تفـاعل وزننده قرشو قرشـوبه اولمق
معناسنه‌در : یقال تواجها اذا تقابلا (الموجه) معظم وزنـنده جاه وحرمت
صاحبی آدمه دینور یقال هوموجه ای ذوالجاه وایکی یوزلو کلیم مقوله‌سنه دینور
یقال کساء موجه ای ذوالوجهین وکوکسنده وارقه‌سنده بوکر یسی اولان قنبوره
دینور یقال احدب موجه ای له حدبتان فی‌ظهره وفی‌صدره (الوجیهة)سفینه
وزننده بودخی ایکی یوزلو کلیم مقوله‌سنه دینور ووجیه دیدکلری مهره‌یه دینور
تنه‌که ذکر اولنـدی (بنو وجیه) بر بطن آدیدر (التوجـه) تفعـل
وزننده برنسنه‌یه طوغری یونلمك معناسنددر : یقال توجه الیه اذا قبل وعسـکر
بوزلمق معناســنه‌در : یقـال توجـه الجیش اذا انهزم وبك پیر فانی اولمـق
معنـاسنه‌در : یقال توجه الشیخ اذا ولی وکـبر (الوجه) ندس وزنـنده
وجیه وشریف آدمه دینور یقال رجل وجه ای وجیه (الاتجـاه) همزه نك
وتاء مشدده نك کسریله یونلمك معناسنه‌در تقـول اتجهت الیك اتجه اتجـاهـا
بمعنی توجهت بونك اصلی اوتجه ایدی ویقـال بالثلاثی تجهت تجها (الاویجه)
همزه‌نك ضمیله اوجه لفظندن مصغردر یوز جکزلو دیمکدر ومنه یقال نظروا الی
باویجه سوء (الوده) واوك فتحی ودالك سکونیله برآدمی برایشدن ردوصرف
ایلمك معناسنه در : یقال ودهه عن الامر ودها من الباب الثانی اذاصده (الایداه)
همزه‌نك کسریله دوه‌لر حیقرملق معناسـنه در : یقال اوده بالابل اذا صاح بها
(الودهاء) حمراء وزنـنده بدنی سمن کبی آق اولوب بغایت لطیف وخوشلقا
محبوبه‌یه دینور یقال امرأة ودهاء ای الحسنة اللون فی بیاض (الاستیداه) دوه‌لر

طوپسوب صورلمق معناسنه‌در : يقال استوهدت الابل اذا اجتمعت واستيقنت ويازى
مغلوب ومقهور اولمق معناسنه‌در : يقال استوهده الخصم اذا اخذه وغلبه ٥ يقال
اللوده فيها اى بابه وواويه و برابض بولنه مغلوب يالمت والرسب اولمق
معناسنه‌در : يقال استوهده الامر اذا الثلث وبرآدمى تحميف واستحقار ايلمك معناسنه‌در
يقال استوهده فلان اذا استحمقه (الوره) قضيه‌سنه احمق اولمق معناسنه‌در : يقال
وره الرجل ورها من الباب الرابع اذا حمق وروزكار چوق اسمك معناسنه‌در : يقال
ورهت الريح اذا كثر هبوبها وخلوتك بك معوز وفوتلو اولمق معناسنه‌در : يقال
ورهت المرأة ورها من الباب السادس اذا كثر شحمها (الاوره) احمر وزننده
احمق آدمه ديبور (الورهاء) حمراء وزننده مؤنثيدر وبعضورى چوق اللوده
ديبور كاسيدكر ورابطه وبعضيسنر يلوجه اسن‌له ديبور يقال ريح ورهاء اذا
كانت في هبوبها مجرفة وبوقسراعلك اسميدر (الورهة) فرحه وزننده لوده‌مى
سموز وفونلو خاتونه ديبور وبعضورى فراوان بلوده ديبور ورهاء مقعلى يقال
سحابة ورهة وورهاء اى كثيرة المطر (الوارهة) واسع سراى وخانه واو يه‌يه
ديبور يقال دار وارهة اى واسعة (التوره) تفعل وزننده برايشى عمى كرده
مستقيم ايشلمك معناسنه‌در : يقال توره في عمله اذا لم يكن فيه حذق (الوهرهة)
سفرجه وزننده شاشقين عورته ديبور (الواهد) فاعل صاحب وزننده نصارى
كليساسنده ومنسوبنده قيم اولان كسيه ديبور يقال نصرانى واهد اى قيم البيعة
وبعضلرنده حكم بعنى كتخداى امور اولان شخصه ديبور (الوهاهة) كنانه وزننده كليسا
قيمليكنه ديبور (الوفهية) واوك وفاك فتحيله كليسا قيملكى يه‌سنه ديبور (الوفه)
رفه وزننده نصرانى كليسا قيمى اولمق معناسنه‌در : يقال وفه النصرانى وفها من الباب
الثالث اذا صار وافها (الوافه) فاعله وافه وزننده (والوقاه) غراب وزننده بونلرده
كليسا قيمنه ديبور (الوقاهية) سحابيه وزننده كليسا قيمليكنه ديبور (الوقه)
وقع وزننده طاعت معناسنه‌در تقول وقهته وقها من الباب السادس اى اطعته
(الايقاه) همزه‌نك كسريله (والاستيقاه) بونلرده اطاعت معناسنه‌در تقول
ايقهته واستيقهت اى اطعته (الاتقاه) اتخاذ وزننده بر نسنه‌دن منتهى
اولوب فراغت كلمك معناسنه‌در : يقال اتقه عنه اذا انتهى و بر آدمك سوزنى
الطيوب اطاعت وامتثال ايلمك معناسنه‌در : يقال اتقده اذا اطاعه وسمع منه
(الوله) فتحتينله حزن وجد على قول افراط حزن سببيله عقل كيدوب شيفته
وسرسم اولمق معناسنه‌در : يقال وله الرجل وولها ولها من الباب السادس والرابع
والثانى اذا حزن اوذهب عقله حزنا ومتحير اولمق معناسنه‌در : يقال وله الرجل
اذا تحير وقورقمق معناسنه‌در : يقال وله منه اذا خاف (الولهان) سكران وزننده

(والواله والاله) همزه ایله که واودن مبدله‌در صاحب وزنلرنده‌کی نسب اوزره‌در وله کلمش کشی‌یه دینور مؤنثلرنده ولهی‌دینور سکری وزننده و والهه و واله دخی دینور و ولهان بر شیطان آدیدرکه ابدست آلان کمسه‌یه مسلط اولوب صویی اسراف ایلمکه اغرا ایدر تقول استعذ بالله من الولهان وهو شیطان یغری بکثرة صبّ الماء فی الوضوء (التولّه) تفعل وزننده (والاتلاه) اتخاذ وزننده واله وسرسم و حیران اولمق معناسنه‌در : یقال تولّه الرجل واتّله بمعنی وله و اتّلاه بر آدمك عقلنی زائل ایدوب شیفته و سراسیمه قلمق معناسنه‌در : یقال اتلهه النبیذ ای ذهب بعقله (المیلاه) میلاد وزننده شول خاتونه و سائر حیوانه دینورکه ولد مفقودنه بغایت حزن و وجد ایدر یقال امرأة میلاه ای شدیدة الحزن والجزع علی ولدها و شدید روزکاره دینورکه صزلر یقال ریح میلاه ای شدیدة و شول ناقه‌یه دینورکه ارککنی استصحاب وانس ایلمکله یانندن کتدکده وجدوحنین ایدر اوله (الایلاه) همزه‌نك کسریله واله و حیران قلمق معناسنه‌در : یقال اوله المرأة الوجد و الحزن اذاجعلها والهة (الموله) مکرم وزننده اورمجکه‌دینور عنکبوت معناسنه و بیانه صالنمش صویه دینور (المولّه) معظم وزننده بو دخی بیانه صالیویرلمش صویه دینور یقال ماء موله و مولّه ای مرسل فی الصحراء (المیله) منبر وزننده بریه و بیابانه اطلاق اولنور یقال ولهوا فی المیله ای الفلاة (الولیهة) سفینه وزننده برموضع آدیدر (التوله) ضمتینله و لام مشدده‌نك کسریله هلاك و تلف موقعنده مستعملدر و منه یقال وقع فی وادی توله ای فی انهلاك و بو تهلك وامثالی کبی فی الاصل فعل مستقبل اولوب بعده موقعنده مستعمل اولدی نته‌که محللرنده بالدفعات بیان اولندی (الومه) فتحتینله یك اسی اولمق معناسنه‌در: یقال ومه النهار ومها من الباب الرابع اذا اشتدحره (الومهة) تمره وزننده مطلقا تاویه قیوب اریده‌جك نسنه‌یه دینور یاغ کبی (واهاله) نصب وتنوینله وتنوینسز کلمهٔ تعجبدر برنسنه خو بلغندن وخوشلغندن تعجب محلنده استعمال اولنور فارسیده خوشا مراد قیدر یقال واهاله ما اطیبه یعنی نه عجب کوزل نسنه‌در و برنسنه‌یه تلهف وتأسف مقامنده دخی استعمال اولنورکه واه واه یازق دیمك اولور شارح دیرکه تنوینی صورتنده کویاکه استطابة دیمکدر وعدم تنوینی صورتنده کویاکه الاستطابة دیمکدر پس تنوین علم تنکیر وترکی علم تعریف اولور وبومقوله کلمات فی الاصل اسماء اصوات اولوب بعده مصدر مقامنه قائم اولور وکندی معنالری اوزره فعل تقدیر اولنور وکاه اولورکه مصدره نقل اولنمیوب صوت اوله‌رق مستعمل اولور اف وغاق وواه کبی (الوهوهة) زلزله وزننده کوبك قسمی بانق بانق اولومق معناسنه‌در : یقال وهوه الکلب اذاجزع فردده وارکك اشك دیشیسنك چوره

سنده نفقت جهتیله سیتمك معناسنه در : یقال وهوه الحمیر اداسوت حول اتنه
نفقة و دخی وجد و حزن حالتنده حیقرمق معناسنه در یقال وهوهت لمرأة
اذا صاحت و اخزت ووهوهه آت قسمتك تحمحمی سوکنده و قرتده زرد ایدن
سونه دیورکه هیهردی تعبیر اولنور (الوهوه) هدهد وزننده (والوهواه)
زلزال وزننده اوبای وشوقنو شاطر آته دیور یقال فرس وهوه ووهواه ای نشیط
حدید (الموهوهة) اسم فاعل بنیه سیله یدی طولغولقتنن در در دزر اولان
عورته دیور یقال امرأة موهوهة اذا کانت ترعد من الامتلاء (الوه) واوك
فتحی وهانك تشدیدیله حزن ووجد معناسنه درکه برنسنه یه آجیمق موقعنده
استعمال اولنور واه دیمك اولنور وان کلمه سی کبی کلمهٔ تکره واستغفار اولنورکه
برنسنه یی مردار سنوب استکراه ایندکده سویلنور یقال وه من هذا وه مثل اف
ف (ویه) واوك فتحی ویاتك وهانك سکونیله وهانك کسریله (وویها) نصب
وتنوینه اثر اولمز بعض مقامده استعمال اولنورکه اصواتدندر تیز اول وجابك
اول دیمکدر مفرد وجمع ومذکر ومؤنثه ایراد اولنور وکاه اولنورکه ویه کلمه سی
کلمهٔ اخرا ایله اخریله ترکیب اولنوب برآدمه تسمیه قلنور سیبویه ونفطویه
کبی وبونلرده جریان ایدن لغات سبب ماده سنده مرور ایلدی لکن مؤلف
اوراده اکا تصدی ایلدی وبونلرده ویه کلمه سی که اصواتدندر بعد الترکیب
اسم واحد قلندقده آخری کسر اوزره مبنی قلندی غاق کبی اصواته
شبیه اولدیغیچون وخمسة عشر ترکیبنه مخالفدر وحالت تنکیرده منوّن
قلنور وشول کسه که هذاسیبویه ورأیت سیبویه دیو غیر منصرف اعرابی کبی
معرب ایلر انی تثنیه وجمع قیلوب سیبویهان وسیبویهون دیر ومعرب قیلمیان
تثنیه سنده ذواسیبویه وکلاهماسیبویه وجمعنده ذوواسیبویه وکلهم سیبویه دیدیلر
تنبیه که مؤلف علیه الرحمه تحفة الابیه نام رساله سنده راهویه ماده سنده بو رسمه
تحقیق ایلدی

(• فصل الهاء •) (الهوهة) هانك ضمیله قورقق آدمه دینور یقال الرجل هوهة
ای جبان (هه) های اولانك فتحی و ثانیه نك سکونیله اصواتدندر بر نسنه یی
بر آدمك خاطرینه کتورملك ایچون سویلنور یقال هه ای تذکره ووعید وتهدید
محلنده استعمال اولنور (هه) های ثانیه نك سکونیله بودخی کلمهٔ وعید وتهدیددر
وضاحکك ضحککندن حکایه اولنور یقال ضحك فلان فقال هاه هاه (الهه)
های اولانك فتحی و ثانیه نك تشدیدیله (والهههٔ) سویلرکن لسان بلنکنوب
طوتغون طوتغون سویلمك معناسنه در : یقال هه الرجل ههها و ههة اذا لتغ
واحتبس لسانه (الهیه) هانك فتحی و بانك سکونیله شول کسه درکه اوسنی

باشی کبرلو و مردار اولمغله سورنوب تلویث ایلمسون دیو اوته دفع و ابعاد اولنور اوله یقال هوهیه اذا کان ینحی لدنس ثیابه (هباء) سحاب وزننده شیاطین اسماسندندر (هیهات) هانك فتحیله (و ایهات) های همزه‌یه ابدالله (وهیهان وایهان) تاء بدلی نونلر ایله (وهایهات و هایهان) الف زیاده سیله (وآیهات وآیهان) الف ممدوده‌لرایله و بونلرك هربرینك آخری مثلثا مبنی ومعرب اوله‌رق (و هیهاه) هاء اوزره وقفله (وایها) تاسز و نونسز (و ایأت) هالری همزه‌لره قلبله بونلرك مجموعی اللی بر لغت اولور هر بری بعد معناسنه در یعنی اسم فعل ماضیدر بك ایراق اولدی دیمکدر قالدیکه سکز اولکی لغتلری مثلثا مبنی اوله‌رق اوچه ضرب اولندقده یکرمی درت حاصـل اولور کذلك معرب اوله‌رق اوچه ضرب اولندقده یکرمی درت اولمغله مجموعی قرق سـکز اولور اوچ اخیر دخی ضم اولندقده اللی بر لغت اولور مترجم دیرکه شیخ رضی کاف خطابله هیهاك لغتنی زیاده ایلمشدر والحاصل کرچه اسم فعل ماضیدر لکن لسـانمزده بك دورا دور موقعنده ضرب اولنور (هیه‌هیه) مکررا هـای اولی و ثانیه‌نك کسریله بر کلمه‌درکه طرد اولنه‌جق نسنه ایچون یعنی بر ناخوش نسنه‌یی بر کسه‌نك طرد و طرح ایلمسنی امر ایچون تفوه اولنور یقـال هیه‌هیه ای اطرده کذلك بر سوزی دخی زیاده‌جه سویلمکی طلب ایچون استعمال اولنور شـارحك بیانته کوره اصلی ایه ایدی اکر کلام معهود ایسـه بغیر تنوین ایه وهیه دینور شو معهود سوزدن براز دخی سویله دیمکدر و اکر غیر معهود ایسه منونا ایه وهیه دینور و اکر لاقردیی فراغت ایله دیمك مراد اولورسه نصبله هیها دینور

(* فصل الیاء *) (یاه‌یاه) هالرك سکونی وکسریله وتنوینله جائزدر (ویاهیاه) های اولانك فتحیله برکلمه درکه برآدمی یابرحیوانی ایراقدن یانته چاغردقده استعمال اولنور اقبـل معناسـنه و بونلرده مفرد وجمع ومذکر ومؤنث برابردر زیرا اصواتندندر وبعض‌لغتده تثنیه وجمعلنور تقول للاثنین یاهیا هان وللجمع یاهیا هون وللمؤنث یاهیاهاة بفتح الاخر وللاثنین یاهیاهتان وللجمع یاهیاهات اقبلن (الیهیهة) زلزله وزننده برکسه‌یی یابرحیوانی یاه یاه دیو یانته چاغرمق معناسـنه‌در : یقال یهیه بالابل اذا قال لها یاه یاه یالادن برو ذکراولنـان مواد اصواتندندر کبی اصلی اوزره وکیمی اسم‌فعل اولمق اوزره مستعملدر تفصیللری کتب‌نحویه‌ده مبسوطدر

تجزت الهاء بعون‌الله ذی المنن والالاء وصلی الله علی‌سیدنا محمد وعلی آله وصحبه النبلاء الکرماء

• باب الواو والياء •   • فصل الهمزه •

(اباه) (و اباء) (و اباءه) همزه‌نك كسريله و راسه‌ى كريه كوروب ابكرمك معناسنه در : يقال ابى الشئ يأباه ويأبيه اباء واباءة من الباب الثالث والثانى اذا كرهه شارح ديركه باب ثالث شذوذه مبنى در وباب ثانى قياس اوزره‌در ومؤلف كره ماده‌سى اباه ايله تفسير وامهات سائره‌ده ولرى طرق ايلديلر اباه امتناع معناسنه مفسر ديركه كرهك لازميدر وراغبك بيانه كوره اباه شدت امتناع معناسنه موضوع اولمغله امتناع اعم اولور (الابيه) ابغاء وزننده بر آدمى بر نسنه‌دن اباء ايتدرمك معناسنه در تقول آبيته اباه اذا جعلته يمتنع عنه ويقولون بحر لا يؤبى اى لا يجعلك تأباه اى لا ينقطع يعنى بر بحردركه سنى كنديدن امتناع ايتدرمزكه مراد وفرندن نفى اسلا منقطع اولمز ديمكدر (الايه) سفيه وزننده شول دابه‌يه ديورکه دائما صو يى قوقلبوب ابكرمكله ايجمكدن امتناع ايدر اوله يقال دابه ابية اذا كانت تعاف الماء واحشام علف البسترز اولان دابه‌يه ديور قال الشارح ومنه المثل • العاشية تهيج الابيه • يعنى احشام علف تناول ايدن حيوان تناول ايتديرى تشويق وتحريك ايتمكله انلرده تهيجت ايلكه يشلرلر غيرتلرنه عمندن شوق وحركته كاوب كندى دخى اول عمله مبادرت ايدن كسه حقنده ضرب اولنور وابيه هر نقدر ضراب اولنسه كبه قالمز اولان نقه‌يه ديور (الذبة) مرحله وزننده شول صويه ديوركه اوصاف ناخوش اولمغله دوه‌لرك اباء وامتناعلريه باعث اوله يعنى المدن ابكروب ايجمه‌لر يقال ماء مأباة اذا كان يأبيه الابل (الاباه) همزه‌نك ضميله طعامدن دنسمكه ديور يقال اخذه اباء عن الطعام اى كراهة وبو علت عادتنه اولمغله اسماء علل اوزانده مصوغ اولمشدر (الابى) دامى وزننده ناخوش نسنه‌دن هر زمان اباء وامتناع ايديجى ادمه ديور جمعى آبين واباه كلور دعاة كبى وابى كلور همزه‌نك ضمى وبانك كسرى وبانك تشديديله واباه كلور رمان وزننده وابى ارسلانه اطلاق اولنور وآبى اللحم الغفارى اصحابدن بر ذاتدر ات قسمندن خوشنيوب اكل ايلديكندن ملقب اولمشيدى (الابى) غنى وزننده ناخوش نسنه‌لردن بالطبع اباه وامتناع ايدر اولان آدمه ديور جمعى ابيون كلور يقال رجل ابى من قوم ابين ومحمد بن يعقوب بن ابى محمد در (الابا) همزه‌نك كسرى والفك قصريله هنوز طعامدن طويمقسزين چكلمك معناسنه‌در : تقول ابيت من الطعام ابا من الباب الرابع اذا انتهيت عنه من غير شبع (الابيان) فعلان طعامدن چوق بكرنور اولان على قول افعال دنيه وخسيسه دن بالطبع اباء وامتناع ايدر اولان مجتنب آدمه ديور يقال رجل ابيان اى يأبى الطعام او الدنية جمعى ابان كلور

همزه‌نك كسريله (الابا) همزه نك فتحى والفك قصريله دوه ياء ريسى سوددن بيقوب دتسمك معناسنه در : يقال ابى الفصيل ابامن الباب الرابع وابى على المجهول اذا سنق من اللبن واخذه اباء وكجى بيان كچيسنك بولنى فقولمق سببيله خسته اولمق معناسنه در : يقال ابى العنز اذا شم بول الاروى غرض شارح ديركه بوخوا صدندر بعضاقيون قسمنه ده عارض اولور (الابوه) احمر وزننده بيان كچيسنك بولنى فقولمق سببيله خسته اولان كچى يه دينور (الاباء) سحاب وزننده برديه يعنى حصير دوزدكلرى سازلغه دينور ياخود خاصة حلفاء اسميدر كه قندره ديدكلرى سازلق ميشه سنه دينور بك صيق ويا يشقان اولمغله ايچنه سلوك ايدنلرى منع وابايدر وقامشه دينور قصب معناسنه مفرد لرى اباءه‌در وبو مهموز اولمغله همزه بابنده ذكر اولندى (ابى) حتى وزننده ابن جعفر النجيرمى دركه ضعيف الروايه محدثدر ومدينه ده بنوقريظه يوردنده برقيو اسميدر وكوفه ايله قصربنى مقاتل بيننده برنهر آديدر ملوك تبطيه دن ابى بن الصامغان حفر ايتدر دى كذلك بطيحهٔ واسطده برنهرك اسميدر (الاباء) شداد وزننده ابن ابى در كه محدثدر وابى مصغر بنيه سيله در (الابيه) همزه نك ضمى وباء مشدده نك كسريله كبر وعظمت معنا سنه در : يقال به ابية اى كبر وعظمة (الابية) همزه‌نك كسريله طوارك سودى ممه ايچره كير وچكيلوب كتمكه‌دينور (الواوى) (الابا) همزه نك فتحى والفك قصر يله اب لفظنده لغتدركه بابايه دينور فارسيده بدر ديرلر واب لفظنك اصلى ابوايدى حركاته واوحذف اولنمشدر جمعى اباء كلور همزه نك مديله وابون كلور شارح ديركه راغبك بيانه كوره مقصور اولان ابا لفظنك دخى اصلى ابو ايدى قفا كلمه سى كبى استعمال ايلديلر ومصباحك بيانه كوره ابالغتنه كوره هذا اباه ورأيت اباه ومررت باباه دينور وبعض لغتده واو محذوفدن تشديد عوض اولوب هوالاب ديرلر ولغت قليله ده مطلقا نقص لازم اولمغله دم ويد كبى استعمال اولنور فتقول جاءنى ابه ورأيت ابه ومررت بابه ولغت مشهوره ده يانك غيرى‌يه مضاف اولدقده حروفله معرب اولور فتقول هذا ابوه ورأيت اباه ومررت بابيه مترجم ديركه عربلرك لله ابوك قوللرى كه بالتعجب مدح موقعنده مستعملدر ابن اثيرك بيانه كوره ابوك لله خالصا سبكنده دركه بيت الله وناقة الله كبى شرف وتعظيمى متضمندر سنك كبى نجيب ولد اتيان ايلديكيچون پدرك تشريف وتعظيمه احقدر ديمك اولور وبعضلر لله جزاءابيك سبكيله تأويل ايلديلر واب صاحب معناسنه استعمال اولنور كنيه‌لرده اولديغى كبى (الابوة) ضمتينله وواوك تشديديله برآدمك اولادى ظهور ايلمكله بابا اولمق معناسنه تقول ابوت وابيت ابوة من الباب الاول اى صرت ابا شارح

بوركه سبعة ثم بعده بو واوڭ مثلدر (الاوه) همزه‌نك كسريله وطفله و كثله دالك معنيدر [illegible] اواى صورتده در (الاواء) همزه‌نك كسريله [illegible] معناسنه‌در (الناى) [illegible] و [illegible] مصدرلر : [illegible] (واث) (وواث) تاك كسرى وفتحيله (ولاثه) [illegible] [illegible] [illegible] بوركه [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] اوله‌رق [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ولايه) [illegible] (لاويث) همزه‌نك [illegible] (ولائث) (ولائث) لاميك [illegible] (ولائث) [illegible] [illegible] [illegible] اولور [illegible] [illegible] اولور [illegible] [illegible] اولور [illegible] [illegible] اولور [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] اولور [illegible] [illegible] اولور [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] اولور [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (الاوه) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] اوه [illegible] (اوى) [illegible] [illegible] حرف جر [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (التأويه) [illegible] [illegible] (الاوه) [illegible] [illegible]

(ابوی) جزی وزننده (وابوی) سکری وزننده بر موضع اسملر یدر
(الواوی) (الاتو) همزه نك فتحی وتانك سکونیله طوغر ی وهموار یوریمکه
دینور یقال اتا فی السیر یأتو اتوا اذا استقام فیه وسرعت معناسنه در : یقال اتا الرجل
اذا اسرع وطریقه واسلوب معناسنه در : یقال هو علی اتو سدید ای طریقة
سدیدة واولومه دینور موت معناسنه وبلاء معناسنه در ومرض شدید معناسنه در
وشخص عظیم معناسنه در وویرکی یه دینور عطاء معناسنه واتو واتاء کتاب وزننده
اغاجك چچکی طومور جقلنوب یمشی بلورمك علی قول اغاجك صلا حیتی ظاهر
اولمق یاخود چوق یمش طوتمق معنا سنه در : یقال اتت النخلة والشجرة اتوا
واتاء اذا طلع ثمرها اوبدا صلاحها اوکثر حملها واتو کلمك مجیء معنا سنه در یائیه ده
لغتدر تقول اتوته ای اتیته (الاتاوة)کتابه وزننده رشوت ویرمك معناسنه در تقول
اتوته اتاوة اذا رشوته واتاوه اسم اولور خراج معناسنه که ارض خراجیه دن آلنان
مالدر یقال ادی اتاوة ارضه ای خراجها ورشوت وبرطیله دینور عند البعض
صو ضمننده ویریلان رشوته مخصصدر جمعی اتاوی کلور سکاری وزننده واتی
کلور عروه وعری کبی وبو نادر در (الاتاء) همزه نك کسریله اتو معناسنه در که ذکر
اولندی واسم اولور اغاج محصولنه دینور یقال کثر اتاء شجره وهو مایخرج من اکاله وبرکتلنوب
ربع ونشو ونما بولمق معنا سنه در : یقال اتت الماشیة اتاء اذا نمت (الاتاوی)
(والاتی) همزه لرك حرکات ثلاثیله شول جدوله دینورکه برکسه آنی نهردن
آیروب کندی ترلا وباغچه سنه کتورمش اوله وعند البعض سیل غریبه دینورکه
قندن کلدیکی نا معلوم اولوب علی الغفله کلمش اوله وغریب کمسه یه ده دینور
(الیاتی) (الاتی) همزه نك فتحی وتانك سکونیله (والاتیان) (والاتیانة)
همزه لرك کسریله (والمأتاة) میمك فتحیله (والاتی) همزه نك ضمی وکسری وتانك
کسریله کلمك مجیء معناسنه در تقول اتیته اتیا واتیانا واتیانة ومأتاة واتیا اذا جئته
شارح دیرکه اشبو اتی کلمه سی جاء کبی لازم ومتعدی اولور وقوله تعالی
[ولایفلح الساحر حیث اتی] ای حیث کان ویقولون اتی الامر ای فعله وبونلر
ملازمه یاخود سبب عادی علاقه سیله در یقال اتی علیه الدهر ای اهلکه ویقال
اتی فلان علی المجهول ای اشرف علیه العدو یعنی کندیسنه دشمنی غالب ومستولی
اولدی (الایتاء) ایفاء وزننده سوق ایلمك معناسنه در : یقال آتی الیه الشیء ایتاء
اذا ساقه وویرمك معناسنه در : یقال اتی فلانا شیئا اذا اعطاه ایاه وعوض
ومکافات ایلمك معناسنه در : یقال اتی فلانا اذا جازاه (المیتاء) محراب وزننده
یك ایشلك آچق شاهراهه دینورکه هرکس سلوك ایدوب اصلا خالی اولمز اوله
یقال طریق میتاء ای عامر واضح ونیجه یوللر قاوشوب جمع اولدیغی محله دینور

يقال سلمته و [illegible] اى [illegible] الطرائق وبلج ومقابل معنسنه مستعملدر يقال
فى مسافه اى تلقاه وبلقا عوض ومحاذات البحر اولان آدمه ديور يقال رجل
مبتأ اى صار ودائم العطا آدمه ديور يقال هو مبتأ معطاء (الأتى) فتحى
وزننده (والآتاء) همزه نك فتحى له اسم مكانلردر برابنده نشئت ودخول ايدجك
سمت وجهتنه اطلاق اولنور يقال اى الامر من مأتيه ومأتاته اى من جهته التى
يؤتى منه (الاتى) غنى وزننده (والاتى) سمى وزننده نهره دوشمش خار
وخاشاك وبعركى مفهومنه ديور بعض اتى لغور واتى لغور همزه نك ضمله دخى
وزننده وكذلك الاتاوى سيل غريبه ديور نته كه واوبه ده دخى ذكر اولنمشدر (الأتية)
سبيه وزننده (والاتية) همزه نك وتانك مشدده نك كسريله برلكمه منه وهمرا ديور
يقال قطعت أتيه الخرج وأتيه اى رأنه ومابأتى منه (الاستيناء) تأنيه كوسيجك
معنسنه در يقال استتئت الناقة اذا ارادت الفحل ولكيكوب الكمال آدمك كلمسنى
طلب ايلمك معنسنه در يقال استأنى زيد فلانا اذا استبطأ ومنه الابان (التأتى)
تأنى وزننده حكيمه سهولتله سمت موافقدن نشئت ايلمك معنسنه در : يقال
تأتى الامر للرفق واتى من جهته وبرنسنه قبلقت يولوب آماده اولمق معنسنه در :
يقال تأتى لامر لاتها (التأتية) تأتيه وزننده (والتأتى) يه واحده ايله كه
اصل تأتى ابدى يعنى كه تفعيل وزننده در برنسنه نك كلمك طريقنى اصلاح وتسهيل
ايلمك معنسنه در تقول اتيت الماء تأتيه وتأتيا اذا سهلت سبيله (اتى) حتى وزننده
وزننده لغتدر يعنى تخفيفا حاء همزه به مبدلدر يقال جاء الحجاج اتى الشتاء اى
حتى الشتاء (الاتو) (الاتو) همزه نك فتحى وتانك مشدده نك سكونيله (والاتوة)
كنته وزننده برذى امير وسلطانه خراج وصابت ايلمك معنسنه در على قول مطلقا
خراج ايلمك معنسنه در : يقال اتوت به وعليه يارجل اتوا والاتوة من البسب
لاوى اى وثبت به عند سلطان اومطلقا (البساه) (الاتى) همزه نك فتحى
وتانك سكونيله (والاتية) كنته وزننده اتو والتوه معنسنه دركه واوبه ويايه در
تقول اتيت به وعليه اتيا واتية بمعنى اتوت اتوا (اتيه) همزه نك حركات
ثلاثيله بين الحرمين برموضع آديدركه انده مسجد نبوى واردر على قول عرج نام
محل قريبنده برقريه اسميدركه اوراده مسجد نبوى بنا اولنمشدر (المؤاتى)
مرامى وزننده خصومت وجدال بابنده قوى آدمه ديور يقال رجل مؤات اى
مخاصم وشى وخمر معنسنه در (المؤاتى) مرتمى وزننده اكول شخصه ديوركه
جوق طعام اكل ايتمكله جوق صوصيوب واصلا قانمز اوله (الاتده) همزه نك
كسريله حضره ديور حجاره معنسنه (المأتبه) ميمك فتحى وتانك تخفيفيله
(والمأتة) مأتة وزننده غزوسعيه معنسنه در : يقال ماترك فلان المأتية والمأتة

اى السعاية (الباء) (اجا اجا) همزه لرك فتحيله ديشى قيون قسمنى چاغره جق اصواتندندر وبونك اصلى اجى اولمغله يائيه‌در (الواو) (الاخية) خاء معجمه ايله ابيه وزننده وهمزه‌نك مديله وبعضا يانك تخفيفيله طوار بغليه‌جق طـويله ايپنه دينوركه ديواره بر اغاج يعنى قازق قاقوب ياخـود يره قاقوب اكا بر اوزون ايپ بغليوب ايكى طرفنى يره كومدكدنصكره براوجنى حلقـه طرزنده قيلوب اكا دابه بند ايدرلر جمعى اخايا كلور خطيه وخطايا كبى واواخىّ كلور واخيه بليه وزننده چادر ايپنه دينور طنب معناسنه وحرمت وذمت معناسنه مستعملدر يقال له‌عنده اخية اى حرمة وذمة و بونك اصلى آخويه‌در فاعوله وزننده (التأخية) تأديه وزننده دوابه طويله ايپى ياپمق معناسنه‌در تقول اخيت للدابة اذا عملت لها اخية (الاخ) همزه نك فتحى وخانك تخفيفيـله (والاخّ) تشديد خايله‌كه واو محذوفه‌دن بدلدر (والاخا) قصر ايله كه قفا لفظى كبى مستعملدر (والاخو) دلو وزننده‌كه اصلى اوزره‌در (والاخو) همزه‌نك فتحى وخانك ضميله قرنداشه دينور فارسيده برادر دينور و برآدمك يار وصديقنه اطلاق اولنور يقال هواخوه اى صديقه وصاحبه جمعلرى اخوان كلور واخاء كلور آباء وزننده واخوان كلور همزه‌نك كسريله واخوان كلور همزه‌نك ضميله واخـوه كلور همزه نك كسريله واخوه كلور همزه‌نك ضميله واخوّه واخو كلور ضمتينله وواوك تشديديله (الاخت) همزه‌نك ضميله قزقرنداشه دينور بونده‌كه تاء تأنيث ايچون دكلدر واودن بدلدر علامت تانيث اولديغيچون تعويض اولدى وهمزه‌نك ضمى واو محذوفه دلالت ايلمك ايچون واخ كلمه‌سنك و بونك وامثالنك تحقيق اعرابلرى شروح كافيه‌ده خصوصا اشباه ونظائر سيوطيده مبسوطدر واشبواخ ماده‌سى ذكر اولنان اخيه ماده‌سندن مأخوذدر واختك جمعى اخوات كلور فتحاتله وعربلر تركته باخ الخير ديرلر بشر معناسنى مراد ايدرلر شرّ لفظنى لسانه آلمامق ايچون نته‌كه بزم اصطلاحمزده يوق ديجك يرده خيرتعبير اولنور و يقولون لااخالك بفلان اى ليس لك باخ (الاخوة) ضمتينله وواوك تشديديله قرنداشلق معناسـنه در تقول ماكنت اخا ولقدا خوت اخوة اى صرت اخا (الايخاء) ايفاء وزننده (والتأخىّ) تأبىّ وزننده بونلرده قرنداش اولمق معنـاسنه در تقـول آخيت وتأخيت له اى صرت له اخا وتأخى برنسنه‌نك لايق اولاننى طلب وتحرى ايلمك معناسـنه‌در تقول تأخيت الشئ اذا تحريته وبرآدمى قرنداش ايدنمك ياخود قرنداش ديو چاغره‌ق معناسنه‌در تقول تاخيته اخا اى اتخذته اودعوته اخا (المواخاة) مكافاة وزنـنده (والاخاء) (والاخاوة) همزه‌لرك كسريله (والوخاء) وشاح وزننده بركمسه ايله قرنداشلق ايلمك معناسـنه در : يقال آخاه مواخاة واخاء واخاوة ووخاء و قولهم واخاه لغة

سجيلة يعني نسبته (الاحبال) مصغر جبه‌سيله طبان وزننده يري بر بحه‌متصل
ابل طائفه‌سي اسميدر (الواو) (الاداوة) همزه‌نك كسريله مطهره يه ديورلر كه
معروف صو قابيدر جمعي اداوى كلور فتاوى وزننده يقال جاء وبيده اداوة اى
مطهرة (الادو) صنيه عنو وزننده بيش اولمق معناسنه‌در : يقال ادت
الثمرة تادو ادوا اذا اينعت ونضجت (الادو) همزه‌نك فتحيله برنسنه‌يه يدوب
الداقمق معناسنه‌در تقول ادوت له ادوادوا اذا ختلته (الاداة) همزه‌نك فتحيله
آلت معناسنه‌در حنت ايچون سيف وكتابت ايچون قلم كي كه اوراقمق تعبير ايدرلر
و بونك اصلي ادوه ايدي جمعي ادوات كلور فتحتيله يقال اخذ للحرب اداته اى آلته
(التادى) تفعل وزننده آلات اتخاذ ايدوب برافمق معناسنه‌در : يقال تادى
الرجل اى اخذ للدهر اداته (الايتاء) (التادية) تفعله وزننده برنسنه‌يي برينه
طبشرمق معناسنه‌در : يقال اداه الى محله اذا اوصله اليه واوده‌مك معناسنه‌در :
يقال اداه اى قضاه (الاداء) سحاب وزننده اسمدر برنسنه‌يي محلنه طبشرمغه
واوده‌مكه ديورلر (الادى) التفك مدبله كه افعل وزننده غير نسبتنه امانتي دائما
ادا ايدن آدمه ديورلر يقال هو آدى للامانة من غيره شارح ديركه اشبو آدى كلمه‌سي كه
افعل تفضيلدر اسم مصدر اولان ادا ماده‌سندن اولمغله غريبدر (الادي)
همزه‌نك ضمي ودالك كسريله عنى وزننده سود بوغورد چالنمغله قويلوب اولمق
معناسنه‌در : يقال ادى اللبن ادياً من الباب الثاني اذا خثر ليروب وبرنسنه چوغالمق
معناسنه‌در : يقال ادى الشيء اذا كثر وطلوم يابق اولوب ياغي چقرمق ايچون
ايچنده سود چالقنمغه قابل اولمق معناسنه‌در : يقال ادى السقاء اذا امكن ليمخض
(الايداء) همزه‌نك كسريله بر كمسه‌دن جور وستم كورن آدمك خصومنده
تقويت واعانت ايتمك معناسنه‌در : يقال آداه ايداء على فلان اى اعداه واعانه
وقوى اولمق معناسنه‌در : يقال ادى الرجل اذا قوى وسفر ايچون آماده اولمق
معناسنه‌در : يقال آدى الرجل للسفر اذا تهيأ وكس برمحلده كثرت بولوب خصب
وعمران اوزره اولمق معناسنه‌در : يقال آدى القوم اذا كثروا بالموضع واخصبوا
ومال بك اوزميوب توره‌مكله صاحبني بصمق معناسنه‌در : يقال آدى المال صاحبه
اذا كثر عليه فغلبه (الاستيداء) استعداء وزننده ومراد قيدركه بركمسه‌نك ظلم
وستمندن ديگر برآدمدن استعانه ايتمك معناسنه‌در : يقال استادى عليه اذا
استعدى وبرآدمك مالني مصادره ايتمك يعني جريمه طريقيله آلمق معناسنه‌در : يقال
استادى فلانا مالا اذا صادره واخذه منه (المؤدى) مغني وزننده ايداء مذكوردن
اسم فاعلدر وقوى وتوانا معناسنه‌در : يقال هو مؤد على هذا الامر اى قوى
(الادي) رضي وزننده كوجك قابه وكوجك طلومه ديرلر على قول اورته جه

اولانه دبنور وجست وچالاك وشـير مرد آدمه دبنور يقال رجل ادىٌ اى خفيف مشمر وآزجه مال دبنور يقال مال ادىٌ اى قليل وككيش لباسه دبنور نته‌كه بدى دخى دبنور (الاد) يد وزننده وانده لغتدر اصلى ادو ابدى ومنه يقال قطع‌الله ادبه اى يديه شارح ديركه همزه يايه مبدلدر (الادى) همزه‌نك فتحى ودالك سكونيله برآدمه رنك ابدوب الداتمق معناسنه‌در ادوكبى تقول اديت له اديا اذاختلته پس واويه ويائيه‌در (التأدى) تابىّ وزننده اوده‌مك معناسنه‌در تقول تادّيت له من‌حقه اى قضيته (ادىّ) همزهٔ مضمومه ايله سمىّ وزننده معاذ بن جبل رضى‌الله عنه حضرتلرينك جدى اسميدر (ادّبه) سميه وزننده اسمادندر عروة بن ادبه شاعردر ومالك بن ادى همزه‌نك فتحى و دال مشدده‌نك كسريله تابعيندندر (الياء) (الاذى) ذال معجمه ايله صفا وزننده برمقدارجه آزرده اولمق معناسنه‌دركه انجنمك تعبير اولنور يقال اذى الرجل به اذى من‌الباب الرابع اذا اوصل اليه‌المكروه اليسير (التأذى) تأبى وزننده بودخى انجنمك معناسنه در : يقال تأذى به بمعنى اذى (الاذيّة) بليه وزننده (والاذاة) اداة وزننده اسملردر مكروه يسيره دبنوركه انجنمه ورنجش وآزار تعبير اولنور يقال وصل اليه منه اذيّة واذاة اى مكروه يسير (الاذىّ) غنى وزننده وياءنك تخفيفيله لغتدر بمعنى مفعول اولور شديدالتاذىّ اولان آدمه دبنور هرنسنه‌دن وآزجه نسنه‌دن پك انجنور اولان كسه‌دن عبارتدر يقال هو اذىّ اى شديد التأذى و بمعنى فاعل اولور خلقى پك رنجيده ايدر اولان كمسيه ديمكله ضد اولور يقال رجل اذىّ اى شديد الايذاء (الاذىّ) همزه‌نك مدى وياءنك تشديديله طالغه‌يه اطلاق اولنور ركاب دريايه اذا ورنجش ايلديكندنناشى پس آذى فاعل الاذى ديمك اولور يقال التطم آذىّ البحراى موجه شارحك‌بيانته كوره فى‌الاصل فاعول وزننده آذوى ايدى بعده موجده علم اولدى تشديدوتخفيفله جمعى اواذى كلور واقعا راغب دخى مفرداتده ومنه الاذىّ وهو الموج الموذى الرّكاب البحر عبارتيله اسم فاعل اولديغنى تصريح ايلمشدر (الاذى) صفاوزننده برآدمى انجتمك معناسنه‌در شارحك بيانته‌كوره مؤلفك بوندن مرادى اذى‌لفظى متعدى دخى اولور لكن بومعناده فعلى مهجوردركه عربلر بونده استعمال‌ايلمديلر اكا بنا مؤلف دخى والاذى فعل الاذا عنوانده ايراد ايدوب وتصويغ وتمثيل ايلمامشدر عادتى اوزره ايجاز وابهام ايلمشدر پس متعدى اولان مذكور اذى كلمه‌سنى افعال بابنده استعمال ايدوب لغت راجحده اصل مصدرنى ترك ايلديلر نته‌كه بالاده امثالى مرور ايلدى واذى كبى اسم مصدر اولان اذاة وبليه وزننده اذيّه كلمه‌لرنى دخى افعالدن مصدر مقامنه اقامه ايلديلركه انجتمك ورنجيده

اینجنمك معناسنه در : یقال أذی صاحبه اذی واذاة واذیّة ولا تقل ایذاء پس وارده اصح اولان نسخه ده و الاذی بوزن الغنی فصل الالف عنوانده اونقدرکه فعل ماضینك کسریله در یعنی فی الاصل یأذی اولدقدر لکن وجه مذکور اوزره تصریفی مهجوردر و بولك دیشنده وآذی صاحبه اذی واذاة واذیة عبارتیله اونقدر ولنمه دن ماعدا نسخه لره قطعا التفات اولنمیه ومؤلف دخی بصائرده کاه اسم مصدر قیدیله تقیید ایلدکله عرب لر ایذاء تعبیر اسم مصدر موقعنده وذکر اولنان صیغه لری مصدر موقعنده ایراد ایلشلر وبولك امثالی کثیردر اطاع اطاعة ومنه صلوة کبی (الاذیة) فرحه وزنده شول نفخه یه دیورکه باعث اضطراب اوله جق وجع ومرضی یوغیکن خلقة منطبع بر یرده آرام وقرار ایلیوب دائما حرکت واضطراب ایدر اوله مذکرنده اذی دیور کتف وزنده یقال نفخة اذیة وهی التی لاتقر فی مکان بلاوجع ولامرض بل خلقة ابیٰء (الارة) عده وزنده اصلی اری اولمله هابدن عوضدر آتشه دیور یاخود آتش موضعنه دیورکه اوجاق اوله جقدر یاخود آتشك شدتله اولان علوینه دینور وبصدرمه یه دیور یقال اطعمنا ارة ای قدیدا ومعنفر معناسنه درکه دابه نك صرتنده اولان یاغیر وجداو یربنه دیور وعلاج ودوا اولنه جق آغرلی یره دینور معالج معناسنه وسرکه ایله قیناد لمش بصدرمه یه دیورکه زاد سفر ایدرلر جمعی ارون گلور عنون کبی (الارى) جرى وزنده تجربه ده طبخ اولنان طعامك صوسزلقدن دیبی یانوب سیاه دری شکلنده یاپشوب قالمق معناسنه در : یقال ارت القدر اریا من الباب الثانی اذا لزق باسفلها شبه الجلدة السوداء من الاحتراق کما یقال اریت القدر اریا من الباب الرابع وطوار کندی آخورلرینه ملازمت ایلمك معناسنه در : یقال ارت الدابة مربطها اذا لزمته وبل اسوب جاریغله صوبی وبغموری سر یوب صوروب دوکلك معناسنه در : یقال ارت الریح الماء اذا صبته وآری بال یاپمق معناسنه در : یقال ارت النحل اذا عملت العسل مترجم دیرکه ترکیده آری یه آری اطلاق ظاهرا بو معناجه عربیدن مأخوذ کبی برمعنا اولمق ملایمدرکه اسم فاعل اولنور وبرآدمه درونده کینه وعداوت بغلمق معناسنه در تقول اری صدره علیّ ای اغتاظ ویقال اری صدره من الباب الرابع وطوارلر بری برینه آلشقله بردن جوقنوب بر آخورده علف یمك معناسنه در : یقال ارت الدابة الی الدابة اذا انضمت والفت معها معلفا واحدا واری جوملك دبنه یاپشمش طعامه دینورکه جوملك یتغی تعبیر اولنور تقول اطعمنا اریا وهو ما لزق باسفل القدر و بله دینور عسل معناسنه یاخود آری قسمنك چیچکلردن آلوب جوفلرنده کتوروب قوانه وضع ایلدکلری بال ماده سنه دینور یاخود کوچ اطرافنه یاپشان

بال بيلاشغنه دينور قال فى الاساس خبرٌ كالارى وشرّه كالشرى اى كالعسل والحنظل وارى السحابه بلودك يغمور دوكسنه دينور وارى الريح روزكارك بلود احداث وسوق ايلمسندن عبارتدر وارى چه وشبنم تعبير اولنان رطوبته دينور نبات واشجار اوزره دوشر واكل اولنان طعام بيلاشغنه دينور (التارى) تحرى وزننده بودخى آرى بال يايمق معناسنه در : يقال تارت النحل اذا عملت العسل و تخلف ايلمك معناسنه در : يقال تارى عنه اذا تخلف وبر برده طوتيلوب اكلنوب قالمق معناسنهدر : يقال تارى بالمكان اذا احتبس ولايق اولانى طلب وتحرى ايلمك معناسنهدر : يقال تارى الشئ اذاتحرى (الائترا) افتعال وزننده بودخى آرى بال يايمق معناسنهدر : يقال ائترت النحل اذا عملت العسل و بربرده اكلنوب قالمق معناسنهدر: يقال ائترى بالمكان اذا احتبس (الايراء) همزهنك كسريله طوارلرى برى برينه آلشدروب برآخورده امتزاج اوزره علف اكل ايدر قلمق معناسنهدر تقول اريت الدابة ايراء اذا جعلتها تأرى (الارى) عارى وزننده ويانك تشديديله لغتدر آت طوله سنه دينور آخيه معناسنه اصلى اروى ايدى فاعول وزننده (التأرية) تأديه وزننده اتلره طوله دوزمك معناسنهدر تقول اريت الدابة وللدابة اذا جعلت لها آرية وبرنسنهيى كركى كبى برلشدروب ثابت وپايدار قلمق معناسنهدر تقول اريت الشئ اذا اثبته ومكنته واتشى بيودوب كركى كبى يالكلندرمق ياخود آتشه اوجاق ترتيب ايلمك معناسنه در تقول اريّت النار اذا عظمتها ورفعتها اوجعلت لها ارة وتور يه معناسنهدركه برنسنهدن آخر ايله كنايه ايلكدن عبارتدر تقول اريت عن الامر اى وريت (الواو)(الازو)همزهنك فتحى وزاى معجمهنك سكونيله كولكه چكيلوب قصالمق معناسنهدر : يقال ازى الظل يأزو ازوا اذاقلص (اليا•)(الازى) همزهنك فتحىوزايك سكونيله(والازىّ) همزهٔ مضمومه ايله عتى وزننده برنسنه برارايه كلوب برى برينه منضم اولمق معناسنه در : يقال ازى اليه يأزى ازيا وازيا اذا انضم وبرى برينه يناشدروب منضم قلمق معناسنهدر : يقال ازاه اليه اذاضمه وازىّ عتى وزننده وازىٌ جدى وزننده كولكه چكيلوب قصالمق معناسنهدر : يقال ازى الظل ازيا من البـاب المزبور وازى ازيا من البـاب الرابع اذا قلص وازى جدى وزننده برآدمى فند ايله فريفته ايلمك ايچون امنيتى اولان سمتدن كلمك معناسنهدر: يقال ازى له ازيا اذا اتاه منوجهمأمنه ليختله وبرآدمى مشقتعظيمهيهاوغرادوب يتاب ايلمكمعناسنهدر يقال ازاه ازيا اذا اجهده ومالى اكسلتمك معناسنه در : يقال ازى ماله اذا نقصه (الايزا•) همزهنك كسريله بودخى برآدمى مشقته اوغرادوب يتاب ايلمكمعناسنهدر يقال آزاه ايزاء اذا اجهده وبرادمك كنديسنه ايتديكى جميله واحسان مقابلنده

آجمق ايده مكافات ايلك معناسنه دركه ازاء مادهسندندر يقال ازى على صنيعه
اذا فصل يعنى اسعف عليه وتفضل وبركمسهدن هيچنسوب حوف والديشه ايلك
معناسنه در : يقال ازى من فلان اذا هابه و برنسنه يه مقابل اولمق
معناسنه در : يقال ازى الشئ اذا حاذاه و بركمسه ايله معارضه ومقاومت ايلك
معناسنه در : يقال آزى فلانا اذا جاراه (المأزو) مغرو وزنده كه ازماده سندن
اسم مصوغدر بس عبر قياس اوزره اولور (والمؤزى) مكرم وزنده كه ايزا
ماده سندندر مشقته كرفتار اولمغله يتنب اولمش ادمه دينور (الآزى)
عازى وزنده يك اسى كونه دينور يقال يوم آزى شديد الحر (التأزى)
تفعل وزنده نس برى ويه صيقشوب جتقين اولمق معناسنه در : على قول
خصوص حانته مخصوصدركه صيق و ساتق اوتورشمق معناسنه در : يقال تأزى
اذا تدانوا اوخاص بخلوس (الازاء) همزهنك كسريله جبش وزندكانه سبب
اولان شيئه دينور ياخود معيشتك زياده ورفاه ووسعتنه سبب اولانه دينور يقال
بحنك فى ازاء العيش اى فى سببه اوهوسبب من رغده وفضله وازاء الحرب
جنكده مقيم وثابت اولان مردانه ادمه دينور يقال هوازاء الحرب اى مقيمها
وازاء ابل دواب ومواشى قسمنى كركى كبي رعايت وتفقدنده اهتمامله كوروب
كوزدن آدمه دينور يقال هو ازاء المال اى سايسها وقيواله صو يبى جكوب
دوكدكلرى حوضك وقورنهنك يننده اولان قالدرمك مجموعنه دينور على قول
حوضك صو يى اقمق ايچون اغزنه وضع اولنان طاش ياخود يپلاس مقولهسنه
ياخود حوضه صودوكيجك محله دينور وازاء برآدمك كفو وهمتاسنه دينور بونده
مفرد وجمع مساويدر يقال هم ازاؤهم اى اقرانهم شارح ديركه اصل ازاء
برنسنهنك يانجنه ومقابلنه دينور معانىء سائره بوندن منشعبدر (الموازاة)
مفاعله وزنده برادمه مقاومه ومجارات ايلك معناسنه در : واو همزهدن مبدلدر
يقال وازاه اذا جاراه (التأزى) تأنى وزنده برنسنهدن قجنلبوب دونمك
معناسنه در : يقال تأزى عنه اذا نكص واوق نشانه صابلنوب نكن اشنيوب
دزيه رك طورمق معناسنه در : يقال تأزى القدح اذا اصاب الرمية فاهتز
فيها وحوضه ازاء مذكور يابمق معناسنه در : يقال تأزى الحوض اذا
جعل له ازاء (التازية) تأديه وزنده بو دخى حوضه ازاء قلمق
معناسنه در : يقال ازّى الحوض اذا جعل له ازاء (الواو) (الاسو)
همزهنك فتحى وسينك سكونيله (والاسا) بقا وزنده يارهيه علاج وتيمار
ايلك معناسنه در : يقال اسا الجرح يأسوا اسوا واسى اذا داواه وناس مابينى اصلاح ايلك
معناسنه مستعملدر يقال اسا بين القوم اذا اصلحهم (الاسو) عدو وزنده
(والاساء) ازاء وزنده يارهيه علاج اولنهجق دوا ومرهمه دينور جمعى آسيه

كلور عدو وعاديه كبي (الاسى) قاسى وزننده طبيب وجرا حه دينور جمعى اساة كلور قاضى وقضاة كبي واساء كلو همزه نك كسريله ظباء كبي (الاسى) على وزننده تيمار اولنان يارهيه دينور مأسو معنا سنه كه فعيل بمعنى مفعو لدر (الاسوة) همزه نك كسرى وضميله پيشوا ومقتدى اولان آدمه دينور يقال هواسوة القوم اى قدوتهم وبرآدمك ياروغمكسارنه دينوركه دروندن آنكله تسليت واستشفا بولور طبيب معنوى مقامنده در جمعى اسى كلور همزهنك كسرى وضمى والفك قصريله (التأسية) تأديه وزننده غمناك اولان آدمى تسليتله صبره ارشاد ايلمك معناسنه در (التأسى) تانى وزننده تأسيهنك مطا وعيدر يقال اساه فتأسى اى عزاه فتعزى (الائتساء) افتعال وزننده برآدمى كند يسنه مقتدا قيلوب اكااويمق معناسنهدر : يقال ائتسى به اذاجعله اسوة (الاسواء) همزهنك كسريله برآدمى برآخره اسوه ومقتدا قلمق معناسنهدر تقول اسويته به اذاجعلته له اسوة (المواساة) مفاعله وزننده برآدمه امداد ماليه ايله غمكسارلق ايلمك معناسنهدر على قول كفاف خصوصنه خاصدر يعنى برآدمك مالى انجق كنديسنه يتشجك مقدار ايكن مضايقهده اولان كسيه اول مالدن امداد ايلمكه مخصوصدر يوخسه كفافدن فضله اولان مالدن امداده مواساة اطلاق اولنمز يقال اساه بماله مواساة اذا اناله منه وجعله فيه اسوة اولا يكون ذلك الا من كفاف فان كان من فضله فليس بمواساة (التأسى) تفاعل وزننده برى برينه مواسات ايلمك معناسنهدر : يقال تأسى القوم اذا آسى بعضهم بعضا (الاسى) بقا وزننده حزن وتاسه معناسنهدر: يقال دفع اساه اى حزنه (الاسوان) سكران وزننده حزين وغمكينه دينور يقال هو اسوان اى حزين (الاساوة) همزه نك ضميله طبيبلغه دينور يقال هو يعرف الاساوة اى الطب (اسوان) عثمان وزننده صعيد ايلنده بربلده آديدر (الياء) (الاسى) همزهنك فتحى والفك قصريله محزون اولمق معناسنهدر تقول اسيت عليه اسى من الباب الرابع اذا حزنت (الاسى) عاصى وزننده (والاسيان) اسوان وزننده محزون وغمناك آدمه دينور مؤنثلرى آسيه واسيانهدر جمعلرى اسيانون واسيانات واسايا واسايون واسيات كلور همزهنك فتحى وسينك سكونى وياى مفتوحه ايله واسيه محكم واستوار اولان بنايه دينور هاء مبالغه ايچوندر يقال بناء اسية اى محكم وطباغه ودبركه واياق تعبير اولنان ستونه دينور جمعى رواسى در : يقال بناء ثابتة الرواسى اى الدعائم والسارى وسنجى خاتونه دينور يقال هى اسية اى خاتنة شارح ديركه بو واوى اولمق اغلبدر وآسيه بنت مزاحم فرعونك زوجهسيدر كه حضرت موسى مربيه سيدر وآسيه اخت الحافظ الضياء المقدسى محدثه در (الاسى) همزهنك فتحى وسينك سكونيله برادمه خاصة اث بقدسى ايقومق معناسنهدر تقول اسيت له من اللحم اسيا اذا ابقيت له خاصة

(الانو) علو وزننده صاحبی کوچوردکده برده فلان حرث وصوت مقولهسنه
دیبور (انبا) (الانی) همزهنك فتحی وثانی معجمهنك سكونیله بلارسور بدا
القمق معناسنهدر : یقال انی الکلام انیا من الباب الثانی اذا اخفقه ووصطو
وتجار اوتق معناسنهدر : یقال انی انبیا من الباب الرابع اذا اسطر ابه
(الاثناء) همزهنك فتحی والفتحهده حرده حرما الجغرافیه دیبور على قولنامدر
معروفی اثنادر مؤلف همزه ابله جوهری یی توهیم ایلمشدی (انثا) کتاب
وزننده برطایفهنك آدیدر (وادی انی) سمی وزننده معرفده بر موضعدر
(وادی لاثنن) همزهنك فتحیله بر موضعدر (انی) غنی وزننده بر موضعدر
(الانی) همزهنك فتحی وثنینك سكونیله آت قسمنك جبهسنده اولان بیاضه
دیبور غره معناسنه (اثنه) حماه وزننده حضر موت ایلنده برطایفه آدیدر
(الایثاء) همزهنك كسریله مدده قیرلمش لکی اولمق معناسنهدر : یقال انی
الدوء العظیم اذا ارثه (ثنی) همزهنك مدی واطك قصریله داود پیغمبر علی
نبینا وعلیهالسلام حضرتلرینك پدرلری اسمیدر مؤلف بصائرده همزه مکسوره
ویای مخففه سکنه ابله تقیید ایلمکله بو رایه مخالف اولور (ایا) (الاصبه)
اصبه وزننده عربلرك حرمادن ترتیب ایلدکلری ونفح آشنه دیبور ومفلك
اوتیندن داهیهیه دیبور یقال داهیة اصبة ای لازمة وآصره معناسنهدر که جادرك
اصمه سند ایلدکلری قصه ایبه دیبور قازقلری اکا بطرلر ایسر دخی دیرلر
(الاپسر) قلب اوزره جمعیدر اپاصر معناسنهدر (التأصبة) تذبه وزننده
برنسنه صریلتوب جنبتمك معناسنهدر : یقال اصی الامر على الجهول تمصبة
اذا تعسر (الاصی) همزهنك فتحی وصادك سكونیله دوهنك اوركجی قات قات
برع بغلیوب صوزلکی بلورمك معناسنهدر : یقال اصی السنام اصیا من الباب الرابع
اذا تظاهر شحمه (ان اصی) عاصی وزننده برقوش کنیهسیدر شارحك بیانه
کوره چیپق قوشیدر (انواو) (الاصو) همزهنك فتحی وصادك سكونیله اوت جوغالوب بری
بریه باشوب صقالمق معناسنهدر : یقال اصا النبت یأصواصوا اذا ابصل وکثر
(انواو) (الاضاة) ضاد معجمهایله حصاة وزننده سیل صویندن وسائردن کلوب
ایركلان کولجکه دیبور جمعی اضوات کلور فتحهلهله واضیات کلور واوی یابه
ابداله واضا کلور قصریله واضاء کلور همزهنك کسریله واضوان کلور سنه وسنون
کبی (الاضاه) کتاب وزننده قاون وقریوز بوستانه دیبور مبطخه معناسنه
وخلاف هندی دیدکلری شجرك قورونغنه واورماننه دیبور ظاهرا خلاف بلخی
اولهجقدر (الباه) (الاعاه) وعاه وزننده واقعه لغتدرکه نسنه قویجق قابه
دیبور (الباء) (الاوافی) غین معجمهایله اوانیوزننده آغیه لغتندن جمعدرکه

باغیه

باغیه وزننده‌در ترلانك دونم باشلرنده وبستانك تخته باشلرنده صو صالیویره جك بره وکدکه دینور (الیاء) (الافا) عصا وزننده هواده بلود پارچه‌لرینه دینور نه رسمه اولورسه اولسون یعنی کرك بیوك وکوچك وکرك یوفقه وقالین اولسون مفردی افاةدر عصاة کبی ویغموری بوشالمغه برسمته چکیلوب کیدن بلوده دخی دینور (افیّ) عتیّ وزننده برموضعدر (اقی) همزه‌نك مدیله‌که فعل‌ماضیدر اوفی معناسنه‌در یعنی اصلی اوفی ایدی کما سیذکر (الیاء) (الافی) همزه نك فتحی وقافك سکونیله علت ومرضدن ناشی طعام وشراب ناخوش کلوب دتسنمك معناسنه در : یقال اقی الرجل اقیا من‌الباب الثانی اذا اکره الطعام والشراب لعلة (الاقاء) وقاء وزننده وانده لغتدرکه اصلی وقاء ایدی برنسنه‌یی حفظ ایده‌جك ظرفه دینور (الیاء) (الاکی) همزه‌نك فتحی وکافك سکونیله برکسه بورجلوسندن مطلوبنی شهود ایله قوی ومحکم قلمق معناسنه در : یقال اکی الرجل اکیا من‌الباب‌الثانی اذا استوثق من‌غریمه بالشهود و بوهمزه بابنده دخی مرورایلدی (الاکاء) وکاء وزننده وآنده لغتدرکه اصلی وکاء ایدی قربه‌نك اغزی باغنه دینور (الواو) (الالاء) سحاب وزننده برجنس آجی شجردرکه هردم بهاردر مفردی الاءه‌در والاء‌در جمعی کبی مؤلف بونی همزه بابنده دخی ذکر ایلدیکه سرح اغاجی دیدکلر یدر (المألوّ) مرجوّ وزننده (والمألیّ) مرمی وزننده شجر مزبور ثمریله دباغت اولنمش دری‌یه دینور یقال سقاء مألوء ومألی اذا دبغ بالالاء ای بثمره (الالو) همزه نك فتحی و لامك سکونیله (والالو) علو وزننده (والالیّ) عتیّ وزننده (والالی) صلا وزننده برخصوصده بطائت ایدوب سعی واهتمامده دریغ وتقصیر ایلمك معناسنه در : یقال الی‌یألوالواوالواوالیا والی اذاقصر وابطأ وکبر ودماغ ایلمك معنا سنه‌در : یقال الی الرجل اذا تکبر و برنسنه‌یه مقتدر اولمق معناسنه‌در تقول ماالوته ای مااستطعته والو والو علو وزننده ترك ایلمك معناسنه‌در تقول ماالوت‌الشیٔ الواوالوا ای ماترکته والوعطیه وبخششه دینور (الایتلاء) افتعال وزننده بودخی برخصوصده توانی وتقصیر ایلمك معناسنه در : یقال ائتلی فیه اذا قصر وابطأ ویمین ایلمك معناسنه در : یقال ایتلی الرجل اذا اقسم ومقتدر اولمق معناسنه‌در ومنه حدیث منکر ونکیر لادریت ولا ائتلیت وروی ولاالیت بوکه کوره البت دریت کلمه‌سنه اتباع اولور وروی لادریت ولا اتلت ای لااتلت ابلك بوکه‌کوره تلا ماده‌سندن افعالدرکه بددعااولور دوه‌لرك اوره‌یوب دوللودوشلو اولمسون دیمکدر (الالیة) بلیه وزننده اسمدر تقصیرودریغ معناسنه‌وفعیله اولورکه مقصره خاتونه دینور بمعنی فاعله‌در ومنه‌المثل * الاخطیة فلا البة * ای ان لم احظ فلا ازال اطلب ذلك واجهد نفسی فیه

ودر لا تأتون حظبة فلا تأتون ابنة تغديرنده درحى الحاله هده برقدر واعتبار
صاحبى دكل ايسم قدرواعتبار يوقنق طلبنده اصلا فتور وتقصير ايلبوب وتعديه
من سن وهمت ايدرم ديمكدر معروفدركه مستفاده بان اونلريجى اوزره حظبه
زوجى بنده قدر واعتبارى اولان خاتونه ديبور وابنه مقصديه ديبور اصلى
بويركه بركمسه برخاتون تزوج ايدوب واول خاتون لديسنه لازم ولايق اولنوب
ولرواج بنده موجب قدر وحرمت اولهجق اموروخدمتنده اصلا تهاون وتقصيراتى
وتمكين زوجى عندنده وعزت اولنمه بركون زوجسه كلام منفورى ايراد ايلدى
كه ان لامت حظبة عندنا فلا لابنة تقديرنده در كان ووراده تامه اولمغله انلا
توجد عندنا حظبة ديمكده اولور ومجمع الامثال صاحبى حظبه وابنة كلمه لرنى
نصبله ضبط ايتكله انلا تكن حظبة عندنا فلا اكن ابنة تقديرنده اولور حتقدن
عرض ومطلوبه نيل اولمق ايچون مداراة وحسن معامله ايتمك بابنده ضرب اولنور
وابنه آند ويمين معناسنه كلور (الانوة) همزه نك حركات ثلاثى ولامك سكونيله
(والايـا) همزه نك فتحى وياءنك تشديديله كه اصلى ابنه در بونلرده آند ويمين
معناسنه در : يقال عليه ابنة وكذا والوة اى يمين (الايلا) همزه نك كسريله
يمين ايتمك معناسنه در : يقال آلى ايلاء اذا اقسم شارح ديركه بعده ايلاء عرف شرعده
ملم جماع زوجه اولان يمينه مخصوص اولمشدركه تيمات واحكامى كتب فقهيه ده مشروحدر
والايلاء برعمل قبون وكچى قيصمق اولمق معناسنه در : يقال آلى المكان اذا صدر
بالعرائم (التألى) تفعل وزننده بودخى يمين ايتمك معناسنه در : يقال تألى الرجل اذا اقسم
(الانوة) همزه نك فتحيله عنوة وزننده ومرادفيدركه اوق آتمى
مسافه سى ديمكدر يقال بينهما الوة اى غلوة ووسعت ورفاهيته ديبور سيقه معناسنه
وعود اغاجنه ديبوركه تبخير وتخمر اولنور يقال استجمر بالالوة اى بالعود الذى
يتبخر به (الانوة) (والالوة) ضمتيله وتشديد واو ايله (والالية) كسرتيله
بونلرده عود اغاجنه ديبور جعفرى الاو بعدر آدقيه وزننده (الباء) (الالية)
همزه نك فتحى ولامك سكونيله انسان وحيوانك قيحنه وصغريسنه ديبور عجيزه
معناسنه دركه انسانك قيحى وقيناغى وقيونك قويروغى وسائر حيوانك صغريجى
اولور على قول محل مذبورده متراكب اولان شحم وكتدن عبارتدر جمعى اليات
كلور والايا كلور يقال لها الية عظيمة اى عجيزة اوهى ماركب العجز من شحم
ولحم ولاتقل الية بكسر الهمزه ولاية بكسر اللام وتشديد الياء والية برصو آديدر
(الالى) همزه نك فتحى ولامك سكونيله انسان وحيوانك قيحى وقويروغى بيوك
اولمق معناسنه در : يقال الى الكبش والمرأة اليا من الباب الرابع اذا عظمت
اليته (الانيان) عطشان وزننده وقحطانه (والالى) عصا وزننده (والالى)

همزه‌نك مدی والفك قصريله‌كه افعل وزننده‌در بيوك قويروقلو قوچه دينورمؤنثی اليانه واليا كلور عطشی وزننده كذلك رجل ومرأه‌يه وصف اولور يقـال كبش ورجل اليان والا وآل وآلی ونعجة وامراة اليانة واليا ای عظيمة الالية جمعی الی كلور همزه‌نك ضمی ولامك سكونيله ومؤنثك جمعی دخی الی در واليـانه‌نك جمعی اليـانات كلور والايا كلور وآلاء كلور مد ايله و بومقصور اولان الی كلمه‌سـنك جمعيدر مؤلف تشويش ايلمشدر واليه باش پرمغك دبنده بلكجه‌يه طوغری اولان انجكزه دينوركه قويرغی منزلنده‌در وبالدر اتنه دينوركه بالدرده اولان بالق اتيدر حماة الساق معناسنه واليه اجلغه دينور مجاعه معناسنه وايچ ياغی پارچه‌سنه‌دينور وباديه‌ده برصو آديدر (الالية) همزه‌نك كسريله يكا معناسنه‌در : يقال جاء من اليته ای من‌قبله وجانبه (الالاء) همزه‌نك مديله نعم معناسنه‌دركه نعمتك جمعيدر مفردی الی‌در همزه نك كسر يله ولامك سـكونيله والی‌در همزه‌نك فتحی ولامك سـكونيله والودر دلو وزننده والی‌در رحی وزننده والی‌در همزه‌نك كسريله معا وزننده يقال كثيرة لالاء ای النعم (الالیّ) غنیّ وزننده چوق يمين ايدن آدمه دينور يقال رجل الیّ ای الكثير الايمان (اليه) غرفه وزننده مغربده ايكی بلده اسميدر (اليتان) همزه‌نك فتحی وتثنيه بنيه‌سيله حوءب نام‌محلده ايكی باير آديدر (آليه)عاليه وزننده برموضع آديدر (الواو)(الامة) فتحتينله مملوكه‌يه د ينوركه فارسـيده كنيزك ولسانمزده جاريه واصل تركيده قرنق تعبير اولنور يقال‌له امة‌مليحة‌ای مملوكة وامه‌لفظنك‌اصلی اموة ايدی‌فتحاتله ياخوداموة ايدی ثمره وزننده جمعی اموات كلورفتحاتله واماء كلوردماء وزننده وآمی كلورقاضی‌وزننده‌كه اصلی آمو ايدی افعل وزننده واموان كلور همزه‌نك حركات ثلاثی وميمك سكونيله وامه بنت خالد وامه بنت خليفه وامه بنت الفـارسی‌كه حضرت سلمان در وامه بنت ابی الحكم صحابيه‌لردر (التامی) تابی وز ننده برآدم جار يه ايدنمك‌معناسنه‌در يقـال تامی فدن امة اذا اتخذها (الاستيماء) بودخی جاريه ايدنمك معناسنه‌در : يقال استامی الرجل اذا اتخذ امة (التأمية) تر بيه وزننده اسير ايلديكی ياخود بولديغی قيزی جاريه قلمق معناسنه‌در : يقال امی الجارية اذا جعلها امة (الاموة) اخوه وزننده قيز جار يه اولمق معناسـنه‌در : يقـال امت الجار ية كرمت واميت كسمعت واموت ككرمت اموة من البـاب الثانی والرابع والخامس اذا صارت امة (الاماء) كتاب وزننده كدی ماولمق معناسـنه‌در : يقال امت السنور تأمواماء اذا صاحت (بنوامية) همزه‌نك ضمی وميمك ويای مشـدده‌نك فتحيله قر يشدن برقبيله‌در اميه امه كلمه‌سنك مصغر يدر نسبتنده اموی دينورهمزه‌نك ضمی وميمك فتحيله كه قياس اوزره‌در واموی دينور همزه‌نك وميمك فتحيله تخفيف ايچون ومی دينور عقيلی ونميری مجراسنه اجرا ايله وبعضلرك علقمة بن عبيد ومالك بن

تجمیع الامور یعنی که حرکاتی بر اموره ده جمعده مستعملدر دیدکلری کلام مسطور
مبهمدر زیرا المعمم جدالر بده مستعملدر (اما) همزه‌نك فتحی ومیمك تشدیدیله
میم مشدده ذکر اولندی (اما) همزه‌نك فتحی ومیمك تخفیفیله بر کلمه در سوقه
ماعدده وارد اولان کلامك ثبوت وتحقیقنه دلالت ایدر یقال اما ان زیدا عاقل
ای انه عاقل علی الحقیقه حق اوزره که ثلث مجو بدنه مشروح اولدیغی اوزره
اما کلمه‌سی الا کبی حرف استفتاحدر شبه ایدوب که ماعدده تحقق وثبوتی افاده
ایدر نه‌دزره اکاه اول دیمکله تعبیر اولنور واکثری قسمه مقارن استعمال اولنور
کقوله ٭ اما والذی ابکی واضحك والذی ٭ وکاه اولورکه قبل القسم همزه‌سی
هایه تحویل ایدوب هما والله هما وعما دیرلر وبعضا الفلری حذف اولنوب هم وعم
دخی دیرلر کذلك اما کلمه‌سی حقا یحود همزه استفهام اقراری اولمغله رابت
ونافیه‌در وواقعدر دیمك اولنور وعند البعض حقا معناسنه موضوعدر وعلی قول
همزه ایله ما ٭ نافیه‌دن مرکبدر که شئ معناسنه‌در وعرض ایچون استعمال اولنور
نحو اما تعطف یس وجه مذکور اوزره الفك حذفیله استعمالی شایع اولمغله
حریرینك دره ده هم فعلت وهم خرجت قولنی تغلیط ایلمسی تحامل ایدر که شهاب
تصریح ایلمشدر ومنه ماوقع فی صحیح البخاری فی کتاب الحج هم هذا الحدیث حدیث
مالك انوار (الاو) همزه‌نك کسریله کیجه‌دن بر ساعته دیرلر یقال مضی
او من اللیل ای ساعة منه (الای) همزه‌نك فتحی ونونك سکونیله (والاا)
زنا وزننده (والاناء) سحاب وزننده بر نسنه‌نك وقتی کلوب چاتمق معناسنه‌در
یقال انی الشئ یأنی انا وانا واناء اذا حان و بر نسنه کالنی بولوب پشمك
معناسنه‌در : علی قول نباتات قسمنك پشمسنه مخصوصدر یقال انی الشئ اذا
ادرك اوخص بالنبات وصو نهایت درجه‌ده قزغین اولمق معناسنه‌در : یقال
انی الحمیم اذا انتهی حره وانی رأی ابطك معناسنه‌در : یقال انی الرجل انیا من
فتحاب الرابع یعنی انی وانی وهن معناسنه‌درکه کیجه‌دن نصف مقداری
ساعتدر علی قول مطلق کیجه‌دن بر وقت وساعته دیرلر انوکی همزه‌نك کسریله ده
لغتدر جمعی اناء کلور مدایله (الانی) غنی وزننده وقتی کلوب چاتمش
نسنه‌یه دیرلر یقال هوانی ای حان وقته وکیجکوب متأخر اولان شیئه دیرلر
(الاناء) سحاب وزننده اسمدر بر نسنه‌نك وقتی کلوب چاتمسنه و بر نسنه‌نك
کالنی بولوب پشمسنه دیرلر همزه‌نك کسریله ده لغتدر ومنه بلغ هذا الشئ
اناه ای غایته اونضجه وادراکه (الاناء) کتاب وزننده معروفدرکه قابه
قاجاغه دیرلر صحن وطاس وتجره وتکن وکاسه کبی جمعی آنیه کلور آنیه وزننده
وجمع الجمع اوانی کلور (الانی) زانی وزننده نهایت درجه‌ده قزغین اولان

صوبه دینور یقال جیم آن ای انتهی حره وحلیم ورفیق ومتانی آدمه دینور یقال رجل آن ای کثیر الحلم (الاناة) قنـاة وزننده (والانی) علی وزننده حلم ورفق ووقار وتمکین معناسنه در : یقال انه لذواناة وانا ای حلم ووقار واناة شول خاتونه دینورکه برایشه برندن کسـل وفتور ایله قالقر اوله یقال امرأة اناة ای فیها فتور عند القیام (التانی) تانی وزننده (والاستیناء) برایشه عجلهوخفت ایلمیوب ثبات وتمکینله طوتمق معناسنه در وقت معناسنه اولان انی ماده سندن اولمغله کویا که ایشك وقتی ابرشمدکجه مباشرت ایلمز یقال تانی فی الامر واستانی اذا تثبت فیه (الانی) همزه نك ضمیله جنی وزننده (والانی) رضی وزنـنده کیجکوب کیرولنمك معناسنه در : یقال انی الرجل انیا وانی انا من الباب الثانی والرابع اذا تاخر وابطأ (التانیة) تربیه وزننده بودخی کیجکوب کیرولنمك معناسنه در : یقال انی الرجل تانیة بمعنی انی (الایناء) همزه نك کسریله برنسنه یی کیجکدروب تاخیر معناسنه در : تقول آنیته ایناء اذا ابطأته واخرته (الانا) زنا وزننده (والانی) همزه نك کسری ونونك سکونیله بونلرده انی معناسنه در که کیجه دن بر وقت وساعته دینور (الانی) الی وزنـنده کوندزك مجموعنه دینور جمعی اناء کلور همزه نك مدیله وانی کلور همزه نك ضمی ونونك کسریله وانی کلور همزه نك کسریله (انا) هنا وزننده یاخود حتی وزننده یاخود نون مشـدده نك کسریله مدینه ده بنوقریظه یوردنده برقیو آدیدر واناهنا وزننده حجاج مصر یولنده بر وادی آدیدر الواو (الاوة) همزه نك ضمی وواوك تشدیدیله آفت وداهیه یه دینور جمعی اووکلور صرد وزنـنده الیاء (الاوی) همزه نك ضمی وکسری وواوك کسری ویانك تشدیدیله یورده قونوب ساکن اولمق معناسنه در تقول اویت منزلی والیه اویا من الباب الثانی ای نزلته وسکنته وبومعناده متعدی اولور تقول اویته منزلی والیه ای انزلته (التأویة) تأدیه وزننده بودخی اوی معناسنه لازم ومتعدی اولور تقول اویت منزلی والیه واویتـه منزلی والیه اذا انزلته (التأوی) تأنی وزنـنده بودخی یورده قونوب ارام ایلمك معناسـنه در تقول تاویت منزلی والیه بمعنی اویت وقوشلر برارایه برکمك معناسـنه در : یقـال تاوت الطیر اذا تجمعت (الائتواء) اتخاذ وزننده (والایتواء) اصلی اوزره بونلرده یورده قونوب ساکن اولمق معناسنه در تقول ائتویت منزلی وائتویت بمعنی اویت وایتواء برآدمه آجیوب رحم ورقت ایلمك معناسنه مستعملدر یقـال ائتوی له اذارق له ورثی (الایواء) همزه نك کسریله برآدمی یورده قوندروب ارام ایتدرمك معناسنه در تقول اویته منزلی اذا انزلته (المأوی) میمك وواوك فتحیله (والمـأوی) واوك کسریله (والمأواة) مرماة وزننده یورده دینور یقال هومأوی الحاویج ومأویها ومأواتها

بر مكانده (التأوى) تفعل وزننده برادى قوشلر بر اراده بريكمك معناسنه در : يقال تأوت الطير اذا انضمت (الآوى) حى وزننده بركنى قوشلره ديرلر يقال طير اوى اى متأويات (الاويه) همزه نك ضمى و واوك سكونيله (والاية) همزه نك كسريله [illegible] ([illegible]) [illegible] وزننده (والأواة) [illegible] وزننده برآدمك حالنه [illegible] رحم ورقت ايلك معناسنه در : يقال اوى له اوية واية [illegible] من باب [illegible] (اى اوى) [illegible] [illegible] معنى [illegible] اوى كلور و [illegible] وزننده بر [illegible] (آوه) [illegible] (او) همزه نك فتحيله حروف عاطفه دندر [illegible] ويا [illegible] واو [illegible] معناسنه [illegible] اولور [illegible] معناسنه كلور [illegible] معناسنه [illegible] كلور [illegible] مضارع [illegible] ايله منصوب اولور [illegible] ([illegible]) حروف [illegible] بر حرفدر [illegible] (الاى) همزه نك فتحى و [illegible] (الآية) [illegible] وزننده علامت ونشان معناسنه در : يقال هو آية كذا اى علامته [illegible] شخص [illegible] ديرلر [illegible] جمعى آيات و [illegible] كلور [illegible] معناسنه كلور [illegible] جمعى آى كلور [illegible] معناسنه در كه [illegible] دلالت [illegible]

ای من امارته واية القرأن كتاب كريمدن متصل المعنى كلام شريفه اطلاق اولنور انقطاعنه قدركه جمله منزلنده اولور مؤلف بصائرده ديديكه ايت قرأنيه حروف وكلامدن شول طائفه دركه افادهٔ معنا ايله منقطع ومنفرد اولنجه قدر متصل ومربوط اوله وايت فى الاصل علامت وعجب وجماعت وعبرت معنالرينه اولمغله هربرندن اخذى صحيحدر انتهى و آيت كلمه سى افعاله مضاف اولان اسمادندر زيرا معناسى وقت معناسنه مقاربدر • مترجم حقير ديركه مغنى اللبيبده مرسوم اولديغى اوزره جمله يه سكز كلمه مضاف واقع اولور وبرى اسماء زماندر كرك ظروف وكرك اسماء اولسون وبرى حيث كلمه سيدر وبرى ايت كلمه سيدركه علامت معناسنه در : وبو فعلى متصرف اولان جملهٔ فعليه يه جوازا مضاف اولور كرك مثبت وكرك مايله منفى اولسون كقوله • باية تقدمون الخيل شعثا • وبو سيبويه قوليدر وابو الفتح همان مفرده اضافتنى حصر ايلدى نحو قوله تعالى [ان آية ملكه ان يأتيكم التابوت] وشعر مذكورى باية ماتقدمون ايله تأويل ايلدى (الاياء) همزه نك كسريله كونشك حسن ورونقنه دينور حروف لينه ماده سنده مرسومدر (التابى) تفاعل وزننده (والتأبى) تابى وزننده برآدمك يابر نسنه نك شخصنه قصدوتوجه قلمق معناسنه در تقول تاييته وتاييته اذاقصدت شخصه وتعمدته وتابى تابى وزننده برمحلده مكث وتوقف ايلمك معناسنه در : يقال تابى بالمكان اذاتلبث عليه ورفق وتأنى ايلمك معناسنه در : يقال تابى فى الامر اذا تأنى (المأبى) مأبى وزننده نباتاتى طواره يرامز اولان يره دينور يقال موضع مأبى الكل اى وخيمه (اى) همزه نك فتحى وياتك تشديديله حرف استفهامدر انكله ذوى العقولدن وغيريدن سؤال اولنور تركيده اندن نه وقنغى ايله فارسيده چه وكدام ايله تعبير اولنور مثلا اى شيءٔ فارسيده چيزاست وتركيده نه نسنه در واى رجل فارسيده كدام مرد وتركيده قنغى آدم وايهما شوايكى آدمدن قنقيسى وايتهما شوايكى خاتوندن قنقيسى ديمكدر وعربلرك ايش قوللرك اى شيءٔ مختصريدر واى كلمه سى مبنيدر وبعضا مخفف اولور كقوله • تنظرت نسرا والسماكين ايهما • على من الغيث استهلف مواطره • وكاه اولوركه اشبو اى كلمه سنه كاف داخل اولوب تكثير عدده نقل اولنوركم خبريه معناسنه وتنوينى نون شكلنده رسم اولنور وبونده بش لغت جاريدر ١ كاين كعين وزننده ٢ وكيين همزه يى يايه ابدالله ٣ كاين كاعن وزننده ٤ كاى رمى وزننده ٥ كائم وزننده وتقول كاين رجلا لقيت يعنى مابعدى تميزيت اوزره منصوب اولور وتقول كاين من رجل لقيت يعنى من جاره داخل اولور واى اسم اولور معرف باللام اولان منادايه انكله توصل اولنور يعنى اسم مفرد مبهم اولمغله كنديسنه حرف تنبيه اولان هاء كلمه سنى اضافتله حرف ندا ايله منادى بيننه توسيط اولنور يقال ياايها الرجل بوراده الرجل كلمه سى صفتدر ومرفوعدر وكاه

اولورکه بعضا مذکوره منصوب اولور یقال ایا الرجل افعل ای کل
وارسنده ایکی وجهه وارده مستعمل اولدقده قریب ایچون اولور نحو ای زید اقبل
ای همزه و مابعدی ایچون اولور نحو ... ای زید (ای) همزه‌نك
کسری ومدیله ... برکه حرف جواب در و یمینه متصل اولور یقال ای والله
وکذا اولورکه همزه‌سی هاء ابدال اولنوب هی دیرلر (ای لا) زبا وزننده
معناسنه در (یا) همزه‌نك فتحی ویانك تخفیفیله حروف نداندر هیا کلمه‌سی
کبی انکله قریب وبعید ندا اولنور
(فصل الباء) الواو (البأو) باءنك فتحی وهمزه‌نك سکونیله وآدم بالاپوازلق
ایدوب فخر ومباهات ایتمك معناسنه در : یقال بأی الرجل یبأی کسعی
یسعی ... بجمیع ... والاجیر ... ولواه اذا فخر وبفتال یأی ...
ای ... و ... سکرلنده بن جد وجهد ایتمکله ... سائق
... اولمق معناسنه در : یقال بأت الناقة اذا جهدت فی عدوها ونسامت
... (...) (...) ... مذکورده مصدر تقول بأت ابای
... (البتو) بانك فتحی وتانك سکونیله ... مقیم اولمق
معناسنه در : یقال بتا بالمکان یبتو بتوا اذا اقام به کالبثو (البثا) ثانك مثلثه ایله
عصا وزننده ... سهله ... مفردی ... در علی قول بر موضع آدیدر
(البثی) ... ثانك کسری ... مکسوره ایله
... اصلی ... ایدی واو حذف اولندی (البثی) تشدید یا ایله علی وزننده
... ولان آدمه دیرلر وکثیر الحشم ... دیرلر یقال هو
بثی ای الکثیر المدح ... (البثو) ... معناسنه در : یقال
... (البجو) ... ارض ...
... جوهری بر
قبیله ایله ... (بجیه) ... کسریله مفرده بر بنده
... (بجیه) ... شیبة الحجبی ... روایت
حدیث ... (الابخا) خای معجمه ایله
ابه ... انقطاع معناسنه در تقول ابخت علی دابتی ای انقطعت (والبخو)
بانك فتحی ... سکونیله ... دیرلر یقال شیء بخو ای رخو
... دیرلر مفردی بخوه در ... وبخو مصدر اولور ...
... معناسنه در : یقال بخا غضبه یبخو بخوا اذا سکن ...
... معناسنه در یقال اخ غضبه بوخا اذا سکن (والبدو) بانك
فتحی ... (والبدو) ... (والبداء) سحاب زننده (والبداءة) ...
وزننده ... ظاهر اولمق معناسنه در : یقال بدی الامر یبدو بدوا وبداء وبداءة

اذا اظهر وبدوبانك فتحيله وبداءوبداءه بر ماده ضمننده بر آدمك ذهننده بر رأى وملاحظه پيدا اولمق معناسنه‌در : يقال بداله فى الامر بدوا وبداء وبداءة اى نشأله فيه رأى وبدواسم اولور رأى واندیشه معناسنه جمعى بدوات كلور فتحاتله يقال هو ذوبدوات اى آراء وبدو بداوه معناسنه در كاسيذ كر وصحرايه چقمق معناسنه در : يقال بدا القـوم بدوا اذا خرجوا الى الباديه بوراده قصر ايله بدا نسخه‌سى غلطدر وقضاى حاجت ايلمك معناسنه مستعملدر زيرا خيمه‌نشين طائفه‌سى اولرندن طشره صحرايه چقر يقال بدا الرجل اذا انجى فظهرنجوه من‌دبره (الابداء) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى اظهار ايلمك معناسنه‌در تقول ابديته اذا اظهرته وقضاى حاجت ايلمك معنا سنه در : يقال ابدى الر جل اذا انجى (البداوة) سحابه وزننده برنسنه‌نك الك اول ظاهر وپيدا اولانه دينور يقال بداوة الشئ اى‌اول مايبد ومنه وبداوه صحرا نشينلكه دينور تقول مالك والبداوة اى خلاف الحضر (البادى) ظاهر معناسنه‌در : يقال بادى الرأى اى‌ظاهره يعنى من‌غير تعمق (بادى‌بدأ) غنى‌وزننده (وبادى بدى بدأ) عصا وزننده اول كل شئ معناسنه در وبونك اصلى‌مهموزدرنته كه همزه‌بابنده‌ذكر اولندى‌ويحيى‌بن‌بادى‌واحمد بن‌على‌بن‌البادى‌ولاتقل البادا محدثلر در (البدو) ندو وزننده (والبادية) عادبه وزننده (والباداة والبداوة) بانك كسريله (والبداوه) سابه وزننده صحرا يه دينور كه حضر مقا بليدر نسبتنده بداوى دينور سخاوى وزننده وبدا وى دينور كتابى وزننده ونادر اوله‌رق بدوى دينور عربى وزننده صحرانشين ديمكدر وبداوه وبداوه صحرا نشينلكه دينور يقال هم‌اهل البداوة والبدو خلاف الحضا رة (التبدى) تفعل وزننده باديه نشـين اولمق معنا سنه در : يقال تبدى الرجل اذا اقام بالبا دية (التباد) تفاعل وزننده اهل باديه‌يه بكزتمك معناسنه در : يقال تبادى الرجل اذاتشبه باهل الباديه وبرى برينه اظهار عداوت ايلمك معناسنه در : يقال تبادوا بالعداوة اذا جاهر وابهـا (البدى) بانك ضميـله هدى وزننده (والبدى) غزى‌وزننده‌بادى كلمه‌سنك جمعلريدركه‌باديه‌نشينلره دينوريقال قوم‌بدى وبدى‌اى‌بادون (البدوة) ثمره‌وزننده‌دره‌نك‌برقيسنه دينور ايكيسنه‌بدوتان‌دينوريقال‌نزلوا بدوتى الوادى اى جانبيه (البدا) عصا وزننده دبر دن چقان نجا ســته دينور وبدا الانسان آدمك‌بدننده اولان الك واويناق برينه‌دينور مفصل معناسنه‌جمعى ابدأكلور همزه‌نك‌فتحيله(البدى)رضى‌وزننده(ووادى‌البدى)رضى‌وزننده(وبدوه)ثمره‌وزننده (وبدا) عصا وزننده (ودارة بدوتين) بررموضعدر(المباداة) معاداة‌وزننده آچقدن عداوت اظهار ايلمك معنا ســنه در : يقال بادى‌فلان بالعداوة اذا جاهر بها (البداة) قناة وزننده منتاره دينور كمأة معناسنه وبركونه طبرا غه دينور

(البدا) رمی وزننده یرمتار بو اولمق معناسنه : یقال بدئت الارض بدی
من الباب الرابع اذا صارت ذات بداة ویر طپرا قمو اولمق معناسنه در :
یقال بدئت الارض اذا صارت ذات بداة (بدئه) آسیه وزننده حث
مقابلی النقضیه درکه صلیبه در یعنی قوی توکه یاخود (البذاء) (البذی) بائک
فتحی وذالک سکونیله وشینه الشذی معناسنه در تقول بذیت بالشی بالضم البذال وبذیت
بکسرها ای ابدأت الواو (البذی) ذال معجمه ایله رمی وزننده فحش
سوزلو بدزبان دلی زفیر کسنه یه دینور مؤنثی بذیه در یقال رجل بذی وامرأة بذیة
ای فاحش (البذا) سحاب وزننده (والبذاءة) سحابه وزننده ترکیبه ده کوی
وبدزبان اولمق معناسنه در : یقال بذؤ الرجل بذاء وبذاءة من الباب الخامس اذا کان
بذیا (والبذاء) سحاب وزننده فحش وقبیح سوزه دینور یقال جاء بالبذاء ای
بالکلام القبیح (البذو) بدو وزننده برآدمه بد و فحش سویلمک معناسنه در تقول
بذوت علیهم وبذوا من الباب الاول ای تکلمت بالفحش (الابذاء) همزه نک کسریله
بذو معناسنه در تقول ابذیت بمعنی بذوت (بذوه) ثمره وزننده ابو سواحت
فرسی اسمیدر جوهری بونده واستشهاد ایلدیکی بیتده ایکیسنی ضبط ایلدی اولا
ماده بی بدو عنوانده رسم ایلدی که هانسیدرکه اومراجعه نسبت ایلدیکه ابو سواح
در وبنده واقع فان ضمه نک تخفیفت کافی فتحه ایله ضبط ایلدیکه مکسوردر وثانیا ظاهر
کلمه سنی بنزینت ایلدی (البذی) ابزی وزننده ابن عدی بن نجیب در وحسن
ابن ن محمد بن بزی محدثدر (بذبه) عنبه وزننده ابن عیاض در الواو
(البرة) بانک ضمیله ثبه وزننده خلخاله دینور جمعی برات وبرین کلور بانک
ضمیله وبرین کلور بانک کسریله یقال جالت وفی رجلها برة ای خلخال ودوه نک
برونه بحود برونک اننه کچوریلان حلقه یه دینورکه برونسه لق تعبیر اولنور
یقال جعل بانف الجمل برة وهی حلقة فی انفه او لحمة انفه وبونک اصلی بروه در
عروه کبی (البرو) سرو وزننده برونسه لق دوزمک معناسنه در ومنه یقال برة مبروة
ای معمولة وخلق ایتمک معناسنه در : یقال براه الله یبره برو ای خلق ودوه نک برونه برونسه لق
کچورمک معناسنه در تقول بروت الابل اذا جعلت فی انفها برة واغاج وقلم مقوله سنی یونمق
معناسنه در تقول بروت السهم والعود والقلم اذا نحتها (البراء) شداد وزننده
برونسه لق یاپان استاده دینور (الابراء) همزه نک کسریله بودخی دوه نک برونه برونسه لق
کچورمک معناسنه در تقول ابریت الناقة اذا جعلت فی انفها برة (المبرة) میمک ضمیله برونه
برونسه لق کچورلمش ناقه یه دینور (البری) برو وزننده بودخی اغاج یونمق
معناسنه در : یقال بری السهم یبری بریا اذا نحته وزبون ومهزول قلمق معناسنه
مستعملدر یقال براه السفر اذا هزله (الابتراء) افتعال وزننده بودخی آغاج

یونمق معناسنه‌در : یقال ابتری السهم بمعنی براه (الانبراء) انفعال وزننده آغاج یونلمق معناسنه در : یقال انبری‌السهم اذا انحت وبرآدمك اوكنه ارقوری کلوب معترض اولمق معناسنه در : یقال انبری له اذا اعترض (البریّ) رضیّ وزننده یونلمش نسنه‌یه دینور علی قول هریری حق اوزره یونلمش نسنه‌یه‌دینور یقال سهم بریّ ای مبریّ اوکامل البری (البراء) شداد وزننده اوق وآغاج یونجی‌یه دینور و براء اعلامدن ابوالعالیه‌نك وابو معشرك لقبلریدر (البراة) بانك فتحی ورانك تشدیدیله (والمبراة) مسحات وزننده یای یونجق بچاغه دینور شارح دیرکه دوریو یه اطلاق بوجهتندندر (البراء) غراب وزننده (والبرایة) ثمامه وزننده یونیلان آغاج یونقه‌سنه وطلاشنه دینور نحاته معناسنه و برایه دوه‌نك بدننده اولان شحم ولحمه علی قول ضعف و فتور کلیوب سیروحرکتنده باقی اولان قوتنه اطلاق اولنور کویاکه سفر یونقه‌سیدر یقال ناقة ذات برایة ای ذات شحم ولحم اوبقاء علی السیر (البرا) عصا وزننده طپراغه دینور (الباریّ) یای مشدده ایله‌که حصیره دینور بور ماده‌سنده مرسومدر (بری) عصا وزننده برموضعدر (التبری) تأنیّ وزننده تعرض ایلمك معناسنه‌درتقول تبرّیت لمعروفه ای تعرضت (المباراة) مجاراة وزننده برآدمه معارضه ایلمك معناسنه‌درکه آنك ایشلدیکی کبی ایشلمکدن عبارتدر یقال باراه اذا عارضه وشریك ایله یاخود زوجه ایله صلحا مفارقت ایلمك معناسنه‌در : یقال باری امرأته اذا صالحها علی الفراق (التباری) تفاعل وزننده برخصوصده معارضه ایدشمك معناسنه‌در : یقال تباریا اذا تعارضا (البریة) بلیه وزننده‌که مخلوق معناسنه‌در همزه بابنده مرور ایلدی یعنی‌اصلی بریئه‌در همزه ایله لکن مؤلف اوراده تصریح ایلمدی (الابراء) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یه طپراق اصابت ایلمك معناسنه‌درکه مراد طپراقلو وطپراقله آلوده اولمقدر یقال ابری‌الشیء اذا اصابه البراء ای التراب وشکر قامشلغنه اوغرامق معناسنه‌در : یقال ابری الرجل اذا صادف قصب‌السکر ابن باری شعراد ندر الواو (البزو) بانك فتحی وزای معجمه نك سکونیله برنسنه‌نك عدل و همتاسنه دینور یقال هو بزوه ای عدله ومصدر اولور برآدمه تغلبله حواله وشرکیر اولمق معناسنه‌در : یقال بزی علیه یبز وبزوا اذا تطاول علیه وآلشوب ددانمق معناسنه‌در : یقال بزی به اذا تانس و برآدمه خشمله حمله ایدوب اخذ وقهر ایلمك معناسنه در : یقال بزی فلان‌الرجل اذا قهره وبطش به وبرکسه ابزی اولمق معناسنه‌در کاسیذکر یقال بزی‌الرجل اذا کان ابزی(البازی) بادی وزننده صقور جنسندندرکه ترکیده طغان تعبیراولنان آلیجی قوشدر جمعی بوازی و بزاة کلور قضاة وزننده وابوز کلور افلس وزننده وبوُوز کلور

مهمله و برانك تحريكيله يا يحرو ماده‌سنده‌دركه قهر واحسد وبطش معنالرينه‌در ومؤلف زای معجمه ماده‌سنده بزهوا ايده دخی رسم ايتديكه احوف واوی اولور هر بحركه فارسه‌ده دخی بز ديرلر (الازباء) همزه‌نك كسريله وزنی يزادی عنف وحشمه احمد وقهر ايتمك معناسنه‌در : يقال ازی به اذا قهره وبطش به وركبه صغريسی طشره طومالمق معناسنه‌دركه مراد بورولق طوملدمرق بوريمكدر يقال ازی الرجل اذا رفع عجزه يعنی فالمشی وامرء رمك معناسنه‌در : يقال ازت العصی اذا ارسعته (الزا) عصا وزنده قحبه قريب ارقه اكيلوب وكرى اولمغه يحود ارقه‌نك اورته‌سی مقعد اوزره صـوالق اولمغه يحود كوكس طشره جقوب ارقه ايچرو كيرمكله يحودصغری طشره‌يه‌طوغری طومالق اولمغه ديور (الزو) بدو وزنده بركسه وصف مذكور اوزره‌اولمق معناسنه‌در : يقال زی الرجل وزا زوا من الباب الرابع والاول اذا كان به زا ای اعحن الظهر عند العجز واشراف وسط الظهر علی الاست اوخروج الصدر ودخول الظهر اوان يشاخر العجز ويخرج (الازی) اعلی وزنده صفت مذكوره اوزره اولان كشی‌يه ديور مؤنثنده يزواء ديور (التبازی) تفاعل وزنده بركسه صغريسنی يوقاری طومالمق معناسنه‌در : يقال تبازی الرجل اذا رفع عجزه وآدملری سيرتن سيرتن اله‌رق يورمك معناسنه‌در : يقال تبازی الرجل اذا وسع الخطو وعهده‌سنده اولميان ايله اظهار تكثر ايدوب لاف وكزاف ايتمك معناسنه‌در : يقال تبازی فلان اذا تكثر بما ليس عنده (بزوان) سحمن وزنده بررجـل آديدر وعبـاس بن بزوان محدث معروفدر وفضيـل بن بزوان زهادندر حجاج قتل ايلدی (المزواء) صحراء وزنده بين‌الحرمين برارضك آديدر (البزی) ولیّ وزنده رضيع معناسنه‌در تقول هو بزيی ای رضيعی (ابزی) اعمی وزننده اسماده‌در عبدالرحمن بن ابزی تبعيدر وابراهيم بن بز محدثدر البأء (بسبان) بای مضمومه ايله بر طاغك آديدر البواو (البشو) بانك فتحی وشين معجمه‌نك سكونيله خوشخوی اولمق معناسنه‌در : يقال بشا الرجل بشوا من الباب الاول اذا حسن خلقه (البواو) (البصو) بانك فتحيله مد بونك مامنكی بالجمله استقصا ايدوب آلمق معناسنه‌در : يقال بصا بصوا بصوا اذا استقصی علی غريمه (البصاء) بانك كسريله خايه‌لری كركی كبی جقروب خادم ايتمك معناسنه‌در : يقال خصاه وبصاه بصاء اذا استقصی فی الخصاء و يقال خصاه وبصاه ونصاه ويقال هو خصیّ بصیّ (البصوة) ثمره وزنده كول ايچره اولان قفجم وقوز مقوله سنه ديرلر يقال مافی الرماد بصوة ای شررة ولاجرة و برموضع آديدر (البأء) (بضی) ضاد معجمه ايله ربی وزنده

و

وهدى وزننده بلاد بجیله‌ده برقریه یاخود بروادی اسمیدر (الباء) (الباطیة)
بادیه وزننده ناجود اسمیدرکه بیوك خمركاسه‌سنه دینور حالا لسانمزده باطیه‌تعبیر
اولنان قاب آندن مأخوذدر فارسیده ساتكنی دیرلر وحكی سیبویه البطیة بالكسر
ولاعلم لی بموضعها الا ان‌یكون ابطیت لغة فی‌ابطأت بوعباره بنه مؤلفك تشویشله
اشكاللری جمله‌سندندر زیرا برمقتضای سیاق ماقبلنه متصل ظن اولنور مع هذا
اویله دكلدر بلكه كلام مستأنفدر مرادی بودركه سیبویه بطیه عنواننده بركلمه
حكایت ایلمشدر لكن معنای موضوعی معلوم دكلدر انجق ابطیت كلمه‌سی ابطأت
لفظنده لغت اولمسنه محمولدر دیمشدر یعنی بطیه بطأه لفظنده لغتدر وبونی كرچه
بعض امهاتده رد ایدرلر لكن سیبویه حكایت ایلمكله البته مسموعدر شارح دیركه
باطیه بادیهٔ فارسی معربیدر الواو (البظو) ظای معجمـــه ایله علو وزننده
بدنده ات قاتلنوب صیقی وطقناز اولمق معناسه‌در یقال بظا لحمه یبظو بظوا اذا
اكتنز وتراكب (البظا) بانك ضمیله بدنده قات قات یغیلان اته دینور وعربلر
حظیت المرأة و بظیت قوللری اتباع وجهیله‌در الواو (البعو) بانك فتحیـــله
جرم وجنایت ایلمك معناسنه‌در : یقال بعا الرجل بعوامن الباب الثالث والاول
والثانی اذا جنی واجرم باب ثانیدن اولدیغنـــه كوره واوی ویائی اولور وعاریت
نسنه المق علی قول شكارایچون‌عاریت‌تازی آلمق‌یاخود مسابقه ایچون عاریت آت
آلمق معناسنه‌در یقال بعاالشی اذااخذ عاریة اواستعار كلبا یصیدبه اوفرسا یسابق
علیه وبرادمه قارده غالب كلوب اوكدلنی المق معناســـنه‌در : یقال بعاه اذا قمره
واصاب منه وكوزد كورمك معناسنه‌در یقال بعاه بالعین اذا اصابه بها وبرآدمه شر
سورمك وشركیرلك ایلمك معناسنه‌در : یقال بعا علیهم شرا ای ساقه (الاستبعاء)
بعوایله معنای ثانیده مرادفدر یقال استبعی الرجل بمعنی بعا (الابعاء) همزه نك
كسریله برادمه آت‌اعاره ایلمك معناسنه‌در یقال ابعاه‌فرسا اذا اخبله‌الواو(البغو)
بانك فتحی وغین معجمه نك سكونیله برشیئه نه‌كونه نسنه‌در دیو باقق معناسنه‌در
یقال بغا الشیٔ یبغو بغوا اذا نظر الیه كیف هو وبغوا عرفط وسلم دیدكلری میشه
اغاجلری‌نك چچكلرندن چقان نسنه‌یه دینور (البغوة) ثمره وزننده اغاجدن
هنوز یاروب چیقان آق طومورجق چچكه دینور وخامجه میوه‌یه دینور یقـــال
اجتنی البغوة ای الثمرة قبل النضاج (بغوان) باء مفتوحه ایله نیسابور قضاسنده
برقریه آدیدر (البغوی) بانك وغینك فتحیله امام حسـین بن مسعود الفراء
علیه الرحه بركه بغشور نام بلده‌یه منسوبدر نته‌كه ماده سنده ذكـر اولندی
الیاء (البغاء) بانك ضمیله (والبغا) بانك ضمی والفك قصریله (والبغیة)
بانك ضمیله (والبغیة) بانك كسریله طلب ایلمك معناســـنه‌در تقول بغیته

بغيه بغياً وبغا وبغية وبغيه اذا طلبته و يقال بغاه الشيء اذا طلبه له (الابغاء) افعال وزننده و دخی طلب ایتمک معناسنه‌در تقول ابغيته اذا طلبته (التبغی) تفعل وزننده (والاستبغاء) ویقرره طلب ایتمک معناسنه‌در تقول تبغيته واستبغيته اى طلبته واستبغى ؛ برکسه دن کندی ایچون برنسنه طلب ایتمسنی استدعا معناسنه‌در : یقال استبغی القوم فبغوه وبغوا له ای طلبوا له (البغية) زبیه وزننده (والبغية) بانک کسری وضمیله حاجت ومطلوبه دیبور تقول عنده بغيتی و بغيتی ای طلبتی وزبیه وزننده حشو اولدن یلده ومذکر ده به دیبور تقول عند فلان بغيتي اى ضالتي المبغية (الابغاء) همزه نك کسریله برکسه ایچون برنسنه طلب ایتمک وجود مطلوبی حصولنده اعانت ایتمک معناسنه‌در : یقال ابغاه الشيء اذا طلبه له واعانه عليه (البغی) طلب معناسنه در حمی یعنی کلور قضا کبی ونعبان کلور رامی ورعبان کبی وباغی دول طونمز اولان ارکک دوه‌یه دیبور یقال جمل باغ اذا کان لایلقح (الانبغاء) انفعال وزننده برنسنه قولایسوب سهولت بولمق معناسنه‌در : یقال انبغی الشيء اذا تیسر وتسهل ومنه یقال ماینبغی لك ان تفعل وماینبغی وما یبغی لك وماینبغی لك ای لایتیسر ولایصح یعنی فعل مذکور سکا مطاوع اولمز ایکنجی مثللر افعه لدندر خلاصه‌سی سنک شانک آنمن اعلا اولمغله ایده‌یم دیو قصد ایلسک به ایده مزسن بعده بومنا منه لیاقت معناسنده استعمال اولندی که ماینبغی ماینبق معناسنه اولدی مؤلف بصائرده دیدیکه ابتدا اشبو بغی مادرسی متحری اولان نسنه‌ده تجاوز اقتصادی طلب ایتمکه موضوعدر کرک تجاوز ایلسون کرک ایلسون پس بو تجاوز بعضا کمیت اولان مقدارده وبعضا کیفیت اولان وصفده معتبر اولور فتقول بغیت الشيء اذا طلبت اکثر مایجب وکذلك ابتغیت فجور معناسنه اولان بغی دخی تجاوز دن مأخوذدر وبغی ایکی کونه‌در محمود ومذموم اولور اکثر محلده مذمومدر و ینبغی کلمه‌سیده بغی کلمه‌سنك مطاوعیدر مثلا ینبغی لك ان یکون کذا قوللرنده ایکی وجه اوزره مستعملدر بری مسخر للفعل اولمقدر نحو النار ینبغی ان یحرق الثوب وبری استیهال معناسنه اولمقدر یقال فلان ینبغی ان یعطی لکرمه پس لیاقت معناسنه استعمالی بوندندر واشبو [وماعلمناه الشعر وماینبغی له] الایه کریمه‌سی وجه اولندندرکه لایتسخر له الشعر ولایتسهل له معناسنه‌در : زیرا لسان مصطفوی علیه السلام اصلا قرض شعره جاری و مطاوع اولمز ایدی ومصباحده مرسومدر ینبغی ان یکون کذا قولی یندب ندبا مؤکدا ان یحسن ترکه معناسنه‌در : ماینبغینک استعمالی مهجوردر و بونی افعال غیر منصرفه عد ایدیلر وکسائیدن محکیدرکه عربدن ماینبغی لك ان یکون قولی مایستقیم

ياخود مايحسن معناسنه مسموعيدر والحاصل ملازمه علاقه‌سيله لياقت معناسنه مستعملدر (البغاية) بانك ضميله طلب وكسب معناسنه در : يقال انه لذوبغاية اى كسوب (البغى) بانك فتحى وغينك سكونيله عورت روسپى اولوب زنا ايلمك معناسنه در : يقال بغت الامة بغيا اذا عهرت فهى بغى وبغو و برآدمه تغلبله ظلم وستم ايلمك معناسنه در : يقال بغى عليه اذاعلاه وظلمه وحقدن عدولله سركشلك ايلمك معناسنه‌در : يقال بغى فلان اذاعدل عن الحق واستطال ويلان سويلمك معناسنه در : يقال بغى الرجل اذا كذب وايكى طرفه صالنه رق سرعتله يوريمك معناسنه در : يقال بغى فى مشيته اذا اختال واسرع وبرنسنه‌يه نته لكنى بيلمك ايچون باقق معناسنه در : يقال بغى الشئ اذا نظر اليه كيف هو و برنسنه‌يه منتظر اولوب كوزتمك معناسنه در يقال بغى الشئ اذا رقبه وانتظره و بلود شدتله ياغدرمق معناسنه در : يقال بغت السما اذا اشتد مطرها وبغى چوق يغموره اطلاق اولنور يقال دفعنا بغى السماء خلفنا وهوالمطر الكثير (المباغاة)(والبغا) مفاعله وزننده بودخى عورت زنا ايلمك معناسنه در : يقال باغت الامة مباغاة وبغاء اذا عهرت (البغىّ) رضىّ وزننده (والبغو) عدو وزننده زناكار عورته دينور يقال المرأة بغى وبغو اى عاهر شارح ديركه اصللرى بغوى ايدى وعند الاخفش بغىّ فعيلدر و صيغهٔ اخيره غير قياس اوزره در و بغىّ مطلقا جاريه‌يه اطلاق اولنور اصلى اعتبار يله على قول حرهٔ فاجره‌يه دينور شارح ديركه امه‌يه بغى اطلاقى جاهليتدن بغى وزنايه مساعاتلرينه مبنى در يقال جاءت بغىّ اى امة او حرة فاجرة (الاستبغاء) بركمسه دن حصول مطلوب ضمننده استعانه ايلمك معناسنه در يقال استبغى القوم فبغوه اى استعانهم على طلبه فاعانوه وبركمسه ايچون برنسنه طلبنده اولمق معناسنه‌در : يقال استبغى القوم له الشئ اذا طلبوه له الفئة (الباغية) امام عادلك طاعتندن خروج ايدن طائفه‌دن عبارتدر يقال هم فئة باغية اى خارجة عن طاعة الامام العادل (البغايا) سرايا وزننده عسكرك چرقه جيلرينه اطلاق اولنوركه عسكردن ايلروجه كيدرلر مفردى بغيه در يقال اقبلت البغايا اى الطلايع تكون قبل ورود الجيش (المبتغى) اسم فاعل بنيه‌سيله ارسلانه اطلاق اولنور الواو (البقاوة) شقاوه وزننده برنسنه‌يه بقمق معناسنه‌در: يقال بقاه بعينه يبقوه بقاوة اذا نظر اليه وبرنسنه‌يه منتظر اولمق معناسنه در : تقول بقوته اذاانتظرته وبقو وبقاوه حفظ ايلمك معناسنه مستعملدر تقول ابقه بقاوتك مالك اى حفظه حفظك مالك يعنى مالكى كوزه دوب حفظ ايلديكك كبى آنيده حفظ ايله الياء (البقاء) بانك فتحيله (والبقى) بانك فتحى وقافك سكونيله برنسنه‌نك زمان وجودى حالت اولى اوزره ممتدّ ومستمرّ اولمق معناسنه‌در

يقال بقوت الشيء بقوا وبقوا حبا من الباب الرابع والاسم منه البقوى وبقيا بالضم فصحى وفعت
منکوره برتسه یه کوز دیکوب منترقب اولمق بو قول برتسه یه مخصوص معناسنه در ابقیته
قبیله رسنده اونضر الیه ومصدره ونه وزنه درر (الابقاء) همزه نک کسریله
(والتبقية) تکمیله وزنده (والتبقی) تفعل وزنده برتسه یی باقی قومق
معناسنه در : يقال ابقاه وبقاه وتبقاه اذا جعله باقيا والابقاء مباقيه بر افساد
خصوصنده افراط ومبالغه ایلیوب صلاحدن بقیه قومق معناسنه مستعملدر
تقول ابقيت عنك اي ما ابقيت في افساده (الاستبقاء) ابقاء معناسنه در : يقال
استبقاه بمعنى ابقاه واسير وجرمی قتل ایلیوب دیری ترک ایلمک معناسنه در که
جانی آلیقومقدن عبارتدر يقال استبقاه اذا استحياه يعني عفا عنه فر جنايته وبرتسه نک
بمقدارلی آرزوب کیجیروبه آلیقومق معناسنه در : يقال استبقى من الشيء اذا
ترك بعضه (البقوى) تقوى وزنده (والبقوى) (والبقيا) بشرى
وزنلرنده (والبقية) بقيه وزنـنده اسملردر برتسه دن کیرو قالمش شیئه دیرلر
تقول مالى عليه بقوى وبقوى وبقيا وبقية وقوله تعالى [بقية الله خير] اى
طاعة الله او انتظار ثوابه او الحالة الباقية لكم من الخير او ما ابقي لكم من الحلال
ایله تفسیر اولنه کوره عبدالله ایقا اولنان طاعات وعبادات دیمک اولور وثانیه
کوره انتظار معناسندن اولور وقوله تعالى [اولو بقية ينهون] اى ابقاء او فهم
تفسیر اولنه کوره مصدر یاخود اسم مصدر اولور ثانی یه کوره اسم اولور وفهم
ورأی وعقل خصائل بقیه دنلدر وقبیله فساد طاری اولان میانه ده باقی
صلاحه دیرلر وبقیه بن الولید محدث متبقدر وبقیه وقضاء ایکی رجل اسملریدر
(الباقية) اسم فاعل مؤنثیدر وگاه اولور که مصدر موقعنده وضع اولنور واقیه
کبی شارح دیر که مؤلفک تعبیرنه کوره اصل مصدر دکلدر ومنه قوله تعالى
[فهل ترى لهم من باقية] اى بقاء وقيل من جماعة باقية [الباقيات الصالحات]
یعنی [والباقيات الصالحات خير عند ربك ثوابا] کریمه سنده مراد مطلقا اعمال
صالحه در که اجر وثوابی عند الله تعالى باقيدر وبعضلر سبحان الله والحمد لله ولا اله
الا الله والله اكبر کلمه لریله وبعضلر بش وقت نماز ایله تفسیر ایتدیلر (المبقيات)
اسم فاعل بنیه سیله شول آتلردر که آتلرک سکرتملری منقطع اولوب نهایتده وارد قده
هنوز بو آتلرک سکرتمک مایه سندن بقیه لری قاله يقال ركبوا المبقيات وهي الخيل
التي يبقى جريها بعد انقطاع جرى الخيل (بقي) تقي وزنده ابن مخلددر که حافظ
اندلس در انتهى (البكاء) بكانك ممدودى واللغت مديله (والبكا) قصريله آغلمق
معناسنه در يقال بكى الرجل يبكي بكاء وبكا اذا سال الدمع من عينه حزنا ويقال
بكاه بكاء اى بكى عليه ورثاه شارح دیر که بعضلر عند وبعضلر صوته مقصوره یی سیلان دمعه

تخصيص ايلديلر وبكا آهنك وتغنى ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال بكى الرجل اذا غنى (الباكى) شاكى وزننده اسم فاعلدر جمعى بكاة كلور قضاة كبى وبكى كلور بانك ضمى وكافك كسريله كه اصلى بكوى ايدى ساجد وسجود كبى (التبكاء) تانك فتحى وكسريله مصدردر آغلمق على قول چوق آغلمق معناسنه در : يقال بكى تبكاء بمعنى بكاء اوكثيرا (الابكاء) همزه نك كسريله آغلمق معناسنه در : يقال ابكاه اذا فعل به مايوجب بكاءه (التبكية) تأويه وزننده بركمسه يى ميت اوزره آغلمغه قندرمق معناسنه در : يقال بكاه على الميت اذا هيجه للبكاء عليه وميت اوزره مرثيه ايله آغلمق معناسنه در : يقال بكاه اى بكى عليه ورثاه كمايقال بكاه وبكى عليه بكاء (البكا) عصا وزننده بر نبات آديدر بكاة مفرديدر نته كه همزه بابنده دخى ذكر اولندى (البكى) رضى وزننده كثير البكاء آدمه دينور يقال رجل بكى اى كثير البكاء التباكى) تفاعل وزننده كوجله مصنع بكا ايدر اولمق معناسنه در : يقال تباكى الواعظ اذا تكلف البكاء (البكاء) كتان وزننده مكه ده بر طاغك آديدر (باكويه) بجمده بربلده آديدر دربند اعمالندندر اليا . (البلى) بانك كسرى والفك قصريله (والبلاء) بانك فتحى والفك مديله اسكيمك معناسنه در : يقال بلى الثوب بلاوبلاء من الباب الرابع اذا اخلق (الابلاء) همزه نك كسريله اسكتمك معناسنه در : يقال ابلى الثوب اذا اخلقه (التبليه) تأديه وزننده بودخى اسكتمك معناسنه در : يقال بلى الثوب اذا اخلقه (البلى) (والبلو) بالرك كسريله اسكى نسنه يه دينور بومناسبتله بلى الاسفار وبلو الاسفار شول آدمه اطلاق اولنور كه آنى محن ومشاق اسفار وتجارب دهر دوار يپر يدوب فرسوده قلمش اوله يقال فلان بلى اسفار وبلوها اى بلاه الهمّ والسفر والتجارب وداغما شرّ وشورايله اوغراشمغله شرّ ايشلرده قوىّ وتوانا كمسيه بلى الشروبلوه الشرّ اطلاق اولنور يقال هوبلى شرّ وبلوه اى قوىّ عليه مبتلى به ودواب ومواشى قسمنى كركى كبى رعايت وتيمارنده مقيم اولانه بلى المال وبلو المال اطلاق اولنور جمعى ابلاء كلور يقال هو بلى وبلو من ابلاء المال اى قيم عليه (ذوبلى) حتى وزننده (وذوبلى) الا وزننده (وذوبلىّ) رضى وزننده (وذوبلى) كسرتيله (وذوبليان) فتحاتله (وذوبليان) كسرتيله ويانك تشديديله بعيد ونابود ونابديد اوله جق محلده مستعملدر يقال هوبذى بلى وبذى بلاّ وبلى وبلى وبليان وبليان اذا بعد عنك حتى لاتعرف موضعه مؤلف بونى بلل ماده سنده دخى ذكر ايلدى ذهاب معنا سنه اولان بل ماده سندن مأخوذدر ياخود بعدك عمليدر بوراده بلا ماده سندن اولور (البلية) عنيه وزننده شول ناقه در كه جاهليتده مرد اولان صاحبنك قبرى يانده بغليوب آب وعلفنى ويرمكله اجلقدن هلاك اولور ايدى كوياكه قيامتده صاحبى انك اوزرنده حشر اولور زعم ايدرلر ايدى

(التبور) جرى وزننده . . . بيهوده لق معناسنه در : يقال بيت الساقة
عن الجهول . . . اذا . . . (بلى) رمى وزننده بر معروف
. . . ايچون استعمالنده ... (بلاء) بائك فتحيله معرفه
. . . الواو (الابلاء) افعال وزننده . . . ايچون . . .
امتحان ايتمك معناسنه در تقول ابليته اذا اختبرته . . . بصارده باشه گوره
وبه اولان بلوه . . . معناسنه موضوعدر واختبار معناسى گويا كه
ترك اختبار ايله اولان نسبه . . . اولور ومصيبته بلاء اطلاق وجودى
گويا كه استخبار بيربيرنه اولمق تصوريله در وتكليف واحكامك بلا ايله تسميه سى
اوچ وجهه مبنى در برى مخمسة تكاليف ابدانه محنت ومشقت اولمغله
گويا كه وجودلرى فرسوده ايلدكلرى تكاليف اختبارات ايدر ثالث حق تعالى
حضرتلرى بندلرينى اختبارات . . . ايله اولور شكر ايتدكلرى معلوم ايچون
وگاه مضار ايله اولور صبر ايتدكلريچون وجهته محنت ومنحت بلا اولمش اولور زيرا
محنت صبرى ومنحت شكرى مقتضيدر وصبرك حقوقنه قيام ايتمك شكرك حقوقنه
قيام ايتمكدن ايسردر پس منحت اعظم بلائين اولمشدر ولهذا قال عمر رضى الله
عنه بلينا بالضراء فصبرنا وبلينا بالسراء فلم نصبر وقال على كرم الله وجهه من
وسع عليه دنياه فلم يعلم انه قد مكر به فهو مخدوع عن عقله وقال تعالى [ونبلوكم
بالشر والخير فتنة] وفديكه اختبار معناسنه اولان بلو وابتلاء ايكى گونه اولور
برى معلومك اولميان حال وكيفيتى ادراك ووقوف ايچون امتحان اولنور وبرى
جودت ورداءتنى خارجه اخراج ايچون اولور وكاهجه ايكيسنده مبنى اولور
پس ابتلاى الهى شق ثانى يه مبنيدر وابتلاء استخبار معناسنده مستعملدر تقول
ابتليت الرجل اذا استخبرته واختبار واستخبار معناسنه در تقول ابتليته اى اختبرته
وزاده اختبرته نسخه لرى غلطدر ومنه حديث حذيفة [تبتلى لها اماما] اى
تختارون لها اماما كا فى النهاية و برسه‌يى يمينك ضمننده بر كسه دن يمين طلب ايتمك
معناسنه در : يقال ابتلاه اذا استحلفه واستعرفه (الابلاء) همزه‌نك كسريله
اخبار ايتمك معناسنه در تقول ابليته فلانا اى اخبرته فاخبرنى و برآدمه عذر
بليغ ومقنع ايراد ايتمك معناسنه در : يقال ابلاه عذرا اى اداه اليه فقبله و برآدمه
يمين ويرمك معناسنه در : يقال ابلاه اذا احلفه ويمين ايتمك معناسنه اولمغله متعدى
ولازم اولور يقال ابلى الرجل اذا حلف (البلو) بائك فتحيله (والبلاء)
سحاب وزننده بونلر امتحان ايتمك معناسنه در تقول بلوته ابلوه بلوا وبلاء اذا
امتحنته (البلوى) دعوى وزننده (والبلية) غنيه وزننده (والبلوة) بائك
كسريله اسملردر مادهٔ امتحان اولان تكليف ومحنته ديرلر (البلاء) سحاب وزننده

مصدر

مصدر درکه ذکر اولندی واسم اولور غم واندوهه اطلاق اولنور کویاکه جسمی اسکیدوب فرسوده ایدر اولد یغیچون یقال اصابه بلاء ای غم وتکلیف شرعی یه اطلاق اولنور ابدانه محنت ومشقت اولدیغیچون یاخود اختبار الهی اولد یغیچون وبلاء الهی منحت ومحنت جهتلریله اولور نته‌که ذکر اولندی (بلاء) قطام وزننده بلاء ومحنتك اسمیدر یقال نزلت بلاء علی الکفار ای البلاء (البالة والبال والبلاء) بانك کسریله (والمبالاة) مساواة وزننده قایرمق معناسنه در تقول ما اباليه بالة وبالاء وبلاء ومبالاة ای ما اکترث ویقال لم ابال بکسر اللام ولم ابل بضم الهمزة وفتح الباء وجزم اللام ولم ابل بکسر اللام صیغهٔ اولاده یالکز یاء اسقاط اولنوب لام حالی اوزره قالدی وثانیه‌ده اجتماع ساکنین ایچون الف حذف اولندی زیرا آخرندن یاساقط اولمغله لام آخر حروف منزلنه تنزیل اولنوب نون یکن حکمنده اولدی شارح دیرکه باله وبال کلمه‌لری باب مذکوردن غیر قیاس اوزره مصدرلر یاخود اسم مصدرلردر باله‌نك اصلی بالیه در عافاه عافیه کبی وبال کلمه‌سی باله‌دن منجدر (الابلاء) همزه‌نك فتحیله برموضع آدیدر بلی بانك فتحی والفك قصریله جواب استفهام مدر نفی وجحد ایچون معقود در مخاطبه ایراد اولنان قولی یعنی سؤالی ایجاب ایدر زیرا مفادی ترك نفی در فاذا قیل ماقام زید وقلت فی الجواب بلی فمعناه اثبات القیام واذا قیل لیس کان کذا وقلت بلی فمعناه التقریر والاثبات ولاتکون الابعد نفی (الابلیلاء) اعشیشاب وزننده اوت اوزایوب دوه اوتلامغه قابل وقادر اولمق معناسنه‌در : یقال ابلولی العشب اذا طال وتمکنت له الابل (ذوبلی) ربی وزننده لام ماده سنده بیان اولندی الیاء (البنی) بانك فتحی ونونك سکونیله (والبناء) بانك کسریله (والبنیان) بانك ضمیله (والبنایة) کتابه وزننده یاپو یاپمق معناسنه در : یقال بنی البیت بنیا وبناء وبنیانا وبنیة وبنایة من الباب الثانی نقیض هدم وبناء یاپلمش یاپویه دینور جمعی ابنیه وجمع الجمعی ابنیات کلور یقال بنی بناء حسنا ای مبنیا وبناء الکلمه نحویون عندنده بناء کلمه‌نك آخری لالعامل سکون وحرکه‌دن ضرب واحدیعنی حالت واحده اوزره لازم وثابت اولمقدن عبارتدر مقابلنه اعراب اطلاق اولنور وبناء برآدمه ایولك واحسان ایلمك معناسنه مستعملدر یقال بنی الرجل اذا اصطنعه وزوجه ایله زفاف ایلمك معناسنه مستعملدر یقال بنی علی اهله وباهله اذازفها شارح دیرکه عادت عرب بودرکه داماد عروسه داخل اوله‌جغی کیجه جبنلك طرزنده برسراپرده قوریلوب آنك ایچنده دخول ایدر بومناسبتله زفافدن وجاعدن کنایه ایدرلر وبناء وجودی سمیوردوب قوتلندرمك معناسنه مستعملدر یقال بنی الطعام بدنه ای سمنه ولحمه انبته ویایك بغری کریشه یك یقین متصل درجه سنده اولمق معناسنه در : یقال

بنت القوس على وترها اذا الصقت (الابناء) افعال وزننده بودى يايى يازيق
معناسنه در : جعل اهله بنى بنه وزوجه ابنه زفاف ايلك معناسنه در : جعل
اهلى على اهله اذا زفها (التبنية) تبنيه وزننده بودى بناء يايمق معناسنه در :
يقال بناه بمعنى بنيه (البنية) بانك كسرى وضمه ايله بويه دينور جمعى بنى كلور
بانك كسرى والفك قصريله وبنى كلور بانك ضمى والفك قصريله ([illegible])
كتابه وزننده مصدردركه ذكر اولندى ومصدر واسم اوله رق مجد وشرف
معناسنه مستعملدر يقال له بناية اى شرف (الابناء) همزه نك كسريله برآدمه
بناء عمارت ويرملك ياخود دخانه يابمق نسنه ويرمك معناسنه در طفيل وكراسنه كى قول
ابنيته اذا اعطيته بناء اوطام يزه دارا (البانى) اسم فاعلدر ومحمد بن اسحق البانى
فلومن اشمع قرئت امهدى (البانية) شول يايه دينوركه بغرى كريشنه يابش
بقى اوله بانية دخى دينوركه يايى انهمه مفعولدر وبانية شول تير اندازه دينوركه
اوق اتركن يايك كريشى اوزره اكيلوب آوز بلور اوله يقال رجل بانية اى يحنى
على الوتر اذا رمى (البنية) غنيه وزننده كعبهٔ معظمه يه اطلاق اولنور مجد
وشرفندن ناشى كه بنايه دن مأخوذدر (المبناة) ميمك فتحى وكسريله [illegible]
اولان سفره كبى سركى يه دينور مقعد ونطاعه وسفره مقوله سنه شاملدر نطع
معناسنه ويرده يه دينور ستر معناسنه وهكيه يه دينور عيبه معناسنه (البوانى)
واو وزننده كوكس قبورغه لرينه دينور وتخته نك ايقلرينه اطلاق اولنور ومنه
يقال القت بوانيه اى اقام وثبت (بنات المحر) بانك فتحى ونانك مربوطه ايله كورده سى
انتو سمز قيزه دينور يقال جارية بنات المحر اى مبنية بوراده نانك طويله ايله
بنت نسخه لرى غلطدر زيرا بنات لفظ مفرده در مبنيه معناسنه (بنى) على
وزننده مصرده بر بنده آديدر (تبنى) مستقبل مؤنث مجهول صيغه سيله شامده
بر موضع آديدر (الابن) همزه نك كسريله ولده دينوركه مراد اوغل در اصلى
بنى ياخود بنوايدى فتحتيله ياء وواو حذف اولندى جمعى ابناء كلور اسباب وزننده
مؤنثى بعضلرده بانه كوره ابن كلمه سى بناء ماده سندندر زيرا ابن پدرك بنا ايلديكى
عمارتدر فهذا برنسنه جهتندن حاصل ولان شيئه ياخود تربيه سيله ياخود تفقد
يا كثرت خدمتى ياخود آنك امرنده كثرت قيامى اولسه بالاضافه ابن اطلاق اولنور
مثلا ابن الحرب وابن السبيل كبى ومصححده مرسومدركه ابن كلمه سنك اصلى بنو
ايدى فتحتيله ياخود بنوايدى بانك كسريله وبوقول تغيير جهتندن اقل وايسردر
مؤنثنده ابنه وفى لغة بنت دينور وكسائى قولى اوزره بنت لفظنك صورت
كتابتنده آخرى تاء اوزره وقف اولنور واول اصلنده هاء در زيرا كلمه معناى تأنيثى
متضمندر ودرونده مرقومدركه بنت واخت كلمه لرينك تالرى اصليه در وصل ووقف

حانەلرنده ثابت اولور على الحقيقة تأنيث ايچون دكلدر زيرا تای تأنيثك ماقبلی الف اولمديغی صورتده دائما مفتوح اولور فاطمه وشجره كبی ومؤنف بوراده قريبا ذكر ايدر (البنوة) ابوه وزننده اغلدر اوغلاق معناسنەدر : يقال بينهما ابوّة و بنوّة يعنی بينلرنده بابالق ونوغلاق واردر (يابنی) بانك ضمی ونونك فتحی و يای مشددەنك كسريله وفتحيله لغتلردر يا ابت ويا ابت كبی وبو ابن كلمه سنك مصغر يدر يای متكلمه مضافدر اصلی بنيو ياخود بنيی ايدی وابناء كلمه سی كه ابن لفظنك جمعيدر مطلق اولەرق سلغده برطا ئفەيه اطلاق اولنور ايديكه اصلی عجمدن اولوب يمن تمككتنده ساكن اولديلر نوشروان انلری طرفندن والی يمن اولان سيف ذی يزن امدادنه كوند روب اوراده اقامت وكيدەرك تأهل وتوطن ايتديلر نسبتلرنده ابناوی ومفرد نه رديله بنوی دينور عربی وزننده وابن كلمه سنه هاء الحاق ايدوب ابنة ديرلر كه مؤنث اولور قيزه دينور دختر معنا سنه وابنت كلمه سی ابن كلمه سی اوزره مبنی دكلدر بلكه علی حدة صفتدر ابتدا الحاق ايچون آخرينه يای تحتيه كتوريلوب بعده تبه ابدال اولندی نسبتنده بنتی دينور وبنوی دخی دينور فتحتيله (الابنم) همزه نك كسريله اصلی ابن در ميم زائده در وابن كبی همزه سی وصليه در ومنه قول حسان رضی الله عنه *ولدنا بنی العنقاء وابنی محرق* فاكرم بنا خالا واكرم بنا ابنما* مترجم حقير ديركه حريری درەده بورسمه تحرير ايلمشدر كه بعضلر ابن كلمەسنك همزەسنی هرمحلده حذف ايلمرايله غلط ايدرلر زيرا همزه مرقومه نك فی همان بين العلمين صفت وقوعنه منحصردر كرك اسم وكرك كنيه وكرك لقب اولسون زيرا صفتك موصوفه شدت اتصالندن ناشی جزء اعتباريله كلمهٔ واحده منزلنده اولمشدر بناء عليه ماقبلنده واقع اسمدن تنوينی حذف ايدوب مثلا رابهرمز وبعلبك ديرلر پس موطن مزبوردن ماعدا محلده همزەنك اثباتی لازمدر كه اول بش محلدن عبارتدر اول ابن كلمه سی ضميره متصل اولمقدر كقولك هذا زيدابنك ثانی يدربنك غيره مضاف اولمقدر كقولك المعتضد بالله ابن اخی المعتمد بالله ثالث اب اعلايه منسوب اولمقدر كقولك ابوالحسن ابن المهدی بالله رابع خبر واقع اولمقدر نحوان كعبا ابن لوی خامس استفهامده واقع اولمقدر نحوهل تميم ابن مر وشارح شهابك بيانته كوره بعضلر كنيه ولقب موقعلرنده حذف ايلمزلر مكركه اشتهاری آنلرايله اوله وبعضلر سطرك اوكنده واقع اولورسەده حذف ايلمزلر لكن بو مرجوحدر انتهی (التبنی) تانی وزننده بناءماده سندندر بيت مبنی يايوسنده اولمق معنا سنه در ومنه حديث بدية بنت غيلان [اذاجلست تبنت] ای صارت كالبيت المبنی يعنی وجودی سموزوفلانه سی كبير اولمغله پاچه لرنی كروب اوتور دقده قبه چادری يايوسنده اولور وتبنی برآدمی اوغول ايدنمك معنا سنه در :

فبهى بهيا من البـاب الرابع اى اخلاه وعطله فتخلى وتعطـل (البهى) غنى وزننده محدثيندندر عروه دن روايت ايلدى (البهاء) بانك فتحيله كوزل اولمق معناسنه‌در : يقال بهو الغلام وبهى وبها وبهاء من الباب الخامس والرابع والثالث اذا حسن واسم اوله‌رق مستعملدر تقول قدملأ عينى بهاؤه اى حسنه و سـود كبوكنك ايشلامسنه دينور يقال ماالطف بهاء [illegible] اى [illegible] ([illegible]) مساواة وزننده حسن و بهاء خصوصنده تفاخر [illegible] : تقول باهيته مباهاة فبهوته اى غلبته بالحسن (الابهاء) [illegible] بوشالتمق معناسنه در : يقال ابهى الاناء اذا فرغه وآت [illegible] قالدرمق ومعطل قلمق معناسنه مستعملدر يقال ابهى الخيل اذا عطلها عن الغزو وكوزل يوزلو اولق معناسنه در : يقال بهى الرجل اذا [illegible] ([illegible]) تأبيه وزننده اوى كبكيش ياپمق معناسنه در : يقـال بهى [illegible] وعمله (الباهية) اغزى كنكيش قيويه دينور يقال بئر باهية اى واسعة الفم (التباهى) تفاعل وزننده تفاخر معناسنه در : يقال تباهوا اذا تفاخروا (بهيه) سميه وزننده تابعيه در روايت حديث ايلدى (البىّ) بىّ وزننده (وابن بى) (وابن بيان) شداد وزننده خسيس ودنى وكم مايه شخصه دينور يقال هو بى وابن بى وابن بيان اى خسيس وبونلر معناى آتيدندر (هىّ بن بى) آدم عليه السلام اولادندن ايدى وقتاكه سـائر اولادلرى [illegible] بررر طرفه متفرق اولدقلرنده اولدخى برجانبه عازم اولوب لكن [illegible] اولمغله من بعد نام و نشانى محسوس اولمدى شارح ديركه بومناسبتله [illegible] و بيقدر اولان كسـيه ده استعمال ايلديلر و يوسف بن هلال بن بيه‌كه [illegible] وزننده در محدثدر (بياك الله) بانك فتحى وبانك تشديديله كه تفعيلدن ماضى [illegible] اضحكك الله معناسنه دركه حق تعالى دائما سنى خندان وشادان قلسون ديمكدر ياخود قربك ياخود جاه بك معناسنه دركه حق تعالى دائماسنى مطلوبكه قاوشدرسون ديمكدر ياخود بوأك معناسنه‌در سنى منازل رفيعه يه ياخود مأواى جنته اسكان ايلسـون ديمكدر حياك لفظنـه ازدواج ايچون واوى يايه وهمزه‌سى الفه قلب ايتمشدر وعند البعض حياك لفظنه اتباعدر زيرا عربلر مزد وجا حيـاك الله وبياك ديرلر و بوقول موجه دكلدر وحياك لفظى تحيتدندر سلم الله عليك معناسنه قال الشارح وفى النهاية فى حديث آدم عليه السلام انه استحرم بعد قتل ابنه مائة سنة فلم يضحك حتى جاء جبريل عليه السلام فقال حياك اب وبياك قيل هواتباع لحياك وقيل معناه اضحكك وقيل عجل لك ماتحب وقيل اعتمدك بالملك وقيل تعمدك بالتحية وقيل اصله بوأك مهموزا فخفف اى اسكنك منزلا فى الجنة وهيأك له قالديكه مؤلف اتبـاع قولنى واولك أوجودينه مبنى تزييف

مستعملدركه فريضه‌يه نافله‌يى اتباع ايلمش اولور يقال تلى صلاته اى اتبع المكتوبة تطوعا و بركسه نذرنى ادا ايلمك معناسنه در : يقال تلى الرجل اذا قضى نذره وحياتدن آخررمق معناسنه در : يقال تلى الرجل اذا صار باخوررمق من عمره (التلاوة) كتابه وزننده قرأن كريم اوقومق على‌قول اعم‌در هركلامى اوقومق معناسندندر تبعيت معناسنه در : تقول تلوت القرأن اوكل كلام تلاوة اذا قرأته (التتالى) تفاعل وزننده نسنه پيدر پى اولمق معناسنه در : يقال تتالت الامور اذا تلى بعضها بعضا (الاتلاء) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى آخره تابع‌قلمق معناسنه در : تقول اتليته اياه اذا اتبعته وبركمسه‌يه برنسنه‌يى احاله وتفويض ايلمك معناسنه در : تقول اتليته عليه اذااحلته وبرآدمه عهد وامان ويرمك معناسنه در تقول اتليته ذمة اى اعطيته اياها مؤلف بونى تكرار ايلمشدر ومدبون ذمتنده مطلوبدن برمقدارنى اليقومق معناسنه در : تقول اتليت حقى‌عنده اذا بقيت منه بقية وبرآدمه سهم جوار ويرمك معناسنه در : تقول اتليته سهمااى‌اعطيته ليستجير به عربك عادتى بودركه بركمسه برينك جوار وامانده اولوب برآخرسمته عزم ايلدكده اندن معلم واسمى مرسوم اوق استصحاب ايدر جوارنده اولديغنه نشان اولمغله اثناء راهده تعرضدن امين اولور واتلاء ناقه‌نك ولدى اردنه دوشمك معناسنه‌در : يقال اتلت الناقة اذاتلاها ولدها (الاستتلاء) بركمسه‌يى برنسنه‌يه تابع اولمق ايچون چاغروب ايستمك معناسنه در : يقال استتلاء الشئ اذا دعاه الى تلوه (التلوّ) عدوّ وزننده دائما غيره اتباع ايدن آدمه دينور يقال رجل تلوّ اى لايزال متبعا (التلو) تانك كسريله برنسنه‌نك اويونتيسنه دينور يقال هوتلوه اذا كان يتلوه و بلند ورفيع نسنه‌يه دينور يقال انه تلوالقدر اى رفيعه وشول دوه ياوريسنه دينوركه سوددن كسيلوب كركى كبى بيودكدنصكره ينه اناسنك اردنه دو شوب كزر اوله جمعى اتلاء كلور واشك وقاطر صو پاسنه دينور يقال رأيته يجر تلوا اى ولد الحمار او البغلى مؤ نثى تلوه‌در و تلوا اجقار حدّنى كچمش اوغلاغه دينوركه تركيده چبش تعبير اولنور وكوز اوائلندن مقدم طوغمش قيونه دينوركه طوقلى تعبير اولنور (التلو) تانك فتحيله قاطر صوپاسى المق معناسنه در : يقال تلا الرجل تلوا اذا اشترى تلوا اى ولد البغل (التلى) غنى وزننده چوق يمين ايدن آدمه دينور يقال رجل تلىّ اى كثير الايمان ومالى چوق ثرو تلو آدمه دينور يقال رجل تلى اى الكثير المال (التلية) بقيه وزننده ومرادفيد كرك دين وكرك سائر نسنه اولسون (التلاوة) ثمامه وزننده بودخى بقيه معناسنه در : يقال فيه تلية وتلاوة اى بقية (التلاء) سحاب وزننده عهد وذمت وامان معناسنه در : يقال اعطا تلاء

ابو نملة وجوارا وشول اوقه دیورکه حارث حرب اوزره برآدمه امان ویروب زبر
حالنه الان کمسه‌نك اده اسمی موسوم اوله تاکه اول آدم بریره کتدکده اول اوق
انتصاب ایدوب كوسترمكله تعرضدن مأمون اوله بعضلرنده اكا سهم الخوار
تصیر ایدرلر (النل) رضا وزننده برنسنه‌دن برمقدار بقیه قالمق معناسنه در
یقال نل من الشهر كذا نلا من الباب الرابع اذا بقی (النتلی) تحیل وزننده بر
نسنه‌نك ارده دوشوب قرکی کبی اراشدرمق معناسنه در : یقال تنلاه ای تتبعه
(النوافی) نافی ونافیه‌نك جمعیدر برنسنه‌نك کبروسنه ودیمه اطلاق اولنور
ونوافی الجبل اللرده سمربالرینه بخود قوبرقلرینه وارد ایهلرینه اطلاق اولنور
ونوافی المقص حنیم نطعی کوحلر بلك اردلرنده کنلرنه اطلاق اولنور (النوی)
هموك وزننده که تشدید واو ایله در برطرزه کوچك سعبه اسمیدر شعر رحلك
بتمه كوزه بوك كبلرنك اسكسه لرنده اولان مندل اوله حفدر (النبت)
تزهت وزننده برموبك آدیدر (المنالی) میمك فتحیله بهر کارتجه طوغوردمن
اولان دفه لره دیبور ظاهرا مفردی منلاه در یقال ابهم متسال ای لم تنتج حتی
صفت وی (النشاوة) (والتشابة) کتابه وزننده اهل علم اولان کمسه مذاکره
ومدارسه یی ترك واهمال ایلمکه دیبور قال الشارح كان حیدن هلال من العلماء
فاضرت به النشاوة ای ترك المذاكرة وهجران المدارسة الواو (النهو) سهو
وزننده غفل اولمق معناسنه در : یقال نها الرجل ینهو نهوا اذا غفل (النهواء)
نونك كسریله كجه‌دن بر بلوکه دیبور یقال مضی نهواء من اللیل ای طائفة منه
(نهیه) سمیه وزننده اسم بنت الجون درکه روایت حدیث ایلدی (الواو النو)
نونك فتحی وواوك تشدیدیله فرد ویکتا معناسنه درکه تك دیمکدر یقال هو نو ای
فرد وبر قات ایه دیبور جمعی أنواء کلور ومنه یقال كان الحبل نوا فصار زوا
وبك نفر سواری به اطلاق اولنور یقال وجه الامیر من جبله بنوای بالف ودینار
وآخرت شغلندن فارغ ونهی بیکار ونهکاره دیبور یقال رجل نوای فارغ من
شغل الدارین ودیکیلوب طوران بناه وعمارته دیبور وبوندن قطعا توقف ایلیوب
برپره دوس طوغری اوق کبی کلان آدمه دیبور اکرنوعا ایرکیلوب سکنه ایدرسه
اطلاق اولنمز یقال جاء فلان نوا ای قاصدا لایعرجه شیء (النوة) هاله ساعت
زمانی معناسنه در : یقال مضت نوة من النهار ای ساعة الواو (التوی)
هوا وزننده هلاك اولمق معناسنه در : یقال توی المال توی من الباب الرابع
اذا هلك (الاتواء) همزه‌نك كسریله هلاك ایلك معناسنه در : یقال اتواه
الله ای اهلكه (التوی) غنی وزننده هلاك وتلف اولمش نسنه‌یه دیبور وبرمحلده
مقیم اولان آدمه دیبور (التوا) رضا وزننده برکونه تمغادرکه دوه‌لرك جلدلرینه

وبو بننه صليب شكلنده باصيلور (توى) سمى وزننده همدان اجمالندن بر موضعدر احمد وعبدالله ابنا الحسين التوبيان المحدثان اورادندر وتى وتاء حرفلرى حروف النيه بابنده مرسومدر (التابه) طابه وزننده وجميع معنالرنده مرادفيدر كما سيذكر

(* فصل الثاء المثلثة *) (الثأى) سعى وزننده (والثأى) ثرى وزننده بر نسنه‌يى افساد ايلمك معناسنه در : يقال ثأى الشئ وثأه ثأوا من الباب الثالث اذا افسده وجرح وقتل وضرب مقوله‌سيله خاصة فساده ويرمك معناسنه‌در : يقال ثأى بينهم اى افسده بالجرح والقتل ونحوه وبومعنالرده اسم اولور يقال هويراب الثأى والثأى اى يصلح الفساد ويقال عظم الثأى بينهم اى جراحات وقتل وضرب وقربه ومطهره مقوله‌سنك ديكشنى سوكك ديكركن بيزى قالين قوللنوب ديكيجك ترشه‌يى ياخود ايبى انجه ايلمك معناسنه‌در كه بدجه ديكش اولور يقال ثأى الاديم وثأه اذا خرم خرزه اوهو ان يغلظ اشفاه وبدق السير وضعف وركاكت معنالرينه در يقال به ثأى وثأى اى ضعف وركاكة وثأى ثرى وهوا وزننده ياره اثرينه ونشانه دينور (الاثاه) همزه‌نك كسريله جرح وقتل ايلمك معناسنه‌در : يقال اثأفيهم اذا قتل وجرح (الثأوة) ثمره وزننده بك ياشلو ديشى قيونه دينور ارق وزبون قيونه دينور وچوق نسنه دن قالمش آزجه بقيه‌يه دينو يقال عنده ثأوة اى بقية قليلة من كثير الباء (التثبية) تأديه وزننده بركدرمك معناسنه‌در : يقال ثبى الشئ اذاجمعه وبر نسنه‌يه مداومت ايلمك معناسنه‌در : يقال ثبى على الامر اذادام عليه وحال حياتنده اولان آدمه مدح وثنا ايلمك معناسنه‌در : يقال ثبى على زيد اذامدحه واثنى عليه وبر نسنه‌يى اصلاح ايلمك معناسنه‌در : يقال ثبى الشئ اذا اصلحه وآرترمق معناسنه‌در : يقال ثبى الشئ اذا زاده واتمام واكمال ايلمك معناسنه‌در : يقال ثبى الشئ اذاتمه وتعظيم معناسنه‌در يقال ثباه اذاعظمه وبركسه پدرينك سيرت وطريقتنى التزام ايلمك معناسنه در يقال ثبى فلان سيرة ابيه اذا سار بسيرته وبرآدم كندى حال ضروت واحتياجندن شكايت ايلمك معناسنه در : يقال لايزال يثبى فلان اى يشكو من حاله واحتياجه وبركسه‌نك ظلمندن والى وحاكمه استعداد واستغاثه ايلمك معناسنه در : يقال ثبى على فلان اذا استعدى عليه وشرّى جمع ايلمك معناسنه در : يقال ثبى الشرّ اذا جمعه وخيرى جمع ايلمك معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال ثبى الخبر اذاجمعه (الثبة) ثانك ضمى و بانك تخفيفيله حوضك وسطنه دينور وجماعت معناسنه در على قول بربلوك سواريلره دينور جمعى ثبات وثبون كلور ثانك ضميله يقال نفروا الى العدو ثبات وثبين اى جماعات اوهى العصبة من الفرسان شارحك بيانته كوره اصلى ثبى ايدى (الاثبية) اثفيه وزننده بودخى جماعت معنا سنه‌در : يقال عنده اثبية

من الجبل اى جمعة وعمرو بن نبى كه سمى وزننده در اصحابدندر اليا (النوّ) ذو قوقيه ايله نرى وزننده بولوت طى وزننده خرمانك دوكلمسنه بولوت كلمرينه دوكديكنه وطلانمسنه ديرلر وصحن قرجلربنه وطلانش وطاشيا سنقدده ديرلر ودبيرلره وجواله باصوب طونيردقلرى حصان قرخلربنه وسائر خار وطاشاك مقوله سنه ديرلركه چوكلك انسنه بسط ايدرلر الواو (النجو) نونك فتحى وجيمك سكونيله طبخوب ساكت اولمق معناسنه در : يقال نجو بنجو نجوا اذا سكت ومثلى هركسنه تعريفى ايلمك معناسنه در : يقال نجا متحه اذا ننه وعرّفه (الانجاء) همزه نك كسريله اسكات ايلمك معناسنه در : يقال انجاه اذا اسكته الواو (الندواء) صحراء وزننده بر موضع آديدر اليا (الندى) نونك فتحى وكسرى ودالك سكونيله (والندى) نرى وزننده خاصة بولان قسملك عدسنه ديرلر على قول اعم دركه ار وعورتك عده سنه شاملدر ومذكر ومؤنث اولور جمعى اندى كلور همزه نك فتحى ودالك كسريله وندى كلور نونك ضمى ودالك كسريله حلى وزننده اصلى ندى ايدى (ذو الندّيه) مصغر نديه سيله سميه وزننده امير المؤمنين امام على المرتضى كرم الله وجهه اوزره خروج ايدن خارجيلرك رئيس وكبيرى اولان حرقوص بن زهير نام شخصك لقبيدر على قول ذو الثدّيه در ياى تحتيه ايله شارح ديركه الى بت قصه اولنوب قولى اولنوب همان عده ندى كبى بلكمه دن عبارت اولمغله ذو الندبه ايله ملقب اولمشدر وذو الندّيه فرسان قريشدن عمرو ابن ودّك لقبيدركه خندق وقعه سنده صدمهٔ تيغ حيدر كرار ايله غلطيدهٔ حمرهٔ بوار اولدى (الندياء) حمراء وزننده بونك عدلى خاتونه ديرلر يقال امرأة ندياء اى عظيمة الندى (الندى) هوا وزننده اصلانمق معناسنه در : يقال ندى الشئ ندى من الباب الرابع اذا ابتل (الندو) بدو وزننده اصلانمق معناسنه در : يقال نداه بندوه ندوا اذا بله (الندّية) سميه وزننده شول طوزه يه ديرلركه سواريلر آتك ايچنه اوق اتوانى اولان سكير وبلك مقوله سى وضع وترك ايدرلر (التندية) تنديه وزننده غدالندرمق معناسنه در : يقال نداه اذا غدّاه الواو (النزوة) نونك فتحى وزانك سكونيله چوقلغه ديرلر كثرت ناس وكثرت مال جهتيله اولسون يقال انّه لذو نزوة اى كثرة من الناس اوالمال وقره ايله نزوتك انتقده واجتماعى اولان كيمه يه ديرلر : يقال هذه لبة نزوة اى ينتق القصر والتزا فيها (المنزاة) مرماة وزننده مالك تكثر وتوفرينه باعث اولان شيئه ديرلر يقال هذا منزاة للمال اى مكثرة له (النزاء) جاوزننده ناس ياخود مال زياده اولوب چوق اولمق معناسنه در : يقال نزا القوم اوالمال ينزو نزاء اذا كثر ونمى وبر آدمك سائره نسبت مالى اكثر اولمق معناسنه در : يقال

اثر ابنو فلان بنی فـلان اذا کانوا اکثر منهم مالا (الثری) هوی وزننده بر آدمك مالی چوق اولمق معناسنه در : یقال ثری الرجل ثری من الباب الرابع اذا کثر ماله (الاثری) همزه نك کسریله بودخی مالی چوق اولمق معناسنه در : یقال اثری فلان اذا کثر ماله (الثری) غنی وزننده چوق ماله دینور یقال مال ثری ای کثیر وثری واثری احوی وزننده مالی چوق آدمه دینور یقال رجل ثری واثری ای کثیر المال (الثروان) سکران وزننده چوق وفراوان نسنه یه دینور یقال شیٔ ثروان ای غزیر کثیر وثروان بررجل آدیدر (الثروی) سکری وزننده زنکین خاتونه یقال امراة ثروی ای متمولة (الثریا) ثانك ضمیله ثری لفظندن مصغردرکه اصلی ثرّیوادر وثریا النجم اسمیدرکه فارسیده پروین وترکیده اولکر دیدکلری طوب کواکبدن عبارتدر منـازل قمردندر محلی ضیق اولوب کواکبی کثیر اولدیغندن اطلاق اولندی پس تصغیری محلی اعتباریله اولور والنجم معرفا آنك علم غالبیدر یقال طلعت الثریا ای النجم شارح دیرکه یکرمی درت کوکب اولمق اوزره مرویدر وثریا مکه ده برقیو اسمیدر وثریا ابن احد الالهانی محدثدر وثریا بغدادده مقتصد خلیفه بنا کرده سی ابنیه دن عبادت برعمارت آدیدر ومحارب قبیله سی یوردلرنده برازصولرك آدیدر (الیاء)(الثری) ثانك فتحی والفك قصریله نم وندی معناسنه در ونمناك طپراغه دینور علی قول شول طپراغه دینورکه اصلندقده ساقزلنوب یاپشقان چامور اولمیه وخیر معناسنه در : یقال هو ذوثری ای ذو خیر وارضه دینور تثنیه سنده ثریان وثروان دینور فتحاتله جمعی اثراء کلور وثروی مصدر اولور برکرکی کبی قوریوب یکشـدکدنصکره اصلنوب یومشمق معناسنه در : یقال ثریت الارض ثری من الباب الرابع اذا ندیت ولانت بعد الجدوبة والیبس (الثریة) غنیه وزننده (والثریاء) حمراء وزننده وصف مذکور اوزره اولان ارضه دینور وثریاء اصلندقده سـاقزلنوب یاپشقان چامور اولمیان طپراغه دینور ثری کبی (الاثراء) همزه نك کسریله یرك نمناك طپراغی چوق اولمق معناسنه در : یقال اثرت الارض اذا کثر ثراها (التثریه) تأدبه وزننده طپراغی اصلتمق معناسنه در : یقال ثری التربة اذابلها ویوغردکشنه صودوکوب ازملك معناسـنه در : یقال ثری الاقط اذاصب علیه الماء ثم لته ویری صوله مق معناسنه در : یقال ثری المکان اذارشه وبرآدم اللرنی یردن قالدرمیوب یره یاپشوب طورمق معناسنه در : یقال ثری فلان اذا الزم یدیه الثری (الثریان) فتحاتله ثری لفظندن تثنیه درکه ذکر اولنـدی بومعنادندرکه یغمور قعر زمینه تأثیر ایدوب تا نمنـاك طپراغه بالغ اولدی دیجك یرده التقی الثریان دیرلر خصب ورخاء موقعنده وبین الرجلین سرعت انفـاق معرضنده ایراد اولنور و بر اعرابی عریان بدنی اوزره ساده برکورك تلبس ایلمکله التقی الثریان دیدی که قاسیغی قیللریله

كوزلك تو بعريك وبى بريه قوشـدبغى كبى ابدى (اوزريه) تعبيه
اخون قتبه ورنجرده اصطلاحى ـوزن معمد الطوى كبه سيدر الواو (النطو)
نونك فتحى وطانك سكونيله اوزاق آتمق معناسـنه در : يقال نطا الرجل ينطوا
نطوا اذا خطا وبجفر معناسـنه در : يقال نطا سخطه اذا ارخى (النطاء)
حمصا وزنده بر وحشك آديدر (النطى) نونك فتحى والفك قصريله يلك امضمده
ايدر يقال به نطى اى افراط الحمق (النطى) غنى وزنـده بلك احمق
آدمه ديرلر يقال رجل نطى اى بين النطى (النطى) ثالثك ضمى وقصر
يله اريحلره ديرلر عنكبوت معناسـنه (الانطاء) افتعال وزنده كيفيت
ـسك وسترخى اولمق معناسـنه در : يقال انطى الرجل اذا استرخى النباه (النعو)
سمو وزنده دائما اهل عرضلره قذف واتهام ايدن شخصه ديرلر نعى مصدريدر
يقال رجل نعو اى قاذف الواو (النعو) نونك فتحيله وحبش خرما آديدر على
قول ابى اولانـه ياخود بومنمش قوروعمه ديركه اولمه يوز طوتمش اولور
معو كله سنده لغتدر انبـاء (النعبة) نونك فتحى وغين معجمه نك سكونيله
قسميه مشمول اولان جوع وضر حالتنه ديرلر يقال اصاب الحى نغبة اى جوع
وافتقار الواو (النغا) نونك ضمى والفك قصريله قيون وكجى وآهو مغوله
سنك وضع وولادت هنكامنده آوازه لربه ديرلر ونعص قيون قسمنك دوداغنده
اولان بريعه ديرلر ونعه مصدر اولور قيون وكجى مغوله سى ملمك معناسـنه در
يقال نغت الشاة بنغو نغـاء اذا صونت النغـا غبة وقيونه ديـور ومنه ماله
نغبة ولا راغبة اى شـاة ولا ناقة (الانغـاء) همزه نك كسريله برآدمه قيون
ويرمك معناسـنه در نقول ابنه خالتى اى ماعطى شـاة وقيونى يا كجى بى منحك
معناسـنه در : يقال انغى شـاه اذا حلها على انتعاء الواو (الانغبة) همزه نك
ضمى وكسرى وفاتك كسرى وياتك تشديديله اوجاق طاشنه ديرلركه اوج دانه سى برى
بريه چاتوب اوزريه تنجره وضع ايدرلر ووبى بصرلرده ايدرلر حالا شهرلرده دمورلردن
اولوركه ساج اياقى تعبير اولنور اول طاشك هر بريه واول دمورك هر اياغنه
انغبه ديرلر اصل ساج اياغنه منصب ديرلر مجزا انغبه ده اطلاق اولنور حتى
اثافى كلور همزه لرك فتحى وياتك تشديد وتخفيفيله وعرب بلرك رماه الله بثالثه
من مراد طـغ وقبا اولنوب آتى ايله داهيه دن كنايه ايلرلر رماه الله بداهية
ديمكدر زيرا ايكى طاش چاتوب تنجره نك بر طرفنى بربوكسك يره ياخود بر قيا كوشه
سنه وضع ايدرلر استحكام ايچون واكا ثالثة الاثافى تعبير ايدرلر (التأثيف)
تفعيل وزنده (الانياف) همزه نك كسريله (والاثغاء) اجراء وزنده
(والتنفية) تزيه وزنده تنجره بى اوجاق طاشلرى ياخود ساج اياغى اوزره

قومق معناسنه در : يقال اثف القدر وآثفها واثفاها وثفاها اذا جعلها على الاثافى مؤلف ايكى اولكى صيغه لرى استطرادا ذكر ايلمشدر نته كه فاء بابنده بو ماده لرى بيان ايلديلر واثفاء بركسه اوج خاتون آلوب اوجاق طاشى ايلمك معنا سنه مستعملدر يقال اثفى الرجل اذا تزوج بثلاث نسوة (الموثفاة) ميمك ضميله اوجاق طاشلرى اوزره بندرلمش تجربه يه دينور (الاثفيه) همزه نك كسريله جماعت انسانى يه دينور (الثفو والثفى) ثالك فتحى وفالك سكونيله بركسيه تابع اولمق معنا سنه در : يقال ثفاه ويثفيه ثفوا وثفيا اذا تبعه ونفى طرد ايلمك معنا سنه در تقول ثفيت القوم اذا طردتهم (التثفى) تشفى وزننده برآدمى كم مايه لك وبدكهرلك جبلتى مآثر ومكارمدن قاصر ايلمك معنا سنه در : يقال تثفى فلا ناعرق سوء اذا قصربه عن المكارم (المثفاة) ميمك كسريله بركونه تمغادر كه ساج اياغى شكلنده اولور واوج ارى وفات ايلمش عورته دينور يقال امرأة مثفاة اذا كانت قددفنت ثلاثة ازواج وچوق ارى وفات ايلمش عورته دخى دينور (المثفى) ميمك كسريله مثفاة لفظنك مذكريدر (اثيفيه) بلهنيه وزننده يمامه ده برقريه در (ذوثيفيه) عقيق مدينه ده بر موضعدر الواو (الثقوة) ثانك ضمى وقافك سكونيله اوسكوره تعبير اولنان قابه دينور سكرجه معناسنه جمعى ثقوات كلور خطوات وزننده (الثنى) ثانك فتحى ونونك سكونيله برنسنه يى قاتنه قيوروب بوكمك معناسنه در يقال ثنى الشئ يثنى ثنيا من الباب الثانى اذارد بعضه على بعض واايكنجى اولمق معناسنه در تقول هذا واحد فاثنه اى كن ثانيه وتقول العرب هو لايثنى ولايثلث اى كبير لايقدر ان ينهض لافى مرة ولافى مرتين ولافى الثالثة يعنى بك ملحم وتنومند اولمغله اوتورديغى يردن برو ايكى واوج كره دپرنشله اياغه قالقمغه قادر اوله من (التثنى) تأبى وزننده (والانثناء) انفعال وزننده (والاثنيناء) اعشيشاب وزننده (والاثناء) همزه نك وثاء مشدده نك كسريله كه اصلى اثتناء ايدى افتعال وزننده تاء مهموسه لكده ثايه مناسب اولمغله ثايه قلب وادغام اولندى مجموعى برنسنه قاتنه اكيلوب بوكلمك معناسنه در : يقال تثنى الشئ وانثنى واثنونى واثنى اذا انعطف (الاثناء) همزه نك فتحيله ثنى لفظنك كه ثاى مكسوره ايله در جمعيدر برنسنه نك قاتنه دينور يقال اثناء الشئ اى قواه وطاقاته وثنى الحيه يلانك قيورلوب چور كلمسنه دينور ياخود قيورمنه وبوكومنه دينور وثنى الوادى درهنك بورغاجنه دينور جمعى اثناء كلور يقال اخذوا فى ثنى الوادى اى فى منعطفه وثنى الناقة ايكنجى قارنده طوغورديغى ولده دينور كذلك اول ناقه يه ده ثنى دينور وبرقوم وجماعتك اصل سيد وسركارندن دونجه اولان سوز صاحبنه دينور كتخدا كبى يقال هو ثنى القوم اى بعد السيد وثنى الليل كيجه نك برساعتنه ياخود مطلق وقتنه

اطلاق اولنور یقال مضی ثنی من اللیل ای ساعة اووقت (المثنی) معلی وزنده
مثناة کلمه‌سنك جمعیدرکه ثنی کبی برنسنه‌نك قاتنه دینور یقال مثانی الشیء ای قواه
وطاقاته ومثانی قرآن شریف بعض مجموعه‌سنه اطلاق اولنور آیت رحمت آیت عذابه
مقرون اولدیغیچون یاخود مرة بعد مرة تثنیه وتکرار اولندیغی ایچون یاخود برحال
سوره فاتحه‌ده اولان آیت مکرره کبی یاخود صبار سورهٔ فاتحه‌در نمازك رکعتلرنده
تکرار اولندیغیچون یاخود سورهٔ بقره‌دن سورهٔ براءه‌یه وارنجه سوره‌لردن
عبارتدر یاخود مطلقا طوالدن ویکیوز آیتدن آز اولوب سورهٔ مفصله‌دن زیاده
اولان سوره‌لردر یاخود سورهٔ حج ونمل وقصص وعنکبوت ونور وانفال ومریم
وروم ویس وفرقان وحجر ورعد وسبا وملائکه وابراهیم وص ومحمد
ولقمان واعراف وزخرف ومؤمن وسجده واحقاف وجاثیه ودخان واحزاب
سوره‌لرندن عبارتدر ومثانی العود طنبورلرك ولاوته‌لرك ایکنجی تللرینه
دینور مفردی مثنی‌در لکن مشهور اولان ایکی تللی طنبوره دینور تعبیری
ورسوره کبی ومثانی الوادی درهنك بوکلم وبوغاج یرلرینه دینور ومثانی الدابه
طوارك دیزسکلریله دیرلرندن عبارتدر وکلدکلری مفصلیدر (الثنیة) ذوالقبوه
دینورکه من عبر عنه بیوتی اکوب وکر اوله یقال شاة ثنیة بینة الثنی عنقها تعبیر
عنه (الاثنان) همزه‌نك کسریله واحدك ایکنجی قاتیدرکه ایکی تعبیر اولنور
مؤنثی ثنتان‌در واثنان کلمه‌سنك اصلی ثنی ایدی ثنیك کسریله زیرا جمعنده اثناء دینور ابن
وابناء کبی (الثنیة) تزکیه وزننده برنسنه‌یی ایکی قلمق معناسنه‌در : یقال
ثناه ای جعله اثنین مترجم حقیر دیرکه علم صرفده تثنیه بوندن مأخوذدر ومناسبتله
اشبو تثنیه ادبیه قید اولندی معلوم اوله‌که شعراء عرب اشعارلرنده اکثر تثنیه وتیره
سبیله خطاب ایدرلر • قفا نبك من ذکری حبیب ومنزل • وقال زجرای یا ابن عفان ازجر
مصراعلرنده اولدیغی کبی بعضلر اکثر مصاحب ایکی اولمق وجهیله توجیه ایدرلر لکن سمع قبوله
احری اولان بودرکه بو محلرده مراد تثنیهٔ افعال مع وحدة الفاعل در ظاهرده فاعله
منقولدر یعنی مرادی تکریرندا در مع وحدة المسندی که تثنیه منادایه نقل اولنمشدر
تأکید وکمال اعتنا فائده‌سنه مبنی‌در پس قفا نبك قولی سن طورسن طوربن
بکا ایده‌یم بن دیمکدرکه وتجوز صیغهٔ مع الغیر اولان نبك کلمه‌سنده دخی جاریدر
وسائر نون جماعته مؤدی اولان محلرده بو نکته‌یه دقت اولنه (ثنا) ثانك
فتحیله ابن احمد درکه محدثدر (مثنی) معنا وزننده (وثناء) غراب وزننده اثنین
اثنین وثنتین ثنتین معنالرینه‌در یعنی اثنین اثنین وثنتین ثنتین کلمه‌لرندن معدولدر
ایکیشر ایکیشر دیمکدر یقال جاؤا مثنی وجاؤا ثناء ای اثنین اثنین وثنتین ثنتین
(الاثنان) همزه‌نك کسریله (والثنی) الی وزننده هفته کونلرندن بازار

ایرتسی کوننك اسمیدر جمعی اثناء واثانین کلور وبعض اشعارده بعیر لام یوم اثنین عنواننده وارد اولمشدر شارح دیرکه مؤلفك الاثنان عنواننده ایرادی حالت رفع اولدیغنه بناء دربوخسه زبانزده اولان یوم الاثنین وکثرت استعمالله اثنین در (الاثنوی) همزه نك کسریله دائما یالکز جه بازار ایرتسی کونی صائم اولان آدمه دینور یقال هو اثنوی ای یصوم الاثنین دائما وحده (الثنی) الی وزننده برایشی ایکی دفعه اشلمکه دینور ومنه الحدیث [لاثنی فی الصدقة] ای لا تؤخذ مرتین فی عام اولا تؤخذ ناقتان مکان واحدة اولا رجوع فیها وثنی رئیس وسر کاردن برمرتبه دون اولان صاحب کلام قومه دینور ویوکدن وقیلدن ایکی قات بوکلمش ایپه دینور (مثنی الایادی) معنی المبادی وزننده برآدمه احسانی بر یاخود زیاده اوله رق اعاده وتکرار ایلمکه دینور علی قول شول حصه لره دینورکه قمار ایچون ذبح اولان دوه دن فضله کلدکده کرمادن بری انی اشترا و قماردن خارج اولنلری اطعام ایدر (المثناة) میمك فتحی و کسریله یوك وقیل مقوله سندن بوکلمش ایپه دینور و کتاب اللهك غیری کتابدن استکتاب و استنساخ اولنمش کلامه دینور کویا که کتاب اللهدن استکتاب اولنان مبدأ و بو مثناة اعتبار اولنور و عند البعض شول دوزمجه کتابه دینورکه موسی علی نبینا و علیه السلامدنصکره احبار بنی اسرائیل بینلرنده عندلرنده وضع وترتیب ایدوب دلخواهلری اوزره دیدکلری نسنه یی تحلیل و تحریم ایلدیلر علی قول غناء وطرب نغمه یه اطلاق اولنور یاخود فارسیده دوبیتی دیدکلری شعردن عبارتدرکه حالا مثنوی تعبیر اولنور قال الشارح ومنه حدیث ابن عمر رضی الله عنه ومن اشراط الساعة ان یقرء فیما بینهم بالمثناة لیس احد لغیرها (الثنایة والثناء) ثالرك کسریله بونلرده یوکدن و قیلدن بوکلمش ایپه دینور (الثنیان) بنیان وزننده بو دخی ایکنجی مرتبه ده اولان سوز صاحبنه دینور جمعی ثنیه در ثای مکسوره ایله و رأی و عقل و تدبیردن عاری آدمه دینور و رأی فاسده دینور (الثنی) هدی وزننده بو دخی ایکنجی رئیسه دینور (الثنیة) بلیه وزننده یوقشه دینور علی قول یوقشده اولان یوله یاخود طاغه یاخود طاغده اولان یوله یاخود طاغه صعود ایده جك یوله دینور ترکیده بلاز تعبیر اولنور کاف عجمی ایله یقال سلکوا ثنیة ای عقبة اوطریقها اوالجبل اوالطریقة فیه اوالیه شارح دیرکه مقتضای ماده اوزره اکری بوکری اولان یوقش اولمقدر و ثنیه شول ذواته اطلاق اولنورکه حق جل وعلا انلری صعقه دن استثنا ایلمشدر مؤلفك مرادی حدیث آتیدر روی عن کعب انه قال الشهداء ثنیة الله فی الخلق کأنه اوّل قوله تعالی [ونفخ فی الصور فصعق من فی السموات و من فی الارض الا من شا الله] فالذین استثناهم الله من الصعق الشهداء

لاسم مصدرهر اخباه بولنور كما في النهاية و نبه استغنا معناسنه در : يقال ما عنك
تنبيس عبوا نبه اي استغنا . و درت اوته ديشلرينه هر بربنه ديوركه ايلكبي
بينده و ايكنجي بوقريده اونور جمعي ثنيه كلور و شول طعامه ديوركه ايلكي
پشمه وارمش اوله مذكرلرده ثني ديور غني وزنده و درت پشنه كيرمش قصراله
ديور كذلك مؤنثي ثنيه در و اوچ پشنه كيرمش قيون و كچي و صغره ديور
حيوانات مذكوره سن مشوري ثنيه لري القا ايتديكيچون اطلاق اولنور و خرماقي
براركن استثنا اولنمش خرما آغاجنه ديور صاريرخرماقي بيع و ابصار اولندقده
بيمس كندي تعيچون اقرار اولنان اغاجدر (الثنيا و الثنوى) بشرى وزنلرنده
(و الثنية) غرفه وزنده مدوح اولان دوملك پشنه و اولقرينه اطلاق اولنور
بيع اقرار كندى تعيچون استثنا ايدر اولندبعه مبنى وثنيا اسم اولنور استثنا
اولنان شيئه ديور (المثناة) معلاة وزنده برموضعدر (مثنى) معنى وزنده
بر رجل آديدر (الاثناء) همزه نك كسريله دوه ثني اولمق معناسنه دركه اتي
پشمه وارمقدن عبارتدر يقال اثنى البعير اذا صار ثنيا و بر آدمى وصف ايلمك
معناسنه در مدحله ياخود ذم ايله ياخود مدحه خاصدر كما سيذكر يقال اثنى عليه اذا
وصفه بمدح اوذم اوخاص بمدح (الثناء) ثالث فتحيله (و الثنية) تاديه
وزنده اسملردر بر آدمى مدح ياخود ذم جهتيله وصف ايلمكه ديور على قول
مدح جهتنه خاصدر يقال طيره ثناء و الثنية اي الوصف بمدح او ذم او خاص
بمدح بورانده ثنية اسمدر و مصدر اولهرق استعمال اولنور يقال ثنى عليه بمعنى
اثنى (الثناء) كتاب وزنده فناء معناسنه دركه خانه نك حوليسنه و بورده سنه
ديور و دوه نك ديزي بغنه ديور و بو ابن سيده دن منقولدر مترجم ديركه صاحب
مصباحك بيانه كوره ثنيا بشرى وزنده و ثنوى فتحتينله و قصر ايله استثناء
معناسنه اسملردر استثناء عطف الحبل معناسندن استفعالدر عن حرفيله در و صرف
معناسنه استعمال اولنور پس هوپون بو معنادن اخذ ايتمشلردر كه عاملى مستثنادن
صرف و تحويلدن عبارتدر و بعض عبارده مثنوية تعبيرى وارد اولمغله استثناء
معناسنه در (النهو) سهو وزنده احمق اولمق معناسنه در : يقال نه الرجل
ينهو نهوا اذا حمق (المناهاة) مباهاة وزنده مقوله معناسنه در : يقال ناهاه اذا
قاوله آتيه (الثواء) ثالث فتحيله (والثوى) غنى وزنده بر يرده چوق زمان
مكث و اقامت ايلمك على قول قوتمق معناسنه در : يقال ثوى المكان و بالمكان يثوى
ثواء وثويا اذا اطال الاقامة به (ونزل) و قبره قوتمق معناسنه در : يقال ثوى الميت
على نجعون انا قبر (الاثواء) همزه نك كسريله ثواء معناسنه در : يقال اثوى
بالمكان يعني ثوى به و بر آدمي بر يرده مقيم ايتمك معناسنه در تقول اثويته فيه

اذا الزمته الثواء فيه و برآدمی مهمان ایدنمك معناسنه در تقول اثويته اذا اضفته
(التثوية) تسويه وزننده بو دخی برآدمی بر برده مقيم قلمق معناسنه‌در تقول
ثويته اذا الزمته الثواء و اولمك معناسنه مستعملدر يقال ثوى فلان اذا مات
(المثوى) مأوى وزننده منزل معناسنه‌در جمعی مثاوی‌در يقال نزل‌امثوى مباركا
ای منزلا (ابوالمثوى) قوناق صاحبنه دینور رب المنزل معناسنه و مهمانه‌دينور
ضيف معناسنه (الثوى) غنى وزننده مهمان ايچون تهيئه و ترتيب اولنان اوه
و اوطه‌یه دينور يقال انزلوه ثويا ای‌بيتامهيأ للضيف و مهمانه دينور يقال‌هوثويه
ای ضيفه و اسير و كرفتاره دينور و حرمين شريفينك برنده مجاور اولان آدمه
دينور (الثوية) غنيه وزننده بر موضع آديدر وكشينك خاتوننه دينور يقال
هذه ثوية فلان ای مرأته و ثوبه و ثايه يوللرده نشان ايچون منصوب‌اولان شول
ميله دينوركه قاعد كسه‌نك قدی مقدارنجه اوله و ثايه اوبه‌دن بعيد اولان دوه
يتاغنه دينور ياخود اوبه‌نك يوره سنده اولاننه دينور (الثوة) كوه وزننده
بو دخی قاعد ادمك قدی مقدارنده اولان ميله دينور و خرت مرت خانه اسبابنه
دينور جمعی ثوی كلور هدی وزننده و بعضلر ديديكه ثوه و ثوی جثی وزننده
يومق طرزنده شول بجاوره بوالغنه دينوركه اوزرنده يايق يايدقلری قازغك
اوزرينه قورلر تاكه طلوم دلنوب برتمیه و بعضلر عندنده ثوه طبراغی قالين
هوبك يره دينوركه بعضا اوزرينه طاشدن ايوق نصب‌ايدرلر يول بيلنمكه علامت
اولمق ايچون و بعضلر ديديكه ثوه شول پلاس و بجاوره مقوله‌سنه دينوركه يايق
ايتدكلری طلومی بردن حفظ ايچون آلتنه قورلر (الثاوة) ثايه معناسنه‌دركه
اوبه‌دن بعيد ياخود اوبه‌نك چوره سنده اولان دوه يتاغنه دينور (ثاءه) حاله
وزننده بر موضعدر (الثاء) حروف هجادندر (الثاوية) ثاء حرفنده اولان
قافيه‌در يقال قافية ثاوية ای على حرف الثاء الياء (الثية نيه وزننده قيون
يتاغنه دينور آغيل و ماندره كبی
(* فصل الجيم الياء *) (الجای) قصر ايله جوی وزننده (و الجئة) ثبه
وزننده (و الجووة)جعوه وزننده‌آت و دوه الواندن بركونه لوندركه قيرمزی‌يه
مائل بوزلقدر على‌قول بولانق اشقرلقدركه دمور پاسی لوننده اولور يقال جئ
الفرس و جأی جأی و جئة و جؤوة من‌الباب الرابع و الثالث و هوغبرة فی‌حمرة
اوكدرة فی صدئة (الاجئواء) ارعواء وزننده بو دخی آت و دوه لون مذكور
اوزره اولمق معناسنه در : يقال اجئوى الفرس بمعنى جئ (الاجوى) احوى
وزننده صفتدر لون مذكوراوزره اولان آته دينور مؤنثنده جاوی‌دينور سكری
وزننده (الجؤوه) جعوه وزننده طپراغی قرامتق ارض غليظه‌يه دينور الواو

(الجبي) جيمك فتحى وهمزه‌نك سكونيله ايلجى كوندرمك صلاح الف معناسنه‌در :
يقال جبى الثوب جبوا من الباب الثالث اذا ساقه و سحفه و صوالجى حصه الملك
معناسنه‌در : يقال جبى الماء اذا جمعها و برشه‌ى اورتوب ويرمك معناسنه‌در
يقال جبى الشئ اذا قطعه و اثر و نفر الالف معناسنه‌در : يقال جبى الشئ كه
و سفره والجموع معناسنه‌در : يقال جبى له اذا حسبوه يقال الحق لا يخفى مرادى
لا يحس عاله بين العرب سقلسى طونمبوب ماله الامير و هو مصروبحر لنم
زار اللبن كنه حقنده ضرب اولنور و مع الالف معناسنه‌در : يقال جبا لا منه
خارجك بينه كوره صحيح نسخه‌سى غلطدر و برلى جعلق معناسنه‌در : يقال
جبى السقه مرفعه (الخوة) كنه وزنده ايچنه خمره وضع اولنان صوره
ديبور جبوه اوزرينه خمره قويلان نسخه‌يه ديبور كرك دريجى وكرك سائردن
اولسون (الخأ) كتاب وزنده (والخواه والحبابة) حمرك كسريله وغرده
جاوه معناسنه‌در (الجن) صبى وزنده شول طومه ديبوركه نعش يرى
اربعوب اجوه يرنمش اوليه ايچ بولنمن و طشره‌سى قرشولقى بيله اولمش
اوله يقال سقه مجو لما كان فدفوسل بين رفعتين من وجهيه (جوزه) نحو وزنده
بمده برقريه آديدر (جوزه) صبه وزنده بر رجل اسميدر (الخوه) عروه
وزنده نسخه ديبور يقال اصبتهم حوة اى قحطى و (الخبة والحبوة)
كنده وزنلرنده متفرق نسخه‌يى ديبوب بركدرمك معناسنه‌در : يقال جبى الخراج
يجبى نفرى برى وجبى يجبو كدعا يدعو حباية وجباوة من الباب الثانى والاول الاجمعه
بونسخ نسخه‌سى غلطدر (الجبا) جيمك حركات ثلاثى و العصر قصريله
(والجى) جيمك فتحيله نسى كلمك حوضنه صوبى اوزرى وراون كتوروب
بركدرمك معناسنه‌در : يقال حى القوم ومنهم وجى الماء فى الخوض جبا مثلثة
وحبى ا جمعه مؤلفك سوقنه كوره حباه وجباوه خراج و وظايف مقوله‌سنده
مستعملدر (الجى) عصا وزنده قيو قازلجق مكاه ديبور و قيونك كنارنه
ديبور و دوهلرى سق ايدن كسه قيويه بركون مقدم كلوب دوهلر ايچون حوضنده
بركدردى صويه ديبوركه ايرتسى كون دوهلرى كتوروب سق ايدر يقال اسق
ابلى من جبا حوضك بورادن مؤلف مسامحه اولمشدر (الخابية) يوز حوضه
ديبور يقال حضنة كالجابية وهى حوض الضخم و جماعت معناسنه‌در و دمشق
قصبه‌سنده برقريه آديدر (باب الجابية) دمشقده‌در و ازمولردن بربعيدركه قريه
مزبوره جهتنه كشاده‌در (الجابى) جكركه اطلاق اولنور اوقاف جابيلرى
جكك فلسفى مضرردر (الجبابا) عطا وزنده شول اشمه‌لره ديبوركه قارلدن
صكره بجنه باغ جبوقلرى نصب اولنه (الاجتناء) افتعال وزنده اورندغك

معنا

معناسنه در : يقال اجتباه اذا اختاره (التجبية) تأديه وزننده بركمسه اللرنى
ركوع هيئتنده دیزلرينه قومق على قول سجود هيئتنده يره قومق ياخود يوزى اوزره
يره قپانمق معناسنه در : يقال جبى الرجل اذا وضع يديه على ركبتيه اوعلى الارض او انكب
على وجهه و ركوع ايدن آدمك هيئتى اوزره اياغه قالقمق معناسنه دركه اللرنى
ديزلرينه قيوب اكيله‌رك قالقمقدر زيرا حالت مزبوره‌ده اعضاسنى جمع ايتمش اولور
قال الشارح وفى حديث عبد الله بن مسعود انه ذكر القيامة قال و يجبون تجبية
رجل واحد قياما لرب العالمين وهى ان يقوم قيام الراكع (الاجباء) همزه نك
كسريله دوه صاحبى زكات آلمغه مباشر اولان كمسه‌دن دوه‌لرنى قاچروب نابديد
ايلمك معناسنه در : يقال اجبى ابله اذا غابها عن المصدق و اكينك صلاحى ظاهر
اولمزدن مقدم صاتمق معناسنه در : يقال اجبى زرعه اذا باعه قبل بدو صلاحه
الواو (الجبوة) جيمك كسريله (والجبا) جيمك كسرى والفك قصريله
(والجباوة) (والجباية) كتابه وزننده (والجبا) عصا وزننده بونلرده
ديروب بركدرمك معناسنه در واو يه ويائيه در يقال جبا المال يجبو كدعا يدعو
وجبا يجبى كرمى يرمى جبوة وجبا وجباوة وجباية وجبا من الباب الاول والثانى
اذا جمعه شارح ديركه بوراده كسعى يسعى نسخه‌لرى غلطدر ياخود اصلى مهموز
دیبن قوله مبنى دركه باب ثالثدن اولور (الجباوة) (والجبوة) (والجباة)
(والجبا) جيملرك كسريله (والجباوة) سحابه وزننده حوضده بركدرلمش ديرنتى صويه دينور
(الجبا) عصا وزننده حوضه دينور على قول قيو كنارنده صو چكن ادمك طوره جغى موقعه
دينور وقيونك يوره سنه وچوره سنه دينور جمعى اجباء كلور ومحمد بن ابراهيم
الجابى محدثدر وعلى بن الجابى الخطيب مقرئ ومتأخر بند ندر الواو (الجثوة)
جيمك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله برارايه بركمش طاشلمغه دينور وجسد وبدنه
دينور ورآتش كوزينه دينور يقال اخذ جثوة من النار اى جذوة ورنسنه نك
اورته سنه دينور يقال جثوته اى وسطه جمعلرى جثى كلور جيمك ضمى وكسريله
(جثى الحرم) جيمك ضمى وكسريله كه جثوهٔ مذكوره‌نك جمعيدر حرم شريف
حدودنده تعيين سنور ايچون بركدروب يغدقلرى طاشلمغه دينور ياخود شول
ديكلمش بتلره دينوركه جاهليتده آنلر اوزره قربان ذبح اولنور ايدى بوراده
جوهرى وهم ايلدى يعنى حجارهٔ جرانله بيان ايلدى (الجثو) علوّ وزننده
(والجثى) غنى وزننده ديز اوزره اوتورمق معناسنه‌دركه ديز چوكمك تعبير
اولنور على قول اياق پرمقلرينك اوجلرى اوزره طورمق معناسنه‌در : يقال جثا
الرجل يجثو ويجثى جثوا وجثيا من الباب الاول والثانى اذا جلس على ركبتيه اوقام
على اطراف اصابعه پس بو واويه ويائيه اولور (الاجثاء) همزه نك كسريله

خجو اولان كشى به دينور موتنى خجواء در (التجخية) تأديه وزننده مصلى سجده ده قوللرنى آچوب قارننى يردن ميد انلو ايلمك معناسنه در : يقال جخى المصلى اذا خوى فى سجوده يعنى مدضبغيه وتجافى عن الارض وميل ايلمك معناسنه در : يقال جخى الليل اذا مال و پيرلكدن بل بوكلمك معناسنه در : يقال جخى الشيخ اذا انحنى [illegible] [كالكوز مجخيا] يعنى فى وصف القلوب اى قلب مائل منحن شبه القلب الذى لايعى خيرا بالكوز المائل المنحنى الذى لايثبت فيه شئ بوراده جوهرى [illegible] ومنه قول حذيفة عنوانده ايراد ايلدى لكن نهايده دخى حذيفه [illegible] دركه راوى حذيفه اولور (التجخى) تفعل وزننده كه اصلى تجخو ايدى بخوردان اوزره اكيلوب بخورلنمق معناسنه در : يقال تجخى على الجمرة اذا تبخر وديستى مقوله‌سى يوزى قويى دورلمك معناسنه در : يقال تجخى الكوز اذا انكب الواو (الجدا) عصا وزننده (والجدوى) فحوى وزننده هر يره احاطه ايدن يغموره دينور على قول منتهاسى معلوم اولميانه دينور يقال وقع الجدا والجدوى اى المطر العام اوالذى لايعرف اقصاه وبخششه دينور يقال قل جداه وجدواه اى عطيته وجدى كلمه‌سنك تثنيه سنده جدوان دينور وجديان دينوركه نادرر عثمانيه (الجدو) جيمك فتحيله بخشش ويرمك معناسنه در : يقال جدى عليه يجدوجدوا اذا اعطاه الجدوى وبرآدمدن برحاجت ايستمك معناسنه در : يقال جداه اذاسأله حاجة (الاجداء) همزه‌نك كسريله بودخى عطيه ويرمك معناسنه در : يقال اجداه اى اعطاه عطية (الجادى) (والمجتدى) طالب عطيه يه دينور يقال رجل جاد ومجتد اى طالب الجدوى (الاجتداء) افتعال وزننده برآدمدن حاجت ايستمك معناسنه در : يقال اجتداه اذا سأله حاجة (جدا الدهر) عصا وزننده مطر عام معناسندن مأخوذ شمول واستيعاب معناسنه مستعملدر ومنه يقال لاافعل ذلك جدا الدهر اى آخره يعنى ابدا وخير واسع معناسنه مستعملدر يقال به خير جدا اى واسع الباء (الجدى) جيمك فتحى ودالك سكونيله اركك اوغلاغه دينور جمعى اجدى كلور وجداء وجديان كلور جيملرك كسريله شارح دركه مؤنثى عناق در وجدى بركوكب اديدركه قطب شمالى يوره‌سنده بنات نعش ايله بيله جه‌دوران ايدر شارح ديركه اكا منجملر جدى ديرلر مصغر بنيه سيله برج جدى ايله فرق ايچون وجدى دلو برجنه متصل اولان برجك آديدر وبين العرب بومتعارف دكلدر (الجدية) رميه وزننده (والجدية) تمره وزننده ايرم ديدكلرى ايچى طلو كچه ليجه نسنه دركه آت ايرينك ودابه سمرينك آلتنه قورلر جمعى جديات كلور بليات وزننده بونى كرچه تركى لغتلرده ايرم واكره ديه رك بيان ايدرلر لكن بوعرب وتركانه مخصوصدر

قربسنده كدمكت ديو وجدية زنيه وزننده اوزون اولاقي افق فاته ديور
وشمه معناسنه در وصلك قدمه سنه ديور وانسان جهره سنك رنكنه ديور
(جدية) جهة واحده بر طاقت كيمر (الجدى والجداء) زعفرانه ديور
وجاديه جيمك ... ديور (الاجداء) همزه نك كسريله چاره دن قال افق
معناسنه در : يقال اجدى الشرح للانسان (الجدى) جيمك فتحيله ركسه دن
تحصيل طلب العطيه معناسنه در : يقال جديته جديا اى طلبت جدواه
(الجداية) جيمك فتحى وكسريله آهو ياوريسنه ديور غزاله معناسنه
(جدى) جيمك وزننده اى العطية ولدر بدر وجدى بن تمخر شعرادندر
(الجداء) غراب وزننده بر عددى عدد آخره ضربدن حاصل اولان مبلغ حسابه
ديور مثلا اوچى اوچه ضربدن حاصل اولان طقوز كبى يقال ثلاثه جداء
ثلاثه تسعة الواو (الجذو) جيمك فتحى وذال معجمه نك سكونيله (والجذو)
سمو وزننده ايق اوزرنه ثابت اولوب ... معناسنه در : يقال جذا الرجل يجذو
جذوا وجذوا اذا ثبت قائم اولدى چوكوب اوتورمق على قول ايق بر مقدار يك اوجلرى
اوزره بصوب طورمق معناسنه در : يقال جذا الرجل اذا جثا اوقام على اطراف
اصابعه وطورمكله وسفرده بينوب قالمق معناسنه در : يقال جذا القراد في جنب
البعير اذا لصق به وازمه واوركجى بك بعمو اولمق معناسنه در : يقال جذا السنام
اذا حمل الشحم (الاجذاء) همزه نك كسريله بودخى ايق اوزره ميل كبى ثابت
اولوب طورمق معناسنه در : يقال اجذى الرجل اذا ثبت قائما وبركمسه كوزنى
توكنه ديكوب بقه رق طورمق معناسنه در : يقال اجذى طرفه اذا نصبه
ورمى به امامه وديوه كوشكنك اوركجى بك باغنو اولمق معناسنه در : يقال
اجذى الفصيل اذا حمل فى سنامه شحما (الجواذ) جيمك فتحيله شول دوه لره ديور كه
منبسط يورييوب طرنقلرى اوجنه بصه رق ديكنه يوررلوله مفردى جاذى وجاذيه در
(الجذوة) جيمك حركات ثلاثيله يوتلشدن كتان آتش پارمسنه ديور قبسه معناسنه واتش
تورنه ديور وجمره معناسنه در كه تتشلو كومكو اوله جقدر بعد الالتهاب
قالن انشلو وطون حرده سنن عبارتدر جمعى جذى كلور جيمك ضمى وكسرى
والعنك فتحيله وجذاء كلور جبال وزننده يقال اتى بجذوة اى قبسة من النار والجمرة
والخدمة (الجذاة) حصاة وزننده ايرى اغاج اوجنه وكتوكنه ديور جمعى
جذاء كلور جبال وزننده وبر موضع اديدر (الجذى) قولاجى قسه آدمه ديور
يقال رجل جذا اى قصير الباع (الجذاء) محراب وزننده مطراق
تعبير اولنان دست چوبه در كه اعراب طائفه سى انكله لعب ايدوب
وبدى الحديد سلاح ابدرلر وقوش منقارنه ديور (الجذوذى) احذبذاء ماده

سنده اسم فاعلدر منزلده یاخود بولده یاخود خانه‌دن اصلا مفارقت ایلمیوب دائما اوراده طوران آدمه دینور یقال هو مجذوذ اذ کان یلازم المنزل والرحل الیاء (الجذی) جیمک فتحیله (والاجذاء) همزه‌نک کسریله منع ایلمک معناسنه در تقول جذبته عنه اذا منعته (الجذبه) جیمک کسریله اغاج اومجه‌سنه دینور (الجذی) جیمک کسریله بر نسنه‌نک کوکنه دینور واصلنه دینور (التجاذی) تفاعل وزننده صیرلمق معناسنه : یقال تجاذی السیف اذا انسل (التجذی) تفعل وزننده ارکک کوکرجین دیشیسنک اطرافنده اوته رك وقویروغنی یره سوره‌رك طولانوب دونمك معناسنه در : یقال الحمام یتجذی بالحمامة ای یمسح الارض بذنبه اذا هدر الواوا (الجرو) جیمک حرکات ثلاثی ورانک سکونیله هرنسنه نك کوچکنه دینور حتی حنظل وبطیخ مقوله‌سنك کوچکنه دینور جمعی اجری کلور همزه‌نك فتحی ورانك کسریله وجراء کلور جیمک کسریله یقال جرو الحنظل والبطیخ ونحوه وکل شیء للصغیر منه وجرو کذلك مثلثة کلب وارسلان انیکلرینه دینور جمعی اجری واجریه واجراء وجراء کلور وبعض اغاجك ونباتك شاخلری اوجلرنده اولان تخم کیسه سنه دینور بقله غلافی طرزنده اولور وهنوز یتشمش میوه‌یه دینور ودوه‌نك اورکجنه عارض اولان ومه کذلك بوغزنده ظهور ایدن دینور وعبیدالله ابن محمد النحوی جدینك اسمیدر (المجری) (والمجریة) اسم فاعل بنیه لریله یاوریلی کوبکه دینور یقال کلبة مجرومجریة ای ذات جرو (الجروة) جیمک کسریله قصه وبودور ناقه‌یه دینور وایکی قسراغك آدیدر (بنوجروه) بر بطن در (جرو) جیمک کسریله (وجری) سمی وزننده (وجربی) سمیة وزننده اسامیدندر الیاء (الجوی) جیمک فتحی سکونیله (والجریان) فتحاتله (والجریة) جیمک کسریله آقمق معناسنه در : یقال جری الماء ونحوه یجری جریانا وجریة اذا سال مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جری ماده سی سرعتله مرور وکذران ایلمکه موضوعدر معانیء سائره آندن مأخوذدر وجری وجراء جیمک کسریله آت وسائردابه سکرتمك معناسنه‌در : یقال جری الفرس ونحوه وجریا وجراء (الاجراء) همزه نك کسریله صویی آقتمق معناسنه‌در : یقال اجری الماء اذا ساله وآتی سکرتدرمك معناسنه‌در : یقال اجری الفرس اجراء وبرخصوص ضمننده وکیل کوندرمك معناسنه‌در : یقال اجری الرجل اذا ارسل وکیلاونبات اوجلرنده تخم کیسه‌لری ظهور ایدوب تخملنمق معناسنه‌در : یقال اجرت القبلة اذصارت لها جراء (المجاراة) مباهاة وزننده (والجراء) جدال وزننده برکسه ایله یوریمك وسکرتمك بابنده یارشمق معناسنه در : یقال جاراه مجاراة وجراء اذا جری معه (الاجریا) همزه‌نك کسریله جری وجریان معناسنه اسمدر بعض

مصدرده اجرى موادنده مرسومدر كه همزه مكسوره وراى مشدده ايله اولان مجصدر (الخريه) كوننده اطلاق اولنور سير وجريانده تبيئ وسعبه يه اطلاق اولنور كه سفت غالبه در وهر ايكى حضرت پروردكارك ه شأنه مننه اراده وامده ايتديكى رزق واحساننه اطلاق اولنوروكره وآتم موبنه ديور حضرى حوالى در شارح ديركه نجره فيرمجازيه اطلاق حدمت وامده حسنات ايلر ترجيه معى در بعده مطلقا كثير مسكده استعمال اولندى (الخرايه) (والخراك) (والخريا) قصراله (والخرائية) جيملرك فتحيله (والخراء) جيمك كسريله سوتده جاريه لقه ديور (الخمرى) مأوى وزننده اهل عروض اصطلاحنده روى حرفنك حركه سنه اطلاق اولنور اعراب وبناء حركاتنك محل جريانى اولديغيچون (المجرى) ميمك فتحيله عندالنحويين كلمه لرينك اواخريته اطلاق اولنور (المجرى) ميمك ضمى وراك فتحيله افعال بابندن مصدر ميمى در (المجرى) ميمك وراك فتحيله ثلاثيدن مصدر ميمى در ومنهما قوله تعالى [بسم الله مجريها] الآية قرئ بالضم والفتح (جاريه) اسمى رجالدندر جاريه بن قدامه وزيددن جاريه صحابى رجالدندر (الاجريا) همزه نك وراك كسرى وياك تشديديله والفك قصرى وبعضا مديله (والخريه) سمار وزننده (والاجريه) همزه نك وراك كسريله آدمك دائما عزم وسلوكى وجريان ايلديكى سمت وجهته ديور يقال جرى على اجريه واجريائه وجرياه واجريته اى على الوجه الذى يأخذ فيه ويجرى عليه وخلق وطبيعه معناسنه در : يقال اجريه اجريائه وجرياه واجريته كذا اى خلقه وطبيعته (الجرىّ) غنى وزننده وكيل معناسنه در : مؤكلنك مجراسنه جاريدر مفرد وجمع ومذكرى ومؤنثى برابردر واجيرى به اطلاق اولنور يقال هو جرىّ اى رسول واجير ومزدوره اطلاق اولنور وكفيل وضامن معناسنه در : يقال هو جرى له اى ضامن (الجرايه) جيمك فتحى وكسريله وكالة معناسنه در : يقال ارسله بالجرايه اى بالوكالة (التجريه) تذبه وزننده وكيل بولمق معناسنه در : يقال جرى فلان فلانى ارسله وكيلا (الجرى) ذمى وزننده برجنس معروف بالق آديدر تركيده يلان بالغى ديدكلرى مارماهى معناسنه در دخى ديور (الجرّيه) ذميه وزننده قورسقه ديور حوصله معناسنه كه مجراى طعامدر (من جرائك) جيمك كسرى والفك سكونى وقصرى ومدى وراك تخفيف وتشديديله من اجلك معناسنه مستعملدر كه سندن اوتورى وسنكچون ايله تعبير اولنور فارسيده بر اى تو مرادفيدر تقول فعلته من جراك ومن جرائك اى من اجلك بونك تخفيفى جريان ماده سندندر وتشديدى جرماده سندندر نته كه ماده سنده بيان اولندى وحبيبه بنت ابى تجراه كه ميمك ضمى وفتحيله در صحابيه در ياخود زاى معجمه وهمزه ايله در (الجزاء) زاى معجمه ايله وفاء وزننده (والجزيه)

مكافاة على الشيء معناسنه اسملردركه بر نسنه به مقابل عوضدن عبارتدر يقال هذا جزاء مافعلت وجازيته اى مكافاته وجزا مصدر اولور مكافاة ايلمك معناسنه در : يقال جزاه به وعليه يجزى جزا اذا كافاه وكافى اولمق معناسنه در : يقال جزى الشى اذا كفى واوده‌مك معناسنه‌در : يقال جزى عنه اذا قضى (المجازاة) مكافاة وزننده (والجزاء) جدال وزننده بودخى بركمسيه عوض ومكافاة ايلمك معناسنه‌در : يقال جازاه مجازاة وجزاء اذا كافاه (التجازى) تفاعل وزننده بورجلويه ثقلك ايدوب دينى طلب ايلمك معناسنه‌دركه تقاضا ايلمك تعبير اولنور يقال تجازى دينه وبدينه اذا تقاضاه (الاجتزا) افتعال وزننده بر كمسه دن عوض وجزا طلب ايلمك معناسنه‌در : يقال اجتزاه اذا طلب منه الجزا (الاجزاء) همزه‌نك كسريله برنسنه آخرك مقامنه كفايتندن قاصر اولمق وجهله قائم معناسنه در : يقال اجزى كذا عن كذا اى اقام مقامه ولم يكفه وفلان اكا فلان كمسه نك غنا وكفايتنى ويردى يعنى اكا تمام وجهله بدل اولدى موقعنده اجزى عنه مجزى فلان ومجزانه ديرلر وبومهموزده لغتدر نته كه همزه‌ده ذكر اولنلدى واجزاء بچاغه صاب كچورمك معناسنه‌در : يقال اجزى السكين بمعنى اجزأه يعنى بودخى مهموزده لغتدر (الجزية) جيمك كسريله خراج ارضه دينوركه ارض خراجيه‌دن آلنان ماله دينور يقال ادى جزية ارضه اى خراجه وذمى طائفه سندن آلنان باش خراجنه دينور جمعى جزا كلور جيمك كسرى وزايك فتحيله وجزى كلور جيمك كسرى وزايك سكونيله وجزاء كلور جبال كبى شارحك بياننه كوره جزا ماده سندندر لكن معرباتده جزيى كزيت فارسى معربى اولمق اوزره مشروحدر (جزى) جيمك كسرى (وجزى) سمى وزننده (وجزى) على وزننده اسامیدندر (الجاذى) بر فرس اسميدر ومحمدبن جازية الاخرى محدثيندندر وآخرى همزه نك مدى وخانك ضميله دهستان قضاسنده آخر نام قريه يه منسوبدر الواوى (الجسو) علو وزننده بر نسنه پك وقصقى اولمق معناسنه‌در طاش كبى يقال جسا الشيء يجسوجسوا اذا صلبه (المجاساة) معاداة وزننده ومرادفيدر يقال جاساه اذا عاداه الواوى (الجشو) جيمك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله خفيف يايه دينوركه كباده تعبير اولور جشيء كلمه سنده كه مهموزدر لغتدر جمعى جشوات كلور فتحاتله الواوى (الجعو) جيمك فتحيله ال ايله بريكدر يلوب كومه اولمش فشقى وسپورندى وملوز مقوله سنه دينور (الجعة) هبه وزننده آربه بوزه‌سنه واربه نبيذه‌نه دينوركه اربه صويى تعبير ايتدكلرى مسكردر يقال شرب الجعة اى نبيذ الشعير (الجاهية) بون وساده دل عورته دينور يقال امرأة

جاثية اولدى جثاء الواوى (الجثوّ) اوّلا وزننده بركمسه اوزرينه يوقاریدن طوغرى اوزاتوب
يوقاريده ايركمك معناسنه‌در : يقال جثا الشئ يجثو جثوّاً اذا لم يبرح مكانه ويرينه
ثبات ايتمك معناسنه‌در : يقال جثا عليه كذا اذا حمل وجثو وجثى وجثا ضمه ايله
ركبه‌لر اوزرينه جوكمك طوغرى اوتورمق جيثي وجثوه آوراده ايتمك معناسنه‌در : يقال
جثاه جثوا وجثاه وجثا وهو جثى الصفة (الجثوة) جيمك فتحى وكسريله
احجار جمعه واوزره دیبور يقال قبه جثوة اى حجر واكثر بعض اسمه يعنى
اوزريسنه جثا اولمش انسه جثوة ديبور وجثو وجثاء بركسه مانده ملازمت
اليوب اهمال ايلمك معناسنه‌در : يقال جثا مله اذا لم يلازمه وآلت ابرى اوازردن
قالدرمق معناسنه‌در : يقال جثا السرج عن فرسه اذا رفعه (الجحو) فاعل
وزننده ودخى وزنينده بركسه بحسده طورمبوب يرطوغرى ايرلق معناسنه‌در :
يقال تجافى الشئ اذا لم يلزم مكانه (الاجتحاء) افتعال وزننده بر نسنه‌يى
يرندن آيرمق معناسنه‌در : تقول اجتحيته اذا ازلته عن مكانه (الاجحاء)
همزه‌نك كسريله ودخى آلت ايرلى ميرندن قالدرمق معناسنه‌در : يقال اجحى
السرج عن فرسه اذا رفعه وطوارى اتعاب ايدوب اوتلامه مانع اولمق معناسنه‌در
يقال اجحى الماشية اذا اتعبها ولم يدعها تأكل (الجخو) قب وقبى نسنه‌يه ديبور
يقال شئ جاف اى عنيظ وتصلق وجوى قبا و يقتضى آدمه جاف الخلقة الاطلاق
اولنور وعنيظ الطبع نادان وزرشت كمسيه جاف الخلق اطلاق اولنور يقال رجل
جاف الخلقة والخلق اى كز عنيظ (الاجخاء) بر نسنه‌يى قبا اولوب عنيظ عد
ايتمك معناسنه‌در : يقال استجفى الفراش وغيره اذا عده جافيا البالى (الجخو)
جيمك فتحى وقافك سكونيله يره يقمق معناسنه‌در : تقول جخيته اجخيه الصرعته
(الجخاية) تمامه وزننده بوش كى يه ديبور (الجحو) سمى وزننده جفا اولنمش آوره كمسه‌يه
ديبوركه واوه وينه اولنور يقال رجل مجو اى مجفو الواو (الجلو) جيمك فتحى
ولامك سكونيله (والجلاء) سلاء وزننده بركمسه وطنندن وخانماندن آواره
اولمق معناسنه‌در : يقال جلا القوم عن الموضع ومن الموضع يجلوا جلوا وجلاء اذا
تفرقوا و بو معناده متعدى اولنور يقال جلاه الجدب اذا طرده مؤلفك بصائرده
بيانه كوره جلو ماده سى كشف ظاهر معناسنه‌در : يقال جلا النحل جلاء اذا
الدخن عنها ليشتار العسل (الاجلاء) همزه‌نك كسريله بودخى خانماندن دور
وآواره اولمق معناسنه‌در : يقال اجلى القوم عن الموضع اذا تفرقوا بعضلر ديديلكه
بركمسه خوفدن اوتى ترك ديار ايتديسه ثلاثى صيغه‌سيله جلاالرجل ديرلر فقيقدن
وفقر اوتفقدن اوتى ايسه اجلى ديبور واجلاء متعدى اولنور بركمسه‌يى خانماندن آواره قلمق
معناسنه يقال اجلاه عن موضعه اذا فرقه وسرعنه يورتمك وسكرتمك معناسنه‌در

يقـال اجلى يعد واى اسرع شـارحك بيانى اوزره باء موحده ايله بعد واسرع نسخه‌لرى غلطدر لـكن مقتضاى ماده بعيد اولمق معنـاسى دخى بعيد دكلدر (الاجتلاء) افتعال وزننده بودخى برآدمى خانمانندن آواره قلمق معناسنه در : يقال اجتلى عن موضعه اذا فرقه وكلينى تليـله پوليله تزيين ايدوب داماده عرض ايلمك معناسنه در : يقال اجتلى العروس على بعلها اذا عرضها عليه مجلوة وبرنسنه‌يه نظر ايلمك معناسنه در : يقال اجتلاه اذا نظر اليه (الجلو) جيمك فتحى ولامك سكونيله (والجلاء) جيمك كسريله قلج وآينه مقوله سنك پاسنى آچوب مصيقل ايلمك معناسنه در : يقال جلا السيف والمرأة جلوا وجلاء اذا صقلهما و برآدمك غم وقساوتنى ازاله قلمق معناسنه مستعملدر يقال جلا الهمّ عنه اذا اذهبه وبرنسنه كشف وعيان قلمق معناسـنه در : يقال جلا فلانا الامر وجلا عنه اذا كشـفه واكنندن لباسنى چقروب براقمق معناسنه در : يقال جلا بثوبه اذا رمى به وعالى اولمق معناسـنه در : يقال جلا الشئ اذا علا وجلوه جيمك حركات ثلاثيله و جلاء كتاب وزننده كلينى تللى پوللى زينتله آراسته ايدوب داماده عرض ايلمك معناسنه‌در يقال جلا العروس على بعلها جلوة مثلثة وجلاء اذا عرضهـا عليه مجلوة وزفاف هنـكامنده كلينه يوز كورملكى ويرمك معناسنه در : يقال جلا العروس زوجهـا وصيفة اوغيرها اذا اعطاها اياها فى ذلك الوقت اى العرض والزفاف (الجلوة) جيمك كسريله دامادك عروسه ويرديكى يوز كورملكنه دينور (التجلية) تأديه وزننـده برنسنه‌يى كشف وعيان ايلمك معناسنه در يقال جلى فلانا الامر اذا كشفه عنه وكلينه كيردكده يوز كورملكى ويرمك معناسنه در يقال جلى العروس زوجها وصيفة اوغيرها اذا اعطاها اياها فى الزفاف و بر نسنه‌يه شاهين شكاره نظر ايدركبى نظر صالمق معناسنه در : يقال جلى ببصره اذا رمى به و تجليه و تجلى تشـديد يايله طغان كندى باشنى قالدروب شكاره باقمق معناسـنه دركه بو حالت شـكاره آلشدقده اولور يقال جلى البازى تجلية و تجليا اذا رفع رأسه ثم نظر (الانجلاء) انفعال وزننده (والتجلى) تفعل وزننده بر نسنه آچلوب روشن وعيان اولمق معناسنه در : يقال انجلى الامر وتجلى اذا انكشف (الجلاء) سماء وزننده روشن و بديهى نسنه‌يه دينور يقال شئ جلاء اى جلى و بياض نهاره اطلاق اولنور تقول الحق عنده جلاء يومى اى بياضه (الجلاء) كتاب وزننده سرمه‌يه دينور كحل معناسنه على قول بركونه مخصوص سرمه‌نك آديدر يقال اكتحل بالجلاء اى بالكحل اوهو كحل خاص و بر آدمك سبب تعين و توقيرى اولان لقب لطيفه اطلاق اولنور يقال ماجلاؤه اى بماذ ايخاطب من القاب الحسنة (الجلا) عصا وزننده باشـك اوكنده قيل اولميوب طاز اولمق على قول باشك نصف مقدارى طاز اولمق معناسنه‌در

صدغندن و صدغ جانبندن دون اولقدر يقال جلى الرجل جلا من الباب الرابع وهو انحسار مقدم الشعر او نصف الرأس او هو دون الصلع (الاجلى) اجلى وزننده باشى جلا وصفيله موصوف اولان آدمه دينور و بشنده اصلا قيل اولميه رق طاز و بحرف خوب جبهه و خوشصف آدمه دينور يقال رجل اجلى اى الخفيف الجبهة اى (جلواء) حمراء وزننده اجلىنك مؤنثيدر و كلكيش و ميدانلو اولان جبهه يه اطلاق اولنور يقال جبهة جلواء اى واسعة و آچيقلق آيدن هوايه اطلاق اولنور يقال سماء جلواء اى مصحية (ابن جلا) عصا وزننده (وابن اجلى) اعلى وزننده شرف جهتيله تعبيرى معلوم و امر و حال و شانى واضح و روشن آدمه اطلاق اولنور تقول انا ابن جلا وابن اجلى اى الواضح الامر وابن جلا بر رجل معيندر وقدر شارح ديركه على طريق الحكاية فعل ماضيدر ياخود انا ابن الذى جلا الامور وكشفها ديمكدر ومنه قول سحيم ع انا ابن جلا و طلاع الثنايا ع متى اضع العمامة تعرفونى (اجلى) اعلى وزننده بر موضعدر (جلوى) سكرى وزننده بر قريه در و بر نجيه قسم الفرسك اسميدر (الجلى) غنى وزننده واضح و روشن معناسنه در : يقال امر جلى اى واضح (من اجلاك) همزه نك فتحى و كسريله من اجلك معناسنه در كه سندن اوتورى ديمكدر (الجالية) اهل ذمت طائفه سنه اطلاق اولنور زيرا حضرت عمر رضى الله عنه انلرى جزيرة العربدن طرد واجلا ايتديلر بعده مطلقا ذميلره استعمال اولندى (الاجلولاء) اعشيشاب وزننده بر بلده دن بلده اخرايه خروج و عزم ايلمك معناسنه در : يقال اجلولى الرجل اذا خرج من بلد الى بلد (جلوان) سلمان وزننده اساميدندر محمد بن جلوان وجلوان بن سمره محدثلردر جيمك كسريله ده زبانزده در (ابن الجلا) جيمك فتحى ولامك تشديدى وقصر ايله كبار صوفيه دن بر ذات شريفدر ابيانى (الجلو) جيمك كسريله عدى وزننده خانه ايچنه يالكز طامدن اولان باجه يه دينور اكثرى كوى اولرنده اولور (الجلو) جيمك فتحى ولامك سكونيله برنسنه يه جلا ويرمك معناسنه در : تقول جلوت الفضة جلوا اى جلوتها بانيه وواويه در (التجلية) تذكيه وزننده اظهار ايلمك معناسنه در : يقال ان الله يجلى الساعة اى يظهرها (التجلى) تفعل وزننده يوكسكه چيقمق معناسنه در : يقال تجلى مكان كذا اذا علاه و برنسنه يه يوقرى وحواله اولان سمتدن باقمق معناسنه در يقال تجلى الشئ اذا نظر اليه مشرفا (المجلى) معلى وزننده يارشه قوشيلان قوشى آتلرك جملهسندن ايلرو كلان آته دينور وسائردن اقدم كندى كنديسنه اظهار ايلديكيچون اولاوى (الجلاء) جيمك فتحى وميمك تخفيفيله سحاب وزننده (والجلاءة) سحابه وزننده وجيلان خميله برنسنه نك شخص وجسم

وقانبته دینور شارح دیرکه مؤلف کرچه بومادەنك واو یه و یائیه الکنه اشارت ایلدی لکن ابن سیده واوبه لکنی ترجیح ایلدی (الجا) جیمك فتحی و ضمی والفك قصریله طومالج بومری‌یه دینور وعورتك بمه سنه عارض اولان شیشه‌دینور ویریوزنده‌سوه‌لوب طوران‌طاشه‌دینور وبرنسنه‌نك‌مقدارنه‌دینور وهرشیئك‌صرتنه وارقه‌سنه‌دینور وجاالجنین‌وغیره قارنده‌یاور بنك‌وسائرنسنه‌نك‌طوپلنوب بری اوته قلدانوب او بنامسندن عبارتدر و بدنه عارض اولان شیشه وقبارغه وعقده یه دینور (التجمی) تجلی وزننده ناس برارایه کلوب درطوب برکمك معناسنه‌در یقال تجمی القوم اذا اجتمع بعضهم الی بعض البائی (الجنایة) کتابه وزننده برکمسه حقنده صوچ ایتمك معناسنه در : نفسنه واعضاسنه ومالنه ضرر وزیان ایلمك کبی یقال جنی الذنب علیه یجنیه جنایة اذا جره علیه و بومعنای اتیدن مأخوذدر (الجنی) جیمك فتحی ونونك سکونیله اغاجدن میوه دیرمك معناسنه در : یقال جنی الثمرة جنیا اذاتناولها من‌شجرتها (الجانی) صوچلو آدمه دینور واغاجدن میوه دیرن کمسیه دینور جمعی جناة کلور رمان کبی وجناء کلور و بونادر در و یقال جنی الثمرة له وجناه ایاها (الجنی) عصا وزننده (والجناة) حصاة وزننده دیوشوریلن میوه‌یه دینور وجنی التونه اطلاق‌اولنور معدندن دیوشورلدیکیچون و قاطر بونجغنه اطلاق اولنور ودع معناسنه و تازه خرمایه دینور وباله دینور عسل‌معناسنه جمعی اجناء کلور (الاجتناء) افتعال وزننده (والتجنی) تفعل وزننده بونلرده اغاجدن میوه دیرمك معناسنه در : یقال اجتنی الثمرة و تجناها اذا تناولها من شجرتها و تقول اجتنینا ماء المطر ای وردناه و تجنی بر آدمه صوچ آتمق معناسنه در : یقال تجنی علیه اذا ادعی ذنبا لم یفعله (الاجناء) همزەنك کسریله اغاجك میوه‌سی یتشمك معناسنه در : یقال اجنی الشجر اذا ادرك و یرك چایر و یر الماسی مقوله دوشوریلجك نسنه‌لری‌یتشوب چوغالمق معناسنه در : یقال اجنت الارض اذا کثر جناها (الجنی) غنی وزننده هنوز تازه دوشورلمش میوه‌یه دینور یقال ثمر جنی ای جنی من ساعة (الجنیة) غنیه وزننده صوقیونی یوکندن منسوج شاله و ردایه دینور یقال جاء وفی کتفه جنیة ای رداء من خز و احمد بن عیسی بن جنیه محدثدر (تجنی) تسعی‌وزننده بر بلده آدیدر (تجنی) مجهول بنیه‌سیله تجنی الوهبانیه ایله معروفه محدثه و معمره در و بعضلرك عقبهٔ طائفهٔ تجنی‌اطلاقی لحن وخطادر و صواب اولان دجنی اولمقدر دالله نته‌که دجن ماده‌سنده ذکراولندی (الجوانی) جوانب معناسنه‌در یقال جاؤا من جوانبهم ای جوانبهم مترجم دیرکه بو ثعالب و ثعالی قبیلندن اولمق ملحوظدر الواوی (الجنواء) حمراء وزننده جنأ معناسنه دیرکه بوبنوزلری دیبلرندن کتمش قیونه دینور (الاجنی) احوی وزننده اموزلری کوکسنه

موضعنه دیمه دینور یقال احتوی ای بحث عنه فی المحدود الوادی (الخو)
جهت فصلی و واوک تشدیدیله هواء مشتدرکه ارضله سماه ارامندن عبارتدر
یقال ملمو الارض فی الجو ای الهواء و الخو و آوزنی بر دینور جوه دخی دیرلر
نصل جوا کلور حال کبی واوک اوطه دک تعبیرنده دینورکه بوش اولور جوای
دخی دینور بر آدی کبی یقال خوالبیت و خوایه ای داخله و جول الاسل بمعنه
و لغتمسه دینور و بنفده اون اوچ موضع آتیدر (الحوجاء) جهت فصلیله بوده
فصلی جامرمقدن حکایه در اصل جوجوه ایدی (الخوة) خله وزننده مطمومه
اوبلان بمعنه دینور و قاحمه اولان ارض قطعه‌سنه دینور و طاغلرده و باغ
یرلرده اولان اویه ونبات مقولسنه دینور و حرفه شبه زکه دینورکه دموی بیلک
بوی کبی اولور ترکیده قوتور تعبیر اولنور (الخوبة) ثابه وزننده طوبه‌بمه وزمق
معناسنه در : یقال جوی السقاء اذا جمعه خوه الباقی (الخوی) هوی وزننده درونده بها
اولان عشق و محنته دینور یقال به جوی ای هوی باطن و حزن واندوهه دینور یقال
اصابه جوی ای حزن و عشق و یدر انجه سوبه دینور یقال ما جوی ای منتن
و موصوف بمصدر در و وجد و مشقت شدته و قلت حرقته دینور و سل مرضنه
دینورکه ورم تعبیر اولنور و اوزون اوزادی اولمز خسته لکه دینور و بر مرض
اسمیدرکه انسانک صدرنه عارض اولور هضم طعمه منع اولنور معده امراضی
کبی و جوی و مصدر و مصدر اولور یقال جوی الرجل من الباب الرابع اذا اصابه
الجوی و جوی ذکر اولنان عارضه لردن بریسنه اوغرامش آدمه دینور
مبالغه وصف بالمصدر دن یکرمنک معناسنه در : یقال جوبه جوی اذا کرهه
ویرنک هواسی مزاجنه ناخوش اولمغله الدن دلکیر اولمق معناسنه در : یقال
جویت نفسه من البلد وعنه الکلمه لم یوافقه (الجوی) غنی وزننده جوی عارضنه
لردن برینه اوغرامش آدمه دینور یقال رجل جوی وجوی اذا اصابه الجوی
ولا حیر وصف بالمصدر (الاجتواء) افتعال وزننده و دخی بر نسنه‌دن خوشنلیوب
ایکرنمک معناسنه در : یقال اجتواه اذا کرهه (الجوبة) فرحه وزننده
(والجوبة) غنه وزننده هواسی ناخوش و حیم و مزاجه ناموافق ارضه دینور
یقال ارض جوبة ای غیر موافقه (اجواء) کتاب وزننده تقدمک فرجی دیکمکه
دینورکه صو بی بلدی اولاقی دیکرلر و بطن ارضه دینور ووا سع درده دینور
و صحان ناممقده بر موضع آتیدر و جی ضربه ده بر صو بیک اسمیدر و شول جانطه‌یه
دینورکه جوروب طرزنده اولوب جوبانلر اکایه جکلرینی قورلر و یمامه ده
بر موضع و عبس دیارنده بر وادی آدیدر و تجره اولنورغنه دینور اکثری بحاوردی
حقه ایدوب تجره‌یی آنک اوزینه وضع ایدرلر (الجواة والجباء والجباء والجبوة)

جیملرك كسریله بونلر ده تجره اوتورا غنه دینور (المجاواة) مباها ةوزننده دوه‌یی صویه چاغرمق معناسنه در : یقال جاوی بالا بل اذا دعاها بالماء (جیاوه) کتابه وزننده بربطن در (الجوی) غنی وزننده ضیق صدر علتنه اوغرامغله لسانی آغر لشمش آدمه دینور (الجوی) جیمك فتحی وواوك كسری ویانك تخفیفله منتن وبد رایحه صویه دینور (الجیة) جیمك كسری ویانك تشدیدیله متغیر اولمش صویه دینور وصو مجتمع اولان موضعه یاخود صو یی منتن اولان اشمه‌یه دینور (الاجواء) همزه نك كسریله چوملكی ظرفنه تعلیق ایلمك معناسنه در تقول اجویت القدر اذا علقتها علی وطأتها الواوی (الجهوة) جیم مفتوحه ایله آچق دبره دینور جهواء دخی دینور حمراء وسکری وزنلرنده مترجم دیرکه اساسده مرسومدرکه کچی‌یه‌دیمشلرکه یاعنزقداقبل القریعنی موسم بردوشتاء کلیور محافظهٔ وجودك ایچون نه عده‌اعدادایلدنك کچی بونی ایشندکده یاویلی مالاسلاح الاست جهوی والذنب الوی فاین الماوی یعنی قویرغم اکری وکوتم آچق صغنه جق برنیره‌در وجهوه تپه‌یه دینور اکه معناسنه وبك قوجه دوه یه دینور فحمه معناسنه (الاجهاء) همزه نك كسریله هوا آچلوب آیازلنمق معناسنه در : یقال اجهت السماء اذا انکشفت واصحت ویول اجق وواضح اولمق معناسنه‌در: یقال اجهت الطرق اذا وضحت وخاتون چوجغه قالمامغله زوجنی اولاردن محروم ایلمك معناسنه در معنای آتیدن مأخوذدر یقال اجهت فلانة علی زجها اذا لم تحبل وبخل ایلمك معناسنه‌در: یقال اجهی فلان علینا ای بخل (الجهی) جیمك كسری والفك قصریله خانه خراب اولمق معناسنه‌در: یقال جهی البیت جهیامن باب الرابع اذاخرب (الجاهی) خراب خانه‌یه دینور وآشكاره معناسنه‌در تقول اتیته جاهیا ای علانیة (المجهی) میمك ضمی وهانك كسریله اوستی آچق آلاجغه ودریم اوبه‌ه دینور یقال خباء مجه ای بلاستر عیله (الاجهی) احوی وزننده باشی طاس کوتی کل آدمه‌دینور یقال رجل اجهی ای اصلع (التجهیه) تأدیه وزننده یاره‌یی بوللنمق معناسنه‌در : یقال جهی الشجة اذا وسعها (المجاهاة) مباهاة وزننده مفاخره معناسنه در : یقال جاهاه اذا فاخره الیائی (الجیا) (والجیاوة) (والجیه) جیملرك كسریله جوی ماده سنده ذکر اولندیلر (جی) جیمك كسری ویانك تشدیدیله بروادی اسمیدر (جی) جیمك فتحیله سلفده اصفهان شهرینك لقبیدر یاخود اصفهان قضاسنده بر قریه آدیدر جوهری شاعرك اشبو دراهم زائفات ضربجیات قولنده غلط فاحش ایدوب دیکه ضرب جیات ضرب اصبهان دیمکدر زیرا جی اصفهانك لقبیدر اجزاء اعتباریه جعلنمشدر پس صواب اولان ضر بجیات اولمقدر که ضربجی لفظنك جمعیدر قالب وردیء اقچه‌یه دینور نته که جیم ماده سنده بیان اولندی

(الحبات) حبهة وزننده معناسنه مصدردر : يقال جاءه انا فاقه ويومهويله
للتقدير

(فصل الحاء المهملة) الواوى (الحبو) سهو وزننده بالك يعنى اوشق
مصدردر : يقال حبا الصبي يحبو حبوا اذا مشى على استه واشرف بصدره كوكرينى اولمرب ايلرى
طوغرو يرى يرده يقشمق معناسنه در : يقال حبت المرأة اذا طالت وحدبت
واولقو تسلطرى ارقه به يقشمق معناسنه در : يقال حبت الاضلاع الى الصلب اذا
اتصلت وصو آقنتيلرى يوريوب جانبى اولمق معناسنه در : يقال حبا السيل
اذا امتد ومن معنى وبر كيسه يلان كبي قارنى وقارنى اوزره سورينه رك
يوريمك معناسنه در : يقال حبا الرجل اذا مشى على يديه وبطنه (الحبو)
سهو وزننده معصوم كوكسى قدروب ديبر اوزره سورينرك يوريمك معناسنه در
يقال حبا الصبي حبوا اذا مشى على استه واشرف بصدره وكمى آقوب كتمك
معناسنه در : يقال حبت السفينة اذا جرت وبر نسنه يى حمايت ايدوب قوريمق
معناسنه در : يقال حبا ماحوله اذا حماه ومنعه وداوب وموانى كبي صعف
وهراس شى يرندن قلقدا ميوب طور عون اولمق معناسنه در : يقال حبا الابل
اذا برك بعيرك هزالا وبركمسه نك نسنه آرزوريلمن اوكمه كلمك معناسنه در :
يقال حبا الشئ له اذا اعترض وبر آدمه عوض وامضاسز عطيه ويرمك معناسنه در
نحو قول شاعر يقال حبا فلانا اذا اعطاه بلاجزاء ومن اوعامونسنه وبر ميوب محروم
ايتمك معناسنه اولمغه مندا اولنور يقال حب فلانا اذا منعه (الحبية) ذئبه وزننده
ودمى بركمسه يى بر نسنه يى قوريمق معناسنه در : يقال حبه اذا حماه ومنعه
(الحابى والحبى) غنى وزننده بر نسنه نك ويا بركمسه نك آرقوريلمن اوكنده كلوب معترض ان شيئه
ديلور وحاى اموزلرى قالقق وجقق اولمغه بوينك ايكى طرفنده مرتفع كبي حواله
ولان آدمه ديلور يقال رجل حاب اى المرتفع المنكبين الى العنق وبر اوزرلمدن جووب
قبدن قد نسكره نشـــانه اصابت ايلمز اوقه ديلور يقال سهم حاب اى يزحف الى
الهدف وبر نبات قيلدر (الحبا) كتفـو وزننده (والحبوة) حالاتنده حركات ثلاثيله اسمدر
عوض وامضاسز اولان ويركيه ديلور (الحبية) شول قومسه ديلور كه حابي
بيلكمرى نـت آلده ثابت اوله (الاحتباء) افتعال وزننده بر آدم توبيله صاروب
يورينك اوك قول دلبند وكر مقوله سيله صرتني وبالديرلرنى صاروب طو بلامق
معناسنه در كه دروشان اصطلاحنده كنده كيرملك تعبير اولنور يقال احتبى
بثوب اذا اشتمل به اوجمع بين ظهره وساقيه بعمامة ونحوها (الحبوة) حانك
فتحى وضميه (والحبيـة) حانك كسريله (والحباء) حانك كسرى وضميله
حتباء معنيدن اسملردر هيئت مذكوره اوزره اوتورشه ديلور (الحبابة) مبهاة

وزننده (والحباء) جدال وزننده برکسه‌یه میل وتوجه ایدوب بالاختصاص مساعده ونصرت ایلمك معناسنه‌در : يقال حاباه محاباة وحباء اذانصره واختصه ومال اليه شارح دیرکه محاباة فی‌البیع که مسامحه ومساهله معناسنه مستعملدر بوندن مأخوذ در ولسانمزده بی محابا شو یله ایتدم تعبیری محاباة محرّفیدرکه مسامحه معناسنه در (الحبیّ) غنیّ وزننده وحانك ضمیله شول سحابه دینورکه هنوز یوقری چقمیوب افقدن ارقوری ارض او زره حواله اوله علی قول بری بری اوزره قاتلنمش اولانه دینور يقال سقاکم الحبیّ وهو السحاب المشرف من الافق علی‌الارض اوالذی بعضه فوق بعض (الاحباء) همزه‌نك کسریله اوق طوغری نشانه وارمیوب بروجه‌یه دوشمك معناسنه‌در : يقال رمی فاحبی اذاوقع سهمه‌دون الغرض (الحبة) ثبه وزننده اوزم دانه‌سنه دینور جمعی حبی کلور هدی وزننده الواوی (الحتو) حانك فتحی وتای فوقيه نك سکونیله یلکسکرتمك معناسنه در : يقال حتا الرجل يحتو حتوا اذاعدا شديدا وکلیم مقوله‌سنك اطرافنده‌اولان صچاغی صکره‌دن یاپشدروب محکم دیکمك معناسنه در تقول حتوت هدب الکساء اذا کففته ملزقابه اليائی (الحتی) غنی وزننده مقل قاویدنه دینور ومقل دیدکلری یمشه یاخود کترینه یاخود قوریمشنه دینور وزنبیلی اوره‌جك اسبابه‌یاخودهنوززنبیل‌اولمیان‌حصیرنه‌دینوروخرمانك برده‌یازنبیلده‌قلان‌قبوق‌دوکندی مقوله‌سی خاشاکنه‌دینور وسپورندی‌به‌دینورواری کوجنده‌قلان بالسز قبوق‌وخشیر مقوله‌سنه دینور (الحاتی) کثیرالشرب ادمه‌دینور يقال‌رجل حات‌ای‌کثیرالشرب (الحتی) رمی وزننده بر نسنه‌یی محکم دیکمك معناسنه‌در تقول حتیته اذا خطته واحکمته وبو کك معناسنه‌در تقول حتیت الحبل اذا فتلته (الاحتاء) همزه‌نك کسریله حتی معنالرینه‌در تقول احتیته بمعنی حتیته (المحتاة) میمك ضمیله‌دیرنکلو ومحکم نسنه‌یه دینور ومنه يقال فرس محتات الخلق ای موثقه یو (الحثووالحثی) حالرك فتحی وثالرك سکونیله طپراق سرپمك معناسنه‌در : يقال حثی التراب عليه يحثوه ويحثيه حثوا وحثيا اذا رماه ولازم اولور يقال حثی التراب عليه فحثا انتراب نفسه يحثو ويحثی حثواوحثیا (وحثی)برکسه‌نك کندی‌النه‌قالدیروب آلدیغی‌نسنه‌یه دینورکه‌مراد برآوج نسنه‌اوله‌جقدر غرفه کبی شارح دیرکه‌جمعی‌حثیات کلور فتحاتله ومنه فی‌حدیث الغسل[كان يحثی علی رأسه ثلاث حثيات]ای‌ثلاث‌غرف وحثو بر آدمه برناچیز نسنه ویرمك‌معناسنه‌در تقول حثوت‌له اذا اعطيته يسيرا(الحثی)ثری وزننده صاچلمش طپراقلره دینور وخرمانك برده یازنبیلده قلان قبوق مقوله‌سی خشیرلرینه دینور مفردی حثاة در حصاة کبی وصمانه علی قول خرده‌لرینه یاخود اوفنتیلرینه یاخود خاصة دانه‌دن آیرلمشنه دینور که تازه‌سی اوله‌جقدر (الحثواء)

حجراء وزنـده طوارقلو يره ديور يقال ارض حجواء اى كثيرة الحباب (الحـجا) قفا وزنـده ومقدار ديديكمز آزلا معناسنه بو معنـده يجوز بومعنك اقربيه ايله جغروب بعدهن طورانه ديور (الاحجا) همزهنك كسريله ومسـهبى طيزى سنگهى چرده غارش ايلمك معناسنه در يقال احجت الحـبل البلاد اذا اوقعها وبقال احانتها احانة ابواوى (الحجى) الى وزنده عقل وهوش معناسنه در وفهم وفطنت معناسنه در : يقال هو من اهل الرأى والحجى اى العقل والفطنة و مقدار معناسنه در جمعى احجاء كلور (الحجى) عصا وزنده ناحيه معناسنه در جمعى احجاء كلور و يغمور قطره لريندن صويك اوزنده بيدا اولان قبارجقره ديور مفردى حجاة در حصاة كبى ومجوس طائفه سنك زمزمه لرينه ديوركه مادهسنده بيان اولندى و مصدر اولور برشيه نسبلا منفت اوقمق وجه اوزره دوشكون و حريص اولمق معناسنه در : يقال حجى به حجى من الباب الرابع اذا اولع به ولزمه و سكرتمك معناسنه اولمقله منه اولنور يقال حجى الرجل اذا عدانكى منديبى متذور فيهر وحجى وصف اولور جدير و روا معناسنه كاسيدكر (الحجاء) كتاب وزنده بو دخى مجوس زمزمهسنه ديور و مفعلهنن مصدر اولور كاسيدكر (التحجى) تفعل وزنده مجوس طائفهسى زمزمه ايتمك معناسنه در : يقال تحجى المجوسى اذا زمزم و بر يرده مقيم اولمق معناسنه در : يقال تحجى بالمكان اذا اقام به (المحجية) محسنه وزنده معنى لفظنه مخالف اولان كلمهيه ديور يقال كلمة محجية اى مخالفة المعنى للفظ (الاحجية) همزهنك ضمى وجيمك كسرى و يانك تشديديله (والاحجوة) واو مشدده ايله بو دخى محجية معناسنه در فارسيده لغز و چيستان و تركيده بيلمجه و بكلمجه تعبير اولنور يقال القى اليه احجية و احجوة اى مخالفة المعنى للفظ فعجز عنها مقدمات حريريهده مخصوص مقامه در (المحاجاة) مباهاة وزنده (والحجاء) جدال وزنده لغز سويلشمك معناسنه در بو معنادهده مستعملدر احجيه سويلشمكده ذهن و فطانتده يارشمق اولور تقول حاجيته محاجاة وحجاء فحجوته اى فاطنته فغلبته (الحجوى) فعلى وزنده (والحجيا) مصغر بنيه سيله اسملردر (الحجو) حانك فتحى و جيمك سكونيله اقامت ايلمك معناسنه در : يقال حجا بالمكان حجوا اذا اقام و بر نسنه يى ادركيوب ضنت ايلمك معناسنه در : يقال حجا بالشيء اذا ضن به و يل كمى يى سوروب ايلتمك معناسنه در : يقال حجت الريح السفينة اذا ساقتها و حفظ راز ايلمك معناسنه در احجيه بوندن مأخوذ در : يقال حجا السر اذا حفظه و بغور بوكورمكله ناقه آلك آوازنى ايشتدكده يلوب اكا منصرف اولمق معناسنه در : يقال حجا الفحل الشول اذا هدر فعرفت هديره فانصرفت اليه

و طورمق معناسنه‌در : يقال حجا الرجل اذاوقف و منع اناءه معناسنه‌در : يقال
حجاه اذا منعه و برنسنه‌یی تیقن ایلمیه‌رك ظن ایله شویله‌در ادعا ایلمك معناسنه‌در
يقال حجا الامر اذاظنه فادعاه ظناولم يستيقنه و جزاء و مکافات ایلمك معناسنه‌در :
يقال حجا القوم اذا جزاهم (الحجى) غنى وزننده (و الحجى) فتى وزننده
بر نسنه‌یه یراشق و لایق و روا اولان شیئه دینور يقال هو حجى به و حج بالتخفيف
اصله حجى و حجى اى جدير به (المحجاة) میمك فتحیله بر شیئك یاقشنغنه باعث
اولان نسنه‌یه دینور يقال انه لمحجاة اى مجدرة (مااحجاه واحج به)همزه‌نك فتحی
وجیمك کسریله فعل تعجبلردر عجب و نه‌عجب لایق و یراشقلردر دیمکدر (المحجى)
مفتى وزننده بخیل آدمه دینور يقال انه لمحج اى شحيح (ابو حجيه) سميه‌وزننده
اجلح بن عبدالله بن حجيه‌نك کنیه‌سیدرکه محدثدر و حجية بن عدى تابعیدر (الحجاء)
قتال وزننده معارکه و مقابله معناسنه‌در : يقال حاجاه حجاء اذا عارکه (احجاء)
همزهٔ مفتوحه ایله بر موضعدر الواوى (الحدو) حانك فتحی و دالك سکونیله
(والحداء) غراب وزننده (والحداء) کتاب وزننده دوه‌یی زجرایله سورمك
معناسنه در : يقال حدا الابل و بها حدوا و حداء وحداء اذا زجرها و ساقها
شارح دیرکه بو ماده دوه‌یی نغمه و ترانه ایله تشویق ایده‌رك سورمکه مخصوصدر
مترجم دیرکه واقعا جميع امهاتده بورسمه مرسومدر بو صورتده مؤلفك اذا زجرها
قولی اولی راء مهمله و آخری زاى معجمه اولورکه تقدیم معجمه ایله تحریف
نساخدن اولور یاخود زجر صوت معناسنه‌اولور و معنای مذکورده حدا لفظنك
اصلی و منشأی دی ماده‌سنده مرسومدر و حد و تابع اولمق معناسنه‌در : يقال حدا
الليل النهار اى تبعه (الاحتداء) افتعال وزننده بودخی تابع اولمق معناسنه‌در :
يقال احتداه اذا تبعه (التحادى) تفاعل وزننده دوه‌لر بری برینی سوروب
کوترمك معناسنه‌در : يقال تحادت الابل اذا ساق بعضها بعضا (الحادى والحداء)
کتان وزننده نغمه ایله دوه سوریجیسنه دینور (الاحدية و الاحدوه) احجيه
واحجوه وزنلرنده برکونه‌دوه سورمکه دینور يقال بينهم احدية و احدوة اى نوع
من الحداء زمخشرى حدا کلمه‌سنی تغنی ایله سورمکه تخصیص ایلمکله احدیه واحدوه‌یی
اغنیه و ترانه ایله بیان ایلدی (الحوادى) هوادى وزننده اياقلره اطلاق
اولنور اللره تالی و تابع اولدقلریچون (الحدواء) صحراء وزننده پویراز یلنه
دینور سوق سحاب ایلدیکیچون و بر موضع اسمیدر (حدودى) شرورى‌وزننده
بر موضع آدیدر مترجم دیرکه حادى عشر لفظنده حادى کلمه‌سنك اصلی واحد
اولوب رفع التباس ایچون واو اخره نقل و یايه قلب و عینی دخی تقدیم اولنمغله
وزنی عالف اولدی اليائى (الحدى) عصا وزننده برکسه برندن اصلا آیرلیوب

الهبة و الاستلاب يعنی آنی فلاندن هدیه ایله اختطاف بیننده اخذ ایلدی‌که کوکلدن
کوکلسز یاری رضاء و یاری زورپازار ایله آلدی دیمکدر و حذیا مال‌غنایمدن اولان
حصه وقسمته دینور و قرشو و مقابل معناسنه‌در : یقال هو حذیاك ای بازائك
(الحذی) عذی وزننده برشیجر آدیدر (الحذاية) ثمامه وزننده (والحذیا)
حانك ضمیله (والحذية) غنیه وزننده بونلر ده مال‌غنیمتدن اولان قسمت و حصه‌یه
دینور (الاحذاء) همزه‌نك کسریله برکیمسه‌یه مال‌غنیمتدن حصه [illegible] معناسنه‌در
یقال احذی فلانا اذا اعطاه حذیة من الغنیمة ([illegible]) [illegible]
[illegible] شراب و بیات سود مقوله‌سی [illegible] آجیلیق معناسنه‌در
پس واوی و یائی اولور یقال حذی اللبن [illegible] لسانه یحذیه حذیا اذا قرصه
[illegible] [illegible] معناسنه‌در : یقال حذی الاهاب اذا خرقه فاسکنه
[illegible] معناسنه‌در : یقال حذی یده اذا [illegible] و بر آدمی لسانه کتوروب دیلمك
معناسنه‌در : یقال حذی فلانا بلسانه اذا وقع فیه (المحذاء) محراب وزننده
دائما اوی هدفی تیزدن ایدوب دیلمك عادتی اولان کیمسه‌یه دینور یقال رجل محذاء
اذا کانت یحذی الناس (الحذية) حانك کسریله طولانی کسلمش نسنه‌یه دینور
علی‌قول کسیلن کوچك پارچه‌یه دینور و بر نسنه‌نك یاننده اولان نسنه‌یه اطلاق
اولنور کویاکه ایکی پارچه منزلنده اولور ومنه یقال جاء احذیتین ای کل منهما
الی جنب الآخر مؤلف حذیه‌نك معنای آتیسندن سکوت ایلدی قال فی النهایة
و فی‌الحدیث [ان‌الهدهد ذهب الی خازن البحر فاستعار منه‌الحذية فجاء بها فالقاها
علی‌الزجاجة ففلقها] وقیل هی الماس لکن الماس بحردن ظهور ایلمز (الحذاء)
کتاب وزننده اوزم کسیمی وقتنه دینور قطاف معناسنه (الحیذوان) حانك
فتحی و ذالك ضمیله و رشان اسمیدرکه مؤلفه کوره قوری جنسندن ساق حر
دیدکلری قوشدر (التحاذی) تفاعل وزننده بر نسنه‌یی بولشمك معناسنه‌در :
یقال تحاذی القوم فیما بینهم الماء اذا اقتسموا الواوی (الحروة) حانك کسریله
غیظ و غضب یاخود وجعدن ناشی بوغزده و صدرده و باشده عارض اولان
یانقلغه وآجشقلغه دینور تقول عرض لی حروة وهی حرقة فی الحلق و الصدر
والرأس من الغیظ و الوجع و خردالك طعامنده اولان یاقیجلغه و اصریجلغه
دینورکه لسانه ملاقی اولدقده اجزاسنی بری برندن تفریقله اصروب یاقمقدن
عبارتدر نته‌که حراوه دخی بو معنایه در کتابه وزننده یقال فیه
حروة وهی حرافة فی طعم الخردل و ایتی و تیز بدرایحه‌یه دینور یقال ماعنده
الحروة ای‌الرایحة الکریهة معحدة بو (الحاریة) جاریه وزننده شول‌انکرك یلانه
دینورکه پك چوق یشامغله جثه‌سی اکسیلوب همان باشی وصولومسی وزهری

مثلی اوله يقال رماه الله بافعى حارية وهى افعى التى كبرت ونقص جسمها وبقى الا
رأسها ونفسها وسمها (الحرا) (والحراة) حالرك فتحيله ساحه معناسنه در
وقولی سعه معناسنه در نكه قول حطه وهو بالمقصوردر وقوشك يوه طبه جق
[illegible] يوركه فولقى [illegible] اولور جمعى احراء كلور وحرا الا شتقاق [illegible]
[illegible] اسلور يقال حراه النار اى لهبها وحرا الابل وعلف معناسنه در
[illegible] يقال الى [illegible] والله خرا بكسحا اى حلبق [illegible] نفسه وجهى
[illegible] الاصل مصدر در (التحرى) فى وزنده [illegible] ولاق معناسنه
در : يقال انه لحرى بكذا وحرى مخففا اى حقيق (الحرى) (والحرى)
[illegible] فتحيله [illegible] ولا [illegible] يقال انه
حرى ان يفعل وحرا اى خليقة وبونجه وتثنيه [illegible] اولور (احريه)
(واحراء) فعل [illegible] لا [illegible] احريه
[illegible] (التحرى) تفعل وزنده [illegible] قصد
[illegible] معناسنه در : يقال تحراه اذا تعمده [illegible] وجهان اولان
[illegible] طلب ايتمك معناسنه در : يقال تحرى الرجل اذا طلب ماهو احرى
بالاستعمال وبر معناده تمكن معناسنه در : يقال تحرى بالمكان اذا تمكث به
(الحرى) [illegible] وزنده [illegible] معناسنه در : يقال حرى الشئ يحرى حريا
نقص (الاحراء) همزه نك كسريله [illegible] معناسنه در : يقال احراه
الزمن اذا نقصه (حراء) كتاب وزنده (وحرى) غنى وزنده [illegible]
[illegible] مكه ده بر طاغك آديدركه آنده اولان غارده حضرت رسول الله صلى الله
[illegible] طاعت وعبادت ايدرلردى والشو حراء
[illegible] مذكر ومؤنث منصرف وغير منصرف اولور الواوى (حزوى) زاى
معجمه ايله فعولى وزنده (وحزواء) حمراء وزنده (وحزاء) [illegible]
وزنده (وحزوزى) شجوبرى وزنده بر موضع اسميدر (الحزوزى)
[illegible] فاعل اوله رق مثل [illegible] طوران على قول يرى
[illegible] مضطرب اولان ياخود منكسر اولان شيئه ديور يقال شئ محزوز
[illegible] اولق [illegible] (الحزو) حانك فتحيله قوش [illegible] اوچورمغله
فال [illegible] معناسنه در : يقال حزا الاعيافى يحزو حزوا اذا زجر
[illegible] (التحزو) تفعل وزنده حزو معناسنه در : يقال تحزى بمعنى حزا
[illegible] (الحزى) رمى وزنده حزو معناسنه در : يقال حزى يحزى حزيا لغة
فى حزا حزوا (التحزى) تفعل وزنده حزى معناسنه در : يقال تحزى
تحزيا (التحزية) [illegible] وزنده آغاجده اولان خرمالرى تقدير وتخمين ايلمك

معناسنه‌در : يقال حزى النخل تحزية اذا خرصها وقوشى برندن قالدرمغله فال طوتمق معناسنه در : يقال حزى الطير اذا زجرها وساقها وسراب بر نسنه‌نك شخصنى قالقتمق معناسنه دركه اول هيئتده تخيل اولنور يقال حزى السراب الشخص اذا رفعه (الحزا) عصا وسما وزنلرنده برنبات آديدر مفردى حزاة وحزاءه در جوهرى غلط ايدوب خاى معجمه ايله ثبت ايلدى بونبات برّى و بستانى اولور برنسنه بيان كرفسى وبيانى دره اوتى ديرلر بستانيسنه دلوجه كشنيج ديرلر فارسيده ديناويه وآهو دوستنك ديدكلرى بودر (الاحزاء) همزه‌نك كسر يله برنسنه دن هيبتلنمك معناسنه‌در : يقال احزى منه اذا هاب و برمتاعك بهاسنى مشترى به كوجلتمك معناسنه دركه زياده به چقرمغله دشوار ايلمكدن عبارتدر يقال احزى عليه فى السلعة اذا عسر و برنسنه‌يه كسب شعور ايلمك معناسنه‌در : يقال احزى به اذا علم به ومشرف ومرتفع اولمق معناسنه‌در يقال احزى الشيء اذا اشرف وارتفع (حزاء) كتان وزننده برموضعدر الواوى (الحسو) حانك فتحى وسينك سكونيله قوش قسمى صوايچمك معناسنه در : يقال حسا الطائر الماء يحسو حسوا ولاتقل شرب يعنى قوشلك صو ايچمه‌سنده حسو استعمال اولنور شرب ماده سى استعمال اولنمز زيرا حسوا زجه ازجه ايچمكه مخصوصدر بومعنادندركه حسوا لطير قصير وقليل نسنه دن كنايه اولنور يقال يوم كحسو الطير اى قصير وحسو تدريجله ايچمك معناسنه در : يقال حسا زيد المرق اذا شربه شيئا بعد شيء وحسو ايچيله جك شوربا مقوله سنه دينوركه تدريجله ايچيلور كما سيذكر (التحسى) تفعل وزننده (والاحتساء) افتعال وزننده بونلرده شوربا مقوله سى ايچمك معناسنه‌در : يقال تحسى المرق واحتساه بمعنى حساه (الاحساء) همزه نك كسريله (والتحسية) تأديه وزننده برآدمه شوربا مقوله‌سى ايچورمك معناسنه در : تقول احسيته المرق وحسيته اذا اشربته (الحسية) غنيه وزننده (والحسا) عصا وزننده (والحسو) دلو وزننده كه ذكر اولندى (والحسوّ) عدوّ وزننده اسملردر ايچيله‌جك شوربا مقوله‌سنه دينور وحسوّ عدوّ وزننده شوربا مقوله‌سنى چوق ايچن آدمه دينور يقال رجل حسو اى الكثير التحسى (الحسوة) غرفه وزننده برايچم ايچيله‌جك نسنه‌يه دينور جمعى احسيه واحسوه وجمع الجمعى احاسى كلور تقول سقانا بحسوة اى الشيء القليل من الحسا وحسوه بناء مره اولور لكن حانك فتحيله افصح در اليائى (الحسى) حانك فتحى وكسرى وسينك سكونيله (والحسى) الى وزننده صو بركيلجك دوزجه وملايمجه يره دينور على قول شول غليظ يره دينوركه اوستى قوملق اولديغندن يغمور صوينى چكميوب امساكله بركدرمكله انده اشمه‌لر

قاریوب قوله ایله سوچمن الندنده یه پرده اطرافندن ترشحنه جمع اولور اوله
جمی لمسه وحسه کاور حالت کسریله اشده یرلری دیمك اولور هدبه شده سی
ئی (الاحفناء) افتعال وزننده (والحصبة) نابه وزننده اشده قارمق
معناسنه در : یقال احفنی حسی اذا احتفره واحتفاه ر آدمك مالی اصمیرلیوقدی
معناسنه مستعملدر یقال احفنی مال حسه اذا استوره (الحیا) عصا وزننده
ودخی برادمك مالی الصمیرلی بوقلق معناسنه در : یقال حسی مال عسا من تاب
اراح اذا احتوره (الحساء) کتاب وزننده بروموضعدر (احسا) هجرتك
قصبه‌سی رقاع موضعلردر احساء بنی سعد هجر حوالیسنده بر بلده در که احساء
القرامطه در یاخود آدمن بخفه واحساء حر شف بحر بن حوالیسنده بر بلده در
واحساء بنی وهب فرعا ایله واقصه بیننده طقوز بوك قیو آدیلر واحساء قبیله
علی یورتنده برصو آدیلر و یمامه ده برصو آدیلر وحدیبه یورتنده برصو آدیلر
(الحصاة) محراب وزننده دولابله سوچکن الکوره دیور الواوی (الحشو)
حالك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله خاق خرده دوه‌لره دیور یقال اعطاه من
حشو الابل ای صغارها ومقتضای حالدن زائد سوزلره دیورکه کلام انلر به
تطبیل ایدرلر مفهوم ومقدن خارج نسنه ومثلا دیدکلری کبی یقال کثیر الحشو
فی کلامه ای فضل کلامه وآدمك نفس وذاته اطلاق اولنور یقال حشو الرجل ای
نفسه ومصدر اولور بصدق ومندر مقوله‌سیله قتیق و بموق مقوله‌سیله طولدرمق
معناسنه یقال حشا الوسادة حشوا اذا ملأها وبصدق ومندر مقوله سنك ایچنه
طولدردقلری نسنه‌یه دیور قتیق وبموق کبی و برآدمك اعضاء داخلیه‌سنه طوقنمق
معناسنه در : یقال حشاه حشوا اذا اصاب حشاه (الحاشیة) بودخی خرده
دوه‌لره دیور (الحشیة) غنیه وزننده ایچی پنبه ایله یاخود یوك ایله طولمش
فراشه دیور یقال طرح له حشیة وهی الفراش المحشو وقوشق بصدیغنه
دیور بعضلر دیدیکه شول یوز بصدیغی طرزنده کوچك بصدیغه دیورکه عرب
نسوانلری صموز کورینه یم دیو بدنه وکوتلرینه یاخود بیوك کورنسون دیو
صغریسنه استوار ایدرلر (الحشی) منبر وزننده بودخی اول بصدیغه دیور
(الاحتشاء) افتعال وزننده خاتون ذکر اولنان بصدیغی کوزتمك معناسنه در :
یقال احتشت المرأة الحشیة اذا لبستها وبرنسنه کرکی کبی طولمق معناسنه در :
یقال احتشی الشیء اذا امتلأ وحایض حیض بزی طوتمق معناسنه در : یقال
احتشت المستحاضة اذا احشت نفسها بالمفارم (المحاشاة) مباحثة وزننده برآدمه
خرده دوه ویرمك معناسنه در : یقال ما اجله ولا حاشاه ای ما اعطاه جلیلة ولا
حاشیة (الحشا) عصا وزننده اعضاء داخله دیور بغرسق وبکرك وجکر کبی

جمعی احشاء کلور یقال اخرج القصاب حشا الشاة ای مافی بطنها (المحشی) مقعد وزننده قارنده طعام وارەجق موضعه دینور مراد حیوانده اشکنبەنك ایچی وانسانده بغرسق اولەجقدرکه تفل موضعلریدر (الحشوة) حانك ضمی وکسریله برده ایشه یرامیان چالی وچرپی وخار وخاشاك مقوله سنه دینور یقال ماالکثر حشوة ارضه ای حشوها ودغلها (الحشاة) حصاة وزننده طپراغی سیاه منفعتسز ارضه دینور یقال ارض حشاة ای سوداء لاخیر فیها الیائی (الحشی) عصا وزننده قارنده حجاب کبددن ماعدا اجزاء جوفیەیه دینورکه جکر وبوکرك واشکنبه وسائریدر علی قول یان طرفنك نهایتنده اولان آرد ایکولرایله که اوکسوز ایکو تعبیر اولنور بوج مابیننده اولان مهمانه دینور مراد بوش بوکور ایله بوج مابیننده اولنلر یاخود ظاهر بطنه دینور وحضن وحصاره دینور بعض نسخەدە حضن عنواننده اولمغله قوجاق اولور لکن شارحك نسخەسنده خصر اولمغله بل دیمك اولور وبورلق یاخود علت سببیله هارهار خشلنوب صولومغه دینور یقال حشی الرجل حشا من الباب الرابع اذا اخذه الربو وطلومده سود قارتمقلنوب دری کبی طلومك ایچ یوزینه یاپشمغله کندیسی بدرایحه بغلیوب طلومی وایچنه قونان سودی قوقتمق معناسنه در : یقال حشی السقاء اذا صارله من اللبن کالجلد من باطن فلصق به فلایعدم ان ینتن فیروح وحشا وبرنسنەنك یوره سنه وکنف ناحیه سنه دینور تقول انا فی حشاه ای فی کنفه وناحیته ومدینه قربنده برموضع آدیدر (الحشی) غنی وزننده (والحشیان) سکران وزننده هارهار خشلیوب صولو یان کشی به دینور مؤنثی حشیه وحشیاء در یقال هو حش وحشیان وهی حشیة وحشیا اذا اخذه الربو وحشی غنی وزننده کوکی چور یوب تباه اولمش یاخود قوریمش اوتلغه دینور (الحاشیة) برنسنەنك کنارنه و پروازنه دینور یقال حاشیة الثوب وغیره ای جانبه وبرآدمك اهل ومتعلقاتنه اطلاق اولنور یقال هو من حاشیته ای من اهله وخاصته وبرنسنەبك یورەسنه وکنف وظل وجانبه سنه اطلاق اولنور یقال هؤلاء حاشیته بالنصب ای فی ناحیته وظله (المحاشاة) مباهاة وزننده برنسنه یی میانه دن اخراج واستثنا ایلمك معناسنه در : یقال حاشامنهم فلانا اذا استثناه منهم وبوکنار وپرواز معناسنه اولان حاشیه ماده سندندر کویاکه انی حاشیه عد ایلمشدر (التحشی) تفعل وزننده محاشاة معنا سنه در : یقال تحشاه بمعنی حاشاه وبرآدمی برنسنه دن تبرئه ضمننده حاشا فلان دیمك معنا سنه در : یقال تحشی الرجل اذا قابل حاشا فلان وشرم وحیا جهتیله برنسنەدن یابرکسەدن استنکاف ایلمك معناسنەدر : یقال تحشی من فلان اذاتذمم (حاشا) الفك قصریله حتی کلمەسی کبی ما بعد نی

صرف ایدر یعنی حروف جاره دندر استثنا ایچوندر وحاشا وحاشی یعنی واحد
ومرجع حاشا لله وبعضا حشا لله حاش لله قوللری معاذالله معناسنه در که
تنزیه مقامده ایراد اولنور یقال حاشا لله وحاش ای معاذالله شارح دیر که معنی
التبعید حاشا کلمه سی اوچ وجه اوزره مستعمل ونحوی وصو مدر (الحاشیتان)
ابن المخاض ایله ابن اللبون معناسنه در اولور ابن مخاض بر یاشنده وابن لبون ایکی یاشنده
اولان دوه یه دیر (الحصا) عصا وزننده اوصق طاشلره دیور که چقل تعبیر
اولنور مفردی حصاة در جمعی حصیات کلور فتحاتله وحصی کلور حائک ضمی
وصادک کسریله وحصا ... دیور عدد معناسنه در نقل قول عدد
کثیره دیور تقول نزلوا ... حصا ای ملء ... وهو التکثیر وحصی مصدر اولور
برنسنه یی ... معناسنه در : یقال حصی الشیء حصیا من الباب الرابع
... ویرنجه چاقل چوق اولمق معناسنه در : یقال حصبت الارض اذا کثر
حصاها (الحصی) رمی وزننده برکسی چاقل ایله اورمق معناسنه در تقول
حصیته حصیا اذا ضربته بالحصاة (المحصاة) محبسة وزننده چاقللو یره دیور
یقال ارض محصاة ای کثیرة الحصا (الاحصاء) همزه نک کسریله برنسنه یی
صایمق معناسنه در ... اولور ... ایلمک معناسنه در که
... معناده ... استعمال اولنور یقال احصی الشیء اذا عده او حفظه او عقله
(الحصاة) حائک فتحیله ... طاش ... دیور که ...
... یقال حصی الرجل ... فهو حصی ...
... دیورلر که ... وقوع ...
... ماده ... در که ماده نک
... غلیظی ... وحصاة رأی ورشدوه رأیت
معناسنه در : یقال فلان ذو حصاة ای رأی (الحصی) غنی وزننده عقل ورشادی
وافر بر آدمه دیور یقال هو حصی ای وافر العقل (الحصو) حائک فتحیله
قارن صانجیسنه دیور یقال المطرب من الحصو ای المغص فی البطن ومنع ایتمک
معناسنه در : یقال حصاه حصوا اذا منعه (الحصیة) ... وزننده برنسنه یی
حفظ ووقایه ایتمک معناسنه در : یقال حصاه اذا وقاه (الحصی) تفعل وزننده
صاقنمق معناسنه در : یقال تحصی الرجل اذا توقی (الحضوان) فتحاتله بتنده
بر موضعدر ... (الحضو) حائک فتحی وضاد معجمه نک سکونیله آتش
قاریشدرمق اوجرو ... معناسنه در : یقال حضا النار حضوا اذا حرکت
جمرها بعد ما خمد (المحضاء) محراب وزننده (والمحضاة) مکنسه وزننده
آتش اوجرمجک کوسکویه دیور یقال سعر النار بالمحضاء والمحضاة ای حرکها

بعود تحرك به النار (المحضى) منبر وزننده برداغه دینور کوزمعناسنه الواوی (الحطو) خطو وزننده برنسنه‌یی صارصوب ارغلامق معناسنه در : یقال حطاه حطوا اذا حرکه مزعزعا (الحطا) قفا وزننده ایری کهله‌یه دینور (الحطواء) حمراء وزننده قزل تویلو قیونه دینور (الاحطیطاء) اعشیشاب وزننده شیشوب قبارمق معناسنه‌در : یقال احطوطی الشیء اذا انتفخ الواوی (الحظوة) حانک ضمی وکسری وظای معجمه‌نک سکونیله (والحظة) عده وزننده قدر ومکانت واعتبار معناسنه‌در : یقال ماله حظوة عنده ای مکانة ورزق وقسمت جهتندن اولان حظ وبهره‌یه دینور جمعی حظی کلور حانک کسری والفک قصریله وحظاء کلورمد ایله وحظوه وحظه مصدر اولورلر برکمسه یاننده عزتلو حرمتلو اولمق معناسنه‌در : یقال حظی کل من الزوجین عند صاحبته حظوة من الباب الرابع اذا صار ذامکانة (الاحتظاء) افتعال وزننده حظوه معناسنه در یقال احتظی بمعنی حظی (الحظیة) غنیه وزننده زوجی یاننده وقع وقدر وحرمتی اولان خاتونه دینور ومنه المثل * الاحظیة فلا الیة * نته‌که الی ماده‌سنده بیان اولندی (الحظوة) حانک فتحی وضمیله شول کوچک اوقه دینورکه اطفال انکله مشق وملاعبه ایدرلر واغاج کوکلرندن سوروب چقان تازه وملایم فلیزه دینور جمعی حظاء کلور حانک کسریله وحظوات کلور فتحاتله (الحظیات) مصغر بنیه‌سیله حظیه‌نک جمعیدرکه حظوه‌نک مصغریدر ذکر اولنان کوچک اوقه دینور ومنه المثل * احدی حظیات لقمان * یعنی لقمان بن عاد حظیاتندن بریدر بو مثل شرتله معروف اولان کمسه‌دن احیانا برابولک صادر اولدقده ضرب اولنور (الحظیا) مصغر بنیه سیله یابجه یابجه یورویشه دینور یقال یمشی الحظیا وهو مشی روید (الحظو) حانک فتحیله یابجه یابجه رفق وتأنیله یوریمک معنا سنه در : یقال حظا الرجل حظوا اذا مشی الحظیا وهو مشی روید الیاء (حظی) سمی وزننده کهله لره دینور مفردی حظاةدر (الحظی) الی وزننده حظ وبهره معنا سنه در حظوکبی جمعی احظی وجمع الجمعی احاظی کلور الواوی (الحفا) جفا وزننده یالین ایاق یوریمکدن انسانک ودوه وسائر دوابک ایاقلری آشنوب فرسوده اولمق معنا سنه در علی قول یالین یوریمک معنا سنه در : یقال حفی الرجل والابل حفا من الباب الرابع اذارقت قدمه من کثرة المشی اوهوالمشی بلاخف ولانعل (الحفی) غنی وزننده (والحافی) اسم فاعللردر برآدمه مبالغه وجه اوزره نوازش واکرام ایدوب واکاظهار بشر وسرور ایدر اولان آدمه دینور یقال رجل حفی وحاف ای یبالغ فی الاکرام ویظهر السرور والفرح وحقنده همت ایلک ایچون برآدمک حالنی پک سؤال واستقصا ایدر اولان آدمه دینور وحفی علمی استقصاء وجهیله

ـم وتحصيل ايچون عنه سؤال ايدر يقال هو حفى عن امرك [illegible]
الحاح وابرام ايچون كثيره [illegible] حفى حفوا [illegible] وزننده [illegible] يقال حفى
[illegible] سؤاله (الحفوة) حانك ضمى وكسريله (والحفية والحفاية) حانك
كسريله اسمدر [illegible]
سرور (الاحتفاء) افتعال وزننده [illegible] معناسنه در : يقال احتفى
الرجل [illegible] معناسنه در : يقال احتفى البقل
اذا اقتلعه من الارض [illegible] اكرام وتلطفده اظهار بشر
وسرور ايدرك مبالغه ايلمك معناسنه در : يقال احتفى به اذا بالغ في اكرامه
واظهر السرور والفرح وبر آدمك حالندن تلطف جهتيله چوق سؤال ايلمك معناسنه در :
يقال احتفى به اذا اكثر السؤال عن حاله (الحفاوة) حانك فتحى وكسريله
(والحفاية) ثالثك كسريله بر آدمه اظهار بشر وسرور ايدرك يك چوق نوازش
واكرام ايلمك ومهربانلق ايلمك معناسنه در : يقال حفى به حفاوة وحفاية من الباب
الرابع اذا بالغ في اكرامه واظهر السرور والفرح وبر آدمك تلطف جهتيله حالندن
چوق سؤال [illegible] معناسنه در : يقال حفى به اذا اكثر السؤال عن حاله
(الحفو) عفو وزننده اكرام ايلمك معناسنه در : يقال حفى [illegible] حفوا اذا اكرمه
وبر نسنه ويرمك معناسنه در : يقال حفا زيد فلانا اذا اعطاه وويرمك [illegible]
محروم ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال حفا فلانا اذا منعه وبرنى [illegible]
وجه اوزره فرفق معناسنه در : يقال حفا شاربه اذا بالغ في اخذه (الاحفاء)
همزه نك كسريله بودخى [illegible] واريجه فرفق معناسنه در : يقال احفى شاربه
اذا بالغ في اخذه ودونه [illegible] سؤال ايلمك معناسنه در : يقال احفى السؤال اذا ردده
وبر آدمه بر خصوصده [illegible] نهايت مرتبه ده الحاح وابرام ايلمك معناسنه در
يقال احفى فلان زيدا اذا الح عليه وبرح به في الالحاح وبر آدمى بر خبر طويلى
خصوصنه حمل [illegible] معناسنه در تقول احفيته اى حملته على ان يبحث
عن الخبر وبر آدمى [illegible] معناسنه در تقول احفيت به اذا ازريته (الحفاء)
مكافاة وزننده كلامده منازعه ايلمك معناسنه در : يقال حافاه اذا نازعه في الكلام
(الحفوة) حانك فتحيله الحاح وابرام ايلمك معناسنه در ومنه [illegible] الحفوة
يعنى مرام عرض حاجتدر [illegible] ابرام والحاح ديمكدر (الاستحفاء) استخبار
معناسنه در : يقال استحفاه اذا استخبره (حفاه) كساه وزننده بر طاغك آديدر
(الحافى) القاضى وحاكمه اطلاق اولنور يقال هو حاف اى قاض (التحافى) تفاعل
وزننده خصم ايله والى وقاضى حضورنده مرافعه ايلمك معناسنه در تقول تحافينا
الى السلطان اى ترافعنا ([illegible]) [illegible] وزننده بر آدمى اغفال ايله غفلتنى اغتنام

ايلمك

ايلمك معناسنه در : يقال تحفاه اذا اهتبله وچالشمق معناسنه‌در : يقال تحفى فى الامر
اذا اجتهد (الحفيا) حانك فتحى والفك مدى وقصريله وياناك تقديميله زبازده‌در
مدينه‌ده برموضع آديدر الواوى (الحقو) حانك فتحى وقافك سكونيله بدنده
بوكوره دينور يقال اصاب حقوه وحقوته اى كشحه وفوطه‌يه دينور ازار
معناسنه على قول فوطه بغليجق يره دينوركه بل اوله‌جقدر بونده حانك كسريله‌ده
وحقو ده لغتدر جمعى احق كلور قافك كسريله واحقـاء كلور وحق كلور حانك
ضمى وقافك كسريله وحقاء كلور جبال كبى وحقو مصدر اولور برآدمك بوكورنه
ياخود بلنه اورمق معناسـنه در : يقال حقاه حقوا اذا اصاب حقوه وحقو سيل
صوبى چقمز اولان غليظ ومرتفع يره دينوركه بل و بيلان تعبيـر اولنور جمعى
حقاء كلور حانك كسريله وحقو السهم اوقك يلك بكه‌جك يرندن عبارتدر يقـال
سهم دقيق الحقو وهو موضـع الريش وحقو الثنيه يوقشـده اولان يولك ايكى
بوكوردركه ايكى جانبى اوله جقدر يقـال اخذوا من حقوى الثنية اى جانبيها
(الحقى) شقى وزنـده بوكورنه اورلمش آدمه دينور (الحقا) عصا وزننده
بوكور اغريمق معناسـنه در : يقـال حقى الرجل على المجهول حقا فهو محقوّ
ومحقى اى شكى حقوه وات يمكدن قارن آغريمق معناسنه‌دركه كجى اتى يمكدن قارنده
وجع وسلاح عارض اولمقدر يقال حقى الرجل على المجهول فهو محقو ومحقى اذا اصابه
الحقوة (الحقوة) حقو كبى فوطه‌يه ياخود بله دينور وات يمكدن قارنه عارض اولان آغريه
دينور يقال اصابه الحقوة اى الوجع فى البطن من اكل اللحم وبر علت آديدركه
دره قسـنه عارض اولور جكرده پيدا اولمغله دوه‌نك جوفنده سانجى پيدا اولوب
كوياكه احشاسى كسيلرب طوغرنور (الحقا) حانك كسريله بودخى ات يمكدن
قارنده حادث اولان وجعـه دينوركه يورنديسى عارض اولور وبر موضع آديدر
وحقو كبى ازاره ياخودبله دينورالواوى (الحكاية) كتابه‌وزننده برسوزى‌وخبرى
نقل وروايت ايلمك معناسـنـه در تقول حكوت الحديث احكوه حكاية اذا نقلته
ومشابهت معناسندن مأخوذدراصلى حكاوه‌دركه‌واويدر اليائى (الحكاية) كتابه وزننده
يائيدر ذكر اولنان واوى معناسنه‌در تقول حكيت الحديث احكيه حكاية اذا نقلته
وبرنسنه‌يه بكزه‌مك معناسنه در تقول حكيت فلانا اذا شابهته وبركسيه فعلا ياخود
قولا تقليد ايلمك معناسنه‌در تقول حكيت فلانا اذا فعلت مثل فعله او قلت مثل قوله
سواء وبركسه‌دن بركلام نقل ايلمك معناسنه در تقول حكيت عنه الكلام اذا نقلته
بونكله معناى اولك فرقى واردر ودوكى چكوب محكم ايلمك معناسنه‌در تقول
حكيت العقدة اذا شددتها (المحاكاة) مباهاة وزننده بودخى بكزه‌مك معناسنه‌در
تقول حاكيته اذا شابهته وبركسه‌يه تقليد ايلمك معناسنه‌در تقول حاكيته اذا فعلت

مثل عده و عوله سوله (الاحلاء) همزه‌نك كسريله و دالك دوكی چكوب
يكندرمك معناسنه در تقول احلئت الحقده اذا شحذتها و بتب اولمق معناسنه در
: يقال احلئ عليه اذا بر (الحلی) حی وزننده قوجمش بوزره دیمور يقال
امرأة حلی ای عاصه ئسوال حلی‌لغی اولمغله حل ... معناسنه در
(الاحلئاء) افتعال وزننده برنسنه قوشلوب ... اولمق معناسنه در
تقول احتلأت ... (الحلو) حاء مهمله‌نك ضمی و لامك سكونيله طاتلو نسنه‌يه
ديرلركه اجی مقابليدر فارسيده شيرين ديرلر يقال هو حلوای ايس ... حلو
الرجال خوشطبيع و شيرين سخن و خفيف الروح اولمغله هر كسك قلبنده معتبر
ومحبوب اولنوب العقدنی فكاهه‌لی اشتقاق اولنور اوله حس حلوون كلور مؤنثی
حلوه‌در جمعی حلوات كلور يقال رجل حلو وامرأة حلوة اى يستحلى ويستحلى
(الحلاوة) سعاوه وزننده (والحلو) حانك فتحيله (والحلوان) حانك ضميله
طاتلو وشيرين اولمق معناسنه‌در : يقال حلى الشئ وحلا وحلو حلاوة وحلوا
وحلوانا من الباب الرابع والاول والخامس اذا كان حلوا وبرنسنه‌يى طاتلو صايمق
معناسنه‌در : يقال حلى الشئ حلاوة من الباب الرابع اذا عد حلوا وبرنسنه كوزه
وكوكله خوش كلمك معناسنه مستعمل در : تقول حلى الشئ بعينى وفى وحلا حلاوة
وحلوا من الباب الرابع والاول اذا اعجبك مصدر ... برنسنه
آغزه طاتلو كلمكده و ... كوزه طاتلو وخوش كورنمكده مستعملدر
يقال حلا في الفم وحلى في العين و ... خير ومنفعته نائل اولمق معناسنه
مستعملدر يقال حلى منه بخير وحلا منه من البابين المزبورين اذا اصاب منه خيرا
حلو حانك فتحيله برنسنه‌يى طاتلو وشيرين ايتمك معناسنه‌در : يقال حلا الشئ يحلو
حلوا اذا جعله حلوا وبرآدمه نسنه ويرمك معناسنه‌در : يقال حلا الشئ اذا اعطاه
اياه وحلو وحلوان حانك ضميله بركمسه قيزنی ياقرنداشنی مهر مسمى ايله حين
تزويجده مهر مزبوردن بر مقدار نسنه كنديسنه عائد اولمق اوزره تزويج ايتمك
معناسنه‌دركه بو وضع ومهرى كنديسى احد ايتمك بين العرب ذميمه در يقال حلا
فلان فلانا حلوا وحلوانا اذا زوجه ابنته او اخته بمهر مسمى على ان يجعل له
من مهرها شيئا مسمى شارح ديركه تمام مهرى كندى آلمقده دخى مستعمل وحلوان اسم
اولنور دلال اجرتنه وفالجى وكاهن اجرتنه ديور وخاتونك مهرينه واخود شيربها
وبديعك تعبير اولان عطيه‌يه ديوركه داماد طرفندن ويريلوب ورشوت ويريلان
نسنه‌يه ديور وعوض وجزاء معناسنه در ومنه تقول لاحلونك حلوانك اى
لاجزينك جزاءك (الاحليلاء) اعشيشاب وزننده برنسنه طاتلو اولمق معناسنه‌در
: يقال احلولى الشئ اذا حلى وبرنسنه‌يى طاتلو عد ايتمك معناسنه در : يقال احلولاه

يعنى

يعني استحلاء شارح ديركه افتعال بابنده بوندن واعروری كلمه‌سندن غيری متعدی كلمشدر (الاستحلاء) بودخی برنسنه‌يی شيرين عد ايلمك معناسنه‌در : يقال استحلاه اذا عده حلوا (التحلی) تفعل وزننده استحلاء معناسنده‌در : يقال تحلاه اذا عده حلوا (الحلی) غنی وزننده خوش وشيرين سوزه دينور يقال قول حلی ای يحلولی فی الفم (التحلية) تاديه وزننده برنسنه‌يی طتلو ايلمك معناسنه‌در : يقال حلاه تحلية اذا جعله حلوا وكاه اولوركه حلأت السويق ديرلر مهموز اوله‌رق وبو غير قياسيدر (الحلو) عدو وزننده بودخی خوشطبع وحلو الألفه آدمه دينور يقال رجل حلو ای حلو (حلوه) غرفه وزننده بر قسراغك آديدر (الحلواء) حانك فتحی والفك مدی وقصريله معروفدركه حلو ايله يعنی شكر وعسل مقوله‌سی طتلو ايله مرتب اولان طعامه دينور رشيديه ومأمونيه كبی وطتلو وشيرين فاكهه‌يه دينور (الحلوة) عدوه وزننده (والحلية) غنيه وزننده منظره‌سی پك خوش وشيرين ودلنشين ناقه‌يه وصف اولور يقال ناقة حلوة وحلية ای تامة الحلاوة (الحلاء) همزه‌نك كسريله طتلو سوز سويلمك معناسنه مستعملدر ومنه يقال فلان مايمر وما يحلی ای ما يتكلم بمر ولا حلو وطتلو وخوش ايش ايشلمك معناسنه مستعملدر يقال مايمر ومايحلی ای لا يفعل مرا ولاحلوا واكر بر كره آجی وبر كره طتلو اولمق حالتنی كه تلون مقتضاسيدر آندن نفی ايلمكه قصد ايدرسن مايمر ومايحلو ديرسن ثلاثی صيغه سيله واحلاء برنسنه‌يی شيرين بولمق ياخود شيرين قلمق معناسنه در : يقال احليته اذا وحدته او جعلته حلوا (الحلاوة) سحابه وثمامه وزنلرنده (والحلاءة) همزه ايله (والحلواء) صحراء وزننده (والحلاوآء) حانك فتحيله (والحلاوآء) حانك ضميله قفانك اورته‌سنه دينور جمعی حلاوی كلور صحاری وزننده (الحلو) حانك كسريله جلاهلرك كوچك طراغنه دينوركه مرادنفه اوله جقدر (الحلاوة) سحابه وزننده شول ارضنه دينوكه آنده ذكور بقل وسبزه‌وات نابت اوله (الحلاوی) قصاری وزننده بر نوع خرده شجر اسميدر و بر تيكنلو اوتك آديدر جمعی حلاوی كلور حانك ضمی وواك فتحيله (المحالاة) مباهاة وزننده بركسه ايله مطايبه وملاطفه ايلمك معناسنه‌در : يقال حاليته اذا طايبته (حلوان) عثمان وزننده ايكی بلده آديدر وايكی قريه اسميدر وحلوان بن عمران بن الحاف بن قضاعه بركسه‌در كه ذر يتندن نيجه صحابهٔ كرام وجوده كلديلر وبوبانیٔ حلوان عراقدر زيرا حلوانك بری شامده وبری عراقده در (الحلاة) حانك كسريله مدينه قربنده بر طاغك آديدر (حلوه) غرفه وزننده حجازده برقيو اسميدر (الحلا) قفا وزننده شول دواء ودار ويه دينوركه لدی الاستعمال صوايله اصلتمق ياصو ايله ايجمك شا ننده اوله (الحلاء)

ضمه ایله وزنده ابو الحسن الحلاء علی بن عبدالله بن یوسف در رؤسای طائفهٔ امامیه
دندر وشمس الائمه عبد العزیز بن احمد الحلوانی که امام مشارق وقدوهٔ حنفیه در
وحلوانی سلمانی وزنده در نسبتی حلا ویه در وبو جهتدن همزه ایله
حلوائی دیمک جائزدر وابو الفضل عبدالله بن احمد الحلوائی فقهادن شافعیه دندر
مترجم حقیر دیرکه شهاب شرح دره ده قولی تخطئه ایدوب دیدیکه اکثر حلاوه یه
نسبت ونسبه لاجله حلاوی دیمک لازمدر پس حلوانی حلواء نسبتی مصنوعدر
انتهی (الحلی) حانک فتحی ولامک سکونیله زیب وزینت دیمکدر که دوزکون
تعبیر اولنور کرک التون وکموش کبی معدنیاتدن دوزلمش اولسون وکرک الماس
ویاقوت مقوله سی جوهر اولسون جمعی حلی کلور حانک ضمیله دلی کبی ومصلی
دیدیکلری حلی کلمه سی جمعدر مفردی حلیه در ثمره وثمر کبی وحلی مصدر اولور خاتون
دوزکونه مالک اولمق یاخود دوزنمک ویاخود دوزکونلو اولمق معناسنه در :
یقال حلیت المرأة حلیا من الباب الرابع اذا استفادت حلیا اولبسته او صارت ذات
حلی وقولهم حلی فی عینی قبیل من الحلی یعنی اشبو حلی ماده سندندر حلاوندن
دکلدر (الحلیة) حانک کسریله بودخی دوزکونه وپیرایه دیور حلی معناسنه
جمعی حلی کلور حانک کسری ولامک قصریله وحلی کلور حانک ضمیله وحلی
السیف که حانک ضمیله در بوندندرکه قلیچک قبضه سنده وپساسنده
اولان زیب وزینتلردن عبارتدر وحلیه خلقت وصورت وصفت معنالرینه مستعملدر
یقال هو کریم الحلیة ای الخلقة وتقول عرفته من حلیته ای صورته وصفته
(الحلی) (والحالیة) زیب وزینتلو خاتونه دیور یقال امرأة حال وحالیة
ای ذات زینة (التحلیة) تفعیله وزنده خاتونی طونانمق معناسنه در علی قول
خاتونه دوزکون ایدنمک یاخود انی اوصاف جمیله ایله وصف ونعت ایلمک معناسنه در
یقال حلی المرأة اذا البسها حلیا او اتخذه لها او وصفها ونعتها (حلیه) ثمره
وزنده اوچ موضع اسمیدر (احلباء) همزهٔ مکسوره ایله بر موضع آدیدر (الحلی)
غنی وزنده نصی دیدکلری اوت قورییسنک اقارمشنه دیور مفردی حلیه در
(الحلب) حبا وزنده بر نبات آدیدر و بر طعمه اعراب آدیدر الواوی (الحمو)
دلو وزنده خاتون زوجنک پدرینه دیورکه قاین آتا تعبیر اولنور ومطلقا زوج
طرفندن اولان خصمه وقریبه دیور زوجک پدری و برادری کبی مؤنثنده حماة
دیور و بو ماده نک لغتی دخی واردر حمو ابو کبی وحما قفا کبی وحم اب کبی وحمء
همزه ایله یقال هو حموها وحموها وحماها وحمها وحمؤها ای ابو زوجها ومن کان
من قبله والانثی حماة نواة وزنده انثی قاین انا وکورجه کبی وهو الرجل کلیننک

زوجه سنك پدریدرکه قاین اتاسیدر یاخود زوجه‌سنك برادرینه یاخود عموجه‌سنه دینور یقال حموالرجل ای ابوامرأته اواخوها اوعمها وبعضلر دیدیکه احماء زوجه طرفندن اولان قریبه مختص درنته‌که اختان زوج طرفندن اولانه مخصوصدر مؤلف همزه ماده‌سنده دخی ذکر ایلدی شارح دیرکه اشبو حمو ماده‌سی حمایه‌دن یاخود حرارت معناسندن مأخوذدر شفقت قلبیه‌لری تصور یله وحمو حروکرمیت معناسنه‌در : یقال اشتد حموالشمس ای حرها (الحماة) حصاة وزننده بالدرده اولان بالق اتنه دینورکه بالدراتی تعبیر اولنور جمعی حوات کلور فتحاته الیائی (الحمی) حانك فتحی ومیمك سکونیله (والحمایة) کتابه وزننده (والمحمیة) منزله وزننده برنسنه‌دن موذیاتی منع ایله حفظ ایلمك معناسنه‌درکه قوریمق تعبیر اولنور یقال حمی الشیء یحمیه حمیا وحمایة ومحمیة اذامنعه ودفع عنه وحمی وحمیه غنیه وزننده (وحمایه) کتابه وزننده (وحموه) ثمره وزننده اوتلاغی قوریوب قوری قلمق معناسنه در : یقال حمی الحمی حمیا وحمیة وحمایة وحموة اذا منعه وخسته‌یه مضر نسنه لردن پرهیز ایتدرمك معنا سنه در : یقال حمی المریض مایضره اذامنعه ایاه بونده ایکی مفعوله متعدیدر (الحمی) رضی وزننده قوریمش نسنه‌یه دینور قوری تعبیر اولنور یقال کلاء حمی ای محمی (الاحتماء) افتعال وزننده خسته مضرنسنه‌لردن پرهیز ایلمك معناسنه در : یقال حمی المریض فاحتمی (التحمی) تفعل وزننده قوریمق معنا سنه در : یقال تحمی من ذلك اذا امتنع (الحمی) غنی وزننده مضرنسنه‌لردن پرهیز ایتدیرلمش خسته‌یه دینور یقال مریض حمی ای ممنوع مما یضره ومطلقا قوریمش نسنه یه دینور واصلا بر کمسنه‌نك ظلم وشتمی واوضاع بارده‌سنی محتمل اولمیان ابی النفس آدمه دینور یقال رجل حمی ای لایحتمل الضیم (الحمی) الی وزننده وکساء وزننده (والحمیة) حانك کسریله برنسنه‌دن حمایت اولنان شیئه دینور قوری کبی (الحامیة) اصحاب ورفقاسنی حمایت ایدر اولان آدمه دینور هاء مبالغه ایچوندر یقال رجل حامیة ای یحمی اصحابه وحامیه جماعته وصف اولور نفسلرنی حمایه ایلدکلر ایچون وتقول العرب هوعلی حامیة القوم ای آخرمن یحمیهم فی مضیهم یعنی منهزم اولان عسکرك اکسه‌سندن استیلا ایدن دشمندن حمایه ایدنلرك آخریدر علی اثر حامیة القوم تقدیرنده‌در و یقال مضیت علی حامیتی ای علی وجهی کویاکه طوغری مقصدینك جهتی کندیسنی جهات غیرسدیده‌دن حمایه ایلمك تصورینه مبنی در وحامیه ساج اباغنه اطلاق اولنور حرارت اعتبار یله وقوینك ایچنی اوره جك طاشلره اطلاق اولنور حمایه‌دن مأخوذدر جمعی حوامی کلور وحوامی آت وقاطر طرنقلر ینك صاغ وصول یانلرینه اطلاق اولنور (الاحماء) همزه‌نك کسریله

ومحلی سائرلردن قوریوب قوری ایتمك معناسنه قوری اوکرق وولق معناسنه در
یقال احمی المکان اذا جعله حمی لایقرب اوودده حمی و ونسه‌یی قیزدرمق
معناسنه در : یقال احمی الله النار ای جعلها حامیة وونسه‌یی آتشده قیزدرمق
معناسنه در : یقال احمی الحدید اذا اسخنه (الحمیة) عطیه وزننده (والحمیة)
مرمیه وزننده غیرت وحموده معنی ونسه‌دن عار واستنکاف ایتمك معناسنه در
یقال حمی من الشیء حمیة ومحمیة من الباب الرابع اذا انف منه (الحمی) حالك
قفی وزننده (والحمی) عنی وزننده (والحمو) سمو وزننده بك قیزغین اولمق
معناسنه در : یقال حمیت الشمس حمیا وحمیا وحموا اذا اشتد حرها وحمی وحمو وحمو
وزننده ونسه آتشده قیزمق معناسنه در یقال حمی المسمار حمیا وحموا اذا سخن (الحمی)
رضا وزننده حرارتدن ترلمك معناسنه در یقال حمی الفرس اذا سخن وعرق (الحمة) ثبه
وزننده سم معناسنه در علی قول آری وبلان وعقرب مقوله‌سنك اکندلریله وصوقدقلری
عضولرینه دیرلر جمعی حمات وحمی کلور حاء ثك ضمیله وبك صوزنغه دیرلر نقول
احد حمة الترة ای شدته واوحمه محمد بن یوسف الزبیدی محدث مشهور در
(حمة العقرب) برمحلك لقبیدر (الحمیا) ثریا وزننده حدت وغضبك اولنه
وهیجانه دیرلر که شدتی حاشیدر نقول لاتکلمه فی حمیا غضبه ای وشدته واوله
وحمیا الکأس خمرك سورت وشدته یعنی اسکارینه تمام باشلدقده ودماغه
استیلا ایلدیکی حالته دیرلر که کندبینی آندر دیمك کیفیتدر یقال فرعنه حمیا
الکأس ای سورتها وشدتها اولاسکارها اواحدها بالرأس وهرنسنه‌نك شدتنه اطلاق
اولنور وحمیا الشباب جوانلق چاغنك اوائلنه وجنبش ونشاطی هنگامنه دیرلر
تمام مست سرانداز کبی شدت حدتی کیفیتندن عبارتدر یقال هو فی حمیا الشباب
ای اوله ونشاطه (الحامی) شول بوغوره دیرلر که صلبندن چوق چکلکه علی
قول صلبندن اون بطن ولدکلدکده رکوب واستعمالدن آزاده اولنوب ووار دیغی
میاه ومراعیدن اصلا ممنوع اولمیه بوجهتله کویا که ظهرنی حمایه ایدر یقال فحل
حام اذا کان قد ضرب الضراب المعدود اونتجت من صلبه عشرة ابطن ثم حام حمی
ظهره فیترك فلا ینتفع منه بشیء ولایمنع من ماء ولامرعی (حامی الحمیا) ثریا وزننده
شول آمه دیرلر که کندی حوزه‌سنی ویوره‌سنی وحوار وجانبنی حمایه ایدر اوله
یقال هو حامی الحمیا ای یحمی حوزته وماولیه (الاحمیاء) اعشیشاب وزننده
برنسنه نیل وسحاب کبی قرارمق معناسنه در : یقال احموی الشیء اذا اسود
کاللیل والسحاب (الحماة) مباهاة وزننده (والحماء) کساء وزننده برکمسنه
نکهبانلق ایدوب مرد یاتمن حفظ وحمایه ایلمك معناسنه در تقول حامیت عنه
محاماة وحماء اذا منعت عنه ومهمان ایچون تجملله لوازم واکرامنه مبالات واهتمام

قلمق معناسـنه در تقول حاميت على ضيفي اذا احتفلت له (حميان) فتحاتله برطاغك آديدر (حماة) حصاة وزننده شـام ديارنده بربلده آديدركه حمص شهرنه قريبدر (الحامى والمحمى) اسم مفعول بنيه سيله ارسلانه اطلاق اولنور (حماوالله) اماوالله معنا سنه در (التحامى) تفاعل وزننده صقنمق معناسنه در : يقال تحـاماه النـاس اى توقوه واجتنبوه (ابوحميه) غنيه وزننده محمد بن احمد الحـافظ دركه محـمد ثدر الواوى (الحنزقو) حا نك كسرى ونو نك سـكونيله جرد خل وزننده (والحنزقوة) جرد حله وزنـنـده بودوره دينور يقال رجل حنزقووحنزقوةاىقصير الواوى (الحنو) حانك فتحى ونونك سكونيله برنسنه‌يى اكوب ايكى قات ايلمك معناسـنه‌در : يقال حناه يحنو اذا عطفه وبورمق معناسـنه‌در : يقال حنايده اذا لواها وياى دوزملك معناسـنه مستعملدر يقال حنا الحنية اذاصنعها (التحنية) تأديه وزننده بودخى ايكى بوكوب اكمك معناسـنه در : يقـال حنى الشئ اذا عطفه (الانحناء) انفعال وزنـنـده (والتحنى) تفعل وزننده ايكى قات اكلمك معناسندر : يقـال حناه فانحنى وتحنى اى انعطف (الحنية) غنيه وزننده يايه اطلاق اولنور جمعى حنى در غنى وزننده وحنايا كلور (الحنو) علو وزننده بركسيه شفقت ومهربانلق ايلمك معناسنه‌در يقال حنت المرأة على ولدها حنوا اذا عطفت (الاحناء) همزه نك كسريله بو دخى حنو معناسـنه در : يقال احنت المرأة بمعنى حنت (الحانية) اركك بك قيرمش قيونه دينور وبلاعلة بيونى بوكر اولان قيونه دينـور وحانوت ودكان معناسنه‌در (المحنية) محمده وزننده (والمحنوة) نونك ضميله (والمحناة) مسعاة وزننده دره‌نك بورغاج وطولامبه سنه دينور يقال محنية الوادى ومحنوته ومحناته اى منعرجه وا كرى بوكرى يرده دينور ودوه دريسندن دوزلمش سود كولكنه دينور يقـال سقانا اللبن بالمحنية اى بالعلبة التى تتخذ من جلود الابل بونك طريقى بودركه دوه‌نك برمقداردريسنى طور به طرزنده بوكوب ايچنه قوم طولدردقدن صكره برمحله آصارلر قوريوب چنـاق طرزنده علبه اولور (الحنو) حا نك كسريله وفتحيله بدنده اكرى اولان عضوه دينور قاش كيكى وچكه وايكوكلكلرى كبى وسـائر نسنه‌دن اولان شيئه دينور دخى اكرى بوكرى باير وقوملق كبى وهر اكرى اغاجه دينور اير قلطاغى كبى جمعى احناء وحنى كلور كسرتينله وحنى كلور حانك ضميله (الحنوان) تثنيه بنيه‌سيله تسكره تعبـير اولنان آلته دينور ماده‌سى ايكى اكرى اغاجدر اوزرلرينه شبكه استوار ايدوب انكله چچ بغداى نقـل ايدرلر (الاحناء) همزه‌نك فتحيله حنو لفظنك جمعيدر اكرى بوكرى اولان نسنه‌لره دينور واحناء الامور چيره‌لك وچپارز اموردن عبارتدر يقال‌هو

ضمّ ایسه الامور اى ما ضمّها (الحوايا) كو كمك فريث جمعيدر ضلوع
وقنريه ديوركه هر طرفده اكيسر دانه اولور (الحوايه) حمايه وزننده
مصدر اولى فقط اكر ينكه ديور حلقه شايه اى الحصه (الحواء) حوا وزننده
وكرى حصه ديو بخشش نفه حواء اى حصه (الحاوت والحاويه والحاويه)
نكاه ديور (الحاويه) لسنده آله مرئ اوكوزلرا ويه امرين جمعيدر ديور
اوليمه ساعده دابه خاتيه لسنده بوزلق بوطرى موضع ذكرى ورالمر اجوزة
حيث عام سنده ورى المشاى (الحوبه) نمره وزننده يرتش البعيرآله سهل
بوريه حت اوبوز جوقوق كبر جون ديده در وحشكه ايسوزد و بيرس البحاد
(المدان) ايان وزننده الحق والريه المطلق وسوز (حتو فرق) سومقلسط وزننده
بموضع البحر اليني (الحسبه) نسبه وزننده بوزمق معناسنه در : يقال حى
ببطحنها حسبة الحوعداد اى لسطى الحوب الحوفت الحث معناسنه در : يقال حى
الحوى والحهر اذا عظمهما واكا حملت الحوامى صوتيق معنا سنه در : يقال حى
الحوى سيره (الحبيه) نسبه وزننده بولمق الحوب الحوفت الحث معناسنه در :
يقال حى الحوى اذا مسهمه (الحى) حمت كسريله الحوده بر موضعدر وجابرين
خمر ابن بحرى حسر (حى) حاء وزننده بر بكر بحشده ويقدر الملامين
عبدالمحسن بن عبد الرحمن الحى الا مسوبدر وغير قياس اوزره نسبتده حنوى
دخى ديور حى وزننده الواوى (الحوو) حمت حمى ووزنده تشديديله اولمقن
خضرته مثل اولى سواد على قوت سوادحمقن اولاى حمرتمرله قرامق قرمزيدر
اك فسيده معوزه تمييز وحور يقال به حوة اى سواد الى الخضرة او حمرة الى
السواد وحوة الوادى درمك برجانيه اطلاق اولنور يقال فيه حوة الوادى اى
جانبه (الحواء) حموزننده برحسه حوة مذكوره وزننده اولمق معناسنه در :
يقال حوى الفرس حوى من الباب الرابع الذى به حوة (لاحويواء) احميرار
وزننده بودخى حوه زنكنده اولمق معناسنه در : يقال احواوى احويواء ويقال
حوى يحوى اى احواء ويقال احوى يحوى احوواء بتشديد الواو اذا كان به
حوة مذكوره احميرار بندندر واحويواء واحوواء تشديداله برسندر الهيم يقال
ولمق معناسنه در : يقال احواوت الارض وحووت اذا اخضرت (الاحوى)
احرى وزننده لون مرقوم اوزره اولمق يعنى بشله مثل سياه يحوه قرامقى قرمزى
اولمق معناسنه در وسيده حمته ديور يقال نبت احوى اى اسود وبقت قوبى يشيل
ساده ديوركه شدتمش سيز هه مثل اوله يقال نبت احوى اى ضارب الى السواد
لشدة خضرته وقتيبه بن ضرارت قرسى اسمديدر (الحواء) شداد وزننده قرامتق
قرمزى ده دامله وصف اولور يقال ثلاثة حواء اى حمراء الى السواد وبرقع

قسرا قلرك آديدر وحواء زوج آدم عليهما السلام اسميدر كه جملهٔ افراد انسانينك ام محترمه سيدر مترجم ديركه پس قصر ايله حوى غلط اولور وحواء ذكر اولنان لون حودن مأخوذ اولمش اولور آدم لفظنى ادمه دن مأخوذ ديدكلرى كبى وبعضلر جانب معناسنه اولان حوه دن مأخوذ ديديلر حضرت آدمك بر جانبندن كه مراد ضلع ايسريدر مخلوق اولديغنه مبنى در وبعضلر حىّ ماده سندندر ديديلر ومعلوم اوله كه مقصود اولان تناسل ازدواجه وازدواج محبته دائردر هر كيمك كندى اجزاسنه ميل ومحبتى اجنبى يه اولاندن آرتقدر اكر حوّا آدمدن اخذ اولنميدى رجالدن نسايه ميل وازدواج بولنميوب عرق تناسل منقطع اولور ايدى واكرى ايكو كيكندن وصولدن خلق اولنديغنك اثرلرى ظاهردر (حو) حانك ضميله كچى قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر (الحوحاة) حانك فتحيله كچيلره حو ديو حيقرمق معناسنه در : يقال حوحى بالمعزى حوحاة اذا زجر وقال حو (الحواءة) رمانه وزننده بره ياپشق اولان نباته دينور ودائما خانه سنه ملازم اولوب طشره چقمز آدمه دينور يقال رجل حواءة اى لازم فى بيته (الحو) حانك فتحى وواوك تشديديله ظاهر وآشكار نسنه يه دينور ومنه يقال فلان لايعرف الحوّ من اللوّ اى البين من الخفى كما يقال لايعرف الحى من اللىّ كما سيذكر (الحى) حانك فتحى و يانك تشديديله (والحواية) سحابه وزننده برنسنه يى جمع واحراز ايلمك معناسنه در : يقال حواه يحويه حيا وحواية اذا جمعه واحرزه (الاحتواء) افتعال وزننده حوايه معناسنه در : يقال احتواه واحتوى عليه اذا جمعه واحرزه (التحوّى) تفعل وزننده برنسنه دوشور يلوب قيورلمق وچوركلنمك معناسنه در يلان كبى يقال تحوّت الحية اذا تلوت و بوزيلوب بورشمق معناسنه در : يقال تحوى الشىء اذا انقبض (الحية) حانك فتحيله يلانه دينور فارسيده مار ديرلر بعضلر عندنده ذكر اولنان قيورلمق وچوركلنمك معناسندندر وعند البعض حياة ماده سندندركه طول حياتندن ناشى اطلاق اولندى (الحوى) غنىّ وزننده برنسنه يه بعد الاستحقاق مالك اولان آدمه دينور وحوض صغيره دينور (الحوية) غنيه وزننده برنسنه نك يلان قيورمى كبى قيوريلوب چوركلنمسنه دينوركه معناى مصدرى مأخوذ اسمدر و بطنده قيورم و طولاشق اولان بغرسغه دينور واره و لفايف و بنات اللبن كبى كه معا مستقيم ومعاء صائم مقابليدر جمعى حوايا كلور يقال شحمت حوايا الجزور جمع حوية وهو ماتحوى من الامعاء وشول كليمه و پلاسه دينوركه حلقه كبى ايدوب ايچنى طولدردقدنصكره دوه نك اوركچنه چب چوره اورترلر وبركوچك قوش آديدر (الحاوية) (والحاوياء) بونلرده حويه كبى

اکر وقتی هر سنه دیور (التصویة) تفعیله وزننده ویصعیدی وزمان معناسنه
عطف حوله اتا قبسه (الحواء) حصاء وزننده (والحواه) هواء وزننده
سسه دیور صوت معناسنه (الحاء) حروف هجادن برحرفدر حروف حلقیه
معدوده‌دن مذکوردر (حیوه) ثمره وزننده ورجل اسمیدر حوی ماده سندن
معلومدر (الحواء) کتاب وزننده (والحوی) معلی وزننده بدبه‌نشیلرده یری یرینه متقارب
صوت ویره دیورکه اوبه تعبیر اولنور یقال فعدوا فی الحواء والحوی وهی جامعة
الصوت متقاربة (حوی) سمی وزننده اسمیدر نوح بن عمرو بن حوی محدثدر شعبه
ده محدث مشبعدن روایت ایمشدر ابنه (الحی) حانك کسری ویانك تشدیدیله
(والحیوان) فتحاتله (والحیاة) حانك فتحیله (والحیوة) واوك سکونیله
یعنی یانك فتحیله که واو الف بدلیدر لام فعل دکلدر اهل یمن صلاة وزکاة وحیاة
کلمه‌لرینی واو ایله رسم ایدرلر مصحف امامده دخی واو ایله مرسومدر همسان
اوچ کلمه‌ده الفله مرسومدر بو لغت مجموعنده دیریلمك دیمکدرکه موت مقابلیدر
یقال حیی حیّ وحیوان وحیاة وحیوة ای نقیض الموت شارح دیرکه حیوان کلمه‌سنك
اصلی حییان ایدی یاء ثانیه واوه ابدال اولندی و بو حیاتدن اسمدر زیرا فعلان
بناسی لوازم حیاتدن اولان حرکت واضطرابه متضمندر وحیوان مبالغة ذوحیاتده
استعمال اولنورکه جانلو دیمکدر لکن بونده یانی اسکان ایدرلر الفه قلب اولنمق
تخفیفنه مبنی و بولر مصدر اوله‌رق دخی استعمال اولنورلر اصل مصدری
حیی در وقتا کی یقال حیی یحیی حیاء من الباب الرابع ویقال حیّ یحیی بالادغام
ویقال یحیی بلا الف یعنی مات وحیا طیب وحلال رزقه اطلاق اولنور لکن
بونده طیبه ایله تعریف لازمدر یقال وفقه الله حیاة طیبة ای رزقا حلالا وعند
البعض حیاة طیبه دن مراد جنتدر (الحیّ) حانك فتحی ویانك تشدیدیله
حیاتدن وصفدر دیری به دیور زنده معناسنه جمعی احیاء کلور یقال هو حیّ ای
متنبت ونسوان قسمنك فرجنه اطلاق اولنور وآچیق وایشلك یوله اطلاق اولنور
یقال طریق حیّ ای بین ویقال حیّ الطریق حیا اذا استبان (التحایی)
حیات وجمعی دیمکدرکه حدته دلالت ایدر ومنه یقال ضرب ضربة لیس بحای
منها ای لیس بحی یعنی فلان برکونه ضرب اولندیکه اول ضربه دن حیات بولوب
دیری قلمسی متصور دکلدر و بوعربلرك لاناکل کذا فانت مترض قوللری کبیدر
که تمرض معناسنه استقبالیدر یعنی اول نسنه‌یی اکل ایلمه‌که آندن خسته اولورسن
دیمکدر (الاحیاء) همزه‌نك کسریله دیرلتمك ودیری قلمق معناسنه‌در : یقال
احیاه ای جعله حیا و یری یری تازه ومطرا چایرلو چمنلو قلمق معناسنه‌در : یقال
احیت الارض ای وجدها حیة وتفقدنك ولدی حیاتده اولمق معناسنه‌در : یقال

احيت الناقة اذا حيي ولدها وقومك مواشيلری زنده اولمق یاخود حاللری حسن و نظام او زده اولمق یاخود شن و آباد اوتلو صولو یره داخل اولمق معناسنه‌در : یقال احيي القوم اذا حييت ماشيتهم اوحسنت حالها او صاروا في الخصب (الاستحياء) برآدمی قتل ایتمیوب دیری قومق معناسنه‌در : یقال استحياه ای استبقاه یعنی ترکه حياً قيل ومنه قوله تعالى [ان الله لايستحيي ان يضرب مثلا] ای لايستبقي و برکسه دن اوتنمق معناسنه در : یقال استحي منه بيائين و استحى منه بياء واحدة واستحاه بمعنی حی حياء لغت اولی اهل حجازك وثانيه تمیمك لغتیدر پس حرف جرّ ایله وحرف جرسز دخی تعدیه ایدر (الحية) حیّ کلمه سنك مؤنثیدر خصب ورخا اوزره اوزره اولان اوتلو صولوشن و آباد ارضه اطلاق اولنور یقال ارض حية ای مخصبه غضة النبات وحيه یلانه دینور فارسیده مار دیرلر مترجم دیرکه موت طبیعیسی اولمامغله اطلاق اولندی یاخود حوی ماده سندندر نته که ذکر اولندی و بونك مذکرنده حیّ دیمز التباس ایچون جمعی حيات وحيوات کلور فتحاتله وفلان خبيث وداهی وآفتدر دیجك یرده فلان حية الوادی اوالارض اوالبلد اوالحماط دیرلرکه اوکلمه سی تنویع ایچوندر و حية الوادی ارسلانه اطلاق اولنور وحية قطب شمالی جنبنده فرقدان ایله نعش میاننده نیجه کوکبك یعنی کواکب عدیده دن مخیل صورتك اسمیدر که بعینه یلان صورتیدر و بوحية الهواء اطلاق ایتدکلری اوله جقدر (الحيوان) فتحاتله جنس الحیّ یعنی دیری جانلو اولان مخلوقاتك جنسیدرکه جمیع انواعنه شاملدر جسم نامی وحساس ومتحرك بالاراده دن عبارتدر اصلی حييان ایدی که مصدردر یاء ثانیه واوه قلب اولندی شارح دیرکه یانك اسکانیله حیوان تلفظی حسب القاعده یانك الفه ابدالندن تحفظه مبنی در اشبو حیوان وجولان کلمه‌لرینك حرکه لفظلری مسمالرینك حرکتلرینه تنبیهی اشعار ایچوندر خلاصه حیوان لفظی في الاصل اسم یاخود مصدر اولوب بعده جنس مذکورده غالب اولدی (المحاياة) مباهاة وزننده جوجغه غدا و یرمك معناسنه در : یقال حايا الصبیّ اذاغداه (الحی) حانك فتحیله دیری یه دینورکه ذکر اولندی و بطون عربدن بر بطنه اطلاق اولنورکه قبیله دن قلیل اولان جاعتدر جمعی احياء کلور (بنوحیّ) حانك فتحیله (و بنوحیّ) حانك کسریله عربدن ایکی بطندر وحیّ حق و ثابت معناسنه مستعملدر نته که لیّ باطل معناسنه در : ومنه المثل هو لايعرف الحيّ من اللی * کما يقال الحو من اللوّ * ای الحق من الباطل اولا یعرف الحوّية من اللوّية ای ماتحویّ من الامعاء من فتل الحبل یعنی بعضلر بونی واویدر دیدیلر نته که ذکر اولندی وحی برقبیله اسمیدر نسبتنده

سوكلى ايدر وحيى ايدر حركاتيله (الحيا) حائك فتحى وقصرى ايله
خصب وباران معناسنه در : يقال الارض بها حيا اى خصب وبعضلر ديدى
يقال وقع فى الارض الحيا اى المطر وبعده مدّ ايله ده تعبير و يمدّون الحيادر
(الحياء) حائك فتحى ومدّ ايله توبه و رجوع معناسنه در : يقال حيى منه
حياء من باب الرابع اذا تاب والى خيره معناسنه در : يقال حيى منه اذا
احتشم مترجم حقير ديركه كندى ومعطوف ايدلركه حياء واستحياء مصدرلى
جنسندن مأخوذدر يقال حيى الرجل كما يقال نسى وخشى وحيى بوم واصيب وله
اوله حق اوصافندن احتراز سببيه حيات النساء مرض اولان امور العبارتن
عبارتدر وكما يقال نسى وخشى قول يعنى نسى الرجل ديرلر انسا طهريني اورمه
وخشى الرجل ديرلر خشية يعنى احزانى حوق لمى كفى بسيه ديمك اوبقعه حى
كلمه سى دخى حالت مزبوره دن كنى ومعم حيسى منعير اولدى ديمكدر كه انسن
اوزنى ايله تعبير اولنور وسببه تعريف بيدركه حيا ايكى نوع اولور عنسى كه
حضرت خدا نك قوسنده حق واجدخ المنذر يعنى قطرى اولور عند الناس
كشف عورتدن حيا كبى وايمانى اولور مؤمن اولان كمسه نك خوفا من الله تعالى
معاصيدن امتناع كمسهدن عبارتدر انتهى وحيا حف وخف ستحى يعنى دوه
قسمنك وجنسنك طرفندو حيوانات و برنجى جانورلرك فرجنه ديور و بونده قبلا
انك قصر اولنور حى احيا واحييه كلور وحى كلور حائك فتحى وكسرى ايله
(الاستحياء) بودخى اوزتمق معناسنه در : يقال استحيى منه واستحى منه واستحياه
يعنى و بونلاندن ابتعمر (اخيى) غنى وزننده تاطيع اوتجى بوده وحياه
صاحبى آنمه ديور يقال انه حى اى ذوحياء (التحية) تفعله وزننده سلام
معناسنه در كه برآدمه سلام عليكم ديمكدن عبارتدر يقال حيّاه تحية اى سلّمه سلاما
مؤلف بصائرده ديديكه فى الاصل تحيه برآدمه حياك الله دويه دعا ايتمك معناسنه در
عمرك الله واحياك ديمكدر بعده مطلقا تحيه اولان سلام مقوله سى دعاده استعمال
اولندى بو جهتدن جمعنده تحيات وتحايا ديور وتحيه بقا وملك معنالرينه كلدك
برآدمه بقا ايله وملك ايله دعا ايتمك معنالرينه استعمال اولنور ومنه التحية لله اى
البقاء اونمك بس بوراده اسم موقعنده در و يقال حياك الله تحية اى ابقاك
او ملّكك و تحيه برنسنه يه بت يقشتمق معناسنه مستعملدر كويا كه اكا
سلام ويرر كبى اولنور يقال حيّ الخمسين اذا دنا منه مترجم ديركه
تحيه نك نسبتنده نحوى ديور اجتماع يا آت ايچون ياتك يرى واوه قلب
اولنوب وكلمه زمبه مده سنه اجرا اولندى (المحيا) ميمك فتحيله حيا وزننده
يوزه مجموعنه ديوركه طلعت تعبير اولنور على قول يوزك اصل مادمسنه ديور

يقال فلان طلق المحيا وهى جاعة الوجه اوحره (الحيوت) تنور وزننده
اركك يلانه دينور (الحواء) كتان وزننده (والحاوى) يلان طوتجى يه دينور
يقال رجل حواء و حاواى يجمع الحيات (محياة) ميم مفتوحه ايله بر موضعدر
(حيه) حانك فتحيله (وحيوان) كيوان وزننده (وحييه) غنيه وزننده
(وحيويه) شبويه وزننده (وحيون) تنور وزننده اسامئ رجالدندر
(ابو تحيا) تانك كسريله اصحابدندر نبيّ اكرم عليه السلام حضرتلرى دجالك
كوزنى آنك كوزينه بكزه‌ديرلر ايدى و ابو تحيا تابعندن ايكى ذاتلردر و معاوية
ابن ابى تحيا تابعيدر وحاد بن تحيى مجهول مخاطب بنيه‌سيله محدثدر و محمد بن محمد
ابن تحيا كه محيا وزننده در فقهادندر (تحيه) تقيه وزننده اسماء نسواندندر
(تحية الرسبيه) وتحيه بنت سليمان محدثه‌لردر و يعقوب بن اسحق بن تحيه يزيد
ابن هاروندن روايت حديث ايلدى (ذوالحياة) بر قلج آديدر (المحاياة) مفاعله
وزننده آتشى اوفليوب اوياندرمق معناسنه در تقول حايت النار اذا احييتها
(حى) حانك و ياء مشدده‌نك فتح اوزره بناسيله اسم فعل امردر هلم و اقبل
معناسنه‌كه تيز برى كل ديمكدر فارسيده فراز آى مرادفيدر يقال حى على الصلاة
اى هلم و اقبل اليها و اشبو حى كلمه‌سنى حرف تحضيض اولان هلا و هل ايله ده
تركيب ايدوب حى هلا على كذا و الى كذا ديرلر و حى هلا دخى ديرلر تنوينله
و حيهل دخى ديرلر خمسة عشر كبى و حيهل ديرلر صه‌ومه وزننده كه يانك ولامك
سكونلريله‌در و حيهل ديرلر يانك فتحى و هانك سكونيله بونلرده حى كلمه‌سى وجه
مذكور اوزره اعجل و اسرع معناسنه وهلا صله معناسنه‌دركه وصلدن امردر آنى
تيز يتشدر ديمك اولور ياخود حى كلمه‌سى هلم يعنى كل و هلا كلمه‌سى حثيثا معناسنه
اولمغله كوره‌يم سنى تيز و چابك كل ديمك اولوركه حث و اغرايى متضمندر ياخود
هلا اسرع معناسنه اولمغله تيز كل ديمك اولور ياخود هلا اسكن معناسنه اولمغله
اسرع عند ذكره و اسكن حتى ينقضى سبكنده اولور و حى هلا بفلان ديرلر
تنوينله عليك به وادعه معناسنه و اكر تنوينله حيهلا دينورسه كوياكه حثا ديمش
اولوركه منكردر و اكر بلا تنوين حيهلا دينورسه الحث ديمش اولوركه معرفدر
بونده تنوينى نكره‌لكه و تركنى معرفه‌لكه علم ايلديلر كذلك بو قبيلدن اولان جميع
مبنياتده حال بويلجه‌دركه آنده تنكير اعتقاد اولنورسه تنوين و تعريف اعتقاد
اولنورسه ترك اولنور و حثا قولى احثث حثا تقديرنده‌در و الحث قولى الزم الحث
تأويلنده در (التحايى) تانك فتحى و يانك كسريله منازل قمردن هنعه‌نك حذاسنده
اوچ كوكبه اطلاق اولنور تحياة مفرديدر مؤلف هنعه ماده‌سنده بونلرى منزل
عد ايلمشيدى (ذوالحيه) حانك فتحيله برپادشاه لقبيدركه بيك سنه پادشاهلق

الخفيدى (الاحباء) همزه‌نك فتحيله بر صوبك اسميدر نسبير نوى عليه‌السلام ايله عيدة بن الحارث اوراده غزا ايلدى و مصره قريب بر موضعدر صوخور جه مصدر (حبويه) عروبه وزننده اسمدر ابو عمر محمد بن العباس بن زكريا بن حبويه محدثدر وامام الحرمين عبدالملك بن عبدالله بن يوسف بن حبويه الجوينى علامة معروفدر (حبيه) سميه وزننده عمرو بن شعيب بن عبدالله بن عمرو بن العاص والده‌سيدر و عمير بن ابى حبيه محدثدر و صالح بن حبوان و حيوان بن خالد محدثلردر على قول ايكيسنده مصحف ايمشدر و سعدالله بن نصر الحبوانى كه فضلادندر و اوغلو محمد و برادر زاده‌سى عبد الغنى محدثلردر مترجم حقير ديركه مؤنث اسم اولان يحيى ماده‌سندن بوراده سكوت ايلدى لكن مصادرده ديديكه يحيى كلمه‌سى يفعل وزننده اسمدر قبل الوجود ابن زكريا عليهما السلام تسميه اولندى و حيات ماده‌سندن مأخوذدر شجوحت و الدين‌زمانده بولنديلوب اكثرى اولقوله موتود معمر اولمديقندن والديسه لطفندن قلب ايچون حق جل و علا آنكله تسميه ايلدى و فى ذاته حيات جسمى و روحانيى حائز ذات شريف ايدى و اسوءة الحكم نام كتابده بو رسمه مرسومدركه يوم قيامتده يحيى عليه السلام النده بر بيچاق ظهور و حضرت جبريل كبش املح صورتنده متمثل اولان موتى پاتروب بوغازجه حضرت يحيى ذبح ايده‌جكدر بو سرالهى‌يه مبنى نشئت اولاده يحيى ايله تسميه اولندى وكنديده سرفوت حيات دخى ظهور اولمشيدى زيرا بعد شهادته دملرى سفين وفيره غليان اوزره اولوب تاكه بخت نصر كلوب مذبحلرنده يتمش بيك يهود قتل ايدنجه سكون بولدى و غليان ده فوت حياتدن ناشى اولديغى مسلمدر

(٭ فصل الخاء المعجمة ٭) الواوى (الخبو) خانك فتحى وبانك سكونيله (والخبو) سمو وزننده آتش سونمك معناسنه‌در : يقال خبت النار تخبو خبو اوخبوا اذا سكنت و طفئت ويقال خبت الحرب و الحدة و الغضب اذا سكنت (الاخباء) همزه‌نك كسريله آتشى سوندرمك معناسنه‌در : تقول اخبأت النار اذا اطفأتها ابنى (الخباء) كساء وزننده دوه تويدن يافيون يوكندن اولان ايدن بخود قيلدن اولان اوه و چادره دينوركه بديه نشين طائفه‌سنه مخصوصلر خرگاه معناسنه تركيده قاره او و آلاجق وكچه‌دن اولورسه درنم اوى تعبير اولنور يقال هو من اهل الخباء و هو من الابنية يكون من وبر اوصوف اوشعر و سنبله‌ده دانه‌نك غلافنه دينور و مستدير الشكل برنجه طوب كواكبه اطلاق اولنور بو كواكب سعدالاخبيه ديدكلريدركه منازل قمردندر درت كوكبدن عبارتدر اوچى خباء شكلنده‌در و خباء ياغ برداغنه اطلاق اولنوركه بعينه خباء شكلنده اولور

عربلره مخصوصدر (الاخباء) همزه‌نك كسريله (و التخبي) تفعل وزننده
(والتخبية) تفعله وزننده الاچق ايشلمك معناسنه در تقول اخبيت وخبيت خباء
و تخبيته وخبينه اذاعملته و آلاچق قورمق معناسنه‌در تقول اخبيت خباء وتخبية
و خبيته اذا نصبته (الاستخباء) آلاچق قوروب ايچنه كيرمك معناسـنه در :
تقول استخبيت الخباء اذا نصبته و دخلته (خبي) غني وزننده كوفه ايله شام
بيننده برموضع آديدر وذي قار قربنده برموضع آديدر و باديه‌ده مروت نام وادي
ايله جراد نام صويك ملتقاسنده ايكي خبرآء يعني شجرسدر انبات ايدر اوه اسميدر
الواوي (الختو) خانك فتحي و تاى فوقيه‌نك سكونيله حزن و غمدن يا خوفدن
يا خسته‌لكدن ناشي ملول و منكسر اولوب ضعف و مسكنت اظهار ايلمك معناسنه‌در :
يقال ختا الرجل يختو ختوا اذا انكسر من حزن او فزع أومرض فتخشع وثوبك
صچاغني و پوسكلني بوكمك معناسنه‌در : يقال ختا الثوب اذا فتل هدبه و بر آدمي
بر ايشدن كيرو طوردرمق معناسنه‌در : يقال ختا فلانا اذا كفه عن الامر (الاختتاء)
افتعال وزننده ختو ايله معناى اولده مرادفدر يقال اختتى الرجل بمعنى ختا (المختو)
معفو وزننده صچاغي و پوسكلي بوكلمش ثوبه دينور يقال ثوب مختو اى المفتول
الهدب (الاختاء) همزه‌نك كسريله متاعي رايج اولمامغله بردن صاتميوب جسته
جسته صاتمق معناسنه در : يقال اختى متاعه اذا باعه كسرا ثوبا ثوبا (المختتي)
اختتاء ماده‌سندن اسم فاعلدر ناقص نسـنه‌يه دينور اليائي (الخاتية) طوشنجل
قوشنه دينور (الاختتاء) افتعال وزننده خوفدن ناشي بكز تچمك معناسنه‌در :
يقال اختتى الرجل اذا تغير لونه من مخافة سـلطان و نحوه الواوي (الخثوة)
خانك فتحي و ثاى مثلثه‌نك سكونيله سلپوك و صارقق اولان بطنك اسفلنه دينور
(الخثواء) حمراء وزننده بطندن اشاغيسي سـلپوك و صـارقق اولان خاتونه
دينور و بو رجال حقنده وصف اولمز يقـال امرأة خثواء اذا كان اسـفل بطنها
مسترخيا اليائي (الخثي) خانك فتحي و ثانك سـكونيله صغر ياخود فيل قسمي
تزكلمك معناسنه‌در : يقال خثي البقر اوالفيل يخثي خثيا اذارمي بذي بطنه (الخثي)
خانك كسريله صغر و فيل تزكنه دينور جمعي اخثاء وخثي كلور كسر تيله ويانك
تشـديديله وخثي كلور خانك ضمي و ثانك كسريله (الاخثاء) همزه‌نك كسريله
تزك ياقمق معناسنه‌در : يقال اخثى الرجل اذا اوقد الاخثاء (المخثاه) ميمك كسريله
بال صاغان آدمك طوربه‌سنه دينور الواوي (الخجوجي) خانك و جيملرك فتحي
و الفك قصري و مديله اياقلري اوزون آدمه دينور على قول بويي اوزون وجثه‌سي
و كميكلري ايري فيل هيئت آدمه دينور و كاه اولوركه بو قيافتله جبان و بي زهره
اولور يعني طول قامت و ضخامت قيافت لازمهٔ شجـاعت دكلدر (الخجوجاة)

منصل ايسر له دبور خصوصيله اي ذائلة الهبوب (الخصى)
خانك فتحى و الفك كسريله اوكلمق معناسنه در : يقال خصى الرجل خصى من الباب
الرابع اذا اشتكى (الاخصاء) همزهنك كسريله جوق خلم اتمك معناسنه در :
يقال اخصى الرجل اذا خلم كثيرا (الاخصى) اسوى وزننده شول كوزه
ديرلركه فرجى بث سواو و فاسد و واسع و كور و قعرى بعيد اوله يقال امرأة
خصى اى التكثير الفه المفسدة الغور البعيدة القعر و آبخق آدمه ديور يقال
رجل اخصى اى احمق (الخصاء) حصاء وزننده صوقاره ديور و آحمق و كمر
نسنه ديور حمى حمى كلور يقال ماهو الاخصاء من الخصى اى قدرتنم (الخصواء)
حمراء وزننده فرجى واسع عورته ديور (الخجى) خانك فتحى و جيمك سكونيله
بدنه طوزلى قوربدورق بوزيمك معناسنه در : يقال خجا برجله اذا انسف به
التراب فى مشيه البالى (الخدى) خانك فتحى و دالك سكونيله (والخديان)
فتحاتيله دوه آياقلرى سيوك وكنيش اتراق سرعتله يوريمك معناسنه در على قول
و دوه ايله آته مخصوص بركونه يوريمكدن عبارتدر و عندالبعض حركة مبسوط
اوبجى اوزون طوتمه و اوزن ابى ايله بازوب آتمسدبغى برك اراسنده قوشوب
بعضه موسوعدر يقال حدى البعير والفرس يخدى حديا وخديانا اذا اسرع وزج
قوئمه اوهو ضرب من سير هما اوهو عدو الحمار مابين آربه و تمرعه (الخدا)
عصا وزننده طوار قنقبلرله بهجه جفان قورنجغزه ديور (حداه) مدابه
بر موضع آيدر (الاخداء) همزهنك كسريله آزجه آزجه يوريمك معناسنه در :
يقال اخدى الرجل اذا مشى قبلا قبلا النواوى (الخدو) خانك فتحى و دال
معجمه نك سكونيله بر نسنه صالق و صاپوق اولمق معناسنه در : يقال خذا الشى
يخذو خذوا اذا استرخى و بدنك اتى صمصق طفناز اولمق معناسنه در : يقال خذا
لحمه اذا اكتنز (الخذواء) حمراء وزننده (و الخذاويه) علانيه وزننده
صالق و دوشوك اولمرق بشخمى خفيف اولان قولغه ديور يقال اذن خذواء
و حذاويه اى بينة الخذا خفيفة السمع بوراده حذا عصا وزننده اسمدر مستقبلعه
ديور و خذواء قولقى دوشوك و صالق دبنى اشكه ديور يقال اتن خذواء
اى مسترخية الاذن و ايكى قسراغك اسميدر (الخذوات) فتحاتله بر موضع
آيدر البانى (الخذى) عصا وزننده قولق دبدن صالق اولمغله بوزه طوغرى
دوشوك اولمق معناسنه در بو حالت انسانده و آتده و اشكده دخى اولور خفقه بخود
بر حدثه سببيه اولور خفقة قولقى اول كونه اولان آته كوكم قولقسو تعبير
اولنور يقال خذيت اذنه خذا من الباب الرابع اذا استرخت من اصلها وانكسرت
مقبلة على الوجه (الخذى) سمى وزننده حمار القبانده در وعبدالله ابن خذيانكه

عثمان وزنـده در مور خيندر الواوى (الخروة) عروه وزنـده جرت لفظنده لغتدر كه بانته نك صـاب كچوره‌جك دليكنه دينور جمعى خرات كلور شارح ديركه تكمله‌ده واوسز الخرة عنواننده مرسومدر جميع صيغه‌سنده‌ده بوملايمدر يته اصلى خرو اولور (الخراتان) خانك فتحيله ايكى كوكبه اطلاق اولنور هر برينه خراة ديرلر بوكوكبلر اسد صورتنك يغرنيسنده واقعدر الواى (الخزو) خانك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله بر آدمه غالب اولمغله زير حكمنه آلوب قهر وضبط ايلمك معناسنه‌در : يقال خزاه يخزوه خزوا اذا ساسه وقهره ومالك اولمق معناسنه در : يقال خزاه اذا ملكه وبر آدمى هوا وهوسندن طوردروب كچورمك معناسنه‌در : يقال خزا فلانا اذا كفه عن هواه وعجمى دابه‌يه باش او كرتمك معناسنه در يقال خزا الدابة اذا راضها وعداوت ايلمك معناسنه‌در : يقال خزا فلانا اذا عاداه وسوده امسون ديو دوه كوشكنك دلنى يارمق معناسنه‌در : يقال خزا الفصيل اذا شق لسانه اليـائى (الخزى) خانك كسريله (والخزا) عصا وزنده بر كمسـه بر بليه ورسواايلغه اوغرامغله بين الناس خوار وذليل اولمق معناسنه‌در : يقال خزى الرجل خزيا وخزا من البـاب الرابع اذا وقع فى بلية وشهرة فذل بذلك (الاخزواء) ارعواء وزنـده بودخى خزى معناسنه‌در : يقـال اخزوى الرجل بمعنى خزى (الاخزاء) همزه‌نك كسريله رسواى ايلمك معناسنه در : يقال اخزاه الله اى افضحه ومن كلام العرب لمن اتى بمستحسن ماله اخزاه الله وربما حذفوا ماله فيقال اخزاه الله بوراده ما كلمه‌سى تعجب ايچوندر وكلام مذكـور قاتله الله وتربت يداه قوللرى كبى معناسى ملحوظ اولميان دعادر ويقال كلام مخزى اى يستحسن فيقال لصـاحبه اخزاه الله عربلرك بورسمـه تعبيرلرى يعنى مثـلا قاتله الله ما اشجعه واخزاه الله ما اشعره كلاملرى دلان شجاعتده وشعرده شول مبلغه بالغدركه حاسدلرى آنك حقنده وجه مذكـور اوزره بددعا ايلمكه مجبور اولورلر (الخزية) خانك فتحى وكسريله بليه معناسنه‌در : يقال اصابته خزية اى بلية (الخزاية) كرامه وزنده (والخزى) عصا وزنده اوتانمق معناسنه‌در : يقال خزى الرجل منه خزاية وخزى من الباب الرابع اذا استحيى منه (الخزيان) سكران وزنده وصفدر شرمنده وحيـادار آدمه دينـور مؤنثى خزياء وجمعى خزاياء كلور (المخازاة) مماهاة وزنده باب مغالبه‌ده مستعملدر بركمسه ايله برى برينه اهانت وتفضيح ايلمكه دورشوب يارشمق معناسنه در تقول خازانى فلان فخزيته اى كنت اشـد خزيا منه وجوهرى بوراده (الخزا) نبت عنوانيـله ذكر ايلمكه غلط ايلدى زيرا اول حاى مهمله ايله‌دركه ذكر اولندى الواوى (الخسا) عصاوزنده عددن فرد معناسنه دركه تك تعبير اولنور جمعى اخساء كلور غير قياس اوزره

يقال خسا او زكا اي فردا او زوجا شارح ديركه الخسو خسا وزكا مصدرلرى مبدلا تمر
مصدرلردر وشدان الاسلرى مصدرى ايدنلر آكره ايدوب ومصدر ايدنلر مثنى
وتلث مؤنثنده استعمال ايدرلر (الخساء) سماء وزننده حور ايله تخمين جمعى
اولمق معناسنه دركه جوجقلر اوينارلر يقال خاسه اذا لاعبه بالجوز فردا اوزوجا
(الاخساء) همزه نك كسريله (والخسية) غنية وزننده عنيه معناسنه در
اليق (الخسى) غنى وزننده قيون بوكنجى طوغمش كبير ونجيبه والاجوق
طوغورمشه ديور (الخساوى) فعالى وزننده هريده وجفت طاقلرى آكمق
معناسنه در: يقال تخاسوا اذا تراموا بالحصى او بالجوز (الخشو) حشو وزننده اينده
يراميان كفر خرماية ديور وخشو مصدر اولور ايجى كفر خرما طوتمق
معناسنه در : يقال خشت النخلة تخشو خشوا اذا اثمرت الخشو اى الحشف (الخشا)
عصا وزننده موعوق جنده سيمياه اونمش اكينه ديور اليق (الخشى)
سمك فتحى وكسرى وشينك سكونيله (والخشية) (والخشاة) خاك فتحيله
(والخشاة) مرماة وزننده (والخشية) معزية وزننده (والخشيان) فعلان
(والخشى) فعل وزننده قورقمق معناسنه در : يقال خشيه خشيا وخشية وخشاة
ومخشاة ومخشية وخشيانا من الباب الرابع وتخشاه اذا خافه مؤلفك بصائرده بيانه
كوره بوماده تعظيمه مقرون خوف معناسنه موضوعدر كسك بوخشيه دوالى واب
مقوله سندن خوفكى واكثرى قورقديغى نسنه يه علم وافر اولور (الخشى)
(والخشى) غنى وزننده (والخشيان) سكران وزننده اسم فاعلدر يقال رجل
خشى وخشى وخشيان مؤنثى خشيا ديور جمعلرى خشايا كلور (المخشية) ندبه
وزننده قورقمق معناسنه در : يقال خشاه الاله خوفه (المخاشاة) باب
مفاعله ده مصدر خوف بابنده يارشمق معناسنه در تقول خاشانى
فخشيته اى كنت اشد خشية منه (الاخشى) احرى
وزننده اسم تفضيلدر بك قورقوتوجى يره ديور وبو غير قياس اوزره در احب كلمه سى
كبى يقال هذا المكان اخشى اى اخوف (الخنى) غنى وزننده قورى اوته
ديور (الخنى) سنه وزننده بك وبوز يره ديوركه اصلا نباتى اولميه اليق
(الخصى) (والخصية) خانك ضمى وكسرى وصادلرك سكونيله اعضاء
تناسلدركه خايه وطشاق تعبير اولنور تثنيه لرنده خصيان وخصيتان ديور
جمع خصى كلور مدية ومدى كبى (الخصاء) خانك كسريله خايه لرى چيقارمق
معناسنه دركه انسانده خادم ايتمك وحيوانده انه مك تعبير اولنور يقال خصاه
يخصيه خصاء اذا سل خصيتيه (الخصى) غنى وزننده (والخصى) مرمى
وزننده خايه لرى چيقارلمشه ديوركه انسانده خادم وآتده اكدش وجرده

املیق تعبیر اولنور خصی کلمه‌سنك جمعی خصیان وخصیه کلور خالرك کسریله
مترجم حقیردیرکه ابن سینا قانونده جالینوسدن نقل ایلمشدرکه خصی بش کونه
اولور خصیه‌سی وقضیبی معاقطع اولنور یاخود یالکز خصیه‌سی یاخودیالکز قضیبی
قطع اولنور یاخود فخذی شق اولنوب قضیبی اول شقه ادخال اولنوب اوزری
دیکیلور وتبول ایچون کره طشره‌ده قالور یاخود بر منوال محرر کوبکی آلتنده
قضیبی ستر اولنور پس بووجهلك ایکی اولکی‌صورتلرنده نسلی منقطع اولور انتهی
وخصی غنی وزننده اصطلاح شعراده شول شعر وقصیده یه دینورکه انده تغزل
وتشبیب واقع اولمیه یقال شعر خصی ای لم یتغزل فیه وبر موضع وایکی فرس
اسمیدر (الخصی) خانك فتحی وصادك کسری‌ویانك تخفیفیله خایه‌لری اغریان آدمه
دینور یقال رجل خص ای المشتکی خصاه (الخصیة) غرفه وزننده قولقده
اولدیغی حالده کوپه‌یه اطلاق اولنور (ابن خصیة) خانك کسریله محدثدر
(الاخصاء) همزه‌نك کسریله طالب‌همان فن واحد تعلم ایلمك معناسنه‌در : یقال
اخصی الطالب اذا تعلم علماواحد الواوی (الخضا) ضاد معجمه‌ایله عصا وزننده
یاش نسنه پاره‌لنوب خرد خشخاش اولمق معناسنه‌در : یقال خضا الشیء
یخضو خضوا اذا انفتت وانفضخ وهو رطب الواوی (الخطو) خانك فتحی
وطانك سکونیله آدیم اتمق معناسنه در : یقال خطا الرجل یخطو خطوا اذامشی
مؤلف لازمیله تفسیر ایلمدی (الاختطاء) افتعال وزننده خطو معناسنه‌در : یقال
اختطی الرجل ویقال اختاط وهذه مقلوبة من اختطی بمعنی خطا وبر نسنه‌یی
اتلایوب کچمك معناسنه‌در (التخطی)تفعل وزننده یودخی بر نسنه‌یی اتلایوب
کچمك معناسنه در : یقال تخطی الناس واختطاهم ای رکبهم وجاوزهم یعنی
ناسی بصوب اتلیه رق کچدی نته‌که جامعلرده اوك صف مفتونلری ایدرلر ویقال
تخطی رقاب الناس (الخطوة) خانك ضمی وفتحیله ادیمه دینور جمعی خطی‌کلور
خانك ضمی والفك قصریله وخطوات کلور ضمتینله یقال هوفسیح الخطوة وهی
مابین القدمین وخطوه خانك فتحیله بناء مره اولور بر ادیم اتمق معناسنه در جمعی
خطوات کلور فتحاتله الواوی (الخظو) ظای معجمه ایله‌سمو وزننده بدنك اتی
صیمصیق طقناز اولمق معناسنه‌در : یقال خظا لحمه یخظو خظوا اذا اکتنز ومتعدی
اولور وجودی ایری وتنومند قلمق معناسنه در یقال خظاه الله ای اضخمه‌واعظمه
(الاخظاء) همزه‌نك کسریله بودخی خظو معناسنه در یقال اخظاه الله بمعنی
خظاه (الخظوان) فتحاتله کوده سنك اتی چوق وصیق اولوب بری بری اوزره
قاتلنوب قتمرلنمش آدمه دینور الیائی (الخظی) عصا وزننده بودخی کوده‌نك
اتی صیمصیق طقناز اولمق معناسنه‌در : یقال خظی لحمه خظا من الباب الرابع اذا

الخفر (الخفير) خانك فتحى وصادك تسريه كوده سى اول جنفس ومعنا
كتيرمه دينور واوزى خصيه در يقال فرس خصيه و امرأة خصية وجوه
دخى وصفية كلمارى نا تبسير (الاخصاء) همزه نك كسريه خصيه معناسنه
در : يقال اخصى الرجل اذا صار خصيا وصفرينك معناسنه در : يقال اخصاه اذا خصاه
اولوان (الخفو) عفو وزننده (والخفو) سمو وزننده صميمنك پارلداق
معناسنه در : يقال خفا البرق يخفو خفوا وخفوا اذا لمع وظهر اولدق معناسنده در
: يقال خفا الشئ اذا ظهر (الخفوة) خانك كسريه خفيه معناسنده در كه كيزلو
نكه دينور يقال رأيته خفوة اى خفية البارق (الخفى) خانك فتحى وفانك
سكونيله (والخفى) خانك ضمى وفانك كسريه وياءك تشديدى ظاهر وعيان ايتمك
معناسنه در يقال خفاه يخفيه خفيا وخفيا اذا اظهره و بو معنايى طوره جفرمق
معناسنه در : يقال خفاه اذا استخرجه وكيزلمك معناسنه در : يقال خفاه اذا ستره
و ضدين اسمادندن اولور (الاخفاء) افعال وزننده و بو معنا ايله ظاهر
وسترايتمك معناسنه در : يقال اخفاه اذا اظهره و بونلر اولدق معناسنه در : يقال
اخفى منه اذا استتر وتوارى والخفاء دم يتجعد ي آدمى قتل ايلكدن دولايدر
يقال اخفى دم فلان اذا قتله من غير ان يعرف (الخفاء) وفاء وزننده پنهان
ستير و ولمق معناسنه در : يقال خفي عليه الامر خفاء من الباب الرابع
اذا لم يظهر ويقول العرب برح الخفاء اى وضح الامر يعنى ايش
آشكاره جقدى و براده خفاء خفي معناسنده اولنه سار المكتوم في
الارض اذا ظهر من الارض سبكنده اولوركه كيزلو ايش اجمه جقدى ديمك اولور يعنى
برح زائل معناسنده وخفاء كيدى معناسنه اولنه زال والخفاء بكمده اولور (الخافى والخفى)
شوك وزننده خفاءدن اسم فاعلدر كيزلو ونهانشينه دينور يقال شئ خاف وخفى
اذا لم يظهر (الاخفاء) همزه نك كسريه كيزلمك معناسنه در : يقال اخفاه
اذا ستره وكتمه وكيز ثمك معناسنه در : يقال اخفى زيد اذا استتر (الخفية)
خانك و ياءك فتحى مستور ومكتوم اولان آدمه دينور كه قار اوزره كزوب
ايزى بلو اولمز يقال هو خفية اى خفى العلانية وكيزلو نسنه يه وشرحه دينور
... ايچوندر نتكه خفى وخفائى دينور عصا وزننده يقال شئ خفية وخفى
وجمعى خفى وخفى وخافيه وخافية مثاله جن ويرى يه دينور جمعى خوافى كلور
وجنه جن طائفه سى قرار كاهى اولايره دينور بو يكاه معناسنه در : يقال ارض
خفية اذا كانت بها جن (الخفية) خانك ضمى وكسريله كيزلنوب صقنمق معناسنه در
... حقيقتنه خفية من الباب الرابع اذا احتفيت (الخفوة) خانك كسريله كيزلولكه
دينور ومنه يقال رأيته خفية اى بمرقه (الاستخفاء) كيزلنوب صقنمق

معنا سنه در : يقال استخفى الرجل اذااستتر وتوارى (النون‌الخفيه) صرفيون اصطلاحنده نون خفيفه يه اطلاق اولنور كه ثقيله مقابليدر (الاخفية) اخبيه وزننده خفاء كلمه سندن كه خانك كسريله در جعدر اغاج چچكنك قبجوغنه دينور يقال ظهرت اخفية النوراى اكمته واخفية الكرى اكوزلره اطلاق اولنور كه اويقوكساءلريدر (الخوافى) خانك فتحيله قوشك شول يلكلرينه دينور كه قنادلرنى قصوب يومدقده كيزلنوب كورنميه‌لر على قول مناكب ديدكلرى يلكلردن صكره اولان درت يلكلره دينور ياخود اوكده اولان يدى يلكلر دنصكره‌كى يدى يلكلردن عبارتدر (الخفاء) كساء وزننده ومرادفيدر كه كليمه دينور بعض نسنه‌لرك اوزرينه‌اورتلكله‌ماتحتنى ستر ايلديكيچون جمعى اخفيه درنته‌كه ذكر اولندى (الخفية) غنيه وزننده ديبى يقين قيويه واشعه‌يه دينوريقال حفرخفية اى‌ركية واغاجلرى صيق چتلق وچاتقين اورمانه دينور وبرآدمده جن طوقنمق اثرينه دينور چالقلق وسرسملك حالتلرى كبى يقال به‌خفية‌اى‌لمم (الخفيان) تثنيه بنيه‌سيله برآدمك آوازيله برده‌اولان ايزنه اطلاق اولنور ومنه قولهم اذاحسن من المرأة خفياهاحسن سائرهايعنى‌صوتهاواثروطئهاالارض‌معلومدركه‌صوتك‌حسن‌ولطافتى اهل‌ادب‌وحيااولمسنه‌وايزك‌حسن‌ولطافتى‌سهولت‌ونزاكتله‌يوريمسنه‌دلالت‌ايدر(المختفى) اسم‌فاعل‌بنيه‌سيله كفن‌صويجى‌يه‌دينور استخراج‌معناسندندر:يقال‌اخذوالمختفياى‌النباش الينائى (الاخفاء) قافله اخفاء وزننده فرجى بول عورتله جماع ايلمك معناسنه در : يقال اخفى الرجل اذا جامع واسعة من‌النساء الواو (الخلو) سمو وزننده (والخلاء) وفاء وزننده بوش وتهى اولمق معنا سنه در : يقال خلا المكان يخلوخلوا وخلاء اذافرغ وشنلكسز تنها وخالى يره اوغرامق‌معنا سنه در : يقال خلاالرجل اذا وقع فى‌موضع خال لايزاحم فيه وخاضر اطعمه نك بعضو عندن اكل ايليوب بعضنه قصر ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خلا على بعض الطعام اذا اقتصر عليه وخلو مكان وفات ايلمكدن كنايه اولور يقال خلا مكان فلان اى‌مات وخلو وخلاء برنسنه زمان ماضيده صاوشوب كتمك معنا سنه مستعملدر يقال خلا الشئ اذامضى وعن ومن‌حرفلريله برنسنه‌دن تبرى‌ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خلا عن‌الامر ومنه اذاتبرا وبرنسنه‌يى بوشليوب صاليو يرمك معنا سنه در : يقال خلا عن الشئ اذا ارسله وباحرفيله برآدمى مسخره‌لغه آلمق معنا سنه در : يقال خلابه اذاسخرمنه وخلو خالى لفظندن جمع اولور ساجد وسجود كبى يقال جاؤنى خلوزيداى خلوهم منه‌يعنى خالين عنه (الاخلاء) همزه‌نك‌كسريله بودخى بوش وتهى اولمق معنا سنه در : يقال اخلى المكان بمعنى خلا وبز يرى خالى قلمق ياخود خالى بولمق معنا سنه در : يقال اخلى المكان اذا جعله خاليا او وجده خاليا

و بركسه ايله خلوت ايلمك معناسنه در : يقال اخلاه واخلى به يعنى خلا به خلوة
وتنهالقده اونكله تنها برده اولمق معناسنه در : يقال اخلى الرجل اذا وقع فى موضع خال
لا يزاحم فيه ونيز برى بركسه ايله خلوتده وقوف معناسنه در : يقال اخلاه معه
اى وحدهما خلوت (كالاستخلاء) ونيز خالى اولمق معناسنه در : يقال استخلى
البيت وبه فخلاه وبه وخلوت اولمق معناسنه در : يقال استخلى فلان بمعنى خلا به
(الخلو) خانك فتحيله (والخلاء) ملاء وزننده (والخلوة) خلوه وزننده
بركسه ايله بالذكر فهم معناسنه در كه خلوت ايلمك تعبير اولنور يقال استخلى
الملك فى الفرع و بركسه دن خلوت طلب ايلمك معناسنه در : يقال استخلى
الملك فخلاه واليه ومعه خلو اوخلاء وخلوة اى سأله ان يجتمع به فى خلوة ففعل
(الخلاء) ملاء وزننده مصدر در كه ذكر اولندى ونيز تنها خالى يره ديور
يقال مكان خلاء اى ليس به احد ولا شئ و خلاء الحى حياتك • اى مرفت الاحمو
فيه الزم حياتك ونيز ... لازم معناسنه در وحاصل معناسى كندى
مرتبه معروف اولديغنده ... اوسمى ونيز اوله معملاتى سببيله
عارض اولان عقيلدن تكى موجب ... ايله ... و ... سدن ...
ديور ... ديكدر الخلاط ... معلومى ... اولنور وخلاء برى
معناسنه مستعمل در يقال هو خلاء منه اى برئ وتثنيه اطلاق اولنور يقال مال داره
خلاء اى متوحش وبوش يره ديور كه اصلاتنده برنسنه اولميه (الخلو) خانك
كسريله خالى ونيز معناسنه در تقول وجدتها خلوا اى ... فارغ ولى فيه
وبانه انمه ديور مؤنثى خلوة در خلو دخى ديور هم سنز جمعى اخلاء كلور
(الخلى) غنى وزننده ونيز فارغ ولى هم ... آتمه ديور جمعى خليون
واخلياء كلور يقال هو خلى اى فارغ وارلى آتمه اطلاق اولنور يقال هو
خلى اى لازوجة له وآرى قوانه ديور خبيه كبى (الخلى) بوش ارض
معناسنه در وار كى آتمه ديور وآرى قوانه ديور والرمز ... ديور
جمعى اخلاء كلور (الخلية) غنيه وزننده (والتخلى) التفعل وزننده (وخلاة) مبلاة وزننده
برنسنه يى ترك وفراغت قلمق معناسنه دركه بوشلامق تعبير اولنور يقال خلى
الامر وعن الامر وتخلى منه وعنه وخلاه اذا تركه (الخلية) غنيه وزننده بودخى
آرى قوانه ديور ياخود جاموردن دوزلمش راقود شكلنده نسنه يه ديور كه
تركيده بتك تعبير اولنور آنده دخى آرى قسمى ايوا ايلدر ياخود اكا جفن اولديه
اولاسه ديور ياخود خرمه ... شجرينك اوجيه طرفنه ديور كه بعينه راقود
شكلنده وايجى اوزمز قووق اولمغله آنده آريلر يوه ايدوب بال بيسلارلر بونلرك
مجموعى قوان اوله جقدر وخليه ... سودلى صاغمق ايچون استعمال لدن تخليه
ونمش ... ديور ياخود ... ولدنه يقيلوب لكن ... سودى صاغلان

ناقه یه دینور که یاوری طو غوروب کندیسی بلك صوبی پاك اولمغله سودی فراوان اولدیغندن آلتنده ولدی آلنوب سائر ناقه‌یه نقل وکندیسی همان صاغمال اوله‌رق واخلا اولنه‌رق یاخود شول ناقه‌یه دینور که ایکی یاخود اوچ ناقه ایله ولد واحده یاقیلوب اول سببله سودی ادرار ایدوب لکن ولدی آنلرك یالکز بریسی امزرمکله صاحبخانه دیکرلرنی صاغمق ایچون تفرغ ایدەلر وایا غنمائك باغی بوشاندر یلوب صالیور لمش ناقه‌یه دینور وبیوك کمی یه دینور که ناپون تعبیر اولنور علی قول ملاحلرك صنعی اولمیه‌رق برأسه یوربین کمی‌یه دینور یاخود آردنده یدك صندلی اولان کمی‌یه دینور وخلیه طلاق مرادن کنایه اونور یعنی الفاظ کنائیه دندر زوج زوجه سنه انت خلیه دیوب وانکله طلاقه نیت ایلدکده مطلقه اولور (خلا) عداوزننده حروف استثنادندر یقال جاءنی القوم خلا زید شارح دیرکه عندالبعض حرف جردر وعندالبعض مصدر مضافدر وبعضلر فعل تصویر ایلمکله مابعدی منصوب اولور (الخلاوة) خانك فتحیله تجیب قبیله سندن بر بطن درکه پدرلری خلاوه نام کمسه ایدی ومنه المثل * انا منه فالج بن خلاوة * ای خلاء بریء اصلی بودرکه انیس نام کمسه اسیرلری قتل ایدرکن مزبور فالجه سنده انیسه معاونت قبلنه طوره یورسن دیدکلرنده انا بریء من ذلك دیو اظهار تبری ایلمکله من بعد بن اول ماده‌دن بریء وبعیده دیمك یرده انا منه فالج بن خلاوة دنل اولدی محدثیندن مالك بن عبدالله بن سیف الخلاوی اول بطندندر انباتی (الخلا) عصاوزننده تازه اوتلره دینور خلاة مفردیدر علی قول برندن بچیلوب یاخود قوپارلمش تازه اوته دینور جمعی اخلاء کلور (المخلاة) مصباح وزننده ایچنه بچلمش اوتلق وضع اولنان ظرفه دینور که دلوربه تعبیر اولنور آنت منزننه تنزیل اولنمشدر (الاخلاء) همزه‌نك کسریله خدای متعال تازه اوت بتورمك معناسنه در : یقال اخلی الله الماشیة اذا انبت لها الخلاوبر تازه اوتلو اولمق معناسنه در : یقال اخلت الارض اذا کثر خلاها (الخلی) رمی وزننده تازه اوت بچمك یاخود چکوب قوپرمق معناسنه در : یقال خلا فلان الخلاء خلیا اذا جزه اونزعه ویقال خلا الماشیة اذا جزلها خلاو آتك آغزنه کم اورمق معناسنه مستعملدر یقال خلا الفرس اذا القی فی فیه اللجام وآتك آغزندن کمی چقارمق معناسنه در : یقال خلا اللجام عن فیه اذا نزعه وتنجره نك آلتنه اودون صوقمق یاخود تنجره ایچره ات قومق معناسنه در : یقال خلا القدر اذا القی تحتها حطبا اوطرح فیها لحما وطوارەیم ایچون طوربه‌یه اربه قومق معناسنه در : یقال خلا الشعیر فی المخلاة اذا جعله فیها (الاختلاء) افتعال وزننده بودخی تازه اوت بچمك یاخود قوپرمق معناسنه در : یقال اختلی الخلا اذا جزه اونزعه (المختلی)

بور ولتنبه اصلاحه دیور (الصلاء) صلاء وزنده برکسه ایله گورش طولق
بولدوغی وقتده ایله قالمق معناسنه در : یقال صلاه اذا صارعه اوصادمه
(الاصطلاء) اصطبلاب وزنده دائما سود ایچر اولمق معناسنه در : یقال اصطول
الرجل اذا دام علی شرب اللبن الواوی (الحو) حانک فتحی وهانک سکونیله
سوقا بویله کبی قالمق معناسنه در : یقال حما الذئب یحمو حموا اذا الشتد
الواوی (الحوة) حانک فتحیله حمه دیور عدره معناسنه وسائر نقدن مکانش
لا یلزم هیچ بر یلزم الیاد اولو بیت یاحمه لریه دیو بوحمه لریه دیور (الحمو)
حانک فتحی وواونک سکونیله قاحش سوز سویلک معناسنه در : یقال
حما الرجل یحمو حموا اذا افحش یعنی فحشه ایبان (الحما) حصا وزنده
ویوده هذره وقاحش سوز سویلک معناسنه در : یقال حمی الرجل
حما من الباب الرابع اذا افحش وهم آفت ونوائب معناسنه در مفردی
حماة در یقال اصابته حما الدهر ای آفاته (الاحتماء) همزه نک کسریله بو دخی
فحش سوز سویلک معناسنه در : یقال احمی الرجل اذا افحش واهلی ایله اهلاك
معناسنه در : یقال احمی علیهم اذا اهلکهم و بر کسه یوز قیرد کوتک معناسنه در :
یقال احمی الرجل اذا کثر ذنبه و اوغلانک جابولری جوغالمق معناسنه در : یقال
احمی الرجل اذا کثر ولده و بر سنه اوزرندن زمان مدید گجمک معناسنه در : یقال
احمی الدهر عنه اذا طال (الحی) حانک فتحی و نونک سکونیله گسمک معناسنه در
بوندن حیث الجذع حناه من الباب الثانی اذا قطعه (حنیه) حانک مکسوریله
سنبلیه مواجهسنده بر موضعدر الواوی (الخو) خانک فتحی و واونک تشدیدیله
آنسمه دیورز اجوع معناسنه تقول الحلق الخو ای الجوع و بر سنه برفوم بلسنت
آکیبیر و واسع معناسنه در یقال واد خو ای واسع و بوم حوبن العرب معرفه لرکه
بوندن بر آدمه بیرمه ابدرکه هجوم و شخون ابدلر (الخوة) خانک ضمیله
ارض خالیه دیور لرکی (الخواه) هواه وزنده خانه جوکوب خراب اولمق
معناسنه در : یقال خوت الدار تخوی خواه اذا تهدمت و خواه خوایه معناسنده در :
کاسبه لر و الای لسنه لرالعمده اولان وشعمه دیور ابکی طوغ و ابکی دیوار اراغی
یعنی یقال بعید خواه ای هوء وحواء وخوی عصاوزنده بیدربی آج قالمق
معناسنه در که معده بوش قالور یقال خوی الرجل یخوی خوی وحواء اذا خمع
بیله الخوی و خالی خوی وزرمعده قرنی بوش قلمق معناسنه در : یقال خوت
مرآة تخوی خواء من الباب الثانی ویقال خویت خواء من الباب الرابع اذا ولدت
فسقت بطنها (الخو) خانک فتحی و واونک تشدیدیله و دخی خانه بخلمق معناسنه در :
یقال خوت الدار یعنی سقطت من الواوی خوا اذا تهدمت و حوده دیور

عسل معناسنه خانك ضميله‌ده لغتدر و مطره دال اولان كوكب امطار ايلميه‌رك
نوء و سقوط ايلمك معناسنه‌در زيرا عربلر مطری نوء كواكبه اسناد ايدرلر يقال
خوت النجوم خوا ای‌امحلت فلم تمطر (الخيا) عصا وزننده (والخوى) غنی
وزننده (و الخواء) هواء وزننده (والخواية) سحابه وزننده خانه اهل
و سكانندن خالی قلمق معناسنه‌در : يقال خويت الدار خوا وخويا و خواء وخواية
من‌الباب الرابع اذاخلت من اهلها وخيا يغمورء دال اولان كوكب امطار ايلميه‌رك
نوء و سقوط ايلمكله قوراقلق پيدا ايلمك معناسنه در : يقال خوت النجوم خيا
من الباب الثانی اذا امحلت فلم تمطر (الخاوية) شدلكسز يره دينور يقال ارض
خاوية ای خالية من اهلها (الخوا) عصا و هواء وزنلرنده آدمك جوفی طعامدن
خالی قالمق معناسنه در : يقال خوى الرجل يخوى خوا و خواء اذا خلا جوفه
من الطعام و خوابرون قانته دينور رعاف معناسنه و پيدرپی آج قالمق معناسنه‌دركه
ذكراولندی و چقمقدن آتش‌چقميوب كور اولمق معناسنه‌در : يقال‌خوى الزند
اذا لم يور و ثابت و پايدار اولان شيئه دينور و ايكی طاغ ارالغنده اولان بوش
و درين يره دينور و يومشق طپراقلو يره دينور (الاخواء) همزه‌نك كسريله
چقماق آتشسز اولمق معناسنه‌در: يقال اخوى الزند اذا لم يور و مطره‌دال‌اولان
كوكب يغمورسز نوء و سقوط ايلمك معناسنه‌در : يقال اخوت النجوم اذا امحلت
فلم تمطر و برآدمك جمله وارنی المق معناسنه‌در : يقال اخوى ماعند فلان اذا اخذ
كل شیء منه و آجقمق معناسنه در : يقال اخوى الرجل اذا جاع و طوار بك
سمزوب تاولنمق معناسنه در : يقال اخوى المال اذا بلغ غاية السمن (الخوى)
هوى وزننده (والخواية) سحابه وزننده بر نسنه‌يی قاپمق معناسنه در : يقال
خوى الشیء خوى و خواية اذا اختطفه و خاتون طوغورمغله قارنی بوش قالمق
معناسنه‌در : يقال خوت المرأة اذا ولدت فخلا بطنها كذلك حين ولادتده برنسنه
اكل ايلمامكله معده‌سی بوش قالمق معناسنه‌در : يقال خوت المرأة اذا لم تأكل
عندالولادة فخلا بطنها (الخوية) غنيه وزننده طوغوران خاتونه يدردكلری
لوغسه طعامنه دينور (التخوية) تأديه وزننده لوغسه طعامی يابمق معناسنه‌در :
يقال خوى المرأة و خوى لها اذا عمل لها خوية و مصلی سجده حالتنده قارنی
يردن ميدانلو و بازولرنی يانلرندن آچق و آيرق ايلمك معناسنه مستعمل شرعيدر
نته‌كه نسوان بونك عكسنی ايدرلركه احتفاز دينور يقال خوى المصلی فی سجوده
اذا تجافی وفرج مابين عضديه و جنبيه و طوار بك سمزوب تاولنمق معناسنه‌در:
يقال خوى المال اذا بلغ غاية السمن و باديه نشينلر بر علت مخصوصه‌يه كرفتار
اولان خاتون ايچون تنور كبی بر چقور قازوب ايچنه آتش ياقدقدنصكره اول

حاوور آغزه اورولمق معناسنه در الغراب قارغه نك رايح و واقع و نحوسي مقوله سي عنديه و يمده علامت الضبز تقول حويت المرأة اذا حويت حصيرة فوقعت فيها لا تعمد بها فيها المأ بها (الحواء) حصاة وزننده دواب و الصمت ممارقه قبل طرفندن ارالقحرى ازالمسى دوردكه جوش و كور مخى اوله جقدر و الصلت مده جائزدر (الحواية) كتابه وزننده و اوف تحريرسلت فوالفرسه ديدور يقال حوا السنان اى جنه و حواية الرحل آلتمت حوفك لكلوبش اولان يكين تعبيردر و حواية الحبل آت قصند كردوكى قارندن ظهور ايدن جالمشدىبه و هر امعايه اطلاق اولنور (حويه) نخامه وزننده زرى قصاصنده بر موضع آديدر (يوم حوى) حانك فتحى وضمى و الفك قصريله ايام وقايع عربدن يوم معروفدر (الاحتواء) افتعال وزننده بر آدم بر يرى كندينه مقاطعه ايدنمك معناسنه در : يقال احتوى البلد اذا اقتطعها و طوارنك الفريله آيقلرى بيننه يعنى بوكرينه دور شدرمك معناسنه در : يقال احتوى الفرس اذا طعن في حوائه و ايلق معناسنه در : يقال احتوى فلان اذا ذهب عقله و برنسنه نك بالجمله واريني آلمق معناسنه در : يقال احتوى ما عند فلان اذا اخذ كل شئ منه و جانور قصي اولمق و بوزلمق مقوله سي اولوركن قالوب اكل اتمك معناسنه در : يقال احتوى السبع ولد البقرة اذا استرقه واكله (الحى) حانك فتحى و ياءنك تشديديله و سكونيله قصد و آهنك ايتمك معناسنه در : يقال حواه يحويه حيا اذا قصده (حوى) حتى وزننده آنلرجن اولكه سنده بر بلده در بو بلده حالا خاى معجمه ايله خوى تعبير اولنور علمادن محمد بن عبدالله و احمد بن الخصيب كه قاضي دمشق ايدي و ابو فلان شهاب الدين محمد و طبيب معاذ بن عبدالله الحويون دينلور (حيوان) وزننده محدثيندن بر جماعت اسميدر وخالد بن علقمة الحيواني امام ثوري شيخيدر

(فصل الدال) الداوي (الدأو) دالك فتحى و همزه نك سكونيله قورد صيد ايچون مكر و خدعه ايله ايتمك معناسنه در : يقال دأى الذئب للصيد دأوا وهو شبه الختل والمراوغة (الدأى) رأى وزننده (و الدئي) بغريده وارقه ده اولان دينور على قول كوكس قبورغه سنده اولان غرضوفه يعنى بوصفلر ديلور يا خود كوكس ايله يغرنك قاوشديغى يرلرده اولان دينور بعضلر عندنده دأياتكه لفظندن جمعدر كوركده اولان قبورغه يه ديلوركه هر طرفده اوچر دانه اولنور و دأى وزننده مصدر اولور فحوده معناسنه تقول دأيت للشئ دأيا من الباب

الثـالث اذا ختلت (ابن دأبه) تمره وزنـنـده وهمزه‌نك الفه قلبيله قرغه‌نك
كنيه سيدر و بو حيله معناسندندر ياخود دابه‌نك دأی ديدكلری عضو مذكوری
باغر اولدقده اورايه مسلط اولديغنه مبنی‌در شارح ديركه همزه‌سی الفه قلبله
ابن دابه دخی ديرلر اليـائی (الدبی) دالك فتحی و الفك قصريله يابجه يابجه
يوريمكه دينور يقـال يمشی الدبا ای الرويد و خرده چكركه‌يه دينـور و عربلره
مخصوص بر بازار اسميدركه پنـايرلرندندر (المدبية) محسـنه وزننده خرده
چكركه‌سی و قرنجه‌سی چوق يره دينور يقال‌ارض مدبية‌ای‌كثيرة الدبی (المدبية)
مرميه وزنـنـده (والمدبوة) مدعوه وزننده شـول يردركه آنك نباتنی خرده
چكركه‌لر يمش اوله يقال ارض مدبية و مدبوة اذا صـارت قد اكلت الدبی نبتها
(الادباء) همزه‌نك كسـريله عرفج نام شجردن خرده چكركه شكلنده نسـنه
بلورمك معناسـنه‌دركه يمشی برنده در يقال ادبی العرفج اذا خرج منه مثل الدبا
(دّبی) سمی وزننده دهناء نام محلده بر موضعدر چكركه يتاغيدر (دبی دبی)
اولده دالك فتحی و الفك قصريله و ثانی سمی وزننده (و دبی دبيين) ثانيه تثنيه
بنيه‌سيله كلمهٔ مركبه‌در و فرت وكثرت موقعنده استعمال‌اولنور زيرادبی‌چكركه‌يه
دينور و دبی موضع مزبورك اسميدركه چكركه يتاغيدر وتثنيه تكراری متضمندر
كوياكه موضع مزبورك چكركه لری عددنجه كثير ديمكدر ومنه يقـال جاء
بدبی دبی و بدبی دبيين ای بمال كـثير بوندهٔ جوهری غلط ايدوب
دبی دبی عنوانده ثبت ايلدی (ابو دبيه) سميه وزننده بر شاعردر (الدباء)
رمان وزننده قباغه دينور باء موحده بابنده ذكراولندی جوهری‌وهمندن بوراده
ذكر ايلدی (التدبية) تأديه وزننده كار ايشلمك معناسـنه در : يقال دباه اذا
صنعه الواوی (الدجو) دالك فتحی وجيمك سكونيله (والدجو) علووزننده
قراكو اولمق معناسنه‌در : يقال دجا الليل دجواو دجوا اذا اظلم وكچينك تويلری
ديديلوب آچلمامق اوزره بری‌برينه ايلشوب قات قات كچه‌لنمك معناسنه مستعملدر
يقال دجا شـعر الماعز اذا لبس بعضه بعضـا ولم ينتفش و جماع ايلمك معناسـنه
مسـتعملدر يقال دجا فلان اذا جامع و لباس طار وقصه اولميوب بول و اوزون
و وافی اولمق معناسنه مستعملدر كوياكه بتون بدنی قابلامغله ظلمت كبی ستر ايلمش
اولور يقـال دجا الثوب اذا سـبغ (الادجاء) همزه‌نك كسريله (والتدجی)
تفعل وزننده (والادجيجاء) اعشيشاب وزننده بونلردخی قراكو اولمق‌معناسنه‌در:
يقال ادجی الليل وتدجی و ادجوجی اذا اظلم (الداجية) مظلم كيجه‌يه دينور
يقال ليلة داجية ای مظلمة و وافيه وكامله معناسنه مستعملدر : يقال نعمة داجية
ای سابغة (الدياجی) دالك فتحيله كيجه‌لرك زياده ظلمتلرينه دينور كوياكه ديجاة
كلمه‌سنك جمعدر (الدجواء) حمراء وزننده تويلری‌اوزون و فراوان كچی‌يه‌دينوركه

بصیره سببله کور اولور یقال عور دجوه ای ساخنة الشعر (الدحة) ثبه وزنده ظلمه
طوپی اوج برمه دیورکه حالا تخمه طوز اوله و دعنك دوکسنه دیورکه یقده
ویقده اولور جمعی دجاء کلور ودجی کلور دالك ضمی والفك قصریله (المداجاة) مباهة
وزنده مدارا ایتمك معناسنه‌در کویا که مدارا سببله دروننده اولان کینه و عداوتی
ستر ایدر یقال داجاه المداراة ودری بین الشدة والرخاء مع الغل معناسنه‌در:
یقال داجاه اذا جمعه بین الشدة والرخاء ایضا (الدجیه) غرفه وزنده اوجی
کومشبسته دیور یقال قعد الصائد فی دجنته ای قترته ودجیة القوس شول ایپی
برمق قدر قاپنه دیورکه یای اسفحق تصمه‌لك اوجنه تکرر بتور ودجیه قرا کومه
دیور ظلمت معناسنه جمعی دجی کلور دالك ضمی والفك قصریله (الدجی) غنی
وزنده قرا کومجه دیور یقال لیل دجی ای داج (المداجاة) مباهاة وزنده
دروننده اولان عداوتی ستر ایتمك معناسنه‌در : یقال داجاه اذا ساتره بالعداوة
الواوی (الدحو) دالك فتحی وحای مهمله‌نك سکونیله برنسنه‌یی دوشیوب
یایمق معناسنه‌در : یقال دحا الله الارض یدحوها ویدحاها دحوا من الباب الاول
والثالث اذا بسطها وجماع ایتمك معناسنه مستعملدر یقال دحا المرأة اذا جامعها
وقارن بیوروب اشی‌یه طوغری صارقق معناسنه‌در : یقال دحا البطن اذا عظم
واسترسل الی اسفل (الاندحاء) ارعواء وزنده برنسنه یایلوب دوشلمك معناسنه‌در
یقال ادحوی الشیء اذا انبسط (الادحی) همزه‌نك فتحی وکسریله (والادحیة)
اثفیه وزنده (والادحوة) همزه‌نك وحانك ضمیله قوملقده دوه قوشنك
یمورطه جقاردیغی یره دینور البیض (الدحی) وحی وزنده یوردی برنسنه‌یی
دوشیوب یایمق معناسنه‌در : یقال دحیت الشیء ادحاه دحیا من الباب الثالث ای
بسطته ودوه سورمك معناسنه‌در : یقال دحیت الابل اذا سقتها (الادحی) همزه‌نك
ضمی وکسریله ادحوه معناسنه‌در که دوه قوشی یوه‌سنه دینور ومنازل قمردن
برمنزل آدیدر منزل مزبور حالا بلده ایله متعارف اولان منزلدر (دحی) سمی
وزنده عربلدن بر بطن آدیدر (دحی) غنی وزنده برموضع آدیدر (الدحیة)
دالك کسریله سرعسکره دیور یقال هو دحیة الجند ای رئیسهم ودحیة بن خلیفة
الکلبی صحابه‌در طلحه وزنده دخی زبانزده‌در (الدحیة) دالك فتحیله دیشی
میمونه دینور ودحیه بن معویة بن بکر بن هوازن در (المدحاة) مسحاة وزنده
شول عربجه طرزنده تخته‌دن دوزلمش برنسنه‌یه دینورکه اکا کوجك جوجقلری
یوروب یوزیدرلر اوکنه کلان طبراقی وجقلری کوروب صیرارمرق یوریوب
کیدر بو جوجق عربجی اوله جقدر (التدحی) تفعل وزنده دوشنوب یایلمق
معناسنه‌در : یقال تدحی الشیء اذا نبسط البیت (الدخا) خا معجمه ایله عصا

وزننده

وزننده قرا كولغه دينور ظلمت معناسنه (الدخياء) حمراء وزننده قرا كو
كيجه‌يه دينور يقال ليلة دخياء اى ظلماء الواوى (الددا) قفا وزننده لهو ولعب
معناسنه در نته‌كه ددوددن دخى بومعنايه‌در يقال هو فى‌الددا والدد والددن اى
اللهو واللعب الواوى (الدروان) دالك فتحيله‌صرتلانك‌ديشى قورددن ياوريسنه
دينور اليائى (الدرى) (والدرية) داللرك فتحى وكسريله (والدريان)
دالك كسريله (والدريان) فتحاتله (والدراية) كتابه وزننده (والدرىّ)
حلى وزننده بيلمك معناسنه‌در على‌قول حيله ايله برتقريب بيلمك معناسنه‌در
نقول دريته وبه‌ادرى‌دريا‌ودرية ودريانا‌ودريانا ودراية ودريا اذاعلمته اوبضرب من
الحيلة شارح ديركه درايت ايله خداى متعال وصفلنمز ودرى فندودوباره ايله
الداتمق معناسنه در : يقال درى الصيد دريا اذاختله ومدرى ايله باش قاشيمق
معناسنه در : يقال درى رأسه اذا حكه بالمدرى (الادراء) همزه‌نك كسريله
بيلدرمك معناسنه‌در : يقال ادراه به اذا اعلمه (التدرى) تفعل وزننده (والادراء)
دال مشدده ايله افتعال وزننده مكر وفريبله الداتمق معناسنه در : يقال تدرى
الصيد وادراه اذا ختله وخاتون صاچنى طرايوب صاليورمك معناسنه‌در: يقال
ادرت المرأة وتدرت اذا سرحت شعرها (المدرى) ميمك كسريله طراغه دينور
مشط معناسنه شارح ديركه امهات سائره‌ده مدرى شول دموردن دوزلمش پنجه
شكلنده كوجك پرمقلى قاشغيه دينوركه انكله عورتلر باشلرنى قاشيوب صاچلرنى
دوزلدرلر انتهى ومدرى طوپلو وصانجق تعبير اولنان دمور وآلتون ايكنه‌يه
دينوركه خاتونلر انكله صاچلرنى دوزلدرلر فارسيده سرخاره دينور حالا مسموعمزه
كوره اسلامبول خانملرى مجوهر ايكنه تعبير ايتدكلريدر ومدرى بوينوزه دينور
قرن معناسنه جمعى مدارى‌كلور مجارى كبى ومدارى كلورميمك ورانك فتحيله
(المدراة) ميمك كسريله (والمدرية) مثرله وزننده مدرى معناسنه در (الدرية)
غنيه وزننده جنديلرك مشق وتعليم طعن ايچون مزراقى اتوب دليكندن
كچوردكلرى حلقه‌يه دينورمؤلف همزه بابنده دخى ذكرايلدى (مدرى) مجرى
وزننده بجيله قبيله‌سنه مخصوص برقريه آدبدرالواوى (الدسوة)دالك‌فتحى وسينك
سكونيله برنسنه نشو ونما بولميوب موزه وبودور اولمق معناسنه در : يقال دسا
الشئ يدسو دسوة نقيض زكا يزكو وكيرلنمك معناسنه در : يقال دسا الرجل اذا
استخفى (الداسى) معناى اولدن اسم فاعل در نشو ونما بولميوب موزه وبودور
قالمش نسنه‌يه دينور يقال هوداس لازاك اليائى (الدسى) دالك فتحى وسينك
سكونيله دسوه معناسنه‌در : يقال دسى يدسى دسيا ضدزكا (التدسية) تأديه
وزننده برآدمى اغوا وافساد ايله كراه ايلمك معناسنه در : يقال دساه اذا اغواه

وقصده مؤلف دس ماده سنده دخی ذكر ایلدی واوراده وصحاح ده یازدیغنه گوره
اصلی دسس اولوب سین ثالثه یایه مقلوب اولمق اعتباریدر ودسیه مصغر او حمر
نوازنك معناسنه‌در : یقال دسی عنه حدیثا اذا احتمله الراوی (دسوی) دالك
وسینك وواوك فتحیله عصده ویمعروف قصبه آنیدر الراوی (الدنو) دالك فتحی
وثبی مضعمك سكونیله حركه طبقی معناسنه‌در : یقال دنا فلان یدنو دنوا اذا
مشی فی الحرب الراوی (الدعاء) دالك ضمیله رغبت الی الله تعالی معناسنه‌در كه
نیاز وابتهال ایله حق تعالی درگاهندن خیر ورحمت رجاسندن عبارتدر (الدعوی)
فتوی وزننده دعاء معناسنه‌در تقول دعوت الله ادعوه دعاء ودعوی ای رغبت
الیه یعنی ابتهلت الیه بالسؤال ورغبت فیما عنده من الخیر مؤلف بصائرده دیدیكه
الدعو والدعاء ودعوی ماده‌سی اصلنده یعنی برآدمی چاغرمق معناسنه موضوعدر
لكن نداء اكثری حرف ندایله مقرون اولور منادانك اسمك اصمامه حاجت
اولمیه‌رق ودعاء بعضا مدعونك اسمیله مقرون اولور یا الحدگی و بعضا احدهما
آخرك مقدمنه قائم اولور ودعاء الی الله تعالی نیاز وسؤالله درگاه الهیدن خیر
واحسان رجا ایتمكدن عبارتدر وبعضا تسمیة اسم معناسنه استعمال اولنور ودعاء
لامه منه تنورسه خیر وعلی ابه منه تنورسه شر ومضرت یعنی بد دعاء اولور
انتهی وتقول العرب دعاء الله بمكروه ای انزله به بوراده معنای لازمی مرادندر
ودعاء بركمسه‌یی برشیئه سوق ایتمك معناسنه مستعملدر یقال دعاه الی الامر اذا
ساقه وبرآدمی براسمله تسمیه ایتمك معناسنه‌در : یقال دعوته زیدا وبزید ای سمیته
به وحیوانك ممه‌سنده داعیه یعنی سود بقیه‌سی ابقومق معناسنه‌در : یقال دعا
فی الضرع اذا ابقی الداعیة فیه ودعوی اسم اولنور كما سیذكر (الدعاءة) دالك
فتحی وعینك تشدیدیله سبابه برمقنه اطلاق اولنور یقال بخیر بدعاءته ای بسبابته
(الدعوة) دالك فتحیله اسمدر چاغرمقه دینور ومنه تقول هومنی دعوة الرجل
ای قدر ما بینی وبینه ذلك بوراده دعوة لفظی ظرفیت اوزره منصوب اولمغله
فلان ایله ما بینمز برآدمك چاغروب سسی یتشه‌جك مسافه مقدارنجه دیمك اولور
ورفعه اونجه مضاف تقدیر اولنور ویقال لهم الدعوة علی غیرهم ای یبدأ بهم
فی الدعاء یعنی آنلر دعوت اولنجقده سائرلره تقدیم اولنوب كندیلردن بدء اولنور
پس بوراده ملازمه یاخود اطلاق وتقیید علاقه‌سیله دعوت تقدیم معناسنده
استعمال اولندی ودعوت ادعا ماده‌سندن اسم اولنور كما سیذكر وعهد ویمین
معناسنه مستعملدر یقال بینهم دعوة ای حلف وخاصه برآدمی طعامه وضیافته
چاغرمق معناسنه‌در دالك ضمیله‌ده لغتدر مدعاة دخی بو معنایه‌در تقول دعوته
دعوة ومدعاة اذا طلبته لیأكل عندك وضیافت معناسنده مستعملدر تقول كنا فی

دعوة فلان ومدعاته ای فی طعامه (التداعی) تفاعل وزننده ناس برکمك معناسنه‌در بری برلرنی دعوتك لازمیدر یقال تداعی القوم علیه اذا تجمعوا وهرطرفدن دشمنلر قصد وتوجه ایلمك معناسنه‌در : یقال تداعی العدو اذا اقبل وبنانك اجزاسی سوکیلوب یقلمغه بشلمق معناسنه‌در کویاکه خراب اولمق ایچون بری برنی دعوت ایدرلر یقال تداعت الحیطان اذا انقاضت (الداعی) اسم فاعلدر دعوت ایدیجی‌یه و برآدمی برنسنه‌یه سوق وتشویق ایدیجی‌یه دینور ومنه ان النبی علیه الصلاة والسلام داعی الله کما قال تعالی [وداعیا الی الله باذنه] الایة ای الی توحیده وما یقرب منه وداعی مؤذنه اطلاق اولنور (الداعیة) جنك هنکامنده اتلرك بانك وفریادلر ینه اطلاق اولنور وداعیة اللبن ممه‌ده ابقا اولنان سود بقیه سنه دینورکه کویاکه کیروسنده اولان سودی دعوت وجذب ایدر (الادعاء) دال مشدده ایله افتعال وزننده برنسنه حقنده بغدر دیو زعم ایلمك معناسنه‌در کرك حق وکرك باطل اولسون اصطلاحمزده دعوی ایلمك تعبیر اولنور یقال ادعی فلان کذا ای زعم انه له حقا اوباطلا (الدعوة والدعاوة) داللرك فتحیله ادعاء معناسندن اسملردر داللرك کسریله ده لغتلردر برنسنه حقنده بغدر دیو زعم ایلمکه دینور واول زعم ایلدیکی مطلبه دعوی اطلاق اولنور فتوی کبی الفی تأنیث ایچوندر زیرا اصلی دعوه ایدی یقال بینهما دعوی باطلة و یقال دعوی باطل نظرا الی لفظه شارح دیرکه جمعی دعاوی‌در واوك فتحیله فتاوی کبی وسیبویه واوك کسرنی ترجیح ایلدی (الدعوة) دالك کسریله نسب خصوصنده ادعا ایلمکه مخصوصدر یعنی فلان بنم پدرمدر یاخود اوغلمدر دیو ادعا ایلمکه خاصدر تقول دعوته بابن زید دعوة و بومعناده اسم اوله‌رق استعمال اولنور یقال بینهما دعوة ای ادعاء فی النسب (الدعی) غنی وزننده اوغللغه دینور یقال هودعی لك اذا کنت قدتبنیته ونسب جهتنده متهم اولان آدمه دینور یقال هودعی ای متهم فی نسبه (الادعاء) همزه‌نك کسریله برآدمی پدرینك غیری‌یه منسوب قلمق معناسنه درکه بوفلان اوغلی‌دکلدر بنم یافلانك اوغلیدر دیمك کبی یقال ادعاه اذا صیره یدعی الی غیرابیه (الادعیة) اضحیه وزننده (والادعوه) ادحوه وزننده مابه التداعی اولان شیئه دینور مثلا لغزواحجیه کبی‌که بری برنی آنی بیلمکه دعوت ایدرلر یقال بینهم ادعیة وادعوة وهی مایتداعون به (المداعاة) مباهاة وزننده بیلمجه ولغزسویلشمك معناسنه‌در: یقال داعاه اذاحاجاه و بنایی هرطرفدن هدم ایلمك معناسنه در : تقول داعینا الحایط ای هدمناه (دواعی الدهر) زمانك صروف وتقلباتنه اطلاق اولنور بربادلغه داعیه اولدیغیچون یقال اصابتهم دواعی الدهر ای صروفه (الدعویّ) ترکی وزننده شخص وکسه معناسنه مستعملدر یقال بالمکان دعوی ای احد و بود عوة

معناسنه‌در يقال ما فيه من تدعوه يعنى آنده برچاغروب جواب ويره‌جك كمسنه يوقدر ديمكدر واو مقابله‌سنه سهودر (الادعاء) افتعال وزننده دعوته اجابت ايتمك معناسنه‌در : يقال ادعى لدعوته اذا اجاب الباقى (دعيت ادعى دعاء) لغة فى دعوت ادعو دعاء يعنى دعاء ماده‌سى واويه ويائيه‌در الواوى (الدعوة) ثالث قسمى وعين مهمله‌نك سكونيله كوزو جوبه ديور جمعى دعوات كلور يقال به دعوة اى حلق ردئ الباقى (الدعبة) دعوه وزننده ومرادفيدر جمعى دعبات كلور (دغه) ثبه وزننده عجل قبيله‌سندن برخاتونك آديدر حمقله ضرب مثل اولنوب احمق من دغة ديرلر اصلى دغى ياخود دغو ايدى هاء حرف علتدن عوض اولدى مستقصاده مرسومدركه مزبوره‌نك اسمى مارية در دغه لقبيدر قصه‌سندن برسى بودركه كبه اولمغله وقت ولادتى حلول ايتديكى كون اوبه‌دن چقوب برى اوته حكرز يوور ايكن وضع نوربسى حادث اولمغله ادرارنه ايده‌جوب اسهال طبيعى ملاحظه‌سيله برچقوره نزول ووضع ولد ايلدى آنيدى دركنه ايده‌جوب غائط ظنيله ضره‌سنه كلوب باهتناه هل يفتح الجعرفاه يعنى غائط اغزنى اجارى ديو سؤال ايلدكده ضره‌سى تفطن ايدوب واروب ولدى اخذ ايلدى الواوى (الدفو) عفو وزننده مجروحى اكلندرميوب على الفور قتل ايدوب خلاصلمق معناسنه‌در : تقول دفوت الجريح دفوا اى اجهزت عليه مترجم صحاح زيغ ايلمشدر (الادفاء) همزه‌نك كسريله دفو معناسنه‌در : تقول ادفيت الجريح بمعنى دفوت وابعتدرمق معناسنه‌در : تقول ادفيته لغة فى ادفاته بالهمزة وكيكك بويوزى اكسه‌سنه طوغرى بك اوزايوب كوشه قدر وارمق معناسنه‌در : يقال ادفى الظبى اذا طال قرناه حتى كاد ان يبلغا استه (الادفى) احوى وزننده بلى اكلمش دونقدا آدمه ديور يقال رجل ادفى اى منحن (الدفواء) حمراء وزننده بروقى اكرى طوشنجيل قوشنه ديور يقال عقاب دفواء اى معوجة المنقار واوزون بيونلو ناقه‌يه ديور يقال ناقة دفواء اى الطويلة العنق (التدافى) تفعل وزننده تدارك معناسنه‌در : يقال تدافاه اذا تداركه وتداول معناسنه‌در : يقال تدافوه اى تداولوه ودوه قسمى آدملرى سيرنده اغرق يوريمك معناسنه‌در : يقال تدافى البعير اذا سار سيرا متجافيا (الاستدفاء) ايصنمق معناسنه‌در : تقول استدفيت به لغة فى استدفأت بالهمزة (ادفو) همزه‌نك ضميله اسكندريه قربنده برقريه آديدر وصعيد مصرده اسوان ايله اسنا بيننده بر بلده اسميدر اعلامدن محمد بن على الادفوى اورادندر قرآن حقنده برتفسير شريف تأليف ايلمشدر الباقى (الدقا) قافله عصا وزننده دوه ياوريسى سودى چوق اككله اچرسى بوز بلوب بوزكى سورمك معناسنه‌در :

يقال

يقال دق الفصيل دقا من الباب الرابع اذا اكثر من اللبن ففسد بطنه فسلح (الدقى) كتف وزننده وصف مذكور اوزره اولان دوه یاوریسنه دینور مؤنثی دقیه در فرحه وزننده (الدقوان) سکران وزننده دقی معناسنه در : مؤنثی دقوی در سکری کبی الواوی (الدلو) دالك فتحی ولامك سکونیله معلومدرکه قوغه یه دینور و بومؤنثدر بعضا مذکر اولور جمعی ادلی ودلاء کلور کتاب وزننده ودلی کلور دالك ضمی ولامك کسریله ودلی کلور کسرتینله ودلی کلور قصر ایله علی وزننده ودلو فلکده بر برجك آدیدرکه کواکبدن دلو صورتنی مشتملدر ودوه یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدرکه دلو صورتنده اولور وآفت وداهیه یه اطلاق اولنور ودلو مصدر اولور قیویه قوغه صارقتمق معناسنه تقول دلوت الدلو دلوا اذا ارسلتها فی البئر وقیودن قوغه یی چکمك معناسنه در : یقال دلا الدلو اذاجبذها لیخرجها ودوه یی سهولتله آهسته جه یورتمك معناسنه در : تقول دلت الناقة اذا سیرتها رویدا و برآدمه رفق وملا یمتله معامله ایلمك معناسنه در : تقول دلوت فلانا اذا رفقت به (الدلاة) حصاة وزننده کوچك قوغه یه دینور (الادلاء) همزه نك کسریله قیویه قوغه صارقتمق معناسنه در : تقول ادلیت اذا ارسلت الدلو الی البئر وحیوان تبوّل ایچون یاخود ضراب ایچون آلتنی صالندرمق معناسنه مستعملدر یقال ادلی الفرس وغیره اذا اخرج جردانه لیبول او یضرب و برآدمك حقنده بد وناسزا سوز سویلمك معناسنه مستعملدر یقال ادلی فلان فی فلان اذا قال قبیحا وتوسّل معناسنه مستعملدر یقال ادلی برحمه ای توسل بقرابته و برماده ضمننده دلیل وحجت احضار ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ادلی بحجته ای احضرها یعنی احضار حجتله مدعاسنه واصل اولدی و بر آدمه رشوت کونه مال دفع واعطا ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ادلی الیه بمال اذا دفعه ومنه قول تعالی [وتدلوا بها الی الحکام] ای تدفعونها الیهم رشوة (الدالیة) طوار دوندردیکی بیوك دولابه دینور مجنون معناسنه وصو دوندردیکی بیوك دولابه دخی دینور ناعور معناسنه ودالیه برنسنه درکه خرما یپراغندن اتخاذ اولنوب براوزون صریغك اوجنه بند واستوار ایدرلر مؤلف ایجاز مخل اوزره تعبیر ایلمشدر بوندن مراد طولمبه اوله جقدرکه اعراب طائفه سی خرما یپراغندن یتخته دن اتخاذ ایدرلر حالا بورالرده باقردن وتنکه دن اتخاذ ایدرلر ودالیه قوغه ایله یاخود طوار دولابیله سقی اولنان ترلایه دینور فاعله بمعنی مفعوله در یقال ارض دالیة تسقی بدلو اومجنون (الدوالی) عوالی وزننده برنوع سیاه اوزمدرکه بك سیاه اولمیوب قرامتق اولور مؤلف دول ماده سنده بونی عنب طائفی ایله بیان ایلدی وشول خرما قورغنه دینورکه آغاجدن کسوب

ویره آصمش ونعله ومدت طورمرق اولدقده اکل ابدلر (التدلی) تفعل
وزننده تعلق معناسنه درکه آصلق واسفله سقوط ایتمکدن عبارتدر یقال تدلی
علیه اذا تعلق وسقوط سارقی معناسنه در : یقال تدلی من الشجر اذا تعلق
(تدلاه) مولاه وزننده برآدمه رفق ومدارا ایله معامله ایتمک معناسنه در :
تقول دالیته اذا رفقت به ابتلی (الدلا) عصا وزننده تحیر اولمق معناسنه در
یقال دلی الرجل دلا من الباب الرابع اذا تحیر (التدلی) تفعل وزننده قریب
اولمق معناسنه در : یقال تدلی منه اذا قرب وتواضع ایلمک معناسنه در : یقال
تدلی له اذا تواضع (المدالاة) مولاة وزننده مدارا ایلمک معناسنه در : تقول
دالیته اذا داریته پس واوی ویائی اولور واوده واو ایله داوجه ...
... الباقی (الدم) دالک فتحی ومیمک تخفیفیله معلومدرکه قانه دیرلر
فارسیده خون دیرلر اصلی دمی ایدی فتحتیله وتثنیه سنده دمان واصلی اولدیغی
دمیان دخی دیرلر جمعی دماء کلور دالک کسریله ودمی کلور ... وزننده شارح
دیرکه عند البعض اصلی دمی ایدی میمک سکونیله وعند البعض واو ایله در وبعضا
آخرلی میمه قلب وادغامله دمّ دخی دیرلر (الدمة) قطعه یه خصیص ...
بربرجه قانه دیرلر علی قول دم معناسنه در یقال دم ودمة ودم ...
دیرلر ... معناسنه (دم الغزلان) بر نوع نبات آدیدر (دم الاخوین)
ایکی قرداش قانی دیدکلری ... فارسیده خون سیاوشان دیرلر (الدمی)
عصا وزننده قانه موق معناسنه در : یقال دمی الجرح دمی من الباب الرابع اذا
خرج منه دم (الادماء) همزه نک کسریله (والتدمیة) تفعیله وزننده قاناتمق
معناسنه در : تقول ادمیت الجرح ودمیته اذا اخرجت منه الدم وتدمیه برآدمه
تسهیل طریق ایتمک معناسنه مستعملدر : تقول دمیت له اذا سهلت له سبیلا
وطرقته وتقریب ایتمک معناسنه در : تقول دمیت له کذا اذا قربت له وظاهر
اولمق معناسنه در : تقول دمیت له اذا ظهرت ویقال خذما دمی لک ای ما ظهر
(الدامی) قانلی عضوه دیرلر نسبت اوزره در بوجهتله فقیر ویقولوا آدمه
دامی الشفه اطلاق اولنور شدت غم وکدرندن گویا که دوداغی جنبوب خون
آلود صورتنده اولور یقال هو دامی الشفة ای فقیر (بنات دم) بر نبات
معروف آدیدر (الدمیة) غرفه وزننده مرمردن ... صورته دیرلر
علی قول عامدر یقال هو کالدمیة وهی الصورة المتخذة من الرخام او عاج ونحوه
دیرلر صنم معناسنه جمعی دمی کلور دالک ضمی والفک قصریله (المدمی) معظم
وزننده قانی بلاشمش اولنه دیرلر یقال سهم مدمی اذا کان علیه حمرة الدم وآت وسائر
نسنه یه قزل اولانه اطلاق اولنور یقال فرس مدمی ای شدید الحمرة وکذا غیره

(المستدمی)اسم فاعل بنیه سیله غریمندن مطلوبنی سهولتله استخراج ایدن آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مستدم اذا کان یستخرج من غریمه دینه بالرفق وبرونی قانامغله باشنی یره اکمش آدمه دینور (الدامیة) شول باش یاریغنه دینورکه قان ظهور ایدوب لکن سیلان ایلمیه یقال شجة دامیة اذا کانت تدمی ولاتسیل (الدامیاء)مدایله خیر وبرکت معناسنه در : یقال ترکهم فی الدامیاء ای فی الخیر والبرکة الواوی (الدنو) غلو وزننده (والدناوة) سحابه وزننده یقین اولمق معناسنه در : یقال دنا الیه منه وله یدنو دنوا ودناوة اذا قرب (الادناء) همزه‌نك کسریله بودخی قریب اولمق معناسنه‌در : یقال ادنی منه اذا قرب ویقین قلمق معناسنه در : یقال اذناه اذا قربه ومضایقه اوزره کچنمك معناسنه‌در : یقال ادنی الرجل اذا عاش عیشا ضیقا (التدنیة) تأدبه وزننده یقین قلمق معناسنه در : یقال دناه اذا قربه وبر نسنه‌نك صغیر وکبیرنی تتبع ایلمك معناسنه‌در :یقال دنی فی‌الامور اذا تتبع صغیرها وکبیرها (الاستدناء) برآدمك قریب‌اولمسنی‌ایستمك معناسنه‌در : یقال‌استدناه اذا طلب منه الدنو (الدناوة) دالك‌فتحیله مصدر درکه ذکر اولندی وخصملق معناسنه مستعملدر یقال بینهما دناوة ای قرابة وقربی (الدنیا) دالك ضمیله آخرت مقابلیدرکه بوجهانه دینور وبعضا آخرینه تنوین الحاق اولنور جمعی دنی کلور صغر وصغری وکبر وکبری کبی شارح دیرکه دنیای کلمه‌سی ادنی کلمه‌سنك مؤنثیدر وعالمه دنیا اطلاقی آخرته نسبتله اقرب اولدیغنه مبنی در وتأنیثی مخلوقات اعتبار یله در واوی الاصل اولوب واوی یایه منقلب اولمشدر حرف تعریفی ازاله اولنوب منکر اولدقده آخرینه تنوین الحاق اولنور فیقال ماله دنیا ولا اخرة ودرة الغواصده مشروحدرکه دنیا کلمه سنه تنوین ادخالیله هذه دنیا متعبة دیمك اوهامدندر زیرا دنیا کلمه‌سی واول وزننده اولان کلمه‌لر کرك معرفه وکرك نکره حالتلرنده قطعا منصرف ومنون اولمق صحیح دکلدر زیرا دنیا کلمه‌سنده الف مقصوره تأنیث ایچوندر قالدیکه الفله مؤنث اولان کلمه کرك معرفه کرك نکره حالتلرنده ممنوع عن‌الصرف اولوب لکن هاء ایله مؤنث اولان منصرف اولدیغنك باعثی بودرکه الف ایله مؤنث اولان کلمه الفه موضوع اولدیغندن ناشی اقوی اولوب هاء تأنیث ایسه کلمه‌یه صکره‌دن عارض اولمغله اضعف اولدیغندن الف تأنیث علتین مقامنه قائم اولدی انتهی ویقال هوابن عمی اوابن خالی اوابن عمتی اوابن خالتی اوابن اخی اوابن اختی دنیة ودنیا بکسر الدال فیهما منونتین ودنیا بضم الدال غیر منونة ای لحا یعنی فلان بنم بی واسطه متصل وملاصق فلانزاده مدر شارح دیرکه دالرك کسریله دنیه ودنی اسملردر وقرابه معناسنه‌در ودنیا کلمه‌سی‌که دالك ضمیله‌در حالیت

اوزره مصدر در وبو معنایه دلی مقصور دخی اولور زیرا جملریده کون حجه در و بو فى الاصل مصدر در بلدی دنیا بکیده در وان اعرابى بیله وراء دنیا کلمسی مصدردر و بوندن غیر الف تأنیث اولان کلمات انصراف معلوم دکلدر (المداء) مدهاة وزننده اولاد وقاحوش سطحلرینك مسامه منعدمدر تقول رایت القوم دنا مدهاة (المدبة) حسبه وزننده (والمدی) محسن وزننده طوغرمسى يك يقين حيوانه ديور يقال ناقة مدنية ومدن ادا دنى نتاجها (المدى) غنى وزننده ساقط وضعيف اولوب اصلا ايشه يرامیان آدمه ديور يقال رجل دنى اى ساقط ضعيف شارحك بياننه كوره مهموزده تعدد (الدنا) عصا وزننده (والدنية) جعله وزننده يركمه دنى وبى مايه اولمق معناسنه در : يقال ما كان دنيا ولقد دنى دناية من الباب الرابع اذا صار دنيا وعصا وزننده بر موضع اسميدر (الادنيان) ايكى معروف دره به اطلاق اولنور (الادنى) احرى وزننده اقرب معناسنه در ومنه تقول نفينه ادنى دنى وادنى دنا اى اول شئ يعنى جمله دن اقدم ابتداء وهله ده اكا ونلندم وزاده دنى جمعى وزننده ودنا عصا وزننده در قريب وقرب معنالرينه در (التدنی) تفعل وزننده يواسه يه آرجه آرجه وازوب يقلشمق معناسنه در : يقال تدنى اليه اذا دنا قليلا قليلا (التدانى) تفاعل وزننده برى برينه يقلشمق معناسنه در : يقال تدانوا اذا دنا بعضهم من بعض (دانيه) جانبه وزننده مغربده بر بلده در انده نجيه عمرء منهور ابيدى ابو عمر والمقرى الدانى انلردندر اليانى (الدواء) دالك حركات ثلاثى وتفتحدله علاج ودرمان ايچون اولان نسنه يه ديور يقال داواه يداوه مشنة وهى مداوى به (الدوا) عصا وزننده خسته اولمق معناسنه در : يقال دوى الرجل دوا من الباب الرابع اذا مرض وخسته يه اطلاق اولنور وصف بالمصدردر (الدوى) كتف وزننده خسته يه ديور يقال رجل دو ويقال دوى على المصدر وصيغه نيه ده مفرد وجمع وتذكير وتأنيث برابر اولنور ودوى احمق آدمه اطلاق اولنور واصلا يرمن ايشلر اولان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل دواى لازم مكانه (الدوية) غنيه وزننده دالك ضميله ده جائز در هواسى مزاجه اويميان وخسته لو يره ديور يقال ارض دوية اى غير موافقة (الدواة) حصاة وزننده يازو يازه جق آلتمعروفدركه دويت تعبير اولنور جمعى دوى كلور نواة ونوى كبى ودويى كلور عتى وزننده مترجم حقيردر كه شهاب درمشرحنده ديديكه دويت ايشلين آدمه دواى ديملك (خنده) صوب اولان دووى ديمكدر زيرا تأنيث نسبت حالنده حذف اولنور نته كه فاطمه يه نسبتده فاطمى ومكه يه نسبتده مكى ديور زيرا بر اسم معناسندن منسوبه نقل اولندقده صفت عدديه ملحق اولمغله مذكر ومؤنث اولمق صحيح اولنور پس

مؤنث اولان منسوبده ایکی علامت تأنیث جمع اولمق کراهتنده وتاء تأنیثك حشو کلمه اولمق هجنتنه مبنی تاء مزبوره‌یی حذف ایدرلر انتهی ودواة ابوجهل قربوزینك واوزملك وقاون وقربوزك قبوغنه دینور ذال معجمه‌ده لغتدر (الدوایة) ثمامه وکتابه وزنلرنده هریسه وچوربا وات صویی وسوت مقوله‌سنه وروزکار طوقندقده یوزلرنده یمورطه زاری کبی یوفقه‌جه پیدا اولان یوزینه وقبغنه دینور ودوایة الاسنان دیشلرك یوزنده حادث اولان پشلکه دینور طرامه کبی (الداوی) یوزنده کر اولنان یوفقه‌جه قیمق حاصل اولان سود وچوربا مقوله‌سنه دینور یقال لبنی داوای ذوداویة (التدویة) تأدیه وزننده سود وچوربا مقوله سنك یوزی دوایه طوتمق معناسـنه در : یقال دوی اللبن اذا رکبته الدوایة وبرآدمه دوایه ویرمك معناسنه در تقول دویته اذا اعطیته الدوایة کذلك صوبك یوزنده دوایه کبی یل صاورندیسی پیدا اولمق معناسنه‌در : یقال دوی‌الماء اذا اعلاه ماتسفیه‌الریح واسرمش دوه کوکره یوب کورلده ملك معناسنه‌در : یقـال دوی الفحل اذا سمع لهدیره دوی (الادواء) تشدید داللہ افتعال وزننده سود یوزنی آلوب اکل ایلمك معناسنه‌در تقول دویته الدوایة فادواهاای اخذهافاکلها (المداوی) (والمدوی) مقوی وزننده چوق طعامه دینور یقال طعام داو ومداوی کثیر ومدوی کورلدیلی بلوده دینور یقال سحـاب مدوای مرعد واو رتیلی مستور ایشه دینور یقـال امرمدوای مغطی (الدوی) عتی وزننده (والدوی) غنی وزننده (والدووی) فحتینله ناس وکس وکسه معناسنه مستعلدر فشلدی‌یه یاخود دوه یعنی صحرایه منسوبدر یقال ما بالدار دوی ودوی ودووی ای احد ودوی غنی وزننده اسن یلك فشلدیسنه دینور کذلك اری قسمنك وقوشلرك کورلدیسنه وفشلدیسنه دینور یقـال للریح والنحل والطـائر دوی ای حفیف (المداواة) مباهاة وزننده خسته‌یه علاج وتیمار ایلمك معنا سنه در تقـول داویت المریض اذا عالجتـه وخسته‌یه خدمت ایدوب دردنی چکمك معناسنه در تقول داویت المریض اذا عانیته (الادواء) همزه‌نك کسریله برآدمی خسته قلمق معناسنه‌در تقول ادویته اذا امرضته ویقـال هو یدوی ویداوی ای یمرض ویعالج وخسته‌یه همدم اولمق معناسنه‌در : یقال ادوی‌ا فلان اذا صحت مریضا الواوی (الدو) جو وزنـنـده (والدویة) یای نسبتله‌که نفسنه منسـوبدر (والداویة) واواولی الفه مقلوبدر بونده یانك تخفیفیله ده جائزدر بریه وبیابانه دینو ر یقال خرجوا الی الدو والدویة والداویة ای الفـلاة ودو بر بلده آدیدر (التدویة) تفعله وزننده بیا بانه کتمك معناسنه‌در : یقال دوی الرجل اذا احذفی الدو (الدوة) هایله بر موضعدر (الدوداة) دالك فتحـیله ایب صالنجغك کوده‌یه تأثیر ایدن برینه واثرینه دینور الیائی (الدهی) دالك فتحی وهانك سکونیـله

(والدهاء) جاء وزننده غايةالعقله زيركلك وجودت رأى وحسن فكر ودقت تدبير
معناسنه در : يقال به دهى ودهاء اى فكر وجودة رأى وارب ودهى ودهاء
ودهو .. مصدر اولورلر تركيده بك زيرك وجودت رأى وحسن فكر وتدبير
صاحبى اولمق معناسنه كه حسن فكرلو اولمق تعبير اولنور يقال دهى الرجل دهيا
ودهاء ودهاءة من الباب الرابع اذا كان داهيا ودهى بر آدمى داهيه‌لكه نسبت ايلمك
معناسنه در : عيبه عزو واسناده عيبلمك وجودى بر داهيه‌يه اوغراتمق معناسنه در :
يقال دهاه دهيا اذا نسبه الى الدهاء اوعابه وتنقصه او اصابه بداهية (الدهى)
(والدهى) كتف وزننده (والداهية) هاء مبالغه ايچوندر حسن فكرلو آدمه
دهى آدمه ديرلر جمعى دهاة كلور قضاة كبى ودهون كلور ودهى كلمه‌سنك جمعيدر
اصلى دهيون ايدى (التدهى) تفعل وزننده حسن فكرلو آدمك ايش ايشلمك معناسنه
در : يقال تدهى فلان اذا فعل فعل الدهاة (التدهية) تدبيه وزننده بودخى دهى
معناسنه در : يقال دهو فلانا بمعنى دهاه (الداهية) بك زيرك حسن فكرلو آدمه
ديرلركه ذكر اولندى وداهيه امر عظيمه اطلاق اولنور حادثه ونازله
عظيمه كبى كه آفت تعبير اولنور يقال اصابته داهية اى امر عظيم
(الدهى) غنى وزننده عاقل ومبصر آدمه ديرلر جمعى ادهيه ودهواه كلور
كرماء وزننده يقال رجل دهى وده اى عاقل (الداهى) اسم فاعل بنيه سيله
ارسلانه ديرلر النواوى (الدهواء) حمراء وزننده (والدهوية) دالك ضميله
تأكيد ايچون ادهيه لفظنه صفت اولورلر نته كه دهيه دخى وصف اولنور يقال
داهية دهواء ودهوية اى شديدة جدا (يوم دهو) زهو وزننده ايام عربدن
بر يوم معروفدر البرنى (دى دى) دالك فتحى وياءنك سكونيله نغمته دوه
سورمك اصل ومنشأى اولان كلمه در فى الاصل غنا ونغمته دوه سورمك بوندى
وانكه بر اعرابى غلامنك اى اصرب بزخدار المكله غلام منبورددى دى يعنى يايدى
يايدى ديه رك فرياد وفغان كندكده ايلروده اولان دوه‌لر غلامك آوازى مذكورنى
ايشتدكده شوقنوب دلخواه اوزره اشوب يوريمكه باشلديلر اعرابى بوحالى كوردكده
غلامه نوازش واكرام ايدوب دائما دوه‌لرك اكسه سنده بوكونه آوازه مداومت
ايتمى ضمننده توصيه ايلدى من بعد دوه‌لرى اول رسمله سوقله وكبنده رك
نغمه‌له سوق ايدر اولديلر زيرا دوه فطرى آوازه ونغمه‌له بك محظوظ
ومنشوق اولورلر
(فصل الذال المعجمة) (الذأو) ذالك فتحى وهمزه‌نك سكونيله دوه‌يى
بك سوروب قوغه‌رق كوتورمك معناسنه در : يقال ذأى الابل ذأوا من الباب
الثالث اذا طردها وساقها وجماع ايلمك معناسنه در : يقال ذأى المرأة اذا

انكحو واوت صولمق معناسنه در : يقال دأى البقل اذا ذوى (الذأوة) تمره وزننده آريق وزبون قيونه دينور يقال شاة ذأوة اى مهزولة اليائى (ذبيان) ذالك ضمى وكسريله برقبيله در نابغه ايله ملقب زياد بن معاويه نام شاعر اكا منسوبدر شارح ديركه ذبيان دوه نك كوزه سنده قلان توى بقيه سنه دينور الواوى (الذحو) حاى مهمله ايله دحو وزننده دوه يى پك شدتله سورمك على قول اوكنه قاتوب قوغه رق كوترمك معناسنه در : يقال ذحا الابل يذحاها و يذحوها ذحوا من الباب الثالث والاول اذا ساقها عنيفا اوطردها وجماع ايلمك معناسنه‌در : يقال ذحا المرأة اذا جامعها وتيز تيز يورىمك معناسنه در : يقال ذحا الرجل اذا اسرع اليائى (الذحى) وحى وزننده پاموقى يى طوقمقله چربمك معناسنه‌در : يقال ذحى الصوف يذحيه ذحيا اذا طرقه بالمطرقة وآچقده اولان آدمه يل طوقنمق معناسنه‌در : يقال ذحتهم الريح اى اصابتهم وليس لهم منها ستر (المذحاة) مرماة وزننده اغاج قسمندن عارى اولان ارضه دينور يقال ارض مذحاة اى لاشجر بها الواوى (الذور) ذالك فتحى ورانك سكونيله يل برنسنه‌يى توز يدوب ايلتمك معناسنه در : يقال ذرت الريح الشئ تذروه ذروا اذااطارته واذهبته و بومعناده لازم اولور توزمق معناسنه يقال ذرا الشئ اذاطار فى‌الهواء وصاورمق معنا سنه در : يقال ذرأ الحنطة اذانقاها فى‌الريح وقيرمق معنا سنه در : يقال ذرأالشئ اذا كسره وسر عتله كتمك معناسنه در : يقال ذرأالظبى اذا اسرع وآغزدن ديشلر دوشوب دوكلمك معنا سنه در : يقال ذرأ فوه‌اى اسنانه اذاسقط (الاذراء) همزه‌نك كسريله (والتذرية) تأديه‌وزننده بودخى يل‌برنسنه‌يى توزتمق معناسنه‌در : يقال اذرته‌الريح وذرته‌ازااطارته واذهبته‌وتذريه برآدمى‌مدح وثنا ايلمك معنا سنه مستعملدركه اصطلا حمزده اوچورمق تعبير اولنور تقول ذريته اذامدحته ومعدن ترابنده التون ارا شدرمق معنا سنه مستعملدر تقول ذريت تراب المعدن اذا طلبت ذهبه (التذرى) تفعل وزننده صاورلمق معنا سنه در : يقال ذرأ الحنطة فتذرت وبرنسنه‌نك يوقرو سنه چقمق معناسنه در تقول تذريت الذروة اذا علوتها (الذراوة) ثمامه وزننده قوريمش اوتلق اوفندىسنك توزندىسنه دينوركه يل اوكنده توزوب صاوريلور يقال مواعيده كذراوة النبت وهى ماارفت من يابسه فطارت به الريح وصاوريلور كن برەدوكيلن غله دوكنديسنه دينور ومطلقا روزكار توزيدوب اوچورديغى توزندى‌يه واوچورندى يه دينور (الذرى) هدى وزننده بودخى توزندى يه واوچورندى يه دينور (الذروة) ذالك ضمى وكسريله برنسنه‌نك يوقريسنه دينور يقال هو فى‌ذروة الشرف اى اعلاه (المذروان) ميمك كسريله آدمك ايكى قيناغنك اوجلرينه دينور مفردى يوقدر على قول مذروان الرأس باشك ايكى

[illegible] الاذكار [illegible] وبه زوال الشمس [illegible] يوقرى والشمس باشلرمدن
[illegible] بوره [illegible] كه ايكى اوجرى اوله [illegible]
[illegible] شديد [illegible]
[illegible] ([illegible]) [illegible]
معناسنه در : يقال [illegible] اذا اشبهت [illegible] ([illegible]) [illegible] وزننده
معروف [illegible] مصر [illegible] اصلى [illegible] واونى [illegible]
(ابو [illegible]) [illegible] وزننده [illegible] عبد الرحمن الاعرج [illegible]
[illegible] (بنو دودان) [illegible] وزننده [illegible]
[illegible] (المداهبة)
[illegible] يقال امرأة [illegible] اى مصالحة
[illegible] ([illegible]) [illegible]
[illegible] يقال فرس اذق اى الرخو الاذن والاسم [illegible] (الذكو)
[illegible] (والذكا) عصا وزننده (والذكاء) سماء وزننده [illegible]
[illegible] معناسنه در : يقال ذكت النار تذكو ذكواً وذكا وذكاء اذا اشتد
لهبها (الاستذكاء) [illegible] معناسنه در : يقال استذكت النار بمعنى ذكت (الاذكاء)
[illegible] معناسنه در : يقال اذكى النار اذا اوقدها
(التذكية) [illegible] الاذكاء معناسنه در : يقال ذكى النار بمعنى اذكاها
[illegible] معناسنه در : يقال ذكى الذبيحة اذا ذبحها [illegible] اولمق معناسنه در
[illegible] ذكاء [illegible] يقال ذكى الرجل اذا اسن
[illegible] (التذكية) [illegible] (الذكوة والذكية)
[illegible] يقال ذكى النار [illegible]
والذكية [illegible] (الذكا) عصا وزننده
[illegible] وذكا وذكاة [illegible] معناسنه در
يقال [illegible] ذكا وذكاة اذا ذبحها (الذكاء) [illegible] تيز فهم
[illegible] معناسنه در : يقال ذكى الرجل وذكى وذكو ذكاء من الباب
الرابع والثالث والخامس اذا كان سريع الفطنة [illegible] معناسنه در :
يقال بلغت الدابة الذكاء اذا اسنت (الذكى) غنى وزننده ذكاء وذهن وفطنت
صاحبى آدمه ديرلر [illegible] (ذكاء) غراب وزننده كونش
[illegible] لا ينصرف [illegible] داخل اولمز يقال طلعت
ذكاء اى الشمس (ابن ذكاء) صبح [illegible] يقال [illegible] ذكاء اى
[illegible] ([illegible]) [illegible]

واردیغی هنگامی برياخود ایکی یاش کچمش اوله‌لر مذکی مفرددر مخلف وزننده
یقال خیل مذاك اذا اتت علیها بعد قروحها سنة اوستنان (الذکی) غنی وزننده
(والذاکی) (والذکیة) غنیه وزننده پك تیز رایحه‌لو مسکه وصف اولنور
یقال مسك ذکی وذاك وذکیة ای ساطع ریحه شارح دیرکه مسك وعنبر کلمه‌لرینك
تذکیر وتأنیثلری جائزدر ظاهرا تأنیثلری شمامه اعتبار یله در (...) ...
وزننده مرة بعد اخری یاغدیران بلوده دینور یقال سحابة مذکیة اذا مطرت مرة
بعد اخری (الذکاوین) ذالك فتحی وواوك کسریله ذکوانه نسبتله جمعیدر کوجك
سرح آغاجلرینه دینور ظاهرا یك متوقد اولدیغیچون (ابن ذکوان) سلمان وزننده
ائمهٔ قرأندن ابن‌عامرك راو یسیدر (ذکوه) ثمره وزننده بادیه‌ده برارسلان یتاغی‌یرنك
آدیدر البائی (الاذلیلاء) اعشیشاب وزننده بربره کیزلوجه کتمك معناسنه‌در : یقال
اذلولی الرجل اذا انطلق فی استخفاء ورام ومنقاد اولمق معنا سنه در : یقال
فلان اذا انکسر قلبه والت تناسل فرسزجه قاتمق معناسنه در تریاکی التی کبی
اذلولی الرجل اذاذل وانقاد وشکسته خاطر اولمق معنا سنه در : یقال اذلولی
الذکر اذاقام مسترخیا (الذلولی) سفرجل وزننده ذلیل ورام اولمش آدمه
دینور یقال رجل ذلولی ای مذلول (التذلی) تفعل وزننده تواضع ایلمك
معناسنه‌در : یقال تذلی‌له اذاتواضع (الذلی) سعی وزننده آغاجدن میوه دیرمك
معنا سنه در : یقال ذلی الرطب ذلیا من الباب الثالث اذاجناه (الاذلاء) همزه‌نك
کسریله برکسه ایله بیله‌جه اغاجدن میوه دیرمك معنا سنه در : یقال ذلی الرطب
فاذلی معه شارح فاذلی نسخه سنی تغلیط وبونسخه‌یی تصویب ایلمشدر البائی
(الذماء)وفاء وزننده دیرنمك وقلدامق معناسنه‌در : یقال ذمی الشیء ذماء من الباب
الرابع اذاتحرك وذماء اولوبحل وجودده قلان بقیهٔ روحه یاخود قوت قلبه دینور یقال
مابقی منه الاذماء ای بقیة النفس اوقوة القلب وبدنده همان بقیهٔ روح یاخود قوت
قلب قالمق معناسنه مصدر اولور یقال ذمی المذبوح ذماء من الباب الثانی اذا بقی منه
الذماء (الذامی والمذماة) مرماة وزننده زنهدار اولمش صیده دینور (الذمیان)
فتح اللّه سرعتله یوریمك معنا سنه در : یقال ذمی الرجل ذمیانا من الباب الثانی
اذا اسرع (الذمی) رمی وزننده برآدمی بر نسنه نك رایحه‌سی آزورده قلمق
معنا سنه در : یقال ذمته رایحته ذمیا ای آذته (الاستذماء) برآدمك وارنی
آراشدروب آلمق معنا سنه در تقول استذمیت ماعنده اذاتتبعته واخذته (الاذماء)
همزه‌نك کسریله اوردیغی نسنه‌یی بقیهٔ جانله ترك ایلمك معنا سنه در : یقال اذماء
اذاوقذه وترکه برمقه (الذمی) عصا وزننده رایحهٔ منکره یه دینور الواوی
(الذهو) لهو وزننده کبر ایلمك معنا سنه در : یقال ذهاالرجل یذهو ذهوا
اذاتکبر البائی (الذوی) غنی وزننده اوت صولمق معنا سنه در : یقال ذوی

البحل و دوه دوا من ... (الادواء) همزه نك كسريله
اول سوادلره دیدر معناسنه در : یقال ادوة الحبر لدالدله (الدواة) حصاوزننده
... واوه ... مقوله ... (الدوى) الی وزننده
... (...) ... وزننده واحده نعتدركه اسرافلرندر
... الرحل ایجنت ... نحصیل ... مسو طدر
(• فصـل الراء •) الرای (الرؤیة) رانك ضمی وهمزه نك سكونیله كوز ایله
كورمكه ... بمعنی عقل ایله مشـاهده رتبه سنده بیلمكه دیورکه
... ایله تعبیر اولنور یقال شهدته من رؤیة
وهی النظر بالعین وبالقلب شارحك بیانه كوره حس رؤی كلور مدبه ومدیكی
... كوره مشترك اولنور لكن عینده حقیقت وقلبده مجازدر ورؤیه
ورأی رانك فتحی وهمزه نك سكونیله ورآه راعه وزننده ورأیه ضربه وزننده
ورئیان رانك كسريله مصدرلردر كورمك وبیلمك معناسنه در تقول رأیته رؤیة
ورأیا ورآة ورأیة ورئیانا من البـاب الثالث اذا نظرته بالعین و بالقلب مؤلفك
... كوره رؤیت شیء ... ادراكدن عبارتدر واول قوای نفسیه
... كوزه اولنور اولا حاسه بصریه وآنك مجراسنه جاری اولانله اولنور
رأیت زیدا كبی [وقل اعملوا فسیرالله عملكم] الایة كریمه سی كبی زیرا حق
تعالیه حاسه اسنادی صحیح دكلدر ثانیا وهم وتخیل ایله ادراك اولنور نحو رأی
ان زیدا منطلق ثالثا تفكر ایله ادراك اولنور كقوله تعالی [انی اری مالاترون]
رابعا عقل ایله ادراك اولنور ونظیری قوله تعالی [ما كذب الفؤاد مارأی]
... ورؤیت بصریه مراد اولنورسه مفعول واحده تعدیه ایدر نحو رأی زیدا
وعلم معناسی اراده اولنورسه مفعولینه تعدیه ایدر نحو رأیت زیدا عالما انتهى
و ... [ارأیتك وارأیتكما وارأیتكم] وهی كلمة تقول العرب بمعنی اخبرنی
واخبرانی واخبرونی وكذلك اذ ... كذا كلمة تقال عند التعجب یعنی ارأیت كلمه سی
كلام عربده اخبرنی معناسنه استعمال اولنور ذهنك لفظ مزبوردن معنای مرقومه
نقلی رؤیت اخبارك سبب اقوای اولدیغنه مبنی اولمغله اطلاق سبب واراده
مسبب وجهیله رأیت اطلاق واخبار اراده اولندی وهمزه استفهام كه طلب فهم
ایچون موضوعدر آنكله امر بالاخبار مراد اولندی طلبه دلالتده مشترك اولدقلری
ایچون پس ارأیت كلمه سی اخبرنی كلمه سندن ذكر السبب واراده المسبب وجهیله مجاز
مرسل اولور وطلب فهمه موضوع اولان اداة اطلاق اولنوب طلبه موضوع اولان
صیغه امر اراده اولنمشدر صیغه مزبوره اداة مرقومه یه تشبیها خلاصه سی ارأیت
كلمه سی مجاز مرسله مبنی استعاره اولور وتاء دائما مفتوح اولور وكافك اعرابدن

محلی بوقدر مجرد خطاب ایچوندر احوال مخاطبه دلالت ایلمکله تثنیه وجمعنده وتذکیر وتأنیثنده متغیر اولور والمتر قوللری تعجیب معناسنده مثل مجراسنه اجرا اولندی برقصه‌یی کوروب وکورمین واشیدوب وایشتمین کمسه‌یه خطاب اولور وبو بالتعجیب تقریری مفیددر زیرا استفهام انکاروقوعی ایچون اولوب نفی اثبات اولمغله نفی رؤیتی تقریرایدر و بوندن تعجب متولد اولور بو جهتله معنیین مجازیین بینی جمع لازم کلمز هرنقدر مؤلفه کوره جائز ایسه‌ده و اشبو رأی ماده‌سی الی ایله صله‌لندقده اعتباره مؤدی نظر معناسنی مقتضی اولور دیدکلری وجه مذکور اوزره تعجب معناسنه اشارتدر (الارتئاء) افتعال وزننده بودخی کورمك معناسنه‌در تقول ارتأیته بمعنی رایته‌و بر ماده ضمننده رأی‌و تدبیرایلمك ایچون فکر وملاحظه ایلمك معناسنه‌در : یقال ارتأینا فی الامر ای نظرناه (الاسترآء) استفعال وزننده بو دخی کورمك معناسنه‌در تقول استرأیته بمعنی رأیته و بر آدمك دیدارنی یعنی کورمسنی استدعا ایلمك معناسنه‌در : یقال استرأه اذا استدعی رؤیته و برکسه‌دن بالاستشاره رأی طلب ایلمك معناسنه در : تقول استرأیته اذا استشرته (الریه) نیه وزننده کورمکه دینور اسمدر تقول الحمدلله علی ریتك ای رؤیتك شارحك بیانته کوره بونك اصلی رؤیه ایدی همزه ابدال صحیحله واوه ابدال و بعده یایه قلب و ادغام اولنوب یایه مجاورت سببیله راء مکسور اولدی (الرءاء) شداد وزننده کثیر الرؤیه اولان یعنی کوره‌کن بینا آدمه دینور یقال هورءاء ای کثیر الرؤیة (الرؤی) رانك ضمی همزه‌نك کسریله صلی وزننده (و الرؤاء) غراب وزننده (والمرأة) مرماة وزننده انسانده نظر تعلق ایده‌جك یره دینور منظر معناسنه علی‌قول رؤی و رؤآء حسن منظر معناسنه اولوب ومرأة علی الاطلاق منظر معناسنه در : یقال هو حسن الرؤی و الرؤاء والمرأة ای المنظر اوالاولی حسن النظر و الثالث علی‌الاطلاق (الترئیة) تفعله وزننده اسمدر بهجت و بها و حسن منظر معناسنه در و ترئیه مصدر اولور ریاء ایلمك معناسنه تقول رأیته ترئیة ای رائیته رئاء و برآدمه بقمق ایچون آینه عرض ایلمك علی‌قول اکا آینه طوتمق معناسنه در تقول رأیته اذا عرضت المرأة علیه اوجلستها له لینظر فیها (الاراءة والاراء) همزه‌لرك کسریله کوستورمك معناسنه در تقول اریته ایاه اراءة و اراء ای جعلته ینظر فیه اشبو اری کلمه‌سی فی‌الاصل ارأی‌ایدی یانك ماقبلی مفتوح اولمغله الفه قلب اولنوب ارأی اولدقدنصکره همزه‌سی تلیین و حرکه‌سی رایه نقل اولنوب اجتماع ساکنین اولمغله همزه حذف اولندی و تقول العرب اری الله بفلان ای اری الناس به العذاب و الهلاك یعنی حق تعالی فلانی بلیه و عقوبته کرفتار ایدوب ناسه عذاب و هلاك عبرتلرنی انکله کوستورسون که انك مبتلا

اولمش مقوله‌سی کبی معنا اعتبار ایچون دینلمشدر و و مقدر (المرآة) میمک کسریله
وزننده (والمرئية) فعیلة وزننده بر کیسه‌نه که کندی منصف و مصدق اولدیغی
منظر و کورناریک خلافی کوستورمک معناسنه‌در که ریا ایلمک و کوستورش ایلمک
تعبیر اولنور تقول رأیته مراآة و رئاء ای اریته علی خلاف ما انا علیه و بر آدمی
قارشوسنه کچوب کورمک معناسنه‌در تقول رأیته ای قابلته فرأیته و بر کیسه ایله
مشاوره ایلمک معناسنه‌در تقول رأیته اذا شاورته (المرآة) مسحاة وزننده
ایینه‌یه دینور شارح دیر که اصلی مرأیة ایدی مفعلة وزننده اسم آلت و اسم مکان
دخی اولنور جمعی مرائی کلور جواری و غواشی کبی و مرایا کلمه‌سی قبیلدن شرحدر
ایکن دره شرحنده شهاب سهوا و قیاسا ورودنی تصریح ایلمشدر (التراءی)
تفاعل وزننده ایینه‌یه باقمق معناسنه‌در تقول ترأیت فی المرآة ای نظرت فیها و بری
برنی کورمک و کورشمک معناسنه‌در : یقال تراءوا اذا رأی بعضهم بعضا و منه الحدیث
[انا بریء من کل مسلم مع مشرك] قیل لم یا رسول الله قال لا تراءی ناراهما ای
لا یتجاور المسلم و المشرك بل یتباعد عنه منزله بحیث لو اوقدتا نارا ما رأها یعنی مطلقا
اهل اسلامک مشرکینله مجاورت و مقاربتلرندن نهی مقتضیدر یعنی آتشلری بری برنی
کوره‌جک قدر مسافه‌ده تقرب ایلیوب بلکه انلردن تباعد ایلسونلر زیرا مشرکین
عهد و امندن معرادر و اهل اسلامک دلالتی طرف رحمانه و انلرک دلالتی جانب
شیطانه اولور پس تراءی بو راده تعین و تقابل معناسنه اولمش اولور و ترائی
اصلده تتراءی ایدی تاءلرک بری تخفیفا حذف اولندی شارح دیر که ابو الهیثم علیه
الرحمه لا یتسم المسلم بسمة المشرك و لا یتشبه به عبارتیله تفسیر ایلدی یعنی مسلم
اولان کیسه مشرکلرک اشکالیله متشکل و اخلاقلریله متخلق اولمسون انتهی و ترائی
بر ماده ضمننده فکر و اندیشه و ملاحظه ایلمک معناسنه‌در تقول تراءیت فی الامر
ای نظرت فیه و خرما قورغنده رنکلر کورنمک معناسنه‌در که بکلنمکله صاری و قرمزی
رنکلر ظاهر اولنور یقال ترائی النخل اذا ظهرت الوان بسره و کورنمک ایچون
بر آدمک اوکنه ازلری کلمک معناسنه در : یقال تراءی لی ای تصدی لاراه (الترئیة)
تفعیل وزننده آیینه‌یه باقمق معناسنه در تقول ترأیت فی المرآة اذا نظرت فیها و بر
کیسه کورنمک ایچون تعرض ایلمک معناسنه در : یقال ترأی لی ای تصدی لاراه
(الرؤیا) رانک ضمی و همزه‌نک سکونیله دوشه دینور که اویقو ایچره کوریلور
جمعی رؤی کلور هدی وزننده تقول رأیت رؤیا حسنة وهی ما رأیته فی منامك
شارح دیر که وزنی فعلی در الفی تأنیثه اولمغله غیر منصرفدر و تأنیثی صورت
اعتباریله‌در یاخود اصلی رؤیه ایدی و رؤیا رؤی معناسنه‌در کما سیذکر مترجم حقیر
دیر که رؤیا ماده‌سنه و مقامده اهل تحقیق مقاله‌سنک خلاصه‌سی قید و بیان اولنمق

مناسب کورلدی معلوم اوله که نفس ناطقه حین نوم ابدانیده حواس خمس ظاهره یه اشتغالندن منقطع و بر مقدار فراغ و کسب راحت ایتدکده مناسبت اصلیه سی سببیله عالم ملکوتنه که عالم شهادتده ماکان و مایکون بالجمله صور معانی ایله اول عالمده بلکه جمیع مبادی عالیه و ملکیهٔ سماویه ده علی طریق الازدحام موجود و منقوش اولوب شیئا فشیئا علی حسب التقدیر و الاراده بو عالمده جلوه کر ظهور اولور تعلق و اتصالله انده عقل فعال یعنی روح القدسدن تلقف معنوی روحانیله مرتسمات و منتقشات مذکوره دن بعض نقوش و مرسوماتله منتقش اولوب نساج المعانی و حیاك الصور اولان قوت متخیله دائما نسج معانی و حیاکت صورشانندن اولمغله اول معانی ونقوشی کندوبه مناسب بر ر قالبه افراغ ایدر اندن اول صور و قوالب افق متخیله دن حس مشترکه منحدر و انده مشاهد و محسوس اولور اندن خزانهٔ صور محسوسات اولان قوت خیالیه ده محفوظ و مستقر اولور رؤیای صادقه بوندن عبارتدر پس متخیله نك معنایه الباس ایلدیکی صورتك ملبوسنه شدت مناسبتی اولور ایسه اول رؤیا تعبیره محتاج اولمز اکر ضعف متخیله سببیله مناسبت بعید اولور ایسه تعبیره محتاج اولور زیرا انتقالات و قهقری و غیرها متوقف اولور وکاه اولورکه صلاح و صفوت باطن سببیله رائی اهلی و اولادی اولدیغی بلده یه بلکه مصالح ناس احوالنه اطلاعه اهتمام ایدرسه اکا اندن بعض اشیاء لایح اولور و اولیاء اللهه حین مراقبه ده حاصل اولان تلقف اخبار علویه وکشف اسرار ملکوتیه اشبو کیفیت اوزره افاضه اولنور اما بعض اسباب بدنیه و بواعث طبیعیه و علل و اخلاط امزجه ایله تخییلات منامیه اضغاث احلام اولوب تعبیر و تأویله کلمز اولور و اغلب و اکثر منامات اضغاث احلام مقوله سندندر و کیفیت مذکوره اوزره رؤیای صادق پك عزیزه در و قال النبی علیه الصلوة و السلام [رؤیا المسلم جزء من ست و اربعین جزءا من النبوة] . (الرئی) غنی وزننده ورانك کسریله لغتدر جنی یه و پری یه دینورکه حسن صورتله انسانه ظاهر اولمغله آدم اکا عاشق و آشفته اولور علی قول رانك کسریله پری طائفه سنك دلبرلرینه دینورورئی بیوك یلانه اطلاق اولنور ویبع ایچون نشر و بسط اولنمش ثوبه و قماشه اطلاق اولنورکه مشتریلر رؤیت ایدرلر (المرأی) مرعا وزننده کوریلجك یره دینورکه اسم مکاندر تکم مسمع سس ایشیدیله جك یره دینور تقول هو منی مرأی و مسمع بالرفع والنصب ای بحیث اراه واسمعه یعنی فلان بکا دیداری کوریلجك وسسی ایشیدیلجك یرده در شارح دیرکه عند سیبویه بو ظروف مخصوصه دندر غیر مخصوصه مجراسنه اجرا اولنمشدر (الرئاء) کتاب وزننده بر نسنه نك کورنشنك وکوستورشنك مقدارنه دینور یقال هم رئاء الف ای زهاؤه فی رای العین (الرؤی و الرؤیا) رالرك ضمی و فتحیله مرئی معناسنه

اسم اولنور كه شخص معناسنه مستعملدر و منه يقال جاء حين حين رؤى و رزا
اى حين انحنط المخلاء فى بيوت (الرأى) رانك فتحيله اعتقاد معناسنه اسمدر
جمعى آراء كلور همزه‌نك مديله و ارواء كلوركه اوندن مقلوبدر و ارأى كلور ارعى
وزننده و رى ورى كلور رانك كسرى و فتحيله ورئى كلور غنى وزننده تقول
هو رابى كذا اى واعتقادى (المرآة) مسحاة وزننده بر نسنه‌يى مشاهده‌دن آدمه
و بر نسنه‌نك نفسنده يمت اولانه ديور يقال هو مرآة بكذا اى مخلقة (الارآى)
احرى وزننده يك لايق و روا معناسنه در تقول انا ارآى ان افعل ذلك اى احلق
(الرئة) عدة وزننده جانلو قسمنك نفس و ريح و هواء موضعنه ديورلركه آق
جكردر فارسيده شش تركيده اوبكن ديرلر جمعى رئات و رئون كلور شارحك
بيانته كوره اصلى رئى ايدى (الرأى) سعى وزننده بر آدمك آق جكرينه اورمق
يا طوقنمق معناسنه در : يقال رأه رأيا اذا اصاب رئته و بر نسنه‌يى ديكمك معناسنه در
يقال رأى الراية اذا ركزها فى الارض و جفته‌ي چاقمق معناسنه دركه لازم و مطاوع
اولنور يقال رأى الزند فرأى هواى اوقده قوفد (الارآء) اكرام وزننده
سنجق ديكمك معناسنه در : يقال ارأى الراية اذا ركزها فى الارض و بر كمسه عقل
و تدبير صاحبى اولمق معناسنه در : يقال ارأى زيد اذا صارذا عقل و بر كمسه‌نك
جهره و قيافتنده آثار حماقت ظاهر اولمق معناسنه در : يقال ارأى الرجل اذا تبينت
الحماقة فى وجهه و بو جهته امتدادن اولنور و آيينه‌يه باقمق معناسنه در : يقال ارأى
زيد اذا نظر فى المرآة و بر نسنه‌يه كربكلرنى چوق قبيه‌رق نظر ايتمك معناسنه در :
يقال ارأى الرجل اذا حرك جفنيه عند النظر و بر كمسه‌نك برى طائفه‌سندن مألوف
و مصحوبى اولمق معناسنه در : يقال ارأى فلان اذا صار له رئى من الجن و رياء و سمعه
قصديله عمل ايتمك معناسنه دركه مرايلق ايتمك تعبير اولنور يقال ارأى الواعظ
اذا عمل رياء و سمعة و بر آدمك آق جكرى آغريمق معناسنه در : يقال ارأى الرجل
اذا اشتكى رئته و بعض فقهانك رأيه تابع اولمق معناسنه مستعملدر يقال ارأى
فلان اذا تبع رأى بعض الفقهاء و چوق رؤيا كورر اولمق معناسنه در : يقال
ارأى الرجل اذا كثر رؤياه و دوه‌نك برونى بوغزينه طوغرى كيجه دوشوك اولمق
معناسنه در : يقال ارأى البعير اذا انكب خطمه على حلقه و حافر و سبع جنسلرندن
ماعدا حيوانك ممه‌لرنده كبه‌لك علامتى ظاهر اولمق معناسنه دركه ممه‌لرى يوبوب
سودلنمكه باشلر يقال ارأت الحامل من غير الحافر و السبع اذا رؤى فى ضرعها
الحمل واستبين (المرأى) ميلك ضيغه مقنى وزننده برونى اوزون اولوب اشاغى
بوغزينه طوغرى كمى شكلنده دوشوك اولان دوه كه صفته وصف اولنور يقال
رأس مرأى اى طويل الخطم فيه تصويب (المرئى) (والمرئية) اسم فاعل

بنیه لر بله عه‌لرنده اثرجل ظاهر اولمش حیوانه دینور حافر ایله سبع جنسلرندن ماعدا (لاترما) (ولم‌ترما) (واوترما) فی الاصل مضارع مخاطبلردر وما کلمه‌لری لغودر اداة استثناء اولان لاسیما معناسنه مستعملدرکه خصوصا دیمکدر یقال انه لخبیث لاترما ولم‌ترما واوترما ای لاسیما صیغهٔ اخیره ده اولفظی احدامرین ایچون اولمغله نفی معناسنده مستعملدر (ذوالرأی) عباس بن عبد المطلب وحباب بن منذر الانصاری لقبلریدر (ربیعة الرأی) امام مالکک شیخیدر (هلال الرأی) اعیان حنفیه دندر (اصحاب الرأی) اصحاب قیاسدرکه برماده‌یه متعلق حدیث واثره ظفریاب اولمیجق رأی وقیاسله حکم ایلدیلر (سر من رأی) که قصبهٔ معروفه در سرماده سنده بیان اولندی الواوی (الربو) علوّ وزننده (والرباء) کتاب وزننده برنسنه نما بولوب آرتمق معناسنه در : یقال ربا الشیٔ یربوا ربوا ورباء اذا زاد ونما و یوکسک‌یره چقمق معناسنه در : یقال ربا الرابیة اذا علاها و برنسنه شیشوب قبارمق معنا سنه در : یقال ربا السویق اذا صب علیه الماء فانتفخ (الارباء) همزه‌نک کسریله برنسنه‌یی نمالندروب آرتمق معناسنه در : تقول اربیته اذا نمیته وزدته (الربو) رانک فتحیله یورغنلقدن یاقورقودن یاعلتدن هارهار صولیوب خشلمغه وخشلدی‌یه دینور ومصدر اولور یورغنلقدن یاقورقودن شیشوب شدتله هارهار صولیوب خشلمق معنا سنه در : یقال ربا الفرس ربوا اذاانتفخ من عدو او فزع واخذه الربوای الانبهار وربو یوکسک تپه‌یه دینور کماسیذکر وربو وربوّ علو وزننده بسلنوب نشو ونما بولمق معناسنه در : تقول ربوت فی حجره ربوا وربوا ای نشأت (الربا) رانک کسری والفک قصریله عینه معنا سنه درکه معامله ده اولان قدر مشروعدن متجاوز فضل وزیاده‌یه دینور اقچه ربحی کبی تثنیه‌سنده ربوان وربیان دخی دینور رانک کسریله تخفیفا واو یایه قلب اولندی (المربی) اسم فاعل بنیه سیله ربا خوار آدمه دینور (الربوة والرباوة) رانک حرکات ثلاثیله والرابیة (والرباة) حصاة وزننده ربو کبی یوکسک تپه‌یه دینور یقال ربا ربواوربوة ورباوة ورابیة ورباة ای ماارتفع من‌الارض ورابیه وزائده معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالی [فاخذهم اخذة رابیة] ای شدیدة زائدة (الرباء) سحاب وزننده (والربی) عتیّ وزننده بودخی بسلنوب نشو ونما بولمق معناسنه در : تقول ربیت فی حجره رباء وربیا من‌الباب الرابع اذا نشأت (التربیه) تأدیه وزننده بسلمک معناسنه در : تقول ربّیته اذا غدوته وبوغون وطوتقون حیوانی صولوقلندرمق معنا سنه درکه بابی ازاله ایچوندر ربوی یعنی صولومه عارضه سنی ازاله ایدر تقول ربیت عن خناقه اذا نفسته (التربی)

حمل وزننده ورتق ایتمك معناسنه‌در : یقال رتجته بمعنی رتجته (المرتج) معظم وزننده رتج ایله بورونده اولمش نسنه‌یه دینور صعب دخی ومعضلدر یقال رتج علیه صعب وصعب ای مصعوب بالرتج (الرتجه) حمزه وزننده حیله وتلطف ومنت معناسنه‌در : یقال لفلان علی فلان رتجة ای طول ومنة وفضل (الارتجة) الحبه وزننده ایمك تولنه دینورکه قلعه یعنی اوله حقدر یاخود اوبلمك بر قربسیله استعمال یعنی ارقسنه دینورکه بو مسکمه خوردن صیغرلر ایکی طرفلو اولنور یاپیسه ارتجش دینور ورتجمك آلت وافرقسنه دینور اهل جنی وارنجمی کبی یقال هذه الدار رتجته وهی اهل یتنه یوغله (الرتوه) رالك کسریله (والرتبة) نه‌وزننده اوتیك الحجبه اطلاق اولنور یقال عنده رتوة ورتبة ای عشرة آلاف درهم (الرجو) رالك فتحیله حاجت معناسنه مستعملدر جمعی ارته کلور (الربة) رالك ضمیله ربه وزننده حشرات ارضدن برجانور درکه‌ دیه دینور سنور معناسنه (الاربیان) همزه‌نك کسریله برجنس بالق آدیدر یعنی قوزیجعزه شبیه اولنور وبوی مفردانده استقوز ایله وبعضلر نکه وکروبت دیدکلریله بیان ایلدیلر (المراتاة) مفاعلت وزننده مدارا ایلمك معناسنه‌در تقول راینته اذا داریته (الرتی) هدی وزننده برموضع آدیدر التواوی (الرتو) رالك فتحی وتای فوقیه‌نك سکونیله برنسنه‌یی محکم بغلمق معناسنه‌در : یقال رتاه یرتوه رتوا اذا شده وکوشتمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال رتا القلب اذا قواه وقیودن قوغه‌یی آهسته‌جه چکمك معناسنه‌در : یقال رتا الدلو اذا جذبها رفیقا ورتو ورتو علو وزننده باشله اشارت ایلمك معناسنه‌در : یقال رتا برأسه رتوا ورتوا اذا اشار ورتو برنسنه‌یی برنسنه‌یه باشدرمق معناسنه‌در : یقال رتاه الیه اذا ضمه وآدیم آتمق معناسنه‌در : یقال رتا الرحل اذا خطا وبرآدمك قولی ازیلوب خرد اولمق معناسنه‌در : یقال رتی فی ذرعه علی المجهول ای فت فی عضد (الرتوة) خطوه وزننده ومراد قیدرکه آدیمه دینور تقول دنوت منه رتوة ای خطوة وبوکسك بایرونبه مقوله‌سنه دینور وزماندن ادنی ساعته دینورکه دقیقه اوله جقدر تقول قعدت عنده رتوة ای سویعة من الزمان ودعوت ومنیافت معناسنه‌در وقطره‌یه دینور یقال سقانی رتوة من لبن ای قطرة واوق آتمی مسافه‌یه یاخود برمیل قدر علی قول کوز ایریمی مسافه‌یه دینور یقال بینهم رتوة ای رمیة سهم اونحو میل اومدی البصر (الراتی) علومده متبحر وفاضل اولان عالم ربانی‌یه دینور شد واحکام معناسنه‌در : یقال حورات ای عالم ربانی متبحر التواوی (الرتو) رالك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله رثیه معناسنه‌درکه اکثی سود اوزره تازه سود صاغلمغه اولان یوغرده دینور ومصدر اولور مرثیه ایلمك یعنی محاسنی تعداد ایله‌مرك

آجیوب اغلمق معناسنه در تقول رثوت المیت بمعنی رثأته پس مهموز ده لغت
اولور نته‌كه یائیه‌ده دخی لغتدر وبرقصه‌یی ولاقردی یی ازبرایلمك معناسنه‌در تقول
رثوت الحدیث اذا حفظته اوذكرته الیائی (الرثیة) ثمره وزننده مفاصلده
واللرده واباقلرده حادث اولان در دووجعه دینور علی قول اباقلرده اولان شیشه
وورمه دینور یاخود پیرلكدن یاخود درد وعلتدن ناشی حركت وانبعاثه مانع
اولان عارضه‌یه دینور یقال به‌رثیة ای وجع المفاصل والیدین والرجلین اوورم
فی‌القوائم اومنعه الالتفات من‌كبر اوو جع وضعف وزبونی معناسنه در : یقال به
رثیة ای ضعف وحمق معناسنه در (الرثیة) غنیه وزننده بودخی ضعف وحمق
معنالرینه در (الرثا) عصاوزننده معانیٔ مذكوره دن مصدر لر در یقال رثی
الرجل رثا من الباب الرابع اذاكان به‌رثیة (الرثی) سعی وزننده (والرثاء
والرثایة) كتاب وكتابه وزنلرنده (والمرثاة) مرماة وزننده (والمرثیة)
منزله وزننده میتك محاسننی تعداد ایده‌رك آجیوب آغلمق معناسنه در تقول رثیت
المیت رثیاورثاءورثایةومرثاة ومرثیة من‌الباب الثانی ای‌بكیته وعددت محاسنه كماتقول
رثوته رثوا كذلك میت حقنده مرثیه نظم ایلمك معناسنه در تقول رثیت المیت
اذانظمت فیه شعر اورثی برآدمه آجیوب رحم ورقت ایلمك معناسنه در : یقال
رثی له اذارحمه ورق‌له (ورثایه) كتابه‌وزننده بركسه‌دن برلاقردی وبرخبر
ذكر ایلمك معناسنه در تقول رثیت حدیثا عنه رثایة اذاذكرته عنه وازبرلمك
معناسنه در تقول رثیت حدیثا اذاحفظته (الترثیة) تأدیه وزننده (والترثی)
تفعل وزننده‌بونلرده‌میتك محاسننی ذكروتعداد ایده‌رك بكا ایلمك معناسنه‌در تقول
رثیت المیت وترثیته بمعنی رثیته (الرثاءة والرثایة) شداده وزنلرنده میت اوزره
نوحه‌ایدیجی قاری یه دینوركه آغیجی تعبیر اولنور عربستان توره سندندر یقال
امرأة رثاءة ورثایة الواوی (الرجاء) وفاء وزننده (والرجو) رانك فتحیله
(والرجاه والمرجاة) میمك فتحیله (والرجاوة) سحابه وزننده (والرجاءة)
همزه ایله اومق وامید ایلمك معناسنه در : یقال رجاه یرجوه‌رجاء ورجواورجاة
ومرجاة ورجاوة ورجاءة ضدیأس (الترجی) تفعل وزننده (والارتجاء)
افتعال وزننده (والترجیه) تفعله وزننده بونلره اومق معناسنه در :یقال ترجاه
وارتجاه بمعنی‌رجاه‌وارتجاء خوف‌معناسنه مستعملدر یقال‌ارتجاه‌اذا خافه‌شارح دیركه
ثلاثی‌اولان‌رجاء ماده‌سی دخی‌خوف معناسنه‌مستعمل اولورتلازم علاقه‌سیله وبونلردن
اسم‌رجاءدر مدایله (الرجا) عصا وزننده ناحیه وجانب معناسنه در علی قول
قیونك خاصة برناحیه سنه دینور مدایله ده لغتدر تثنیه سی رجوان وجمعی ارجاء
كلور ومنه‌المثل * رمی‌به الرجوان ای‌استهین به كانه رمی‌به یعنی فلان خواروموهان

اولسون كويا كه قيودن قوغه چقركن اكل طرفنه چارپديغي كبي اولدي اوزره
انل وصفت واسنادها سهو اوچار اولسون دينلدر ورايه استهراء تصحيحي عنطلدر
ورجاء بر كيمسه قصدنده وقريه نك ايچنده ووجوده نه محلده بر موضع آدبدر ورجاء صادر
اولور انظر ابدن كسه كلامدن منقطع اولمق معناسنه در : يقال رجي الرجل
رجا من باب الرابع اذا انقطع من الكلام وسوبلركن حصر اولمق معناسنه در :
يقال رجي عليه على المجهول اذا ارتج عليه (الارجاء) همزه نك كسريله قيويه
كوزر يايق معناسنه در : يقال ارجى البئر اذا جعل لها رجاء وسياد شكاردن صاحب
اولمق معناسنه در : يقال ارجى الصيد اذا لم يصب منه شيئا وتأخير ايلك
معناسنه در : يقال ارجى الامر اذا اخره مهموزده تعددر وكبه حيوانك طوغورمسي
يقين كلوب چاتمق معناسنه در : يقال ارجت الحامل اذا دنت ان تخرج ولدها
(الارجوان) عنفوان وزننده قرمزي نسنه يه ديرلر يقال قطيفة ارجوان
اي احمر ويقال احمر ارجواني وبونده تأكيد ومبالغه ايچون نسبت اولندي
وقرمزي بويه ديرلر يقال جاء بعلبه ارجوان اي ثوب احمر وقرمزي بويه ديرلر
وقرمز بعضا ديرلر حرث معناسنه ونسخه اسميدر كه تطبيق الوان جوند لمر
آلمدن اشاغيسي چومن دركه قره بوبيلر صاريه مائل آچق قرمزي اوله جقدر
وراده نسخه بغداي اوزندن معمول نشاسته معربي دكلدر بلكه بو معربدر لكن
الوانك عامه عربك اشتهار تعبير ايتديككلري لون قرمز ودركه
نسخه ترده بنه وكالبنه تعبير اولنسن خوشنما قرمز بنفدر شاروح ديدكلري
ارجوان ارغوان فارسي معربيدر (الارجيه) محسنه وزننده
باب همزده ذكر اولنديكه فرقه معروفه در علي رتبه ده يتمدن واعتقادن تأخير
ايلديلر واذا انتسبت الرجل به قلت هو مرج ومرجي واذا نسبت قلت هو مرجئ
ومرجائي يس مثل ومهموز اولور ومرجيه ومرجي ومنع حلي بلك قريب اولان
حامله ديرلر (الارجية) انقبه وزننده تأخير اولنان نسنه يه ديرلر (رجاء)
كتان وزننده بني غني جهتندن رحابيه نصر بيه در ابن سيرين آلمدن تقدم ثلاثه
من الوند متنبه اولان حديث شريفي روايت ايلدي وحديث مذكور مسنده
مقيددر اللواوي (الرحي) حاء مهمله ايله عصا وزننده دكرمنه ديرلر آسيا
معناسنه ومونثدر تثنيه سي رحوان دركه ايكي حجردر ويائيه دخي اوقنور رحيان
دينور جمعي ارح گلور همزه نك فتحي وحانك كسريله وارحاء گلور
وارحي گلور همزه نك ضميله ورحي ورحي گلور رانك ضمي وكسريله وارحيه
گلور كه نادردر كويا كه جمع الجمعدر (الرحو) رانك فتحيله دكرمن بيتي على
قول دكرمن دونديرمك معناسنه در : تقول رحوت الرحى رحوا اذا عملتها او ادرتها

ویلان قیورلوب دکرمن طاشی هیئتنده چورکلنمك معناسنه در : یقال رحیت الحیة اذا استدارت (الترحی) تفعل وزننده بودخی یلان چورکلنمك معناسنه‌در یقال ترحیت الحیة بمعنی رحت الیائی (الرحی) عصا وزننده دکرمنه دینور واو به ویائیه‌در جمعلری وتثنیه‌لری آنفا ذکر اولندی ورحی الحرب معظم ومزدحم اولان جنکاهه اطلاق اولنور نته‌که مرحی الحرب دخی اطلاق اولنور زیرا دوران حرب اوراده اولور واولکی مبالغه‌یه محمولدر ورحی کوکسه اطلاق اولنور ودوه کوکسنده اولان دکرمی مهره‌یه اطلاق اولنور وشول اطرافندن یوکسك سدّ وسکی طرزنده ارضه دینورکه برمیل مقداری دائره‌سی اولوب ودکرمی ومدوّر اوله یقال نزلوا فی رحی من الارض وهی قطعة من النجفة مشرفة تعظم نحومیل ورحی القوم برقوم وجماعتك مدار اموری اولان سید واعیانلرینه اطلاق اولنور وبرآدمك جماعت عیال ومتعلقاتنه اطلاق اولنور وآزی دیشه اطلاق اولنور یقال طحنه بارحائه ای باضراسه وسائردن مستغنی ومستقل اولان قبیله‌یه اطلاق اولنور یقال هؤلاء رحی ای قبیلة مستقلة واسفناخ دیدکلری سبزه‌یه دینور ودوه وفیل قسمنك طبانلرینه اطلاق اولنور وازدحاملو دوه سوریسنه دینور جمعلری ارحاء کلور و برفرسك اسمیدر و یمامه ایله بصره بیننده برطاغك آدیدر وسجستانده برموضع آدیدر فحولدن محمد بن احمد بن ابراهیم اورادندر ورحی بطان بانك کسریله بادیه‌ده برارضك آدیدر (رحی البطریق) بغدادده بر موضعدر (رحی جابر) بلاد عربده برموضعدر (رحی عماره) کوفه‌ده برموضعدر (رحی المثل) بشقه بر موضعدر واحدابن العباس الرحی محدثدر (الرحی) رانك فتحی وحانك سکونیله رحو معناسنه درکه دکرمن دوزمك یاخود دکرمن دوندرمك معناسنه‌در تقول رحیت الرحی اذا عملتها اوادرتها وبونادردر ویلان قیورلوب چورکلنمك معناسنه‌در : یقال رحیت الحیة اذا استدارت (المرحی) محدث وزننده دکرمن دوزیجی‌یه ودکرمنجی‌یه دینور (ابورحی) سمی وزننده احدبن خنبش کنیه‌سیدرکه محدثدر (رحیه) سمیه وزننده حجفه قربنده برقیو آدیدر(الارحاء) همزه‌نك فتحیله واسط قضاسنده برقریه‌در علی بن ابی الکرم المحدث الارحائی اورادندر الواوی (الرخو) رانك حرکات ثلاثی وخانك سکونیله سست وسلپوك وکوشك نسنه‌یه دینور مؤنثی رخوه در یقال شیء رخو ای هش (الرخاء) (والرخاوة) رالرك فتحیله (والرخوة) رانك کسریله برنسنه کوشك وسلپوك اولمق معناسنه‌در : یقال رخوالشیء ورخی به رخاء ورخاوة ورخوة من الباب الخامس والرابع اذا کان هشا ورخاء بر آدمك معاشی وسعت اوزره اولمق معناسنه‌در : یقال رخوالرجل ورخا ورخی رخاء من الباب الخامس والاول

والثلث لثلث وسع عيشه ويقال هو في رخاء من العيش اي في سعة (الاسترخاء)
وزنده يواسنه صالق وصلپوق اولمق معناسنه‌در يقال استرخى الشئ بمعنى رخى
(الارخاء) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى كوشك ايلمك وكوشتمك معناسنه‌در :
يقال ارخى الرباط اذا جعله رخوا وارخاء عامه جوف والدبثه وخلطـلدن امن
ومعنى القلب اوتمق كنايه‌در زيرا شدت هنكامنده عامه ارخا اولمز يقال
ارخى فلان عمامته اذا امن واطمأن ومعناه انك هر طرفى دلخواه اوزره اوتلامق
ايجون طوبيه‌سى اوزانمق معناسنه مستعملدر يقال ارخى الفرس وللفرس اذا اطوله
من حبله وبوبش ايپى وبوركلى كوشدوب اوزانمقده دخى استعمال اولنوركه
ارخه عنان البغلك تعبير اولنور وپرده‌يى انشقى صالیوبرملك معناسنه‌در : يقال
ارخى الستر اذا اسدله وطوار بك بن بغلك على قول تقريب ديدكلرى نقلقدن
زياده جه يغلك معناسنه‌دركه نقب البغلك تعبير اولنور يقال ارخى الفرس اذا
عدا عدوا شديدا فوق التقريب وطوارى ارخاء ايله يلدرمك معناسنه‌در : يقال ارخى
دابته اذا سار بها بالارخاء وناقه‌نك قاتيجه الكرى صالق اولمق معناسنه‌در
: يقال تراخت الناقه اذا استرخى صلاها (المراخاة)
مباعدة وزنده برنسنه‌يى كوشتمك معناسنه‌در : يقال راخاه اذا جعله رخوا
وخاتونك طوغورمسى يقشمق معناسنه‌در : يقال راخت المرأة اذا حان ولادها ونسنه‌دن
مباعدت ايلمك معناسنه‌در : يقال راخاه اذا باعده (الرخوة) رانك كسرى
وضميله اسمدر سستلك وكوشكلك ديمكدر يقال فيه رخوة اى استرخاء (الحروف
الرخوة) اهل تصريف عرفنده لم يرعونا حرفلريدن كه سكز حرفدر ماعدا
حروفه اطلاق اولنور يقال فيه حرف من الحروف الرخوة وهى سوى لم يرعونا
شارح ديركه مؤلفك بيانـنه كوره اشبو سكز حرفدن ماعداسنه حروف رخوه
ديبورلركه حروف شديده مقابلى اوله جقدر لكن بورادن سهو قلم واقع اولمشدر
زيرا محلنده مبيندركه حروف يا شديده يا رخوه اولور يا خود ايكيسنك بيننده
بولنوركه انكا حروف لينه ديرلر مؤلفك ذكر ايلديكى حروف لينه‌در حتى محلنده
حروف رخوه اون اوچ حرف اولمق اوزره مرسومدركه ثاء مثلثه وحاء وخاء
وذال معجمه وزاى معجمه وظاى معجمه وصاد وضاد وغين معجمه وفاء وسين
وشين وهاء حرفلرندن عبارتدر واقعا شفيه‌ده وتجويد كتابلرنده شارحه موافق
مثبت وبو وجه اوزره مشروحدركه حروف شديده شول حرفلردركه وقف
واسكان اولنديقده مخرجده منقبض اولوب صوتك جريانى منحصر اوله واول سكز
حرفدن عبارتدركه اجدت قطبك كلمه‌لرى حاويدر مثلا جيم اوزره الف مكسوره
ايله اولنوب اج دينـسه صوت جارى اولميوب منحصر اولور وحروف رخوه

بولنك

بونك مقابليدر وبونلرك بيننده براز حروف واردركه انلره حروف لينه اطلاق اولنور بين الجرى والانحصار اولور وبونلرى لم يرعونا كلمه‌سى جامعدر بوصورتده مؤلفك بياننده طغيان قلم واقعدر (الرخاء) رانك ضميله ملايم اسن يله دينور يقال ريح رخاء اى لينة الهبوب (الراخى) (والرخى) غنى وزننده ديرلكى وسعت ورفاه اوزره اولان خوشحال آدمه دينور يقال رجل راخ ورخى اى واسع العيش (التراخى) تفاعل وزننده كيرو چكلمك معناسنه در : يقال تراخى عنه اذا تقاعس وكيجكمك معناسنه‌در : يقال تراخى السماء اذا ابطا المطر (المرخاء) محراب وزننده ارخاء ديدكلرى ذكر اولنان يلمك ايله يلوب سكردر اولان آته دينور (مرخيه) محسنه وزننده شعرادن جامع بن مالك بن شداد لقبيدر (الارخبة) اثفيه وزننده صاليو يرلمش نسنه‌يه دينور يرده كبى الواوى (الردو) عدو وزننده برآدمه طاش آتمق معناسنه‌در : يقال رداه بحجر يردوه ردوا اذا رماه به وردى لفظنده اغتدر كما سيذكر اليائى (الردى) سعى وزننده (والرديان) فتحاتله آت قسمى يرى طرنغيله تيوب چاله‌رق اشكين واتشلو يوريمك على قول يورغه يوريمك معناسنه‌در : يقال ردى الفرس رديا ورديانا اذا رجم الارض بحوافرها اوهو بين العدو والمشى وقرغه سكه‌رك يوريمك معناسنه در : يقال ردى الغراب اذا حجل وانسان برآياغله سكمك معناسنه‌در : يقال ردت الجارية اذا رفعت رجلا ومشت على اخرى تلعب وقيرمق معناسنه‌در : يقال ردى الشئ اذا كسره وآرتمق معناسنه‌در : يقال ردت غنمه اذا زادت وبر آدمه يان كلوب طوقنمق وچارپمق معناسنه‌در : يقال ردى فلانا اذا صدمه طاش آتمق معناسنه‌در : يقال رداه بحجر اذا رماه به وكتمك معناسنه در : يقال ردى فلان اذا ذهب واشاغى دوشمك معناسنه‌در : يقال ردى فى البئر اذا سقط (الارداء) همزه‌نك كسريله آتى اشكين ياخود يورغه يورتمك معناسنه‌در تقول ارديت الفرس اذا مشيت به رديانا وارتمق معناسنه‌در : يقال اردت غنمه اذا زادت واشاغى‌يه دوشورمك معناسنه‌در : يقال ارداه اذا اسقطه وهلاك ايلمك معناسنه‌در : يقال ارداه اى اهلكه (المردى) منبر وزننده بركيميه آتيلان طاشه دينور آلت منزلنده در ياخود آلت اهلاك اولديغى تصوريله‌در (التردى) تفعل وزننده اشاغى‌يه دوشمك معناسنه‌در : يقال تردى فى البئر اذا سقط فيها وخاتون وشاح طاقنمق معناسنه در : يقال تردت الجارية اذا توشحت وشال وردا اورتمك معناسنه‌در : يقال تردت الجارية اذا لبست الرداء (التردية) تأديه وزننده اشاغى‌يه دوشورمك معناسنه‌در : يقال رداه فى البئر اذا اسقطه فيها (الردى) عصا وزننده هلاك اولمق معناسنه‌در : يقال ردى فلان ردى من الباب الرابع اذا هلك (الرداء) رانك كسريله ملحفة معروفه‌دركه باشه وبلدن

بوقریه ویره جنك وشمالی ونوطه مقوله‌سنه دینور ازار مقابلیدرکه بدن
اشاغیسنه طونیه جق قوطه مقوله‌سیدر وبشقه‌لدن صارنمغه رداء دخی دینور
داوده یقال جاء وعلیه الرداء والرداءة ای لبس الازار وقطعه ویه اطلاق اولنور
وعقل ومدرکه‌یه اطلاق اولنور وجهل وعقل معناسنه مستعملدر ساتراولدیغیچون
یقال هو زداء ای جهل وعطیه ایدنه زیب وزونق ایرث ایدن نسنه‌یه اطلاق اولنور
مرومغفل وحقلی کی کندن آدمه شین وخجلت ورن نسنه‌یه اطلاق اولنور جهل
وحمق وعقل کبی وجهله اسنادن اولور و وزینه اطلاق اولنور رقبه‌یه لازم
اولدیغیچون یقال حصی من الرداء ای البدین ووشاح دیدکلری زینت نسنه‌یه دینور
ومعنای اولدیغدرکه فلان کثیر المعروف وواسع الاحسان دیجك یرده هو غمر الرداء
دیرلر زیرا رداء واسع سائری دخی احاطه ایدوب زیر حمایه‌نه اخذ ایدر
وفلان قبل العیال وحفیف الدین دیجك یرده هو خفیف الرداء دیرلر زیرا عیال
ایله دین رقبه‌ده ثقیلدرلر (الارتداء) افتعال وزننده بودخی رداء اوقمق معناسنه‌در
یقال ارتدت المرأة یعنی لبست (المراداة) مفاعلة وزننده برکمسه دن بر نسنه
طلب ایتمك معناسنه‌در : یقال راداه اذا راوده ومدارا ایلمك معناسنه‌در: یقال
راداه ای داراه وطاش آتمق معناسنه‌در : یقال رادی عن القوم ای رمی عنهم
بالحجارة (الردی) کتف وزننده هلاك اولان آدمه دینور مؤنثی ردیه در
فرحه وزننده (المردی) میمك ضمی و یانك تشدیدیله شول اوزون صریقه
دینورکه ملاحلر کمی‌یی وقایغی صیغ یردن وکنارلردن آنکله دفع ایدرلر صکوندر
اغاجی تعبیر اولنور جمعی مرادی کلور میمك فتحی ودالك کسریله یقال دفع
السفینة بالمردی وهی خشبة تدفع بها السفینة (المرادی) ارسلانه دینور
(المرداة) کتابه وزننده (والمرداة) میمك کسریله ونثرده رداء معناسنه‌درکه
بدن یرقوی اورتوجك جار مقوله‌سیدر (المرادی) مبادی وزننده‌که مرداة
کلمه سنك جمعیدر ازر معناسنه‌درکه ازارك جمعیدر مؤنف ورادة تشتوبش
ایلمشدر ومرادی دوهنك وقیلك ایاقلرینه اطلاق اولنور (الرداة) حصاة
وزننده قیایه دینور صخره معناسنه جمعی ردی کلور حصی وزننده الرداوی
(الرذی) ذال معجمه ایله غنی وزننده شول آدمه دینورکه مرض وعلت آنی
عصوب مغلوب وناتوان ایتمش اوله یقال رجل رذی اذا اثقله المرض و مطلقا
ضعیف وزبون انسان وحیوانه دینور مؤنثی رذیه‌در جمعی رذایا ورذاة کلور
قضاة وزننده (الرذاوة) سخاوه وزننده ضعیف وزبون اولمق معناسنه‌در:
یقال رذی الرجل رذاوة من الباب الرابع اذا صار رذیا (الارذاء) همزه‌نك
کسریله ضعیف وزبون قلمق معناسنه‌در تقول ارذیته اذا جعلته رذیا

و برآدمك آتلری یادوه‌لری ضعیف اولمق معناسنه‌در : یقال ارذی فلان اذا صارت خیله وابله رذایا و برآدمه ضعیف وزبون حیوانلر و یرمك معناسنه در : یقال ارذی فلانا اذا اعطاه رذیة و برکسه دابه سنی سفرده زبون ومهزول ایلمکله همپالرندن کیرو قومق معناسنه در : یقال ارذی ناقته ای خلفها وهزلها (راذان) اصفهانده برموضع آدیدر اصلی روذان ایدی واو الفه مقلو بدر الواوی (رذا)علی وزننده امام جامع اصفهان‌اولان ابو الخیر محمدبن احمدك جدی اسمیدر الیائی (الرزی) رانك فتحی وزایك سکونیله برآدمك برّ واحسانی قبول ایلمك معناسنه‌در : یقال رزی فلانا رزیا اذا قبل برّه (الارزاء) همزه‌نك کسریله برکسیه ارقه و یروب صغنمق معناسنه در : یقال ارزی الیه اذا استند والتجأ الواوی (الرسو) حسو وزننده (والرسوّ) علوّ وزننده ثابت و پایدار اولمق معناسنه در : یقال رسا الشیٔ یرسو رسوا ورسوّا اذا ثبت وکمی دمور اوستنده طورمق معناسنه در : یقال رست السفینة اذا وقفت علی الانجر و برنسنه‌یه نیت ایلمك معناسنه‌در : یقال رسا الصوم اذا نواه و رسو حسو وزننده برخبرك ولاقردینك اوجنی ذکر ایلمك معناسنه در : یقال رساله رسوا من‌الحدیث اذا ذکر طرفامنه و برآدمه اسناد ایله اندن برحدیث وخبر نقل وروایت ایلمك معناسنه در : یقال رسا عنه حدیثا اذا رفعه وحدث به عنه وچکیلجك ناقه‌لر پراکنده اولمغله‌ارقه‌لرندن بوغور حیقروب جله‌سنی طوردرمق ورام ایلمك معناسنه مستعملدر یقال رساالفحل بشوله اذا تفرقت عنه فهدر بها فراعت الیه وسکنت (الارساء) همزه نك کسریله بودخی برنسنه‌ثابت وپایدار اولمق معناسنه در : یقال ارسی الشیٔ اذاثبت وکمی یی دمور اوزره طوردرمق معناسنه در : تقول ارسیت السفینة اذاوقفتها علی الانجر (المرساة) محراب وزننده کمی دموری‌نه دینورکه دریایه آتوب انکله کمی یی طوردررلر انجر معناسنه‌که لنکرمعربیدر (الرسوة) تمره وزننده دستیج معناسنه درکه نسوان انجودن و بونجقدن دیزوب قوللرینه بیلازك کچوردکلری قول باغنه دینور (المرسی) مکرم وزننده‌که افعال بابندن مصدر میمی در کمی یی طوردرمق معناسنه در نته‌که مجری دخی آنك کبی مصدردر آقتمق معناسنه‌در : ومنه قوله تعالی [بسم‌الله مجریها ومرسیها] بضم‌المیمین وقدتفتح میماهما من‌جرت ورست یعنی میملری مفتوح قرأت اولندقده‌ثلاثیدن مصدر اولورلر آقمق‌وطورمق‌معنالرینه وقریٔ مجریها ومرسیها نعتالله تعالی یعنی اسم فاعل بنیه‌سیله ده قرأت اولنمشلریله بوصورتده حق تعالی به صفت اولور اجرا وارساء ایدیجی معنالرینه وقوله تعالی [یسئلونك عن‌الساعة ایان مرسیها] ای متی وقوعها یعنی ثبوتها (المراسی)

مسلك اشجار مرسنا كلاسمندن مجاوره کی معروف ایدون ومنه يقال امت
مصطلح مرسنها فی استمرارنا ومشته یعنی باوه هوا وزنده ترکی کی جوتوب
طیاری و طول وزره ومرسنه طاغدر (مرامنه) صاحه وزنده وکمسه ایله
سوزه یورمك معناسنه در ایجال رانیه انا ساینه (الرمی) صتی وزنده
چاپراز و آلاچمق و مستعد اولان یورکه ایورکه نجه اولور وحه قوی یور
وسوزه یسول اتره کنت وکیم وان کنه دیوب بعلّ خوده ی فالمبرا والخبر
کوتش (مرسبه) فعسه وزنده معرّبه یر پعمه در (الرابیة) شمول
ترسده ایرتکه یو لمقتضی یلی برکتی مصفوب ثبت و بولری ومه یقال فقد
رلسیه ای لاوم مقابها لعشبها الرواه (الرشوه) زانك حرکات ثلاثی وشی
مصمده ک مکلوبه حصل ممنسنه ایره برشمه الی مشتمه و یربلان ابجرله
والی اریا سیول یعنی رشی کلور رالشی والفك السربه ارشی کلور رلمك
کسری والقاشسنه خارج وبرك بوانه حلی حصص اشتبرکه حاکمه راشیوبه
کندی مقصودینه ایصال ایتمه ویرلان وصلیتی مرلمز حمل معنسنه اولان
رشا مقسمدن ماخوذدر یقال اعطاه الرشوة ای الجعل (الرشو) راتك فتحیه
وآتمه رشوت ویرمك معناسنه در : یقال رشاه برشوه رشوا اذا اعطاه
الرشوة (الارشاه) انفعال وزنده رشوت ایلی معناسنه در : یقال رشاه فارتشی
ای احد الرشوة (الاسترشاء) رشوت طلب معناسنه در : یقال استرشی الحاکم
اذا طلب الرشوة وبوده يوزدن يازی يورلوب انسی منك امتك معناسنه در
یقال استرشی الفصیل الضعب الرضع (الارشاء) همزنك کسریله دوه یورسی
انسنه یورلوب امزمك معناسنه در : تقول ارشیت الفصیل اذا ارضعته
ومستعد اولوب خوف انس اوله یورسنك یحول دوه لك صغر یعنی قفسنه رف
ایدرک ترسده ایرتکه یورتك معناسنه در : الازی ایسور ایمه ایر ویرلمك دم
وینده شربت ونق معناسنه در . یقال ارشی القوم فی دمه اذا اشترکوا وبر
امله سلاح چکمك معناسنه در : تیزلی طوغرلی کبی یقال ارشوا بسلاحهم
الیه اذا اشرعوه قبله والوجوه اله یوزیبك قبولری ایپ کبی اوزامق معناسنه در
یقال ارشی الحنظل اذ امتدت اغصانه وقوعیه ایپ کبی ایتمك معناسنه در : یقال
ارشی الدلو اذا جعل لها رشاء (الرشاء) مبداء وزنده مسعده ومصاحبه
معناسنه : یقال راشاه اذا حاباه وبرکمسه نزلی بدن اغجون یواز مال ویرمك
معناسنه در : یقال راشاه اذا صانعه (الترشی) تفعل وزنده ملایمت ایتمك
معناسنه در : یقال ترشاه اذا لاینه (الرشاء) کسا وزنده (والرشیء)
نتیق کبی ... دیو حل معناسنه حمل ... کلور ومدل قربن یومعیل

ادیدر وارشیة الیقطین وارشیة الحنظل قبق وابوجهل قربوزی تکا‌كلرنده انجه ایپ کبی سوروب اوزانان فلیزلره اطلاق اولنور (الرشاة) حصاة وزننده بر اوتك ادیدر جمعی رشی کلور حصی وزننده (الرشیّ) غنیّ وزننده شول دوه کوشکنه یاخود دوه‌یه دینورکه کیدرکن توقف ایلمکله چوبان اکا همزه‌لرك ضمیله ارشه ارشه یاخود همزه‌لرك فتحیله ارشه ارشه‌دیو چیقره‌رق اینه‌و ایله الیله صغریسنی قاشیدقده سکردوب کیدر اوله بوراده ارشه کله‌لری امر مخاطب اوللریله کویا که بمه ام یاخود امزردیمکله تأنیسی متضمن اولمدین کلام منثوره آلشمشلر (المسترشی) اسم فاعل بذیه سیاه رشوت طالبنه دینور منه یقال انك لمسترش لفلان مطیع له تابع لمسرته الواوی (الرصو) رانك فتحی وصادك سکونیله برنسنه‌یی محکم واستوار ایلمك معناسنه‌در : یقال رصاه یرصوه رصوا اذا احکمه واتقنه (الارصاء) همزه‌نك کسریله برکسه یردن اصلا منفك اولمیوب دائماوراده برقراراولمق معناسنه‌در : یقال ارصی بالمکان اذا لزمه لایبرح الواوی (الرضا) رانك کسری وضمی والفك قصریله (والرضوان) رانك کسری وضمیله (والمرضاة) مرماة وزننده خشنود اولمق معناسنه‌در : یقال رضی عنه وعلیه رضا ورضوانا ومرضاة من الباب الرابع ضدّ سخط شارح دیرکه مصباحده بنفسه متعدی اوله‌رق رضیت الشیء و باء حرفیله اخترته لفظیله مفسر اولوب وعن وعلی ایله تعدیه‌سی لغت حجاز اولوق اوزره مرسومدر وعلی ایله تعدیه‌سی اقبال معناسنی متضمن اولوب یاخود نقیضی اولان سخط اوزره محمولدر و بومادّه واوی ایکن یایه قلب اولنمشدر انتهی ورضا برنسنه‌یی پسند واختیار ایلمك معناسنه‌در بونده بنفسه و باء حرفیله استعمال اولنور تقول رضیته به ورضیت به اذا اخترته ورضا مرضی معناسنه کلورکه مبالغة وصف اولور یقال رجل رضا ای مرضیّ (الراضی) اسم فاعلدر جمعی رضاةدر قضاة کبی (الرضی) غنیّ ورننده بودخی اسم فاعلدر خشنود دیمکدر جمعی ارضاء ورضاة کلو ورضون کلور اصلی رضیون ایدی یقال هو راض من رضاة ورضیّ من ارضیاء ورضاة ورض من رضین ورضیّ ضامن وکفیله اطلاق اولنور ودوست ومحب معناسنه اولور وتابعیه‌دن غنیه نام محدّثه‌نك پدری اسمیدر وعلی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی المرتضانك لقبیدر کذلك جعفر بن دبوقا المقری لقبیدر (الارضاء) همزه‌نك کسریله راضی قلمق معناسنه‌در و برآدمه راضی وخشنود ایده‌جك نسنه ویرمك معناسنه‌در : یقال ارضاه اذا اعطاه مایرضیه (الاسترضاء) (والترضی) تفعل وزننده برآدمك رضاسنی طلب ایلمك معناسنه‌در : یقال استرضاه وترضاه اذا طلب رضاه واسترضاء برکسه‌دن کندوینی راضی ایلمکی طلب ایلمك

معناسنه در : يقال ترضاه اذا طلب ان يرضيه (المرضو) مدعو وزننده كه
اصل اوزره در (والمرضى) مرمى وزننده يائيده ومختار اولان شبهه دينور
(الارتضاء) افتعال وزننده رضى معناسنه و اختيار ايلمك معناسنه در :
يقال ارتضاه لصحبته وخدمته اذا اختاره ورآه اهلا (التراضى) تفاعل
وزننده برى برندن راضى اولمق معناسنه در : يقال تراضوا اذا رضى
بعض من بعض و يقال تراضياه اذا وقع به التراضى (الرضوة) رانك
كسريله اسمدر خشنودلغه دينور تقول ما فعلته الا من رضوة فلان اى من رضاه
(المراضاة) مفاعله وزننده مفاعله دن مصدردر يقال راضاه مراضاة ورضاء
وكسر ايله ثلاثيدن مصدردركه ذكر اولندى وجنس واحد نوع ارادهسنه مبنى
تثنيه اولنوب رضوان و رضيان دينور (الراضية) اسم فاعلدر موصوف اعتباريله
مؤنثدر مرضية معناسنه مستعملدر كما فى قوله تعالى [فى عيشة راضية] اى مرضية
وقيل راضيت مبنية على المجهول فهى راضية ولا يقال رضيت على المعلوم (المراضاة)
مغالبه وزننده باب مغالبهده استعمال اولنور خشنود ايلمكده برشخص معناسنه در
تقول راضانى فرضوته اى غلبته فى الرضا (رضى) رانك ضميله سدى وزننده
ابن زهير المرادى در وعبد رضى الخولانى مظهر صحبت حضرت نبوى اولندى
و رضى جاهليتده بر صنمه قبيلهسنه مخصوص بر بتخانه آديدر (رضوى) سكرى
وزننده بر فرس آديدر و مدينهده بر طاغك اسميدر و بر بلده آديدر (رضوان)
رانك كسريله بر طاغك آديدر و خزينهدار جنتك اسميدر النواوى (الرطو)
عطو وزننده جماع ايلمك معناسنه در : يقال رطا المرأة رطوا اذا جامعها الرطى
(الرطى) رطو وزننده و مرادفيدر يقال رطى المرأة رطيا من الباب الرابع اذا
جامعها (الارطى) همزه مفتوحه ايله بر شجر آديدر ارط مادهسنده بيان
اولندى (الراطية والرواطى) ايكى موضعدر النواوى (الرعو والرعوة) رانك
حركات ثلاثيه (والرعوى) رانك فتحى وضمى والفك قصريله (والرعيا) رانك
ضميله اسملردر جهالتدن حسن وجهله رجوع ايدوب كيرو چكلمكه دينور يقال فلان
حسن الرعو والرعوة مثلثه والرعوى والرعيا اى النزوع عن الجهل وحسن الرجوع
عنه شارح ديركه رعو ورعوه مصدر ورعوى ورعيا اسملردر يقال رعا يرعو رعوا ورعوة
وهو حسن الرعوى والرعيا (الارعواء) همزهنك كسريله جهالتدن حسن وجهله
رجوع ايدوب كيرو چكلمك معناسنه در : يقال ارعوى الرجل عن الجهل اى رجع
وكف شارح ديركه ارعوى كلمهسى فى الاصل ارعو وابدى افعل وزننده كه احمرار
بابندندر بعد الاعلال افعول اولندى وبناء مزبوردن ورودى نادر در وبونده
ادغام وتشديدى اعلالى ادغام اوزره مقدم اولديغنه مبنى در زيرا اعلال اواخر

كلمك

كلمه‌نك وادغام اواسطك عارضه سيد واواخر محل تغيير اولمغله اعلالى اولى واسبق در بس واوثانيه خامسه‌ده واقع اولديغندن يايه قلب اولنوب ارعوى اولدى نته كه اقتوى دخى بويلجه در اليائى (الرعى) رانك كسريله حيوان اوتلايجق چايره دينور جمعى ارعاء كلور يقال اخرج المواشى الى الرعى اى الكلاء (الرعى) رانك فتحيله (والرعاية) كتابه وزننده (والمرعى) مرمى وزننده اوتلامق معناسنه مصدر لردر يقال رعت الماشية الرعى رعيا ورعاية ومرعى اذا سرحتها ومتعدى اولور اوتارمق معناسنه‌در : يقال رعى الماشية اذا اسرحها وكواكبه نظر ايده‌رك غروبنه منتظر اولمق معناسنه مستعملدر يقال رعى النجوم اذا راقبها وانتظر مغيبها وحفظ ونگاه ايلمك معناسنه‌در : يقال رعى امره اذا حفظه (المرعى) ميمك فتحيله مصدر ميميدركه ذكر اولندى واوتلايجق اوته دينور يقال رعت الماشية المرعى اى الرعى واسم مكان اولور چايرلغه واوتلاغه دينور چراگاه معناسنه نته‌كه مرعاة دخى دينور (الرعى) طوار اوتاريجى يه دينوركه چوبان تعبير اولنور و برقوم وبرشهر وولايت اوزره والى اولان آدمه اطلاق اولنوركه تحت ايالتنده اولانلرك حفظ ورعايتى ذمت همتنه منوط اولور جمعى رعاة كلور قضاة كبى ورعيان كلور رانك ضميله ورعاء كلور رانك ضمى وكسريله يقال هو راعيهم اى والى امورهم وراعى برشاعرك لقبيدر (الرعيه) غنيه وزننده اوتليان ماشيه‌يه دينور يقال له رعية اى ماشية راعية ومرعيه ومحفوظه معناسنه‌در ووالى زير دستنده اولان عامهٔ ناسه دينور قال الشارح ومنه الحديث * كلكم راع وكلكم مسؤل عن رعيته * (الترعية)تانك حركات ثلاثى ويانك تشديدى وبعضا تخفيفيله (والترعاية) تانك كسريله (والتراعية) تانك ضمى وكسرى ويانك تخفيفيله (والترعى) تانك كسريله دوه لرى خوش وكوزل رعى ايدن ياخود كنديك وآباء واجداد ينك كار و پيشه‌سى چوبانلق اولان چوبانه دينور يقال رجل ترعية وترعاية وتراعية وترعى اذا كان تجيد رعية الابل اوصناعته وصناعة ابائه رعاية الابل (الرعاوى) سكارى وزننده ورانك ضميله‌ده شول دوه لردركه او بەنك چوره‌سنده اوتليوب بعيد سمتلره كتمز اوله‌لر (المراعاة) مباهاة وزننده برآدمى بركسه احسان ايده‌رك كوزه‌دوب حفظ ونگاه ايلمك معناسنه دركه حقنه حرمت ورعايت ايلمك تعبير اولنور تقول راعيته اذالاحظته محسنا اليه ومنه مراعاة الحقوق وبرايشك عاقبتى نيه منجر اولور دبوكوزتمك معناسنه در : تقول راعيت الامر اذا نظرت الى م يصير بوراده م كلمه‌سى ما مخففيدر وحيوانلرى برى بريله برابرجه اوتارمق معناسنه‌در: يقال راعى الحمار الحمر اذا رعى معها وكواكبه نظر ايده‌رك غروبنه منتظر اولمق معناسنه‌در : يقال راعى النجوم اذا راقبها وانتظر مغيبها وبرنسنه‌يى

حمقه وشدتله اغمق معناسنه‌در : یقال رعى امره اذا حمقه و بر یره اوتلق چوق
اولمق معناسنه‌در : یقال رعت الارض اذا كثر فیها الرعى و بر آتمك سورله قوتلق
طولمق معناسنه‌در تقول رعى سمعك اى اشبع مقاتلى (الرعیا) و (الرعوى) والرعة
ضمى وفتحیله اسملردر حمق وشدتله معناسنه (الاسترعاء) بر شیدن بر شیئی
حفظ و حمایه اطلاق ایتمك معناسنه‌در : یقال استرعاه اياه اذا استحفظه (الارعاء)
افعال وزننده (والترعى) تفعل وزننده اوتلمق معناسنه‌در : یقال ارعت
الماشیة وترعت بمعنى رعت (الارعاء) همزه‌نك كسریله اوترتمق معناسنه‌در :
یقال ارعى الماشیة بمعنى رعاها و بر آدمه بر یری اوتلاق تعیین ایلمك معناسنه‌در :
یقال ارعاه المكان اذا جعله مرعى و بر یرك مرعاسی چوق اولمق معناسنه‌در :
یقال ارعت الارض اذا كثر رعیها و بر آتمك سورله قوتلی طولمق معناسنه‌در مرعاه
كبی تقول ارعى سمعك اى اشبع مقاتلى و بر آدمه عفو ومرحمت ایلمك معناسنه‌در
تقول ارعیت علیه اى ابقیت علیه ورحمته (الرعیة) رانك سكونیله احمر
اوتلامه دیبور وشول زلایه دیبورکه ایچنده چایجا بومری طاشلر اولمغله مسیل
و بر یمسه مانع اوله وحصیر قسمیله سیندن بر محلی اسمیدر بجوه تنبه وزننده در
(الرعایا) برایا وزننده (والرعوبة) رانك فتحی و بانك تشدیدیله مرعاده
اوتلیان مواشیه دیبور هركیمك اولورسه اولسون (الرعوبة) همزه‌نك فتحیله
مرعاده اوتلیان شول مواشیه دیبورکه خاصة سلطان ووالی وحاكمك اوله (راعی
ابیض وراعیة الاذن) ایكی جنس جكركه‌در (راعیة الجبل) برقوشدر (الارعوه)
همزه‌نك وعینك ضمیله بوینغرامه دیبور (راعیة الشیب ورواعی الشیب) بیرلك
حالتنك اوائلنه اطلاق اولنور النواوى (الرغاء) غین معجمه ایله نعاء وزننده
دوه وصرتلان ودوه قوشی وکورمك و بغرمق معناسنه‌در نته‌كه نعاء غنم وظباء
مقوله‌سنه مخصوصدر یقال رغا البعیر والضبع والنعام یرغو رغاء اذا صوتت
فضجت وفریاد ایله آغلمق معنا سنه مستعملدر یقال رغا الصبی اذا بكى اشد البكاء
(الرغو) عدو وزننده چوق بغروب وكوپ بجى ناقه‌یه دیبورکه بغیر غان
تعبیر اولنور یقال ناقة رغواء كثیرة الرغاء (الارغاء) همزه‌نك كسریله دوه‌یی
بغرتمق معنا سنه‌در تقول ارغیت الناقة اذا حملتها على الرغاء وسود كبو كلمك
معناسنه‌در : یقال ارغى اللبن اذا صارت له رغوة كذلك بول ایدن آتمك بولی
كبوكلمك معناسنه‌در . یقال ارغى البائل اذا صارت لبوله رغوة و بر آدمه ناقه
و یرمك معناسنه‌در تقول اتیته فما اثغى وما ارغى اى لم يعطنى شاة ولا ناقة (التراغى)
تفاعل وزننده هرطرفدن باغرشمق معناسنه‌در : یقال تراغوا اذا رغا واحد ههنا
(الرغوة) رانك حركات ثلاثیله (والرغاوة والرغاية) رانك ضمیله وكسریله

سودنی یوزنه کلان کپوکه دینور (الارتغاء) افتعال وزننده سودک کپوکنی آلوب ایچمک
معناسنه در : یقال ارتغی الرغوة اذا اخذها واحتساها (الرغو) رانک فتحیله
سود کپوکلنمک معناسنه‌در : یقال رغا اللبن یرغو رغوا اذا صارت له رغوة
(المراغی) میمک فتحیله سودلری پک کپوکلنور اولان ناقه‌لره دینور
یقال ابل مراغی اذا کانت لالبانها رغوة کثیرة وبو مرغیه نک جمعیدر
محسنه وزننده (المرغاة) مسحاة وزننده شول قاشیق مقوله سنه دینورکه
آنکله سود یوزندن کپوک وقیمق اخذ اولنه (الترغیة) تفعله
وزننده سودی کپوکلندرمک معناسنه در بو مناسبتله بر آدمی طارلتمق معناسنه
مستعملدر یقال رغاه اذا اغضبه (الرغاء) شداد وزننده بر قوش آدیدر
(الرغوة) ثمره وزننده قیابه دینور صخره معناسنه (الرغو) رانک
ضمیله بر فرس اسمیدر (المرغی) محدث وزننده معنا ومفهومی خوشجه
ظاهر ومتبین اولمیان پروزلی کلامه اطلاق اولنور یقال کلام
مرغ اذا لم یفصح معناه (رغوان) سلمان وزننده مجاشع بن دارمک
لقبیدر فصاحتندن ناشی ملقب اولدی زیرا جهارت صوت وفصاحتله تکلم
ایدر ایدی (بحرة الرغاء) بانک فتحیله طائف ترابنده لیه نام وادیده بر موضع
آدیدر آنده مسجد حضرت نبوی اولمغله حالا زیارتگاه ومتبرکدر الواوی (الرفو)
عفو وزننده یرتق ثوبی یمایوب اوکارمق معناسنه در : یقال رفا الثوب یرفو رفوا
اذا اصلحه و برآدمی خوفدن امین ایلمک معناسنه مستعملدر یقال رفا فلانا اذاسکنه
من الرعب (الرفاء) کساء وزننده امتزاج و اتفاق معناسنه در و منه قولهم
فی الدعاء للمتزوج بالرفاء و البنین ای بالالتحام و الاتفاق یعنی بری بریکز ایله دائما
امتزاج و معاشرت اوزره دوللو دوشلو اوله‌سز (الترفیة) تفعله وزننده متزوجه
بالرفاء و البنین دیو دعا ایلمک معناسنه در تقول رفیته ای قلت له بالرفاء و البنین
(رفی) مصغر بنیه‌سیله اسمادندر حی بن رفی بر معروف کمسه ایدی (الارفی)
احوی وزننده قولقلری صالق ودوشک اوله‌رق بیوک اولان کشی‌یه دینور ومؤنثی
رفواء در یقال رجل ارفی ای العظیم الاذنین فی استرخاء (الارقیّ) ترکی وزننده
کیک سودنه علی قول خالص وخوش سوده دینور الواوی (الرقو) (والرقوة)
رانک فتحی وقافک سکونیله شول قومسال قطعه سنه دینورکه دعص دیدکلری
اوزون ودکرمی قومسال قطعه‌سندن زیاده‌جه اوله (الترقوة) تانک فتحی وقافک
ضمیله کوکسک یوقری یسنده بوغزک اوکنده اولان کمیکه دینورکه صولغک ترقی
ایده‌جکی موقعدر ترکیده بیون حلقه‌سی وبیون چنبری تعبیر اولنور فارسیده
چنبرکردن دینور الیائی (الرقی) رانک فتحی وقافک سکونیله (والرقیّ)

منع وزننده بوغزى جقمق معناسنه در: يقال رقأ اليه رقأ ورقوءا من الباب الرابع اذا صعد واقسون اتمك معناسنه در: يقال رقأه رقأ ورقوءا من الباب الثانى اذا صعد وصعوده (الارقاء) افعال وزننده (والترقئة) تفعيل وزننده يوقارى جقمق معناسنه در: يقال ارقأ الجبل وترقأه اذا صعد شارح ديركه بومادهده همزه واو ايله ويا ايله استعمال اولنور (المرقاة) ميمك فتحيله وكسريله نردبانه ديرلر يقال ترقى اليه بالمرقاة اى الدرجة شارح ديركه موضع رقى اعتباريله ميمى مفتوح وآلت اعتباريله مكسور اولنور (الترقية) تفعيله وزننده يوقارى يه جقرمق معناسنه در ومنه يقال رقى عليه كلاما اذا رفعه (الرقية) عرفه وزننده افسونه ديرلر جمعى رقى كلور هدى ومديه كبى يقال هو نفع الرقية اى العوذة ورقيه مصدر اولنور رقى ورقى كبى افسون اتمك معناسنه يقال رقاه رقيا ورقيا ورقية اذا نفث فى عوذته (الرقاء) شداد وزننده افسونجى يه ديرلر (مرقيا الانف) ميمك وقافك فتحى وتمك تشديديله بورنك ايكى كنارينه اطلاق اولنور (رقيه) سميه وزننده اسمدر نسوانده جمعى رقيات در وعبيد الله بن قيس الرقيات كه شاعر مشهوردر اكا اضافتى اتفاق رقيه نام ازواج عديده تزوج ايلديكنه مبنى در ديرلر رقيه نام جداتى متعدد دمسى يا خود اول اسمده نيجه معشوقه لرى اولديغيچوندر ورانه جوهرى وهم ايلمشدر يعنى عبيد الله كلمه سنى مكبرا رسم ايلمشدر ورقيه بنت النبى عليه الصلوة والسلام دركه حضرت عثمان تزوج ايلدى وايكى صحابيه اسميدر (رقى) سمى وزننده بر موضع آديدر وعبد الله بن شقى بن رقى محدثيندندر نواوى (الركوة) رانك حركات ثلاثيله كوجك قايغه ديرلر زورق معبر معناسنه شارح ديركه امهات سائره ده كوندن وخشبدن دوزلمش كوجك صوقابنه مفسردركه تركيده قلاز ومطهره ديدكلرى اونه جقدر وركوه عواصرنك يعنى اوزوم صقه جق منكنه لرك وطشلرك آلتلرينه وضع اولنان رفعدى ونكنه يه ديرلر ومنه المثل • صارت القوس ركوة • مثل مزبور دولت ادباره يوز طوتوب احوال منقلب اولدقده ضرب اولنور وركوه نسوانك فرجنه اطلاق اولنور جمعى ركاه كلور رانك كسريله وركوات كلور فتحاتله (الركية) غنيه وزننده قيويه ديرلر بئر معناسنه جمعى ركى كلور عصى وزننده وركايا كلور (الركو) زكو وزننده يرى قازمق معناسنه در: يقال ركا الارض ركوا اذا حفرها واصلاح ايتمك معناسنه در: يقال ركا الامر اذا اصلحه وبركسه حقنده بدسو بنيوب قدح وفصل ايتمك معناسنه در: يقال ركا عليه اذا اثنى عليه قبيحا وتأخير ايلمك معناسنه در: يقال ركا الشىء اذا اخره ومقيم اولمق معناسنه در: يقال ركا بالمكان اذا اقام وبر نسنه يى جكوب محكم بغلمق معناسنه در: يقال ركاه اذا شده وطواره قرارلردن زياده

بوك بوكلمك معناسنه‌در : يقال ركا البعير اذا ضاعفه (الاركاء) همزه‌نك كسريله بو دخى بركسه حقنده بد سويلمك معناسنه‌در: يقال اركا عليه اذااثنى قبيحا وتأخير ايلمك معناسنه‌در: يقال اركى الامر اذا اخره وصغنمق معناسنه‌در: يقال اركى اليه اذالجأ وبر آدمه‌اسناد مالم يفعل ايله افترا ايلمك معناسنه‌در : يقال اركى عليه الذنب اذاوركه وعسكر تهيئه ايلمك معنا سنه در : يقال اركى لهم جندا اذاهيأهم (المركو) مدعو وزننده حوض كبيره دينور وبو كسك ديوارلو كوچك حوضه دينور (المراكى والمرتكى) اسم فاعل بنيه‌لريله دائم وثابت اولان نسنه‌به دينور يقال شئ مراكٍ ومرتكٍ اى‌دائم وثابت ومرتكى اعتماد ايديجى معناسنه‌در كه ارتكاء اعتماد معناسنه‌در تقول‌انامرتك عليه‌اى‌معول‌بصيغة اسم‌الفاعل (المرتكى)اسم‌مفعول بنيه‌سيله معتمدومعول معناسنه‌در : يقال‌ماله مرتكى الاعليك‌اى‌معتمد(المراكية)ميمك‌ضميله جمعن ديدكلرى دوه‌مرعاسندن برشجردر جمعى‌مراكى كلور (الركاء) شدادوزننده‌بروادى اسميدر اليائى (الركى) غنى وزننده ضعيف وز بون معناسنه‌در : يقال‌رجل‌ركى اى ضعيف (الاركى) احرى وزننده افعل تفضيلدر بك ضعيف نسنه‌به دينور يقال هذا الامراركى من‌ذلك اى اهون واضعف اليائى (الرمى) رانك فتحى وميمك‌سكونيله(والرماية) كتابه‌وزننده آتمق‌معناسنه‌در : يقال رماه‌وبه برميه‌رميا ورمايةاذا القاه ويقال رمى‌السهم‌عن‌القوس‌وعلى‌القوس ولايقال‌رمى‌بالقوس‌زيرا باءرمى اولنه‌جق نسنه‌به داخل اولور پس الدن يابى‌رمى ايدرسه اول وقتده‌رمى بالقوس دينور ورمى برنسنه اوزره زياده اولمق معناسنه مستعملدر كوياكه اول نسنه يى آتوب كچمش اولور يقال رمى على الخمسين اذازاد ويقال له عليه رمى اى‌فضل وزيادة ونصرت ايلمك معناسنه مستعملدر كوياكه بروبه نصرتله اعداپى رمى ايدر يقال رمى‌الله له‌اى‌نصره وقولهم رمى‌الله فى‌يده‌وانفه وغير ذلك دعاءعليه يعنى كلام مذكوربد دعادر حق‌تعالى آنك النه‌يابرونه ياخود سائر عضوينه علت‌القاايلسون ديمكدر (الارماء) همزه‌نك كسريله آتمق معناسنه‌در مؤلف بونى تكرار ايلمشدر يقال ارماه بمعنى رماه وزياده اولمق معناسنه‌در : يقال ارمى على الخمسين اى زاد واخراج عن الارض معناسنه مستعملدر يقال ارمت به البلاد اى اخرجته (الارتماء) افتعال وزننده آتلمق معناسنه در : يقال رماه فارتمى ومشاركت ايچون اولور آتشمق معناسنه تقول ارتمينا اى ترامينا (المراماة) مباهاة وزننده (والرماء) قتال وزننده (والترماء) تانك فتحيله آتشمق معناسنه‌در تقول رامينه مراماة ورماء (الترامى) تفاعل وزننده بودخى آتشمق معناسنه‌در تقول ترامينا بمعنا رامينا وتراخى معناسنه مستعملدر يقال ترامى الامر اى تراخى وبرايش برحالته وارمق معناسنه مستعملدر

کویا که حضرت آدم اول جانبه رمی ایلمشدر يقال ارمی اصبه الی المنظر او الحدلان
ای صار الیه وعلوه وری و ربه منضم اولوب صیقشمق معناسنه مستعملدر يقال
زری السحاب اذا انضم بعضه الی بعض والاخراج من الارض معناسنه مستعملدر
يقال زرامت به البلاد ای اخرجته (المرماة) مصحاة وزننده کوچك وسبك
وقتده طولونان نصیبه اوتنه تسمیه وجنسل طرفلی حیوانك طرنغنه دیور مثلث
معناسنه دیلور قسمتك طرفلری ارالقده اولان خرده مهره کبی نسنه‌یه دیور
وبه جهت قضیبه‌یه تعندر (المرمی) صی وزننده کوچك بلود پارمقی به دیور
طاولوك اهمورینك قطره‌لری ایری وطمو دامله‌لری کبی شدید الوقع اولان بلوده
دیور جمعی ارمیه کلور وارمیه کلور ورمایا کلور (ارمیا) همزه‌نك ومیمك
کسریله بر پیغمبر ذیشان اسمیدر علی نبینا وعلیه السلام بنی اسرائیل پیغمبرلرندن
ایدی بعض مورخین بیانلرینه کوره یوز سنه اماته اولنوب بعده احیا اولنان
مشارالیه حضرتلریدر (المرماه) سمه وزننده زیاده معناسنه در : يقال فيه
رماه ای ربوة (الترمیا) عیا وزننده آتشمق مراماة معناسنه‌در شارح دیرکه این
انیرونی خصیصی کبی مصدر در مبالغه ایچوندر دیو بیان ایلمشدر (الرمی)
غنو وزننده اطلقت اندقلری طاشنك کیدیکی مسنه دیورکه فکلدی تعبیر اولنور
(المترمی) اسم فاعل بنیه سیه دشمن طرفنه ارسال اولنان جاسوسه واجه
قراغوله دیور يقال هو مرتمنا ای طلیعة (الرمة) ثبه وزننده بر دره اسمیدر
(رمی) سمی وزننده بر موضعدر (رمیان) رانك ومیم مشدده‌نك کسریله بر
موضعدر الواوی (الرنو) دنو وزننده (والرنا) عصا وزننده اصلا کوز
قیمه‌رق برنسنه‌یه کوز دیکوب خیلی زمان نظر معناسنه در : يقال رناه والیه
یرنو رنوا ورنا اذا ادام النظر الیه بسکون الطرف وقلب وبصر مشغول وهوی
وهوس غالب اوله‌رق لهو ولعب ایلمك معناسنه‌در : يقال رنا الرجل اذا لهی
مع شغل قلب وغلبة هوی وبرنسنه‌دن طربناك اولمق معناسنه‌در : يقال رنا
الرجل اذا طرب (الرنا) عصا وزننده مصدردرکه ذکر اولندی وشول خوب
ونغز نسنه‌یه دیورکه خوبلغندن ناشی اکا هرکس کوز دیکوب نظر ایدر
اوله يقال شیء رنا وهو ما یرنی الیه لحسنه (الرناه) رانك ضمیله صوت
وآوازه دیور وطرب وسرور وتغنی معنالرینه‌در (الارناء) همزه‌نك کسریله
برخوش دلکش نسنه برآدمی متعجب ایلکله کندیسنه چوق باقدرمغه مجبور ایلمك
معناسنه‌در : يقال ارناه الحسن ای اعجبه وحمله علی الرنو (الترنیة) تفعله وزننده
ارناه معناسنه در : يقال رناه الحسن بمعنی ارناه وبر آدمی طربناك ایلمك
معناسنه در : يقال رناه اذا طربه وتغنی ونغمات ایلمك معناسنه در : يقال

رنى الرجل اذاغنى وحنين ايدوب اوز لمك معنا سنه در : يقال رنى اليه اذاحن
(الرنو) عدو وزننده برنسنه سن پك خوشلنمغله اكابقوب طوران آدمه دينور
ومنه يقال هورنوفلانة اى يرنوالى حديثها ويعجب به (ترنى) كبرى وزننده زانيه
عورته علم اولمشدر ومنه يقال ياابن ترنى اى ابن الزانية شارح ديركه بورنو ماده سندن مؤنث
مضارع مجهول اولوب بعده زانيه ده غالب اولدى زيرا منظوره زنبار كان دروترنى
برقومسال آيدر تانك فتحيله ده زبانزددر (الرنوناة) رانك ونونك فتحيله باده كشانك
مخصوص اولان پياله عشرتلرينه دينور ركه دائما انكله نوش ايدرلر جمعى رنونيات كلور
يقال يشرب بالرنوناة وهى الكأس الدائمة على الشرب بوراده شرب شينك فتحيله در
شاربك جمعيدر (المراناة) مباهاة وزننده مدارا قلمق معناسنه در : يقال راناه اذا داراه
(الرنوة) شهوة وزننده ارغاجه دينور كه ارش مقابليدر لحه معناسنه
جمعى رنوات كلور فتحاتله (الترنى) تفعل وزننده برآدم محبوبنه دائمى بقوب
طورمق معناسنه در : يقال ترنى الرجل اذادام النظر الى محبوبه البائى (الرى)
رانك كسرى وپانك تشديديله (والرى) رانك فتحيله (والروا) رضا وزننده
ايجوب قانمق معناسنه در : يقال روى من الماء واللبن رياوريا وروا من الباب الرابع
اذاشرب وشبع واغاج صويه قانوب تاب وطرا وتلمك معناسنه در : يقال روى
الشجر اذا تنعم (انتروى) تفعل وزننده بو دخى قانمق معنا سنه در : يقال
تروى الرجل والشجر من الماء بمعنى روى وحديث وكلام نقل ايلمك
معناسنه در : يقال تروى الحديث اذا نقله وتفكر ايلمك معنا سنه در : يقال
تروى الرجل اذا تفكر ومفاصل اعضاء صويه قانمش فدان كبى اعتدال وجهيله
قالينلشوب قوند وقوى اولمق معنا سنه در : يقال تروت مفاصله اذا
اعتدلت و غلظت (الارتواء) افتعال وزننده بودخى قانمق ومفاصل
اعضاء اعتدال ه تاب وقوت بولوب قالينلشمق معنا سنه در
وايپ بوكلمك معنا سنه در : يقال روى الحبل فار توى اى فتله فانفتل
(الرى) رانك كسريله مصدر اولديغى كبى اسم دخى اولور قانمغه دينور
(الارواء) همزه نك كسريله قاندرمق معنا سنه در : تقول اروانى اى جعلنى
ريانا و برآدمه حديث وشعر مقوله سى روايت ايتدرمك معناسنه در : يقال
اروبته انشعر اى حملته على روايته (الريان) شداد وزننده صويه قانمش
سيراب معناسنه صفتدر مؤنثى ريادر قصر ايله جمعى رواء كلور رانك كسريله
وجبل الريان طئ قبيله سى بلادنده بر طاغدر آندن هميشه صوسيلان ايلمكله
اطلاق اولندى وبوندن بشقه بلاد مذكوره ده برسياه وعظيم طاغك آيدر وريان
نسأ قضاسنده برقريه آيدر محدثيندن محمد بن احمد بن ابى عون اورادندر بونى

يقال تصغيره سقيا ايتدكلر صو ايچدرلر ومدينه ده رواء آيدر وحى صوبه ده
زوره آيدر وهار بن ماحوزه وطاسيه آيدر وبنده مه زوفريه ومقداره برهه
آيدر اعلامدن ابن الشل دينكله معروف عبدالله بن الحسين وعبدالله بن معقل
اوزاندر ومعدن بنى سليم قريه‌سنده بر موضعدر وزيان الرامى وزيان بن مسلم
وحجاج بن رزين وعمر بن يوسف بن رزين محدثلردر وزيان ايله مسما اولنلر
انلرى مذكورلرين ماعدا معروفلردر (الروى) غنى وزننده (والرواء)
فتى وزننده (والرواء) سماء وزننده قانديرجى چوق صويه ديرلر يقال ماء
روى وروى ورواء اى كثير مرو (الراوية) زاويه وزننده صو طاشيدقلرى
مشكه اطلاق اولنور معنى آيدن مستعاردر يقال عنده راوية من ماء وهى
المزادة فيها الماء وبولايه قوشدقلرى وارقه سنده صو طاشيدقلرى دوه وقاتر وحمار
مقوله سنه ديورلركه سقا طوارى اوله جقدر يقال له راوية يستقى عليها وهو
بعير او بغل او حمار يستقى عليه ويدده هاء مبالغه ايچوندر ياخود ضعيفه دروز اويه
همينه حديث يا شعر روايت ايدن آدمه ديرلر بوز اولدقلر هاء مبالغه ايچوندر
يقال هو راوية فلان اى يروى الحديث او الشعر عنه (الرواية) كتابه وزننده
حديث ياخود شعر حمل ونقل ايلمك معناسنه در : يقال روى الحديث يرويه
رواية اذا حمله ونقله وايب وكلك معناسنه در : يقال روى الحبل اذا فتله وبر
آدمه صو كتورمك معناسنه در : يقال روى على اهله ولهم اذا اتاهم بالماء وبر
راكبى دوشمسون ديو سمره بغلق معناسنه در : يقال روى على الرحل اذا شده
على البعير لئلا يسقط وكس ايچون قيودن صو چكمك معناسنه در : يقال روى
القوم اذا استقى لهم (الترويه) تفعيه وزننده برآدمه حديث يا شعر يا قصه
روايت ايتدرمك معناسنه در : تقول رويته الشعر اذا حملته على روايته وبرنسنه
ايركى كبى دوشونمك معناسنه در : تقول رويت فى الامر اذا نظرت و فكرت
(الروية) غنيه وزننده اسمدر فكر واندېشه يه ديرلر يقال هو سديد الروية
اى الفكر (يوم التروية) تفعيه وزننده ثامن ذى الحجه دركه عرفه كونندن
مقدم اولان كوندر حجاج اول كون منايه عزيمت ايدوب انده صو اولمامغله
تدبيرلرى ودابه لرى كركى كبى صويه قاندردقلرى ايچون اطلاق اولندى ياخود
حضرت ابراهيم على نبينا وعليه التسليم رؤياى امرى اول كيجه كورمكله يوم
مذكورده رؤياى مرقومه‌يى تروى وتفكر ايلدى فرداسى رحمانى اولديغنى بولوب
يوم عاشرده امر ذبحه مباشرت ايلدى مؤلف نك كلامى يوم عرفه نك دخى وجه
تسميه سنه تنجيج ايلدى (الروى) غنى وزننده اهل عروض اصطلاحنده قافيه
حرفنه ديرلركه قافيه‌نك مستندى اولان حرفدن عبارتدر مثلا قصيدهٔ لاميه

ياخود

ياخود رائيه كبي كه روى لام ياخود راء حرفيدر تفكر معناسندن ياخود واء ايله ربط ايلمك معناسندن مأخوذدر وروى شول سحابه دينوركه قطره لرى طلو دانه لرى كبي ايرى اوله وقاندر يجى ايچمكه دينور يقال شربه روايا اى شربا تاما (الراوى) آت اوزره كركى كبي طوران راكبه دينور كويا كه رواء ايله مربوطدر يقال هو راو اى يقوم على الخيل (الريّا) رانك فتحى و يانك تشديديله ريان مؤنثيدركه ذكر اولندى وخوش رايحه يه دينور يقال له ريا اى ريح طيبة كويا كه طيبدن قانمش اولور و بوصفت غالبه‌در (الاروية) همزه‌نك ضمى وكسرى وواوك كسرى و يانك تشديديله طاغ كچيسنك كه جيران تعبير اولنور ديشيسنه دينور جمع قلتى اراوى كلور افاعل وزننده يقال ثلاث اراوى الى العشر وجمع كثرتى اروى كلور افعل وزننده و بونلر غير قياس اوزره در زيرا قياس برعكس اولمقدر على قول اروى اسم جمعدر (المروى) مقعد وزننده باديه‌ده بر موضع آديدر (الرواء) سماء وزننده بئر زمزم اسميدر (الرواء) كساء وزننده شول ايپه وشريده دينوركه انكله دوه‌نك اوزرينه يوك چكوب بند ايدرلر جمعى اروية كلور (المروى) منبر وزننده رواء معناسنه‌در جمعى مراوى كلور يقال شدّ الحمل على البعير بالرواء والمروى وهو الحبل يشدّ به المتاع عليه (الرو) رانك فتحى وواوك تشديديله اوجوزلغه وآباد انلغه دينور يقال بالبلد رواى خصب (اروى) احرى وزننده مرو قضاسنده برقريه‌در نسبتنده ارواوىّ دينور غير قياس اوزره وطريق مكه‌ده برصويك آديدركه حاجر قربنده‌در (رواوه) ثمامه وزننده مدينه قربنده بر موضعدر (الروية) سميه وزننده بر صويك آديدر (المروى) معظم وزننده برموضعدر اليائى (الرىّ) رانك فتحيله ايرانده بلدهٔ معروفه‌درنسبتنده رازىّ دينور مترجم حقير ديركه برهان قاطع ترجمه‌سنده بونك وجهى مشروحدر (الرى) رانك كسريله خوب چهره‌يه ودلبر منظره وقيافته دينور يقال له رى اى منظر حسن (الراية) سنجاغه دينور جمعى رايات وراى كلور يقال قدموا الراية اى العلم مؤلف وسائرلرى بونى اشبو حسن منظر معناسندن اخذ ايلديلر لكن راغب مفرداتده الراية العلامة المنصوبة للرؤية عبارتيله بيان ايلمكله رؤيت ماده‌سندن اعتبار ايلمشدر ايكيسيده موجّهدر وراية قلاده دينور كردانلقدر على قول قاچقن قول بوينه كچوريلان دمور طوقه دينور وهذيل قبيله‌سنه مخصوص بر بلده آديدر ودمشق قضاسنده بر بلده آديدر (الاراء) همزه‌نك كسريله سنجاق ديكمك معناسنه‌در : تقول ارايت الراية اذا ركزتها (ريّا) (وريّة) رالرك فتحيله ايكى موضعلردر (داريا) راء بابنده ذكر

واقع اولور (الرهو) سهو وزننده يورغه‌لق ايلمق معناسنه در كه آتك ايمى يورومسى اولور يقال رها يرهو رهوا اذا مشى فى سهولة و سهولتله حطمه يوريمك معناسنه در : يقال رها الرجل اذا سار سهلا و يوكسك يره يوريمك معناسنه در يقال مكان رهو اى مرتفع و آلچاق يره ديمكله ضد اولور رهوه دخى و مصدر در ارض اعتبارله ورهو قرى و اسم موزنه ديور وطورنا قوشنه ديور و جماعت الناس الرهو ديور و قوش فنالرى آچوب يايمق معناسنه در : يقال رها الطائر جناحيه اذا نشره وسكون ووقار معناسنه در : يقال رها البحر اذا سكن (الرهوة) حمراه وزننده (والرهه) [illegible] وزننده وطرده فرجى [illegible] عورتنه ديور رهو كبى يقال امرأة رهو ورهوا ورهه اى المتواسعة [illegible] ورهو واسع ومبلغو يره ديور يقال موضع رهو اى واسع ومدحم [illegible] يوجهات ابنيدر مالك بن مروه وزيد بن نصرة الصحابيان ومحدثيندن [illegible] عبد المؤمن الرهوپون الرهاويدر (الارهاء) همزه‌نك كسريله [illegible] عورت تزوج ايتمك معناسنه در : يقال ارهى الرجل اذا تزوج واسعة [illegible] طورى الى يمك معناسنه در : يقال ارهى الرجل اذا دام على اكل [illegible] ووسعتلو يره اوغرامق معناسنه در : يقال ارهى فلان اذا صادف موضعا رهوا و وليده نامه مأكولات ومشروبات و يرمك معناسنه در : يقال ارهى لهم الطعام والشراب اذا ادامه ورفق وسهولتله معامله ايتمك معناسنه در : تقول ارهى على نفسك ارفق بها وتقول مارهيت الا على نفسك اى مارفقت (الراهية) [illegible] اربسه ديور طيرانده سكونه سه (التراهى) تفاعل وزننده يرى يربيه وناع ايتمك معناسنه در يقال تراهيا اذا تواديا (المراهاة) مباهاة وزننده مقاربه معناسنه در : يقال راهاه اذا قاربه ووادى و نسخلك معناسنه در : يقال راهاه اذا حامقه (المرهاة) محراب وزننده جست وجالاك فسراغه ديورجى مراهى كلور يقال فرس مرهاة اى سريعة (رهواء) صحراوزننده‌ر موضعدر (رها) هدى وزننده بر بلده ايدر فرات قربنده رقه ايالتنك قصبه‌لريدر اعلامدن زيد بن ابى انيسه و يزيد بن سنان وحافظ عبد القادر الرهاوى بونلردندر (الراهى) رقه وحضور اوزره اولان ديرلكه ديور يقال عيش راه اى رغد (الرهية !) عنبه وزننده بر نوع طعامدر تازه بغداى سنبله‌سنى الله اوغوب تصريف ايدكدنصكره يوغورب سود ايله طبخ ايدرلر صولو قريك لاپه‌سى اولور (الارتهاء) افتعال وزننده اختلاط معناسنه در : يقال ارتهوا اذا اختلطوا ورهيه ديدكلرى طعام مزبورى ياپمق معناسنه در : يقال ارتهوا اذا اتخذوا الرهية

فصل

(* فصل الزای المعجمة *) (الزأی) زاینك فتحی وهمزه نك سكونیله تكبرلك ایلمك معناسنه در : یقال زأی الرجل زأیا من الباب الثالث اذا تكبر (الازأء) اكرام وزننده قارن طعامله طولوب آغرلنمغله صاحبنی حركتدن آلیقومق معناسنه در : یقال ازأه بطنه اذاامتلاءفلم یتحرك البائی (الزبی) زاینك فتحیله برنسنه یی بوكلمك معنا سنه در : یقال زباه یزبیه زبیا اذاحمله وسوروب كوترمك معناسنه در یقال زباه اذاساقه وبرادهء بر شروكریهه ایرشدرمك معناسنه در : یقال زباه بشر ای دهاه (الازدباء) فی الاصل افتعال وزننده بودخی برنسنه یی بوكلنوب كتورمك معناسنه در : یقال ازدباه اذاحمله وسوروب ایلتمك معناسنه در یقال ازدباه اذاساقه (التزبیة) تأدیه وزننده بودخی سوروب ایلتمك معناسنه در یقال زباه اذاساقه وصوبا صمیان بوكسك تپه به قورتمق ایچون اتسرمك معناسنه در : یقال زبی اللحم اذانشره فی الزبیة وارسلان صیدایتمك ایچون زبیه قازمق معناسنه در یقال زبی الزبیة اذاحفرها (التزبی) تفعل وزننده بو دخی زبیه قازمق معناسنه در : یقال تزبی الزبیة اذا حفرها (الزبیة) غرفه وزننده شول یوكسك تپه یه دینوركه اكا ل صویی چقوب بصمز اوله یقال قعد فی زبیة ای رابیة لایعلوها ماءجمعی زبی كلورهدی وزننده وارسلان صیدایده جك چقوره دینور یوكسك یرلرده قازلد یغیچون قال الشارح ومنه المثل * بلغ السیل الزبی * ای اشتدالامر (الازبی) تركی وزننده سرعت ونشاط معنا سنه در وبر كونه بورو یشه دینور وامر عظیم معنا سنه در كذلك شر عظیم معنا سنه در جمعی ازابی كلور (الزابیان) فراتك اشاغی طرفنده ایكی نهرلردرزابان دخی دینور بونهرلر موصل ایله تكریت بیننده دركه زاب صویی تعبیر ایدرلر بری زاب صغیر وبری كبیر در (التزابی) تفاعل وزننده كرینه رك آغر آغر یورمك معناسنه در : یقال هویتزابی ای یمشی فی تمدد وبطء وكبرلنمك معناسنه در : یقال تزابی الرجل اذاتكبر (زبیة) تمره وزننده بروادی آدیدر (زبیبا) زاینك وبای اولانك كسریله ابو طاهر السلفی شیخی محمدبن علی بن ابی طالبك پدربنك جدی اسمیدر الواوی (الزجو) زاینك فتحی وجیمك سكونیله برنسنه یی اوته دفع ایدرك سوروب كوترمك معناسنه در : یقال زجاه زجوا اذا ساقه ودفعه وزجو وزجو علو وزننده وزجاء سحاب وزننده برایش یولنه كیروب راست واسان اولمق معنا سنه در : یقال زجا الامر زجوا وزجوا وزجاء اذاتیسر واستقام وزجاء جبایت خراج سهل وآسانلق بولمق معنا سنه در : یقال زجا الخراج زجاء اذاتیسر جبایته وبرآدمك كولمسی كسلمك معنا سنه در : یقال زجا فلان اذا انقطع ضحكه (التزجیة) تأدیه وزننده (والازجاء) همزه نك كسریله بونلرده دفع

الصبر (سوروب ايلمك معناسنه در . يقال زجاه وازجاه يعني ساقه (المزجاة) متاع مزجاة قليل محقر اولان اشيايه دينور . . . قليل معناسنه در (الموء) اصطلاح اولان نسنه ديرلر كه . . . والزجاء . . . يقال بضاعة مزجاة اي قليلة وقيل سلا نها لا تخرج الا بدفع وسوق (الزجاء) بحر اولان نسنه يه كندنك صنعندن غيري عرض اولنان . . . بدفع ايدكلري نسنه يه ديرلر (الزجاء) سحاب وزنده مصدر كه انفاق اولندي . . . اوتلق معناسنه در : يقال زجا في الامر زجاء اذا تم . . . يقال هو ازجى منه بهذا الامر اي اشد عناية به (الزوزى) . . . جمعي تصغير بابنده . . . (زجىٰ) عطف ايله . . . وزنده . . . بر صحابيدر كه فرط ابن عبد مناف نسلندندر فخر عالم عليه السلام حضرتلري اني . . . حقنده خير دعا ايدي . . . الواوي (الزداد) . . . جوز او يوننده جوز آندقلري چقوره ديرلر (الزدو) زايك فتحيله جوز اوجنه اويامق معناسنه در : يقال زدا الصبي الجوز وبه زدوا اذا . . . (الزدو) علو وزنده . . . اوزانمق معناسنه در : يقال زدا يده الى الشيء اذا مدها اليه (الازداء) همزه نك كسريله . . . احسان ايلمك معناسنه در : يقال ازدى فلان اذا صنع معروفا واحمد بن مزدى كه مكرم وزنده . . . (الزرى) زايك فتحيله (والزراية) كتابه وزنده (والمزرية) محمده وزنده (والزريان) زايك ضميله بر آدمه عيب وعتاب ايلمك معناسنه در : يقال زرى عليه زريا وزراية ومزرية وزريانا اذا عابه وعاتبه (الازراء) همزه نك كسريله ودخي بر آدمه عيب وعتاب ايلمك معناسنه در : . . . قيل الاستعمال يقال ازرى عليه يعني زرى عليه و بر آدمي بر عيب ونقيصه اسناديله آلوده ايلمك بالخصوص بين الناس مشتبه الحال ايلمك . . . مثلا سوء ظن بالخصوص التباس واشتباهي مستلزم برايشه . . . كبي يقال ازرى بأخيه اذا ادخل عليه عيبا او امرا يريد ان يلبس عليه به و بر ايشده تهاون وتقصير قيلمق معناسنه در : يقال ازرى بالامر اذا تهاون (المزراء) محراب وزنده دائما نمي تعييب ايدر اولان آدمه ديرلر يقال رجل مزراء اذا كان يزرى يعني يعيب على الناس (الزرى) غني وزنده . . . دينور يقال سفه زرى اي بين الصغير والكبير (المزدرى) (والمستزرى) اسم فاعل بنيه سيله دائما نمي خوار ايلمك احتقار ايدن آدمه دينور يقال هو مزدر ومستزر اي محتقر ومزدري ازدراء اطلاق اولنور الواوي (زرا) زاي

معجمه ایله عصا وزننده محدثیندن محمد بن محمود بن ابراهیم بن نبا الفارقانی جدّینك جدی اسمیدر کذلك محدثیندن ابو الخیرك پدری اسمیدر الواوی (الزعو) زایك فتحیله عدل وداد ایلمك معناسنه‌در : یقال زعا الوالی زعوا اذا عدل واقسط الواوی (الزغو) زعو وزننده جوجق آغلمق معناسنه در : یقال زغا الصبیّ زغوا اذا بکی (الزاغیة) ارلر اوزره کورلیوب دوشن فاجره قاری یه دینور یقال امرأة زاغیة ای هلوك (الزغا) هدی وزننده قاره عر بلرك بدنلری رایحه سنه دینور (زغاوه) تمامه وزننده زنکی عر بلردن برجنس آدیدر (زغوان) سلمان وزننده بر طاغك ادیدر الیائی (الزفی) زایك فتحیله (والزفیان) فتحاتله یل سحابی سوروب کوترمك معناسنه‌در : یقال زفت الریح السحاب زفیا وزفیانا اذا طردته واستخفته و یای چکره‌ یوب طنقرده‌مق معناسنه در : یقال زفت القوس اذا صوتت وسراب شخص متخیلی قالقتمق معناسنه در : یقال زفی السراب الآل اذا رفعه (الازفاء) همزه‌نك کسریله برنسنه یی محلندن محل آخره نقل ایلمك معناسنه‌در : یقال ازفاه اذا نقله من مکان الی آخر (الزفیان) فتحاتله بودور عورته دینور وایکی شعرك لقبیدر واوقی یك سرعتله چقان یایه دینور (المزفی) مرمی وزننده قورقودلمش آدمه دینور مفزّع معناسنه در (المنزفی) منزوی وزننده مزفی معناسنه در الواوی (الزقو) زایك فتحی وقافك سکونیله (والزقاء) زایك ضمیله بیقوش اوتمك معناسنه در : یقال زقا الصد یزقو زقوا وزقاء اذا صاح الیائی (الزقی) زایك فتحیله زقو معناسنه در : یقال زقی الصد زقیا اذا صاح (الزقیة) تمره وزننده حیقرمغه وفریاده دینور یقال زقی زقیة ای صیحة (الزقیة) غرفه وزننده اقچه وسائر نسنه کومه‌سنه دینور یقال عنده زقیة من الدراهم ای کومة (الزواقی) زایك فتحیله خروسلره دینور مفردی زاقیه در ومنه یقال هو اثقل من الزواقی زیرا کیجه‌لر انجمن اولوب مسامره یه مستغرق ایکن خروس اوتدکده صباح یقینلغنه دال اولمغله صحبتی قطع وهرکس خانه‌لرینه پراکنده اولمغین انی ثقلت عد ایدرلر (زقوقی) حجوجی وزننده فارس ایله کرمان بیننده برموضع آدیدر (زقا) عصا وزننده برصو ادیدر الواوی (الزکا) زایك فتحیله (والزکوّ) علو وزننده نشو ونما بولمق معناسنه‌در : یقال زکی الشیٔ یزکو زکاء وزکوا اذا نمی و برکسه اهل صلاح اولمق معناسنه در یقال زکی الرجل اذا صلح ومتنعم اولمق معناسنه در : یقال زکا فلان اذا تنعم (الازکاء) همزه‌نك کسریله بودخی نما بولمق معناسنه در : یقال ازکی الزرع اذا نمی ونما بولدرمق معناسنه در : یقال ازکاه الله تعالی ای انماه

[illegible]

معناسنه در : يقال انزوى الرجل اذا صار فى الزاوية (الزاوية) يايك تخفيفيله كوشه يه دينور جمعى زوايا كلور يقال قعد فى زاوية البيت اى ر كنه و بصره ده برقريه آديدر انده حجاج ايله عبدالرحمن بن الاشعث بيننده بروقعه اولدى واسط قضاسنده بر قريه آديدر ومدينه قربنده برموضع آديدركه آنده انس بن مالك حضرتلرينك قصرى واردر واندلس اولكه سنده برموضع آديدر وموصل قضاسنده برقريه آديدر (الزوزاة) زايك فتحيله ارقه يى [illegible] حالده آدیملرى صيق صيق اتارق يوريمك معناسنه در : يقال زوزى الرجل زوزاة اذا نصب ظهره وقارب الخطو وطرد ايلمك معناسنه در : يقال زوزى فلان اذا طرده (الزوزية) علبطه وزننده كه بيوك چوملكه دينور مهموز اولمغله همزه بابنده ذكر اولندى جوهرى وهمندن ناشى بوراده ثبت ايتشدر (الزاى) حروف هجادندر مد اولندقده بعد الالف همزه ايله رسم اولنور جوهرى بونده وهم ايلدى يعنى مدّ وقصر صورتلرنده همان ياايله رسم اولنور ديدى و بونده بش لغت واردر زاى كه يايله در زاء كه همزه ايله درزى طى وزننده در زى تخفيف يايله كى وزننده در زأى تنوينله در جمعى ازواء وازياء وازوى وازيى كلور افعل وزننده در (الزو) بووزننده قرينان معناسنه دركه برى بر ينه قوشلمش ايكى نسنه دن عبارتدر چفته تعبير اولنور ومطلقا زوج يعنى چفت معناسنه در تكه توفرد معناسنه در : يقال جاء زوا اى زوجا كما يقال جاء توا اى فردا ومتوكل خليفه ياپديغى بركونه سفينه اسمى ايدى كه چفته بورر ايدى جوهرينك وهمى كبى عراقده برطاغك آدى دكلدر وجوهرى بى بحترينك اشبو * ولاجبلا كالزو يوقف تارة * و ينقاد اما قدته بزمام * بيتى تغرير ايلدى (زواوه) ثمامه وزننده مغربده بر بلده در (الزوية) سميه وزننده عبس قبيله سى بلادنده برموضع آديدر (الازواء) همزه نك كسريله بر كمسه يانده بر ادم ايله چفته كلمك معناسنه در : يقال ازوى الرجل اذا جاء ومعه اخر اليائى (الزى) زايك كسرى و يانك تشديديله هيئت وقيافت معناسنه در : جمعى ازياء كلور تقول رأيته بزى حسن اى هيئة (التزيى) تفعل وزننده برقيافته قيافتلنمك معناسنه در : يقال تزيا الرجل اذا تهيأ (التزيية) تربيه وزننده قيافتلندرمك معناسنه در : تقول زيته اى هيئته الواوى (الزهو) زايك فتحى وهانك سكونيله كوزل منظره يه وخوب ودلبر چهره يه دينور تقول رايت غلاما له زهواى منظر حسن وبووصف بالمصدردر وتاب وطراوتلو نباته دينور يقال نبات زهواى ناضرو نباتك چچكنه دينورزهووزهو علو وزننده وزهاعطا وزننده چچكلر جواهر كبى رونق بولوب تاب وطراوتلنمك معناسنه در يقال زهانور النبت يزهو

زهوا و زهو و زهاء ... زهو النبت ... و ... ديور يقال هو زهوای
بطل و باطل سوزلك معنالرينه : يقال زها زهوا اذا كذب و استخف معناسنه در
يقال زهاه اذا استخفه ... بر يولده اوينامق معناسنه در : يقال زهت
الريح النبت اذا هزته بعد الندى و آهسته ... قوزغه ديور ... زهو
دخی ديور زابك ضميله يقال ما ... والصفرة و اصل ... الزهو
اى البسر الملون و ... و فخر و تعظيم معناسنه در : يقال زهى الرجل على
المجهول ... زهوا اذا تاه و تكبر و زهى ... على المعلوم
قليلة و قال زهاه الكبر اذا حمله ... و اشكاه اوزانمق معناسنه در : يقال
زها النخل اذا طال و صرصا قوزغى ظاهر و قزلنى لاجه لق معناسنه در : يقال
زها البسر اذا تلون و اوغلان بويوب يك وقت صاحبى اولمق معناسنه در : يقال
زها الغلام اذا شب و ... ولانى ... يومك معناسنه در : يقال
زهت الشاة اذا ... و دوه ... كون بالكرون متصل يوريمك
معناسنه در : يقال زهت الابل اذا سارت بعد الورد ليلة اوليلتين و بو معناده
متعدى اولور تقول زهوت الابل ... زهوا و دوه كدمك سوقندقده صوكره
... معناسنه در : يقال زهت الابل اذا مرت فى طلب المرعى بعد ان
شربت و جراغى ... معناسنه در : يقال زها السراج اذا اضاءه و فتحى
... معناسنه در : يقال زها بالسيف اذا لمع به و ... اورمق معناسنه در :
يقال زهاه بالعصا اذا ضربه بها و تقدير و تخمين ايمك معناسنه در : يقال
زهاه مائة رطل اذا حرزه (الازهاء) همزه نك كسريله بو دخى استخفاف
معناسنه در : يقال ازهاه اذا استخفه و كبر و فخر و تعظيم ايمك معناسنه در :
يقال ازهى الرجل اذا تاه و تكبر و اشكاه اوزانمق معناسنه در : يقال ازهى النخل
اذا طال و صرصا قوزغى الاجه لق معناسنه در : يقال ازهى البسر اذا تلون
(التزهية) تغيه وزنده بو دخى صرصا قوزغى لاجه لق معناسنه در : يقال
زهى البسر اذا تلون (الزهاء) زابك ضميله مقدار معناسنه در : يقال زهاء مائة
اى قدرها و نحوها (الزها) هدى وزنده زينت و رونق و نمايشى حوب
... ديور ومنه يقال زها الدنيا اى زينتها و ابانها (الازهو)
... وزنده ... و ... و متكبر ... ديور يقال رجل ازهو اى متكبر
(زها) هدى وزنده ... (زهوه) ثمره وزنده احد ...
... كه راوية حديثلر

(فصل السين من الواوى) (السأو) سينك فتحى و همزه نك سكونيله يورده
... معناسنه در و ... همت و شوق ... اولمق معناسنه در

ومنه يقال انه لذو سأواى بعيد الهم ونيت وطيت معناسنه‌دركه برنسنه‌يه اراده وعزم ايلمكدن عبارتدر يقال سأه سأوا من البـاب الثالث اذانواه بوراده ظاى معجمه.ونوله الظنه نسخه‌لرى غلطدرصوابى الطية اولمقدر وسأوسوء معناسنه‌در مقلوبدر يقال سأه سأوا كرماه رميا اى ساءه سوءا بوراده ساءه ساءة نسخه‌لرى غلطدر وسأ وسكرتمك معناسنه‌در يقال سأى الرجل اذاعدا وسأو وسـأى بزى چكوب سوندرمكله يرتمق معناسـنه در : يقال سأى الثوب سأوا وسأيا اذا مده فانشق وميانهٔ ناسى افساد ايلمك معناسنه‌در : يقال سأى بينهم اذا افسد (السئة) سينك حركات ثلاثيله سيه لفظنده لغتدركه يايك كوشه سـنه دينور وبوابن مالكدن منقولدر (الاسأه) اكرام وزننده يايه كوشه دوزمك معناسنه در تقول اسأيت القوس اذا عملت لها سأة اليائى (السبى) سينك فتحى وبانك سكونيله والسباء سينك كسريله اسيرايلمك معناسنه‌در : يقال سبى العدوسبيا وسباء اذا امره وصاتمق ايچون برشهردن شهرآخره خمر ايلتمك معناسنه‌در : يقال سبى الخمر اذاحملها من بلدالى بلد جوهرى بونك مصدرنى يالكز سباء عنوانله قصر ايلمكله وهم ايلدى وبر آدمى وطنندن ابعاد ايدوب غربته دشورمك معناسنه در : يقال سبى الله فلانا اى غربه وابعده وقيوقازوب صويه ايرشمك معناسـنه‌در : يقال سبى الماء اذاحفر حتى‌ادركه وسبى‌اسـير اولان آدمه دينوركه وصف بالمصدر در جمعى سبى كلو عتى وزننده يقال جاؤابسبى كثيراى ماسبى وسبى نسـوان طائفه سنه اطلاق اولنور اسم فاعل معناسنه زيرا افئدهٔ رجالى اسر وبند ايدرلر واسم مفعول معنا سـنه اولور زيرا كنديلرى اسر واستملاك اولنورلر وبو اكثره مبنيدر بومعنااعتباريه رجاله اطلاق اولنمز وسبى الحيه يلان قاوبنه دينوركه صو يلمش دريسيدر مسبى معنا سـنه در (الاستباء) افتعال وزننده بودخى اسير ايلمك معنا سنه در : يقال استباه اذا اسره (السبى) غنى وزننده اسير اولان‌آدمه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور جمعى سباياكلور يقال غلام وجارية سبى اى مأسور وبر يردن آخريره سيل صويى كوترديكى چالى‌چرپى وخار وخاشاك مقوله‌سنه دينور وسبى الحيه يلان قاوبنه دينور (السبية) غنيه وزننده بربلده‌دن بربلده‌يه صاتمق ايچون كوترلمش باده‌يه دينور (السابياء) مدايله بكى طوغان ولد ايله بيله جه چقـا ن درى‌يه دينوركه اش تعبـير اولنـور على قول يوزنده قابلو چقـان بوفقه درى‌يه دينور كه فى‌الحال آنى صويوب المزلرسه چوجق دمبسته اولوب هلاك اولور ومال كثيره دينوركه مراد مواشى قسميدر وحيوانك دوللرينه دينور ونتاج‌ايچون اتخاذ اولنان دوه‌لره دينور وترلا صچانلك ايندن چقروب يغديغى طپراغه دينور ودوللرى چوق قيون وكچى سوريلرينه دينور (الاسـابى) همزه‌نك فتحيله

آلتی قاتی اوزون اولان طرحه تربیه دیور معرّبی اسناده در همزه‌نك كسریله (سنبه) ضبه وزنده دهشه بر مقدار زمانه دیور و سنبه عوامّدن برینك نمرلرینه اطلاق اولنور (سنبه) سینك كسریله دمنه وزنده و تاء ایله رمله فلسطینده بر قریه آدیدر محدّثیندن ابو القاسم عبدالرحمن بن محمد والو طالب الصیلی آنلدندر (السنة) سنة وزنده و سنا وزننده بر نوع نبات‌در سیاه و جالی جری مفوهسنه دیور و سنا بمعده بر جماعت آلتیه … بر همزه‌سنه جمع وزنده تجدید ایلدی و منه المثل « ذهبوا ایدی سبا » و ایادی سبا ای متفرقین یعنی قرطار اولوب هر بری بر طرفه برا کنده اولدیلر بر مدّه تفصیل اولنمشدر شارح دیر که ایدی سبا و ایادی سبا كلمه‌لری مرکب معدی کرب کبی دائما حال واقع اولدیغندن تکره اولمغله منصرفلر و ایدی والایادی مراد نعملردر شه‌که وجه یعنی نفس مراد اولنور یعنی ورلده بد طریق معناسنه‌در : یقال اخذ فلان ید بحر ای طریق بحر و بو طریقدن لسانیرده یه مجاز اوله‌رق قول ایله تعبیر اولنور که اول قوللدن کندی دیور پس اهل سبا پراکنده اولوب هر بری بر قوله گتدکلری تفرقوا ایدی سبا قولی تفرقوا آدن طرقا مختلفة سبکنده اولور و عند البعض یددن مراد نعمتدر زیرا تفرقلری سبیله نعمت و سلطلری دخی قرطار اولدی یعنی ید فرقه‌دن کنایه‌در پس تفرقوا تفرق فرق سبا دیمك اولور و بعضلر دیدیکه عن اصل قبیلة سبا واحدة یعنی جهه‌سی یکدن یکجهت اولوب وقتا که متفرق اولدقده ایدی مختلفة اولدیلر (التسانی) تفاعل وزنده ایکی عسکر بری برنی سبی و اسیر ایتمك معناسنه‌در : یقال تسابوا اذا سبی بعضهم بعضا اتواوی (السنا) عصا وزنده یوز ارشینه دیورکه ارتفاع مقابلیدر سدی لفظنده تعتدر ومعروف و احسان معناسنه‌در : یقال نل منه السنا ای المعروف (الاسنی) ترکی وزننده بودخی یوز ارشنه دیور و ارشنمش بزه دیور ثوب مسدی معناسنه (الاسناء) همزه‌نك كسریله بزی ارشنمك معناسنه‌در : یقال اسنی الثوب اذا اسداه (السنو) سهو وزنده سرعتله گتمك معناسنه‌در : یقال سنا الرجل یسنو سنوا اذا اسرع (المساناة) مباهاة وزننده برکسه ایله شغلقه دیدکلری اویون اوینامق معناسنه‌در : یقال ساناه اذا لعب معه الشغفة وشغلقه بر آدمك اکسندن کاوب مقعدینه تیمه اورمغه دیور (الاستنانة) تفعه کوسفند کتدن سمت اندام اولمق معناسنه‌در : یقال استانت الشاة اذا استرخت من الضبعة الواوی (السجو) علو وزنده برسنه قراری بولغله طوروب دیکلمك معناسنه‌در : یقال سجا الامر یسجو سجوا اذا سکن ودام ومنه البحر الساجی والطرف الساجی

اى الساكن وناقه اوزون اوزادى ناله وحنين ايلمك معناسنه در : يقال سجت الناقة اذامدت حنينها (الاسجاء) همزه نك كسريله ناقه نك سودى فراوان اولمق معناسنه در : يقال اسجت الناقة اذا غزرلبنها (المساجاة) مباهاة وزننده مس ايلمك معناسنه در : يقال ساجاه اذامسه ويقال اتانا بالطعام فساجيناه يعنى بزه طعام كتوردى لكن اكا المزى طوقندرمدق وبرنسنه يه دورشمك معناسنه در يقال ساجاه اذا عالجه (السجواء) حمراء وزننده كوزلرى فاتر اولان خاتونه دينور يقال امرأة سجواء الطرف اى ساجيته وصاغيلوركن تلاش ايليوب سكون وآرام اوزره اولان ناقه يه دينور يقال ناقة سجواء اذاحلبت سكنت (التسجية) تأديه وزننده ميتك اوزرنى ثوبله اورتوب بوريمك معناسنه در : يقال سجى الميت اذاغطاه شارح ديركه سجا الليل ماده سندندر نته كه خلق معناسنه اولان سجيه دخى سكوندن مأخوذدركه نفس انسانيده ثابت و ساكن اولان ملكه دن عبارتدر مؤلف بونى اهمال ايلديبو (السحى) وحى وزننده بر بوزندن چپا ايله بالچق صيرمق معناسنه در : يقال سحا الطين يسحيه و يسحوه و يسحاه سحيا من الباب الثانى و الاول و الثالث اذا قشره و جرفه و مكتوبى سحاءة ايله بغلمق معناسنه در : يقال سحا الكتاب اذا شده بسحاءة و اوجاقدن آتش قورنى كوركله كوريمك معناسنه در : يقال سحا الجمر اذا جرفه و تراش ايلمك معناسنه در : يقال سحا الشعر اذا حلقه (المسحاة) ميمك كسريله بالچق صيره جق آلته دينوركه چپا تعبير اولنور (السحاء) كتاب وزننده چپا دوز يجى يه دينور (السحاية) كتابه وزننده چپاجيلغه دينور و بر نسنه نك صيرنديسنه دينور وسحاية القرطاس وسحاوه و سحاءه كاغدك يوزندن صيردقلرى يوفقه ترشه كبى صيرندى يه دينوركه انكله مكتوبى بند ايدرلر جمعى اسحيه كلور و سحايه ام الرأس اسميدركه بيت الدماغدر قحف سطحى منزلنده در و درت كيكى واردركه جدران اربعه سيدر و بركيك دخى واردركه اساس منزلنده در و اكا سحاءه دخى دينور همزه ايله و سحايه سحاب قطعه سنه دينور (الساحية) اوغراديغى يرلرى صيروب كوترر اولان سيل صوينه دينور و شديد الوقع اولان يغموره دينور يقال مطره ساحية اى الشديدة الوقع (التسحية) تأديه وزننده كاغد ترشه سيله مكتوبى بغلمق معناسنه در : يقال سحى الكتاب اذا شده بالسحاية (الاستحاء) افتعال وزننده تراش ايلمك معناسنه در : يقال استحى الشعر اذا حلقه (السحاة) حصاة وزننده ناحيه معناسنه در و بر تيكنلو اغاجك آديدر و براسه قوشنه دينور جمعى سحا كلور و سحاة ساحةٌ دار معناسنه در شارح ديركه مقلوبدر (الاسحاء) همزه نك كسريله بر آدمك يانندە مكتوب بغليه جق كاغد ترشه لرى چوق اولمق معناسنه در : يقال اسحى الرجل اذا كثرعنده الاسحية (الاسحوان)

سحوان وزننده اوزون وبلو جوب وطو آدمه دیور وکثیر الاکل کیسه‌یه دیور
یقال رجل اسحوان ای جبل طویل وکذا کثیر الاکل (سحاه) کساه وزننده
بر نسنه‌یی چکمسو اوتمك آبدیرکه بر آرسـنه‌دن المن آلوب پاکدیمر بر یث نلید
(الاسحیه) اسحیه وزننده انك کاغدندن بولرده اولان قیوق کبی پوقه‌لره
دیورلر (اسحی) ساعی معصیاله فی وزننده جوالیرد آدمه دیور جمی
اسخیه وسخواء کلور کرما وزننده مؤنثی سخیه‌در جمی سخیات وسخایا کلور یقال
رجل سخی ای جواد وسخی کثرت نعمدن ایجی اوصـق دوه به اطلاق اولنور
کاسبه کز (السخا) سخا وزننده (والسخا) عصا وزننده (والسخوة)
سموه وزننده (والسخو) علو وزننده جوامرد لك ایلمك وجوامرد اولمق
معناسنه‌در : یقال سخی الرجل وسخا وسخو وسخی سخاء وسخا وسخوة وسخوا
من الباب الثالث والاول والخامس والرابع ویقال سخا بکذا ای جاد
(التسخی) تفعل وزننده کوجه زورایله اظهار سخا ایلمك معناسنه‌در : یقال
تسخی الرجل اذا تکلف (السخو والسخو والسخی) سنبلرك قصبه تعبیره
آتشه آتش ایلنجه جك یردوزلتمك معناسنه‌در که کوسکی ایله کولرلری یاوار زنده
اولان اولان اوطو تری ایکی طرفه چکوب یولنی آچقـدن عبارتدر تاکه
سقنوب آتش میدانه چقمغه تجربه تأثیر ایلیه یقـال سخا النار وسخی
سخوا وسخیا من الباب الاول والثالث اذا جعل لها مذهبا تحت القدر ویقـال
سخا القدر اذا جعل لتنارتحتها مذهبا وسا کن واسم اولمق معناسنه‌در : یقال سخا
فلان اذا سکن من حرکته (السخاءة) سحابه وزننده برکونه نبات مأکول
ادیدر جمی سخادر (السخا) عصا وزننده دوه شـدت تعبدن آغسیوب بانی
چکرك بوزولمق معنـاسـنه‌در که یکه‌مك تعبیر اولنور یقال سخی البعیر سخا
من البـاب الرابع اذا اصابه ظلع فهو سخ علی النقص وسخی کغنی (السخاویة)
سخاویه وزننده ملایم طپراقلو یره دینور دیکر قول کلمش یره دینور جمی سخاوی
کلور همسز (السخواء) حراء وزننده سخاویه معناسنه‌در جمی سخاوی کلور
سخاری وسخاری وزنلرنده (سخا) عصا وزننده مصر اولکه سنده بر ایلت
آدیدر ابو الحسن علی بن محمد السخاوی المقری المشهور اندندر واکا اعلام عدیده
منسوبلردر الیانی (السدا) عصا وزننده تولك ارشنه دیورکه ارغاج مقابلیدر
یقال هو منسوب سداه حریر وهو ما مدمنه وکیجه‌لرده نبات اوزره دوشن شبنمه
دیور ویقـال خرما قروغنه دیور بونده مدایهده لغتدر وبال کوجینه دیور
واحسان ومعروف معناسنه‌در : یقال قل سداه ای معروفه وصانه کیدن مصیب
ومهمل دوه‌یه دیور بونده سینك ضمیله اکثردر یقال ابل سدی وسدی

اى مهملة ايكيسنده دخی مفرد وجعی برابردر (الاسدى) ترکی وزننده وهمزه‌نك فتحیله‌ده بودخی ثوبك ارشنه دینور نار معناسنه وارشلنمش بزه دینور (السداة) حصاة وزننده بودخی ارشه دینور (الاسداء) همزه‌نك كسریله جلاء بزه ارش یاپمق معناسنه‌در : یقال اسدی الثوب اذا اقام سداه و دوه‌یی و سائری مسیب و مهمل ایلمك معناسنه در : یقال اسداه اذا اهمله و میانهٔ ناسی اصلاح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اسدی بینهما اذا اصلح و احسان ایلمك معناسنه‌در : یقال اسدی الیه اذا احسن و خرما صالقملرینك چوپلری صالقیلنمق معناسنه‌در : یقال اسدی النخل اذا سدی بسره (السادی) مهمل و مسیب دوه‌یه دینور وسادس معناسنه‌درکه التنجی دیمکدر سین یایه مبدلدر (التسدیه) تأدیه وزننده بو دخی ثوبه ارش یاپمق معناسنه‌در : یقال سدی الثوب اذا اقام سداه و احسان ایلمك معناسنه‌در : یقال سدی الیه اذا احسن (التسدی) تفعل وزننده بودخی ثوبه ارش یاپمق معناسنه‌در : یقال تسدی الثوب بمعنی سداه (السدو) سینك فتحیله بر نسنه‌یه طوغری ال اوزاتمق معناسنه‌در : یقال سدا یده نحو الشیء یسدو سدوا اذا مدها و چوجقلر چقوره جوز آتمه اویونی اوینامق معناسنه در : یقال سدا الصبی بالجوز اذا لعب و بو زای معجمه ایله زدو ماده‌سنده لغتدر و دوه یوررکن آدیملرنی سیرك سیرك آتمق معناسنه در : یقال سدت الناقة اذا اتسع خطوها (الاستداء) افتعال وزننده بر نسنه‌یه طوغری ال اوزاتمق معناسنه در : یقال استدی یده نحو الشیء اذا مدها وچوجقلر چقوره جوز آتمه اویونی اوینامق معناسنه در : یقال استدی الصبی بالجوز اذا لعب به و ترلمك معناسنه در : یقال استدی الفرس اذا عرق (السوادی) یوررکن آدیملرنی سیرك سیرك آتان ناقه‌لره دینور (التسدی) تفعل وزننده بر نسنه‌نك اوستنه چقمق معناسنه‌در: یقال تسداه اذا رکبه و علاه و بر کسیه تابع اولمق معناسنه‌در : یقال تسداه اذا تبعه (السدی) عصا وزنندد خرما قروغنك قیجوقلری یاخود سالقملرینك چوپلری صالق اولمق معناسنه‌در : یقال سدی البسر سدی من الباب الرابع اذا استرخت ثغاریقه (السدی) سینك فتحی و دالك كسریله قیجوغی یاخود سالقملرینك چوپلری صالق اولان خرما قورغنه دینور (سدّی) حتی وزننده زبید قربنده بر موضعدر (السدیا) حیا وزننده زبید قربنده بر بلده در نسبتنده سدوی دینور حرکاتله غیرقیاس اوزره آندن اعلا نار چقمغله رمان سدوی معروفدر الیائی (السری) سینك ضمیله هدی وزننده عامهٔ لیلده یوله کتمکه دینورکه اسمدر کرك اول و اوسط و کرك اخرنده اولسون وبو مؤنثدر مذکر دخی اولور تقول اعجبتنی و اعجبنی سراه ای سیره عامة اللیل شارح دیرکه اشبو سری وهدی

وزننده مصدر اولورلر زيرا بو جمع خفيفه‌در حتى بولسد و ابرى جمع [illegible]
مؤنث استعمال ايدرلر هدى وسرى و مسرى كجه يورمك و سرية و سراة [illegible]
وسمى وزنده سكونيله (و سراية) كتابه وزننده مصدرلردر كجه يوله كتمك
معناسنه‌در يقال سرى الرجل يسرى سريا و مسرى و سرية و سراية اذا مضى
بالليل و بو سراية مصدرى نادر اولور يقال سريته اذا اسراه و انماج اولنمسى
[illegible] كتمك معناسنه‌در يقال سرى عرق الشجر اذا دب
تحت الارض و سرى [illegible] منع آلنوق معناسنه‌در : يقال سرى منعه اذا
القاه على [illegible] (الاسراء) همزه‌نك كسريله بودخى كجه يورمك ويوله
كتمك معناسنه‌در : يقال اسرى الرجل بمعنى سرى و بو معناده متعدى اولور و باء
تعديه‌سيله متعدى اولور يقال اسراه واسرى به اذا سيره بالليل و قوله تعالى [سبحان
الذى اسرى بعبده ليلا] الاية تأكيد او معناه سيره يعنى وجه مذكور اوزره
كيجه وقتى يورتمك معناسنه اولمغله ليلا كلمه‌سى تأكيد ايچون اولور كه تجوزدن
مصون‌در ياخود تجريده محمول اولمغله مطلق تسيير معناسنه اولوب ليلا كلمه‌سى
بيان وقت ايچون ايراد اولنمش اولور مؤلف بصائرده ديديكه بعضلر بونى سراة
ماده‌سندن تصريف ايديلر و سراة ارض واسعه‌يه ديرلر ايمدى اسرى بعبده
قوله ذهب به فى سراة الارض تأويلنده اولور و زمخشرى تنوينى تقليبه حمل ايتمكله
بعض نسخه‌ده اسرا اولديغى تسجيع ايچون ايراد اولنديغنه ذاهب اولدى و سرا سراة
نام بلاده وارمق معناسنه‌در : يقال اسرى الرجل اذا صار الى السراة (الاستراء)
افتعال وزننده بودخى كيجه كتمك معناسنه‌در : يقال استرى بمعنى سرى (السراء)
شداد وزننده اكثرى كيجه كيدن آدمه ديرلر يقال رجل سراء اى الكثير السرى
(السارية) كيجه ايله كلان سحابه ديرلر جمعى سوارى كلور و ديركه ديرلر
اسطوانه معناسنه‌دركه جمعلرده و دبوانخانه‌لرده اولان ايلقلردن و چادرلرده و سائرده
ديكيلى اولان ديركلردن عبارتدر رفعت معناسنه‌در و طبرستان ايالتنده بر بلده
آديدر بندار بن الزاهد السروى اكا منسوبدر و سارية بن زنيم شول ذاتدركه
حضرت فاروق رضى الله عنه طرفندن عجم اوزره سرعسكر اولمغله نهاوند صحراسنده
محاربه‌يه مشتغل ايكن لشكر عجمدن بر فرقه اوغورلنوب بر جانبده حواله اولان
طاغك آرقه‌سنده‌در كمين اولديلر تاكه عسكر اسلام جنكه مستغرق ايكن ناكهانى
وراردن هجوميله پريشانلق ايراث ايليه‌لر اول هنكامده حضرت فاروق مدينه‌ده
مسجد شريفده منبر اوزره جمعه خطبه‌سى قرائت ايدرلر ايدى اراءت ربانيه ايله
حالت مزبوره آينه كبى نظركاهنده متمثل اولدقده همان اثناى خطبه‌ده ياسارية
الجبل ديو ندا و اغراء ايتمكله استماع ايليه سارية نداى فاروقى استماع و طاغ

طرفنه التفات ايتدكده كيفيت مزبوره يه مطلع اولوب درحال تداركنه قيامله مكرلرندن سالم اولديلر وموى اليه ساريه بغايت دونده وچالاك ايدى وساريه بن عمرو الحنفى حنيفه قبيله‌سندندر خالدبن وليد رضى الله عنه اصحابندندر وسارية ابن مسلمة بن عبيد الحنفى كذلك حضرت خالد اصحابندندر (السرية) غنيه وزننده دشمن اوزره تسيير اولنان شول عسكره دينوركه اقلى بش نفر واكثرى اوچيوز ياخود درتيوز اوله مترجم ديركه فعيله بمعنى فاعله در كيجه وقتنده راهى اولدقلريچون اطلاق اولنوركه اصطلاحمزده چته تعبير اولنور ياخود سريه كزيده وخلاصه معناسنه در خيلى مذكور البته كزيده ومنتخب اولور وسريه كوچك ومدوز اولان تمرنه دينور (التسرية) تأديه وزننده عسكردن سريه افراز وترتيب ايدوب اعدا اوزره شبخون ايچون يوللامق معناسنه در : يقال سرى قائد الجيش اذاجرد السرية (السرّى) غنى وزننده خرمالغه جارى اولان جدوله دينور جمعى اسريه وسريان كلور سينك ضميله وسرىّ الزاهد السقطى صالح معروفدر وسرى نامنده اعلامدن برجاعت كلمشدر (سرى) سمى وزننده بودخى اسمادندر غنم بن سرى خزرج نسبى رجالندندر طلحة بن البراء الصحابى آنك نسلندندر وبنوحنيفه‌ده دخى سرى اسمنده برآدم كلمشدر (سراء) سماء وزننده برشجر آديدرمفردى سراءدر (السراة) حصاة وزننده هرنسنه‌نك يوقريسنه دينور تقول علوت سراته اى اعلاه ومنه سراة النهار والجبل اى اعلاه وسراة قبائل عديده‌يه مضاف اوله رق برموضع آديدر سراة بجيله وسراة زهران وسراة عنز وسراة الحجر وسراة بنى القرن وسراة بنى شبابه وسراة المغافركه نيجه قرى وجبالى محتويدر وسراة الكراع كه بودخى قراى متعدده‌يه مشتملدر وسراة بنى سيف وسراة ختلان وسراة الهان وسراة المصانع وسراة قدم كه ضمتيله‌در وسراة هتوم وسراة الطائف كه بونك غور واسفل طرفى مكه ونجد وعالى طرفى ديار هوازن در جمله‌سى برموضعدر (سريا) سينك كسريله بصره‌ده برقريه‌در (سرياقوس) سين مكسوره وقاف مضمومه ايله مصرده برقريه در (السرية) سميه وزننده شامده برقريه‌در (السارى) برموضعدر وارسلانه اطلاق اولنور (المسارى) (والمسترى) اسم فاعل وزنلرنده بونلرده ارسلانه دينور الواوى (السرو) سينك فتحى وراىنك سكونيله بواسمله معروف شجر اسميدر مؤلف عرعرى بونكله تفسير ايلمشيدى وسرو طاغك قالين ويوموى يريله درەنك مابينى اولان بايره دينوركه طاغك بوكرى اوله جقدر ونبات ايچره اولور بركونه قورنجغزه دينور وحمير قبيله سنك قرار كاهلرى اولان يوردنك آديدر و برنيچه مواضع اسميدركه آنفاسراة عنوانيله ذكر اولندى وسراسماءندر محمدبن سر واحاديث

دوشورده وسيع ايدر ... اولور ... [illegible]

معناسنه در : يقال سرت الطير ... وسروا الثياب ... [illegible]

ويرلسه ... كنديدن ... وطرفى ايدوب ... معناسنه در ... [illegible]

... (السراوة)

... (والسرو) ... فتحيله (والسرا) ... (والسراء) ...

معناسنه در : يقال سرو الرجل وسرا ... وسرو من الباب الخامس والاول والرابع ... (السرى) ...

... (الاسراء) ... (والتسرية)

... معناسنه در : يقال السرى ... وسرى ...

(الاسرا) ... : يقال السرى ... (السرى) ...

... معناسنه در : يقال ...

... (السروة) ...

... (السراة) ...

... (السرو) ...

... (سروال) ...

... (الاسراء) ...

... (السراويل) ...

تحنيه

نحتیه ایله واسرائیل همزه ایله واسرایین واسرائین نونله اسمدریعنی اسم عجمه‌درکه
یعقوب علیه السلامك لقبیدر علی قول اسمیدر شارح دیرکه بولفظ عبرانیـدر
صفوة الله یاخود عبـد الله دیمکدر حضرت یعقوبك اسمی یاخود لقبیدر و بونده
اسرال دخی لغتدر میکال کبی الواوی (المساساة) مباهاة وزننده برآدمه توبیخ
وتعییر وسرزنش ایلمك معناسنه‌در: یقال ساساه اذاعیره وو بخه االواوی (السطو)
(والسطوة) سینلرك فتحیله برکسه اوزره صچرایوب حمله ایلمك علی‌قول خشم
وشدتله قاوره‌یوب اخذ وقهر ایلمك معناسنه‌در : یقال سطا علیه‌وبه یسطو سطوا
وسطوة اذاصال اوقهره بالبطش وصو چوغالوب طاشمق معنا سنه مستعملدر یقال
سطا الماء اذا کثر وزخر وطعام طاتمق ویملك معناسـنه مستعملدر ال اوزاتمق
تصور یله یقال سطا الطعام اذاذاقه وآت آدیملرنی سیرك ومیدانلو اته‌رق یوریملك
معناسنه در : یقال سطا الفرس اذا ابعد الخطو وناقه‌یه صو یسز بوغور آشمغله
اول منی بی اخراج ایچون النی ناقه نك فرجنه ادخال ایلمك معناسـنه در : یقال
سطا الراعی علی النـاقة اذا ادخل یده فی رحمها لیخرج مافیها من‌ماء الفحل وآت
دیزکننی اسلیوب کندی باشـنه کتمك معناسـنه‌در : یقال سطا الفرس اذارکب
رأسه (المساطاة) مباهاة وزننده برکسه‌یه تشدید ایلمك معناسـنه در : یقال
ساطاه اذاشدد علیه (الساطی) آدیملرنی سیرك ومیدانلو آتان آته دینور یقال
فرس ساط ای البعید الخطو وسکردرکن قویرغنی علم کبی یوقری دیکن آته دینور
یقـال فرس ساط اذاکان یرفع ذنبه فی حضره وغلبهٔ شهوتدن وحرصندن ناشی
برناقه سور یسندن اول برسوری‌یه عزم وهجوم ایدن بوغوره دینور واوزون
نسنه‌یه دینور الیائی (السعی) رعی وزننده قصد ایلمك معناسنه‌در : یقال سعی
الیه سعیا من‌الباب الثالث اذا قصد مؤلفك بصائرده بیانته کوره سعی مشی سریع
معناسنه موضوعدر معانیٔ سائره آندن متفرعدر وایش ایشلمك معناسنه‌در : یقال
سعی فلان اذاعمل وبور یملك معناسنه‌در : یقال سعی الرجل اذامشی ویلمك معناسنه‌در
یقال سعی الرجل اذا عدا و برآدمی غمز ایدوب قوغلمق معناسـنه در : یقال سعی
به اذانم به شارح دیرکه بونده سعایه متعارفدر وکسب ایلمك معناسـنه‌در: یقال
سعی علی عیاله اذاکسب لهم وجاریه روسبولغه یلمك معنا سـنه در : یقال سعت
الامة اذابغت شارح‌دیرکه بومعنا خصائصندندر حرمده استعمال اولنمز (السعایة)
کتابه وزننده زکات ومیری تحصیلنه مباشر اولمق معنا سنه در : یقال سـعی
المصدق سعایة اذا باشر عمل الصدقات وسعایه استسعا اولنان عبدك مکلف اولدیغی
کسبه ومبلغه دینور شارح دیرکه بوفی‌الاصل مصدر در عبدر قبه سنی‌تخلیص ایچون
کسب ایلمك معنا سـنه در (المساعاة) مباهاة وزننده جاریه بی زنا ایچون طلب

وتطرف اولمق معناسنه‌در : يقال سمى [illegible] (الاسماء) همزه‌نك
كسريله [illegible] اولمق معناسنه‌در : يقال [illegible]
[illegible] (السماء) [illegible]
[illegible]
[illegible] (الاسماء)
[illegible]
[illegible] (سما) [illegible]
[illegible]
[illegible] شارح [illegible]
(السمو) سينك ضمی [illegible] (والسمواء) سينك فتحی [illegible]
معناسنه‌در كه [illegible] يقال سموا من الجبل [illegible]
[illegible] (السموة) [illegible]
[illegible] (السمى) [illegible]
[illegible] يقال هو [illegible]
[illegible]
[illegible] (السماء) سينك فتحيله [illegible]
معناسنه‌در : يقال [illegible] (سمه) [illegible]
[illegible] صاغلغه چاغرلدقده [illegible] (السموى) [illegible]
[illegible] يقال رجل سموى اى [illegible]
[illegible] (البلى) [illegible] (السفسفة) [illegible]
[illegible] شارح [illegible]
(السى) سينك فتحی [illegible]
[illegible] معناسنه‌در : يقال سفت الريح التراب [illegible]
(الاسفاف) همزه‌نك كسريله [illegible] معناسنه‌در : يقال اسفت الريح التراب
[illegible] معناسنه‌در : يقال اسفت البهمى [illegible]
[illegible]
معناسنه‌در : يقال [illegible] الزرع اذا خشن الاطراف [illegible]

معناســنه در : يقال اســفى فلان اذا نقل التراب واياغى چابك ورونده قاطر ايدنمك معناســنه در : يقال اسفى الرجل اذا اتخذ بغلة سفواء وطوار ز بونلمق معناسنه در : يقال اسفت الناقة اذا هزلت و برآدمه خفيفلك وشلفه‌لك ايتدرمك معناسنه‌در : يقال اسفى فلانا اذا حمله على الطيش والخفة و برآدمه كوتيلك ايلمك معناسنه در : يقال اسفى به اذا اساء به وسفيه اولمق معناسنه در : يقال اســفى الرجل اذا ســفه (الســافى) (والسفى) غنى وزننده صاور يلان طپراغه دينور وسفى سفيه آدمه دينور (السافياء) مد ايله توزه دينور غبار معناسنه على قول طپراغى توز يدوب كوترن يله دينور (الســفا) عصا وزننده آتك آلننده اولان پرچى آزاولمق معناسنه در : يقال سفى الفرس سفا من الباب الرابع اذا خفت ناصيته وسفا طپراغه دينور وز بونلغه وآر يقلغه دينور يقال به ســفا اى هزال واوجلرى تيكنلو اولان شجره دينور سفاة مفردبدر وسفا بر كســه سفيه اولمق معناسنه در : يقال سفى الرجل سفــا من الباب الرابع اذا سفه وال چتلامق معناسنه در : يقال سفيت يده اذا تشــققت (الاسفى) احمر وزننده آلننك پرچى آزجه اولان آته دينور يقال فرس اسفى اى خفيف الناصية (السفوا) حمراء وزننده جست ورونده قاطره دينور يقال بغلة ســفوأ اى سريعة (السفاء) سماء وزننده ناقه‌نك سودى كسلمكه دينور (السفاء) كساء وزننده دوامعناسنه‌در : يقال به سفاؤه اى دوائوه (سفيان) سينك حركات ثلاثيله اسامئ رجالدندر (سفيان) سينك كسرى ياخود فتحيله هراة قضاسنده برقريه درفحولدن احمد بن محمد بن اسمعيل بن الصباح السفيانى اكا منسو بدر (سفوان) فتحاتله بصره‌ده بر موضعدر (المسافاة) مباهاة وزننده برى برينه سفيهانه وضع ومعامله ايلمك معناسنه‌در : يقال سافاه اذاسافهه وخسته‌يه مداوات ايلمك معناسنه‌در : يقال سافاه اذاداواه (المسفى) اسم فاعل بنيه‌سيله قوغجى يه اطلاق اولنور يقال رجل مسف اى نمام (سفوى) جمزى وزننده برموضعدر (الاستفاء) افتعال وزننده يوزدوندرمك معناسنه در يقال استفى وجهه اذا اصطرفه البالى (السقى) سينك فتحى وقافك سكونيله (والتسقية) تأديه وزننده (والاســقاء) همزه‌نك كسريله صوارمق وصو ايچورمك معناسنه‌در : يقال سقاه سقيا وسقاه تسقية واسقاه اسقاء بمعنى بعضلر بونلرى فرق ايدوب ديديلركه سقى وتسقيه صو ايچورمكه واسقاء صو يه دلالت ايلمكه مخصوصدر تقول سقاه سقيا وسقاه تسقية وهما بالشفة واستقاه اسقاء اذادلّه على الماء وبعضلر ديديكه اسقاء صوارمق معناسنه‌در تقول اسقى ماشيته وارضه اى سقاهما وعند البعض سقى واسقا بركسيه تناول ايچون صوتعيين ايلمك معناسنه‌در : يقال سقاه واسقاه اذاجعل له ماء و يقال سقاه الله الغيث اى انزله له و يقال سقى زيد عمرا اى اغتابه يعنى عمروى فصل وغيبت ايلدى بوتعبير بزم اصطلاحمزده دخى زبانزده در ويقال

[illegible]
[illegible] اولنور [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (السقي) صو ايچورمك [illegible]
[illegible] (السقاء) [illegible]
[illegible]
(السقي) [illegible] (السقي) سينك كسريله
[illegible]
[illegible]
ديور مسقوي [illegible] اى مسقى [illegible]
ديوركه مستسقى اولان [illegible]
[illegible]
صو [illegible] الجدري [illegible]
(مستسقوي) ميمك فتحيله [illegible] صو ايله [illegible]
[illegible] مسقوي اى مسقى (الاستسقاء)
[illegible] مستسقى اولمق
معناسنه در : يقال استسقى الرجل اذا اجتمع في بطنه السقي [illegible]
[illegible]
[illegible] و آدمدن ايچه‌جك صو ايستمك معناسنه در :
يقال استسقى منه اذا طلب سقيا اى ما يشرب وعلى [illegible] قوسمق معناسنه در :
يقال استسقى الرجل اذا قاء (الاستقاء) افتعال وزنده [illegible]
ايچه‌جك صو ايستمك معناسنه در : يقال استقى منه بمعنى استسقى [illegible]
قوسمق معناسنه در : يقال استقى الرجل اذا تقيأ [illegible] معناسنه در :
يقال استقى الرجل [illegible] (السقاية) سينك كسريله وضميله (والمسقاة)
ميمك فتحى وكسريله صو ايچه‌جك موضعه ديور [illegible] و حوض كبى
وسقايه صو ايچه‌جك قابه ديور مشربه معناسنه (السقاء) كساء وزنده
طلومه ديوركه [illegible] اكا صو وسود قورلر جمعى
اسقيه واسقيات واساق كلور (السقيا) بشرى وزنده اسمدر [illegible]
ديور (السقي) غنى وزنده يغمور [illegible] قطره‌سى ايرى اولان يغموره ديور
جمعى اسقيه كلور [illegible] ديور يعنى

معنا

معناسنه وخرما اغاجنه اطلاق اولنور (الساقية) نهر صغيره دينور كه
ترلا و باغچه صواردقلری جدولدر (السقياء) سينك ضميله بمنده بر بلده در
ومدينه ايله وادی الصفراء بيننده بر موضعدر (سقيه) سميه وزننده سلفده
مكه ده برقيو آديدر (التسقی) تفعل وزننده دوه حوذان ديدكلری اوتك
تازه سنی اوتلامغله سمورمك معناسنه در : يقال تسقت الابل الحوذان اذا اكلته
رطبا فسمنت عليه وصولنوب كركی كبی ايچنه سينمكله ايوجه قانمق معناسنه‌در
يقال تسقی الشیء اذا قبل السقی وتروی الواوی (المساكاة) مباهاة وزننده
بركسيه مطالبه ضمننده تقاضا وتضييق ايلمك معناسنه در : يقال ساكاه اذا ضيق
عليه فی المطالبة الواوی (السلو) سينك فتحی ولامك سكونيله (السلو)
علو وزننده (والسلوان) سينك ضميله (والسلی) عتی وزننده برنسنه‌يی
اونودوب آندن قلبی فارغ وآزاده اولمق معناسنه در : يقال سلاه وسلا عنه
وسليه سلوا وسلوا وسلوانا وسليا من الباب الاول والرابع اذا نسيه يعنی وفرغ
وذهل عن ذكره مؤلفك بصائرده بيانه كوره سلو ماده‌سی برنسنه‌نك محبتی
كوكلدن زائل اولمق معناسنه موضوعدر پس اونتمق معنای لازمی اولور (الاسلاء)
همزه‌نك كسريله بر آدمی برنسنه‌يی اونوتدروب اندن آزاده دل ايلمك معناسنه در:
يقال اسلاه عنه اذا جعله متسليا عنه و برتجی جانورلردن مأمون اولمق معناسنه‌در
يقال اسلی القوم اذا امنوا السبع (التسلی) تفعل وزننده اسلاء لفظندن
مطاوعدر متسلی اولمق معناسنه در مثلا غمناك اولان آدمه بعض نصح يا تبشير كونه
تلطيف وتطييب ايلمكله مطمئن القلب اولمق كبی يقال اسلاه عنه فتسلی (السلوة)
سينك فتحی وضميله اسمدر برنسنه دن آزاده لكه وفراغت خاطره دينور
(السلوانة) سينك ضميله باله دينور عسل معناسنه ونسوان عربك تسخير
ايچون قوللندقلری بونجغه دينور بونده سينك فتحيله ده لغتدر وشول بونجغه ده
دينوركه آنی قوم ايچره دفن ايدوب سياهلندقده چقاروب صو ايله ازدكدنصكره
عاشقه ايچورمكله درد عشقدن متسلی اولورلر (السلوی) بلوی وزننده
بودخی باله دينور عسل معناسنه و برقوش اديدر سلواة مفرديدر مترجم ديركه
بوقوش تركيده بلوه ديدكلری قوشدركه بلدرجينه شبيه اولور بنی اسرائيله
سوق وترزيق اولنان بوقوشلردر بك وحشی اولور نته‌كه بوقطعه ده تلميح
اولنمشدر * من ال اسرائيل علقته * قابلنی بانصد وانتيه * قدانزل السلوی
علی قلبه * ونزل المن علی فيه * وسلوی مطلقا قلبی فارغ ومتسلی ايدن شيئه
دينور (السلوان) سينك ضميله سلوانه ديدكلری ذكر اولنان بونجغه دينور
بعضلر ديديكه سلوان متسلی اولمق ايچون ايچيلان صوينه دينور ياخود شول

[illegible]

[illegible]

(السلا) سکری وزننده [illegible]

صوت تعبیر اولنان مذکور دری‌یی جکوب جیقرمق معناسنه‌در : یقال سلی المرأة [illegible]

(السلاه) [illegible]

[illegible] (السمو) علو وزننده یوکسلمک معناسنه‌در : یقال سما الشیء یسمو سموا اذا ارتفع [illegible] یوکسلتمک معناسنه یقال سما به ای اعلاه [illegible]

[illegible] (الاسماء) همزه‌نک کسریله یوکسلتمک معناسنه‌در [illegible] : یقال اسماه [illegible]

[illegible]

دینور و بر نسنه‌نك شخص و قالبنه دینور تقول رأیت سماوته ای شخصه وسماوه
کوفه ایله شام بیننده بر موضعدر و بوعواصمدن دکلدر جوهری عواصمدن دیمکله
وهم ایلدی شارح دیرکه بر سماوه دخی واردرکه عواصمدندر (السماء) سینك
فتحیله معلومدرکه کوکه دینور فارسیده آسمان درلر مؤنثدر و مذکر اولور شارح
دیرکه نخل وشجر و سماء و ارض کبی اسم جنس و اسم جنس جمعلرنده علیحده اولان
کلمه‌لرکه واحد و جمعه اطلاق اولنور تذکیر و تأنیثاری جائزدر وسماء هر نسنه‌نك
سقفنه اطلاق اولنور تقول اصلح سماء بیتك ای سقفه کذلك واقی بیته اطلاق
اولنور و بر فرس آدیدر و اتك صرتنه اطلاق اولنور یقال فرس رفیع السماء
ای الظهر و بلوده اطلاق اولنور یقال امطرت السماء ای السحاب و یغموره علی
قول جید و شاملنه اطلاق اولنور جمعی اسمیه و سموات وسمی کلور عتی وزننده
وسماء کلور سینك کسری و الفك قصریله (ماء السماء) ملوك اعراقدن بنوماء
السماء دیدکلری جماعتك والده‌لری اسمیدرکه نعمانك والده‌سی اوله‌جقدر مزبورانك
بوندن غیری اسمی یوقدر بعضلر ماویه اسمی و ماء السماء لقبیدر دیمکله مؤلف
سلب ایلدی بغایت دلبر و صافی منظر اولمغله اطلاق ایلمشلر ایدی (المسماة)
میمك کسریله چورابه دینورکه ایاغه کیلور (الاستماء) افتعال وزننده صیاد
ایاغنه چوراب کیمك علی‌قول آهوصیدینه چیقمقله حرّارضدن ایاغنی وقایه ایچون
بر آدمدن چوراب استعاره ایلمك معناسنه‌در یقال استمی الصائد اذا لبس المسماة
او استعارها لصید الظبا فی‌الحر وآهوصیدینك هنکامی اولمیان سهیل یلدزی طلوعی
وقتنده اهوصیدینه چیقمق معناسنه‌در : یقال استمی الصائد الظبا اذا طلبها فی غیر
انها عند مطلع سهیل و بر آدمك زیارتنه قصد و توجه ایلمك علی قول بر کمسه‌دن
خیر نشانه‌لری تفرس ایلمك معناسنه‌در تقول استمیته اذا تعمدته بالزیارة او توسمت
فیه الخیر (الاسم) همزه‌نك کسری وضمیله (والسم والسما) سینلرك حرکات
ثلاثی و الفك قصریله‌که مجموعی سکز لغتدر بر نسنه‌نك علامت و نشانه‌نه دینور
علو معناسندن مأخوذدر یقال اسمه کذا وسمه وسماه ای علامته و جوهر و عرضدن
هر نسنه‌نك ازاسنه موضوع اولان لفظه دینور یکدیکردن فصل و تمییز ایچون
فارسیده نام و ترکیده آد تعبیر اولنور جمعی اسماء و اسماوات و جمع الجمع اسامی
کلور و یانك اثباتی و نقصیله شارح دیرکه بونلرك اصللری سمو ایدی‌که علو
معناسنه در مؤلفك علامتله تفسیری ینه علو معناسندن مأخوذدر و بصریون
وکوفیون بینلرنده اولان اختلاف معلومدر (التسمیة) تأدیه وزننده بر شیئه
اسم وضع ایلمك معناسنه در : یقال سماه فلانا وسمی به اذا جعله اسماله (السمو)
سینك فتحیله بو دخی آد قومق معناسنه در : یقال سماه ایاه وسمی به یسمو سموا

يعنى سبيه و اقبال يعنى صبا ايله بخصيص من الماء و حصله تعبير (السنو) على
وزنده همشم معناسنه دركه اكثر نصب اولنور يقال هو سميك وهو من اسماء اسماك
و عاصمه و صنوه الطلاق اولنور يقال هو صنوه اى نظيره (السنى) فعل وزننده
بر ايله آكلق معناسنه در : يقال مده بكذا فسنى له و بوكسه بحسود بر قبيله
منسوب اولنى معناسنه در : يقال تسمى بالقوم و انتمى الى النسب به (المسنة) مسماة
وزنده عنوفل جهتيله مضطره ايلك معناسنه در : يقال سامه اذا قهره و بر شيئى
معناسنه در : يقال سامه اذا طرده (التسامى) تفاعل وزنده يوى بوكلمه برشيئى
معناسنه در : يقال تساموا اذا تبارزوا (السنا) هدى وزنده بر آلت حو
و جهه جهتيله اولان تم و آوازه شهرتنه ديور يقال شاع صيته اى صوته فى العلم
(سميه) صحبت صحبه بر جبل ابدر و على بن يسر حصر نلر بيت واسطرى
اسمدر رضى الله عنهما البقى (سمى) بدنت صحبه بر وادى ايحود بوقده ابلدر
ان حى ابيبكه كلام عربده وعلى عبرى سمى تعضت اشعه لى معلوم ناطلر
ايلى (السنا) عصا وزنده شمشلك البيعه و بارلديسنه ديور تقول رايت
سنا البرق اى ضوءه و برجنس نبات اسميدركه صفراء و سوداء وبعضى مسمدر
سنه دخى ديور مد ايله و بو نبات سنا مكى ديدكلرى نبالدركه مسهل معروفدر
و بو نوعى دخى واردركه روم ديارنده نبات اولمغه سنا رومى ديرلر و سنا بر جنس
حرير نسجى اسمدر و نجد اولكه سنده بر وادى اسمدر و سناء بنت اسماء بن الصلت
ترجمه امهات المؤمنين زمرة سنه كتبده اولوب لكن قبل الدخول وفات ايلدى
(السناء) غطاء وزنده بوكسكلك معناسنه در : يقال سنى الشئ سناء من الباب
الرابع اذا ارتفع سناء و يقال هو سنى اى رفعه (البطر السنى) و شاعر مصريدر
شاعر بعمدر و بو فرس شاعرلردن سنى ديدكلرى شاعرلر تعبيردر و احمد بن
ابى بكر السنوى حرلاسه معدلدر و بو عضوى وزنده در (الاسناء) همزه نك
كسريله بولرى قالدرمق و بوكسلتمك معناسنه در : يقال اسناه اذا رفعه و شمشك
نمقى شمشن تجريبه كيرمك ياخود بر اوزره دونمك ياخود سحاب ابجره
بوربوب اوبمق معناسنه در : يقال اسنى البرق الا اذا دخل سناه البيت اووقع على
الارض وطار فى السحاب و بر سنه بر يرده مكث ايلمك معناسنه در : يقال اسنى
القوم اذا تقولسنة يعنى فى موضع (التسنية) تفعيه وزنده بر سديد فولابدن
فتح ايلمك معناسنه در : يقال سناه اذا سهله وفتحه (المساناة) مبهاة وزنده
بر كمسه ايله مدارا و حسن زندكانى ايلمكله خشنود ايلمك معناسنه در : يقال سانده
اذا راضاه و داراه و حسن معاشرته (التسنى) تفعل وزنده بوزلمق معناسنه در :
يقال تسنى الشئ اذا تغير شارح ديركه بعضلر و معناده اصلى تسنن اولمغله ذاهبدركه

نون ثانيه يايه قلب اولنمشدر و تسنى بركسه امورنده سهولت بولمق معناسنه‌دركه سهولتله حصولپذير اولمقدن عبارتدر يقال تسنى زيد اذا تسهل فى اموره وبوكسكه چقمق معناسنه‌در : يقال تسنى الرجل اذارقى رقية و بر آدمى كوجله خوشنود ايلمك معناسنه‌در : يقال تسنى فلانا اذا ترضاه و اركك ديشى‌يه آشمق معناسنه‌در: يقال تسنى البعير الناقة اذا تسداها ليضربها (المسناة) ميمك ضمى و نونك تشديديله صو بندينه دينوركه سد تعبير اولنور يقال عقد و امسناة للماء اى عرما ترفيع معناسندن مأخوذدر (السانية) ادواتيله برابر اوله‌رق بيوك قوغه‌يه دينور و صو چكمك ايچون دولابه قوشيلان ناقه‌يه دينور (السنو) سينك فتحيله (والسناوة) سماحه وزننده دولابه قوشيلان ناقه ترلا صوارمق معناسنه در : يقال سنت السانية تسنوسنوا و سناوة اذا سقت‌الارض و آتشك شعله‌سى يوكسلمك معناسنه‌در : يقال سنت النار اذاعلا ضوء ها و شمشك چاقق معناسنه‌در : يقال سنا البرق اذا اضاء و قيودن صو چكمك معناسنه‌در : يقال القوم يسنون‌لانفسهم اذا استقوا و آچمق معناسنه‌در : يقال‌سنوت الباب اى فتحته (المسنوة والمسنية) ميملرك فتحيله سانيه‌ايله سقى اولنان ارضه دينور ثانيده واو يايه مقلوبدر (السناية) كتابه وزننده بر نسنه‌نك كوتريسنه دينور يقال اخذه بسنايته اى كله (السنة) سينك و نونك فتحيله يله دينوركه فارسيده سال ديرلر يقال مضت سنة اى عام شارح ديركه مؤلف بونى هاء بابنده دخى ذكر ايلدى زيرا بعضلر هائى و بعضلر يائى و بعضلر واوى اولمسنه ذاهبلردر هائى اولديغنه كوره اصلى سنه‌دركه جبهه وزننده‌در هاء حذف اولنمشدر زيراعربلر سنهت‌النخلة ديرلر خرما اغاجى اسكيوب اوزرندن زمان مرور ايلسه و يائى اولديغنه‌كوره سانيه ماده سندن مأخوذ اولوركه دولابله قيو چوره سنده دونه‌رك صو چكن ناقه‌يه دينور يل دخى دائر اولمغله اطلاق اولندى ياخود رفعت معناسندن مأخوذ در مخلوق اوزره دائر اولديغنه مبنى‌در و واوى اولديغنه‌كوره عنقريب مذكوردر (الاسنات) اكرام وزننده ناس قيتلغه اوغرامق معناسنه‌در زيرا قيتلغه‌سنه اطلاق اولنور يقال اسنتوا اذا اصابتهم الجدوبة فرق ايچون واو تايه منقلب اولدى (السنى) سينك فتحى و نونك سكونيله سنو كبى آچمق معناسنه‌در تقول سنيت الباب سنيا اذا فتحته پس واوى و يائى اولور (السنايا) سينك فتحى و قصر ايله شريف و رفيع الشان آدمه دينور و بو مفرددر يقال رجل سنايا اى شريف (اسنا) همزۀ مكسوره ايله‌كه صعيدده بر بلده در نون بابنده ذكر اولندى الواوى (السنة) فتحتينله يله دينور عام معناسنه جمعى سنون كلور سينك كسريله و سنوات كلور فتحاتله و سنهات كلور هايله نته‌كه آنفا مأخذلرى بيان اولندى و سنه قوراقلغه و قيتلغه

اطلاق اولنور يقال اسّابهم سيئة اى قصد وسط و قوزلق يره ديمور ارض تحده
معناسنه حص سنون كلور (الاستث) اثرام وزننده قيصه وقوز قصه دوغرت
معناسنه در يقال امسوا الى استنهم الحدود (القسانه) ميمه وزننده (السه)
قال وزننده يعنى اوله مده له الذات معناسنه در يقال ساده مساه وسنه الى الشعر ه
سنه (السواء) حراء وزننده شفقو وعشو سبه ويقال اول بيشه سويه
ايشنديشه (السا) عصا وزننده بو باغير سفكه ظهده ذكر اوسدى ذو ابو السا)
سببت قصى و الهمث مدنه اسمر تعلق وبلده معناسنه در قال الخارج ومنه الآية
[فانبذ اليهم على سواء] اى عدل من الحكم و وسط معناسنه در يقال شئ سواء
اى وسط بين الخير والشر معناسنه در يقال حزا سواء ولقى اى غير وحر طرف
يا زرور ومستوى معناسنه در يقال مكان سواء اى مستو وقوله سواء اى
مستو عرضه وطوله شارح ديركه سواء كلمسي فى الاصل مصدر در معناده وصف
وظرف ولهرق استعمال اولندى وسواء الجبل حاصل ذروه سنه اطلاق اولنور
يقال قعد فى سواء الجبل اى ذروته وسواء النهار معلومدر نقدم قصى الماعين
صحابيدر نقول قبيله سواء النهار فى منتصفه وبو موضع آبادر وبنده سحريه
طاهت ومنده بلاغه آيدر وسواء بن الحرث وسواء بن خالد صحابيلر در وسواء
مثل ومثبه معناسنه در جمعى اسواء كلور وسواسيه وسواسى وسواسوه كلور جمع
اولمرق قصى وتا بعلرندن كسريله شارح ديركه بونلر اولدقلر ومصدر وحرف
اسم جمع ونظريه ذهب ولديلر انتهى وكه اولوركه سواء كلمسي ايكى سـدمت
وسوادى فنصده وطب ايدر يعنى اسنواء معنى تحقيق وبين المجون ومنه
يقال سواء زيد وعمرو اى ذو سواء وزننده سواء كلمسي ذو سواء ايله مؤول اولمرق
مقدم خبر در نتكه عدل زيد وعمرو ديرلر ذو عدل معناسنه وولهندلر سواء
وعدل كلمه لريت مصدر يتريته ميىدر زيرا مصدرك ماهيته فعل معنوي دلي
وتر مكرو حه مذكور اوزره حذف وتمزيله موصوفيت اوزره جارى اوله
وتقول مررت برجل سواء والعدم كما سيدكر (ابنه السواء) ابنت بن ازده
بجود اوت اوجى نخهسنه اطلاق اولنور زيرا اى اوتجه لرده مستوى اولور
(السوى) سبحث كسرى وعى والمت قصريله بو برده سواء كبي عدل ووسط
وغير معناسنه در ورابر ومستوى معناسنه در سواء كبي ومنه يقال مررت برجل
سواء كما ذكر وسوى مكسر السين وسوى بالضم وسوى بالكسر والمد اى مستو وسوه
ونسخه شارح ديركه بو مصدريت اوزره منصوبلر در اسنواء هو وتقدمه
بيكمدر وصفت اوزره مرفوع اولورلركه مستو شويشده اولورلر كنبى
وقوله تعالى [لانخلفه نحن ولا انت مكانا سوى] الآية قرئ بالكسر والضم اى

معلم وتقديره ذا معلم يعني ميعادمز جمله‌يه معلوم اوله‌جق علامتله معلم اولان برمكان اولسونكه آنده بزم ساحرلرمز ايله جمع اوله‌سز شارح دبركه كويا كه جمله بيننده مستوى اولمش اولور وراغب مستوطرفاه عبارتيله تفسير ايلدى وكشاف منصفا بيننا وبينك عبارتيله بيـان ايلديكه ايكى طرفك مسافه سنه نصف ووسط اولان مكان اولوركه طرفينه بعد وقرب جهتيله متفاوت اولميه (الاستواء) افتعال وزننده ايكى نسنه برى برينه تماثل اولمق معناسنه دركه كيتده يا كيفيتده برابر اولمقدن عبارتدر يقال استويا اذا تماثلا واعتدال معناسنه‌دركه برطرفده تفاوت اولميوب مستقيم اولمقدن عبارتدر يقال استوى الشئ اذا اعتدل وبر آدمك جوانلغى كماله وارمق معناسنه دركه تمام يكيت اولمقدن عبارتدر ياخود قرق ياشنه واروب قرارنى بولمق معناسنه‌در : يقال استوى الرجل اذابلغ اشده اواربعين سنة وقوله تعالى [ثم استوى الى السماء] اى صعدا وعمد اليها وقصد اواقبل عليها اواستولى يعنى الى كلمه‌سيله صله‌لنورسه معانئ مذكوره به دلالت ايدر ايمدى معناى شريف بودركه حق جل وعلى ارضى خلق ايلدكدنصكره امرعا نيسى تسويۀ سماء خصوصنه صعود ايلدى ياخوار ادهٔ عليه‌سى آنك تسويه وتد بيرينه تعلق ايلدى ياخود ارالقده سائر تكوين تخلل ايلميوب طوغرى آنك تسويه وتنظيمنه قصد ومباشرت ايلدى ياخود آنك تسويه سنه توجه ايلدى ياخود اكا مستولى ومتصرف اولدى مؤلف بصائرده ديديكه استواء ماده‌سى الى ايله صله لنورسه برنسنه‌يه بالذات ياخود بالتدبير منتهى اولمق معناسنى اقتضا ايدر آيت مرقومه‌شق ثانيدندر وكشافك بيانه كوره مجاز بمرتبتين اوزره مرتب استعاره اولوروثم كلمه‌سى تراخى فى الرتبه معناسنه‌درانتهى وتقول العرب استوت به الارض اى هلك فيها بورادهباء على ياخود مع معناسنه دربونك مألى اصطلاحمزده خاكله يكسـان اولدى تعبيرنه اقربدر (التساوى) تفاعل وزننده بودخى برى برينه تماثل اولمق معناسنه دركه بس برابر اولمق تعبير اولنور يقال تساويا اذاتماثلا (التسوية) تفعله وزننده ايكى نسنه‌يى برى برينه برابر ايلمك معناسنه در تقول سويته‌به وسويت بينهما اذاعدلت وبرنسنه‌يى دوز وهموار ايلمك معناسنه دركه دوزلتمك تعبير اولنور ومنه يقـال سويت عليه الارض على المجهول اذاهلك فيها وبرشيئ طوغرلتمق معناسنه در : يقال سواه‌اذاجعله سويا (المساواة) مباهاة وزننده برنسنه‌يى برنسنه‌يه برابر لشدرمك معناسنه در تقول ساويته به وساويت بينهما بمعنى سويت وبرنسنه برنسنه‌يه كميتده ياكيفيتده معادل اولمق معناسنه در : يقال هو لايساوى شيئا اى لايعادله بومعنادن اصطلاحمزده شو برشيئ دكمز ايله تعبير اولنور

ولا هسك اسوای بر هیه دیرلر شوکت قیچ برقیجه‌یی دکر ایچندر وقولهم لا یسوی
شیئا بیر قدل بو معنی لغت قبیحه‌دن اللی اولوب ایدی راجعدر اکی و معنا له
واردر اولمدر (الاسواء) همزه‌نك کسریله ویاء وزنی آیره معنالی الاشتقاقدر
کورك اسوده بمعنی سوداده وبرنسنه‌یه ایوه وطوغری ایلی فانی وطولی ایلی
معناسنه‌دیر: یقال اسواه اذا جعله سویا وبرکمسه خلق وطبیعتده برابر ایلمك
معناسنه‌دیر: یقال اسوی فلان اذا کان خلقه وخلق والده سواء وحدالت معناسنه
مستعملدر یقال اسوی الرجل اذا احدث وحوال وانبال اولمق معناسنه‌در: یقال
اسوی الرجل الاخری والکری تماما فرحه سوقی معناسنه‌در: یقال اسوی
فی القراءة اذا اوعب شارح دیرکه وانوج معنا مهمول اولان سومدن متصرفدر
وبرنسنه‌یی غفلت سببیله ترك واسقاط ایلمك معناسنه‌در: یقال اسوی حرفا من
القرآن ای اسقط وترك واغفل (السواسی) سینك فتحیله سواء کلمه‌سنك
تثنیه‌سیدر جمعی اسواء کلور ایکیسی بنسی برابردر دیمکدر یقال هما سواءان ای
مثلان (السی) سینك کسریله ویاءك شدیله مثل ومساوی معناسنه تثنیه‌سی سیان
یقال هو سی لك ای مثلك وهما سیان ای مثلان جمعی اسواء کلور ویقال لست
امرءة لك بسی وماهن لك بسواء ای بمثل ولا امثال بولك اصلی سوی ایدی واو
یایه ابدال اولندی وسی دوز وهموار طرق برابر اسمنه دیرلر یقال مکان سی ای
مستوی یعنی طرفها فی المسافة ودوز اوبه اطلاق اولنور فلاة معناسنه ویرموضع
اسمدر وتقول العرب وقع فلان فی سی رأسه وفی سواء رأسه بفتح السین فی الاخیر وکسرها
ای حکمه من الخیر اوفی قدرما یغمر به رأسه اولی عدد شعره مؤلف بومثلی سی
ماده‌سنده وقع فی سن رأسه ای عدد شعره من الخیر اوفی شده واحتکم عبارتیله ده
ذکر ایتمدی شارح دیرکه مستفهمده ایکی وجهله محرردر فی سن رأسه عبارتنه
کوره کثیر وواسع معناسنه مستعمل اولان سی لفظندن مصوغدر لانهم یقولون
وجد فلان کلأ سیا ای کثیرا واسعا وفی سی رأسه وسواء رأسه عبارتنه کوره
برابر ومثل معناسندن مصوغدر خلاصه‌سی باشی برابر نعمه نعمت ووفا شامله‌یه
مثت وحده دلخواهی اوزره متصرف اولندی دیمکدر یاخود بردن باشنی بوز بدعت
قدر نعمت واسعه‌یه نائل اولندی دیمکدرکه مرادی نعمته مستغرق اولندی تعبیر
اولنور یاخود باشنك قیللری عددنجه مساوی نعمته فائز اولندی دیمکدرکه کثرتدن
کنایه‌در (لا سیما) سینك کسری ویاءنك تشدیدیله تصیبه‌که جاءنی القوم لا سیما زید
قولنده وقصدر لامثل زید کیبدر ... کلمه‌سی نحو وزائده‌در وما بعدنده‌کی زید لفظنك
رفعی جائزدر نعم مازید قولنده‌کی کبی وکاه اولورکه یاءی تخفیف ایدوب لا سیما دیرلر
ولاسی ذلك ولاسیما فلان ولاسیما فلان ولاسیما اذا فعلت کذا ولاسی من فعل کذا

دخی دیرلر شارح دیرکه لا کلمه‌سی نفی جنس ایچوندر سیّ کلمه‌سی اسمیدر وبو ترکیب
استثناء موقعنده مستعملدر یعنی مابعدنی ماقبلنه ترجیح ایچون مسوق اولمغله مساواتدن
تفضیله اخراج اولنمش کبی اولور آندن لسانمزده خصوصا ایله تعبیر اولنور مثلا تستحب
الصدقة فی شهر رمضان لاسیما فی العشر الاواخر دیدکده اعطاء صدقه نك عشرا واخرده
استحبابی آکد وافضل اولدیغی متبین اولور پس ماقبلنه مساواتدن مخرج اولور
بو تقدیرجه حرف نفیسز استعمال اولنمز ومابعدنده کلان اسمك اعرابنده جر ومطلقا
رفع ونکره اولورسه نصب حالاتی جائز درجر حالتنده ماء کلمه‌سی زائد اعتبار اولنوب
سی کلمه‌سی مابعدینه مضاف قلنور نته‌که ایما الاجلین قول شریفنده ماء زائده‌در ورفع
حالتنده ماء موصوله یاخود موصوفه اعتبار واسم مزبوره برمبتداء تقدیر اولنور مثلا لاسیما
یوم ترکیبی لامثل الذی هو یوم یاخود لامثل شیئ هو یوم تقدیرنده اولور ونصب
حالتنـده تمیزیت اوزره منصوبدر سائر تراکیب مسروده بوندن استنباط اولنور
وتفصیلی معنی اللبیبده مشروحدر (السوی) غنی وزننده دوز وطوغری نسنه‌یه
دینور وطرفینی مساوی مکانه دینور سی کبی یقال مکان سوی وسی ای مستو یعنی
طرفاه فی المسافة (التسوی) تفعل وزننده دوزلنمك وبرابرلنمك معنالرینه در ومنه
یقال تسوت به الارض ای هلك کمایقال استوت به الارض باء حرفی علی یاخود مع
معناسنه‌در (السویة) غنیه وزننده برابرلك استواء موقعنده مستعملدر یقال
هم علی سویة ای استواء بوراده سویه مقدر موصوفه وصفدر خصلة وقسمة وهیئت
کبی برمناسب موصوف مقدر در وسویه بارکیر سمرینه شـبیه برنسنه درکه اکا
جواری وفقراء مقوله سی راکب اولور علی قول تمام اوتنك قیتقلر یله طولمش
مندره دینور که دابه‌نك صرتنه پالان کبی وضع ایدوب اوزرینه بنرلر (ابوسویه)
صحابیدر وعبید بن سـویة بن سویة الانصاری که انصار دن برینك معتقیدر وعبد
الملك بن ابی سویه سهل بن خلیفه وحماد بن شاکر بن سویه که امام بخاریدن صحیح
بخاری راویسیدر محدثلردر (سیو یة) عمرویه وزننده اسامیدندر محمد بن علی
بن محمد بن سیویه المؤدب وعلی بن احمد بن محمد بن سیویه محدثلر در (السویة) سمیه
وزننده برخاتون آدیدر (السوی) عصا وزننده طوغری وقصد معناسنه درتقول
قصدت سواه ای قصدت قصده (السایة) تسویه ماده‌سندن فعله‌درکه اصلی سویه ایدی
طوغرلمش ودوزلنمش یوله دینور وبر آدمی فریفته ومفتون ایلمك ایچون تسویه وتنظیم
اولنمش سوزه اطلاق اولنور تقول ضرب لی سایة ای هیألی کلمة وسایه مکه قضاسنده
برقریه یاخود بین الحرمین بروادی اسمیدر (ساوه) عجمده برشهر معروفدر (السوی)
هدی وزننده سـواء کلمه سندن فعلی درحبلی وزننده ومنه قوله تعالی [من اصحاب
الصراط السوی] وهو فعلی من السـواء وعلی تلیین السوءی والابدال قول اوله

اوزره سهوی کمسنه که یعنی معناسنه در صفت اولور اولور (السهو) سهو وزننده (والسهو) عفو وزننده بر قاچ شی نقله یه کلکله ... دهنی ایسوب اونتمق معناسنه در . یقال سها فی الامر یسهو سهوا وسهوا اذا نسیه وغفل عنه وذهب قلبه الی غیره شارح دیرکه سهو له سهودن ... دن لین ... که سهو که اوزرینه عن مؤنثمشسدر (وکون العرب ...) غفلت قل ... سکوریا که آنده وصف قلب اولمشدر وسهو سکون ... وسهه تول ... سهوا رهوا ای سهوا لا مخاص ویقال مثل السهو والرهو ای لاتبع ... کثرت ووفرتدن نهایتنده قنم اولمز درجه ... ویسکون واقرانه معناسندن مأخوذ در وسهو سهل وملایم آنمه وایشه ... ویقال رجل سهو ... سهوای سهل وخوشکوار سهوه اطلاق اولنور یقال ... سهوای ... وبوانی وملایم ایکلک دوه یه دیور مؤنثی سهوه در یقال جمل سهل وناقة سهوه ای وطیء (السهوة) سهوه وزننده دوه رام وملایم ورهوب ... وثق معناسنه در . یقال سهو ... مساوة من الباب الخامس اذا کان سهوا (السهوة) ... قصبه سهوه مؤنثیدر که ذکر اولندی ... تعبیر اولنان ملایم ... دیور یقال قوس سهوة ای مؤاتیة ... دیور صخره معناسنه وصفه والوان ... ایکی وطه ... اولان کیلاره ... اوطه سنه دیورلر ... وصفه ... مغرفه سنه دیورکه اکا بعض حوائج وضع اولنور ... سکوجک حریه وخفسی ... اوطه یه دیور یاخود درت دیوار ... جانبه تخته ... دیورکه اوزرینه ... مفرقی ... وضع اولنور وکندوح ... که ... طرفنه دیوارلرده ... و ... تعبیر ایدکلری بوی ... مرتبی ... اولور تخته ... نی دیور واوطه نک ... سنه دیور ... جهاز اویه یاخود ... شکلنده اولان اوه دیور ... اوکنه ... دیور جعفری ... کلور سینک کسریه ... وموضع آدیدر (السهی) (والسهوان) سکران وزننده ... سهو ... آنمه دیور ... سکه ... اونوفن کمسه ... وسهوان وسهی سینک کسریله وضمیله وسهی سمی وزننده برموضع آدیدر (سهیه) سمیه وزننده ... بن سهیه فارس وشاعردر (الاسهاء) همزه نک فتحیله الوان معناسنه درکه کوناکون دیدکلری مفردی یوقدر (الاسهاء) همزه نک کسریله ... دیدکلری ذکر اولنان اوطه یاپمق معناسنه در یقال ... الرجل اذا بنی السهوة (السهواء) صحراء وزننده برقصرانک آدیدر . وکیجه نک بر ساعتنه دیور یقال مضت سهواء من اللیل ای ساعة (المساهاة) مباهاة

وزننده

وزننده الفت ومعاشرتده بك استقصا ايلميوب مسـامحه وملايمتله معامله ايلمك
معنا سـنه در : يقال ساهاه فی العشرة ای ترك الاستقصاء يعنی خالقه وساهله
(السهاء) سينك ضميله بنات نعش صغری ايچره بركوكب خفی اسميدر نته كه
قودماده سنده بيان اولندی اليائی (السية) سينك كسری ويای مخففه نك فتحيله
يايك ايكی باشـلرنده اولان اكری يره دينور كه كوشهٔ كمان تعبير اولنور جمعی
سيات كلور شارح ديركه بونك آخرنده اولان هاء واودن عوضدر عجبدركه مؤلف
بونی يائی علامتيله معلم ايلدی (لاسيما) سوی ماده سنده ذكر اولنـدی زيرا
واويدر مؤلف بونكله جوهری يه حرف انداز تعريض اولمشدر
(* فصل الشين المعجمة *) الواو (الشأو) شينك فتحی وهمزه نك سكونيله
سبق وتقدم ايلمك معنا سـنه در تقول شأوت القوم شأوا اذا سبقتهم وامد وغايت
معنا سـنه در : يقال بعيد الشأو ای الامد والغاية وناقه نك بولارينه دينور وقبغنه
دينور بعر الناقه معناسنه وقازيلان قيودن طپراق چكوب چقرمق معنا سنه در :
يقال شأوت من البئر شـأوا اذا نزعت منها التراب وقيودن چقان طپراغه ده اطلاق
اولنور يقال نزع من البئر شـأوا كثيرا ای ترابا وزنبيله دينور يقـال نقل التراب
بالشأو ای الزنبيل (المشأة) مسحاة وزننده بودخی زنبيله دينور قيودن آنكله
طپراق اخراج اولنـديغيچون (التشـائی) تفاعل وزننده ايرا قلشمق
معناسنه در : يقال تشاءی مابينهما اذا تباعد وتارمار اولمق معنا سنه در : يقال
تشاءی القوم اذا تفرقوا (المشاءاة) مباهاة وزننده بركمسه ايله مسابقه ايلمك
علی قول سبق ايلمك معناسنه در كه واحد ايچون اولور يقال شاءاه ای سابقه اوسبقه
(الاشتئاء) افتعال وزننده استماع معنا سـنه در : يقال اشتأی الرجل اذا استمع
وسبق ايلمك معنا سـنه در : يقال اشتأاه اذا سبقه الواوی (الشبو) شينك فتحی
وبانك سكونيله يوكسك اولمق معنا سنه در : يقال شبا الشیء شـبوا اذا علا وبكر
بوزلدقدنصكره يرينه كلوب روشن اولمق معنا سنه در : يقال شبا وجهه اذا اضاء
بعد تغير وات شاخلنمق معنا سنه در : يقال شبا الفرس اذا قام علی رجليه وآتش يالقمق
معناسنه در : يقال شبا النار اذا اوقدها (الشباة) حصاة وزننده هنوز طوغمش عقربه دينور
علی قول صاری عقربه دينور يقـال كانه شباة وهی العقرب ساعة تولد او عقرب
صفراء وديز كنه كريلور اولان كسكين اته دينور وشاخلنور اولان اته دينـور
وعقربك نشـترينه دينوركه آنكله چلار وهرشـيئك كسكين اوجنه وكنارينه
دينور يقـال كانه شباة السنان ای حده وشباة النعل آياق قابك برونلرينك اوجنه
دينور جمعی شبا كلور حصا كبی وشبوات كلور فتحاتله (الاشباه) همزه نك كسريله
ويرمك معناسنه در : يقال اشباه اذا اعطاه وبركمسه يی اسركيوب مهربانلق ايلمك

معناسنه‌در : يقال اللبانة اذا اشتد في الطلب و [illegible] رغبه وطلب [illegible]
معناسنه‌در : يقال شئ الرجل الامر اذا [illegible] وقع الفت معناسنه‌در [illegible]
[illegible] ورثى [illegible] اولمق الفت معناسنه‌در : يقال
[illegible] معناسنه [illegible]
[illegible] يقال شئ [illegible] وطوب [illegible]
[illegible] معناسنه‌در : يقال شئ [illegible]
[illegible] معناسنه‌در : يقال [illegible]
[illegible] (الشئ) [illegible] (والشى) [illegible]
[illegible] يقال رجل مشئ [illegible]
[illegible] (الشا) [illegible]
(الشوه) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (الشتاء) [illegible] (والشتاء) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (الشتاء) (والشتاء)
[illegible]
[illegible] (الشتوى) شينك فتحى [illegible] (والشتوى)
فتحيله اسم منسوبدر يقال مثال شتوى وشتوى اى منسوب الى الشتاء والشتوى
[illegible]
الشتوى والشتى اى مطر الشتاء (الشتو) شينك فتحيله [illegible] معناسنه‌در :
يقال شتا بالبلد يشتو شتوا اذا اقام به شتاء [illegible]
معناسنه‌در : يقال شتا القوم اذا اجدبوا في الشتاء [illegible]
معناسنه‌در : يقال [illegible] (التشتية) [illegible] والتشتى [illegible]
[illegible] معناسنه‌در : يقال شتى بالبلد وتشتى اذا اقام به شتاء
(الاشتاء) [illegible] معناسنه‌در :
يقال اشتى القوم اذا اجدبوا في الشتاء [illegible] معناسنه‌در : يقال اشتى القوم
اذا دخلوا في الشتاء (المشتى) [illegible]
[illegible] (المشتاة) [illegible]
معناسنه‌در : يقال شاتاه مشاتاة (الشتا) [illegible]

يره دينور ودره نك كوكسنه دينور الواوى (الشثا) ثاى مثلثه ايله حصاوزننده شثاء كبى دره نك كوكسنه دينور وبوشثا مصحفى دكلدر يقال نزلواشثاالوادى وشثاه اىصدره الواوى (الشجو) شينك فتحى وجيمك سكونيله برآدمى غمناك ايلمك معناسنه در : يقال شجاه شجوا اذا حزنه وطربناك ونشـا طمند ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال شجاه اذا طربه وناس ارالغنه شقاق واختلاف دوشورملك معناسـنه در : يقال شجى بينهم اذاشجر وشجو حاجت ومهمه يه دينور يقال له شجواى حاجة (الاشجـاء) همزه نك كسريله بودخى برآدمى محزون ايلمك ومنشرح وطر بناك ايلمك معنالرينه در يقـال اشجاه اذا طربه وبرآدمى مغلوب ومقهور ايلمك معناسنه در : يقال اشجاه اذاقهره وغلبه وبرآدمى برغم واند وهه اوغراتمق معنا سـنه در : يقـال اشجاه اذا اوقعه فىحزن (الشجا) عصا وزننده بوغزه طوران كبك مقوله سنه دينور يقـال نشب فى حلقه شجا وهو مااعترض فيه منعظم ونحوه وشجامصدراولور برآدمك بوغزينه برنسنه طورمق معناسنه در : يقال شجى بهشجا من الباب الرابع اذا اعترض فىحلقه شجىوبرآدمك بورحلوسى صاويلوب كتمك معنا سـنه در : يقال شجى به الغريم عنه اذاذهب (الشجى) غنى وزننده مشغول ومهموم آدمه دينور بعض اشعارده تشـديد يايله وارد اولدى يقال رجل شجى وشج اىمشغول (الشجواء) حمراء وزننده سلوكى صرب وكوچ صحرايه دينور يقال مفازةشجواء اى صعبة (الشجوجى) سفرجل وزنـنده ومد ايله لغتدر يك اوزون آدمه على قول كيكلرى ايرى اوله رق اوزون آدمه دينـور ياخود اوزون اياقلو يه ياخود بـدن يوقربسى اوزون وايا قـلرى قصه اولانه دينـور وايرى وتنو منـد آته دينور وصقصغان قوشـنه دينور مؤنثى شجوجاةدر وشجوجى وشجوجاة دائمى اسن يله دينور (شجا) عصاوزننده (وشجوه) ثمره وزننده ايكىوادىآديدر (التشاجى) تفاعل وزننده خاتون زوجنه اظهار حزن وملالتله تمنع ايلمك معناسـنه در : يقال تشاجت المرأة على زوجها اذا تمنعت وتحازنت (الشاجى) ابن سعد العشيرة در وشاجى ابن النمر الحضرمى جاهليدر (شجى) غنىّ وزننده (وشجيه) غنيـه وزننده ايكى موضعلردر الواوى (الشحو) محو وزننده اغز آچق معناسنهدر : يقال شحا الرجل شحوا اذا فتح فاه وآغز آچلق معناسنه يقال شحافوه اذا انفتح (الاشحـاء) همزه نك كسر يله بودخى اغز اچمق معنا سـنه در : يقال اشحى الرجل اذا فتح (الشحوة) خطوه وزننده ومرادفيدر كه آديمه دينور يقال بعيد الشحـوة اى الخطوة (التشحى) تفعل وزننده برآدمه زباندرازلقله آلابنده ويرمك معناسنه در : يقال تشحى عليه اذا

بعضا اسنانه دیه (الشواحی) الوزنی الجاری اه وصف اولور بعضی حیق
صوار. ای فاتحة افواهها معناسنه شاحیه در (الشحا) عصا وزننده کنفش
اسنانه دیبور یقال شئ شحا ای واسع و برسوه ایت آدیدر (الشحواء) حمراء
وزننده واسع قیویه دیبور یقال بئر شحواء ای واسعة الفم (الشحی) شحنت
قنی وزننده سکونیله شحو کلمه‌سنده لغتدر یقال شحی فاه شحا من الباب الرابع
لغة فی شحا شحوا الواوی (الشخا) خای معجمه ایله عصا وزننده چوراك
بره دیبور بعضه معناسنه الواوی (الشدو) عدو وزننده دوه سورمك
معناسنه در : یقال شدا الابل شدوا اذا ساقها وبعضا شعر اوقومق یعنی
ایرلق معناسنه در : یقال شدا الشعر اذا غنی به اوزام و موسیقیده بر بیت
ایرلق بیت اوقومق معناسنه در تغنیر ومواله ومعنی گبی یقال شد الرحل اذا
غنی به او بیتین بالغناء او بیتین بالغناء والادب والشادن حصه مند اولمق معناسنه
مستعملدر یقال شدا فلان اذا اخذ طرفا من الادب و بر نسنه جانبه قصد وتوجه
ایتمك معناسنه در : یقال شدا شدوه ای نحا نحوه و بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه بکزتمك
معناسنه در : یقال شدا فلانا فلانا اذا شبهه به وشد وچوق نسنه‌دن بر مقداره
دیبور یقال اخذ شدوا من المال ای قبلا منه (الشادی) شدو لفظندن اسم
فاعلدر (الشذا) عصا وزننده وجودده قلان قوت شبه‌سنه وحصه‌سنه دیبور
وهرسنه‌نك کسکین اولان کناریه واوجنه دیبور واسبکه دیبور یقال یوما
شذا شبه ای حر واوزنغه دیبور یقال احذه الشذی ای الحرب (الاشذاء)
همزه‌نك کسریله موسیقیده ماهر اصول آشنا خواننده اولمق معناسنه در : یقال
اشذی فلان اذا صار غنا مجیدا (شذوان) سحان وزننده بر موضعدر الواوی
(الشذو) شینك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله مسکه دیبور علی قول
رایحه سی چوق نونه دیبور ومصدر اولور برادی رنجیده ایلمك معناسنه در :
یقال شذاه یشذوه شذوا ای اذاه ومسك سورتمك معناسنه در : یقال شذا
الرجل اذا تطیب بمسك (الشذا) عصا وزننده برشجر اسمیدرکه اندن صوانی
اتخذ اوتنور واوزنغه دیبور یقال اخذه الشذا ای الجرب وطوزه دیبور ملح
معناسنه وربحه‌نك بك ایتیلکنه وتیزلکنه دیبور شارح دیرکه تیز رایحه ده دخی
استعمال اولنور و برکونه سفینه اسمیدر وایت سینکنه دیبور ذباب الکلب
معناسنه علی قول مطلقا سینکه دیبور ورنج واذی معناسنه در : تقول لقیت
منه الشذی ای الاذی وشذا بصره قضاسنده برقریه آدیدر احمد بن نصر الشذائی
المقرئ وابو الطیب محمد بن احمد الشذائی الکاتب اورادندر وشذا اغاج پاره‌لرینه
دیبور یقال شذا العود ای کسره شارح دیرکه شذاة مفردیدر (الشذاة)

حصاة وزننده بدنده قلان قوت بقيه سنه دينور واسكى و بيرك نسنه يه دينور بعض نسخه ده السئ الخلق عنوانده اولمغله بدخوى آدم ديمك اولور (الاشذاء) همزه نك كسريله برنسنه يى برطرف ايدوب الارغه قيلمق معناسنه در : يقال اشذاه عنه اذا نحاه واقصاه (التشذية) تأديه وزننده برنسنه يى تحصيل شعور ايدوب آخره افهام ايلمك معناسنه در : يقال شذى بالخير اذا علم به فافهمه (شاذى) اسمادندر يوسف بن ايوب بن شاذى سلطان صلاح الدين اسميدر كه كنديلرى واقاربى محدث اولمغله تحديث ايلديلر مشاراليه بادشاه ملكت مصر ايدى غزا وجهاد ايله مشهور صلحاء امتدن ومحدثيندن ايدى رحمة الله تعالى عليه ومحمد بن شاذى بخارى محدثدر اليائى (الشراء) شينك كسرى والفك مديله وقصريله برنسنه يى صاتون المق معناسنه در : يقال شراه يشريه شراء وشرى اذا ملكه بالبيع وصاتمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال شراه اذا باعه و برنسنه يى سرمك معناسنه در : يقال شرى اللحم والثوب والاقط اذا شررها و بركمسنه يى هزل وسخريه ايلمك على قول خوارليوب تذليل وارغام ايلمك معناسنه در : يقال شرى فلانا اذا سخر به اوارغمه وشراء نفس عسكرك اوكنه كچوب انلرك طرفندن مقاتله ايلمك ياخود قوى طرفندن سلطانه ياخود والى يه واروب انلرك امور ومصلحتلرنى عرض وتنظيم ايلمكدن عبارتدر يقال شرى بنفسه عن القوم اذا تقدم بين ايديهم فقاتل عنهم او الى السلطان فتكلم عنهم وشرا برادمى قورداشنى ديدكلرى كيجيكه اوغراتمق معناسنه در : يقال شرى الله فلانا اذا اصابه بعلة الشرى (الاشتراء) افتعال وزننده بودخى صاتوب المق وصاتمق معنالرينه در يقال اشتراه اذا ملكه بالبيع و يقال اشتراه اذا باعه ومطلقا برنسنه يى ترك ايدوب برآخر نسنه يه تمسك ايلمك معناسنه مستعملدر ثمنى ترك ايدوك ومثمنه رغبت وتمسك ايدن مشترى كبى و بوباب مقابله ايله استعمال اولنور ومنه قوله تعالى [اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى] الايه اى تركوا الهدا وتمسكوا بالضلالة يعنى بالقوه ايدى اسحصا للرنده اولان هدايى ترك ايدوب ضلالتى اختيار ايلديلر (الشرى) عصا وزننده قورداشنى ديدكلرى كيجيك زحمته دينور انسان بدننده اكثرى دفعة حادث اولور برمرضدر خرده خرده وقزل قزل سوزشلى بثره لردر وردى كيجه لر زياده ومشتد اولور سببى اسى بخاردركه بدنده دفعة ثوران ايدر يقال اصابه الشرى اى بثور صغار حمر حكاكة مكربة وشرى مصدر اولور ناس بيننده شر وفتنه شرارهلنمك معنا سنه يقال شرى الشر بينهم وشرى اذا استطار قوردا شنى اولمق معناسندن مأخوذ در وشمشك چاقمق معناسنه در : يقال شر البرق اذا لمع وخشمه كلمك معناسنه در :

يقال شرى الرجل اذا غضب واوفكه‌لنمك و يارلق ايتمك معناسنه‌در : يقال
شرى الرجل اذا لج وقورودانلق ايله اوغراشمق معناسنه‌در : يقال شرى جلده
اذا خرج عليه الشرى وآت قوشوب يوريمكده قوشمقده مبالغه واقدام ايلمك
معناسنه‌در : يقال شرى الفرس فى سيره اذا لج فيه (المشاراة) مفاعله
وزننده (والشراء) قتال وزننده ملاجه معناسنه‌در : يقال شاراه مشاراة
وشراء اذا لاجه وجادله معناسنه‌در : يقال هو يشاريه اى يجادله وبونك اصلى
يشارزه ايدى رأى تابه ايله منقلب اولدى (الشروى) جدوى وزننده مثل
وماننده معناسنه‌در : يقال هذه شرويه اى مثله (الانشراء) همزه‌نك كسريله
ودخى شمشكك يارلدامق معناسنه‌در : يقال انشرى البرق اذا لمع وطولدرمق
معناسنه‌در : يقال انشرى الحوض اذا امتلأ و برنسنه‌يى برطرفه ايكمك معناسنه‌در
يقال انشراه اذا ماله واماح بشملك طمورحقلرى اجوب يارلمق معناسنه‌در :
يقال انشرى الحمل اذا تخلفت عقيقته وبس جبه شورش الفاسيله برى برينه
دوشورمك معناسنه‌در : يقال انشرى بهم اذا اغرى (الاستشراء) بودخى
يارلق واوفكه‌لنمك ايلمك معناسنه‌در : يقال استشرى الرجل اذا لج و بوماده
عظيم اولمق معناسنه‌در : يقال استشرت الامور اذا تفاقمت وعظمت (الشراة)
عصاة وزننده خوارج طائفه‌سنه اطلاق اولنور لجاج وعناد معناسنه اولان شرى
ماده‌سندن مأخوذدر زيرا لج وعنادلرندن ناشى خروج ايتديلر بوخصه
شرينا انفسنا فى الطاعة ماده‌سندن مأخوذ دكلدر جوهرى اويله ديمكله
وهم ايلدى شارى مفرديدر شارح ديركه جوهرى وقوننده ائمه لغتدن اقتدا
ايلمشدر حتى ابن اثير ديديكه انلره شراة اطلاق دنيا مقابلى آخرت اشترا ايلدك
دعوالريه مبنيدر انتهى (الشرى) شينك فتحى وراءنك كسر ومديله قورداشنى يه
اوغرامش آدمه ديبور يقال رجل شرى اصابه الشرا (الشرى) غنى وزننده
شول آته ديبوركه اشوب يوريمكده فقط فائز اولنوب اقدام ومبالغه اوزره اوله
يقال فرس شرى اذا كان يلج فى سيره (الشرى) شينك فتحيله او جهل
قربوزيه ديبور على قول تكا كنه ديبور وجكردكدن يتشمش خرما اغاجنه ديبور
(الشرى) على وزننده (والشراة) حصاة وزننده مالك يعنى مواشى قسمنك
رذال وكمترينه ديبور يقال اخذ الشرى والشراة من ابله اى رذاله ومالك كزيده
ونفيسنه ديمكله ضد اولور يقال بقى عنده الشرى والشراة اى خيار ابله جوهرى
بونى شينك فتحى وراءنك سكونيله ضبط ايلمكله وهم ايلدى وشرى طاغه ديبور
وبوله ديبور طريق معناسنه وسلمى نام طاغده بريولك آديدر كه اوسلانى بلك
جوقدر ويجنده طى قبيله‌سى يوردنده برطاغك آديدر ونهامه‌ده برطاغ اسميدركه

برنجی جانورلری کثیردر وکبکب ایله نعمان بیننده بروادی اسمیدرکه عرفاته برمرحله‌دروشری ومدایله شراه ناحیه معناسنه‌در جمعی اشراه کلور (ذوالشری) عصا وزننده دوس قبیله سنه مخصوص برصنم آدیدر (الشریان) شینک فتحی وکسریله برشجر آدیدرکه اندن یای دوزیلور وشریان‌شرایین لفظندن مفرداولورکه بدنده اولان نبض طمرلرینه دینور عروق نابضه معناسنه‌در بین الاطباء عروق ضوارب تعبیر اولنور یقال انقطعت شراینه وهی العروق النابضة مترجم دیرکه کتب تشریحده مشروح اولدیغی اوزره شرایین بدنده نابض ومتحرک اولان طمرلردرکه سواکن واورده مقابلیدر اصلی یونانیده متحرک بالحیاة معناسنه اولان اورطا تعبیر ایتدکلری برقالین طمردرکه یسار قلب جهتندن نابتدر ایکی‌قسم‌اولور برقسمی بدنک نصف اعلاسنه وبرقسمی نصف اسفلنه متوجه وشعبهٔ کثیره ایله متشعب‌اولور (الشریة) غنیه وزننده طریقه واسلوب معناسنه در : یقال هو علی‌شریة حسنة ای طریقة وسرشت وطبیعت معناسنه در : یقال کریم الشریة ای الطبیعة ودائما قیز طوغورر اولان خاتونه دینور یقال امرأة شریة اذا کانت یلدن الاناث (المشتری) اسم‌فاعل بنیه سیله برقوش آدیدر وسیاره‌دن برکوکب معروف اسمیدرکه فلک سادسده مرکوزدر فارسیده برجیس دیرلر بهاء وسعادتی کویا که کندی ایچون اشتراء واختیار ایلمشدر (الاشریراء) اعشیشاب وزننده مضطرب اولمق معناسنه‌در : یقال اشروری‌الرجل اذا اضطرب (الشراء) سماء وزننده برطاغک آدیدر (شراه) قطام وزننده برموضع آدیدر (الشروان) فتحاتله که تثنیه‌در ایکی طاغه اطلاق اولنور (الشراة) حصاة وزننده دمشق ایله مدینه بیننده برموضع آدیدر علی بن مسلم واحمد بن محمود الشرویان المحدثان اورایه منسوبدر (شریان) سلمان وزننده بر وادی اسمیدر (التشری) تفعل وزننده پراکنده اولمق معناسنه‌در : یقال تشری الشیء اذا تفرق (الشرو) شینک فتحی وکسریله باله دینور عسل معناسنه الواوی (الشزو) شینک فتحی وزای معجمه‌نک سکونیله مرتفع اولمق معناسنه‌در : یقال شزا الشیء شزوا اذا ارتفع الواوی (الشصوّ) علوّ وزننده کوز بلرمک معناسنه‌در : یقال شصا بصره شصوا اذا شخص وبلود یوکسلمک معناسنه‌در : یقال شصا السحاب اذا ارتفع وقربه کرکی کبی طولمغله بجاقلری یوقری قالقمق معناسنه‌در : یقال شصت القربة اذا ملئت ماء فارتفعت قوائمها (الاشصاء) همزه‌نک کسریله کوزی بلرتمک معناسنه‌در : یقال اشصی بصره اذا اشخصه (الشاصلی) باقلی وزننده لام بابنده ذکر اولندی جوهری وهمنه مبنی بوراده ثبت ایلدی (الشصو) حشو وزننده قاتیلق شدت معناسنه‌در : یقال به شصو

ای شدت البقل (الشخیّ) شـینك ضمه سیله وزنده میت شیشوب اگری
و ایگری بوقری دیکلمك معناسنه‌در : یقال شخی المیت و شخا شخو من الباب
الرابع و الاول اذا ارتفعت یداه و رجلاه الیقل (شظأة) حصاة وزنده مصدرده
بر مرّه آیدر جوهری و همدن مثلی همزه رسم ایلدی شارح دیرکه صکمده
همزه موجوددر (الشظیّ) غنی وزنده تولادن اوقت تعبیر اولنان قطعه‌یه
دیور ذراعه متصله عظم شظیان کلور شینك کسریله (الانشظاء) انفعال
وزنده منشعب اولمق معناسنه‌در : یقال انشظی منه الشیء اذا انشعب (الشظیة)
شمعه وزنده قربنك دریسی بوروب اتی طاشمق معناسنه‌در تقول شظیا الخروز
ای سحقته ودرقنا لحمه و نفیص ایلمك معناسنه‌در تقول شظیا الطعام اذا ازرأته
(الشظی) شـینك ضمه‌ سیله غنی وزنده و صاددیدرکه میتك اگری و ایگری
بوقری دیکلمك معناسنه‌در : یقال شظی المیت شظیا من الباب الرابع یعنی شخی
الواوی (الشظو) حظو وزنده جانب و ناحیه معناسنه‌در : یقال قعد شظو
الوادی ای جانبه و ناحیته الیقل (الشظا) ظذی مقصوراله عصا وزنده بدنده
دیره یاپشق کمكلو فوقه یاپشق یاحود اتصکه یاپشق اولان اصفردق کبکه دیور
یاحود اتصکه‌ده اولان خرده سکیرلره دیور و شظا القوم برقومك اتباعندن و عهد
واماله عسکره دن تحیل ولاحق اولنلرندن عبارتدر یقال هم شـظا القوم ای
اتباعهم و الدخلاء علیهم و ترلاده آقدرمه اوزره اولان تکرار آقدرمه‌یه دیور
تیماهینه واریجه‌که بر دونم سوردکدنصکره اوزریه تکرار بر دونم قطعسدن
عبارتدر و مصدر اولور بدنده سکیر جنلامق معناسنه‌در : یقال شظی عصبه شظا
من الباب الرابع اذا انشق و شظف بر طاغك آدیدر و شظا دیدکلری ذکر اولنان کمك
جنلاوب یارلمق معناسنه‌در : یقال شظی الفرس شظی من الباب المزبور اذا دق
شظاه (التشظی) تفعل وزنده سکیر جنلاوب نصمه نصمه اولمق معناسنه‌در :
یقال تشظی العصب اذا انشق و انالح پرمقوب قیمق قیمق اولمق معناسنه‌در :
یقال تشظی العود اذا تطایر شظایا (الشظیة) غنیه وزنده پاره دیور قوس
معناسنه و اغاجك کبکنه دیور و مطلقا بر نسـنه‌دن قوپمش پارچه‌یه دیور اذج
قیمقی کبی جمعی شظایا و شظی کلور غنی وزنده و طاغدن قوپوب آیریلان پارچه‌یه
دیور یقال سقطة شظیة من الجبل ای فندرة (الشظیة) شـینك و ظانك
کسریله بو دخی طاغدن آیریلان پارچه‌یه دیور (الاشظاء) همزه‌نك کسریله
بر آدمك شظا دیدکلری ذکر اولنان کبکنه اورمق معناسنه‌در : یقال اشظاه اذا
اصاب شظاه (والشظا) عصا وزنده بر معروف دوه آدیدر (الشظیة)
قعله وزنده طاغتمق معناسنه‌در : یقال شظاه اذا فرقه (شظیّ) غنی وزنده

بر موضع آدیدر (الشظیّ) صلی وزننده میت شیشوب اللری و ایاقلری بوقری دیکیلمك معناسنه‌در : یقال شظی المیت شظیا من الباب الرابع بمعنی شصی (الشنظاة) شینك فتحیله طاغك کنکره شکلنده اولان تپه‌سنه دینور الواوی (الاشعاء) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی اهتمام ایلمك معناسنه‌در : یقال اشعی به اذا اهتم و شبخون عسکرینی‌که چاپول تعبیراولنور دشمن اوزره هرطرفدن حواله ایلمك معناسنه‌در : یقال اشعی القوم الغارة اذا اشعلوها یعنی بثوها و فرقوها (الشعواء) حمراء وزننده دشمن اوزره هرطرفدن حواله اولوب هجوم ایدن چاپوله دینور یقال غارة شعواء ای متفرقة و داللری هر طرفه طاغنق اغاجه دینور یقال شجرة شعواء ای منتشرة الاغصان و بر ناقه اسمیدر (الشاعی) ایراق نسنه‌یه دینور یقال مکان شاع ای بعید و مقسوم و محدود اولمیان حصه‌یه دینور یقال نصیب شاع ای شایع (الشواعی) شاعیه‌نك جمعیدرکه پراکنده‌یه دینور یقال جاءت الخیل شواعی ای متفرقة (الشعو) شینك فتحیله قیل اوربرمك معناسنه در : یقال شعاشعره شعوا اذا انتفش (الشعی) هدی وزننده طاغنق صاچ بلوکلرینه دینور مفردی شعوه در (الشعوانة) شینك فتحیله پریشان صاچدن قولغه طوغری صاقان بلوکنه دینور و بر خاتون آدیدر (شعیا) یحیا وزننده سعی ماده سنده ذکر اولندیکه بر پیغمبر عالیشان آدیدر (شعیه) حمزه وزننده یاخود سمیه وزننده بنت حبیب یاخود بنت حبیس‌درکه رواة حدیث سلسله‌سندندر وسمیه وزننده بنت الجلندی‌درکه پدرندن اولدخی انس حضرتلرندن روایت حدیث ایلدیلر الواوی (الشغا) غین معجمه ایله عصا وزننده دیشلرك اختلافنه دینورکه کیمی اوزون کیمی قصه وکیمی ایچروبه باتیق وکیمی طشره‌یه چقق اولمسندن عبارتدر یقال فی اسنانه شغا وهواختلاف نبتتها بالطول و القصر و الدخول والخروج (وشغا وشغو) علو وزننده مصدر اولور دیشلر نظامسز اولمق معناسنه یقال شغت سنه و شغیت شغوا و شغا من الباب الاول والرابع اذا اختلف نبتتها و شغا اسم اولور طمله طمله ایشه‌مکه دینور تقطیر بول معناسنه نته‌که شغیه دخی بو معنایه در تمره وزننده (الشغیا و الشغوا) حمرا وزننده نظامسز اولان دیشلره دینور یقال سنّ شغیا و شغوا ای مختلفة النبتة و شغواء طوشنجل قوشنه دینور اوست منقاری آلتنده اوزون اولدیغیچون (التشغیة) تفعله وزننده طمله طمله و آزجه آزجه ایشه‌مك معناسنه‌در و کاهی بوعلتدن ناشی اولور یقال شغی الرجل اذا بال تقطیرا (الاشغا) همزه‌نك کسریله بر خصوصده ناسه مخالفت ایلمك معناسنه‌در : یقال اشغوابه اذاخالفوا الناس فی امره الیائی (الشفا) کسا وزننده دوا و علاج معناسنه در تسمیه بالمصدردر جمعی اشفیه وجمع الجمعی

انساني كلور يقال فيه شفه اي دواء مؤلفك بصائرده بيانه كوره بو معناده شفى
مصوغه ايله كنار معناسنه اولان شفا ماده سندن مأخوذدركه جانب وساحت
كنارينه وارمق معناسنه اولوب بعده مالتنده مستعمل اولمشدر و شفا حسته دن
بر مقدار معناسنه در : يقال شفه الله من مرضه بقضيه شفه اي براز شفا ويره كه
حسته ده ساكن معناسنه كلور يقال شفى الارض على الجمهور الا برا و شفا حسته
ايچون باقيت الحلك معناسنه در : يقال شفاه اذا طلب له الشفاء وكونش باتمق
معناسنه در : يقال شفت الشمس اذا غربت و شفا اسمي مصدر در (الاشفاء)
همزه نك كسريله بو دخی حسته ايچون شفا الحلك معناسنه در : يقال اشفاه اذا
طلب له الشفاء و بر نسنه يه يقين اولمق معناسنه در كنار معناسنه اولان شفا
لفظندن اولمغله كويا كه اول نسنه نك كنارينه جانب آكا حواله اولور يقال اشفى
عليه اذا اشرف و حسته يه شفا ويرمك نسنه ويرمك معناسنه در : يقال اشفى
الشيء المريض اذا اعطاه يستشفيه (الشفا) عصا وزننده و دخی كونش باتمق
معناسنه در : يقال شفيت الشمس شفا من الباب الرابع اذا غربت و شفا شيء قليله
ديرلر يقال ما بقي منه الا شفا اي قليل و هلالك عند الغروب حبل كي بقيه سنه
ديرلر و همزه نك فتحه و كسريله ديرلر يقال ما بقي من الشيء الا شفا اي حرف
(الاشتفاء) افتعال وزننده شفا بولمق معناسنه در : يقال اشتفى كذا اذا نال به
الشفاء (التشفي) تفعل وزننده بو دخی شفا بولمق معناسنه در : يقال تشفى بكذا
يعني اشتفى و غيظي اولان كسنه دن اخذ انتقام ايلمكله يوركي صوغومق معناسنه
مستعملدر : يقال تشفى من غيظه اذا برئ منه (الاشفى) همزه نك فتحيله
و يلمق اسميدر (الاشفى) همزه نك كسري والفك قصريله نسنه دلهجك آلته
ديرلر يقال ثقبه بالاشفى اي المثقب و بابوشجيلر آلاتندن بيز تعبير اولنان آلته
ديرلر و بو مذكردر مؤنث دخی اولور يقال خرزه بالاشفى اي المراد الواوي
(الشفو) عفو وزننده كونش غروبه يقلشوب صاتمق معناسنه در : يقال شفت
الشمس تشفو شفوا اذا قاربت الغروب و يكى آي طوغمق معناسنه در : يقال شفا
الهلال اذا طلع و بر نسنه ظاهر و عيان اولمق معناسنه در : يقال شفا الشخص
اذا ظهر و هبنم بن شفعه كه عم وزننده در يعني ابن شفي دركه عمى وزننده در
محدثدر ولي بعض محدثين رضا و بعضي سمي وزننده رسم و ضبط ايلمشلر لحن
ايتمشلر و شفي بن ماتع كه سمي وزننده بو دخی محدثدر (الشفه) فتحتينله دوداغه
ديرلر و حت فصلي واو ياخود ها در يعني اصلي شفو ياخود شفهه در نته كه ها
بابنده ذكر اولندي الواوي (الشفا) قافله عصا وزننده و وفا وزننده شدت
و عسرت معناسنه در : يقال هوف شقا و شقاء اي شدة وعسرة مؤلفك بصائرده

بيانه

بیانه کوره شقا سعادت مقابلیدرکه بدبختلك دیمکدر شدت و عسرت و محنت معنای لازمیدر (الشقاوة) سماحه وزننده (و الشقا) عصا وزننده (والشقا) بقا وزننده (والشقوة) شینك فتحی وکسریله بدبخت اولمق معناسنه‌در: یقال شقی الرجل شقاوة وشقا و شقا و شقوة من الباب الرابع ضد سعد و بو معناده متعدی اولور یقال شقاه الله تعالی (الاشقا) همزه‌نك کسریله بو دخی مدبر و بدبخت ایلمك معناسنه‌در : یقال اشقاه الله ضد اسعده و صاج و صقال طرامق معناسنه‌در: یقال اشقی الرجل اذا سرح بالمشقا (المشقا) میمك کسریله طراغه دینور مشط معناسنه مهموزده لغتدر (المشاقاة) مباهاة وزننده برکمسه ایله جنك مقوله‌سی شدتلو ایشه دورشمك معناسنه‌در : یقال شاقاه اذا عالجه فی الحرب ونحوها وباب مغالبه‌ده استعمال اولنورکه برتعب ومحنتلو ایشه دورشوب زحمتنه تحمل ایلمك بابنده یارشمق معناسنه‌در : یقال شاقاه ای غالبه فی الشقاء فشقاه یشقوه ای غلبه (الشاقی) هوایه طوغری اوزون اولوب دیك بوقری یالم اولان طاغه دینورکه صعودی قابل اولمیه جمعی شواقی کلور الواوی (الشکوی) شینك فتحی والفك قصریله وتنوینله ده جائزدر (والشکاة) شینك کسریله (والشکاوة) شینك فتحیله (والشکیة) عنیه وزننده (والشکایة) حکایه وزننده برکمسه ضعف حالنی اخبار ایلمك معناسنه در : یقال شکا امره الی الله یشکو شکوی وشکاة وشکاوة وشکیة وشکایة اذا اخبره بضعف حاله و یقال شکا فلانا عنه اذا اخبره بسوء فعله به مؤلفك بصائرده بیانه کونه بوماده نك اصلی ذکری آتی شکوه دیدکلری صوقابنك اغزنی اچمق معناسنه اولمغله اظهار بث وحزن واخبار ضعف وحال معناسنده مستعاردر (التشکی) تفعل وزننده بودخی شکایت ایلمك معناسنه در : یقال تشکی الیه بمعنی شکا و یابق ایلمك ایچون شکوه دیدکلری طلوم ایدنمك معناسنه در : یقال تشکت المرأة اذا اتخذت الشکوة لمخض اللبن (الاشتکاء) افتعال وزننده تشکی معنالرینه در (التشاکی) تفاعل وزننده بری برینه حاللرندن شکایت ایلمك معناسنه در : یقال تشاکوا اذا شکی بعضهم الی بعض (الشکو) شینك فتحیله (والشکوی) حلوی وزننده (والشکواء) مدایله (والشکاة) حصاة وزننده (والشکاء) عطاء وزننده خسته لکه دینور مرض معناسنه وشکو وشکاة وشکوی مصدر اولور برآدمی مرض دردناك ایلمك معناسنه یقال شکاه المرض شکوا وشکاة وشکوی (الشکی) غنی وزننده شکایت اولنسان درد ومرض وعارضه‌یه دینور یقال شکیة کذا ای مشکوه ودردناك اولانه دینور یقال هو شکی ای موجع وبرمقدارجه خسته و بیزاج اولانه دینور یقال هو شکی اذا کان مرض اقل مرض واهونه

(الشاكى) وادى وزننده يراغ اولانه ديور واوسلاحه ديور وشاكى السلاح آلات واسلحه سى حدتلو وشوكتلو آدمه ديوركه الشائك يرافنو تقدير اولنور مؤلف وبى شوك ماده سنده ذكر ايتمشدركه مقلوبدر (الاشكاء) همزه نك كسريله برآدمى برنسنه دن شكايت ايدر قلمق معناسنه در : يقال اشكى فلان اذا وجده شاكيا و برآدمك شكايت ايتديكى كمسه دن اول آدمك خشنود اوله جق نسنه سنى اخذ ورد ايلمك معناسنه در مثل مغصوبى ورد وتقاضى آلمق كبى يقال اشكاه فلان من فلان اذا اخذ له منه مايرضيه و برآدمك زعم شكايتنى ديانه قلمق معناسنه در : يقال اشكى فلان اذا ازال شكايته و برآدمك شكايتنى ازاله قلمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اشكاه فلان اذا ازال شكايته وايهام معناسنه مستعملدر يقال هو يشكى كذا على المجهول اى يتهم به (الشكوة) حظوة وزننده تويسز ميشيندن ياخود كوندن اولان طلومه ديوركه صو وسود قورلر جمعى شكوات كلور قصبه وشكاء كلور شينك كسريله (التشكية) تذكيه وزننده يايق ايتمك ايچون شكوه ايدنمك معناسنه در : يقال شكت المرأة اذا اتخذت الشكوة لمخض اللبن و بركسه نك ماده شكايتى اولان كيفيتدن فراغيله تطييب وخوشدل ايتمك معناسنه در : يقال شكى شاكيه اذا كف عنه وطيب نفسه (الشكو) حطو وزننده كوچك جثه لو اركك دوه يه ديور و بر بطن بطن بنت آديدر (المشكاة) مصباح وزننده ايچنه چراغ وضع ايتمك ايچون ديوارده اولان ديمسز باجه يى وحجره يه ديور يقال كانه مصباح فى مشكاة وهى كوة غير نافذة (الشكى) شينك ضمى وكافك تشديديله لجام صره ديورشكك ماده سنده ذكر اوليندى جوهرى بلك ورادده ذكرى وهمندن ناشيدر (شكى) حتى وزننده ارمينيه ده برقريه در المنى اعلا لجاملر و بوسنلر جقار ايمش (الشكى) شينك فتحى وكافك سكونيله شكوه ماده سنده تفسيدر يقال شكيت اليه بمعنى شكوت (الشكية) رميه وزننده خبيه معناسنه در : يقال خبيت منه شكية اى خبية انطوى (الشلو) شينك كسريله عضو معناسنه در : يقال قطع شلوا منه اى عضوا و برنسنه نك جسد وكالبدينه ديور وشول دريسى يوزلمش مذبوحه ديوركه اتنك برمقدارى اكل اولنوب بقيه سى قالمش اوله جمعى اشلاء كلور (الشلا) عصا وزننده بودخى برنسنه نك جسدينه ديور (الاشلاء) همزه نك كسريله يانته كتورمك ايچون دابه يه يم طوربه سى كوسترمك معناسنه در : يقال اشلى دابته اذا اراها المخلاة لتأتيه وصاغمق ايچون حيوانى چاغرمق معناسنه در : يقال اشلى الناقة اذا دعاها لتحلب (الاستشلاء) طارلمق معناسنه در : يقال استشلى الرجل اذا غضب وكندويى بر مضيقه دن اهلاكدن تخليص ايچون برآدمى يانته چاغرمق معناسنه در : يقال استشلى غيره

اذا دعاه لينجيه من ضيق اوهلاك وقورترمق معناسنه در : يقال استشلاه اذا استنقذه (الاشتلاء) افتعال وزننده بودخی بر مضايقه دن استخلاص ايچون بر آدمی چاغرمق معناسنه در : يقال اشتلاه اذا دعاه لينجيه من ضيق او هلاك (المشلی) معظم وزننده وجودی چلمسز آدمه دينور يقال رجل مشلی ای قضيف (الشلو) شينك فتحی ولامك سكونيله سير ايلمك معناسنه در : يقال شلا الرجل شلوا اذا سار و برنسنه يی يوقری قالدرمق معناسنه در : يقال شلا شيئا اذا رفعه (الشلية) بقيه وزننده ات پارچه سنه دينور اطعمه شلية من اللحم ای قدرة ومال بقيه سنه دينور يقال شلية من المال ای بقية (الاشلاء) همزه نك فتحيله شلو كلمه سنك جمعيدركه عضو معناسنه در واشلاء اللجام آت او يانك باشلق وديزكين قايشلرينه دينور يقال قام باشلاء اللجام ای سيوره علی قول شول كملره دينوركه زمان وافردنبری قوللنلمغله دموری آشنوب يوقلمش اوله الواوی (الشمو) علو وزننده برآدمك امر وشانی عالی اولمق معناسنه در يقال شما الرجل يشمو شموا اذا علا امره (الشما) عصا وزننده شمع معناسنه در مومه دينور اليائی (شانيا) قصريله كوفه ده برناحيه آديدر (الشوانی) باب همزه ده ذكر اولندی الواوی (شنوه) شينك فتحی ونونك ضمی وواوك تشديديله شنؤه لفظنده لغتدركه بر قبيله آديدر نسبتنده شنوی دينور عربی وزننده (المشنو) مدعو وزننده (والمشنی) مرمی وزننده مشنو معناسنه دركه مبغوض ديمكدر نته كه باب همزه ده ذكر اولندی اليائی (الشی) شينك فتحی و يانك تشديديله اتی كباب و بريان ايلمك معناسنه در : يقال شوی اللحم يشويه شيا اذا جعله شواء وصو يی اصتمق معناسنه در : يقال شوی الماء اذا اسخنه (الاشتواء) افتعال وزننده (والانشواء) انفعال وزننده ات بريان اولمق معناسنه در : يقال شوی اللحم فاشتوی وانشوی (الشواء) شينك كسری وضميله (والشوی) غنی وزننده كبابه و بريانه دينور (التشويه) تفعله وزننده بر آدمه كبابلق و بريانلق ات و يرمك معناسنه در : يقال شواهم اذا اعطاهم لحما يشوون منه و بر آدمك اوله جك يری اولميان عضو ينه اورمق معناسنه در : يقال شواه اذا اصاب شواه لامقتله و بر آدمه بريان يدرمك معناسنه در : يقال شواهم اذا اطعمهم الشواء (الاشواء) همزه نك كسريله بودخی برآدمه كبابلق و بريانلق ات و يرمك معناسنه در : يقال اشواهم اذا اعطا لحما يشوون منه وتازه بغدای سنبله سی فريك اولوب اوتمكه كلمك معناسنه در : يقال اشوی القمح اذا افرك وصلح ان يشوی واوله جك اولميان عضوه اورمق معناسنه در : يقال اشواه اذا اصاب شواه لامقتله واكل اولنان طعامدن بقيه

اليوموق معناسنه در : يقال اشوى الرجل اذا ابقى من عشائه بقية ومطلقا غيرى
كسب واحراز ايلمك معناسنه در : يقال اشوى الرجل اذا اقتنى رذال المال و ر
آدمه برشى يدرمك معناسنه در : يقال اشويتهم اذا اطعمتهم شواء وحرمت غيرى
مشروب قورب صعه يوز طوتمق معناسنه در : يقال اشوى السمك اذا اسعر
يبوس (الشواية) ثمامه وزننده كبابلق و بر وجه قصلش اته ديرلر (الشوى)
عصا وزننده قحجم مسمقه ديرلر يقال هو شوى اى هين حقير ومطلقا اونجسه
ونكره يه ديرلر والقره والجمره والاطراف معناسنه ديرلر ومنه كاسه سنه ديرلر
يقال اصاب شواه اى قحف رأسه و بدنده مقتل اولميان عضوه ديرلركه اوزرلرنده
ساحى هلاك اولمز ايلان عضولرن عبارتدر يقال اصاب شواه وهو ماكان غير مقتل
(الشوى) مهمل ضمه مهدى وزننده شوى رحمه ديرلركه كندنسنه اشلان
طاش طوقنيوب خطا ايلش اوله (الشــواية) شينك حركات ثلاثيله هلاك
اولش قومك باقى قالان بقيه سنه ديرلر جمعى شوايا كلور وشواية الابل وشواية الغنم
ومشوقيومت كوتوركنز اولاسه ديرلر وشواية الخبز اتمكك قرصنه ديرلر (الشوية)
غنيه وزننده بودخى هلاك اولمش قومك باقى قالان بقيه ديرلر (الشوى) غنى
وزننده (والشية) عده وزننده قيوه ديرلر شاه معناسنه (الشــوى)
قيون صاحبنه ديرلر (الشوية) قوز بحش دانه ديرلر يقال سعفة شاوية اى
يابسة (الشي) (والشـوى) عمى وزنلرنده عمى وعوى كلمه لرينه اتباع
اولورلركه برشى عاجز ديمك اولنور يقال هو عمى شى وعوى وشوى و يقال ماعيه
وماشيه وماشواه فى التعجب ويقال جاء بعى والشى كل ذلك اتباع (الشاة)
عوزنه اطلاق اولنور وفلكده برقاچ حريده كواكبه ديرلركه فرحه ايله جدى
بيننده واقعلردر و بيان اوكوز بك اركنكنه ديرلر (الشى) شينك فتحيله
بروسعدر (الشيان) شينك فتحى و يانك تشديديله ايكى قرداش قانى ديدكلرى
داروبه ديرلر ودوز انديش آدمه ديرلر يقــال رجل شيان اى بعيــد النظر
(الشوث) شينك فتحيله رونده وجابك نفقه يه ديرلر بو (الشهوة) شينك
فتحيله برنسنه يى سووب اكا ميل ورغبت ايتمك معناسنه در : يقال شهيه وشهاه
وشهوة من الباب الرابع والاول اذا احبه ورغب فيه (الاشتهاء) افتعال وزننده
(والتشهى) تفعل وزننده بونلرده شهوة معناسنه در : يقال اشتهاه وتشهاه
يعنى شهيه وتشهى بركسه دن برنسنه يى پياپى آرزو وطلب ايلمك معناسنه در
يقال تشهى على فلان كذا اذا اقترح شهوة بعد شهوة (الشهى) غنى وزننده
(والشهوان) عطشان وزننده (والشهوانى) يانى نسبتله شديد الشهوه
آدمه ديرلر مؤنثى شهوى در سكرى كبى جمعى شهاوى كلور سكارى وزننده

(الاشهاء) همزه نك كسريله بر آدمه ارزو ايتديكنى وبر ملك معنا سنه در : يقال اشهاه اذا اعطاه مايشتهيه و بر نسنه به كوز دكورمك معنا سنه يقال اشهاه اذا اصابه بعين (شاهى البصر) حديد النظر آدمه دينور يقال رجل شاهى البصراى حديده (موسى شهوات) برشاعرمعروفدر (المشاهاة) مباهاة وزننده برنسنه‌يه بكزه‌مك معناسنه‌در : يقال شاهاه اذا شابهه الباثى (شباء) كساء وزننده بخارا قصاسنده برقريه‌در ابونعيم عبد الصمد بن على الشبائى كه فقهادندر اورادندر بونده قياس اولان شيوى اولمقدر شارح ديركه مقصور اوليدى قياس اوليجه ايدى والله اعلم

(* فصل الصا *) اليائى (الصئى) صادك حركات ثلاثى وبانك تشديديله قوش ياوريسى وفاره وحيه وهره ويربوع مقوله‌سى جانورسسلنمك واوتمك معناسنه‌در : يقال صأى الفرخ صئيا من البـاب الثالث اذاصاح ومنه يقال جاء بماصأى وصمت اى بالمال الناطق والصامت (الاصأاء) اعطاء وزننده ذكراولنان جانورمقوله‌سنى سسلندرمك معناسـنه در تقول اصأيته اذاصوتته (الصأاة) حصاة وزننده (والصاءة) ساعه وزننده ولد طوغدقده صوك تعبير اولنان دغارجقده اولان مردار صويه دينور الواوى (الصبوة) حبوه وزننده دلى قانلولغه دينوركه اول هنكامده باشده‌اولان هوا وهوس وجاهللق ولهو ولعب ومستلك شيوه سندن عبارتدر يقال به صبوة اى جهلة الفتوة (الصبو) صادك فتحى وبانك سكونيله (والصبو) علو وزننده (والصبا) رضا وزننده (والصباء) عطاء وزننده دلوقانلولق هوا وهوسنه ميل ايلمك معناسنه در : يقال صبا الرجل يصبو صبوا وصبوا وصبا وصباء اذامال الى جهلة الفتوة (الصبى) غنى وزننده هنوزسوددن كسلمامش اوغلانه دينور يقال معه‌صبى وهو من لم يفطم بعد وكوزك ببكنه اطلاق اولنور وقولق يومشغنك آلتى يانده اولان كيكه دينور وقلجك اغزنه دينور على قول اغز ينك اورتاسنده سوه لن تومسكه دينور واياغك اوجنه دينور يقال به وجع فى صبى قدمه اى رأس قدمه وچكه كيكلر ينك اوجلر ينه دينور جمعى اصبيه كلور واصبى كلور وصبوه كلور صـادك كسريله وصبيه كلور صادك فتحى وبانك سكونيله وصبيه كلورصادك كسريله وصبوان وصبيان كلور صادلرك كسرى وضميله (الصباء) سخاء وزننده برآدم چوجقلق ايلمك معناسـنه‌در : يقال صبى الرجل صباء من الباب الرابع اذافعل فعل الصبى وعاشق وآشفته اولمق معناسنه‌در : يقال صبى الى المرأة اذاحنّ اليهـا (الصبوة) صـادك فتحيله (والصبوة) ضمله (والصبو) علو وزننده بونلرده عاشق وآشفته اولمق معناسنه در : يقال صبا الى المرأة تصبوصبوة وصبوة وصبوا من الباب الاول اذاحن اليها وخرما اغاجى بعيد

اولان رطب خرما اوجنه طوغری میل وتوجه ایتمسنه مستعملدر که دیشی خرما
اوجنه مخصوصدر یقال صبت النخلة اذا مالت الی الفحل البعید منها (وصبو) علو وزننده
اولیان حیوان دیشی یعنی اکوب ویلالیجی جایره ظایلق معناسنه‌در یقال صبت الراعیة
اذا املت رأسها فوضعته فی المرعی (وصبابلی) اسمك معناسنه‌در كاسيد كبی (الاصباء)
شیرینلك قسریله صبوه اوزره دوست جفی به متضطرلق ایتطه آلی کید یسنه
مثل وهو اذا اذات معناسنه‌در : یقال اصبت المرأة فلانا اذا شاقته ودعته الی الصبا فحن
الیها (وصبا) بنه كیرمك معناسنه‌در : یقال اصبی القوم اذا دخلوا فی الصبا
(التصبی) تفعل وزننده اصبا ایله معنای اولده مرادفدر یقال تصبته المرأة بمعنی
اصبته وـاوله وعده وفریبه کندیسنه مفتون قلمق معناسنه‌در : یقال تصباها
اذا خدعها وفتنها (التصابی) تفاعل وزننده تصبی ایله معنای ثانیده مرادفدر
یقال تصاباها بمعنی تصباها (المصاباة) مفاعلة وزننده مزراغی ساپنجه‌ق ایچون اشاغی‌یه
طوغری ایکمك معناسنه‌در : یقال صابا رمحه اذا اماله للطعن وبرکسنه انشاد
بعضیك شعرینی یرینی کمی وناموزون اوقومق معناسنه‌در : یقال صابا البیت ای
انشده غیر محکم وکلامی اسلوب و مساقندن خارج کمی وبج سوق ایتمك
معناسنه‌در : یقال صابا الکلام اذا لم یجره علی وجهه ومطلقا بر نسنه‌یی
برطرفه مائل قلمق معناسنه‌در : یقال صابا الشیء اذا اماله ودوه صو ایچرکن
دوداغنی دوبرمك معناسنه‌در : یقال صابا بالبعیر مشافره اذا قلبها عند الشرب
وقلجی قینینه ترس صوقمق معناسنه‌در : یقال صابا السیف اذا اغمده مقلوبا
(الصبا) صادك فتحی والفك قصریله روز کار اقسامندن شول روزکاره دینورکه
مطلع ثریا ایله بنات نعش بیننده هبوب ایدر اوله تثنیه سنده صبوان وصبیان
دیرلر فتحله وتثنیه‌سی مرتین اعتبار ایله درجمی صبوات کلور قصرله واصباء کلور
یقال هبت الصبا وهی ریح مهبها من مطلع الثریا الی بنات نعش شارح دیرکه قبله‌یه
مائل ومستقبل اولدیغیچون اطلاق اولندی وارباح اربعه‌نك تفصیللری بو فریده
ملدفعات تحریر اولندی (وصبا) وصبوعلو وزننده صبایلی اسمك معناسنه‌در : یقال
صبت الصبا تصبو صبوا وصبوا اذا هبت وصبایلی طوقنمق معناسنه‌در : یقال صبی القوم
علی المجهول اذا اصابتهم الصبا (الصابیة) اسم فاعل بنیله سیله داهیه‌یه دینور
یقال اصابته صابیة ای داهیة (المصبیة) محسنة وزننده (والمصبی) محسن
وزننده چوجقلو خاتونه دینور یقال امرأة مصبیة ومصب ای ذات صبی
(الصابیة) شول اکری یله دینورکه صبا ایله شمال کرنه سنك
بیننده اولان کرنه‌دن هبوب ایلیه یقال هبت صابیة وهی
النکباء تجری بین الصبا والشمال (صبی) سمی وزننده ابن معبد درکه

تابعيدر وصبي بن اشعث اتباع تا بعيندندر (ام صبيه) سميه وزننده صحابيهٔ جهنيه در اسمى خوله در الواوى (الصتو) صادك فتحى وتانك سكونيله قالقيه‌رق واتيله‌رق يورىمك معناسنه در : يقال صتا الرجل يصتو صتوا اذامشى مشيا فيه وثب الواوى (الصحو) محووزننده كوك يوزندن بولودكتمك معناسنه دركه هوا اياز اولمق تعبير اولنور يقال صحت السماء صحوا اذا ذهب الغيم عنهاوسرخوش آيلمق معناسنه‌در : يقال صحا السكران اذاذهب سكره ولهو وهواو باطلى ترك ايلمك معناسنه دركه كنديسنه كلمك تعبير اولنور يقال صحا فلانا اذا ترك الصبا وصحوا ياز معناسنه كلوركه وصف بالمصدردر يقال يوم صحو وسماء صحو (الصحا) عصا وزننده كون وهوا آياز اولمق معناسنه در : يقال صحا اليوم والسماء صحا من البـاب الرابع اذا صار صحوا وسرخوش وعاشق آيلمق معناسنه‌در : يقال صحى السكران والمشتاق اذا افاق (الاصحاء) همزه‌نك كسريله صحا معناسنه‌در : يقال اصحى اليوم والسماء والسكران اذا كان صحوا (المصحاة) مسحاة وزننده صوايچه‌جك اناء معروف آديدر بعضلر طاس ايله وبعضلر جام ايله بيان ايلديلر الواوى (الصخو) خاى معجمه ايله صحو وزننده آتش قورنى قارشدروب آچمق معناسنه‌در : يقال صخا النار صخوا اذا فتح عينها (الصخا) عصاوزننده كيرلنمك معناسنه در : يقال صخى الثوب صخا من الرابع اذا اتسخ ودرن (الصخاة) حصاة وزننده اسمدر كير و پاسه دينور يقال به صخاة اى درن و براوتك آديدر (الصخى) كتف وزننده وصفدر كيرلو نسنه‌يه دينور يقال ثوب صخ اى درن اليائى (الصدى) عصا وزننده بدنى لطيف خوش اندام آدمه دينور يقال رجل صدى اى اللطيف الجسد وميت اولان جسد آدمى يه دينور و باشك ايچنده اولان حشو واجزاسنه دينور و بينى يه دينور دماغ معناسنه وبرقوش آديدركه كيجه‌لر اوتوب واورادن اورايه صيچرايوب اوچار وزعم جاهليه اوزره برقوشك دخى اسميدركه مقتولك قبرده اعضاسى چور يدكده باشندن خروج وظهور ايدر بوقوش بايقوش اوله جقدر كما سيذكر وصدى برنسنه‌يه تصدى وتعرض ايدن آدمك فعلنه دينوركه اسم اولور تعرض معناسنه تقول منعت صداه اى تعرضه ودواب ومواشى قسمنك مصالحنه وتيمار ورعايتى خصوصنه عارف وآكاه اولان آدمه دينـور يقـال هو صدى اى عالم بمصلحة المـال وصوسزلغه دينـور وصوصامق معناسنه‌در : يقال صدى الرجل صدى من الباب الرابع اذا عطش وصداچاغرلدقده طاغ وكنبد مقوله سندن منعكس اولان آوازه دينوركه يانقو تعبير اولنور تقول سمعت صـدى وهومايرده الجبـل على المصوت ومنه يقـال اصم الله صـداه اى اهلكه زيرا آوازى منقطع اولمغله صدا دخى منعكس اولمزو صدى اركك بيقوشه

یقال هو صدی مال ای ذا القوم وو حمسی اولان وسیده بی آبدر (الصدی)
کتف وزننده (والصدی والصدیان) سکران وزننده وصفلردر صوسزه دیور
مؤنثی صدیه وصادیه در یقال رجل صد وصاد وصدیان ای عطشان (الصوادی)
صاغیلمش جمعیدر واولان خرما اغاجلرینه دیور (التصدیة) تصفیه وزننده ال شاقلق
اصفیق معناسنه در یعنی ... که الفارسی معناسنه در تصدیه در که دال
یائه بدل مقلوبت اولور یقال صدی یصدی تصدیة اذا صفق اوهو تفعلة من الصد
مؤكد وتنكلة [وما كان صلاتهم عند البيت الا مكاء وتصدية] الاية كريمه سنه
تفسیر ایلشدر وزننده تصدیه ال شاقلق معناسنه در یعنی صدادن ... در
ایرانجلرادن صدا ... (المصاداة) مباهاة وزننده مدارا ایلمك
معناسنه در : یقال صاداه اذا داجاه ودارا واو ... معناسنه در : یقال صاداه
اذا ... ومعارضه ایلمك معناسنه در : یقال صاداه اذا عارضه (التصدد) عدو
وزننده الثفق معناسنه در : یقال صدوا النفق (التصدی) تفعل وزننده تعرض
ایلمك معناسنه در کوباکه صدای جبل کبی مقابله ایدر یقال تصدی له اذا تعرض
(الاصداء) همزه نك کسریله اولمك معناسنه در هوسی ... اولمغله کویا که
صداسی ازاله ایلمش اولور یقال اصدی فلان اذا مات وطع وقبسه مقوله سی
یقولق معناسنه در : یقال اصدی الجبل اذا اجاب بالصدا (صدیان) سلمان
وزننده برموضعدر (صدی) سمی وزننده برصوبك وبرفرسك اسملریدر وصدی
ابن عجلان اسمادر (التصدی) ... صحی وبك ... ابوموسی الاشعری
رضی الله عنه فصحت آدیدر الیائی (الصری) صری وزننده کسمك
معناسنه در : یقال صراه یصریه صریا اذا قطعه ودفع ایلمك معناسنه در :
یقال صراه اذا دفعه ومنع ایلمك معناسنه در : یقال صراه اذا منعه وصاقلق
معناسنه در : یقال صراه اذا حفظه وبر آدمك ایشنی تماما شور ملك کفایه
معناسنه در : یقال صراه اذا کفاه ووقایه وصیانت ایلمك معناسنه در : یقال
صراه اذا وقاه وجماعدن امتناعله لطفه بی صلبنده آلیقومق معناسنه در : یقال صری
ماءه اذا حبسه فی ظهره بامتناعه عن النكاح وتقدم ایلمك معناسنه در : یقال
صری القوم اذا تقدمهم وتاخر ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال
صری عنهم اذا تاخر وبو کلمك اولق معناسنه در : یقال
صری الشیء اذا علا واشتغی والجق اولق معناسنه اولمغله
ضد اولور یقال صری الشیء اذا سفل وبر نسنه یی ایکی قات ایکملك
معناسنه در : یقال صراه اذا عطفه وبرآدمی برمهلکه دن قورتارمق معناسنه در :
یقال صری انسانا اذا انجاه من هلكة ومحبوس قالمق معناسنه در : یقال صری

فلان فی‌ید فلان اذا بقی محبوسا وفصل خصومت ایلمك معناسنه در : یقال صری بینهم اذا فصل (الصرا) عصا وزننده چوق طورمغله دادی بوزلمش سوده دینور وصف بالمصدردر تقول سقانا صری وهو اللبن المتغیر وبرنسنه‌نك بقیه‌سنه دینور (الصریاء) حمراء وزننده ممه‌سنده سود یغلمش ناقه‌یه دینور جمعی صرایا کلور غیر قیاس اوزره یقال ناقة صریاء ای محفلة (الصرایة) سحابه وزننده ابوجهل قربوزینه دینور وابوجهل قربوزینك صولری برکدیکی یره دینور جمعی صراء کلور صادك کسریله (الصاری) کمی ملاحنه دینورکه لوند اوله جقدر جمعی صراء کلور رمان کبی وصراری وجمع الجمعی صرار یون کلور وکمی اورته سنده معترض اولان خشبه‌یه دینور شارح دیرکه ابن‌اثیر کمینك سرن دیدکلری دیرکیله بیان ایلدی (الصراة) حصاة وزننده عراقده برنهر آدیدر وممه سنده سودیغلمش حیوانه دینور (الصری) غنی وزننده پدرینك زوجه سنه جرأت واقدام ایدر اولان ناخلف حرامزاده‌یه دینور قطع معناسنه در : یقال هوصریّ ای مقدم علی‌امرأة ابیه (الصریّ) ربی وزننده (والمصراة) معراة وزننده ممه سنده سودی یغلمش قیونه دینور یقال اتی بالصری والمصراة ای‌الشاة المحفلة ونوعن‌قصد برقاچ کون صاغمامغله سودی یغلمش اولاندر (الاصراء) همزه‌نك کسریله صراة دیدکلری حیوان مذکوری صاتمق معناسنه‌در : یقال اصری‌الرجل اذا باع الصراة (الصاریة) شول قیویه دینورکه صویی مدت مدیده دنبرو قالمغله بوزلمش اوله یقال بئر صاریة ای‌البعیدة العهد بالماء الآجنة (الصری) علی وزننده والی وزننده بریرده چوقدن ایرکیلوب قالمش صویه دینور یقال ماء صری وصری اذاطال مکثه الواوی (الصرو) صادك فتحیله باقمق‌معناسنه‌در : یقال صرا الیه صروا اذانظر (الصروة) صادك کسریله خرده نبات نوعندن برنباتدر الواوی (الصعو) صادك فتحی وعینك سکونیله سرچه جنسندن برکوچك قوشك آدیدر ترکیده قوبرق صلان وبوندقو شی دیدکلریدر مؤنثی صعوه‌در جمعی صعوات کلور فتحاتله وصعاء کلور صادك کسریله وصعوه ده هاء وحدته دخی حمل اولنور وصعو مصدر اولور برنسنه اوفق وکوچك اولمق معناسنه در : یقال صعا الشیء صعوا من‌الباب الثالث اذادق وصغر (الصعوة) تمره وزننده خرده باشلوناقه‌یه دینور یقال ناقة صعوة ای صغیرة الرأس وابن ابی الصعوه محدثدر الواوی (الصغو) صادك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله میل ایلمك معنا سنه در : یقال صغا الیه یصغو وصغی صغوا من‌الباب الاول والثالث اذا مال وکونش غروبه دورلمك معناسنه مستعملدر یقال صغت الشمس اذا مالت للغروب (الصغا) عصا وزننده (والصغیّ) عتی وزننده بودخی میل ایلمك

معناسنه‌در عزلون ترامك طنابیله دونالقربنك ویسی ویجا انکلمك معناسنه‌در :
يقال صغى الرجل صغا وصغيا من الباب الرابع اذا مال اوصال حنكه واحدى شفتيه
ويقال صغاه معك اى ميله معك (الاصغى) احوى وزننده طنابیله دونامك
ویسی ویجا اکری اولان آدمه دینور (الصغواء) حمراء وزننده (والصغوة)
صادك فتحیله (والصغوة) صادك کسریله غروب ایلمش کونشه دینور (الصاغية)
حسب الحاجه برکسه طرفنه میل وتوجه ایله وارد اولان جماعته دینور
يقال هم صاغيتك اى الذين يميلون فى حاجتهم (الاصغاء) همزه‌نك
کسریله سوز دیکلمك معناسنه‌در که برآدمك سوزینه امالهٔ سمع ایتمکدن
ایدر يقال اصغى الى حديثه اذا استمع و برآدمك سوزینی ایشتمك ایچون
قولق طوتمق معناسنه‌در : يقال اصغى اليه اذا مال بسمعه و برنسنه‌یی ویجا اکمك
معناسنه‌در : يقال اصغى الاناء اذا اماله و اکسلتمك معناسنه‌در : يقال اصغى الشئ
اذا نقصه وناقه سوز دیکلر شکلنده باشنی پالانه طوغری اکمك معناسنه‌در :
يقال اصغت الناقة اذا امالت رأسها الى الرحل كأنها تستمع شيئا (الصغو) صادك
کسریله کیده‌ملك وچوجه‌نك چوقنه دینور وصغو البئر قویینك جانب وناحیه
سنه عبارتدر وصغو الدلو قوغه‌نك کنارنده اولان قیورمه وبوکله اطلاق اولنور
(الاصغى) برینده آدیدر الیك (الصغا) عصا وزننده (والصغى) دنی
وزننده واویده لغتدر يقال صغى اليه صغا وصغيا من الباب الرابع اذا مال واستمع
انواوی (الصغو) عفو وزننده (والصفاء) وفاء وزننده (والصفو) علو
وزننده برنسنه بولانق اولمیوب طوری اولمق معناسنه‌در : يقال صفا الماء يصفو
صفوا وصفاء وصفوا خبيثي كدر وهوا بوزی اچق اولمق معناسنه مستعملدر يقال
صفا الجو اذا لم تك فيه لطخة غيم وناقه‌نك سودی فراوان اولمق معناسنه‌در : يقال
صفت الناقة صفوا و يقال صفوت الناقة صفاوة من الباب الخامس اذا صارت
غزيرة اللبن (الصفوة) صادك حركات ثلاثیله (والصفو) هاسز برنسنه‌نك
پاکیزه وخالصنه دینور يقال اخذ صفوة الشئ وصفوه اى ماصفا منه
(الصافى) (والصفوان) سکران وزننده خالص و پاکیزه نسنه‌یه دینور
و بلوطسز وبخار وکدرسز صرین وخالص آیزکونه وصف اولنور يقال يوم صاف
وصفوان اى بارد بلا غيم وكدر (الاستصفاء) برنسنه‌نك خالص وکزیده‌سنی
اخذ واختیار ایلمك معناسنه‌در : يقال استصفاه اذا اخذ صفوه واختاره
وبرنسنه‌یی پاکیزه وخالص عد ایلمك معناسنه‌در : يقال استصفاه اذا عده صفيا
وبرآدمك جمله مالنی اخذ ایلمك معناسنه مستعملدر يقال استصفى ماله اذا اخذ كله
(الاصطفاء) افتعال وزننده بودخی برنسنه‌نك کزیده و پاکیزه‌سنی اخذ واختیار

ايلمك معنا سنه در : يقال اصطفاه اذا اخذ صفوه واختاره (المصافاة) مباهاة
وزننده بركسه ايله خالص دوستلق ايلمك معنا سنه در : يقال صافاه اذا صدقه
الاخاء (الاصفاه) همزه نك كسريله مصافاة معنا سنه در : يقال اصفاه بمعنى
صافاه وبر نسنه دن خالى اولمق معنا سنه مستعملدر يقال اصفى من المال والادب
اذاخلا ونسوان كثرت مجامعتله رجلك نطفهٔ صلبيه سنى بتورمك معنا سنه
مستعملدر يقال اصفى الرجل اذا انفدت النساء ماءصلبه وبرآدمى بر خصوصه
اختيار ايلمك معناسنه در : يقال اصفى فلانابكذا اذا آثره به وشاعرك قوت قريحه سى
تمام اولوب شعر سويليه مز اولمق معنا سنه مستعملدر يقال اصفى الشاعر
اذا صار لم يقل شعرا وطاوق يمورطه دن كسلمك معناسنه مستعملدر يقال اصفت
الدجاجة اذاانقطع بيضها (الصفى) غنى وزننده خالص وصافى دوسته دينوريقال
هوصفيه اى حبيبه المصافى وسرعسكرك مال غنيمتندن قبل القسمه كندى نفسيچون
اختيار وتخصيص ايلديكى ماله دينور يقال اخذ الرئيس صفيه من المغنم وهو
مااختارمنه لنفسه قبل القسمة وهرشيئك خالص وكزيده سنه دينور وسودى چوق
ناقه يه دينور جمعى صفايا كلور وميوه سى چوق خرما اغاجنه دينور يقال نخل صفى
ونخلة صفية اى الكثير الحمل (المصفى) معظم وزننده اسما دندر محمد بن
المصفى ثقاتدندر (الصفاة) حصاة وزننده اصلا نسنه انبات ايلمز اولان ايرى
وياجين دوزطاشه دينور جمعى صفوات كلور فتحاتله وصفا كلور حصا وزننده وجمع
الجمعى اصفاء كلور وصفى كلور صادك ضمى وفا نك كسريله وصفى كلور صادك
كسريله (الصفواء) حمراء وزننده (والصفوانة) صادك فتحيله بونلرده
يوزى دوز ايرى يالم طاشه دينور جمعى صفوان كلور هاسز وفتحاتله جائز در
(الصفا) عصا وزننده مشاعر مكهٔ مكرمه دندندركه ابوقبيس جبلنه متصل برجبل
صغيردر آنك صرتنده بربيوجك خانه بنا واستقرار ايلمشيدم وبحرين ترابنده
برنهرك آديدر (المصفاة) مسحاة وزننده سوزكي يه دينور تقول صفيت الشراب
بالمصفاة اى بالراووق (صفيه) سميه وزننده ايام بردك ابتدا كوننه دينور
وايكنجى كوننه صفوان ديرلر اول كونلرده هوا آياز اولديغيچون وصفيه برصويك
آديدر (صفايه) ثمامه وزننده بر موضع آديدر (صفوى) جزى وزننده
برموضع آديدر الواوى (الصكو) صادك فتحى وكافك سكو نيله برنسنه دن
ايرلمامق اوزره ملازم وملاصق اولمق معناسنه در : يقال صكاه يصكوه صكوا اذا لزمه
اليائى (الصلى) صادك فتحى ولامك سكونيله اتى بريان ايلمك معناسنه در على قول
برنسنه يى احراق ايچون اتشه آتمق معناسنه در : يقال صلى اللحم يصليه صليا اذاشواه
ويقال صلى الشئ اذا القاه فى النار للاحراق وبرنسنه يى اتشده اصتمق معناسنه در :

يقال صليته بالنار اذا احرقتها و بر آتشه صلارلا ايلمك ياخود دلك وقيد وخدعه
ايلمك معناسنه در : يقال صلى فلانا اذا داراه اوخاتله وخدعه و برنسنه يي
آتشه صوقوب اده مكث ايتدرمك معناسنه در : يقال صلاه النار اذا ادخله
اياها واثواه فيها (الاصلاء) همزه نك كسريله برنسنه يي ياقمق
ايچون آتشه القا ايتمك معناسنه در : يقال اصلاه اذا القاه في النار
للاحراق وبرنسنه يي آتشه ادخال ايدوب اده مكث ايتدرمك معناسنه در : يقال
اصلاه النار اذا ادخله اياها واثواه فيها (التصلية) تفعله وزننده بودخي بر
نسنه يي ياقمق ايچون آتشه القا ايتمك معناسنه در : يقال صلاه اذا القاه في النار
للاحراق ودكنك مقولهسي نسنه يي آتشه يومشدوب طوغرلتمق معناسنه در يقال
صلى عصاه على النار اذا لوحها (الصلى) رمى وزننده (والصلى) كسريله
(والصلا) صادك فتحى وكسرى والفك قصريله آتشك شدت حرارتني كوروب
اوزره وزحمتكش اولمق معناسنه در : يقال صلى النار صليا وصليا وصلا وصلا من
الباب الرابع اذا قاسى حرها (التصلى) تفعل وزننده صلى معناسنه در : يقال
تصلى النار يعنى صلى ودكنك مقولهسي آتشده يومشدوب طوغرلتمق معناسنه در :
يقال تصلى عصاه على النار اذا لوحها (الصلاء) كساء وزننده بريانه دينور
تقول اطعمنا الصلاء اى الشواء وآتش طوتوشنه دينور وقود معناسنه على قول
آتشه دينور (الصلى) على وزننده بودخي طوتوشه ياخود آتشه دينور
(الاصطلاء) افتعال وزننده آتشده ايصنمق معناسنه در : يقال اصطلى بالنار
اذا استدفأ (الصلاة) صيلت فتحيله صلبان ديدكى نبات حوق اولان يره
دينور وصلبان لام بابنده ذكر اولندى (الصلاية) حمايه وزننده وهمزه
يله صلاءه دخي لغتدر حبهيه دينور و بر رحل آدلري وعطارلرك دسته سنك
سوق تعبير ايتدكلري طاشه دينوركه اوزرنده طيب ازارلر جمعي صلي وصلي كلور
صادك ضمي وكسري ولامك كسريله اللولوي (الصلا) عصا وزننده انسانك
صيرتنك وسطنه دينور على قول جاريه قسمنك وسط ظهرينه دينور ياخود
جوريلك او يلقلرندن اشاغي يه منحدر اولان يره دينوركه يمجق تعبير اولنور
ياخود دبريله قويرغي اراسنه دينوركه قوسقون يري اولهجقدر ياخود قويرغك
صاغ وصول طرفلرندن هر برينه دينور ايكي طرفنه صلوان دينوركه تثنيه در
جمعي صلوات كلور قصعهكه واصلاء كلور (الصلو) صادك فتحيله بر آدمك
ياخود جاريا قسمنك صلا ديدكلري موضعنه مزبور ينه اورمق يا طوقنمق معناسنه در
تقول صلوته صلوا اذا اصبت صلاه (الاصلاء) همزهنك كسريله قسراغنك
طوغورمسي يقلشمغله صلا ديدكي موضعي صالقيلنمق معناسنه در : يقال اصلت

الفرس اذا استرخت صلاها لقرب نتاجهـا (الصلا) عصا وزننده اصلاء
معناسنه در : يقال صليت الفرس صلا من الباب الرابع بمعنى اصلت (الصلاة)
زكاة وزننده دعاء معناسنه‌در ورحمت واستغفار معنالرينه در شارحك بياننه كوره
دعاء معناسنده حقيقتدر و بو اسمدر مصدر تفعيل موقعنده استعمال اولنور يقال
صلى صلوة اذا دعا ورحمت واستغفار معنالرنده مجاز لزوميدر كه حق تعالى يه
مسند اولورسه رحمت وملائكه يه مسند اولورسه استغفار معناسى اراده اولور
مؤلف شافعى اولمغله اشتراكه ذاهبدر انتهى وطرف الهيدن رسول حقنده
صادر اولورسه حسن الثناء على الرسول معناسى مراد اولور وركوع وسجودى
مشتمل اولان عبادت مخصوصه يه دينوركه نماز تعبير اولنور دعايى مشتمل
اولديغيچون تسميه اولندى و بونده دخى اسمدر موضع مصدره وضع اولنور يقال
صلى صلوة ولايقال صلى تصلية شارح ديركه صلوة على النبى موقعنده تصليه
مستعملدر نماز معناسنده التباس محذور يچون مستعمل دكلدر ومغرب صاحبى
ديديكه صلاة نماز معناسنده حقيقتدر صلا ماده سندندركه اتك يانجغنه دينور
مصلى ركوع وسجود حاللرنده اورالرنى تحريك ايلديكى تصور يله در وعندالبعض
مصلى ديدكلرى ايكنجى قوشى اتنه تشبيه اولنمشدركه باشى اوكده‌كى اتك صلالرند
اولور ودعاء معناسنده استعمالى اعظم اجزاء صلاة اولديغنه مبنى در و راغبك
بياننه كوره تصليه دن مأخوذدركه بناسى ازاله ايچوندر ازاله توقد ر نار
معناسنه دركو ياكه مصلى كندى نفسندن نماز ايله ازالهٔ حرق نار ايدر كتب
تفاسيرده وجوه عديده دخى مشروحدر خصوصا سورهٔ بقره ده كشاف اشباع
ايلمشدر ولامنك تخفيفى و بعده واورسمى شافيه شروحنده مشروحدر (التصليه)
تفعله وزننده قوشى اتلرينك بريسى اك ايلروده كلان آتك اردنده كلمك معناسنه‌دركه
باشى كو ياكه آتك صلا ديدكلرى موضعنه كلور يقال صلى الفرس تصلية اذا تلا
السابق پس ايكنجى كلان قوشى اتنه مصلى اطلاق اولنور وآيغر اشك ديشى
اشكلرى اوكنه قاتوب قووه رق يوله صو [illegible] معناسنه‌در : يقال صلى الحمار اتنه
اذا طردها وقحمها الطريق بوراده وقحم الطريق تركيبى تميمدر (الصلوات)
صلاة لفظندن جمعدركه نمازه دينور و يهو [illegible] نيسه‌لرينه دينوركه هاوره تعبير
اولنور بونكده مفردى صلوة در موضع [illegible] ت عبادتله مسما اولمشدر بونك اصلى
صلوتا ايدى كه عبرانيدر صادك فتحى [illegible] شارح ديركه اصل صلوتا
ايدى كه ثاى مثلثه ايله در موضع نماز [illegible] حيثيتله صلاة اندن معرب ياخود
مترادف اولور اليائى (الصميان) [illegible] بوب اتلمق معناسنه در : يقال
صمى الرجل يصمى صميانا اذا تفلت وو [illegible] تقاب نسخه‌لرى كه قاف و باى

موحده ايله بر صطمر وسرعتله آتلمق معناسنه در : يقال صمى الرجل اذا
اسرع وصمل صمالن اجلى كلمه ديوركه دخى اوزره تهور ايله ارسلان كبى
ويروا حمله ايلمك بهادرانى عيارلرى وصف مصدردر يقال رجل صميان اى
الصنوف الجلة وبرنسنه بر آنى حال وسوق ايتمك معناسنه در : تقول صمت صمتا
عليه اى صاولت عليه (الاصماء) همزه نك كسريله ويرنى صيرجنه كتملك
معناسنه در : يقال اصمى الرجل اذا اسرع وصيدى اوروب قنداغيه رلى همان
اولديرمك وحرمت معناسنه در : يقال اصمى الصيد اذا رماه فقتله مكانه
وان قصى ديرلركى قاروب اولهيه رك كندى يننده زوالى ايتمك معناسنه در :
يقال اصمى الفرس على لجامه اذا عض وعص (الصمى) صادك فتحى وميمك
سكونيله صيد اوروب همان اولديرمك اولمق معناسنه در : يقال صمى
الصيد يصمى صميا اذا مات مكانه وبرآدمه رماده عارض اولمق معناسنه در : يقال
صمى الامر فلانا اذا حل به (الاصمعه) افعل وزننده دوكمك معناسنه در :
يقال اصمى عليه اذا انصب الوادى (الصنو) صادك فتحى ونونك سكونيله
ايكى طاغ ارهسنده اولان جاى المطره ديور يعنى خبس معناسنه على قول
ايكى طاغ ارهسنده جارى اولان آرجه صويه ديور ياخود ايكى طاغ ارهسنده
اولان قياه ديور حتى صنو كلور منيته عدو وعدو كبى (الصنو) صادك
كسريله ديوارى اورمش معطل الشجر قيويه ديور وبو ثعلبه بوردنده بر
انكى قيوتك الجمع وبرادمك اوز قرنداشنه ديور يقال هو صنوه اى اخوه
الشقيق وبرآدمك اوغلنه ديور يقال هو صنوه اى ابنه وقوجه سنه ديور
حتى اصناء كلور وصنوان كلور صادك كسريله مؤنثى صنوه در وخرما اغجنك
بركوكدن جقان ايكى ياوج ياز بانده قدالمربنك هرجنانه ديور صادك ضميله ده
نعتسر على قول مطلقا شجرده اعم در ايكى جتانه صنوان وصنيان ديور صادك
حركات ثلاثيله شارح ديركه حقنده دخى صنوان ديور فرق اعراب بالحركه ايله
متحقق اولور انتهى وصنـوان شول ايكى قيويه ديوركه برى برينه يك يقين
اوله على قول ايكيسنك صويى بركوزدن نبع ايدر اوله يقال ركيتان صنوان اى
متجاورتان او تنبعان من عين واحدة (الصانى) خدمته مداوم آدمه ديور يقال
هو صنيه اى ملازم خدمته (الصناء) كساء وزننده وقصر ايله جائز در
كوله ديور رماد معناسنه (التصنى) تفعل وزننده (والاصناء) اكرام
وزننده بكل حرص وشرهندن اوجاقده تجره دبه اوتوروب آشجى ايله بيلهجه
كباب وبرين يلمدركده بيطمك معناسنه در : يقال تصنى الرجل واصنى اذا
قعد عند القدر شرها نهمه ويشوى حتى يصيبه الصناء (الصنى) صنى

وزنده

وزننده شول کوچك اشمه‌یه دینورکه ناچیز اولدیغندن اکا کمسه میل وورودایلمیه یقال بالارض صنیّ ای حسی صغیر لایرده احد (الصنـاية) کتابه وزننده کوثری وهب معنا سنه در : یقال اخذه بصنایته ای بجمیعه الواوی (الصوة) صادك ضمی وواوك تشـدیدیله برنجی جانور جاعتنه دینور و بولرده علامت ونشان ایچون وضع ونصب اولنان طاشدن نشانه یه دینور یقال بالطریق صوة ای حجر یکون علامة بالطریق ورزکارك قارشق اسدیکی یره دینور و یقوش سـسنه دینور تقول سمعت صوة الصدی ای صوته وغلیظ ومرتفع اولان یایره دینور جعـلری صوی کلور هدی وزننده وجمع الجمعی اصواء کلور (ذات الصوی) هدی وزننده برموضع آدیدر (الصوّ) صادك فتحیله بوش وخالی نسنه‌یه دینور یقـال شیءٌ صوّ ای فارغ (الصوی) هدی وزننده برنسنه نك تر وتازه لکنه وآب وتاب وروتقنه دینور یقال اخذه بصواه ای بطراثته الیائی (الصاوی) واوك کسریله قوری نسـنه یه دینور یقـال شیءٌ صاو ای یابس (الصویّ) عتیّ وزننده قوریمق معناسـنه‌در : یقال صوت النخلة صوّ یا اذا یبسـت (الصوا) عصا وزننده صوی معنا سـنه در : یقال صویت النخلة صوی بمعنی صوت وقوی وتوانا اولمق معناسـنه در : یقال صوی الرجل اذا قوی (الصاویة) (والصویة) غنیه وزننده قوریمش خرما اغاجنه دینور (الاصواء) همزه‌نك کسریله (والتصویة) تأدیه وزننده بونلرده قوریمق معناسنه در : یقال صوت النخلة وصوت اذا یبست و تصویه حیوان سموروب طاولنسون دیو سودنی صاغیوب اوایلجه ترك ایلمك کذلك بوغور دیشی یه اشمق خصوصنده شوقلو وقواملو بولنمق ایچون استعمالندن و باغلیوب حبس ایلمکدن معاف ایلمك معناسنه در : یقال صوی الناقة اذا لم یحلبها لتسمن وکذا یقال صوی الفحل اذا لم یحمل علیه ولم یعقد فیه حبل لیکون انشط واقوی للضراب الواوی (الصهوة) قهوه وزنـنـده آت قسمنك صرتنك ایکی یاننه دینورکه تکلتینك قنادلری‌انلرك اوزر ینه کلوب قپانور علی قول فارسك اوتوره‌جق برینه دینورکه تمام‌ارقه‌سی اولور یقال استوی علی صهوة الفرس وهی مااسهل من ناحیتی سراة الفرس اومقعد الفـارس منه ودوه اورکجنك کیرو یاننه دینورکه اورایه رکوب اولنور جعی صهوات کلور فتحاتله وصهاء کلور صادك کسریله وتپه نك اوستنده اولان قلعه‌یه و برجه دینور وشول‌اوتوراقلی الچق یره دینورکه کراه اولان دوه‌لر اورایه قصد وایوا ایدرلر وطاغلرده اولان مغاره وکسمه‌لك مقوله سنه دینور که آنده یغمور صولری ایرکیلور جعی صهاء کلور صادك کسریله (الاصهاء) همزه نك کسریله اعراب طائفه سی خسته جوجغی صافی یاغله یاغلیوب کونشه

قرشو اوغرامق معناسنه در : يقال اسهى الصبيّ اذا دهمه بالشمس و وصحه والشمس من مرض يصيبه والنك سهوه سى آشريق معناسنه در : يقال سهى الفرس اذا انسبق سهوته (المساهاة) مساهاة وزنده اتك يوروه‌تك سهوه سنه يتك معناسنه در : يقال ساها الفرس اوالبعير اذا ركب سهوته (السهى) حى وزنده ياقمق حالى چوقلق معناسنه در : يقال سهى الرحل سهيا من الباب الثالث اذا كثر ماله و برآدم يارهلنوب يارهسى سوكلمق معناسنه در يقال سهى الرجل اذا اصابه جرح فندى (الصها) عصا وزنده يوزوق يارة سوكلمك معناسنه در : يقال سهى الرجل صها بمعنى سهى سهيا (سهيون) بزدون وزنده بيت المقدس اسميدر ياخود اوراده برموضع اديدر على قول روم ديارنده برموضعدر كتب جغرافيده بيت مقدس نزلنده حضرت داود عليه السلام مدفنى اولان موضعه مرسومدر ودروازهٔ سهيون اول سمته مقابلدر (صهى) سمى وزنده نمر بن تولب نام كسه‌نك فرسى اسميدر

(● فصل الضاد المعجمة ●) الباقى (الضنأ) ضادك فتحى وهمزه‌نك سكونيله وجود چيره وچوره اولمق معناسنه در : يقال ضنى الرجل ضنأ من الباب الثالث اذا دق جسمه الواوى (الضنو) ضادك فتحى ونانك سكونيله بر نسنه‌يى آتش يله جالوب حكو يدرمك معناسنه در : يقال ضنته النار تضنو ضنوا اذا غيرته وشوته وصخق معناسنه در : يقال ضنا لبنه اذا لحأ (المضنئة) مسبك ضيغه‌سيله اسم مفعولدر كولده پشمش اتمكه ديرور خبز الملة معناسنه (الضنى) كوله ديرور رماد معناسنه (الاضناء) همزه‌نك كسريله امساك معناسنه در : يقال اضنأه اذا امسكه وبوقرى قالدرمق معناسنه در : يقال اضنى الشئ اذا رفعه وبركسه چيره وچوره اولمق معناسنه در : يقال اضنى الغلام اذا اضنوى و برنسنه‌يه ظفرياب اولمق ايچون اوزرينه حواله ومشرف اولمق معناسنه در : يقال اضنى عليه اذا اشرف ليظفر به وسفرده تجارتمن مأمول اولان ربح وفائده‌دن خائب ومحروم اولمق معناسنه در : يقال اضنى بهم السفر اذا جعلهم فيه لم يربحوا من ربح الواوى (الضحو) (والضحوة) ضادلرك فتحى وحالرك سكونيله (والضحية) عشيه وزنده ارتفاع نهار معناسنه در بعده حلول وظرفيت علاقه‌سيله اوقتنه اطلاق اولندى كه كنج قوشلق تعبير اولنور شمسك هنوز افقدن قالقوب بكيجه يايلديغى وقتدركه صلوهٔ اشراق هنكاميدر آندنصكره ضحى اطلاق اولنور ضادك ضمى والفك قصريله كه قبا قوشلق تعبير اولنور وآندنصكره ضحاء اطلاق اولنور ضادك فتحى والفك مدّيله كه نصف نهاره قريب وقتدن عبارتدر اصطلاح جزده قوجه قوشلق تعبير اولنور

وضحى لفظى كه ضادك ضمى والفنك مديله در مؤنث ومذكر اولور ومصغرنده ضحى دينور هاسز تقول جئته ضحوا وضحوة وضحية اى ارتفاع النهار يعنى وقته وتقول جئته ضحى اى فويق الضحو وتقول جئته ضحاء اذا كرب انتصاف النهار شارح ديركه بونلر فى الاصل وجه مذكور اوزره ارتفاع نهارك اسمى اولوب بعده وقتلرنده استعمال اولنديلر بروز وظهور معناسندن مأخوذدروضحى لفظنك بعضلر فى‌الاصل ضحوه لفظندن جمع اولوب بعده مفرد كبى مستعمل اولمسنه ذاهب اولديلر اكا مبنى مؤنثدر ديديلر وبعضلر عن اصل مفرد اولمسنه ذاهب اولمغله مذكردر ديديلر پس مصغرنده هاء ادخال ايلمديلر. ومؤنثلكنه ذاهب اولنلر استعمالنه نظرا ياخود ضحوه‌نك مصغر ينه التباس حذرندن ينه مصغرنده هاء ادخال ايلمديلر واشبوضحوه وضحيه وضحى ماده‌لرى همين‌ظرفيت اوزره استعمال اولنورلر واكر ايجنده بولنديغك يومك ضحوه سى مراد اولورسه تنوين ادخال اولنمز مثلا لقيته ضحوة وضحى دينور واكر غير معين نهارك ضحوه سى مراد اولورسه منصرف اولور انتهى وضحوه ضحى موقعنده دخى استعمال اولنور تقول اتيتك ضحوة اى ضحى شارح ديركه بوابن برى روايتيدر وضحى ضادك ضمى والفك قصريله كونشه اطلاق اولنور يقال ارتفعت الضحى اى الشمس ووضوح وبيان معناسنه مستعملدر يقال مالكلامه ضحى اى‌بيان (الاضحاء) همزه نك كسريله قوشلق وقتنه وارمق معناسنه در : يقال اضحى الرجل اذاصارفى‌الضحى واظهار ايلمك معناسنه در : يقال اضحى الشئ اذااظهره وقوشلق وقتنده ايش ايشلمك معناسنه در : يقال اضحى يفعل كذا اى صار فاعله فى‌الضحى (المضاحاة) مباهاة وزننده برآدمه يابرمحله قوشلق وقتنده كلمك معناسنه در : يقال ضاحاه اذا اتاه فى‌الضحى (التضحى) تفعل وزننده قوشلق طعام ايلمك معناسنه در : يقال تضحى الرجل اذا اكل فى‌الضحى (التضحية) تفعله وزننده برآدمه قوشلق طعام يدرمك معناسنه در تقول ضحيته اذا اطعمته فى‌الضحوة وقوشلق وقتى قربان كسمك معناسنه‌در تقول ضحيت بالشاة اذا ذبحتها فى‌الضحى وقوشلق وقتى حيوان اوتارمق معناسنه‌در تقول ضحيت الغنم اذا رعيتها فى‌الضحى (الاضحية) همزه نك ضمى وكسرى ويانك تشديديله (والضحية) غنيه وزننده قوشلق وقتى ذبح اولنان قيونه دينور اضحيه نك جمعى اضاحى وضحيه‌نك جمعى ضحايا كلور (الاضحاة) ارطاة وزننده بودخى اضحيه معناسنه‌در جمعى اضحى كلور ارطى كبى قربان بيرامى كوننه يوم اضحى اطلاقى بو معنايه زيرا اكثرى قوشلق وقتنده ذبح قرابين ايدرلر شارح ديركه بعده توسيعله يوم مذكورك وقت مطلقنده ذبح اولنانه اطلاق اولنور واضحيه نك وزنى افعوله در

(الضاحية) قوشلق وقتی سواحلی ماننده اطلاق اولنور وضاحية المصر بطن
طرفنده ذکر اولندی وضاحيه بارزه وظاهره معناسنه در جمعی ضواحی کلور
ومعناسی برکه انسانک کوزلری ونورلری کونشه کان یرلریه ضواحی اطلاق
اولنور یقال شنئت ضواحیه ای مابرز منه للشمس کالکتفین والمنکبین وضواحی
الحوض نواحی حوضدن صا رندیر وضواحی الروم اقلیم رومک ایچروسنده
وقونتظرنده اولیوب ظاهر وبارز اولان بلادندن عبارتدر وضواحی سموات
وافلاکه اطلاق اولنور وضاحيه آشکاره معناسنه در : یقال فعله ضاحية ای علانية
(الضحو) ضحو وزننده (والضحو) علو وزننده (والضحی) غنی وزننده
کونشه چقمق معناسنه در : یقال ضحا الرجل یضحو ضحوا وضحوا وضحیا
اذا برز للشمس وضحو ضحو وزننده وضحی رضی وزننده بر کسنه یه کونش
طوقنمق وکونش طوقنور اولمق معناسنه در : یقال ضحانی الشمس وضحی ضحوا وضحیا
من الباب الثالث والرابع اذا اصابته الشمس وضحو علو وزننده برنسنه بللو وآشکار
اولمق معناسنه در : یقال ضحی الطریق ضحوا اذا بدا وظهر وضحو الظل مودندن
کنایه در زیرا آدمک کولکه سی شمس اوندقده محو اولنور یقال ضحا ظله اذا مات
(المضحاة) میمک فتحیله کونش وجوغا تعبیر اولنان یره دینورکه دائما کونشلک
اولور یقال ارض مضحاة ای لاتکاد تغیب عنها الشمس (الضحیاء) حمراء
وزننده (والاضحیانة) (والاضحیة) همزه لرک کسریله روشن ونورلی کیجه یه
وصف اولنور یقال لیلة ضحیاء واضحیانة واضحیة ای مضیئة ویقال یوم اضحیان
ای مضیء بوراده ضحیاة نسخه لری غلطدر (وضحیاء) برقسراغک آدیدر
ودموری قیرآته اطلاق اولنور مذکرنده اضحی دینور یقال حصان اضحی ای
اشهب وفرس ضحیاء ای شهباء وضحیاء شول خاتونه دینورکه قاسقلرنده اصلا قیل
بیتموب کومش کبی ساده اوله یقال مرأة ضحیاء اذا کانت لاینبت شعر عانتها وعمرو
ابن عامرک قسراغی آدیدر (القلة الضحیانة) کونشه قارشو کوزی قلعه یه اطلاق
اولنور یقال قلة ضحیانة ای بارزة للشمس قلعه دن مراد طاغک اک تپه سیدر
(الضاحی) بردره وبرقوملق اسملریدر (الضحیان) سلمان وزننده حضر
موتدن مکه یولنده برموضع آدیدر ومدینه ده احیحة بن الجلاح نام کمسنه یه مخصوص
برقلعه نک آدیدر (الضحی) غنی وزننده یمنده برموضعدر (الضحیان) سکران
وزننده دائما قوشلق وقتی طعام ایدن آدمه دینور مؤنثی ضحیانة در یقال رجل
ضحیان اذا کان یأکل فی الضحی (المتضحی) (والمستضحی) (والمتضحی)
اسم فاعل بنیه لریله قوشلق وقتنه داخل اولان آدمه دینور (الاضحیان) همزه نک
کسریله الحوانه شبیه برنبات آدیدر ایلی (الضاخیة) خای معجمه ایله داهیه

معناسنه در : يقال اصابته ضاخية اى داهية اليائى (الضدى) عصا وزننده طارلق معناسنه‌در : يقال‌ضدى‌عليه ضدى من‌الباب الرابع اذاغضب (الضوادى) بد وقبيح سوزلره دينور ياخود آوبج سوزلره دينوركه نفس الامرده تحقيقى اولميوب همان برآدمى آويدوب اشغال ايچون مزاجه مطابق سو يلنان سوزلردن عبارتدر مفردى ضاديه در يقال اتى بالضوادى اى الكلام القبيح اوما يتعلل به ولايحقق له فعل (الاضداء) همزه‌نك كسريله برقابى طاشنجه قدر طولدرمق معناسنه در : يقال اضدى الاناء اذاملأه فاترعه (المضاداة) مباهاة وزننده بر آدمه ضد اولوب دشمنلك ايلمك مضاده معناسنه‌در : يقال ضاد اه اى ضاده ويقال انه لصاحب ضدى اى ضد الواوى (ضدوان) فتحاتله ايكى طاغك آديدر اليائى (الضرى) عصا وزننده (والضراوة) عداوه وزننده (والضرى) رمى وزننده (والضراءة) سحابه وزننده دداتمق معناسنه‌در: يقال ضرى‌به ضرى وضراوة وضريا وضراوة من‌الباب الرابع اذالهج به‌وتازى قسمى آوه اوكره‌نوب باوليمق معناسنه در : يقال ضرى الكلب بالصيد ضرى وضراء بالكسر والفتح اذاتعودبه (التضرية) تفعله وزننده برآدمى‌برنسنه‌يه آلشدروب دداندرمق معناسنه‌در : يقال ضراه‌به اذا الهجه‌به وعوده وتضرية الغرارة خرارنك جوانب واقطارنى بوكمكدن عبارتدر يقال ضرى الغرارة اذا فتل قطرها (الاضراء) همزه نك كسريله بودخى برنسنه يه آلشدروب ددا ندر مق معناسنه در : يقال اضراه به بمعنى ضراه وذكرى آنى ضرى ديدكلرى نبيذايچمك معناسنه در : يقال اضرى‌الرجل‌اذا شرب‌الضرى (الضرى) غنى وزننده قانى طور ميان طمره دينور يقال عرق ضرى اى لايكاد ينقطع دمه وآوه باوليب اوكرنمش تازى اتيكنه دينور وبر درلو نبيذ اسميدر كه خرمانك قزارمش اصرارمش قورقلرنى اصلدوب بعده صوينى سدريمشنك اوزرينه دوكوب بربرده زمدت حفظ وابقا ايلمدكدنصكره چقاروب استعمال ايدرلر (الضرو) علو وزننده طمر دن لاينقطع قان ظهور ايلمك معناسنه در : يقال ضرالعرق يضرو ضروا اذا بدا منه الدم يعنى لايكاد ينقطع(الضرو) ضادك كسريله بو دخى آوه‌باوليب دداتمش تازى اتيكنه دينور يقال جروضروای ضاربالصيدوشجر كمكام اسميدر بوهرى آنك صمغيله‌تفسير ايلمكله غلط ايلدى شجر مزبور شجريمانيدركه حصى لبان ديدكلرى بخور آنك صمغيدر وسا قزلق اغاجنك يمشنه دينور كه چتلنبك نبير اولنور بونده ضادك فتحيله ده لغتدر ونعوذ بالله تعالى مرض جذام بيلاشغنه ينور يقال بى‌ضرومن‌الجذام اى‌لطخ منه (الضارى) قانى طورميان طمره دير واوه باوليوب دداتمش تازى يه دينور وشول طلومه دينو ر كه

ایچمه حبل معدنده بونه وج قو شه رق اسکه‌کله قورن هملك وادی حوض و کورك
اونور اوله‌جقش سقاء ضار بجسمی اذا کان یعنق لبه ویعود طعمه (الضری)
رمی وزننده سیلان ایتمك معناسنه در : یقال ضری الشیء ضریا اذا سال
(الضراء) وفاء وزننده کیزلنمك دیبور یقال انه لیمشی الضراء ای مستخفیا
ودرمده اولان چتلق وصیق آغاج قورلغه دیبور علی‌قول شول دوزاووه دیبورکه
انده بر مقدار آغاجلق اولوب واو زاده بر نحو حاورلر اوا ایدرلر اوله
(ضریه) غنیه وزننده بصره ایله مکه بیننده برقریه آدیدر (الاضر یاء)
جوهری بو زاده ذکر ایتدکله غلط ایلدی صواب اولان ظای معجمه ایله
اولقدر الواوی (الضغو) ضادك فتحی وعین مهمله‌نك سکونیله کبر توب
صفقلق معناسنه در : یقال ضغا الرجل ضغوا اذا اختبأ واستتر (الضغه)
قصنیه وزننده برشجر آدیدر نسبتنده ضغوی دیبور قصنیته الواوی (الضغو)
ضادك فتحی و غین معجمه‌نك سکونیله تذلل و خضوع و سرطرو قلمق معناسنه‌در :
یقال ضغا الیه ضغوا اذا استخذی و غدر اویونده خیانت ایتمك معناسنه‌در : یقال
ضغا المقامر اذا خان و ضغو و ضغاء غراب وزننده کدی و طاوشان و تلکی قوله‌سی
چاغرمق معناسنه‌در : یقال ضغا السنور و نحوه ضغوا و ضغاء اذا صاح (الاضغاء)
همزه‌نك کسریله کدی مقوله‌سی حیوانی چاغرتمق معناسنه‌در : یقال اضغه اذا حمله
علی الضغاء الواوی (الضفو) عفو وزننده برنسنه وافی و کامل اولمق معناسنه‌در :
یقال ضفا الثوب ضفوا اذا سبغ و فراوان اولمق معناسنه‌در : یقال ضفا الشیء اذا
کثر و حوض لبریز اولمق معناسنه در : یقال ضفا الحوض اذا فاض من امتلائه
(الضافی) وافی و واسع اولان نسنه در یقال ثوب ضاف ای سابغ (الضفا)
عصا وزننده جانب معناسنه در ضفوان تثنیه‌سیدر قصاکه یقال قعدوا ضفاه ای
فی جانبه (الضفوة) ثمره وزننده وسعت و رفاه اوزره اولان دیرلیه دیبور
یقال هو فی ضفوة من العیش ای بلهنیة الیائی (الضلی) رمی وزننده هلاك اولمق
معناسنه‌در : یقال ضلی الرجل ضلیا من الباب الثانی اذا هلك (التضلی) تفعل
وزننده تفعل مثلاتی اختیار ایدوب آنلره قرین وهمدم اولمق معناسنه‌در : یقال
تضلی فلان اذا لزم الضلال واختاره شارح دیرکه اصلی تضلل ایدی الیائی (الضمی)
رمی وزننده ظلم ایتمك معناسنه‌در : یقال ضماه ضمیا من الباب الثانی اذا ظلمه شارح
دیرکه گویاکه ضیم مقلوبیدر الیائی (الضناء) وفاء وزننده (والضنا) عصا
وزننده خاتونك اولادی چوق اولمق معناسنه‌در : یقال ضنت المرأة ضناء وضنا
من الباب الثانی و یقال ضنیت ضنا من الرابع اذا کثر ولدها و برآدمك برنسنه‌سی
ضنا و برکشتلوب آرتمق معناسنه در : یقال ضنا نصیبه اذا تربع زاد الواوی

(الضنو) ضادك فتحی وکسریله ولد معناسنه در : يقال له ضنو كثير اى ولد (الضنا) عصا وزننده بر کسه بر کونه شدید و مشتبه و مزمن درد و مرضه اوغرایوب خسته اولمق معناسنه درکه هر چند افاقت بولدی ظن اولنسه ینه نکس ایدوب على حاله دردناك اوله يقال ضنى الرجل ضنا من الباب الرابع اذامرض مرضا مخامرا كلما ظن برؤه نکس (الضنى) حرى وزننده (و الضنى) یای مخففه ایله حری وزننده وجه مذکور اوزره اولان خسته‌یه دینور يقال هو ضنى وضن (الاضناء) همزه‌نك كسريله بر آدمی ذکر اولنان خسته‌لك بصمق معناسنه‌در : يقال اضناه المرض اذا اثقله (المضاناة) مباهاة وزننده رنج و زحمت چکمك معناسنه در : يقال ضاناه اذاعاناه (ابوضنیّ) سمی وزننده سعيد بن ضنى نام محدثك کنیه‌سیدر البانی (الضوی) هوی وزننده بر کسه خلقة یاهزالا انجه و چلمسز خیره و آریق اولمق معناسنه درکه چوپدن چلبی تعبير اولنور يقال ضوى الرجل ضوى من الباب الرابع اذا دقّ عظمه و قل جسمه خلقة اوهزالا (الضاوی) تشدید یا ایله خیره و چلمسز آدمه دینور مؤنثی ضاویّه‌در بونك اصلی فاعول ایدی يقال غلام ضاوى وجارية ضاوية اى دقيق العظم قليل الجسم (الاضواء) همزه‌نك كسريله انجه و آرق اولمق معناسنه‌در : يقال اضوى الرجل اذا دق و بر آدمی یا دابه‌یی ضعیف و زبون قلمق معناسنه در : يقال اضواه اذا اضعفه و خاتون خیره وجوره ولد طوغورمق معناسنه در : يقال اضوت المرأة اذا ولدت ضاويا و بر آدمك حقنی اکسلتمك معناسنه مستعملدر يقال اضوى حقه اذا نقصه اياه و بر ایشی محکم ایلمیوب کوشك و واهی طوتمق و واهی قلمق معناسنه‌در يقال اضوى الامر اذا لم يحكمه (الضیّ) تشدید یا ایله عیّ وزننده (و الضوی) غنى وزننده بر کسیه صغنوب اکا منضم وملتحق اولمق معناسنه در : يقال ضوى اليه ضيا وضويا من الباب الثانى اذا انضم اليه و لجأ و بر یره کیجه وقتنده کلمك معناسنه‌در : يقال ضوى الرجل اذا اتى ليلا و خبرصورمق معناسنه‌در : يقال ضوى الى خبره اذا سأل (الضاوی) کیجه وقتنده کلان آدمه دینور يقال جاء ضاوای طارق و بر فرس آدیدر (الضواة) حصاة وزننده قولق یومشغنك آلتنده ظهور ایدن اور تعبير ایتدکلری یومری‌یه دینور بز دیدکلری یومریدن بیوجك اولور و شول خرده‌خرده سیوریجه سیولجیلره دینورکه طوغوران ناقه‌نك هنوز ولد چقمزدن مقدمجه فرجنده ظهور ایدر الواوى (الضوة) ضادك و واو مشدده‌نك فتحیله (و الضوضاة) غریو و فریاده و جغلتی‌یه دینور تقول سمعت ضوة القوم وضوضاتهم اى جلبتهم (الضواضی) علابط وزننده ایری و یومری نسنه‌یه دینور (الضویضیة) مصغر بنیه‌سیله (و الضواضیة) علابطه‌وزننده

دهده دیور و صوبشبه ایسرمش دوه‌یه دیـور انواوی (الضهوة) ضهوه وزننده صو برکه‌سنه دیور جمعی اضهٔ کلور تقول رئیت عند الضهوة ای برکه ماء (الضهواء) حمراء وزننده هنوز ممه‌لری قلقوب بتورمامش قیزه دیور یقال جاریة ضهواء ای لم تنهد الیـسـفی (الضهیاء) ضادک فتحی و الفک مدی وقصریله اصلا حیض و حامل اولمز اولان خاتونه دیور علی قول حائض اولوب لکن حامل اولمیانه دیر نعم اولمیور یخود ممه‌لری بتورمیز اولانه دیورکه ارکك ممه‌سی کبی اوله یقال امرأة ضهیاء و ضهیی ای لا تحیض و لاتحمل او تحیض ولاتحمل ولاینبت ثدیها شارح دیرکه ارتکه معناسندن دخی تصرف اولنمشدر و ضهیاء اصلا نبات بیورمیه اولان یوره دیور یقال ارض ضهیاء ای لاتنبت و صیلان کبی بر نوع مبتنه اولاجت اسمیدر (الضهی) عصا وزننده خاتون ضهیا اولمق معناسنه‌در یقال ضهیت امرأة ضهیا من الباب الرابع اذا کانت ضهیاء (الاضهاء) همزه‌نك کسریله دوه‌یی ضهیاء دیدکلری ذکر اولنان آغاجنقده اوتلرمق معناسنه‌در: یقال اضهی الرجل اذا رعی ابله فی الضهیاء وضهیاء خاتون آلمق معناسنه‌در: یقال اضهی الرجل اذا تزوج بضهیاء (المضاهاة) مباهاة وزننده بر نسنه‌یه شبیه و مشاکل اولمق معناسنه‌در: یقال ضاهاه اذا شاکله (الضهی) غنی وزننده شبیه ومانند معناسنه‌در: یقال هو ضهیك ای شبیهك

(• فصل الطاء الواوی •) (الطأة) طعنة و حمأة وزننده قاره بالجمله دیور حمئه معناسنه (الطوءی و الطووی) طالرک ضمیله طوعی وزننده (والطاوی والطؤوی) جهنی وزننده احد وکمسه معناسنه‌در: یقال ماهندار طوءی وطووی و طاوی و طؤوی ای احد مؤلف بونی همزه بابنده رسم و ذهاب معناسندن اشعار ایلمشیدی (اتیتی) (الطبی) طانك فتحی و بانك سکونیله بر آدمی بر نسنه‌دن صرف و تحویل ایلمك معناسنه‌در تقول طبیته عنه طبیا اذا صرفته و دعوت ایتمك معناسنه‌در تقول طبیته الیه اذا دعوته و یدکلك معناسنه‌در تقول طبیته اذا قدته (الاطباء) همزه‌نك کسریله بو دخی دعوت ایلمك معناسنه‌در تقول اطبیته الیه اذا دعوته (الطبی) طانك کسری وضمی و بانك سکونیله خف و ظلف وحافر صاحبی حیوانلرك و بر نوع جانورلرك ممه‌لرینك امزکلرینه دیورکه سود منافذیدر جمعی اطباء کلور و منه المثل • جاوز الحزام الطبیین • یعنی فولان صیرلوب ایه‌رك ایکی ممه‌لری بیله تجاوز ایلدی نفقه حدّ و وسعندن خارج بوزیوب فرومانده اولنجه قارنی ایچرو چکوب و قولان صیرلوب ایه‌رك ممه‌لرنی تجاوز ایلمش اولور بر ماده مشکل و مشتد اولوب اونبابده رنج و محنت حدّی تجاوز ایلدکده ضرب اولنور (الطبا) عصا وزننده طوارك ممه‌سی صار قوب سلبوکمنك معناسنه‌در

يقال طبيت الناقة طبا من الباب الرابع اذا استرخى طبيها (الطبية) فرحه وزننده (والطبواء) حمراء وزننده ممه لرى صالقى وسلپوك حيوانه دينور (ذوالطبيين) طانك ضميله كه تثنيه‌در وثيل بن عمرونام شاعرك لقبيدر (الطبيّ) غنى وزننده شول ممه‌يه دينوركه سهولتله صاغيلوب چوق سود ويرر اوله يقال خلف طبي اى مجيب الواوى (الطبو) حبو وزننده دعوت ايلمك معناسنه‌در : يقال طباه يطبوه طبوا اذا دعاه (الاطباء) همزه‌نك وطاى مشدده‌نك كسريله كه افتعال وزننده بودخى دعوت ايلمك معناسنه در : يقال اطباه اذا دعاه وبركسه‌ايله دوستلق ايدوب اول تقربيله قتل ايلمك معنا سنه در : يقال اطبى القوم فلانا اذا خالوه وقتلوه الواوى (الطتو) طانك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله كتمك معناسنه‌در : يقال طتا الرجل طتوا من الباب الاول اذا ذهب الواوى (الطثو) طانك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله چليك چوماق اويونى اوينامق معناسنه در : يقال طثا الصبىّ طثوا اذالعب بالقلة (الطثى) طانك ضمى والفك قصريله خرده اغاج پاره‌لرينه دينور چليك كبى مفردى طثيه‌در غرفه وزننده الواوى (الطحو) دحو وزننده دوشيوب يايمق معناسنه‌در : يقال طحاه يطحاه طحوا من الباب الثالث اذا بسطه ودوشنوب يايلمق معناسنه لازم اولور يقال طحا الشئ اذا انبسط ويان اوزره اوزانوب ياتمق معناسنه‌در : يقال طحا الرجل اذا اضطجع وبريره كتمك معناسنه‌در : يقال طحا زيد اذا ذهب فى الارض وبومعناده باء حرفيله متعدى اولور يقال طحابه قلبه اى ذهب به فى كلّ شئ يعنى خاطرهٔ قلبى انى بريرده قرار كير ايلميوب اورادن اوريه نقل ومضطرب ايلدى وطحو بعيد اولمق معناسنه‌در : يقال طحا الرجل طحوا من الباب الاول اذا بعد وهلاك اولمق معناسنه‌در : يقال طحا الرجل اذاهلك وبرآدمى يوزى اوزره يقمق معناسنه‌در : يقال طحا فلان اذا القى انسانا على وجهه (الطحا) عصا وزننده دوشكلى دوزيره دينور ارض منبسطه معناسنه وطحا قصر ايله ومد ايله مصر اولكه سنده درت قريه آديدر شارح ديركه امام طحاوى اورادندر (الطاحى) جمع عظيم معناسنه‌در وبوكسك نسنه يه دينور يقال سحاب طاح اى مرتفع وير يوزينه يايلمش نسنه‌يه دينور يقال شئ طاح اى منبسط وكثرتندن ناشى هرنسنه‌يى طولديران شيئه دينور يقال جيش طاح اذا ملأ كلّ شئ (الطاحية والمطحية والمطحوة) ميملرك فتحيله بيوك وبايوان سايبانه دينور يقال مظلة طاحية ومطحية ومطحوة اى عظيمة (المطحية) محدثه وزننده شول سبزه ونباته دينوركه ساق اولماغله يريوزينه منبسط اوله قربوز وقباق كبى يقال بقلة مطحية اى نابتة على وجه الارض (الطحية) تمره وزننده برمقدار بلود پارچه سنه دينور يقال مافى السماء

طحبة من سحاب اى قطعة منه البانى (الطحبة) حاء مهمله ايله طحبه
وزننده ومراد طحلبدركه ومقدارجه بلود پاره سنه ديرلر يقال مافى السماء طحبة
من سحاب اى قطعة (الطخاء) سماء وزننده يوقسقلق بوده ديرلر
يقال سحاب طخاء اى مرتفع وقلبه عارض اولان سقندى يه وقسوه ديرلر يقال
على قلبه طخاء اى كرب (الطخية) حمراء وزننده قرانولقه يه ديرلر يقال ليلة
طخياء اى مظلمة ومثلا ومفهومى فهم اولنميان مغلقه سوزلره ديرلر يقال كلمة
طخياء اى لاتفهم (الطخى) بنت قراكوبه ديرلر يقال ظلام طاخ اى شديد
(الطخية) طانك فتحيه احمق آدمه ديرلر جمعى طخيون درو قرانولقه ديرلر
حلك معناسنه وبولده طانك حركات ثلاثيه تحقدر (طاحية) راضيه وزننده
حضرت سليمان عليه السلام ايله تكلم ايدن قرنجه نك اسميدر شارح ديركه جهابده
عيون اسميه مرسومدر ونون فاء وزننده كه تك عيون اولمق اوزره
ثبت ايدى (الطحى) سعى وزننده خروسه ديرلر ديك معناسنه الواوى
(الطحوة) تمرة وزننده يوفقه بلود پاره سنه ديرلر يقال جئت فى السماء طحوة
اى سحابة رقيقة الواوى (الطادية) عادية وزننده ثابت وقديم اولان نسنه يه
ديرلر يقال عادة طادية اى ثابتة قديمة الواوى (الطرو) علو وزننده بربعيد
يردن ناكهانى چقه كلمك معناسنه در يقال طرأ عليهم طروأ اذا اتى من مكان بعيد
شارح ديركه مهموزده تحقدر (الطرا) عصا وزننده ماده سى حيات ارضدن
اولميان نسنه يه ديرلر كه طپراق وقوم وطاش جنسندن اولميان نسنه دن عبارتدر
وبعد وحساب اولان اصناف مخلوقاته ديرلر يقال هم اكثر من الطرا وهى
مالا يحصى عدده من صنوف الخلق (الطرى) غنى وزننده تروتازه شيئه ديرلر
يقال شئ طرى اى غض (الطراوة) حلاوه وزننده (والطراءة) همزه ايله
(والطراء) وفاء وزننده (والطراة) حصاة وزننده بر نسنه تروتازه اولمق
معناسنه در يقال طرو الغصن وطرى طراوة وطراءة وطراء وطراة من الباب
الخامس والرابع الاخير طريا (التطرية) تفعله وزننده بر نسنه يى تروتازه قلمق
معناسنه در يقال طراه اذا جعله طريا وعطر وطيب مقوله سنه بعض خوشبو نسنه قاتوب
قوامه كتورمك معناسنه در يقال طرى الطيب اذا فتقه باخلاط وخلطه وكذا الطعام
اذا خلطه بلافاويه (الاطراء) همزه نك كسريله بر آدمه حسن مدح وثنا ايلمك
معناسنه در يقال اطراه اذا احسن الثناء عليه (الاطرية) همزه نك وراءنك
كسريله رشته جوزاسنه ديرلر كه بو ايامده شعريه محرفى شهريه چوربا تعبير ايدرلر
تقول العامة اطرية وهو طعام كالخيوط من الدقيق (الاطرواء) عنفوان وزننده
كبرت كلدن تخمه وامتلا اولوب قارن شيشمك معناسنه در يقال اطروى الرجل

اذا اتخم وانتفخ بطنه (الاطروان) عنفوان وزننده جوانلق هنكامنك اوائل چاغنه دینور تمام دلوقا نلولق سرخوشلغندن عبارتدر يقال فعله فى اطروان شبابه اى اوله وغلوائه اليائى (الطرا) طانك فتحى والفك قصر يله بونلمك على قول مرور ايلك معناسنه‌در: يقال طرى اليه طرى من الباب الرابع اذا اقبل اومر (الطرية) غنبه وزننده بمنده برقريه آدیدر اليائى (الطسا) عصا وزننده باغلو طعامى چوق يمكدن معده بوز يلوب امتلاء اولمق معناسنه در : يقال طسى الرجل من البـاب الرابع اذا غلب الدسم على قلبه فاتخم الواوى (الطسو) حسو وزننده طسا معناسنه‌در: يقال طسا الرجل يطسو طسوا بمعنى اطسى الواوى (الطاعية) ساعيه وزننده جكرى مرضلو خاتونه دينور يقال امرأة طاعية اى العليلة الكبد اليائى (الطغى) طانك فتحى وغين معجمه‌نك سكونيله (والطغيان) طانك ضمى وكسريله برنسنه حدّ ومقدارنى تجاوز ايلك معناسنه دركه آزمق وازغون اولمق تعبير اولنور يقال طغى الشئ طغيا وطغيانا من الباب الرابع اذا جاوز القدر و يلك يوكسلمك معناسـنه مستعملدر يقـال طغى السحاب اذا ارتفع وكافر كفرنده يلك ازغونلق ايلك معناسنه‌در فرعون ونمرود كبى يقال طغى الكافر اذا غلا فى الكفر وظلم ومعاصيده افراط ايلك معناسنه‌در : يقال طغى الرجل اذا اسرف فى المعاصى والظلم وصو چوغالوب طاشـقين اولمق معناسـنه در : يقال طغى الماء اذا ارتفع ومزاجده قان غلبه ايلك معناسـنه مستعملدر يقال طغى به الدم اذا تبيغ وصغر قسمى بوكورمك معناسنه‌در: يقال طغيت البقرة اذا صاحت (طغا) طانك فتحيله بيـان اوكوز يلك علميدر (الطغا) طانك ضميله سسه دينور صوت معناسـنه (الطغية) تمره وزننده هرنسنه‌دن نبذه ومقداره دينـور يقال طغية منه اى نبذة منه وطاغك صرپ برينه دينور و ياجين قيابه دينور (الطا غية) جبار وعنيد كسيه دينور هاء مبالغه ايچوندر يقال هو طاغية اى جبـار واحمق اولوب متكبر اولان شخصه دينور يقـال رجل طاغية اى احمق متكبر وصاعقه‌یه اطلاق اولنور يقـال نزلت الطاغية اى الصاعقة وسلفده روم قراللرينه اطلاق اولنور ايدى كثرت طغيانلرندن ناشى الواوى (الطغوى) بشرى وزننده لكن شارحك بيـا ننه كوره علو وزننده‌در (والطغوان) طانك ضميله بودخى حدّ واندازه‌يى تجاوز ايدوب افراطه كتمك معناسـنه در يائيه‌ده لغتدر يقـال طغا يطغو طغوى وطغوانا من البـاب الاول بمعنى طغى يطغى (الطغوى) طـا نك فتحى والفك قصريله معناى مذكوردن اسمـدر آزغونلغه دينور ومنه قوله تعـالى [كذبت ثمود بطغواها] (الطاغوت) جالوت وزنـنـده كه قرأن مبينده واقعدر مراد لات وعزى ديدكلرى صنملردر وزعمجه غيبدن خبر وبرن كاهنه وشيطانه

وهرسلالت وعوارت رنجيسنه وسطره ومطلقا معبود باطله وعبارة اهل كتابه
اطلاق اولنور مفرده وجمع مساوى ويصير جمعى طواغيت كلور وطواغى كلور
و اصل تعاليله اولدیغیچون ویو طغوت مادەسندن طغیوت در قلب ولامی فتحله
اصلى مطبوت ايدى طغوت وزننده ياخود طاغى مصدره ايچون عين اوزره تقديم
اولنه قلبا ياخود تعريكنه منى اوله قلب اولنمشدر كه وزنى فعلوت اولدى
ومصدر ديلكه [يؤمنون بالجبت والطاغوت] الاية كريمه سنده جبتدن مراد حيى
بن اخطب وطاغوتدن مراد كعب بن الاشرف نام يهوديلردر (الاطغاء) همزه نك
كسريله برآدمى طاغى قلمق معناسنه در : يقال اطغاه اذا جعله طاغيا (الطغوة)
تمره وزننده مكان مرتفعه دينور تقول رأيته في طغوة اى مكان مرتفع الواوى
(الطغو) عفو وزننده (والطفو) علو وزننده برنسنه نك بوب صويك يوزينه
چقمق معناسنه در : يقال طفا الشيء فوق الماء طفوا وطفوا اذا علا ولم يرسب اوزره
بيراق يوزمك معناسنه مستعملدر يقال طفت الحوصة فوق النهر اذا ظهرت
وحيوان ثبه نك اوزرينه چقمق معناسنه مستعملدر يقال طفا الثور اذا علا الاكم
وآهو بك سكرتمك معناسنه مستعملدر يقال طفا الظبي اذا اشتد عدوه واولمك
معناسنه مستعملدر يقال طفا فلان اذا مات وبرايشه كيرمك معناسنه در : يقال
طفا في الامر اذا دخل فيه (الطفاوة) ثمامه وزننده كونشك وآيك اغيلى ينه
دينور يقال طفاوة القمرين اى دارتهما ونجره ايچره صويك يوزينه چقان كوپوكنه
وكفنه دينور وقيس غيلان قبيله سندن برجماعتك آديدر مترجم حقير دركه راسب
قبيله سيله طفاوه قبيله سي برآدمك كنديلره انتسابى خصوصنده هبنقه يه
اختصام ايتدیلر هبنقه بو آدمى دريايه القا ايده لم اكر دیبه طوب كيدرسه راسب
قبيله سندندر واكر يوزينه چيقرسه طفاوه دندر ديو حكومت عدل اظهار
اتمشدر (الطفوة) تمره وزننده يك اينجه اوته دينور (الطفى) بر قوش آديدر
(الطفية) غرفه وزننده مقل اغاجنك يپراغنه دينور وبر كونه حيه يه دينوركه يك
خبيث وقتال اولور ارقه سنده مقل يپراغى طرزنده ايكى چزكيسى اولور الواوى
(الطفو) طانك فتحى وفانك سكونيله تيز تيز يوريمك معناسنه در : يقال طفا الرجل
طفوا اذا مشى سريعا الواوى (الطلاوة) طانك حركات ثلاثيله حسن و بهجت
و قبول معناسنه دركه بر نسنه نك حسن و رونق و بهجتندن ناشى مقبول ومحبوب
القلوب اولمسندن عبارتدر يقال ما على وجهه طلاوة و في كلامه حلاوة اى حسن
وبهجة و قبول و جادولغه دينور سحر معناسنه و سودك و قاتك يوزلرنده ظهور
ايدن يوفقه جه زاره دينور و بعد الطعام آغزده قلان طعام بقيه سنه دينور و بر
عارضه دن ياخود خسته لكدن ناشى اغزده پيدا اولان غليظ صالباره دينوركه

بيلاشق كبي اغزنك ايچنه يابشق‌اولور تركيبده يار تعبيراولنور وكيجكمك معناسنه‌در يقال طلا الرجل طلاوة اذا ابطأ (الطلا) عصا وزننده (والطلوان) طانك ضميله و فتحاتله لغتدر و بونلرده آغزده حادث اولان غليظ سالياره دينور و طلا هنوز طوغمش آهو ياوريسنه دينور يقال رأيت ظبيا و عنده طلا اى‌ولده ساعة يولد و مطلقا كوچك نسنه‌يه دينور جمعى‌اطلاء و طلاء كلور طانك كسريله وطلى كلور عتى وزننده وطليان كلور طانك‌ضميله وكسريله (الطلواء) غلواء وزننده انتظار معناسنه‌در تقول ماهذا الطلواء اى الانتظار وكيجكمك ابطاء معناسنه‌در : (الطلو) طانك كسريله لطيف الجسم اولان قانصه يعنى صياده دينوركه هريره و هر دليكه كيروب وصيده قرالتيسى خيال كبى اولور و قورده دينور ذئب معناسنه (الطلو) طانك فتحيله بو دخى كوچك اولان شيئه دينور كرك حيواندن وكرك سائر نسنه‌دن اولسون (الطلوة) غرفه وزننده صباح وقتنك آيدنلغنه دينور يقال بدت طلوة الصبح اى بياضه (الطلوة) طانك كسريله وحشى جانورلرك ياوريسنه دينور اليائى (الطلى) طانك فتحى ولامك سكونيله بر شيئه برنسنه‌يى صوايوب سورمك معناسنه‌در : يقال طلى البعيرالهناء يطليه وبه طليا اذا لطخه‌به و قوزى مقوله‌سنك اياغنى بغلمق معناسنه‌دركه كوكنلمك تعبير اولنور تقول طليت الطلى اذا ربطته و حبسته (التطلية) تفعله وزننده بو دخى بر شيئه بر نسنه صوامق معناسنه در : يقال طلى البعير الهناء اذا لطخه‌به و خسته‌يى كوروب كوزدوب خدمت و تيمار ايلمك معناسنه‌در : يقال طلى فلانا اذا مرضه و بر آدمه سوكمك معناسنه مستعملدر يقال طلاه اذاشتمه و موسقى اوقومق معناسنه مستعملدركه قلوبه طرب و نشاط طلا ايدر يقال طلى فلان اذا غنى (الاطّلاء) همزه‌نك و طاى مشدده‌نك كسريله افتعال وزننده بر نسنه‌يى سورنمك معناسنه‌در طيب ودواء سورنمك كبى يقال اطلى‌به اذاطلاه عليه (التطلى) تفعل وزننده اطلاء معناسنه‌در : يقال تطلى‌به بمعنى اطلى و دائما لهو و طرب و هوايه دورشمك معناسنه‌در : يقال تطلى فلان اذالزم اللهو و الطرب (الطلياء) حمراء وزننده قطران سورلمش ناقه‌يه دينور يقال ناقة طلياء اى مطلية و اويوز ناقه‌يه اطلاق اولنور قطران سورلمك شانندن اولديغنه مبنى يقال ناقة طلياء اى جرباء و نسوانك حيض بزلرينه دينور يقال هو اقذرمن الطلياء اى خرقة العارك (الطلاء) كساء وزننده سوريلجك قطرانه دينور يقال طلى البعير بالطلا اى‌الهنا و مطلقا سوره‌جك و سورينه‌جك نسنه‌يه دينور صبوا و يالدز و عطر كبى وخمره و باده‌يه اطلاق اولنور التون يالدزينه تشبيهله يقال سقاه الطلاء اى الخمرومنصف تعبير اولنان اوزم شيره سنك قويولمشنه دينوركه مثلث تعبير ابتدكلرى اولور

ومصحف نصلی قاچمه قاپاغنی اولان شیوه در شارح دیرکه مصطر ویل فارسیدن
معرب اولان میشه‌نج ایله بیان ایدیبورکه ترکیده مردمك دیدکلری اوله جقدر علی
کلا التقدیرین حلاسدر وخبره الطلاء صفندر اسهی وطلاء سوککه دیور شیر معناسنه
وفوریت ایچی وصفه دیبورکه کوکن معبر اولور (الطلاء) طانك ضمی قان
اوزره اتمه زارکنی پیدا اولان قاوغه دیور (الطلاء) طانك ضمی ولامك
تشدیدیله مکاء وزننده قاه دیور دم معناسنه (الطلا) عصا وزننده شخص
وقالب معناسنه‌در تقول رأیت طلاه ای شخصه وقطران سوریلمش دوه‌یه دیور
وشدید المرض حسته آدمه دیور و ضعف وخف صاحبی حیوانه بوربسه دیور
جمعی اطلاء کلور تمیه‌سی طلیان‌در فتحاتله و هوا وهوس معناسنه‌در : یقال قضی
طلاه ای هواه (الطلا) رسا وزننده لذت معناسنه‌در : یقال مابه طلا ای لذة
(الطلا) طانك ضمیه طلیه تعظیمنك غرفه وزننده‌در یاخود طلاة تعظیمنك
طانك ضمیه‌در جمعدر بیونه دیور عنق معناسنه علی قول بیونك کوکسنه دیور
یقال ضربوا طلاهم ای عنقهم اواسولها (الطلی) سر وزننده برموضع آدیدر
(الطلی) مهنی وزننده آغر حسته‌یه دیور یقال مرض مطلی ای مدنف وخلاصی
مأمول اولمیان محبوسه دیور یقال محبوس مطلی ای لایرجی خلاصه (الطلی)
رمی وزننده بر ایچم سوده دیور (الاطلاء) همزه‌نك کسریله هوا و هوسه
میل ایتمك معناسنه‌در ومنه الحدیث [ما اطلی نبی قط] ای مامال الی هواه شارح
دیرکه بو میل عنق معناسندن مأخوذدر و اولو بجل کسه‌نك بونی اکیلوب بوشنمك
معناسنه‌در : یقال اطلی الرجل اذا مالت عنقه للموت (الطلیا) طانك فتحی
ولامك کسری و یانك تشدیدیله اوبوزنغه دیور یقال اخذه الطلیا ای الجرب
وتمرکیه شبیه برکونه قرحه اسمیدر مفردات طبیه‌نك بیانلریه کوره بدنه یایلمق
اولان تمرکی اوله‌جقدر (الطالی) بوصوتلو صوبه دیور یقال منهل طال ای
مطحلب وقراکو کیجه‌یه دیور یقال لیل طال ای مظلم (المطلا) میمك کسری
والفك قصری ومدیله طارمجق سیل صویی بولنه دیور علی قول غضادیدکلری
اشجار انبات ایدن دوز و یومشق ارضه دیور (الطالی) میمك فتحیله وحشی
جانورلرك یاوریلرنی بسلدکلری مواضعه دینور مطلاء مفردیدر میمك کسریله
(الطلی) غنی وزننده کوجك قوزی‌یه و اوغلاغه دینور جمعی طلیان کلور طانك ضمیله
انبائی (الطمی) طانك فتحی ومیمك سکونیله صو جوغنوب یوقری قالقمق
معناسنه‌در : یقال طمی الماء طمیا من الباب الثانی اذا علا و نبات بویلنوب اوزامق
معناسنه‌در : یقال طمی النبت اذا طال وبر آدمك همتی عالی اولمق معناسنه
مستعملدر یقال طمت همته اذا علت ونهر یاخود بحر طلوب طاشمقلق اولمق
معناسنه‌در : یقال طمی البحر اذا امتلاء انواوی (الطمو) علو وزننده یایده‌ده

لغتدر یقال طما یطمو طمو الغة فی طمی یطمی فی الکل (طمویه) عمویه
وزننده مصرده ایکی قریه در (طمیه) غنیه وزننده بادیه‌ده بر طاغ آدیدر
و نیل مصر ساحلنده بر موضع آدیدر الیائی (الطنی) طانک فتحی و النک
قصریله تهمت معناسنه‌در : یقال رماه بالطنی ای التهمة و صوغومش اوجاق‌کولنه
دینور و خسته‌لکه دینور مرض معناسنه و صو یوزنده اولان یوصونه دینور
وشجر صاتون المق یاخود خاصة خرما اغاجنده اولان خرمایی صاتمق معناسنه‌در:
یقال طنی فلان طنا من الباب الرابع اذا شری الشجر اوهوبیع ثمر النخل خاصة
وزنا و فجور ایلمک معناسنه‌در : یقال طنی الی المرأة اذا فجر بها و زنا وفجورده
مستمر اولمق معناسنه‌در : یقال طنی فی فجوره اذا مضی و صوسزلقدن یا علتدن
طلاق و اویکن صول طرفدن بهلویه یاپشمق معناسنه‌در : یقال طنی زید اذالزق
طحاله و ریته بالاضلاع من الجانب الایسر بوراده جانب‌ایسرقیدی بیان منزلنده‌در
و طنا وصف بالمصدراولور صوسزلقدن یاعلتدن طلاغی و اویکنی بهلوسنه یاپشمش
آدمه دینور و ذکری آتی اطناء حیه ماده‌سندن اسم اولور (الطنا) رضا
وزننده عقرب صوقمسندن افاقت بولمق معناسنه در : یقال طنی اللدیغ من لدغ
العقرب طنا من الباب الرابع اذا عوفی (الطنی) طانک کسری ونونک سکونیله
حسی وزننده فجور وزنا معناسنه‌در : یقال هو من اهل الطنی ای الفجور و بادیه‌ده
بر معروف صو آدیدر (الطنو) طانک ضمیله بو دخی فجور وزنا معناسنه‌در :
(الاطناء) همزه‌نک کسریله زنا وفجورده مستمر اولوب کتمک معناسنه در :
یقال اطنی الرجل اذا مضی فی الفجور و صوسزلقدن یاخود علتدن طلاق و آق
جکر بهلویه یاپشمق معناسنه‌در : یقال اطنی زید اذالزق طحاله و رئته بالاضلاع
من‌الجانب الایسر و اغاج صاتمق یاخود اغاجده اولان خرمالری صاتمق‌معناسنه‌در
تقول اطنیت الشجر اوثمر النخل اذا بعتها و اغاجی یاخود خرمالری صاتون المق
معناسنه اولمغله ضد اولور تقول اطنیت الشجر او ثمر النخل اذا اشتریتها و بر
کسه‌نک اولمیه‌جک عضوینه اورمق یا طوقمق معناسنه‌در : تقول اطنیت فلانا اذا
اصبته فی غیر المقتل وتهمته و سوء ظنه میل ایلمک معناسنه‌در : یقال اطنی زید
اذا مال الی التهمة و الریبة و یتاغه آغوب کسل و فتوردن اویومق معناسنه در :
یقال‌اطنی الرجل اذا مال‌الی‌الطنوفنام کسلا و حیه صوقدیغی آدمی علی الفور هلاک
ایلیوب ابقا ایلمک معناسنه در و منه قولهم حیة لانطنی ای لایبقی لدیغها شارح
دیرکه مؤلف بو ماده‌لری همزه بابنده دخی ذکر ایلدی طنأ بقیهٔ روحه دیمکله
اندن مأخوذ در یاخود اولمیه‌جک یره اورمق یاخود طلاقی بهلویه یاپشدرمق
معناسندن اولورکه صوقدیغی‌کسه‌نک طلاغی بهلویه یاپشدرمغه میدان ویرمز دیمک

اولور و ابن الاعرابی دیدیکه الطاة الفرس دیرلر یعنی بر آدی هلاك ایلیوب حیله
فوت ایله ایسـه یعنی وطندن اخلادی اطهردر (الطی) طی وزننده ومصدر
سوملرلرین یامقدن طالمق و اول نسنه لری بولوسـه یاپشمش آدمه دیور دنده
طا دیی دیورکه وصف بالمصدردر یقال رجل طی و طما ای لاالازق طحله وربه
یالدرمه (التطبیة) تفعله وزننده طالمق و اویکی یا لوسـه یاپشمش آدمه معطاده
وتدبیر ایتمك معناسـنه در : یقال طی الطی تطبیة اذا طاخه من طمه و دومك
و اوزرین طرفه یعنی داخلی معناسـنه در : یقال طی الشعیر اذا اواه فی جنبه
(الطیة) زنة وزننده و مرادفیدرکه زنی و فاجرلره دیور طی معرویدیر یقال
هو طیة ای زنیة (الطو) طانك کسریله دوشکه دیور بساط معناسنه ایدی
(الطیّ) طانك فتحی و یانك تشدیدیله بر نسنه یی دورمك معناسـنه در : یقال
طوی الصحیفة طیا من الباب الثانی خلاف نشرها و بونك اصلی طوی ایدی و بر
لامردیدی یا بر حوری کتم ایتمك معناسـنه مستعملدر یقال طوی الحدیث اذا کتمه
وطی کشح بر آدمدن کلی اعراض و مفارقت ایتمکدن کنایه در تقول طوی کشحه
ای اعرض عنی مهاجرا و جماعتك یننه اوتورمق یاجود المره کلك یاجود
آتلری یکوب کتمك معناسـنه مستعملدر کویاکه آتلری دورمش اولور یقال طوی
القوم اذا جلس عندهم اوانهم اوجارهم کذلك طی کشح علی الامر بر ایشی اخفا
و اضمار ایلمکدن کنایه اولور یقال طوی کشحه علی امر اذا اخفاه وطی بلاد ومسافه
قطع و کذار ایتمکدن کنایه در یقال طوی البلاد اذا قطعها وطی البعد تقریبدن کنایه در
یقال طوی الله البعد لنا ای قربه وطی عن قصد آچ طورمق معناسـنه در : یقال
طوی الرجل اذا تعمد الجوع (الاطّواء) همزه نك و طای مشدده نك کسریله
افتعال وزننده (والانطواء) انفعال وزننده دورلمك معناسـنه در : یقال طوی
الصحیفة فاطوت وانطوت (الطیة) طانك کسریله نیه وزننده بناء نوعدر بر
کرده دورمك و دورلمك معناسـنه در که آدمك ترکیده دورش ایله و دورلش ایله
تعبیر اولنور یقال انه لحسن الطیة وضمیر و نیت معناسـنه درکه سر و مقصد اوزره
مطوی اولور یقال له طیة بعیدة ای ضمیر و نیة (الاطواء) همزه نك فتحیله
تقدمك اوزکده اولان اوزون اوزون یاغلر و کورکره و بوکره دیورکه سموزلکدن
پیدا اولور و یمده ده بر قربه آنلردر (المطوی) میمك فتحیله مطوی کلمه سنك
مفعول وزننده در جمیدر قیورمه و بوکوملره دیور یقال مطاوی الحیة والامعاء
والشعر والبطن و الثوب ای اطواءه (طوی) طانك ضمی و کسری و الفك
قصریله و تنوینیله جائزدر شام اولکه سنده بروادی اسمیدر شارح دیرکه [انك بالواد
المقدس طوی] کریمه سی انکله مفسردر انصراف وادی اعتباریله وعدم انصراف

بضمه

بقعه اعتباریله در یاخود طاوی لفظندن معدولدر (ذوطوی) طانك حركات ثلاثیله و الفك قصریله و تنوینلهده جائزدر مكه قربنده برموضع آدیدر حالا زاهر ایله متعارفدر (الطوی) غنی وزننده ذوطوی نام بقعهٔ مذكورهده برقیو آدیدر وطوی بر بوغچه بزه دینور یقال اتانا بطوی ای بحزمة من البز وكیجهدن بر ساعته دینور یقال مضی طوی من اللیل ای ساعة (الطویة) غنیه وزننده ضمیر قلبه و نیته اطلاق اولنور یقال له طویة شاسعة ای ضمیر نیة بعیدة و قیویه اطلاق اولنور دیواری طاشله اورلدیكیچون (الطایة) طامه دینور سطح معناسنه و خرما سرهجك یره دینور و قومسالده اولان بیوك قیایه دینور (الطیان) ریان وزننده پك آج آدمه دینور یقال رجل طیان ای لم یأكل شیئا (الطوی) هوی وزننده آجقمق معناسنهدر : یقال طوی الرجل طوی من الباب الرابع اذاجاع (الطاوی والطوی) عمی وزننده معنای مذكوردن اسم فاعلدر آج آدمه دینور یقال هوطاو وطواى جایع مؤنثلری طیا كلور سكری وزننده وطاویه كلور (الاطواء) همزهنك كسریله بودخی آج اولمق معناسنهدر : یقال اطوی الرجل اذاجاع (الطوا) عصا وزننده صو طلومنه اطلاق اولنور سقاء معناسنه الواوی (الطهو) سهو وزننده (والطهو) علو وزننده(والطهی)عتیوزننده (والطهایة) سماحهوزننده اتی ایوجه پشورمكه یاخود قاورمغه وبریان ایلمكه صواشوب دورشمك معناسنهدر یقال طها اللحم یطهوه و یطهاه طهوا وطهوا وطهیا وطهایة من الباب الاول والثالث اذا عالجه بالطبخ اوالشی وطهوا یشه دینور كار وعمل معناسنه تقول كان طهوی كذا ای عملی و بوفی الاصل مصدردر و برسمته كتمك معنا سنه در : یقال طها الرجل طهوا اذا ذهب فی الارض (الطاهی) اشجی یه دینور وكبابجی یه و بریانجی یه دینور واتمكجی یه دینور ومطلقا طبخ طعام ایله اوغراشجی كمسیه دینور پاچهجی و بوركجی وسائر كبی جمعی طهاة كلور قضاة كبی وطهی كلور عتی وزننده (الطهاوة) طفاوه وزننده سودك وقانك یوزلرنده پیدا اولان یوفقهجه زاره دینور (طهیة) سمیه وزننده برقبیله آدیدر نسبتنده طهوی دینور طانك ضمی وفتحی وهانك سكونیله وكاه اولوركه ایكی صورتده دخی هاسی مفتوح اولور (الطهاء) طخاء وزننده ومرادفیدركه یوكسك سحابه دینور (الطهی) هدی وزننده كناهه دینور ذنب معناسنه یقال ماطهاه ای ذنبه وجرمه وپشمش طعامه دینور تقول اتانا بالطهی ای بالطبیخ (الطهی) علی وزننده صمان خردهلرینه دینور (الطهیان) فتحاتله طاغك قله سنه دینور و برطاغك آدیدر و براده معناسنه دركه اكهلتن نسنه نك دوكیلان خردهلرینه دینور اكنتی تعبیر اولنور شارح دیركه بو براده در جبانه وزننده كه صو بی

سوغوره جق قده دبور قارق کبی (الاظهاء) همزه‌نك کسریله وکسه کار
وسنده بوز واسنك ولمق معناسنه‌در : یقال اظهی الرجل اذا حدل فی
سنبنه (الظهی) صغری وزننده حس معناسنه‌در : تقول مالدری الظهیاهو
ای ای الناس ظاهرا جماعته مؤنثدر

(فصل الظاء المعجمة) الواوی (الظبة) ظانك ضمیله ثبه وزننده
قلیجك وجمبرك اغزیه ونیزه‌نك اوجنه دیورکه اوراریله قطع واعمال اولنور
جانبدر یعنی تعبیر اولنور جمعی اظبی کلور همزه‌نك فتحی وبانك کسریله وظبات
کلور ضمتك ضمیله وظبون کلور ظانك ضمی وکسریله وظبی کلور هدی
وزننده یقال ضربه بظبة السیف او السنان ای حده الباتر (الظبی) ظانك
فتحی وبانك سکونیله کیك تعبیر اولنان حیوانه دیور جمعی اظبی کلور همزه‌نك
فتحی وبانك کسریله وظبیات کلور فتحتله وظباء کلور ظانك کسریله وظبی کلور
عتی وزننده وظبی بروادی اسمیدر وبعض عربه مخصوص نعا ونشان اسمیدر
وبر جلالك وموضعك اسمیدر مترجم دیرکه بین العرب « به داء ظبی » مثلدر
علامتی اسلا دردی یوقدر دیمك یرده ضرب اولنور زیرا آهو قسمنك مرض
موندن عیوی مرضی اولمز کذلك دشمنك محنته متعلق کلام ایشیدلدکده لاظبی
دیرلر اکا اصابت ایدن حادثه کندوسنه لازم ومؤثر اولسون دیمکدر لاکان بمثل
الظبی فی سلامته منه تقدیرنده‌در حاصلی شمنك موقعنده ضرب اولنور (الظبیة)
هابه دیشی کیکه دیور وشاة وبقره‌یه دخی اطلاق اولنور ونسوان فرجنه
دیور شارح دیرکه مؤلف ورادہ خبط ایتدی زیرا محکمده وفرج المرأة والشاة
والبقرة عنوانیله ذکر اولنمشدرکه شاة وبقره لفظلری مرأه اوزره معطوف
ونفریه عورتك وقیونك وایکنك فرجلرینه دخی دیور دیمکدر وبونلری ابن
اعرابی نقل والمام فرابی رد ایتدی زیرا فراء بالکز کلبك فرجنه تخصیص
ایتمشیدی نته که جوهری تصریح ایتدی وبومعنا ذکری آتی دغارجق معناسنه
مستعملدر انتهی وظبیه دغارجمه دیور علی قول کوجکنه دیور یقال ومنعه
فی ظبیة ای جراب او الصغیر منه ونیزه‌نك بورناج وبوکلم برینه دینور وظبیه
بر سید وکبد ذهن کمسه‌نك آدیدر واوج رأس قسراغك آدیدر وایکی صوبك
وایکی موضعك اسمیدر (الظباء) علاء وزننده (وموج الظباء) کساه
وزننده (وعرق الظبیة) غرفه وزننده (وظبی) ربی وزننده (وظبی)
دلی وزننده بوز موضعلردر الیائی (الظاری) امر یجی نسنه‌یه دینور یقال
هوظار ای عاض (الظری) جری وزننده اقق معناسنه‌در : یقال ظری
لنه ظری من الباب الثانی اذا جری وبلك اسهاله اوغرامق معناسنه‌در : یقال

ظری بطنه اذا لم يمالك لينا (الظری) عصا وزننده زیرك و دانا اولمق معناسنه در : يقال ظری الرجل ظرا من الباب الرابع اذا كاس ای صار كيسا (الظروری) سفرجل وزننده زیرك وفهیم آدمه دینور يقال رجل ظروری ای كيس (الاظرِیراء) اعشیشاب وزننده برآدمك قارنی شیشمك یاخود بك امتلا اولمق یاخود بك یاغلو یمكله معده سی فاسد اولمق معناسنه‌در : يقال اظروری الرجل اذا انتفخ بطنه اوصار ذا بطنه اوغلب علی قلبه الدسم البائی (الظاعية) ساعيه وزننده دايه وحاضنه یه دینور كه طابه قادین اوله جقدر يقال هی ظاعية له ای داية وحاضنة البائی (التظلی) تفعل وزننده دائما سایه وآسایشده اولمق‌معناسنه‌در : يقال تظلی الرجل اذا لزم الظلال والدعة شارحك بیانته كوره اصلی تظلل ایدی البائی (الظمياء) حمراء وزننده سیاه تویلو ناقه‌یه دینور يقال ناقة ظميا ای سوداء وتبسرمش دوداغه دینوركه قانی چكلمكله سلپوكلنوب قرامتق اوله كرك خلق وكرك عارضی اولسون يقال شفة ظمياء ای ذابلة فی سمرة وقپاقلری یوفقه جه اولان كوزه دینور يقال عين ظمياء ای الرقيقة الجفن وچلمسز بالدره دینور يقال ساق ظميا ای قليلة اللحم و قانی آزجه وروتقسز اولان دیش اتنه دینور يقال لشة ظمياء ای القليلة الدم (المظمی) مرمی وزننده یغمور صویله سق اولنان اكينه دینور يقال زرع مظمی اذا كان سقته السماء الواوی (التظنی) تفعل وزننده ظن وكمان ایلمك معناسنه در : يقال تظنی الرجل كذا اذا ظن شارحك بیانته كوره اصلی تظنن ایدی البائی (الاظواء) اغواء وزننده احمق اولمق معناسنه در يقال اظوی الرجل اذا حمق البائی (الظاء) حروف هجادن برحرفدركه لسان عربه مخصوصدر (الظية) ظانك كسری و یانك تخفيفيله هنوز چتلایوب اجزاسی طاغلمغه بشلامش لاشه دینور (الظيان) ريّان وزننده (والظی) ظانك فتحيله باله دینور تقول اكلت ظيانا وظيا ای عسلا وظيان يبان یاسميننه دینوركه لبلابه شبيه و بری برینه طولاشق وچچكی بغایت خوشبو اولور و بشقه برنبات دخی اسمیدركه يپراغیله دری دباغت ایدرلر (المظين) (والمظيا) مهيبا وزننده (والمظوی) مقوا وزننده ظيان دیدكلری نبات مزبور يپراغیله دباغت اولنمش دری‌یه دینور يقال اديم مظين ومظيا ومظوی ای دبغ بالظيان اشبو ظيان كلمه سنده الف ونون زائده در صيغهٔ اولی لفظی اوزره‌در و اصلی اجوف واویدر(المظياة والمظواة)میملرك فتحيله ظيان‌نام نباتی چوق یره‌دینور يقال ارض مظياة ومظوة ای الكثيرة الظيان

(ﻩ فصل العين المهملة ﻩ) الواوى (العبو) عينك فتحى وبانك سكونيله جهره روشن وپارلاق اولمق معناسنه در : يقال عبا الرجل يعبو عبوا اذا اضاء وجهه وشيئى يرلو يرنده بصامق معناسنه در : يقال عبا المتاع اذا عبأه فى موضعه (العباية) فتح جهره دار قبره دينور يقال جارية عابية اى حسناء ايضا (العباية) (والعباة) سحابه وزلرنده تركيده ته تعبير اولنان اوجى مفتوح قبا كسوه به دينور روشنى مقوله سى كيوب ودوشورلر جمعى عبى در مفرده دخى اطلاق اولنور يقال عباء وعبيه عباية وعباءة وهى ضرب من الاكسية وعبايه بر قسم اعيت آدبدر واصلى و وفتحتين قبا وعبية وتقبل كسبه اطلاق يقال هو عبه اى جاف ثقيل ومعداه قصرى المصدر مؤلف بونده اقصار واخلال ايلمشدر وعباية بر رطانة تعبيدر (عبيه) سميه وزننده بر سوبلك ويرذولك اسميدر (التعبية) تثبيه وزننده عسكرى برلو يرنده بصامق معناسنه در : يقال عبى الجيش اذا هيأه فى موضعه (العجي) غنى وزننده فرزندان يتيمه دينور يقال اعطى عبيث من الغرور اى تعبيث (التعادى) تفاعل وزننده بر كسه بر قومه ودبكر كسه بر آخر قومه ميل ايدوب بصامق معناسنه دركه ايكى طائفه منيافت طعامى ترتيب ايدوب هر برى مذبورلردن بر بسى ايجون الطعام ايلطر به مذبورلر دخى كندى طرفدارلرى جانبنه ميل والحدق ايطرلمن عبارتدر وحالت عادات عربدندر يقال وقع بينهم التعادى وهو ان يميل رجل مع قوم والاخر مع آخرين وذلك اذا صنعوا طعاما فيعز احد الفريقين لهذا والاخر لاخر الواوى (العتو) علو وزننده (والعتى) عينك ضمى وتانك كسريله (والعتى) كسرتينله حدنى متجاوز سركشلكله تكبر ايتمك معناسنه در : يقال عتا الرجل عتوا وعتيا من الباب الاول اذا استكبر وجاوز الحد وعتى عينك ضمى وفتحيله بك قوجامق معناسنه مستعملدر يقال عتا الشيخ عتيا اذا كبر وولى (العاتى) (والعتى) غنى وزننده حدى متجاوز علو واستكبار ايدن آدمه دينور عاتى لفظنك جمعى عتى كلور عينك ضمى وتانك كسريله اصلى عتوى ايدى (عتى) حتى وزننده وآنده لغتدر شارحك بيانه كوره هذيل وثقيف لغتلريدركه عن محلنده حن ديرلر ابدلى (العتى) عصا وزننده عتو لفظنده لغتدر تقول عتيت بافلان عتا من الباب الرابع بمعنى عتوت (التعتى) تفعل وزننده عتو معناسنه در : تقول تعتيت بمعنى عتيت (عتى) سمى وزننده ابن ضمره دركه تابعيدر (الاعتاء) همزه‌نك فتحيله مفسد وفتنه كار كسه‌لره دينور يقال هم اعتاء اى دعارون عتى مفرديدر غنى وزننده الواوى (العتوة) ذى مثلثه ايله تمره وزننده اموز باشنه قدر نازل اولان اوزون صاچه دينور جمعى عتى كلور زبوه وزبى كبى (العتى) عينك

ضمی وثانك كسريله (والعثی) كسرتينله (والعثيان) فتحاتله (والعثو) سموّ
وزننده فساد ایتمك وفساد اوزره اولمق معناسنه در : يقال عثی الرجل وعثی
وعثا عثيا وعثيانا وعثوا من الباب الثانی والثالث والرابع والاول اذا افسد
(الاعثی) احوی وزننده قرامتق رنكه دينور يقال لونه اعثی ای ضارب الی
السواد وقرامتق آدمه دينور يقال رجل اعثی ای يضرب لونه الی السواد واحمق
آدمه دينور و بدنی قيللو آدمه دينور يقال رجل اعثی ای الكثير الشعر واركك
صرتلانه دينور (العثواء) حمراء وزننده ديشی صرتلانه دينور (العثی)
عينك ضمی والفك قصريله عثونك جمعيدركه غرفه وزننده در فی الاصل تويلره
وقيللره دينور بعده هنوز قينايوب چقان خرده اوتلرده استعمال اولندی
ومنه يقال شاب عثی الارض اذا هاج نبتها الواوی (انجوة) عينك فتحی
وجيمك سكونيله والده ولدينك رضاعنی وقتلرندن تأخير ايلمك معناسنه‌در كه
مدت فصالدن زياده امزرمكدن عبارتدر شارحك بيانه كوره
بو اسمدر پس مؤلفك انجوة والمعاجاة قولی مسامحه اولور يقال ارضعته
عجوة وهی ان تؤخر الامّ رضاع الولد عن مواقيته (العجو) فجو
وزننده معنای مذكوردن مصدردر يقال عجت الامّ الولد يعجوه عجوا اذا اخرت
رضاعه عن مواقيته ودوه بوكورمك معناسنه در : يقال عجا البعير اذارغا واغز
آچمق معناسنه‌در : يقال عجافاه اذا فتحه و بركسه يوزنی كوزنی اكوب بورترمق
معناسنه‌در تعبس ايلمك تعبيراولنور يقال عجا وجهه اذا زواه واماله ودوه بدخوی
اولمق وسركشلنمك معناسنه‌در : يقال عجا البعير اذا شرس خلقه (المعاجاة)
مناجاة وزننده بودخی والده ولدك رضاعنی وقتلرندن تأخير ايلمك معناسنه‌در: يقال
عاجته امه بمعنی عجته (العجی) عينك ضميله صلیّ وزننده رضاعی وقتندن
تأخير اولنمش معصومه دينور مؤنثی عجيه‌در جمعی عجايا كلور عينك ضمی وفتحيله
(العجیّ) غنی وزننده اناسز قالمش دوه ياوريسنه كذلك اناسز قالمش معصومه
دينور (التعجية) تفعله وزننده بودخی تعبس ايلمك معناسنه‌در : يقال عجی
وجهه اذازواه واماله (العجاوة) (والعجاية) ثمامه وزنلرنده (والعجوة)
تمره وزننده حجازده تمرمخشی يه دينوركه خشف ديدكلری فنا وكثر اولان خرمادن
عبارتدر ومدينه‌ده برجنس خرما اسميدر شارحك بيانه كوره بك اعلا اولور
بصره‌ده اولان شهريزكبی لسانمزده اكا بالجق خرما تعبير اولنور (العجی)
هدی وزننده شول يابس دريلره دينوركه ضرورت نامه وقتنده بدويلر انی طبخ
واكل ايدرلر مفردی عجيه‌در غرفه وزننده (العجوة) غرفه وزننده آناسز
قلان معصومه بدل اوله‌رق تغذيه ايچون ايچوردكلری سوده دينور (العجاوة)

صيغت حتى وكسريله عضوه معناسنه در انبق (العضابة) ثمامه وزننده حيوان
قسمنك قوللرنده بيلكنه متصل يرلرده واقع شول طوب سكيره ديـورلركه آنده
[illegible] ففى طرفنده اكلر وعيبهولر اولور حل قولى مطلقا قوللرنده وايقلرنده
اولان سكيره ديـور ياخود آت وسعر قسمنك قوللرى بيث ايچ يوزلرنده اولان ايچلك
سكيره ديـور جمعى عصى كلور هدى وزننده وعصى كلور عتى وزننده وعضا
كلور النواوى (العضو) عبلك فتحى ودالك سكونيله (والعدوان) فعلانله
(والتعداء) تذكار وزننده (والعدا) عصا وزننده سكرتمك معناسنه در : يقال
عدا الرجل يعدو عدوا وعدوانا وتعداء وعدا اذا احضر (العدوان) فعلانله
وصف ومصدر در (والعداء) شداد وزننده بك سكردجى يه ديـورلركه يوكرك تعبير
اولنور يقال فرس عدوان وعداء اى شديد العدو وخاصة قورد قسمنه وصف اولنور
يقال ذئب عدوان اى عاد مؤلفك بعضلرده بيانه كوره اشبو عدو ماده سى تجاوز ومنافات
اتيانه معناسنه موضوعدر كاه اولوركه حالت مذكوره قلبا اعتبار اولنوركه آندن عداوت
ومعادات ايله تعبير اولنور وبعضا مشى ايله اعتبار اولنوركه آندن عدو ايله يعنى سكرتمك ايله
تعبير اولنور وكاه اولوركه اخلال بعداله ايله اعتبار اولنوركه آندن عدوان ايله يعنى
ظلم ايله تعبير اولنور وكاهجه مقر ومكان ايله اعتبار اولنوركه آندن عدواء ايله
يعنى اوتورافلى اولمبوب تملايم اولمغله تعبير اولنور الحاصل معانى سائره
آندن متفرعدر (التعادى) تفاعل وزننده سكرتمك خصوصنده يارشمق
معناسنه در : يقال تعادوا اذا تباروا فى العدو وتعادى تعداء كلمه سندن جمع اولوركه
امكنة غير متساويه يعنى دوز اولورافلى اولمبوب جاقر جقور اولان يرمنجـورلركه
آنلرده راحته اولورلمبه قال الشارح ومنه الحديث [وفى المسجد جراثيم وتعاد]
اى امكنة مختلفة غير مستوية وتعادى مصدر اولور بر محل دوزواوتورافلو اولمبوب
ناهموار اولمق معناسنه در : يقال تعادى المكان اذا تفاوت ولم يستو وايراقلنمق
معناسنه در : يقال تعادى الرجل اذا تباعد وكيس بيننده فساد واختلاف تحدث
ايتمك معناسنه در : يقال تعادى مابينهم اذا اختلف وبرى بر بنه دشمنلك ايتمك
معناسنه در : يقال تعادى القوم اذا عادى بعضهم بعضا (الاعداء) همزه نك
كسريله سكرتمك معناسنه در : يقال اعداه غيره اذا حمله على الحضر
وبرآدمه ظلم ايتمك معناسنه در : يقال اعدى عليه اذا ظلمه وسرايت ايتدرمك
معناسنه در : يقال اعدى الامر اذا جاوز غيره اليه ومظنونه ومعلوبه امداد ونصرت
ايتمك معناسنه در : يقال اعدى زيدا على فلان اذا نصره واعانه وقواه
(العداء) كساء وزننده وسماء وزننده بربش سكرتمكه دينور يقال عدا عداء
اى طلقا واحدا وعدا كسا وزننده شول بوقعه طبق طرزنده طاشه دينوركه

قباق كبی آنكله نسنه قپایوب اورترلر (العدى) غنی وزننده برقو مدن شول جماعته دینور كه دائما حرب وقتاله سكردیشوب هجوم ایدرلر قومك بری های آدملری اوله جقدر علی قول پیاد كاندن دشمن اوزره اك اول حمله وهجوم ایدن كمسه‌لره دینور شارحك بیاننه كوره بوعادی كلمه‌سندن اسم جمعدر اغازی وغزی كبی یقال هم عدى القوم ای یعدون لقتال اوهو من یحمل من الرجالة وعدی بر قبیله اسمیدر نسبتنده عدوی دینور حنفی وزننده وعدیی دینور حنیفی كبی (العادیة) عدی ایله ایكی معنای اوللرده مرادفدر علی‌قول عدی پیاد كانه وعادیه سواریلره مخصو صدر وعادیه ابراقلغه دینور یقال بینهما عادیة ای بعد وبر آدمی برنسنه‌دن صرف ایدن مشغله‌یه دینور جمعی عوادی كلور یقال صرفته عن كذا اعواد ای‌صوارف ودائما جعش دید كلری شو راوت اوتلیسان دوه لره دینور (العدو) بدووزننده (والعدو) غلووزننده (والعداء) عطاءوزننده (والعدوات) عینك ضمی وكسریله (والعدوی) بشری وزننده برآدمه ظلم ایلمك معناسنه‌در یقال عدا علیه عدوا وعدوا وعداء وعدوانا وعدوی اذا ظلمه وعداء عطاء وزننده وعدوان عینك ضمی وفتحتینله نسنه اوغورلمق معناسنه در : یقال عدا اللص علی القماش عداء وعدوانا وعدوانا اذا سرقه وعدو بدو وزننده وعدوان عینك ضمیله برادمی برنسنه‌دن صرف ایدوب چویرمك وبجورمك معناسنه‌در : یقال عداه عن‌الامر عدوا وعدوانا اذاصرفه وشغله وبركسه اوزره صچرایوب آتلمق‌معناسنه‌در یقال عدا علیه اذاوثب وبرایشی ترك آندن بچمك معناسنه در : یقال عدا الامر وعنه اذا جاوزه وتركه (التعدی) تفعل وزننده بركسه یه ظلم ایلمك معناسنه‌در یقال تعدی علیه اذا ظلمه‌وبرنسنه‌یه ترك ایدوب اندن كچمك معناسنه‌در : یقال تعداه اذاجاوزه وتركه وبركسه خمردن مغنی واكا بدل اولمق اوزره ایچه‌جك سود بولمق معناسنه‌در : یقال تعدی القوم اذا وجدوالبنا فاغناهم عن الخمر ظاهرا سودك اغناسی اعرابیلره همان ایچه جك اولمقده در یاخود دوه سودینك اسكار ینه مبنی در كذلك طوارلره علف اشتراسندن مغنی اوتلاغه ظفر یاب‌اولمق معناسنه‌در یقال تعدوا اذا وجدوا مرعی فاغناهم عن شراء العلف وتزویج اولنان خاتونك مهرنی اخذ ایلمك معناسنه‌در : یقال تعدی مهرفلانة اذا اخذه (الاعتداء) افتعال وزننده بودخی ظلم ایلمك معناسنه‌در : یقال اعتدی علیه اذا ظلمه (المعدو) (والمعدی) مرمی وزننده كه علی ایله مستعمللردر ثانیده خفت ایچون واو یایه مقلو بدر كندیسنه ظلم اولنمش مظلومه دینور یقال هومعدو علیه ومعدی علیه ای ظلم (العدوی) جدوی وزننده فساد معناسنه‌در : یقال به عدوی ای فساد وساری اولان اوبوزلق مقوله‌سی علته دینور یقال‌لا تقربه منه فان‌به عدی وهوما

تعدی من حرب اوغیره واو بوزلق مقوله‌سی صفت آخره مراجعه دیبورکه اصدر
قال الشارح ومنه الحدیث [لاعدوی ولاصفر] وهو مجاوزة الجرب وغیره من
صاحبه الی غیره (التعدیة) تفعیله وزننده برآدمی بر ایشدن آخره صرف
ایدوب چویرمك معناسنه‌در : یقال عداه عن الامر اذا صرفه وشغله و برنسنه‌یی
غیره صوندرمق معناسنه‌در : یقال عداه اذا اجازه وانفذه الی غیره (العداء)
سماء وزننده ایراقلق دیمکدر یقال جهها عداء ای بعد و برنسنه‌یه هر جهتله موافق
وصف اولان شیئه دیبور کا سیذکر (العدواء) عدواء وزننده وجی ایراقلق معناسنه‌در
یقال قومهم عدواء الدار ای بعدها و برآدمی برنسنه‌دن رد وصرف ایدن شغل ومانعه
دیبور وطپراغی پك وقوری ارضه دیبور یقال ارض عدواء ای یابسة صلبة وشول
محله دیبورکه ارقه سنده طاقی ناهموار اولمغله راکبی راحت واطمینان اوزره
اوتورمیه (التعدی) الی وزننده متباعدون معناسنه‌در مفردی عدودر فعول وزننده
یقال هم العدی ای الغربا عدون وغربا واجانبه دیبور ودشمنلره دیبور اعداء کبی
ورادده کافه کا عداء نسخه لری غلطدر صواب اولان والاعداء اولمقدر شارح
دیرکه دشمن غیری معونده فعل وزننده جمع یوقدر وعدی مفرد اولمرق ناحیه
معناسنه‌در عینك فتحیله ده لغتدر جمعی اعداء کلور و برنسنه‌یه طولا وعرضا
موافق اولان شیئه دیبور کا سیذکر ودره‌لك قییسنه دیبور یقال قعد عدی الوادی
ای شاطئه وسریر وسقوفه سنده ایکی تخته ارالقنه صوقشدریلان تخته‌یه دیبور
وشول بوهقه طبق شکلنده طاشلره دیبورکه قپاق کبی برنسنه اوزره قپایوب اورترلر
مفردی عدوه‌در جرو وزننده (العدوة) غرفه وزننده ایراق مکانه دیبور یقال هو
فی عدوة ای مکان متباعد وعدوه عینك حرکات ثلاثیله دره‌لك قییسنه دیبور یقال عدوة
الوادی مثلثة ای شاطئه (الاستعداء) برکمسه‌دن بر مظلوم استغاثه واستمداد
ایتمك معناسنه‌در : یقال استعداه اذا استغاثه واستنصره (المعاداة) مباهاة
وزننده (والعداء) قتال وزننده برسکر دیمکده ایکی شکاری پیدرپی صید ایتمك
معناسنه‌در : یقال عادی بین الصیدین معاداة وعداء اذا والی وتابع فی طلق
واحد و برکیمسه دشمنلك ایتمك معناسنه‌در : یقال عاداه ای خاصمه وصاچدن
یامسقلدن برآزینی آلمق یاخود یوقری قالدرمق معناسنه‌در : یقال عادی شعره
اذا اخذ منه اورفعه (العدو) عینك کسریله (والعدوة) عینك کسری وضمیله
برنسنه‌نك طولا وعرضا موافقنه دیبور یقال هذه الدار عداء تلك الدار بالفتح
وعد وها بالکسر والقصر کا ذکر اوعد وها وعدوتها ای طوارها (وعده)
عینك کسری وضمیله مکان مرتفعه دیبور جمعی عداء کلور عینك کسریله وعدیات
کلور فتحه‌یله (العدو) عینك فتحیله دشمنه دیبور مفرد وجمع ومذکر ومؤنثی

برابردر وبعضا تثنيه وجمع وهاء ايله مؤنث اولور جمعى اعداء وجمع الجمعى اعادى كلور شارح ديركه بونك حالى ضدى اولان صديق ماده سنه مقيس در نته كه محلنده بيان اولندى يقال هو وهم وهى عدوه و يقال هى عدوته (العدى) عينك ضمى و كسرى والفك قصريله عدو لفظندن اسم جمعدر يقال هو عدوه ضد صديقه ويقال هى وهما وهم عدوته وهما عدوان وعدوتان وهم اعداء ويقال هم عداه وعداء وهو اسم الجمع (العداوة) حلاوه وزننده معنا داندن اسمدر دشمنلكه دينور يقال بينهما عداوة اى خصومة (العادى) دشمنه دينور جمعى عداة كلور قضاة وزننده وارسلانه اطلاق اولنور (العدى) عصا وزننده برآدمى سوميوب بغض ايلمك معناسنه در تقول عديت له عدى من الباب الرابع اذا ابغضته (العوادى) عاديه‌نك جمعيدر حمض ديدكلرى شوراوت اوتليان دوه‌لره دينور يقال ابل عادية وعواد اذا كان ترعى الحمض (بنوعدا) الى وزننده برجاعتدر نسبتنده عداوى دينوركه شاذ در (عدوان) سلمان وزننده برقبيله در (بنوعدا) شداد وزننده برقبيله در (معدى كرب) ميمك فتحى ودالك كسرى وبعضا فتحيله اسماندندر باه بابند دخى ذكر اولندى (عدا) عينك فتحى والفك قصرى واخرك بناسيله برفعلدركه انكله استثناء اولنور ماء حرفيله وآندن مجردا استعمال اولنور تقول جاءنى القوم ماعدا زيدا ويقال عدازيدا شارح ديركه عدا كلمه سنك مابعدى كنديسيله منصوب اولوب فاعلى تحتنده مضمر اولوب واتفاق نحو يين اوزره ايكى وجهله استعمال اولنور اولاحرف جر اولوب مستثنابى جر ايدرثانيا فعل متعدى اولوب مستثنابى نصب ايدروماء كلمه سى على قول زائده وعلى قول رأى مصدريه‌در (العدوية) عربيه وزننده موسم بهار كچدكدنصكره صيف هنكامنده نابت اولان نباتاته دينور وقرق كونلك قوزيلره دينور على قول بونده معجمه ايله‌در ومصر قربنده برقريه آديدر (عديه) سميه وزننده برخاتونك وبر قبيله نك وبر بابرك اسميدر (عدوه) ثمره وزننده برموضعدر (العاديان) تثنيه بنيه سيله تحته‌نك ايكى يوز ينه دينور عادى مفردیدر (العوادى) ايرى اغاجلرك ديبلرينه غرس اولنمش اوزم تكنه دينور مفردى عاديه‌در وعاديه مكلم الذئب اهبان رضى الله عنه حضرتلرينك والده سى اسميدر (العداء) شداد وزننده ابن خالد دركه صحابيدر النواوى (العذو) عينك فتحى وذال معجمه نك سكونيله بريرك هواسى خوش ومزاجه موافق اولمق معنا سنه در : يقال عذا البلد يعذ وعذوا اذا طاب هواه (العذاة) حصاة

وزننده (العذية) فرحه وزننده انهار وبحوردن ومسيلردن وچوراقلردن
ووخمى موجب حالات سائره دن بعيد اولوب هواسى پاك صاغ وطپراغى خوش
وپاكيزه ارضه دينور عذاة لفظنك جمعى عذوات كلور يقال ارض عذاة وعذية
اى طيبة بعيدة من الماء والوخم (العذاوة) طراوه وزننده (والعذى) عصا
وزننده يرك پاك عذاة اولمق معناسنه در : يقال عذوت الارض عذاوة وعذيت
عذى من الباب الخامس والرابع اذا كانت احسن العذاة ابنئ (العذى)
عينك كسرى وقصيله شول اكينه دينور كه آنى همان يغمور صوقى ايدر اوله يقال زرع
عذى اى لايسقيه الا المطر وبرموضع آديدر وچوراق واكينى اوت اولميان يره دينور
(الاستعذاء) بر مكان هواسى خوش ولطيف ومزاجه موافق اولمغله بركيمسه انى
خوشمق معناسنه در تقول استعذيت المكان اى وافقنى واستطبته (العوازى)
(والعذية) (والعذوية) عربيه وزننده شول دوه‌لره دينوركه شوراوتلرى
اولميان مرعاده اوتلراوله يقال ابل عواذ وعاذية وعذوية اذا كانت فى مرعى لاحمض
فيه انواوى (العرو) عينك فتحى ورانك سكونيله برآدمه بركيمسه جر ومأمول
ضمننده كاوس كبى كلوب چتمق معناسنه در : يقال عراه يعروه عروا اذا غشيه
طالبا معروفه وبرنسنه‌يى صاتدقدنصكره اكا تأسفله ملول وغمكين اولمق معناسنه در
اول نسنه‌نك خاصى حسبيه قلبى اكا متعلق اولديغندن ناشى اولور عروة آتيه‌دن
مأخوذدر يقال عرى فلان الى الشئ على المجهول اذا باعه ثم استوحش اليه واستمه
علتنك ابتدا دترمسى ظهورنده اوشومك معناسنه در : يقال عرى الرجل على
المجهول اذا اصابته العرواء كاسيذكر (الاعتراء) افتعال وزننده عرو ايله معناى
اولده مرادفدر يقال اعتراه اذا غشيه طالبا معروفه (الاعراء) همزه‌نك كسريله
بركيمسه‌يى وهمدمى ترك واهمال ايلمك معناسنه در كويا كه عراء ديدكلرى مكان
خاليده تنها براقوب كتمش اولور يقال اعروا صاحبهم اذا تركوه (العرواء) علواء
وزننده استمه علتنك ابتدا دترمسى ظهورنده عارض اولان اوشومك حالتنه دينوركه
مقدمه‌سيدر يقال اخذته العرواء اى قرة الحمى ومسها فى اول رعدتها ويقال عرى
الرجل على المجهول فهو معروّ اذا اصابته العرواء وعرواء الاسد ارسلانك حس
وحركتنه اطلاق اولنور وكونشك صراروب طوتغنه يوز طوتديغى زمانله كيجه‌نك
مابينته دينوركه اول هنكامده بو پرايللى كبى سرين روزكار اسر اوله يقال اهلك
والعرواء وهى مابين اصفرار الشمس الى الليل اذا هاجت ريح عرية (العروة)
غرفه وزننده قوغه وبردق مقوله‌سنك قولبنه دينور تقول استمسك بعروة الدلو
اونكوز اى مقبضها وعروة الثوب لباسك ايليكنه دينوركه تكمه كچريلور
وعروة الفرج نسوان فرجنك طشره يوزندن ايكى طرفلو شول انجه‌رك اوزونجه

اتلرك

اتلرك هر برينه دينوركه جناح كبي ايكي جانبده ثقبه‌دن اشاغي يه طوغري
اوزانمش اولور ظاهرا امزكلي ابريغك قولپلري مثابه سنده‌در وعروه مغيلان كبي
ايري ميشه اغاجي بلوكنه كذلك شول اوتلوق بلوكنه دينوركه قوراق يللرده رعي
اولنور مواشينك علفه‌سيدر وعروه ارسلانه دينور وشول جتلق واورمان اغاجلغه
دينوركه ايچنده دوه‌لر قشليوب وآندن اكل وتعيش ايده‌لر وشتاء ايامنده يپراقلري خزان
اولميان هردم تازه اغاجه دينور يقال في ارض كذا عروة اي شجر لايسقط ورقه
في الشتاء شارحك بيانه كوره بونكله صبور كمسه‌دن كنايه ايدرلر وعروة نفيس
وفاخر ماله اطلاق اولنور فرس كريم كبي يقال لفلان عروة من المال اي النفيس
وشهرتك يوره‌لرينه وحوالیسنه دينور تقول رعينا عروة البلد اي حوا ليه
(ابوعروه) مكه قضا سنده برقريه‌در وبرآدمك كنيه سيدر كه بغايت شديد
الصوت نعره زن ايدي ارسلانه حيقردقده درساعت ارسلانك زهره‌سي چاك
اولوب هلاك اولور ايدي خلق اول ارسلانك قارنني ياروب في الواقع يوركي يرندن
قوپمش بولورلر ايدي وفيه قال النابغة الجعدي * زجرا بي عروة السباع اذا *
اشفق ان يختلطن بالغنم * ازجر زجرابي عروة تقديرنده در (العرى)
عينك ضمي وكسري وراءنك سكونيله بودخي اثوابده اولان ايليكه دينور وبرنسنه‌نك
قولپنه دينور (المعرى) معظم وزننده ايكي جانبنده عروه‌سي اولان فرجه
دينور (العرية) غنيه وزننده صوغوق وسرد يله دينور يقال ريح عرية
وعري اي باردة بوراده تذكيري شمال اعتباريله در (العرو) عينك كسريله
ناحيه وجانب معنا سنه در وبرايشي وقتيله طوتوب اهتمام ايلمز اولان آدمه
دينور جمعي اعراء كلور يقال هو عرواي لايهتم بالامر (عروى) سكرى
وزننده برموضع وبررجل وبرياصتم طاغك آديدر (عروان) سلمان وزننده
بررجل وبرموضع اسملريدر (ابن عروان) برطاغه اطلاق اولنور (التعرية)
تفعله وزننده برنسنه‌يه قولپ طاقق وقولپ ياپمق معنا سنه در : يقال عرى المزادة
اذا اتخذ لها عروة (الاعروان) عنفوان وزننده برنبات آديدر اليائى
(العرى) عينك ضميله جبلاقلغه دينور اسمدر لبس مقابليدر فارسيده برهنكى
دينور يقال ماالحسن عريها ولبسها وعرى وعريه مصدر اولور صو يبوب جبلاق
اولمق معنا سنه در : يقال عرى الرجل من ثيابه عريا وعرية من الباب الرابع
نقيض لبس وعرى جبلاق آته دينور يقال فرس عرى اي بلاسرج (التعرى)
تفعل وزننده بودخي صو يبوب جبلاق اولمق معنا سنه در : يقال تعرى
من ثيابه بمعنى عرى (الاعراء) همزه‌نك كسريله برآدمي صويمق معناسنه در :
يقال اعراه الثوب ومن الثوب ضد البسه وميدان كبي ستره‌سز آچق صحرا وعرصه‌ده

كيتمك معناسنه در كذلك أتمه ارم وقامت ايلمك معناسنه در : يقال اعرى الرجل اذا سار في العراء ويقال اعرى الرجل اذا اقام في العراء واما سلك وسهلك حرملسى مضاجعه تعشق معناسنه دركه اول سنه آغاج أتمه عريت اولور يقال اعراه النخلة اذا وهبه ثمرة عامها (التعرية) تفعله وزننده بودخى سويوب چيلاق ايتمك معناسنه در : يقال عراه بمعنى اعراه (التعريان) عينك ضميله (والعرى) چيلاق كسه يه ديرلر وهمه معناسنه عريان كلمسنك جمعنده عريانون ومؤنثنده عريانه ديرلر وعارى كلمسنك جمعنده عراة ومؤنثنده عاريه ديرلر وعريان اطلاقى اوزيجه اوسته تكلف جيرلك آته اطلاق اولنور يقال فرس عريان اى مقلص طويل وبررجل اجيدر ومد ييه ده برقله آبجدر وسهل ومنفذ اولان قوم بغشه ياخود اصلا نبات بتمز اولامه ديرلر (اسدبر العريان) خثعم قبيله سندن بر آدمك لقبيدر شارح ديركه ذو الخلصه وقعه سنده عوف بن عامر آتى سويوب المرى قطع واول قبيلته قومنه اعاده ايلدى من بعد مطلقا بر امر هولناكدن ظهور زمندن تنبيه وتخويف ايدن كمسه ده مثل اولدى وصمد ابن عمش بر قومك جاسوس وديده بانى دائما بر يوكسك محلده آرام وجوانب اربعه يه حواله نظر ايدوب بر طرفدن اعدانك ظهورنى كورديكده همان سويوب نو بيله كندى قومنه انذار واشارت ايلكله تنبيه وانذار ايدر اولديغى جهتدن اكا ديرعريان اطلاق اولنوب كيده رك مطلقا منذر بليغده استعمال اولندى (التعرية) عينك ضمى وكسريله (والعرى) (والعرياة) ميمك ضمى وراءنك تشديد يديله باء نوعلر در سويونغلق وسويونش حالتلريه ديرلر يقال جارية حسنة العرية والمعرى والمعراة اى المجرد شارح ديركه نسخه لرده كرچه معرى ومعراة وافعلكه مرمى ومرماة وزنلرنده درلنكن محكمده وسائرده تضعيفدن اولمق اوزره مرسومدر (المعارى) ميمك فتحيله انسانده دائما آچيق ومرئى اولان اعضايه اطلاق اولنور وجه وبدين ورجلين كبى معرى مفردلرى ميمك فتحيله يقال ما احسن معارى هذه المرأة وهى حيث يرى كالوجه واليدين والرجلين واصلا نبت انبات ايلمز اولان مواضعه اطلاق اولنور ودوشكلره اطلاق اولنور (الاعروراء) اعشيشاب وزننده بر يوره يالكزجه تك وتنها كيتمك معناسنه در : يقال اعرورى الرجل اذا سار في الارض وحده وبر امر قبيحى ارتكاب ايلمك معناسنه در : يقال اعرورى امرا قبيحا اذا اتاه اى ركبه وچيلاق آته بنمك معناسنه در : يقال اعرورى فرسا اذا ركبه عريا شارح ديركه افعيعال بابندن متعدى اولهرق بونكله احلولاء ماده سندن غيرى يوقدر (المعرى) معنى وزننده نحويون اصطلاحنده عامل لفظيدن مجرد اولان اسمه اطلاق اولنور

مبتدا كبي واهل عروض عرفنده شول شعره اطلاق اولنوركه ترفيل واذاله واسباغ علتلرندن سالم اوله (العراء) سماء وزننده ميدان كبي قطعا سترەسى اولميان آچق عرصه وفضايه دينور تقول رأيته فى العراء اى الفضاء لايستتر فيهبشئ جمعى اعراء كلور فارسيده اكا هامون ديرلر(العرى)عصا وزننده ناحيه معناسنەدر و سراى ميدانه و خانەنك بنادن خالى اولان حولو سنه و يورەسنه دينور جناب معناسنه در (العراة) حصاة وزننده بو دخى عرى معناسنەدر و شدت برد معناسنەدر : يقال اخذته العراة اى شدته البرد (العرية) غنيه وزننده يپراقدن و ميوەدن مجرد چبلاق خرما اغاجنه دينور يقال نخلة عرية اى معراة وميوەسى اكل اولنمغله خالى قالمش اغاجه دينور يقال نخلة عرية اذا كانت اكل ماعليها و بر كمسه خرمالغنى بيع و ايجار ايدركن عقد و بازاردن طشره قويوب افراز و استثنا ايلديكى اغاجەده دينور يقال بقيت له عرية وهى ماعزل عن المساومة عند بيع النخل و زنبيله دينور مكتل معناسنه و ريح باردەيه دينور عرى دخى دينور يقال ريح عرية وعرى اى باردة (الاستعراء) اغاجدن تازه خرما ديوشوروب يمك معناسنەدر : يقال استعرى الناس اذا اكلوا الرطب (المعاراة) مباهاة وزننده چبلاق آته بنمك معناسنه در تقول نحن نعارى اى نركب الخيل اعراء (العرى) جرى وزننده عطيه و احسان جرّ و مأموليله بر آدمه كلمك معناسنەدر عرو كبي تقول عريته عريا اذا غشيته كعروته عروا الواوى (العزة) عده وزننده جمهور وكروه ناسه دينور جمعى عزون كلور عينك كسريله يقال جاءت عزة من الناس اى عصبة و رأيت حوله عزين اى جماعات شارح ديركه اصلى عزو ايدى واو حذف اولنوب هاء عوض اولدى نسبت معناسندن مأخوذدر مفردنده اولان حذف نقيصەسنى جبر ايچون جمع عاقل ايله جمعلندى (العزو) عينك فتحى وزايك سكونيله برآدمى بر كمسيه يا برقبيلەيه نسبت ايلمك معناسنەدر : يقال عزاه الى ابيه عزوا اذا نسبه اليه و بر كمسه كنديسنى برينه نسبتلنمك معناسنه در : يقال عزا الرجل الى فلان و لفلان اذا انتسب اليه صدقا اوكذبا (الاعتزاء) افتعال وزننده (والتعزى) تفعل وزننده بونلرده بر كمسيه يا بر قبيلەيه نسبتلنمك معناسنەدر : يقال اعتزى اليه وله و تعزى اذا انتسب له صدقا اوكذبا (العزوة والعزية) عينلرك كسريله بناء نوعلر در بر كمسيه يا بر قبيلەيه نسبتلنمك حالتندن و هيئتندن عبارتدر يقال انه لحسن العزوة والعزية اى الانتساب (عزوى) جدوى وزننده (و تعزى) تاى مفتوحه ايله ايكى كلمەدركه استعطاف محلنده ايراد اولنور عذو مذكوردن مأخوذ اولمغله كويا كه بن سنكم و سكامنتسبم لطف و احسان ايله ديمك اولور شارح ديركه بونلر اهل شعر تعبيراتندندر مثلا

یعنی تعزی نقدکان کذا وکذا دیدکلری یرده المرء عزوی و تعزی نقدکان
کذا وکذا دیدیلر اکا کوره تعطف و نوازش مقامنده اولور (عزویت) مضربت
وزنده بر موضع آدیدر (عوعزوان) سلمان وزنده حی طائفه‌سندن بر جماعتدر
آدیدر (العزاء) سماء وزنده (والتعزوة) تملت فتحی و رابك ضمیله اسملردر
صبر و شکیب معناسنه درکه بر بلا وقوعنده جزع و فزع و شکایت ایتمیوب فرج
و مکافاه انتظاریله تحمل ایتمک قاموسده عبارتدر علی قول مطلق اولمیوب حسن
صبر و تحمل مقبول معناسنه‌در : یقال له عزاء و تعزوة ای صبر او حسن الصبر
و عزاء صبر و تحمل ایتمك معناسنه مصدر اولور یقال عزی فلان عزی من الباب الرابع
اذا صبر علی ما نابه (العزی) کتف وزنده صبور و متحمل آدمه دینور یقال
هو عزی ای صبور (التعزیة) تفعله وزنده بر آدمی مصیبت وقوعنده صبر
و تحمله ترغیب و اغرا ایتمك معناسنه در : یقال عزاه اذا صبره وقال فی المصباح
تقول عزیته ای قلت له احسن الله عزاءك ای رزقك الله الصبر الحسن (التعازی)
تفاعل وزنده بری برینه صبر ایتدرمك معناسنه‌در : یقال تعازوا ای عزی بعضهم
بعضا (العزی) عینك فتحیله و زانك ضمیله نسبت ایتمك معناسنه در : عزو کبی
یس واوی و یائی اولور یقال عزاه الیه یعزیه عزیا ای عزاه عزوا
(الاعتزاء) افتعال وزنده حالت جنك وقتنده بر قومه وقبیله یه انتساب ادعا
ایتمك معناسنه درکه یا لفلان و یا بنی فلان دیو منتسب اولدیغی قومه چاغرمالریدر
عبارتدر یقال کان له اعتزاء ای ادعاء و شعار فی الحرب (یعزی) یرضی وزنده کلمهٔ تلطف
و نوازشدر تعزی موقعنده ایراد اولنور یقال یعزی ما کان کذا کقولك تعمرك
ما کان کذا نته‌که آنفا تعزی عنوانیله‌ده ذکر اولندی شارحك بیانه کوره بو مهمل
تعبیر ایتدیلر و بونلر حشویات کلامدندر انواوی (العسو) عینك فتحی
و سینك سکونیله (والعسو) علو وزنده (والعسی) عتی وزنده (والعساء
سماء وزنده (والعسا) عصا وزنده بك قوجامق معناسنه در : یقال عسا
الشیخ یعسو عسوا و عسوا و عسیا و عساء من الباب الاول و یقال عسی عسی
من الباب الرابع اذا کبر و عساء و عسو علو وزنده اوت قاتیلنوب قوروری
اولمق معناسنه در : یقال عسا النبت عساء و عسوا اذا غلظ و یبس و کیجه نك
قرا کولق چوکمك معناسنه در : یقال عسا اللیل اذا اشتدت ظلمته (العسو)
عینك فتحی و سینك سکونیله مومه دینور شمع معناسنه (ابو العسا) عصا
وزنده بر رجلدر الباقی (عسی) عدی وزنده مطلقا فعلدر یاخود مطلقا
حرفدر امر محبوبده ترجی و امر مکروهده حذر و اشفاق معنالرینه دلالت ایدر
مثالی مذکوردر اشبو [عسی ان تکرهوا شیئا وهو خیر لکم وعسی ان

تحبوا

بوا شيئا وهو شر لكم] كريمه سنده مجتمع اولديلر وعسى كلمه‌سى شك
يقين معنالرينه استعمال اولنور وكاهجه كاد كلمه سنه مشابه استعمال اولنوب
بعدنده اولان فعل بلا ان ذكر اولنور تقول عسى زيد ينطلق وعسى بارى تعالى
رفندن ايجاب ايچوندر واشبو * عسى الغوير ابؤسا * مثلنده كان كلمه سى
زلنده دركه ابؤسا لفظى خبر موضعنه وضع اولندى الحاصل عسى كلمه‌سى افعال
ار به دندر اوله كه‌وشايدكه ومكركه واولور وكركدر معنالرينه كلوركه هربرى
جه مذكور اوزره محلنده مرعيدر تمكن الحصول اولان ماده ده زبانزد در طمع
حذرى مشتمل ورجا و يقينه دال اولوب لكن ليت معناسنه تمنى ايچون استعمالى
ايدر وقرأن كريمده من طرف البارى اولورسه يقين وجو بى ايچوندر انجق
عسى ربه ان طلقكن ان يبدله ازواجا] كريمه‌سنده شذوذ اوزه‌در وتفصيلاتى
ى اللبيبده مشروحدر وقوله تعالى [فهل عسيتم] الايه اى هل انتم قريب
ن الفرار كشافك بيانته كوره جبن وفرارلرى درجهٔ تحقيقده متوقع اولمغله هل
ه متوقع مزبوردن استفهام اولوب واستفهامده تثبيت وتقريرى متضمندر
العسا) عصا وزننده اوت قوربوب قاتيلنمق معناسنه در : يقال عسى النبات
سا من الباب الرابع بمعنى عسا عسوا (العاسى) خرما اغاجنه دينور
جوهرى بوراده عسا كلمه‌سنى خرما قورغيله بيان ايلمكله غلط ايلدى صواب
لان غين معجمه ايله در (المعسية) محسنه وزننده شول ناقه دركه سودى
لوب اولمديغى مشكوك اوله يقال ناقة معسية اذا كانت تشك ابها لبن ام لا
المعساة) مرماة وزننده يراروروا وچسبان معناسنه در مذكر ومؤنث ومفرد
معى برابردر يقال انه لمعساة بكذا اى مخلقة به (اعس به) همزه‌نك فتحى
ينك كسريله فعل تعجبدر اخلق به معناسنه دركه عجب يراشقلو وروا
سباندر ديمكدر يقال اعس به اى اخلق به (العسى) غنى وزننده (والعسى)
ف وزننده برنسنه به ياقشيجى شيئه دينور يقال هو عسى به وعس اى خليق
قال بالعسى ان تفعل اى بالحرى (المعساء) مكسال وزننده بلوغه تقرب
ش قيزه دينور يقال جارية معساء اى مراهقة الواى (العشا) عصاوزننده
والعشاوة) عداوه وزننده كيجه ده وكوندزده كوز طومانلو اولمغله دينوركه
ره سى ضعيف وقاصر اولمغله منظره سى قرامتق اولنور على قول كورلكه
ور يقال فى عينه عشا وعشاوة اى سوء البصر بالليل والنهار اوالعمى وعشا
يدز اولور برآدمك كوزى طومانلو ياخود كور اولمق معناسنه در : يقال عشى
جل عشا من الباب الرابع وعشا يعشوا عشوا من الاول اذا ساء بصره اوعمى
ازح ديركه امهات سائره ده اشبو عشا ماده‌سنى كوندز كوروب كيجه كورمك

ایله یالکز ایدرکه شبکورلق وطاوق قرا کوزی تعبیر اولنور (العشی)
وزننده (والاعشی) احمر وزننده وصفلردر عشاء عشیه مثلا آدمه
عارض اولمق معناسنه در : یقال رجل اعشی وامرأة عشواء ورجلان اعشیان وامرأتان
عشواوان واعشی ایله جاهلیتده و اسلامده شعرای عدیده ملقب اولدی
اعشی باهله که اسمی عامردر جاهلیدر واعشی بنی نهشل که اسمی اسود بن
واعشی همدان که اسمی عبدالرحمندر واعشی بنی ابی ربیعه واعشی طرود واعشی بنی
و بنی اسد ونهشل که اسمی قیسدر واعشی بنی معروف که اسمی خیثمه‌در و
و بنی مالک و بنی عوف که اسمی سعد ابدی و بنی شوره که اسمی عبدالله‌در و
اسمی سلمه‌در و بنی قیس که او بصیردر والاعشی التغلبی که اسمی نعمان
و بونلردن ماعدا ایجه اعشی ایله ملقبلر واردر حتی عشی کلور حتی
(التعشیة) تعشیه وزننده تعشیه آنش یقوب ایشغیله قوش اولمق معناسنه
زیرا ایشغدن قوش قسمنک کوزلری خیره‌لنور یقال عشی الطیر اذا او
لها النار فتعشی فصاد و بر آدمه اخشام طعامی یدرمک معناسنه در : یقال عشا
اطعمه العشاء و کیجه وقتنده حیوان اوتلاتمق معناسنه در : یقال عشی الا
رعاها لیلا و براجی اریش ورفق وملایمتله طوتمق معناسنه‌در : یقال عش
اذا رفق به شارح دیرکه شیخ کمال الدین عنه تعشیة دخی بو معنایه در
وتعشیة الابل عن الورد مادهسندن مأخوذدر زیرا دوه‌لری صباح واخشام
سکنوروب کوترر ایکن آهسته آهسته رعی ایده‌رک کوزملریله من بعد
وتعشیه مطلق رفق وسهولت معنالرنده مستعمل اولدی حتی • ضح
وعش رویدا • امثلرده دخی بوندن مأخوذدر ترفق فی الامر و
معناسنه در (التعاشی) تفاعل وزننده تجاهل معناسنه مستعملدر
تعاشی عنه اذا تجاهل (العشواء) حمراء وزننده اعشی مؤنثیدر
اوندی وشول ناقه به دینور که اوکنده اولان نسنه‌لری کورمکله کور
اثریله اوزابه بورابه نصوب جا ... بورر اوله ومنه المثل • خبط
عشواء • ای رکبه علی غیر بصیرة وقرا کوبه دیبور ظلمت معناسنه
نقیضنه فی عشواء العتمة ای فی ظلمتها و بر جنس خرمانک
آغاجنک آدیدر (العشو) حشو وزننده (والعشو) علو
ایراقدن کوردیکی آتشه باجراغه استضائه قصدیله توجه ایلمک معناسنه
یقال عشا النار والیها یعشو عشوا وعشوا ای رآها لیلا من بعید فقصدها
مستضیئا و عشو وعشی عینلرک فتحی و شینلرک سکونیله بر آدمه اخشام
یدرمک معناسنه در : یقال عشاه یعشوه عشوا ویعشیه عشیا اذا اطعمه

حیوانی کیجه اوتارمق معناسنه‌در : یقال عشا الابل عشوا اذارعاها لیلا
ی طومانلو آدمك طونديغى كبى طوتمق واول كونه عمل وحركت ایتمك
سنه‌در : یقال عشا الرجل اذافعل فعل الاعشى (الاعتشاء) افتعال وزننده
کیجه وقتی ایراقدن کورینن آتشه استضائه ایچون قصد وتوجه ایلمك
سنه‌در : یقال اعتشى النار وبالنار اذارأها ليلا من بعيد فقصدها مستضيئا
وقتنده کتمك معناسنه‌در : یقال اعتشى الرجل اذاسار وقت العشاء (العشوة)
ضمی وکسریله کیجه وقتی ایراقدن کورینن آتشه دینورکه استضائه ایچون
صد وتوجه اولنه و بیان وبصیرتسز وهدایتسز کور کبی کورلمه دن برام
صناشمغه دینور بونده عینك حرکات ثلاثیله لغتدر یقال رکب فلانا عشوة
رامرا على غير بيان (العشوة) عینك فتحیله قرا کولغه دینور ظلمت
ه علی قول کیجه‌نك اولندن ربعنه دك کچن زمانه دینور (العشاء) کساء
کیجه قراکولغنك اولنه دینورکه صولق قراردیغی وقتدر علی قول اخشام
ن یتسو وقتنه قدر زمانه دینور یاخود زوال شمسدن ایرته طلوع فجر
ه اولان زماندن عبارتدر تقول جئته عشاء ای اول الظلام اومن المغرب الی
و من زوال الشمس الى طلوع الفجر (العشى و العشية) غنى و غنیه
ده آخر نهاره دینور جمعلری عشایا وعشیات کلور یقال رعى الابل عشيا
یة ای آخر النهار و بلوده دینور سحاب معناسنه (العشیشة) جهینه
(والعشیشان والعشیان) عینلرك ضمیله (والعشیشیة) جویریه‌وزننده
یشات والعشیشیات) که جمله‌سی مصغر بنیه سیله در عشیشه و عشیشیه
کلمه‌سنك خلاف قیاس اوزره مصغرلریدر وصیغ اخیره جمعلریدر یاء وسطی
مقلوبه‌در و نونله عشیان مغیربان کلمه‌سنه نظیردر تقول لقیته عشیشة
انا و عشیانا وعشیشیة وعشیشات و عشیشیات (العشى) عینك کسریله
شاء) سماء وزننده اخشام طعامنه دینور جمعی اعشیه وعشى کلور عتى
یقال اکل العشى والعشاء ای طعام العشى (صلاتا العشى) تثنیه
یله زکاتا الغنى وزننده اوبله ایله ایکندی نمازندن عبارتدر (العشاءان)
کسریله اخشام ایله یتسو وقتلرندن عبارتدر (التعشى) تفعل وزننده
طعامی یمك معناسنه‌در : یقال تعشى الرجل اذا اکل العشاء (العشیان)
وزننده (والمتعشى) دائما اخشام وقتی طعام اکل ایدن آدمه دینور
اء) همزه‌نك کسریله برآدمه اخشام طعامی یدرمك معناسنه‌در : یقال
اذا اطعمه العشاء و ویرمك معناسنه مستعملدر : یقال اعشاه اذا اعطاه
شى) حواشى وزننده دائما کیجه وقتنده اوتلیان دوه و قیون مقوله‌لرینه

دیور مطرلری مانندیدر (العضیّ) غنی وزننده شول دوه درکه اشنام
جنبنده بورسوب اولدن اوراده اکل ایدر اوله مؤنثی عضیه‌در (العضا)
وزننده ظلم لغتنده مصدردر : یقال عضی علیه عضا من الباب الرابع اذا
و موافقی گبی اولامق معناسنه در : یقال عضیت الابل اذا نعضت (العضد
ایجه وقی تولکان ماننده دیورکه ذکر اولندی (العضوان) عینک
بر جنس جرمنک یاخود المحسنک ادیدر عضواه کبی (الاستعضاء) بر آدمه
ولمق معناسنه در : یقال استعضاه اذا وجده حازا و آتش و جراغ و
شعله‌سنه کوز اوتی کوروب یوله کتمک معناسنه‌در : یقال استعضی نارا اذا اهتد
(العضو) عینک کسریله شول جماعه دیورکه قیون وکیجی مقوله‌سنک اوتلا
دوشنلرینه یاخود سکرمیه اکا یاعوب ایجرلر النواوی (العصا) عینک
والفک قصریله دکنکه دیور مؤنث سماعیدر جمعی اعصی کلور همزه‌نک
و صادک کسریله واعصاء کلور ... کلور عصیّ وزننده وعصیّ کلور کسر
وعینک الفتحه عصا ایله مسافرک یربه واروب آرام و اقامت ایلمسندن
قارغلری برنو یربه قاقوب جادرلی قورمقدن کنایه ایدرلر یقولون القی
ای جمع موضعه و اقام اوانمت اولنده تم حیرکذلک نین العصا ایله بر آدمک
و منور اولمیوب ملایم طبع و سهل العطف و حسن السیاسة اولمسندن
ایدرلر یقال هو لین العصا ای رفیق حسن السیاسة و فلان جوبان یا فلان د
رعی و سوقنده عنف و شدته طوتمیوب حیوانی آزجه و خفیفجه ضربیوما
معامله ایدر دیجک یرده هو ضعیف العصا دیرلر وشقّ عصا ایله جماعت
مخالفت مراد ایدرلر یقال هو قد شق عصا المسلمین ای خالف جماعتهم وفلان
دائما حمق دکنکله دوکرلر دیجک یرده هم عبید العصا دیرلر و عصا مصدر
اله دکنک آلمق معناسنه یقال عصی الرجل عصا من الباب الرابع اذا اخذ
، فحصی دکنک کبی آلمق یاخود دکنکله اورور کبی قلجله اورمق معناسنه
یقال عصی بسیفه اذا اخذ العصا او ضرب به ضربها و یقال عصا بسیفه
عصا بمعناه او تقول عصوت بالسیف و عصیت بالعصا او عکسه اوکلاهما ف
هر حالده بری دکلمدر الفی واودن مقلوبدر و عصا لسانه اطلاق اولنور و
کبکنه اطلاق اولنورکه قو ودونک تعبیر اولنور و عصا نجه فرسلرک
و جماعت اسلامه اطلاق اولنور نته‌که ذکر اولندی و نسوانک باشلرنی اورتد
اورتویه دیور و جمعیة الارض نام کمه‌نک قسراقی اسمیدر اناسنک آدی
ایدی سمیه وزننده ومنه المثل « ان العصا من العصیة » ای بعض الامر من
(العصو) عینک فتحی و صادک سکونیله دکنکله اورمق معناسنه در :

عصاه يعصوه عصوا اذا ضربه بالعصا و يارەيى صاروب بغلمق معناسـنەدر تقول عصوت الجرح اذاشددته و ناسى بر خيره ياخود شره دائر ماده ضمننده بركدرمك معناسنەدر تقول عصوت القوم اذا جمعتهم على خيروشر (الاعتصاء) افتعال وزننده اغاجدن عصا كسمك معناسنەدر : يقال اعتصى الشجرة اذا قطع منها عصا (المعاصاة) مباهاة وزننده باب مغالبەدە مستعملدر دكنكله اورشمق معناسنەدر تقول عاصانى فعصوته اى ضربنى بالعصا فغلبته (التعضية) تفعله وزنـنـده بر آدمه عصا ويرمكله عصالندرمق معناسنه در : يقال عصاه العصا اذا اعطاه اياها (الاعصاء) همزەنك كسريله باغ آصمەسى چبوقلر ويرمك معناسـنەدر : يقال عصى الكرم اذاخرج عيدانه ولم يثمر (العاصى) كسـلدكده قانىطورمز اولان طمره دينور شارح ديركه بو ماده ونهراتى عصيان مادەسنه متعلق اولمغله مؤلف تخليل ايلمشدر و عاصى نهر حماة لقبيدركه حالا عاصى صويى ديمكله متعارفدراسمى ميماس در و مقلوبدركه جميع انهار قبله طرفنه جارى و نهر مزبور شمال طرفنه جارى اولوب و بر محلده دولابسز سق اراضى ايلمديكندن كوياكه عصيان ايدر اولمغله عاصى ايله ملقب اولدى (العنصوة) عينك ضمى وفتحى وصـادك ضميله (و العنصية) زبرجه وزنـنـده صاچ بلوكنه دينور تنەكه عنص مادەسـنـده بيان اولندى اليائى (العصيان) عينك كسريله (والعصى) عينك فتحىوصادك سكونيله (والمعصية) منزله وزننده بر كمسه امره انقياد ايلميوب اطاعتسزاولمق معناسنەدركه عاصى اولمق تعبير اولنور يقال عصاه يعصيه عصيانا وعصيا ومعصية اذاخرج عن طاعته وخالفامره (المعاصاة) مباهاة وزننده عصيان معناسنەدر يقال عاصاه بمعنى عصاه (العاصى والعصى) غنى وزننده امره مخـالفت ايديجى نافرمان كمسـيه دينور (الاعتصاء) افتعـال وزننده ميـوه چكردكى پكشمك معناسنه در : يقال اعتصت النواة اذا اشتدت (ابن ابى عاصيه) بر شـاعردر (التعصى) تفعل وزننده بر ايش كوجلمك معناسنه كوياكه عصيان ايدر يقال تعصى الامر اذا اعتاص (عصيه) سميه وزننده بر بطندر الواوى (العضو) عينك ضمى وكسرى و ضاد معجمەنك سكونيله بدندن برجزؤ و بر پارەيه دينوركه كيكله بيلەجه لحم وافردن عبارتدر فارسيده اندام دينور جمعى اعضاء كلور يقال قطع عضوا من بدنه وهوكل لحم وافر بعظمه (التعضية) تفعله وزنـنـده بر نسنەيى پارەلمق معناسنەدر : يقال عضى الشاة اذا جزأها و بر نسنەيى بلوك بلوك طاغتمق معناسنەدر : يقال عضىالقوم اذا فرقهم (العضو) عينك فتحىوضادك سكونيله تعضيه معـالرينەدر يقال عضا الشاة يعضوها عضوا اذا جزأها و يقال عضا الشئ اذا فرقه (العضة) عده وزننده تفريق اولنان نسنەدن بر بلوكه

دیبور فرقه معناسنه و بر بره به دیبور قطعه معناسنه و بلاه دیبور کذب معناسنه جمعی عضون کلور عضون کبی یقال جعلوه عضین ای مفرقا و عضون عضه لفظندن جمع اولنورکه حالبوکه جادوجه دیبور نته که هاء مادهسنده ذکر اولندی (العصو) سمو وزننده بر کسه ملبوساتی و مأکولاتده خوشحال اولوب سرور و سعادت صاحبی اولمق معناسنه درکه اعرابی رفاهیت ته اولقندن عبارتدر (العاصی) عصو مذکور ایله متصف اولان آدمه دیبور یقال رجل عاص ای بین العصو ای کاس طعم مکمی اعراوی (العطو) خطو وزننده بر اسنه یه ال صونوب آلمق معناسنه در : یقال عطا الشیء والیه یعطو عطوا اذا تناوله و جیوه کبی بوقریده اولان نسنه یه طوغری ال و اوتری قالدروب اوزاتمق معناسنهدر : یقال عطا الیه رأسه و یدیه اذا رفعها (العطو) عینک حرکات ثلاثی و طائک سکونیله (والعطو) عدو وزننده دائما آغاجک دالقرندن و یپراقلرندن قوپروب یمک ایچون بیوینی سوندروب اوزاتور اولان آهویه وصف اولنور یقال ظبی عطو مثلثة و عطو اذا کان یتطاول الشجر لیتناول منه (العطا) عصا وزننده و بعضا ممدود اولنور بخشش معناسنهدرکه ویرگی تعبیر اولنور یقال هواهل العطا والعطاء ای نول السمح و بخشش طریقیله ویریلان ویرگی‌یه دیبور جمعی اعطیه و جمع الجمعی اعطیات کلور یقال کثیر العطا وهوما یعطی (العطیة) غنیه وزننده بو دخی ویریلان ویرگی‌یه دیبور (المعطاء) محراب وزننده ویرگیسی چوق آدمه دیبور مذکر و مؤنثه وصف اولنور جمعی معاطی کلور میمک فتحی و یانک تخفیفیله و معاطی کلور یانک تشدیدیله یقال رجل وامرأة معطاء ای کثیر العطاء (الاستعطاء) بر آدمدن عطیه ایستمک معناسنه در : یقال استعطی الرجل اذا سأل العطا (التعطی) تفعل وزننده استعطاء معناسنه در : یقال تعطاه اذا سأله العطاء و برایشه مبتشوب اکا شروع ایتمک معناسنه در : یقال تعطی الامر اذا رکبه وایوملک معناسنه در : یقال تعطی الرجل اذا تعجل (الاعطا) همزهنک کسریله و یرمک معناسنه در : یقال اعطاه شیئا اذا ناوله اباه وانقیاد ایتمک معناسنه در : یقال اعطی فلان اذا انقاد شارح دیرکه بونده رأس ایله و ید ایله استعمال اولنور یقال اعطی رأسه اویده اذا انقاد (المعاطاة) مباهاة وزننده (والعطاء) قتال وزننده و یرمک معناسنه در : یقال عاطاه معاطاة وعطاء بمعنی اعطاه ومعاطاة الصبی اوغلان بشقه جه کسب و کار ایله فراغ ایدوب پدر ومادر کبی اقرباسنک مؤنلرنی رؤیت ولدای خدمتلرینه سعیدن عبارتدر نته که تعطیه دخی بو معناده مستعملدر ومنه تقول یعاطینی الصبی و یعطینی ای یخدمنی و یخدمنی (التعاطی) تفاعل وزننده بر نسنه یه ال صونوب آلمق

معناسـنه‌در : يقال تعاطاه اذا تناوله وخاصة حق ولايقى اولميان نسـنه يه ال اوزاتمق معناسنه در : يقال فلان يتعاطى اى يتناول مالايحق و برنسـنه يى آلمق خصوصنده هر برى ال صونوب نزاع ايدشمك معناسـنه در : يقال يتعـاطون الكأس اى يتنازعون فى اخذها و برنسنه‌يى آلمق ايچون آياغك پرمقلرى اوزره قالقوب اكا طوغرى اللرى اوزاتمق معناسنه در ومنه قوله تعالى [فتعـاطى فعقر] اى قام على اطراف اصابع الرجلين ثم رفع يديه فضربها و بر ايشـه صتاشوب مشتغل اولمق معناسنه در تعطى كبى على قول تعاطى رفعنده يعنى بين الناس موجب عز ورفعت اوله‌جق حالتله اوغراشمغه وتعاطى مذموم وقبيح ماده ايله اوغراشمغـه مخصوصدر يقال فلان يتعاطى الامر اى يركبه و يخوض فيه كالتعطى اوالتعاطى فى الرفعة والتعطى فى القبيح وتعاطى الصبى اوغلان بشقه‌جه كسب وكار ايله قزانچ ايدوب پدر و مادر كبى اقر باسـنك مؤنتلر ينى رؤيت ودلخواهلرنى كنديلره ايصال واعطا ايلمك‌معناسنه‌در بعض نسخه‌ده بومعنا معاطاة وبعضده تعاطى ايله مرسومدر يقال الصبى يتعاطى اهله اى يعمل لهم و يناولهم ماارادوا وتعاطى باب مغالبه ده استعمال اولنور و بركى باينده يارشمق معناسـنه تقول تعاطينا فعطوته اى غلبته فى المعاطاة (التعطية) تأديه وزننده معاطاة كبى خدمت ايلمك معناسـنه مستعملدر يقول هو يعاطينى و يعطينى اى ينصفنى و يخدمنى وابو درملك معناسـنه در : تقول عطيته اذا عجلته (العطوى) سكرى وزننده كباده كبى قوللنمسى سهل اولان ملايم‌يايه‌دينور يقال قوس عطوى اى سهلة (عطاه) (وعطيه) اسمادندر الواوى (العظو) عينك فتحى وظاى معجمه نك سكونيله برآدمى بر محنته كرفتار ايلمكله مغموم و بدحال ايلمك معناسنه در : يقال عظاه يعظوه عظوا اذا ساءه و برآدمى على‌الغفله تسميم ايلمك معناسنه در : يقال عظاه اذا اغتاله فسـقاه سما و برآدمى خبردن صرف ايلمك معناسنه‌در : يقال عظاه اذا صرفه عن الخبر و برآدمى غيبت ايلمك ياخود حقنده زباندرازلقله ناسزا ديللمك معناسنه‌در : يقال عظاه اذا اغتابه اوتناوله بلسـانه اليائى (العنظوان) عنفوان وزننده بر كونه اوتلقدركه بك آجى اولور بونى آجى جوغان ايله بيان ايلمشدر (العظا) عطا وزننده دوه عنظوان اوتلامغله قارنى شيشـمك معناسنه در : يقال عظى الجمل عظا من الباب الرابع اذا انتفخ بطنه من اكل العنظوان (العظاية) سحابه وزننده سـام ابرص ديدكلرى كرتنكله‌يه شبيه برجانور اديدر جمعى عظاء كلور مد ايله بوجانور كـرتنكله نوعندن يلانه آغو و يرن ديدكلريدر (العظى) كتف وزننده (والعظيان) عطشـان وزننده شول دوه‌دركه عنظوان اوتلامغله قارنى شيشمش اوله الواوى

(العفو) عينك فتحى وفانك سكونيله محو وطمس معناسنه‌در قال المؤلف العفو
عفو الله عز وجل عن خلقه والصفح وترك عقوبة المستحق يعنى عفو كامل
واصطلاح عفو عفو ايتمكدركه عقوبته مستحق اولان جانى وعاصى ومذنب قوللرينك
محض فضل وكرميله كناهلرينى محو وعقابنى ترك وتجاوز ايلمكدن عبارتدر يقال
عفا الله عنه يعفو عفوا وعفا له ذنبه وعن ذنبه اى صفح ولم يعاقبه شارح ديركه
عفو ماده‌سى عند الراغب برنسنه‌نك اخذ وتناولنه قصد ايلمك معناسنه موضوعدر
يقال عفاه اذا قصده متناولا ما عنده ويقال عفت الريح الدار اى قصدتها متناولة
آثارها ويقال عفا النبت والشجر اذا قصد تناول الزيادة وتقول عفوت عنك
كأنك قصدت ازالة ذنبه صارفا عنه فالمفعول متروك فى الحقيقة وعن متعلق بمضمر
وعند ابن الاثير عفو ماده‌سى محو وطمس معناسنه موضوعدر على كلا التقديرين
معانى سائره آنلردن متفرعدر ومطلوب اهم اولان عفو وصفح ربانى اولمغله
مؤلف تقديم وادا ايله قصر ايلدى انتهى وعفو برنسنه‌نك اثر ووجودنى بالكليه
ازاله واعدام ايلمك معناسنه‌در : يقال عفت الريح الدار اذا درستها وعفتها واعما
معناسنه‌دركه ميم مشدده ايله افتعالدر محو ومضمحل اولمق معناسنه‌در : يقال
عفت الاثر اذا امحى واضمحل وعفو بك حلال وطيب اولان ماله اطلاق اولنور
كويا كه منتهى ترك ومحو اولنمشدر وبو وصف بالمصدردر تقول هذا من عفو
مالى اى احله واطيبه وبرنسنه‌نك بك ايوسنه وكزيده وافضلنه دينور يقال
اعطيته عفو المال اى خياره واجوده وفضل واحسان ومعروف معناسنه‌در :
وعفو الماء شاربه‌دن يعنى نهر ومنهل مقوله‌سى كنارنده صوايچن جماعتدن
ارتوب قلان صو فضله‌سنه دينور يقال سقاه من عفو الماء اى ما فضل من الشاربة
وعفو البلاد شول ارضدن عبارتدركه آنده بركمسه‌نك ملكيت جهتيله اثر وقلاسى
اولميوب خدايى اوله يقال اقطعه عفوا من الارض وهى ما لا اثر لاحد فيها بملك
وعفو اشك صپه‌سنه دينور ولد حمار معناسنه بونده عينك حركات ثلاثه‌يله
جائزدر جمعى عفوه كلور عنبه وزننده وعفاء كلور عينك كسريله وعفو كذلك
مصدر اولنور دواب ومواشى اوتى يقين يردن اوتلامق معناسنه‌در : يقال
عفت الابل المرعى اذا تناولته قريبا يقيننده كثير اولديغندن ايراغى ترك ايلمشلر
ودوه‌نك تويلرى چوغالوب اوزامغله صغرى طرفنى بوريمك معناسنه‌در : يقال
عفا شعر البعير اذا كثر وطال فغطى دبره وصويى بولاندروب مكدر ايدن نسنه
قارشمیوب طورى وصاف اولمق معناسنه‌در : يقال عفا الماء اذا لم يطأه
ما يكدره وزائد وفاضل اولمق معناسنه‌در : يقال عفا عليه فى العلم اى زاد واوت
فراوان اولمغله يرك يوزنى بوريوب اورتمك معناسنه‌در : يقال عفت الارض اذا

غطاها النبات وقيونك يوكى چوغالمغله قبرمق معناسنه در : يقال عفا الصوف اذا جزه و بركمسيه طلب وسؤال ايتمكسزين و بريلان شيئه دينور تقول اعطيته عفوا اى بغير مسئلة (العفا) عصا وزننده بركمسه نك تملك جهتيله اثر مدخلى اولميان يره دينور واشك صو يه‌سنه دينور جحش كبى (العفوة) ثمره وزننده ديته دينور خونبها معناسنه اولياى مقتولدن انكله كو ياكه عفو حاصل اولور يقال اعطى له عفوة اى دية وعفوة القدر عينك حركات ثلاثيله تجره نك قيناركن يوزينه كلان كفنه وكپوكنه دينور (العفو) عدو وزننده كثير العفو ديمكدر يقال رجل عفو عن الذنب اى عاف (الاعفاء) همزه نك كسريله برادمى برخصوصدن برئ ومعاف ايلمك معناسنه در : يقال اعفاه عن الامر اذا براه ودوه‌نك تو يني قرقيوب چوغلتمغله چاق صاغر يسنى يور يوب اورتدرمك معناسنه در : تقول اعفيت شعر الجمل اذا كثرته فطال وغطى دبره ونفقه دن زائد اولان مالى محتاجلره بذل وانفاق ايلمك معناسنه در : يقال اعفى الرجل اذا انفق العفو من ماله اى الفضلة و برنسنه‌يى چوغلتمق معناسنه در : يقال اعفى اللحية اذا وفرها و برآدمى صحت وعافيتده قلمق معناسنه در : يقال اعفاه بمعنى عافاه كما سيذكر (التعفية) تفعله وزننده بودخى دوه نك تو يني قرقمامغله اوزايوب وچوغالوب صغر يسنى يور يمك معناسنه در : يقال عفى الجمل بمعنى اعفاه وتعفية الحبال بر قومك بالجمله هلاك وانقراضندن عبارتدر يقال عفى عليهم الحبال اى ماتوا عربلر عفى على اثره ديرلر ايزنى تر ابله محو ونابديد ايتدى معناسنه دركه بونده على ايله استعمال ايدر و بوراده خبال سحاب وزننده هلاك وجن وجنون معنالر ينه محتملدر (العفاء) سماء وزننده محو وهلاك اولمق معناسنه در : يقال عفا اثره عفاء اذا هلك (العافى) برنسنه‌يى طلب وجستجو ايدن آدمه دينور كرك احسان وكرك مرعى اولسون يقال هو عافيه اى زائد وصو يه كلان آدمه دينور يقال عفا الما اذا ورد عليه فهوعاف وصاچى ياخود صقالى اوزون آدمه دينور يقال رجل عاف اى الطو يل الشعر وعاريت آلنان چوملك دبنده چوملك صاحبنه رد وايثار اولنان چور با وات صو يى بقيه سنه دينور يقال رده عافى القدر وهو مايرد فيها من مرقة اذا استعيرت ومهمانه دينور يقال هو عافيه اى ضيفه ومطلقا فضل وكرم ياخود رزق ومؤنت طالبنه دينور يقال جاء عافيا اى طالب فضل اورزق (المعتفى) مختفى وزننده بودخى فضل وكرم ياخود رزق ومؤنث طالبنه دينور (العفاء) سماء وزننده طپراغه دينور وكوزك سباهنه عارض اولان اقلغه دينور كه علتدر وعفاء وعفو سمو وزننده خراب ومضمحل اولمق معناسنه در : يقال عفت الدار عفاء وعفوا

اذا درست وعفته بمعنی دبور (التعفي) تفعل وزننده بودخی خراب و پیت
ومنمحی اولمق معناسنه در : يقال تعفى الشئ اذا درس (العفاء) كساء
وزننده دوه قوشنده اولان چوق تویلره دبور و هم ده اوزون وطراولان قیللره
دبور وسحاب پارچه‌سنده اثواب بوروی شکلنده منتق اولان اسحابه دبور (او
العفاء) حارث کتیبه‌سیدر (الاستعفاء) برآدم کندیسنه تکلیف و سپارش
اولنان خصوص وخدمتدن معاف اولمق ایستمك معناسنه در : يقال استعفاه
منه اذا طلب العفو منه‌ای تکلیفه ودوه قسمی قوری اوتلری دوداقیله اوکوتلیه‌رك
اوتلامق معناسنه در : يقال استعفت الابل اليبس اذا اخذته بمشافرها مستعفية
(الاعتفاء) افتعال وزننده استعفا ایله معنای ثانیده مرادفدر يقال اعتفت الابل
اليبس بمعنی استعفته (العفـوة) عینك حركات ثلاثیله چولك قنبارکن
بوریه تلاکه وکبوکه دبور (التعفية) کوده‌سی اتلو وسموز نافه‌یه
دبور جمعی عافیات کلور يقال ناقة عافية اللحم ای کثیرته وعافیه اسم اولور
صحت وسلامته دبور وثلاثیدن مصدر اولوب مفاعله بابنده استعمال اولنور
معافات وعفاء کبی که قتال وزننده در کا سیذکر (المعفى) محدث
وزننده شول کیسه درکه بر ادم ایله یار وهمدم و رفیق اولوب قطعا
آنك معروف واحسانته تعرّض وجر ومنفعت قیدینه تصدی ایلیه يقال هو
معفٍ له ای يصحبه ولا يتعرّض لمعروفه (العـافية) واقیه وزننده في الاصل
اسمدر حق تعالی قولندن امراض وبلایایی دفع وحفظ ایلکله حاصل اولان صحت
وسلامته دبور يقال جعله الله في عافية ای صحة وسلامة وعافیه مفاعله‌دن مصدر
ثلاث اوله‌رق شذوذ اوزره مستعمل اولنور یعنی مصدر موقعنده استعمال اولنور
شارح دیرکه عند البعض عافیه ثاغیه کبی مصدر ثلاثیدر (المعافاة) مكافاة وزننده
(والعفاء) قتال وزننده (والعافية) نادر اوله‌رق حق جل وعلا قولنه علل
وبلایادن صحت وسلامت ویرمك معناسنه در : يقال عافاه الله من المكروه معافاة
وعفاء وعافية ای وهب له العافية من العلل والبلايا وحق جل وعلا سبحانه برقولنی
تسلطندن وایسی اول قولندن عافیتده قلمق معناسنه درکه ناسك کندودن اذا وثقلت
وتسلطی وکندیك ناسه احتیاج وتعرض ومراجعتی صرفله اول قولنی آسوده
وآزاده ایلکدن عبارتدر يقـال عافاه الله ای جعله من الناس والناس منه في عافية
الواوی (العفوة) عینك فتحیله برشجر آدیدر وعفوه خانه‌لك ومحله‌لك بوره‌سنه
وچوره‌سنه دبور جمعی عفاء کلور عینك کسریله تقول رأيته بدو رقي عفوة
الدار والمحلة ای ماحولها (العفاة) حصاة وزننده عفوه معناسنه‌در (العفو)
عفو وزننده قبو قاروب برطرفندن صوچیقرمق معناسنه‌در : يقال عفا الرجل

عقوا اذاحفر البئر فانبط من جانبها ويوقرى آغوب يوكسلمك معناسنه‌در : يقال عقا العلم اذا علا وارتفع وبرنسنه‌دن خوشلنميوب ايكرنمك معناسنه‌در : يقال عقا الامر يعقو ويعقى من الباب الاول والثانى اذا كرهه (الاعتقاء) افتعال وزننده بودخى قيو قازوب برطرفندن صو چقرمق معناسنه‌در : يقال اعتقى الرجل بمعنى عقا (المعقى) محدث وزننده بر يوكسك نسنه اوزرنده جولان ايدن شخصه دينور عقاب كبى كه يوكسك طاغلرك حواله سنده چور ينوب دوران ايدرالبائى (العقى) عينك كسريله هنوز تولد ايدن چوجغك قارندن چقان فضله‌به‌دينور جمعى اعقاء كلور (العقى) عينك فتحى وقافك سكونيله هنوز تولد ايدن چوجغك فضله سنى اخراج ايليه‌جك نسنه ايچورمك معناسنه در عربلر بال ايچوررلر يقال عقاه يعقيه عقيا اذا سقاه (التعقيه) تفعله وزننده عقى معناسنه‌در يقال عقاه بمعنى عقاه وهوايه طوغرى اوق آتمق معناسنه‌در : يقال عقى بسهمه اذا رمى به فى الهواء وقوش هو النوب يوكسلمك معناسنه در : يقال عقى الطائر اذا ارتفع فى طيرانه و بر يردن كتورلمك معناسنه‌دركه كلان كمسيه ازدراء موقعنده ايراد اولنور معناى اولدن مأخوذدر يقال من اين عقيت على المجهول اى اتيت (العقيان) عينك كسريله شول جنس التونه دينوركه يردن نبات كبى نابت اولور فار سيده زرسته ديرلر يقال بنوفلان عقيان الذهب وهوذهب ينبت (الاعقاء) همزه نك كسريله بر نسنه اجى ياخود پك آجى اولمق معناسنه در : يقال اعقى الشئ اذا صار مرا او اشتدت مرارته وبر نسنه‌يى آجيلغندن ناشى اغزدن چيقروب آتمق معناسنه در : يقال اعقى الشئ اذا ازاله من فيه (الاعتقاء) افتعال وزننده تعقيه ايله معناى اخيرده مرادفدر تقول من اين اعتقيت على المجهول اى اتيت الواوى (العكوة) عروه وتمره وزنلرنده كوچك چوجغك ذقننده اولان چقور جغه دينور نونه معناسنه واورته‌يه دينور يقال عكوة الدار اى وسطها ودلك دبنه وكوكنه دينور اصل اللسان معناسنه وقويرق صوقنه دينور يقال فرس شديد العكوة اى اصل الذنب وسكيردن يابلمش طوره‌به وطوماغه‌دينوركه سكيرى اوزونلغنه ياروب هرطرفنى اوروب طوره ايدرلر وبدنده حجرهٔ غليظه به يعنى اوچقور كلان يوغون يره دينوركه مراد قولتق آلتيدر تركيده سپدلك تعبير اولنور وهرشيئك كوم وغليظ اولان يرينه دينور جمعى عكا كلور عينك ضمى والفك قصريله وعكاء كلور كساء وزننده (عكوه) تمره وزننده برشاعر تمى اسميدر (العكو) عفو وزننده آتك قويرغنى قويرق صوقنه طوغرى قيوروب دوكمك معناسنه در : يقال عكاذنب الفرس عكوا اذاعطفه الى العكوة وعقده وطونك وشلوارك اوچقور لغنى

قاپی ویروبه ایتمك معناسنه در : یقال عکا ازاره اذا شده علی حجزته وعطفها ویوه
بوروب شومید اوفق معناسنه در : یقال عکت الابل اذا غلظت وسمنت ودره‌ن
سمنتك برمقداری جقوب وبرمقداری جقمیوب قلمق معناسنه در : یقال
عکا بصرته الجرح بمعنی وبق بمعنی ودوبون هوایه آلمق معناسنه در : یقال عکا
الضب اذا اصعد وجوبور بقه یه کسه قلمق معناسنه در : یقال عکا المجمل
لیقه اذا عصبها وبر آدمه مهر باغلق ایتمك معناسنه در : یقال عکا علی قومه
اذ معطف ونسوبری بعربری‌سنده جکمك معناسنه‌در : یقال عکا فلان فی الحدید اذا قیده
وشده (العکاء) عکاء وزننده حموز دوه‌لره دیبور یاخود شول‌جوق دوه‌لره دیبورکه
کیرشوز رحامسندن شتری بری بربنه قوبوب سوغز بنه کیرشمش اوله یقال ابل معکاه
ای سمینة اوکثیرة رأس داعند عکوة ذا (الاعکی) اعلی وزننده ابلق یانلری
بوعوب وقوبرق سوقی بك وقلی اولان دوه‌یه دیبور (العکواء) حمراء وزننده
قوبروغی آق وسائر برلری سیاه اولان دیشی قیونه دیبور وبو دیشی قیونه
مخصوصدر یقال شاة عکواء ای بیضاء الذنب وسائرها اسود (التعکیة) تفعله
وزننده قفلك قبضه‌سنه یاخود مزراغنك تمرنی یاشه یاش سکبر صارمق معناسنه‌در
یقال عکی علی سیفه ورمحه اذا شد علیهما عنبا رطبا (العکی) غنی وزننده
مفتوم ایمره او بمص قو بوسوده دیبورکه بوغورد اوله جقدر الباقی (العکی)
عینك فتحی وکافك سکونیله طولتك یاشوارنی اوجقورلغی قاپی ایلك معناسنه در
یقال عکی بزاره عکیا اذا اغلظ بمعقده واولمك معناسنه‌در : یقال عکی زید اذامات
(التعکیة) تفعله وزننده (والاعکاء) همزه‌نك کسریله بونلرده اوجقورلغی
قاپی ایلك معناسنه در : یقال عکی بزاره واعکی اذا اغلظ بمعقده (واعتکاه)
برآدمی بنده جکمك معناسنه در : یقال اعتکاه اذا اوثقه فی الحدید (العکا) عینك
ضمی وتفك قصریله عکوه‌نك جمعیدرکه عرفه وزننده‌در مؤلف معناسندن سکوت
اعتکله شارح دیرکه بوا کیرلوب هنوز بومق اولمامش ایلك کلمه‌سنه دیبور
(العاکی) میته دیبور وعکوه دیدکلری ذکر اولنان ایلك صانجیه دیبور
وسوبق مقل اکلمه دوشکون آدمه دیبور (العکی) غنی وزننده مقل دیدکلری
یمشك قودبه دیبور النواوی (العلو) عینك حرکات ثلاثی ولامك سکونیله
(والعلاوة) تمامه وزننده (والعلیة) برنسنه‌نك یوقریسنه دیبور نیته‌کیم
یقال عنوانسی منتنة وعلاوته وعلیته ای ارفعه وعالیه مزراغنك وقرغیسنك
یوقریسنه که اوست طرفیدر علی قول اوجنه یاخود تمرن طرفندن نصفنه
دیبور یقال عالیة القناة کـفتنها ای اعلاها اورأسها اونصفها الذی یلی السنان
وعالیه نجد اولکه‌سنك مافوقیله ارض تهامه‌یه وماوراء مکه‌یه وارنجه قدر مشتمل

اولدیغی ارضه دینورکه ارض حجاز اولور وظاهر مدینه‌ده نیجه قریه‌لره اطلاق اولنور مجموعنه عوالی دینور نسبتنده عالی دیرلر وغیر قیاس اوزره علوی دینور عینڭ ضمیله (العلو) سمو وزننده برنسنه یوکسك وبلند اولمق معناسنه در : یقال علا الشیٔ یعلو علوا اذا ارتفع و یقال علا النهار اذا ارتفع و برشیئڭ یوقر یسنه چقمق معناسنه‌در : یقال علاه وبه اذا صعده ودابه‌یه بنمك معناسنه‌در: یقال علا الدابة اذا رکبها وقدر وشان وشرف صاحبی اولمق معناسنه در : یقال علا فی المکارم اذاشرف وباء حرفیله یوکسلتمك ویوکسك ایلمك معناسنه اولور یقال علابه اذا جعله عالیا (العلیّ) غنیّ وزننده اسم فاعلدر یوکسك و بلند نسنه‌یه دینور وشدید وقویّ آدمه اطلاق اولنور بومعنا اعتبار یله بعض کسه‌لر تسمیه اولندی علیّ المرتضی کبی کرم الله وجهه (العلاء) عطاء وزننده بودخی یوکسك وبلند اولمق معنا سنه در : یقال علی الشیّ علاء من‌الباب الرابع اذا ارتفع وشرف وشان جهتیله بلند مرتبه اولمق معنا سنه در : یقال علی فی‌المکارم اذاشرف (التعلی) تفعل وزننده بودخی یوکسك اولمق معنا سنه در : یقال تعلی الشیٔ بمعنی علا وتدر یجله یوکسلمك معناسنه در : یقال تعلی الرجل اذاعلا فی‌مهله وخاتون نفاسدن یاخود مرضدن سلامت بولمق معنا سنه مستعملدرکه قالقمق تعبیر اولنور یقال تعلت المرأة من‌نفاسها اومن مرضها اذا سلمت (الاستعلاء) برنسنه نڭ یوقر یسنه اغمق معنا سنه در : یقال استعلاه اذا صعده ویوکسلمك معنا سنه در : یقال استعلی النهار اذا ارتفع (الاعلیلاء) اعشیشاب وزننده بودخی برشیئڭ یوقر یسنه چقمق معنا سنه در : یقال اعلولاه اذاصعده (الاعلاء) همزه‌نڭ کسریله بودخی برنسنه‌نڭ یوقریسنه چقمق معنا سنه در : یقال اعلاه‌اذاصعده وبرنسنه یی یوکسلتمك معنا سنه در : یقال اعلاه اذاجعله عالیا وعن حرفیله برنسنه دن نزول ایلمك معنا سنه اولور یقال اعلی عن‌الدابة اذانزل عنها وعالیه دیدکلری ارض مذکوره یه کلمك معنا سنه در : یقال اعلی الرجل اذا اتی العالیة (التعلیة) تفعله وزننده‌بودخی برنسنه‌نڭ یوقریسنه چقمق معنا سنه‌در :یقال علاه اذاصعده وبرنسنه‌یی یوکسلتمك معنا سنه در : یقال علاه اذاجعله عالیا وعن حرفیله برنسنه یی یوقر یدن اندر مك معنا سنه‌در : یقال علی المتاع عن‌الدابة اذانزله ومکتوبه سرنامه یازمق معنا سنه در : یقال علی‌الکتاب اذاعنونه کمایقال علونه علونة وعلوانا (المعالاة) مبالاةوزننده بودخی برنسنه‌نڭ یوقریسنه‌چقمق معنا سنه در : یقال عالاه وبه اذاصعده وعالیه دیدکلری ارض مذکوره‌یه کلمك معنا سنه در : یقال عالی الرجل اذا اتی العالیة وبرخبری فاش ایلمك

معناسنه در : يقال علوت الحبل اذا ظهرته وعلى حرفيه برنسنه يى برينه يوكلمك معناسنه اولور تقول علّه على الامر اى احمله عليه (الحروف المستعلية) اهل تجويد عرفنده يدى حرفدن عبارتدركه صاد مهمله وخاى معجمه وقاف وغين معجمه وضاى معجمه وطاء وظاء حرفلريدر مجموعى خص ضغط قظ كلمه لرى جامعه در ومخرجنده لسان يوقرى طرفه استعلاء ايتديكى اداايدركن صوت علو جهتندن خروج ايلديكله مستعليه اطلاق اولندى (العلاء) سماء وزننده مصدردركه ذكر اولندى واسم اولور بيوكلكه دينور يقال له علاء اى رفعة وبر رجل آديدر ومدينه ده برموضع اسميدر (سكة العلاء) تعبيرى شهرتلو بر سوقاقدر (الاعتلاء) افتعال وزننده يوكسلمك معناسنه در : يقال اعتلى النهار اذا ارتفع (التعالى) تفاعلدن اسم فاعلدر يوكسك نسنه يه دينور وعربلر شرف وشان صاحبى آدمه عالى الكعب اطلاق ايدرلر يقولون رجل عالى الكعب اى شريف شارح ديركه كعب قارغيلك بوغومنه دينوركه ماده سندن عالى اولور ووجه كنايه ايدرلر موجود كعب رجلدندركه مراد ايلدكلر امتياز وتفوق جهتيله اهل صدر اولور (المعلاة) مرماة وزننده كسب شرف معناسنه در شارح ديركه بو معناده مصدر ميمى واسم اولور واسم مكان اولور وبعضه ومحله كبى باعث معناسنه اولور جمعى معالى كلور ومنه معالى الامور اى مكسب الشرف ومعلاة مكه مكرمه نك مقبره سى اسميدركه حجون نام محلده واقعدر مكه نك اوست طرفنده در بونده معلاة اسم مكاندر ويمامه ده برقريه آديدر وبحر قرنده برموضع اسميدر (العلية والعلى) عينلرك كسريله اجله واشرف ناسه دينور على كلمه سنك جمعيدركه غنى وزننده يقال هو علية الناس وعليه اى جلتهم (العلاوة) كتابه وزننده باشك يوقريسنه دينور على قول بويونك يوقريسنه دينور يقال ضرب علاوته اى على رأسه او عنقه ودابه يه محمول اولان ايكى دنككك اراسنه زائد اوله رق وضع اولنان نسنه يه دينور فارسى ادا ايله سربار تعبير اولنور يقال لاتضع العلاوة بين العدلين وهى ماوضع بين العدلين ومطلقا برنسنه اوزره زياده قنلان شيئه دينور يقال اعطاه الف دينارا ودينار علاوة وبرقصر اغلك آديدر (العلياء) صحراء وزننده كوكه اطلاق اولنور سماء معناسنه شارحك بيانه كوره اسمدر صفت دكلدر وطاغك تپه سنه دينور ومكان عاليه دينور يقال رأيته بقعد فى العلياء اى المكان العالى ومطلقا برنسنه دن عالى اولان شيئه دينور وفعلة عاليه معناسنه دركه شرف ورفعتى متضمن عملدن عبارتدر شارح ابن اثيردن نقل ايدركه حضرت عباسك نعت شريف نبويده نظم وانشاد ايلديكى اشبو • حتى احتوى بيتك المهيمن من • خندف علياء تحتها النطق • بيتنده واقع علياء كلمه سى مكان مرتفع

معناسنه در اعلی کلمه سنك مؤنثی دکلدر زیرا منکرا ایراد اولنمشدر فعلاء افعل
ایسه البته معرف اولمق لازمدر انتهی (علیامضر) عینك ضمی والفك قصریله
قبیلهٔ مضرك اعلاسنه اطلاق اولنور که عندالبعض قریش قبیله سیدر ماعدا سنه
سفلی مضر تعبیر اولنور وعلیا لفظی علی کلمه سنك مؤنثیدر جمعی علی کلور کبری
وکبر کبی (العلیان) عینك کسریله ایری وتنومند انسان وحیوانه دینور
واوزون نسنه‌یه دینور طویل معناسنه وکالا ومتاعه دینور و یوکسك ناقه‌یه
دینور وآواز بلنده دینور یقال له علیان ای صوت جهیر وارکك صرتلانه دینور
(العلیان) عینك ولام مشدده نك کسریله بودخی یوکسك ناقه‌یه وآواز بلنده
دینور (العلوان) عینك ضمیله مکتوبك سرنامه‌سنه ودیباجه سنه دینور یقال
کتب علوان الکتاب ای عنوانه (العلایة) سحابه وزننده بر موضع آدیدر
و یوکسك محله دینور (العلی) ظبی وزننده بودخی یوکسك محله دینور
(العلاة) حصاة وزننده دمورجیلرك اورس تعبیر ایتدکلری دموره دینور
سندان معناسنه واوزرنده کش یاپدقلری یصی طاشه دینور یوغردی اوزرینه
سروب قور یدوب کش پیارلر وکولك طرزنده برکونه قابه دینورکه یره قویوب
اطرافنی صغیر تزکلریله بسلیوب اکاسود صاغارلر و یوکسك ناقه‌یه دینور و بر
قسراغك و برطاغك اسملریدر (علیون) عینك ولام مشدده‌نك کسریله علی
کلمه‌سنك جمعیدرکه عینك ولام مشدده‌نك کسری و یانك تشدیدیله در سماء سابعه‌ده
برموضع اسمیدر که ارواح مؤمنین اورایه صعود ایدرلر مؤلف بصائرده بومعنایی
بیاندنصکره دیمشدرکه علیون علی قول اشرف مواضع جنانك اسمیدر نته که
سجین اشر موضع نیرانك اسمیدر وعندالبعض اهل وسکانك اسمیدر وبوعربیه‌یه
اقربدر زیرا جمع مذ بورناطقینه مخصوصدر وعلی انك مفردیدربطیخ کبی وابن اثیرك
بیاننه کوره سماء سابعه‌نك یاخود حفظه ملائکه سنك دیوانلریدر و اسمیدر که اعمال صالحین
اورایه رفع اولنور یاخود امکنه واشرف مراتب دیمکدر که مراددار آخرتده درکاه
رضایه اقرب اولان درجاندر وعلیون کلمه سی حروف وحرکاتله معرب اولور
قنسرین کبی وعند البعض وجه مذکور اوزره جمعدر یاخود مفردی یوقدر یاخود
مفرددر جمعی یوقدر (یعلی) یرضی وزننده که فعل مستقبلدر اسمادندر یعلی
بن امیه صحابیدر (معلی) معظم وزننده اسمادندر معلی بن اسد صحابیدر
(یعلی) یانك کسری والفك قصریله برخاتون اسمیدر وعبید بن یعلی تابعیدر
(العلو) عینك فتحی ولامك سکونیله قهر وغلبه معناسنه در : یقال اخذه
علوا ای عنوة (التعالی) تفاعل وزننده یوکسلمك معناسنه در : یقال تعالی
الرجل اذا ارتفع بونك امر حاضرنده تعال دیرسن لامك فتحیله اعل معناسنه

ومصغره مؤنثنده ثعالى وجمعنده ثعالى ديرس مترجم ديركه فى الاصل ثعالى ثعالهنك
ثعالى مادهسندن اسم اولمغله آنجله اسمنده اولان آدمك وقرى جغنسى سمنده
هنا اولنور ايدى كه آنجله يوقرى كل ثعو اولنور بعده مستعملت استعماله
مخففا هم بعض كلى معناسنده استعمال ايديلر كرك مدعو اولان كمسه اعلاده
وكرك اسفلده وكرك واراده اولسون پس معنى عامى ماده استعمال
ايديلر وكاه جمع مذكر سالمده مجانست واو ملابسهسيله لامى مضموم اولنور
وبه قرأ الحسن البصرى [قل يا اهل الكتاب تعالوا] ومؤنثده يه مجانستنه مكسور
اولنور انتهى (العل) عينك فتحى ولامك كسرى وضمه اسمدر فوق معناسنه
علا معظمندن مقصوردر تقول اتيته من عل بكسر اللام وضمها اى من فوق وكاه
اولنوركه اعمالده من علا دخى ديرلر من عال دخى ومصدره در تقول اتيته من عل
ومن على ومن عال اى من فوق شارح ديركه كسره تخفيفا حالى اوزره اتفيه وضمه
غايه الخلفه مبنى در تفصيلى مغنى اللبيبده مذكوردر (العلية) عينك ضمى
وكسرى ولام مكسورهنك وبانك تشديديله چارطاق تعبير اولنان يوكسك وطهيه
ديرلر جمعى علالى كلور تقول قعدنا فى العلية اى الغرفة (المعلى) معظم وزنده
قمار اوقلرينك يدنجيسنك اسميدر واسعر ... كمنك قرمى اسميدر جوهرى
محدث وزنده تقييد ايلمشدر وهم ايلدى (المعلى) محدث وزنده شول آدمه
ديوركه دائما سودى حيوانك صاغ طرفندن كلوب صغار اوله ويرفرسك آديدر
(يعلى) مصغر بنيهسيله برجل آديدر (المعلى) معلى وزنده ارسلانه
ديور (على) سمى وزنده اساميدندر على بن رباح محدثدر (علبان) سلمان
وزنده (وعليان) مصغر بنيهسيله محدثلردر وابراهيم بن عليه كه سميه وزنده
محدثدر (اعلى) هدى وزنده وادى القرى ناحيهسنده بربلده آديدر ودياز
غطفانده برموضعدر ودياز كلابده برنجه قيو آديدر (كوزة العلانين) عينك
فتحى وتثنيه بنيهسيله حمص اثناسنده برقصبه آديدر (العلواء) حمراء وزنده
قصه عاليه معناسنه در تقول سمعنا منه علواء اى قصة عالية وبخا نون وابكى
فراق اسطر بدر (العلى) كسرتينه ويانك تشديديله يوكسكلكه ديور يقال له
علىّ اى علو البناء (العلى) عينك فتحى ولامك سكونيله (والعلىّ)
غنىّ وزنده يوقرى به آغمق معناسنه در : يقال على السطح يعليه علياً وعلياً
اذا صعده (على) عينك فتحى ولامك فتحيه حرفدر يعنى حروف جارهدندر
سيبويه بعضى اسميتى مويلدر طقوز معنايه دلالت ايدر ١ حسى ومعنوى استعلاء
وتفرق ايچون اولنوركه غالبا مجرورى بـد استعلايه دلالت ايدر نحو قوله
تعالى [وعليها وعلى الفلك تحملون] ونعت مجرورى بسنك مقابلنده مستعلى

اولور نحو قوله تعالى [اواجد على النار هدى] اى على المكان الذى هو قريب من النار هاديا يدلنى على الطريق واستعلاء معنوى ايچون اولور نحو عليه دين ٢ مصاحبت ايچون كلور مع كلمه‌سى كبى نحو قوله تعالى [واتى المال على حبه] اى مع حبه ٣ مجاوزه ايچوندر عن كبى كقول الشاعر * اذا رضيت على بنو قشير * لعمرالله اعجبنى رضاها * اى رضيت عنى ٤ تعليل ايچوندر لام كبى [ولتكبروالله على ماهداكم] يعنى لهدايته اياكم ٥ ظرفيت ايچوندر نحو قوله تعالى [ودخل المدينة على حين غفلة] اى فى حين غفلة ٦ حرف جر اولان من معناسنه‌در نحو قوله تعالى [واذا اكتالوا على الناس] اى من الناس ٧ باء جاره معناسنه‌در نحو قوله تعالى [حقيق على ان لااقول على الله الا الحق] اى بان لااقول و بوقرائت مخصوصه در ٨ زائد اولوب محذوف اولان على كلمه‌سندن عوض اولور كقول الشاعر * ان الكريم وابيك يعتمل * ان لم نجد يوما على من يتكل اى من يتكل عليه فحذف عليه وزاد على قبل الموصول عوضا ٩ استدراك ايچوندركه لكن معناسنه اولور نحو قولهم فلان جهنمى على انه لايبأس من رحمة الله وعلى كلمه سى اسم اولور فويق معناسنه دركه فوق مصغر يدر بوقر يجه ديمك اولور كقول الشاعر * غدت من عليه بعد ماتم ظمؤها * عليك اسم فعل امردر الزم معناسنه دركه ملازمت ومداومت ايله ديمكدر تقول عليك زيدا اى الزمه وعليك الامر و بالامر يعنى شوايش اوزره اول وشوايشه ملازمت واهتمام ايله مترجم ديركه شيخ رضى بيانه كوره اصلى وجب عليك ايدى مثلا عليك زيدا قولى فى الاصل وجب عليك اخذ زيد ايدى سرعت ايچون اختصار ايلديلر اليك وامامك ودوه نك فوللرى دخى بونك كبيدر انيئى (العمى) عصا وزننده برادمك صكره دن كوزلرى بتون كورونمامق معناسنه‌در : يقال عمى الرجل عمى من الباب الرابع اذا ذهب بصره كله شارح ديركه ايكى كوزك كور اولماسنه خاصدر بركوزده استعمال اولنمز وكوزده دخى وصف اولور يقال عمت عيناه انتهى وعمى قلب كور اولمق معناسنه ده مستعملدركه مراد جهل و بلادت وقساوتدر يقال عمى الرجل اذا ذهب بصر قلبه و بومعناده افعال بابندن وارد اولمز نته كه معناى اولده وارد اولور كما سيذكر وعمى قد وقامته دينور واوزونلغه دينور يقال مااحسن عماه اى قامته اوطوله وتوزه دينور غبار معناسنه (الاعمياء) همزه‌نك وميمك كسريله بودخى كور اولمق معناسنه در : يقال اعماى يعماى اعمياء بمعنى عمى شارحك بيانه كوره بوافعيلال بابندندر احيرار كبى اصلى اعمايى ايدى ادهام صيغه سنه احتذاء قصديله لفظ صحيح مخرجنه اخراج اولنوب ياى ثانيه الفه قلب اولنمغله اعمايا اعمياء اولدى كرچه اعمايا كلمه سنده دندانهٔ ياءاولى مرسوم اولميوب لكن تلفظده مثبت اولور ومصدرنده ياى اولايى اسقاط

[illegible] الذهاب [illegible] ای کی عمیا وی مشدده ایله [illegible] اعمای
[illegible] و [illegible] عمی اولورکه [illegible] دیور اصل
[illegible] اولدی [illegible] و [illegible] کلمه‌سی [illegible] واعمیلك
[illegible] الای دیور (العمی) فعل وزنده و عمی
کور اولمق معناسنه در : یقال عمی الرجل یعمی عمی (الاعمی) احمر وزنده
(والعمی) کتف وزنده بصرسز کوره دینور و بصیرتسز یعنی قلب کوری کور
اولنه دینورکه مراد جاهل و نادان در اعمی کلمه‌سنك جمعی عمی و عمیان کلور عمیلرك
[illegible] و عماة کلور رماة وزنده و کوزه که عمی کلمه‌سنك جمعیدر
[illegible] وزنده و [illegible] قرحه وزنده که عمی موصوفلیدر (المعمیة)
معمه وزنده [illegible] معناسنه در : یقال [illegible] اعمی و [illegible] کورمك
[illegible] و اعماه معناسنه مستعملدر یقال عمی معنا البیت اذا اخفاه اشعارده معما
وجهی مشهوردر (ماعماه) فعل تعجبدر عمای بصیرتدن مصوغدر که تعجب
کوزلك بصیرت جاهل و نادانلر دیمکدر تعجب کوزدن اولمسه مصروفدر زیرا
[illegible] ظاهریده [illegible] منصور دکلدر (التعامی) تفاعل وزنده تصنعه
کورلك کوسترمك معناسنه در : یقال تعامی الرجل اذا اظهر العمی (العماء)
سماء وزنده (والعمایة) سحابه وزنده (والعمیة) عمیه و سمیه وزنلرنده
غوایت و لجاج معناسنه در : یقال فلان فی عماء و عمایة و عمیة ای فی غوایة ولجاج
(العمیة) عینك کسری و ضمی و میمك و یانك تشدیدلریله کبر و تعظم یاخود ضلال
و [illegible] معناسنه در و بو عمی نعتندن فعیله در یقال ماهذه العمیة ای الکبر
او الضلال (العمیا) رمیا وزنده فی الاصل مصدر در رمیا و خصیصا کبی کور
اولمق و بو نسخه مشهوره [illegible] اولق مصدریه‌در بعده اسم موقعنده استعمال
اولندی ومنه یقال قتل فلان عمیا ای لم یدر من قتله قال الشارح و فی النهایة العمیا
فعیلا من العمی کالرمیا من الرمی و الخصیصا من التخصیص وهی مصدر و منه
حدیث [من قتل فی عمیا فی رمی یکون بینهم فهو خطأ] والمعنی ان یوجد بینهم
قتیل یعمی امره ولایتبین قاتله فحکمه حکم قتل الخطأ یجب فیه الدیة پس [illegible]
قتل عمیا قرشقلقده اوق اصابتیله مقتول اولمقدر (الاعماء) همزه‌نك فتحیله
جاهل و نادانلره دینور اعمی کلمه‌سنك جمعیدر یقال هم اعماء ای جهال شارح دیرکه
مؤلفك سبق ایکی وجهله غلطی مشتملدر اولا محکمده منصوص اولدیغی اوزره
اعماء جاهل معناسنه درکه میت قبیله‌در جهول و نامعلوم [illegible] عبارتدر
ثانیا مفردی اعمی دکلدر بلکه عمی کلمه‌سیدر [illegible] وزنده‌کی بنی مفعولدر
انتهی واعماء [illegible] اطلاق اولنورکه آنده قطعا آبادانلق و [illegible]

و عمارت اثری اولمیه یقال رمی بهم فی الاعماء وهی اغفـال الارض التی لاعمارة بها
واوزون بو یلو آدمه دینور (المعامی) میمك فتحیله بو ‌دخی اثر عمارتدن خالی
اولان یوراراضی یه دینور شارحك بیانه کوره غیر قیاس اوزره عمی کلمه سندن
جعدر قیاس اولان معمیه اولمق ایدی (العامیة) مبالغة اعماء کلمه سنی تاکید
ایچون ایراد اولنور کرك جهال وکرك سـائر معانی یه اولسون یقال اعماء عامیة
مبالغة ای متناهیة فیه وعامیة سـودی بك از اولان خاتونه دینورکه مراد عمه سی
کور اولان خاتوندر یقال امرأة عامیـة ای بکائة (صکة عمی) صادك و کاف
مشددەنك فتحیله (وعمی) سمی وزننده وبعض اشعارده عینك ضمی ومیمك سکونیله
وارد اولدی وصکة اعمی عنوانیله ده وارد اولمشـدر نصف نهارك بك اسـیلکی
وقتك اسمیدر که کونشك اسیسی وجودی اتش علوی کبی چالوب یاقدیغی وقتدن
عبارتدر یاخود عمی اولوقتده اولان بعینه اسیلکك اسـمیدر که صکه کلمه سی
چالوب چارپمق معناسنه در وعمی اعمی لفظندن مرخا مصغردر تعظیم ایچوندر
کونشك حری کوزده فر قومیوب کوز باقمقدن قالدیغی تصور یله اولوقته یاخود
اسیلکنه اطلاق اولندی وعند البعض عمی جاهلیه ده عدوان قبیله سندن برکمسه
آدیدرکه فقیه اولمغله اثنای حجده حجاجه مناسك حجه متعلق افتا ایدر ایدی
برسـنه علی العاده قافله ایله کلور ایکن مکه یه ایکی مرحله مسـافه ده برقوناغه
نزول ایلدیلر واول کون اتفاقی هوا بك اسی ایدی رفقاسنه توجه ایدوب هر کیمکه
یارین بو سـاعته قدر ادای عمره ایلیوب محرم اولدیغی حالده قالورسه سـنه
آتیه یه دك ادای عمره ایده میوب او یلجه حرام اوله رق قالور دیدکده اهل قافله
بالجمله صجرایوب اول آتشناك وقتده مکه جانبنه عزم وشتاب ایلدیلر اول ایکی
مرحله یی جدتام ایله قطع ایدوب زمان یسیرده مکه یه واصل اولدیلر وعند البعض
عمی عمالقه دن برامیر آدیدر وقت هاجره ده برقوم اوزره چاپول ایدوب جمله سنی
استیصال ایلمکله وقت مزبور اکا مضاف ومنسـوب اولدی وجهینده دخی
اضافت ادنا مناسـبت ایچوندر وصکه لفظی همیشه ظرفیت اوزره منصوبدر
تقول لقیته اوانانا زید صکة عمی ای فی اشد الهاجره حرا (العماء) سماء
وزننده یوکسـك سحابه دینور یاخود صیق وقالین وکثیف اولانه یاخود عطر
اولانه یاخود یوفقه یاسیاه یاییاض یاخود افراغ مطر ایلمش خالی سحابه دینور
یقال فی السماء عماء وهو السحاب المرتفع اوالکثیف اوالممطر اوالرقیق اوالاسـود
اوالابیض او الذی هراق ماؤه (العمی) عینك فتحی ومیمك سـکونیله آقمق
معناسنه‌در : یقال عمی الماء عمیا من الباب الثانی اذاسال وطالغه خاروخاشاکی طشره
آتمق معناسنه‌در : یقال عمی الموج اذارمی بالقذر و دوه اسریوب اغزینك کپوکنی

بمسنه طوغمه يا خود بوزيله يا بورسه اوت ساچق معناسنه در : يقال عمى النبت
بمائه اذا هدر فرى به حول هامته او ... كان (الاعتماء) افتعال وزنده برنسنه يى
اختيار ايتمك معناسنه در : يقال اعتماه اذا اختاره و قصد ايتمك معناسنه در : يقال
اعتماه اذا قصده (العمية) عينك كسريله اختيار معناسنه اولان اعتماء ماده سندن
اسمدر اختيار معناسنه در (الاعميان) تثنيه عميه سيل و حريق ياخود سيل
و ليل ياخود سيل ايله اسرمش دوه يه اطلاق اولنور و منه اعوذ بالله من الاعميين
اى السيل و الحريق او السيل و الليل او السيل و الجمل الهائج (العمى) رمى
وزنده اولومش آدمه اطلاق اولنور كويا كه نامى نعشدن جمدركه اولوب
ديرى قالمجى مشتقدر يقال تركتهم عمى اى اشرفوا على الموت (عماية)
سحابه وزنده بر طائفه آدمدر جرير شعرنده تشبيه سبعه سنده ايراد اتمشدركه
مسنده اولان جبل آخره تعلب ايتمشدر (عمى) عينك فتحى وميمك تخفيفيله
اما معناسنه دركه حرف استفتاحدر يقال عما والله كان كذا لغة فى اما (الاعماء)
همزه نك كسريله بر آدمى اعمى قلمق معناسنه در : يقال اعماه اذا وجده اعمى
الواوى (العمو) عينك فتحى وميمك سكونيله ضلال معناسنه در : يقال هو فى
عمو اى ضلال و ذلت و خضوع معناسنه در جمعى اعماء كلور الواوى (العنو)
علو وزنده (والعناء) عطاء وزنده اسير اولمق معناسنه در تقول عنوت فيهم
عنوا وعناء اى صرت اسيرا فيهم و يقال عنيت فيهم عنا من الباب الرابع اى صرت
اسيرا فيهم وتذلل و خضوع و سرفرو قلمق معناسنه در تقول عنوت له اذا خضعت
و بر نسنه يى ايچنه چقروب آشكاره قلمق معناسنه در تقول عنوت الشىء اذا ابديته
و بر شيئى ايچندن اخراج معناسنه اولنور تقول عنوت به اذا اخرجته و ارض نبات
بيورمك معناسنه در : يقال عنت الارض بالنبات اذا اظهرته و كلب بر نسنه يى
كلوب قوقلمق معناسنه در : يقال عنا الكلب الشىء اذا اتاه فشمه و قربه نك ديكش
ارلقرى سيزدوب اونمه سو يى طشره سيزدرمق معناسنه مستعملدر يقال عنت القربة
ثمه كثيرا اى لم تحفظه فظهر و بر آدمه بعض امور و حوادث حادث اولمق
معناسنه در : يقال عنت به الامور اذا نزلت و بر نسنه بر ادمى رنج و زحمته
اوغراتمق معناسنه در : يقال عنا الامر عليه اذا شق (العنا) عصا وزنده
و دخى اسيرلكه دوشمك معناسنه در تقول عنيت فيهم عنا من الباب الرابع اذا
صرت فيهم اسيرا (الاعناء) همزه نك كسريله بر ادمى ذلول و فرمانبر ايلمك
معناسنه در تقول اعنيته اذا اخضعته و بر نبات اظهار ايلمك معناسنه در :
يقال اعنت الارض النبت اذا اظهرته (العنوة) خطوه وزنده اسيرلكه
ديور وخوارلغه وفرمانبرلكه ديور وقهر واستيلاء معناسنه در : يقال فتحت

هـذه البلدة عنوة ای قهرا ومحبت ومودت معناسـنه کلمکله ضد اولور تقول بقلبی له عنوة ای مودة (العوانی) نسوانه اطلاق اولنور زیرا طائفهٔ نسوان طرف رجالدن ظلم وجفـا کوروب برکسه دن مظهر داد وتصرت اولمزلر شارح دیرکه ابن اثیرك بیانه کوره تحت ایدیٔ رجالده اسیر ومقهور اولدقلرینه مبنی مترجم دیرکه وجهین مذکورین صدور اسلامه نسبتله در بوخسه زمانه نسوانی خصوصا استنبول جادولرینك بیچاره رجاله استیلالری قمله کلور معنا اولمدیغی هویدادر (التعنیة) تأدیه وزننده حبس ایلمك معناسـنه در : یقال عناه اذا حبسه وتعنیه اسم اولور دوه قیغیله آغشنه اولمش بولندن مرکب علاجه دینورکه کرکی کبی مزج ایدوب کونشده عقد ایلدکدنصکره اویوز وکچیك اولمش دوه‌یه طلا ایدرلر وتعنیه بومعنـاده مصدر اولور اویوز وکچیك اولمش دوه یه علاج مزبوری سورمك معناسنه‌در : یقال عنا البعیر اذا طلاه بالتعنیة (العنیة) غنیه وزننده بودخی تعنیه کبی ذکر اولنان علاجه دینور (الاعناء) همزه‌نك فتحیله جوانب ونواحی معناسـنه در : یقال اعناء السماء ای نواحیها وکذا اعناء البلاد وقبائل مختلفه دن مجتمع جماعته دینور مفردلری عنودر عینـك کسریله (العانی) اسیر وکرفتاره دینور یقال هو عان ای اسیر ودم سـائله دینور (العنوان) عینك ضمیله مکتوبك نشـان وعلامتنه دینورکه مراد سرنامه ودیباجه سیدر (المعنا) معظم وزننده عنوان معناسنه در (العنونة) عنعنه وزننده مکتوبه عنوان یازمق معناسـنه در تقول عنونته اذا وسمته شارح دیرکه مؤلف بونلری نون بابنده وجوهیله بیان ایلمشدر الیائی (العنایة) کتابه وزننده (والعنایة) سحابه وزننده (والعنیّ) عتیّ وزننده بر آدمه بر زحمتلو نسنه مهم اولمق معناسـنه‌در : یقال عناه الامر یعنیه و یعنوه عنایة و عنـایة وعنیـا اذا اهمه و برامر مهمه او غرایوب اکا مشـغول اولمق معناسـنه در : یقال عنی فلان علی المجهول عنایة و یقال عنی بحـاجة عنا من الباب الرابع اذا اهمتـه واشـتغل بهـا و باب رابعدن ورودی قلیلدر (الاعتناء) افتعـال وزننده بر زحمتلو ایشـه اهتمام ایلمك معناسـنه در : یقال اعتنی بالامر اذااهتم به (العنی) کتف وزننده برایشه اوغرامقله رنج وتعب چکن آدمه دینور (العنی) عینك فتحی ونونك سکونیله برادمه برتعبلو ایش پیدا اولمق معناسنه‌در: یقال عنی الامر له یعنی عنیااذا حدث ونزل وطعام وشرب خوشکوار اولمغله مزاجه موافق اولوب سیکمك معنا سـنه در : یقال عنی فیه الاکل اذا نجع وبراوت بتورمك معنا سنه در : یقال عنت الارض بالنبات اذا اظهرته وعنی وعنایه اراده وقصد ایلمك معنا سـنه در : یقال عنی بالقول کذا عنیا وعنایة اذا اراد

(العناء) عنا وزننده ویا طعام وشراب خوشگوار اولمغله مزاجه یرامق
معناسنه در : یقال عنی به لا کل عنا من الباب الرابع الاخیر واسیر بلکه
گرفتار اولمق معناسنه در : یقال عنی الرجل اذا نشب فی الاسار (المعنی) مأوی
وزننده (والمعنی) مرمی وزننده (والمعنیة) مرمیة وزننده کلام وکلامک
مدلولنه دینور که متضمن اولدیغی امر مقصود در قصد وارادة معناسنه در
حاصلی سوزک اسنه ادراك وضع اولنان صورت ذهنیه دن عبارتدر مفهوم ادن
اعم در (العناء) عطاء وزننده رنج وزحمت چکمك معناسنه در : یقال عنی الرجل
عناء من الباب الرابع اذا نصب (التعنی) تفعل وزننده بودخی رنج وزحمت چکمك
معناسنه در : یقال تعنی الرجل اذا نصب ویرنصب وعناء ایتمك زحمتی ارتکاب
ایدوب اوزرینه المق معناسنه در : یقال تعنی العنیة اذا تجشمها (الاعناء)
همزه نک کسریله (والتعنیة) تأدیه وزننده بر ادمی زحمته اوغراتمق
معناسنه در : یقال اعناه وعناه اذا انصبه وکتابه عنوان یازمق معناسنه در :
یقال عنی الکتاب وعناه اذا عنونه ویقال عنه معنون (العنیة) تمره وزننده
اسمدر رنج ومشقت معناسنه در : یقال به عنیة ای عناء (العانی والمعنی)
محدث وزننده عناء کلمه سی مبالغة تأکید اولورلر بلك زحمت ومشقت دیمك اولور
یقال عناء عان ومعن مبالغة (المعاناة) مباهاة وزننده مشاجره ومنازعه
معناسنه در : یقال عاناه اذا شاجره وبرنسه نك رنج وزحمتنی چکمك معناسنه در
یقال عاناه ای قاساه ومال اوزره دائما تقید ونظارتله رعایت ونیا زنده اهتمام ایلمك
معناسنه در : یقال هم مایعانون مالهم ای مایقومون علیها (المعنی) معظم وزننده
بر فرس اسمیدر الواوی (العوی) عینك فتحی ویانك تشدیدیله که اصلی عوی ایدی
(والعویة) غنیه وزننده کلب وقورد مقوله سی اغزینی برطرفه چویروب
لوزمت علی فول صوتنی آججقلیه رق اوزاتمق معناسنه در که اولومق تعبیر اولنور
یقال عوی الکلب یعوی عیا وعواء وعوة وعویة من الباب الثانی اذا لوی خطمه
وصوت اومد صوته ولم یفصح وبرنسنه یی برطرفه بوروب بوکمك معناسنه در
یقال عوی الشیء اذا عطفه وبرکمسه مثلا اوتوز یش کبی تمامی قوت کرنه سنه
کلوب بازولری کرکی کبی قوی اولمغله اخرك بجه سنی بورمق معناسنه
مستعملدر یقال عوی الرجل اذا بلغ ثلثین سنة فقویت یده فعوی ید غیره
وبرنسنه یی ایکی قات اکمك معناسنه در : یقال عوی البرة والقوس اذا عطفها
وعن حرفیله رد وصرف معناسنه مستعمل اولنور یقال عوی عن الرجال
اذا کذب ورد یعنی فلان حقنده غیبت ایدن کمسه یی تکذیب ایدوب اول نهجی فلان
لوزرلمن رد ایلدی وبرجاعتی فتنه وغوغایه چاغرمق معناسنه مستعملدر یقال

عوى القوم الى الفتنة اذادعاهم (الاعتواء) افتعال وزننده بودخی کلب اورمك
یاخود اولومق معناسنه در : یقال اعتوی الکلب بمعنی عوی وبرنسنه‌یی بوروب
بوکمك معناسنه در : یقال اعتوی الشیء اذاعطفه (التعویة) تأدیه وزننده
بودخی بر نسنه‌یی ایکی قات اکمك معنا سنه در : یقال عوی البرة والقوس اذا
عطفها (الانعواء) انفعال وزننده برنسنه ایکی قات اکلمك معنا سنه در : یقال
عوی القوس فانعوت (العواء) شداء وزننده وقصر ایله کلبه دینور ودبره ومقعده
اطلاق اولنور ومنازل قمردن برمنزلك آدیدر بش یاخوددرت کوکبدن عبارتدرکه
کتابت الف صورتنده واقع اولمشلردر واکاورك الاسد دخی دیرلر بوصورت صور
شمالیه دندر برالنی آسمانه طوغری اوزادوب برآدمی چاغرر شکلنده برکمسه صورتی
اوله‌جقدر کواکب مزبوره طرف اسفلنده مرکوزدر شارح دیرکه اساسك بیاننه
کوره منزل مزبور برودت هوا موسمنك عقبنده طلوع ایلمکله کویاکه بردی
طردوتبعید ایده‌رك اکسه سندن چاغروب کیدر اولدیغی باعث تسمیه‌در انکیچون
طاردة البرد دخی دیرلر وعواء قوجه ناقه‌یه دینور (العوة) عینك ضمی
وفتحیله بودخی است ومقعده دینور (الاستعواء) دادخواه اولمق معنا سنه در
یقال استعواهم اذا استغاثهم (المعاویة) میمك ضمیله ارککه‌قیزمش قانجق کلبه‌دینور یقال
عوت المعاویة ای الکلبة المستحرمة وتلکی اینکنه دینور وحرف تعریفسز
اسامیدندر معاویة بن ابی سفیان صحابیدر ومعاویه‌نك مصغرنده معیوه ومعیبیه دینور
یانك تشدیدیله ومعیبیه دینور یاء ثلاث ایله (ابو معاویه) پارس دید کلری
جانورك کنیه سیدر (معویه) میمك فتحیله منزله وزننده ابن امریء القیس بن
ثعلبه درکه قضاعه‌در بربطن پدریدر (عا) قصر ایله (وعو) عینك فتحی
وواوك سکونیله (وعای) سکون یاایله قیون سوره جك صو تدن حکایه‌در
(المعاعاة) مباهاة وزننده الفاظ مذکوره ایله قیون سورمك معنا سنه در :
یقال عاعی الراعی اذازجر الضئین فقال عاوعی اوعای شارح دیرکه بوعین ماده سنه متعلقدر
(الععوعاة والعیعاة والعیعاءة) دحرجه وزنلرنده بونلرده معاعاة معنا سنه در
یقال عوعی یعوی عوعاة وعیعی یعیعی عیعاة وعیعاء بمعنی عاعی معاعاة (المعاواة)
مباهاة وزننده برکمسه‌یه حیقرمق معناسنه‌در : یقال عاواهم اذاصایحهم (عوه)
عینك فتحیله بررجل آدیدر (اعواء) همزه‌نك فتحیله (وعوی) سمی وزننده
ایکی موضعلردر (التعاوی) تفاعل وزننده ناس هرطرفدن کلوب برکمك
معناسنه در : یقال تعاووا علیه اذا اجتمعوا الواوی (العهو) عینك کسریله
اشك صویه سنه دینورجحش معناسنه وحسنی یاك واندامی معتدل یاقشقلو یاوز
وقوتلو دوه‌یه دینور (الاعهاء) همزه‌نك کسریله برآدمك مالنه آفت ایرشمك

معناسنه‌در : یقال اعیی الرجل اذا وقعت فی ماله العاهة الیای (العی) عینك فتحی و یانك تشدیدیله (والعیاء) عطاء وزننده برکمسه مراد ایتدیکی بر ایشك یولنی بیله میوب و یوله میوب ایدوب قالمق یاخود مباشرت ایتدیکی ایشده کال وصنعت ویره میوب عاجز ودرمانده اولمق معناسنه‌در : یقال عی الرجل بالامر عیا وعیی من الباب الرابع اذا لم یهتد لوجه مراده او عجز عنه ولم یطق احکامه وجهل معناسنه مستعملدر تقول عیینه اذا جهلته (العیان) ریان وزننده (والعیاء) عینك فتحیله (والعیّ) طیّ وزننده (والعیی) غنی وزننده وجه مذکور اوزره برنسنه‌دن عاجز ودرمانده آدمه دینور عیی وعیی کلملرینك جمعلرنده اعیاء واعییاء دینور (التعایی) تفاعل وزننده (والاستعیاء) (والتعیی) تفعل وزننده عیّ وعیٌ معناسنه در : یقال تعایا الرجل واستعیی وتعیی بمعنی عی (العی) عینك کسریله تکلمدن عجز ایله حصر اولمق معناسنه‌در : یقال عی فی المنطق عیا من الباب الرابع اذا حصر (الاعیاء) همزه‌نك کسریله یورلمق یوروب درمانده اولمق معناسنه‌در : یقال اعیی الماشی اذا کلّ وبوروب درمانده قلمق معناسنه‌در : یقال اعیی السیر البعیر اذا کله وعاجز ایلمك معناسنه‌در : یقال اعیاه امره اذا عجزه (المعایا) (والمعایی) میمك فتحیله معیی کلمه‌سنك جمعلریدرکه یورغون ودرمانده‌لر دیمکدر یقال ابل معایا ومعایا ای معییة (العیاء) سحاب وزننده (والعیایاء) عینك فتحیله شول بوغوره دینورکه ناقه‌یه چکلدکده کارکنارنی مصلحتنی بیلیوب عجمیلك ایلیه یاخود اصلا ناقه‌یه چکلمامش اوله کذلك بو آدمده دخی استعمال اولنور یقال فحل عیاء وعیایاء اذا کان لایهتدی للضراب اوالذی لم یضرب قط وکذا الرجل جعلری اعیاء کلور عیایا کلمه‌سنك جمعی حذف زائد اوزره مبنی در وعیاء صحاب وزننده علاجیذیر اولمیان مرضه دینور یقال داء عیاء ای لایبرأ منه وبو وصف بالمصدر در (المعایاة) مباهاة وزننده (والتعییة) تفعله وزننده تعمیه ولغز کبی فهم واستخراجندن عاجز اوله جق کلام ایراد ایلمك معناسنه‌در : یقال عایا الرجل وعیی اذا اتی بکلام لایهتدی‌له (الاعییة) اغنیه وزننده لغز ومعما کبی فهم واستخراجندن عاجز اوله جق کلامه دینور (بنو عیاء) سماء وزننده جرم قبیله‌سندن برجماعتدر (عیایة) عینك فتحیله عدوان قبیله‌سندن برجماعتدر (المعی) معظم وزننده برموضعدر (عیایة) سحابة وزننده برجماعتدر (العیّ) طی وزننده ابن عدنان درکه معدنام کمسه‌نك برادری ایدی

(ه فصل الغین المعجمة ه) الیائی (الغبیة) غینك فتحی وبانك سکونیله آزجه یغموره دینور علی قول بردن صاغناغلی یغان یغموره دینور تقول اخذ تنا غبیة ای حضرة غیر کثیرة اوالدفعة الشدیدة ومتتابعا دوکیلان چوق صویه دینور ومتتابعا

اوريلان قامچى‌يه دينور بونلرك مجمو عنده اسمدر واسم مصدر دخى اولور وغبية التراب طپراغك هوايه توزوب چيقان توزينه دينور وغبيه نامديد لكه دينور غيبت معنا سنه در : يقال جاؤا على غبية الشمس اى غيبتها (الغبا) عصا وزننده بودخى هوايه آغوب چقان توزه دينور (الغبياء) حمراء وزننده صر مشق چتلفى اغاجلره دينور يقال شجرة غبياء اى ملتفة و يقال غصن اغبى (التغبية) تأديه وزننده اورتمك معناسنه در : يقال غباه اذاستره وباشدن صاچك مجموعنى كسمك معناسنه‌در : يقال غبى الشعر إذا قصره واستأصله الواوى (الغبا) عصا وزننده (والغباوة) عداوه‌وزننده بركسه كند ذهن وبليد اولمغله فهم وفطنتدن قاصر اولمق معنا سنه در : يقال غبى الرجل الشئ وعنه غبا وغباوة من الباب الرابع اذالم يفطن له وبر نسنه مستور ومخفى اولمق معنا سنه در : يقال غبى الشئ منه اذاخفى (الغبى) غنى وزننده ذهنى آغر بلادتلو آدمه دينور كه زكى وزيرك مقا بليدر (الغبوة) خطوه وزننده (والغبوة) فتوه وزننده (والغبى) صلى وزننده غفلت معنا سنه در : يقال فيه غبوة وغبوة وغبى اى غفلة (الغباء) سماء وزننده كبز لوجه ارضه دينور اليائى (الغانية) ثاى فوقيه ايله غانيه وزننده بون واو غوز خاتونه دينور يقال امرأة غانية اى بلهاء الواوى (الغثاء) ثاى مثلثه ايله غراب وزننده (والغثاء) زنار وزننده صويوزنده اولان وسيل صوبى كتورديكى خار وخاشاكه وكپوكه وسيل صوينه قارشمش يپراق مقوله‌سنه‌دينور قال فى‌الاساس يقال فلان ماله غثاء وغثاء وعمله هباء وسعيه جفاء (الغثو) حشو وزننده بر يرده غثاء چوغالمق معنا سنه در : يقال غثا الوادى يغثو غثوا اذاكثر فيه الغثاء اليائى (الغثى) غثو وزننده ومراد فيدر يقال غثى الوادى يغثى غثيا بمعنى غثا غثوا وسيل صوبى مرعايى بوزوب برى برينه قاتمغله حلاوتى كيدرمك معناسنه‌در : يقال غثى السيل المرتع اذاجمع بعضه الى‌بعض واذهب حلاوته وخلط كلام ايلمك معناسنه در : يقال غثى الكلام غثيا من‌الباب الثانى والرابع اذا خلطه ودواب ومواشى‌يى ياخودناسى برى‌برينه قاتوب‌هرج ومرج ايلمك معناسنه‌در : يقال غثى‌المال اوالناس اذاخبطهم وضرب فيهم وغثى وغثيان فتحاتله كوكل بولانمق معناسنه دركه قئ مقدمه سيدر يقال غثت النفس غثيا وغثيانا اذا غيثت وهوا بوزى بولا نوب بولوتلنمق معنا سنه در : يقال غثت السماء بالسحاب اذا غيمت (الاغثاء) همزه‌نك كسريله بودخى سيل صوبى مرعايى بوزوب برى برينه قاتمق معناسنه‌در : يقال‌اغثى السيل المرتع بمعنى غثى (الغثا) عصا وزننده يربوزنده نبات چوغلمق معناسنه در : يقال غثيت الارض بالنبات غثا من‌الباب الرابع اذا كثر فيها (الاغثى) اقصى وزننده ارسلانه دينور الواوى (الغدوه) غينك ضمى ودالك

سقو يله صباحك اول وقتنه دينور بكره معناسنه فارسيده بامداد وتركيده ارتى صبح اولور نه قدر صلوة فجر ايله طلوع شمس بيننده اولان وقته دينور نقول اتيته غدوة اى بكرة اوديكى صلوة الفجر وطلوع الشمس شارح ديركه غدوه وبكره كلمه‌لريله اكثر ابجدده اوندن كوشك صباحى مراد اولنور ايسه منون اولمز واكر بكره مراد اولنورسه منون اولنورلر وغدوه لفظنك جمعى غدى كلور مديه ومدى كبى (الغداة) حصاة وزننده (والغدية) غنيه وزننده بولرده غدوه معناسنه‌در غداة كلمه‌سنك جمعى غدوات كلور قصاة كبى وغديه نك جمعى غديات كلور وغدايا كلور وغدو كلور غنيه ووارك تشديديله وعندالبعض غداة غديه نك جمعى كلمز بلكه عشايا كلمه‌سنه مزاوجه وجهيله استعمال اولنور پس قال منتور غداة كلمه‌سندن جمع اولنديغنه ذاهب اولمشلردر (الغدو) سمو وزننده (والغدوة) عروه وزننده بوره صباح وقتى كلمك وصباح وقتى كتمك وبرايشه صباح وقتى مباشرت ايتمك معناسنه‌در : يقال غدا عليه غدوا وغدوة اذا بكر عليه شارح ديركه بعده توسعه اولنور وقتدن تجريديله راح كبى افعال ناقصه‌يه ملحق اولمشلردر صار معناسنه مستعملدر (الاغتداء) افتعال وزننده غدو معناسنه‌در : يقال اغتدى عليه بمعنى غدا عليه (المغاداة) مفاعله وزننده بركيمسه‌يه ارتكندن وارمق وبرايشى ارتكندن ايشلمك معناسنه‌در : يقال غاداه وغادى الامر اذا باكره (الغد) غدنك قصى وذالك تخفيفيله ارته كونه دينوركه يارين دخى تعبير اولنور فارسيده فردا دينور ونك اصلى غدو ايدى بلاعوض واو حذف اولنمشدى نسبتنده غدى وغدوى دينور اثبات واو ايله (الغادية) صباح وقتنده پيدا اولان بلوده ياخود يغموره دينور (الغداء) سماء وزننده صباح طعامنك اسميدر جمعى اغديه‌در نقول اطعمته غداء اى طعام الغدوة (التغدى) تفعل وزننده صباح طعامى يمك معناسنه‌در : يقال تغدى الرجل اذا اكل الغداء (الغدا) عصا وزننده تغدّى معناسنه‌در : يقال غدى الرجل غدا من الباب الرابع بمعنى تغدى (التغدية) تذيه وزننده صباح طعامى يدرمك معناسنه‌در نقول غديته اذا اطعمته الغداء (الغديان) سكران وزننده دائما ارتكن طعام اكل ايدن آدمه دينور مؤنثى غديه‌در (ابوالغاديه) يسار بن سبع دركه صحابيه‌در (الغادى) ارسلانه اطلاق اولنور (الغداء) شدّاد وزننده ابن كعب دركه اعيان عربدندر (المغدى) ميمك وذالك فتحيله اسم مكاندر مؤنثى مغداة‌در شول يره دينوركه قوم اندن صباح وقتنده رحلت ايدەلر كذلك وقت مرقومده رحلت اولنان يره دينور نته‌كه مراح ومراحه بونك مقابليدر بومناسبتله مطلقا منشأ ومصيرده استعمال اولنديلر بعده بروندنك بدرينه مشابهت كامله‌سنده استعمال ايلديلر زيرا بدر اولادنك اصلى

ومنشأى

ومنشأی ونسب واخلاق وشمائلده بالنسبه مرجع ومصیر پدر بوجهتله مجاز بمرتبتین
اولور ومنه یقال ماترك فلان من ابیه مغدی ومغداة ولا مراحا ومراحة ای شبها
یعنی کویاکه جمله‌سنی اخذ واستیفا ایلمشدر (الغدوی) عربیّ وزنده کبه
حیوان قارننده اولان یاوری‌یه دینور علی‌قول قیون قسمنه مخصوصدر یاخود فحلك
طوندردیغی دوله مقابل بیع اولنان دوه‌یه وسائر حیوانه دینور یاخود قوچك
طوندردیغی دوله‌مقابل بیع اولنان قیونه دینور مؤلفك بمابیاع اوان یتناع قوللری
مسامحه اوزره‌در ولفظ مزبور کلمهٔ نسبت اولمغله کویاکه آنلر فردایه منسوبلردر
الواوی (الغذی) ذال معجمه ایله غنی وزنده (والغذوی) عربی وزنده
غدوی معناسنه‌در بو صورتده غذایه منسوب اولور و غذی تازه قوزی‌یه دینور
جمعی غذاء کلور غینك کسریله (الغذاء) کساء وزنده مأ کولات و مشروبات بدنك
نماء و قوامنه مدار اولان شیئه دینور یقال اعطاه غذاه وهو مابه نماء الجسم
و قوامه (الغذو) عزو وزنده بر کمسه‌یه غذاء ویرمك معناسنه‌در : یقال غذاه
یغذوه غذوا اذا اعطاه الغذاء و ارکك دوه افشانی کسه‌رك ایشه‌مك معناسنه
مستعملدر یقال غذا الجمل بوله ویبوله اذاقطع و دوه‌نك افشانی کسیله کسیله کلمك
معناسنه در : یقال غذا بول الجمل اذا انقطع و آقمق معناسنه در : یقال غذا الشیء
ای سال و تیز تیز یوریمك معناسنه‌در : یقال غذا الرجل اذا اسرع وطمردن قان روان
اولمق معناسنه‌در : یقال غذا العرق اذا سال دما (التغذیة) تفعله وزنده بو دخی غذالندرمك
معناسنه در : یقال غذاه بمعنی غداه و بسلمك معناسنه مستعملدر یقال غذاه اذاربّاه
و دوه کسه‌رك ایشه‌مك معناسنه‌در : یقال غذا الجمل بوله اذاقطعه وطمردن قان
آقمق معناسنه‌در : یقال غذی العرق اذا سال دما (الاغتذاء) افتعال وزنده (والتغذی)
تفعل وزنده غذالنمك معناسنه‌در : یقال غذاه فاغتذی وتغذی (الغذا) عصا وزنده
ارکك دوه‌نك بولنه دینور (الغذوان) فتحاته شوقلو و جنبشلو اویناق یوکرك آته دینور
و بد زبان و فاحش و دلازار آدمه دینور مؤنثی غذوانه‌در و بصره ایله مدینه بیننده
بر صویك آدیدر (الاستغذاء) برادی‌یره چالوب خا کسار ایلمك معناسنه در : یقال
استغذاه اذا صرعه فشدّ صرعه (الغاذیة) بدنده بر طمرك ادیدر (الغاذی) غذالندریجی
و بسلیجی معنالرینه‌در بو مناسبتله دواب و مواشی‌یی کوزل بسلیوب رعایت و تیمارنده
حاذق آدمه اطلاق اولنور یقال هو غاذی مال ای مصلحه و سائسه الیائی (الغذی)
غذو وزنده و مرادفیدر تقول غذیته غذیا من الباب الثانی بمعنی غذوته جوهری
یائیدن دخی کلدیکنی بیلمامکله انکار ایلدی الواوی (الغرو) غینك فتحی و رانك
سکونیله بر نسنه‌یه بر نسنه‌یه بوس بتون محکمجه یاپشوب قبلامق معناسنه در :
یقال غرا السمن قلبه یغروه غروا اذا لزق به وغطاه و بر نسنه‌یی طوتقال ایله یاپشدرمق
معناسنه در : یقال غری الجلد به اذا لصقه بالغراء و غرو عجب معناسنه درکه

تحسین ایتدکه غروی دی و معنابه‌در دعوی وزنده یقال لاغرو من سعدا
ولاغروی ای لاعجب (الغرا) عصا وزنده (والغراء) کساء وزنده و
سمدکه کتیره‌یه بر نسنه که طلا اولنور وجود آخر نسنه‌یه یاپشدیرلور یعنی
یدیکه و نسنه‌یرکه یاپشمق قرینه‌سی ظهور ایدر انکله نسنه یاپشدیریلور و بعلر
زکیده طوتقال دیدکلریدرکه ایکی درلو اولور بر درلوسی غراء الجلود دیدکلریدرکه
حیواناتک جلدی مهرا اولنجه تکرار طبخ وتصفیه ایدلدکده انعقاد ایدر زنبه‌سنه تلمیه
بری بیه مترفه حاصل اولان طوتقالدر و بریسی غرا السمک دیدکلریدرکه
بالق طوتقالی دیرلر عربی الغبر دیدکلری اوزون بورنلو بالقک و امثالنک
حوصله‌سی اولور مجمد طوتقالدر و غرا عصا وزنده کوجک بوزاغی به دیرلر
و مطلقا تره وتده دیرلر و اینق و مهروف السنه و حیوانه دیرلر غراة دخی
دیرلر جمعی اغراء کلور وغرا کوزلکه دیرلر یقال هو غرا ای حسن (الغراء)
کساء وزنده طوتقاله دیرلرکه ذکر اولندی و دابه‌سی اولمیان ادمه دیرلر یقال رجل
غراء ای لا دابة له (الغروة) مغروه وزنده (والغرية) غريبه وزنده
طوتقالله یاپشدیرلمش یه دیرلر یقال قوس مغروة ومغربة ای ملصقة بالغراء
(الغرا) عصا وزنده (والغراء) سماء وزنده برنسنه‌یه بک حرصله دوشکون
اولمق معناسنه‌در : یقال غری به غرا وغراء من الباب الرابع اذا اولع ولابه
وماده اولان تآزمه و یکار مقوله‌سنک صوبی صوغومق معناسنه‌در : یقال غری
الغد اذا برد ماؤه بولاده عد عینک کسریله‌در (الاغراء) همزه‌نک کسریله بودخی
برنسنه‌یه دوشکون اولمق معناسنه‌در : یقال اغری به علی المجهول اذا اولع وبر
آدمی برنسنه‌یه ترغیب وتحریصله قندرمق معناسنه‌در : یقال اغری فلانا به اذا
اولعه و ناس ارالغنه فتنه واختلال القاسیله بری برینه قشقرتمق معناسنه‌در یقال
اغری بینهم العداوة ای القاها کانه الزقها بهم (الغروی) دعوی وزنده
اسمدر برنسنه‌یه دوشکونلکه دیرلر (التغرية) تغعله وزنده بودخی برنسنه‌یه
بک حرصله دوشکون اولمق معناسنه‌در : یقال غری به علی المجهول ای اولع
وصوامق معناسنه‌در : یقال غراه به اذا طلاه (الغری) غنی وزنده کوزله
دیرلر یقال رجل وشیء غری ای حسن ورسم وطرح و سانی خوب ولطیف
بنا وعمارته دیرلر (الغریان) تثنیه بنیه مسیله کوفه‌ده ایکی بنا مشهوردر
مادهٔ مرقومه‌دن مأخوذدر (المغاراة) مباهات وزنده (والغراء) قتال وزنده
ایکی نسنه بینه فاصله و بربوب بری برینه اولاشدرمق و یاشدرمق معناسنه‌در
یقال غاری بین الشیئین اذا والی و بر کمسه ایله اوتکوبک ایدوب خ وجدال ایتمک
معناسنه‌در : یقال غاری فلانا اذا لاجه (الغراوی) زعمی وزنده کیوکه دیرلر

رغوه معناسنه جمعی رغاوی‌در رانك فتحیله‌(غربه) غنیه وزننده بر موضع آدیدر (غرّبه) سمیه وزننده غنی قبیله‌سی یوردنده بر صو آدیدر (غری) سمی وزننده اجا نام جبل قربنده بر صو آدیدر الواوی (الغزو) غینك فتحی و زای معجمه‌نك سكونیله بر نسنه‌یی اراده و طلب ایلك معناسنه در : یقال غزاه یغزوه غزوا اذا اراده و طلبه و قصد ایلك معناسنه‌در : یقال غزاه اذا قصده و نقول غزوی كذا ای قصدی و دشمنله جنك و قتال ایلمكه كتمك معناسنه‌در : یقال غزا العدو اذا سار الی قتالهم و انتهابهم (الغزوان) فتحاتله (والغزواة) عدواة وزننده بونلرده دشمن اوزره جنك و قتال ایلمكه كتمك معناسنه‌در : یقال غزا العدو غزوا وغزوانا وغزاوة اذا سار الی قتالهم و انتهابهم (الغازی) غزو ایدن آدمه دینور جمعی غزی كلور غینك ضمی و زای مشدده‌نك فتحیله وغزی كلور دلیّ وزننده (الغزی) غنی وزننده اسم جمعدر (الاغتزاء) افتعال وزننده بو دخی قصد ایلك معناسنه‌در : یقال اغتزاه اذا قصده و بر آدمی سائر همدم و اصحابلری بیننده اختیار و اختصاص معناسنه در : یقال اغتزی بفلان اذا اختص به من بین اصحابه (الاغزاء) همزه نك كسریله بر آدمی غزایه حمل ایلك معناسنه در : غزا ایتدرمكدن عبارتدر یقال اغزاه اذا حمله علی الغزو ومدیون ذمتنده اولان دین ومطلوبی تعجیل ایلمیوب تأخیر وامهال ایلك معناسنه در : یقال اغزاه اذا امهله واخر ماله علیه من الدین وناقه‌نك دول طوتمسی چیارزلنمق معناسنه در : یقال اغزت الناقة اذا عسر لقاحها وخاتونك اری غزایه كتمك معناسنه در : یقال اغزت المرأة اذا غزا بعلها (التغزیة) تفعله وزننده بودخی برآدمی غزا ایتدرمك معناسنه در : یقال غزاه اذا حمله علی الغزو (المغزی) مجرا وزننده اسم مكاندر مقصد ومرام معناسنه‌در : یقال مغزی الكلام ای مقصده (المغازی) میمك فتحیله غزاة قسمنك مناقب وداستانلرینه دینور سیر وشهنامه كبی ومنه كتاب المغازی ای مناقب الغزاة شارح دیركه بونك مفردی یوقدر یاخود مغزی یاخود مغزاة كلمه لریدر (المغزیة) محسنه وزننده كبه ناقه‌یه دینوركه مدت حملندن بر سنه اوزره برآی كچمش اوله كه اون اوچ آیه بالغ اولور یقال ناقة مغزیة ای زادت علی السنة شهرا فی الحمل (غزوان) سلمان وزننده هرات شهرنده برمحله آدیدر وطائفده برجبل آدیدر و بررجل اسمیدر (غازیه) (وغزیه) غنیه وزننده (وغزیه) سمیه وزننده (وغزیّ) سمیّ وزننده اسامیدندر (ابن غزو) دلو وزننده محدثدر وربیعة بن الغازی تابعیدر الواوی (الغسو) علو وزننده كیجه قراكو اولمق معناسنه در : یقال غسا

اللیل یغسو غسوا اذا اظلم (الاغساء) همزه‌نك كسریله غسو معناسنه‌در : یقال اغسی اللیل بمعنی غسی (الغسة) حصه وزننده خرمانك قورقنه دیرلر كه اوجیسی ترنمه‌سیدر تبع معناسنه یعنی غسه تلور وغسبانك تلور كفسله (الغسوة) ثمره وزننده ... اغاجلك یمشنه دیرلر ... معناسنه‌در كه هر سنبل خرماسی دیدكلریدر (الغسا) عصا وزننده بودخی قراكو اولمق معناسنه‌در : یقال غسی اللیل غسا من الباب الرابع اذا اظلم (الاغساء) همزه‌نك كسریله ثیجه‌نك طمنی قلاوب تورتمك معناسنه‌در : یقال اغساه اللیل اذا نسیه ظلامه آلاووی (الغشی) غینك فتحی وشین معجمه‌نك سكونیله (والغشیان) فعلان یعنی اوزنی معناسنه‌در كه بایلق تعبیر اولنور یقال غشی علیه غشیا وغشیانا علی بناء المجهول اذا اغمی و بوسغز وغطی معناسندن منحوددر شارح دیر كه اكثر لغویین غشی ایله اغماء بیننی فرق ایتمزلر والفعا كتب طبیه‌ده دخی بووجهله مشروحدر كه غشی بر حالتدر كه قلبك منعقدن وروح حیوانینك داخله حركتی یاخود محتقن اولمسی حسبیله بالكلیه قلبه احتماعدن یعنی قلب تنفس ایدمدیكندن حس وحركتك معطل اولمسیدر یاخود روح قلیل ورقیق اولمغله معدن روح اولان قلبده موجود اولان روحدن فضله اولدمغله سائر اعضایه توزیع اولندیغندن حس وحركت معطل اولور یاخود سمی برودتك شدتی و یا حرارتك حدتی اولور اكا بایلمق تعبیر اولنور واغماء بطون دماغ بارد وغلیظ بلغم ایله مملی اولندیغندن مجاریرنده روحك نفوذنی مانع سدة كامله سببیله اعضانك حس وحركتدن قنوب معطل اولمسندن عبارتدر بوكه اوغونمق تعبیر اولنور (المغشی علیه) مرمی وزننده بایلمش آدمه دیرلر كه بیهوش تعبیر اولنور (الغشیة) حطوه وزننده اسمدر بایلقلغه دیرلر (الغشوة) (والغشاوة) غینلرك حركات ثلاثلریله (والغاشیة) (والغشیة) غرفه وزننده (والغشایة) ثمامه وزننده (والغشایة) كتابه وزننده اورتویه دیرلر یقال علی بصره وقلبه غشوة وغشاوة مثلثتین وغاشیة وغشیة وغشایة وغشایة ای غطاء (الغواشی) غاشیه‌نك جمعیدر كما سیذكر (التغشیة) تفعله وزننده اورتمك معناسنه‌در : یقال غشی الله علی بصره ای غطاه (الاغشاء) همزه‌نك كسریله تغشیه معناسنه‌در : یقال اغشی الله علی بصره ای غطاه وتغشیه واغشاء بر نسنه‌یی شئ آخر ایله بورمك معناسنه‌در تقول اغشیته وایاه وغشیته اذا غطیته مثل اولرده مجاز و بونلرده حقیقتدر (الغشوة) عداوه وزننده برنسنه برشیئی بوربمك معناسنه‌در : یقال غشیه الامر غشاوة من الباب الرابع اذا غطاه (التغشی) تفعل وزننده بودخی

بورىمك معناسـنه در : يقال تغشاه الامر اذا تغطله (الغاشية) بر نسنه يى اورتوب بورىين شيئه دينور تأنيثى موصوف اعتبار يله ياخود مبالغه يه محمولدر جمعى غواش كلور ومنه قوله تعالى [ومن فوقهم غواش] اى اغماء اى اغطية آت قسمنك اكرى اورتوسنه كه فارسيده زينپوش ديرلر غاشيه ديدكلرى بومعناددر وغاشيه قيامته اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى [هل اتاك حديث الغاشـية] اى القيامة ونار جهنمه اطلاق اولنور و بوركى احاطه ايدن انجه زاره دينوركه انخلاعنده صاحبى هلاك اولور قبض القلب معناسنه در فارسـيده پوشش دل ديرلر وقلبچ قيننك اغزندن اشاغيده ديبلك تعبير اولنان يرينه قدر صاريلان صغرى در يسنه دينور على قول قبضه سـنه صاريلان قالين درى يه دينور وانســان وحيوانك جوفنده عارض اولان ايچ مرضنه دينور وكابوس كبى آدمه مســتولى اولان حرارلره وســائرلره اطلاق اولنور يقال غشيت عليه الغاشية اى السؤال وجعيتله زيارته كلان بارانه اطلاق اولنور ودوه پالاننك آرد قاشنده اولان دموره دينور (الغشاء) كساء وزننده اورتويه و پرده يه دينور ومنه غشاء القلب والسرج والسيف وغيره اى ماتغشاه (الغشواء) حمراء وزننده بر معروف قسراغك آديدر وشول بكى يه دينوركه سائر بدنى بتون سياه اولوب يوزى قبلايى بياض اوله (الاغشى) غشواء لفظنك مذكريدر وصف مذكور اوزره اولان اركك آته ده وصف اولور (الغشو) حشو وزننده سـدر آغاجنك يمشنه دينور نبق معناسنه وغشو مصدر اولور بركسيه همان چيقه كلمك معناسنه يقال غشاه يغشوه غشوا اذااتاه (الغشيان) قيحاتله قامچيله يادكنكله پيدرپى ضرب ايلمك معناسنه در : يقال غشيه بالسوط غشيا من الباب الرابع اذا ضربه و بركسيه چيقه كلمك معناسنه در : يقال غشى فلانا اذا اتاه وجاع ايلمك معناسنه مسـتعملدر يقال غشى فلانة اذا جامعها (الاستغشاء) اورتنوب بورنمك معناسنه در : يقال استغشى ثوبه و بثوبه اذا تغطى به كيلا يسمع ولايرى بوراده كيلا يســمع قول تميم در (غشى) سمى وزننده برموضعدر اليائى (الغضاة) ضاد معجمه ايله حصاة وزننده بر شجر معروف آديدر جمعى غضا كلور ومنه ذئب غضا بوشجر باديه اشجارندندر فارسيده تاغ وتركيده داغدغان وسكسك اغاجى ديرلر بغايت متين اولور آتشى نيجه كون سو يمبوب طورر بين العرب نار الغضا متعارفدر واول آغاجلقده توره يوب ايوا ايدن قورد قســمى بغايت خبيث ومغتال اولمغله ٭ ذئب غضا واخبث من ذئب الغضا ٭ مثل اعرابدر وعربلر بعض حيوانى بعض امكنه ومراعى يه مضاف ايدرلر زيرا امكنه واغذيه نك طباعلرنده تأثيرى اولديغندن كو ياكه آنكله نشأت ايلشلردر وغضابنى كلا به

مخصوص بر ارسلان ایدر وجه اولنده‌سنده بر وادی ایدر واورمانه دیرلر
(اهل الغضا) اهل نجددر زیرا شجر غضا انده چوق اولور (ذئب الغضا)
بو کلبن حسننه مضافدر که بك خبیث ومکار اولور (الغضیاء) حمراء
وزننده شجر غضا چوق اولان یره دیرلر یقال ارض غضیاء ای کثیرة الغضا
ومغضاة مد وقصر ایله شجر غضا اورمانه وقورینه دیرلر (الغضی) شجر
غضا اوتلایجی دوه‌یه دیرلر یقال بعیر غاض اذا کان یاکل الغضا ویقال ابل
غاضیة وغواض وغاض دیرلکلو وصفی صیقلو تام ووافر شیئه دیرلر یقال شیء
غاض ای حسن الغضو جام وافر وانتظام حال وحسب وسامان وثروت صاحبی
آدمه دیرلر یقال رجل غاض ای حسن الغضو کاسی ظاهر النعمة (الغضی)
کتف وزننده شول دوه‌در که شجر غضا اوتلامقله قارنی آغریسنه اوغرامش
اوله یقال بعیر غضی اذا اشتکی بطنه من اکل الغضا ویقال ابل غضیة وغضایا
(الغضا) عصا وزننده دوه شجر غضا اوتلامقدن قارنی آغریسنه اوغرامق
معناسنه‌در : یقال غضیت الابل غضا من الباب الرابع اذا اشتکت بطنها من اکل
الغضا (غضبی) سکری وزننده یوز عدد دوه‌نك علمیدر غیر منصرفدر
(غضبان) سکران وزننده بر موضعدر (الغاضبة) مقلقلة معناسنه‌در : یقال
نبة غاضبة ای مقلقلة ومغضبة معناسنه اولمقله ضد اولور یقال نبة غاضبة ای
مغضبة ونار عظیمه‌یه اطلاق اولنور یقال نار غاضبة ای عظیمة (التغاضی)
تفاعل وزننده تغافل معناسنه‌در : یقال تغاضی عنه اذا تغافل شارح دیرکه اصلی
تغضض دخی اولور (الاغضاء) همزه‌نك کسریله گوز قپاقلرینی قپامق
معناسنه‌در : یقال اغضی الرجل اذا ادنی الجفون و بر نسنه حقنده صوصوب
ابکم اولمق معناسنه‌در : یقال اغضی علی الشیء اذا سکت وکیجه قرا کو اولمق یاخود
ظلمتی هر شیئی قپلایوب بوریمك معناسنه‌در : یقال اغضی اللیل اذا اظلم اوالبس
ظلامه کل شیء و بر نسنه‌یی کورمزدن کلمك یاخود کورمدیکی کبی کورمزلك صورتیله
اوندن یانیوب یورمك معناسنه‌در که مسامحه ایتمکدن عبارتدر یقال اغضی عنه طرفه
اذا سده اووصده (الغضو) غینك فتحی وضادك سکونیله وبو دخی قرا کو اولمق
یاخود ظلمتی هر شیئی قپلامق معناسنه‌در : یقال غضا اللیل یغضو غضوا اذا اظلم
اوالبس ظلامه کل شیء (الغضیانة) سکرانه وزننده جنسی بلنمز اصیل دوه
بوکنه دیرلر (الغضو) سمو وزننده بر نسنه دیرلکلو ومنتظم ووافر وواق
اولمق معناسنه‌در : یقال غضا الشیء یغضو غضوا اذا کان جاما وافرا البـنی
(الغطی) غینك فتحی وضمی وطانك سکونیله یکتنك حانی درجه‌که واروب
تام یکیت اولمق معناسنه‌در : یقال غطی الشباب غطیا من الباب الثانی اذا امتلأ

يورېمكده تمام دوشنوب بردوزه‌يه اشوب كتمك معناسنه در : يقال غطت الناقة اذا ذهبت فى سيرها وكيجه مظلم اولمق معناسنه در : يقال غطى الليل اذا اظلم وآغاجك داللرى اوزانوب يريوزينه دوشمك معناسنه در : يقال غطت الشجرة اذا طالت اغصانها وانبسطت على الارض وكيجه ظلمتيله برنسنه‌يى قبلايوب بوريمك معناسنه‌در : يقال غطى الليل فلانا اى البسه ظلمته و برنسنه‌نك اوزرنى اورتوايله اورتمك ياقپاقله قپامق معناسنه در : يقال غطى الشئ وعليه اذا ستره و علاه (الاغطاء) همزه‌نك كسريله بودخى آغاجك داللرى اوزانوب يريوزينه دوشمك معناسنه در : يقال اغطت الشجرة اذا طالت اغصانها وانبسطت على الارض و برنسنه‌نك اوزرنى اورتمك معناسنه در : يقال اغطى الشئ وعليه اذا ستره وعلاه (التغطية) تفعله وزننده كيجه ظلمتله برنسنه‌يى قبلامق معناسنه‌در يقال غطى الليل فلانا اذا البسه ظلمته و برشيئك اوزرنى پوشيده ايله اورتمك معناسنه در : يقال غطاه اذا ستره وعلاه (الاغتطاء) افتعال وزننده اورتنمك معناسنه در : يقال اغتطى به اذا تغطى النواوى (الغطو) خطو وزننده (والغطو) سموّ وزننده كيجه مظلم اولمق معناسنه‌در : يقال غطا الليل غطوا وغطوا اذا اظلم و بحر ونهر مقوله‌سنك صويى چوغالوب قالقمق معناسنه در : يقال غطا الماء اذا ارتفع واورتمك معناسنه‌دركه واوى ويائيدر يقال غطاه اذا واراه وستره (الغطاء) كساء زوننده اورتويه دينور يقال ماله وطاء وغطاء اى ما يتغطى به (الغطاية) كتابه وزننده عرب نسوانك كوملك اوزرندن كيدكلرى زيبون مقوله‌سنه دينوركه آنكله تغطى ايدرلر (الاغطاء) همزه‌نك كسريله باغ آصمه‌سنه صو يوريمك معناسنه در : يقال اغطى الكرم اذا جرى فيه الماء (الغطوان) فتحاتله برآدمك اتباع واعوان ومتعلقاتى مقوله‌سى جم كثرتنه دينور يقال انه لذو غطوان اى ذومنعة وكثرة النواوى (الغفو) (والغفوة) (والغفية) غينلرك فتحى وفالرك سكونلريله تومسك مرتفع يره دينوركه اورايى صوبصمز زبيه معناسنه (الغفو) عدوّ وزننده (والغفو) سموّ وزننده اويومق ياخود اويوقلمق معناسنه در : يقال غفا غفوا عدوا وغفوا اذا نام اونعس وبرنسنه صويك دبنه باتميوب يوزينه چقمق معناسنه در : يقال غفا الشئ اذا طفا على الماء (الاغفاء) همزه‌نك كسريله بودخى اويومق ياخود امزغنمق معناسنه در : يقال اغفى الرجل اذا نام اونعس النيائى (الغفا) عصا وزننده بغداى ايچندن آيرتلنوب آتيله‌جق بيكانه نسنه‌يه دينور قره موق ودلوجه وصمان كبى (الغفى) غينك فتحى وفانك سكونيله بغداى ايچندن غفا ديدكلرى بيكانه لرى آيرتليوب اوكورتمك معناسنه‌در : يقال غفى الطعام غفيا من الباب الثانى

[illegible] من الغطاء (الاغفاء) همزه‌نك كسريله [illegible] معناسنه در : يقال اغفى
الطعام [illegible] وعصاى [illegible] اوتى معناسنه در : يقال اغفى الطعام اذا كثرت
غفاه وسرمسنده [illegible] اويومق معناسنه در : يقال اغفى الرجل اذا نام
على الغفا اى التبن [illegible] (الغفوة) [illegible] وزننده [illegible] سپلدبكه دبور
[illegible] عارض اولور [illegible] فورى [illegible] اولور
وعصاى [illegible] ولان [illegible] والندى وجالخدى
مقوله سنه دبور [illegible] اكنرليه دبور
(الاغفاء) افعال وزننده [illegible] معناسنه در : يقال اغفى الشئ اذا انكسر (الغفاة) غفاة
وزننده [illegible] عارض اولان [illegible] دبور يقال اصابت حبه غفاة اى يباس
على حد قتها (الغفية) [illegible] وزننده [illegible] معناسنه در : يقال اغفى الرجل غفية
من الليل [illegible] الرابع الخامس [illegible] معناسنه در كه [illegible] اولان [illegible] بره دبور
[illegible] (الغلاء) سحاب وزننده نرخ زياده بهايه چقمق معناسنه در : يقال
غلا السعر يغلو غلاء ضد رخص [illegible] نسخه [illegible] كوره غلو وغلا ماده سى
[illegible] معناسنه [illegible] مصدرى [illegible] اولور سه غلاء وقدر
ومنزلت مقوله سنده اولور سه علو وزنى [illegible] غلو كلور سمو وزننده ومعانى
سائره آتيدن منفهم [illegible] وغلاء اولوبت ابراق [illegible] نيراندازه دبور يقال
رجل غلاء اى بعيد الغلو بالسهم (الغالى والغلى) [illegible] وزننده بهالو نسنه يه
دبور [illegible] اوزره [illegible] يقول بعته بالغالى والغلى اى بالغلاء يعنى بالسعر الغالى
(الاغلاء) همزه‌نك كسريله نرخى زياده بهايه چقرمق معناسنه در : يقال
اغلى الله السعر اى جعله غاليا وتنفرنت بوشوب بريره صارمشمق معناسنه در :
يقال اغلى النبت اذا التف وعظم ونباتك دالمرى فو تتوب اوزامق ايجون
برقدرين [illegible] تخفيف ايتمك معناسنه در : يقال اغلى الكرم اذا خففه من ورقه
(المغالاة) مفاعله وزننده [illegible] نسنه يى حدندن زياده بهايله بازار ايلمك
معناسنه در : يقال غالاه به اذا سامه [illegible] واوق بلك ابراغه آتمق ايجون الرنى
يوقرى طوتمق معناسنه در : يقال غالى السهم وبه مغالاة وغلاء اذا رفع يديه
لاقصى الغاية (الغلو) سمو وزننده برنسنه حدى تجاوز ايلمك معناسنه در :
يقال غلا فى الامر يغلو غلوا اذا جاوز حده (وغلو) غينك فتحيله وغلو سمو
وزننده اوقى براغه آتمق ايجون الرنى يوقرى طوتمق معناسنه در : يقال غلى
بالسهم غلوا وغلوا اذا رفع يديه لاقصى الغاية (وغلو) سمو وزننده اوق حد
ومقدارى [illegible] ابراغه آتمق معناسنه در : يقال غلا السهم اذا ارتفع فى ذهابه
[illegible] ونبات [illegible] بوشوب بريره صارمشمق معناسنه در : يقال

غلا النبت اذاالتف وعظم (الغلوة) تمره وزننده اوق آتمی مسافه یه دینور
جمعی غلوات کلور فتحاتله وغلاء کلور غینك کسریله ومنه المثل * جری
المذکیات غلاء * بوراده مذکیات مذکیه‌نك جمعیدرکه بش یاشنی کچمش
اتلره دینور یعنی سن مذکوره ده اولان آتلر میدا نلو اولور جذع کبی میدانی
طار اولمز بومثل میدان فضیلتده اقرانه فائق اولان کسه [illegible] ایراد اولنور
(المغلا) منبر وزننده ایراغه کیدن اوقه دینورکه [illegible] ایتدکلریدر
(الغلواء) نفساء وزننده ولامك سکونیله‌ده لغتدر [illegible] ایشنده دینور تقول
خفض من غلوائك ای من غلوك ودلو قانلولغك [illegible] کلوب باصیمش اوائل
هنکامنه دینور یقال فعل ذلك فی غلواء شبابه ای فی اوله وسرعته (الغلوان)
غینك ضمیله غلواء معناسنه در : یقال غلوان الشباب ای غلواؤه (الغالی)
سموز اته دینور یقال لحم غال ای سمین (الغلاء) سماء وزننده خرده بالغه دینور
جمعی اغلیه کلور (الغلوی) سکری وزننده غالیه‌یه دینورکه طیب معروفدر
کامیذکر وجوهری برفرسك اسمی اولمق اوزره‌ده ثبت ایلمکله غلط ایلدی زیرا
اول مهمله ایله علوی در شارح دیرکه جوهری دخی مهمله ایله محلنده رسم
ایلمشدر (التغالی) تفاعل وزننده نبات بو یلنوب اوزامق معناسنه‌در : یقال
تغالی النبت اذا ارتفع وطوار قسمی ز بونلیوب اتی کتمك معناسنه‌در : یقال تغالی
لحم الناقة اذا ذهب واوتلراوزایوب بری برینه صرمشمق معناسنه‌در : یقال تغالی
النبت اذا التف وعظم (الاغلیلاء) اعشیشاب وزننده بودخی اوتلر اوزایوب
بری برینه صرمشمق معناسنه‌در : یقال اغلولی النبت بمعنی تغالی (الاغتلاء)
افتعال وزننده سرعتله یوریمك معناسنه‌در : یقال اغتلی البعیر اذا اسرع انبائی
(الغلی) غینك فتحی ولامك سکونیله (والغلیان) فتحاتله قینامق معناسنه‌در
یقال غلت القدر غلیا وغلیانا من البـاب الثانی اذا جاشت (الاغلاء) همزه‌نك
کسریله (والتغلیة) تفعله وزننده قینامق معناسنه‌در : یقال اغلی القدروغلاها
اذاجاش بها وتغلیه برآدمه ایراقدن اشارتله سلام ویرمك معناسنه‌در : یقال غلاه
اذا سلمه من بعد واشار به (الغالیة) طیب معروف آدیدر ترکیده تحریفله غلیه
مسك دیرلر مرکبات قدیمه‌دندر ابتـدا آنی ایجاد ایدن جالینوس در اصل ماده سی
مسـك وعنبر و بان یاغی وعسلبند وخوشبو مقطر صولردر قیمتـلو اولمسی وجه
تسمیه‌در (التغلی) تفعل وزننده غالیه سورنمك معناسنه‌در : یقال تغلی الرجل
اذا تخلق بالغالیة (الغلانیة) علانیه وزننده برنسنه‌ده حدی تجاوز ایلمکه دینور
نونی زائده در تغالی معناسنه‌در : یقال باعة غلانیة ای بالتغالی الواوی (الغمو)
غینك فتحی ومیمك سکونیله سقف بیتی چامور وتخته وآغاج مقوله سـیله اورتمك

معناسنه در : يقال قد التبث عليهم امورهم اذا خلطه بخطى والخبث البقل (الغمى)
فتح ايله وزنده بر نوع قاسق معناسنه در : يقال غمى على المريض على المجهول اى غشى عليه ثم
غمى (الاغماء) همزه نك كسريله غمى معناسنه در : يقال اغمى على المريض على المجهول
بمعنى غمى عليه و بيوت كون هوا ابر ايله اورتولو اولمق معناسنه در تقول اغمى يومنا على
المجهول فهو مغمى عليه والمغمى علىالشئ اوزره بيوت اطاه كورلمز اولمق معناسنه در : يقال
اغمى البيت اغماء على المجهول اى غم علاها (الغمى) فتا وزنده اولو كمش آدمه
ديور يقال رجل غمى اى مغمى عليه ولفظ مفرد وجمع وتثنيه سى مسا ويدر
يعنى تثنيه سنده غميان ديور لفظ تكثيه و جمعنده اغماء ديور وقيده كسره وزنده نك
تثنيه سى ديور و فتحله اولمق مقوله سنده رجلان غمى ولا طبراق و تحته ومطوئه مقوله سنه
ديور و بيت تثنيه سنده غميان وجمعنده احيه ديور ونا ق زنملك
غموض صحرنه كوبى حوائى و غمى مقوله سنه ديور و هو اوده بود اولمق
حالتى مستور اولمه ديور كتابده (الغنى) غينك فتحى وبائك سكونيله سقف معنى
اوزره ستمعلدر تقول غميت البيت من الباب الثانى اذا سقفته وهوا بلوطلى اولمق
حالتى كوكره اولمق معناسنه در ومنه يقال فى السماء غمى و ما اغماهم عليهم
الهلال و بونلره مقصور كلمه اولدوقلرى تعقل ايدر (غنا) غينك فتحيله امتعققه
متدركه حروف استفحامندر يقال غرقه اى اصوليه (الغضياء) فاعلاه وزنده
زلا فارسى بلمه ديرلر و بيت استقبالى المولوى (الغنوة) عرفه وزنده
و بونك جمعنه ديورك غيوه عنايه اوله تفسير عبارتدر تقول لى عنه غنوة اى غنى
ليال (الغنى) غينك كسريله والفك قصريله بركسه نهل ايلك معناى آيه دنلر
بر اوليمه صحرندن اكتفا اولنور يقال غنى الرجل غنا من الباب الرابع اذا تزوج
ولكبى اولمق معناسنه در و بوندن غين مفتوح اولدقده الفى ممدود اولنور يقال
غنى فلان غنا وغناء معناسنه در وكتب واكتفا معناسنه در كتابده ذكر وخاتون
ذى ذى اولمق معناسنه در : يقال غنيت المرأة اذا صارت غانية و برمحلده مقيم اولمق
معناسنه در كه محل ساكن مسكن اولور يقال غنى بالمكان اذا اقام به و دنيالك
سورمك معناسنه در : يقال غنى فلان اذا عاش وملاق اولمق معناسنه در : يقال
غنيه اذا لقى و بر آدمك ذو ستنقنده تعلق الدوام طورمق معناسنه در تقول غنيت
بك منى غنيه اى حيث ، و اولمق كون معناسنه مستعملدر كه عز مرسل نبى اولور
تقول غنيت دارنا تزمعة اى كانت فيها (الاستغنى والاغتناء) افتعال وزنده بونلر ده
زنكين اولمق معناسنه در : يقال استغنى الرجل واغتنى بمعنى غنى
واستغناء زنكينلك ايستمك معناسنه در : يقال استغنى الله تعالى
اى سأله ان يغنيه (التغانى) تفاعل وزنده بودخى زنكين اولمق

معنا

معنا سنه در : يقـال تغانى زيد بمعنى غنى وبرى برندن مستغنى وبى نيـاز اولمق معناسـنه در : يقال تغانى القوم اذا استغنى بعضهم عن بعض (التغنى) تفعل وزننده بو دخى زنكين اولمق معناسنه‌در : يقال تغنى الرجل بمعنى غنى و ابرلامق معناسنه‌در : يقال تغنى بالشعر اذاصوت به و شاعر قصيده‌سنده بر دلبر ايله تغزل ايلمك معناسنه در : يقال تغنى بالمرأة اذا تغزل بها و شاعر بر آدمى شعر ايله مدح ياخود هجو ايلمك معناسـنه در : يقال تغنى بزيد اذا مدحه اوهجاه (التغنية) تفعله وزننده بر آدمى زنكين قلمق معناسنه‌در : يقال غناه الله تعالى اى جعله غنيا و ابرلامق معناسنه‌در : يقال غناه الشعر وبه اذا تغنى‌به و شاعر شعرنده دلبرايله تغزل ايلمك معناسنه‌در : يقال غنى الشاعر بالمرأة اذا تغزل بها و شعرده بر ادمى مدح ياخود هجو ايلمك معناسـنه در : يقال غنى بزيد اذا مدحه اوهجاه و قوش لطيف و دلنشين آوازيله اوتمك معناسنه‌در : يقال غنى الحمام اذا صوت (الاغناء) همزه‌نك كسريله زنكين ايلمك معناسـنه در : يقال اغناه الله تعالى اى جعله غنيا و بر نسنه‌به كفايت ايدوب برنى طوتمق معناسنه مستعملدر كماسيذكر (الغنية) غينك ضمى وكسريله (والغنوه) كه واويدر (والغنيان) غينلرك ضميله زنكينلكه دينوركه اسملردر يقـال له غنية وغنوة وغنيان اى غنى وغنيه وغنيان غينلرك ضميله كفايت معناسنه دركه بى نياز اولمقدن عبارتدر كماسيذكر (المغنى) مرمى وزننده بو دخى كفايت معناسنه‌در : يقال ماله عنه غنى ولامغنى ولاغنية ولاغنيان اى ماله‌بد يعنى فلانك آندن كفايت واستغناسى بوقدر بهمه‌حال اكامحتاج و ناچاردر و مغنى اسم مكان اولور شـول منزله دينوركه آنده اهل وسكانى اقامت ايلدكدن صكره كوچوب كتمشلر اوله على قول عامدر يعنى مطلقا منزل معناسنه‌در : يقال خـلا مغنا هم وهو المنزل الذى غنى به اهـله ثم ظعنوا عنه او عام و مغنى مثنه معناسـنه در كماسيذكر (الغنى) وفى وزننده (والغانى) زنكين ادمه دينور يقال رجل غنى وغان اى ذوالوفر وغنى غطفان قبيله‌سندن بر جماعتدر (الغانية) شول خاتونه دينوركه ناس كنديسنى طلب ورغبت ايدوب كنديسى كمسه‌به طالبه و خواهشكر اولميه على‌قول پك دلبر و حسندار اولمغله رونق حسن و جماليله زيب و زينتدن احتياجسز اوله ياخود ابوينى خانه‌سنده اقامت‌ايدوب سائر محله‌نقل‌وتبعيدى واقع‌اولميه ياخود شول تازه محبوبه دينوركه‌عفيفه و باكدامن اوله كرك ذات‌الزوج اولسون كرك اولمسون جمعى غوانى كلور يقال امرأة غانية اى التى تطلب‌ولاتطلب اوالغنية بحسنها عن الزينة اوالتى غنيت ببيت ابويها ولم يقع عليها سباء اوالشـابة العفيفة ذات زوج املا (الغناء) سحاب وزننده (والمغنى والمغناة)ميملرك فتحى وضميله كفايت معناسنه دركه بر نسنه‌نك يرنى طوتمقدن عبارتدر يقال اغنى عنه

عنه فلان وعمده وعمته اى اتى عنه والجرأ غمراه و يقال ماقبه غب ذلك اى
عاقبته والاستطلاع ده بمعنى ودر آنك برى طوتمق حالنى واسكله حاصل اولان
غورى بوقدر (الغبب) غينك ضميله و بانك ضميله سازدن مستغنى
واحتياجسز اولمق معناسنه در : يقال غبيت المرأة بزوجها غبابا من الباب
الرابع اذا استغنت به (الغبه) كسره وزننده طريقت اوله حلق آوازه ديورلركه
خوانده آوازى اوله جقدر زكبده ابر نمير اولنور قارشيده بيرو ديبوب خوار
سمعت غنه اى سوته المطرب (الغناء) سماء وزننده بر قونمق آدى در
(الاغنية) اغنيه وزننده وياءنك تخفيفيله لغتدر خوانده نك تغنى ايتديكى بر
نوع نغمه وتهنكه ديبور مثلا شرقى ونغمه وقوشمه ومعنى كبى يقال يسوم اغنية
اى نوع من الغناء ووجه همزه نك كسريله ده جائزدر (الاغناء) همزه نك
فتحيله كيسرنك جهازيه ديبور يقال غنوا اغناء العروس اى املا كها (الغناء)
عصا وزننده معنى كبى منه معناسنه دركه … نك موضع … عبارتدر
يقال مكان كذا غنا من فلان وغنى منه اى مثنبة منه (غبه) (وغى)
عيبه وعمى وزنلرنده اسمدر الواوى (الغى) غينك فتحى وياءنك تشديديله
آزغون وكمراه اولمق معناسنه در : يقال غوى الرجل غيا من الباب الثانى اذا ضل
ومتعدى اولنور يقال غواه غيره اذا اضله وغى جهنمده بردرهنك ياخود برنهرنك
اسميدر اعاذنا الله من ذلك قال الشارح ومنه قوله تعالى [فسوف يلقون غيا]
وهو واد فى جهنم اونهر (الغواية) سحابه وزننده بودخى آزغون وكمراه
اولمق معناسنه در : يقال غوى الرجل غواية من الباب الرابع اذا ضل بونده
كشبه وزننده جائز دكلدر (الغوى) (والغوى) غنى وزننده (والغيان)
ربان وزننده وصفلردر آزغون وكمراه آدمه ديبور وقوله تعالى [والشعراء
يتبعهم الغاوون] اى الشياطين اومن ضل من الناس اوالذين يحبون الشاعر اذا
هجا قوما او يحبوه لمدحه اياهم بما ليس فيهم وغاوى كوجك يشه اطلاق اولنور
كويا كه اعتدالدن صابمشدر يقال رأس غاو اى صغير وجكركه به اطلاق اولنور
(الاغواء) همزه نك كسريله (والتغوية) تفعله وزننده برآدمى آزدروب
آزغون قلمق معناسنه در : يقال اغواه وغواه اذا اضله وتغويه سودى جانوب
بوغرده ايلك معناسنه مستعملدر تقول غويت اللبن اذا صيرته رائبا (المغواة)
ميمك ضمى وواوك تشديديله آزمجق يره ديبور مضله معناسنه جمعى مغويات كلور يقال
وقعوا فى مغويات اى مضلات (المغواة) مهواة وزننده مغوا معناسنه در : يقال ارض
مغواة اى مضلة (الاغوية) اثفيه وزننده مهلكه معناسنه در : يقال وقع فى اغوية
اى مهلكة و ارسلان صيدى ايچون قازلمش چقوره ديبور زبيه معناسنه (التغاوى)

بری برینه معاونتله بر کسـه اوزرینه اوشونتی ایدوب قتل ایلمك معناسـنه‌در : علی‌قول شورادن بورادن چوقشوب اوزرینه اوشونتی ایلمك معناسنه‌در هر نقدر قتل ایلمزلر ایسه ده یقال تغاووا علیه اذا تعا ونوا علیه فقتلوا اوجاؤا من‌ههنا وههنـا وان لم یقتلوه (الغوی) عصا وزننده دوه یاوریسی سـوددن تخمه اولمق‌یاخودمه امکدن‌ممنوع اولمغله‌بك آرقلیوب‌اولولومجل اولمق معناسنه‌در : یقال‌غوی الفصیل وغوی غوی‌من‌الباب‌الرابع والثانی‌اذابشم من‌اللبن اومنع الرضاع فهزل وکاد یهلك (الغوی) کتف وزننده معنای مزبوردن اسم‌فاعلدر(الغیة) غینك فتحی وکسریله زنیه معناسنه درکه رشـده مقابلیدر حرامزاده دیمکدر یقـال ولدغیة ای‌زنیة (غوی)غنی وزننده(وغو یه)غنیه وزننده(وغویه)سمیه وزننده اسمادندر (بنوغیان)حیان‌وزننده برجاعت ایدی که‌درکاه حضرت‌مصطفوی‌یه وافدا کلدیلر کنیه‌لرنی رسول انام علیه السـلام حضرتلری تبدیل ایدوب بنو رشدان اطلاق ایلدیلر (الغوغاء) غینك فتحیله چکرکه‌یه دینور واجنـاس مختلفه دن ناس کثیره دینور مؤلف بونی غین‌ماده‌سنده ثبت‌ایلمشدر(الغاوه)بودخی اجناس مختلفه‌دن مجتمع ناس کثیره دینوروبر نبـات آدیدر (غاوه) برطاغك آدیدر(الغوی) عصا وزننده (والغویّ)غنی وزننده (والمغوی) محسن وزننده یالکزجه تك وتنها آدمه دینور تقول بت غوی وغویا ومغویا ای مخلیا (مغویه) معصیه وزننده اجرم بن باهش لقبیدر (ابو مغویه) محسنه وزننده اصحابدن عبد العزی کنیه سیدرکه بعد الاسـلام رسـول انام علیه السلام عبد الرحن ایله تسمیه بیوردیلر (الغاویة) طلو صوطلومنه دینور راویه معناسنه (الانغواء) الفعال وزننده هوا وهوسه اویوب ضلالته دوشمك معناسـنه در : یقال انغوی الرجل اذا انهوی ومال الیاثی (الغیایة) سحابه وزننده پرتو شمسك آیدینلغنه وضیاسنه دینور نفس پرتو دکلدر وقیونك دبنه دینور یقال وقع فی غیایة البئر ای قعرهـا وانسـان اوزره مطلقا کولکه ایدن نسنه‌یه دینور سحـاب وسایبان کبی و بمـامه ده بر موضع آدیدر (المغـایاة) مباهاة وزننده بر نسنه اوزره کولکه صالمق معناسـنه در : یقال غایا القوم فوق رأسه بالسیف ای اظلوابه (الغایة) نهایت وانجام معناسنه‌در : یقال بلغ الغایة ای المدی وسنجاغه دینور رایه معناسنه جمعی غای‌در (التغبیة) تفعله وزنـنده (والاغیاء) همزه‌نك کسریله سنجاق دیکمك معناسنه‌در : تقول غیت الغایة واغییتهااذا نصبتها واغیاء هوا یوزنده بلود سـایبان کبی طورمق معناسنه در : یقال اغبی السحاب اذا اقام

(* فصل الفاء *) الواوی (الفأو) فانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله برنسنه‌یی اوروب یارمق معناسنه‌در نته‌که فأی دخی بومعنایه درکه واوی و یائی اولور یقال

فأى رأس فلان فأوا وفأيا من باب الثالث اذا ضربه وشقه وفأو ابل طاغ
ارالغنده اولان ابریعه دینور وایکی قاره طاشلق بینه ارالغنده اولان دوزجه وملایم
یره دینور ودکرمجه قوملق قطعه سنه دینور وطاغ ارالقلرنده قویو کبی چقور
اولان دوز واوقورالقلی بلند یره دینور ومصعد ابتدہ بر قریه آدیدر وفأو کیجه یه
دینور والحناظه دینور ودولج نحبه سنده بر موضع آدیدر ودره نك شمول صنف
طارهحق یریه دینورکه اورتهسی ایولتق اوله ترکیده اووز تعبیر اولنور ومهیره
تغتنده سی تکی لك دوز وبفز یره دینور (الافاء) همزه نك کسریله فأودیدیکی
موضع منوره اوغرامق معناسنه در على قول بشی موضحه اوله رق یارلمق
معناسنه در : یقال افأى الرجل اذا وقع فى الفأو اوشج موضحة (الانفیاء)
انفعال وزننده اجلمق معناسنه در : یقال انفأى الشئ اذا انفتح وایکی نسنه نك
ارالغی آیریلوب آجلمق معناسنه در : یقال انفأى مابینهما اذا انفرج و بر نسنه
جتلامق و یارلمق معناسنه در : یقال انفأى الشئ اذا انصدع (الفئة) عده
وزننده جماعت وکروه معناسنه در جمعی فئات وفئون کلور مؤلف همزه
بابنده دخی بحث ایلمشدر انده رجوع معناسندندر و بونده شق معناسندندر
(الفأوى) سکری وزننده ذکر بشنه دینور قیشه معناسنه (الفائیة)
شول یوکسك یره دینورکه صحرا کبی دوزدز اوله الباب (الفتاء) سماء وزننده
دلو قانلو یکیت اولمق معناسنه در : یقال فتى الغلام فتاء من الباب الرابع اذا شب
شب (الفتاء) عصا وزننده دلو قانلو جوانه دینور یقال هو فتى اى شاب
وسخى وکریم وجوانمرد آدمه اطلاق اولنور تثنیه سنده فتیان و فتوان
دینور جمعی فتیان وفتوه کلور فانك کسریله وفتو کلور ضمتینله وفتى کلور
عصی وزننده مؤنثنده فتاة دینور جمعی فتیات کلور فتحه له (الفتى) غنى
وزننده هر حیوانك کنجنه دینور مؤنثی فتیه وجمعی فتاء کلور کساء
وزننده یقال ثور فتی اى شاب (التفتیه) تفعله وزننده براوغلانی جوجقلق
اوضاعندن منع ایله یکیتلك کرنه سنده معامله ایلك واکا من بعد یکیت اولدك
مثلا سکا من بعد جوجقلق ونشی عیبدر کبی سوز دیمك معناسنه در : تقول
فتیت البنت اذا منعت من اللعب مع الصبیان (التفتی) تفعل وزننده تفتیه دن
مطاوعدر یقال فتیت البنت فتفتت (الفتیان) فتحتله که فتا لفظندن تثنیه در
لیل ونهاره اطلاق اولنور تقول ما افعله ما اکر الفتیان اى اللیل و النهار (الافتاء)
همزه نك کسریله بر آدمه بر مشکل خصوصی بیان و اظهار ایلك معناسنه در :
یقال افتاه فى الامر اذا ابانه له مفتی افندینك افتاسی بو معنادندر (الفتیا والفتوى)
فانك ضمی و فتحیله اسملردر مسئله نك مشکلی حل و بیان ضمننده اولان سؤالنك
جوابنه دینور بعده فقیهك مسئله جوابنده غالب اولدى یقال هو من اهل الفتیا

و الفتوى وهوما افتى به الفقيه شارحك بيانى اوزره بونلر فتى مادەسندندركه شاب قوى معناسنەدر زيرا فتوى برحادثەنك جوابندن ياخود برحكمى احداثدن ياخود بر مشكلى حل و بيان و تقويتدن عبارتدر و فتوى لفظنك جمعى فتاوى كلور واوك كسريله و واوك فتحيلەده جائزدر (الفتيان) فانك كسريله بجيلەدن بر قبيلەدر ربيعة الفتيانى كه اصحاب مرتضويدندر (الفتوة) ابوه وزننده كرم و مروت و جوانمردى معناسنه در : يقال هو من اهل الفتوة اى الكرم مؤلف بصائرده بونى حق اوزره بسط ايلمشدر رحمه الله (التفتى) تفعل وزننده (والتفاتى) تفاعل وزننده بر ادم فتوت صاحبى اولمق معناسنه در : يقال تفتى الرجل و تفاتى اذا كان اهل الفتوة (المفاتاة) مباهاة وزننده فتوت بابنده يارشمق معناسنه در باب مغالبەدندر تقول فاتونى ففتوتهم اى غلبتهم فى الفتوة (الفتى) سمى وزننده اهل عشرتك پياله سنه دينور (المفتى) محسن وزننده هشام بن هبيرەيه مخصوص براولچك آديدر (الفتة) عدة وزننده بيوك صودستيسنه دينور جره معناسنه جمعى فتون كلور فانك كسريله الواوى (الافتاء) ثاى مثلثه ايله افتاء وزننده يورىلوب قالمق معناسنەدر : يقال عدا الرجل حتى افثى اى اعيى الواوى (الفجوة) فانك فتحى وجيمك سكونيله ايكى نسنەنك ارالق يرينه دينوركه آچق اولور يقال بينهما فجوة اى فرجة وككيش وميدانلو يره دينور تقول بينى و بينه فجوة اى ارض متسعة واوحولوسنه دينور يقال فجوة الدار اى ساحتها ودابه قسمنك صاغ طرنغيله صول طرنغنك ارالغنه دينور كرك طورركن وكرك يرده ايزنده اولسون جمعى فجوات كلورفحاتله وفجاء كلور كساء وزننده (الفجواء) حمراء وزننده بودخى ميدانلوككيش ارضه دينور وكريش بغرنده آچق وميدانلو يايه دينور يقال قوس فجواء اى البعيد وترها عن كبدها وافجى كلمەسندن مؤنث اولو (الفجو) زجو وزننده برنسنەيى آچق معناسنه در : يقال فجا بابه يفجو فجوا اذا فتحه و يايك كبر يشنى بغرندن آچق وميدانلوقلمق معناسنه در : يقال فجا قوسه اذارفع وترها عن كبدها (الانفجاء) انفعال وزننده آچلمق معناسنه در : يقال فجا بابه فانفجى اى انفتح (الفجا) عصا وزننده يايك كبر يشى بغرندن ميدانلو اولمق معناسنەدر : يقال فجيت القوس فجا من الباب الرابع اذا بعد وترها عن كبدها وبرآدمك اويلقلرينك يادپزلرينك ياپالدرلرينك آرالقلرى ميدانلو وآچق اولمق معناسنه در : يقال فجى الرجل اذا تباعد مابين فخذيه اوركبتيه اوساقيه وعند البعض دوەنك آرد سكيرلى برى برندن ميدانلو اولمق معناسنه در : يقال فجى البعير اذا تباعد مابين عرقوبيه وناقه بك بيوك قارنلو اولمق معناسنەدر: يقال فجيت الناقة اذا عظم بطنها (الافجى) احمر وزننده وصف مذكور اوزره

اولان آدمه ودوه‌یه دیبور مؤنثی فحواءدر (الفحیة) تحفه وزننده صانور اسمیدر
کشف وحس ایلمک معناسنه‌در : یقال فحاه اذا کشفه وبرسنه بر الارضه ایلمک
معناسنه‌در : یقال فحا قدره اذا بزرها (الافحاء) همزه‌نک کسریله اهل وعیالی
طرفنه نفقه خصوصی توسیع ایلمک معناسنه‌در : یقال افحی زید اذا وسع
النفقة علی عیاله (الفحا) فی مهمله ایله عصا وزننده وفانک کسریله ده
ابزار معناسنه‌در که حوائج دیرلر طعامک طعمنه مسافرینده لذت وخوشبو
ایلمک ایچون تجربه قوبلان بهار وفرنفل امثالی نسنه‌لردن عبارتدر
فارسیده افزار دیمک دیرلر علی قول آنلرک یابس اولانه مخصوص اسمدر جمعی افحاء
کلور تقول اکثر الفحاء فی قدرك ای الابزار هذا اوهی البابسة منها (الفحواء)
صحراء وزننده فحا معناسنه‌در (والفحواء فحوی الکلام معناسنه‌در کما سیذکر
(الفحیة) تحفه وزننده تجربه‌حوائجی چوقجه قومق معناسنه‌در : یقال
فحی القدر اذا کثر ابزارها هـا ودر کلامه برمعنای مفهومه ذاهب وراجع اولمق
معناسنه‌در : یقال فحی بکلامه الی کذا اذا ذهب (الفحوة) ثمره وزننده
کومه باشه دیبور که برقطعه سیبلر تقول اکلنا فحوة ای شهدة (الفحوی)
دعوی وزننده (والفحواء) صحراء وزننده (والفحواء) غلواء وزننده
برکلامک ذهن ذاهب اوله‌جق معنا ومذهبنه دیبور که سیاق وسباقدن یعنی قرائن
سائره‌دن فهم وانتقال اولنه‌جق مدلول ومتندن عبارتدر تقول عرفت ذلك
من فحوی کلامه وفحوائه وفحواءه ای من معناه ومذهبه (والفحیة) جریه
وزننده (الفحیة) رکیه وزننده طوری چوربایه دیبور یاخود اعمدر ابنی
(الفداء) فانک کسریله (والفدی) فانک کسری وفتحی والفتک
قصریله بدل ویروب اسیر وگرفتار مقوله‌سنی قورتارمق معناسنه‌در که
بکیدن استقرا ایلمک معنینده در یقال فداه یفدیه فداء وفدی اذا اعطی شیئا
فانقذه (الافتداء) افتعال وزننده (والمفاداة) مباهاة وزننده فداء معناسنه‌در :
یقال افتدی به وفاداه بمعنی فداه (الفداء) کساء وزننده (والفدی) علی وزننده
(والفدی) الی وزننده (والفدیة) فتیه وزننده شول بدلدرکه آنکله اسیر
یاخود بر ادمک بر ماده‌دن کندی نفسی تخلیص اولنمق ایچون اعطا اولنه وکفارت
فدیه‌سی معروفدر وعربلر فدیه لفظنی هدیه کلمه‌سنه تزویج و ارداف ایدرلر
یقولون خذ علی هدیتک وفدیتک ای فیما کنت فیه یعنی طریقت قدیمک وبولندیغک
حال اوزره اول دیمکدر (التفدیة) تفعله وزننده بر ادمه سکا نفسم فدا اولسون
دیمک معناسنه‌در : یقال فداه اذا قال له جعلت فداك (الافداء) همزه‌نک کسریله
اسیر طرفندن عرض اولنان فدیه‌یی قبول ایلمک معناسنه‌در : یقال افداه الاسیر اذا

قبل منه قدبته و چوجغی الده آویدوب اویناتمق معناسنه‌در زیرا فدی لك ابی
و امی دیه‌رك اوینادرلر یقال افدی فلان اذا رقص صبیه و خرمایه انبار یاپمق
یاخود صانمق معناسنه در : یقال افدی فلان اذا جعل لتمره انبارا اوباع التمر
و بر ادم تنومند اولمق معناسنه‌در : یقال افدی الرجل اذا عظم بدنه کویاکه
انبار کبی اولمش اولور (الفداء) سماء وزننده برشیئك قالینلغنه وحجمنه دینور
یقال فداؤه غلیظ ای حجمه وغلال انبارینه دینور علی قول غله یاخود کومسنه
دینور (التفادی) تفاعل وزننده بر کسه‌دن صاقنوب قورنمق معناسنه در :
یقال تفادی عنه اذا تحامی الواوی (الفروة) فانك فتحی و رانك سکونیله
لبس معروفه دینورکه ترکیده کورك وفار سیده پو ستین دیرلر سمور وتلکی
پوستلرندن اولور وخاصة باشك دریسنه دینور یقال سلخ فروة رأسه ای جلدته
واصلا نبات اثری اولمیان قیریره دینور وغنا وثروت وسامان معنا سنه مستعملدر
یقال انه لذوفروة ای ثروة وغنا قال الشارح وفی النهایة فی حدیث علی کرم الله وجهه
قال [اللهم انی قد مللتهم وملونی وسئمتهم وسئمونی فسلط علیهم فتی ثقیف الذ یال
المنان یلبس فروتها ویأکل خضرتها] ای یتمتع بنعمتها لبسا وا کلا یقال فلان
ذوفروة وثروة بمعنی والضمیر للدنیا واراد بالفتی الثقفی الحجاج بن یوسف وانه
ولد فی السنة التی دعا فیها علی رضی الله عنه بهذه الدعوة شارح دیرکه بووجهله
حجاجك اهل عراق وحجازه استیلا سی تسلیط من الله اولمشدر وفروه بر رجل
آدیدر وبریرده مجتمع بربلوك قوری اوتلغه دینور وکوچك یکلی جبه‌یه دینورکه
مرادحشم نشینلرك کبه تعبیر ایلدکلری لباسلریدر دوه یوکندن یپارلر کذلك دوه
یوکندن یاپلمش یارم این کلیمه دینور انیدخی چوبان مقوله سی اوسته کینورلر
ودلنجی طوبره سنه دینور وباشه کیلن کسوته وتاجه دینور ونسوانك باش
اورتولرینه دینور (ذوالفروة) دلنجی‌یه اطلاق اولنور (ذوالفروین) تثنیه
صیغه‌سیله شامده بر طاغدر (ساق الفروین) نجدده برطاغدر (المفراة)
میمك ضمی ورانك تشدیدیله کورك قبلانمش جبه‌یه دینور یقال جبة مفراة ای علیها
فروة (الافتراء) افتعال وزننده ارقه‌یه کورك کیمك معنا سنه در : یقال
افتری فروا اذالبسه (ذوالفریة) سمیه وزننده برفارس وبرشاعر کنیه لریدر
(فروان) مروان وزننده بر رجل آد یدر (فاریاتان) مروقضا سنده
بر قریه در محمد بن تمیم واحمد بن حکیم المحدثان اورادندر (فرواه)
سحابه وزننده خراسانده بر بلده در الیاء (الفری) جری
وزننده برنسنه‌یی یارمق معناسنه در کرك فاسد وکرك صالح اولسون یعنی
کرك افساد وکرك اصلاح ایچون اولسون یقال فراه یفریه فریااذا شقه فاسدا

وصلح ویلق سوز یمدا اللغت معناسنه در : یقال فری الکذب اذا اختلقه وفریه
وطوم مقوله سی شیئی کسوب صوب بکیمن بوزملق معناسنه‌در : یقال فری
المزادة اذا خلقها وصنعها وقطع معناسنه اللغت معناسنه مستعملدر یقال فری
الارض اذا سارها وقطعها (التفریة) تفعله وزننده (والافراء) همزه‌نك
کسریله و بفره یارمق معناسنه در : یقال فراه اذا شقه فاسدا اوصالحا وافراء
یارسه یی اوکارمق بحود اوکارمسنه امر اللغت معناسنه در : یقال افراه اذا
امره اوامر بسلاحه ویرله نوم وتوانع اللغت معناسنه در : یقال افری
فلانا لامه (الافتراء) افتعال وزننده یلان سوز یمدا اللغت معناسنه در : یقال
افتری الکذب اذا اختلقه (الفرا) عصا وزننده حیرانا ومدهوش اولق
معناسنه‌در : یقال فری الرجل فری اذا تحیر ودهش (الفریة) مریه وزننده افتری
مصدرندن اسمدر کذب واسناد معناسنه در ومنه یقال هذه فریة بلامریة
(الفریة) تمره وزننده عوه وشطفه ومعلق یه دیبور تقول ماهذه الفریة
ای الجبة (الفری) غنی وزننده بکیمن دولر بلوب اختراع اولنمش نسنه یه
دیبور علی قول امر عظیمه دیبور یقال امرفری ای مختلق مصنوع اوعظیم ویلك
بسندیده وعجیب نسنه یه دیبور ومنه یقال هو یفری الفری ای یاتی
بالعجب فی عمله وکثیر فوتمه یه دیبور وقربه دخی دیبور یقال دلو فری
وقربة ای واسعة وهموز مستعمل سونده دیبور یقال لبن فری ای حلیب ساعة
یحلب (التفری) تفعل وزننده یارلق معناسنه در : یقال تفری
الشیء اذا انشق ویردن صوقیب یوب چقمق معناسنه در : یقال تفرت
العین اذا انبجست (فریه) سمیه وزننده ابن ماطل درکه تعبیدر
نوادی (الفسو) حسو وزننده (والفساء) غراب وزننده صو تسز
آهسته‌جه یلنق معناسنه در : یقال فسا الرجل یفسو فسوا وفساء اذا اخرج
ریحا بلاصوت (الفساء) کتان وزننده (والفسو) عدو وزننده جوق یلنجی
آدمه دیبور (الفسیه والفاسیة) اوسورغان بوجکنه دیبور خنفساء معناسنه
(فسوات الضبع) قصعه بر جنس منتاردر یغابت بدبوی اولور (الفسو)
فتك قصبه عبدالقیس قبیله‌سندن بر جماعتك لقبیدرکه • احبت مصفقة من شیخ
مهو • مثلنك مضربلری اصلی بودرکه جماعت مزبوره لقب مذکوردن بك عارایدر
اولمرله ایچلرندن زید بن سلامه بر کون یمن حله‌لرندن بر حبره نام حله‌یی اننه
ایکی طرفه اوب سوق عکاظ دیدکلری یازده قیام وعلی ملاء الناس بو حله‌لری
اوب زدن بو نمی زفع ایدن کیمدر دیو ندا ایلدکده مهو قبیله‌سندن عبدالله بن
بیدرة بن مهو اول حله‌لری اخذ وتلبس ایلدکدنصکره وصف مسفوراله کندی

متصف اولمق ایچون اول جمع کثیر میاننده ضرطه چکه‌رك جولان ایلدی (فسا) عصا وزننده فارس اولکه‌سنده بر بلده‌در ابو علی النحوی الفسوی اندندر و فسا ساریه دیدکلری ثیاب دخی اکا منسوبدر و بو نسبت غیرقیاس اوزره‌در (ابن‌فسوه) ثمره وزننده بر شاعردر (الفسا) عصا وزننده مهموزه‌ده لغتدرکه ماده‌سنده بیان اولندی الواوی (الفشو) حشو وزننده (و الفشو) علو وزننده (و الفشی) صلی وزننده راز وخبر خلق ایچره یایلوب شایع اولمق معناسنه‌در: یقال فشا خبره وعرفه و فضله فشوا وفشوا و فشیا اذا انتشر (الافشاء) همزه‌نك کسریله راز وخبرمقوله‌سنی شایع ایلمك معناسنه‌در : یقال افشی الخبر اذا انشره و بر آدمك فواشی و سوریی فراوان اولمق معناسنه‌در : یقال افشی زید اذا کثرت فواشیه (الفواشی) حواشی وزننده پرا کنده و منتشر دواب و مواشی‌یه دینورکه یانده اوتلیان قیون وکچی و دوه مقوله‌سندن عبارتدر مفردی فاشیه‌در (التفشی) تفعل وزننده بر نسنه چوغالوب یایلمق معناسنه‌در : یقال تفشاهم المرض و بهم ای کثر فیهم و یاره‌نك ایچی بولالمق معناسنه‌در : یقال تفشت‌القرحة اذااتسعت (الفشاء) سماء وزننده دواب ومواشی چوق دول دوش پیدا ایدوب کثیر و فراوان اولمق معناسنه‌در : یقال‌فشی‌المال فشاء اذا تناسل و کثر (الفشیان) فانك فتحی و شینك سکونیله انسانه عارض اولان غشیه حالتنه دینورکه فارسیده تاسا و لسانمزده تاسه دینور قلبه عارض اولان اندوه و غمدن عبارتدر الیائی (الفصی) فانك فتحی‌و صادك سکونیله بر نسنه‌یی بر نسنه‌دن آیرمق معناسنه‌در: یقال فصا الشیء من الشیء یفصیه فصیا اذا فصله (الفصیة) فصله وزننده حرارت و برودت زمانلری بیننده اولان ارالغه اطلاق اولنور بر معتدلانه سکنه اولور روز قاسمدنصکره‌جه اولان اعتدال کبی یقال قدادرکت الفصیة وهی‌سکنة مابین‌الحرو البرد و یقال یوم‌فصیة و لیلة فصیة‌بالنعت و بالاضافة (الافصاء) همزه‌نك کسریله بر حالتدن قورتیلوب چقمق معناسنه‌در : یقال افصی‌الرجل اذا تخلص من خیر اوشر و قیش و یاز موسملری صاوشمق یاخود سکونت بولمقله اعتداله وارمق معناسنه‌در : یقال افصا عنا الشتاء اوالحر اذا ذهبا اوسقطا و یغمورکچوب هوا اچلمق معناسنه در : یقال افصی المطر اذا اقلع و صیادك دوزاغنه شکار ایلشمیوب خالی قالمق معناسنه در : یقال افصی الصائد اذا لم ینشب بحبالته صید (التفصی) تفعل وزننده بر نسنه‌دن آیریلوب قورتلمق معناسنه‌در : یقال تفصی الرجل منه اذا تخلص (الفصیة) رمیه وزننده (و الفصیة) غنیه وزننده تفصی معناسندن اسملردر بر نسنه‌دن صیریلوب قورتلمغه دینور (التفصیة) تفعله وزننده بر نسنه‌دن بر ادمی آیروب قورترمق معناسنه در تقول فصیته عنه

اذا عصبته (الاعصاء) افعال وزننده عصبه‌لك معناسنه‌در تقول عصبته عصه
عصو (العصى) اعلى وزننده بر جماعت آديدر (بنو عصيه) سميه وزننده بر بطن‌در
(العصا) عصا وزننده قورى اوزم داهلرينه ديبور مطردى عصاة‌در الواوى
(العصاء) فضاء وزننده (والعصو) علو وزننده بر كيمسنه اولمق معناسنه‌در : يقال
عصا المكان يعصو عصاء وعصوا اذا اتسع والجه بى كوسه لبوب مبدا ذه فوضو ق
معناسنه‌در : يقال عصى دراهمه اذا لم يجمعها فى صرة (العصا) عصا
وزننده وصاد قيدركه قورى اوزم داهلرينه ديبور ورى رينه قابلوب قارشمش
نسنه‌يه ديبور بن وطحين وموز ورجب كبى وتركنده ياكرجه اولان اوله ديبور
يقال سهم عصاى واحد ومنه تقول خبت عصا اى وحدى (العصاء) سماء
وزننده ساحه ومبداله ديبور وكلكيش آجق صحرايه ديبور ومدينه ده برموضع
آديدر (العصى) كسا وزننده بر يوزنده جارى اولان صويه ديبور يقال بالارض
عصى اى ماء يجرى على الارض (الاعصاء) همزه‌نك كسريله جماع ايدرلكن
ارالقده اولان زارى خرق ايلكله خاتونك ايكى دليكنى بر ايلك معناسنه‌در
توسعله برنسنه‌يى فضا كبى ايلك معنا سندن مأخوذ در يقال اعضالمرأة اذا جعل
مسلكيها واحدا وخاتونه جماع ايلك يأخود آنكله خلوت ايلك معناسنه‌در
كرك جماع ايتسون وكرك ايلسون يقال افضى الى المرأة اذا جامعها او خلا بها جامع
ام لا وسجود حالتنده الى آيه سنى يره مس ايلك معنا سنه مستعملدر يقال افضى
الساجد بيده الى الارض اذا مسها براحته فى سجوده (المفضاة) مجك ضميله
ايكى دليكى بر اولمش خاتونه ديبور يقال امرأة مفضاة اى جعل مسلكيها واحدا
(فضا) عصا وزننده اسمادندر محمد وخالد ابا فضا ايكيسيده معبرايدى الواوى
(القطو) خطو وزننده دابه‌يى عنف وشدتله سورمك معناسنه‌در : يقال قطا
الدابة قطوا اذا ساقها شديدا اليائى (الاقطاء) ظاى معجمه ايله اعطاء وزننده
بدخوى اولمق معناسنه‌در : يقال اقظى الرجل اذا ساء خلقه (القظا) عصا
وزننده بطن مادرده ياورى ياتاغنه ديبور رحم معناسنه اليائى (الافعاء) همزه‌نك
فتحيله روائح طيبه‌يه ديبور (الفاعى) اسرمش دوه كبى اغزى كبورمجى خشمناك
آدمه ديبور يقال رجل فاع اى غضبان مزبد (الفاعية) ثمامه اسميدركه مارحمه تعبير اولنان
جيجكه ديبوروقته جيجكنه ديبور (الافعى) اعلى وزننده بنوكلاب يوردنده بر بعنم
طعلك آديدر وبرجنس خبيث حيه آديدر تركيده انكرك ديدكلريدر وبو وصف
واسم اولور وصفيته كوره غير منصرف واسم اعتبار اولندقده منصرف اولور
اروى وارطى كبى جمعى افاعى كلور (الافعو) همزه‌نك وعينك فتحيله افعى
معناسنه‌در (الفعاة) مرماة وزننده انكرك يلانى كثير اولان يره ديبور يقال

ارض مفعاة ای کثیرة الافعی (المفعاة) میمك ضمی و عینك تشدیدیله دوه‌یه مخصوص بر کونه تمغا اسمیدرکه افعی شکلنده اولور (المفعی) معظم وزننده مفعاة دیدیکی تمغا باصلمش ارکك دوه‌یه دینور یقال جمل مفعی ای وسم بالمفعاة (التفعی) تفعل وزننده بر کمسه افعی کبی موذی و خبیث اولمق معناسنه در : یقال تفعی الرجل اذاصارکا لافعی (افاعیه) علابطه وزننده مناده بردره آدیدر (الافاعی) همزه‌نك فتحیله افعی لفظنك جمعیدر و حالبی دیدیکی نبات کوکنك بر التنه منشعب اولان طمرلرینه دینور بوراده من الحلبین نسخه‌لری غلطدر الواوی (الفغا) غین معجمه ایله عصا وزننده غفا کلمه‌سیله‌که غینك تقدیمیله‌در جمله‌ٔ معناده مرادفدرکه ذکر اولندی وکولکه دینور علیه معناسنه و اغاجدن دوزلمش قوطویه دینور و چناغه و قواطه‌یه دینور و اغز بر طرفه اکریجه اولمغله و اول کونه اکریلکه دینور یقال فی فمه فغا ای میل (الفاغیة) قنه چچکنه دینور علی قول قنه نباتنك چبوغی یره مقلوبا غرس اولندقده اصل قنه چچکندن الطف و خوشمنظر بر کونی چچك ویرمکله فاغیه اول چچکه دینور (الافغاء) همزه‌نك کسریله قنه نباتی چچك ویرمك معناسنه‌در : یقال افغی نبات الحناء اذاخرجت فاغیته و برکمسه دائما فاسداولمش خرما قورغی یمك معناسنه‌در: یقال افغی الرجل اذادام علی اکل الفغا و خرما اغاجی فاسد و متغیر اولمق معناسنه‌در: یقال افغت النخلة اذا فسدت و بر ادم زنکین ایکن فقیر اولمق معناسنه در : یقال افغی الرجل اذا فتقر بعد غنی وکوزل ایکن چرکین اولمق معناسنه‌در: یقال افغی فلان اذا سمج بعد حسن و مطیع ایکن عاصی و سرکش اولمق معناسنه‌در : یقال افغی الرجل اذا عصی بعد طاعة و بر آدمی طارلتمق معناسنه در : یقال افغاه اذا اغضبه (الفغواء) فحواء وزننده اسمادندر علقمة بن الفغواء یاخود ابن ابی الفغوادرکه صحابیدر(الفغو)لغووزننده برنسنه فاش و شایع اولمق معناسنه‌در : یقال فغا الشیء فغوا اذا فشی و اکین قوریمق معناسنه‌در : یقال فغا الزرع اذایبس الواوی (الفقو) فانك فتحی و قافك سکونیله بر ادمك ایزینه اویوب کتمك و ایزنی سورمك معناسنه در : تقول فقوت اثره فقوا بمعنی فقوت شارحك بیانته کوره مقلوبدر و فقو بر موضع آدیدر (الفقا) عصا وزننده بر صویك آدیدر (الفقوة) غرفه وزننده اوقك کزینه دینور جمعی فقی کلور مدیه و مدی کبی یقال کسر فقوة السهم ای فوقه الیائی (الفقی) فنی وزننده یمامه ده بر وادی اسمیدر (فقیّ) سمیّ وزننده یمامه‌ده بنو العنبر جماعتنه مخصوص نیجه چفتلك و خرمالق ادیدر الواوی (الفلو) فانك فتحی و لامك سکونیله (والفلاء) عطاء وزننده جوجغی یاخود سائر یاوری‌یی ممه‌دن‌چکوب آیرمق علی‌قول

رابع

ممدن کسمك معناسنه در : يقال فلا الصبي والمهر فلوا وفلاء اذا عزله
عن الرضاع او فطمه وقلچ ايله چالمق معناسنه در : يقال فلاه بالسيف اذا ضربه به
وسير وسفر ايتمك معناسنه در : يقال فلا زيد اذا سافر وبعد الجهاله عاقل وهشيار
اولمق معناسنه در : يقال فلا الرجل اذا عقل بعد جهل (الافلاء) همزه نك
كسريله فلو ايله معنادر اونده مراد فطمدر يقال افلى الصبي والمهر بمعنى فلاه واسمز
شمعكسز يابانه وارمق يعنى اوزاق يابانه داخل اولمق معناسنه در : يقال افلى زيد
اذا صار الى الفلاة وديشى وصاوقك جوجغى اكشى قولوى سوتدن كسلمك كرتمسنه
كلمك معناسنه در : يقال افلت الفرس او الفرس اذا اتى وقد حان ان يفطم
(الافتلاء) افتعال وزننده بودخى فلو ايله معنادر اونده مراد فطمدر يقال افتلى
الصبي اذا فطمه وصوانى به برده ؟ اولمق معناسنه در : يقال يفتلون
المكان اى يرعونه (الفلو) فانك كسريله (والفلو) عدو وزننده (والفلو)
سمو وزننده يعنى كسلمش اناسندن اولان قولونه ديرلر علوقول يرينه
وارمش اولانه ديرلر جمعى افلاء كلور وفلاوى كلور سكارى وزننده (الفلاة)
حصاة وزننده شمعكسز يابانه ديرلركه چول تعبير اولنور يعنى قول اصلا صوارى
اولمیان يابانه ديرلر ياخود شول يابانه ديرلركه براو جهتدن براوجه افلى دوه
قسمى درديمى كون والثالث والبون وكيمى قسمى بدنعمى كون منع اولنور اوله ياخود
كيكبنش صحرايه ديرلركه اوتعبير اولنورا جمعى فلا كلور حصا كبى وفلوات
كلور قصاة وفلى كلور صلى وزننده وفلى كلور كسريله وجمع الجمع افلاء كلور
يقال احدوا الفلاة اى القفر اوالمفازة لاماء فيها اوالقيها للابل ربع والصمير وتغم
عب اولنصرا اه البواسعة مؤلفك وزانده ربع قولى زالنك كسريله در كه دوه درديمى
كون وارمقدر ونب قولى دخى عبنك كسريله دركه بديمى كون وار مقدن
عبارتدر (فلا) عصا وزننده طو سده برمو منع آبدى لبانى (الفلى)
فانك فتحى ولامك سكونيله قلچله چالمق معناسنه در : يقال فلاه بالسيف يفليه
فليا بمعنى فلاه يعنى علوا وبر آدمك باشنى بتمك معناسنه در : يقال فلى رأسه
اذا بحثه عن القمل وبر كلامى تدبر وملاحظه ايله معنا ومضمونى استخراج ايلمك
معناسنه مستعملدر يقال فلى الشعر اذا تدبره واستخرج معانيه وبر آدمك عقل وديند
وعرقانى بوقلبوب ميزانه آتمق معناسنه در : يقال فلى فلانا في عقله اذا نظره
(التفلية) تفعيه وزننده بودخى باش بتمك معناسنه در : يقال فلى رأسه
بمعنى فلاه (التفالية) كناية وزننده اسمدر باش بتلكه ديرلر (الاستفلاء
والتفالى) تفاعل وزننده بركسه كندى باشنى بقنمك ايستمك معناسنه در : يقال
استفلى الرجل رأسه وتفالى اذا اشتهى ان يفلى رأسه (الفلا) عصا وزننده

كسلمك معناسنه‌در : يقال فلى الشئ فلا من الباب الرابع اذا انقطع (فلى) حتى وزننده برطاغ آديدر (فانية الافاعى) شر وشور وفتنه نك اوائلنه اطلاق اولنور اصلى بودر كه برجنس خنفساء واردر كه آلاجه و بنكلى اولور دائما عقربلر ايله ويلانلر ايله الفت ايدوب بر يرده اولورلر عربلر اكافالية الافاعى ديرلر زيرا بر دليكدن چقدقده‌ا كسه سندن يلان ياعقرب ظهورينى اشعار ايدر بوجهتله شر وشور وفتنه نك اوائلنه اطلاق ايلديلر بحث عن القمل معناسنه‌در اليائى (فاميه) ياخود افاميه كه علابطه وزننده در شام اولكه سنده بربلده وواسط قضاسنده برقريه در اليائى (الفناء) سناء وزننده برنسنه يوق اولمق معناسنه در : يقال فنى الشئ وفنى فناء من الباب الرابع والثالث اذا عدم شارح ديركه عدم ايله تفسيرى تفسير بالاعم درزيرا فناء بقاء مقابليدر وفناء بك قوجالمق معناسنه مستعملدر يقال فنى فلان اذاهرم (الافناء) همزه‌نك كسريله برنسنه يه يوق ايلمك معناسنه در : يقال افناه اذا اعدمه (الفانى) بك قوجه وساللخورده پيره دينور يقال شيخ فان اى كبير (التفانى) تفاعل وزننده برى برنى افناء ايلمك معناسنه در : يقال تفانوا اذا افنى بعضهم بعضا (الفناء) كساء وزننده خانه‌نك اوكنده اولان آچق حولويه و يوره‌يه دينور حدود اوراده توكنديكيچون اطلاق اولندى و اوكندن مراد هر طرفندن اولان اوكيدركه يوره تعبير اولنور يقال فناء الدار لصاحبها وهى ما اتسع من امامها جمعى افنيه وفنى كلور سلى وزننده (المفاناة) مباهاة وزننده مدارا ايلمك معناسنه‌در : يقال فاناه اذاداراه (المفناة) مرماة وزننده نازل اولانلرك مزاجلرينه موافق اولان خصب و رخالو خوش هوا ارضه دينور يقال ارض مفناة اى موافقة لنازلها (الافانى) افاعى وزننده بر جنس نباتدر مفردى افانيه‌در ثمانيه وزننده مترجم ديركه مؤلف افناء لفظندن كه همزهٔ مفتوحه ايله در ذهول ايلدى ابن اثيرك بيانه كوره مفردى فنودر فانك كسريله و بو عند البعض فناء دار ماده سنده‌در و افناء كمنام وخامل و بى‌نشان آدملره دينور يقال هو من افناء الناس اذا لم يعلم الواوى (الفناة) حصاة وزننده صغره دينور بقره معناسنه جمعى فنوات كلور فتحاتله و عنب الثعلب آديدركه ايت اوزمى ديدكلرى نباتدر جمعى فنا كلور حصا كبى و جذعه‌يه مخصوص بر صو ادبدر (الافنى) اعلى وزننده اوزون صاچه دينور يقال شعر افنى اى فينان (الفنواء) حمراء وزننده صاچى كور و اوزون خاتونه دينور يقال امرأة فنواء اى اثيثة الشعر وككيش كولكه‌لو اغاجه دينور يقال شجرة فنواء اى واسعة الظل و بونده قياس اولان فناء اولمقدر شداد وزننده زيرا ماده‌سى نونيه‌در (فنا) عصا وزننده مجدده بر طاغدر الواوى (الفوة) فانك ضمى

[illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible] سهوت ([illegible])
[illegible] ضعيف الرأى وضعيف العقل [illegible]
[illegible] (في) [illegible] حروف جاره دن
ظرفيت [illegible] مستعمل اولور [illegible] نحو قوله تعالى [في ايام
معدودات] [illegible] اولسون نحو قوله تعالى [[illegible]
[illegible]] ومصاحبت ايچون اولور نحو قوله تعالى [ادخلوا في امم] وتعليل
ايچون اولور نحو قوله تعالى [لمسكم فيما افضتم فيه] اى لاجل [illegible] واستعلا ايچون
اولور نحو قوله تعالى [ولاصلبنكم في جذوع النخل] اى عليها [illegible]
[illegible] اولور نحو قوله تعالى [يذرؤكم فيه] [illegible] اولور
نحو قوله تعالى [فردوا ايديهم في افواههم] [illegible] اولور
نحو قوله تعالى [في تسع آيات] اى من تسع آيات [illegible] اولور نحو
قوله تعالى [وجعل القمر فيهن نورا] [illegible] ايچون اولور كه
[illegible] نحو قوله تعالى [فما متاع الحياة
الدنيا في الآخرة الا قليل] [illegible] نحو قوله
تعالى [اركبوا فيها] [illegible]
[illegible] (فجأ)
[illegible]

عجبـا بكا نه اولور اوله دیمك اولور ومؤلف مهموزه ده دخی ذكر ایلدی
وبونلرده یاحرف ندادر (فایا) منبج ایالتنده برقصا آدیدر محد نیندن رافع بن
عبدالله الفایابی اورایه منسوبدر
(* فصل القاف *) الیائی(القأی)قافك فتحی وهمزه نك سكونیله مد یون دایننه
ذمتنده اولان حق ومطلوبنی اقرار ایلمك معناسنه در : یقال قأیا الرجل من الباب
الثالث اذا اقر لخصمه بحق الواوی (القبو) جمع وزننده بر نسنه یی برمقداره
بركدرمك معناسـنه در : یقال قباه یقبوه قبوا اذا جمعه باصابعه و بنایی یوكسلتمك
یاپمق معنا سـنه در : یقال قبا البنـاء اذا رفعه وخاصة نابت زعفران دیروب
دیو شـور مك معنا سنه در : یقـال قبا الزعفران اذا جناه (القبا) عصا
وزننده بر نبات آدیدر وقبا برنسنه یی اكوب مقوس قلمق معنا سـنه در : یقال
قبا الشیء قبا اذا قوسـه (القبوة) غرفه وزننده ایكی دودا غك بری برینه
قاوشمسنه دینور (القباء) سماء وزننده قفتان وقپامه تعبیر اولنان لباسه دینور
قبوه ماده سندندر جمعی اقبیه در (التقبیة) تربیه وزننده متـاع مقوله سنی
برلو برینه یصامق معناسـنه در : یقـال قبی المتاع اذا عباه و بر ادمك مصلحتی
خصوصنده حق اوزره طوتیوب جور و تعدی ایلمك معناسنه‌در : یقال قبی علیه
اذا عدا علیه فی امره و بزدن یا قاشدن قفتان بچمك معناسنه در : یقال قبی الثوب
اذا جعل منه قباء (الاقتباء) افتعال وزننده بو دخی متاعی برلو برینه یصامق
معناسـنه‌در : یقال اقتبی المتاع اذا عباه (التقبی) تفعل وزننده قفتـان كیمك
معناسـنه‌در : یقال تقبی الرجل القباء اذا لبسه و بر آدمه اكسـه طرفندن كلمك
معناسـنه‌در : یقال تقبی زیدا اذا اتاه من قفاه و بر نسـنه قبه كبی چوره‌سی قاوشق
یوكسك اولمق معناسـنه‌در : یقال تقبی الشیء اذا صـار كالقبة (القابیة) دائمـا
منبتندن اصپور دیروب دیوشوریجی عورته دینور یقال امرأة قابیة اذا كانت تلقط
العصفر وتجمعه (القابیاء) لئیم و ناكس و فرومایه‌یه دینور (بنوقابیاء) شرب
خمر ایچون انجمن اولمش عیاش یارانه اطلاق اولنور یقال هم بنوقابیاء ای المجتمعون
لشرب الخمر (قباء) قافك ضمی و الفك مدی و قصریله مدینه‌یه قریب برموضع
اسمیدركه مسجد قباء انده مؤسسدر مدینه‌یه ایكی میل مسافه‌ده جنوب طرفنده
واقعدر و قباء لفظی مؤنثدر مذكر دخی اولور مكان اعتباریله و مكه ایله بصره
بیننده دخی بر موضع آدیدر و قصریله قبا فرغانه‌ده بر بلده آدیدر (الانقباء)
انفعال وزننده كیزلنمك معناسـنه در : یقـال انقبی عنا فلان اذا استخفی (القبی)
قافك كسریله (والقباء) كساء وزننده قاب معناسنه دركه یایك بغریله كوشه‌سی
ارالغی اولان مقداردن عبارتدر یقال بینهما قبی قوسین و قباء قوسین ای قاب قوسین

(القفي) [illegible] وزننده [illegible] وشيخ وقصه دن [illegible] [illegible] وهو [illegible] (القفاوة)
[illegible] وزننده [illegible] [illegible] معناسنه الواوي (القفو) قفت [illegible]
[illegible] (والقفا) [illegible] والقفا [illegible] (واقتفا) [illegible] واقتفى
[illegible] [illegible] [illegible] معناسنه در : يقال قفا اثره يقفو
وقفا [illegible] [illegible] (القفوة) [illegible] وزننده [illegible]
[illegible] معناسنه (القفون) [illegible] (والتقافي والقافية)
[illegible] [illegible] مقفوه [illegible] مقفو
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] قول [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] خارج [illegible] ماده [illegible]
[illegible] [illegible] (الاقتفاء) [illegible]
[illegible] : يقال قفوته اذا [illegible]
[illegible] (القفو) [illegible]
[illegible] [illegible] : يقال [illegible]
[illegible] : يقال قفا الرجل اذا اكل القفا [illegible]
(الاقفاء) [illegible] معناسنه در : يقال اقفى [illegible]
(القفوي) [illegible] وزننده [illegible] (القفا) [illegible] وزننده [illegible]
[illegible] معناسنه در : يقال قفا الرجل قفا اذا اكل [illegible]
[illegible] (القفي) قفو وزننده [illegible] يقال [illegible]
[illegible] قفوا الواوي (الاقحوان) همزه نك وحاي مهمله نك ضميله
(والقحوان) همزه [illegible] عثمان وزننده [illegible] [illegible]
[illegible] (القحو) [illegible] وزننده (والقحى)
[illegible] وزننده [illegible] يقال دواء مقحو ومقحى اذا كان
فيه الاقحوان (الاقحوانة) [illegible] ضميله [illegible] موضع [illegible] وشامده
[illegible] (الاقاحي) الاقحواندن
[illegible] [illegible] اولان [illegible]
[illegible] [illegible] ومنه تقول رأيت
اقاحي امره [illegible] (القحو) [illegible] وزننده [illegible]
[illegible] : يقال قحا [illegible] (الاقحاء) افتعال وزننده
قحو معناسنه در : يقال [illegible] (القحاة) [illegible] وزننده [illegible]
[illegible] يقال [illegible] (القحيه) [illegible] فعله

وزننده قبح وجهله قبح ديو آغزدن بلغم توكورمك معناسنه دركه اخرمق تعبير
اولنور يقال قحى الرجل اذاتنخع تنخعا قبيحا البائى (القدوة)قافك حركات ثلاثى
ودالك سكونيله (والقدة) عده وزننده اردنجه اويوب كيده‌جك نسنه‌يه دينور
كرك حسى وكرك معنوى اولسون اسوه كبى تقوللى بك قدوة مثلثة وقدة وانتلى
قدوة وقدة وهوماتستت به واقتديت‌به فارسيده اكا پيشرو وپيشوا ديرلر (الاقتداء)
افتعال وزننده برآدمه اويمق معناسنه در : يقال اقتدى به اذاتستن‌به (التقدى)
تفعل وزننده دابه اصلايولك طوغريسندن صاپميوب راكبنى طوغريسنه كوتروب
كتمك معناسنه در : يقال تقدت به دابته اذاالزمت‌به سنن الطريق ودابه نك‌راكبى
دخى وجه مذكور اوزره كتمك معناسنه‌در : يقال تقدى الراكب على‌الدابة اذاالزم
سنن الطريق (القدى) غنى وزننده (والقدى) عمى وزننده دادى وقوقوسى
خوش ولطيف اولان طعامه دينور يقال طعام قدىّ وقداى طيب الطم والريح
(القدى) عصا وزننده (والقداوة) عداوه وزننده طعام لذتلو وخوش
قوقولى اولمق معناسنه‌در : يقال قدى الطعام قدى وقداوة من‌الباب الرابع اذاصار
قديا (القدو) عدو وزننده قداوه معناسنه در : يقال قدا الطعام يقدو قدوا
بمعنى قدى وقريب اولمق معناسنه در : يقال قدا الرجل اذاقرب وسفردن كلمك
معناسنه در : يقال قدا فلان اذاقدم من‌السفر (ماأقداه) فعل تعجبدر نه‌كوزل
لذتلو ورايحه سى خوش طعام ديمكدر يقال ماأقدى طعام فلان اى ما اطيبه
(الاقداء) همزه‌نك كسريله پيرفانى اولوب موت هنكامنه يقلشمق معناسنه در :
يقال اقدى الرجل اذا اسن وبلغ الموت وبرآدم خير ومبرات جهتنده ودين‌ومذهبده
مستقيم اولمق معناسنه‌در : يقال اقدى فلان اى‌استقام فى‌الخير وفى‌طريق الدين
وسك مقوله‌سى عطرك رايحه‌سى يايلمق معناسنه‌در : يقال اقدى المسك‌اذافاحت
رايحته وسفردن كلمك معناسنه‌در : يقال اقدى فلانا اذاقدم من‌السفر (القدو)
قافك كسريله شول كوكه دينوركه آندن نيجه طمرلر وفروع وشعبه‌لر سوروب
بايلمش‌اوله يقال‌له قدو وهو الاصل الذى يتشعب منه الفروع (القدوى)دعوى
وزننده اسمدر طوغريلغه دينور يقال‌به قدوى اى‌استقامة البائى (القادية)شول
قوم وجماعته دينوركه باديه‌ده قوراقلق اولمغله بالجمله كوچلريله سوروب آبادانلغه
كلمور اوله (القدى) قافك فتحيله هدى وزننده قاديه ديدكلرى جماعت‌مذكوره
برمحله كلمك معنا سنه در : يقال قدت قادية تقدى قديا اى جاء قوم قداقحموا
من‌البادية (القديان) فتحاتله سرعتله يوريمك معنا سنه‌در : يقال قدى الفرس
قديانا اذا اسرع (القدة) عده وزننده برجنس حيه آديدر جمعى قدات كلور
قافك كسريله (القدية) قافك كسريله هديه وزننده ومراد فيدركه برآدمك

ساكت اولدى سوت واسكوت ووسـدى وسم وحالته ديور تقول غد وغدت
وهدبت اى ثبت ثبت فيه ورازده صبه وزنده اولان سمدلرى عنطدر (الغدا)
قاف كسرى والحث قسرية مقدار معناسنه‌در : يقال قدارمح اى قيده (الغداء)
مباهاة وزنده ركمسه‌يه معارضه ايدوب بارشمق معنـاسـنه در : يقال لاتغاديه احد
اى لايباريه (المغدى) منصدى وزنده ارسلانه ديور وساى صالى جره [illegible]
آرمه ديور منحفر معنـاسـنه در (الغدوة) قاف كسريله فدانـه سـسنده كه
مهمولبر [illegible] اوتدى ابـلى (الغدى) دال معجمه‌يه عصا وزنده [illegible]
كوزيه وشرونه دوشن خاروخشاكه وجرك مقوله‌سنه ديور يقال وقع فى عينه
وفى الشراب قذى وهو ما يقع فى العين وفى الشراب من الوسخ ونحوه وقد [illegible]
مقوله‌سى حيوانى طوغورمزدن اولجه وسكره حه ظهور ايدن قان وصارى
مقوله‌سنه ديور وقذيان معناسنه مصدر اولور كابيد كر (القذى) الى پرده
اون كبى بشخرده قذيانه ديور حتى اقذاء كلور وقذى كلور صلى وزنده (القذى) عصا
وزنده (والقذيان) قفرانه وزنده كوزيه حور جوب مقوله‌سى دوشمك
معناسنه‌در : يقال قذيت عينه قذى وقذيا من الباب الرابع اذا وقع فيها القذى
وقذى وقذيان وقذى رمى وزنـده وقذى غنى وزنده كوزه مسند اولوركه
كوز كندى ايچنه دوشن جرك وجبق مقوله‌سنى جيلبه‌رق طشره آتمق معناسنه‌در :
يقال قذت عينه قذيا وقذيانا وقذيا وقذى من الباب الثانى اذا قذفت بالغمص والرمص
وعرببلر فلان تذلونغز وحفرلى هضم ايدوب مداهنه وعداه العيوب ساكت وابسم
اولور ديجك يرده هو يغضى على القذى ديرلر اصل معناسى كوزيه دوشن جور
جوب ايچنده اوله رق كوزنى قبـاپوب يومر ديمكدر (القذية) غنيه وزنده
(والقذية) قاف كسريله (والقذية) مرميـه وزنده خار وخاشـاك دشمش
كوزه ديور (التقذية) تفعـله وزنده (والاقذاء) همزه‌نك كسريله كوزه
خاروخاشاك آتمق معناسنه‌در : يقال قذى عينه واقذى عينه اذا القى فيها القذى وكوزدن خار
وخاشاك چقرمق معناسنه‌در : يقال قذى عينه وقذى اذا اخرج القذى منه معناى
ثانيه كوره بونلر سلب ايچوندر ومؤلفك اواخرجه قولنده اوتخفيف توبيخ
ايچوندر وجهله مشداولور (القذية) جماعت ناس معناسنه‌دركه مراد فوراقلق
سببيله دلجه آبادانلغه ورود ايدن جماعتدر قذيه كبى (القذى) رمى وزنده
قوراقلق سببيله قوم وجماعت آبادانلغه كلمك معناسنه در : يقال قذت قاذية قذيا
اذا قدمت جماعة وفزعين ديشى حيوان اركك طلبنده حرارت شهوتـندن ثنى
رحمندن مذى طرزنده بياض نسنه اخراج ايلمك معناسنه در : يقال قذت الشاة
اذا القت بياضا من حياءها حين تريد الفحل وبو نسنه اركك حيواندن ظهور ايدرسه

تمذی ودیشیدن ظهور ایدرسه تقذی اطلاق اولنورکه مذی منزلنده‌در (المقاذاة) مباهاة وزننده مجازات معناسنه‌در : یقال قاذاه اذا جازاه (الاقتذاء) افتعال وزننده قوش قسمی کوزلرنی ییدرپی آچوب قپامق معناسنه‌در : یقال الطیر یقتذی ای ینظر ثم یغمض انیاقی (القریة) قافك فتحی وکسر ی ورانك سکونیله مصر جامعه دینور نسبتنده قر یی دینور یاایله وقروی دینور کروی وزنلرنده‌در جمعی قری کلور قافك ضمی والفك قصریله وبوجمع شواذ صیغه سندندر ونسبتی دخی نوادر دندر مؤلفك بصائرده بیانه کوره قریه ناسك اجتماع ایلدکلری موضعدن عبارتدر بوجهتله شهردن وکویدن اعم اولور لکن عرفا کویده استعمالی شایعدر واول مجتمع اولان ناسده اطلاق اولنور حالیت ومحلیت اعتباریله وابن‌جنی دیدیکه [واسئل القریة التی کنا فیها] الایة کریمه‌سی اتساع وتشبیه وتوکید حالاتنی متضمندر اما اتساعك تحقیق سؤال لفظنك فی‌الحقیقه مسؤل عنه اولمغه صلاحیتی اولمیان شیئه القا اولندیغنه مبنی‌در وتشبیه مسؤلیته صلاحی اولمیان نسنه صلاحیتی اولانه تشبیه اولنمشدر که کثرت مجاورت سببیله حالت مرقومه‌نك وجودنی ادعایه مبنی‌در وتوکید حالتی تصحیح خبرك نهایت درجه‌سنی ایذان واشعاره مبنی در زیرا بو برماده درکه اهل جوابك بیاندن فضله عادتا متکلم اولمیان جادات دخی مسؤلك صحتنی بیان واجابت ایدر دیمك اولور (القریتین) تثنیه بنیه‌سیله ایکی قریه دیمکدر [علی رجل من القریتین عظیم] آیت کریمه سنده مراد مکه ایله طائف در مکه تغلیب اولنمشدر واکثری لفظ مرقوم یاایله قریتین عنوانده متلفظدر یعنی النفله قریتان عنوانده که حالت رفعیدر قلیلدر وقریه مکه‌ایله بصره بیننده بناج قربنده برکویك آدیدر وحمص قضا سنده برکوی آدیدر ویمامه ده برموضعدر (قریة النمل) قرنجه یواسنه اطلاق اولنور (قریةالانصار) مدینهٔ منوره‌در (الاقراء) همزه‌نك کسریله دائما قریه‌ده اولمق معنا سنه در : یقال اقری الرجل اذالزم القریة وبرکسه‌دن ضیافت طلب ایلمك معنا سنه‌در که اول کسه‌یی قاری یعنی مضیف قلمش اولور یقال اقری الرجل اذا طلب ضیافة (القاری) قریه‌ده ساکن آدمه دینور یقال هوقارای ساکن القریة (القاریة والقاراة) حاضرهٔ جامعه معناسنه درکه جماعت صفتیدر نته که بادیه دخی بویله‌در وقاریه مزراغك اسفل طرفنه علی قول یلمانلو اولان بوقری طرفنه دینورکه اوره‌جق اوجی اولور وقلجك اغزنه دینور یقال ضربه بقاریة السیف ای بحده (القری) جری وزننده (والقری) عصاوزننده برکدرمك معناسنه‌در ذکر اولنان قریه بومعنادندر یقال قری الماء فی الحوض قریا وقری من الباب الثانی اذاجمعه وکویش کتورن حیوان کویشنی آوردینه برکدروب یغمق معناسنه‌در : یقال قری البعیر وکل ماجتر اذا جمع

حرکه قلنده وبو معناده دیشلری آغزنده آوردی شیشمك معناسنه‌در : یقال
قرت اللثة اذا ورمت شبه قاهمن وحول الاسنان و(البلاد) وقصباتی تتبع ایده‌رك كزمك
معناسنه‌در : یقال قری البلاد اذا تتبعها یخرج من ارض الی ارض
وار قوجق معناسنه‌در كه مهموز ده لغتدر تقول قریت الصحیفة لغة فی قرأتها
وهی مهموزة (القرا) ثری وزنده (والقراء) سحاب وزنده وآدی
مهمان ایدوب ضیافت ایتمك معناسنه‌در : یقال قری الضیف قری وقراء
من باب الثانی اذا اضافه (الاقراء) افتعال وزنده بودخی بر آدمی مهمان
ایدیوب ضیافت ایتمك معناسنه‌در : یقال اقری الضیف اذا اضافه وبلاد
وقصباتی تتبع ایدوب كزمك معناسنه‌در : یقال اقتری البلاد اذا تتبعها یخرج
من ارض الی ارض وبركسه‌دن ضیافت ایستمك معناسنه‌در : یقال اقتری الرجل
اذا طلب ضیافة (الاستقراء) بودخی بلاد وقصباتی تتبع ایده‌رك كزمك
معناسنه‌در : یقال استقری البلاد اذا تتبعها یخرج من ارض الی ارض شارح
دیر كه بعده مطلق تتبع معناسنده استعمال اولندی واستقراء ضیافت ایستمك
معناسنه‌در : یقال استقری زید اذا طلب ضیافة (القری والقریاة) مجری
ومجراة وزنلرنده صوی كلدیكی یره دیورلر حوض وبركه وصهریج كبی (القری)
غنی وزنده یوكسكدن اولان صو اقدیسنه دیورلر علی قول یوكسكدن باغچه‌یه
قوب دوكلدیكی یره دیورلر جمعی اقریه كلور وقریان كلور قافك ضمیله وهوز
ینفسه یقلسمش قویو صوده دیورلر قری الخیل بر وادی آدیدر (القریان)
شبه بجه سیله بر موضع اسمیدر (القوری) منبر وزنده (المقراء)
معطار وزنده خندان ومهمانذوست آدمه دیورلر مؤنثلری مقراة ومقراء كلوركه
مذكری كبیدر ومقرات مسافره طعام وضع ایدوب ضیافت ایده‌جك یوك جنانچه
ونواظهیه دیورلر تقول اطعمنا بمقراة وهی قصعة یقری بها ومقراة لغتدر
جمعی مقاری كلور ومقاری تجره‌لره اطلاق اولنور یقال اخرج الطعام بالمقاری
ای القدور (القریة) غنیه وزنده عصایه دیورلر وقوجه بوا سنه دیورلر
قربه كبی وشول دیركلره واغاجلره دیورلر كه كرتكلری اولمیه او اورتد كلرنده
سقفه اوزاند قد نصكره آلتند اوزرندن سقف اك جلرنی اوز ادوب اوجلرنی
ول كرتكلره وضع واستوار ایدرلر وكیده سمرن دیركنك تپه سنده اولان
آرقوری اغاجه دیورلر كه بوبقتقو تعبیر اولنور قایه دیدكلری یلكن اندن آچیلور
وبعضلر عندنده محفه نك اوستنده اولان اغاجه دیورلر (قریه) سمیه وزنده
یقلانده اوج موضعك آدیدر (المقریة) مرمیه وزنده قرأت اولنان صحیفه‌یه
دیورلر مقروه معناسنه (القاریة) یاءنك تشدیدیله بر قوش

آدیدر که عربلر آنی کورد کده یغمور ظهوریله استبشار ایدر کویا که یغمور طرفندن ایلچی یاخود مقدمهٔ سحابدر جمعی قوری کلور بونی یشل صغرجق قوشیله بیان ایدرلرکه آری قوشی وچکرکه قوشی دخی دیرلر فارسیده سارسبزه دیرلر الواوی (القرو) قافك فتحی ورانك سکونیله برنسنه یه طوغری قصد ایلمك معناسنه‌در : یقال قرا الیه قروا من الباب الاول اذاقصده وبرنسنه‌نك آردینه دوشوب آراشدرمق معناسنه در : یقال قرا الامر اذا تتبعه ودورتمك معناسنه در : یقال قراه بالرمح اذاطعنه به وقرونهر طرزنده اوزون حوضه دینورکه آنده دوه‌لر صولنور وشول اوزون اوزادی ارضه دینورکه بوریمکله قطعی قابل اولمزدرجه ده اوله جمعی قرو کلور علووزننده تقول وقعنا فی قروای ارض لاتکاد تقطع وقرواسلوب وطریقت معناسنه مستعملدرکه ذکر اولنان معنالردن مأخوذدر ومنه تقول ترکتهم قروا واحدا ای علی طریقة واحدة وشیره مقوله‌سی نسنه صقه‌جق منکنه اولوغنه ولوله سنه دینورکه شیره اورادن جریان ایدر انبیق بوغزی کبی وخرما کتوکندن دوزلمش تکنه وباطیه وفیجی طرزنده قابه دینورکه نبیذ ایچون ایچنه خرما واوزم باصیلور علی قول اول کتوکدن دوزلمش لکن وطاس وبرداق مقوله‌سی مشربه‌یه دینورکه آنکله شرب اولنور وکوچك کاسه‌یه یاخود مطلقا کوچك قابه دینور وکاب بلاغنه دینور مبلغه معناسنه بونده قافك حرکات ثلاثیله‌ده لغتدر جمعلری اقراء واقری واقروه وقری کلور صلی وزننده ویل یاصو یاخود بغرسقلر انمکله دریسی قوغه کبی بیوك اولمش خایه‌یه دینورکه دبه تعبیر اولنور قروه دخی دینور هابله مؤلفك وجوهر ینك بوراده تعریفلری مسامحه اوزره‌در (القروانی) قافك فتحی ورانك سکونیله خایه‌سی دبه اولان آدمه دینور (قری) قافك ضمیله فعلی وزننده بادیه‌ده برصو آدیدر (القرا) عصا وزننده (والقروان) قافك فتحیله ارقه‌یه دینور ظهر معناسنه وقرا قباغه دینورکه سبزواتندر قرع معناسنه (القرواء) صحراء وزننده اوزون اورکجلو ناقه‌یه دینور یقال ناقة قرواء ای طویلة السنام وبونك مذکری یوقدرجل اقری دینمز وقرواء توره‌وادب وعادت معناسنه‌در : یقال علی قرواء حسنة ای علی عادة حسنة ودبر ومقعده دینور (القروری) حجوجی وزننده طریق کوفه‌ده برموضعدر (الاقراء) همزه‌نك کسریله برآدمك ارقه‌سی اغریمق معناسنه‌در : یقال اقری الرجل اذا اشتکی قراه ای ظهره وضیافت ایستمك معناسنه در : یقال اقری الرحل اذا طلب القری ای الضیافة شارح دیرکه بونده واوی ویائی مشوش اولمشدر ودائما صرتنی چوللو طوردرمق معناسنه‌در: یقال اقری الجل علی الفرس اذا الزمه (مقری) سکری وزننده دمشق

معناسنه‌در وقربه‌دن (مقرى) مثل وزننده قربه بكلشمه بر يرده‌در (مقريه) محبه وزننده بر يرده در بعضيلر (المقارى) مهاك فتحيله بولنمش بيلمزلر مقريه‌لر دور مقرى معربلر بكرى وزننده (القروان) قافك وراك فتحيله فقط ونكر ايله ... وراك قافى معربلر وحور ... بطن البعير (القرو) ... وزننده شول دبلنى دبوره دبور كه ... قاشى ... بو ... التصعن دورمه ... لجورمش اوله يقال شاة مقروة الاصن رأسها ... ارتفع عنها (المقروى) اسم فاعل بنيه سيله ... اوقشو جبوله دبور (القروة) ... وزننده اولان خبه دبورك باكره ويانمك نبه سك اوجه دبور يقال ضرب قروة رأسه اى طرفه (الاستقراء) ... جرى ... تتوب بعى جركلنوب ابربلنمك معناسنه‌در : يقال استقرى الدمل اذا صارت فيه المدة الواوى (القرو) قافك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله مكروه ومهدار نسنه‌لردن وآلوده لكدن صاقنوب تطافت اوزره اولمق معناسنه‌در : يقال قزوا اى تقزز ودكنك اوجيله برى دورتمدرمك معناسنه‌در كه اكثرى برالدبنه وملاحظه ضمننده ايدرلر يقال قزا بعصاه الارض يقزو قزوا اذا نكتها بها وقزوه دبدكلرى اويون اوينامق معناسنه‌در : يقال قزا الرجل اذا لعب بالقزة (الاقزاء) همزه‌نك كسريله بين الناس استواء واستغنا منه معروف ايكن برعيب وخبصه ايله آلوده اولمق معناسنه‌در : يقال اقزى فلان اذا تلطخ بعيب بعد استواء (القزة) نبه وزننده يلانه دبور حبه معناسنه على قول برجنس يلانه دبور كه قويز قسنز واكرى بوكرى اولور جمعى قزات كلور قضاة وزننده وبين العرب برلعب آديدر الباقى (القزى) قافك كسريله نقب معناسنه‌در : يقال بئس القزى هذا اى اللقب (التقزية) تفعله وزننده بركسه‌يى بره جانوب اوندر مك معناسنه‌در : يقال قزاه اذا صرعه وقتله الواوى (القسو والقسوة) قافلرك فتحى وسينلرك سكونيله (والقساوة) عداوه وزننده (والقساء) قضاء وزننده بر نسنه طاش كبى بك وقاتى اولمق معناسنه‌در : يقال قسا قلبه يقسو قسوا وقسوة وقساء اذا صلب وغلظ والمجه قلب وزيوف اولمق معناسنه مستعملدر يقال قسا الدرهم اذا زاف (القسى) غنى وزننده طاش كبى بك وقاتى اولان نسنه‌يه دينور وزيوف اقجه‌يه دينور جمعى قسيان كلور صبيان كبى واسيدن يقسو عوقدن يالخود قحط مقوله‌سى حالاتدن ناشى سخت وشديد زمانه وصف اولنور يقال يوم وقرب وعام قسى اى شديد من حر اوبرد اوقحط ونحوه وقسى بن منبه ابوقبيله اولان ثقيفك برآديدر (ذوقسى) يمندن بصره

بولنك آدیدر (المقساة) مرماة وزننده قسوت قلبه باعث اولان نسنه‌یه دینور
يقال الذنب مقساة للقلب ای يقسيه (المقاساة) مباهاة وزننده برنسنه‌نك شدت
وزحمتنی چکمك معناسنه‌در : يقال قاساه اذا كابده (قسا) عصا وزننده مصرده
برقریه‌در وتميم قبيله‌سی يوردنده برقاره تپه آدیدر بونده مده ايله‌ده زبا نزده‌در
(قساء) غراب وزننده برطاغك آدیدر (الاقساء) همزه‌نك كسريله برنسنه‌یی
بكلندروب قاتيلندرمق معناسنه در : يقال اقساه اذاصلبه وغلظه وقساء ديديكی
طاغده ساكن اولمق معناسنه در : يقال اقسى الرجل اذاسكن قساء (قساء)
كساء وزننده برموضعدر (الاقسيان) احمران وزننده برنبات آدیدر و بررجل
علميدر (قسيان) عليان وزننده بروادی یاخود برصحرا آدیدر (قسيان) عثمان
وزننده عقيقده برموضع آدیدر الواوی (القشو) حشو وزننده اغاجك يپراغنی
وقبوغنی صيروب صويمق معناسنه در : يقال قشا العود يقشو قشوا اذاقشره
وخرطه وبرنسنه‌یی سيلمك معناسنه‌در : يقال قشا الوجه اذامسحه ويلانك قاونی
صويمق معناسنه در : يقال قشا الحية اذانزع عنها لباسها وحيه لفظی مذكر
ومؤنث اولور (التقشية) تفعله وزننده بودخی يلانی قاولتمق معناسنه‌در :
يقال قشى الحية اذانزع لباسها عنها وبرآدمی ايشندن چويرمك معناسنه‌در : يقال
قشاه عن حاجته اذارده (المقشی) معظم وزننده (والمقشو) مدعوّ وزننده
قبوغی صويلمش نسنه‌یه دینور يقال عدس مقشى ومقشو ای مقشر (القشوة)
خطوه وزننده شول سپده وكفه‌یه دینوركه خرما يپراغندن اوريلوب نسوان
آنك ايچنه عطريات وايلك و بموق مقوله‌سی ادواتلرنی وضع وحفظ ايدرلر جمعی
قشوات كلور فحاتله وقشاء كلوركساء وزننده (القشاء) غراب وزننده توكركه
دینور بزاق معناسنه (الاقشاء) همزه‌نك كسريله زنكين ايكن فقير
اولمق معناسنه در : يقال اقشى الرجل اذا افتقر بعد غنى (القاشی) كثتر
وكوتی پوله ومنقوره دینور (القشی) غنیّ وزننده كچمز قلب اقچه‌یه دینور
يقال درهم قشیّ ای قسیّ (القشاوة) ثمامه وزننده بر يوزنده اوزون اوزادی
چكلمش سنور وسد و بند مقوله سنه دینور ونجدده برصو آدیدر (القشوان)
سكران وزننده جوره وخرده آدمه دینور مؤنثی قشوانه در يقال رجل قشوان
ای دقيق الواوی (القصو) قصد وزننده (والقصوّ) علوّ وزننده
(والقصا) عصا وزننده (والقصاء) سخاء وزنده بعيد اولمق معناسنه‌در : يقال
قصا عنه يقصوا قصوا وقصوا وقصى وقصاء اذا بعد ويقال قصى عنه قصا من الباب
الرابع (القصى) غنی وزننده (والقاصی) بعيد اولان شيئه دینور جمعلری
اقصاء كلور نصيروانصار وشاهد واشهادكی (القصوی) (والقصيا) بشری وزنلرنده

بيله قصيه دينور مذكرى اقصى در يقال مكان اقصى والانثى قصوى وقصيا
لى بعدمه شارحك بيانه كوره قصوى اهل حجازه وقصيا اهل نجد لغتيدر
وقصوى قولاقى دركشك اوجنه دينوركه بولبهنر (الاقصاء) همزه نك كسريله
بعيد قلمق معناسنه در : يقال اقصاه اذا ابعده وكريم وعبس دقدر اكتساب
القصية ايتمك معناسنه در : يقال اقصى الرجل اذا اقتنى القصية و دمسكرلى
جورمسى و بوزمسى كوزيوب كوره دوب محافظه ايتمك معناسنه در : يقال اقصى
طلى اذا حفظه قصا العسكر (التقصية) ... وزنده ... معناسنه مستعملدر
مبعده بمعنى بارشمق معناسنه در : تقول قصيت فصوته اى بعدت عنه
(القصا) عصا وزنده وقصاء وزنده جانبك بره سنده وحوتوسنده اوروز
يقال نزل فى قصا الدار وقصائه اى فنائه وجانب بعيد معناسنه در : يقال هو منه
بالقصا اى بعد النسب والقرابه معناسنه در : يقال هو فى قصاه اى فى ناحيته
ومنه تقول حطنى القصا اى تنح عنى يعنى بندن لاريده اول وراده حط كلمه سى
حياطه دن امردر ويقال حاطهم القصا اذا كان فى حيازتهم وقصا البعير قويوك
قولقلرى اوجلرنده اولان حريصه كسلمكه دينور (القصو) قصد وزنده
تقصيه يعنى قيونك قولقلرى اوجى حريصه كسمك معناسنه در : يقال
قصا الناقة والشاة قصوا من الباب الاول اذا قطع طرف اذنها قبلا (التقصية)
تفعيه وزنده قصو معناسنه در : يقال قصى الناقة والشاة بمعنى قصاها وطرنقى
كسمك معناسنه در : يقال قصى الاظفار اذا قصها (القصواء) حمراء وزنده
(والمقصوة) مدعوه وزنده (والمقصاة) مقضاة وزنده قولقلرينك اوجلرى بر مقدار برجه
كسلمش ناقه يه جوده قيونه دينور (الاقصى) اعلى وزنده (والمقصو) مدعو وزنده
(والمقصى) معظم وزنده قصواء ومقصوه ومقصاة لفظلرندن مذكرلريدر يقال
جمل وكبش اقصى ومقصو ومقصى (القصية) غنيه وزنده استعمالدن
معاف اولمش جنسى يك نفيس وكريم ناقه يه دينوركه صاحبى استعماله قيدمز
يقال ناقة قصية اى كريمة نجيبة معدة عن الاستعمال وجوق قوللنوب اورسلنمش
ناقه يه تعكلف ضد اولور يقال ناقة قصية اى رذلة جمعى قصايا كلور (القاصية)
ناحيه معناسنه در : يقال هو فى قاصية البلد اى ناحيته ويلك قوجه دينى قيونه
دينور يقال للنعجة قاصية اى هرمة (الاستقصاء) (والتقصى) تفعل وزنده
برنسنه نك نهايتنه بالغ اولمق معناسنه در : يقال استقصى فى المسئلة وتقصى اذا
بلغ الغاية شارح ديركه ومك سايى طلب انجوننده كلمكله بر شيئك اوته سنى
آرامق وآراشدروب ارامق اوته سنه بالغ اولمق معناسنه در (قصى) سمى
وزنده ان كلاب دركه جود نسب حضرت مصطفوى عليه السلام جدلرندن

جد خامسلر پدر اسمی زید یاخود مجمع درکه محدث وزننده در نسبتنده قصوی دینور یالرك برنی حذف و برنی الفه قلب ایتدکدن صکره واوه قلب ایلدیلر وقصی یمنده برصرب عقبه آدیدر (القصوة) ثمره وزننده دوه قسمنك قولغننك اوجنه باصیلان تمغایه دینور (قصوان) عثمان وزننده وسلمان وزننده برموضع آدیدر مترجم دیرکه مؤلف اسم ناقة حضرت رسول الله علیه الصلوة والسلام اولان قصوی ماده سندن ذهول ایلدی و بوعند البعض بشری وزننده و عند البعض حمراء وزننده در البانی (القضاء) سخاء وعصا وزنلرنده حکم معناسنه درکه اسمدر یقال طلب قضاءه وقضاه ای حکمه شارحك بیانه کوره جمعی اقضیه در واصل قضاء قطع وفصل معناسنه اولوب معانیء سائره اندن متفرعدر انتهی (القضی) قافك فتحی وضادك سکونیله (والقضاء) سخاء وزننده (والقضیة) عطیه وزننده مصدرلردر حکم ایلمك معناسنه در : یقال قضی علیه یقضی قضیا وقضاء وقضیة من الباب الثانی اذا حکم علیه وقضیه اسم اولور حکومت معناسنه جمعی قضایادر فعالی وزننده که مقصوردر و بونك اصلی فعائلدر قلب مکانله فعالی اولمشدر وقضاء صنع وکار معناسنه مستعملدر یقال قضی الشیء اذا صنعه و برنسنه یی برآدمه لازم قلمق حتم وایجاب معناسنه در یقال قضاه علیه اذا حتمه علیه واوجبه و بیان ایلمك معناسنه در ومنه قوله تعالی [من قبل ان یقضی الیك وحیه] ای یبین الیك وموت معناسنه مستعملدر یقال قضی الرجل اذا مات کویاکه امر دنیاسنی فصل وقطع ایلدی وکذا یقال قضی نحبه اذا مات بوراده نحب نذر معناسنه اخذ اولنورسه عهده سنده نذر کبی لازم اولان موتی ادا ایلدی دیمك اولور وعلی ایله صله لنورسه قتل معناسنه اولور یقال ضربه فقضی علیه اذا قتله کویاکه انك ایشنی فصل وقطع ایدوب فارغ اولمش اولور و بر مأموله دلخواه اوزره نائل اولوب انی کماله یتشدرمك معناسنه در : یقال قضی وطره اذا اتمه و بلغه وعهد و پیمانی متضمن وصیت ایلمك معناسنه در : یقال قضی علیه عهدا اذا اوصاه وانفاذ ایلمك معناسنه در یقال قضی علیه عهدا اذا انفذه و برامر وخبری محلنه ایرشدرمك معناسنه در : یقال قضی الیه اذا انهاه ومنه قوله تعالی [وقضینا الیه ذلك الامر] ای انهیناه الیه وابلغناه ذلك واوده مك اداء معناسنه در : یقال قضی غریمه دینه اذا اداه شارح دیرکه اداء معناسنده عند البعض حقیقت وعند البعض مجازدر لکن راغبك بیانه کوره مجازدر وینه راغب دیدیکه قضاء ماده سی فصل الامر معناسنه موضوعدر که برنسنه یی فصل وقطع ایلمکدن عبارتدر کرك قولا وکرك فعلا اولسون و بونلرك هر بری الهی و بشری اولور وقالدیکه قضا وقدر بحثنده

قضا قدردن اخصدر زیرا قدر تقدیر وقضا تفصیل وقطع الامردر و بعضا
بونکه قدر مکیل ایچون تهیئه و اعداد اولنان نسنه دن وقضا اول اولچیدن
عبارتدر و جهتندن شامده طاعون اولدیغی حضرت عمر رضی الله عنه اشنده
کیدوب سمت آخره منصرف اولدقده ابو عبیده رضی الله عنه « افرار من
القضاء » دیدکده حضرت عمر « افر من قضاء الله تعالی الی قدره » دیدیکه
قدر مثابه قضا صوری و تفصیله دفع الهی ممکندر خلاصه‌سی قدر نبوال
ووشت عینه ده دفعی احتمالی وقضا آلت توزیع وتخصیص مرتبه‌ده اولنور وابن اثیر
بیننده قضا وقدر متلازمدرلر احدهما آخردن منفک اولمز زیرا قدر اساس
وقضا بنا مرتبه‌ده در و بو مبحث تفصیلی کتب کلامیه‌ده در (القاضیة) اولومه
اطلاق اولنور یقال انت علیه القاضیة ای الموت بوراده تأنیث صیغه اعتباریله در
من جهة قطع وفاصل اولدیغیچون اطلاق اولنور یا خود لازم معنی‌سنه محمولدر
(القاضیة) بر وقربصفة زکات خصوصلرنده جائزه وراجحه اولان دوه‌لره دینور
یقال ابل قاضیة ای جائزة و الدیة ودر بصفة الصدقة (القضی) غنی وزننده
و دخی اولومه اطلاق اولنور مقضی معناسنه در و مربع القضاء اولان آدمه
دینور کرک ورح وکرک حکومت خصوصنده اولسون یقال رجل قضی ای سریع
القضاء یکون فی الدین والحکومة (القضیبة) تفعلة وزننده (والقضاء)
تفعال وزننده و دخی بر نسنه‌یه مقول اوزره نقش اولنوب اتمام و اکمال ایلمک
معناسنه‌در : یقال قضی وطره اذا اتمه و بلغه و برآدمی قاضی نصب ایلمک
معناسنه‌در : یقال قضاه السلطان اذا جعله قاضیا (الاستقضاء) برکمسه کندی
مادهسنده برآمدت حکم وفصل ایلمسنی طلب ایلمک معناسنه‌در : یقال استقضی
فلانا اذا طلب الیه ان یقضیه بوراده طلب مراجعت معناسنی متضمندر و برکمسه
قاضی تعیین اولنمق معناسنه‌در : یقال استقضی فلان علی بناء المفعول ای صیر
قاضیا (التقاضی) تفاعل وزننده برکمسه مدیوندن حقی قبض ایلمک معناسنه‌در
یقال تقاضاه الدین اذا قبضه منه لکن امهات سائره‌ده تقاضی طلب دین معناسنه
مرسومدرکه تقاضا یمک تعبیر اولنور یقال تقاضیته دینی ای طلبته (القضة)
قفت ضمیله شول بوقعه زاره دینورکه حین ولادتده معصومک یوزنده قابلوظهور
ایدر (القضة) عده وزننده بر جنس نباتدر جمعی قضی کلور قاف کسریله
والقضاة قصریله وقضات کلور (التقضی) تفعل وزننده بر نسنه‌نک اوته‌سی
کسیلوب بیتمک معناسنه‌در : یقال تقضی الشیء اذا فنی وانصرم وقوش هوادن
سوزیلوب اینمک معناسنه‌در : یقال تقضی البازی اذا انقض شارحک بیاننه
کوره بو معناده اصلی تقضض ایدی (الانقضاء) انفعال وزننده بودخی بر نسنه‌نک

آردی کسیلوب یوق اولمق معناسنه‌در : یقال انقضی الشیء اذا فنی وانصرم (القاضی) حاکم افندیدر قضاة جمعیدر که اصلی قضیه در و قاتل معناسنه مستعملدرکه مقتولك ایشنی بتورر یقال سم قاض ای قاتل قاتلك قاضی یه ملایمتی موقعنده در (القضاء) شداد وزننده متین ومحکم زرهه دینور (القضا) عصا وزننده قوری اوزم چکردکنه دینور عنجد معناسنه (قضاء) سماء وزننده اسامیدندر البائی (القطا) عصا وزننده برکونه مرض آدیدرکه انسان وحیوانك صغری طرفلرنده ظهور ایدر (التقطی) تفعل وزننده قوغه ملك طولمغله قیودن یابجه یابجه چکیلوب چقمق معناسنه‌در : یقال تقطت الدلو اذاخرجت من البئر قلیلا قلیلا لملئها (القطیات) فتحاتله قطوات لفظندن لغتدرکه قطاة لفظندن جمعدر (قطیات) سمیات وزننده بروادی آدیدر (قطیه) غنیه وزننده مصر یولنده برقریه آدیدر قطیا ایله معروفدرکه تخفیفله والفله در (القطیا) قافك فتحی و یانك تشدیدیله کنبار صینی اسمیدرکه نارجیل اغاجنك لیفندن بوکلمش ایپه دینور بونکله بر آدم مسما اولورسه یابی مخفف اولور الواوی (القطو) خطو وزننده آغر وآهسته یوریمك معناسنه در : یقال قطا الرجل یقطو قطوا اذا نقل مشیه و بغرتلق قوشی قطا قطا دیو او تمك معناسنه در : یقال قطت القطاة اذا صوتت وحدها قطا قطا بوراده وحدها قولی قید وقوعیدر وآدیملری صیق صیق انارق یوریمك معناسنه در : یقال قطا الماشی اذا قارب فی مشیه (الاقطیطاء) بو دخی آدیملری صیق صیق آتارق یوریمك معناسنه در : یقال اقطوطی الرجل اذا قارب فی مشیه (القطوان) سلمان وزننده وفتحاتله (والقطوطی) حجوجی وزننده ادیملرنی صیق صیق آتارق یورر اولان شخصه دینور و قطوطی بر موضع آدیدر بونك وزنی فعوعل یاخود فعلعل در واپاقلری اوزون اولوب ادیملرنی صیق صیق اتارق یورین ادمه‌ده دینور (القطاة) حصاة وزننده بدنده صغری‌یه‌دینور وبوچلرك ارالغنه علی‌قول دابه‌نك اردینه دینورکه راکبك اکسه سنه بنن آدمك اوتوردیغی یردن عبارتدر و بغرتلق قوشنه دینور جمعی قطا کلور و قطوات کلور حرکاتله (التقطی) تبطی وزننده و مرادفیدرکه اویالنوب کیجکمك معناسنه‌در : یقال تقطی الرجل اذا تبطی و بر ادمه فند و زنك ایدوب الدائمق معناسنه‌در : یقال تقطی لاصحابه اذا ختلهم و بر کسه‌دن یوز دوندروب اعراض ایلمك معناسنه در : یقال تقطی بوجهه عنه اذاصدف و طوارك اردینه بنمك معناسنه‌در : یقال تقطی الفرس اذا رکب قطاتها (قطیه) سمیه وزننده مروان بن الحکم الاموی زوجه‌سنك ادیدر (روض القطا) بر موضعدر (قطوان) حرکاتله کوفه‌ده

بر نوع صغیر الکسه قطوانیه اوزره مشهوردر (القطا) عصا وزننده قیون
قیوب قصوص زمرص البدنی (القطیة) قرحه وزننده قطا معناسنه اولمش
قوبه دیرلر یقال شاة قطیة للاکل یا قطا الواوی (القمو) دعلت قمنی
و عیلت سکوایله بکرمه دیورکه غرجله مقراه دیدکلری قیوجیر حیدر علی قول
الماء مقوهسندن اولانه دیور یاخود عموردن اولان بکرماوقده دیورکه تکرلك
انکا نجورلوب اوزرنده دوران بحر (القموان) تثنیه عیه سیله شول ایکی
طرفو تحته دیورکه بکرمنك ایکی جانبنده قلنواولوب بکره انلرك ارالقلرنده
اولور علی قول شول ایکی دموره دیورکه تکرلك انلرك ارالقنده دوران ایدر
قمو کلمهسنك جمعی قمی کلور صلی وزننده (القمو) جمو وزننده (والقمو)
صمو وزننده ارکك دینیه کرکمك معناسنهدر کرك جاع ایلسون و کرك ایلسون
یقال قما الفحل الناقة قموا وقموا اذا ارسل نفسه علیها ضرب ام لا و قوش
چفتلشمك معناسنهدر : یقال قما الطائر اذا سفد (قمو الحجرتین) قیقتری
حیجیز یاخود عبیط یاخود بومری اولان نسنه دیور یقال رجل قمو الحجرتین
ای ارسح او غیظهما اولتنهما غیر مستهما (الاقمآء) افتعال وزننده و دخی
ارکك دینیه کرکمك معناسنهدر : یقال اقتمی الفحل الناقة بمعنی قماها (القمواء)
حمراء وزننده اوفق وجوره عورته دیور یاخود انجه بچاقلو اولانه دیور
(الاقعاء) همزهنك کسریله بر نسنهیه سویکنوب طبانهرق اوتورمق معناسنهدر :
یقال اقعی فی جلوسه اذا تساند الی ماوراءه و کلب اججکلرنی دیکوب دیبی یره
قویوب اوتورمق معناسنهدرکه چومك تعبیر اولنور یقال اقعی الکلب اذا جلس
علی استه و راکب آتی اوکجهسی اوزره چویروب دوندرمك معناسنهدر : یقال
اقعی فرسه اذا رد القهقری و بر ادمك بورنی قعا صفتیله متصف اولمق معناسنهدر
کاسیجی کبی یقال اقعی انفه اذا کان به قعا (القعا) عصا وزننده بورنك بومشنی
قصبهیه طوغری حواله اولمق معناسنهدرکه اوراسی قالقق اولوب قصبه قصه
و بصق اولمغله اوزریه دوریلوب طبانش کبی اولنور یقال قعی الرجل قعاءمن الباب
الرابع اذا اشرفت ارنبة انفه ثم انفت نحو القصبة (الاقعی) اعلی وزننده
بورنی وصف مذکور اوزره اولان کسیه دیور قعواء مؤنثیدر الواوی (القفا)
قافك عصا وزننده بیونك اردینه دیورکه انسه تعبیر اولنور فارسیده خیره
دیور و بو مؤنث و مذکر اولنور و عصا ممدود اولنور جمعی اقف و اقفیه واقفاء
کلور وقفی کلور صلی وزننده وقفی کلور کسر ثنیله وقفین کلور قافك ضمیله
وتقول العرب لا افعله قفا الدهر ای مدته یعنی ابد الدهر یعنی زمانك اکسهسنی
آنجه قدر آنی اشم دیمکدر و یقال لـ لان قفا او علی قفاه ای هرم یعنی بیرفانی

اولوب عدم طرفنه توجه ایلدی (القافیة) قفا معناسنه‌در : یقال ضرب علی قافیته ای علی قفاه وقافیه اهل عروض عندنده بیتك آخر كلمه‌سنه علی‌قول بیتك آخرنده اولان حرف ساكندن مقدمجه‌اولان ساكنه وارنجه حروفله اول اوّلكی ساكندن مقدم اولان حرف متحركك حركه سنه اطلاق اولنور و عندالبعض قصیده‌نك مبنی علیهاسی اولان حرفه اطلاق اولنور قول اوّل اخفش مذهبیدر و قول ثانی خلیل‌مذهبیدر مثلا * عفت الدیار محلها فمقامها * مصراعنده مقامها كلمه‌سنده اولان قافك فتحه‌سندن آخری اولان الفه وارنجه‌كه الف دخی داخلدر عندالخلیل قافیه بودر مؤلفك آخرحرف قولی من آخر حرف سبكنده‌در ویلیه كلمه‌سنك فاعل ضمیری آخرحرف ساكنه و مفعول ضمیری اوّل ساكنه راجعدر و قول ثالث قطرب مذهبیدر و خلیله كوره قافیه بر كلمه یا ایكی یاخود بر كلمه‌نك بعضی یاخود بر كلمه ایله كلمهٔ اخرانك بعضی دخی اولور (القفو) عفو وزننده (والقفوّ) علو وزننده بر ادمك اردینه دوشوب كتمك معناسنه‌در تقول قفوته اقفوه قفوا وقفوا اذا تبعته و بر ادمك قفاسنه اورمق معناسنه‌در تقول قفوته‌اذا ضربت قفاه و بر آدمه اچقدن فجور وناسزا اسناداتله سب و قذف ایلمك معناسنه مستعملدركه شتم و تعرضله اردنه دوشمكدن عبارتدر تقول قفوته ای قذفته بالفجور صریحا و رمیته بامرقبیح و بر ادمی بر خصوصده سائرندن مختص و ممتاز ایلمك معناسنه‌دركه آغرلمق تعبیر اولنور تقول‌قفوت فلانا بامراذا آثرته‌به وقفواثر بر ادمی محو و مضمحل ایلمكدن كنایه اولور یقال‌قفا الله اثره ای‌عفاه (التقفی) تفعل وزننده بو دخی بر ادمی اردنه دوشوب كتمك معناسنه در تقول تقفیته اذا تبعته و بر ادمك دكنكله اكسه‌سنه و بیونی كوكنه اورشدرمق معناسنه‌در : یقال تقفاه بالعصا اذا ضرب قفاه بها و بر ادمه پك اكرام و تلطف ایلمك معناسنه‌در : یقال تقفی‌به اذا تحفی (الاقتفاء) افتعال وزننده بودخی بر ادمك اردینه دوشوب كتمك معناسنه دركه پیرولك ایلمك تعبیر اولنور تقول اقتفیته اذا تبعته و بر ادمی بر خصوصله اغرلمق معناسنه در تقول اقتفیته بامر اذا اثرته و بر نسنه‌یی كندی نفسنه مخصوص ایدنمك معناسنه‌در : یقال اقتفی به اذا اختص یعنی خص نفسه‌به واختیار ایلمك معناسنه در : یقال اقتفی الشیء اذا اختاره شارحك بیاننه كوره بوندن اسم قفوه‌در قافك كسریله صفوه و مختار معناسنه‌در تقول هوقفوتی ای صفوتی وخیرتی (القفوة) قافك كسریله (والقفیّ) عتی وزننده اسملردر اچقدن بر ادمه اسناد تهمتله سوككه و بد سویلمكه دینور و قفوه كناهه دینور ذنب معناسنه یاخود بر ادمی دیلمكه دینور كرك واقع و كرك غیر واقع اولسون یقال بئس القفوة ای الذنب اوهوان تقول للانسان مافیه و مالیس‌فیه (الاقفاء)

قمر مثلا كسريله و ابحر بر لرى بر خصوصده تجاوز ايدوب افراطق معناسنه در
قول قصيده سنى اثرينده دير اسنه اوزره تحصيل و ترجيح ايتمك معناسنه در :
يقال قفاه اليه اذا قصده و بر سنه نك اثرينه تخصيص ايتمك معناسنه در : يقال
قفاه به اذا خصه و ميهمانه اكرام ايچون طعام ايله ايتمك معناسنه در : يقال
قفى الضيف اذا اكرمه اتى (الاستقفاء) و بر ادمك دكله
ارقه سنه اورمق معناسنه در : يقال استقفاه بعصا اذا ضرب قفاه بها
(القفية) قفية وزننده (والقفية) قفوه وزننده اسمدر اوليس
ديوه بيور خلفنده قفيه و مقفية اى باعث من قفاها و قفيه سائر اوزره
بعث قفيل و قفوى اولان مزيت و قفيانه دينور يقال قفية اى مزية على الغير
و بر ادمك ارقه سنه حمله و قفايه دينور فولكي كلسيدكر (المقفية)
قفيه وزننده بر كيمسه بر ادمك ارقه سنه الحاق معناسنه دركه اكا مقدار ايتمك
صيور ايدور قول قصيده ريدا و ريد لا تمه آيه (القفى) غنى وزننده
و ... بر ادمك ... و قفاوه دينور يقال هو قفيهم و قفيتهم اى الخلف منهم
و ... و ... مكرم و مهمان ايله دينور تقول القوه اى حق و مهمان
مكرمه دينور يقال ... اى الضيف مكرم و مهمانه اكرام اولنه جق طعامه دينور
يقال هيأ للضيف قفيا و هو ما يكرم الضيف به من الطعام و الحلوان و احسانى بر
ارينده و مختار اولان يارانه دينور ياخود مصر و محبوب اولانه ديمكله سند اوبور
يقال هو قفى اى خيرة من الاخوان او منهم منهم (القفوة) حظوه وزننده
و ... ايله اختيار ... دينور (التقافل) تفاعل وزننده بر ادمه بهتان
ايتمك معناسنده در : ... (القفا) عصا وزننده ياخود قفا ادم
بر طائفه ابدر ... عفو وزننده بر موضعدر و بعضلر ... توزان
توزنده ايدور (القفية) غرفه وزننده ... قزديغى جقوره
دينوركه ... دوشديكه صيد اولنور (عويف القوافى) مصغر بنيه سيله
بر شاعرك اسمى عويف اولوب شعرى ... من فدكان بزعم آتى • اذا قلت
قولا لا احيد القوافيا • بنى ... (القلو) قافك كسرى
ولامك سكونيله ... بر قوان حفيف و ... اشكه دينور
يقال ركب ... اى حمار ... (القلوة) قافك كسريله شول دابه يه دينوركه بك
انكين و روننده ... راكبنى دائما ... تقديم ايدر اوله يقال بركب فلان
قلوة اى دابة تتقدم صاحبها (القلة) ... وزننده (والقلى) رضا وزننده
(والقلى) ... جوجقلرك جليك جومق اويندقلرى اغاجلره دينور
كه جليك و مقلا جومقدر ... قلات و قلون ... قاقلرز ضمه

و

وقلون كلور قافك كسريله شارح ديركه كرچه نسخه‌لرده والقلى عنواننده در لكن صواب اولان والمقلى والمقلاء اولمقدر منبر و محراب وزنلرنده (القلو) دلو وزننده چوجقلر چليك چوماق اوينامق معناسنه‌در : يقال قلا القلة وبالقلة اذا رمى بها و دوه‌يى عنف و شدتله سورمك معناسنه‌در : يقال قلا الابل اذا ساقها شديدا و تاوه‌ده ات قاورمق معناسنه در : يقال قلا اللحم اذا انضجه فى المقلى (القلى) رضا وزننده (والقلاء) عطاء وزننده بر آدمه بغض ايلمك معناسنه‌در : يقال قلازيدا يقلوه قلا وقلاء اذا ابغضه و بو باب ثانيدن دخى كلور كماسيذكر (الاقليلاء) بر محل اخره كوچك معناسنه در : يقال اقلولى الرجل اذا رحل و تاوه‌يه دوشمش بالق كبى مضطرب و بيقرار اولمق معناسنه‌در : يقال اقلولى الرجل اذا قلق وتجافى عن محله و بر ايشده صغنوب جست و چابك سرعت و اقدام ايلمك معناسنه‌در : يقال اقلولى الرجل اذا انكمش و طاغك تپه‌سنه چقوب يوكسلمك معناسنه‌در : يقال اقلولى الجبل اذا صعد اعلاه فسده و قوش اغاجك اك باشنه قونمق معناسنه‌در : يقال اقلولى الطائر اذا وقع على اعلا الشجر (القلولى) خجوجى وزننده يك يوكسك اوچان قوشه دينور البئى (القلا) رضا وزننده (والقلاء) عطاء وزننده (والمقلية) محمدة وزننده برنسنه‌دن هوكز خوشلنميوب وسومديكندن بغض وتنفر ايدوب ترك ايلمك معناسنه در : يقال قلاه يقليه وقليه يقلاه قلاوقلاء ومقلية من الباب الثانى والرابع اذا ابغضه وكرهه غاية الكراهة فتركه وبعضلر عندنده باب ثانيدن ترك وهجر ايلمك معناسنه مخصوصدر فيقال قلاه يقليه اذا هجره وقليه يقلاه اذا ابغضه مترجم ديركه اشبو [وجدت الناس اخبر تقله] حديثنده ابن اثير ديديكه تقله كلمه‌سى كه مستقبل مخاطبدر ايكى بابدن دخى ممكندر واخبر كلمه‌سى امردر تقله جزا سيدر وكرچه لفظا امردر لكن معنا خبردر وهاء تقله سكته در مفهومى ناسك ايچ يوزنى اراشديروب بطانه لرندن خبردار اولان كمسه البته ناسه بغض ايدوب ترك ايدر يعنى سلام و بره جك آدم بوله مز بس ناسك ايچ يوزنى اراشدرميوب همان الصورة بالصورة معامله ايلمك لازمدرنته كه تجسس نص قرآنله ده منهيدر وبو متضا يفاتدندر زيرا انكدخى ايچ يوزينه با قلسه نه‌درلو قباحتى ظهور ايدر وقلا وقلاء تاوه‌ده نسنه قاورمق معناسنه در : يقال قلاه اذا نضجه فى المقلى قاورمه‌يه قليه ديدكلرى بومعنادندر وقلاوقلاء بر آدمك باشنه اورمق معناسنه‌در : يقال قلا فلانا اذا ضرب رأسه (المقلى) منبر وزننده تاوه‌يه دينور وقاورمه‌جى‌يه دينور (القلاءة) شداده وزننده تاوه دوزيلان كارخانه‌يه دينور (القلى) قافك كسرى ولامك سكونيله (والقلى) الى وزننده (والقلو) صنو وزننده

البئر العميق و بعث وصياه مفوه من الخبجه وشور اوتلرينه صوقدن دوكيلور
بالسه بوركه تركيه فيه طلقى دولر صاو لك حره اعضيدر صوده حل
ايدوب صفيه ابصقره آشنده معدابند كمرى طوله مع الفعل ديرلر (فالمقا)
منده فتحيله ونوسم آربجر كاف جلى مجوملك جهان بالم كنايده ازحدوم
بورحك بم قديمى اولنق اوزره مسودمدر وشارحك بايسه كوره والاصل ابعى
المعنى مسلمدنقى ديور (الفلا) فتحك مس والعصك فصربله طاعلرى
اليا اربه ديور. مفردى فه در فه وزنده والسنا فك دخى فه لربه ديور
(الملاء القبيحر) مختك كسريله ر كاف معز اسميدر ابدى (القف ملة)
مباهة وزنده موافقت معنا سنه در تقول مافتيى الشئ اى مانوا فقى ودو
و معسده بن منعبدر الواوى (الفتوه) فتحك كسرى وضميله فرا معه ديور
الصبر بخال طيب الفتوه اى الكسمة ور آدمك نجارت ابجون اولمبوب خدمة
ابجون نحاذ ايديكى نانت مله ومرمابيه ديور يخال نعمة فتوه اى خالصة
لنه ميه (الفتو) فتحك فتحى وونك سكونيله (والفتوان) قافك ضميله
(والفتو) عتو وزنده كسب ابتمك معنا سنه در تقول فتونه فتوا وفتوانا
وفتوانا كسبته وهدن ساتمق ابجون قيون وكبى ابدنمك معنسه در : يقال
لتشعر انا اتخذها لحلب (الافتاء) افتعل وزنده امك جكوب كسب وكار
ايمك معنا سنه در تقول افتنيته اذا اكتسبته ودائما جبانه اوزره اولمق
معنا سنه در : يقال افتنى الخبء اذا لزمه (الفنى) غنى وزنده شول حيوانه
دينوركه تجارت ابجون اولميوب همان دوللرنى آلمق ايجون ياخود صاغمق
ابجون اتخاذ اولنمش اوله يقال عنده فنى من الغنم اى ما يتخذ منها لتولد اولنن
(الفنو) حنو وزنده بودخى حيا وحجابه مداوم اولمق معنا سنه در : يقال
فنى الحياء وفنا فنوا من الباب الرابع والثانى اذا لزمه (الافناه) همزه نك كسريله
بودخى حيايه ملازم اولمق معنا سنه در : يقال افنى الحياء اذا لزمه وهوادن
ياغمور ديكوب بلود آجمق معنا سنه در : يقال افنت السماء اذا اقلع مطرها
(التفنيه) تفعله وزنده بودخى حيايه ملازم اولمق معنا سنه در : يقال
فنى الحياء اذا لزمه (الفنا) عصا وزنده بورونك بوقريسى بوكسكجه واوته سى نوعاقانق
واوجى كه بومشعبدر اويغون وطنو جه اولمق معناسنه در طوغان بورنلو اولمق وقوج
بورنلو اولمق وجكمه بورنلو اولمق تعبير اولنور اورته سنده اولان قانقلق سمركجى اولوب
يقنفلوونز كاه اولنور وبوآت قسمنده عيب وصفر وبازى قسمنده مدحه در على قول
اورته سى فى الجمله نومسكجه اولمرق دنبكلرى نوعا طارجه اولمقدن عبارتدر يقال
فى انفه فنا وهوارتفاع اعلاه واحديداب وسطه وسبوغ طرفه اونو وسط القصبة

وضيق المنخرين (الاقنى) احمر وزننده وصفدر طوغان برونلو آدمه دينور مؤنثي قنواء
يقال رجل قنى وامرأة قنواء اى بانفه قنى (القناة) حصاة وزننده قارغى به دينور رمح
معناسنه جمعى قنوات كلور حر كاتله وقنا كلور حصا كبى وقنى كلور صلى وزننده وقنيات
كلور حركاتله وطوغرى دكنكه دينور ياخود اكرى دخى اولورسه اطلاق اولنور
ويرده صو اجرا ايده جك كار يزه وكنكه دينور جمعى قنى كلور صلى وزننده
(والقناء) شداد وزننده (والمقنى) محسن وزننده قارغى صاحبنه دينور
(وقناء) ومقنى كه محدث وزننده در صويولجى يه دينور كه صو علمندن خبير
اولور ومنه يقـال الهد هد قناء الارض ومقنيها اى عالم بمواضع المـاء منها
(القنو) قافك كسرى وضميله (والقناء) كسـاء وسماء وزنلرنده خرما
سالقمنه دينور جمعى قناء كلور وقنيان وقنوان كلور قافلرك حركات ثلاثلريله
يقال معنه قنو وقناء من التمر اى كباسة (المقناة) مرماة وزننده (والمقنوة)
مكرمه وزننده دائما كونشـلك اولان يره دينور كه كونى تعبير اولنور مضحاة
معناسنه در شارح ديركه صحاحده ولسان العربده ضد المضحاة ايله مفسرو مهموز
وغير مهموز اوله رق ثبت اولمغله ظاهرا بوراده سقطهٔ ناسخ واقعدر اكا كوره
قوينى يره ديمك اولور ومؤلف همزه بابنده دخى قوينى بر ايله بيان ايلمشـدر
وذكرى آتى قناء واقناءه ماده لرى دخى بونى مؤيد اولور (التقنى) تفعل وزننده
بركسه نفقه ومعاشنده تصرف واكتفا ايلمكله برمقدارجه آرتروب ادخار ايلمك
معناسـنه در : يقال تقنى الرجل اذا اكتفى بنفقته ففضلت فضلة فادخرها
(قنوه) فتوه وزننده روم ديارنده بربلده آديدر (قناه) غراب وزننده
برصو آديدر (قنى) الى وزننده صعيد ايلنده بربلده در (قنى) على وزننده
يمنده برموضعدر (قنى) عمى وزننده ساحل بحر هندده ميفع قربنده برقريه
در (القنو) قافك فتحى ونونك سكونيله برائمق معناسـنه در : يقال قناه الله
قنوا اى خلقه (القنو) علو وزننده سياهلغه دينور يقال به قنو اى سـواد
(القنى) كنف وزننده رايحه سى آزمش مشكه وطلومه دينور يقال سقاء قن
اى متغير الريح (قنوان) حركاتله ايكى طاغلر در (القناء) سماء وزننده
(والاقنـاءة) همزهٔ مفتوحه ايله ديوارك كولكه دوشن جانبنه دينور كه
قوينى طرفيدر تقول رأيته يقعد فى قناء الحائط واقنائته اى جانبه الذى يفىء عليه
الفىء اليائى (القنية) قافك كسرى وضميـله قزانجه دينور جمعى قنى كلور
قافك كسرى وضمى والفك قصريله يقال هذه قنيته اى ما اكتسـبه (القنى)
قافك فتحى ونونك سـكونيله (والقنيان) قافك كسرى وضميله كسب وكار
ايدوب مال قزانمق معناسنه در : يقال قنى المال قنيا وقنيانا من الباب الثانى اذا

آلنسنه (القفا) رضا وزننده ومرادفیدر یقال فی فمه قفا من الباب الرابع لا رمی (التقفیة) تفعله وزننده (والاقفاء) همزه‌نك كسریله راضی وخشنود ایتمك معناسنه در : یقال قفاه الله واقفاه ای ارضاه واقفاه صیده صیدی ویلكنه كلمك معناسنه در : یقال اقفاه الصید وافاه اذا امكنه (الاقفاء) وزننده بر نسنه‌یی آخره قالمق معناسنه در : یقال ... ویر نسنه‌یه اویمق معناسنه در : یقال ... (القاق) ایلك قرمزی‌یه دیور و بونده صواب اولان ... ایله اوصغر ... هری وهمنس ... بورادده ذکر ایلدی و بورادده ... سی ... مبیندر الواوی (القوة) قافك ضمی وواوك تشدیدیله زور معناسنه در كه ضعف مقابلیدر جمعی قوی كلور قافك ضمی وكسری والطف فصریله (القوایة) كتابه وزننده قوة معناسنه در : یقال به قوة وقوایة ضد الضعف وبو ایكی مصدر اولورلر كوجلو وزورلو وتوانا اولمق معناسنه در : یقال قوی الرجل قوة وقوایة من الباب الرابع ضد ضعف (القوی) غنی وزننده كوجلو زورمند آدمه وحیوانه دیور (التقوی) تفعل وزننده (والاقتواء) افتعال وزننده قوتلنمك معناسنه در : یقال تقوی الرجل واقتوى اذا قوی واقتواء بر نسنه‌یی كمسه‌ی نفسنه مخصوص ایتمك معناسنه در : یقال اقتواه اذا اختصه لنفسه وخشم وغضب ایتمك معناسنه در : یقال اقتوى علیه اذا غاضب (التقویة) تفعله وزننده قوتلندرمك معناسنه در : یقال قواه الله ای جعله قویا وبر نسنه ایله متهم قلمق معناسنه در : یقال هو یقوی بذلك علی المجهول ای یرمی به (المقوی) محسن وزننده زورمند وتوانا آته دیور یقال فرس مقوای قوی ودابه‌سی قولی وزورمند اولان آدمه دیور یقال فلان قوی مقوای قوی فی نفسه ودابته (القوی) قافك ضمیله هدی وزننده كه قوتك جمعیدر عقل وهوشه اطلاق اولنور كه قوت قلبیه‌دن عبارتدر یقال له قوة شدیدة ای عقل شارح دیركه اهل حكمتك قوای ظاهره وباطنه تعبیراتی بوندن مأخوذدر وقوة قاتمش ایپ واییك مفتوله سنك قاته دیور تقول زدقوة فی قوة الحبل ای طاقا (القوی) غنی وزننده قاتلری مختلف اولان ایپه دیور یقال حبل قوای مختلف القوی (الاقواء) همزه‌نك كسریله زنكین اولمق معناسنه در كه قوت مالیه پیدا ایتمكدن عبارتدر یقال اقوی الرجل اذا استغنی و فقیر اولمق معناسنه اولنمغله متداولدر یقال اقوی زید اذا افتقر مترجم دیركه بوده بی ازاله‌یه حمل اولنور لكن راغبك بیاننه كوره ذكری آتی فی وقواء ماده سنده‌در كه قیزیره قونمق معناسنه در بوندن افتقر تعبیر اولنمشدر شویله كه اتراب وارمال دخی بویله‌در واقواء ایپ مفتوله سنی قاتلمق معناسنه در : یقال اقوی الحبل

اذاجعل بعضه اغلظ من بعض واهل عروض اصطلا حنده اقواء شاعر شعرينك قافيه لرينك حركه لرنی بری برینه مخالف ایلمکدن عبارتدرکه بر بیتك اعرابی مرفوع وآخرك مجرور ایلمکله اولور وامانصبله اقواء قلیلدر یقال اقوی الشاعر الشعر اذاخالف قوافیه برفع بیت وجرآخرواوتدن وصودن خالی اولان قیر یره قونمق معنا سنه در : یقال اقوی الرجل اذانزل فی القواء وخانه شنلکدن خالی اولمق معنا سنه در : یقال اقوت الدار اذاخلت (التقاوی) تفاعل وزننده بین الشرکاء برمالی من ایده ایدوب نهایت بهاسنه یتشدرمك معنا سنه در : یقال تقاووه بینهم اذاتز ایدوه وکیجه آج یاتمق معنا سنه در : یقال تقاوی الرجل اذابات علی القوی (القوی) هوی وزننده آجلغه دینور جوع معناسنه‌در (القی) قافك کسریله اوتسز صوسز قیر یره دینور (القواء) کساء وزننده (والقوایة) سحابه وزننده قیّ معناسنه‌در (القوی) هوی وزننده خانه خالی اولمق معناسنه در : یقال قویت الدار قوی من الباب الرابع اذا خلت و پك آجقمق معناسنه در : یقال قوی الرجل اذا جاع شدیدا و یغمور محتبس اولمق معناسنه در : یقال قوی المطر اذا احتبس (قوه) کوه وزننده بررجل آدیدر (القواء) سماء وزننده آجلغه دینور یقال بات القواء ای جایعا (المقاواة) مباهاة وزننده برکمسه ایله زور وقوت بابنده یارشمق معناسنه در باب مغالبه دندر تقول قاویته فقویته ای غلبته فی القوی و بر آدمه برنسنه ویرمك معناسنه‌درکه قوت مالیه به مظهر ایلر یقال قاواه اذا اعطاه (القاوی) اخذ ایدیجی یه دینور یقال هو قاو ای آخذ (القاویة) یمورطه یه دینور و یغمورسز سنه یه وصف اولور یقال سنة قاویة ای قلیلة المطر و برچمنزار آدیدر (القویّ) سمی وزننده قاویه دیدکلری چمنزاره قریب بر وادی آدیدر و یمورطه دن چیقان پلیجه دینور (قاوه) صعید ایلنده بر قریه در (القیقاء) قافك کسریله تلتله‌کبی برکونه مشربه آدیدر وارض غلیظه یه دینور (القوقاة) قافك فتحیله (والقیقاء) قافك کسریله حیقرمق معناسنه در : یقال قوقی الرجل قوقاة وقیقاء اذاصاح البائی (القهی) هوا وزننده برنسنه‌دن یکرنمك معناسنه‌در : یقال قهی من الطعام قهی من الباب الرابع اذا اجتواه (الاقهاء) همزه‌نك کسریله قهی معناسنه در : یقال اقهی من الطعام اذا اجتواه (القاهی) خصب ونعمت کثیره ایله قونوب کوچن آدمه دینور وحدید الفؤاد جست وچالاك آدمه دینور الواوی (القهوة) شهوه وزننده باده‌یه دینور یقال شرب القهوة ای الخمر مترجم دیرکه شار بنك طعامدن اشتهاسنی قاطع اولدیغیچون اطلاق اولندی وحالا متعارف اولان مشروبه قهوه اطلاقی

اخری کبی نسنه سبب و ملابسه ایله سوقیلر و بدن تره ایمك لازمدر و سوق
وار ایدی بدیهی حدی قاسی واولمش و طلبلت بیلدی سو ایصر ایدی و بك
[illegible] قاسی وار ایدی دیو تره ایمز ایدی واستکثار ایدرا [illegible] فرنکسدن
ایدی [illegible] اکثار ایدر ایدی وصول ایله سلام ومصافحه ایله اتصال ایلیوب
[illegible] ایدی زیرا سوق ان حای صورت مخصوصه‌سندن اوتمه [illegible] تعظیم
ایدرلر ایدی وقهوه کرکی کبی طوقمه دیور یقال به قهوة ای نحمة [illegible]
وطعم سوده دیور ورائحه معناسنه در : یقال له قهوة طیبة ای رائحة
(القهة) [illegible] وزننده بودخی سوده دیور (القهوان) سلمان وزننده
ایری [illegible] قوجه قبون قوجنه دیور (الاقهاء) همزه‌نك کسریله
دائما قهوه یعنی خمر ایچمر اولمق معناسنه در : یقال اقهی الرجل اذا دام علی
شرب القهوة وسلطان ووالی یه اطاعت ایمك معناسنه‌در : یقال اقهی الرجل
اذا اطاع السلطان الواوی (قبوان) کیوان وزننده یمنده بر موضعدر که
بلاد خولانده در

(• فصل الکاف •) الیائی (الکای) سعی وزننده بر آدمی بد سوز ایله
رنجیده ایمك معناسنه در : یقال کأی فلانا کأیا من الباب الثالث اذا وجهه بالکلام
(الاکآء) همزه‌نك کسریله بر نسنه دن جوشنیوب ایکرنمك معناسنه در :
یقال اکأی عنه اذا اکرهه الواوی (الکبو) حبو وزننده (والکبو) سمو
وزننده سورجوب یوز اوزره یره قپانمق معناسنه در : یقال کبا الرجل یکبو
کبوا وکبوا اذا انکب علی وجهه وچقمقدن آتش چقمیوب آتشسز اولمق
معناسنه مستعملدر یقال کبا الزند اذا لم یور واوجاقده آتش قوری یعنوب تونمك
معناسنه در : یقال کبا الجمر اذا ارتفع وان فسمی سولنوب یعنی بموقع [illegible]
بلوز [illegible] ایچر بیننن الف معناسنه‌در : یقال کبا الفرس اذا کتم الربو و بر نسنه
یعنی الشی جویروب ایچنده اولانی دوکمك معناسنه‌در : یقال کب الکوز اذا صب
ما فیه و نبات سولمق معناسنه مستعملدر یقال کب النبت اذا ذوی وهوایه توز آتمق
معناسنه در : یقال کبا الغبار اذا علا (الاکباء) همزه‌نك کسریله بو دخی
چقمقدن آتش چقمیوب آتشسز اولمق معناسنه‌در : یقال اکبی الزند اذا لم
یور وچهره‌یی بوزمق معناسنه‌در : یقال اکبی وجهه اذا غیره (الکبوة)
خطوه وزننده اسمدر سورجوب یوز اوزره قپانمه دیور ومنه • لکل جواد
کبوة • ای انکباب وکبو ماده سنك سائر معنالرندن دخی اسمدر و بر نسنه‌یه
توز چوکدیکندن آنك توزلونغنه دیور یقال به کبوة ای غبرة و بر آدمدن
بوی خوش وشنع وحالت کورند یکندن یاخود ایشیدلد یکندن ننی ایرکینوب

طورمغه دینور تقول سألته فما کانت له کبوة ای وقفة (الکبا) الی وزننده سپورندیلکه دینور که کومه اولور کناسه معناسنه در تثنیه سنده کبوان دینور کافك کسری و بانك فتحیله جمعی اکباء کلور قال الشارح وفی النهایة کان قبر عثمان بن مظعون عند کبابنی عمر و بن عوف ای کناستهم بورداه بایله کباسه نسخه لری غلطدر وقال فی الاساس کبوت البیت اذا کنسته (الکبة) ثبه وزننده بودخی سپورندی کومه سنه دینور جمعی کبون کلور اصلی کبوه در غرفه وزننده (الکباء) کساء وزننده عود اغاجنه دینور که تبخیر اولنور یاخود اندن برنوعدر جمعی کبی کلور مدی وزننده (الکباء) غراب وزننده (والکابی) یوکسك ومرتفع نسنه یه دینور ومنه یقال هو کابی الرماد ای عظیمه یعنی اوجاغنده کوللری خرمن کبی عظیم ومرتفعدر که خاندان ومکرم ومضیاف دیمکدن کنایه در وهیثم بن کابی محدثدر (الکباء) سماء وزننده یردن صیزوب چقان صیزندی یه دینور ومهتابدن هر یره بایلوب شامل اولان پرتو وشعاعه دینور (الکبوة) غرفه وزننده بخوردانه دینور مجمره معناسنه (التکبی) تفعل وزننده (والاکتبا) افتعال وزننده تبخر ایچون بخوردن اوزره یقالری آچوب قپانمق معناسنه در : یقال تکبی علی المجمرة واکتبی اذا اکب علیها بثوبه (التکبیة) تفعله وزننده آتش قورلرنی کول ایله اورتوب باصرمق معناسنه در : یقال کبی النار اذا القی علیها رمادا الواوی (الکتو) کتم وزننده آدملری صیق صیق آتارق یوریمك معناسنه در : یقال کتا الرجل کتوا اذا قارب الخطو (الاکتاء) همزه نك کسریله دشمن اوزره غالب اولمق معناسنه در : یقال اکتی الرجل اذا علا علی عدوه الیائی (الاکتیتاء) احلیلاء وزننده برکسه بك غضبه کلوب پرخشم وغیظ اولمق معناسنه در : یقال اکتوتی الرجل اذا امتلاء غیظا ولسان پهپی اولمق معناسنه در : یقال اکتوتی زید اذا تتعتع وافراط اوزره کندی نفسنی وصف ومدح ایدوب اوکمك معناسنه در : یقال اکتوتی الرجل اذا بالغ فی صفة نفسه الواوی (الکثو) کافك ضمی وثای مثلثه نك سکونیله طپراق یغندیسنه دینور و برمقدارجه سوده دینور و بغرتلق قوشنه دینور (کثوه) غرفه وزننده برموضع آدیدر (الکثا) عصا وزننده (والکثاة) حصاة وزننده ایهقان اسمیدر که صو تره سی وصو کردمه سی دیدکلری نباتدر جمعی کثی کلور کافك ضمی والفك قصریله علی قول ایکده اغاجنه شبیه برجنس اغاجك ادیدر (کثه) ثبه وزننده یزد ایالتنك قاعدة الملکی اولان شهرك آدیدر اصلی کثوه در الیائی (الکحی) محو وزننده فاسد وتباه اولمق معناسنه در : یقال کحی الشئ

كدبا من الباب الثاني اذا قصد بوراده همزه ايله اقصد قصده سى مقلوبدر الب في (الكدبة) كافك ضميله (والكدابة) دهر وزمانك شدت وصعوبته دیبور يقال اصابته الكدبة والكدابة اى شدة الدهر وكدبه يلك وقاق اولان ارضه دیبور و يلك صلابتلو بوره باصمق قبيله ديبور ومخصص انجقله ديوركه طاش ايله حجر مقدوديه اوله كر بخ كى وارجه آرجه ركى يلوب كومه ششش عله وطيراق كومه سنه ديور يقال قصد على كدبة من الطعام اوالشراب اى طعم منهما بوراده اوشراب ملفه سى مقلوبدر (الكدابة) تمامه وزننده (والكداة) حصاة وزننده وطوب آرجه آرجه ركش عله وطيراق كومه سنه ديور (الاكداه) همزه نك كسريله بر حفر ايدن كسه يلك وقاتى يره وارمق معناسنه‌در : يقال حفر الحافر فاكدى اى صادف الكدبة اى الارض الصلبة ونسنه ايستديكى كسه نك به مطاسى ارض مذكوره كبي بلك وخيرسز بولمق معناسنه مستعملدر يقال سأله فاكدى اى وجده مثل الكدبة و برنسنه يى و يرميوب بخل ايلك على قول خير واحسانى يلك آرجه اولمق باخود برآدمه عطايى تقليل ايلك معناسنه دركه بوراده تقليل قطعدن كنايه‌در يقال اكدى الرجل اذا بخل اوقل خيره اوقلل عطاءه ومعدنده جوهره دائر نسنه نكون الجبوب خالى اولمق معناسنه در : يقال اكدى المعدن اذا لم يكون به جوهر (الكدى) غنى وزننده (والكدى) ذى وزننده فقيرسز مسكه دیبور يقال مسك كدى وكداى لارائحة له (المكدية) محسنه وزننده آصلق خاتونه دیبور يقال امرأة مكدية اى رتقاء (الكدى) حسدى وزننده ودجى بخل ايلك معناسنه در : يقال كدى الرجل كديا من الباب الثاني اذا بخل و برآدمى عزيمتدن مشغول ايدوب آليقومق معناسنه در : يقال كداه كديا من الباب الثاني اذا حبسه وشغله وطرملمق معناسنه در : يقال كدى وجهه اذا خدشه وكدو وكدو علو وزننده براوتى كچكدرمك معناسنه‌در : يقال كدت الارض كدا واوكدوا اذا ابطأ نبتها واكينك نشى كنغز و بدحال اولمق معناسنه در : يقال كدا الزرع اذا ساءت نبتته (الكدى) كافك ضمى والفك قصريله كديه نك جمعيدركه ارض صلبه يه ديبور بو معنادندركه كلر قسمنه ضباب الكدى اطلاق اولنور المريله يلك يرلرى حفر ايدر اولديغيچون (الكداء) كساء وزننده برآدمدن احسانى قطع ومنع ايلك معناسنه‌در : يقال كدا خيره عنه كداء اذا منعه وقطعه (كداء) سماء وزننده جبل عرفاتك اسميدر واعلاى مكه‌ده بر جبل آديدركه سيد الانام عليه السلام حضرتلرى يوم فتحده مكه‌يه اورادن داخل اولديلر (كدى) سمى وزننده اسفل مكه‌ده برجبل آديدر رسول اكرم عليه السلام حضرتلرى عودتده اورادن خروج ايلديلر ودوفات قرينده

دخی برجبل آدیدر (کدی) قری وزننده مکه نك مسفله سنده طریق یمن
اوزره برجبل آدیدر (کدی) منقوص اوله رق فتـا وزننده طائف یولنده
اولان بوقشلك آدیدر متأخرون بونلرك تعیینلری خصوصنـده بورسمه تفصیلده
غلط ایدوب اوتوزدن زیاده اقوالله اختلاف ایلدیلر (الکدی) عصاوزننده خرما اصلادلمش
سوده دینورکه تسمین بدن ایچون قیزجغزلره ایچرلر وکدی مصدر اولور برآدمك بوغزینه
نسنه طیقانمغله دمبسته اولمق معناسنه یقال کدی بالعظم کدی من الباب الرابع اذا
غص و دوه کوشکی صاغلمش سود ایچمکله ایچریسی بوزلمق معناسنه‌در : یقـال
کدی الفصیل اذا شرب اللبن ففسد جوفه الواوی (کذا) کافك فتحی والفك
قصریله برکلمه‌درکه ازکله شیٔدن یعنی نسنه‌دن کنایه اولنور کرك عدد ومقدار
وکرك افعال و اقوال اولسون کاف تشبیهله اسم اشارت اولان ذا کلمه‌سندن مرکبدر
ترکیده آندن شویلجه و بویلجه ایله تعبیر اولنور (الکاذی) برنوع دهن ادیدر
و برجنس خوشبوی نبات ادیدر مفرداتده بوکونه مرسومدرکه کاذی بلاد یمنده
نابت برجنس شجردر خرما اغاجنه شبیه و کچی بوینوزی چکردکنه مشـابه
غلاف ایچره ثمری اولور وچچکی خرما چچکی طرزنده و بغایت خوش رایحه
اولور مقطر صوبی اولورکه مکه‌دن حجاج صوینی کتوررلر کادی صوبی معروفدر
و یاغنی چقـاررلرکه دهن الکاذی دیرلر وکاذی قرمزی نسـنه‌یه دینور البائی
(الکری) عصا وزننده امزغنمق معناسنه‌در : یقال کری الرجل کری من الباب
الرابع اذا نعس شارح دیرکه نومده دخی استعمال اولنور (الکری) عمی وزننده
(والکریان) سکران وزننده (والکریّ) غنی وزننده امزغنوب اویقوبه
وارمش ادمه دینور اوّلك مؤنثی کریّه‌در (الکری) جری وزننده یك سکرتمك
معناسنه در : یقال کری الرجل کریا من الباب الثانی اذا عدا شدیدا ویکیدن نهر قازمق
معناسنه‌در : یقال کری النهر اذا استحدث حفره و دوه سکردرکن ایاقلرنی ایچرویه
طوغری دویروب دوندرمك معناسـنه در : یقال کرت الناقة برجلیها اذا قلبتهما
فی العدو (الاکراء) همزه‌نك کسریله آرتمق معناسنه‌در : یقال اکری الشیٔ اذا
زاد و اکسلمك معناسـنه اولمغله ضدّ اولور یقال اکری الشیٔ اذا نقص و عبادت
ربّانی ایچون کیجه اویومیوب اویانق طورمق معناسـنه در بناسی ازاله ایچوندر
یقال اکری الرجل اذا سـهر فی طاعة الله تعالی و بر نسـنه‌یی تأخیر ایلمك
معناسنه‌در : یقال اکری العشاء اذا اخره و بر نسنه‌یی اوزاتمق و اوزون اوزادی
سوردرمك معناسـنه‌در : یقال اکری الحدیث اذا اطاله و دابه و خانه مقوله‌سنی
کرایه ویرمك معناسنه‌در تقول اکرانی دابته ای آجرنی (الکری) غنی وزننده
بر نسـنه‌یی کرایه ویرن آدمه دینور یقال هوکری ای مکار فعیل بمعنی مفعل‌در
و مرعا نوعندن بر نبات ادیدر مفردی کریه‌در و چوق شیئه دینور یقـال شیٔ

كرى ان كنيو (الكروة) فتحيله وقصرايله ومدايله نضم معروف اسمدركه فارسيده زبره روبى و تركيده هرشل كوى ديدكلريدر كونمش اطول اونور ويو مقول وزنسده در (الكروة والكراء) كافك كسريله مستأجرك ويرديكى اجرته وبدل اجاره يه دينور شارح ديركه كراء مصاعله دن مأخوذ در (المكاراة) مساهة وزننده (والكراء) قتال وزننده سه وتكان ودابه مقوله سنى كرايه ويرمك معناسنه در : يقال كاراه مكاراة وكراء اذا آجره (الاكتراء) افتعال وزننده بو معنايه كرا ايله طوتمق معناسنه در : يقال اكراه فاكتراه (الكروة) (والكرو) كافلرك فتحى وضميله اسملردر كرا معنيه دينور (المكارى) مفاعل وزننده خانه ودابه مقوله سنى دائما كرايه ويرن آدمه دينور جمعى مكارون كلور اصلى مكاريون ايدى شارحك بيانه كوره بو ماده وجمع مكارى اكرياء ومكاروب سنده لرى غلطدر صواب اولان اكرية كرى لفظنك جمعيدركه ذكر اولندى (الكرو) سرو وزننده يره قازمق معناسنه در : يقال كرا الارض يكرو كروا اذا حفرها وقيونك ديواريني آت جيلردن جاتوب طاش كبى اورمك معناسنه در : يقال كرا البئر اذا طواها بالحجر وبو معنايه يلنده عات تكرار واعاده ايتمك معناسنه در : يقال كرا الامر اذا اعاده مرارا ونيز تيز يوريمك معناسنه در : يقال كرت الدابة اذا اسرعت وطوب اوينامق معناسنه در : يقال كرا بالكرة اذا لعب بها و يقال كرى يكرى كريا من الباب الثاني (الكرا) عصا وزننده بر آدمك آيتى آيرق اولمق معناسنه در يا خود بلدرلرى انجه وقولارى ايرى اولمق معناسنه در : يقال كرى الرجل كرا من الباب الرابع اذا عجم اوهى دقة الساقين وضخم الذراعين (الكروان) سلمان وزننده طوس قفسنده برقوشه ديلر وككلك قوشنك اركككنه دينور حجل وقبج معناسنه در مؤنثى كروانه در جمعى كراوين وكروان كلور كافك كسريله واركككنه كرا دخى دينور عصا وزننده ومنه المثل • اطرق كرا اطرق كرا • انّ النعامة فى القرى • يفتكم فى ارضنا • استترا استترا • يومثل بر آدمى نرم وخوش آمد سوزلر ايله منافع ارائت ايدمرك اغفال ايله مقصود اولان غائله يه دوشورمك موقعنده ضرب اولنور لكن امهات سائرده كرا وكروان طوى قوشى نوعندن جاغرتمان طوى ديدكلريله مبين در كروان قوشى دخى ديرلر (الكرىّ) غنىّ وزننده مكارى معناسنه دركه كراجى كمسه در (الكرة) ثبه وزننده بوالغه دينور جوكان طوبى كبى جمعى كرين وكرين كلور كافك ضمى وكسريله وكرى كلور كافك ضمى واللفك قصريله وكرات كلور كافك ضميله شارح ديركه كره نك جمعنده عامه نك اكره ديدكلرى غلطدر (كراء) سماء وزننده بر موضع آديدركه طائف بولنده اولان

صرپ عقبه اکا مضاف اولور (التکری) تفعل وزننده اویومق معناسنه‌دریقال تکری الرجل اذا نام الیائی (الکزی) کافک فتحی و زای معجمه‌نک سکونیله لطف وکرم مأمول ایدن ادمه فضل و احسان ایلمک معناسنه‌در : یقال کزی فلان کزیا من الباب الثانی اذا افضل علی معتفیه بوراده قاف ایله معتقیه نسخه‌لری غلطدر الواوی (الکسوة) غرفه وزننده دمشق قضاسنده بر قریه ادیدر وکسوه ارقه‌یه کیلجک کیسی‌یه دینور کافک کسریله ده لغتدر جمعی کسی کلور کافک ضمی و الفک قصریله وکساء کلور کافک کسریله یقال له کسوة ای ثوب (الکسا) عصا وزننده لباس کیمک معناسنه‌در : یقال کسی الرجل کسا من الباب الرابع اذا لبس الکسوة (الاکتساء) افتعال وزننده بو دخی لباس کیمک معناسنه در : یقال اکتسی فلان بمعنی کسی (الکسو) حسو وزننده بر ادمه لباس کیدرمک معناسنه در : یقال کساه الثوب کسوا اذا البسه اياه (الکاسی) کسوتلو آدمه دینور نسب اوزره‌در یقال رجل کاس ای ذوکسوة مترجم دیرکه زمخشری اساسده اشبو باب رابعدن کاسی اسم فاعل اولمق اوزره تنصیص ایلمشدر نته‌که حالی کلمه‌سی دخی باب رابعدندر یقال حلی فهو حال پس نسب اوزره اولمیوب و سائر تأویله‌ده حاجت یوقدر و بو ماده شافیه‌ده و چارپردی شرحنده مشروحدر (الکساء) کافک کسریله معلومدرکه کلیمه دینورکه کسوهٔ بیتدر جمعی اکسیه‌در (الکساء) سماء وزننده مجد وشرف و رفعت معناسنه مستعملدر یقال به کساء ای مجد وشرف و رفعة (الاکسی) اعلی وزننده افعل تفضیلدر غیردن اکثر وازید کسوه کیر اولان یاخود کسوه ویرر اولان آدمه دینور یقال هو اکسی منه ای اکثر اکتساء منه اواکثر منه عطاء للکسوة (المکاساة) مباهاة وزننده مفاخره معناسنه‌در ظاهرا کسوت خصوصنده اولمقدر یقال کاساه اذا فاخره (الکسی) کافک ضمی و سینک سکونیله هر نسنه‌نک کیروسنه خصوصا بدنده صغرینک کیروسنه دینور جمعی اکساء کلور یقال ضربه کسی عجزه ای مؤخره ومنه یقال رکب اکساء ای سقط علی قفاه یعنی قفاسی اوزره دوشدی کویا که کندی دبنه بنمش اولور شارح دیرکه مهموزه‌ده دخی مرسوم اولمغله لغتدر و آنده همزه‌سز مثبتدر بوراده جمع عنوانی مبالغه‌یه محمولدر کویاکه هراعضاسی یره کلمش اولور الواوی (الکشو) حشو وزننده بر نسنه‌یی دیش ایله اصیروب قوپرمق معناسنه‌در تقول کشوته کشوا اذا عضضته فانتزعته بفیک الیائی (الکشیة) غرفه وزننده کلردید کلری جانورک قارنده اولان یاغه دینورکه ایکی یانلرنده اوزون اوزادی اولور غلیقول قویرغنک دبنه وکوکنه دینور یقال اکل کشیة الضب وهی شحمة بطنه اواصل ذنبه و منه المثل * اطعم اخاك کشیة الضب * بو مثل بر ادمی بر کمسه ایله مواسات و معاشرته

امرأه وتكسو في اللغف موقعنده ايراد اولنور ومصنف صددنده هزل والسهراء
عندنده ضرب اولنور قول اولى معنى اوله كوره در زيرا ذكر اولنان جمع عند
الاعراب مفتوحدر وثانى معنى ثانيه كوره در كه اطعم اسم من مظهل احسب
دخى ديرلر ايلى (الكنص) كافك فتحى وسينك سكونيله بركسه صالقدر ايكن
دون وبلندر اولمق معناسنه در : يقال كنص الرجل يكنص كنصا اذا انحس بعد
رفعة اولوى (الكنو) شين معجمه ايله حظو وزننده بدنك اورمه وصطمار
اولمق معناسنه در : يقال كنو لحمه كنوا اذا اشتد ويقال حطا بعد لعة اتباع
لمعنى المكنز (الكاظبة) او بغورى قاتى ارضه ديور يقال ارض كاظبة اى
يابسة (الكنظفى) فعل وزننده بدن صور مكله لحم وشحمى شيشوب قبارمق
معناسنه در : يقال تكنفى لحمه سمنا اذا ارتفع الوادى (الكعو) كافك فتحى
وعينك سكونيله بركسه قورقق و بوركسز اولمق معناسنه در : يقال كعا الرجل
كعوا اذا جبن (الاكعا) همزه نك فتحيله قورقق آدملره ديور مفردى كاعىدر
وكاعى دشمندن منهزم اولان ثبات وشهامتسز بر جوهر آدمه ديور ايلى
(الكاعى) عين معجمه ايله كاعى معناسنه در ايلى (الكفاية) كتابه وزننده
برنسنه بركسه يه بتشدرمك ويتشور ايلك معناسنه دركه آنكله غيردن مستغنى
اولهكلن عبارتدر فارسيده بسنده كردن ديور يقال كفاه مؤنته يكفيه كفاية اذا
حصها كافية له وبرنسنه برآدمه يتشور اولمق معناسنه دركه سوزه احتياجى قالمز
اولور تقول كفاك الشيء اذا حصل به الاستغناء عن غيره پس همين مذكور ايكى
مفعوله متعدى اولدقده جعل معناسنى تضمينله مهمنى يتشدردى معناسنه اولور
وبرمفعوله متعدى اولدقده اكا كفايت ووفا ايلدى يعنى يتر ويتشور اولدى
معناسنه اولور وقوله تعالى [وكفى بالله وكيلا] يعنى كارساز اولان حضرت
خداى متعال كافيدر يعنى اكا يتورمكه يتشور غيردن استمداده حاجت يوقدر
(الاكتفاء) افتعال وزننده بركسه برنسنه يى كندينه كفايت ايدر قيلمق معناسنه دركه
آنكله قناعت ايدوب سائردن مستغنى اولمقدن عبارتدر تقول اكتفيت به اى جعلته
كافيا لى (الاستكفاء) برآدمدن برنسنه ايله قناعت ايدوب كچنمك طلب ايلك
معناسنه در تقول استكفيته الشيء فكفانيه (الكاف) (والكفى) غنى وزننده نسنه
ايله كفايت ايديجى آدمه وبرآدمك مؤنتنه ومهمنه كفايت ايديجى آدمه ديور يقال
رجل كاف وكفى مثل سالم وسليم ويقال هذا رجل كافيك من رجل اى كفاك به ومثل
نهيك من رجل وجازيك يعنى بو برآدمدركه سكا سائردن كفايت ايدر سنك
بنكزجه مهمكى يتوروب غيره محتاج ايلمز رجل كاف يكفيك من رجل آخر
ديمكدر (الكفى) كافك حركات ثلاثى وفانك سكونيله كفايت ايدن شيئه

دینور یقال هوکفیك من رجل ای حسبك و بونك مفرد وجمی ومذکر ومؤنثی مساویدر (الکفبة) غرفه وزننده کچنه جك و یته جك قوت وتوشه وغدایه دینور جمی کفی کلور مدیه ومدی کبی تقول قنعت بالکفیة ای القوت (التکفی) تفعل وزننده نبات بو یلنوب اوزامق معناسنه در : یقال تکفی النبات اذا طال (الکفی) غنی وزننده یغموره اطلاق اولنور (بیع الکفایة) عندالفقهاء مال مشترا بهاسنی مدیون آخر ذمتنده اولان مطلوبه تقاص وحواله ایلمکدن عبارتدر مثلا بنم زید ذمتنده بش غروشم اولوب عمرودن بش غروشلق برنسنه اشترا ایلسم نقد و یرمیوب زید ذمتنده اولان بش غروشمه تقاص وحواله ایلمك کبی یقال جری بینهمابیع الکفایة وهوان یکون مثلالی علی رجل خمسة دراهم واشتری منك شیئا بخمسة فاقول خذها منه الواوی (الکفو) کافك ضمیله (والکفی) هدی وزننده کفؤ کلمه‌سنده لغتدرکه مثل ومانند معناسنه‌در الیائی (الکلیتان) کافك ضمیله که تثنیه در مفردی کلیه وکلوه در غرفه وزننده جوف حیوانیده احشاء تعبیر اولنان اجزای باطنه‌دن بوکرك دیدکلری عضوه دینور ایکی طرفلو بوکورلره قریب ارقه کیکنه یاپشق ایکی دانه لحمه‌در ایچ یاغندن ایکی دانه ایچه ظرف ایچره صارلمش اولور واول ظرفلره بوکرك یاغی تعبیر اولنور جمی کلیات وکلیٔ کلور کافك ضمی والفك قصریله وکلیة القوس یایك ایکی طرفلو کوشه‌لرینك ارقه طرفندن بغرینك ماییننه دینورکه قبضه‌نك ایکی طرفلو انجه‌رك یربدرعلی قول اصمق ایچون باغ بند ایده جك یرینه دینور یاخود قبضه‌دن اوج قاریش برویه قدر یرینه دینور وکلیة السحاب بلودك اشاغی طرفنه دینورکه اتکلرینه طوغری یریدر وکلیة المزاده طلومك ودغارجغك قولپی التنه دیکلمش تیریز شکلنده ذکرمیجه کون پارچه سنه دینور (الکلی) کافك فتحی ولامك سکونیله برآدمك بوکری اوستنه اورمق یاطوفتمق معناسنه‌درکه بوکرکنی رنجیده ایدرتقول کلیته کلیا من البـاب الثانی اذا اصبت کلیته (الکلی) عصا وزننده برآدمك بوکرکی اغریمق معناسنه در تقول کلیته کلیا فکلی کلا من الباب الرابع اذا المت کلیته (الاکتلاء) افتعال وزننده بودخی برآدمك بوکرکی اغریمق معناسنه‌در : یقال اکتلی الرجل اذا المت کلیته (الکلی) کافك ضمی والفك قصریله کلیه‌نك جمیدرکه ذکر اولندی ومنه یقـال غنم حمراء الکلی ای مهازیل زیرا حیـوانك بوکرکلرینك قزل اولمسی ارق اولمسـندن کنایه‌در زیرا سموز اولدقده قرامتق مور اولور وکـذا یقـال لقیته بشحم کلاه ای بحدثانه ونشـاطه زیرا تازه‌لك وطراوت هنـکامنده بوکرکلر چرب وسموز و یاغلو اولور وکلا الـوادی دره‌نك اطراف وجوانبنه اطلاق اولنور (کلیه) سمیه وزننده برموضع آدیدر (التکلیة)

صفة وزننده بر آدم بطنى اوكه جق موضعى اولان صدره كلت معناسنه در : يقال
صكاه الرجل اذا اصاب كلاه مستر (كلتان) فعلان وزننده بر موضعدر
اوراى (كلا) كافك كسرى ولامك تخفيفيله بركلمه دركه تثنيه يه دلالت ايدن
ايچون موضوعدر ومعناسى اسمدر قطع اولمز دائما مضاف اولور مؤنثنده
كلتا ديرلركه اوننده حكم اوزره در يقال جاءنى كلا الرجلين وكلتا
المرأتين وتقول جاءنى الرجلان كلاهما والمرأتان كلتاهما يعنى ايكيسى ايله كلديلر
بس لفظا مفرد موضوعدر اولور نته كيم كلمه سى جمع مؤكد اولسه مفرد
دركه مصابحده مشروح اولديغى اوزره صكلا كلمه سنك لفظى مفرد ومعنيسى
تثنيه در ودخى تثنيه به مضاف اولور يقال قام كلا الرجلين وضميره مضاف اولسه الفى
يايه منقلب اولور تقول رأيت كليهما وعودت ضميرده فصيح اولان ضمير مفرد
اولمقدر نحو كلاهما قام وقوله تعالى [كلتا الجنتين آتت اكلها] ويعنى كل
واحدة منهما آتت اكلها وضميرى تثنيه اوله رق ايراد ايتمك دخى جائزدر تقول
كلاهما قاما وصورتده لام كلمه اولمغله اسم متمكن اولديغندن منون اولور بنه كه
مقصور اولنلر منون اولورلر عصا ورحا كلمه لرى كبى الفى واودن منقلبدر وعند
البعض اسم مقصوردر الفى تثنيه ايچون دكلدر بدل واو دكلدر وصورتده منون اولمز
وكلتا كلمه سى مؤنث ايچوندر تاى زائده والفى لام كلمه اولمغله فعلى وزننده در
وجهنه منون اولور وعلى قول تا لام كلمه اولان واودن بدل والفى تثنيه ايچون
ونعيمه فعلى وزننده در بوصورتده منون اولمز الحاصل بعضى مذكورلر ايكيلرى
اسمى اولان كلوه دن مأخوذدر جبولدقلرنده ايكيشر اولمغله اكامنى تاكيده موضوع
اولدى تخصيص وتاكيدى افاده ايدرلر (كلوه) كافك كسريله زنكباره بر
بلده آديدر ابيلى (الكمى) كافك فتحى وميمك سكونيله بر نسنه يى طيبوب
كتم وستر ايتمك معناسنه در : يقال كمى شهادته كميا من الباب الثانى اذا كتمها
شرحت بالته سكوزه حفظ ايدن دكلدر وجبه جوشن ومغفر ايله وجودى
بوربوب كيرمك معناسنه در : يقال كمى نفسه اذا سترها بالدرع والبيضة
(لا كما) همزه نك كسريله بودخى كمى معناسنه در : يقال اكمى شهادته اذا
كتمها وعسكرك بهادرنى قتل ايتمك معناسنه در : يقال اكمى فلان اذا قتل كماة
العسكر وعيون ناسدن بر آدم منزلنى ستر ايتمك معناسنه در : يقال اكمى الرجل
اذا ستر منزله من العيون و رابنسه صحيحى عزم وقصد ايتمك معناسنه در : يقال
اكمى على الامر اذا عزم عليه (الكمى) غنى وزننده دلير و بهادره ديرلر
يا خود كيملى سلاح بوش آدمه ديرلر جمعى كماة كلور قضاة وزننده واكماء كلور
يقال هو كمى اى شجاع اولابس السلاح (المتكمى) اسم فاعل بنيه سيله بودخى

کیملی سلاحپوشه دینور (التکمی) تفعل وزننده عسکرك دلاورلری مقتول
اولمق معناسنه در : یقال تکمی الجیش علی المجهول اذا قتل کیهم و برنسنه یی
کوروب کوزتمك معناسنه مستعملدر : یقال تکمی الشیء اذا تعهده وستر ایلمك
معناسنه‌در : یقال تکماه اذا ستره (الکیمیاء) سیمیاء وزننده معلومدر مؤلف
بونی میم بابنده دخی ذکر ایلدی پس مقتضای سوقی عربی اولوب ستر معناسنه
اولان کم ماده‌سندن یاخود کمی ماده‌سندن اولمقدر لکن درة الانوار نام کتابده
عبرانیدن معرب ومرکب اولمق اوزره مرسومدر اصلی کیم ویاه ایدی کیم ملك معناسنه‌در که
کتف وزننده در و یاه اسماء ربانیه‌دندر معناسی یاملك یاالله دیمکدر صنعت مزبوره‌یی
اعمالده مالك الملك جل شانه حضرتلرینك اعانه وافاضهٔ تقدسیه‌سنه محتاج اولنمغله
دائما تعبیر مذکور ایله استفاضه اولندیغندن کیده رك مزج ایله انده علم غالب
اولدی ورسالهٔ مولدده یونانی اولوب حیله وحذق معناسنه اولمق اوزره
مشروحدر وعند البعض خیمیاء یونانیدن معربدر برالساعه معناسنه در الواوی
(الکموی) سکری وزننده بك روشن ونورانی مهتاب کیجه‌یه دینور یقال
لیلة کموی ای قمراء مضیئة الیائی (الکنایة) کتابه وزننده برآخر نسنه‌یه
استدلال اولنه‌جق برکلام سویلمك معناسنه در رفث وغائط کبی که رفث فحش
معناسنه اولمغله جماعه وغائط چقور یره دیمکله فضلهٔ طبیعی‌یه اطلاق اولنور
علی‌قول کنایه برنسنه‌یی تکلم ایدوب غیری نسنه‌یی اراده ایلمك معناسنه در
یاخود برلفظله تکلم ایلمك معناسنه در که آنی حقیقت ومجاز طرفلری متجاوز
اوله یعنی حقیقتنی ومجازنی اراده ممکن اوله مثلا طویل النجاد قولنده فی الحقیقه
قلیجی باغنك اوزونلغی مراد اولمق کذلك بوینك اوزونلغی مراد اولمق ممکندر
یقال کنی به عن کذا یکنی و یکنو کنایة اذا تکلم بمایستدل به علیه اوهو ان
تتکلم بشیء وانت ترید غیره اوبلفظ یجاذبه جانبا حقیقة ومجاز (الکنیة)
کافك کسری وضمیله برآدمه اب وام وابن و بنت کلمه‌لرینك برنی مضاف ایده‌رك
تسمیه ایلمك معناسنه‌در که انکله اسمندن توریه ایلمش اولور یقال کنی زیدا اباعمرو
و بابی عمر وکنیة وکنیة ای سماه به وکنیه وکنوه کلمه‌لری که کافلرك ضمی وکسریله‌در
اسملردر اب وام وابن و بنت ایله مصدر اولان اسمه دینور یقال ابوعمرو کنیته
وکنیته (الاکناء) همزه‌نك کسریله (والتکنیة) تفعله وزننده بونلرده
برآدمه کنیه وضع ایلمك معناسنه در : یقال اکناه ابافلان و یابی فلان وکناه
ابافلان وبابی فلان بمعنی کناه (الکنی) غنی وزننده برکمسه ایله کنیه‌ده موافق
اولانه دینورکه همکنیه تعبیر اولنور یقال هو کنیة ای کنیته کنیته (تکنی)
مضارع مؤنث مجهول صیغه‌سیله برخاتون آدیدر انبائی (اکنی) کافك فتحی

ويائك تشديديله داغلمق معناسنه كيه داغلمق ونيش اصمق معناسنه در : يقال
كواه بكويه كيا اذا احرق جلده بحديدة ونحوها (المكواة) محراب وزننده
داغ اتمكه مخصوص داغمه ديرلر (الكية) كافك كسريله داغ اوريلان يره
ديرلر (الكاوياء) بركوده داغ وايجه اتمكه مخصوص آتشه ديرلر معلوم اوله كه
حالا بعض حوارس ايچون طغه ايچدكري برباتك اطلاق تشبيه جهتيله در
(الاكتواء) افتعال وزننده داغلنمق معناسنه‌در : يقال اكتوى الرجل اذا استعمل
الكي وبده ويهوده لاف وكزاف ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اكتوى فلان اذا
تمدح بما ليس فيه (الاستكواء) بركمسه‌دن كنديسني داغلمق التماس ايتمك معناسنه‌در يقال
استكواه اذا طلب منه الكي (الكواء) شداد وزننده خبيث وبد زبان ودائما
تعنه سوكوب سوارز اولان هرزه كاره ديرلركه لسانيله خلقك حكريبه داغ
اورر يقال رجل كواء اي خبيث شتام (ابو الكواء) كتان وزننده عرب كنيه
لرندندر (المكاواة) مكافاة وزننده سوكشمك معناسنه‌در : يقال كاواه اذا شاتمه
الكوى (الكوة) كافك فتحى وضمى وواوك تشديديله (والكو) همزه خاتمك
ديوارده اولان پنجره ودلكه ديرلر وعند البعض يوكنه ككو ديرلر صغيره
وكوچكنه كوه ديرلر جمعى كوى كلور مدبه ومدى كبي وكواء كلور غراب وزننده
بضم وضم في الخط كوة وكوا اي حرفا شارح ديركه كوه بو صورتده آيديغنى ايچون
اولان پنجره يه حجره‌دن اسم اولور (التكوى) تفعل وزننده كوه كبي طاره
حق يره كير مكله طوطوب بوز بيوب فسلمق معناسنه در : يقال تكوى الرجل
اذا دخل مكانا ضيقا فتقبض فيه وفراش ايچره خاتونك قولتغه صوقلوب جسدينك
حرارتيله ايصنمق معناسنه در : يقال تكوى بامرأته اذا تدفأ واصطلى بحر
جسدها (الكوى) غنى وزننده بركوكب آديدر (كاوان) بصره دكزنده
بر آطه آديدر تبسم (الكهة) (والكهة) كافلرك فتحيله بلغط ولو سموز
ناقه يه ديرلر على قول پاشى ولو كرنده سنه وارمش ايرى وقوجامش ياخود عهدلرينك
ابرى كريت دوبلرى كتكبش اولانه ديرلر (الاكهى) احمر وزننده چهره سنده
كلف ديدكلرى قرمچه لككه‌لرى اولان آدمه ديرلر يقال رجل اكهى اي الاكلف
الوجه وتمزى قوقاق آدمه ديرلر كه عنندر يقال رجل اكهى اي ابخر
وكباره اولوب اصلا يارينى وچنلاغى اولبيان طشه ديرلر وضعيف وبوركسز
قورقق آدمه ديرلر يقال رجل اكهى اي ضعيف جبان (الكهى) كافك ضميله
هدى وزننده بركسه اكهى اولمق معناسنه‌در : يقال كهى الرجل كهى من الباب
الرابع اذا كان اكهى (الاكهاء) همزه‌نك فتحيله عظيم القدر آدملره ديرلر

(المكاهاة) وزننده مفاخره معناسنه در : يقال كاهاه اذا فاخره (الاكتهاء) افتعال وزننده برنسنه‌يى برآدمه مشافهة صورمق معناسنه‌در تقول اكتهيك بمسئلة اى اشافهك (الاكهاء) همزه‌نك كسريله برنسنه‌دن بيقوب اوصانمق معناسنه‌در : يقال اكهى عن الطعام اذا امتنع عنه وصوغوق كونده پرمقلرك اوجلرنى آغزيله هاوليوب اصتمق معناسنه در : يقال اكهى الرجل اذا سخن اطراف اصابعه بنفس

(* فصل اللام اليائى *) (اللأى) لامك فتحى وهمزه‌نك سكونيله كيجكوب قالمق معناسنه‌در : يقال لأى الرجل لأيا من الباب الثالث اذا ابطأ واحتبس وشدت ومحنت معناسنه در (اللأى) لعا وزننده (واللأواء) صحراء وزننده بونلرده شدت ومحنت معناسنه در : يقال تركته فى لأى ولئا ولأواء اى فى شدّة ولئا لعا وزننده بيان اكوز يه دينور يا خود اهلى اولان صغره دينور جمعى الثاء كلور العاع وزننده مؤنثنده لئاة دينور يقال عنده لئا اى الثور الوحشى اوالبقرة ولأى لعى وزننده قلقانه دينور ترس معناسنه ومدينه‌ده برموضع آديدر واوراده بر بشقه موضعك دخى آديدر و بررجل آديدر مصغرنده لؤى دينور ومنه لؤى بن غالب بن فهر (الالاء) اكرام وزننده شدت ومحنته اوغرامق معناسنه‌در يقال الأى الرجل اذا وقع فى اللأواء (الالتئاء) افتعال وزننده مفلس اولمق معناسنه‌در : يقال التأى الرجل اذا افلس واو بالنوب كيجكمك معناسنه‌در : يقال التأى الرجل اذا ابطأ (التلبية) تفعله وزننده‌كه حج اثناسنده لبيك ديمك معناسنه‌در لبب ماده سنده ذكر اولندى اليائى (اللبى) لامك فتحى وبانك سكونيله طعامى چوق يمك معناسنه‌در : يقال لبى من الطعام لبيا من الباب الرابع اذا اكثر منه (اللباية) ثمامه وزننده شجر امطى اسميدركه ساقزلق اغاجيدر (لبىّ) مصغر بنيه‌سيله ابن لبادركه على وزننده در ولابى بن بورصحابيلردر (لبىّ) حتى وزننده ولامك حركات ثلاثيله برموضعدر الواوى (اللبو) عدو وزننده ابن عبد القيس دركه برقبيله پدر يدر وكاهجه همزه ايله مذكور اولور (لبوان) سلمان وزننده برطاغك آديدر (اللبوة) عنوة وزننده (واللبوة) لامك كسريله (واللبوة) سمره وزننده (واللباة) فتاة وزننده (واللبة) فتحاتله (واللب) لامك فتحيله‌كه ايكيسيده مخففدر ديشى ارسلانه دينور مؤلف بونلرى همزه بابنده دخى ايراد ايلدى شارح ديركه لبوه كلمه‌سنده‌كى هاء تأكيد تأنيث ايچوندر ناقه ونجه‌ده اولديغى كبى زيرا بونلرك لفظلرندن مذكر يوقدركه هاء تذكير وتأنيثى فارق اوله اليائى (التى) همزه‌نك ولام مشدده نك فتحيله (واللاتى) لامك اشباعيله (واللت) تانك كسريله‌كه مخففدر (واللت) تانك سكونيله‌كه درت

عنه وملقى اسم موصوف اولان الذى كلمه‌سنك صيغه‌سنك غيريدن موءخر بعدر
يعنى اثر اوله جغوى ايله والتان اوله جق ماخوذ كه ديلك اولور (اللذيا) ثائك
ضمى ومده‌يه (واللتيا) تانك ضمى ايله كه مصدر (واللذيون) يايله (واللذيات)
تانك كسريله (واللتيات) همزه ايله (واللائى) همزه‌سز يايله (واللاء)
يايله همزه ايله (واللواتى) ثنى وهمزه‌سز وبايز (واللاتى) لامك والفك
مدله‌رى مجموعى شكل لفظلر التى كلمه‌سنك جمعلريدر وتثنيه‌سنده اللتان ديور نونك
ضمه‌سنك كسريله واللتان ديور نون مشدده ايله واللت ديور يايسز ومصغرنده
اللتيا ديور لامك وتانك فتحى وياءنك تشديديله واللتيا ديور لامك ضمى وياءنك
فتحيه واللتان واللتى كلمه‌لرى داهيه اسملرندندر يقال وقع فلان فى اللتيا والتى اى
فى الداهية مترجم حقير ديركه حريرى درده اللتيا كلمه‌سنك معنى تصغيرى ونصب وانضباط
ايتمدر زيرا صيغة تصغير مبهماتدن خارج اولوب قياس مستمكنات اوزره جارى
اولدقده بنيه آخريه بر ياء فتحى يا اولنك ضمه‌سندن عوضدر پس الذى
والتى كلمه‌لرينك مصغرلرنده اللذيا واللتيا ديور لاملرينك فتحى و يالرينك تشديديله
وكشف مذكور شرحنده شهاب ديدكه تسهيلده مشروحدر كه عربلرك بعد اللتيا
والتى قولرى بعد الخطة الصغيرة والكبيرة يكنده در حكويا كه اى الداهيه‌دن
عبارة خبرى اولنجه مقتضى حذف اولنمدى وعند البعض اللتيا خطة كبيره دن
والتى صغيره دن عبارتدر تصغيرى تعظيم ايچوندر ومجمع الامثالده مرسومدر كه كلام
مذكور ايله عربلر كال شدت ومحنتدن كنايه ايدرلر و بومناسبتله داهيه‌ده علم
غالب اولدى نهايت التى نهايته بالغ اولنان واللتيا متناهيه اولان داهيه‌دن عبارتدر
والحاصل بعد الخطة التى بلغت النهاية ديكنده در انتهى (اللثى) لاى مثلثه
ايله لى وزننده بر نسنه‌در كه بعض اشجارلردن سمره اغاجندن ساقط اولوركه
مراد انمن صمغ كبى سيلان ايدر بر نسنه در مجمد اولدقده اكا مغرور ديرلر
و بكمه‌مش سيلان ايدن صو يق صاقزه ديور ولثى مصدر اولور سمره اغاجندن
شئ مذكور وصاقزى اغاجدن صو يق صاقز ظهور ايلك معناسنه يقال لثيت
الشجرة لثا من الباب الرابع اذا خرج منها اللثى واغاجه چه دوشمكله ياشارمق
معناسنه‌در : يقال لثيت الشجرة اذا نديت ولثى هوادن دوشن چه تعبير ايتدكلرى
رطوبته ديور ياخود آلتك كبى خفيفجه رطوبته ديور وصوبه ياخود قاته
تصمغه آيق قابى ثمنه اوتق معناسنه‌در : يقال لثى خفه لثا اذا ندى من الوطء
فى ماء اوندم و بر نسنه‌يه سود زفيرى يلاشمق معناسنه در : يقال لثيت يده اذا
احت من دسم اللبن وآزجه صو ايچمك معناسنه در : يقال لثى الرجل اذا شرب

الماء قليلا وتجره نك بيلاشغنى كركى كبى يلامق معناسنه‌در : يقال لثى القدر اذا لحسها شديدا (اللثية) فرحه وزننده لثى ديديكى رطوبتى سيلان ايدن سمره آغاجنه‌دينور (ولثيه)(ولثياء) حمراء وزننده شول خاتونه دينوركه دائما فرجى وسائر بدنى ترليوب ياشارر اوله‌كه ذميمه در يقال امرأة لثية ولثياء اذا كانت يعرق قبلها وجسدها (الالثاء) همزه‌نك كسريله بودخى سمر آغاجندن لثى ديديكى نسنه ظهور ايلمك معناسنه در : يقال ثت السمرة بمعنى لثيت وبرآدمه لثى ديديكى نسنه يدرمك معناسنه در : يقال الثاه اذا اطعمه اللثى (الانتثاء) افتعال وزننده سمره آغاجندن لثى ديديكى نسنه ديروب دوشورمك معناسنه در (التلثى) تفعل وزننده انتثاء معناسنه‌در : تقول خرجنا نلتثى ونتلثى اى ناخذ اللثى (اللثى) غنى وزننده لثى اكلنه دوشكون آدمه دينور (اللثاة) لامك فتحيله لهاة معناسنه دركه بوغزده كوچك دل تعبير اولنان ات پارەسنه دينور و برشجر آديدر (اللثة) عده وزننده لثاة معناسنه در شارح ديركه مؤلف ديش اتنه اطلاق اولنان لثه دن سكوت ايلمشدر واول يائيدر اصلى لثى ايدى الواوى (الالتحاء) افتعال وزننده برآدم اجنبى قومه نسبت ايلمك معناسنه‌در : يقال التحى الى غير قومه اى ادعى الواوى (اللحو) محو وزننده برآدمه سوكمك معناسنه در : يقال لحاه يلحوه لحوا اذا شتمه واغاجك قبوغنى صويمق معناسنه‌در : يقال لحا الشجرة اذا قشرها (الالتحاء) افتعال وزننده بودخى اغاجك قبوغنى صويمق معناسنه در : يقال التحى الشجرة بمعنى لحاها اليائى (اللحية) لامك كسريله صقاله دينوركه حلية جهرۀ انسانيدر جمعى لحى كلور لامك كسرى والفك قصريله ولحى كلور لامك ضميله ذروه وذرى كبى ونسبتنده لحوى دينور لامك كسرى وحانك فتحيله ومنه قولهم من طالت لحيته قصرت فطنته وهى شعر الخدين والذقن مترجم ديركه بولحاء معناسندن كه قبوغه دينور مأخوذ در زيرا چهره‌نك قبوغى منزلنده‌در (الالحى) احمر وزننده (واللحيانى) لامك كسريله اوزون صقاللو ياخود قبا صقاللو آدمه دينور يقال رجل الحى ولحيانى اى طويل اللحية او عظيمها (اللحى) لامك فتحى وحانك سكونيله چكه كيكنه دينوركه صقال بتن موضعدر تثنيه‌سى لحيان در وجمع قلتى الحى كلور همزه‌نك فتحى وحانك كسريله وجمع كثرتى لحى كلور لامك ضمى وحانك كسريله يقال هما لحيان وثلاثة الح والكثير لحى (اللحيان) لامك كسريله وشل معناسنه دركه يردن وقيادن ترشح ايدن صوسزنديسنه دينور وسيل صوبى يارديغى خندقه وياره دينور وقبا صقاللو آدمه

دیبور لحاف گبی و رقبه‌یه بغربك اسمیدر (الحفأ) نسبة ورنده ماحف
موضعه دیبور یقال خفه الشعر ای قشره (الحفی) وحی ورنده اوحف
هوامی سوپلق معناسنه‌در تقول لحیت الشعر لحیا من باب الثالث اذا قشرته
و برآدمه نوم وتوبیخ ایلمك معناسنه مستعملدر تقول لحیت فلانا اذا لمته ومن
و ضربن ایلمك معناسنه مستعملدر یقال لحا الله فلانا ای قبحه ولعنه (الحی)
سعی وزننده نوم وتوبیخ ولعن آدمه دیبور (الملاحاة) مباهاة وزننده (واللحاء)
جدال وزننده منازعه ومجادله ایلمك معناسنه‌در : یقال لاحاه ملاحاة ولحاء اذا
نازعه (لاحیه) همزه‌نك کسریله برآدم نوم وتعییری موجب بروضع وحرکت
ایلمك معناسنه‌در : یقال الحی فلان اذا اتی مایلحی علیه ای یلام والحاحف قوم
سوقمق ولی قلوب جالمق معناسنه‌در : یقال الحی العود ای آن له ان یقشر
(لحی) هدی وزننده وغراب وزننده مدینه‌ده برواد اسمیدر (لحیان) عثمان
وزننده ایکی وادی اسمیدر (لحیان) سمان وزننده امیر حیره اولان نعمان بن
منذرك حیره‌ده برقصر معلاسی اسمیدر (ذولحیان) اسعدن عوفك لقبیدر
(ذولحیة) ایکی کسه‌نك لقبیدر (لحیة التیس) تکه صقالی دیدکلری چایر
بالی (لحی) حی معجمه ایله عصا وزننده بك چوق هرزه و بیهوده سوز
سویلمك معناسنه‌در : یقال لخی الرجل لخی من الباب الرابع اذا کثر کلامه فی
الباطل ولخی بورنه دارو دوکجك آلته دیبور هونی گبی علی قول هونی طرزنده
مخصوص برآلتدرکه برجنس دریا جاوریسنك دریسندن دوزوب انکله بورنه
انفیه گبی دارو چکرلر سمه وزننده دخی لغتدر (المخی) منبر وزننده بودخی
لخی دیدیکی آلته دیبور (الالخی) احمر وزننده هرزه‌کوی مالایعنی سوزجی
یکشاق آدمه دیبور مؤنثی لخواءدر ودیزلرینك بربری آخرلدن بیوك اولان
دوه‌یه دیبور وبکده مؤنثی لخواءدر ولخواء فرجی واسع خاتونه دیبور یقال
امرأة لخواء ای الواسعة الجهاز واوست برونی التندن اوزون اولان خورنجل
قوشنه دیبور (الملخی) رمی وزننده برآدمه مال ویرمك معناسنه‌در تقول لخبته
لخیامن الباب الثانی ای اعطیته مالی وبرآدمك بورنه انفیه گبی دارو چکدرمك یاخود
انفیه اغزاوتی دوکمك معناسنه‌در : تقول لخبته ای سعطته اواوجرته
(الالخاء) همزه‌نك کسریله لخی معنالرینه‌در تقول الخبته بمعنی لخبته (الانخاء)
افتعال وزننده دوه‌نك کوکسی دریسندن صریلمق چفرمق معناسنه‌در : یقال
انخی صدر البعیر اذا فلمته سیرا وصوده اصغنمش اتمك یمك معناسنه‌در : یقال
انخی الصبي اذا اکل خبزا مبلولا (الملاخاة) مباهاة وزننده (واللخاء)

قتـال وزننده برکسه ایله صمیمی دوستلشمق معنا سنه در : یقال لاخاه ملاخاة
ولخاه اذاصادقه ومعاهده ایدوب آندلشمق معنا سـنه در : یقال لاخاه اذا حالفه
وبرآدمك دلخواهی اوزره معامله ایله مدارا وموافقت ایلمك معنا سنه در : یقال
لاخاه اذا صانعه وبرآدمی برنسنه اوزره قشقرتمق معنا سـنه در : یقال لاخاه
علیه‌اذاحرشه وبرآدمی غمزوسعایت ایلمك معناسنه اولمغله معنای اول ایله ضداولور
یقال لاخی‌به اذاوشی (اللخی) عمی وزننده الخی کبی بر دیزی اخرندن بیوك
اولان دوه‌یه دینور یقال بعیر لخ والخی‌اذا کانت احدی رکبتیه اعظم من‌الاخری
(اللخاء) غداء وزننده اسمدر صوده اصلنمش اتمکه دینور الواوی (اللخو)
لامك فتحی وخانك سکو نیله لخی کبی برونه دارو چکدر مك معنا سنه در تقول
لخوته لخوا اذاسعطته (لخوه) طلحه وزننده ابن‌جشم بن‌مالك درکه‌معروفدر
الیائی (لدی) عصا وزننده لدن کلمه سنده لغتدر که ماده سنده بیان اولندی
(اللدة) عده وزننده یاشداشه دینور جمعی لدات کلور یقـال هولدته ای‌تربه
وبومعتل اولمغله‌محل ذکری بومقامدر جوهری ولد ماده سنده ذکر ایلمکله وهم
ایلدی شـارح دیرکه مؤلف دخی ولد ماده سنده ذکر ایلدی (الالداء)
همزه‌نك کسریله بر آدمك یاشداشلری چوق اولمق معنا سـنه در : یقال الدی
الرجل اذاکثرت لداته الیائی (الذی) لامك فتحی وذال معجمه نك کسریله
اسم موصولدر کند یسیله معارفی جمله لر ایله صفتلمغه توصل اولنمق ایچون
مصوغ وموضوعدر صله سز تمام اولمز وبونده بش لغت ایچون دخی وار در
(اللذ)ذالك کسریله که مخففدر (واللذ) ذالك سکونیله(اللذی) یای مشدده نك
ضمی وکسریله (ولذی) محذوف اللام ومخفف الیـاء اوله رق که‌بش ومجموعی
التی لغتدر تثنیه سنده اللذان دینور واللذا دینور نونك اسقا طیله که مفردنده
ذالك سکونیله اولانکدر جمعی اللذین کلور احوال ثلاثه ده واللذی کلور مفردی
کبی مترجم حقـیر دیرکه کتب نحویه‌ده مبین اولدیغی اوزره الذی کلمه‌سی‌که اسم
موصولدر معرفه‌یی جمله ایله توصیف ایلمکه وصلت اولمق ایچون موضوعدر
زیرا جمله فی‌ذاتها نکره اولمغله معرفه‌یه صفت وقوعی صحیح اولمز پس موصولك
دخولیله کسب تعریف ایلدکده توصیفی صحیح اولور مؤنثنده التی دینور که ذکر
اولندی مثـلاجاء نی الذی قلته ترکیبی شـول سنك سـویلدیکك آدم بکا کلدی
دیمکدر وبونده وجه مذکور اوزره التی کونه لغت وارکثرت تداولنـدن ناشی
وصله سیله مستطال اولمق حسبیله تخفیف وبلکه تخفیفی خصوصنده مبـالغه
اولنوب یاسی وحرکه سی ولامی بیـله قصر اولندی بلکه یالکز الف ولامله ده

انثه اولنور اسم قصده واسم مقصورده اولدیغی کبی وعند اهل التحقیق لدی
کلمه‌سی لدن معناسنه جمع مستجمع کلمدر زیرا لدی کلمه‌سی مفرد وجانبنده مثنول
معنای حقیقیه دال اولمغله لدی کلمه‌سنك مفردی کلمدر بلکه لدی دولابه‌در
یعنی فقط عدد وکثرت معنی‌سنده مختص حیثیله حقیقته دلالتی ارادت اولنمقده
آخرینه نون زیاده ایدرلر وصورتنده مفردلا خود مفرداتی اراده معناسنه بلا حرفی
قنر بلکه کنده بسببله حالت مراد اولنمقده منعین اولنور کوریکه لام استغراقله
علی جنس متنزلنده اولنور وبی مقبل لفظنده حالت رفعده واوایله الذون دینور
اشهی (اللَّدا) عصا وزننده بریره دائمی مقیم اولمق معناسنه در : یقال لدی
بمکان لدا من الباب الرابع لاسدئ الواوی (اللَّسو) حسو وزننده طعامی
کستاخانه بشبث یمك معناسنه در : یقال لسا الرجل یلسو لسوا اذا اکل الا
شدیدا الواوی (اللَّشو) حشو وزننده برکمسه تابقدر ایکن ذلیل وحقیر
اولمق معناسنه در : یقال لشا فلان لشوا اذا خس بعد رفعة (اللَّشی)
غنی وزننده صاحبلی حبوالی چوق آدمه دینور یقال رجل لشی ای کثیر الحلب
الواوی (اللَّصو) لامك فتحی وصادك سکونیله مقذفة تهمت اولان آدمه
یاقشمق معناسنه‌در : یقال لصاه ولصاه والیه لصوا اذا انضم الیه لریبة وبرکسه‌نه
زنا تهمت فجور ایتمك معناسنه در : یقال لصا المرأة اذا قذفها بالبغی (اللَّصی)
لصو وزننده ومرادفیدر یقال لصی الیه ولصی لصیا من الباب الثانی والرابع اذا
انضم الیه لریبة (اللَّصی) غنی وزننده خصی لفظنه اتباع اولنور یقال خصی
بصی لصی اتباع الواوی (اللَّضو) لامك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله قولا اوراقده
اوزنق ایتمك معناسنه‌در : یقال لضا الرجل لضوا اذا حذق الدلالة الیائی
(اللَّطاة) حصاة وزننده ارض معناسنه‌در وموضع معناسنه‌در وجبهه یه دخی قول
وسطنه دینور وبر آدمك قربنده اولان اوغر یلره دینور (الملطاة) مصباح
وزننده سمحاق دیدکلری باش یاریغنه دینور که جرا حتله کیك بیننده
بر یوفقه جه زار قشر اوله (الملطیة) محسنه وزننده ملطاة معناسنه در
(اللَّطی) لامك فتحی وطانك سکونیله یره یاپشوب قالمق معناسنه در : یقال
لطی الرجل لطیا من الباب الثالث اذا لزق بالارض (اللَّطا) عصا وزننده برآدمی
تغنله بصدرمق معناسنه‌در تقول لطبنی فلان لطا من الباب الرابع ای اثقلنی
وبرآدمه برنسنه ضمننده کان ایتمك معناسنه در تقول لطیته بذلك ای ظننت عنده
ذلك (التلطی) تفعل وزننده دشمنك غفلتیله فرصتی کوزتمك یاخود عند الاعداء
برجهته مطالبه‌سی اولمغله برمقدار مالمرنی اخذ ایله سبق ایتمك معناسنه‌در : یقال

تلطى على العدو اذا انتظر غرتهم اوكان له عندهم طلبة فاخذ من مالهم شيئا فسبق به
الواوى (اللطو) خطو وزننده برعارضه سببيله بر بيوك قيايه ياخود برمغاره يه
صغنمق معناسنه‌در : يقال لطا الرجل يلطو لطوا اذا التجأ الى صخرة اوغار اليائى
(اللظى) ظاى معجمه ايله فتى وزننده آتشه ياخود يالكنه وعلو ينه دينور
يقال ماشد اللظى اى النار اولهيبها ولظى جهنم اسماسندندر ومعرفه‌در پس علميت
وتأنيثله غير منصرفدر ومصدر اولور آتش علولنمك معناسنه در : يقال
لظيت النار لظى من الباب الرابع اذا تلهبت (الالتظاء) (والتلظى) بونلرده
لظى معناسنه در : يقال التظت النار وتلظت بمعنى لظيت (التلظية) تفعله
وزننده آتشى علولندرمك معناسنه در : يقال لظى النار اذا الهبها (ذولظى)
برموضعدر الواوى (اللعو) لامك فتحى وعينك سكونيله بدخوى آدمه دينور
يقال رجل لعواى السيء الخلق وچولپه وهمچ كسبه دينور يقال هولعواى فسل
وبك حريص وعبد النفس آدمه دينور مؤنثى لعوه در وجمعى لعاء كلور لامك
كسريله (اللعا) عصا وزننده بودخى بك شره وحرصى اولان آچ كوزلو آدمه
دينور (اللغوة) تمره وزننده عمه باشلرينك چوره لرنده اولان سياه چورنتى يه
دينور غرفه وزننده دخى لغتدر ديشى كلبه دينور (اللعاة) حصا وزننده
بودخى ديشى كلبه دينور (ذولعوه) تمره وزننده ملوك حميردن كه اذواء تعبير اولنور
برملك لقبيدر وبشقه بر آدمك لقبيدر (اللاعى) سهلجه نسنه دن
بلكليوب قورقان يوركسز آدمه دينور يقال رجل لاع اى يفزعه ادنى
شيء (التلعى) تفعل وزننده بال مقوله‌سى نسنه قوامه كلمك معناسنه‌در : يقال
تلعى العسل اذا تعقد وبركسه اول بهارده ظهور ايدن اوتلق ديروب ديوشورمك
معناسنه‌در : يقال تلعى اللعاع اذا خرج يأخذه (الالعاء) همزه نك فتحيله برمق
كيكلرينه دينور سلاميات معناسنه (اللاعية) سود لكن انواعندن صارى
سود لكن وبالق سود لكنى ديدكلرى نباته دينوركه طاغ طورولرنده نابت اولور
صارى چچكلرى اولوب شاخلرى سود ايله مملو اولور تخمنى صو يه القا ايلدكده
اكل ايدن بالقلر بيخود اولوب صويك يوزينه چقرلر وورق مدقوقنى شرب
زياده سيله مسهلدر وسودى مقي كذلك بلغم وصفراىى اسهالده بيعديلدر مترجم
ديركه مؤلف كرچه لعالك تركيبنى عين ماده سنده ذكر ايلدى لكن اصل وفصلنى بيان
ايلمدى تركيب مزبورى عربلر بر آدمك اياغى سورچسه اكا دعامقامنده ايرادايدرلركه
بر يرك نجيده اولميه‌رق درست قالقه‌سن ديمكدرنته كه لعالك دخى ديرلركه اكتفاء اولنمشدر
ظاهر العالك تركيبنك اصلى لعالك ايدى كه لعالك تنعش صحيحا وسالما تركيبندن مختصردر شيخ

رمی زهره معه تحصیل ایتمشدر هیراصع الوادی (اللغة) لامك ضمی وغینك
فتحیله لغتك قصیده شول اصواتدن عبارتدر که انلر ایله هر قوم ومطلبنی
هر صنف انسان غرض ومرادلرینی تعبیر ایدرلر جمعی وفارسی وزنی کبی جمعی
لغات ولغون کلور لامك ... یقال سمعت لغتهم ... العرب الفصحی لغات وهی اصوات
یعبر بها كل قوم عن اغراضهم مؤلفك جمع مده سبقه تعریفی اجماع واصحاب
الشارحه موافقدر ومعنی تکلم ... مصدرندن مأخوذدر اصلی فعل وزنده درکه
لوبه‌ی ... کلمه‌سی کبی هده ... دیدکه اصل لغووش
... موضوعدر ... مفهوم بیهوده کلامده استعمال اولندی
... کلامده مستعمل اولندی هر قومك کندی لسانلری
اوزره اولان کلامه لغه اطلاق معنای موضوع عندن مأخوذ ذکر اولنان معنای
مجازیدن مأخوذدر (اللغو) لامك فتحی وغینك سکونیله تکلم ایلمك
معناسنه‌در : یقال لغا الرجل یلغو لغوا اذا تکلم وخیبد اولق معناسنه در :
یقال لغا الرجل اذا خاب وتربدی بعضلرینك کبی قمدروب طوپورمق معناسنه‌در :
یقال لغا ... بکدی کبی ... ولغو معنده اولنیان هرزه وبیهوده نسنه‌یه دیرور
افعال واقوالدن اعم درلغی ولغوی کبی کاسیذکر وبیع وشرا مقوله‌سی معامله ده
معتدبها اولمیه‌جق مهمل وساقط اولان قیوده دیرور وقوله تعالی [لا یؤاخذکم الله
باللغو فی ایمانکم] ای لا یؤاخذکم بالاثم فی الحلف اذا کفرتم یعنی کفارتنی ویردیکن یمینك
ویلی ساقط اولنمله دفتر حقوقه قیداولنمیوب هدر وساقط اولد یغندن حق جل وعلا
اول حانثی مؤاخذه وعقاب ایلمز لکن مؤلف بصائرده بو معنای صیغه تمریض
ایله ذکر ایدوب ویمین لغوی عقد قلب تعلق ایلمیه‌رك یعنی انسان کلامده من غیر
فکر ولا رویة سبق لسان ایدن یمین ایله تعریف ایلدی خلال کلامده لا والله وبلی والله
دیدکلری کبی وجوهری لغو کلمه‌سنی کلب اورمك معناسیله‌ده تفسیر وبربیتله استشهاد
ایتمکله بو تعبیری باطلدر بیت مرقومده واقع کلاب لفظندن مراد ابن ربیعه
بن عامردر بو خصوصده کلبك جمعی دکلدر وبیت مرقوم بودر ● وقلنا للدلیل اذ البهم
● فلا تلغی لغیرهم کلاب ● (الالغاء) همزه‌نك کسریله بر آدمی خائب ونومید
قلمق معناسنه‌در : یقال الغاه اذا خیبه‌ بس ابطال ایلمك معناسی بوندن مأخوذ اولور
(اللغی) فتی وزننده لغو کبی بیهوده ویعنی سقط ولاطائل نسنه‌یه دینور
لغوی دخی دینور کاسیذکر ومصدر اولور خطا ایلمك معناسنه کا سیجیئ
وبر نسنه‌یه پك دوشکون حریص اولمق معناسنه‌در : یقال لغی به لغا من الباب
الرابع اذا لهج به وصویی پك چوق ایچوب هنوز قانمیوب صوسز جه قالمق

معناسنه‌در : يقال لغى بالماء اذا اكثر منه وهو لايروى مع ذلك (اللغوى)
سكرى وزننده بودخى بيهوده وساقط و بمعنى نسنه‌يه دينور يقال تكلم باللغوولغى
اواشتغل به اى بالسقط ومالا يعتدبه من كلام ونحوه ولغوى بغرتلق قوشلرينك
فرياد وشماطه لرينه دينور تقول سمعت لغوى القطا اى لغطها (اللغا) عصا
وزننده (واللاغية) (والملغاة) مرماة وزننده خطا ايلمك معناسنه‌در : يقال
لغى فى قوله ولغى لغاولاغية وملغاة من الباب الثالث والاول والرابع اذا اخطأ ولاغية
فاحش سوزه دينور يقال كلمة لاغية اى فاحشة (الاستلغاء) لغت استماع ايلمك
معناسنه‌در : تقول استلغ العرب اى استمع لغاتهم من غير مسئلة پس سينى طلب
ايچون اولمز الواوى (اللفاء) فابله سماء وزننده طپراغه دينور و بر يوزنده
اولان مولوز وايشه يرامز دوكنتى وقرنتى مقوله سنه دينور ومطلقا ناچيز نسنه‌يه
دينور ضايع ايدن آچيمز و بولانلر سونمز بيوفا احباب زمانه كبى ومنه يقال رضى
مع الوفاء باللفاء وهو التراب والقماش على وجه الارض وكل خسيس يسير حقير
مؤلف بونى باب همزه ده دخى كتب ايلدى (الالفاء) همزه‌نك كسريله بولمق
معناسنه‌در : يقال الفاه اذا وجده (التلافى) تفاعل وزننده قصورى ياخود
فوت اولنان نسنه‌يى صكره‌دن تدارك ايلمك معناسنه در : يقال تلافاه اذا
تداركه اليائى (اللقاء) قافله كتاب وزننده (واللقائة) (واللقاية)
كتابه وزنلرنده (واللقى) كسرتيله (واللقيان) (واللقانة) لاملرنك
كسريله (واللقى) صلى وزننده (واللقيان) لامك ضميله (واللقية)
غرفه وزننده (واللقى) لامك ضميله هدى وزننده (واللقاءة) سماحه
وزننده بر آدمه قرشو راست كلوب قاوشوب كورمك معناسنه‌دركه بولشمق تعبير
اولنور يقال لقيه لقاء ولقاءة ولقاية ولقيا ولقيانة ولقيا ولقيانا ولقية ولقى ولقاءة
من البـاب الرابع اذا رأه وشارحك مفردات راغبده بيـانـنه كوره مقابلة الشى
ومصادفته معناسنه موضوع اولمغله برنسنه‌يه قرشوراست كلوب كورمك معناسنه‌در
وبعضا بومفهوم ايكى‌يه تحليل اولنوركه يالكز قرشو راست كلمك معناسنه
اولور ويالكز كورمك معناسنه اولور بورادة مؤلف شق ثانى ايله
تفسير ايلدى (التلقى) تفعل وزننده (والالتقاء) افتعال وزننده بونلرده بر
نسنه‌يه قرشو تصادف ايدوب كورمك معناسنه در : يقال تلقاه والتقاه بمعنى
لقيه (والتقاء) مشاركت ايچون اولور تقول التقينا اى لاقينا وتلقى برنسنه‌يى
قرشويه المق وقرشولمق معناسنه اولمغله قبول ايلمك معناسنده استعمال اولنور
ومنه يقال تلقت المرأة اذا علقت (التلقاء) تانك كسريله اسمدر كورشمكه

وبو لفظه دیور که فارسیده ایغار دیور وبوقت كمان ظهيرده مجرى انظارى بودخى
خارج دکلدر زیرا نص معنی مصدريدر وتقلب كنديسي
بینه گوره صیر انهی وتقاء توسعه ظرف مکان اولور جهت تقاء ومقابله
معنا سنه و وجهتی طرفت اوزره منصوب اولور يقال توجه تلقاء النار وتلقاء
فلان اي حذاءه (التلاق) تفاعل وزنده يري برنه قرشو کلوب گورشمك
وبوشیق معنا سنه در تقول تلاقينا بمعنى التقينا (یوم التلاق) قیامت گوننه
دیرلر اهل السماء واهل الارض ويدها برى برنه ملاقى اولورلر (لقى)
غنى وزنده قرشو راست كلوب گورشمش کمسنه دیورکه هر برنه سبقه لقى
دیور ولكنه نقيان دیور يقال هو لقيه اي صحفه وهما لقيان وذو ظن عصبه
اتباع اولور يقال شقى لقى اتباع (لقى) في وزنده (والتلق) مكرمه وزنده
(وتلق) معظم وزنده (والتلق) صرعى وزنده (والقاء) شداد وزنده
وبر شخص حقونده وشرده مستعمللردر لكن شرده استعماللرى اكثردر يعنى
وبر حيوه باعث دائما شره قوشوب وکندیسنه دائما شر وکريهه تصادف ايدن
آدمه اطلاق اولور يقال رجل لقى وملقى وملقى وتلقاء اي للخير والشر وهو
الشر ولانيس هلا ملقى تحص لاتول بقاء مكروه (الملاقاة) مفاعلة وزنده
(واللقاء) قتال وزنده قرشو قوشوب وتشوق معناسنه در : يقال لاقاه ملاقاة
ولقاء (التلاقي) همزة مفتوحه ايله شدائد ومحن معناسنه در :
يقال لقي منه الالاق اي الشدائد مفردى القيه در القيه وزنده (الملاق) ميمك
فتحيه رحمت المرئده اولان شعبه لره دیور ملق وملقاة مفردیدر همزه فتحيه
شعبه لر بیننده اوجهت عروق اولان قطره لر اوله حقدر (التلقى)
اسم فاعل صيغه سيله رحمى نطفه بي قبولله كه فلان خانونه دیور (الالقاء)
همزه نك کسریله وتشدید نقق كاهه والقى معناسنه اولوب بعده مطلقا بوالقده
مستعمل اولدی يقال القاه الى الارض اذا طرحه (التلقية) تفعيه وزنده القاء
معناسنه در : يقال تلقاه الشئ بمعنى القاه اليه ومنه قوله تعالى [وانك لتلقى القرآن
من لدن حكيم عليم] اى يلقى اليك وحيا من الله تعالى (التلقى) فقىوزنده حقارت
وتشدن اعتبار اولنوب طرح واسقاط اولنان نسنه یه دیور جمعى القاء كلور
(الملقاة) محصنة وزنده بولك وسطنه اطلاق اولنور يقال الفا في ملقاة الطريق
اي وسطه (الالقية) همزه نك ضميه اغنيه وزنده عجائب ايجون ميداند القا
اولنان كلامه دیورکه بیجحه ولغز تعبير اولنور فارسيده چیستان دیور یقال
القى عليهم القية وهى ما القى من الاحاجى (اللقى) مسعى وزنده طاغ ودهيريون

قسمنك مقام ومأوا لرينه دينور (الاستلقاء) ارقه اوزره ياتوب اويومق معنا سنه دركه هرنسنه يوزينه قرشو كلور يقال استلقى على قفاه اذانام مؤلف بونى سلق ماده سنده افتعلاء وزننده اولمق اوزره رسم ايلمشيدى الوا وى (اللقوة) تمره وزننده انسانك يوزينه عارض اولور برعلت آدبدر يعنى يوزى واغزى اكيلور جسمانى ورو حانى علاجلر ايله طوغر يلور ريحك مدخلى عناصر سائره يه غلبه ايلدكده قسمت عادله ده عدم تساوى ايله حادث اولور (الملقو) مدعو وزننده لقوعلتنه اوغرامش آدمه دينور يقال لقى الرجل على المجهول فهو ملقو اى اصابته اللقوة (اللقوة) لامك فتحى وكسريله شول خاتونه وناقه يه دينور كه نطفه يى قبول واستمساكده تيز كبه قالور اوله وديشى طوشنجل قوشنه ياخود چابك وچالاك اولانه دينور جمعى لقاء كلور لامك كسريله والقاء كلور (ذو اللقوة) بنوغدانه دن عقاب نام كمسنه لقبيدر (اللقو) لامك فتحى وقافك سكونيله برآدمى لقوه علتنه اوغراتمق معناسنه تقول لقوته لقوا اى اجريت عليه اللقوة اليائى (اللكا) عصا وزننده برنسنه يه پك دوشكون حريص اولمق معنا سنه در على قول برنسنه يه مداوم اولمق معنا سنه در : يقال لكى به لكا من الباب الرابع اذا اولع به اولزمه (اللاكى) لائك معنا سنه دركه لوكدن مأخوذ در چينمك معنا سنه در شارحك بيانه كوره مقلوبدر الواوى (اللو) لامك فتحى وميمك سكونيله برنسنه نك مجموعنى بردن صيروب آلمق معنا سنه در : يقال لماالشئ يلمو لموا اذا اخذه باجمعه (اللمة) لامك ضميله اوچدن اون نفره وارنجه جماعت انسانيه دينور وبرآدمك ياشداشنه دينور يقال هو لمته اى تربه وشكله واسوه ومقتدا معنا سنه در : يقال هولمته اى اسوته اليائى (اللمى) لامك حركات ثلاثى والفك قصريله دوداقده اولان اسمرلكه دينوركه عند العرب مدبحه در يقال بشفته لمى اى السمرة (اللما) عصا وزننده (واللمى) صلى وزننده بر آدم اسمر دوداقلى اولمق معنا سنه در : يقال لمى الغلام لمسا ولما لميا من الباب الرابع والثانى اذا اسود شفته (الالمى) احمر وزننده اسمر دوداقلى آدمه دينور لمياء مؤنثيدر وقار غيسى متين ومحكم وقبوغى پك سمزتلو مزراغه دينور يقال رمح المى اى شديد سمرة الليط صلب وقويو كولكه يه وصف اولور قرامتق اولديغيچون يقال ظل المى اى كثيف و قويو كولكه لى اغاجه وصف اولور يقال شجر المى اى كثيف الظل و انجوكبى اغزى يارى و ديشلرى آب و تاب ايله رونقلو اولان محبوبه اطلاق اولنور يقال غلام المى اى البارد الريق (الالتماء) افتعال

وزنده لون متغير اولمق معناسنه‌در : يقال الوى لونه على المجهول اى تغير (التلوى)
تفعل وزنده تلوى ماده‌سنده كه مجهوللر لغتدر بر اسمده فالاجوب ويرمك
معناسنه‌در : يقال تلوت به الارض اذا اشتمت (الالواء) همزه‌نك كسريله براسمده
اويرى چالوب كوزمك معناسنه‌در بو دخى مجهولده لغتدر يقال الوى عليه الشمس
اى ذهب به حفية اليأس (الوى) لامك فتحى و يانك تشديديله (واللوى) عنى
وزنده ايپ مقوله‌سنى بوروب بوكمك معناسنه‌در : يقال لوى الحبل ليا ولويا
من الباب الثانى اذا فتله و بنه و اوغلان بكرى يشنه وارمق معناسنه‌در كويا كه
كال قوته وارمغله سائرينه قولقرى بوكر اوتور يقال لوى الغلام اذا بلغ عشرين
و بر ابنده سرعت و اقدام ايلبوب تكاسل ايلمك معناسنه مستعملدر : يقال لوى
عن الامر اذا تثاقل ولى ولويا بيان وزنده بر كسه‌دن بر لافرديى يا بر خبرى
بلدرمك ايچون بولنوب قبورمغله كتم و اخفا ايلمك معناسنه مستعملدر تقول
لوى عن امره ليا وليا اى طواه ولى بر نسنه‌يه بك ميل و اقبال ايلمك يخود
منتظر اولمق معناسنه‌در : يقال لوى عليه اذا عطف اوانتظر و بنى بر طرفه
طوغرى چويروب اماله قلمق معناسنه‌در : يقال لوى برأسه اذا اماله و دوه
قويرغى برى اوته صالوب اويناتمق معناسنه‌در : يقال لوت الناقة بذنبها اذا
حركت و بر آدمى سائر اوزره ترجيح و اختيار ايلمك معناسنه‌در : يقال لوى
فلانا على فلان اذا اثره (الالتواء) افتعال وزنده ايپ مقوله‌سى نسنه بوريلوب
بوكلمك معناسنه‌در : يقال لوى الحبل فالتوى و بر ابنده اغر دبرنوب تكاسل
ايلمك معناسنه‌در : يقال التوى عن الامر اذا تثاقل و بر نسنه اكرى بوكرى
اولمق معناسنه‌در : يقال التوى الرمل اذا اعوج و بر طرفه اكيلوب مائل
اولمق معناسنه‌در : يقال التوى الشئ اذا انعطف (التلوى) تفعل وزنده
التوا معنالريه‌در يقال تلوى الشئ بمعنى التوى و شمشك طوغريلقنه چالچيوب
بورغجنه چاقمق معناسنه مستعملدر يقال تلوى البرق فى السحاب اذا
اضطرب على غير جهة (اللية) لامك و يانك مشدده‌لرك فتحيله لى ماده‌سندن
بر مره‌در بركره بورمق و بوكمك معناسنه‌در جمعى لوى كلور رضا وزنده
(الالواء) همزه‌نك كسريله بودخى بنى بر طرفه چويروب اكمك معناسنه‌در : يقال
الوى برأسه اذا اماله و دوه قويرغى برى اوته صالوب اويناتمق معناسنه‌در : يقال
الوت الناقة بذنبها اذا حركت ولوى ديديكى ذكرى اتى قوملغه وارمق
معناسنه‌در تقول الوينا اى صرنا الى لوى الرمل و بر كسه‌نك زرلاده اولان اكيلتك
دانه‌لرى از طوتغله خفيف اولمق معناسنه مستعملدر يقال الوى الرجل اذا خف
زرعه و بيراق شقه‌سى ديكمك معناسنه‌در : يقال الوى فلان اذا خاط لواء الامير

وچوق تمنی ایدر اولمق معناسنه‌در بونده لوکلمه سندن متصرفدرکه تمنی ایچوندر یقال الوی زید اذا اکثر التمنی ولوی دیدکلری طعام یمك معناسنه‌در : یقال الوی الرجل اذا اکل اللویة وال ایله یاثو بله اشارت ایلمك معناسنه‌در : یقال الوی بثوبه اذا اشار واوت صولمق معناسنه‌در : یقال الوی البقل اذا ذوی و برآدمك حقنی انکار ایلمك معناسنه‌در : یقال الوی بحقه اذاجحده ایاه و برنسنه‌یی الوب ایلتمك معناسنه‌در : یقال الوی به ای ذهب به وسائره تغلبله برنسنه‌یی کندی نفسنه تخصیص وایثار ایلمك معناسنه‌در : یقال الوی بمافی الاناء اذا استأثر به وغلب علی غیره وبرنسنه‌یی قاپوب نابدید ایلمك معناسنه‌در : یقال الوی به العقاب اذا طارت به وهلاك ایلمك معناسنه‌در : یقال الوی بهم الدهر و برآدمك کلامنی مقصودی اولمیان سمته چویرمك معناسنه مستعملدر یقال الوی بکلامه اذا خالف به عن جهته ورفع لواء ایلمك معناسنه در : یقال الوی اللواء اذا رفعه وبرك اوتلغی قور یمق یاصولمق معناسنه‌در : یقال الوی النبت اذا صار لویا (اللوی) عصا وزننده برنسنه اکری اولمق معناسنه‌در : یقال لوی القدح لوی من‌الباب الرابع اذا اعوج واوت قور یمق یاخود صولمق معناسنه در : یقال لوی النبت اذاصار لویا ومعده آغر یمق معناسنه درکه امتلادن بورونتی ایله تحدث ایدر یقال لوی الرجل اذا وجعت معدته لوی ای وجع وارقه بوکری اولمق معناسنه‌در : یقال لوی ظهره اذا اعوج ولوی اللاتی معناسنه‌درکه اسم موصول مؤنث اولان التی کلمه سنك جمعیدر شارح دیدیکه اصلی اللواتی ایدی تاء ویاء اسقاط اولندقدنصکره یا ایله رسم اولندی (اللوی) عمی وزننده اکری نسنه‌یه دینور یقال قدح لو ورمل لوای معوج ومعده آغریسنه اوغرامش آدمه دینور وصرتی بوکری اولان اته دینور (اللوی) الی وزننده بوکری و بورغاج قوماغه دینور یاخود توکنوب اونه‌سی منقطع اولانه دینور جمعی الواء والویه کلور (اللواء) کساء وزننده حیه قیورلوب چورکلتمك معناسنه‌در یقال لوت‌الحیة لواء اذا انطوت ولواءمفاعله‌دن مصدراولور یلانلربری بری‌اوزره صاریلوب قیورلمق معناسنه یقال لاوت الحیة الحیة لواء اذا التوت علیها ولواء بیراغه دینور علم معناسنه لوای دخی‌لغتدر جمعی‌الویه و جمع الجمعی الویات کلور شارحك‌بیاننه‌کوره لواء سرعسکر بیراغنه دینورکه علم وسنجاق‌اوله‌جقدر ورایه سائر بیراغه دینور ولواء اشبولوی ماده‌سندندرکه شقه‌سی صاریلوب دوریلور ورایه رؤیت ماده‌سندندر واحد هما اخرده استعمال اولنور وعلم ایکیسنه‌ده شاملدر زیرا علامتدندر وفی‌المثل * بعثوا بالسواء واللواء * ای بعثو ایستنفیئون احشام واعراب طائفه‌سی بر دشمن استیلا سنده قبائل سائره به سیاه بیراقلر ارسالیله استغاثه واستمداد ایدرلر

(الالوى) احمر وزننده الوى معناسنه در ديبور يعنى لى كلور لامك ضميله
وهمزه نك ضمه سيله قياس اولان لام مكسور اوقنمقدر يقال قرن الوى اى معوج
ومجهول اولان يوله اطلاق اولنور يقال طريق الوى اى بعيد مجهول
وشديد الخصومه معناسنه جبابره ابتلاكى ادمه اطلاق اولنور يقال رجل الوى
اى الشديد الخصومة الجدل وناسدن كنار كير اولوب دائما تنها ومنفرد اولمه ديبور
موافق بايدر يقال رجل الوى اى منفرد معتزل والوى بر نجير آديدر (اللى)
طى وزننده (واللى واللیان) لاملرك كسريله ورى ادا اتقيوب صوفوه تأخير
اتمك معناسنه در : يقال لواه دينه ودينه ليا وليا ولياء اذا مطله وبر نسنك
حقى انكار اتمك معناسنه در : يقال لواه حقه اذا جحده اياه (اللوى)
غى وزننده قورى اولمغه على قولى نمزه ايله قورى جسده اولانه ديبور كه
سوءهضم يوز طوتمش اولنور (اللوى) سمى وزننده بودجى الوى ديديكى
نجير مرقومه ديبور (اللوية) غنية وزننده بر ادمك كيز ليوب صقلديغى
نسنه ديبور يعنى لوا ياكلور (اللواء) شداد وزننده بوقوشك اسميدر
(اللاوياء) بر نبات آديدر وبر نسنه ديبوركه اسكله داغ وتعب ياصيبور
(اللوى) لامك ضمى والفك قصريله باطل وبيهوده اولان اقوال واعماله ديبور
يقال جاء باللوى اى الا باطيل (اللاؤن) لامك مدى وهمزه نك ضميله
(واللاؤو) واوك حذفيله الذين معناسنه دركه اسم موصول جمعيدر يعنى
الذين كلمه سنك مرادفيدر لفظها جمعيدر حالت رفعى واوايله ونصب وجرى يايله در
(اللوة) لامك وواوك شدهسيله جركينلكه ودجهرمكه ديبور يقال هلوة
اى سوءة (اللوة) لامك ضميله (واللية) لامك كسريله عود الحجمه ديبوركه بخور
اولنور (اللياه) شداد وزننده صونى بعيد اولان ارضه ديبور يقال ارض لياه اى بعيدة
عن الماء جوهرى وبى بيتك تخفيفى والفك قصريله قيد ايتمكله غلط ايتدى
(لوبه) سمه وزننده مكه يه قريب بستان ابن عامر سمتنده بر موضع آديدر
(ليه) لامك كسريله حجازده ثقيف قبيله سى يوردنده بر وادى آديدر على قول
طائف نواحيسنده بر طاغ دركه وسط طرفى ثقيف يوردى واسفلى نصر بن معاويه
يوردى داخلندندر وبه قرابات معناسنه دركه بر آدمك يقين خصملريه واقرباء
لريه ديبوركه برى بريه صارلمش اولور (الالواء) همزه نك فتحيله لوى
كلمه سنك جمعيدركه بورمه وبورغاج نسنه يه ديبور ومنه الواء الوادى اى احنوه
والواء البلاد اراضى وبلادك نواحى واطرافندن عبارتدر (اللوابة) لامك كسريله
شول دكنكه ديبوركه بوزه دكنك اغزينه بكيز بلوب تحميل اولندقده ايلرى
اكا طاقوب صرارلر (اللاوى) فاعل وزننده ناس برنسنه اوزره جوقلوب

بركلك معناسنه در : يقال تلاووا عليه اذا اجتمعوا (اللولاة) دحرجه وزننده برنسنه‌دن يوز چويروب قاچنمق معناسنه در تقول لوليت مدبرا اى وليت (اللات) حال وزننده ثقيف قبيله‌سنك صنمى اسميدر و بونك اصلى فعله‌در فتحاتله عطف وميلان معناسندندر مشركون اكا مائل ايديلر وبو ابوعلى فارسى روايتيدر وبوماده لاه ولتت ماده‌لرنده دخى ذكر اولندى (زجّ لاوه) زايك ضميله ضرّيه ناحيه‌سنده برموضع آديدر الواوى (اللهو) سهو وزننده اويون‌اويناماق معناسنه‌در : يقـال لها زيد يلهو لهوا اذا لعب شارح ديركه اصل لهو انسانى مهم ومايعنيدن صرف ايدن نسـنه ايله مشغول اولمق معناسنه دركه لعب اندن اخص در ولهو ولهو سموّ وزننده برنسـنه دن يك خوشلنمغله اكا مفتون اولوب دائمـا آنكله آوينوب قالمق معناسنه‌در : يقال لهت المرأة بحديث الرجل لهوا ولهوا اذاانست به واعجبها (الالتهاء) افتعال وزننده بودخى برنسنه ايله اوينامق معناسنه در: يقال التهى الرجل بمعنى لها (الالهاء) همزه‌نك كسريله برآدمى لعب مقوله سى بيهوده نسنه ايله‌اشغال ايلمك معناسنه‌در : يقال الهاه اللعب اذا اشغله مؤلف بونى تكرار ايلمشدر و برنسنه‌يى عجزدن ناشى ترك ايلمك معناسـنه‌در و بعضلر عندنده ساز ونغمات وآهنك استماعنه مشغول اولمق معناسـنه در : يقال الهى الشئ اذا تركه عجزا اويقال الهى الرجل اذا اشتغل بسماع الغناء (الملاهى) مناهى وزننده لهو ولعب آلاتنه دينور سازنده وبازنده طاقى كبى يقال عنده الملاهى اى آلات اللهو شارحك بيانه كوره مفردى ملهى وملهاة در (التلاهى) تفاعل وزننده آلات لهوايله اوغراشوب واوينامق معناسنه‌در : يقال تلاهى بالملاهى اذا اشتغل بها وتلاعب (الالهوة) (والالهية) انفوة واثفيه وزنـنده (والتلهية) تكرمه وزننده اوبوبجغه دينور يقال بينهم الهوة والهية اى مايتلاهى به (اللهوة) شهوة وزننده (واللهو) هاسز كنديسيله ملهو ومشغول اولنان عورته دينور اكبر مالايعنيدندر (اللهوة) غرفه وتمره وزنلرنده دكرمن چكركن اوكتمك ايچون بوغزينه قونيـلان غله‌يه دينور وبخششه دينور على قول افضل واجزل اولانه دينور لهيه دخى دينور يايله يقال اعطاه لهوة ولهية اى عطية اوافضلها واجزلها وبرآوج طلوسى ماله دينور ياخود خاصة بيك دانه آلتونه واقچه‌يه ديـنور تقول اعطانى لهوة اى حفنة من المال والفا من الدنانير والدراهم لاغير (اللهى) عصا وزننده برنسنه‌يى مفتونلق درجه‌سنده سومك معناسنه‌در يقال لهى به لها من الباب الرابع اذا احبه وبرنسنه‌دن بتون بتون كچمك معناسنه‌در : يقال لهى عنه اذاسلا وغفل وترك ذكره (اللهى) غنى وزننده (واللهيـان) لحيان وزننده بودخى برنسنه دن بتون بتون كچمك وفراغت ايلمك معنا سنه در : يقال لها عنه

يلهو لهوا ولهيا يعنى لهى عنه (التلهى) تفعل وزننده و دخى وزننده دن قاصر اولور وطور كچمك معناسنه در : يقال تلهى عنه يعنى لهى عنه (اللهيه) حصه وزننده وغلبه كوچك بز لحم اولمش ات پارچه سنه ديرلر ملهوى سقف فى لسانك فوقنده يعنى كه لسانك ايچرو ولك پاچه وارضه حتى ما بالحر جمعى لهوات ولها لهى قصيه ولهى ولهى لهوى لامك ضمى وكسرى واك تشديديله ولها لها حصاب وزننده ولها لهوى قضب وزننده جمال الفلك ايله وهى الحصة المشرفة على الحلق اوهى ما بين منقطع اصل اللسان الى منقطع القلب من اعلى الفم مترجم بودكه معنى شاعرانه اشبو ولا مقرونة الاسباب موجحت ٭ لها لها الى اروا حمامنا ٭ ولى اطاعجلى مد يلمزلر يعنى لهو كهنده قمد مطلب للشعر الى هاهر سمع المشاهر ومن حمده والمه حوب ولى ارواحه ارجاع ايمنز كه موجحت اميه الى ارواحنا سبالى سكسه اطبار ايمنز ولى لهوا عطفت حمى اولان لها لهواتنده نحووايسيدركه توبحت دهه ديار بوجهه خاطره كلمت توجيه نكامه تالى ولهرة الفرق لهى لهوا به اوبيندر كه لاهى نعمت جمعيدر حال نفه وفعل قصة ومعنى مشه لى ولاهى لاهت معناسنه در امواج وارياح ومنها مقوله سنه حركت وقرووه ارده سبه نعت وبهو اطلاق جملة الحال بتبعيد بعدم لامت بالامواج ولامت الرياح ولامت الترجمه وعمن لنطله سعرائح وبدلنا في ارواحنا سبهه سومسر (اللهو) فعل اولنده دم ومصدرا لهوه اخده وزننده بخاوف ديلمز (اللهاه) زهد وزننده ومر ايجيدر كه مقدار معناسنه در : يقال لها مائة اى زهاؤها (ملاهة) مباهة وزننده بر مسدبه معنى معناسنه در : يقال لاهه لا ارقه ومنازعه معناسنه در : يقال لاهه انا ارعشه و وزننده به وارسال جانق معناسنه در : يقال لاحه انا دانه ومصدوم عه دن ضعفلمك وقيعه كذلك معناسنه در : يقال لاهى العلام العظم انا دنا منه (اللاهون) لاهى كله سنك جمعيدر كه اشبو [سألت ربى ان لايعذب اللاهين من ذرية البشر فاعطانيهم] حديثنده ومعنى مراد برجده ولسهى عن قصد الشخصوت يعنى سببل باخود سهو وغفلت باخود خطا طريقيله ايشلنيلر در باخود اصلا كسب ذنوب ابتمش اطفال زمره سيدر حق تعالى انلرى تعذيب ايلمك برده رجاى مصطفويه مسئ عنده ووعد بيورمشدر (لهبا) لامك فتحيله دمشق شهرنده بر موضع اسميدر اليانى (اللباه) كساه وزننده تخود مقدارنده بر نسنه اسميدر كه بث يعنى اوتور الكه سينى عبود لر صفتوزلر شارحك بيانه كوره حجازه مخصوص هنده باسه ، القنى وبابونج حقى نوق اسميدر كه

در يسندن اعلا قلقان دوز يلور وصودن بعيد اولان ارضه دينور (اللياء) شداد وزننده بودخی صودن بعيد اولان ارضه دينور جوهری مقصورا ثبت ايلمکله وهم ايلدی (ليه) لامك کسريله که بروادی اسميدر لوی ماده سنده بيان اولنلدی (اليا) همزه‌نك کسريله که بيت مقدسك اسميدر ايل ماده سنده ذکر اولنلدی

(* فصل الميم *) الواوی (المأو) ميمك فتحی وهمزه‌نك سکونيله طلوم وقوغه وسائر دری مقوله‌سنی توسيع ايچون چکوب سوندرمك معناسنه در : تقول مأوت السقاء والدلو مأوا من الباب الاول اذا مددته ليتسع (التمأی) تفعل وزننده مأو ماده‌سندن مطاوعدر تقول مأوت السقاء فتمأی ای اتسع و بين الناس شر وشور وفتنه يايلمق معناسنه در : يقال تمأی الشر بينهم اذا فشا (المأوة) تمره وزننده آلچق واو برق ارضه دينور جمعی مأو کلور (المواء) غراب وزننده کدی ماولمق معنا سنه در : يقال مأی السنور يمؤ مواء اذاصاح (المأواء) لاواء وزننده شدت ومحنت معناسنه در : يقال اصابته المأواء ای الشدة (ذوالمأوين) تثنيه بنيه سيله بر موضع اديدر اليائی (المأی) نأی وزننده برنسنه خصوصنده يك تعمق ومبالغه واستقصا ايلمك معناسنه در : يقال مأی فيه مأيا من الباب الثالث اذا بالغ وتعمق واغاج چچکلنمك ياخود يپراقلنمق معناسنه در : يقال مأی الشجر اذا طلع اواورق وناس بيننه القای فساد ايلمك معناسنه در : يقال مأی بينهم اذا افسد و برکسه برجماعتی کنديسيله کامل يوز نفره ابلاغ ايلمك معناسنه درکه يوزنجيسی اولور يقال مای القوم اذ تممهم بنفسه مائة (الممئيون) مرميون وزننده برادمك زياده سيله تمام يوز نفر اولمش جماعتنه دينور (التمأوی) تفعل وزننده طلوم ودری مقوله سی چکيلوب سوندرلمکله بولالمق معناسنه‌در واو يه ده لغتدر يقال تمأی السقاء اذاتوسع وامتد (المأة) ماعه وزننده قوغجی‌عورته دينور يقال امرأة مأة‌ای‌نمامة‌بونده قياس اولان مأة اولمقدر معاة وزننده پس مقلوب اولور (المائة) ميمك کسری وهمزه‌نك فتحيله يوز عددك اسميدر فارسيده صد مرادفيدر فی ذاته اسم ايکن کلمهٔ اخرايه صفت واقع اولور تقول مررت برجل مائة ابله و بونده مائه لفظی مجرور لکن وصف بالجمله اولمغله قياس اولان مرفوع اولمقدر ومائه لفظنك جمعی مئات کلور ومئون کلورکه جمع مذکر سالم صورتنده در ومیٔ کلور ميمك کسريله معی وزننده شارح ديرکه سيبويه جمعی اخيری انکار ايلدی زيرا مفردی اجحافله بنات حرفين اوزره کلمه جعلنمز انتهی واکر عدد ايکيوز اولورسه مأتين‌دينور واوچيوز ايسه ثلاثمائة دينورکه ادنای عددی مفرده مضاف ايدرلر مفرد مزبور

معنی مضافه دکل ایله مجرور و بو شاذدر وقیاس اوزره ثلاثمئات ثلاث مئین دیمک
ایدی لکن خوف لزوم اولدیغی اکثردر ومئه لفظنك تثنیه سنده مئوی دینور میمك کسری
وهمزه نك فتحیله شارح دیرکه مئه لفظی مأیت الجلد ای مددته معناسندن
مأخوذدر زیرا بو عدد احاد ایله آحاد وعشراتدن متوسع وممتداولنور
ومئات عددینده مضافه الیه اولان عدد اکثر اولان عدد اوزره تقدیم اولنور
احد عشر وتسعة عشر وعشرون کبی واون بش یوزلری اون
مقدوره وارجحه معنای جمعنده ملحوظ اولان واو عاطفه ساقط اولور بعده
جوزه وارجحه واو معطوفه اولور انمن مکرره اوجیوزدن طقوز یوزه دك اقل
اکثر اوزره تقدیم اولنور زیرا مفردده اقل اکثرك مقداری بیان ایچوندر مثلا
ثمانمئه تعبیرنده اولان ثلاث ماجبور اولدیغی تعیین ایدر وثلاثمئه دن تسعمائه یه
وارنجه تمیزی شذوذ اوزره مفرد اولنور احد عشره یه وثلاث عشره یه تشبیهله
زیرا تسعة عشره یه وارنجه اثنا عشر تمیزلری مفرد اولنور و بونده قیاس اولان
تمیزی جمع اولمق ایدی زیرا ثلاثمئه عشره یه وارنجه تمیزی جمع صیغه سیله اولنور
ثلاثة رجال کبی وعلماء عبد الرحمه دیدیلرکه مطلقا عددك مفرده سندن اولمغله
اعراض حجه مسئله‌لر بعده الفاظ عدد ایله معدوداتدن تعبیر عادت اولمغله انلره
اسماء مختلفه معنای اولان معنی وصف طاری اولدی مثلا ثلاثة رجال ترکیبی
معدودة بهذا العدد سبکنده در بهایت معنای ومعنیلك تفسیری صیغه سیله جانبا
موصوفلر یه تبع اولنه رق استعمال اولنور (الاماء) همزه نك کسریله ونسخه
یوز عدد اولمق معناسنه در : یقال امأی القوم اذا صاروا مائة و ونسخه یه یوز
عدده ابلاغ ایتمك معناسنه در تقول امأیت القوم اذا تممتهم مائة (الممئون)
معفون وزننده یوز عدده تبع اولمش جماعته دینور اصلی ممؤون ایدی (الممأة)
ممأة وزننده یوز عدد اوزره معمله ایتمك معناسنه در : یقال شرطه ممأة ای
علی مائة کا یقال شارطه مؤلفة ای علی الف الواوی (المتو) میمك فتحی وتاءنك
سکونیله مد ایتمك یعنی بوزیمك معناسنه در : تقول متوت فی الارض متوا معة فی
مطوت و ونسخه یه جکوب سوندرمك معناسنه در : تقول متوت الحبل اذا مددته
(التمنی) تفعل وزننده یایی اوزانوب کرنمکله جکمك معناسنه در : یقال تمنی
فی نزع القوس اذا مد العصب (الامتاء) همزه نك کسریله بد وجرکین یوز بمك
معناسنه در که مراد قوللری آجوب کرینه رك یوز بمکدر یقال امنی الرجل اذا
منی منیة قبیحة و ونسخه یه رزق ومعاش کثیر وممتد اولمق معناسنه در : یقال
امنی الرجل اذا امتد رزقه وکثر (ابن متی) محمد بن علی بن عبد الرحمن
کنیه سیدر (متی) میمك فتحی والفك قصریله حروف لینه ده مذکوردر

اليائى (المتى) متو وزننده والمده لغتـدر كه ذكر اولندى تقول متيته متيا
من الباب الثانى لغة فى متوته الواوى (المحو) صحو وزننده برنسـنه‌نك اثرنى
ازاله ايلمك معناسـنه دركه بتون بتون نابديد ايلمكدن عبارتدر يقال محاه يمحوه
ويمحاه محوا من الباب الاول والثالث اذا ذهب اثره و بومعنـاده لازم اولور يقال
محـا الشئ اذا ذهب اثره ومحو تحرك يوزنده مرئى اولان سـيا هلق صو رتنـه
اطلاق اولنوركه اثر محو ومسحهٔ جبريل عليه السلام در (الامحاء) همزه‌نك
وميم مشدده‌نك كسريله‌كه اصلى انمحاء ايدى انفعال وزننده (والامتحاء) افتعال
وزننده برنسنه محو ونابود اولمق معناسنه در وصيغهٔ اخيره قليل الاستعمالدر يقال
امحى الشئ وامتحى اذا ذهب اثره (المحوة) تمره وزنـنـده يغموره اطلاق
اولنوركه قحط و يبوسـتى ازاله ومحو ايدر يقال اصابت الارض محوة اى مطرة
تمحو الجدب وعار وناموسه دينور وساعت زمانيه به اطلاق اولنور ومحوه لامسنز
معرفه اوله رق ريح دبور اسميدركه باطنى يليدر يقـال هبت محوة اى الدبور
شارح ديركه اساسده ريح شمال ايله مفسردر زيرا سحابى محو وازاله ايدر ومحوه
برموضع آديدر (الماحى) اسماء حضرت نبويه‌دندر عليه السلام زيراحضرت
بارى عزشانه ذات رسالت اياتلريله اثار كـفر وضلالتى جهاندن محو ونابديد
ايلمشدر وسيلهٔ محو اولدقلرى باعث تسميه در (الممحاة) محراب وزننده شول
بجاوره و بزمقوله سـنه دينوركه انكله منى واكا شبيه نسـنه‌لر محو اولنوركه
سيلكى بجاوره سى تعبير اولنور اليائى (المحى) محو وزننده وانده لغتدر يقال
محاه يمحيه محيا من البابين المزبورين لغـة فى محاه (الممحى) مرمىّ وزننده
(والممحو) مدعو وزننده اسم مفعولدر محو ونابود اولمش نسـنه به دينور
اليائى (التمخى) خاى معجمه ايله تفعل وزننده برنسـنه دن اجتناب ايدوب
تبرى ايلمك معناسـنه در : تقول تمخيت منه اى تبرات وتحرجت وعذر وبهانه
ايراد ايلمك معناسنه در : تقول تمخيت اليه اى اعتذرت وكميكدن ايلك صوروب
چقرمق معناسنه‌در : تقول تمخيت العظم اى تمخخته شارحك بيانه كوره اصلى تمخخ ايدى
خاى اخيره يايه قلب اولندى (الامخاء) همزه‌نك كسريله بودخى اعتذار ايلمك
معناسنه در * تقول امخيت اليه اى اعتذرت (مخا) عصا وزننده ساحل بحر
يمنده برقصبه ايدر حالا بند رمخا ديدكلرى بلده دركه تجار موقعيدر (المخية)
تفعله وزننده برآدمى برماده دن برى و بعيد ايلمك معناسـنه در : تقول مخيتـه
عن الامر اذا اقصيته عنه اليـائى (المدى) فتى وزننده (والمدية) غرفه
وزننده (والميداء) ميمك كسريله غايت وانجام معناسـنه‌در : يقال بلغ مدى
الحياة ومديتها وميدائها اى غايتها وتقول هو منى مدى البصر اى منتهاه بوندن

سابقده کوزبکی ایله تعبیر اولنور ولاحق مد البصر شارح دیرکه مؤلف مدد
مادهسنده مد البصر ایله تعبیر ایتدکی بوراده یعنی اکا مقصدر یلکن جوازی
تحت مرجوحه اولق کرکدر ومدی مادهسی مسافه معناسنه موضوع اولوب
بعده غایه معناسنه مستعمل اولدی ومدی صو یولنده اولان بوسوفه دیرلر عربص
معناسنه (المدیة) میمك حرکات ثلاثه‌سیله دیرلر شفره معناسنه جمعی
مدی کلور میمك ضمی وکسری وهانك فتحی ویانك تشدیدیله دیرلر یقال مدیة
القوس ای کبدها (الامدی) احمر وزننده پك ایراق و پك میداسو مسنه‌یه
دیرلر و مسنه‌سنه عرت وقدر وزمننده غایت درجه‌ده اولان آدمه اطلاق ولنور
یقال فلان امدی العرب ای ابعدهم غایة فی الامر (المدیّ) غنیّ وزننده
اطرافنه طاش نصب اولنمامش حوضه دیرلر و حوض ایچندن آقوب ایرکیلان
مدار و بیلك صویه دیرلر وشول کوچك آرقه و جدوله دیرلر که اکا مسنده
اولان قیوندن قعمه صو آقار اوله (المدی) میمك ضمیله هدی وزننده
شام ومصر دیارلرینه مخصوص بر کوله اولچکك آدیدر و بومد دیدکلری
اولچکك معبیر بدر جمعی امداء کلور شارح حلك بیانه کوره اون
بش مکوك آلور بر اولچکدر (الامداء) همزه‌نك کسریله
بر آدم یشی وارلوب قوجالق معناسنه در : یقال امدی الرجل اذا اسنّ و سودی
چوق ایچمك معناسنه‌در : یقال امدی الرجل اذا اکثر من شرب اللبن و بر آدمه
بر نسنه خصوصنده مهلت ویروب میدانی اوزاتمق معناسنه‌در تقول امدیته ای امهلته
(الممادات) مباعدة وزننده بو دخی مهلت‌ویرمك معناسنه‌در تقول ماديته ای امهلته
(مدیه) محیه وزننده بر موضع آدیدر (ان مدی) فتی وزننده بر وادی‌یه
اطلاق اولنور (المیداء) میمك کسریله غایت معناسنه‌درکه ذکر اولندی و بر
نسنه‌نك یوجه و قرشوسنه دیرلر تقول مبداء داری میداء داره ای حذاؤه ایی
(المذی) میمك فتحی و ذال معجمه‌نك سکونیله (والمذیّ) غنی وزننده (والمذی)
عمی وزننده رجالدن نساء ایله ملاعبه و تقبیل اثناسنده ظهور ایدن قوبوجه
صوجغزه دیرلر تقول خرج منی المذی والمذیّ والمذی وهو مایخرج منك عندالملاعبة
والتقبیل و مذی میمك فتحی و ذالك سکونیله حوض لوله‌سندن آقان صویه دیرلر
(المذیة) غنیه وزننده بر شاعرك والده‌سی لقبیدرکه شاعر مزبور انکله تعبیر
وازدراء اولنور ایدی (ومذّیه) آیینه‌یه دیرلر مذیه دخی دیرلر نمره وزننده
جمعی مذیات کلور و مذاء کلور میمك کسریله یقال نظر فی المذّیة والمذیة ای المرآة
(الامذاء) امضاء وزننده بر کمسه عیالی طرفنه یزونکلك ایتك معناسنه‌در :
یقال امذی الرجل اذا قاد علی اهله و شرابه چوق صو قاتمقله طوری و بوقفه

ایلمك معناسنه‌در : یقال امذی شرابه اذازادفی مزجه و آنی اوتلاغه صالیورمك
معناسنه‌در : یقال امذی الفرس اذا ارسله یرعی و آتك دیزکننی کوشدوب اوزرینه
آتمق معناسنه در : تقول امذ بعنان فرسك ای اترکه (المذی) میمك فتحی
و ذالك سکونیله (والتمذیة) تفعله وزننده بونلرده آتی مرعایه صالیورمك
معناسنه‌در : یقال مذی الفرس یمذیه مذیا ومذاه تمذیة اذا ارسله یرعی (المذاء)
کساء وزننده رجال و نسایی بر یره کتوروب بری بریله ملاعبه ایتدرمك معناسنه
درکه اول سببله طرفین شهوته کلوب مذیلری ظهور ایدر یاخود پزونکلك ایلمك
معناسنه‌در و بو مفاعله‌دن مصدردر مماذاة دخی بو معنایه‌در یقال ماذی فلان مذاء
و مماذاة اذاجمع الرجال و النساء وترکهم یلاعب بعضهم بعضا اوهو الدیاثة بوراده
کسماء نسخه‌سی غلطدر (الماذی) باله دینور عسل معناسنه و مطلقا دموردن
اولان سلاحه دینور یقال جاء وعلیه ماذیّ ای سلاح من حدید (الماذیّة)
خوشکوار اولان یعنی ایچملی خمره دینور یقال خمر ماذیة ای سهلة و ملایم زرهه
دینورکه سرد اولمیه یاخود بیاض اولانه دینور (الماذیانات) ذالك کسری وفتحیله
صو مجرالرینه دینور مفردی ماذیانه در علی قول صو آقندیلرینك ایکی طرفلو
قییلرنده بتمش چایره و چمنه دینور یاخود باغچه صواردقلری دولابلرك بوره لرنده
نابت اولانه دینور الواوی (المرو) میمك فتحی و رانك سکونیله بر جنس آق
و براق چقماق طاشنه دینورکه فرنك طاشی دیدکلریدر اکثری تفك چقماقلرینه
اویدررلر علی قول بغایت پك ومتین طاشه دینور مفردی مروه در یقال ارض
بها مرو وهی حجارة بیض براقة توری النار اواصلب الحجارة ومر و بر شجر
آدیدر مفرداتده مر وانواع ریاحینه اطلاق اولنور اسم جنس منزلنده اولمق اوزره
مرسو مدر مطلق ذکر اولندقده مر ماحور مراد اولورکه قوجه یار یوزی
دید کلریدر ومروفارس اولکه سنده بربلده آدیدر نسبتنده مروی دینور ومروی
دینور عربی وزننده ومروزی دینور زای معجمه‌زیاده سیله‌که غیر قیاس اوزره‌در
شارح دیرکه انسان قسمیله سائر نسنه‌نك بینی فرق ایچون ارتکاب ایلدیلر
انسانك نسبتنده مروزی دینور زایله وثوب مقوله‌سی اشیاء نسبتنده مروی دینور
(المروة) تمره وزننده مكهٔ مکرمه ده برجبل آدیدرکه صفا دیدکلری جبلك
برادریدر مرودیدکلری طاشله مسمادر (مروان) سلمان وزننده بررجل آدیدر
(المروراة) خجو جاة وزننده قیر وچپلاق ارضه دینورجمعی مروری ومروریات
کلور ومراری کلور ومروراة مخصوص برارضك اسمیدر (المری) جری وزننده
سود ویرمك ایچون ناقه‌نك ممه‌سنی صغمق معناسنه در : یقال مری الناقه مریا
من الباب الثانی اذامسح ضرعها للدر وبر نسنه‌یی خارجه چقرتمق معناسنه‌در : یقال

مری الشیء اذا استخرجه و استدرّه ومعنی جحد انکار ایتمك معناسنه‌در : یقال مری حقه اذا جحده
واورمق معناسنه در : یقال مری فلانا مائة سوط اذا ضربه وانك قمچیك زالی
دیراومی قیریلی یاخود اصیق شکلنده بری سورشدرمك معناسنه درکه مراد اوج
ایاغی اوزره طوروب بر یره بری قاروب سورشدرمکدر اکثری بو وسو وقتنده
ایدرلر یقال مری الفرس اذا جعل یمسح الارض وبحرها بیده اوزجه من کسر
اوضلع (الامراء) همزه‌نك کسریله کمی صغاری ناقه سوددرار ایتمك معناسنه‌در
یقال مری الناقة فامرت ای درلبنها (المریة) میمك ضمی وکسریله ناقه‌نك
کمی صغاری ادرار ایتدیکی سوده دیبور تقول احدث مریة الناقة ای ماصب
منها والمری ومریه میمك کسریله شك وشبهه معناسنه در : یقال
هنده مریة بلا مریة ای بلا شبهة وجدل ونزاع معناسنه در : یقال مابه
مریة ای جدل (الامتراء) افتعال وزننده بودخی بر نسنه‌یی برلمس جفرنمق
معناسنه‌در : یقال امتراه اذا استخرجه و بر نسنه‌ده شك و تردد ایتمك معناسنه‌در
یقال امتری فیه اذا شك (المری) عمی وزننده بلك سودلو ناقه‌یه دیبور علی قول
شول ناقه‌یه دیبورکه یوروبنز قاتنده سودی کمی معمقله کلور اوله یقال ناقة
مری ای غزیرة اللبن اولا ولدنهـا فهی تدر بالمری علی ید الحالب (التمری)
تحسن وزننده شول ناقه‌یه دیبورکه یوغورتی منبعی ناجله رحمنه جذب و جمع
ایدوب طشره صاغبورمز اوله و بوشنده راست و درست اولان اینه دیبور یقال
امر ممرای مستقیم (التمراة) مبعثة وزننده (والمراء) جدال وزننده مجادله
و منازعه ایتمك معناسنه‌در : یقال ماراه مماراة ومراء اذا جادله (التماری) تفاعل
وزننده شك و تردد ایتمك معناسنه‌در : یقال تماری فیه اذا شك (الماریّة) یای
مشدده ایله تویلری دوبدوز وهموار بیرتنق قوشنه دیبور و بدنی سیم سفید کبی
آق و براق اولان محبوبه‌یه دیبور یقال امرأة ماریّة ای بیضاء براقة (الماریّ)
تویلری آق و دوبدوز بنم بوزاغی‌یه دیبور دیشیسنه ماریّه دیبور و قملی کوجك
گلیه و جاجیه دیبور و قیودن صو جکن ادمك بلنه طوتندیغی قملی بشخنه دیبور
و بیرتنق قوشنك آوجیسنه دیبور و بوج طرفنه‌قدر اسکیوب بیریمش نونه دیبور
(التمریة) محسنه وزننده (والماریة) صاحبه وزننده اق و دوز تویلو
بوزاغیسی اولان ایکه دیبور ظاهرا لسان عوامده دینی قیونه ماریه تعبیری
بوندندر و ماریه بنت ارقم یاخود بنت ظالم بر خاتوندرکه • خذه ولو بقرطی ماریة •
مثلنك مضربدر اصلی بودرکه ماریهٔ مرقومه ملوك کنده اولادندن اولمغله قولاغنه
طاقندیغی کوپه‌لرده ایکیوز دینار یاخود قرق بیك التون قیمتلو بر جوهر نفیس
یاخود کوکرجین یمورطه‌سی قدر ایکی عدد انجو وار ایدی که مثلی مرئی دکل

ايدى نفسنه ايثار ايله اول كوپه‌لرى كعبهٔ معظمه‌يه اهدا ايلمكله خازن خزانهٔ
كعبه دخى آلوب بيت شريف ايچره تعليق ايلدى من بعد بر نسـنه‌يه ترغيب
وعلى اى حال احراز واستحصالى خصوصنه اغرا وتشويق ضمننده كلام مزبور
مثل اولدى بقرطى ماريه تركيبنده باء حرفى مقابله معناسنه اولمغله سن آنى اخذ
وتحصيل ايله اكر مقابلنده ماريه‌نك كوپه‌لرنى دخى ويرمك اقتضا ايدرسـه‌ده
ديمكدر (المريّة) غنيه وزننده اندلس ديارنده بر بلده‌در وينه ديار مزبوره‌ده
بر موضع آديدر وواسط ايله بصره اراسـنده بر قريه آديدر (المرايا) ميمك
فتحيله حيوانده سود طمرلرينه دينوركه ممه‌يه سود انلردن كلور مرىّ مفرديدر
غنى وزننده (التمرى) تفعل وزننده بزنمك وطونغق معناسنه‌در : يقال تمرى به
اذا تزيّن الواوى (المزية) زاى معجمه ايله غنيه وزننده فضيلت معناسنه‌دركه
سـائر اوزره تحقق ايدن مايهٔ رجحاندر خلاصه‌سى بعض آدمك مخصص وممتاز
اولديغى نعمت غير متعديه‌در علم وسماحت وشجاعت كبى يقـال له على فلان
مزية اى فضيلة شـارح ديركه بوندن فعل ثلاثى متصرف دكلدر (المازية)
(المازية) مزيه معناسنه در اليانى (المزى) ميمك فتحى وزايك سكونيله
كبر ايلمك معنا سـنه در : يقال مزى الرجل يمزى مزيا اذا تكبر (المزاة)
قضاة وزننده جبابره‌يه دينور مازى مفرديدر يقال اكثر القضاة مزاة اى جبابرة
(المزى) غنى وزننده ظريف وشوخ مشرب نازك آدمه دينور يقال رجل
مزى اى ظريف (التمزية) تفعله وزننده مدح ايلمك معنا سـنه در : يقال
مزاه اذا مدحه (المازى والمتمازى) ناسدن كنار كسوب آلارغه وبرطرف اولان
آدمه دينور تقول قعد فلان عنى مازيا اى مخالفا بعيدا الواوى (المسو) حسو
وزننده صويى باك حيوانه بيكانه اركك آشمغـله صاحبى فرجنه النى صوقوب
رحمندن منى‌يى چقروب پاكلمك معنا سنه‌در تقول مسـوت على الناقة مسوا اذا
ادخلت يدك فى حيائها فنقيته واشك خير چينلق ايلمك معنا سـنه در : يقال مسا
الحمار اذا حرن (المساء) سماء وزننده اخشام وقتنه دينوركه ظهردن صلاة
مغربه قدر وقتدن عبارتدر تقول اتيته مسـاء وهو ضد الصباح وتقول اتيته
مساء امس كاسيذكر ويقال اتى صباح مسـاء وصباح مساء بالاضافة يعنى مركب
اوله‌رق اتى صباح مساء ديرلركه واوعاطفه‌يى متضمندر صباحا ومساء معناسنه‌دركه
اكا بن هر صباح وهر اخشام كلدم ديمكدر وبو وقعوا فى حيص بيص ويوم يوم
قبيلندندر واضافتله صباح مساء دخى جائزدر مترجم حقير ديركه حريرى دره‌ده
ديديكه بعضلر زيد يأتينا صباح مسـاء ديرلر اضافتله وصباح مساء ديرلر اضافتسز
وبونلرك بينلرنى فرق ايلمزلر حال بوكه بينلرنده فرق واردر زيرا قول اوله كوره

بأمثا في صباح مسـاء سكونيده اولمقله احتمالك مساءده يعني همان صباح دمكده
طور ديمك اولور وتوديه كوره بأتيته في الصباح والمساء سكونيده اولمقله هر صباح
وهر اخشـام طور ديمكدر ومنه قول بأتينا صباحا ومسـاء ابدى واو عاطفه
حذف اولنوب بعد التركيب احد عشر سكلنده فتح اوزره مبنى اولدى انتهى
وعلما بركسه دن تطير وتشـأم ايلدكده اول كسه به قرشو مساء الله لا مساءك
ايرزديه. كلمه‌لر يعنى رفع ونصبلر يله ثنا مساء الله ورجو مساء الله تقديرنجه در
و برامر خير اخشـامه قدر دوام ايلر وصكره‌دن كنده ايدرلر سه كه صباحه
حبر وسروردن كنده ايدرلر (الامساء) همزه‌نك كسريله اخشاملق واخشامه
قنق معناسنه در : يقال امسى زيد مدا صبح (الممسى) مكرم وزننده امساء
معناسنه مصدر ميميدر يقال امسى امساء وممسى مدا صبح (المسى) ميمك كسرى
وضميله امساء ماده سندن اسمدر اخشـامه دينور نته كه صبح اصباحدن اسمدر
(الامسيه) اثفيه وزننده اخشام چاغنى وقته دينور اصبوحه مقابليدر ومنه
يقال اتيته مساء امس ومسيه وامسيته اى امس عند المساء (المسيانات) ميمك
ضميله مسيان كلمه‌سنك جمعيدركه مساء مصغريدر يقال جاء مسيانات اى معيربانات
ودائما ظرف اولهرق مستعمل اولنور (التمسية) تفعله وزننده بر آدمه كيف
امسيت يعني واخشام هايلدك ديمكله ابدك باخود مساك الله بالخير يعني حق تعالى
اخشامكى خير ايلسون ديمك معناسـنه در تقول مسيته اى قلت له كيف امسيت
او مساك الله بالخير (الامتساء) افتعال وزننده برنسنه‌نك جمله‌سنى بردن صيروب
آلمق معناسنه در : يقال امتسى ماعنده اذا اخذ كله ابقى (المسي) ميمك فتحى
وسينك سكونيله مسو لغتنده لغتدركه ناقه‌نك يافسراغنك رحمى يكانه منبعثدن
بر تمك معناسنه در : يقال مسى الناقة والفرس مسيا من الباب الثانى اذا نقى رحمها
وهو ان اسبكى طوارى زبوننمك معناسنه در : يقال مسى الحر المال اذا هزله
وديجه بوروب كتمك معناسنه در : يقال مسى السير اذا رفقه وبرنسنه‌يى
ال ايله صفه‌مق معناسنه در : يقال مسى الشيء اذا مسحه بيده وبرنسنه‌يى صيروب
چقرمق معناسنه‌در قيندن قلج صيرمق كبى يقال مساه اذا استله (الماسى) شول
متمرد آدمه دينوركه بر فردك نصيحت وپندينه التفات واصغا اتمز اوله يقال رجل
ماس اذا كان لا يلتفت الى موعظة احد (الامتساء) افتعال وزننده صوصه‌مق
معناسنه‌در : يقال امتسى الرجل اذا عطش (التمسى) تفعل وزننده (والتماسى)
تفاعل وزننده برنسنه بند بند كسيلوب پارچه پارچه اولمق معناسـنه در : يقال
تمسى الشيء وتماسى اذا تقطع وتملى دواهى معناسنه‌در مفردى يوقدر يقال اصابتهم
التمسى اى الدواهى (مسينه) خصيصا وزنـنده بر قسطنطنيه‌ده بر بلده آديدر

شارح دیرکه قسطنطنیه‌ایله ادرنه بیننده‌درکه روم‌ایلی طرفنده اولور لکن‌مشهور اولان مسینه که تخفیفله در بحرسفید اقضاسنده برجزیره در جائزدرکه سلفده بواسمده اوراده دخی برشهر اولمش‌اوله الیائی (المشی) میمك فتحی وشین‌معجمه‌نك سکونیله یوریمك معناسنه در : یقال مشی الرجل یمشی مشیا اذا مر وبرآدمك ماشیه‌سی چوغلمق معناسنه‌در : یقال مشی فلان اذا کثرت ماشیته وطوغری یول بولمق وطوغری یوله کتمك معناسنه در : یقال مشی الرجل اذا اهتدی ومنه قوله تعالی [نوراتمشون‌به] ای‌تهتدون‌به (المشیة) میمك کسریله اسمدر یوریمکه وبوریشه دینور وبناء نوع اولور یقال مشی مشیة حسنة (التمشیة) تفعله‌وزننده بودخی یوریمك معناسنه در : یقال مشی الرجل اذا مر (الامشاء) همزه نك کسریله برآدمك ماشیه‌سی چوق اولمق معناسنه در : یقال امشی زید اذا کثرت ماشیته کذلك برآدمك ماشیه‌لر ینك دوللری دوشلری فراوان اولمق معناسنه در : یقال امشی القوم اذا کثرت‌اولاد ماشیتهم (التمشاء)تانك کسریله ثلاثیدن مصدر یوریمك معناسنه در : یقال مشی زید مشیا وتمشاء اذا مرّ (المشاء) شداد وزننده قوغجی‌یه اطلاق اولنور یقال مشاء ای نمام (المشاة) میمك ضمیله ماشی کلمه سنك جمعیدر غماز وساعی‌یه دینور یقال هم مشاة ای وشاة (الماشیة) دوه وقیون وکچی قسمنه اطلاق اولنور جمعی مواشی کلور یقال‌له ماشیة کثیرة وهی الابل والغنم وماشیه اولادی کثیر اولان خاتونه وسائر حیوانه دینور یقال امرأة ماشیة ای کثیرة الولد(المشاء)سخاء وزننده برخاتونك یاحیوانك‌اولادی کثیر اولمق معناسنه در : یقال مشت المرأة مشاء اذا کثرت اولادها (الامتشاء) افتعال وزننده برادمك ماشیه سی کثیرا لاولاد اولمق معناسنه در : یقال امتشی القوم اذا امشی الواوی (المشو) حشو وزننده (والمشو) عدو وزننده (والمشی) غنی وزننده (والمشاء) سماء وزننده مسهل دارویه دینور اوند وسنامکی کبی یقال شرب‌مشو ومشوا ومشیا ومشاء ای دواء مسهلا (الاستمشاء) مسهل دوا استعمال ایلمك معناسنه در : یقال استمشی الرجل اذا شرب المشی (الامشاء) همزه‌نك کسریله مسهل دار ویورکی سوردرمك معناسنه در : یقال امشاه الدواء اذا اطلق بطنه بیت خلایه تمشا اطلاقی بوندندر ومسهل ایچمش آدمك یورکی سورمك معناسنه‌در : یقال امشی الرجل اذا ارتجی دواؤه (المشا) عصا وزننده سبزواتدن هاویجه دینور علی قول اکا شبیه برنباتدر الواوی (المصواء) صحراء وزننده در ومقعده دینور واو یلقلری اتسز وچلیسز عورته دینور یقال امرأة مصواء ای لالحم علی فخذیها(المصایة) ثمامه وزننده کوچك شیشه‌یه دینور قاورة صغیره معناسنه الیائی (المضی) ضاد معجمه‌ایله

مى وزنده (والمصو) صمو وزنده تجوب كتمك معناسنه دركه قارصده سكنه شيئى مراد ايدر رعامك تجوب كتمسى كبى يقال مصى الشئ يمصو مصا ومصو اذا حلا (ومصاه) مصه وزنده (ومصو) صمو وزنده راسه مك ونمسه ايمك معناسنه دركه اونه ابتدات تعبير اولنور يقال مضى فى الامر مضاء ومضوا اذا نفذ فيه ومضو سبيل اولمكدن كنايه در يقال مضى فلان سبيله اذا مات ومضا اور بلاك سديه قلع ايتلدوب كتمك معناسنه در : يقال مضى السيف فى الضريبة مضاء اذا قطع وابشمك اعاد معناسنه در تقول مضيت على بيعى اذا اجزته (المصو عنه) الحسد ايله قرار داده اولمش ايشه ديور يقال امر ممضو عنه اى معد (الامضاء) همزه نك كسريله وهى ايشندوب اوته كبورمك معناسنه در : يقال امضاه اذا انفذه ويرنسه يى اتمام واجرا قلمق معناسنه مستعملدر تقول امضيت بيعى اذا اجزته توقيع يرنده امضاى سكوت ومكاتب وندفتر ومسوده اولانه ده امضاء اطلاق بمعنى معتبيه مؤكدر (المضواء) علواء وزنده ايلرو كجمكه ديور تقدم معناسنه در (اوالمضاه) صمه وزنده آت قسمنك كنيه سيدر والمضاء الفرسى تعبيندر (الامضى) فجعه وارسلانه اطلاق اولنور اولوى (المطو) خطو وزنده يك جد وجهد ايدوب سرعتله يورمك معناسنه در : يقال مطا الرحل مطوا اذا جد فى السير واسرع ومشمس حرما قو يروب يمك معناسنه در : يقال مطا الرجل اذا اكل الرطب من الكبسة ودوست مسجى ايله يار وهمدم اولمق معناسنه در : يقال مطا زيد اذا صاحب صديقا وكوزلرى آچق معناسنه در : يقال مطا الرجل اذا فتح عينيه ورنسنه يى چكوب اوزاتمق وكرمك معناسنه در ابي چكوب كرمك كبي ومنه يقال مطا بالقوم اذامد بهم فى السير وجماع ايتمك معناسنه در : يقال مطا المرأة اذا نكحها (التمطى) تفعل وزنده كرنمك وسونوب اوزاتمق معناسنه در ومنه يقال تمطى النهار وغيره اذا امتد وطال (المطواء) غلواء وزنده اسمدر كرنمكه وسونوب اوزانمغه ديور (المطا) عصا وزنده كرنمك معناسنه در : يقال مطى الرجل مطا من الباب الرابع بمعنى تمطى ومطا ارقه يه ديور ظهر معناسنه جمعى امطاء كلور يقال ركب مطا الدابة اى ظهرها وخرما سلقمنه ديور (المطية) غنيه وزنده كر بهرن وسونوب اوزاهرق يورين دابة مركوبه يه ديور جمعى مطايا كلور ومطى كلور هنز شارح ديركه بعده مطلقا ركوب اولنه جق دابه ده استعمال اولندى (الامتطاء) افتعال وزنده برداية يى مطيه ايدنمك معناسنه در يقال امتطى الدابة اذا جعلها مطية (الامطاء) همزه نك كسريله امتطاء معناسنه در : يقال امطى الدابة بمعنى امتطاها (المطو) ميمك فتحى وكسريله

اكين دمدى بغليجق خرما جر بدينه دينوركه اورته سندن ايكى ديلوب انكله دمدى بند ايدرلر وخرما سالقمنه دينور جمعى مطاء كلور ميمك كسريله وامطاء كلور ومطى كلور غنى وزننده كه شارحك بيانته كوره اسم جمعدر (الامطى) تركى وزننده بركونه صمغ مأكول اسميدر واوزون بويلو موزون آدمه دينور (المطوة) تمره وزننده ساعت ووقت معناسنه‌در : يقال مضت من الليل مطوة اى ساعة (المطو) ميمك كسريله مثل ونظير معناسنه‌در وبر آدمك يار وهمدمنه دينور يقال هو مطوه اى صاحبه ومصر بغدابنك سنبله سنه دينور الواوى (المعو) ميمك فتحى وعينك سكونيله اولمش تازه خرمايه دينور على قول اولمق رتبه سنه وارمشنه دينور. تقول اطعمنا المعو اى الرطب اوالبسر عمه الارطاب ودوه‌نك الت دوداغنده اولان بريغه وشكافه دينور (المعاء) غراب وزننده كدى بك بك ماولمق معناسنه در : يقال معا السنور يمعو معاء اذا صوت (التمعى) تفعل وزننده برنسنه سونوب اوزانمق معناسنه در : يقال تمعى السقاء اذا تمدد وبين الناس شر وشور وفتنه يايلمق معناسنه در : يقال تمعى الشر اذا فشا اليائى (المعى) ميمك فتحى والفك قصريله (والمعى) رضا وزننده اعفاج بطندن بغرسغه دينور فارسيده روده دينور بعضا مؤنث اولور جمعى امعاء كلور وتقول العرب هم مثل المعى والكرش اى اخصبوا وحسنت حالهم يعنى خصب ورخاده اولوب حسن حال ونظام ورفاه صاحبلريدر ديمكدر زيرا بغرسق واشكنبه مادامكه درون بطنده اولدقجه وتازه ومطر اوّا واحداث دهردن امين اولورلر (ومعا) الى وزننده شول انكبه صواقنديسنه دينوركه بناء دستكى كبى يوكسك اقندى به متصل اوله يعنى ارانقلرى ديوار مثابه سنده اوله زيرا اول كونه اقنديلر بغرسقلر صورتنده اولور دره اياقلرنده وصف مذكور اوزره اولان اقنديلره امعاء الوادى اطلاق ايدرلركه اولوق‌اولوق اقنديلردن عبارتدر وعندالبعض ايكى قطعه بك وقاتى يرلر ارالغنده اولان يومشق يره دينور (معى الفار) برجنس كمتر خرمايه دينور (الماعى) يومشق وسهل وملايم طعامه دينور (الماعية) پاره پاره وريزه ريزه اولمق شاندن اولان نسنه‌يه دينور مدمدمه معناسنه هاء تأنيث موصوف ياخود مبالغه ايچوندر (معى) سمى وزننده برموضعدر الواوى (المغاء) غين معجمه ايله غراب وزننده كدى ماولمق معناسنه در : يقال مغا السنور يمغو مغاء اذا صاح اليائى (المغى) ميمك فتحى وغينك سكونيله كونده وميشيندن اولان بومشقلغه وكوشكلكه دينور وهزل ياجد وتحقيق وجهيله بركمسه بركسنه‌يى متصف اولمديغى محامد ايله وصف ايلمكه دينور تقول ماهذا المغى

وقول يقوله فيه مقبس فيه المهرلا اوجابا وسور سوالمق معناسنه در تقول
مقيت مقيا من الباب الثالث اى مقت (التمقى) تفعل وزننده مقبس ومقبان
مقوله سى نوشبوب بومقمق معناسنه در : يقال تمقى الاديم اذا استفرغ فى
(التمبئة) زائده بمعنه سو بومض اوزره اولان اقزاى تمه ديور يقال رجل
ماحبة اى صبغة الواوى (المقو) ميمك فتحى وقافك سكونيله دوه يى ريحى
المسى شديد ايمك معناسنه در : يقال مقا الفصيل امه مقوا اذا رضعها شديدا
وراسنك تيرويسى آجوب حلاويلمك معناسنه در : يقال مقا الصبغة والطس
ونحوه اذا جلاه ومقو ومقوه ومقاوه كه ميمك ضمّيله در پارسنه يى سقوب
صيانت ايتمك معناسنه در تقول امقه مقوك ومقوتك ومقاوتك مالك اى صنه
صيانتك مالك شارحك بيانه كوره مقوه اسم مصدر در اليائى (المقى)
مقو وزننده وآنده لغتدر تقول مقيت اسنانى مقيا لغة فى مقوت وتقول امقه
مقيتك مالك اى صنه صيانتك مالك (المقية) تمرة وزننده كوزك بكاريه ديور
دى معناسنه الواوى (المكو) ميمك فتحى وكافك سكونيله (والمكاء)
غراب وزننده دوداقله اصلق چالمق معناسنه در على قول بر مقدارى حنفه كبى
منضنك ايتمكه يوزى طرزنده ايدوب اوفورمكله اوتدرمك معناسنه در كه اكثرى
چوبان وقوشقجى مقوله سى ايدرلر اكا دخى اصلق وصفاق تعبير ايدرلر يقال
مكا الرجل مكوا ومكاء اذا صفر بفيه اوشبك بين اصابعه ونفخ فيها وضرطه لق
معناسنه مستعملدر وبو مكشوف ومفتوح اولان مقعدك بحوددانه قسمنك ضرطه
سنه مخصوصدر يقال مكت استه اذا نفخت ولا يكون الا وهى مكشوفة مفتوحة
اوخصوصا بالدابة ومكوتنكى وطاوشان مقوله سى وحوشك اينه ديور (المكوة)
ميمك كسريله است ومقعده ديور (المكا) عصا وزننده بودخى تنكى وطاوشان
مقوله سى وحوشك اينه ديور وجبل نعمان اوزره مشرف بر جبل آديدر
(المكاء) زنار وزننده چوبان آلدانجى ديدكلرى قوشه ديوركه دائما
صفير ايدر جمعى مكاكى كلور ميمك فتحيله (التمكى) تفعل وزننده تر ليوب
اصقمق معناسنه در : يقال تمكى الفرس اذا ابتل بالعرق وآت ديزلريله كوزنى
كوزى قاشيمق معناسنه در : يقال تمكى الفرس اذا حك عينه بركبته
(المكا) عصا وزننده ال كثرت عملدن ناسور لنمق معناسنه در : يقال
مكيت يده مكاء من الباب الرابع اذا مجلت من العمل (ميكائيل)
ميمك كسريله ارزاق اوزره موكل اولان فرشته نك اسميدر عليه السلام
وبو نده ميكائيل ولام بدلى نونله ميكائين دخى لغتدر شارحك بيانه كوره
عدنانه ديمكسز وميكائيل بر رجل آديدر (مكوه) تمرة وزننده بحر

عمانده بر جبل آديدر الواوى (الملو) ميمك فتحى ولامك سكو نيله شدله يوريمك ياخود يلمك معناسنه در : يقال ملا البعير ملوا اذا سار شديدا اوعدا (التملية) تفعله وزننده بر آدمى بر نسنه ايله متمتع ايدوب مدت مديده انكله بيله‌جه كچندرمك معناسنه‌در تقول ملاك الله حبيبك اى متعك به و اعاشك معه طويلا و حق تعالى برآدمى طول عمر ايله بهرمند و برخوردار ايلمك معناسنه‌در : يقال ملاه الله عمره اى اطاله ومتعه‌به (الملىّ) عتى وزننده عيش و حيات معناسنه‌در (التملى) تفعل وزننده طول عمر ايله بهره مند و برخوردار اولمق معناسنه‌در : يقال تملى فلان عمره ومليه اى استمتع منه (الاملاء) همزه‌نك كسريله بودخى حق تعالى برقولنى طول عمر وعافيتله بهره‌مند و برخوردارقلمق معناسنه‌در يقال املاه الله عمره اى اطاله و متعه‌به و مدتى امهالله اوزاتمق معناسنه در تقول املبت له فى غيه اذا اطلت و دوه‌نك اياغى باغنى اوزادوب ميدانلو قلمق معناسنه‌در تقول امليت البعير اذا وسعت له فى قيده و املال معناسنه دركه بر آدم تقرير و بر آخر كسه يازمقدن ياخود نسخه‌به نظرايتميوب عن ظهرالقلب يازمقدن عبارتدر تقول امليت الكتاب اى امللته و امهال و تأخير ايلمك معناسنه‌در : يقال املى الله للظالم اى امهله (الملاوة والملوة) ميملرك حركات ثلاثى و اخيره تمره وزننده زماندن بر مدته دينور تقول اقمت عنده ملاوة من الدهر و ملوة اى برهة (الملى) غنى وزننده زماندن مدت مديده يه دينور يقال اقام به مليا من الدهر اى هويا و نهاردن ساعت طويله‌يه دينور يقال مضى ملى من النهار اى ساعة طويلة (الملا) عصا وزننده صحراء معناسنه‌در (الملوان) فتحاتله كه تثنيه‌در ليل ونهاره على قول ليل و نهارك ايكى طرفنه اطلاق اولنوركه اوّل و آخرلرندن عبارتدر مفردى ملادر عصا وزننده صحرا معناسندندر تقول لا افعله ما اختلف الملوان اى الليل و النهار اوطرفا هما (الاستملاء) بر ادمك املا ايلمسنى ايستمك معناسنه‌در : يقال استملاه اذا سأله الا ملاء (الملاة) قناة وزننده شول چول بيابانه دينوركه بغايت اسّى اولوب جابجا سراب لمعان ايدر اوله جمى ملا كلور حصا كبى البائى (المنى) ميمك فتحى و نونك سكونيله تقدير ايلمك معناسنه در : يقال مناه الله منيا من الباب الثانى اى قدره شارح ديركه بو ماده تقدير معناسنه موضوعدر معانىء سائره بر رشعبه ايله اندن متفرعدر انتهى و بر نسنه ايله مبتلا قلمق معناسنه‌در : يقال مناه الله به اذا ابتلاه به و بوقليوب صنه‌مق معناسنه‌در يقال مناه اذا اختبره و بر نسنه‌يه مبتلا اولمق معناسنه‌در : يقال منى بكذا على المجهول اى ابتلى به مؤلف بونى تكرار ايلمشدر و بر نسنه‌به موفق اولمق معناسنه در : يقال منى لكذا على المجهول اى وفقله وانزال منى ايلك

رابع

معناسنه در : يقال امنت الرجل اذا انزل المنى (المنا) عصا وزننده
(والمنية) ضميه وزننده اولومه دينوركه اجل مقدردر جمعى منايا كلور ومنادر الموت به
دينور تقول العرب منى الله اى قدره وقصد وآرزو معناسنه دركه ايستك
وخواهش تعبير اولنور يقال له منا اى قصد (المنى) غنى وزننده (والمنية)
رميه وزننده ماده تولد اولان صويه دينور ارككك ودشينك صو يدر اكا در
آدمى حيوان تقدير وتصوير اولنور ومنى تخفيفله جمعى منى كلور فعل وزننده
ربه وردكى (الامناء) همزه نك كسريله منى انزال ايتمك معناسنه در :
يقال امنى الرجل اذا انزل المنى ومكه ده منا دينلن محله كلمك معناسنه در
ومنى قوناغنه قونمق معناسنه در : يقال امنى الحاج اذا اتى منا او نزلها
وناقه حمله اولمق معناسنه در : يقال امنت الناقة اذا اسرت حملة (التمنية)
تفعيله وزننده بو دخى انزال منى ايتمك معناسنه در : يقال منى الرجل اذا انزل المنى
وبرآدمى برنسنه به اومدرمق معناسنه در : يقال مناه اياه وبه اى جعل له امنيته
(الاستمناء) برآدم كنديدن منى خروجنى ايستمك معناسنه در نحاق كبى يقال
استمنى الرجل اذا طلب خروج المنى وناقه حمله ميدر دكلميدر يوقلوب دنه مك
معناسنه در تقول استمنيت الناقة اى اختبرتها حملة هى ام لا (منى)
الى وزننده مكه فضاسنده بر قريه آديدر غير منصرف ومنصرف اولنور محل
مزبورده دماء ذبائح امناء واراقه اولنديغى باعث تسميه در وابن عباس رضى الله
عنهما حضرتلرندن مرويدركه محل مزبورده جبريل امين آدم عليه السلام
حضرتلرندن مفارقت ايلديه جكلرى هنكامده حضرت آدمه تمن يعنى دركاه
الهيدن برامنيه تمنى ونياز ايله ديدكده حضرت آدم دخى جنتى تمنى ايدرم ديمكله
امنيه ملاحظه سندن منا ايله مسمى اولدى شارح ديركه ظاهر امكنهٔ مزبوره لسان عربى
ايله واقع اولمشدر ومنا نجد اولكه سنده برموضع آخرا سميدر وضريه قريه سنده
برصو آديدر (الامتناء) افتعال وزننده منا نام محل مزبورده وارمق ياخود
اوراده قونمق معناسنه در : يقال امتنى الحاج اذا اتى منى اونزلها (التمنى)
تفعل وزننده برنسنه يى ديلك واومق معناسنه دركه تقدير معناسندن مأخوذ در
آرزو ايلديكى نسنه يى نفس ومخيله ده تقدير وتصوير ايتمكدن عبارتدر يقال تمنى الشئ
اذا اراده ويلان سويلمك معناسنه مستعملدر يقال تمنى الرجل اذا
كذب واوقومق معناسنه مستعملدر يقال تمنى الكتاب اذا
قرأه ويلاندن دوزمه لاقردى چيقارمق معناسنه در : يقال تمنى الحديث
اذا اخترعه وافتعله (الامنية) ميمك ضمى وكسريله (والامنية)
اضحيه وزننده اومولان وتمنى اولنان آرزو ومقصوده دينور ومنيه كذلك ميمك

ضمیله وکسریله ومنوه غرفه وزننده ناقه‌نك چكلدكدن صكره حامل اولوب اولمدیغی ظاهر اولنجه قدر ممتد اولان ایامه اطلاق اولنور مثلا كنج بوغور مقدم كبه اولمامش كنج ناقه‌یه اشدیغی كوندن اون كونه وارنجه قدر ایامدن عبارتدر ومنیة الثنی یعنی التی یاشنه كیرن بوغورك منیه‌سی اون بش كونه قدردر بومدتلر انقضاسنده ناقه‌نك حملی وعدم حملی متبین اولور (الممنی) محسن وزننده (والممنية) محسنه وزننده هنوز ذكر اولنان منیه ایچره اولان ناقه‌یه دینوركه حملی وعدم حملی متبین دكلدر (المماناة) مباهاة وزننده مجازاة معناسنه‌در علی قول برنسنه‌یی برآدمه لازم قلمق الزام وایجاب معناسنه‌در : یقال ماناه اذا جازاه اوالزمه وكیجكدرمك معناسنه‌در : یقال ماناه اذاماطله ومدارقلمق معناسنه‌در یقال ماناه اذاداراه ورا كبك اكسه‌سنه بنمك معناسنه‌در : یقال ماناه اذاعاقبه فی الركوب (تمنی) تجلی وزننده بین الحرمین بربلده آدیدر الواوی (المنا) عصا وزننده (والمناة) حصاة وزننده بركونه اولچك علی قول بركونه طارتی اسمیدركه تركیده بطمان تعبیر اولنور تثنیه‌سنده منوان ومنیان دینور فتحاتله یاء خفت ایچون متعاقب اولمشدر جمعی امناء كلور وامنی كلور همزه‌نك فتحی و نونك كسریله ومنی كلور عتی وزننده ومنی كلوركسرتینله شارح دیركه مؤلف بونی من ماده‌سنده دخی ذكر وتفصیل ایلدی (المنو) حنو وزننده منی كبی بر ادمی بر نسنه ایله مبتلا قلمق معناسنه‌در: یقال مناه یمنوه منوا اذا ابتلاه و یوقلیوب دنه‌مك معناسنه‌در : یقال مناه اذا اختبره (المنوة) فتوه وزننده ارزو وامنیه معناسنه‌در (المنا) عصاوزننده برنسنه‌نك یماجنه و تمام قرشوسنه دینور تقول داری منا داره ای حذاها (مناة) قناة وزننده حجازده بر موضع ادیدر و برصنم اسمیدر مد ایله‌ده زبانزده‌در (الممناة) مرماة وزننده طپراغی سیاه ارضه دینور (الممانی) میمك ضمیله دیوث وقلتبانه دینور یقال هو ممان ای دیوث (مانی الموسوس) اشعار رقیقه صاحبی برشاعر لقبیدر و مانی بر زندیق ادیدر اكا اقتدا ایدن بی مذهبلره مانوی اطلاق اولنور شارح دیركه شرق جانبنده ظهور ایلمشدر فاعل خیر نور و فاعل شرظلام اولمسنه ذاهب ایدی نته‌كه متنبی اشبو بیتنده اشارت ایلمشدر * وكم لظلام اللیل عندی من ید * تخبران المانوية تكذب (التمانی) تفاعل وزننده پرمق حسابیله توزیع وتقسیم ایلمك معناسنه‌در : یقال تمانی القوم اذا عاملوا بالخارجة الواوی (الموماء والموماة) میملرك فتحیله بیابانه دینور فلاة معناسنه‌در جمعی موامی كلور (المو) میمك ضم و مدیله بركونه دوایی دارو اسمیدركه وجع مفاصله و كبده شربا وطلاء نافعدر وعسربول و مثانه و رحم اوجاعنه وسانجو ونفخ ریح عارضه‌لرینه مفیددر بو دارو سنبل جبلی وسنبل الاسد دیدكلری كوكدر و عندالبعض بیان هاویجیدر

اولور (المهو) سهو وزننده کره چرمه دیرلر رطب معناسنه و المهوه بروزن قوزی معناسنه در بر جنس آق چاقل طاشنه دیرلر مرواریدک پارلاق اولوره بروق یلدیز و سحب و المهوه بن مهور ابعیر اقسرکی آق و شفاف اولور قرنفلک شکلی تصویر ایدرلر بعض بحری قصه‌سی و طروف یپارلر و برجنس صوتک صوبجن و مهو طوره ابیورکه کوکلی بخار ایله معناسنه و بوقضه مرکزی تحه صوده طولیولی سوهرلو لیلار اولاسه دیرلر و عبدالقیس قبیله‌سندن بر جماعت بجره ابیقر و طوروجه اولنی صونده دیرلر و مهو مصدر اولور یلک اورمق معناسنه در : یقال مهوه مهوا اذا صربه شدیدا (الامهاء) همزه‌نک کسریله بیچ و صوه و لبرات مفولـسنه چوق صو قاتمه یک طوری قلق معناسنه در : یقال امهی الحس والشراب اذا اکثرماءه و دمور آلنی صواروب کسکینلک معناسنه در : یقال امهی الحدیدة اذا احدها وسقاها الماء و طوارق ایبی کوسنکی بالایی اوزانمق معناسنه در : یقال امهی الفرس اذا طول رسنه (التمهوة) حلاوه وزننده بیچ یاسیا مفولـسی چوق صو قاتمه یک طوری اولمق معناسنه در : یقال مهو السعی مهوه من الباب الخامس اذا صار مهو اللهو مهو کالکر (المهی) مهی وزننده اسمی آتک کوسنکی اوزانمه دیرلر ومهی مصدر اولور بعلاقی معناسنه در : یقال مهی الشیء بهاه وتمهیه مهیا من الباب الثالث والثانی اذا موهه و بعدرده حرف حلق ابجون به معلب اولمشدر (المهاة) حصاة وزننده کونشه دیرلر یقال ضمن نجیة ای الشمس و بیان صحیحه دیرلرکه فولاک تعبیر اولندقلری کوهی معناسنه و بلوره دیرلرکه صرجه حسکندلر جمعی مه کلور حصا وزننده ومهوات و مهیات کلور قصاته (المهاة) میمک ضمیله ارکک حیوانک لطفه‌سنه دیرلر جمعی مهی کلور میمک ضمیله هدی وزننده (المهاه) محراب وزننده سوتی طوری و بوقضه اولان نقصیه دیرلر یقال ناقة مهاة ای رقیقة اللبن (المهاء) مهاء وزننده بعض اوقاته اولان آکر بخکه دیرلرکه طوغری اولمیوب بر طرفه قاچوق اولمشدر یقال فی القدح مهاة ای اود الیابس (المهی) نهی وزننده بچاغک اعزوی بوقشوب کسکینلک معناسنه در : یقال مهی الشفرة مهیا من الباب الثانی اذا رققها (الامهاء) همزه‌نک کسریله (و الامتهاء) افتعال وزننده مهی معناسنه در : یقال امهی الشفرة وامتهاها بمعنی مهاها (المهی) منبر وزننده عبس قبیله‌سی بوزلنده بر صو آدیدر (الاستمهاء) حکاده دشمنک طابورنی خرق و هزم ایتمک معناسنه در ومنه هم یستمهون فی السیر ای یخرقون الصفوف فی الحروب فلایفر علیهم شارح دیرکه مؤلف و مقدمه یک ابجاز المخندلر لسان العربده ذکر اولندیغی اوزره استمهاء آت قسمنک عهدة اقتدارنده اولان سکرتمکی استخدام

ایلمك معناسنه‌در : یقال استمهی الفرس اذا استخرج ماعنده من الجری پس مؤلفك
اكتفا ایلدیكی كلام كه عدیّ بن الرقاع نام شاعرك اشبو * هم یستجیبون للداعی
ویكرمهم * حدالخمیس ویستمهون فی البهم * بیتندن مقتصردر یعنی مشارالیه اولان
جماعت بغایت بهادر و دلاور اولملریله جنكلرده دشمنك طابورلرنی خرق و هزم
ایدوب وكسه انلرك اخذ و قتللرینه قادر اولانلر ... مزبورلردن مأخوذلردر
و بهم بانك ضمیله عسكره دینورالیائی (میه ومیّ) میملرك فتحی و یالرك تشدیدلریله
اسماء نسوانذندر (میاّ) میمك فتحی و یانك تشدیدیله بنت ادن اود نام خاتوندركه
فارقین دیدكلری بلده‌نك بانیه‌سیدر اسمی مضاف اولوب میافارقین ایله مشتهر اولمشدر
(* فصل النون *) الیائی (النأی) رأی وزننده بر نسنه‌دن بعید اولمق
معناسنه در : یقال نأیته و عنه تأیا من الباب الثالث ای بعدت و الاجق یاخود
چادر اطرافنه مانع سیل اولمق ایچون خرق قازمق معناسنه‌در : یقال نأی النؤی
للخیمة اذا عمله لها و وجه مذكور اوزره ... ر اطرافنده قازلمش خرقه‌دخی نأی
دینور كاسیذكر (الاناء) اكرام وزننده بعید ایلمك معناسنه‌در تقول انأیته عنه
اذا ابعدته و چادر چوره سنه خرق قازمق معناسنه‌در : یقال انأی الخیمة اذا عمل
لها نؤیا و تقول انأیت النؤی اذا عملته (الانتاء) افتعال وزننده تبعید اولنمق
معناسنه‌در تقول انأیته فانتأی ای ابعدته فبعد و چادر حوالیسنه خرق ایلمك
معناسنه‌در تقول انأیت النؤی اذا عملته (التنائی) تفاعل وزننده ابراقلشمق
معناسنه‌در : یقال تناوا عنه اذا تباعدوا (المنتأی) منتهی وزننده موضع بعیده
دینور (النأی) نونك فتحی و همزه‌نك سكونیله (والنوی) نونك ضمیله
(والنئ) نونك كسریله (والنوی) هدی وزننده شول خرقه دینوركه
الاچق و چادر ایچلرینه صو كیرمك ایچون اطرافنه قازلمش اوله جمعی اناء كلور
ابار وزننده وانأی كلور همزه‌نك فتحی و نونك سكونیله ونؤی كلور صلی وزننده
ونئ كلور كسر تینله بونلر مجموعنك جمعیدر الواوی (النأو) نأی وزننده
وانده لغتدركه بعید اولمق معناسنه در تقول نأوت عنه نأ ولغة فی نأیت الواوی
(النبو) علو وزننده (و النبی) عتی وزننده (والنبوة) خطوه وزننده
كوز بر نسنه‌دن یاتمق و چونكلمك معناسنه‌دركه یك قورقنج یاخود مردار و كریه
اولدیغندن باصره نفوذ و مستقر اولمیوب یاتمقدن عبارتدر نته‌كه دشمن یوزینه
باقمق حالتنده اولور یقال نبا بصره نبوا و نبیا و نبوة اذا تجافی قال الشارح
و فی النهایة و فی حدیث الاحنف قدمنا علی عمرمع وفد فنبت عیناه عنهم و وقعت
علی ای تجافی نظره ولم ینظر الیهم وقلج اوریلان نسنه‌یه ایشلمیوب كیرو صیچرامق
وكیرو دونمك معناسنه در : یقال نبا السیف عن الضریبة اذا كل وارتد عنها

ولپمش و برگشه بار لسه بك چرکی و بد صورت اولمغه کوز المق معناسنه مستعملدر یقال نبت صورته ای قبحت هو نظلها العین و بر بر نه
هوالی مراجعه اوپمه اوتق معناسنه مستعملدر یقال نبا منزله به اذالم یوافقه و بر
آدمك یاتدیغی یوری اولمغله آرام و راحت ایده‌مبوب بری اوته مضطرب و بی‌قرار
اولق معناسنه مستعملدر یقال نبا جنبه عن الفراش اذالم یطمئن علیه و اوق
نشانه‌یه وارمیوب اولمق معناسنه‌در : یقال نبا السهم عن الهدف اذا قصر (النابیة)
شول یایه دیورکه کریشندن مبدلو اوله یقال قوس نابیة اذا نحت عن و ترها
(النبی) غنی وزننده یوله دیور یقال اخذ نبیا سدیدا ای طریقا (النبیة)
عنبه وزننده حرما بولاسندن اوزلمش سفره یه دیور و بو فارسیدر معربیدر
عیبه دیور عیبه نته‌که عفف ماده‌سنده ذکر اولندی زکبیده اکا تیر تعبیر اولنور
طبله طرزنده اولنور (النباوة) حصاة وزننده (والنبوة) نمره وزننده
(والنبی) غنی وزننده برکسنك ارضه دیور و نباوه طائفده بر موضع آدیدر
شارح دیرکه ولفر همزه بابده دخی ذکر اولندی (النباوة) کتابه وزننده
اسمدر برکسکلکه دیور (نبی) اسمدندر نبی بن ظبیان محدثدر و اصحابدن
عقبة بن عامرك جدی و نعمة بن عمة بن عدی نام صحابه‌لك جد والدی اسملریدر
(نبی) سمی وزننده ابن حرمز الباهلی‌درکه تابعیدر (ذوالنبوان) فتحاتله و بعضه
ابن مرثد نام کسه‌نك لقبیدر (النبوان) فتحاتله بر صوبك آدیدر (الانباه)
همزه‌نك کسریله خبر ویرمك معناسنه‌در مهموزده لغتدر نقول انبئته لغة فی انباته
واو البیان نبا بن محمد بن محفوظکه عصا وزننده‌در طریق بیانیون سلا کبیك
شیخیدر انواوی (النتو) نای فوقیه‌ایله علو وزننده عضوبدن شیشوب قبارمق
معناسنه‌در : یقال نتا عضوه نتوا اذاورم اصل برنسنه نوموب طوملق معناسنه‌در
بنده هنوز جقمغه شنبان جبانك نوموب طوملسی کبی نته‌که مهموزده لغتدر
(النوة) فتحتله بودور آدمه دیور جمعی نواق کلور (النتی) شیشوب
قبارمش عضوه دیور یقال عضونك ای ورم (الانتاه) همزه‌نك کسریله
کیرولنمك معناسنه‌در : یقال انتی الرجل اذا تأخر و برآدمك اوروب برونی ازمکله
شیشوب قبارتمق معناسنه‌در : یقال انتی فلان اذا کسر انف انسان فورمه و یقال
انتاه و بر آدمه شکل و شمائلده و خلق و مشربده اویغون اولمق معناسنه‌در :
یقال انتی فلانا اذا وافق شکله و خلقه (التنتی) تفعل وزننده سرعتله بر ناو
ایموب انمق معناسنه‌در : یقال تنتی هلبه اذا تنزی (الاستنتاء) چبان کرکی کبی
چرکله طلوب قاتقوب طوملق معناسنه‌در : یقال استنتی الدمل اذا استقرن
الباقی (النواتی) نوتك فتحیله نوتی کلمه‌سنك جمعیدرکه کمی طائفه‌سنه و خدمتجی

نفرينه دينوركه لوند تعبيراولنور ملاحون معناسنه‌در مؤلف بونى نوث‌ماده‌سنده دخى ذكر ايلدى الواوى (النثو) نونك فتحى و ثاى مثلثه‌نك سكونيله برلافردى‌يى هركسه سويليوب فاش و شايع قلمق معناسنه‌دركه دللره داستان ايلمك تعبيراولنور يقال نثا الحديث ينثو نثوا اذاحدث‌به و اشاعه و بر نسنه‌يى طاغيدوب يايمق معناسنه در : يقال نثا الشئ اذا فرقه و اذا عه (النثا) عصا وزننده بر آدمك ياد و اخبار اولنان وصف حالنه اطلاق اولنور كرك كوزل و كرك قبيح اولسون يقال هوحسن النثا وهوما اخبرت عن‌الرجل من حسن اوسيئ (النثى) غنى وزننده قيودن صوچكركن ايدن صاچيلان صو صاچنديسنه دينور (التنائى) تفاعل وزننده براز كمسه‌لر بينلرنده بر ادمى يا بر نسنه‌يى ذكر و ياد ايدشمك معناسنه در : يقال تناثوه اى تذاكروه الباقى (النثى) نثو وزننده وآنده لغتدركه ذكراولندى تقول نثيت الحديث نثيا من‌الباب الثانى لغة فى‌نثوت (الانثاء) همزه‌نك كسريله بر ادمى‌فصل وغيبت ايلمك معناسنه‌در : يقال انثى زيدا اذا اغتاب و بر نسنه‌دن عار و جنابله استنكاف ايلمك معناسنه‌در : يقال انثى عن‌الشئ اذاانف منه الواوى (النجو) نونك فتحى وجيمك سكونيله (والنجاء والنجاة والنجاية) نونلرك فتحيله قورتلمق معناسنه‌در : يقال نجا منه ينجونجوا ونجاء ونجاة ونجاية اذاخلص منه مترجم ديركه راغبك بيانته كوره بو ماده انفصال من الشئ معناسنه موضوعدر ونجو اغاجى كسمك معناسنه‌در : يقال نجا الشجرة نجوا اذاقطعها ونجو ونجا عصا وزننده درى‌يى يوزمك معناسنه در : يقال نجا الجلد نجوا ونجا اذا كشطه ونجو ونجا يوزلمش درى‌يه دينور يقال‌عنده نجو ونجا اى‌جلد منجو ونجو حدثلمك معناسنه در : يقال نجا الصبى اذا احدث و نجو مطلقا بطندن خروج ايدن شيئه دينور كرك نجس‌وكرك ريح اولسون و نجوى معناسنه‌كلور كاسيذكر و يغمورى دوكملكله بوش قالمش سحابه دينور و بر ادمه ياخود بر نسنه‌يه كوز دكورمك ايچون بد نظرايلمك معناسنه‌در : يقال نجا لفلان اذاتشوه له‌ليصيبه‌بالعين و بطندن حدث چقمق معناسنه در : يقال نجا الحدث اذا اخرج (التنجيه) تفعله وزننده قورتلمق معناسنه‌در : يقال نجى منه اذاخلص وقورترمق معناسنه‌در يقال نجاه الله اى خلصه (الاستنجاء) بودخى قورتلمق معناسنه در : يقال استنجى منه اذاخلص واغاج كسمك معناسنه‌در : يقال استنجى الشجرة اذاقطعها و بركمسه برآدمدن كندى حاجت ومقصودنى استحصال ايلمك معناسنه‌در : يقال استنجى منه حاجته اى تخلصها وقضاى حاجتدنصكره موضع طهارتى صو ايله يايقمق ياخود سيلمك معناسنه در : يقال استنجى الرجل اذا اغتسل بالماء من‌النجو اوتمسح بالحجرمترجم ديركه مصباحك بيانته كوره بومعنا قطع شجر معناسنه اولان

استنجاء مادەسندن یعنی نجو لفظی رطب معناسندن مأخوذدر وراغب بحری ازالهٔ
اثر اوطلب نجوه لاتقاء الاذی عبارەلرله تفسیر ایلکله اوله کوره اعتاب
واستعتاب قبیلندن اولور یعنی مزید فیهی طلب ایچون اولور اعتاب کله سنك
همزه سی سلب ایچون اولدیغی کبی بو لفظ مزیدی اولان ایجاء کلمەسنك دخی سلب
ایچون اولمغله استنجا ازالهٔ نجو طلب معناسنه اولور وزید تعبیرنه کوره استنجا
ایچون نجوه یعنی بوکسکجه یره آرلمق معناسنه اولوب بعده معنای مذکورده متعارف
اولمش اولور یعنی که نجوط ایتدا غائط یعنی چقورجه یره آرلمق معناسنه‌در ثالث
وجه اول اوجهدر وجوه سائرە بعید اولمغله استخلاص معناسندن مأخوذ دیمك
آغزدن اقربدر انتهی واستنجاء نزه حرماله ایرشمك یعنی نره حرمه یمسك
معناسنه‌در : یقال استنجی القوم اذا اصابوا الرطب اولمحوه ومنه ... الجعدن
بتش دیرمك معناسنه در : یقال استنجی اخی اذا اجتناه (الانجاء) همزەنك
کسریله قورتارمق معناسنه در : یقال انجاه الله منه ای خلصه واوج کسمك
معناسنه‌در : یقال انجی الشجرة اذا قطعها ودری صویمق معناسنه‌در : یقال
انجی الجلد اذا کشطه وبلود یغمور دوکدکدنصکره کلدیکی سمته دونوب کیتمك معناسنه‌در
یقال انجت السحابة اذا ولت ای ادبرت بعد ما مطرت وآغاجك میوه سنك دیرمه
زمانی حلول ایتمك معناسنه در : یقال انجت النخلة اذا احنت و برنسنه‌یی کشف
واظهار ایتمك معناسنه‌در : یقال انجی الشیٔ اذا کشفه (الانجاء) افتعال وزننده
برآدمدن برآدمدن برکسه حاجتنی استخلاص ایتمك معناسنه در : یقال انتجی منه
حاجته اذا تخلصها وبرآدمی سرداش ایلکله تخصیص واختیار ایتمك معناسنه‌در :
یقال انتجاه اذا اختصه بمناجاته ومرتفع یره اوتورمق معناسنه‌در : یقال انتجی
الرجل اذا قعد علی نجوة وفسدلشمك معناسنه‌درکه مشارکت ایچوندر یقال انتجی
القوم اذا تساروا (النجا) عصا وزننده (والنجوة) تمره وزننده (والنجاء)
سمی وزننده توسك وبوکسك یره دیور کویاکه سیل صویندن نجاته باعثدر یقال
زتوور النجا والنجوة والنجاء ای ما ارتفع من الارض ونجا دکنکه دیور عصامعناسنه
ودکنك دوزه جك صریق مقوله سی اغاجه دیور (الناجیة والنجیبه) غنیه
وزننده یك چابك ورونده ناقه‌یه دیور یقال ناقة ناجیة ونجیة ای سریعة وبونکله
ارکك دوه صفتلنمز وعند البعض صفتلنور یقال بعیر ناج ونجی ای سریع
(النجو) نجم وزننده (والنجوی) دعوی وزننده برآدمه سرا سوز
سویلمك معناسنه درکه فسلدەمك تعبیر اولنور یقال نجاه نجوا ونجوی اذا ساره
وبرآدمك اغزینی قوقلمق معناسنه در : یقال نجاه اذا نکهه ونجوی اسم اولور
محرکی فسلدیه دیور یقال بینهم نجا ونجوی ای تسار وفسلدی ایدن کسه یه

دینورکه وصف بالمصدر اولور یقال هم نجوی ای المسارون شارح دیرکه مفرد وجمعه اطلاق اولنور (المناجاة) مباهاة وزننده (والنجاء) جدال وزننده برکمسه‌یه فسلده‌مك معنا سنه در : یقال ناجاه مناجاة ونجاء اذاساره شارح دیرکه نیاز در کاه الهی یه مناجات اطلاقی اخفاء جهتیله اولدیغنه مبنی در (التناجی) تفاعل وزننده فسلدشمك معنا سنه در : یقال تناجی القوم اذا تساروا (النجی) غنی وزننده فسلدی‌یه وبر آدمله فسلدی ایدی دینورکه سرداش وهمرازاوله جقدر جمعی انجیه کلور یقال هونجیه ای یساره (نجی) هدی وزننده ساحل بحرزنکبارده بربلده آدیدر (النجاءك النجاءك) نونلرك فتحی والفلرك مدیله وقصریله اسرع اسرع معناسنه درکه امرحاضرلردر چابك اول دیمكدر وبو اغراء بابندندر فعلی وجوبا محذوفدر الزم النجاء سبکنده‌در تخصیص خطاب ایچون کاف لاحق اولدی ذلك وهنالك کافلری کبی اعرابدن محل یوقدر خلاصه‌سی چابك اول قورتلمغه باق دیمكدر قورتلمغك ملزومی اولان سرعت معناسنه استعمال اولنمشدر یقال النجاءك النجاءك بالمد والقصر ای اسرع اسرع (النجاة) حصاة وزننده قورتلمق معناسنه درکه ذکر اولندی وحرص معنا سنه در : یقال به نجاة ای حرص وحسد معنا سنه در ظاهرا بونلر قذره معنا سندن مأخوذ در نجاة منتاره دینور کما ؛ معنا سنه (التنجل) تفعل وزننده مر تفعجه براراشدرمق معناسنه‌در : یقال تنجی الرجل اذا التمس نجوة من الارض وبر آدمه یابرنسنه‌یه کوزدکورمك ایچون بد نظر ایلمك معناسنه در : یقال تنجی لفلان اذا تشوه له لیصیبه بالعین (النجاوة) سحابه وزننده وسعتلو میدانلو ارضه دینور تقول بیننا نجاوة من الارض ای سعة (النجواء) علواء وزننده‌که جوهری غلط ایدوب کرنمك معناسیله تفسیر ایلمشدر صواب اولان حای مهمله ایله اولمقدر (ینجی) یرضی وزننده برموضع آدیدر (المنجی) مرمی وزننده برقلجك اسمیدر و بررجل آدیدر (ناجیه) بنواسد یوردنده برصو آدیدر و بصره‌ده برموضع آدیدر (نجی) سمی وزننده بررجل آدیدر (النجوة) حرف تعریفله ثمره وزننده بحرین قضاسنده برقریه آدیدر ونجوه حرف تعریفسز بررجل آدیدر (الناجی) ابوالمتوکل علی بن داود وابوالصدیق بکر بن عمر وراوی الحسن بصری اولان ابو عبیده وریحان بن سعید نام محدثلرك لقبلریدر وعلی بن نجا الواعظ الحنبلی‌که اعلامدندر ابن نجیه دیمکله معروفدرکه سمیه وزننده‌در (نجیه) غنیه وزننده ابن ثواب الاصفهانی درکه محدثدر الواوی (النحو) محو وزننده یوله دینور یقال اخذ نحوا ای طریقا وجهت معناسنه در : یقال هوعلی نحوه ای جهته جمعی انحاء ونحو کلور عتل وزننده وقصد معنا سنه کلور بومعناده ظرف

واسم اولور نقول نحوت نحوه ای قصدت قصده ونقول نحوی انیه ای قصدی
ومنه نحو العربیة یعنی علم نحو اطلاقی اولنان فن معهود اشبو قصد معناسندندر
زیرا متکلمه کلام عرب سمت ومنهاجی ادراک اولنور ونحوك جمعی نحو کلور مثل
وزننده ونحیه کلوردنیه وزننده والقصد وضرب ایلك معناسنه مصدر اولور یقال
نحاه ینحوه وینحاه نحوا من البابین الاول والثالث اذا قصده وبرکسه برپای اوزره
میل ایدوب آغمق یاخود اوق آتان کمسه یای چکرکن برسمته طوغری اکیلوب
اورتمق معناسنه‌در : یقال نحا الرجل اذا مال علی احد شقیه اوانحنی فی قوسه وبر
نسنه‌یی برطرفه صرف ایلك معناسنه‌در : یقال نحاه اذا صرفه وبرنسنه‌یه کوز
دوکروب باقمق معناسنه‌در : یقال نحا الیه ببصره ینحاه وینحوه اذا رده (الانحاء)
افعال وزننده بودخی برسمته وبرنسنه‌یه قصد وعزیمت ایلك معناسنه‌در : یقال
انحاه اذا قصده وبرنسنه‌یه سوبکنوب طیانمق معناسنه‌در یقال انحی له اذا اعتمد
ودوه قسمینك دیزکین آتکی صول طرفه طوغری یاتوب جوکه‌رك یورمك
معناسنه‌در : یقال انحی البعیر اذا اعتمد فی سیره علی ایسره (النحوی) نسبت
اوزره اسم فاعلدر علم نحوه منتسب اولان آدمه دیور جمعی نحاة کلور
قضاة وزننده یقال رجل نحوی من قوم نحاة ای نحویین (الانتحاء) همزه‌نك
کسریله برکسه‌یه یا برنسنه‌یه قصد وتوجه قلمق معناسنه‌در : یقال انتحی علیه ضربا
اذا اقبل وبرنسنه‌دن صرف بصر قلمق معناسنه‌در : یقال انتحی ببصره عنه اذا
عدله ودوه یوررکن صول طرفنه طوغری یاتارق وسوبکنه‌رك یورمك
معناسنه‌در : یقال انتحی البعیر اذا اعتمد فی سیره علی ایسره (النحواء) غلواء والتمطاء
وزننده دیزه‌دوب کرنمکه دیورکه ایستمه مقدمه‌سیدر یقال اخذته النحواء ای الرعدة
والتمطی (بنونحو) ازدقبیله سندن برجماعتدر الباقی (نحی) نونك کسریله طلومه
دیور زق معناسنه علی قول خاصة یاغ طلومنه دیور نته‌که نحی دخی دیور
وحی وزننده ونحی دخی دیور فتی وزننده یقال جعله فی نحی وفی نحی
وفی نحی ای فی زق اوهو ماکان للسمن خاصة مترجم دیرکه مؤلف « اشغل من ذات
النحیین » مثلندن ذهول ایلدی اصلی بودرکه تیم الله بن ثعلبه قبیله سندن برخاتون
زمان جاهلیتده ایکی طلوم ایله برپازارده الارغه محلنده یاغ بیع ایدر ایدی خوات
بن جبیر الانصاری یاغ الـمق صورتیله یانینه کلوب جانبلرینه باقمق ایچون طلومك
بریسنك اغزینی چوزدردی آنك جانبینی کوردکدنصکره دیکر طلومه دخی اغزینی
چوز دیروب کویاکه آنکده جانبینه باقدی خاتون یاغ آقمسون دیو ایکی الیله
ایکی طلومك اغزینی طوتدقده همان خوات خاتونك اکسه سنه چکوب ایکیسیده
طوتمز اولمغله بنفعه دا دوستده مباشرت ایلدی خاتون دفع صددنده اولسه یاغ

كيدرنه يابسون بالضرورة بوبازار لغه قائل اولدی من بعد بغایت مشغول اولان
كمسه حقنده • اشغل من ذات النحيين • مثل اولدی بعد زمان خوات اسلامه كلمكه
سرور انام عليه الصلوة والسلام حضرتلری مادهٔ مزبوره ضمننده خوات ايله
ملاطفه بيوررلر ايدی ونحی نونك كسريله طبراق دستی به دينور كه يايق ايدوب
ايچنده سود بايلوروبرنوع تازه خرما اسميدر وانلوتمرنلو اوقه دينور جعلری انحاء
كلور ونحی كلور عنی وزننده ونحاء كلور نونك كسريله (النحی) وحی
وحی وزننده يايقده ياغی چقمق ايچون سودی چالقيوب يايمق معناسنه در : يقال
نحی اللبن ينحيه وينحاه نحيا من الباب الثانی والثالث اذامخضه وبرنسنه يی يرندن
الارغه قلمق معناسنه در : يقال نحی الشیء اذا ازاله وبرنسنه جانبنه امالهٔ نظر
ايلمك معناسنه در : يقال نحی بصره اليه اذا صرفه (التنحية) تفعله وزننده
بودخی برنسنه يی يرندن آيروب الارغه قلمق معناسنه در : يقال نحاه اذا ازاله (التنحی)
تفعل وزننده الارغه اولمق معناسنه در : يقال نحاة فتنحى ای ازاله فزال (الناحية
والناحاة) جانب معنا سنه دركه قرار كاهدن الارغه جه اولان سمتدن
عبارتدر يقال قعد فی ناحيته وناحاته ای جانبه (النحی) غنی وزننده الارغه ده
كيدن دوه لره دينور يقال ابل نحیّ ای متنحية (المنحاة) مرماة وزننده بورغاج
صو اقنديسنه دينور ودولاب طوار ينك يولنه دينور كه صو چكركن اورادن
نوردد ايدر (اهل المنحاة) نسب جهتيله برى برينه بعيد اولان جماعته
اطلاق اولنور (المنحاة) ميمك ضميله ايرى و بيوك يايه دينور يقال قوس
منحاة ای ضخمة و بيوك اوركجلو دوه لره دينور (الانحاء) همزه نك كسريله
بركسه جانبنه اماله وتوجيه ايلمك معناسنه در ومنه يقال انحى له السلاح اذا
ضربه به (الانتحاء) افتعال وزننده برايشه چالشوب چبالمق معناسنه در :
يقال انتحى فی الامر اذا جد و برنسنه يه سويكنوب طيانمق معناسنه در : يقال
انتحى فی الشیء اذا اعتمد عليه (النحية) غنيه وزننده قصد معناسنه اولان
نحودن فعيله بمعنی مفعوله دركه هرنسنه نك قصد اولنه جغی شيئه دينور ومنه
يقال هو نحية القوارع ای الشدائد تنحيه يعنی فلان شدائد ومحن روزكارك
نحتهٔ تعليمكبی مقصدی وتوجهكاهيدر اصلا كنديدن دور ومنفك اولمز الواوی
(النخوة) خای معجمه ايله خطوه وزننده بركسه بيوكلنوب خودبينلك تعظم
وافتخار ايلمك معناسنه در : يقال نخا الرجل ينخو نخوة و يقال نخی الرجل
على المجهول اذا افتخر وتعظم و برآدمی مدح ايلمك معناسنه در : يقال نخا فلانا اذا
مدحه (الانتخاء) افتعال وزننده بودخی تعظم وافتخار ايلمك معناسنه در : يقال
انتخى الرجل اذا افتخر وتعظم (الانخاء) همزه نك كسريله برآدمك كبر

ونصولی زیاده اولمق معناسنه در : یقال انضى الرجل اذا زادت نصوله بو
(الندو) عدو وزننده بش یرلره کلوب برکلمک معناسنه در : یقال ندا القوم
یندو ندوا اذا اجتمعوا و بولسنه طاغلمق معناسنه در : یقال ندا الشیء اذا تفرق
وبش مجلس مشورت کبی مجتمعلرده حاضر اولمق معناسنه در : یقال ندا القوم
اذا حضروا الندی ودوه قسمی اکنی اوتلاقدن طشره اولاغه چیقمق معناسنه در
یقال ندت الابل اذا خرجت من الحمض الى الخلة و واسطه بلزیبوب حنق وحلق
جهتنه اکا چکلمك معناسنه مستعملدر یقال ندا ندوا الى فوق کرام ای نزوع
(الانداء) افعال وزننده (والتندی) تفعل وزننده بودخی بش یرلره
کلوب برکلمک معناسنه در : یقال انتدى القوم وتنادوا اذا اجتمعوا وتنادى بری
بربریه چاغرمق معناسنه درکه نداء ماده سندندر یقال تنادوا اذا نادى بعضهم
بعضا ومجلس قوروب عقد انجمن ایلمك معناسنه در : یقال تندی القوم اذا
تجالسوا فی النادی (التندیة) تفعلة وزننده دوه لری اکنی اوتلاقدن طشره
اولاغه چیقرمق معناسنه در : تقول ندیت الابل اذا اخرجتها من الحمض الى الخلة
وعند البعض دوه لری صویه کتوروب برمقدار ایچدکدن صکره برار اوتلاروب
بعده ینه صویه کوتورمك معناسنه در : یقال ندى الابل اذا اوردها فشربت
قلیلا ثم رعاها قلیلا ثم ردها الى الماء و برنسنه یی نمناك ایتمك معناسنه در :
تقول ندیت الشیء اذا بللته (المندی) مکرم وزننده آت ودوه قسمنك وجه
مذکور اوزره ایکی صوارمق بیننده اوتلادقلری اوتلاغه دیور تقول
هذا مندى خیلك ای موضع تندیتها (النوادی) اورکك دوه لره
دیور یقال ابل نواد ای شاردة ونوادالنوی خرما چکردکلرینی دوه یه علف ایچون
قیروب ازدکلرنده صچرایان صچراندیلرینه دیور (الندوه) تمره وزننده عقد
مجلس ایدن جماعته دیور وندوه نسك کونمز مجتمع اولدقلری مجلس وانجمنه
دیور علی قول ناس مجتمع اولدقلری خانه ده اطلاق اولنور قنقوب طاغلدقلرنده
اطلاق اولنمز نته که ندی ونادی دخی بو معنایه در کاسیذکر (دارالندوة) مکه ده
برخانه معهوددر یعنی قصی بنا ایلدیکی خانه درکه قریش آنده دائما مجتمع اولوب
مشوره ایدرلر ایدی (المناداة) مباهاة وزننده برکسه ایله انجمن اولوب
همنشین اولمق معناسنه در وعندالبعض مفاخره معناسنه در : یقال ناداه اذا
جالسه اوفاخره وبرکسه رازنی اظهار ایلمك معناسنه در : یقال نادى بسره ای
اظهره ویول بلوروب آچقه چقمق معناسنه مستعملدر یقال نادى له الطریق اذا
ظهر وبرنسنه یی کوروب بیلمك معناسنه در : یقال نادى الشیء اذا رآه وعلمه
وبرآدمی چاغرمق معناسنه در تقول نادیته وبه ای صحت به (الندی) غنی

وزنده (والنادی) (والندوة) تمره وزنده (والمنتدی) ملتقا وزنده
ناسك كوندز بركدكلری مجلس وانجمنه دينور علی قول مجتمع اولدقلری حالده
اطلاق اولنور تفرقلرنده اطلاق اولنمز تقول حضرنا نديهم وندوتهم ومنتداهم
ای مجلسهم نهارا اوهو المجلس ماداموا مجتمعين فيه وتقول العرب مايندوهم النادی
ای مايسعهم يعنی جماعت پك چوق اولمغله مجلس آنلری احاطه ايلمز (التندی)
تفعل وزنده برآدم جوامردلك ايدوب بر كمسه يه احسان وانعام ايلمك معناسنه در
معنای آتيدن مأخوذدر يقال تندی الرجل اذا تسخی وافضل (الانداء) اكرام
وزنده تندی معناسنه در : يقال اندی فلان بمعنی تندی وبرنسنه يی نمناك ايلمك
معناسنه در تقول انديته اذا جعلته نديا وبركمسه كثير العطاء اولمق باخود خوش آوازاولمق
معناسنه در : يقال اندی الرجل اذا اكثر عطاء اوحسن صوته (الندی) عصا اوزنده
برده اولان ياش طپراغه دينور ثری معناسنه وات ياغنه دينور شحم معناسنه
ويغموره دينور وياشلغه دينور يقال به ندی ای بلل وچايره دينور كلاً معناسنه
وبخور كبی خوشبو برنسنه يه دينوركه انكله تطيب اولنور وغايت ومدی
معناسنه در جمعی انديه وانداء كلور (الندی) غنی وزنده اصلاق نسنه يه دينور
بومناسبتله سخی وكريم آدمه ندی الكف اطلاق اولنور يقال هو ندی الكف
ای سخی وبلند آواز اولوب سسی مسافهٔ بعيده يه بالغ اولان ادمه ندی الصوت
اطلاق اولنور يقال هو ندی الصوت ای بعيده (المندية) محسنه وزنده
شول سوزه اطلاق اولنوركه مخاطب اولان آدمك شرم وحيادن آلنی ترلر اوله
يقال كلمة مندية ای يندی بها الجبين (النداء) نونك ضمی وكسريله سسه
دينور صوت معناسنه (الندی) فتی وزنده سس ايراق كتمك معناسنه در :
يقال ندی الصوت ندی من الباب الرابع اذا بعد (النادية) صودن بعيد اولان
خرمالغه دينور يقال نخل نادية ای بعيدة عن الماء (الندئتان) تمرتان وزنده
نده كلمه سنك تثنيه سيدر آت قسمنك يان باشلرينك ايج طرفلرينه قريب اولان
يرلرينه دينور (المنديات) محسنات وزنده آدمی رسوا ومفتضح ايدن اقوال
وافعاله اطلاق اولنوركه شرمنده لكدن جبهه يی ترلدر اوله يقال افعال اواقوال
منديات ای مخزيات (الندی) عصا وزنده برنسنه ياشاروب نمناك اولمق
معناسنه در : يقال ندالشیء ندی من الباب الرابع اذا بل (الندی) عمی وزنده
اصلانمش نمناك شيئه دينور (النوادی) حوادث روزكاره اطلاق اولنور يقال
اصابتهم النوادی ای الحوادث (الناديات) برنسنه نك اوائلنه اطلاق اولنور
يقال بدت نادياته ای اوائله الواوی (الندوة) مروه وزنده بر جنس آق
وبوفقه طاش اسميدركه بعضا اندن چقماق دوز يلمور الواوی (الندو) نونك

فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله (والنزاء) غراب وزننده (والنزو) علو
وزننده (والنزوان) فتحاتله صيچرامق واطلامق معناسنه‌در : يقال نزا
عليه ينزو نزوا ونزاء ونزوا ونزوا اذا وثب عليه وكوكل بر نسنه‌يه چكلمك
معناسنه مستعملدر يقال نزا به قلبه اذا طمح وانك فتحى حشار بنفسى يرى
اوته شطر كى فتحينى معناسنه مستعملدر يقال نزت الحمر اذا وثبت من المراح
اى مرحت قوتنت وتجربه‌ده طعام قيمتى معناسنه مستعملدر : يقال نزا
الطعام اذا غلا (التنزية) تفعله وزننده صيچرامق وآتمق معناسنه‌در : يقال
نزى عليه بمعنى نزا ونزيه ونزى همزسز متعدى اولنور صيچراتمق وآتشورمق
معناسنه‌در : يقال نزاه تنزية وتنزيا اذا وثب به (الانزاء) همزه‌نك كسريله
بودخى صيچراتمق وآشورمق معناسنه‌در : يقال انزاه بمعنى نزاه (النزوان)
فتحاتله صيچرامق معناسنه‌دركه ذكر اولندى وبر نسنه شئ آخردن صيرلوب
قورتلمق معناسنه‌در : يقال نزا عنه نزوانا اذا تفلت بوراده قاف وبا ايله تقلب
نسخه‌سى غلطدر وحدت وسورت معناسنه‌در : يقال به نزوان اى
سورة (النزى) غنى وزننده (والنزاء) شداد وزننده
(والمنزى) منزه وزننده شر وشور وفتنه خصومنه
جسور وشبر مرد وجست وچالاك اولان آدمه اطلاق اولنور
يقال انه لنزى الى الشر ونزو ومنزاى سوار اليه (النزية) تيزلك حدت معناسنه‌در
يقال فى طبعه نزية اى حدة وخفوه وبادره‌يه اطلاق اولنور يقال صدرت منه نزية اى بادرة
ودبى چقور چناغه وكاسه‌يه ديرلر وبين الحرمين صفراء نام محل قربنده بر پيكار
آديدر (النزية) غنيه وزننده بودخى دبى چقور چناغه وكاسه‌يه ديرلر يقال
قصعة نزية ونزية اى قعيرة (النزاء) سماء وزننده (والنزاء) كساء وزننده
اركك حيوان ديشى‌يه آشمق معناسنه‌در : يقال نزا الفحل على الناقة نزاء ونزاء اذا سفد
(التنزى) تفعل وزننده برنسنه‌يه سرعتله صيچرايوب آتلمق معناسنه‌در : يقال
تنزى عليه اذا توثب وتسرع (النزو) حذو وزننده جراحتدن قان پك
چوق آقغله بيخود اولمق معناسنه‌در : يقال نزى الرجل على المجهول نزوا اى
نزف شارح ديركه بوراده قاف ايله نزق نسخه‌سى غلطدر ومنه فى النهاية وفى
حديث ابى عامر الاشعرى [انه رمى بسهم فى ركبته فنزى منه فمات] يقال اصابه
جرح فنزى منه فمات وذلك اذا اصابته جراحة فجرى دمه ولم ينقطع (النزوة)
تمره وزننده قصه وبودور نسنه‌يه ديرلر ونزوه عمان ترابنده برطاغك آديدر
(النزية) غنيه وزننده صحابه‌دن ديرلر انواوى (النسوة) نونك كسرى وضمى
وسينك سكونيله (والنساء) (والنسوان) (والنسون) نونلرك كسريله

مرأة كلمه‌سنك من‌غير لفظها جعلريدر نسبتنده نسوى دينور نونك كسرى وسينك سكونيله (النسوة) خطوه وزننده برايش ايشلين كمسه ايشى ترك ايلمك معناسنه در : يقال نساعمله ينسوه نسوة اذا تركه ونسوه برابجم سوده دينور تقول سقانى نسوة من‌اللبن اى جرعة منه مترجم ديركه نسوه ماده‌سى بوندن مأخوذ اولمق اغلب ملحوظدر زيرا عرب قسمى بالطبع زندوست اولوب وعندلرنده سودالطف اغذيه بلكه غداى مخصوص اولديغى معلومدر بوملابسه تصوريله اخذ واطلاق ايلملرى قريبدر (نسا) عصا وزننده فارس اولكه‌سنده بر بلده آديدر وسرخس قضاسنده بر قريه آديدر وكرمان وهمدان قضالرنده برر قريه آديدر ونسابوط طمرينه دينوركه طبوغه قدر ممتد اولور هرقالجه‌ده بردانه اولور تثنيه‌سنده نسوان ونسيان دينورفتحاتله امام زجاج عليه الرحمه ديديكه بونده عرق النسا ديمك جائز دكلدر زيرا شئ كندى نفسنه مضاف اولمز شارح ديركه عامك خاصه اضافتنه حمل ايله جائزدر يوم الاحد وشجر الاراك ديدكلرى كبى ياخود مسمانك اسمنه اضافتى ياخود اختلاف حسبيله شيئك كندى نفسنه اضافتى قبيلندن اولور اليائى (النسى والنسيان والنسـاية والنساوة) نونلرك كسريله (والنسوة) خطوه وزننده اونتمق معناسنه‌در : يقال نسيه نسيا ونسيانا ونساية ونساوة من الباب‌الرابع ضد حفظه مؤلفك بصائرده بيانه كوره نسيان ماده‌سى بر ادم كنديسنه استيداع اولنان نسنه‌نك ضبطنى ترك ايلمكدن عبارتدر اولدخى اول آدمك ضعف قلبندن يعنى حافظه‌سى ضعيف اولديغندن ياخود غفلتندن نشأت ايدر ياخود عن قصد قلبندن ذكرى ساقط اولور حقنده ذم الهى مترتب اولان قسم اخيردر (الانساء) همزه‌نك كسريله اونتدرمق معناسنه‌در : يقال انساه اياه (النسى) نونك كسريله وفتحيله اونوديلوب فراموش اولنمش نسنه‌يه دينور يقال هو نسيه اى مانسى ونسوانك بيانه آتدقلرى حيض بچاوره سنه دينور يقال القاه كالنسى وهوما تلقاه المرأة من خرق اعتلالها (النسى) غنى وزننده بين‌القوم معدود ومعتبراولميان آدمه دينور يقال هونسى‌اى لايعد فى‌القوم وقوت حافظه‌سى اولمامغله كثيرالنسيان اولان ادمه دينوركه اونوتغان تعبير اولنور (النسيان) سكران وزننده بودخى اونوتغان آدمه دينور يقال رجل نسى ونسيان اى كثير النسيان (النسى) نونك فتحى وسينك سكونيله بر ادمك نسا ديدكلرى ذكر اولنان بوط طمرينه اورمق معناسنه‌در : يقال نسيه نسيا من الباب الرابع اذا ضرب نساه (النسا) عصا وزننده بر آدمك بوط طمرى اغريمق معناسنه‌در : يقال نسى الرجل نسا من‌الباب الرابع اذا شكا نساه (الانسى) احوى وزننده بوط طمرى آغرور اولان كشى‌يه

دیور نسبه مؤخردر صراً وزننده (الانسی) همزه‌نك فتحی و سینك کسریله
ساق مجاریده بعنی انجكك انسی ایچنده ظاهر ابدر و طولو تمنده عرق الانی
بدنلری ظاهر اوله‌جقدر البیق (النشوة) نونك حركات ثلاثی وشینك سكونیله
سكونیله خوشبو نسیم قوقدی معناسنه‌در متلوق الشمر یقال نشی ریحا طیبة
و بابی نشوة منتهٔ من الباب الرابع اذا شمها و بر خبری اوجه طویوب حقیقتنه
واقف اولمق معناسنه مستعملدر یقال نشی الخبر اذا علمه و سرخوش اولمق
معناسنه‌در : یقال نشی من الشراب اذا سكر و بر سنه‌یی مرة بعد اخری معاودت
و تكرار قلمق معناسنه‌در كه میلاد اعتیاد ایلكدر یقال نشی بالشیء اذا عاوده مرة
بعد اخری و مواشی معیلان كبی اری مبشه اغاجلرینك نشوه‌لرندن او یاقه‌قه
حسته اولمق معناسنه‌در : یقال نشی‌الابل اذا اخذه داء من نشوة العضا (الاستنشاء)
و دخی خوش رایحه قوقولق یاخود مطلقا رایحه قوقولق معناسنه‌در : یقال
استنشی ریحا طیبة اوبابا اذا شمها (الانتشاء) افتعال وزننده (والتنشی)
تفعل وزننده استنشاء معناسنه‌در : یقال انتشی وتنشی یعنی استنشی و مست وسرخوش
اولمق معناسنه‌در : یقال انتشی‌الرجل وتنشی اذا سكر (النشوة) تمره وزننده
معیلان كبی اری مبشه اغاجلرندن الك اول جعبك طرزنده ظهور ایدر یمشنه‌یه
دیور ورایحه‌یه دیور یقال اخذ نشوته ای رایحته وسرخوشلغه دیور یقال
به نشوة ای سكرة و بو سنه‌نك انج قوقی دیدكلری میوه‌یه دیور یقال اارجة
نشوة ای سنبه (الانشاء) همزه‌نك كسریله مواشی معیلان كبی اری مبشه
اغاجنك نشوه‌سنی بولمق معناسنه‌در : یقال انشی‌البعیر اذا وجد نشوة العضاة
(النشبة) عیبه وزننده رایحه‌یه دیور (النشوان) (والنشیان) سكران
وزنلرنده سرخوشه دیور یقال رجل نشوان ونشیان ای سكران و بر خبرك
ابتدا ظهورنده جستجو ایدر اولان آدمه دیور یقال هو نشیان بالاخبار ای
یتخبر الاخبار اول ورودها (النشوة) نونك كسریله خبر طویمغه دیور
(النشا) عصا وبعضا سماء وزنلرنده نشاسته اسمیدركه تركیده نشاسته تعبیر
ایدكلریدر بغدایك اوزلدن بیلور اشبو نشا كلمه‌سنك اصلی نشاستج ایدی كه
نشاسته فارسی معربیدر تخفیفا شطر كلمه حذف اولندی محمدیندن محمد بن حبیب
اعتشی نشا عمنه منسوبدر (نشوی) سكری وزننده اذربیجان اولكه‌سنده
بر بلده‌در اكا نخجوان ونخشوان ونقشوان دیمك جائز دكلدر بو بلده حالا شروان
طرفنده نخجوان دیدكلری اوله‌جقدر (النشاة) حصاة وزننده نشوه‌سی اولان
مبشه اغاجنه یاخود رایحه‌لو اولان اغاجه دیور جمعی نشا كلور حصا كبی
(النحبة والنحنة) بابك اوت طرفنده قیل بتدیكی یره نهایت بولدیغی

محله دینورکه آلین تعبیر اولنور قصاص الشعر معناسنه‌در مؤلفه کوره قصاص الشعر باشك اوکندن واکسه‌سندن قیل بتمسی نهایت بولان موضعدر شهرتنه مبنی اولك طرفی متبادردر وشارحك بیانه کوره اوراده اولان برچه وکاکله ناصیه اطلاق مجازدر حالیت ومحلیت علاقه‌سنه مبنی‌در (النصو) نونك فتحی وصادك سکونیله برآدمك النده اولان برچه یاپشوب قاوره‌مق یاخود برچنی چکمك معناسنه‌در : یقال نصاه نصوا اذا قبض ناصیته اومدبها وبیابان بیابانه متصل اولمق معناسنه در : یقال نصت المفازة بالمفازة اذا اتصلت وبدندن لباسی صویوب چقرمق معناسنه‌در : یقال نصاالثوب اذا کشفه ونصو سانجویه شبیه وجعه دینورکه جوف انسانی‌یه عارض اولور (الانصاء) همزه‌نك کسریله بودخی برآدمك آلنی قاوریوب چکمك معناسنه در : یقال انصاه اذاقبض بناصیته (المناصاة) مباهاة وزننده (والنصاء) جدال وزننده بری برینك النلری برچنی قاوره‌یوب چکشدرمك معناسنه‌در تقول ناصیته مناصاة ونصاء ای نصوته ونصانی (المنتصی) منتق وزننده بری برینه متصل اولان ایکی‌دره‌نك اوسط طرفنه دینورکه بری برینه قاوشدقلری محلدر وبر موضع آدیدر (الناصیة) مرعانك ایلری ویوقری طرفنده اوتلیان دوه‌لره دینور یقال ابل ناصیة ای ارتفعت فی المرعی (نصاء) کساء وزننده برموضعدر (النواصی) ناصیه‌نك جمعیدرکه آلینه دینور بومناسبتله اشراف ناسه اطلاق اولنور نته‌که اذناب اسافل ناسه اطلاق اولنور یقال هم نواصی القوم ای اشرافهم الیانی (النصیة) غنیه وزننده ناسك کزیده وخیارینه دینور جمعی نصی وانصاء واناصی کلور (الانصاء) همزه‌نك کسریله بریرده نصی دیدکلری اوت چوق اولمق معناسنه‌در : یقال انصت الارض اذا کثر نصیها شارح دیرکه نصی کلمه‌سنك تعریفی نسخه‌لردن ساقط اولمشدر ونصی غنی وزننده افضل مرعادر تازه‌سنه نصی وصلیان واغاردقده طریفه ویوغونلنوب قارتلندقده حلی دینور ترکیده بغدایجق اوتی واشلك کنکری ودیجك اوتی تعبیر اولنور (الانتصاء) افتعال وزننده اوزندیملك احتیار معناسنه‌در : یقال انتصاه اذا اختاره وطاغ یاخود ارض اوزون اوزادی یوکسك اولمق معناسنه‌در : یقال انتصی الجبل والارض اذاطال وارتفع (التنصی) تفعل وزننده برنسنه‌یه یاشمق معناسنه‌در : یقال تنصی الشیء به اذااتصل وبر قومك اشرافزاده‌سنی تزوج ایلمك معناسنه در : یقال تنصی بنی فلان اذا تزوج فی نواصیهم الواوی (النضو) نونك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله ارقه‌دن لباس صویوب چیلانمق معناسنه‌در : یقال نضاه من ثوبه نضوا اذا جرده وسائره سبق وتقدم ایلمك معناسنه مستعملدر کویاکه آنلرك ایچندن کندی نفسنی تجرید ایدر یقال نضاالفرس اذا سبق غیره وقیندن قلیجی صیرمق معناسنه‌در : یقال نضاالسیف اذا سله وقطع مسافه ایلمك معناسنه‌در : یقال نضا البلاد اذا قطعها

ونضو ونضو علو وزننده اتده واوغده وشده وصفالده اولان خصالك زوال
زائل اولمق معناسنه در على قول بابى ايله مقابلده اولان خصاله مخصوصدر
يقال نصا الخضاب نصوا ونضوا اذا ذهب لونه يكون في اليد والرجل والرأس
واللحية اوبعضهما وبدنده اولان ورم ساكن اولمق معناسنه در : يقال نضا
البدن اذا سكن ورمه وصو نشف ايلك معناسنه در : يقال نضالماء اذا نشف
(الانضاء) افعال وزننده ودى قيدن قلچ صيرمق معناسنه در : يقال انضى
السيف اذا سله ولباسى اسكيتمك معناسنه در : يقال انضى الثوب اذا ابلاه
(النضو) نونك كسريله آت اويالك باشلقسز يالكزجه كبنه دبور واريق
ومهزول اولان حيوانه دبور يقال ركب نضوا اى مهزولا من الابل وغيرها
مؤنثى نضوه در جمعى انضاء كلور وايجه اوقه دبور قدح رقيق معناسنه وچوق
قوللنوب آتمقله كهنه وفاسد اولمش اوقه دبور وكهنه لباسه دبور (النضى)
غنى وزننده آريق ومهزول حيوانه دبور يقال بعير نضى اى مهزول وتمرسز
بيكنمز اوقه دبور ومزراغك ال ايله طوتيجق يرندن بوغريسنه دبور ياخود
بوينك باشندن طرفه بوغريسنه دبور ياخود كبكه ياخود جكى ايله قولاق
اراسنه دبور ونضى الكاهل يغرنده اولان اوكوره كيكلرينه دبور ونصلك
آت نصلنه دبور (الانضاء) همزه نك كسريله دابه يى مهزول ايلك معناسنه در
يقال انضى بعيره اذا هزله وبر آدمه مهزول حيوان ويرمك معناسنه در : يقال
انضاه اذا اعطاه مهزولا ولباسى اسكيتمك معناسنه در : يقال انضى الثوب اذا ابلاه
البلى (التنضى) تنضو وزننده قيدن قلچ صيرمق معناسنه در : يقال تنضيت
الثوب تنضاغة فى تنضونه ولباسى اسكيتمك معناسنه در تقول تنضيت الثوب اذا ابليته
(الانتضاء) همزه نك كسريله (والاستنضاء) افتعال وزننده بونلرده لباسى
اسكيتمك معناسنه در تقول انتضيت الثوب واستنضيته اذا ابليته (المنتضى) منتق
وزننده برموضع آديدر اواوى (النطو) خطو وزننده برنسنه يى چكوب
صوندرمك معناسنه در : يقال نطا الحبل ينطو نطوا اذا مده وبعيد اولمق معناسنه در
يقال نطا المنزل اذا بعد وبرنسنه به طنبوب ابسم اولمق معناسنه در : يقال نطاعنه
اذا سكت ونسج اونه جق بزه ايلكى ارش ايلك معناسنه در : يقال نطا الغزل اذا
سداه (النطاة) حصاة وزننده خرما قورغنك دبنده اولان قبوغه دبنور ياخود خرما
سالقمنه دبنور جمعى انطاء كلور ونطاة خيبر ايالتنه دبنور على قول آنده برچشمه نك
ياخود برقلعه نك آديدر ياخود خاصة خيبرك حما عارضه سنه دبنور (الانطاء)
اعطاء وزننده ومرادفيدركه ويرمك معناسنه در : يقال انطاه اى اعطاه (التناطى)
تفاعل وزننده بربرينى سبق ايچون سكردشمك معناسنه در : يقال تناطى القوم

اذا تسا بقوا وبر كسه ايله برنسنه ضمننده دور شوب اوغراشمق وصوا شمق
معنا سنه در : يقال تناطى فلا نا اذا مارسه وبرى بريله سوز ده كشا كش
اوزره اولمق معنا سنه در : يقال تناطى الكلام اذا تعاطاه وتجاذبه (المناطاة)
مباهاة وزننده برى بريله نزاع وتطاول ايلمك معنا سنه در : يقال ناطاه اذانازعه
وطا وله وايكى خاتون اوتوروب ثوبه ارش ايلمك ايچون برى برينه ايپك يومغى
آتمق معناسنه در تقول رايت مناطاتهما وهى ان تجلس المرأتان فترمى كل واحدة
الى صاحبتها كبة غزل حتى تسدى الثوب واشبو مناطاة بز نسج ايدر كن اولور
الواوى (النعو) نونك فتحى وعينك سكو نيله اوست دودا غك برون التنده
اولان دكرى يوه دينور ودوه قسمنك اوست دوداغنده اولان يريغه دينور وآت
قسمنك طرنغنك كيروسنده اولان قيناغنك ياريغنه كذلك طرنغنك كيروسنده اولان
يار يغه دينور وتازه خر مايه دينور (نعوه) نمره وز ننده برمو ضعدر
(النعاء) دعاء وزننده كدى ماولمق معنا سنه در : يقال نعاء السنور نعاء
اذا صات (نعوان) سلمان وزننده بروادى اسميدر اليائى (النعى) سعى
وزننده (والنعى) غنى وز ننده (والنعيان) غفران وزننده بر آدمك
وفات ايلديكنى خبر ويرمك معناسنه در : يقال نعاه له ينعيه نعيا ونعيا ونعيانا
اذا اخبره بموته وبر آدمك ذنوب وقبايحنى اظهار واشاعه ايلك معناسنه مستعملدر
يقال هو ينعى على زيدذنوبه اى يظهرها ويشهر ها (النعى) غنى وزننده
موت خبرنى اعلام ايدن آدمه دينور عربده مخصوص ناعى اولور يقال هونعى
اى ناع ونعى بمعنى مفعول اولور موتى خبرى اعلام اولنمش آدمه دينور يقال
هونعى اى منعى (الاستنعاء) دوه سائر لرى صاوشمق ياخود اوركوب كيرو
دونمك ياخود سكرده رك راكبنى ياصا حبنى آلوب قاچق ياخود دوه لر پرا كنده
وتار مار اولمق معنا سنه در : يقال استنعت الناقة اذا تقدمت اوتراجعت نا فرة
اوعدت بصاحبها اوتفرقت وانتشرت وقيون قسمنك اوكنه چوب آرديجه كلسون
ديو چاغرمق معنا سنه در : يقال استنعى الرجل الغنم اذادعاها لتتبعه (التناعى)
تفاعل وزننده ناس جنكده برى برنى اغراء وتشديد ايچون برى برينه
مقتو للرينك خبرنى بيلدر شمك معنا سنه در : يقال تناعى القوم اذانعو اقتلا هم
ليحرض بعضهم بعضا (المنعى والمنعاة) ميملرك فتحيله موت خبرينه دينور
(نعاء) قطام وزننده اسم فعل امردر نعى ايله يعنى فلانك موتى خبرنى هركسه
اعلام واظهار ايله ديمكدر تقول نعاء فلانا اى انعه واظهر خبر موته شارح
ديركه عرب مراسمند ندركه بر ذيشان كسه وفات ايلدكده برى سوار اولوب
بين القبائل وبين القوم نعى واعلان ايده رك دور ايدر اليائى (النغى)

من مخمصه ايله حي ورمقه قوم اولمجق سوز سويلمك معناسنه‌در : يقال نقى ابه
نقي بعيا لا نكلم بكلام جمع (الانقاء) اسمه وزننده نقي معناسنه‌در : يقال
قوم نرجل نقي نقي (النقيه) نقمه وزننده ومرادفيدركه يرجوش ايسنده
ولطيف سوزه ديور نقول سمعت نقيه اي نغمته ونقره ايشيديدم خبره ديور
نقول سمعت وصفه‌ي نياتك ونقلي ونفيس بر نقول سمعت نقيه وهى اول الخبر
قبل ان يستقصيه (النقاه) سقاه وزننده ونسمه بلك بغشوب چاتي معناسنه‌در
يقال نقاه الله وبرغيني معناسنه‌در : يقال نقاه الله وجوهه ايله لاخ ونطيفه ايلك
معناسنه‌در : يقال نقى الثوب اذا انقاه (النقو) نقو وزننده اصابع ماسنده برقريه آديدر وواسط
ايله مصر بيننده برقريه آديدر الواوي (النقوة) نقيه وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندي
(النقو) نقو وزننده وآلده عندرنقول نقوت لغة في نقيت البيضاء (النقى)
وزن فتحي ونقي سكونيله برلسه‌ي برمدن آيرمق معناسنه‌در : يقال نقاه ينقيه
نقيا لا نقاه و يقال نقاه ينقوه نقوا وهذا مروى عن ابى حيان ونقى لازم اولور
برمدن آيرلمق معناسنه يقال نقاه فنقى متعد ولازم وسيل صوبى سيجيني بركوزوب
اليمك معناسنه مستعملدر يقال نقى السيل الغثاء اذا حمله والنكار الإطلاقه معناسنه در
يقال نقى الشيء اذا جحده ونقى ونقيان قصاصه بر طبراق قوزامق معناسنه‌در : يقال
نقت الريح التراب نقيا ونقيانا اذا امارته واوصحدورنقت العيون الفبه بر ال ايله
صاورمق معناسنه‌در : يقال نقى الدراهم اذا اثارها للانتقاد وجوده يعمور منقيرنقمق
معناسنه در : يقال نقت السحابة مه‌ها اذا محه (الانقاء) افتعال وزننده و
نسه برنسن آيريلوب الارغه اولمق معناسنه‌در : يقال انقى منه اذا تنحى (النقى)
غنى وزننده ايراولنش شي معناسنه‌در عرلرك ابن نى اطلاق ايلمرى وجهدركه
بمرى بر اوغلنن بيرار اولمغه جونيم اوغو دكلدر ديوجحد ونفى ايلديكي اوغلانه
اطلاق اولنور يقال هو ان نفى اى نفاه ابوه ونقى جونك قيناركن طشره آتديغي
كدمه وكيركه ديور يقال نفى القدر اى ماحفت به عند الغليان ونفى المطر سر تلان
صويه سر بقدبسنه ديور يقال هذا نفى المطر اى ماتطاير منه عن الرشاء ونقى
الحوافر دابه يوروركن ايغي آتشندن قوبوب كيدن طاش وچولوز مقوله سنه
ديور ونقى خرمن بيراغندن اورلمش قنقنه ديور ونقى الريح اشجار ديبلرينه
روزكارك صاوروب يغديغي طبراغه ديور وعسكر عظيم ايجندن كنار كسوب
كيرونش بذكاره ديور ونقى وعبد معناسنه مستعملدر تقول انا انفيكم اى
وعيدكم (النقيان) فتحاتله بو دخى اشجار ديبلرينه روزكارك صاوروب
صورديكي طبراغه ديور (النقايه) نونك فتحي وضميله (والنقفة) حصاة
وزننده (والنفوة) تمره وزننده (والنقيه) عينه وزننده (والنقاه)

سماء وزننده (والنفاوة) ثمامه وزننده برنسنه‌نك كيرويه قلان كتريته‌و كنوسنه
دينور خر من ارضيه سی كبی (ونفيه) تمره وزننده (ونفيه) غنيه
وزننده خرما يپرا غندن اورلمش سفره به دينور كه اوزرينه كش يامق ايچون
يوغورد سر يلور الواوی (النفو) نفی وزننده وآنده لغتدر وبو ارتشاف
نام كتابدن منقولدر كه ابوحيان قوليدر يقال نفاه ينفوه نفوا لغة فی نفاه ينفيه
نفيا الواوی (النقاوة والنقاء والنقاءة) نونلرك فتحيله (والتقاوة والنقاية)
نونلرك ضميله بر نسنه پاك وپاكيزه اولمق معنا سنه در : يقال نقی الشیء نقا
ونقاء ونقاءة ونقاوة ونقاية من‌الباب الرابع اذا نظفت (النقی) غنی وزننده پاك
وپاكيزه نسنه به دينور جمعی نقاء كلور نونك كسريله ونقواء كلور نقياء وزننده
وبونادردر يقال هونقی ای نظيف (الانقاء) همزه نك كسريله برنسنه بی پاك
وپاك كيزه قلمق معناسنه در : يقال انقاه ای نظفه وحيوان ايلك يا غليوب
سمور ملك معنا سنه در : يقال انقت الا بل اذا اسمنت وغله كركی كبی اوزلنوب
قالنلشمق معنا سنه در : يقال انقی البر اذا سمن (التنقی) تفعل وزننده
(والانتقاء) افتعال وزننده برنسنه بی اورند يلمك معنا سنه در : يقال تنقاه
وانتقاه اذا اختاره (النقوة والنقاوة والنقاة) نونلرك فتحيله (والنقاية
والنقاوة) نونلرك ضميله اسم‌اولورلر برنسنه‌نك كزبده ومختارينه اطلاق‌اولنورلر
ونقاوة لفظنك كه نونك ضميله‌در جمعی نقی كلور هدی وزننده ونقاء كلور مد ايله
ونقايه كلمه‌سنك كه بنه‌نونك ضميله‌در جمعی نقايا كلورنونك فتحيله ونقاء كلورنونك
ضميله ومد ايله يقال هونقوته ونقاوته ونقاته ونقايته ونقاوته‌ای‌خياره‌ونقاوة الطعام
ونقاية‌الطعام نونلرك فتحی وضميله‌در بغدا بی‌آير تليوب پاك ايدركن‌يبانه آتد قلری
دلوجه وچاودار وسا ئر فضلات مقوله سی نسنه دن عبارتدر (النقا) عصا
وزننده صرتی اور كج كبی بوكری اولان يومشق قوم يغننه دينور تثنيه سنده
نقوان ونقيان دينور فتحا تله جمعی انقاء ونقی كلور صلی وزننده (بنات
النقا) برجانور جكدر قومسا للرده اولور واكا شحمة النقادخی ديرلر (النقو)
حقو وزننده (والنقا) عصا وزننده قول كميكنه دينور علی قول
مطلقا ايلكلی كميكه دينور جمعی انقاء كلور (النقی) نونك كسريله ايليكه
دينور مخ معنا سنه در : يقال اخرج نقيه ای مخه (الانقی) احوی وزننده
وجو دنده ايلكلی كميكلری انجه اولان آدمه دينور نقواء مؤنثيدر
يقال رجل‌انقی وامرأة نقواء ای رقيقاالقصب (النقة) ثقه وزننده واكا مزاوجة
ذكر اولنور يقال ثقة نقة اتباع (النقاوة) ثمامه وزننده بركونه نباتدركه
صابون كبی انكله اثواب غسل اولنور جمعی نقاوی كلور نونك ضميله اليائی

(النقبة) نمره وزننده برسوزه دیرلر یقال ماله نقبة ای نظیرة (النوق) موق وزننده خاص اولمق یقلنش باس انمکه دینور حوالی معناسنه (النوق) معنده وزننده جوکه دینور طریق معناسنه ومدینه ابله جبل احد بیننده بر موضع آدیدر (نقبا) نونک کسریله تسلرده برقریه آدیدر یحیی بن معین الحافظ النقباوی اورادندر (نقبا) نونک کسریله کوفه قصاسنده برقریهدر (النقاه) نقاه وزننده ومرادفیدرکه ونمق معناسنه در تقول نقبته نقاء ای نقیته نقاء الباز (النکایة) کتابه وزننده اعدایی قیروب کچورمك معناسنه در : یقال نکی العدو وفیه نکایة من الباب الثانی اذا قتل وجرح وخام جیانك باشی قوبروب رنجمك معناسنه در : یقال نکی القرحة اذا نکأها وتقول العرب هنئت ولاتنك ای لانکئت ولاحضت منکب و بوترکیب دعادر ولاتنك تلمیذی مجهولدر نقص اولنمه آخری مقصوددر همیشه اعداه اوزره تکب ومظفر اولوب اصلا منکوب ومعدول اولمیه سن دیمکدر ومنکو کلمهسی نکایهدن مرمی وزننده در الواوی (النمو) علو وزننده برنسنه برکنتوب آرتمق معناسنهدر : یقال نما الشئ ینمو نموا اذا زاد وله وسفله بقیلان حضابك رنکی دو بوتمق معناسنه در : یقال نما الخضاب اذا ازداد حمرة وسوادا البائی (النمی) رمی وزننده (والنمی) عنی وزننده (والنماء) معناه وزننده (والنمیة) عطیه وزننده نمو کله سنده لغتدر یقال نمی الشئ ینمی نمیا ونمیا ونماء ونمیة اذا زاد وطوزرغی جوغالتمغه آتشی یلك علولندرمك معناسنه مستعملدر یقال نمی النار اذا رفعها واشبع وقودها وصورمك معناسنهدر : یقال نمی الرجل اذا سمن ونهر و بحرك صوبی قباروب قالقمق معناسنهدر : یقال نمی الماء اذا طما و برآدمه برکلام وخبر رفع واسناد اولنمق معناسنه در : یقال نمی الیه الحدیث اذا ارتفع الیه و بومعناده متعدی اولور تقول نمیت الحدیث الیه اذا رفعته وعزوته (الانماء) همزهنك کسریله بودخی برنسنه ارتمق معناسنهدر : یقال انمی الشئ اذا زاد وآرترمق معناسنهدر : یقال انماه اذا زاده وسوزی نمیمه وجهیله اشاعه وابلاغ ایتمك معناسنهدر : یقال انمی الحدیث اذا اذاعه علی وجه النمیمة وشکاری کورمیدرك اوندرمك معناسنهدرکه ضرب ایدن کسهنك اوکندن فرار ونظرکاهندن غائب اولنجهیه قدر اوزاقلشمق عبارتدر یقال انمی الصید اذا رماه فاصابه ثم ذهب عنه فمات (التنمیة) تفعله وزننده بودخی برنسنه برکنتوب ارتمق معناسنهدر : یقال نمی الشئ اذا زاد و برخبر وکلامی برآدمه عزو واسناد ایلمك معناسنه در تقول نمیت الیه الحدیث اذا رفعته الیه وعزوته (الانتماء) افتعال وزننده برآدم برکمسهکندیسنی نسبت ایتمك انتساب معناسنهدرکه نسبتلنمك تعبیر اولنور یقال انتمی الیه اذا انتسب وقوش بر محلدن قالقوب آخر محله قونمق معناسنه در : یقال انتمی البازی اذا

ارتفع من موضعه الى آخر (التنمى) تفعل وزننده بودخى قوش يرندن قالقوب بشقه بره قونمق معناسنه‌در : يقال تنمى البازى بمعنى انمى (النامية) قوت نماء صاحبيدركه آرتوب بيومك شانندن اولان نسنه‌لردر مراد مخلوق الهيدر قال الشارح ومنه الحديث [لا تمثلوا بنامية الله] اى الخلق و نامية الكرم آصمه‌نك صالقملو اولان چبوغنه اطلاق اولنور و ناميه بر معروف صوبك آديدر (الانمى) تركى وزننده ايچى صمانله طولدرلمش غلاف مقوله‌سنه دينور يصدق و دوه هاويدى و سائرى كبى بوراده خيشه وحسيه نسخه‌لرى غلطدر صواب اولان حشيه دركه حشودن مأخوذ در (النماة) حصاة وزننده اوفق قرنجه‌يه دينور جمعى نمى كلور حصا وزننده (الناميان) ايكى شاعره اطلاق اولنور برى مصيصه‌لو وبرى غزه‌لو در (التمية) غنيه وزننده ايپلك اكيرن كسه‌نك چقرقدن صيرديغى برى برينه مقابل ايكى ايپلك قلميدركه اوزرينه ايپلك صارلمغله يومق اولورلر (النمى) عنى وزننده نم ماده سنده ذكر اولندى كه لغت روميه‌ده فلس معناسنه دركه پوله و منقوره دينور اليانى (نتا) عصا وزننده ابو بكر محمد بن محمود الاصفهانى نام فقيه و محدثك پدرى اسميدر اليانى (النية) نونك كسرى و يانك تشديدى وتخفيفيله برنسنه‌يه قصد و عزم ايلمك معناسنه‌دركه اكا مباشرته عقد قلب ايلمكدن عبارتدر يقال نوى الشئ ينويه نية ونية اذا قصده و بر نسنه‌يى ضايع ايلميوب حفظ و صيانت ايلمك معناسنه مستعملدر لزوم علاقه سيله يقال نوى الله فلانا اى حفظه ونيه عزم و توجه اولنان سمت و مرامه دينور كرك سفر و كرك عمل و حاجت مقوله‌سى اولسون يقال نوى نية اى قصد الوجه الذى يذهب فيه و ايراق اولمق بعد معناسنه‌در كماسيذكر (الانتواء) افتعال وزننده بودخى بر نسنه‌يه عزم و قصد ايلمك معناسنه‌در : يقال انتواه اذا قصده (التنوى) تفعل وزننده انتوا معناسنه‌در : يقال تنواه اذا قصده (النوى) عصا وزننده بودخى عزم و قصد اولنان سمت و جهت و مرامه دينور يقال نوى نوى بعيدة اى جهة يذهب فيها و ايراق اولمق معناسنه در نيه كبى يقال نوى عنه نية ونوى اذا بعد ونوى خانه وسرايه اطلاق اولنور و بر مكاندن مكان آخره نقل وتحول ايلمك معناسنه در : يقال نوى من مكان الى آخر اذا تحول ونواة لفظندن جمع اولوركه چكردكه دينور جمع الجمعى انواء كلور ونوىّ كلور عتى وزننده ونوى كلور كسرتيله ونوى قيزلرى ختان ايدن سنجى يه دينور وشام ديارنده برقريه آديدر شيخ الاسلام ابوزكريا يحيى النووى قدس الله روحه اورادندر وسمرقند قضاسنده بر قريه آديدر ونوى مصدر اولور چكردك آتمق معناسنه در : يقال نوى الرجل نوى اذالقى النواة (الانواء) همزه‌نك

كثرتله ايرلشمق معناسنه‌در وياخود كثير الاسفار اولمق معناسنه‌در : يقال نوى
الرجل اذا تباعد اوكثرت اسفاره وبر آدمك ايچنى يورمك معناسنه‌در : يقال
نوى حاجته اذا قصدها وخرما قورى وسائر ميوه چكردكى تعلق معناسنه‌در
يقال انوت البسرة اذا عقدت نواها وچكردك اتمك معناسنه‌در : يقال انوى الرجل
اذا القى النواة وچكردك طوشيرمق معناسنه‌در : يقال انوى النواة اسمى اذا حفظها
نويه (التنوية) تفعيله وزننده ودخى برآدمك ايچنى يورمك معناسنه‌در :
يقال نوى حاجته اذا قصدها وميوه قسمى چكردك تعلق معناسنه‌در : يقال
نوت البسرة اذا عقدت نواها وچكردك اتمك معناسنه‌در : يقال نوى
الرجل اذا القى النواة (النواة) حصاة وزننده چكردكه ديورلركه ذكر
اولندى واعداددن يكرمى على قول اون عدده ديور يقال اخذ منه نواة اى عشرين
اوعشرة وبر اوقيه التونه ديور على قول درت دانق مسكوك التونه ديور ياخود
بش درهم وزننده ياخود اوچ درهم وزننده ياخود اوچ بچق درهم وزننده
اولانه ديور يقال تزوجها على نواة من ذهب اى على اوقية من ذهب اوهى اربعة
دنانير او زنة خمسة دراهم اوثلاثة دراهم وثلث ونصف شرح ديركه وصفا چكردكى
معناسندن مأخوذدر ونهايه ده بش درهم قيمتنده اولان التونه ده مفسردر
(بنو نوى) فتى وزننده بر قبيله در (نوو) حال وزننده بر قلعه آديدر
(انى) نونك فتحيله اچ يغنه ديور شحم معناسنه (نيان) رهبان وزننده
بر موضعدر (التنوية) تعريه وزننده دائما خرما چكردكى اكل ايتدرمكه
ديور يقال ابل نوية اى تأكل النوى (الاستنواء) بودخى چكردك اتمك
معناسنه‌در : يقال استنوى الرجل اذا القى النوى (النى) طى وزننده
(والنواية) نونك فتحى وكسريله ناقه سمورلك معناسنه‌در : يقال
نوت الناقة نويا ونواية اذا سمنت (الناوية والناوى) سمز وطولى
ناقه يه ديور وصف خاصدر جمعى نواء كلور نونك كسريله (النى)
نونك كسريله معناسنده [illegible] ناقه نك سمزلكنه ديور يقال بناقة نى
اى سمن ى (النهى) نونك فتحى وهانك سكونيله برادمى بر نسنه‌دن منع
ويساق ايتمك معناسنه‌دركه امر مقابليدر يقال نهاه عنه ينهاه نهيا من الباب الثالث
ضد امره (الانتهاء) افتعال وزننده مطاوعدركه يساغى استيوب كيرو طورمق
معناسنه‌در : يقال نهاه عنه فانتهى وبر نسنه غايته وارمق معناسنه‌دركه تجاوز
ايلميوب اوراده طورمقدن عبارتدر يقال انتهى الشئ اذا بلغ نهايته وبرادمه بر
خبر يتشمك معناسنه‌در : يقال انيك انهى امثل فانتهى اى بلغ (التناهى) تفاعل
وزننده بو دخى يساغى قبولله كيرو طورمق معناسنه‌در : يقال نهاه فتناهى وبر

نسنه نهایت بولمق معناسنه‌در : یقال تناهی الشیٔ اذا بلغ نهایته (النهو) عدو
وزننده منکراتدن دائما ناسی زجر و منع ایدن آدمه دینور یقال هو نهوعن‌المنکر
امور بالمعروف (النهیة) غرفه وزننده اسمدر بر نسنه‌دن کیرو طوردرمغه
دینورکه یساق تعبیر اولنور و بر نسنه‌نك غایت و انجامنه دینور یقال بلغ الشیٔ
نهیته ای غایته وآخره و بره قاقیلان قازغك باشنده اولان کرتکه دینورکه اکا
ایب بکریلور وعقل و مدرکه‌یه دینور صاحبنی قبایحدن نهی ایلدیکیچون جمعی
نهی کلور مدیه و مدی کبی ونهی هدی کبی مفرد اولور یقال هو ذوالنهیة والنهی
وهم اولو النهی ای العقل و العقول (النهایة والنهاء) نونلرنك کسریله بونلرده
بر شیئك غایت و آخرینه دینور یقال بلغ نهیته و نهایته ونهائه ای غایته و آخره
و نهایه بسرك دوه‌نك برونه کچورلکاری اغاجك اوجنه دینور و شول تخته‌یه
دینورکه قرشولقلی دوزوب اوزرنده دابه‌یه یوك تحمیل‌اولنور ایکی‌طرفنده اولانه
حاملتان وعاضدتان دخی دیرلر و نهاء بك کوچك یغمور کولجکنه دینور و نهاء
النهار کوندزك کمال ارتفاعندن عبارتدرکه مراد نصف نهاره قریبدر و نهاء الماء
صویك کرکی کبی قباروب قالقمسندن عبارتدر و نهاء صرچه‌یه دینور زجاج
معناسنه علی‌قول صرچه‌دن دوزلمش شیشه و برداق مقوله سنه دینور بونده
قصر ایله‌ده لغتدر مفردی نهاء‌در هایله و بر نوع آق طاش اسمیدرکه مرمردن
یومشق اولور و بادیه‌ده بر دوایی نبات آدیدر و برجنس بونجق آدیدر (التنهیة)
تفعله وزننده بر نسنه نهایته ایرمك معناسنه‌در : یقال نهی الشیٔ اذا بلغ
نهایته و بر ادمه بر سوزی و بر خبری یتشدرمك معناسنه‌در : یقال نهی‌الیه الخبر
اذا بلغه و تنهیه اسم اولور دره‌نك صویی منتهی اولدیغی یره دینور (الانهاء)
همزه‌نك کسریله بر ادمه بر سوزی و خبری یتشدرمك معناسنه در تقول الیك
انهی المثل و نهی کماذکر ای بلغه ویقال انتهی‌الیه المثل ونهی وانهی مجهولین
ونهی کسعی قلیلة یعنی بوماده‌دن سوز یتشمك معناسنه مجهول استعمال اولنورکن
لکن معلوم اوله‌رق ورودی لغت نادره‌در وانهاء صو کولنه کلمك معناسنه‌در :
انهی الرجل اذا اتی نهیا ای غدیرا وبرنسنه‌یی برینه ابلاغ ایلمك معناسنه‌در : یقال
نهی‌الشیٔ اذا ابلغه (النهی) نونك کسری وفتحی وهانك سکونیله صوکولنه
دینور غدیر معناسنه یاخود کوله شبیه یره دینورکه انده صوا یرکیلور جمعی انهی
کلور همزه‌نك فتحی وهانك کسریله وانهاء کلور ونهی کلور صلی وزننده ونهاء
کلور کساء وزننده (التنهاء) تانك فتحیله دره‌نك صویی منتهی اولدیغی یره
دینور تنهیه کبی (النهیة) نونك کسریله (والنهیة) غنیه وزننده نهایت
درجه‌ده سموز وطاولی ناقه‌یه دینور یقال ناقة نهیة ونهیة اذا بلغت غایةالسمن

(النهية) مرماة وزننده عاقل آدمه دینور نهی وسائری قبایحدن نهی ومنعه
همت ایلدیکیچون یقال رجل منهاة ای عاقل (النهوة) حلاوه وزننده برکسنه
عاقل وهو شمند اولمق معناسنه‌در : یقال نهو الرجل نهاوة من الباب الخامس اذا
کان منهاة (النهی) غنی وزننده عاقل آدمه دینور جمعی انهیاء کلور (النهی)
غنی وزننده ودعی یلك عاقل آدمه دینور جمعی نهون کلور غنون وزننده کی اعلال
اولنمشدر : یقال هو نهی من قوم انهیاء وهو من نهی وبقال نه بالکسر علی
الاتباع ای منتهی العقل (هذا نهیك من رجل وناهیك من رجل وناهیتك
من رجل) مجموعی حسبك معناسنه‌در تقول نهیك من رجل وما هیك منه وناهیتك منه
ای حسبك یعنی فلان رجالدرکه سکا هر وجهله کافی ووافی اولمغله سنی سائره
طلب ومراجعتدن لسان حالله نهی ومنع ایدر مثال اول مبالغه وصف یقصدر در
شارح دیرکه مثال اولده مفرد وجمع مذکر ومؤنث مسا ویدر ومثال ثانیکه اسم
فاعلدر وثالث که فعل ماضی در انلرده مر عیدر وثانی جانبت اوزره منصوبدر
(نهیة) حصاة وزننده بر فرس آدیدر (نهیه) سمیه وزننده اسد بن
عبدالعزی نام کسنه‌نك ام ولدی اسمیدر که حضرت خدیجه نك جده سیدر کذلك
عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرینك ام ولدی اسمیدر (النهی) فتی
وزننده نزنه حاجت ایلك معناسنه در کو یاکه کندی نفسی جهتندن
نهی اولنمشدر یقال طلب حاجته حتی نهی عنها نها من الباب الرابع وبقال
انهی عنها ای ترکها ظفر بها اولم یظفر (نهیا) نونك کسریله (ونهیا) فتحیله
برصو آدیدر (النهاء) نونك ضمیله زهاء وزننده ومرادفیدر که مقدار معناسنه در
یقال نهاء مئة ای زهاؤ ها (دیر نهیا) نونك کسریله مصرده بر قریه در
(نهی) هدی وزننده بحرین قضاسنده بر قریه‌در (التنهیة) تانك کسریله طپراق
وچامور مقوله‌سندن یاغمه صو یدینه دینورکه آنکله سمت آخره صرف اولنور
(فصل الواو الیائی) (الوأی) رأی وزننده وعد ایلك معناسنه‌در : یقال
وأی الشیء وأیا من الباب الثانی اذا وعده وبرنسنه‌یی درعهده ایلك معناسنه‌در :
یقال وأه اذا ضمنه ووأی تسدن عدد کثیره دینور ووهم وظن معناسنه در تقول
فی وأی کذا ای فی وهمی وظنی (الوءی) فتی وزننده یاوز وجسیم وجلادت
دابه‌یه دینور وبیان انکنه دینور وأة مؤنثیدر فتاة کبی (الوئیة) غنیه وزننده
انجویه دینوردره معناسنه وکنیش تجربه وچناغه دینور وأبه دخی دینور تمره
وزننده یقال قدر وقصعة وئیة ووأیة ای واسعة وبیوك چواله دینور وبیوك
قارنلو نفقه‌یه دینور وامور بیتی کوزل اداره وحفظ ایدن کار کذار قادینه دینور
یقال امرأة وئیة ای حافظة لبیتها (الاناء) انکاه وزننده برآدمك وعدنی

قبول ایلمك معناسنه‌در يقال اتأى الرجل اذا اتعد (الاستيتاء) برآدمدن وعده ایستمك معناسنه در : يقال استوءاه اى استوعده (التواءى) تفاعل وزننده برکمك معناسنه‌در : يقال تواءى القوم اذا اجتمعوا الباقى (الوثى) واوك فتحى وثانك سكونيله كولجكلره دينور جبئات معناسنه مفردى وثيه‌در الباقى (الوثى) ثاى مثلثه ايله حسى وزننده وثا معناسنه‌دركه مفاصلده اولان وجعه دينور تركيده صنزى تعبير اولنور يقال فى مفاصله وثى اى وثاء (الموثية) مرمية وزننده بر عضو ومفصلنده صنزى پيدا اولمش آدمه دينور يقال وثيت يده على المجهول فهى موثية اى موثوثة بها وثى (الوثى) واوك ضميله هدى وزننده وثى لفظندن جمعدر صنزيلر ديمكدر (الايثاء) همزه‌نك كسريله برآدمك مركوبى اولان حيوان ياخود كمى صنوب بر باد اولمق معناسنه‌در : يقال اوثى الرجل اذا انكسر به مركبه من حيوان اوسفينة (الميثاءة) ميمك كسريله دمور چومغه وكرزه دينور يقال ضربه بالميثاءة اى بالمرزبة الباقى (الوجى) عصا وزننده اياق ياطرنق يالين يورىمكدن ياخود طاشلق سرد يرده يوريمكدن آشنوب فرسوده اولمق ياخود آندن اشد اولان حالته اوغرامق معناسنه دركه طاشرمقدن دريلرى صو يلوب اتلرى پاره پاره اولمقدن عبارتدر يقال وجى الماشى وجا من الباب الرابع اذا حفى اواشدّ منه و يقال اصابه الوجى (الوجى) عمى وزننده (والوجى) غنى وزننده اياغى طاشر مقله آشنوب يپريمش آدمه دينور مؤنثى وجياء در حمراء كبى (التوجى) تفعل وزننده بودخى اياق آشنوب يپريمك معناسنه در : يقال توجى الفرس بمعنى وجى (الايجاء) همزه‌نك كسريله اياغى طاشرقدوب آشندرمق معناسنه در : تقول اوجيته اى جعلته وجيا ووير مك معناسنه در : يقال اوجاه اذا اعطاه و بخل ايلمك معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال اوجى الرجل على اذا بخل واوجيه صاتمق معناسنه در : يقال اوجى فلان اذا باع الاوجية وصياد آو بولميوب خائبا دونمك معناسنه در : يقال اوجى الصائد اذا اخفق وآتك طرنقلرى يك كورلنوب كند اولمغله باصديغى يره تأثير ايلميوب قازمقدن قالمق معناسنه‌در : يقال اوجى الحافر اذا انتهى الى صلابة ولم ينبط و برنسنه دن فارغ اولوب كيرو چكلمك معناسنه‌در : يقال اوجى عن كذا اذا اضرب وانتزع و برآدمى ايشه يرامز خير ومنفعتسز بولمق معناسنه در : يقال سألناه فاوجيناه اى وجدناه وجيا (الوجى) واوك فتحى وجيمك سكونيله بودخى بركسه‌يى خير ومنفعتسز بولمق معناسنه‌در : تقول سألناه فوجيناه وجيا من الباب الثانى اى وجدناه وجيا وانه‌مك خصى معناسنه‌در : تقول وجيته اذا خصيته (الاوجية) اوديه وزننده وجاء لفظندن كه كساء وزننده در جمعدر

توجهت آرده بونلر به دیور مکتوم سحر معناسنه (الوحی) غنی وزننده
عجو ومضمضر حادثات قبیلندن اولان کسبه دیور یقال رجل وحی ای لا صبر
عنده (مجی) صبی وزننده نعمان بن مقرن المضری حدیثک امیدر انبالی
(الوحی) واوک فتحی وحای مهمله‌نک سکونیله اشارت ایتمک معناسنه در :
یقال وحی الیه یحی وحیا اذا اشار مؤلفک بصائرده بیانه کوره اشارت سریعه
معناسنه موضوعدر ومعنای مرقوم اعلی وجه الرمز والتعریض کلامله وترکیبدن
مجرد سوتیله و بعض جوارحله بالاشاره حاصل اولور وکتابله ده صورت بولور
وجهته بونلرک هر برنده استعمال اولنور و بصائرده بوندن اشغه مقیس دخی
اولمغه راغب اولنلر مراجعت ایدرلر انتهی ووحی یازو یازمق معناسنه در :
تقول وحیت الکتاب اذا کتبته و یازلمش نامه وکتابه اطلاق اولنور وایلچی
کوندرمک معناسنه در : یقال وحی الیه اذا ارسل الیه رسولا والهام معناسنه در
یقال وحی الله فی قلبه کذا ای الهمه وکیزلوجه سوز سویلمک معناسنه در : یقال
وحی الیه اذا کلمه خفیة ومطلقا برآخر آدمه القا اولنان کلامه دیور وصوت
وآوازه دیور که کثرت استعمالک وکثرت سماعنک اولسون جمعی وحی کلور حلی
وزننده ووحی سرعت ایتمک معناسنه در : یقال وحی الرجل وحیا اذا
اسرع (الوحا) عصا وزننده (والوحاة) حصاة وزننده بونلرده صوت
وآوازه دیور ووحا برقومک سید وزبنشانه دیور یقال هو وحا القوم ای
سیدهم وآتشه دیور وفرشته‌یه دیور ملک معناسنه وعجله واسراع معناسنه در
بونده مد ایله ده لغتدر ومنه قولهم الوحا الوحا ای العجلة والاسراع و بوفعل
مضمر ایله اغراء اوزره منصوبدر و یقال وحی یحی وحاو وحاء اذا اسرع (الایحاء)
همزه‌نک کسریله برآدمه برکسه‌یی یا برنسنه‌یی کوندرمک معناسنه‌در : یقال اوحی
الیه اذابعثه والهام معناسنه در : یقال اوحی الله الیه ای الهمه وقلبه خوف
واندیشه دوشوب خوفناک اولمق معناسنه در : یقال اوحت نفسه ای وقع فیها
خوف (التوحی) تفعل وزننده سرعت ایتمک معناسنه‌در : یقال توحی الرجل
اذا اسرع (الوحی) غنی وزننده تیز وسرعتلو جابک معناسنه‌در : یقال شئ
وحی ای عجل مسرع (الاستیحاء) برآدمی بر یره کوندرمک ایچون چاغروب
آنی تحریک وتشویق ایتمک معناسنه‌در : یقال استوحاه اذا حرکه ودعاه لیرسله
و برنسنه‌نک فهم وادراکنی طلب ایتمک معناسنه در : یقال استوحاه اذا استفهمه
(التوحیه) تفعله وزننده برکسه‌یه تعجیل ایتمک معناسنه در : یقال وحاه اذاعجله
ابانی (الوخی) واوک فتحی وخای معجمه‌نک سکونیله قصد ایتمک معناسنه در :
یقال وخاه یخیه وخیا اذاقصده ومعتمدوله دینورکه هرکس قصد ایدر یقال اخذ

وخيا اى طريقا معتمدا وقاصد معنا سنه دركه قصد واعتدالى اولان يوله دينور
جمعى وخى كلور عتى وزننده ووخى كلور كسرتيله ووخى معتدل يورمك
معناسنه در : يقال وخى الرجل يخى وخيا اذا سار قصدا (التوخية) تفعله
وزننده برآدمى برايشه توجيه وتعيين ايلمك معناسنه‌در: يقال وخاه للامر اذاوجهه
له وبرنسنه‌يى تحرى قلمق معناسنه‌در : يقال وخى رضاه اذا تحرى (الاستيخاء)
استخبار معناسنه‌در : يقال استوخى القوم اذا استخبرهم (التوخى) تفعل وزننده
تحرى قلمق معناسنه‌در: يقال توخى رضاه اذا تحراه البائى (الدية) دالك كسرى
و يانك تخفيفيله مقتول ايچون ويريلان خونبهايه دينوركه قانى بهاسيدر جمعى
ديات كلور يقال ادى دية القتيل اى حقه شارحك بيانته كوره فى الاصل مصدردر
اصلى ودى ايدى آخرنده‌كى هاء واومحذوفه دن عوضدر (الودى) وعد وزننده
(والدية)عده وزننده مقتول ايچون وارثنه قان بهاسى ويرمك معناسنه در : يقال
ودى القتيل يديه وديا ودية اذا اعطى ديته وبرايشى يقلشدرمق معناسنه‌در : يقال
ودى الامراذاقربه وبوغورقشاتمق ايچون باديشى‌يه اشمق ايچون آلتنى صارقتمق معناسنه‌در
يقال ودى البعير اذا ادلى ليبول اوليضرب وودى بعد البول ذكردن چقان قويوجه
لزوجتلو صوجغزه دينور ودى دخى دينور غنى وزننده كاسيذكر يقال الودى لايوجب
الغسل وهو مايخرج بعد البول ومصدر اولور برآدمدن ودى كلمك معناسنه در
يقال ودى الرجل وديا اذا خرج منه الودى (الوادى) طاغلر وتپه لروبايرلر
ارالقلرنده اولان آچق وآيرق يره دينوركه دره تعبير اولنور جمعى اوداء واوديه
واوداة واودايه كلور شارح ديركه ودى ماده سندندركه سيلان معناسنه در ماء
مذكوردن مأخوذدر (الايداء) همزه‌نك كسريله هلاك اولمق معناسنه در :
يقال اودى الرجل اذا هلك و برآدمى اعدام ونابديد ايلمك معناسنه در : يقال
اودى به الموت اذاذهب به وبركمسه سلاح وبراغه مستغرق اولمق معناسنه‌در: يقال
اودى الرجل اذا تكفر بالسلاح و برآدمك ذكرندن بعد البول ودى كلمك
معناسنه در : يقال اودى الرجل بمعنى ودى (الاستيداء) برآدمك حقنى اقرار
ايلمك معناسنه در : تقول استودى بحقى اى اقربه (الودى) فتى وزننده هلاك
معناسنه در : يقال اصابه الودى اى الهلاك (الودى) غنى وزننده كوچك
كوچك خرما فدانلرينه دينور مفردى وديه در وبعد البول ذكردن چقان
لزوجتلو صوجغزه دينور نته‌كه ودى دخى دينوركه ذكر اولندى (التودية)
تفعله وزننده ذكردن ودى چقمق معناسنه در : يقال ودى الرجل اذا اخرج
منه الودى وتوديه اسم اولور شول اغاج پاره‌سنه دينوركه سودى المسون ديو
ناقه‌نك ممه‌سنى انكله صاروب بند ايدرلر جمعى توادى كلور و بودور كشى به

دبور يقال رجل تورية اى قصير (التورى) حسن وزننده ارسلانه دبور
ابرى (الورى) واوك فتحى ودال معجمه نك سكونيله طرناق معناسنه در :
يقال ودى وجهه يديه وذا اذا خدشه (الودية) تمره وزننده امرى يه
ومزى به دبور يقال احذنه ودية اى وجع ومرض وآزجه صوبه دبور وعيب
وخبيثه به دبور يقال مابه ودية اى عيب (الوداة) حصاة وزننده منادى
ورجيده اونه جق سيسه به دبور يقال اصابته وذاة اى مانبذى به ابسا فى
(الورى) واوك فتحى وراءنك سكونيله انسان وحيوانك ورمدن يارمرشدن
ننى جوقدده حادث اولان اربه وجركه دبور يالخود شول شديد يارهبه دبور
ايچروده حادث اولوب قان وايرين قوصمغه مؤدى اوله يقال فى جوفه ورى اى
قيح فى الخوف او قرح شديد يقاء منه القيح وورى مصدر اولور آدمك
ايچر يسنده يارهدن حادث اولان ايرين يرهد ايلك معناسنه در : يقال ورى
القيح جوفه يرى وريا اذا افسده وبر آدمك آق جكرينه اورمق
معناسنه در : يقال ورى فلان فلانا اذا اصاب رئته وورى وريه
عده وزننده اتش يقوب علو تتمك معناسنه در : يقال ورت النار
وريا ورية اذا اتقدت ودوه سموزوب ياغ وايليك بغلمق معناسنه در : يقال ورت
الابل اذا سمنت فكثر شحمها ونقيها وورى وورى عنى وزننده وريه عده وزننده
چقمقدن آتش چقمق معناسنه در : يقال ورى الزند وورى وريا وورياً ورية
من الباب الثانى والرابع اذا خرجت ناره وكودهنك ايليكى صمصق طولغون اولمق
معناسنه‌در : يقال ورى المخ وريا من الباب الرابع اذا اكتنز (الايراء) همزه‌نك
كسريله دوه‌يى سموزلك ياغلندروب ايكلندرمك معناسنه‌در : يقال اورى الابل السمن
اذا اكثر شحمها ونقيها و چقمقدن آتش چقرتمق معناسنه‌در تقول اوريت الزند
اذا اخرجت ناره (التوارية) آق جكره عارض اولان علته دبور وبو ريه
لفظندن مأخوذ دكلدر زيرا رئه مهموز العين‌در يقال اصابته وارية اى داء فى رئته
(التوارى والتورى) غنى وزننده سموز وطولغون ايچ ياغنه دبنور ووارى
آتشلو چقماغه دبنور يقال زند وارى تخرج منه النار وتيز رابحه‌لو بلك اعلا
مسكه دبنور يقال مسك وارى رفيع جدا (التورية) تفعله وزننده چقماقدن
اتش چقرمق معناسنه‌در تقول وريت الزند اذا اخرجت ناره وبرنسنه‌يى اورتوب
كيزلمك معناسنه‌در : يقال ورى الشي اذا اخفاه وبر لاقرديى وبر خبرى اظهار
وتصريح ايليوب پرده خفاده قومق معناسنه‌در : يقال ورى الخبر اذا جعله وراءه
وبرنسنه‌يى مراد ايدوب ظاهرده غيرى اظهار ايلمك معناسنه‌در مثلا بر لفظ
ذكر ايلديكه ايكى معنايه دلالتى اولوب برى قريب وبرى بعيد اوله قرينهٔ خفيه‌يه

اعتمادا معنای بعید مراد ایلمك کبی یقال وری عن کذا ای اراده واظهر غیره و بر
ادمه نصرت ایدوب طرفنه متوجه اولان حوادث و مظالم مقوله‌سی حالاتی اندن
دفع ایلمك معناسنه‌در : یقال وری عنه اذا نصره و دفعه بوراده بای موحده ایله
بصره نسخه‌لری غلطدر (الاستیراء) چقماقدن آتش چقرمق معناسنه در :
یقال استوریت الزند یعنی اوریت (الوریة) تمره وزننده (والریة) عده
وزننده قاوه و سائر اتش طوترغنه دینور بچاوره و یموق و اوطون خرده‌لری
کبی تقول هل عندك ورية ورية ای ماتوری به من خرقة اوحطبة (التوراة)
تانك فتحیله معنای مزبور دن تفعله در کتب اربعه دن موسی علیه السلام
حضرتلرینه نازل اولان کتاب اسمیدر توریة زند ماده سندن مأخوذ اسمدر سبب
ضیاء ونور اولدیغیچون اطلاق اولندی مترجم دیرکه اکثر علماء عبرا نیدن معرب
اولمسنه ذاهبلر در نور وضیاء معناسنه در وکوفیون عربی اولوب وزنی تفعله
اولدیغنه ذاهبلر دروری زندماده سندندر تخفیف ایچون رانك کسره‌سی فتحه یه
تبدیل والفه قلب اولندی وبصریون عندنده وزنی فوعله‌در وتأنیثی موماة کلمه سنه
نظیر اولدیغنه مبنی‌در حالا یهودلر سفر تو راد برلر تانك ضمیله بو وجهله عبر انی
الاصل اولمق غالبدر (المواراة) مبا هاة وزننده بودخی بر نسنه یی اورتوب
کیزلمك معناسنه در : یقال واراه اذا اخفاه (التواری) تفاعل وزننده کیزلنمك
معناسنه‌در : یقال تواری الرجل اذا استتر (التریة)غنیه وزننده حائض خاتونك
تطهر ایچون اغتسال ایلدیکی وقتده کوردیکی بولانقجه صویه دینورکه صفرتدن
وکدرتدن اقل وخفی اولور یقال قالت رأیت تر یة وهی ماتراه الحائض عند
الاغتسال وهوالشیء الخفی‌الیسیر اقل‌من‌الصفرة والکدرة (الوری) فتی وزننده
خلق ومخلوق معناسنه‌در تقول مالدری ای الوری هوای ای الخلق مؤلفك
بصائرده بیاننه کوره ستر واخفاء معناسنه‌درکه وجه ارضی ستر ایلدکلری علاقه
سیله‌در بوجهتله بچمش وکلجك خلقه اطلاق اولنیوب بر عصر وقرنده اولانه
اطلاق اولنور (وراء) واوك حرکات ثلاثیله مبنی اوله‌رق (والوراء)
معرفه اوله‌رق ظروفدندر اکسه جهته اطلاق اولنمغله اضدادندر یقال هو
وراءك ای خلفك اوقدامك علی‌قول اضداددن دکلدر زیرا ایکیسی برمعنایه‌در یعنی
فی‌الاصل وراء مصدر اولوب ستر معناسنه اولمغله بردفعه ساتریت مراد اولوب
فاعله مضاف اولور اکسه معناسنه اولور مثلا زید وراء بکر مثالنده بکر ساتر
اولمغله زید بکرك اکسه‌سنده اولور کذلك بکر وراء زید مثالنده زید مستور
اولمغله بکر زیدك اوکنده اولور بوجهتله امر نسبی اولدیغندن اضداددن معدود
دکلدر بس فی‌الحقیقه‌سندن متواری اولان جهت اولور ووراء برآدمك ولدولدینه

اطلاق اولنور ونه اولك آرده اونمه اطلاق اولندى يقال هو ابنه من اولاده اى
ونه ونده اولاوى (الوزى) واوك فتحى وزايك سكونيله وزنسنه طوپلنمق
معناسنه در : يقال وزى الشئ وزيا اذا اجتمع (الايزاء) همزه‌نك كسريله
ارفعه وزنسنه طيانمق معناسنه‌در : يقال اوزى ظهره اذا اسنده ودخى ديوارلرك
جوره‌سنى جامورلمق معناسنه‌در يقال اوزى بداره اذا جعل حول حيطانه الطين
(الاستيزاء) استفعال وزنسنه ارقه ويرمك معناسنه‌در : يقال استوزى فى الجبل
اذا اسند فيه (الوزى) فتى وزنسنده بودور وطاش دوكن جلاد اشكله دينور
وكودسى صقصق طقنز وطوپاج بودوره دينور (المستوزى) اسم فاعل بنيه
سنبه مثل كبى ديكلك نسبه ونتصبه دينور يقال شئ مستوز اى منتصب
وشودور اى آدمه دينوركه هميشه كندى رأيله عامل اولوب آخرك رأى وتدبيرنه
مراجعت ايلمز اوله يقال رجل مستوز اى مستبد برأيه الباقى (الايساء)
همزه‌نك كسريله تراش ايلمك معناسنه‌در : يقال اوسى رأسه اذا حلقه ولسمك
معناسنه‌در : يقال اوساه اذا قطعه (الموسى) ميمك ضمى والفك قصريله
استره‌يه دينوركه انكله باش تراش اولنور يقال اوسى رأسه بالموسى وهو ما يحلق به
بونك وزنى امام فراء قولنجه فعلى در شارح ديركه امام فراءيه كوره مبنى اصليه
اولوب ومؤنث اولنور تفصيلى موس ماده‌سنده مرور ايلدى وموسى نبى ديجه
بوزنده برحجر اسميدر وموسى اقنوس حكمده باشه كيلان توعنده تلك كنتزينه
دينوركه استره كبى كسكين اولور (بحر موسى) بحر هند اسكله‌سنده
برموضعدر (المواساة) مباهاة وزننده برآدمه يار وغمكسارلق ايلمك
معناسنه‌در : يقال واساه لغة فى آساه وهى لغة رديئة (الاستيساء) برآدمدن
يارلق وغمكسارلق ايستمك معناسنه‌در تقول استوسيته اذا قلت له واسنى
والصواب ان يقال استأسيته والسيته الباقى (الوشى) واوك فتحى وشين معجمه‌نك
سكونيله بز وقماش مقوله‌سنك نقشنه والاجه‌سنه دينور هرنه رنكدن اولورسه
اولسون تقول اعجبنى وشى هذا الثوب اى نقشه شارحك بيانه كوره الاجه ثوبه
دخى دينور ووشى السيف قلجك صوينده اولان جوهرينه دينور يقال ما احسن
وشى السيف اى فرنده ووشى وشيه عده وزننده مصدر اولورلر ثوب وقماش
مقوله‌سنى آلاجه ايلمك معناسنه‌دركه كوزل نقش ونكار ايله نقشليوب
مزين وخوش منظر ايلمكدن عبارتدر يقال وشى الثوب يشيه وشيا وشية حسنة
من الباب الثانى اذا نمنمه ونقشه وحسنه وسوزه دوزمه يلانلر باقندرمق
معناسنه مستعملدر يقال وشى الكلام اذا كذب فيه ووشى ووشايه كتابه وزننده
غمز وسعايت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال وشى به الى السلطان وشيا ووشاية

اذانم عليه وسعى به وبرادمك نسل وذريتى چوغالمق معنا سنه مستعملدر كه زينت دنيايه باعثدر يقـال وشى بنوفلان اذا كثروا ووشى ذهبيتى اولان فلزمعد نه اطلاق اولنور يقـال حجربه وشى اى من‌معدن فيه ذهب وشيه عده وزننده برنسنه نڭ لونته دينوركه مراد اصل لونته قارشق لونى اوله جقدر كه الاجه تعبير اولنور يقال ماالحسن شيةهذا الفرس اى‌لونه يعنى زائدا عليه قال‌الشارح ومنه قوله‌تعالى [لاشية فيها] اى ليس فيهالون يخالف سائر لونها ويقولون الليل طويل لااش شيئه اى‌لا اسهره للفكر وتدبير ماار يدان ادبره يعنى كرچه كيجه اوزوندر لكن بنم انده رأى وتدبيرم مقصود اولان ماده ايچون اعمال فكر واشغال ذهن‌واندیشه ايلمك ضمنـنـده اويقودن قالوب تعب سهرى تحمل وار تكاب ايلم شار حك بيـانـه كوره لاآش كلمه سى همزه نڭ مديله اولد يغنه كوره افعـال ياخود مفـاعله بابندن نفس متكلم مستقبل ومنقوص اللام در نقش ايلـمك ياخود نقشنى چقرمق معنا سـنه در وقصر ينه كوره ثلاثيدن اولور كه نقش ايلمك معنا سـنه دركه ايكيسيده كيجه ايچره دمبدم تفكر وملاحظه ايلمك ديمكدر كوياكه اويقو سز لقده اعمـال فكر ايله كيجه يى آلاجه لبوب نقش ايدوب ونقشنى ايشـلر اولور وقالديكه مفاعله‌دن اولديغنه كوره اصـلى واشاه اولوب واشـاه كبى واو همزه‌يه مبدل اولور ومؤلفڭ ولاتعرف صيغة اش ولا وجه تصريفها قولنده اش كلمه‌سى همزهٔ‌مكسوره وشين‌مفتوحه ايله كوياكه امربنيه سنده‌در نه صيغه‌سنڭ وجهى ونه معناى مثله التيامى معلوم دكلدر وبعضلر كلام مزبورى دعا موقعنه‌حمل ايلمكله حق‌تعالى اول‌ماده ايچون بنى كيجه‌لر اويقوسزلق زحمتنه كرفتار ايلميه ديمك اولور (الاشىء) همزه‌نڭ ضميله حلى وزننده آت قسمنڭ آلننده اولان غره‌يه دينوركه صباح الخير تعبير اولنور يقـال فرس به اشى اى فى‌جبهته غرة كذلك آتڭ اياغنده سكيل تعبير اولنان بياضه دينور يقال فرس حسن الاشىء اى التحجيل بونڭ اصـلى وشىٴ ايدى (التوشى) تفعل وزننده صاچ وصقال جابجا قيرسريمكله آلاجه‌لنمق معناسنه‌در : يقال توشى فيه الشيب اذا ظهر كالشية (الايشاه) همزه‌نڭ كسريله يرڭ ابتدا نباتلرى جابجا نقوش كبى ظهور ايلمك معناسـنه‌در : يقال اوشت الارض اذا خرج اول نبتها وخرما اغاجنڭ قورقلرى اولوب تازه خرمالرى كورنمكه بشلمق معنا سنه در يقال‌اوشت‌النخلة اذا رؤى اول رطبها وبر آدمڭ مالى چوغلمق معنا سنه‌در : يقال اوشى الرجل اذا كثر ماله وبر كلامڭ يابر شعرڭ معنا ومفهومنى استخراج ايلمك معناسنه در : يقال اوشى‌الرجل اذا ستخرج معنى كلام اوشعر ومعدنده برمقدارجه التون بولنمق معناسنه‌در : يقال‌اوشى المعدن اذا وجد فيه‌يسير من‌ذهب وبرنسنه‌يى

رابع

يمه يمه سوينله چكوب چقرمق معناسنه در : يقال اونى الشئ اذا استخرجه رفق وآز آز چكوب قوپارمق وسينده اولان بوكركلك مايه‌سنى ظاهره چقرمق معناسنه‌در : يقال اونى قربه اذا اخرج ما عنده من الجرى ويراسه‌يى نقلك معناسنه‌در : يقال اونى الشئ اذا كمله ومبداءده اولان سعدن ومقدارنى احد ايلك معناسنه‌در : يقال اونى فى الدراهم اذا احد منها ويلاج ودواء حسنه‌يى سرسخنق معناسنه‌در : يقال اونى الدواء المريض اذا رأه (التونشاء) سين‌ه وزننده كثرت مال معناسنه اولان ايشاه ماده‌سندن اسمدر چوق ماله ومالك چوقلغنه ديلور (الاستيشاء) ودى آت بلنى سكرتمكله عهده‌سنده اولان بوكركلك مايه‌سنى ظاهره چقرتمق معناسنه‌در : يقال استونى الفرس يعنى اوشاه ور آدى برعطه ارسال ايچون چاغروب تحريك واغراء ايلمك معناسنه‌در : يقال استونشاه اذا علم وحركه نبرسه (الوشاة) فتاة وزننده واتى نعطدن حمدر ضربخانه‌ده آلتون ضرب ايدلره ديلوركه سكه زن تعبير اولنور يقال هم وشة اى انصر اوبن لمذهب وواتى كثير الولد آدمه ديلور مؤنثى واشيه در وحلاهه ديلور حالت معناسنه (الايتشاء) افتعال وزننده هدهد قوريق كبك اوكلمق معناسنه‌در : يقال ابتشى العظم اذا برئ من كسر كان به انبلنى (التوصى) واوك فتحى وصادك سكونيله بركسه عالبقدر ايكن بيت بيه اولمق معناسنه‌در : يقال وصى الرجل يصى وصيا من الباب الثانى اذا حس بعد رفعة وخفيف الطبع ايكن آغر لنوب وقار وتمكين صاحبى اولمق معناسنه‌در : يقال وصى الرجل اذا ازن بعدخفة وبر نسنه شئ آخره متصل اولمق معناسنه‌در يقال وصى الشئ به اذا اتصل به وبرنسنه بر شئ آخره وصل ايلمك معناسنه‌در يقال وصى الشئ به اذا وصله به ووصى ووصى صلى وزننده ووصاه ووصاة واولرك قضبه‌لرك اوتلرى برى برينه شنك اولمق معناسنه‌در : يقال وصيت الارض وصيا ووصيا ووصاء ووصاة اذا اتصل نباتها (الايصاء) همزه‌نك كسريله (والتوصية) تفعله وزننده برنسنه‌نك ايشلمسنى برآدمه سپارشله در عهده ايتدرمك معناسنه‌در : يقال اوصاه ووصاه اى عهد اليه شارح ديركه ايصاء اى عهد اليه شارح ديركه ايصاء وتوصيه شرعى بوندن مأخوذ در اتصال معناسندن متفرعدر مؤلف قصر وايجاز ايلمشدر زيرا عهد لفظنى ماده‌سنده وصيه ايله ووراده وصيه‌يى عهد ايله تفسير ايلدى اصل ايصاء لغتده بركمسه كندى غيبتنده برآخر آدمدن برايشك ايشلمسنى طلب ايلمكه ديلور وشرعده بعد وفاته ايشلمسنى طلبدن عبارتدر واشبو ايصاء ماده‌سى لام ايله مستعمل اولور مثلا اوصى فلان لفلان بكذا ديرلر ملكنده بعد موته معناسنه‌دركه فلان ايچون

شومالى وصى نصب ايلديكى كسيه وصيت ايلدى ديمكدر والى ايله مستعمل اولور مثلا اوصى فلان الى فلان جعله وصياله يتصرف فى ماله واطفاله بعد موته معناسنه كه فلانى مطلقا مالنه وصى نصب ايلدى ديمكدر (الوصاة) حصاة وزننده (والوصاية) واوك فتحى وكسريله (والوصية) غنيه وزننده اسملر در برنسنه نك ايشلمسنى برآدمه بركسه نك ايلديكى سپارشه واصمريجه دينور تقول قبل وصاتى وو صايتى ووصيتى كذلك وصيه ميتك وصيت ايلديكى ماله دينور يقال هذا وصيته اى الموصى به ووصاة و و صية بو غنجه مقوله سنى صاروب بغلد قلرى خرما داللرينه دينور وصاة لفظنك جمعى وصا كلور حصا كبى وو صيه نك جمعى وصى كلور (الوصى) غنى وزننده نسنه وصيت ايدن آدمه دينور يقال هو وصى له اى الموصى وكند يسنه نسنه وصيت اولنمش آدمه دينور يقال قبل الوصى وصايته اى الموصى بونك مؤنثنده دخى وصى دينوركه اسميتى مراد اولور وكيل كبى جمعى اوصياء كلور على قول تثنيه وجمعى كلمز (الايصاء) وصى نصب ايلمك ونسنه وصيت ايلمك معناسنه دركه ذكر اولندى وقوله تعالى [يوصيكم الله فى اولادكم] اى يفرض عليكم زيرا خداى متعال طرفندن وصيت امر وايجابدر شارح ديركه وصيه مادهسى وجه مشروح اوزره اصمرلق معناسنه در ومجازا استعطاف وامر معنالرينه استعمال اولنور شارع طرفندن وارد اولدقده البته امر وايجاب معناسنه اولور نتهكه معناى طلبى متضمن اولان جمع اخبار صيغهلرى امر معناسنهدر مثلا [لقد فاز من اتقى ورحم الله من شغله عيبه عن عيوب الناس] حديثلرى كبى (التواصى) تفاعل وزننده برى برينه وصيت ايلمك معناسنه در : يقال تواصوا اذا وصى بعضهم بعضا وقوله تعالى [اتواصوابه] الاية اى اوصى به اولهم آخرهم بورادہ الف استفهاميهدر توبيخ وتقريعى متضمندر (يوصى) يانك وواوك وصاد مشددهنك فتحى والفك قصريله برقوش آديدر بعضلر عندنده آنماجه قوشيدر اليائى (الوعى) رعى وزننده برنسنهيى صاقلمق وسوزى از برلمك معناسنهدركه قلبده صاقلمقدن عبارتدر يقال وعى الشئ والكلام وعيا من الباب الثانى اذا حفظه و بركدرمك معناسنه در: يقال وعاه اذا جمعه و بدنده صنيق كيك اكر بجه اوكولوب بتشمك معناسنه در : يقال وعى العظم اذا برأ على عثم ووعى جراحتدن اقان ارينه وصارى صويه دينور يقال سال منه الوعى اى القيح والمدة وغريو وفرياده وجغلتى به دينور على قول كلاب قسمنك شماطهلرينه مخصوصدر وخلو وافتراق معناسنه دركه نفيه مخصوص اولمغله ضرورى وناچار ديمك اولور تقول مالى عنه وعى اى بد وقدرت وتماسك معناسنه در : يقال لاوعى لك عن ذلك اى لاتماسك دونه (الوعى) فتى وزننده

ووهى خاطبه وضربى وقوعيله اولور (الايهاء) همزه‌نك كسريله ووهى
معنى اولمق معناسنه‌در : يقال اوهاه اذا حطه و رسنك‌درمك معناسنه‌در : يقال
اوهاه اذا جمعه واحسن حصوصنده تحصيل وتحقيق ايلمك معناسنه مستعملدر
ق قاموسده [illegible] قوبوب صالى معناسنه اونصله معناى
مرور آتن مشهوردر يقال اوهاه واوهى عنه اذا قصر عنه ومنه الحديث
[لا توهى فيوهى الله عليك] يعنى قال النبى عليه السلام [لا تُوهى لا توهى فيوهى الله
عليك اى لا تحصى وتخصى بصفة فيذهب عليك ويحاربى بحقيق رزقك وابعاد
[illegible] روى استيصال وجهيله [illegible] معناسنه‌در : يقال اوهى حد ده
اذا وعده (الاستيعاء) وودى روى استيصال وجهيله [illegible] معناسنه‌در : يقال
استوعى حقه اذا استوعبه (الوعا) عصا وزننده ثماطه يه وقرو وقريه
ديرور [illegible] آنه ديرور يقال فرس وعا اى شديد (الوعاء) واوك
كسرى ومديله (والاعاء) واودن مبدل همزه ايله قبه ديرور حفظ وجمع
معناسنه‌در حتى اوعيه كلور يقال جمعه فى الوعاء والاعاء اى الظرف (الواعية)
قربو وقريه ديرور بوشه [illegible] هربت وهمى كى صارحه معناسنه‌دكلدر
قال فى الاساس ارتفعت الواعية اى الصراخ والصوت وتقول سمعت واعية القوم
اى اصواتهم (الوعى) حادثه ووالى ومراعى معناسنه‌در : يقال هو واعى
اليتيم اى واليه (الوعى) مرمى وزننده بوز بلوب [illegible] محفوظ قوتى
ورو [illegible] اولان [illegible] وصف اولور يقال هو [illegible] الرمح اى [illegible]
(الوعا) فى وزننده (والوعى) رمى وزننده ثملك [illegible] وجريح
وقريه ديرور تقول سمعت وعا القوم ووعيهم اى اصواتهم وجلبتهم (الوعية)
تمره وزننده برمقدار جه شيه ديرور يقال وعية من خبر اى شدة منه [illegible]
(الوفاء) [illegible] وزننده عهد ويمين نقض ايلميوب محافظه ايلمك معناسنه‌در :
يقال وفى بعهده وفاء [illegible] وبرشنه اوزون اولمق معناسنه‌در : يقال وفى الشىء اذا طال
ومنه يقال مات فلان وانت بوفاء اى بطول عمر (الوفى) واوك ضميله حلى
وزننده برشنه فراوان [illegible] ووافر اولمق معناسنه‌در : يقال وفى الشىء وفيا
اذا كثر [illegible] منفله [illegible] اولمق معناسنه‌در كه تمام وزنده برابر كلمكدن
عبارتدر يقال وفى الدرهم المثقال اذا عدله (الايفاء) همزه‌نك كسريله بودخى
عهده [illegible] معناسنه‌در : يقال اوفى بالعهد بمعنى
وفى وبرشنه‌نك اوزرينه [illegible] معناسنه‌در : يقال اوفى عليه اذا اشرف
وبرشنه [illegible] معناسنه‌در : يقال اوفى فلانا حقه اذا اعطاه وافيا وبرآدمه
[illegible] معناسنه‌در كه [illegible] وعدينه [illegible] تقول اوفيت القوم اذا

اتیتهم (الوفی) غنی وزننده (والوافی) تام وفراوان نسنه یه دینور یقال
مال ودرهم وکیل وفی ووافٍ ای کثیر تام (التوفیة) تفعله وزننده بودخی
برنسنه یی بالتمام ویرملک معناسنه در : یقال وفاه حقه اذا اعطاه وافیا
(الموافاة) مباهاة وزننده توفیه معناسنه در : یقال وافاه حقه
یعنی وفاه وحج ایلمک معناسنه در کو یا که حسب الوعد میعاده کلمش اولور
تقول وافیت العام اذا حججت وبر آدمه یابرمکانه کلمک معناسنه در تقول وافیت
القوم اذا اتیتهم (الاستیفاء والتوفی) تفعل وزننده برنسنه یی بالتمام
آلمق معناسنه‌در : یقال وفی فلانا حقه فاستوفاه وتوفاه ای اخذه وافیا وتوفی
حق تعالی مخلوقنک روحنی قبض ایلمک معناسنه مستعملدرکه مخلوقنی کلا اخذ
وقبض ایلمکدن یعنی روحک ظاهرا باطنا یاخود ظاهرا لاباطنا ابدانندن تعلق
وتصرفنی قطع ایدوب جانب اطلاقه قبض واسترجاع ایلمکدن عبارتدر شق اوّل
موت وثانی نوم اوله جقدر یقال توفاه الله ای قبض روحه (الوفاة) حصاة
وزننده اسمدر اولمکه دینور یقال ادرکته الوفاة ای الموت (الموفیة) محسنه
وزننده برقریه آدیدر (الموفیة) محدثه وزننده مدینهٔ منوره‌نک اسمیدر
(الوفاء) سماء وزننده برموضعدر (المیفا) منبر وزننده تنورقپاغنه دینور
وکرپج طبخ ایلدکلری کرپجخانه دینور واطرافندن یوکسلک حواله یره دینور
میفاة دخی دینور هاله وفی دخی دینور رمی وزننده (اوفی) احمد وزننده
اسمادندر اوفی بن مطر وعبدالله بن ابی اوفی صحابیلردر (التوافی) تفاعل وزننده
ناس بالجمله براراپه کلوب تمام اولمق معناسنه در : یقال توافی القوم اذا تتاموا
(الوافی) اوزاندن بردرهمله درت دانق وزنه اطلاق اولنور یقال هوعلی زنة
الوافی وهو درهم واربعة دوانیق الیائی (الوقی) واوک فتحی وقافک سکونیله
(والوقایة) کتابه وزننده (والواقیة) لاغیه وزننده برنسنه‌یی صاقنمق حفظ
وصیانت معناسنه‌در : یقال وقاه یقیه وقیا ووقایة وواقیة اذا صانه وتقول العرب
ق علی ظلعك ای الزمه واربع علیه واصلح اولا امرك فتقول قد وقیت وقیا
ووقیا یعنی عربلرق علی ظلعك دیرلرکه وقایه‌دن امر حاضردر اباغك اغسقلغنه
باقوب عهده کدن خارج حرکاتدن نفسکی صیانت قیل دیمکدرکه مراد کندی
عیبکی صاقن بین الناس معیوب بلقله مشتهر اولمه دیمکدر یاخود ابتداسن کندی
مصلحتکی حفظ واصلاح ایدوب بعده غیرك اموری غائله سنه مشغول اوله سن
دیمکدر بومثلك اشاع اوزره تفصیلی ظلع ورق ماده‌لرنده مرور ایلدی (ووقی ووقی)
عتی وزننده برایشی اصلاح ایلمك معناسنه‌در تقول وقیت الامر وقیا ووقیا اذا
اصلحته ووقی طوار یالین یوریمکدن اپاغی طاشرقمق معناسنه‌در : یقال وقی الفرس

من الخطا وقد يعنى وهو لاحسان وقى من الخطا وقا من اسلف الرابع (الوقية) ضمه وزننده ودى ذراستقيه صقنمق معناسنه در : يقال وقاه بمعنى وقاه و ر سنه ين كوروب كوزلتمك معناسنه در : يقال بوقاه اذا كلأه وحفظه (الوقاء) واوك فتحى وكسريله (والوقاية) واوك حركات ثلاثيله شول شيئه ديوركه انكله وقايه صقنيلور يقال هذا وقاءه ووقايته وهو مايوقيه (الاتقاء) افتعال وزننده وقايه دن صقنمق معناسنه در : تقول اتقيته اذا حذرته بولك اصلى اوتقيت ايدى (التقى) هدى وزننده (والتقية) ضبه وزننده (والتقاء) كساء وزننده بونلرده صاقنمق معناسنه در : تقول تقيته اتقيه تقى وتقيه وتقاء اذا حذرته شارحك بيانه كوره بونلركده اصلى واودر تاء واودن مبدلدر و عند البعض مصادر مزبوره اتقادن جوهريك ظنى ده ومحث مبسوطدر (التقوى) دعوى وزننده اسمدر صقنمقه ديور يقال هو اهل التقوى اى الحذر بولك اصلى تقيا ايدى اسم ايله صفت بينى فرق ايچون يايى اتمه قلب ايلديلر حربا وصديا كلمه لرى كبى كه بونلر صفت اولمغله ياء واوه قلب اولنمدى وشارحك بيانه كوره تاء واودن مبدلدر وقوله تعالى [هو اهل التقوى] اى اهل ان يتقى عقابه (التقى) غنى وزننده تقوا صاحبى آدمه ديور جمعى اتقياء وتقواء كلور شرفاء وزننده نادر اوله رق (الاوقية) همزه نك ضمى وقافك كسرى و يانك تشديديله (والوقية) همزه نك حذفيله اوزانمن بدى منقال وزننده و فرق درهم اولان وزنه دخى ديور جمعى اواق واوق كلور يانك تشديديله وتخفيفيله ووقايا كلور خطايا وزننده يقال وزنه اكثر من اوقية ووقية وهى سبعة مثاقيل وكذا اربعون درهما شارح ديركه بونك وزنى اقطارده در اختلاف كبى ومؤلف اشبو اوزان خصوصنى مكك ماده سنده تفصيل ايلدى (الواق) صاقنوب صيانت ايديجى يه ديور ومنه يقال سرج واق اى بين الوقاء يعنى تكلنوسى دوز اولمغله اتك صرتنى بصمقدن حفظ وصيانت ايديجى ايردر وواق كركنز تعبير اولنان قوشه ديور صرد معناسنه (الوق) غنى وزننده بودخى سرج واق يه ديور (ابن وقاء) سمه وزننده وكساء وزننده بررجلدر (الموقى) معظم وزننده دنير و بهادره اطلاق اولنور يقال رجل موقى اى شجاع (وقاء) سماء وزننده ابن اياس دركه محدثدر (التقى) سمى وزننده بر موضع آديدر (ابو التقى) هدى وزننده سبط السنتى نام شيخ كبيرك راو يلرى محمد بن الحسن وعبد الرحمن عيسى بن تقى نام ذاتلرك كنيه لريدر (تقية الارمنازية) برشاعره بديعة النظم در وتقية بنت احمد وتقية بنت اموسان ايكى محدثه لردر البرتى (الوكاء) كساء وزننده قربه وطلوم مقوله سنك اغزلرنى بغلبه جق

باغه دینور یقال شد القربة بالوکاء ای بالربط (الوکی) واوك فتحی
وکافك سکونیله قربه مقوله سنك اغزنی بغلمق معناسنه در :
یقال وکی القربة یکیها وکیا اذا شدها بالوکاء (الایکاء) همزه نك
کسریله وکی معناسنه در : یقال اوکی القربة و علی القربة بمعنی وکاها وبخل
و امساك ایلمك معناسنه مستعملدر یقال سئل فاوکی ای بخل (الاستیکاء) حیوان
سمیروب کودهسی یاغله طلوم کبی طولمق معناسنهدر : یقال استوکت الناقة اذا
امتلأت شحما و بطن منقبض اولمق معناسنه در : یقال استوکی البطن اذا کان
لایخرج منه النجو و قربه و طلوم مقولهسی طولمق معناسنه در : یقال استوکی
السقاء اذ امتلاء الباقی (الولی) واوك فتحی و لامك سکونیله برنسنهیه یك یقین
اولمق معناسنهدر : یقال ولیه یلیه ولیا من الباب السادس وولاه یلیه من الثانی اذا
دنا منه وقرب وتقول کل ممایلیك ای ممایقاربك وولی بر شیئه قریب اولان نسنهیه
دینورکه وصف بالمصدردر تقول داره ولی داری ای قریبة منها و بریغمورك عقبنده
یاغان یغموره دینور یقال سقط الولی ای المطر بعد المطر شارحك بیانه کوره
بهار یغمورندنصکرهجه اولان یغمور اولهجقدر وولی بو معناده مصدر اولور
یقال ولیت الارض علی المجهول اذا مطرت بالولی (الولی) غنی وزننده اسمدر
بر یغمور عقبنده یاغان یغموره دینور وولی بر آدمك دوستنه ویار وصدیقنه
دینور یقال هوولیه ای محبه و صدیقه و معین و نصیر معناسنهدر : یقال هو ولیه
ای نصیره مؤلفك بصائرده بیانه کوره اشبو ولی مادهسی ایکی یاخود زیاده نسنهنك
بینلرینه اجنبی تخلل ایلمیه رك متعاقبا حصوللرینه موضوعدر و استعاره
وجهیله حصول مذکور من حیث المکان و من حیث النسبة و من حیث الدین
و من حیث الصداقة ومن حیث النصرة و من حیث الاعتقاد قربیتده استعمال
اولنور (الولایة) واوك کسریله (والولایة) واوك فتحیله بر نسنهیه قدرت
جهتیله برأسه ضابط و متصرف اولمق معناسنهدرکه خداوندکار اولمق تعبیراولنور
یقال ولی الشیء وعلیه ولایة وولایة من الباب السادس اذا ملك امره و عندالبعض
واوك فتحیله مصدر در ذکر اولنان ولی مادهلرندنکه دوست و صدیق اولمق
و بر ادمه معین و نصیر اولمق معناسنه در و واوك کسریله خطا معنا-
سنهدرکه والینك تحت تولیتنده اولان ارض معینهدن عبارتدر اصطلاحزده
دخی ولایت و ایالت تعبیر اولنور کذلك بکلك و حاکملك و بادشاهلق معنالرینه در
فیقال ولیه ولایة بالفتح اذا احبه وولیه وعلیه اذا نصره و یقال تحت یده ولایة
بالکسر ای خطة وولی البلد اذا کان امیرا او سلطانا فهو والی البلد
و یقال القوم علی ولایة واحدة بالفتح والکسر ای یدواحدة یعنی بری برینه

صون و نصرت معنالرینهدر شارح دیرکه سیبویه دیدیکه ولایه فتحه ایله
مصدردر امیر ووالی اولمق معناسنه وکسر ایله اسمدر سلطنت وحکومت و پادشاهلق
معناسنه اماره وخلافه کبی (الایلاء) همزهنك کسریله برآدمی بر ایشه والی
ومتصرف قلمق معناسنهدر تقول اولیته الامر اذا جعلته والیا علیه و برآدمی بر
ایشه وصی نصب ایلمك معناسنهدر : یقال اولی علی الیتیم اذا اوصی علیه
(التولیه) تفعیل وزننده ودخی برآدمی بر ایشه والی ومتصرف قلمق معناسنهدر
تقول ولیته الامر یعنی اولیته ودخی خرما قورینجه بول طوتمق معناسنهدرکه
معنای آتیدن مأخوذدر یقال ولی الرطب اذا اخذ فی الهیج و برنسنهیه ارقه
چویرمك معناسنهدر : یقال ولی هاربا اذا ادبر و برنسنهدن اعراض ایدوب
یوز دوندرمك علی قول اضداددن اولنوب ایراقلشمق معناسنهدر : یقال
ولی الشیء وعنه اذا اعرض اولی وتولیة فی البیع عقد اول ایله وثمن اول ایله
ملك اولندیغی متاعی من غیر زیادة آخره بیع و تولیه و بیع المکس عبارتدر
یقال ولاه تولیة وهو نقل ماملکه بالعقد الاول وبالثمن الاول من غیر زیادة
(الولاء) واوك فتحیله ملك ومالکیت معناسنهدر : یقال هو صاحب ولاء ای
ملکا وخویشلق معناسنهدر : یقال بینهما ولاء ای قرابة شارح دیرکه ولاء
عتق و ولادن مأخوذدر (المولی) میمك فتحی والفك قصریله مالك معناسنهدر
یقال هو مولاه ای مالکه وقوله دینور عبد معناسنه جاریهیه مولاة دینور
وقول ازاد ایدن آدمه دینور معتق معناسنه وازاد اولمش قوله دینور معتق
معناسنه و برآدمك یار وهمدم صاحبنه دینور و برکمسهنك بنی عمنه دینور عمزاده
وطایی زاده کبی وقومشویه دینور جار معناسنه و برآدمك هممهدیه و حلیف
ومعاهدینه دینور قرانیده مولی الموالاة دیدکلری و برآدمك اوغلنه دینور یقال
هذا مولاه ای ابنه وعموجهسنه دینور وعمهنك اوغلنه دینور وشریکنه و اورتاغنه
دینور و برآدمك قزقرنداشی اوغلنه دینورکه یکن تعبیر اولنور و برآدمك ولیسنه
دینورکه امورنده ولایتی اولان کمسهدن عبارتدر ولی نکاح وولی یتیم کبی و بر
آدمك مربیسنه دینور یقال هو مولاه ای ربه ومعین ونصیر معناسنهدر وانعام
ایدن آدمه دینور منعم معناسنه وانعام اولنمش آدمه دینور منعم علیه معناسنه
و برآدمك دوستنه ومحبنه دینور و برکمسهنك تابعنه دینور یقال هذا مولاه ای
تابعه ونامادهه دینور صهر معناسنه وسید وذیشان آدمه دینور یقال هو مولاهم
ای سیدهم ومولی لفظنك جمعی موالی کلور و بو قرب معناسنه اولان ولی
مادهسندن مفعلدر (المولویة) اولوتیه وزننده مولالنمق معناسنهدرکه
موالی زمرهسنه منتسب اولمقدن عبارتدر نه معنا ایله اعتبار اولنورسه اولسون

يقال فيه مولوية اى يشبه الموالى (التمولى) تسلق وزننده موالى به يعنى سادات وكباره تشبيه و تقليد ايلمك معناسنه‌در : يقال هو يتمولى تموليا اى يتشبه بالموالى اى السادة (التولى) تفعل‌وزننده برآدمى دوست ايدنمك معناسنه‌در : يقال تولاه اذا اتخذه وليا و بر ايشى درعهده ايلمك معناسنه‌در : يقال تولى الامر اذا تقلده و بر آدم اكسه چويروب كتمك معناسنه‌در : يقال تولى هاربا اذا ادبر (الولاة) حصاة وزننده (والولية) غنيه وزننده (والتولى) تفعل‌وزننده (والولاء) سخاء وزننده (والولاية) واوك فتحى وكسريله جمله‌سى يقينلق قرابه معناسنه در : يقال انه لبين الولاة و الولية و التولى والولاء والولاية اى القرابة ووليه وصف اولور قريبه معناسنه يقال دار ولية اى قريبة (الموالاة) مباهاة وزننده (والولاء) جدال وزننده ايكى نسنه‌يى برى برى اردنجه قلمق معناسنه‌در : يقال والى بين الامرين موالاة وولاء اذا تابع و سوريدن بعضلرى بعضندن ايروب الارغه قلمق معناسنه‌در : يقال والى غنمه اذاعزل بعضها عن بعض وميزها (التوالى) تفاعل وزننده برى برى اردنجه اولمق معناسنه‌در : يقال توالى عليه شهران اذا تتابع و تازه خرما قوريمغه بشلمق معناسنه‌در : يقال توالى الرطب اذا اخذ فى الهيج (الولية) غنيه وزننده ايرك و پالانك تكلتوسنه دينوركه دابه‌نك صرتنه كلور على‌قول تكلتو التنه يايلان پلاسه دينور و نسوانك احتياطا مهمان‌ايچون حفظ ايلديكى زاد و طعامه‌دينور جمعى ولايا كلور (الاستيلاء) ميدانك نهايتنه بالغ اولمق معناسنه در : يقال استولى على الامد اذا بلغ الغاية شارح ديركه اقتدار و تغلب معناسى بوندندر (اولى‌لك) همزه‌نك فتحيله بر تعبيردركه آنكله وعيد و تهديد قصد اولنور يقال اولى‌لك اى‌قاربك مايهلك ويقال اولى له واولى لى كذلك يعنى اكا داهية مهلكه مقارب يعنى نازل و واقع اولسون ديمكدركه دعائيه در ياخود حكايه اولور پس قرب معنا سندن اولان ايلاء كلمه‌سندن ماضى اولوب فاعلى محذوف اولور شارحك بيانى اوزره بو محاورات عربيه‌دندر بعضلر اولى كلمه‌سنى احرى واجدر معناسنه حمل ايله اولى لك العقاب اوالهلاك ايله تأويل ايلديلركه عقاب ياخود هلاك سكاهر وجهله اليقدر ديمك اولور و بعضلر اصلى اولاك الله ماتكرهه اولمغله لام زائده‌در حق تعالى سكا خوشلنمديغك حالتى ايقاع ايلسون ديمك اولور و عند البعض اولى كلمه‌سى ويل كلمه‌سندن مقلوب افعال‌در نته‌كه دون لفظندن ادنى مقلوب افعال‌در وعلى‌قول آل يوءل ماده سندن فعالى اولمغله عقباك النار يعنى عاقبت وارەجغك جهنم اولسون ديمك اولور انتهى و اولى بك لايق و سزا معناسنه كلوركه اقرب معناسندن مستعاردر يقال هو اولى بكذا اى احرى جمعى اولى كلور همزه‌نك

فتحی ولامك كسریله واوی كلور امال كبی ولونون كلور اعلون كبی وتثنیه سنده
اوبان دیور ومؤنثده ونبا دیور واوئ صیغه وتثنیه سنده ونیبان دیور وجمعده ولی دیور
واوئ حمی والعك قصریله وونیات دیور كوهات وزنده البقر (الوول) عصا وزنده
زعم ومقدس اولان بور صمه دیور یقال به وجاءی تعب وسقلات وكونكلك فترت
معناسنه اولنه علد اولور و... دخی متعدد در مدله یقال به ولی ووئ ای فتره
(الوول) رمی وزنده (والوول) صلی وزنده (والوه) لسان وزنده
(والوبه) واوك كسریله (والوه) منی وزنده كونك وسست وبی تاب
اولمق معناسنه در : یقال ونی الرجل ینی ونیا وونیاه وونیة ووناء من الباب الثانی
اذا فتر وضعف ونسی برآدمی ترك واهمال ایلمك معناسنه در : یقال ونیه القوم
اذا تركوه ونوملك یكی صعه ق معناسنه در : یقال ونی الكرم اذا ثمره (الابنه)
همزه نك كسریله برآدمی بر حیوانی سست وبی درمان ایلمك معناسنه در : یقال
اونه اذا اضعفه (التوانی) تفاعل وزنده بر اینده تقصیر وتكاسل وفتور
ایلمك معناسنه در : یقال توانی فی حاجته اذا قصر (الوانیه) سست وعاجزه
دفعه دیور یقال ذقة وانیة ای فاترة طلیح (الونیه والاونه) همزه ایله فتحه
وزنده (والاینة) ضمه وزنده آغر طبیعتلو عورته دیوركه قیام وقعود
ومشی آغر وكچ اولور یقال امرأة ونیة وانیة وانیة ای ثقیلة بطیئة القیام والقعود
والمشی (المینا) میمك كسری ونیك قصری ومدیله اسكله یه دیور مینا
معناسنه وصرجه نك جوهریه واصل ومادهسنه دیور فارسیده كوهر ایكنه دیرلر
(الونیة) غنیه وزنده (والونة) حصاة وزنده انجویه دیور ثعلی قول
انجو دیزیسنه دیور وونیة جرانه دیور ور موضع اسمیدر (التونیة) تفعله
وزنده بركسه براینده جد واهتمام ایلیوب تقصیر وفتور ایله ایشلمك معناسنه در یقال
ونی الرجل اذا لم یجد فی العمل (الواو) حروف هجادن بر حرفدر ثلاثیه دندر
وبونده وودخی دیور ثانی اولهرق وواو لفظی كه مسمادر واو ویاء وواودن مركبدر
وواوك اقسامی حروف نبینده ذكر اولنور انشاءالله تعالی مترجم دیركه عندالاخفش
اصلی اوچ واودن عبارتدر الیائی (الوهی) نهی وزنده برنسنه ده اولان یرتقه
دیور جمعی وهی كلور حلی وزنده واوهیة كلور یقال فی الثوب وهی ای شق
ومصدر اولور برنسنه ییرتوب یرتلق معناسنه در : یقال وهی الثوب ووهی وهیا
من الباب الثانی والسادس اذا انخرق وانشق وبرنسنه نك باغی كوشمك معناسنه در
یقال وهی السقاء اذا استرخی رباطه وبلوطك یغموری شدتله صولو یكن یاغمق
معناسنه در كویاكه بلوط طلوء كبی یرتلوب صوبی بوشانمش اولور یقال وهی
السحاب اذا انبثق شدیدا وبرآدم بون واحمق اولمق معناسنه در : یقال وهی

الرجل اذا حمق وبركسـه صالق دوشكون وضعيف اولمق معناسنه‌در : يقـال
وهي الرجل اذا سـقط (الوهبة) غنيه وزننده بردانه انجويه دينور يقال
رأيت وهبة كبيرة اى درة وايرى وتنو منـد اولان قربانلق دوه‌يه دينـور
(الاوهية) روميه وزننده ايكى طاغ ارالغنده اولان فرجه‌يه دينور وطـاغك
تپه‌ســندن دبنده اولان دره‌يه كلنجه يوره‌يه ويالمه دينور (وى) واوك فتحى
ويانك سكونيله كلمهٔ تعجبدر عجب وزهى ديمكدر وكاف خطاب لاحق اولوب ويك
دخى دينور يقال ويك لزيد ووى‌له اى‌عجبا وكاه اولوركه وى كلمه‌سى مخفف ومشدد
اولان كان كلمه‌سنه‌كه حروف مشبهه‌دندر داخل اولور ووى كلمه‌سيله ويل
معناسندن كنايه اولنور يعنى ويل معناسنده‌ده مستعمل اولور واشبو [ويكان‌الله
يبسط‌الرزق لمن‌يشاء] آيتنده سيبويه ديديكه وى كلمه‌سى كان كلمه سندن مفصول
اوله‌رق رسم اولنور وعندالبعض المتر معناسنه‌دركه سن كورمدكمى ديمكدر ينه
مرجعى تعجبدر وبعضيلر ويلك معناسنه در يعنى اصلى ويلك ان ايدى على قول
اعلم معناسنه‌دركه امرحاضردر ووى كلمه‌سيله ويل وهلاكدن كنايه اولنور مترجم
ديركه بوماده‌يى دخى شيخ رضى اسم فعلى بابنده شرح وتفصيل ايلمشدر
(* فصل‌الهاء *) الواوى (الهبوة) هانك فتحى وبانك سكونيله توزلولق
غبره معناســنه‌در (الهباء) سماء وزننده توره دينور على قول تتون كبى
هوايه آغان توزه دينور يقال صار هباء اى غبارا اوهو مايشبه الدخان وهوايه
آغوب وبربوزينه طاغلمش خرده طپراغه دينور مؤلفك بصائرده بياننه كوره
بوشعاع شمســله او ايچنده مرئى اولان خرده خرده توز اوله‌جقدركه باجه‌يه
وپنجره‌يه طوغرى چكيلور عامه اكاذره تعبير ايدرلر وهباء قليل العقل آدملره
اطلاق اولنور واحدى هباه‌در جمعى اهباء كلور (الهبو) سمو وزننده هوايه
آغمق معناسنه‌در : يقال هباالغبار يهبوهبوا اذا سطع وقاچمق معناسنه‌در : يقال
هباالرجل اذافر واولمك معناســنه در : هباالرجل اذامات (الاهباء) همزه
كسريله توز توزتمق معناسنه‌در : يقال اهبى الفرس اذا اثار الهباء (الهابى)
مزار طپراغنه دينور (التهبى) تفعل وزننده توزتوزمق معناسنه‌در ومنه يقال
جاء يتهبى اى ينفض يديه يعنى اللرينى ســلكه‌رك كلدى‌كه توزه‌رق كلدى ديمكدر
(الهبى) هانك ضميله ربى وزننده توزه بورنمش يعنى توز وطمان ايله قابلانوب
نابديد اولمش كواكبه دينور يقال نجوم هبى اى هابية قد استترت بالهباء بونك
مفردى هابى‌در (المتهبى) اسم فاعل بنيه سيله ضعف بصره مبتلا آدمه دينور
يقـال رجل متهب اى ضعيف البصر (الهبو) هانك فتحى وبانك سكونيله
بر جاعتدر (الهباءة) سحابه وزننده قبيلهٔ غطفان يوردنده بر ارض آدبدر

فتحى ولامك كسريله ونوى كلور امال كبى ولونون كلور امنون كبى وتثنيه سنده
اولنان ديور ومؤنثده ونيا ديور ولونى صيغه وتثنيه سنده ونيان ديور وجمعنده وليلى ديور
ولونيمى والعت فصريله ووليبات ديور كتربك وزننده الناز (النون) عصا وزننده
رمح ومنفس اولان بور صمه ديور يقال هه وماى نصب وسنلك وكوشلكلك فترت
معناسنه اولمغله منه ونور ونى دخى كفندر مدله يقال هه وبى وونيه اى فتره
(النوبى) رمى وزننده (والوبى) صلى وزننده (والونيه) كتابه وزننده
(والوبيه) واوك كسريله (والونا) هنى وزننده كوشلك وسست وبى تاب
اولمق معناسنه در : يقال ونى الرجل يونى ونيا ووناء ونية ونى من الباب الثانى
اذا فتر وضعف ونفس برآدمى ترك واهمال ايلمك معناسنه در : يقال ونيه القوم
اذا تركوه ونونك بكى صعف معناسنه در : يقال ونى السكم ادشمره (الايناه)
همزه نك كسريله برآدمى بارجوالى سست وبى درمان ايلمك معناسنه در : يقال
اونه اذا اضعفه (التوانى) تفاعل وزننده بر ايشده تقصير وتكاسل وفتور
ايلمك معناسنه در : يقال توانى فى حاجته اذا قصر (الوانيه) سست وعاجزه
دقه به ديور يقال ذقة وانية اى فاترة طلبح (الونة والامة) همزه ايله فتاة
وزننده (والاينة) ضنبه وزننده آهو نبيعنلو عورته ديوركه قيام وقعود
ومشى آغر وكج اولنور يقال امرأة ونة وامة وانية اى حبية بطيئة القيام والقعود
والمشى (الينا) جيمك كسرى والمك فصرى ومدله اسكلمه ديور صفا
معناسنه ومترجملك جوهريه واسل ومادسنه ديور فارسيده كوهر آبگينه ديرلر
(الونية) ضنبه وزننده (والونة) حصاة وزننده انجويه ديور على قول
انجو ديزيسنه ديور وونية جراله ديور وبر موضع ادبدر (التونية) تفعله
وزننده بركسه برايشده جد واهتمام ايلميوب تقصير وفتور ايله ايشلمك معناسنه در يقال
ونى الرجل اذا لم يجد فى العمل (الواو) حروف هجادن بر حرفدر ثلاثيه دندر
ويونده وودخى ديور شفى اولنرق وواونفظى كه مسماسيدر واو وياء وواودن مركبدر
وواوك اقسامى حروف لبنه ده ذكر اولنور انشاءالله تعالى مترجم ديركه عندالاخفش
اصلى اوج واودن عبارتدر البانى (الوهى) نهى وزننده برنسنه ده اولان يرتقه
ديور جمعى وهى كلور صلى وزننده واوهية كلور يقال فى الثواب وهى اى شق
ومصدر اولنور برنسنه يريلوب يرتلمق معناسنه در : يقال وهى الثوب ووهى وهيا
من الباب الثانى والسادس اذا تخرق وانشق وبرنسنه نك باغى كوشمك معناسنه در
يقال وهى السقاء اذا استرخى رباطه وبلودك يغمورى شدتله صولو سبكن باغمق
معناسنه در كوياكه بلوط طلوم كبى يرتلوب صوبى بوشنتمش اولنور يقال وهى
السحاب اذا انبثق شديدا وبرآدم بون واحمق اولمق معناسنه در : يقال وهى

الرجل اذا حق وبركسـه صالق دوشكون وضعيف اواق معناسنه‌در : يقـال
وهى الرجل اذا سـقط (الوهبة) غنيه وزننده بردانه انجوبه دينور يقال
رأيت وهبة كبيرة اى درة وايرى وتنو منـد اولان قربانلق دوه‌يه دينـور
(الاوهبة) روميه وزننده ايكى طاغ ارالغنده اولان فرجه‌يه دينور وطـاغك
تپه‌سـندن دينده اولان دره‌يه كلمه يوره‌به وياله دينور (وى) واوك فتحى
ويانك سكونيله كلمهٔ تعجبدر عجب وزهى ديمكدر وكاف خطاب لاحق اولوب ويك
دخى دينور يقال ويك لزيد ووىله اى عجبا وكاه اولوركه وى كلمه‌سى مخفف ومشدد
اولان كان كلمه‌سنه‌كه حروف مشبهه‌دندر داخل اولور ووى كلمه‌سيله ويل
معناسندن كنايه اولنور يعنى ويل معناسنده‌ده مستعمل اولور واشبو [ويكان‌الله
يبسط‌الرزق لمن‌يشاء] آيتنده سيبويه ديديكه وى كلمه‌سى كان كلمه سندن مفصول
اوله‌رق رسم اولنور وعندالبعض المتر معناسنه‌دركه سن كورمدكمى ديمكدر ينه
مرجعى تعجبدر وبعضيلر ويلك معناسنه در يعنى اصلى ويلك ان ايدى على قول
اعلم معناسنه‌دركه امرحاضردر ووى كلمه‌سيله ويل وهلاكدن كنايه اولنور مترجم
ديركه بوماده‌يى دخى شيخ رضى اسم فعلى بابنده شرح وتفصيل ايلمشدر
(* فصل‌الهاء *) الواوى (الهبوة) هانك فتحى ويانك سكونيله توزلولق
غبره معناسـنه‌در (الهباء) سماء وزننده توره دينور على قول تتون كبى
هوايه آغان توزه دينور يقال صار هباء اى غبارا اوهو مايشبه الدخان وهوايه
آغوب وپريوزينه طاغلمش خرده طپراغه دينور مؤلفك بصائرده بيانته كوره
بوشعاع شمسـله او ايچنده مرئى اولان خرده خرده توز اوله‌جقدركه باجه‌يه
وپنجره‌يه طوغرى چكيلور عامه اكاذره تعبير ايدرلر وهباء قليل العقل آدملره
اطلاق اولنور واحدى هباه‌در جمعى اهباء كلور (الهبو) سمو وزننده هوايه
آغمق معناسنه‌در : يقال هباالغبار يهبوهبوا اذا سطع وقاچمق معناسنه‌در : يقال
هباالرجل اذافر واولمك معناسـنه در : هباالرجل اذامات (الاهباء) همزه
كسريله توز توزتمق معناسنه‌در : يقال اهبى الفرس اذا اثار الهباء (الهابى)
مزار طپراغنه دينور (التهبى) تفعل وزننده توزتوزمق معناسنه‌در ومنه يقال
جاء يتهبى اى ينفض يديه يعنى اللرينى سـلكه‌رك كلدى‌كه توزه‌رق كلدى ديمكدر
(الهبى) هانك ضميله ربى وزننده توزه بورنمش يعنى توز وطمان ايله قابلانوب
نابديد اولمش كواكبه دينور يقال نجوم هبى اى هابية قد استترت بالهباء بونك
مفردى هابى‌در (المتهبى) اسم فاعل بنيه سيله ضعف بصره مبتلا آدمه دينور
يقـال رجل متهب اى ضعيف البصر (الهبو) هانك فتحى ويانك سكونيله
بر جاعتدر (الهباءة) سحابه وزننده قبيله‌ء غطفان يوردنده بر ارض آدبدر

وشده روحمه اولمقدر (هي) هانك فتحى ويانك كسريله آت قسمنه مخصوص
زجر وآواز كلمه‌سيدركه آتك صدده سويلنور (الهيى) فتحتيله وتشديديله
كوچك معصومه ديور مؤنثى هيه‌در (الهيانه) ثمانه وزننده اماج اولوقده ديور
البانى (هيث) ثانك كسرى اوزره بنيله فعل امردر وبو معناسنه تقول هيث
بزجل اى اسط شارح ديركه هيث امر حاضردن مجردا معناسنى ايدنلر استعمال
اولنور اماله ايدنلر الحق حتى اهلنى استعمال ايدنلر وتقول هيث هيثوا وهيثى
(الهيانه) مساهلت وزننده معطات معناسنه در بر آدمه بر شى ويرملك
معناسنه‌در : يقال هانه اى اعطاه وتقول ماهيثت اى مااعطيتك (الهيث)
هانك فتحى ونانك سكونيله كچه‌دن بروقته ديور يقال مضى هيث من الليل اى
هث الواوى (الهنو) هانك فتحى ونونك سكونيله ونصه‌بى اهلنه بصوت
قيرمق معناسنه‌در تقول هنوت الشيء اهنوه اى كسرته وطئا برجلى (الهاناة)
مباهاة وزننده بر آدمه شى ويرملك معناسنه در : يقال هاناه مهاناة اذا اعطاه
وويرلك تصريفى معطاة ماده‌سنك تصريفى كيبيدر الباقى (الهنيان) هانك ونانك
فتحه‌لرى فتحيله طپراق صاچمق حثو معناسنه‌در شارحك بيانى اوزره شين معجمه
ايله حثو نسخه‌لرى غلطدر يقال هنى التراب يهنيه هنيا اذا حثاه الواوى
(الهجو) هانك فتحى وجيمك سكونيله (والهجاء) كساء وزننده بر آدمى
شعر ايله ذم وشتم ايتمك معناسنه در : يقال هجاه الشاعر يهجوه هجوا وهجاء
اذا شتمه بالشعر وبو تعديد حروف تهجيدن مأخوذدر (المهاجاة) مباهاة
وزننده شاعرلر برى برينى هجو وقدح ايتمك معناسنه‌در تقول هاجيته مهاجاة اى
هجوته وهجانى (الاهجية) اثفيه وزننده (والاهجوة) اعجوبه وزننده
مادهٔ هجو اولان نسنه‌دركه عامه هجويه تعبير ايدرلر هجو ضمننده نظم اولنان
قطعه وقصيده كبي يقال بينهم اهجية واهجوة يتهاجون بها (الهجاء) كساء
وزننده بر لفظك حروفنى تقطيع ايتمك معناسنه‌دركه حروفنى الف باء وجيم ودال
ديو تعداد ايتمكدن عبارتدر تقول هجيت حروف اللفظ هجاء اذا قطعتها وعددتها
وتقول تعلم هجاء الحروف اى تعديدها وهجاء شكل وقيافت معناسنه‌در : يقال
هذا على هجاء هذا اى على شكله (التهجية) تفعله وزننده (والتهجى)
تفعل وزننده بونلرده هجاء حروف معناسنه‌در تقول هجيت الحروف وتهجيتها
اذا عددتها (الهجاوة) عداوه وزننده كون پك اسى اولمق معناسنه‌در تقول
هجو يومنا هجاوة من الباب الخامس اذا اشتد حره (الهجاة) حصاة وزننده
قورباغه‌يه ديور ضفدع معناسنه (الاهجاء) همزه‌نك كسريله بر شعرى هجويه
بولمق معناسنه‌در تقول اهجيت الشعر اذا وجدته هجاء (المهجون) مهتدون

وزننده

وزننده اهتجاء کلمه‌سندن جمع اسم‌فاعلدر مهاجون معناسنه‌درکه بری برینی هجوایله مشتغل شاعرلردر یقال هم المهتجون ای المهاجون الیائی (الهجی) هانک فتحی وجیمک سکونیله برنسنه قپالو اولمیوب آچق اولمق معناسنه در : یقال هجی البیت هجیا من الباب الرابع اذا انکشف وکوز ایچرو باتمق معناسنه در : یقال هجیت العین اذا غارت الیائی (الهدی) هانک ضمی والفک قصریله طوغری یوله کتمکه دینور رشاد معناسنه وطوغری یوله دلالت ایلمکه دینورکه اسمدر وبو مؤنثدر ومذکر اولور یقال هو علی الهدی ای علی الرشاد ویقال سل الله الهدی ای الدلالة علی الرشاد وهدی کوندزه اطلاق اولنور نهار معناسنه وهدی وهدی هانک فتحی ودالک سکونیله وهدایه هانک کسریله وهدیه فدیه وزننده مطلوبه ایصال ایلمک شانندن اولان طریقه دلالت وارشاد ایلمک معناسنه مصدر اولور یقال هداه یهدیه هدی وهدیا وهدایة اذا ارشده وبومعناده لازم اولورکه هدایت بولمق وهدایتلنمک معناسنه اولور یقال هداه فهدی ای اهتدی واشبو ماده ارائت طریق معناسنی ملاحظه ایله بالنفس مفعول ثانیه متعدی اولور یقال هداه الله الطریق واشارت طریق ملاحظه‌سیله الی حرفیله متعدی اولور یقال هداه الیه وتلویح طریق ملاحظه‌سیله لامله متعدی اولور یقال هداه له (التهدی) تفعل وزننده دلالت وارشادی قبولله هدایتلنوب طوغری یوله کتمک معناسنه درکه مطاوعلردر یقال هداه فتهدی واهتدی ومطاوع اولمیه‌رق استعمال اولنورکه بنفسه طوغری یول بولمق وطوغری یوله کتمک معناسنه اولور یقال هو لایهدی الطریق ثلاثیا ولایهتدی بفتح الیاء والهاء وکسر الدال المشددة ولایهدی بفتح الیاء وکسرها مع کسر الهاء والدال المشددة ای لایکون مهتدیا بوراده یهدی کلمه‌سیکه یانک وهانک فتحی ودال مشدده ایله‌در اصلی یهتدی ایدی تاء داله ادغام اولنوب تانک فتحه‌سیله هاء مفتوح اولدی ایکنجی یه کوره التقاء ساکنین ایچون هاء مکسو اولدی واوچنجی یه کوره هانک کسره‌سنه اتباعا یاء مکسور اولدی قال الشارح ومنه قوله تعالی [افمن یهدی الی الحق احق ان یتبع امن لایهدی الا ان یهدی] الایة ای ام الذی لایهتدی الا ان یهدی من قولهم هدی بنفسه ای اهتدی واهتداء کلینی کویکی اوینه کوندروب کیردک ایلمک معناسنه‌در : یقال اهتدی العروس الی بعلها ای زفها الیه وسائره تقدم ایلمک معناسنه مستعملدر یقال اهتدی الفرس الخیل اذا صار فی اوائلها (الهدو) عدو وزننده والهادی طوغری یول کوستوریجی دلیل ومرشده دینور یقال رجل هدو وهاد ای یرشد (المهیدیة) مصغر بنیه سیله برآدمک بولندیغی حال وشان وسیرتنه دینور بونک مکبری یوقدر یقال هو علی مهیدیته ای علی حاله

يعنى اكر كان صبرا (التهدى) مصدر جيه سيله ريتبنك منسل و ماسد يه اطلاق
اولنور يقـال لك هدى هدوا ها اى مثلها صير قصبه راجعـدر (الهدية)
هـانك حركات ثلاثى ودالك سكونيله رايتمـك راست ودرست اوله جق سمت
وجهته اطلاق اولنور يقـال نظر فلان هدية امره منة اى جهته (الهدى)
(والهدية) هانك فتحى وكسرى ودالك سكونيله ر آرملك سيرت ومسلك
وطريقته ديور راه وروش معنـاسـنه يقال هدى هدى فلان وهديه اى سار
طريقته وسيرته (الهادى) هدايت ايديجى كه ذكر اولندى وسـاْردن ايلرى
ومتقدم اولانه اطلاق اولنور يقـال هوهادى اى متقدم و بوكه اطلاق اولنـور
اعضاء سـاْرس متقدم اولديغيچون جمعى هوادى كلور وهوادى الليـل آچه لك
اوائلنه اطلاق اولنور يقـال بدا ل هوادى الليـل اى اوائله وهوادى الابل دوه
سوريـسنك اوكلرنده اولنوب ابـدا ظهور ايدن دوه لردن عبارتدر وهادى اوق
ومزراق تمرسه ديور يقـال اصابه هادى السهم اى نصله وحرمه قوشبلان
اكورلرنك ايچنده دوران ايدن اكوزه ديورنـه كه راكس دخى ديرلر وارسلانه
ديور (الهدية) غنيه وزنـده ارمغانه ديور اكثرى حاجات اوكلرنده تقديم
اولنديغيچون بحود الفت ومحبته ارشاد ايچون يا خود مهدى له يانـه صاحبندن
مقدم وارديغيچون اوله جمعى هدايا وهداوى كلور بونده واوك كسريله ده لغتدر
وهداوى كلور واوك كسريله يقال ارسـل هدية وهى ما اتحف به (الاهداء)
همزه نك كسريله (والتهدية) تفعله وزنـده برآدمه ارمغان كوندرمك معناسنه در
يقال اهدى له الهدية اذا اتحفه واهداء كلينى داماد طرفنه كوندروب كتيردنك
ايلتمك معنـاسـنه در : يقـال اهدى العروس الى بعلهـا اذا زفهـا اليه وتهـديه
طاغتمق معناسنه در : يقال هدى الشئ اذا فرقه (المهدى) منبر وزنـده ايچنده
هديه ارسال اولنان ظرفه ديور طبق وقطوكبى وكثيرة الاهداء اولان خاتونه ديور
شارح ديركه بونده صواب اولان مد ايله اولمقدر (الهداء) كساء وزنـده
عارفه طرفينه طعـام ايلتمك معناسنه دركه هر برى بردرلو كتوروب مجتمعـا
سفره تمكلين عبارتدر يقال هادى الرجلان هداء اذا جاء احدهما بطعام والاخر بطعام
فاكلا معا وهداء ثلاثيدن مصدر اولنور كلينى كويكوبه يولمق معناسنه در : يقال
هدى العروس الى بعلها هداء اذا زفها اليه وهداء عقلى ضعيف بلا دتلو نادان
كسيه ديور يقال رجل هداء اى ضعيف بليد (الهدى) غنى وزنـده طوتساغه
ديور اسير معناسنه وكلينه ديور هديه دخى ديور هابله عروس معناسنه وحرم
شريفه سوق اولنان قربانه ديور واكا هدى دخى ديور هانك فتحى ودالك سكونيله
يقال اهدى الى الحرم هدى وهديا وهو ما اهدى الى مكة مؤلف بوراده كالهدى ديهما

عنوانیله رسم ایلمکله شارح دیرکه تثنیه ضمیرینك وجهی معلوم دکلدر غالبا عباره ده سقطه واقعدر زیرا امهات سائره ده الهدی مااهدی الیمکة والرجل ذوالحرمة کالهدی فیهما عبارتیله مثبت اولمغله بوراده دخی عنوان مرقوملیه ایکن اقلام نساخدن ساقط اولمشدر پس هدی غنی وزننده هدی دالك سکونیله عز وحرمت ووقع وحشمت صاحبی آدمه ده دینور (الهادیة) عصایه اطلاق اولنور یقال توکا علی الهادیة ای العصا وصو ایچره توموب چقمش قیایه دینور (الهداة) اداة وزننده ومرادفیدر که ال آلتیدروبوصات وآودانلق تعبیر اولنور هاء همزه‌دن مبدلدر (المهدیة) مرثیه وزننده مغر بده بر بلده آدیدر (هدیه) غنیه وزننده (وهدیه) سمیه وزننده اسامیٔ نسوا نددر (التهادی) تفاعل وزننده ایکی طرفه تمایل ایله صالنه رق یوریمك معناسنه در : یقال تهادت المرأة اذا تمایلت فی مشیتها مترجم دیرکه تهادی هدیه لشمك معناسنه‌ده کلور ومنه الحدیث [تهادوا وتحابوا] یعنی بری بریکزه هدیه اهدا ایده سزکه محبتکزه وسیله اولور (المهاداة) مباهاة وزننده ایکی جانبه یوجه اوره رق یوریمك معناسنه در : یقال جاء یهادی بین اثنین ای یتمایل الیاتی (الهذی) هانك فتحی وذال معجمه نك سکونیله (والهذیان) فتحاتله هرزه ویاوه ونامعقول سوز سویلمك معناسنه در : یقال هذی الرجل هذیا وهذیانا من الباب الثانی اذاتکلم بغیر معقول لمرض او غیره (الهذاء) غراب وزننده هرزه ویاوه وپریشان سوزه دینور یقال هذا هذاء من القول ای کلام غیر معقول (الهذاء والهذاءة) هالرك فتحی وذاللرك تشدیدیله هرزه سویلیجی پریشان کفتار آدمه دینور یقال رجل هذاء وهذاة ای کثیر الهذیان (الاهذاء) همزه‌نك کسریله اتی مهرا اولنجه پشورمك معناسنه در : یقال اهذیت اللحم اذا انضجته حتی لایتماسك الواوی (الهذو) عنو وزننده برنسنه‌یی قلجله برچالمده کسمك معناسنه‌در تقول هذوته بالسیف هذوا اذا هذذته به بوراده هذوت السیف نسخه‌سی غلطدر وهذو هدی لفظنده لغتدرکه صاچمه صپان‌سوز سویلمك معناسنه‌در تقول هذوت فی الکلام هذوا لغة فی‌هذیت الواوی (الهراوة) هانك کسریله ایکی قسراغك آدیدر وعصایه وچو یدسته دینور جمعی هراوی کلور هانك وواوك فتحیله وهری کلور عنی وزننده وهری کلور کسرتیله یقال ضربه بالهراوة ای العصا (الهرو) سرو وزننده (والتهری) تفعل وزننده عصا ایله اورمق معناسنه‌در : یقال هراه یهروه هروا وتهراه اذا ضربه بالهراوة الیائی (الهری) جری وزننده هرو لفظنده لغتدرکه عصا ایله اورمق معناسنه‌در یقال هراه یهریه هریا اذا ضربه بالهراوة (الهری) هانك ضمی ورانك

سكونيله هرى ظلال يعنى بولوت الباره ديور جمعى اهراء كلور يقال نقل الطعام الى الهرى وهو بيت كبير يجمع فيه طعام السلطان (هراة) حصاة وزنده خراسان ايالتنده بر بلده آديدر وفارس اولكه سنده بر قريه آديدر نسبتنده هروى ديور هرى وزنده (الهروية) نعمه وزنده هراة شهرنده نسج اولنمش ثوب يعنى بچوده ثوبى صارى يه بويامق معناسنه در بر امده صارى بويه اوتمله اسكنفرى اولوى صارى ايدرلر يقال هرى ثوبه اذا اصبغه هرويا او صفره (الهراء) شدّاد وزنده ثوب هروى صاتيجى يه ديور ومنه معاذ الهرا لبيعه الثياب الهروية (المهراة) مبراة وزنده بر آدمك سفاله كوتوب طمز وتمحير يعنى معناسنه در : يقال هراه اذا طنّزه وزاده مظره نسخه سى غلطدر (الهرا) كساء وزنده حرما فداسه ديور فسيل معناسنه النواوى (الهرو) سمو وزنده كرمك معناسنه در : يقال هرا الرجل يهرو هروا اذا سار او هروان السطى عصان وزنده امراء امويه دن هشام بن عبد الملك حواشيسندن بركمسه در النواوى (الاهشاه) همزه نك فتحيله دنك وحيران اولمش كمسه لره ديور مفردى مسموع دكلدر يقال هم اهشاه اى متحيرون النواوى (المهاشاة) شين معجمه ايله مباهاة وزنده بركيمسه ايله لاغ ولطيفه ايتمك معناسنه در : يقال هشاه اذا مازحه النواوى (الهصو) هصك فتحى وصادك سكونيله قوجه مق معناسنه در : يقال هصا الرجل يهصو هصوا اذا اسن وكبر (الاهصاء) همزه نك فتحيله تند وقوى وشديد اولان آدملره دينور يقال هم الاهصاء اى الاشداء (المهاصاة) مباهاة وزنده بر آدمك بيلى قيروب خرد ايتمك معناسنه در : يقال هاصاه اذا كسر صلبه النواوى (المهاضاة) ضاد معجمه ايله مباهاة وزنده بر آدمى بوزنوب هوا واستخفاف ايتمك معناسنه در : يقال هاضاه اذا استخفه واستخف به (الاهضاء) همزه نك فتحيله جماعات انسانيه ديور (الهنضاة) هانك كسريله زلف وذوابه معناسنه در وقبچق حمره ديور النواوى (الهطو) حطو وزنده آتمق معناسنه در : يقال هطاه يهطوه هطوا اذا رماه (الهطى) هدى وزنده كورش طو تشمق صراع معناسنه در يخود شدتله اورشمق معناسنه در : يقال وقع بينهما الهطى اى الصراع او الضراب الشديد البا فى (الهاغية) غين معجمه ايله لاغيه وزنده بوق وكوشك خاتونه دينور يقال مرأة هاغية اى رعنه النواوى (الهفو) عفو وزنده (والهفوة) خطوه وزنده (والهفوان) هذيان وزنده سرعتله كتمك معناسنه در : يقال هفا الرجل يهفو هفوا وهفوة وهفوانا اذا اسرع وقوش قناد قاقوب اوچمق معناسنه در : يقال هفا الطائر بجناحيه اذا خفق وبر آدمك اياغى قايوب

سور چمك معنا سنه در : يقال هفا الرجل اذازل وآجقمق معنا سنه در : يقال هفا زيداذاجاع وهفو وهفو سمو وزننده يوك پارەسى هوايه آغوب توزمق معنا سنه در : يقال هفت الصوفة هفوا وهفوا اذا ذهب ويل يوك پاره سنى هواده برى اوتهاوبنا تمق معناسنهدر : يقال هفت الريح بالصوفة اذاحركتهاوذهبت بهاوكوكل متعلق اولديغى نسنه نك اردنجه كتمك معناسنهدر : يقال هفاالفؤاد اذاذهب فى اثرالشئ وسوبنوب طرب بناك اولمق معنا سنه در : يقال هفا الرجل اذا طرب (الهفا) عصاوزننده بركره ياغوب بر كره ديكوب ارالق ويرن يغمو ره دينور يقال عطاؤه كالهفا وهو مطر يمطر ثم يكف (الهفو) هانك فتحى وفانك سكونيله جست وخفيف آدمه دينور (الهوافى) قوافى وزننده آزمش دوەلره دينور يقال هذا من هوافى الابل اى ضوالها مفردى ها فيه در (الهفاة) هانك فتحيله يغمور دانهسنه دينور مطره معنا سنه يوخسه جو هرينك وهمى كبى نظره معناسنه دكلدر ورهمه دن يعنى متصل ياغان يغموردن برمقداره دينو (الاهفا) همزه نك فتحله بون واحق آدملره دينور يقال هم اهفاء اى حمق ظاهرا مفردى مستعمل دكلدر (المهافاة) مباهاة وزننده برآمى بركسه كندى هوا وهو سنه ميل ايتدر مك معنا سنه در : يقال ها فاه اذامايله الى هواه شارحك بيانه كوره بوراده واو نسخه لرى غلطدر اليانى (الهقى) هانك فتحى وقافك سكونيله هرزه وهذيان سويلمك معناسنه در : يقال هقى الرجل يهقى هقيا اذا هذى و برآدمى ذم وقدح ايدوب ديللمك معناسنهدر : يقال هقى فلانا اذا تناوله بالقبيح وكوكل مفتون اولديغى نسنه نك اكسه سنده كتمك معناسنهدر : يقال هقى فؤاده اذا هفا (الاهقاء) همزهنك كسريله افساد ايلمك معناسنه در : يقال اهقاه اذا افسده الواوى (الاهكاء) همزه نك فتحيله آشفته وحيران آدملره دينور يقال هم اهكاء اى المتحيرون (المهاكاة) مباهاة وزننده بر آدمك عقلنى استصغار ايدوب ابله واحق برينه قومق معناسنهدر : يقال هاكاه اذااستصغر عقله الواوى (المهالاة) مباهاة وزننده بر آدمى قورقتمق نسنه ابله بلكلدوب قورقتمق معناسنه در : يقال هالاه اذا فارغه و بوهاول مادەسندن مقلو بدر (هلا) هانك فتحى والفك قصريله ات قسمنه مخصوص زجر وآزار حكايتندر اوته وآلارغه ديمكدر (ذوهليان) هانك ولام مشددهنك كسريله ذو بليان وزننده ومرادفيدركه نابديد لك واديسنه اطلاق اولنور يقال ذهب بذى بليان و بذى هليان اى حيث لايدرى وبونلر غير منصرفلردر و بعضا منصرف اولورلر واشبو هليان مهالاة مادەسندندركه حاصلى

رابع

دوشمه یه اطلاق ... اولدی ... و بو در مبالغه‌دی معنی تر حقیقت
مخصوصه‌در که بیان اولنه‌جقدر تفصیل اولندی الیق (الهمی) هانك
فتحی ومیمك سکونیله (والهمی) مثلی وزنده (والهمیان) فتحه‌لرله اقمق
معناسنه‌در : یقال همی الماء والدمع همیا وهمیا وهمیانا من الباب الثانی اذا سال
واقور یعنی صو و سائر دوکلمك معناسنه‌در : یقال همت العین اذا صبت دمعها
وحیوانلر ولاسیما یبانی قویونلر کتمك معناسنه‌در : یقال همت الماشیة اذا نفشت
لیلا وهمی دوشمك معناسنه‌در : یقال همی الشیء اذا سقط (الهمیان)
هانك فتحیله آروب یه کیسه اولنه دولمه دیرلر یقال هو من هوی الابل ای
سوابقها (الهمیان) هانك کسریله سراویل بغنه دیرلر که اوچقور تعبیر
اولنور والحاصل کیسه دیرلر یقال جعل الدراهم فی الهمیان ای وعاء والهمیان
پشتمال ایدر و ولمه حرکات ثلاثیه زیاده‌در شارح دیر که همیان فارسیده
... دیرلر ازهری ... ذاهب اولدی وعبدالحمن معریدر
(همیان) عثیان وزنده بر موضع آدیدر (هم) هانك فتحیله اما معناسنده
تعجبدر که کلمهٔ استفهامدر تقول هما وقه ای اما الواوی (الهمو) هانك فتحی
ومیمك سکونیله همی معناسنده تعجب الفق معناسنه‌در : یقال هما الدمع
یهمو هموا لغة فی همی الواوی (الهمو) هانك کسریله وقت وزمان
معناسنه‌در : یقال مضی هو ای وقت و بر قبیله بدر ... اسمیدر
(الهن) هانك فتحی ونونك تخفیفیله اخ وزنده شیء معناسنه‌در یعنی نسنه اسمی
ذکر ایدیلمك هر اسم جنسدن کنایه اولنور وبدن عامهٔ ترکیده نسنه تعبیر
اولان نسنه ایله تعبیر اولنور که ذی فوقیه‌در یقال هذا هنك ای شیئك شارح
دیر که اکثری تصریحی مستهجن یاخود غیر مناسب اولان محلده ایراد اولنور
ونونك اصلی هنو ایدی اخ واخو کبی ویقال فی النداء للرجل یاهن اقبل ای
یارجل اقبل ویاهنان اقبلا ویاهنون اقبلوا وللمرأة یاهنة اقبلی ویقال یاهنت
اقبلی علی زنة انت طویة ... اخت وبنت کلمه‌لری کبی اولور جمعنده هنات
وهنوات دیرلر فتأمل وجاء فی الحدیث [هنیة مصغرة هنة اصلها هنوة] ای
شیء یسیر وروی هنیهة بابدال الیاء هاء یعنی جاء فی الحدیث عن ابی هریرة رضی
الله عنه قال کان النبی علیه السلام [یسکت بین التکبیر والقرآءة اسکاتة] قال
احسبه هنیة وکذا فی الحدیث انه اقام هنیة ای قلیلا من الزمان وهو تصغیر هنة
ویقال هنیهة ایضا مصغری یك آزجه نسنه‌دن کنایه اولنور وهن کلمه‌سنك
تثنیه‌سنده هنان وهنوان دیرلر ونسوانه مضاف اولورسه فرجی مراد اولنور
یقال هن المرأة ای فرجها شارح دیر که نسوانه مخصوص دکلدر بلکه رجال

و

ونسوانك موضع عورتلرنده استعمال اولنور (الهناة) قناة وزننده داهیه‌یه اطلاق اولنور جمعی هنوات کلور فتحاتله الیائی (هنیت) متکلم ماضی اوله‌رق فعلت معناسندن کنایه اولورکه بن ایتدم و بن ایشلدم دیمکدر و بو هن کلمه‌سندن متصرفدر الواوی (الهوة) قوه وزننده چقور و انکبه یره دینور یاخود یك درین اولان چقور یره دینور یقال سقط فی الهوة ای ماانهبط من الارض اوالوهدة الغامضة منها (الهواءة) رمانه وزننده هوه معناسنه‌در (الهو) هانك فتحی و واوك تشدیدیله جانب معناسنه‌در : یقال قعد فی هوه ای جانبه و باجه‌یه دینور کوه معناسـنه الیائی (الهواء) سماء وزننده یر ایله کوك اراسـنه دینور جوّ معناسنه شارح دیرکه عندالتحقیق عناصر اربعه اقسامندندرکه کرهٔ ناردن اشاغی وماء وترابدن یوقری جرم بسیط و حار و رطب و شـفاف و لطیف و متحرکدر انتهی و هواء بر نسـنه ایله مملو و مشغول اولمیوب مطلقا فارغ و خالی اولان یره اطلاق اولنور قال الشـارح و منه قوله تعـالی [وافئدتهم هواء] ای لا عقول لهم و قورقق جبان آدمه اطلاق اولنور قلبی‌جرأتدن خالی اولدیغیچون (المهواة) مرماة وزننده (والهوة) کوه وزننده (والاهویة) اثفیه وزننده (والهاویة) بونلرده هواء معناسنه‌درکه ارض و سماء بیننده عبارتدر (الهوی) هانك فتحی و الفك قصریله بر نسـنه‌یه مفتونلغه دینور عشق معناسـنه در اسمدر و بو خیرده و شرده مستعمل اولور یقال اخذه هوی سیٔ و هوی حسن ای عشق‌ونفسك‌اراده وارزوسنه‌دینورکه‌مرادشهواته آرزودربونلرصاحبنی ورطه‌یه دشور دیکندن اطلاق اولندی یقال لاتتبع هوی النفس ای ارادتها شـارحك بیانه کوره جمعی اهواء کلور وهوی نفسك اراده وارزو ایلدیکی نسنه‌یه دینور یقال هو هواه ای مهویه وهوی برنسنه‌یه محبت ایلمك معناسنه مصدر اولور یقـال هویه هوی من الباب الرابع اذا احبه (الهوی) هانك ضمیله عتیّ وزننده مزراق تمرنك ضربه‌سندن اولان یاره‌نك لاله‌کبی اغزی اچلمق معناسنه‌در یقال هوت الطعنة تهوی هویا اذا فتحت فاها وشاهین وعقاب مقوله‌سی قوش یوقریدن اشاغی‌یه برنسنه اوزره صاعقه کبی سوزیلوب اینمك معناسـنه در : یقال هوت العقاب اذ انقضت علی صید اوغیره وبرنسنه یوقریدن اشـاغی‌یه دوشمك معناسـنه در : یقال هوی الشیٔ اذا سقط و برنسـنه‌یی المق ایچون ال صونلمق وال اوزانمق معناسنه‌در : تقول هوت یدی له ای امتدت وارتفعت ویل اسمك معناسـنه در : یقال هوت الریح اذا هبت واولمك معناسـنه در : یقال هوی فلان ای مات (الاهواء) همزه‌نك کسریله بودخی یوقریدن اشاغی‌یه دوشمك معناسـنه در : یقال اهوی الشیٔ اذاسقط و برنسنه‌یه ال صونلمق

معناسنه در : هوت [illegible] اذا صعدت وارتفعت [illegible] ويقال
هوى [illegible] معنى اولورلر [illegible] صوتق معناسنه (الاهواء)
الهمال [illegible] وزننده بوقاريدن اشاغى به اولمق معناسنه در : يقال اهوى
الشئ اذا سقط من علو الى سفل (الهوى) غنى وزننده (والهوان)
[illegible] وزننده [illegible] معناسنه در : يقال هوى
الشئ هويا وهويا وهويانا اذا سقط من علو الى سفل وعند البعض هوى غنى
وزننده يوقارى به چقمق معناسنه در وهوى غنى وزننده اينمك والخفيه به
[illegible] معناسنه در : يقال هوى الرجل هويا اذا صعد وارتفع وهوى الرجل
هويا اذا انحدر (الهوى) كوه وزننده يوقارى به اولوب چقمق معناسنه در :
يقال هوى الرجل الجبل هوة اذا صعده وارتقع (الهوى) غنى وزننده نفس
[illegible] معناسنه در : يقال
هواه هو الى [illegible] (الاستهواء) شيطان بر كمسنه عقلنى وفكرينى چالمق [illegible]
[illegible] هوا و هوس [illegible]
معناسنه در ومنه قوله تعالى [كالذى استهوته الشياطين فى الارض] الآية اى
[illegible] (التهاوى) جكركه
[illegible] (الهاوية) [illegible] (والمهاواة) [illegible]
[illegible]
[illegible] ومنه قوله تعالى [فامه هاوية] اى جهنم (الهوى)
غنى وزننده و [illegible] (والهوى) [illegible] مفتوحه ايله [illegible]
[illegible] هوى من الجبل و هوى [illegible] (الهوى) [illegible]
وزننده [وحوقة الهوى وداره الهوى] [illegible] (الهوه) حروف
[illegible] حرف [illegible] وهمزيه و الفه
[illegible] (الهوهاة) هاءك فتحى
[illegible] اولمغه ايحنه
[illegible] يري اولمديه
[illegible] هوهاة اى لا متعلق به ولا موضع لرجل دونها لبعد جانبيه (الهوية)
[illegible] (الهوى) غنى وزننده
[illegible] هوى اى [illegible] وفولق كورندهمك معناسنه
[illegible] (هى) هاءك فتحى وياءنك تشديدهنك
[illegible] اسم فعل امر [illegible] معناسنه [illegible]

ایشده چابك اول دیمکدر وروید ك وهاك کلمه لری کبی اکا دخی کاف خطاب لاحق اولور تقول هیك یارجل ای اسرع فیما انت شارح دیرکه تثنیه وجمعنده هیا وهیوا دینور (الهیان) هانك فتحی و یانك تشدیدیله امر وحال وشان معناسنه در : یقال ماهیانه ای ما امره شارح دیرکه بو تعبیر ماه استفهامیه ایله هی عنوانده عربدن مسموعدر و هیان مجهول کسه دن کنایه اولور کاسیذکر (المهاواة) مباهاة وزننده بر آدمه مدارا ایلمك معناسنه در : یقال هاواه اذاداراه ویهمز فیقال هاوءه (الهواء) کساء وزننده بر نسنه یه اقبال و توجه ایلمك معناسنه در : نته که لواء بر نسنه یه اکسه ویروب یوز دوندرمك ادبار معناسنه در و بونلر مزدوجا استعمال اولنور بر کره رفق و ملایمت کوستوروب و بر دفعه شدتله معامله ایلمك موقعنه مخصوصدر مثلا بر آدم بر نسنه یی انکار یاخود تعصب ایلدکده گاه سهولت و ملایمت و گاه تشدید و تضییق ایلمك کبی یقال عامله بالهواء واللواء وهوان یقبل بالشیء و یدبرای یلاینه مرة ویشاده اخری (هی) هانك کسری و یانك تخفیفی و تشدیدیله ضمیر در مفرد مؤنثدن کنایه در نته که هومفرد مذکردن کنایه در یقال هی هند و گاه اولورکه آخرنده اولان یاء حذف اولنور یقال حتاه فعلت ذاك ای حتی هی فعلت و منه قول الشاعر * دیار سعدی اذه من هوا کا * ای اذهی (هیّ بن بیّ) هانك و بانك فتحی ویالرك تشدیدیله وهیان بن بیان کذلك تشدید ایله مجهول الذات والنسب اولان کسه دن کنایه اولنور یقال هوهی بن بی وهیان بن بیان ای لایعرف هو ولا ابوه بعضلر دیدیکه هیّ حضرت آدم علیه السلام اولادندن ایدی لکن نسلی منقطع ومنقرض اولدی بعده مطلقا مجهول شخصدن کنایه ایلدیلر وتأکید ابی کلمه سنده مضاف ایلدیلر وهیان و بیان دخی انلردن مبالغه در خلاصه بی نام ونشان شخصدن انلر ایله کنایه ایلدیلر مؤلف بونی بی ماده سنده دخی ذکر ایلدی (هی) هانك ویای مشددهنك فتحیله مهموزه ده لغتدرکه کلمهٔ تعجبدر ماه استفهامیه یه مقرونا استعمال اولنور تقول یاهی مالی ویاهیء مالی ای یاعجبا مالی وعربلر فیّ وشیء کلمه لرنی دخی بونك کبی محل تعجبده استعمال ایدرلر وهر برنی برمعنادن تصویر ایدرلر و بونده ما کلمه سی ابتداء اوزره مرفوع وخبری مابعدنده اولان ظرفدر (هیا هیا) هانك فتحی ویانك تشدیدیله دوه قسمنه مخصوص زجر وآزار حکایاتندندر چابك اشوب یوریمسی ضمننده تفوه اولنور شارحك بیانه کوره مکررا وغیری مکررا ایراد اولنور

(* فصل الیاء *) (الید) یانك فتحی ودالك تخفیفیله اعضاء بدنیه دن اله دینور کف معناسنه که فارسیده دست دینور بیلکجه دن برو برمقلر ایله ال ایه سندن مرکب اولان عضو معهوددر بعضلر برمقلرك اوجلرندن اموز باشنه وارنجه

مقدار ایله تصحیح اتمشلر یقال مر بید ای بالکف اوهی من اطراف الاصابع
الی الکتف و بعضلر اصل یدی ایدی دلیلی سکون و آخرنده یای محذوفه ایله
یدی یدی تصغیرنده یدیه اولور و جمعی ایدی کلور همزه‌نك فتحی و دالك کسریله
وجمع اولور یدی یدی و دالك کسری و یانك تشدیدیله قصر و مده اولور و جمع
الجمع ایادی کلور همزه‌نك فتحی و مده ایله و بعضلر مفتوحه یدی که فتح و ضمه ایله در و بعضه
هیه‌در و یدی‌که بالی مضموم ایله در قصر و فتح و مده یدی لغت‌ه کوره تشبیه‌سده
یدی یدی اولور حتی ایله مقصوره یدی دیمزلر شارح دیرکه بو لفظ بر مفرد
اوزرینه اولور و بعضه وزنده مقدار ایله تحدید ایلمك قطع بو سارق مادهسنده
مثلا ولورلکن و مده حقیقت و وزنده معنای اولنده مجاز اولور زیرا حدیث
سرقتده ایله سورث و ور حتی الدست خصوصنده عمل بو دخی معنای اوته
منحصر خوارج طائفه‌سی اول ایدی اعتبار ایطلریله منکبدن قطع ایدرلر ایدی
و ید جاه و قدر و شان معناسنه مستعملدر یقال له عند الناس ید ای جاه ووقار ونیکی
و برلث معناسنه مستعملدر تقول شاهدت فیه یدا ای وقارا و ید مستعمله مستحق
اولان نعمت منع و تحریم معناسنه مستعملدر و مضموم اوزرکن مفرد وجمعی منع
معناسنه مستعملدر یقال هو صاحب الید ای یمنع الحق و بوله اطلاق اولنور یقال احد
بیدها ای منعها و لالدینه اطلاق اولنورکه جزیرة مرخت بدی متلنده در
و قوت معناسنه مستعملدر یقال به ید مغنیة ای قوة قال الشارح و یقال
اید ایدا ای قوی و قدرت معناسنه مستعملدر تقول الامر بید الله ای بقدرته
و سلطان و ولایه معناسنه در تقول هذه البلد بید فلان ای سلطان و ولایة و ملك
معناسنه در که میمك کسریله در یقال هذه الدار فی یده ای فی ملکه و جب عنه
اطلاق اولنور یقال القوم ید واحدة ای جماعة واکل معناسنه مستعملدر آلت
و استعمال یقال هو لقتدیها ای کلام و بشج سعه دیور عادتده اولان الی امره وب
یاوردستعه تقیب یدرب و تصفیق ایلدیکی تصوریه مبنیدر یقال احدثه علیه
یدی ندم و مده و غیاث معناسنه مستعملدر یقال بجا یده ای بجیاته و اعتیاده
و استلام معناسنه در شارح دیرکه بوراده استلام تحفیسی غلطدر وقال قالوا
و حدیث [العضو الحربة من یده] ای عن القیة واستلام ومنه حدیث عثمان
رضی الله عنه [هذه یدی لعمار] ای انا مستسلم له منقاد لکن استلام معناسی
دخی صحیحدر که حجرا سوده ال سورمك و مس ایلمك معناسنه در زیرا فعل
منه ولهذا تعبیدر کما فی النهایة و الحدیث [الحجر الاسود یمین الله فی الارض]
فی هذا کلام تمثیل وتخییل واصله ان الملك اذا صافح رجلا قبل الرجل یده فکان
الحجر الاسود لله عزوجل بمنزلة الیمین للملك حیث یستلم ویلثم ومنه الحدیث الاخر

[وكلتا يديه يمين] اى ان يديه تبارك وتعالى بصفة الكمال لانقص فى واحدة منهما لان الشمال تنقص عن اليمين وكلما جاء فى القرأن والحديث من اضافة اليد واليمين وغير ذلك من اسماء الجوارح الى الله تعالى فانما هو على سبيل الاستعارة والمجاز وذل وحقارت معنا سنه در ومنه قوله تعالى [حتى يعطوا الجزية عن يد] اى عن ذل ونعمت معنا سنه مستعملدر يقال انه لذو يد اى نعمة وبر آدمه برينك ايلديكى احسان ومكرمه وجيله يه اطلاق اولنور تقول لفلان عندى يد اى احسان اصطنعه على اشبو نعمت واحسان معنا لرنده جمعى يدى كلور ياى اولانك حركات ثلاثى ودالك كسريله وايدى كلور همزه نك فتحى ودالك كسريله شارح ديركه بعضلر ايدى كلمه سنى جارحه نك وايا دى يى نعمت واحسانك جمعنه تخصيص ايلديلر ظاهرا استعمال قبيلند ندر انتهى وتقول العرب اعطاه عن ظهر يد اى فضلا لاببيع ومكافاة وقرض يعنى اول نسنه يى غرض وعوضسز حسبى اوله رق ويردى ديمكدر ويقال ابتعت الغنم بيدين اى بثمنين مختلفين يعنى اول قيو نلرى بن ايكى كونه اقچه ايله اشترا ايلدم ديمكدر ويقال بين يدى الساعة اى قدامها زيرا بر نسنه نك قدامى متوجهك يمين وشمالى بيننه مسامت اولمغله جهت قدامى بين يدين ايله استعاره ايلديلر شارح ديركه مكاندن زمانى دخى استعاره ايدرلر ونسبتله زمان ماضى ومستقبل اعتبار اولنور انتهى ويقال لقيته اول ذات يدين اى اول شئ يعنى اكا هر نسنه دن اول ملاقى اولدم ويقال سقط فى يده واسقط فى يديه على بناء المجهول اى ندم زيرا يد اداة اشعار تأسف وندامتدر ويقال هذا الشئ فى يده اى فى ملكى نته كه ذكر اولندى ويقال لايدان لك بهذا اى لاقوة لك زيرا مقاومت ومداومت يدلر ايله اولمغله عجزدن كوياكه معدومة اليدان اولمشدر ويد لفظنك نسبتنده يدى ويدوى دخى دينور ايكنجى اصلى اوزره دركه ياء واوه مبدله در ياخود فتى وزننده اولان لغته مبنى در ويد القوس يايك كوشه سنه اطلاق اولنور ويد الفاس بالته نك صاپيدر ويد الرحى دكرمن صاپيدركه دكرمن الى تعبير اولنور ويد الطائر قوشك قنادندن عبارتدر ويد الريح روزكارك كمال قوت واستيلا سندن عبارتدر يقال قويت يد الريح اى سلطانها ويد الدهر زمانك مد وامتدادندن عبارتدركه تأبيددن كنايه در تقول لا افعله يد الدهر اى مده يعنى ابدا بوراده يد ظرفيت اوزره منصوبدر (اليدى) يانك فتحى ودالك سكونيله (واليدى) عصا وزننده برآدمك نعمت واحسانه مظهر اولمق معناسنه در : يقال يدى الرجل منه على المجهول ويدى كرضى يديا ويدى من الباب الرابع اذا اولى برا وبرآدمك الى قوروب طوتمز اولمق معناسنه در : يقال يدى فلان من يده اذا ذهبت يده ويبست ويدى ندى وزننده برآدمك النه طوقنمق ياخود اورمق معناسنه در تقول

جبه بدوا من الباب الثانی اذا صت بده و ر ادمه جبه واحسان اتمك معناسنه در تحول بدبه ای احدث عاده بدا (الابداء) همزه‌نك كسریله وردی بر ادمه جبه واحسان اتمك معناسنه در تحول ابدیت عنده ای احدث عنده بدا وهذه اكثر یعنی ومعناده مرابد استعمالی تلاتیدن اكثردر (البوادی) محسن وزننده برادمه جبه واحسان ایدن كسنه به دیرلر یقال هو مبدولده مؤلات الله دیرلر یقال هو مبدی لفلان ای منعم ومحسن وبانك مؤنثی بدیه (البدی) غنی وزننده ضری مولاقه ایاشوب قلمش اخوبه دیرلر یقال هی مبدی ای وقعت بده فی لحبه ولی كولمش اومه دیرلر یقال رجل مبدی ای مقطوع الید (البداء) بکسره وزننده برادمه بدایه عوض ومكافاه اتمك معناسنه در یقال بداه بدا جزاه بداییه وباسنه‌یی بدایه ویرمك معناسنه‌در یقال المعطه بداه ای بدایه (البدیه) غنیه وزننده دائما اینده كوجده اولان ملازت ویقنده برسوره دیورلركه اینك اكیرك ورطوقیوب وسائر كوه مستعد بالمرض امرایندیلنسیده مذكرده بدی دیرلر یقال رجل بدی ای مستع ویدی بول نوبه دیرلر آنلری ذی دیرلر همزه ایله یقال ثوب وذی ولدی ای واسع (مابدی) فعل تعجدر یه یحب ایتدیرمی وبدنه ایش كلور یئده كودیکمز بقال مابدی فلاننا ما اسمها (ذوالیدیه) سمیه وزننده حر قوص بن زهیر نام شخصك لقبیدر که رئیس خوارج ایدی بعضلر جولی ذی ثدیته ایله ذوالثدیه عنوانیله قید ایدیلر و که ثدی مانده سنده مرور ایلدی ومسفور نهروان وقعه‌سنده قتل اولندی (وذو الیدین) حرنوق السلمی لقبیدرکه اصحابدندر ایلی ایله اشلر ایدی وذوالیدین عیدبن حبیب اول کسنه درکه قبل قصه‌سنده حنینه طاغ عسی ملکدیه ایصال ایچون دلیل اولمشیدی (البداء) دعاء وزننده ال آغریسنه دیرلر یقال نساء البداء ای وجع الید الیدانی (بیا) بانك فتحی وهانك سكونیله جوزن کلمشدرکه دوه قسمی سوزر کی زجر البعیر البانی (بوی) سمی وزننده برتمك اسمی اوتوق حنلی اوتنور واهل سوه‌دن بوبیون دیدکلری جماعت انکا منسوبلردر نصربن احمد بیونی که حافظ ابو طاهر السلفی اندن بعض شیم کتب ایلدی اندر دندر هذا آخر البیاء من الا قیا نوس البسیط فی ترجمة القاموس المحیط والحمد لله الذی بنعمته تتم الصالحات وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه ما اتصلت الحروف الی النهایات

باب الالف اللینة

(ا آ) مقصوره وموقوفه اولورق حروف هجا دندر وممدود اولور یعنی اسم

قلنديغى صورتده مده اولنور مؤلف بصائرده ديديكه الف فعل وزننده بركلمه در الفتدن مأخوذدر زيرا حروفك جمله سيله الفت ايدر و الفظى اسمدر الف مسماسيدر والف حروف هوائيدر كه جو فدن ظاهر اولور ومخرجى عين مخرجنه قريبدر والف حقيقى الف ساكنه در لاوما كلمه لرنده اولديغى كبى وا كاثرينه دينور ومتحرك اولد قده اكا همزه دينور وكاه اولور كه توسعا الفه همزه اطلاق اولنور انتهى (آا)مد ايله حروف ندادر آنكله منادای بعيد ندا اولنور تقول آا زيدا قبل ومعلوم اوله كه الف حرفى اصول ثلاثه اوزره اولوب ماعداسى آنلرك فروع وتوابعيدر اصول مزبوره نك برى الف اصليه دركه جوهر كلمه دندر اخذ كلمه سنك الفى كبى ثانى الف قطعيه در اب وابل واجد واحسن كلمه لرينك الفلرى كبى ثالث الف وصليه در استخرج واستوفى وابن وابنة كلمه لرينك الفلرى كبى بو ذكر اولنانلر اصولدر وذكر اولنه جق الفات بونلرك توابعيدركه بو كتابده اون التى كونه الفدن عبارتدر ١ الف فاصله در وبو ايكى كونه در برى واو جمعدنصكره خط وكتابتده رسم اولنور واوجمع ايله مابعدنده اولان كلمه نك بيننى فصل ايچون زيرا الف رسم اولنميجه واو مرقومه مابعدينه متصل قياس اولنور شكروا وكفروا كلمه لرنده رسم اولنديغى كبى ٢ علامات اناث اولان نونله ونون ثقيله بينلرنى فصل ايچون زياده قلنور افعلنان كلمه سنده اولديغى كبى ٣ الف عباره دركه متكلم انكله نفسندن تعبير ايدر واكا الف عامله دخى اطلاق اولنور انا استغفرالله وانا افعل كذا قوللرنده كى الف كبى ٤ الف مجهوله در فاعل وفاعول كلمه لرنده كى الف كبى وبو شول الفدركه اسم وفعلده اشباع فتحه ايچون زياده اولنور ٥ الف عوضدركه تنوينه مبدل اولور رأيت زيدا قولنده كى الف كبى ٦ الف صله دركه آنكله فواصل آيات وقوافى ابياتك فتحه سنه وصل اولنور بيان فتحه ايچون ومنه قوله تعالى [وتظنون بالله الظنونا] والف صله ايله الف وصلك فرقى بودركه الف صله اواخر اسمايه جلب والحاق اولنور والف وصل اسماء وافعال اوائلنه زياده قلنور ٧ الف نون خفيفه در كقوله تعالى (لنسفعا بالناصية) ٨ الف جمعدر نحو مساجد وجبال ٩ الف تفضيل وتقصيردركه افعل تفضيل الفيدر نحو هو اكرم منك واجهل منك ١٠ الف ندادر كقولك ازيد اى يازيد وبو نداء قريب ايچوندر ١١ الف ندبه در نحو وازيداه ١٢ الف تأنيثدر حمراء وبيضاء كلمه لرينك الفلرى كبى كه الف ممدوده در وسكرى وحبلى كلمه لرينك الفلرى كبى كه الف مقصوره در ١٣ الف تعايى دركه عىّ ماده سندندر مثلا بر آدم ان عمر منطق ديمك مراد ايدوب ان عمر ديدكده حصر اولوب كيروسنى ادايه مقتدر اولمامغله اوراده ان عمرا ان عمرا ديورابى مدايده رك توقف ايلدكده ايشته اول

لغاتی ومد ایلدیکی الفه الف مدی تعبیر اولنور کویاکه ابتداء همزه لکنت ایله
حق استیفا ایدر ١٤ الف مدغمدر کحلل وسام ودابة کلمه‌لرنده کحلل وسنم
ودابق ایجکاری کبی ١٥ الف تحویله‌درکه وادس وبهن منقلب اولان الفدر
نحو باع وقال ١٦ الف تثنیه‌در نحو یجلسان ویذهبان والزیدان مؤلف ابتدای
مدده الف قطع والف وصل بحثنی ایراد ایلمامکله ذیلی محلده ایراد ایجوب
دیورکه جمع صیغه‌سنده الف قطع اولان والازواج کلمه‌لرینک همزه‌سی کبیدر والف
اسماده الف وصل انشو ان وامر واینة واثنین واثنتین وامرء وامرأة واسم واست
وابنم وایم کلمه‌لرینک همزه‌لری کبیدر ومؤلف بصائرده بو فرق وجهله اوزره
نعت وفرقا قربا منظری ایراد ایلمشدر (اذا) همزه‌نک کسریله والفک
فتحیله مفاجاه ایجون اولورکه سن براتش اوزره ایکن ناکهانی وقعنه برشینک
حصولی وظهورینی افاده ایدر وبو صورتده جملهٔ اسمیه‌یه مخصوص اولور و شرط
معناسی متضمن اولمدیغی جواب ابتداسیله محتاج اولمز وکلامک صدر وابتداسنده
واقع اولمز زیرا آنی ایلدن غرض مقصودک وجودنده صکره مابعدینک علی سبیل
مفاجاه حصولنه دلالت ایلمکدر واشبو اذای مفاجاه زمان حاله دلالت ایدر
شرطیه کبی استقباله دلالت ایتمز نحو خرجت فاذا الاسد بالباب وکقوله تعالی
[فاذا هی حیة تسعی] وبو عند الاخفش حرفدر وعند المبرد ظرف مکاندر
وعند الزجاج ظرف زماندرکه زمان مستقبله دلالت ایدر ومفاجاه ایجون اولیان
اذا کلمه‌سی غالبا ظرف زمان مستقبل اولوب شرط معناسنی متضمن اولور
وبو صورتده جملهٔ فعلیه‌یه داخل اولور وفعل مزبور اکثری ماضی وبعضا مضارع
واقع اولور وگاه اولورکه ظرف زمان واقع اولور ومنه قوله تعالی [واذا رأوا
تجارة اولهوا انفضوا الیها] الایة وگاه اولورکه ظرف زمان حال اولور وبو
بعد القسم واقع اولدقده اولور کقوله تعالی [واللیل اذا یغشی] وکقوله
تعالی [والنجم اذا هوی] واذا کلمه‌سنک ناصبی خصوصنده ایکی مذهب واردر
بری ناصبی فعل شرطدر ثانی جواب واقع اولان فعل یاخود شبه فعلدر (اذ)
همزه‌نک کسری وذالک سکونیله زمان ماضی ایجوندر وگاهجه مفاجاه ایجون اولور
اکر بینا وبینما کلمه‌لرندن صکره واقع اولور ایسه تقول بینا وبینما انا کذا اذجاء زید
یعنی بن شوایشه مشغول اولدیغم اثناده ناکهانی زید چیقه کلدی (الی)
همزه‌نک کسری ولامک فتحیله حروف جاره‌دندر انتهای غایت ایجوندر وغایت
زمانیه اولور کقوله تعالی [ثم اتموا الصیام الی اللیل] ومکانیه اولور کقوله
تعالی [من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی] ومعیت ایجون یعنی مع معناسنه
اولور ونسنه بر شیء آخره ضم ایلدیککی حالده اولور کندیلره متعلق معنا

اعتبار یله وشیء اخر کرك جنسندن اولسون کرك اولمسون کقوله تعالى [من انصاری الى الله] ای مع الله و کقولهم الذود الى الذود ابل ای اذا اجتمع القلیل مع القلیل کثیر وتبیین معناسنه کلور که مجرور ینك فاعلیتنی یعنی الى کلمه سنك متعلق اولان حدثه بحسب المعنى فاعل اولدیغنی مقدمنده ذکر اولنان فعل تعجب یاخود اسم تفضیلدن محبت یاخود بغض وعداوت معناسنی افاده ایلدکدنصکره مبین اولور کقوله تعالى [رب السجن احب الیّ] الایه بوراده الى کلمه سی کندی مجروری اولان نفس متکلمك که مراد یوسف علیه السلام در اسم تفضیل اولان احب کلمه سنك مدلولی اولان محبت حدثنه فاعل اولدیغنی بیان واشعار ایلمشدر ولام جاره یه مرادف اولور کمافی حدیث الدعاء [والامر الیك] ای لك وفی معناسنه اولور نحو قوله تعالى [لیجمعنکم الى یوم القیامة] ای فی یوم القیامة وابتداء غایت ایچون اولور من کبی کقول ابن احمر * تقول وقدعالیت بالکور فوقها * ایسقى فلا یروى الی ابن احمرا * ای فلا یروى منی بو بیتده کور لفظی کافك ضمیله پالانه دینور ویسقى کلمه سی مضارع مجهولدر ویروى واوك فتحیله فعل مضارع معلومدر وابن احمر فاعلیدر وفوقها ضمیری ناقه یه راجعدر مضمونی بودرکه ناقهٔ مزبوره بن پالانی اوزرینه وضع ایدرکن لسان حالله ابن احمر بکا بنمکدن عجبا هرکز اوصانمزمی اوله دیو شکایت ایلدی سقى وارواء حالتی استعارهٔ تمثیلیه یی متضمندر رکوب وملال کیفیتلرینه تشبیه اولنمشدر والى کلمه سی عند معناسنه اولور کقول الشاعر * ام لاسبیل الى الشباب وذکره * اشهى الی من الرحیق السلسل * ای اشهى عندی وتأکید ایچون اولورکه زائد اولور کقوله تعالى [فاجعل افئدة من الناس تهوى الیهم * بفتح الواو ای تهواهم وبو امام فراء قولیدر (الیك) اسم فعل امردر آلارغه وبرطرف اول سائر آدملر ایله اوغراشمه سنك غیری کمسه ده ایشك اولمسون معناسنه در تقول الیك عنّی ای امسك وکف وتقول کذا ای خذه واذا قالوا اذهب الیك فان معناه اشتغل بنفسك یعنی یوری سن کندی امورکه باق کندی احوالنه مشغول اول زید وعمرك احوالی سکا نه لازمدر (الا) همزه نك فتحی ولامك تخفیفی والفك قصریله حرف استفتاحدرکه آنکله کلامه بدأ وآغاز اولنور یعنی ابتداء کلامده مخاطبی ایقاظ وکرك تقریرینه شروع اولنه جق کلامك جلالتنی وسزای اصغا اولدیغنی اشعار ایچون اول نقله تصدیر ایلدکلری اداتندرکه بعضا فعل اولور اعلم کبی واسم اولور ذلك کبی وحرف اولور الا کبی والا کلمه سی بش وجه اوزره استعمال اولنور ١ تنبیه ایچون اولورکه آکاه وخبردار اول غافل اولمه دیمکدر نحو قوله تعالى [الا انهم هم السفهاء] وبو صورتده

تحضيض وعرض كلامى مفيد اولور زيرا فى الاصل همزه استفهاميه لاء نافيه دن
مركبدر اولور همزه استفهام انكاريه داخل اولدقده تحقيق وثبوت مفيد اولور
[نحو اليس ذلك بقادر] الى هو فقد ثانى توبيخ وانكار ايچون اولور كقول
الشاعر ● الا ارعواء لمن ولت شبيبته ● وآذنت بمشيب بعده هرم ● ثالث استفهام عن النفى
اولور كقول الشاعر ● الا اصطبار لسلمى ام لها جلد ● اذا الاقى الذى لاقاه
امثالى ● ثالث عرض ايچون اولور رابع حث وتحضيض ايچون اولور كرچه
تحضيض بر نسنه نك طلبنده دلالت ايدر لكن عرضك معهودى رفق وملايمته
طلب اولنور تحضيضده ايسه حث واصرار وحضوت فهم اولنور كه دن برنسنه نك
طلبى در ومنه قوله تعالى [الا تحبون ان يغفر الله لكم] وتحضيض حث
وترغيب ايله طلب اولنور مثلا الا تضرب زيدا دنيلور كه
زيدى ضرب ايتمكى طلب ايدرسن معناسنه در كه ترجيحى زيدى دوكسنى طلبدر
(الو) تنبيه در ومفردلرى يوقدر على قول ابن جنى جمعدر مفرد
لفظندن در كه صاحب معناسنه در (اولات) همزه نك ضمى وتاء نك
كسريله جمع مؤنثدر مفردى ذات كلمه سيدر مثلا اولو الالباب دينلور دوى العقول
و الالباب واولات الاحمال دينلور حمل صاحبه لرى يعنى كبه خاتونلر ديمكدر
(الى) همزه نك ضميله هدى وزننده در ومد ايله جائزدر بو جمعدر كه لفظندن
مفردى يوقدر على قول مفرد مذكرى ذا كلمه سيدر ومفرد مؤنثى ده كلمه سيدر
كه معناسنه در كه فارسيده آنلر مراددر وكاه اولور كه اولنه حرف تنبيه
لاحق اولور هؤلاء ديرلر كه اينسنه آنلر ديمك اولور وآخرينه كاف خطاب
لاحق اولور اولئك ديرلر و اولاك ديرلر مد وقصر ايله واولالك ديرلر لام تحتيه
همزه نك كسرى ولامك تشديديله كما قال الراجز ●
من بين الالى الى الاكا ● وامرء بن ربذ هجت العرب الالى قولرنده الى كلمه سى اول
كلمه دن مقصود در كه اولى نعتنده جمعدر اخرى واخر كبى (الا) همزه نك
كسرى ولامك تشديديله حرف استثنادر مدخولى متعدد ماقبلدن اخراج وافراز
ايلمك فارسيده مكر مراددر نحو قوله تعالى [فشربوا منه الا قليلا] وبو
كلام موجبده منتصب ونفيده مابعدك نصبى الاابه در وبعد منكره واقع اولور
نحو قوله تعالى [ما فعلوه الا قليل منهم] وبونك مابعدى ماقبلندن بدل بعض
من الكل جهتيله حدث اوزره مرفوعدر وكاه اولور كه الا كلمه سى غير كلمه سى
موقعنده استعمال اولنور كه مابعدى ماقبلنه تابع ياخود صفت مفسر اولور
وبو موقعنده الامع مابعدها بر جمع منكره ياخود شبه جمع منكره صفت واقع اولور
يعنى بونه اولديغى حالده غير معناسنه اولور واخرجل الاكلمه سنده احل اولان

استثناء معناسیدر وغیر کلمه سنده اصل اولان اعرابده ماقبلنه تابع صفت اولمقدر الا کلمه سی جمع منکر غیر محصوره تابع اوله رق ذکر اولنوب و معنای استثناء ممتنع اولورسه غیر کلمه سی اوزره حمل ایله الابی تالیا جمع مذکوره صفت ایدرلر نحو قوله تعالی [لوكان فيهما الهة الا الله لفسدتا] الاية تقديره لوكان فيهما آلهة غير الله پس بوراده الا الله کلمه سی آلهه لفظنه صفت واقع اولمشدر زیرا بوراده استثناء معناسی ممتنعدر آلهه ده داخل دکلدر که اخراج اولنه و کاه اولورکه شبه جمع منکره یعنی تعریف لفظی ایله معرف اولان جمعه یاخود جمع معناسنه اولان نکره یه وصف اولور کقول الشاعر * انيخت فالقت بلدة فوق بلدة * قليل بها الاصوات الابغامها بوراده الابغا مها قولی اصوات کلمه سنه صفت واقع اولمشدر زیرا الاصوات لفظنك تعریفی تعریف جنس اولمغله نکره حکمنده در وکاه اولورکه الا کلمه سی عاطفه اولوب واو منزلنده اولور کقوله تعالی [لئلا يكون للناس عليكم حجة الا الذين ظلموا] وقوله تعالی [لايخاف لدى المرسلون الا من ظلم] ای ولا الذين ظلموا ولا من ظلم و الا کاه اولورکه زائد اولور کقول الشاعر * حراجيج ماتنفك الا مناخة * على الخسف اوترمى بها بلدة قفرا (الّا) همزه نك فتحی و لامك تشدیدیله حرف تحضیض درکه انکله برنسنه یه حث واغرا اولنور و بو جملهٔ فعلیهٔ خبریه یه مخصوصدر زیرا تحضیض امر متجددی طلبدن عبارت اولوب تجدد ایسه فعلك شانندن اولوب اسمك شانندن دکلدر کذلك خبریه ایله خارجدن متحصل اولان شیٔ طلب اولنوب انسانك خارج وواقعی اولامغله خبریه یه مختص اولدی پس اشبو الامررت برياض الجنة قولی مجلس ذکره وارمدکی نیچون وارمدك وارسك پك مناسب اولور وارمغه سعی ایله دیمکدر (انّى) نونله حتی وزننده من این معناسنه درکه نیردن وقندن دیمکدر فارسیده ازکجا مرادفیدر ومنه قوله تعالی [انى لك هذا] ای من این لك و متی مرادفی اولورکه قچن و نه زمان دیمکدر تقول انى يكون هذا ای متی یکون و کیف معناسنه کلورکه نه کونه و نیجه دیمکدر کقوله تعالی [انى يحيي هذه الله بعد موتها] ای کیف يحيي واشبو انی کلمه سی کندیسیله مجاز اولان ظروف اقسامندن اولوریعنی شرطیه وجزائیه تعبیر اولنان جملهٔ فعلیه لره داخل اولوب شرطیه بی سبب وجزائیه یی مسبب ایدر تقول انى تأتنى آتك وانی کلمه سی که مرکبدر نون بابنده ذکر اولندی (ایا) همزه نك فتحی ویانك تخفیفیله حرف ندادر آنکله بعید ندا اولنور جو هرینك وهم ایلدیکی کبی قریبه مخصوص دکلدر وکاه اولور که همزه سی هایه ابدال اولنوب هيا دینور (ایّا) همزه نك کسری ویانك تشدیدیله اسم مبهمدرکه جمیع مضمرات متصلهٔ منصوبه اکا لاحق اولور ضمیر مخاطبه متصل

اولورسه سنا ومصر غشه متصل اولورسه الو ضمیر منفصله متصل ولورسه حا
ویره بیش اولور نحول اباواوه وایای وایه وناه اولورکه همره سی همسایه ابدال
اولنوب هیئ وینه وهیه ابیور ومعنا ووه تبدیل اولنوب ویه دیرلر امام حنبل
ابدیکه ایاکه سی اسم مضمر در کله بعی ماقصد به مقصد در والخفش ابدیکه
ایاکه سی اسم مضمره و مضمر در آخری مضمر اولور یعنی که مضمر الف اولدقری
مضمر اولور مضمر یک یعنی خطاب وتکلم وغائب ضمیرلر یک اختلاف
عددلرینه یه وایکه همره نک کسری وهذه نک فتحی وقصر ایله در ندن ایه که
همره نک فتحی واحد مدیله در وایاکه همره نک فتحی وکسریله در کولشنده ور
وشیله وحسن وروضه دیور لغت بك فعمك حسن ولطافنه ونب وروضه
دیور تقول العضی ایشمس ونوهسا وایا وایکت وایه وایاه ای نورها
وحسنها (ایا) همره نک فتحیله (وبیا) همره نز (ویه) دوه قسمی انده
روب سورمکه مخصوص زجر حکایه سیدر و بوندن فعل تصریف ایدرلر یقال
ایلالها وبیهه بها ای قال بها ایا ویایا ویه ایه مشارعنده همره به مدیدر (الب) مدابه حروف
جاره دندر معانی تعدیده به دلالت ایدر ١ الصاق ایچون اولورکه معمول ده اولان
کلمه به ایصالدن عبارتدر والصاق حقیقی اولور نحو امسکت بزید بوراده
امساك فعلی حقیقة وجوده زیده واصل اولنشدر ومجازی اولور نحو مررت
بزید بونده مرور بالحقیقه زید واصل اولمیوب بلکه زیدك مكانینه اقرب
مكانه واصل اولور شارح دیرکه معنای الصاق به جاره نك معنای اصلیسیدر
معنای سائره کویا که آندن متفرعدر زیرا سائر معنالرنده هر برنده شمه الصاق
موجوددر سیبه علیه سیبویه اکا اقتصار ایلمشدر ٢ تعدیه ایچون اولورکه
فعل لازمی تصییر معناسنی تضمینله متعدی قلمقدن عبارتدر کقوله تعالی
[ذهب الله بنورهم] ای صیرالله نورهم ذاهبا ٣ استعانه ایچون اولور نحو
کتبت بالقلم ونجرت بالقدوم وبسمله نك تعرفه سنده اولان با دخی بومعنادندر
٤ سببیه ایچون اولور کقوله تعالی [فکلا اخذنا بذنبه] ای بسبب ذنبه وکقوله
تعالی [انکم ظلمتم انفسکم باتخاذکم العجل] ای بسبب اتخاذکم ٥ مصاحبت
ایچون اولور و بونك بکی مصحوبی واردر که با یرینه مع کلمه سنك قیامی ملایم اولمقدر
کقوله تعالی [اهبط بسلام] ای معه و بری با ایله مدخولنك حال ایله تأویل
اولنمسی صحیح اولمقدر کقوله تعالی [وقد دخلوا بالکفر] ای کافرین ٦
ظرفیت ایچون اولور یعنی فی معناسنه اولور کرك ظرف مكانی اولسون
کقوله تعالی [ولقد نصرکم الله ببدر] ای فی بدر وکرك زمانی
اولسون نحو [ونجیناهم بسحر] ونحو [بایکم المفتون] ای

فی

فی ایکم الفتنة ٧ بدل معناسنه اولور و بونك مصححی مقامنه بدل لفظنی اقامتك صحیح اولمسیدر کقول الشاعر فلیت لی بهم قوما اذا رکبوا * شنوا الاغارة فرسانا و رکبانا * ای بدلا بهم ٨ مقابله ایچون اولورکه باء عوض دخی دیرلر نحو اشتریته بالف و نحوکا فأنه بضعف احسانه ٩ مجاوزه ایچون اولور عن کبی و عندالبعض بومعنا موقع سؤاله مخصوصدر کقوله تعالی [فاسئل به خبیرا] ای عنه و علی قول سؤاله مخصوص دکلدر نحو قوله تعالی [ویوم تشقق السماء بالغمام] ای عن الغمام وکقوله تعالی [ماغرك بربك الکریم] ای ماخدعك عن ربك و الایمان به ١٠ استعلاء ایچون اولور علی کبی کقوله تعالی [ومنهم من ان تأمنه بقنطار] ای علی قنطار ١١ تبعیض ایچوندر من کبی کقوله تعالی [عینا عشرب بها عباد الله] ای منها وکقوله تعالی [وامسحوا بروسکم] ای بعض رؤسکم ١٢ قسم ایچون اولور نحو اقسم بالله ١٣ غایت معناسنه اولور نحو احسن بی ای الی ١٤ مجرد تأکید ایچون اولورکه باء زائدة دیدکلریدر وبونك کاهی زیادەسی واجب اولور نحو احسن بزید ای احسن زید ای صارذا حسن یعنی بو فعل تعجبدر اصلی احسن زید ایدی‌که زید کوزل اولدی دیمکدر بعده صیغهٔ خبر طلب و انشایه تغییر اولنمغله اصلا حالالفظ باء زیاده قلندی وکاه اولورکه زیادەسی غالب اولور و بو کفی فعلنك فاعلنه زیاده قلنور کقوله تعالی [وکفی بالله شهیدا] وکاه اولورکه زیادەسی ضرورت شعره مبنی اولور کقول الشاعر * الم یأتیك و الانباء تنمی * بمالاقت لبون بنی زیاد * و معلوم اولەکه باء حرفی شفویدر و دائما مکسور تفوه اولنور و بعضلر عندنده اسم ظاهره متصل اولدقده مفتوح اولور نحو مرّ بزید (التاء) حروف هجادندر نسبتنده تاویّ وتیوی دینور عربی وزننده یقال قصیدة تائیة و تیوبة ای رویها التاء (التتییة) تفعله وزننده تاء حرفی یازمق معناسنه در تقول تیبت تاء حسنة اذا کتبتها معلوم اولەکه تاء مفرده درت کونه در اول اوائل اسماده متحرك اولور ثانی اواخر اسماده متحرك اولور ثالث اواخر افعالده متحرك اولور رابع اواخر افعالده ساکن اولور قسم اول حروف جاره دندر قسم معناسنه‌دلالت ایدرکه تای قسمیه تعبیر اولنور وبوتعجب موقعنه واسم جلاله مخصوصدر نحوتالله لافعلن وکاه اولورکه تربی وترب الکعبة وتالرحمن دخی دیرلر که سائر اسماء حسنایه ده داخل اولور وقسم ثانی حرف خطابدر انت وانت کلمه لری کبی وقسم ثالث‌که اواخر افعالده متحرك اولاندر متکلم وخطاب وغائب ضمیری اولان تاءدر قمت وقمت وقمت‌کبی وقسم رابع علامت تأنیث ایچون یعنی مسند الیهك مؤنث اولدیغنه علامت ایچون وضع اولنان تاءدر قامت کلمەسندەکی تاء کبی وکاه اولورکه

ذه ها سكونيله ايراد اولنور ذه ده التقا اولنوب كسره ويريلور ذهي ديرلر
والمرى بونلرده مفتوح اولور وذه تصغيرى كه اولور كه اسم اولوب كلديسيله
مؤنثه اشارت اولنور ذا ايله مذكره اشارت اولندبغى كبى (ته) تانك
كسرى وهانك سكونيله وذى ايله اشارت مؤنثدر شوقوتون ديمكدر بعضا (ذه)
تانك كسريله مذكره اشارتدر تثنيه سنده تان ديرلر نونك كسريله وجمعنده الاء
ديرلر نحوه بيانى اولندى ومصغرلرنده تيا ديرلر تانك فتحى وياءنك تشديديله شو
شوبجغز ديمكدر وكاه اولوركه كاف خطاب الحاقيله تيك ديرلر ولام توسطيله
تلك ديرلر وتيك اولمز مده ها تنبيه الحاقيله هاتا دخى ديرلر بونده
شوخاتون ديمكدر ومكسبه خطاب موقعنده ايراد اولنورسه كاف ايله تيك وتيك
وتلك ديرلر تانك كسريله وتانك فتحيله تلك لغت رديه در وتثنيه ده تانك ديرلر لام
مكسوره ايله وتانك ديرلر نون مكسوره مخففه ايله وتانك ديرلرنون مشدده ايله
وجمعنده تلك وتلكم ديرلر اولنور وجمعده كاف خطاب مخاطب اولان كمسنه يه عائدر وكاف
مذكر مونث اولمسيله تبعيدر وكاه اولوركه تيك وتانك كلمه لرينه هاء تنبيه داخل اولنوب
هاتيك وهاتيك ديرلر (الحاء) مهمله اولنه رق حروف هجادندر الفك قصرى
ومدى جائزدر وحا كلمه سى مدايله مدحج قبيله سندن برجماعت اسميدر وامام خليل
قولى اوزره مدز اسم وساطه ختونه ديرلر وبررجل آديدر كه مدينه ده
بئر حاء ديدكلرى قيو اكا منسوبدر وبعضا بونده الفى قصر ايدرلر
وبعضلر ديديلر بونده صواب اولان بئر حى اولمقدر فيعلى وزننده نته كه
برح ماده سنده بيان اولندى (حاء) الفك مدى وبعضا قصريله وهمزه نك
كسرى اوزره باصيله دوه قسمنه مخصوص زجر وآزار حكايه سيدر
وقيون نجى قسمى بانلريه چاغرسه لر حاحيت دنعز حجده وحجده ديرلر
وقيوجيلرى بانكه چاغرديغت يرده حا بعضلر ديركه مضافله بدن امر حاضردر
وعربلر بوز باشنه بلغ اولمش كمسه حقنده لاحاء ولاساء ديرلر لامحسن ولا مسيء
معناسنه كه من بعد الندن بولك وكيلك كلمز ديمكدر ياخود لارجل ولا امرأة
معناسنى مراد ايدرلر ياخود قيونلرى حاء كلمه سيله وحاريى ساء كلمه سيله زجر
ايتمكه قادر دكلدر معناسنى قصد ايدرلر شارح ديركه معنى اوللردخى بوندن مأخوذ
كتابلرديرلر نته كه همزه بيانده حاء وساء ماده لرنده معنالرى ذكر اولندى (خاء)
اعجامله همزه بيانده مسطور ايلندى (ذا) اعجامله وقصريله اسم اشارتدر مشارى
مفرد مذكردر بقول ذا وذانك وكاهى لام توسيط اولنوب ذلك ديرلر تأكيدى
متضمندر وبعضا لام بدلى همزه زياده قلنوب ذائك ديرلر وذا لفظنك مصغرنده
ذيا ديرلر ياءنك تشديديله شوبجغز ديمكدر وذا كلمه سنك مصغرنده ذيك ديرلر

وكاهى ذاكلمه سنه هاء تنبيه داخل اولوب هذا ديرلر ايشته شو ديمك اولور
(ذى) ذالك كسرى ومديله (وذه) هاء موقوفه ايله مفرد مؤنثه اشار تدر
تقول ذى امة الله وذه امةالله وهاء مذكوره تأنيث ايچون دكلدر يادن مبدله در
(ذو) ذالك ضم ومديله صاحب معناسنه در آنكله اسماء اجناس وصفنه توصل
اولنور اسم جنسه مضاف اولوب آنى نكره‌يه صفت قيلرنته كه الذى ايله وصف
معارفه توصل اولنور جمعى ذوون كلور مؤنثنده ذات دينور تثنيه سنده ذواتان
وجمعنده ذوات دينور وقوله تعالى [واصلحوا ذات بينكم] اى حقيقة وصلكم اوذات
البين الحال التى بها يجتمع المسلمون شارح ديركه ذات ماده سى بر نسنه نك عين
وحقيقتنده ونفس وخاصه سنده بالا ستعاره استعمال ايدرلر وبو راده احوا لك
بينه ملابسه وملازمه سى علاقه سيله ذات البين ايله تعبير اولندى‌نته كه مضمرات
قلبيه يى ذات الصدور ايله تعبير ايدرلر وعربلر اسقنى ذا انائك ديرلر ما فى الا ناء
من الشراب معنا سنه كه قابده اولان شربتى مراد ايدرلر وهذا ذوزيد ديرلر
هذا صاحب هذا الاسم معناسنى اراده ايدرلر ويقال جاء من ذى نفسه ومن ذات
نفسه اى طبعا يعنى بالطوع والاختيار كلدى وذو كلمه‌سى طى لغتنده الذى معنا سنه
اسم موصول اولور جمله ايله وصف معارفه وسيلهء وصلت اولور پس ناقص اولمغله
لفظنده اعراب ظاهر اولمز الذى كلمه‌سى كبى وافراد وتثنيه وجمع وتذكير وتأنيثى
مساوى اولور تقول اتانى ذوقال كذا اى الذى قال وتقول العرب لاافعل ذلك بذى
تسلم وبذى تسلمان وبذى تسلمون والمعنى لاوسلامتك اولا والذى يسلمك ايكى وجهده
دخى باء قسم ايچوندر اولده بالذى فيه سلا متك وثانيده بالذى يسلمك سبكنده در
شارح ديركه نته كه اذهب بذى تسلم دخى ديرلر بونده باء ظرفيت ايچون وذى
زمن محذوفك صفتيدر ياخود باء مصاحبت ايچوندر اذهب بالشان الذى يقال
لك تسلم سبكنده در ياخود صاحب معنا سنه اولمغله موصوف نكره اولور
اذهب فى وقت صاحب سلامة ديمك اولور (الفاء) فاء مفرده حرف مهمله در
يعنى حروف عامله دن دكلدر وعنـد البعض عامله دندر بنفسها فعل مضارعى
نصب ايدر نحو ماتأتينا فتحد ثنا وبعضلر عندنده جاره دندر مدخولنى جر ايدر نحو
قوله * فمثلك حبلى قد طرقت ومرضع * بجر مثلك شارح ديركه اهمالى جمهور مذهبيدر
مثـال اولده ان ناصبه وثانيده رب اضمار ايدرلر وفاء كلمه سى عاطفه اولور كه
معطو فله معطوف عليه بيننده ترتيبى افاده ايدر وبوايكى نوع اوزره در برى
ترتيب معنويدر قام زيد فعمرو كبى وبرى ترتيب ذكرى دركه معطوف بحسب
اللفظ معطوف عليهد نصكره واقع اولور واشبو ترتيب ذكرى مجملى مفصل
اوزره عطف ايلمك محلنده تحقق ايدر نحو قوله تعالى [فاز لهما الشيطان عنها

رابع

فامرحمها ما كانوا [illegible]] الآية [illegible] ضميرى جمله راجع اولمه جمله صفت در
واكر ضميرده راجع اولورسه [illegible] اولور وقت تعصب تجوين اولوركه
معدى من غير مهملة ولاتراخى [illegible] مسكره وقع اولور مثلى جملة الآيه كه
مفعول جملة اولى مقصده [illegible] ايدر و وظيفت مقتضى سه كوره اولور
مثلا تزوج قولنده وقدوقتده [illegible] انت يقتده مدت حال اولمه تحسب انفاده
منه قدر هر قدر مدت مذكوره [illegible] اسمه وتر معاسنه اولوركه مع تراخى
جمع مضفه دلالت ايدر كقوله تعالى [illegible] حقب السلطة صفة تحسب الصفة
مصمة فصفة المفعة عنها ماكفر [illegible] م خرسا] الآية ورلده ه كله ترى ثم
معاسنه در روا معطوف معطوف [illegible] طرين متراجيدر وواو عاطفه معاسنه
اولوركه من غير ترتيب جمع مفيد [illegible] ايدر كقول امره القيس ٭ سقط اللوى
بين الدخول فحومل ٭ اى بين [illegible] دخول وحومل وسببيه تجوين اولوركه
مابعدى ماقبله سبب اولديغى [illegible] وبو عاطفه ده [illegible] كرك جمله
اولسون كقوله تعالى [فوكزه [illegible] فقضى عليه] ياخود صفت اولسون نحو
قوله تعالى [لآكلون من شجر [illegible] زقوم فمالئون منها البطون فشاربون
عليه من الحميم] شارح ديركه [illegible] ولمدن منفرد عدركه مقدر ولان معطوف
عليه معطوفه سبب اولور [illegible] ولمدن يشفه دركه اول لام تعليليه
معناسنه در وقت رابطة جواب [illegible] يعنى جوابى شرطه ربط وتعليق ايدر
وبو رابطه موقعده اولور برى [illegible] جملة اسميه واقع اولدقده اولور نحو قوله
تعالى [وان يمسسك بخير فهو على كل شئ قدير] ونحو قوله تعالى [ان تعذبهم
فهم عبادك وان تغفرلهم فانك انت العزيز الحكيم] ثانى جواب كا جمله جملة
طلبيه اولور يعنى متصرف اولميان [illegible] مفرده وافعال مدح وذم كبى جامد اولان
فعل واقع اولور نحو قوله تعالى [[illegible] فقل [illegible]] ان يؤتين
وقوله تعالى ان تبدوا الصدقات [illegible]] ياخود فعلى انشائى اولور امر ونهى
كبى نحو قوله تعالى [ان كنتم تحبون الله فاتبعونى] ياخود فعل لفظا ومعنا
ماضى اولور اولدخى حقيقى اولور [illegible] قوله تعالى [ان يسرق فقد سرق اخ له
من قبل] مجازى اولور نحو قوله تعالى [ومن جاء بالسيئة فكبت وجوههم فى النار]
ورلده كب فعلى محقق وقوعه [illegible] منزلته تنزيل اولنمغله ماضى ايله تعبير
اولندى وكاهجه فاء ضرورت شعريله كلمه دن حذف اولنور كقول الشاعر
٭ من يفعل الحسنات الله يشكرها ٭ وعند البعض يعنى عند المبرد مطلقا يعنى
سعه ده وضرورتده حذف جائز كلمدر وبو مصراع مرفوعده روايت صحيحه
من يفعل الخير فالرحمن يشكره عنده بو در على قول يعنى عند الاخفش فانك

كلامدن حذفی لغت فصیحه در ومنه قوله تعالی [ان ترك خیرا الوصیة للوالدین والاقربین] ای فالوصیة ومنه ایضا حدیث اللقطه [فان جاء صاحبها والا استمتع بها] ای فاستمتع بها (کذا) کافك فتحی والفك قصریله اسم مبهمدر انکله برنسنه دن کنایه اولنور شو یلجه وبونك کبی دیمکدر فی الاصل کاف تشبیهله اسم اشارتدن مرکبدر وکاهجه کم کلمه سنك مقامنده عدددن کنایه اولنور بو صورتده مابعدی تمییزیت اوزره منصوب اولور مثلا اعطانی اربعین درهما یرنده کذا درهما دیرلر بکا شوقدر اقچه ویردی دیمکدر حریری دره ده بورسمه سرد ایتمشدر که عربلر کذا کلمه سیله برنسنه نك عددندن ومقدارندن کنایه ایدرلر مثلا فلان شاعر شو قدر بیت سویلدی دیجك یرده قال فلان من الشعر کذا وکذا دیرلر وامیر شومقدار نفر قول آلدی دیجك یرده اشتری الامیر کذا وکذا عبدا دیرلر قالدیکه بو کاف تشبیهله اسم اشارتدن مرکبدر بعده کافدن تشبیه وذادن اشارت معنالری منخلع اولمشدر زیرا بونکله نه برشیئه اشارت ونه تشبیه قصد اولنور بلکه عدد ومقداردن کنایه اولنور پس کاف زائدۂ لازمه منزلنه تنزیل اولنمشدر ولزوم جهتندن ذا ایله ممتزج اولمغله کلمۂ واحده حکمنده اولدقلرندن حبذا لفظنه موافق اولوب علامت تأنیث الحاق جائز کورلمدی پس عندی کذا وکذا عبدا وجاریة دینور کذا جاریة دیمك جائز دکلدر بونك متفرعاتندندرکه استعمالات عربیه ده دریت ودرایتی اولان ادیب بلا عطف لفلان علی کذا و کذا درهما دیسه اکا اون بر درهم لازم کلور زیرا احدی عشر اقل اعداد مرکبه در واکر عطفله له علی کذا وکذا درهما دیسه یکرمی درهم دینی اولدیغنی اقرار ایلمش اولور زیرا احد وعشرون اقل مراتب عدد معطوفدر زیرا شیء مبهمی مقر اولان کسه اوزره اقرارك اقل محتملی لازم کلور نته که له علی دراهم دیسه اوچ درهم لازم کلور که اقل محتمل جمعدر (کلا) حتی وزننده مابعدینه صله اولور یعنی اوزرینه وقف صحیح اولمیوب مابعدینه وصل اولنور وردع وزجر معناسنه اولورکه اویله دکل دیمکدر وکلمۂ تحقیق اولورکه حقا معناسنه اولور وعربلر محاوره ده کاف خطاب الحاقیله کلاك والله وبلاك والله دیرلر کلا والله وبلی والله دیمکدر ابن فارس اشبو کلا کلمه سنك تحقیقنده مستقل بر کتاب تصنیف ایلدی لا الفك قصریله نافیه اولور یعنی حرف نفی اولورکه جواب محلنده وغیری محل انکارده ایراد اولنور یوقدر ودکلدر معنالرینه در فارسیده نه لفظیله ادا اولنور واشبو لاء نافیه بش وجه اوزره استعمال اولنور ١ اعامل اولوب مکسورة الهمزه اولان ان کلمه سنك عملی کبی اسمی نصب وخبرنی رفع ایدر نحو لا صاحب جود ممقوت ٢ لیس کلمه سنك عملی کبی عمل ایدرکه اسمی رفع وخبرنی نصب ایدر نحو لا رجل فی الدار ولا کلمه سی همان نکره لرده عمل ایدر

كقول الشاعر ٥ من صدّ عن نيرانها ٥ فانا ابن قيس لا براح ٥ قوله لا براح منصوب
محلاً لانه مقصود بعده فعلی مرفوعیس ٢ عاطفه اولور و بونك اوچ شرطی
واردر برنجیسی مقدم مثبت واقع اولمقدر كه معطوف علیه اولیه ثبت اولان
حكمی معطوفدن نفی ایلر یعنی حكم معطوف اولیه واقع اولور مثلا جاءنی زید
لا عمرو ونحوه كبیبی مقدم صیغهٔ امر واقع اولمقدر مثلا اضرب زیدا لا عمرا
ثانی متعاطفلری متغایر اولمقدر پس جاءنی رجل لا زید تركیبی جائز دكلدر زیرا
زیده اسم رجل صادق اولور عطف ایسه تغایر اقتضا ایلدیكه عطف مذكور
صحیح اولمز ثالثی كه مؤلف ابن سكوت ایلمشدر بشقه بر حرف عطفه مقارن
اولمامقدر مثلا جاءنی زید لا بل عمرو دوننده عاطف بل كلمه‌سیدر لا كلمه‌سی مقدمی
رد ونفی ایچوندر ولا كلمه‌سی حرف تصدیق اولان نعم كلمه‌سنه مناقض جواب
اولور بو صورتده كندیدن صكره واقع اولان جمله‌لر اكثری حذف اولنور مثلا
احضر زید قولنه زید سنك قارشیكده مجلسده سؤالنه جوابده لا دیرسك كه لا جاء
دیمكدر یوق كلدی دیمكدر و كذا دیوركه لا ابیه جاره ایله مجرور بعده تخلل
وانقراض ایلر بلا حث الزاد وغضبت من لاشیء ٤ و قعلك تركی طلب ایچون
موضوعدركه لاء نهیه اطلاق ایدرلر و بو خصنه فعل مضارعه داخل اولوب
مضارعك اتصالی و آخر حرفنك جزمی اقتضا ایلر نحو قوله تعالی
[لا تتخذوا عدوی وعدوكم اولیاء] ٥ زائد اولنور نحو قوله تعالی [ما منعك
اذ رأیتهم ضلوا ان لا تتبعن] ای ان تتبعن و قوله تعالی [ما منعك ان لا تسجد
ای ان تسجد] و قوله تعالی [لئلا یعلم اهل الكتاب] ای لیعلموا (لو) لامك
فتحی و واوك سكونیله بر حرفدر كه ماضیه داخل اولوب ولو ایمدیكی
كلمه‌كه شرط و مقدم اطلاق اولنور امتناع مفهومی و آنك ثابتسنك كه جزاء
وتالی تعبیر اولنور استمراری اقتضا ایلر سیبویه دیدیكه لو كلمه‌سی غیرك یعنی
اولمق وقوعیدن یعنی زمان مستقبلده قریب واقع اوله‌جق نسنه‌نك كه تالی تعبیر
اولنور وقوعنه دلالت ایلر ومتأخریسك لو كلمه‌سی حرف امتناعدر یعنی غیرك
امتناعیدن یعنی ثبوتك امتناعنه دلالت ایلر دیدیكی حقیقدر یعنی خفیفه مخالفی
و بلادلیل دعوایی متضمندر و بالجمله لو كلمه‌سی بش وجه اوزره مستعملدر اوّل
نوجاه فی اكرمته مثلو تراكیبده استعمال اولنورلر و بو اوچ احوالی مفیددر
١ شرطیه یعنی كندیدن صكره واقع اولان جمله‌نیتنده سببیت ومسببیت خصوصنك
عقد و انعقادیه دلالت ایدركه جمله اولانك وقوعی ثانیه‌نك تحققنه سبب و بادی
قیلر ٢ شرطیه‌یی زمان ماضیه ربط و تقیید ایلر یعنی زمان ماضیده شرط ایچون
اولنور ٣ امتناع ایچون یعنی مطلقا مقدمك امتناعندن تالی ثابتك امتناعنه دلالت

ایلر

ایدر تفصیلی کتب نحویه‌ده مبسوطدر (ما) الف مقصوره‌ایله ایکی وجه اوزره
مستعملدر بری اسمیه ثانی حرفیه اولور و اسمیه اوج قسمدر ١ معرفه اولور
بودخی ایکی کونه‌در بری ناقصه‌درکه الذی معناسنه‌در و بو ماه موصوله دیدکلریدر
صله ایله اتمامه محتاجدر کقوله تعالی [ما عندکم ینفد وماعند الله باق] ثانی
تامه‌در بو دخی ایکی نوعدر بری عامه‌درکه معرف الشیء کلمه‌سیله مقدردر و بو
کندیسنی اسم تقدم ایلمیان موقعده تحقق ایدر کقوله تعالی [ان تبدوا الصدقات
فنعماهی] ای فنعم الشیء هی و بو فی الاصل فنعم الشیء ابدا ؤها ایدی ثانی خاصه
درکه کندیدن مقدم اسم ذکر اولنوب وکندیسی اول اسمك لفظندن تقدیر اولنور
نحو غسلته غسلا نعما ای نعم الغسل ٢ معنای حرفدن مجرد نکره اولور بودخی
ایکی نوعدر بری ناقصه‌درکه ماء موصوفه دیدکلریدر صفته محتاجدر منکر شیء
کلمه‌سیله تقدیر و تأویل اولنور نحو مررت بما معجب لك ای بشیء معجب لك ثانی
تامه‌در بو دخی اوج بابده واقع اولور ١ تعجب بابنده اولور نحو ما احسن زیدا
ای شیء احسن زیدا ٢ نعم وبئس بابیدرکه افعال مدح و ذم بابیدر نحو غسلته
غسلا نعما ای نعم شیئا پس بوراده ماه کلمه‌سی تمیزیت اوزره منصوبدر ٣ مبالغه
ایچون اولور مثلا بر آدمك بر فعلی ازجمله یازویی بك چوق یازدیغنی اخبار ایلمك
مراد ایلدکده ان زیدا مما ان یکتب دیرلر کویاکه زید کتابت فعلندن خلق اولنمشدر
دیمکدر ماه کلمه‌سی بوراده شیء معناسنه‌در و ان همزه‌ٔ مفتوحه و نون ساکنه ایله‌در
مع صلتها بدلیت اوزره محلا مجروردر قسم ثالث معنای حرفی متضمن نکره اولور
بو دخی ایکی نوعدر ١ استفهامیه درکه ای شیء معناسنه‌در ندر دیمکدر نحو قوله
تعالی [ماهی] وقوله تعالی [مالونها] وقوله تعالی [و ماتلك بیمینك]
و اشبو ماه استفهامیه بر حرف جر ایله مجرور واقع اولدقده النی حذف اولنوب
الفه دلالت ایچون میمی فتحه اوزره ابقا اولنمق واجبه‌دندر نحو فیم و الام و علام
ای فیما والی ماو علاماو کاه اولورکه ضرورت شعر ایچون فتحه الفه تابع اولوب
حذف اولنمغله میم ساکنا تلفظ اولنور نحو قوله * یا ابا الاسود لم خلفتنی * بسکون
المیم و اسم اشارت اولان ذا ایله مترکب اولدقده النی حذف اولنمق جائز دکلدر نحو
لما ذا جئت (ماذا) برنیجه وجه اوزره مستعملدر ١ ماء استفهامیه اولوب وذا
اسم اشارت اولمقدر نحو ما ذا التوانی وماذا الوقوف ای ای شیء هذا التوانی وهذا
الوقوف ٢ ماه ینه استفهامیه اولوب ذا کلمه‌سی موصوله اولمقدرکه الذی معناسنه
اولور کقول لبید * الاتسألان المرء ماذا یحاول * انحب فیقضی ام ضلال و باطل *
بوراده ماه مبتدا و ذا موصول و یحاول صله سیدر ٣ ما ذا کلمه‌سی علی الترکیب
استفهام اولمقدر کقولك لما ذا جئت ٤ ماذا کلمه‌سنك مجموعی اسم جنس اولمقدر

نكرهٔ موصوفه اولور موصوف اولمغه الذى معناسنه كقوله • ودع ما لا ثقة
بعهده • ولكن تعجب خصوصى ٥ ما كلمه‌سى زائده اولور وما كلمه‌سى اسرائيلده
ومقيد نحو قوله • الغزا سرع ما الزوق • بورادده سرع كلمه‌سى فرعوندن مصدر
سرع معناسنده ... مصدر بقلمسرع دا ... ٦ ما كلمه‌سى
تعجبيه وما ... نحو ما احسن اى اى شئ حسنت وحقيقتا ما كلمه‌سى
كه‌جه شرطيه اولور اكثر ... ودخى ايكى نوعدر برى غير زمانيه‌در كقوله
تعالى [وما تفعلوا من خير يعلمه الله] وقوله تعالى [ما ننسخ من آية او ننسها]
برى زمانيه اولور نحو قوله تعالى [فما استقاموا لكم فاستقيموا لهم] اى مدة
استقامتهم لكم وحرفيه اولان ما ايچون دخى وجوه عديده واردر ١ نافيه
وعمل ... حجازيون وتهاميون ونجديون عندلرنده
... عمل ايدر ما ايله مدخولى بيننده ان كلمه‌سى توسط ايدملك
وحبرى تقدم ... شروطله مشروطدر نحو قوله تعالى [ما هذا
بشرا] وقوله تعالى [ما هن امهاتهم] وما كلمه‌سى لا كلمه‌سى ... نكره ايله
... كقوله • وما بى لورأت ظلبا لحية • ...
... ٢ مصدريه اولور مصدريه منفصل اولور كقوله
... النساء كلمه‌سى ...
... خوش وطمع ... والمصدر
... مصدريه اولور ... ودخى ايكى نوعدر غير زمانى اولور نحو قوله تعالى
[... ما عنتم] وقوله تعالى [ودوا ما عنتم] وقوله تعالى [...]
... اولور نحو قوله تعالى [ما دمت حيا] اى مدة
دوامى حيا وقوله تعالى [فاتقوا الله ما استطعتم] اى مدة استطاعتكم و ٣ كافه
... ودخى ايكى ... برى ما كافه دركه منفصل اولديغى عاملى عملدن
منع ايدر اوچ نوع اولور ١ رفع عملندن كف ومنع ايدر وبو ما اوچ قسمه
متصل اولور برى قل فعليدر وبرى كثر وبرى طال فعللريدر ... قلما وكثرما
وطالما ٢ نصب ورفع عملندن منع ايدر وبو حروف مشبهه‌يه متصل اولان
ما در نحو قوله تعالى [انما الله اله واحد] وقوله تعالى [كأنما يساقون الى الموت]
٣ جر عملندن منع ايدر وبو حروف جاره‌يه وظروفه متصل اولان ما در حروف
جاره‌دن ما ايله اشبو حرفلر ... ١ رب كلمه‌سيدر كقوله • ربما اوفيت فى علم •
ترفعن ثوبى شمالات • اى ربما صعدت فى جبل والشمالات جمع شمال ٢ كافدر كقوله •
كما سيف عمرو لم تخنه مضاربه ٣ با حرفيدر كقوله • فلئن صرت لا تحير جوابا •
لبما قد ترى وانت خطيب • ٤ من حرفيدر كقوله • وانا لمما نضرب الكبش

ضربة * و ماء كلمه‌سنك متصل اولديغى ظروف بعد كلمه‌سيدر كقوله * اعلاقة ام الوليد بعدما * افنان وأسك كالثغام المخلس * و بين كلمه‌سيدر كقوله * بينما نحن بالاراك معا * اذاتى راكب على جمله * مؤلف حيث واذ كلمه‌لرينه متصل اولاندن سكوت ايلدى نوع ثانى ماء غير كافه در بو دخى ايكى نوعدر برى فعلدن عوض اولور و بوايكى موضعده اولور امالنت منطلقا انطلقت معك قولنده اولوركه اصلى انطلقت لان كنت منطلقا ايدى و برى افعل هذا امالا قولنده اولوركه ان كنت لا تفعل غيره سبكنده‌در ثانى غير عوض اولاندر و بو رفعدنصكره واقع اولور نحو شتان مازيد و عمرو وكقول الشاعر * لوبابانين جاء يخطبها * رمل ما انف خاطب بدم * و نصب و رفع ايله عامل اولاندنصكره واقع اولور نحو ليتمازيد اقائم و جازمدنصكره واقع اولور نحو قوله تعالى [واماينزغنك] و قوله تعالى [اياما تدعوا] وجر ايله عامل اولاندنصكره اولور كرك حرف جر اولسون كقوله تعالى [فبما رحمة من الله] وكرك اسم اولسون كقوله تعالى [ايما الاجلين قضيت] وكاه اولوركه ماء ذوى العقوله مخصوص اولان من موضعده استعمال اولنور كقوله تعالى [ولاتنكحوا مانكح آباؤكم] التقدير من نكح و ماء كلمه‌سنك نسبتنده مووبه و ماويه دينور واو ايله يقال قصيدة مووية وماوية اى آخرها ماء (مهما) ميمك فتحيله كلم مجازاتدندر هرقچن معناسنه‌در و مهما كلمه‌سى بسيطه‌در اكفف معناسنه اولان مه ايله ما كلمه‌سندن مركب دكلدر كذلك اصلى ما اولوب ماء زائده ضم اولندقدنصكره الفى هايه قلب اولنمش دكلدر وبو ايكى قول بعضرنك زعملريدر واشبو مهما كلمه‌سى اوچ معنايى مشتملدر ١ شرط معناسنى متضمن هرقچن زمانك غيرى مالا يعقلده يعنى ذوى العقولك غيريده استعمال اولنور كقوله تعالى [مهما تأتنا به من آية] ٢ شرط زمانى اولور بو صورتده فعل شرطه ظرف واقع اولور كقول الشاعر * وانك مهما تعط بطنك سؤله * وفرجك نالا منتهى الذم اجمعا * ٣ استفهام ايچون اولور كقوله * مهمالى الليلة مهما ليه * اودى بنعلى و سرباليه * (متى) ميمك فتحى وقليلا ضمى و الفك قصريله ظرف غير متمكندر آنكله بر امر زماندن سؤال اولنور قچن و نه زمان ديمكدر كقوله تعالى [متى نصر الله] اى فى اى زمان و مجازات ايچون اولور تقول متى تأتنى آتك و بعضا من جاره معناسنه اولور نحو اخرجها متى كمه اى من كمه واسم شرط اولور كقوله * متى اضع العمامة تعرفونى * ووسط معناسنه اولور بونده همان ميمك فتحيله‌در تقول وضعته متى كمى اى فى وسطه (وا) الفك قصريله ايكى كونه مستعملدر برى حرف اولور يعنى باب ندبه‌يه مخصوص حرف ندا اولوركه مصيبت و ماتم وقتنده مندوب اولان اسمه ادخال اولنور مثلا وفات ايلمش زيده تحسر مقامنده وازيداه ديرلر و عند البعض منادای

مقابلنده استعمال اولنور نحو واز يد فى اسم اولور انجب معناسنه تعجبدن
اسم‌دردر كقول الشاعر • وای لك وقول : لاسقب • كاطلر عليه الزرنب •
(الواو) معلوم اوله كه واو مفرده و ثنيه قسمدر برى حرف عطف اولور
جمع مطلق معناسنه كه برلشمه مخصوص اوله رق عطفده بحرى بترتيب و بلا ترتيب
جمع ايچون مستعملدر كقوله تعالى [فانجيناه واصحاب السفينة] وسابق اوزره
عطفده جمع ايدر كقوله تعالى [ولقد ارسلنا نوحا وابراهيم] ولاحق اوزره ده
عطف ايدر كقوله تعالى [كذلك يوحى اليك والى الذين من قبلك] و مثلا
قام زيد و عمرو تركيبنده معطوف ثلاثه مذكوره محتمل و معطوف معطوف عليهدن
متقاطعيت مصاحبت اوزره اولمقريه ثلاثى راجح و ترتيبه ثلاثى اكثر و بالعكس
اولى قليل و نادردر و متعاطفين بيننده تقارب يا خود تراخى اولمقده جائزدر
كقوله تعالى [انا رادوه اليك وجاعلوه من المرسلين] وكاه اولور كه جمع مطلق
معناسى قصدندن خارج اولور و بو وجوه عديده‌يه منقسمدر برى او معناسنه
اولمقده اولور و بو اوچ وجه اوزره‌در ١ او كلمه‌سنك مدلولى اولان تقسيم
معناسنه اولمقدر نحو الكلمة اسم و فعل و حرف ٢ اباحت معناسنه دلالت
ايتمكدر كه بو دخى او كلمه‌سنك مدلولاتندندر نحو جالس الحسن وابن سيرين
اى احدهما ٣ تخيير معناسنه اولمقدر كقوله • وقالوا نأت فاخترلها الصبر
والبكا • وجه ثانى ده جاره معناسنه اولمقدر نحو انت اعلم ومالك اى بمالك
وبعت الشاة شاة ودرهما اى بدرهم وجه ثالث لام تعليل معناسنه اولمقدر كقوله
تعالى [ياليتنا نرد ولا نكذب] اى لئلا نكذب و بو معنا كلمه النصب مؤلف حار
رئيس قولينجه رابع استئناف ايچون اولوركه مدخولى ماقبلندن منقطع اولور
كقولهم لا تأكل السمك وتشرب اللبن فيمن رفع وتشرب يعنى تشرب نصبنك
رفعى صورتنده اكل سمكدن نهى اولنوب شرب لبنى اباحته دال اولوركه وتشرب
شرب لبنى سكنده اولنور و نصب صورتنده معنا اوزره معطوف اولنمه اكل
سمك وشرب لبندن دفعه بهى منتهى اولور خامس مفعول معه واو بدركه اكا
داخل اولنوب منصوب ايدر نحو سرت والنيل اى مع النيل سادس واو قسمدر
و بو انجق اسم ظاهره داخل اولنور و همان محذوفه تعلق ايدر كقوله تعالى
[والقرآن العظيم] واكر واو مذكوره‌دن صكره صورت قسمده بر واو دخى
وارد اولورسه اول واو اخرى عطف ايچون اولنور واكر بوجوده اولمسه هر برى
على حدة جوابه محتاج اولمق لازم كلور كقوله تعالى [والتين والزيتون]
سابع رب معناسنه اولان واودر و بو انجق اسم منكره داخل اولنور نحو وبلدة
ليس بها انيس اى رب بلدة ثامن واو زائده‌در كقوله تعالى [حتى اذا جاؤها

و

وفتحت ابوابها] تاسع واو ثانیه در یقولون ستة سبعة وثمانیة ومنه قوله تعالی [سبعة وثامنهم کلبهم] عربلر یننده سبعه عدد کامل اولمغله سکزنجی یه شروعده کویاکه استیناف ایدرلر مترجم دیرکه عدد سبعك کامل اولمسنك وجهی بودرکه عدد سبع من حیث العدد جامع معانیدر زیرا عدد یازوج و یافرد و یا زوج مع الفرد اولور سبع عددنده اشبومعانی مجتمعدر زیرا زوج اول که ایکیدر وزوج ثانی که درتدر وزوج ثالث التیدر کذلك فرد اول بردر وثانی اوجدر وثالث بشدر پس فرد اول که بردر زوج ثالث ایله که آلتیدر مجتمع اولدقده یدی اولور کذلك فرد ثانی که اوجدر زوج ثانی ایله که درتدر جمع اولندقده یدی اولور کذلك زوج اول که ایکیدر فرد ثالث ایله که بشدر جمع اولندقده یدی اولور وسبع برعدددرکه وتری شفع درکه واحد وثلاث وخمس وسبع دینور وشفعی وتردرکه اثنان واربعه وسته دینور وجه مذکور اوزره اجزای وتر اجزای شفعله جمع اولندقده یدی حاصل اولور وعربلر بوجهتله سکزنجی یه نقل ایلدکده واو ادخال ایدرلر واکا واو ثمانیه تعبیر اولنور ومنه قوله تعالی [التائبون العابدون الحامدون السائحون الراکعون الساجدون الامرون بالمعروف والناهون عن المنکر] الایه عاشر جمع مذکر ضمیری اولان واودر نحو الرجال قاموا و بوواو عند الجمهور اسم وعند الاخفش والمازنی حرفدر حادی عشر جمع مذکر علامتی اولان واودر و بوطی لغتنه یاخود ازد شنوءه یاخود بالحارث لغتنه مخصوصدر ومنه الحدیث [یتعاقبون فیکم ملائکة باللیل وملائکة بالنهار] ثانی عشر واو انکاریه‌در مثلا برآدم قام الرجل دیدکده مخاطبك لسان انکار ایله الرجل قولی کبی بونده اولان هاء وقفیه در رجلك قیامنی انکار ایله لامی ضمه‌سی اوزره مد ایدوب واو ایله تصویر ایلمشدر ثالث عشر ماقبلی مضموم اولان همزه استفهامدن مبدله واودر نته‌که قنبل نام راوی اشبو [والیه النشور ءامنتم] کذلك [قال فرعون وامنتم] آیتلرنی اویلجه قرائت ایلدی‌که اصللری همزه استفهامیه ایدی رابع عشر واو تذکیردر مثلا یقوم زیددیمکی قصد ایدن کمسه یقوم کلمه‌سنی سویلیوب لکن زیدی اونتدقده تذکره امداد ایچون یقوم کلمه‌سنی قطع ایلمیوب زیدی درخاطر ایلمك ایچون یقومو دیومد ایلمسی کبی خامس عشر واو قوافی درکه قافیه‌لره الحاق اولنور واو صله دخی دیرلر کقول الشاعر * قف بالدیار التی لم یعفها القدمو * اصل القدم ایدی میمك ضمه‌سی مد اولنوب واوه وصل اولنمغله وزن تام اولدی سادس عشر واو اشباعدر برقوع کلمه سنك واوی کبی که اصلی برقع ایدی سابع عشر اسم منادایی مدایله حاصل اولان واودر مثلا یاقرط دیو ندا ایدن کمسه امتداد صوت ایچون قافك ضمه سنی مد ایدوب

بوورط مجهول کبی قول مضمر واو محوله درکه بات صدده اولان واودر مثلا طوى
کلمه‌سنك واوى کبی که اصلی طوى ايدی تسع عشر واوات اظهاردر حوريت وتورث
وحدولب کلمه‌لرنده اولان واو کبی العشرون واو وقفه درکه مفهومده واو حاليه‌يه
مقاربدر کقولك الحل واخت حسم اى فی وقت صعنك الحادى والعشرون واو
اسقندر مثلا اخ کلمه‌سنك تثنيه‌سنده اخوى ديدکلری کبی الثانی والعشرون عمرو
کلمه‌سنك آخرينه الحاق اولنان واودرکه رفع وجر حالنده عمر ايله فرق ايچون کلمه‌سی
معرفدر وحالت نصبده التباسدن مصون اولمغله الحاق اولنمز وعمرو کلمه‌سی عمردن
اخف اولمغله انکا تخصيص اولندی تقول جاء عمرو ورأيت عمرا ومررت بعمرو
الثالث والعشرون واو فارقه‌درکه حروف مشتبهين فی الرسم بينی فرق ايچون
داخل اولور مثلا اولئك واولی کلمه‌لرنده همزه ايله يازلديغی واو الحاق ايلدرلر
اليك والی کلمه‌لريله مشتبه اولمق ايچون الرابع والعشرون صورت خطده
مرتل همزه اولان واودرکه مصوميتده علامتدر تلفظ اولنمز نحو هذه اسقاؤك
وشقاؤك کلمه‌لرنده واو مذکور منقلبه اولور حمراوان وسوداوان کبی الخامس والعشرون
واو ثمانيه ووا ثمانيه‌در وزيد وعمرو سبعه کبی السادس والعشرون واو حاليه‌در
کقولك اتيته والشمس طالعة اى فی حال طلوعها السابع والعشرون واو صرفدر
ووقوف واودرکه اولمده معطوف حقنده العاملی صحيح ومستقيم اولمیان حادثه‌ی
منضمن کلام اوزره رکلامی صرف ايچون ايراد ايدرلر پس مقتبسده واقع اولان
حادثه مجعدنده روا اولديغندن نهی منصرف اولمغله واو صرف ايله تعبير ايلديلر
کقوله ٭ لاتنه عن خلق وتأتی مثله ٭ عار عليك اذا فعلت عظيم ٭ يعنی سن
کيمسه‌نی منعن ونديعت خلق مخزلان سوزی نهی ومنع ايله زيرا بو ايشك سکا
عار وعيب عظيمدر پس بو رده اول کلامده واقع حادثه‌دن مراد نهی عن الخلق
حانبيدر اکر تأتی مثله قوله لانه فعلی اوزره عطف اولنسه لا کلمه‌سی انکا دخی
تسلط ايتمك لازم اولمغله معنی مراده مخالف اولور بوجهته صورة عطف معنا
جهتيله صرف اولندی بورده فانه لايجوز اعادة وتأتی منه علی نيه سحقه‌لری
عظمدر اصح ولان لايجوز اعادة لاعلی وتأتی منه عبارتيله اولنقدر (انتهاه)
حروف معجمه‌دن يعنی حروف هجادن برحرفدر التی وجه اوزره مستعملدر اول
ضمير غائب اولوب نصب وجر موضعلرنده استعمال اولنور کقوله تعالی [قال
له صاحبه وهو يحاوره] ثانی حرف غيبت اولور يعنی مجرد غائب معناسنه دال
اولور ايا کلمه‌سنده کی هاکبی پس ضمير بلکه انکا لفقتی اولنور ثالث هاء سکته
درکه کلمه‌نك اخرنده اولان حرکه‌بی بخود حرفی بيان ايچون اخرينه الحاق اولنور
ماهيه وهاهنه کلمه‌لرنده اولان هاکبی و بونده اصل اولان اوزرينه توقف اولنمقدر
وبعضلر بنا الوقف وصل اولنور رابع همزه استفهامدن مبدله اولان هادر کقوله والی

صواحبها فقلن هذا الذی منح المودة غیرنا وجفانا * اصله اذا الذی خامس هاء تأنیثدرکه کرد تاء تعبیر ایتدکلریدر وقف حالنده رحه کلمه‌سنك هایی کبی (ها) قصر ایله کلمهٔ تنبیهدر انکله سیاق کلامه اکاه اولوب نصب ذهن ایلمك ضمننده مخاطبه تنبیه وتاکید اولنور وکاه اولورکه اسم اشارت اولان ذاوذی کلمه لرینه داخل اولور هذا وهذه وهاذاك وهاذیك کبی علی قول ذا بعید وهذا قریب اولان مشار الیهه مخصوصدر پس ذا اورجل وهذا ایشته شورجل دیمك اولور وها لفظی مفردمؤنثندن کنایه اولور رأیتها کبی که رأیت مرأة سبکنده‌درو بو ضمیرمؤنث اولان هاء دکلدر وهاء کلمه‌سی دوه قسمنه مخصوص زجر حکایاتندندرکه انکله دوه‌یی سوروب کوتررلر کذلك دوه‌یی چاغره‌جق اصواتندندر وکلمهٔ تلبیه واجابت اولور مثلا برآدمی چاغردیغکده جوابنده ها دیرکه ایشته واردم دیمك‌اولور واسم فعل امر اولور خذ معناسنه‌که آل وطوت دیمکدر بونده مدایله ده لغتدروایکیسیده کاف خطابله ده مستعمل اولورلر مثلا هاك وهاءك دیرلر سن آل معناسنه وممدوده ده کافدن مستغنی اولمق جائزدر بوصورتده همزه‌سی کافك تصریفلری کبی تصریف اولنور مثلاهاء یارجل دیرلر همزه نك فتحیله وهاء یامرأة دیرلر همزه‌نك کسریله وهاؤما یارجلان ویامرأتان وهاؤن یانسوة وهاؤم یارجال دیرلر ومنه قوله تعالی [هاؤم اقرؤا کتابیه] وجه ثانی ضمیر مؤنث اولوب محلا مجرور ومحلا منصوب اوله رق استعمال اولنور نحوقوله تعالی [فالهمها فجورها وتقواها] اولده مفعولیت اوزره منصوب وثانی‌وثالثده اضافتله مجرورلردر وثالث‌تنبیه ایچون اولور بوصورتده درت کلمه‌یه داخل اولور ١ بعیده مختص اولمیان اسم اشارته داخل اولور هذا کبی ٢ اسم اشارتله مخبر عنه اولان ضمیر مرفوعه داخل‌اولور نحو قوله تعالی [هاانتم اولاء] ٣ ندا موقعنده وصلت اولان ای کلمه‌سنه داخل اولور یاایها الرجل کبی بومقامده هانك دخولی واجبدر مناد انك مقصود بالندا اولدیغی تنبیه ایچون وبنی اسد لغتنده هاء مزبوره‌نك الفی حذف اولنوب هایی ای کلمه‌سنك ضمه‌سنه اتباعا مضموم اولمق جائزدر ومنه قرأة ابن عامر [ایه الثقلان] بضم الهاء فی الوصل ٤ قسم موقعنده اسم جلاله داخل اولور تقول ها الله بقطع الهمزة ووصلهما وکلاهما مع اثبات الف ها وحذفها (هو) هانك ضمیله صعید ایلنده بر بلده آدیدر (هیوه) هانك فتحی و یانك ضمیله یمنده بر حصار ادیدر (هلا) هانك فتحی ولامك تخفیفیله آت قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر بر حالتدن زجر و منع ضمننده تفوه اولنور (هلا) تشدید لامله تحضیض وترغیب واغراء معناسنه مستعملدر هل ایله‌لادن مرکبدر مثلا هلا مررت بریاض الجنة دیرلرکه مجلس ذکره وارمدکمی

ایچون وارمدق نه طوورسن وارسن السیدر دیمکدر (التهلی) تفعل وزننده
سرعت ایلمك معناسنه‌درکه کلمهٔ مذکوره‌دن منصرفدر یقال تهلی الفرس اذا
اسرع (هنا) هانك ضمی و نونك تخفیفیله (وههنا) هاء زیاده سیله
ظروف مکانیه‌دندر بونلر ایله قریب اراده اولنور مثلا اجلس هنا وههنا دیرلر
که شوراده وایشته شوراده اوتور دیمکدر (هنا وههنا وهناك وها هناك)
هالرك فتحی و نونلرك تشدیدیله بعیده اشارتلردر لسانمزده اورا ایله
تعبیر اولنور وعربلر دوستنه هاهنا وهنا دیرلرکه هالرك ضمیله‌در
ادن وتقرب معناسنه‌که بکا یاك یقین کل دیمکدر وسومدیکی آدمه هاهنا وهنا
دیرلرکه هالرك فتحی ونونلرك تشدیدلریله تنح بعیدا معناسنه‌درکه بندن دور اول
معناسنه کویاکه اسم فعل موقعنده استعمال ایدرلر (وهنا) هانك ضمی والفك
قصریله معرفت لهو ولعب معناسنه‌در وهنا بر موضعك آدیدر وکاه اولورکه
عربلر من‌هنی دیرلر هانك فتحی ونونك کسری ویانك سکونیله من‌هنا دیجك یرده
وکاه اولورکه انا وانت کلمه‌لرینك همزه‌لرینی هایه ابدالله هنا وهنت دیرلر
(الهنا) عصا وزننده فرومایه ومجهول اولان نسبه دینور (هناه) هانك
فتحیله خاصهٔ ندا موقعنده فلان معناسنه استعمال اولنورکه الفاظ کنایه‌دندر
یقال یاهناه و بوهنو ماده‌سندن مأخوذدر (هیا) هانك فتحیله حرف ندادر
اصلی ایاایدی همزه یایه ابدال اولندی (الیاء) حروف هجادندر وحروف
مجهوره‌دندر وشدیده ایله رخوه بیننده متوسطدرکه نه قوتلو ونه ضعیفدر
وحروف منفتحه‌دندر واول ضط ظغ حرفلرندن ماعدا حروفدن عبارتدر وحروف
منخفضه‌دندر واول قاف وغین وضاد وخاء معجمات وصاد وطای مهملتین وظای
معجمه‌دن ماعدا حرفدن عبارتدر ومصمته‌دندرکه مربنفل حروفندن ماعداسیدر
شارحك بوراده من‌المهموسة عبارتی قلم ناسخدن سهودر زیرا حروف مهموسه
همس ماده‌سنده ذکراولندیغی اوزره حثه شخص فسکت حرفلریدر وبصائرده یا
تجریددن اولمق اوزره مهموسدر ومعلوم اوله‌که اشبو یاء حرف اوج وجه
اوزره استعمال اولنور ١ ضمیر مؤنث اولور نحو تقومین للمخاطبة ونحو قومی
للامر ٢ حرف انکار اولور مثلا برکسه رایت زیدا دیدکده لسان انکار ایله
ازیدنیه قولنده اولدیغی کبی ٣ حرف تذکار اولور نحو قدی و بو بعینه واو
ماده‌سنده‌واولنان انکار ایچون وتذکر ایچون کلدیکی کبیدر ویا کلمه‌سی که الفله‌در حرف ندادر
منادای بعید ندا اولنور کرك حقیقی وکرك حکمی اولسون وکاه اولورکه آنکله
منادای قریب ندا اولنور تأکید ایچون ومنه قول الداعی یاالله یارب وعندالبعض
قریب و بعید بیننده وعلی قول قریب وابعید ومتوسط بینلرنده مشترکدر واشبو

يا كلمه‌سى سائر حروف ندادن اكثر مستعملدر بناء عليه حرف ندا محذوف اولان موقعده آندن غيرى تقدير اولنمز كقوله تعالى [يوسف اعرض عن هذا] اى يا يوسف واسم جلال واسم مستغاث وايها وايتها كلمه‌لرى همان آنكله ندا اولنور كذلك مندوب انكله ندا اولنوب ياخود وا ايله ندا اولنور وخفى اولميه‌كه يا كلمه‌سنى مثلا فعل كبى مضاف اولميان كلمه‌يى ولى ايلدكده يعنى اكا داخل اولدقده كذلك ندا ايچون اولوب منادى محذوف اولور كقوله تعالى [الا يا اسجدوا] فى قراة اى الا ياقوم وكقول الشاعر * الا يا اسقيانى قبل غارة سنجال * كذلك ولى ايلديكى حرف اولورسه‌ده محذوف اولور كقوله تعالى [ياليتنى كنت معهم] ومنه الحديث [يارب كاسية فى الدنيا عارية يوم القيامة] كذلك جمله‌ٔ اسميه اولورسه محذوف بمجموعنده اولور كقوله * يالعنة الله والاقوام كلهم * والصالحين على سمعان من جار * بونلرك منادى محذوفدر على قول مجرد تنبيه ايچون اولور تاكه جمله‌يى بكلها حذفله اجحاف كلمه لازم كلميه وبعضيلر ديديكه اكر يا كلمه‌سنى دعا ياخود صيغهٔ امر ولى ايدرسه ندا ايچون اولوب بونلردن غيرى اولورسه تنبيه ايچون اولور وياء حرفى القاب عديده‌يى مشتملدر ازجمله ياى تأنيثدر اضربى كلمه سنده اولديغى كبى واسماء وصفاتده حبلى وعطشى وذكرى وسيمى كلمه‌لرنده اولديغى كبى وياء تثنيه وياء جمعدر وقوافى‌يه لاحق اولان ياء صله در واوصله كبى واودن محول اولان يادر ميزان كبى كه اصلى موزان ايدى وياء استنكاردر مثلا برآدم مررت بالحسن ديدكده مستنكر اولان كمسه‌نك الحسنيه قولنده اولان كبى وياء تعايى دركه مراد ايلديكى كلامى استحضاردن عاجز اولمغه استحضار ايچون كلديكى كلمه‌نك آخرنى مد ايله حاصل اولان يادر مثلا مررت بالحسن ديوب اخى زيد ديمكى استحضار ايلدكده‌در خاطر ايلكه وسيله اولمق ايچون بالحسنى ديو مدايدر وياء مدالمنادى‌در مثلا بشر كلمه‌سنى نداده يابشرى ديو مد ايلدكلرى يادر وابنيه‌ده فاصل اولان ياء درياء صيقل وياء بيطار كبى وصورت خطده مركز همزه اولان ياء دركه مكسور يتنى افاده ايچون رسم اولنور كذلك تلفظده همزه‌بدلى تلفظ اولنان يادر قائم وسايل كبى وياء تصغيردر نحو عمير فى عمر ولام فعل كلمه‌دن مبدله اولان ياء در خامس وسادس كلمه‌لرنده خامى وسادى ديدكلرى كبى وثعالب لفظنده ثعالى ديدكلرى كبى وياء ساكنه‌دركه جزم موضعنده على حالها ترك وابقا اولنور كقوله * الم يأتيك والانباء تنمى * بما لاقت لبون بنى زياد * وبريسى اجابت شانندن اولميان شيئ ندا ايلدكده اكا تصدير اولنان ياء ندادر يعنى ذوى العقله تشبيها غير عاقل اوزره تصدير اولنوب كقوله تعالى [ياحسرة على العباد] وقوله تعالى [ياويلتى. الد وانا عجوز] وبريسى ياء جزم مرسلدر كقولك اقض الامر وبونك

ماقبلی مكسور اولوب كسره كندی بسنه قایم مقام اولمغله حذف اولنورو بریسی یاء جزم متبسطدر كفولك رايت عبدی الله وبونده یاء ساقط اولمز زیرا بریسنه قایم مقام اولهجق كسره یوقدر (التبئبة) تفعله وزننده یاء حرفنی یازمق معناسنه در تقول ییث یاء ای كتبتها قال مترجمه العبد القلیل العلیل الكلیل الآثم الغریق فی لجة المعاصی والمآثم ابو الكمال السید احمد عاصم عصمه الله تعالی فی حرزه الدائم حمدا ثم حمدا ثم حمدا • لمن تیسیره بالختم ابدی هذا هو المرفاء لسفینة القلم الجاریة علی البحر الخضم العبئم والیم الهقم المطمطم الذی تخلو عن ادراك ساحله خلایا الأوهام فكأنه عنصر الماء البعید الغور عن بلد العقول والافهام الا وهو الاوقیانوس البسیط فی ترجمة القاموس المحیط والقابوس الوسیط وقد اتفق التوقف والاستواء علی میناء فرضة الانتهاء بشرطة التوفیق من مجری الریاح علی وفق الاشتهاء فی الیوم الرابع عشر وهو یوم الاحد من ذی القعدة الشریف المنخرط فی سلك شهور سنة خامس وعشرین ومائتین والف من هجرة من كا یری من قدامه یری من خلف وهی موافقة لحساب كتبخانهٔ علوم ١٢٢٥ ودقیقة هذا التاریخ غیر ستیر علی اصحاب الفهوم اللهم انفع بفوائده جمیع المسلمین ومتع من عوائده كافة الطالبین واجعله ذخرلی ولنسبة ببیك انبیه وسیلتی واعف عنی ماصدر منی من زلتی وصن وجهی یوم الحسرة عن ذلتی وهو یوم یندب فیه ویستغاث بندبة فیها یاخجلتنا یاكربتا باندامتنا علی سوء اعمالی وهجنة حالتی واغفرلی ولوالدی ولجملة اصولی وفروعی وقرابتی واحبتی واساتذتی ومشیختی ولجمیع امة محمد علیه الصلوة والسلام بحرمة من به ختم مصحف الرسالة وهو فاتحة الانبیاء العظام صلی الله علیه وعلی آله واصحابه وخلفائه واتباعه واحبائه واشیاعه وعلمائه وانصاره واولیائه وعلی قاطبة الانبیاء والمرسلین والملائكة اجمعین ماجرت جواری الاقلام فی عیالم عوالم العلوم موشیات المعالم ومنشآت الاعلام

م

تاریخ

ترجمة القاموس لما كملت • مسكیة الختم علی خیر الختوم
ارخت للاسم وللاتمام قدتم • الاوقیا نوس بحر للعلوم

١٢٢٥

لله در انعاصم الحبر الذی • ذاعت فضائله لدی الآفاق
فاق الانام سیادة و زهادة • وعلا سناه مكارم الاخلاق
هو ترجم القاموس كشفا واضحا • من بحر علم ذا خرد فاق
حتی مآی فیه وحل رموزها • بتعمق خال عن الاغلاق
لا یبتغی الجیلاء من تصنیفه • الارضاء القادر الخلاق

والله يفقد عند شخص ماالقتى امالدى الرحمن فهو الباقى
لا زال فى اوج السعادة صاعدا وحسوده فى الخسف والاملاق

کتبه عثمان بن سليمان پناه
غفر لهما الاله

1305

قاموس ترجمه‌سی اوقیانوسك طبع وتمثیلی بحمدالله بیك اوچیوز بش سنه سی اواخرنده ختام بولدی

کتاب مذکورك طابع ومصححی عبد عاجزلری طریق شیخلرندن کتابجی ریزه‌لی (حسن حلمی) دیرکه اخوانه یادکار اولمق اوزره حروف اوفاق قطعه سی کوچك اوله‌رق ترجمهٔ قاموسی طبع وتصحیحنه کمال درجه‌دقت واعتنا ایتدم • بشبیك التیوز صحیفه تشکیل ایلدی طبعنك مکملیتنی تعیین ایچون مطبعهٔ بحریه‌ده طبع ایدلدیکی کافی ایسه‌ده ینه درجهٔ نفاستنی تقدیر ده مبالغه سز دیه بیلورمکه بوکتاب شمدی‌یه قدر اقطار جهانده اون ایکی پونطو حروف ایله طبع ایدیلان کتابلرك اك مکمل والك برنجیسیدر بوجسامتده بونك کبی برکتاب دها طبع اولنمامشکه بومدعای اثباته لزوم کوره‌یم

حروف وحجمنك بوترتیبه افراغی اك اول عاجزلری دوشونوب ابنای جنسمی اوقوس قوجان کتابلری طاشیق کلفتندن قورتاردیغم باعث افتخارمدر هله بش لیرایه مؤخرا اوچ لیرایه صاتیلان برکتابی سکسان غروشه سبیل عبادالله ایلدیکم ظن ایدرم هرکسه‌بی حق عاجزانه مده خیرایله دعا ایتمکه مجبورایده‌جکدر بوجمله توفیقات الهیه‌دندر

